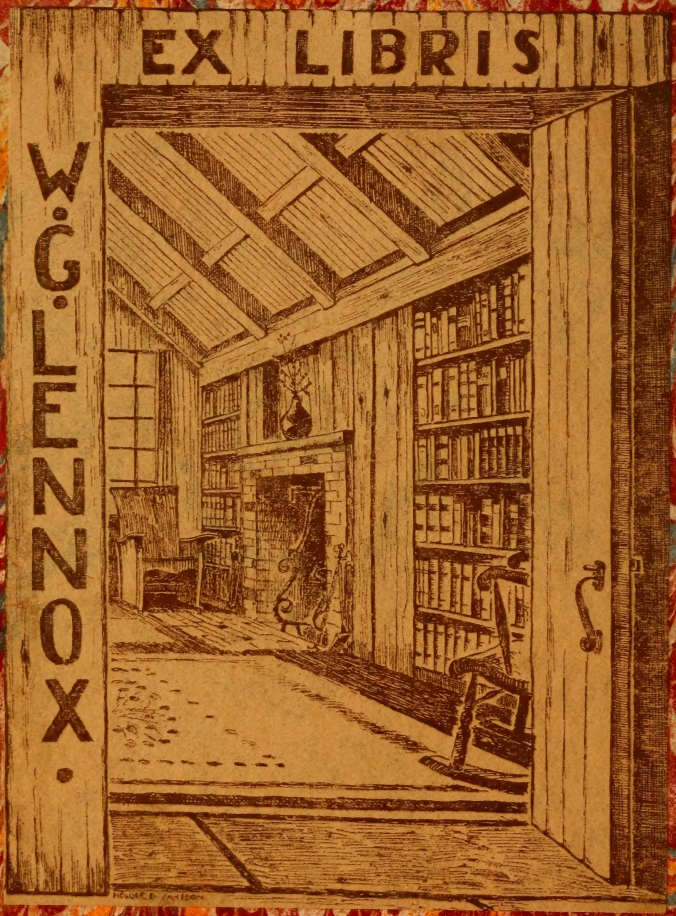
EX LIBRIS
W.G. LENNOX.

BOSTON
MEDICAL LIBRARY

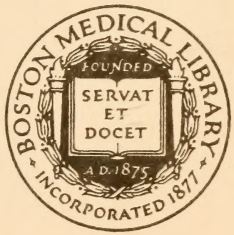

IN THE
Francis A. Countway
Library of Medicine
BOSTON

1240
Ex Bibliothecâ Viri Doctissimi
Johannis Freind. M. D.

Digitized by the Internet Archive
in 2012 with funding from
Open Knowledge Commons and Harvard Medical School

http://www.archive.org/details/magnihippocratis02hipp

HIPPOCRATIS

COI SIVE MAGNI

OPERA OMNIA

GRÆCE ET LATINE.

TOMUS SECUNDUS.

Præ cunctis editionibus auctiora, & emendatiora, & accommodatiora ad plurifarios magnosque usus,

INDVSTRIA & DILIGENTIA

JOANNIS ANTON. VANDER LINDEN,
Doct. & Professoris Medicinæ Practicæ primi in Academia Lugduno-Batava.

LUGDUNI BATAVORUM,
Apud GAASBEECKIOS.
cIↃ IↃC LXV.

1665

ELENCHUS

Librorum in Secundo Volumine Hippocratis contentorum.

LX.	Περὶ Νέσων. α'.	*De Morbis liber primus.*	1
LXI.	τὸ δεύτερον.	*secundus.*	36
LXII.	τὸ τρίτον.	*tertius.*	96
LXIII.	τὸ τέταρτον.	*quartus.*	120
LXIV.	Περὶ Παθῶν.	*De Affectionibus.*	161
LXV.	Περὶ τῶν ἐνδοθεν Παθῶν.	*De Internis Affectionibus.*	196
LXVI.	Περὶ Διαίτης Ὀξέων.	*De Victu Acutorum.*	268
LXVII.	Περὶ Ἱερῆς Νέσου.	*De Morbo Sacro.*	324
LXVIII.	Περὶ Μανίης.	*De Insania.*	345
LXIX.	Περὶ Αἱμορροΐδων.	*De Hæmorrhoidibus.*	347
LXX.	Περὶ Ὀφθαλμοῦ.	*De Visu.*	351
LXXI.	Περὶ Παρθενίων.	*De Virginum Morbis.*	355
LXXII.	Περὶ Γυναικείης φύσιος.	*De natura Muliebri.*	358
LXXIII.	Περὶ Γυναικείων τὸ α.	*De Morbis Mulierum liber I.*	415
LXXIV.	Νόθα ἢ Προσκεφάλαια περὶ γυναικείων βιβλίε α.	*De Morbis mulierum Notha seu Adjecta.*	520
LXXV.	Περὶ Γυναικείων τὸ β'.	*De Morbis Mulierum liber II.*	526
LXXVI.	Περὶ Ἀφόρων.	*De Sterilibus.*	615
LXXVII.	Περὶ Ἐπικυήσιος.	*De Superfœtatione.*	645
LXXVIII.	Περὶ Ἐξαμβολιῆς Ἐμβρύου.	*De Exsectione fœtus.*	662
LXXIX.	Περὶ Ἑλκῶν.	*De Ulceribus.*	664
LXXX.	Περὶ Συρίγγων.	*De Fistulis.*	680
LXXXI.	Περὶ τῶν ἐν κεφαλῇ τρωμάτων.	*De Capitis Vulneribus.*	687
LXXXII.	Περὶ Ἀγμῶν.	*De Fracturis.*	703
LXXXIII.	Περὶ Ἄρθρων.	*De Articulis.*	756
LXXXIV.	Μοχλικός.	*Vectiarius.*	851
LXXXV.	Ἱππιατρικά.	*Veterinaria.*	875
LXXXVI.	Ἐπιστολαί.	*Epistolæ.*	896
	Ἀρταξέρξης Πατρὶ.	*Artaxerxes ad Patrem.*	896
	Πατὴρ Ἀρταξέρξῃ.	*Patrem ad Artaxerxem.*	897

Arta-

	Ἀρταξέρξης Ὑστάνῃ.	*Artaxerxes ad Hystanem.* 898
	Ὑστάνης Ἀρταξέρξῃ.	*Hystanes ad Artaxerxem.* 899
	Ἀρταξέρξης Κώοις.	*Artaxerxes ad Coos.* 899
	Ἀπόκρισις Κώων.	*Coi ad Artaxerxem.* 899
	Ὑστάνης Ἱπποκράτει.	*Hystanes ad Hippocratem.* 900
	Ἱπποκράτης Ὑστάνῃ.	*Hippocrates ad Hystanem.* 900
	Δημητρίῳ.	*ad Demetrium.* 901
	Ἀβδηρῖται Ἱπποκράτει.	*Abderitæ ad Hippocratem.* 901
	Ἱπποκράτης Ἀβδηρίταις.	*Hippocrates ad Abderitas.* 904
	Φιλοποίμενι, α'.	*ad Philopœmenem. I.* 906
	Φιλοποιμένι, β'.	*posterior.* 908
	Διονυσίῳ.	*ad Dionysium.* 910
	Δαμαγήτῳ, α'.	*ad Damagetum, prior.* 911
	Δαμαγήτῳ, β'.	*posterior.* 913
	Κρατεύᾳ.	*ad Crateuam.* 928
	Δημόκριτος Ἱπποκράτει.	*Democritus ad Hippocratem.* 931
	Ἱπποκράτης Δημοκρίτῳ.	*Hippocrates ad Democritum.* 933
	ωεὸς τ ἱρὸν Θεσσαλόν.	*ad Thessalum F.* 934
	Ἐπιστόμιον.	*Oratio ad aram.* 935
	Ψήφισμα Ἀθηναίων.	*Decretum Athenienſium.* 936
	Πρεσβύλικὸς Θεσσαλῷ.	*Theſſali Oratio ad Athenienſ.* 937
LXXXVII.	Ἱπποκράτες γένος καὶ βίος καὶ Σωρανός, καθ' ἅλλος.	*Genus & Vita Hippocratis ex Soranо.* 951. *ex variis.* 956
LXXXVIII.	Τομία καὶ Ἐγκώμια ὅτε τῶν Ἰατρῶν καὶ μὴ Ἰατρῶν.	*Fragmenta & Elogia ex Authoribus medicis & non medicis.* 978
LXXXIX.	Ὁμολογέμενα ὅτι τῶν Γαλλικῶν.	*Conſentientia ex Galeno.* 994
XC.	Ἀντιλεγόμενα καὶ Ἀπολογέμενα.	*Contradicta & Defenſa.* 1022

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ HIPPOCRATIS

ΠΕΡΙ ΝΟΥΣΩΝ τὸ πρῶτον.

DE MORBIS liber primus.

Basil. græc. Foesius sect. v. 3. 446. Basil. lat.

pag. 119

ΟΣ" ἂν περὶ ἰήσεως 1 ἐθέλῃ ἐρωτᾶν τὸ ὀρθῶς 2 καὶ ἐρωτῶν τε καὶ ἀποκρίνεσθαι, 3 καὶ αὐτὸν πλέκειν ὀρθῶς, 4 σὺν θυμίῃ εἶναι χρὴ τάδε. 5 πρῶτον μὲν, ἀφ' ὧν αἱ νοῦσοι γίνονται πάσῃσι τοῖσιν ἀνθρώποισιν. 6 ἔπειτα δὲ, ὁκόσοι αὖ ἄρχας ἔχουσι τῶν νουσημάτων, ὡς, ὅταν γένωνται, εἶναι ἢ μακραὶ ἢ βραχέαι, 7 ἢ θανάσιμοι ἢ μὴ θανάσιμοι. 8 ἢ ἔμπηρόν τι τοῦ σώματος γένηται, ἢ μὴ ἔμπηρον. 9 καὶ ὁκόσοι, ἐπὴν γένωνται, σύδηλοί εἰσι ἢ κακὰ ἢ ἀπ' αὐτέων ἀποβήσεται, ἢ ἀγαθά. 10 καὶ ἀφ' ὁκοίων νουσημάτων ἐφ' ὁκοῖα μεταπίπτει. 11 καὶ ὁκόσοι ἐπιτυχίῃ πίεσιν οἱ ἰητροὶ θεραπεύοντες τοὺς ἀσθενέοντας. 12 καὶ ὁκόσα ἀγαθὰ ἢ κακὰ οἱ νοσέοντες ἐν τῇσι νούσοισι πάσχουσι. 13 καὶ ὁκόσα ἀκαιρίῃ ἢ λέγεται ἢ πίεται ὑπὸ τοῦ ἰητροῦ πρὸς τὸν νοσέοντα, 14 ἢ ἀπὸ τοῦ νοσέοντος πρὸς τὸν ἰητρόν. 15 καὶ ὁκόσα ἀκριβέως πίεται ἐν τῇ τέχνῃ καὶ λέγεται, 16 καὶ ἅττα ὀρθῶς. 17 καὶ ὅ, τι αὐτῆς ἀρχή, ἢ τελευτὴ, ἢ μέσον, ἢ ἄλλο τι ἀποδέ-

QVI de sanatione recte 111 inquirere velit, 2 per- 95 cunctantique respon- pag dere, 3 & contradicere 180 recte, 4 eum hæc animadvertere oportet. 5 Primum quidem à quibus omnes morbi hominibus fiunt. 6 Deinde verò qui morbi necessario, ubi facti fuerint, aut longi sunt aut breves, 5 7 aut lethales aut non lethales, 8 aut aliquam corporis partem mutilent aut non mutilent: 9 & qui postquam orti sunt dubii sint, an mala ab ipsis eventura sint, aut bona. 10 Et à quibus morbis ad quales transitus fiat. 11 Et quæ per fortuitum successum medici ægrotos curantes faciunt. 12 Et quæ bona aut mala ægrotantes in in morbis perpetiuntur. 13 Et 10 quæ importune aut dicuntur, aut fiunt à medico ad ægrotum, 14 aut ab ægroto ad medicum. 15 Et quæ exacte fiunt ac dicuntur in arte. 16 Et quæ recta in ipsa, & quæ non recta. 17 Et quod ipsius principium, aut finis, aut medium, aut aliud quid ejusmodi demonstratum, quod recte habet ut in ipsa sit, aut non

ὁρισμένον τῶν τοιούτων, ὅ, τι καὶ ὀρθῶς ἐστὶν ἐν αὐτῇ εἶναι ἢ μὴ εἶναι. 18 καὶ τὰ σμικρὰ καὶ τὰ μεγάλα, 19 καὶ τὰ πολλὰ καὶ τὰ ὀλίγα. 20 καὶ ὅ, τι ἄπαν ἐστὶν ἐν αὐτῇ ἕν· καὶ πάντα ὅ, τι ἕν. 21 καὶ τὰ ἀνυστὰ νοῆσαι τε καὶ εἰπεῖν· 22 καὶ, εἰ δέη, μήτε τοῦτο εἰπεῖν, μήτε εἰπεῖν, μήτε ποιῆσαι. 23 καὶ ὅ, τι δύναμίς ἐν αὐτῇ, καὶ ὅ, τι ἀνάγκη. 24 καὶ ὅ, τι καιρὸς, καὶ ὅ, τι ἀκαιρία. 25 καὶ τῶν τεχνέων τῶν ἄλλων ἥπερ τε ἔοικε καὶ οἵπερ ἂν δὲν ἔοικε. 26 καὶ τὸ σῶμα ὅ, τι θερμὸν ἢ ψυχρὸν, ἢ ξηρὸν ἢ ὑγρόν· 27 καὶ ὅ, τι ἰσχυρὸν ἢ ἀσθενὲς, ἢ πυκνὸν ἢ ἀραιόν. 28 καὶ ὁπόσα τῶν πολλῶν ὀλίγα γίγνεται, ἢ ἐπὶ τὸ κάκιον, ἢ ἐπὶ τὸ ἄμεινον. 29 καὶ ὅ, τι καλῶς ἢ αἰσχρῶς, 30 ἢ βραδέως ἢ ταχέως, 31 ἢ ὀρθῶς ἢ μὴ ὀρθῶς. 32 καὶ ὅ, τι κακὸν ἐπὶ κακῷ ὠὰ ἄγκη γίνεσθαι. 33 τοῦτο ἐνθυμητέον ἀλλαφυλάττειν δεῖ ἐν τοῖσι λόγοισιν, ὅ, τι ἂν δή τις τέτων ἁμαρτὼν ἢ λέγων, ἢ ἐρωτῶν, ἢ ἀποκρινόμενος. 34 καὶ ὧν πολλὰ ἐόντα σμικρά· 35 καὶ ὧν ἀδύνατα ἐόντα δοκέοντα φῆ εἶναι. 36 ἢ ὅ, τι ἂν ἄλλο ἁμαρτὼν ἢ λέγων, τοῦτο φυλάσσειν χρὴ ἐπιτηδέως ἐν τῇ ἀνάπλοιᾳ.

II. Αἱ μὲν οὖν νόσοι γίνονται ἀπάσιν, ἐκ τῶν μὲν ἐν τῷ σώματι ἐνεόντων, ἀπό τε χολῆς καὶ φλέγματος· ἐκ τῶν δ' ἔξωθεν, ἀπὸ πόνων καὶ τραυμάτων. ἀλλὰ καὶ τῶν θερμῶν ὑπερθερμαίνοντος, καὶ τῶν ψυχρῶν ὑπερψύχοντος, καὶ τῶν ξηρῶν ὑπερξηραίνοντος. καὶ ἡ μὲν χολὴ καὶ τὸ φλέγμα γινόμενοι τε ξυγκίνεται, καὶ ἔσω ἐν τῷ σώματι, ἢ πλέον ἢ ἔλασσον. ὁκοῖ δ' νόσοι παρέχει, ὁκοῖ μὲν ἀπὸ σιτίων καὶ ποτῶν

fit. 18. Et quæ parva & magna, 19 & multa & pauca. 20 Et quod omne in ipsa unum est, & omnia quod unum. 21 Et quæ fieri possunt intelligereque ac dicere: 22 & si opus sit, neque intelligere, neque dicere, neque facere. 23 Et quod facilitas in ipsa sit, & quod difficultas. 24 & quod opportunitas, & quod intempestivitas, 25 & quibus aliis artibus similis sit, & quibus nihil similis sit. 25 Et de corpore, quod calidum sit aut frigidum, aut siccum aut humidum. 27 Et quod forte aut debile, aut densum aut rarum. 28 Et quæ multa, pauca fiunt, aut in pejus, aut in melius. 29 Et quod honeste aut turpiter, 30 aut tarde aut cito, 31 aut recte aut non recte. 32 Et quod malum supra malum fieri necesse est. 33 Hæc animo versantem observare oportet in sermonibus, quantum quis ab his delinquat, aut in dicendo aut percunctando, aut respondendo. 34 Et an quæ multa sunt, pauca dicat, 35 & an quæ impossibilia sunt, possibilia esse asserat. 36 Et quicquid sane etiam aliud dixerit ac aberrarit, hac ratione observare oportet, & in contradictione aggredi & impetere.

II. Morbi quidem igitur universi fiunt 2 ex his quidem quæ in corpore insunt, tum à bile, tum à pituita: 3 ab externis vero, à laboribus & vulneribus. 4 Sed & à calido & supercalefaciente, 5 & à frigido ac superfrigefaciente, 6 & ficco ac superficcante, 7 & ab humido ac superhumectante. 8 Et bilis quidem ac pituita una cum nascentibus gignuntur, & sunt in corpore aut plus, aut minus. 9 Morbos autem exhibent, partim à cibis

ποτῶν, ὡς ὑ ἀπὸ τε θερμε ὑποβ-
θερμαίνοντ@, κ ἀπὸ ψ ψυχρε
ὑποψύχοντ@.

III. Ἀνάγκλω ὑ τὰ τοιάδε ἔχει, ὥστε γίνεσθαι, ὁκόταν γίνηται. 2 ἐν
μ τοῖσι τρώμασι, νεῦρα τὰ παχέα πεπωκοτ@ς αὐάσκη χα-
λᾶσθαι· 3 κ ἢ μυῶν ὡς κεφαλαὶ, μάλιστα τῶν ἐν τοῖσι μηροῖσιν. 4
Ἀποθνήσκει ὑ, λὺς ἐγκέφαλον
τρωθῇ, ἢ ῥαχίτην μυελὸν, ἢ ἧπαρ,
ἢ φρένας, ἢ κύστιν, ἢ φλέβα αἱμορ-
ῥόον, ἢ καρδίην. 5 μὴ ἀποθνήσκει
ὑ πεπωκόμενον, ἐν οἷσι ζῷα ἢ
μελέων μὴ ἐνέη, ἀλλὰ τέτων
πορρωτάτω ἐσί. 6 ἢ ὑ νεκρωθέντων
τὰ τοιάδε ἔχει αὐ ἀνάγκας, ὥστε ὑπ'
αὐτῶν ἀπόλλυσθαι, ὅταν γένωνται·
7 φθίσις 8 [κ] ὕδρωψ ὑποσαρκίδι@· 9 κ γυναῖκα, ὁκόταν, ἔμ-
βρυον ἔχουσαν, φθειρόμενον, ἢ
καῦσ@ λάβῃ, ἢ πλευρῖτις, ἢ
φρενῖτις, " ἢ ἐρυσίπελας ἐν τῇσιν
ὑστέρῃσι γένηται. 10 " ἀνδρὶ δὲ ὑ
τὰ τοιάδε ἀπόλλυσθαί τε καὶ μή·
φθειρόμενον, καῦσ@, φρενῖτις, πλεύρη, κυνάγχη, στε-
φυλὴ, ἡπατῖτις, σπλῆνος, νε-
φρῖτις, δυσεντερίη. ἐ γυναικὶ ῥόος
αἱματώδης. 11 τὰ ὑ τοιάδε ὐ θα-
νάσιμα, λῷ μὴ παθεῖσι· πορσγέ-
νηται. " κέδμαλα, μέλαγχολίη, πο-
δάγρη, ἰσχιὰς, τένεσμος, τεταρ-
ταῖ@, τεταῖ@, φαγέδαινα, ὀφ-
θαλμίη, λέπρη, λιχὼν, ἀκ-
θεῖτις. 12 ἔμπηροι ὑ πολλάκις
ἀπὸ τῶνδε γίνονται· πολλοί. 13 ἀπο-
πηρῶσι μὲν χεῖρας κ πόδας,
14 " κ φωνῆς ἀκρατέες, 15 κ
ἀνδραποδώδεες ὑπὸ μελαίνης χο-
λῆς.

bis & potibus, partim à calido
supercalefaciente, & à frigido su-
perfrigefaciente.

III. Necessitatem autem talia
habent, ut fiant hæc quum ipsa
fiunt, [velut verbi causa] 2 in
vulneribus eos qui crassos ner-
vos sauciatos habent, necesse est
claudos fieri. 3 Itemque si mus-
culorum capita saucia sint, præ- 35
sertim eorum qui sunt in femo-
ribus. 4 Moritur autem, si quis
cerebro sauciatus fuerit, aut spi-
nali medulla, aut hepate; aut
præcordiis sive septo transverso,
aut vesica, aut vena sanguiflua,
aut corde. 5 Non moritur autem
vulneratus in his partibus, quibus
hæc membra non insunt,
sed ab his longissime absunt. 6 Ex
morbis vero tales necessitatem
habent, ut ab ipsis perimantur,
quum fiant, 7 tabes, 8 aqua inter 40
cutem ac subter carnem nascens,
9 & si mulierem fœtum in utero
habentem peripneumonia, id est
pulmonis inflammatio corripiat,
aut febris ardens, aut pleuritis si-
ve lateris inflammatio, aut phre-
nitis, id est membranarum cere-
bri inflammatio, aut erysipelas ig-
nis sacer appellatus, in utero fiat.
10 Dubii autem morbi, ut & per-
dant, & non, tales sunt, peripneu-
monia, febris ardens, phrenitis, 45
pleuritis, angina, uva, hepatitis,
splenitis, nephritis, dysenteria, in
muliere fluxus sanguinolentus. 11
Tales vero non lethales sunt, nisi
quid accedat: affectiones fluidæ
circa articulos, atrabilis, podagra,
coxendicum morbus, tenesmus
qui est voluntas egerendi inevita-
bilis, quartana, tertiana, strangu-
latus urinæ, lippitudo, lepra, im-
petigo, morbus articularis. 12 Mul-
ti autem frequenter ab his mutili fiunt, 13 sideranturque mani- 50
bus ac pedibus, 14 & linguæ impotentes redduntur. 15 Et ab atra

λῆς. 16 χωλοὶ δ' ὑπὸ ἰσχιάδων. 17 ὄμματα δὲ πηροῦται καὶ ἀκριβῶς ὑπὸ φλέγματος καθαπερεί ἐστιν. 18 μακροὶ δὲ τινάδε αὐάλκη εἶναι· φθίσιν, δυσεντερείην, ποδάγρην, κέδματα, φλέγμα λευκὸν, ἰσχιάδα, σπληνεμίην· γεγενημένοις δ', νεφρίτιν. 19 γυναιξὶ δ', ῥοὸν αἱματώδη, αἱμορροΐδας, σύριγγας. 20 καῦσος, φρενῖτις, περιπλευμονίη, κωκύτη, σφυλὴ, πλευρῆς τοχέως κρίνει. 21 μεταπίπτει δ' εἰδέα. 22 ἐκ πλευρίτιδος ἐς καῦσον, ἐκ φρενίτιδος ἐς περιπλευμονίην. 24 ἐκ δ' περιπλευμονίης καῦσος οὐκ ἀφίσταται. 25 ἐς δυσεντερείην τείνουσι." 26 ἐκ δ' δυσεντερείης λεπτερείη. 27 ἐκ δ' λεπτερείης ἐς ὕδρωπα. 28 καὶ ἐκ λεύκης φλέγματος ἐς ὕδρωπα. 29 καὶ ἐκ περιπλευμονίης καὶ πλευρίτιδος ἐς ἔμπυον. 30 τὰ δ' ἐπὶ κακοήθεσιν αὐάγκη κακοήθεα. 31 ῥίγος μὲν λάβῃ, πῦρ ἐπιλαμβάνει. 32 καὶ νεῦρον μὲν ἀφλεγμάτως σπασμὸν ποιεῖ· 33 καὶ μήτε συμφύσιν ἀφλεγμάτην, φλεγμαίνουσι δὲ ἰσχυρῶς. 34 ἢν μὲν ὀξυκέφαλος σφόδρα τε καὶ πυκνὸς πληκτὸς, ἄφωνον παραχρῆμα γένηται, αὐάγκη, καὶ μήτε ὁρᾶν, μήτε ἀκούειν. 35 μὲν δ' τραυματίου τε ἐπιγένηται, καὶ χολὴς ἔμεσιν, καὶ ἀποπλήκτου δὲ σώματος γένηται, καὶ ἀποπέσῃ. 36 ἐπίπλοον δ' μὲν σκέπῃσι, αὐάγκη τοῦτο ἀποσκηπῆναι. 37 καὶ μὲν αἷμα ἐκ τραύματος ἢ φλεβὸς ῥυῇ ἐς τὴν κοιλίην, αὐάγκη τοῦτο πύον γενέσθαι.

IV. Καιροὶ δ', τὸ μὲν κατὰ πάθος ἑκάστου εἰπεῖν, πολλοί τέ εἰσιν ἐπὶ τῇ

bile quidam leviter siderantur. 16 Claudi vero à coxendicum morbo fiunt. 17 Oculi autem & auditus mutilantur à pituita obfirmata. 18 Longos autem necesse est esse, tabem, dysenteriam, podagram, affectiones fluidas circa articulos, pituitam albam, coxendicum morbum, urinæ strangulatum, in senioribus vero nephritim. 19 Mulieribus vero fluxum sanguinolentum, hæmorrhoidas ani, fistulas. 20 At vero febris ardens, phrenitis, peripneumonia, angina, uva, pleuritis, cito decernunt. 21 Transitus autem fit in his, 22 ex pleuritide in febrem ardentem, 23 ex phrenitide in peripneumoniam. 24 Verum ex peripneumonia febris ardens non fit, 25 ad dysenteriam tenesmus transit, 26 & à dysenteria, lienteria sive lævitas intestinorum, sequitur: 27 ex lienteria in aquam intercutem transitus fit, 28 & ex pituita alba in aquam inter cutem, 29 & ex peripneumonia ac pleuritide, in pectoris suppurationem. 30 Mala porro supra mala fieri necesse est: 31 velut si rigor corripuerit, ardor igneus supervenit. 32 Et si nervus dissectus fuerit, convulsionem facit, 33 & ut dissectus neque coalescat, & fortiter inflammetur. 34 Et si cerebrum concussum fuerit ac doluerit ejus qui percussus sit, necesse est evestigio mutum fieri, & neq; videre, neq; audire. 35 Si vero sauciatum fuerit, febrem necesse est supervenire, & bilis vomitum, & aliquam corporis partem sideratam fieri ac perire. 36 Si vero omentum exciderit, necesse est putrefieri. 37 Et si sanguis ex vulnere aut vena efluxerit in supernum ventriculum, necesse est ipsum in pus converti.

IV. Temporum autem occasiones,

τῇ τέχνῃ κρὴ παντῶς ἰσιν, ὥς τε
κὴ τὰ νεσήματα κὴ τὰ παθήματα,
κὴ τέτων θεραπείας. [2] εἰσὶ
γὰρ ὀξύταθοι μὲν, "ὅσοις ἢ σὺν ψυ- 18
χῆσι δεῖ κ ὠφελῆσαι, [3] ἢ ἐρῆ-
σαι, ἢ ἀποπατῆσαι μὴ δυνα-
μένοισιν, [4] ἢ πνιγμώδεσιν, [5] ἢ
γυναῖκα τικτέσαν, [6] ἢ πεῤῥωσκό-
μενον ἀπαλλάξαι, ἢ ὅσα τοιαῦτα
ἐστί. [7] ἔστι μὲν ὀξέες, κὴ σὺν δρο-
κέῃ ὀλίγῳ ὕστερον· [8] ἀπόπλουτα γὰρ
οἱ πελλοὶ ὀλίγῳ ὕστερον. [9] ὁ μὲν θάνα-
τος ἐστιν, ἐπὶ πᾶσι τέτοις ὁ 19
ἀνθρωπος ὅ, τι, ὡς ἂς, "ἀεὶ
ἔτι τὸν ψυχικὸν μεδιένει, ὠφελητὸ·
[10] τῶθε, ἐπὶ σὺν κάμῳ λάθῃ,
ὠφελέσαι. [11] ἔστι μὲν ἔν ἕκαστον
τῶν θανάτων ὁ κάμος κὴ σὺν τοῖσιν ἄλλοι-
σι νεσήμασιν. [12] "αἰεὶ γὰρ, σὺν ᾧ 20
κἂν τις ὠφελήσῃ, σὺν κάμῳ ὠφέ-
λησεν. [13] ὁκόσα δ' ἢ τῶν νεσημά-
των ἢ τραυμάτων μὴ ἐς θάνατον
φέρει, ἀλλὰ κενεὰ ἐστιν, ὀδυνέα
τε γίνονται σὺν αὐτοῖσιν, ἀλλ' οἷά
τε ἐστιν, ἂν τις ἀρῇως θεραπεύ-
ῃ, παύσεται· [14] τέτοισι δ' οὐκ
ὀρθῶς χρεόμενα ὠφέλεα ἀπὸ
τῶ ἰητρῶ, ὅταν γίνωνται· [15] κὴ
γὰρ μὴ παρεόντος ἰητρῶ, ἐπιγι-
νόμενα ἂν. [16] ἕτερα δ' νεσήματά
ἐστιν, οἷσι κάμος ἐστὶ θεραπεύσαι
τὸ τάχος τῆς ἡμέρης· ὄλεθρον δ'
ἔδον, ἢ παύσει τάχος, ἢ ὀλίγῳ ὕστε-
ρον. [17] ἕτερα δ' νεσήματά ἐστιν, οἷσι
κάμος θεραπεύσῃ ἐν ἁπαξ τῆ ἡ-
μέρης, ἐπιγίνεται δὲ, ἤδεν ὄλε-
θρον. [18] ἕτερα δ' διὰ τρίτης ἢ τε-
τάρτης ἡμέρης· [19] κὴ ἕτερα ἅπαξ δ'
μηνὸς, [20] κὴ ἕτερα γε ὄλεθρα τελῶν
μηνῶν· δ' δ' τρίτε ἐξαμήνε ἢ ἑβδό-
νε, ἤδεν ὄλεθρον. [21] τοιαῦτα δ'
οἱ καιροί εἰσιν, ἐν οἷσι κὴ ἀκριβείην
σὺν ἔχεσιν ἄλλην, ἢ ταύτην. [22]

ἁπαν-

siones, ut in summa dicam, multæ sunt & variæ in arte, quemadmodum etiam morbi & affectiones, & horum curationes. [2] Maxime vero repentinæ sunt, in his quibus animo defectis opitulari oportet, [3] & qui neque urinam neque stercus egerere possunt, [4] & qui suffocantur, [5] & si mulierem parientem [6] aut sauciatam liberare oportet: & quæque ejusmodi. [7] Et hæ quidem occasiones repentinæ sunt, & paulo posterius non sufficiunt: [8] plerique enim paulo posterius pereunt. [9] Occasio vero est, si horum aliquid perpetiatur homo, & quis antequam animam efflet opituletur, [10] hoc totum ex occasione opitulatur. [11] Est quidem igitur ferme hæc occasio etiam in omnibus aliis morbis. [12] Semper enim in quocunque sane quis opituletur tempore, ex occasione opitulatur. [13] Quicunque vero morbi, aut vulnera non ad mortem tendunt, sed periculosi sunt, doloresque in ipsis fiunt, verum possibile est ut cessent, si quis recte medeatur: [14] his sane non prosunt auxilia à medico adhibita, quum adhibeantur. [15] Nam & non præsente medico utique cessassent. [15] Alii vero morbi sunt, quibus occasio est ut curentur matutina diei hora, nihil autem refert an valde mane, aut paulo posterius. [17] Alii morbi sunt quibus occasio est, ut semel in die curentur, nec refert quo tempore id fiat. [18] Alii per tertium, aut quartum diem curantur, [19] & alii semel per mensem, [20] & alii per tertium mensem, nec refert an id ipsum tertii augmento vel fine fiat. [21] Tales itaque occasiones sunt, in quibus non aliam quam hanc certitudinem habent. [22] In-

ἀκαιρείη δ' ἐστὶ τὰ τοιάδε. ὅσα μὲν
πρωΐ δεῖ θεραπεύεσθαι, ἰὼν μεσημβρίη θεραπεύηται. [23] ἀκαίρως
δ' ἰοῦτη, ἐπεὶ ῥοπὴν ἴσχει ἐς τὸ
κάκιον, ἀφ' ἧς μὲν οὖν καιρῶν θεραπεύεται. [24] ὅσα δ' ἐς τεῖχα, ἰὼν τε μεσημβρίης, ἰὼν τε ὄψὲ, ἰὼν τε νυκτὸς θεραπεύη. ἀκαίρως θεραπεύει. [25] ἐὰν δ' ἰὼν ἦρος δέοι θεραπεύεσθαι, θεραπεύοιτο δ' χειμῶνος. [26] ἢ δ' ἐν χειμῶνος δέοι, ἐν θέρεος δ' θεραπεύηται. [27] ἢ ὅ, τι ἤδη δεῖ θεραπεύεσθαι, τῆδε εἰ αὐξάνηται. [28] ἢ ὅ, τι αὐξάνεσθαι δεῖ, τῆτ' ἤδη θεραπεύη. [29] τὰ τοιαῦτα ἀκαίρως θεραπεύεται.

v. Ὀρθῶς δ' οὐ αὐτὴ, ἡ δὲ ὀρθῶς ἰᾷται τοιάδε. [2] δὲ ὀρθῶς μὴ, τὸν τε νέον ἑτέρῳ ἔσον," ἑτέρῳ φαύξ. [3] ἢ μεγάλῳ ἔσον, μικρὸν φαύξ. [4] ἢ σμικρὸν ἔσον, μεγάλῳ. [5] ἢ παχυτέρμον μὴ φαῦμ παχύτερον. [6] ἢ μέλλοντα ἀπολεῖν, μὴ φαῦμ ἀπολεῖν. [7] ἐμπυον ἐόντα μὴ γνώσεται. [8] μηδὲ, νέσε μεζάλης ἰφορμήσης ἐν τῷ σώματι, γνώσεται. [9] ἢ φυρμάκε δεόμενον, ἢ πτε, " ἃ δεῖ, μὴ γνώσεται. [10] ἢ τὰ δυνατὰ μὴ ἐξιᾶσθαι. [11] ἢ τὰ ἀδυνάτα φαῦμ ἐξιήσεσθαι. [12] ταῦτα μὲν οὖν ἐστὶ ἢ γνώμων δὲ ὀρθῶς. [13] ἢ χειρουργίαν, τάδε. [14] πῦον ἐν ἕλκει ἐὸν, ἢ ἐν φύμαθι, μὴ γνώσεται. [15] ἢ τὰ κατάγματα, ἢ τὰ ἐκπτώματα μὴ γνώσεται. [16] ἢ μηλίδα κεφαλὴν μὴ γνώσεται, εἰ τὸ ὀστέον κατέηγε. [17] μήδ' ἐς κύστιν σύριγγα ἐνδέντα δυνατὸν καθιέναι. [18] μηδὲ, λίθον ἐν κύστι ἐνόντα, γνώσεται. [19] μηδ' ἔμπυον ἐόντα, ἀφεστεῶτα γνώσεται.

tempestivitas autem hæc est, si quæ mane curari oportebat, in meridie ' curentur. [23] Propterea vero intempestive curantur, quia inclinationem ad pejus habent, propter curationem non in tempore factam. [24] Quæcunque etiam citius, sive in meridie, sive vesperi, sive noctu, curentur, intempestive curantur: [25] & si vere curari oporteat, curentur autem hyeme: [26] aut si hyeme oporteat, curentur autem æstate: [27] aut si quod jam curari oportet, id ipsum differatur: [28] aut quod differre oportet, ' id ipsum jam curetur: [29] talia omnia intempestive curantur.

v. Recte porro & non recte in ipsa hæc fiunt. [2] Non recte quidem fit, si morbum alium existentem, alium esse pronuncies, [3] & magnum existentem, parvum dicas, [4] & vicissim parvum, magnum: [5] & si supervicturum, non supervicturum pronuncies, [6] & periturum, non periturum. [7] Et si suppuratum existentem non cognoscas, [8] nec morbum magnum ' in corpore nutriri cognoscas: [9] & si medicamento aut potione quis opus habeat, quo ipsi opus sit non cognoscas: [10] & si quæ sanari possunt non sanes, [11] & quæ sanatu impossibilia sunt, te sanaturum recipias. [12] Atque hæc quidem circa sententiam non recte fiunt. [13] Circa chirurgiam vero hæc. [14] Pus in ulcere aut tuberculo existens non cognoscere: [15] & fracturas ac luxationes non cognoscere, [16] & specillo admoto ad ' caput non cognoscere, an os fractum sit: [17] & fistulam in vesicam immissam demittere non posse, [18] & lapidem in vesica existentem non cognoscere: [19] & suppuratum existentem

νώσκειν. 20 ἐν ᾧ μονῶσι ἢ κινοῦσι σκληρύνειν, ἢ ἐν βάθει, ἢ ἐν μήκει. 21 ἢ καίειν τε καὶ τάμνειν, ἃ ἐς χρή. 22 καὶ ταῦτα μὲν οὐκ ὀρθῶς. 23 ὀρθῶς δ', ἐν τε νούσημασι γινώσκειν, ἅ τε ἔστι, καὶ ἀφ' ὅτων· 24 καὶ ἐν μακροῖς αὐτῶν, καὶ ἐν βραχέσι· 25 καὶ ἐν θανάσιμα, καὶ ἐν μὴ θανάσιμα· 26 καὶ ἐν μεταπίπτοντα, καὶ ἐν αὐξανόμενα, καὶ ἐν μαραινόμενα· 27 ἐν μεγάλα, καὶ ἐν σμικρά· 28 ἐν θεραπεύοντα, ἐν μὲν αὐτὰ θεραπεύειν, ἐν δὲ μὴ αὐτὰ εὐδέναι, διότι οὐκ αὐτά· 29 καὶ θεραπεύοντα τῶν ἐν τοιούτοις ἔχουσιν ὠφελεῖν ἀπὸ τῆς θεραπείης ἐς τὸ αὖτις. 30 ἐν δὲ προσφερόμενα εἶπι νοσέοντι ὧδε χρὴ φυλάσσειν, τάτε ὀρθῶς καὶ μὴ ὀρθῶς. 31 λῦσις, ἃ δεῖ ξηραίνειν, ὑγραίνειν· 32 ἢ παχύνειν δεῖ, μὴ προσφέρειν, ἀφ' ὧν δεῖ παχύνειν· 33 ἢ, ἃ δεῖ λεπτύνειν, μὴ λεπτύνειν· 34 ἢ ψύχειν, μὴ ψύχειν· 35 ἢ θερμαίνειν, μὴ θερμαίνειν· 36 ἢ σήπειν, μὴ σήπειν. 37 ἐν δὲ λοιπὰ κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον τίθει.

VI. Τὰ δὲ τοιάδε αὐθρώποισιν ἀπὸ τοιουτωνδέ τε ξυνίστησι νόσοισι γίνονται, τάτε κακὰ καὶ τὰ ἀγαθά. 2 πυρέσσουσι μὲν καὶ χολώδεϊ ξὺν καιρῷ σκεδασθεῖσα ἔξω ἡ χολή, ἀγαθόν. 3 ὑπὸ τὸ δέρμα δὲ κεχυμένη καὶ ἐσκεδασμένη, σύπελες ἐρεθισμὸν ἔχειν τε τῷ ἔχοντι, καὶ τὴν ἰσχίον ἰῆναι. 4 κεχυμένη δὲ καὶ ἐσκεδασμένη πρὸς ἕν τι σώματος προσπεσοῦσα, κακόν. 5 ἕλκεϊ παραχθεῖσα ὑπὸ πολυαίμου ἐχομένῳ, ἢ φλεγμονώδει μανίης, ἢ ἐμπύου ἐόντι, κακόν. 6 πυρέσσουσι δὲ, ἢ τρῶμα τετρωμένῳ κακῶς ἀπὸ ξηρασθεῖσα, κακόν. 7 ἐφ'

tem ex concussione non dignoscere,[20] & secando aut urendo, aut à profunditate, aut à longitudine aberrare, [21] aut urere & secare quæ non oportet. [22] Et hæc quidem non recte. [23] Recte autem fiunt hæc. Morbos cognoscere qui sint, & à quibus[24] & qui ipsorum longi, & breves, [25] & lethales, & non lethales. [26] & qui transmutantur, & qui augescunt, & qui minuuntur, [27] & qui magni, quique parvi: [28] & dum curas possibiles quidem curare, impossibiles vero scire cur curatu sint impossibiles: [29] & dum curas eos qui tales habent, per curationem quantum possibile est opitulari. [30] Quæ vero offeruntur ægrotis, ea sic observare oportet, recte ne an secus fiant: [31] veluti si quis quæ siccare oportet, humectet: [32] aut si crassefacere oporteat, non exhibeat à quibus crassitudo inducitur: [33] aut si quæ attenuare oportet non attenuet, [34] quæ frigefacere, non frigefaciat: [35] quæ calfacere, non calfaciat: [36] quæ putrefacere, non putrefaciat, [37] & reliqua juxta eandem rationem.

VI. Talia autem sua sponte ac casu hominibus in morbis fiunt, tum bona, tum mala. [2] Febrienti ac biliosо, in tempore foras dispersa bilis, bonum: [3] diffusa vero ac dispersa sub cutem, toleratu levior est habenti, & curatu facilior sananti. [4] diffusa autem ac dispersa, & ad unam aliquam corporis partem allapsa, malum. [5] Alvus turbata in pleuritico aut peripneumonico, aut suppurato, malum. [6] Febrienti aut vulnerato alvus rescissa, malum. [7] Subaquoso ac lienoso ab alba pituita detento, alvus fortiter turbata, bonum.

ὑφύδρω [δ'] καὶ ἀπλωώδει, "[ἢ] ὑπὸ λόγκε φλέγματος ἐχομένω, παραχρῆσε ἡ κοιλίη ἰχυρᾶς, ἀχαθόν. 8 "ἐρυσιπέλας ἐὼ ἔξω προσκεχυμένον ἔσω τρέπηται, καιρόν· 9 ἐὼ δ' ἔσω προσκεχυμένον ἔξω τρέπη, ἀχαθόν. 10 "Αἱμορροίη ἢ ἐχομένω ἰχυρῆ ὁ ἔμετος γινόμενος, ἀχαθόν. 11 "γυναικὶ εἰμένα ἐμέσαι τὸ καθαρμώδια ῥαγεῖσα, ἀχαθόν. 12 ὑπὸ ῥόος ἢ ἐχομένη ἐς πὰς ῥῖνας ἢ ἐς τὸ σῶμα μεθαπεσεῖν τὸ ῥέον, ἀχαθόν. 13 γυναικὶ, ὑπὸ ἀσασμοῦ πιεζομένη σὺν τόκω, πυρετὸν ἐπιγενέσθαι, ἀχαθόν. 14 "ἢ τείνους ἐχομένους, ἢ ἀσασμοῦ, πῦρ ἐπιγενέσθαι, ἀχαθόν. 15 "Ἐλῆ τοιοῦτον οἷ ἐδέμιλον ἔτε ἐσφίλυ ἰητρῶν γινεταί τε ἢ ἀγνέη, ἀλλ' ἀπὸ αὐτομάτου. 16 ἢ ἐπιτυχίης ἐχομένα τε ὠφελεῖ, καὶ βλάπτει ἢ κατὰ τὸν τόπον.

VII. Ἐπιτυχίη ἢ ἐὰ τοιάδε εἰ ἰητροὶ ποιέουσιν ἐν τῇ θεραπείη ἀχαθόν. 2 αὖω φάρμακον δόντες, καθαίρουσι καὶ αὖω ἔκπυα καλοῦσι. 3 καὶ γυναικὶ φάρμακον δόντες κάτω, χολῆς ἢ φλέγματος ἐπιμένια, ἐκνόσημα, κατέρρηξαν. 4 ἐὰ ἀπὸ ἥπατος ἔμπυον ἔχοντι κάτω φάρμακον δόντες, ὥστε χολὴν καὶ φλέγμα καθῆραι, πύον κάτω ἐκφέρουσιν ἐς τὴν ἀπλωώδεα καὶ ἐς τὸν νοῦσον. 5 καὶ λιθιῶντι φάρμακον δόντες, τὸν λίθον ἐς τὴν ἐρυθρὴν ἀποσείουσιν ὑπὸ βίης καὶ φαρμάκου, ὥστε ἐξενεχθῆναι. 6 "καὶ πῦον ἔχοντι ἐν τῇ αὖω κοιλίῃ σὺν φύμα, ὅταν εἰδότες ὅ, τι ἔχει, δόντες αὖω φάρμακον, ὅ, τι φλέγμα καθαίρει, ἤμεσε τὸ πῦον, καὶ ἐχθρὸς ὑγιής. 7 καὶ ὅταν φάρμακα ὑπερκαθαίρόμενον αὖω θεραπεύοντες, καὶ ῥᾳδίως τὸ κοιλίης ἀπὸ

num. 8 Erysipelas si extra diffusum intro vertatur, malum. 9 Si vero intra diffusum foras vertatur bonum. 10 A profluvio alvi forti correpto, vomitus supervenies, bonum. 11 Mulieri sanguinem vomenti menses erumpere, bonum. 12 A fluxione vero infestatæ, ad nares aut os fluxionem transire bonum. 13 Mulieri à convulsione pressæ ex partu, febrem supervenire, bonum. 14 Et tetano ac convulsione occupante, ignem ardorem supervenire, bonum. 15 Talia enim per nullam medicorum ignorantiam aut scientiam fiunt & non fiunt, sed sua sponte 16 ac fortuito casu contingentia, & prosunt, & nocent, juxta eandem rationem.

VII. Cæterum Medici talia per fortuitum successum bona in curatione faciunt. 2 Nimirum si medicamento sursum purgante dato, & sursum & deorsum probe purgant. 3 Et si mulieri medicamento dato, quod bilem aut pituitam deorsum purgat, menses alias non [illegible]gentes erumpant. 4 Et si lienem [illegible]ppuratum habenti medicamentum dederint, quod bilem ac pituitam deorsum purget, & sic pus deorsum à liene expurgent, & à morbo liberent. 5 & si medicamento exhibito calculoso, calculum in urinarium meatum præ pharmaci violentia protrudant, ut per urinam ejiciatur. 6 Et si medicamentum dederint quod pituitam sursum purgat, ei qui pus in superiore ventriculo in tuberculo habet, non scientes quod habet, isque pus vomat ac sanus fiat. 7 Et si eum qui ex medicamento sursum purgante superpurgatur, sua sponte alvo subter erumpente, à vomitu

ἀπὸ ταυτομάτου [ὑπο] ἢ ἐμέτου, ὑ-
20 γιᾶ ἐποίησαν. [8] καὶ ὃ τάδε ἀναβ-
χάζον ἀπὸ ἀνυπνίης. [9] φάρμακον
δοῦναι αὖω, χολὴν ἢ φλέγμα ἀθ-
φλοῦσα σὺν τοῖσι σήμασιν ἔρρηξαν
τοῦτο ἢ ἐμέτου, ἐδὲν ἔχοντα ἀφ-
θεν ἄλγημα σὺν τῷ σήμα φανερὸν,
ἐ ἐκβήσεται τοῦτο. [10] καὶ γυναικὶ σὺν
γαστρὶ ἐχούσῃ αὖω φάρμακον δόν-
τες, κάτω φαγέσαι ἡ κοιλίη, ἐξέ-
τρωσε τὸ ἔμβρυον. [11] καὶ ἔμπυον
πεφυσῶσα ἡ κοιλίη ῥυεῖσα διαφ-
θείρει. [12] καὶ ὀφθαλμοὺς πεφυσῶσα καὶ ὑπαλείψαντα ὀδύ-
νας σὺν ἐπεσενοξύτερας [13] κἢν ἔτι
τύχῃ, ῥήγνυται οἱ ὀφθαλμοὶ, καὶ
25 ἀπορραγῆναι. καὶ αὐτῶν ἢ ἰητρὸν,
ὅτι ὑπανέλυσε. [14] καὶ λεχοῖ ἐπὶ γα-
στρὸς ὀδυνέῃ ἰῶ δοῦναι τὸ ἰητροῦ, καὶ
κακῶς ἔχῃ, ἢ καὶ ἀπόλλυται, ὁ ἰητρὸς
αἴτιος. [15] ὁκοσῶν δὲ, ὅσαι αὐάγκας
ἔχει, ὥστε γίνεσθαι σὺν τοῖσι νοσήμασι
καὶ τραύμασι κακοῖσι ἐπὶ κακοῖσι, ἢ
ἰητρὸν αἰτιᾶσθαι τούτων γινομένων.
[16] καὶ ἃ αὐάγκαιά ἐστι ποιεῦντα ποι-
αὐαγκάζοντα γίνεσθαι, ἃ γινώσκου-
σιν. [17] ἐς ἰῶ ἐπὶ πυρετοῦντα ἢ τρώ-
μασι ἐχόντι ἐσελθόντα ἐς ἀφεστεῶτας,
τὸ ἀφεῶν μὴ ὠφελήσῃ, ἀλλὰ τῇ
30 ὑστεραίῃ κάκιον ἔχει, ἢ ἰητρὸν αἰ-
τιᾶσθαι. [18] ἰῶ δὲ ὠφελήσῃ, ταῦτα δὴ
ἔχει ὁμαλῶς ἐπαινέεται. [19] χρῆν γὰρ
γὰρ, πεπονθέναι αὐτὸν, δοκέειν. ἐ ἢ
ἕλκεα φλεγμαίνειν. [20] καὶ σὺν τῇσι
νούσοισιν ἐδυνάσθαι ἢσι χρὴ γίνε-
σθαι αὐτοῖσιν, ἐδὲ ἐὰ τάδε ὥστε
μὴ γίνεσθαι. [21] νεῦρον διακοπὲν δὲ
συμφύῃ, ἐδὲ κύστις, ἐδὲ ἢ σὺν-
τόνων τὴ ἢ λεπτῶν, ἐδὲ φλὲψ
οὐμόῤῥοος, ἐδὲ γνάθε τὸ λεπτὸν,
ἐδὲ τὸ ἐπὶ ἢ αἰδοίε δέρμα.

IIX. Ἀρχὴ δὲ ἰήσιος, ἀπόδε-
δεγμένη μὲν, οὐκ ἔστιν, [2] ἥτις ὀρ-
θῶς

mitu ſanum faciant. [8] At vero mala operantur Medici præ infortunio hæc. [9] Si pharmaco bilis aut pituitæ ſurſum ductivo dato, venam in pectore præ vomitu rumpant, ei qui prius nullum manifeſtum dolorem in pectore habuit, atque ſic fiat morbus. [10] Et ſi mulieri in utero habenti medicamentum ſuperne purgans exhibeant, alvus autem inferne erumpens fœtum expellat. [11] Et qui ſuppuratum curat, ſi alvus profluat, ipſum perdit: [12] & qui oculos curat ac ſublinit, ſi dolores incidant acutiores, [13] & ſi ita contingat, rumpantur oculi & deſtruantur, accuſant medicum quod oculos ſublevit. [14] Et ſi puerperæ in ventris dolore medicus aliquid det, & male habeat aut pereat, medicus in culpa eſt. [15] Fermè autem quæcunque neceſſitatem habent, ut fiant in morbis ac vulneribus mala ſupra mala, ea ubi fiunt, in medicum culpam rejiciunt, [16] & neceſſitatem talia fieri cogentem non agnoſcunt. [17] Et ſi ad febricitantem aut vulnus habentem ingreſſus, admotis quam primum remediis non opituletur, ſed poſtera die æger pejus habeat, medicum accuſant. [18] Si vero opituletur, non æqualiter laudant. [19] Oportere enim ipſum perpeti putant, ulceraque inflammari, [20] & in morbis quibuſdam dolores fieri oportere, neque tales eſſe ut ne fiant. [21] Nervus præciſus ac diſſectus non coaleſcit, neque veſica, neque aliquod ex tenuibus inteſtinis, neque vena ſanguiflua, neque tenuis genæ pars, neque pudendi pellicula.

IIX. Porro principium ſanationis demonſtratum quidem non eſt, [2] quod ſane recte principium

35 ὅλης ἀρχὴ ἐστὶ πάσης τ' τέχνης, 3 οὐδὲ δεύτερον οὐδέν, 4 οὐδὲ μέσον, 5 οὐδὲ τελευτή. 6 ἀλλὰ ἀρχόμεθά τε αὐτῶν, ἄλλοτε λέγοντες, ἄλλοτε ἐργαζόμενοι, καὶ τελευτῶμεν ὡσαύτως. 7 καὶ ὅτε λέγοντες ἀρχόμεθα ἐκ τ' αὐτῶν λόγων, 8 οὐδ' ὧν τ' αὐτῶν λέγομεν, 9 οὐδὲ ἐς τὰς αὐτὰς τελευτῶμεν· 10 καὶ ἐργαζόμενοι καὶ τὸν αὐτὸν λόγον, ὅτε ἀρχόμεθα ἐκ τ' αὐτῶν ἔργων, ὅτε τελευτῶμεν ἐς τὰ αὐτά.

IX. Εὐχέρεια δέ ἐστι τοιάδε. 2 ὅπαν τὶς τάμνων ἢ καίων μήτε νεῦρον τάμνῃ ἢ κάυσῃ, μήτε φλέβα. 3 καὶ, ὧν ἔμπυον καίῃ, ἐπιτυχάνῃ δ' πύε. 4 καὶ τάμνων δὲ, καὶ τ' αὐτὸν λόγον. 5 καὶ κατάγματα σωθήναι ὀρθῶς. 6 καὶ, ὅ, τι καὶ δ' σώματος ἐκπέσῃ ἐκ τ' φύσεως, ὀρθῶς ἐς τ' φύσιν τὸ ἀπώσεται. 7 λαβεῖν τε, ἃ δεῖ, ἰσχυρῶς, καὶ λαμβάνων δὲ πιέζειν, 8 ἃ καὶ ὅσα ἀτρέμα λαβεῖν δεῖ, καὶ λαβόντα μὴ πιέζειν. 9 καὶ ἐπιδέοντα στρόβλα μὴ ποιέειν ἐξ εὐθέων· 10 μηδὲ πιέζειν, ἃ μὴ δεῖ· 11 καὶ ψαύοντα, ὅκως αὐ ψαύῃ, μὴ ὀδυνᾶν παρέχειν· 12 ταῦτα μὲν ἔστιν εὐχερείης. 12' τοῦτο δὲ ἔστιν δυσχερείη. 13 τὸ δὴ τοῖσι δακτύλοισιν δυσχερῶς λαμβάνειν, 14 ἢ καλῶς ἢ μὴ καλῶς, ἢ μακροῖσιν ἢ βραχέσιν, 16 ἢ καλῶς ἐπιδεῖν, ἢ ἐπιδέσιας πανυσίους, 17 ἃ σφῶς τῇ τέχνῃ κελεύει· δυσχερείης πέρι, ἀλλὰ χωρίς.

X. Ὁκόσοι ἔμπυοι γίνονται τ' πλεύμονα, 2 ἢ τ' ἄνω ἢ τ' κάτω κοιλίλιον, 3 ἢ φύματα ἴσχειν, εἴτε ἐν τῇ ἄνω κοιλίῃ, εἴτε ἐν τῇ κάτω, ἢ ἐν τῷ πλεύμονι, 4 ἢ ἕλκεα ἔνδοθεν, 5 ἢ αἷμα ἐμέειν ἢ πτύειν, 6 ἢ ἄλγημά τι ἔχειν, 13 ἢ ἐν τοῖσι πλεύροισιν, ἢ ἐν τῷ νώτῳ,

sit universæ artis, 3 neque secundum aliquod, 4 neque medium, 5 neque finis. 6 Sed incipimus ab ea aliquando dicentes, aliquando operantes, & definimus eodem modo. 7 Et neque dicentes ex iisdem sermonibus incipimus, 8 neque si de ' iisdem dicamus, 9 ne- 165
que in iisdem definimus 10 & operantes juxta eandem rationem, neque ex iisdem operibus incipimus, neque in iisdem definimus.

IX. At vero facilitas ac promptitudo in his est. 2 Quum quis secans aut urens, neque nervum secet, neque venam. 3 Et si suppuratum urat, pus consequatur. 4 Et si secet, eodem modo. 5 Et fracturas recte componeri. 6 Et si qua pars corporis ex natura excidat, ut ' ipsam recte ad naturam 170
retrudat. 7 Item apprehendere fortiter ea quæ oportet, & apprehendendo premere. 8 Et apprehendere leniter ea quæ oportet, 171
& apprehendendo non premere. 9 Et in obligando tortuosa non facere ex rectis, 10 neque premere quæ non oportet. 11 Et in contactu ubicunque tandem contigerit, dolorem ex superfluo non exhibere. 12 Hæc quidem igitur facilitatis ac promptitudinis existunt. 13 ' At vero digitis decenter 175
attingere, 14 aut probe aut non probe, 15 aut longis, aut brevibus, 16 aut probe deligare omnes deligaturas, 17 non ad artem pertinere judicatur de facilitate ac promptitudine, sed seorsum.

X. Quicunque suppurati fiunt pulmonem, 2 aut superiore vel inferiore ventre, 3 aut tubercula habent, sive in superiore ventre sive inferiore, aut in pulmone, 4 aut ulcera intrinsecus, 5 aut sanguinem ' vomunt aut spuunt, 6 180
aut

τω, 7 τοῦτε πεύθεται ἴσχει, 8 τῶν μὲν σώματος ἐνόντων, ἀπὸ χολῆς καὶ φλέγματος, 9 τὰ δὲ ἔξωθεν, ἀπὸ δὲ ἠέρος ἐπιμιγνυμένου τῷ συμφύτῳ θερμῷ, 10 ἔτι δὲ καὶ ἀπὸ πόνων καὶ τραυμάτων. 11 καὶ ὁκόσοι μὲν τὰ πλεύμονα ἔμπυοι γίνονται, ἀπὸ τούτων γίνονται. 12 ἢν δὲ τὸ πλεύμονι ληφθεὶς μὴ καθαρθῇ, ἐν 32 τῇσι κυρίῃσιν ἡμέρῃσιν, ἀλλ' ὑπολαφθῇ ἐν τῷ πλεύμονι πύαλόν τε καὶ φλέγμα, ἔμπυος γίνεται, 13 καὶ, ἢν μὲν αὐτίκα θεραπευθῇ, ἀμφοῖν ὡς τὰ πολλά· 14 ἢν δὲ ἀμεληθῇ, ἐν τῷ πλεύμονι ἀμφοτέρῃ. 15 σήπεται δὲ καὶ σηπεδόνα ἀνιᾶται τε ὁ πλεύμων καὶ ἀμαύρου γίνεται, 16 καὶ οὐκ ἔπ' ἔσω ἕλκει ἐς ἑωυτόν, ἅ, τε καὶ ἄξιον λόγου τροφῆς, 17 ἔστι τὰ ἀποκαθαίρει· ἀπ' αὐτοῦ αὖον ἀδέν, 18 ἀλλὰ πνίγεταί τε καὶ δυσπνοιεῖ αἰεὶ ἐπὶ μᾶλλον, 19 καὶ ῥέγχει αὐαπνέων, καὶ εὐαπνέη αὐτόθεν αὖον οὐδὲν ἐκ τῆς σηπεδόνος. 20 τέλος δὲ ἀποφλύσας· ὑπὸ δὲ πλύσμοῦς, καὶ ἀποθνήσκει.

21 Γίνεται δὲ καὶ ἔμπυος, ἢν ἐκ τῆς κεφαλῆς φλέγμα οἱ καταῤῥυῇ ἐς τὸ πλεύμονα. 22 καὶ τὸ μὲν πρῶτον ὡς τὰ πολλὰ λανθανέ καταῤῥέον, 23 καὶ βῆχός τε παρέχει λεπτήν, 24 καὶ τὸ σίαλον πικρότερον ὀλίγον δὲ ἑαυτοῦ, 25 καὶ ἄλλοτε θέρμη λεπτή. 26 ὁκόταν δὲ ὁ χρόνος προΐῃ, τρηχύνει τε ὁ πλεύμων καὶ ἕλκεται· ἔνδοθεν ὑπὸ δὲ φλέγματος ἐκκαίεται καὶ σηπεδόνα, 27 καὶ βάρος παρέχει τοῖσι σήθεσι, καὶ ὀδυνᾶται ὀξέως, μᾶλλον δ' ὀπίσω, 28 θέρμη τε ὀξυτέρη ἐμπίπτει ἐς τὸ σῶμα, 29 καὶ πλεύμονα ἀπὸ τῆς θερμασίης ἄγει ἐς ἑωυτὸν ἐκ πάντος σώματος φλέγμα, καὶ μάλιστα ἐκ τῆς κεφαλῆς· 30 ἡ δὲ κεφαλὴ θερμαινομένη, ἐκ

aut dolorem aliquem habent, vel in pectore vel in dorso, 7 hæc omnia habent 8 ex his quidem quæ in corpore insunt, à bile & pituita: 9 ab externis vero ab aere insito calori immixto. 10 Sed & à laboribus ac vulneribus. 11 Et quicunque quidem pulmone suppurati fiunt, ab his fiunt. 12 Si peripneumonia correptus in judicatoriis diebus non purgetur, sed relinquatur in pulmone sputum 185 ac pituita, suppuratus fit. 13 Et si quidem statim curatus fuerit, ut plurimum effugit: 14 si vero neglecta fuerint illa in pulmone, corrumpitur, 15 illis & inhærentibus & putrescentibus, ulceraturque pulmo, & suppuratus fit, 16 & non amplius intro ad seipsum nutrimentum memorabile trahit, 17 neque quicquam depurgatur ab eo sursum, 18 sed suffocatur, & semper amplius difficulter spirat, 19 & respirando stertit, & respi- 190 rat illinc sursum ex pectore, 20 tandem vero obturatur à sputo, & moritur.

21 Fit autem & suppuratus, si pituita ex capite ad pulmonem destillet: 22 & primum quidem utplurimum latenter defluit, 23 tussimque tenuem exhibet, 24 & sputum paulo amarius solito, 25 & aliquando tenuis adest calor. 26 Temporis autem progressu, exasperatur pulmo, & intus exulceratur à pituita inhærente ac putrescente: 27 & gravi- 195 tatem exhibet pectori, & dolorem acutum ante & retro, 28 caloresque acutiores in corpus incidunt, 29 & pulmo à calore trahit ad se pituitam ex toto corpore: & maxime ex capite: 30 caput

ὲν δὲ τοῖσιδε· 31 ἢν τοῦτο σηπεδμὸν λάβῃ ὑπὸ πλήθεος. 32 ὅσῳ δ' ἂν ὀξέος ᾖ τὸ πλῆθος, εἰλικρινὲς πυόν· 33 καὶ οἱ πυρετοὶ ὀξύτεροι γίνονται· 34 καὶ ἡ βῆξ πυκνὴ καὶ ἰσχυρή, 35 ἢν ἡ ἀσθμὴ ἐμφανὴς· 36 ἢν τέλεον ἡ κοιλίη ἡμέρας ἑπτὰ ἀταρβέως ἔχῃ. 37 παραφρονέει δ' ὑπὸ τοῦ φλέγματος· 38 τὸ δὲ φλέγμα ἐκ τῆς κεφαλῆς καταβαίνει. 39 ἔστι δ', ὅταν ἐς τοῦτο ἀφίκηται, ἀδύνατα, καὶ ἀναβιώσεται εἰδὼς τὰ πεποιήκασιν. 40 λάπυός δ' ἐστὶν ὁ πλεύμων ἢν σαπῇ καὶ ἀναβρύσῃ, 41 ἢ ἐς τὰ χαλάσῃ καὶ ῥυείσης ἔξω τρέπηται.

42 Γίνεται δὲ καὶ ἀπὸ τῶνδε ἔμπυος ὁ πλεύμων. 43 ἐκπεσὼν ἔστιν ὅτε αὐτὸς φλεβίων ῥαγῇ. 44 ῥήγνυται δὲ ὑπὸ πόνων. 45 καὶ, ὅταν ῥαγῇ, αἱμορροεῖ τὸ φλεβίον· καὶ μᾶλλον παχύτερον ἐὸν, μᾶλλον· καὶ ἧσσον λεπτότερον, ἧσσον. 46 καὶ τὸ μὲν αἷμα τοτὲ μὲν ἐλάσσω τοτὲ δὲ πλείω. 47 τὸ δὲ, ἢν μὲν στεγνωθῇ, ἡ φλὲψ, πέσσεται ἐς τὸν πλεύμονα, καὶ σήπεται ὑπ' αὐτοῦ· 48 καὶ, ὅταν σαπῇ, πῦον ποιεῖ. 49 ἐνίοτε δὲ ῥηγνύμενον, ἄλλοτε πῦον ἐλικρινὲς, ἄλλοτε πῦον ὑφαιμον, ἄλλοτε αὖ μιξὸν [πυόν.] καὶ, ἢν μᾶλλον πλησθῇ τὸ φλέβιον, ἀπεμεῖ τὸ πλήρωμα ἀφ' ἑωυτοῦ ἅλις δ' αἵματος, 51 τό, τε πῦον, πυόν· πυκνὸν δὲ καὶ ἀφρῶδες καὶ ἐνσπασμὸς καὶ ἐνσπασμὸς φλέγματος. 52 ἤδη, ἢν πλεονεκτήσῃ ἀφροδισιάζων καὶ ἐνσπασμὸς ἐγγένηται καὶ ἰσχαλεὴ ἰσχυρὴ, 54 πρίν τε λεπτυνθῆναι καὶ πλανοποιίσαι σῶμα, 55 καὶ τὴν κεφαλὴν ἀρξάμενος φθίνειν, καὶ τἄλλο σῶμα τήκεται, 56 ἐξαυτῆς τὴν τοῦ ἤδη νόσου γένεσιν. 57 ἢν δ' ἀμεληθῇ, καὶ ταῦτα κρατήσῃ, ὥστε πολλὸν ἢ πάντα

caput vero calefactum ex corpore, 31 & hanc putrescentem subcrassam spuit. 32 Quanto vero magis tempus progreditur, tanto magis pus sincerum spuit, 33 & febres acutiores fiunt, 34 & tussis frequens ac fortis, 35 & inedia vexat, 36 & tandem alvus inferne turbatur. 37 Turbatur autem à pituita, 38 pituita vero de capite descendit. 39 Hic quum ad hoc pervenerit, perit quemadmodum dictum est in superioribus, 40 purulento ac putrido pulmone facto, 41 aut ventre infra erumpente.

42 Fit præterea & ab his pulmo suppuratus. 43 Quum venula videlicet aliqua in ipso fuerit rupta, 44 (rumpitur autem à laboribus:) 45 & ubi rupta fuerit, sanguinem fundit, si quidem crassior fuerit, amplius: sin tenuior, minus: 46 & sanguinem quidem ipsum partim confestim spuit, 47 partim vero, nisi vena adstringatur, in pulmonem funditur, & in ipso putrescit: 48 & ubi putrefactus fuerit pus facit, 49 progressu vero temporis aliquando pus sincerum, aliquando pus subcruentum, aliquando sanguinem, 50 & si magis repleta fuerit vena, ipsam sanguinis copiam acervatim à seipsa revomit, 51 spuiturq; pus crassum ab accessoria & intus putrescente pituita. 52 Hic si anticipetur incipiente morbo, 53 priusquam vena sanguinem fundat ac fortiter laxetur, 54 & priusquam attenuetur, & in lecto decumbat, 55 & caput corrumpi incipiat, & reliquum corpus colliquari, 56 superstes ab hoc morbo evadit. 57 Si vero neglectus fuerit, & hæc occuparint, ut ea perpetiatur aut omnia, aut plurima, perit.

πάντα ἢ τὰ πολλὰ ἴσχει, ἀπόλλυ). 58 ἀπόλλυται δ' ἔστιν ὅτε, ἢ ἀπὸ τῶν αὐτῶν, ἃ εἴρηκα ἐμεῖσθαι, ἢ ἀπὸ ἐμέτου αἵματος πολλάκις ἐμεθμοῦ.

59 Ἢν δὲ τὸ φλέβιον παντάπασι μὴ διαῤῥαγῇ, " ἀπάδων δ' ὑπὸ τοῦ ἐγχύτου), γίνε) μάλιστα οἷον κιρσός. 60 ὁ δὲ καταφυσᾶται, ὅταν ἡμύτῃ, ὀδυνίην τινὰ παρέχῃ λεπτήν, καὶ βῆχα ξηρήν. 61 ἢν δ' χρόνιον τὸ ἀμεληθῇ, διαῤῥήξι αἵματος μὲν πολλοῦ τὸν ὀλίγον καὶ ὑπομέλανα, ἔπειτα δ' ἐπιπολαίου τε καὶ ἐλικοειδέος, εἶτα πῦον. 62 καὶ πάχος τε, ὅσον περ οὖν τοῖσιν ἔμπροσθεν εἰρήκαμεν. 63 ξυμφέρει δὲ τοῖσι τοιούτοισιν, ἢν καθαρχὰς λάβῃς θεραπεύειν, 64 " ὥστε αὖτε φλέβες ἐξιέναι ἐν τῇ χειρῶν, 65 καὶ διαχωρέειν τὸ ἐσθιόμενον καὶ πινόμενον, ὑφ' ἧς ἔσται ξηρότατός τε καὶ αὐαμυρώτατος. 66 τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον τοῦτον καὶ τὰ ἐν τῷ πλευρῷ φλέβια πάσχει, " ὅσα ἔσω ἀκρόπλοά ἐστιν. 67 ὁκόταν δὲ πονήσῃ, κιρσοῦται τε γίνεται, καὶ μετέωρα ἔσω. 68 καὶ, ἢν μὴ ἀμεληθῇ, πέπαται. 69 ἐκρήγνυταί τε καὶ αὐτέων ἀπὸ σφέων αἷμα, καὶ σύνιστε καὶ ἐμέει, καὶ ἔμπυοι γίνον), καὶ ἐς τὰ πλεῦμα διεφθάρησαν. 70 ἢν δ' ἐν θεραπεύηται, ἐξορμᾶται δ' ἐπὶ σημασίαν, ὥσπερ καὶ χαῦλα ἰχῶσιν ὅσα τὸ πλεῦμον τὰ φλέβια, καὶ γίνεται παπάνα. 71 καὶ ὁ μὲν πλεύμων ἀπὸ τούτων ἔμπυος γίνεται, καὶ τὰ ἀπ' αὐτοῦ πάσχει τε τὰ διαῦλα, καὶ τελευτῶσιν ἔνιοι.

XI. Τὸ δὲ ἄνω κοιλίῃ ἔμπυοι γίνεσθαι πολλαχῶς. 2 καὶ γὰρ, ὅταν φλέγμα ῥυῇ ἐκ τῆς κεφαλῆς ἄλλοθεν ἀθρόον ἐς τὸ ἄνω κοιλίῃ, σήπεταί τε καὶ γίνεται πύον. 3 σήπεται

perit: 58 perit autem hic aut ex iisdem quæ superius dixi, aut à vomitu, sanguine multo multoties per vomitum rejecto.

59 Si vero vena omnino quidem rupta non fuerit, verum acutus tractus in ipsa fiat, fit autem maxime velut varix, 60 qui etiam statim ubi factus fuerit, dolorem quendam tenuem inducit, ac tussim aridam. 61 Si vero diu duraverit & neglectus fuerit, primum quidem sanguinem modicum ac subnigrum dimittit acrejicit, deinde vero adhuc copiosiorem & finceriſſimum, deinde pus, 62 patiturq quæcunque in superioribus dicta sunt. 63 Conducit autem talibus, si ab initio curandos suscipias, 64 ut & venæ de manibus sanguinem emittant, 65 & diæta è qua quam ficciſſimus & exanguiſſimus fiat. 66 Eodem porro modo etiam venæ in latere afficiuntur, quæ intus in superficie sitæ sunt. 67 Quum igitur affectæ fuerint, varicoſæque factæ, & intus elevatæ, 68 & neglectæ fuerint, hæc perpetiuntur. 69 Erumpunt & spuunt à se sanguinem, & aliquando etiam vomunt, & suppurati fiunt, & utplurimum pereunt. 70 Si vero curentur incipiente morbo, rursus in loco venæ consident ad latus, humileſque fiunt. 71 Et pulmo quidem ab his suppuratus redditur, & ab ipso etiam talia perpetiuntur, & sic moriuntur.

XI. Cæterum superiore ventre suppurati multipliciter fiunt. 2 Nam quum pituita de capite copioſa & acervatim in superiorem ventrem fluxerit, putreſcit & in pus vertitur. 3 Putreſcit autem maxime in diebus viginti una.

τιν δὲ " ὃν ἡμέρῃσι μάλιστα μιῇ 38 una. 4 Hoc igitur pus concu-
καὶ εἰκοστῇ. 4 τέτ' οὖν διασείεται titur & intus fluctuat ad late-
καὶ ἐκλυδάζεται τὸ πύον, ἐς τὰ ra allabens. 5 Hic si uratur aut
πλησίον περισπάται. 5 ἢν μὲν, ὧν fecetur priusquam diuturnum
καυθῇ ἡ τομὴ πολὺν χρόνον τὸ fiat pus, sanus 'plerunque eva-235
πύον, ὑγιὴς γίνεται· ὡς τὰ πολλά. dit.

6 Γίνονται δὲ μὴ τὰ ἄνω κοι- 6 Fiunt autem & superiore
λίῳ ἔμπυοι καὶ οἱ πλευρῖτιδες, ventre suppurati ex pleuritide,
7 ὁκόταν ' ἰσχυρὴ γένηται, 8 καὶ οὐ 7 quum fortis fuerit, 8 & in ju-
τῇσι κυρίῃσιν ἡμέρῃσι μήτε σα- dicatoriis diebus neque putruit,
πῇ, μήτε πτυσθῇ, 9 ἀλλ' ἐλκωθῇ neque sputo rejecta est, 9 sed la-
τὸ πλεῦρον ὑπὸ δὲ περιπεπηγὸς tus exulceratum fuerit à pituita
φλέγματος, καὶ χολῆς. 10 καὶ ὁκό- affixa, & bile: 10 & quum ulcus
ταν ἕλκος γένηται, αὐαδιδεῖ ἐπὸ factum fuerit, reddit de se pus,
ἑωυτὸ πύον, 11 καὶ ὁκόταν πλησίον 11 & ex vicinis locis præ caliditā-
χωρίων ὑπὸ θερμασίης ἄγῃ ἐφ' te in seipsum pituitam adducit,
ἑωυτὸ φλέγμα. 12 καὶ τότε ὁκόταν 12 & hæc ubi computruit, pus
σαπῇ, πτύεται πύον. 13 ἐνίοτε δὲ spuitur. 13 Aliquando vero etiam
καὶ ὁκόταν φλεβίων διαφοιδιᾷ ἐς τὸ ex venis sanguis se in ' ulcus in-240
5 ἕλκος αἷμα, καὶ γένηται σηπεδόμορον, gerit, & putrefactus pus fit. 14
πύον. 14 ἢν μὲν, ὧν διαχεῆται Hic si evestigio assumatur, sanus
μα ὑπολειφθῇ, ὑγιὴς γένηται· ὡς τὰ plerunque fit: si vero negligatur,
πολλά· ὧν ἀμελεηθῇ, διαφθείρεται. perit.

15 Γίνονται δὲ ἔμπυοι καὶ ὧν 15 Fiunt præterea suppurati
φλέγμα ὑπὸ κεφαλῆς ῥυὲν κατὰ etiam, si pituita de capite dela-
τὸ πλεῦρον κατάγῃ καὶ σαπῇ. 16 psa, ad latus adglutinata fuerit
τότε γὰρ τὸ πλεῦρον ὡς τὰ πολλὰ & putruerit. 16 Tunc enim latus
κοιλαίνεται, 17 καὶ πίεσμ', ὁκοιωσοῦν ὑπ utplurimum inflammatur, 17 &
πλευρίτιδος, ὅταν ἔμπυον γέ- patitur eadem quæ ex pleuritide
νηται. 18 γίνον δὲ καὶ ὁκόταν ὑπὸ χα- suppuratus. 18 Fiunt & quum præ
λαπωθείης, ἢ ὑπὸ γυμνασίης, " ἢ 39 labore, aut exercitiis, aut alio
ἄλλως πως ῥαγῇ, ἢ ἔμπροσθεν ἢ quopiam modo, vena ante aut
ὀπίσθεν. 19 ῥαγῇ δὲ, ὥστε μὴ πυ- retro fuerit ' rupta, 19 & sic ru-245
10 ρουτικὸν πτύσαι αἷμα, ' ἀλλ' ὑπὸ pta, ut non statim spuatur san-
τῇ σαρκὶ ἀπάδων χρόνῃ, 20 καὶ ἡ guis, sed in carne acutus tractus
σὰρξ ἀποθεῖσα ἰσχύσῃ ἰκμάδα five varix fiat: 20 & caro tracta
ὀλίγην, καὶ χρόνῃ ὑποπελιδνοῦται. ac convulsa humiditatem modi-
21 καὶ ἀναύτικον μὴ μὲν αἰσθάνηται ὁ cam traxerit, & sublivida facta
πάσχων ὑπὸ ῥόμβου καὶ σύριγγος. 22 fuerit: 21 & statim quidem sic
εἰ δὲ καὶ αἰσθάνεται, μηδὲν προσέχειν affectus non percipit pro robore
ἡγήσεται. 23 ἔτι δ', ὁκόταν καταλάβῃ, ac bona habitudine, 22 aut si
ὥστε αὐτὸν ὑπὸ πυρετῶν ληφθέντα etiam sentit, nihil molesti esse
λελαβωκέναι, ἢ πόσιον, ἢ λαγνείης, ἢ ἄλλου τευ, 24 ἡ σὰρξ ἡ τεταραγμένη putat. 23 Hic ubi deprehenderit,
quum jam præ febribus, aut po-
tu, aut venere, aut aliqua alia re
correptus, fuerit ' attenuatus, 24250
caro
ὑπο-

ὑποξηραίνεται τε καὶ ὑποθερμαίνε-
ται, [25] καὶ ἑλκὶ ἐκμάλα ἐς ἑαυ-
τὸν ἀπὸ τῶ πλησίον καὶ φλεβῶν καὶ
σαρκῶν. [26] ὅταν δὲ ἑλκύσῃ, οἰδί-
σκεται τε καὶ φλεγμαίνει, καὶ ὀδύ-
νην παρέχει λεπτὴν, καὶ βῆχα
ξηρὸν τε καὶ ξηρὸν τὸ πρῶτον. [27]
ἔπειτα ἐπὶ μᾶλλον ἕλκει τε ἐς ἑαυ-
τὸν, καὶ ὀδυνᾷ παρέχει ἰσχυροτέ-
ρην, καὶ βῆχα πυκνοτέρην. [28] καὶ
πύον, τὸ μὲν πρῶτον, ὑπόσυνον
σύνοτε ἦν, ὑποπέλιδνον καὶ ὕφαιμον.
[29] ὅσον δ' ἂν ὁ χρόνος προΐῃ, ἕλκει
τε μᾶλλον ἐς ἑαυτὸν, καὶ σήπει. [30] καὶ
αὐτῆς τῆς σαρκὸς, ὅσον πελιδνὸν ἐγέ-
νετο τὸ πρῶτον, τοῦτο πύον γίνε-
ται, [31] καὶ ὀδυνᾷ παρέχει ὀξεῖαν, καὶ
πυρετὸν, καὶ βῆχα πολλήν τε καὶ
πυκνὴν, [32] καὶ τὸ πτύσμα ἐλικ-
ρινὲς, ἔπειτα πύον.

[33] Ἢν ἡ χολὴ ἐν τῇ κοιλίῃ, διαθερμαίνεται ὑπ' αὐτῆς
τὸ σῶμα πᾶν, μάλιστα δὲ τὰ ἐγκυ-
κλότατα. [34] διαθερμαινομένου δὲ τοῦ σώμα-
τος, μάλιστα σήπεται τὸ αἷμα. [35] καὶ τὸ μὲν ἀπὸ τῶν ἄνω ἐς τὰ ἄνω
κοιλίαν μάλιστα συῤῥεῖ, καὶ γίνεται
πύον πρὸς τὸ ἐντός. [36] τὸ δὲ ἐς
τὰ κάτω κοιλίαν ῥεῖ. [37] καὶ σύνοτε
παραμένει ἡ κοιλίη ὑπ' αὐτῆς, καὶ
διέφθαρται τὸν ἄνθρωπον. [38] τὰ γὰρ
ἐσπόνδια τῶν σιτίων διαχωρέει ἄπε-
πτα, καὶ τροφὴ ἀπ' αὐτῶν οὐ γίνεται
τῷ σώματι. [39] ἡ δὲ τοῦ πύου κά-
θαρσις οὐκ ὁμαλὴ γίνε-
ται, ἅτε διατεθερμασμένης τῆς κοιλίης
καὶ ἀγέσης πάντα κάτω ἐφ' ἑαυ-
τήν. [40] καὶ ὑπὸ μὲν τοῦ πύου μάλιστα πί-
γεταί τε καὶ ῥέπει ἀναῤῥόμβῳ·
[41] ὑπὸ δὲ τοῦ γαστρὸς ῥέοντος ἐξασθε-
νέει, καὶ ὡς τὰ πολλὰ διαφθείρει.
[42] μάλιστα δὲ ἐν τῇσι τοιαύτῃσι τῶν
νούσων τὸ ῥοῦμα τοῦτο ἡ κεφαλὴ
παρέ-

caro fauciata ſubreſiccatur & ſubcaleſcit, [25] & humiditatem in ſeipſam à vicinis tum venis, tum carnibus trahit. [26] Ubi autem attraxerit, intumeſcit & inflammatur, & dolorem exhibet tenuem, & tuſſim raram & ſiccam primum. [27] Deinde adhuc magis trahit in ſeipſam, & dolorem inducit vehementiorem, & tuſſim frequentiorem. [28] Et primum quidem ſubpurulentum ſpuit: aliquando vero lividum & ſubcruentum. [29] Et quanto magis tempus progreditur, amplius in ſeipſam trahit ac putrefacit: [30] & de ipſa carne quantum ab initio lividum erat, hoc pus fit: [31] & dolorem acutum exhibet, & febrem, & tuſſim multam ac frequentem, [32] & per ſputum ſincerum pus expuit.

[33] Si vero pus in ventre moram traxerit, totum corpus ab ipſo caleſcit: maxime vero viciniſſimæ partes. [34] Caleſcente autem corpore, humiditas maxime eliquatur. [35] Et quæ quidem à ſupernis partibus eliquatur, in ſupernum ventriculum maxime confluit, & pus fit, ad hoc quod jam in ipſo eſt. [36] Pars vero ejus etiam in infernum ventriculum fluit: [37] & quandoque alvus ab ipſa turbatur, & hominem perimit. [38] Nam cibi ingeſti ſecedunt inconcocti, & alimentum ab ipſis corpori non accedit. [39] Et ſputi ſurſum purgatio non æqualis contingit, alvo nimirum calefacta, & omnia deorſum trahente in ſeipſam. [40] Et à ſputo quidem ſuffocatur & ſtertit, dum non purgatur: [41] à ventre vero fluente debilitatur, & plerunque perimitur. [42] In hujuſmodi autem morbis hunc fluxum maxime exhibet caput, utpote

παρέχῃ, ἄτε κοίλην ἐοῦσαν, καὶ αὖθις ὑπερκαθῆται. 43 ὅταν γὰρ ἀφεψηθῇ καὶ ἀπὸ τῆς κοιλίης, ἕλκῃ ἐωυτὴν ὑπὸ τοῦ καρποῦ καὶ τὸ λεπτότερον τοῦ φλέγματος. 44 ὅταν δὲ ἀλισθῇ ἐν αὐτῇ, ἀποδίδοῖ πάλιν ἄλλης καὶ παχυτέρης ἐρέτας. 45 καὶ αὐτῆς τὸ μὲν ἐς τὴν ἄνω κοιλίην καταῤῥεῖ, τὸ δὲ ἐς τὰ κάτω. 46 ὅταν οὖν ἄρξηται ἡ κεφαλὴ ῥεῖν, καὶ τὸ ἄλλο σῶμα τήκεσθαι, ὧδε ἐπὶ ὀλιγαλῶς, ἢν μὴ κωλύοντες ἐξιέναι. 47 κρατέοντα γὰρ ἀεὶ μὲν τοὺς ἐπιῤῥέοντας κακοὺς ἢ τοὺς ἀπορρέοντας, 48 αἵτε σάρκες τήκονται μᾶλλον ὑπὸ τῶν κακῶν, ἢ τρεφόμεναι ὑπὸ τῶν εἰσιόντων.

49 Οἳ δέ, ὁκόσοι τοιούτοισι νούσημα ἔχουσι, καὶ ἀπὸ τούτων ἐνίοι μὲν ὀλίγον ἀπόλλυνται, ἐνίοι δὲ πολλὸν χρόνον ἕλκουσι. 50 Διαφέρει γὰρ σῶμα σώματος, καὶ ἡλικίη ἡλικίης, καὶ πάθημα παθήματος, καὶ ὥρη ὥρης, οὐ μὴν νοσέουσί γε. 51 καὶ οἱ μὲν πολυπαθέστεροί εἰσιν οὐ τῇσι νόσοισιν· οἱ δὲ πανταπάσῃσι πολυπαθέειν ἀδύνανοι. 52 ἔκκειται δὲ τὸ ἀκριβὲς ὅκως χρόνος, οὐ ὧν ἀπόλλυνται, ἤτοι, εἰ πολλὸν, ἢ ὀλίγον. 53 Ἔστι γὰρ ἔτεος ὁ χρόνος ἀκριβὴς, ὃν ἐνίοι λέγουσιν, ὡς τὰ πολλά. 54 ὧδε αὐτὸ τὸν ἐκπύει. 55 Διαφέρει γὰρ καὶ ἔτος ἔτεος, καὶ ὥρη ὥρης. 56 ἀλλ', ὅσοι μὲν ἐθέλει αὐτῶν ὀρθῶς γινώσκειν καὶ λέγειν, "γνώσεται ὧδε πᾶσιν ὥρῃσι καὶ ἀπολυμένους ἐκ πολυχρονίους καὶ πιέζοντας, ὅκως αὐ πιέζωσι.

XII. Τῶν δὲ κάτω κοιλίῃ ἕλκεσι γίνονται, 2 μάλιστα μὲν, ὅταν φλέγμα ἢ χολὴ συῇ ἄλλῃ μεταξὺ τῆς σαρκὸς καὶ τοῦ δέρματος. 3 γίνον-

utpote quod cavum est, & supernè situm. 43 Quum enim ab alvo fuerit calefactum, tenuissimam pituitam de corpore in seipsum trahit. 44 Ubi vero hæc in ipso fuerit collecta, reddit rursum acervatam & crassam, velut dictum est: 45 & pars quidem ipsius in supernum ventriculum defluit: pars vero in infernum. 46 Quum igitur caput fluere inceperit, & reliquum corpus colliquari, non amplius æqualiter, ne usti quidem, superstites evadunt. 47 Superant enim supra pus influentia mala, ea quæ defluunt: 48 & carnes liquescunt magis à malis, quam nutriuntur ab ingestis.

49 Qui vero hujusmodi morbos habent, partim ab his brevi pereunt, partim diutius tempus extrahunt. 50 Differt enim à corpore, & ætas ab ætate, & affectio ab affectione, & tempus à tempore, in quo ægrotarint: 51 & aliqui majorem tolerantiam in morbis habent, alii omnino ad tolerandum impotentes sunt. 52 Proinde certitudo exacta temporis in quo pereunt non est, an longum, aut breve futurum fit. 53 Neque enim hoc tempus certum est quod quidam definiunt: 54 & plerunque neque hoc ipsum suppurat. 55 Differt enim & annus ab anno, & tempus à tempore. 56 At si quis de ipsis recte cognoscere ac dicere velit, is cognoscet omni tempore, & perire, & superstites evadere, & pati quæcunque tandem patiantur.

XII. Cæterum inferno ventriculo suppurati fiunt, 2 maxime quidem quum pituita aut bilis acervata inter carnem & cutem collecta fuerit. 3 Fiunt autem & à convulsionibus:

γένωνται ἢ καὶ ἀπὸ ἀποσημῶν. 4 καὶ, ὅταν φλεβίον ἀπαθὲν ῥαγῇ, τὸ αἷμα ἐκχυθὲν σήπει καὶ ἐμπύῃ. 5 λεῖ ἢ ἡ σὰρξ ἀπαθὴ ἡ φλαθῇ, ἕλκεϊ δὲ καὶ τὰ περὶ ἑωυτὴν φλεβίων αἷμα, καὶ τοῦτο σήπει καὶ ἐμπύῃ. 6 τούτοισιν λεῖ μὲν ἔξω ἀποσημήνῃ, καὶ πύον ἐξέλθῃ, ὑγιέες γίνονται. 7 λεῖ ἢ ἐπεργῇ αὐτὸ μᾶλλον ἔσω, ἀπολλυσι. 8 κεχυμένον ἢ πύον ἐν τῇ κάτω κοιλίῃ, ὥσπερ ἐν τῇ ἄνω εἰρηται ἐξήνεγκε, οὐκ ἂν δύναιτο ἐξηνεῖκαι, 9 ἀλλ', ὥσπερ μοι εἴρηται, ἐν χιτῶσί τε καὶ ἐν φύμασιν ἐγίνετο. 10 καὶ λεῖ μὴ ἔνδον ἀποσημήνῃ, δυσγνώστως γίνεται. 11 ἄδηλον γὰρ ἐκ σείσεως ἐστιν εἰδέναι. 12 γινώσκειν ἢ μάλιστα τῇ ὀδυνῇ ἔνθα ἔη. 13 καὶ λεῖ καπνώδης τῇ κεφαλῇ τὸ, ἢ ἄλλῳ τῳ πιέσῃ, ἀπεξηραμμένα δ' ὀλίγα.

XIII. Ἐρυσίπελας ἢ ἐν τῷ πλεύμονι γίνεται, ὅταν ὑπεξηραανθῇ ὁ πλεύμων. 2 ὑπεξηραμμένε ἢ καὶ ὑπὸ καύματος καὶ καὶ ὑπὸ πυρετῶν, καὶ ὑπὸ πελαιπωρίης καὶ ἀκρασίης. 3 καὶ ὁκόταν ὑπεξηραμμένη, ἕλκεϊ δ' αἵματος πλέον ἐν ἑωυτόν. 4 μάλιστα μὲν δὲ πλεῖσον ἐκ τῶν μεγάλων φλεβῶν. 5 αὖται γὰρ αὐτῷ ἐγγύτατά ἐσι, καὶ ἐπίκειν ἐπ' αὐτῷ. 6 ἕλκει ἢ καὶ ἐκ τῶν ἄλλων τῶν πλησίον. 7 ἕλκει ἢ τὸ λεπτότατον καὶ ἀσθενέστατον. 8 ὁκόταν ἢ ῥύσῃ, πυρετὸς ἀπ' αὐτῆς γίνεται ὀξύς, 9 καὶ βὴξ ξηρὴ, 10 καὶ πληθώρη ἐν τοῖσι στήθεσι, 11 καὶ ὀδυνὴ ὀξέη ἐν τοῖσιν ἐμπροσθεν καὶ ὄπισθεν, μάλιστα ἢ κατὰ τὸν ῥάχιν, 12 ἄτε τῶν φλεβῶν τῶν μεγάλων ἁπτομένων. 13 καὶ ἐμέειν, ἀλλοτε μὲν, ὕφαιμον, ἄλλοτε ἢ, πελιδνόν. 14 ἐμέουσι ἢ

bus: 4 quum venula convulsa rupta fuerit, sanguis effusus putrescit & suppuratur. 5 Si vero caro convulsa fuerit, aut contusa, sanguinem ex venis sibiipsi propinquis trahit, atque hic putrescit ac suppuratur. 6 His siquidem foras de se significationem præbuerit & eruperit pus, sani fiunt. 7 Si vero sua sponte intro proruperit, pereunt. 8 At vero diffusum pus in ventriculo inferno, veluti in superno dictum est, generari haud quaquam poterit, 9 sed velut à me dictum est, in tunicis & in tuberculis innascitur. 10 Et siquidem intro notas habuerit, cognitu difficile est. 11 Neque enim ex concussione cognoscere licet. 12 Cognoscitur autem maxime ex dolore ubi fuerit. 13 & si terram figulinam, aut aliud quid hujusce modi imposueris, brevi id reficcat.

XIII. Erysipelas autem in pulmone fit, ubi pulmo fuerit nimium reficcatus, 2 id quod contingit ab ardore, & à febribus, & à labore, ac intemperie. 3 Et quum superreficcatus fuerit, plurimum sanguinis in seipsum trahit, 4 maxime quidem & plurimum ex magnis venis. 5 Hæ enim ipsi viciniſſimæ sunt, ac ipsi incumbunt. 6 Trahit etiam ex aliis vicinis. 7 Et tenuissimum ac debilissimum trahit. 8 Postquam autem traxit, febris ex ipso fit acuta, 9 & tussis ficca, 10 & repletio in pectoribus, 11 & dolor acutus in anterioribus ac posterioribus partibus, maxime circa spinam: 12 nimirum magnis venis percalefactis. 13 Et vomunt aliquando suberuentum, aliquando lividum. 14 Vomunt item pituitam & bi-

φλέγμα καὶ χολὴ, [15] καὶ ὀκνψυχέστερα πυκνά. [16] ὀκνψυχέστερα δὲ ἀφ' ἑαυτῶν μεταβάλλειν ἔξαπίνης μυρίως. [17] καὶ μάλιστα ἀφισταμένη τότε, ὅταν ἐπὶ τῷ πολύμυρῳ ἐπιγένηται ἐρυσίπελας, καὶ πυρετὸς ἐπισχνὴς λήγῃ. [18] τότε δὲ μὴ δύο ἢ τριῶν ἢ τεττάρων τὸ πλεῖστον ἡμερῶν ἀφεχθῇ καὶ μεταστῇ τὸ ἔνδον ἐς τὸ ἔξω, ὑγιὴς γίνεται ὡς τὰ πολλά. [19] ἢν δὲ μὴ ἀφεχθῇ καὶ μεταστῇ, σὺν σήπεται τε καὶ ἔμπυον γίνεται), καὶ ἀπόλλυται. [20] ἀπόλλυται δὲ ὀλίγῳ, ἅτε δὲ πολύμυρον ἐμπύημα ἐόν, ὅλον καὶ σαπρόν. [21] ἢν δὲ ἔξω καταπεπτωκὸς ἔσω τραπῇ καὶ καταλάβηται δὲ πολύμυρον, τότε ἀδύνατα ἐλπὶς ἀπολείπεται. [22] ὅταν γὰρ προαπεξηραμμένον ὁ πολύμυρον ἐρύσῃ ἐς ἑαυτόν, οὐκ ἂν ἔτι μεταστήσῃ, [23] ἀλλὰ θερμασίαν ὑπὸ δὲ καύματος καὶ τῆς ξηρασίης οὐκ ἔτι δέχεται ἐδὲν, ἅτε αὖον αὐαλέον ἐδέν, ἀλλὰ διέφθαρται.

XIV. Φῦμα δὲ γίνεται τῷ πολύμυρα ὧδε. [2] ὁκόταν φλέγμα ἢ χολὴ ξυστραφῇ, σήπεται. [3] καὶ ἕως μὲν ἂν ἔτι ὠμότερον ἔῃ, ἀδυνίην τε παρέχει λεπτὴν, καὶ βῆσσαν ξηρήν. [4] ὁκόταν δὲ πεπανῇ, ἀδυνίη γίνεται, καὶ πρόσθεν καὶ ὀπίσθεν, ὀξείη, καὶ θέρμη λαμβάνει, καὶ βῆξις ἰσχυρή. [5] καὶ ἢν μὲν ὀπτέχηται πεπανθῇ, καὶ ῥαγῇ καὶ αὖον τράπῃ) τὸ πῦον, καὶ ἀναπτυσθῇ πᾶν, [6] καὶ κοιλίη, καὶ ἡ τὸ πῦον, πρόσπεσόν τε καὶ ἀναξηρανθῇ, ὑγιὴς γίνεται παντελῶς. [7] ἢν δὲ ῥαγῇ μὲν ὀπτέχηται, καὶ πεπανθῇ, καὶ αὖον καθαρθῇ), [8] ἀποξηρανθῆναι δὲ παντάπασι μὴ δύνηται), ἀλλ' αὐτὸ ἀφ' ἑαυτοῦ τὸ φῦμα

lem, [15] & frequenter animo linquuntur, [16] propter sanguinis transmutationem derepente contingentem: [17] atque hoc maximum signum est Erysipelatis in pulmone generati, & si assidua febris invasio contigerit. [18] Huic, siquidem duobus aut tribus aut quatuor ad summum diebus id, quod intus est diffusum fuerit ac transierit foras, plerunque sanus evadit. [19] Si vero non diffundatur ac foras transeat, intus putrescit, & suppuratus fit ac perit. [20] Perit autem brevi, utpote pulmone toto suppurato ac putrido. [21] Si vero foras diffusum, intro vertatur & pulmonem corripiat, huic nulla vitæ spes reliqua est. [22] Quum enim antea resiccatus pulmo, traxerit in seipsum, non amplius dimittit, [23] sed statim ab ardore, & siccitate, nihil amplius susceipit, neque quicquam sursum distribuit, sed corrumpit.

XIV. Tuberculum in pulmone fit hoc modo, [2] quum pituita aut bilis coacta putrescit. [3] Et quamdiu quidem adhuc crudius fuerit, dolorem exilem, ac tussim siccam inducit. [4] Postquam autem maturum factum fuerit, dolor & ante & retro acutus fit, & calores corripiunt, ac tussis vehemens. [5] Et siquidem quam citissime maturuerit, & eruperit, & pus sursum vertatur, ac totum expuatur, [6] & ventriculus, in quo fuerat pus, contrahatur ac resiccetur, penitus sanus evadet. [7] Si vero ruptum quidem fuerit quam celerrime, & maturatum, ac repurgatum, [8] verum penitus resiccari non poterit, sed ipsum tuberculum à ipso

μα αὐαδεδεῖ τὸ πῦον, "ὀλέθριον τῆτ. 9 ἢ δὲ τ κεφαλῆς ὑ καὶ ᾧ ἄλλ ωμαλ φλέγμα καθαρ-
ρέον ἐς τὸ φῦμα σήπεταί τε καὶ πῦον γίνεται, ἢ ταύτεται, δι' ἃ ἐφθάρη. 10 Διαφθείρε ὑ τὸ γαστρὸς ῥύσις, ἀφ' ὧνπερ ἢ ἐπὶ τ ωθόδεν εἴρη). 11 "λεχθησομέ-
νε τε αὐτᾶ ἢ φρονέοντ πάντα χρήματα ὁμαλῶς, ὡς ἢ ἐν τῷ
30 ωελὶν χρόνα, διαξηραίνεταί τε ἐ διαψύχε). 12 ξυμμύσ τε φλέβια τε ἐν τῷ σώματ πάντα, 13 ἅτε ᾧ αἵματ ἐξ αὐτέων οἰκειωμένε ὑπὸ πυρετᾶ. 14 σύνοτε ὑ ὑπὸ χρόνε τε πλήθε, ἐ μεγέθε τ νέσε, ἢ τ ἐνεόντων κακῶν, ἐ τ ωθοσεπιγινομένων. 15 ὧν ὑ μὴ δύνη πολλᾶ χρόνε ῥαγῆναι, μήτε διὰ τωθημάτε, μήτε ὑπὸ φαρμάκων, 16 πήκεται ὁ ἀσθενᾶν ὑπὸ ὀδυνέων ἰσχυρῶν, ἐ ἀσιτίης, καὶ βηχὸς, ἢ πυρετῶν, ἢ ὡς τὰ πολλὰ διαφθείρεται. 17 ὧν ὑ ἤδη λελε-
35 πωσμένω ἢ κλινοπετεῖ ἐόντι ῥαγῇ τὸ πῦον, ἐδ' ὅτω μάλα αὐαφέρεται, ἀλλὰ διαφθείρεται τρόπω τοιῶδε. 18 ὧν ὑ ῥαγῇ μὲν ὅτι τάχιστα ἢ πεπανθῇ, πεπανθὲν ὑ οἰκηθῇ ἐπὶ τοὺς φρένας τὸ πολὺν αὐτᾶ, τὸ ωθοφυτικὸν δοκεῖ εἶναι. 19 ωθοιόντ ὑ ἐ χρόνε, ὧν μὲν αὐαπύσῃ πᾶν, ἐ ἡ κοιλίη, σὺν ᾗ τὸ πύ σὺν ᾖ, ωθοσπέσῃ τε καὶ αὐαξηρανθῇ, ὑγιὴς γίνεται. 20 ὧν ὑ ὅ, τε χρόν πλέων γένηται, καὶ
40 αὐτὸς ἀσθενέστερ, καὶ αὐαπύσαι μὲν ἢ τμηθῇ, ἢ τὸ πῦ ἐξέλθῃ, πεφυτικὸν μὲν καὶ ὅτω δή τι δοκεῖ ῥάων γεγονέναι. 21 ωθοιόντ ὑ ἐ χρόνε διαφθείρεται ὑπὸ τ αὐτῶν, ὑφ' ὧνπερ καὶ ἐν τῇ ωθότ εἴρη).

ipſo pus produxerit, 9 & à capite ſane tunc, itemque reliquo corpore pituita ad tuberculum defluens putreſcit, & pus fit, ac expuitur, per quod homo perimi-
65 tur. 10 Perimitur autem à ventre fluente, ab his quæ antea relata ſunt: 11 & loquente ipſo ac intelligente omnes res, æque ut in priori tempore, reſiccatur ac perfrigeratur: 12 conniventque venæ in corpore omnes, 13 utpote ſanguine ex ipſis à febre exuſto: 14 quandoque vero etiam præ temporis longitudine, ac morbi magnitudine, tum malorum jam præſentium, tum eorum quæ inſuper accedunt. 15 70 Quod ſi multo tempore rumpi non poſſit, neque ſua ſponte neque à medicamentis, 16 conſumitur debilitatus à doloribus vehementibus, & inedia, & tuſſi, & febribus, & utplurimum perimitur. 17 Si vero jam attenuato, & in lectum reclinato, pus eruperit, neque ſic valde revaleſcunt, ſed tali modo perimuntur. 18 At ſi eruperit quidem quam celerrime, & maturuerit, maturatum autem multa ſui parte ad 75 ſeptum tranſverſum effundatur, ſtatim quidem melius habere ſibi videtur: 19 verum progreſſu temporis ſi quidem totum per ſputum rejecerit, & ventriculus in quo pus inerat, conſidat ac reſiccetur, ſanus evadit. 20 Si vero & tempus longius protrahatur, & ipſe debilior fiat, & per ſputum rejicere nequeat, ſed uſtus fuerit aut ſectus, & pus exeat, ſtatim quidem & ſic melius habere ſibi videtur, 21 verum 80 tempore procedente perimitur ab iiſdem quæ prius relata ſunt.

xv. Ἐν

xv. Ἐν δὲ τῷ πλεύρῳ γίνεται περὶ φύματα, καὶ ἀπὸ φλέγματος, καὶ ἀπὸ χολῆς, καθάπερ τὸ ἐν τῷ πλεύμονι. [2] γίνεται δὲ καὶ ἀπὸ τοῦ πόνου, ὅταν τὸ φλέβιον ἀναῤῥαγῇ, [3] μὴ ῥαγὲν δὲ παντελῶς, ἀλλὰ ἀπάδων ἐν αὐτῷ γένηται. [4] ἢν μὲν ῥαγῇ, παραυτίκα τὸ αἷμα, τὸ [1] ἐκχυθὲν εἰς τὸ φλέβιόν, σπασμὸν τε καὶ ἀκμὴν. [5] ἐὰν δὲ ἀπάδων ἐν τῷ φλεβίῳ γένηται, τὸν μὲν πρῶτον χρόνον ὀδυνώδη τε παρέχει καὶ σφύξιν. [6] ἐπιόντος δὲ χρόνου διαδίδοι ἡ φλὲψ τὸ αἷμα εἰς τὴν σάρκα, καὶ τὸ σηπόμενον ἐν τῇ σαρκὶ, πύον γίνεται. [7] καὶ τὸ αὐτὸν δὲ λόγον καὶ ἡ σὰρξ, ἢν μᾶλλον πονέσῃ, πλέον τε τοῦ αἵματος ἕλκει ἐς ἐωυτὴν ἐκ τοῦ ἐγγυτάτω φλεβῶν, [1] καὶ ἐπιῤῥαγῆναι. [8] ἢν δ' ἧσσον πονέσῃ, χολωδέστερόν τε καὶ ἕλκει καὶ ἐκπύει.

xvi. [1] Ἐνίοισι δὲ, ὅταν ἀσθενέα γένηται πὲ ἀπάσματα ἐν τῇσι ἀρξίν ἢ ἐν τῇσι φλεψίν, ὅσα ἐκπυίσκεται), [2] ἀλλὰ γίνεται ἀλγήματα πολυχρόνια, [1] ἐκ καλέεται ῥήγματα. [3] καὶ ὅταν μὲν ἐν τῇ σαρκὶ γένηται ὧδε γένεται· ὅταν ἡ σὰρξ πονέσῃ τι, ἢ ἀπαυδήσασα, ἢ πληγεῖσα, ἢ ἄλλο τι παθοῦσα, γένηται, ὡς τῷ προεῖπον, πελιδνὴ, [4] ὅτι ἑλικρινὲς αἷμα ἕλκει, [5] ἀλλὰ λεπτῶν καὶ ὑδαρέϊ, [1] καὶ τόπου ὀλίγου. [5] ὅταν δὲ ὑπερέχηται μᾶλλον ἐωυτοῦ, διαφθείρεται τε ὑπὸ τῆς ὀδυνώδεος παρεχῆ, καὶ ἕλκει ἐς ἐωυτὴν ἀπὸ τοῦ φλεβίου καὶ σαρκῶν τὸ πλησίον τὸ ὑγρόν. [6] καὶ ὁκόταν ὑπερυγρανθῇ, καὶ τοῦτο αὐτὸ τὸ ὑγρὸν ὑπερθερμανθῇ ὑπ' αὐτῆς τῆς σαρκὸς, σηδόνα ἀνὰ τὸ σῶμα πᾶν, οἷόν περ ἐμύθη. [7] καὶ μᾶλλον δή τι σηδόνατα ἐς τὰς φλέβας, ἢ ἐς τὰς σάρκας. [8] ἕλκει γὰρ αἱ φλέβες μᾶλλον τῶν σαρκῶν.

xv. Porro in latere fiunt tubercula & à pituita & bile, eadem ratione qua in pulmone. [2] Fiunt etiam à laboribus, quum vena aliqua tracta rupta fuerit, [3] non tamen penitus rupta, sed ita ut acutus tractus in ipsa factus sit. [4] Siquidem igitur rupta fuerit, statim sanguis è vena effusus putrescit & suppuratur. [5] Si vero acutus tractus in vena fiat, principio quidem dolorem exhibet ac pulsat: [6] progressu vero temporis distribuit vena sanguinem in carnem, atque hic in carne putrescens, pus fit. [7] Eodem modo & caro, siquidem magis doluerit, & sanguinis plus in seipsam trahit ex viciniſſimis venis, & statim suppuratur: [8] Si vero minus doluerit, tardius & trahit, & suppuratur.

xvi. Quibusdam autem quum debiles facti fuerint tractus sive vulsuræ in carnibus aut venis, non suppuratur, [2] sed fiunt dolores diuturni, & vocantur Ruptiones. [3] Et quæ quidem in carne fiunt, hoc modo fiunt. Quum caro afflicta fuerit, aut convulsa, aut percussa, aut aliud quid perpessa, livida velut antea dixi fit, [4] non sincero sanguine, sed tenui & aquoso, eoque modico. [5] Quum autem plus solito fuerit reficcata, percalescit, & dolorem exhibet, [1] & à venis ac carnibus vicinis humiditatem in seipsam trahit: [6] & ubi nimium fuerit humectata, atque ea ipsa humiditas ubi à carne fuerit supercalefacta, per totum corpus dispergitur, qualis est attracta, [7] magis tamen in venas dispergitur quam in carnes. [8] Venæ

κῶν. 9 ἕλκωσι ὃ καὶ αἱ σάρκες. 10 ὁκόταν δὲ ἐς πολλὸν χρόνον, τὸ ὑπὸ τοῦ σώματος, ὀλίγον τὸ ἀπὸ τῆς σαρκὸς ἑλκυσθῇ. ἄδηλον γίνεται καὶ αὐξάνεται καὶ αὖθις νεοσηκότος γίνεται ὑγιὲς τῷ χρόνῳ. 11 ἢν δὲ διαθερμανθῇ τε μᾶλλον ἡ σὰρξ, καὶ ἐρύσῃ πλέον τὸ ὑγρὸν, ὀδυνίην παρέχει. 12 καὶ, ὅπῃ αὖ ἐς σώματος ἄνω αὐτῆς ὁρμήσῃ καὶ καταπηλήξῃ, ὀδυνίην παρέχει ὀξείην. 13 καὶ δοκέει ἔνιοι αὐτῶν τὸ ῥῆγμα μεθιστάναι. τὸ δὲ οὐκ αὐτόν. 14 ἐγγυτάτω δὲ ἕλκεός ἐστιν ὁκόσα τοιαῦτα καὶ ἄλλα. 15 τὸ [ὃ] ἀπὸ τῆς σαρκὸς ὑγρὸν ἀεὶ σὺν τῷ φλεβίῳ. 16 ὅταν δὲ διαθερμανθῇ τε καὶ παχυνθῇ, καὶ ῥύσῃ πλέον, καὶ ὀδυνίην παρέχῃ, ἐς αὖ ῥύηται ὄμμιον τῷ ἄλλῳ ὑγρῷ καὶ λεπτότητα καὶ ψυχρότητα.

XVII. 17 Ὁκόσα ὃ ἂν τοῖσι φλεβίοισι γίνηται, [ὧδε ἔχει.] 2 αὐτὸ μὲν τὸ φλέβιον, ὁκόταν ἕασας, καθαρὸν μόνον. 3 ὅταν δὲ ἀσαθῇ αὖ δὲ ὑπὸ πόνου βίης γίνηται οἷον κίρσος. 4 διαθερμαίνει ὃ καὶ ἕλκει ἐς ἑωυτὸν νοσώδεα πολλὰ ὑγρά. 5 ἡ δὲ νοῦσος ἐστὶν ἀπὸ χολῆς καὶ φλέγματος. 6 ὁκόταν μιχθῇ τὸ, τε αἷμα καὶ τὸ ὑγρὸν, τὸ ἀπὸ τῆς σαρκὸς, παχύνηται τὸ αἷμα, 7 καὶ πολλαπλασίως αὐτὸ ἑωυτῷ ζωώσῃ, ἢ αὖ ἡ φλὲψ τυγχάνῃ ἐοῦσα σμικρή, καὶ νοσωδέστερον γίνεται, καὶ ταχυμιαιότερον καὶ ἐπιπλέον. 8 καὶ ὁκόταν πλέον ῥύηται, μεθανέσῃ τὸ πλήρωμα, ἢ αὖ τύχῃ, καὶ ὀδυνίην παρέχῃ ὀξείην, ὥστε ἐνίοισι δοκέειν τὸ ῥῆγμα ἑωυτοῖσι μεθεστηκέναι. 9 καὶ, ἢν τύχῃ, ὥστε ἐς τὸν ὦμον μεθιστάναι, βάρος τε ἐν τῇ χειρὶ παρέχῃ, καὶ ναρκὴν ἔλκωσι ὃ καὶ αἱ σάρκες. 10 ὁκόταν δὲ ἐς πολλὸν χρόνον, τὸ ὑπὸ τοῦ σώματος, ὀλίγον τὸ ἀπὸ τῆς σαρκὸς ἑλκυσθῇ. ἄδηλον γίνεται καὶ αὐξάνεται καὶ αὖθις νεοσηκότος γίνεται ὑγιὲς τῷ χρόνῳ. 11 ἢν δὲ διαθερμανθῇ τε μᾶλλον ἡ σὰρξ, καὶ ἐρύσῃ πλέον τὸ ὑγρὸν, ὀδυνίην παρέχει. 12 καὶ, ὅπῃ αὖ ἐς σώματος ἄνω αὐτῆς ὁρμήσῃ καὶ καταπηλήξῃ, ὀδυνίην παρέχει ὀξείην. 13 καὶ δοκέει ἔνιοι αὐτῶν τὸ ῥῆγμα μεθιστάναι. τὸ δὲ οὐκ αὐτόν. 14 ἐγγυτάτω δὲ ἕλκεός ἐστιν ὁκόσα τοιαῦτα καὶ ἄλλα. 15 τὸ [ὃ] ἀπὸ τῆς σαρκὸς ὑγρὸν ἀεὶ σὺν τῷ φλεβίῳ. 16 ὅταν δὲ διαθερμανθῇ τε καὶ παχυνθῇ, καὶ ῥύσῃ πλέον, καὶ ὀδυνίην παρέχῃ, ἐς αὖ ῥύηται ὄμμιον τῷ ἄλλῳ ὑγρῷ καὶ λεπτότητα καὶ ψυχρότητα.

XVII. 17 Ὁκόσα ὃ ἂν τοῖσι φλεβίοισι γίνηται, [ὧδε ἔχει.] 2 αὐτὸ μὲν τὸ φλέβιον, ὁκόταν ἕασας, καθαρὸν μόνον. 3 ὅταν δὲ ἀσαθῇ αὖ δὲ ὑπὸ πόνου βίης γίνηται οἷον κίρσος. 4 διαθερμαίνει ὃ καὶ ἕλκει ἐς ἑωυτὸν νοσώδεα πολλὰ ὑγρά. 5 ἡ δὲ νοῦσος ἐστὶν ἀπὸ χολῆς καὶ φλέγματος. 6 ὁκόταν μιχθῇ τὸ, τε αἷμα καὶ τὸ ὑγρὸν, τὸ ἀπὸ τῆς σαρκὸς, παχύνηται τὸ αἷμα, 7 καὶ πολλαπλασίως αὐτὸ ἑωυτῷ ζωώσῃ, ἢ αὖ ἡ φλὲψ τυγχάνῃ ἐοῦσα σμικρή, καὶ νοσωδέστερον γίνεται, καὶ ταχυμιαιότερον καὶ ἐπιπλέον. 8 καὶ ὁκόταν πλέον ῥύηται, μεθανέσῃ τὸ πλήρωμα, ἢ αὖ τύχῃ, καὶ ὀδυνίην παρέχῃ ὀξείην, ὥστε ἐνίοισι δοκέειν τὸ ῥῆγμα ἑωυτοῖσι μεθεστηκέναι. 9 καὶ, ἢν τύχῃ, ὥστε ἐς τὸν ὦμον μεθιστάναι, βάρος τε ἐν τῇ χειρὶ παρέχῃ, καὶ ναρ-

næ enim magis trahunt quam carnes. 9 Trahunt tamen etiam carnes. 10 Quando vero ad multam in corpore humiditatem, modica de carne attracta ' fuerit, obscura jam fit, & doloris exors, & pro morbida cum tempore sana evadit. 11 Si vero caro magis fuerit percalefacta, & ampliorem humiditatem traxerit, dolorem exhibet : 12 & ad quamcunque corporis partem ab ipsa processerit ac firmata fuerit, dolorem inducit acutum, 13 & aliqui putant ipsis ruptionem transmutatam esse, verum hoc fieri non potest. 14 Propinquissima vero ulceri sunt ' quæcunque talia & alia. 15 At humiditas de carne exilit per venas : 16 quum autem percalefacta, & crassa, & copiosa facta fuerit, dolorem exhibet, donec similis fiat reliquæ humiditati, in tenuitate ac frigiditate.

XVII. Quæcunque vero in venis fiunt, sic habent. 2 Ipsa quidem vena in quantum tracta est, in loco manet. 3 Quum autem tracta fuerit (trahitur autem ac convellitur à labore & violentia) fit veluti ' varix. 4 Percalescit autem & trahit in seipsam, liquidam quandam humiditatem, 5 quæ est à bile ac pituita. 6 Et ubi mixta fuerint sanguis & humiditas de carne, crassescit sanguis, 7 & multipliciter ipse seipso, ea parte qua vena convulsa est, & morbosior fit, & amplius stabilior. 8 Et quum copiosior factus fuerit, plenitudo ipsa transmigrat, quocunque tandem contigerit, & dolorem inducit acutum, ut aliquibus ' videatur ruptio locum permutasse. 9 Et si contigerit ut ad humerum transferatur, & gravitatem in

νάρκωσιν καὶ νωθρίαν. [10] "καὶ ὧν μὲν ἐς τὴν φλέβα ἐσκιμφθῇ, ἢ ἐς τὸν ὦμόν τε καὶ τὸν νῶτον τείνη, πυρέτους ἠδώδυνα παρεχρῆμα ὡς τὰ πολλά. [11] γίνεται δὲ καὶ ἀπὸ μόχθων καὶ ἀπὸ πόνων καὶ τραυμάτων, καὶ ἀπὸ πληγῆς, καὶ ὧν ἂν ἕλκος μέζον αἴρηται, καὶ ἀπὸ δρόμων καὶ πάλης, καὶ τῶν τοιούτων πάντων.

XLIX. Ὅσοι δὲ ἀπὸ τραυμάτων ἔμπυοι γίνονται, [2] ἢ ὑπὸ δόρατος, ἢ ἐγχειρίδιον, ἢ τοξεύματος ἔσω τρωθῶσι, [3] τέως μὲν ἂν ἔχῃ τὸ ἕλκος ἕξω αὐτάπνουν αὐτὸ τὸ δρασσόμενον τρῶμα, [4] τοῦτο τε τὸ ψυχρὸν ἐπάγει ἐφ' ἑωυτὸ," καὶ τὸ θερμὸν ἀφ' ἑωυτοῦ τοῦτο ἀφίησι, [5] καὶ ἀπονοθαίρεται εὐκόλως τὸ πῦον, " καὶ δὴ, ἂν ἄλλο. [6] καὶ ἂν μὲν ὑγιωθῇ τό, τε ἔσω καὶ τὸ ἔξω ὁμοῦ, ὑγιὴς γίνεται παντελῶς. [7] ἂν δὲ τὸ μὲν ἔξω ὑγιωθῇ, τὸ δὲ ἔσω μὴ ὑγιωθῇ, ἔμπυος γίνεται. [8] καὶ ἂν μὲν ὑγιωθῇ μὲν ὁμοῦ καὶ τὸ ἔσω καὶ τὸ ἔξω, [9] ἡ δὲ ὅλη ἔσω ἀσθενὴς γένηται, καὶ τρηχέη καὶ πελιδνή, [10] αὐξελκέστατα οὗτοι, καὶ ὧδε ἔμπυος γίνεται. [11] αὐξελκέστατα δὲ καὶ ἂν τι πονέῃ πολέων, καὶ ἂν λεπτυνθῇ, καὶ ἂν φλέγμα ἢ χολὴ πρὸς τὴν ὅλην προσπαγῇ, καὶ ἂν νέσῳ ἑτέρῃ ληφθεὶς λεπτυνθῇ. [12] ὅταν δὲ ἀσθενήσῃ ἕλκος, ἂν τε ἔτεος, ἂν τε πλεύνων ἐόντος, ἂν τε πρὸς τὸ ἔξω τὸ ἔσω, ὀδυνίην τε παρέχῃ ὀξείην, καὶ βῆχα, καὶ πυρετόν· [13] καὶ τοῦ τε ψύξιν ἐπάγει αὐτὸ ἑωυτῷ τὸ ἕλκος, ἀλλὰ τὸ πολέον τε [καὶ] θερμότερον εἶναι. [14] καὶ αὖ τὸ ἀφ' ἑωυτοῦ ἀπονοθαίρεται τὸ θερμὸν, καὶ τι πῦον ἀπονοθαίρεται, καὶ πρόσπηξις δύεται τε ἀλλὰ πολέος, καὶ χρίλαιτερον ὑγιαίνεται. [15] σύνοτε δὲ δὴ ἰχνάζεται.

manu inducit, & torporem ac segniciem. [10] Et siquidem ad venam proruperit, aut ad humerum & dorsum tendat, dolor plerunque statim quiescit. [11] Fiunt porro convulsiones, & à laboribus, & lapsibus, & à plaga, & si quis onus majus levet, & à cursibus & lucta, & ejusmodi omnibus.

XLIX. Quicunque vero à vulneribus [1] suppurati fiunt, [2] aut ex hasta, aut pugione, aut jaculo, intro fauciati fuerint, [3] quandiu quidem habuerit ulcus respirationem foras per antiquum vulnus, [4] & hac parte frigidum in seipsum adducit, & calidum à seipso hac parte emittit, [5] & sane facile tum pus, tum si quid est aliud expurgatur. [6] Et si quidem & interna & externa pars simul fuerint sanatæ, sanus penitus homo evadit. [7] Si vero [1] externa quidem sanata fuerit, interna vero non, suppuratus fit. [8] Et si etiam sanatæ simul fint interna ac externa pars, [9] cicatrix autem intus debilis fiat, & aspera ac livida, [10] reulceratur quandoque, atque sic suppuratus fit. [11] Rursus exulceratur etiam si quid amplius laborarit, & si attenuatus fuerit, & si pituita aut bilis ad cicatricem affixa fuerit, & si alio morbo correptus attenuatus fuerit. [12] Ubi vero [1] ulcus factum fuerit, sive hoc modo, sive ubi externa pars priusquam interna coaluit, dolorem acutum inducit, & tussim, & febrem: [13] & frigiditatem ipsum sibiipsi ulcus inducit, eo quod amplius calidum exiftat: [14] & ipsum à seipso caliditatem efflat, & pus expurgatur, & per longius tempus curatur, & tardius sanescit. [15] Quandoque vero neque sanescit.

ξέλκεα. [16] ἡ γὰρ σὰρξ, τό, τε ἕλκος ὑπὸ δριμύτητος καὶ μαλακότητος, καὶ ὑπὸ τοῦ σώματος, ἔνδεες ἐοῦσα καὶ ὑπερυγραινομένη, [17] ὥστε μήτε διαπνεῖσθαι μήτε ξηραίνεσθαι, μήτε σαρκοῦσθαι, μήτε ὑγιαίνεσθαι. [18] ἀλλ', ὁκόταν ὁ χρόνος περαίνῃ, τελευτᾷ πάσχων τε τοιαῦτα, ἃ καὶ ἐν τῇ προσθεν εἴρηται.

XIX. Ἢν δὲ τύχῃ, ὥστε τρωθῆναί τι τῶν φλεβίων τῶν παχυτέρων, καὶ ἔσω ῥυῇ τὸ αἷμα, καὶ σαπῇ, ἔμπυον γίνεται. [2] καὶ διὰ μὲν τοῦτο τὸ πῦον πλυνθῆναι πᾶν, καὶ ἡ φλὲψ ἡ τετρωμένη συγγνωθῆναι, καὶ τὸ ἕλκος ὑγιαίνεσθαι καὶ τὸ ἔσω καὶ τὸ ἔξω, ὑγιὲς γίνεται παντελῶς. [3] διὰ δὲ μὴ δυνηθῆναι μήτε τὸ ἕλκος συμφυῆναι τὸ ἔνδον, μήτε ἡ φλὲψ συγγνωθῆναι ἢ τετρωμένη, [4] ἀλλ' ἄλλοτε ἄλλο ἀπολείπειν αὐτὰ δοκεῖ αἷμα, καὶ διὰ παντὸς ἐμεῖν, καὶ πλύνεται, ἢ καὶ σήπεται, καὶ πῦον πτύῃ, διαφθείρεται ὡς τὰ πολλὰ, ἢ ὑδροπικὰ ἐμεῖν αἷμα, ἢ ὕστερον χρόνῳ, ὑφ' ὧν καὶ ἐν τῇ προσθεν εἴρηται, διαφθείρεται. [6] πολλάκις δὲ, ὅσοι τῶν φλεβίων ἔσω πεπόκασι, ἢ ὑπὸ πόνων, ἢ γυμνασίων, ἢ ὑπ' ἄλλου τευ, ὁκόταν ξυμφυῆ μὴ δοκέῃ ὑγιὲς εἶναι τὸ φλέβιον, αὐαρρήγνυται ἑτέρῳ χρόνῳ. [7] αὐαρρήγνυται δὲ ὑπὸ τῶν αὐτῶν, ὑφ' ὧν περ καὶ προσθεν πάσχει. [8] ὁκόταν δὲ αὐαρραγῇ, αἱμορροεῖ, καὶ διαφυσᾶται ἀπόλλυται, ἐμέοντες αἷμα πολλόν τε καὶ πολλάκις. [9] ἢ ἄλλοτε μὲν τε καὶ ἄλλοτε αἷμα ἐμέουσι προσφαῆ. [10] πῦον δὲ πλύνουσι αὐτὰ πάσῃσιν ἡμέρῃσι πολλόν τε καὶ παχὺ διεφθαρμένον τρόπῳ τοιούτῳ, ἢ διαφυσήσιος, ὡς δὲ ἐν τῇσι ἄλλῃσι νούσοισιν εἴρηται.

XX. Τοῖ-

scit. [16] (Nam caro, & ulcus, ab ardore qui est in corpore coquitur, & nimium humectatur, [17] ut non possit neque siccari, neque carnem producere, neque sanari.) [18] Sed cum temporis progressu moritur, patiens talia quæ etiam prius dicta sunt.

XIX. At si contingat ut crassarum venarum aliqua saucietur, & sanguis intro fluat ac putrescat, suppuratus fit. [2] Et siquidem hoc pus totum per sputum rejectum fuerit, & vena sauciata coaluerit, & ulcus intus ac foris sanatum fuerit, penitus sanus evadit. [3] Si vero neque ulcus intus coalescere poterit, neque vena constringatur, [4] sed alias atque alias sanguinem remittat: & si statim vomatur & spuatur, aut etiam putrescat, & pus expuatur, plerunque perimitur, [5] aut statim sanguinem vomens, aut posteriori tempore, dum perit ab iisdem quæ antea dicta sunt. [6] Sæpe vero hi quibus venarum aliqua intus sauciatur à vulneribus, aut quibusdam laboribus, aut exercitiis, aut alia quadam caussa, quum coaluerit, & sana esse videtur vena, alio tempore iterum rumpitur, [7] idque ab iisdem caussis, à quibus etiam prius patiebatur. [8] Ubi vero iterum rupta est, sanguinem multum ac sæpe vomentes ([9] aut alias atque alias sanguinem recentem vomunt) [10] pus autem spuentes per omnem diem multum ac crassum, tali aut consimili modo pereunt, velut etiam in aliis morbis dictum est.

ΧΧ. Τοῖσι δ' τῶν τε τὰ νοσήμαθα ἔχυσι, καὶ ὅσα τοιαῦθα, διαφέρει ἐς τὸ δύσπετεξέρως τε ἐκπαλάσσειν καὶ δυσπετεξέρως. [2] αὐήρ τε γὰρ γυναικὸς, νεώτερος γερωτέρης, καὶ γυνὴ νεωτέρη παλαιοτέρης. [3] καὶ ὡς τὰ τοιαῦθα, ἤ τε ὥρη ἔτεος, ἐν ἢ αὖ νοσέωσι. [4] καὶ λὼ ἐξ ἑτέρης νόσου νοσήσωσιν, ἢ μὴ ἐξ ἑτέρης. [5] διαφέρει δ' καὶ πάθημά τε πάθημαθος, μέζον τε καὶ ἔλασσον, καὶ ἀρέως χρῶντος, καὶ δυσκρατέη δυσκρατείης. [6] τάτων δ' ἕτω διαφερόντων, αὐάγκη διαφέρειν καὶ τὸν χρόνον. [7] καὶ τοῖσι μὲν τάχεα γίνεσθαι, τοῖσι δὲ ἐλάσσω τε καὶ ἀπόλλυσθαι, ἢ μή. [8] καὶ τοῖσι μὲν διαμένειά τε εἶναι καὶ μίζω, τοῖσι δὲ ἐλάσσω τε καὶ ὀλιγοχρόνια. [9] τοῖσί τε διαφθείρεν ἐς τὸ γῆρας τὰ νοσήματα, καὶ ξυναποθνήσκειν, τὰς δ' ἀπόλλυσθαι δ' ὀλίγα τούτων. [10] καὶ ὀκόσοι μὲν νεώτεροι πάσχουσι, τάτων, ὅσα εἰρηται ἀπὸ πόνων παθήματα γίνεσθαι, πάσχουσι τάχιστα καὶ ἰσχυρότερα, καὶ ἀλγέουσιν ἔτι μᾶλλον τῶν ἄλλων, [11] καὶ διαφανέα ἐκθήλα αὐτοῖσιν, ὥστε ἢ αἵματα ἐμέουσι, [12] τὰ δ' καὶ μύδματα λευκὰ αὐτὰς, ὑπὸ δύσκριτα δὲ σώματος. [13] οἱ δὲ γερωτέροι πάσχουσι μὲν ὀλιγάκις. [14] καὶ ὅταν πάθωσιν, ἀσθενέστερα πάσχουσι, ἅτε ἀσθενέστεροι ἐόντες, καὶ ἐπαύονται μᾶλλον, καὶ ἐπιμελέονται μᾶλλον τῶν παθημάτων. [15] γίνεται οὖν τοῖσι ἧσσον τῶν διαφάνεα ἢ νεωτέρων. [16] καὶ, ὁκόταν γλύκηνθῶσι, τοῖσι μὲν γερωτέρω ἀσθενέστερα γίνεται, τοῖσι δὲ νεωτέρω ἰσχυρότερα. [17] καὶ τοῖσι μὲν νεωτέρω, ἅτε δὴ σώμασι πίονα τε ἔχουσι καὶ ξηρότερα, [18] καὶ τὰ σάρκα πυκνὰ

ΧΧ. At vero in his ac similibus morbis multum refert, quantum ad facilem ac difficilem curationem, [2] vir sit an mulier qui morbum habet, juvenis an senex, & mulier juvencula an anicula. [3] Et præterea tempus à tempore differt in quo ægrotant. [4] Interest item an ex alio morbo ægrotent, aut non ex alio. [5] Differt etiam affectus ab affectu, major à minore, & corpus à corpore, & curatio à curatione. [6] His autem sic inter se differentibus, necesse est etiam tempus diurnitatis differre: [7] & aliis longius fieri, aliis brevius: & alios perire, alios non: [8] & morbos aliis durabiliores esse, & majores, aliis minores & brevioris temporis: [9] aliis permanere usque ad senectutem & commori, alios perire ab ipsis brevi. [10] Et qui quidem juniores patiuntur eas affectiones, quæ à laboribus fieri dictæ sunt, hi & ampliores & vehementiores ipsas patiuntur, & magis quam alii dolent, [11] & statim in ipsis manifestæ fiunt, ut sanguinem aut spuant, aut vomant. [12] Sed & quædam contingentia ipsis fallunt ipsos, præ bona corporis habitudine. [13] Seniores autem raro quidem patiuntur, [14] & si patiantur, debiles ipsas perpetiuntur, utpote ipsi debiliores existentes, & remittunt magis ipsis, & affectionum majorem curam gerunt. [15] Fiunt igitur ab initio omnino minus seniori quam juniori, [16] & ubi factæ fuerint, seniori debiliores fiunt, juniori vehementiores. [17] Et juniori quidem, utpote qui habet corporis vigorem & siccitatem, [18] & carnem densam ac robustam

καὶ ξηροσίλω, [18] καὶ τὰ σάρκα πυκνὰ

κνλώ τε καὶ ἰσχυρῶ, [19] καὶ πρὸς τοῖσιν ὀστέοισι προσηρμόκασι, [20] καὶ περὶ αὐτῶ ἢ διέρμαται περιεσπάρμυε, [21] ὁκόταν τι πνήσῃ πλέον ἢ ἐωθότως, μᾶλλον καὶ ἐξαίφνης ἀπόρμοί τε γίνονται ἰσχυροί. [22] καὶ ῥήγμασι πολλά τε καὶ παντία τῶν φλεβῶν καὶ τῶν σαρκῶν. [23] καὶ τούτων τὰ μὲν ἀθρόα ἔκδηλα γίνεται, τὰ δ' ὕστερον χρόνῳ ἀναφαίνεται. [24] τοῖσι δὲ γεραιτέροισι τὸν ἰχῶρα τοῦτον ἐνεῖναι, [25] αἵ τε σάρκες περὶ τὰ ὀστέα περιῤῥέουσι, καὶ τὸ δέρμα περὶ τὰς σάρκας, καὶ αὐτὴ ἡ σὰρξ ἀρχομένη τε καὶ ἀσθενής. [26] καὶ ἅτε παθοῦσι πάθοι τοιοῦτον ὁμοίως, ὡς καὶ ὁ νεώτερος. [27] καὶ, ἢν μὴ πάθῃ, παρὰ ἀσθενέα τε καὶ ἀθρόα οἱ ἔκδηλα γίνεται. [28] τοσοῦτο μόνον, ἐν τῇ ἀρχῇ τῶν παθημάτων, δυσχερέστερον ἀπαλλάσσουσιν οἱ νεώτεροι τῶν γεραιτέρων.

XXI. Ὁκόταν δὲ ἡ νοῦσος ἐμφανὴς γένηται, [2] καὶ ἢ πύον, ἢ αἷμα ἢ ἰνώδεα, ἢ ἀμφότερα, [3] ὅσοι μὲν νεώτεροί εἰσιν, ἅτε σώματα σύντονα τὰ πολλὰ καὶ πυκνά, [4] διαπαραίρεται ὁμαλῶς ἀπὸ τῶν ἑλκέων, τῶν, ἂν ἐν τῇ ἄνω κοιλίῃ τὸ πῦον. [5] ὅ, τε γὰρ παχύμενον ἐς κοιλίην ἕλκος ἐς τὰς ἀρτηρίας, πυκνότερον ἐών. [6] αἵ τε ἀρτηρίαι, λεπταὶ καὶ στεγναὶ ἔασαι, οὐκ εἰσδέχονται τὸ πῦον, εἰ μὴ ὀλίγον τε καὶ ὀλιγάκις. [7] ὥστε ἀνάγκη τὸ πύον ἐν τῷ θώρακι τε καὶ ἐπὶ τῶν ἑλκέων ἀθροίζεσθαί τε καὶ παχύνεσθαι. [8] τῷ δὲ ἀφηλικέστερός τε πρεσβύτερος καὶ κοιλότερος, καὶ αἱ ἀρτηρίαι παχύτεραι, ὥστε μὴ ἐπιῤῥεπίζειν τὸ πύον ἐν τῇ κοιλίῃ καὶ ἐπὶ τῶν ἑλκέων. [9] καὶ, ὅ, τι ἂν ἐπιῤῥήγνυται, τοῦτο ἀνάγκη πᾶν ἀναπτύειν

stam [19] & ad ipsa ossa assidentem, [20] cute circum ipsam circumtenta: [21] quum aliquid amplius laborarit, soluto magis & derepente, convulsiones vehementes fiunt, [22] & ruptiones multæ ac omnigenæ venarum ac carnium. [23] Et horum aliqua statim manifesta fiunt, aliqua posteriori tempore comparent. [24] At senioribus vigor fortis non inest, [25] & carnes circum ossa diffluunt, & cutis circum carnes: & ipsa caro rara est ac debilis, [26] & neque tale quid pati possit similiter senior veluti junior. [27] Et si quid patiatur, leviter patitur, & statim manifestum redditur. [28] Atque in tantum quidem in affectionum principio, juniores senioribus difficilius liberantur.

XXI. Quum vero morbus conspicuus factus fuerit, [2] & aut pus, aut sanguinem, aut utrumque expuerint, [3] qui quidem juniores sunt, quum corpus ipsorum sit robustum ac densum, [4] non æqualiter depurgari possunt, ab ulceribus, quorum pus in superno ventriculo existit. [5] Nam & pulmo non valde trahit ad arterias, ut qui densior sit: [6] & arteriæ quum tenues & arctæ sint, pus non suscipiunt, nisi modicum & raro. [7] Quare necesse est pus in thorace, & in ulceribus coacervari & crassum fieri. [8] At seniori & pulmo rarior ac cavior est, & arteriæ ampliores, ut pus non diutius in ventriculo & ulceribus moretur, [9] & quicquid ejus insuper generatum fuerit, hoc totum necessario sursum attrahitur à pulmone ad arteras, & ἄνω

αὖω ὑπὸ τ πλούμονω ἐς τὰς ἀρτηρίας, κ) ψυχρῆμα σκεπτόλεγ. 10 τῷ μὲν οὖν νεωτέρω, ἅτε τῶν παθημάτων ἰσχυροτέρων ἐόντων, κατὰ τ καιρὸν τ ἀκμῆς τ πύσματος, 11 εἰς πυρετοὶ ὀξύτεροι ' κ) πυκνότεροι γίνον), κ) ἰδιώμα ἐμπίπτειν ὀξέα, αὐτῶ τε τ παθήματος κ) τ ἄλλω σωμάτων, 12 ἅτε τ φλεβίων αὐτόθεν τε ἐόντων κ) αἱμάτων. 13 ὅταν ὑ τοῦτο διαφθαρωθῆ, ὑφ' ἑωυτῶν ἰδιωμ διαστασιζν ἄλλοτε ἄλλη τ σωμάτος. 14 κ) ἤτοι μὲ διαφθείρον) ὡς τὰ πολλὰ δὲ ὀλίγ. 15 τοῖσι ὑ γεραιτέροισιν, ἅτε τ παθημάτων ἀσθενεστέρων ἐόντων, ἐκ τ πύσματος ἀπ' αὐτῶν καθαιρομένω, 16 εἴτε πυρετοὶ λεπτότεροι κ) ὀλίγοι γίνον), κ) ἰδιώμα ἐνίοτε, ἐνίοτε ὑ λεπτόν. 17 κ) παντὶ παυ μὲ τ παθημάτων τῶν τοιούτων σὺν ἀπολλάσσοντι ἰδίᾳ οἱ γεραίτεροι, ἀλλ' ἔχοντες αὐτὰ πολὺν χρόνον καθαφθείρον). 18 κ) ἄλλοτε τοῦτον πύουσιν, ἄλλοτε αἷμα, ἄλλοτε ὑ ἀμφότερον. 19 τέλω ὑ σπανιοθνήσκει αὐτοῖσιν. 20 ἀποθνήσκουσι δὲ ὅτων. 21 ὅταν λαβ τὰς νόσημα τύπτω, ὧ αὖ ἔχωσι, ψυχρολήσιον καθαλοῦσι, ὥστε ἔχειν ἐκ τοῦτο. κ), ὃ ἂν ἔχωσι, νόσημα ἰσχυρότερον γίνε), κ) ὡς τὰ πολλὰ ἐκ διαφθείρονται. 22 ' ταῦτα δὲ ἐπὶ τὰ μάλιστα ἐξεργάζόμενα τ νοσημάτων, πλευρίτης τε κ) περιπλευμονίη.

XXII. Πυρετὸς ὑ ἀπὸ τῶνδε γίνεται. 2 ὁκόταν χολὴ ἢ φλέγμα θερμανθῆ, θερμαίνεται [κ] τὸ ἄλλο τῶν σῶμα ἀπὸ τούτων. 3 ἐκ καλέεται τοῦτο πυρετός. 4 θερμαίνεται ὑ ἡ χολὴ κ) τὸ φλέγμα, ἔνδοθεν μὲν, ἀπὸ στόμω ἐκ πότων, ἀφ' ὧν ἐκ τρέφεται κ) αὔξεται. 5 ἔξωθεν

& ſtatim expuitur. 10 In juniore igitur, utpote quum ſint affectiones vehementiores & purgatio pro ſputi ratione non fiat, 11 & febres acutiores & frequentiores fiunt, & dolores acuti incidunt, tum in ipſo affectionis loco, tum in reliquo corpore: 12 nimirum quum venæ ſint robuſtæ ac ſanguine plenæ. 13 Vbi vero ' hæ percaleſcunt, dolores ab ipſis tranſiliunt alias ad aliam corporis partem. 14 Ac hi quidem plerumque brevi perimuntur. 15 Senioribus vero quum affectiones ſint debiliores, & ſputum ab ipſis purgetur, 16 & febres mitiores, ac paucæ fiunt, & dolores adſunt quidem, verum exiles. 17 Et ab hujuſmodi affectionibus ne ſenes quidem penitus liberantur: ſed longo tempore afflicti pereunt. 18 Et aliquando pus ſpuunt, quandoque ſanguinem, quandoque neutrum, 19 tandemque cum his moriuntur. 20 Moriuntur autem hoc modo, 21 quum ipſos morbus aliquis huic quem antea habent conſimilis apprehendit, ita ut & hunc habeant, & is quem prius habent vehementior fiat, & ut plurimum pereunt. 22 At vero morbi qui hos morbos afficiunt, maxime ſunt pleuritis & peripneumonia.

XXII. Febris porro ab his fit. 2 Quum bilis aut ' pituita caleſacta fuerit, totum reliquum corpus ab his caleſcit, 3 & vocatur hoc febris. 4 Caleſcit autem bilis & pituita, intrinſecus quidem à cibis & potibus, à quibus etiam nutritur ac augetur: 5 extrinſecus autem à laboribus ac vulneribus

ἐν

5 ἔστι δὲ ἀπὸ πόνων ' καὶ τραυμάτων, καὶ ὑπὸ τοῦ θερμοῦ ὑπερθερμαίνοντος, καὶ ὑπὸ τοῦ ψυχροῦ ὑποψύχοντος. 6 θερμαίνει δὲ καὶ ἀπὸ ὄψεως καὶ ἀκοῆς· ἐλάχιστα δὲ ἀπὸ τούτων.

7 Τὸ δὲ ῥίγος οὐ τῆς νόσου γινόμενον μὲν ἀπὸ τῶν ἔξωθεν πνευμάτων, καὶ ὕδατος, καὶ αἰθρίης, καὶ ἑτέρων τοιούτων. 8 γίνεται δὲ καὶ ἀπὸ τῶν ἐσιόντων σιτίων καὶ ποτῶν. 9 μάλιστα δὲ καὶ ἰσχυρότερον γίνεται, ὅταν χολὴ καὶ φλέγμα συμμιχθῇ ἐς ταὐτὸ τοῦ αἵματος, ἢ τὸ ἕτερον, ἢ ἀμφότερα. 10 μᾶλλον δέ, ὦ τὸ φλέγμα μοῦνον ξυμμιχθῇ. 11 ψυχρότατον γὰρ φύσει τὸ φλέγμα, θερμότατον δὲ τὸ αἷμα. 12 ψυχρότερον δὲ καὶ ἧσσον τοῦ αἵματος. 13 ὅταν οὖν τοῦτα ξυμμιχθῇ, ἢ ἀμφότερα, ἢ τὸ ἕτερον ἐς τὸ αἷμα, πήγνυσι τὸ αἷμα· ἐ παντάπασι δέ. 14 ἐδὲ γὰρ ἂν δύναιτο ζῆν ὁ ἄνθρωπος, εἰ τὸ αἷμα πυκνότερόν τε καὶ ψυχρότερον γίνοιτο πολλαπλασίως αὐτὸ ἑωυτοῦ. 15 Ψυχομένου δὲν τοῦ αἵματος, ἀνάγκη ψύχεσθαι καὶ τὸ ἄλλο σῶμα πᾶν· 16 καὶ καλέεται τότε ῥίγος, ὁκόταν τὸ τοιοῦτον γένηται. 17 κἢν μὲν ἰσχυρὸν γένηται ῥίγος, ἰσχυρότερός ἐστι καὶ ὁ τρόμος. 18 αἱ γὰρ φλέβες συστέλλονται, καὶ σκιρτῶσι καὶ πηγνυμένου τοῦ αἵματος, συναπῶσί τε τὸ σῶμα, καὶ τρέμειν ποιέουσιν. 19 ἢν δέ τι ἧσσον ἡ σκληρότης τοῦ αἵματος γένηται, τοῦτο δὴ καλέεται ῥίγος. 20 φρίκη δὲ λέγεται τὸ ἀσθενέστερον. 21 Ὅπου δὲ μὴ τὸ ῥίγος ἀνάγκη πυρετὸν ἐπιλαβεῖν, ἢ κωλύει ἢ ἐλάσσω, ὧδε ἔχει. 22 ὁκόταν τὸ αἷμα διαθερμανθὲν τε καὶ ἀποπνιγὲν, καὶ ἀπὶν πάλιν ἐς τὴν ἑωυτοῦ φύσιν, 23 συνδιαθερ-

ribus, & à calido nimium calefaciente, & à frigido nimium frigefaciente. 6 Calescit item à visu auditu: verum minimum ab his.

7 Rigor autem in morbis ' fit quidem & ab externis, ventis, aqua, serenitate, sub dio degentibus, & aliis hujusmodi. 8 Fit autem & ab ingestis cibis ac potibus. 9 Maxime vero & vehementior fit, quum bilis & pituita sanguini fuerint permixta, aut altera ex his, aut utraque. 10 Magis tamen si pituita sola permixta fuerit. 11 Est enim pituita frigidissima ex natura. Calidissimus autem sanguis. 12 Frigidior est etiam aliquanto bilis sanguine. 13 Quum igitur hi ' humores ambo, aut alter solum, permixti fuerint ad sanguinem, ipsum congelant, non tamen omnino. 14 Neque enim vivere posset homo, si sanguis densior & frigidior seipso multis modis fieret. 15 Frigescente igitur sanguine, necesse est &reliquum totum corpus perfrigerari: 16 & ubi hujusmodi quid factum fuerit, rigor appellatur. 17 Et siquidem vehemens fiat rigor, vehementior est etiam tremor. 18 ' Nam dum contrahuntur venæ, sanguine & coacto & congelato, corpus & contrahunt, & tremere faciunt. 19 Si vero minus aliquanto sanguinis coactio fiat, hoc rigor appellatur. 20 Horror autem ' dicitur debilissimus rigor. 21 Quod autem post rigorem necessario corripiat febris, aut major, aut minor, sic habet. 22 Quum sanguis percaluerit, & vim depulerit, ac rursus ad suam naturam redierit, 23 concalescit ' simul & pituita, & bilis

διαθερμαίνεται καὶ ξ' φλέγματος, καὶ τ' χολῆς, τὸ σὺν τῷ αἵματι συμμεμιγμένον, [24] καὶ γίνεται τὸ αἷμα θερμότερον αὐτὸ ἑαυτοῦ πολλαπλασίως. [25] τούτων οὖν διαπεπεπασμένων, ἀνάγκη πυρετὸν ἐπιγίνεσθαι ὑπὸ δ' θερμασίης ξ' αἵματος μᾶλλον.

[26] Ἱδρὼς δ' γίνεται διαπόνησις. [27] ἐκ δὲ τούτων ἀνάγκη τοὺς μὲν ὀξέσι κελεύειν] σὺν τῇσι κινδύνοις τ' ἡμερέων, καὶ τὸ πῦρ μεσίζει, [28] σπανίσιος δὲ ἀπὸ τ' σὺν αἵματι φλέγματός τε καὶ χολῆς τὸ λεπτότερον, [29] καὶ ἀποκρίνεται, [25] καὶ χωρεῖ, τὸ μὲν ἔξω ξ' σώματος, τὸ δ' ἔνδον, καὶ αὖτε σὺν τῷ σώματι ὑπολείπεται. [30] τὸ δ' ὑπὸ θερμασίης λεπτυνόμενον, ἀτμὸς γίνεται, καὶ σὺν τῷ πνεύματι μιγνύμενον ἔξω χωρεῖ. [31] ἔστι μὲν οὖν τοιοῦτο, καὶ ἀπὸ τούτων ἀποψύχεται ὁ ἱδρώς. [32] διότι δ', ὁτὲ μὲν θερμὸς, ὁτὲ δ' ψυχρός ἐστιν, ἔστω. [33] θερμὸς μὲν, ἀπὸ διαπεπεπασμένου τε ξ' κακοῦ, καὶ σηπεδονώδους, καὶ λελεπτυσμένου, καὶ ἀσθενέος, καὶ ἐλίγου πολλοῦ ἀποκρίνεται, [34] καὶ ἀνάγκη θερμότερον αὐτὸν σηπεδόνος εἶναι ξ' σώματος. [35] ψυχρὸς δ', ἀπὸ πολλοῦ ξ' κακοῦ ἀποκρινόμενος, τότε ὑπολαμβάνει καὶ ἐπιχύνοντος, καὶ ἔτι σεσηπότος, ἐὰν λελεπτυσμένου, ἐὰν σηπεδονώδους, [36] ψυχρότερος καὶ παχύτερος καὶ κακωδέστερος σηπεδόνος. [37] δῆλον δὲ τοῦτο σὺν τῷδε. [38] οἱ ψυχρῷ ἱδρῶτι ἱδρωῦντες μακρὸς νόσους νοσέουσιν ὡς ἐπίπαν, [39] ἐπιχύνοντος δ' κακοῦ, ξ' σὺν τῷ σώματι ὑπολαμπούσης. [40] οἱ δὲ θερμῷ ἱδρῶτι ἱδρωῦντες, παχύτερον ἀπαλλάσσουσι τ' νοσημάτων.

bilis sanguini permixta : [24] & sanguis ipse seipso multipliciter calidior evadit. [25] His igitur percalefactis, necesse est febrem succedere post rigorem, præ sanguinis caliditate.

[26] Sudor vero fit hac de causa. [27] Quicunque morbi in judicatoriis diebus judicantur, & febrilis ignis dimittit, [28] in his de pituita & bile quod tenuissimum est eliquatur [29] & secernitur, & secedit partim extra corpus, partim intus, & isthic in corpore relinquitur, [30] partim præ caliditate attenuatur, & vapor fit, & cum spiritu permixtum foras procedit. [31] Atque hæc quidem hujusmodi sunt, & ab his sudor generatur. [32] Quare vero quandoque calidus, quandoque frigidus est, ita contingit. [33] Calidus quidem de percalefacto malo, & exusto, & attenuato, & debili, & non valde multo secernitur, [34], & necesse est ipsum calidiorem ex corpore excerni. [35] Frigidus autem de ampliore malo secernitur, & de eo quod reliquum est & adhuc validum, & nondum putrefactum, neque attenuatum, neque exustum, [36] & frigidior ac crassior & graveolentior prodit. [37] Manifestum autem hoc ex hac re fit. [38] Qui frigidum sudorem exudant, è longis morbis plerumque ægrotant, [39] invalescente malo eo quod in corpore relinquitur. [40] Qui vero calidum sudorem excludunt, citius à morbis liberantur.

XXIII. Pleuritis & peripneumonia fiunt hoc modo. [2] Pleuritis

XXIII. Πλεύρις δ' καὶ περιπλευμονίη γίνονται ὧδε. [2] ἡ μὲν πλευρίτις, ὁκόταν

ὀκόταν πόσιες ἀλέες τὲ καὶ ἰσχυραὶ κάρβωλάβωσι. 3 Διαθερμαίνει γὰρ τὸ σῶμα ἅπαν μᾶλλον ἢ οἶνος, καὶ ὑγραίνεται. 4 μάλιστα δ' ἤτε χολὴ, καὶ τὸ φλέγμα διαθερμαίνεταί τε καὶ ὑγραίνει. 5 καὶ ὅταν τούτων κεκινημένων τε καὶ ὑγρασμένων, ξυγκυρήσῃ, ὥστε ῥιγῶσαι μεθύοντα, λύῃ τε νήφοντα. 6 ἄτε ἐὸν τὸ πλούρεον ψιλὸν φύσει σαρκὸς, μάλιστα δὲ σώματος, 7 καὶ, οὐκ ἐόντος αὐτῷ ἐπιπλοκῆς ἐπιπεφυκυίης ἐδενὸς, ἀλλὰ κοίλης, αἰσθανέται μάλιστα ῥίγεος. 8 καὶ, ὅταν ῥιγώσῃ τε καὶ ψυχθῇ, συνέλκεταί τε καὶ συστῶται ἅπασα σὰρξ, ἡ ἐπὶ τῷ πλούρῳ, καὶ τὰ φλέβια. 9 καὶ ὅσον τε ἐν αὐτῇ τῇ σαρκὶ ἔνι χολῆς καὶ φλέγματος, ἢ ἐν τοῖσιν ἐν αὐτῇ φλεβίοισι, 10 τοῦτο πλεῖον ἢ πᾶν ἀποκρίνει), ἔσω ἀπωθέεται πρὸς τὸ θερμὸν, πυκνουμένης τε σαρκὸς ἔξωθεν, 11 καὶ προσπήγνυ) πρὸς τῷ πλούρῳ, καὶ ὀδυνᾷ παρέχει ἰσχυρῶς, καὶ Διαθερμαίνεται. 12 καὶ Διὰ θερμότητα ἄγχι ἐφ' ἑαυτὸ, ἀπό τε τοῦ πλησίον φλεβῶν καὶ σαρκῶν, φλέγμα τε καὶ χολώ. γίνε) μὲν οὖν [τοῦτο] τέτταρσι τρόποισι. 13 ὁκόταν δὲ πρὸς τὸ πλούρεον προσπαγῇσι σαπὴ καὶ βλυσθῇ, ὑγιέες γίνονται. 14 λύει δὲ τό, τε ξηρὸν πολὺν προσπαγῆν πρὸς τὸ πλούρεον, καὶ ἄλλο προσεπιῤῥύηναι, αὐτίκα ἀπόλλυν), ὃ δυσάλυτοι αὐ ἀπλύσιοι ὑπὸ πλήθεος καὶ πάλαι. 15 ἢ ἔμπυοι γίνον). οἱ μὲν ἀπόλλυν), οἱ δὲ Διαφεύγουσι. 16 Διάδηλοι δὲ τοῦσι ἐν τῇσιν ἐπὶ ἡμέρῃσιν, ἢ ἑνδεκάτῃσιν, ἢ ἐνδεκάτῃ, ἢ πεντεκαιδεκάτῃ. 17 ὀδύνῃσι τε παρέχει ἐς τὸ ὦμον, καὶ ἐς τὴν κλειδα, καὶ ἐς τὴν μασχάλην, Διὰ πόδὸς. 18 ἡ φλὲψ, ἡ καλεομένη

tis quidem, quum potiones acervatæ & fortes valde corripiunt. 3 Percalescit enim totum corpus ac humectatur à vino. 4 maxime autem & bilis & pituita percalescit ac humectatur. 5 Et sane his commotis ac humectatis, continget ut rigor invadat sive ebriúsive sobrium. 6 Et quum latus natura carne nudum sit, præ omnibus corporis partibus: 7 & non sit quicquam in ipso quod renitatur, præter ventriculi cavitatem: maxime rigorem percipit. 8 Et quum riguerit ac perfrigeratum fuerit, tum caro quæ est in latere, tum venæ contrahuntur ac convelluntur. 9 Et quantum in ipsa carne inest bilis ac pituitæ, aut in venis quæ in ipsa carne sunt, 10 id magna ex parte, aut totum secernitur, introque compellitur ad caliditatem, carne extrinsecus condensata: 11 atque id ad latus affigitur, & dolorem vehementem exhibet, & percalescit: 12 & per caliditatem trahit ad seipsum, à vicinis venis ac carnibus, pituitam ac bilem. Atque hoc sane modo fit. 13 Ubi vero ad latus affixa putruerint, & per sputum rejecta fuerint, sani fiunt. 14 Si vero & antiquum multum affixum fuerit ad latus, & aliud insuper acceserit, statim pereunt, præ salivæ copia expuere nequeuntes: 15 aut suppurati fiunt, & partim pereunt, partim evadunt. 16 Indicium autem hæc de se præbent in septem diebus, aut novem, aut undecim, aut quatuordecim: 17 dolorem quoque inducunt ad humerum, & ad claviculam, & ad alas, hac de causa. 18 Vena quæ splenitis appellatur, ten-

ἡ πλευμο-

ἢ ἀπλοῦς κηλεομένη, τέτ-
ηκε δὲ ἡ ἀπλοὺς ἐς τὸ πλεύ-
μόν· ὅπ ἢ πλευρὴ ἐς τ' ὦμον,
καὶ ἐς τὸν χέρρα τ' ἀριστερόν. 19
ἡ δὲ ἀπαπῖνς ἐπὶ τὸ δεξιὸν ὡσαύ-
τως. 20 καὶ ὁκόταν τούτης τὸ ἐπὶ
ἢ πλευρὴ σωφρονθῇ τάπο ἢ ῥί-
γεσθαι, καὶ φεύξη τὸ αἷμα τὸ ἐν
αὐτῇ, 21 ἔς τε τὸν μασχάλιον καὶ
τὸν κλισίδα καὶ τ' ὦμον σωέρχε-
ται τε καὶ ἀπῶ, καὶ ὀδυνῶν παρέχει.
22 καὶ δὲ τ' αὐτὸν λόγον ἐκ τὰ πε-
ρὶ τ' νῶτον χωρία ἀλφερμένε)
τάπο ἢ ἀφανεπηγότος ὑγροῦ
ἀπὸ τῆς πλευρῆς, φλέγματός τε
καὶ χολῆς. 23 παρέχει ἢ ὀδυνῶν
ἐνίοτε καὶ τοῖσι ἢ πλευρὴ κάτω-
θεν χωλοῖσι. 24 πολλάκις ἢ, λὼ
ἐς τὰ κάτω τ' τοφπη), ὀδυνῶν
ἀφαιδοῦ ἐς τ' κύσιν ἀφ' τ' φλε-
βίων, καὶ ἐρεύ πολλόν τε καὶ χολῶ-
δες. 25 νομίζεσθαι ἢ, τούτης τ' νέ-
σε τὸ ῥῖγος αὖπον εἶναι καὶ ἀχλύ.

XXIV. Ἡ ἢ ἀφεπλεύμονίη
γένεται, " ὁκόταν, κεκινημένε καὶ 57
ὑγρανομένε ἢ φλέγματος καὶ τ'
χολῆς, ἑλκύσῃ ὁ πλεύμων τάπο
θερμασίης ἐφ' ἑωϋτὸν ἀπὸ τῶν
πλησίον χωρίων ἀφὸς τοῖσιν ὑ-
πάρχεσιν ἐν ἑωϋτῷ, 2 ἀλφερ-
μένη μ πᾶν τὸ σῶμα καὶ ὀδυνῶν
παρέχει ἢ μαλίστα ἢ τ' νώτου,
καὶ τῆσι πλευρῆσι, καὶ τοῖσιν ὦ-
μοισι, ἐκ τῆ ῥάχι, 4 ἅτε ἀπὸ τέ-
των ἕλκων ἐς ἑωϋτὸν τὸν ἰκμάδα
τὸν πλείω, 5 καὶ ὑπεξηραμένον)
πεῦτα καὶ ὑπεξερμένον). 6 ὁκό-
ταν δὲ ἐρύσῃ ἐς ἑωϋτὸν, καὶ ἕδρω
λάβῃ ἅτε χολὴ καὶ τὸ φλέγμα ἐς τ'
πλεύμονα, σήπεται καὶ ἐμπυῆ).
7 καὶ, λὼ μὲν ἐν τῆσι κυεμένῃσι τ'
ἡμερέων σαπένθῃ πίυσθῆ, ἀφεγένεται. 8 λὼ δὲ τάδε ἐπελθόντα τὸν
ἀχλὺν δέχηται, καὶ ἀφεσεπιγένηται ἕτερα, 9 καὶ μήτε πίων, μήτε σή-
πων

tendit à ſplene ad latus, à latere vero ad humerum & ſiniſtram manum. 19 Hepatitis autem ad ' dexteras partes eodem modo: 255
20 & quum hujus in latere pars à rigore contracta fuerit, & ſanguis in ipſa horruerit, 21 ad alas & claviculam ac humerum concedit, & convellit ac dolorem inducit. 22 Eodem modo & loci circa dorſum, ab affixo ad latus humore pituitæ ac bilis percaleſcunt: 23 & quandoque dolorem locis infra latus exhibent. 24 Sæpe vero ſi ad infernas partes convertatur, dolorem per venas ' ad veſicam 260
diſtribuit, multumque ac biliosum æger mingit. 25 Arbitrantur autem hujus morbi cauſſam ac principium rigorem eſſe.

XXIV. Peripneumonia fit, quum commota ac calefacta pituita ac bile, pulmo præ caliditate traxerit in ſeipſum de vicinis locis, ad ea quæ jam ſunt in ipſo. 2 Et percalfacit quidem totum corpus ac dolorem exhibet, 3 maxime autem dorſo, & coſtis, & humeris, ac ſpinæ: 4 nimirum ' ab his in 265
ſeipſum attrahens plurimam humiditatem, 5 & ſuperreſiccantur hæ partes, & nimium caleſcunt. 6 Poſtquam autem attraxit in ſeipſum, & tum bilis, tum pituita, ſedem in pulmone occupavit, putreſcit ac ſuppuratur. 7 Et ſiquidem in diebus judicatoriis putrefacta per ſputum rejecta fuerint, æger ſuperſtes evadit. 8 Si vero & ea quæ ab initio advenerunt ſuſceperit, & alia inſuper acceſſerint, 9 & ' neque ſpuens, 270
neque putrefaciens ſuperarit, præ copia eorum quæ inſuper accedunt,

πων κρατέη, ὑπὸ πλήθεος τῆ
20 ἐπιγινομένων ' λύεται ὡς
τὰ πολλά. 10 "Ην δὲ πρὸς ἕξ 58
ἡμέρας ἀφικνῆται τὰς δύο καὶ εἴκοσι, καὶ τὸ πῦρ μεθῆ, καὶ ἐν τούτοισι μὴ ἐκπυήσῃ, ἔμπυοι γίνονται. 11 γίνονται δὲ μάλιστα ἐκ τούτων, οἵσιν ἰχωρότατα ἥτε πλευρῖτις καὶ περιπλευμονίη.

xxv. Γίνεται δὲ ἄπεπτος περιπλευμονίη καὶ πλευρῖτις, ἄμφω ὑπὸ αὐτὸ ὑπὸ ξηρασίης. 2 ξηραίνεται δὲ τὰ θερμὰ, ὅταν ὑπερθερμαίνηται, καὶ τὰ ψυχρὰ, ὅταν ὑπερψυχθῇ. 3 πήγνυται δὲ τὸ πλεῦρον καὶ
25 ἐν αὐτῷ τῷ πλευρῷ ' φλεγμονή, καὶ συνάπτεται. 4 ὁκόταν δὲ αὐτῷ ἔνι φλέγμα καὶ χολῆς, τότε ὑπὸ θερμασίης συνεσπλήκτε τε καὶ ὀδυνᾶται μᾶλλον καὶ ὑπὸ τῆς ὀδύνης πυρετός. 5 τότε ξυμφέρει τὴν φλέβα λαμβάνειν ἢ ἐν τῇ χειρὶ, 6 ἢ ἀπὸ τοῦ πλεύμονος, ἢ ἢ ἡπατίτιν, καθ' ὁπότερον ἂν εἴη τὸ νόσημα. 7 καὶ ἔστω ἡ ὀδύνη μᾶλλον ἰσχυρὴ γίνεται καὶ πλευρὸς τε καὶ ἄλλων. 8 ἡ γὰρ φλὲψ, ὅσον ἔνι ἐν αὐτῇ χολῆς καὶ φλέγματος, 9 [καὶ] αὐτὸ καὶ ἱμάτιον νενοσηκότων, μετὰ τούτων ' μεδιᾷ τὸ πελὺ ἔξω. 10 τὸ δὲ ἐκ
30 τοῦ σώματος ὑπό τε φαρμάκων καὶ ποτῶν ἀφικνέεται, καὶ ὑπὸ χλιασμάτων περιτιθεμένων ἔξωθεν, ὥστε πᾶν τὸ νόσον σκίδνασθαι αὐτὰ πᾶν τὸ σῶμα. 11 καλέεται δὲ αὕτη πλευρῖτις ἄπεπτος.

xxvi. Ἡ δὲ περιπλευμονίη, ὁκόταν ὁ πλεύμων ὑποξηραν-
θῇ αὐτὸς, 2 καὶ ὁκόταν μὲν αὐτῷ ἐνεὸν χολῆς ἢ φλέγμα καὶ, ἥτε σηπεδόμενα, ἥτε τὸ σιαλοειδὲς
35 ἀποδιδῷ. 3 ὅσον τε μὲν αὐτῷ ἐστιν ἰκμαῖον, ἢ ἀπὸ ποτηῦ, ἢ ἀπὸ ῥοφήματος, ἢ ἀπὸ τῶν πλησίον χωρίων, τοῦτο πᾶν ἐκπαίει, ὑπὸ τῆς ὑπερξηρασίης τε καὶ θερ-

dunt, utplurimum moriuntur. 10 Si vero ad dies perveniant
58 duos & viginti, & febris remittat, & in his per ſputum purgati non fuerint, ſuppurati fiunt. 11 Fiunt autem maxime ex his, quibus & pleuritis & peripneumonia vehementiſſima exiſtit.

xxv. Fit autem & peripneumonia & pleuritis ſine ſputo, ambæ ex eadem ' cauſſa, præ ſiccita-275
te. 2 Siccant autem & calida, ubi nimium calfaciunt : & frigida, ubi nimium frigefaciunt. 3 Congelatur autem latus, & quæ ſunt in ipſo venæ, & convellitur : 4 & quantum in ipſo ineſt pituitæ aut bilis, id à caliditate reſiccatur, & dolorem inducit, & à dolore febrem. 5 Huic venam ſecare conducit in manu 6 ſplenitidem appellatam, aut hepatitidem, juxta utram ſane fuerit morbus. 7 Atque ſic ' dolor mollior fit, & late-276
ris, & aliarum partium. 8 Nam vena & quantum in ipſa ineſt bilis ac pituitæ, 9 & ipſius ſanguinis ægrotantis una cum his magnam partem foras dimittit. 10 Pars vero ex carne per medicamenta & potiones diffunditur, & à calefactoriis forinſecus adhibitis, ita ut morbus per totum corpus diſpergatur. 11 Vocatur autem hæc pleuritis ſine ſputo.

xxvi. Peripneumonia vero quum pulmo etiam ipſe ſuper-285
reſiccatus fuerit, 2 & quantum in ipſo ineſt bilis aut pituitæ, neque putrefacit æqualiter, neque per ſputum reddit : 3 & quantum in ipſo eſt humiditatis, aut à potu, aut à ſorbitione, aut à vicinis locis, hoc totum exurit, præ nimia ſicci-

θερ-

θερμασίης. 4 τὸ τῶ ξυμφέρει πόμα ῷ πίνῃ, " ὑφ' ὧν ὑγραίνεται ὁ καλούμενος, καὶ πλύσκεται. 5 ἢν γὰρ μὴ πλυθῇ, σκληρότερός τε γίνεται ὁ καλούμενος, καὶ ξυναυαίνεται, καὶ τὸν ἄνθρωπον ἀπόλλυσι.

XXVII. Καῦσον δὲ λαμβάνει μᾶλλον τοὺς χολώδεας. 2 λαμβάνει δὲ καὶ τοὺς φλεγματίας. 3 λαμβάνει δὲ ὧδε. ὁκόταν χολὴ κινηθῇ ἐν τῷ σώματι, 4 καὶ συγκυρήσῃ, ὥστε καὶ φλέβας καὶ τὸ σῶμα ἐρύσσειν τὸν χολῆς· 5 ἑρύσσει δὲ τὸ πολέσσιον ἐκ τῶν σπλάγχνων καὶ τῶν κοιλίης· 6 τὸ δὲ πρόσθεν ἐόν, 7 ἅτε καὶ τῇ φύσει θερμοτάτῳ ἐὸν, ἐν τῷ σώματι, τὸ αἷμα, 8 ὁκόταν γὰρ διαθερμανθῇ ἐκ τῶν σπλάγχνων καὶ τῶν κοιλίης πρὸς τὸν ἐνόντα, 9 μᾶλλον ἔτι ὑπὸ τῆς χολῆς, 10 διαθερμαίνει καὶ τὸ ἄλλο σῶμα πᾶν. 11 καὶ τὰ μὲν ὑπὸ τῆς πολλῆς ἰκμάδος ἐόντα δύναται ἀποξηραίνεσθαι παντάπασιν. 12 ἢν δὲ ἀποξηρανθῇ, ἀποθνήσκει ὁ ἄνθρωπος. 13 τὰ δὲ ἐν τοῖσιν ἐσχατοτεθείοισι τοῦ σώματός, ἅτε ξηρὰ ἐόντα φύσει, ἀποξηραίνεται τε καὶ σκαίρει ἐξ αὐτῶν τὸ ὑγρὸν τὸ πολέσσιον. 14 καὶ εἰ θέλοις ψαῦειν, ψυχρά τε εὑρήσεις αὐτὰ καὶ ξηρά. 15 διὰ τοῦτο, ὁκόσοι ὑπὸ καύσου ἁλίσκονται, τὰ μὲν ἔσω καίονται ὑπὸ τοῦ πυρός, τὰ δὲ ἔξω ψυχροί εἰσιν, 16 ἥτε γλῶσσα καὶ ὁ φάρυγξ τραχύνεταί τε καὶ αὐαίνεται ὑπὸ τοῦ ἔσω πυρός καὶ τοῦ θερμοῦ.

17 "Οσον δὲ αὖ ἐν τῇ κοιλίῃ καὶ ἐν τῇ κύστει ἐγχύλη χολῆς, 18 τὸ μὲν ἐν τῇ κοιλίῃ ἐνίοτε μὲν διαθερμοστέ κατω, 19 τὰ δὲ πολλὰ ἐμεῖ ἐν τῇσι πρώτῃσιν ἡμέρῃσιν, ἢ ἐν πέντε, ἢ ἐν πέντε.

20 ἐμέε-

ficcitate ac caliditate. 4 Huic potiones bibere conducit, à quibus pulmo humectatur, ac sputum rejicit. 5 Si enim sputum non rejecerit, & durior fit, & coarescit, & hominem perimit.

XXVII. Febris ardens corripit magis bilioſos, 2 corripit item pituitoſos. 3 Corripit autem hoc modo. Quum bilis commota fuerit per corpus, 4 & contigerit ut venæ & sanguis attrahant bilem, 5 eamque plurimam ex carnibus ac ventriculo, 6 ad eum qui prius ineſt, 7 utpote quum etiam natura calidiſſimus sanguis in corpore exiſtat. 8 Quum itaque percaluerit ex carnibus & ventriculo, supra eum qui jam ineſt, 9 adhuc magis à bile, 10 percalfacit etiam reliquum corpus. 11 Et quædam sane partes præ multa humiditate, penitus reficcari non poſſunt. 12 Si vero reficcatæ fuerint, homo moritur. 13 Extremæ vero corporis partes, utpote natura ficcæ, reficcantur, & plurima humiditas ex ipſis exuritur: 14 & ſi ipſas contingere velis, frigidas comperies ac ſiccas. 15 Quapropter hi qui à febre ardente corripiuntur, internis quidem partibus à febri exuruntur, externis autem frigidi ſunt. 16 Et lingua ac fauces ab interno ſpiritu ac caliditate exaſperantur & arescunt.

17 Quantum autem in ventriculo & in veſica ineſt bilis, 18 quod quidem in ventriculo eſt, aliquando deorſum exturbatur, 19 plerumque vero in primis diebus vomitur, aut in quatuor aut quinque

[20] ἐμέει δ' ὅταν τόδε ὀκόταν ἡ ἄνω κοιλίη ὑπερθερμανθῇ, ἕλκει ἐφ' ἑωυτὴν, καὶ γίνεται ἔμετος. [21] Διὰ ταῦτα δὲ αὐτὸ καὶ ἐς περιπλεύμονίην οἱ καιρὸς τε καὶ οἱ πλεῖστοι μεθίστανται μάλιστα μεθίστασθαι τὰ νοσήματα. [22] ὀκόταν γὰρ ἡ ἄνω κοιλίη ὑπερθερμανθῇ, ἕλκει ἐφ' ἑωυτὴν, [23] καὶ ὑποδέχεται ὁ πλεύμων, καὶ γίνεται περιπλεύμονίη, [24] καὶ ὡς τὰ πλεῖστα ἀπόλλυται. [25] οἱ δὲ ἀσθενέες ἤδη ἐόντες, καὶ ἕτερης νόσου καινῆς ἐπιγενηθείσης, [25] οἱ μὲν διὰ μακροῦ τοῖς ἡμέρῃσι διαφεύγει, ἄχρις ἂν τὸ σίαλον πεπανθῇ ἐν τῷ πλεύμονι. [25] ἀλλ' ἃς τὰ πλεῖστα ἀπόλλυται ὑπὸ ἀσθενείης. [26] ἔνιοι δὲ περιμένουσι. [28] Οἱ δὲ ἀποθνήσκουσιν ὅταν ἐς τὴν κύστιν συρρέῃ τι χολῆς, ἐρύσταται παχύ. [29] πεπτὸν δὲ τὸ φλεγματῶδες, [30] χολῶδες δὲ διαχωρέει ὑπὸ τοῦ συγκεκαῦσθαι ἐν τῇ κοιλίῃ τὰ ἐνεόντα.

XXIIX. Φρενῖτις δὲ ὧδε ἔχει. [2] τὸ αἷμα τοῦ ἀνθρώπου πλεῖστον ξυμβάλλεται μέρος συνέσεως. [3] ἔνιοι δὲ λέγουσι, τὸ πᾶν. [4] ὀκόταν ἐν χολὴ κινηθεῖσα ἐς τὰς φλέβας καὶ ἐς τὸ αἷμα ἐσέλθῃ, [5] διεκίνησε καὶ διέφρησε τὸ αἷμα οὐκ εἰωθυίης ξυστάσιός τε καὶ κινήσιος, καὶ διεθέρμανε. [6] διαθερμανθὲν δὲ διαθερμαίνει καὶ τὸ ἄλλο σῶμα πᾶν, [7] καὶ ψυχροειδέα ποιεῖται ὁ ἀνθρώπου, καὶ οὐκ ἐν εἰωθότι ἐστὶν, [8] ὑπό τε δὴ πλήθεος δὴ πυρίης, καὶ δὴ αἵματος διεφρησίος τε καὶ κινήσιος γενομένης ἐκ τοῦ εἰωθυίης. [9] ὁμοιοῦνται δὲ μάλιστα οἱ ὑπὸ τῆς φρενίτιδος ἐχόμενοι τοῖσι μελαγχολῶσι καὶ τῇ παραφροσύνῃ. [10] οἵτε γὰρ μελαγχολῶδες, ὀκόταν φλεγμανῇ τὸ αἷμα ὑπὸ χολῆς καὶ φλέγματος, [11] τὴν νοῦσον ἴσχουσι καὶ παραφρονέουσι γίνονται. [12]

que. [20] Vomitur autem hac de causa. Quum supernus ventriculus supercalefactus fuerit, attrahit in seipsum, & fit vomitus. [21] Et ob hoc ipsum etiam ex febre ardente, & ex pleuritide, ad peripneumoniam maxime morbi transmutantur. [22] Ubi enim supernus ventriculus supercalefactus fuerit, trahit in seipsum, [23] & suscipit pulmo, & fit peripneumonia: [24] & plerumque pereunt, nimirum debiles jam existentes, & morbo alio novo insuper generato, [25] dies transigere nequeuntes, donec sputum in pulmone concoquatur. [26] Verum utplurimum pereunt præ debilitate. [27] Aliqui tamen evadunt. [28] At quibus in vesicam confluit quid bilis, his crassa urina mingitur, [29] crassa autem à pituita. [30] Biliosa vero alvi egestio prodit, eo quod combusta sint ea quæ sunt in ventre.

XXIIX. Phrenitis hoc modo se habet. [2] Sanguis qui est in homine, maximam partem ad prudentiam confert, [3] quidam dicunt totum. [4] Quum igitur bilis commota ad venas & ad sanguinem ingressa fuerit, [5] sanguinem ex consueta compage ac motione dimovet, & seorsum facit, ac calfacit. [6] Calefactus autem, etiam reliquum corpus totum percalefacit, [7] & desipit homo, & non sibi constat, [8] præ febris copia, & sanguinis ad ferositatem transmutatione, & motione non solita contingente. [9] Assimiles autem sunt maxime hi qui phrenitide tenentur, his qui ab atra bile delirant. [10] Nam & hi ubi sanguis ex bile & pituita corruptus fuerit, [11] morbum habent, & dementes fiunt: [12] ali-

ἔνιοι δ' καὶ μᾶλλον). 13 καὶ ἐν τῇ φρενίτιδι ὡσαύτως. 14 ἔστω δ' ὅσον ἡ μανίη τε καὶ ἡ παραφρόνησις γίνεται, ὅσῳπερ ἡ χολὴ ἡ φλέγματος ἀσθενεστέρη ἐστίν.

xxix. 1 Ὑφαιμον δὲ καὶ πελιδνὸν ἐν τῇ πλευρίτιδι καὶ περιπλευμονίῃ τὸ πλύαλον. Δι' ὃ δὲ πλύει. 2 πρῶτα μὲν γὰρ, ὡς τὸ πλεῖστον, οὔτε πέπονε πλύουσιν, οὔτε πελιδνόν, οὔτε ὑφαιμον. 3 ἐπὴν δὲ χρὴ πλύνεσθαι, ἰχωρώδη ἔστιν. 4 ὁκόταν δὲ τὸ σίαλον ὑποπαχὺ ἀρξώνται πλύειν, μάλιστα πέπονε. 5 πλύει δὲ ὑπὸ διαστάσιος τῶν φλεβῶν· 6 τῆς μὲν πλευρίτιδος, ὅτι τῶν ἐν τῇ πλευρῇ· 7 τῆς δὲ περιπλευμονίης, ὅτι τῶν ἐν τῷ πλεύμονι, καὶ θερμασίῃ ἐπαίρεται ἐφ' ἑωυτήν.

8 Ἢν δὲ ῥηγνυμένης ἔτι ὁ ἄνθρωπος ἔχων, καὶ σαπρὸς, 9 ἀπὸ τριταίου ἡμέρης εἶμα, καὶ ὑφαιμον πύον καὶ πελιδνὸν σὺν σίαλῳ πλύει. 10 τὸ δὲ πελιδνὸν ἀπὸ αἵματος γίνεται, ὅταν ὀλίγον συμμιγῇ τὸ ἐς τὸ σίαλον, 11 καὶ μὴ παντάπασι πύον, ἀλλ' ἐμμιγὲς ἡμισεαντὸς ἐὸν 12 καὶ συλλεληλυθὸς ἐν τῷ σώματι.

xxx. Ἀποθνήσκει δὲ ἀπὸ μὲν τῆς πλευρίτιδος, 2 ὁκόταν πολὺν μὲν τὸν ἰχῶρα τὸν πλευρέων, πολλὴν δὲ καὶ χολὴν, 3 πολλὸν δὲ πεπαρυῆ καὶ οὐ ξυμμεμιγμένον, 4 καὶ μήτε πλύων κρατέηται ὑπὸ πλήθεος, μήτε σήπων. 5 πιμπλῶνται δὲ αἱ ἀρτηρίαι ὑπὸ τῶν ἐνεόντων, φλέγματός τε καὶ πύου. 6 κἄπειτα δὲ ῥίγεα καὶ αὐαπνεῖ πυκνόν τε καὶ οὐ τὸ θὲν οὐ ὦθεν. 7 τέλος δὲ ἀποφεύγοντες πύῃ καὶ ἀποθνήσκουσι. 8 τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον τοῦτον καὶ οὐκ ἀπὸ τῆς περιπλευμονίης ἀπόλλυται.

qui vero etiam insaniunt. 13 Et qui phrenitide correpti sunt, eodem modo. 14 Tanto autem minor insania ipsumque delirium fit, quanto paucior ac debilior est bilis quam pituita.

xxix. Porro subcruentum & lividum est sputum in pleuritide ac 1 peripneumonia, idque ob 325 hanc causam. 2 Principio quidem plerunque neutrum spuunt, neque lividum, neque subcruentum: 3 unde nosse convenit morbum vehementem esse. 4 Quum autem sputum subcrassum spuere cœperint, tunc maxime purgantur. 5 Spuitur autem id à distentione venarum, 6 in pleuritide quidem earum quæ sunt in latere: 7 in peripneumonia vero earum quæ sunt in pulmone: & caliditatem ad 1 seipsam affectio tra- 330 hit.

8 Si vero ægro abscessus fuerit ruptus, ac purulentus fuerit, 9 primâ mox die sanguinem, & pus subcruentum ac lividum cum saliva spuit. 10 Lividum autem fit à sanguine, si modicus ad multam salivam ammixtus fuerit, 11 & 64 non statim spuatur, sed semiputrefactum 12 & effœminatum in corpore manet.

xxx. Moriuntur autem ex pleuritide, 2 ubi & multum pituitæ ac bilis ab initio lateri fuerit 1 affixum, 3 & multum insuper 335 ex reliquo corpore affluxerit, 4 & neque spuens, neque putrefaciens separarit, præ materiæ affluentis copia. 5 Implentur autem arteriæ ab his quæ insunt, pituita ac pure. 6 Deinde stertit, & frequenter, & illinc statim respirat, 7 tandem vero omnia obturantur, & moritur. 8 Eodem modo ex peripneumonia pereunt.

9 Qui-

9 Ὅσοι δ' ὑπὸ καύσου ἀποθνήσκουσι, πάντες ὑπὸ ξηρασίης ἀποθνήσκουσιν. 10 ἀποξηραίνεται γὰρ πρῶτον μὲν αὐτῶν τὰ ἄκρα τῆς σαρκός, πόδες τε καὶ χεῖρες. 11 ἔπειτα δὲ καὶ τὰ ἐπιξηρότερα. 12 ὁκόταν δ' ὑγρὸν ὑπάρχον καὶ ἀποξηρανθῇ παντελέως τὸ ὑγρὸν ἐκ τοῦ σώματος, 13 τὸ μὲν αἷμα πήγνυται τε παντελῶς καὶ ψύχεται, 14 τὸ δὲ ἄλλο σῶμα ἀποξηραίνεται. 15 καὶ ὅταν ἀποθνήσκῃ.

16 Ὑπὸ δὲ φρενίτιδος ἀπόλλυται ὧδε. 17 παραφρονέουσιν ὑπὸ τῆς νόσου ἁπάντων, 18 ἅτε τοῦ αἵματος ἐφθαρμένου τε καὶ ἐκκεκινημένου τῶν εἰωθυίων κινήσιος, 19 καὶ ἅτε παραφρονέοντες. ἔπειτα τῶν παρεσφερομένων δέχονται, ὅ, τι ἄξιον λόγου. 20 ὅταν δὲ παρείη ὁ χρόνος, μαραίνονταί τε καὶ μινύθουσιν ὑπό τε πυρετοῦ, καὶ ὑπὸ μηδὲν τρέφεσθαι. 21 καὶ πρῶτα μὲν τὰ ἐν τοῖσιν ἀκρωτηρίοισι μινύθει τε καὶ ψύχεται. 22 ἔπειτα δὲ τὰ ἐπ' ἐγγυτάτω. 23 καὶ ψύχεται δὲ καὶ πυρὸς καὶ πόνων ἰσχύϊ τοιούτῳ ἴσχει, 24 ὅταν τὸ αἷμα, τὸ ἐν τῇσι φλεψὶν, ὑπὸ φλέγματος ψυχθῇ, μεθιστάμενόν τε καὶ συναθροιζόμενον ἄλλοτε ἄλλη, καὶ τρέμει. 25 τέλος δὲ ψύχεται πάντα, καὶ ἀποθνήσκει.

9 Quicunque vero ex febre ardente moriuntur, omnes præ fic- 340
citate moriuntur. 10 Et reficcantur primum quidem extremæ ipſorum partes, manus ac pedes: 11 deinde partes ficciores. 12 Vbi autem humiditas ex corpore penitus fuerit exuſta ac reficcata, 13 ſanguis quidem congelatur penitus ac perfrigeratur: 14 reliquum vero corpus exſiccatur, 15 ac ſic homo moritur.

16 At ex phrenitide ita perit- 17 Deſipiunt in hoc morbo ſemper, 18 nimirum ſanguine corrupto, & ex conſueta motione 345
emoto; 19 & quum deſipiant, nihil eorum quæ ipſis exhibentur accipiunt, quod ſaltem memoratu dignum ſit. 20 Quum vero progreſſum fuerit tempus, marceſcunt ac imminuti conſumuntur, tum ex febre, tum quod nihil alantur. 21 Et primum quidem extremæ partes conſummuntur ac perfrigerantur: 22 deinde ipſis proximæ. 23 Sed & frigiditatis, & febris, & dolorum principium hoc habet. 24 Quum ſanguis qui 350
eſt in venis, perfrigeratus fuerit à pituita, tranſmutatur & convellitur acervatim alias alia parte, & tremit: 25 tandem vero omnia perfrigerantur, & moritur.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΠΕΡΙ ΝΟΥΣΩΝ τὸ δεύτερον.

HIPPOCRATIS DE MORBIS liber secundus.

Basil. græc. Foesius sect. v. 19. 461. Basil. lat.

Pag. 140

ΟΥΡΕΕΤΑΙ πολλὰκις, ὅταν ὑπερθερμανθῇ ἡ κεφαλή. [2] τήκει γὰρ αὐτῆς τὸ φλέγμα. [3] τηκόμενον δὲ χωρεῖ, τὸ μὲν ἐς τοὺς ῥῖνας, [4] τὸ δὲ ἐς τὸ στόμα, [5] τὸ δὲ διὰ τῶν φλεβῶν, αἱ ἄγουσιν ἐς τὸ αἰδοῖον. [6] ὅταν δὲ ἐς τὸ αἰδοῖον ἀφίκηται, ἐρεθίζει καὶ πείχει οἰδέοντα ὑπὸ τραχυσύρου. [7] ἀμβλυώττουσι δὲ, ὅταν ἐς τοὺς ὀφθαλμοῖσι φλέβια ἐσέλθῃ φλέγμα. [8] ὑδαρέστερον γὰρ γίνεται ἡ ὄψις, καὶ θολερωτέρη. [9] καὶ τὸ λαμπρὸν ἐν τῷ ὀφθαλμῷ ἐκ ὁμοίως λαμπρόν ἐστιν, [10] οὐδὲ καθαφαίνεται ἐν αὐτῷ, ἐὰν ἐθέλῃ ὁρᾶν, ὁμοίως, ὡς πρὶν, ὅτε λαμπρὸς καὶ καθαρὸς ἦν. [11] ἔστι δὲ ἐν τεσσαράκοντα ἡμέρῃσι μάλιστα ὑγιάζεται. [12] ἢν δὲ χρόνῳ ὕστερον πολλῷ ὑποστρέψῃ ἡ νοῦσος, τὸ δέρμα τῆς κεφαλῆς παχύνεται, [13] καὶ τὸ ἄλλο σῶμα αἴρεται καὶ παχύνεται καὶ σκληρόν. [14] τοῦτο τὸ φλέγμα ἐς τὰς σάρκας τρέπεται, καὶ ὑπὸ τούτου δοκέει παχὺς εἶναι. [15] αἱ γὰρ σάρκες, ἅτε διαῤῥοχοὶ ἐοῦσαι καὶ ἁρμῶν καὶ ἀραιότερα ἕλκουσιν ἐκ τῶν φλεβῶν αἷμα, καὶ διὰ τοῦτο δοκέουσιν εὐχροοὶ εἶναι.

1 MVLTVM urinæ emittitur, ubi caput nimium incaluerit. [2] Liquescit enim in ipso pituita, [3] liquescens autem secedit partim ad nares, [4] partim ad os, [5] partim per venas quæ ducunt ad pudendum. [6] Quum autem ad pudendum pervenerit, mingit homo, & patitur quemadmodum ab urinæ stillicidio. [7] Cæcutiunt autem quum ad venas in oculis pervenerit pituita. [8] Aquosior enim fit visus & turbulentior, [9] & splendor in oculis non similiter splendidus est, [10] neque in ipso comparet si videre voluerit, similiter sicut ante quum splendidus & purus esset. [11] Hic in quadraginta diebus maxime sanatur. [12] Si vero longo tempore postea morbus revertatur, cutis capitis crassescit, [13] & reliquum corpus attollitur, & crassescit, ac bonum colorem habet. [14] Hæc pituita ad carnes convertitur, & ab hac crassus esse videtur. [15] Nam carnes quum sint perrigatæ & elevatæ ac rariores, sanguinem ex venis trahunt, & propterea bene colorati esse videntur.

II. Ἕτερη νοῦσος. [2] Ἡ κεφαλὴ ἕλκεων πίμπλαται, [3] καὶ τὸ σῶμα οἰδέει, [4] καὶ ἡ χροιὴ ἰκτεριώδης, [5] καὶ ἄλλοτε ἄλλη χώρη σώματος ἕλκεα ἀναῤῥήγνυται. [6] καὶ πυρετοὶ

II. Alius morbus. [2] Caput ulceribus impletur, [3] & corpus intumescit, [4] & color morbi regii est, [5] & alias alia corporis parte ulcera erumpunt: [6] & febris alias atque alias cor-

τὸς λαμβανέν, ἄλλοτε καὶ ἄλλοθε. 7 ὅταν δὲ ἐνώτε ὕδωρ ῥέῃ. 8 τότω, ὅταν ἐν τῇ κεφαλῇ φλέγμα ὑποχολον ἐνταφῇ, τὰ μὲν ἕλκεα γίνεται, 9 ὅταν τὸ βρέγμα ξυμφόρον γένηται τῆ φλέγματι καὶ τῇ χολῇ, 10 καὶ δριμὺν ἔῃ, καὶ ἄλες τὸ φλέγμα καὶ ἡ χολή. 11 ἥκιστα γὰρ τέτο, καὶ σήπεται, καὶ ἕλκέται. 12 ἐς δὲ τὰ ὦτα λεπτοκοιλότερον τὸ φλέγμα ξυνίδιδι. 13 ἐν ᾧ τῶν ἄλλων σωμάτων πάντων ἕλκεα καὶ τὰ αὐτὸν λόγον, τοῖσιν ἐν τῇ κεφαλῇ, γίνεται, 14 σηπεδόνες καὶ αἵματος, καὶ τὰ χολῆς, ἢ αὖ τύχῃ, ἀλιόντων. 15 ταῦτα γὰρ ἡ σὰρξ σήπεται καὶ ἕλκέται, [καὶ] ἀποσκωπτόσηπτα τὸ ὀστέον καὶ φλέγματος [τε] καὶ τὰ χολῆς, καὶ γίνεται πῦον.

III. Ἑτέρη νόσος. 2 Πεφλεδωίη τῶν κεφαλῶν ἰσχύι, 3 καὶ ἐμέει χολῶν, 4 καὶ δυσερές, 5 καὶ παραφρονέει. 6 ἔστι δὲ πεφλεδωίη μὲν ὑπὸ τὰ ὑπερθερμασίης τὰ κεφαλῆς. 7 παραφρονέει δ', ὅταν τὸ αἷμα, τὸ ἐν τῇ κεφαλῇ, ὑπὸ χολῆς ἢ φλέγματος ὑπερθερμανθῇ, καὶ κινηθῇ μᾶλλον ἐνδότερον. 8 ἐμέει δὲ χολῶν, ἅτε κεκινημένης αὐτῆς ἐν τῷ σώματι, 9 καὶ ἡ κεφαλὴ ὑπὸ τὰ θερμασίης ἕλκεται ἐφ' ἑωυτήν. 10 καὶ τὸ μὲν παχὺ ταῦτα ἐμέει, τὸ δὲ λεπτὸν ταῦτα ἕλκει [ἐφ'] ἑωυτό. 11 ἐρέει δὲ ἐν ταύτῃ ὑπὸ τὰ αὐτῶν, ὡς καὶ ἐν τῇ πρόσθεν εἰρηται.

IV. Ἑτέρη νόσος. 2 Ἢν δὲ τὰ ἐγκέφαλον φλεβία ὑπερεμέσῃ, τὸ μὲν ὄνομα οὐκ ὀρθὸν τῇ νόσῳ. 3 ἐνδέχεται γὰρ αὐτὸν ὑπερεμέσαι κοίλην τὰ φλεβίων, ἤτε τὰ μεγάλην, ἤτε τὰ ἐλασσόνων, ἤτε τὰ μεζόνων. 4 ὀνομάζουσι δὲ καὶ φασὶν ὑπερέμεσθαι. 5 εἰ δὲ ὡς μάλιστα ὑπερεμέσαι, νόσος ὑπὸ αὐτὸ οὐκ

corripit, 7 & ex dorso aqua fluit. 8 Huic quum in capite pituita subbilliosa connutrita fuerit, ulcera fiunt, 9 ubi sinciput pituita & bile perrigatum fuerit, 10 & ubi pituita rara & acervata fuerit, itemque bilis. 11 Hæc enim consistit, putrescit, & ulceratur. 12 Attenuata vero pituita ad aures penetrat. 13 At in reliquo corpore ulcera eadem ratione qua in capite fiunt, 14 sanguine & bile putrefactis, quacunque in parte fuerint collecta. 15 Hac enim parte caro putrescit & exulceratur, & accedentem pituitam ac bilem insuper putrefacit, & fit pus.

III. Alius morbus. 2 Dolor circumcirca caput vexat, 3 & vomit bilem, 4 & difficulter mingit, 5 & desipit. 6 Hic caput quidem dolet, præ nimia ejus calefactione: 7 Desipit autem quum sanguis in capite à bile aut pituita fuerit calefactus, & plus solito commotus. 8 Vomit autem bilem, utpote commota ipsa in corpore. 9 Et caput præ caliditate trahit in seipsum, 10 & crassissimum quidem vomit, tenuissimum vero in seipsum trahit. 11 Mingit autem & in hoc morbo ab iisdem, velut etiam in superiore dictum est.

IV. Alius morbus. 2 Si circa cerebrum venulæ supervomant, nomen quidem rectum morbo non est: (3 neque enim fieri potest, ut aliqua vena, sive parva, sive magna, supervomat:) 4 nominant tamen & dicunt supervomitum. 5 Si vero etiam quam maxime supervomant, morbum ab hoc ipso fieri non est verisimi-

οὐκ ἔοικε γίνεσθαι. 6 ἀπ' ἀγαθοῦ γὰρ κακὸν οὐκ οἷόντε γίνεσθαι. 7 οὐδ' ἀπὸ κακοῦ ἀγαθὸν γίγνοιτο ἄν. 8 οὐδ' ἂν ἀγαθὸν πλέον ἢ δέοντος οἷόν τε γίνεσθαι. 9 ἀλλ' ὑπερεμεῖν δοκεῖ, ὅταν ἐς ἃς φλέβας χολερὸν αἷμα ἐσέλθῃ. 10 μετεωρίζονται γὰρ αἱ φλέβες, καὶ σφύζει, 11 καὶ ὀδυνᾶ κατὰ πᾶσαν τὴν κεφαλὴν ἐγγίνεται, καὶ τὰ ὦτα ἠχεῖ καὶ ἀκοὴ οὐδέν. 12 καὶ ἠχεῖ μᾶλλον, ἅτε τῶν φλεβίων σφυζόντων καὶ παλλομένων. 13 τηνικαῦτα γὰρ ἤχου ἔνεισιν ἐν τῇ κεφαλῇ. 14 βαρυκοΐη δ', τὸ μὲν πλεῖστον καὶ ὑπὸ ἔσωθεν ψόφος καὶ ἦχος, 15 τὸ δ', ὅταν ὁ ἐγκέφαλος καὶ τὰ φλέβια, τὰ περὶ αὐτόν, ἐπαείρῃ. 16 ὑπὸ γὰρ τῆς ὑπερθερμασίης ἐμπίπλησι τὸ κατὰ τὸ ἐς κενεὸν ὁ ἐγκέφαλος ἑωυτόν. 17 καὶ, ἅτε οὐκ ἐνεόν οἱ ἔτι ἠέρος ἰσοπαλὴς ἐόν, ὡς ἐν τῷ πρόσθεν χρόνῳ, ἐδεῖτο ἧσσον παρέχοντος, οὐκ εὐσημάντως οἱ τὰ λεγόμενα ἀκούει, καὶ ἀπὸ τούτου βαρυκοΐη. 18 ἔστιν, ἢν μὲν ῥαγῇ αὐτῷ ἐς τὰς ῥῖνας, ἢ ἐς τὸ στόμα ὕδωρ καὶ φλέγμα, ὑγιὴς γίνεται. 19 ἢν δὲ μὴ ῥαγῇ, ἐπὶ ἑβδόμῃσι μάλιστα ἀποθνήσκει. 20 ἢν δὲ ἐν τῇ κεφαλῇ ὑπερεμέωσι φλέβες. 21 ὑπερεμέουσι δὲ ὧδε τὰ αὐτῶν, ἅ κε ἐν τῷ σώματι ἐόντα. 22 σημήιον δέ, ὅτι πιστὰ ὑπερεμέουσι, τόδε. 23 ὅταν τις ἢ χεῖρα, τοῦτο παίσχοσιν, ἢ πόδα, ἢ κεφαλήν, ἢ ἄλλο τι τοῦ σώματος, τὸ αἷμα μέλαν ῥεῖ, καὶ χολερόν· σῶφρες. 24 καίτοι οὐδὲ αἷμα δίκαιον ἐπὶ τοῖσι τοιούτοισιν ἔτι καλέειν, ἀλλ' ἐρυθρὸν ἐκλικμένης ῥέον. 25 ὅταν δὲ ὑπερεμέσωσιν ἀπὸ τῆς αὐτῶν, ἅμα ὀδυνή καὶ σκοτοδινίη καὶ βάρος ἐχει τὴν κεφαλήν. 26 ὀδυνᾶται, ὑπὸ τῆς ὑπερθερμασίης τοῦ αἵματος. 27 σκοτοδινίη

le.[6] Nam à bono malum fieri non poteſt, [7] neque à malo utique bonum fiat. [8] Neque rurſus bonum plus juſto fieri poteſt. [9] Verum ſuperevomere videntur, quum ad venas bilis aut pituita ingreſſa fuerit. [10] Elevantur enim venæ & pulſant, [11] & dolor per totum caput diſpergitur, & aures ſonitum percipiunt ac nihil audiunt. [12] Et ſonitum quidem percipiunt, utpote venis pulſantibus & palpitantibus. [13] Tunc enim ſonitus eſt in capite. [14] Graviter autem audiunt, partim præ interno ſtrepitu ac ſonitu, [15] partim quum cerebrum & venæ circa ipſum elevantur. [16] Præ nimia enim caliditate, vacuam circa aurem partem cerebrum de ſeipſo implet. [17] & quum æqualis aeris copia non inſit, velut priore tempore, neque æqualem ſonum exhibeat, ea quæ dicuntur non æqualiter ſe imprimunt, atque ex hoc gravem auditum habent. [18] Hic ſiquidem erumpat ipſi ad nares, aut ad os aqua & pituita, ſanus fit. [19] Si vero non erumpat, ſeptima die maxime moritur. [20] At ſi in capite venæ ſuperevomant, [21] id quod ab iiſdem fit quæ & prius relata ſunt. [22] Signum vero quod tali modo ſuperevomant, hoc eſt. [23] Quum quis aut manum, aut caput, aut aliam quandam corporis partem, hoc patientem incidat, ſanguis niger profluit, & turbatus ac morboſus: [24] quanquam neque ſanguis nominari juſte mereatur, niſi tunc quum rubicundus ac ſincerus fluit. [25] Quum itaque ſuperevomant ab iiſdem cauſſis, dolor & vertigo, & gravitas caput occupant. [26] Dolor quidem, præ nimia ſanguinis caliditate. [27] Vertigo

πολλὴ ἢ, ὅταν ἄλγος ἐπὶ τὸ πρόσωπον χωρήσῃ τὸ αἷμα. [28] βάρος ἢ, ὅτε δὲ αἷμα πλέιον ἐόν· καὶ ἐν τῇ κεφαλῇ, καὶ θολερώτερα, καὶ νοσωδέστερα," ἢ ἔσωθεν. 4

v. "Σφακελισμὸς ἐγκεφάλου. [2] Ἢν σφακελίσῃ ὁ ἐγκέφαλος, ἀδυνή ἐστι καὶ τὸ κεφαλῆς τοῦ πάσχειν, [3] καὶ ἐπὶ τὴν καρδίαν φοιτᾷ, [4] ἀψυχίη καὶ ἰδρώς, [5] καὶ ὕπνος πολλός, [6] καὶ ἐκ τῶν ῥινῶν αἷμα ῥεῖ. [7] πολλάκις ἢ καὶ αἷμα ἐμεῖ. [8] σφακελίζεται δὲ ὁ ἐγκέφαλος τρόπον τοιόνδε. [9] ὁκόταν ἢ ὑπερθερμανθῇ ἢ ὑπερψυχθῇ, ἢ χολώδης ἢ φλεγματώδης γένηται μᾶλλον ἢ ἐωθώς. [10] ὅταν δέ τι τούτων πάθῃ, ὑπερθερμανθεὶς καὶ τὸ νωτιαῖον μυελόν. [11] καὶ ἀθρόως μανίη ἐστὶν ὁ ἄνθρωπος καὶ ὀδυνίῃ τῇ κάρῃ παρέχει. [12] ἀψυχέει ἢ, ὅταν ἀποστήσῃ ἀπὸ τοῦ καρδίου φλέγμα ἢ χολή. [13] ἀποστάσας δὲ αὐάλυνε, κενεμυρίων καὶ ὑγραινομένων. [14] ἱδρὼς δὲ γίνεται ὑπὸ πόνου. [15] τὸ αἷμα δὲ ἐμεῖ, ὅταν αἱ φλέβες ρηγνύωσιν ἐν τῇ κεφαλῇ ὑπὸ τοῦ ἐγκεφάλου θερμανθῶσιν, [16] αἱ ἢ ἀπὸ τοῦ κάρη, ὑπὸ τοῦ κάρη. [17] ἡ δὲ κάρη ὑπὸ τοῦ νωτιαίου μυελοῦ. [18] ὁ ἢ μυελὸς, ὑπὸ τοῦ ἐγκεφάλου, ὄφεως πέφυκεν. [19] ὅταν οὖν θερμανθῶσιν αἱ φλέβες, καὶ τὸ αἷμα ἐν αὐτῇ συζέσῃ, [20] ἀναδιδόασιν αἱ μὲν ἀπὸ τοῦ κεφαλῆς ἐς τὰς ῥῖνας, [21] αἱ δὲ ἀπὸ τοῦ κάρη αἱμόῤῥοοι ἐς τὸ σῶμα. [22] ἔστι τριταῖος ἀπόκλισις, ἢ πεμπταῖος ὡς τὰ πολλά.

vi. Ἑτέρη νοῦσος. [2] Ἐξαπίνης ὀδυνή λαμβάνει τὸν κεφαλὸν, καὶ φθόγγημα ἄφωνος γίνεται, καὶ ἀκρητὴς ἐωυτοῦ. [3] ἢν μὲν ἑπτὰ

tigo vero, quum acervatus ad faciem proceſſerit ſanguis. [28] Gravitas autem, quod copioſior ſanguis ſit in capite, & turbulentior ac morboſior, quam intrinſecus.

v. Cerebri corruptio. [2] Si cerebrum corruptum fuerit, dolor ex capite ſpinam occupat, [3] & ad cor [4] animi deliquium procedit, & ſudor eſt, [5] & ſomni expers eſt, [6] & ex naribus ſanguis fluit. [7] Sæpe etiam ſanguinem vomit. [8] Corrumpitur autem cerebrum tali modo, quum aut nimium calefactum aut perfrigeratum, biliſoſum aut pituitoſum plus ſolito factum fuerit. [9] Ubi vero horum aliquid perpeſſum fuerit, etiam ſpinalem medullam ſupercalefacit. [10] Et quum etiam hic percaleſcit, dolorem ſpinæ inducit. [11] Animo vero linquitur homo, quum pituita aut bilis ad cor conſiſtit. [12] Conſiſtere autem neceſſe eſt commotis ac humectatis. [13] Sudor autem fit præ dolore. [14] Sanguinem vero vomit, quum venæ quæ ſunt in capite, à cerebro fuerint calefactæ: [15] quæ vero circa ſpinam ſunt, à ſpina: [16] ſpina antem à ſpinali medulla: [17] medulla vero à cerebro, unde ſane originem trahit. [18] Quum igitur calefactæ fuerint venæ, & ſanguis in ipſis efferbuerit, quæ quidem in capite ſunt venæ, [19] diſtribuunt ipſum ad nares, & ad os: [20] quæ vero circa ſpinam ſpinam ſanguifluæ, in corpus. [21] Hic tertia aut quinta die plerunque perit.

vi. Alius morbus. [2] Derepente dolor occupat caput, & ſtatim vox intercipitur ac ſui impotens fit. [3] Hic in ſeptem diebus moritur, ſi non

ἀποθνήσκει· ἐὰν ἐπιβῇ ἡμέρῃσιν, λύει μὴ μιν πῦρ ἐπιλάβῃ. 4 ἐὰν δὲ ἐπιλάβῃ, ὑγιὴς γίνεται. 5 πάσχει δὲ τοῦτο, ὅταν αὐτῷ μέλαινα χολὴ, ἐν τῇ κεφαλῇ κινηθεῖσα, ῥυῇ· 6 καὶ μάλιστα κατὰ τὰ πλεῖστα ἐπὶ φλεβίοισιν ἐν τῇ τραχήλῳ, φημὶ, καὶ τοῖς ἐπὶθεν. 7 ἔπειτα καὶ τῇ ἑξῆς ἀποπληκτικὸν γίνεται καὶ ἀκρατὴς, ἅτε δὲ αἵματος ἐψυγμένου. 8 καὶ λύει κρατήσας, ὥστε τὸ αἷμα θερμαινόμενον, λύεται ὑπὸ τοῦ περιφερομένων, λύεται ὑφ' ἑωυτοῦ, 9 μετεωρίζεταί τε καὶ διαχέεται καὶ κινέεται, 10 καὶ τὴν πνοὴν ἐπαίρεται τε καὶ ἀφρέει, 11 καὶ χωρίζει τὴν χολὴν, 12 καὶ ὑγιὴς γίνεται. 13 λύει δὲ μὴ κρατήσῃ, ψυχεῖ μᾶλλον, 14 καὶ ὅταν παντάπασι ψυχθῇ καὶ κλέπτῃ ἐξ αὐτοῦ τὸ θερμὸν, 15 πήγνυται καὶ κινηθῆναι οὐ δύναται, ἀλλὰ ἀποθνήσκει. 16 λύει δὲ καὶ ἐξιόντων ταύτῃ πάλιν· καὶ ἀπέλυσε).

VII. Τερηδών. 2 Ὅταν τερηδὼν γένηται ἐν τῷ ὀστέῳ, ὀδύνη λαμβάνει καὶ ἔστιν ὅτε, 3 χρόνῳ δὲ ἀφίσταται τὸ δέρμα ἀπὸ τοῦ κρανίου ἄλλη καὶ ἄλλη. 4 ἔστι δὲ τοῦτο πάσχει. 5 ὅταν ἐν τῇ διπλόῃ τοῦ ὀστέου φλέγμα ἐπιγενόμενον ὑποξηρανθῇ. 6 τοῦτο γὰρ ἀραιὸν γίνεται, καὶ κλέπτει ἐξ αὐτοῦ ἡ ἰκμὰς πᾶσα· 7 καὶ, ἅτε ξηρὸν ἐὸν, ἀφίσταται τὸ δέρμα ἀπ' αὐτοῦ. 8 αὕτη ἡ νοῦσος ἀνάσιμός ἐστιν.

IIX. Ἑτέρη νόσος. 2 Ἢν βλητὸς γένηται, ἀλγεῖ τὴν κεφαλὴν τὸ παθὸν, 3 καὶ τὸ ὄμμα οὐκ ὁμαλῶς ὁρᾷ. 4 καὶ κατακλίνεται, 5 καὶ αἱ φλέβες σφύζουσι, 6 καὶ πυρετὸς ἰσχυρὸς γίνεται, 7 καὶ ἕτερον τοῦτο πάσχει, 8 ὅταν αἱ

febris invaserit. 4 Si enim hæc invaserit, sanus evadit. 5 Patitur autem hæc quum atra bilis ipsi in capite commota fluxerit: 16 maxime in partem in qua plurimæ sunt venæ, in collum inquam, ac pectus. 7 Deinde postridie sideratus fit ac impotens, sanguine nimirum perfrigerato. 8 Et si superior evaserit, ita ut sanguis calescat, sive ab his quæ exhibentur, sive à seipso, 9 attolitur & diffunditur ac movetur, 10 & spirationem inducit, & spumescit, 11 & à bile separatur, 12 & sanus evadit. 13 Si vero superior non evaserit, adhuc magis perfrigeratur: 14 & ubi penitus perfrigeratus fuerit & calor ex ipso defecerit, 15 congelatur, & moveri non potest, sed moritur. 16 At si ex ebrietate hæc patiatur (nam & hoc contingit) itidem moritur.

VII. Caries ossis capitis. 2 Quum caries facta fuerit in osse, dolor ex osse corripit. 3 Temporis autem progressu cutis de capite alia atque alia parte discedit. 4 Talia vero patitur is 5 cui in secunda ossis lamina, pituita superveniens resiccata fuerit. 6 Hac enim parte rarum fit, & omnis humiditas ex ipso deficit, 7 & quia aridum est, cutis ab ipso discedit. 8 Hic morbus lethalis non est.

IIX. Alius morbus. 2 Si sideratus fiat, anteriorem capitis partem dolet, 3 & oculus non æqualiter videt, 4 & soporatur, 5 & venæ pulsant, 6 & febris debilis tenet, 7 & corporis impotentia. 8 Hic patitur hæc, 9 quum venæ in capite fuerint calefactæ, & calefactæ pi-

αἱ ὐ τῇ κεφαλῇ φλέβες θερμαν-
θῶσιν, θερμανθεῖσαι δὲ ἐρύσωσι
φλέγμα ἐς ἑωυτάς· ἡ μὲν οὖν ἀρ-
χὴ τοῦ νόσου ἐκ τούτου γίνε-
ται. 10 τὸ δὲ
ἔμπροσθεν τῆς κεφαλῆς ἀλγέει· τὸ δὲ
ἀλγέει· 11 ὅτι αἱ φλέβες ἐν ταύτῃ
ἐσὶν αἱ παχύτατα, καὶ ὁ ἐγκέφα-
λος ἐς τὸ ἔμπροσθεν μᾶλλον κεῖ-
ται τῆς κεφαλῆς, ἢ ἐς τὰ ὄπισθεν. 12
καὶ τοῖσιν ὀφθαλμοῖσι ἀλγέει τὸν
ἐχ ὁρῶ, ἐσκεμμένῳ δ' ἐγκεφάλῳ
καὶ φλεγμαίνοντι. 13 τὸ δὲ σῶμα
ἀλγέει τόδε ἀκρασίαν ἰσχύσαν. 14 αἱ
φλέβες ἐπὴν ἐς ἑωυτὰς ἐρύσωσι
φλέγμα, αὐάγκη ὑπὸ ψυχρότη-
τος τοῦ φλέγματος τὸ αἷμα ἐσσανθῆ
μᾶλλον νῦν, ἢ ὅτε τὴν πρόσθεν χρόνον,
καὶ ἐψύχθη. 15 μὴ κινεῦται δὲ
τοῦ αἵματος, ἐχ' οἷόν τε μὴ ἀρρω-
δῆσαι τὸ σῶμα ἀτρεμιζόν· καὶ κεκωφῶ-
σθαι. 16 καὶ ἢν μὲν τὸ αἷμα καὶ τὸ
ἄλλο σῶμα κρατήσῃ, ὥστε θερ-
μανθῆναι, ἀφόδυσι. 17 ἢν δὲ
τὸ φλέγμα κρατήσῃ, ἐπιψύχει
μᾶλλον τὸ αἷμα, καὶ πήγνυται.
18 καὶ ἢν ἐς τοῦτο ἐπιδιδοῖ ψυχό-
μενον καὶ πηγνύμενον, πήγνυται
πάντη καὶ ἀποψύχεται ὁ ἄνθρω-
πος, καὶ ἀποθνήσκει.

IX. Κυνάγχη. 2 Κυνάγχη δὲ
γίνεται, ὅταν ὑπὸ τῇ κεφαλῇ φλέ-
γμα κινηθὲν ῥυῇ ἄλλῃ κάτω, 3 καὶ ἢ
ὑπὸ τῇσι σιαγόσι, καὶ περὶ τὸν τράχη-
λον, 4 ἔστι ὅτε τὸ σίαλον δύ-
ναται καταπιεῖν, 5 ἀναπνεῖ τε
βιαίως καὶ ῥέγχει. 6 ἔσθ' ὅτε καὶ
πυρετὸς αὐτὸν ἴσχει. 7 τὸ μὲν οὖν
νόσημα ἀπὸ τούτου γίνε-
ται, καὶ ἄλλοτε ὑπ' αὐτῆς τῆς γλώττης,
ἄλλοτε ὑπὲρ τῶν στηθέων ὀλίγον.

X. Σταφυλή. 2 Σταφυλὴ δ' γί-
νε-
ται, ὅταν ἐς τὸ γαργαρεῶνα καταβῇ φλέγμα ἀπὸ τῆς κεφαλῆς, 3 κα-
ταπρή-

pituitam in ſeipſas traxerint. 85
Et principium quidem morbi ex
hoc fit. 10 Anteriorem vero capi-
tis partem ideo dolet, 11 quod
venæ in hac ſint craſſiſſimæ, & cerebrum ad anterio-
rem capitis partem magis ſi-
tum eſt quam ad poſterio-
rem. 12 Et oculis ideo non
videt, procumbente eo ce-
rebro ac inflammato. 13 Im-
potentiæ vero ideo corpus
occupant. 14 Poſtquam ve-
næ pituitam in ſeipſas tra-
xerint, neceſſe eſt præ pi- 90
tuitæ frigiditate, ſanguinem
magis nunc ſiſti ac perfri-
geratum eſſe quam priori tem-
pore: 15 dum autem ſanguis
non movetur, fieri non po-
teſt ut non etiam corpus
quieſcat ac torpeat. 16 Et ſi-
quidem ſanguis ac reliquum
corpus ſuperarint, ita ut ca-
leſcant, homo evadit. 17 Si
vero pituita prævaluerit, ſan-
guis magis perfrigeratur ac
congelatur. 18 Et ſi frigi-
ditas ac congelatio augeſcant,
penitus congelaſcit ac per-
frigeratur homo, & moritur. 95

IX. Angina. Angina ſive Cy-
nanche fit, quum pituita in ca-
pite commota acervatim deor-
ſum fluxerit, 3 & in maxillis ac
circa collum conſtiterit. 4 Hic
neque ſalivam deglutire po-
teſt, 5 reſpirat autem vio-
lenter ac ſtertit, 6 & aliquan-
do etiam febris ipſum corri-
pit. 7 Et morbus ſane ex hac
cauſſa fit: & aliquando ſub ip-
ſam linguam, aliquando pau-
lulum ſupra pectus. 100

X. Uva morbus. 2 Uva
fit, quum pituita de capi-
te ad gurgulionem deſcen-
derit, 3 & gurgulio præ-

δακρύμναται καὶ γίνε) ἐρυθρός. 4 ἰῶ δὲ πολέων χρόνῳ χλόη), μελαίνε). 5 μελαίνελαι δὲ ὧδε.

45 6 ἐπίφλεβός ἐσιν ὁ φαρυγξεὼν καὶ παχής. 7 ⊂ ἐπὶω φλεγμαίνη θερμαίνε). 8 ⊂ ὑπὸ τ θερμασίης ἑλκ καὶ ὑπὸ τ φλεβὸς ℘ αἵματος, καὶ μελαίνε) ὑπ' αὐτ. 9 Αφ. τῆτο δὲ καὶ, ἰῶ μὴ ὀρῶῶ πάμης, ῥηξηρῆμα " ἀποπαρασσεσιν. 10 ἡ γὰ φλὲψ Αφ. θερμαίνῃ, καὶ ὑπὸ τ θερμασίης ἐμπιπλᾶι πὸ σὺν τ φαρυγξεῶνα αἵματι, καὶ δ' ὀλίγε ἀποπνίγονται.

42 XI. 2 Ἀνπάδες. 2 Ἀνπάδες ἦ, 3 καὶ ὑπογλωσσίδες, 4 καὶ ἕλα, 5 ⊂ γλῶσσα, 6 ὅσοι πιαῦσι τούτη πεφυκότα, 7 ταῦτα πάνα νοσέ ὑπὸ ℘ φλέγματος. 8 τὸ δὲ φλέγμα ὑπὸ τ κεφαλῆς καταβαίνῃ. 9 ἡ ἦ κεφαλὴ ὅταν ℘ σώματος ἕλκῃ. 10 ἕλκῃ ἦ, ὅταν Αφ. θερμανῇ. 11 Αφ. θερμαίνελαι δὲ ὑπὸ πίνων, " καὶ ἡλίε, καὶ πυρός. 12 ὅταν ἦ Αφ. θερμανῇ, ἕλκῃ τὸ λεπτότατον ἐς ἑωὐτὸ ὅλον ℘ σώματος. 13 ὅταν ' δὲ εἰρύσῃ, καταβαίνῃ καὶ πάλιν ἐς τὸ σῶμα.

XII. Νῆσοι αἱ ὑπὸ τ κεφαλῆς γινόμεναι. 2 " Ὅταν πλήρης χλύταγ ἡ κεφαλὴ, καὶ τύχῃ ὑπό τινων τέτων Αφ. θερμανθεῖσα, 3 νάρκη ἴσχει τὸν κεφαλὸν, 4 ⊂ ἐρέῖ συχνὰ, ⊂ τἄλλα πάσχῃ, ἃ ὑπὸ τ φαρυγξείης. 5 ὁ αὐτὸς ἡμέρας ἐνέα ταῦτα πάσχῃ. 6 ⊂, ἰῶ μὴ ῥαγῇ καὶ τὰς ῥῖνας, ἢ καὶ τὰ ὦτα, ὕδωρ ⊂ βλαίνα, " ἀπιλάτε) τ νέσε, 7 ⊂ παύε) τ φαρυγξείης, ἐρέῖ τε ὀπίνως, καὶ πολὺ καὶ 10 λαυκὸν, ἐς ἓξ εἰκοσιν ἡμέρας. 8 ⊂ ἡ ὑπὸ τ κεφαλῆς ὀδύνη σκλειπῇ. 9 ⊂

ceps dependet, ac fit rubicundus: 4 temporis autem progressu, nigrescit. 5 Nigrescit autem hoc modo. 6 Venosus est gurgulio ac crassus, 7 & postquam inflammatus est, calescit: 8 & præ caliditate sanguinem ex vena attrahit, ac ab ipso nigrescit. 9 Quapropter & si non turgentem feces, statim 13 inflammatur. 10 Nam vena 105 calefacit, & præ caliditate partes circa gurgulionem sanguine replet, & brevi suffocantur.

XI. Tonsillæ ac vicinæ partes. 2 Tonsillæ, 3 & partes sub lingua, 4 & gingivæ, 5 & lingua, 6 & quæcunque hujusmodi hoc loco consistunt: 7 hæ omnes partes ex pituita ægrotant. 8 Pituita autem ' de 110 capite descendit. 9 Caput autem ex corpore trahit. 10 Trahit autem ubi fuerit calefactum: 11 percalescit autem à cibis, & sole, & frigore, & laboribus ac febrili calore. 12 14 Quum vero calefactum fuerit, tenuissimum ex corpore ad seipsum trahit. 13 Ubi vero traxerit, rursus id ad corpus descendit.

XII. Morbi à capite orientes. 2 Quum repletum fuerit 15 caput, & ab aliquo ex relatis percalefactum, 3 torpor[1] caput tenet, 4 & frequenter 115 mingit, & alia patitur quæ ex urinæ stillicidio contingere solent. 5 Idem per novem dies hæc patitur. 6 Et siquidem per nares aut aures aqua & mucus erumpat, à morbo li- 16 beratur, 7 & urinæ stillicidium sedatur, mingitque citra dolorem, urinam multam & albam, ad viginti dies. 8 Et dolor capitis cessat, 9 & intuenti

καὶ τὸ ὀφθαλμῶν ἐσπῶλε ''κλέ- 17 tuenti splendor ex oculis subtrahitur; & dimidiatas rerum
πλεται οἱ ἡ αὐγὴ, καὶ δοκέῖ τὲ ἥμισυ facies ' se videre putat. [10] Hic
τὸ πρόσωπον ὁρᾶν. [10] ἔστ' ἂν πεσα- quadragesima die penitus sanus
ρακοστῇ ὑγιὴς παντελῶς γένε- evadit. [11] Multis vero quando-
ται. [11] εἰσὶ δ' οἳ πολλοῖς ὑπανέ- que morbus redit, septimo aut
πρεψεν ἡ νοῦσος ἐς ἕβδομον ἔτος, ἢ decimo quarto anno. [12] Et ca-
πεσσαρεσκαιδεκάτου. [13] καὶ τὸ δέρ- pitis cutis ipsi crassescit, & ad
μα οἱ παχύνεται τὸ τῆς κεφαλῆς, καὶ tactum cedit : [13] & de paucis
ψαυόμενον ὑπείκει, [13] καὶ ἀπ' ὀλί- cibis tener ac bene coloratus
γων σιτίων ''ἀπαλὸς καὶ εὔχροος 18 apparet, [14] & non acutum audi-
φαίνεται, [14] καὶ ἀκέως οὐκ ὀξέως. tum habet. [15] Quum ita haben-
[15] ὅταν ἔτως ἔχοντι ἐπιτύχῃς ἀρχο- tem offenderis in principio mor-
μένῳ τῆς νόσου, [16] πρόσθεν ἢ ῥαγῆ- bi, [16] priusquam erumpat aqua
ναι καὶ τὰς ῥῖνας τὸ ὕδωρ, ἢ καὶ τὰ per nares & aures, & tenuerit
ὦτα, καὶ ἔχῃ αὐτὸν ἡ βαρυωδυνίη, ipsum dolor : [17] deraso capite
[17] ἀποξυρήναντα χρὴ αὐτῆς τὴν 'utrem coriaceum circum fron- 125
κεφαλὴν, [18] βεβιδέναι δὲ τὸ tem [18] deligare oportet, aqua
μέτωπον ''τὸν ἀσκὸν τὸ σκύτινον 19 plenum calidissima, quartum
ὕδατι ἐμπιπλῶντα, ὡς αὖ αὐέ- sustinere potest, atque hinc
χῃ θερμότατα, ἐὰν αὖ τὸν χλιαί- ipsum calefieri permittere, [19] &
νεσθαι. [19] καὶ ἐπὴν ἀποψυχθῇ, ἕτε- ubi perfrigeratus fuerit, alium
ρον ἔχειν. [20] ὦν δ' ἀσθενέη, πιέειν. adhibere. [20] Si vero hinc debi-
[21] ἁλμυρὰ αὖθις ποιέειν τοῦτο litetur, desistere : [21] ac tempore
τὸ, ἕως αὖ χαλάσῃ ἡ βαρυωδυνίη. interposito eadem repetere, do-
[22] καὶ, ὦν ἡ κοιλίη μὴ ὑποχωρέῃ, nec remiserit dolor. [22] Et si al-
ὑποκλύσαι αὐτόν. [23] ἐπισκοπέ- vus non egerat, infusum per
20 ειν δὲ τὰ ἐρυσικᾶν, μελίκρητον δόσιν clysterem immittere, [23] & uri-
ἐπιπίνειν ὑδαρέα. [24] καὶ θαλπέσθω nam cientibus in potu datis,
ὡς μάλιστα. [25] ''ῥοφανέτω δὲ τὸ 20 aquam mulsam aquosam ' infu- 130
χυλὸν τῆς πτισάνης λεπτόν. [26] ὦν δ' ἡ per bibendum exhibere : [24] &
γαστὴρ μὴ ὑποχωρέῃ, λινοζώσιον calore quam maxime foveatur.
ἐψήσας ἐν ὕδατι τρέσσων, διηθέων [25] Sorbeat autem succum ptisa-
τὸν χυλὸν, [27] συμμίσγειν ἴσον '' δὲ 21 nae tenuem. [26] Si vero venter
ἀπὸ τῆς πτισάνης χυλὸν, καὶ δὲ ἀπὸ non subeat, mercurialem in
τοῦ λινοζώσιου, ἢ μέλι ὀλίγον πα- aqua coctam tertio, ac succum
ρεμίσγειν ἐς τὸν χυλόν. [28] τοῦτον excolato, [27] & de ipso, ac de
ῥοφεῖν τρὶς τῆς ἡμέρης, καὶ ἐπιπί- ptisanae succo, parem mensuram
νειν '' οἶνον μελικρήτου, ὑδαρέα, λεῖ- 22 permisceto, & modicum mellis
κον, ὀλίγον, ἐπὶ τῇ ῥοφήσει. [29] adjicito. [28] Hunc succum ter
ἐπὴν δὲ οἱ ῥαγῇ καὶ ἐξῇς ῥῖνας τὲ in die sorbeat, & vinum mellei
βλαννώδεα, καὶ ἀφέῃ πιαχὺ, καὶ τὸ coloris, aquosum, album mo-
ὀδύνης ἀπηλλαγμένῳ οἱ τῆς κεφα- dicum, à sorbitione insuper bi-
λῆς, [30] τρὶς ἀσκῶ μηκέτι χρήσθω, bat. [29] ' Postquam autem eru- 135
ἀλλὰ perint ipsi per nares mucosa, & urinam crassam ejecerit, & à dolore capitis liberatus fuerit, [30] utre amplius ne utatur, sed mul-

ἀλλὰ λεάμβῳ πολλῷ θερμῷ πινέτω τὸ διερητικὸ καὶ μελίκρητα ὑδαρέα. 31 καὶ τὰς μὲν ὠφελίμους ἡμέρας κέγχρον λαχέτω, 32 καὶ κολοκύντιον ἐσθιέτω, ἢ τοῦτλα, πρὸς ἡμέρας. 33 ἔπειτα σιτίοισι χρήσθω ὡς μαλθακωτάτοισι καὶ ἀφωρητικωτάτοισι, ὀλιγάκις ἐσθιέτω τὰ σιτία. 34 ἐπὰν δὲ τεσσαράκοντα ἡμέραι διέλθωσι· κωδικώτατον δὲ μάλιστα ἡ νοῦσος ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ· 35 καθήρας αὐτὸ τὸ κεφαλὴν, οἷ φάρμακον δὸς, καὶ τοῦτο κάθηρον. 36 ἔπειτα, ἢν ὥρη ἐν τῷ ἔτει, ὀρρὸν μεταπίνειν ἐπὶ ἡμέρας· ἢν καὶ ἀσθενήσῃ, ἐλάσσονας. 37 ἢν δὲ ὑποστρέψῃ ἡ νοῦσος, πυριάσας αὐτὸν ὅλον ἐς ὠὸν ἕλκειν, διδοὺς ἐλλέβορον πίνειν. 38 καὶ πάλιν ἀφαιρεῖσθαι, ὅσον ἂν αὐτῷ δοκῇ χρόνον, 39 καὶ τότε τὸ κεφαλὸ καθήρας καταπλάσσειν δὲς φάρμακον, 40 καῦσον τὸ κεφαλὸ ἑξάρας ὀκτώ· 41 δύο μὲν ὄπισθεν τοῦ κεφαλοῦ, 42 δύο ὑπισθεν τοῦ κεφαλῆς, [43 δύο] ἔνθεν καὶ ἔνθεν ἐν τῇ κεφάλῃ, 44 δύο ἐν τῇ ῥινὶ καθ' ἑκάτερα τοὺς καυθμούς. 45 τοὺς φλεβας καίειν ἃς τοὺς μυκτῆρας ἕκαστα, ἕως ἂν πύωσιν· σφύζουσι. 46 τοῖσι δὲ σιδηρέοισι, σφηνίσκους ποιησάμενον, ἀμφικαίειν πλαγίας τὰς φλέβας. 47 τοῦτο ποιήσας ὑγιείην ἐξήνεγκε.

XIII. Ἄλκησις. 2 Ἑλκέων καταπίμπλαται τὸ κεφαλὸ, 3 καὶ τὰ σκέλεα οἰδίσκεται, ὥσπερ ὑπὸ ὑδροποσίης· ἐν τῇσι κνήμῃσιν ἐμπλάσσεται, 4 καὶ, ἢν πιέσῃς, ἡ χροιὴ ἱκτερώδης, 5 ἐν σκυφὶ ἕλκεα ἄλλοτε ἄλλη, μᾶλλον δὲ περὶ τὰς κνήμας, ἐν φαύλῃσι πονηροῖσι. 6 ἀποφλεγμαίνοντα δὲ, ταχέως ὑγιέα γίνονται. 7 ἐν πυρετοὺς

multa calida lotus, urinam cientia, & aquam multam aquosam bibat. 31 Et primis quidem diebus milium delingat, 32 & cucurbitam edat, aut betas per triduum. 33 Deinde cibis utatur molliſſimis ac quam maxime per alvum ſubeuntibus, ita ut ſemper modicum ad cibos priores addat. 34 At ubi quadraginta dies præterierint, (ſedatur enim morbus maxime in tanto tempore,) 35 capite ipſius purgato, prius medicamento exhito, ipſum deorſum purgato, ſi tempus anni hoc permittat. 36 Deinde ſerum ad dies ſeptem bibendum dato, aut pauciores, ſi debilis exiſtat. 37 Si vero morbus revertatur, fomento per totum corpus adhibito, poſtridie veratrum bibendum dato. 38 Deinde quanto tempore tibi viſum fuerit intermitto, 39 & tunc capite purgato, medicamento deorſum purgante exhibito, 40 cruſtas octo capiti inurito: 41 duas circa aures, 42 duas in occipitio, 43 hinc atque hinc ad cervicis nervum, 44 duas in naſo circa angulos oculorum. 45 Venæ autem circa aures urendæ ſunt, donec pulſare deſinant. 46 Ferramentis vero cuneoli forma paratis obliquas venas perurito. 47 Atq; hæc ubi feceris, ſanitas continget.

XIII. Alius morbus. 2 Ulceribus impletur caput, 3 & crura intumeſcunt, velut ab aquæ potu, & in tibias tumor infarcitur, 4 & ſi premas, color morbi regii apparet, 5 & ulcera alias alia corporis parte crumpunt, maxime tamen circa tibias, & malum aſpectum præ ſe ferunt. 6 Ubi vero inflammatione liberata ſunt, cito ſana fiunt: 7 & febris

τὲς ἄλλοτε καὶ ἄλλοθι λαμβανέτω.
8 ᾧ ἡ κεφαλὴ αἰεὶ θερμὴ γίνεται, καὶ οὐκ ἐπ' ὠτῶν ὕδωρ ῥεῖ. 9 ὅταν δ' ὅτῳ ἔχῃ φάρμακον οἱ δοῦναι, ὑφ' οὗ φλέγμα καὶ χολὴ καθαρεῖ αὖτε. 10 ἢν μὲν ψυχθῇ, ὥσπερ ἐλάσσης καὶ κάσας θερμῷ, 11 ἔπειτα, ἀφελὼν ἡμέρας τρεῖς, τὸν κεφαλὸν καθῆραι. 12 μετὰ δὲ, καὶ τὸ φάρμακον πιεῖν. 13 ἢν δ' ἄρρεν ἔτος, καὶ ὄρρον μεταπιέτω. 14 εἰ δὲ μὴ, γάλα ὄνου. 15 μετὰ δὲ τὰς καθάρσιας, σιτίοισιν ὡς ἐλαχίστοισι χρήσθω, καὶ ἀφαιρεθήκωσι τοῦτο, 16 καὶ ἀλιτρέτω. 17 ἢν δ' ἡ κεφαλὴ ἕλκωθῇ, τρύγα καθαιρέων οἰνηρὸν 18 [καὶ] σμῆγμα ποιῶν σύμμισγε τῷ βαλανείῳ τὸ ἔκλεμμα λεῖον τρίβων, 19 λίτρου συμμίσγων ἴσον ἀπὸ σμίξας τούτοισι, λούσθω πολλῷ θερμῷ. 20 χριέσθω δὲ τὴν κεφαλὴν, δαφνίδας τρίψας, καὶ κικίδας, καὶ σμύρναν, καὶ λιβανωτὸν, καὶ δρυὸς ἄνθος, καὶ ὄξος ἄλφιτα, καὶ δάφνιον ἔλαιον· ταῦτα μίξας χρίειν. 21 τὸ δὲ μετὰ ταῦτα χρόνον, ἐμέτοισι χρήσθω τρὶς τοῦ μηνὸς, 22 καὶ γυμναζέσθω καὶ θερμολετρέτω. 23 ἢν δὲ θέλῃ, τὰ δὲ ποιείτω, ὅκως μὴ τοῦ ἄλλου σώματος ἡ νοῦσος ἐξελήλυθῃ, ἐν δὲ τῇ κεφαλῇ ἕλκεα οἱ γίνηται, 24 καθήρας τὴν κεφαλὴν αὖθις, φάρμακον πιέτω μεταπίνων. 25 ἔπειτα, ξυρήσας τὴν κεφαλὴν, καθαίρεσθαι τρὶς ἡμέρας δρασσόμενον τὸ αἷμα, αὐαίνεσθαι. 27 ἔπειτα ἔρια πινάσσας οἴνῳ ῥαίνων ἐπιδεῖν, 28 καὶ ἐπὴν ἀπολύσῃς, ἀφεστοχρίζειν καὶ μὴ βρέχειν. 29 ἔπειτα κυπρίνεον ἐπιπιέσαι, ἔλαιον ἐπιχεῖν. 30 τοῖσι δὲ ἐρίοισι ἐπιδέσμοισι χρέσθω, ἕως ἂν ὑγιὴς γένηται.

febris alias atque alias corripit. 8 ' Caput autem semper calidum est, & ex auribus aqua fluit. 9 Quum ita habet, medicamentum ei dandum est, à quo pituita & bilis sursum purgatur, 10 siquidem frigus fuerit, præfoto ac calida loto. 11 Deinde tribus diebus interpositis caput purgato. 12 Postea etiam deorsum purgans medicamentum bibendum dato. 13 Si vero tempus anni ferat, etiam serum postea bibat: 14 sin minus, lac asininum. 15 ' Post purgationes, 16 cibis quam pauciſſimis, & quam maxime per alvum subeuntibus utatur, 16 & non lavet. 17 Si caput exulceratur, fecem vini 18 comburito ad smegma faciendum, & glandis corticem tritum lævigatum ammiscето, 19 & pari nitro ammixto, his defrictus multa calida lavetur. 20 Inungat autem caput baccis lauri tritis, & gallis, myrrha, & thure, & argenti flore, adipeque suillo ac oleo ' laurino. His 165 permixtis inungatur. 21 Post hoc autem tempus vomitibus utatur bis in mense, 22 & exerceat se, ac calida lavet. 23 At si his adhibitis, ex reliquo quidem corpore morbus fuerit excluſus, verum in capite ipsi ulcera adhuc fiant, 24 rursus capite purgato, medicamentum deorsum purgans postea bibendum dato. 25 Deinde raso capite fissuras raras incutito, 26 & ubi sanguis effluxerit confricato: 27 Postea ' lanas succidas vino imbutas superligato, 28 & postquam exolveris, spongia detergito, & ne humectato. 29 Deinde oleo sublito cupressum inspergito. 30 Laneis autem deligamentis donec sanus fiat utatur.

Αλλη

xiv. Alius

XIV. Ἀλγηδὼν. [2] Πελιωδιώη λαμβανέτω τὴν κεφαλὴν, [3] καὶ, ἐπὴν κινήσῃ τὸν ἦτρον, ἐμέτῳ χρώμενος. [4] ἐνίοτε δὲ καὶ δυσεντερίη καὶ παραφροσύνη. [5] ἐπὴν δὲ ἑβδομαῖος γένηται, ἐνίοτε ἀποθνήσκει. [6] ἢν δὲ καὶ τὴν [μὴ] ἑβδόμην διέλθῃ, καὶ ἐναταῖος ἢ ἑνδεκαταῖος ἢ, [7] ἢν μὴ οἱ ῥαγῇ κατὰ τοὺς ῥῖνας, ἢ κατὰ τὰ ὦτα. [8] ἢν δὲ ῥαγῇ, ἐκπλύσιος. [9] ῥεῖ δὲ ὑπόλυτον ὕδωρ. [10] ἔπειτα τοῦ χρόνου πῦον γίνεται ἐκστέπον. [11] ὅταν οὖν ὕστως ἔχῃ, ἕως μὲν ἡ πελιωδιὴ ἔχῃ, [12] καὶ ἀρχὰς, πρὶν ῥαγῆναι ἐκ τῶν ῥινῶν καὶ τῶν ὤτων, ἀποχέας ἐς ὕδωρ θερμὸν βέχιον, ἢ ὅσον ἀνασπάσαι ἐς τὴν κεφαλήν. [13] ἢν δὲ μὴ τοιούτοισι χρηται, ὡσαύτως ἐπὶ τοῦ ἑτέρου. [14] πινέτω δὲ μελίκρατον ὑδαρέα. [15] ἢν δὲ μὴ λάβῃ μελικράτου, τὸ ἀπὸ τῶν κριθέων ὕδωρ πινέτω. [16] προφυσάτω δὲ τὸν χυλὸν τῆς πτισάνης, καὶ ἐπιπινέτω λευκὸν οἶνον ὑδαρέα. [17] ἐπὴν δὲ ῥαγῇ καὶ τὰ ὦτα, καὶ ὁ πυρετὸς μάλιστα, καὶ ἡ ὀδύνη, [18] σπίοισι χρίσθω λιβανωτηλιπέσσιν, ἀναξάμενος ἐξ ὀλίγου, ἀναμίξας ῥοδίνῳ. [19] καὶ λουσάσθω θερμῷ τὴν κεφαλήν. [20] καὶ τὰ ὦτα λιγκλύζῃ ὕδατι καθαρῷ, καὶ ὑπαιθέτω σπογγιὴν μέλιτι ἐμβάπτων. [21] ἢν δὲ μὴ ξηραίνηται ἔτως, ἀλλὰ χρόνιον ῥύσῃ τὸ ῥεῦμα, [22] λιγκλύσας ἐμβάλλειν ἀναξάμενος αὐθις, σανδαράχης, ψιμυθίου, ἴσον ἑκάστου, λεῖα τρίβων, ἐμπάσσων τὸ ἐς σίσαλον, [23] καὶ, ἢν ξηράνῃ, ἐπιβρέχειν, ἐπιμυδάλλειν δὲ φαρμάκου. [24] ἐπὴν δὲ ξηρὸν ῥύσῃ τὸ ἕλκος, ἐκκλυθήσας ἐκλύσειν τὸ φάρμακον. [25] ἔπειτα καθαρὸν μὲν γίνεται τὸ ἐκπυόν, ἀπο-

XIV. Alius morbus. [1] Dolor caput corripit, [3] & si paululum moveatur, bilem vomit. [4] Quandoque etiam urinam difficulter emittit, ac desipit, [5] & septima die quandoque moritur: [6] & nona quoque ac undecima, septimam transgressus, [7] si non eruperit per nares aut aures: [8] si vero eruperit, evadit. [9] Fluit autem aqua subbilliosa: [10] deinde temporis progressu putrefacta pus fit. [11] Quum igitur ita habuerit, quandiu quidem dolor tenuerit [12] in principio, priusquam ex naribus ac auribus erumpat, spongias aqua calida imbutas cito capiti admoveto. [13] Si vero his non laxetur, utre utaris eodem modo velut in superiore morbo. [14] Bibat autem aquam mulsam aquosam. [15] Sin minus, aquam de farina crassa in ipsa macerata. [16] Sorbeat ptisanæ quoque succum, & vinum album aquosum insuper bibat. [17] Postquam vero per aures eruperit, & febris ac dolor remiserit, [18] cibis utatur per alvum subeuntibus, à modicis initio facto, semper aliquid addendo. [19] Et caput calida lavetur: [20] & aures colluat aqua pura, & spongiam melle tinctam indat. [21] Si vero neque sic reficcetur, sed diuturna fluxio fiat, [22] collutione facta, argenti florem, sandaracham, cerusam, singula æquis portionibus trita lævigataque in aurem indito, eamque expleto: [23] & si qui quid præterlabatur, de medicamento amplius superaddito. [24] Ubi vero reficcata fuerit auris, expurgato ac medicamentum eluito. [25] Postea (obsurdescit enim primum reficcata) lenibus fomen-

tis

ξηραίνειν· πυελοῦν αὐτῷ βλητέον πυελίσι ὠτικαῖς. 26 κωλυτέον δὲ ἔτω μόλις καὶ ὃν χρόνον. 27 ὑπερθηκάσειε δ' ἂν, ἢν ἐς τὸ ἕως ὠδεωδωκὼς χλιερὸν ἀφῇ μὴ ῥαγῇ ἐν τοῖσιν ἐπτὰ ἡμέρῃσιν. 28 τοῦτον λέβητι πολλῷ θερμῷ, καὶ σπόγγους ἐν ὕδατι θερμῷ βρέχων [καὶ] ἐκμάσσων, χλιαροὺς ἐφεσπίτευε ἕως τὸ ὦς. 29 ἢν δὲ μηδὲ ἔτω ῥᾳγνύηται, πυελοῦν αὐτῷ τὸ ὦς. 30 ῥοφήμασι δὲ καὶ πόμασι τοῖσιν αὐτοῖσι χρῆσθαι, οἷσι καὶ ἐπὶ τοῖσι πρόσθεν.

XV. Ἕτερη νόσος. 2 Ἢν ὕδωρ ἐπὶ τῷ ἐγκεφάλῳ γένηται, ὀδυνᾶται ὀξέως ἰσχὺς ἀφ' ἑκατέρου μέρεος καὶ τὸ κροτάφων ἄλλοτε ἄλλη. 3 καὶ ῥίγεα καὶ πυρετοὶ ἄλλοτε καὶ ἄλλοτε. 4 καὶ ὦν χώρεσι τὸ ὀφθαλμῶν ἀλγέει, καὶ ἀμβλυώσσει, 5 καὶ ἡ κόρη ἐλίσσεται, καὶ δοκεῖ ὁκατέρου δύο ὁρᾶν, 6 καὶ ἢν αὐάσῃ, σκοτοδινίη μιν λαμβάνει, 7 καὶ τὸν αὐχένα οὐκ αὐχέει, ἀδύνατον ἦλιον. 8 καὶ τὰ ὦτα τέτηκε, καὶ τῷ ψόφῳ ἄχθεται ἀκούων. 9 καὶ ἐμεῖ σίελα καὶ λάπτει, ἐνίοτε δὲ καὶ σιτία. 10 καὶ τὸ δέρμα λεπτύνει τὴν κεφαλῆς, καὶ ἥδεται ψυχόμενος. 11 ὅταν δέ τως ἔχῃ, τοῦτον μὲν δοτέον οἱ πιεῖν φάρμακον, ὃ, τι ἂν φλέγμα ἄγῃ. 12 καὶ ἐπὴν τοῦτο τῶν κεφαλὴν καθήρῃ. 13 ἐπὶ τὰ μὲν ἄλλα λείπων, φάρμακον πίνειν κέλευε. 14 ἔπειτα σιτοποιέειν ἀνακομίζειν αὐτὸν ὡς ὑπολαγνικωτάτοισιν, ὀλίγα ἀεὶ προστιθείς. 15 ἔπειτα δὲ κοπτοδίην ἤδη καὶ σιτία χρηστὰ, ἐμέτοισι χρέεσθαι νήστις, 16 τῷ φακέῃ σὺν μικροῖσιν μέλι καὶ ὄξος, λάχανα προσφάγων. 17 καὶ τῇ ἡμέρῃ ταύτῃ, ἢν ἂν ἐμέσῃ, πρῶτον μὲν κυκεῶνα πινέτω λεπτόν. 18 ἔπειτα ἐς ἑσπέρην σιτοποιέειν ὀλίγοισι χρέεσθαι, ἐσθίειν δὲ ἄρτον καὶ ὄψον ἁπαλὸν καὶ ὀρνίθιον καὶ ἰχθύδιον καὶ ὠὰ μαλακὰ καὶ ἐλαίῳ καὶ ὄξει χρῆσθαι, καὶ ἐπὶ τοῖσι δείπνοισι ὁμοίως. 19 ἐπὴν δὲ ἐμέσῃ, ἐπὶ τὰ αὐτὰ ἐπανιέναι. 20 ἐπὴν δὲ ἐμέσῃ καὶ ἐπὶ τὰ σιτία ἔλθῃ, ἐπὶ τὰ ἄλλα ἐπανιέναι. 21 ἐπὴν δὲ ἐμέσῃ καὶ ἐπὶ τὰ ἄλλα ἔλθῃ, ἐπὶ τὰ ἄλλα ἐπανιέναι. 22 ἐπὴν δὲ ἐμέσῃ καὶ ἐπὶ τὰ ἄλλα ἔλθῃ, ἐπὶ τὰ ἄλλα ἐπανιέναι. 23 ἐπὴν δὲ ἐμέσῃ καὶ ἐπὶ τὰ ἄλλα ἔλθῃ, ἐπὶ τὰ ἄλλα ἐπανιέναι. 24 ἐπὴν δὲ ἐμέσῃ καὶ ἐπὶ τὰ ἄλλα ἔλθῃ, ἐπὶ τὰ ἄλλα ἐπανιέναι. 25 ἐπὴν δὲ ἐμέσῃ καὶ ἐπὶ τὰ ἄλλα ἔλθῃ, ἐπὶ τὰ ἄλλα ἐπανιέναι. 26 ἐπὴν δὲ ἐμέσῃ καὶ ἐπὶ τὰ ἄλλα ἔλθῃ, ἐπὶ τὰ ἄλλα ἐπανιέναι. 27 ἐπὴν δὲ ἐμέσῃ καὶ ἐπὶ τὰ ἄλλα ἔλθῃ, ἐπὶ τὰ ἄλλα ἐπανιέναι. 28 ἐπὴν δὲ ἐμέσῃ καὶ ἐπὶ τὰ ἄλλα ἔλθῃ, ἐπὶ τὰ ἄλλα ἐπανιέναι. 29 ἐπὴν δὲ ἐμέσῃ καὶ ἐπὶ τὰ ἄλλα ἔλθῃ, ἐπὶ τὰ ἄλλα ἐπανιέναι. 30 ἐπὴν δὲ ἐμέσῃ καὶ ἐπὶ τὰ ἄλλα ἔλθῃ, ἐπὶ τὰ ἄλλα ἐπανιέναι.

tis aures foveto. 26 Nam & sic vix ac longo tempore sedabitur. 27 Moriuntur autem etiam, si dolor in aure fuerit, & nihil in septem diebus eruperit. 28 Hunc multa calida lavato, & spongias aqua calida imbutas exprime, & tepidas ad aurem appone. 29 Si vero neque sic erumpat, auri fomentum adhibeto. 30 Sorbitionibus autem ac potionibus iisdem utatur quibus in superioribus.

XV. Alius morbus. 2 Si aqua in cerebro fuerit, dolor acutus per sinciput ac tempora emergit, alias alio loco: 3 & rigor ac febris alias atque alias, 4 & regiones oculorum dolet, & cæcutit, 5 & pupilla finditur, & ex uno duo se videre putat, 6 & si surrexerit, vertigo ipsum corripit, 7 & ventum non sustinet, neque solem: & aures tinniunt, ac inter audiendum strepitu offenditur: 9 & vomit salivam ac pituitam, quandoque etiam cibos: 10 & capitis cutis attenuatur, & contactu gaudet. 11 Quum sic habuerit, primum dandum est ipsi medicamentum quod sursum pituitam educit, 12 & postea caput purgato. 13 Deinde interposito tempore medicamentum deorsum purgans bibendum dato. 14 Postea cibis quam maxime alvum subeuntibus ipsum reficito, semper modica addendo. 15 Postquam vero comederit jam cibos sufficientes, vomitibus jejunus utatur, 16 lenticulæ decocto mel & acetum miscens, & olera antea comedens: 17 & in die illa qua vomuerit, primum cyceonem bibat tenuem: 18 postea ad vesperam cibis modicis utatur, & non laver,

χρήσθω, καὶ ἀλυσιτέτω, [19] καὶ ἀφεψιπαιλέτω ἀπὸ τῶν σιτίων, καὶ ὄξυρα, [20] φυλασσόμενος τὸν αὔεμον καὶ τὸν ἥλιον, [21] καὶ ἀφὸς πῦρ μὴ προσίτω. [22] καὶ, ἢν μὲν τοιαῦτα ποιήσῃ, ὑγιὴς γενήσεται. [23] εἰ δὲ μή, προσκαθήρας αὐτὸν διὰ ἡρος, προσπτὸν μὲν ἐλλεβόρω, [24] ἔπειτα καὶ ἐς τὰς ῥῖνας ἐγχέας φάρμακον, [25] καὶ, ὀλιγωπήσαντος ὀλίγον χρόνον, κάτω καθήρας. [26] ἔπειτα αὐανοημίσιν σιτίοισιν. [27] εἶτε κεφαλὴν καὶ τὸν κεφαλὴν καὶ τὸ βρέγμα, [28] τρυπήσας ἀφὸς τὸ ἐγκέφαλον. [29] καὶ ἰῆται ὡς πρόσθεν. 34

XVI. Ἄλλη νοῦσος. [2] Ῥῖγος, καὶ ὀδυνη, καὶ πυρετὸς μάλιστα περὶ τὴν κεφαλήν. [3] μάλιστα δὲ καὶ ἐς τὸ οὖς, καὶ ἐς τοὺς κροτάφους, καὶ ἐς τὸ βρέγμα, καὶ ἐς χόρρας τε ὀφθαλμῶν ἀλγέει. [4] καὶ αἱ ὀφρύες δοκέουσιν οἱ ἐπικεῖσθαι. [5] καὶ τὴν κεφαλὴν βάρος ἔχει. [6] καὶ, ἢν πεμινκινήσῃ, ἐρήσῃ, ἐπὶ καὶ ἐρεῖ πελὺ καὶ ῥηϊδίως. [7] καὶ τὰς ὀδόντας ναρκᾷ, καὶ αἰμωδιᾷ ἔχει. [8] καὶ αἱ φλέβες αἴρουσιν καὶ σφύζουσι τὴν κεφαλήν. [9] καὶ οὐκ εὐέδρητος ἡρεμέων, ἀλλ' ἀλύει καὶ ἀλλοφρονέει ὡς τὸ ὀδύνης. [10] τάχυ, ἢν μὲν καὶ ἐς ῥῖνας ἢ καὶ τὰ ὦτα ῥαγῇ, ὕδρωψ γίνεται ὑποπυον, καὶ ὑγιὴς γίνεται. [11] ἢν δὲ μή, ἀποθνήσκει ἐν ἑπτὰ ἡμέρῃσιν ὡς τὰ πελλά. [12] αὖτη ἡ νοῦσος γίνεται μάλιστα ἐν λιπυρίῃ, [13] ἐπὰν ἀπαλλαγὲς καὶ πυρὸς, ἀκμάσῃ ἐὼν, ἢ σιτίων ἐμπλησθήσῃ, ἢ ἠωρεύσῃ, ἢ ἐν ἡλίῳ κάμῃ. [14] ὅταν δέ τως ἔχῃ, προσπτὸν μὲν ἀφεῖναι ἀπὸ τῆς κεφαλῆς καὶ αὐχένος, ὁπόθεν αὐτοι δοκέῃ. [15] ἔπειτα ἢ ἀφῆς, τὸν κεφαλὴν ξυρήσας ψύχεσθαι οἱ προσφέρειν. [16] καὶ, ἢν μὴ ὑποχωρέῃ ἢ γαστὴρ, ὑποκλύσαι. [17] πινέτω δὲ

vet, [19] & à cibis deambulet, itemque mane, [20] vitans ventum ac solem, & ad ignem ne accedat. [21] Et siquidem talia faciens, sanus fiat, bene est: [22] sin minus, vere ubi ipsum prius purgaris, primum veratro, [23] postea etiam in nares medicamentum infundito. [24] & pauco tempore interposito deorsum purgato. [25] Deinde cibis reficito. [26] Postea inciso juxta sinciput, [27] ad cerebrum usque perforato, [28] & velutí sectionem ac perforationem curato.

XVI. Alius morbus. [2] Rigor, dolor, & febris per caput: [3] maxime ad aurem, & ad tempora, & ad sinciput, & oculorum regiones dolet, [4] & supercilia ipsi incumbere videntur, [5] & gravitas caput detinet, [6] & si quis ipsum moverit minget, & multum ac facile mingit: [7] & dentes torpent, & stupor ipsos tenet, [8] & venæ attolluntur ac pulsant in capite, [9] & non potest quietus esse, sed anxius est ac desipit præ dolore. [10] Huic siquidem per nares aut aures eruperit, aqua profluit subpurulenta, & sanus evadit. [11] Sin minus, plerunque in septem diebus moritur. [12] Hic morbus maxime fit ex febre lipyria, [13] quum liberatus à febre, nondum purgatus, aut cibis se impleverit, aut inebriatus fuerit, aut in sole laborarit. [14] Quum sic habuerit, primum sanguinem de capite mittito, undecunque tibi visum fuerit. [15] Et post sanguinis missionem, raso capite perfrigeratoria ipsi adhibeto. [16] Et si alvus non subeat, infusum per clysterem immittito. [17] In potu vero ptisanæ

δὲ διδόναι τὸ ἀπὸ τῆς πλισάνης χυλὸν ψυχρὸν, ᾧ ἐπιπίνειν ὕδωρ. 18 ἢν δέ οἱ ὥσπερ τὰ ψύγματα μηκαλᾶται, μεμῶσθαι, καὶ θερμαίνειν. 19 ἐπὴν δὲ παύσηται ἡ ὀδύνη, σιτίοισι χρήσθω λαγωπικοῖσι, καὶ μὴ ἐμπιμπλάσθω. 20 ἐπὴν δὲ χρόνῳ ἐκκριθῇ, πεπαυμένης τῆς ὀδύνης, πυριήσας αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν, ὥσπερ εἴρηται πρόσθεν, 21 καὶ λαφλιπὼν ἡμέρας τρεῖς, φάρμακον πίνειν κάτω.

XVII. Ἑτέρη νοῦσος. 2 Ἢν ὑπερεμέσωσι τὰ φλέβια ἔναιμα, τὰ περὶ τὸ ἐγκέφαλον, θερμήνη τὸ ἐγκέφαλον, 3 πυρετὸς ἰσχυρὸς ἰσχύει, 4 καὶ ὀδύνης τὰς κροτάφους, καὶ τὸ βρέγμα, καὶ ἐς τὸ πρόσθεν τῆς κεφαλῆς. 5 καὶ τὰ ὦτα ἠχεῖ, καὶ πνεύματος ἐμπίπλαται, καὶ ἀκοὴ ὀδύνη. 6 ᾧ ἀλγεῖ, καὶ ῥιπτάζει αὐτὸς ἑαυτὸν ὑπὸ τῆς ὀδύνης. 7 ὅτῳ δὲ πρόσθεν πεπτωκότι ἢ ἐκπεπτωκότι. 8 ὅταν ὅτως ἔχῃ, θερμήνη αὐτοῦ τὴν κεφαλήν. 9 λεῖον γὰρ ῥαγῆ ἀφ' ὅτου ἢ τὸ ῥινῶν ὕδωρ, ὅτως ἀφυγαίνει τὸ ὅλεθρον. 10 λεῖον δ' ἀφύγῃ τὰς ἡμέρας τὰς ἓξ, ἀφεῖται αὐτὸν, ὥσπερ τὸν πρότερον.

XIIX. Ἑτέρη νοῦσος. 2 Ἢν ὑπερεμέσωσιν αἱ φλέβες ἐς τὴν κεφαλὴν, 3 ὀδύνη ἔχει βαρεῖα τὸν κεφαλὸν πᾶσαν, ᾧ ἐς τὸ τράχηλον, 4 ᾧ μεμῶσθαι ἄλλοτε ἄλλη τῆς κεφαλῆς. 5 ᾧ, ἐπὴν θὴν αὐάσῃ, σκοτοδινίη μὲν ἔχει. 6 πυρετὸς δὲ οὐ λαμβάνει. 7 ὅταν δὲν ὅτως ἔχῃ, ξυρήσας τὴν κεφαλὴν, 8 λεῖον μὴ τοῖσι χιλιάσμασιν ὑπακούῃ, 9 ῥῆσσον ἀπὸ τῆς κεφαλῆς τὸ μέτωπον, ἢ ἀπολήγει τὸ δασύ. 10 ἐπὴν δὲ τάμνῃς, ἀφαιρέλας τὸ δέρμα, ὅταν ἀπορρυῇ τὸ αἷμα, ἁλσὶ λεπτοῖσι

sanæ succum frigidum dato, & aquam insuper bibendam. 18 Si vero ad perfrigeratoria non remittat, transmutatione facta, utre utitor ac calefacito. 19 postquam autem quieverit dolor, cibis utatur alvum subeuntibus, & ne impleatur. 20 Ubi vero vigesimum diem attigerit, sedato dolore, fomento capiti ipsius adhibito, ad nares medicamentum apponito, 21 & interposito triduo medicamentum deorsum purgans exhibeto.

XVII. Alius morbus. 2 Si venæ circa cerebrum sanguinem superevomuerint, ac cerebrum calefecerint, 3 febris emergit fortis, 4 & dolor ad tempora, & sinciput, ac posteriorem capitis partem, 5 & aures tinniunt ac flatu implentur, & nihil audit, 6 & anxius est, & seipsum præ dolore jactat. 7 Hic quinta aut sexta die moritur. 8 Quum sic habuerit, caput ipsius calefacito. 9 Si enim per aures aut nares aqua eruperit, mortem effugit. 10 Si vero sex dies evaserit, vi- 238
ctum ipsi velut in superiore morbo constituito.

XIIX. Alius morbus. 2 Si venæ superevomuerint in caput, 3 dolor gravis totum caput tenet, & ad collum, 4 & alias ad alias capitis partes transit. 5 Et ubi surrexerit, vertigo ipsum corripit, 6 febris autem non invadit. 7 Quum igitur sic habuerit, derasо capite, 8 si non calefactoriis cesserit, 9 frontem ea parte qua capillus desinit à capite findito: 10 ubi vero se- 240
cueris, disparata ac diducta cute, quum sanguis defluxerit, salem tenuissimum inspergi-

ἀλφιτώσῃ. [11] ἐπὴν δὲ ᾖ τὸ αἷμα
ἀποῤῥυῇ, ξυνθεὶς τῷ τραύματι, κρόκην
διπλῆν καταπλάξας πᾶσαν τῷ τρα-
υματι. [12] ἔπειτα ἀναχρίσας τῇ κη-
ροπίσσῃ, ἐπιπλώσιον ἐπιθεὶς κά-
τω ἐπὶ τῷ ἕλκει, ἔριον πινόεν ἐπι-
πιθεὶς καταδήσῃ, [13] καὶ μὴ λύσῃ
ἄχρις ἑπτὰ ἡμερέων, ἢν μὴ ὀδύνη
ἔχῃ. [14] ἢν δ' ἔχῃ, ἀπολύσας. [15]
ἐπιδήσῃ δ', ἕως ἂν ὑγιὴς γένηται, πίνειν
μὲν τὸ ἀπὸ τῆς κριθῆς, [16] ῥοφεῖν δὲ
τὴν χυλὸν τῆς πλισάνης, καὶ ἐπιπίνειν
ὕδωρ.

XIX. Ἑτέρη νοῦσος. [2] Ἢν δὲ χο-
λὴ ὁ ἐγκέφαλον, πυρετὸς ἰσχυρὸς
βληχρὸς, καὶ ῥῖγος, [3] καὶ ὀδύνη
ἁπάσῃ τῇ κεφαλῆς πάσης, μάλιστα δὲ
ἐς τοὺς κροτάφους, καὶ ἐς τὸ βρέγμα,
καὶ ἐς τοὺς χόρους τῶν ὀφθαλμῶν. [4] καὶ
αἱ ὀφρύες ἐπικρέμασθαι δοκέουσι. [5] καὶ
ἐς τὰ ὦτα ὀδυνῶν φοιτᾷ. [6] καὶ σύνοδος
καὶ κατὰ τὰς ῥῖνας χολὴ ῥεῖ, καὶ ἀμ-
βλυώσσει τοῖσιν ὀφθαλμοῖσι. [7]
Τοῖσι μὲν πλείοσιν ἐς τὸ ἥμισυ
τῆς κεφαλῆς ἡ ὀδύνη ἐσφοιτᾷ. [8] χι-
νέλη δὲ καὶ ὅλον πάσῃ τῇ κεφαλῇ. [9]
ὅταν δέ τινας ἔχῃ, ψύξιμα τοῖσι θερ-
μήνας ποιεῖ τὴν κεφαλήν. [10] καὶ,
ἐπὴν ἥκῃ ὀδύνη, τὸ ῥεῦμα παυ-
σίην, σταλίνῳ χυλὸν ἐς τὰς ῥῖνας σύ-
ριζιν. [11] καὶ ἀλυσιτελείτω, ἕως ἂν ἡ
ὀδύνη ἔχῃ. [12] καὶ ῥοφείτω κέγ-
χρου λεπτὸν, μέλι ὀλίγον προσ-
μίξας. καὶ πινέτω ὕδωρ. [13] ἢν δὲ μὴ
ὑποχωρέῃ, κριθὰς τραγέτω, καὶ
τὸν χυλὸν ῥοφείτω. [14] ἢν δὲ μὴ,
τὰ ἀκτῆς τὰ φύλλα τὰ αὐτὸν τρόπον. [15] καὶ, ἐπὴν σοι δοκέῃ καιρὸς
εἶναι, σιτία προσφέρειν οἷς ὑποχω-
ρεῖν εἰκός ἐστιν. [16] καὶ, ἢν ἀπηλλα-
γμένα ᾖ τοῦ ὀδύνης, [17] ὑπερ τὸ ὀφρύων αὖ πάλιν βάρος
ἐγχέῃ καὶ τὰ μυξώδεα, [18] ἢν

to: [11] & postquam effluxerit
sanguis fissuram componito, &
duplici filo totam ipsam includito. [12] Deinde splenium cera
ac pice illitum, ulceri imponito, & lana sordida superimposita
deligato, [13] & ad dies septem
ne solvito, ' si non dolor ve- 245
xet: [14] si vero dolor adsit, exsolvito. [15] Donec autem sanus fiat,
aquam de macerata in ipsa
crassa farina bibendam dato,
[16] & ptisanæ succum sorbendum, & aquam insuper bibendam.

XIX. Alius morbus. [2] Si cerebrum bile infestatur, febris
emergit debilis, & rigor, [3] &
dolor per totum caput, maxime ad tempora, ad sinciput, &
ad regiones oculorum: [4] & supercilia ipsis impendere ' viden- 250
tur, [5] & ad aures dolor procedit, [6] & quandoque per nares
bilis defluit: & oculos hebetes
habent, [7] & plerisque dolor
ad dimidiam capitis partem extenditur, [8] quandoque etiam
per totum caput. [9] Quum sic
habuerit, perfrigeratoria ad caput apponito, [10] & postquam do-
38 lor ac fluor cessarit, apii succum in nares instillato, [11] &
ne lavet quandiu dolor obtinuerit. [12] Et sorbeat milium te-
39 nue, modico ' melle affuso, & 255
bibat aquam. [13] Si vero alvus
non subeat, brassicas edat &
succum sorbeat. [14] Sin minus,
folia sambuci eodem modo.
40 [15] Et postquam tempestivum
tibi esse visum fuerit, cibos
quam maxime alvum subeuntes
ipsi exhibeto. [16] Et si depulso fluore ac dolore, [17] gra-
41 vitas ipsi supra supercilia incumbat, & in naso [18] mucus crassus ac putridus fue-

μύξα

rit,

μύξα παχείη ἢ καὶ σαπρὴ, [19] πυελήσας αὐτὸν ὄξει καὶ ὕδατι καὶ ὀρίγανον, [20] ἔπειτα λέσας θερμῷ ὕδατι, ἀποθεῖναι τὸ αὐθημ χαλκῷ καὶ τ σμύρναν ἐπὶς ῥῖνας. [21] ταῦτα ποιήσας, ὡς τὰ πολλὰ ὑγιὴς γίνε. [22] ἡ δὲ νοῦσος ὀλέθρια.

xx. Ἑτέρη νοῦσος. [2] Ἢν δὲ σφακελίσῃ ὁ ἐγκέφαλος, [3] ὀδύνη λάζεται ἀπὸ τ κεφαλ ἐς τ ῥάχιν. [4] καὶ ἐπὶ τὸν καρδίην κατάφορος ψυχρὸς. [5] καὶ ἰδρὼς ἐξαπίνης καίριος τελέθει. [6] καὶ αἷμα τ ῥινῶν αἷμα ῥέει. [7] πολλοὶ δὲ καὶ ἐμέουσιν. [8] ἐπὶ τοῖσιν ἡμέρῃσιν ἀποθνήσκει. [9] ἢν δὲ τὰς ἑπτὰ ἡμέρας ὑπερφύγῃ. [10] οὐκ ὑπερφεύγουσι δὲ οἱ πολλοί. [11] ἐπὶ τοῖσιν ἢν μὲν τὸ αἷμα ἐμέῃ, ἢ ἀπὸ τ ῥινῶν ῥέῃ, μήτε λέβητι αὐτὸν θερμῷ, μήτε χλιάσματα προσφέρειν. [12] πινέτω δὲ ὀδύνεσι ὄξος λευκὸν ὑδαρέα κιρνάς. [13] καὶ, ἢν ἀσθενέῃ, τ πλισάνης ῥοφάτω. [14] ἢν δὲ πλεῖόν σε δοκέῃ τ διαφθορὴν ἐμέειν τὸ αἷμα, ἢ ἀπὸ τ ῥινῶν οἱ ῥέῃ, [15] ἀπὸ μὲν τ ἐμέτω πινέτω ἄλευρα σιτάνιον ἐπὶ ὕδατι ἐπιπάσσων. [16] ἢν δὲ ἀπὸ τ ῥινῶν ῥέῃ, ἀποδείλω τὰς φλέβας τὰς ἐν τοῖσι βραχίοσι, καὶ πὰς ἐν τοῖσι κροτάφοισι, ἀπλώσας ὑποπιθείς. [17] ἢν δὲ τούτων οἱ μηδὲν ἕτερον ἢ, [18] ἀλγέῃ δὲ τὴν κεφαλὴν, καὶ τ τράχηλον, καὶ τ ῥάχιν, [19] καὶ ἐπὶ τὸν καρδίην ἴῃ τὸ ψυχρὸν, [20] χλιαίνειν ἐν τοῖσιν ὀρθοῖσι τὰ στέρνα, καὶ τ νῶτον, καὶ τ κεφαλὴν, καὶ τ τράχηλον. [21] ταῦτα ποιέων μάλιστα ἂν ὠφελέοι. [22] ἐκφεύγουσι δὲ τοιαῦτα νοῦσον ὀλίγοι.

xxi. Ἑτέρη νοῦσος. [2] Ἐξαπίνης ὑγιαίνοντα ὀδυνὴ ἔλαβε τὸν κεφαλὸν, [3] καὶ βάρος ἄφωνον

rit, [19] fomento ex aceto, & aqua, ac origano ipsi adhibito, [20] deinde calida aqua loto, florem æris & myrrham ad nares apponito. [21] Atque his factis plerumque sanum efficies. [22] Morbus autem non est lethalis.

xx. Alius morbus. [2] Si cerebrum corruptum fuerit, [3] dolor ex cervicis nervo ad spinam tendit, [4] & ad cor frigus descendit, [5] & derepente novus sudor adest, [6] & per nares sanguis fluit. [7] Vomunt quoque multi. [8] Hic triduo moritur. [9] Si vero septem dies transgrediatur: ([10] plerique autem non transgrediuntur) [11] & si sanguinem vomat, aut è naribus fundat, neque calida ipsum lavato, neque calefactoria adhibeto. [12] Verum acetum album aquosum bibendum dato, [13] & si debilis sit, ptisanam forbendam. [14] Si vero plus justo sanguinem vomere tibi videatur, aut ex naribus ipsi fluat, [15] à vomitu quidem bibat farinam trimestris tritici in aquam insperſam. [16] Si vero ex naribus fluat, venas & in brachiis, & in temporibus, spleniis suppositis deligato. [17] At si neutrum horum ipsi adfuerit, [18] dolet autem cervicis nervum, & collum, & spinam, [19] & frigus ad cor procesſerit, [20] cum cervo pectora, & dorsum, & cervicis nervum, & collum calefacito. [21] Nam his factis maximam utilitatem capere poterit. [22] Verum pauci hujusmodi morbum effugiunt.

xxi. Alius morbus. [2] Sanum derepente invadit dolor circa caput, [3] & statim vox in-

νῶ γίνεται, 4 κ) ῥέγχῃ, 5 κ) ἡ τὸ στόμα κέχλωε. 6 κ) , ἢν τις αὐτὸν καλέῃ ἢ κινήσῃ, σπάζῃ μᾶλλον. 7 ξυγὸν ἢ ὀδέν. 8 κ) ἐρέῃ πολὺ, 9 " κ) οὐκ ἐπαΐῃ ἐρέων. 10 ἔτι δ' , ἢν μὴ πυρετὸς λάβῃ, ἐν τρισὶν ἐπτὰ ἡμέρῃσιν ἀποθνήσκει. 11 ἢν δὲ λάβῃ, ὡς τὰ πολλὰ ὑγιὴς γίνεται. 12 ἡ δὲ τοιαύτη νοῦσος πρεσβυτέροισι μᾶλλον γίνεται, ἢ νεωτέροισι. 13 τοῦτον, ὅταν ἅπαξ ἔχῃ, λέειν χρὴ πολλῷ καὶ θερμῷ, 14 κ) τὴν ἀλοιφὴν ὡς μάλιστα. 15 κ) σπογγίζειν μελίκρητον χλιαρὸν ἐς τὸ στόμα. 16 ἢν δ' ἔμφρων ᾖ κ) ἀποφύγῃ τὴν νοῦσον, 17 εὐαθμίσας αὐτὸν σιτίοισιν, ἐπιδοῦναι οἱ δοκέει ἰσχύειν, 18 ἐς τὰς ῥῖνας σπασθεὶς αὐτῷ φάρμακον, 19 καὶ ὀλίγας ἡμέρας λιπὼν ὀλίγας ἡμέρας, καθαίρειν δὸς πίειν. 20 ἢν γὰρ μὴ καθήρῃς, δείσας αὖθις τὴν νοῦσον ὑποστρέψαι. 21 ἐκφυγάνουσι δὲ μάλα ἐκ τῶν πρώτων.

XXII. Ἕτερη νοῦσος. 2 ' Ἢν δ' ἀκροχειρισμὸν ἄφωνον ᾖ, 3 ἢν μὲν αὐτίκα δὴ κ) ἀκροχείρισμα λάβῃ μὴ πυρετὸς, ὑγιὴς γίνεται. 4 ἢν δὲ μὴ λάβῃ, τριταῖος ἀποθνήσκει, 5 " ἢν δ' οὕτως ἔχοντα ἐπιτύχῃς, λέαιν πολλῷ κ) θερμῷ, κ) σπόγγους τῇ κεφαλῇ ἀποζέσας ἐν ὕδατι βάπτων θερμῷ σπογγίζειν. 6 καὶ ἐς ὦτα ῥῖνας κρόμμυα ἀπολέπων ἐμπλέκειν. 7 οὗτος, ἢν μὲν αὐλείους τοὺς ὀφθαλμοὺς κ) φθεγξάμενον παρ' ἑωυτῷ ᾖ ἐς μὲν φλυαρῇ, 8 τῇ μὲν ἡμέρῃ ταύτῃ κεῖται κωμάζων, 9 ' τῇ δ' ὑστεραίῃ ὑγιὴς γίνεται. 10 ἢν δ' αὐτίκα μάλα ἐμέσῃ, μαίνεται, 11 κ) ἀποθνήσκει μάλιστα ἐν πέντε ἡμέρῃσιν, ἢν μὴ καθαρθῇ. 12 τοῦτον δὴ χρὴ τάδε ποιέειν. 13 λέαιν πολλῷ ἐς θερμῷ, ἕως τ' αὖ αὐτὸς ἐς ἑωυτὸν παρῇ. 14 ἔπειτα ἀλείψας ἀλείφειν

tercipitur, 4 & ſtertit, 5 & os hiat: 6 & ſi quis ipſum vocet aut movcat, ſolum ſuſpirat, 7 nihil autem intelligit, 8 & multum mingit, 9 & mingere ſe non ſentit. 10 Hic ſi non febris ipſum corripiat, in ſeptem diebus moritur. 11 Si vero corripiat, plerunque ſanus fit. 12 Hujuſmodi vero morbus ſenioribus maxime fit, & magis quam junioribus. 13 Hunc ubi ſic habuerit, lavare oportet multa calida, 14 & quam maxime calefacere, 15 ' & aquam mulſam tepidam in os inſtillare. 16 At ſi reſipiſcat, & morbum effugiat, 17 ubi ipſum cibis refeceris, ita ut viribus valere tibi viſus fuerit, 18 indito in nares ipſius medicamento, 19 & paucis diebus interpoſitis, pharmacum deorſum purgans bibendum dato. 20 Si enim ipſum non purgaveris, timor eſt ne rurſus morbus revertatur. 21 Effugiunt autem non ita valde ex primo.

XXII. Alius morbus. 2 Si quis ' ex ebrietate voce privetur, 3 & ſtatim ſane ipſum etiam febris corripiat, ſanus fit. 4 Si vero non corripuerit, die tertia moritur. 5 Si itaque in ita affectum incideris, multa calida lavato, & ſpongias in aqua calida tinctas ad caput apponito, 6 & cepas decorticatas in nares indito. 7 Hic ſi quidem apertis oculis, & loquutus ad ſe redierit, & non nugetur, 8 hac die ſopore preſſus jacet, 9 poſtridie vero ſanus fit. 10 Si vero ' exurgens bilem vomuerit, inſanit, 11 & moritur maxime in quinque diebus, ſi non dormierit. 12 Huic igitur hæc facere oportet. 13 Multa calida lavato, donec ipſe ad ſeipſum redeat. 14 Deinde multo oleo illitum,

ἀλείφαλα πολλῶ, καθαπλίνας ἐς
χρώματα μαλθακῶς, καὶ ἐπιβάλλειν
ἱμάτια. [15] καὶ μήτε λύχνον καίειν
παρ' αὐτὸν, μήτε φθέγγεσθαι. [16] ὡς γὰρ
ἐπὶ πλεῖστον ἐγκοιμᾶται καθαρώτατα,
[17] ἢν, ἢν κοιμηθῇ, ὑγιὴς γίνε-
20 [18] ται. ἢν δὲ παρ' ἑωυτὸν γένηται, ὡς
πρῶτον ἡμέρας τρεῖς, ἢ τέτταρας,
διδόναι πίνειν λεπτὸν ῥόφημα, ἢ
πτισάνης χυλόν. [19] καὶ οἶνον μελιτω- 48
δέα πίνειν. [20] ἔπειτα σιτίοισι χρῆσθαι
ὡς μαλθακωτάτοισι ἐπὶ χρόνον τὸν πλεῖστον.

XXIII. Σφακελῶδες ἐγκεφάλου.
[2] Ἢν σφακελῶδες λάβῃ, ἢ ὀδυνὴ
ἴσχῃ μάλιστα τὸ πρόσθεν τῆς κεφα-
λῆς ἢ καὶ μικρὸν, [3] καὶ αὐοιδέῃ, [4]
καὶ πελιδνὸν γίνηται, [5] καὶ πυ-
ρετὸς καὶ ῥῖγος καταλαμβάνῃ. 49
[6] ὅταν οὕτως ἔχῃ, τεμεῖν χρὴ,
[11] ἢ αὖ ἐξοιδέῃ. [7] καὶ ἀφαιρεῖν
25 ῥηϊδίως τὸ ὀστέον ξύοντα, ἕως ἂν ἀφί-
κηται πρὸς τὴν διπλοΐδα. [8] ἔπειτα
ἰᾶσθαι ὡς κάτηγμα.

XXIV. Τερηδών. [2] Ὅταν τερη-
δὼν γίνηται ἐν τῷ ὀστέῳ, ὀδυνὴν λαμ-
βάνει ἀπὸ τούτου τοῦ ὀστέου. [3] τὸ δὲ χρό-
νον λεπτὸν γίνεται, [4] καὶ αὐαφυσᾶται,
[5] γίνεται ἐπ' αὐτῷ κάτηγμα.
[6] καὶ, ἢν τοῦτο αὐτὸ μὴ, οὐρήσας
αὐατεῖνον ὀστέον καὶ τρηχὺ καὶ πυ-
ῥρόν. [7] εὑρίσκει δὲ καὶ ἀφωσεδερωμένον
πρὸς τὴν ἐγκέφαλον. [8] ὅταν οὕτως
ἔχῃ ἐπιτύχῃς, ἢν μὲν ἔτι πέλῃ
ἀφωσεδερωμένον, [9] ἐᾶν ἄριστον,
καὶ ἰᾶσθαι ὡς τάχιστα τὸ ἕλ-
κος. [10] ἢν δὲ τεφωμένον μὲν 50
μὴ ἔτι, τρηχὺ δὲ, [11] ξύοντας μέχρι
τῆς διπλοΐδος, ἰᾶσθαι ὥσπερ τὸ
πρόσθεν.

XXV. Ἑτερηνέος. [2] Ἢν βλη-
θὼς γένηται, καὶ ἀλγέῃ τὸ πρόσθεν τῆς
κεφαλῆς, [3] καὶ τοῖσιν ὀφθαλμοῖζιν
ὀδυνᾶται ὁρᾶν, [4] ἀλλὰ κῶμά μιν
ἔχῃ.

litum, ad ſtragula molliter re-
clinato, & veſtimentis contegi-
to: [15] & neque lucernam apud
ipſum ardere, neque loqui per-
mittito. [16] Utplurimum enim
ex balneo obdormit, [17] & ſi
dormierit, ſanus evadit. [18] Poſt-
quam vero ad ſe redierit, pri- 295
mis tribus aut quatuor diebus,
milium tenue ſorbeat, aut pti-
ſanæ ſuccum, [19] & vinum mel-
lis ſpeciem referens bibat. [20]
Deinde cibis utatur molliſſimis,
ac paucis primum.

XXIII. Cerebri corruptio.
[2] Si corruptio cerebrum inva-
ſerit, dolor tenet maxime ante-
riorem capitis partem, [3] paula-
tim etiam intumeſcit, [4] & livi-
da fit: [5] & febris, & rigor appre-
hendit. [6] Quum ita habuerit,
ſecare oportet qua parte intu- 49
muit, [7] & perpurgato oſſe, [11] i- 300
pſum radere donec ad ſecun-
dam laminam perveniat: [8] dein-
de velut fracturam curare.

XXIV. Caries ſive teredo. II
[2] Quum caries facta fuerit in
oſſe, dolor ex hoc corripit i-
pſum os, [3] & progreſſu temporis
attenuatur [4] ac inflatur, [5] & fit
in ipſo fractura. [6] Et ſi hanc re-
ſecueris, comperies ipſum os
elevatum, & aſperum, ac ful-
vum: [7] quibuſdam vero etiam
ad cerebrum uſque corroſum.
[8] Ubi in hoc modo affectum in-
cideris, ſiquidem [11] ultra corro- 5
ſum fuerit, [9] ſinere optimum
eſt, & ulcus quam celerrime
curare. [10] Si vero corroſum non
fuerit, ſed aſperum, [11] ad ſecun-
dam uſque laminam raſum, ve-
lut præcedens curare.

XXV. Alius morbus. [2] Si ſide-
ratus quis fiat, & anteriorem
capitis partem dolet, [3] & oculis
videre non poteſt. [4] ſed ſopor

ἔχῃ. [5] καὶ ὦ φλέβες ἐν τοῖς κροτάφοισι σφύζωσι, [6] καὶ πυρετὸς βληχρὸς ἔχῃ, [7] καὶ ὃ σώμασι παντὸς ἀκρησίη, [8] καὶ μινύθῃ. [9] ὅτων ἂν ἔτως ἔχῃ, καὶ λέειν αὐτὸν θερμῷ πολλῷ, [10] καὶ χλιάσματα τοῖς τὴν κεφαλὴν ἐπιτηδέως. [11] ἐν δὲ τῷ πυρίνῳ ἐγχέειν ἐς τὰς ῥῖνας σμύρνης καὶ αὐθῶν χλιαρόν. [12] ῥοφᾶν δὲ τὸν χυλὸν τῆς ἀλισάνης, καὶ πίνειν ὕδωρ. [13] καὶ, ἢν μὲν ταῦτα ποιέοντι ῥᾴων γένηται, [14] εἰ δὲ μή, ταύτη γε μόνη ἐλπίς, [11] ἢν σχίσῃ αὐτῆς τὸ βρέγμα, [15] ἐπὴν ἀποῤῥυῇ τὸ αἷμα, ξυνθεὶς τὰ χείλεα, ἰῆσαι καταδήσας. [16] ἢν δὲ μὴ σχίσῃς, ἀποθνήσκει ὀκτωκαιδεκαταῖος, ἢ ἐνιαυσαῖος ὡς τὰ πολλά.

XXVI. Κωφώσσει. [2] Πυρετὸς λαμβάνει καὶ ῥῖγος καὶ ὀδυνᾶται τὴν κεφαλήν. [3] καὶ τὰ σιαγόνια οἰδίσκεται. [4] καὶ τὸ πτύαλον χαλεπῶς καταπίνει. [5] ἀποπτύει δὲ καὶ τὰ σίαλα σκληρὰ καὶ κατ' ὀλίγον. [6] καὶ ἐν τῷ φάρυγι κάτω ῥέγχει, [7] καὶ, ἢν καταλαβὼν τὴν γλῶτταν σκέψῃ, ὁ μὲν χαρακτὴρ ἐστὶ μέσος, ἀλλὰ λαπαρός. [8] ἡ δὲ φάρυγξ ἔσωθεν σιάλου γλίσχρου ἐμπλέως, καὶ δυσαπάλακτος ἐκχρίεσθαι, [9] καὶ οὐκ αὐέχλοις κέρμασι, ἀλλ', ἢν καταλάβῃς, πνίγεται. [10] τοῦτον ἢν ὅτως ἐπιτύχῃς ἔχοντα, ποιέειν τάδε. [11] ῥοφητὸν μὲν σικύας ἐπιτιθέναι τοῖς τὸν ὀπίσθιον, τὸ ἐν τῷ τραχήλῳ, τὸ ἔμπροσθεν. [12] ἔπειτα ξυρήσας ἐν τῇ κεφαλῇ καὶ ἀλοὰ τὸ ὀστέον ἔνθεν καὶ ἔνθεν. [13] καὶ, ἐπὴν ἀποσχάσῃς, τὴν σικύην ἐᾶν ἐπιτιθέναι ὡς πλεῖστον χρόνον. [14] ἔπειτα πυρίαν αὐτὸν ὀξέι καὶ λίτρῳ καὶ ὀρίγανα καὶ κυπρίδια μετέρμαιον, τρίψας λεῖα, κεράσας τὸ ὄξος

ipsum tenet, [5] & venæ in temporibus pulsant, [6] & febris debilis tenet, [7] & totius corporis impotentia, [8] & emarcescit. [9] Quum sic habuerit, multa calida ipsum lavato, [10] & calefactoria ad caput adhibeto. [11] A fomentis vero myrrham & æris florem in nares infundito. [12] Sorbeat autem ptisanæ succum, & aquam bibat. [13] Et siquidem ubi hæc feceris melius habuerit, bene est. [14] Sin minus, quæ una spes reliqua est, finciput ipsius findito, [15] & ubi sanguis defluxerit, labiis compositis curato ac deligato. [16] Si vero non secueris, decimo octavo aut vigesimo die plerunque moritur.

XXVI. Angina. [2] Febris corripit & rigor, & dolor capitis: [3] & maxillæ intumescunt, [4] & sputum difficulter deglutit. [5] Expuit autem & salivas duras ac paucas: [6] & infra in faucibus stertit: [7] & si apprehensa lingua inspexeris, gurgulio non magnus est, sed mollis: [8] fauces autem intrinsecus saliva viscosa plenæ sunt, & non potest exscreare, [9] & decumbere non sustinet, verum si decumbat suffocatur. [10] Hunc si ita affectum deprehenderis, hæc facito. [11] Primum quidem cucurbitas ad verticulum in collo primum affigito. [12] Deinde in capite præraso, & juxta aurem ab utraque parte apponito. [13] Et ubi cucurbitam affixeris, ad multum tempus adhærere finito. [14] Postea fomentum ipsi ex aceto, nitro, origano, & nasturtii semine adhibeto. Hæc tertio, & cum aceto pari aqua permixta diluito, ac parum olei instil-

ὄξος ἰσόχρον ὕδατι, καὶ ἄλφαρ ὀλίγον ἐπισείσας, δεῖναι τέτω. [15] ''ἔπειτα ἐς χυτρείδια ἐγχέας ἐπιθεὶς ἐπίθημα κάλαμον σὺθεῖναι κοῖλον. [16] ἔπειτα ἐπιθεὶς ἐπ' αὐθρακιὰς αὐαζέσαι. [17] καὶ, ἐπὴν ἀφῇ, ἀποσπογγίσας καλάμῃ ἁτμὶς αὐτῇ, ἀναχάσκων ἑλκέτω εἴσω τῶν ἀτμίδα, [18] φυλασσόμενος μὴ καῦμα καύσῃ τὴν φάρυγγα. [19] ἔξωθεν δ' ἀπόνιζε βάπτων ἐς ὕδωρ θερμὸν, ἀποσπογγιζέσθω δὲ ὡς γνάθους καὶ τὰ σιαγόνια, [20] αὐαγαργαλιζέτω δ' αὐτῷ ποιέῃ, ὀξύγαον καὶ μυρσῖνον, καὶ σέλινον, & μίνθιον, & λίτρου ὀλίγον, [21] μελίκρητόν τε κεράσας ὑδαρὲς, ὄξος ὀλίγον ἐπισείσας. [22] λεῖα τελέσας τὰ φύλλα τῶν ἀποῤῥιφθέντων βοτανῶν, & τὸ λίτρου ''τέτω διείς, χιλιοστὰς αὐαγαργαλιζέτω. [23] ἵνα δὲ τὸ σίαλον ἴσχῃ, μύρτου λαβὼν ῥάβδον λείω & τὸ ἄκρον αὐτῆς ἐπικάμψας τὸ ἁπαλὸν [καὶ] κατάλιξας αὐτὸ εὖ ἐρίῳ μαλθακῷ, καθορῶν ἐς τὴν φάρυγγα, τὸ σίαλον ἐκκαθαίρειν. [24] καὶ ἢν μὲν ἡ γαστὴρ μὴ ὑποχωρέῃ, βάλανον ἀποστέλλειν, ἢν δὲ ὑποκλύζειν. [25] ῥοφείτω δὲ τὸ χυλὸν τῶν πτισάνης καὶ ὕδωρ ἐπιπινέτω. [26] ''ἐὰν δέ οἱ οἴδημα ἐκφύῃ, καὶ οἰδίσκεται ἀποστῆσαι τὰ σήψεα, & ἐρυθρὸν ἔῃ, & κακῇ), ἐλπίδες τελέουσι σωτηρίης. [27] ποιέειν δέ οἱ τάδε. [28] ''ἐπὴν ἔξω τραπῇται τὸ φλέγμα, τότε τλα, ἐμβάπτων ἐς ὕδωρ ψυχρὸν, ἀποστέλλειν. [29] αὐαγαργαλιζέτω δὲ χλιαροῖσι, καὶ ἀλεεέτω. [30] τοῦτο ποιέων μάλιστα αὖ ἐκφυγίαν. [31] ἢν δὲ νέσος θανατώδης, καὶ ἐκφυγάδες εἰν ὀλίγιστοι.

instillato. [15] Deinde in ollulam infusis, operculo addito, arundinem cavam immittito, [16] & prunis impositā fervefacito: [17] & ubi per arundinis fistulam vapor ascenderit, hianti ore vaporem intro trahat, [18] cavens ne fauces adurat. [19] Forinsecus autem spongias aqua calida imbutas, ad genas ac maxillas apponat. [20] Gargarismus porro ipsi parandus est, ex origano, saturēja, apio, mentha, & modico nitro, [21] cum aqua mulsa aquosiore, & modico aceto instillato: [22] prædictarum herbarum folia trita, & nitrum, in aqua mulsa diluito, tepefacito, ac sic gargarisēt. [23] At si saliva supprimatur, myrti ramulum complanatum sumito, & tenera ipsius summa parte incurvata, ac molli lana obvoluta, in fauces immissa, salivam expurgato. [24] Et si venter non egerat, glandem subdito, aut clysterem adhibeto. [25] Sorbeat autem ptisanæ succum, & aquam bibat. [26] Si vero tumor ipsi oboriatur, & ad pectus intumescat, ac rubicundum sit, & ardeat, amplior spes salutis est. [27] Facienda vero hæc sunt, [28] postquam inflammatio foras conversa fuerit. Betas in frigidam aquam tinctas apponat. [29] Tepidas collutiones ore gargarisēt, & ne lavet. [30] Hæc faciens maxime evaserit. [31] Est autem morbus lethalis, & pauciſſimi evadunt.

XXVII. Ἕτερη κυνάγχη. [2] Πυρετὸς & ὀδύνη λαμβάνει τὴν κεφαλὴν. [3] καὶ ἡ φάρυγξ φλεγμαίνει, & τὰ σιαγόνια. [4] & τὸ σίαλον καταπίνειν ἀδύνατον. [5] πολὺ δὲ πτυὸν καὶ πολλόν. [6] καὶ φλέγμα

XXVII. Alia angina. [2] Febris & dolor capitis corripit, [3] & fauces inflammantur, itemque maxillæ, [4] & salivam deglutire non potest, [5] spuit autem crassam ac multam, [6] & diffi-

χαλεπῶς. 7 ὅπαν οὕτως ἔχῃ, τοῦτον μὲν σικύδιον τοῦτον ἐπιτιθέναι τὸν αὐτὸν τρόπον, ὥσπερ καὶ αὐτὸν ἔφαμεν. 8 ἔπειτα τοῦτο σιφλὸν ἀπόλουσον, βρέχων εὐ ὕδατι θερμῷ, τοῦτο τε τράχηλον καὶ τὰ σιαγόνια. 9 αὐαγαργαλίζειν δὲ δίδυναι μελίκρητον ὑδαρές. 10 ῥοφεῖν δὲ αὐαγκάζειν τὸν χυλὸν τὸ πλυσάνης. 11 ἢν δέ οἱ, τὰ τοιαῦτα ποιέοντι, τὸ σίαλον μὴ ἔξιῃ, τυγχανέτω τὸν αὐτὸν τρόπον, ὥσπερ ἐν τῇ πρόσθεν. 12 ἢν δέ οἱ ἐς τὰ στήθεα ἡ φλεγμονὴ τρέπηται, ἢ ἐς τὸν τράχηλον τὸ φλέγμα, 13 τεῦτλα ἢ κολοκυνθίδας κεφαλομένων [καὶ] ἐμβαλὼν ἐς ὕδωρ χλιερὸν, ἐπιροφανέτω καὶ πινέτω ψυχρὸν, ὅπως τὸ σίαλον εὐπετέστερον ἀπερέμπῃ. 14 ὅπαν δὲ ἐξοιδήσῃ ἐς τὰ στήθεα, οἱ πλέονες διαφεύγουσιν. 15 ἢν δὲ φάρυγξ τε καὶ σκληρότης, καὶ τῶν οἰδημάτων, 16 τρέφῃ ἐς τὸν πλεύμονα ἡ νοῦσος, 17 πυρετὸς εὐθὺς ἐπανέλαβε, καὶ ὀδύνη τὸ πλευρὸν, 18 καὶ ὡς ἐπὶ πολὺ ἀπέθανε, ἐπὰν τοῦτο γένηται. 19 ἢν δὲ ὑπερφύγῃ ἡμέρας πέντε, ἔμπυον γίνεται, 20 ἢν μὴ μιν βὴξ ἐπιλάβῃ αὐτίκα. 21 ἢν δὲ ὑπολάβῃ, ὑπολειμψάμενον τὸ ἀποκαθαρθὲν, ὑγιὴς γίνεται. 22 τοῦτον, ἐς ὃ αὖ ἡ ὀδυνὴ τὸ πλεῦρον ἔχῃ, χλιαίνειν τὸ πλεῦρον, καὶ ὡς τάχιστα φέρειν, ὅτε τῇ ἐπιπλεύμονίῃ. 23 ἢν δὲ ὑπερφύγῃ τὰς πέντε ἡμέρας, καὶ ὁ πυρετὸς αὖθι, ἢ δὲ βὴξ ἔχῃ, 24 τὰς μὲν πρώτας ἡμέρας ῥοφήματι ὀλίγῳ χρῆσθαι· 25 ἐπὴν δὲ τὸ σιτίον ἄρξηται, ὡς λιπερώτατα καὶ ἁλικώτατα ἐσθίειν. 26 ἢν δὲ τοι βὴξ μὴ ἔῃ, ἀλλὰ γινώσκῃς, ἔμπυον γινόμενον, 27 δεῖπνησαι, ἐπὴν μέλλῃ καθεύδειν, σκόροδα ἐσθίοντα ὠμὰ ὡς πλεῖστα, 28 καὶ ἐπινέτω οἶνον οἰνώδεα ἀκρητέστερον.

culter loquitur. 7 Quum ita habuerit, primum cucurbitam affigito, eodem modo veluti supra diximus. 8 Deinde spongiam aqua calida imbutam, ad collum ac maxillas adhibeto. 9 Aquam autem mulsam aquosam colluendam dato. 10 Et succum ptisanæ sorbere cogito. 11 Si vero ipsi talia facienti saliva non exierit, eodem modo velut in priore fomentum adhibeto. 12 At si ad pectus convertatur inflammatio, aut ad collum, 13 betas aut cucurbitas concisas, in frigidam aquam tinctas superimponat, & frigidam aquam bibat, quo saliva facilius exscreetur. 14 Quum autem ad pectus extumuerit, plerique evadunt. 15 Si vero faucibus ac tumoribus sedatis, 16 morbus ad pulmonem conversus fuerit, 17 febris statim corripit, & lateris dolor: 18 & utplurimum moritur, ubi hoc factum fuerit. 19 Si vero quinque dies effugerit, suppuratus fit, 20 si non ipsum statim tussis invaserit. 21 Si vero invaserit, facta exscreatione depurgatus, sanus fit. 22 Huic quamdiu dolor latus tenuerit, latus calefaciendum est, & adhibenda quæ in peripneumonia adhiberi solent. 23 At si quinque dies effugerit, & febris remiserit, tussis autem remanserit, 24 primis quidem diebus sorbitionibus utatur. 25 Postquam autem cibos sumere inceperit, quam pinguissimos ac maxime salsos edat. 26 Quod si tussis non affuerit, nimirum suppuratum fieri scito, 27 & ubi cœnavit quum dormire volet, allium edat crudum quam plurimum: 28 & vinum insuper bibat

ρον.[29] κὴ, λὼ μὲν ἄλλως οἱ ῥαγῆ τὸ πῦον· [30] λὼ δ' ἢ μὴ, τῇ ὑστεραίῃ λέσιες θερμῷ ξυμιάσιν. [31] κὴ, λὼ ῥαγῆ, ἐκβαλὸν ὥσπερ ἔμπυον.

XXIIX. Ἑτέρη κυνάγχη. [2] Φλεγμαίνει τὸ πιόθεν τ' γλώσσης, [3] " κὴ τὸ κλεῖθρον τὸ ὑπὸ τ' βρόγχον. [4] κὴ ἐ δύναται καταπίνειν τὸ σίαλον, ἀλλ' ἄλλο ἀέν. [5] λὼ δ' αὐαγκαθῇ, " [64] ἀρξ. τ' ῥινῶν οἱ ῥέει. [6] ὅταν ἕπως "ἔχῃ, τρίψας μίνθιλλ χλωρίλλ, κὴ σέλινον, κὴ ὀρίγανον, κὴ λίτρον, " κὴ [65] τ' ῥόδ τ' ἐρυθρῆς, μέλιλλ διείς, παχὺ ποιέων [7] ἐγχρίειν τ' γλῶσσαν ἔσωθεν, ἕως ἂν οἰδέῃ. [8] ἔπειτα αὐαζέσιες σῦκα κὴ ἀποζέσιες ἐς ὕδωρ, τρίψας τ' ῥόδ ὀλίγην " διεῖναι τῷ συ- [66] κίνῳ, [9] κὴ τέτῳ, ἐὰν δύνηται, αὐαλαμβαείζειν. [10] λὼ δὲ μὴ, ἀρκλύζειν. [11] πίνειν δ' διδόναι τὸ ἀπὸ τῶν κειμένων ὕδωρ. [12] ἔξωθεν δ' τ' αὐχένα κὴ τὰ σιαγόνια καταπλάσσειν ἀλήτῳ, σὺν οἴνῳ κὴ ἐλαίῳ ἔψοντα κλιαρῷ. [13] ' κὴ ἄρτους περισθένειν θερμούς. [14] ἀποπυίσκει γὰρ ὡς τὰ πολλὰ ἐν τῷ κλείθρῳ. [15] κὴ, λὼ μὴ ῥαγῆ αὐτόματον, ὑγιὴς γίνεται. [16] λὼ δ' μὴ ῥήγνυται, ψηλαφήσας τῷ δακτύλῳ, λὼ μαλθακὸν ἔῃ, σιδήρειον ὀξὺ περισθηκτὸν ἐμβὰν περὶς τὸν δάκτυλον τρῆσαι. [17] τοῦτο ποιήσαντα πολλοὶ ὑγιάνθησαν. [18] ἡ δ' νόσος αὕτη ἥκιστά ἐστι θανατώδης.

XXIX. " Σταφυλή. [2] Ἢν στα- [67] φυλὴ ἐν τῇ φάρυγξι γένηται, ἐμπίπτουσα ἄκρου ὁ μαγδαλεών, ὕδατος, [3] κὴ γίνεται περιφύλου ' τὸ ἄκρον κὴ ἀφαυαίνεται, [4] κὴ ἐπιλαμβανόμενον πνίγει. [5] κὴ, λὼ φλεγμήνη τὰ σιαγόνια ἔνδεν κὴ ἔνδεν, ἀποπνίγει. [6] λὼ δὲ αὐτὸ ἐφ' ἑαυτῇ γένηται, τότων μὲν φλεγμαινόντων, ἧσσον

bat vinosum ' meracius. [29] Et si quidem ita pus eruperit, bene habet. [30] Sin minus postridie calida loto suffitum adhibeto: [31] & si eruperit, velut suppuratum curato.

XXIIX. Alia angina. [2] Linguæ posterior pars inflammatur, [3] itemque locus sub tonsillis ad guttur, [4] & neque salivam, neque quicquam aliud deglutire potest. [5] Si vero coactus fuerit, per nares ipsi effluit. [6] Quum ita habuerit, mentam viridem tritam, apium, origanum, ' & nitrum, & rhoem rubrum melle diluito, & ad crassam formam redacta, [7] intus linguæ qua parte tumet illinito. [8] Postea ficus aqua coquito, & de rhoe parum tritum, hoc ficuum decocto diluito, [9] ad gargarisandum dato si id potest: [10] sin minus, colluendum. [11] Bibendam vero aquam de farina crassa in ipsa macerata exhibeto. [12] Foris autem cervicem & maxillas, farina calida in vino & oleo coacta integito, [13] & panes ' calidos apponito. [14] Suppuratur enim plerunque in loco sub tonsillis: [15] & si quidem sua sponte eruperit, sanus fit. [16] Si vero non rumpatur, ubi digito contigeris an molle sit, ferramento acuto ad digitum alligato perforato. [17] His adhibitis multi sani fiunt. [18] Est autem hic morbus minime lethalis.

XXIX. Uva morbus. [2] Si uva morbus in faucibus fiat, summa gurgulionis pars aqua impletur, [3] & ' rotunda fit ac pellucida, [4] & spirationem intercipit. [5] Et si maxillæ ab utraque parte inflammatæ fuerint, suffocatur. [6] Si vero ipse morbus per se consistat, maxillis non inflam-

ἧσσον ἀποθνήσκει. 7 ὅταν ἕτως ἔχῃ, λαβὼν τῷ δακτύλῳ τὸ χαρχαρεῶνα, εὐθὺς ἐς τὸν ὑπερῷον ἀποπέσας, ἀφιστεμένῳ ἄκρον. 8 ἔπειτα διδόναι αὐαχαρχαλίζειν" τῷ ἀπὸ τῶ 68
φύκων. 9 λείχειν ὦ ἄλητον ψυχρὸν, 10 καὶ ὕδωρ ἐπιπίνειν, 11 κὴ μὴ λέσθαι.

xxx. "Ἀνπάδες. 2 Ἢν αὖ- 69
147 πάδες ' γλύωντες, ξυνοιδέει ὑπὸ τὸν γνάθον ἔνθεν καὶ ἔνθεν, 3 καὶ ψαυόμενον σκληρόν ἐστιν ἔξωθεν, 4 καὶ ὁ χαρχαρεὼν ὅλος φλεγμαίνει. 5 ὅταν ἕτως ἔχῃ, καθεὶς τὸν δάκτυλον διωθέειν τὰς αὐπάδας. 6 ἔπειτα ἐς τὸν χαρχαρεῶνα ἐπιχείειν αὖθις χαλκῷ ξηρόν. 7 καὶ αὐαχαρχαλίζειν" τὸ 70
ἀπὸ τῶν φύκων ἐλληρές. 8 ἔξωθεν ἐς καταπλάσσειν, ἢ αὖ ἀποιδέη, ὠμήλυζιν ἐν οἴνῳ καὶ 5 ἐλαίῳ ' ἐψῶν χλιαρόν. 9 ἐπὶν δὲ σοι δοκέωσι τὰ φύματα μαλακὰ εἶναι, "ἔσωθεν ἀφαιστόμβα 71
ὑποτύψαι μαχαιρίῳ. 10 ἔνια ἢ καὶ αὐτόματα καθίσταται.

xxxi. "Ὑπογλωσσίς. 2 Ἢν 72
ὑπογλωσσὶς γλύπτῃ, ἡ γλῶσσα οἰδίσκεται, 3 καὶ τὸ ὑπογλώσσιον καὶ τὸ ἔξω ψαυόμενον σκληρόν ἐστι. 4 καὶ τὸ σίαλον καταπίνειν δυσάλγως. 5 ὅταν ἕτως ἔχῃ, πρόσχυν ἐς ὕδωρ θερμὸν ἐμβάπτων προσθέμενος, 6 καὶ τὠμήλυζιν ἐψῶν ἐν οἴνῳ καὶ ἐλαίῳ, καταπλάσσειν ἔξω, ἢ αὖ ἀποι- 10
δέῃ. 7 αὐαχαρχαλίζειν ' δὲ τῷ συκίνῳ, 8 καὶ μὴ λέσθαι. 9 ἐπὶν δὲ ἀφίπυον γλύπτῃ, πέμπειν. 10 ἐνίοτε δὲ αὐτίμαθον σκαλύπτουσι, καὶ καθίσταται ἀ τρηχέη. 11 ἐπὶν ἢ ἔξω ἀποπυήσῃ, ἀφικαῦσαι.

matis, minus moritur. 7 Quum sic habuerit, gurgulionem digito apprehensum sursum ad palatum apprimito, & summam ipsius partem præsecato. 8 Postea foliorum hortensium condimentariorum decoctum gargarisandum dato, 9 & ' farinam 80
frigidam delingendam, 10 aquam insuper bibendam: 11 & ne lavet.

xxx. Tonsillæ, morbus. 2 Si tonsillæ fiant, intumescunt sub maxillis ab utraque parte, 3 & ad contactum foris durum est tuberculum, 4 & gurgulio totus inflammatus est. 5 Quum sic habuerit, immisso digito tonsillas protrudito: 6 ad gurgulionem autem florem æris siccum illinito: 7 & foliorum condimentariorum hortensium decoctum, velut à ' sole calidum gargarisandum dato. 8 Foris qua parte tumor est, hordeaceam farinam in vino & oleo coctam calidam pro cataplasmate apponito. 9 Postquam vero tubercula mollia esse tibi visa fuerint intrinsecus ad contactum, scalpello ipsa pertundito. 10 Quædam etiam sua sponte sedantur.

xxxi. Tuberculũ sub lingua. 2 Si tuberculum sub lingua, hypoglossis appellatum fiat, lingua intumescit, 3 & pars sub ipsa ac externa ad tactum dura est, 4 & salivam deglutire non potest. 5 Quum sic habuerit, spongiam aqua calida imbutam apponito, 6 & hordeaceam farinam vino ac oleo coactã, foris ubi tumor est, imponito. 7 Gargarisetficuum decoctum, 8 & ne lavet. 9 Postquam autem purulentum factum fuerit, secato. 10 Aliquando ' vero sua sponte erumpit, & 95
sedatur non sectum. 11 Si vero foras suppuraverit, perurito.

xxxii. Tu-

XXXII. Φῦμα ξυστὸν ἐς τὸν ὑπερῴλιν. 2 Ἢν ὁ φῦμα ξυσῇ ἐς τὸν ὑπερῴλιν, λεπιδᾶδ᾽ ἢ ἐμπυίσκει. 3 ὅταν ἕτως ἔχῃ, κρῖψον τὸ φῦμα. 4 ἐπὶν δὲ ἐξίῃ τὸ πῦον, κλύζειν τὸ λοιπὸν 5 πρῶτον μὲν λίτρῳ καὶ ὕδατι χλιαρῷ, 6 ἔπειτα οἴνῳ. 7 ἐπὶν δὲ ἐκκλύσῃ, ἀσφόδελα τρίψας λαβόντα, ἐξελὼν τὸ χλωρὸν, ἐντιθέναι ἐς τὸ καῦμα. 8 ἐπὶν δὲ ἐκρυῇ, οἴνῳ ἀκρήτῳ χλιαρῷ ἀμέλγειν. 9 καὶ, ἐπὶν μέλλῃ τι ἐσιέναι ἢ φορεῖν, ἀπόζειν ἐντιθέναι. 10 ταῦτα ποιέοντα, ἐς αὖ ὑγιὴς γένηται.

XXXII. Tuberculum consistens ad palatum. 2 Si tuberculum constiterit ad palatum, intumescit, & suppuratur. 3 Quum sic habuerit, tuberculum inurito. 4 Ubi vero exierit pus, reliquum eluito, 5 primum nitro & aqua calida, 6 deinde vino. 7 Postquam autem elueris, uvam passam albam exemtis vinaceis tritam, in usturæ locum indito, 8 & ubi exciderit, vino meraco repido colluat: 9 & ubi edere quid aut forbere volet, spongiam indat, 10 atque hæc faciat donec sanus fiat.

XXXIII. Πώλυπος. 2 Ἢν πώλυπος γένηται ἐν τῇ ῥινὶ, 3 ἐκ μέσου ἔχόνδρου κάτω κρεμῶται, οἷον γαργαρεών. 4 καὶ, ἐπὶν ὦσι τὸν πνοιὴν, ἀποσπᾶται ἔξω, καὶ ἐσπαλινάγει. 5 καὶ, ἐπὶν ἀναπνεύσῃ, εἴσεται ὀπίσω, 6 καὶ φθέγξεται σομφόν. 7 καὶ, ἐπὶν καθεύδῃ, ῥέγχει. 8 ὅταν ἕτως ἔχῃ, ἀπόζειν καταμὸν τροχύλον καὶ ποιήσας οἷον ἀσπερμον, 9 καταλείχειν λίνῳ αἰγυπτίῳ καὶ ποιῆσαι σκληρόν. 10 εἶναι δὲ μέγεθος, ὥστε ἐσπερᾶσθαι ἐς τὸν μυκτῆρα. 11 καὶ δῆσαι τὸ ἀπόζιον λίνῳ τετραχῇ. 12 μῆκος δὲ ἔστω ὅσον πυγονιαῖον ἔχειν. 13 ἔπειτα ποιήσας αὐτῶν μίαν ὀρχίν, 14 ῥάβδον λαβὼν κατατείνειν λεπτὴν, 15 ἐς ἓν ἐκ δὲ ἑτέρης κύαρ ἔχεσαν, 16 διείρειν ἐς τὸ σῶμα τὴν ῥάβδον ἐπὶ τὸ ὀξύ. 17 καὶ, ἐπὶν λάβῃ, διέρασας ἀμὲ τὸ κύαρον τὸν λίνον ἕλκειν, ἐς αὖ λάβῃ τὴν ὀρχίν. 18 ἔπειτα μέλλειν ὑποθεὶς κατὰ τὸν γαργαρεῶνα αὐτερέδην ἕλκειν, ἐς αὖ ἐξέρυσης τὸν πώλυπον. 19 ἐπὶν δὲ αὐτὸν ἐκκάσῃς, καὶ παύσηται τὸ

XXXIII. Polypus. 2 Si polypus fiat in naso, 3 ex medio cartilaginum dependet, veluti gurgulio: 4 & ubi expirationem facit, progreditur foras, & est mollis: 5 ubi vero inspirationem facit, retrocedit: 6 & loquitur obscure, 7 & quum dormit, stertit. 8 Quum sic habuerit, spongiam in rotundum concisam, & velut spiram factam, 9 lino Ægyptio obvolvito, ac duram efficito. 10 Sit autem ejus magnitudinis, ut ad nasum quadret. 11 Spongiam vero quadruplici lineo filo deligato, 12 ita ut unumquodque longitudinem habeat cubitalem. 13 Deinde facto uno ipsorum principio, 14 virgam stanneam tenuem sumito, 15 quæ ad alteram sui partem foramen habeat, 16 & transmisso per foramen filorum principio, 17 virgam in acutum in os transmittito, & attrahito donec filorum principium apprehendas. 18 Postea specillo instar ungulæ bifurcato sub gurgulionem suppositio, renitens trahito, donec polypum extraxeris. 19 Postquam vero ipsum extraxeris, & sanguis fluere desierit.

τὸ αἷμα ῥέον, [20] περιθεὶς περὶ τὸν μόλιβδον ξηρὸν ὀθόνιον, μετῶσαν. [21] ἐν δὲ τὸ λοιπὸν, αὐαζέσαν ἔτι αὖθις ἐν μέλιτι, καὶ χαλκὸν τὸν μετὸν περιελιξάσαν ἐς τὸν ῥῖνα. [22] καὶ, ἐπὰν ἤδη τὸ ἕλκος ἀληθαίνῃ, μόλιβδον πεπισάμμον, ὡς ἂν δικαίη, περὶς τὸ ἕλκος, τοῦτον μέλιτι χαλκὸν περιπλέκαν, ἕως αὖ ὑγιὴς γένηται.

XXXIV. Ἕτερος πολύποος. [2] Ἐμπίμπλαται ἡ ῥὶς κρέατος. [3] καὶ ψαυόμενον τὸ κρέας σκληρὸν φαίνεται. [4] καὶ λαμπρὸν ἀδύνατα λαβεῖν τὸν ῥῖνος. [5] ὅταν δ' ὅτου ἔχῃ, σὺν ἕλκει χρὴ συρίγγα, καῦσαι σιδηρίοισιν, ἢ τεμεῖν, ἢ τέταρζιν. [6] ἐπὰν δ' ἀκύσῃς, ἐμβάλλειν ἐλλεβόρου καὶ μέλανος, τρίψας. [7] καὶ, ἐπὰν σήπηται καὶ σήπεσθαι τὸ κρέας, [8] μετὰς τὰς λιναίας, χρῖον τῷ μέλιτι, ἐνπλέκαν σπόγγον αὐθί. [9] ἐπὰν δὲ ἀληθαίνῃ, τὰς μολιβδίδας χρῖον τῷ μέλιτι ἐξιέναι, ἄχρις αὖ ὑγιὴς γένηται.

[10] Ἕτερος πόλυποος. [11] Ἔσωθεν σὰρξ χόνδρου περέχει κρέας τρογγύλον. [12] ψαυόμενον δ' μαλακὸν ἐστι. [13] ὅταν δ' ὅτου ἔχῃ, χρὴ διὰ λαβὼν νεβρίνου, βρόχον αὐτῆ σμικρὸν ποιήσας, καταλιξαι λίνα λεπτά. [14] ἔπειτα τὸν δεξιὸν μυκτῆρα διεῖναι διὰ βρόχου, μείζονα ποιήσας τὸν βρόχον. [15] ἔπειτα τὸν δεξιὸν διεῖναι διὰ τῆς ῥάβδου τὸν καταιτερίνης. [16] ἔπειτα σὺν τὸν βρόχον ἐς τὸν ῥῖνα, καὶ τὴν μύλην τὴν ὑστεραμμένην ἀπελέναι τὸν βρόχον, ἀπὸ τὸν πόλυποον, [17] καὶ ἐπὰν ἀπεκέηται, διελθὼν τὸν ῥάβδον ἐς τὸ στόμα, [18] καὶ λαβὼν ἕλκειν τὸν αὐτὸν τρόπον τῆς μύλης ὑστεραμένης. [19] ἐπὰν δὲ ἐξελαύσῃς, ἰῆσθαι ὥσπερ τὸν πρόσθεν.

[20] Ἕτερος πόλυποος. [21] Ἔσωθεν

fierit, [20] ficcum linamentum ſpecillo obvolutum indito, [21] & de cætero æris flore in melle cocto, linamentum illine, atq; ſic in naſum inde. [22] Et ubi jā ulcus curatum fuerit, plumbum efformatū ait' ut ad ulcus perveniat, melle illine, & donec ſanus fiat appone.

XXXIV. Alius polypus. [2] Impletur naſus carnibus, [3] & ad contactum caro dura apparet, [4] & per naſum ſpirare non poteſt. [5] Quum ſic habuerit, fiſtula immiſſa, ferramentis tribus aut quatuor urito, [6] & poſt uſtionem veratrum nigrum tritum injicito, [7] & poſtquam computruerit ac exciderit caro, [8] linamenta melle illita cum æris flore indito: [9] & ubi curatum fuerit ulcus, plumbeas maſſas ſive fiſtulas melle illitas immittito, donec ſanus fiat.

[10] Alius polypus. [11] Intrinſecus ex cartilagine caro rotunda prominet, [12] quæ ad contactum mollis eſt. [13] Quum ita habuerit, chordam nerveam accipito, & facta in ipſa parva anſula, eam tenui filo obligato: [14] deinde alterum principium per anſulam tranſmittito, alia majore anſa facta. [15] Poſtea principium illud per virgam ſtanneam tranſmittito. [16] Deinde anſam illam majorem in naſum indito, & ſpecillo inſecto ipſam circum polypum obducito, ac adaptato: [17] & ubi circumſita fuerit, virgam in os tranſmittito, [18] & arreptam ipſam trahito, eodem modo ſpecillo inſtar ungulæ bifurcato ſuppoſito ſub gurgulionem ac renitente. [19] Poſtquam autem extraxeris, curato velut ſuperiorem.

[20] Alius polypus. [21] Intrinſecus circa cartilaginem alicunde-

θεν παρὰ τὸ χόνδρου ἀπὸ τοῦ σκληρὸν φύεται, καὶ δοκεῖ μᾶλλον εἶναι κρέας. 22 ἢν δὲ ψαύσῃς αὐτῷ, ψοφεῖ οἷον λίθῳ. 23 ὅταν δ' ὅπως ἔχῃ, χρίσαντες τὸν ῥῖνα σμίλῃ ἐκκαθήραι, 24 ἔπειτα ἐπικαῦσαι. 25 τὸν δὲ ποιήσας συρράψαι πάλιν τὸ ῥῖνα, 26 καὶ ἰῶνται τὸ ἕλκος· ταῦτα χρίσματι ἀναλείφων, φάρμακον ἐπιτιθέναι. 27 καὶ, ἐπὴν ἀφιστῶσιν, ἐγχρίειν τὸ αὐτὸ τὸ ἐν τῷ μέλιτι. 28 ἀλθισκέσθω δὲ τὸ μολίβδῳ.

79 80 81

29 Ἄλλως. 30 Φύεται ἐκ πλαγίου χόνδρου ἐν ἄκρῳ οἷον κορκίνια. 31 παίζων ἢ ταῦτα καθαίρει. 32 ὅταν δὲ καύσῃς, ἐμπάσσειν ἐλλεβόρου. 33 ἔπειτα ἢ σεσηπὸς, καθαίρειν τὸ αὐθις ξυὸν τῷ μέλιτι. 34 ἀλθισκέσθω δὲ τῷ μολίβδῳ.

135

XXXV. Ἴκτερος. 2 Ἡ χροιὴ μέλαινα γίνεται καὶ σκοτώδης, 3 μάλιστα δὲ τὰ ἐσκιασμένα, 4 καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ χλαροί. 5 καὶ ἡ γλῶσσα κάτωθεν, καὶ αἱ φλέβες, αἱ ὑπὸ τῇ γλώσσῃ, παχέαι καὶ μέλαιναι. 6 καὶ ἄπυρος γίνεται. 7 καὶ ὠχροὶ παχὺ χολώδεις. 8 ὅταν δ' ὅπως ἔχῃ, σκοτοῦσι μὲν αἱ φλέβες αἱ ὑπὸ τῇ γλώσσῃ ἀπορρῶαι. 9 ἔπειτα λέοντος πολλῷ θερμῷ, διδόναι πίνειν νήστει ὀσφοδέλου τὰς ῥίζας, 10 ἀποκαθαίρων ἐψῶν ἐν οἴνῳ ἴσον πέντε ῥίζας, 11 καὶ σέλινα συμμίξας ὅσον χλωροπλήθεα τῶν φύλλων. 12 ἐπιχεῖν δὲ οἴνου γλυκέος τρία ἡμικοτύλια αἰγιναῖα. 13 καὶ λείπειν ἡμικοτύλιον. 14 τοῦτο κιρνὰς καὶ τῶν αὐτῶν διδόναι πίνειν. 15 ἐπὴν δὲ ἀρήσῃ, σιτοῦσι χρῆσθαι ἀφεψητικοῖσι. 16 καὶ μετὰ τὸ σιτίον ἐρεβίνθους λευκοὺς τρωγέτω. 17 καὶ πινέτω οἶνον λευκὸν, πικρὸν, ὑδαρέα. 18 καὶ σέλινα τρωγέτω ἐπὶ τῷ σιτίῳ

82

140

de durum quid naſcitur, & videtur quidem caro eſſe : 22 ſi vero ipſum attigeris, ſtrepitum edit velut lapis. 23 Quum ſic habuerit, fiſſo per ſcalpellum naſo expurgato, 24 deinde inurito. 25 Atque hoc facto naſum rurſus conſuito, 26 & ulcus curato, linamentum melle illitum indens: 27 & ubi computruerit, æris florem cum melle illinito. 28 Fiat autem curatio plumbeis maſſis itidem immiſſis.

29 Alius polypus. 30 Naſcuntur ex obliquo cartilaginis in ſummo, velut cancelli. 31 Omnes autem hos urere oportet, 32 & poſt uſtionem veratrum inſpergere. 33 Poſtquam autem computruerint, æris flore cum melle expurgare. 34 Curatio autem etiam plumbo immiſſo fiat.

XXXV. Morbus regius niger. 2 Color fit niger circa faciem 3 & maxime circa partes velut in umbram occultas : 4 & oculi cum virore pallidi, 5 itemque lingua inferne, & venæ ſub lingua craſſæ, ac nigræ : 6 & eſt homo ſine febre, 7 ac mingit urinam craſſam, bilioſam. 8 Quum ita habuerit, primum venas ſub lingua ſecato, 9 deinde calida multa loto, aſphodeli radices bibendas jejuno dato, 10 ita ut æquales quinque radices depurgatas in vino coquas, 11 & apii foliorum quantum manus plena capit addas. 12 Affundito autem vini dulcis tres heminas dimidiatas Æginenſes, 13 ut à coctura ſemihemina ſuperſit. 14 Hoc permixtum bibendum dato. 15 Poſtquam autem minxerit, cibis alvum ſubeuntibus utatur, 16 & à cibo cicer album edat, 17 & vinum album, multum, aquoſum bibat: 18 & apium

ca

σιπίω καὶ πρόσω. 19 ποιείτω δὲ ταῦτα ἐπὶ ἡμέρας. 20 καὶ, ἢν μὲν οἱ δοκέῃ ἐν τούτοισιν ἡ χροιὴ κεκαθάρθαι ἐπιεικῶς· 21 ἢν δ' μὲν, καὶ ἑτέρας τρεῖς ταῦτα ποιείτω. 22 μετὰ δὲ, ἐπιχὼν μίαν ἢ δύο ἡμέρας, ὑπόθες φάρμακον πρὸς τοὺς ῥῖνας. 23 μετὰ δ', φάρμακον πίσω κάτω, ὑπ' ἐκείνου καθαιρέτω. 24 καὶ, ἢν μὲν ἀπλόου ᾖ, ὄνου γάλα, ἢ ὀρρὸν μετάπισον. 25 ταῦτα ποιέων ὑγιὴς γίνεται.

26 Ἕτερον ἕτερον. 27 Πυρετὸς λαμβάνει βληχρὸς, 28 καὶ τὴν κεφαλὴν βάρος ἔχει. 29 καὶ οἱ πυρετοὶ ἐπαύσαντο σφίσιν. 30 αὐτὸς δὲ γίνεται χλωρὸς, οἵ τε ὀφθαλμοὶ μάλιστα, 31 καὶ ἀσθένεια καὶ ἀκρησίη τοῦ σώματος. 32 καὶ ἐρεῖ παχὺ καὶ χλωρόν. 33 τοῦτον θερμῷ λέειν, 34 καὶ διδόναι πίνειν διαρρητικόν. 35 ἐπὶ δὲ σοὶ δοκέῃ καθαρώτερον εἶναι, καὶ ἡ χροιὴ βελτίων φύηται, 36 ὑπόθες φάρμακον πρὸς τοὺς ῥῖνας, καὶ μετάπισον κάτω. 37 σιτίοισι δὲ ὡς μαλθακωτάτοισι χρῆσθαι. 38 οἶνον δὲ πίνετω λευκὸν, γλυκὺν, ὑδαρέα. 39 ταῦτα ποιέων ὑγιὴς γίνεται.

ac porrum in cibo edat.[19] faciat autem hæc per dies septem: [20] & siquidem in his color probe depurgatus esse tibi visus fuerit, bene est.[21] Sin minus, etiam alios tres hæc faciat. [22] Postea interposita una atque altera die, medicamentum ad nares apponito. [23] Deinde pharmacum deorsum purgans bibendum dato, à quo bilis purgatur. [24] Et si splenicus fuerit, asininũ lac aut serum postea exhibeto.[25] Hæc faciens, sanum efficies.

[26] Alius morbus regius.[27] Febris corripit debilis,[28] & gravitas caput tenet,[29] & quibusdam sane febres cessant. [30] Ipse vero fit cum virore pallidus, & maxime oculi, [31] & debilis est, & corporis impotentia adest, [32] & urinam crassam cum virore pallidam emittit. [33] Hunc calida lavato, [34] & urinam cientia bibenda dato. [35] Postquam autem purior esse tibi visus fuerit, & color melior apparuerit, [36] medicamentum ad nares appone, & postea deorsum purgans bibendum præbe. [37] Cibis autem utatur quam molliſſimis. [38] Vinum bibat album, dulce, aquosum. [39] Hæc faciens sanus evadet.

XXXVI. Πυρετοὶ ἀπὸ χολῆς. 2 Ἢν χολᾷ ὁ ἄνθρωπος, 3 πυρετὸς αὐτὸν λαμβάνει καθημένῳ, καὶ ἀφίξ. 4 ἔχει δὲ μάλιστα τὸ μέσον τῆς ἡμέρης. 5 καὶ τὸ στόμα πικρόν. 6 καὶ, ὅταν ἔσιτος ᾖ, λυπεῖ αὐτόν. 7 ἐπὶ δὲ φάγῃ, πνίγει. 8 καὶ ὑπὸ ὀλίγων τινῶν σιπίων ἐμπίπλαται, καὶ βδελύττεται, 9 καὶ ἐμεσίαν μιν λαμβάνουσιν. 10 καὶ ἐς τὸν ὀσφὺν βάρος ἐμπίπλῃ, καὶ ἐς τὰ σκέλεα. 11 καὶ ὑπνώττει πολλά. 12 τέτυ, ἢν μὲν τὸ πῦρ ἐξιδρῶ, καὶ οἱ ψυχρὸς καὶ πτελὺς ᾖ, καὶ ὃ πυρετὸ μὴ

XXXVI. Febres à bile.[2] Si bile infestatur homo, [3] febris ipsum corripit meridie, ac dimittit. [4] Detinet autem maxime in meridie: [5] & os amarum est, [6] & quum sine cibo manet, offendit hoc ipsum. [7] Ubi vero ederit, strangulatur, [8] & à modicis quibusdam cibis impletur, & abominatur, [9] & vomitiones ipsum invadunt, [10] & ad lumbos ac crura gravitas incumbit, [11] & multum dormit. [12] Hic si post febrem exuda-

μὴ ἀπαλλάσηται, ἢ νέσῳ χρονίη γίνεται. [13] ὢν δὲ μὴ ἱδρῶ, θᾶσσον κρίνει. [14] ὅταν ἕτως ἔχῃ, ἐπιὼν ἡμέρῃ συναπτῷ, φάρμακον διδόναι. [15] ὢν γὰρ αὐτίκα ἀρχομένῃ ἢ πυρετὸς διδοῖς, ἐπιὼν κρήσεται, καὶ ἐπανέλαβε πυρετὸς, καὶ αὖθις φαρμάκου δεῖται. [16] ἐπιὼν δὲ τὸ μὲν σῶμα μὴ πονέῃ, ἐς ἣν ἀφελῶ χαλέσῃ τρόφῳ ἐμπίπτῃ, [17] φάρμακον πίσσης κάτω, καὶ μετὰ πίσσης γάλα ὄνου, ἢ ὀρρὸν, ἢ τῶν χυλῶν πνά. [18] ὢν δὲ ἀσθενὴς ἔῃ, ὑποκλύσας. [19] ᾧ δὲ ἢ φαρμάκου τὸ πόσιον, ὃς ἂν πυρετήνῃ, ἐωθεν μὲν διδόναι μελίκρητον ὑδαρές. [20] τῇ δὲ ἄλλῃ ἡμέρῃ, ἐπιὼν ὁ πυρετὸς ἔχῃ, ὕδωρ, ὁπόσον εὖ θέλῃ, διδόναι ψυχρὸν πίνειν. [21] ἐπιὼν δὲ αὖθις ὁ πυρετὸς, ῥοφᾶν διδόναι πλισάνης χυλὸν, ἢ κέγχρου λεπτοῦ. [22] καὶ ἐπιπίνειν οἶνον λευκὸν, οἰνώδεα, ὑδαρέα. [23] ὢν δὲ ἔμπυρος ἔῃ, καὶ μὴ αὖθις, μήτε τὸ νυκτὸς, μήτε τῆς ἡμέρης, [24] ψαύειν μὲν δὲ, ὢν τὰ μὲν αὖ ἔχῃ θερμὰ, ἢ κοιλίη δὲ καὶ οἱ πόδες εἶσι ψυχροὶ, καὶ ἡ γλῶσσα τραχέῃ, [25] τότε μὲν δοῦς φάρμακον, [26] ἀλλ' ὑποκλύζειν μαλθακῷ κλύσματι, [27] καὶ διδόναι ῥοφεῖν τὸ χυλὸν τῆς πλισάνης ψυχρὸν δὶς τῆς ἡμέρης, καὶ ἐπιπίνειν οἶνον ὑδαρέα. [28] τὸν δὲ ἄλλον χρόνον, πίνειν ὕδωρ ὡς ψυχρότατον. [29] ἕως, ἢν μὲν ἑβδομαῖος ἐξιδρώσῃ, καὶ τὸ πῦρ αὐτὸν μεθῇ. [30] ἢν δὲ μὴ, τεσσαρεσκαιδεκαταῖος λήξῃ ὡς τὰ πολλά.

XXXVII. Ἄλλος πυρετός. [2] Ἐξωθεν ἀφαυσμός ἐστι βληχρὸς, ἔσωθεν δὲ καίεται. [3] καὶ ἡ γλῶσσα αὐτὸ τραχέῃ. [4] καὶ πνέει διὰ τῶν ῥινῶν καὶ τὸ στόμα θερμόν.

rit frigidum ac multum sudorem, & febre non liberetur, morbum diuturnum sentiet. [13] Si vero non sudarit, citius judicatur. [14] Quum sic habuerit, & ad nonum diem devenerit, pharmacum dato. [15] Nam si statim à febris initio dederis, postquam purgatus est, febris repetit, & rursus medicamento opus habet. [16] At si os non afficiatur, verum ad imum ventrem tormen irruat, [17] pharmacum deorsum purgans bibendum dato, & postea lac asininum, aut serum, aut aliquem succum. [18] Si vero debilis fuerit, per clysterem subtus eluito. [19] Ante medicamenti vero potionem, si quis febriat, danda est ipsi aqua mulsa aquosa. [20] Altera autem die qua febris detinet, aquam frigidam quantum bibere volet, dabis. [21] Ubi vero remiserit febris, ptisanæ succum, aut milium tenue sorbeat, [22] & vinum album, odoratum, aquosum insuper bibat. [23] Si vero febris neque noctu neque interdiu remittat, [24] & ad contactum supernas partes habeat calidas, venter autem & pedes frigidi sunt, & lingua aspera: [25] huic medicamentum ne dederis, [26] sed molli infuso per clysterem subluito, [27] & ptisanæ succum bis in die frigidum sorbendum dato, & vinum aquosum insuper bibendum. [28] Reliquo vero tempore aquam frigidissimam bibat. [29] Hic siquidem septima die exudarit, & febris ipsum dimiserit, bene est. [30] Sin minus, decimaquarta die plerunque moritur.

XXXVII. Alia febris. [2] Foris ad contactum febris debilis est, intrinsecus autem ardet, [3] & lingua ipsius aspera est, [4] & per nares & per

μόν. 5 ὅταν δὲ πεπληῶ καὶ ῥιγώσῃ, καὶ ὑποχόνδρια σκληρὰ, 6 καὶ ὀδύνη ἐσί. 7 χὴ ἡ χροιὴ, οἷον ὑποϊκτέρῳ ἐχομένη, φαινέται. 8 καὶ ἐρεύγεται πικρὰ καὶ χολώδες. 9 ἢν τοῦτον, λῦε 89 μὲν ἑβδομαῖον ὄντα ῥίγεϊ λάβῃ, καὶ πυρετὸς ἰσχυρὸς, καὶ ἐξιδρώσῃ. 10 λῦε δὲ μὴ, ἀπαθήσας ἑβδομαῖος ἢ σύνατος. 11 λαμβάνει δὲ μάλιστα, λῦε μὴ τὸ ἔτος αὐξηθὲν ῥήξηται, 12 αὕτη ἡ νοῦσος. 90 ὅταν ὕπνος ἔχῃ, λέειν θερμῶ ἐκ τῆς ἡμέρης. 13 καὶ πίνειν διδόναι μελίκρητον ὑδαρὲς πολλόν. 14 καὶ ῥοφεῖν τὸ χλιαρὸν τῆς πλησίης ψυχρὸν, διὰ τῆς ἡμέρης. 15 ἐπὶ δὲ τῷ ῥοφήματι οἶνον ὑδαρέα, λευκὸν, ὀλίγον. 16 λῦε δὲ ἡ γαστὴρ μὴ ὑποχωρέῃ, ὑποκλύσαι, ἢ βάλανον ποιῆσαι. 17 σιτίον δὲ μὴ προσφέρειν, ἕως ἂν πυρετὸς λύσῃ. 18 ἐπὴν δὲ παύσῃ, φάρμακον πίειν κάτω, 19 ὑποφέρει γὰρ ἔνια ὅτε ἡ νοῦσος, λῦε ἀκριβῶς ἀφαίρηται. 20 ἡ [δὲ] νοῦσος αὕτη λαμβάνει, λῦε ὑπερχολήσῃ τὸ αἷμα.

per os ſpirat calidum. 5 Quinta die præcordia dura ſunt, 6 & 185 dolor ineſt, 7 & color qualis in morbo regio apparet, 8 & craſſam & bilioſam urinam ejicit. 9 Hunc ſi ſeptima die rigor, & febris vehemens apprehenderit, & exudarit, bene eſt. 10 Si minus, moritur ſeptima aut nona. 11 Corripit autem maxime hic morbus, ſi non annus ſqualidus fuerit. 12 Quum ſic habuerit, quotidie calida lavato, 13 aquamque mulſam aquoſam multam bibendam dato, 14 & ptiſanæ 190 ſuccum frigidum bis in die ſorbendum. 15 A ſorbitione vero vinum bibat aquoſum, album, modicum. 16 Si vero alvus non egerat, clyſterem adhibeto, aut glandulam ſubdito. 17 Cibum autem ne exhibeas, donec febris remittat. 18 Ubi vero ſedata fuerit, pharmacum deorſum purgans bibat. 19 Revertitur enim quandoque morbus, ſi impurgatus permanſerit. 20 Et amplius morbus hic rurſus corripit, ſi 195 ſanguis nimium bilioſus factus fuerit.

XXXIIX. Ἄλλος πυρετός. 2 λῦε τριταῖος πυρετὸς ἔχῃ, λῦε 92 μὴ οἱ παρεῖς τρεῖς λήψιας, τῇ τετάρτῃ λάβῃ, 3 φάρμακον πίειν κάτω. 4 λῦε δέ σοι δοκέῃ φαρμάκου μὴ δεῖσθαι, τρίφυλλα δ' πεντεφύλλου τῶν ῥιζῶν, ὅσον ὀξυβάφου ἂν ὕδατι δυῶσι πιεῖν. 5 λῦε δὲ μηδ' ἂν τούτου πιόντες, λέσας 149 αὐτὸν πολλῷ θερμῷ, 6 πίειν τὸ τρίφυλλον καὶ ὁπὸν σιλφίου ἂν οἴνου ἰσοκρατέος, 7 καὶ κατακλίνας ἐπιβαλέειν ἱμάτια, ἕως ἂν ἰδρώσῃ. 8 ἐπὴν δὲ ἐξιδρώσῃ, λῦε δίψῃ, δοῦναι πιεῖν ἄλφιτον καὶ ὕδωρ. 9 ἐς ἑσπέρην δὲ, κέγχρου ἑψήσας λεπτὸν,

XXXIIX. Alia febris. 2 Si tertiana febris tenuerit, ſiquidem non omiſſis tribus invaſionibus, quarta corripiat, 3 pharmacum deorſum purgans bibendum dato. 4 Si vero pharmaco non opus habere tibi videatur, radicum quinque folii tritarum acetabuli menſuram ex aqua bibendam dato. 5 Si vero neque ſic ceſſet, multa calida loto, 6 trifolium, & ſilphii ſuccum, in vino pari 200 aqua immixta, bibenda præbeto, 7 & reclinato veſtimenta integito, donec exſudet. 8 Poſtquam vero exſudarit, ſi ſitiat, polentam cum aqua bibat. 9 Veſperi autem milium coctum tenue

τῶν ῥοφητά πω, καὶ οἶνον ἐπιπινέτω. [10] ἕως δ' ἂν ἀλεύπητος ᾖ, καὶ σιτίοις ὡς μαλθακωτάτοισι χρήσθω.

XXXIX. Πυρετὸς τεταρταῖος. [2] Τεταρταῖος πυρετὸς ὅταν ἔχῃ, [3] λῦσαι μὲν ἐξ ἄλλης νόσου λάβῃ ἀκόρεστον, [4] φάρμακον πῖναι κάτω. [5] ἐπὶ τὴν κεφαλὴν καθῆραι. [6] ἐπὶ φάρμακον πῖναι κάτω. [7] ἢν δὲ μὴ τοῦτο ποιήσαντι πύῃ, [8] ἀλεύπητον δύο λήψεις, μὴ τὴν κάτω κάθαρσιν, [9] λούσας αὐτὸν πολλῷ θερμῷ, [10] πίσαι δὲ καρπὸν δύο σκυάμου ὅσον κέγχρου, [11] καὶ μανδραγόρου ἴσον. [12] καὶ ὅπου τρεῖς κύαμοι, [13] καὶ τριφύλλου ἴσον ἐν οἴνου ἀκρήτου πίειν. [14] ἢν δὲ ἐρρωμένος καὶ ὑγιαίνειν δοκῇ, ἐκ κόπου ἢ ἐξ ὁδοιπορίης πυρετώσας, καθαρὴν αὐτὸν ἐς τεταρταῖον, [15] πυρήσαντος αὐτόν, [16] σκόροδα διδόναι, ἐς μέλι βάπτων. [17] ἐπὶ τὴν ἐπιπινέτω φάκιον, μέλι καὶ ὄξος μίξας. [18] ἐπὶν δὲ ὑγιὴς γένηται, ἐμείτω. [19] ἔπειτα λουσάμενον θερμῷ, ἐπὶν ψυχθῇ, πίνετω κυκεῶνα ἐφ' ὕδατι. [20] ἐπὶ δὲ ἰσχίου σιτίοισι μαλθακοῖσι καὶ μὴ πολλοῖσι ἀλεγείσθω. [21] τῇ δὲ ἑτέρῃ λήψει, λούσας θερμῷ πολλῷ, ἐμβάπτα ἐπιβαλὼν, ἕως ἐξιδρώσῃ, [22] πίσαι ῥιζῶν λευκῶν ἐλλεβόρου τρία ῥιζέων ὅσων τριῶν δακτύλων μῆκος, [23] καὶ τριφύλλου ὅσον δραχμῆς μέγεθος, [24] καὶ ὅπου δύο κυάμους ἐν οἴνου ἀκρήτου. [25] καὶ, ἢν ἐμεῖσθαι μὴν ἔχωσιν, ἐμείσθω. [26] ἢν δὲ μὴ, ὁμοίως. [27] μετὰ τὸ καθῆραι τὴν κεφαλήν. [28] σιτίοισι δὲ χρήσθω ὡς μαλθακωτάτοισι καὶ ὀλιγίστοισιν. [29] ὅταν δὲ ἡ λῆψις μὴν ἔχῃ, μὴ νήσῃς ἐὼν τὸ φάρμακον πίνετω.

XXXIX. Febris quartana. [2] Quum febris quartana [3] ex alio morbo non purgatum apprehenderit, [4] pharmacum deorsum purgans bibendum dato. [5] Deinde caput purgato. [6] Postea rursus infra purgato. [7] Si vero his factis non cesset, [8] interpositis duabus invasionibus post purgationem infernam, [9] multa calida ipsum lavato, [10] & seminis hyoscyami milii magnitudinem, [11] & mandragoræ tantundem, [12] & succi silphii trium fabarum magnitudinem, [13] & trifolii tantundem, in vino meraco bibat. [14] At si firmus & sanum se esse putans, ex lassitudine, aut profectione febre correptus, ad quartanam deveniat: [15] fomentis ipsi adhibitis [16] allium dato, in melle tinctum. [17] Deinde lenticulæ decoctum bibat, melle & aceto ammixtis. [18] Postquam autem repletus fuerit, vomat. [19] Postea calida lotus, ubi frigidus factus fuerit, cycéonem ex aqua bibat. [20] Vesperi cibis mollibus & non multis utatur. [21] Altera vero exacerbatione, ubi multa calida laveris, & stragula ipsi intexeris, donec exudet, [22] statim veratri albi radices trium digitorum longitudine, [23] & trifolii drachmam, [24] & succi silphii duarum fabarum magnitudine, in vino meraco bibat. [25] Et si vomitiones ipsum urserint, vomat. [26] Sin minus, similiter [27] post caput purgatum. [28] Cibis autem utatur quam mollissimis & acerrimis. [29] Quum vero exacerbatio ipsum invaserit, jejunus medicamentum ne bibat.

ΧΛ. Πλευρῖτις. [2] Πλευρῖτις ὅταν λάβῃ, πυρετὸς καὶ ῥῖγος ἔχει. [3] καὶ ὀδυνᾶται ἀπὸ τῆς ῥάχεως ἐς τὸ στῆθος, [4] καὶ ὀρθόπνοια, [5] καὶ βῆξ. [6] καὶ τὸ σίαλον λευκὸν, καὶ ὑποχόλιον. [7] καὶ ἀποπτύεται ἐ ῥηϊδίως. [8] καὶ ἀπὸ τῶν βεβώνων ὀδυνᾶται. [9] καὶ ἐρεύγεται αἱματώδεσι. [10] ὅταν δ' ἕτως ἔχῃ, ἢν μὲν τὸ πῦρ αὐτὴν ἐοδομαῖον ὄντα, ὑγιὴς γένεται. [11] ἢν δ' μὴ αὐτὴ, ἀφικνέεται ἡ νέοσος ἐς τὰς ἑνδεκα ἡμέρας, ἢ τὰς πεντεκαιδέκα. [12] οἱ μὲν ἓν πολλοὶ οὐ περιγίνονται. [13] ἢν δὲ ὑπερβάλλῃ τὰ τεσσαρεσκαιδεκάτα, ὀλιγοχρόνιος. [14] ὅταν δ' ἕτως ἡ ὀδυνὴ ἔχῃ, χλιαίνεται ἀσφαλέως ἰδίως. [15] πινέτω δ' καὶ μέλι, αὐξέσιος αὐτὸ καὶ ἐπιπήξεως ὀξέος, ἴσον τῷ μέτρῳ τοῦ μέλιτος. [16] ἔπειτα, ὁπόσον αὐτοῦ χλιὴν) μέτρον τοῦ ἐφθὸ μέλιτος καὶ τοῦ ὄξεος, [17] ἐπιχέων ὕδατος ἐνὸς δέοντα τὰ εἴκοσι. [18] τοῦτο διδόναι πίνειν κατ' ὀλίγον πυκνά. [19] καὶ μεταμίσγειν ὕδωρ, ὀξέος ὀλίγον χλιαροῦ. [20] ῥοφείτω δ' καὶ κέγχρεα χυλὸν, μέλι ὀλίγον χλιαρὸν ἐπιχέων ψυχρὸν, ὅσον τεταρτημόριον κοτύλης. ἐφ' ἑκατέρῳ πινέτω. [21] καὶ πινέτω οἶνον λευκὸν, ὀλιγίστον ὑδαρέα, ὀλίγον. [22] ὁ δ' οἶνος ἔστω ὡς μαλθακώτατος, ὀδωδὼς μὴ ἔχων. [23] ὅταν δ' ὁ πυρετὸς ἀφῇ, [24] ἡμέρας μὲν δύο τὰ κέγχρεα ῥοφείτω δὶς τῆς ἡμέρης, [25] καὶ τευτλα ἡδύτατα ἐσθιέτω. [26] ἔπειτα σκύλακα ἢ ὀρνίθιον ἡψημένον ποιησάτω καὶ ζωμὸν ῥοφείτω, καὶ τῶν κρεῶν φαγέτω ὀλίγα. [27] τὰ δ' λοιπὸν χρόνου, [28] μάλιστα ὅσον ἀπὸ τῆς νόσου ἔχοιτο, [29] ἀριστάτω μὲν τὰ κέγχρεα, [30] ἐς ἑσπέρην δὲ σπιδίσιν ὡς ἐλαχίστησι. καὶ χρήσθω καὶ μαλθακωτάτοισιν.

ΧΛΙ. Ἑτέρη πλευρῖτις. [2] Πυρετὸς ἔχει, [3] καὶ βῆξ, [4] καὶ ῥῖγος, [5] καὶ ὀδυνὴ

XL. Pleuritis. [2] Pleuritis ubi corripuerit, & febris & rigor tenet, [3] & dolor per ſpinam ad pectus, [4] & erectæ cervicis ſpiratio, [5] & tuſſis, [6] & ſaliva alba ac ſubbilioſa, [7] & non facile per tuſſim rejicit, [8] & per inguina dolor eſt, [9] & cruentam urinam mingit. [10] Quum ita habuerit, ſiquidem febris ſeptima die remiſerit, ſanus evadet. [11] Si vero non remittat, devenit morbus ad undecimum aut decimum-quartum diem. [12] Et ſane multi in his diebus moriuntur. [13] At ſi decimum quartum tranſgrediatur, evadit. [14] Quum ita habuerit dolor, calefactoria adhibeto. [15] Bibat autem mel, æquali aceto affuſo coctum, [16] ita ut quanta fuerit menſura cocti mellis & aceti, [17] undevigeſimam partem aquæ affundas. [18] Hoc paulatim & frequenter bibendum dato: [19] & poſtea quoque aquam modico aceto affuſo ammiſceto. [20] Sorbeat & milii ſuccum, melle modico adſtillato frigidum, quartæ heminæ partis menſura, quoties utrunque cibum ſumit, [21] & bibat vinum album vinoſum, aquoſum modicum. [22] Sit autem vinum quam molliſſimum, odorem non habens. [23] Ubi vero febris dimiſerit, per [24] biduum milium bis in die ſorbeat, [25] & betas jucundiſſime paratas edat. [26] Deinde catulum aut aviculam coquat, & jus ſorbeat, & de carnibus parum edat. [27] Reliquo vero tempore, [28] maxime quandiu à morbo tenetur, [29] in prandio milium ſumat, [30] veſperi cibis pauciſſimis ac molliſſimis utatur.

XLI. Alia pleuritis. [2] Febris tenet, [3] & tuſſis, [4] ac rigor, [5] & dolor

ὀδυὴν ἐς τὸ πλεῦρον, [6] καὶ ἐς τὴν κλεῖδα. [7] ἐνίοτε καὶ τὸ σίαλον πλεῖ ὑπέχολον καὶ ὑφαιμον, [8] ὅταν πύ- 100
35 κνη ῥηγματίας ἐῶν. [9] τέτω, ἢν ὀδυνη ἔχη, μάλιστα καταβλητέον χλιάσμασιν, [10] ἐλαίῳ θερμῷ, ἢν μὴ πυρετὸς αὐτὸν πιέζῃ ἰσχυρῶς· ἢν δὲ μὴ, μὴ. [11] πινέτω δὲ διδόναι κνήκιον ὕ- 101
δατι λεπτορρέοντι ἄκρατον, ὑπογλυκον πιέειν, καὶ μεταμισγέτω ὕδωρ. [12] ῥοφείτω δὲ τὸν χυλὸν ἐκ κέγχρου, δὶς τῆς ἡμέρης. [13] ἐπιπινέτω οἶνον λαυκὸν ὑδαρέα. [14] ἢν δὲ ἐκφύγῃ τὰς τεσσαρεσκαιδέκα ἡμέρας, ὑγιὴς γίνε).

XLII. Ἄλλη πλευρίτις. [2] Πυρετὸς ἴσχει, [3] καὶ βρυγμὸς, [4] καὶ βὴξ ξηρή. [5] καὶ σκῶσις) χλωρά. [6] ἔστι δ' ὅτε καὶ πελιδνά. [7] καὶ τὸ πλεῦρον ὀδυὴν λαμβάνει. [8] καὶ τὸ μεταφρενον ὑπέρυθρον γίνε). [9] χλιαίνε) δὲ τὴν κεφαλὴν καὶ τὰ ἐπὶ ταῦθα. [10] ποτὲ δὲ τὴν κοιλίην καὶ τὰς πόδας καὶ τὰ σκέλεα. [11] καὶ αἰμορραγήμασι μᾶλλον βήσσει, [12] καὶ ἡ ἰσχὺς ταράσσε). [13] καὶ τὸ ἀπὸ πάντα πάνυ χλωρὸν καὶ κάκοδμον. [14] ἔστι δ' εἰκοσιν ἡμέρῃσιν ἀποθνήσκει. [15] ἢν δὲ παύσῃ σκῶψις, ὑγιὴς γίνε). [16] τέτω, 102
ἐς ἂν τεσσαρεσκαίδεκα ἡμέραι παρέλθωσι, διδόναι πίνειν ἀπὸ κνήκου, [17] καὶ μεταπίνειν οἶνον λαυκὸν, οἰνώδεα, ὑδαρέα. [18] ῥοφεῖν δὲ τὸν χυλὸν τὸ πλησίον ψυχρὸν, δὶς τῆς ἡμέρης. [19] ἀντὶ δὲ μελίλωτου πόα τὸν χυλὸν μίσχῳ [20] ῥοιῆς χυλὸν οἰνώ- 103
δεα, ὅταν ἤδη ὁ χυλὸς ἑφθὸς ᾖ. [20] καὶ λέγειν μὴ πολλά. [21] ἐπὴν δὲ τεσσαρεσκαίδεκα ἡμέραι παρέλθωσιν, ἐπὶ δὲ ἀριστίζέτω τὸ κέγχρου. [22] ἐς ἑσπέρην δὲ τοῖσιν ὀρνιθείοισι, καὶ τῷ ζωμῷ. [23] καὶ τοῖσι σιτίοισιν ὀλίγοισι χρήσθω. [24] τὴν δὲ πειὼτὴν νόσον ὀλίγοι ἐκφυγόντες.

dolor ad latus, [6] & quandoque ad claviculam, [7] & salivam spuit subbilioſam ac ſuberuentam. [8] Quod ſi ægro abſceſſus ruptus fuerit, [9] qua parte dolor maxime urget, calefactoria adhibeto [10] & calida lavato, ſi non magna febris ipſum teneat: ſin minus: non. [11] Bibendum autem dato ſavum in aqua maceratum, ita ut aquam jam ſubdulcem facias, & poſtea quoque aquâ ammiſceas. [12] Sorbeat ptiſanæ ſuccum bis in die, [13] & vinum inde bibat album, aquoſum. [14] Et ſi quatuordecim dies effugerit, ſanus evadit.

XLII. Alia pleuritis. [2] Febris detinet, [3] & dentium ſtridor, [4] & tuſſis ſicca, [5] & cum virore pallida rejicit, [6] quandoque etiam livida: [7] & dolor latus corripit, [8] & dorſum ſubrubidum fit. [9] Caput & pectus caleſcunt, [10] aliquando etiam venter, & pedes, & crura. [11] Et quum erectus ſeder, magis tuſſit: [12] & alvus turbatur, [13] & alvi egeſtio cum virore valde pallida eſt, ac graveolens. [14] Hic in viginti diebus moritur. [15] Si vero his effugerit, ſanus fit. [16] Huic donec quatuordecim dies præterierint, aqua de farina craſſa in ipſa macerata bibendam dato, [17] & vinum album vinoſum, aquoſum poſtea bibendum. [18] Sorbeat ſuccum ptiſanæ frigidum, bis in die. [19] Verum pro melle mali punici ſuccum, ad ptiſanæ ſuccum admiſceto, poſtquam jam hic ptiſanæ ſuccus coctus fuerit, [20] & lavet non multa. [21] Ubi vero quatuordecim dies præterierint, in prandio milium ſumat. [22] ad verſperam carnibus avicularum, cum juſculo, [23] & paucis cibis utatur. [24] At talem morbum pauci effugiunt.

XLIII. Pe-

XLIV. Περιπνευμονία. Πυρετὸς ἴσχει ἡμέρας τεσσαρεσκαίδεκα τὸ ἐλάχιστον· τὸ δὲ μακρότατον, δύο δεύτερας εἶναι. καὶ βήσσει τοιοῦτος τὰς ἡμέρας ἰσχυρῶς. καὶ ἀποχρέμπτεται, τὸ μὲν πρῶτον, σίαλον παχὺ καὶ κραιπερόν, ἔπειτα μὴ ὀγδόῃ· ἐπὴν δὲ ὁ πυρετὸς λάβῃ, ξανθὰ καὶ δεικτὰ ὑπόγλυκυ καὶ πυῶδες, ἕως ἂν αἱ τεσσαρεσκαίδεκα ἡμέραι παρέλθωσι. ἢν δὲ μὴ ἐν τῇ πεντεκαιδεκάτῃ ἡμέρῃ ξηρανθῇ ὁ πλεύμων, ἐπιδέχεται ὑγιάζειν. ἐὰν δὲ μὴ, δύο δεύτερας εἶναι πρόσεστι, καὶ, ἐὰν μὴ ἐν ταύτῃσι παύσηται, βρόγμαλέον, σκαφοειδὲς. ἐὰν δὲ μὴ παύηται, αἱρεῖ αὐτὸν, εἰ γλυκύτερον αὐτῷ δόκει τὸ σίαλον. καὶ, ἐὰν φθῇ, ἡ νόσος συναπτὴν γίνεται. ὁ δὲ πλεύμων ἔμπυος γίνεται. τούτοισι χρὴ, τοὺς μὲν πρώτας ἡμέρας, οἶνον διδόναι γλυκὺν, λιγνύν, ὑδαρέα, κατ' ὀλίγον πίνειν πυκνά. ῥοφεῖν δὲ τὸν ἀλφίτου τὸν χυλὸν διδόναι, μέλι ἀναμίσγοντα, ἕως τέλος τῆς ἡμέρης, ἕως ἂν ὀκτωκαὶδεκάτην ἡμέραν παρέλθωσι, ἢν ὁ πυρετὸς παύσηται. κινδυνώδης δὲ μάλιστα ἐν τῇσιν ἑπτὰ, ἢ ἐν τῇσι τεσσαρεσκαίδεκα. ἐπὴν δὲ πρὸς ὀκτωκαίδεκα ἡμέρας ὑπερβάλλῃ, σῶς ἔπ' ἀποδυσόμενος, ἀλλὰ πλεῖον πῦον, καὶ τὴν σηθὼ πονεῖ, καὶ βήσσει. ὅταν δέ τινας ἔχῃ, πιπίσκειν οἶνον ξυνὸν τῷ ἐλαίῳ φακῶν. ῥοφάνην ἑτνῶν, ἐὰν μὴ μίσγων πολὺν, ἢν μὴ χάλπες ᾖ. ἐὰν δὲ ᾖ, ῥοφεῖν τὸν, ἀλλὰ στίνισι χρῆσθαι λυκίοισι ἁλιπερδίοισι, καὶ τοῖσι θαλασσίοισι μᾶλλον, ἢ κρέασι. καὶ, ἐὰν στι δυσέκκριτος ᾖ, ἐγχεῖν ἐς πυελεῶν. ἐὰν μὲν παχὺ ᾖ τὸ πῦον, πυελεῶν· ἐὰν

XLIV. Peripneumonia. Febris detinet dies quatuordecim ut minimum, ad summum duos de viginti, & per hos dies fortiter tussit, & primum quidem exscreat salivam crassam ac puram, septima & octava die. Si vero febris corripuerit, nona ac decima, subdulcem & purulentam, donec quatuordecim dies præterierint. Et siquidem decima quinta die pulmo resiccatus fuerit, & tussiendo rejecerit, sanus fit. Sin minus, duas de viginti observato, & siquidem in his diebus tussis sedata fuerit, evadit. Si non sedata, interrogato ipsum, an saliva ipsi dulcior appareat: & si hoc confessus fuerit, morbus annum durabit. Nam pulmo suppuratus fit. Huic primis diebus vinum dare convenit dulce, album, aquosum, paulatim frequenter bibendum. Sorbeat etiam ptisanæ succum melle ammixto ter in die, donec dies decem & octo præterierint, & febris desiverit. Periclitatur autem maxime in septem, aut quatuordecim. Postquam autem decem & octo dies transgressus fuerit, non amplius moritur, sed pus spuit, & pectus dolet, & tussit. Quum sic habuerit, jejunus cum salvia vini illam potionem bibat, & leguminis fresi decoctum sorbeat, adipe multo ammixto, si non calor fuerit. Si vero fuerit, ne sorbeat, sed cibis utatur salsis ac pinguibus, & marinis potius quam carnibus. Et si pro ratione purgari tibi visus fuerit, in os infundito, ac fomenta adhibeto: siquidem crassum fuerit pus, fomenta adhibeto: si vero tenue, infundito.

ἐὰν

λῶ ἧ λεπῖδι, ἐγχεῖν. [26] καὶ τὰ σιτία ἐχέτω ὡς μάλιστα, [27] καὶ τῶν δριμέων ἀπεχέτω, καὶ κρεῶν βοείων, καὶ οἰείων, καὶ χοιρείων.

XLIV. [Ἐμπυον ἐκ περιπλευμονίης.] [2] Ὅταν ἐκ περιπλευμονίης ἔμπυον γένηται, πυρετὸς ἴσχῃ, [3] καὶ βὴξ ξηρὴ, καὶ δυσπνοίη. [4] καὶ οἱ πόδες οἰδέωσι. [5] καὶ οἱ ὄνυχες ἕλκηται τῶν χειρῶν καὶ τῶν ποδῶν. [6] τέτον, ὅτεν ἤδη ἔχῃ, ἐπὶ δεκάτῃ ἡμέρῃ, ἀφ' ἧς αὐ ἄρξηται ἔμπυον γίνεσθαι, [7] λέσας πολλῷ θερμῷ, [8] [καὶ] τρίψας ἄκρην ῥίζαν, ὅσον ἀσφάλαθον μέγεθος, καὶ ἁλὸς κόκκον, καὶ μέλι ὀλίγον, καὶ ὕδωρ, καὶ ἄλφιτα ὀλίγα, ἐξερύσας τὴν γλῶσσαν, ἐγχεάτω χλιαρόν. [9] ἔπειτα κινησάτω τὸν ὦμον. [10] καὶ, ἢν μὲν τὸ τέτε τὸ πῦον ῥαγῇ· εἰ δὲ μὴ, ἕτερον ποιησάτω. [11] σιτία δὲ μέτρια ἐσκομιζέτω, καὶ κυκλάμινον, ὅσον ὀξύβαφον τὸ μικρὸν μέρεον ἑκατέρε ἴσον ἔστω. [12] ἔπειτα ὅπον σιλφίε τρίψας ὅσον κύαμον διείνας, καὶ συμμίξας γάλακτος, ὅσον ὀξύβαφον, αἰγείου ἢ ὄνου, τέτο χλιαρὸν ἐγχεάτω. [13] ἢν δὲ τὸ τέτε μὴ ῥαγῇ, ῥαφανίδα φλοιὸν καὶ ἄνθε χαλκὸ ὅσον τρεῖς κυάμες, τρίψας λεῖον, διαλυέτω ἧ ἔστω τὸ ῥαφανίδε, ἐλαίῳ διείνας, ὅσον τεταρτημορίῳ κοτύλης, τέτο ἐγχεῖν χλιαρόν. [14] καὶ, ἢν ῥαγῇ τὸ πῦον, σιτίοισιν ὡς ἁλμυρωτάτοισι χρήσθω. [15] καὶ λιπαρωτάτοισι χρήσθω. [16] καὶ, ἢν μὴ ἐκ τὸ τόμε σίτε χυλῶ, οἴνῳ τορνίᾳ, γάλακτι βοείῳ, ἢ αἰγείῳ, ἴσον ἑκάτερ ξυμμίξας. [16] ἔστω δὲ ὅσον τρεῖς κοτύλαι· [17] ἔπειτα ἐμβαλλέτω ἐπὶ ὄρακα ἀσφάλως. [18] τέτο ἐλκέτω ἀσφαλῶς, φυλασσόμενος, ὅπως μὴ καυθήσεται. [19] ἐπὶ δὲ

dito: [26] & ex cibis hæreat quam maxime, [27] & ab acribus abstineat, & à carnibus bubulis, ovillis, ac porcinis.

XLIV. Suppuratus ex peripneumonia. [2] Quum ex peripneumonia suppuratus factus fuerit, febris detinet, [3] & tussis ficca, & difficultas spirandi, [4] & pedes intumescunt, [5] & manuum ac pedum ungues contrahuntur. [6] Hunc ita affectum ad decimam diem à suppurationis initio progressum, [7] multa calida lavato, [8] & ari radicem tali magnitudine tritam, & salis granum, & modicum mellis, & aquam, & olei parum, extracta lingua tepida infundito, [9] & postea humerum concutito. [10] Et si quidem ab his pus erumpat, bene habet. Sin minus, aliud facito. [11] Cibos acres & cyclaminum exsuccato, sitque succi utrorumque acetabulum parvum: [12] deinde silphii succum fabæ magnitudine terito ac diluito, & lactis caprini aut asinini acetabulum ammiscето. Hoc tepidum infundito. [13] Quod si ab hoc non erumpat, rhaphani corticem, & æris florem, trium fabarum magnitudine terito: Sit autem raphani duplum: & oleo diluito quarta heminæ parte. Hoc tepidum infundito. [14] Et si eruperit pus, cibis quam salsissimis ac pinguissimis utatur. [15] At si non prodierit pus, paulatim fomentum adhibeto in os, ex sii succo, vino tornio, lacte bubulo, aut caprino, singulis pari mensura permixtis, [16] ita ut sint heminæ tres, [17] in quas postea furni testas igni candefactas injicito, [18] atque inde vaporem per fistulam trahat, cavendo ut ne aduratur. [19] Post-

δὲ καθαρώτερον πύῃ, ''ἐγχεῖν ωὐ- 108 quam autem ' purius jam spu- 290
τῷ κνίδης σπέρμα, λεβανωτὸν, ὀρί- tum prodierit, urticæ semen,
γανον ἐν οἴνῳ λευκῷ, καὶ μέλιτι, καὶ thus origanum, in vino albo,
ἐλαίῳ ὀλίγῳ. 20 ἐχεῖν δὲ ἡμέρας τρίτης melleque ac oleo modico, ipsi
ἡμέρης. 21 '' μετὰ δὲ βάτυρον, ῥητίνην 109 infundito, 20 idque per tertium
ἐν μέλιτι διατήκων. 22 καὶ σιτίοισι diem : 21 postea vero butyrum,
μηκέτι χρῆσθαι ἁλμυροῖσι, μηδὲ resinam in melle liquatam. 22
λιπαροῖσι. 23 πινέτω δὲ ὡς ἐν μέ- Et cibis non amplius utatur
35 σῳ ' ἡμέρας τῷ ἐγχύτου, ἑλελίσφα- salsis, neque pinguibus. 23 At
κον, πήγανον, θυμοῦρον, ὀρίγανον diebus interpositis, infusionum
ὅσον ἐν οἴνῳ ἀκρήτῳ, ὅσον ὀξυβάφου oris usu cessante, salivam, ru-
μετὰ πάντων ἐπιπάστων. 24 '' ὧδε δὲ 110 tam, saturejam, origanum, pari
ῥαγῇ ὑπὸ τὸ ἐγχύτου, [ἐθαῦμα.] potione jejunus ex vino bibat
25 πολλάκις δὲ καρήνου] ἐς τὴν κοι- acetabuli mensura, omnibus il-
λίην, 26 καὶ αὐτίκα δοκέῃ ῥᾶον εἶναι, lis ' insperfis. 24 Quod si ab in- 295
ὅταν δὲ τενθὲ ἐς σύριγγα ἕλῃ. fusionibus his oris non eruperit,
nihil miri est. 25 Sæpe enim pro-
rumpit ad alvum, 26 & statim
melius habere sibi videtur, ubi
ex angusto ad ampliorem regio-
nem devenerit.

XLV. Ἄλλη νῆσος. 2 Ὁκόταν XLV. Alius morbus. 2 Quum
ὁ χρόνος πολύς γένηται, ὅ, τε πυ- tempus longius protrahitur, &
ρετὸς ἰσχυρὸς, 3 καὶ ἡ βὴξ ἐπιλαμ- febris vehemens 3 ac tussis cor-
βάνῃ, 4 καὶ τὸ πλευρὸν ὀδυνᾶται. 5 καὶ ripit, 4 & latus dolet, 5 & ad fa-
ἐπὶ μὲν τὸ ὑγιὲς σῶμα κατάκειται, καὶ nam partem decumbere non
40 κείμενος, ἐπὶ δὲ τὸ ἀλγέον μέρος. poterit, sed ad dolentem, 6 & pe- 300
6 καὶ οἱ πόδες οἰδέουσι, 7 καὶ τὰ κοῖλα des, 7 & oculorum cavitates ' in-
τῶν ὀμμάτων. 8 τέτων, ὅταν ἡμέ- tumescunt. 8 Hunc ubi deci-
ρη πέμπτη καὶ δεκάτη γένηται, ἀπὸ τῆς musquintus ab eruptione dies
κρήζιος, λάσιος πολλῷ ῥεμεῖ, 9 adest, multa calida lotum 9 in
καθίσιος '' ἐπὶ ἑφέδρε, 10 ὅ, π 111 sella firma collocato, 10 & alius
μὴ ταυτὸν ἕτερος μὲν τὰς χέ- quidem manus ipsius teneat, 11
ρας ἐχέτω, 11 σὺ δὲ τὸν ὦμον σείων tu vero humerum concutito, ut
ἀκροάζεσθαι, ἕως ὁκότερον αὖ τῶν audias in utrum latus affectio
πλευρέων τὸ πάθος ῥοφεῖ. 12 strepitum edat : 12 optandum
'' βάλεσθαι δὲ ἐς τὸ ὀρθρινὸν, 13 κατ' 112 autem esset in finistrum. 13 Hunc
αὐτὸν ἐν τῷ τόπον τομέος ἥδιον γὰρ ipsum igitur locum fæces, minus
διακαθαίρεσθαι. 14 ὧδε δὲ ἔχει· ὑπὸ μὲν πά- enim lethalis est. 14 Si vero præ
χεος καὶ μεγάθεος μὴ ῥοφεῖ, ὥστε crassitudine ac copia strepitum
καταμανθάνειν αὐτὸ [15 χρὴ εἰδέναι, non edat, quo ipsum cognosce-
μήτε ἐν ἰδίῃσι ἐν ἑτέρῳ τῷ πλευ- re possis, (16 nam ' hoc aliquan- 305
ρῇ] 16 ' ποιεῖ γὰρ τοῦτο σύνηθες. 17 do contingit) 17 utrum latus
ὁκότερον αὖ ἀπιδεῖν τῷ πλευρέων τῷ tumuerit ac magis doluerit, 18
ὀδυνᾶται μᾶλλον, 18 τοῦτο πάμπαν ὡς hoc infime secato retro tumo-
κατωτάτω, ὁπόθεν γε οἰδήματα rem magis quam ante ipsum, 19
μᾶλλον ἢ ἔμπροσθεν, 19 ὅκως σταῖ ἡ quo puris exitus facilem fluxio-
ἔξοδος γε τοῦ πύου ῥηϊδίη. τάμνειν nem habeat. 20 Secato autem

δὲ

inter

δὲ μεθ' ἡμέρην τῶν πολυρρόων [21] ''σχιζοειδεῖ μαχαιρίδιον τὸ πρῶτον δέρμα, [22] ''ἔπειτα ὀξυβελέϊ, [23] ἀποδησας ῥάκος τὸ ἄκρον τῆς μαχαιρίδος, λιπὼν ὅσον τ' ὄνυχα ἓν δακτύλου μεγάλου κυθέναι ἔσω. [24] ἔπειτα ἀφεὶς τὸ πῦον, ὅσον αὖ σοι δοκεῖ, [25] ''μολιβδοῖ ὠμολίνῳ, μὴ λίνον σπάσας. [26] ' ἀφέναι δὲ τὸ πῦον ἐκ μέρης ἡμέρης ἄπειξ. [27] ''ἐπὶ δὲ ἡμέρῃσι δεκάῃσι, ἀφεὶς ἄπαν τὸ πῦον, ὀθονίῳ μετέν. [28] ἔπειτα ἐγχεῖν οἶνον καὶ ἔλαιον χλιαίνων αὐλίσκῳ, [29] ὡς μήτε ὁ πολύμων ἐξαπίνης, ἐπὶ πολὺ βρεχεσθαι τῷ πύῳ, ἀποξηρανθῇ. [30] ἐξιέναι δὲ τὸ ἔγχυμα, τὸ μὲν ἔσθεν, ἐς ἑτερόλυ, τὸ δὲ ἐς ἑτερόλυ, ἔσθεν. [31] ἐπὶ δὲ τὸ πῦον λεπτὸν, οἷον ὕδωρ, ἢ, καὶ γλίχρον τῷ δακτύλῳ ψαυόμενον, ' καὶ ὀλίγον, [32] ἐνθέναι μετὸν κοιλοτέρνον κοῖλον. [33] ἐπὶ δὲ παντὶ παντὶ ξηρανθῇ ἡ κοιλίη, κοπτόμενον δὲ μετὸ μικρὸν ξυμφύειν τὸ ἕλκος, ἐς ὃν ἐξέλθῃς τὸ μετόν. [34] σημήιον δὲ, ἢν μέλλῃ σωθήσεσθαι, ''ἢν μὲν τὸ πῦον ἢ λευκὸν καὶ καθαρὸν, καὶ ἶνες αἵματος ἐνεῶσιν, ὡς τὰ πολλὰ ὑγιὴς γίνεται. [35] ἢν δὲ οἷον λεκιθοειδὲς ἐπέρρυῃ τῇ πρώτῃ, ἢ τῇ ὑστεραίῃ ἐπέρρυῃ παχὺ, ὑπόχλωρον, ὄζον, ἀποθνήσκουσιν, ἐπειδὰν σαπρὸν τὸ πῦον. 113 inter costas [21] per novaculam primum cutem, [22] deinde scalpello acuto, [23] quod panniculo sit obligatum, ita ut summa ipsius pars, ad unguis magni digiti mensuram expedita restet, quam intromittas. [24] Postea emisso pure quantum visum ' fuerit, [25] vulnus linamento ex lino crudo, alligato foras propendente filo, concludito: [26] & quotidie semel pus educito: [27] postquam autem decimus affuerit dies, omni pure emisso linamentum ex linteo indito. [28] Deinde vinum & oleum tepefacta per fistulam infundito, [29] ne pulmo à pure humectari solitus derepente reficcetur. [30] Emittendum autem est id quod mane infusum est, ad vesperam: quod vespera, mane. [31] ' Ubi vero pus tenue velut aqua fuerit, & ad digiti contactum viscosum ac modicum, [32] penicillum stanneum cavum indito. [33] Postquam autem omnino venter reficcatus fuerit, paulatim linamentum præsectum minuito, donec ulcus coalescat, & ipsum penitus eximas. [34] Signum autem an evasurus sit habes: si pus album ac purum fuerit, & fibræ sanguinis insint, plerunque sanus fit. [35] Si vero prima die profluat lutei ovi ' speciem habens, aut secunda die defluat crassum, cum virore subpallidum, fœtens, moriuntur ubi pus effluxit.

151 114 115 116 315 117 320

XLVI. Ἑτέρη [νοῦσος.] [2] ''Ὁταν πολυμῶ, [3] ' τότε τὸ σίαλον παχὺ, ὑπόχλωρον, γλυκὺ βήσσεται [4] καὶ βρυγμὸς, [5] καὶ ὀδυνὴ ἐς τὸ στέρνον καὶ ἐς τὸ μετάφρενον. [6] καὶ συρίζει ἐν τῇ φάρυγξι λεπτὸν. [7] καὶ ἡ φάρυγξ

XLVI. Alius morbus. [2] Quum quis ex pulmonis affectu tabescit, [3] is salivam crassam, cum virore subpallidam, dulcem, tussiendo rejicit, [4] & stridor [5] ac dolor ad pectus & ad dorsum fit, [6] & in faucibus tenuis sibilus auditur, [7] & fauces siccæ

ρυγξ ξηρὴ γένεται. [8] "ϗ τὰ κύλα ἐρυθρά. [10] ϗ βαρεῖα φωνή. [10] καὶ οἱ πόδες οἰδίσκονται. [11] καὶ οἱ ὄνυχες ἐλκοῦνται, καὶ καμπυλοῦνται τὰ ἄνω, ϗ μινύθ. [12] "ϗ μυσάττεται τὸ σίαλον, ἐπὴν ἀποχρεμψάμενος ἔχῃ ἐν τῷ στόματι. [13] ϗ ῥήγνυται τὰς ὄρχεις καὶ μεσονυκτίς μάλιστα. [14] ῥήγνυται δὲ τὰ ἄλλοτε χρόνου. [15] ϗ λαμβάνει μᾶλλον γυναῖκας νεωτέρους ἢ πρεσβυτέρους. [16] "τάχα, ἢν μὲν εἰ τρίχες ἤδη ὦσι τῆς κεφαλῆς ῥέουσι, ϗ ψιλώταται ἤδη αἱ κεφαλαὶ ὡς ἐπὶ νόσῳ, [17] ϗ πλύονται ἐπ' ἄνθρακας βαρὺ ὄζοντα σίαλον, [18] φάναι αὐτὸν ἀποθανεῖσθαι ἐντὸς ὀλίγου χρόνου. [19] τὸ δὲ κτεῖνον ἔσεσθαι ἀμφίρροιον. [20] ἐπὴν δὲ ἤδη τὸ πῦον, τὸ σφὶν τὴν κεφαλὴν σήπῃ, τάχιστα ἐπὶ τοῖσιν ἄνθρωξι. [21] ϗ ξυνθερμαινόμενον ὁ ἐγκέφαλος, ῥεῖ ἄλμυρον, [22] "ἡ κινεῖ τὴν κοιλίην. [23] σημήιον δὲ τούτου, ῥέοντος ἐκ τῆς κεφαλῆς τρίχας. [24] "τοῦτον μὲν ἰήσασθαι, ὅταν ὅτου ἔχῃ. [25] ἢν δὲ κεφαλῆς ἐπιτύχῃς τῇ νόσῳ, φάκιον ὀξὺς πιεῖν. [26] εἶτα, ἁλφίτων μίνυν ἡμέρην, ἐλλέβορον δραχμὴν κεκριμένου, [27] ὅκως τὴν κάτω κοιλίην μὴ κινήσῃ. [28] ὦ, ἐπὴν ἐς στόμα τῆς νυκτὸς αὐτῷ φοιτᾷ ἅλμη, [29] σφὶν τὰς ῥῖνας αὐτῷ σφόδρα φάρμακα πυκνότερα. [30] ἢν δὲ μὴ ῥέῃ, σφόδρα ἁλφιτέων μὲν πλέον ὦ δὲ χρόνου, καὶ ὀλίγος ἅπαξ, [31] σφασσίσκοντα ἐλλέβορον, ὅσον τοῖσι δακτύλοισι δύο ἅρας, ἐν οἴνου γλυκέος κεκριμένου. [32] φάκιον δὲ αὐτίκα διδοὺς ἐπιπίνειν. [33] φάρμακα δὲ ὡς ἐλάχιστα πιέτω, [34] ἢν μὴ αὐτῷ οἱ πυρετοὶ ὀξύτεροι ἐπιλαμβάνωσι, [35] "τὴν ῥίζαν

[8] sunt, [8] & oculorum cavitates rubicundæ, [9] & vox gravis, [10] & pedes intumescunt, [11] & ungues contrahuntur, & supernæ partes attenuantur ac imminuuntur, [12] & salivam abominatur ubi exscreaturus ipsam in ore habet, [13] & tussit mane maxime & circa mediam noctem, [14] imo etiam aliis temporibus. [15] Et corripit magis hic morbus mulierculam quam vetulam. [16] Huic si jam pili de capite defluant, & nudum sit caput, velut ex morbo: [17] & si prunis insputi saliva graveolens fit, [18] intra breve tempus ipsum moriturum esse pronuncia. [19] id vero quod occidet, alvi profluvium fore. [20] Ubi enim jam pus circa cor putruerit, nidorosum odorem prunis injectum de se præbet: [21] & cerebrum concalescens salsuginosum humorem effundit, [22] qui alvum movet. [23] Hujus autem signum est, quod capilli ex capite defluunt. [24] Hunc ubi ita habuerit ne curato. [25] Si vero à principio morbus obtigerit, lenticulæ decoctum bibendum dato. [26] Deinde interposita una die, veratrum dato temperatum, [27] ut ne alvum infernam moveat. [28] Et quum noctu ad os salsuginosus humor ipsi influit, [29] medicamenta ipsi frequentiora ad nares appone. [30] Si vero non fluit, appone quidem, sed rarius, & mense semel, [31] ita ut insuper veratrum bibendum des, quantum duobus digitis comprehendi potest, in vino dulci temperato. [32] Statim vero lenticulæ decoctum inde bibendum dato. [33] At medicamenta quam paucissima bibat, [34] si non febres acutiores ipsum corripiant. [35] Radicem

ρίζαν τῷ λύκῳ καὶ ℈ ἑλλεβόρου λείχειν· 36 οὐ μέλιτι δὲ ὄ. ὅτῳ γὰρ ἥκιστα τῷ κοιλίᾳ κινήσει. 37 ὧν ἢ τροφὴ ἐξηυνήσῃ οὐ τῇ κάτω κοιλίᾳ, ἀφ' ἧς μὴ κλύσαι σκεύνα, ἐς ὃ κάγκανον συμμίσγει. 38 ὧν δὲ μήθ' ἅτερα πώσηται, γάλακτι ὄνειον ἐφθῷ κάθηρον· 39 φάρμακον δὲ μὴ δίδου κατωτερικόν. 40 ὧν δὲ πρὶν ἑλλέβορον, χλιαίνω ἐμέτῳ, 41 αὐτὰ τὰ φακία ἐμείτω. 42 σιπίοισι ἢ χρέα, ἧν μὲν οἱ πυρετοὶ ὀξέες ἔχωσι, 43 κρέασι μηλείοισιν ἑφθοῖσι, καὶ ὀρνιθείοισι, καὶ κλοκιώθη, καὶ τούτλοισι. 44 ζωμὸν δὲ μὴ ῥοφείτω. 45 μηδὲ βάπτεσθω. 46 ἰχθύσι δὲ χρήσθω, σκορπίοισι καὶ σελάχεσιν ἑφθοῖσι. 47 θερμὸν δὲ μηδὲν ἐσθίτω, 48 μηδὲ λαίθω, ἧν ὁ πυρετὸς ἔχῃ πολύς. 49 μηδὲ λαχάνοισι δριμέσι χρήσθω, ὅπη μὴ θυμβρίῃ ἢ ὀριγάνῳ. 50 οἶνον ἢ λευκὸν πινέτω. 51 ἧν δὲ ἄπυρος ᾖ, θέρμη δὲ λαμβάνωσιν ἄλλοτε ἐς ἄλλοτε, 52 ἐσθίτω ἰχθῦς ὡς λεπίστους καὶ ποτίστους, 53 καὶ λιπαροῦ καὶ γλυκέος, 54 καὶ ἁλμυροῦ ὡς μάλιστα, 55 καὶ περιπάτοισι χρήσθω, μήτε ἐν ἀνέμῳ, μήτε ἐν ἡλίῳ. 56 καὶ ἐμείτω ἀπὸ τῶν σιπίων, ὅταν οἱ δοκέῃ καιρὸς εἶναι. 57 καὶ λαύτω χλιαρῷ, πολλῷ τῆς κεφαλῆς. 58 σιπίων δὲ ἄρτος ἀμείνων, ὅστις μὴ μαζοφάγοισι εἰσί. 59 τούτοισι ἢ ἀμφοτέροις συμμισγέτω.

dicem dracontii albam, & veratri delingat, 36 sed non ex melle. Sic enim minime alvum movebit. 37 Si vero tormen in alvo inferna oboriatur, primum per clysterem illud infusum immittito, in quod coccus Cnidius ammiscetur. 38 Quod si neque sic sedetur, lacte asinino 345 cocto purgato, 39 pharmacum autem nullum deorsum purgans dato. 40 Si vero ante medicamentum, præpotato veratro bilem vomat, 41 ab ipso lenticulæ decocto accepto vomat. 42 Cibis autem utatur, si febres acutæ tenuerint, 43 carnibus ovillis coctis, & volucrium, & cucurbita, & beta. 44 Jusculum autem ne sorbeat, 45 neque ad intinctus utatur. 45 Piscibus utatur scorpiis, & cartilaginei generis coctis. 47 Calidum vero 350 nihil edat, 48 neque lavet, si febris multa teneat. 49 Neque oleribus acribus utatur, præterquam satureja, aut origano. 50 Vinum bibat album. 51 Si vero sine febre sit, calores autem alias atque alias corripiant, 52 pisces edat optimos ac pinguissimos: 53 & pinguia, & dulcia, 54 & quam maxime salsa. 55 Et deambulationibus utatur, neque in vento, neque in sole. 56 Et à cibis vomat, ubi tempestivum visum fuerit. 57 Et calida lavet, capite excepto. 58 Ex cibis fru- 355 mentaceis præstat panis, his qui non mazam edere soliti sunt: 59 mazam vero edere solitis, utraque dato.

XLVII. Ἕτερη νοῦσος, ἥτις καλέεται φθόη. 2 Βὴξ ἔχει, καὶ τὸ πτύσμα πολὺ καὶ ὑγρόν· 3 καὶ ἐνίοτε ῥηϊδίως ἀφίσταται· 4 καὶ τὸ πῦον οἷον χάλαζα, 5 καὶ διατελέοντα ἐν τοῖς δεκτύλοισι, σκληρὸν καὶ κάκοδμον γίνεται.

XLVII. Alius morbus, appellatus Tabes. 2 Tussis vexat, & sputum multum ac liquidum, 3 & quandoque facile tussiendo rejicitur 4 etiam pus, veluti grando: 5 quod dum digitis con- III

ται. 6 ἡ δὲ φωνὴ τραχεῖα καὶ αὐώδης. 7 καὶ οἱ πυρετοὶ δὲ λαμβάνουσι. 8 ἔρεμα δὲ σύνιστε ἄλλως τε καὶ ἀσθενής. 9 τοῦτον χρὴ ἐλλέβορον πιπίσκειν καὶ φάκιον. 10 καὶ σιτίζειν ὡς μάλιστα, 11 ἀπεχόμενον τῶν δερμάτων, καὶ κρεῶν βοείων, καὶ χοιρείων, καὶ οἰείων. 12 καὶ γυμνάζεσθαι ὀλίγα καὶ περιπατεῖν. 13 καὶ ἀπὸ σιτίων ἐμέτοισι χρῆσθαι. 14 καὶ λαγνείης ἀπέχεσθαι. 15 αὕτη ἡ νοῦσος γίνεται ἐπὶ ἔτεα ἑπτὰ καὶ ἐνιαυτόν. 16 ἔτος, ἢν ἐξ ἀρχῆς θεραπεύηται, ὑγιὴς γίνεται.

XLIX. Ἄλλη νοῦσος. 2 Ἢν ἀφθήσῃ ἡ σύριγξ τῶν παλάμων, 3 πυρετὸς ἴσχει βληχρός· 4 καὶ ὀδύνη μέσον τὸ στῆθος· 5 καὶ τὸ σπλάγχνον κνησμός· 6 καὶ ἡ φωνὴ βραγχώδης. 7 ἐς τὸ σίαλον ὑγρὸν καὶ λεπτὸν πλύει· 8 ἐνίοτε δὲ παχὺ καὶ οἷον πλυσύνης χυλόν. 9 καὶ ἐν τῷ στόματι ὀδμὴ οἵη ἐξήνεται βαρεῖα, οἷον ἀπὸ ἰχθύων ὠμῶν. 10 καὶ ἄλλοτε καὶ ἄλλοτε ἐν τῷ σιάλῳ ἐμφαίνεται σκληρά, οἷον μύκης ἀφ' ἕλκεος. 11 καὶ τὰ ἄνω λεπίνουσι, μάλιστα δὲ ἅπαντα. 12 καὶ οἱ κύκλοι τὸ πρόσωπον ἐρυθριῶσι. 13 καὶ οἱ ὄνυχες τοῦ χρόνου ἕλκουσι, καὶ ξηροὶ καὶ χλωροὶ γίνονται. 14 τελευτᾷ δὲ αὐτίκα, ἢν μὴ θεραπεύηται, 15 αἷμα πίνων καὶ πῦον. 16 ἔπειτα καὶ πυρετοὶ ἰσχυροὶ ἐπιγινόμενοι αὐτὸν ἐκτείνουσιν. 17 ἢν δὲ θεραπεύηται, ἐκφυγάς ἐκ ταύτης τῆς φύσιος. 18 θεραπεύειν δὲ χρὴ, φάκια πιπίσκοντα ἐμέειν. 19 ἢν δέ σοι καιρὸς δοκῇ εἶναι, ἐλλέβορον πίνειν. 20 ἢν μὲν δυνατὸς ἔνι ὁ ἄνθρωπος, αὐτόθι· 21 ἢν δὲ μή, ἡμιλίτρῳ τῷ φακίῳ

teritur, durum & male olens est. 6 At vox pura est & doloris exors, 7 & febres non corripiunt, 8 verum calor quandoque alias atque alias, atque hic debilis. 9 Huic veratrum bibendum est, & lenticulæ decoctum, 10 & large cibus sumendus, 11 ita ut abstineat ab acribus, & carnibus bubulis ac porcinis & ovillis. 12 Exerceatur modice & deambulet, 13 & à cibis vomitu utatur: 14 à venere abstineat. 15 Hic morbus per annos septem aut novem durat. 16 Quod si ab initio æger curatus fuerit, sanus evadit.

XLIX. Alius morbus. 2 Si ex fervido ulcere, aphtha appellato, pulmonis fistula laborarit, 3 febris debilis tenet, 4 & dolor medium pectus, 5 pruritus corporis adest, 6 & vox raucosa, 7 & salivam liquidam ac tenuem spuit: 8 quandoque etiam crassam, velut ptisanę succum. 9 Et in ore odor oboritur ipsi gravis, velut à piscibus crudis, 10 & alias atque alias in saliva apparent dura, velut fungus ab ulcere: 11 & supernæ partes attenuantur, atque adeo homo totus: 12 & circuli facici rubescunt, 13 & progressu temporis ungues contrahuntur, & aridi ac cum virore pallidi fiunt. 14 Moritur autem statim, si non curatus fuerit, 15 sanguinem ac pus spuens: 16 postea etiam febres vehementes accedentes ipsum perimunt. 17 Si vero curetur, effugit ex hac tabe. 18 Curare porro oportet, ut lenticulæ decocto poto vomat. 19 Quod si tempestivum esse visum fuerit, veratrum bibat, 20 siquidem potens fuerit homo, per se: 21 sin minus, dimidium potionis ad lenticulæ deco-

φακίων ἥμισυ πόσιος, [22] ἀμελέτητον δὲ πεμπτὴν ἢ δὲ ἕκτη πότῃ. [23] τὴν δὲ κοίτην κοιλίην μὴ κινέειν φαρμάκων, [24] ἢν μὴ οἱ πυρετοὶ λαμβάνωσιν ἰσχυροί. [25] ἢν δὲ μὴ λαμβάνωσι, γάλακτι ὄνου ὑποκαθαίρειν. [26] ἢν δὲ ἀσθενέωσι ὥστε πίνειν, ὑποκλύσαι. [27] ἢν δὲ πλέον ᾖ κεφαλή. [28] καὶ, ἢν μὲν τὸ σίαλον ἐς τὸ στόμα ᾖ πολὺν ἐπάλμυρον. [29] ὅκως δὲ τὰς ῥῖνας ἀποδέηται ὁ ἰητρὸς μὴ ἄξῃ. [30] ἢν δὲ μὴ ᾖ τὸ ῥεῦμα ἐς τὸ στόμα, μὴ προσβιβάζεσθαι τὸ κεφαλή. [31] ἐπὰν δὲ τὸ σίαλον δυσώδες ᾖ, τὰς μεταξὺ τῶν φακίων ἐγχεῖν ἐς τὸν πολύμυα φάρμακον. [32] μίαν δὲ ἀμελήσαι, ἐπὰν ἔχῃς, ἡμέρην, θυμιᾶν. [33] σιτίοισι δὲ χρῆσθαι, κρέασι μηλείοισι καὶ ὀρνιθείοισι, καὶ ἰχθύσι σελαχέσι, καὶ σκορπίοισιν ἑφθοῖσι. [34] ἀμὰ τετάρτῃ ἡμέρῃ τὰ ἕλκεα ἐωθέτω ὡς ἄριστον καὶ πιότατον. [35] καὶ ἀρίστου μὲν μάζαν. [36] δειπνέετω δὲ τούτῃ συμμίσγων καὶ ἄρτον. [37] καὶ μήτε ῥοφανέτω μηδὲν, μήτε κυκεῶνα πινέτω, ἢν ἐωθὲν δυνατὸς ᾖ. [38] τὸ δὲ ὀξὺ ἀπέχου καὶ ἐωθὲν σησάμου, οὐδὲ ὄψου, καὶ πυρῶν, καὶ κρομύου, καὶ αὐχμοῦ. [39] σιλφίῳ δὲ μηδὲν χρῆσθαι, μηδὲ πνὶ ἄλλῳ λαχάνῳ ὀξυμελεῖ· ὀπὸ μὲν ὀξυγάνου, ἢ θύμου, ἢ πηγάνου. [40] περιπάτοισι δὲ χρῆσθαι καὶ πρὸς ὄψον καὶ μὴ πρὸ τοῦ σίτου, φυλασσόμενον τὸν αὐχμὸν καὶ τὸν ἥλιον. [41] ἀφροδισίων [δὲ] ἀπέχεσθαι καὶ ἀφροδισίων. [42] λούεσθαι δὲ χλιαρῶν, πλὴν τῆς κεφαλῆς. [43] τούτῳ δὲ ὡς ἀμφὶ τελείῃσι χρόνοις.

decoctum ammiſceto, [22] ita ut in quinta aut ſexta potione deſinat. [23] At ventrem infernum medicamento ne moveas, [24] ſi non febres fortes corripuerint. [25] Si vero non corripuerint, lacte aſinino ſubtus purgato. [26] Quod ſi debilis ſit, ut bibere non poſſit, per clyſterem infundito. [27] Minus autem caput moveas: [28] & ſiquidem ſaliva ad os prodierit multa ac ſalſuginoſa, [29] ad nares apponito quid, quod bilem non ducat. [30] Si vero fluxio ad os non fiat, nihil capiti adhibeto: [31] ubi autem ſaliva graveolens fuerit, interpoſitis inter lenticulæ decocti uſum diebus, medicamentum in pulmonem infundito, [32] & interpoſita una die ſuffito. [33] Cibis utatur carnibus ovillis & volucrum, & piſcibus cartilaginei generis, & ſcorpiis coctis. [34] Quarto vero quoque die ſalſamentum edat optimum ac pinguiſſimum, [35] & in prandio mazam ſumat, [36] in cœna vero etiam panem ad hanc addat, [37] & nihil ſorbeat, neq; cyceonem bibat, ſi edere poterit. [38] Porro obſonia condiat ac edat ſeſamo pro tritico, & coriandro ac anetho. [39] Silphio autem ne utatur, neque alio quopiam olere acri, præterquam origano, aut thymo, aut ruta. [40] Deambulationibus autem utatur ante & poſt cibum, vitans ventum & ſolem. [41] Ab ebrictatibus & re venerea abſtineat. [42] Lavet tepida, excepto capite, [43] quod quam rariſſime lavari debet.

XLIX. Φθίσις νωπὰς. [2] Ἡ νωπὰς φθίσις ἀπὸ μυελοῦ γίνεται. [3] λαμβάνει δὲ μάλιστα νεογάμους, καὶ φιλολάγνους. [4] γίνονται δὲ ἄπυροι. [5] ἐὰν

XLIX. Tabes dorſalis. [2] Dorſalis tabes à medulla fit. [3] Corripit autem maxime recentes ſponſos, & veneri deditos. [4] Sunt autem ſine febre, [5] & bene cibum

ἐσθίῃ ἀγαθοί. [6] καὶ πήσονται. [7] καὶ, ἂν ἐρωτᾷς αὐτὸν, φήσει οἱ ἀνωθεν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς "κατὰ τὸν ῥάχιν κατέρχεσθαι δεκὴν οἷον μύρμηκας. [8] καὶ, ἐπὶ τὸ ἀφρὸν, ἢ ἀποπατέῃ, ὑπερέρχεται οἱ ὑγρὸς πολὺς καὶ ὑγρός. [9] " καὶ γλυκὺ σπέρμα ἐγγίνεται. [10] καὶ ἐνυπνιάσαι, καὶ συγγενόμενος γυναικὶ, καὶ μή. [11] καὶ, ὅταν ὁδοιπορήσῃ ' ἢ ἀφίκηται, ἄλλως τε " καὶ ὑπὸ ἵππου, ἕδρωμά μιν καὶ ἀσθένειαν λαμβάνει, [12] καὶ τῆς κεφαλῆς βάρος, [13] καὶ τὰ ὦτα ἠχεῖ. [14] τοῦτον δὲ τὸν χρόνον, ὅταν ἐπιλάβωσιν πυρετοὶ ἰσχυροὶ, " ἀπόλλυται ὑπολιπυρίῃ. [15] ὅταν ἔτεος ἔχῃ, ἢν ἐξ ἀρχῆς μεταχειρίσῃ, [16] πυρέσσας αὐτὸν ὅλον, φάρμακον δοῦναι πίνειν αὖθις. [17] καὶ μετὰ τοῦτο τὸν κεφαλὸν καθήρασθαι. [18] μετὰ δὲ, πίσιν κριθῆς. [19] ἐγχρίεσθαι δὲ βέλτιστα μάλιστα τῷ ἥρι. [20] καὶ μετὰ πίσιν ὄρρον ἢ γάλα ὄνειον. [21] βόειον δὲ γάλα διδόναι ' πίειν τεσσαράκοντα ἡμέρας. [22] ἐς ἑσπέρην δὲ, ἕως ἂν γαλακτοποτέῃ, χόνδρον διδόναι φορεῖν· σιτίων δὲ ἀπέχεσθαι. [23] ἐπὶν δὲ παύηται γαλακτοποτέων, σιτίοισι μετρίοισιν αὐτὸν μαλθακοῖσιν, ἐξ ὀλίγου ἐπιδιδόντα, [24] καὶ πανυχίην ὡς μάλιστα. [25] καὶ σίτου τὸ μέλιτος ἀπέχεσθαι, [26] καὶ ἀφροδισίων, [27] καὶ πολυπονέων, [28] ὅπου μὴ περιπάτοισι, [29] φυλασσόμενον τὰ ψύχεα, καὶ τὸν ἥλιον. [30] λέγω δὲ χλιαρῶν.

L. Πολύμυον νοῦσος. [2] Τὸ σίαλον πολὺ ' καὶ λιγνυώδες βήσσει. [3] καὶ ἡ χροιὴ μέλαινα καὶ ὑποσυβαλέη.

bum capiunt, [6] ac consumuntur. [7] Et si interroges ita affectum, dicet sibi superne de capite in spinam velut formicas descendere videri: [8] & ubi mingit, aut ventrem exonerat, prodit ipsi genitale semen multum ac liquidum, [9] & genitura in utero non manet, [10] & in somnis semen profundit, sive dormiat cum uxore, sive non. [11] Et quum iter fecerit aut cucurrerit, tum alias, tum ad acclivem locum, anhelatio ac debilitas ipsum corripit, [12] & capitis gravitas, [13] & aures sonant. [14] Hunc temporis progressu ubi febres fortes ipsum corripuerint, perdunt febres lipyriæ. [15] Quum ita habuerit, si ab initio curandum susceperis, [16] fomento per totum corpus adhibito, medicamentum sursum purgans bibendum ipsi dato, [17] & postea caput purgato. [18] Deinde deorsum purgans exhibeto. [19] Optandum autem fuerit ut vere hanc curationem aggrediamur. [20] Postea vero serum aut lac asininum bibendum dato. [21] Cæterum bubulum lac per quadraginta dies bibendum præbeto. [22] Ad vesperam vero quandiu lac potat, alicam sorbendam dato. A cibis autem abstineat. [23] Postquam vero lac bibere cessarit, cibis mollibus ipsum resicito, ex modico initium sumens, [24] & quam maxime crassum ac pinguem facere studeto. [25] Per annum ab ebrietatibus, [26] & venere, [27] & laboribus abstineat, [28] exceptis deambulationibus, [29] in quibus vitet frigus & solem. [30] Tepida autem lavet.

L. Pulmonis morbus. [2] Saliva crassa ac fuliginosa tussi rejicitur, [3] & color niger, ac subturgidus

λέη. 4 καὶ ὀδυνᾶται λεπταὶ ὑπὸ τὸ στῆθος καὶ ὑπὸ τοὺς ὠμοπλάτας. 5 καὶ δυσθανέες γίνονται. 6 ὅσον οὐ[136] ἐπικίνδυνος ἔστιν ἕτερος ἕτερος. 7 καὶ ἀκφυγαίνουσι πολίονες. 8 τοῦτον χρὴ ἑλλέβορον πιπίσκειν, καὶ αὐτὸν, καὶ τοῖσι φακίοισι μίσγοντα. 9 καὶ ἐγχέειν ἐς τὸ πλεύμονα, 10 καὶ ζυμοῦν, 11 καὶ διδόναι ἀπεχόμενον κρεῶν βοείων, 11 καὶ οἰείων, καὶ χοιρείων, καὶ λαγόνων δελφείων, ὅπη μὴ ὀλιγόνων ἡ ὑμένων. 12 καὶ περιπατοῦσι χρήσθω. 13 11 ἐξ ὕπνου δὲ περὶς[137] ἑωυτὸν ὀδοιπορίην νῆσιν. 14 ἔπειτα πίνειν τὸ φύλλον ἐπ' οἴνου ἐπιπάσσοντα κεκριμμένον. 15 τὸ δὲ λοιπὸν σιτίοισι χρῆσθαι τοῖσιν ἁρμμένοισιν.

LI. Ἀρτηρίη τρωθεῖσα. 2 Ἢν τρωθῇ ἡ ἀρτηρίη, 3 βήξ ἔχει, 4 καὶ αἷμα βήσσεται, 5 καὶ λυπέεται ἡ φάρυγξ πιμπλαμένη ἐν αἵματος, 6 καὶ ἐκβάλλει ὀρόμους. 7 καὶ ὀδυνᾶται γίνεται καὶ ἐν στήθεσι ἐς τὸ μετάφρενον ὀξέη. 8 καὶ τὸ σίαλον γλίχρεον καὶ πολύ. 9 καὶ ἡ φάρυγξ ξηρή. 10 καὶ πυρετὸς καὶ ῥῖγος ἐπι-
45 λαμβάνει. 11 καὶ κέχρηται ἡ φάρυγξ,[139] οἷον ὑπὸ λυσσητῶν. 12 ἐς τε μὲν πεντεκαίδεκα ἡμέρας πάσχει τοιαῦτα. 13 μετὰ δὲ πύον πλύει, 14 καὶ οἷα ἕλ-[140]κεα κρότωνες, 15 καὶ αὖθις βήξ, 16 καὶ ἐρράγη οἱ τὸ αἷμα, 17 καὶ μετὰ τὸ πῦον παχύτερον πλύει. 18 καὶ ὁ πυρετὸς ἰσχυρότερος γίνεται, 19 καὶ τελευτᾷ ἐς πλεύμονα. 20 11 καὶ κα-[141]λέεται ῥηγμὰ πὰ πλεύμονος. 21 ἢν δὲ μὴ τὸ τρωθὲν αἷμα μὴ πύον πῦον, 22 πωστὶ μὲν χρὴ πολλὰ πωλεῖσθαι καὶ γυμνάσιον, 23 καὶ ἐπὶ
153 ὄχημα ἀναβαίνειν, 24 σιτία δ' ἀπέχεσθαι καὶ ἁλμυρέων, 11 καὶ λιπα-[142]ρῶν, καὶ πόνων, καὶ λαγόνων δελφείων. 25 καὶ, ἐπὴν αὐτὸς ἑωυτὸν δοκέῃ

turgidus est: 4 & dolores te-[55]nues sub pectus & sub scapulas fiunt: 5 & ulcera ipsis ægre sanescunt. 6 Minus tamen periculosus est hic morbus superiore, 7 & plures evadunt. 8 Hunc veratrum bibere oportet, & per se, & lenticulæ decocto ammixtum. 9 Infundere etiam in pulmonem oportet [10] ac suffitum facere. [11] Cibis quoque large utatur, abstinendo à carnibus bubulis, ovillis, & porcinis, & [60]ab acribus, præterquam origano, aut satureia. [12] Utatur deambulationibus. [13] Mane vero jejunus ad acclivem locum iter faciat. [14] Deinde folia condimentaria hortensia bibat in vinum temperatum insperså: [15] deinde vero cibis relatis utatur.

LI. Arteria vulnerata. [2] Si vulnerata fuerit arteria, [3] tussis habet, [4] & sanguinem tussiendo rejicit, [5] & fauces sanguine latenter implentur, [6] & grumos ejicit, [7] & dolor fit acutus ex pectore ad dorsum, [8] & saliva [65]viscosa ac multa, [9] & fauces ficcæ, [10] & febris ac rigor corripit, [11] & strident fauces velut à pinguedine, [12] atque hæc ad quin-
decim dies patitur. [13] Postea vero pus spuit, [14] & velut ulceris ricinos, bronchia in pulmone cartilaginosa, [15] & rursus tussit, [16] & sane sanguis erumpit, [17] & postea pus crassius spuit, [18] & febris fortior fit, [19] & in pulmonem desinit, [20] & vocatur ruptio pulmonis. [21] At si post primum sanguinem pus non spuat, [22] à [70]laboribus ac exercitiis quiescere oportet, [23] & vehiculum inscendere, [24] abstinereque à cibis salsis ac pinguibus, & ab oleribus acribus: [25] & postquam ipse seipsum optime corpore affe-

ctum

κέη ἄρεστα ☿ σώμαλα ☉ ἔχῃ, [26] καῦσαι τὰ ἡθεα καὶ τὸ μεταφρενον, ἐν μορίῳ ἑκατέρου. [27] καὶ, ἐὰν τὰ ἕλκεα ὑγιὴς χρόνῳ, [28] σύμμετρον ἄπεχέσθω χαρίζεσθαι, καὶ μὴ ὑπερπίνεσθαι, [29] μηδὲ τῆσι χερσὶ παλαιπωρέειν, [30] μηδὲ ἐπ' ὀχήμασι ὠθεῖσθαι· [31] ἀλλὰ παχυνθῆναι ὠστόν, ὡς μάλιστα, τὸ σῶμα.

LII. [1] Ἀορτρα ☿ πολύμορφα ☉ [143] ἀσθενέα. [2] Ἐπὶ ἀορτρῳ ἀσθῇ ☿ πολύμορφα ☉, [3] τὸ πύσμα λευκὸν πίνει, [4] σύνοτε δὲ αἱματῶδες. [4] ἀφροδίσια τε καὶ πυρετὸς ἔχει, [5] καὶ ὀδύνη τὸ ἦθος, καὶ τὸ μεταφρενον, καὶ τὸ πλάγιον. [6] καὶ, ἐὰν τρέπῃ, βίησε ☿ καὶ πάρυπνα. [7] τοῦτον, ἢν αὖ ὀδύνη ἔχῃ, χλιάσματα προσθετέον, [8] καὶ διδόναι προφαγεῖν κεντάυριον καὶ δαῦκον. [9] καὶ ἐλελισφάκου φύλλα τρίβων, καὶ μέλι καὶ ὄξος ☉ ἐπιχέων, καὶ ὕδωρ δι- [10] δόναι κυαθροφαγεῖν. [10] ☾ πλησάσθω χυλὸν προφαγέτω, [11] καὶ ἐπιπινέτω οἶνον ὑδαρέα. [12] ἐπὶν δὲ ἐξ ὀδύνης παύσῃ ☿, ἐλελίσφακον κόψας καὶ σήσας, καὶ ὑσσωπον, καὶ ἐρύσιμον λεῖα, καὶ ἀλφίτου, ἴσον ἑκάστου, [13] ταῦτ' ἐπιβαλὼν ἐπὶ οἶνον κεκραμμένον, διδόναι πίνειν νήστει. [14] καὶ, ἐὰν μὴ νῆστις ᾖ, διδόναι σὺν ῥαφάνῳ ἔτνος ἄναλτον. [15] ἐὰν ᾖ ῥάλπος ᾖ, σιτίοισι λαχανώδεσι ὡς μάλιστα κατέτοισιν, ἀνάλτοισι, καὶ ἀπύροισιν, [16] ἐὰν ᾖ ἐπὶ κεφαλὴν ἔχῃ τὸ σῶμα, καὶ τὸ ἦθος, καὶ τὸ νῶτον.

[17] Ἢν ᾖ ἀμφότερα σπασθῶσι, [18] βῆξ ἔχει ☿ καὶ τὸ πτύαλον πίνει ☿ παχὺ ☾ λευκόν. [19] καὶ ὀδυνᾶται ὀξέως ἔχει ἐς τὸ ἦθος ☉, καὶ ὑπὸ τὰς ὠμοπλάτας, ☾ τὸ πλάγιον. [20] ☾ κῶμα ἔχει, [21] καὶ καταπίπτει φόβοι. [22] ☾ [145] ξυσμὸν ἔχει. [23] καὶ οὐκ ἀνέχει ☿, ὥστε κατή-

ctum esse putat, [26] pectus ad dorsum inurito, ex parte utrunque [27] & postquam ulcera sana fuerint, [28] per annum abstineat ab ebrietate, & ne nimium impleatur, [29] neque manibus laboret, [30] neque vehiculum inscendat, [31] sed studeat ut corpus quam maxime crassum efficiat.

LII. Articuli pulmonis convulsi. [2] Quum articuli pulmonis fuerint convulsi, [3] sputum spuit album, quandoque vero cruenta, [4] & desipit, & febris tenet, [5] & dolor pectus, dorsum, ac latus: [6] & si se vertat, tussit & sternutat. [7] Huic qua parte dolor fuerit, calefactoria apponito: [8] & centaurium, & daucum, [9] & salviæ folia trita, melle & aceto affuso, præsorbenda dato, & aquam insuper sorbendam. [10] Et ptisanæ succum præsorbeat, [11] & vinum aquosum insuper bibat. [12] Postquam vero dolor sedatus fuerit, salviam tusam ac cribratam, & hypericum, & polentam, singula paribus portionibus, [13] in vinum temperatum conjecta, jejuno bibenda præbeto. [14] At si jejunus non sit, leguminis fresi decoctum sine sale sorbendum dato. [15] Si vero calor fuerit, cibis utatur molliſſimis, non salsis, & minime nidorosis: [16] ubi jam probe se habuerit corpus, & in pectore, & in dorso.

[17] At si ambo convulsa fuerint, tussis emergit, & saliva crassa ac alba apparet, [19] & dolor acutus adest ad pectus, & sub scapulas, ac latus: [20] & ardor detinet, [21] & rubicundis in tibiis circulis impletur, [22] & pruritum habet, [23] & non sustinet neque sedere, neque jacere, neque

καθήμενον, ὅτε κείμενον, ὅτε ἑστηκώς, [24] ἀλλὰ δυσευμεξ. [25] ὃ- 146
τος τελευτᾷ μάλιστα ἀποθνήσκει. [26] ὃν δὲ τοῦτος ὑποφύγῃ, ἐλπίδες μὲν ἔτι πολλαί, κίνδυνος ἔτι καὶ ἐν τῇ ἑπτάδι. [27] ὃν δὴ καὶ τοῦτος ὑποφύγῃ, ὑγιάζεται. [28] τοῦτον, ὅταν ὅτως ἔχῃ, λούειν πολλῷ θερμῷ δὶς τῆς ἡμέρης. [29] καὶ, ὅταν ἡ ὀδύνη ἔχῃ, χλιαίνειν ἐπιτιθέναι. [30] καὶ διδόναι πίνειν μέλι καὶ ὄξος, [31] φοινίκων δὲ χυλὸν πιπάσσειν, καὶ ἐπιπίνειν οἶνον λευκὸν οἰνώδεα. [32] ὃν δὲ ἐπὶ τὸ λουτρὸν καὶ τὰ χλιαίνειν πονεῖν, καὶ μὴ αὐέχεσθαι, [33] ἐπὶ φέρειν αὐτοῦ ῥάκια 147
ἡμιτόνια, καὶ βάπτειν ἐς ὕδωρ ἐπὶ τὰ στήθεα καὶ τὸν νῶτον ἐπιθέναι. [34] καὶ πίνειν διδόναι κηρίον, ἐν ὕδατι ἀποῤῥέχων, ὡς ψυχρότατον. [35] καὶ τὸ χυλὸν ψυχρὸν ἐς ὕδωρ ἐπιπίνειν. [36] καὶ κεῖσθαι ἐπὶ τὸ ψύχος. [37] ταῦτα ποιέειν. [38] ἢν δὲ νόσος γένηται τάδε.

LIII. [1] Ἐρυσίπελας ἐν πλεύμονι. [2] Ἢν ἐρυσίπελας ἐν πλεύ- 148
μονι γένηται, [3] βῆξ ἔχει, καὶ τὸ σίαλον ἀποπτύει πολὺ καὶ ὑγρὸν, οἷον ἀπὸ βρόγχου· ἔστι δ' ὅτε καὶ αἱματώδες. [4] καὶ ὀδύνη ἴσχει τὸ μεταφρενον, καὶ τὰς κενεῶνας, καὶ τὰς λαπάρας. [5] καὶ τὰ σπλάγχνα μύζει. [6] καὶ ἐμεῖ λάπλον, ἢ οἷον ὄξος. [7] καὶ τοὺς ὀδόντας αἰμώσσει. [8] καὶ πυρετὸς καὶ ῥῖγος καὶ δίψα λαμβάνει. [9] καὶ, ὅταν τι φάγῃ, ἐπὶ τοῖσι σπλάγχνοισι μύζει. [10] καὶ ἐρεύγεται ὀξύ. [11] καὶ ἡ κοιλίη τρίζει. [12] καὶ τὸ σῶμα ναρκᾷ. [13] καὶ, ὅταν ἐμέσῃ, δοκεῖ ῥᾷον εἶναι. [14] ὅταν δὲ μὴ ἐμέσῃ, ἀπὸ ὑσης τῆς ἡμέρης, φρίκη καὶ ὀδύνη ἐγίνεται ἐν τῇ γαστρί. [15] καὶ ἀπὸ τούτου ὑγρὸς χλιαρὸς ῥέων, διεχώρησεν. [16] ἡ δὲ νόσος μάλι-

que stare, [24] sed ægre afficitur, ac viribus deficit. [25] Hic quar- 90
ta die maxime moritur. [26] Si vero hanc effugerit, spes neque sic multa superest. Verum periclitatur & in septima. [27] Quod si & hanc effugiat, sanus evadit. [28] Hunc ubi sic habuerit, multa calida bis in die lavato. [29] Et quum dolor habuerit, calefactoria adhibeto, [30] & mel, & acetum bibendum dato, [31] & ptisanæ succum forbendum, & vinum album vinosum insuper bibendum. [32] Si vero ad balneum & calefactoria affligatur, ipsaque non sustineat, [33] crassi 95
lintei panniculos ipsi adhibeto, quos aqua tinctos in pectus ad dorsum imponas. [34] Et favum mellis aqua frigidissima macerato, aquamque bibendam dato: [35] & frigidum ptisanæ succum, & aqua insuper bibat, [36] & ad frigus decumbat. [37] Hæc facienda sunt. [38] Verum morbus lethalis est.

LIII. Erysipelas in pulmone. [2] Si erysipelas in pulmone fiat, [3] tussis habet, & salivam expuit multam ac liquidam, velut de 100
gutture, non est autem cruenta: [4] & dolor tenet dorsum, & vacuas partes ventris, ac laterum mollitudinem: [5] & viscera fugunt, [6] & vomit pituitam ac velut acetum, [7] & dentes stupescunt, [8] & febris, ac rigor, & sitis corripit: [9] & ubi quid ederit, in visceribus fugit, [10] & acidum eructat, [11] & venter stridet, [12] & corpus torpescit, [13] & ubi vomuerit, melius se habere putat. [14] Quum autem non vomuerit, digressa die tormen & dolor in 105
ventre oboritur, [15] & excrementum alvi liquidum procedit. [16] Hic morbus maxime fit ex ebrie-

μᾶλιστα γένεται ἐκ τῆς θωρήξεως, καὶ ἐκ τῶν κρεοφαγείων, καὶ ἐξ ὕδατος μεταβολῆς. 17 ἴαμα δὲ τῆδε καὶ ἄλλως. 18 τοῦτον φάρμακον πιπίσκειν καὶ τὸν 35 19 καὶ μεταπιπίσκειν γάλα ὄνου, ἢν μὴ ἀπλῶς ὠφελῇ ἡ φύσις. 20 ἢν δὲ ἡ, μὴ καθαίρειν, μήτε χυλοῖσι, μήτε γάλακτι, μήτε ὄρρῳ, 21 ἀλλ', ὅ, τι ὀλίγον ἐπελθὸν πολὺ ἐξάξει. 22 ὑποκλύζειν δὲ τοὺς κοιλίας, καὶ βαλανεύειν ἀποσκήπτουσι, ἢν μὴ ἡ κοιλίη ὑποχωρέῃ, ἐν πάσῃσι τῇσι νούσοισι. 23 καὶ ψυχρολουτέειν ἐν τούτῳ τῷ νόσῳ, καὶ γυμνάζεσθαι, 24 ὅταν οἱ πυρετοὶ ἀνῶσι, καὶ δοκέῃ ἐπιτρέπειν ἔχειν δὲ σώματος. 25 καὶ δὲ ἦρι καὶ 40 μεταπώρῃ ἐμεῖν ἐμποιέειν. 26 σπορόδων δὲ κεφαλὰς καὶ ὀρίγανον, καὶ χμίδα, 27 ὅσον τοῖσι δακτύλοισι ἀθροίζειν, ἐψέειν ἐπὶ χέω δύο κοτύλας οἴνου γλυκέος, καὶ κοτύλιον ὄξεος ὡς ὀξυπότου, καὶ μέλιτος ὅσον τεταρτημόριον. 28 ἐψέειν δὲ, ἕως ἂν ἡ τρίτη μοῖρα λειφθῇ. 29 κἄπειτα γυμνάσας τὸν ἄνθρωπον, καὶ λούσας ὕδατι χλιαρῷ, πίσειν θερμόν. 30 καὶ πιπίσκειν φάκιον, μίλτι καὶ ὄξεος συμμίσγων, ἕως ἂν ἐμπλησθῇ. 31 ἔπειτα ἐμεῖν. 32 καὶ τοῦτο ἡμέρην τοιαύτην, πιὸν ἄλφιτα καὶ ὕδωρ, σκήνησον ἔπειτα· 33 ἐς 45 ἑσπέρην δὲ, τὸν αὐτὸν φαγέτω, καὶ μάζης μικρὸν, καὶ πινέτω οἶνον ὑδαρέα. 34 ἀνὰ δὲ τὸν ἄλλον χρόνον. ἐμείτω τοῖσι φαρμακίοισι ἀπὸ σιτίων. 35 καὶ, ἢν ἀφίσῃ ἡ ὀδύνη ὑπὸ τὰς ὠμοπλάτας, σικύην προσβαλλέτω. καὶ τὰς φλέβας ἀποτύψας τὰς ἐν τῇσι χερσί. 36 σιτίοισι δὲ χρηστοῖς ἀναλίσκουσι, καὶ μὴ λιπαροῖσι, μὴ δὲ πίοσι. 37 δριμέα δὲ καὶ ὀξέα ἐσθιέτω, καὶ ψυχρὰ πινέτω. 38 καὶ περιπάτοισι χρήσθω. 39 τοῦτο

ebrietatibus, & carnium esu, & ex aquæ mutatione. 17 Sed & ex aliis causis emergit. 18 Huic pharmacum deorsum purgans bibendum dato, 19 & lac asininum insuper bibendum, si non natura fuerit splenicus. 20 Si vero splenicus fuerit, ne purges, neque succis, neque lacte, neque sero, 21 sed eo quod modicum ingestum multum educet. 110
22 Per clysteres quoque infusio in alvum fiat, & glandulæ subdantur in omnibus morbis, si alvus non egerat. 23 Adhibendum est & frigidæ lavacrum in hoc morbo, & exercitium, 24 ubi febres remiserint, & corpus leviter se habere visum fuerit. 25 Et vere & autumno vomitus inducatur. 25 At vero allii capita, & origani pugillum, 27 quantum tribus digitis apprehendi potest, duabus heminis vini dulcis affusis, & aceti acerrimi hemina una, & mellis quarta heminæ parte, 28 coquito donec tertia pars reliqua fiat. 29 Deinde ubi hominem exercueris, & aqua tepida laveris, calidum hoc bibendum præbeto. 30 Dato etiam lenticulæ decoctum, melle & aceto ammixtis, donec impleatur. 31 Deinde vomat, 32 & ea die pota polenta & aqua, ita jejunus permaneat. 33 Ad vesperam vero betam edat, & parum de maza, 120 & vinum aquosum bibat. 34 Reliquo vero tempore, à lenticulæ decocto, & à cibis vomat. 35 Et si discesserit dolor sub scapulas, cucurbitam affigito, & venas in manibus pertundito. 36 Cibis porro utatur non salsis, neque pinguibus. 37 Acria autem & acida edat, & frigida omnia. 38 Utatur & deambulationibus. 39 Hæc si fecerit, optima victus ratione

ζα ποιέων ἄριστα αὐ διαπῶτο, καὶ
μὴ πολέσῃσι χρόνε ἡ νέσε γένοι-
154 το. 40 ἔστι δ' ὃς ἐ θανατώδης, ἀλλ'
ἀπογηράσκοντας ἀπολείπει. 41 ἐὰ
δὲ βάλοιο μ νεώτερον ἐόντα θᾶσσον 151
ἀπαλλάξαι τῆς νέσε, 42 καθήρας
αὐτὸν, 43 καῦσον πέ τε σήθεα καὶ
τὰ μεταφρενα.

LIV. Νωπαί. 2 Ῥίγε καὶ
πυρετὸς, 3 καὶ βὴξ, καὶ δύσπνοια
λαμβάνει, 4 καὶ τὸ σίαλον πτύει
χλωρόν· ἔστι δ' ὅτε καὶ ὕφαιμον.
5 καὶ πονέει μάλιστα τὸ μεταφρε-
νον, 6 καὶ τὰς βουβῶνας. 7 καὶ ἡμέ-
5 ρῃ τρίτῃ ἢ τετάρτῃ ἀρξὶ αἱ μα-
τῶδες. 8 καὶ ἀποθνήσκει ἑβδο-
μαίῳ. 9 μ ἐπὶ δὲ τὰς τεσσα- 152
ρεσκαίδεκα ἐκφύγῃ, ὑγιὴς γίνε-
ται. 10 ἐκφυγὼν δ' ἐ μάλα.
11 τέτῳ διδόναι μελίκρητον, αὐα-
ζέσας ἐν καινῇ χύτρῃ ψύχων, σε-
λίνε φλοιὸν ἀποτίλλων ἢ μαράθρε. 12 τέτῳ διδόναι πίνειν καὶ
πτισάνης χυλὸν δὶς τῆς ἡμέρης,
καὶ ἐπιπίνειν οἶνον λευκὸν ὑδα-
ρέα. 13 ᾗ δ' ἂν ὀδυνᾶται ἐπιθάλπειν,
χλιαίνων καὶ λέβητι θερμῷ, 14
ἕως μὲν ὁ πυρετὸς πάλυς ἔχῃ. 15
ἐπὴν δὲ αἱ τεσσαρεσκαίδεκα ἡμέ-
10 ραι παρέλθωσιν, ἀριστίζειν μ τ
κέγχρον, 16 ἐς ἑστέρην ὄρνιθος ἢ κρέα σκυ-
λακίε ἢ ὄρνιθος ἑφθὰ ἐσθίειν, καὶ
ζωμὸν ῥοφεῖν. 17 πίνειν δ' ὡς ἐλα-
χίστοισι χρῆσθαι τὰς ἡμέρας.

LV. Φῦμα ἐν τῷ πλεύμονι.
2 Ἐπὴν φῦμα φύῃ ἐν τῷ πλεύ-
μονι, 3 βὴξ ἔχει καὶ ὀρθοπνοίη, 4
καὶ ὀδυνᾶται ἐς τὸν νῶτον ὀξέη, καὶ ἐς
τὰ πλευρά. 5 καὶ ἕως μὲν τῶν
τεσσαρεσκαίδεκα ἡμερῶν πάσχει.
6 τοῖσι δὲ πλείστοισι τουτέοισι
ἡμέρας μάλιστα φλεγμαίνει τὸ
παθὸν καὶ φύεται. 7 καὶ τῶν κε-

tione usus fuerit, & per plurimum tempus morbus prorogari poterit. 40 Est autem non lethalis, sed consenescentes relinquit. 41 Si vero juniorem aliquem citius à morbo liberare voles, 42 ubi ipsum purgaris, 43 pectus & dorsum inurito.

LIV. Morbus dorsalis. 2 Rigor & febris, 3 & tussis, & spirandi difficultas corripit, 4 & salivam spuit cum virore pallidam, quandoque etiam subcruentam: 5 & dolet maxime dorsum 6 & inguina: 7 & tertia aut quarta die cruentam urinam mingit, 8 & moritur septima die. 9 Si vero quatuordecim dies effugerit, sanus evadit: 10 effugit autem non ita valde. 11 Huic aquam mulsam bibendam dato, in olla nova fervefactam & perfrigeratam, apii aut fœniculi radicis cortice in ipsa macerato. 12 Dato & ptisanæ succum bis in die, & vinum album aquosum insuper bibendum. 13 Qua vero parte dolor constiterit, calefactoria adhibeto, & calida lavato, 14 si non febris multa vexet. 15 Postquam autem quatuordecim dies præterierint, in prandio quidem sumat milium, 16 ad vesperam vero carnes catulinas, aut volucrium, coctas edat: & de jusculo forbeat. 17 Cibis autem quam pauciſſimis primis diebus utatur.

LV. Tuberculum in pulmone. 2 Quum tuberculum in pulmone natum fuerit, 3 tussis tenet, & erectæ cervicis spiratio, 4 & dolor ad pectus acutus, & ad latera, 5 & usque ad quatuordecim dies ita afficitur. 6 Nam plerisque per tot dies tuberculi affectio inflammatur. 7 Sed &

15 φαλδν· ἢ ἀλγέῃ, καὶ τὸ βλέφαρα, 8 καὶ ὁρᾶν δύναται), 9 καὶ τὸ σῶμα ὑποπυρρον γίνεται, 10 καὶ φῦσαν ἐμποιεῖ). 11 τοῦτον λέγν πολλῷ θερμῷ. 12 καὶ μελίκρητον διδόναι πίνειν ὑδαρές. 13 καὶ τὸ πτισάνης τὸ χυλὸν ῥοφεῖν. 14 καὶ οἶνον ὑδαρέα ἐπιπίνειν. 15 ὧν δὲ ἡ ὀδύνη πιέζῃ, χλιαίνειν. 16 ἐπὰν δὲ ἡ πόσις ἢ, σιτίοισιν ὡς μαλθακωτάτοισι χρῆσθαι. 17 ὧν δὲ ἀπηλλαγμένον τὸ νόσημα δυσπνοίη λαμβάνει, 18 ἐπὰν σῶος ὀρθὸν χωρέειν ἢ, ἢ ἀποδύσει πάλαι, 19 φάρμακον διδόναι, ὑφ' ὃ ἡ κοιλίη μὴ κινέεται. 20 καὶ, ὧν ἄμα τῷ ἐμέσαι πῦον ἔπηται, 21 ὧν μὲν τὸ πῦον ἢ λευκὸν, καὶ ἶνες ἐν αὐτῷ ὑφαίνωνται ἔαυτιν, ἐκφυγέειν. 22 ὧν δὲ πελιδνὸν, καὶ χλωρὸν, καὶ κάκοσμον, ἀποθνήσκει. 23 καθαίρουσι δὲ ἐν τεσσαράκοντα ἡμέρῃσιν, ἀφ' ἧς αὐράγη. 24 πολλοῖσι δὲ καὶ ἐνίοισιν γίνεται ἡ νόσος. 25 ποιέειν δὲ χρὴ τοῦτον, ἅπερ τὸ ἔμπυον. 26 ὧν δὲ μὴ ῥαγῇ· ἐνίοισι γὰρ τῷ χρόνῳ ἀφίσταται, ὡς τὸ πλεῦρον, καὶ ἐξοιδίσκεται· τοῦτον χρὴ, ὧν τοιοῦτο γίνηται, πάμενον ἢ καῆναι.

LXI. Πλεύμων πλησθείς. 2 Ἢν πλησθῇ ὁ πλεύμων, 3 βηξὶν ἴσχει, καὶ ὀρθοπνοίη, καὶ ἄσθμα. 4 καὶ τὴν γλῶσσαν ἐκδάλλει. 5 καὶ πίμπλαται φύσεων. 6 καὶ ξυσμὸς ἔχει. 7 καὶ ὀδύνη ἐξείη ἴσχει ἐς τὸ στῆθος καὶ ἐς τοὺς ὠμοπλάτας. 8 καὶ οὐκ αὐέχεται, οὔτε κεκλιμένῳ, οὔτ' ἀνακεκλιμένῳ, οὔθ' ἑστηκώς, ἀλλὰ δυσθυμεῖ. 9 ἔστιν τεσσαρεσκαιδεκάτῃ ἀποθνήσκει. 10 ὧν δὲ τούτους ὑπερφύγῃ, ἐλπίδες ὡς τὰ πολλά. 11 κινδυνεύει δὲ πολλάκις καὶ ἐν τῇσιν ἑπτά. 12 ὧν δὲ τούτους ὑπεκφύγῃ, ὑγιὴς γίνεται. 13 τοῦτον, ὅταν οὕτως ἔχῃ, λέειν πολλῷ

caput dolet & palpebras, 8 & videre non potest: 9 & corpus subfulvum fit, 10 ac venis impletur. 11 Hunc multa calida lavato, 12 & aquam mulsam aquosam bibendam dato, 13 & ptisanæ succum sorbendum, 14 & vinum aquosum insuper bibendum. 15 Si vero dolor urgeat, calefacto-145 ria adhibeto. 16 Ubi autem sedatus fuerit, cibis molliſſimis utatur. 17 Quod si liberatum à morbo, spirandi difficultas corripiat, 18 dum ad acclivem locum recta pergit, aut alias festinat, 19 pharmacum dato, à quo inferna 154 alvus non moveatur. 20 Et si una cum vomitu pus sequatur, 21 si quidem pus fuerit album, & fibræ in ipso subeuntæ fuerint, effugit: 22 si vero lividum, & cum virore pallidum, ac gra-150 veolens, moritur. 23 Purgantur autem in quadraginta diebus ab ea qua erupit. 24 Multis etiam annuus fit morbus. 25 Hunc velut suppuratum curare oportet. 26 Quod si non erumpat (multis enim progressu temporis abscedit ad latus, & extumescit) hunc, si hoc fiat, secato aut urito.

LVI. Pulmo repletus. 2 Si pulmo repletus fuerit, 3 tussis tenet, & erectæ cervicis spiratio ac anhelatio, 4 & linguam exe-155 rit, 5 & rubicundis circulis in tibiis repletur, 6 & pruritus vexat, 7 & dolor acutus emergit ad pectus & scapulas, 8 & non potest sedere, neque jacere, neque stare, sed ægris viribus est. 9 Hic quarta die moritur. 10 Si vero hanc evaserit, spes plerunque est: 11 periclitatur tamen etiam in septima. 12 Si vero hanc effugerit, sanus evadit. 13 Hunc ubi ita habuerit, multa calida

πολλῷ θερμῷ δὶς τ' ἡμέρης. 14 καὶ, ὅταν ὀδυνᾶν ἔχῃ, χλιάσματα προσπλέναι, 15 καὶ ἐπιπίνειν διδόναι μέλι καὶ ὄξος ἐφθόν. 16 καὶ ῥοφεῖν χυλὸν πλακοῦντος, 11 καὶ ἐπιπίνειν οἶνον. 17 ἢν δὲ πρὸς τὸ λαγνὸν καὶ τὰ χλιάσματα πονέῃ καὶ μὴ ἀνέχηται, 18 προσφέρειν αὐτῷ ψύγμα, 19 καὶ πίνειν διδόναι κηρίον ἐν ὕδατι λαπαρέχων, ὡς ψυχρότατον. 20 καὶ κεῖσθαι πρὸς τὸ ψύχος. 21 ταῦτα ποιέειν. 22 ἡ δὲ νοῦσος χαλεπὴ καὶ θανατώδης.

LVII. Ὁ πλεύμων προπεσὼν ἐς τὸ πλευρόν. 2 Ἢν ὁ πλεύμων προπέσῃ τὸ πλευρὸν προπεσὸν, 3 βῆξ ἴσχει καὶ ἀρθροπνοίη, καὶ σίαλον βήσσει λευκὸν. 4 καὶ ὀδυνᾶται τὸ στῆθος καὶ τὸ μετάφρενον ἴσχει. 5 καὶ ὠθέει προσκέκλιται. 6 καὶ δοκεῖ τι ἐγκεῖσθαι βαρὺ ἐν τοῖσι στήθεσι. 7 καὶ κεντέουσιν ὀδυναι ὀξέαι. 8 11 καὶ τείνει τὸ πνεῦμα οἷον μεμφθὲν. 9 καὶ τὸν πνοιὴν ἐπέχει. 10 καὶ ἐπὶ μὲν τὸ πονέον αὐτὸν κεκλιμένον· ἐπὶ δὲ τὸ ὑγιὲς οὔ. 11 ἀλλὰ δοκεῖ τι αὖ τῷ οἷον ἀκρεμασθαι βαρὺ κάτω τοῦ πλεύρου. 12 καὶ ἀλγεινὸν δοκεῖ ἀλγεῖν στῆθος. 13 τοῦτον λούειν θερμῷ πολλῷ, δὶς τ' ἡμέρης, καὶ μελίκρητον πιπίσκειν. 14 ἐπὶ δὲ λουτροῖς, οἶνον λευκὸν κεραννύς, καὶ μέλι ὀλίγον. 15 καὶ δοῦναι κριθὴν τρίψας, καὶ τῆς κενεωνείης δίζης, τρίπτι διδόναι χλιαρὸν καταφορεύειν. 16 ἐπὶ προσκλίνειν πρὸς τὸ πλευρὸν ἐς ἀσκεῖον ἢ ἐς βοείην κύστιν ὕδωρ χλιαρὸν ἐσχέων. 17 11 ἐπὶ ταινίαν συνδεῖν τὸ στῆθος. καὶ κεῖσθαι ἐπὶ τὸ ὑγιές. 18 καὶ τὸν χυλὸν διδόναι τοῦ πλακοῦντος χλιαρὸν, καὶ ἐπιπίνειν οἶνον ὑδαρέα. 19 ἢν δὲ ἐκ τραύματος τοῦτο γένηται, ἢ τμηθέντα ἐμπύου γενέσθαι τὸ-

bis in die lavato, 14 & ubi dolor habuerit, calefactoria adhibeto. 15 Et mel & acetum cocta bibenda dato, 16 & ptisanæ succum sorbendum, ac vinum insuper bibendum. 17 Si vero ad balneum & calefactoria affligatur, & ipsa non sustineat, 18 perfrigeratorium ipsi adhibeto: 19 & favum mellis aqua frigidissima macerato, aquamque bibendam dato. 20 Et decumbat ad frigus. 21 Hæc faciat. 22 Morbus autem gravis est & lethalis.

LVII. Pulmo ad latus prolapsus. 2 Si pulmo ad latus prolapsus fuerit, 3 tussis tenet, & erectæ cervicis spiratio, & salivam tussiendo rejicit albam, 4 & dolor ad pectus & dorsum emergit, 5 & incumbens pulmo impellit, 6 & grave quiddam in pectore incumbere videtur, 7 & dolores acuti pungunt, 8 & sanguis stridet velut pellis, 9 & spirationem cohibet, 10 & ad affectum quidem latus decubitum sustinet, non autem ad sanum: 11 verum veluti grave quiddam ipsi de latere pendere videtur, 12 & per pectus transpirare se putat. 13 Hunc calida multa bis in die lavato, & aquam mulsam ipsi bibendam dato. 14 Post balneum, vinum album, cum modico melle misceto, 15 & dauci ac centaurii semina trita his diluito, & tepida hæc sorbenda præbeto. 16 Et infusam aquam calidam in utriculum, aut vesicam bubulam, ad latus apponito, 17 & fascia pectori alligato. 18 Decumbat in latus sanum. 19 Ptisanæ succum tepidum præbeto, & vinum aquosum insuper bibendum. 19 At si ex vulnere hoc fiat, aut suppurato secto fieri (fieri enim in his solet)

20 ''τύπω κύσιν ωεὸς σύριγγα 158
ωεσσθήτας, ἐμπιπλάναι τ φύ-
σης, ⊂ ἐπάναγε ἔσω, 21 ⊂ μήτον σε-
βρὸν κωνοτέρινον ἐνλήσαι, καὶ
ἀπωθέειν ωρόσω. 22 ὅπω διαιτῶν
τυγχάνοις αὐ μάλιστα.

LIIX. Τὸ πλοῦρῶ φῦμα. 2 ''Ε-
πὶ τῷ [οὖν] πλούρῳ φῦμα γίνεται, 3
βῆξις ξηρή. 4 καὶ ὀδύνη, ⊂ πυ-
ρετός. 5 ⊂ ἔγκη) βαρὺ ἐν τῷ πλου-
ρῶ. 6 ⊂ ' ὀδύνη ὀξέη ἐς τὸ αὐτὸ 159
αἰεὶ χωρίον λαμβάνει. 7 ⊂ δίψα
ἰσχυρή. 8 '' καὶ ἀποστρέφε) τὸ πόμα
θερμόν. 9 καὶ ἐπὶ μὴ τὸ ἄλγεον
ὁκῖ αὐτέχεται καθακείμενος, ἐπὶ
ᾧ τὰ ὑγιέα. 10 ἀλλ', ἐπὴν καθακλί-
νη, δοκεῖ οἱόν ωερ λίθον ἐκκρέμα-
σθαι. 11 ⊂ ἐξοιδέει. 12 καὶ ἐξερύθη 13
⊂ οἱ πόδες οἰδέουσιν. 14 τὸν τόπον
τοῦτον ἢ κάμνει. 15 ''ἔπειτα ἀφιέναι τὸ
πῦον, ἐς' αὖ γίνη) δεκατεύων, ⊂ 135
μήτιον ὀμφλίνου. 16 ' ἐπὶν ᾖ γίνηται
δεκατεύων, ἐξιέναι τὸ πῦον πᾶν, 17
ἐπιτιθέναι οἶνον καὶ ἔλαιον χλιαίνας,
ὡς μὴ ἐξαπίνης ἀποψυγείη, καὶ
μήτιον ὀθονίου. 18 ἐξιέναι δὲ τὸ ἀπε-
χρῶν, ἐγχέειν ἕτερον. 19 ποιέειν
δὲ τοῦτο τὰς πέντε ἡμέρας. 20 ''ἐπὴν ᾖ
τὸ πῦον λύσιν ἀπορρέῃ, οἷον πλοσύ-
νης χυλός, 21 '' ᾗ γλίσχρον ἐν τῇ 160
ὀθόνῃ ψαυόμενον ᾖ, κωνοτέρινον
μήτιν ἐνλήσαι. 22 ⊂, ἐπὴν πάντα
πύσι ξηρανθῇ, ἀποτάμνειν τε ᾗ
μηδὲν ὀλίγον, αἰεὶ ξυμφύειν τὸ ἕλ-
κος '' ωρὸς τὸν μήτον.

LIX. Ὑδέρῳ πλεύμονι. 190
2 '' Ἢν δὲ ὕδερῳ ἐν τῷ πλεύμονι
γίνηται, 3 πυρετὸς ⊂ βῆξ ἰσχνή, 4 ⊂
ὠκαπνὸς ἀθρόον. 5 ⊂ οἱ πόδες οἰ-
δέουσι. 6 καὶ οἱ ὄνυχες ἑλκόντων
πάντες. 7 καὶ πάσχει οἷα ᾧ ἐμπυ-
ήσαντι μὴ ἀμφορότερον ᾖ ⊂ πολυ-
λεπτοτέρην, 8 ⊂ ἢν ἐγχέῃς, ἢ πυ-
ελεαῖς,

20 huic vesicam ad fistulam alligatam flatu impleto, ac intro mittito, 21 & penicillum solidum stanneum indito, ac ulterius propellito. 22 Sic curationem instituens maxime profeceris.

LIIX. Lateris tuberculum. 2 ' Quum in latere tuberculum 159
fit, 3 tussis emergit dura, 4 & dolor, & febris, 5 & gravitas in latere incumbit, 6 & dolor acutus in eodem semper loco urget, 7 & sitis vehemens, 8 & calidum potum aversatur, 9 & in dolens latus decumbere non potest, sed in sanum. 10 At ubi decumbit, velut lapis impendere ipsi videtur, 11 & intumescit, 12 & rubescit, 13 & pedes intumescunt. 14 Hunc fecato aut urito. 15 Postea pus ' emittito, usque ad deci- 135
mum diem, linamento ex lino crudo indito. 16 Decima autem die pure omni emisso, 17 vinum & oleum tepida immittito, ut ne derepente reficcetur, & linamento ex linteolo utitor, 18 ubi vero id quod infusum est emiseris, aliud infundito: 19 atque hæc per dies quinque facito: 20 postquam autem pus tenue effluxerit, velut ptisanæ succus 160
21 ac modicum, ad manus contactum, stanneum penicillum indito, 22 ' & ubi penitus refic- 190
catum fuerit, linamento semper modice præfecto, ulcus ad lina-
161 mentum coalescere finito.

LIX. Hydrops pulmonis. 2 Si hydrops in pulmone fiat, 3 febris & tussis tenet, 4 & acervatim respirat, 5 & pedes tument, 6 & ungues contrahuntur omnes, 7 & patitur talia, qualia is qui suppuratus fit, sed debilius ac diuturnius. 8 Et si quid infundas, aut fomentum ' aut suffitum 195
adhi-

ελαῖ, ἢ ἰχμώδεϊ, ἐχ ὁμαρτέϊ πῦον. θ τοῦτο αὖ γνοίης, ὅτι τὸ πῦον, ἀλλὰ ὕδωρ ἐστί. [10] καὶ, ἢν πολλὸν χρόνον παρατείνῃ τὸ ἕλκος ἀκέαζη παρὰ τὰ πλάγια, [11] ἀζέϊ ἐπιὼν οἷον ψάφαρον. [12] ἔνια μὲν τοιοῦτα παύεται. [13] ἐπὴν δὲ ῥήγνυται ἐς τὴν κοιλίην, καὶ αὐτίκα μὲν δοκεῖ ὑγιὴς εἶναι, καὶ τὸ νόσημα ἀπηλλάχθαι· [14] καὶ τὸ ἦρος τὸ κοιλίη ἐμπίπραται), [14] καὶ τότε αὐτὰ κεῖνα πάσχει, καὶ μᾶλλον. [15] ἔνιοι δὲ καὶ οἰδίσκουσι τὴν γαστέρα, καὶ τὴν ὀσφὺν, καὶ τὸ ἀφόδευμα. [16] καὶ ἔνιοι δοκέουσιν εἶναι ἀπὸ τῆς κοιλίης τὸ κρῖνον. [17] ὁρῶσιν τὴν γαστέρα μεγάλην, καὶ τὰς πόδας οἰδεούσας. [18] οἰδίσκεται γὰρ ταῦτα, ὑπερβάλλης τὸν καιρὸν τῆς τομῆς. [19] τέτον χρὴ, [163] ὑπὸ μὲν ἀπο-
δήσῃ ἔξω, [20] παρὰ τὰ πλάγια τῶν πλευ-
ρέων, ἰητρῷ. [21] ὑπὸ δὲ μὴ ἀπόδῃ, λέπουσι πολλῷ θερμῷ καὶ ὀδόσαι φάσσοντες τὰς ἐμπύας. [22] καὶ, ὅπη ἂν ψοφέῃ, ταύτῃ τάμνειν. [23] βέλεσι ἢ ὡς κατωτάτω, ὅπως ὑποῤῥοον ἔσῃ. [24] ἐπὴν δὲ τάμῃς, μᾶλλον ἀμῳλίνῳ. [25] παχὺν [ἢ] καὶ ἔπικηρον πεποίησο τὸν μύτον, [26] [164] καὶ ἀφιέναι ὀλίγον ὕδατος φειδόμενος ὡς ἐλάχιστα. [27] καὶ, ὑπὸ μὲν σοι τοῦ μύτου πῦον ὑπορρυῇ) πεπαίειν ἐάσαι, ὡς τὰ πολλὰ ὀκφυγαίῃ. [28] ὑπὸ δὲ μὴ ὑπορρυήσῃ, ἐπὴν ἐξεργάσῃ τὸ ὕδωρ, δίφακα ἐπιλαμβάνῃ, καὶ βύῃ, καὶ ἀποθήσεις.

[165] LX. Σπῆθος ἢ μετάφρενον ῥαγέν. [2] Ἢν τὸ σπῆθος ἢ τὸ μετάφρενον ῥαγῇ, [3] ὀδύναι ἴσχουσι τὸ σπῆθος καὶ τὸ μετάφρενον παραμπερές. [4] καὶ πέρμη ἄλοτε καὶ ἄλοτε ἐπιλαμβάνει. [5] καὶ τὸ σίαλον ὕφαιμον βήσσει). [6] τὸ δ' οἷον πτὺξ ἀφαιρέεται ἀφ' ἑκάστης σπλῆνος αἱματώδης. [7] μάλι-

adhibeas, pus non sequitur, [9] atque ex hoc sane cognoveris, non pus, sed aquam intus esse. [10] Et si multo tempore aure ad latera adhibita audire tentaveris, ebullit intrinsecus velut acetum: [11] & hæc quidem aliquandiu patitur, [12] postea erumpit ad alvum, & statim quidem sanus esse sibi videtur, ac à morbo liberatus. [13] Verum progressu temporis alvus incenditur, [14] eademque illa patitur, & adhuc amplius. [15] Aliqui etiam intumescunt ventre, scroto, ac facie. [16] Et quidam ab inferna alvo id esse putant, [17] quum videant ventrem magnum, & pedes tumentes. [18] Intumescit enim hæc, si sectionis tempus transgrediaris. [19] Hunc siquidem extra intumuerit, [20] inter costas sectum curare oportet. [21] Si vero non intumuerit, multa calida lotum velut suppuratos collocato, [22] & qua parte strepitum perceperis, ea secato, [23] quam potes infimo loco, quo effluxio facilis contingat. [24] Postquam secueris, linamentum ex lino crudo indito, [25] ita ut crassum & acutum linamentum facias; [26] & sanguinem pauciſſimum parce emittas. [27] Et siquidem in linamento pus adhæserit quinta die, plerunque evadit. [28] Sin minus, ubi aquam exhauseris, sitis corripit & tussis, & moritur.

[165] LX. Pectus aut dorsum ruptum. [2] Si pectus aut dorsum [210] fuerit ruptum, [3] dolores tenent pectus ac dorsum perpetuo, [4] & calor alias atque alias corripit, [5] & salivam suberuentam tussiendo rejicit [6] & velut pilus cruentus per salivam transcurrit. [7] Atque hæc maxime patitur, si manibus quid laboraris,

σμὲν τοῦτο πάσχει, ὧν τῆσι χερσὶ λαμπύνῃ, [8] ἢ ἐπ' ἄμαξαν ἐπιξύῃ, ἢ ἐφ' ἵππου. [9] τὸν καῦσον καὶ ἔμπροσθεν καὶ ὀπίσθεν, [10] ὃν μέρη ἢ ἑκάτερον. [10] καὶ ἕτως ὑγιὴς γίνεται. [11] ἐπιχεῖν δὲ τὸν πόνον σιτίων τὸν, [12] καὶ παχύνεσθαι τὸ καῦσον.

LXI. Πυρετὸς καυσώδης. [2] Πυρετὸς ἰσχὺς καὶ δίψα ἰσχυρή. [3] καὶ ἡ γλῶσσα τραχεῖα, καὶ μέλαινα, καὶ χλαρὴ, καὶ ξηρὴ, ἢ ἐξερυθρωμένη ἰσχυρῶς. [4] καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ χλωροί. [5] καὶ ἀποπτύει ἐρυθρὸν, καὶ χλωρόν. [6] καὶ οὖρεῖ τοιοῦτο. [7] καὶ πολὺ πάλιν. [8] πολλάκις δὲ καὶ μεθίσταται ὡς ἐπὶ περιπλευμονίην, καὶ παραφρονέει. [9] τούτων οὖν γνοίης ὅτι περιπλευμονίη γίνεται. [10] ἕτος, ἢν μὴ χθὲς καὶ περιπλευμονικὸς, καὶ τεσσαρεσκαιδεκάτην ἡμέρην ὑπερφύγῃ, ὑγιὴς γίνεται. [11] ἢν δὲ χθὲς καὶ, ἐν ὀκτὼ καὶ δέκα ἡμέρῃσιν, [12] ἢν μὴ, ἀκάθαρτος χρυόμενος, ἔμπυος χρυῇ. [13] τοῦτον χρὴ πίνειν τὸ ἄπυρον κριθῆς, [14] καὶ μεταπίνειν ὄξος ὡς δριμύτατον λευκόν. [15] καὶ ῥοφεῦν τὸν χυλὸν τῆς πτισάνης, ὅς τῆς ἡμέρης. [16] ἢν δὲ ἀσθενὴς ᾖ, τρίς. [17] καὶ ἐπιπίνειν οἶνον οἰνανθέα, λευκὸν, ὑδαρέα. [18] καὶ λέγειν ὡς ἐλάχιστα. [19] ἢν δὲ ἔμπυος χρυῇ, ἀμυτᾶνα ὡς ἔμπυον.

LXII. " Πυρετὸς λυγμώδης. [2] " Πυρετὸς ἰσχὺς σφεγγνὸς, [3] καὶ ῥῖγος, [4] καὶ βῆξ, [5] καὶ λύγξ. [6] καὶ βήσσει ἅμα πτύσιν λευκὴν ῥόμβους αἵματος. [7] καὶ ἑβδομαίου ἀποθνήσκει. [8] ἢν δὲ δέκα ἡμέρας ὑπερφύγῃ, ῥᾴων γίνεται. [9] ἐνάτῃ δὲ ἡμέρῃ ἐμπυίσκεται, [10] καὶ βήσσει ὡς πρότερον ἡμέρας πολλὰς, ἔπειτα ἐπιπλέον. [11] καθαίρει δὲ ἐν τεσσαράκοντα

[8] aut in currum, aut equum inscenderit. [9] Hunc ante & retro urito ex partibus utroque loco, [10] & sic sanus evadit. [11] Cæterum per annum à labore se contineat, [12] & ab ustura pinguefaciendo corpori studeat.

LXI. Febris ardens. [2] Febris tenet, & sitis vehemens, [3] & lingua aspera, & nigra, & cum virore pallida, & sicca, & vehementer rubicunda: [4] & oculi cum virore pallidi sunt, [5] & excrementum egerit rubicundum & cum virore pallidum, [6] talem quoque urinam mingit, [7] & multum spuit. [8] Sæpe etiam transmutatur velut ad peripneumoniam, & delirat. [9] Ex qua re cognoveris quod peripneumonia fit. [10] Hic siquidem peripneumonicus fiat, & quatuordecim dies transgrediatur, sanus fit. [11] Si vero in decem & octo diebus peripneumonicus fiat, [12] si non impurgatus permanens suppuratus fiat. [13] Huic necesse, ut aquam de crassa farina in ipsa macerata bibat, [14] & acetum album quam oderatissimum postea bibat, [15] & ptisanæ succum sorbeat bis in die: [16] si vero debilis fuerit, ter. [17] & vinum vinosum, album, aquosum insuper bibat, [18] & quam minimum lavet. [19] At si suppuratus fiat, velut suppuratum curato.

LXII. Febris singultiens. [2] Febris detinet vehemens, [3] & rigor, [4] & tussis, [5] & singultus, [6] & una cum saliva, grumos sanguinis tussiendo rejicit, [7] & septima die moritur. [8] Si vero decem dies effugerit, melius habet. [9] Verum vigesima suppuratur, [10] & primis diebus pus modicum tussiendo rejicit, deinde amplius. [11] Purgatur autem in qua-

dragin-

κρίσε ἡμέρησι. [12] τῶτον, τὰς μὲν πρώτας ἡμέρας, πτισάνην τὸ ὄξος καὶ τὸ μέλι ἐφθόν. [13] ἢν μεθ- 169
μίσγῃ ' ὄξος καὶ ὕδωρ ὑδαρὲς πιέων. [14] ῥοφάτω δὲ χυλὸν πλοσάνης, μέλι ὀλίγον πρόμισγον, & οἶνον ἐπιπίνῃ λευκὸν οἰνώδεα. [15] ἐπὴν δὲ δέκα ἡμέραι παρέλθωσιν, λοῦ τὸ οὖρ πάσῃ, καὶ τὸ πλύαλον καθαρὸν ᾖ, [16] τῷ πλοσάνῃ ὅλῳ ῥοφανέτω, ἢ τὸ κέγχρον. [17] λοῦ δὲ ἑκκαιδεκάτῃ τὸ πῦον πύσῃ. πινέτω, κόψας καὶ σήσας τὸ ἐλελίσφακον, & πήγανον, καὶ θύμβρον, καὶ ὀρίγανον, καὶ ὑσσωπον, ἴσον ἑκάστου ξυμμίσγων, [18] ὅσον σκαφίδα σμικρὴν 170
ξυμπάντων, [19] & ἀλφίτων τὸ αὐτὸ ἐπὶ οἴνῳ γλυκεῖ κεκραμμένῳ, νήστι πίνειν. [20] & ῥοφανέτω, λοῦ χα-
156 μαὶ ᾖ, ἢ μεσοπώρου, ἢ ἔαρ. [21] λοῦ δὲ θέρεος ἢ μή. [22] ἀλλ' ἀμυγδάλια πρίσαν καὶ σικύου σπέρμα πεφωσμένον, & σήσαμον, ἴσον ἑκάστου ξύμπαν δὲ ὅσον σκαφίδα, [23] ἐπιχέας ὑδατος ὅσον κοτύλην αἰγίνειαν, [24] ἄλευρον ἐπιπάσσων καὶ κνέον. [25] τῶτο ῥοφανέτω μὴ τὸ πόμα. [26] σιτοῖσι δὲ χρήσθω λιπαροῖσι, καὶ ἁλμυροῖσι, καὶ θαλασσίοισι μᾶλλον, ἢ κρέασι. [27] λέσθω δὲ θερμὸν πρὸς κεφαλὴν ὡς ' ἐλάχιστα. [28] πεῦτα ποιέων ἀπαλλάσσεται τῆς νόσε.

draginta diebus. [12] Huic primis diebus acetum & mel cocta bibenda dato, [13] & postea acetum & aquam ammisceto, quo aquosior potio fiat. [14] Et ptisanæ succum modico melle ammixto sorbeat, & vinum album vinosum insuper bibat. [15] Postquam autem decem dies præterierint, si febris sedetur, & sputum purum fit, [16] ptisanam integram sorbeat, aut milium. [17] At si vigesima die pus spuat, salviam, & rutam, & satureiam, & origanum, ac hypericum, singula æquis portionibus contusa ac cribrata permisceat, [18] ita ut omnium cyathi parvi sive conchæ marinæ fit mensura, [19] & polentæ tantundem. Hæc jejunus in vino dulci temperato bibat. [20] Et si hyems sit, aut autumnus, aut ver, sorbitionibus utatur. [21] si vero æstas, minime. [22] Verum amygdalas, ' & cucumeris semen torrefactum, & sesamum, singula æquis partibus, ut in totum fit conchæ marinæ mensura, terat, [23] & aquæ heminam æginæam affundat, [24] & farinam ac favum inspergat. [25] Hæc post potum sorbeat. [26] Cibis utatur pinguibus salsis, & marinis magis quam carnibus. [27] Calida lavet, minime vero caput. [28] Hæc faciens á morbo liberatur.

LXIII. Νῆσον ἡ καλεομένη λήθαργον. [2] Βὴξ ἴσχει, [3] καὶ τὸ σίαλον πλύει πολὺ & ὑγρόν. [4] & φλυκταίνας, [5] καὶ, ὅταν παύσῃ φλυκταίνεον, σύδει. [6] & ἀποπατέει κόπρον μν. [7] τῶτον πισάνην τὸ ἀπὸ ζέας κέρμνα καὶ μεθυπισάνην οἶνον λευκὸν οἰνώδεα. [8] & ῥοφάνειν τὸν χυλὸν τῆς πτισάνης. [9] ξυμμίσγειν δὲ σίδης χυλόν. [10] καὶ οἶνον ἐπιπίνειν οἰνώδεα

LXIII. Morbus lethargus dictus. [2] ' Tussis oboritur, [3] & salivam spuit multam ac liquidam, [4] & nugas garrit, [5] & ubi nugari desierit, dormit: [6] & recrementum male olens egerit. [7] Huic aquam demacerata in ipsa farina crassa bibendam dato, & vinum album vinosum postea bibendum, [8] & ptisanæ succum sorbendum. [9] Verum huic mali punici succum ammisceto: [10] & vinum

δεα λαβικόν. 11 καὶ μὴ λύειν. 12 ἢν δὲ ἐκφύγῃ ἡμέρησιν ἀποθνήσκει.
10 ὧν δὲ ταύτας ὑπερφύγῃ, ὑγιὴς γίνεται.

LXIV. Ἐτέρη νόσος, ἡ λεγομένη 11 αὐάντη. 2 Οὐκ ἀνέχεται ἄσιτος, ἐὰν βεβρωκὼς, 3 ἀλλ', ὅταν μὴ ἄσιτος ᾖ, τὰ σπλάγχνα μύζει, 4 καὶ ἀηδιᾷ. 5 καὶ ἐμεῖ ἀλλοτε ἀλλοῖα, καὶ χολὴν, καὶ σίαλα, καὶ λάπην, καὶ δέλμυ. 6 καὶ ἐπὶν ἐμέσῃ, ῥᾷον δοκεῖ εἶναι ἐπ' ὀλίγον. 7 ἐπὶν δὲ φάγῃ, ἐρυγμοὶ γίνεται, 8 καὶ φλογμός. 9 καὶ ἀποπατήσας αἰεὶ οἴεται πελύειν ἐπὶν δὲ κενιζήσῃ, φύσα ὑποχωρεῖ. 10 καὶ τὴν κεφαλὴν ὀδυνᾶται. 11 καὶ τὸ σῶμα πᾶν ὥσπερ ῥαφὶς κεντέειν δοκεῖ, ἄλλοτε ἄλλη. 12 καὶ τὰ σκέλεα βαρέα καὶ ἀσθενέα, 13 καὶ μινύθει, καὶ ἀσθενὴς γίνεται. 14 τοῦτον φάρμακον πιπίσκειν, πρῶτον μὲν κάτω, ἔπειτα δὲ ἄνω, 15 καὶ τὴν κεφαλὴν καθαίρειν, 16 καὶ σιτίων ἀπέχεσθαι γλυκέων καὶ ἐλαιηρῶν καὶ πόνων, καὶ ζωλείων. 17 ἐμεῖν δὲ τοῖσι χυλοῖσι, καὶ ἀπὸ σιτίων. 18 καὶ τὴν ὥρην πιπίσκων, φάρμακον ποιεῖσθαι, ὁκοτέρου σοι δοκεῖ μᾶλλον δεῖσθαι. 19 καὶ ψυχρολετέειν τὸ θέρος καὶ τὸ ἔαρ. 20 τὸ φλυόπωρον δὲ καὶ τὸ χείμωνα ἀλείμμασι χρῆσθαι, καὶ σεῖσαι παπεῖν, καὶ γυμνάζεσθαι ὀλίγα. 21 ὧν δὲ ἀσθενέστερον ᾖ, ὥστε γυμνάζεσθαι, ὀθνείοισι χρῆσθαι. 22 σιτίοισι ψυχροῖσι καὶ ἀφεψητηκοῖσι χρέσθω. 23 καὶ, ὧν ἡ γαστὴρ μὴ ὑποχωρέῃ, ὑποκλύζειν κλυσμοῖσι μαλθακοῖσι. 24 ἡ δὲ νόσος χρονίη, καὶ ἀπογηράσκουσα, ὧν μέλλῃ, ἀπολείπει.

vinum vinosum album insuper bibat, 11 & ne lavet. 12 Hic in septem diebus moritur. Si vero has effugerit, sanus evadit.

LXIV. 1 Morbus, siccatorius appellatus. 2 Neque sine cibo esse, neque cibum acceptum tolerare potest. 3 Verum ubi quidem sine cibo manet, viscera fugunt, 4 & os ventriculi dolet, 5 & alias alia vomit, & bilem, & salivam, & pituitam, & acria: 6 & postquam vomuit, aliquantisper melius habere sibi videtur. 7 At ubi cibum accepit, ructus adsunt, 8 & cum rubore exardescit, 9 & semper multum se cacaturum esse putat: ubi vero ea gratia desedcrit, flatus prodit: 10 & dolor caput habet, 11 & totum corpus velut aciculis pungi videtur, alias alia parte: 12 & crura gravia sunt ac debilia, 13 & consumitur, ac debilis fit. 14 Huic medicamentum bibendum dato, primum deorsum purgans, postea superne: 15 & caput purgato, 16 & à cibis abstineat dulcibus, & oleosis ac pinguibus, & ab ebrietatibus. 17 Vomat autem à succis, & à cibis: 18 & pro anni tempore, lac aut serum asininum bibendum præbens, pharmacum insuper bibendum dato, utro tandem magis opus esse tibi visum fuerit. 19 Æstate & vere frigida lavet. 20 Autumno autem & hyeme unguento utatur, & deambulet, & modice se exerceat. 21 Si vero debilior sit quam ut exerceri possit, iter faciat. 22 Et cibis frigidis ac alvum subeuntibus utatur. 23 Et si venter non egerat, molle infusum, per clysterem injicito. 24 Morbus hic diuturnus est, & consenescentes, si ita futurum est, relinquit:

πολέπῃ· ἰῶ δὲ μὴ, ξυναποθνήσκει.

LXV. "Πυρετὸς ὁ φονώδης λεγόμενος. 2 Πυρετὸς ἴσχει καὶ ῥίγος. 3 καὶ αἱ ὀφρύες ἐπικρέμανται δοκέουσι. 4 καὶ τὸν κεφαλὸν ἀλγεῖ. 5 ἐμεῖ φλέγμα θερμὸν, καὶ χολὴν πολλήν. 6 ἐνίοτε καὶ κάτω διαχωρεῖ. 7 καὶ τῶν ὀφθαλμῶν "αἱ χῶραι ἐξιδρίουσι. 8 καὶ ὀδυνᾶται ἐς τὸν αὐχένα, καὶ ἐς τὰς βουβῶνας ἴσχει. 9 καὶ δυσθενέει καὶ φλυαρέει. 10 ἕκτος ἑβδόμῃ, ἢ καὶ ὀγδοίῃ, ἀποθνήσκει. 11 ἰῶ δὲ τούτους ὑπερφύγῃ, ὡς τὰ πολλὰ σάφυξαιεῖ. 12 ἡ δὲ νοῦσος θανατώδης. 13 τούτῳ ψύγματα χρὴ διδόναι ἐς τὰ σπλάγχνα καὶ ἐς τὸν κεφαλόν. 14 καὶ πίνειν διδόναι "ἐρεξάνῃ τὰς κόχλους ἐπὶ τοῖσιν ἀχύροισι, 15 καὶ ἀποβρέχουσα, καὶ ἀπηθέουσα τὸ ὕδωρ, ὃν τούτῳ μελίκρητον ποιέουσα ὑδαρὲς, τοῦτο διδόναι. 16 σιτίον δὲ μὴ διδόναι φέρειν, μηδὲ ῥόφημα ἐπὶ ἡμερέων ἑπτὰ, ἰῶ μὴ ἀσθενὴς ᾖ δοκέῃ εἶναι. 17 ἰῶ δὲ ἢν, χολὸν πιστεύσῃς ψυχρὸν καὶ λεπτὸν ὀλίγον διδόναι ὅς τ' ἡμέρης, καὶ ἐπιπίνειν ὕδωρ. 18 ἐπὶν δὲ ἐπὶ ἑπτὰ ἡμέρας παρέλθωσι, καὶ τὸ πῦρ μεθῇ, κέγχρου λείχειν. 19 ἐς ἑσπέρην δὲ ἠλακατωμένῃ ἢ πεύτλα διδόναι ὀλίγα, καὶ οἶνον λιβανῖν ὑδαρέα ἐπιπίνειν, ἐς' ὃν χρόνον δύνηται. 20 "ἔπειτα σιτέεσθαι ὡς ἐλαχίστῳ ἀλφιτοβρώτῳ, ἀριστοβρώτῳ κέγχρου. 21 λουτρῷ δὲ, ἐς ὃ ἂν ἡ ὀδυνὴ ἔχῃ, καὶ ὁ πυρετὸς, μὴ χρήσθω. 22 ἐπὶν δὲ παύσηται, λούσθω πολλῷ. 23 ἰῶ δὲ ἡ γαστὴρ μὴ διαχωρεῖ, διακλύζειν κλύσμασι μαλθακῷ, ἢ βαλανίσι ἐσιέναι. 24 ἐπὶν δὲ ἰσχύσῃ, ἐσιέναι ἐς τὰς ῥῖνας φάρμακον μαλθακὸν, 25 ἢ ἡμιλίτρῳ κάθαρσον, 26 ἔπειτα γάλα ὄνου μὴ πίπτειν.

LXVI. "Πέ-

quit: sin minus, commoritur.

LXV. Febris interficiens appellata. 2 Febris tenet, & rigor, 3 & supercilia impendere videntur, 4 & caput dolet, 5 & vomit salivam calidam, & bilem multam: 6 quandoque etiam infra egerit, 7 & loci oculos non capiunt, 8 & dolor ad cervicem & ad inguina emergit, 9 & affectis viribus est, & nugas garrit. 10 Hic septima die aut etiam prius moritur. 11 Si vero hanc effugerit, plerunque sanus fit. 12 Morbus est lethalis. 13 Huic perfrigeratoria adhibere oportet ad viscera, & ad caput: 14 & hordeum torrefactum una cum paleis fractum aqua macerare, 15 & de excolata aqua, mulsam facere: atque hanc aquosam bibendam dare. 16 Cibum autem non offerre, neque sorbitionem, usque ad septimum diem, si non debilis esse visus fuerit. 17 Si vero sit, ptisanæ succum frigidum ac tenuem modicum, bis in die exhibere, & aquam insuper bibendam. 18 Postquam vero septem dies præterierint, & febris dimiserit, milium lingat. 19 Ad vesperam cucurbitam, aut betas paucas sumat, & vinum album aquosum inde bibat, donec ad nonum perveniat diem. 20 Postea cibo quam pauciſſimo utatur, milium in prandio sumens. 21 Balneo donec dolor & febris affuerint, ne utatur: 22 ubi vero cessaverint, multa lavet. 23 Quod si venter non egerat, molle infusum per clysterem immittito, aut glandulas subdito. 24 Quum vero validus factus fuerit, molli pharmaco ad nares appositio, 25 alvum infra purgato, 26 postea lac asininum bibendum dato.

LXVI. " Πελίη νῆσος. [2] Πυ- 179
ρετὸς ἴσχει ξηρὸς, [3] καὶ φρίξ, ἄλλο-
τε καὶ ἄλλοτε. [4] ἢ τὴν κεφαλὴν
ἀλγεῖ. [5] καὶ τὰ σπλάγχνα ὀδυνᾶται
ἔχει. [6] καὶ ἐμεῖ χολήν. [7] ἢ, ὅταν
ἡ ὀδύνη ἔχῃ, " ἢ δυσουρεῖ) αὐτοῦ, 180
ἀλλὰ βαρυοῦται. [8] " ἢ ἡ γαστὴρ
σκληρὴ γίνε), [9] καὶ ἡ χροιὴ πε-
λιδνὴ, [10] καὶ τὰ χείλεα, καὶ τῶν ὀφ-
θαλμῶν τὰ λευκὰ, πελιδνά. [11] " ἢ 182
ἐξορᾷ ὡς ἀζώμβρω. [12] σύριστε καὶ
τὴν χροιὴν μεθίσταται, καὶ οὐ πε-
λιδνὸς ὑπόχλωρος γίνε). [13] τὸν
φάρμακον πιπίσκειν καὶ κατω καὶ
ἄνω. [14] καὶ ὑποκλύζειν. [15] καὶ
ἀπὸ τῆς κεφαλῆς ἀποκαίειν. [16]
καὶ θερμῷ ὡς ἥκιστα λέειν· [17]
ἀλλὰ καὶ, ἐπὴν λάβῃ," εἰλήθε- 183
ρεῖν. [18] καὶ ὄρρὸν τὴν ὥραν καὶ
γάλα ὄνου πιπίσκειν. [19] καὶ τι-
τίοισιν ὡς μαλθακωτάτοισι χρῆ-
σθαι, ἢ ψυχρεῖσιν, ἀπεχόμενον τοῦ θολ-
μέων ἢ τῶν ἁλμυρῶν· [20] λιπαρωτέ-
ροισι δὲ ἢ γλυκυτέροισι καὶ πιοτέ-
ροισι χρήσθω. [21] ἡ δὲ νοῦσος ὡς τὰ
πολλὰ ξυνὰ ἀποθνήσκει τῷ κάμνοντι.

LXVII. " Νῆσος ἐρυσιπελώδης. 184
[2] Ὀδύνη λάζε) ὀξέη, ἢ πονέει ἰσχυ-
ρῶς. [3] ἢ ῥιγοῖσι καὶ τρέμει ἑωυτόν. [4] ἢ
βοᾷ. ἢ ἐρεύγε) θαμινὰ, ἢ, ἰοῦ ἀπε-
ρυγῇ, δοκέει ῥόων εἶναι. [6] πολλάκις
ἢ χολὴν ἀπεμέει ὀλίγην " ὅσην 185
βρόχθον. [7] ἢ ὀδύνη λαμβάνει ἀπὸ τῶν
σπλάγχνων ἐς τὴν νεφρὴν καὶ ἐς
καὶ τὴν λαπάρην, [8] καὶ, ἐπὴν
τοῦτο γένη), ῥόων δοκέει εἶναι, [9] καὶ
ἡ γαστὴρ φυσᾶται, καὶ σκληρὴ γίνε-
ται, καὶ ψοφέει. [10] καὶ ἡ φύσα ἀ-
μαχρεῖ, οὐδὲ ὁ ἀὴρ παλι-
τόνον, ἰοῦ ὀδύνη ἔχῃ, λέειν πολλῷ
θερμῷ. [12] ἢ χλιάσμασι θερμοῖσι χρῆ-
σθαι. [13] ὅταν ἢ ἐν τῇ γαστρὶ ἡ ὀδύνη
ᾖ, καὶ ἡ φύσα, ὑποκλύζειν. [14] καὶ
τῆς

LXVI. Morbus lividus. [2] Febris detinet ficca, [3] & horror alias atque alias, [4] & caput dolet, [5] & dolor viscera tenet, [6] & bilem vomit, [7] & quum dolor tenet, suspicere non potest, sed gravatur, [8] & venter durus fit, [9] & color lividus, [10] & labia, ac albæ oculorum partes liveſcunt, [11] & aspectum præ se fert velut qui strangulatur. [12] Quandoque etiam colorem transmutat, & ex livido, cum virore subpallidus fit. [13] Huic medicamentum & deorsum, & sursum purgans bibendum dato, [14] & clysterem adhibeto, [15] & à capite purgato. [16] Et calida quam minime lavet, [17] sed & ubi laverit, ad somnum apricetur. [18] Serum etiam & lac asininum pro anni tempore bibat, [19] & cibis quam molliſſimis utatur & frigidis, abstinens ab acribus & salsis: [20] verum dulcioribus ac pinguioribus utatur. [21] Cæterum hic morbus utplurimum cum ægro commoritur.

LXVII. Morbus ructuosus. [2] Dolor corripit acutus, & dolitat vehementer, [3] & ipse seipsum jactat, [4] & vociferatur, [5] & frequenter eructat, & ubi eructavit, melius habere sibi videtur. [6] Sæpe etiam bilem revomit modicam, poculi parvi mensura: [7] & dolor corripit à visceribus ad imum ventrem, & laterum mollitudinem, [8] & ubi hoc factum fuerit, melius habere sibi videtur: [9] & venter inflatur, ac durus fit, & strepit, [10] & flatus non egreditur, neque stercus. [11] Hunc si dolor habuerit, multa calida lavato, [12] & calefactoria ipsi adhibeto. [13] Ubi vero in ventre dolor ac flatus fuerit, clysterem adhibeto: [14] & mercurialis

τῆς λινοζώστου ἐψῶν τὸν χυλὸν, ξυμμείσγων τῆς πλυστοῦς τοῦ χυλοῦ, καὶ ἐπιπίνειν οἶνον γλυκὺν ὑδαρέα. [15] σιτίον δὲ μὴ σφόδρα φέρειν, ἕως ἂν ἡ ὀδύνη χαλάσῃ. [16] πινέτω δὲ ἐξ ἡμέρας, ἐν νυκτὸς σέμφυλα βρέχων γλυκέα, τὸ ὕδωρ τὸ ἀπὸ τούτων. [17] ἢν δὲ μὴ ἔχῃ σέμφυλα, μέλι καὶ ὄξος ἐφθόν. [18] ἢν δὲ τῆς ὀδύνης ἀποκινήσῃ, φαρμάκου κάτω τοῦ κοιλίην καθαίρειν. [19] σιτίοισι δὲ χρήσθω μαλθακοῖσι καὶ ὑποχωρητικοῖσι, καὶ θαλασσίοισι μᾶλλον, ἢ κρέασι. [20] κρέασι δὲ ὀρνιθείοισι καὶ μηλείοισιν ἐφθοῖσι. [21] καὶ τεύτλα καὶ κολοκύντην. [22] τῶν δ' ἄλλων ἀπέχεσθαι. [23] ἡ δὲ νοῦσος, ὅταν μὲν νέον λάβῃ, χρόνῳ ἐξέρχεται· ἢν δὲ πρεσβύτερον, ξυναποθνήσκει.

LXIIX. Νοῦσος φλεγματώδης. [2] Λάζεται μὲν καὶ ἄνδρα, μᾶλλον δὲ γυναῖκα. [3] καὶ παχύνει μὲν ἐστι, καὶ δύχρους. [4] ὀδυποροῦσα δὲ ἀσθενές· μάλιστα δὲ, ἐπὴν πρὸς ἦρος ᾖ. [5] καὶ πυρετὸς λεπτὸς λαμβάνει, [6] σύνοτε καὶ πτύαλα. [7] καὶ ἀπεμεῖ μὲν, ὅταν ἄσιτος ᾖ, χολὴν· [8] πολλάκις δὲ, καὶ ὅταν φάγῃ, σιάλα πολλὰ, τὸ δὲ σιτίον ἐδέν. [9] καὶ, ὅταν πονήσῃ, ἀδυνᾶται ἄλλοτε ἄλλη, καὶ τὸ ἦθος καὶ τὸ μετάφρενον. [10] καὶ καταπιμπλάται πολφῶν ὡς τοῦ κνίδης. [11] τοῦτον φάρμακον πίπτοντα. [12] καὶ ὀρρὸν καὶ γάλα ὄνου πινέτω. [13] ἢν δὲ ὀρροποτέῃ, ὡσαύτως φάρμακον κάτω ὡς πλείστας ἡμέρας. [14] καὶ, ἢν ἀπολήγῃ τῆς ὀρροποσίης, μεταπέ-

τω

rialis coctæ ſuccum, ad ptiſanæ ſuccum ammiſceto, ac ſorbendum dato, & vinum dulce, aquoſum, inſuper ſorbendum. [15] Cibum autem ne exhibeas, donec dolor remiſerit, [16] & uvarum expreſſarum retrimenta dulcia, per noctem in aqua maceret, & hanc aquam per ſex dies bibat. [17] Si vero uvarum expreſſarum retrimenta non habeat, mel & acetum cocta bibat. [18] Poſtquam autem dolorem emoverit, medicamento deorſum purgato. [19] Cibis utatur inde mollibus & alvum ſubeuntibus, & marinis magis quam carnibus, [20] carnibus autem volucrium & ovillis coctis. [21] edat etiam betas & cucurbitam: [22] ab aliis vero abſtineat. [23] Morbus hic ſi juvenem corripiat, tempore decedit: ſi ſeniorem, commoritur.

LXIIX. Morbus pituitoſus. [2] Corripit quidem morbus pituitoſus etiam virum, ſed magis mulierem: [3] & eſt hæc quidem craſſa & bene colorata, [4] verum iter faciens debilitatur, & maxime ſi ad acclivem locum iter faciat. [5] Corripit ipſum etiam febris tenuis, [6] quandoque etiam ſuffocatio: [7] & evomit ubi jejuna eſt, bilem [8] & ſalivas multas, ſæpe etiam ubi cibum accepit, de cibo tamen nihil: [9] & quum laborarit, dolet pectus & dorſum, alias alia parte, [10] & rubicundis cutis eminentiis impletur, velut ab urtica inuſtis. [11] Huic medicamentum bibendum dato, [12] & ſerum ac lac aſininum bibat. [13] Si vero ſerum potet, medicamentum deorſum purgans ad plurimos dies præbibendum dato. [14] Et ſi ſerum bibere deſierit, lac aſininum poſt-

ea

τω γάλακτος ὄγκον. 15 ἐπὶν δὲ πίνῃ, σιτίων μὴ ἀπεχέσθω, οἶνον δὲ πινέτω ὡς ἥδιστον, "ἐπὶν ποώδη) κα- 189
20 θαιρόμενον. 16 ἐπὶν δὲ ἀποληξῇ τὸ πόμα, ἀριστιζέτω μὴ κεγχρεον, 17 ἐπείρινον δὲ σιτίων ὡς μαλθακω-τάτων χρήσθω, καὶ ἐλαχίστοις. 18 ἀπε-χέσθω δὲ πτισάνων καὶ γλυκέων, καὶ ἁλμυρῶν. 19 καὶ ἄλλοτε καὶ ἄλλο-τε, μάλιστα δὲ χειμῶνος, ἀπεψύχετω τὸ φακίον, λάχανα ἀναβράττων. 20
καὶ θερμὸν ὡς ἥκιστα λεέσθω, "ἀλλὰ 190
ψυχρὸν ἐλούσθω ἐξιέτω. 21 ἡ δὲ νοῦσος ξυναποθνήσκει.

LXIX. Φλέγμα λευκόν. 2 Οἰδεῖ ἅπαν τὸ σῶμα λευκῶν οἰδήματι. 3 καὶ ἡ γαστὴρ πυκνὴ ψαυομένη.
25 4 καὶ οἱ πόδες καὶ οἱ μηροὶ οἰδέουσι, καὶ αἰ κνῆμαι, καὶ ἡ ὄσχη. 5 καὶ αὐαπνέει ἄῤῥοον. 6 καὶ τὸ ὠφόσωπον ὑπερῴδες, 7 καὶ τὸ σῶμα ξηρὸν, 8 καὶ δίψα ἴσχει. 9 καὶ, ἐπὶν φάγῃ, τὸ πνεῦμα πυκνὸν ἐπιπίπτει. 10 ἔσ-τι δ' αὐτῇσι ἡμέρης ὅτε μὲν ῥᾷον γίνεται, ὅτε δὲ χαλεπώτερον ἴσχει. "11 τότω 191
δὲ μὴ ἡ γαστὴρ πεφυσήσθω αὐτο-μάτη δὲ χωρείτω τῆς νούσου ἐς τὸ μάλιστα ὑγιὲς γίνεται. 12 ἢν δὲ μὴ πε-φυσήσθω, φάρμακον διδόναι κάτω, ὑφ' ἓν ὕδωρ καθαιρέεται. 13 καὶ θερ-μὸν μὴ λέειν. 14 καὶ ὑπὸ τὸν αἰ-
30 θρίην κομίζειν. 15 καὶ τὸν ὄχλον ἀπατύπτειν. "ἐπὶν πίμπρη). 16 192
σιτίοισι δὲ χρήσθω, ἄρτῳ καθαρῷ ψυχρῷ, καὶ τοὐτλοις, καὶ σκορ-πίοισιν ἐφθοῖσι. 17 τὰ δὲ ζωμῶ ὡς ἐλαχίστῳ. 18 καὶ ψυχρὸν πινέτω, "ἐς 193
μὲν γλυκέα, μηδὲ λιπαρὰ μηδὲ ἁλμυρὰ, ἐς δὲ ξέα, ἐς θερμέα, 20 ἐς δὲ κρόμμυα, ἢ σκόροδα, ἢ πράσα, 21 ὀρίγανον δὲ καὶ θύμβρον πολλὸν ἐσθίειν, καὶ οἶνον ἐπιπίνειν ὀλίγον. 22 ἐς ὀδοιπορίην δὲ σιτέεσθαι. 23 ἢν δὲ

ea bibat: 15 & dum hoc potarit, à cibis quidem abstineat, vinum vero quam jucundissimum bibat, donec purgari desinat. 16 320
At ubi à potione cessaverit, milium in prandio sumat. 17 Vesperi cibo molliissimo utatur ac pauciissimo. 18 Abstineat à pinguibus & dulcibus ac oleosis. 19 Et alias atque alias, maximè tamen hyeme, à lenticulæ decocto vomat, oleribus præsumptis. 20 Et calida quam minimum laver, sed & ad solem apricetur. 21 Morbus autem commoritur.

LXIX. Pituita alba. 2 Intumescit totum corpus albo tumore, 3 & venter ad contactum crassus est, 4 & pedes ac femora tument: tibiæ item ac scrotum. 5 & acervatim respirant, 6 & facies rubicunda est, 7 & os siccum, 8 & sitis tenet, 9 & ubi cibum accepit, spiritus frequens incumbit. 10 Hic eadem die quandoque melius habet, quandoque pejus. 11 Huic siquidem venter sua sponte turbatus fuerit in principio morbi, proximus sanitati est. 12 Si vero non turbetur, medicamentum deorsum purgans dato, à quo aqua purgetur. 13 Et calida non lavet, 14 & sub dio exponatur: 15 & scrotum ubi impletum fuerit, secato. 16 Cibis utatur, pane puro frigido, & beta, & piscibus scorpiis coctis, 17 jusculo autem quam pauciissimo. 18 Et frigida omnia edat, & non dulcia, neque pinguia: 19 sed trita & acida, & acria, 20 excepto allio, cepa, & porro. 21 Origanum vero & saturejam multam edat, & vinum inde vinosum bibat: 22 & ante cibum iter faciat. 23 At si à medicamento tumeat, clysterem adhi-

τὰ τῶν φαρμάκων οἰδήσεται, κλύζειν. [24] καὶ τῷ σιτίῳ πιέζειν, καὶ ἀσιτίαισι, καὶ ἀλυσίῃ. [25] φάρμακα δὲ ὡς ἐλάχιστα δοῦναι. [26] οὕτω γὰρ μηδὲν ἐμπεσοῦσιν, ἢ τὰ οἰδήματα καταλήξει ἐς τὸ κάτω. [27] ἢν δὲ μὴ, ἰσχνῷ ἤδη ἐόντι, πίγμα ἐν τοῖσι σήθεσιν ἐγχύσαντα, [28] ἐλκέσθαι δοῦναι διὰ πτέρου, καὶ τὴν κεφαλὴν καθῆσθαι. [29] καὶ πάντα κάτω πίνειν. [30] ἡ δὲ νοῦσος μάλιστα ἐν ἀφανισμῷ γίνεται ἐν ἀδενί.

LXX. Φρονὶς, νοῦσος χαλεπή. [2] Δοκεῖ δὲ τοῖσι κατλάσχουσιν εἶναι οἷον ἄκανθαι, καὶ κεντεῖν. [3] καὶ ἄσιτον αὐτὸν λάζεσθαι. [4] καὶ τὸ φῶς φεύγειν, καὶ τὰς ἀνθρώπους. [5] καὶ τὸ σκότος φιλεῖν. [6] καὶ φόβον λάζεσθαι. [7] καὶ αἱ φρένες οἰδέουσιν αὐτοῦ. [8] καὶ ἀλγεῖν ψαυόμενον. [9] καὶ φοβεῖται, καὶ δι' ὄμματος ὁρᾷ, καὶ ὀνείρασι φοβεροῖσι, καὶ τοὺς τεθνηκότας ὀνίσσεται. [10] καὶ ἡ νοῦσος ὀνίσσει τοὺς πλείστους λαμβάνει καὶ ἤδη. [11] τῶν πιπίσκειν ἑλλέβορον, καὶ τὴν κεφαλὴν καθαίρειν. [12] καὶ μὴ πρὶν ἂν καθαρθῇσιν τῆς κεφαλῆς, κάτω πίσσαν φάρμακον. [13] καὶ μὴ πῶπω πίνειν χέλα ὄνου. [14] σιτίοισι δὲ χρῆσθαι ὡς ἐλαχίστοισιν, ἢν μὴ ἀσθενὴς ᾖ, [15] καὶ ψυχροῖσι καὶ ἀλμυροῖσι, [16] καὶ μὴ δριμέσι, μηδὲ ἁλμυροῖσι, μηδὲ λιπαροῖσι, μηδὲ γλυκέσι. [17] μηδὲ θερμὰ πίνειν. [18] μηδὲ οἶνον πινέτω· ἀλλὰ, μάλιστα μὲν, ὕδωρ· εἰ δὲ μὴ, οἶνον ὑδαρέα. [19] μηδὲ γυμνάζεσθαι, μηδὲ περιπατείτω. [20] τοῦτο ποιέων ἀπαλλάσσεται τῆς νόσου, χρόνου. [21] ἢν δὲ μὴ ἐπιμελήσῃ, ξυναποθνήσκει.

LXXI. Μέλαινα νοῦσος. [2] Μέλαιναν ἐμεῖ οἷον τρύγα. [3] ὁτὲ μὲν, αἱματώδες. [4] ὁτὲ δὲ, οἷον τὸν

adhibeto, [24] & cibo, deambulationibus, & illuvie premito. [25] Medicamenta vero quam pauciſſima adhibeto. [26] Verum ſurſum purgans non prius dederis, quam tumores ad infernas partes deſcenderint. [27] Quod ſi extenuato jam ipſo ſuffocatio in pectore oboriatur, [28] veratrum bibendum dato, & caput purgato, [29] & poſtea deorſum purgans bibat. [30] Morbus hic maxime à nullo diſcedit. 194

LXX. Cura, morbus difficilis. [2] In viſceribus velut ſpina eſſe videtur, & pungere, [3] & anxietas ipſum corripit, [4] & lucem ac homines fugit, [5] & tenebras amat, [6] & timor invadit, [7] & ſeptum tranſverſum foris tumet, [8] & contactum dolet, [9] & expavescit, & terriculamenta ac ſomnia horrenda videt, & quandoque etiam mortuos. [10] Et morbus hic fere plurimos vere corripit. [11] Huic veratrum bibendum dato, & caput purgato, [12] & poſt capitis purgationem pharmacum deorſum bibat, [13] poſtea vero lac aſininum bibat. [14] Cibis utatur quam pauciſſimis, ſi non debilis fuerit, [15] & frigidis, & alvum ſubeuntibus, [16] & non acribus, neque ſalſis, neque pinguibus, neque dulcibus. [17] Et calida non lavet, [18] neque vinum bibat, ſed aquam maxime, aut ſaltem vinum aquoſum. [19] Neque exercitiis utatur, neque deambulet. [20] Hæc ſi fecerit, à morbo liberabitur temporis progreſſu. [21] Si vero neglexerit, commorietur. 195 340 345

LXXI. Morbus niger. [2] Nigrum vomit veluti fecem, [3] quandoque cruentum, [4] quandoque velut vinum fecundarium, 196

τὸν δλύπεον· 5 ''ὁτὲ δ', οἷον πολύ- 197
πεδον· 6 ὁτὲ δ', δελμὺ οἷον ὄξος·
187 ὁτὲ δὲ, ' σίαλον καὶ λάπλω· 8 ὁτὲ
δὲ, χολὴ χλωρή· 9 καὶ, ὅταν
μὲν τὸ μέλαν καὶ τὸ αἱματῶδες
ἐμέσῃ, '' δεκτέ οἷον φόνος ὄζει. 10 καὶ 198
ἡ φάρυγξ καὶ τὸ στόμα καίεται ὑπὸ
τοῦ ἐμέσματος. 11 καὶ τοὺς ὀδόντας
σήπει μᾶλλον, 12 καὶ τὸ ἔμεσμα τῶν
υγιῶν αὐτῇ. 13 καὶ, ἐπὶ πολὺ ἀπομείσῃ,
δεκτέ ῥάων εἶναι ἐπ' ὀλίγον. 14 '' ὃ 199
ἔοικε καὶ ἔχειν, ὅτ' ἄσιτος, ὅτε πολὺν
χρόνον βέβρωκώς, 15 ἀλλ', ὁκόταν μὲν ἄσιτος ᾖ, τὰ σπλάγχνα μύζει, καὶ τὰ
σίαλα ὀξέα· 16 ὅταν δὲ τι φάγῃ,
βάρος ἐπὶ τοῖσι σπλάγχνοισι. 17
καὶ τὸ στῆθος καὶ τὸ μεσόφρενον
δεκτέ οἷον γραφέσι κεντεῖται. 18
καὶ τὰ πλευρὰ ἔχει ὀδύνη, 19 καὶ
πυρετὸς βληχρός. 20 καὶ τῇ κεφαλῇ ἀλγέει. 21 καὶ τοῖσιν ὀφθαλμοῖσιν ἔχει ὁρᾶν. 22 καὶ τὰ σκέλεα βαρέα. 23 καὶ ἡ χροιὴ μέλαινα. 24 καὶ μινύθει. 25 τὸ δὲ τοῦ φαρμάκου πιπίσκειν θερμῷ, καὶ ὄρρον καὶ
γάλακτι ὥρῃσι. 26 καὶ σιτίων ἀπέχειν γλυκέων, καὶ ἐλαιηρῶν, καὶ
πόνων. 27 καὶ κεῖσθαι ὡς ψυχροτέροισι ' καὶ ὑποχωρητικωτέροισι. 28
καὶ τῆς κεφαλῆς καθαίρειν. 29 καὶ
μὴ ὡς φαρμακοποσίας πάσας αὖον,
ἀπὸ τῶν χειρῶν δὲ αἵματα ἀφιέναι,
ἢν μὴ ἀσθενὴς ᾖ. 30 ἢν δὲ ἡ κοιλίη
μὴ ὑποχωρέῃ, ὑποκλύζειν μαλθακῶν κλύσμασι. 31 καὶ θωμίξιων
ἀπέχεσθαι, καὶ λαγνείης. 32 ἢν δὲ λαγνεύῃ, νῆστις πυρεῖσθαι. 33 καὶ τῆς
ἡλίου ἀπέχεσθαι. 34 μηδὲ γυμνάζεσθαι πολλά. 35 μηδὲ περιπατεῖν. 36
μηδὲ θερμολουτέειν. 37 μηδὲ δεῖπνα ἐσθίειν, μηδὲ ἄλυκα. 38 ταῦτα ποιέειν ὃ ἅμα τῇ ἡλικίῃ ἀπο-
φεύγει καὶ ἡ νοῦσος, 40 εἰ καὶ καθυπερφέρεται

rium, 5 quandoque velut polypi atramentum, 6 quandoque acre velut acetum, 7 quandoque ſalivam & pituitam, 8 quandoque bilem cum virore pallidam. 9 Et ubi ' quidem nigrum cruentum vomuerit, cadaveris fœtorem refert: 10 & fauces & os à vomitu aduruntur, 11 & dentes ſtupeſcunt, 12 & id quod vomitu rejectum eſt, terram elevat. 13 Et poſtquam vomuit, paululum melius ſe habere putat. 14 Et neque ſine cibo eſſe, neque ampliorem cibum ferre poteſt. 15 Verum ubi ſine cibo manet, viſcera ſugunt, & ſalivæ acidæ ſunt. 16 Quum vero cibum accepit, gravitas in viſceribus eſt, 17 ' & pectus ac dorſum velut ſtilis pungi videntur, 18 & dolor tenet latera, 19 & febris debilis eſt, 20 & caput dolet, 21 & oculis non videt, 22 & crura gravantur, 23 & color niger eſt, 24 & conſumitur. 25 Huic pharmacum bibendum dato frequenter, & pro anni tempore & ſerum, & lac. 26 Et à cibis abſtineat dulcibus, & oleoſis, ac pinguibus, 27 & frigidiſſimis ac maxime per alvum ſubeuntibus utatur. 28 Et caput purgato, 29 & ' poſt medicamentorum potiones ſurſum purgantes, de manibus ſanguinem detrahito, ſi non fuerit debilis. 30 At ſi alvus non egerat, molle infuſum per clyſterem immittito. 31 Et abſtineat ab ebrietatibus & venere. 32 Si vero coierit, jejunus fomentis utatur. 33 Et à ſole abſtineat, 34 neque multum ſe exerceat, 35 neque deambulet, 36 neque lavet, 37 neque acria edat, neque ſalſa. 38 Hæc facienda ſunt. 39 Et una cum ætate aufugit ' etiam morbus, 40 & cum

ρόσκ ξυὼ τῷ στόμαι. 41 ὧν δὲ μελαν|ῇ, ξυω ἀποθνήσκ.

LXXII. Ἄλλη μέλαινα νοῦσος. 2 Ὑπόπυρος, καὶ ἰχνὸς, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑποχλωρος γίνε|ται. 3 καὶ λεπτόδερμος καὶ ἀσθενὴς τελέθ. 4 ὅσῳ δ' ἂν χρόνος πλείων ἦ, ἡ νοῦσος μᾶλλον πονέ. 5 καὶ ἐμέ πᾶσαν ὥρην οἷον καταγμὰν ὀλίγον, καὶ δυοβροχθές. 6 καὶ τὸ σιτίον ὀλιγινά. 7 καὶ ξυὼ τῷ σίτῳ χολὴν καὶ φλέγμα. 8 καὶ μετὰ τοῦτ' ἔμεσιν ἀλγέ τὸ σῶμα πᾶν. 9 ἔστ δ' ὅτε καὶ πρὶν ἐμέσαι. 10 καὶ φέρεται λεπτὴ καὶ πυρετώδης ἰχώ. 11 ἐς τὰ γλυκέα καὶ ἐλαιώδη μάλιστα ἐμέ. 12 τοῦτον καθαίρειν χρὴ φαρμάκοισι καὶ κάτω καὶ ἄνω. 13 καὶ μεταπίσκειν γάλα ὄνου. 14 καὶ σιτίοισι χρῆσθαι ὡς μαλθακωτάτοισι καὶ ψυχροῖσι, 15 καὶ ἰχθύσιν ἀκταίοισι καὶ σελάχεσι, 16 καὶ τυρίοισι καὶ κρεάσι τετραμμένοισιν. 18 οἶνον δὲ πίνειν λευκὸν οἰνώδεα, ὑδαρέστερον. 19 περιπατείν δὲ ἐν ἀναπάτοισι χρῆσθαι. 20 καὶ μὴ θερμαίνεσθαι. 21 καὶ ἥλιος ἀπέχεσθαι. 22 ταῦτα ποιέειν. 23 ἡ δὲ νοῦσος θανατώδης μὲν, ἀξυγκαταγηράσκει δέ.

LXXIII. Σφακελώδης. 2 Τὰ μὲν ἄλλα τὰ αὐτὰ πάσχ, ἐμέ δὲ θρόμβους πεπηγότας χολῆς. 3 καὶ κάτω ὁμοίως, ἐπὶ τὰ σιτία ἀποπατήσ. 4 δρᾶν δὲ χρὴ τὰ αὐτὰ, ἅπερ ἐπὶ τῆς προτέρης ἐλέχθη, 5 καὶ κατακλύζειν.

cum corpore senescit. 41 Si vero denigratus fuerit, commoritur.

LXXII. Alius morbus niger. 2 Subfulvus & gracilis, & oculis cum virore pallidis fit, 3 & tenuem cutem habet, ac debilis est. 4 Quanto autem tempus amplius progreditur, tanto morbus amplius affligit. 5 Et vomit omni tempore velut stillamentum modicum, ad duorum poculorum parvorum mensuram, 6 & frequenter etiam cibum, 7 ac una cum cibo bilem & pituitam: 8 & post vomitum dolet totum corpus, 9 aliquando etiam antequam vomat. 10 Et horrores tenues ac febris tenet, 11 & ad dulcia ac oleosa maxime vomit. 12 Hunc medicamentis sursum ac deorsum purgare oportet, 13 & lac asininum postea bibendum præbere. 14 Cibis autem utatur molliffimis ac frigidis, 15 piscibus littoralibus, & cartilaginei generis, 16 & betis, & curbitis, 17 & carnibus tritis. 18 Vinum bibat album, vinosum, aquosius. 19 Labore & deambulationibus utatur, 20 & calida ne lavet, 21 & à sole abstineat. 22 Atque hæc sane facienda sunt. 23 Verum morbus lethalis quidem est, non autem consenescit.

LXXIII. Morbus corruptorius. 2 Alia quidem omnia eodem modo patitur: verum grumos bilis concretos vomit, 3 & deorsum similiter egerit, postquam cibos excrevit. 4 Cæterum ea-dem facere oportet, quæ in priore morbo relata sunt, 5 & clysterem adhibere.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΠΕΡΙ ΝΟΥΣΩΝ τὸ τρίτον.

HIPPOCRATIS DE MORBIS liber tertius.

Basil. græc. Foesius sect. v. 46. 487. Basil. lat.

pag. 158 ΠΕΡΙ μὲν ἓν πυρετῶν 1 ἁπάντων εἴρηκά μοι. 2 ἀμφὶ δὲ τῶν λοιπῶν ἐρέω ἤδη.

1. Οἴδημα ἐγκεφάλου. 2 Ὁκόταν ὁ ἐγκέφαλος οἰδήσῃ ὑπὸ φλεγμασίης, 3 ὀδυνᾷ ἴσχει ἅπασαν τὴν κεφαλήν· 4 μάλιστα δ', ὅπου ἔφυ ἡ φλεγμασίη. 5 ἴσχει δὲ ἐν τῷ κροτάφῳ, 6 πάντε ἔαξε ἠχῆς πλέα γίνεται. 7 καὶ ἀμβλὺ ἀκούει. 8 καὶ φλέβες τείνονται, καὶ σφύζουσι. 9 πυρετός τε καὶ ῥῖγος ἐνίοτε ἐπιλαμβάνει. 10 ἤν, τε ὀδυνᾷ σκληρότερον ἐόν, ποτὲ δὲ ἧσσον πιέζει. 12 βοᾷ τε, καὶ αὐαίνεται ὑπὸ τῆς ὀδύνης. 13 καὶ, ὁκόταν ἀνῇσῃ, εὐθὺς ἀποδύεται ἐπὶ τὴν κλίνην καὶ καταπίπτειν, 14 καὶ ῥιπτάζει ἑωυτόν. 15 ἔστιν ἐπὶ μὲν πλεῖστον ἀπαθανατίζει. 16 ὁκόσων δὲ ἡμερέων ἀποθανεῖται, οὐκ ἔχει κρῖναι. ἄλλοι γὰρ ἄλλως ἀπόλλυται. 17 ὡς μέντοι ἐπὶ πολὺ ἐν τῇσιν ἑπτὰ ἡμέρῃσι τελευτῶσιν. 18 ἐκφυγοῦσι δὲ καὶ μίαν ἀφυπνίγλες, ὑγιέες γίνονται. 19 χρὴ δὲ, ὁκόταν ἀφιωδυνίῃ, ψυχρὴν τὴν κεφαλὴν, 20 μάλιστα μὲν ξύραντα, ἢ ἐς κύστιν ἐς ἑτέρην ἐγχέαντα τῶν ψυκτῶν ποτὸν χυλὸν τρύχνου, καὶ γλυκὺ κεραμίσκιον. 21 τὸ μὲν προσβληθέν, τὸ δὲ ἀφαιρέειν, πρὶν ἢ χλιαρὸν γενέσθαι. 22 καὶ ἐπακολουθεῖν ἀφαιρέοντα. 23 ἐκ τῆς κεφαλῆς καθαίρειν σελίνου χυλοῖ-

DE Febribus universis III à me dictum est, 149 2 de reliquis jam dicam. pag 218

1. Cerebri tumor. 2 Quum cerebrum ab inflammatione tumuerit, 3 dolor totum caput occupat, 4 maxime qua parte constiterit inflammatio. 5 Consistit autem in temporibus: 6 & aures sonitu implentur, 7 & auditus hebescit, 8 & venæ extentæ sunt, ac pulsant: 9 & febris ac rigor aliquando corripiunt, 10 & dolor nunquam deficit, 11 sed quandoque remittit, quandoque magis premit, 12 & vociferatur ac exilit præ dolore. 13 Et ubi surrexit, rursus ad lectum decumbere festinat, 14 & jactat seipsum. 15 Hic lethaliter quidem affectus est, 16 in quot vero diebus morietur, non habet judicationem. nam alii aliter pereunt. 17 Plerunque tamen in septem diebus moritur. 18 Si vero vigesimum primum effugerint, sani fiunt. 19 Quum itaque dolor vexarit, frigefacere caput oportet, 20 maxime quidem per rasuram, aut frigefactorio aliquo, velut est solani succus, & terra figularis, in vesicam aut folliculum immissa, 21 ita ut vicissim modo apponas, modo auferas, priusquam repescant. 22 Sed & sanguinem detrahere oportet, 23 & caput purgare, ad apii succos odoratis am-

χυλοῖσι μιγνύπτα σύώδεα. [24] ἀοινέειν δὲ τὸ παράπαν. [25] ῥοφέειν δὲ πτισάνης χυλόν, [26] καὶ τὴν κάτω κοιλίην λύειν.

II. [1] Περὶ δὲ πεπληρώσιος κεφαλῆς. [2] Ὅκόταν δὲ πεπλήρωται ἡ κεφαλὴ ὑπὸ πληθώρης καὶ ἐξικνέηται ἐς τὰ ὦτα, ἀκοὴν παρέχει σημαίνει. [3] καὶ τὴν κεφαλὴν ὅλην πεπλῆσθαι ἰσχύει. [4] καὶ παραφρονέει. [5] καὶ ἀποθνήσκει ἑβδόμῃ. [6] καὶ οὐκ ἂν ἐκφύγοι, ἢν μὴ διαγένηται τὸ ὑγρὸν ἑβδόμῃ καὶ τὰ ὦτα. [7] ὅταν δὲ ἡ τε ὀδυνὴ παύσηται καὶ ἔμφρων γένηται. [8] ῥεῖ δὲ πολὺ καὶ αὐόσμως. [9] τοῦτο μᾶλλον μὲν μὴ θεραπεύειν τὰ ὦτα, πρὶν ἂν ἐρρωγὸς ἴδῃς τὸ πῦον. [10] ἢν δὲ βούλῃ καθῆραι τὴν ἄνω καὶ τὴν κάτω κοιλίην, λύσον χωρὶς ἑκατέρην. [11] ἔπειτα πυρίαν μὲν ἐς κεφαλὴν ὡς μάλιστα, ὅλην τε καὶ ἀμφὶ τὰ ὦτα, καὶ ἀμφὶ τοὺς ῥῖνας. [12] ῥοφέειν δὲ πτισάνης χυλόν. [13] καὶ ἀοινέειν τὸ παράπαν. [14] ἐπὰν δὲ ῥαγῇ τὸ πῦον, ἐπάγειν, ἕως ἂν ἡ πολλὴ τῆς ῥύσιος παύσῃ. [15] ἔπειτα κλύζειν τὰ ὦτα, οἴνῳ γλυκεῖ, ἢ γάλακτι γυναικείῳ, ἢ ἐλαίῳ παλαιῷ. [16] χλιαροῖσι δὲ κλύζειν. [17] καὶ πυρίαν τῇ κεφαλῇ θαμινὰ ἐν μαλθακῇσι πυρήνεσι καὶ σύόδμοισιν, ὡς ἥδιστον καθαρεῖται ὁ ἐγκέφαλος. [18] ἔστι τὰ μὲν πρῶτα οὐκ ἀΐει· πρεσβύτερος δὲ χρόνος, ὅτε ἡ ῥῦσις πάσων ἐστὶ, καὶ ἡ ἀκοὴ ἅμα τῇ ῥύσει παντελῶς πωμάζηται. [19] ὁμοίστατόν γε μάλιστα ἑωυτῷ. [20] φυλάσσεσθαι δὲ χρὴ ἡλίους, ἀνέμους, πῦρ, καπνὸν, ὀδμέων ὀδμὰς, καὶ τὰ τοιαῦτα. [21] καὶ ἡσυχάζειν, διαίτῃ μαλθακῇ χρώμενον. [22] Εὐπόκενεαγείων εὐλυθέειν ἡ κοιλίη ἡ κάτω.

III. Βληθοί. [1] Οἱ δὲ βληθέντες λιγέ-

ammixtis. [24] A vino autem in totum abstinere. [25] Ptisanæ succum sorbere, [26] & infernam alvum solvere.

II. Cerebri repletio dolorosa. [2] Quum doluerit caput præ cerebri repletione, vitiosorum humorum purgationem non factam esse significat, [3] & dolores totum caput tenent, [4] & delirat, [5] & moritur septima die: [6] & evadere non poterit, si non eruperit humor septima die per aures. [7] Sic enim & dolor sedatur, & resipiscit: [8] effluit autem multus & inodorus. [9] Hujus aures priusquam pus erupisse videris, potius ne curato. [10] Si vero supernam ac infernam alvum purgare voles, seorsum utranque solvito. [11] Postea capiti, maxime quidem universo, sed & per aures, & per nares, fomentum adhibeto. [12] Sorbeat autem ptisanæ succum, [13] & à vino abstineat in totum. [14] Postquam vero eruperit pus, contineto te donec multa fluxio sedetur: [15] postea aures colluito vino dulci, aut lacte muliebri, aut oleo vetere, [16] atque hæc tepida infundantur. [17] Caput vero frequenter mollibus ac odoratis fomentis foveto, quo citius cerebrum purgetur: [18] hic primum quidem non audit, progressu vero temporis & fluxio minor fit, & auditus una cum fluxione penitus quiescente contingit, [19] & maxime sibi ipsi similis redit. [20] Cavere autem oportet solem, ventos, ignem, fumum, acrium odores, & alia hujusmodi: [21] & quiescere, ac molli victus ratione uti. [22] Sit autem alvus inferna præ vasorum vacuatione solutu facilis.

III. Syderati. [1] Qui icti ac

 syde-

λεγόμενοι εἶναι, [3] ὀκόταν ὁ ἐγκέφαλος πληθῆ πολλῆς ἀκαθαρσίης, ὀδυνᾶται παρέχει τὸ πρόσθεν τῆς κεφαλῆς πρῶτον, [4] καὶ αὐαλέπτην ἢ δυσακουστεῖ, οἱ μὲν ἀμφοῖν τοῖν ὀφθαλμοῖν, οἱ δ' ἑτέρου. [5] καὶ κώμου μιν ἔχει, καὶ ἐκφρονέες εἰσι. [6] καὶ οἱ κρόταφοι πηδῶσι. [7] καὶ πυρετὸς λεπτὸς ἔχει, [8] καὶ ξυμβολὴ ἀκρασίη. [9] ἔστι δὲ τρίτῃ τελευτᾷ ἢ πεμπταίῃ. [10] ἢν δὲ τὰς ἑπτὰ ἡμέρας ἐκφύγῃ, ἀφίκνεται. [11] ἢν δ' ἄρα ἀφίκηται, ἐξαύτης γίνεται. [12] τὸν δ' ἢν βάλῃ θερμαπύειν, πυρεταῖν τὴν κεφαλὴν, [13] καὶ ταμὼν αὐάπυον ποιέειν. [14] ἢν δ' ὀδυνᾶται ἔχῃ, καὶ σφοδρὰς ἐμποιέῃ χρὴ, [15] καὶ τὴν κεφαλὴν καθαίρειν κέφοισι καὶ σιάλοισι, [16] καὶ τὴν κάτω κοιλίην καθαίρειν. [17] ἀοινέειν δὲ τὸ παράπαν. [18] πλισάνῃ δ' χυλῷ χρῆσθαι.

IV. Σφακελισμὸς ἐγκεφάλου. [2] Ἢν δ' σφακελίσῃ ὁ ἐγκέφαλος, [3] ὀδυνᾶται ἔχει τὴν κεφαλὴν, καὶ ἀπὸ τοῦ τραχήλου φοιτᾷ ἐς τὴν ῥάχιν. [4] καὶ αὐτὸν ἐπιλαμβάνει αὐηκοΐη. [5] καὶ ψύχος ἐπέρχεται ἐπὶ τὴν κεφαλήν. [6] καὶ οἰδέει ὅλος. [7] καὶ ἐξαίφνης ἄφωνος δέκνυται. [8] καὶ ἐκ τῶν ῥινῶν αἷμα ῥεῖ. [9] καὶ πελιδνὸς γίνεται. [10] τοῦτον μὲν ἢν νέος ἁλαπαρῶς λάβῃ, καὶ αἵματος ἀπελθόντος, ῥᾳδίζει. [11] ἢν δ' σφόδρα ἐλλημεμένος ᾖ, θνήσκει ταχέως. [12] τούτῳ θερμὰς τε ἐμποιέειν καὶ σιάλους, [13] καὶ τὰς ῥινίλιας ἀμφω καθαίρειν, σὺν μέρει ἑκατέρῃ. [14] καὶ σιάλους, κέφαλα ἢ ὁμοῖα ἔχοντα, τῆστι ῥινὶ ἀέρειν. [15] καὶ ῥόφημα λεπτὸν τε καὶ χλιαρόν. [16] ἀοινέειν δὲ τὸ παράπαν.

V. Λήθαργοι. [2] Οἱ δὲ λήθαργοι, τρόπος μὲν ἡ αὐτὴ καὶ ἐπὶ τῇ παραφρονίῃ, [3] χαλεπωτέρη δὲ καὶ

syderati esse dicuntur, [3] quum cerebrum multa immundicia vitiosorum humorum repletum fuerit, anterior capitis pars primum dolorem ipsi exhibet, [4] & suspicere non possunt, aliqui ambobus oculis, aliqui altero, [5] & sopor ipsos tenet, & desipiunt, [6] & tempora saliunt, [7] & febris tenuis habet, [8] & corporis impotentia. [9] Hic tertia aut quinta die moritur, [10] & ad septem non devenit. [11] Si vero devenerit, à morbo liber evadit. [12] Hunc si curare voles, capiti fomenta adhibeto, [13] & sectione facta transpirationem efficito. [14] Si vero dolor tenuerit, etiam sternutationes inducere oportet, [15] & caput purgare levibus ac odoratis, [16] infernam item alvum purgare. [17] A vino autem penitus abstineat, [18] & ptisanæ succo utatur.

IV. Cerebri corruptio. [2] Si cerebrum corruptum fuerit, [3] dolor caput tenet, & per collum procedit ad spinam, [4] & æger non audit, [5] & frigus ad caput devenit, [6] & totus intumescit, [7] & derepente privatur voce, [8] & ex naribus sanguis fluit, [9] & lividus fit. [10] Quod si morbus leviter corripiat, ubi sanguis discessit, melius habet. [11] Si vero vehementer correptus fuerit, cito perit. [12] Huic sternutationes per odorata inducito, [13] & alvum utranque aut alteram saltem purgato, [14] & odorata quæ leves odores habent, naribus admoveto: [15] & sorbitionem tenuem ac tepidam exhibeto. [16] Abstineat autem penitus à vino.

v. Lethargus. [2] Morbi lethargi appellati status idem est, qui & peripneumoniæ. [3] Verum difficilior, & non omnino liber

καὶ ὲ πάμπαν ἀπήλλακται. 4 ὑγρῆς γὰρ τῆς περιπλευμονίης βραδύτερη πολὺ ἡ νοῦσος. 5 παχεῖ δὲ τὸ πτύελον. 6 βηξὶ δὲ καὶ ἀσθμῷ μιν ἔχει. 7 καὶ τὸ σίαλον ὑγρὸν καὶ πολὺ αὐάγει. 8 καὶ ἀδυνατέει σφόδρα. 9 ἢν δὲ, ὁκόταν μέλλῃ ἀποθνῃσκειν, οὕτω ὑπολείπει ἐπὶ πολὺ καὶ ὑγρόν. 10 τούτῳ ἐλπὶς μὲν πάνυ βραχεῖα σωθῆναι. 11 ὅμως δὲ, πλεῖστόν τε ποιέειν ὡς πλεῖστον, καὶ θερμαίνειν, καὶ ἀσινέειν. 12 ἢν δὲ ἐκφύγῃ, ἔμπυος γίνεται.

VI. Καυσώδης. 2 Ἡ δὲ καυσώδης λεγομένη, [πυρετὸς δ' ἀνθρώπων σφοδρὸς,] 3 δίψαν τε ἔχει πολλὴν, 4 καὶ ἡ γλῶσσα πέφρικε, 5 τὸ δὲ χρῶμα αὐτῆς, 6 τὰ μὲν πρῶτον χρόνον, οἷόν περ εἴωθε, 6 ξηρὴν δὲ σφόδρα. 7 προϊόντος δὲ χρόνου, σκληραίνεται, καὶ τραχύνεται, καὶ παχύνεται, καὶ ἐπιμελαίνεται. 8 [καὶ] ἢν μὲν οὖν ἀρχὴ τοιῦτο πάθῃ, ῥᾷστοι αἱ κρίσιες γίνονται· ἢν δὲ ὕστερον, χρονιώτεραι. 9 τὰ δὲ ἀφέστηκε, ταῦτα πάντα ἡ γλῶσσα σημαίνει, ἅπερ ἐν τῇ περιπλευμονίῃ. 10 καὶ τὰ οὖρα, χολώδεα· μᾶλλον δὲ αἱ μετώδεα ἐόντα, ἐπίπονα· ξανθὰ δὲ ἧσσον, ἀπονώτερα. 11 καὶ τὸ πτύσμα ὑπὸ θερμασίης καὶ ξηρασίης ξυγκεκαυμένον καὶ παχὺ ἐστί. 12 πολλάκις τε καὶ ἐς πλεύμονα περιπλευμονίη μεθίσταται. 13 καὶ, ἢν μεταβαίνῃ, πάχα ἀποθνήσκει. 14 τοῦτον δὲ ὧδε χρὴ θεραπεύειν. 15 λούειν θερμῷ δὶς ἢ τρὶς τὸ ἡμέρης ἑκάστης, πλὴν τῆς κεφαλῆς. 16 καὶ ἐν τῇσι κρίσεσι λούειν χρή. 17 καὶ τὰς μὲν πρώτας τὸ ἡμερέων ὑποκαθαίρειν καὶ ὑδροποτέειν. 18 καὶ γὰρ ἔμετον ἄγει τὸ ὕδωρ ὡς ἐπιπολύ. 19 τὰς δ' ὑστέρας, μετὰ πλεῖον κάθαρσιν ὑγραίνειν, 20 καὶ φορήμασι χρῆσθαι, 21 καὶ οἴνοισι γλυκέσιν. 22 ἢν δὲ μὴ

liber ac remotus est 4 ab humida peripneumonia. Sed multo tardior est morbus. 5 Patitur autem æger hæc. 6 Tussis & sopor ipsum tenet, 7 & salivam liquidam & multam educit, 8 & vehementer impotens est: 9 & quum moriturus est, multum atque id liquidum infra egerit. 10 Huic valde exigua vitæ spes est. 11 Attamen hoc curandum est, ut plurimum spuat, & calefiat, & à vino abstineat. 12 Si vero effugerit, suppuratus fit.

VI. Morbus sive febris ardens. 2 In morbo febri ardente appellato, 3 sitis tenet multa, 4 & lingua horret. 5 At color ejus primo quidem tempore est veluti solet: 6 verum valde sicca est. 7 Progressu vero temporis induratur, exasperatur, crassescit ac nigrescit. 8 Si vero in principio hæc patiantur, citiores judicationes fiunt: si posterius, tardiores. 9 Cæterum remissionis eadem omnia signa lingua exhibet, quæ in peripneumonia: 10 & urinæ bilioſæ aut cruentæ, dolorem ampliorem: flavæ vero, minorem significant: 11 & sputum præ caliditate ac siccitate combustum ac crassum est. 12 Sæpe vero etiam in peripneumoniam transit: 13 quod si contigerit, brevi moritur. 14 Hunc autem hoc modo curare oportet: 15 calida bis aut ter singulis diebus lavato, capite excepto. 16 At in judicationibus lavare non oportet. 17 Et primis quidem diebus deorsum purgato, & aquam bibendam dato. 18 Nam plerunque vomitum aqua ciere solet. 19 Posterioribus vero post purgationem humectato, 20 & sorbitionibus utatur, 21 ac vinis dulcibus. 22 Quod si non ab initio

μὴ ἐξ ἀρχῆς ὠφελάσῃς, ἀλλὰ ἤδη τῶν ἐν τῇ γλώσσῃ σημείων ὑπόντων, [23] ἐὰν μὲν χρὴ, ἕως ἂν αἱ κρίσιες παρέλθωσιν, καὶ τὰ τῆς γλώσσης σημεῖα ἠπιώτερα γένηται. [24] καὶ μήτε φάρμακον δῷς, [25] μήτε κλύσις ἐς κοιλίζειν, πλὴν αἱ κρίσιες παρέλθωσιν.

VII. Ὁ πλεύμων οἰδέων ὑπὸ τῆς θέρμης. [2] Ὅκόταν ὁ πλεύμων οἰδήσῃ ὑπὸ θέρμης πληθούσης, [3] βὴξ ἰσχνὴ ἰσχυρὴ καὶ σκληρὴ, [4] καὶ ὀρθοπνοίη. [5] καὶ αὐανεῖ ἀθρόον, [6] καὶ ἀσυχμήνῃ πυκνόν. [7] καὶ οἰδέῃ. [8] καὶ τὰς μυκτῆρας αὐαπετάννυσιν ὥσπερ ἵππος ἐν δρόμῳ. [9] καὶ τὴν γλῶσσαν ἐκπιμπλᾷ. [10] καὶ τὴν στῆθεα αὐτῇ ἀείδειν δοκέει, καὶ βάρος ἐνεῖναι. [11] διὸ χωρέειν ἐ δύναται τὴν στῆθεα, ἀλλὰ διαῤῥήγνυται, καὶ ἀδυνατέει. [12] ἤτε ὀδύνη ἐξεισχνᾷ. καὶ τὸν τε νῶτον καὶ τὴν στῆθεα καὶ ὧς πλεύμων κεντέεται. [13] καὶ καίεται τοῦτο, ὡς ἂν εἰ πῦρ καθήμενον, [14] καὶ ἐρυθήματα ἐπὶ φύει ἐς τὸ ἐπὶ θεν καὶ τὸν νῶτον, ὡς φλογοειδέα. [15] καὶ ὀδυνμὸς ἰσχυρὸς ἐμπίπτει [16] καὶ ἀπορίη, ὥστε ὔτε ἑστάναι, ὔτε καθῆσθαι, ὔτε κατακεῖσθαι οἷός τέ ἐστιν. [17] ἀλλ' ὧδε ἀπορέων βληρίζει ἑωυτὸν, καὶ δοκέει ἤδη ἀποθνήσκειν. [18] ἀποθνήσκει δὲ μάλιστα τεσσερεσκαιδεκάτῃ ἢ ἑβδομαίῃ. [19] ἢν δὲ τοῦτο διαφύγῃ, ἐ μάλα θνήσκει. [20] τὸν, ἢν θεραπεύῃς, καὶ τὸν κοιλίλιον ὡς τάχιστα καθήρας κλύσμασι καλοῖς. [21] καὶ ἀπὸ τῶν ἐγκεφάλων καὶ τῆς ῥινὸς καὶ τῆς γλώσσης καὶ πάνθεν ἐκ σώματος αἷμα ἀφιέναι. [22] καὶ πόματα διδόναι ψυκτικὰ, [23] καὶ ῥοφήματα τοιαῦτα διδόμενα. [24] καὶ τὰ ἐρυθήκανα, μὴ

tio ægrum curandum fuſceperis, ſed ſignis jam in [1] lingua exiſtentibus, [23] finere oportet donec judicationes præterierint, & linguæ ſigna mitiora facta fuerint: [24] & neque medicamentum dederis, [25] neque ad purgationem faciendam clyſterem adhibueris priuſquam judicationes prætereant.

VII. Pulmo tumens præ calore. [2] Quum pulmo tumuerit præ nimio calore repletus,[3] tuſſis tenet fortis & dura, [4] & erectæ cervicis ſpiratio, [5] & acervatim reſpirat, [6] & frequenter anhelat, [7] & intumeſcit, [8] & nares expandit, velut equus ex curſu, [9] & linguam frequenter exerit, [10] & pectus ipſi canere videtur, & gravitas in ipſo inеſſe. [11] Quapropter hanc capere pectus non poteſt, ſed dirumpitur & impotens fit, [12] & dolor acutus emergit: & dorſum, & pectus, & latera velut acubus punguntur: [13] & ardent hæ partes velut ejus qui ſedeat ad ignem, [14] & ruboresexoriuntur ad pectus & dorſum, [1] velut à flamma, [15] & morſus fortis incidit, [16] & anguſtia, ut neque ſtare, neque ſedere, neque decumbere poſſit. [17] Verum ita velut deſperatis rebus anxius jactat ſeipſum, & jam mori videtur. [18] Moritur autem maxime quarta aut ſeptima die, [19] quas ſi effugerit, non valde perit. [20] Hunc ſi cures, infernam alvum quam citiſſime clyſtere adhibito, probe purgare oportet, [21] & de cubitis, & naſo, & lingua, ac de omni [1] corporis parte ſanguinem mittere. [22] Potiones item frigefacientes exhibere, [23] & ſorbitiones idem præſtantes. [24] Danda ſunt & urinam cientia

ſæpe,

μὴ θερμαινόντων οἷς, πολλάκις δὲ δύναι. 25 καὶ ἐς μὲν τὰς ὀδυώας αὐτὰς, ὁκόταν καταιγίζωσι, χλιάσματα κεφαλῇ καὶ ὑγρὰ χρὴ προσφέροντα, χλιαίνειν καὶ ὑγραίνειν τὸν τόπον, ἕ ἂν ἢ ἡ ὀδύνη. 26 ἄλλα δὲ ἄλλα, ψυκτήρια προφέρειν· τὰ μὲν ἀφαιρέοντα, τὰ δὲ προστιθέντα. 27 καὶ οὐκ ἂν καταιγίζοι), ψύχοντα ποιέειν. 28 ἀοινέειν δὲ τὸ πέμπαν.

IIX. Κεφαλῆς ὀδύνη. 2 Ὁκόταν δὲ ἀπὸ τῆς κεφαλῆς ἀρξαμένη ἡ ὀδύνη ὀξέη ἄφωνον ποιήσῃ παραχρῆμα, 3 ἄλλως τε καὶ ἐν μείνῃ ὁτιοῦν χθιζὰ, ἕτος ἀποθνήσκει ἑβδομαῖος. 4 ἧσσον δὲ οἱ ἐκ τῆς μέθης τοιοῦτόν τι παθόντες τὴν ἄφωνοι μένουσιν. 5 ἢν γὰρ ῥήξωσι φωνὴν αὐθημερὸν, ἢ τῇ τελευτῇ, ὑγιέες γίνονται. 6 πίνειν δὲ ἐκ τῆς μέθης ἐνίοις τοῦτο, καὶ ἑτέροις ἀπόλλυσι). 7 τοῦτοις πλαγιότητάς τε ἐμποιεῖν ἰσχυράς. 8 καὶ ὑποκλύσιν ὕειν, ἢν μὴ χολὴν ἄγῃ σφόδρα. 9 καὶ, ἢν ἐπιθῇ), ὀπὸν θαψίης δόντα, ἐν πολλῷ τῷ ὑγρῷ καὶ θερμῷ, ἵνα ὡς τάχιστα ἀποπίσῃ. 10 ἔπειτα ἐπιχαίνειν ἐς ἀστιφῆ ἐπὶ ἡμέρας. 11 ἀφαιρέειν δὲ καὶ ἀπὸ τῆς γλώσσης αἷμα, ἢν δύνηται λαβεῖν [τὸν] φλέβα.

IX. Φρενῖτιδες. 2 Φρενῖτιδες δὲ γίνονται καὶ ἐξ ἑτέρων νόσων. πάσχουσι δὲ τάδε. 3 τοὺς φρένας ἀλγέουσιν, ὥστε μὴ ἐάσαι ἂν ἄψασθαι. 4 ἐς πῦρ ἤκει. 5 καὶ ἔκφρονες εἰσί. 6 καὶ ἀτενὲς βλέπουσι. 7 καὶ τἄλλα παραπλήσια ποιέουσι τοῖσι ἐν τῇ περιπλευμονίῃ, ὁκόταν οἱ ἐν τῇ περιπλευμονίῃ ἔκφρονες ἔωσι. 8 τοῦτον χλιαίνειν δεῖ χλιάσμασιν ὑγροῖσι, καὶ πόμασι, πολλῷ

σæpe, sed quæ non calefaciant. 25 Et ad ipsos quidem dolores quum irruunt, calefactoria levia ac humida adhibendo, locum calefacere ac humectare oportet, ubicunque dolor fuerit, 26 ad reliquas vero partes frigefactoria adhibere, vicissim ea apponendo ac tollendo, 27 & ubi- 9
cunque arserit, frigus facere. 28 A vino autem penitus abstinere.

IIX. Capitis dolor. 2 Quum à capite initio sumpto, dolor acutus statim vocem interceperit, 3 tum alias, tum si ex ebrietate hoc contingat, ita affectus septima die moritur. 4 Minus tamen moriuntur, qui ex ebrietate tale quid perpessi sunt, & voce privati permanserunt. 5 Nam si eadem die, aut postera, 11
aut tertia vocem edant, sani evadunt: 6 faciunt autem hoc aliqui ex ebrietate, & neutri moriuntur. 7 His sternutationes fortes inducere oportet, 8 & infusum per clysterem injicere, quod bilem vehementer ducat. 9 Quod si sensum æger receperit, thapsiæ succum in multa calida aqua dato, quo quam citissime revomat. 10 Postea attenuato, & à vino prohibeto per septem dies. 11 Detrahendus est & à lingua sanguis, si venam comprehendere possis.

IX. Phrenitides. 2 Phrenitides fiunt etiam ex aliis morbis. Patiuntur autem ægri hæc. 3 Septum transversum dolent, ut ne contingere quidem permittant, 4 & febris accedit, 5 & mente moventur, 6 intentis oculis vident, 7 & alia similia faciunt his qui peripneumonia affecti sunt, ubi sane in peripneumonia mente moventur. 8 Hoc modo affectum calefacere

πολλὰ οἶνε. 9 καὶ, ὦ μῆ οἷός τε ἦ ἀποκαθαίρειν αὖω, βηχί τε καὶ πλύσει αὐάγκη χρῆ, ὥσπερ ἐν τῇ περιπλευμονίῃ. 10 εἰ δ' μὴ, πρὸ πάντα κοιλίην προσήκει ταράσσειν, ὅκως ὑποχωρέῃ. 11 ὑγραίνειν δ' πόμασι ἀγαθὸν χρή. 12 ἡ δὲ νοῦσος θανατώδης. 13 ἀποθνήσκουσι γὰρ τρίτοισι, ἢ πεμπταίοισι, ἢ ἑβδομαίοισι. 14 ἢν δ' ἠπίως ληφθῇ, κρίνει ὡς περιπλευμονίη.

oportet calefactoriis humidis & potionibus, excepto vino. 9 Et 105 siquidem fieri poterit, sursum purgare, & per tussim ac spuitionem educere oportet, quemadmodum in peripneumonia. 10 Sin minus, inferna alvus præparanda est, ut egerat. 11 Humectato autem potionibus. hoc enim conducit. 12 Morbus autem lethalis est. 13 Moriuntur enim tertia aut quinta, aut septima die. 14 Si vero leniter corripiat, judicat velut peripneumonia.

x. Κυνάγχη. 2 Ὑπὸ δὲ τῆς κυνάγχης κωλεομένης πνίγεται ὁ ἄνθρωπος. 3 καὶ ἐν τῇ φάρυγγι μᾶλλόν οἱ δοκεῖ ἐνέχεσθαι. 4 καὶ ἔστε τὸ σίαλον καταπᾷ, ἔστε ἄλλο ἐδέν. 5 καὶ τὼ ὀφθαλμὼ πονέεται τε καὶ ἐξέχεσθον, ὡς ἀπαχρωμένοισι. 6 καὶ βλέπει αὐτοῖσι ἀτενές. 7 καὶ ἐπιστρέφειν ἐχ' οἷός τε ἔσιν αὐτός. 8 ἢν δὲ λύσῃ, καὶ αὐαίνεται ταχέως. 9 καὶ τὸ πρόσωπον καὶ ἡ φάρυγξ πίμπραται, ἄπεφ καὶ ὁ τράχηλος. 10 τοῖσι δὲ ὁρέουσιν ὄδεν κακὸν ἔχειν δοκεῖ. 11 καὶ ὄρᾷ καὶ ἀκούει ἀμβλύτερον. 12 καὶ ὑπὸ δ' πνιγμοῦ οὐκ ἔννοός ἐσιν, ὅτε, ὧν λέγει, ὅτε, ὧν ἀκούει ἢ ποιεῖ. 13 ἀλλὰ κεχλωὼς κίεται σιαλοχέων, τοιάδε πονέων. 14 ἢν τὸς ἀποθνήσκει περιπλεῖται, ἢ ἑβδομαίῃ, ἢ ἐναταίῃ.

x. Angina. 2 Ab angina appellata suffocatur homo, 3 & in faucibus magis ipsi inhærere videtur, 4 & neque salivam, neque quicquam aliud detrahit, 5 & oculi affecti sunt ac prominent, velut strangulatis, 6 & intente per ipsos videt, 7 & ipsos convertere non potest, 8 & anxius est, & exilit frequenter, 9 & facies & fauces ardent, imo etiam collum. 10 At videntibus nihil mali habere videtur, 11 & videt ac audit obtusius, 12 & præ suffocatione non intelligit, neque quid dicat, neque quid audiat, aut faciat. 13 Verum hians decumbit salivam fundens, ac talia faciens. 14 Hic quinta, aut septima, aut nona die moritur.

xi. Παρακυνάγχη. 2 Ὅταν δ' τούτων ἀπῇ τι τῶν σημείων, χαλαρωτέρως δηλοῖ τὸν νοῦσον. 3 ἐς καλέεται αὐτὸν παρακυνάγχην. 4 τοῦτον φλεβοτομέειν χρὴ 5 μάλιστα σὺν τοῦ πλεύμονος. 6 ξυναπολαμβάνει γὰρ ταύτη τὸ πλεύμονος θερμὸν πνεῦμα. 7 χρὴ δὲ καὶ τὰ κάτω καθαίρειν φαρμάκῳ, ἢ κλύσμασι. 8 καὶ τὰς αὐλίσκους παρᾶσαι τὸν φάρυγγα ἐς τὰς γνάθους, ὡς ἐκκαῦται τὸ πρόσω

xi. Levis angina, paracynanche appellata. 2 At ubi horum signorum quid abfuerit laxiorem morbum significat, 3 quem paracynanchen vocant. 4 Huic venam secare oportet, 5 maxime sub mamma. 6 Concomitatur enim hac parte ex pulmone spiritus calidus. 7 Oportet quoque deorsum purgare medicamento, aut per clysterem. 8 Fistulas item detrudere convenit in fauces juxta maxillas.

πνεῦμα ἐς τὸν πλεύμονα. 9 καὶ ποιέειν ὡς πάχιστα πλύσιμ. 10 καὶ ἀραιοῦν τὸν πλεύμονα. 11 καὶ ὑποθυμιᾶν δὲ ὕσσωπον κιλίκιον, καὶ θεῖον, καὶ ἄσφαλτον. 12 καὶ ἕλκειν ἀμφὶ τῶν αὐλίσκων, καὶ ἀμφὶ τῶν ῥινῶν, ὡς ἐξίῃ φλέγμα. 13 καὶ τὴν φάρυγγα καὶ τὴν γλῶσσαν αὐαντέειν ἐν τοῖσι φλέγμα ἄγουσι. 14 καὶ τὰς φλέβας τὰς ὑπὸ τῇ γλώσσῃ τάμνειν. 15 ἀφιέναι δὲ αἷμα καὶ τῶν ἀγκώνων, ἢν ἰσχύῃ. 16 ἀοινεῖν δ', καὶ ῥοφεῖν πλοκοῦντος χυλὸν λεπτόν. 17 ἐπιδοῦναι δὲ ἀφῆ ἢ νέσσῃ, καὶ σιπίων γλύκη, ἐλατηρίῳ νέῳ κεχῆραι, ἵνα μὴ ἑτέρῳ κακῷ περιπέσῃ.

XII. Νέσσῃ ἴκτερος. 2 Ἴκτερος τοιόσδε ἐστίν· ὀξὺς καὶ ἀμφὶ παχέως ἀποκλείνων. 3 ἡ χροιὴ δὲ ὅλη σιδηροειδὴς σφόδρα. 4 ἐστὶ δὲ χλωροτέρη, οἵη οἱ στεῦροι οἱ χλωροί. 5 παρόμοιος δὲ καὶ ὁ χρώς. 6 [ἐν] τῷ οὔρῳ ὑφίσταται οἷον ὀρόδιον πυῤῥόν. 7 καὶ πυρετὸς ἢν φέρηται βληχρὸς ἔχῃ. 8 σίτου δὲ καὶ τὸ ἐμφυσιον σὺν αὐέχεται ἔχων, ἀλλὰ διάκειται καὶ ξύεται. 9 καὶ ἀσιτίῃ ἐὰν τὰ ἐώθεα, τὰ σπλάγχνα οἱ μύζῃ ὡς ἐπιβρεχύ. 10 καὶ ὁκόταν ἐγείρηται τὸν αὐτὸν, ἢ ἀποσμέλγῃ, σὺν αὐέχεται. 11 ἔστι ὡς ἐπιβρεχὺ δεκαενήμερον ἀποθνήσκει αὐτὸς τεσσαρεσκαιδεκαήμερον. τοῦτον δὲ διαφυγὼν, ὑγιὴς γίνεται. 12 χρὴ δὲ θερμολουτέειν, 13 καὶ πίνειν μελίκρητον, ἢν ξυμφέρῃ, καρύων θυείνων λεπιδίοντων [χυλὸν,] καὶ ἀψινθίου κόμης ἴσον, [καὶ] αὐτοῦ σεσημμένου ἥμισυ. 14 πίνειν [δὲ] ὁλκῆς τριώβολον νῆστις. 15 καὶ πάλιν ἐς κρίτινον τὸ μελίκρητον τοῦτο, 16 καὶ οἶνον παλαιὸν

las, quo spiritus ad pulmonem trahatur. 9 Et faciendum uti quam citissime spuat, 10 & pulmo gracilis fiat. 11 Et suffitus fiat per hyssopum cilicium, sulphur, & bitumen: 12 & attrahat & per fistulas, & per nares, ut exeat pituita. 13 Fauces & lingua confricentur his quæ pituitam ducunt. 14 Et venæ sub lingua secentur. 15 Sed & à cubitis sanguis dimittatur, si vires validæ fuerint. 16 A vino abstineat, & ptisanæ succum tenuem sorbeat. 17 Postquam vero remiserit morbus, & jam cibos gustarit, elaterio recenti purgato, ut ne in aliud malum incidat.

XII. Morbus regius. 2 Morbus regius hujusmodi acutus est, & cito occidit. 3 Color totus malicorium valde refert, 4 & cum virore pallidus est, quales sunt lacerti cum virore pallicantes. 5 Consimile est etiam corpus: 6 & in urina subsidet velut ervum fulvum, 7 & febris ac horror debilis habet. 8 Quandoque etiam vestimenta ferre non potest, sed mordetur ac raditur. 9 Et mane quum cibum non accepit, viscera plerunque lancinantur. 10 Et quum quis ipsum excitat, aut alloquitur, non patitur. 11 Hic plerunque in quatuordecim diebus moritur. Has si effugerit, sanus evadit. 12 Oportet autem ipsum calida lavare, 13 & aquam mulsam bibendam dare, ita ut de nucibus thasiis decorticatis, & absinthii coma, æquis portionibus acceptis, & de anisо cribrato dimidia parte ammixta, 14 ut obolos tres jejunus ex illa bibat, 15 & rursus dum cubitum it, hanc aquam mulsam sumat. 16 Bibat

λαιὸν λεπίδι, καὶ ῥοφήμασι. [17] ἀσιτείτω δὲ μή.

XIII. Τέτανος. [2] Οἱ τέτανοι ὅταν ἐπιλάβωσιν, [19] αἱ γνάθοι πεπήγασιν ὡς ξύλα [3] καὶ τὸ στόμα διοίγειν ἐ δύναται). [4] καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ δακρύουσί τε καὶ ἰλλαίνονται, [5] καὶ τὸ μετέωρον πέπηγε. [6] καὶ τὰ σκέλεα ἐ δύναται στιβάζειν. [7] ὁμοίως δὲ τὰ χεῖρε. [8] καὶ τὸ πρόσωπον ἐρυθρὸν. [9] καὶ σφόδρα ὀδυνᾶται. [10] καὶ ὁκόταν λάβηται μέλλη, ἀνιᾶται δὲ τῶν ἰνῶν καὶ τὸ στόμα, καὶ τὸ ῥόφημα, καὶ τὸ φλέγμα. [11] ἔστιν τρίταιος, ἢ πεμπταῖος, ἢ ἑβδομαῖος, ἢ τεσσαρεσκαιδεκαταῖος ἀπόλλυ). τούτους δὲ διαφυγὼν ὑγιὴς γίνεται. [12] "τούτῳ διδόναι καπνὸ πόμα πέσσει, καὶ ἐλλέβορον [19] μέλανα, καὶ ζωμὸν ὀρνιθείων πίονα θερμόν. [13] "καὶ πάρεμβας [21] ἰχυρὰς καὶ πολλὰς ἐμποιεῖν, καὶ πυρσοῦν. [14] ὁκόταν δὲ μὴ πυρέσσῃ, τὸ χλιάσμασι παρεσκευασμένῳ ὑγρῷ καὶ λιπαρῷ, [15] ἐν κύστεσι καὶ ἀσκοῖσι πανταχόθεν, [16] μάλιστα δὲ περὶ τὸ ὀδωδὸς. [17] καὶ ἀλείφειν χερσὶ καὶ πολλῷ, καὶ πολλάκις.

XIV. Ὀπισθότονος. [2] "Ὅταν δὲ ὀπισθότονος ἴσχῃ, τὰ μὲν ἄλλα ὡς ἐπιβαπλὺ τοιαῦτα, σαφὴς δὲ ἐς τὰ ὀπίσθεν. [3] καὶ βοᾷ σφίσι. [4] καὶ ὀδυνᾶται ἰσχυρῶς ἰσχυρά. [5] "καὶ [22] σπάσμα σφίσι σὺν ἐᾷ τὰ σκέλεα, οὐδὲ δύναται χεῖρας ἐκτείνειν. [6] ξυγκαμπτόμενοι γὰρ οἱ ἀγκῶνες τείνονται. [7] καὶ τὰς δακτύλους πυγμὴν ἔχει. καὶ τὸ μέγα δάκτυλον τοῖσιν ἄλλοισι κατέχει ὡς ἐπιβαπλύ. [8] καὶ βοᾷ· καὶ φλυαρίας σφίσι. [9] καὶ ὁ δυνάμενος ἑωυτὸν κατέχειν, ἀλλ' ἀφίστη

etiam vinum vetus 'tenue, & [148] sorbitionibus utatur. [17] Nec à cibis abstineat.

XIII. Tetanus. [2] Quum distentiones, Tetani appellati, corripuerint, maxillæ rigent velut ligna, [3] & os aperire non possunt, [4] & oculi lachrymantur ac distorquentur, [5] & dorsum riget, [6] & crura contrahere non possunt, [7] similiter neque manus, [8] & facies rubicunda est, [9] & valde dolet, [10] & ubi moriturus est, & potum, & sorbitionem, & 'pituitam per nares revomit, [145] [11] Hic tertia die, aut quinta, aut septima, aut decimaquarta perit. Ubi vero has effugerit, sanus evadit. [12] Huic catapotia ex pipere & veratro nigro devoranda dato: & jusculum volucrium pingue calidum. [13] Inducendæ sunt etiam fortes ac multæ sternutationes, & fomenta adhibenda. [14] Quum autem fomentis non utitur, calefactoria humida ac pinguia undequaque [15] in 'veficis ac utriculis apponan- [150] tur, [16] maxime tamen ad partes dolentes, [17] & calido oleo multo ac sæpe illinatur.

XIV. Opisthotonos. [2] Quum autem distentio ad posteriores partes, opisthotonos appellata, tenuerit, reliqua quidem plerunque eadem sunt: verum in posteriores partes convellitur, [3] & vociferatur aliquando, [4] & dolores emergunt vehementes, [5] & crura 'interdum contrahe- [155] re non permittit, neque manus extendere. [6] Sunt enim cubiti incurvati, [7] & digiti in pugnum contracti, & pollicem plerunque aliis digitis continet, [8] & clamat, & nugas garrit quandoque, [9] & non potest seipsum continere, sed aliquando exilit, ubi

dolor

αὐλίσκοισ ἐνίοτε. ὅταν ἡ ὀδυνη ἔχη. 10 ὅταν δὲ αὐτὴ ἡ ὀδυνη, ἡσυχίην ἔχει. 11 ἐνίοτε δὲ καὶ ἄφωνοι γίνονται ἅμα ἀλισκόμενοι, ἢ μανικοί τε καὶ μελαγχολικοί. 12 ἔστι περιταῖοι θνήσκειν, τῆς φωνῆς λυθείσης. 13 καὶ αὐτεμέειν ἀπὸ τῶν ῥινῶν. 14 εἰ δὲ φθάσουσι φυγεῖν ἐς τεσσαρεσκαιδεκα, ὑγιέες γίνονται. 15 θεραπεύειν δὲ ὡς τὸν αὖω. 16 ἰῶ δὲ βάλλειν, καὶ ὧδε ποιέειν. 17 " ὕδωρ ὡς θαλπιστον ψυχρὸν καταχέας, 18 ἐπιβάλλειν ἰμάτια λεπτὰ & καθαρὰ καὶ θερμὰ ἐπισάλλειν. 19 πῦρ δὲ τόδε μὴ προσφέρειν. 20 ἄνω χρὴ ποιέειν καὶ τὰς τετάνους, καὶ τὰς ὀπισθοτόνους.

dolor premit: 10 quum vero dolor remittit, quietem habet. 11 Aliquando etiam vox intercipitur simul ut morbo corripiuntur, aut insani & atra bile perciti fiunt. 12 Hi tertia die moriuntur voce soluta, 13 & revomunt per nares. 14 Si vero effugerint decimumquartum diem, sani fiunt. 15 Curandus hic est velut superior. 16 Quod si voles, etiam sic facies. 17 Aquam frigidam plurimam superfundito, 18 & postea vestimenta tenuia, pura, ac calida superintegito. 19 Ignem autem tunc non adhibeto. 20 Hoc auxilium & ad tetanos, & ad opisthotonos adhibere oportet.

XV. Εἰλεοί. 2 Εἰλεοὶ ἢ γίνονται, τῆς μὲν ἄνω κοιλίης θερμαινομένης, τῆς δὲ κάτω ψυχομένης. 3 ξυναναίνεται γὰρ τὸ ἔντερον, 4 & ξυμπιλέεται ὑπὸ τοῦ φλεγμασίης, 5 ὥστε μήτε τὸ πλεῦμα, μήτε βῶς τροφὰς διεξιέναι, 6 ἀλλὰ τὴν γαστέρα σκληρὴν εἶναι, 7 καὶ ἐμέειν ἐνίοτε, ἀρξάμενον μὲν φλέγματος πρώδεα, ἔπειτα δὲ χολώδεα, τελευτῶν δὲ καὶ στέρκος. 8 & δίψαν ἔχει, καὶ ὀδυνᾶται, μάλιστα μὲν περὶ τὰς ἰτέρους. 9 ἀλγεῖ δὲ καὶ πᾶσαν τὴν γαστέρα, 10 καὶ πεφύσηται, 11 " καὶ λύζεται, 12 καὶ πυρετοὶ ἐπιλαμβάνουσι. 13 γίνονται δὲ μάλιστα ἑβδομαῖοι. 14 τούτους ὧδε χρὴ θεραπεύειν. 15 " κατάρασθαι τὴν ἄνω κοιλίην ὡς τάχιστα. 16 καὶ αἷμα ἀφαιρέειν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς τῶν ἀγκώνων, ἵνα πιόσῃ) ἡ ἄνω κοιλίη θερμοτέρη. 17 καὶ ψυχρὸν τὸ ἄνω τῶν φρενῶν, πλὴν τῆς καρδίης. 18 τὸ δὲ κάτω θερμαίνειν ὑπὸ σκάφῃ ὕδατι θερμῷ καταζώσαντα τὸν ἄνθρωπον καὶ ἀλείφειν αἰεί. 19 καὶ κλυσμασι χρὴ προσφέρειν. 20 καὶ βάλανον μέλιτος μόνον ποιέειν

xv. 2 Volvuli fiunt quum supernus ventriculus calescit, infernus vero frigescit. 3 Reficcatur enim simul intestinum, 4 & præ inflammationis caliditate obturatur, 5 ut neque flatus, neque cibi pertranseant, 6 sed venter durus sit, 7 & quandoque vomat, primum pituitosa, deinde biliosa, postremum stercus. 8 Et æger sitim habet ac dolorem, maxime circa præcordia. 9 Verum & totum ventrem dolet, 10 & inflatus est, 11 & anxius est, 12 & febres corripiunt, 13 & fiunt maxime septima die. 14 Hos sic curare oportet. 15 Supernum ventriculum quam citissime purgato, 16 & sanguinem de capite ac cubitis detrahito, ut superna alvus calescere desinat, 17 & partes supra septum transversum frigefacito, excepto corde. 18 Infernas autem calefacito, homine in solio aquæ calidæ collocato, ac semper oleo illito. 19 Calefactoria quoque humida apponito. 20 Et glandulam de melle solum decem

ὡς δεκαδάκτυλον, [21] ἐξ ἄκρου χολὴ ταύρου ἐς τὸ ῥηθὲν ἐπιπολάσαντα ῥηθέντες καὶ δὶς ἢ τρὶς, [22] " ὡς πάντα τὰ ξυγκεκαυμένα τῶν περὶ τὸν ὀρθὸν ἐξαγάγῃς τ' κόπρου. [23] κλυστῆρα μὴ ὕστατος παρακέῃ, κλύζειν ἐπὶ τέτοιζιν. [24] ἢν μὲν, " φύσιν χαλκοῦλκον ἐσιένας καὶ φυσᾶν ἐς τὴν κοιλίην, [25] ἵνα διάσῃσης τήν τε κοιλίην καὶ τὴν ἕτερα ξύσιν. [26] εἶτα πάλιν, ἐξελὼν τὴν φύσιν, κλύσας. [27] σῦθυς δὲ ἔτιμον ἔστω τὸ κλύσμα, [28] μὴ πάνυ τῶν θερμαντικῶν, [29] ἀλλὰ τῶν διαλυόντων ἐκ κόπρου καὶ τηκόντων. [30] εἶτα βύσας τὴν ἕδρην πτόρτῳ, καθήσθω ἐν ὕδατι θερμῷ, κατέχων τὸ κλύσμα. [31] καὶ ἢν δέξηται τὸ κλύσμα, καὶ πάλιν μεθῇ, ' ὑγιὴς γίνεται. [32] ἐν δὲ τῷ ῥηθέντι χρόνῳ, μέλι ὡς κάλλιστον λαχέτω, [33] " καὶ οἶνον αὐτῇ πινέτω ἔγχωρον. [34] ἢν δ' ἐκλείπῃ ἀφέντες, πυρετὸς αὐτὸν ἐπιλάβῃ, ἀνέλπιστον. [35] ἴσως γὰρ καὶ ἡ κάτω κοιλίη λυθεῖσα ἀπολέσειεν αὐτόν.

digitorum longitudinis facito, [21] & ex ſumma anteriori parte fel taurinum oblinito: atque ſic bis ac ter ſubdito, [22] quo omnia combuſta ſtercora circa rectum ac princeps inteſtinum contenta educas. [23] & ſiquidem ſic obedierit, poſtea clyſterem adhibeto. [24] Sin minus, follem fabrilem indito, & in ventrem flatum immittito, [25] à quo & ventrem, & ' inteſtini contra- 186
ctionem diſtendas. [26] Deinde extracto folle, clyſterem adhibeto. [27] Sit autem infuſum per clyſterem injiciendum paratum [28] non ex valde calefactoriis, [29] ſed ex his quæ ſtercora diſſolvunt ac colliquant. [30] Poſtea obturata per ſpongiam ſede, in aqua calida deſideat continens clyſteris infuſum. [31] Et ſi hoc infuſum ſuſceperit, & rurſus dimiſerit, ſanus evadit. [32] Cæterum priore tempore mel ' op- 185
timum delingat, [33] & vinum ſplendidum vernaculum bibat. [34] Quod ſi volvulo amoto, febris ipſum corripiat, deſperatus eſt. [35] Fortaſſis enim & inferna alvus ſoluta ipſum occiderit.

XVI. Περιπλευμονίη. [2] " Ἡ δὲ περιπλευμονίη τοιάδε ποιέει. [3] πυρετός τε ὀξὺς ἔχει, [4] καὶ τὸ πνεῦμα πυκνὸν καὶ θερμὸν ἀναπνέει. [5] καὶ ἀπορίη. [6] καὶ ἀδυναμίη. [7] καὶ ῥιπισμός. [8] καὶ ὀδυνάται ὑπὸ τὴν ὠμοπλάτην, καὶ ἐς τὴν κλεῖδα, καὶ ἐς τ' πτέρνον. καὶ βάρος ἐν τοῖσι στήθεσιν. [9] ἐνίοτε δὲ καὶ παραφροσύνη. [10] ἔστι δ' ὅτε μὲν αὐτῶν ὀδυνώδης ἐστὶν, ἕως ἂν ἄρξωνται βήσσειν. [11] πολυχρονιώτερον δὲ καὶ χαλεπώτερον κένης. [12] " τὸ δὲ σίαλον λιγυηδὲς ἀφρῶδες πάντα τὸν χρόνον. [13] ἡ δὲ γλῶσσα, ξανθή. [14] χρονίσαντος δὲ τοῦ χρόνου μελαίνεται. [15] ἢν μὲν

XVI. Peripneumonia. [2] Peripneumonia talia facit. [3] Febris acuta tenet, [4] & ſpiritum frequentem ac calidum reſpirat, [5] & anxietas adeſt, [6] & impotentia, [7] & jactatio, [8] & dolor ſub 190
' ſcapulas, & ad claviculam: & ad mammam, & gravitas in pectore, [9] quandoque etiam delirium. [10] Quidam dolorem non ſentiunt, donec tuſſire inceperint. [11] Verum hic morbus diuturnior ac difficilior illo eſt. [12] 30
Salivam tenuem ac ſpumoſam primum ſpuit. [13] Lingua flava eſt: [14] verum progreſſu temporis nigreſcit. [15] Si igitur in principio

μὴ ἔν σὺ χρῇ μελαίνῃ), Ἰάσασθαι 31 cipio nigrescat, citius morbus
αἱ ἀπαλλαγαί. 16 ὢν δὲ ὕστερον, finitur. 16 Sin posterius, tar-
χολαίτερα. 17 τελευτῶσι δὲ καὶ dius. 17 Tandem vero etiam
ῥήγνυται ἡ γλῶσσα. 18 καὶ, ὢν rumpitur lingua, 18 & si digi- 195
ταθῇς τὸ δάκτυλον, ἔχει). 19 Ἡ δὲ tum apponas, inhæret. 19 At li-
162 ἀπάλλαξις τῆς νόσου σημαίνει ἡ berationem à morbo significat
γλῶσσα, 20 ὥσπερ καὶ ἐν τῇ πλευ- lingua, 20 similiter velut in pleu-
ρίτιδι. 21 τοῦτο καὶ πάσχει ritide. 21 Hæc autem patitur
ἡμέρας τεσσαρεσκαιδέκα, τὰ λάχι- homo, minimum diebus qua-
στον· τὸ πλεῖστον δὲ, εἴκοσι καὶ tuordecim, ad summum una &
μίαν. 22 Ἐκβαίνει τοῦτον τὸν χρόνον viginti, 22 & per hoc tempus
σφόδρα. 23 καὶ καθαίρεται ἅμα tussit vehementer, 23 & una cum
τῇ βηχί, 24 τὸ μὲν πρῶτον, πα- tussi purgatur, 24 primum saliva
λὺ καὶ ἀφρῶδες σίαλον. 25 ἑβδό- multa & spumosa. 25 Septima
μῃ δὲ καὶ ὀγδόῃ, ὁκόταν ὁ πυρετὸς vero & octava die ubi febris in
ἀνακμάζῃ, ὢν ὑγρὴ ᾖ ἡ περι- vigore fuerit, si humida sit peri-
πλεύμονίη, ἴσως ἐπὶ τὸ πλεῖστον· ὢν δὲ pneumonia, 'crassior prodierit: 200
μὴ, ἧσσον. 26 ἐνάτῃ δὲ καὶ δεκάτῃ, 32 sin minus, non. 26 Nona vero
ὑπέχλωρον δὲ ὕφαιμον, 27 δω- & decima, cum virore pallida
δεκάτῃ δὲ μέχρι τῆς τεσσαρεσ- 33 ac subcruenta. 27 Duodecima
καιδεκάτης πολὺ καὶ πυῶδες. autem usque decimam quartam,
28 ὧν δὲ ὑγραί ἐισιν αἱ τε φύσιες multa & purulenta. 28 Atque
καὶ διαθέσιες τοῦ σώματος, αὐτάρ hoc in his contingit, quorum
ἐστι καὶ ἡ νοῦσος ἰσχυρή. 29 ὧν δὲ naturæ & corporis affectiones
ἥ τε φύσις καὶ ἡ κατάστασις τῆς νόσου humidæ sunt, & morbus fortis
ξηρή, ἧσσον ἔτοι. 30 ὢν μὲν οὖν τῇ est. 29 Quorum vero & natura,
τετάρτῃ δὲ δεκάτῃ ξηρανθῇ, καὶ & morbi constitutio sicca est,
μηκέτι ἀποβήσῃ πυῶδες, ὑγιὴς in his minus. 30 Siquidem igi-
ἐστι. 31 ὢν δὲ μὴ, σκόπει ἐς τὰς tur decimaquarta die reliccatus
εἴκοσι, δυοῖν δεούσας, καὶ ὁρᾷς εἴ- fuerit, & non 'amplius purulen- 205
κοσι καὶ μίαν, τὸ νόον. 32 καὶ, ὢν tum tussiendo rejecerit, sanus
μὲν σιγᾷ θαπτόμενον), 'ἀκριβέστερα est. 31 Sin minus, ad duodevige-
πίσωμαι. 33 ὢν δὲ μὴ, ἔρευ αὐτὸν, simam, & vigesimam primam
εἰ γλυκύτερον τὸ σίαλον. 34 καὶ, animum adverte, 32 & siquidem
ὢν φῇ, ἴσθι, ὅτι ὁ πλεύμων αὐτῷ ἔμπυός ἐστι. 35 καὶ ἡ νοῦσος tunc sputum illud quieverit,
καθίσας) σημαίνει, ὢν μὴ ἐν τῇ- evadit. 33 Sin minus, interroga
σι τεσσαράκοντα ἡμέρῃσι ἀπόδοσιν ipsum, an dulcior sit saliva: 34 &
ἀναγάγῃ τὸ πῦον. 36 ὢν δὲ si affirmaverit hoc, scito pulmo-
φῇ ἀηδὲς εἶναι τὸ σίαλον, θανατώδης nem ipsi suppuratum esse, 35 &
ἡ στάσις τῆς νόσου. 37 ἀλλ' ἐν τῇ- morbus annum durabit, si non
σι πρώτῃσιν ἡμέρῃσι μάλιστα quadraginta diebus pus eduxe-
θαμέες οἱ, 38 ὢν γὰρ ἐκπύσῃ τὸ rit. 35 Si vero insuavem salivam
esse dixerit, 'status morbi letha- 210
lis est. 37 Verum in primis die-
bus hi maxime manifesti fiunt.
38 Si enim putrefactum ac puru-
lentum expuerit in diebus duo-
bus ac viginti, & non exulcera-
tus

σαπεν· ἢ τὸ πνωθὲν εἰς ἡμέρης δύο ἢ ἑπτὰ, ἢ μὴ ἐλκωθῇ, ἐπφόβον· λῷον δὲ μὴ, ὅ. 39 οὕτω ἡ περιπλευμονίη· ὁδὲν ἀπολείπει τῶν εἰς τὴν πλεύμονα ἐόντων κακῶν. 40 ἢν δὲ 34
ἓν τὰ τούτων ἀπῇ τῶν κακῶν, εὐδέναι χρὴ, ὅσα τε τὴν κάμνοντα ἔχει, καὶ τῷ ἰητρῷ μεθοδεύειν. 41 ἢν δ' ὀλίγα ἔχῃ τούτων τὰ σημεῖα, μὴ ἐξαπατάτω. 42 ἐπεὶ οὐκ ὀλέθριος περιπλευμονίη ἐστὶν, ἀλλὰ λιγαλεή.

XVII. 43 Θεραπεύειν δὲ χρὴ τὰ περιπλευμονίλια ἔτεα. 44 ἐ μὲν 215
οὖν ἐξαμαρτήσει καὶ πλευρῖτιν καὶ φρενῖτιν ἔτω μεθοδεύων. 45 ἄρχειν τὸ πρῶτον κεφάλεην τοῦ κατὰ φαλιὸν, ἵνα μηδὲν ἐπιῤῥέῃ πρὸς τὸ στῆθος. 46 ἓς δὲ πρώτας ἡμέρας τὰ ῥοφήματα ἔστω γλυκύτερα. 47 ἔτω γὰρ ἂν κάλιστα τὸ ξυνεστηκὸς ἐμπλυθὲν καὶ τὸ ξυνεστηκὸς ἀπολυθείη καὶ κινέοις. 48 τεταρταίοισι δὲ καὶ πεμπταίοισι καὶ ἑκταίοισι μηκέτι γλυκύτερα, ἀλλὰ λιγαλέα. 49 ἐς ἡμέρην γὰρ τὴν αὖθις πλύσιν ὑποχωρέοντα ξυμφέρει. 50 ἢν δὲ μὴ διὰ τὴν λόγον πλύῃ, [ὃν] τὰ ἀναγόντων φάρμακον διδόναι. 51 ἓς δὲ κοιλίας, ἐν μὲν τῇσι πρώτῃσιν ἡμέρῃσι τέσσαρσιν ἢ πέντε, ὑποχωρέειν ἢ ὀλίγα μᾶλλον, 52 ἵνα 225
οἵτε πυρετοὶ ἀμβλύτεροι ἔωσι, καὶ τὰ ἀλγήματα κουφότερα. 53 ὁκόταν δὲ κεκενωμένον ᾖ, ἐς ἀσθενὲς τὸ σῶμα, τῷ κάτω κοιλίλιν ἀφεστῆναι ὑποκινέειν, 54 ἵνα τό, τε σῶμα δυνατὸν ᾖ, καὶ τὰ ἄνω χωρία αὖτις κρίνηται. 55 ἢν γὰρ κάτω ὑγρὸν πολὺν ὑποχωρέῃ, ἀπὸ τε πέμπτης ἡμέρης θανάσιμον ποιεῖ. 56 κάτω γὰρ ἢν ὑγρὸν ὑποχωρέοντος, τὰ ἄνω ξηραίνει, 57 καὶ ἡ κάθαρσις ἢν πλύσηται ἐκχωρεῖ ἄνω. 58 δεῖ οὖν καὶ τὴν κάτω κοιλίλιν

tus fuerit, evadit: sin minus, non. 39 Hæc peripneumonia nihil abest ab affectionibus quæ in pulmone sunt. 40 Si igitur aliquid harum affectionum abfuerit, cognoscere oportet & quæ ægrotus mala habeat, & quæ medicus aggredi debeat. 41 Si 215
vero pauca horum signorum habuerit, ne decipiatur. 42 Nam perniciosa non est peripneumonia, sed mollis.

XVII. 43 Cæterum peripneumoniam hoc modo curare oportet. 44 Non tamen peccabit, si quis tamen pleuritidem & phrenitidem ita curare aggrediatur. 45 Primum caput levius facere incipe, quo nihil influat ad pectus. 46 Primis autem diebus forbitiones sint dulciores. 47 220
Sic enim id quod consedit ac compactum est, potissimum elueris ac commoveris. 48 Quarta die & quinta ac sexta, non amplius dulces, sed pingues. 49 Nam ad sputum sursum exscreandum conducunt. 50 Si vero pro ratione spuere non possit, ex pharmacis sursum educentibus dato. 51 Alvum autem in primis quatuor aut quinque diebus subducere oportet, & hoc paulo amplius, 52 quo & febres obtusiores sint, & dolores leviores. 53 Quum autem evacuatus fuerit, & corpore debilis, infernam alvum tertio quoque die deorsum commoveto, 54 & quo corpus potens sit, & supernæ regiones humoris exortes. 55 Nam si multus humor infra secedat, à quinta die, mortem inducit. 56 Infra enim humore secedente, supernæ partes reficcantur: 57 & sputi purgatio sursum non prodit. 58 Oportet igitur & infernam alvum, ne- 230
que

κριθίνα μήτε ἐσάιαν λίθου, ἵνα μὴ
30 ὀξὺς ἔσται οἱ πυρετοί, [59] μήτε
λίθου ὑπερβαρέος, ἵνα τὸ σίαλον
αὐτίκα δυνήται, καὶ ἰσχύῃ ὁ κάμ-
νων. [60] φάρμακα δὲ τῆς ἀναγω-
γῆς ἐκπυριζι, καὶ εὐδιαχρίζοι, καὶ
συναπτοίζι, καὶ ἐπ' ἀμείνω ἐλθεῖν
τῆς νόσου, μᾶλλον δίδου. [61] τὸ
δὲ φάρμακον ἔστω ἐλλέβορος λευκὸς,
ψαφὶς, ἐλατήριον νέον, ἴσον
ἑκάστου.

XIIX. [62] Ἢν δὲ τὸ σίαλον μὴ
καθαίρηται εὖ, καὶ τὸ πνεῦμα
πυκνὸν ᾖ, καὶ τῆς καθάρσιος μὴ
ἐπιπροσθῇ, [63] προσδοκᾶν, ὅτι ἀνάλη-
ψιος ἐστὶ τοῦ ζῆν, " ἢν μὴ δυνῇ
τῇ καθάρσει ὑπουργεῖν. [64] ποιεῖν
δὲ καὶ τὰ ἐν τῇ κοιλίῃ πλυρμονίῃ,
ἢν σοι τὰ τῆς κοιλίης τῆς κάτω κω-
λῶς ὑπουργέῃ. [65] ποιεῖν δὲ καὶ
ἄλλα. [66] ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρης
ἐξ ἀνθέμου, δίδου ἄρμ Ϝ μεγάλα
κόγχλου χλωρίδια, [67] δαύκου καὶ
ἀκαλίφης ῥίζης, [68] καὶ νάπυος
καὶ πηγάνου ὅσον τρισὶ τρισὶ
δακτύλοισι λαβεῖν, [69] καὶ ὅπιον
σιλφίου ὅσον κύαμον. [70] τοῦτα δὲ
ὄξει γλυκεῖ καὶ ὕδατι κεράσας καὶ
διηθήσας δίδου νήστει γλυκύ. [71]
ἐπειδὰν δὲ ἄρχῃ καθαρὸν σι-
πύειν, ἄρμ χλωρίδια, καὶ σήσαμον,
καὶ ἀμύγδαλα καθήρας, σὺν
ὄξει γλυκεῖ κεκερασμένῳ πίνειν.
[72] ἢν δὲ μᾶλλον βάλῃ ἄγειν,
καταπλάσσειν τὴν ῥίζης φλοιὸν μι-
γνῦσι τέρμινθον.

XIX. Πλευρῖτις. [2] Ὅκόταν τις
πλευρίτιδι λάβῃ, πίδε πικρή.
3 ὀδυνᾶται τὸν πλευρὸν, [4] καὶ πυ-
ρετὸς καὶ φλέγμα ἴσχει. [5] καὶ αὐα-
πνοὴ πυκνὴ, [6] καὶ ὀρθοπνοίη
ἔχει. [7] καὶ ἀναβήσσει ὑπόχλοα
εἰκὸς δὲ σιδὶς, ἢν μὴ ῥήγματα
ἔχῃ.

que valde suppressam esse, ut ne febres sint acutæ: [59] neque valde egerere, quo saliva sursum educi possit, & æger viribus valeat. [60] At medicamenta sursum educentia, sexta & septima ac nona die, & morboadhuc ulterius progresso, magis exhibeto. [61] Sit autem medicamentum, veratrū album, thapsia, elaterium recens, singula æquis portionibus.

XIIX. [62] Quod si saliva non probe purgetur, & spiritus fuerit frequens, & purgatio non prævaleat, [63] prædicendum est nullam spem vitæ reliquam esse, si purgatione nihil efficere possit. [64] Sed & alia facienda sunt quæ in peripneumonia fieri solent, si infernaalvus ministerium suum probe obierit. [65] Quin & aliter facere curationem oportet. [66] A prima die initio sumpto, ari magni conchulam majorem dato, [67] dauci & urticæ utriusque itidem unam, [68] sinapis & rutæ quantum tribus digitis comprehendere potes, [69] & succum silphii magnitudine fabæ. [70] Hæc in aceto dulci & aqua permixta & diluta ac excolata, jejuno tepida bibenda dato. [71] Postquam vero purum exspuere cœperit, ari conchulam majorem, & sesamum, & amygdalas purgatas, in aceto dulci aqua diluto bibenda præbeto. [72] Si vero magis ducere voles, radicis capparis corticem his ammisceto.

XIX. Pleuritis. [2] Quum pleuritis apprehenderit, hæc patitur. [3] Dolor latus, [4] & febris & horror tenet, [5] & frequentem spiritum habet, [6] & erectæ cervicis spiratio urget, [7] & tussiendo rejicit subbilicia, velut à mali punici corio, si non ruptiones habuerit;

ἔχη. 8 ἢν δὲ ἔχῃ, καὶ αἷμα ἀπὸ τῶν ῥαγέντων. 9 ἔστι δὲ καὶ αἱματώδης. 10 ἐν δὲ τῇ αἱματώδει, ὑφαίμιον. 11 ἔστι δὲ, ἡ μὲν χολώδης, ἐπιπωτέρη, ἢν μὴ ῥήγματα ἔχῃ ὁ πάσσαλος· 12 εἰ δὲ μὴ, ἐπιπωτέρη μὲν, θανατωδεστέρη δὲ ἧσσον. 13 ἡ δὲ αἱματώδης ἰχυρὴ καὶ ἐπίπονος καὶ θανατώδης. 14 ὁπόταν δὲ πεσσθῇ καὶ λυγὶ ἅμα, 15 καὶ αἵματι θρόμβοις ἀποδήσῃ ἅμα τῷ σιάλῳ μέλασιν, 16 δι' ἧς ἀποθήσεται ἑβδόμῃ. 17 δεκάτῃ δὲ ἡμέρᾳ διαφυγὼν τὴν μὲν πλευρῖτιν ὑγιὴς γίνεται· 18 εἰκοστῇ δὲ σκιρρώσεται καὶ ἀποδήσεται πῦον· 19 τελευτῶν δὲ, ἀπεμέσ. 20 καὶ πάνυ εὐπεπτόδυσπεπτος ἐ γίνεται.

393 xx. Ξηραὶ πλευρίτιδες. 2 Εἰσὶ δὲ καὶ ξηραὶ πλευρίτιδες ἄπυοι. 3 χαλεπαὶ δὲ αὗται. 4 αἱ δὲ κρίσιες ὅμοιαι τῇσιν ἄλλῃσιν, 5 ὑγρασίῃ [δὲ] πλέονι δέονται τῶν ἄλλων ἐν τῷ ποτῷ. 5 αἱ δὲ χολώδεες καὶ αἱματώδεες κρίνεζιν ὀναπαίῃ ἢ ἐνδεκατάῃ. 6 καὶ ἥκιστοι ὑγιέες μᾶλλον γίνονται. 7 ἢν δὲ καὶ ἀρχὰς μὴ μαλθακὰς ἴσχωσιν ἐξ οὐσίης, ἀπὸ τῆς πέμπτης δὲ καὶ ἕκτης ὀξείας, 8 ὠμαὶ δὲ αὗται καὶ τελευτῶσι μέχρι δυοκαιδεκάτης, καὶ ἐ μάλα ἀφανίζονται. 9 κίνδυνος δὲ μάλιστα μέχρι ἑβδόμης. 10 ἀπὸ δὲ καὶ ἐς τὴν δυοκαιδεκάτην. 11 μὴ δὲ τούτους ὑγιαίνουσι. 12 αἱ δὲ ἐξ ἀρχῆς μὴ μαλθακαὶ, ἀπὸ δὲ τ' ἑβδόμης καὶ ὀγδόης ὀξείαι, ἕως τῆς τεσσαρεσκαιδεκάτης κρίνουσί τε καὶ ὑγιαίνουσι.

xxi. Πλευρῖτις δὲ νότου. 2 Ἡ δὲ ἐς τὸ νῶτον πλευρῖτις τοσόνδε διαφέρει τῶν ἄλλων, 3 τὸ νῶτον ὀδυνᾶται ὡς πληγῆς. 4 καὶ πνεῖ, καὶ ἀκαπνεῖ ὀλίγον. 5 σίαλος δὲ πλεῖστος ὀλίγα. 6 καὶ κοπτῶ

buerit: 8 si vero habuerit, etiam sanguinem à ruptionibus. 9 Est autem & sanguinea pleuritis, 10 in qua subcruenta rejicit. 11 Et est quidem biliosa, mitior, si non ruptiones æger habeat: 12 sin minus, doloriosior quidem est, sed non lethalior. 13 & sanguinea fortis, & dolorosa, & lethalis est. 14 Quum igitur affuerit simul singultus, 15 simulque cum saliva sanguinis grumos nigros tussiendo rejecerit, 16 septima die moritur. 17 Si vero dies decem transgressus fuerit, à pleuritide quidem sanus fit, 18 verum vigesima suppuratur, & pus tussiendo rejicit, 19 demum vero revomit, 20 & non adeo facilis curatu est.

xx. Pleuritides siccæ. 2 Sunt & siccæ pleuritides sine sputo. 3 Verum hæ difficiles sunt. 4 Judicationes autem similes aliis sunt, sed ampliore in potu humectatione opus habent quam aliæ. 5 Biliosæ vero & sanguineæ, nona & undecima die judicant, 6 atque hi magis sani fiunt. 7 At si à principio quidem molles quidam tenuerint dolores, à quinta vero ac sexta die acuti, 8 hi usque ad duodecimum perveniunt, & non valde effugiunt. 9 Periculum autem maxime est, usque ad septimum. 10 immo etiam usque ad duodecimum. 11 Post has vero sanantur. 12 Quæ vero ab initio molles sunt, à septima autem & octava acutæ ad decimumquartum judicant, & sani fiunt.

xxi. Pleuritis ex dorso. 2 Pleuritis ad dorsum in tantum ab aliis differt: 3 dorsum dolet velut ex plaga, 4 & suspirat, & acervatim respirat. 5 Statim autem spuit pauca, 6 & corpus delassatur.

κοπιᾶ τὸ σῶμα. 7 τρίτη ἢ τετάρτη ἐρεῖ ἰχῶρα ὑφαιμον. 8 ἀποθνήσκει δὲ μάλιστα πεμπταῖος· εἰ δὲ μή γε, ἑβδομαῖος. 9 τούτους δὲ ἀφυγὼν ζώει. 10 καὶ ἡ νοῦσος ἧσσον θανατώδης. 11 φυλάσσειν δὲ χρὴ μέχρι τῶν τεσσαρεσκαιδεκάτων· μετὰ δὲ τοῦτο ὑγιὴς γίνεται. 12 σύνοδος δὲ τῶν πλευριτικῶν, τὸ μὲν πτύαλον καθαρόν· 13 ἡ δὲ ἔρησις αἱματώδης, οἷον ἀπὸ κρεῶν ὀπτῶν ἰχῶρες. 14 ὀδύναι δὲ ὀξεῖαι ἀφ' ὧν ἀρξάμενον ἐς τὸ στῆθος καὶ ἐς τὴν βῆχα τείνουσιν. 15 ἕως τοῦ ἑβδόμου ἀφυγὼν ὑγιαίνει. 16 ὅταν δὲ τοῖσι πλευριτικοῖσι πυὶ ἐπισταθῇ τὰ νῶτα ἐρυθραῖα, 17 καὶ τὰς ὦμους θερμαίνῃ, 18 καὶ αὐχμώδεα βαρυώδεα, 19 καὶ ἡ γαστὴρ ὀλιγοσιτέῃ χλωρῷ καὶ δυσώδει σφόδρα· 20 ἕως τοῦ, ἀφ' οὗ χωρήσιν ἡ γαστὴρ, εἰκοστῇ καὶ μιῇ ἀποθνήσκει. 21 τούτους δὲ ἀφυγὼν, ὑγιαίνει. 22 οἷσι δὲ αἱ πλύσιες σύθυς πανυδαπαὶ εἰσι, καὶ τὰ ἀλγήματα πάνυ ὀξέα, ἕως τριταῖοι θνήσκουσι. τούτους δὲ ἀφυγόντες ὑγιέες γίνονται. 23 ὁ δὲ μὴ ῥυὸς ὑγιὴς, τῇ ἑβδόμῃ, ἢ τῇ ἐνάτῃ, ἢ τῇ ἑνδεκάτῃ ἀρχὴ ἐμπυίσκεσθαι. 24 κρεῖσσον δὲ ἐμπυῆσαι, καὶ ἐπίπονον ἢ ἧσσον· θανατώδεες. 25 πρὸς δὲ τοῖσι σημείοισι τοῖσιν εἰρημένοισιν, ἐν ἑκάστῃ τῶν πλευρίτιδων, καὶ τάδε χρὴ σκοπέεσθαι τὴν γλῶτταν. 26 ἢν μὲν φολυγώδης ὑποπελίδνη γινομένη ἐπὶ τὴν γλῶσσαν, 27 οἷα σιδηρίῳ βαφέντι ἐς ἔλαιον, 28 λεπτὴ μὲν ἐν ἀρχῇ ῥυείσῃ τρηχέα, χαλεπωτέρη ἡ ἀπαλλαξις τῆς νόσου, 29 καὶ ἀνάγκη αἷμα ἀποπτύσαι ἐν τῇσιν ἡμέρῃσιν, ἐν ἥσι δεῖ. 30 εἰ δὲ μή, ἀποκεχωρηκυίης τῆς νόσου, ῥυείσῃ, αἱ

laſſatur. 7 Tertia aut quarta die ſaniem mingit ſubcruentam 8 Moritur autem maxime quinta die: ſin minus, ſeptima. 9 Has ſi effugerit, vixerit. 10 Et morbus lenis eſt ac minus lethalis. 11 Cuſtodire tamen oportet uſque ad decimumquartum. Poſtea vero ſanus evadit. 12 Cæterum 276
quibuſdam pleuriticis ſaliva quidem pura eſt, 13 mictio autem cruenta, velut ſeroſa à carnibus aſſatis ſanies: 14 dolores vero acuti per ſpinam ad pectus, & ad inguen tendunt. 15 Hic ſi ſeptimum diem effugerit, ſanus fit. 16 At ſi alicui in his pleuritidibus contingat dorſum rubefieri, 17 & humores caleſcere, 18 & inter deſidendum gravari, 19 & venter exturbatur egeſtione cum virore pallida, 275
de graveolenti, 20 hic propter ventris egeſtionem, vigeſima prima die moritur. 21 Has ſi effugerit, ſanus fit. 22 Quibus autem ſtatim ſputa varia ſunt, & dolores valde acuti, hi tertia die moriuntur. Hanc autem tranſgreſſi, ſaneſcunt. 23 Qui vero ſanus non fit, ſeptima, aut nona, aut decima, hic ſuppurari incipit. 24 Melius eſt autem ſuppuratum fieri, etiamſi doloroſum ſit. Minus enim lethale eſt. 25 Porro ſupra omnia relata ſigna, in unaquaque pleuritide conſiderare oportet linguam. 26 Si enim bulla ſublivida fiat in lingua, 27 velut ferro in oleum tincto, 28 ſiquidem in principio fiat aſpera, difficilior eſt morbi emotio, 29 & neceſſe eſt ſanguinem tuſſiendo rejicere in diebus, quibus id fieri oportet. 30 Si vero facto morbi progreſſu fiat, judicationes quidem contingent ad decimum quartum diem

αἱ μὲν κρίσιες ἐς τὴν τεσσαρεσκαιδεκάτην ἡμέρην. 31 ἀναγκαῖον δὲ πίνειν αὖθις. 32 ἔρχεται δὲ ὧδε ἐπὶ τὴν ἀπαλλαγήν. 33 ἢν μὲν τριταῖος ἄρξηται πεπαίνεσθαι καὶ πίνειν, θᾶσσον ἀπαλλάξει. 34 ἢν δὲ ὕστερον πεπαίνηται, ὕστερον καὶ αἱ κρίσιες γίνονται, ὡς οὐ πᾶσι τὴν κεφαλὴν σημαίνοισι. 35 τὰ δὲ ἀληθέα ταῦτα, τὰ δὲ ἀπάτας τῆσι πλευρίτισιν, ὡς ἐπὶ πλεῖστον μᾶλλον, ἢ νύκτωρ.

30 XXII. 36 Θεραπεύειν δὲ χρὴ τὰς πλευρίτιδας ὧδε. 37 τὸ μὲν πρῶτον, ὡς τὴν πλευρίτιν καὶ τὴν περιπλεύμονίην, 38 πλύνειν λουτροῖσι θερμοῖσι, καὶ οἴνοισι γλυκέσιν. 39 ἢν μὲν ἐν τῇ πρώτῃ ἡμέρῃ τῇ ἐπιούσῃ ἐπιλήψιος, 40 ἢν μὲν ὑπολυθῇ ἡ κάθαρσις καθαρὴ, ἢ ἀστέμφυλος καὶ ὀλίγη, 41 ὑποκλύσειν θαλφθέν. 42 ἢν δὲ μὴ κινηθείσης ἡ κοιλίη τὸν μὲν νύκτα χαλάσῃ, τῇ δὲ ὑστεραίῃ ὀδυνῇ καὶ τρόπον τινὰ ἔχῃ, πάλιν ὑποκλύσειν. 43 ἢν δὲ ὁ καυσώδης χολώδης ἢ τῇ φύσει, καὶ λαφθῇ τῇ νέσῳ ἀκαθάρτῳ ἐὼν, 44 πολὺν ἀναπλύνειν τὸ σιαλοχολώδες καὶ τὸ φλεγματώδες καθήραντα χολῆς δύ. 45 ὑπολύσειν δὲ ἤδη χολώδεα μὴ δίδοντα τὸ φάρμακον. 46 ἢν γὰρ δῷς, τὸ πλύσιμα ἐδωδήσεται ἄνω ἀνίενται, 47 ἀλλ' ἑβδομαῖος ἢ ὀγδοαῖος ἀποπνιγήσεται, 48 ἢν μὴ λύσιες τὰ ὑποχόνδρια ἀλγέα.

XXIII. 49 Ἢν δὲ ἀσθενὴς τῆσι μὲν πλευρῆσι ὀδυνήσιν ἢ τὰ ὑποχόνδρια ἀλγέῃ, ὑποκλύσειν δεῖ, 50 καὶ πιεῖν δεῖ νήστιν ὑσσωπίτην, καὶ ὕσωπον, καὶ κύμινον, καὶ σίλφιον, 51 καὶ μήκωνα λευκὴν, 52 καὶ ἄνθος χαλκοῦ, καὶ μέλι, καὶ ὄξος, καὶ ὕδωρ. 53 ἀσθενὴς μὲν τὰ φάρμακα ἔστω

diem. 31 Verum neceſſe eſt ſanguinem ſpuere. 32 Habet autem ſe res de liberatione ab hoc morbo, hoc modo. 33 Siquidem tertia die inceperit maturari ac expui, citius liberabitur. 34 Si vero poſterius matureſcat, poſterius judicationes fiunt, quemadmodum in capitis ſignis. 35 Dolores porro in omni pleuritide, plerunque magis interdiu quam noctu leviores fiunt.

XXII. 36 Curare vero pleuritidas hoc modo oportet, 37 ut plurimum velut phrenitidem & peripneumoniam, 38 præterquam quod hic balneis calidis & vino dulci utendum eſt. 39 Si igitur prima aut ſecunda die poſtquam invaſit, ægrum acceſſeris, 40 ſi ſtercus prodiit purum aut leviter biliſum & modicum, 41 infuſum ex thapſia per clyſterem injicito. 42 Si vero alvus commota, noctu quidem egerat, poſtridie vero dolor & tormen vexet, rurſus clyſterem adhibeto. 43 At ſi æger biliſus ſit natura, & non purgatus correptus fuerit a morbo, 44 priuſquam ſalivam biliſam expuat, etiam medicamento bilem probe purgato. 45 Si vero jam expuat biliſa, medicamentum ne dederis. 46 Si enim dederis, ſputum ſurſum prodire non poterit, 47 ſed ſeptima aut nona die ſuffocabitur: 48 maxime ſi præcordia doleant.

XXIII. 49 Quod ſi ad dolores in lateribus etiam præcordia doleant, clyſterem adhibere oportet: 50 & in potu jejuno bibendam dare ariſtolochiam, hyſſopum, cuminum, ſilphium, peplum, 51 meconia appellatum album, 52 florem æris, mel, acetum, & aquam. 53 Et per medicamenta

ἕ τω δεῖ πιέζειν ὡς θερμασίας ὡς ἀφώτους. 54 τὰ δ' ἄλλα ὧδε ἔχει. 55 λέγω πολλάκις θερμῷ, ἀφεὶς τὸν δυνάμιν ἢ κάμνοντι, πλὴν τῆς κεφαλῆς. 56 ἢν δὲ, ὁκόταν αἱ κρίσιες ἔωσι, τὰ ὀδυνώμενα χλιαίνειν ὑγρῇσι πυρίῃσιν, ὑπαλείφειν ἐλαίῳ.

XXIV. 57 Ὁκόταν δὲ καταγίζωσιν αἱ νοῦσοι, 58 ἡσυχάζειν χρὴ τὸν κάμνοντα καὶ τὰ ἐπιτήδεια τῇσι θερμασίῃσιν, 59 ὅκως μὴ κατεργάσηται ὑπὸ κακοῦ. 60 πλησάνης δὲ χυλὸν κρίθινον διδόναι, ὀλίγῳ παχύτερον μελικρατώδεος. 61 μετὰ δὲ τὰ λέγω, καὶ οἶνον γλυκὺν καὶ ὑδαρέα ἀφιέναι πίνειν, μὴ ψυχρὸν, 62 ὀλίγον δὲ καὶ βομβυλίῳ οὐρυσόμῳ, 63 ὁκόταν βήξῃς ἐπιᾷσιν, ἐπιπίνειν, καὶ χρέμπτεσθαι ὡς μάλιστα, 64 καὶ τῷ πολὺ ὑγραίνειν, 65 ἵνα ὁ πλεύμων ὑγρότερος ἐὼν, ῥᾷον καὶ θᾶσσον ἀποδιδῷ τὸ πλύσμα, καὶ ἧσσον πονέῃ. 66 καὶ ῥοιῆς δὲ γλυκείης ἢ οἰνάδος χυλὸν, γάλακτι αἰγείῳ ὀλίγῳ κεκραμένον μέλιτι μιγνύς, καὶ μικρὸν πολλάκις δίδου. 67 νύκτωρ τε καὶ μεθ' ἡμέρην καὶ ὕπνον ὡς μάλιστα διακωλύειν, ἵνα καθαρσις γίνηται, ἥδιστόν τε καὶ ἄριστον.

XXV. 68 Τὸν δὲ αἱματώδεα πλεύμονα θεραπεύειν χρὴ ὧδε. 69 μετὰ δὲ τὰς κρίσιας αὖ ἀναμιξίσειν σιτίοισι κέφοισι, καὶ ἡσυχάζειν. 70 καὶ φυλάσσεσθαι θερμῶς ἡλίῳ, αὐλῇσι, πλησμοναῖς, ἐδέσι, ἀλγεσι, λιμῷ, κάματον, φύσας τὰς ἐν τῇ κοιλίῃ, πόνους, λαγνείας. 71 ἢν γὰρ ἡ νοῦσος ὑποστρέψασα, θάνατος ἕπεται. 72 ἐν δὲ τῇσι πλύσεσιν, ἢν ὀδυνῇ τε ἔχῃ, καὶ μὴ δύνηται ἀποπλύνειν, 73 νήστει δίδε αὖθις χαλκοῦς ὀκτὼ κοκκύδια, καὶ ὀπὸς σιλφίου τόσον τὸ ἥμισυ, καὶ τριφύλλου καρπὸν ὀλίγον

camenta quidem ita primas curationes facere oportet. 54 Reliqua vero sic se habent. 55 Multa calida pro viribus ægri lavato, capite excepto: 56 & quum judicationes sunt, dolentes locos humidis fomentis tepefaci- 305
to, & oleo illinito.

XXIV. 57 Quum vero impetu fertur morbus, 58 & ægrum & medicum à curationibus quiescere convenit, 59 ne quid mali inducatur. 60 Dandus autem est ptisanæ succus coctus, aliquanto crassior spissitudine mellis. 61 Post balnea etiam vinum dulce & aquosum bibendum est, non frigidum, 62 modicum, ex angusti oris pocillo, 63 & ubi tusses invaserint, amplius bibendum, & quam maxime exscreandum, 64 & potu humectandum, 65 quo pulmo humidior factus, facilius ac citius sputum reddat, & tussis minus affligat. 66 Sed & mali punicæ dulcis vinosi succum, lacte caprino modico, & melle ammixto, paulatim sæpe dato, 67 & noctu & interdiu, & somnum quam maxime prohibeto, quo purgatio & citius & copiosior fiat.

XXV. 68 At vero sanguineam pleuritidem sic curare oportet. 69 Post judicationes cibis levi- 315
bus reficito, & quietem agat: 70 & nimium caveat solem, ventos, repletiones, acida, salsa, pinguia, fumum, flatus in alvo, laborem, venerem. 71 Si enim morbus recidivarit, mors sequetur. 72 In expuitionibus autem si dolor habeat, & expuere non possit, 73 jejuno æris florem dato, magnitudine olivæ, & succi silphii dimidium ejus, & trifolii seminis modicum. Hæc ex mel-

γεν σὺν μέλιτι λείχειν. 74 ἢ πεπέρεως κόκκους πέντε, καὶ ὀπὸς σιλφίου ὅσον κύαμον, καὶ μέλι, καὶ ὄξος, καὶ ὕδωρ πίνειν χλιαρὸν νήστει ὀλίγον. 75 τοῦτο καὶ τοὺς ὀδυώντας παύει. 76 εἰ δὲ μὴ δύναιτο πλύειν τις καὶ λιγόν, ἀλλ' εἰσχύοιτο σὺν αὐτῷ καὶ ῥίζαν σὺν τοῖσι σηθίζειν, 77 ἄριστον δὲ μέγα λαρίζας χονδρώδη, καὶ ἔλαιον ξὺν μέλιτι μίσας, 78 ἐπιῤῥοφεῖν δεῖ ὄξος κεκραμένον. 79 ἄλλο ἰχυρόν. αὖθις χαλκοῦ ὅσον κύαμον, καὶ νίτρου διπλάσιον, καὶ ὕσσωπον ὅσον τοῖσι τρισὶ δακτύλοισι λαβεῖν, 80 μέλιτι μίσας, καὶ ὕδωρ καὶ ἔλαιον μικρὸν ἐπιστάξας, χλιάνας χονδρώδη ἐγχεῖν, ἵνα μὴ ἀποπνιγῇ. 81 καὶ σὺν τούτοις πλύνειν, ἢν μὴ καθαίρῃ), τοῦτο δεῖ ποιεῖν. 82 ἢν δὲ μήτε ῥίζαν, μήτε πλύειν, ὡς δεῖ, καπνίζειν κατὰ ὅσον τοῖσι τρισὶ δακτύλοισι λαβεῖν, καὶ πέσσει, καὶ νίτρου ὀλίγον, καὶ μέλι, καὶ ὄξος, καὶ ὕδωρ μίσας, τοῦτο χλιαρὸν ἐπιῤῥοφεῖν. 83 τὸν δὲ ἄλλον ἡμέρην, σὺν ὄξει καὶ μέλιτι καὶ ὕδατι αὐαζέσας ἐπιῤῥοφεῖν. 84 τοῦτο καὶ τοῖσι ῥίγεσι διδόναι, καὶ μὴ δυναμένοισι καθαίρεσθαι. 85 εἰ καὶ ἰχυρότερον βάλοιο πιεῖν, ὑσσώπου, καὶ νάπυος, καὶ καρδάμου κόγχιον χονδρώδη τρίψας σὺν μέλιτι καὶ ὕδατι, καὶ αὐαζέσας καὶ διηθήσας ἐπιῤῥοφεῖν χλιαρὸν δίδου.

ΧΧVI. Οὕτω τοῦτο τὰ νοσήματα θεραπευόμενα ὑγιέα γίνονται, 2 ἢν μή τι ἐς πύον μέλλῃ, ὑπολιφθὲν σὺν τῷ πλεύμονι, πύον γίνηται. 3 ὑφ' ἧς βήσσει ξηρὴ βήχι, 4 καὶ πῦρ καὶ φρίκη ἴσχει, 5 καὶ ὀρθοπνοίη ἔχει, καὶ πυκνὸν καὶ ἄθρόον ἀναπνεῖ. 6 καὶ ἡ φωνὴ

le delingat: 74 Aut piperis gra- 320
na quinque, & succi silphii magnitudinem fabæ, mel, acetum, & aquam, jejuno tepida bibenda præbeto. 75 Hoc etiam dolores sedat. 76 Quod si pro ratione spuere non possit, sed moretur sputum hærens in ipso, & stertat in pectore, 77 ari magni radicis conchulam majorem, & oleum ac acetum mixta dato, 78 & acetum aqua dilutum insuper bibat. 79 Aliud forte. Flo- 325
rem æris magnitudine fabæ, & nitrum affatum dupla portione, & hyssopi quantum tribus digitis comprehendi potest, 80 melli misceto, & aquam ac oleum modicum adstillato, & tepefacta in conchula majore infundito, ut ne suffocetur. 81 Hoc etiam in peripneumonia facere oportet, si non purgetur. 82 Si vero neque stertat, neque velut oportet spuat, capparis fructus quantum tribus digitis comprehendi potest, & piper, & nitrum modicum, & mel, & acetum, & aquam misceto, atque hæc tepida sorbenda præbeto. 83 Altera die eadem in aceto, melle, & aqua fervefacta sorbeat. 84 Hoc etiam stertentibus dato, & his qui purgari non possunt. 85 At si fortius facere voles, hyssopi & sinapis, & nasturtii concham majorem, melle & aqua terito, & fervefacta ac excolata, tepida sorbenda dato. 330 335

ΧΧVI. Atque hoc modo hi morbi curati sanantur, 2 si non quid sputi in pulmone relictum pus fiat, 3 à quo arida tussis sequitur, 4 & febris ac horror emergunt, 5 & erecta cervice spiratio tenet, & frequentem & acervatam respirationem æger habet, 6 & vox paulo gravior,

φωνὴ βαρυτέρη ὀλίγω. 7 καὶ χροιὴ ξυὼ τῇ θέρμῃ τὸ πρόσωπον ἰσχύ. 8 προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου, μᾶλλον καὶ ἡ νοῦσος σάφα δηλώσει. 9 τέτον, ἐς οὗτος τῶν δέκα ἡμερέων λάβοις, θερμῷ θερμῷ, ἐλχέειν ἐς τὸ πλεύμονα, ὃ, ἢ πῦον ἄξει. 10 καὶ τοῖσιν ἄλλοισι χρῆσθαι, τοῖσι τὸ πῦον ἄγεσι, 11 καὶ διαιτᾶν, ὡς ἔπεσον. 12 καὶ τῷ κεφαλῇ κατάξηρον, ἵνα μὴ ἐπιῤῥέῃ. 13 ἢν δὲ ἐν τῷ ἐλχύσῃ μὴ ἀνάγηται τὸ πῦον, ῥήγνυται αὐτὸ ὑπὸ τὸ πλεύμονος ἐς τὸ θώρηκα. 14 καὶ μὴ τῷ ῥῆξιν δοκέειν ὑγιὴς εἶναι, ὅτι ὑπὸ τῆς στενοχωρίης ἐς τὸ εὐρυχωρέστερον ἦλθε τὸ πῦον. 15 καὶ τὸ πνεῦμα, ὃ ἀναπνέομεν, ἕλκει ἔχει ἐν τῷ πλεύμονι. 16 προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου, τὰ πάθεα μᾶλλον πληροῦται. 17 καὶ βήσσει, καὶ πυρετοὶ, καὶ τἄλλα ἀλγήματα πάντα μᾶλλον πιέζει αὐτὸν, 18 καὶ ἡ νοῦσος ἀναδηλᾶται. 19 τέτον, μὴ τῷ ἐκρηξιν, ἐᾶσαι δεῖ ἡμέρας πεντεκαίδεκα, ὅκως πάλιν πεπανθῇ τὸ πῦον. 20 ἅτε γὰρ ἐς εὐρυχωρέστερον ἐλθὸν τὸ πῦον, αὖ ἐψυξέ τε 21 καὶ τὸ ὑπάρχον ὑγρὸν ἐν τῷ χώρῳ ἐπισπάσατο πρὸς ἑωυτὸ, ὥστε αὐτὸ ἡμισυπὲς εἶναι. 22 ἢν μὲν οὖν αὐτόματον ἀρξηται πτύειν ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ· 23 ἢν [δὲ] μὴ, φαρμάκοισι πρηγορέειν, ἢ ποτοῖσιν. 24 ἐν [δὲ] τῇσι τελευταίῃσιν ἡμέρῃσι τῶν ἡμερέων τῶν πεντεκαίδεκα ἀποδῦναι αὐαστήριον, πρὶν μᾶλλον τρύχειν τὸ σῶμα, 25 φυλάσσων τῷ κεφαλῷ κατάρρυσιν, τῶν ἐπιῤῥοῶν εἵνεκα. 26 ἢν δὲ μὴ πτύῃ, ἀποσημαίνηται δὲ ἐς ὦς πλεύρας, τεμεῖν ἢ καῦσαι. 27 ἢν δὲ μήτε πτύηται, μήτε ἀποσημαίνῃ

vior, 7 & color cum calore faciem occupat. 8 Progressu vero temporis, morbus magis manifestus redditur. 9 Hunc si intra decem dies susceperis, ubi victu & balneo calido calefeceris, medicamentum quod pus ducat in pulmonem infundito, 10 aliisque pus ducentibus utitor, 11 atque sic velut suppurato victus rationem præscribas. 12 Caput quoque reficcato, ut ne quid influat. 13 Si vero ex eo quod in pulmonem infusum est, pus non educatur, rumpitur hoc ipsum ex pulmone in thoracem, 14 & post ruptionem sanus esse videtur, quoniam ex angustia ad amplam capacitatem pus pervenit, 15 & spiritus quem respirando attrahimus, in pulmone locum ac sedem habet. 16 Verum progrediente tempore pectus pure impletur, 17 & tusses, & febres, & alii dolores omnes magis ipsum premunt, 18 & morbus inclarescit. 19 Hunc post eruptionem per quindecim dies sinere oportet, quo pus rursus matureścat. 20 Nam ex eo quod pus ad ampliorem locum devenit, perfrigeratum est: 21 & id quod in thorace humidi erat, ad seipsum attraxit, ita ut ipsum fit semiputrefactum. 22 Siquidem igitur sua sponte expui incipiat in hoc tempore, bene est. 23 Sin minus, medicamentis aut potionibus opem ferre oportet, 24 in ultimis ex quindecim illis diebus, festinando ad corporis excitationem antea quam magis affligatur, 25 ita ut caput purum custodias, influxionum gratia. 26 Si vero non spuatur, sed sui significationem ad latera præbeat, secato aut urito. 27 At si neque spuatur, neque ad latera

σημαίνη) ἐς ὧς πλευρέας, [28] λέσας πολλῷ ὕδατι θερμῷ νῆσιν, καὶ ἀποχὴν κοιλίσιος ἐπὶ ἕδρης ἀκινήτου· [29] ἕτερον δὲ τῶν ὠίων αἰωρεέσθω. [30] οὕτως δὲ στεῖρ τόνος, τὸ δὲ σκληρὸν ἄλλων ὧς ὧς πλευρέας, [31] ἵν' ἐσθῇς, ὁκοτέρωθεν ἀποσημαίνῃ. [32] βέλτιον δὲ μᾶλλον ὡς ὧς ἀριστερέας. [33] ἀναιδεέστερον γὰρ ὡς ὧς δεξιὰς κοιλίη ἡ τέρμιν. [34] ὁκόσῳ γὰρ αὐτὰ ἰσχυρότερά ἐστι τὰ δεξιὰ, τόσῳ καὶ τὰ νοσήματα ἐν αὐτοῖσιν ἰσχυρότερα δείκνυ).

XXVII. Ἢν δὲ τοῦτο πάσχῃ τὸ ὑγρὸν μὴ κλυδάζηται, [2] μηδὲ ψόφος ἢ ἐν τῷ στήθι, [3] πυκνὸν δὲ ἕλκῃ τὸ πνεῦμα, [4] ἐς δὲ οἱ πόδες οἰδέωσι, [5] καὶ βήσσειν δεῖ, [6] μὴ ἐξαπατᾶσθαι, ἀλλ' οὖ ἴσθι πλήρη ἐόντα τὸν θώρηκα πύου. [7] ἐς τοῦτο ἐρεθελάθαι γῆν ὑγρὴν καὶ λίνον πεπεριμμένον ἐς χλιαρὸν ἐπιθέσθαι, ὡς κατακαλύψαι κύκλῳ τὸν θώρηκα. [8] καὶ, ὁκοῦ ἂν ὡς μάλιστα ξηρανθῇ, τοῦτο γὰρ τάμνει ἡ καίειν, [9] ὡς ἐγγυτάτω τῶν φρενῶν, [10] φυλακτόμενος αὐτῶν τῶν φρενῶν. [11] εἰ δὲ βέλτιον, ἀλείφειν τῇ ἑρεθελάθι σκόπει ὁμοίως, ὡς ἐν τῷ ὀθονίῳ. [12] πολλοὶ δὲ ἅμα ἀλείφοντες, ἵνα μὴ τὰ ὡς αὐτὰ ἀλείφωσι δοκῇ). [13] μετὰ δὲ τοῦτο τομὸν ἢ τοῦ καῦσιν, τῷ μετρίῳ ὅτι ἂν ἐθέλῃ χρᾶσθαι. [14] καὶ ἐξίη καὶ ὀλίγον τὸ πῦον.

XXIIX. Ὁκόταν δὲ μέλλῃς τάμνειν ἢ καίειν, [2] κατασημαίνειν τὸ αὐτὸ σχῆμα ἔχοντα, ὅπερ ἂν, ὁκόταν μέλλῃς τάμνειν ἢ καίειν, [3] ἵνα μὴ ἐξαπατήσῃ, αὐτέρωμα ἡμιόμφαλον ἢ καιωτέρωμα τὸ δέρμα ἐν τῇ μεταβολῇ γράμματος. [4] ἐς δὲ βῆχας φυλάσσειν τὸ διαίτῃς, [5] ὅκως μὴ ἀνὰ-

de se significationem præbeat, [28] ubi multa calida jejunum lavasti, & neque potu usum in firma sella locasti, [29] alter ex humeris ipsum apprehendat, [30] tu vero concute ipsum, aure ad latera admota, [31] quo percipias ex utra parte significationem sui præbeat. [32] Optandum autem esset ex siniſtra. [33] Nam dextras urere aut secare lethalius est. [34] Quanto enim robustiores sunt dextræ partes, tanto etiam fortiores morbi in ipsis fiunt.

XXVII. Quod si præ crassitudine humor non fluctuet, [2] neque strepitus sit in pectore, [3] verum spiritum frequentem trahat, [4] & pedes intumescant, [5] & tussicula aliqua adsit, [6] ne te decipiant hæc, sed thoracem pure plenum esse probe noris. [7] Proinde in terra eretriade liquida, & valde trita ac tepida, linteum tenue tingito, eoque thoracem circumcirca integito: [8] & qua parte primum reſiccatum fuerit, ea secato aut urito, [9] quam proxime ad septum transversum, [10] cavendo tamen ne hoc ipsum lædas. [11] Si vero voles, ipsam terram eretriadem illinito, & similiter velut in linteo considerato. [12] Multi simul illinunt, ne quæ primum illinuntur reſiccentur. [13] Post sectionem aut ustionem, linamento ex lino crudo utere, [14] & latim pus emitte.

XXIIX. Cæterum ubi secare vel urere voles, [2] corpori in eadem figura, in qua inter secandum aut urendum futurum est, notam imprimito, [3] ut ne cutis te decipiat, si in figuræ transmutatione sursum aut deorsum magis cedat. [4] Sed & tusses vitare oportet ex victu, [5] ut ne rursus

ἀνλασσάσασι πάλιν ἐς τὸν πλεύμονα τὸ πῦον· [6] κακὸν γάρ· [7] ἀλλ' ἐὰν καθῇ τῶν τομέων ὡς τάχιστα ὑπεξηρμένον. [8] ἐπὴν δὲ δωδεκατημόρῳ ᾖ, ἀπαναφέρειν τὸ λοιπὸν πῦον, [9] καὶ λαβὼν ὀθόνιον μοτὸν, [10] καὶ ἀφιέναι δὶς τῆς ἡμέρης τὸ πῦον. [11] καὶ τῶν ἄνω χειλέων ὡς μάλιστα ξηρότατον. [12] ὧδε χρὴ κῆρας ἐκ τῶν τραυμάτων, καὶ ἕλκεος ἐκ τῆς ἐμπλεύμονος, καὶ ἐκ πληρροΐων μεγάλων ἐκπυήσιος, καὶ [ἐκ] ἀποστάσιος ἐμπλεύμονα τῆσι πλευρῆσι, σκοπεῖν καὶ θεραπεύειν.

xxix. [Ψυκτήρια πόματα οὐ καύσεις.] [2] Ψυκτήρια δὲ πάσῃ νούσῳ ἐπὶ τοῖσι καύσοισι πίνειν, ὁκόταν βέλτιον. [3] πολλὰ γὰρ ἀποχράξεται. [4] τὰ μὲν οὖν ἔρηζιν ἐμποιεῖ· [5] τὰ δὲ διαχώρησιν. [6] τὰ δὲ ἄμφω. [7] τὰ δὲ οὐδέτερα, ἀλλὰ ψύχει μᾶλλον, [8] ὡς ἄγαν ὕδατι ξέον ὑπὸ τοῦ ἐπιπαχὲς ψυχρὸν ὕδωρ, ἢ ψυχρῷ αὐτὸ τὸ ἄγαν πνεύμονι ἀποσκήπτει. [9] δίδου δὲ ἄλλα ἄλλοισιν. [10] οὔτε γὰρ τὰ γλυκέα πᾶσιν ξυμφέρει, [11] οὔτε τὰ ὀξυφώνα, οὔτε τὰ αὐτὰ πίνειν δυνατόν.

xxx. [12] Τόπου μὲν, κηρίον ξηρὸν, ὅσον δύο κοτύλας, βρέχων ὕδατι, καὶ αὐτερίῳ γλυκέϊ, ἕως αὐτόγλυκυ γλύνηται, εἶτα διηθήσας, σέλινα ἐμβαλὼν, δίδου πίνειν. [2] τόπου δὲ, λίνου κεκαθαρμένου ὀξυβάφου, ὕδατι κοτύλας δέκα ἐπιχέας, ἑψεῖν ἐν χαλκῇ χύτρῃ ἐπὶ ἀνθράκων [13] ἄζεσαν, ἵνα ἀναπνεύσῃ, ἕως ἂν ὁ χυλὸς ἀποβράσῃ λιπαρὸς γλύνηται. [3] τόπου δὲ, [14] μελικράτου ὑδαρέος καθεψήσας τὸ ἥμισυ λείπειν, ἔπειτα σέλινα ἐπιβαλὼν, τόπου ψυχρὸν καὶ ὀλίγον

rursus pus revellant ad pulmonem. [6] Malum enim hoc est: [7] quare permittendum est ut ad sectionem quam citissime resiccetur. [8] Postquam vero duodecima affuerit dies, reliquum pus totum emittito, [9] & ex linteo linamentum indito, [10] & bis in die pus emittito, [11] & ventrem supernum ex victu quam maxime resiccato. [12] Atque hoc modo oportet etiam suppurationes ex vulneribus, & ex peripneumonia, & ex magnis destillationibus, & pulmone ad lateres prolapso, considerare ac curare.

xxix. Frigefactoriæ potiones in febre ardenti. [2] Frigefactorias potiones in febribus ardentibus, quando voles bibendas dato. [3] Sunt autem multarum operationum: [4] aliæ enim mictionem inducunt, [5] aliæ alvi egestionem, [6] aliæ utrunque præstant, [7] aliæ neutrum, aliæ solum frigefaciunt, [8] velut si quis in vas aquæ ferventis frigidam aquam infundat, aut ipsum vas ad frigidum ventum exponat. [9] Dabis itaque alias aliis. [10] Neque enim dulces omnibus conducunt, [11] neque acerbæ, [12] neque eadem omnes bibere possunt.

xxx. Favorum siccorum heminarum duarum mensuram aqua macerato, & conterens gustato donec subdulcis aqua fiat, deinde excolato, & injectis apiis bibendam dato. [2] Seminis lini acetabulum, aquæ heminæ decem affusis, in nova olla prunis impositis coquito, ac fervere finito ut transpirent, donec succus ad tactum pinguis fiat. [3] Aquam mulsam aquosam ad dimidias coquito, deinde apio

γεν δίδε. 4 τέτω ȝ, ''κελθας ἀχλ- 49
ληίδας κοτύλω αὐήνας, ' ἄρας τ' 50
ἀθέρα, κὴ ' πλυίας δύ, ἐπιχέας
ὕδαλ@ χρέα, ἔψε, κὴ τὸ ἥμισυ
λοπλείπων, ψύχειν δίδε πίνειν. 5
τέτω ȝ, αἰθιοπικᾶ κυμίνε κοτύ-
λης δεκάδων μέρ@, ἐπιχέας τρία
ἡμιχόα ἔψε, πηλῶ τριχωδεῖ κοίλα-
λείψας'' ἄζεσεν, ἕως τρίτον μέρ@ 51
λείπη. ℭ ψύχων δίδε τᾶτο ποθὸς
πάνυα καῦσον κὴ λοιπὸν πυρετόν.
6 τέτω δὲ, ὕδατος ἐρήνιον αὐτὸ
καθ' αὑτό. 7 τέτω ȝ, πτισάνης κο-
τύλη χρέα ὕδαλ@ ἐπιχέας, λείπην
τὸ ἥμισυ ἐψᾶν. ἔπειτα ' διηθήσας,
σέλινα ἐπ-αλῶν, δίδε ψυχρόν.
8 τέτω ȝ, ἀσταφίδιοι λάκκοι οἴνου
ὑδαρέες. 9 τέτω ȝ, τρύγες σεμφυ-
λίπιδες σταφιδόπυλαι ὑδαρέες. 10
τέτω ȝ, ἀσταφίδ@ λάκκης αὖδυ
χιλίλων κοτύλω, ℭ πενταφύλλε
ῥιζέων χλοοπληθῆ φλάσας, ἑκάστε
κοτύλας ὕδαλ@ ἐπιχέας, ἀφεψήσας, κὴ τὸ ἥμισυ λείπων, δίδε ψυ-
χρὸν καθ' ὁλίγον. 11 τέτω ȝ, κεφάλ-
λων κελθέων ἀδρᾶν ἡμιχοίνικα,
ὕδαλ@ χρέα ἐπιχέας, ὁκόταν ἅδη
αὐοιδεῖν τὰ κεφάλλα, τελέειν τῇ-
σι χερσίν, ἕως αὖ λάκκην τὸ ὕδωρ
χύσῃ, ℭ ἀδιάντε δραχμίδα ἐμ-
βαλών, ἀποθερμάσας δίδε. 12 τέ-
τω ȝ, ὠᾶν τὸ λάκκην τριῶν ἢ τέτ-
τερων καλαικυκῶν ἐν ὕδαλ@ χρέ
πινέτω. τᾶτο ȝ ψυχρὰ σφόδρα, κὴ
τὴν κοιλίλιν ὑπάγλν τὸν νοσέοντα
ἀποσκαλακυκᾷ. 13 τέτω ȝ, ἡμιχοί-
νικον καρύων δύ ἀποπλυίας, ἐν
ὕδατος χρέζοσις δὶς ἢ τρὶς, ψυχρὸν
δίδε. 14 τέτω ȝ, πτισάνης χυλὸν
'' κάθεφθο- τᾶν, ' ℭ οἶνον γλυ- 52
κὺν δίδε. τᾶτο ἧρον ἄγε. 15 τέτω
ȝ, σικύε πέπον@, αὖδυ ȝ δέρμα-
τος πύλης, ἐφ' ὕδαλι. τᾶτο ἀρέᾳ),
καὶ

injecto frigidam paulatim exhi-
beto. 4 Hordeum achilleum ma-
gnum ac plenum heminæ men-
ſura ſiccato, & aeutis ſpicis ab-
latis, ubi probe laveris, aquæ
congio affuſo coquito ad dimi-
dias, frigefacito ac bibendum
dato. 5 Cumini æthiopici he-
minæ decimæ parti, tres aquæ
ſemicongios affunde, & olla lu-
to piloſo oblita, ' donec tertia 195
pars reſtet, fervere ſine: & fri-
gidam hanc ad omnem arden-
tem aliamve febrem exhibe. 6
Aquam cœleſtem ipſam per ſe
ipſam præbe. 7 Ptiſanæ heminæ
congio aquæ affuſo, ad dimidias
coquito: deinde excolato, &
apiis injectis frigidam dato. 8
Proſunt & vina alba aquoſa ex
uvis paſſis. 9 Proſunt & uvarum
paſſarum expreſſarum retrimen-
ta aquoſa. 10 ' Uvarum paſſa- 200
rum albarum exemptis vinaccis
heminam, radicum quinquefo-
lii manipulum, tundito, & affu-
ſis aquæ heminis viginti, ad di-
midias coquito, & frigidam hanc
paulatim bibendam dato. 11 Ad
farinæ hordei pleni craſſæ chœ-
nicem dimidiam, aquæ con-
gium affundas, & quum jam in-
tumeſcunt craſſæ farinæ partes,
manibus teras, donec aqua alba
fiat, & adianti pugillo injecto,
ſub dio ' per noctem exponito 205
& exhibeto. 12 Ovorum trium
aut quatuor candidum, in aquæ
congio concuſſum bibat. Hoc
valde frigefacit, & ægrum ad al-
vum exonerandam conturbat.
13 Hordei torrefacti probe loti
chœnicem dimidiam, in aquæ
congio bis aut ter fervere ſinito,
& frigidam hanc exhibeto. 14
Ptiſanæ ſuccum coctum te-
nuem, & vinum dulce dato. Hoc
urinam ' ducit. 15 Cucumeris 210
pepo-

καὶ ψύχῃ, καὶ τῷ δίψαι πιεῖν. [16] τοῦτο δὲ ἢν ὀρόβους ἐν ὕδατι ἀφεψήσας, εἶτα χύτρην καινὴν ἐν χύτρῃ μείζονι θεὶς πλέον ὕδατος, ἐπιχέας ἕτερον ὕδωρ τοῖσιν ὀρόβοισιν ἕψε ὀλίγον χρόνον. εἶτα ἀποχέας τὸ τελευταῖον μέρος, ἐπιδὺς κοίθεφθοι ἕως ἴζωσιν οἱ ὄροβοι, ψύξας δίδου, καὶ κύαθον ἐπιπίσας τῆς ξ' σικύης πάλης τῶν ἐκ τῶν ὀρόβων πάλιν. τοῦτο ἢν βεβαίως δίψαν ποιῇ. [17] τοῦτο δὲ, θάσιον οἶνον παλαιὸν, πέντε καὶ εἴκοσιν ὕδατος καὶ ἕνα οἶνον δίδου. [18] τοῦτο ἢν, τρίφυλλον τὸ σικυώδες ἐν ὕδατι καὶ κολλήσας κολλέων βρέχων δίδου. [19] τοῦτο ἢν, σέλινα, ὅσον τρὶς τῇ χειρὶ ἀφέλαβεῖν, καὶ ὑγιήχες δραχμίδας δύο ἐψῶν ἐν ὄξει κοτύλῃσι δέκα ὡς τρίτον μέρος λείπῃς. τοῦτο μέλιτι καὶ ὕδατι κεραννὺς ὑδαρὲς πίνετω, ἀμμίνιτε δραχμίδα ἐμβαλών. τοῦτο ἢν ἧρον ἄγῃ καὶ τὸν ἠθίλιον λύῃ. [20] τοῦτο δὲ, μῆλα σώδεα γλυκέα φλάσας, ἐς ἐν ὕδατι λαπάρξας, δίδου πίνειν τὸ ὕδωρ. [21] τοῦτο ἢν, μῆλα κυδώνια ὠσαύτως, ἢν ἡ κοιλίη λελυμένη ᾖ, ἐν πυρετῷ καυσώδει.

XXXI. Περὶ ἰκτέρου. [2] Ἰκτέρῳ ἢν ἐπιλαβόντι, [3] ἀσταφίδων λοπὸς μιχάξιον καὶ ἐρεβίνθων λοπὸν, ἡμικοτύλιον ἀμφοτέρων, [4] καὶ κολλέων ἀχιλληίδων ἴσον, [5] καὶ κνίκου ἴσον, ὕδατος κοτύλας δέκα, [6] καὶ σέλινα, ἐς μίνθιον, καὶ κολίανδρον ὀλίγον ἑκάστου ἀνατρίψαι, [7] ἕως ἂν ἥρεμα γλυκανθῇ, [8] καὶ ἀμμίνιτε δραχμίδα ὕστερον ἐμβαλών, [9] αἰθριήσας δίδου. [10] τοῦτο δὲ καὶ τὰ τοιαῦτα ὅμοια μιμεῖσθαι. [11] πάντα δὲ τῷ πυρέσσοντι ἠθελασμένα δίδου,

peponis corio nudati pollinem ex aqua præbeto. Hæc potio urinam ciet, frigefacit, & sitim sedat. [16] Ervum in aqua præcoquito, deinde ollam novam, in majorem ollam aqua plenam ponito, & alia aqua ervo affusa, ad modicum tempus coquito: postea ubi coctum fuerit ervum, tertiam aquæ partem reliquam excolaram bibendam dato, ita ut ad singulos cyathos, & cucumeris, & cervi pollinem insperg as. Hoc constanter sitim sedat. [17] Vinum thasium vetus parte una, cum viginti quinque aquæ partibus dato. [18] Trifolium, cucumeris pollinem, & crassam hordei farinam in aqua macerato, & hanc bibendam dato. [19] Apii manipulos tres, pulegii pugillos duos, in aceti heminis decem ad tertias coquito. Hoc melle & aqua dilutum, aquosum bibat, adianti pugillo injecto. Hoc urinam ducit & alvum solvit. [20] Mala odorata dulcia contundito, & aqua macerato, & aquam bibendam dato. [21] Mala cydonea eodem modo, si alvus soluta fuerit in febre ardente.

XXXI. [De Ictero.] [2] Quod si morbus regius insuper corripiat, [3] uvæ passæ albæ exemptis vinaceis, & cicerum alborum, utrorumque dimidiam heminam, [4] & hordei achillei magni ac pleni tantundem, [5] & cnici tantundem, aquæ heminas decem, [6] & apium, & mentam, & coriandrum, de singulis parum, terito, [7] donec placide aqua dulcescat, [8] & adianti pugillo postea injecto, [9] ubi sub dio per noctem exposuisti, exhibeto. [10] Potes etiam alia his similia imitari. [11] Omnia vero per noctem

δε, [12] πλὴν εἴσιν αἱ κοιλίαι μᾶλλον ἢ δέοντος ῥέεσζιν. [13] τέτου δὲ γλίχες δραχμίδας τρεῖς, σελίνε διπλάσιον οἴνῳ κεκραμένῳ ἐψῶν, δίδε. [14] τῆτο δὲ ἀρεῖται, ἢ ἀλφὶ τ κοιλίης χολὼ ἄγει.

sub dio expositа dabis febrienti [12] exceptis his quibus alvi plus quam convenit fluunt. [13] Pulegii pugillos tres, apii ' duplum, in vino diluto coquito ac exhibeto. [14] Hoc urinam ciet, & bilem per alvum trahit. 430

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΝΟΥΣΩΝ τὸ τέταρτον.

HIPPOCRATIS DE MORBIS liber quartus.

Basil. græc. Foesius sect. v. 56. 498. Basil. lat.

pag. 166 ΠΡΟΣ ἀνθρώπε ἐς τὸν ἀφρόδιζιν ἀπὸ πάντων τῶν μελέων ἢ ἀνδρὸς ἢ τ γυναικὸς ' ἐλθὸν τὸ σπέρμα, [2] καὶ ἐς τὴν μήτραν τῆς γυναικὸς πεσὸν, ἐπάγη. [3] κρίνει δὲ γλυκύμῦρ, φύσις ἀνθρωπόδλης ἐξῳύζε ἐξ ἀὐτέ. [4] ἔχει δὲ καὶ ἡ γυνὴ ἢ ὁ ἀνὴρ τέσσαρα εἴδεα ὑγρᾶ ἐν τῷ σώματι, [5] ἀφ' ὧν νᾶσοι γίνονται, [6] ὁκόσαι μὲν ἀπὸ βίης νοσήματα γίνονται. [7] ὧν τῶν δὲ αἱ ἰδέαι εἰσὶ, φλέγμα, αἷμα, χολὴ, καὶ ὑδρωψ. [8] καὶ ἀπὸ τέτων ἐς τὸ σπέρμα ἐκ ἐλάχισον κἀδὲ ἀσθενέσζατον σωίσχει). [9] ἢ ἐπειδὴν τὸ ζῶον ἐγ ' ἐγφύσῃ κἢ τὰς πυκνὰς, πεσόντες ἰδέας ὑγρᾶς, ὑγιηρᾶς τε καὶ νοσερᾶς, ἔχει ἐν ἑαυτῷ. [10] ἀποφανέω δὲ, ὁκόσα ἐν ἑκάστῃ τετέων τῶν ἰδεέων τὰ πλέω καὶ ἐλάχισα ἐν τῷ σώματι γίνεται, [11] καὶ ἀπὸ τέτε νοσέεσζι, [12] καὶ ὁ, ἢ αἱ νᾶσοι κρίνονται ἐν τῇσι ἡμέρῃσιν ἡμέρης, [13] καὶ τίνες ἀρχαὶ τῶν νέσων εἰσὶ, [14] '' καὶ ὁκοῖαι αὐτέων ἑκάστη ἐν τῷ σώματι ἐργασαμένη τὴν νᾶσον ἐπάγει, [15] '' καὶ ἀπὸ τὸ αὐτὸ ῥῖγος ἢ πυρετῶδες

[1] AND hominis generationem de omnibus & viri & mulieris partibus semen progressum, [2] & in uterum mulierem illapsum condensatur, [3] temporeque veniente natura hominis formam referens ex ipso producitur. [4] Habet autem & mulier, & vir, ' quatuor species humoris in corpore, [5] à quibus morbi fiunt., [6] qui non à violentia aliqua fiunt. [7] Sunt autem species hæ, Pituita, sanguis, bilis, & hydrops sive aqua: [8] & de his non minima, neque debilissima, in semen procedit portio. [9] Et quia animal fecundum parentes nascitur, tot humorum species, & sanorum & morbosorum in seipso habet. [10] ' Ostendam autem, quæ in unaquaque harum specierum & plura & pauciora in corpore fiunt, [11] & à quo ægrotant. [12] Et quod morbi in imparibus diebus judicantur. [13] Et quæ sint morborum principia. [14] Et qualia singula ex ipsis in corpore efficiant, ut morbum inducant: [15] & à quo rigor febri-

δες γίνε), [16] καὶ διὰ τοῦτο τοῦ πυρὸς ἐπι-
πίπτει μετ' αὐτό. [17] ἐθέλω δὲ ὑποφαίνειν πρῶτον, πῶς ἡ χολὴ, καὶ τὸ
αἷμα, καὶ ὁ ὕδρωψ, καὶ τὸ φλέγμα,
πολείονες καὶ ἐλάσσονες γίνε) ἀπὸ τῶν βρω-
μάτων καὶ τῶν ποτῶν, τρόπῳ τοιῷδε.

11. Ἡ κοιλίη τῷ σώματι πάν-
των πηγή ἐστι, πλείη ἐοῦσα. [2] κενεὴ δὲ
ῥεομβίη ἐπιπωλέεται) ἀπὸ δὲ σώμα-
τος τηκεδών. [3] εἰσὶ δὲ καὶ ἄλλαι πη-
γαὶ τέσσαρες, ἀφ' ὧν χωρέει τούτων
ἕκαστον ἐς τὸ σῶμα. [4] ἐπὴν δὲ καὶ αὗ-
ται ἀπὸ τῆς κοιλίης λάβωσι, καὶ αὗται
ἐπὶ τὰ κενούμενα, ἀπὸ δὲ σώματος
ἐπιπωλέεται). [5] ἕλκει δὲ καὶ τὸ τὸ
σῶμα, ἐπὴν ἡ κοιλίη τι ἔχῃ ἐν ἑαυ-
τῇ. [6] τῷ μὲν δὴ αἵματι ἡ κεφαλὴ
πηγή ἐστι. [7] τῷ δὲ φλέγματι, ἡ κε-
φαλή. [8] τῷ δὲ ὕδατι, ὁ σπλήν. [9]
τῇ δὲ χολῇ, τὸ χωρίον, τὸ ἐπὶ τῷ
ἥπατι. [10] καὶ αὗται τέσσαρες τέτοι-
σίν εἰσι πηγαὶ, καὶ ἄνευ τῆς κοιλίης.
[11] ἀπὸ τούτων δὲ εἰσι κοιλότατοι, ἡ
κεφαλὴ καὶ ὁ σπλήν. [12] εὐρυχωρίη
γὰρ ἐν αὐτῇ πλείστη ἐστίν. [13] ἀλλὰ
περὶ τούτου ὀλίγον ὕστερον ἀποφανέω
σαφέστερον. [14] ἔχει δὲ καὶ τόδε ὧδε.

111. [1] Ἐν τοῖσι βρωτοῖσι καὶ τοῖ-
σι ποτοῖσιν ἔνεστι πᾶσι χολώδεός
τε, καὶ ὑδρωπικοῦ δέος, καὶ αἱματώ-
δεος, καὶ φλεγματώδεος. [2] τῷ
μὲν πλέον, τῷ δὲ ἔλασσον. [3] διότι
καὶ διαφέρει τὰ ἐσθιόμενα καὶ πινό-
μενα ἀλλήλων ἐς τὰς ὑγείας. [4] καὶ
ταῦτά μοι ἐς τοῦτο εἰρήσθω. [5] ἐπὴν
δὲ φάγῃ ἢ πίῃ ὁ ἄνθρωπος, ἕλκει
τὸ σῶμα ἐξ ἑωυτοῦ ἀπὸ τῆς κοιλίης τὸ
ἐκκριθὲν καὶ ἐπιῤῥυὲν. [6] καὶ αἱ πη-
γαὶ ἕλκουσι διὰ τῶν φλεβῶν ἀπὸ τῆς
κοιλίης, [7] ἡ ὁμοίη ἐκ ὁμοίης· ἡ ὁμοίη,
[8] καὶ διαδίδωσι τῷ σώματι, [9] ὥσπερ
ἐπὶ τὰ φυτὰ ἕλκει ἀπὸ τῆς γῆς ἡ
ὁμοίη ἐκ ὁμοίης τῇ ὁμοίῃ. [10] ἔχει γὰρ
ὧδε

lis fiat, [16] & cur post ipsum fe-
bris irruit. [17] Primum autem
demonstrare volo, quomodo bi-
lis, & sanguis, & hydrops, & pi-
tuita, copiosiora & pauciora
fiant à cibis & potibus, hoc mo-
do.

11. Ventriculus dum plenus
est, omnium horum corpori
fons est. [2] Verum ubi vacuus
est, corpore fruitur colliqué-
scente. [3] Sunt autem & alii fon-
tes quatuor, à quibus unusquis-
que horum humorum in corpus
procedit, postquam sane ipsi à
ventriculo acceperunt: [4] & hi
quoque fontes ubi evacuantur,
de corpore fruuntur. [5] Sed & 20
ipsum corpus attrahit, ubi ven-
triculus in seipso quid habuerit.
[6] Et sane sanguini fons est cor,
[7] pituitæ caput, [8] aquæ splen, [9]
bili locus folliculi in hepate: [10]
hi sunt quatuor humoribus his
fontes, ventriculo excepto. [11]
Ex his autem maxime cavi
sunt, caput & splen. [12] Nam in
hoc ipso maxima amplitudo est.
[13] Verum de hoc paulo postea
clarius dicam. [14] Quin & hæc
sic se habent.

111. In omnibus cibis & po-
tibus & bilioši quid est, & 25
aquosi, & sanguinei, & pituito-
si: [2] in alio plus, in alio minus.
[3] Quapropter & quæ eduntur ac
bibuntur, alia aliis præstant ad
sanitatem. [4] Atque hæc mihi de
hoc dicta sunt. [5] Postquam ve-
ro comedit aut bibit homo, corpus in seipsum humorem rela-
tum ex ventriculo, [6] & fontes
trahunt per venas de ventricu-
lo, [7] similis humor similem, [8] &
corpori distribuunt. [9] Quemad-
modum etiam in plantis similis
humor similem trahit de terra. 30
[10] Habet enim eodem modo ter-

ὧδε ἡ γῆ ἐν ἑαυτῇ δυνάμιας παντοίας καὶ ἀναρίθμους. 11 ὁκόσα γὰρ ἐν αὐτῇ φύεται, πᾶσιν ἐκμάδα παρέχει ὁμοίως ἐκάστοις. 12 Οἷον καὶ αὐτὸ τὸ φυόμενον αὐτοῦ ὁμοίως καὶ ξυγγενὲς ἔχει. 13 Ἕλκει ἕκαστον ἀπὸ τῆς γῆς τροφὴν, οἷόν περ καὶ αὐτό ἐστι. 14 τό, τε γὰρ ῥόδον ἕλκει ἀπὸ τῆς γῆς ἐκμάδα τοιαύτην, οἷόν περ καὶ αὐτὸ δυνάμει ἐστί. 15 καὶ τὸ σκόροδον ἕλκει ἀπὸ τῆς γῆς ἐκμάδα τοιαύτην, οἷόν περ καὶ αὐτὸ δυνάμει ἐστί. 16 καὶ τἄλλα πάντα τὰ φυόμενα ἕλκει ἀπὸ τῆς γῆς καθ' ἑαυτὸ ἕκαστον. 17 εἰ γὰρ μὴ τοῦτο οὕτως εἶχεν, οὐκ ἂν ἐγίνετο τὰ φυόμενα ὅμοια τοῖσι σπείρασιν.

IV. Ὅταν οὖν τῶν φυομένων ἐν τῇ γῇ ἐκμὸς καὶ συγγένεια δέηται πολλῶν πλέων ἐστί, νοσέει ἐκεῖνο τὸ φυτόν. 2 ὅταν δὲ ἐλάσσων δέηται, ὑγιαίνει. 3 ἢν δ' ἐξ ἀρχῆς μὲν ἐν ἐκμὸς τοῦ φυτοῦ, ἢν ἕλκει καὶ τὸ ξυγγενὲς, οὐδ' ἂν βλαστῆσαι δύναιτο. 4 παρέχει δὲ νοῆσαι, ὅτι, ἐς μὲν ἔχει ἐκμάδα καὶ φύσιν τοῦ φυτὸν, οὐ βλαστάνει τῶν ἀρχαίων. 5 ἡ γὰρ Ιωνίη χώρη καὶ ἡ Πελοπόννησος 6 ἔν ἡλίῳ τῶν ὡρέων ἔχ ἥκιστα κέηται, 7 ὥστε δύνασθαι ἐξαρκεῖν τοῖσι φυομένοισι τὸ ἥλιον. 8 ἀλλ' ὅμως ἀδύνατον, πολλῶν ἤδη πεπειραμένων, ἔστε ἐν Ιωνίῃ, ἔστε ἐν Πελοποννήσῳ, σίλφιον φῦναι. 9 ἐν δὲ τῇ Λιβύῃ αὐτόματον φύεται. 10 οὐ γάρ ἐστιν, ἔστε ἐν Ιωνίῃ, ἔστε ἐν Πελοποννήσῳ, ἐκμὰς τοιαύτη, ὥστε τρέφειν αὐτό.

V. Ὅπου δὲ πολλὰ καὶ ἄλλα, ὅσα, ἢν ἥλιος ἐξαρκέσῃ, αἱ χώραι δύνανται τῶν θερμοτάτων τρέφειν, ἄλλων δὲ φύσιν αὐτόματα, παρέχει καὶ τὰ

ra omnigenas in se ipsa ac innumeras facultates. 11 Quæcunque enim in ipsa nascuntur, his omnibus exhibet humorem similem unicuique, 12 qualem & hoc ipsum quod nascitur sibi similem, juxta cognationem habet: 13 & trahit unumquodque de terra alimentum, quale etiam ipsum existit. 14 Nam & rosa de terra trahit talem humorem, qualis ipsa in potentia est: 15 & allium de terra humorem ejusmodi trahit, quale ipsum in potentia est. 16 Et alia omnia terræ nascentia, ex terra trahunt, singula juxta seipsa. 17 Si enim hæc res non ita se haberet, non nascerentur plantæ similes seminibus.

IV. Cui porro plantæ in terra cognatus humor multo uberior est quam convenit, ea planta ægrotat. 2 Cui vero paucior quam opportunum est, ea reficatur. 3 At si ab initio non insit terræ humor, quem planta juxta cognationem trahat, ne germinare quidem poterit. 4 Intelligentia autem hujus rei, quod si non habeat planta humorem secundum naturam, ne ab initio quidem germinet, inde nobis suppeditatur. 5 Jonia enim regio & Peloponnesus pro temporibus anni 6 à sole non minime calet ac illustratur, 7 ut sol nascentibus e terra sufficere possit, 8 attamē fieri non potest, multis frustra jam id tentantibus, ut in Jonia aut Peloponneso Silphiū nascatur. 9 At in Libya sua sponte nascitur. 10 Non enim est neque in Jonia, neque in Peloponneso ejusmodi humor, qui ipsum alere possit.

V. Quum autem sint & aliæ multæ medicinæ, quas sole sufficiente, regiones alere non possunt, aliæ vero sua sponte producunt,

τὸ σπέψασθαι, ὃ μέλλω ἐρεῖν. [2] "ὅπου [δὴ] χώρᾳ χώρᾳ κείσθω 7 παλησιάζων ἀμφοτέρῃ ἐς τὴν ἡδυσμίλην, τὸ ἥλιος ὁμοίως ἐξαρκέσῃ. [3] ἔνθα μὲν γὰρ τῆς γῆς ἐγγύς ἐστιν, ὅπως τὸν οἶνον ἡδὺν παρέξει· ἔνθα δὲ οὔ. [4] ἔστι δὲ καὶ ἄγεια φυόμενα ἐν χωρίοισιν ὀλίγα, μεταβεβλημένα δὲ ὅπου ὀργυιὰς, ἐν αὐ 5 δύῃς ἐπὶ φυόμενα. [5] ὁ γὰρ ἔχει ἡ γῆ μεταβεβλημένη τοιαύτην ἐκφύει, οἷα τοῖσιν ἀγρίοισι φυτοῖσιν ἐκείνη παρέχει. [6] ἔστι γὰρ αὐτῶν τὰ μὲν ἡδύτερα, τὰ δὲ ὀρρώτερα, τὰ δὲ γλυκύτερα, τὰ δὲ ξηρότερα. [7] ἄλλα δὲ [καὶ] μυελὰ ἄλλως ἔχει. [8] μυελὸν γὰρ ἐν αὐτῇ διναμένης εἶναι. [9] καὶ ἄλλα ταῦτα τὰ χυλὰ ἐκ τῆς γῆς ἕκαστον ἕτερον ἑτέρου ὁμοίου ἕφυ, ὅ, τι μὴ ξυγχωρέει. [10] ἄγεια δέ μοι δοκέει τοῦτο πάντα εἶναι. [11] ἀνθρώποισι δὲ τούτοισιν ἡμέρωσιν ἐργαζόμενοι καρποφορέειν ἐποίησαν. [12] ἕλκει γὰρ ἐκ τῆς γῆς ἡ ὁμοίη ἰκμὰς τῷ ὁμοίῳ. [13] "καὶ 8 τρέφεται. τούτοισιν αὔξεται καὶ τρέφεται. [14] καὶ ἄλλο ἕτερον ἑτέρου ὁμοίου ἐστὶ τῶν φυομένων, ὅτε ἴσον ὅτε ὁμοίως ἐκ τῆς γῆς ἰκμάδα ἕλκουν. [15] ἕλκει δὲ ἕκαστον τῶν φυομένων, βρωτῶν τε καὶ ποτῶν, οὐ ἐοῦσαν πολλὰς δυνάμιας ἀπὸ τῆς γῆς. [16] οὐ παντὶ δέ ἐστι φλεγματώδεα, καὶ αἱματώδεα. [17] εὐάγκλως οὖν τόδε προσηναγόμην, ὅτι ἀπὸ τῶν βρωμάτων καὶ τῶν ποτῶν, ἐς τὸ ηιλίλιν χωρεόν- 15 των, ἕλκει τὸ σῶμα καὶ πη- 9 γὰς, ἃς ὀνόμασα, ἡ ὁμοίη ἰκμὰς τῷ ὁμοίῳ ἀπὸ φλεβῶν.

VI. Συ-

ducunt, hoc ipsum ejus quod nunc dicturus sum considerandi occasionem exhibet, [2] 'quantum videlicet locus alteri loco etiam valde vicinus præstet ad jucundi vini productionem, sole æqualiter sufficiente. [3] Hic etenim in terra humor est, qui vinum suave exhibere potest, illic non est. [4] Sunt etiam sylvestria non pauca in loco nascentia, quæ ad orgyæ seu cubitorum quatuor spatium translata, nasci minime comperias. [5] Non enim habet terra talem humorē translato, qualem illa 'sylvestribus plantis exhibeat. [6] Sunt enim ex ipsis quædam venenosiores, aliæ humidiores, aliæ dulciores, aliæ siccio res, aliæ asperiores, [7] & innumeræ aliæ aliter se habent. [8] innumeræ enim sunt in ipsa terra facultates. [9] Et propter hæc genera primum nihil alteri simile ex terra productum est, quod non esset cognatum. [10] Et mihi sane videntur hæ omnes plantæ sylvestres fuisse. [11] Verum homines 'ipsas mansuefecerunt, fructum ferre efficientes unamquamque juxta suum semen. [12] Trahit enim similis humor similem ex terra, [13] & ex hoc augescit ac nutritur: [14] & nullum ex terræ nascentibus alteri simile est, quod non æqualem, neque similem humorem ex terra trahat. [15] Et omnia quæ nascuntur in cibi ac potus usum venientia, multas facultates de terra ad se trahunt, [16] & in omnibus est aliquid pituitosi 'ac sanguinei. [17] Et ex hoc adeo ad hanc demonstrationis necessitatem deveni, quod à cibis ac potionibus in ventriculum procedentibus trahit corpus, secundū fontes quos nominavi, similis humor similem per venas. VI.

VI. Σημεῖον δ' ἀποφαυέω ἕτερον τόδε, ὅτι ἕλκῃ ἕκαστον καὶ τὸ εἰρημένον. [2] καὶ ἅμα φερόμενα, ὅθεν τὸ φλέγμα γίνε] ἐν τῷ σώματι. [3] Ἐπὴν τις φάγῃ τυρὸν, ἢ ὄ, τι ἐστὶ δεδεμὸν, ἢ ἄλλο τι φάγῃ, ἢ πίῃ, ὁ, τι ἐστὶ φλέγματώδες, [4] ὡς τάχα οἱ ἐπιόντες ἐπὶ τὸ στόμα καὶ τὰς ῥῖνας. [5] καὶ τοῦτο ὅτως γινόμενον πάντες ἑωρῶμεν. τοῦτο οὖν χρὴ ἐλπίσαι, ὅθεν ἐγὼ ἐρέω. [6] φημὶ οὖν, ὁκόταν ἐν τῷ βρώματι ἢ πόματι φλεγματώδες ἐνῇ, κένωσις τὴν κοιλίην ἐλθοῦσαν, [7] τὸ μὲν σῶμα ἕλκῃ ἐς ἑωυτὸ, [8] τὸ δὲ ἡ κεφαλὴ, κοίλη ἐοῦσα ϑ'' ὥσπερ σικύη ἐπικαθῆμαι, ἕλκει τὸ φλέγμα, ἅτε γλίσχρου ἐόν. [10] ἕπεται δὲ τούτῳ τὸ ἕτερον ἀφ' ἑτέρης ἐς τὴν κεφαλήν. [11] τὸ μὲν νέον φλέγμα, τὸ ἐξηυνωμένον ἀπὸ τοῦ βρώματος, μένει ἐν τῇ κεφαλῇ· [12] τὸ δὲ παλαιὸν, ὁκόσον τοιοῦτόν τὸ νέον, ὑπ' ἐκείνου βιαίμενον ἐξέρχεται. [13] καὶ διὰ τοῦτο, ἐπήν τις φάγῃ ἢ πίῃ ὁ, τι φλεγματώδες, ἀπαχθέμενον φλέγμα. [14] ἔχει δὲ καὶ τόδε ὅτως.

VI. Referam quoque aliud argumentum, quod singula prout relatum est trahant, [2] & simul dicam, unde pituita in corpore gignatur. [3] Ubi quis caseum comedit, aut aliquid acre, aut aliud quid edit aut bibit, quod pituitosum est, [4] statim ipsi ad os ac nares accurrit. [5] atque hoc ita fieri partim omnes videmus, partim ita esse credere oportet, ex his quæ ego referam. [6] Affero itaque, quod quantum in cibo aut potu pituitæ inest, illud ubi ad ventriculum pervenit, [7] partim corpus ad se ipsum trahit, [8] partim caput, ut quod cavum sit, [9] & velut cucurbita corpori incumbat, ad se trahit, utpote viscosa existente pituita, [10] ita ut hanc alia per aliam sequatur ad caput: [11] & quæ quidem recens ex cibo generatur pituita, in capite manet: [12] vetus autem, prout copiosior est recens, ab ipsa violente extruditur. [13] Quapropter ubi quis edit aut bibit aliquid pituitosi, exsereat pituitam. [14] Habet autem & hæc res se hoc modo.

VII. Ἢν φαγόντος τινὸς καὶ πόντου καὶ ἀνθρώπου, ὅ, τι ἐστὶ φλεγματώδες, μὴ ἐξελθοῦσι πάλιν, ἐν ὅσῳ πλείονι ἐγχωρέῃ, μήτε διὰ τὸ στόμα, μήτε διὰ τὰς ῥῖνας, [2] ἀναγκαῖον ἐστὶ μένειν αὐτὸ ἐν τῇ κεφαλῇ, ἢ ἐς τὸ σῶμα καταθεῖν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς, ἢ ἐς τὴν κοιλίην ἀφικέσθαι. [3] διὰ ἄριστον μὲν συμβαίνει, εἰ ἐς τὴν κοιλίην ἀφίκοιτο. [4] ἐξέλθοι γὰρ ἂν ξὺν τῇ κόπρῳ, [καὶ] εἰ μὲν πολὺν εἴη καὶ ὑγρὸν, ὑγραίνει τὴν κόπρον· εἰ δὲ ὀλίγον, σὺν αὐτοῖσιν. [5] εἰ δὲ ἐν τῇ κεφαλῇ μένοι, πολλὸν ἂν πόνον παρέχοι τῇ κεφαλῇ ἐν τῇσι φλεγμονῇσι. [6] εἰ δ' ὀλίγον, σὺν

VII. Si ubi edit aut bibit quid pituitosi homo, non rursus exeat quod redundat, neque per os, neque per nares, [2] necesse est ipsum manere in capite, aut ad corpus descendere de capite, & ad ventriculum pervenire. [3] Ac optimum quidem fuerit, si ad ventriculum perveniat. [4] Exire enim poterit una cum stercore: & siquidem multum fuerit ac humidum, stercus humectare poterit: si vero modicum, non hoc effecerit. [5] At si in capite maneat, multum dolorem capiti exhibuerit, quum in venis est. [6] Si vero modicum,

σὺν

σὸκ αὖ ποιήσῃ τᾶϊν. 7 ἐπισημαίνοι δ' αὖ ὁκόσῃ ἢ πλέον ἢ ἔλασσον. 8 ὧδε δ' ἐς τὸ σῶμα ἀφίκηται, " κεῖσε οἱ μέμικται τῇ ἄλλῃ ἰκμάδι. 9 κἠν μὲν πολλὸν ἔῃ τὸ φλέγμα," ἐστάσῃ ἐν τῷ σώματι οὐ πάνυ. 10 ὧδε δὲ ὀλίγον, σὸκ αὖ ἐσάσῃ, ἄτε μέγα τὸ σῶμα ἐὸν, ἐ μήπις οἱ δι' χρὸν ὑπολείποιθ' ἄλλη. 11 χρόνῳ δ', ὧδε μὲν ἕτερον ἐπιγίνηται φλέγμα, σινοίαθ' ἄν. 12 ὧδε δ' τὸ σῶμα τῇ νούσῃ " ἐς τῇ ἡλικίῃ ἀφορέῃ, καὶ τοῦτα ἔξω ἰόντα, ἐδὲν αὖ κακὸν ἐξ αὐτέων γένοιτο. 13 ἐν τούτῳ μὲν δὴ τῷ λόγῳ ἀποπέφανται, ὁκως ἡ κεφαλὴ σὸκ ἔσται ἡλίνης φλέγματα ἕλκειν, τό, τε ὀμφάλιον ἕξειν ὡς τὸ ὄμφαλον. 14 καὶ ἅμα εἴρηται μοι, ὁκως τε καὶ διὰ τοῦ πλέον γένεται ἀνθρώπῳ ἀπὸ τῶν βρωμάτων καὶ τῶν ποτῶν.

IIX. Νῦν δὴ ἐρέω περὶ χολῆς, ὁκως τε ἐν διὰ τοῦ πλείων γένεται ἐν τῷ σώματι, 2 καὶ ὁκως ἕλκει τὸ χωρίον αὐτέων, τὸ ἐπὶ τῷ ἥπατι. ἕλκει δὲ ὅτως. 3 Επὴν φάγῃ ἐν πίνῃ ὁ ἄνθρωπος ὁ, τι ἂν πικρὸν, καὶ ἄλλως χολώδες καὶ κέφον, πλείων καὶ χολὴ γίνεται ἐπὶ τῷ ἥπατι. 4 καὶ αὐτίκα ἀλγέει τὸ ἧπαρ, ὥσπερ οἱ παῖδες καρδιώσσουσι καλέουσι. 5 καὶ τοῦτο εἰσιδόντες γινόμενον, καὶ ἐμφανὲς ἡμῖν ἐστιν, ὅτι ἀπὸ τῶν βρωμάτων ἡ τοῦ ποτοῦ ἐγίνετο. 6 ἕλκει μὲν δὴ τὸ σῶμα ἐς ἑωυτὸ ἀπὸ τῶν βρωμάτων πᾶσαν ἰκμάδα τὴν ἐρημοῦσαν. 7 ἕλκει δὲ καὶ τὸ χωρίον, τὸ ἐπὶ τῷ ἥπατι, ἐς ἑωυτὸ ὅ, τι ἂν αὐτῇσι οἱ χολώδες ἐνῇ. 8 ὧδε, δὴ ἐξαπίνης πολλὴ γένηται ἡ χολὴ, ὀδυνᾶται τὸ ἧπαρ ὁ ἄνθρωπος, καὶ ἀπὸ τῆς νηδύος πλέον γίνεται. 9 τότε μὲν γὰρ γινόμενος, ἔρχεται ἀπὸ τοῦ παλαιοῦ χολῆς ἀπὸ τὴν πλησίον ἐς τὴν ἡλίνην, καὶ φέρων σὺν τότε τῇ

cum, non hoc fecerit. 7 Significationem autem se præbet 85
copiosumne sit an modicum. 8
Quod si ad corpus deveniat, atque illic alio humori ammixtum fuerit, 9 siquidem multa fuerit pituita, statim corpus læserit: 10 si vero pauca, non adeo lædere poterit, quum magnum sit corpus, si non & aliud quoddam principium ipsi reliquum sit. 11 Verum temporis progressu, si alia pituita superaccedat, lædi utique possit. 12 At si corpus veficæ ac ventriculo deleget, atque hæc foras perferant, nihil mali ex ipsa habuerit. 13 In hoc igitur sermone demonstratum est, quomodo caput pituitam ex ventriculo trahat, & similе ad simile perveniat, 14 & simul à me dictum est, quomodo & quare copiosior pituita homini à cibis ac potibus fiat.

IIX. Nunc vero dicam de bile, quomodo & cur copiosior in corpore fiat, 2 & quomodo locus folliculi in hepate ipsam trahat. 95
Habet se res hoc modo. 3 Postquam comedit & bibit homo aliquid amari, quodque alias biliosum ac leve est, copiosior etiam bilis fit in hepate, 4 & statim dolet hepar, quod pueri cor vocant: 5 atque hoc ita fieri videmus, & clarum nobis est quod à cibo aut potu factum est. 6
Trahit etenim corpus in seipsum de cibis omnem prædictum humorem. 7 Trahit etiam folliculus in hepate, quicquid isthic bilіosi inest. 8 Et si derepente 100
multa bilis fiat, homo hepar dolet, & de ventre copiosior fit. 9 Hoc enim contingente, procedit de veteri bile propter multitudinem ad ventriculum, & ex hoc tormen ventriculo oboritur

τῇ κοιλίῃ γίνε). 10 " κὴ ἐξέρχε) ἐξ 14 tur, 10 & pars ipſius per veſicam,
αὐτέης, τὸ μὲν κῆ τῶν κύστιν, τὸ δ' pars per alvum egreditur, 11 at-
κῆ τῶν κοιλίων· 11 κὴ ὅτως ἐλάχι- que ſic minima pars in homine
στον ἐς τὸ ἄνθρωπον γίνε), κὴ πώνου manet, & dolores ceſſant. 12 Si
οἱ πόνοι. 12 ὢν δ' τέτων μηδ' ἕτε- vero neutrum horum contin-
ρον γίνη), χωρέϊ τὸ σιτίον ἀπὸ τ gat, procedit primum de veteri
παλαιῆς ἐς τὸ σῶμα· 13 διαδιδε) bile ad ' corpus, 13 diſtribuitur 105
168 ' δὲ ἐς αὐτὸ· 14 κὼν μὲν πολὺ ἐὴ, αὐ- enim ad ipſum: 14 & ſi multa
τίκα ἐπισημαίνε μιχθεῖσα τῷ ἄλλῳ fuerit, ſtatim ſignificationem ſui
ὑγρῷ. 15 ὢν δ' ὀλίγη, οὐκ ἂν ἐσά- præbet alii humori ammixta:
σηεν, ἅτε μέγα τὸ σῶμα ἐὸν, ὢν 15 ſi vero modica, non adeo læ-
μήτις κὴ ἄλλη ὀρχὴ ὑπερβάλῃ). 16 ſerit, quum magnum ſit corpus,
χρόνῳ δ', ὢν μὲ ἑτέρη χολὴ ἐπιβάλ- ſi non & aliud quoddam princi-
ται, " τελέως σινε) τ' ἄνθρωπον. 17 pium ſuboriatur. 16 Verum tem-
ὢν δὲ μὴ ἐπιβάλῃ), ὀλιγάπτειν ἂν τὸ poris progreſſu, ſi alia bilis ſu- 15
σῶμα, ὥστε τῶν χολῶν ἀφεῖναι, peraccedat copioſior, hominem
ἅσα τε ἐσι χολώδεα. 18 ἕτερα γὸ utique læſerit. 17 Si vero non
5 τ' ἑτέρων τὰ ἐδώδιμα & ' πινόμενα ſuperaccedat, excolare illam po-
φάρμακά ἐσιν. 19 " ὅτω δὴ κὴ τὰ terit corpus, ut & bilis, & quæ- 110
16 ἄλλα, ὁκόσα πινόμενα φάρμακά cunque bilioſa ſunt ' prodeant.
ἐσιν, ὑφ' ἑτέρε ἑτερον, ἐμπεσὸν ἐς 18 Nam quæ in cibo ac potu ſu-
τῶν κοιλίων, τῇ ἐωυτῦ δυνάμει muntur, alia aliorum medica-
ἀπίων ἔχον, τὸ κρατηθὲν ἕξω, & σι- menta ſunt. 19 Sic ſane etiam
νέε) τῶτο. 20 ἐπὼ δ' ἐπιβάλῃ) ἄλλη alia quæcunque lædentia ſunt
χολὴ ἐν τῷ σώματι ἀπὸ τ ἐς τῶν medicamenta, ubi aliud ab alio
κοιλίων πιπλόντων, νῦσ& ἐντεῦθεν in ventriculum incidit, ſua ip-
γίνε). 21 ἐν τῶτο δὲ ἐγὼ διεσήμη- ſius poteſtate cauſſam habens, id
νον, ὅκως ἡ χολὴ, καὶ διό, τι τελέων quod ſuperatum eſt expellit, ac
γίνεται ἐν τῷ σώματι ἀπὸ τῶν ipſum lædit. 20 At ſi ſuperacce-
βρωμάτων κὴ τῶν ποτῶν, 22 κὴ dat alia bilis in corpore, ab his
ἔτι ἑλκὴ ἐς ἑωυτὸ [τὸ] χωρίον, quæ in ventriculum incidunt,
10 τὸ ἐπὶ τῇ ἤπατι, κὴ ' τὸ ὅμοιον morbus huic oboritur. 21 At-
τὸ χολῶδες ἀπὸ τ σιτίων κὴ τ πο- que in hoc ſermone jam ego
τῶν. ' declaravi, quomodo bilis, & cur 115
copioſior fiat in corpore, à cibis
& potibus: 22 & quod trahit in
ſeipſum folliculus in hepar juxta
ſimilitudinem id quod bilioſum eſt à cibis ac potibus.

IX. Νεῦ δ' ἐρέω περὶ ὕδρωπ&, ὥστε κὴ διό, & τελέων γίνεται ἐν τῷ σώματι, κὴ ὅκως ἕλκη ὁ ἀπλοῦς ἐς ἑωυτόν. 2 φημὶ δ', ἐπὼ ὁ ἄνθρω- πο& πίνη πολέον, ἕλκειν ἐς ἑωυτὸν σὺν τῆς κοιλίης τὸ ὕδωρ κὴ τὸ σῶμα κὴ τὸν ἀπλοῦν. 3 κὴ, ὢν πολεῖον εἰρύσῃ τῆ κοιλῆ, πο- νέειν αὐτίκα τὸν ἄνθρωπον. 4 κὴ τῶτο

IX. Nunc vero dicam de aqua, quomodo, & cur copioſior fiat in corpore, & quomodo ſplen trahat in ſeipſum. 2 Aſſero autem ubi homo bibit amplius, & corpus, & ſplenem, aquam in ſeipſa trahere ex ventriculo. 3 Et ſi' plus traxerint quam opor- 120 tet, ſtatim hominem affligi: 4 at-

que

τοῦτο ἐσπίστασθαι νενόμικον, ὁκόσοι σπλανώδεες τῶν ἀνθρώπων εἰσίν. 5 ἐπὴν δ' ἐκρυῇ ὁ σπλὴν, ἄριστα μὲν, εἰ ἐν τῇ κύστι διηθοίη ἀπὸ τοῦ ὕδατος τὸ παλαιὸν ἔνεστιν ἐν τῷ σπλανῳ ἢ τῇ κοιλίῃ, καὶ ταῦτα ἐκκαθαίροιτο. 6 εἰ δὲ μὴ ἄνω γε χωρέοι ἐκ ἀπονοσφίζοιτο τὸ ὕδωρ ἀπὸ τοῦ σπληνός, ἢν μὲν ὀκόταν δὴ ἐν τοῖσιν ἀγγείοισιν ἐνέον ἐστὶ τοῖσιν ἀπὸ τοῦ σπληνός 7 ἀλλ' οἷά ἐστιν ἀποκάθαρσις ἐς τὴν κοιλίην καὶ ἐς τὴν κύστιν. 8 ἢν δὲ ταῦτα μὴ οὕτω ἔχοι, μηδὲ διηθῇ ἔξω ἀπὸ τοῦ σπλανὸς ἔρχοιτο τὸ ὕδωρ ἐς τὰ κάτω. 9 κεῖθι δ' μίσγοιτο τῇ ἄλλῃ ἰκμάδι. 10 καὶ μὰν ὀλίγον γέ ἐστιν ἂν ἐσπάσῃσιν, ἀλλὰ διηθέοι ἂν ἀπὸ τοῦ σώματος ἐς τὴν κύστιν, καὶ ἐς τὴν κοιλίην ἀμφὶ φλέβων. 11 εἰσὶ γὰρ αἱ τούτῳ κεχωρισμέναι πολλαὶ, αἳ ἕλκουσιν ἐκ τῶν κατωτέρω χωρίων, ἐπὴν ξηρότεραι γένωνται, ἢ πρὶν ἦσαν. 12 ἢν δὲ γένηται ἕτερον ὕδωρ, καὶ ἡ κοιλίη καὶ ἡ κύστις μὴ διηθῇ ἔξω, ἀείρεται ὁ σπλήν. 13 καὶ τὰ κάτω τοῦ σώματος ἐπίπονα γίνεται. 14 τοῦτο μὲν δὴ μοι εἴρηται, ὁκόως τε καὶ διότι τὸ ὕδωρ πλεῖον γίνεται ἐν τῷ σώματι ἀπὸ τοῦ ποτοῦ, καὶ ὁκόως ὁ σπλὴν ἕλκει.

x. Νῦν δ' ἐρέω περὶ αἵματος, ὁκόως τε καὶ διότι πλέον γίνεται ἐν τῷ σώματι. 2 ἐπὴν πίνῃ ἢ φάγῃ ὁ ἄνθρωπος, ὅτι ἐστὶν αἱματῶδες, ἕλκει μὲν καὶ τὸ σῶμα ἅπαν ἐς ἑωυτό. 3 ἕλκει δὲ καὶ καρδίη τὸ αἱματῶδες ἐς ἑωυτήν. 4 ἐπὴν πλέον ἐρύσῃ, ὀδύνη γίνεται οἱ τῇ καρδίῃ πόνος. 5 στερεόν τε γάρ τι χρῆμα καὶ πυκνόν ἐστιν ἡ καρδίη, καὶ διὰ τοῦτο ὀδυνᾶται. 6 καὶ ἐξ αὐτῆς πυκνεῖαι φλέβες τείνουσιν, αἱ σφάγιαι καλεόμενοι

atque hoc ita fieri intelligunt quicunque homines splenici existunt. 5 Postquam autem traxit splen, optimum est, si vetus aqua quæ in splene inerat, ad veficam aut ventriculum excoletur, & per hæc expellatur. 6 Nam per supernas regiones non purgatur aqua de splene, nisi quantum ejus in vasis ineft, quæ de liene procedunt: 7 verum ad ventriculum & veficam depur- 129
gatio fieri potest. 8 Si vero hæc ad fluxionem apta non fuerint, neque aqua per ea foras excoletur: de splene ad infernas partes aqua procedit, 9 atque ifthic alii humori miscetur. 10 Et fiquidem pauca fuerit, non sane læserit: sed de corpore ad veficam, & ad ventriculum, per venas excolari poterit. 11 Sunt enim multæ ex hoc tendentes deorsum, quæ ex infernis partibus ad 130
seipsas trahunt, ubi ficciores fuerint, quam prius erant. 12 At si alia aqua generetur, & ventriculus ac vefica foras non expellant, splen elevatur, 13 & infernæ corporis partes dolore afficiuntur. 14 Atque hæc à me dicta sunt, quomodo & cur aqua copiosior generetur in corpore à potu: & quomodo splen trahit.

x. Nunc autem de sanguine dicam, quomodo & cur amplior in corpore generetur. 2 Postquam bibit aut comedit homo 131
aliquid quod sanguineum est, trahit quidem & totum corpus in seipsum, 3 trahit autem & cor sanguineum ad seipsum. 4 Et ubi plus attraxit, non oboritur cordi dolor. 5 Est enim cor res solida ac densa, & propterea dolore non affligitur. 6 Et ex ipso procedunt venæ crassæ jugula-

res

καλεόμβμαι, 7 ἐς ἃς ταχέως, ἢν οἱ πλέον προσχύηται, ἀφιδίδωσι τὸ αἷμα τῶνδε. 8 καὶ ἐπιπλήμβμαι κένωσι τῇ κεφαλῇ καὶ τῷ σώματι διδόασιν ἐν τάχει. 9 καὶ, ἐπὴν τι φάγῃ ἢ πίῃ, ὅ, τι ἔστιν αἵματῶδες, αὐτίκα αἱ σφάγμιαι φλέβες ἐτείνονται, καὶ τὸ πρόσωπον ἐρυθαίνει. 10 προσχυομβμένῃ δὲ τῇ καρδίῃ καὶ τῷ σώματι τὸ αἷμα πλέον τοῦ δέοντος τῶν βρωμάτων καὶ τῶν ποτῶν, καὶ μισγομβμένῳ τῷ ἄλλῳ ὑγρῷ, 11 ἢν μὲν ἀπ' αὐτοῦ ἐξέλθῃ καὶ τὴν κοιλίην ἢ καὶ τὴν κύστιν, μιχθὲν τῇ ἄλλῃ ἰκμάδι ἐν τῷ σώματι πόνον παρέχει. 12 ἢν δ' ὀλίγον προσχύηται, ὅταν ἐσπέσῃ ἂν τὸ σῶμα, 13 πόνον δ' ἀφιδίδωσιν ἀπ' αὐτοῦ ἐς τὴν κοιλίην ἢ καὶ ἐς ῥῖνας. 14 τὰ δ' δηθέντα ἔξω, καὶ ἀσινέα γίνονται. 15 ἢν δ' ἐξ ὀλίγου πλέον χρόνου γένηται, ἐπίνοσον γίνεται. 16 ὅκως δ' πλέον τὸ αἷμα γένηται, ἀρρωστώδεα μᾶλλον. 17 ποσαχῶς δ' ἐόντα, τό, τε αἷμα καὶ ἡ χολὴ καὶ τὸ φλέγμα καὶ ὁ ὕδρωψ, ἀποφαίνεται τοῦτο πάντα, ὅκως τε καὶ διότι πλέονι γίνεται ἐν τῷ σώματι ἀπὸ τῶν βρωμάτων καὶ τῶν ποτῶν. 18 ὅτι δ' γίνεται ἀπὸ τούτων, σημήιον τόδε ἐστίν. 19 ἐὰν ἄνθρωπος ὀλίγα ἐσθίῃ καὶ ὀλίγα πίνῃ, ἀδρηιέων τούτων οὔσων ἐπιγίγνεται. 20 καὶ τοῦτο μὲν ἐς τοῦτό μοι εἰρήσθω. 21 παρέψαυσται δέ μοι δηλῶσαι τῷ συνετῷ καὶ ὅκως τοῦτο ἐλάσσονα γίνεται. δηλώσω δὲ καὶ αὐτοῦ πρόσθιον ὀλίγῳ ὕστερον.

XI. Τὰς δὲ πηγὰς, ἃς ὠνόμασα, αὗται τῷ σώματι, ὁκόταν πλήρεες ἐόντες, αἰεὶ ἐπιδιδόασιν· 2 ὁκόταν δὲ κενεαί, ἀφίστανται ἀπ' αὐτοῦ. 3 ἔστω δὲ καὶ ἡ κοιλίη ποιέουσα. 4 ἐχέτω δὲ ὅτως, ὥσπερ εἴ τις ἐς χαλκεῖα τρία καὶ πλείονα ὕδωρ ἐγ-

res appellatæ, 7 ad quas statim si copiosius accedat, sanguineum illud distribuitur, 8 & illæ impletæ brevi ad caput & corpus delegant. 9 Et quum ederit aut biberit homo quid sanguinei, statim venæ jugulares attolluntur, & facies rubet. 10 Accedente vero ad cor & corpus sanguine quam satis est uberiore, à cibis ac potibus, & ad alium humorem ammixto, 11 si non ab ipso egressus fuerit, per alvum aut vesicam, reliquo humori ammixtus, dolorem corpori inducit. 12 Si vero modicus accedat, non sane læserit corpus. 13 Verum temporis progressu distribuitur ab ipso ad ventriculum, aut ad nares, 14 quæ ipsum foras excolant, & nulla læsio contingit. 15 Si vero paulatim copiosior fiat, morbosus efficitur. 16 Atque ita quomodo copiosior sanguis generetur, à me declaratum est. 17 Quum autem sint quatuor: Sanguis, bilis, pituita, & aqua, omnia hæc à me demonstrata sunt, & quomodo, & cur copiosiora fiant, à cibis ac potibus. 18 Quod autem ex his fiant ac generentur, hoc argumento constat. 19 Si homo parum edit, & parum bibit, nullum morbum hoc ipsi inducit. 20 Et hæc quidem de hoc mihi dicta sunt. 21 Attigi etiam obiter ostendere intelligenti, quomodo hæc pauciora fiant. Verum de hoc paulo post melius tractabo.

XI. Cæterum fontes hi quatuor quos nominavi, quum pleni fuerint, semper corpori distribuunt: 2 quum vero vacui, vice versa trahunt ab ipso. 3 Sic etiam ventriculus facit. 4 Et habet se res hoc modo, veluti si quis tria aut plura ænea vasa in pla-

ἐγχέας, [5] καὶ ξυνθεὶς ὡς ἐπὶ ὁμαλωτάτῃ χωρίς, καὶ σωαρμόσας ὡς κάλλιστα [6] ἐπιδιαθείη αὐλὸς σύναρμόσας ἐς πᾶν τρυπήματα, [7] καὶ ἐγχέῃ ὑσυχῇ ἐς ἓν τῶν χαλκείων ὕδωρ, μέχρις ἂν πληθυνθῇ ἀπὸ τοῦ ὕδατος πάντα. [8] ἀπὸ γὰρ τοῦ ἑνὸς ῥαύσεται ἐς τὰ λοιπὰ χαλκεῖα, μέχρις ὅτου καὶ τὰ ἄλλα πληθυνθῇ. [9] ἐπὴν δὲ πλήρεα ᾖ τὰ χαλκεῖα, ἢν τις ἀπὸ τοῦ ἑνὸς ἀπαύρῃ τοῦ ὕδατος, αὖτα ποδώσει ὀπίσω ῥέον τὸ ὕδωρ ἐς τὸ χαλκεῖον, [10] καὶ κενὰ ἔσται τὰ χαλκεῖα πάλιν, ὥσπερ ἐδέξατο. [11] ἔτω δὴ καὶ ἐν τῷ σώματι ἔχει. [12] ἐπὴν γὰρ ἐς κοιλίην πέσῃ τὰ βρώματα καὶ τὰ ποτὰ, ἐπωρέησε τὸ σῶμα ἀπὸ τῆς κοιλίης, καὶ πληρεῖ ξυνήσι πηγνύσιν. [13] ἐπὴν δὲ ἡ κοιλίη κενωθῇ, ἀποδίδωσιν ὥσπερ ὀπίσω ἠνέμας, ὥσπερ καὶ ἐπεδέξατο, ὡς ἐκ τῶν ἄλλων ἐς τὸν ἓν χαλκεῖον. [14] φλέβες τε γάρ εἰσι ἀνὰ πάντα τοῦ σώματος τάνυσται, αἱ μὲν λεπτότεραι, αἱ δὲ παχύτεραι, πολλαὶ καὶ πυκναί. [15] αὗται δέ, μέχρις ἂν ζώῃ ὁ ἄνθρωπος, εὐρώστως, καὶ δέχονται, καὶ ἀφιᾶσι [παλαιόν] τε καὶ νέον ὀχρόν. [16] ἐπὴν δὲ ἀποθάνῃ, ξυμμύουσί καὶ γίνονται λεπταί. [17] μέχρι μὲν οὖν ζώῃ ὁ ἄνθρωπος, ἐπωρέησι μὲν τὸ σῶμα ἀπὸ τῆς κοιλίης, ἐπὴν δὲ ἔχῃ οὐκέτι ἐθέλῃ· [18] ἐπωρέησι δὲ αἱ πηγαὶ καὶ πιμπλάμεναι ἀποδιδόασι τῷ σώματι. [19] εἰ γὰρ τὸ σῶμα μὴ ἕλκοι ἀπὸ τῆς κοιλίης, ἀλλ' αἱ πηγαὶ μόναι, καὶ ἐς τὸ σῶμα μὴ ἐδίδοσαν, [20] οὐκ ἂν εἶχε τὸ σῶμα τροφὴν δεκέεσαν, ἀλλὰ ἐλάσσονα. [21] ἐπεὶ δὲ ἔπ εἶχον τῷ σώματι τὴν τροφὴν δεκεδιδόασι πηγαί.

XII. Αἱ δὲ πηγαὶ αὗται εἰ μὴ ἦσαν, ἐσθίοντες ἂν καὶ πίνοντες οὐκ ἂν διεγινώσκομεν ἀτρεκέως, ὅτι ὁ, τι

planiſſimo loco componat, [5] & coaptata quam optime diſponat, [6] fiſtulis ad foramina inſertis, [7] atque ita placide in unum vas aquam infundat, donec omnia ab aqua fuerint expleta. [8] Ab uno enim diffluet in reliqua vaſa, donec etiam alia fuerint exple- 160
ta. [9] Poſtquam autem plena facta fuerint vaſa, ſi quis de uno aquam effundat, retribuet ſe retro fluens aqua ad unum vas, [10] & vacua fient reliqua vaſa rurſus, quemadmodum etiam ſuſceperunt. [11] Sic ſane & in corpore res ſe habet. [12] Poſtquam enim cibi ac potus in ventriculum inciderint, fruitur corpus de ventre, & una cum fontibus impletur. [13] Ubi vero alvus vacuatur, rurſus retro humor ab i- 165
pſa redditur, quemadmodum ſuſceperat, veluti ex aliis ad unum vaſculum. [14] Venæ enim ſunt per totum corpus tendentes, aliæ tenuiores, aliæ craſſiores, multæ ac frequentes. [15] Hæ autem donec vivit homo apertæ ſunt, & ſuſcipiunt & dimittunt novum humorem. [16] Ubi vero mortuus fuerit, clauduntur & extenuantur. [17] Quandiu igitur vivit homo, fruitur corpus de ventriculo, ubi quid in ſeipſo 170
habuerit: [18] fruuntur etiam fontes, & impleti corpori diſtribuunt. [19] Si enim corpus non traheret de ventriculi humore, ſed ſoli fontes, & hi ad corpus diſtribuerent, [20] non ſane haberet corpus ſufficiens alimentum, ſed paucius. [21] Non enim amplius haberent alimentum fontes, quod corpori ſubminiſtrarent.

XII. At vero ſi fontes iſti non eſſent, dum edimus ac bibimus, vere non cognoſceremus, ne- 175

ἢ ἡδύ ἐστιν, ἔτε ὄ, ἢ ἀηδές, [2] καὶ αὐάγκλω τοιῶνδε, ὧν μέλλω ἐρέειν· [3] τοῦτα τὰ χωρία, ἅτε μικρότερα ἐόντα, καὶ ἔνδοθεν ἐὸν ἄλλα σώματος, [4] αἰεὶ καὶ ὅτε ἐὸν ἐστάσεται ἕκαστον καὶ τοῦτο ἑωυτὸ δυνάμιν, ἑρμώσυνή τοῦ ἄλλα σώματος τὰ ἐόντα μορίων ἐὸν πιόμενον, [5] ὅ, τι τε χολώδες ἐστι, ἐὸ ὅ, τι φλεγματώδες, καὶ ὅ, τι μελαγχολώδες, καὶ ὅ, ἢ ὑδρωπικώδες. [6] τούτων γὰρ ἡμῖν, ὅ, ἢ αὖ ἐκάστου πλεῖον τῷ κορμῷ γίνεται καὶ οὐ τοῖσι πολλοῖσι καὶ οὐ τοῖσι βρωτοῖσι, κεῖνα ἐδὲ ἡδέα γίνεται. [7] ὅσσα οἷς χαρίζεται μάλιστα, καὶ τοῦτα κεῖνα ἡδέα ἐστίν. [8] ἐὰ ἢ βρωμάτων καὶ ποτῶν ἐνδεήσῃ τὸ πηγέων τις, [9] καὶ τοῦτο καὶ τὸ σῶμα ἑλκύσῃ ἀπ' αὐτέων τέως καὶ τὸ ὑγρὸν ἔλασσον ἐὸν κορμῷ γένηται, [10] τότε ἰμείρει ἀνθρωπος ἢ φαγέειν ἢ πιέειν τοιέτων, ὅ, τι τοῦ μορίου ἐνδεὲς ἐπιπλήσῃ, καὶ ἰσώσῃ τῆσιν ἄλλῃσι. [11] καὶ διὰ τοῦτο, βεβρωκότες πολλὰ ἢ πεπωκότες, ἔστιν ὅτε ἰμείρομεθα ἢ βρωτοῦ ἢ ποτοῦ, [12] ἐὰ ἄλλο ἐδὲν αὖ ἡδέως φάγοιμεν, ἐὰ μὴ ὅ, ἢ ἰμείρομεθα. [13] ἐπὰν δ' φάγωμεν, καὶ ἰσωθῇ ἡ ἰκμὰς καὶ ταῦτα εὐύσαντα οὐ τῆσι πηγῆσι καὶ οὐ τῷ σώματι, τότε οἱ πεπεσμένοι ὁ ἰμερος. [14] καὶ ταῦτα μὲν ἐς τοῦτο μοι εἰρήσθω.

XIII. Ἔχει δ' καὶ τόδε, [2] ὅτι ἐς μὲν τὸ χωρίον, τὸ ἐπὶ τῇ παλλίδι ἀπὸ τῶν βρωμάτων καὶ τῶν ποτῶν ἀποκέκριται ἡ χολὴ μοῦνον. [3] τὰ γὰρ φλέβια, ἀσθενέα καὶ λεπτὰ ὑπάρχοντα, ἃ δυνατὰ ἐλκειν τῶν ἄλλων ἰκμάδα παχυτέρην καὶ βαρυτέρην ἐόσαν. [4] καὶ ἅμα σύριγγα ἐόν ἐστι τῇ ἄλλῃ ἰκμάδι, ὥστε οὐ τοῦτο τῷ χωρίῳ εἶναι. [5] ξυνήθης τε ἐστὶ τῇ χολῇ τοῦτο τὸ χωρίον καὶ φύσιν μάλι-

que quid jucundum, neque quid injucundum esset, [2] propter hanc quam referam necessitatem. [3] Hi loci quum minores sint, & intra reliquum corpus, [4] semper etiam antea quam attrahat unusquisque juxta suam facultatem, reliquo corpori denunciat de cibis ac potibus, [5] qui biliosus sit, & qui pituitosus, & qui sanguineus, & qui aquosus. [6] Quicquid enim horum humorum plus quam opportunum est, in cibis ac potibus nobis obvenerit, neque cibos illos jucundos facit. [7] Quæ vero maxime appetimus, pro eorum ratione etiam illi jucundi sunt. [8] Si vero cibis ac potibus opus habuerit fons quidam, [9] pro hac ratione etiam corpus trahet ab ipsis fontibus, donec humor paucior quam oportet fiat, [10] & tunc sane appetit homo aut edere aut bibere tale quid, quod portionem illam expleat, ac reliquis adæquet. [11] Et propterea ubi multum cibi sumpsimus aut bibimus, quandoque adhuc cibum aut potum appetimus, [12] & nihil aliud libenter edimus, quam quod appetimus. [13] Postquam autem comedimus, & adæquatus fuerit humor, his perfectis & in fontibus, & in corpore, tunc cessat appetentia. [14] Atq; hæc de hoc à me dicta sunt.

XIII. Quin & hoc se ita habet, [2] quod ad folliculum in hepate, sola bilis à cibis ac potibus secernitur. [3] Venulæ enim quum debiles & tenues sunt, alium humorem trahere non possunt, qui & gravior & crassior existit: [4] & simul non est ea loci capacitas, ut alius humor in hoc folliculo consistat: [5] & est hic locus maxime familiaris bi-

li

μάλιστα. 6 καὶ διὰ τοῦτο ἐν αὐτῷ ἐδεμία νόσος γίνεται ἄλλη, ἢ λίγα " καρδιωγμὸν οἱ ἄνθρωποι καλέουσιν. 7 ἡ δὲ κεφαλὴ καὶ ἡ καρδίη καὶ ὁ σπλὴν μετέχουσι τῆς ἰκμάδος πάσης. 8 ἕκαστον, δὲ μὴ ἂν νοσέῃ, μετέχει πλείστων καὶ φύσιν πλὴν ἑωυτοῦ τῶν ἀμφιβόλων. 9 ἡ μὲν κεφαλὴ, φλέγματος· 10 ἡ δὲ καρδίη, αἵματος· 11 ὁ δὲ σπλὴν, ὕδατος. 12 ἕλκουσι δὲ καὶ τὰ ἄλλα ἰκμάδος αἱ φλέβες ἐς ἑωυτὰς, σύριγγάς τε καὶ παχείας καὶ ἐλικοειδέας ἐούσας. 13 ὥστε, ἐπὴν ἕλκωσιν, ἕπεσθαι ἕτερον ἑτέρῳ τῆς ἄλλης ἰκμάδος. 14 καὶ τῇ μὲν καρδίῃ πλησιάζουσιν αἱ σφάγιαι φλέβες, παχείας ἐούσας· 15 ἐς ἃς διαδίδοται ταχέως, ἐπὴν οἱ πλεῖον δέῃ καρδίης προσχρήσασθαι. 16 αἱ δὲ τῷ ἄλλῳ σώματι ἐναλλάξ, ἄμα τῇ καρδίῃ. 17 αὕτη δὲ στερεὴ καὶ πυκνή ἐστιν, ὥστε μὴ νοσέειν ὑπὸ τῆς ἰκμάδος. 18 καὶ διὰ τοῦτο νόσημα ἐν τῇ καρδίῃ ἐδὲν γίνεται.

XIV. Ἡ δὲ κεφαλὴ καὶ ὁ σπλὴν, μάλιστα ἐπίνοσοί εἰσι. 2 νοσέει γὰρ καὶ ἀπὸ τῆς φύσεως ἐόντων, ὅταν πλείονα προσχρήσηται καιρόν· 3 νοσέει δὲ καὶ ἀπὸ τῆς ἄλλης ἰκμάδος. 4 φλέβες γὰρ ἐς αὐτὰ παχεῖαί τε καὶ πολλαί εἰσι, 5 καὶ αὐτὰ φλεβώδεα καρδίῃ ἐστὶ καὶ ἔγκοιλα, 6 ὥστε δύρυχωρείλυ ἐν τῇ ἄλλῃ ἰκμάδι ἐν αὐτοῖσιν εἶναι χωρεύσῃ κατ' ὀλίγον καὶ μισγομένη τῇ φύσει ἑκάστου. 7 ὥσπερ ἐν ἀγγείῳ μεγάλῳ δύρυχωρὲς ἐὸν πολλὴ, ἢ ἐν μικρῷ· ἔτω δὲ καὶ ἐν τῇ κεφαλῇ ἢ ἐν τῷ σπλῆνι ἔχει. 8 δύρυχωρὲς γὰρ τάτων τὰ χωρέων μάλιστα ἐν αὐτοῖσίν ἐστι. 9 διὰ δὲ πληθῶσιν ἰκμάδος αἱ φλέβες, αὐτοθι ἀπ' ἐκείνης ἐν αὐτοῖσι νό-

li secundum naturam, 6 & ob id in ipso nullus alius fit morbus, quam is quem homines cardiogmum, hoc est cordis morsum vocant. 7 At caput, & cor, & splen, de omnibus participant. 8 Unumquodque tamen si non ægrotet, plurimum de relatis participat, juxta suam ipsius naturam, 9 caput pituita, 10 cor sanguine, 11 splen aqua. 12 Trahunt autem & de alio humore venæ in seipsas, amplæ & crassæ, & instar pampini retortæ existentes, 13 ita ut ubi trahant, alius humor alium sequatur. 14 Et cordi quidem propinquant venæ jugulares crassæ, 15 ad quas cito distribuitur, ubi illi amplior quam commodus est humor accedat. 16 Hæ vero ad reliquum corpus delegant: & simul ipsum cor, 17 solidum est ac densum, ut ab humore non ægrotet, 18 & propterea nullus morbus in corde oboritur.

XIV. Caput autem & splen maxime sunt morbis obnoxia. 2 Ægrotant enim & ab his quæ à natura insunt, quum plura quam opportunum est, accesserint. 3 Ægrotant item ab aliis humoribus. 4 Venæ enim in ipsis crassæ ac multæ sunt, 5 & ipsa quoque venosa sunt ac cava, 6 ut & aliis humoribus recipiendis capacitas in ipsis fit, paulatim nimirum accedentibus, & ad eum humorem qui à natura ineat, se ammiscentibus. 7 Quemadmodum in vase magno amplior capacitas est quam in parvo: sic sane & in capite, aut in splene, res se habet. 8 Magna enim capacitas maxime in ipsis est. 9 Si repletæ fuerint humore venæ, ab ipso sane in illis

σθ' γίνες). 10 τοῦτο δὲ μοι ἐς τὸ-
το εἰρήσθω.

XV. 1 Ἐθέλω δ' ἀποφῆναι κάλ-
λιον, ὅκως ἑκάστη τούτων τ' ἰκμά-
δ' ἐν τῷ σώματι ἐλάσσων γίνες).
2 τέσσαρα μὲν δὴ ὑγρὰ ἐόντ' ἀπε-
δέξα τὸν ἄνθρωπον συνέρμα. 3
" τέσσαρες δὲ σφι πηγὰς λέγω εἶ-
ναι, ' ἧσιν ἀποκαθαίρε) ὁ ἄνθρω-
πος τῶν ἑκάστου. 4 τοῦτο δὲ ἐστὶ
τό, τε σῶμα, ἐξ οὗ ῥῖνες, κοιλὸ ὀχῆς,
καὶ ἡ ἀρήθρη. 5 καὶ, ἐπὰν πλέων
γένη) τ' ἰκμάδ' τ' πονεόσης, διὰ
τούτων ἀποκαθαίρη) ὁ ἄνθρωπ' τάδε,
ἐὰν μὴ νέσ' πιέζῃ ἀπὸ τού-
των. 6 καὶ, διὰ τ' κοιλίη πλήρης ἦ, τη-
νικαῦτα ἐξ σώματ', ἀπὸ τῆς ἰκμά-
δ' καταῤῥέῃ ἐς αὐτὴν, καὶ ἔξω ἔρ-
χε) κατὰ τ' τῶν χωρίων τέκτων. 7
καὶ διὰ τοῦτο τὸ ὑγρὸν ἔλασσον γί-
νε) ἐν τῷ σώματι. 8 τὸ μὲν σῶμα, ὥς
περ μοι καὶ πρότερον εἰρήθη, τῇ κοι-
λίῃ ἐπιδίδοι, ἐπὰν κενὴ ἔη, 9 καὶ
ἐπιμελήσε), ἐπὰν πλήρης ἔη, ἀπ'
αὐτῆς. 10 τοῦτο δὲ μοι εἰρήσθω,
ὅκως τε καὶ δύο, καὶ ἐλάσσονα γίνη)
τὰ πονέοντ' τ' ἀνθρώπου.

XVI. Ὅκως δ', καὶ δύο, καὶ ὁ ἄν-
θρωπ' ὑγιαίνῃ, ἐρέω. 2 ἐπὰν
φάγῃ καὶ πίῃ, καὶ ἀφίκηται ἡ ἰκμὰς ἐς
τὸ σῶμα, τρόπῳ ὥσπερ εἰρήθη), 3 μι-
γέισα καὶ τῇ ἄλλῃ, καὶ τῇ τῷ σώ-
ματι, καὶ τῇ τῇ πηγῇ ἐέσῃ, 4 " τῇ
μὲν ἡμέρῃ, ἣ προσῆλθε, μένει τῷ
σώματι· τῇ δὲ ὑστεραίῃ ἄλλη οἱ
ἰκμὰς προσγίνεται. 5 αὗται δύο μὲν
ἡμέραι εἰσὶ, δύο δ' ἰκμάδες τῷ
σώματι. 6 τῇ μὲν ἑτέρῃ τῶν ἰκμά-
δων δύο ἡμέραι εἰσὶ· τῇ δὲ ἑτέρῃ,
μία. 7 " ἡ μὲν δὴ ὑστεραίη μένει τῷ
σώματι, ἄτε προσχέισα ἐέσσα. 8 ἡ
δ' ἑτέρη, πρωθεῖσα ὑπὸ τ' θέρμης,
ἀφανίζε) 9 καὶ, λεπτὴ γιομένη,
ἀπέρ-

morbus oboritur. 10 Atque hæc mihi de hoc nunc dicta sunt.

XV. Volo autem melius declarare, quomodo unusquisque horum humorum in corpore paucior fiat. 2 Quatuor equidem humores esse demonstravi hominem lædentes : 3 Quatuor item ipsorum fontes. Quatuor quoque esse dico locos, per quos homo de singulis his expurgatur. 4 ' Sunt autem hi, os, nares, podex, urinæ meatus. 5 Et ubi humor aliquis affligens copiosior factus fuerit, si his locis homo depurgetur, nullus ipsum morbus ab illo premit. 6 Et si ventriculus plenus fuerit, liquescente corpore ab humore, defluit ad ipsum, & extra prodit per aliquem horum locorum, 7 & propterea humor paucior fit in corpore. 8 Corpus enim, velut & antea dixi, ventriculo retribuit, ubi ' vacuus fuerit : 9 & fruitur de ipso, ubi plenus existit. 10 Atque hæc à me dicta sunt, quomodo & cur pauciores fiant humores hominem affligentes.

XVI. Quomodo vero & cur homo sanus degat, referam. 2 Postquam comedit ac bibit, & humor ad corpus pervenit, eo quo dictum est modo, 3 ammixtus alii, tum ei qui in corpore, tum ei qui in fonte est, 4 ea quidem die qua accesserit, in corpore manet : postridie ' vero alius humor ad ipsum accedit. 5 Atque hi quidem duo sunt dies, duo vero in corpore humores. 6 Et alteri quidem humori duo dies sunt, alteri unus. 7 Et qui quidem postridie accessit, manet in corpore, ut qui sit crassus. 8 Alter autem coctus à caliditate diffunditur, 9 & tenuis factus, postera die ad ventri-

ωθλαγίνε) ὃν τῇ ὑστεραίῃ ἡμέρῃ ἐς τὴν κοιλίην, [10] ἀφ' ἁπάντος δὲ χρόνου ἐξωθούμενον ὑπὸ τῆς νούσου. [11] Ἐλθόντα δὲ ἐς τὴν κοιλίην πέσσει τὰ σιτία ὃν τῷ τόπῳ, [12] καὶ ποιεῖ τὸ αἷμα ἀφ' αὑτῆς ὃν τῷ σώματι. [13] Μένασα δὲ ἐγγύθεν ὑπὸ δὲ χρόνου κάκθνμον. [14] τῇ δὲ τρίτῃ ἡμέρῃ ἐξέρχεται ἔξω σὺν τῇ κόπρῳ καὶ τῷ ὕδατι, [15] πλῆθος αὐτὴ ἑαυτῇ παραπλήσιον τε καὶ ἐθλαπλησίην καὶ ἰσόρροπον. [16] Καὶ αὐτὴν ἑαυτῆς μέρος τι εἶναι, ὅμως δὲ ἰκμὰς ῥεῦσα ὃν τῷ σώματι καὶ λόγον τὸν εἰρημένον. [17] ἐπιῤῥεῖ δὲ καὶ τρίτῃ ἡμέρῃ τὸ ἰκμαῖον ἀπὸ δὲ σώματος ἐπὶ τὴν κοιλίην, πλέον δὲ κακοδμότερον τὸ ἐπιλοιπὲς γλυφόμενον ὑπὸ τοῦ δευτέρου, [18] καὶ καθαφὲν τὰ βρώματα πεπεμμένα, καὶ ὑγιᾶ, καὶ ὃν τῷ σώματι νοσερόν ἐστι, καὶ αὖθις ξυνεξέρχεται. [19] σημαίνει δὲ τὸ ὕδωρ, ἀλμυρὸν ἐὸν, ὅτι καθαφέρει ἀπὸ δὲ σώματος τὸ νοσερόν. [20] τὰ σιτία δὲ ἐς τὸν ὑστεραίον ἀεὶ ἀφικνέεται ἢ δὲ ἰκμὰς, ἐς τὴν τρίτην. [21] ὥστε ἡ ὑγιείη ξυμβαίνει γίνεσθαι [22] καὶ ᾗ μὲν εἰρήκαμεν, ὁκῶς τε καὶ διὰ τί ὑγιαίνουσιν οἱ ἄνθρωποι. [23] ἢ δὲ ἰκμὰς αὕτη ἐς μέρος ἔξω χωρέοι, ἐς τὸν ὑστεραίον τὰ σιτία, ἔχει ὁμοίως ἂν ὥσπερ τὸ κοιλίης κάκθμα γλυφόμενα, ἔξω χωρέει, ἀλλ' ὥσπερ ἐφθά. [24] καὶ τὸ ὕδωρ τῷ ποτῷ παρόμοιον. [27] καὶ τὸ σῶμα ἂν κενοῦται ἀεί, [26] καὶ ἔγκηται ἀφ' ἁπάντος δὲ χρόνου ὁ ἄνθρωπος, ἐπὴν ὑπὸ πατῆσθε καὶ ἀρήσθεν, καὶ πίνῃ πόσιν καὶ βρώσιν. [27] καὶ ἢ δὲ ἀποπάτῃ πλῆθος ἔμελλεν ἰσχύειν, ἰκμάδος μὴ ὑπολιποῦσα ὃν τῷ σώματι δεκεύσης, ἀλλὰ χωρεύσης ξυὺ τῇ κόπρῳ ἔξω τῇ ὑστεραίῃ, ἢ τῇ αὐτῇ ἡμέρῃ. [28] καὶ, εἰ μὲν μὴ ἔφαγεν, ἐὸν μὴ [κ]κενωθεῖσα, ἀκινδύνως ἂν, ἔκ αὖ

ventriculum accedit, [10] & per omne tempus à recenti expellitur. [11] Ubi vero ad ventriculum pervenit, cibos in hoc loco coquit, [12] & de se sanguinem in corpore facit. [13] Si vero permanserit, tempore graveolens fit. [14] Tertia vero die una cum stercore, & urina exit, [15] copia ipse sibiipsi æqualis, & consimilis, & æquilibris, [16] etiamsi suiipsius pars quædam sit, quo humor maneat in corpore juxta relatam rationem. [17] Influit autem & tertia die humor de corpore ad ventriculum amplior & graveolentior, qui videlicet reliquus fuit à secundo, [18] & defert cibos concoctos, & quicquid est in corpore morbosum, & rursus simul exit. [19] Indicio est autem urina quæ salsuginosa est, quod cibi deferunt de corpore etiam id quod morbosum est. [20] Et cibi quidem semper postridie per alvum secedunt, humor autem ad tertiam diem. [21] Hoc modo sanitas contingere solet. [22] Atque hæc dicta sunt, quomodo, & cur homines sani degunt. [23] At vero humor hic si particulatim foras prodiret postridie, cibi non similiter ex ventriculo graveolentes facti foras prodirent, sed veluti cocti: [24] & urina potui similis, [25] & corpus semper evacuaretur, [26] & per omne tempus homo, ubi ventrem exoneraſſet ac minxisset, opus haberet statim potu ac cibo, [27] pro egestionis factæ copia, si modo validus esse deberet, quum humor sufficiens in corpore non relinquatur, sed una cum stercore foras prodeat postridie, aut eadem die. [28] Et siquidem comedisset, bene esset: sin minus, & evacuatus debilis

ἐκ αὖ δυσαλθῆ παχυωθῶσαι ἡ ἰκμὰς τῇ ὑστεραίῃ ἔξω χωρέειν. 29 ἀ γὰρ προελιμπάνεται ἐν τῷ σώματι δοκέουσι. 30 Νυνὶ δὲ ἐξαποπατέοντες 33 εὖ ῥωσθῶμεν, καὶ δύο ἡμερέων μηδὲν φάγοντες, καὶ εἶναι καὶ πεπάσθαι πὶ ὑπομένομεν. 31 καὶ οὐκ ἐξασθενέομεν τελέως ὑπὸ κενώσιος ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ. 32 ἡ γὰρ ἰκμὰς ἡ ἐν τῷ σώματι μένουσα, τὴν ἰσχὺν παρέχει. 33 καὶ ταῦτα μὲν εἰρήσθω μοι, ὅκως τε καὶ διὰ, π ἐκ οἷόν τε τὴν ἰκμάδα, 30 τὴ ἀποχωρεομένην ἐν τῷ σώματι, ἐξελθεῖν ἔξω αὖθημερὸν, ἀλλ' ἀδὲ τῇ ὑστεραίῃ. 34 Φημὶ δ', ἢν τε ἐμμένῃ πλείονας τῶν τριῶν ἡμερέων ἡ ἰκμὰς ἐν τῷ σώματι, ἢ ἄλλη ἀποσκήπτειν πολλὴ πιμπλαμένη, 35 τῶν φλεβῶν θερμαινομένων καὶ ἱσταμένων, ἐπισημαίνειν τὸν ἀνθρώπων ἧκον, ἢ μεῖζον, ἢ ἔλασσον. 36 χειμῶνος μὲν ἔλασσον καὶ ὕστερον· θέρεος δὲ μεῖζον καὶ προθύμως. 37 ταῦτα δὲ μοι εἰρήσθω, ὁκόσα ξυμβαίνει γίνεσθαι, ἢν μένῃ ἡ ἰκμὰς ἐν τῷ σώματι. 38 εἰδὼς [τὲ] βρώμασιν ἀφθόνοις τὸ σῶμα, οὐκ αὖ 35 ἔπαν εἰσιέτω ἡμῖν τὸ ἰκμαῖον ἐπαρκέον, ἀλλ' ἦσαν οἱ ἀνθρωποι λεπτοὶ καὶ ἀσθενέες. 39 νυνὶ δ' ἐμμένοντων τῶν ποτῶν, ἑκάστου χρόνου ἀφαιρεῖ, τὸ σῶμα ἐπιπυκάσαντες ἡμῖν ἰσχύος, ἕλκουσι διὰ τῶν κοιλίης, καὶ πίμπλασι. 40 ταῦτα δὲ μοι εἰρήσθω, ὅκως τὲ καὶ διὰ, π τὰ βρώματα ἐκ οἷά τε ἐστιν αὖθημερὸν ἐξιέναι.

XVII. 1 Ἢν δ' ἐμμένῃ τὰ σιτία ἐν τῇ κοιλίῃ πλέονα καὶ δέοντος χρόνου, καὶ ἕτερα ἐς αὖ τὸ πίπλη, 2 τὸ σῶμα πλησιάζειν ἄν, 3 καὶ πιέζοντων τὰ 40 φλεβῶν αἵτε πληθώρης, 4 θέρμη ἂν καὶ πόνος τῷ σώματι ξυμβαίνοιεν, 5 θέρεος μὲν τάχιστα, χειμῶνος δὲ ὕστερον. 6 καὶ μὲν δὴ θέρεος τὸ ἀνθρω-

esset, neque humor crassus fieri posset, ut postridie foras prodiret. 29 Non enim sufficiens in corpore relinquitur. 30 Nunc vero alvum exonerantes probe valemus: & si per biduum nihil cibi acceperimus, & vivere, & facere quid possumus, 31 & non penitus debilitamur ex 33 evacuatione in hoc tempore. 32 Humor enim in corpore manens, robur exhibet. 33 Atque hæc à me dicta sunt, quomodo & cur fieri non possit, ut humor qui corpori accessit, foras egrediatur eadem die, immo neque postridie. 34 Id porro assero, si humor pluribus quam tribus diebus in corpore permaneat, aut alius multus implens accedat, 35 venis calescentibus ac stantibus, majus malum, aut 255 minus, homini significationem de se præbere: 36 hyeme quidem minus, & posterius: æstate vero majus, ac prius. 37 Atq; hæc à me dicta sunt, de eo quod fieri solet, si humor in corpore maneat. 38 At vero si corpus cibos eadem die egereret, non sufficienter humore uti posset, sed essent homines tenues ac debiles. 39 Nunc vero quum maneant cibi ac potus, quamdiu permanent, corpus fruitur sensim de ventri- 260 culo trahens, & impletur. 40 Hæc dixi & quomodo, & cur cibi non possint eadem die exire.

XVII. Si vero cibi maneant in ventriculo, ampliore tempore quam opportunum est, & alii ad ipsos incidant, 2 corpus utique repleatur: 3 & dum premuntur à plenitudine venæ, 4 calor ac dolor corpori accesserint, 5 æstate quidem citius, hyeme vero posterius. 6 Æstate enim calidus est aer ambiens, 265

πον θερμὸν ἐσι τὸ σωθὲν ἐχον, & θερμότερον ἕλκῃ τὸ πνεῦμα ἐς ἑωυτό. 7 κλὼ ἐπ θερμῆς τ κοιλίης ἐόσης, θερμότερον & κομιῖ τὸ πνεῦμα τ ἀνθρώπω σωθεν γίνη), 8 & θερμὸν ἐσι τ ἀνθρωπον οὐκ & τοιότε πυρετλώσαι. 9 χλιῶν & ὑ ψυχρὸν ἕλκυσ & τὸ πνεῦμα ἐς ἑωυτον, μᾶλλον πολλῶ δυνᾶσθ' αὖ τ πληθώρω ἀναφέρειν τὸ σῶμα, & σωθρώπε ὀλίγον. 10 ταῦτα δὲ μοι εἰρη). ὁ, λ ξυμβαίνει γίνεσθ, ἵν μὲν τὰ πτία πλείονα χρόνον ἐν τῇ κοιλίῃ. 11 & παρέψαυσά μοι ἀποφλῦσαι ἅπαντα σωθὲ τ ἐκμάδ & τ διαφορώσι & χρόνε & πλείονος καὶ τῶ ἐλάσσονος τὸ διαφέρον, διό, λ νοσέζιν οἱ ἄνθρωποι. 12 δηλώσω ὑ περὶ τότε πλείονι & χρόνε σωθιόντες.

XLIX. Ἀναδήσομαι δ' αὖθις ὀπίσω, σωθὲ τ ὑγιείης ἐρέων, 2 ὅτι δὴ τὸ σῶμα & ἀνθρώπε ἀπὸ τ βρωμάτων καὶ τ ποτῶν τ ἐκμάδ ἐπωφέλησε). 3 & χωρὲ ἔξω τ ὑγιεῖ καὶ τ εἰρημένου λόγου πέπε δρόμακα & ἡ ἐκμαὶ. 4 &, λῶ μᾶ ἔξω χωρέη τ ἐκμάδ πλεῖον ἢ ὅσον σωθσεχώρεε ἀπὸ τ σιτίων & τ ποτῶν, λεπτὸς γίνε) ὁ ἄνθρωπ. 5 πλείω ὑ χωρὲ ἔξω ἐὼν τ σωθσεχωρημένης, διὰ τόδε. 6 λῶ μὲ δὲ ἡσυχίης ἦ ὁ ἄνθρωπ & μή τι πλεωπαρέη, κακόν τι οἱ ἐν τῷ σώματι ἔνεσιν. 7 ὑπὸ ὑ τ ἄλλης ὑγιείης, πολλῆς ἐόσης, ἀκ ἐσάσα κάρζ. 8 τὸ ὑ κακὸν τοιόνδε ἐσι. 9 ἐπὶ τέτων τ τεσσάρων, τ γινομένων τῷ σώματι, ἐπέλθῃ πλέον λ μὲν πολλῶ, 10 τὸ σῶμα θερμαίνε) καθ' ἡσυχίην, ὡς μὴ ἐσάσα κάρζ, 11 κ τήκε) σὺν τῇ κοιλίῃ, 12 κ τ σίτον ἀηδέα τῷ ἀνθρώπω ποιέ. 13 λῶ δὲ πλέον εἰη ἡ ἐκμαὶ ἡ ἑτέρη τῆς ἑτέρης πυρετὸς ἐκ τότε τῷ ἀνθρώπω σωθσγίνε). 14 ἀλλὰ

& calidiorem corpus in seipsum trahit. 7 Et si calido adhuc existente ventriculo, calidior quam opportunus est spiritus homini accedat, 8 nihil miri est hominem ex tali febrire: 9 hyeme vero quum frigidum spiritum trahat in seipsum, multo magis poterit corpus repletionem ferre, homine modice ventrem exonerante. 10 Et hæc à me dicta sunt de eo quod fieri solet, si cibi ampliore tempore in 270
ventriculo maneant. 11 Et attigi quoque obiter ut declararim omnem humoris ac cibi, & longioris, & brevioris temporis differentiam, cur homines ægrotent. 12 Verum de hoc melius tractabo temporis progressu.

XLIX. Revertar rursus retro de sanitate dicturus, 2 quod sane corpus hominis humore de cibis ac potibus fruitur, 3 & prodeunt foras in sano, tum cibi, tum humor, juxta relatam rationem. 4 Et si quidem foras 275
prodeat plus humoris, quam de cibis ac potibus accessit, homo attenuatur. 5 Prodit autem foras plus quam accessit ob hanc causam. 6 Si in quiete degat homo, & non laboret, mali aliquid ipsi in corpore inest: 7 verum præ alia sanitate quæ multa est, non lædit valde. 8 Malum vero illud hujusmodi est. 9 Postquam aliquid ex his quatuor corpori accedentibus, advenerit copiosius, non ita multo, 10 corpus 280
calescit sensim, ut non valde lædatur: 11 & liquescit in ventriculo, 12 & cibum homini injucundum facit. 13 Si vero humor alius alio copiosior fuerit, febris ex hoc homini oboritur. 14 Verum

ἀλλὰ θᾶττον τοῦτο ἀπερεύξεται ὁλίγῳ ὕστερον ἀποφανέω. 15 "Ἐπὶ δ' ὅτε καὶ ξηρὸν καὶ στιβὲς ἐνίῳ ἡδέως, λεπτὸς γίνεται ὁ ἄνθρωπος. 16 Ἄπον δὲ τοῦτο. 17 τούτων δὲ ῥυομένων, ἐξίεται τῆς ἰκμάδος πλέον, ἢ κατατείνεται. 18 καὶ διὰ ταῦτα τῷ μὴ ἐπιμίσγεσθαι λεπτῷ γίνεται. 19 παλαιπωρεόντων δὲ τῶν ἀνθρώπων, καὶ τὸ σῶμα θερμαίνεται· 20 ἐν δὲ τῷ παλαιπωρίης τοῦτο θερμαινομένου· 21 καὶ ἡ ἰκμὰς ἐν αὐτῷ διαχέεται, 22 καὶ γίνεται ἡ νῆστις ἥδε λεπτή. 23 ἀπερείδεται δὲ ῥυομένη κατὰ ῥέος, καὶ ἐς τὴν κοιλίην, καὶ ἐς τὴν κύστιν. 24 "Ταῦτα δὲ διαπέμπεται ἔξω. 25 "Τὸ δὲ διὰ ταῦτης διαπέμπεται ἔξω διὰ ἔνδον διαπεφυκότος. 26 τὸ δὲ ἔτι καὶ ἐμπλέον, ἰδρὼς ῥυόμενος, ἔξω χωρέει καὶ τὸ σῶμα. 27 ὥστε τοῖσι καὶ γυμνάσια τῶν νέων τὸ αὐτὸ τῇ παλαιπωρίῃ προσεξεργάζεται. 28 ἢν δὲ καὶ ἔλαττον ἡ ἰκμὰς τοῦ πρότερον ἐξίσχῃς, προσγίνεται ἔτι ἄλλη ἀπὸ τῶν ποτῶν, καὶ προστιθεῖ ἀπὸ τῶν βρωμάτων, λεπτὸς γίνεται διὰ ταῦτα ὁ ἄνθρωπος. 29 ἐλάττων δὲ προσγίνεται, ἢν μὴ ἄλλό τι διώκηται ἐοδίην. 30 Ὁκόσοι μὲν πονέουσι καὶ τῷ προτέρῳ παλαιπωρίῃ ἢ γυμνασίῃ "ἄλλοι- 37 σιν ἄλλα ἐλάσσων γίνεται.

XIX. "Ἐπιγίνεται δὲ καὶ τῷδε 38 βρῶσιν δυσεξίν διὰ τόδε. 2 ἐπεὶν αὐανθῇ ὑπὸ τοῦ τῆς ἰκμάδος χρόνου, καὶ ἐν τῇ προτέρῃ παλαιπωρίῃ ἐξέλθῃ προτέρου ἑτέρη τῆς ἑτέρης, 3 ἔστιν ὅτε πλείων, καὶ κρατέῃ μία ἄλλῃ τῶν ἄλλων κενεῶν, πληθώρης ἐστίν. 4 ἢν μὲν δὴ ὑπὸ πολλῶν κενεῶν κρατέηται, πῦρ ἐκ τοῦ πυέτου πέπαται γίνεται. 5 ἢν δὲ ὑπ' ὀλίγων, ὑπολείπεται. 6 τὸ σῶμα δὲ ὅτως ἀναφέρει, δυνατὸν καὶ

rum de hoc exactius paulo post tradam. 15 Quandoque etiam ubi cibus jucundus est, homo attenuatur. 16 Causa vero eadem est. 17 His autem contingentibus, plus humoris extra prodit, quam succenturiatur. 18 Et propterea in quiete degenti contingit ut attenuetur. 19 At vero laborantibus hominibus itidem corpus calescit(20 & hoc à labore calescente:) 21 tum humor in ipso diffunditur, 22 tum attenuationis morbus oboritur. 23 Quum autem inutilis fiat humor, & ad ventriculum, & ad vesicam defluit, 24 hæc autem foras expellunt. 25 Pars vero ipsius extra exhalat, per internam corporis raritatem. 26 Pars autem quæ adhuc intus manet, sudor fit, & per corpus foras procedit. 27 Eodem modo & exercitationes juvenum idem efficiunt quod labor. 28 Si vero etiam non paucior fuerit humor eo qui prius exivit, accedatque insuper alius à cibis ac potibus, attenuatur propterea homo. 29 Paucior autem accedit, si non aliud quid edere poterit: 30 & si neque laboret pro prioris laboris aut exercitationis ratione, alii aliis pauciores fiunt.

XIX. Cæterum bonus corporis habitus accedit ex esu, hac de causa. 2 Postquam reficcatus est tempore humor, & in priore labore prius egressus 3 est alius alio copiosior, & unus alius alios valde superavit, homo repletus fit. 4 Et siquidem à multis valde superetur, febris ex hoc modo oboritur. 5 Si vero à paucis, parum superatur. 6 Sed & corpus hoc modo sufferre ac revalescere potest: humiditate enim uberiore in ipso existente, calorem

καὶ τ ὑγρότητα πολέμιον ἀπαλλάσσει, τὴν θερμὴν ἀπολείπει. 7 θερμαίνεται γὰρ τὸ σῶμα τῷ πυρετῷ. 8 καὶ μὲν ὀλίγον ἦν τὸ λυπέον, τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ μεθίησι τρόπον τινὰ αὐτῷ· ὡς δὲ πλεῖστον, πέμπτῃ ἡμέρᾳ· τοῖς δὲ τέσσαρας ἔχει τὸν λόγον. 10 οὕτω δὲ ἡμέρῃσιν αἱ νοῦσοι κρίνονται. 11 ἢν δὲ μεθῇ τὸ πῦρ ἐν τῇσι τριταίῃσι τῶν ἡμερέων, καὶ ὑγιὴς γίνεται ὁ ἄνθρωπος, καὶ θνήσκει. 12 διὰ δὲ ὃ τι, ὀλίγον ὕστερον λεχθήσεται.

XX. Νῦν δὲ ἐρέω, διότι, μεθίησι τὸ πῦρ. 2 φημὶ δὲ εἶναι, ὅτι, ἂν λάβῃ τὸ σῶμα τοῦ ἀνθρώπου πῦρ λάβοι δὲ τὸ ἄνθρωπον, ἀνάγκη ἐστὶ τῇ τετάρτῃ ἡμέρῃ ἐξιέναι τὸ ἰκμάδα τῶν λυπεόντων ἀπὸ τοῦ σώματος, ἢ ἐν ἄλλῃ τινὶ τῶν τριταίων ἡμερέων, καὶ τὸ πρότερον εἰρημένον λόγον. 3 ἀνάγκη δὲ ἐξέρχεσθαι πρὶν ἢ οἱ ἕτερον προσχρήσασθαι ἀπὸ τῆς κοιλίης ἀγαθῇ. 4 τῇ γὰρ μέσῃ καὶ τῇ ὑστεραίῃ ἕλκει τὸ σῶμα ἀπὸ τῆς κοιλίης ὅ, τι ἂν αὐτὸ ἐς ἑωυτὸν ἀρῇ τῇ προτεραίῃ ἡμέρῃ, 5 ἢν μὴ ἡ κοιλίη διαθήσῃ, καὶ ἑτέρῳ χρῇ ἰκμάδι. 6 ὅ τι δὲ τοῦτο πονηρὸν τῷ ἀνθρώπῳ γίνεται. 7 ἢν δὲ μεθῇ τὸ πῦρ τριταῖον, τῷ αὐτῷ τρόπῳ μεθίησι, ὥσπερ καὶ αὐθημερόν, ὡς εἴρηται. 8 καὶ οὕτω μὲν ξυμβαίνει τὸ πῦρ, γινόμενον ἀπὸ τοῦ σώματος, ἐν τῇ τετάρτῃ ἡμέρῃ ἀνιέναι. 9 φημὶ δὲ, καὶ ἢν πέμπτῃ ἡμέρῃ, καὶ ἢν ἑβδόμῃ, καὶ ἢν ἐννάτῃ μεθῇ, τρόπῳ τῷ αὐτῷ μεθιέναι, ὥσπερ καὶ τὸ τελέσιον ἐξέρχεται. 10 καὶ γὰρ ἡ τροφὴ τῷ πυρετῷ καὶ τὰ χωρία, ὁκοῖα ὀλίγῳ πρότερον εἰρήκαμεν. 11 ἐπικρατήσαντος γὰρ μᾶλλον τοῦ ὑγροῦ, πλείονος ἐόντος, ἢν ἀνέλῃ ὁ ἄνθρωπος. 12 μεθίησι δὲ τὸ πῦρ ἐν τῇσι τριταίῃσι τῶν ἡμερέων διὰ τόδε, 13 ὅτι ἐν τῇσιν ἀρτίῃσι τῶν ἡμερέων ἕλκει τὸ σῶμα

rem exolvit. 7 Calescit enim corpus à febre. 8 Et siquidem modicum fuerit id quod affligit, tertia die eodem modo dimittit, per duas autem continue tenet. 9 Si vero copiosius, quinta die: per quatuor vero tenet pro ratione. 10 Atque hoc modo morbi per dies judicantur. 11 At si dimiserit febris in imparibus diebus, & sanus homo fit, & moritur. 12 Qua de causa, paulo post dicam.

XX. Nunc autem referam cur febris dimittat. Sic autem sentio. 2 Quæcunque febris de corpore hominem corripuerit, necesse est tertia die humorem affligentem exire de corpore, aut in alio quopiam impari die, juxta rationem antea relatam. 3 Non enim exit prius quam alius bonus de ventriculo ipsi accedat. 4 Nam intermedia & postera die corpus trahit de ventriculo, quicquid ipsi in seipso dimiserit priore die, 5 nisi ventriculus id expulerit, & alium humorem habuerit, 6 quod sane malum homini esset. 7 Si vero dimiserit febris tertia die, eodem modo dimittit quo etiam eadem die, velut dictum est. 8 Atque ita quidem contingit, ut febris de corpore oriens, tertia die remittat. 9 Dico autem, etiamsi quinta die, aut septima, aut nona dimittat, eodem modo dimittere, quemadmodum & tertia exivit. 10 Etenim alimentum febri contingit, secundum locos quos paulo antea dixi. 11 Ubi enim humor copiosior prævaluerit, homo liberatur à febre. 12 Dimittit autem febris in diebus imparibus ea de causa. 13 Quod videlicet in paribus die-

σῶμα ἀπὸ τ̃ κοιλίης, ἐν οἷς τῆσι
περισσῆσιν ἀφίη. 14 ἡ δ̃ κοιλίη ὑπη-
ρέτεε τῇ ὑγιείῃ. 15 καὶ ἀναγκαίω
τοιῷδε αἱ νοῦσοι κενοῦνται ἐν τῆσι
περισσῆσι τ̃ ἡμερέων, 16 καὶ ἐν τού-
τῳ μὲν τῷ χρόνῳ ὁ ἄνθρωπος πυ-
ρετώσας, ὑγιὴς ἐγίνετο. 17 φημὶ δ̃,
καὶ τὸ πονέεσθαι μάλιστα τοὺς νοσέ-
ουσιν ἐν τῆσι περισσῆσιν ἡμέρῃσι
45 διὰ τόδε καὶ λόγῳ γίνεσθαι. 18 τε-
τάρσκει μὲν δὴ ὁ ἄνθρωπος, ὁκόταν
πυρετιήῃ. 19 σημήιον δ̃ τοῦτο,
ὅτι φέρει διαφόρως διὰ τοῦ σώματος
ἄλλοτε καὶ ἄλλοτε. 20 τοῦτο δὲ οὐκ
ἂν γένοιτο ἄτως, εἰ μὴ ἐταράσσετο
τὸ ὑγρόν, καὶ ἀπεκρίνετο ἀπ' αὐτοῦ
ἢ πλέον ἢ ἔλασσον, καὶ ἄλλοτε ἄλ-
λως. 21 μάλιστα δ̃ καὶ τετά-
ρακται ἐν τῆσι περισσῆσι τ̃ ἡμερέων,
ὁκόταν νοσέῃ. 22 καὶ ἡ φέρεσις δ̃ μά-
λιστα τότε γίνεται. ἔχει γὰρ ὧδε. 23
ἀπὸ μὲν τ̃ ὑγρῶν τ̃ πονεόντων ἐξωθέεται
50 καὶ ἐν τ̃ σώματι, 24 ἀπὸ τῆς 43
νεωτάτης ἰκμάδος νικώμενον, 25
καὶ χωρέει ἐς τὸν κάτω κοιλίην, 26
καὶ ἡ κοιλίη περισσωτέρη γίνεται τ̃ πο-
νεόντων, 27 δεχομένη ἐς ἑωυτὴν
μᾶλλον ἢ τὸ πρὶν χρόνον. 28 τοῦτο δ̃
γίνεται μάλιστα ἐν τῇ κρίσει τ̃ νο-
σέων. 29 καὶ, ὅταν ὀλίγον τὸ σῶμα ἐς
τὴν κοιλίην ἀφίῃ, καὶ μὴ πολλὸν ἐκ
τοῦ λυπέοντος τ̃ ἀνθρώπων, 30 ἀνα-
φέ- 44
ρει τὴν τ̃ ἐμέτου ἡ κοιλίη τὸ σῶμα
5 διώκεται ἐν τῇ κρίσει, 31 καὶ γίνε-
ται ὑγιὴς ὁ ἄνθρωπος, ἐπὶν ἐξέλ-
θῃ ἡ ἰκμὰς ἡ πονέουσα. 32 καὶ, ὅταν
ἡ τροφὴ τῷ πυρὶ ἐῦσα ἐξαναλω-
θῇ. 33 ὅταν δ̃ ἡ ὑγιηρὴ ἐπικρατήσῃ,
ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ νοσήσας ὁ ἄνθρω-
πος, ὑγιὴς ἐγίνετο, διὰ αἰτίας ἃς
προεφράσθη.

XXI. Νῦν δ̃ ἐρέω, διότι θνήσκουσιν ἐν τῆσι περισσῆσι τ̃ ἡμέ-

bus trahit corpus de ventriculo: in imparibus vero dimittit. 14 Ventriculus autem extra propellit in homine sano. 15 Juxta hujusmodi necessitatem morbi in imparibus diebus judicantur. 16 At hac quidem ratione homo febricitans sanus evadit. 17 Affero autem & quod doleant maxime homines ægroti in imparibus diebus, propter hoc & secundum rationem fieri. 18 Conturbatur equidem homo quum febricitat. 19 Cujus rei signum est, quod horror alias atque alias per corpus transcurrit. 20 Hoc vero non sane ita contingeret, si non conturbaretur humor, & de ipso aut plus, aut minus secerneretur, & alius alium superaret. 21 Conturbatur autem maxime in imparibus diebus quum ægrotat. 22 Sed & horror maxime tunc fit. Habet enim se res hoc modo. 23 De humore affligente expellitur aliquid ex corpore, 24 à recentissimo humore superatum, 25 & procedit ad alvum infernam, 26 & alvus ipsa una cum affligente calescit, 27 susciplens in seipsam magis quam priore tempore. 28 Hoc autem maxime fit in morbi judicatione. 29 Et si paulatim corpus ad alvum dimiserit, & non multum fuerit id quod hominem affligit, 30 & alvus, & corpus, calorem sufferre in judicatione potest: 31 & homo sanus evadit, ubi humor affligens egressus fuerit, 32 & is qui febri alimentum præbuit consumptus, 33 & sanus prævaluerit. Atque hac ratione propter relatas à me causas homo ægrotus sanus evasit.

XXI. Nunc vero referam cur moriantur homines in imparibus

ἡμερέων. [2] φημὶ δ', ὦ πολλὸν ἔν τὸ πονέον ἐν τῷ σώματι, μᾶλλον ἢ κατὰ τὰ τεταραγμένα, [3] καὶ ἄλλως ἰχῶρα ἐς τὴν κοιλίην καὶ μὴ δυνάμενον ἀναφέρειν τὸν θερμὸν, τὸ σῶμα ἐπωίζεσθαι. [4] καὶ δυσπνοίην δεῖ γίνεσθαι τῷ πνεύματι. [5] καὶ ἀδυνάμου τοῦ σώματος ὑπὸ ἀσθενείης, ἅτε ἢ ὑγρῆς παντὸς νοσεούσης πολλῷ, πολλὴν ἕλκειν, [6] ὡς ἀφ' ψυχῆς τὰ ἐν τῇ κοιλίῃ, ἐξατμιεῖ ἔξω ἢ ὑγρῆς πᾶν τὸ ζωϊκὸν, καὶ ἅτε θνήσκει ὁ ἄνθρωπος. [7] ἀ γὰρ ἐπικρατέει ἑτέρη ἡ ὑγιηρὴ ἰκμάς, [8] ἀλλὰ πᾶσα ὑπὸ τῆς νοσερῆς, πολλῆς ἐούσης, [9] ἐπιφορμᾶται [καὶ] ἐξαναλωμένη ὑπὸ πυρὸς διεξήτμισεν. [9] ἅτε δὴ ὧδε ἐν τῇσι ῥιγεσῖνῃσιν ἡμιέρῃσι μάλιστα ὁ πόνος γίνεται. [10] τοῦτο πᾶς οἶδεν ὅς τις πάτος. [11] καὶ μὲν δὴ, ὅτι τὸ ὑγρὸν τεταραγμένον ἐν αὐτῇσι τῇσιν ἡμέρῃσι, σημήιόν ἐστι τόδε. [12] ὁκόσοι ἤδη ὑπὸ πυρὸς ξυνεχέος ἐφάρμοι ἐφαρμακεύθησαν ἐν τῇσιν κρισίμῃσι τῶν ἡμερέων, ἤτοι ἀμὲν ὑπερεκαθάρθησαν. [13] ὁκόσοι δ' ἐν τῇσι ῥιγεσῖνῃσιν ἐφαρμακεύθησαν ἰσχυρῇ φαρμακείῃ, ὑπερεκαθάρθησαν. [14] πολλοὶ οἳ δὲ καὶ ἀπώλοντο ὑπερκαθαρθέντες. [15] οἱ γὰρ ὧδε ἔνδοθεν ἐντροὶ ἐόντα τάχιστα ἀμάρτανον. [16] ἐφαρμάσσουσι γὰρ ἐν τῇσι ῥιγεσῖνῃσιν ἡμιέρῃσι, καὶ ἀπώλυσαν τοὺς ἀνθρώπους, ἀγνώμονες, ὅτι τοῦτ' ἔστιν ἔχει. [17] τὸ γὰρ ὑγρὸν ἐν τῷ σώματι ἢ νοσέοντος τεταραγμένῳ μᾶλλον ἐν τῇσι ῥιγεσῖνῃσι τῶν ἡμερέων. [18] οἷα τὰ σώματος ἐς τὴν κοιλίην μεθιέντος τῆς ἰκμάδος. [19] καὶ, ὦ πῆ ἐπιτεταραγμένῳ ἐόντι ἔτι μᾶλλον ταραχθῇ φάρμακον ἐμβαλὼν, ὀλίγου ἐστὶν, οὐκ ἐκ τουτέων ἀπολέσῃ τὸν ἄνθρωπον.

XXII. Καὶ

bus diebus. [2] Sic autem sentio. Si multum fuerit id quod affligit in corpore, magis quam opportunum est, [3] & acervatim robustum, turbatur ad ventriculum: & quum non possit calorem sufferre corpus, eo fruitur, [4] & graveolentiam circa spiritum fieri necesse est, [5] & quum nequeat corpus præ debilitate, nimirum omni humore morboso existente, spiritum trahere, [6] quo ea quæ in ventriculo sunt refrigerentur, quicquid est humoris vitalis id foras exhalat, atque ita homo moritur. [7] Non enim superat alius salubris humor, [8] sed totus à morboso qui multus est elevatus, ac consumptus à febri, exhalavit ac perspiravit. [9] Atque hoc modo in imparibus diebus maxime dolor affligit. [10] Neque est quisquam, cui hoc non sit notum. [11] At vero quod humor turbetur in iisdem diebus, hoc signum est. [12] Quicunque jam à febre continua correpti, pharmaco usi sunt in diebus paribus, hi nimium purgati nunquam sunt. [13] Qui vero in diebus imparibus medicamento forti usi sunt, nimium purgati sunt. [14] Multi vero etiam perierunt nimium purgati. [15] Proinde priores Medici in hoc maxime peccarunt. [16] Medicamenta enim exhibuerunt in diebus imparibus, & homines peremerunt, non scientes quod hæc [17] res se ita habet. Humor enim in corpore ægroti magis turbatur in imparibus diebus, [18] nimirum corpore humorem ad ventriculum transmittente. [19] Et si quis jam turbatum, adhuc magis perturbet medicamento immisso, nihil miri est ex talibus hominem perire.

XXII.

ΧΧΙΙ. Καὶ τὰ ἕλκεα, ὦ μελε-
δαίνοντα, φλεγμαίνῃ μάλιστα ἐν
τούτοισι τῆσιν ἡμέρῃσιν. [2] ἔρχεται γὰρ
τὸ ὑγρὸν ἐς ἁπάσας τὰς φλέβας,
ὁκόταν ταράσσηται. [3] καὶ πλῆροῖ,
ἢν ἐπὶ τὸ ἕλκος ἔλθῃ ἐς τὸ ἕλκος ἡ νοῦσος. [4]
καὶ, ὦ μὴ μελεδαίνηται, καὶ ἔχῃ
ἔξοδον τὸ πύον ἐξωθεόμενον ὑπὸ
ὑγροῦ ἐλθόντος ἐν τῇ περιωχῇ, ἔξω
ἀποκωθωνίζει) τὸ ἕλκος. [5] ἢν δὲ μὴ
μελεδαίνηται, ὅκου ἔχον ἔξοδον τὸ
πύον αὐτὸ, καὶ ὠμὸν ξυνίστηται καὶ
πελθονίζῃ, πόνον παρέχει, καὶ ἀείρει τὸ
σύρκας τὸν περὶ τὸ ἕλκος. [6] ἐκ δὲ τού-
τεων, ἢν μὲν ἐν τοῖσι σκέλεσιν
ἔχῃ τὸ ἕλκος, ἀείρονται αἱ φλέβες, αἱ
δὲ ἐν τῇσι περιφύσεσι τῶν σκελέων ἐέσῃσι· [7]
ἢν δὲ ἐν τῇσι χερσὶν, αἱ δὲ ἐν τῇ-
σι περιφύσεσι τῶν χειρῶν ἐέσῃσι. [8] καὶ
ἐκ τούτων βουβῶνες γίνονται. [9] ὁκο-
σοισίν δὲ τῶν ἀνθρώπων πῦον ἐμπίπτῃ,
ἄλλο μηδὲν ἐν ἀνθρώπου κακὸν ἔχον-
τος, ἀπὸ τῶν ποτέρης ἕξεως ἐν κακῇ
ἐμπίπτῃ. [10] καὶ πληροῦται αἱ
φλέβες πόνον καὶ θερμὸν τῷ ἕλκει
παρέχουσι. [11] τὸ δὲ θερμανθὲν καὶ τὸ
ἄλλο σῶμα θερμαίνει. [12] ἐκ δὲ θερμα-
σίης ἥτις ἐς τὰ ἕλκεα γίνεται). [13] θερ-
μαίνει δὲ τὸ σῶμα ἐκ τῶν ἑλκέων ὑπὸ
τῶν κλονήσιος καὶ ὑγροῦ. [14] ἐκ δὲ ταλαι-
πωρίης καὶ τοιῆδε ἐργάζεται). [15] ἀπο φλεγ-
μαίνει δὲ τὰ ἕλκεα πεμπταῖα. [16] καὶ
κατὰ λόγον τούτων τῶν ἡμερέων, ὡς ἂν
ἐκ τῶν ἑλκέων μέγεθος ἔχῃ, ἐκ τριταίων,
καὶ πεμπταίων, καὶ ἑβδομαίων, καὶ ἐν-
νεαταίων, καὶ ἑνδεκαταίων. [17] εἶτα,
ἀπηρτισμένης πρώτης περιόδου,
πάλιν δευτέρης ἀρχὴ τελείη, [18] ἥ τις
ἐστὶν ἀπὸ τῶν πεντεκαιδεκα-
κάτη. [19] τὰ δὲ μέγιστα αὐτῶν πεντε-
καιδεκάτῃ ἀπο φλεγμαίνει.
[20] Οὕτως ὁ λόγος ἐρεῖ, τὰ νοσήματα κρί-
νεσθαι ἐν τῇσι περιττῇσιν τῶν ἡμερέων, [21]
καὶ

ΧΧΙΙ. Quin & ulcera si cu-
rentur, maxime in his diebus
inflammantur. [2] Venit enim
humor ad omnes venas, quum
turbatur, [3] easque replet. Et ubi
ad ulcus pervenit, [4] siquidem
non curetur, & pus exitum ha-
beat: expellitur ab humore qui
in turbatione accessit, & ulcus
foras expurgatur. [5] Si vero cu-
retur, pus exitum non habens,
& istic una cum eo qui accessit
permanens, dolorem inducit, &
carnem circa ulcus attollit: [6] &
ex illo, siquidem in cruribus ha-
buerit ulcus, attolluntur venæ
quæ in juncturis crurum exi-
stunt. [7] Si vero in manibus,
quæ in manuum juncturis
sunt: [8] & ex hoc glandularum
tumores fiunt. [9] Quibuscun-
que vero hominibus febris in-
cidit, si nihil aliud male habeat
homo, à pinguiore quam opor-
tet existente humore incidit: [10]
& venæ impletæ dolorem ac ca-
lorem ulceri inducunt. [11] Hoc
autem calefactum, etiam reli-
quum corpus calefacit. [12] Atque
hoc modo caliditas ad ulcera
pervenit. [13] Calescit enim cor-
pus, & ulcera ab humoris com-
motione. [14] Et labor talia effi-
cit. [15] Liberantur autem ulcera
ab inflammatione quinta die, [16]
& juxta horum dierum ratio-
nem, prout etiam ulcera fuerint
magna, & tertia, & quinta, &
septima, & nona, & undecima.
[17] Deinde absoluto primo cir-
cuitu, rursus secundi principium
tertia sequens hinc est, [18] quæ
à prima decimaquarta est. [19]
Maxima vero ulcera decima-
quarta die ab inflammatione
liberantur. [20] Atque hæc
ratio docet morbos in impa-
ribus diebus judicari, [21] &
hu-

καὶ τὸν ἰκμάδα τῷ ὑγιεῖ τελείῳ
ἐξιέναι, [22] τὸν δ' ἡμέρην, δεύτε-
ραίῳ. [23] καὶ τοῦτο τριταῖα ἐόντα,
" ἰσορρέπει ἀλλήλοισιν, " ὅπῃ ἕτερος ἕτερ- 50
[24] ὅτῳ δὲ μὴ ὁ λόγος ἔτος πᾶς
ἐκκεκαθάρται.

XXIII. Νῦν δὴ ἐθέλω ἀτρεκέ-
στερον ἐπιεῖν, διὸ, περ νοσέειν οἱ ἄν-
θρωποι. [2] ἐρέω δὲ ξὺν τέτῳ τὸν λό-
γον καὶ τίνες ἀρχαὶ τῶν νόσων εἰσὶ, [3] καὶ
ὁκοῖα ἑκάστη αὐτέων ἐργάζεται. [4]
Φημὶ δὲ, δεῖν μὲ ἐμμένειν τὰ σιτία
πολέεσσα ἔτι κειμένα ἤδη πεπεμμένα
ἔσται, [5] καὶ ὁ ἄνθρωπος μὴ ἀπηκα-
θαίρηται, ἕτερα σιτία ἐπιπίπτῃ,
[6] τὸ σῶμα πλησθὲν ὑπὸ τοῦ ἰκ-
μάδος τοῦ πρωτέρης ἔτι τῆς νέης θερ-
μανθείσης, [7] καὶ πῦρ ὑπ' αὐτέων γένε-
ται τῷ ἀνθρώπῳ. [8] τὸ δὲ πῦρ ὅτῳ
ξυμφυὲν, ὑπὸ ἄπορον, ἀδὲ ἰσχυρὸν
ἔστιν, [9] ὑπ' ὧν ἰκμὰς ἰσάζει, καὶ πλή-
θος ἡμέας λυπέσσει ὀλίγῳ πλέον.
[10] Εἰ γὰρ τόδ' ὅτως ἔχει, καὶ τις
κάρτα ἰσχύῃ καὶ τὰ ἐπιτήδεα πρησ-
ενέγκῃ, ὑγιὴς γένεται. [11] ἓν δὲ νό-
173 σημα μόνον ἀπὸ πάσης τῆς ἰκμά-
δος, καὶ σημεῖα ἴσχει ἑπτά. [12] Ἐν βήξ 51
τε γὰρ ἴσχει μὲν, [13] βλιχρὴ καὶ ξηρὴ
ἔσται. [14] [ἢ] γαστὴρ δὲ σκληρὴ γίνε-
ται, ἄτε δ' ἀποπάτου ἐόντος αὐτοῦ.
[15] καὶ τὴν κεφαλὴν βαρέει. [16] καὶ
ἐξεράει. [17] καὶ πυρεταίει. [18] καὶ ἕρον
ἀχρηστῶς διέρχεται. [19] τοῦτο δὲ ἐπὶ
τῇ νόσῳ ταύτῃ, ἀπὸ πάσης τῆς ἰκ-
μάδος ξυμφυὲς, σημεῖα ἑπτά. [20]
Εἰ δὲ, δεῖ ἀποπάτου μὴ διαχωρέον-
τος, κρατῇ μία τῶν ἄλλων ἰκ-
μάδων, κάλλιον ἐμπολήσει ὁ ἄνθρω- 52
πος. [21] καὶ, ἢν μὴ τῆς πυρετώδε-
νος ὕλης " ἀπὸ πάσης τῆς ἰκμάδος 53
τὰ ἐπιτήδεα μὴ προσενέγκῃ,
[22] βέλτιστα ἢ νέσος, ὅσῳ ἂν
αὐτὴ κρατῇ τῆς ἰκμάδων, τοσ-
τοῦτο

humorem in sano homine tertia
die exire, [22] stercus autem se-
cunda. [23] Et hæc tertia die con-
tingentia mutuum inter se testi-
monium præbent, quod res se
ita habeat. [24] Atque ita mihi
hic sermo universus ad sum-
mum perductus est.

XXIII. Nunc vero exactius II
referre volo, cur homines ægro-
tent, [2] simulque cum hoc ser-
mone dicam quæ sint principia
morborum, [3] & qualia unum-
quodque ipsorum efficiat. [4] Sic
autem affero. Si cibi plures
quam opportunum est, qui jam
concocti sunt, intus maneant,
[5] & homo non purgetur, & alii
cibi superingerantur, [6] corpus
ab humore priore ac recenti 5
repletum calescit, [7] & febris ex
hoc homini oboritur. [8] Verum
febris hoc modo oboriens, non
periculosa, neque fortis est, [9] in
qua humor æqualis est, copia
paululum uberiore nos affli-
gens. [10] Si enim hoc ita se ha-
buerit, & quis admodum vali-
dus sit, & quæ commoda sunt
adhibuerit, sanus evadit. [11] U-
nus autem morbus solus est ex
omni humore, & septem signa
habet. [12] Nam & tussis ipsum 10
habet, [13] quæ & debilis, & sicca
est: [14] & venter durus fit, ut-
pote stercore intus contento: [15]
caput gravatur, [16] & vomit, [17]
& febrit, [18] & urina non probe
prodit. [19] Hæc septem signa
hujus morbi sunt ex omni hu-
more oborientis. [20] Si vero al-
vi egestione non prodeunte,
unus ex aliis humoribus super-
aret, melius deget homo. [21] Et
si quis febre oboriente ab omni
humore, non adhibeat idonea,
[22] invalescet morbus quantum
ipse humores superaverit, hoc 15
modo.

πω τοιῶδε. 23 ''θερμαινομένης δ' 54
αἵματος, ἐξαλμυρίδι μάλιστα λιμνώτης δ' ὑδρωπικῆς δὲ ὄ, ἔτι καὶ τῆς πυρετικῆς πολεμιώτατον. 24 καταλείπεται δὲ τὸ λιπαρὸν καὶ κοῦφον, ὅ, πίσσης χολώδης, καὶ τῆς πυρετικῆς τροφὴ μάλιστά ἐστιν. 25 ἐξατμιζὶ δὲ τὸ σῶμα τοιῶδε, ὥσπερ εἰ λύς ὕδωρ καὶ ἄλφαρ ἐς χαλκεῖον ἐγχέας, ξύλα πολλὰ ὑποκαίοι πολὺν χρόνον. 26 τὸ μὲν δὴ ὕδωρ πολλῷ ἔλασσον ἔσται· ἐξαλμυρήσεται γὰρ ἐν τῷ χαλκείῳ. 27 τὸ δ' ἄλφαρ ὀλίγῳ ἔλασσον. 28 ὅτι τὸ μὲν ὕδωρ ὑπὸ τοῦ λεπτομεροῦς καὶ διαύου ὑπὸ τοῦ πυρὸς, καὶ κοῦφον γιγνόμενον ἐξαλμυροῦται. 29 τὸ δ' ἄλφαρ, ἅτε ξυναφὲς ἐὸν καὶ πυκνὸν, ἐ δυνάμενα καταλεπτυνθῆναι, ἐδὲ ἀτμιοῦται ὁμοίως τῷ ὕδατι. 30 ἔτω δὴ καὶ ἐν τῷ ἀνθρώπῳ ἔχει. 31 ὁ μὲν γὰρ ὕδρωψ, θερμαινομένης τοῦ σώματος, ἐξαλμυροῦται ἔξω. 32 τὸ δ' χολῶδες, ἅτε ξυναφὲς ἐὸν καὶ πυκνὸν, ἐ δυνάμενα ἀτμιοῦται καταλεπτυνόμενον ὁμοίως 33 τὸ δ' χολῶδες καταλεπτυνόμενον, μᾶλλον ποιεῖ θερμαίνεσθαι τὸ σῶμα· 34 τελειοῦται γὰρ καὶ κρείσσων τροφὴ τῷ πυρετῷ γίνεται ἡ χολή. 35 '' καὶ βακεῖσθαι ἐν τῷ σώματι, ἢ σπερχόμενον, τὸν πόνον ἐπεκράτησε τοῦτο τὸ ἐμπροσθεν. 36 καὶ ταῦτα μὲν εἴρηται, ὅτι πάσχει ὁ ἄνθρωπος, ἢν μὴ καθαίρηται καὶ μελεδαίνηται. 37 ἢν δὲ μὴ αὐτῶν πολλοῦ κρατήσῃ, εἴτε ἐς ἅπαξ πολλὴ γίνοιτο, εἴτε καὶ μικρὸν ξυλλέγηται, καὶ τὸ ἄλλο σῶμα ἀδυνᾶται. 38 τὸ δὲ [ὃ] γινόμενον ὑπὸ τοῦ λοιποῦ ἀναφέρει, μέχρις ἂ κρίσις ἐπιγένηται. 39 '' καὶ, ἢν τὸ πλεῖον γένηται 56
ὑγρὸν μὴ ἀποκαθαίρηται ὁ ἄνθρωπος, νοσεῖ ἔνθεν γίνεται τοιάδε.

XXIV. Ἀρχαὶ εἰσὶ τρεῖς, ἀφ' ὧν αἱ νόσοι γίνονται. 2 καὶ μία μὲν οὖν ἐστὶν ἑκάστη

modo. 23 Calescente sanguine exhalat maxime per hunc humor aquosus, qui febri est infestissimus. 24 Relinquitur autem pinguis ac levis, qui est biliosus, & febri maxime nutrimentum est. 25 Exhalat autem hoc modo: velut si quis aquam & oleum in vas æneum infundat, & ligna multa subjecta ad multum tempus exurat. 26 Aqua enim multo paucior erit, ex vase enim exhalabit: 27 oleum autem paululum imminuetur. 28 Nam aqua præ raritate ab igne attenuari potest, & levis reddita exhalare. 29 Oleum vero, utpote quod est conjunctum ac densum, attenuari non potest, neque similiter ut aqua exhalare. 30 Sic sane & in homine se res habet. 31 Aqua enim calescente corpore foras exhalat. 32 Biliosus autem humor, ut qui conjunctus est ac densus, non similiter attenuatus exhalare potest. 33 Verum attenuatus hic biliosus humor, corpus magis calere facit. 34 Copiosius enim & melius alimentum febri bilis suppeditat, 35 & prorumpens aut firmata in corpore, morbum supra priora corroborat. 36 Atque hæc quidem dicta sunt de eo quod afficitur homo, si non purgetur & curetur. 37 Si vero non ipsa copia prævaluerit, sive semel multa fiat, sive paulatim colligatur, reliquum corpus 38 dum hoc fit, præ robore sufferre potest, donec principium aliquod superaccedat. 39 Atque hoc sane modo morbus fit, si homo à copiosiore humore non expurgetur.

XXIV. Principia ex quibus fiunt morbi, tria sunt. 2 Et unum

εἰρηται μοι, ὁκοῖα καὶ ὅσα ἐργάζεται ἐν τῷ σώματι. 3 ἀπέδειξα δ', ὅκως τε καὶ διὰ τί, ἢν μὴ ἀποκαθαίρηται ὁ ἄνθρωπος, νοσέει. 4 δεύτερον δὲ ἔστιν, ἢν ξυμβῇ τὰ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἀνεπιτήδεα, καὶ τῷδε διαφθείνειν. 5 τρίτη δέ ἐστιν, ἢν τι βίαιον παθήσῃ. 6 βίαιον δὲ λέγω εἶναι, καὶ πλῶμα, καὶ τραῦμα, καὶ πληγὴν, καὶ πάλαισμα, καὶ εἴ τι ἄλλο ἐστὶ τοιοῦτον. 7 τούτων δὲ τῶν πρηγέων μεγίστη ἐστὶ βίη, ἢν μεγάλη ἔῃ· ἢν δὲ μικρὴ, ἐλαχίστη. 8 δευτέρη δὲ, ἢν μὴ ἀποκαθαίρηται ὁ ἄνθρωπος. 9 τρίτη δὲ, ἢν τι ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἀνεπιτήδεα ἔῃ τοῖσι τοιούτοισι. 10 τούτων πεφυλάχθαι χρὴ φυλακὴν ἔχοντα. 11 ἔκφυσα δ' αὐτῶν τοιοῦτον ἐργάζεται ἐν τῷ σώματι, οἷόν ἐγὼ ἐρέω.

XXV. Ἢν μὲν τρῶμα γένηται, δῆλον, ὅτι σὰρξ διέφθαρται, καὶ ἕλκος ἐγένετο. 2 τοῦτο δὲ νόσημα ὀνομάζω εἶναι. 3 ἢν δὲ φλάσμα γένηται, πληγέντος, ἢ πτώσει, ἢ τι ἄλλο τοιοῦτο παθόντος, καὶ οἴδημα γένηται. 4 τὸ [δ]αἷμα, αὐτίκα θερμανθὲν ὑπὸ τῆς βίης, καὶ ὑποθερμὸν ἐὸν, ὡς φλέβας κενώσας, ὅτου ἔχει ἔξοδον ὑπὸ πλήθεος ἀπελθεῖν, ξυνεστάφη. 5 καὶ τὸ οἴδημα ἀφ' τοῦ ἐγένετο, καὶ μέχρι τότε πυρέσσει, 6 μέχρις ἀποκαθαρθῇ, καθὼς εἴρηται, ἀπὸ τῶν χωρίων, ἢ καθ' αὐτὸ οἴδημα, 7 καὶ, εἴτε ξυὺ χειρουργίῃ, εἴτε καὶ μὴ, δι' οὗ γένηται τῷ αἵματι, ἢ πυωθὲν ὑπὸ χρόνου, ἢ καὶ μή. 8 καὶ ἢ πάλαισμα ἢ τοιοῦτον ἐργάζεται. 9 ὁκόταν γὰρ οἱ ἄνθρωποι πάλαισμα ἐργάζωνται, οἷσιν ἂν μάλιστα τὰ αἵματα πάλαισμα ἢ, κᾶδι συνέρχεται, καὶ θερμαίνεται.

unum quidem jam à me relatum est, qualia & quot efficiat in corpore. (3 demonstravi enim quomodo & cur ægrotet homo, si non purgetur.) 4 Alterum est, si contingat ut ea quæ ex cœlo obveniunt, ' inepta & præter victus rationem sint. 5 Tertium est, si violentum quid accidat. 6 Violentum autem esse dico, & casum, & vulnus, & plagam, & laborem, & si quid aliud est hujusmodi. 7 Horum vero principiorum maximum est violentia, si magna fuerit: si vero parva, non ita maximum. 8 Secundum est, si non purgetur homo. 9 Tertium, si quæ ex cœlo obveniunt, inepta fuerint ad sanitatem. 10 Proinde diligenter ab his se ' custodire oportet. 11 Singula vero talia in corpore faciunt, qualia ego dicturus sum.

XXV. Equidem si vulnus fiat, manifestum est quod caro dissecta est, & ulcus factum est: 2 hoc autem morbum esse dico. 3 Si vero contusio fiat, homine percusso, aut lapso, aut aliud quid tale perpesso, & tumor oboriatur, 4 sanguis statim præ violentia calefactus, & venis hiantibus illapsus, non habens exitum præ copia, ' quo abire possit, conglobatur; 5 & propterea tumor fit, & tamdiu adest, 6 donec depurgatus fuerit, eo modo quo de locis depurgari dictum est, aut etiam per ipsum tumorem, 7 & sive per chirurgiam, sive sine ea, sanguini transitus fiat, aut per tempus suppurato, aut non. 8 Sed & labor tale quid efficit. 9 Quum enim homines laborarint, quibus sane maxime sanguinis afflictio contigerit, illic firmatur ' ac concrescit,

νεῖαι. [10] καὶ πόνῳ ὅκ ἔ πιέτε γίνεται. [11] " ὦ δὲ κρατηθῇ μὴ τέ- 57
των, κάρῃ δὲ πλήθῳ γλύκη πε-
λαπωχείη, καὶ ἡ κοιλίη καὶ ἡ κύστις
μηδαμῶς ' ὀληθήσι δὲ ταχὺ τὸ
πλῆθος, πῦρ ἐπιπέσοι αὖ ὅκ
τέτε. [12] κἠὦ μὴ ἡ αὐτάουτεν
ἰσότης ἰκμαίη, ἐδαμῶς. [13] ἠὦ
δ' ὅ τῇ παλαιπωχείη αὐτέων
πολέεται ὅ τῷ σώματι καταμένῃ,
κρατέει κείνη. [14] ταῦτα δὲ μοι
εἰρήσθω περὶ βίης, ὁκοῖα ὅ τῷ
σώματι κατεργάζεται. [15] καὶ αὖ-
τη μὲ δύο δέχεται ἔδεσιν, ἤτε βίη,
καὶ ἡ πλήθωρη, ἠὦ μὴ ἀποκα-
θαίρωνται οἱ ἄνθρωποι, θερ-
μαίνεται τὸ σώμαθ. [16] ἡ δὲ
ὅκ ἔ ἐρωτὸς ἀνεπιτήδε γλυ-
μένη ὅ τῷ ἀνθρώπῳ, ἐκρήγ-
σέ τι τῶ ὑγρῶ, καὶ θερμαίνε
ὡς ἐς νέσον, καὶ ψύχει θᾶσσον, ἠὦ τύχη γλύμενον. [17] ἐρέω δ'
θᾶσσον πρῶτα ἔ ὡς θερμαίνει. [18]
φημὶ οὖν, ἠὦ ὅ τῷ ἀνθρώπῳ
ἐόν τι νοσηρὸν, ὁκοῖον ὅ τῷ πρώτε-
ρω εἴρηκα, καὶ τὰ ὅκ ἔ ἐρωτὸς ἀνε-
πιτήδεα γλύφει, ὅ θερμαίνεται ὁ
ἄνθρωπ, παρέσεται τὸ ὑγρὸν
πᾶν θερμαινόμενον ὅ τῷ σώματι.
[19] τέτο δ' πιέει βίη. [20] " καὶ, ἠὦ μὲ 58
ἀποκαθαίρηται ὁ ἄνθρωπ, ἔ σὺν
τῷ παρασορμένῳ ἀποκένται, ὁκόσον
ἂν πλέον ἢ ἔ κάμῃ. [21] ἔοικε δ' τέ-
γε, ὥσπερ οἱ Σκύθαι πιέειν ὅκ ἔ
ἱππείε γάλακτος. [22] ἐγχέοντες γὰρ
τὸ γάλα ἐς ξύλα κοῖλα, σείει. [23]
τὸ δ' παρασορόμενον ἀφρῷ ὅ ὑπε-
κένται. [24] καὶ τὸ μὲ πῖον, ὁ βύ-
τυρον καλέει, ἐπιπολῆς δίεται, ἐλαφρὸν ἐόν. [25] τὸ δ' βαρὺ καὶ παχὺ
κάτω ἵσται. [26] ὃ καὶ ἀποκένασθαι
ξηραίνει. [27] ἐπὴν δ' παγῇ ὅ ξη-
ρανθῇ, " ἱππάκην μὲν καλέει. 59
[28] ὃ

lescit, [10] & ex hoc dolor oboritur. [11] Si vero hæc quidem superarit homo, verum multa copia labor accedat, & alvus ac vesica non brevi copiam expulerint, febris sane ex hoc irruerit. [12] Et siquidem prior humor æqualis fuerit, nequaquam. [13] Si vero in labore ipsorum plurimus in corpore permaneat, superat ille. [14] Atq; hæc à me dicta sunt de violentia, qualia in corpore efficit. [15] Et hæc ' quidem duo sunt principia, violentia, & plenitudo: quæ si non purgentur homines, corpora calefaciunt. [16] At vero quod ex cœlo obvenit principium, si ineptum fiat in homine, superat aliquid humoris, & velut ad morbum calefacit, & frigefacit prius, si fieri contingat. [17] Dicam autem prius de eo, quod calefacit. [18] Sic igitur sentio. Si eodem homine fuerit aliquid morbosi, quale in ' priori dixi, & ea quæ ex cœlo obveniunt incommoda fuerint, & calescat homo, turbatur humor omnis in corpore calescens. [19] Hoc autem violentia facit. [20] Et siquidem depurgetur homo, humore illo turbato, secernitur quantum ejus plus quam commodum est redundarit. [21] Et habet hæc res similitudinem ad id quod Scythæ faciunt ex equino lacte. [22] Lac enim in cava vasa lignea infusum concutiunt. [23] ' Illud autem dum turbatur, [24] spumescit ac secernitur: & pingue quidem, quod butyrum vocant, quum leve sit, in superficie consistit: [25] grave vero & crassum, deorsum sidit, [26] quod etiam secretum siccant. [27] Ubi vero concretum ac siccatum fuerit, hippacen ipsum vocant. [28] At

28 ὁ δὲ ὀρὸς καὶ χαλακτῶδες μέσον ἐστίν. 29 ὅτως ὃ καὶ τῷ αὐχμώπω, παρασομένου καὶ ὑγροῦ πᾶν τὸ ἐν τῷ σώματι ἀπὸ τῆς ἀρχῆς, ὧν εἴρηκα, διίσταται. 30 διίσταται δὲ οἱ πάντα. 31 καὶ ἐπιπολῆς μὲν τὸ τῆς χολῆς· κεφάλαιον γάρ ἐστι. 32 δεύτερον δὲ τὸ αἵματος. 33 τρίτον ὃ καὶ φλέγματος. 34 βαρύτατον δὲ ἐστι τῶν ὑγρῶν τούτων ὁ ὕδρωψ. 35 τούτων ὃ ὅλων, ὁ, ἢν ἐν νόσῳ πλεῖστον ᾖ, ἐν ἀρχῇ, κινουμένης τῆς παραχῆς, ἔρχεται ἐς χωρίον, ἵνα ἂν πλεῖστον εἴη. 36 ἐν ᾗ τῇ παραχῇ, εὐρυχωρίης γινομένης, ἐλαύνεται ἀποκεκριμένον, καὶ θερμαίνει τὸ σῶμα, 37 ἢ πλεῖστον ἔχον πη καὶ σώματος ξυὼ τῷ ἄλλῳ ὑγρῷ, τῷ ξυνεφόλκει ἐν τῷ ἄλλῳ χωρίῳ, πόνον καὶ θέρμην παρέχει. 38 τὸ ὃ θερμανόμενον ἀποξυνθερμαίνει τὸ ἄλλο σῶμα. 39 καὶ ἐκ τούτου πυρετὸς γίνεται. 40 καὶ μᾶλλον ἀπὸ τῆς χολῆς, καὶ φλέγματος, ἢ ἀπὸ αἵματος. 41 θερμότατα γὰρ ταῦτά ἐστι. 42 καὶ, ἢν τι τούτων ἀποσηπεῖή πη καὶ σώματος, ἃς ἐπιθαλεῖσιν ὀνόματα κεῖθεν τὸ νόσημα, καὶ ἐπωνυμίην ἔχει. 43 ἀπὸ ὃ τοῦ ὕδρωπος ἐγγίνεται πυρετὸς ἰσχυρὸς κάρτα, ἀδὲ πολυχρόνιος. 44 τῷ γὰρ πυρὶ οὐκ ἀγαθὴ τροφὴ ὁ ὕδρωψ ἐστίν. 45 καὶ ταῦτα μὲν ἐς τοῦτο εἰρήσθω. 46 πρὶν ὃ παραχωρῆσαι, οὐκ ἔχει ἀναχωρέειν τὸ πλεῖον καὶ ὑγρόν, ἀλλ' ἄνω καὶ κάτω εἰλεῖται μεμιγμένον τῷ ἄλλῳ ὑγρῷ· 47 πάντα γὰρ πλήρεα ἐστιν· 48 ἐν ᾗ τῇ παραχῇ κενοῦται. 49 κενοῦται δὲ ἢ ἕτερον ἑτέρου μᾶλλον. 50 καὶ τὸ πλεῖον ἐὸν, χωρίον κατάσχῃ. 51 καὶ τὸ μὲν ἀλλότριον οὐκ ἐπιμίσγεται τῷ ἄλλῳ, ἢν ὑγιὴς ἐξίῃ, πρὶν ἰσωθῆ ἐς δυνα-

28 At serum lactis medium locum tenet. 29 Sic etiam in homine, dum turbatur humor, quicquid ejus est in corpore, a principiis, quæ dixi, disparatur. 31 Et in superficie quidem bilis consistit (levissima enim existit.) 32 secundo loco sanguis: 33 tertio pituita. 34 Gravissimus autem horum humorum est aqua. 35 His vero ita se habentibus, quisquis ex his in morbo plurimus fuerit, in principio contingente turbatione, devenit ad locum, ubi plurimus esse possit. 36 Verum in turbatione, spaciosa capacitate evadente, secretus distrahitur, & calefacit corpus. 37 Aut aliqua corporis parte firmatus, una cum alio humore, cum quo est in alio loco, dolorem ac calorem exhibet. 38 Qui vero calefactus est locus, insuper etiam reliquum corpus concalefacit, 39 & ex hoc febris oboritur. 40 Et oboritur magis à bile, & pituita, & sanguine: 41 calidissimi enim hi humores existunt. 42 Et si quis horum in aliqua corporis parte firmatus fuerit, utplurimum morbus illinc nominatur, & cognomen habet. 43 Cæterum ab aqua non valde fortis febris oboritur, neque diuturna. 44 Nam igni non bonum alimentum aqua præbet. 45 Atque hæc quidem de hoc dicta sunt. 46 At vero ante turbationem non habet multus humor quo procedat, sed sursum ac deorsum volvitur & distrahitur alii humori permixtus (47 omnia enim plena existunt) 48 in turbatione vero evacuantur. 49 Verum aliud alio magis evacuatur. 50 Et multus humor suum locum occupat, 51 & alienus alii non ammiscetur, si firmatus fuerit, priusquam ille viribus adæ-

μιν. 52 Ἐπὶ δὲ μιν ἐσῆλθε καὶ ὁ ἐπ' αὐτῷ ἐπανέλθοι ἐς τὸν νέσον, ἕως ἂν ἀποκαθαρθῇ τὸ χωρίον, ὁποίη ἡ κάθαρσίς ἐστιν. 53 Ἢν δὲ πολλὸν ἐὸν τὸ πυέον, ἐπωρέσιε καὶ ἐξαναλίσιε ἐς τὸν νέσον καὶ τὸ ἄλλο, πρὶν ὑγιηρὸν ἐόν. 54 καὶ θνήσκει ὁ ἄνθρωπος τρόπωι τοιῶδε. 55 προσεπωρέσιε δή, ἢν μηκέτι προφὴν ἀρκέσαν ἔχῃ τὸν νέσημα, ἀλλ' ἐξαναλίσιε μᾶλλον ἢ ὑγρὸν, ἢ ἐν τῷ ἐπιπόνως χωρίῳ ἐόντος. 56 πρῶτον τὸ πλησίον προσλαμβάνει. 57 εἶτα ἐπὶ τῷ ἀπωτέρω νέμεται, μέχρις ἂν ἐξαναλωθῇ, καὶ μηκέτι ἐν τῷ σώματι τροφὴ. 58 τροφὴ δὲ ἐστιν ἀνθρώπῳ τὸ κέφον ὑγρόν. 59 ὥσπερ οὖν χρή, τὸ πρῶτον καὶ μικρὸν σπεδὸν ἐκίνεε, ἢν μάλιστα θερμαίνηται. 60 ἔπειτα, ἐπὴν κεῖνι τῇ σπεδόνι τροφὴ μηκέτι ἀρκέῃ, νέμεται ἀπὸ τοῦ ὑγιέος τὸ πλησίον ἀρξάμενον, ἕως τὸ σῶμα, μέχρις ἂν ὅλον τὸ σαρκῶδες ἀνίψῃ. 61 ἐπεὶ δὲ ὡς ἐπίπαν νέμηται, ἀνάλωται ἡ τροφὴ τῇ σπεδόνι. 62 ἔτω δὴ καὶ [ἐν] τῇ νέσῳ. ἀπὸ [μὲν] τοῦ χωρίου κεῖνι ἐπὴν ἀρξάμενον, ἐπὴν κεῖνι ἡ τροφὴ μηκέτι ἀρκέσῃ ἐν τῇ, νέμεται ἐς τὸ πρόσω ἀπὸ τοῦ πλησίον ἀρξάμενον. 63 ἐπὴν μὲν ἐπίπαν ἕλκοι, ἀνάλωται ἡ τροφὴ τῇ νέσῳ, καὶ ἕτερον ὑγιηρὸν οὐκ ἐπικρατέει. 64 κεῖνο τὸν ῥυῆναι, θνήσκει ὁ ἄνθρωπος. 65 ἔστι δὲ ἐν τῇ ταραχῇ, ἐπὴν τοῦτο πλέον χωρίον λάβῃσιν καὶ μὴ σηκέξῃ, ἀλλὰ ἐπιλείπηται, οὐκέτι τῷ ἄλλῳ μίσγεται, ἀλλ' ἐξαναλίσκεται ἐς τὸν νέσον, ἢν μὴ ἀποκαθαίρηται. 66 εἶτα αἱ φλέβες ὑπερπίμπλανται. 67 πλήθουσι δὲ καὶ ἀγγεῖα, ἃ χαλῶσιν ἐξ αὐτέων

quetur. 52 Poteſt autem ipſi adæquari is qui ab ipſo poſtea ad morbum ſuperacceſſit, donec purgatus fuerit locus qualicunque purgatione. 53 Si vero multus fuerit affligens humor, fruitur: & conſumitur ad morbum etiam alius qui prius ſalubris erat. 54 Et tali modo homo moritur. 55 Fruitur autem, ſi morbus non amplius ſufficiens alimentum habuerit, & conſumitur ab humore qui in loco dolente exiſtit: 56 primum enim propinquum aſſumit, 57 deinde longius depaſcitur, donec conſumptum fuerit, & non amplius ineſt in corpore alimentum. 58 Alimentum autem eſt homini humor levis. 59 Quemamodum igitur ut certum eſt, putrefactio primum paulatim fit, ſi maxime calefiat. 60 Poſtea ubi iſthic alimentum putrefactioni non amplius ſufficit, depaſcitur de ſano, initio ſumpto à proximo ad totum corpus, donec totum quicquid carnoſum eſt putrefecerit: 61 poſtquam vero in totum depaſta eſt, alimentum putredini conſumitur. 62 Sic ſane etiam in morbo. Sumpto enim à loco illo initio, ubi iſthic alimentum ſufficiens non amplius ineſt, depaſcitur ulterius, à proximo initio facto. 63 Poſtquam enim per totum graſſatus fuerit, alimentum morbo conſumitur, & alius ſalubris humor non ſuperat. 64 Et ſi hoc fiat, homo moritur. 65 Quin & in turbatione, ubi hic ſalubris humor ampliorem locum occuparit, & non firmatus fuerit, ſed volvatur ac diſtrahatur, non amplius alii miſcetur, ſed ad morbum conſumitur, ſi non depurgetur. 66 Deinde venæ ſuperimplentur. 67 Val-

αὐτέων, πρὶν ἀδρὴν χωρείη σφέων ἡβῆσαι. 68 ὥσπερ, ἐπεὰν ἡ σὰρξ πλήνῃ κατερεῶσι, ὑπορρέχει ὑπὸ τοῦ πλήνεος αἷμα, ἅτε τῶν φλεβέων κενωθεισέων ὑπὸ τῆς πλήνεος. 69 ἐπὰν δὲ αἱ σάρκες πληθωθῶσιν ὅκως χρὴ κατὰ λόγον, οὐκ ἔτι χαλῶσιν, 70 ἀλλὰ ἔχεσθαι ἐν ἑωυτῆσι, μέχρις ἂν κενωθῇ καὶ τὸ χωρέον ἀπ' αὐτέων. 71 ἀποπλαδαθὲν γὰρ, ἐπὰν ξυλλεχθῇ τὸ αἷμα, τὴν ὁδὸν ὑπὸ πλήθεος. 72 ὥσπερ εἴ τις λήκυθον σκυτίνην ἐνόσαμεν ἐμπλήσας ἀλείφατος, καταστρέψειεν ἐπὶ τὸ στόμα κατ' ἰθὺ, 73 καὶ τοῦτο ποιήσειεν, ἀδυνήσεται ἐξ αὐτῆς χωρέειν τὸ ἔλαιον. 74 ἐπιξεῖ γὰρ τὴν ὁδὸν τὸ ἄλφας, ὥστε πολλὸν καὶ ἄλες ἐπικέμενον. 75 ἢν δὲ ἐπικλίνῃ τις τὴν λήκυθον, κενεὴ ἔσται ἡ ἀπὸ τοῦ στόματος πλείξ, " καὶ ῥεύσεται ἐξ αὐτῆς τὸ ἄλφας. 76 τὸ δ' αὐτὸ ποιήσει καὶ ἐπὶ τραπέζης ὕδωρ. 77 ἔτι δὴ καὶ, ἐπὰν τὸ πλέον ὑγρὸν ἐν τῷ σώματι ὑπὸ τῆς παρεχῆς χωρίου λάβηται καὶ πλήσῃ ἕως φλέβας, 78 οὐκ ἐπιπάσχει ἐξ αὐτέων, πρὶν ἢ ὅκως ἐσὶ τὸ χωρίον κενεὸν, ὑπὸ τροφῆς ἐξαναλισκομένης τῇ νόσῳ. 79 καὶ ταῦτα μὲν εἰρήσεται μοι, ἐπὰν καὶ ἐν τῷ σώματι ᾖ, ἀφ' ὧν αἱ νόσοι γίνονται, πληθόντων καὶ τῶν ἄλλων. 80 καὶ ὅκως ἐργάζονται αἱ ἀρχαὶ τοῦ θερμοῦ καὶ τοῦ παρεχομένου τῷ ὑγρῷ ὑπάγουσαι ἐς νόσον.

Valde autem impletæ, nihil ex seipsis remittunt, priusquam spaciosa capacitas ipsis contingat. 68 Quemadmodum ubi quis vehementer percussus est, sanguis sub plagam subtercurrit, nimirum venis à plaga evacuatis. 69 Postquam autem carnes veluti spongia fuerint repletæ, non amplius remittunt, 70 sed continent in seipsis, donec in loco aliquid ab ipsis evacuatum fuerit. 71 Quum enim collectus fuerit sanguis, præ copia viam intercipit. 72 Quemadmodum si quis vas olearium coriaceum angusti oris oleo impletum, in osculum vertat è directo. 73 & si hoc fecerit, oleum ex ipso prodire non poterit: 74 viam enim ipsum oleū intercipit, utpote multum & acervatim incumbens. 75 Si vero quis ipsum vas inclinet, libera erit via osculi intercepta, qua effluet oleum ex ipso. 76 Idem fecerit etiam aqua in mensa. 77 Ita sane etiam ubi multus humor in corpore, præ turbatione locum occuparit, & venas impleverit, 78 non amplius ab ipsis discedit, priusquam ubi locus vacuus est, alimento à morbo consumpto. 79 Atque hæc à me dicta sunt de hoc, si in corpore quid fuerit unde morbi gignantur, redundantibus etiam aliis: 80 & quomodo principia efficiant calorem & turbationem humorum deducentia ad morbum.

XXVI. Νῦν δὲ ἐρέω, 2 τὰ δὲ τὰ ἔξωθεν, ἢν ἐπιτηδεα ἡβήσαντα φωτὶ ἐν τῷ σώματι, τίνα ἐργάζεται, 3 καὶ ὁκόταν κρατήσῃ ἐν τῷ σώματι τὰ ὑγρὰ. 4 φημὶ δὲ, τὸ μὲν ἢν ξυμφέρεσθαι καὶ παχύνεσθαι τῆς ἐν τῷ ἀνθρώπῳ ἰκμάδος,

XXVI. Nunc vero dicam quæ efficiant ea quæ ex cœlo nobis obveniunt, si ad ea quæ in corpore generata sunt inepta fiant, & quum humorem in corpore superarint. 4 Assero autem partem humoris in homine, ubi liquatus fuerit, conglo-

δ@, ἐπὶὼ τηχθῆ ἕως νᾶσον ἀπο-
πέκῃ. [5] τὸ οἷε διυρωέαχ κ᾽ ἀλγη-
[271] κρίνεαχ. [6] ''ἔοικε[ῖ] καὶ τᾶτο τὸ
πάθ@ χαλακᾶι. [7] ''ἐπὶὼ ἧς ὁπὸν 63
ἐμβάλῃ ἐς τὸ χάλα, [8] ψύξις, χλυ-
μῶὴ ἐπ᾽ αὐτῷ τῷ χαλακᾶι, ξυνε-
πάχωσε τὸ χάλα καὶ ὁμοῦ ἐποίησε,
[9] ὅπερ οἷε τὸ πυχωθὲν ὁ ὀρρός ἐσιν.
[10] ᾧ᾽τω δὴ καὶ ἐπὶ τῷ ἀνθρώπω τὸ
ὑγρὸν, ᾧ ἐπὶ νόσε ψύξι@ χλυ-
μῶὴς, ξυνεχράφη κ᾽ ξυνεπαχώ-
θη. [11] ''ἅμα οἷε αὐτὸν τ᾽ ὕδρωπά 64
ἐσι καὶ τὸ ἄλλο ὑγρὸν, ὁκόσω αὖ
πλέϊον ἔῃ, ἐν τῷ ' ἄλλω σώμαθι
ξυμμέμικ᾽). [12] ἀλλ᾽, ἢν μὴ ἐς ᾗ
κοιλίλν ἕλθῃ, διεπέφθε τὸν κό-
ρακα, [13] καὶ τρόφον ἐν τῇ κοιλίῃ
ἐποίησε, [14] καὶ διεξῆλθεν ἔξω, ἀδὲν
μέγα σίν@ ἀβλαχών. [15] ἢν ᾗ μὴ
ἐς τὸν κοιλίλν ἕλθῃ, σηκάζε ᾗ σώ-
μαθος πῃ, ἵνα οἱ δύρυχωρίη πλέϊ-
ςη. [16] ἑιλέε ᾗ) ἢν ἐξευρὸν ἑαυτῷ δύ-
ρυχωρίλν. [17] καὶ ᾗ μὴ ὕδρωπ@
τὸ ἀπόκριθεν ἀπὸ τ᾽ ξυτροφῆς ἔρχε-
ται, ἅτε ψυχρότατον κ᾽ βαρύτατον
ἐὸν ἐν τῷ σώμαθι, ἐς τὸ κάτω, [18] κ᾽
ᾗδὲ τὰ ὀσέα κ᾽ ᾗδὲ τὰ νεῦρα ''ἐι- 65
λέμθον, ἔπ᾽ μᾶλλον τὸ σῶμα ἐς
φλεγμονὴν ἄγῃ. [19] ''καὶ δῆλον, ὅπ 66
ᾗδὲ τὰ νεῦρα, καὶ μάλισα ᾗδὲ τὰ
ὀσέα ὁ ὕδρωψ, ὁ τ᾽ φλογμὸν ποιέων,
ἐσί. [20] τὰ γὰ ὀσέα ἐν σώμαθι@
μάλισα ῥιζᾶ ὁ ἄνθρωπ@. [21] καὶ
εἰ τελχες ὀρθὰ ἵσαν), ξυσραφέν-
τος τῆς ἐπιδερμίδ@, καὶ ξηροτέ-
ρης γιγνομθύης, ἢ ἐν τῷ πρὶν χρόνῳ,
[22] ὅτε ᾗ ὕδρωπ@ ἐκλείποντ@
ἀνέθεν, καὶ ᾗδὲ τὰ ὀσέα ἐλαθέν-
θος. [23] ἐνπεῦθεν δὴ μᾶλλον τὸ χωρέον,
ὅκᾳ ἔσι τ᾽ πρῶτον χρόνου, ἐ δύνα-
ται φλογμὸν ποιέειν, ὅθεν καὶ τὸ
ῥίγ@ γίνεται. [24] ' τὸ οἷε ἄλλο
ὑγρὸν ᾗ τὸ ἐσέτι@ πυχωθὲν, τὸ

[μὲν]

bari ac ſpiſſari, donec morbum
pepererit: [5] partem vero dilata-
ri, ac ſecerni. [6] Habet autem &
hæc affectio ſimilitudinem ad
lac. [7] Si quis enim ſuccum in
lac immittat, [8] frigiditas in ipſo
oborta, ' lac inſpiſſat ac conglo- 125
bat. [9] At circum inſpiſſatum,
ſerum eſt. [10] Sic etiam in ho-
minehumor, frigiditate in mor-
bo oborta, conglobatur & inſpiſ-
ſatur. [11] Circum ipſum vero
aquoſum humorem, adhuc
etiam alius humor, quanto co-
pioſior fuerit in alio corpore,
ammixtus eſt. [12] At ſiquidem
ad alvum devenerit, ſtercus
conturbat, [13] & tormen in alvo
inducit, [14] & foras pertranſit,
nullo magno damno illato. [15] Si
' vero non ad alvum devenerit, 130
firmabit ſe aliqua corporis par-
te, ubi ipſi plurima capacitas
erit. [16] Volutatur itaque exqui-
rens ſibiipſi loci capacitatem. [17]
Et quod quidem aquoſi humo-
ris de conglobatione ſecretum
eſt, utpote frigidiſſimum ac gra-
viſſimum in corpore exiſtens, ad
infernas partes deſcendit, [18] &
circum oſſa ac nervos volutatum, adhuc magis corpus ad inflammationem perducit, [19] & clarum eſt ' quod circa nervos, 135
& præſertim circa oſſa, aquoſus
humor qui humorem facit, exiſtit. [20] Circa oſſeas enim corporis partes, homo maxime riget, [21] & capilli erecti ſtant, contorta cuticula, ac ficciore evadente quam priori tempore: [22] nimirum aquoſo humore iſthic deficiente, & circa oſſa obvoluto. [23] Atque hinc ſane ſolus ille locus, ubi primo tempore erat, humorem facere non poteſt, unde etiam rigor ' oboritur. [24] At 140
vero reliquus humor, qui æqua-

liſſime

[μὴ] ἐν τῷ σώματι παντὶ ἐστι, τὸ δὲ ὅσον πολέον, " ὧν μὴ μὴ τύχη ἡ κοιλίη πολέη ἐοῦσα, καὶ ὀλίγον ἢ τὸ λυπέον. 26 ἔστι ὅτε ἐς τὴν κοιλίην ἔρχεται, καὶ σῖτον ἐδὲν μέγα ἐποίησε. 27 καὶ ποτὲ μὴν πῦρ οὐκ ἐπήγαγε, ποτὲ δὲ βληχρὸν ἐὸν ἐπήγαγε. 28 καὶ ἐξῆλθε τὸ πονέον ξὺν τῇ κόπρῳ. 29 ὧν δὲ ἡ κοιλίη πλήρης ἐοῦσα πολλὸν ἔχη τὸ λυπέον, κίνδυνός ἐστιν ἐξ αὐτέου νοῦσον τινὰ ἡμυέσθαι, 30 ὧν μὴ τι σηπίζῃ τὸ συνεόμενον, ἢ κόπος πλούσιος, ἢ κόπος ἀπαλάχνιος, ἢ τι ἄλλη ξυνθερμαίνῃ, ἵνα ξυνθερμάσῃ κόπρον σηπεδόνα. 31 " ὁκόσοι δὲ ἤδη κάρτα κόπος τῆς θερμῆς ὑπὸ τοῦ ὕδατος νενικημένοι, ἅτε δὴ τοῖσιν ὀστέοισιν ἐόντος, καὶ πλησίον τοῦ μυελοῦ, χρόνῳ δὴ μᾶλλον πονέεται. 32 ἢν κόπον μὲν αὐτὸ τὸ χωρίον, ἔπηται [δὲ] τὸ πλησίον αὐτοῦ. 33 καὶ δὴ νέμεται ἐς τὸ κόπον τοῦτο, καὶ ἡ κοιλίη οἱ κόπος ἁλαμπάδι θερμὴ ἐοῦσα. 34 ἔπειτα ἐπὶ μᾶλλον θερμαίνει ἤ, τε κοιλίη καὶ τὸ συνεόμενον. 35 τὸ δὲ ὑγρὸν παχὺ θερμαινόμενον διαχέεται κόπον, τὸ δὲ πλησίον τοῦ πονέοντος ἐόν. 36 διαχεόμενον δὲ, μίσγεται τῷ πονέοντι ὕδατι 37 εἶτα κενεώτερον ἐγχύσεος τοῦ σώματος ὂν τῇ ξυντροφῇ. 38 καὶ μίσγει τότε ῥίγος ἔχει, μίσγεις δ' ὁ ὕδατος τῷ ἄνω ὑγρῷ. 39 καὶ τὸ πῦρ ὧδε γίνεται γένεσις. τὸ γὰρ πονέον τοῦ κόπου τὸ χωρίον σηπίζουσι, θερμαινόμενον τὸ σῶμα αὐαίνεσθαι ἐς ἑωυτὸ πῦρ γίνεται. 40 ὑπὸ δὲ συνεομένου καὶ ὑπὸ τῆς κοιλίης θερμαινόμενον, ἐπικρατέει δὲ ἄλλο ὕδατος τοῦ κρυμῶδες, ἢν σηπεδόνα τὸ μὲν πῦρ μεῖζον ἢ τὸ κρυμῶδες, σηπεδόνα

liſſime craſſus eſt, partim quidem in toto corpore eſt, partim vero quantum abundaverit, ſiquidem alvus plena non fuerit, & quod affligit modicum ſit : 26 quandoque ad alvum devenit, & nullum magnum damnum inducit : 27 & aliquando quidem febrem non inducit, aliquando vero debilem & innoxiam : 28 & quod affligit, una cum ſtercore exit. 29 Si vero alvus ple- 145
na multum, quod affligit, habeat, periculum eſt ex ipſo morbum aliquem fieri, 30 ſi alicubi ſe firmet id quod affligit, aut ad latus, aut ad viſcus, aut alicubi aliam partem concalefaciat, ut primum illum humorem ſimul turbet. 31 Qui vero non valde ex calore ab aquoſo humore victi ſunt, utpote qui circa oſſa, & prope medullam conſiſtit : hos progreſſu temporis magis lædet, 32 primum qui- 150
dem in illum ipſum locum, deinde ipſi propinquum : 33 & ſemper ulterius depaſcitur, & alvus ipſum aſſumit, ut quæ calida ſit : 34 & poſtea tum alvus, tum lædens humor, adhuc magis calefacit. 35 At humor craſſus calefcens primum diffunditur, is qui propinquus affligenti exiſtit : 36 diffuſus autem aquoſo humori affligenti miſcetur, 37 deinde in concuſſione corporis inanior redditur : 38 & tam diu rigor tenet, quamdiu aquoſus 155
humor alii humori ammixtus eſt. 39 Quin & febris hoc modo generata oboritur. Affligentia ad locum firmata, calefcens corpus febrem in ſe ſuſcipere cogunt : 40 & ab affligente, & ab alvo calefactum, reliquum aquoſum humorem ſuperat. 41 Atque ſic febris fit poſt frigus, ſi

ξη τὸ ὑγρὸν, τὸ πλέον· 42 ὧν δὲ ἐιλέηται, τρόπω τοιῶδε γίνεται. 43 μᾶλ᾽ τὸ κρυμὸν τὸ πῦρ ἐιλέεται, μάλιστα πονεόμενον ὥσπερ τὼι κοιλίηι, καὶ τὼι ἄνω, καὶ τὼι κάτω. 44 ἔνθεν γὰρ ἡ πολυχωρίη πλείστη ἐστί. 45 ἐιλεομένου δ᾽ αὐτοῦ, πρῶτον μὲν τὸ πλησίον θερμαίνεται, τά τε σπλάγχνα, καὶ τὸ ἐν τῇ κοιλίῃ ἐς τὼι θερμῶι. 46 ἔπειθ᾽ ἑπόμενον ἐκίνησε καὶ τῆς θερμης, καὶ τὸ ἄλλο ὑγρὸν ἀραιούμενον μίσγεται τῷ ὕδρωπι. 47 καὶ τὸ πῦρ κῦ τὸ ῥίγος· ἐνθαῦτα δὲ γίνεται, ἢν ἐπὼι μὴ ἐιλέηται τὸ πόνεον, ἀλλὰ σηείξη πρὸς ἔσω κατὸς πη. 48 τοῦτο δέ μοι εἰρήσθω, ὅκως τε [καὶ ὁκόθεν] τὸ ῥίγος γίνεται τὸ νοσῶδες· 49 καὶ ὁκόθεν, καὶ ὅκως, καὶ ὁκοίης ἐξ ἀνάγκης ὁ πυρετὸς μεθ᾽ ὅτου ἐπιστήσῃ· 50 καὶ αἵ τινες αἱ ἀρχαὶ τῶν νόσων εἰσί· 51 καὶ ὁκοίλων ἐνίοτε αἱ τέων νοῦσον ἐν τῷ σώματι ἐπάγει· 52 καὶ ὅκως τε καὶ δι᾽, ἃ ἐν τῇσι πρεσσοῦσιν ἡμέρῃσιν αἱ νοῦσοι κρίνονται· 53 καὶ ὅσα τοῦ ὑγιαίνειν οἱ ἄνθρωποι, 54 καὶ ὑπὸ τοῦ νοσέειν· 55 καὶ ᾗ, τε χολὴ 56 καὶ τὸ φλέγμα πλέον καὶ ἔλαττον γίνεται, 57 καὶ τ᾽ ἄλλα ἐν αὐτῇ φύσει ἐόντα τῇ ἀνθρωπίνῃ, ἀπέδεξα πολλὰ, ὁκόσα καὶ ἀπεδέξαθ᾽ ἕκαστος ὁ λόγος. 58 καὶ τοῦτο μὲν ἐρρήθω ἅπασι τέλος ἔχει.

XXVII. Νῦν δὲ ἐρέω περὶ ἐλμίνθων τῶν πλατέων. 2 γίνεσθαι γάρ φημι ἐν τῷ παιδίῳ, ἐν τῇσι μήτρῃσιν ἐόντι. 3 ὅ γάρ ἐστιν, ἐπὼι ἅπαξ ἐν τῶν μητρέων ἐξέλθῃ, χρόνος τῇ κάθαρσιν ἐν τῇ κοιλίῃ τοσοῦτος, 4 ὥστε, σαπείσης καὶ χρονισάσης, ζῶον παγῦνον ἐν αὐτῇ, ὅ, τι ποσοῦτον μεγέθος γίνεται. 5 ἀποπατεῖ γὰρ αἰεὶ τὼι ἕωλον κάθαρσιν αὐτὸς

qua corporis parte copiosior humor formatus fuerit. 42 Si vero volvatur ac distrahatur, tali modo febris oboritur. 43 Post frigus febris volutatur, maxime affligens circa alvum & supernam, & infernam. 44 Isthic enim plurima loci capacitas existit. 45 Dum autem voluratur, primum propinqua calescunt, & viscera, & quæ in alvo sunt. 46 Postea etiam alius humor diffusus calore fruitur, & aquoso humori miscetur. 47 Atque febris post rigorem hinc fit, ubi affligens volutatur, immo etiam ubi firmatum fuerit reliqua corporis parte. 48 Et hæc à me dicta sunt, quomodo, & quando rigor morbosus fiat, 49 & quomodo, & ex quali necessitate febris post ipsum irruit. 50 Et quæ sint principia morborum, 51 & qualem unumquodque ipsorum morbum in corpore inducat: 52 & quomodo & cur in diebus imparibus morbi judicantur. 53 Et unde homines sani sint, 54 & unde ægrotent: 55 & quomodo bilis, 56 & pituita, copiosior & paucior fiat. 57 Itemque alia multa quæ in ipsa natura humana sunt demonstravi, quæ sane hic sermo exigebat. 58 Atque hæc ita relata finem habent.

XXVII. Nunc autem de lumbricis latis dicam. 2 Affero enim ipsos in puero dum adhuc in utero est nasci. 3 Postquam enim semel ex utero egressus est, non tanto tempore stercus in alvo manet, 4 ut ex ejus diuturnitate ac putrefactione, tantæ magnitudinis animal generari possit. 5 Excernit enim semper hesternum stercus per omnes dies, si sanus homo esse debet.

ἀπὸ πάσης ἡμέρας, ' ἕως μέλλη ὑγιαίνειν ὁ ἄνθρωπος. 6 γίνοιτο δ' ἂν τοιῇδε τοῦ ζῶον ὀδὸν, ἕως πολλῶν ἡμερέων " μὴ ἀποπατήσῃ ἄνθρωπος. 7 πολλὰ γὰρ γίνεται ἐν τῇσι μήτρῃσιν ἐόντα τῷ παιδίῳ, τρόπῳ τοιῷδε. 8 ἐπὴν ἡγρῃται πύον καυσούμενα ἀπὸ βλαλκοῦ καὶ βδελεονάζοντος, ἅτε γλυκέος ἐόντος, ζῶον ἀποβυνᾶται αὐτόθι. 9 γίνονται δὲ καὶ στρογγύλαι ἕλμινθες αὐτῇ, τρόπῳ τοιῷδε. 10 σημεῖον δέ, ὅτι τῶν ἄκρων ἔχει. 11 ἐπὴν τὰ παιδία ἡβήσῃ, ' ψωμίζεσθαι αὐτὰ γυναῖκες τὰ αὐτὰ φάρμακα, 12 ὥστε αὐτὸ κάθαρσιν ἐξέλθῃ ἐκ βυτέρου, καὶ μὴ ξυγκαυθῇ, καὶ ἅμα τὸ ἔντερον διαρωθῇ. 13 ἐπὴν ψωμίσωσι πολλὰ δὴ τῶν παιδίων, καὶ στρογγύλας καὶ πλατείας ἕλμινθας ἀποπεπτήσαν ἅμα τῇ κάθαρσι τῇ αὐτοῦ. 14 ἕως δὲ μὴ ἀποπατήσῃ, γίνονται καὶ ἐν τῇσι μητρῇσι. 15 καὶ αἱ μὲν στρογγύλαι τίκτειν. 16 αἱ δὲ πλατεῖαι, οὐδὲ ἐπὶ πολὺ φασὶ τίκτειν αὐτό. 17 ἀποπατέει γὰρ ὁ ἄνθρωπος ἔχων τὴν ἕλμινθα τὴν πλατεῖαν, οἷον σικύου σπέρμα, ἄλλοτε καὶ ἄλλοτε ξὺν τῇ κάθαρσι. 18 καὶ τοῦτον εἶναι οἱ φήσαντες τῶν ἀνθρώπων τὸν ἕλμινθα τέκνα εἶναι. 19 ἐμοὶ δὲ δοκέουσι λέγειν οὐκ ὀρθῶς, οἳ τὰ τοιαῦτα λέγοντες. 20 οὔτε γὰρ ἀφ' ἑνὸς ζώου γίνοιτ' ἂν τοσαῦτα γένεα, 21 οὔτ' εὐρυχωρίη ἐστὶν ἐν τῷ ἐντέρῳ, ὡς διατρέφειν τέκνα. 22 " τοῦ δὲ παιδίου αὐξανομένου ξυναύξεται ἐν τῷ ἐντέρῳ καὶ ἡ ἕλμινς, ἀπὸ τῶν ἐς τὸν κοιλίλον ἐσιόντων. 23 καὶ γίνεται ἴσα τῷ ἐντέρῳ· τοῖσι μὲν ἅμα τῇ ἥβῃ· τοῖσι δὲ ὕστερον· τοῖσι δὲ πρόσθεν ὀλίγα. 24 καὶ, ἐπὴν ἰσωθῇ τῷ ἐντέρῳ, ὁμοίως ἐπαύ-

bet. 6 Tale vero animal nasci non possit, etiamsi multis diebus homo stercus non egereret. 7 Multa enim nascuntur dum puer in utero est hoc modo. 8 Ubi ex lacte & sanguine computrescente ac redundante, utpote quod dulce est, pus factum fuerit fervidum, animal isthic generatur, 9 Nascuntur autem & rotundi 'lumbrici isthic eodem 180
modo. 10 Signum vero, quod hæc res ita se habet, hoc est. 11 Postquam in lucem editi sunt pueri, mulieres ipsis in cibo offerunt medicamenta, 12 quo stercus ex intestino exeat, & non comburatur, & simul ut intestinum dilatetur. 13 Ubi vero cibum obtulerunt, multi sane pueri & rotundos & latos lumbricos una cum primo stercore excernunt. 14 Si vero non excreverint, fiunt etiam 'insuper- 183
que nascuntur in ventribus. 15 Et rotundi quidem pariunt, 16 lati vero non amplius, etiamsi quidam ipsos parere dicant. 17 Nam homo, qui latum lumbricum habet, velut cucumeris semen excernit alias atque alias, una cum stercore ipso, 18 & sunt homines qui hoc lumbrici partus esse dicunt. 19 Mihi vero non recte dicere videntur qui talia dicunt. 20 Neque enim ab uno animali tot pulli generari possunt : 21 neque' ea est lo- 190
ci in intestino capacitas, ut partus educare queant. 22 Augescente autem puero, augescit etiam lumbricus in intestino, ab his quæ in ventriculum ingesta sunt, 23 & æqualis fit in intestino, quibusdam in pubertate, quibusdam posterius, quibusdam paulo prius. 24 Et postquam intestino adæquatus est,

ἐπαυξήσῃ. [25] καὶ ὅκῳσι αὖ μείζω γένηται, ἀποκρίνεται ἀπὸ τῆς ἔγχυδος ξυὶ τῷ ἀποπάτῳ. [26] καὶ ἐκπίπτει οἷον σικύου σπέρμα· πολλάκις δὲ καὶ μείζω. [27] ἔστι δὲ οἷσιν ὀδυνηρὰ ἐγίνετο ἢ ταλαιπωρήσασι, καὶ τῆς κοιλίης διεφορήσης, ἔρχεται ἐς τὸ κάτω, καὶ ἐξέρχεται ἐκ τῆς ἔγχυος αὐτοῖσι· τὸ πέφυκε. [28] τότε δὲ ἐποιδέει, καὶ ἀποκρίνεται ἀπὸ τῆς ἔγχυος. ἢν [μὴ,] ὀπίσω ἔρχεται. [29] σημήια δέ ἐστιν, ὅτι οὐ τίθεται, ἀλλ' ὅπως ἔχει ὡς ἐγὼ λέγω. [30] ἐπὴν τις ἰῆται τὸν αὐθρωπον τὴν ἕλμινθα ἔχοντα, καὶ φάρμακον δίδοῖ ἢ ποτὸν, [31] ἢν μὲν τύχῃ ὁ αὐθρωπος καλῶς παρεσκευασμένος, [32] ἐξέρχεται ὅλη, στρογγύλη γενομένη ὥσπερ σφαῖρα, καὶ ὑγιὴς γίνεται ὁ αὐθρωπος. [33] ἢν δὲ ἐς τὴν φαρμακείην ἔρχηται καὶ διαθέσιον ἀπορρήγνυται ἀπὸ τοῦ ἕλμινθος ὀκοσον δύο ἢ τρεῖς πήχεας, ἢ καὶ πολλῷ πλέον. [34] καὶ ἐπὴν ἀποῤῥαγῇ, χρόνῳ πολλῷ δὲ γίνεται ξυὶ τῷ ἀποπάτῳ τὰ σημήια. [35] ὕστερον δὲ αὔξεται. [36] τοῦτο δὲ ἰσόμοιόν ἐστιν, ὅπερ ἡ τοῦ ἕλμινθος, ἀλλὰ σαπρότερον γίνεται. [37] ἔστι δὲ τὸ εἶδος αὐτῆς, ὁκοῖόν περ οὐτάρεος ξύσμα λόβου. [38] σημήια δὲ τάδε· [39] ἀποπατέει τε καὶ ἄλλοτε καὶ ἄλλοτε, οἷον σικύου σπέρμα. [40] καὶ, ἐπὴν νῆστις ὁ αὐθρωπος ᾖ, αἰσθάνεται περὶ τὸ ἧπαρ ἄλλοτε καὶ ἄλλοτε, καὶ πόνον παρέχει. [41] καὶ ἔστιν ὅτε πλοῦλα ἐπιῤῥεῖ τῇ ἤμαλῃ, ἐπὴν αὖξῃ περὶ τὸ ἧπαρ· ἔστι δὲ, ὅχι. [42] ἔστι δὲ οἷσιν αὐτομάτως ἐμεῖται, ἐπὴν ἰσχυρῶς περὶ πέσῃ περὶ τὸ ἧπαρ. [43] καὶ πλοῦλα πολλὰ τὰ πολλὰ ἐκ τῆς ἤμαλῆς κάρζει. [44] ὀλίγῳ δὲ ὕστερον αὐίσσεται. [45] ἡ δὲ πρόφασις ἐγκίνεται πολλὸς ἐν τῇ κοιλίῃ, ἄλλοτε καὶ ἄλλοτε. [46] ἔστι δὲ ὅτε καὶ τὸ μεσόφρενον ὀδυνᾶται ἐπιπλέον.

similiter augescit, [25] & quanto major factus fuerit, una cum stercore excernitur de intestino recto, [26] & excidit velut cucumeris semen, sæpe vero etiam major. [27] Quibusdam vero iter facientibus, aut laborantibus, & ventriculo calescente, deorsum descendit, ipsisque prominet ex podice inflatus, [28] hocque facit, & de podice resecatur, aut retrocedit. [29] Signa vero quod non pariat, sed ita habeat velut ego dico, hæc sunt. [30] Si quis curet hominem latum lumbricum habentem, & medicamentum dederit aut potionem, [31] siquidem fuerit homo bene præparatus, [32] totus rotundus factus ad pilæ figuram exit, & homo sanus evadit. [33] Si vero ad medicinam hæreat, recta pars de lumbrico abrumpitur, longitudine duorum aut trium cubitorum, aut etiam longe amplior: [34] & ubi abruptus fuerit, per multum tempus signa cum stercore non prodeunt. [35] Postea vero augescunt. [36] Atque hæc argumenta sunt, quod lumbricus latus non parit, sed abrumpitur. [37] Est autem species ipsius, qualis alba intestini rasura. [38] Signa habet hæc. [39] Cacat alias atque alias cucumeris semen: [40] & ubi jejunus est homo, exilit ad hepar alias atque alias, & dolorem inducit: [41] & quandoque sputa ori influunt ubi ad hepar affilit, quandoque non. [42] Quibusdam etiam vocem intercipit, si fortiter ad hepar irruat, [43] & valde multa sputa ex ore fluunt, [44] paulo autem post sedantur, [45] & tormen multum in ventriculo alias atque alias oboritur. [46] Quandoque etiam ad dorsum dolor incidit. Nam & hic aliquando

πίπλη· σημάζει γὰρ καὶ σὺν τάδε. 47 ἔστι δ' ὅτε τοῦτο σημεῖόν ἐστιν ἕλμινθος πλατείης. 48 γίνεται δὲ καὶ τόδε. 49 ὃς ἔχει τοῦτο τὸ ζῷον," οὐ μὰ τὸν 79
ξύμπαντα χρόνον ὀδυνᾶται κάρτα σὺν αὐτῷ ἠρρώστησε· 50 ἐπιδεὴς δὲ ἀσθενήσει, μᾶλλον αὐαφερής. 51 καὶ γὰρ ἡ ἕλμινς μετέχει τῶν μᾶλλον τῶν ἐσιόντων ἐς
30 τὴν κοιλίην. 52 "ἢν μὲν οὖν μεμαλθακὴ τρόπον, ὑγιαίνει. 53 ἢν δὲ μὴ μεμαλθακὼς τύχῃ σὺν ἐξέρχεται. 54 γίνεται μέντοι σὺν ἐπάλξει, ἀλλὰ ξυγκαταγηράσκει. 55 τοῦτο δὲ μοι εἴρηται περὶ ἕλμινθος πλατείης, ὅθεν γίνεται, καὶ τὰ σημεῖα ἃ [ἐξ] αὐτῆς νοσεύμενα.

XXIIX. Περὶ δὲ λιθιδος. 2 ἀρχὴ μὲν ἐγγίνεται ἀπὸ γάλακτος τῆς νέου. ἐπὴν τὸ παχύτερον γάλακτος μὴ κάθαρον. 3 "τὸ δὲ γάλακτος γίνεται σὺν τῇ 81
τροφῇ ἢν κάθαρον, ἐπὴν φλεγματώδεσι τροφῦσι καὶ σιτίοισι, καὶ ποτοῖσι χρῆται μὴ καθαροῖσιν ἡ τροφός. 4 ξυμβάλλεται γὰρ πάντα [τὰ]" ἐς τὴν κοιλίην πίπτοντα ἐπ' αὐτῷ ἐς τὸ γάλα. 5 ἔχει δὲ τόδε ὅπως. 6 ἢν ἡ τροφὸς μὴ ὑγιὴς ἔῃ, ἀλλὰ χολώδης, ἢ ὑδρωποειδής, ἢ αἱματώδης, ἢ φλεγματώδης, καὶ γάλα γίνεται πονηρὸν τῷ παιδίῳ. 7 ξυμβάλλεται γὰρ τὸ σῶμα καὶ ἡ κοιλίη. 8 "πλεῖστον δὲ ἄρχει 83
αὐτῷ ἐς τὸ γάλα, ὅ, τι ἂν αὐτὸ πλεῖστον ἔχῃ ἐν ἑωυτῷ. 9 καὶ τὸ παιδίον, ἢν θηλάζῃ ἀπὸ τῆς τροφοῦ γάλα μὲν καθαρὸν, ἀλλὰ χολώδες, ὡς ἐλέχθη, ἐπίνοσον γίνεται καὶ ἀσθενές· 10 καὶ τὸ παιδίον μάλιστα λυπεῖ, μέχρις ἂν θηλάζῃ γάλα πονηρὸν καὶ ἐπίνοσον. 11 καὶ, ἐπὴν θηλάζῃ γάλα μὴ καθαρὸν, ἀλλὰ χωδες καὶ φλεγματώδες, 12 καὶ ἔχῃ τὸ παιδίον φλέβας, ἀπὸ τῆς κοιλίης ἐς τὴν κύστιν τεινούσας, σύρειας καὶ ὀλκάς. 13 χωρέσαν

quando firmatus innitur. 47 Hæc lumbrici lati signa sunt. 48 Contingit & hoc. 49 Qui hoc animalculum habet, in toto quidem tempore valde debilis fieri non poterit. 50 Ubi vero debilis factus fuerit, vix revalescit. 51 Latus enim lumbricus partis alicujus particeps fit, ex his 215
quæ in ventriculum ingesta sunt. 52 Siquidem igitur curatus fuerit justo modo, sanus fieri poterit. 53 Si vero non curetur, sua sponte non exit. 54 Mortem tamen non inducit, sed consenescit. 55 Atque hæc à me dicta sunt de lumbrico lato, unde nascitur, & quæ morbi ipsius signa sunt.

XXIIX. Cæterum calculi morbo 2 principium oboritur à lacte, ubi puer lac impurum sugit. 3 Lac autem in nutrice impurum fit, si pituitosis cibis ac potibus, & alimentis impuris nutrix utatur. 4 Conferunt enim omnia in ventriculum illabentia in ipsa ad lac. 5 Habet autem & hæc res se hoc modo. 6 Si nutrix non sana fuerit, sed biliosa, aut aquosa, aut sanguinea, aut pituitosa: lac etiam malum puero generatur. 7 Consentiunt enim corpus & ventriculus. 8 Plurimum vero ipsi ad lac cedit, de eo quod ipsa plu- 225
rimum in seipsa habuerit. 9 Et puer si de nutrice lac non purum suxerit, sed biliosum velut dixi, morbosus fit ac debilis: 10 & in præsens maxime affligitur, quandiu lac pravum ac morbosum suxerit. 11 At ubi suxerit lac non purum, sed terreum & pituitosum, 12 & habuerit puer venas de ventriculo ad vesicam tendentes amplas ac attrahentes: 13 procedit au-

ρέεσθαι· ἢ δὲ τὸ ποτὸν καὶ τὸ γάλα ὑπὸ τοῦ τρόφου ἐς τὴν κοιλίην καὶ παιδίον, 14 "ὅκοιόν ἐστι καὶ τὸ ἐκ τῆς κοιλίης ἀπὸ τοῦ 84 γάλακτος, τοῦτο παῦρον ὁμοίως, ὅ, τι κε αὖ αἱ φλέβες διαθέωσι διὰ τῆς κοιλίης· 15 καὶ, ἢν ἐπὶ τοῦ γάλακτος μὴ καθαρὸν ᾖ, τὸ ἐπαφρίσκόμενον ἐν τῇ κύστι γίνεται λίθος, τρόπῳ τοιῷδε. 16 ὥσπερ ἐφ' ὕδατι μὴ καθαρῷ πυρὰ χυθέντα ἐν κύλικι, ἢ ἐν χαλκῷ, καὶ κινεόμενα ἀπιστάμενα ἄλις γίνεται ἐν τοῦ μέσου· 17 "ὅτως δὲ ἐν τῇ κύστι 85 ἀπὸ τοῦ ὕδατος μὴ καθαροῦ ἐόντος. 18 καὶ οὐκ ἐξουρέεται, ἅτε ἐν τῷ κοίλῳ ἕδρει, καὶ μάλιστα ἄλις γινομένη ὑπὸ ὀδυνίης ἀπιέναι· ἀφ' ἧς ἀρήκτου, 19 κίνησιν τε ὑπὸ τοῦ φλέγ- 177 ματος καὶ ἀμαὶ ἐόντος. 20 κοῖλα γὰρ γίνεται τῇ ὑποστάθμῃ τὰ φλέγματα μεμιγμένα. 21 ἐν τῷ πρώτῳ μικρὴ ἀρχὴ ἐπιγίνεται. 22 ἔπειτα τὸ ἐπὶ τὸν ψαμμώδες προσγίνεται, κοίλης γινομένης καὶ φλέγματος καὶ ἐν τῇ κύστι ἐνεόντος ἀπὸ τοῦ γάλακτος, ἐξαύξεται. 23 καὶ ὁ, περαιοῦται ἐν τῇ κοιλότητι ἐπιγένηται, ἐξορεῖ. 24 αὖθις δὲ ἡ ὑποστάθμη στερεοῦται καὶ λιθοειδὴς γίνεται, 25 ὥστε σίδηρον οὐδὲν λίθων καὶ τῆς συγκαιομένης γίνεται. 26 ἐν μὲν τῇ πρώτῃ ἐς τὸ πῦρ ἐμβολῇ κεκλασμένη τῇ σκωρίῃ λίθοι, καὶ ἡ γῆ πρὸς ἄλληλα. 27 καὶ, ἐπὶν τὸ δεύτερον ἐς τὸ πῦρ ἐμβληθῇ, ἡμιτελὲς ἐξέρχεται, τὴν μὲν ὑπὸ σιδήρου, ἐν ὄψει ὁρᾶν τὸ γενόμενον. 28 ὁ δὲ σίδηρος λιμπάνει ἐν τῷ πυρὶ, καὶ ξυμπίπτει προσδιδόντος τῆς σκωρίης, καὶ γίνεται στερεός τε καὶ πυκνός. 29 ὅτω δὴ καὶ ἡ ὑποστάθμη ἐν τῇ κύστι, καὶ κοίλης γινομένης καὶ φλέγματος, ἐξορεῖ τὴν μὲν ὑπὸ τοῦ ἕδρεος. 30 αὐτὴ δὲ ξυμπίπτει, καὶ πυκνὴ γίνεται, καὶ στερεῖ· ὥσπερ σίδηρος. 31 ἐπὴν δὲ

tem & quod bibit nutrix, & lac in ventriculum pueri tale, 14 quale trahit à ventriculo de lacte, in totum similiter prout venæ ad ventriculum detrudere possunt: 15 si quid sane in lacte non purum fuerit, id quo vesica fruitur lapis fit tali modo, 16 velut in aqua non pura, in calice aut vase æneo turbata, & rursus sedata, fex acervata fit in medio. 17 Sic sane & in vesica de urina non pura existente. 18 Et non per urinam ejicitur, ut quæ in cavo sit loco, & maxime acervata collecta, præ dolore per mictionem non pertransit, 19 & à pituita cruda concrescit. 20 Glutinum enim fit pituita ad fecem ammixta. 21 Et primum parva lanugo superstat, 22 deinde quod accidit arenosum fit, glutino existente pituita, quæ est in vesica de lacte, & augetur, 23 & quicquid humoris in glutinatione accesserit, emingitur. 24 Rursus autem fex solida fit, & lapidis speciem accipit. 25 Quemadmodum ferrum ex lapidibus ac terra dum comburuntur fit. 26 Et in prima quidem in ignem immissione, conglutinati sunt lapides cum terra ad ferri recrementum. 27 At ubi iterum atque iterum in ignem immissa fuerint, recrementum quidem foras decedit liquescens ex ferro, id quod ita fieri oculis videmus. 28 Ferrum autem in igne relinquitur, & recremento decedente subsidet, fitque solidum ac densum. 29 Sic profecto etiam fex in vesica, dum pituita glutinum fit, emingitur id quod ab urina liquescit. 30 Fex autem subsidet, & densatur, ac solida fit velut ferrum. 31 Ubi vero subsedit ac solida facta est,

sursum

σὺν ξυμπέσῃ καὶ στρεφθῇ, κλονέεται ἐν τῇ κύστι ἄνω καὶ κάτω, [32] καὶ πόνον παρέχει κόπτουσι τὴν κύστιν, [33] ἐπὴν δὲ ἀποφέρῃ τι ἀπ' αὐτῆς, ἐπίλυσιν ἴσχυρὴν σημαίνει ἡ ἕλκη. [34] τὸ δὲ ἐπιφερόμενον ἔπι μᾶλλον τῷ ἀπόνυξι ψαμμώδεϊ σύμπηξιν ἐργάζεται. ἐξ ἧς ὁ λίθος. [35] καὶ γίνεται τρόπῳ τοιῷδε ἀπὸ βαλάκου ἐς τὴν κύστιν. [36] ἔστι δ' ὅτε γίνεται, κὠὸν τῷ παιδίῳ ἐόντι ἄπαν τὸ τότε ἐπὴν ἡλίου. [37] ἄλλοτε δὲ καὶ ἄλλοτε, ἐπὴν ἁρπάσῃ, ταχέως ἐπιλαμβάνεται τῆς οὐρήθρης. [38] ἢν δὲ παιδίου ἤδη αὐξανομένου λίθος ἡλίσκηται ἀπὸ κρεοφαγίης, [39] ὁ πόνος ἐπὶ πλείστην οἱ πίπτει ἢ σῖτον αὐτῷ ἐναυλίσαι ἀγρίην. [40] καὶ ταῦτα μὲν ἐς τοῦτο μοι εἰρήσθω.

XXIX. Σημεῖα δὲ ἡ νοῦσος ἔχει πέντε. [2] ἐπὴν τε οὐρῆσαι θέλῃ, πονέεται. [3] καὶ τὸ οὖρον καὶ ὀλίγον ῥεῖ ὥσπερ στραγγουρικοῖσι. [4] καὶ ἔστιν ὅταν μὲν, οἷα τῆς κύστιος ἡλκωμένης ὑπὸ τοῦ λίθου [5] ἡ κύστις φλεγμήνῃ. [6] ἀλλὰ τοῦτο μὲν ἄφανές. [7] σημεῖον δὲ ἀκροποδίη. [8] ἔστιν ὅτε διερρέει ψαμμώδεα. [9] ὑπὸ τοιούτων δὲ, οἷον ἐγὼ ἐρέω. [10] ἔστι δ' ὅτε διερρέει λίθος, [ἢ] δύο ἢ καὶ πλείονες. [11] ἕτεροι δὲ σμικροὶ τρόπῳ τοῦ αὐτοῦ, ὥσπερ καὶ τὸ ψάμμου εἰρηκα. [12] γίνεται δὲ καὶ ὑπὸ τοιούτου. [13] ἐπὴν ὁ λίθος συμπαγῇ, καὶ βάθος ἐς τὴν κύστιν τῇ ψάμμῳ τῇ ῥεούσῃ χωρὴς, [14] ἐλθόντος δὲ τοῦ ψάμμου ὁ λίθος μὴ προσλάβῃ πρὸς ἑωυτὸν, [15] ἀλλὰ βαρυτέρη καὶ πλείων γένηται, ὥστε μὴ πήγνυσθαι αὐτὸν πρὸς ἑωυτὸν, [16] καὶ ἢν δύο λίθοι γένωνται. [17] γίνονται δὲ πλείονες τρόπῳ τοῦ αὐτοῦ. [18] καὶ ξυγκρουσθέντων πρὸς ἀλλήλους [αὐ] τῇ κλονήσει προσθραύεται, καὶ διερρέει τὸ ψαμμῶδες. [19] ἔστι δ' ὅτε

furſum ac deorſum in veſica volutatur, [32] & feriens veſicam dolorem inducit: [33] & ſi vehementer feriat ac ulceret, aliquid de ipſa aufert. [34] Verum id quod inſuper affertur, adhuc magis quam id quod arenoſum deceſſit, concretionem efficit. [35] Atque tali modo fit lapis de lacte in veſica: [36] & ſi puero anxietas aliqua ab hoc oboriatur, [37] alias atque alias, ubi mejere vult, urinæ meatum apprehendit. [38] At ſi puero jam adulto lapis gignatur ex terræ eſu, [39] dolor non adeſt ipſi prius quam ipſe ſibi ipſi cibum deligat. [40] Et hæc à me de hoc relata ſunt.

XXIX. Cæterum morbus ſigna quinque habet. [2] Nam ubi mejere vult, dolore affligitur, [3] & urina paulatim fluit velut in urinæ ſtillicidio, [4] & eſt ſubcruenta, nimirum veſica à lapide exulcerata, [5] & veſica inflammata eſt. [6] Verum hoc ſignum inconſpicuum eſt, [7] indicat tamen ſumma pars præputii. [8] Quandoque mingit arenoſa, [9] verum à talibus, qualia ego dicam. [10] Ejicit autem aliquando lapides duos, aut etiam plures parvos, [11] generatos eodem modo, velut de uno dixi. [12] Fiunt etiam tali modo. [13] Quum lapis fuerit concretus, & profunde ſubſederit in veſicam in arena ſeparata, [14] ita ut ipſam advenientem lapis non aſſumat in ſeipſum, [15] ſed gravior ac copioſior fiat, ut tamen ipſa ad ſeipſam non concreſcat, [16] etiam ſic duo lapides fiunt. [17] Fiunt etiam plures eodem modo. [18] Sed & colliſis inter ſe in agitatione aliquid diſparatur, & arenoſum per urinam ejicitur. [19] Quod etiam aliquando con-

ὅτε καὶ ἐπὶω κατέλθῃ ψάμμος πρὸς τὸν κύστιν, καὶ μὴ προσπαγῆ.

XXX. " Λέγουσί δέ τινες, ὅτι τὸ πινόμενον ἐς τὸν πλεύμονα ἔρχεται, εἶτα ἔπειτα ἐς τὸ ἄλλο σῶμα. [2] ἔστι δὲ, οἱ τοῦτο λέγοντες, ἁμαρτάνουσι τοῦτο, ὦ μέλλω ἐρέειν, [3] ὅτι ὁ πλεύμων κοῖλός ἐστι, καὶ πρὸς αὐτὸν ἐστὶ σύριγξ. [4] ὁ δὲ πλεύμων ἐὰν μὴ κοῖλος ᾖ, καὶ οἱ ἡ σύριγξ προσεκέχυτο, οὐκ ἂν ἐφώνεε τὸ ζῶον. [5] " φλεγμένου γὰρ ἀπὸ τοῦ πλεύμονος, ὅτι κοῖλός ἐστι, καὶ οἱ ἡ σύριγξ προσέστι. [6] ἁμαρτεῖ δὲ τὸ φθόγγον τὸ χείλεα καὶ ἡ γλῶσσα. [7] κράλιον δέ μοι δοκεῖ τοῦτο δεδηλῶσθαι ἐν τῇ περὶ πλευμονίης. [8] τοῖσιν ἂν δοκέῃ ἀνθρώποισιν τὸ ποτὸν ἐς τὸν πλεύμονα φέρεσθαι ἀναλυόμενον. [9] ἐχέτω δὲ ὧδε. χωρέει τὸ ποτὸν ἐς τὴν κοιλίην· ἀπὸ τῆς κοιλίης " ἐς " τὸ ἄλλο σῶμα ἀπαναίσιμον) [10] νοήσαι χρὴ, ὁκόσα μέλλω ἐρέειν. λέγω δὴ ἴσασθαι, ὅτι τὸ ποτὸν οὐ χωρέει ἐς τὸν πλεύμονα, ἀλλὰ ἐς τὴν κοιλίην, τάδε. [11] εἰ γὰρ τὸ ποτὸν χωρέει ἐς τὸν πλεύμονα, ὁκόταν ὁ πλεύμων πλησθῇ, οὐκ ἂν ῥηϊδίως τὸν ἄνθρωπον ἀναπνεῖν, οὐδὲ φθέγγεσθαι δύναιτο. [12] εἰ γὰρ ἂν εἴη τὸ ἀντικεῖον τῷ πλεύμονι πλήρες ἐόντι. [13] καὶ ἐν μὲν τούτῳ ἰσχνὸν ἔστιν. [14] ἔπειτα, εἰ ἐχώρεε τὸ ποτὸν ἐς τὸν πλεύμονα, τὰ σιτία ἂν ἡμῖν ξηρὰ ἐόντα, οὐκ ἂν ὁμοίως ἐπέσταθο. [15] ' δύο δὲ ἰσχνὰ τοῦτό ἐστι. [16] καὶ τὰ φάρμακα δὲ τὰ ὑπάγοντα, ἐὰν πίωμεν, χωρέει ἐς τὴν κοιλίης ἔξω. [17] ἔχει δὲ καὶ τόδε ἔτος.

XXXI. Ὁκόσα φάρμακα καθαρτικά ἐστιν, ἢ ἄνω, ἢ κάτω, ἢ καὶ ἀμφότερα

contingit, ' ubi arena ad vesicam descendit, & non coaluit.

XXX. Quidam dicunt, quod potus in pulmonem devenit, ex hoc vero in reliquum corpus. [2] Hi autem qui hæc dicunt, redarguuntur ex hoc, quod dicturus sum, [3] quod videlicet pulmo cavus est, & in ipso fistula est. [4] Quod si pulmo cavus non esset, & fistula non ipsi adhæreret, animalia vocem non ederent. [5] Vocem enim edimus de pulmone, quia cavus ' est, & fistula ipsi adest. [6] Vocem autem articulant labia & lingua. [7] Verum de hoc exactius in peripneumoniæ tractatione egi. [8] Cæterum hominibus quibus potus in pulmonem ferri videtur, adversabor, [9] habetque res se hoc modo. Procedit potus in ventrem, à ventre autem in reliquum corpus expenditur. [10] Oportet autem his quæ dicturus sum mentem adhibere. Sermonis argumenta, quod ' potus non procedit in pulmonem, sed in ventrem, hæc sunt. [11] Si enim potus procederet in pulmonem, quum pulmo expletus esset, homo non facile respiraret, neque loqui posset. [12] Non enim esset, pulmone pleno existente, quod resonaret. [13] Et hoc quidem unum argumentum est. [14] Deinde, si potus in pulmonem procederet, cibi in nobis sicci existentes non similiter concoquerentur. [15] Atque hæc duo' argumenta existunt. [16] Sed & medicamenta alvum subducentia, si in potu sumantur, extra ventrem procederent. [17] Habet autem hæc res hoc modo.

XXXI. Quæcunque medicamenta purgatoria sunt aut superne, aut inferne, aut etiam utrun-

ἀμφότερα, τοῦτο ποιεῖ. [2] πάνυ καὶ κάρτα. [3] καὶ τὰ μὲν ἰσχυρὰ αὐτῶν, ἵνα τύχῃ ἄψαθαι ἢ τῶν ἀπαλῶν ξυμβαίνῃ, ἑλκοῖ. [4] τὰ δὲ μαλακώτερα ἄχρηστον ποιεῖ ξ' χρωτός," ὅ, ἢ αὖ ἐκφθῇ. [5] εἰ δὲ ἔλθοι τὰ τέτων τῶν φαρμάκων ἐς τὸν πλεύμονα, δοκεῖ αὖ μοι τὰ μέγα ποιῆσαι κακόν. [6] τὸ γὰρ φλέγμα, τὸ ἀπὸ τῆς κεφαλῆς, ἐν κάρτα ὀλίγῳ χρόνῳ ἑλκοῖ. [7] ἀπαλὸν γὰρ καὶ ὑγιὲς χρῆμά ἐστιν ὁ πλεύμων. [8] καὶ, ἢν ἑλκωθῇ, ἐ καλῶς ἔχῃ κείνῳ ὁ ἄνθρωπος ἀλλά γε πολλά. [9] ἡ δὲ κοιλίη ὑπὸ ξ' φαρμάκων ἔχ ἑλκεῖται, [10] ὅτι χρῆμα ἐστιν ἰσχυρὸν, ὥσπερ δηλαδὴ δέρμα. [11] καὶ τῶν μὲν Λιβύων κρέονται οἱ πολεῖσι τῶν κτηνέων τοῖσι μὲν δέρμασιν αὐτὰ ἱματίοις, [12] τῇσι δὲ κοιλίῃσιν ἀντὶ ἠλάκων. [13] ἰσχυρὸν γὰρ χρῆμα ἡ κοιλίη ἐστίν. [14] ἔπιπα, ἐπὴν ὑπὸ οἴνε ' μέλανος ἠθεισθῶσιν οἱ ἄνθρωποι, ἀποπατέουσι μέλαινα. τοῦτα δὲ πάντα ἱστορίαι ἐστί.

XXXII. Καὶ, ἐπὴν σκόροδα φάγωμεν, ἢ τι ἄλλο ὀδμαλέον βρῶμα, διερόμεθα ὀζόμενον τῷ βρώματι. [17] ταῦτα μὲν τὰ ἱστορίαι. [18] σκέψασθαι δὲ ἔξεστι καὶ τόδε, ὅ, τι μέλλω ἐρέειν. [19] εἴ τις κυκεῶνα πίοι, ἢ ἄλητον ἔφθον φοφοίη, ἢ τι ἄλλο τοιοῦτο, καὶ ἔλθοι ἐς τὸν πλεύμονα τοῦτο, δοκέομεν αὖ αὐτὸν ἐδὲ ζῶόν, ἐδὲ ' ὀλίγον χρόνον. [20] ἐπὴν γάρ τι μικρὸν ἔλθῃ ἐς τὸν πλεύμονα φλέγμα, ἢ ἐς τινὰ σύριγγα αὐτοῦ, [21] πολλὴ βὴξ τε καὶ ἰσχυρὴ γίνεται καὶ πασμός. [22] εἰ δ' οὖν ἄρα κὴ ζώῃ ὁ ἄνθρωπος πιὼν τὸν κυκεῶνα

utrunque præstant, ea hæc faciunt. [2] Omnia valde urunt: [3] & fortia quidem ex ipsis, si partem aliquam teneram corporis contigerint, eam exulcerant. [4] Mitiora vero ' turbulentum corporis mo- 285
tum faciunt, quamcunq; tandem 93
partem occuparint. [5] Si vero aliquod ex his medicamentis in pulmonem perveniret, videtur mihi magnum aliquod malũ inducturum esse. [6] Pituita enim de capite descendens, eum in valde brevi tempore exulcerat. [7] Tenera enim & rara res est pulmo, [8] & si exulceratus fuerit, non bene habebit homo ille, ob multas sane caussas. [9] At vero ' ven- 296
ter à medicamento non exulceratur. [10] Nam res est valida ac robusta, nimirum velut pellis & corium. [11] Et plerique sane ex Libyæ incolis pecorum pellibus pro vestibus utuntur, [12] ventribus autem pro utriculis. [13] Robusta enim res venter existit. [14] Deinde, ubi à vino nigro homines repleti fuerint, nigra recrementa excernunt. [15] Atque hæc omnia argumenta existunt.

XXXII. Et ubi allia comederimus, ' aut aliud quoddam edu- 295
lium olidum, urinam reddimus comesta odore referentem. [17] Et hæc quidem omnia argumenta sunt. [18] Sed & hoc considerandum venit quod dicturus sum. [19] Si quis cyceonem biberit, aut farinam coctam sorbuerit, aut aliud quid ejusmodi, & hoc ipsum in pulmonem pervenerit, certe arbitramur ipsum ne minimum quidem tempus vivere posse: [20] Ubi enim modicum quiddam pituitæ in pulmonem 390
pervenerit, aut in fistulam ipsius, [21] multa ac fortis tussis oboritur, ac convulsio. [22] Si vero utique

κεῶνα ἢ τὸ ἕλκος ῥοφέων. [23] ἐπισφάλλεται γὰρ τῇ ῥοφήσει. [24] δέεμαι μὲν ἂν δοκέω πολλά τε καὶ ἰσχυρὰ τῷ σώματι γίνεσθαι καὶ πόνον πολλόν, [25] ''ὥστε ἢ 94
ἀποπλῆσαι κοπὲ τόπον, ἢ ἐς τὸν πλεύμονα ἔλθοι. [26] ταῦτα ἢν ἰσόρροπα ἔσται [27] ἔστι τὸ γάλα πῶς ἂν ἔτι σφετερίσαιτο παιδία, εἰ-
10 γε χωρέοι πρὸς τὸν πλεύμονα. [28] τοῦτο δὲ ἰσόρροπον ἄλλο μοι. [29] καὶ ταῦτα δὴ αὖ ἐπηγαγόμην ἔγωγε τῷ λόγῳ τοιοῦτο ἰσόρροπον ἐόν, εἰ μή τι πολλοὶ ἤδη τῶν ἀνθρώπων τὸ ποτὸν δοκέουσιν ἐς τὸν πλεύμονα χωρέειν. [30] καὶ αὐάγκη ἐστὶ πως τὰ ἰσχυρῶς δοκέοντα τὰ πολλὰ ἰσόρροπα ἐπαίρεσθαι, [31] ἐς μεγάλα τὸν ἀκέοντα ὀνήσης μεθαρσέειν, τοῖς ἑωυτοῦ τε λόγοισι πείθειν. [32] καὶ διὰ τόδε ὁ χωρέει τὸ ποτὸν ἐς τὸν πλεύμονα, ἀλλ' ἐς τὴν κοιλίην, [33] ''ὅτι 95
15 περιφανὴς αὐτῷ ἐστιν ὁ στόμαχος. ἔστι δὲ ἀνθρώπῳ, αἰεὶ χάσκων, [34] καὶ χωρέει ἐς ὀπίσω. [35] καὶ ἅμα ἐπικλίνει τὴν σύριγγα ἐς τὸν πλεύμονα ὥσπερ κιονοειδὲς φύλλον· [36] ὥστε οὐκ ἂν δυνάμην ἐγὼ ἐν τῇ καθιππάσει, εἰ χωρέοι ἐς ἑωυτόν. [37] καὶ ταῦτα ἐς τοῦτο μοι εἴρηται. [38] χωρέει δὲ καὶ τὸ ποτὸν ἐς τὴν κοιλίην. [39] καὶ, ἐπὴν πλησθῇ, ὁ στόλος τε ἀπ' αὐτῆς δέχεται, [40] καὶ διαδιδοῖ ἐς ὧας φλεβέας, καὶ ἐς τὸ ἐπίπλοον, καὶ ἐς τὸ κατιὸν ἔς τε τὴν ὀσφὺν, καὶ ἐς τὰ σκέλεα, καὶ ἐς τοὺς πόδας.

20 XXXIII. ''Καὶ, ἐπὴν ὕδατος 96
ἐπιγενηθῇσι τῷ ὕδατι πολλῷ, χωρέει κάτω τῆς κοιλίης. [2] καὶ ἐς τὸν πλεύμονα ἔρχεται αἰεὶ ὅτε δὴ ποτὲ, ἐπὴν πίῃ ὁ ἄνθρωπος. [3] γίνεται δὲ ἐκ

utique & vixerit homo qui cyceonem biberit, aut farinam coctam sorbuerit, [23] ubi sane concocta fuerit sorbitio, [24] videtur mihi multa & fortis caliditas corpori oboritura esse, multusque dolor, [25] ut omnino moriatur homo hoc modo, si illa in pulmonem perveniant. [26] Atque hæc jam argumenta septem 305
sunt, [27] Præterea quomodo lac infantes pueros nutrire posset, si ad pulmonem descenderet. [28] Atque hoc mihi aliud adhuc argumentum est. [29] Et hæc ne produxissem quidem ad sermonis mei confirmationem, nisi multi adeo homines essent, quibus potus in pulmonem procedere videtur: [30] & necesse est ad opiniones fortiter inhærentes multa argumenta adducere, [31] si quis velit auditorem à prio- 310
re sententia abducere ac convertere ut suis verbis fidem habeat. [32] Et propter hoc etiam potus in pulmonem non procedit, sed in ventrem: [33] quia contigua & annexa est ipsi gula hominis semper hians, [34] & in hanc procedit. [35] Et simul pulmonis fistulæ velut hederæ folium incumbit, [36] quare neque descendere permitteret in transglutiendo, si in ipsum procederet. [37] Atque hæc mihi de hoc 315
relata sunt. [38] Procedit namque potus in ventriculum, [39] & ubi expletus est, splen de ipso suscipit, [40] & distribuit ad venas, & ad omentum, & in declive deorsum, & in scrotum, & ad crura, & ad pedes.

XXXIII. Et posquam morbus ex aqua multa obortus fuerit, procedit de ventriculo, [2] & semper ad splenem venit de potu, ubi biberit homo. [3] Contingit

ἐπὶ τῆς νόσου ταύτης, ὥστε μὴ πυρετώδεα ἄλλως ἐν τῇ κοιλίῃ, ἢ ὁκόταν ὁ ἄνθρωπος διψῇ. 4 ἡ δὲ κύστις καὶ ἡ κοιλίη μὴ διηθέωσι κατὰ τρόπον, 5 μηδὲ ἐπιτηδείη διαίτη ὁ ἄνθρωπος χρῆται, 6 ὁ δὲ σπλὴν ὑπονοσέων ἕλκει ἀπὸ τῆς κοιλίης ἀπὸ ποτοῦ, 7 ἤτε νοῦσος γίνεται. 8 καὶ ἡ ὄρχις διαφωνὴς γίνεται, 9 καὶ αἱ κλεῖδες, καὶ ὁ τράχηλος, καὶ τὰ στήθεα καταλεπτύνεται. 10 τήκεται δὲ ὑπὸ τῆς νούσου ταύτης, καὶ καταῤῥεῖ ἐς τὴν κοιλίην, 11 πάντα οὕτω ὕδατος πλέα ἐστί. 12 καὶ ἀσιτέει ἡ κοιλίη. 13 καὶ ὁτὲ μὲν πάρεσις ἔσχε, ὁτὲ δὲ καταῤῥεῖ. 14 ἤτε κύστις ἀδιηθέει κατὰ τρόπον. 15 ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον φρίκη τε διαίνεται ἄλλοτε καὶ ἄλλοτε διὰ τοῦ σώματος, 16 καὶ πῦρ ἔστιν ὅτε ἐπιλαμβάνει. 17 καὶ τὸ πρόσωπον, τὸ μὲν οἰδαλέον γίνεται, τῶν δὲ οὔ. 18 ἔστι δ' οἷσι καὶ καταῤῥήγνυνται αἱ κνῆμαι, ἐπὴν χρόνιον τὸ νόσημα γένηται, καὶ ῥεῖ αὐτόθι ὕδωρ. 19 καὶ ἀφυπνίη ἐπιπίπτει, καὶ ἀδυναμίη τοῦ σώματος, καὶ μάλιστα τῆς ὀσφύος. 20 καὶ, ἐπὴν πάγῃ ἢ πίῃ, καὶ ὀλίγῳ πλέον, πονέεται ὁ σπλὴν, καὶ τὸ πνεῦμα πυκνὸν αἴρει ἀφθῆ. 21 ταῦτα δὲ σημήια ὕδρωπός ἐστιν. 22 ἔστι δὲ καὶ περὶ τὴν κοιλίην μοῦνον, ἢ καὶ πυρετὸς λαβόντος, ἢ καὶ ἔχει, 23 καὶ ἡ γαστὴρ μεγάλη γίνεται, 24 καὶ τὰ σκέλεα πίμπλαται ὕδατος, 25 τὰ δὲ ἄνω τοῦ σώματος λεπτὰ γίνεται τὰ οἰηθέντα. 26 τὰ δὲ σημήια ἅπαντα βληχρότερά ἐστι, 27 καὶ ἅμα καὶ ἐν τοῖσι σκέλεσιν ὕδατος οὐκ ἐπιγίνεται), καὶ ὁ πόνος ἧσσον τῶν ἐλάσσων. 28 περὶ δὲ τὴν κοιλίην μοῦνον διὰ τόδε ὕδρωψ γίνεται. 29 ἐπὴν γὰρ ἄλεες ἐπιχυθῶσι, καὶ ὁδὸς

tingit autem in hoc morbo, ut neque febricitet alias ex ventre, quam ubi homo sitiat, 4 vesica autem & ventriculus non justo modo excolent, 5 neque conveniente diæta homo utatur. 6 At splen subægrotans à ventre de potu trahit. 7 Morbus autem oboritur, 8 & scrotum pellucidum fit, 9 & claviculæ, & collum, & pectora attenuantur. 10 Colliquantur enim ab hoc morbo, & humor ad ventriculum defluit, 11 & infernæ partes aqua plenæ sunt: 12 & venter cibum aversatur, 13 & quandoque valde adstringitur: quandoque defluit. 14 Nec vesica justo modo excolat, 15 & plerunque horror alias atque alias per corpus discurrit, 15 & quandoque febris corripit. 17 Et quibusdam facies tumida fit, quibusdam non. 18 Aliquibus etiam tibiæ rumpuntur, ubi morbus diuturnus factus fuerit, & aqua illinc effluit. 19 Incidunt & vigiliæ, & impotentia corporis, ac maxime lumborum. 20 Et postquam edit aut bibit, etiam paulo amplius splen affligitur, & spiritum frequentem semper emittit. 21 Atque hæc signa hydropis sunt. 22 Est autem & circa ventriculum solum, sive febris corripuerit, sive non. 23 Et venter magnus fit, 24 & crura implentur aqua. 25 Verum supernæ corporis partes attenuantur his qui ita affecti putantur. 26 At signa omnia debiliora sunt, 27 & simul in cruribus aqua non accedit, & dolor tanto minor existit. 28 Cæterum circa ventriculum solum hydrops & aqua hac de causa fit. 29 Etenim ubi acervatim aqua accessit, & via in principiis

ὁδὸς ἐν ἀρχῇσι μὴ γίνηται ἐς τὸ κάτω, [30] ἀλλ' ἀποβληθῇ ὅλες ἐν τοῖσι φλεβίοισιν, [31] ἅτε κατὰ μὲν ἀπολὺ μὴ ἔχον, μήτε ἄνω μήτε κάτω ἀπισθενέξειν ἔχει· [32] ὥσπερ εἴ τις ἄγγος μέγα μικρόστομον ἀναλαβὼν, κατάστρεψεν· ἐν τάχει [33] εἰ τι καθ' ἡσυχίην ἀπὸ τοῦ στόματος ἀφέλοι τὸ ἐπικείμενον. [34] ὡς δὲ τοῦτο ποιήσῃ, τὸ ὕδωρ οὐκ ἀθρόον ἐκρυήσεται ἔξω. [35] ἀλλὰ ῥυήσεται ἔξω· οὐδὲ γὰρ ἔνεστι πολὺ, ἀλλ' ἀποκεκλῆσθαι ἀπὸ τοῦ ἐν τοῖς πνεύμασι. [36] ἐόντος γὰρ τοῦ πνεύματος πλήρους τὸ ἄγγος, καὶ ἀντιπαρείχε τῷ ἔξω πνεύματι, [37] ἐν οὖν ἔστι τῷ ὕδατι ἐνδρομὴ τούτου τοῦ πνεύματος, καὶ πληροῦται τὸ ἄγγος, καὶ ὄγκος ἐπικάθηται ἔνερθε. [38] ὡς δέ τις κλίνοι κατὰ ἡσυχίην τὸ ἄγγος, ἢ καὶ πυθμένα τρήσειε, ἐξελεύσεται τὸ πνεῦμα ἐκ τοῦ ἀγγείου· [39] ἐξιόντος δὲ τοῦ πνεύματος, χωρεῖ καὶ τὸ ὕδωρ ἔξω. [40] ὥστε δὴ καὶ τῷ ὕδρωπι. [41] ὡς μὲν οὖν φλεγμονὴ ἄνω ἢ κάτω ἀφ' ἧς φλεβίων ἠρξατο ἐν ἀρχῇ τῆς νόσου, ἔρχεται ἐς τὰ σκέλεα καὶ ἐς τὰς πόδας ὁ ὑδρωψ. [42] ὡς δὲ μὴ, αὐτὸ μοῦνον ἐλλείπει τοῦτο τοῦ κιλίβου. [43] καὶ ὥστε μὲν περὶ τούτων εἰρήσθω.

piis non pateat ad infernas partes, [30] sed acervatim in venis concludatur, [31] nimirum ut quæ respirationem non habeat, neque sursum neque deorsum inniti potest: [32] (haud aliter quam si quis magnum vas angusti oſculi occludat, ac subito invertat, [33] deinde sensim operculum de oſculo detrahat. [34] Etsi enim hoc fecerit, aqua non effluet foras, [35] neque enim respirationem habet, sed à spiritu qui intus est, concluſa est. [36] Nam spiritus qui intus est replet vas, & externo spiritui renititur, [37] & excursus aquæ non datur præ spiritu vas implente, & simul aere incumbente. [38] Si vero quis sensim vas inclinarit, aut fundum perforarit, spiritus de vase exibit: [39] egresſo autem spiritu, procedit etiam aqua foras. [40] Sic sane in hydrope, [41] siquidem perspiratio sursum aut deorsum contingat, in principio morbi, transit ad crura hydrops, & ad pedes. [42] Sin minus, isthic solum volutatur circa ventriculum. [43] atque ita quidem de his à me dictum est.

XXXIV. Γίνεται δὲ καὶ τῇσι γυναιξὶν ὑδρωψ ἐν τῇσι μήτρῃσι, [2] καὶ τὰ ἐν τῇσι κοιλίῃσι, καὶ τὰ ἐν τοῖσι σκέλεσι, καὶ τἆλλα σημήια τὰ αὐτὰ ἴσχει. [3] ἀποπέφανται δὲ μοι ἐν τοῖσι γυναικείοισι νουσήμασι περὶ αὐτῶν. [4] καὶ αἱ τρεῖς ἰδέαι τῶν νουσημάτων ἀπὸ τοῦ ὑδρωπος.

XXXIV. Fit autem & mulieribus hydrops in utero ipso, [2] & signa sane in ventriculo, & in cruribus, & reliqua signa eadem habet. [3] Et de hoc ipso à me dictum est in Morbis muliebribus. [4] Atque hæ tres sunt species morborum ab hydrope.

[5] Γίνεται δὲ τῶν νοσημάτων πάντων ταχέως· χαλεπώτατα δὲ τὰ ταχέως· [6] καὶ πάντων αὐξεται ταχέως. [7] ἐπὶ δὲ χαλεπώτερα γίνεται, ὡς ἐξ ἑτέρης νόσου τὸ σῶμα πεσὸν ἐς τοῦτο ἀφέλῃ. [8] ὡς μὲν οὖν τάχει ἀποκαλαύσῃ τὸν ἄνθρωπον, θνήσκει, [9] ἅτε τῆς

[5] Fiunt autem hi morbi omnes cito difficiles, [6] & omnes cito augentur. [7] Adhuc autem difficiliores fiunt, si ex alio morbo corpus liquefactum, ad hunc devenerit. [8] Siquidem igitur subito occuperit morbus hominem, moritur, [9] nempe alio morbo

τῆς νόσου χρονιωτάτης ἡμιορθρίης. 10 ἐπὴν δὲ ἡ κοιλίη δύρου ἡμῖν, ἤκιστα θνήσκει τάχιστα, ἢ ἐπαίων τε καὶ ἀφωνεόμενος. 11 τοῦτο μὲν δὴ μοι εἰρήσθω περὶ ὕδρωπος, ὅθεν τε γίνεται, καὶ ὅπου τὰ σημήια αὐτοῦ τάδε.

morbo diutissime jam affligente. 10 At ubi jam alvus valde fluida fuerit, citissime moritur, & sentiens & loquens. 11 Atque hæc à me relata sunt de hydrope, & unde oriatur, & quod hæc sint ipsius signa.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΠΕΡΙ ΠΑΘΩΝ.

HIPPOCRATIS DE AFFECTIONIBVS.

Basil. græc. Foesius sect. v. 75. 516. Basil. lat.

pag. 179 10

ΑΝΔΡΑ χρὴ, ὅστις 1 ἐσὶ σωφρων, λογίζεσθαι, 2 ὅτι τοῖσιν ἀνθρώποισι πλείστου ἄξιόν ἐστιν ὑγιείη, 3 ἐπίστασθαι δὲ ἀπὸ τῆς ἑωυτοῦ γνώμης, ἐν τῇσι νούσοισιν ὠφελέεται. 4 ἐπίστασθαι δὲ τὰ μὲν ἀπὸ τῶν ἰητρῶν, καὶ λεγόμενα, 5 καὶ προσφερόμενα περὶ τὸ σῶμα τὸ ἑωυτοῦ, καὶ διαγινώσκειν. 6 ἐπίστασθαι δὲ τούτων ἕκαστα, ὅσην εἰκὸς ἐδιώτην. 7 ταῦτα ἐν ἐπίστασθαι αὖ ἄν τις μάλιστα εὖ ἐδῶς καὶ ἐπιτηδεύων τάδε. 8 νοσήματα τοῖσιν ἀνθρώποισι γίνεται ἅπαντα ἀπὸ χολῆς καὶ φλέγματος. 9 ἡ δὲ χολὴ καὶ τὸ φλέγμα τὰς νόσους παρέχει, ὅταν αὐτὰ μένει ἢ ὑπερξηραίνηται, ἢ ὑπερψυχθῇ, ἢ ὑπερθερμανθῇ, ἢ ὑπερψυχθῇ. 10 πάσχει δὲ ταῦτα τὸ φλέγμα καὶ ἡ χολὴ, καὶ ἀπὸ σιτίων καὶ ποτῶν, 11 καὶ ἀπὸ πόνων καὶ τραυμάτων, 12 καὶ ὀσμῆς, καὶ ἀκοῆς, καὶ ὄψιος, 13 καὶ λαγνείης, 14 καὶ ἀπὸ ψύχεος καὶ ψυχροῦ. 15 πάσχει δὲ, ὅταν τέτων ἕκαστα τῶν εἰρημένων, ἢ μὴ ἐν τῷ δέοντι παρασκευάζηται σώματι, ἢ μὴ τὰ ἐωθότα. 16 ἢ πλέω τε καὶ ἰσχυρότερα, ἢ

1 VIRUM prudentem ratione apud se invita, 2 quod maximi pretii res est hominibus sanitas, 3 nosse convenit, quomodo ex sua ipsius intelligentia, in morbis utilitatem capiat. 4 Nosse autem convenit ea quæ à medicis & dicuntur, 5 & adhibentur corpori suo, eaque dijudicare posse. 6 Atque hæc singula hactenus nosse satis est, quatenus idiotæ contingere potest. 7 Hæc vero noverit quis maxime, si harum rerum cognitione ac studio teneatur. 8 Morbi omnes hominibus à bile ac pituita fiunt. 9 Bilis autem & pituita morbos exhibent, quum in corpore nimium aut reficcantur, aut humectantur, aut incalescunt, aut frigescunt: 10 patiuntur autem hæc pituita & bilis, & à cibis, & à potibus, 11 & à laboribus, & à vulneribus, 12 & olfactu, & auditu, & visu, 13 & coitu, 14 & à calido, & à frigido: 15 Patiuntur autem quum singula ex relatis, aut non in debito tempore corpori exhibentur, aut non consueta, 15 aut

pag. 245

ἑλάσσω τε ὦ ἀσθενέστερα. [17] τὰ μὲν
νεσήματα γίνε-
ται τοῖσιν ἀνθρώποισιν
ἀπὸ τούτων. [18] δεῖ δὲ ἕκαστα
τοῦτο τὸ ἰδιώτην ἐπίστασθαι, ὁκόσα
ἑκὼς γινώσκειν ἰδιώτην. [19] ὅστις δὲ τὰς
χεῖρας ἑκὼς ἐπίσταται. καὶ φορέειν
φέρειν καὶ ἁπτέεσθαι. [20] ταῦτα δὲ τά-
δε. καὶ λεπτὰ καὶ παχέα καὶ ποιὰ καὶ
οἷα τε εἶναι τὸν ἰδιώτην γνώμην ἔχει
ξυμβάλλεσθαι. [21] ἤδη δὲ, τῶν ὑπο-
γεγενημένων δεῖ ἐπίστασθαι, ἐγὼ φράσω.

11. [1] Ἢν δὲς τὴν κεφαλὴν ὀδύναι
ἐμπέσωσι, τότε τὴν κεφαλὴν ξυμ-
φέρει θερμήνειν, [2] λέουσα πολλῷ
θερμῷ, [3] καὶ περιθερμὸν ποιέουσα,
φλέγμα δὲ μύξας ὑπάγειν. [4] εἰ δὲ
μὴ ταῦτα ἀπαλλάσσοι τῆς
ὀδύνης, δρηκεῖν τοῦτο. [5] εἰ δὲ μὴ
ἀπαλλάσσοι, καθαίρειν τὴν κεφαλὴν
φλέγμα. [6] ἀφαιρεῖν δὲ ῥοφήμασι,
καὶ ποτὸν ὕδατι. [7] οἶνον δὲ μὴ φορέειν,
ἕως τ' ἂν ἡ ἀλεωδυνίη παύσῃ.
[8] τὸ γὰρ οἶνον ὅταν θερμὴ ἐόντι ἡ κε-
φαλὴ ἀναδέξηται, ἡ ἀλεωδυνίη ἰσχυρο-
τέρη γίνε-
ται. [9] τὰ δὲ ἀλγήματα ἐπιπί-
πτει τοῖσι φλέγμασιν, ὅταν ἐν τῇ κε-
φαλῇ κινηθὲν ἐρράγῃ. [10] εἰ δὲ ἄλ-
λοτε δὲ ἄλλοτε ὀδυνέει δὲ σκοτοδινίη
ἐμπίπτει τῇ κεφαλῇ, ὠφελεῖ καὶ
ταῦτα φορεόμενα. [11] ὠφελεῖ
δὲ, εἰ αἷμα ἀφεθείη ἀπὸ τῶν μυ-
κτήρων, ἢ ἀπὸ τῶν φλεβῶν τῶν ἐν τῷ
μετώπῳ. [12] εἰ δὲ παλυρρόνιον καὶ
ἰσχυρὸν τὸ νόσημα ἐν τῇ κεφαλῇ
γίνη, καὶ μὴ ἀπαλλάσσοι καθαιρέσις
τῆς κεφαλῆς, [13] ἢ καῦσαι δεῖ τὸ-
τε τὴν κεφαλὴν, ἢ ἵνας φλέβας κύ-
κλῳ ἀποκαῦσαι. [14] τὸ γὰρ λοιπὸν, [15]
[καὶ] ἐκ τούτων μέγιστον ἐλπὶς ὑγιέα
γενέσθαι. [16] τοὺς νοσέοντας [δ]χρὴ σκο-
πεῖν οὕτως ὀρθωθέντας ἐν τῇ καθιστέ-
ῃ τῶν νεσημάτων, [17] ὅτῳ καὶ δέοντα,
[18] καὶ οἵους τε ἐόντας φαρμα-
κεύ-

plura & fortiora, aut pauciora & debiliora. [17] Universi igitur morbi hominibus ex his fiunt. [18] Oportet autem ad hæc idiotam nosse, quæ par est nosse idiotam. [19] Quæ vero artifices nosse par est, ea etiam adhibere ac tractare. [20] De his autem quæ dicuntur & fiunt. fieri potest ut idiota ex intelligentia quadam conjecturam faciat. [21] Jam vero unde singula hæc nosse oportet, ego referam.

11. Si in caput dolores inciderint, hujus caput calefacere conducit: [2] ita ut multa calida lavemus, [3] & circumfusione facta pituitam ac mucos subducamus. [4] Et si quidem ex his à dolore liberetur, sufficiunt hæc. [5] Si vero non liberetur, purgandum est caput à pituita. [6] Victus autem sit sorbitio, & potus aqua. [7] Vinum autem non exhibeatur, donec dolor sedetur. [8] Quum enim calidum existens caput, vinum attraxerit, dolor fortior evadit. [9] Dolores incidunt à pituita, quum in capite mota cumulata fuerit. [10] Si vero alias atque alias dolor & vertigo in caput inciderit, prosunt quidem & hæc adhibita, [11] prodest autem etiam, si sanguis à naribus fuerit detractus, aut à vena in fronte. [12] Si vero diuturnus & fortis in capite fiat morbus, & purgato capite non decedat, [13] hujus caput aut scarificare oportet, aut venas in circuitu inurere. [15] Ex his enim solum sanum fore spes est. [16] Ægrotos considerare oportet statim in constitutionis morborum principio, [17] qua re opus habeant: [18] & quales sint ut phar-

κοιλίαν, [19] ἢ ἄλλο, ὅπερ αὖ ἂν δόξῃ πρόσφορον εἶναι. [20] ἐὰν δὲ τὴν ἀρχὴν παρεὶς, τελευτώσης τῆς νόσου προσφέρῃς [11] ὅταν ἀπεψηκὼς ἤδη τῷ 3
στόματι, δεδιὼς ἰσχυρόν τι προσενέγκῃς, [21] κίνδυνον ἁμαρτάνειν μᾶλλον, ἢ ἐπιλυγχάνειν.

III. Ἢν ἐς τὰ οὖτα ὀδυνή ἐμπέσῃ, [2] λέγω ξυμφέρει πολλῶν χλιαρῶν, καὶ θερμῶν, καὶ πυελὸν τοῖσι οὖτα. [3] καὶ, ἐὰν μὲν πρὸς τὰ οὖτα προσίσηται τὸ φλέγμα, λεπτυνόμενον ἀπὸ τῆς κεφαλῆς, καὶ ἡ ὀδυνὴ ἀπολείπῃ, ἀρκέει ταῦτα. [4] ἐὰν δὲ μὴ, τῶν λοιπῶν ἄριστον, φάρμακον πῖσαι, ὅ, τι ἂν αὖ φλέγμα καθαίρῃ. [5] ἢ τὴν κεφαλὴν κατῇραι, ᾗ καθαίρει τὸ τῆς κεφαλῆς φλέγμα. [6] τὸ δὲ ἄλγημα καὶ [ἀφ᾽] οὗτο γίνεται, ὅταν ἔσω ἔνδον πρὸς τὴν ἀκοὴν φλέγμα ἐκ τῆς κεφαλῆς προσπέσῃ.

IV. Ἢν δὲ τὰ φάρυγγα [1] φλεγμαίνῃ, αὐαγμασμοῖσι χρῆσθαι χρή. [2] γίνεται δὲ καὶ ταῦτα ἀπὸ φλέγματος. [3] ἐὰν δὲ πάλαι, ἢ ἐν τῶν ὑπὸ τῇ γλώσσῃ φλεγμήνῃ, ἀφαμασσήσεσι χρῆσθαι. [4] ἀπὸ φλέγματος δὲ καὶ ταῦτα γίνεται. [5] Ἢν δὲ ἡ σταφυλὴ κατακρεμασθῇ καὶ πίῃ· [6] ἔνιοι δὲ τοῦτο καλέουσι γαργαρεῶνα· [7] ὠφελιμώτατα μὲν τοῖσιν ἀναγαργαλίσμασι χρῆσθαι, σκιλλάζων, ὡς γέγραπται ἐν τοῖσι φαρμακοισιν. [8] ἐὰν δὲ μὴ τοῦτο ἐκ τούτων μὴ ἰσχνὴ γένηται, [9] ὀπισθεν ξυρήσαντα τὴν κεφαλὴν, σικύας προσβάλλειν δύο, [10] ἐκ δ᾽ αἵματος ἀφαιρεῖν ὡς τελείως, [11] καὶ αὐαστῶσαι ὀπίσω τὸ ῥεῦμα ἐκ φλέγματος. [12] ἐὰν δὲ μὴ τοῦτο ποιήσῃ καθίσας, μάχαιραν τὸ οὖδας ἐξαγαγεῖν. [13] τέμνειν δὲ, ὅταν τὸ ἄκρον ὑπέρυθρον γένηται. [14] ἐὰν δὲ μὴ τοιοῦτον

pharmaco purgentur, [19] aut ut aliud quid, quodcunque tandem volueris exhibeas. [20] Si vero omisso principio, ad finem jam vergente morbo exhibueris, in desperato jam corpore, forte quiddam præbere veritus, [21] periculum est ne magis delinquas, quam successum consequaris.

III. Si in aures inciderit dolor, [2] conducit multa calida lavare, & [1] auribus fomentum adhibere. [3] Et siquidem ad hæc cesserit pituita de capite attenuata, & dolor cessaverit, sufficiunt hæc. [4] Sin minus, optimum omnium pharmacum fuerit, quod in potu exhibitum, sursum pituitam purgat. [5] Aut purgandum est caput medicamento, quo capitis pituita purgatur. [6] Fit autem & hic dolor, quum intrinsecus ad aures pituita ex capite allapsa fuerit.

IV. Si vero fauces inflammatæ [1] fuerint, gargarismis uti oportet. [2] Fit autem & hoc à pituita. [3] Si vero gingivæ, aut aliquid sub lingua inflammatum fuerit, his quæ commendantur utendum est. [4] A pituita autem & hæc fiunt. [5] Si vero uva dependerit & suffocarit, ([6] quidam hoc gurgulionem vocant) [7] statim gargarismis utendum est, præparatis velut scriptum est in Medicamentis. [8] Si vero ex his gracilis non fiat, [9] retro raso capiti [1] cucurbitæ duæ adhibeantur, [10] & sanguinis plurimum detrahatur, [11] & pituitæ fluxus retro revellatur. [12] Si vero neque ex his detumescat, scalpello incidito, & aquam educito. [13] Sectio autem facienda est: ubi summum subrubicundum factum fuerit. [14] Nam si tale factum sectum non fuerit,

τὸν ῥεῦμον τιμηθῇ, φλεγμαίνῃ θελῇ. [15] καὶ ἔστιν ὅτε ἐξάπινον ἔπνιξε. [16] γίνεται δὲ καὶ τάδε ἀπὸ φλέγματος, ὅταν ἐκ τῆς κεφαλῆς γαλ-
5 φθέσης, ἀθρόον κατάῤῥυῃ.

v. Ὅσοις δὲ ταῖς ὀδοῦσι γίνεται ἀλγήματα, ἢν μὲν βεβρωμένον ᾖ καὶ κινέῃ, ἐξαιρεῖν. [2] ἢν δὲ μὴ βέβρωται, μηδὲ κινῇ, ὀδυνᾶν δὲ πυρέσσῃ, καῦσαι τὴν ἀπεχομένην. [3] ὠφελεῖ δὲ καὶ τὰ ἀφαιμαξήματα. [4] αἱ δὲ ὀδύναι γίνονται, ὅταν φλέγμα ὑπὸ ἐλθὸν ταῖς ῥίζαις τῶν ὀδόντων. [5] ἐσθίονται δὲ καὶ διαῤῥώσκονται, οἱ μὲν ἀπὸ φλέγματος, οἱ δὲ ἀπὸ σιτίων, [6] ἢν φύσει ἀσθενέες ἔωσι, καὶ κοιλίαν ἔχοντες καὶ πεπηγότες ἐν τοῖσιν ἔλοισι κακῶς.

vi. Ἢν δέ τι ἐν τῇ ῥινὶ πολύπους ἐγχρήσῃ, [2] οἷον πρῆγμα τείνεται τε καὶ ἀποκλείεται ἐκ τοῦ μυκτῆρος ἐς τὸ πλάγιον. [3] ἐξαιρέεται δὲ βρόχῳ διελκόμενον ἐς τὸ στόμα ἐκ τῆς ῥινός. [4] οἱ δὲ καὶ φαρμάκοισιν ἐκπνοῦσιν. [5] φύεται δὲ ἀπὸ φλέγματος. [6] τοῦτα μὲν, ὅσα ἀπὸ τῆς κεφαλῆς φύσει νοσήματα, [7] πλὴν ὀφθαλμῶν. τοῦτα δὲ ἰδίως γεγράψεται.

vii. Περὶ δὲ τῶν καὶ κοιλίῃ νοσημάτων συμμέτρως χρὴ τάδε. [2] πλευρῖτις, περιπλευμονίη, καῦσος, φρενῖτις, αὗται καλέονται ὀξεῖαι. [3] καὶ γίνονται μὲν μάλιστα καὶ ἰσχυρόταται ἐν χειμῶνι. [4] γίνονται δὲ καὶ θέρεος· ἧσσον δὲ, καὶ μαλακώτεραι. [5] ἢν δὲ τραχυτράχηλος, τοῦτα μὴ ἐς πιέσιον ξυμβάλλου τοῖσι τραχήλοις μάλιστα.

viii. Πλευρῖτις. [2] πυρετὸς ἰσχύς, [3] καὶ πλευρῆς ὀδύνη, [4] καὶ ὀρθοπνοίη, [5] καὶ βῆξ. [6] καὶ τὸ σίαλον κατ' ἀρχὰς μὲν ἰσόχολον πλέον· [7] ἐπειδὰν δὲ πε-

inflammatur, [15] & aliquando derepente ſtrangulat. [16] Fit autem & hoc à pituita, ubi ex calefacto capite acervatim defluxerit.

v. Cæterum quod ad dentium dolores attinet, ſi corroſus fuerit dens, & movetur, eximatur. [2] Si vero non corroſus eſt, neque movetur, dolorem autem exhibet, per uſtionem reſiccatur. [3] Proſunt etiam quæ commanducantur. [4] Dolores autem fiunt, quum pituita ſub radices dentium ſubierit. [5] Exeduntur autem & corroduntur, partim à pituita, partim à cibis, [6] ſi natura debiles fuerint, & cavitatem habuerint, & male in gingivis fixi fuerint.

vi. Si in nare Polypus naſcatur ([2] quæ res ex naſo in obliquum per reſpirationem difflatur, ac intumeſcit:) [3] eximitur laqueo ex naſo ad os diſtractus. [4] Aliqui etiam pharmacis erodunt. [5] Naſcitur autem à pituita. [6] Atque hi quidem ſunt morbi qui à capite oriuntur, [7] exceptis oculorum morbis, de quibus privatim agemus.

vii. At vero de morbis circa ventrem, hæc conſiderare oportet. [2] Pleuritis, peripneumonia, febris ardens, phrenitis, hi morbi acuti vocantur, [3] & fiunt maxime quidem ac fortiſſimi hyeme: [4] fiunt etiam æſtate, verum minus, & molliores. [5] Quod ſi forte in tales incideris, hæc ſane faciens & conſulens, maxime ſucceſſum ſenſeris.

viii. Pleuritis. [2] Inpleuritide febris detinet, [3] & lateris dolor, [4] & erecta cervice ſpiratio, [5] & tuſſis, [6] & ſputum ab initio quidem ſubbilioſum ſpuit. [7] Poſtquam autem quinta aut ſexta

πεμπταίῳ ἡμίνῃ, ἢ ἑκταίῳ, καὶ ὑπόπυον. [8] τέτῳ δ' μὲν πλευρῆς ὀδύνης διδόναι, ὅ, τι ἂν ἐπισήῃ ἐς λάπαρον πλευρεῖ τό, τε φλέγμα καὶ τὴν χολήν. [9] ἡ γὰρ ὀδύνη ἔτως ἂν εἴη μαλακωτάτη. [10] τῷ δὲ χειλίῳ θερμαντέον ὑπάγοντά καὶ ψύχοντα κλύσμασι. [11] ἔτω γὰρ τῇ νόσῳ τῇ ξυμπάσῃ ξυμφορώτατον. [12] ἀσφαλὲς δὲ ποτόν τε καὶ βόφημα. [13] καὶ τὰ πόματα διδόναι ὀξύτερα, ὡς τὸ σίαλον ἀναπηδαίηται ἀπὸ τῆς πλευρῆς. [14] ὅταν δὲ ἀναπαίσας ἄρξηται τὸ πῦον, θερμαίνοντα ξυμφέρει τὸ πλευρὸν ἔξωθεν πεπαίνειν τε ἀσφαλὲς καὶ ἔσω τὸ πλευρόν. [15] ἀσφάλειαν δὲ ἔ ξυμφέρει· ξηραίνεται γάρ. [16] γίνεται δὲ ἡ νῦσος ἀπὸ μάλιστα μὲν ὅταν πόσιον, ὅταν τις, ὑγραζόντος τοῦ σώματος, ἢ μεθύων, ἢ ὑπὸ φαρμάκου. [17] γίνεται καὶ ἄλλως. [18] κρίνεται δὲ ἡ νῦσος, ἢ μὲν βραχυτάτη, ἑβδόμῃ· ἢ δὲ μακροτάτη, τεσσαρεσκαιδεκάτῃ. [19] καὶ, ἢν μὲν ἐν ταύτῃ πλυθῇ καὶ καθαρθῇ τὸ πῦον ἀπὸ τοῦ πλευροῦ, ὑγιὴς γίνεται. [20] ἢν δὲ μὴ πλυθῇ, ἔμπυος γίνεται, καὶ ἡ νῦσος μακρή. [21] κρίνεται δὲ ἐπὶ ἐν τῇσι νούσοισιν, ὅταν ἐξαγάγῃ εἰς νέσους, ἢ μαραίνωνται, ἢ μεταπίπτωσιν ἐς ἕτερον νόσημα, ἢ τελευτῶσιν.

IX. [1] Περιπλευμονίη. [2] πυρετὸς ἴσχει, [3] καὶ βὴξ. [4] καὶ ἀποχρεμπτέεται, τὸ μὲν πρῶτον, φλέγμα παχὺ καὶ καθαρόν· [5] τῇ ἕκτῃ δὲ καὶ ἑβδόμῃ, ὑπόχολον καὶ ὑποπέλιον. [6] ἐγδέχεται δὲ καὶ ἐννάτῃ, ὑπόπυον. [7] τέτῳ, ἢν μὲν ὀδύνη ἐγίνεται ἢ ἔ νότε ἢ τῶν πλευρέων, ὀδύνας, ὅπερ ἐν τῇ πλευρίτιδι

sexta dies advenerit, etiam subpurulentum. [8] Huic ad lateris quidem dolorem dandum est, quod pituitam & bilem à latere deducat. [9] Sic enim dolor lenissimus fuerit. [10] Alvus autem curanda est per clysterem subducentem ac frigefacientem. [11] Hoc enim universo morbo commodissimum erit. [12] Exhibendus est etiam potus & sorbitio. [13] Et potiones dandæ sunt acidiores, quo sputum de latere repurgetur. [14] Quum autem pus purgari inceperit, latus calefacere conducit, & forinsecus maturare ea quæ circa latus sunt: [15] prius autem hoc facere non expedit. Reficcatur enim. [16] Fit autem hic morbus maxime ex potu, quum quis humecto corpore, aut ebrius, aut sobrius, friguerit. [17] Fit etiam aliter. [18] Judicatur autem morbus brevissimus septima die, longissimus decima quarta. [19] Et siquidem in hac, per sputum rejectum ac purgatum fuerit pus à latere, sanus fit. [20] Si vero per sputum non fuerit pus rejectum, pectore suppuratus efficitur, & morbus longus erit. [21] Porro judicari in morbis est, quum morbi augescunt, aut marcescunt, aut in alium morbum transeunt, aut desinunt.

IX. Peripneumonia. [2] In peripneumonia febris detinet, [3] & tussis, [4] & exscreat primum quidem pituitam crassam ac puram: [5] sexta vero & septima subbilliosam & sublividam: [6] octava autem & nona suppurulentam. [7] Huic, siquidem dolor adest aut dorsi, aut laterum, dandum est medicamentum, quod in pleuritide ad lateris dolorem, in Medicamentario libro

εἰπεῖν. 8 ποθῖσι δὲ καὶ φοφήμασι, καὶ τῆς κοιλίης ἐς τὸν ὑποχόνδριον καὶ ψύξιν, καὶ τοιαύτη θεραπεύειν τῇ αὐτῇ ἰήσει. 9 ὅκως δὲ τὸ σίαλον ἐκ τοῦ πλεύμονος ἀναφυσήσας, καὶ τὸ πῦον, διδόναι φάρμακα ποτά, 10 οἷσιν ὁ πλεύμων ὑγραίνεται), καὶ καθαίρεται τὸ πῦον ἄνω. 11 ἡ δὲ νοῦσος αὕτη γίνεται), ὅταν ἐκ τῆς κεφαλῆς φλέγμα ἀθρόον ῥυῇ ἐς τὸν πλεύμονα. 12 ἔστι δ' ὅτε καὶ ἐκ πλευρίτιδος μετίῃ ἐς περιπλευμονίην καὶ καῦσον. 13 κρίνεται δὲ ἐν ἡμέρῃσιν, ἡ μὲν βραχυτάτη, τεσσαρεσκαιδεκάτη· ἡ δὲ μακροτάτη, ἐν δυοῖν δέοντοιν εἴκοσι. 14 ἀμφοτέρως δὲ τοῦτο ὀλίγοι. 15 γίνονται δὲ καὶ ἐμπυοι ἐκ τούτου τοῦ νούσου, ἢν μὴ ἐν τῇσι κρισίμῃσιν ὁ πλεύμων καθαρθῇ.

x. Φρενῖτις ὅταν λάβῃ, πυρετὸς ἰσχὺς βληχρὸς τὸ πρῶτον, 2 καὶ ὀδυνάη περὶ τὸν ὑποχόνδριον, 3 μᾶλλον δὲ ἐς τὸ δεξιὸν μέρος τὸ ἧπαρ. 4 ὅταν δὲ τελευτᾷ ἡμέρῃσι καὶ πεμπταίοισι, 5 ὁ τε πυρετὸς ἰσχυρότερος γίνεται, καὶ αἱ ὀδυναι, 6 καὶ τὸ χρῶμα ὑπόχλοον γίνεται. 7 ἐς δὲ νέον παραφρονεῖ. 8 τέτων τὸ μὲν ὀδύνης, ἅπερ ἐν τῇ πλευρίτιδι, διδόναι, 9 καὶ χλιαίνειν, ἵνα ἡ ὀδυνη ἐκλείπῃ. 10 τὸν κοιλίην δὲ θεραπεύειν, καὶ τἆλλα ποιέειν τὰ αὐτὰ σιτίσιν, πλὴν ἐς ποτέ. 11 ποτῷ δὲ χρῆσθαι τῷ ἀκράτου ὅτου ἂν ἐθέλῃς, πλὴν οἴνου. 12 ὀξυκράτῳ καὶ μέλιτι καὶ ὕδατι διδόναι. 13 οἶνον δὲ οὐκ ἐξυμφέρει ἐς νέον παραφρονέοντα, "ἔτε ἐν αὐτῇ τῇ νόσῳ τοῖς πυρετοῖσιν, ἔτε ἐν τῇσιν ἄλλῃσι. 14 λέγω δὲ πολλῷ καὶ θερμῷ καὶ τὸ κεφαλὴν ἐν ταύτῃ τῇ νόσῳ ξυμφέρει. 15 μαλακτέον γὰρ ἐστὶ τὸ σῶμα δεῖ, καὶ ἰσχνὸν μᾶλλον γίνεται· καὶ ἡ κοιλίη κατὰ

scriptum est. 8 Per potus autem, & sorbitiones, & ventris subductionem ac frigefactionem, eadem curatio adhibeatur quæ in pleuritide. 9 Quo vero sputum & pus ex pulmone repurgetur, danda sunt pharmaca in potu, 10 quibus pulmo humectatur, & pus sursum purgatur. 11 Fit autem hic morbus, quum pituita acervatim ex capite ad pulmonem fluxerit. 12 Aliquando etiam ex pleuritide in peripneumoniam & febrem ardentem transitus fit. 13 Judicatur autem brevissimus quidem in diebus quatuordecim, longissimus vero in duobus de viginti. 14 Pauci vero hunc morbum effugiunt. 15 Fiunt etiam pectore suppurati ex hoc morbo, si non in judicatoriis diebus pulmo fuerit purgatus.

x. Phrenitis ubi apprehenderit, febris primum debilis detinet, 2 & dolor circa præcordia, 3 magis autem dextra, ad hepar. 4 Quum autem quarta aut quinta advenerit, 5 & febris fortior fit, & dolores augescunt, 6 & color subbilliosus efficitur, 7 & mens percellitur. 8 Huic ad dolorem quidem danda sunt quæ in pleuritide, 9 & tepor faciendus ubi dolor hæret. 10 Sed & alvus curanda, & reliqua similiter facienda sunt, excepto potu. 11 Potu vero utendum est quocunque alio volueris, præter vinum. 12 Aut acetum & mel ac aquam dato. 13 Vinum autem non convenit mente motis, neque in hoc morbo, neque in quibusvis aliis. 14 Conducit autem in hoc morbo etiam caput multa calida lavare. 15 Mollito enim corpore, sudor quoque magis sequitur, & alvus & urina

κρὴ τὸ ἕρον ἀφικνεῖσθαι, [16] ἐκ αὐτὸς ἑαυτῷ ἐγκρατέστερος γίνεται. [17] ἡ δὲ
181 νῆσος γίνεται ὑπὸ χολῆς, ὅταν κινηθεῖσα πρὸς τὸ στόμαχον καὶ τὰς φρένας πρόσιζη. [18] ἡ δὲ νῆσος κρίνεται, ἡμέρᾳ βραχυτάτῃ, ἑβδόμῃ· ἡ δὲ μακροτάτη, ἑνδεκάτῃ. [19] διαφεύγουσι δὲ καὶ ταύτην ὀλίγοι. [20] μεθίστα- 7
σι δὲ καὶ αὕτη ἐς τὸ περιπλεύμονίην. [21] ἐκ, ἢν μεθεῖσα, ὀλίγοι ἀφικνέονται.

XI. Καῦσος δὲ ὅπου ἔχει, πυρετὸς ἰσχυρὸς, καὶ δίψα ἰσχυρή. [2] καὶ ἡ γλῶσσα τραχέη, καὶ μέλαινα γίνεται ὑπὸ θερμότητος καὶ πνεύματος. [3] καὶ τὸ χρῶμα ὑπόχλοον γίνεται, [4] καὶ τὰ ὑποχόνδρια χολώδεα. [5] καὶ τὰ μὲν ἔξω ψυχρὸς γίνεται· τὰ δὲ ἐντὸς λίαν θερμός. [6] τούτῳ ξυμφέρει ψύγματα προσφέρειν, ἐκ τοῦ κοιλίου, καὶ ἐξωθεῖν τοῦ σώματος, [7] φυλακὴν μὴ φλίζης. [8] καὶ τὰ πόματα καὶ τὰ ῥοφήματα διδόναι πυκνὰ, καὶ κατ' ὀλίγον ὡς ψυχρότατα. [9] τὸν δὲ κοιλίην θερμαίνειν, κλύσμασι· μὴ ὑποχωρέῃ τὰ ἐνεόντα, κλύσας, ψύχειν τὰ κλύσματα ὡς ψυχρότατα εἶναι, ἢν ὀσημέραι, ἢν ἀφ' ἡμέρης. [10] ἡ δὲ νῆσος αὕτη γίνεται ὑπὸ χολῆς, ὅταν κινηθεῖσα ἐντὸς τοῦ σώματος κατασηπεδόνι. [11] φιλεῖ δὲ καὶ ἐς περιπλεύμονίην μεθίστασθαι. [12] κρίνει δὲ ἡμέρᾳ βραχυτάτῃ, ἐνάτῃ ἢ δεκάτῃ· ἡ δὲ μακροτάτη, τεσσαρεσκαιδεκάτῃ. [13] ἐκ, ἢν μὴ κατασηπεδόνι ἐς περιπλεύμονίην, ὀλίγοι ἀφικνέονται. [14] ἢν δὲ μὴ μεθεῖσα, ἀφικνέονται πολλοί. [15] οὗτοι μὲν ἂν ὀξέως κατάλυσιν. [16] καὶ δεῖ τούτους ἕτω θεραπεύειν.

XII. Ὁκόσοι δὲ ἄλλοι ἐκ χειμῶνος πυρετοὶ γίνονται, εἴτε ἐξ οἴνου, εἴτε ἐκ κόπου, εἴτε ἐξ ἄλλου τινὸς, φυλάσσεσθαι χρή. [2] μεθίστανται γὰρ ἐνίοτε

na fecedit. [16] Et æger ipse ſeipſo temperatior evadit. [17] Fit hic morbus à bile, quum mota viſceribus ac ſepto tranſverſo inſederit. [18] Judicatur autem morbus, breviſſimus ſeptima die: longiſſimus, undecima. [19] Effugiunt & hunc pauci, [20] tranſitque etiam ipſe in peripneumoniam, [21] & ſi tranſierit, pauci effugiunt.

XI. Febris ardens, ſive cauſos, quum habuerit, febris detinet, & ſitis fortis, [2] & lingua [105] aſpera ac nigra fit, à ſpiritus ſane caliditate. [3] Et color ſubbilioſus fit, [4] & ſputa bilioſa. [5] Et æger extrinſecus quidem frigidus fit, intrinſecus vero valde calidus. [6] Huic conducit frigefacientia adhibere, & ad alvum, & forinſecus ad corpus, [7] cavendo ne inhorreſcat: [8] potiones quoque ac ſorbitiones dandæ ſunt frequentes, & paulatim quam frigidiſſimæ. [9] Venter autem curetur: & ſiquidem non ſubeant quæ inſunt, infuſa fri- 112
gidiſſima per clyſterem immittantur, aut quotidie, aut alternis. [10] Hic autem morbus fit à bile, quum mota intra corpus firmata fuerit. [11] Solet etiam in peripneumoniam tranſire. [12] Judicatur autem breviſſimus quidem nona aut decima die: longiſſimus autem decimaquarta. [13] Et ſiquidem tranſierit in peripneumoniam, pauci effugiunt. [14] Si vero non tranſierit, multi effugiunt. [15] Atque hi quidem morbi acuti vocantur, [16] & 113
oportet hos ſic curare.

XII. Quæcunque vero aliæ febres hyeme fiunt, ſive ex vino, ſive ex laſſitudine, ſive ex aliqua alia re, eas obſervare oportet. [2] Tranſeunt enim ali-

ὁμοίοτε ἐς ὑγίειαν ὀξέας νόσους. 3 ἡ δὲ μετάστασις αὐτῶν τοιαύτη γίνεται, ὅταν, δύο κεκινημένων, ἢ φλέγματος καὶ τῆς χολῆς, μὴ τοῖς ξυμφέρουσι προσφέρηται τῷ σώματι, 4 ξυσταφέντα [ἢ] αὐτὰ πρὸς ἑαυτὰ, τό, τε φλέγμα καὶ ἡ χολὴ παντὶπάσῃ ἢ σώματος, ἢ αὖ τύχῃ, 5 καὶ γένηται ἢ πλευρίτης, ἢ φρενῖτις, ἢ περιπλεύμονίη. 6 φυλάσσεσθαι δὲ χρὴ τοὺς πυρετοὺς τοὺς ἐν τῷ χειμῶνι. 7 ἡ δὲ φυλακὴ αὐτῶν ἔστω, ἡσυχίη τε ἰσχνασίη, καὶ τῆς κοιλίης κένωσις. 8 ῥοφήμασι δὲ καὶ πόμασι λιγδῆν, ἕως ἂν ὁ πυρετὸς μειωθῇ. 9 οἱ δὲ νόσοι γενόμεναι μάλιστα αἱ ὀξέαι καὶ λοιμώδεες καὶ ἐπὶ πονώτατοι εἰσι. 10 καὶ δεῖ πρὸς αὐτοὺς φυλακῆς τε πολλῆς, καὶ θεραπείης ἀκριβεστάτης, 11 καὶ λίαν θεραπεύοντι κακὸν μὴ μηδὲν προσγίνεσθαι, 12 ἀλλ' ἀρκέσαι τὰ ἀπ' αὐτῶν τοῖς νοσήμασιν ὑπάρχοντα. 13 ἀναδιδόναι δ', ὅ, τι ἂν οἷός τε ᾖ. 14 καὶ μὰν ὀρθῶς θεραπεύοντι ζητεῖν, ὑπὸ μεγέθει τῆς νόσου κρατέηται ὁ κάμνων, ἐκ τοῦ αὐτὴ ἡ ἁμαρτὰς τὸ ἰητρὸς ἐστίν. 15 καὶ ὃς μὴ θεραπεύοντι ὀρθῶς, μηδὲ γινώσκοντι, ὑπὸ τῆς νόσου κρατέηται, ζητεῖ.

XIII. Τὸ δὲ θέρος τάδε γίνεται. 2 πυρετοὶ ὀξεῖς ἰσχυροὶ, καὶ δίψαι. 3 καὶ ἐμέσεις ἔνιοι χολώδεις. 4 ἐνίοις δὲ καὶ κάτω διαχωρέει. 5 τούτοισι δὲ πίνειν διδόναι καὶ ῥοφεῖν, ὅ, τι ἂν σοι δοκῇ ἐπιτήδειον εἶναι. 6 καὶ ὃς μὲν σιτίοισι πρὸς τὴν κοιλίην χολὴ ἢ φλέγμα, ἐπιπίνοντες ὕδωρ ψυχρὸν, ἢ ἐλίκρηθον, ἐμεῖν. 7 καὶ ὃς μὲν ἡ γαστὴρ μὴ ὑποχωρέῃ, κλύσμασι χρῆσθαι, ἢ βαλανεύειν. 8 ἡ δὲ νόσος γίνεται ὑπὸ χολῆς. 9 ἀπαλλάσσονται δὲ μάλιστα ἑβδόμῃσι, ἢ ἐνάτῃ-

quando in morbos acutos. 3 Transitio vero ipsarum talis est. Quum commotis duobus humoribus, pituita & bile, non conducentia corpori exhibentur, 4 ipsi inter seipsos coacti, pituita videlicet ac bilis, corpori ubicunque tandem contigerit, allabuntur. 5 Et fit pleuritis, aut phrenitis, aut peripneumonia. 6 Observare igitur ac vitare oportet febres in hyeme. 7 Sit autem observatio, & tutela ab ipsis, quies, & gracilitas, & ventris evacuatio. 8 In sorbitionibus autem & potionibus degendum est, donec febris imminuta fuerit. 9 Ex morbis ferme maxime acuti & occidunt, & laboriosissimi sunt, 10 & opus est ad ipsos plurima tutela, & exactissima curatione. 11 Et à curante nullum malum accedere oportet (12 sufficiunt enim quæ ab ipsis morbis adsunt) 13 verum ut boni quid præstet, pro viribus conetur. 14 Et siquidem recte curante medico, à magnitudine morbi superetur æger, non hæc culpa medici est. 15 Si vero non recte curante, neque cognoscente, à morbo superetur, medici culpa est.

XIII. Æstate porro hæc fiunt: 2 febris detinet fortis, & 3 sitis, & vomunt aliqui bilem, 4 aliquibus vero etiam inferne secedit. 5 His in potu dandum est, & ad sorbendum, quodcunque tandem tibi idoneum esse visum fuerit. 6 Si vero bilis aut pituita ad cor confederit, aqua frigida, aut aqua mulsa pota, vomant. 7 Si vero venter non fecesserit, clysteri utendum est, aut subdititia glande. 8 Morbus autem fit à bile. 9 Liberantur autem maxime septima die, aut nona,

ἀναλλᾶοι. [10] λῷ δὲ, ℈ πυρετὸ ἔχον-
τϖ, μὴ κριθιέρων), μήτε κάτω,
μήτε ἄνω, [11] πόνϖ δὲ ξὺν καθ'
ὅπαν τὸ σῶμα, ὅταν ἡ τελεᾶϖ,
ἢ τελεριᾶϖ, [12] φαρμάκω ὑπο-
καθήραι ἐλαφρῷ κάτω, ἢ πόματι.
[13] ποιεῖν δὲ ῥόφημα ἀπὸ κέγχρε,
ἢ ἀλήτε. [14] καὶ πόματι τοῖσιν αὐ-
τοῖσι θερμπόν. [15] πάσχει δὲ
ἐκ τούτε ὑπὸ χολῆς.

XIV. [1] Ἢν δὲ τὰ μὲν ἔξω μὴ
πυρώδης ἢ σφόδρα, τὰ δ' ἔσω, [2] καὶ
ἡ γλῶσσα τραχήλη ἐκ μέλαινα γι-
νέσθαι, [3] "ἐοὶ πόδες καὶ αἱ χέρες
ἄκραι ψυχραί, [4] τέτϖ φάρμα-
κον μὲν μὴ διδόναι, [5] θερμαίνειν δ'
ὡς τοτὶ φέρων ψύγματα, καὶ ὡς
τὴν κοιλίην, καὶ ὡς τὸ ἄλλο σῶ-
μα. [6] καλέεται δ' καυσώδης ὁ πυ-
ρετὸς οὗτος. [7] "κρίνεται δ' μάλιστα
δεκάτη δ, καὶ τεσσαρεσκαιδε-
κάτη δ. [8] λῷ δ' τὸ πῦρ λαμβάνη
καὶ μεδίη, ℈ δ' σώματϖ βάρ-
ϖ αὐτὸν ἔχη, [9] τᾶτον, ἕως μὲν αὖ τὸ
πῦρ ἔχη, ῥοφήμασι ἐκ πόμασι θερ-
παίνειν. [10] ὅταν δ' μὴ ἔχη, διδόναι
καὶ σιτία. [11] κρίνεται δ' ὡς τάχιστα
φαρμάκω, λῷ τε ἄνω δοκέη σοι
δεῖν, λῷ τε κάτω. [12] "λῷ δ' πυ-
ρετὸς μὲν μὴ ἔχη, τὸ δ' σῶμα πικρὸν
ἔχη, καὶ τὸ σῶμα βυρσώδεα, καὶ
ἀσιτέη, φάρμακον διδόναι. [13] πάσχει
δὲ τοῦτο ὑπὸ χολῆς, ὅταν ἐς
τὰς φλέβας καὶ τὰ ἄρθρα κοιλωθῇ.

XV. Ὁκόσοι δὲ ἄλλαι ὀδυνίαι
ἐν τῷ ἥρι καὶ κοιλίῃ γίνονται,
ὁκόσαι μὲν ἀπὸ τὰ ὑποχόν-
δρια καὶ τὴν καρδίην, [2] μελί-
κρητον ὑδαρὲς ποιέων, ὅσον τρεῖς
κοτύλας ὄξος ὠμοῦ χέας, δὸς πιεῖν
χλιαρόν. [3] καὶ ἐπιχὼν ὀλίγον
χρόνον, ξυμπλυθεὶς πυρὶ καὶ
ἱμα-

nona. [10] Si vero febre detinen- 135
te non purgentur, neque deor-
sum, neque sursum, [11] dolor au-
tem affuerit per totum corpus,
tertia aut quarta die, [12] pharmaco levi aut potione, deorsum
purgato: [13] facito autem forbitionem ex milio, aut farina: [14]
& iisdem potionibus curato. [15]
Patiuntur autem & hæc à bile.

XIV. Si vero externæ partes, non valde fervidæ fuerint, verum internæ, [2] & lingua aspera ac nigra fit, [3] & pedes ac manus summæ frigidæ sunt, [4] huic pharmacum ne dederis; [5] cu- 140
rato autem frigefacientia adhibendo, & ad alvum, & ad reliquum corpus. [6] Vocatur autem hæc febris æstuosa. [7] Judicatur maxime undecima die, & decimaquarta. [8] Si vero febrilis ca- 141
lor apprehenderit ac dimiserit, gravitas autem corporis ipsum detinuerit: [9] hunc, donec quidem calor tenuerit, sorbitionibus ac potionibus curato: [10]
quum autem non detinuerit, etiam cibos dato. [11] Purgato autem quam celerrime pharma- 145
co, sive sursum sive deorsum opus habere tibi visum fuerit. [12]
Si vero febris quidem non tenuerit, os vero amarum habuerit, & corpus gravetur, & cibum aversetur, pharmacum dandum est. [13] Patitur autem
hæc à bile, quum in venas ac articulos incubuerit & firmata fuerit.

XV. Quicunque vero alii dolores in æstate circa ventrem fiunt, siquidem ad præcordia & cor tenderint, [2] aquam mulsam 150
aquosam facito, & aceti tribus heminis affusis, tepidam bibendam dato: [3] & ubi modico tempore ipsam retinuerit, & igne ac

ἱματιοῖζιν, ἐμείτω. 4 ἢν δὲ ἀπεμέσαντι αὖθις ῥᾳθυμήσαντες, καὶ πνίγη, αὖθις ἐμεῖν ποιείσθω· 5 ἢ λέσαι αὐτὸν πολλῷ καὶ θερμῷ, ὑποκλύσαι· 6 καὶ χλιάσμασι ῥᾳθυμῆσαι, ἐὰν ἡ ὀδυνὴ ἔχῃ. 7 πάσχουσι δὲ ταῦτα μάλιστα ὑπὸ τοῦ φλέγματος, ὅταν κινηθὲν ῥᾳστώσῃ ἀφ' ἑαυτοῦ κοιλίαν. 8 διδόναι δὲ τοῖσι τοιούτοισι ἀλγήμασιν ἀλγέουσι, καὶ τῶν φαρμάκων, ἃ γέγραπται πρόσθεν τῶν τοιούτων ὀδυνέων ἐν τῇ φαρμακίδι. 9 ἢν δὲ μεθίστηται ἡ ὀδυνὴ ἄλλοτε ἄλλῃ τῆς κοιλίης καὶ ἀπύρεκτος ᾖ, λέγειν πολλῷ καὶ θερμῷ, 10 καὶ πίνειν διδόναι, τῆς ὀδυνέων εἵνεκα, ὅπερ ἐν τῇ πλευρίτιδι γέγραπται, ἢ τῶν ἄλλων ὅ, τι αὐτοῖσι δοκέῃ. 11 ἢν δὲ μὴ ἀπαλλάσσηται τῆς ὀδυνέων, ὑποκαθῆσθαι φαρμάκῳ κάτω. 12 σιτίων δὲ ἀπέχεσθαι, ἕως ἂν ἡ ὀδυνὴ ἔχῃ. 13 τοῖσι δὲ τοιούτοισι ἀλγήμασι, ὅσοι ἔτεα πλανῶνται, ὑπὸ χολῆς γίνεται.

XVI. Ὅσοι δὲ κάτωθεν τοῦ ὀμφαλοῦ ὀδυνέων γίνονται, ὑποκλύσαι μαλακῶ κλύσματι. 2 ἢν μὲν πυρήσσῃ, φάρμακον δοῦναι κάτω. 3 ὅσοισι δὲ ὀδυνέων ἐξαπίνης γίνονται ἐν τῷ σώματι αὖθι πυρέσσειν, ξυμφέρει λέσαι πολλῷ καὶ θερμῷ, καὶ χλιαίνειν. 4 τὸ γὰρ φλέγμα καὶ ἡ χολὴ, ξυνεστηκότε μᾶλλον, ἰσχυρά γέ ἐστιν, καὶ κρατεῖ, καθ' ὁκοῖον ἂν τοῦ σώματός τοῦ μορίου τε καὶ ὀδύνην ἰσχυρὴν παρέχῃ. 5 διαφερόντως δὲ, ἀδυνέσεραί ἐστι, καθ' ὃ ἂν δοκέωσι ἢ τοῦ σώματος.

XVII. Τὰ δὲ νοσήματα ὅσα τοῦ θέρεος γίνονται, εἰώθασι γίνεσθαι ὕστερον. 2 ὅταν τὸ σῶμα ὑπὸ τοῦ ἡλίου θερμανθῇ, ὑγραίνεται. 3 ὑγραινόμενον δὲ

vestibus concalefactus fuerit, vomat. 4 Si vero à vomitu rursus accesserint ac suffocaverint, rursus vomitum faciat. 5 Aut ipsum multa calida lotum, per clysterem sublue: 6 & tepefactoria adhibe, si affuerit dolor. 7 Patiuntur autem hæc maxime à pituita, quum commota ad cor allapsa fuerit. 8 Danda sunt etiam his qui talibus doloribus vexantur, pharmaca quæ descripta sunt ad ejusmodi morbum in Medicamentario libro. 9 Si vero transierit dolor alias ad alium ventris locum, & febre caruerit, multa calida lavetur, 10 & doloris gratia bibenda dentur, quæ in pleuritide sunt descripta, aut alia prout tibi visum fuerit. 11 Si vero à dolore non liberetur, per pharmacum deorsum subpurgetur. 12 A cibis autem abstineat, quousque dolor affuerit. 13 Tales autem dolores, qui sic errant, à bile fiunt.

XVI. Quicunque vero dolores infra umbilicum fiunt, in his molli infuso per clysterem immisso subluito. 2 Si vero non sedentes, pharmacum deorsum purgans dato. 3 Quicunque vero dolores derepente in corpore fiunt citra febrem, in his lavare multa calida conducit, & tepefacere. 4 Nam pituita & bilis compacta quidem, fortia sunt, & prævalent in quacunque corporis parte constiterint, & laborem ac dolorem fortem exhibent. 5 Diffusa vero debiliora sunt, quacunque corporis parte manifesta fuerint.

XVII. At vero morbi qui in æstate fiunt, sic fieri solent. 2 Quum corpus à sole fuerit calefactum, humectatur: 3 humectatum

σὲ νοσέῃ, ἢ πᾶν, ἢς ἐς ὃ, ἢ μέρ-
ος αὖ κακισηθέῃ τὸ φλέγ-
μα καὶ ἡ χολή. 4 ἰὼ μὲν δὴ τὸ
αὐτὸ ἀρχόμενα θεραπεύη, ἔτε
μακρὸ γίνεται ἔτε ἐπικίνδυνα.
5 ἰὼ σὲ μὴ θεραπεύη, ἢ κακῶς
θεραπεύη, φιλεῖ καὶ μακρότε-
ρα γίνεσθαι, πολλάκις σὲ καὶ
κλέινε. 6 καὶ τελέοισι σὲ καὶ τε-
τραρτέοισι πυρετοὶ ὲκ τῶν τοιού-
των γίνεσθαι πέφυκασιν. 7 αὖ-
τη ἡ κατάστασις τῶν ' νοσημά-
των μάλιστα μὲν ἔ θέρεος γί-
νεται· ἐνίοισι δ' ἐκ τῆ χειμῶνος.

XIIX. Τελέῃ δ' πυρετὸς ὅταν
ἔχη, ἰὼ μὲν σοι δοκέῃ ἀκάθαρτος εἶ-
ναι, τῇ τετάρτῃ φάρμακον δοῦναι.
2 ἰὼ σὲ μή σοι δοκέῃ φαρμάκε
δεῖσθαι, διδόναι φάρμακα ποτὰ, οἷ-
σιν ἢ μεθίσταιτο ὁ πυρετὸς, ἢ λάπα-
λείψῃ. 3 διδόναι σὲ, ὥσπερ γέγρα-
πται ἐν τοῖσι φαρμάκοισι. 4 καὶ
τῇ μὲν λήψῃ ῥοφήμασι καὶ ποτῇ
ἁλμυρῇ. 5 τοῖς σὲ ἁλμυρίσι, σι-
τίοισι ἀλαχωρηκόσι. 6 λαμβάνῃ
σὲ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, οὐκ ' ἐπὶ πολέι-
σον. 7 ἰὼ σὲ μὴ θεραπεύη), ἐξέλῃ
μεθίσταται ἐς τεταρταῖον, & γίνε-
ται πολυχρόνιος.

XIX. Ἢν δ' τεταρταῖος λαμβάνῃ, ἰὼ μὲν ἀκάθαρτος ἢ, καθαίρειν
πρῶτον μὲν τὴν κεφαλήν. 2 καὶ,
ἁλιπεῖν τρεῖς ἢ τέσσαρας ἡμέ-
ρας, φάρμακον διδόναι αὖ κατ'
αὐτὴν τὴν λῆψιν. 3 ἁλιπὼν δ',
κάτω δόναι ἕτερον ἐν αὐτῇ τῇ λή-
ψι. 4 ἰὼ δ' ὡδὶς τοῦτο μὴ ποιῇ),
ἁλιπὼν πάλιν, λέσιος πολλῷ ἐκ
θερμῷ, δόναι τῶν φαρμάκων ἃ
γέγραπται. 5 ποτῖσι δ', ἐκ ῥοφή-
μασι, καὶ τῇ ἄλλῃ ἁλίτῃ χρῆ-
σθαι, ὥσπερ ἐπὶ τῆ τεταρταίου. 6
λαμβάνῃ σὲ ἔτι ὁ πυρετὸς,

ctatum autem ægrotat, aut to-
tum, aut ea parte, in quam pi-
tuita & bilis incubuerint. 4 ' Si- 170
quidem igitur quis ipsos incipientes curet, neque longi fiunt, neque periculosi. 5 Si vero non curet, aut male curet, & longiores fiunt, & sæpe quoque occidunt. 6 Sed & tertianæ & quartanæ febres ex talibus fieri solent. 7 Hæc morborum constitutio maxime quidem æstate fit, aliquibus vero etiam hyeme.

XIIX. Tertiana febris quum apprehenderit, siquidem videbitur tibi non purgatus esse, quarta ' die pharmacum dato. 171
2 Si vero pharmaco non videbitur opus habere, medicamenta in potu exhibeto, quibus febris aut transmutetur, aut deficiat. 3 Exhibeto autem velut scriptum est in Medicamentis. 4 Et in apprehensione quidem, sorbitione & potu nutrito. 5 Interposito vero tempore, cibis per alvum secedentibus. 6 Apprehendit autem plerunque non ita sæpe. 7 Si vero non curetur, in quartanam ' transire solet, & 180
diuturna fieri.

XIX. Si vero quartana apprehenderit, siquidem impurgatus fuerit, primum caput purgato, 2 & interpositis tribus aut quatuor diebus, pharmacum sursum versus purgans dato in ipsa apprehensione. 3 Et interpositis diebus, rursum aliud deorsum purgans dato in ipsa apprehensione. 4 Si vero ex his non sedebitur: rursus interpositis diebus, multa calida lavato, & ' pharmaca quæ scripta sunt da- 185
to. 5 Potibus autem & sorbitionibus, & reliqua diæta utendum est, velut in tertiana. 6 Apprehendit autem hæc febris plu-

rimos

τὰς μὲν πλείστας, πελιὼ χρόνον· τὰς δὲ, καὶ ὀλίγον. 7 καὶ γίνεται μὲν ὅτε, τὸ τριταῖον καὶ [ὁ] τεταρταῖος ὑπὸ χολῆς καὶ φλέγματος. 8 διό, τὸ δὲ ὁ τριταῖος ἑτέρωθί μοι γέγραπται. 9 δύναμιν δὲ ἔχει τὰ πυρετῶν τὰ φάρμακα τοιαύτην, ὥστε πονῆραι τὸ σῶμα καὶ χεῖρον εἶναι ἐν τῇ ἰσυθμίᾳ θερμότητά τε ἐψυχρότητα, 10 καὶ μήτε θερμαίνειν παρὰ φύσιν, μήτε ψύχειν. 11 διδόναι δὲ ὡς ἐν τῇ φαρμακίτιδι γέγραπται.

xx. Φλέγμα [δὲ] λευκὸν ὅταν ἔχῃ, τὸ σῶμα οἰδεῖ πᾶν λευκῷ οἰδήματι. 2 καὶ τὰ αὐτῆς ἡμέρης, τοτὲ μὲν δοκεῖ ῥᾴων εἶναι, τοτὲ δὲ φλαυρότερος. 3 καὶ τὸ οἴδημα ἄλλοτε ἄλλη δὲ σώματος μέζον τε καὶ ἔλασσον γίνεται. 4 τούτῳ φάρμακα διδόναι κάτω, ὑφ' ὧν ὕδωρ ἢ φλέγμα καθαίρεται. 5 Δίαιταν δὲ σιτίοις καὶ ποτοῖσι καὶ πόνοισιν, ὑφ' ὧν ὡς ξηρότατος ἔσται καὶ ἰσχνότατος. 6 ἡ δὲ νοῦσος αὕτη γίνεται ἀπὸ φλέγματος, 7 ὅταν τις ἐκ πυρετῶν πολυχρονίων φλεγματώδης ὢν, ἀκάθαρτος γένηται, τρέπηταί τε τὸ φλέγμα αὐτοῦ ἐπὶ σάρκας. 8 καὶ λευκότερον μὲν ἐνθεῦτεν ἢ ἄλλοθι ἡ φλέγματος, 9 ὁ δὲ χρὼς φαίνεται λευκότερος. 10 τὸ γὰρ αἷμα ὑπὸ πλήθους τοῦ φλέγματος ὑδαρέστερον γίνεται, καὶ οὐκ ἔνι ὁμοίως ἐν αὐτῷ τὸ εὔχροον. 11 καὶ διὰ τοῦτο λευκότεροί τε φαίνονται, καὶ κακίες ἡ νοῦσος φλέγμα λευκόν. 12 ὧν μὲν οὖν θεραπευθῇ ἀρχομένης τῆς νόσου, ὑγιὴς γίνεται. 13 ὧν δὲ μή, ἐς ὕδρωπα μεθίστησι ἡ νόσος, καὶ διέφθειρε τὸν ἄνθρωπον.

xxi. Ὁκόσοι δὲ πολλῶν ἔχουσι μέζονα, ὅσοι μὲν εἰσι χολώδεες, καὶ μελαγχολικοί τε γίνονται, καὶ καχεκτικοί, καὶ

rimos multo tempore, alios vero pauco. 7 Et fit tum tertiana, tum quartana, à bile & pituita. 8 Cur autem tertiana & quartana, alibi à me scriptum est. 9 Vim porro habent medicamenta in his febribus, ut potis his corpus in loco sit, in consueta caliditate ac frigiditate: 10 & neque præter naturam calefiat, neque frigefiat. 11 Danda sunt autem velut scriptum est in Medicamentario libro.

xx. Pituita alba quum tenuerit, corpus totum intumescit albo tumore: 2 & in eadem die alia parte melius sibi videtur habere, alia deterius. 3 Et tumor alias in alia corporis parte major & minor fit. 4 Huic pharmaca danda sunt deorsum purgantia, à quibus aqua, aut pituita purgatur. 5 Victus autem ratio constituenda est, in cibis & potibus, ac laboribus, a quibus siccissimus ac gracillimus evadat. 6 Morbus autem hic fit à pituita, 7 quum quis ex febribus diuturnis pituitosus existens, impurgatus manserit, & pituita ad carnes ipsius conversa fuerit. 8 Et nihil quidem albidior est hæc pituita quam alia, 9 verum corporis color albidior apparet. 10 Sanguis enim à pituitæ copia aquosior fit, & non inest similiter in ipso bonus color. 11 Quapropter albidiores apparent: & vocatur hic morbus pituita alba. 12 Siquidem igitur curatus fuerit inchoante morbo, sanus fiet. 13 Sin minus, in hydropem transit morbus, & hominem corrumpit.

xxi. Quicunque splenem habent magnum, 2 qui quidem fuerint biliosi, 3 hi mali coloris fiunt, 4 malis ulceribus scatent,

5 &

5 καὶ δυσώδεις ὀπὸ τ σώματος, 6 καὶ λεπτοί· 7 ὁ σπλὴν σκληρὸς, ὁ αἰεὶ παραπλησίως τὸ μέγεθος· 8 ὁ τὰ σιτία ὀ διαχωρεῖ· 9 ὁκόσοι μὲν φλεγματίαι, 10 τούτοις τε [ἢ] ἧσσον πάσχουσι, 11 καὶ ὁ σπλὴν ἄλλοτε μείζων γίνεται, ἄλλοτε ἐλάσσων. 12 τούτοισι ξυμφέρει, λύειν μὲν ἀναβάσεσι φαίνον, καθαίρειν δὲ τὴν κεφαλὴν καὶ τὸ ἄλλο σῶμα. 13 λύειν δὲ μὴ δέονται φαρμακίοις, διαιτᾶν. 14 ὁκόσοι μὲν φλεγματώδεες, ξηραίνοντα τὸ σῶμα καὶ ἰσχναίνοντα σιτίοισι καὶ ποτοῖσι, καὶ ἐμέτοισι, καὶ γυμνασίοισιν ὡς πλείστοισι, καὶ περιπάτοισι· 15 καὶ ἦρος ἐλλεβόρῳ καθαίρειν αὖ. 16 ὁκόσοι δὲ χολώδεες, ξυμφέρει διυγραίνοντα τῇ διαίτῃ ὑποάγειν τὴν κοιλίην καὶ τὴν κύστιν, 17 καὶ τὴν φλέβα τὴν σπληνοῦπιν ἀφιέναι πυκνά. 18 καὶ τοῖσι ὑδρηλικοῖσι φαρμάκοισι χρῆσθαι, οἳ γέγραπται μαλθάσσοντα τὸν σπλῆνα. 19 καὶ καθαίρειν ἔτεος ὥρῃ, καὶ τοῦτο χολικόν. 20 ἔνιοι δὲ τῶν σπληνικῶν ὑπὸ μὲν τῶν φαρμάκων πίνοντες οὐκ ὠφελέονται· 21 ἐπὶ δὲ ὑπὸ τῆς ἄλλης θεραπείης ἧσσον ἰσχνότερον γίνεται αὐτῶν ὁ σπλὴν, 22 ἀλλὰ κρατεῖ τὰ προσφερόμενα ὑπὸ τοῦ μεγέθεος τῆς νόσου. 23 προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου, ἐνίοισι μὲν ἐς ὕδρωπα τελευτᾷ ἡ νοῦσος, καὶ διαφθείρουσιν· 24 ἐνίοισι δὲ οὐκ ἐπύησε), καὶ καυθέντες ὑγιέες γίνονται· 25 ἐνίοισι δὲ καὶ ξυσκληρύνεται, σκληρότερον ὢν καὶ μέγας. 26 τὸ δὲ νόσημα γίνεται, ὅταν ἢ πυρετῶν καὶ κακοθεραπείης χολὴ ἢ φλέγμα ἢ καὶ ἀμφότερα ἐς τὸν σπλῆνα καταπέσῃ. 27 καὶ πολυχρόνιον μὲν ἐστὶ τὸ πάθος· θανατώδες δὲ οὔ. 28 τῶν δὲ φαρμάκων, ὅσα μὲν διὰ τοῦ οὐρητῆρος, τὰ μὲν διὰ τοῦ κύστεος

5 & ex ore grave olent, 6 & tenues evadunt. 7 & splen durus est, & semper consimili magnitudine, 8 & cibi non fecedunt. 205
9 Qui vero pituitosi sunt, 10 hæc 14
& minus patiuntur, 11 & splen alias major, alias minor efficitur. 12 His conducit, siquidem impurgati fuerint, & caput & reliquum corpus purgare. 13 Si vero purgatione non egeant, victus ratio constituenda est, 14 ita ut pituitosis corpus reiccemus ac attenuemus, cibis & potibus, & vomitibus, & exercitiis plurimis, & deambulationibus. 15 Et in vere sursum per' veratrum pürgentur. 16 Biliosis autem conducit, ut per victum humectantem, alvum & vesicam subducamus, 17 & ut de vena splenitide frequenter sanguinem mittant: 18 & medicamentis urinam cientibus utantur, quæ splenem mollire scripta sunt, 19 & ut pro anni tempore bilem purgent. 20 Quidam vero splenici à pharmacorum potu nihil utilitatis sentiunt, 21 neque à reliqua curatione, quicquam gracilior splen ipsorum evadit, 22 sed' quæ adhibentur à magnitudine morbi superantur: 23 progressu vero temporis, aliquibus in hydropem morbus degenerat, & corrumpuntur. 24 Aliquibus autem splen suppuratur, & usti sani fiunt. 25 Cum quibusdam vero consenescit, durus & magnus existens. 26 Morbus autem fit, quum ex febribus & mala curatione, bilis aut pituita, aut ambo in splenem incubuerint. 27 Et diuturna quidem est affectio, non autem' lethalis. 28 Ex pharmacis quæ splenis gratia exhibentur, alia per vesicam purgant, & ipsum

σι· κοιλίᾳ, καὶ ποιεῖ λαπαρώτερον. [29] τὸ δὲ κοιλίᾳ μᾶλλον, ἔστε ἀφὰ τῆς κύστεως ὀδύνη, ὅ, τι καὶ φανερώτερον, ἔστ' ἄλλη ὀδυνᾶται. [30] λαπάσσει δὲ τὸν σπλῆνα.

XXII. Εἰλεὸς ὅταν λάβῃ, [2] ἡ γαστὴρ σκληρὴ γίνεται, & ἀφαχωρεῖ οὐδέν. [3] & ὀδυνᾶται πάντων τὰ κοιλίων ἔχει, [4] & πῦρ, καὶ δίψα. [5] ἐνίοτε δὲ ὑπὸ πόνου ἐμεῖ & χολώδη. [6] τὸν μὲν κάτω διυδραίνειν, καὶ ἔσωθεν, καὶ ἔξωθεν. [7] λέβητα πολλὰ & θερμὰ. [8] & πίνειν ὅσον τάχιστα κοιλίᾳ κινεῖ, & τὸ ἔδεσμα ὑπάγει. [9] & ὑποκλύζειν, ἢν δέηται. [10] ἢν δὲ μὴ δέηται τὸ κλύσμα, [11] ἐπιδοῦναι δεῖ τὸ ἔνερον ὑπὸ τῆς φύσεως & ῥᾳστώνης, ἐξελὼν τὸν αὐλίσκον, ἐνιέναι τὸν φύσαν πολλὴν. [12] καὶ, ἢν δέξηται, ὑποχωρήσει καὶ ὑγιὴς ἔσται. [13] ἢν δὲ μὴ δέξηται τὸ κλύσμα, ἀποθνήσκει μάλιστα ἑβδόμῃ. [14] ἡ δὲ τοιαύτη νοῦσος γίνεται, ὅταν τὸ κόπρος ξυλλεγῇ ἀθρόον ἐν τῷ ἐντέρῳ, [καὶ] τοῦτο τοῦτο φλέγμα, [15] & τὸ ἔντερον, ἅτε τούτων ἀθρόων ἐνεσκληκότων, πεπονθός. [16] καὶ ἔστε μὲν ἐνῶσι πυκνῶν φάρμακον δέχεται, ἀλλ' ἀνεμεῖ, [17] ἔστε δὲ κατασφερομένων κλυσμάτων δέχεται. [18] ἔστι δὲ τὸ νόσημα ὀξὺ καὶ ἐπικίνδυνον.

XXIII. Ὑδρωπα ἢ γίνεται, τὰ μὲν πλεῖστα, ὅταν τις ἐνέσῃ μακρῆς ἀνάθεσις & ἀφθόρου πολλὸν χρόνον. [2] φθείρονται γὰρ αἱ σάρκες, καὶ τήκονται, καὶ γίνεται ὕδωρ. [3] γίνεται ἢ ὕδρωψ καὶ ἀπὸ σπληνὸς, ὅταν νοσήσῃ· [4] καὶ ἀπὸ ἥπατος, [5] καὶ ἀπὸ λευκῆς φλέγματος, [6] καὶ ἀπὸ

sum molliorem faciunt. [29] Alia vero purgant quidem, verum neque per vesicam quicquam, quod manifestius fiat, neque usquam alia parte. [30] Splenem tamen molliunt.

XXII. Volvulus quum apprehenderit, [2] venter durus fit, & nihil secernit, [3] & dolor inferne omnem alvum tenet, [4] & febris, & sitis. [5] Aliquando vero præ dolore æger etiam bilem vomit. [6] Hunc humectare oportet, & intrinsecus, & extrinsecus: [7] & multa calida lavare. [8] Et bibenda dare quæ alvum movent, & urinam subducunt. [9] Et clysterem adhibere, si admittat. [10] Si vero non admiserit clysterem, fistulam ad utriculi extremitatem alligato, & insufflando multum flatum immittito. [11] Et ubi intestinum & venter elevata fuerint à flatu, exempta fistula, statim infusum per clysterem immittito. [12] Et si susceperit, secessum emittet, & sanus evadet. [13] Si vero non sic susceperit infusum, moritur maxime septima die. [14] Talis autem morbus fit, quum stercore acervatim combusto in intestino, pituita circa hoc colligitur. [15] Et intestinum intumescit, utpote his acervatim induratis: [16] & neque pharmaca quæ superne bibuntur susci pit, sed revomit: [17] neque infusa inferne adhibita admittit. [18] Est autem morbus acutus & periculosus.

XXIII. Aqua inter cutem fit plerunque, quum quis ex longo morbo, impurgatus multo tempore manet. [2] Corrumpuntur enim carnes, & liquantur, & fit aqua. [3] Fit etiam hydrops à splene, quum ægrotaverit: [4] & ab hepate, [5] & à pituita alba, [6] & à dysen-

25 ἀπὸ δυσεντερίης, 7 καὶ λιεντερίης. 8 καὶ, ἢν μὴ ἐξ ἀκαθαρσίης γένηται ὕδρωψ, 9 ἡ μὲν γαστὴρ ὕδατος πίμπλαται· 10 οἱ δὲ πόδες καὶ αἱ κνῆμαι ἐπαίρονται· 11 οἱ δὲ ὦμοι καὶ αἱ κλεῖδες καὶ τὰ στήθεα καὶ οἱ μηροὶ πήγνυνται. 12 τὸν δὲ ἀριθμὸν λάσης πελὺν καὶ ὑπέρυθρον γίνεσθαι, 13 φάρμακα πιπίσκειν πρῶτον, ὑφ' ὧν ὕδωρ ἢ φλέγμα καθαίρεται. 14 χολὴν 19 δὲ μὴ κινέειν. 15 σιτίοισι δὲ καὶ ποτοῖσι καὶ πόνοισι καὶ διαπάτοισι διαιτᾶν, ὑφ' ὧν ἰσχνὸς καὶ ξηρὸς ἔσται, καὶ αἱ σάρκες ὡς ἰσχυρότατα. 16 ἡ 30 δὲ νοῦσος θανατώδης, ἄλλως τε καὶ φθῇ ἡ γαστὴρ μεστωθεῖσα ὕδατος. 17 ὅταν δὲ ἀπὸ σπλῆνος, ἢ ἥπατος, ἢ λευκῆς φλέγματος, ἢ δυσεντερίης ἐς ὕδρωπα μεθιστῇ, θεραπεύεται μὲν τοῖσιν αὐτοῖσιν ξυμφέρει. 18 διαφεύγουσι δὲ ὀλίγοι. 19 ἢν γὰρ νοσημάτων ὁ, τι εὖ ἕτερον ἐφ' ἑτέρῳ γένηται, ὡς τὰ πολλὰ ἀποκλίνει. 20 ὅταν γὰρ ἀσθενὲς τὸ σῶμα ὑπό τῆς παρούσης νόσου, ἑτέρη νοῦσος ἐπιγένηται, ἀπόλλυται ὑπὸ ἀσθενείης, πρὶν 35 ἢ τὸν ἕτερον νοῦσον, τὸν ὑστερον γενόμενον, τελευτῆσαι. 21 τὸ δὲ ὕδωρ γίνεται ὧδε. 22 ἐπὰν ἀπολυθῶσι αἱ σάρκες ὑπὸ φλέγματος, καὶ χρόνου, καὶ νούσου, καὶ ἀκαθαρσίης, καὶ κακοηθεσπέσης, καὶ πυρετῶν διαφθαρῶσι, τήκονται καὶ γίνονται ὕδωρ. 23 καὶ ἡ μὲν κοιλίη ἀπὸ μεταδιδοῦ ὕδατος ἐς ἑωυτὴν κύκλῳ δὲ περὶ αὐτὴν γίνεται. 24 καὶ, ἢν μὲν ἔνι ὑπὸ τῶν φαρμάκων καὶ τῆς ἄλλης διαίτης ὠφελέηται, καὶ ἡ γαστὴρ λαπάσηται αὐτοῦ, 25 ἢν δὲ μὴ, τεμεῖν ἀφεῖναι καὶ ὕδατος. 26 τέμνεται δὲ, ἢ κατὰ τὸ ὀμφαλόν, 21 ἢ ὄπισθεν κατὰ τὸν λαγόνα. 27 διαφεύγουσι δὲ καὶ ἐντεῦθεν ὀλίγοι.

dysenteria, 7 ac lienteria. 8 Et siquidem expurgatione non facta fiat hydrops, 9 venter aqua impletur: 10 pedes autem & surae attolluntur: 11 humeri vero & claviculae, & pectora, & femora liquefiunt. 12 Hunc si à principio acceperis, priusquam aqua superexcrescat, 13 pharmaca bibenda dato, à quibus aqua aut pituita purgatur. 14 Bilem vero ne moveto. 15 Cibos autem & potus & labores ac deambulationes constituito, à quibus gracilis ac siccus evadat, & carnes quam robustissimae fiant. 16 Morbus autem est lethalis, cum alias, tum si venter aqua repletus fuerit. 17 Quum vero à splene, aut hepate, aut pituita alba, aut dysenteria in hydropem transitus fit, conducit quidem per eadem curare, 18 effugiunt autem non valde. 19 Nam in morbis quum alter alteri succedit, plerunque occidit. 20 Quum enim corpori à praesenti morbo debilitato, alius morbus accesserit, præ imbecillitate perit, priusquam alter morbus qui posterior accessit, desinat. 21 Aqua porro sic fit. 22 Quum carnes à pituita, & tempore, & morbo, & non purgata immundicia, & mala curatione, ac febribus corruptae fuerint, liquescunt & fiunt aqua. 23 Et venter quidem non distribuit aquam in seipsum, verum in circuitu circa ipsum consistit. 24 Siquidem igitur à pharmacis, & alia victus ratione, æger utilitatem percipiat, & venter ipsius evacuatur, bene est. 25 Sin minus, sectione facta, aquam emittito. 26 Secatur autem vel juxta umbilicum, vel retro juxta lumbos. 27 Effugiunt autem & hinc pauci.

XXIV. Δυσεντερίη ὅταν ἔχῃ, [2] ὀδυνώδεα ἔχῃ τῶν πασέων τὴν κοιλίην, καὶ τρόφον, [3] καὶ διαχωρέῃ χολώδεα τε καὶ φλέγμα, καὶ αἷμα ξυμπεκαυμένον. [4] τούτῳ κεφαλῆς τὴν κεφαλὴν, φάρμακον πόσει δοῦναι, ὃ, τι φλέγμα κεφαλῆς. [5] καὶ τὸν κοιλίην γάλακτι ἐφθῷ διαγιήσας, τὸ ἄλλο σῶμα θεραπεύειν. [6] καὶ, ἢν μὲν ἄπυρος ᾖ, τὸν μὲν κοιλίην λιπαροῖσι, καὶ πόοις, καὶ γλυκέσι, καὶ ὑγροῖσιν ὑπάγειν αἰεὶ τὰ ἐνεόντα. [7] καὶ [1] λέβητα πολλῶ καὶ θερμῶ τὸ κάτω ξύμφαλον, ἢν ὀδυνᾶται. [8] τὰ δὲ πόματα καὶ τὰ ῥοφήματα καὶ τὰ σιπύα ὡς ἐν Φαρμακιτιδι. [9] καὶ τὰ χειρόμβια ἐν τῇ Φαρμακιτιδι. [9] ἢν δὲ νοῦσος γίνεται, ἐπειδὰν χολὴ καὶ φλέγμα καθαρθῇ ἐς ἕδρας φλεδόνας καὶ τὴν κοιλίην, [10] νοσεῖ μὲν τὸ αἷμα καὶ διαχωρέει ἐφθρεμμύον. [11] νοσεῖ δὲ καὶ τὸ ἔντερον, καὶ ἕλκεται. [12] γίνεται δὲ αὕτη ἡ νοῦσος καὶ μακρὴ, καὶ πολύπονος, καὶ θανατώδης. [13] καὶ, ἢν μὲν ἔτι ἐν σώματος ἰσχύος θεραπεύῃ, ἐλπὶς διαφυγεῖν. [14] ἢν δὲ ἤδη σπέρτερον, καὶ τὰ κοιλίης πυελάπασιν ἕλκωμένης, ζωῆς ἐδεμίη ἐλπίς.

XXV. [1] Λιγέντερίη. [2] τὰ σιπύα διαχωρέα ἄσηπτα [καὶ] ὑγρά. [3] ὀδύνη δὲ σμικρή. [4] λεπτύνεται δὲ καὶ τὸ σῶμα. [5] τοῦτον θεραπεύειν τὸν πάντα τρόπον αὐτοῖσιν, οἷσιν τὰς ὑπὸ δυσεντερίης ἐχομένους. [6] ἡ δὲ νοῦσος γίνεται, ὅταν ἐκ τῆς κεφαλῆς καὶ τοῦ αὖ κοιλίης καταῤῥέῃ χολὴ καὶ φλέγματος ἐς τὴν κάτω κοιλίην. [7] ὅταν δὲ τοῦτο, τὰ σιπύα ὑπ' αὐτοῦ ψύχεται καὶ ὠμαίνεται, [8] καὶ ἡ ἄφοδος αὐτῶν ἀσηπτοτάχεια γίνεται, [9] καὶ τὸ σῶμα τήκεται. [10] ἅμα μὲν ἃ πεπτόμενα τὰ σιπύα ἐν τῇ κοιλίῃ χρόνον ἱκανόν. [11] ἅμα δὲ ὑπὸ τῆς κοιλίης

XXIV. Dysenteria quum habuerit, [2] dolor adest per totum ventrem, & tormen, [3] & egerit bilem ac pituitam & sanguinem combustum. [4] Hujus ubi purgaveris caput, pharmaco in potu exhibito, quod sursum pituitam purgat, [5] & alvum lacte cocto elueris, [1] reliquum corpus curato: [6] & siquidem febre caruerit, pinguibus & dulcibus ac liquidis semper ea quæ insunt ex alvo subducito. [7] Et multa calida partes sub umbilico lavato, si dolor affuerit. [8] Potus autem & sorbitiones ac cibos exhibeto, velut scriptum est in Medicamentario libro. [9] Morbus hic fit, ubi bilis & pituita in venas ac alvum incubuerint: [10] ægrotat quidem sanguis, & corruptus secedit: [11] ægrotat autem & intestinum, & raditur ac exulceratur. [12] Fit autem hic morbus, & longus, & laboriosus ac lethalis. [13] Et siquidem robusto adhuc corpore curetur, spes est fugæ. [14] Si vero colliquato jam, & ventre omnino exulcerato, nulla vitæ spes superest.

XXV. Lienteria. [2] In lienteria, hoc est, intestinorum lævitate, cibi secedunt non putrefacti, liquidi: [3] dolor autem non adest, [4] & corpus attenuatur. [5] Hunc per eadem curato, velut à dysenteria detentos. [6] Morbus autem fit, quum ex capite & superiore ventre, pituitæ defluxus fit in ventrem inferiorem. [7] Quod ubi contingit, cibi ab ipso frigefiunt ac humectantur. [8] Et fœtidus ipsorum non putrefactorum velox contingit. [9] Et corpus liquescit, [10] dum simul cibi per multum tempus in ventre non coquuntur, [11] & simul

κοιλίης θερμῆς ἐόσης ὥσθ' ὑπὸ φύσιν
θερμαινόμενον.

XXVI. Διάῤῥοια οἶδή μακρὴ
ὅταν ἔχῃ,[3] διαχωρέῃ τε τὰ μὲν τὰ
ἐπίσω ὑγρὰ, [4] ἐπὶ τὰ [δὲ] φλέγ-
ματα. [5] καὶ ἐοῦσι μὲν ἐπιπόνως· [6]
ὑπὸ δὲ τῆς πολλῆς διαχωρήσιος
ἀσθενὴς καὶ λεπτὸς γίνεται. [7] τὸν
αὖν ἀπεξηραμένον, ἐλλέβορον πιπίσκειν, [8] καὶ τὸν κεφαλὸν,
καθαίρων φλέγμα. [9] διανίψαι δὲ
καὶ τὴν κοιλίην γάλακτι ἑφθῷ. [10]
ἔπειτα τάλλα σιτίοισι καὶ ποτοῖσι
θεραπεύειν, [11] ὑφ' ὧν ξηραίνεται ἡ
κοιλίη καὶ τὸ σῶμα πᾶν. [12] ἡ δὲ
νοῦσος ἀπὸ τῶν αὐτῶν γίνεται, ἀφ'
ὧν καὶ ἡ λεπτολεγίη. [13] οὕτω δὴ 24
νοῦσοι, ἥ τε δυσεντερίη, καὶ ἡ λεπ-
τολεγίη, καὶ ἡ διάῤῥοια, σύμπαντα
ἐστί. [14] καὶ δεῖ δὲ αὐτὰς ὅπως
ἰᾶσθαι. [15] τὴν μὲν κοιλίην ἀπολαμ-
βάνειν τὰ ἀπὸ τῆς κεφαλῆς καὶ τὰ ἄνω
κοιλίης, ἢ ἀπὸ τῆς ἐπιφύσεως. [16] ἔστι γὰρ νόσημα
καὶ ἡ φύσις οὕτω γίνεται), [17] ἐς
ἰητρὸς ἰδὲν σε μέμψεται) τὴν διάῤῥοιαν. [18] χρεὼν δὲ καὶ τάλλα νοσήμα-
τα ὧδε δεῖ σκοπεῖν, ὁκόθεν ἑκάστου ἡ
φύσις γίνεται). [19] καὶ ἔστι σκοπῶν καὶ
λαμβάνων τὸν ἀρχὴν τῶν νοσημά-
των, ἥκιστ' ἂν ἁμαρτάνοις.

XXVII. Τρίσμὸς ὅταν λάβῃ, [2]
διαχωρέει αἷμα καὶ μύξα. [3] καὶ πόνος
ἐν τῇ κατω κοιλίῃ γίνεται), καὶ κοί-
λιαι ὅταν ἐς ἄρθρον ἴῃσι. [4] τὸν
ξυμφέρει τὴν κοιλίην διυγραίνειν καὶ
λιπαρῆν, καὶ λειαίνειν. [5] καὶ κατά- 25
γειν τε φλέγμα. [6] καὶ λέβητι θερμῷ,
καὶ τὸν κεφαλὸν. [7] φιλεῖ δὲ ἡ
νοῦσος αὕτη τὰ σιτία καὶ ποτὰ πολλὰ
λέειν. [8] οἱ γὰρ τρόφοι, κενουμένης
τῆς κοιλίης ὑπὸ τοῦ αἵματος
διεξόδου καὶ τῆς μύξης, καὶ
τοῦ παντὸς τοῦ ἐντέρου,

Tom. II. γίνον-

mul à ventre calido, præter na-
23 turam calescit.

XXVI. [1] Profluvium ventris 275
longum quum detinuerit, [3]
secedunt primum quidem li-
quida, quæ sunt ingesta: [4] post-
ca pituita. [5] Et probe quidem
edit, [6] verum à multo secessu
debilis ac tenuis fit. [7] Hunc
sursum versus reficcato, vera-
tro in potu dato, [8] & capite à
pituita purgato. [9] Ventrem
quoque lacte cocto cluito. [10]
Deinde reliqua cibis ac potibus
curato, [11] à quibus venter &
totum corpus reficcetur. [12] Mor- 276
bus [1] autem ab iisdem fit, à
quibus etiam intestinorum læ-
vitas. [13] Hi morbi, dysente-
ria inquam, & lienteria, ac
diarrhœa sive profluvium ven-
tris, consimiles sunt. [14] Et
oportet ipsos sic sanare, [15] ita
ut defluxum à capite, & supe-
riore ventre intercipias, aut
avertas. [16] Morbi enim natura
hinc est. [17] Et nemo senten-
tiam tuam reprehendet. [18] Fer-
me autem & reliquos morbos
sic considerare oportet, unde
unicuique [1] natura fit. [19] Et si 285
sic consideraveris ac deprehen-
deris principium morborum,
minime aberraveris.

XXVII. [1] Tenesmus ubi appre-
henderit, [2] secedit sanguis ac
mucus, [3] & dolor fit in ventre
inferiore, maxime ubi ad se-
cessum devenerit. [4] Huic con-
ducit ventrem humectare, & 25
pinguefacere, ac tepefacere: [5]
& quæ insunt subducere, [6] &
calida lavare, excepto capite.
[7] Solet autem hic morbus plu- 26
res cibos [1] expetere. [8] Tormi- 290
na enim evacuato ventre à san-
guine ac muco pertranseuntibus, & ad intestinum allaben-

tibus,

γίνοιλαι. [9] συέντων δὲ τῶν σίκων, ἢ πλοῦν δηξὶν παρέχῃ τῷ ἐντέρῳ. [10] καὶ γίνεται μὲν ἀπὸ τῶν αὐτῶν, ὧν καὶ ἡ δυσεντερίη· [11] ἀσθενεστέρη δὲ καὶ ὀλιγοχρονίη, καὶ ἐ θανατώδης.

tibus, fiunt. [9] Quum autem insunt cibi, minorem mordacitatem intestino inferunt. [10] Et fit quidem ex iisdem à quibus & dysenteria, [11] verum debilior, & brevis, & non lethalis.

XXIIX. Ὅταν δὲ ἐξ οἴνου ἢ ὑπὸ δώχιος χολέρη λάβῃ ἢ ἀμφόροια, [2] τῇ μὲν ἀμφορέῃ ξυμφέρει ἀμυνεσθύη, [3] καὶ, ἢν δίψαν ἔχῃ, οἶνον διδόναι γλυκυν, [4] ἢ σεμφυλα γλυκέα· [4] ἐς ἑσπέρην δὲ διδόναι ταῦτα, ἃ καὶ τῖσιν ὑπὸ φαρμάκου κεκαθαρμένοισιν. [5] ἢν δὲ μὴ πωίνῃ, ἐδέλης δὲ πᾶσιν, ἔμεσον ὑπὸ σίκου ἢ φακίς ποίησον. [6] καὶ ἀθροίζῃσι ἀναζέσαι αὖον ἢ κρίθινον ἄφοδον, [7] καὶ ἢν ἀμυκλύσῃς χυλῷ φακῶν ἢ ἐρεβίνθων, καὶ ὅτως πᾶ πωίσεται. [8] τῇ δὲ χολέρῃ ξυμφέρει, ἢν μὲν ὀδυνῇ ἔχῃ, [9] διδόναι ἀ χέρσαπλα σὺν τῖσι φαρμάκοισι, πωνέειν τλὺ ὀδύνεω. [10] τλὺ δὲ κοιλίου θερμαπσύειν, τλύ τε αὖω καὶ τλὺ κάτω, διυγραίνοντα πόμασι, [11] καὶ μαλάσσοντα τὸ σῶμα λατρεῖσι θερμῇσι, πλὴν τῆς κεφαλῆς. [12] καὶ ὁ, τε ἐμέων ὅτως διαπεπέσῃ γίνεται, [13] καὶ ἢν ἔσῃ τι ὑγρὸν, καὶ τὰ προσεπεκότα αὖω ἀπεμέειν, [14] καὶ ἡ κάτω καταχώρησις μᾶλλον ἀναχωρέει. [15] ἢν δὲ κενώσῃ, ἐμέειν βιαίως, καὶ καταχωρέει βιαιότερον. [16] ἐς ἑσπέρην δὲ διδόναι καὶ τάυτα, ὅσαπερ τῷ φαρμακοποτέοντι. [17] γίνεται δὲ καὶ ταῦτα τὰ ἀλγήματα, ὅσα οὐκ πόσιων γίνεται, ἢ ἐξ ὀδάχιος, [18] ὅταν τὰ σῖτα καὶ τὰ πόματα πλέον τῆ ἐωθότος ἐς τλὺ κοιλίου ἐσέλθῃ, καὶ τὰ ἔνδον ἐωθότα ὑπερθερμάνῃ.

XXIIX. Quum ex vino aut à convivio, bilis superne ac inferne fluxus, aut diarrhœa corripuerit, [2] diarrhœæ quidem conducit jejunare: [3] & si sitim habeat, vinum dulce dare, aut uvarum expressarum dulcium retrimenta. [4] Ad vesperam vero danda sunt, quæ etiam his qui à pharmaco purgati sunt dantur. [5] Si vero non cesset, velis autem sedare, vomitum à cibo, aut lenticulæ decocto facito, [6] & confestim sursum revellitur infernus secessus: [7] & si ficco lentium aut cicerum infuso elueris, etiam sic sane sedabitur. [8] At vero bilis fluxui conducit, si dolor adsit, [9] dare quæ in Pharmacis scripta sunt sedantia dolorem. [10] Venter autem curetur, tum superior, tum inferior, per potiones humectantes, [11] & per balnea calida corpus mollientia, capite excepto: [12] & sic tum vomitus proclivior fit: [13] & si liquor aliquis ingressus fuerit, ea quæ adversantur, sursum revomuntur: [14] tum infernus secessus magis prodit. [15] Si vero evacuaveris, violenter vomuntur, & violentius secedunt. [16] Ad vesperam vero dato & huic ea quæ dari solent ei qui pharmacum bibit. [17] Fiunt autem & hi dolores qui ex potationibus aut ex convivio orientur, [18] quum cibi & potus plus soliti in ventrem ingressi fuerint, & quæ extrinsecus corpus superca-

θερμαίνειν τὸ σῶμα, κινεῖ χολὴν καὶ φλέγμα.

XXIX. Στραγγουρίης τρόποι μὲν πολλοὶ καὶ παντοῖοι. [2] ξυμφέρει μὲν ἔξωθεν μὲν τὸ σῶμα μαλάσσειν λετροῖσι θερμοῖσιν· [3] ἔσωθεν δὲ διυγραίνειν, [4] τὸν μὲν κοιλίλιον σιτίοισιν, ὑφ' ὧν οὖρον ἔσται· [5] τὸν δὲ κύστιν ποτοῖσιν, ὑφ' ὧν τὸ οὖρον ὡς πολεῖστον ἀφικνεῖται. [6] διδόναι δὲ καὶ τὰ διαρτητικῶν φαρμάκων, ἀλέγαπα) ἐν τῇ φαρμακίτιδι, παύοντα τὰς ὀδύνας. [7] ἡ μὲν νοῦσος τοῦτο μὲν φλεγμαίνει γίνεται, [8] καὶ, ὅταν μὲν ἡ κύστις ξηραινθῇ, ἢ ψυχθῇ, ἢ κενωθῇ, ὀδύνην παρέχει· [9] ὅταν δὲ ὑγρή τε ἐστὶ καὶ πλήρης, ἢ καὶ κεχυμένη, ἧσσον. [10] ἡ δὲ νοῦσος τοῖσι μὲν παλαιοτέροισι μακροτέρη γίνεται· τοῖσι δὲ νεωτέροισι βραχυτέρη· θανατώδης δὲ οὐδετέροισιν.

XXX. Ἰσχιὰς δὲ ὅταν γένηται, [2] ὀδύνη λαμβάνει ἐς τὴν ἀρθρώσιν καὶ ἐς τὸν μηρὸν, καὶ ἐς ἄκρον τὸ πυγαῖον, καὶ ἐς τὸ γλουτόν· [3] τέλος δὲ καὶ ἅπας ὁ σκέλεος πόνος ἐπιλαμβάνει μάλιστα ἡ ὀδύνη. [4] ὅταν ξυμφέρῃ, ὅταν ἡ ὀδύνη ἔχῃ, μαλάσσειν, καθ' ὁκοῖον ἂν τύχῃ καὶ σκέλεος τὴν ἀρχὴν ἡ ὀδύνη, ἐν λετροῖσι καὶ χλιάσμασι καὶ πυελήσι· [5] καὶ τὸν κοιλίλιον ὑπάγειν. [6] ὅταν δὲ λωφήσῃ ἡ ὀδύνη, φάρμακον δοῦναι κάτω. [7] καὶ μετὰ ταῦτα πεῖναι μάλα ὀνηλοφόν. [8] διδόναι δὲ τὰ ὀδυνῶντα, ἀλέγαπα παρὰ τοῖσι φαρμάκοισιν. [9] ἢν δὲ νόσος γένηται, ἐπιδιδοῦσα χολὴ καὶ φλέγμα ἐς τὸν [1] αἱμόῤῥοον φλέβα κατασηκέσῃ, ἢ ἐξ ἑτέρης νόσου, ἢ ἄλλως, ὁκόταν αὖ τὸ αἷμα τοῦτο φλέγμασι καὶ τῇ χολῇ νοσήσῃ ξυνεσηκότα. [10] τοῦτο γὰρ πλανᾶται ἀνὰ τὸ σκέλεος ἀπὸ τῆς

percalefacere solent, bilem ac pituitam moverint.

XXIX. Urinæ stillicidii modi quidem multi & omnigeni sunt. [2] Conducit autem forinsecus quidem corpus balneis calidis mollire, [3] intrinsecus vero humectare: [4] alvum quidem per cibos, à quibus fluida fiat: [5] veficam vero per potus, à quibus urina [1] quam plurimum diffunditur. [6] Danda sunt & urinam cienti a medicamenta, quæ scripta sunt in Medicamentario libro, sedantia dolorem. [7] Morbus autem fit à pituita. [8] Et quum quidem vesica siccata fuerit, aut perfrigerata, aut evacuata, dolorem exhibet. [9] Quum vero humida est, & plena, aut etiam diffusa, minus. [10] Fit autem senioribus diuturnior hic morbus: junioribus autem brevior: neutris vero [1] lethalis.

XXX. Coxendicum morbus quum fit, [2] dolor corripit coxæ junctura, & summas nates, ac coxendicem. [3] Tandem vero etiam per totum crus dolor vagatur. [4] Huic confert quum dolor tenuerit, mollire in quacunque tandem cruris parte dolor hæserit, per balnea, & tepefactoria ac fomenta, [5] & alvum subducere. [6] Ubi vero quieverit dolor, pharmacum dandum est infra purgans. [7] Et postea bibat [1] lac asininum coactum. [8] Doloris autem gratia dentur quæ scripta sunt in Medicamentis. [9] Morbus hic fit, quum bilis & pituita in sanguifluam venam incubuerint: aut ex alio morbo, aut aliter, quantumcunque sanguinis à pituita & bile compactum ægrotarit. [10] Hic enim per crus vagatur

τῆς φλεβὸς τῆς αἱμορρόου. [11] καὶ ὅπου
αὐτῆ, καὶ τὸ πολὺ ἡ ὀδυνὴ ἐνδηλω-
γίνεται μάλιστα καὶ ἐπίπονος· θα-
νατώδης δὲ ἔστι. [12] εἰ δὲ ἐς ἓν περι-
έλθοι καὶ ἰσχνὸν ἡ ὀδυνὴ καὶ ἡ,
τοῖσι φαρμάκοισι μὴ ἐξελαύνη-
ται, καῦσαι χρὴ ὅκῃ ἂν τύχῃ
τυχόντα ἔστω ἡ ὀδυνή. [13] κρίνει δὲ
τὸ ὠμόλινον.

XXXI. Ἀρθρῖτις νοῦσος ὅταν
ἔχῃ, [2] λαμβάνῃ πῦρ καὶ ὀδυνᾶται τὰ ἄρ-
θρα καὶ σφόδρα. [3] λαμβάνει δὲ καὶ
ὀξέη. [4] καὶ ἐς ἄλλο τε καὶ ἄλλο τῶν
ἄρθρων ὀξύτερόν τε καὶ μαλακώτε-
ρον καθίσταται ἔλκουσιν αἱ ὀδυναι. [5]
τὸ τῷ ξυμφέρον προσφέρειν, ἢν μὲν ἡ
ὀδυνὴ ἔχῃ, ψύχειν. [6] καὶ ὅσα τῆς
κοιλίης ὑπάγει τὰ συνάγειν, κλύσ-
μασιν ἢ βαλάνῳ. [7] καὶ ῥοφεῖν ἐπιδι-
δόναι καὶ πιεῖν, ὅ,τι ἂν δοκέῃ σοι ξυμ-
οῖσον. [8] ὅταν δὲ ἡ ὀδυνὴ ἀνῇ, φάρ-
μακον κάτω πίνειν. [9] καὶ μετὰ τοῦτο
πίνειν ὀρρὸν ἑφθὸν, ἢ ὄνου γάλα. [10] ἡ
δὲ νοῦσος γίνεται ὑπὸ χολῆς καὶ φλέγ-
ματος, ὅταν κινηθέντα ἐς τὰ ἄρθρα
καθίσηται. [11] καὶ ὀλιγοχρονίη μὲν
γίνεται καὶ ὀξέη· θανατώδης δὲ οὔ. [12]
νεωτέροισι δὲ εἴωθε μᾶλλον ἢ γεραι-
τέροισι γίνεσθαι.

XXXII. Ποδάγρη βιαιότατον
μὲν τῶν τοιούτων ἀπάντων, ὀκόσα πε-
ρὶ τὰ ἄρθρα, καὶ πολυχρονιώτατον,
καὶ δυσαπαλλακτότατον. [2] καὶ
ἔστι μὲν ἡ νοῦσος αὕτη τὸ αἷμα
ἐφθαρμένον, τὸ μὲν τοῖσι φλε-
βίοισιν, ὑπὸ χολῆς καὶ φλέγ-
ματος. [3] ὅσῳ δὲ ἂν λεπτότατοισιν
ἡ φλεβίοισιν, καὶ ἂν ἀνάγκη πεφυκό-
σι πλείοσι καὶ σώμασι, καὶ ἂν νεύ-
ροισι καὶ ὀστέοισι πολλοῖσι τε καὶ
συκνοῖσι, [4] πολὺ δὴ πα-
ραμενιωτάτη τέ ἐστι τὸ νόσημα
καὶ δυσαπαλλακτότατον.

[5] ξυμ-

per sanguifluam venam : [11] & ubicunque constiterit, ibi etiam dolor manifestus fit maxime, molestus quidem, sed non lethalis. [12] Si vero in unum alium locum incubuerit dolor, & constiterit, & medicamentis non fuerit exactus, urito quocunque loco fuerit dolor. [13] Urito autem lino crudo.

XXXI. Articularis morbus quum tenuerit, [2] corripit calor & dolor corporis articulos. [3] Corripit autem acutus, [4] & in alium atque alium articulum dolores incumbunt, tum acutiores, tum molliores. [5] Huic conducit adhibere qua parte dolor hæret, frigefactoria. [6] Et quæ insunt ex alvo subducere, per clysteres, aut glandem subditam. [7] Ad sorbendum vero & bibendum dato quodcunque tibi conducibile visum fuerit. [8] Quum vero dolor intus fuerit, pharmacum infra purgans bibendum dato, [9] & post hoc serum coctum, & asininum lac. [10] Hic morbus à bile fit & pituita, quum commota in articulos incubuerint. [11] Et brevis quidem fit & acutus, non autem lethalis. [12] Solet autem junioribus magis quam senioribus contingere.

XXXII. Podagra violentior est omnibus ejusmodi circa articulos morbis, diuturnissimus ac ægre cedens morbus. [2] Et est quidem hic morbus sanguinis in venulis à bile ac pituita corrupti. [3] Quanto autem in tenuioribus fuerit venulis, & in plurima corporis necessitate constitutis, & in nervis, & ossibus multis ac densis : [4] tanto sane durabilior est morbus, & qui ægerrime depelli possit.

[5] Con-

[5] ξυμφέρει δὲ καὶ ταύτῃ τὰ αὐτὰ, ἃ καὶ τῇ ἀρθρίτιδι. [6] καὶ μακρὴ μὲν καὶ αὕτη ἡ νοῦσος καὶ ἐπίπονος· θανατώδης δὲ οὔ. [7] ἰῶ δὲ τοῖσι δακτύλοισιν ἡ ὀδυνὴ ἐγκαταλείπηται, [8] καῦσαι τὰς φλέβας ὑπὲρ τοῦ δακτύλου ὑπὲρ τὸν κονδύλου ὀλίγον. [9] κατὰ δὲ ὠμὸλίνου.

XXXIII. Τὸν δ' ἤπειρον ὧδε χρὴ θεραπεύειν. [2] ἔξωθεν μὲν τὸ σῶμα μαλθακοῖσιν λουτροῖσι θερμοῖσι· [3] τὸν δὲ κοιλίην δεῖ χαλάειν, καὶ τὴν κύστιν· [4] καὶ τὰ διουρητικὰ διδόναι, ἃ προσήκει θεραπεύειν. [5] ἰῶ δὲ ἰσχυρὸς ἦν, καθήρας τὴν κεφαλὴν, φάρμακόν τι πιεῖν κάτω, ὁ χολὴν καθαίρει. [6] ἔπειτα δὲ τοῖσι διουρητικοῖσι χρῆσθαι. [7] ἡ δὲ νοῦσος γίνεται, ὅταν χολὴ κινηθεῖσα ὑπὸ τὸ δέρμα πέσῃ. [8] τοῦτο δὲ ἐπιγινόμενον οὐκὴ ἰδιώτῃ, ὅκου αὖ ὁμοίως ἐμπέσῃσι ἐς ἀνήκεστα νοσήματα. [9] καὶ γὰρ νοσήματα εἴωθεν ἐκ μικρῶν προφάσιων μεγάλα καὶ πολυχρόνια γίνεσθαι. [10] καὶ ὅσα μὲν σιτίων ἢ ποτῶν ἐγχύματά ἐστιν, ἢ φορημάτων ἢ φαρμάκων, [καὶ] ὅσα ὀδυνῶς εἵνεκα δίδοται, [11] ἀκινδυνά ἐστιν ἅπαντα προσφέρειν αἰεί, ἐὰν καιρῷ τις χρᾶται μέτρα προσφέρῃς. [12] ὅσα δὲ καθαίρει τῶν φαρμάκων χολὴν ἢ φλέγμα, ἢν τούτοισιν οἱ κίνδυνοι γίνονται, [13] καὶ αἰ αἰτίαι τοῖσι θεραπεύσι. [14] φυλάσσεσθαι οὖν χρὴ τὰ μάλιστα. [15] [καὶ] ταῦτα μὲν, ὅσα καιρῷ κοιλίην γίνεται νοσήματα, πλὴν τῶν ἐμπύων καὶ φθινόντων, καὶ τῶν γυναικείων. [16] ταῦτα γὰρ χωρὶς γράψεται

XXXIV. Φύματα, ὅσα φύεται, πάντα ὑπὸ φλέγματος ἢ αἵματος

[5] Conducunt autem & huic eadem quæ morbo articulari. [6] Et longus quidem est & hic morbus ac molestus, sed non lethalis. [7] Si vero in digitis dolor relinquatur, [8] venas paululum supra articuli in digito nodum inurito. [9] Urito autem cum lino crudo.

XXXIII. Morbum autem regium sic curare oportet. [2] Extrinsecus quidem corpus [1] molliendum est balneis calidis: [3] alvus vero & vesica humectanda, [4] & urinam cientia danda, quæ sunt præscripta. [5] Si vero fortis fuerit, purgato capite, pharmacum quoddam potandum dato, quod bilem deorsum purgat. [6] Postea vero urinam cientibus utendum est. [7] Morbus autem fit, quum bilis commota sub cutem vertitur. [8] Quod si hæc noverit vir idiota, non similiter in incurabiles morbos inciderit. [9] [1] Solent enim morbi ex parvis occasionibus magni ac diuturni fieri. [10] Et quicunque cibi, aut potus, aut sorbitiones congrue ac consequenter se habent, & quæcunque pharmaca doloris gratia, [11] ea omnia sine periculo semper exhibentur, si juxta præscriptum exhibueris. [12] Quæcunque vero pharmaca purgant bilem aut pituitam, in his pericula fiunt, [13] & culpæ medentibus imputantur. [14] Quam maxime igitur [1] ea vitare oportet. [15] Atque hi quidem sunt morbi qui circa ventrem fiunt: exceptis pectore suppuratis, & tabidis, & muliebribus morbis. [15] Hi enim seorsim describentur.

XXXIV. Tubercula quæ enascuntur, omnia à pituita

αἵματος φύσεται. [2] "ὅταν δὲ ὑπὸ τραύματος ἢ πλώματος ἀφροιδῆ, [3] ξυμφέρει δὴ τότων, τὰ μὲν καταπλάσσοντα, καὶ φάρμακα πιπίσκοντα διαχεῖν· [4] τὰ δὲ καταπλάσσοντα πεπαίνειν. [5] καὶ διαχεῖ μὲν τῶν καταπλασμάτων, ὅσα θερμὰ ὄντα ὑγραίνει, καὶ μὴ κατὰ ἑαυτά. [6] πεπαίνει δὲ, ὅσα θερμαίνοντα ξυνάγει. [7] ὅταν δέ τι τμηθῇ, ἢ αὐτομάτως ῥαγῇ, φαρμάκῳ εὐκαθαίρειν τὸ ὑγρόν. [8] ὅταν δὲ πυόρροια παύσηται, ὡς ἕλκος ἰᾶσθαι.

[32] aut sanguine nascuntur, [2] quum sane à vulnere, aut casu fuerint collecta. [3] Conducit autem horum aliqua vero cataplasmatis integere, & per pharmaca in potu data diffundere. [4] Aliqua vero impositis cataplasmatis maturare. [5] & diffundunt quidem cataplasmata, quæ quum calida sint humectant, & non in seipsa trahunt. [6] Maturant autem, quæ calefacientia contrahunt. [7] Quum vero aliquod sectum fuerit, aut sua sponte ruptum, pharmaco humorem repurgare convenit: [8] ubi autem pus effluere desiverit, vel-

[33] ut ulcus sanare.

xxxv. "Λέπρη, [2] καὶ κνησμὸς, [3] καὶ ψώρη, [4] καὶ λέχηνες, [5] καὶ ἀλφὸς, [6] καὶ ἀλώπεκες, [7] ὑπὸ φλέγματος γίνονται. [8] ἔστι δὲ τὰ τοιαῦτα αἶχος μᾶλλον, ἢ νοσήματα. [9] κνηφοὶ, [10] καὶ χοιράδες, [11] καὶ φύγεθλα, [12] καὶ δενδρῶδες, [13] καὶ ἄνθρακες, [14] ὑπὸ φλέγματος φύεται. [15] τότοισι τοῖσι φαρμάκοισιν ἀποκαθαίρουσα, ὧδε χρηστέον. [16] ὅσοι μὲν χολώδεες ἐσσι, διδόναι τὰ, ὑφ' ὧν χολὴ καθαίρεται· [17] ὅσοι δ' φλεγματώδεες, τὰ, ὑφ' ὧν φλέγμα· [18] ὅσοι δὲ μελαγχολῶσι, τὰ, ὑφ' ὧν μέλαινα χολή· [19] τοῖσι δὲ ὑδρωπιῶσι, τὰ, ὑφ' ὧν ὕδωρ. [20] ὅσα δὲ δίδοται φάρμακα πολλὰ, "καὶ μὴ καθαίρῃ, μήτε χολὴν, μήτε φλέγμα, [21] ὅταν ἐς τὸ σῶμα ἐσέλθῃ, πάντως δωιάμιν αὐτὰ παρέχεσθαι δεῖ, ἢ ψύχουσαν, ἢ θερμαίνουσαν, ἢ ξηραίνουσαν, ἢ ὑγραίνουσαν, ἢ ξυνάγουσαν, ἢ διαχέουσαν. [22] ὅσα δὲ ὕπνον ποιεῖ, ἀπεμεῖν δεῖ τῷ αἵματι παρέχειν τὸ φάρμακον.

[34] xxxvi. "Ὅταν δὲ ἐπὶ νοσέοντα ἀφίκηαι, [2] ἐπανερωτᾶν χρὴ, [3] ἃ πάσχει, [4] καὶ ἐξ ὅτου,

[35] xxxv. Lepra, [2] & pruritus, [3] & scabies, [4] & [1] impetigines, [5] & vitiligo, [6] & alopeciæ, [7] à pituita fiunt. [8] Sunt autem talia turpitudo magis quam morbi. [9] Favus, [10] & strumæ, [11] & pani, [12] & furunculi, [13] & carbunculus, [14] à pituita fiunt. [15] Quo vero hæc depurges, pharmacis sic utendum est. [16] Quicunque bilioſi sunt, his dato ea, à quibus bilis purgatur: [17] pituitosis vero ea, à quibus pituita: [18] atrabiliariis autem ea, à quibus atra bilis: [19] hydropicis ea, per quæ aqua. [20] [1] Quæcunque vero pharmaca in potu dantur, & non purgant neque bilem, neque pituitam, [21] ea quum in corpus ingressa fuerint, vim exhibere oportet aut frigefacientia, aut calefacientia, aut siccantia, aut humectantia, aut contrahentia, aut diffundentia. [22] Quæ vero somnum faciunt, ea quietem sanguini exhibere oportet.

[36] xxxvi. Quum ad ægrotum deveneris, [2] interrogare oportet, [3] quæ patitur, [4] & ex qua

[37] causa,

ὅτε, [5] καὶ ποσῶς, [6] καὶ πῶς κοιλίαν ἐκχωρεῖ, [7] καὶ διαπεπλύσθαι ἵνα διαγιγνώσκωμεν. [8] καὶ συμμέτρως ἔχειν, ὥσπερ μὲν, τὸ νόσημα πότερον ἀπὸ χολῆς ἢ φλέγματος γεγένηται), ἢ ἀμφοτέρων. [9] καὶ τοῦτο δὲ εἰδέναι, ὅ, τι ἀνάγκη ἔχει, ὥστε ὑπὸ τούτων ἕτερα, ἢ ἀμφοτέρων γίνεσθαι. [10] ἔπειτα, πότερον ξηρασίης ἢ ὑγρασίης χρήζει. [11] ἢ, τὰ μὲν ἐν σώματι, ξηρασίης· τὰ δ', ὑγρα-
186 σίης, [12] ἔπειτα πῶς νέσσειν, εἴτε κάτω δεῖ θεραπεύειν, εἴτε κάτω, εἴτε διὰ τῆς κύστιος. [13] καὶ, εἴτε αὔξεται ἡ νόσος, εἴτε μαραίνεται, εἴτε λύεται, εἴτε μεταπίπτει ἐς ἕτερον νόσον.

XXXVII. Τὰς φλεγμαλίας λιμοκτονέειν, [2] καὶ ἐκ τῆς κοιλίης ὑπάγειν τὰ ἐνεόντα, ἢ ὑποκλύζειν, ἢ φάρμακον κάτω διδόναι. [3] καὶ πίνειν ὕδωρ ἢ ὄξος, ἢ ῥοφεῖν. [4] τὰ φλεγμαίνοντα ψυχρὰ καταπλάσμασι. [5]
5 τὰ δὲ τοιαῦτα καταπλάσματα εἶναι, ἢ τεῦτλα ἑφθὰ ἐν ὕδατι, ἢ σέλινον, ἢ ἐλαίης φύλλα, ἢ συκῆς φύλλα, ἢ βάτου, ἢ βαλάνου, ἢ ῥοιῆς γλυκείης. [6] ἐφθοῖσι δὲ τούτοισι χρέεσθαι. [7] ὠμοῖσι δὲ, ῥάμνου φύλλοισιν, ἢ ἄγνου, ἢ ἐλελισφάκου, πηγάνου, ἢ γλήχωνος χλωροῦ, ἢ πτισάνης, ἢ σελίνου, ἢ κορίαννον, ἢ ἰσατίδος φύλλα. [8] ἢν δὲ μηδὲν ἀπὸ τούτων ἔχῃς, μηδὲ ἄλλό τι μηδὲν καταπλασμα, ἄλφιτον φυράσας ὕδατι ἢ οἴνῳ καταπλασσειν. [9] τοσοῦτον δὲ χρόνον καταπλάσματα παρεῖναι ὀφε-
10 λεῖ, ὁκόσον ἂν ψυχρότερα ἢ τὸ ἕλκος. [10] ὅταν δὲ ἢ θερμότερα, ἢ ὁμοίως θερμά, βλάπτει. [11] τὰ λιπαρὰ οὐκ ἐς τὰ φλεγμαίνοντα ξυμφέρει, [12] ἐδὲ οὐκ ἐς τὰ ἀναθλιβόμενα

caussa, [5] & quot jam diebus: [6] & an venter secedat, [7] & quo victu utitur. [8] Et primum considerare, an morbus à bile aut pituita factus sit, aut utrisque. [9] Et hoc probe nosse convenit, quod necesse est, ut ab altero horum, aut utrisque fiat. [10] Deinde utrum siccitate aut humiditate opus habeat: aut aliquæ quidem partes corporis siccitate, aliquæ vero humiditate. [11] Postea an morbum sursum purgare oportet, aut deorsum, sive per vesicam. [12] Et an augescit morbus aut marcescit, & an solvitur, aut in alium transit.

XXXVII. Vulneratos fame affligito, [2] & ex alvo quæ insunt subducito, aut per clysterem, aut pharmaco infra purgante exhibito: [3] & in potu dato aquam, aut acetum: aut sorbitiones præbeto. [4] Inflammata cataplasmatis frigefacito. [5] Talia vero cataplasmata sint, aut betæ coctæ in aqua, aut apium, aut oleæ folia, aut fici folia, aut rubi, aut quercus, aut mali punicæ. [6] Atque his coctis utendum est. [7] Crudis vero rhamni foliis, aut urticis, aut salviæ, aut tithymali, aut pulegium viride, aut porrum, aut apium, aut coriandrum, aut isatidis folia impone. [8] Si vero nihil horum habueris, neque ullum aliud cataplasma, polentam aqua aut vino subactam imponito. [9] Tanto autem tempore hæc cataplasmata prosunt, quanto frigidiora fuerint quam ulcus. [10] Quum vero fuerint calidiora, aut similiter calida, nocent. [11] Pinguia ad inflammata non conducunt, [12] neque ad ea quæ non sunt purgata.

θαρτικὰ, [13] ἐδὲ ἐπὶ τὰ σηπόμενα· [14] ἀλλὰ ἐπὶ μὲν τὰ φλεγμαίνοντα ξυμφέρει τὰ ψυχρά· [15] ἐπὶ δὲ τὰ ἀκάθαρτα, καὶ τὰ σηπόμενα, τὰ θερμαίνοντα, καὶ ὅσα δῆξίν πως παρέχει μενα καθαίρει. [16] ὅταν δὲ σαρκοφυῆσαι βέλτιον, τὰ λιπαρὰ καὶ τὰ θερμὰ μᾶλλον ξυμφέρει· [17] ἐπὶ ταῦτα γὰρ ἡ σὰρξ ἰθύει.

XXXIIX. Ὁκόσοισιν ἂν ἄνθρωποι σιτίοισιν ἢ ποτίοισιν ὑγιαίνοντες ἐς δίαιταν χρῶνται, ἐκ τούτων χρὴ τῶν παρεόντων χρέεσθαι ἐπὶ τοὺς νοσέοντας, [2] σκοπέοντα θερμὰ καὶ ψυχρὰ, καὶ ὑγρὰ καὶ ξηρά. [4] ἐκ μὲν ψυχρῶν θερμὰ, καὶ θερμὰ ἐκ μὴ θερμῶν, καὶ ξηρὰ ἐκ μὴ ξηρῶν, καὶ τὰ λοιπὰ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον. [4] ἀπορέειν δ' ἐχρὴ ἐδὲ τοῖσι παρεοῦσι μὴ διαιᾶσθαι· [5] τὰ ἀπόντα δὲ ζητοῦντα μηδὲν ὠφελέειν τὸν κάμνοντα οἷόν τε εἶναι. [6] διήσεαι δ', ἢν ὀρθῶς σκοπέῃς, ἔξω τετρέων, οἵσι χρὴ τὰ νοσέοντα χρῶνται, ὀλίγα. [7] ῥοφήματα δὲ ἐν τοῖσι νούσοισι ἀπαίσιά διδόναι, ἢ πλακοῦντα, ἢ κέγχρον, ἢ ἄλητον, ἢ χόνδρον. [8] τούτων ὁκόσα μὲν διδοῖς ἐς ἀφεψήσιν, λεπτὰ διδόναι, καὶ διεφθορότερα, καὶ γλυκύτερα, ἢ ἁλυκώτερα, ἢ θερμότερα. [9] ὁκόσα δὲ ἐς ἰχμὴν ἢ αὐαινομιδὴν, παχύτερα, καὶ λιπαρώτερα· καὶ μετρίως ἐφθά. [10] ποτίοισι δὲ χρέεσθαι, ὅταν μὲν ὑποφόρην ἐθέλῃς τὴν κοιλίην καὶ τὴν κύστιν, γλυκεῖ οἴνῳ, ἢ μελικρήτῳ. [11] ὅταν δὲ σύριγγα, αὐστηρῷ, λευκῷ, λεπτῷ, [11] ὑδαρέϊ. [12] ὅταν δὲ ἰχῶρα, αὐστηρῷ, μέλανι. [13] [13] ὁκόταν τὸν οἶνον πίνεσιν αὐηλεῶς, τοῖσι διδόναι, ἃ γέγραπται ἐν τῇ φαρμακίδι πρὸς σκοπιάζομενα.

XXXIX.

gata, [13] neque ad putrescentia. [14] Sed ad inflammata conferunt frigida. [15] Et ad impurgata ac putrescentia, acria faciunt, & quæ mordacitatem aliquam inducentia purgant. [16] Ubi vero carnem producere voles, pinguia & calida magis conducunt. [17] Ab his enim caro pullulat.

XXXVIII. Quibuscunque cibis aut potibus homines sani in victu utuntur, ex his oportet præsentibus uti ad ægrotos, [2] ita ut præpares calidos & frigidos, & humidos & siccos. [3] Ex frigidis quidem calidos, & calidos ex non calidis: & siccos ex non siccis, & reliquos juxta eundem modum. [4] Neque vero de præsentibus desperare oportet, tanquam nihil possint, [5] & absentes quærere, qui nullam utilitatem ægro afferant. [6] Comperies autem, si recte consideraveris, extra hos, paucos quibus ad ægrum utaris. [7] Sorbitiones autem in morbis omnibus dato, aut ptisanam, aut milium, aut farinam, aut alicam. [8] Et quæcunque ex his dederis ad fecessum, tenuia dato, & magis percocta, & dulciora potius quam salsiora aut calidiora. [9] Quæ vero ad robur aut refocillationem, crassiora, pinguiora, & moderate cocta. [10] Potibus autem utendum est, siquidem alvum & vesicam subducere velis, vino dulci aut aqua mulsa: [11] si vero adstringere, austero, albo, tenui: [12] si corroborare, austero, nigro. [13] Qui vinum bibunt citra affectionem erga ipsum, his dandi sunt potus qui præparantur, & in Medicamentario libro scripti habentur.

XXXIX.

XXXIX. Τοῖσι φύρμακηποτέουσι διδόναι μετὰ τὰ καθαρσίν, τοῖσι μὲν πυρέσσουσιν, ἢ φακὴν, ἢ κέγχρου λεπτὸν, ἢ πτισάνης χυλόν. διδόναι δὲ πτισάνιον μὲν καὶ κέγχρου, ὡς κεφάλ ἑόντα· καὶ ἄλητον, ὡς ἰσχυρότερον τούτων· χόνδρον δὲ, ὡς ἰσχυρότατον πάντων. φακὴν δὲ εὐώδεα σκευάσαι. καὶ ὀλίγην δευτέρου διδόναι, ὡς καὶ κεφον ὂν ῥᾴφημα καὶ εὐκοίλιον ἐόν. ἁλῶν μιγνύναι δὲ ἢ ἅλας, ἢ μέλι, καὶ κύμινον, καὶ ἔλαιον. τοῖσι δὲ φακῶ ἁλῶν μίσγειν ἢ χλόης γλήχωνος καὶ ὄξος ὀλίγον. τοῖσι δὲ ἀπύροισιν, ἄρτου καθαροῦ τὸ ἔσωθεν ἐντελέως ἐν ζωμῶ. ἢ μάζαν καὶ τέμαχος ἑφθὸν, ἢ κρέας οἰὸς ὡς νεωτάτης, ἢ ὄρνιθος, ἢ σύλακος ἑφθόν. καὶ τοῖσι πυρέσσουσιν, ἢ τάριχος, ἢ κολοκυνθίδα, ἢ βλίτον. καὶ μετὰ τὸ σιτίον πίνειν οἶνον εὐώδεα, παλαιὸν, λευκὸν, ὡς ὑδαρέστατον. οἷσι λέσθαι μὴ ξυμφέρῃ, ἀλείφειν οἴνῳ καὶ ἐλαίῳ θερμῷ, καὶ ἐκμύσσειν ἁλὶ τεύτης.

XXXIX. His qui medicamentum biberunt, post purgationem detur, [2] febrientibus quidem, aut lenticula, [1] aut milium tenue, aut ptisanæ succus. [3] Danda est autem ptisana & milium, velut quæ levia sint: [4] alica vero velut omnium robustissima: [5] & farina velut his robustior. [6] Lenticula autem odorata præparetur, [7] & modica secundo loco detur, ut quæ levis sit sorbitio, & stomacho grata sursum versus. [8] Ammisceatur autem aut sal, aut mel, & cuminum, & oleum. [9] Ad lenticulam vero ammisceatur pulegii [1] herba, & parum aceti. [10] Non febrientibus autem, panis puri medullam in jusculum interito, aut mazam & frustum piscis dato, aut oviculæ tenerrimæ carnem, aut volucris aut catuli coctam. [11] Febrientibus autem etiam betam dato, aut cucurbitam, aut blitum. [12] Et post cibum bibant vinum vinosum, vetus, album quam aquosissimum. [13] Quibus lavari non conducit, ungantur vino & oleo calido, & alternis [1] extergeantur.

XL. Ὅταν κοιλίῃ ὑγραίνειν ἀπὸ σίτων ἀσθενέσιν ἐθέλῃς, διδόναι μάζαν καὶ ὄψα. θαλασσίων μὲν τεμάχια ἑφθὰ σὺν τοῖσι τεύτεμμαι. κρέα δ' οἴος ὡς νεωτάτης, ἢ ἐρίφου, ἢ σύλακος, ἢ ὄρνιθος ἑφθά. καὶ τάριχα, ἢ βλίτα, ἢ λάπαθα, ἢ κολοκυνθίδα, λεῖα ὧδε. καὶ λάχανα ἁπαλὰ, σέλινα, ἢ ἀνήθια, καὶ ὤκιμα. καὶ τὸν οἶνον μελιχρὸν, παλαιὸν, λευκὸν, ὑδαρέα. ὅταν δὲ ξηραίνῃς τὸ σῶμα, διδόναι ἄρτον, καὶ ὄψα ὀπτὰ καὶ ξηρὰ, καὶ θερμὰ πο-

XL. Quum alvum debilis, à cibis humectare volueris, [2] mazam dato & obsonia: [3] & marinorum quidem piscium frusta cocta cum intrito, [4] carnes autem oviculæ tenerrimæ, aut hœdi, aut catuli, aut volucris coctas. [5] Et betam aut blitum, aut rumicem, aut cucurbitam, si tempus tulerit. [6] Ex oleribus vero apium, & anethum ac ocimum: [7] & vinum mellei coloris, vetus, album item ac aquosum. [8] Quum vero ficcare volueris corpus, [9] panem dato, [10] & obsonia assa, & ficca, & hæc

μήτεμα ' τοῦτα πάντα. 11 καὶ κρεῶν τὰ μέλανα, ὅσα στερκώδεα· 12 ἰχθύων τὰς πετραίους. 13 λάχανα, πήγανον, ἢ θύμον, ἢ ὀρίγανον. 14 τὸν δ' οἶνον μέλανα ἢ αὐστηρόν. 15 σκεύάζειν δὲ τὰ ὄψα ἁλσὶ καὶ κυμίνῳ. 16 καὶ τοῖσι ἄλλοισιν δρτυμαζειν ὡς ἐλαχίστοισι χρέεσθαι.

XLI. Ὅσων δὲ αὐανσμίσιος σὰν ὑγρσ ἐθέλης, 2 διδόναι τὰ μὲν ἄλλα τοιαῦτα, ἃ καὶ ὅταν διυγρεαίνῃς τὴν κοιλίην. 3 τὰ δὲ κρέα, ἀντὶ τῶν γαλατιδίων, ἰχυρότερα· 4 καὶ ἀντὶ τῶν κωλεέων, ὀρνίθεα, " καὶ λαγόα. 5 τὰ δὲ τούτων ἔνια ὀπτὰ, ' καὶ τῶν κρεῶν καὶ τῶν ἰχθύων· 6 καὶ ἑσκευασμένα ὡς ἄριστα. 7 ὀκόσοισι [δὲ] τὰ νοσημάτων ξηροσίη ξυμφέρει, 8 μυνοσιλίη ξυμφέρει, 9 καὶ τὰ σιλία καὶ τὰ ποδὰ ἐλάσσω τελέειν, " ἢ ὥστε ταλήρη εἶναι. 10 καὶ τοῦτα σὰν πονέειν καὶ περιπαλέειν καὶ κοιμᾶσθαι ὡς ἐλάχιστα. 11 ὀκόσοισι δ' αὖ ὑγρασίη ξυμφέρει, 12 μὴ ἀσιτέειν, καὶ ξὺν σιλία καὶ ξὺν ποδὰ μὴ σύνδαὰ εἶναι, 13 μηδὲ πονέειν, 14 καὶ κοιμᾶσθαι ὀκόσα αὐ ἐθέλη.

XLII. " Ὀκόσων ἐπιθυμέοιεν οἱ κάμνοντες ἢ σιλίων, ἢ ὄψων, ἢ ποδέων, ὑπαρχέτω ταῦτα, 2 ' ἰῶ μὴ μέλλη τῷ σώματι βλάπτειν ἔσεσθαι. 3 ὀκόταν ἢ σιλίων ἢ ποτῶν προσθήσεαι ἄρξῃ, ἢ ἀφαιρέειν, κατ' ὀλίγον χρὴ καὶ τὰς προσθήκας ποιέεσθαι καὶ τὰς ἀφαιρέσιας. 4 ὀκόσοι σιλία ἱκανὰ οἷοί τέ εἰσι πελέειν, ῥοφήμασι μὴ διδόναι· 5 ἀποκλείει γὰρ τὸ σιτίον. 6 ὀκόσοι δὲ μὴ οἷοί τε, τούτοισι διδόναι. 7 ἐὰν δέ τι διδόναι θέλῃς κοιλίης ἕνεκα, διδόναι χόνδρον, " ἢ πλείονα πυ-
5 ελέων. 8 τοῦτα ' γὰρ τῶν ῥοφημά-

hæc omnia calidiora : 11 & carnium partes carnosas : 12 pisces petrosos : 13 olera, rutam, aut thymum, aut origanum. 14 Vinum vero nigrum austerum. 15 Præparentur autem obsonia cum sale & cumino. 16 Aliis vero condimentis parcissime utendum est.

XLI. Quum autem ex morbo refocillare volueris, 2 alia quidem eadem dato, quæ ' exhibes quum ventrem humectas. 3 Verum pro lactentibus carnes fortiores, 4 & pro catulinis, volucrium ac leporinas : 5 & ex his aliquas assatas, tum de carnibus, tum de piscibus, 6 & quam optime præparatas. 7 Quibuscunque morbis siccitas conducit, 8 his semel in die cibum exhibere expedit, 9 & cibos ac potus pauciores dare, quam ut repleantur, 10 & hos laboribus ac deambulatione perficere, & quam minimum ' dormire. 11 Quibuscunque vero humiditas conducit, 12 his expedit inediam non ferre, & cibi ac potus non indigos esse, 13 neque laborare, 14 & dormire quantum voluerint.

XLII. Quoscunque cibos, aut obsonia, aut potus ægroti concupiscunt, exhibeto, 2 si non corpori damnum inde accessurum est. 3 Quum aut cibos aut potus augere inceperis aut detrahere, paulatim & additiones & detractiones facere oportet. 4 ' Quicunque cibos sufficientes perficere possint, his sorbitiones ne dederis : 5 excludunt enim cibum. 6 qui vero non possunt, his dato. 7 Si vero quid dare volueris refectionis gratia, alicam dato, & ptisanam triticeam. 8 Hæc enim sorbi-

φημάτων τὲ ἰσχυρότερα. 9 διδόναι δὲ μὴ δεῖπνον.

XLIII. Τὰ φάρμακα, ὅσα ποθῇ, καὶ ὅσα πρὸς τὰ τραύματα προσφέρεται, μανθάνειν χρή. 2 '' ἄξιον 43
γὰρ ἅπασιν. 3 ἃ γὰρ ἀπὸ γνώμης τοῦτα εὑίσκουσιν οἱ ἄνθρωποι, ἀλλὰ μᾶλλον ἀπὸ τύχης. 4 ἐδὲ τοι χειροτέχναι μᾶλλον ἢ οἱ ἰδιῶται. 5 ὅσα δὲ ἐν τῇ τέχνῃ τῇ ἰητρικῇ γνώμῃ μανθάνεται καὶ εὑίσκεται ἢ πρὸς σίτων ἢ πρὸς φαρμάκων, 6 ταῦτα τοῖσιν τε ἀφαιρεῖσθαι τὰ ἐν τῇ τέχνῃ, μανθάνειν χρή, ὡς τι γέ- 10
λης ' μανθάνειν.

XLIV. Μετὰ τὰ ῥοφήματα διδόναι τὸ σίτιον ἀσθενέσιν. 2 ἐπὶ πίνειν δὲ οἶνον οἰνώδεα. 3 πρὸ δὲ τῶν σίτων καὶ πολῶν ἢ ῥοφημάτων, καὶ μετὰ ταῦτα ὅ, τι αὖ ζοι δοκέῃ τοῖσιν ἀσθενέουσιν, 4 ἐσορῶν τὸ σῶμα καὶ τὴν ψυχήν, ὡς ἀφέρῃ καὶ τὸ σῖτον καὶ τὸ πόσιν. 5 μάλιστα γὰρ αὖ ἔτως ὠφελέης. 6 τῶν σίτων ἃ δύναμιν ἔχουσα ἐχθ, τεκμαίρεσθαι χρὴ ἀπὸ τῶν φανερῶν τὴν δύναμιν παρεχομένων. 7 ὁκόσα ἢ φύσιν, ἢ δῆξιν, ἢ τολῃζμὸν, ἢ ἐρεύγμὸν 15
παρέχῃ, ἢ ' τρόφον, ἢ διαχωρέῃ, ἢ μὴ διαχωρέῃ, καὶ φανερὰ, ὅ, τι ταῦτα ἐργάζεται. 8 καὶ ἀπὸ τούτων χρὴ τὰ τε ἄλλα σκοπεῖν. 9 ἔχθ γὰρ ἕκαστα τῶν ἐδεζμάτων, δι' ὅ, τι καὶ ὠφελέῃ καὶ βλάπτῃ. 10 ἀλλὰ τ' ἄλλα τὰ μὲν φανερώτερόν ἐστιν ἐργαζόμενα, ἃ ἐργάζεται, τὰ δὲ ἀμυδρότερα. 11 τὰ σῖτα καὶ τὰ ὄψα ἀκυδύζειν καὶ διδόναι τοῖσιν ἀσθενέσιν, ὑφ' ὧν μήτε φύσα ἔστι, μήτε ὀξυρεύγμιη, μήτε τρόφος, 12 μήτε λίθῳ διαχωρέῃ, μήτε λίθῳ ξηραίνεται. 13 τοῦτα δὲ

forbitiones sunt fortiores. 9 Dentur autem post cœnam.

XLIII. Pharmaca quæ potantur, & quæ ad vulnera adhibentur, discere oportet: 2 omnibus enim hoc expositum ac proclive est. 3 ' Non enim ex 153
intelligentia homines hæc reperiunt, sed potius ex fortuna: 4 neque artifices magis quam idiotæ. 5 Quæcunque vero in arte medica, intelligentia discuntur & reperiuntur, aut de cibis aut de medicamentis: 6 ea ab his, qui dignoscere possunt quæ in arte sunt, discere oportet, si quid discere velis.

XLIV. Post sorbitiones cibum debilibus dato, 2 & vinum vinosum insuper bibendum. 3 Ante cibos vero & potus ' aut 160
sorbitiones, & postea, & cibum & potum, quicunque tandem tibi videbitur, debilibus exhibeto, 4 ita ut & corpus & animam inspicias. 5 Sic enim maxime profueris. 6 Quam facultatem singuli cibi habeant, conjectare oportet, ex his qui vim manifestam faciunt. 7 Quicunque flatum, aut morsum, aut repletionem, aut ructum faciunt, aut tormen, aut secedunt, aut non secedunt: hi manifesti sunt quod hæc operantur: 8 ' & ex his etiam alios 165
considerare oportet. 9 Habent enim singula edulia, & quo prosunt, & quo lædunt. 10 Verum alia manifestissime operantur quæ operantur, alia vero obscurius. 11 Cibi & obsonia præparentur ac exhibeantur debilibus, à quibus neque flatus fit, neque ructus acidus, neque tormen: 12 & quæ neque valde per alvum secedunt, neque valde resiccantur. 13 Hæc autem

σὲ γένε) ὧδε. [14] ὅσα μὲν ἡ κοιλίη κρατέει, τὸ σῶμα αὐτὰ ἀναδέχε), ταῦτα μὲν ὅτε φύσιν παρέχεται, ὅτε τρόφον. [15] ὧν ἢ μὴ ἡ κοιλίη κρατέη, ἀπὸ τούτων τε φύσει, τε τροφὴ, τε τἄλλα τὰ τοιαῦτα γίνεται. [16] κεφότατα τῶν σιτίων καὶ τῶν ὄψων καὶ τῶν πολέων, ὅσα μέτρια ἐσιόντα ἐς τὸ σῶμα, ἢ ὀλίγῳ πλέω τῶν μετρίων, μήτε πλήρωσιν παρέχει, μήτε τρόφον, μήτε φύσιν, μήτε ἄλλο τι τοιοῦτον μηδέν. [17] καὶ πεπτεταί τε τάχιστα, καὶ περσόμμα διαχωρεῖ. [18] καὶ ἀνὰ πᾶσάν τε τὴν ἡμέρην ἐσιόντα ἐς τὴν κοιλίην, ἀλυποτάτη ἐστι, [19] καὶ ὅσου διὰ παλαιῆ ἐτέλεη. [20] βαρέα δὲ, ὅσα μέτρια τελεύμενα ἢ ἐλάσσω τῶν μετρίων, πλήρωσιν καὶ πόνον παρέχει, [21] καὶ μὴ τελείη, μηδὲ οἷόν τε ἐοῦσαν αὐτὰ, μηδὲ πίνειν, ἀλλὰ πόνον παρέχει. [22] διὰ χρόνε δὲ αὖθις αὐτὰ ἢ πίνειν ἢ ἐδέειν, καὶ ἔτι πόνον παρέχει, καὶ ὁ διαχωρεῖ κατὰ λόγον. [23] ἐς ὑγιείην ἄριστα, ὅσα ὀλίγιστα ἐσιόντα, αὐτάρκεά ἐστι καὶ λιπὸς καὶ δίψης ἄνευ εἶναι. [24] καὶ πλεῖστον χρόνον τὸ σῶμα αὐτὰ δέχεται, καὶ διαχωρεῖ κατὰ λόγον. [25] ἐς ἰσχὺν δὲ ἄριστα, ὅσα σάρκα φύει πλείστην καὶ πυκνοτάτην, [26] καὶ τὸ αἷμα παχύνει. [27] καὶ διαχωρεῖ κατὰ λόγον τῶν ἐσιόντων, [28] καὶ τὸ σῶμα πλεῖστον χρόνον ἀναδέχεται. [29] τὰ λιπώδεα καὶ τὰ πίονα, καὶ τὰ τυρώδεα, καὶ μελιτώδεα, καὶ τὰ σησαμώδεα ὀξυρόγγιμίην ὡς μάλιστα παρέχει, καὶ χολέρην, καὶ τρόφον, καὶ φύσιν, καὶ πλησμονήν. [30] ποιεῖ δὲ τὸ αὐτὸ, καὶ ὅταν πλείω τις φάγῃ ἢ πίνῃ,

autem sic fiunt. [14] Quæcunque quidem venter superat, & corpus ipsa susci pit, ea neque flatum exhibent, neque tormen. [15] Si vero venter non superarit, ab his & flatus, & tormen, & alia hujusmodi fiunt. [16] Levissima sunt cibaria, & potus ac obsonia, quæ moderata in corpus ingesta, aut paulo amplius supra modum, neque repletionem exhibent, neque tormen, neque flatum, neque aliud quiddam ejusmodi, [17] & celerrime concoquuntur, & concocta secedunt, [18] & per omnem diem in ventrem ingesta, minime molesta sunt, [19] etiamsi diu antea fuerint ingesta. [20] Gravia autem sunt quæ moderata exhibita, aut infra modum, repletionem & dolorem exhibent: [21] & quæ neque dari, neque edi, neque bibi possunt, ut non dolorem exhibeant. [22] Et si quis ipsa per tempus rursus bibat aut edat, etiam sic dolorem exhibent, & non pro ratione secedunt. [23] Ad sanitatem optima sunt, quæ modice ingesta sufficiunt, ut & famis & sitis sint medela. [24] Et plurimo tempore corpus ipsa susci pit, & pro ratione secedunt. [25] Ad robur autem optima sunt, quæ carnem plurimam ac densissimam producunt, [26] & sanguinem crassefaciunt, [27] & pro ingestorum ratione secedunt: [28] & corpus plurimo tempore ipsa sustipit. [29] Pinguia, & caseosa, & mellita, & ex sesamo parata, ructum acidum maxime faciunt, & bilis fluxum superne ac inferne, & tormen, & flatum, & repletionem. [30] Hoc ipsum etiam contingit, quum quis plura

πίη, ἢ ὅσα οἷά τε πέψαι ἢ ἰσχίλη. 31 τοῖσιν ἀσθενέσι μὲν μὴ καὶ λόγον τῆς νόσου καὶ τοῦ σώματος δίδως ἀεὶ δίδως, ὑπαναλίσκει τοῦτο τὸ σῶμα, καὶ ὅτε σύδεές ἐσιν, ὅτε πλῆρες. 32 ἢν δὲ ἁμαρτάνῃς καὶ ἡμέρῃ ἢ ἔπηται, βλάπτει ἐπ' ἀμφότερα. 33 ὅσα τε σιτίων ἢ τε ὄψων ἢ τε πολίων τὸ σῶμα ἀσθενέστερον, μάλιστα δὲ πάντων, ὅτε φύσα γίνεται, ὅτε ὀξυδιγμίη. 34 ὅταν γὰρ ἐς τὸν ἰσχίλιον ἐσέλθῃ, ἀπ' αὐτοῦ πᾶν τὸ σῶμα τὸ αὐτῷ ἐπιπῆδον ὂν, 35 καὶ ἀσθενέστερον ἤδη τὸ λοιπὸν ἀνάγκη εἶναι, ὥστε τορφον, ἢ φύσαν, ἢ ἄλλο τι τῶν τοιούτων ἐν τῇ κοιλίῃ μὴ ποιῆσαι. 36 τῶν οἴνων καὶ οἱ γλυκέες, καὶ οἱ αὐστηροὶ, καὶ οἱ μελιχροὶ παλαιοὶ, τὸν κοιλίον ὑπάγουσι. 37 μάλιστα τε διαρρέοντας καὶ τρέφουσι. 38 καὶ ὅτε φύσαν παρέχουσιν, ὅτε τορφον, ὅτε πλησμονήν. 39 κρεῶν τὰ δίεφθα, καὶ τὰ ἕψοπλα, ἀσθενέα μὲν ἐστὸς τὸν ἰσχὺν ἀμφότερα. 40 ἐς ἃ τὸν διαχώρησιν, τὰ μὲν δίεφθα, ἐπίηδα. 41 τὰ δὲ ὀπτὰ, στασιμώτερα. 42 τὰ δὲ μετρίως ἔχοντα καὶ ἑψήσιος καὶ ὀπτήσιος, μετρίως καὶ ἐς τὸν ἰσχὺν ἔχει καὶ ἐς τὸν διαχώρησιν. 43 τὰ δὲ σύμμετρα, ἐστὸς μὲν τὸν ἰσχὺν ἐπιτήδια· ἐστὸς δὲ τὸν διαχώρησιν, ἔ.

XLV. Τῶν σιτίων καὶ τε πολίων τὰ εὐδιαφορώτατα τῷ σώματι, 2 καὶ μάλιστα αὐτάρκεα καὶ ἐς τροφὴν καὶ ἐς ὑγιείην, 3 καὶ ἐκ τούτων αὐτῶν, ὅταν τις αὐτοῖσι μὴ ἐν καιρῷ χρῆται, ἢ πλέονι καὶ ἡμέρῃ, αὐτὰ νοῦσοι, καὶ ἐκ τούτων οἱ θάνατοι γίνονται. 4 τὰ δ' ἄλλα σιτία καὶ πολία, ὅσα μὴ τοιαῦτ' ἔχει δύναμιν

plura ederit aut biberit, quam venter concoquere poteſt. 31 Debilibus ſiquidem pro morbi ac corporis ratione dederis, quæcunque tandem dederis, conſumit hæc corpus, & neque indigum eſt, neque repletum. 32 Si vero aberraris à temporis occaſione, detrimentum in utraque ſequitur. 33 Quæcunque cibaria aut potus, aut obſonia corpus ſuſcipit, ab his maxime neque tormen fit, neque flatus, neque ructus acidus. 34 Quum enim in ventrem ingeſta fuerint, corpus ab ipſis trahit quod ipſi commodum eſt. 35 Et neceſſe eſt jam quod reſtat debilius eſſe, quam ut tormen, aut flatum, aut aliud quid hujuſmodi in ventre faciat. 36 Vina dulcia, & auſtera, & mellei coloris vetuſta, ventrem ſubducunt, 37 maximeque uriam cient ac nutriunt, 38 & neque flatum exhibent, neque tormen, neque repletionem. 39 Carnes percoctæ & exaſſatæ, utræque debiles ſunt ad robur augendum. 40 Ad ſeceſſum vero percoctæ commodæ ſunt, 41 aſſatæ vero magis ſiſtunt. 42 Quæ vero moderatam habent & cocturam & aſſaturam, hæ & ad robur, & ad ſeceſſum moderate ſe habent. 43 At vero crudiores ad robur quidem commodæ ſunt, ſed non ad ſeceſſum.

XLV. Ex cibis ac potibus qui commodiſſimi ſunt corpori 2 ac maxime ſufficientes, & ad alimentum, & ad ſanitatem, 3 ex his ipſis etiam, ubi quis ipſis non in tempore utatur, aut pluribus quam tempeſtivum eſt, & morbi, & ex morbis mortes fiunt. 4 Reliqui vero cibi ac potus, qui talem vim non habent,

ἔχει, σμικρὸν μὲν τοι ὠφελεῖ, ἰῶ πι
κὴ τὰ πάντα αὐτοῖσιν ἐν ἡμέρῃ χρῆ-
ται· σμικρὰ δὲ κὴ βλάπτει. 5 ' ἐπ'
ἀμφότερα δὲ ἐστιν ἀσθενέα, ὥστε ἀ-
γαθόν τι ποιῆσαι, κὴ ὥστε κακόν. 6
ἔστι δὲ τ' σιτίων κὴ τ' ποτῶν, ἃ τὼ
δυνάμιν ἔχει τοιοῦτω, τοιάδε· 7 ἄρ-
τ@, μᾶζα, κρέα, ἰχθύες, οἶν@.
[κὴ] τέτων μὲν τοι τὰ μὲν μᾶλλον,
τὰ δὲ ἧσσον. 8 ὁκόσοι ξηροῖσι δίαι-
των διαιτῶν), τοῖσι ' μὴ ξυὼ τῷ
σιτίῳ τὸ ποτὸν διδόναι, ἀλλὰ μ' τὸ
σιτίον, ἀφελιπὼν πέλας χρόνον. 9
κὴ ἧττω μὲν ξηρὴ ἡ ἰκμὰς ἀπὸ ξηρῶν
τῶν σιτίων γλυφερή, " τὸ σῶμα 46
ξηραίνει. 10 ἰῶ δὲ ἅμα τῷ σίτῳ
πίνῃ, νοσερωτέρη ἡ τροφὴ γινομένη,
ὑγρότερον τὸ σῶμα ποιεῖ. 11 " Ἄρ-
τος ὁ θερμὸς, κὴ τὰ κρέα τὰ θερμὰ,
αὐτὰ ἐφ' ἑωυτῶν ἑωϊόμενα, ξηρα-
ίνει. 12 ἰῶ ἢ ξυὼ ὑγρῷ διδῶς, ἢ ἐπι-
πίνειν ὕδατος μὴ ἐπὶ τῷ σιτίῳ, ἢ
ξηραίνει. 13 ἄρι@ ὁ καθαρὸς τ' ἀ-
λύρων, ἐς ἰσχὺν κὴ καμιδὴν ξυμ-
φορώτερ@ " ἢ ὁ ' ἀνέφκι@, 14 κὴ 47
ὠθέζαι@, ἢ ἕωλ@, κὴ τ' ἀ-
λύρων ὠθεζάτων ἢ παλαιοτέ-
ρων. 15 Τὰ ἄλφιτα τ' κελεθέων ἀπο-
βρέχων ὠθείχυδα ἐπιζυμένων ἰσχυ-
ρότερα ἢ βεβρεγμένων, 16 κὴ ὠθέψ-
θαι@ ἢ παλαιότερα. 17 κὴ ἡ μᾶζα
ὠθεπεφυρημένη ἰσχυροτέρη, ἢ μὴ
ὠθεπεφυρημένη. 18 " Ὁ οἶν@ 48
λαχανώδη@ κὴ λεπτυχρώδη@ κὴ
διηθεῖσθαι@, λεπτότερ@ γίνε) κὴ
ἀσθενέστερος. 19 Τὰ κρέα τὰ μὲν ἕψθαι,
ἰῶ μὲν δι' ἕψθαι ποιήσῃς, ἀσθενέστερα
κὴ ἐλαφρότερα· 20 τὰ δ' ὀπτὰ, ' ἰῶ
ἔξοπτα γένωνται, κὴ τὰ παλαιὰ ἐξ
ὄξους ἢ ἁλῶν, ἀσθενέστερα καὶ ἐλα-
φρότερα τ' ὠθεζάτων.

XLVI. Τὰ ἀσθενέα τ' σιτίων κὴ
τὰ κοῦφα, τὼ μὲν χειλίῳ ἐ λυ-
πεῖ,

bent, parum utilitatis afferunt, etiamsi quis semper ipsis in tempore utatur: parum autem etiam lædunt. 5 ' In utramque 205
enim partem debiles sunt, ut & boni aliquid faciant, & mali. 6 Sunt autem cibi & potus qui hanc vim habent hi, 7 panis, maza, carnes, pisces, vinum: & ex his alii magis, alii minus. 8 Quicunque ex ficco victu vivunt, his non cum cibo potus detur, sed post cibum, multo tempore interposito. 9 Et sic quidem siccus humor à siccis cibis ortus, corpus siccat. 10 Si vero quis simul cum cibo bibat, cibus humidior ' factus, 210
corpus humidius facit. 11 Panis calidus, & carnes calidæ, ipsæ per se comestæ, siccant. 12 Si vero cum liquore dederis, aut statim à cibo potum præbueris, non siccant. 13 Panis purus ex farinis, ad robur ac refectionem commodior est, quam qui non est ex tenuibus farinis paratus: 14 & recens utilior est quam vetus, & ex farinis recentibus melior quam veteribus. 15 Polenta ex hordeo non madefacto, sed circumcirca conspersa ac ' decorticato, for- 215
tior est quam ex madefacto: 16 & recens quam vetusta. 17 Et maza prius subacta fortior est, quam non subacta. 18 Vinum diffusum, ac perfrigeratum, & excolatum, tenuius fit ac debilius. 19 Carnes coctæ, siquidem percoctas feceris, debiliores sunt ac leviores. 20 Assatæ vero si exassatæ fuerint, & inveteratæ ex aceto aut sale, debiliores sunt & leviores recentibus.

XLVI. Debiles ac leves cibi, ventrem quidem ' non lædunt, 220
neque

πέψ, ἐδὲ τὸ σῶμα. [2] διόπ ὅσι ἀνοιδὲς γερμαινόμενα, ἐδὲ πληροῖ, ἀλλὰ λαπάσσεσθαι ταχύ, καὶ πεσσόμενα διαχωρέει. [3] ἡ δὲ ἰκμὰς ἀπ' αὐτῶν τῷ σώματι ἀσθενῆ γίνεται, καὶ ὅτε αὐξανέι, ὅτε ἰσχνὸ ἀξίλου λογὸ παρέχει. [4] τὰ δὲ ἰσχυρὰ τῶν σιτίων ἀνοιδέα τε, ὅταν ἐς τὴν κοιλίην ἐσέλθη, καὶ πληρωσιν ' παρέχει. [5] καὶ πέσσεται μὲν χολαίτερον, καὶ ἡ διαχωρέει. [6] ἡ δὲ ἰκμὰς ἀπ' αὐτῶν ἰσχυρὴ " καὶ ἀκήρατος σωζομένη, ἰσχνὸ τε παρέχει τῷ σώματι πολλὸ, καὶ αὔξιλον. [7] Κρεῶν κεφάλαια ἐς τὸ σῶμα, κύνεα, καὶ ὀρνίθεα, καὶ λαγῶα ἐφθά. [8] βαρέα δὲ τὰ βόεα, καὶ τὰ χοίρεα. [9] μετριώτερα δὲ ὠδὶς τὴν φύσιν, ἔφθὰ, ἔ ὀπτά. [10] ὑγιαίνουσι [δὲ] καὶ ἀσθενέουσι τὰ μήλεα. [11] τὰ δὲ ὗεια ἐς δύεξίλου μὲν καὶ ἰσχνὸ πονέουσι καὶ γυμναζομένοισιν ἀγαθά. [12] ἀσθενέουσι δὲ καὶ ' ἰδιώτησιν ἰσχυρότερα. [13] καὶ τὰ ὄρνιθεα τῶν ἡμέρων κεφότερά ἐστι, διόπ καρπὸν ἐχ ὅμοιον ἐσθίει. [14] διαφέρει δὲ καὶ τὰ κρέα τῶν κτηνέων, καὶ ὁκόσα καρπὸν ἐσθίει, καὶ ὁκόσα μὴ ἐσθίει. [15] καὶ ὁ καρπὸς ὁ τοῦτο ἄπασι ποιέει, ἀλλὰ τὸ μὲν πυκνόν τε τὴν σάρκα τὴν ἱερείαν παρέχει καὶ ἰσχυρόν· τὸ δὲ ὀλίγον τε καὶ ὑγρὸν καὶ ἀσθενέα. [16] Ὡς μὲν τὸ ξύμπαν εἰρῆσθαι, ἰχθύες κέφον ἔδεσμα, καὶ ἑφθοὶ καὶ ὀπτοὶ, καὶ αὐτοὶ ἐφ' ἑωυτῶν, καὶ μετ' ἑτέρων σιτίων. [17] αὐτοὶ δὲ ἐφ' ἑωυτῶν διαφέρουσιν ' ὧδε. [18] καὶ οἱ μὲν λιμναῖοι καὶ πίονες, καὶ οἱ ποταμιοι, βαρύτεροι· [19] οἱ δὲ ἀκτῶοι θαλάσσιοι, κεφότεροι· [20] καὶ δίεφθοι ὀπτῶν

neque corpus, [2] eo quod calefacti non intumescunt, neque replent, sed cito molliescunt, & concocti secedunt. [3] Humiditas autem ab ipsis debilis corpori accedit, & neque augent, neque robur memorabile exhibent. [4] At fortes cibi, & intumescunt ubi in ventrem ingesti fuerint, & replent: [5] & difficilius quidem ac tardius concoquuntur, & non secedunt. [6] Verum humor ab ipsis fortior ac incorruptus accedens, ' multum robur ac augmentum corpori addit. [7] Ex carnibus leviſſimæ sunt in corpus, caninæ, & volucrium, & leporinæ coctæ. [8] Graves autem sunt bubulæ. Et porcinæ [9] moderatiores: flatum autem faciunt, & coctæ & assatæ. [10] Et sanis autem & debilibus conveniunt ovillæ. [11] Suillæ vero his qui laborant & exercitantur, & ad bonum habitum, & ad robur commodæ sunt. [12] Debilibus autem & privatam vitam ' degentibus, fortiores. [13] Sed & ferinæ manſuetis leviores sunt, eo quod fructum non similem edunt. [14] Differunt autem & pecorum carnes, & eorum quæ fructum edunt, & quæ non edunt. [15] Et fructus non idem in omnibus facit, sed partim denſam ac fortem victimæ carnem efficit, partim raram & humidam, ac debilem. [16] Ut in ſumma dicam, piſces leve sunt edulium, & cocti, & assati, & ipſi per ſe, ' & cum aliis cibis. [17] Ipſi vero inter ſeipſos ſic differunt. [18] Stagnorum piſces, & pingues, & fluviatiles, graviores sunt: [19] Littorales autem marini, leviores. [20] Et percocti assatis sunt

ὀπῶν κυφότεροι. [21] Ἀπὸ τούτων τὰ μὲν ἰσχυρὰ δίδοναι, ὅπαν ἀναπομίσαι τινὰ βέλτ· [22] τὰ δὲ λεπτὰ κοῦφα, ὅταν ἰσχνὸν δέοι καὶ λεπτὸν ποιῆσαι.

XLVII. Τὸ λουτρὸν τὸ θερμὸν, τὸ μὲν μέτριον, μαλάσσει τὸ σῶμα καὶ αὔξει· [2] τὸ δὲ πολὺ τοῦ κρησοῦ, τὰ μὲν ξηρὰ τοῦ σώματος διυγραίνει, τὰ δὲ ὑγρὰ ἀποξηραίνει. [3] καὶ τὰ μὲν ξηρὰ ὑγραμώδεα, ἀσθενείαν καὶ ἀποδυμίαν παρέχει· [4] τὰ δὲ ὑγρὰ ξηραμώδεα, ξηρασίαν καὶ δίψαν.

XLVIII. Λαχάνων δὲ, τὰ σκόροδα καὶ ἔφθὰ καὶ ὀπτὰ, καὶ διουρητικὰ, καὶ ὑποχωρητικὰ, καὶ πρὸς τὰ γυναικεῖα ξύμφορα. [2] Κρόμμυα ἐς τὰ οὖρα ἐπιτήδεια. [3] Ὁ γὰρ ὀπὸς δριμύτητά τινα παρέχει, ὥστε διαχωρέειν. [4] τέτοισιν ὧδε χρῆσθαι, ἀλλὰ τοῖσιν ἀσθενέσι μὴ προσφέρειν. [5] Σέλινα καὶ ἔφθὰ καὶ ὠμὰ, διουρητικὰ, καὶ μᾶλλον τὰ ἕλεια τῶν ἡμέρων, ἃ καὶ πολέονα ἔχει δύναμιν. [6] Κορίαννον δύσκοιλον καὶ διαχωρητικὸν, καὶ ἔφθὸν καὶ ὠμόν. [7] Ὤκιμον, καὶ ὑγρὸν καὶ ψυχρὸν, καὶ δύσκοιλον. [8] Πράσα, τὰ μὲν ἔφθὰ, διουρητικὰ καὶ διαχωρητικά· [9] τὰ ὠμὰ δὲ, κουφοκοιλίδεα καὶ φλεγματώδεα. [10] Ῥοιὴ, κομιστικὸν καὶ φλεγματώδες, [11] καὶ, ξυὺ μὲν τῷ πυρηνώδει στύφει· [12] αὖον δὲ ἄπυρηνον, διαχωρητικόν.

XLIX. Τὰ θερμὰ τῶν σίτων, ξηρὰ μὲν ἵησι· [2] τὸ γὰρ ὑγρὸν τὸ ἐν τῇ κοιλίῃ καταξηραίνει· [3] ὑγρὰ δὲ ὄντα, διυγραίνοντα τῇ θερμότητι, ὑπάγει. [4] Τὰ τρυφερὰ ξηραίνει καὶ ξυνά-

sunt leviores. [21] Ex his itaque fortes dato, ubi reficere aliquem voles: [22] leves vero, ubi gracilem & tenuem facere oportuerit.

XLVII. Balneum calidum moderatum quidem, mollit, & auget corpus: [2] quod vero opportunum modum excedit, siccas quidem corporis partes humectat, humidas vero reficcat. [3] Et siccæ quidem humectatæ debilitatem & animi deliquium exhibent: [4] humidæ vero siccatæ, siccitatem ac sitim.

XLVIII. Ex oleribus allia, & cocta & assata, urinam cient, & per alvum secedunt, & ad menses muliebres conducunt. [2] Cepæ ad urinas commodæ sunt. [3] Succus enim acrimoniam quandam exhibet, ut secedat. [4] Atque his quidem sic utendum est, sed debilibus non exhibenda. [5] Apium & coctum & crudum urinam ciet, & paluſtre magis quam sativum, quod etiam majorem vim habet. [6] Coriandrum stomacho gratum est, & per alvum secedit, tum coctum, tum crudum. [7] Ocimum & humidum est & frigidum, ac stomacho gratum. [8] Porrum coctum quidem urinam ciet, & secedit: [9] crudum vero æstuosum est & pituitosum. [10] Malum punicum reficit & pituitosum est, [11] & cum nucleo quidem, alvum sistit: [12] citra nucleum vero, secedit.

XLIX. Calidi cibi, ficci quidem sistunt, [2] (humorem enim in ventre reficcant:) [3] si vero humidi sunt, humectantes per caliditatem, alvum subducunt. [4] Acerba siccant, & contrahunt

ξυνάγει τὸ σῶμα, 5 ἰσχναίνει δὲ καὶ στέλλει. 6 Τὰ ὀξέα λεπτύνει, δῆξιν ἐμποιεῖ ὄντα. 7 Τὰ ἁλμυρὰ ἀφαιρεῖ καὶ διαπέτει. 8 Τὰ λιπαρὰ καὶ πίονα καὶ τὰ γλυκέα, ὑγραίνει μὲν καὶ φλέγμα παρέχει· ἡμίσεια δέ. 9 Κολοκύντη, καὶ τεῦτλα, καὶ βλῖτα, καὶ λάπαθα, τῇ ὑγρότητι ἀφαιρετικά. 10 Κράμβη ἢ ἔχει πνεῦμά τι ἐν τῷ ἀφαιρεῖν, καὶ ἄμα εὐχυμεῖ. 11 Τυρὸς, καὶ σησαμα, καὶ ταρίχη, ἡμίσεια καὶ φλεγματώδεα.

L. Γλυκὺς οἶνος καὶ μελικρὺς, 50
189 ἅμα καὶ ἡμίσεια, καὶ διαπετικοὶ, καὶ φλεγματώδεες. 2 οἱ δὲ αὐστηροὶ ἐς ἰσχνὰ καὶ ξηραίνειν ἐπιτήδειοι. 3 ἀσθενοῦς δὲ τὰ αὐστηρῶν παλαιὰ, ὅσοι λεπτοί τε καὶ λεπτῆς τυγχάνουσιν. 4 Ἔλαιον, καὶ ὅσα ἐλαιώδη, ἡμίσεια καὶ φλεγματώδεα. 5 Λαχάνων δὲ ἑρπόντων ἀφαιρετά, ὅσα φύσει ὑγρά τε καὶ ἔστιν, ἢ ὁριμύνθη ἢ θερμότητα ἔχει. 6 διδόναι δὲ ταῦτα χλιαρώτερα καὶ πικρότερα. 7 [ἅττα γε]
5 ξυμφορά ἐστιν ἐς κένωσιν. 8 Σίκυος πέπων, καὶ διαπετικὸν καὶ ἀφαιρετικὸν καὶ κένωσιν. 9 ὁ δ' ἕτερος πέπων ψύξιν μὲν παρέχει, καὶ δίψαν παύει. 10 τροφὴν δὲ οὐδεμίαν αὐτῶν ἀγαθὴν), ἐὰν μὴ λεπτὴ ᾖ. 11 ἀλλ' οὐδὲ φλαῦρον ἀπ' αὐτῶν οὐδὲν ἔστιν, οὐδὲ ἄξιον λόγου. 12 Τὸ μέλι, ξυμμίγνυται μὲν ἑτέροις εὐκόλως, καὶ τρέφει καὶ εὐχροίαν παρέχει· 13 αὐτὸ δὲ ἐφ' ἑαυτῷ λεπτύνει μᾶλλον ἢ παχύνει. 14 καὶ γὰρ διαπέτει καὶ ἀφαιρεῖ)
10 μᾶλλον δ' ἐμέει. 15 Τὰ διαπετικὰ θερμὰ ὄμβρια εἰ τῇ κοιλίᾳ, 51 θερμαίνεται τε ταχὺ, καὶ μαραίνει), καὶ πήκεται, καὶ τὸ ἀφαιρεῖν ἀφ' αὑτοῦ ταχέως ποιεῖ. 16 Ὅσα δὲ στάσιμα καὶ στιπτὰ, καὶ θερμαίνει), καὶ

trahunt corpus. 5 Habent & vim sistendi. 6 Acida attenuant, morsum inducentia. 7 Salsa secedunt, & urinam cient. 8 Pinguia & dulcia, humiditatem & pituitam exhibent. 9 Reficiunt cucurbita, 255 & beta, & blitum, & rumex, & per humiditatem secedunt. 10 Brassica vero acrimoniam quandam habet ad secessum, & simul boni succi est. 11 Caseus, & sesamum, & uva passa, reficiunt & pituitosa sunt.

L. Vinum dulce, & mellis speciem referens, ambo & reficiunt, & urinam cient, & pituitosa sunt. 2 Austera vero, ad robur & siccitatem commoda sunt. 3 Urinam autem cient etiam austera, vetusta, quæ alba & tenuia existunt. 260 4 Oleum & quæcunque oleosa, reficiunt & pituitosa sunt. 5 Ex oleribus coctis secedunt, quæ ex natura humidissima aut acerrima sunt, aut caliditatem habent. 6 Danda autem sunt hæc tepidiora ac flaccidiora. 7 Sic enim ad secessum commodant. 8 Cucumis pepo, & urinam cit, & alvo secedit, ac levis est. 9 Alter autem non pepo, frigiditatem quandam exhibet, & sitim sedat. 10 Alimentum vero à neutro horum 265 contingit, nisi tenue quoddam: 11 sed neque malum, neque memorabile. 12 Mel cum aliis quidem comestum, & nutrit, & bonum colorem exhibet. 13 Ipsum autem per se ipsum attenuat magis quam reficit. 14 Nam & per urinam, & per secessum plus justo expurgatur. 15 Urinam cientia in ventre & cito calefiunt, & calefacta marcescunt ac liquescunt, & ob id citum secessum faciunt. 16 Stabiles autem ac alvum sistentes cibi, & calescunt, 270 & calefacti cito reficcantur ac

κὴ πάχεως θερμαινόμενα ξηραίνει), κὴ ξυνίστησι)· 17 κὴ διὰ τοῦτο οὐκ ἐπισκληρυνόμενα ὑ διαχωρεῖ. 18 Τὰ διαχωρητικὰ ἔγχολά ἐστι, κὴ φύσῃ θερμά· 19 τὰ δ' ἀρτικὰ, ξηρὰ κὴ ψυχρά. 20 Ὁ σῖτος κὴ ὁ οἶνος διαφέρουσι μὲν κὴ αὐτοὶ ἑαυτῶν φύσῃ ἐς ἰσχὺν κὴ ἀσθενείαν, κὴ κεφάτητα κὴ βαρύτητα. 21 Διαφέρει δ' κὴ χώρη χώρας, ἐξ ὁκοίης αὐτὴ· 22 κὴ δύνδρον ἔσται, κὴ αὔυδρον· 23 κὴ σύηλον, κὴ πολύσκιον· 24 κὴ ἀγαθὴ, κὴ φλαύρη. ὥστε ὅπαντα ταῦτα ξυμβάλλεται ἐς τὸ ἰσχυρότερά τε ἔχειν τὰ σιτία εἶναι, κὴ ἀσθενέστερα.

LI. Ὁκόσοι ὑκαμνοῦσι δεδιφαγεῖν ἐώθασιν, ταῦτα διδόναι τούτοισι κὴ ἐν τῇσι νόσοισιν. 2 ὅταν ἡ σιτία ἢ ποτὰ πλέω ἢ ἐώθοτα τοῖς λάβῃ, μὴ πεπεμένα ὑ διαχωρήσῃ ἄλλως. 3 Ὀπώρη κὴ ἀκρόδρυα διὰ τὸ μὴ τὸ σιτίον λυπηρότερά ἐστι κὴ ὑκαμνοῦσι ἀσθενέσι, 4 ὅτι βεβρωκόσι μὲν ἀπ' αὐτῶν ἰκμάδας ἀπὸ τὸ σῶμα· 5 διὸ ἧσσον ἐσθίει, πλέω.

LII. Ὅσα τῶν σιτίων ἡ φύσιν, ἢ καῦμα, ἢ δῆξιν παρέχει, ἢ πλησμονὴν, ἢ τρόφιον, 2 οἶνον ἐπιπινόμενον ἄκρητον ἀπαλλάσσει τὰ τοιαῦτα. 3 τὸ γὰρ σῶμα διαθερμαινόμενον κάτω ἔνευσε, ἀπαλλάσσεται τε ἐνεόντος τῆ θερμότητι. 4 ἀπό τε σιτίων κὴ τῶν ποτῶν, κὴ τῶν ὁμοίων, ἐνίοτε μὲν διαταράσσει ἡ κοιλίη, ἐνίοτε δ' ἧσσον, ἐνίοτε δὲ κὴ λόγον διαχωρεῖ. 5 διότι δὲ ταῦτα ἔστιν ἔχει; 6 πρῶτον μὲν ἡ κοιλίη, ὅταν ὑγροτέρη ἐοῦσα, κὴ ὅταν ξηροτέρη κατὰ δέχηται τὸ σιτίον, διαφθείρει· 7 ἔπειτα, ὅταν μεταβολὴ γένηται, εἴτε ἐκ

compinguntur, 17 & propterea obduri facti, non fecedunt. 18 Quæ per alvum fecedunt, succosa sunt, & natura calida. 19 Quæ vero urinam cient, sicca & frigida. 20 Frumentum & vinum, differunt quidem & ipsa inter seipsa ex natura, tum robore & debilitate, tum levitate ac gravitate. 21 Differt etiam locus à loco, ex quo illa fuerint. 22 Est enim alius aquosus, alius aquarum inops, 23 & apricus, & umbrosus, 24 & bonus, & malus. 25 Quare omnia hæc ad hoc conferunt, ut singuli cibi aut fortiores sint, aut debiliores.

LI. Quicunque sane panem comedere soliti fuerunt, his dandus est & in morbis. 2 Quum quis cibos aut potus plures solito acceperit, si non solito more fecerit, optimum est ut statim revomat. 3 Poma & fructus arborei, tum mollis, tum duri corticis, propterea post cibum molestiora sunt, & sano, & debili, 4 quia corpus ejus qui cibum sumpsit, solum ab ipsis humores trahit: 5 si vero jejunus quis edat, plures.

LII. Quicunque cibi aut flatum, aut æstum, aut morsum, aut repletionem, aut tormen faciunt, 2 à talibus liberat vinum meracum insuper potatum. 3 Corpus enim à vino calefactum, per calorem amovet ea quæ insunt à cibis & potibus à similibus. 4 Venter aliquando perturbatur, aliquando sistitur, aliquando etiam pro ratione secedit. 5 Cur autem hæc sic se habent? 6 primum quidem venter quum humidior fuerit, & quum siccior, susceptum cibum corrumpit. 7 Deinde quum mutatio facta fuerit, sive ex frigore ad caliditatem, sive ex caliditate

τὸν ψύχοντα ἐς χάλαπτον, εἴτε καὶ χάλαπτον ἐς ψύχοντα, ἀλλοφθείρει. [8] ὥστε ἀνάγκη τὴν κοιλίαν ἀπὸ τῶν σιτίων τε καὶ τῶν ποτῶν, δι' ἃ καὶ τὰ τοῦτα καὶ μαλακωτέραν γίνεσθαι καὶ πληρεστέραν. [9] Τῶν σιτίων καὶ τῶν ποτῶν καὶ τῶν ὄψων, [10] πλὴν ἄρτου, καὶ μάζης, καὶ κρεῶν, καὶ ἰχθύων, καὶ οἴνου, καὶ ὕδατος, [11] τἄλλα πάντα λεπτοὺς μὲν καὶ ἀσθενεῖς τοὺς ὠφελείους παρέχει, [12] καὶ ἐς τὴν αὔξησιν, καὶ ἐς τὴν ἰσχύν, καὶ ἐς τὴν ὑγιείην. [13] λεπτὰ δὲ καὶ ἀσθενῆ καὶ τὰ κακὰ ἀπ' αὐτέων γίνεται. [14] Οὐδένας τῶν νοσεόντων μὴ ξυνεχέως οἱ πυρετοὶ ἔχουσιν, ἀλλὰ διαλείποντες λαμβάνουσι, [15] τούτοισι τὰ σιτία διδόναι μὴ τὴν λῆψιν, [16] πεπαμένου ὅπως μὴ ἐπὶ νεοδρῶτι ὁ πυρετὸς ἐπιφαίνηται, ἀλλ' ἤδη πεπεμμένων τῶν σιτίων. [17] οἶνον καὶ μέλι κάλλιστα κέκρηται αὐθρώποισιν, ἐν ὅσοις φύσιν καὶ ὑγιαίνουσι καὶ ἀσθενέσι ξυνὼ καιρῷ καὶ μετρίοτητι ξυμφέρουσι. [18] καὶ ἀγαθὰ μὲν αὐτὰ ἐφ' ἑωυτῶν. [19] ἀγαθὰ δὲ καὶ ξυμμισγόμενα, [20] τά τε ἄλλα, καὶ ὅσα γε καὶ ἀξίλογα ὠφελείην παρέχει. [21] ὅσα ὑγιαίνουσι ξυμφορά, ταῦτα καὶ νοσέουσι ξυμφορώτερα ἰσχυρότερα ἐστί. [22] καὶ δεῖ αὐτῶν ἀφαιρέοντα μὴ ἄκρην διδόναι· [23] ἢ δὲ φέρει αὐτὰ τὸ σῶμα, ἀλλὰ μᾶλλον βλάπτει, ἢ ὠφελέει.

tate ad frigiditatem, itidem corrumpit. [8] Quare necesse est ventrem, ab iisdem cibis ac potibus propter hæc ipsa, & molliorem fieri, & [9] durio-290
rem. [9] Cibaria & potus & obsonia ([10] excepto pane, & maza, & carnibus, & piscibus, & vino, & aqua,) [11] reliqua omnia tenues ac debiles utilitates exhibent, [12] ad augmentum, & ad robur, & ad sanitatem: [13] tenuia item ac debilia mala ab ipsis fiunt. [14] Quoscunque ægrotos febres non continenter detinent, sed intermittentes corripiunt, [15] his cibi dandi sunt post apprehensionem, [16] ita ut conjecturam facias, ne febris à recens acce-295
pto cibo irruat, sed cibis jam concoctis. [17] Vinum & mel optima judicata sunt in hominibus, si juxta naturam & sanis, & debilibus cum temporis opportunitate ac mediocritate exhibeantur. [18] Et bona quidem sunt ipsa per seipsa. [19] Bona vero etiam permixta, [20] & tum alia, tum quæcunque memorabilem utilitatem habent. [21] Quæcunque sanis commoda sunt, ea etiam ægrotis exhibita fortiora sunt. [22] Et oportet detracto [52] ipsorum vi-300
gore ea dare, [23] alioqui non feret ipsa corpus, sed magis lædunt, quam prosunt.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΝΤΟΣ ΠΑΘΩΝ.

HIPPOCRATIS DE INTERNIS AFFECTIONIBVS.

Basil. græc. Foesius sect. v. 91. 531. Basil. lat.

pag. 189

ΗΝ ἡ τοῦ πλεύμονος ἀρτηρίη ἑλκωθῇ, [2] ἢ ῥαγῇ τι φλεβίων τῶν λεπτῶν, τῶν κατὰ κεφαλῆς τὸν πλεύμονα, [3] ἢ τῶν συρίγγων, τῶν ἀπὸ τοῦ πλεύμονος πεφυκυιῶν, [4] καὶ ξυῤῥαγέωσιν ἐς ἀλλήλας, καὶ αἵματος πλησθῶσι, [5] ἀπαιωνται τε καὶ ῥήγνυνται διὰ πάσδε ἥκιστα μάλιστα· [6] διὰ πολυπονίην, [7] ἀπὸ δρόμου, [8] ἀπὸ πληγέων, [9] ἀπὸ πλησμοσύνης, [10] δι' ἐμέτους βιαίους γινομένους, [11] διὰ πυρετούς. [12] τάδε ἐν πάσῃ. [13] τὸ μὲν πρῶτον, βῆξ ἰσχνὴ ξηρή. [14] ἔπειτα, ὀλίγῳ ὕστερον λοπὸς πολὺ τὸ στάλον ὑφιέμενον· [15] τοῦτο δὲ καθαρόν. [15] ὅταν, ὧν μὲν οὐ τάχα πούσηται τὴν νόσον· [16] ὧν δὲ μὴ, πρόσεισι τῷ χρόνῳ, τὸ αἷμα πλέον χωρέει· [17] σὺν τοῖσδε μὲν καθαρὸν, ἔστι δ' ὅτε καὶ ὑπόσαπρον. [18] πολλάκις δὲ καὶ ἡ φάρυγξ λαυθάνει αἵματος πιμπλαμένη. [19] ἔπειτα φλέβες αἵματος ἐκῤῥέουσιν κατ' ὀλίγον καὶ θαμινά. [20] σὺν τοῖσδε δὲ καὶ ὀδμὴ βαρεῖα ἀπ' αὐτῶν γίνεται. [21] καὶ ἡ φάρυγξ ἔπαυσε πρὸς ἄχνης πιμπλαμένη. [22] καὶ ῥῖγος καὶ πυρετὸς ἐπιλαμβάνει, κατ' ἀρχὰς μὲν ἠρέμα νέσῳ, σφοδρὸς ἀσθενὴς δέ, βληχρότερον· [23] καὶ ἄλλοτε καὶ ἄλλοτε ἐπιλαμβάνει· [24] καὶ ὀδυνᾶ σύνεγγυς ἑκάστου σὺν τείνει σήπεται, καὶ ἐν τῷ μεταφρενίῳ καὶ ἐν τοῖσι πλεύροισι. [25] καὶ, ὅταν τὸ αἷμα πούσηται

SI pulmonis arteria fuerit exulcerata, [2] aut aliqua tenuis venula ex his quæ in pag. 258 pulmonem dependent, rupta fuerit, [3] aut aliqua fistula ex his quæ per pulmonem distentæ sunt; [4] & aliam in aliam distracta fuerit, & sanguine fuerint impletæ: [5] distrahuntur' sane ac rumpuntur ob has maxime causas: [6] propter laborem, [7] propter cursum, [8] ob casus, [9] ob plagas, [10] ob vomitus violenter obortos, [11] ob febres. [12] Hæc igitur patitur. [13] Primum quidem tussis sicca obtinet. [14] Deinde paulo post expuit salivam subcruentam, aliquando autem puram. [15] Et siquidem hic brevi à morbo liberetur, satis est. [16] Si vero non temporis progressu 'sanguis amplior prodit, [17] aliquando purus, & aliquando etiam supputridus. [18] Sæpe vero etiam fauces non animadvertentibus sanguine implentur. [19] Postea sanguinis grumos paulatim & frequenter emergentes rejiciunt. [20] Aliquando vero etiam graveolentia ab ipsis contingit: [21] & fauces aliquando spuma quadam replentur. [22] Et rigor ac febris apprehendit, circa initia quidem morbi, vehementer: in progressu autem debilius: [23] ' & alias atque alias corripit: [24] & dolor quandoque in pectoribus insitus est, & in dorso, & in lateribus. [25] Et ubi sanguinem spuere desierit, salivam multam liqui-

σήλαγ πλύων, σίαλον πολλὸν ἀποπλύϛ ὑγρόν· ἐνίοτε ϑ᾽ καὶ γλίχρον. [26] τοῦτο μὲν ἕν᾽ ἅτε πάχος, μέχρι πεσαρεσκαίδεκα ἡμέρας παρέλϑωσι. [27] μετ᾽ ϑ᾽ τοῦτο, λῦ μὴ παύσηϑ᾽ τὸ νόσημα, λεπίδας ἀπὸ τῆς ἀρτηρίης ἀποβήσαν ἀποπᾶ, οἷας περ ἀπὸ φλυκταινίδων. [28] καὶ ὀδυνῶ ἐμπίπτϛ ἐς τὰ στήθεα, καὶ ἐς τὸ μετάφρενον, καὶ ἐς τὸ πλάγιον. [29] καὶ τ᾽ ὑποχονδρίων ὡς ἕλκεϑ ψαυόμενϑ᾽ ἀλγέϛ. [30] τέτων ξυμφέρει ἡσυχίην ὡς μάλιστα τὸν νοσήμαλα ἔχειν ἔσω. [31] λῦ γάρ κα πονήσῃ, ὅ, τε πόνϑ ὀξύτερϑ, καὶ ἡ βὴξ μᾶλλον, ἢ τὸ περὶ τερον, πίεζϛ. [32] καὶ τὸ ῥῖγϑ καὶ ὁ πυρετὸς μᾶλλον ἔχϛ. [33] καὶ, λῦ πέρᾳ, ἡ ὀδυνη ὀξέη περιστέλλει. [34] ἀλγέϛ ϑ᾽ καὶ, ὦν τῇ σύνῃ ὁκόταν περιφϑῇ. [35] τέτων χρὴ περιφέρειν, σιτία μὲν τὰ αὐτὰ, ἃ καὶ τῶν ἐμπύων· ταῦτα ϑ᾽ ἐν πολλῷ· [36] τῶν ϑ᾽ ὀψων τέτοισι χρέεσϑ. [37] ἰχθύων μὲν, ῥίνης ἢ φάρυγος, ἢ χαλεοῦ ϑ᾽ μεγάλου ϑ᾽ λευκοῦ, ἢ τῶν ἄλλων τοιούτων. [38] πᾶσι ϑ᾽ σὺν ῥόῃ καὶ ὀρίγανῳ ἠρτυμένοις. [39] κρέεσι ϑ᾽ ἐδέσϑω, ἀλεκτρυόνϑ ὀπτοῦ [κρ] ἐπαλεῦν, ἢ αἴγνον ἐφθόν. [40] καὶ οἴνῳ αὐτηρῷ ὡς παλαιοτάτῳ, καὶ ἡδίστῳ μέλανι χρέεσϑω. [41] περιπάτοισι δὲ μετρίοισι, πλὴν τοῦτο μὴ ἐχόντϑ. [42] λῦ ϑ᾽ πυρετὸς ἔχῃ, ῥοφήματα ἀλφίτου ἢ κέγχρου χρέεσϑω. [43] λῦ ϑ᾽ σιτία φερϑ᾽, ὀλίγα φερέσϑω. [44] καὶ ὄψα τὰ λοχωρηϊκά. [45] κλῦ φαρμάκου σοι δόκεη χρέεσϑαι, ὑποκαθήραι αὐτὸν τῷ κνιδίῳ καὶ κόκκῳ, ἢ τῇ πίτυι καλίδι. [46] καὶ, μετ᾽ κάθαρσιν, ἀλφίτου ἑφθὸν δόναι τροχὸν ἐκφορεῖν λιπαρόν. [47] εἶτα αὖ ἀναμιζὰν ὡς μάλιστα, ὅκως αὖ ὅκιστα

liquidam expuit, quandoque vero etiam viscosam. [26] Atque hæc quidem sic patitur, donec quatuordecim dies præterierint. [27] Post hos vero si non desiverit morbus, squamas, ab arteria tussiendo avellit, quales à pustulis decedunt: [28] & dolor incidit in pectus, & in dorsum, & in latus, [29] & præcordia contingens velut ulcus dolet. [30] Huic conducit ut quem maxime quietem intus habeat, si morbus sic se habuerit. [31] Si enim quid laborarit, & dolor acutior, & tussis magis quam prius premit, [32] & rigor ac febris magis occupat. [33] Et si sternutaverit, dolor acutus irruit. [34] Dolet autem & in lecto, quum se circumvertit. [35] Huic cibos quidem eosdem, quos & pectore suppurato exhibere oportet, verum hos non multos. [36] Ex obsoniis autem his utatur. [37] De piscibus quidem, squatina, aut pagro, aut galeo magno albo, aut aliis similibus, [38] omnibus cum rhoe & origano conditis. [39] Carnem autem edat galli assatam, sine sale, aut capræ coctam: [40] & vino austero vetusto ac jucundissimo nigro utatur: [41] deambulationibus autem moderatis. Veruntatem hæc fiant febre non tenente. [42] Si vero febris tenuerit, sorbitione farinæ aut milii utatur. [43] Si vero cibos assumat, paucos assumat, [44] & obsonia per alvum fecedentia. [45] Et si pharmaco tibi utendum esse videbitur, cnidio, cocco, aut tithymalide ipsum subpurgato. [46] Et post purgationem, farinæ coctæ pinguis heminam absorbendam dato. [47] Deinde quam maxime reficito, ut quam minimum

ἥκιστα λεπτὸς ἦ. 48 ὡσὸς γὰρ τὼι τοιαύτωι νόσον ἐξυμφέρει λεπτὸν εἶναι. 49 καὶ ὠφελιμάτατος ὀλίγος τὸ ὠσὸν τὸν ποιέεσθαι, ὡς μὴ κάπτωσι ἐπιλαθῆ. 50 πυρεμοῦ δ' ἄλλοτε καὶ ἄλλοτε. 51 καὶ, ἢ πυρεταίνηι ἡμέρην, ἄσιτος ἔστω, πολλὸν δὲ ἀλεύρου ἐφθοῦ, ἐσθέτω τυρὸν ὀλίγον προφερέτω. 52 ὕδωρ δ' πινέτω. 53 τῆι δ' ὑστεραίηι ἐλάσσονα ἢ, ὡς μεμαθήκασι, φαγέτω, ἐπινέτω οἶνον μέλανα, ἡδὺν, αὐστηρὸν, ὀλίγον. 54 τὸ δ' λοιπὸν, δὶς ἢ τρὶς τῆς ἡμέρης τὰ πάντα διδοῦναι. 55 ὅτων δ' δίδηι τότω κατ' ὀλίγον, μέχρι κατασήσηις τὴν κοιλίην. 56 ἐκ γὰρ τῶν πυρετῶν καὶ τῆς ἀσιτίης, " ὦ μὴ τὸ σῶμα ζητῆι, ἢ δ' κοιλίη σὺν ἐλαφρῆ δέξεται, ἀθρόον δεξαμένη φλεγμαίνει. 57 ἀλλὰ καθ' ὀλίγον διδόναι χρή. 58 ὦ δ' ἀθρόον δῶις, καὶ ὀλίγα πονήσηι, τοῖσι ὠφελιμάτοισιν ἡ κοιλίη, ἅτε ἀτρέμα ξυνεστηκότων τῶν βρωτῶν. 59 σὺν ἀῶθι δὲ καὶ πυρετὸς φιλεῖ ἐπιγίνεσθαι. καὶ ἦρ μὴν χειμῶνος ἧσσον. 60 ἦρ δὲ θέρεος, κίνδυνος ἐξαμαρτεῖν. 61 τὸν αὐανθρωπίζειν δεῖ ὡς κάλιστα, ὅκως ὡς ὠφελιμώτατον ἦ. 62 καὶ ὠφελιμάτοισι μὲν ὀλίγοισι χρεώσθω, καὶ πολλαπλάσιον ἧσσον ἑωυτοῦ. 63 καὶ πονείτω ὀλίγα τὸ πρῶτον, ἔπειτα δ' πλέον· πολλὰ δ' μηδέποτε. 64 τούτων δὲ μὴ ποιέοντος, ὑγιὴς ἔσται τάχιστα. 65 μὴ δ' λεπτὸς γίνηται μᾶλλον, αὐτέτω ἡσυχίην ἐχέτω. 66 μήτε ὠσὸς μήτε ὠφελιμάτοισι ἐμμανὴς, ὑγιὴς ἐὼν, ὀξέως, 67 μήτε ἐφ' ἵππον, μήτε ἐπὶ ζεῦγος ἀναβαίνῃ. 68 φυλασσέσθω δὲ ἐς βολὴν ἐξυθυμίην κίνδυνος γὰρ ἦ νόσον πάλιν ἀναλαβεῖν· ἀλλὰ φυλάσσεσθαι χρὴ τούτων ἁπάντων. 69 μὴ δ' σι-

tenuis sit. 48 Ad hujusmodi enim morbum non conducit tenuem esse. 49 Deambulationes etiam primum paucas faciat, ut ne lassitudo succedat. 50 Fomentum vero alias atque alias adhibeatur. 51 Et qua die fomentum adhibetur, sine cibo sit, excepta farina cocta, cujus heminam absorbeat. 52 Aquam autem bibat. 53 Postera die minus quam solitus fuit edat, & bibat vinum nigrum, jucundum, austerum, modicum. 54 De cætero vero bis aut ter in die cibi dentur. 55 Sic autem huic paulatim dato, donec ventrem confirmaveris. 56 Nam ex febribus & inedia, si quidem appetiverit, venter autem suscipere noluerit, ubi acervatim susceperit, inflammatur. 57 Quare paulatim dare oportet. 58 Si vero acervatim dederis, & parum laborarit, deambulationibus venter non perfrigeratur, nimirum cibis quiete compactis. 59 Quare etiam febris succedere solet, & hyeme quidem minus, 60 æstate vero periculum est ne delinquat. 61 Hunc quam maxime reficere oportet, quo quam crassissimus fiat: 62 & deambulationibus moderatis utatur, & minus solito luctetur, 63 & parum laboret primum, deinde amplius, nunquam autem multum: 64 hæc si fecerit, celerrime sanus erit. 65 Si vero tenuis fiat propter laborem, remittat ac quietem agat. 66 Hic ubi sanus fuerit, neque ad ventum celeriter currat, 67 neque equum, neque currum conscendat. 68 Vitet etiam vociferationem, & iracundiam. 69 Periculum est enim ne morbus revertatur. Quare hæc omnia vita-

Ἔστω ἀποκλυσθῆ, ὀρόβους φώσας τὸ κέλυφος ἀποκαθῆραι. 70 εἶτα βρέξας αὐτὸς σὺν ὕδατι τρεῖς ἡμέρας· 71 ἐφ' ἑκάστῳ ὃ ἡμέρᾳ ἀπο-
40 χέειν τε ὕδωρ, καὶ ἄλλο ἐπεγχέειν. 72 ἕκτῃ τῇ τετάρτῃ ἡμέρᾳ ἀπηθῆσαι, καὶ ξηρῆναι. " εἶτα ἀλέσας λεπτότατα διαθῆσαι. 73 καὶ λίνου καρπὸν φῶσαι καὶ ψῆαι λεῖον. 74 καὶ σήσαμον φῶσαι καὶ ψῆαι λεῖον, 75 ἐς ἄλφιτα αὖ ἅλα καθαρὰ λεπτά. 76
καὶ τὰ μὲν ὀρόβου καὶ ἀλφίτων ἴσον ἑκατέρων ἔστω, ὃ δὲ σησάμου τέταρτον μέρος, ὃ δὲ λίνου ἥμισυ μέρος μέρος. 77 " ταῦτα σὺν αἰγείῳ ἐψήσας, ὡς ὑγροτάτῃ ῥοφέειν. 78 μὴ δὲ ταῦτα διδόναι αὐτῷ ἐς ἄριστον
45 ὅτε καθαρθῇ, καὶ ὄψα ἀπὸ τοῦ ἰχυροτέρου. 79 οἶνον δὲ τὸν αὐτὸν πινέτω. 80 διδόναι δὲ αὐτῷ τοῦ ῥιζέων τὰ κενεωλέης, καὶ τοῦ σεσὶ ταῦτα τὰ ῥήγματα, ἐπ' οἴνου ἐπιξύων. 81 διδόναι δὲ καὶ δρακοντίου ἐπ' οἴνου ἐπιξύων. 82 " διδόναι δὲ καὶ τοῦ βηχὶς σὺν μέλιτι, καὶ τὸ δρακόντιον ξύων, λείχειν. 83 κἢν τὸ ἐψημα, τὸ σὺν τῷ γάλακτι μὴ φάσκειν δυνατὸς εἶναι ῥοφέειν, 84 γάλα βόειον ὡς πλεῖστον πίνειν, τέταρτον μέρος δὲ μελικρήτου ἀποσμίζων. 85 ἐὰν τοῦτο
50 ποιῇς τε' ὑγιὴς ἔσῃ. 86 ἢ δὲ ἐνέσῃ θεραπείης δεῖ πολλῆς· χαλεπὴ γάρ. 87 ἢν μὲν θεραπευθεὶς ὑγιής τε γένηται καὶ σὺν φυλακῇ ἔχῃ ἑωυτὸν, τοῖσι πολλοῖσιν ὑστεροπαίοισι ἡ νοῦσος, αἰτίη ἀπωλείης ἐγένετο. 88 ἔστιν, ἢν μὴ ὑπὸ ταύτης τῆς θεραπείης ἰηθῇ, ἄλλως. 89 ἢν μὲν παχυῖτις αὐτὸν γάλακτι, 90 καῦσαι τὰ τε σῆθεα καὶ τὸ μετάφρενον. 91 ἢν μὲν τύχῃς καύσας, ἐλπὶς
5 ἐμφυγέειν τὴν νοῦσον.

11. Ἢν δὲ ἡ ἀρτηρίη σπασθῇ, ἢ ἧς

re oportet. 70 Si vero cibum averſetur, ervum torreto, & corticem depurgato, 71 deinde per triduum in aqua macerato, 72 ſingulis autem diebus aquam diffundito, & aliam affundito. Poſtea quarta die excolato ac reſiccato, deinde tenuiſſime molitum cribrato. 73 Et lini ſemen toſtum tundito ac terito. 74 Et ſeſamum toſtum tundito ac terito. 75 Et polentam non ſalſam, puram, tenuem accipito. 76 Et ervi quidem ac polentæ, amborum æqualis ſit menſura, 55 ſeſami vero tertia pars, lini vero dimidia unius partis. 77 Hæc in lacte caprino cocta quam liquidiſſime abſorbeat. 78 Poſtea vero in prandium ipſi dentur cibi puri, & obſonia fortiora. 79 Vinum autem idem bibat. 80 Dato autem ipſi & centaureæ radices, ad has rupturas facientes, in vinum ipſas deradens. 81 dato item dracontii radices in 8 vinum deraſas. 82 Sed & tuſſis gratia, dracontium deraſum in 60 melle delingendum dato. 83 Et ſi decoctum in lacte aſſeverarit ſe ſorbere non poſſe, 84 lac bubulum quam plurimum bibat, tertia parte aquæ mulſæ ammixta. 85 Atque ſic celerrime ſanus erit. 86 Morbus autem curatione multa opus habet. Eſt enim difficilis. 87 Si enim curatus & ſanus factus non ſeipſum cuſtodierit, pleriſque revertens morbus interitus cauſſa fit. 88 Hic ſiquidem ab hac curatione ſanatus fuerit, ſatis eſt: 89 ſin minus, ipſum lacte 65 craſſefactum, 90 & in pectore, & in dorſo urito. 91 Si enim ſucceſſerit uſtio, fugæ morbi ſpes eſt.

11. Si vero arteria convulſa

ἢ ὅσα τῶν ἐς τὸ πλεύμονα τεινόντων φλεβῶν, τάδε πάσχει. [2] καὶ ἀρχὰς μὲν τοῦ νόσου, βῆξ ἰσχυρὴ ἀξέων, [3] καὶ ῥῖγος, καὶ πυρετός. [4] καὶ τὸ σίαλον ἀποπτύει πελύ τε καὶ λευκὸν, καὶ ἀφρῶδες· ἄλλοτε δὲ ὑφαιμὸν [5] καὶ ὀδυνᾶται τὴν κεφαλὴν καὶ τὸν τράχηλον ἰσχυρότερα τοῦ ἄλλου. [6] αὕτη νόσος ἰσχυροτέρη τοῦ ἄλλου. [7] καὶ μέχρι μὲν δέκα ἡμερέων τοῦ ἄλλου τοιαῦτα πάσχει. [8] ἔπειτα οἱ πολλοὶ τῇ ἑνδεκάτῃ πῦα ἀποπτύουσι παχέα βιαίως. [9] ἢν δὲ ἡμέρῃ ταύτῃ πεσὼν καταδεκάτῃ καθαρώτερα ἀποπτύῃ, λῷον φύσιος ἦ, [10] καὶ τῇ ὀδυνῇ ἧσσον πιέζει, καὶ ἐν πυκνῷ ὑγιὴς γίνεται. [11] λῷον δὲ μέλλη πολυχρονίην νόσον ἔσεσθαι, τότε πῦα πολλῷ πλείονα ἀποπτύει, [12] καὶ ὁ ἄλλος πόνος ἐν τῷ σώματι, πολλῷ ἔνι πλείων. [13] καὶ σάρκες βληχρότερα ἔχουσιν, ἢ τὸ πρίν. [14] τοῦτον, λῷον λάβῃς καὶ ἀρχὰς, ὑπακούσεται κάτω, ὅπως σκεμμονίης, λῷον ἀπύρεῖος ἦ. [15] μὴ δὲ τὰ κάθαρσιν ποιεύμενα φερέσθω τοιαῦτα, ἃ ἐς ποιεῖσθαι. [16] καὶ τἄλλα τὰ αὐτὰ ποιεύμενα, ἡσυχίλον ἔχων ὡς μάλιστα τῷ σώματι, καὶ μαλθακῶς καὶ μόλθων. [17] τοῦτο μὲν κατ' ἀρχὰς ποιέεσθαι, μέχρι τῶν δέκα ἡμερέων.

III. Ἢν δὲ ἔμπυον γένηται, τὰ αὐτὰ, ἃ ἐς ποιεῖσθαι, ποιέεσθαι. [2] λῷον δὲ ὑγιὴς γένηται, τῶνδε χρὴ ἀπέχεσθαι· σιτίων καὶ ποτῶν ὀξέων, καὶ δριμέων, καὶ ἁλικῶν, καὶ λιπαρῶν. [3] πολλαπλασίης δὲ ἀπεχέσθαι καὶ τούτων, ὧν καὶ ὁ ποιεῖσθαι. [4] τοῦτο λῷον ποιέῃ, τάχιστα τὸν νέον ἀπαλλαγήσεται. [5] λῷον δὲ μὴ ταῦτα ἀπὸ ποιήσῃ, κινδυνεύσῃ πάλιν ὑποστομιάσαι, καὶ ἡ νόσος κάκιον ἔχῃ. [6] καὶ γὰρ οἱ πολλοὶ πλαδαρρωγέες ἐόντες διαπλέουσιν ἐς εὐδαιμονίαν. [7] τοῦτον μὲν μὴ πε-

fuerit, aut aliqua vena ex his quæ ad pulmonem tendunt, hæc patitur. [2] Ab initio quidem morbi, tussis acuta obtinet, [3] & rigor, & febris, [4] & salivam expuit multam, albam, & spumosam, aliquando vero subcruentam: [5] & dolor caput ac collum detinet. [6] Hic morbus fortior est priore: [7] & usque ad decem primos dies talia patitur. [8] Post-ea plerique undecima die pus crassum violenter expuunt. [9] Decimaquarta vero die puriora expuit, si evasurus est, [10] & dolore minus vexatur, & brevi sanus fit. [11] Si vero morbus diuturnus futurus est, tunc & pus multo amplius expuit, [12] & reliquus dolor multo amplior in corpore inest. [13] Calores autem debiliores habent quam prius. [14] Hunc si à principio acceperis, infra subpurgato scammoniæ succo, si non febricitarit. [15] Post purgationem autem accipiat ea quæ prius, [16] & alia eadem assumat, quieto quam maxime corpore, & molliter cubet: [17] & hæc quidem ab initio faciat usque ad decem dies.

III. Si vero pectore suppuratus fiat, eadem quæ etiam prius faciat. [2] Si vero sanus fiat, ab his cibis ac potibus abstinere oportet, ab acidis, & acribus, & salsis, & pinguibus. [3] A labore item ac iisdem à quibus prior abstineat. [4] Hæc si fecerit, celerrime à morbo liberabitur. [5] Si vero quid horum non fecerit, rursus reverso morbo periclitabitur, & morbus pejor erit. [6] Nam multi rupto pulmone vitam degunt, donec moriantur. [7] Hunc si non statim quis curet, recidivante morbo postea non habue-

habueris quo prodesse possis, nisi hæc feceris. [8] Lacte bubulo crassefactum, in pectore & dorso urito.. [9] Si enim ustio succesierit, proderis. [10] Morbus autem hic ex iisdem delictis fit, ex quibus etiam prior.

LV. Pneumonia sive pulmonia, ab his maxime fit. [2] Quum pulmo sanguinem in scipium traxerit, aut pituitam saliam, [3] & non rursus dimiserit, sed in ipso coacta & compacta fuerint: [4] ab his tubercula fieri solent in pulmone & suppurari. [5] Hic autem hæc patitur. Ab initio & per totum morbum tussis acuta sicca obtinet. [6] Et rigor, & febris, [7] & dolor in pectoribus & in dorso incumbit: [8] aliquando etiam in latere: [9] & erecta cervice spiratio vehemens incidit. [10] Hic usque ad quatuordecim dies talia patitur: sæpe vero etiam plures. [11] Deinde erumpit pus, & multum expuit. [12] Sæpe vero etiam velut araneorum tunicas expuit: [13] sæpe etiam suberuentum. [14] Et siquidem depurgatus fuerit & brevi gracilis factus pulmo, interitum effugit. [15] Si vero non adhæret, & per annum morbus tenet, & transmutatur, ut alias alia æger patiatur. [16] Huic in principio antequam pus erumpat, hæc adhibere oportet. [17] Quum febris remiserit, multa calida lavetur, & sorbitionibus multis utatur. [18] Prisanæ succum coctum, melle ad coctum affuso, sorbeat. [19] Et vinum bibat dulce album, aut aquam mulsam coctam. [20] Quum vero pus expuere inceperit, eadem bibat, quæ prior suppuratus:

ραχῆμα τὸ ἴσιον), ὁποτερονοῦν ἀπασῶσης τῆς νόσου σὺν αὐτῷ τούτῳ ἔχοις ὠφελῆσαι, ἰῶ μὴ τάδε ποιήσῃς. [8] γάλακτι βοείῳ παχυῶσαι, καῦσαι τὰ σήθεα καὶ τὸ μεταφρενον. [9] ἰῶ γὰρ τύχῃς καύσας, ὠφελήσῃς. [10] ἡ γὰρ νόσος ἀπὸ τῶν αὐτέων ἁμαρτάδων γίνεται, ἅσῃ καὶ ἡ πρόσθεν.

IV. Πλεύμονίς γ' ἂν γένοιτο ἀπὸ τῶνδε μάλιστα. [2] ὁκόταν ὁ πλεύμων εἱμὸν ἑλκύσας ἐφ' ἑωυτόν, ἢ φλέγμα ἁλμυρὸν, [3] μὴ ἀπῇ πάλιν, ἀλλ' αὐτῇ ξυσταφῇ & ξυμπαγῇ, [4] ἀπὸ τουτέων φυμαθ φιλέει γίνεσθ ἐν τῷ πλεύμονι & ἐμπυΐσθαι. [5] ἔστι τάδε πάσχ. καὶ ἐξ ἀρχῆς μὲν ἀπὸ παντὸς ξυνάμματος βῆξ ὀξέη ξηρὴ ἴσχει, [6] καὶ ῥῖγος, καὶ πυρετὸς, [7] & ὀδύνη ἐν πλεύμοσι & ἐν τῷ μεταφρένῳ ἔγκειται. [8] ἐνίοτε δὲ καὶ ἐν τῷ πλαγίῳ. [9] καὶ ὀρθοπνοίη σφοδρὴ ἐμπίπτει. [10] ἔστι μέχρι ἡμερέων τεσσαρεσκαιδέκα ἡμερέων, τοιαῦτα πάσχων, ἁμφὶ πολλάκις δὲ & πλείονας ἢ δεκατέσσαρας ἡμέρας. [11] ἔπειτα ῥήγνυται πῦα καὶ ἀποπτύει πολλόν. [12] πολλάκις δὲ ἀποπτύει καὶ οἷον ἀράχνιον χιτῶνας. [13] πολλάκις δὲ καὶ ὕφαιμον. [14] καὶ, ἢν μὲν ἀποκαθαρθῇ & ἀπισχνωθῇ ἐν τάχει ὁ πλεύμων, ἐκφυγὲν τὸν ὄλεθρον. [15] ἢν δὲ μὴ, παραμένει & ἐπὶ ἐνιαυτὸν ἴσχει ἡ νόσος, & μεταβάλλει, ἄλλοτε ἀλλοῖα πάσχων. [16] τούτῳ χρὴ καὶ ἀρχὰς μὲν, πρὶν ἢ τὰ πῦα ῥαγῆναι, παραφέρειν τάδε. [17] ὁκόταν αὖθι ὁ πυρετὸς, λοῦσθαι πολλῷ θερμῷ, καὶ ῥοφήμασι πολλοῖσι χρέεσθαι. [18] πτισάνης χυλὸν καθέφθων μέλι παραχέας, ὁκόταν ἐφθὸν ᾖ, ῥοφείτω. [19] καὶ οἶνον πινέτω γλυκὺν λευκὸν, ἢ μελίκρητον ἐφθόν. [20] ὁκόταν δ' ἄρξηται πῦα ἀποπτύειν, πινέτω τὰ αὐτὰ, ἃ καὶ ὁ πρόσθεν ἐμπυος. [21] καὶ

[21] καὶ σπιοῖζι καὶ ποθῖσι δ' ὄψοισι τοῖσιν αὐτοῖσι χρέεσθω, [22] ἀπεχόμενον ὀξέων, δ' δριμέων, καὶ ἁλυκῶν, δ' λιπαρῶν, καὶ λαγνείης, καὶ θωρήξιων, ἵνα μὴ τῇ νέσῳ πρόσφορον ᾖ. [23] ἐς χρῶμα δ' ὁρέων μελετῶ, ὁκοίων δή κεν δοκέῃ σοι δεῖν. [24] τὰ δ' ἄλλα τὰ αὐτὰ ποιεέτω. [25] πινέτω δὲ καὶ γάλα βοὸς καὶ αἰγὸς ἢ ὄρεος. [26] πρόσθεν δὲ ὑποκαθηράσθω γάλακτι δνέου ἑφθῷ. [27] πινέτω δὲ καὶ τὸν ἵππιον γάλα σεσηρμένον, ἑκάστης ἡμέρης ἔωθεν τελητύλον κύλικα. [28] ἴν' μὲν οὖν ὕτως μελετώμενον ῥηΐσῃ, ἄλις. [29] καὶ, ἵν' μὴ ῥαγῇ τὰ πύα ἐς τὰ σήθεα, αὐτὸς ἑωυτὸν θεραπευέτω, ἡσυχίην ἔχων τῷ σώματι ὡς μάλιστα, καὶ τὰ ξυμφέροντα πρόσφορα ἑωυτῷ. [30] ἴν' δὲ ῥαγῇ τὰ πύα ἐς τὰ σήθεα, ὅπῃ αὖ σοι δοκέῃ ἀποσημαίνειν, ἐκεῖσε μάλιστα τομὴν ἢ καῦσις, ἀφιέναι τὸ πύον ὀλίζον τὸ πρῶτον. [31] τὰ δὲ ἄλλα ποιέειν τὰ αὐτὰ, ἃ καὶ ἐπὶ τοῖσι πρόσθεν ἐμπύοις ἐγγεγράφαται.

v. Ἢν δὲ πλεύμονι κίρσος ἐγγένηται, [2] βῆξ ξηρὴ ἐπιλαμβάνει, [3] καὶ ῥῖγος καὶ πυρετὸς, καὶ ὀρθοπνοίη. [4] ἔχει δὲ καὶ ὀρθοπνοίη. [5] καὶ [ὀδύνη] ἐν τῇ κεφαλῇ σύνεσις, [6] καὶ αἱ ὀφρύες δοκέουσιν ἐπικρέμασθαι. [7] καὶ οἴδημα κατέρχεται ἐς τὸ πρόσωπον, καὶ ἐς τὰ σήθεα, καὶ ἐς τὰς πόδας. [8] πολλάκις δὲ καὶ ἐς τὴν κεφαλὴν ἐρεύθει. [9] καὶ ὑπὸ τοῦ ὀδύνης, ὅταν ὁ πόνος ἔχῃ, ἃ δύναται ὁρᾶν. [10] τὸ, τε σῶμα ὑπωχρόν, [11] καὶ αἱ φλέβες δι' αὐτοῦ τείνονται ἢ μέλαιναι. [12] τοῦτο, ὁκόταν ὕτως ἔχῃ, καὶ ὁ πόνος μάλιστα πιέζῃ, πρῶτον μὲν αἷμα ἀφαιρέειν. [13] ἐπὶ δὲ λοῦσαι πολλῷ καὶ θερμῷ. [14] καὶ, ὁκόταν

[21] & cibis & potibus, & obsoniis iisdem utatur, [22] abstinens ab acidis, & acribus, & salsis, ac pinguibus, & à venere ac ebrietatibus, nisi morbo commodum fuerit. [23] Ex coloris autem inspectione æstimandum est, qualibus opus habere videatur. [24] Reliqua vero eadem faciat. [25] Bibat etiam lac bubulum, ac caprinum pro tempore: [26] prius autem subpurgetur lacte asinino cocto. [27] Bibat etiam equinum lac excolatum quotidie mane, poculi tres heminas continentis mensura, si facere poterit. [28] Siquidem igitur sic curatus melius habebit, satis est: [29] & si non eruperit pus in pectus, ipse seipsum curet, quietem quam maxime corpori exhibens, & quæ commoda sunt sibiipsi exhibens. [30] Si vero erumpat pus in pectus, qua parte tibi significationem de se præbere videbitur, illic maxime sectione aut ustione facta, pus emittito modicum primum. [31] Reliqua vero eadem facito, quæ & in priore suppurato facto descripta sunt.

v. Si in pulmone varix fiat, [2] tussis sicca corripit, [3] & rigor & febris in principio quidem morbi valde vehementer, [4] habet etiam erecta cervice spiratio, [5] & dolor in capite consistit, [6] Et supercilia impendere videntur: [7] & tumor in faciem descendit, & in pectus, & in pedes. [8] Sæpe vero etiam in capite innitur: [9] & præ dolore ubi is vexat, respicere non potest: [10] & corpus subpallidum est, [11] & venæ per ipsum tenduntur flammeæ, aut nigræ. [12] Huic quum sic habuerit, & dolor maxime premit, primum sanguis detrahatur. [13] Deinde multa calida lavato. [14] Et ubi sitis habuerit,

5 ὀκόταν δ' ὄψα ἔχῃ, πίνῃ δὲ δίδυμα κυκεῶνα, ἐν οἴνῳ μέλανι αὐστηρῷ ὡς ἡδίστῳ ἴσον ἴσῳ κεραίνυς. 15 Ψυχρὸν δὲ χρὴ μάλιστα πίνειν. 16 ῥοφήματα χρὴ αὐτὸν ἐσθίειν πτισάνης χυλῷ καὶ ἥψῃ μέλι χρηστὸν ἐπιμίσγειν. 17 πάσῃσι δὲ χρὴ τοῖσι τοιούτοισι ἡμερέων τῆσι τεσσαρεσκαιδεκάτῃσι. 18 εἰ δὲ ἐπὶ πλεῖόν τε νέσος ἔχοι, ὅ, τε πόνος πλείων ἢ ἐν τῷ σώματι, καὶ ἀδυναμίη ἐνῇ 19 τούτῳ δὴ ὧδε ἔχοντι ταῦτα προσφέρειν, οἷσι καὶ ἐν τῷ πυορροεῖν τὸ πλεύμονα, ὁκόταν αἱ δεκαπέντε ἡμέραι παρέλθωσιν. 20 αὕτη ἡ νέσος γίνεται ἀπὸ παλαιπωρίης καὶ χολῆς μελαίνης.

VI. Ἄλλη νέσος. 2 Ὁκόταν τὰ κοῖλα φλέβια, τὰ δεχόμενα ἐν τῷ πλεύμονι, πληθῇ αἵματος ἢ χολῆς μελαίνης, 3 ξυῤῥήξῃ τε τὰ φλέβια ἐς ἄλληλα, 4 ἅτε ἐν ξενοῖσιν ἐόντα 5 καὶ ἐπίπλημπλύμενα, 6 καὶ ἔξοδον ἐκ ἔχοντα, 7 ὀδύνην παρέχει καὶ φῦσαν ἐν τῷ πλεύμονι. 8 αὕτη ἡ νέσος χαλεπή, 9 καὶ θερμασίης δεομένη πολλῆς. 10 ἐς ὃ μὴ, ἐκ ἐθέλοντα ἐκλιπεῖν τὸν κάμνοντα, καὶ ὡς τὰ πολλὰ ἐν τοῖσι τοιούτοισι ξυνάπτοντες.

VII. Ἢν φλεγμονὴ ἐν πλεύμονι γένηται· 2 γίνεται δὲ μάλιστα ἀπὸ οἰνοφλυγίης καὶ γαστρὸς ἰχθύων καὶ κεφάλων καὶ ἐγχέλεων· 3 τούτων γὰρ τῶν σιτίων πολεμιώτατόν ἐστιν ἔχειν τὴν φύσιν ἀνθρώπῳ. 4 ἤδη δὲ καὶ τὸ νόσημα ἐγγίνεται [καὶ] ἀπὸ φλέγματος, ὁκόταν μιγῇ τῷ αἵματι, ἐπιῤῥεῖ δὲ καὶ ἐπὶ τὸν πλεύμονα. 5 γίνεται δὲ καὶ ὅταν κρεωφαγίης, καὶ ἐξ ὕδατος μεταβολῆς. 6 τοῦτο δὲ ἐν πάσῃ βάσει ἰσχυρῶς, 7 καὶ τὸ σίαλον ἀποπλύει ὑρεῖν· 8 πολλάκις δὲ καὶ καὶ λευκὸν, οἷον ἀπὸ βρόγχου. 9 καὶ ὀδύνη πίπτει ἐξαίφνης ἐς τὰ στήθεα, καὶ

buerit, cyceonem in vino nigro auſtero quam jucundiſſimo, æquali menſura aquæ mixtum, bibendum dato. 15 Frigidum autem maxime bibere oportet. 16 Sorbitionibus autem utatur ptiſanæ ſucco cocto, melle bono affuſo. 17 Hæc exhibere oportet in primis quatuordecim die- 120
bus. 18 Si vero diutius morbus teneat, & dolor amplior fuerit in corpore, & impotentia aderit. 19 Huic ſic habenti eadem exhibeto, quæ ei qui pulmonem ſuppuratum habet, ubi quatuordecim dies præterierint. 20 Hic morbus fit à labore, & atra bile.

VI. [Alius morbus.] 2 Quum venæ cavæ per pulmonem tendentes, ſanguine aut atra bile impletæ fuerint, 3 venulæ aliæ in alias rumpuntur, 4 ut quæ in 125
anguſtiis ſunt 5 concluſæ, 6 & exitum non habeant: 7 & dolorem exhibent ac flatum in pulmone. 8 Hic morbus difficilis eſt, 9 & multa curatione opus habet. 10 Alioqui ægrum non relinquit, & plerunque in multis ſimul commoritur.

VII. Si inflammatio in pulmone fiat, (2 fit autem maxime à vinolentia, & guloſitate piſcium capitonum, & anguillarum. 3 Hi enim pinguedinem habent naturæ hominis infeſtiſſimam. 4 Jam vero etiam factus 130
eſt morbus à pituita, ubi ſanguini mixta in pulmonem influxerit. 5 Accidit etiam ex carnis eſu, & ex aquæ mutatione.) 6 Hæc igitur æger patitur. Tuſſit fortiter, 7 & ſalivam expuit liquidam ac multam. 8 Sæpe etiam craſſam & albam, velut à rauce-
dine. 9 Et dolor premit acutus in pectora, & dorſum, & late-

rum

καὶ τὸ μεθάφρενον, καὶ τὰς κενεῶνας, καὶ τὰ τολύπας. [10] καὶ ἐρεύγεται ὀξύ. [11] καὶ ἐκ τῶν σηθέων καὶ τολυμήνων " οἷον γαστὴρ τυμπανίζει. [12] καὶ ἐμέει λάπιθον ὀξύμελι. [13] καὶ τὸ ἔμεσμα, ἢν σκληρὸς χαμηλὸς, ξύλῳ τῷ γλῶσσαν ὄξει ἐπιχέουλα. [14] ἐς τὰς ὀδόντας εὐμωδίας. [15] καὶ ῥίγει καὶ πυρετὸς καὶ δίψα ἔχει ἰσχυρή. [16] καὶ, ἢν ἁθρόα λιπαρὰν φαγέῃ, μύζει ὥσπερ τὰ σπλάγχνα, καὶ ἐμεῖν ἄγει, [17] καὶ τὸ σῶμα ἅπαν νάρκη ἔχει. [18] ὁκόταν δὲ ἀπεμέσῃ, ἐπ' ὀλίγον δοκεῖ ῥᾴων εἶναι. [19] ἔπειτα, ἐπὰν τῆς ἡμέρης ὀψαίτερον γένηται, βρέμει καὶ κοιλίη, καὶ τρέφει καὶ βορβορύζει. [20] τοῦτον, ὁκόταν ὅπως ἔχῃ, καὶ δοκέῃ καιρὸς εἶναι, ὧδε σκοπεῖν ὧδε μελετᾶν. [21] μίξας μέλι, καὶ γάλα, καὶ ὄξος, ἐς ὕδωρ, τοῦτο ἐγχέας ἐς χυτρείδια χλιαίνειν, [22] καὶ ὀρίγανα κλωνίοισι τὴν κεφαλὴν δὲ ταράσσειν. [23] ἐπὰν δὲ χλιαρὸν ᾖ, δῶνα πιεῖν, ἢ λαβόμενον τὴν γλῶτταν, ἐξαγέειν ἡσυχῇ ἀπὸ σύριγγος. [24] εἶτα κελεύειν σωθεὶς ἐνθένδε ἡσυχίην ἄγειν. [25] ἔπειτα, ἢν ἐμεῖν ἐπέλθῃ αὐτῷ, ἐμέειν ὥσθ' ὑμῶς. [26] ἢν δὲ μὴ ἐπέλθῃ, " ἡσυχαζέτω ὁμῶς πλεῖστα, ἐμεέτω. [27] καὶ, ἢν τὰ φλέγματα ἐμέσῃ, ἐπὶ πέντε ἡμέρας τὰ αὐτὰ ποιεέτω· ῥᾴων γὰρ ἔσται ἅτε ποιῶν. [28] πινέτω δὲ τὸ γυμνασιώδεα, ἢν οἷός τε ᾖ, ἐς λουτρὸν ὁκόσον πολλὸν θερμόν. [29] ἢν δὲ μὴ, ἀλλὰ λουσάμενον. [30] ὁκόταν δὲ αὖ πέντε ἡμέρας παρέλθωσιν, ὥσπερ ὑγιὴς πινέτω " οἶνον μελικρήτου ἢ οἰνομέλιτος ὅσον σίλφιον ὀκόσον ὁρόβου. [31] ἐς σκόροδον τρωγέτω, καὶ ῥαφανίδας ἄσιτος, καὶ ἄκρητον οἶνον ἐπιῤῥοφανέτω μέλανα, ἢ λευκὸν αὐστηρόν. [32] πινέτω δὲ ἐπὶ σίτῳ, καὶ μετὰ τὸν

rum in mollitudinem ac latera. [10] Et acidum eructat. [11] Et ex pectoribus & pulmonibus,' velut venter murmurat. [12] Et vomit pituitam acidam: [13] & si id quod vomuit in terram effundas, radit terram velut aceto infuso: [14] & dentes ſtupeſcunt: [15] & rigor ac febris, & ſitis fortis detinet: [16] & ſi quid pingue voluerit edere, exugitur ad viſcera, & vomitum inducit. [17] Et totum corpus torpor occupat. [18] Quum vero revomuerit, paulo levior ſibi eſſe videtur: [19] poſtea ubi veſpera diei acceſſit, venter 'ſonitum edit, & tormine verſatur, ac murmurat. [20] Huic quum ſic habuerit, & tempeſtivum eſſe viſum fuerit, curationem ſic adhibeto. [21] Mel & lac, & acetum, & aquam, mixta in ollam infuſa tepefacito, [22] & origani capitati ramulis agitato: [23] ubi vero tepida facta fuerint, bibenda dato, aut apprehenſa lingua, ſenſim per fiſtulam infundito. [24] Deinde convolutum quietem habere jubeto. [25] Poſtea ſi vomitus ſuccedat, 'prompte vomat. [26] Si vero non ſuccedat, irritatione per pennam facta vomat: [27] & ſi quid pituitæ vomuerit, per dies quinque idem faciat: hinc enim levior evadet. [28] Bibat autem hæc exercitatus, ſi fieri poterit, & multa calida lotus: [29] Sin minus, ſaltem lotus. [30] Poſtquam vero quinque dies præterierint, mane jejunus bibat in aqua muſſa, aut vino mulſo filphii ſuccum, ervi magnitudine: [31] & allium comedat 'ac raphanidas jejunus, & meracum vinum inſuper abſorbeat nigrum, aut album auſterum. [32] Bibat etiam inter cibum, & poſt cibum.

τὸ σῖτον. 33 σιτίοισι οἷς ξηροῖσι καὶ κρέασι κωφείοισι χρεέσθω ἐφθοῖσιν, ἢν τὸ ῥῖγος καὶ ὁ πυρετὸς μὴ ἐπιλαμβάνῃ. 34 ἔστω δ', ἢν δὲ τοιοῦδε ἐγχρίσαι καθαίρητον π' 35 ἢν δὲ μὴ, αὖω αὐτὸν καθῆραι ἐλλεβόρῳ. 36 μὴ δὲ καθαρσιν, ἀλδύρῃ ἐφθῇ διδόναι δύο τροῦλια ἀκροφέτῃ, μέλι παρεσχέας. 37 οἶνον δὲ αὐτὸν πινέτω ὑδαρέα. 38 ἢν δὲ μὴ 18 καθ' ὑγρὰς ἀφαιρῇ τῇ νόσῳ, παχύνας αὐτὸν γάλακτι, καῦσαι τὰ σήθεα καὶ τὸ μεσόφρενον. 39 ἔστω γὰρ αὖ μάλιστα τῆς νόσου ἀπαλλαγέη. 40 ἢν δὲ μὴ καυθῇ, ξυμπαραμένῃ καὶ ἰσχνὰ σκλέπῃ, ἀλλ' ἐως γήρεος ἀφίκηται. 41 πολλάκις δὲ καὶ ξυναπεθνήσκει, ἢν μὴ ἐν τῇσι τεσσαράκοντα ἡμέρῃσι τεσσαρήκοντα δόξῃσιν. 42 ἀλλὰ χρέα πολλῆς ὅπως μάλιστα μελεδώνης. 43 καὶ ὄρρον καὶ γάλα τῷ ὥρῳ πινέτω βοὸς καὶ ὄνειος, καὶ ἵππειος. 44 ἔστω γὰρ αὖ ῥηϊστα ἀφίξει. 45 ἡ δὲ νόσος χαλεπή.

45 XI. Ἢν δὲ πλεύμων ἐξ ἐρυσιπέλατος οἴδησῃ. 2 τὸ [μὲν] οἴδημα μάλιστα ἀπὸ αἵματος γίνεται, ὅταν ἐς ἑωυτὸν ὁ πλεύμων ἑλκύσῃ αἷμα καὶ ἔχῃ αὐταλαδῶν. 3 τὸ δὲ νόσημα ἥκιστα ἐν ὥρῃ μάλιστα γίνεται. 4 πάσχει δὲ ἓν ἀπ' αὐτῆς πάσχῃ. 5 βῆξ ἐμπίπτει ξηρὴ, 6 καὶ ῥῖγος, καὶ πυρετὸς, 7 καὶ ὀρθοπνοίη, 8 καὶ ὁ πόνος ἰσχυρὸς ἐν τοῖσι σήθεσι. 9 καὶ ἐκ ῥινῶν αὐοίγει, 19 ὡς ἵππος δρόμων. 10 καὶ ἡ γλῶττα ἐξέρχεται, ὡς κύων θέρεος· ἅτε δὲ πεπόνηται τὸ ἐν τῷ καύματι 19 καμόντος. 11 καὶ οἴδημα κατέχει τὰ σήθεα, 12 φθέγγεται βραχέως, 13 ἐρύθημα ἐν τῇ ὄψει. 14 κνησμὸν φέρει ἐν τῷ σώματι 15 ἅτε δὲ πόνῳ κακωθέντος ἀδυνάτου, ἀλλ' αὐτὸς

bum. 33 Cibis vero ſiccis, & carnibus caninis utatur coctis, ſi rigor & febris non apprehenderit. 34 Hic ſi à tali infuſione per fiſtulam in os, purgetur, ſatis eſt. 35 Sin minus, ſurſum per veratrum ipſum purgato. 36 Poſt purgationem vero farinæ coctæ duas heminas abſorbendas dato, melle affuſo. 37 Vinum vero 155
idem bibat aquoſum. 38 At ſi non in principio affueris morbo, lacte ipſum craſſefactum in pectore ac dorſo urito : 39 ita enim maxime à morbo liberari poterit. 40 Si vero non fuerit uſtus, permanet, & non valde deficit, ſed ad ſenectam uſque adhæret. 41 Sæpe etiam commoritur, ſi non in primis quadraginta diebus mortuus fuerit. 42 Quare multa quam maxime opus eſt cura. 43 Et ſerum ac lac pro 160
tempore bibat, bubulum & caprinum, & aſininum ac equinum. 44 Sic enim facilime deget. 45 Eſt autem morbus difficilis.

XI. Si pulmo ab eryſipelate intumuerit. 2 Hic autem tumor maxime à ſanguine fit, quum pulmo in ſeipſum ſanguinem attraxerit, & ſuſceptum tenuerit. 3 Morbus autem hic æſtatis tempore maxime fit. 4 Hæc igitur ab ipſo æger patitur. 5 Tuſſis incidit ficca, 6 & rigor, & fe- 165
bris, 7 & erecta cervice ſpiratio, 8 dolor fortis in pectoribus: 9 & nares aperit, velut equus à curſu. 10 Et linguam exerit, velut canis æſtate ab ardoris flatu uſtus. 11 Et tumor detinet pectora, 12 & parum loquitur, 13 & robur eſt in facie, 14 & pruritum fert in corpore, 15 & præ dolore decumbere non poteſt, ſed ipſe ſeipſum anxius

τὸς ἑωυτὸν ῥίπτῃ ἀλύων. [16] ἔτ' ἂν ἐν ἑπτὰ ἡμέρῃσι θνήσκῃ μάλιστα. λῦσι δὲ τούτους σκέψαι, ἢν μάλα θνήσκῃ. [17] τὸν κάμνοντα, ὁκόταν ὧδε ἔχῃ, ἰᾶται. [18] ἐν τετρυχισμένῳ [δ] ψυχρῷ μὲν τὸ σῶμα, ἐν ὕδατι ψυχρῷ βάπτων σεῦτλα καὶ τὸ σῶμα ἐπιθείς, μάλιστα ἢν πόνον νέον, [19] ἢ ῥάκια βάπτων ἐν ψυχρῷ ὕδατι καὶ ἐπιθείνων. [20] κἀν μὲν ἔτι ῥιγῶν λῷον μὴ, κεραμικῇ γῇ ψυχρῇ καταπλάσσειν. [21] καὶ ἐν τῇ αὐθημερινῇ καταμάσσειν. [22] ἔτι δὲ καὶ ἐν τῇ ἑπταήμῳ πολλάκις ἂν διαφύγοι τὰς ἑπτὰ ἡμέρας. [23] ὁκόταν δὲ αἱ ἑπτὰ ἡμέραι παρέλθωσι, καὶ ἡ ὀδύνη μεθίστηται, χρίειν ἐλαίῳ τὸ πονέον μέχρι ἕως. [24] καὶ κλυσμασι μάλιστα μεθιστάναι τὸν πόνον, ἐν καὶ τῇ καταμήνῳ. [25] καὶ πίνειν αὐτὸν ἐς καθάρσιν ἐκ πεπαλίας, καὶ τὰ μηκωνίδος, καὶ ἐκ κάκκου καὶ κνίδης. [26] καὶ μὴ τὸν καθαρσίων φακῆς τροφὴν δοῦναι προφῆσαι. [27] πινέτω δὲ ὕδωρ. [28] τῇ δὲ ὑστεραίῃ λοῦσαι αὐτὸν πολλῷ καὶ θερμῷ, πολλὸν τὸ κεφαλῆς. [29] ἔπειτα πίσσῃ ὀρίγανον ἐν μελικράτῳ καταρρέξας. [30] ποτίζειν δὲ ὡς θερμοτάτοισι προσέχειν. [31] σιτία δὲ προσφέρειν τοιαῦτα, ἃ καὶ ὁ νοσέων τὰ πολυπήδια ἐλαχίστως, λῦσι μὲν πυρετὸς προσίσχει. [32] αὕτη ἡ νοῦσος χαλεπὴ, καὶ παῦροι σωίζονται.

IX. Ἢν τὸ στῆθος καὶ τὸ μετάφρενον ἀναῤῥαγῇ. [2] αἱ ἀναῤῥήξιες δὲ μάλιστα ὑπὸ παλαιπωρίης, ἢ τάδε πάσχει. [3] βῆξ ἰσχυρὸς ὀξέη. [4] καὶ τὸ σίαλον ἐνίοτε καταπύει ὕφαιμον. [5] ἢ ῥῖγος καὶ πυρετὸς ἐπιλαμβάνει τὰ πολλά. [6] καὶ ἐν τῷ στήθει καὶ ἐν τῷ μεταφρένῳ ὀδυνᾶται ὀξέη ἐνέστι. [7] ἢ ἐν τῷ πλαγίῳ δοκέει οἷον λίθος ἐγκεῖσθαι, [8] καὶ κινεῖται ὑπὸ τῆς ὀδύνης ἀθρόως.

xius jactat. [16] Hic in septem diebus moritur. [17] Veruntamen in principio quum sic habuerit, per hæc curetur. [18] Corpus qui- 170
dem perfrigeretur, betis in aqua frigida tinctis, ac corpori impositis, in recenti maxime dolore. [19] Aut lintea frigida aqua tincta ac expressa apponito. [20] Et siquidem sic melius habuerit, satis est: sin minus, terram figu- 20
larem frigidam pro cataplasmate imponito, [21] & sub dio decumbat. [22] Sic enim tractatus sæpe septem dies effugerit. [23] Quum autem septem dies præterierint, & dolor adhæserit, dolentem 175
partem intus, cum oleo illinito, [24] & tepefactoria eadem quæ in pleuritide adhibeto: [25] & potionem ad subpurgationem ipsi dato, ex peplio, & meconide, sive peplo, & grano cnidio. [26] Et post purgationem, lenticulæ heminam absorbendam dato. [27] Bibat autem aquam. [28] Postera die multa calida aqua ipsum lavato, capite excepto. [29] Postea origanum in aqua mulsa macerato, & bibendam dato. [30] Potibusque quam calidissimis 180
utatur. [31] Cibos autem accipiat eosdem quos & qui à pleuritide correptus est, si non febris adhæserit. [32] Hic morbus gravis est, & pauci effugiunt.

IX. Si pectus & dorsum dirupta fuerint ([2] dirumpuntur autem maxime à labore) æger hæc patitur. [3] Tussis obtinet acuta, [4] & salivam expuit aliquando subcruentam, [5] & rigor & febris plerunque corripit: [6] & in pectore, & in dorso, dolor inest acutus. [7] & in latere velut lapis 185
incumbere videtur, [8] & à dolore perpetuo pungi, velut si quis acu

πρέως, ὡς ἐι βελόνη τὶς κενθήσῃ. 9 τῆθυ, ὁκόταν ὧδε ἔχῃ, φλαχρῆμα
" γάλακτι πίνειν, 10 καὶ σεσυμμένα τὰ σήθεα καὶ τὸ μεσάφρενον. 11 καὶ ἔτως τάχιστα ὑγιὴς ἔσῃ. 12 τὸ δὲ λοιπὸν, ἡσυχάζων τῷ σώματι μάλιστα διαγνῶναι. 13 ἰὼ γὰρ ἢ ' πονήσῃ, ἢ ἐπὶ ἄμαξαν ἀναβαίνῃς, ἢ ἐφ' ἵππον, ἢ τοῖσιν ὤμοισιν ἐν ἄχθεϊ πολλῷ πορήσῃ, κινδυνεύει δύο πάλιν ὑποστροπάσειν ἡ νοῦσος. 14 καὶ, ἰὼ φύηται, κίνδυνος ἀφθορίῃσιν. 15 τὸ γὰρ νόσημα ὑποστρέφειν μᾶλλον πιέζει, ἢ καταλείπει. 16 ἰὼ δὲ μὴ καυθῇ, τοῖσιν αὐτοῖσιν αὐτὸν ἰήσεις, οἷον καὶ τὸ ἔμπυον, ῥοφήμασι δὲ ποτοῖσι καὶ σιτίοισι. 17 τὸ δὲ ξύμπαν ἡσυχίην ἔχοντα δι' ὠφελέειν τοῖσιν ἐπισηδείοισιν. 18 ἰὼ γὰρ ἔτω μελετηθῇ, τάχιστα ὑγιὴς ἔσῃ. 19 ἢ δὲ νοῦσος χαλεπή.

x. Ἢν δ' ἐλκώδεα φῦμα φύηται, τάδε πάσχει. 2 ῥίγεα ἔχει καὶ πυρετὸς, 3 καὶ βηξὶς ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας, 4 καὶ ἀλγέει τὸ ἑλκώδες. 5 καὶ ἐς τὸ πτερὸν, καὶ ἐς τὴν κλινίδα, καὶ ἐς ὦμον ὠμοπλάτας ὀδύνη ἔχει ἀίσσουσα. 6 ἔτεα, ὅταν ἔτως ἔχῃ, ἢν μὴ τῆσι πρώτῃσιν " ἡμέρῃσι δέκα ῥοφήμασι χρέεσθαι. 7 πτισάνης χυλῷ καθέψῳ μέλι ἐφλαχρόν, ὁκόταν ἕφθον τὸ ῥόφημα ᾖ. 8 οἴνῳ δὲ χρέεσθαι λευκῷ, γλυκεῖ, ἢ αὐστηρῷ, ἢ ὑδαρεῖ. 9 καὶ ῥοφεῖν οἶνον πολυάκις καὶ οἶνος, ἐκπιέειν ' κελεύειν. 10 καὶ ὕπνος κωλύειν, ἕως τ' ἂν οἱ ἕνδεκα ἡμέραι παρέλθωσιν. 11 μετὰ δὲ ταύτας ἐᾶν ἡμέρας σιτίοισιν ὀλίγοισιν ὡς μάλιστα χρέεσθαι, κρέασι σκυλακείοισιν, ἢ ἀλεκτρυονείοισι θερμοῖσι. 12 δεῖ δὲ ἀφεψῆσαι δεῖ καὶ κρεῖα, καὶ τὸ ζωμὸν ῥοφᾶν τοῦτο. 13 καὶ τοῖσι ῥοφήμασι πρόσθεν χρέεσθαι ἢ σίτοις. 14 καὶ μὴ διψήτω, ἕως ἂν ἔμπυον

acu ſtimulet. 9 Huic quum ſic habuerit, ſtatim lacte in potu dato, 10 pectus & dorſum inuncto. 11 Et ſic celerrime ſanus erit. 12 De cætero vero quietam maxime corpori vitam degat. 13 Si quid enim laborarit, & aut currum, aut equum aſcenderit, aut humeros oneri ſubdiderit, periclitabitur ne rurſus morbus recidivam faciat. 14 Et ſi ' hoc contingat, periculum eſt ut corrumpatur. 15 Morbus enim reverſus magis premit quam ab initio. 16 Si vero non fuerit uſtus, iiſdem ipſum curato quibus & ſuppuratum, ſorbitionibus, & potibus, & cibis. 17 In ſumma vero, quietem agat, & commodis cibis alatur: 18 Si enim ſic tractatus fuerit, celerrime ſanus erit. 19 Morbus autem gravis eſt.

x. Si in latere tuberculum naſcatur, & ſuppuratus fiat, hæc patitur. 2 Rigor tenet ' & febris, 3 & tuſſis ſicca, per multos dies. 4 Et dolet latus: 5 & ad mammam, & ad claviculam, & ad ſcapulas, dolor impetum facit. 6 Hic quum ſic habuerit, in primis decem diebus ſorbitionibus utatur, 7 ptiſanæ ſucco cocto, melle affuſo, quum ſorbitio cocta fuerit. 8 Vino autem utatur albo, dulci, aut auſtero, & aquoſo. 9 Et ut vinum ſæpe ſorbeat, ac expuat jubeto. 10 Et à ſomno impedito, donec undecim dies ' præterierint. 11 Poſt hos dies cibis pauciſſimis utatur, carnibus catulinis aut galli calidis. 12 Oportet autem ipſas probe cum juſculo præparare, & juſculum abſorbeat. 13 Et ſorbitionibus prius quam cibo utatur: 14 & ne ſitiat, donec latus ſuppuratum

ἔμπυον γ[ένη]ται τὸ τωλοῦρόν. [15] πυίσκε[ται] δὲ μάλιστα ἐν τεσσαρά[κον]τα ἡμέρῃσιν, ἢ ὀλίγῳ πρόσθεν. [16] τοῦτο δ' γνώσῃ, ὁκόταν ἔμπυον γένηται τὸ τωλοῦρόν. [17] πῦον γὰρ ἐκ λοπλύηται, ἀλλ' αὐτὸ μένει. [18] τοῦτον, ὁκόταν ἔτεος ἔχῃ, ὅκου ἂν ἀποσημαίνῃ τὸ οἴδημα, τάμνειν ἢ καίειν. [19] ἔπειτα ἀφιέναι τὸ πῦον κατ' ὀλίγον, [20] καὶ ἐπιδιδόναι ἀραιούσῃσι, μαλθακῷ καινεμένῳ μαλίνῳ, [21] καὶ, αὖθις τῇ ὑστεραίῃ ἐξελὼν, ἀραιοῦν κατ' ὀλίγον τὸν πύον, ἔπειτα μετιέναι. [22] ἐς αὖθις τῇ τρίτῃ ἐς τῆσιν ἄλλησιν ἡμέρῃσι, δὶς τ' ἡμέρης, ἀραιούειν, ἕως ἂν ξηρανθῇ. [23] διδόναι δὲ καὶ σιτία καὶ ὄψα, ὁκόταν πρόσθῃσιν. [24] καὶ πίνειν ὀλίγον, μὴ πολλὸν, μήτε οἶνον, μήτε ὕδωρ. [25] τρωγέτω δὲ τὸ ὀρίγανον τὸ ἁπαλὸν ὡς πολεῖσθαι ἐς μέλι λεπτὸν ἀπαλόν. [26] μὴ δὲ μὴ ἁπαλὸν ἔχῃ, ἀλλ' αὖον, λεπτὸν ποιήσας, ἐς τε τὸ μέλι μίξας, λείου διδόναι ὡς πολείσιον, καὶ τοῖσι λεπτοῖσι λέγειν. [27] μὴ δὲ μιγνέσθω, καὶ μαλθακῶς καὶ μάλα. [28] ἕως τοιοῦτον τοῦτον νέσον ἤρεμα σώσας, τάχιστα αὖ ὑγιέα ποιήσεις. [29] ὁκόταν δὲ ὑγιὴς γένηται, φυλακτέον τὸ ψυχρὸν, τὸ θαλπτρὸν, τὸ ἥλιον. [30] καὶ τοῖσι περιπάτοισιν ὀλίγοισι χρεώσθω μὴ τὸ σῖτον, ὅκως αὖ μὴ κάτω λάβῃ τὸ σῶμα. [31] τοῦτο δὲ ποιεῖν, ὑγιὴς ἔσῃ. [32] τούτων δὲ νέσων αἷς ἂν ἕλκεα αὖ καύσῃς, ἐπὶ τὰ καύματα πρόσθε τρίψας πολλὰ καθαρὰ ὄντα, οὕτω μὴ τοῦ καύτου, καὶ καθαλιμπαίνειν μέλι ἠέρεα.

puratum fiat. [15] Suppuratur autem maxime in quadraginta diebus, aut paulo prius. [16] Hoc autem cognoscēs, ubi suppuratum fiat latus. [17] Pus enim non expuit, neque revomit. [18] Hunc quum sic habuerit, ubicunque tumor significationem de se præbuerit, secato aut urito. [19] Et postea pus paulatim emittito. [20] Et postquam exhauseris, linamentum crudi lini immittito: [21] & hoc postridie rursus exempto, paulatim pus exhaurito. Deinde rursus linamentum indito: [22] & rursus tertia die, & aliis deinceps, bis per diem exhaurito, donec reficcatum fuerit. [23] Dato autem & cibos & obsonia, si admiserit. [24] Et bibat modicum, non multum, sive vinum, sive aquam. [25] Edat etiam origanum tenellam plurimam mellē tinctam. [26] Si vero tenellam non habeat, siccam tritam & melli ammixtam plurimam exhibeto. [27] Et neque frigeat, & balneis lavet, & molliter cubet. [28] Et sic hunc morbum curans, celerrimum sanum feceris. [29] Quum autem sanus evaserit, vitet frigus, calorem, solem. [30] Et deambulationibus modicis utatur post cibum, ut ne lassitudo corpus corripiat. [31] Hæc faciens sanus erit. [32] Ex his morbis quoscunque usseris, stationem post ustionem, porrum multum tritum super usturas imponito, & per diem unam finito.

XI. Τρεῖς δὲ εἰσὶ φθίσιες. [2] [ἡ] πρώτη μὲν γίνε[ται] ἀπὸ φλέγματος. [3] ἐπὴν [γὰ]ρ ἡ κεφαλὴ φλέγματι θερμῷ πολυσταση νυσηται καὶ ἡ ἕξις ἐξηγήσηται, [4] συνίσταται τὸ φλέγμα ἐν τῇ κεφαλῇ, ἅτε ὑδατώδεος κινέεσθαι, ὥστε

XI. Tres sunt tabis species. [2] Prima quidem fit à pituita. [3] Quum enim caput pituita impletum ægrotarit, & calor accesserit, [4] pituita in capite comprehenditur, ut quæ & moveri non po-

194 ὥστε ὑποχωρῆσαι. 5 ἔπειτα, ὁκόταν παχυνθῇ καὶ συσταπῇ καὶ ὑπερπληθὴς τὰ φλέβια, ῥεῦμα ἐπὶ τὸν πλεύμονα ἐγκύσεται. 6 καὶ ὁ πλεύμων, ὁκόταν ἀναλάβῃ, νοσέει ὑπὸ χολῆς ἄνω, ἅτε διακόπτων ὑπὸ τῆς φλέγματος, ἁλικῆς ἐούσης καὶ σαπρῆς. 7 πάσχει δὲ πάντα. 8 πυρετὸς ἄρχεται βληχρὸς ἐπιλαμβάνειν, καὶ ῥῖγος· 9 καὶ πονέει τὰ στήθεα, καὶ τὸ μεσόφρενον. 10 ἐνίοτε δὲ βήσσει ὀξέως. 11 καὶ ἀποπτύει 5 τὸ σίαλον πτελὸν καὶ ὑγρὸν καὶ ἁλμυρόν. 12 τοῦτο μὲν κατάρχεται τῆς νόσου πάσχει. 13 προϊούσης δὲ, τὰ μὲν σώματα λεπτύνεται, πλὴν τῶν σκελέων· τούτων δὲ οἰδέει. 14 καὶ οἱ πόδες καὶ οἱ ὄνυχες ἔλκονται. 15 αἱ δὲ χεῖρες καὶ ἀσθενέες. 16 τὸ δὲ φάρυγξ οἷος ἔνδον πίμπλαται, 17 καὶ συρίζοισιν ἅτε καλάμης, 18 καὶ λίην ἰσχυρῶς ἅτε παντὸς τοῦ νοσήματος. 19 καὶ ἀκρασίη πολλὴ τοῦ σώματος ἔχει. 20 ἔστι δὲ, ὁκόταν ἔτεος ἔχῃ, σὺν αὐτῷ φθείρεται φαύλως θνήσκει. 21 μελετᾶν δὲ χρὴ 10 ὡς μάλιστα καὶ ἀνακομίζειν. 22 πρῶτον μὲν πίσσῃ ἐλλέβορον. 23 κάτω δὲ ὑποκαθαίρειν ἐπιθύμου, ἢ πετηλίου, ἢ κόκκου τοῦ κνιδίου, ἢ τῇ πιθυμαλίδι. 24 ταῦτα χρὴ τετράκις τοῦ ἐνιαυτοῦ δοῦναι, μὲν δὴς, κάτω δὶς. 25 διδόναι δὲ καὶ ὄνου γάλα ἑφθὸν ἐς ὑποκάθαρσιν, ἢ βοὸς, ἢ αἰγός. 26 πινέτω δὲ ἀμοῦ τοῦ βοὸς γάλα, τρίτον μέρος μελικράτου ξυμμίσγων, πέντε καὶ τεσσαράκοντα ἡμέρας ξυμπροσφορήσιμον καὶ τοῦτο ἐόν. 27 τῇ δὲ κεφαλῇ αὐτῆς πρόσθεν 15 καθαίρειν, 'πρὸς βῆχας ῥίνας προσφερόμενον. 28 σιτία δὲ καὶ ὄψα διδόναι μήτε λιπαρά, μήτε κνισώδεα, μήτε λίην δριμέα. 29 πεπαντόμβροτος δὲ τὸ νόσημα,

potest ut decedat. 5 Postea quum crassefactæ fuerint & 'putrefactæ ac superexpletæ venulæ, fluxio in pulmonem fit. 6 Et pulmo ubi susceperit, statim ægrotat, ut qui à pituita mordetur, quæ salsa est ac putrida. 7 Hæc igitur æger patitur. 8 Febris debilis invadere incipit, & rigor, 9 & dolet pectora ac dorsum. 10 Aliquando etiam tussis premit acuta, 11 & expuit salivam, multam & liquidam ac salsam. 12 Et hæc quidem in principio morbi patitur. 13 In progressu vero 'corpus attenuatur, cruribus exceptis: hæc enim intumescunt, 14 & pedes & ungues contrahuntur: 15 ex humeris autem tenuis & debilis est, 16 & fauces velut lanugine implentur, 17 & velut per arundinem sibilat: 18 & fortiter sitit per totum morbum: 19 & multa imporentia corpus habet. 20 Hic quum sic habuerit, in anno corruptus male perit. 21 Verum studium quam maxime adhibere oportet, ac reficere. 22 Et primum quidem 'veratrum biben- 230
dum dare; 23 infra autem subpurgare epithymo, aut peplio, aut grano cnidio, aut tithymalide. 24 Hæc quater in anno dare oportet, sursum bis, deorsum bis. 25 Dandum est & lac asininum coctum ad subpurgationem, aut bubulum, aut caprinum. 26 Bibat etiam crudum lac bubulum, tertia aquæ mulsæ parte ammixta, per quinque & quadraginta dies, ammixto etiam origano. 27 Caput autem ipsius prius purgetur, 'pharmaco ad 235
nares appositio. 28 Cibaria autem & obsonia dentur, neque pinguia, neque nidorosa, neque valde acria. 29 Hæc autem mor-

ταῦτα ποιέειν χρή. 30 καὶ ἐσθιέτω τοῖσι κρέεσι ἐσθιε τὰ σιτία, τεκμαιρόμενος μὴ ῥιγώσῃ. 31 Χειμῶνος δὲ ἐγγὺς ἐόντος ἐσθιέτω πυρὸν ἐπὶ τῷ οἰκησιν ποιεέσθαι. 32 οἶνον δὲ πινέτω αὐστηρὸν, μέλανα, ὡς παλαιότατον καὶ ἥδιστον, ὀλίγον δέ. 33 κλυσμὸν δοκέῃ σοι εἶναι ἔστω δὲ φαρμάκου πυρίη σιν, καὶ ἔστω δεύειν τὸ φάρμακον. 34 ἢν δὲ μὴ βούλῃ δοῦναι, πυρίησας, ἐμέτου ἐκ τῶν σιτίων καίσας [καίσει ποιήσεις], ὡς ἂν δοθὲν μέλλῃ πέπτειν. 35 τοῦτο ἢν ξυμφέρωσι, ποιεέσθω. 36 ἢν δὲ μὴ ξυμφέρωσιν, ἡσυχίην χρὴ ἔχειν ὡς μάλιστα τὸ σῶμα. 37 ὅσῳ δ' ἂν τοῦτο μελετᾷ μᾶλλον, ῥᾷστα ἂν ἀφίκοιτο τὴν νοῦσον. 38 ἡ δὲ νοῦσος γίνεται, καὶ παῦροι τούτων ἀποφεύγουσι.

XII. Φθίσις δευτέρη. 2 Γίνεται δὲ ἀπὸ παλαιπωρίης. 3 τοῦτο δὲ πάσχει ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τοιῆδε. 4 ἡ δὲ νοῦσος ἀφανὴς αὕτη μᾶλλον τῶν ἄλλων, 5 καὶ ἥσσων ἐστὶν ἐν τοῖσι πυρετοῖσιν. 6 τὸ δὲ σίαλον ἀναπλέον πυκνότερον μᾶλλον τοῦ ἄλλου. 7 καὶ βήσσει μάλιστα τοὺς γεραιούς. 8 καὶ ὁ πόνος ἰσχυρότερος ἐν τοῖσι στήθεσι, καὶ δοκεῖ οἱονεὶ λίθος ἐν αὐτοῖσιν ἐγκεῖσθαι. 9 πονεῖ δὲ καὶ τὸ μεσόφρενον. 10 καὶ ἡ χροιὴ διυδρος αὐτέων ἐστί. 11 καὶ ἢν μὲν πονήσῃ, φύσῃ καὶ ἄσθμα ἴσχει. 12 ἔστι δὲ ἐκ τούτης τῆς νούσου ἐν τρισὶν ἔτεσι μάλιστα θνήσκειν. 13 μελετᾶν δὲ χρὴ τοῖσιν αὐτοῖσι, ὥσπερ καὶ τὴν φθίσιν. 14 αὕτη ἡ νόσος πρόσεισι τοῖσι πολλοῖσι μέχρι τριῶν ἐτέων. 15 ἀλλ' ἀποθνήσκουσιν. 16 ἡ δὲ νόσος χαλεπή.

XIII. Φθίσις τρίτη. 2 Ὑπὸ τούτων τάδε πάσχει. 3 ὁ μυελὸς αὐτέου ὁ νωτιαῖος ἐκμαδὼς πι[καὶ χολῆς] μεστὸς γίνεται. 4 φθίνει δὲ ὁμοίως καὶ ἀπὸ τῶν κοίλων φλεβῶν. 5 αὗται δὲ φλέ[ψ]ες ὑδρω-

bum obſervando facere oportet, 30 & deambulationibus ad cibos uti, obſervando ne frigeat. 31 Hyeme vero juxta ignem habitationem faciat. 32 Vinum autem bibat auſterum, nigrum, quam vetuſtiſſimum ac jucundiſſimum, verum modicum. 33 Et ſi tibi viſum fuerit, ante pharmacum fomentum adhibeto, & ſic pharmacum dato. 34 Si vero dare nolueris, facto fomento, vomitum ex cibis facere cogito, velut prius ſcriptum eſt. 35 Huic ſi commodæ fuerint, deambulationibus utatur. 36 Si vero non conducant, corpore quam maxime quieſcat. 37 Hic hoc modo tractatus, facilime in morbo deget. 38 Eſt autem morbus lethalis, & pauci hunc effugiunt.

XII. Secunda tabes fit à labore. 3 Eadem autem æger patitur quæ & prior. 4 Morbus autem hic magis priore quieſcit, 5 & æſtate remittit. 6 Salivam vero exſpuit craſſiorem priore, 7 & tuſſis premit maxime ſenes, 8 & dolor fortior eſt in pectoribus, & velut lapis incumbere ipſis videtur. 9 Dolet etiam dorſum. 10 Et color ipſius limpidus exiſtit : 11 & ſi quid laborarit, flatus & anhelatio oboritur. 12 Hic ex hoc morbo in tribus annis maxime moritur. 13 Curare autem oportet iiſdem, quibus etiam priorem. 14 Hic morbus multis adhæret uſque ad tres annos, 15 ſed moriuntur. 16 Eſtque morbus gravis.

XIII. Tertia tabes. 2 Ab hac hæc patitur. 3 Medulla ipſius ſpinalis ſanguine plena fit. 4 Tabeſcit autem ſimiliter & à cavis venis. 5 Hæ vero pituita hydropiformi,

ὑδρωποῦδὲ ἐμπίπλανται καὶ χολῆς. [6] πίπτει δὲ πὲ αὐτὰ, ἀφ' ὁκοτέρων αὖ φθίνει. [7] καὶ ὁ ἄνθρωπος ὀξὺς μέλας γίνεται, καὶ τὰ σπλάγχνα ὑπερμελέα. [8] καὶ τὰ ὑπόχυσις ὠχρά. [9] καὶ αἱ φλέβες αἱ ἐν τῷ σώματι ὠχραὶ διαφαίνονται· ἔνιαι δὲ σφόδρα ἐρυθραί. μάλιστα δὲ δῆλαι, αἱ ὑπὸ τῆσι μασχάλῃσι. [10] ἐς λιποθυμίην ὠχρὰ, καὶ, ὅταν αὐτέων ἐπέλθῃ, πίνει. [11] καὶ βῆξαι ἐθέλουσι, σπάνιος δὲ βήσσει· ἐνίοτε βελόμενος. [12] ἐνίοισι δὲ, ὑπὸ δὲ πίνεσθαι καὶ τῆς ἀναθυμιήσεως δὲ βάσσον ἀγρόν ἢ μέσον χολίου· ποτὲ δὲ λάπτει. πολλάκις δὲ καὶ τὰ σιτία, ὅταν φάγῃ. [13] καὶ, ὁκόταν ἀπεμέσῃ, δοκεῖ κουφότερος εἶναι. [14] εἶτ' αὖθις, ὀλίγον χρόνον διαλιπών, ἐν τοῖσιν αὐτοῖσι πόνοισι κέεται. [15] ἔτος καὶ φθέγγεται· ὀξύτερον ἢ ὑγιαίνων. [16] καὶ ῥίγος καὶ πυρετὸς διαπαύων ἐπιλαμβάνει ἰσχνόν. [17] τέως, ὁκόταν ὧδε ἔχῃ, βρώσῃσι, καὶ ῥοφήμασι, καὶ ποτοῖσι, καὶ φαρμάκοισι, καὶ τοῖσιν ἄλλοισι πᾶσι μελετῶσι, ὥσπερ τὰς πρόσθεν. [18] ἡ δὲ νοῦσος διαφέρει μάλιστα ἐνιαύσια ἔτεα· ἔπειτα διαφέρει φθορόμενος. [19] παῦροι δὲ φυγγάνουσιν ἐξ αὐτῆς. χαλεπὴ γὰρ ἡ νοῦσος. [20] ἢν δὲ βέλῃ, ὧδε ἴσχε αὐτόν. [21] πρῶτον μὲν πυελίσας. [22] καὶ, ὁκόταν πυελισθῇ, τῇ ὑστεραίῃ δοῦναι αὐτῷ πιεῖν μελίκρητον ἡμίχοον, καὶ ὄξος προσχέαι ὀλίγον. [23] καὶ κέλευε ἀποδύσαντα πιεῖν. [24] ἔπειτα δὲ ἱματίων ἀμφιέσαι αὐτὸν πολλὰ, καὶ ὡς πλεῖστον χρόνον. [25] ἢν δὲ μὴ αὐέχῃ, ἀλλ' ἐξεμέσαι βάλληται, ἐξεμείτω. [26] ἢν δὲ μὴ ἐμεῖν ἔχῃ, χρόνῳ ἤδη γλυκέϊ, ἐπιπιὼν ὕδατος χλιαροῦ μεγάλῳ κύλικι, ἐμείτω καταπιόν-

piformi, & bile replentur. [6] Patitur autem eadem, ab utris tandem tabescat. [7] Et homo ſtatim niger fit ac ' ſubtumidus. [8] Et partes ſub oculis pallidæ fiunt. [9] Et venæ in corpore pallidæ diſtentæ ſunt, quædam vero valde rubicundæ. Maxime autem manifeſtæ ſunt, quæ ſunt ſub alis. [10] Et ſpuit pallida, quæ ubi ipſum invaſerint, ſuffocant: [11] & tuſſire volens aliquando non poteſt. [12] Quandoque autem præ ſuffocatione & tuſſiendi cupiditate, bilem acervatim vomit, aliquando vero pituitam, ſæpe vero etiam cibos, ' quum comederit [13] Et ubi revomuit, levior ſibi eſſe videtur. [14] Deinde modico tempore interpoſito, in iiſdem doloribus jacet. [15] Hic etiam acutius loquitur quam quum ſanus eſſet. [16] Et rigor ac febris interquieſcens, rurſus ſudoroſa corripit. [17] Hunc ubi ſic habuerit, cibis & ſorbitionibus, & potibus ac pharmacis, & reliquis omnibus curato, velut priores. [18] Morbus autem durat maxime annos novem. Poſtea ' durat dum corrumpitur. [19] Pauci vero ex ipſo effugiunt: gravis eſt enim morbus. [20] Si vero voles, ſic ipſum curato. [21] Primum fomentum adhibeto, [22] & ubi fomentum adhibueris, poſtridie aquæ mulſæ dimidium congium ipſi bibendum dato, modico aceto affuſo: [23] & hæc citra reſpirationem bibere jubeto. [24] Deinde ſtragulis ipſum ad multum ac quam longiſſimum tempus contegito. [25] Si vero non ſuſtineat, ' & evomere velit, vomat. [25] Si vero vomitus non ſequatur, tempore jam aliquo interpoſito, aquæ tepidæ poculo magno ſuperingeſto vomat, iri-

παματῶμβῳ πλεῖω. 27 ὀκόταν ὃ ἀπεμέσῃ, ὡς ἂν καλῶς ἔχῃ, ἡσυχίην ἐχέτω ταύτην τὴν ἡμέρην. 28 ὀκόταν δὲ ὥρη, δείπνεέτω μαζὸν ὀλίγον, καὶ ὀψοφαγέτω τὰ μάλιστα καὶ πιάσιμα. 29 τὰ δὲ ἐσθιέτω ὡς πλεῖστα. 30 οἶνον δὲ πινέτω γλυκύν. 31 τὸ δὲ λοιπὸν χρόνον λουέσθω πᾶσαν ἡμέρην, ἀνὰ ἓωθεν θερμὸν πολλῶ. 32 καὶ μετὰ τὸ λουτρὸν φυλάσσῃ χρὴ, ὡς μὴ ῥιγώσῃ, ἀλλὰ καλῶς κλιθεὶς εὐδέτω πλεῖστον χρόνον. 33 ὀκόταν δὲ ἀνάσῃ κῶδυ, περιελθέτω σταδίους εἴκοσι τὸ βαρὺ πάντων τοῦ τῆ ἡμέρῃ. 34 τῇ δὲ ἑτέρῃ ἢ ἀλλῃσιν ἡμέρῃ σταδίους πέντε ἐπὶ τοῖσι πρόσθεν ἄλλους ὑπερβαλλόντως βαλλίζετω. 35 ἐκάστης ἡμέρης προστιθεὶς, ἕως ἂν ἀρίκῃ) ἐς τοὺς ἑκατὸν σταδίους. 36 τὸν δὲ κοιλίην ὑποκαθαίρειν δεῖ ἐν τῇ ἡμέρῃ χυλοῖσι τεύτλων, καὶ ἀπὸ κράμβης, χωρὶς ἐκάστου, ἐψήσας ἀπηθήσαι χρέα ἑκατέρου. 37 εἶτα ξυμμίξας ἅμα στωμύλλειν τὸ ζέμα οἷον ἀπὸ τῶν νεφρῶν, τεταρτημόριον μνᾶς ἐν ἀμφοτέροισιν ἐψῆσαι διελών. 38 ὀκόταν δὲ μέλλῃ πίειν, πρὸς μὲν τὴν κραμβοειδῆ χυλὸν ἄλας προβάλλειν, πρὸς δὲ τὸν τεύτλινον μέλι προβάλλειν. 39 ἔξωθεν δὲ, χωρὶς ἑκατέρου πίειν. ἢν μέλι παρεῖχες προσπίειν τὸν ἕτερον κύλικα πίειν προσφέρειν δὲ τὸν ἕτερον, ἅλας. 40 ἐκπιεῖν δὲ χρὴ πάντα τὸν χυλόν. 41 ταῦτα μὴν ποιεῖν χρὴ τεσσαράκοντα ἡμέρας. 42 τῷ δὲ δευτέρῳ μηνὶ ἐσθιέτω ἀζύμην, καὶ κρέα πίονα ὑὸς ἑφθὰ, ἄλλο δὲ μηδέν 43 οἶνον δὲ πινέτω λευκὸν αὐστηρόν. 44 καὶ ὁδὸν ὁδοιπορείτω μὴ ἐλάσσω σταδίων τεσσαράκοντα, πρὸ δεῖπνου μᾶζαν δὲ τὸ δεῖπνον, ὀλίγα. 45 καὶ μὴ ῥιγώτω, ἀλλ' ἐκπεπάσθω. 46 ταῦτα μὴ ποιέῃ,

tatione per pennam facta. 27 Quum vero evomuerit, ut bene habeat, quietem agat, per hunc diem. 28 Ubi autem cœnæ tempus fuerit, cœnet mazam modicam, & obsonium habeat, salsamentum & porrum. 29 Hæc autem quamplurima edat. 30 Vinum vero bibat dulce. 31 Reliquo tempore per totam diem, exordio mane facto, multa calida lavetur: 32 & post balneum cavere oportet, ut ne frigescat, sed decumbens plurimo tempore dormiat. 33 Quum autem à somno surrexerit, viginti stadia minimum circumeat illa die. 34 In aliis autem diebus, alia quinque stad a prioribus addens vadat, 35 singulis diebus additione facta, donec ad centum stadia perveniat. 36 Ventrem vero quotidie subpurgare oportet, succis betæ, & à braffica, ita ut utranque seorsum coquas, & de utraque congium excoles. 37 Deinde adipis à renibus detracti minæ quadrantem ammiscas ac simul coquas, in utrisque succis divisim facta coctura. 38 Quum autem bibere voluerit, ad brassicæ quidem succum, salem adjicito: ad betæ vero succum, mel affundito. 39 Licet autem seorsum utranque bibere. aut melle in alterum poculum affuso bibat, in alterum vero immisso sale. 40 Ebibere autem oportet totum succum, 41 & hæc facere per triginta dies. 42 Secundo vero mense edat panem, & carnes pingues suillas coctas, aliud vero nihil. 43 Vinum autem bibat album, austerum, 44 & iter faciat, non minus stadiorum triginta ante cœnam: post cœnam vero decem: 45 & ne frigeat, sed contegatur. 46 Hæc si fecerit,

15 ποιείν, ῥᾴϊον ' οἵσει τὼν ὕεσον. 47 τῷ δὲ τρίτῳ μεινὶ " κυκεῶνα αὐθίνλω πινέτω. 48 σελίνε ῥίζας, καὶ αὖηθον, καὶ πήγανον, καὶ μίνθω, καὶ κορίανον, καὶ μήκωνας ἀπαλὰς, καὶ ὤκιμον, καὶ φακὸν, καὶ ροιᾶς γλυκείης καὶ οἰνώδες χυλόν. 49 εἶναι δὲ χρὴ τὸ γλυκείης διπλάσιον, καὶ χυλὸς ξυναμφοτέρων ἡμικοτύλιον, 50 καὶ οἴνε μέλανος ὑδὲ αὐστηρὸς ἡμικοτύλιον, καὶ ὕδατος κοτύλης ἥμισυ. 51 " ἔπειτα αὖθις τρίϊ 36 διλῶν τούτων τῷ κεκρημένῳ, καὶ ἐγχείειν ἐς κύλικα, 52 ' ἔπειτα ἐπιπαλεῖν ἄλσος ὀρόβων ὁκόσον ὀξύβαφον, καὶ ἄλφιτον ἴσον, καὶ τυρὸς παλαιὸς αἰγνεῖος ξέσας τοσοῦτον τοῖσιν ὀρόβοισι. 53 " τοῦτο ξυλικνήσας σκιπέτω. 37 54 ἔπειτα, ἀμελιπὼν ὀλίγον χρόνον, χρισάτω ἄρῳον. 55 καὶ ὄψον ἐχέτω, τέμαχος νάρκης, ἢ ῥίνης, ἢ χαλεοῦ, ἢ βαπίδος. 56 καὶ κρέα ὗος ἐσθιέτω ἑφθά. 57 καὶ παχυνέτω ἑωυτὸν, ἡσυχίην ἄγων ὡς μάλιστα. 58 καὶ πυελοῦ ἀμφὶ δεκάτης ἡμέρης ἐς ἑωυτὸ ἡσυχῇ. 59 τῷ δὲ τετάρτῳ μεινὶ πυελοῦ ἀμφὶ πεμπτίης ἡμέρης ἀτρέμα. 60 καὶ ἐσθιέτω ὄψον ὡς πλεῖστον. 61 ὄψων δὲ χρεέσθω πυροῖσι, καὶ κρέασι χλιηρσὶν οἷσι καὶ ἔφθοῖσιν. 62 ὁδοιπορείτω δὲ καὶ σταδίης, ὡς πρόσθεν εἴρηται. 63 ἀξιοῦμεν δὲ καὶ τετάρτῃ μεινὸς, τῇ πρώτῃ ἡμέρῃ ἀπὸ δέκα σταδίων βαδίζειν, καὶ καθ' ἑκάστην πρόσθετον, ἕως ἂν αὐτῷ ὀγδοήκοντα γένωνται στάδιοι. 64 καὶ πρόσπαλεέτω τῇ ἡμέρης ὀγδοήκοντα σταδίης. " μὴ τὸ δεῖπνον εἰσιέναι, ὀψὲ 38 δὲ καὶ τελέσθω. 65 τὸ δὲ λοιπὸν τοῦ χρόνε ἀμελιέσθω, μαζέων καὶ ἄρτων ἐσθίων ἀμφότερα. 66 ' καὶ ὄψον ἐχέτω, σελάχια. 67 κρέα δὲ πάντα ἐσθιέτω, πλὴν βοείων καὶ χοιρείων.

rit, ' levius morbum feret. 47 Tertio autem menſe cyceonem floridum bibat, 48 apii radices, & anethum, & rutam, & mentham, & coriandrum, & papaver tenerum, & ocimum, & lentem, & mali punici dulcis & vinoſi ſuccum. 49 Oportet autem dulcis duplam menſuram eſſe, ita ut utriuſque ſucci ſimul ſit heminæ dimidium, 50 & vini nigri jucundi auſteri heminæ dimidium, & aquæ heminæ dimidium. 51 Poſtea ' flores triti in hoc diluantur permixto, & in poculum infundantur. 52 Et poſtea farinæ ervi acetabulum adjiciatur, & polentæ tantundem, & caſei veteris caprini raſi tantundem, 53 & hæc permixta ebibat: 54 Deinde modico tempore interpoſito prandeat panem, 55 & obſonium habeat, fruſtum torpedinis, aut ſquatinæ, aut galei, aut raiæ. 56 Et carnes ſuillas edat coctas, 57 & craſſeficiat ſeipſum, quietem quam ' maxime agens. 58 Et decimo quoque die fomentum ſibiipſi leviter adhibeat. 59 Quarto autem menſe, quinto quoque die leviter fomento utatur. 60 Et edat obſonium plurimum. 61 Sint autem obſonia, caſeus, & carnes ovillæ coctæ paucæ. 62 Et iter faciat per ſtadia, velut antea dictum eſt. 63 Et prima quarti menſis die, initio à decem ſtadiis facto eat, & quotidie addat, donec octoginta ſtadia fiant. 64 Et deambulet in die ſtadia ' octoginta: ante cœnam, triginta: poſt cœnam, viginti: mane, triginta. 65 Reliquo vero tempore victu utatur, mazam & panem utraque edens. 66 Et obſonium habeat cartilaginea. 67 Sed & carnes omnes edat, exceptis bubulis ac porcinis.

χειρέων. [68] ἰχθύων δ' τῶνδε ἀπεχέσθω, κεστρέων, καὶ ἐγχέλυος, καὶ μελανούρου. [69] ἐσθιέτω δὲ καρκίλου, καὶ ῥίνης, καὶ βατίδος. καὶ χαλκὸν, καὶ τευθίδα, καὶ βολίτους τε ἄλλων, μηδέν. [70] ἢν δὲ δοκέῃ ἀσινέα εἶναι, καὶ κυκεῶνα. [71] ἐπὴν δὲ [δὲ] μέλλῃ κοιμᾶσθαι, πινέτω ἀπὸ οἴνου μέλανος, ἡδέος, παλαιοῦ, δικότυλον κύλικα. [72] καὶ μεθ' ἡμέρην τὴν αὐτὴν οἴνου χρηέσθω ἐπὶ σίτῳ. [73] καὶ ὁδοιπορεέτω τε ἡμέρης ἑκατὸν πεντήκοντα σταδίους." μετὰ τὸ δεῖπνον, ἑκατὸν ὀρθρίζειν δὲ, τεσσαράκοντα. [74] ἔστω, ὑγιὴς τὸ σῶμα, γίνεται ἐν ἐνιαυτῷ ὑγιής.

XIV. Αὐαίνει μυελὸς ὁ κατὰ τὴν ῥάχιν μάλιστα, ὁκόταν τὰ φλέβια ἀποθραχυνθῇ, τὰ ἐς τὸ μυελὸν τείνοντα, καὶ ἡ ὀπὴ ἡ ἐκ κεφάλης φέρῃ. [2] Διὰ τάδε κάκωσιν ἢ σῶμα. [3] ἀφροδισιάζειν μάλιστα καὶ ἀπὸ λαγνείης. [4] τάδε δὴ πάσχει. ὀδυνᾶται ἐμπίπτει ὠτὸς ἐς τὴν κεφαλὴν, καὶ ἐς τὸ τράχηλον, καὶ ἐς τοὺς μῦας τοῦ ὀσφύος, καὶ ἐς τοὺς ἄρθρους τῶν σκελέων, ὥστε σπάσαι ἀδυνάτως ἔχειν ἀναστῆναι τε καὶ βαδίσαι. [5] ὀδυνᾶται δὲ καὶ ἰσχουρεῖ. [6] καὶ οὐκ ἐθέλει ἐκκρίνεσθαι ἀλλ' ἴσχει. [7] καὶ δυσουρεῖ. [8] ἔστι, κατ' ἀρχὰς, μὲν τῆς νόσου, ἡσυχίη πλείστη ἀλγέων. [9] ὁκόσῳ δ' ἂν ὁ χρόνος τῆς νόσου ἀπομηκύνηται, πολλῷ πλείονα μᾶλλον. [10] καὶ τὰ σκέλεα οἰδέει ὡς ἀπὸ ὑδάτος. [11] ἕλκεα σήπεται ἀπὸ τοῦ ὀσφύος. [12] καὶ τὰ μὲν ἄλλα φύεται, τὰ δὲ ἄλλα οὐ φύεται. [13] τοῦτον, ὁκόταν ἔτος ἔχῃ, καθήρας τὴν κεφαλὴν πτισάνῃ ὀπῷ, ἢ τῷ κνιδίῳ κέγκρῳ, πυελίσας ἀρίστου τὸ σῶμα οὐ πολλὰ. [14] τὸ δ' ἑσπέρης μετὰ τὴν ἀφόρησιν, πτισάνης δύο τριτάλια ῥοφείτω,

cinis.[68] A piscibus autem his abstineat, à mugile, anguilla, & melanuro. [69] Edat autem torpedinem, squatinam, rajam, galeum, pastinacam, & ranas: ex aliis nihil. [70] Si vero videatur innoxius esse, etiam cyceonem bibat. [71] Postquam autem dormire voluerit, bibat de vino nigro, jucundo, veteri, poculum duarum heminarum. [72] Et per diem eodem vino utatur inter cibum. [73] Et in die iter faciat per stadia centum quinquaginta: ante cœnam nonaginta: post cœnam viginti: mane quadraginta. [74] Hic hoc modo curatus, in anno sanus evadit.

XIV. Resiccatur medulla spinalis maxime, quum venulæ ad medullam tendentes fuerint obturatæ, itemque ex cerebro accessus. [2] Propter corporis autem afflictionem hæc patitur, & ægrotat. [3] Resiccatur etiam à venere. [4] Hæc igitur patitur. [5] Dolor acutus incidit ipsi in caput, & in collum, & in lumbos, & in lumborum musculos, & in articulos crurum, ut aliquando flectere non possit. [6] Et stercus non secedit, sed sistitur. [7] Et urinæ difficultate vexatur. [8] Hic in principio quidem morbi quietius degit. [9] Quanto autem magis tempus morbo prolongatur, tanto magis omnia dolet. [10] Et crura velut ab aqua inter cutem tument. [11] Et ulcera à lumbis emergunt, [12] & alia quidem sanescunt, alia vero nascuntur. [13] Huic quum sic habuerit, caput purgato, hippophais succo, aut cnidio grano, corpore prius valde bene foto. [14] Vesperi vero post purgationem, ptisanæ duas heminas sorbeat, melle affuso. Vinum autem bibat album

τω, μέλι ωδρχέας· οἶνον ᾧ λόυκὸν πινέτω μαλθακόν. [15] τῇ δὲ ὑστεραίη ὀνείῳ γάλακτι διδόναι αὐτῷ ἐφθῷ, μέλι ωδρχέας, ὀκτὼ κοτύλας ἐκπιεῖν. [16] ἢν δὲ μὴ ὄνου ἔχῃς, βοὸς ἢ αἰγὸς ἐφθοῦ, τέλα ἡμιχοία, ωδρχέας μέλι. [17] καὶ τὸν ἄρτον γαλακτοπολείτω " ἐν 42
ὀροδίῳ κῷ γάλακτι, πίνέτω κὴ τεσσα-
196 ράκοντα ἡμέρας. [18] σιτίοισι δὲ καὶ ὄψοισι χρέεσθαι ὡς ἀφεψητικωτάτοισιν. [19] οἶνον δὲ πινέτω λόυκὸν μαλθακὸν μενδήσιον. [20] ὁκόταν δὲ παχύτερον ᾖ, καῦσαι αὐτὸ ἐς τὸν ὀστέον, ἐκκαιρόντα τὸ ἀπονδύλων, τέσσαρας ἐγχάραξι, καὶ ἐς τὸ μεσόφρενον δεκαπέντε ἐκκαίρωσιν, καὶ ἐς τὰ αὐχένα δύο, μεταξὺ τῶν τενόντων. [21] ἢν γὰρ τύχῃ καύσας, ὑγιέα ποιήσεις. [22] ἡ δὲ νοῦσος χαλεπή.

5 XV. Αἱ τέσσαρες νόσοι, αἱ ἀπὸ τῶν νεφρῶν γινόμεναι [2] ἀπὸ τὸ πρώτου τόδε πάσχει. [3] ὀδυνᾶται ὀξέως ἐμπίπτων ἐς τὸν νεφρὸν, καὶ ἐς τὸν ὀσφὺν, καὶ ἐς τὸν ὄρχιν τὸν νεφρόν. [4] καὶ ἐρεύγεται πυκνὰ, καὶ σύφλ κατ' ὀλίγον τὸ ἔρον, [5] " καὶ ἅμα τῷ 43
ἔρῳ πρόσεχε τὸν ψάμμον. [6] καὶ, ὁκόταν ἐξίῃ ἀπὸ τοῦ ἐρήτρης ἡ ψάμμος, ὀδυνᾶται παρεχόμενον ἰχυρὸν ἐν τῇ ἐρήτρῃ. [7] ὁκόταν δὲ διεξέλθῃσι, ἡ ὀδυνη ἀνίησιν. [8] ἔπειτα αὖθις ἐπὶ τοῖσιν αὐτοῖσιν ἄλγεσι κέει. [9] ὁκό-
10 ταν δὲ ἐρέῃ, κῷ τὸ καυλὸν ἀπὸ τοῦ ὀδυνης τελεῖ. [10] πολλοὶ δὲ τῶν ἰητρῶν, οἱ μὴ συνιέντες τὴν νόσον, ὁκόταν ἴδωσι τὴν ψάμμον, δοκέουσι λιθιᾶν τὴν κύστιν. [11] καὶ τοῦτο μὲν ἄν, τὸν ᾖ νεφρὸν λιθιῇ. [12] αὕτη ἡ νόσος γίνεται ἀπὸ φλέγματος, ὁκόταν ὁ νεφρὸς ἐς ἐωυτὸν ἀναλαβὼν φλέγμα, μὴ ἀφίῃ πάλιν, ἀλλ' αὐτὸ ξυμπαρωφλῇ, [13] τὰ μὲν γίνεται λίθοι λεπτοὶ

bum molle. [15] Postera die asinini lactis cocti, melle affuso, octo heminas ebibendas ipsi dato. [16] Si vero asininum non habeas, bubuli aut caprini cocti tres semicongios, melle affuso. [17] Et dum temporis opportunitas adest, lac bibat, fero & lacte utens, per quinque ac quadraginta dies. [18] Cibis autem & obsoniis ' utatur quam maxi- 330
me per alvum secedentibus. [19] Vinum bibat album, molle, mendesium. [20] Quum autem crassissimus fuerit, in lumbos ipsius ab utraque ventriculorum parte crustas quatuor inurito, & in dorsum utrinque quindecim, & in cervicem duas, inter tendines. [21] Si enim ustio successerit, sanum facies. [22] Est autem morbus hic gravis.

xv. Quatuor morbi à renibus fiunt. [2] A primo hæc patitur. [3] Dolor ' acutus incidit in re- 331
nem, & in lumbos, & in testem secundum renem situm. [4] Et frequenter mingit, & adstringit paulatim ac supprimitur urina, [5] & cum urina procedit arena. [6] & ubi de urinæ meatum exit arena, dolorem fortem in meatu exhibet. [7] Quum autem ipsam per urinam ejecerit, dolor remittit. [8] Postea vero rursus in iisdem doloribus jacet. [9] Quum autem mingit, etiam colem præ dolore fricat. [10] Vulgus ' autem 332
medicorum quod non intelligit morbum, ubi videt arenam, putat vesicam è calculo laborare. [11] At non vesica, sed ren lapide laborat. [12] Hic morbus fit à pituita, quum ren susceptam in se ipsum pituitam, non rursus dimiserit, sed in ipso in tofum concalluerit, [13] & fiunt ex ea te-

πῷ, οἷον ψάμμῳ. 14 τῆτον, ὁκόταν ἴσχυς ἔχῃ, τῷ ὀπῷ σκαμμωνίης, ἢ αὐτῇ τῇ ῥιζῇ πυελήσας. 15 ποτίδοσιν δὲ ἄπαν τὸ σῶμα ὑποκαθήρας. 16 τῇ δὲ ὑστεραίῃ τῷ ἀπὸ ἑρεβίνθων λεύκων χυλῷ ὑποκαθήρας δύο χοίνικας, ἄλας δὲ παρεμβαλὼν ὀλίγα πῖνε. 17 μετὰ δὲ ταῦτα πότοισι καὶ βρωτοῖσι καὶ λουτροῖσι μελιστὶ, διδοὺς τὰ αὐτὰ, ἃ τῷ ἐσαγωγεῖ δίδου) φάρμακα. 18 ὁκόταν δὲ ἡ ὀδυνὴ πίεσῃ, λέειν πελῶ καὶ θερμῷ, καὶ χλιάσματα ποιεῦ λιβάνου, ὅπῃ πονέῃ μάλιστα. 19 ὁκόταν δὲ ἀποδιδῷ καὶ ἐξαρθῇ, ὑπὸ τῆτον τὸ χρόνον τάμνειν τὸν νεφρὸν, ἢν ἐξέλῃ τὸ πῦον, ἢ ψάμμον διαγινώσκειν ἰητρόν. 20 οὐ μὲν γὰρ τμηθῇ, ἐλπὶς σώζεσθαι· οὐ μὴ, ὁ νοῦσος τῷ ἀνθρώπου ξυναποθνήσκει.

XVI. Δεύτερον νοῦσος νεφρῶν. 2 αἱ μὲν ὀδυναι ἰσχυραὶ πίπτουσιν, ὡς ἐν τῇ πρόσθεν. 3 γίνεται δὲ τὸ νόσημα ἀπὸ πολυπωλίης, ὁκόταν ῥαγῇ τὰ φλέβια τὰ ἐς τὸν νεφρὸν τείνοντα, καὶ ὁ νεφρὸς αἵματος ἐμπλησθῇ. 4 ἔστιν, ὁκόταν ταῦτα πάσχῃ, ἐξευρεῖν, ἅμα τῷ ἄρᾳ, αἷμα κατ' ἀρχὰς μὲν νουσήματος. 5 ἐπὴν δὲ πῦον, παρεόντος [δὲ] καὶ χρόνου, 6 ἢν οὖν ἡσυχίην ἄγῃ τὸ σῶμα, τάχιστα ὑγιὴς ἔσται· 7 οὐ γάρ τι πυνθάνεται, εἰ ὀδυναι πολλὰ μᾶλλον ἔξουσιν. 8 ὁκόταν γὰρ ἔκπυον ᾖ ὁ νεφρὸς, ἢν ὑποδεὲς ᾖ τὸ φλέγμα. 9 τῆτον, ὅταν ὕτας ἔχῃ, τάμνειν μὲν τὸ ὑποδεὲς μάλιστα τομῇ βαθείῃ τομέως τὸν νεφρόν. 10 οὐ μὲν γὰρ τύχης γε μόνον, ἀλλὰ καὶ τέχνης ἔργον ἰήσασθαι. 11 οὐ μὲν ἁμάρτῃς, κίνδυνος ἕλκος ἐμπεσεῖν οὐλόεν. 12 οὐ μὲν ξυμφυῆ τὸ ἕλκος, σκοπεῖν ἐστὶν ἡ κοιλίη ἡ ὑπὸ τῷ νεφρῷ. 13 καὶ μὲν ῥαγῇ ἔσω-

nues lapilli, velut arena. 14 Huic quum sic habuerit, cum scammoniæ succo aut ipsa radice, fomento prius adhibito, 15 totum corpus purgato. 16 Postera vero die duobus congiis succi ciceris albi subpurgato, quem sale injecto bibendum dabis. 17 Post hæc potibus, & cibis, & balneis curato: & eadem quæ in urinæ stillicidio exhibentur pharmaca dato. 18 Quum autem dolor presserit, multa calida lavato, & tepefactoria qua parte maxime dolet adhibeto. 19 Quum autem intumuerit & elevatus fuerit, sub id tempus juxta renem secato, & extracto pure arenam per urinam cientia sanato. 20 Si enim sectus fuerit, fugæ spes est: sin minus, morbus homini commoritur.

XVI. Secundus renum morbus. 2 Dolores fortiter premunt, velut in priore: 3 fit autem morbus à labore, quum ruptæ fuerint venulæ ad renem tendentes, & postea ren sanguine repletus fuerit. 4 Hic ubi hæc patitur, cum urina sanguinem mingit in principio morbi, 5 deinde progressu temporis pus. 6 Hic si quietem corpore habuerit, celerrime sanus erit. 7 Si enim quid laborarit, dolores multo magis obtinebunt. 8 Quum itaque suppuratus fuerit ren, circa spinam intumescit. 9 Hunc ubi sic habuerit, circa tumentem partem secato, profunda maxime sectione juxta renem. 10 Et si quidem successerit sectio, evestigio sanum facies. 11 Si vero aberraveris, periculum est ne ulcus linamentis curandum fiat. 12 Si autem concreverit ulcus, venter intrinsecus à rene suppuratur; 13 & si quidem pus intus rumpa-

30 θεν. καὶ χωρήσει κῦ ἡ ἀρχὴ πρὸς πῦα, ἐλπὶς σωθυγέν. 14 ἰὼ ὃ ψαύσει ἕ ἕτερα νεφρὸς, 46 κινδυνώδη κριθα- φθερῶσι. 15 μελετᾶν δὲ φαρμάκοις τοῖσιν αὐτοῖσι πᾶσιν, οἵσι καὶ ἡ πρόσθεν. 16 καὶ ἡ δίαιταν ἣν αὐτὴν ἐχέτω. 17 αὖτη δὲ ἡ νοῦσος χαλεπή. 18 πολλοὶ ἐκ ταύτης νόσου εἰς φθίσιν περιπέπτωκασιν.

XVII. Τρίτη νόσος νεφρῶν. 2 τὸ μὲν οὖρον ἀποφέρεται οἷον ἀπὸ κρεῶν βοείων ὀπτῶν χυλός. 3 γίνεται δὲ τὸ νόσημα ἀπὸ χολῆς μελαίνης, ὁκόταν χολὴ εἰς τὰ φλέβια ξυρρυῇ 35 τὰ πίνακας εἰς τὸν νεφρὸν, καὶ, ὁκόταν ᾖ, ἑλκοῖ τὰ φλέβια καὶ τὸν νεφρόν. 4 ἐκ μὲν δὴ τῆς ἑλκώσιος τοιοῦτο ὑποχωρεῖ ἅμα τῷ οὔρῳ. 5 αἱ δὲ ὀδυνέαι ἔχουσιν ἐν τῇ ὀσφύϊ, καὶ ἐν τῇ κύστι, καὶ ἐν τῷ αἰδοίῳ, καὶ ἐν αὐτῷ τῷ νεφρῷ, ἐπ' ὀλίγον χρόνον. 6 ἐπὴν δὲ λήξῃσι ὁ πόνος, καὶ αὖθις ἐπέλαβεν ἐξὺς δι' ὀλίγου. 7 καὶ ἐς τὸ λεπτὸν τὸ χωρὸς ἐστιν ὅτε ὀδυνᾶται ἐμπίπτει. 8 τοῦτον, ὁκόταν ἔτως ἔχῃ, ὑποκαθήρασι τὴν κοιλίην ἐπιθύμου, ἢ τὸ σκαμμωνίης ῥίζῃ. 9 πίνειν 40 διδόναι τὸν αὐτὸν, ἃ καὶ τὴν στραγγουριῶντα. 10 καὶ, ὁκόταν ἡ ὀδύνη ἔχῃ, λέγειν πολλῷ καὶ θερμῷ, χλιάσματα ἐπιτιθέντα ἐπὶ τὸ πονέον μάλιστα. 11 καὶ ῥοφήματα χρεόφθω ἀλοῦρα ἐφθὰ, μέλι ἐπιθέντα. 12 καὶ τῇ ἄλλῃ διαίτῃ χρεόφθω, ὡς ἀφεκτικωτάτῃ. 13 καὶ οἶνον πινέτω λευκὸν μανδήσιον μελίχρων, ἢ ἄλλον λευκὸν ἢ ἥδιστον, καλῶς κεκραμένον. 14 αὖτη ἡ νοῦσος ὀμάλα σπάνιος. 15 καὶ ἡ ὦρον ὀρρὸν ποτέτω, καὶ γάλακτος πότον. 16 ἐς κάθαρσιν δὲ τῆς ὀρρᾶς. 17 τὸν δὲ γάλακτος πόσιν 47 ποιεῦσθαι ἐν ὥρῃ, πίνειν καὶ ἐπὶ τεσσαράκοντα ἡμέρας. 18 ταῦτ' ἰὼ ἢν τὰ πάντα

rumpatur, & ad inteſtinum rectum procedat, fugæ ſpes eſt. 14 Si vero contigerit alterum renem, periculum eſt ne pereat. 15 Curetur autem pharmacis, & iiſdem omnibus, quibus & prior, 16 & diætam eandem habeat. 17 Hic morbus gravis eſt, 18 & multi ex ipſo ad tabem renalem devenerunt.

XVII. 1 Tertius renum mor- 365 bus. 2 Urina prodit, velut à carnibus bubulis aſſatis ſuccus. 3 fit autem morbus ab atra bile, quum bilis in venas confluxerit quæ ad renem tendunt: & quum conſtiterit, exulcerat venulas & renem. 4 Ab ulceratione igitur tale quiddam cum urina procedit. 5 Dolores autem hærent in lumbis, & in veſica, & inter anum ac pudendum, & in ipſo rene, ad modicum tempus. 6 Deinde re- 370 mittit dolor, & rurſus acutus brevi corripit: 7 & in tenuem ventris partem aliquando dolor incidit. 8 Huic quum ſic habuerit, ventrem ſubpurgato, epithymo, aut ſcammoniæ radice. 9 Bibenda vero eadem dato, quæ & ex urinæ ſtillicidio laboranti: 10 & quum dolor habuerit, multa calida lavato: & tepefactoria ad dolentem maxime locum adhibeto, 11 & ſorbitione utatur farina cocta, melle affuſo: 12 & reliquo victu utatur quam ma- 375 xime per alvum ſecedente, 13 & vinum bibat album mendeſium mellei coloris: aut aliud album jucundiſſimum probe temperatum. 14 Hic morbus non valde deficit: 15 & pro temporis opportunitate ſerum & lac bibat. 16 Serum quidem ad purgationem. 17 Lactis autem potum faciat in tempore per quinque ac quadraginta dies. 18 Hæc ſi ita fece-

ποιείης, ἐπὶ τὸ κρέσσον ἀφῆσαι τὴν νόσον.

XLIX. Τεσσάρη νοῦσοι γίνονται. [2] τὸ μὲν νόσημα γίνεται ἀπὸ χολῆς καὶ φλέγματος· [3] ἐν κωμῳδίῃ δὲ μάλιστα. [4] γίνεται δὲ καὶ ἀπὸ λαγνείης ἡ νοῦσος. [5] ἔστι τὰ δὲ πάσχειν. ὀδυνᾶται πιέζεσθαι αὐτὸν ἐς τὰ λαπάρια, καὶ ἐς τὰ νεφρώνια, καὶ ἐς τὴν ὀσφύν, καὶ ἐς τοὺς μῦας τῆς ὀσφύος· [6] καὶ πάσχει ὁκοῖα γυνὴ ὠδίνουσα. [7] καὶ οὐκ ἀνέχεται ἐπὶ θατέρου κατακεῖσθαι, ἀλλ' ἄχαν' ποιεῖ, [8] καὶ θατέρου δοκεῖ κατακρεμᾶσθαι ὡς ἀπορηγνύμενα. [9] ἐπὶ δὲ τὰ πρόσω κατακέηται, οὐκ ἀλγεῖ. [10] οἱ δὲ πόδες καὶ αἱ κνῆμαι αὐτῷ αἰεὶ ψυχρά. [11] τὸ δὲ οὖρον μάλις προσέρχεται· [12] καὶ τὰ φλέγματα στήσας παχύτητος δὲ ὄψεται. [13] κἢν μὲν ἐάσῃς αὐτὸ ὀλίγον χρόνον, κατασβεσθὲν ἕως ἂν κατασηθῇ, ὑφίσταται τὸ ὑφεστηκὸς παχύ, οἷον περ ἄλευρον. [14] κἢν μὲν χολὴ ἐπικρατέῃ, ὑποπυρρὸν καὶ τὸ ὑφίσταται. [14] ἢν δὲ ἀπὸ φλέγματος ᾖ τὸ νόσημα, λευκὸν καὶ παχὺ ἔσται. [15] ἢν δὲ τὸ μὲν πρῶτον ἐς ἐνιαυτὸν, ἢ ὀλίγῳ πλέονα, ἢ ὀλίγῳ ἐλάσσονα χρόνον τοιούτῳ πάσχων διατελέῃ. [16] ἢν δὲ ἐπιμηκύνηται ἡ νοῦσος, πονέεται μᾶλλον καὶ ἐμοῦται. [17] ἢν δὲ, ὁκόταν ἐμοῦται χολώδεα ἀποδέῃ, ὅκου μάλιστα ἀποδέῃ, τμηνῆναι ἐς τὸ νεφρὸν, καὶ ἀφίσεται τὰ πύα. [18] ἢν δὲ, μὴ τύχῃ τμηθεὶς, αὐτοματίσῃ ὑγιέα ποιήσει. [19] τοῦτον, ὁκόταν ἔτως ἔχῃ, τοῖσιν αὐτοῖσι πᾶσι θεραπεύειν, οἷσι καὶ τὸ πρόσθεν καὶ καὶ ἀρχὰς τὴν νόσον. [20] δεῖ δὲ καθῆραι, καὶ ὡς τὰ ὑποκαθάρσια πυκνὰ λέγειν. [21] ἀλείφεσθαι δὲ καὶ θαλπέσθαι μᾶλλον, μὴ δὲ ῥιγοῦν. [22] καὶ δὲ ἡλίου ἀπέχεσθαι, καὶ μὴ λαγνεύειν. [23] τοῦτο μὲν

ris, morbum in melius dispones.

XLIX. Quartus ' renum morbus. [2] Morbus hic fit à bile & pituita, [3] maxime tempore æstatis: [4] fit etiam à venere morbus. [5] Hic æger hæc patitur. Dolores premunt ipsum in lateris mollitudinem, & in lumbos, & in lumborum musculos: [6] & patitur qualia solet mulier ex partu laborans, [7] & non sustinet in sanam partem decumbere, sed valde dolet: [8] & ex lateris mollitudine quædam pendere videntur, velut abrupta. [9] Si ' vero pronus decumbat, non dolet. [10] pedes & tibiæ ipsius semper frigent. [11] Urina vero vix prodit, præ pituitositate & crassitudine sua. [12] & si siveris ipsam ad modicum tempus depositam donec defecerit, videbis subsidentiam crassam, velut farinam: [13] & siquidem bilis prævaluerit, subfulvam ipsam videbis. [14] Si vero à pituita fuerit morbus, alba & crassa erit: [15] & primum quidem in annum, aut paulo amplius aut brevius ' tempus, æger talia patiens perseverat. [16] Si vero prolongetur morbus, & magis dolet, & suppuratur: [17] & quum suppuratus factus intumuerit, qua maxime parte intumuerit, in renem secato, & pus emittito: [18] & siquidem successerit sectio, statim sanum facies. [19] Hunc quum sic habuerit, iisdem omnibus curato, quibus etiam priores. [20] Et à principio morbi oportet & purgare, & ante subpurgationem fomentum ' adhibere, & balneis frequenter lavare. [21] Ungatur item, & magis calefiat, neque frigeat: [22] & à sole abstineat, & neque venere utatur. [23] Hæc si

fece-

λῶ ποιέῃ, ⁊ μὴ τάχιστα ὑγιαίνῃ, ἐ χρηνόν.[24] ἡ νοῦσος γὰρ ὡς χαλεπή.[25] λῶ ⁊ βέλτιον ἐστὶν ὁ φαρμάκων ἰητρὸς, χρὴ πυκνὼ ποιῆσαι τὰς διαίτας, [26] λῶ τε τοῦτῳ τῷ νόσον κρίνοντα, λῶ τε τῶν ἄλλων ἕνεκα. [27] τὰ γὰρ σιτία δεῖ λῶν, ἀμερισμένα, ἐδαίτην δέκα μερίδας· [28] ἔπειτα, μίαν ἀφελὼν μερίδα, τὰ λοιπὰ κρίνοντα· [29] ὄψον ⁊ ἐχέτω κρέας ὗος τέλειον μόνον. [30] κ᾽ ἀφ᾽ ἑπαλείτω δέκα σταδίας τούτης τ᾽ ἡμέρης· [31] τῇ ⁊ ὑστεραίῃ, κ᾽ τῇ τρίτῃ, μέχρι τ᾽ δέκα ἡμερέων, ἐπιβαίνων, μερίδα ἐλάσσω ἐσθιέτω, [32] ⁊ ἀφ᾽ ἑπαλείτω δέκα σταδίας ἢ πλέω ἑκάστης ἡμέρης. [33] ὁκόταν ⁊ ἐς τὸ ἐχάτον μερίδα ἀφίκηται ⁊ σπίσι, κ᾽ ἐς τὰς ἑκατὸν σταδίας βαδίζετω, κ᾽ ἐσθιέτω τ᾽ μίαν μερίδα μοιρίαν. [34] κ᾽ ταύτης τ᾽ ἡμέρης ἀφ᾽ ἑπατησάτω τὰς ἑκατὸν σταδίας. [35] μ᾽ μὴν τὸ δεῖπνον, ἕκαστ᾽ ὀρθρεῖ πεσσαρακόντα. [35] οἶνον δὲ πινέτω μενδήσιον, λευκὸν, αὐστηρόν. [36] ταῦτα ⁊ ποιεέτω τρεῖς μῆνας. [37] ἔπειτα τ᾽ λοιπὸν χρόνον ἐπιβαίνων τ᾽ περιπέτων, τ᾽ σπίων πλέω ἐσθιέτω. [38] τ᾽ δ᾽ αὐτὸν τρόπον, ὥστ᾽ ἀφῃρῆ, ἀ᾽ τω δὲ ἀφαιρείτω. [39] τ᾽ ⁊ ἀφ᾽ ἑπαλείτω ἀφαιρεέτω μέχρι τῶν δέκα ἡμερέων. [40] ἔπειτα ἡσυχίην ἐχέτω ὡς μάλιστα. [41] ⁊ διαιτεέσθω σίλφα τὰ κρίνοντα, κ᾽ ὄψα ὡς πίονα. [42] κ᾽ τὰ γλυκέα πάντα ξύμφορα αὐτῷ. [43] λαχάνων δὲ κ᾽ ὀξέων πάντων ἀπεχέσθω, ⁊ τ᾽ ὀρεινέων, κ᾽ κατὰ φύσιν παρέχῃ. [44] λεέσθω ⁊ πολλῷ ⁊ θερμῷ, ⁊ μὴ ῥιγέτω. [45] ταῦτ᾽ λῶ ποιέῃ, τάχιστα ὑγιὴς ἔσται.

XIX. Ἀπὸ ⁊ νεφρέων ἐπιλαμβανῇ ἥδε ἡ νοῦσος μεγάλη τῶν φλεβῶν

fecerit, & non celerrime ſanus evaſerit, nihil novi eſt. [24] Morbus enim eſt graviſſimus. [25] Si vero citra pharmaca curari velit, craſſum ex diæta facere oportet, [26] ſive ex hoc morbo ægrotet, ſive ex aliquo de prioribus, [27] diviſis cibis quos edere ſolet in decem portiones, [28] ita ut una parte detracta, reliquas comedat. [29] Obſonium autem habeat, carnem ſuis tritam: [30] & ea die decem ſtadia deambulet. [31] Poſtera vero die & tertia uſque ad decem dies, portionem minus edat, [32] & deambulet decem ſtadia aut plura, ſingulis diebus addens. [33] Quum autem ad ultimam cibi portionem devenerit, etiam ad centum ſtadia iter faciat: & edat quidem unam tantum portionem, [34] & ea die centum ſtadia deambulet: poſt cœnam autem viginti, mane vero quadraginta. [35] Vinum autem bibat mendeſium album, auſterum, [36] atque hæc per tres menſes faciat. [37] poſtea reliquo tempore deambulationes imminuat, & cibos plures comedat, [38] eodem modo additione facta velut detrahebat. [39] Deambulationem vero detrahat uſque ad decimum diem: [40] & poſtea quam maxime quietem habeat. [41] & cibis puris alatur, & obſonia quam pinguiſſima habeat: [42] & dulcia omnia ipſi commoda ſunt. [43] Ab oleribus autem, & acidis omnibus abſtineat, iremque ab acribus, & quæ flatum faciunt. [44] multa etiam calida lavet, & ne frigeat. [45] Hæc ſi fecerit, celerrime ſanus erit.

XIX. A renum morbo corripit morbus magnus venarum ca-

va-

φλεβῶν τ̃ ἡσίλων, [2] ἃ τένοντι ἀπὸ τ̃ κεφαλ̃ς ωδ̃ ἀπὸ τ̃ς σφαγ̃ς ἀμφ̃ τ̃ ῥάχιν ἐς τὸ σφυρὸν τὸ ἐντ̃ς κ̃ ποδὸς κ̃ ἐς τὸ μεταξὺ κ̃ με-
30 γάλ̃ δακτύλ̃ [3] τὸ δ' ὑγιαίνοντα γί νε) μὲν ἀπὸ φλέγματος κ̃ χολ̃ς, ὅκ̃ταν ἐς τὰς φλεβας ξυρρυῇ. [4] αἱ δ' φλέβες αἷ) αἵματος εἰσι πλήρεις. [5] ἢν δ' ἄν τι παρέλθῃ ἀλλοῖον ἐς αὐτὰς, νοσ̃σι. τὰ δὲ ἓν πάσχ. [6] ἢν ἐπὶ τὸ δεξιὸν νοσέῃ, ἄρχε) τ̃ ὀδύνην παρέχ̃σαι ἐν τ̃ κοτυληδόν̃ κ̃ ἰσχίῳ κ̃ λεπ̃ς. [7] ὁκόσῳ οἷ' ἂν πλείων ὁ χρόν̃ κ̃ ἐπιγ̃, κ̃ ἀπομηκύν̃), ἥ τε ὀδυνη ὀξυτέρη κατέρχε) κατωτέρω, [8] κ̃, ὁκ̃ταν ἐς τὸ σφυρὸν ἀφίκη) τὸ ἐντ̃ς κ̃ ποδὸς κ̃
35 τὸ μεταξὺ κ̃ μεγάλ̃ δακτύλ̃, λόχε) πάλιν ἐς τ̃ κεφαλὴν ἔρχε. [9] [9] ἐν, ὁκ̃ταν ἐν τ̃ κεφαλ̃ τὸ ἕλκος ἓν, πιέζ̃ ἰσχυρ̃ς. [10] κ̃ δοκεῖ ὁ ἄνθρωπ̃ ἀμφιῤῥήγνυσθ̃ τὴν κεφαλήν. [11] κ̃ οἱ ὀφθαλμοὶ φλέγ̃σθ̃ πίμπλαν̃), κ̃ τὸ πᾶν σ̃μα. [12] τ̃τον, ὅτ̃ν ἔτ̃ς ἔχ̃, ἐλατήριον πίν̃, ἢ θαψίης ῥίζαν, ἢ ἑλλεβόρ̃, ἢ ὀπὸν σκαμμωνίης. [13] μ̃ δ' ἐπ̃ κόθαρζιν τούτ̃ν πρ̃σφέρ̃ν, ἀλ̃ κ̃ τοῖσι πρ̃σθεν. [14] ἢν δ' μὴ ὑπὸ τούτ̃ς τ̃ θερ̃πείης παύ̃), χαλκὸν πα χύ-
40 νας, [15] καῦσαι κάτω τ̃ ὠμοπλάτ̃ τ̃ δεξιὸν τέσσαρας ἐχμάρας, [52] κ̃ ἐς τ̃ κοτυληδὼν κ̃ ἰσχίῳ κ̃ δεξιὸ τρεῖς, κ̃ ὑπὸ τ̃ γλουτὸν δύο, κ̃ ἐν τ̃ μέσ̃ κ̃ μηρ̃ δύο, κ̃ ὑπὲρ κ̃ γόνατος μίαν, κ̃ ὑπὲρ κ̃ σφυρ̃ μίαν. [16] ὅτ̃ν, ἢν ὅτ̃ν καυθ̃, σὺκ ἀφίσιν, ὅτε ἄνω ὅτε κάτω, τ̃ νόσον διαχωρίζ̃. [17] ἢν δὲ κ̃ ὀδύνη ὀρθ̃ [53] ῥαγείσα, ἢν μὴ σηρίζ̃ ἐς τὸ σκέλος πλέον ἢ καυθ̃ σαι χολὸς ἔξω. [18] ἢν δ' ἐς τ̃ κεφαλὴν, κωφὸς ἢ τυφλός. [19] ἢν δ' ἐς τ̃ κύσιν, πρ̃σχωρέῃ ἅμα

varum, [2] quæ à capite juxta jugulum per ſpinam tendunt, ad malleolum pedis externum, & ad intermedium magni digiti locum. [3] Morbus hic fit à pituita & bile, quum in venas confluxerint. [4] Venæ autem hæ ſanguine plenæ ſunt. [5] Si igitur quid alieni in ipſis præterlapſum fuerit, ægrotant. [6] Si dextram partem morbus corripiat, dolorem ex coxæ acetabulo in principio exhibere incipit. [7] Quanto autem amplius tempus progreſſum & prolongatum fuerit, tanto acutior dolor infra deſcendit: [8] & quum ad malleolum pedis externum, & ad magni digiti intermedium locum devenerit, rurſus ad caput venire incipit: [9] & ubi in ipſo ulcus conſtiterit, fortiter premit, [10] & homo caput ſibi diffringi putat: [11] & oculi pituita replentur, itemque totum corpus. [12] Huic quum ſic habuerit, elaterium bibendum dato, aut thapſiæ radicem, aut veratri, aut ſuccum ſcammoniæ: [13] poſt purgationem vero eadem exhibeto quæ ſuperioribus. [14] Si vero ab hac curatione non deſinat, lacte ipſum craſſefacito, [15] & in ſcapulam dextram quatuor cruſtas inurito: & in acetabulum coxæ dextræ, tres: & ſub nates, duas: & in medio femore, duas: & ſupra genu, unam: & ſupra malleolum, unam. [16] Hic ubi ſic uſtus fuerit, neque ſurſum, neque deorſum morbum procedere permittit. [17] Si vero alicubi dolor ruptus viſus fuerit, ſiquidem in crus incubuerit priuſquam uratur, claudus erit. [18] Si vero in caput, ſurdus aut cæcus. [19] Si vero in veſicam, prodit ſimul cum urina ſanguis, maxi-

45 ἅμα πῦ ὕρῳ αἷμα μάλιστα, πεσαρεϕκόντα ἡμέρας. 20 ἀλλὰ χρὴ, ὦ ἐς τὴν κύστιν ῥαγῆ, διδόναι τὰ αὐτὰ ϕάρμακα, ἃ κὴ τῦ στραγγελῶνος. 21 κὴ, ὦ κε ἡ ὀδυνῶ ὀλιθῆ. καῦσαι. 22 κρὰν δ' χρὴ τὰ μὴ σαρκώδεα σιδηρίοις· τὰ δ' ὀστώδεα κὴ νοσώδεα, " μύκησι. 23 54 πολλῷ πάσῃ πρότερον τούτων χρὴ ποιῆσαι, ὦ κατ' ὀρχὰς τῇ νόσῳ ϖροφαίνῃ. 24 ἐς μὲν τὸ πρῶτον χρὴ 198 διδόναι οἶνον λευκὸν ' μενδήσιον ὑδαρέστερον ὡς πλεῖστον μεθ' ἡμέρας, κὴ μεθυσκέσθω, ἄχρις αὖ αἱμορῤαγήσῃ κῦ ὧς χίνας. 25 ὁκόταν δ' ἄρξῃ ῥέϕειν, τὸ ἐλάχιστον ἡμέρας ῥέϕει δέκα κὴ τρεῖς. 26 ὅταν δ' αὖ ἀϕ' ἡμέρας διέλθωσι, μηκέτι μεθυσκέσθω, 27 μηδὲ, ὅταν ἄρξῃ ἄπαξ ῥέϕειν. 28 πινέτω μὲν ὀλίγω πλείονα τὸν οἶνον ἐπὶ σιτίοις, " ὅκως ἂν ῥέῃ τὸ αἷμα. 29 ἤδη δὲ λισι, ϖωσσεμὲν δὲ αἵματος. ἐρράγη ' ἐς τὴν κύστιν, κὴ ἐχώρησεν αἷμα κὴ πῦα. 30 ὦ γὲν δακῇ, διδόναι τὰ αὐτὰ ϕάρμακα. ἃ κὴ τῦ στραγγελῶνος. 31 κὴ ἐπὶ δὲ αὐτῷ οἶνος διδόναι πολὺν πιεῖν. 32 ἔτω, ἔτω μελετῶμεν, κὴ τὰ σιτία ϖροσϕερόμενα ἀχώρητα, κὴ τὰ ὄψα, τάχιστα ὑγιὴς ἔσται. 33 ἡ δὲ νῆσος χαλεπή.

xx. Ἄλλη ἐπὶ τὴν δεξιτερὴν ϕλεβός. 2 τὰ μὲν ἄλλα [ἀϕ᾽] πολλῶν τὰ αὐτὰ πυχνὰ κὴ ὁ πόνος· 3 ἐς δὲ τὴν πολλῶν ὀδύνη σκέδη ὀξέη ὀδύνης κὴ κατ᾽ ἀρχὰς δ᾽ νεόν. 4 ὦ μὴ ξυνίῃ ϖροσχρῆμα ' πρὶν κατασκέδῃ, ἀλίσκε τὴν πνεύμονα. 5 [τῶν] μύκησι καῦσαι ὀκτὼ ἐχάλκους, τὰς κεϕαλὰς ἀπολαβὼν δ᾽ πολλῶν ὡς πάχιστα. 6 κὴ, ὅκου ἂν ἄλλη ὀδύνη κατασκέδῃ, καῦσαι. 7 ὦ ἔτω ϖροσχρῆμα ὑγιὴς ἔσται. 8 λύσῃ μὴ

maxime per quadraginta dies. 20 Verum si in vesicam eruperit, eadem pharmaca, quæ & in urinæ stillicidio dato : 21 & si alicubi dolor congregatus fuerit, urito. 22 Urere autem oportet carnosa quidem, ferro : ossea vero & nervosa, fungis. 23 Cæterum ante hæc si in principio morbi acceſſeris, ista facere oportet. 24 In potu exhibendum est vinum album mendesium, aquosius, plurimum per diem, & ' inebrietur donec sanguis à naribus erumpat. 25 Quum autem fluere inceperit, minimum tres & decem dies fluit. 26 Ubi vero hi dies præterierint, non amplius inebrietur, 27 neque ubi semel fluere inceperit. 28 Bibat tamen paulo amplius vinum inter cibum, quo sanguis fluere possit. 29 Jam vero quibusdam sedato sanguine, erupit in vesicam, & prodit sanguis ac pus. 30 Si igitur eruperit, eadem pharmaca quæ & ex urinæ stillicidio laboranti dato. 31 Et de eodem vino plus bibendum exhibeto. 32 Hic si ita curetur, & cibos per alvum secedentes assumat, & obsonia ejusdem facultatis, citissime sanus erit. 33 Morbus autem gravis est.

xx. Alius morbus à siniſtra vena. 2 Hic æger alia quidem eadem patitur, quæ etiam prior. 3 Verum in splenem dolor acutus incumbit statim, & in principio morbi. 4 Et si non intellexerit priusquam ' incubuerit, profilit in pulmonem. 5 Huic per fungos cruſtas octo inurito, capite lienis quam celerrime intercipiens. 6 Et ubicunque alius dolor incubuerit, urito. 7 Sic enim statim sanus erit. 8 Si vero non fuerit uſtus, sanus autem

μὴ καυθῇ, ὑγιὴς σὲ ἡγήσεται ἀπὸ τωὐτομάτου, τοῖσι πολλοῖσι δυοκαιδεκάτῳ ἔτεϊ ἡ νοῦσος αὖτις ὑπαπεδύσατο. [9] καὶ, ὦ λάϊνε τῶν πολλῶν, τοῖσι πολλοῖσιν ὕδαρον ἐποίησεν. [10] ἀλλὰ χρὴ ὡδὶ χρᾶσθαι· ὁκόσα χρὴ ἀποδύειν ὡς τὸ τάχιστα, [11] ὦ, ὦ δυσκίνητε, καῦσον, ὥστε δὴ τὸ τάχιστα, ὦ ἡ ὀδὼν κατεπήκη ἐν τοῖσιν αὐτοῖσιν ἄρθροισιν. [12] ὦ μὴ ἔτι μελετηθῇ, τὸ λοιπὸν φθαρήσεται. [13] ἡ γὰρ νοῦσος χαλεπή.

XXI. Περὶ σὲ τὸ φλέγμα τὸν αὐτὸν γνώμην ἔχω, ὃς καὶ περὶ χολῆς. [2] καὶ φημὶ εἶναι αὐτοῦ πολλὰς ἰδέας. [3] καὶ τὸ μὲν ἐπιδήμιόν ἐστι, τὸ γὰρ νεώτατον· [4] ἔστι καὶ ἴδιος ῥᾴστη. [5] ἐμέτου γὰρ δεῖ πρότερον μὲν τὸ πρῶτον, ἡμέρας δύο ἢ τρεῖς προσμεῖναι καὶ ἡσυχάζοντα, ὦ ἐώθη τὰς πρώτας ἡμέρας μανοσιτεῖν· καὶ παλαιπωρέειν. [6] ὦ δὲ μή, τοιαύτη διαίτῃ χρέεσθαι. [7] πρῶτον λουέσθω πολλῷ καὶ θερμῷ, ὁκόταν μέλλῃ ἔμεσιν ποιέεσθαι. [8] καὶ ἐσθιέτω μάζαν ψυχρὴν, ἐξ ἀλφίτων ἑψωμένων ἐλαίῳ. [9] ἕλκει γὰρ αὖ μᾶλλον τοῦτο τὸ φλέγμα. [10] ὄψοισι δὲ χρεέσθω καὶ λαχάνοισι δριμέσι. [11] τὰ δὲ λιπαρὰ, καὶ τὰ γλυκέα, καὶ [τὰ] ὀξέα, ταῦτα πάντα ἐπιτήδεα ξυμμεμιγμένα προσφερέσθω. [12] καὶ τοῖσι λαχάνοισι πᾶσι χλωροῖσι χρεέσθω. [13] ἐν πινέτω ἐπὶ τῷ σίτῳ ὀλίγον πυκνὸν, οἶνον γλυκύν. [13] ἐν θλακεύσθω ἐπιφαγέτω ἐπὶ τελευτῆς, ἐν μέλι ἐν σῦκα. [14] καὶ, ὁκόταν δειπνήσῃ, πινέτω λαύρως τὰς κύλικας. [15] ἐν, ὁκόταν ἤδη πλήρης ᾖ, καθαιρεθήτω ὀλίγον. [16] εἶτα ἐπεγερθεὶς ἐμεέτω, πιὼν οἴνου μεγάλου κύλικα· καὶ ὦν χλιαρῷ ὕδατι κεκραμμένῳ. [17] ἕλκει γὰρ μᾶλλον τὸ φλέγμα ὧδε τοῦ σαρκῶν

tem sponte fiat, plerisque post duodecim annos, morbus rursus revertitur: [9] & si splenem occuperit, multis aquam inter cutem inducit. [10] Verum oportet statim curare velut priorem, [11] & si visum fuerit urere velut priorem, si dolor in iisdem articulis constiterit. [12] Si vero non sic curatus fuerit, de cætero colliquescens moritur. [13] Morbus enim gravis est.

XXI. De pituita eadem sen- II tentias habeo, quas & de bile: [2] & species ipsius multas esse puto: [3] & alia quidem popularis est, quæ sane recentissima est. [4] Cujus etiam curatio facillima est. [5] Vomitus enim post cibum facere oportet per duos aut tres dies, ita ut & prandeat insuper ac quiescat, si prioribus diebus semel in die cibum capere, & laborare solitus fuit. [6] Sin minus, hujusmodi diæta utatur. [7] Primum multa calida lavetur, quum vomitum facere voluerit: [8] & edat mazam oleo & melle subactam, & panem exassatum veterem. [9] Hæc enim magis pituitam trahunt. [10] Obsoniis autem utatur & oleribus acribus. [11] Sed & pinguia, & dulcia, & acida omnia idonea sunt, ut permixta assumantur. [12] Et oleribus omnibus viridibus utatur. [13] Et bibat inter cibum frequenter modicum vinum dulce, & in fine placentam insuper edat, & mel, & ficus. [14] Et quum cœnabit, pocula large exhauriat: [15] & ubi jam repletus fuerit, parum dormiat. [16] Deinde experrectus vomat, magno vini poculo epoto, cum tepida aqua temperato. [17] Trahit enim magis pituitam & humorem ex carnibus, & corpus

κῶν καὶ τὸν χυμὸν, καὶ ξηραίνῃ μᾶλλον τὸ σῶμα. 18 ἐξεμείτω δ' ἕως αὖ τὰ σῦκα ἐξεμέσῃ· ὕστατα γὰρ ταῦτα ἐξεμέσεται. 19 [Ϲ] ταῦτα μὲν τῇδε. 20 τῇ δὲ ὑστεραίῃ, ξωνεχέτω ἑαυτὸν μέχρι δείπνου. 21 καὶ δειπνείτω ἄρτον αὐστηρὸν, ὄψον δὲ ἐχέτω λοπὰς τῶν ἰχθυοτέρων. 23 οἶνον δὲ πινέτω μέλανα αὐστηρόν. 24 αὕτη μὲν δὴ ἡ ἐπιδημίη φλέγματος ἴησις.

XXII. Ἢν δὲ δυνατὸς ἐὼν ἐσθίειν καὶ πίνειν, καὶ ἥδεται τοῖσι σιτίοισιν, 2 εἶτα τὰ σκέλεα βαρύνοιτο, 3 καὶ ἡ χροιὴ μετημπαλμένη ᾖ, 4 τοῦτο φαύλη ἐν τῇ κοιλίῃ φλέγμα τὸ λυπέον εἶναι. 5 ἀλλὰ χρὴ, ὁκόταν ἔτος ἔχῃ, μέλιτι Ϲ οἴνῳ γλυκεῖ Ϲ ἐλαίῳ, Ϲ νίτρῳ ὁκόσον ὀβολοῦ ἀμφάλου ξυλλαμίξας, κλύζειν. 6 ταῦτα γὰρ τὰ φύσει Ϲ αὐτῷ πρόσφορα συμμίσγοντα ἐς τὸν κλυσμόν. 7 μέτρον δὲ χρὴ ἐκεῖσε εἶναι Ϲ μὲν οἴνου κοτύλην, ἡμικοτύλιον δὲ ἐλαίου. καὶ μέλιτος ἴσον. 8 ὧν δὲ μὴ κλύζειν βέλτιον, ὀλίγον χρὴ τὸν αὐθρωπον ποιῆσαι, πυελίσαντα ἐν ὑγρῇ τῇ πυελῇ. 9 τάχα γὰρ ἂν καὶ ἔτος ὑπεκενωθῇ ἡ κοιλίη. 10 ὑπὸ γὰρ τῆς ὑποξηράσιος τῶν σιτίων τοῦτο πάσχει. 11 ὧν μὲν δὴ ὅς ἐσθίει τὰ σιτία ἐγχυλα πάνυ, οὐκ ἂν ἴσως πάσχοι τοῦτο ἔτος σφόδρα. 12 ὧν δὲ καὶ πάσχοι ποτὲ, ὀλίγης ἂν ἰήσιος δέοιτο. 13 τοῦτον ἔτος ἰσχυρῶς τάχιστα ἂν ὑγιέα ποιήσαις.

XXIII. Ἢν δὲ τύχῃ πιλαιότερον ἐὸν φλέγμα· 2 λόσυκον δὲ καλέουσι τοῦτο τὸ φλέγμα· 3 πάσχει τάδε. 4 βαρύνεται τὸν αὐθρωπον μᾶλλον, 5 καὶ ἰδέλιν ἀκολίην ἔχειν Ϲ ἐπιδημίης δοκέει Ϲ ὠχροτέρην. 6 καὶ οἱ δὲ οἱ δύ-

pus magis reficcat. 18 Evomat autem donec ficus evomuerit. Hæ enim postremum evomuntur. 19 Atque ' hæc quidem hac die faciat. 20 Postera vero contineat seipsum usque ad cœnam, 21 & in cœna sumat panem, cui nihil furfurum decessit. 22 Obsonium autem sit ex fortioribus. 23 Vinum vero bibat nigrum, austerum. 24 Atque hæc quidem popularis pituitæ medela est.

XXII. Si vero edere & bibere potest, & cibis delectatur, 2 deinde vero crura graventur, 3 & color immutatus fuerit, 4 huic ostendendum est, pituitam molestantem in ventre esse. 5 ' Verum oportet quum sic habuerit, mel & vinum dulce, & oleum, & nitrum tali ovilli magnitudine, permixta per clysterem infundere. 6 Hæc enim mitissima sunt in clysterem ad hominis naturam. 7 Mensuram autem singulorum esse oportet, vini quidem heminam, olei vero heminæ dimidium, & mellis tantundem. 8 Si vero clysterem non voluerit, humectum hominem facere oportet, fomento humido admoto. 9 Fortassis ' enim etiam sic stercus subevacuari poterit. 10 Nam à ciborum nimia reficcatione hæc patitur. 11 Si quidem igitur quis edat cibos valde succosos, fortassis hæc non ita vehementer patiatur. 12 Si vero etiam aliquando patiatur, modica curatione opus habuerit. 13 Hunc ita curans, celerrime sanum feceris.

XXIII. At si antiquior fuerit pituita (2 appellatur autem hæc pituita alba) 3 hæc patitur. 4 Gravat hominem magis, 5 & speciem à populari alienam habere videtur pallidiorem : 6 & totum cor-

μαλὴ πᾶν τὸ σῶμα, 7 καὶ τὸ πρόσωπον ἐρυθρόν. 8 καὶ τὸ στόμα ξηρόν, καὶ δίψα ἐπέρχεται. 9 καὶ, ὅκόταν φάγῃ, τὸ πνεῦμα τυκνὸν ἐπιπίπτει αὐτῷ. 10 ἔστιν, ᾧ αὐτῆς ἡμέρης, ποτὲ μὲν γίνεται ῥᾴων, ποτὲ δὲ πόνος ἐξαίφνης ἐπίσταται. 11 τούτῳ μὲν οὖν ἡ γαστὴρ αὐτομάτως παρέρχεται· ἐὰν δὲ μὴ παρέρχηται αὐτομάτη ἡ κοιλίη, καθαίρειν χρὴ διδόντα ἢ κνικώρεα, ἢ ἵππόφεως, ἢ κνιδίου κόκκου, ἢ λίθου μαγνησίης. 13 καὶ μετὰ τὴν καθάρσιν, φακῆς δεῖναι τρυβλίου ῥοφῆσαι, ἐν ᾗ δύο. 14 ξυνεψέσθω δὲ σὺν τῇ φακῇ σκόροδα. 15 καὶ τοῦτο λιπαρῇ αὐηδύλῳ τρυβλίου ἐπ' ἀλφίτων πίσσου ζωμὸν δοῦναι. 16 πινέτω δὲ οἶνον μέλανα αὐστηρόν τε καὶ ἰχῶρον. 17 τῇ δὲ ὑστεραίῃ βαδιζέτω σταδίους εἴκοσι τὸ ἑωθινόν. 18 ἐλθὼν δὲ φαγέτω ἄρτον μικρὸν ἐξόπτον, καὶ ὄψον ἐχέτω σκόροδα ἑφθά, καὶ πινέτω ᾧ αὐτῷ οἶνον ὀλίγον ἀκρητέστερον. 19 εἶτα βαδιζέτω σταδίους τεσσαράκοντα, καὶ, ὁκόταν ὥρη ᾖ, ὀψησέτω ὁκόσον εἴωθε καὶ εἴθισται ἀεί. 20 ὄψον δὲ ἐχέτω, μάλιστα μὲν, πόδας συὸς καὶ κεφαλήν. 21 εἰ δὲ μή, ἀλεκτρυόνος κρέατιν, ἢ ὑὸς τεταριχευμένοις χρεέσθω. 22 ἰχθύων δὲ, σκορπίῳ, ἢ δρακοντίῳ, ἢ κόττυφι, ἢ καλλιωνύμῳ, ἢ κωβίῳ, ἢ τῶν ἄλλων ἰχθύων, ὁκόσοι τὴν ἴσην δύναμιν ἔχουσι. 23 λαχάνοισι δὲ χρεέσθω σκορόδοισι μόνοις, καὶ ἄλλων τῶν λαχάνων μηδενί. 24 τοῦτο δὲ ὡς πλεῖστα τρωγέτω, καὶ ὠμὰ, καὶ ὀπτὰ, καὶ ἑφθὰ, αἰεὶ πλείω ἐκάστης ἡμέρης. 25 καὶ πλανησάσθω πρὸς τὰ σιτία πεπαιγμένῳ, καὶ ἐξ ὀλίγου πλέον. 26 ἔστω τὸ νόσημα μάλιστα γίνεται θέρεος· ἄρχεται δὲ ὑδροποσίης,

corpus laxo tumore intumescit, 7 & facies rubet, 8 & os siccum est, & sitis tenet: 9 & quum comederit, spiritus densus ipsi incidit. 10 Hic eadem die aliquando melius habet, aliquando derepente dolet, & sibi mori videtur. 11 Huic siquidem venter sua sponte turbatus fuerit, sanitati proximus erit. 12 Si vero non sua sponte venter turbetur, purgare oportet cneoro dato, aut hippophaë, aut cnidio grano, aut lapide magnesiæ. 13 Et post purgationem, lenticulæ hemina una aut duæ dentur ad absorbendum. 14 Coquatur autem allium in lenticula. 15 Detur etiam betæ pinguis hemina non conditæ, polenta circumspersa. 16 Bibat vinum nigrum, austerum, & forte. 17 Postera vero die mane stadia viginti deambulet. 18 A qua deambulatione reversus, panem edat parvum exasfatum, & obsonium habeat allium coctum: & de eodem vino paulo meracius bibat: 19 deinde stadia vadat triginta: & ubi tempus aderit cœnet, quantum etiam prandere consuevit: 20 obsonium autem habeat, maxime quidem pedes, & capita suilla. 21 Sin minus, galli carnibus & suis tritis utatur. 22 Ex piscibus autem scorpio, aut dracone, aut cuculo, aut calliony mo, aut gobio, aut aliis piscibus qui æqualem facultatem habent. 23 Ex oleribus autem solo allio, & nullo alio utatur. 24 Hoc vero quam plurimum edat, & crudum, & assatum, & coctum, semper plus singulis diebus: 25 & laboret ex modico amplius, respectu ad cibos facto. 26 Hic morbus maxime fit tempore æstatis ex aquæ potu.

ποσίης. [27] ἔπι δὲ καὶ ὕπνων πολλῶν. [28] κρίνεται δὲ ἐν τεσσερακοντάδι ἡμέρης ζίν, ἢ μὴ ἀσφαλέως, ἢ ἔ. [29] ταῦτα μὲν ποιέειν, ὁκόταν αἱ τεσσερακονταήμερα παρέλθωσιν. [30] ἐν δὲ τῇσι πρώτῃσι τῶν ἡμερέων ῥοφήμασι λαχανοειδέσθω, φακὴ ἐφθὴ, ἢ ἔπακτον ἑφθὸν, καὶ πτισάνη ὀξέη. [31] πινέτω δὲ χλιαρὸν μελίκρητον, ἀλφίτου ἐπὶ πάσων ὀλίγα, ἵνα γε αὐωχρισμένον τὸ σῶμα ἢ πρὸς τὴν φαρμακοποσίην. [32] καὶ δὲ ὑδέτω ὑπαίθριος τούτους τοὺς ἡμέρας. [33] καὶ, ἢν σοι δοκέῃ, ἐξ αἵματος ἀφελέειν ἀπὸ τῆς ὀσφύος, σικύου προσβαλεῖν, καὶ τὰς ἐν τῇ ὄχνῃ φλέβας χάσας τὰς παχυτάτας. [34] ἕτως ἂν θεραπευθῇ, τάχιστα ὑγιὴς ἔσται.

XXIV. Περὶ ἧστινος ἀπὸ φλέγματος μάλιστα ἐς ὕδερον, τρόπου τοιῶνδε. [2] ἢ πιμελὴ ξυντήκεται, καὶ γίνεται ἀπὸ ἐκείνου ὕδατος, ἐὰν τῷ φλέγματι ἰόν ὕδωρ. [3] γνῶσις δὲ τούτου, ὅκως τις δυνατός ἐστιν ἰδεῖν, ὅκως τις μή. [4] ἕως μὲν οὖν τις ἐπὶ τῷ πέτεϊ ἔχῃ πιμελὴν, ἀδύνατον ἐστιν ἰηθῆναι. [5] γνῶσις δὲ τούτου τοῦτο· μάλιστα, εἰ ἔστι πιμελὴ ἐπὶ τῷ πέτεϊ, ἢ ἔ. [6] ὦν μὲν πυρετοὶ ἐπιγίνωνται, καὶ μὴ δύνηται αἰῖσσειν, καὶ ὁ ὀμφαλὸς ἔξω ἐξίσχηται φυσημένος, φαῦλα, μηκέτι ἐπὶ πιμελὴν πιμελῶν, ἰσχνὸν εἶναι. [7] τοῦτο ξυμφέρει τοῖσι κοιλίοισι ξηραίνειν. [8] δίδοναι μὲν ἄρτον αὐχμυρὸν ἑψητὸν ἐλαφρὸν ἁπαλόν. [9] ὄψον δὲ, λαγῶς κρέας, καὶ κωνὸς πελειὰς, κρέα ὀρνίθων, καὶ ὑὸς ἀγρίου, καὶ ἀλεκτρυόνος ἀγροῦ ἁπαλοῦ. [10] καὶ πολύποδας ἐσθιέτω ἑψῶν ἐν οἴνῳ μέλανι αὐστηρῷ. [11] οἶνον δὲ πινέτω μέλανα ὡς παχύτατον καὶ στρυφνότατον. [12] ἰχθύων δὲ κεφάλῳ κωβιῷ, δράκοντι, καλλιωνύμῳ, κόκκυ-

tu. [27] Insuper & à somno multo. [28] Judicatur autem in triginta diebus, an lethalis sit, aut non. [29] Atque hæc quidem faciat, ubi triginta dies præterierint. [30] In primis autem diebus, sorbitionibus utatur, lenticula cocta acidiore ab aceto, & ptisana acida. [31] Bibat aquam mulsam tepidam, polenta modica insperſa, quo corpus præparatum sit ad pharmacorum potum. [32] Ex his diebus sub dio dormiat: [33] & si tibi visum fuerit sanguinem à lumbis detrahere, cucurbitam affigito, & venas in scroto crassissimas secato. [34] Hic ita curatus, ciſtissime sanus fiet.

XXIV. A pituita maxime in aquam intercutem transitus fit, hoc modo. [2] Pinguedo colliquescit, & à calore qui in pituita est fit aqua. [3] Cognoscere autem hoc an quis sanari possit, aut non: [4] Donec enim quis in pectine pinguedinem habet, fieri non potest ut ipsum sanes. [5] Cognosces autem ex his maxime, an pinguedo insit in pectine, aut non. [6] Siquidem febres succedant, & non potest exurgere, & umbilicus inflatus extra prominet, indicium est non amplius ineſſe pinguedinem, & sanabilem esse. [7] Huic conducit ventrem siccare, [8] & panem dare cui nihil furfurum deceſſit, antiquum, calidum. [9] Obsonium autem carnem leporinam, & canis perfecti, & oviculæ, & suis assatam, & galli assatam ac calidam, [10] & polypos edat coctos in vino nigro austero. [11] Vinum autem bibat nigrum, austerum, quam craſſissimum ac acerbissimum. [12] Piscibus autem utatur, gobio, dracone, callionymo, cuculo, scorpio, & aliis hujusmodi, om-

κυγι, σκορπίω, καὶ ἄλλοις τοῖσι τοιούτοισι, πίσσῃ ἐφθοῖσιν, ἐώλοισι καὶ ψυχροῖσιν.[13] ὡς ξηρότατοι γὰρ ἔστοι μάλιστά εἰσι. [14] καὶ ἐς τὸ ζωμὸν μὴ ἐμβαπτέσθω.[15] καὶ αὐαλοῖσι ἐσθιόντων οἱ ἰχθύες. [16] λαχάνων δὲ χρεέσθω ῥαφανίσι καὶ σελίνοισι. [17] ὀπτήτω δὲ φακὸν τῷ ὀξεῖ ἐπικεκεράσθω, καὶ ἐσθιέτω, [18] καὶ ἐπικατευδέτω καθ' ἡμέρην καὶ μετὰ δεῖπνον ἐς ὄρθρον. [19] καὶ ὄψισθον δὲ ἔστω, καὶ ὡς ἐξεγρέσθω. [20] κλυστὸν δὲ τούτων κριθίνη, ἅλις. [21] λῦε δὲ μὴ, πίσσῃ αὐτὸν κνέωρον, ἢ ἐπὶ πόρεω τὸ ὀπὸν, ἢ κνίδιον κόκκον. [22] ἐς μετὰ τὴν βάσιν, φακῆς δύο τρυβλία ἐπιῤῥοφείτω, καὶ ἄρτου μικρὸν καταφαγέτω. [23] οἶνον δὲ πινέτω μέλανα, στρυφνὸν, ὀλίγον. [24] πινέτω δὲ φάρμακον δὶς τὴν ἡμέρην, ἕως ἂν λαπαρὸς γένηται. [25] λῦε δὲ τὸ οἴδημα καταπλήσσων τῇ ὀχνῃ ἐς τῖσι μηροῖσι ἐς τῆσι κνήμῃσι, καταχρίων χρηὶ ὀξυλίπτῳ μαγμαλίῳ πολλὰ πυκνά. [26] ταῦτα λῦε πιέσας, ταχὺ ὑγιέα ποιήσεις.

xxv. [1] Ὑδρωπικῷ. [2] Ὃ δὲ ὕδρωψ ἀπὸ τῶνδε γίνεται. [3] ὁκόταν θέρεος ὥρῃ δίψησας ὕδωρ πολὺ πίῃ· [4] ἐπειτὰ δὲ καὶ τῶνδε γίνεται φιλέῃ μάλιστα· [5] καὶ ὁ πολὺς μὲν καὶ πολὺς ἐσθίῃ, ἀφίζιν αὖθις ἐς τὰ σήθεα. [6] καὶ, ὁκόταν ἐν τοῖσι σήθεσι γένηται, καῦμα παρέχει σφόδρα. [7] ὥστε πάνυ τὰ πιμελέα, τὰ ἐπὶ τῆσιν λοιπῆσιν ἀνίεσθαι. [8] καὶ λῦε ἅπαξ ἀρξῃ πήγεσθαι τὸ σέαρ· πολὺ πολέον ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ τὸ ὕδρεον ἐποίησε. [9] γίνεται δὲ καὶ, λῦε φύματα ἐν τῷ πολύμυι ἐμφυῇ, καὶ πλησθῇ ὑδάτων, ἐς ῥαγῇ ἐς τὰ σήθεα. [10] ὡς δὲ γίνεται καὶ ἀπὸ φυμάτων ὕδρωψ, τόδε μοι μαρτύριον καὶ ἐν βοΐ, καὶ ἐν κυνὶ, ἐν ὑί. [11] μάλιστα γὰρ τῶνδε πλεῖα πόδων

nibus coctis, non recentibus, & frigidis. [13] Hi enim ficciſſimi ſunt: [14] & in juſculum ne intingat,[15] & inſulſi ſint piſces.[16] Ex oleribus autem utatur raphanis, & apio. [17] Torreat autem lenticulam ab aceto acidiorem, & edat. [18] Et deambulet quotidie, & poſt cœnam, & mane: [19] & ſerotino tempore dormiat, & mane exurgat. [20] Et liquidem ab his reſtituitur, ſatis eſt. [21] Sin minus, cneorum, aut hippophais ſuccum, aut granum cnidium, bibendum dato. [22] Et poſt purgationem, lenticulæ heminas duas ſorbeat, & panem parvum comedat. [23] Vinum vero bibat nigrum, acerbum modicum. [24] Bibat autem pharmacum bis in die, donec vacuus fiat. [25] Si vero tumor conſtiterit in ſcroto, & feminibus ac tibiis, acuto ſcalpello multa & frequentia vulnuſcula incutito. [26] Et ſi hæc feceris, cito ſanum effi-75 cies.

xxv. [2] Aqua inter cutem ex his fit. [3] Quum æſtatis tempore ſiti vexatus aquam multam biberis ([4] nam ex hoc maxime fieri ſolet) [5] & pulmo expletus fuerit, rurſus ad pectora dimittit. [6] Et quum in pectoribus fuerit, calorem vehementem exhibet, [7] ut pinguedo quæ in arteriis eſt colliqueſcat: [8] & ſi ſemel liquari pinguedo inceperit, mul-80 to amplius in brevi tempore aquam inter cutem facit. [9] Fit etiam ſi tubercula in pulmone fuerint enata, & aqua repleta, & in pectora rupta. [10] Quod autem fiat etiam à tuberculis aqua inter cutem, teſtimonium habeo, & in bove, & in cane, & in ſue. [11] In his enim quadrupedibus maxime fiunt tubercula in pul-

δων ἐν τούτοις γίνεται φύματα ἐν τῷ πλεύμονι, ἅπερ ἔχειν ὕδωρ. 12 ἀφαμαιῶν γὰρ γνοίης ταχιστα ῥαδίως· γὰρ ὕδωρ. 13 δοκεῖ δὲ καὶ ἐν ἀνθρώπῳ γίνεσθαι τοιαῦτα πολλῷ μᾶλλον ἢ ἐν τοῖς θρέμμασιν, ὅκωσπερ ἐν τῇ διαίτῃ ἐπιμένοντες χρεόμεθα μᾶλλον. 14 ἐγκύονται δὲ πολλοὶ ἐμπύοι, φυμάτων ἐγκυομένων. 15 τὰ δὲ ἐν κατ' ἀρχὰς τῆς νούσου μάλιστα ἐπιγίνεται. 16 βῆξ ξηρὴ, καὶ ὁ φάρυγξ δοκεῖ κέρχνειν. 17 καὶ ῥῖγος καὶ πυρετὸς ἐπιγίνεται, 18 καὶ ἀρθροπονίη. 19 καὶ ὁ χρὼς ἐπιδιδάλεται. 20 καὶ οἱ πόδες οἰδέουσι. 21 ἐν οἱ ὄνυχες ἔλκονται. 22 ἐς, ἕως μὲν ἢ ἐν τῇ ἄνω κοιλίῃ ὁ ὕδερος, ἧσσον ὁ πόνος ὀξύς. 23 ὁκόταν δὲ ἐς τὴν κάτω κοιλίην ἔλθῃ, δοκεῖ ῥάων εἶναι. 24 ἔπειτα παχύνεται, προϊόντος δὲ χρόνου, οἰδάνεται, πιμπλαμένης τῆς κοιλίης. 25 ἔστι δ' ὅτε καὶ δοκεῖ καθὼς τὸ πλεῦρον, καὶ δηλοῖ, ἢ χρὴ τέμνειν. 26 ἢν μὲν δὲ δηλοῖ, λύσας πολλῷ καὶ θερμῷ, τῷ ὤμων λαβόμενον θεῖσον. 27 εἶτ' ἀκροᾶσαι, ἐν ὁκοτέρῳ αὖ τῷ πλεύρεων μᾶλλον κλύζει. 28 ξυνεὶς δὲ, τέμνειν τὸ πλεῦρον τὸ τελευταῖον ἀπὸ τοῦ νεάτου μέχρι τοῦ ὀστέου. 29 εἶτα τρυπᾶσαι περὶ τὸ πλευρὸν τρυπάνῳ τοιούτῳ. 30 καὶ, ὁκόταν τρυπηθῇ, ἀφιέναι τοῦ ὕδατος ὀλίγον. 31 καὶ, ὁκόταν ἀφῇς, μύτωσιν ὠμοβλίνου, καὶ ἄνωθεν ἐπιθεῖναι σπόγγον μαλακόν. 32 εἶτα καταδῆσαι, ὅπως μὴ ἐκπεσεῖται ὁ μύτος. 33 ἀφιέναι δὲ χρὴ δυοδεκάημερον τὸ ὕδωρ, ἅπαξ τῆς ἡμέρης. 34 μὴ δὲ ἐς δυοδεκάημερον, τῇ τεσσαρακαιδεκάτῃ ἅπαν ἀφιέναι τὸ ὕδωρ. 35 καὶ τὸ λοιπὸν χρόνον, ἢν ὑπολείπηται, ὕδατος ἀφιέναι, καὶ τὴν κοιλίην τοῖσι τισὶν ἐπέρχεσθαι. 36 τάδε δὲ χρὴ

pulmone, quæ aquam habent. 12 Si enim diffecueris, citiſſime cognoveris. Fluet enim aqua. 85 13 Videntur autem talia multo magis in homine fieri, quam in pecoribus, quanto etiam morbo fiore dieta utimur. 14 Facti ſunt autem & multi pectore ſuppurati tuberculis obortis. 15 Hæc igitur in principio ad morbum conſequuntur. 16 Tuſſis ſicca, & fauces exaſperari videntur: 17 & rigor ac febris ſuccedit, 18 & erecta cervice ſpiratio: 19 & corpus intumeſcit, 20 & pedes tument, 21 & ungues contrahun- 90 tur: 22 & donec quidem in ſuperno ventre fuerit aqua intercus, adeſt dolor acutus: 23 poſtquam autem ad infernum ventrem venerit, melius habere ſibi videtur. 24 Poſtea progreſſu temporis patitur qualia prius implento ventre. 25 Quandoque etiam ad latus intumeſcit, & indicat ubi ſecare oportet. 26 Si vero non indicat, multa calida lavato, & humeris apprehenſum concutito, 27 & deinde in utro latere magis fluctuet, audito. 95 28 Quo intellecto, coſtam tertiam ab ultima uſque ad os ſecato. 29 Deinde cum terebra cava ultra perforato. 30 Et ubi perforata fuerit, aquæ parum emittito: 31 & ubi emiſeris, linamentum ex crudo lino indito, & ſpongiam mollem ſuperimponito. 32 Deinde ut ne excidat linamentum deligato. 33 Emittere autem per duodecim dies aquam oportet, ſemel in die. 34 Poſt duodecimum autem diem ſequenti decimatertia totam 100 aquam emittere: 35 & reliquo tempore ſi ſubnaſcatur aqua emittere: & ventrem cibis reficcare. 36 Poſt ſectionem autem

λεξὴ μὴ τῷ τμῆσιν διδόναι. 37 σκυδάσας ὀπὸς σιλφίου δραχμῆς τριῶν, καὶ ἀριστολοχίης ᾽ κνήσιν 70 ὀκτὼ ἀσταφίδος ἀλαβάστου ἑλάφου, ᾽ ᾧ φακῶν καὶ ὀρόβων πεφρυγμένων ἄλφιτα 71 ᾽ κριθίνης ὀκτὼ μνᾶς ἡμιχοίνικον ἑκατέρων, ξυμφυρήσας ταῦτα μέλιτι καὶ ὄξει. 38 εἶτα ταλάσας ᾽ κόκκους 72 ἑξήκοντα, καὶ καθ᾽ ἑκάστην ἡμέρην τριῶν ἕνα διδόναι [σὺν] οἴνου μέλανος ἡμικοτυλίῳ ὠσπερῶς ἠθέτω. 39 εἶτα διδόναι νήστει πιεῖν. 40 ἢ ὅλως ἄλλῳ διαίτῃ καὶ πυλαπωλίῳ ἢ αὐτῷ κελεύειν διαιτᾶσθαι, ἕως καὶ τὸ πρόσθεν χρόνου. 41 καὶ, ἕως οἰδήσῃ τὰ αἰδοῖα καὶ τὰς μηρὰς, θαρσέως καταπαχεῖ. 42 τέτρωται, ἕως ἂν μελετᾷς, τάχιστα ὑγιῆ ποιήσῃς.

XXVI. ᾽Υδερωδεος ἀπὸ ἥπατος. 2 ᾽Ο [ὃ] ἀπὸ ἥπατος ὕδερως γίνεται, ὁκόταν ἐς τὸ ἧπαρ φλέγμα ἐπιῤῥύῃ, καὶ αὐαλάσῃ τὸ ἧπαρ καὶ ὑγρανθῇ. 3 αὖθις ἓν κοῖλον τέτταρα παρέχει, καὶ φύσαν ἐμποιεῖ. 4 ἔπειτα ὀλίγον ὕδατος πίμπλαται. 5 κἀπὸ τοῦ μηροῦ ἐς τὸ σῶμα ἐμπίπτει. 6 καὶ οἴδημα ἐν τῇσι κνήμῃσι, καὶ ἐν τοῖσι ποσὶν ἔνεστι. 7 καὶ τὸ ἧπαρ σκληρὸν [γίνεται], καὶ οἰδέει. 8 καὶ αἱ κλῖδες λεπτύνονται. 9 τέτων, ὁκόταν ὕπνος ἔχῃ, καὶ ὄρεξις ἢ νόσημα ὀδύνας, ἕως ἀλγέῃ τὸ ἧπαρ, ὀλίγιστον τρέφων, ὅπόν τε σιλφίου, ὁκόσον ὄροβον, διείς ἐν οἴνῳ λευκῷ, ἡμικοτυλίῳ, πίνειν. 10 γάλα αἰγὸς τρίτον μέρος μελικρήτου ὡραμίσιον τετραπλοῦν κύλικος. 11 σιτίων ἀπεχέσθω τὰς πρώτας ἡμέρας δέκα. 12 αὗται γὰρ κρίνουσι τὸ νόσημα, εἰ θανάσιμον, ἢ οὔ. 13 ροφάτω ἢ πτισάνης χυλὸν καθεφθον, μέλι ὠμὸν ἐπιχέων. 14 οἶνον ἢ πινέτω λευκὸν ῥωμαϊστον, ἢ ἄλλον τὸν ἡδὺ-

hæc exhibere oportet. 37 Succi ſilphii drachmæ pondus parato, & ariſtolochiam tali cervini magnitudine deradito, & lentium ac ervi torrefactorum polentam, dimidiæ chœnicis menſura utranque purgato, atque hæc melle & aceto ſubigito. 38 Deinde paſtillos ſexaginta effor- 105
mato, & quotidie unum tritum in vini nigri auſteri ac jucundiſſimi hemina dimidia diluito, 39 & mane in potu dato. 40 Reliquum vero victum ac laborem eundem, velut priori tempore, habere jubeto. 41 Et ſi intumuerint pudenda ac femora, confidenter vulnuſculis impactis pertundito. 42 Hunc ſi ita curaveris, celerrime ſanum facies.

XXVI. 2 Ab hepate fit aqua intercus, quum in hepar pituita 110
acceſſerit, & hepar ipſam ſuſceperit, & humectum fuerit. 3 Statim igitur calorem huic exhibet, & flatum inducit. 4 Deinde temporis progreſſu aqua impletur. 5 Poſtea morſus in corpus incidit. 6 Et tumor in tibiis ac pedibus ineſt: 7 & hepar durum eſt ac intumeſcit, 8 & claviculæ attenuantur. 9 Huic quum ſic habuerit, in principio ſi hepar doluerit, origanum tritum, & ſilphii ſuccum ervi magnitudine, in vini albi dimidia hemina 115
diluta, bibenda dato: 10 & lactis caprini poculum quatuor heminarum, tertia aquæ mulſæ parte ammixta. 11 A cibis autem per primos decem dies abſtineat. 12 Hi enim judicant morbum, an lethalis ſit, aut non. 13 Sorbeat autem ptiſanæ ſuccum coctum, melle affuſo. 14 Vinum autem bibat album mendeſium, aut aliud jucundiſſimum aquoſum.

ἡδίστην ὑδαρέα. [15] ὀκτὼ δὲ καὶ δέκα ἡμέρας παρέλθωσι, σιτία ἐσθιέτω καθαρά. [16] ἢν δ' ὀψωνέηται, ἀλεκτρυόνος ἢ κρέα ὀπτὰ θερμά. ἐσθέτω δὲ καὶ σκύλακος ἐφθά. [17] ἰχθύι δὲ καὶ γαλεῷ καὶ νάρκῃ χρέεσθω ὀπτοῖσιν. [18] οἶνον δὲ τὸν αὐτὸν πινέτω. [19] κἢν μὲν ἀπὸ τούτων παύσηται, ἄριστα. [20] κἢν δὲ μὴ, ἐπειγέτω αὐτὸς ἑωυτὸν παιήσαι ὑγιέα ποιήσας. [21] οὕτω γὰρ αὐτὸν τάχιστα ὑγιέα ποιήσας. [22] καῦσαι δὲ χρὴ ἐς ἀκάνθας ὀκτώ.

XXVII. Ἢν δὲ ὑδέρος ἐγχύσηται, καὶ ῥαγῇ ἐς τὴν κοιλίην, [2] τοῖσιν αὐτοῖσιν ἰῆσθαι, οἷσι καὶ τὰ πρόσθεν, φαρμάκοισι, καὶ ποτοῖσι, καὶ βρωτοῖσι, καὶ παλαιπωρέηισιν. [3] οἶνον δὲ πίνέτω μέλανα αὐστηρόν. [4] κἢν δέ σφι δοκέῃ ἀφίστασθαι ἐκ ἥπατος, [5] καῦσαι, ὅκου φανῇ, σιδηρίῳ, καὶ ἀφιέναι ἐκ ὕδατος καὶ ὀλίγον, [6] ἐς ἥπατος ὡς καὶ τὰ λοιπὰ πρόσθεν. [7] κἢν δὲ μὴ τούτων ὑγιὴς γένηται, φθείρεται θανάσιμα χρόνῳ. [8] ἡ γὰρ νοῦσος χαλεπὴ, καὶ παῦροι τοῦτο ἀποφυγγάνουσιν.

XXIIX. Ὑδέρος ἀπὸ σπληνός. [2] Ὃς δὲ ὑδέρος ὁ ἀπὸ σπληνὸς γίνεται τρόπον τοιόνδε, [3] ἐκ ἀπὸ τοιουτοτρόπων προφάσιος μάλιστα, ὁκόταν [ὀπώρη ἢ, καὶ αὐτὸς] φάγῃ σύκων χλωρῶν καὶ μήλων ὀπωρίμων πολλῶν. [4] πολλοὶ δὲ ἤδη καὶ ἀπὸ βοτρύων πολλῶν καὶ πολλῆ γλεύκεος ἔπιον ἐλαφρὸν, [5] κἢν μὲν μέλλῃ ἐς τὸ νόσημα ἐμπεσεῖσθαι, ὧδε διαχρῆμα ἐν τοῖσι πόνοισιν ἔσιν, ὀδύναι τε ἐξαίσιαι ἐν τῷ σπλῆνι καθεζόμεναι. [6] μεταπίπτουσι δὲ ἐς τὸν ὦμον, καὶ ἐς τὴν κλεῖδα, καὶ ἐς τὸν πτόνα, καὶ ἐς τὰ λαγόνα. καὶ πυρετοὶ ἔχουσιν ἰσχυροὶ. [7] καὶ, μικρόν τι κἢν φάγῃ, ἡ γαστὴρ πίμπλαται,

sum. [15] Quum autem decem dies præterierint, cibos accipiat puros, [16] & obsonium habeat, galli carnem assatam calidam: habeat & catulinam coctam. [17] Pisce vero utatur galeo, & torpedine assatis. [18] Vinum vero idem bibat. [19] Et si quidem ab his quiescat, satis est. [20] Sin minus, postquam sane crassissimus factus fuerit, & hepar maximum, fungis urito. [21] Sic enim celerrime sanum feceris. [22] Inurere autem oportet crustas octo.

XXVII. Si vero aqua intercus innascatur, & rumpatur in ventrem, [2] iisdem medicamentis & potibus, & cibis, ac laboribus, quibus priores curato. [3] Vinum vero bibat austerum nigrum. [4] Si vero tibi videatur discessisse ab hepate, [5] per ferrum ubicunque apparuerit urito, & aquam paulatim emittito, [6] & velut reliquos priores curato. [7] Si vero ab his non sanus fiat, temporis progressu corrumpitur ac moritur. [8] Morbus enim est gravis, & pauci hunc effugiunt.

XXIIX. [2] Aqua vero intercus à splene, hoc modo fit, [3] & ab hujusmodi maxime caussa, quum quis ficuum viridium, & malorum fructus multos ederit. [4] Multi vero jam etiam à cibo botrorum multorum, & à multo musto, morbum inciderunt. [5] Siquidem igitur in morbum collabetur, statim in doloribus est. Dolores enim acuti in splene consistunt, [6] transeunt autem & in humerum, & in claviculam, & in mammam, & ad lumbos, & febres fortes tenent. [7] Et si parum quid ederit, venter implet-

40 τολαζ), καὶ ὁ σπλὴν ἀείρε) καὶ ὀδύνλω παρέχ. 8 ἤδ᾽ ὃς, λὼ χρονίσῃ τὸ νόσημα, τ μᾶλ᾽ ἄλλον χρόνον ἧσσον πονεῖ· 9 ὁκόταν δ᾽ ὀπώρη ἢ καὶ φάγη τούτλω, αὐτὶ δ᾽ ἐπεσθὲν μᾶλλον πονεῖ. 10 τοῦτο, ὁκόταν ὧδε ἔχῃ, καὶ ἀρχὴς μελετῶν, ἀπ᾽ ὧ μὲν ἐλλέσσονος δίδως, κάτω δ᾽ ἐνέωρον, ἢ ἵππο-φαὲω ὀπὸν, ἢ κνιδίων κόκκον, ἓ χάλα ὄνθον ὀκλὼ κατύλας, μέλι ὡδμαχέων. 11 κλὼ δὲ ἀπὸ τετέων κομιδὴ ἔσται, ἄλις. 12 λὼ δ᾽ μὴ, ὁκόταν μέγιστον ἢ ἀπόλλω καὶ οἰδὲν μᾶλλον, 41 καῦσαι μύκησι, ἓς κεφαλὰς ἀποβαλὼν, ἢ σιδηρίοισι, 13 μὴ φυλακῆς πολλῆς κὲ τηρίσιον, ὅκως μὴ πέρλω λακαύσῃς. 14 τοῦτο τὸ καὶ ἀρχὴς ποιεῖν ἓ νοσήματος. 15 καὶ τῶν δὲ τῶν δίαιταν ἐπιφερέσθω, πυρεῖὸ μὴ ἐχρῆσιον. 16 " ἄρτω μᾶλ᾽ 75 χρεέσθω πυρίνω ὀπτῶ, " ἢ τῶν 76 σιληγῶν πυρῶν δι᾽ πυρίτη. 17 ὄψον δ᾽ ἐχέτω " πεῖρ᾽ χιον μαθέλικὸν, ἢ 77 σαπέρδλω, 18 ἓ κρέας τελεμμένου ὄιος. 19 καὶ τὰ ὀξέα καὶ τὰ ἁλμυρὰ πάντα ἐσθιέτω. 20 καὶ πινέτω οἶνον αὐσηρὸν κᾶον ὡς μελαν᾽ζαίδν. 21 ἢ 201 δ᾽ γλυκέων ἀπεχέσθω. 22 λὼ δ᾽ ἐξανίστα) καὶ δυνᾶσθ᾽ ἢ, παλαμάτω ἐπ᾽ ἄκρων ἢ ὤμων, 23 ἓ πολλαπαρέτω " ἐπὶ ὁδοῖσι πολλοῖσι δι᾽ ἡμέρης, 24 καὶ δυναχέσθω, ἀπεσθίειν δ᾽. 78

XXIX. Καθολικὸς ὕδερος. 2 Ἢν δ᾽ [καθολικὸς] ὕδερος γένη), ἴσαν καὶ τοῦτο ἓ πίσιν αὐτοῖσιν, καθάπερ τὰς ἐπέσθειν. 3 ὁ δ᾽ ὕδερος ἀπὸ τῶνδε γίνεται. 4 ἥρεος ὥρῃ λὼ, ὁδὸν πορεύοντι ὁδὸν μακρὴν, ἐπιτύχῃ ὀμβρίῳ ὕδατι καὶ σταθμῷ, καὶ πίνῃ αὐτὸ ἐπισπάδλω πολλόν. 5 λὼ δ᾽ ἐν αἰ σάρκες αἱ ἀπάπωσι καὶ συνέχωσιν ἐν ἑωυτῇσι τὸ ὕδωρ, ὑπερχώρησις δ᾽ μὴ γένηται μηδαμῇ, πάντα πίχ. 6 λὼ μᾶλ᾽

tur, & ſplen attollitur, & dolorem exhibet. 8 Hic morbus ſi duraverit, reliquo quidem tempore minus dolet. 9 Quum vero fructuum malorum tempus fuerit, & hos ederit, magis quam prius dolet. 10 Hunc ubi ſic habuerit, à principio curato, & ſurſum quidem veratrum exhibeto : deorſum vero cneorum, aut hippophais ſuccum ' aut cni- 140
dium granum, lactis item aſinini heminas octo, melle affuſo. 11 Et ſiquidem ab his reſtituitur, ſatis eſt. 12 Sin minus, quum maximus fuerit lien, & maxime intumuerit, fungis urito, capita ejus intercipiens : aut ferramentis, 13 cum multa cautione ac obſervatione ne ultra peruras. 14 Hæc à morbi principio facito, 15 & hac diæta nutriatur. Siquidem febris non affuerit, 16 pane utatur triticeo aſſato, aut ex duro tritico ' bis cocto. 17 Obſo- 145
nium autem habeat ſalſamentum gaditanum, aut ſaperdam, 18 & carnem ovillam tritam. 19 Et acida ac ſalſa omnia edat. 20 Et bibat vinum auſterum coum quam nigerrimum. 21 A dulcibus abſtineat. 22 Quum autem exſurgit, & potens eſt, luctetur ſummis humeris, 23 & laboret per circuitus multos in die, 24 & comedat ' ea quæ dicta ſunt. Si vero aqua intercus fiat, iiſdem curato quibus & priores.

XXIX. 3 Alia aqua intercus ab ' his fit. 4 Æſtatis hora ſi iter fa- 150
ciens per viam longam, in aquam pluvialem ac ſtabilem inciderit, & biberit de ipſa multum affatim. 5 Si igitur carnes abſorbuerint & continuerint in ſeipſis aquam, receſſus autem nuſquam fiat, hæc patitur. 6 Siquidem fue-

rit

μᾶλλον ἢ ἐν τῇ σαρκὶ, καῦμα παρέχει, ἐν τε τῇ κοιλίῃ, καὶ ἐν τῷ σώματι, 7 ὥστε τὸ στέαρ, τὸ ἐπὶ τῇ κοιλίῃ, τήκεσθαι. 8 ἔστι μὲν οὖν ὅτε τοῦτον μὲν, ὦν βαδίζῃ, οὐδὲν δοκεῖ κακὸν ἔχειν· 9 ὅταν δὲ παύσηται βαδίζων καὶ ὁ ἥλιος δύῃ, τότε μάλιστα τὸν πόνον παρέχει πικρόν. 10 προϊόντος δὲ τοῦ νόσου, λεπτύνεται σφόδρα. 11 ἢν δὲ καὶ ἀσιτίη ἐπιγένηται, πολλῷ μᾶλλον λεπτύνεται. 12 ἢν δὲ τὰ σιτία μὴ ἐθέλῃ δύνασθαι, ταλαιπωρέειν δὲ ἀδυνάτως ἔχει, καὶ ἔτι μᾶλλον σίνεται. 13 τοῖσι πολλοῖσι τούτων καὶ οἴδημα καθίσταται ἐς ὅλον τὸ σῶμα. 14 καὶ τὸν μὲν λεπτὸν ἡ χροιὴ πελίη γίνεται, καὶ ἡ γαστὴρ μεγάλη. 15 καὶ δίψα ἔχει ἰσχυρή. 16 καὶ τὰ σπλάγχνα αὖτε ξηραίνεται ὑπὸ τοῦ θέρμης. 17 ἢν δὲ χρόνος προϊόντος, ἐς μὲν τὸ ἐθέλειν προθυμίης ἔη, καὶ ἐθέλῃ, ὅ τι ἂν αὖτις διδῶσι, καὶ πίνει, καὶ ἀλγέει ἀδύνη. 18 ὦν δὲ τὸ οἴδημα κατέχῃ, ἡ χροιὴ γίνεται τελέως ὠχρὴ, 19 καὶ αἱ ἐφ' ὑμῖν σώματι φλέβες ἀμφὶ τείνονται μέλαιναι πυκναί. 20 θυμοῦται δὲ καὶ λυπέεται ἐπὶ παντὶ, ἀθένης νεωλέρως ἐούσης. 21 ἡ δὲ γαστὴρ μεγάλη καὶ διεμβρέει ὥσπερ λαμπήρ. 22 καὶ χρόνος προϊόντος, τὰ σιτία ἐς πρόσθεν, ἀλλὰ δοκεῖ αὖτε ὄζειν σικύης ἀγρίης, οὐδὲ τὸ βδελυρίης. 23 τοῦτο, ὅταν ἔτεος ἔχῃ, διδόναι δὲ κνεώρῃ ἢ δὲ ἱππόφεω τὸ ὀπὸ, ἢ τὸν κνίδιον κόκκον. 24 τοῦτο δὲ τὰ φάρμακα ἔτω διδόναι χρή. 25 τὸ μὲν κνέωρον δι' ἑκάστης ἡμέρης· 26 τὸ δὲ ἱππόφεω ὀπὸν δι' ὀγδόης· 27 τὸ δὲ κνίδιον κόκκον ἀμφὶ δεκάτης. 28 διδόναι δὲ τὰ αὐτὰ χρὴ, ἕως ἂν διαφορηθῇ, καὶ λαπαρὸς γένηται. 29 ἔξω δὲ μεθιέναι τῶν ἡμερέων οὐκ ἐόντων τοῖσιν αὐτοῖσιν, οἷσι καὶ τὸν πρόσθεν. 30 μάλιστα δὲ

rit in carne, calorem facit & in ventre, & in corpore, 7 ut pinguedo ventrem ambiens colliquescat. 8 Hic quandiu quidem iter facit, nihil mali habere videtur. 9 Postquam autem iter fa- 155
cere cessarit, & sol occiderit, statim dolorem multum habet; 10 progressu vero morbi valde attenuatur. 11 Si vero etiam cibi fastidium accedat, multo plus
10 attenuatur. 12 Si vero cibos edere poterit, & ad laborem impotens fuerit, etiam amplius læditur: 13 & plerisque horum tumor in totum corpus deducitur. 14 Et tenui quidem color corporis lividus fit, & venter magnus, 15 & sitis fortis tenet, 16 & viscera ipsius à calore reficcantur: 17 progrediente vero tempore, 160
ad edendum quidem promptus fit, & edit quodcunque quis dederit, & bibit, & dolet nihil. 18 Si vero tumor obtinuerit, color huic fit pallidus. 19 Et venæ nigræ frequentes per corpus di-
15 stenduntur. 20 Indignatur autem & tristatur ex quavis re, etiamsi nihil novi accidat. 21 Venter vero aqua perhumescit, & magnus fit, & laternæ speciem præ se fert. 22 Et temporis progressu cibos non admittit, sed videntur ipsi 165
cucumeris sylvestris odorem habere, præ abominatione. 23 Huic ubi sic habuerit, cneori aut hippophais succum dato, aut cnidium granum. 24 Hæc vero pharmaca ita dare oportet. 25
20 Cneorum quidem per sextam diem. 26 Hippophais autem succum per octavam. 27 Cnidium vero granum per decimam: 28 & dare ipsa oportet donec expurgetur, & vacuus fiat. 29 Interpositis autem diebus alatur 170
ex iisdem quibus & prior. 30 Ma-

σὲ ᾧ ὕδατι ᾧ αὐτῷ πίνειν δεδόναι, ἀπὸ τοῦ ᾗ τὸ νόσημα ἔλαβεν, ὡς πλεῖστον, 31 ὅκως παρέξῃ αὐτὸ ἧ κοιλίῃ καὶ ἀποχώρησιν σφοδρὰν. 32 ἄτιος γὰρ μάλιστα ὑγιέα ποιήσαι. 33 ὦ δὲ σοι δοκεῖ, καὶ κλύζεσθαι μετὰ 34 [χρὴ σὲ] ᾧ κνεόρᾳ τρίψας, ἡμίσυ τε ποιήσας, μέλιτος ᾧ μίξας τρίτον μέρος κοτύλης διεῖναι. " καὶ τούτοισι πιπράσκειν κοτύλης· εἶτ' ἄτῳ κλύζειν. 35 καὶ ὀνείης γάλακτος ἑφθοῦ τῇ ὑστεραίῃ δέκα ὐκλᾶ κοτύλας, μέλι ᾧ δράχμας, ἢ ἅλας ᾧ δραχμαλᾶν, πινέτω. 36 καὶ μετὰ καθαρσίην τοῖσιν αὐτοῖσι χρεέσθω, οἷσι καὶ ὁ πρόσθεν. 37 καὶ ἐν μεταξὺ τῶν ἡμερέων σιτίοισι καὶ ποτοῖσι τοῖσιν αὐτοῖσι χρεέσθω, καὶ τοῖσι περιπάτοισιν ὁμοίως. 38 ἔστι δ' ἄτῳ ἀπαλλαγήσεται ὑγιής. 39 ὦ δ' ἂν μελέτη τις ἐγγένηται, ἐς μὴ ᾧ δράχμῃ μελετηθῇ, ἐν τῷ αὐτῷ ἀποθνήσκει. 40 καὶ τὰ καθαλεθαινόμενον τοῖσιν αὐτοῖσι χρέεσθαι πρὸς ἴησιν. 41 πρόσθεν δὲ χρὴ προκαθήρασθαι τὸ σῶμα πυελίσαντα, " ὅκως καὶ μᾶλλον τῶν φαρμάκων ἀντάκηται. 42 ἀλλὰ χρὴ παραχρῆμα μελετᾶν. 43 ὦ δ' μὴ, τοῖσι πολλοῖσι ξυμβαίνει ἢ νόσον. 44 κλύζειν δὲ χρὴ τοῖσδε· ὀκτάρην ὦ βάλῃ τὴν νόσον, οἴνου λύκρ δύο κοτύλας λαβόντα, ἐλαίου ἡμικοτύλιον, ἐλαίου ἡμικοτύλιον, νίτρου " εὐγυπλίου ὀπὸς πιπερίτιδος ὅσον, σικύου ἀγρίου τῶν φύλλων χάψας ἐκπιέσας χυλὸν κοτύλου. 45 ταῦτα μίξας πάντα ἐς πυτέλιον ἐμβάλλειν, ἐπιζέσας ἄτῳ κλύζειν.

ximè autem de eadem aqua bibendum dato, ex qua morbus corripuit, plurimum, 31 quo ventrem ipsius turbet & valdè secessum faciat. 32 Sic enim potissimum sanum facies. 33 Si verò tibi videbitur, etiam frequenter clysterem adhibeto, 34 ex cneori triti dimidia hemina, mellis tertia heminæ parte ammixta, his cum quatuor succi beræ heminis dilutis, atque sic infusis. 35 Postera die etiam asinini lactis cocti octo heminæ dentur affuso melle, aut adjecto sale potandæ. 36 Et post purgationem, iisdem utatur quibus prior: 37 & interjectis diebus, cibis ac potibus iisdem utatur, & deambulationibus similiter. 38 Et sic curatus brevi à morbo liberabitur tertio mense, aut sexto. 39 Si verò negligentia aliqua contigerit, & non statim curatus fuerit, brevi moritur. 40 Sed & in attenuato iisdem utendum est ad sanationem. 41 Præhumectare verò antea corpus ipsius oportet per fomenta: quo magis pharmacis obediat. 42 At verò statim curam adhibere oportet. 43 Sin minus, cum multis consenescit morbus. 44 Sed & uterytandem morbus fit, clysterem ex his adhibere convenit. Vini albi heminas duas accipito, & mellis heminam dimidiam, & olei heminam dimidiam, nitri ægyptii rubri torrefacti quadrantem, foliorum cucumeris sylvestris tusorum ac expressorum succi heminam. 45 Hæc omnia mixta, & in ollulam infusa fervefacito, & per clysterem infundito.

XXX. Νῆσος ὑπαπῆς. 2 Ἡ ᾗ νῆσος μετὰ χολῆς μελαίνης, ὁκόταν ἐπιρρυῇ ἐς τὸ ἧπαρ, 3 ἀποστέπτει

XXX. Morbus hepaticus. 2 Fit ab atra bile, quum influxerit ad hepar. 3 Accidit autem maxime

in

πίπλῃ ὃ μάλιστα μεταπίπτει, ἐν τῇσι μεταβολῇσι τῶν ὡρέων. 4 πάσχει δὲ τὸν πάσχοντα ἐς τὸ ἧπαρ ὀδυνὴν ὀξείην ἐμπίπλη αὐτόν, καὶ κατὰ τοὺς νεφροὺς καὶ ἐς τὸν ὦμον, καὶ ἐς τὴν κλεῖδα, καὶ κατὰ τὸ στῆθος. 5 ἐπιλαμβάνει δὲ καὶ ἀσφυξίη ἰσχυρή. 6 καὶ χολὴν ἀποκρίνει πελιδνὴν χολώδεα. 7 ἐπιγίνεται δὲ καὶ ῥῖγος καὶ πυρετὸς ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τοῖσι ἡμίσεσι βληχρότερον ἔχει. 8 καὶ ψαύοντι ἀλγέει τὸ ἧπαρ. 9 ἐπιγίνεται δὲ καὶ χροιὴ κατὰ πέλιδνον αὐτέων. 10 καὶ τὰ σιτία, ἃ πρόσθεν ἐδεδώκει, πνίγει αὐτόν. 11 καὶ ἀποστρέφεται καὶ καταβρέφει καὶ ἀηδίλιον. 12 ταῦτα μὲν πάσχει κατ' ἀρχάς. 13 τῆς δὲ νούσου προϊούσης, οἱ τε πυρετοὶ ἀφιᾶσι, 14 καὶ ἀπ' ὀλίγων σιτίων πίμπλαται. 15 ἐν δὲ τῷ ἥπατι ἡ ὀδύνη μένει λείπει, καὶ αὐτὴ πολλῷ ἰσχυρὴ, πολλὸν ὑπερπούσα. 16 ἐνίοισι δὲ ὀξείη λαμβάνει, καὶ πολλάκις ἐξαπίνης ἀφῆκε τὴν ψυχήν. 17 τότε μὲν οὖν ἐρεῖ, ὁκόταν μὲν ἡ ὀδύνη ἔχῃ, τὰ τε ἄλλα, καὶ μάλιστα καὶ τὰ χλιάσματα προσφερόμενα τοῦτο, ἢν καὶ τῇ πολυσιτίῃ. 18 ὁκόταν δὲ αὖθις ὁ πόνος, λέγει αὐτὸν πολλῷ καὶ ἥρεμα. 19 μελίκρητόν τε διδόναι πίνειν, καὶ οἶνον λευκὸν γλυκύν, ἢ αὐστηρὸν, ὁκότερον αὖ ξυμφέρῃ. 20 καὶ ῥοφήματα ταῦτα, ἃ καὶ τῇ κατὰ πολυσιτίῃ καὶ λαγνικόν. 21 ὑπὲρ δὲ τὰ ὀδύνης παύσει χρὴ διδόναι πίνειν. 22 ἀλεκτορίδος ὠὸν ἑφθὸν τὸ ὑγρὸν τρίψας, καὶ ζωμὸν ἀλεκτορίδος καὶ τρύγινος χυλὸν ἡμικοτύλιον, καὶ μελίκρητον ὀλίγον ὕδατι πεποιημένον ἥμισυ ἡμικοτυλίου, τούτοισι διεὶς δίδου πίνειν, καὶ ποιεῖ τὴν ὀδύνην. 23 διδόναι δὲ ἐκάστης ἡμέρης, ἕως ἂν ἡ ὀδύνη παύσῃ. 24 πινέτω δὲ σιλφίου ὁπὸν, ὁκόσον ὀροβοῦ. 25 καὶ ὀρίγανον τρίψαντα διδόναι οἴνῳ λευκῷ, καὶ πινέτω πίνειν. 26 ἐπιπινέτω

in autumno, in mutationibus anni. 4 Hæc igitur æger patitur. Dolor acutus ipsi in hepar incidit, & sub ultimas costas, & in humerum, & in clavicu'am, & sub mammam. 5 Et suffocatio fortis tenet. 6 Et aliquando lividam bilem revomit; 7 & rigor, & febris primis diebus debilior habet: 8 & dum attingitur, hepar dolet, 9 & color ipsius sublividus est: 10 & cibi quos prius comedebat, suffocant ipsum, 11 & ingesti urunt ac torquent ventrem. 12 Atque hæc quidem in principio patitur. 13 Morbo vero progrediente, & febres remittunt, 14 & à paucis cibis 'repletur. 15 In solo autem hepate dolor restat, & ipse aliquando fortis, aliquando quietus, 16 quandoque vero acutus corripit, & sæpe derepente æger animam efflavit. 17 Huic conducunt ubi dolor habuerit, tum alia, tum tepefactoria eadem apposita, quæ etiam pleuritidi. 18 Quum vero remiserit dolor, multa calida ipsum lavato; 19 & aquam mulsam bibendam dato, & vinum album dulce, aut austerum, 'utrum tandem profuerit. 20 Et sorbitiones easdem quas etiam à pleuritide correpto. 21 Cæterum ad dolorem hæc bibenda dato. 22 Ovi gallinacei cocti liquorem tritum, & succi solani dimidiam heminam affundito, & aquæ mulsæ dimidiam semiheminæ partem ammisceto, diluito, ac bibenda dato, & sedabunt dolorem: 23 dato autem quotidie donec calor quiescat. 24 Bibat etiam silphii succum ervi magnitudine, 25 & cum eo 'origanum tritum in vino albo diluat, & sic jejunus bibat. 26 Bibat insuper & pharma-

πινέτω ὃ κῷ τὰ ἐν τῇ πλευρίτιδι διδόμενα φάρμακα, εἵνεκα τῆς ὀδύνης. 27 πινέτω ὃ κῷ γάλακτος αἰγὸς, τέλτον μέρος μέλιτος προσμίσγων· ὃ δὲ γάλακτος ἔστωσαν τέσσαρες κοτύλαι. 28 τοῦτο ἐωθὲν πινέτω, ὁκόταν τ' ἄλλα μὴ πίνῃ. 29 πιέτω ὃ ἀπεχέσθω, ἕως ἂν κελεύσῃ ἡ νοῦσος. 30 κρίνει ὃ μάλιστα ἐν ἑπτὰ ἡμέρῃσι. 31 ταύτῃσι γὰρ δηλοῖ, εἰ θανάσιμος, ἢ οὔ. 32 ἢν ὃ κῷ πνίγμα προσγένηται, πάσσειν χρὴ διδόναι, ὅκως ἂν ἀπεμέσῃ. 33 μέλι κῷ ὕδωρ κῷ ὄξος κῷ ἅλας, ταῦτα μίξας ἐγχεῖν ἐς χυλιστὸν κοτύλην. 34 εἶτα χλιήναντα κῷ περάσαντα ὀλίγα κλυσίοισι τὴν κεφαλοσδὲ ξὺν τῷ κάρπῳ. 35 ὁκόταν ὃ χλιανθῇ, ἐκπεῖν δώδεκα χλιαρόν. 36 εἶτα προσβαλὼν ἱμάτια ἐᾷν, προσισέλλας ἕως ἂν ἱδρώσῃ μάλιστα. 37 κῷ, ὁκόταν ἔμετος αὐτὸν ἔχῃ, ἐμεέτω προθύμως, καὶ μαστιδούμενον περῶ. 38 ἢν ὃ μὴ δυνήσῃ ἐμέειν, ἐπιπιὼν μελικράτου χλιαροῦ κύλικα διηθυλον, ὕστως ἐμεέτω. 39 ἢν ὃ ἀπεμέσῃ χολὴς ἢ φλέγματος, ὡῶδες τὸ αὐτὸ χρὴ ποιέειν, ἐπὶ πέσσαρας ὥρας· ὠφελήσει μάλ. 40 μετὰ τὴν νοῦσιν τὸν κάμνοντα, μελιτοῦτα ὀλίγα διδοῦναι κάβαρμα. 41 κἢν μὲν ἄρτεν φιλέῃ ἐσθίειν, ἄρτον θερμὸν ὡς μάλιστα καθαρὸν ἐσθιέτω. 42 ἢν ὃ μάζῃσι, ἄτερπτον ἐσθιέτω," προτέρου προφυρήσας. 43 ὄψον ὃ ἐσθέτω κρέα σκυλακίου ἑφθὰ, ἢ πελειάδος, ἢ ἀλεκτορίδος νεοσσοῦ. [χρεέσθω ὃ] ἐφθοῖσι πᾶσιν. 44 ἰχθύων ὃ, γαλεοῦ, νάρκης, τρυγόνος, καὶ βατίδος τῆσι μικρῆσι, πᾶσιν ἑφθοῖσι. 45 λουέσθω ὃ ἡμέρης ἑκάστης, καὶ τὸ ψῦχος φυλασσέσθω. 46 καὶ περιπατείτω ὀλίγα, πρὸς εὐαφαλείην.

ca quæ in pleuritide dantur doloris gratia. 27 Bibat & caprinum lac, tertia parte mellis ammixta. Sint autem lactis heminæ quatuor. 28 Hoc mane bibat, quum alia non biberit. 29 A cibis autem abstineat, donec judicetur morbus. 30 Judicatur autem maxime in septem diebus, 31 in his enim manifestum fit, an lethalis sit, an non. 32 ' Si vero etiam 210
suffocatio accesserit, hæc dare oportet quo vomat. 33 Mel, aquam, acetum, salem, permixta in ollam novam infundito. 34 Deinde tepefacito, & origani capitati ramulis una cum semine agitato. 35 Ubi vero tepefacta fuerint, tepida ebibenda dato. 36 Deinde stragulis injectis contectum finito, donec quam maxime exudarit. 37 Et ubi vomitus ipsum apprehenderit, prompte vomat, irritatione ' per pennam 215
facta. 38 Si vero vomere non possit, aquæ mulsæ tepidæ poculum duarum heminarum insuper bibat, & sic vomat. 39 Et si quid pituitæ aut bilis evomuerit, rursus idem facere oportet ad horas quatuor: proderit enim. 40 Post morbi vero judicationem curato modicis cibis, iisque puris datis: 41 & siquidem panem edere cupierit, panem calidum maxime purum edat. 42 Si vero mazam, eam, quæ vino ' dulci 220
subacta non est, edat, ubi tamen prius aqua subegit. 43 Obsonium autem habeat carnes catuli coctas, aut columbæ, aut pulli gallinacei carnibus, omnibus coctis utatur. 44 Ex piscibus autem galeo, torpedine, pastinaca, & rajis parvis, omnibus coctis. 45 Lavetur autem quotidie, & frigus vitet, 46 & parum deambulet ante in securi-

tate.

φαλείη. 47 τοῦτο δὴ λῷ φυλάσσῃ), σὺν ὑποτροπιάσει τὴν νοῦσον δέῳ πάλιν. 48 καὶ γὰρ ἡ τοιαύτη νοῦσος χαλεπή ἐστι καὶ χρονίη.

XXXI. Ἄλλη ἡπατίτις. 2 αἱ μὲν ὀδυναι πίεζουσι κατὰ τὰ αὐτὰ ἐς τὸ ἧπαρ. 3 καὶ ἡ χροιὴ διαφέρει τῆς πρόσθεν. 4 σταδιοδρόμος γάρ ἐστιν. 5 ὁ δὲ 88
ὑπὸ κοιλίῃ τῷ ἥρῳ μάλιστα ἡ νοῦσος ἐμπίπτει. 5 γίνεται δὲ ἀπὸ κρεωφαγίης βοείων κρεῶν, καὶ ἐξ οἰνοφλυγίης. 6 τούτοις γὰρ πάντα τὰ τοιαῦτα τῷ ἔτεϊ ὧρλον πολεμιώτατα τῇ ἥπατι, καὶ χολὴ μάλιστα ταράσσησι πρὸς τὸ ἧπαρ. 7 πάσχει δὲ πυρῇ. 8 ὀδυναι ὀξέαι ἐπιπίπτουσι, καὶ σὺν ναυλείῃ ἐνδέ μιν ὧρλον, ἀλλ' αἰεὶ μᾶλλον πίεζουσιν. 9 ἔστι δ' ὅτε καὶ ἐμέει χολὴν ὠχρήν. 10 καὶ, ὁκόταν ἐμέσῃ, ἐπ' ὀλίγον δοκέει ῥᾴων εἶναι. 11 λῷον δὲ μὴ ἀπεμέσῃ, ἐς τοὺς ὀφθαλμοὺς ἡ χολὴ καταστᾶσα, καὶ ὠχροὶ γίνονται σφόδρα. 12 καὶ οἱ πόδες οἰδέουσι. 13 τοῦτο πάσχει, ποτὲ μὲν σφόδρα, ποτὲ δὲ ἧσσον. 14 ὁκόταν δὲ αἱ ἡμέραι παρέλθωσιν, ἐν ᾗσι κρίνεται τὸ νόσημα, ὅ, τε πόνος ἐλαττόνως ἔχει, λῷον ἀναμένειν ἢ, διαλείπουσαν χρὴ τοιαύτην διαίτην, ἢ καὶ πρόσθεν. 15 λῷον δὲ μεθυδατῶσαι πρόσθεν χρόνου, ἢ λαγνεύσαι, ἢ ἄλλο τι ποιῆσαι μὴ ἐπιτηδές. 16 τὸ ἧπαρ προσχρῆμα γίνεται σκληρὸν αὐτέῳ, καὶ οἰδέει, καὶ σφύζει ὥσπερ ὑδρωπικόν. 17 καὶ, λῷον ἀσθένει, πονεῖ ἐξαπίνης τὸ ἧπαρ καὶ τὸ σῶμα ἅπαν. 18 τοῦτον, ὁκόταν ἕτως ἔχῃ, ἢν μὲν προσθῇ ἡμέραι παρέλθωσι, πυελοῦσθαι. 19 εἶτα ὑποκλύσαι τῷ σκαμμωνίῳ. 20 λῷον δὲ ἢ χολικὴν ξυσκευάσαι μᾶλλον ἢ, κλύσαι ἐν τοῖσιν αὐτοῖσιν, οἷσι καὶ τὰς πρόσθεν, ὅ, τι ἂν δέῃ καλῶς. 21 καὶ μετὰ τὸ κλυσμὸν, ὄνειον γάλακτι

tate. 47 Hæc si servaverit, non est timor ut morbus revertatur. 48 Nam hujusmodi morbus gravis est ac diuturnus. 225

XXXI. Alius hepaticus morbus. 2 Dolores quidem eodem modo premunt in hepar, 3 & color differt à priore. Malicorii enim formam habet. 4 In tempore vero ætatis maxime incidit. 5 Fit autem à bubulæ carnis esu, & vini potu nimio. 6 Hæc enim omnia isto anni tempore hepati sunt infestissima, & bilem maxime ad hepar adducunt. 7 Hæc igitur æger patitur. 8 Dolores acuti incidunt, & non deficiunt ulla hora, sed semper magis premunt. 9 Aliquando etiam vomit bilem pallidam : 10 & ubi vomuit, paulò melius sibi habere videtur. 11 Si vero non vomuerit, bilis ad oculos pervenit, & fiunt valde pallidi. 12 Et pedes intumescunt. 13 Atque hæc patitur, quandoque valde, quandoque minus. 14 Quum autem dies præterierint in quibus morbus judicatur, dolor minus urget, si nihil deliquerit : & ejusmodi diætam huic constituere oportet, qualem & priori. 15 Si enim inebriatus fuerit intempestive, aut venere usus fuerit, aut aliud quid fecerit quod commodum non est, 16 hepar statim ipsi durum fit, & intumescit, ac à dolore pulsat. 17 Et si quid facere festinarit, derepente hepar & totum corpus dolet. 18 Huic ubi sic habuerit, & primi dies præterierint, fomentum adhibeto : 19 deinde scammonio subpurgato. 20 Si vero venter combustus fuerit, clysterem ex iisdem quibus in prioribus usus es adhibeto, quæ probe ducant : 21 & post clysterem lacte asinino cocto sub-

γάλακτι ἐφθῷ ὑποκλύσαι, ὀκτὼ κοτύλησι. [22] μέλιτος ᾧ ἡμίξεων διδόναι πίνειν. [23] διδόναι δὲ καὶ τὸ αἶγειον γάλα, τρίτον μέρος μελικράτου ἡμίσεως, τὸ ἐωθινόν, τρεμακότυλον κύλικα. [24] διδόναι δὲ καὶ ἕφθιδος ἢ αἰγείας δύο κοτύλας, τρίτον μελικράτου ἡμίσεως, ἢ αὐτὸ μόνον μέλι ἡμίξεων. [25] διδόναι δὲ καὶ τὸ ἵππειον γάλα τὸν αὐτὸν τρόπον τῷ ὀνείῳ. [26] κἢν μὲν ἀπὸ τούτων μελισωθῇ ἡ νοῦσος ἐξέλθῃ, ἄλις. [27] ἢν δὲ μὴ, πάντων δὲ δεξιὸν ἀγκῶνος τὴν εἴσω φλέβα, καὶ ἀφίστασθαι. [28] ἢν δέ σοι μὴ δοκέῃ, ὀνείῳ γάλακτι ὑποκλύσαι, [29] ἢ βοείῳ γάλακτος ἡμέας διδόναι δύο κοτύλας, τρίτον μελικράτου ἡμίσεων ἑκάστης ἡμέρης, ἐπὶ ἡμέρας δέκα. [30] εἶτα ἄλλας δώδεκα, ἕκτον μέρος μελικράτου ἡμίξεων, πίνειν διδόναι. [31] τὸν δὲ γάλα αὐτὸ τὸ λοιπὸν διδόναι, ἕως ἂν αὐαπαυθῇ, δύο κοτύλας. [32] ἢν δὲ μηδὲ οὕτω παύηται, καῦσαι χρὴ, ὁκόταν μέγιστον τὸ ἦπαρ γένηται, καὶ ἐξεστηκὸς μάλιστα. [33] καῦσαι δὲ ἐν πυξίνοισιν ἀλοιφάκτοισι, βάπτων ἐς ἔλαιον ξέον. [34] ἀποθέσθαι δὲ, ἕως ἂν σοι δοκέῃ καλῶς ἔχειν, καὶ κεκαῦσθαι. [35] ἢν μύκησιν ὀκτὼ ἐχάραξας καῦσαι. [36] ἢν δὲ τύχῃς καύσας, ὑγιὲα ποιήσεις, καὶ τὸ λοιπὸν χρόνον ῥᾷον διάξεις. [37] ἢν δὲ μὴ τυχὼν καυθεὶς, ὑπὸ τῶν ἄλλων λοιπῶν ὑγιὴς μὴ γένηται, φθείρεται καὶ ἀποθνήσκει.

xxxii. Ἡ πτῖπις ἄλλη. [2] τὰ μὲν ἄλλα πάντα τὰ αὐτὰ πάσχει τῇσι πρόσθεν. [3] ἡ δὲ χροιὴ μέλαινα. [4] ἡ δὲ περὶ τὴν ἧπαρ φλέγμα καὶ ἀναπλεῖσα, ἃς λογίζόμεθα, διαῤῥήγνυται· [5] καὶ, ὁκόταν διαῤῥαγῇ, ὑποκλυσθὲν ὀκτὼ κοτύλησι. [22] μέλιτος ἡμίξεως διδόναι πίνειν. [23] Dato etiam caprinum lac mane poculi quatuor heminas complectentis mensura, tertia parte aquæ mulsæ ammixta. [24] Dato item cocti lactis caprini heminas duas, tertia aquæ mulsæ parte ammixta, aut ipso solo melle affuso: [25] dandum est etiam equinum lac, eodem modo velut asininum. [26] Et siquidem ab his morbus curatus fuerit, satis est: [27] sin minus, dextri cubiti internam venam secato, & sanguinem detrahito. [28] Si vero non visus fuerit tibi per asininum lac subpurgandus esse, [29] bubuli lactis crudi duas heminas dato, tertia aquæ mulsæ parte ammixta, quotidie ad dies decem. [30] Deinde ad alios duodecim dies, sexta parte aquæ mulsæ affusa, ad bibendum dato. [31] De cætero vero ipsum lac duarum heminarum mensura, donec pinguefiat exhibeto. [32] Si vero neque sic desinat, urere oportet, quum maximum hepar factum fuerit, & maxime eminuerit. [33] Urito autem per buxeos fusos, in oleum fervens tinctos. [34] Apponito autem donec tibi bene habere, & ustionem factam esse visum fuerit. [35] Aut per fungos octo crustas inurito. [36] Si enim ustio successerit, sanum facies, & reliquo tempore melius deget. [37] Si vero non successerit, de cætero ab aliis sanus non evadens, corrumpitur ac moritur.

xxxii. Alius morbus hepaticus. [2] Reliqua quidem eadem patitur hic æger velut priores. [3] Color autem niger est. [4] At hepatis fel, pituita & sanguine repletum, velut ratiocinamur, dirumpitur: [5] & ubi diruptum fue-

Ἀφρᾶγῆ, πάχεσι μάνεται, [6] καὶ ἀχανακλεῖ, [7] ⟨Ἀφ.λέγε⟩ ἀσιτώσα, [8] καὶ ὑλακτεῖ ὡς κύων. [9] " καὶ οἱ ὄνυχες φοινίκεοί εἰσι. [10] ⟨Τοῖσιν ὀφθαλμοῖσιν ἐ δωιᾶ⟩ ὁρῶσι. [11] καὶ τρίχες αἱ ἐν τῇ κεφαλῇ ὀρθαὶ ἵστανται. [12] ⟨Ε πυρετὸς ὀξὺς ἐπιλαμβανῇ. [13] τότε τὸν χρὴ θερμοφορέειν τὰ αὐτά, ἃ καὶ τοῖσι θερμόθεν. [14] οἱ ⟨δ⟩ πολλοὶ ἀποθνήισκειν ἐν τῇσιν ἑνδεκα ἡμέρῃσι· παῦροι ⟨δ⟩ ἀναφυγγάνειν.

XXXIII. Σπληνὸς νέσος πρώτη. [2] γίνε⟨ται⟩ δὲ ἡ τοιαύτη νέσος ἀφ' ἑρμαδίης ⟨ἐ⟩ ἡλίῃ χολῆς κινηθείσης, ὁκόταν ἐλκύσῃ ἐφ' ἑωυτὸν χολὴν ὁ σπλήν. [3] τὸν δὲ ἔν πάσχ⟨ον⟩ πυρετὸς ὀξὺς ἐπιγίνε⟨ται⟩ καὶ δριμύς. [4] ⟨Ε νέσος⟩ δὲ ἡ ⟨ἐ⟩ τῇ νέσῳ ἀφίσει, πλὴν καὶ αὖ τὸν ⟨τ⟩ σπλῆνα. [5] πανόμενον γὰρ αἰεὶ θέρμην ἔχει. [6] καὶ ὀδυνᾶ ἄλλοτε καὶ ἄλλοτε ἐμπίπτουσα, καὶ ἐς τὴν λαπάρην, ⟨Ε ἐς τὸν ἰλίον⟩. [7] " τὰ ⟨δ⟩ σιτία, καὶ δριμὺς ⟨ἐ⟩ θεσίες ⟨τ⟩, [8] ⟨Ἀφ.χωρεῖ δὲ ἐ μάλα. [8] ⟨Ε ἰόσης δὲ⟩ τῆς νέσου, ἤτε χροιὴ ὠχρὴ γίνε⟨ται⟩, [9] ⟨Ε ὀδυνὴ ἰσχυρὴ ἐμπίπτει, [10] ⟨Ε αἱ κληῖδες λεπτύνουσι⟩. [11] " καὶ τὰ σιτία οὐκ ὁμοίως ⟨ἐ⟩θεσίη⟨ται⟩, ὥσπερ καὶ δριμύς. [12] καὶ ὀλίγα πίμπλαται. [13] ὁ δὲ σπλὴν ἄλλοτε καὶ ἄλλοτε μέγας τῆς αὐτῆς ἡμέρης, ἄλλοτε καὶ ἄλλοτε ἐλάσσων γίνεται. [14] τοῦτον, ὁκόταν ἔτως ἔχῃ, πίσσῃ ἐλαίου ὁρον κάτω, ὑποκρίμνᾶναι τε τῷ κνίδιον κόκκω. [15] ἐς ἐπιέρην ⟨δ⟩ μὴ ⟨ἐ⟩ καθαίρειν, " φακῆς δὲ καὶ τευτλίου ῥοφέειν ὀξυτέρης, καὶ τευτλίων τευτλίου λιπαρῶν, ἁλφίτα ⟨ἐ⟩θέλειν πτίσας. [16] τῇ δ' ὑστεραίῃ καὶ τῇ τρίτῃ, ἄρτον μικρὸν δοῦναι. [17] ὄψῳ ⟨δ⟩ φακῇ χρᾶσθαι. [18] καὶ ὗς κρέας ἐν τῇ φακῇ ἑφθὸν παραμίσγειν. [19] οἶνον ⟨δ⟩ πίνειν αὐστηρὸν, μέλανα, ἀκρητέστερον, καὶ ὀλίγον. [20] καὶ

fuerit, celerrime insanit, [6] & indignatur, [7] & loquitur stulta, [8] & latrat velut ' canis. [9] Et ungues 260
punicei fiunt, [10] & oculis videre non potest, [11] & pili in capite erecti stant: [12] & febris acuta corripit. [13] Huic eadem adhibere oportet quæ etiam prioribus. [14] Plerique vero moriuntur in undecim diebus: paucique effugiunt.

XXXIII. Splenis morbus primus. [2] Fit hujusmodi morbus propter caliditatem solis bile commota, quum splen in seipsum bilem traxerit. [3] Hæc igitur æger patitur: febris acuta in principio ' accedit: [4] progredien- 265
te vero morbo remittit, excepto ipso splene, [5] in quo semper calor hæret: [6] & dolor alias atque alias incidit acutus, & in lateris mollitudinem, & in ventrem. [7] Et cibos in principio quidem admittit, non autem valde secedunt: [8] progressu autem temporis, & color pallidus fit, [9] & dolor fortis irruit: [10] & claviculæ attenuantur: [11] & cibos non similiter admittit, velut in principio, [12] & à modico impletur. [13] ' Lien vero alias ma- 270
gnus fit eadem die & alias minor. [14] Hunc quum sic habuerit, veratrum purgans deorsum, bibendum dato, & cnidio cocco subpurgato. [15] Ad vesperum autem post purgationem, lenticulæ acidioris heminam sorbendam dato: & betarum pinguium heminam polenta inspersa. [16] Postera vero & tertia die panem parvum dato, [17] pro obsonio autem lenticula utatur, [18] & carne suilla in lenticula cocta trita. [19] Vinum ' bibat au- 275
sterum, nigrum, paulo meracius.

[20] Et

20 [30] καὶ ἡσυχίαν ἐχέτω τοιάσδε ἡμέρας, τὸν δὲ ἔνδον ὀλίγα περιπατείτω ἐν σκιᾷ. [31] τὸν δὲ λοιπὸν χρόνον πάντα τὰ χρήσιμα φερέτω. [32] σιτίον μὲν, ἄρτον ἀζυμοπυρίτην· [33] ὄψον δὲ ἐχέτω, κρέας κυνὸς μέζονος, ἢ αἰγὸς, ἢ οἰὸς τελείμηνον· [34] καὶ τὰ ἐλίχνου χαυλιόδοντος, ἢ σκάρου, ἢ τὰ ἀλλαντικὰ πάντα φερέσθω, καὶ τὰ ἐρυθρά. [35] πινέτω δὲ οἶνον κῶον ὑποπόρφυρον ὡς μελανοπάτην. [36] τῶν δὲ γλυκέων καὶ λιπαρῶν ἀπεχέσθω, καὶ κνισωδέων. [37] καὶ σίλφιον μὴ φερέσθω, [38] μηδὲ σκόροδα, [39] μηδὲ κρέας χοιρίνον, [30] μηδὲ κέγχρους. [31] μηδὲ νεφρὸν, [32] μηδὲ πάσσαλον, [33] μηδὲ ἔγχελυν, [34] μηδὲ λάχανον, [35] μηδὲ ἔφθὸν ἄνευ ὄξους. [36] τροχάδιμον δὲ ῥαφανίδι χρέσθω, καὶ σελίνῳ ἐς ὄξος βάπτων, καὶ οἶνον ἄφιλον φυρῶν ἐσθιέτω. [37] καὶ δὲ οἶνον ῥοφείτω ἀκρητον. [38] ἢν δὲ βούληται, καὶ τὸν ἄρτον ἐς τὸν οἶνον ἐμβρυπτέσθω, ἐσθιέτω δὲ ἑψητά. [39] διδόναι δὲ ἰχθύων, σκορπίον, δράκοντα, κόκκυγα, κώδιον, καλλιώνυμον. [40] τούτους δὲ φθίνοντας καὶ ψυχροὺς διδόναι. [41] διδόναι δὲ, ἃ μέλλει πολλὰ λεπτύνειν, ἐφ' ὅσης ἡμέρης. [42] ἀσφοδέλου δὲ καρπὸν, [43] ἢ ἐρύσιμον τὰ φύλλα, [44] ἢ αἰγὸς κέρας, [45] ἢ ἄγνου καρπὸν, [46] ἢ πράσιον, [47] ἢ ὑδυόσμου ῥίζαν. [48] τούτων τῶν ἑφθῶν ὃ, τι ἂν βούληται, διδόναι ἐν οἴνῳ νηστείῳ αὐστηρῷ νήστει. [49] ἢν δὲ δυσαρέστως ἔχῃ, καὶ ἀναγκάζειν αὐτὸν πολλὰ ξύλα τρίτην ἡμέρας. [50] ἐκ δὲ ἄκρων τῶν ὤμων πυλαιέτω. [51] μὴ ἐκπατείτω δὲ ἡμέρης. [52] καθεύδειν δὲ ὀλίγα δεῖ τὸν ἡμέρης. [53] ἐξανιστάσθω δὲ ὄρθριος. [54] ἢν δὲ μὴ ὑπὸ τούτων ῥηϊστα καὶ σπανιώτατα λύηται μύκητι, [55] δεῖ καὶ ἐχάδος μεγάλας

[20] Et quietem his diebus habeat, nisi quod intus in umbra paululum deambulet. [21] Reliquo vero tempore hæc exhibenda sunt. [22] Cibus sit panis cui nihil furfurum deceſſit. [23] Obſonium habeat carnem canis majoris, vel capræ, vel oviculæ tritam: [24] & ſalſamentum gaditanum, aut ſaperdam: & acida ac ſalſa omnia aſſumat, & acerba. [25] Bibat vinum coum ſubaſtringens quàm nigerrimum: [26] à dulcibus autem & pinguibus ac nidoroſis abſtineat: [27] & ſilphium non accipiat, [28] neque allium, [29] neque carnem porcinam: [30] neque mugilem, [31] nec recentem [32] nec ſalſum, [33] neque anguillam: [34] neque olus ullum [35] coctum ſine aceto. [36] Ex troximis autem, hoc eſt his quæ cruda eduntur, raphanide utatur & apio, in aceto tinctis, & polentam vino ſubactam edat: [37] & vinum meracum ſorbeat. [38] Si vero velit etiam panem in vinum interat, ac calidum edat. [39] Dentur etiam piſces, ſcorpius, draco, cuculus, gobio, callionymus. [40] Hos coctos & frigidos dato. [41] Dato etiam quæ ſplenem attenuare poſſunt ſingulis diebus, [42] aſphodeli ſemen, [43] aut viſci folia, [44] aut fœnum græcum, [45] aut viticis ſemen, [46] aut rutam, [47] aut mentæ radicem: [48] ex his quodcunque volueris, tritum in vino auſtero dato jejuno. [49] Si vero adeo validus fuerit, per triginta dies ad ligna ſecanda cogito. [50] & ſummis humeris luctetur: [51] & interdiu deambulet, [52] & veſpere dormiat: mane vero ſurgat, [53] & quæ relata ſunt edat. [54] Si vero ab his non melius habeat, ſplenem fungis urito, [55] decem magnis cruſtis ihuſtis,

quum

λας, ὁκόταν μέγιστος ἢ ὁ σπλὼ, καὶ ἐξηρμένος μάλιστα. [56] λῦε γὰρ τύχης καῦσαι, ὡς δεῖ, ὑγιέα ποιήσεις, σπλὼ ἓκ ἂν πάχοι. [57] ἡ δὲ νοῦσος δύσ᾽ θεραπεύης. [58] χαλεπὴ γὰρ ἡ χρόνιος, λῦε μὴ πολυχρόνιος ἡ μελετήσῃ.

XXXIV. Ἄλλη νοῦσος σπλωός. [2] γίνε᾽ μὲν ἀπὸ τῶν αὐτῶν, ἀφ᾽ ὧν ἡ πρόσθεν. [3] πάσχει δὲν ὑπὸ τούτου ὁ νοσέων τάδε. [4] ἡ γαστὴρ φυσᾶ᾽. [5] μετὰ δὲ καὶ ὁ σπλὼ οἰδέει, καὶ σκληρός ἐστι, [6] ἡ δὲ ὀδυνὴ ὀξέως ἐμπίπλησιν ἐς τὸ σπλῶνα. [7] ἡ δὲ χροιὴ τρέπε᾽, ἡ δὲ ὀρᾷ᾽ μέλας, ἐπωχρᾷ, [97] σιδηροειδής. [8] ἡ δὲ ὦς πάνυ κακὴν ὄζει. [9] ἡ τὰ ἕλκεα κακὴν ὄζει, καὶ ἀπὸ τῶν ὀδόντων ἀφίσα᾽. [10] καὶ αἱ τῶν κνημέων ἕλκεα σαπρήγνυται, ὁκοῖά περ ἐπὶ πυκνοῖσιν. [11] τὰ δὲ οὖλα λεπτοῦται. [12] καὶ ἡ κόπρος ἐχ ὑποχωρεῖ. [13] τοῦτον, ὁκόταν ἔτως ἔχῃ, μελετᾶν τοῖσιν αὐτοῖσι φαρμάκοισι καὶ ἐδέσμασι, καὶ ποτῷ, καὶ πολυπονέηνσι, καὶ τοῖσιν ἄλλοισι πᾶσι. [14] καὶ ὑποκλύζειν, ὁκόταν μὴ θέλῃ ἡ κόπρος ἀναχωρέειν, ἐν τούτοισι· [15] μέλιτος ἡμικοτύλιον, καὶ νίτρου αἰγυπτίου ὁκόσον ἀφράγαλον οἷόν. [16] ταῦτα τρίψας διείναι ἀπὸ τριτάλων ἑφθῶν ὕδατι πέσσαρσι κοτύλῃσιν· εἶτα ὕτω κλύζειν. [17] λῦε δὲ μὴ ὑπὸ τούτων ἡ νοῦσος καθίσηται, καῦσαι αὐτὴν τὸ σπλῶνα, ὡς τὸ πρόσθεν. [18] καὶ λῦε τύχης καῦσαι, ὑγιέα ποιήσεις.

XXXV. Ἄλλη νοῦσος σπλωός. [2] γίνε᾽ μὲν ἔν τε ἔτεος, ἔαρος ὥρῃ μάλιστα· [3] ἀπὸ δὲ αἵματος. [4] ὁκόταν γὰρ ἐμπλησθῇ ὁ σπλὼ αἵματος, ἀναρήγνυ᾽ ἐς τὴν κοιλίην, [5] καὶ ὀδυνᾶται ὀξέως ἐς τὸ σπλῶνα ἐμπίπλησι, καὶ ἐς τὸ πλεῦρον, καὶ ἐς τὴν κλινίδα, καὶ ἐς τὸν ὦμον, καὶ ὑπὸ τὸν ὦμοπλάτην. [6] ἡ δὲ χροιὴ ἐν γύῃ μολιβδοειδής. [7] καὶ ἀμυχὰς

quum maximus fuerit ſplen, & maxime elevatus. [56] Si enim ſucceſſerit uſtio facta velut oportet, ſanum facies, verum non brevi. [57] Opus enim habet morbus cu- [295] ratione. [58] Gravis eſt enim & diuturnus, ſi non fuerit ſtatim curatus.

XXXIV. Alius ſplenis morbus [2] fit quidem ab iiſdem à quibus & prior. [3] Patitur igitur æger ab hoc morbo hæc. [5] Venter inflatur: [6] poſtea vero etiam ſplen intumeſcit, & durus eſt, [7] & dolores acuti in ſplenem incidunt. [7] Color autem mutatur, & conſpicitur niger, pallidus, malicorii ſpeciem referens, [8] & ex aure male olet, [9] & gingivæ male [300] olent, & à dentibus diſcedunt: [10] & ex tibiis, ulcera erumpunt, velut puſtulæ nocturnæ. [11] Membra vero attenuantur, [12] & ſtercus non ſecedit. [13] Hunc quum ſic habuerit, iiſdem pharmacis & eduliis, & potibus, & laboribus, atque aliis omnibus curato: [14] & ubi ſtercus ſecedere noluerit, [15] clyſterem adhibeto, [15] ex mellis hemina dimidia, & nitri ægyptii magnitudine tali ovilli. [16] Hæc trita in quatuor heminis [305] aquæ de betis coctis diluito, & per clyſterem infundito. [17] Si vero morbus ab his non ſedetur, ſplenem ipſius urito velut prioris: [18] & ſi uſtio ſucceſſerit, ſanum efficies.

XXXV. Alius ſplenis morbus fit, in anno, [2] veris maxime tempore, [3] verum à ſanguine. [4] Quum enim repletus fuerit ſplen ſanguine, erumpit in ventrem, [5] & dolores acuti in ſplenem incidunt, & in mammam, & in claviculam, & in humerum, [310] & ſub ſcapulam. [6] Color autem corporis eſt plumbiformis: [7] & parva

ulcuſ-

ἐν τῇσι κνήμῃσι λαμβάνῃ. [8] καὶ ἕλκεα μεγάλα γίνεται ἐξ αὐτέων. [9] καὶ τὰ μὲν κάτω ὑποχωρέοντα" ἄμμα τῇ κάρτα αἱματώδεα καὶ ἰώδεα. [10] "καὶ ὑπέρυθρα" ἡ γαστὴρ σκληρή. [11] καὶ ὁ σπλὴν καθάπερ λίθος ἐστίν. [12] ἔλκος τῶν παθέων θανατωδέστερον. καὶ ἐξ αὐτέων παῦροι ἀλφυγγάνουσι. [13] τόπον, ὁκόταν ὧδε ἔχῃ, τοῖσιν αὐτοῖσι θεραπεύσει, οἷσι καὶ τὸν ἔμπροσθεν, [14] πλὴν αὖ φάρμακον μὴ δῶς. [15] κάτω δέ, ἢν κνήκου ἢ κνιδίης δῶναι. [16] καὶ τῇ ὑστεραίῃ ἵππειος γάλακτος ἑφθοῦ ὀκτὼ κοτύλας, μέλι προσχέων. [17] εἰ δὲ μὴ, βοείου ἢ αἰγείου ἑφθοῦ, δύο χοεῦσι μέλι προσμίσγων πρὸς τὸ ἑτέρου κύλικα. [18] ἀναλάβῃ δὲ πίνειν. [19] ἐς δὲ τὸ ἑσπέριον διδόναι μὴ τῶν κάθαρσιν ταυτὴν, ἀλλὰ τὸ πρόσθεν μὴ τὸ φάρμακον. [20] καὶ, ἢν δοκέῃ, ἢν αἷμα ἀφελεῖν ἀπὸ ἀγκώνων καὶ χειρὸς τὸ ἑτέρου φλεβός. [21] τὰς δὲ λοιπὰς τῶν ἡμερέων διδόναι νήστει ἐκάστης ἡμέρης βοείου γάλακτος τέσσαρας κοτύλας, τρίτου μέρος ἄλμης προσμίσγων. [22] σιτίοισι δὲ καὶ ποτοῖσι καὶ τοῖσιν ἄλλοισι τοῖσιν αὐτοῖσι θεραπεύσει," οἷσι καὶ τὸ πρόσθεν. [23] ἀπέχεσθαι δὲ λαγνείης" καὶ οἰνοφλυγίης· καὶ τρύφας καὶ πρόσθεν. [24] καὶ, ἢν σοι δοκέῃ, καῦσαι, ὁκόταν παχύτατος καὶ μέγιστος ὁ σπλὴν φλύνῃ. [25] καὶ, ἢν τύχῃς καύσας καὶ κάμῃς, ὑγιὰς ποιήσεις. [26] ἢν δὲ μὴ τοῦτο τοῦτο τὸ ἴσον ὑγιὴς φλύνῃ), φθείρεται χρόνῳ θνήσκει. [27] ἡ γὰρ νοῦσος λίην ἐστὶ χαλεπή.

XXXVI. "Ἀλλη νοῦσος σπληνός. [2] προσπίπτει καὶ αὕτη ἡ νοῦσος ἰσχυρὸς μάλιστα, [3] ὁκόταν φλέγμα αὐξηθὲν ὁ σπλὴν ἐς ἑωυτὸν, [4] καὶ μέγας προσχεθὲν φλύηται καὶ σκλη-

ulcuscula velut lancinata in tibiis exurgunt, [8] ex quibus ulcera magna fiunt: [9] & quæ primum infra secedunt, sanguinolenta sunt & æruginosa: [10] & venter durus subit, [11] & splen velut lapis est. [12] Hic morbus magis lethalis est quam priores, & ex ipso pauci effugiunt. [13] Hunc quum sic habuerit, iisdem purgato quibus & priorem, [14] veruntamen pharmacum sur- [15] sum purgans ne dederis. [15] Deorsum vero granum cnidium exhibeto. [16] Et postera die etiam lactis equini cocti octo heminas dato, melle affuso. [17] Si vero hoc non adsit, bubuli aut caprini cocti duos congios præbeto, ita ut alternatim mel in poculum ammisceatur, [18] & viciſſim bibantur. [19] Ad vesperam autem post purgationem eadem quæ priori dato. [20] Et si visum fuerit, ab interna cubiti sinistri vena san- [320] guinem detrahito. [21] Reliquis autem diebus quotidie in jejuno lactis bubuli quatuor heminas dato, tertia muriæ parte ammixta. [22] Cibis vero & potibus & aliis omnibus iisdem curato, quibus & priorem. [23] Abstineat autem à venere, & ebrietate hic velut prior. [24] Et si videatur etiam urito, quum crassissimus & maximus splen factus fuerit: [25] & si opportune usseris, ac successerit, sanum facies. [26] Si vero ab hac curatione sanus non fiat, tempore corruptus moritur. [27] Est enim morbus valde gravis.

XXXVI. Alius splenis morbus. [2] Accidit & hic morbus vere maxime, [3] quum splen pituitam assumpserit in seipsum, [4] & statim magnus factus fuerit ac durus, & deinde rursus seda-

σκληρός· εἶτ' αὖθις καθίσας). 5 Ἢν δ', 102
ὅταν μὲν ἐξηρμένον ᾖ, ὀδυνᾶται ὀξέως
ἐμπίπτει· ὅταν δὲ μαλακὸς ᾖ, ἀνώδυνός ἐστι. 6 καὶ, ὅταν μὲν
χρόνον γίνηται τῇ νόσῳ, ἀμαυροτέρη· ὀξέως δὲ ἐπανίσας,
καὶ ταχέως καθίσας). 7 ἔτι, ὅταν ἅπαξ ἔχῃ, καὶ
ἀχρὰς ἡ νοσήματος τὰ σώματα δύναται ταχέως ἀφανίσαι, καὶ ταχέως καθαλίσκεται, καὶ ἀκρησίαν ἔχει τοῦ σώματος
πολλήν. 8 τὸ δὲ νόσημα, ἢν μὴ παραχρῆμα θεραπευθῇ, ἢ αὐτόματον
κώσῃ, διαλιπὸν πέντε μῆνας ἢ
ἕξ, αὖθις ἐπανίσας). 9 διαλιμπάνει δὲ μάλιστα τὰ χειμῶνα. 10 τοῦτον
καὶ ἀχρὰς ἢν λάβῃς, καῦσον δέκα
ἐλάφοις ἐς τὸ σπλῆνα, καὶ παρ' οὐδὲν
ὑγιέα ποιήσεις. 11 ἢν δὲ μὴ καύσῃς,
ἰῶ τοῖσιν αὐτοῖσι φαρμάκοισιν ἴσα,
οἷσι καὶ τοὺς θρόμβους, καὶ ἐδέσμασι, καὶ
ποτοῖσι, καὶ πολαμπωλείῃσιν. 12 ὕστατα δὲ αὖ τάχιστα ὑγιέα ποιήσεις. 13 τοῦτο δὲ ἡ χροιὴ γίνεται ἐκλευκος,
χλοιώδης, καὶ αὐχμηρή. 103

XXXVII. Ἄλλη νόσος σπληνός. 2 γίνεται) μετοπώρου μάλιστα ἀπὸ χολῆς μελαίνης. 3 γίνεται) ἀπὸ λαχανοφαγίης τροφίμων πολλῶν, καὶ
ὑδροποσίης. 4 πάσχει δὲ τάδε. 5 ὀχθίζων τὸ νόσημα λάβῃ, ἀλγέει σπλὴν
καὶ σφύζεται. 6 καὶ ῥίγεα καὶ πυρετὸς
ἐπιλαμβάνει. 7 ἀσιτίη ἔχει αὐτόν.
8 τότε γίνεται ξυμπίπτει ταχέως. 9 ὁ
δὲ σπλὴν μέγας μὲν πάνυ οὐ γίνεται,
σκληρὸς δέ. 10 καὶ φλέγματι φλέγματι
τὰ σπλάγχνα, 11 καὶ μύζει τροφοσκέμμασιν. 12 τόδε, ὅταν ἅπαξ ἔχῃ,
τοῖσιν αὐτοῖσιν ἰῆται καὶ φαρμάκοισι
καὶ βρωτοῖσι καὶ πολαμπωλείῃσιν, οἷσιν
καὶ τοὺς θρόμβους. 13 καὶ, ἢν σοι παρέξῃ, καῦσον αὐτὸν τρόπον, ὃν καὶ τοὺς
ἄλλους. 14 αὕτη ἡ νόσος τοῖσι
πολλοῖσιν, ἢν φλεγματικὸν μελετηθῇ, ἐν ταχέϊ ἐξέρχεται.

sedatur. 5 Et quum quidem elevatus fuerit, dolores incidunt acuti. Quum vero mollis fuerit, doloris exors est. 6 Et ubi diuturnus factus fuerit morbus, obscurior esse videtur: & insurgit, & cito sedatur. 7 Hic quum sic habuerit, in principio morbi cibos admittere non potest, & cito attenuatur: & corpus impotentiam multam habet. 8 Morbus autem si non statim curatus fuerit, aut sua sponte quieverit, interpositis quinque aut sex mensibus, rursus surgit. 9 Intermittit autem maxime per hyemem. 10 Hunc si in principio acceperis, decem crustas in splenem urito, & statim sanum facies. 11 Si vero non usseris, iisdem pharmacis curato, quibus & priores: itemque iisdem, & potibus, ac laboribus. 12 Sic enim celerrime sanum feceris. 13 Hujus autem color fit exalbidus, subpallidus, & squalidus.

XXXVII. Alius splenis morbus. 2 Fit autumno maxime ab atra bile. 3 Fit autem ab olerum multorum quæ cruda eduntur esu, & ab aquæ potu. 4 Patitur itaque æger hæc. 5 Quum morbus corripuerit, splenem vehementer dolet, 6 & rigor & febris apprehendit, 7 & inedia ipsum habet, ac cibos aversatur, 8 & corpus cito concidit. 9 Splen autem, magnus quidem non valde fit, verum durus: 10 & ad viscera allabitur, 11 & adhærens surgit. 12 Hunc quum sic habuerit, iisdem pharmacis & eduliis ac laboribus quibus priores curato. 13 Et si te tibi exhibuerit, urito ipsum eo modo quo etiam alios. 14 Hic morbus in plerisque si statim curatus fuerit, brevi decedit.

ΧΧΧΙΙΧ. Ἰκτεροι τέσσαρες. [2] Ὁ μὲν γὰρ ἕρεος μάλιστα ἐπιλαμβάνει, χολῆς κινηθείσης. [3] ἴσχει δὲ ἡ χολὴ ὑπὸ τὴν ἐπιδερμίδα καὶ ἐν τῇ κεφαλῇ, [4] ὥστ' αὐθὶς ἀλλοχροεῖ τὸ σῶμα, καὶ γίνεται ὠχρὸν, οἷον κροκῖδι παραπλήσιον. [5] Καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ ὠχροί. [6] Καὶ ἐν τῇ κεφαλῇ ὑπὸ τὰς τρίχας οἷον φλὲψ ὕφεστι [7] καὶ ῥίγος καὶ πυρετὸς ἐπιλαμβάνει. [8] καὶ ἀρέξει ὠχρὸν τὸ οὖρον, καὶ ὑφίσταται ὑπ' αὐτῷ παχὺ ὕπωχρον. [9] καὶ τὴν ἕωθεν, ἕως ἂν νήστις ᾖ, ἄριστα ἥκιστα· καὶ τὰ ἀπόλαγνα μύζει. [10] καὶ, ὅταν τις αὐτῷ προσομιλήσῃ ἢ ἐρωτήσῃ, ἄσειεται· [11] ὁ δὲ κόπρος πρασιὰν ὠχρὸν ἀποδύει καὶ κάκοδμον. [12] ἤν τις, ὅταν ὧδε ἔχῃ, θνήσκει μάλιστα ἐν τῇσι τεσσαρεσκαιδεκάτῃσιν ἡμέρῃσιν. [13] ἢν δὲ ταύτας διαφύγῃ, ὑγιὴς γίνεται. [14] μελετᾶν δὲ αὐτὸν χρὴ ὧδε. [15] ὅκόταν ὁ πυρετὸς ἀνῇ, λέβητι πολλῷ καὶ θερμῷ, [16] πίνειν τε διδόναι μελίκρητον. [17] Καὶ ῥοφήμασι διαχρέεσθαι πτισάνης χυλῷ, μέλι ἐπιρραίνοντα. [18] καὶ μὴ σιτεῖσθαι τὸ μέλι, ἕως ἂν αἱ δεκατέσσαρες ἡμέραι παρέλθωσιν. [19] αὗται γὰρ κρίνουσιν, ἢν θανάσιμον, ἢ οὔ. [20] μετὰ δὲ ταῦτα τὰ λέβητι δίς τ' ἡμέρης, καὶ διαχρέειν τὸ ῥόφημα τὸν ὀλίγιστον, ὅσα ἂν μάλιστα προσίηται. ἔπειτα πλείω μέν τι διδόναι. [21] πίνειν δὲ οἶνον λευκὸν ὡς πλεῖστον δι' ἡμέρης. [22] καὶ, ἢν σοι δοκέῃ προϊόντος χρόνου ὠχρὸς εἶναι καὶ ἀσθενὴς, ἔμετον κελεύειν ποιέεσθαι ἀπὸ τῶν σιτίων, ὡς ἂν τῆσιν αὖθις νόσοισιν ἔχῃ. [23] καὶ, ἢν μὲν ἀπὸ τούτων παύσῃ, ἄριστα. [24] ἢν δὲ μὴ, ἐλλέβορον πίνειν. [25] μετὰ δὲ ταῦτα κρίνειν, ἐσθέμενον φαγέτω μάζαν μαλθακὴν, ἢ ἄρτον τὸν ἐνδον. [26] ὄψον δὲ ἐσθιέτω,

ΧΧΧΙΙΧ. Quatuor morbi regii. [2] Primus quidem æstate maxime corripit, bile commota. [3] Consistit igitur bilis sub cute, & in capite, [4] quare statim corpus in alium colorem mutat, & fit pallidum, velut malicorium. [5] Et oculi pallidi fiunt: [6] in capite sub pilis velut cortex subest: [7] & rigor ac febris corripit: [8] & pallidam urinam mingit, & crassum subpallidum in ipsa subsidet, [9] & mane quamdiu jejunus fuerit, ad cor & viscera exugitur: [10] & si quis ipsum alloquatur, aut interroget, ægre fert, & anxius fit, & non sustinet audire. [11] Stercus autem excretum cum pallore albicat, & male olet. [12] Hic quum ita habuerit, maxime moritur in quatuordecim diebus. [13] Si vero has effugiat, sanatur. [14] Curare autem oportet ipsum sic. [15] Quum febris remiserit, multa calida lavato, [16] & aquam mulsam bibendam dato. [17] Et forbitionibus utatur, ptisanæ succo, melle affuso. [18] Mel autem non simul coquito, donec præterierint quatuordecim dies. [19] Hi enim judicant an lethalis sit morbus, aut non. [20] Postea vero bis in die lavato, & nutrito primum modicis quæcunque maxime admiserit. Postea tamen plura dato. [21] Vinum bibat album plurimum per diem: [22] & si progressu temporis videatur tibi pallidus esse & debilis, vomitum à cibis facere jubeto, velut in superioribus morbis habetur. [23] Et siquidem ab his morbis quiescat, satis est. [24] Sin minus, veratrum bibendum dato. [25] Post talem autem purgationem, ad vesperam edat mazam mollem, aut panis medullam. [26] Obsonium

τῶν,

τω, νεοσσὸν ἀλεκτοροειδῆ δεφθὸν, διζωμοδυμμύου κρομμύου, καὶ κορι-
αννώ, καὶ τυρῷ, καὶ ἁλί, & σησάμου, & σαφίδι λευκῇ. 27 οἶνον δὲ πινέτω
λευκὸν, αὐστηρὸν, ὡς πλεῖστον. 28 τῇ δὲ κάτω κοιλίᾳ ὑποκαθήρας. 29 τῇ δὲ
ὑστεραίᾳ χυλῷ ἀπ' ἐρεβίνθων λευκῶν. μέλι δὲ ἐπὶ χυλῷ παραχέας τέτω δὲ χρείσθω, & ἐκπιέ-
τω δύο κοτύλας & ποιέτω χυλόν. 30 τῇ δὲ τρίτῃ ὀρθρίσας, ἐφ' ἑκάστης ἡμέρας πινέτω τόδε τὸ
ὕδωρ, λαβὼν τῶνδε. 31 ἑψήσας μαραθρόριζας λεπτὰς, κολλοῦ ὀκόσον τρισὶ δακτύλοις ἀφελαβεῖν,
τοῦτο δραγμίδια ἐμβάλλων & ἑψῶν ἐν δυσὶ χοεῦσιν ὕδατος. 32 ἑψῶν δὲ, ἕως οὗ λίφθῇ τὸ ἥμισυ. 33 καὶ ἐρε-
βίνθων λευκῶν χοίνικα ἐν δυσὶ χοεῦσι, ἕως οὗ λίφθῇ τὸ ἥμισυ. 34 τὸ δὲ ἀπολειφθὲν τούτων, ὁκόταν λίφθῇ, διηθήσας
ἐξαιθριάσας, καὶ ἀμφότερα μίξας τέτῳ τῷ ὕδατι, καὶ τὸν οἶνον κερήσας, πινέτω. 35 καὶ αὐτὸ τὸ
ὕδωρ μόνον, οἷς βέλτιον, πινέτω ὡς πλεῖστον· καὶ ἄλλο ὕδωρ μὴ πινέτω.
36 οἷς δὲ τέτο τὸ ποτὸν μὴ προσήνεγκε, τόδε σκευάσας ἔτω διδόναι.
37 ἰχάδων λευκῶν χοίνικα ἑψήσας ἐν δυσὶ χοεῦσι, διηθήσας καὶ ἐξαιθριάσας. 38 ἔπειτα τὸ ὕδωρ τοῦτο πι-
νέτω, οἷς τε ψιλὸν αὐτὸ βέλτιον, οἷς τε ξυὺ τῷ οἴνῳ κιρνάς. 39 πινέ-
τω δὲ μὴ ἀθρόον πολὺ, ἀλλὰ καθ' ἡμικοτύλιον, ὅκως μὴ ἀφέρ-
ροια αὐτῷ ἐπιγίνηται. 40 καὶ διαλιπὼν χρόνον ὀλίγον, πινέτω. 41
ἀκροδρυ δὲ καὶ τάδε δίδοναι πίνοντι ἑκάστης ἡμέρης, τρίβοντα λεῖα
καὶ σεσηθα. 42 κοτύλῃ οἴνου παλαιοῦ λευκοῦ, σελίνου καρπὸν, σι-
κύου σπέρμα, μαραθρου καρπὸν, εὐ-
θυοπικὸν κύμινον, ἀδίανθον, κόλλον τοῦ

nium vero edat, pullum gallinaceum percoctum, probe conditum cum ' cepa, coriandro, caseo, sale, sesamo, & uva passa alba. 27 Vinum autem bibat album, austerum, vetustissimum. 28 Alvum vero infra subpurgato: 29 postera die succo cicerum alborum, melle affuso, utatur, & duas heminas hujusmodi succi ebibat. 30 Tertia vero die initio facto, singulis diebus hanc aquam bibat, ex his rebus coctam: 31 Fœniculi radices tenues, ea copia quanta tribus digitis comprehendi potest, in ' duos aquæ congios mittito, 32 ac coquito usque ad dimidias. 33 Et cicerum alborum chœnicen, in duobus aquæ congiis ad dimidias item coquito, 34 & quod superest excolatum sub dio per integram noctem exponito, & ambo hæc decocta misceto. Cum hac aqua & vinum temperatum bibat, 35 & ipsam aquam solam si velit, quamplurimam bibat: & aliam aquam non bibat. 36 Si vero hanc potionem non admiserit, ' aliam sic præparatam dato. 37 Caricarum albarum chœnicen in duobus aquæ congiis coquito, excolato, & sub dio per integram noctem exponito. 38 Postea hanc aquam bibat, sive nudam ipsam voluerit, sive cum vino mixtam. 39 Bibat autem non acervatim multam, sed pro una vice dimidiam heminam, ut ne alvi profluvium ipsi succedat: 40 & modico tempore interposito rursus bibat. 41 Commoda autem sunt ' & hæc in potu data jejuno singulis diebus, trita 42 & in vini veteris albi hemina diluta, apii semen, cucumeris semen, feniculi semen, cuminum æthiopicum, adiantum,

τῶν πόλυ, ἀσαφίδα λάχανα. 43 τούτων πάντων, καὶ ἐκείνα ὠφελήσεται ἢ πάχεσι ὑγιὴς ἔσται.

XXXIX. Ἄλλος ἱερός. 2 ἕξις ἐπιλαμβάνει μὲν χειμῶνος οὐ πολλοῦ, πλείστη δὲ γίνεται. 3 πάσχει δὲ παῖδες. 4 τὸ μὲν πρῶτον ῥίγος ἐπιλαμβάνει ἐπὶ πλεῖστον πυρετὸς καὶ πολλάκις. 5 τὸ δὲ ὑγρὸν ἐν τῷ σώματι, πήγνυται ἐν τῇ θέρμῃ. 6 ἐν τοῖσι δηλοῖ ὅτι ἔστως ἔχει. 7 πελιδνοῦται [δὲ] ἐπὶ αὐτῷ τὸ σῶμα καὶ ἀποσκληρύνεται. 8 καὶ αἱ φλέβες ἀμφὶ δὲ σῶμα τε παν) ὀφθαλμοὶ μείζονες ἢ πάχεσι καὶ πλείονες ἢ ἀπὸ τοῦ εἰσὶ τεταμένοι τε ὑποπελανότεροι καὶ ἄλλαι φλέβες ἐνθένδε, ἢν τὰ ἐναντία τῶν ἄλλων αὐτέων. ῥοῦσι τὸ αἷμα ὠχρόν, ἢν δὲ ὠχραὶ ἔωσιν αἱ φλέβες· ἢν δὲ μέλαιναι ἔωσι, μέλαν τὸ αἷμα ῥοῦσι). 10 καὶ τὸ ἰκμάδιον ἀπὸ τοῦ σώματος ἀποσκέδαται ἐν τῷ ἔξω χώρῳ. 11 ἔστι δὲ ἀποδυομένοις ἐπὶ τὸ πρόσω, καὶ φοιτᾶν, ἀλλ' ὑπὸ τῆς ἀσθενείης αὐτέων τὰ σκέλεα ὑποφέρει). 12 ἐπὶ δὲ σφόδρα. 13 αὖτη ἡ νοῦσος ἧσσον τῶν ἀποτρεπομένων χρόνον. 14 ἢν δὲ μὴ ἐν τούτοισι ἀποτελέσῃ ἡμέρῃσιν ἀπαλλάσσει, ἐπὶ πλείους γίνεται). 15 ἢν δὲ ἡ νοῦσος ἀπομηκύνηται καὶ χρόνῳ, ὄγδοῳ δὲ ἢ ἐννάτῳ, ξυμπίπτει ἐς νοῦσον. 16 καὶ ἡ νοῦσος καὶ ἡ ἀλγηδὼν πλείω κακὸν, ἐς ὠμότητα δὲ οὐ). 17 καὶ οἱ πολλοὶ ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ ἀποθνῄσκουσι φθίσιος). 18 τοῦτον, ὅκου ἂν ἔτι ἔχῃ, καὶ δοκέοντα ἐκφεύγειν νοῦσον, ἢν ἀποκληρώσῃ, ὅκου ἂν ἤδη αἱ ἑπτὰ ἡμέραι παρελθοῦσιν, ἐκκαθαίρειν πρῶτον. 19 τὸν δὲ καὶ τὸν κοιλίην χυλὸν ὑποκαθῆναι ὡς ἐν τῷ πρόσθεν, καὶ τἄλλα τὰ αὐτὰ διδόναι φάρμακα. 20 διδόναι δὲ καὶ καυθαρίδας, αὐδὲ πλεῖον

tum, coriandrum herba, uvæ passæ albæ. 43 His & illis in potu acceptis utilitatem percipiet, & celerrime sanus fiet.

XXXIX. Alius morbus regius sive arcuatus. 2 Hic corripit tempore hyemis, & ex ebrietate & frigore. 4 Incipit autem primum rigor invadere, postea etiam febris detinet. 5 Et humor qui est in corpore, congelatur in cute. 6 Quod autem sic habeat, ex his ostenditur. 7 Lividum est ipsius corpus & subdurum. 8 Et venæ per corpus distentæ sunt pallidæ: majores autem & crassiores sunt quam prius. Et aliæ venæ subnigriores distentæ sunt. 9 Et si quis aliquam ipsarum secet, sanguis effluet pallidus, si pallidæ sunt venæ. Si vero nigræ fuerint, niger sanguis effluet. 10 Et vestem interiorem corpori adjacentem præ pruritu non sustinet. 11 Hic promptus est ad iter faciendum & ambulandum, sed præ debilitate crura labascunt, ac ipsum non sufferunt, 12 & sitit vehementer. 13 Hic morbus non minus priore lethalis est. Procedit autem ad amplius tempus, 14 si non in primis diebus sanus fiat. 15 Si vero morbus prolongetur, & ad octavum aut nonum diem duret, in morbum incidit, 16 & morbus & dolor magis premit, & exsurgere non potest. 17 Et plerique in hoc tempore statim pereunt. 18 Huic ubi sic habuerit, siquidem principio morbi acceſſeris, quum jam septem dies præterierint, veratrum bibendum dato. 19 Ventrem vero infra subpurgato per succum, velut priori. Et alia eadem pharmaca dato. 20 Exhibeto & cantharidas, sine alis, & capi-

πλερᾶν καὶ κεφαλῆς, πόσαρας τρίβων, καὶ διὰς οἴνω λευκῶ ἡμικοτυλίω· [21] ἤδηδὲ μέλι ὡδρχέως ὀλίγον· εἶτα ὅταν διδῶσι πιεῖν. [22] τοῦτο
35 [δ'] πινέτω δὶς ἢ τρὶς τῆς ἡμέρης. [23] ὡσαύτως δὲ τοῖσι νόσον λυτροῦσι καὶ πυελήσας ζεστὰ θερμαπδύειν. [24] ἐσθιέτω δ', ὅσα ὠφελέοντα, οἶνον δὲ πινέτω λευκὸν, αὐστηρόν· καὶ πᾶλαι πὲ αὖθις ὠφελερέσθω, ἃ καὶ τῇ πρόσθεν. [25] οὕτω ἢν νόσον χρονίην καὶ χαλεπὴν, λὼ μὴ κακῶς δρῶντες καλῶς μελετηθῇ.

XL. Ἄλλο ἱερόν. [2] ἐπιδήμιον δὲ τοῦτο καλέεται, δι' ὁ, πᾶσαν ὥρην ἐπιλαμβάνει. [3] γίνεται δὲ ἀπὸ πλησμονῆς μάλιστα καὶ μέθης· καὶ ἐπιδιὴν ῥηϊδίη. [4] διὰ τοῦτο τὸ σῶμα
40 ἀλλοιότροπον, καὶ χλωρόν. [5] καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ σφόδρα ὠχροί. [6] καὶ ὑπὸ τοὺς τένοντας καὶ ὑπὸ τοὺς ὄνυχας ἡ νόσος ὑπέρχεται. [7] καὶ ῥῖγος καὶ πυρετὸς βληχρὸς ἔχει. [8] καὶ ἀσθενές τὸ σῶμα. [9] καὶ ἐν τῇ κεφαλῇ ὀδυνᾶται. [10] καὶ ἐρυθρὸν ὠχρὸν καὶ παχύ. [11] ἔστι δὲ ἱερὸν ὅκωσπερ καὶ ἄλλο τι τῶν ἐπιδημίων, καὶ θερμαπδύειν μελετῶμεν ἐν πυέλῃ. [12] τοῦτον, ὁκόταν ἔτος ἔχῃ, χάσσον αὐτὸ τοὺς ἀνθρώπους καὶ ἀφυμέστερον ἐργάζεται. [13] ἐπὶ δὲ πυελήσας πίσσῃ ἐλατηρίου. [14] κάτω δὲ αὖθις
45 τὸν καθήρασθαι τῇ τρίτῃ, ὀνείῳ γάλακτι. [15] τὰ δ' ἄλλα ῥοφήματά τε, καὶ πόματα, καὶ ἐδέσματα, τὰ αὐτὰ διδόναι ἃ καὶ πρόσθεν. [16] ἐκκαθαίρειν αὐτὸν τῶν κεφαλῶν ἀμυνά. [17] καὶ
50 λοῦσαι χλιαρὸδ ἐλαίῳ πίνειν. [18] καὶ λέβητι αὐτὸν πλύνειν καὶ θερμῶν. [19] καὶ ξύων τὰ σάρκα ἐν οἴνῳ λευκῷ διδόναι πίνειν. [20] ἐς τὰ ἄλλα πάντα τοῖσιν αὐτοῖσι χρέεσθαι, καὶ ἐν τάχει ὑγιὴς ἔσται.

XLI. Ἄλλο ἱερόν. [2] γίνεται μὲν ἀπὸ φλέγματος, ἐπὶ δὲ χειμῶνος μάλιστα ἐπιλαμβάνει. [3] καὶ ἡ χροιὴ

capite, quatuor tritas, ' & in vi- 400
ni albi hemina dimidia dilutas,
[21] modico etiam melle affuſo.
[22] Atque has bis aut ter in die
bibat. [23] Progrediente vero
morbo, balneis & fomentis cura-
to. [24] Edat autem quæcun-
que admittit. Vinum bibat al-
bum, auſterum: & alia eadem
aſſumat quæ prior. [25] Hic mor-
bus diuturnus eſt & gravis,
ſi non ab initio probe fuerit cu-
ratus.

XL. Alius morbus regius. [2] Popularis appellatur hic, eo quod omni ' tempore corripit. 405
[3] Fit autem à repletione maxime ac ebrietate: & poſtquam riguerit, [4] ſtatim ſane corpus immutatur, & pallidum fit, [5] & oculi pallidi valde ſunt. [6] Et ſub pilos ac ſub ungues morbus procedit. [7] Et rigor ac febris debilis tenet. [8] Et debile eſt corpus, [9] & in capite dolor adeſt. [10] Et pallidum ac craſſum mingit. [11] Hic morbus minus lethalis eſt prioribus: & curatus brevi ſanatur. [12] Huic quum ſic habuerit, ' cubiti ve- 410
nam ſecato, & ſanguinem detrahito. [13] Deinde fomento adhibito, elaterium bibendum dato. [14] Tertia vero die rurſus infra ſubpurgato, cum lacte aſinino. [15] Reliquas vero ſorbitiones, & potus, ac edulia, eadem dato quæ priori. [16] Et caput ipſius frequenter purgato: [17] & de ſuc- co bibendum dato. [18] Et mul- 415
ta calida ipſum lavato, [19] ac carnem defricato, & defrictas ſordes in vino albo bibendas dato: [20] ' & ad alia omnia iiſdem utatur: & brevi ſanus evadet.

XLI. Alius morbus regius. [2] fit quidem à pituita, hyeme autem maxime corripit: [3] & co-

206 χροιὴ αὐτέ· λδυκή.4 καὶ τὰ σήθεα αὐτέ· πλήρεα γίνε) φλέγματος.5 καὶ πολὺ τὸ σίαλον.6 καὶ, ὁκόταν λύπη γρέμπηι) λυγμὸς αὐτῷ γίνε).7 καὶ ἔρευθος λδυκὸν ἐς πεχύ.8 καὶ τὸν αὐτῷ ὑφίσα) ὁκῖον ἄλδυρον.9 ἔστος δίκτερον ἂν ἔστ ἐκνεωτώδης, ἐς ἐν πέχει ὑγιαίνεται.10 τῦτον, ὁκόταν ἔτως ἔχῃ, πίσιν κνίδιον κόκκον.11 καὶ μὴ τὴ κοίλαρζιν πλυσάνης χυλὸν, μέλι καὶ ἀφεψήσας, ἔδωκα ἐκφορέειν τέσσαρας κοτύλας.12 τὸν δὲ ὕστερον κοιλίην ἐμέσαι ποιδύμῳ, κοίλαρσιν παρεχέτω, ὡς ἂν τῆσι πρόσθεν.13 ἔστω γὰρ αὖ ῥᾴιστα τὸ φλέγμα ἀπαγαγεῖν ἢ πολύμνον ἐς τὸ ἀρτηριῶν.14 ἐς αὖ καταχαρακτὸν σκυδάζειν αὐτῷ θαμινά.15 ἔστος σύνισι καὶ πυρετὸς ἀμυδρὸς βληχρῶς πυρετῷ, ἐς φέικα λεπτὴ ἐπιγίνεται.16 ἐς τἄλλα μελετῶν, οἷσι καὶ τὰς πρόσθεν ἐκτέρας, καὶ φαρμάκοισι, καὶ πυελῆσι, καὶ λεπτοῖσι, ἐς ἐδέσμασι, ἐς ποτοῖσι καὶ ῥοφήμασιν.17 ἔστω γὰρ ὡς μάλιστα ὑγιέα ποιήσῃς.

XLII. Νέσημα, ὃν δὲ καλέε) τύφον.2 Τύφον μὲν τὸν νέσημα καλέε).3 ἐπιλαμβάνει δὲ γέρεσι σὺν ὥρῃ, ὁκόταν ὁ κύων τὸν ἄστρον ἐπιτέλλῃ, χολῆς κινηθείσης αὖτε τὸ σῶμα.4 δι' ὃ ἔωσιν αὐτὸν πυρετοὶ ἔχυροὶ, ἐς καῦμα ὀξύ.5 καὶ ἀπὸ βάρεος ἀσθένεια, καὶ ἀκρησίη τῶν σκελέων καὶ τῶν χειρῶν.6 ἀχρεῖα γὰρ μάλιστα γίνεται οἱ.7 καὶ ἀναπνεῖ παρασκευάζεται, καὶ τὰ ἐντερώδεα δυσώδεα, καὶ ῥόφος ἰσχυρὸς ἐπιγίνε).8 ταῦτά τε πάσχει.9 καὶ, ἢν μὲν ἀναπνῆσαι θέλῃ αὐτὸν, ἐ δύνα) ὀρθῶσαι.10 ἐδὲ τοῖσιν ὀφθαλμοῖσιν αὐτοῦ δύνα) ὑπὸ τοῦ καύματος.11 καὶ, ἢν μὲν αὐτὸν ἐρωτᾷ, ὑπὸ τοῦ πόνου ἐ δύνα) ἀποκελεύσαι.12 ὁκό-

4 & pectora ipsius pituita plena fiunt: 5 & spuit salivam: 6 & quum exscreat, singultus ipsi oboritur. 7 Et album lotium ac crassum mingit, 8 & in urina subsidet velut farina. 9 Hic morbus non est lethalis, & brevi sanatur. 10 Huic quum sic habuerit, cnidium granum bibendum dato. 11 Et post purgationem, succi ptisanæ quatuor heminas, melle affuso, exsorbendas dato. 12 Superiorem vero ventrem vomitu inducto, velut in prioribus purgato. 13 Sic enim facilime pituitam à pulmone & arteriis abduxeris. 14 Sed & gargarismum ipsi frequenter præparato. 15 Hic aliquando etiam febris debili febre, & horror tenuis succedit. 16 De cætero vero iisdem quibus priores curato, & pharmacis, & fomentis, & balneis, & eduliis, & potibus, & sorbitionibus. 17 Sic enim maxime sanum facies.

XLII. Morbus Typhos vocatus. 2 Typhos quidem appellatur hic morbus, hoc est stupor attonitus: 3 corripit autem tempore æstatis, quum canis sydus oritur, bile per corpus commota. 4 Statim igitur ipsum febres fortes tenent, & calor acutus, 5 & à gravitate debilitas, & crurum ac manuum impotentia: 6 maxime enim inutilia ipsi fiunt hæc membra: 7 & venter turbatur, & quæ secedunt grave olent, & tormen forte succedit. 8 Sed & hæc patitur. 9 Si quis ipsum erigere velit, erigi non potest: 10 neque oculis videre potest præ calore. 11 Et si quis ipsum interrogat, præ dolore respondere non potest. 12 Quum autem

ὀκήταν ᾖ μέλλη ἀποθνήσκειν, ὀξύτερά τε ὁρᾷ, καὶ φθέγγεται θερμολέως, καὶ πίειν καὶ φαγεῖν αἱρεῖται. [13] καὶ, ὃν δεῖ τὸν καθαρθῆναι, οὐ τοῦτο μεῖζον καθαλιπὼν τὴν ψυχὴν, οὐ μὴ ἐξεμέσῃ. [14] τοῦτον ἡ νοῦσος οὕτω κελεύει σὺν ἐπτὰ ἡμέρῃσιν ἢ δεκατέσσαρσι κρίνεσθαι. [15] πολλοὶ δὲ καὶ τεσσάρων καὶ εἰκοσιτεσσάρων. [16] ὃν οὖν τούτους διέλθῃ, ὑγιὴς ἔσται. [17] ἐν δὲ τούτοισι τῇσιν ἡμέρῃσι διαδηλοῖ, εἰ θανάσιμος ἢ οὔ. [18] τοῦτον, ὀκήταν ὅπως ἔχῃ, ὧδε ἰητέον. [19] ἐν τῇσι πρώτῃσι τῶν ἡμερέων λούτρα μὲν ἀπεχέτω, ἀλείφων δὲ οἴνῳ καὶ ἐλαίῳ χλιαίνων ἐς κοίτην. [20] καὶ σιτίων ἀπεχέτω, ῥοφήματα δὲ λεπτὰ καὶ ψυχρὰ διδόναι. [21] οἶνον δὲ πινέτω μέλανα, αὐστηρὸν, ὃν ξυμφέρῃ αὐτῷ· ὃν δὲ μὴ, λευκὸν, ὑδαρέα, αὐστηρόν. [22] ὃν δὲ δίψα ἰσχυρὴ πιέζῃ καὶ καύματος, ἀθρόον διδοὺς πίνειν, κέλευε ἐξεμεῖν, ταῦτα δὲς ἢ τρὶς ποιήσας. [23] καὶ, ὀκήταν τὸ καῦμα ἔχῃ, ῥάκια βάπτων ὕδατι ψυχρῷ περιλίθεναι, ἢ ἂν μάλιστα φῇ κομιεῖν. [24] ὃν δὲ φρίκαι ἔχωσι τὸ σῶμα, ἀνιέναι τὰ ψύγματα. [25] ἔστω, ὀκήταν ποιῇ, μάλιστα ἀπὸ τοιούτου ὀδυνώμενος, αἴφνης κινδυνεύσῃ καθαλιπὼν ἡ ψυχὴ. [26] ἀλλὰ διδόναι χρὴ αὐτῷ τὰ ὀδυνῶντα φάρμακα μὴ ἀσθενῶς τὰ αὐτὰ, ἃ καὶ τοῦ πλευρίτιδος ἔχομένῳ. [27] ὀκήταν δὲ ἐξανασῇ, ἀνακομίζειν σιτίοισι καὶ ποτῷ, καὶ λουτροῖσιν ὡς τάχιστα. [28] ἡ γὰρ νοῦσος χαλεπή, καὶ παῦροι διαφυγγάνουσιν.

autem moriturus est, acutius videt, & loquitur confidenter: & bibere & edere cupit: [13] & si quis det quod edat, brevi etiam animam emittit, si non evomuerit. [14] Huic morbus hic judicatur in septem, aut quatuordecim diebus. [15] Multi vero perveniunt etiam ad viginti quatuor. [16] Si igitur hos transierit, sanus erit. [17] Nam in his diebus judicatur, an lethalis sit morbus, aut non. [18] Hunc quum ita habuerit, sic curato. [19] In primis quidem diebus à balneo abstineat. Ungatur autem vino & oleo tepido, in lecto, [20] & à cibis abstineat. Sorbitiones autem tenues frigidas dato. [21] Vinum autem bibat nigrum, austerum, si ipsi conducat: sin minus, album, aquosum, austerum. [22] Si vero sitis fortis premat propter calorem, potu acervatim dato, evomere jubeto, bis aut ter hoc repetito. [23] Et quum calor habuerit, lintea aqua frigida tincta adponito, qua parte se maxime ardere dixerit. [24] Si vero horrorem habuerit corpus, frigefactoria remittito. [25] Hic quum doluerit, ab hujusmodi maxime dolore periclitatur, ne repente animam relinquat. [26] Verum exhibere oportet ipsi doloris caussa festinanter, eadem pharmaca quæ ei qui à pleuritide tenetur. [27] Quum autem exsurrexerit, cibo & potu, & balneis quam celerrime refocillato. [28] Morbus enim est difficilis, & pauci effugiunt.

XLIII. Ἄλλος τύφος. [2] ἐπιλαμβάνει μὲν τοῦτο νόσημα πάσῃσιν ὥρῃσιν, γίνεται δὲ διὰ μὲν ὑγρασίην τοῦ σώματος, [3] ὀκήταν τὰ σιτία ὑγρὰ ἐόντα, καὶ τὸ ποτὸν πολὺ σιτέηται ἀναπίμπλη-

XLIII. Alius typhos. [2] Corripit quidem hic morbus omni tempore: fit autem propter corporis humiditatem, [3] quum cibos humidos, & potum mul-

πίωσι, & πολυδαρθρίνων), ἀπὸ τούτων τὸ νόσημα γίνε) μάλιστα. 4 ἄρχε) δὴν ὁ πυρετὸς τελέω & ἢ τεταρταίη & καθ' ἑκάστας νυκθήμερον, καὶ πόνο ἰσχυρὸς ἐν τῇ κεφαλῇ ἐνίσα), 5 ἐνίοτε δ' ἐν τῷ σώματι ἀλλοτε ἄλλοτε. 6 καὶ ἐμέ) σίαλον. καὶ ἐρεύγε) πυκνά. 7 καὶ ἀλγέ) ἡ πὰς χώρας τῶν ὀφθαλμῶν, 8 καὶ τι ἐπὶ τῷ προσώπῳ ἀφυή, 9 καὶ ἐς τὰς πόδας οἴδημα κατέρχε). 10 ἐνίοτε δ' ὅλον τὸ σῶμα λυπιδέ). 11 καὶ ἐς τὰ στήθεα καὶ ἐς τὸ μεταφρενον ἐνίοτε ἡ ὀδυνη τείνει. 12 καὶ ἡ γαστὴρ ταράσσε). 13 ἐν τοῖσιν ὀφθαλμοῖσιν ἐξορᾷ τα ἰχυρᾶς. 14 καὶ τὸ σίαλον λεπτὸν πολλὸν καὶ ἀφρῶδες. 15 καὶ ἐν τῇ φάρυγξι δεκέ) ἐνέχε), καὶ κέχνη ἑαυτόν. 16 πολλάκις δ' καὶ φλεγμαίνε ὁ φάρυγξ. 17 τέτον, ὁκόταν ἔπως ἔχῃ, καὶ ἕδος ὁ πόνο πιέζη, καὶ ὀρθόπνοια ἰσχυρὴ ἐμπίπλη. 18 ἔστι δ' ὅτε καὶ πολλάκις ἐξαπίνης ἀπὸ τοῦ πόνε τὸν ψυχρὸν ἀφῆκεν ἐν ἑβδόμῃ ἡμέρῃ, ἢ ἐν δεκατέσσαρσι. 19 πολλοὶ δ' ἀμφέρεσι καὶ ἕως τέτων ἐκγίνεσθαι ἡμερέων. 20 πολλάκις δ' καὶ ἐξαπίνης ἡ νόσο ἀπῆκε, καὶ δοκέει ὑγιὴς εἶναι. 21 ἀλλὰ φυλάσσεσθαι χρὴ, ἕως ἂν αἱ τέσσαρες & εἴκοσιν ἡμέραι παρέλθωσιν· ὧν γὰρ τούτων ἀμφὶ φύγῃ, ἀ κάλα θνήσκει. 22 τέτων, ὁκόταν ἄδε ἔχῃ, ἐν τῇσι προτέροισι τρισὶ ἡμερέων χρὴ ῥοφήματα διδόναι ἄλητον καὶ τερφόνον, μέλι λεπτὸν ἐνδιαχέον. 23 πίνειν δ' διδόναι μέλανα οἶνον καὶ ὀλίγον [καὶ, ὅκως ἂν βάλῃ], κεκραμένον. 24 σιτία δὲ μὴ προσφέρειν, πρὶν ἂν αἱ ἡμέραι παρέλθωσι. 25 πολύποδας δ' ἐν οἴνῳ ἑφθὰς διδόναι ἐδεῖν, καὶ τὸ ζωμὸν ῥοφᾶν. 26 καὶ ῥαφανίδας τραγὰς πολλὰς. 27 καὶ κνηδάμενον κνῆστον φύσεις

tum carnes combibunt, & fluidæ fiunt, ab his maxime fit morbus. 4 Incipit igitur febris, tertiana aut quartana, in principio oboriens. Et dolor fortis in capite consistit. 5 Aliquando etiam in corpore intermittens. 6 Et vomit salivam, & frequenter eructat, 7 & oculorum regiones dolet, 8 & facies albescit, 9 & tumor in pedes descendit. 10 Quandoque vero etiam totum corpus intumescit. 11 Et ad pectora, & ad dorsum aliquando dolor currit: 12 & venter turbatus est: 13 & oculis fortiter tuetur, 14 & salivam multam & spumosam expuit, 15 & in faucibus detineri videtur: & exasperat ipsas. 16 Sæpe vero etiam inflammantur fauces. 17 Hic ubi sic habuerit, & dolor ita presserit, & erectæ cervicis spiratio fortis inciderit, 18 quandoque derepente præ dolore animam emittit, in septem diebus, aut quatuordecim. 19 Multi vero usque ad viginti quatuor dies durant. 20 Sæpe vero etiam derepente morbus remittit, & æger sanus esse videtur. 21 Verum observare oportet donec quatuor & viginti dies præterierint. Si enim has effugerit, non valde moritur. 22 Huic quum ita habuerit, in primis diebus sorbitiones dare oportet, farinam coctam, tenui melle affuso. 23 Vinum vero dandum est nigrum, paulatim, prout voluerit temperatum. 24 Cibi autem ne exhibeantur priusquam hi dies præterierint. 25 Polypi vero in vino cocti edendi dentur, & jusculum sorbendum. 26 Et raphanidas multas edat, 27 & nasturtii semen torrefactum, moli-

φώσας ἀλέσας, καὶ σῆσαι λεπτά. [28] εἶτα πινέτω οἶνον μέλανα, ἐπιβαλὼν ῥυφυόν. [29] καὶ ἀλφὶ λεπτὰ
207 ἁλίζας διδόναι πίνειν ἔωθεν. [30] λουτρῶ δὲ ἀπεχέσθω, μέχρις οὗ αἱ ἡμέραι παρέλθωσιν. [31] οἶνον δὲ ἐλαίῳ χλιαίνας ἀλείφειν ἐς κοίτην, καὶ ἐκμάσσειν. [32] ἐκ γλυκυσίδης κεφαλὰς δέκα κόκκους ἐν οἴνῳ μέλανι διδόναι πίνειν. [33] ἐκ χονδρυλίδας δέκα φθεῖρας πτισάνης, ῥοφανίτου καὶ χυλοῦ, χόντους τυρῷ αὐαλλαίνειν, καὶ μήκωνι, καὶ ἁλί, καὶ ἐλαίῳ, καὶ σιλφίῳ, καὶ ὄξει. [34] λίνου δὲ καὶ φάσηλον βάλλειν πίσσῃ,
5 ' καὶ κνίδης κόκκους πίσσης. [35] καὶ μετὰ τὸν καθαρσίων. ἁλδύσας ἑφθοῦ ἐκ λίτρας δέκα δύο τυβλία σκορόφου. [36] 120 οἶνον δὲ πινέτω τὸν αὐτόν. [37] καὶ τῶν φαρμάκων καὶ ῥοφημάτων ἐκ ποτῶν ὅ, τι ἂν δίδως, ὀνήσει, λίνου τε καὶ ἓν, λίνου τε καὶ πολίου σπέρματος φέρης. [38] καὶ ἕτω ταχέως ὑγιέα ποιήσεις. [39] ἢν δὲ νέσῳ χαλεπὴ, καὶ παῦροι ἀποφυγγάνουσιν.

XLIV. Ἄλλος τύφος. [2] γίνεται μὲν καὶ δι' ἓν τόδε. [3] ὁκόταν ἡ χολὴ σαπείσα μιγῇ τῷ αἵματι αὐτὸ ἐς τὰς
10 φλέβας, ἐκ τοῦ ἄρθρα, ὁκόταν τὸ αἷμα σῇ. [4] συίσταται δὲ μάλιστα ἐν τοῖσιν ἄρθροισι. [5] καὶ ὅταν ἐπίζηται δὲ συίσηται καὶ ἐς τὸ ἄλλο πᾶν σῶμα, καὶ ὀδύνας παρέχῃ ὀξείας. [6] καὶ οἱ πολλοὶ ἐν τοιούτῳ νόσου χωλοὶ γίνονται, ὁκόταν ἀποληφθείσα ἐν τοῖσιν ἄρθροισιν ἡ χολὴ πωρωθῇ. [7] ἡ δὲ ὀδυνὴ λαμβάνει ἐπιλαμβανομένη, καὶ λαμβάνει τελέων
15 ἡμερέων, καὶ λαμβάνει τεσσάρων. [8] τοῦτον, ὁκόταν ὧδε ἔχῃ, μελετᾶν ὅτως. [9] τὴν ὀδυνὴν ἐπικρατερὴν ἐοῦσαν τὴν σώματι, χλιαίνοντα χρὴ ποιέειν καὶ ἀναστρέφειν, ἐλαίῳ ἐπαλείφοντα. [10]
25 ' ὁκόταν δὲ αὐτὴν, δέειν αὐτὴν ἐλλέβορον, πυελίσας ἀνωθεν ἄπαντα τὸ

molitum, ac cribratum, [28] vino nigro acerbo affuso bibat. [29] Et polenta tenuis modica mane bibenda detur. [30] A balneo autem abstineat, donec hi dies præterierint. [31] Vino vero & oleo tepefactis in lecto illinatur, ' & ex- 45
tergeatur. [32] Et fructus pæoniæ grana decem in vino nigro cocta bibenda dato : [33] & rapi probe percocti succum sorbeat, caseo insulso conditum, & papavere, & sale, & oleo, & silphio, & aceto. [34] Si vero etiam pharmacum bibendum dare volueris, cnidium granum dato. [35] Et post purgationem, farinæ coctæ & pinguis duas heminas exsorbendas dato. [36] Vinum autem bibat idem. [37] Et ex pharmacis & sorbitionibus ' ac 50
potibus quicquid dederis profuerit, sive singulatim, sive plura simul exhibueris. [38] Atque sic celerrime sanum feceris. [39] Morbus autem est gravis, & pauci effugiunt.

XLIV. Alius typhos. [2] Hic quidem propter hoc fit. [3] Quum bilis putrefacta ammixta fuerit sanguini, per venas & articulos, quum sanguis steterit, [4] consistit quidem maxime in articulis. [5] Incumbit autem quandoque etiam in reliquum totum corpus, & ' dolores acutos exhibet : [6] & multi ex hujusmodi morbo claudi fiunt, quum bilis in articulis concluſa in tofum calleſcit. [7] Dolor autem intermittens, corripit per tres & quatuor dies. [8] Hunc ubi sic habuerit, hoc modo curato. [9] Dolore in corpore prævalente, tepefactoria facere, & adhibere oportet, oleo prius illito. [10] Quum autem remiserit, veratrum ipsi dato, toti corpori

τὸ σῶμα. 11 τῇ δ' ὑστεραίῃ ὀρθρίου αἴ-
γειος ἐψήσας δεῖναι πιεῖν δυοχοέας
παρὰ [μοῦ] τὸ ἕτερον χοέα μέλι
ἐπιβαλὼν, ἐπιβὰς δὲ τὸ ἕτερον ἅλας
παραβαλών. 12 εἶτα κύλικα ἐπιβὰς
κύλικα ἐπιβὰς μάστων πινέτω, ἕως
ἂν ἐκπίῃ ἅπαν. 13 ἐς ἑσπέρην δὲ
μετὰ τὴν κάθαρσιν φακῆς τρυ-
βλίον ῥοφείτω. 14 καὶ τούτων
τρυβλίον λιπαρῶν, ἄλφιτα ἐπιβα-
πάσας, ἐκπίτω. 15 καὶ νεοσσὸν ἀλε-
κτορίδιον κρέας, ἢ πελειάδιον, ἢ
πτυγέν, ἢ οἰὸν, ἢ ὑὸς πίον
τρωγέτω. 16 τὸ δ' ἐλλέβορον δι' ἕκτης
ἡμέρης διδόναι. 17 καὶ ἢν μὲν τὸ ἄρ-
θρον ἀποδιίσκῃ, ἢν μὴ θέλῃ ἀφί-
εσθαι, σικύου τρυσσαλὸν, ἀφαι-
ρέσθω δ' αἷμα. 18 κατασκευῶν
ἀκίδι τελεώνω ἐς τὸ γόνατον, καὶ
ἐν τοῖσι γίνοιτο, ἐν οἷσι τὸ οἴ-
δημα. 19 τῶν δὲ ἄλλων ἄρθρων
μηδὲν κινήσῃς. 20 ὡς δὲ μεταξὺ τῶν ἡμερέων, σιτίον προσφερέ-
σθω· ἄρτον μοῦ ὡς ὀπτότατον, μά-
ζαν δὲ ψιλοῦ ὡς μάλιστα. 21
ὄψα δὲ ἐκέτω ὡς μάλιστα μοῦ
ὀπτά· ὀρνίθεια δὲ, ὠοπάλαι. 22 ἐπὶ
δὲ μὴ, καὶ ἐφθὰ [καὶ] ἐζωμοῦ-
μενα, τηλοῦ τυροῦ, καὶ σησάμου,
καὶ ἁλός. 23 ἰχθύσι δὲ χρέεσθω
τοῖσι σαρκωδεστάτοισιν, ὀπτοῖσι
δέ. 24 τὸν αὐτὸν τρόπον τοῖς κρέα-
σιν, ἐψῶν αὐτὰ " δι' ὀρίγανον πα-
σσὰ, [καὶ] ἐλαίῳ ὑποχρίσας. 25 οἶ-
νον δὲ πινέτω λευκὸν, ἢν ξυμφέρῃ·
ἢν δὲ μὴ ξυμφέρῃ, μέλανα. 26
καὶ ἐν περιόδοισι περιπατεέτω δι' ἡμέρης, καὶ μετὰ τὸ δεῖ-
πνον, καὶ ὀρθρίζων. 27 ὀρθρίζων δὲ
καὶ χάλα τὴν ὥρην πινέτω αἰεί.
28 ἢν δέ σοι δοκῇ, καὶ ὄνου
γάλα διδόναι ἀφεψήσας. 29
καὶ, ἢν ὑγιὴς γένηται, ἐν φυ-
λακῇ

antea fomento adhibito. 11 Poſtera die ſerum caprinum co- 60
ctum bibendum dato, duorum congiorum menſura, ita ut in alterum congium mel affundas, & in alterum ſal injicias, 12 deinde poculis viciſſim permutatis bibat, donec totum ebiberit. 13 Ad veſperam vero poſt purgationem, lenticulæ heminam ſorbeat: 14 & betarum pinguium heminam, polenta inſperſa ebibat. 15 Et pulli gallinacei carnem, aut columbæ, aut turturis, aut oviculæ, aut ſuis pinguem edat. 16 Veratrum 65
autem per ſextum diem dato: 17 & ſi alicubi in articulis tumor fiat, & abſceſſus fieri nolit, cucurbita affixa ſanguinem detrahito, 18 punctura per acum triangularem facta in genua, ſi in genibus tumor fuerit. 19 Verum nullum ex aliis articulis perpunxeris. 20 Interpoſitis autem diebus cibum accipiat, panem maxime aſſatum: mazam 121
vero maxime oleo & melle ſubactam. 21 Obſonia vero habeat, maxime quidem aſſatas car- 70
nes volucrum, non ſalſas: 22 ſin minus, etiam coctas, conditas, verum ſine caſeo, & ſeſamo, & ſale. 23 Piſcibus autem utatur carnoſiſſimis, aſſatis 24 eodem modo velut carnes: & coctis origano conſperſis, ac oleo ipſis affuſo. 25 Vinum autem bibat album, ſi conducat: aut ſi hoc non comedet, nigrum; 26 & in deambulationibus ſe exerceat per diem, & poſt cœnam, & mane. 27 Serum autem & lac pro tempore ſemper bibat. 28 Si vero tibi 75
viſum fuerit, etiam aſininum lac decoctum dato. 29 Et ſi ſanus fiat, in cuſtodia ipſum eſſe

λακῆ αὐτὸν εἶναι καὶ ψύχειν καὶ πίνειν. 30 καὶ τὰ σιτία μὴ λίαν ἐμπιπλάναι. 31 κίνδυνος γὰρ αὖτις ἐπιστρέψαντα τὴν νόσον. 32 οὕτω τοιαύτην ἡ νόσος ἔτη θεραπευομένη ὑγιὴς γίνεται. 33 ἐν γὰρ τοσούτοις μησὶν τῷ ἀφανισμῷ κρίνεται, ἢ τελευτᾷ, ἢ καὶ ἄλλως ἀποθνήσκει. 34 πολλὴ γὰρ νόσος καὶ λοιπὴ πολίτας ἔνια ἀποθνήσκει.

XLV. Ἄλλος τύφος. 2 γίνεται δὲ τὸ νόσημα ἐν ὀπώρῃ καιρῷ μάλιστα, ὅταν τις 1 πλησθῇ παντοίης ὀπώρης. 3 τοῖσι δὲ πολλοῖσι καὶ ἀπὸ τούτων ἐγκύρει ἡ τοιαύτη νόσος. 4 φαγόντες πλακοῦντα ἐσησάμινα καὶ τὰ ἄλλα μελιτώδεα ἀπλέστως. 5 τὸ γὰρ μέλι τὸ ἐφθὸν καὶ μαλακῶδές ἐστι, καὶ σφόδρα πλάσσεται τῇ κοιλίῃ. 6 ἔπειτα, ὅταν κατεψυγῇ ἐν τῇ κοιλίῃ, αὐξέεται, καὶ ἐξαπίνης ἡ γαστὴρ ἀείρεται, καὶ πίμπρασται, καὶ ὀδυνέει ἀναῤῥήγνυσθαι. 7 ἔπειτα δὲ ἐξαπίνης ἀναῤῥοιὰ ἐπεγκύει, καὶ, ὅταν ἅπαξ ἄρξηται χωρέειν, πολλὰς ἡμέρας καθαίρεται. 8 καὶ πολλοὶ μὲν τούτων τὴν κάθαρσιν ὑγιέες ἐγκύουσι. 9 ὅταν δὲν παύσηται αὐτόματος καθαιρόμενον, φακῶν χυμὸν ἀναλάσαι αὐτὸν σκιπτέον τέλεα ἡμίεφθα, ἄλας σμικρόν. 10 μὴ δὲ κάθαρσιν ἐς ἑσπέρην φακῆς τρυβλίον ῥοφείτω ψυχρῆς ἀνέλιβ. 11 σίλφιον δὲ ἐπιξεέσθω πολὺ, καὶ τοῦτο τρυβλίον ἀναδευτὸν λιπαρῷ, ἄλφιτα σμικρά. 12 οἶνον δὲ μέλανα, αὐστηρὸν, καὶ ὀλίγον. 13 τὸ δὲ λοιπὸν ἐν χρόνῳ τὰ αὐτὰ ποιείτω. 14 καὶ σιτία φερέσθω, ἄρτον ἔξοπτον, μᾶζαν τε ψυχρὴν ὡς

oportet, ut ne à frigore & æstu lædatur: 30 & cibis non valde expleatur. 31 Periculum est enim ne morbus revertatur. 32 Hic itaque morbus si sic curetur, in sex mensibus sanatur. 33 In tot enim mensium spatio judicatur an mortalis sit, aut non, etiamsi statim curetur. 34 Nam morbus est gravis, & plerisque commoritur.

XLV. Alius typhos. 2 Fit quidem hic morbus in tempore pomorum, quum quis se fructibus mollis corticis, & foris non lignosi, omnis generis repleverit. 3 Plerisque vero etiam ab his factus est talis morbus, 4 ubi videlicet placentarum, & liborum sesaminorum, & aliorum dulciariorum ex melle paratorum, esu se insatiabiliter expleverunt. 5 Mel enim coctum æstuosum est, & ventri adhæret: 6 postea quum concoctum fuerit in ventre, effervescit: & venter derepente attollitur, & ardet ac dirumpi videtur. 7 Deinde repente ventris profluvium succedit: & quum semel secedere inceperit, per multos dies purgatur: 8 & multi post hanc purgationem sani fiunt. 9 Quum igitur sua sponte purgari cessaverit, lentium succi tres semicongios ipsum ebibere cogito, sale adjecto. 10 Post purgationem vero succi, ad vesperam lenticulæ frigidæ non sallæ heminam forbeat. 11 Multum autem silphii in ipsam deradat: & betæ pinguis non conditæ heminam, polenta insperſa. 12 Vinum autem bibat nigrum, austerum, paulatim. 13 Reliquo vero tempore eadem faciat. 14 Et cibos accipiat, panem exassatum, & mazam

ὡς μάλιστα. [15] τὰς δὲ πρώτας τῶν ἡμερέων ἄλουρον φαγέτω κόπτοφθον, ἀπεψυχων καὶ μέλι προσαχέων. [16] οἶνον δὲ πινέτω μέλανα αὐστηρόν. [17] [κ,] ἕως ἂν καθαρθῇ ἡ νῆσος, ταῦτα προσφερέσθω. [18] ὁ δὲ ἀπὸ τῆς ὀπώρης ληφθεὶς τῇ νόσῳ, φῦσαν παρέχῃ, καὶ τρόφον, καὶ ὀδυνᾶται. [19] καὶ τὰ σιτία οὐκ ἐθέλει διαχωρέειν. [20] καὶ ἡ γαστὴρ μεγάλη καὶ σκληρὴ αὐτῷ ἔστι. [21] καὶ ῥῖγος καὶ πυρετὸς ἔχει. [22] τοῦτο, ἢν μὲν αὐτομάτη
208 τὴ παραχρῆμα ἡ κοιλίη, ὡς ἐν εἰκοσιν ἡμέρῃσι τὸ ἐλάχιστον καθαίρεται. [23] καὶ, ὁκόταν παύσηται καθαιρόμενος, ὑγιὴς σωθήσεται ἔσῃ. [24] ἢν δὲ μὴ καθαρθῇ, καθαίρειν αὐτὸν τῷ ἱπποφάει ὀπῷ, ἢ τῷ κνιδίῳ κόκκῳ. [25] ἐς ἑσπέρην δὲ ταῦτα διδόναι, " καὶ τῷ αὐτο- 124
μάτως καθαιρομένῳ. [26] τῇ δ' ὑστεραίῃ, ἢν μὲν πυρετὸς ἔχῃ, ἡσυχίην ἐχέτω. [27] διδόναι δὲ αὐτῷ πίνειν τὸ αὐτὸ οἶνον ὡς ἂν ψυχροτάτῳ ὕδατι. [28] ἢν δὲ μὴ
5 ἔχῃ πυρετὸς, διαιτήσθω διαίτῃσιν μὴ ὑγρὴν, ἀλλ' ἰσχυροτέρην. [29] καὶ περιπατείτω ὡς τὰ σιτία πεπαντάπασι κοιλανθῇ. [30] τοῦτο [δ'] τότε δεῖ νοσήματος πολλοῖσιν ἤδη ὕδατος ἐξελθόντος. [31] καὶ, ἢν δοκέῃσι κλύζειν, τοῖσιν αὐτοῖσι κλύσον, οἷσι καὶ τὸ ὑδρελαῖον. [32] ἢν δὲ βάλῃς, τοῖσδε κλύζειν. [33] ἐν μελικράτῃ κοτύλῃ " πτίλου θυμίης ἐγκαῦσαι 125
εἶτα ἕτως ἐγκλύσαι. [34] ἕστις, ἕτω θερμοδούμενος, πάντα ὑγιὴς ἔσῃ.

XLVI. Ἄλλος τύφος. [2] γίνεται μὲν τὸ νόσημα, ὁκόταν τὸ ὑγρὸν, τὸ
10 ἐν τῷ σώματι, σαπῇ καὶ ἀναξηρανθῇ μᾶλλον ἢ κατὰ φύσιν. [3] γίνεται δὲ ἡ ἐπιδολὴ, ὁκόταν τῷ νοσήματι ἔχῃ ὁ ἄνθρωπος,

mazam oleo & melle quam maxime ſubactam. [15] Primis autem diebus farinam edat coctam frigefactam, melle affuſo. [16] Vinum autem bibat nigrum, acerbum: [17] & donec quie- 95
verit morbus, hæc aſſumat. [18] At qui ex fructibus morbo arreptus eſt, flatum ſentit, & tormen, & dolorem: [19] & cibi ſecedere non volunt, [20] & venter ipſius magnus ac durus eſt, [21] & rigor ac febris habet. [22] Huic ſiquidem ſponte turbatus fuerit venter, in viginti diebus ut minimum purgatur. [23] & quum purgari ceſſaverit, ſanus ſtatim erit. [24] Si vero non fuerit purgatus, purgato ipſum hippophaes ſucco, aut 100
cnidio grano. [25] Ad veſperam autem eadem exhibeto, quæ ei qui ſponte purgatur. [26] Poſtera die ſi febris habuerit, quietem habeat. [27] Et de eodem vino in aqua frigidiſſima ipſi bibendum dato. [28] Si vero febris non habuerit, victu utatur, non humido, ſed fortiore. [29] Et deambulet, conjectura juxta cibos facta. [30] Ab hoc morbo multis jam aqua intercus facta eſt. [31] Et ſi tibi clyſterem adhibere viſum fuerit, eadem quæ etiam 105
hydropico per clyſterem infundito. [32] Si vero volueris, hæc infundere potes. [33] In aquæ mulſæ hemina, herbam thapſiæ coquito, & ſic infundito. [34] Hic hoc modo curatus celerrime ſanus erit.

XLVI. Alius typhos. [2] Fit hic morbus, quum humor qui eſt in corpore, putrefactus fuerit, & magis quam opportunum eſt reſiccatus. [3] Fit igitur æger hoc morbo correptus, ſpecie limpidus, ac humectus, ſubpallidus,

ὀλιγοχρόνιον, ὑπωχρόν, ἀφρῶδες, 4 κύστεϊ ἐοικὸς ὕδρα, πλὴν οὐκ οἰδέϊ, 5 ἀλλὰ λεπτὸς ἐστι, καὶ ἀσθενής. 6 μάλιστα δὲ τοῦτο τοῖς λεπτοῖς τὰς κνήμας. 7 καὶ τὸ αἷμα ὑπωχρῶς καὶ ἰχωρῶδες. 8 καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ ἐκκοιλοτέρους φύσει. 9 ταῦτα μὲν ὑπὸ τῆς νούσου πάσχει. 10 Ἡ δὲ χροιὴ τοῦ σώματος μέλαινα ἢ, καὶ διὰ τοῦτο ἐστιν. 11 ἐς τὰ φλέβια μέλαινα ὑπελθόν, καὶ ἐπὶ τοσοῦτον ὅταν χολὴ μέλαινα ὑπὸ θερμῆς ἐπιχυθῇ, 12 ἀνάγκη ὑπὸ θερμοῦ ξυγκαυθῆναί τε καὶ ἐξαφανισθῆναι τὰ φλέβια, 13 ὥστε τὸ αἷμα ἐκχωρεῖν καὶ τὰ φλέβια. 14 διὰ δὲ πάσχει. 15 ἔστι δὲ λεπτὸς γίνεσθαι, καὶ κάρηνον ἰχωρῶδες. 16 καὶ τοῖσιν ὀφθαλμοῖσιν ὀξέως ἀκαρδιώδεα, 17 καὶ τὰς μήτρας λεπτὰς καὶ ἰμαντώδεας. 18 ἐς βάρος τοῦ σίτου ἐστὶν, [μᾶλλον] ἢ ὑγιείην. 19 καὶ λύχνου ἀπτομένου σμύρνῃ τῇ ὀσμὴ ἥδεται. 20 καὶ ἐξανδρώσας γαμινά. 21 πολλάκις δὲ βαδίζοντι αὐτῷ ἐξέρχεται ἡ γονή. 22 τόνον, ὅταν ἔτος ἔχῃ, καθαίρειν τῇ κοιλίῃ τῷ μέλανι ἐλλεβόρῳ τῇ ἐὼν δηλονότι τῇ δὲ κάτω, οἷον σκαμμωνίης. 23 μὴ δὲ κάθαρσιν τὰ αὐτὰ διδόναι, ἃ καὶ τοῖσιν ἄλλοισι. 24 καὶ ὄρρον, καὶ γάλα βοὸς, ἢ αἶγος διδόναι τῇ ὥρῃ. 25 διδόναι δὲ καὶ ὄνου γάλα ἀφεψῶν ἐς ὑποκάθαρσιν. 26 ὅστις, ἢν μὴ μελετῶμενος, μάλιστα ἂν δυσὶν ἔτεσιν ὑγιὴς γένεται. 27 σῖτα δὲ, ἃ βούλεται, φορείτω· ὡς ἀκέστω δὲ ὡς μάλιστα, καὶ περιπατείτω, ὡς τὰ σῖτα τεκμαιρόμενον. 28 οὗτος ἡ νοῦσος λαμβάνει πρεσβύτερον ἑκκαιδεκέτεος. 29 ὅταν δὲ λάβῃ, ἢν μὴ καὶ δεχὰς δὲ νοσήματα μελετηθῇ, οὐκ ἀπαλλάσσει, εἰ μὴ εἴκοσιν ἔτεα παρέλθῃ, ἀλλὰ

lidus, 3 pellucidus, 4 & vesi- 116
cæ urinæ similis : verum non
intumescit, 5 sed tenuis & ari- 126
dus est, ac debilis. 6 Atte-
nuantur autem in corpore ma-
xime claviculæ, 7 & facie for-
titer gracilescit, 8 & oculi
valde sunt excavati : 9 & hæc
quidem à morbo patitur. 10
Color autem corporis niger 127
est, causa vero hæc est. 11
Quum bilis atra in venas, &
ad cutem subierit, & postea
calor successerit, 12 necesse est
à calore venas comburi ac
reliccari. 13 Quare sanguis è 115
venis excedit. 14 Hæc igitur pa- 128
titur. 15 Hic tenuis fit, & for-
titer gracilis, 16 & oculis raro
nictat, 17 & musculas à stragulis
venatur. 18 Et gravitas cibo- 129
rum major est quam quum sa-
nus esset. 19 & lucernæ extin- 130
ctæ odore delectatur : 20 & fre-
quenter semen per somnum
effundit. 21 Sæpe vero etiam
inter eundem genitura ipsi exit.
22 Huic quum sic habuerit, ven-
trem nigro veratro purgato, su-
pernum videlicet : infernum
vero scammoniæ succo. 23 Post 129
purgationem vero eadem quæ
& aliis dato : 24 & serum ac lac
bubulum, aut caprinum pro
tempore exhibeto : 25 dato & 130
lac asininum decoctum, ad
purgationem. 26 Hic ita cura-
tus in duobus maxime annis
sanus fit. 27 Cibos autem quos
vult assumat, & quam maxi-
me nutriatur, & deambulet
conjectura ad cibos facta, 28
Hic morbus corripit majo-
rem viginti annis. 29 Ubi ve-
ro corripuit, si non à princi- 125
pio morbi quis curatus fue-
rit, non desinit, nisi viginti
anni præterierint, sed adhæ-
ret.

ἀλλὰ προσέχῃ. 30 ἔπειτα ὑπ' ἰδιωτῶν μελεωμένοις ἐξέρχεται. 31 ἡ δὲ νοῦσος χαλεπή.

XLVII. Εἰλεοί. 2 εἰλεοὶ δὲ τάδε τὰ νοσήματα καλέεται. 3 γίνεται δὲ ἀπὸ τῶνδε μάλιστα. 4 ὦ ξ ὑγιαίνων θερμῇ τῇ διαίτῃ καὶ ὑγρῇ χρέηται, καὶ μήτε πεπλησμονὴν ἐξοδοῦται παλαιπωρίῃ πρὸς τὰ σιτία πεκμηρώσῃ, ' πιμπλάμενος δὲ ἀδηφαγέῃ. 5 εἶτα ἐξαπίνης ἀναγκασθῇ βαδίσαι μακρὴν ὁδὸν, ψύχεος ἐόντος, εἶτα ῥιγώσῃ κατὰ τὰ ὀστέα. 6 τάδε δὲ ἔν πάσχει. 7 φύσει ἐξαίνεται τὸ τοῦ σώματος παντός. 8 καὶ ἡ χροιὴ αὐτέου γίνεται μολιβδοειδής. 9 καὶ ῥιγοῖ ἀεὶ, ὥστε οἱ θερμὸν λαβόντι ἐπιθυμέειν θερμὸν εἶναι. 10 τὸ δὲ σῶμα λεόμενον αὐτοῦ λεπίζεται ἀπὸ τοῦ θερμοῦ· μάλιστα δὲ ἡ ὀχθη. 11 καὶ, ὦν τοῦ δακτύλου τοῦ σώματος κατατρίζῃς, ὑπολεύκη- 131
σις, 12 ἐς σημαινέτω σοι, ὥστε σὺ τὸ 132
ἴσχιον 13 μάλιστα δὲ ἐν τοῖσι ποσὶν ἐνθλᾶται. 14 τὰ δὲ σκέλεα βαρέα αὐτῷ. 15 ἐς, ὦν περιφοιτήσῃ, τρέμει. 16 133
καὶ, ὦν ἐπὶ ἵππου βαδίζῃ πνευστιᾷ σφόδρα, 17 ἐς αἱ ὠλένεαι δοκέουσιν ἀποκρέμασθαι. 18 καὶ δι' ὑπνου ἔχει τὰς νύκτας. 19 τὰ δὲ σιτία ὠμὰ ἀφαιρεῖται, ἄσσα καὶ φάγῃ. 20 ἔτι, ὁκόταν ἔτως ἔχῃ, πυρήσας αὐτὸν, κνεόφρι διδόναι πίνειν, ἢ ξ ἵππου φέωσ ὑπᾶ, ἢ ξ κνιδίου κόκκα. 21 μετὰ δὲ τὴν καθάρσιν ταῦτα διδόναι, ἃ καὶ τοῖσι πρόσθεν. 22 τῇ δὲ ὑστεραίῃ, ὄνειον 134
γάλακτος ἐφθὸν χρόα διδόναι, δὶς
ἐκπιεῖν, ἅλας προσβάλλοντα. 23
ἐς ἑσπέρην δὲ δεῖπνον ἄριστον. 24
ὄψον δὲ ἐχέτω οἷον κρέα ἐφθὰ, 25 καὶ πολύποδας ἐφθοὺς σὺν οἴνῳ μέλανι, καὶ τὸν ζωμὸν ῥοφανέτω. 26 καὶ φακὸν ἐσθιέτω, ὧδε ἐσιόντα-

ret. 30 Postea ab aliquibus dum curantur decedit. 31 Morbus autem gravis est.

XLVII. 2 Volvuli porro vocantur hi morbi. 3 fiunt autem maxime ab his. 4 Si hyemis tempore quis calido & humido victu utitur, & non deambulationibus se exerceat, respectu ad cibos facto: (verum repletus semper dormit) 5 & deinde longum iter perficere cogatur, frigore ' sæviente: deinde rigue- 130
rit sub ossa. 6 Hæc igitur patitur. 7 Flatus in toto corpore oboritur: 8 & color ipsius fit plumbiformis: 9 & riget semper, ut etiam calida ipsi affusa, calida esse non videatur. 10 Corpus autem ipsius dum lavatur, à calida desquamatur, maxime scrotum: 11 & si digito corpus compresseris, impressionem fa- 131
cies, 12 & notæ tibi apparebunt, velut in farina aqua subacta. 13 Maxime autem in pedibus ' im- 135
pressionem perfert. 14 Crura vero ipsius gravia sunt: 15 & si obambulet, tremit: 16 & si ad 133
acclivem locum iter faciat, vehementer anhelat, 17 & ulnæ dependere videntur, 18 & sitis urget noctu, 19 cibi vero crudi secedunt quoscunque ingessit. 20 Huic quum sic habuerit, fomento prius adhibito, cneorum bibendum dato, aut hippophaes succum, aut cnidium granum. 21 Post purgationem vero ea- 134
dem dato quæ prioribus. 22 Postera die ' lactis asinini cocti 140
congium dato bis ebibendum, sale adjecto. 23 Ad vesperam cœnet panem. 24 Obsonium autem habeat, oviculæ carnes coctas, 25 & polypos coctos in vino nigro, & jusculum sorbeat: 26 & lenticulam habeat sic præpara-

ἐσκλασμβύλω. 27 κεντύλῳ φακῆ ἐψήσας τρίψας λίλω. 28 ἔπειτα ἄλυδρον ἀναμείξας, & σίλφιον ἐπιξέσας, καὶ ἅλας ἐμβαλεῖν, καὶ ὄξος ἐπιχέας, καὶ σκόροδα σὺν τούτοις σωσεῦαι χρή, 29 ἔπειτα ὕδωρ ἐπιχέας ζέσαι δὶς ἢ τρὶς, καὶ τορνωῦν ἅμα αὐτοῖς. 30 ἔπειτα ἀφελὼν ἐψυχθῶ. 31 ἔστω δὲ μὴ λίλω παχεῖα. 32 ἐμβεβλήσθω εἶτα καὶ ἡ γλήχων ἐναρμόσῃ, τὸ σύνολον εἶναι. 33 τὰς δὲ μεταξὺ τῶν ἡμερέων ἐμέτας ποιεῖσθω διὰ ἕκτης ἡμέρης. 34 πυελοῦσθαι δὲ χρὴ ἄλλοτε & ἄλλοτε πρὸ ἐμέτου καὶ τὰ φαρμακοποσίης. 35 καὶ ἅλα τρίτης ἡμέρης λεάσθω, ὡς ξυμφέρῃ. 36 εἰ δὲ μὴ, ἀλφέσθω, καὶ περιπατείτω, ὡς διαπνοὸς ᾖ, πρὸς τὰ σιτία πεπαρόμθω. 37 καὶ ἀκτὶς φύλλα καὶ κονύζης τὰ αὐτὰ ἀπαλῆς ἐψῶν, διδόναι ἐσθίειν. 38 ἔστω γὰρ αὖ μελετώμθω ῥᾴιστα ἁλίσκει. 39 καὶ ἡ νόσος σκληίπη ἂν σύμπασιν. 40 πολλοῖσι δὲ, ἤδη ὑγιέσι γενομθοισι, ἅλα δύο ἐτέων ἡ νόσος ὑποστροπιάσει. 41 ἀλλὰ χρὴ, ὡς ὑποστροπιάσῃ, τὰ αὐτὰ ἰσπιεῖν ἰᾶται. 42 ὡς δὲ τελέως ὑποστροπιάσῃ, οὐδέποτε μθὸν ἐπιγένεται, λεπτὸς δὲ γίνεται καὶ κάπαρος. 43 ἀρχὴ δὲ λεπτύνεσθαι ἀπὸ τοῦ προσώπου, καὶ τὰ χροιὴν ἐκλύεσθαι γίνεται μᾶλλον, ἢ τὸ πρόσθεν. 44 τότου ὕδερος σύνοιδε ἐγγύεται ἐν τῇ κοιλίᾳ. 45 ὡς δὲ ἐγγένηται, τὰ μὲν αὐτὸν ἐ χρὴ· ἀποθανέεται γάρ. 46 ἱερουργοῦντα δὲ τοῖσι αὐτοῖσι, εἴσι καὶ τὸν ἀπὸ σπλήνος ὑδερεῶντα. 47 τοῦτον μάλιστα μὲν καὶ ἀρχὰς βάλλεσθαι μελετᾶν, καὶ ὅτι ταχέως ὑγιέα ποιήσῃς. 48 ἡ δὲ νόσος δέεται μελέτης πολλῆς· χαλεπὴ γάρ.

paratam. 27 Heminam lentis coctam probe terito, 28 deinde farinam ammiſceto, & ſilphium deraſum addito, & ſalem adjicito, & acetum affundito, & allium ad hæc ſimul coquito, 29 & affuſa aqua bis aut ter 'fervefacito, & cum tudicula undiquaque expaſſa brachia habente, ſimul ipſa agitato: 30 deinde ablata frigefacito. 31 Sit autem non valde craſſa, 32 & odoris gratia etiam pulegium ut ſimul coquatur, adjiciatur. 33 Intermediis vero diebus, vomitus faciat per ſextum diem. 34 Verum alias atque alias ante vomitum, & pharmaci potum, fomentum adhibere oportet. 35 Et per tertiam diem lavetur, ſi conducat. 36 Sin minus, ungatur. Et 'deambulet ſi ita potens fuerit, conjectura ad cibos facta: 37 & ſambuci, ac conyzæ ſemper teneræ, folia cocta edenda dato. 38 Sic enim curatus, facilime deget, 39 & morbus annum definet. 40 Multis vero jam ſanis factis, poſt duos annos morbus reverſus eſt. 41 Sed ſi hoc contingat, eodem modo curetur. 42 Si vero tertium revertatur, tumor quidem non ſuccedit. Tenuis autem fit & gracilis, 43 incipitque à facie attenuari, & 'colore exalbeſcit magis quam prius. 44 Huic quandoque aqua intercus fit in ventre. 45 Si igitur facta fuerit, ſecare ipſum non oportet, moritur enim, 46 ſed iiſdem curare quibus eum qui à ſplene aqua inter cutem laboret. 47 Hunc maxime in principio curare velis, & ſic cito ſanum facies. 48 Opus autem habet morbus multa curatione. Eſt enim gravis.

XLIIX. Ἀλ-

XLIIX. A-

XLIIX. Ἄλλῳ ἑλεὸς ἱκτερώδης. [2] ἐπιλαμβανεῖ μάλιστα μὲν ἦρος ἄρξιν δὲ ἐλεύσεται χωλοῖσιν ἔτεσι. [3] μᾶλλον δὲ ἀπὸ ὑδροποσίης. [4] πολλοὶ δὲ ἤδη τῷ τοιούτῳ [νούσημασι] ξυνεχέθησαν καὶ ἐληλήθασιν [καὶ] τὴν κεφαλὴν ἀλγήσαντες. [5] ἀλλὰ ὠφελιμώτατα τοῖσι τοιούτοισι πάσχουσι, τὰ χροιῆς. [6] καὶ γὰρ ὠχροὶ γίνεται, οἷον σίδιον. [7] καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ ἐξίενται, ὥστε ἑκάτερα πίμπλανται. [8] τοῦτον, ὁκόταν ἔτεος ἔχῃ, θερμοπότῃσι χρὴ τοῖσιν αὐτοῖσιν, οἷσι καὶ τὸ τοιοῦτον. [9] διδόναι δὲ τὸ ἀπ' ἐρεβίνθων λευκῶν ὕδατος ἑψῶν πίνειν, καὶ σὺν τῷ οἴνῳ ἀφεψιήσαι, καὶ διδόναι. [10] καὶ τὴν κεφαλὴν αὐτέου καθαίρειν τῷ τετραγώνῳ. [11] ἧσσον δὲ τούτου θανατώδης. [12] καλέεται δὲ ἑλεὸς ἱκτερώδης.

XLIIX. Alius volvulus arcuatus. [2] Hic maxime ætatis tempore in paluſtribus regionibus corripit: [3] magis autem ab aquæ potu. [4] Multi vero jam à tali morbo correpti ſunt, ex volutatione ad ſolem capitis dolore affecti. [5] Verum ſimilia prioribus patiuntur, excepto colore. [6] Nam pallidus fit æger, velut malicorium, [7] Et oculi aliquando morbo arcuato implentur. [8] Hunc ubi ſic habuerit, iiſdem curare oportet quibus priorem. [9] Danda etiam in potu aqua à cicere albo cocta, & cum vino eadem permixta danda eſt. [10] Et caput ejus tetragono medicamento purgetur. [11] Hic minus quam prior lethalis eſt, [12] & vocatur volvulus arcuatus.

XLIX. Ἕλεος αἱματίτης. [2] τὰ μὲν ἄλλα πάσχει τὰ αὐτὰ τοῖσι πρόσθεν. [3] ἄρχεται δὲ μεταπώρῃ γίνεσθαι τὸ νόσημα. [4] πάσχει δὲ οὐ τῷ νούσημα τοιοῦτον γίνεται. [5] ἐκ δὲ στόματος κακὸν ὄζει ἀπὸ τῶν ὀδόντων, [6] καὶ τὰ οὖλα ἀφίσταται. [7] καὶ ἀπὸ τῶν ῥινῶν αἷμα ῥεῖ. [8] ἐνίοισι δὲ καὶ ἐκ σκελέων ἕλκεα σκληρὰ φύεται καὶ τὰ μὲν ὑγιαίνει, τὰ δὲ ἄλλα ἀνίστανται. [9] καὶ ἡ χροιὴ μέλαινα καὶ λεπτὸν δέρμα. [10] ἀφελητικὸν δὲ καὶ πολυπρόφατον ἐς ἀφέλιμον. [11] τοῦτον, ὁκόταν ἔτεος ἔχῃ, τοῖσιν αὐτοῖσιν, οἷσι καὶ τὰς ἀφέδρους. [12] καὶ κλύζειν τοῖσδε. σικύης δὲ ἀγρίης πέντε φύλλα τρίψαι λεῖα, καὶ ἀφεψιήσαι μέλιτος ἡμικοτύλιον, καὶ ἁλῶν δραχμὴν καὶ μιῆς χλόης ἡμικοτύλιον, καὶ ἀπὸ τούτων ἑφθῶν καὶ χλιαρὸν πέντε ἢ ἕξ κοτύλας. [13] διδόναι δὲ ἐς ὑποκαθάρσιον, ὀνείου γάλακτος ἑφθοῦ κοτύλας ὀκτὼ, μέλι παραχέων. [14] πίνεται

XLIX. Alius volvulus arcuatus. [2] Hic maxime æſtatis tempore in paluſtribus regionibus corripit: [3] magis autem ab aquæ potu. [4] Multi vero jam à tali morbo correpti ſunt, ex volutatione ad ſolem capitis dolore affecti. [5] Verum ſimilia prioribus patiuntur, excepto colore. [6] Nam pallidus fit æger, velut malicorium, [7] Et oculi aliquando morbo arcuato implentur. [8] Hunc ubi ſic habuerit, iiſdem curare oportet quibus priorem. [9] Danda etiam in potu aqua à cicere albo cocta, & cum vino eadem permixta danda eſt. [10] Et caput ejus tetragono medicamento purgetur. [11] Hic minus quam prior lethalis eſt, [12] & vocatur volvulus arcuatus.

XLIX. Volvulus hæmatites. [2] Reliqua quidem eadem patitur cum prioribus. [3] Incipit autem morbus autumno fieri. [4] Hæc vero in morbo accedunt. [5] Ex ore male olet à dentibus, [6] & gingivæ abſcedunt, [7] & à naribus ſanguis fluit. [8] Aliquando etiam ex cruribus ulcera pullulant, & alia ſaneſcunt, alia emergunt. [9] Et color niger fit, & cutis tenuis. [10] Eſt autem ad deambulandum ac laborandum promptus. [11] Hunc ubi ſic habuerit, iiſdem curato quibus priores, [12] & hæc per clyſterem infundito. Cucumeris ſylveſtris folia quinque terito, & mellis dimidium heminæ ammiſceto, itemque olei heminam dimidiam, & ſalis quantam una manu comprehendere potes, & ſucci betarum heminas quatuor. [13] Ad ſubpurgationem vero lactis afinini cocti heminas octo exhibeto, melle affuſo. [14] Bibat etiam

bubu-

πινέτω ὃ κὴ βόδον τὴν ὥρην, τεσσαρά κοντα ἡμέρας. 15 πινέτω ὃ ⸂ τὸ ἑωθεν ὕ βοείᾳ γάλακτος δύο κοτύλας, τρίτον μελικρήτου ὡδατος μίσγων, κὴ μεταξὺ τῶν ἡμερέων. 16 αὕτη ἡ νοῦσος δεῖ πολλῆς ἰήσιος. 17 ἢν δὲ μὴ, οὐκ ἐξέρχεται, ἀλλὰ ξυναποθνήσκει τῷ ἀνθρώπῳ. 18 καλέεται ὃ ἑλεὸς αἱμωπίης.

L. Τὰ παλαιὰ καλέμβια νοσήματα. 2 ἐκ ὃ τῶν παλαιῶν καλεμβίων νοσημάτων τάδε μάλιστα γίνεται. 3 ὁκόταν φλέγμα κὴ χολὴ μιχθῇ κῇ τὸ σῶμα, ῥεῖ ἐς τὴν κοιλίην. 4 κὴ, ὁκόταν ἁλισθῇ ἐν τῇ κοιλίῃ, ἀείρεται, αὖω τε κὴ κάτω αὐτὰ ἕρπει ὥσπερ κῦμα. 5 κὴ ῥῖγος, ⸂ πυρετὸς ἐπιλαμβάνει. 6 καὶ ἐν τῇ κεφαλῇ ἡ ὀδυνη καθέστηκε. 7 ⸂, ὁκόταν περὶς τὰ σπλάγχνα ἡ ὀδυνη καθιστῇ, πύημα παρέχει. 8 ἐνίοτε ὃ ἐμέει λάπην ὀξείην, ἐνίοτε ὃ κὴ ἁλμυρήν. 9 ⸂, ὁκόταν ἀπεμέσῃ, πικρὸν τὸ σῶμα δοκεῖ αὐτῷ εἶναι. 10 ἐν σὶ τῇσι πλευρῇσιν ἐρυθήμασι κατέχει. 11 ἅτε γὰρ ὕ φλέγματος ἐν τῇ κοιλίῃ ἐόντος, τὸ αἷμα ὑπὸ θερμασίης ἀλιόθεν, περισπέπεται περὶς τὰ πλεύρα καὶ ἐρυθήματα παρέχει ἐν τῇσι πλευρῇσι. 12 κὴ θερμασίη ἔχει μάλιστα τὰς πλευράς. 13 ⸂ τὸ μεταφρενον αὐτῶν ἕλκυσθαι γίνεται. 14 κὴ, ὁκόταν πονῇ, μάλιστα. 15 [⸂] ὅσα εὐαίσθητα ψαύοντος ὕ σώματος· ἀλγεῖ γὰρ ὁκοῖόν περ ἕλκος. 16 κὴ οἱ σάρκες παλλονται τὸ ἀληθδόν. 17 κὴ οἱ ὄρχεες ἕλκονται. 18 ⸂ ἐς τὴν κοιλίην ⸂ ἐς τὴν νύσιν ῥέπει τις κὴ ὀδυνη ἐμπίπλῃ, 19 κὴ ῥεῖ πολὺ, ὁκοῖον περ ὑδρῶπες. 20 ⸂ ἐκ τῆς κεφαλῆς αἱ τρίχες ῥέουσι. 21 ⸂ τὰ σκέλεα ⸂ οἱ πόδες αἰεὶ ψυχροί. 22 ⸂ ἡ ὀδύνη πιέζει μάλιστα τὰς πλευρὰς κὴ τὸ

bubulum lac pro tempore, per quadraginta dies. 15 Bibat item mane bubuli lactis duas heminas, tertia aquæ mulsæ parte ammixta, per intermedios dies. 16 Hic morbus multa medela opus habet. 17 Sin minus, non exit, sed cum homine moritur. 18 Vocatur autem volvulus hæmatites.

L. Morbi crassi appellati. 2 Ex crassis appellatis morbis, hi maxime fiunt. 3 Quum pituita et bilis mixta fuerint in corpore, fluunt in ventrem: 4 & quum congregata fuerint in ventre, attolluntur, & sursum ac deorsum discurrunt, velut unda. 5 Et rigor ac febris corripit. 6 Et dolor in capite consistit: 7 & quum dolor circa viscera constiterit, suffocationem inducit. 8 Aliquando vero vomit pituitam acidam, quandoque etiam salsam: 9 & postquam evomuit, os amarum ipsi esse videtur. 10 In lateribus autem rubores detinentur. 11 Nam quum pituita in ventre sit, sanguis à caliditate congregatus in latera allapsus est, & rubores in lateribus excitat. 12 Et calor maxime latera occupat, ac costas. 13 Et dorsum ipsius incurvum fit 14 Et quum maxime doleat, 15 corporis contactum non sustinet. Nam velut ex ulcere dolet. 16 Et carnes præ dolore vibrantur ac palpitant: 17 & testes contrahuntur: 18 & in sedem, & in vesicam, calor quidam ac dolor irruit. 19 Et mingit crassum velut in aqua inter cutem. 20 Et ex capite defluunt capilli: 21 & pedes semper frigidi sunt: 22 & dolor premit maxime latera, & dorsum, & collum:

μετάφρενον, ἓ τ' τραχήλου. 23 ποῖς ὃ τῷ δέρματι ' ὀκεῖ οἱ ἡ ἀφοσέρ- 141
40 πῃν. 24 ἡ ὃ νέσος ποτὲ μ̃ πιέζῃ, ποτὲ ὃ αὐίκ̃ι. 25 ἀφοίεσης ὃ τ̃ νέσε, ξωιεχέσερον πιέζῃ, 26 κ̃ τ̃ κεφαλ̃ς τὸ δέρμα παχὺ κ̃ ἐρυθρόν ἐσιν. 27 ἔ τ@, μέχρι μὲν ἓξ ἐτέων, τοιαῦτα πάσχων ἀφικελέ. 28 ἐπήν ἱδρώς τε πέλυς κ̃ βλαχέ), κ̃ κόνδυλ@ γίνεται. 29 πολλάκις ὃ κ̃ ὀνδρώσ. 30 τὸ ὃ λάχνδμα τέτε ὕφεμεν ἀφοίκ̃ [ἡ] ὑπὸ πέλιδνον. 31 τ̃δε τὸ νέσημα γίνε) ἀφὸ θερμασίν ἓ ἡλίε κ̃ ὑδροποσίν. 32 τέτον τοίνυν, ὁκόταν ἔτως
45 ἔχῃ, ἓ κισάρε διδὸς ὑπὸ κυναικήϊον, ἡ ἓ κνιδίε κόκκε, ἡ ἓ ἰατρόφεω. 33 δίδε ὃ πίνειν κ̃ γάλα ὄνε ἐψήσας ὀκτὼ κοτύλας, μέλι ἀφεφαχέων. 34 τῇ ὃ ὑσεραίῃ μ̃ τ̃ὼ κάθαρσιν πὸ αὐτὸ ἀφοσφέρε, ἀ κ̃ τοῖσιν ἄλλοισι. 35 τὰς ὃ ἀφήτας ἡμέρας δύο χρέεδαι τὸ αὐτό, ἃ ἓ ὅσης ὑπὸ ὑδρε ἐάλω, 36 ἓ πονέϊτο ἀφιόδοι ζειν, λὼ δύναιτο ἦ. 37 λὼ ὃ ἀδυνάϊος ἦ ὑπὸ πυρετῶν, κ̃ ἐδίειν μὴ δύνηται τὰ σιτία, χρέεδαι ροφήμασι φακ̃ ποτ̃ ὃ οἴνῳ μέλανι ὡς αὐ-
210 ηροτάτῳ. 38 αὕτη ἡ νέσ@ ἐπιλαμβάν μάλισα μεθοπώρε, κ̃ ὀπώρης ἐόσης. 39 ἔτ@, λὼ μὴ ἰηθῆ, ἐν τοῖς ἓξ ἔτεσιν ἐὶ ὃ μὴ, ἀφοσέχ κ̃ ἄχρι τ̃ δέκα ἐνιαυτῶν. 40 πολλοῖσι ὃ ἓ ξύναπεθνήσκ, λὼ μὴ τ̃ὼ ἀχρεῆμα μελετηθῇ.

lum : 23 & ad cutem aliquid ipſi proſerpere videtur. 24 Morbus vero quandoque urget quandoque remittit. 25 In progreſſu autem magis aſſidue premit. 26 & cutis capitis craſſa ac rubicunda eſt. 27 Hic uſque ad ſex annos talia pati perſeverat. 28 Poſtea & ſudor multus diffunditur, & male olet. 29 Sæpe vero etiam per ſomnum ſemen effundit. 30 Quod vero per coitum emittit, ſubcruentum ac ſublividum prodit. 31 Hic morbus fit propter calorem ſolis, & aquæ potum. 32 Proinde hunc quum ſic habuerit, cneoro aut hippophae, aut cnidio grano dato, ſubpurgato : 33 dato etiam lactis aſinini cocti heminas octo bibendas, melle affuſo. 34 Poſtera die poſt purgationem eadem, quæ aliis exhibeto. 35 Primis autem diebus ex iiſdem nutriatur, ex quibus etiam is qui ab aqua inter cutem correptus eſt : 36 & deambulationibus ſe exerceat, ſi ita potens fuerit. 37 Si vero præ febribus impotens fuerit, & cibos edere non poterit, lenticulæ forbitione utatur : potu vero vino nigro quam maxime auſtero. 38 Hic morbus maxime corripit autumno, & tempore fructuum pomorum. 39 Hic ſiquidem curatus fuerit in ſex annis, ſatis eſt : ſin minus, adhæret uſque ad decem annos. 40 Cum multis vero ſimul moritur, ſi non ſtatim curatus fuerit.

141 195 200 205 142

LI. Ἄλλο παχύ. 2 πὸ ὃ πιά-
δε παχέα τῶν νσημάτων γίνεται ὑπὸ χολ̃ς, 3 ὁκόταν [δὴ] χολὴ ἐπὶ τὸ ἧπαρ ἐπιῤῥυῇ, κ̃ ἐς τ̃ὼ κεφαλ̃ὼ κ̃βαθῇ. 4 πάδε ἓν πάσχ. 5
5 τὸ ἧπαρ οἰδέ, ' κ̃ ἀναπίνεται 143
ὥσθ τὰς φρένας ὑπὸ ἓ οἰδήματ@. 6 κ̃ ἀύθις ἐς τ̃ὼ κεφαλ̃ὼ ὀδυ̃ή

LI. Alius craſſus morbus. 2 Tales craſſi morbi à bile fiunt, 3 quum bilis in hepar influxerit, & in capite conſtiterit. 4 Hæc igitur æger patitur. 5 Hepar intumeſcit, & præ tumore ad ſeptum tranſverſum expanditur : 6 & dolor ſtatim in caput irruit,

ὠδωὴ ἐμπίπλῃ· μάλιστα δὲ ἐς τὰς κροπάφους.[7] καὶ τοῖσιν ὠσὶν ὀξὺ ἀκούει. [8] πολλάκις δ' καὶ τοῖσιν ὀφθαλμοῖσιν οὐχ ὁρᾷ. [9] καὶ φρίκη καὶ πυρετὸς ἐπιλαμβάνει. [10] τοῦτο μὲν οὖν ἀρχὰς ἔχει τοιαύτας· [ἐ]πιλιμπάνοντι [δ'] ποτὲ μὲν σφόδρα, ποτὲ δ' ἧσσον. [11] ὁκόσῳ δ' ἂν ὀχρόνος τῇ νόσῳ προΐῃ, ὅ, τε πόνος πλείων ἐν τῷ σώματι [γίνεται,] [12] καὶ αἱ κόραι σκιδνανται· φ ὀφθαλμῶν, καὶ σκιωγείῃ, [13] καὶ, ἢν προσφέρῃς τὸ δάκτυλον πρὸς τοὺς ὀφθαλμοὺς, οὐκ αἰσθήσεται, διὰ τὸ μὴ ὁρᾶν. [14] τοῦτο δὲ αὖ γνοίης, ὅτι οὐχ ὁρᾷ, ὅτι ἀσκαρδαμύσας προσφερομένου δακτύλου. [15] καὶ τὰς κροκίδας ἁφαιρεῖ· ἐμπίπτειν, ἢν προ ἴδῃ, δοκέων φθείρας αὐτὰς εἶναι. [16] ὁκόταν τὸ ἧπαρ μᾶλλον αὐαπλυνῇ ἐς τὰς φρένας, παραφρονέει. [17] καὶ προφαίνεται οἱ δοκεῖ πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν ἑρπετὰ καὶ ἄλλα παντοδαπὰ θηρία, καὶ ὁπλίται μαχόμενοι· [18] καὶ αὐτὸς δ' αὐτοῦ δοκεῖ μάχεσθαι. [19] καὶ τοιαῦτα λέγει, ὡς ὀρέων μάχας καὶ πολέμους. [20] καὶ ἐπέρχεται, καὶ ἀπειλέει, ἢν μή τις αὐτῶν ἐᾷ ἐξιέναι. [21] καὶ ἂν ἀναστῇ, ἐπὶ δυσὶ τοῖν σκέλεσι, ἀλλὰ καταπίπτει. [22] καὶ οἱ πόδες αὐτοῦ αἰεὶ ψυχροί. [23] καὶ, ὁκόταν καθεύδῃ, αὐαίνεται ὑπὸ ὕπνου. [24] καὶ φοβέεται, ὁκόταν ὄνειρα ἴδῃ φοβερά. [25] τάδε δὲ γινώσκομεν, ὅτι ὑπὸ ὀνείρων ἀίσσεται, [ὅτι] φοβέεται. [26] καὶ, ὁκόταν ἔννοον γένηται, ἀφηγεῖται τὰ ὄνειρα, ὁκοῖα ἐς τὸ σῶμα ἐποίει, καὶ τῇ γλώσσῃ ἔλεγε. [27] τοῦτο μὲν οὖν πάσχει. [28] ἔστι δ' ὅτε καὶ κὴ φωνέων ὅλον τὸν ἡμέρην καὶ τὴν νύκτα, ἀναπέων πολλὸν τὸ πνεῦμα ἀθρόον. [29] ὁκόταν δ' παύσηται παραφρονέων,

irruit, maxime vero in tempora: [7] & auribus non acute audit. [8] Sæpe vero etiam oculis non videt: [9] & horror ac febris corripit. [10] Atque hæc quidem in principio morbi ipsi fiunt, intermittentia quandoque valde, quandoque minus. [11] Quanto autem magis morbus progressus fuerit, tanto amplior dolor in corpore existit: [12] & pupillæ oculorum disperguntur ac hebetantur: [13] & si digitum oculis admoveris, non sentit, eo quod non videt. [14] Quod autem non videt, ex hoc cognoveris, quod admoto digito non nictat: [15] & floccos de stragulis tollit, si quos viderit, pediculos ipsos esse putans: [16] & quum hepar magis ad septum tranversum expassum fuerit, delirat. [17] & ob oculos ipsi obversari videntur reptilia, & omnis generis peregrinæ feræ, & milites armati pugnantes: [18] & ipse sibi inter ipsos pugnare videtur: [19] & talia loquitur velut qui videat pugnas & bella geri, [20] & invadit, & minatur, si quis ipsum exire vetet: [21] & si surrexerit, crura elevare non potest, sed concidit: [22] & pedes ipsius frigidi sunt. [23] Et quum dormit, exilit à somno, [24] & timet quum insomnia viderit horrenda. [25] Cognoscimus autem hoc, quod ab insomniis exilit ac timet, [26] postquam resipiscit. Nam insomnia denarrat, & ea quæ corpore fecit, & quæ lingua loquutus est. [27] Atque hæc quidem sic patitur. [28] Quandoque vero etiam per totam diem ac noctem voce privatus jacet, respirans spiritum multum acervatum. [29] Quum autem delirare cessavit, statim

φρονέων," οὔθυς ἔννο(ν) γίνε(ται). 30 ὃς, 150
λῷ ἐρωτᾷ τὶς αὐτὸν, οὔθυς ἀποκρί-
νε(ται), καὶ γινώσκει πάντα τὰ λεγόμενα.
31 εἶτ' αὖ μετ' οὐ πολὺν χρόνον ὧν
τοῖσιν αὐτοῖσιν ἄλγεσι κεῖ(ται). 32 οὕ-
τω ἡ νοῦσο(ς) φερεσπὴς μάλιστα" ἐν 151
ἀνθρωπηίῃ· 33 καὶ λῷ κε ἐρήμιλυ ὁδὸν
βαδίζῃ, καὶ φόβο(ς) αὐτὸν λάβῃ ἐπ
ἰ' φάσματι(ν). 34 λαμβάνῃ δὲ καὶ ἄλ-
λως. 35 τὸν, ὁκόταν ἔτις ἔχῃ,
πίσσῃ ξ μέλανο(ς) ὀλεθρίῃ πέντε
ὀβολοὺς ἠήσας. 36 διδόναι δὲ ἐν οἴνῳ
γλυκεῖ 37 ἢ κλύζειν αὐτὸν ἐν τέτοι-
σι. 38 νίτρε αἰγυπτίῃ ὁκόσον ἀστρά-
γαλοι ὄι(ς). 39 τὸ τρίψαι λεῖον,
καὶ φάρμεξαι μέλι(τι) καλλίσ
ἡμικοτυλίου ἐψήσας" ἐν ὑγιείῃ, 40 καὶ 152
ἡμικοτυλίου ἔλαιϝ, 41 ἢ ἀπὸ τοῦ-
τλων ἐφθῶν ὕδατος πεσσαράκο-
τύλους ἐξαθρέλασας. 42 λῷ δὲ ὄξαλι,
φάρμεξαι. 43 τοῦτο μίξας κλύ-
ζειν, λῷ τε πυρέσσ ἔχῃ, λῷ τε μή. 44
ῥοφήμασι δὲ χρέεσθαι, πλοσαύη
κοθέφθῳ, μέλι φαρκέων. 45 πί-
νειν δὲ καὶ μέλι ξ ὕδατος ξ ὄξε(ος),
ξυγκεράσας ἅμα, ἕως αὐ κελθῇ ἡ
νοῦσο(ς). 46 κελνε(ται) δὲ ὧν δεκατέσ-
σερσιν ἡμέρῃσι τὸ μακρότατον, λῷ
τε γενάσιμον, λῷ τε μή. 47 πολλοῖσι
δὲ ἤδη ἡ τοιαύτη νοῦσος πεπαυκυῖα
πάλιν ὑπετροπίασεν. 48 λῷ δὲν
ὑποτροπιάσῃ, κίνδυνος, αὐτὸν
ἀφθαρκῆσαι. 49 κελνεται δὲ ἡ
νοῦσο(ς) ἐν ἑπτὰ ἡμέρῃσιν, λῷ γε-
νάσιμο(ν), ἢ μή. 50 λῷ δὲ τούτας
ἰ' ἐκφύγῃ, μὲ μάλα θνήσκῃ, ἀλ-
λὰ τοῖσι πολλοῖσι μελεδωνο-
μθὴ ἐξέρχεται. 51 ὁκόταν δὲ
παύσηται ἡ νοῦσο(ς), διαίτῃ χρέε-
σθω καλῇ, 52 ἡσύχως φερσόζων,
ὅκως ἂν ἡ κοιλίη φερσδέξηται
καὶ μὴ ξυγκαυθῇ, μήτε ἀφάρ-
ροια

evestigio respiscit, 30 & si quis 150
ipsum interroget, recte respon-
det : & cognoscit ac intelligit
omnia quæ dicuntur. 31 Dein-
de rursus post modicum tempus,
in iisdem afflictionibus jacet. 32
Hic morbus accidit maxime in 151
peregrinatione. 33 Et si quis ali-
cubi per desertam viam iter
faciat, & ' timor ipsum ex spectro 230
corripiat. 34 Fit etiam aliter.
35 Huic quum sic habuerit, ve-
ratri nigri obolorum quinque
pondus, 36 in vino dulci bi-
bendum dato. 37 Aut hæc per
clysterem infundito. 38 Nitri
ægyptii magnitudinem tali ovil-
li 39 terito, & mellis optimi co- 152
cti dimidiam heminam, 40 &
olei dimidiam heminam, in mor-
tario ammisceto, 41 & aquæ à
betis coctis heminas quatuor per
noctem sub dio expositas addi-
to : 42 aut si volueris, ' pro be- 231
ta lac asininum coctum ammi-
sceto : 43 & hæc mixta per cly-
sterem immittito, sive febris
habeat, sive non. 44 Sorbitionibus
autem utatur, ptisana cocta,
melle affuso. 45 Bibat etiam mel
& aquam & acetum, simul per-
mixta, donec judicatus fuerit
morbus. 46 Judicatur autem in
quatuordecim diebus ad sum-
mum, sive lethalis est, sive non.
47 Multis autem jam hujusmo-
di morbus sedatus, rursus re-
diit. 48 Si igitur redierit, ' pe- 240
riculum est ne æger pereat. 49
Judicatur morbus in septem die-
bus, an lethalis sit, aut non.
50 Si vero has effugerit, non
valde moritur, sed morbus in
plerisque curatus decedit. 51
Quum autem desiverit morbus,
diæta bona utatur, 52 quiete in-
gerens quæ venter susciptat, &
non comburantur, neque ven-
tris

ρσια ἐπιχύνηται. 53 ἀμφότερα γὰρ δοκεῖ κινδυνώδεα εἶναι. 54 λελέσθω ὃ ἑκάστης ἡμέρης, 55 καὶ περιπατείτω μὴ τὰ σπέρα ὀλίγα. 56 ἐνδῦται ὃ ἐνείσθω κόφλω ⊖ μαλθακλῶ. 57 καὶ χαλακτοποιείτω ϯ ὥρλω, καὶ ὀρροποτείτω πέντε καὶ τεσσαράκοντα ἡμέρας. 58 τοῦτο τελοῦ ποιέν, πάχρα ὑγιὴς ἔσται. 59 ἡ δὲ νοῦσος χαλεπὴ, καὶ δεῖται μελέτης πολλῆς.

LII. Ἕτερον παχύ. 2 γίνε⟩ μὲν ἀπὸ φλέγματος σαπέν⟨ος. 3 τοῦδε ὃ δῆλον, ὅθεν γίνε⟩. 4 ὅ, τι σαπρὸν ἐστιν, ἐρεύγε⟩ ἀπὸ ⟦τοιοῦδε⟧ ἔχον ϯ ὀσμὴν, ὁκοῖον τὶς ῥαφανίδως φαγών. 5 ἄρχε⟩ ὃ γίνεσθαι τὸ τοιοῦτον νόσημα ἀπὸ τῶ σκελέων. 6 εἶτ' ἀπὸ τούτων ἄνεισιν ἐς τὴν κοιλίην, 7 καὶ, ὁκόταν ἐν τῇ κοιλίῃ σῇ, αὖθις ἀνατρέχει πρὸς τὰ σπλάγνα. 8 καὶ, ὁκόταν ἐπὶ τούτοι⟨σι⟩ σῇ, μύζει καὶ ἐμεῖν ἄγει, ἅμα λάπην ἐμῶν ὀξείην τοῦσα πρῶτον. 9 ⊖, ὁκόταν ἀπεμέσῃ, οὐκ ἔχει ἑωυτόν. 10 ἔπειτα ἀποδύεται πρὸς τοῖσι σπλάγχνοισιν. 11 ἐνίοτε ὃ καὶ ἐς ϯ κεφαλὴν ἐξαπίνης ὀδυνὴ σημαίνει ὀξείη. 12 καὶ τοῖσιν ὠσὶν ὀξέως ἀκούει ὃ δυσκωφ⟨ότερος⟩, ὀδὲ τοῖσιν ὀφθαλμοῖσιν ὀρθῶ τοῦτο ὃ βάρε⟩, 13 ἰδρώς τε πολλοῖς καὶ ἐχείλαι καὶ κόμβε⟩. 14 καὶ μάλιστ', ὅταν ἡ ὀδυνὴ ἔχῃ, καὶ ποιέῃ λωφᾶν ϯ νοῦσον. 15 ἡ δὲ χροιὴ αὐτῶ ἐκτερώδης γίνε⟩. 16 αὕτη ἡ νοῦσος ϯ μετοπώρης ἧσσον μικρῷ θανατώδης. 17 τοῦτο, ὁκόταν ἔτως ἔχῃ, καθαίρειν ϯ κοιλίην, κάτω μὲν τῷ ἐπὶ πόρεω, ἄνω ὃ τῷ ἐλλεβόρω. 18 καὶ ϯ κεφαλὴν καθαίρειν τῷ τελεγώνω, 19 καὶ, ὁκόταν τοῦτο ὃ ἐλλεβόρῃ κεκαθαρμέν⟨ος⟩ ᾖ, τῇ ὑστεραίῃ ὀνείῳ ἐφθῷ χαλακλὶ τὸν καθαίρειν. 20 τῇ δὲ τρίτῃ, αἰγείῳ ἐφθῷ. 21 ὡσαύτως δὴ καὶ τῇ πέμπτῃ

tris profluvium ſuccedat. 53 Ambo enim hæc periculoſa eſſe videntur. 54 Lavetur autem quotidie, 55 & deambulet poſt' cibos modice. 56 Veſte vero induatur levi ac molli : 57 & pro tempore anni hac & ſerum bibat, per quinque ac quadraginta dies. 58 Hæc ſi fecerit, celerrime ſanus erit. 59 Morbus autem gravis eſt, & multa cura opus habet.

LII. Alius morbus craſſus. 2 Fit à pituita putrefacta. 3 Quod autem putrida eſt unde fit, ex hoc manifeſtum eſt. 4 Eructat ab hac quod odorem habet, velut ſi quis raphanides ediſſet. 5 Incipit autem fieri talis' morbus à cruribus, 6 deinde ab his aſcendit ad ventrem. 7 Et quum in ventre conſtiterit, rurſus decurrit ad viſcera. 8 Et quum in his conſtiterit, ſugit & vomitum facit, pituitam acidam ſubputridam educens : 9 & ubi evomuit, non habet ſeipſum, neque ſibi conſtat æger. 10 Deinde anguſtia fit circa viſcera. 11 Quandoque etiam in caput derepente dolor incumbit acutus. 12 Et auribus acute audire non poteſt, neque oculis' videre, præ gravitate : 13 & ſudor multis diffunditur male olens, 14 & maxime quum dolor habuerit, & morbum levat. 15 Color autem ipſius arcuatus apparet. 16 Hic morbus priore paulo minus lethalis eſt. 17 Huic quum ita habuerit, ventrem purgato deorſum quidem, per hippophaes : ſurſum autem, per veratrum. 18 & caput tetragono purgato : 19 & quum à veratro purgatus fuerit, poſtera die lacte aſinino cocto' ſubpurgato. 20 Tertia deinde caprino cocto, 21 & ſimiliter

τέρτῃ καὶ τῇ πέμπτῃ. [22] εἴκοζι δὲ ἄλλας ἡμέρας διδόναι ὠμὸν γάλα βόϊον ἢ αἰγέον, τρίτον μέρος μεμιγμένῃ ὑδρομέτρου. [23] πινέτω δὲ γάλακτος κύαθον. [24] μετὰ δὲ τὸν καθαρσίου τὸν αὐτὸν φαρμάκων τὰ αὐτὰ φορεσφέρῃ, ἃ καὶ τοῖσιν ὑπὸ ὑδέρου κατεχομένοισι. [25] τὸ δὲ λοιπὸν χρόνον, ὁκόταν τὸ γάλα πίνῃ, ἐψημένου ἄρτον ἔξοπτον. [26] ὄψον δὲ ἐχέτω, οἷον ἰχθύος μικροῦ σκορπίου, ἢ καλλιώνυμον, ἢ κόκκυγα, ἢ ἀσπάλακα τέμαχος ἑφθὸν ἐν ὀξυμέλιτι. [27] ἐν κρέασι δὲ οἰῶν, ἢ ἀλεκτρυόνος νεοσσὸς, ταῦτα ἑφθά. [28] οἶνον δὲ πινέτω λιθώδη, μὴ ξυμφέροντα. [29] εἶτα δειπνείτω μετὰ τὸ φαγεῖν, ὅκως ἂν μὴ μιγῶσι. [30] τοῦτο, μὲν ἂν ξυμφέρῃ, τὸ σιτία διδόναι, οἷσι εἴρηται. [31] μὲν δὲ μὴ ξυμφέρῃ, μοφήμασι διδόναι πλοσάντος ἢ κέγχρου. [32] τούτῳ τῇ νούσῳ, μὲν τελευτᾷ ἡμέρας παρέλθῃ ὀνοσέων, ὑγιαίνει. [33] οὗτος γὰρ κρίνεται, μὲν σωθῇ, ἢ μή. [34] ἢ δὲ νοῦσος χαλεπή.

LIII. Ἄλλο παχύ. [2] γίνεται μετὰ τὸ νόσημα ὑπὸ φλέγματος λευκοῦ. [3] ξυνίσταται δὲ ἐν τῇ κοιλίῃ, ὁκόταν πελυχρόνιοι καθέλκωσι τὸ σῶμα πυρετοί. [4] ἄρχεται δὲ τὸ νόσημα ἐκ τοῦ προσώπου γίνεσθαι. [5] καὶ οἰδέϊς τὸ πρόσωπον. [6] εἶτα κατέρχεται ἐς τὴν κοιλίην. [7] καὶ, ὁκόταν ἐν αὐτῇ, ἀείρει μεγάλα τὰ σπλάγχνα. [8] καὶ τὸ σῶμα κοπιᾷ ὡς ὑπὸ πελιαπονείης. [9] καὶ ἐς τὴν κοιλίην βάρος ἐνῇ, καὶ πόνος ἰσχυρός. [10] καὶ οἱ πόδες οἰδέουσι. [11] καὶ, ἢν χυθῇ ὕδατος ἐπὶ τῆς γῆς, τὸν κόνιν ὀδμώδεα ἀναδίδωσι. [12] ἢν δὲ ἐπικρατήσῃ τύχῃ ἐν τῷ ὑετῷ καὶ ὀδμὴν τῆς γῆς, ἐξαπίνης πίπτει. [13] αὕτη ἡ νοῦσος, καὶ διαπαύεται

quarta ac quinta. [22] Reliquis vero viginti diebus, lac bubulum crudum, aut etiam caprinum dato, tertia aquæ mulsæ parte ammixta. [23] Bibat autem lactis congium. [24] Post purgationem vero deorsum versus, eadem pharmaca exhibeantur quæ hydropicis. [25] Reliquo tempore quum lac bibit, cœnet panem exasſatum. [26] Obsonium autem habeat, ex piscibus scorpium, aut ' callionymum, aut cucu- 265
lum, aut squatinæ frustum cum condimentis coctum: [27] ex carnibus, ovillas, aut gallinacei pulli coctas. [28] Vinum bibat album, si conducat: sin minus, nigrum austerum: [29] deinde post cibum deambulet, ut ne frigeat. [30] Siquidem igitur conducat, cibos huic dato qui dicti sunt. [31] Si vero non conducunt, sorbitiones dato ptisanæ aut milii. [32] In hoc morbo si æger triginta dies transgressus fuerit, sanus fit. [33] Hi enim 'judicant an lethalis sit, 270
an non. Est autem morbus gravis.

LIII. Alius morbus crassus. [2] Fit hic morbus à pituita alba. [3] Congregatur autem in ventre, quum febres diuturnæ corpus occuparint. [4] Initium hic morbus à facie sumit, [5] & intumescit facies, [6] deinde descendit in ventrem, [7] & ubi in ipso constiterit, ventrem magnum attollit, [8] & corpus velut à labore lassatur, [9] & in ventre gravitas inest, & ' dolor fortis, [10] & pe- 275
des tument, [11] & si pluvia in terram effundatur, pulveris odorem non sustinet. [12] Si vero in pluvia steterit, & terram odorer, derepente cadit. [13] Hic morbus interquiescens, longiore tempo-

re

σα τῆ πρωτέρης πολέονα χρόνον ἐπιλαμβάνῃ, ἐχρονιωτέρη ἀπαλλάσσει. [14] μελετᾶν δὴ χρὴ ταῦτα ὧν τοῖσιν αὐξῆσιν, οἷσιπερ καὶ τὸ ὑδερικὸν ἔνεστιν. [15] ἤγειν πυρῆσι, καὶ φαρμάκοισι, καὶ ἐδέσμασι, καὶ πολυπονίῃσιν. [16] αὕτη ἡ νοῦσος ἐπικρατέει μάλιστα ἓξ ἔτεα. [17] εἰ μὲν ἐξέρχεται μελέων μάλιστα καλῶς ὑπὸ χρόνου, ὥστε ἐμὴ κακοπραξίῃ ἰηθῆ. [18] αὕτη ἡ νοῦσος χαλεπὴ, καὶ δύσεργος μελέτης πολλῆς.

LIV. Περὶ ἰσχιάδος. [2] Ἰσχιὰς δὲ ἀπὸ τῶνδε τῶν ἀφορμέων γίνεται μάλιστα τοῖσι πολλοῖσιν. [3] ὃς ἔλθοι ἐν ἡλίῃ πολλῷ χρόνον, καὶ πὰρ ἰσχία ἀφθερμανθῇ, καὶ τὸ ὑγρὸν ἀναξηρανθῇ ὑπὸ καύματος τὸ ἐνὸν ἐν τοῖσιν ἄρθροισιν, [4] ὡς ἂν ἀναξηραινόμενον [τε καὶ] πήγνυται, τόδε δὴ μοι τεκμήριον. [5] ὀδύνας νοσέων τρέφεται ἢ κινέῃ τὰ ἄρθρα ὀδυνᾶται ὑπὸ τοῦ ἐν αὐτοῖσιν ἀλγηδόνος, καὶ ξυμπεπηγὼς τὰς δακτύλους. [6] ἀλγέει δὲ μάλιστα τὸ ὀσφῦς, καὶ τὰς ἀπονδύλας, τὰς ἐκ πλαγίων τῶν ἰσχίων, καὶ τὰ γόνατα. [7] ἴσταται δὲ ἡ ὀδύνη ἐν τοῖσι βαθέσι πλείστῳ χρόνου, ἅμα καὶ τοῖσιν ἰσχίοισιν, ὀξείη καὶ κωματώδης. [8] κλῶς δὲ αὐτῶν ἀνίσῃ, ἢ μεθυκινέῃ, ὑπὸ τοῦ ἀλγηδόνος οἰμώζει, ὁκόσον ἂν μέγιστον δύνηται. [9] ἐνίοτε δὲ καὶ ἀπασμὸς ἐπιγίνεται. [10] καὶ ῥίγος καὶ πυρετός. [11] γίνεται δὲ καὶ ἀπὸ χολῆς καὶ [ἀπὸ] φλέγματος. [12] γίνεται δὲ καὶ ἀπὸ αἵματος, ὁκόταν παραπλήσιος, ὡς πάντων τῶν νοσημάτων. [13] καὶ ῥίγος καὶ πυρετὸς ἐνίοτε ἐπιλαμβάνει βληχρός. [14] ἀλλὰ χρὴ ὧδε μελετᾶν τὸ ἀπὸ τοῦ ἡλίου ταύτῃ τὴν νοῦσον λαβόντα. [15] ὑγραίνειν δὲ αὐτοῦ τὸ σῶμα τῇ πυρῆσι, [16] καὶ ἀπὸ τοῦ σιτίου, καὶ ἀπὸ τῶν ποτῶν, καὶ τῶν ἄλλων τῶν διδομένων διδόναι χλιαρὰ καὶ ὑγρά.

re quam prior occupat, & tardius decedit. [14] Curare vero ipſum oportet iiſdem quibus hydropicum, [15] fomentis videlicet & pharmacis, & eduliis ac laboribus. [16] Hic morbus per ſex annos maxime obtinet: [17] deinde decedit temporis progreſſu, ſi probe curetur, etiamſi non in principio fuerit curatus. [18] Eſt autem morbus difficilis, & multa cura opus habet.

LIV. [2] Coxendicum morbus ex his maxime cauſis fit pleriſque. [3] Si quis diutius in ſole verſetur, & coxendices fuerint calefacti, & humor qui eſt in articulis, à calore fuerit reſiccatus. [4] Quod autem id quod reſiccatur, condenſatur, ac conſtringitur, hoc mihi ſignum eſt. [5] Æger enim articulos vertere aut movere non poteſt, præ dolore qui eſt in ipſis, & eo quod verticula ſunt compacta. [6] Dolet autem maxime lumbos, & verticula ex obliquo juxta coxendices, & genua: [7] conſiſtit autem dolor multo tempore in inguinibus ſimulque coxendicibus, acutus & æſtuoſus: [8] & ſi quis ipſum erigat, aut tranſmoveat, præ dolore ejulat quam maxime poteſt. [9] Aliquando etiam convulſio ſuccedit, [10] & rigor ac febris. [11] Fit autem & à bile, & à pituita, [12] fit item à ſanguine, dolor conſimilis velut ab omnibus morbis: [13] & rigor ac febris aliquando corripit debilis. [14] Cæterum eum qui à ſole hoc morbo correptus eſt, ſic curare oportet. [15] Corpus ipſius fomento humectetur: [16] & cibi ac potus, & alia quæ exhibentur, tepida ac humida præbeantur: atque hæc omnia co-

ὑγρά. ταῦτα δὲ πάντα ἐφθά. [17] σίτω δὲ καὶ μάζῃ χρεέσθω μαλθακῇ ἀτρέπτῳ. [18] οἶνον δὲ πινέτω λάβρον, ὑδαρέα. [19] καὶ τὸ σῶμα ἀκίνητον ἐχέτω. [20] λοῦσθαι δὲ μὴ ἀθυμίαι ἢ αἰσθάνεσθαι, πολλὰ ὀλίγα τρεπατέτω ἑκάστης ἡμέρης, [21] καὶ μὴ ῥιγέτω· [22] καὶ λεέσθω, μὴ πολλῶν. [23] καὶ, ὁκόταν σοι δόκέῃ καλῶς ἔχειν τὸ ὑγρὸν εἶναι τῷ σώματι, πυελῆσαι σφόδρα βληχρῇ τῇ πυελῇ. [24] μᾶλλον γὰρ αὐτὸ καθυγραίνει τὸ ξυμπεπηγὸς ἐκ τῶν ἄρθρων. [25] εἶτα τῇ ὑστεραίῃ πίσσῃ βοείῃ κέκκῳ. [26] λοῦσθαι δὲ μὴ ὀφέλησει, κλύσαι τέτοισι χρή· [27] τελέσαι κυμίνου ἡμικοτύλιον, σικύου ἄτμητον τῶν μικρῶν τρογίλων ξυσκήψας ἐν τῷ ὄλμῳ, καὶ σήσας ὡς λεπτοτάτου, νίτρου ἐρυθροῦ αἰγυπτίου τετραμοίρου μνᾶς, [28] ὀπήσας τελέως τὸ λεῖον, ταῦτα ἐμβάλλειν ἐς χυτρείδια, καὶ ἐλαίου λευκοῦ, μέλιτος ἡμικοτυλίου, οἴνου λάβρου, καὶ τυρίου κοτύλης [τρεῖς κοτύλας.] [29] ταῦτα ἑψεῖν, ἕως ἂν σοι δόκέῃ καλῶς ἔχειν καὶ πάχεσθαι. [30] εἶτα, διηθήσας δι' ὀθονίου, καθαρμεῖον αὐτοῖσι μέλιτος ἀττικοῦ κοτύλων· λοῦ μὴ βάλῃ, ξυνεψεῖν τὸ μέλι. [31] λοῦ δὲ μὴ ἔχῃς ἀττικὸν, κοτύλῃ καὶ ἡμικοτυλίσῃ καθαρμεῖον ἑψῆσαι εὖ μάλα. [32] λοῦ δὲ τὸ κλύσμα παχύτερον ᾖ, καθαρτέον οἴνῳ καὶ αὖθις πρὸς τὸ πάχος τεκμηράμενον. [33] ἐν τούτῳ κλύζειν. [34] εἶτα ἐᾶν χρὴ μέχρι τελῶν ἡμερέων καθαίρεσθαι. [35] λοῦ δὲ πλείονας καθαίρηται, καὶ βοείης ἢ αἰγείης γάλακτος τρεῖς κοτύλας δοῦναι ἐκπιεῖν. [36] εἶτα τοῦτλα λιπαρὰ, καὶ πεπασμένα ὀλίγῳ ὀξυμέλιτι, ἀνάλατα δοῦναι ἐσθίειν.

cta. [17] Cibo utatur maza molli, vino dulci non fubacta. [18] Vinum bibat album, aquoſum : [19] & corpore quietem habeat, [20] & quamvis impotens fuerit ut exſurgat, tamen modice ſingulis diebus deambulet : [21] & ne frigeat, [22] & non multa aqua lavetur : [23] & quum tibi bene haberc viſus fuerit, & corpore humidus eſſe, leni fomento vehementer foveto. [24] Magis enim remittit, & condenſationem ex articulis humectat ac relaxat. [25] Deinde poſtera die cnidium granum bibendum dato. [26] Si vero ' non profuerit, hæc per clyſterem infundito. [27] Cumini heminam dimidiam terito, & colocynthidem integram parvam ac rotundam in mortario tundito ac cribrato, & nitri rubri ægyptii minæ quadrantem torreto, ac terito. Atque hæc in ollam conjicito, & olei heminam, mellis heminam dimidiam, vini albi heminam, & ſucci betæ quantum videbitur affundito, [29] & donec bonam craſſitudinem habere viſa fuerint ' coquito. [30] Deinde per linteum excolato, & ſi mel non ſimul coquere velis, mellis attici heminam ipſis ammiſceto. [31] Si vero atticum non habeas, optimi alias cocti heminam in mortario ammiſceto. [32] Si vero craſſius fuerit hoc infuſum, de eodem vino affundito, juſtæ craſſitudinis reſpectu habito, [33] & per clyſterem infundito : [34] deinde uſque ad dies tres purgari ſinere oportet. [35] Si vero pluribus diebus purgetur, ' buli aut caprini lactis heminas tres ebibendas dato : [36] deinde betas pingues non ſalſas, condimentis conſperſas, edendas exhi-

ἐοδίφ. 37 ἐκ τούτης ἕν τῆς νόσε
" πολλοὶ χωλοὶ ἐγήνοντο. 162

LV. Ἢν δὲ ἀπὸ χολῆς ἡ νέσος γίνηται, [2] πίσσῃ αὐτὸν ἐλλέβορον κάτω, ἢ ὀπὸν σκαμμωνίης. [3] μὴ ὃ πλὼ τοιούτῳ κάθαρζιν, πτισάνης χυλὸν, μέλι τῷ θερμῷ, δύο τρυβλία δόντα ἀφροφέρν. [4] τῇ ὃ ὑστεραίῃ ἢ τῇ τρίτῃ πυελώσας, γάλακτι ὄνειω ἐφθῷ ἀποκαθήρας. [5] ἐς ἑσπέρην δὲ τούτοις λιπαρὲ δύο τρυβλία ἐμφαγέτω, ἀλφίτε παχὺ πάσας. [6] οἶνον δὲ πινέτω λευκὸν, ὑδαρέα, γλυκύν, καὶ νεῦ καὶ μὴ πλὼ ἢ φαρμάκε κάθαρζιν.

LVI. Ἢν δὲ ἀπὸ φλέγματος νοσέῃ, [2] πίσσῃ αὐτὸν ἢ κνιδίε κόκκε ἢ ἵππόφαες, [προσθὲν] πυελώσας. [3] μὴ δὲ πλὼ κάθαρζιν, τὰ αὐτὰ χρὴ προσφέρειν, καὶ ῥοφήματα, καὶ ποτὰ, καὶ γάλακτος ποσίν. [4] ἐς ὃ μεταξὺ τῶν ἡμερέων διαίτη χρεέσθω ὡς κεφοτάτῃ. [5] καὶ, ἢν μὲν ἀπὸ τούτων ὠφελῆται· [6] ἢν δὲ μὴ, καῦσαι αὐτὸν, τὰ μὲν ὀστέα δεκαμύκησι, τὰ δὲ σαρκώδεα σιδηρέοισι, πολλὰς ἐκάρας καὶ βαθείας.

LVII. Ἢν δὲ ὑφ' αἵματος νοσέῃ, [2] πυελήσας, καὶ σικύην προσβάλλειν, καὶ φλεβοτομέειν τὰς ἐν τῇσιν ἰγνύῃσι φλέβας. [3] ἢν δὲ σοι δόκέῃ, καὶ ἐς κνιδίε κόκκε πίσσῃ αὐτόν. [4] διαίτη δὲ χρεέσθω ὡς ξηροτάτῃ. [5] οἶνον ὃ μάλιστα μὲν μὴ πινέτω. [6] ἢν δὲ ἄρα καὶ πίνῃ θέλῃ, ὡς ἐλάχιστον καὶ ὑδαρέστερον δίδε, [7] καὶ ὀλιγοστέῃ ἀλίζα κέλευε· ἢν δὲ δυνατὸς ἦ, περιέτω. [8] ξυμφέρει δὲ καὶ τῷ ἀπὸ τῆ φλέγματος νοσέοντι τὰ τοιαῦτα ποιέειν. [9] ἢν δὲ μὴ δυνήται ἑστάναι, ἐν τῇ κλίνῃ χρὴ

exhibeto. [37] Ex hoc morbo multi claudi sunt.

LV. Si vero à bile morbus fiat, [2] veratrum deorsum purgans ipsi bibendum dato: aut scammoniæ succum. [3] Post hujusmodi vero purgationem, succi ptisanæ melle affuso, heminas duas exsorbendas dato. [4] Postera vero aut tertia die ' ad-3 hibito fomento, lacte asinino cocto subpurgato. [5] Ad vesperam autem pinguis betæ heminas duas edat, polenta insperſa. [6] Vinum bibat album, aquosum, dulce, & nunc, & post pharmaci purgationem.

LVI. Si vero à pituita ægrotet, [2] cnidium granum, aut hippophaes, adhibito prius fomento, bibendum ipsi dato. [3] Post purgationem vero, easdem sorbitiones ac potus exhibeto. Itemque lactis potionem. [4] Intermediis autem ' diebus, diæta3 quam leviſſima utatur. [5] Et siquidem ab his utilitatem sentit, bene est. [6] Sin minus, ipsum urito multis ac profundis crustis inustis, in ossеis quidem partibus, per fungos: in carnosis autem, per ferramenta.

LVII. Si vero à sanguine ægrotarit, [2] fomentum adhibeto, & cucurbitam affigito, & venas in poplitibus secato. [3] Si autem tibi visum fuerit, etiam cnidium granum ipsi bibendum dato. [4] Diæta vero quam ficciſſima ' utatur. [5] Vinum autem3 ne bibat. [6] Si vero bibere velit, quam minimum & aquoſiſſimum dato, [7] & modice deambulare jubeto, aut si potens fuerit, plurimum. [8] Conducit autem & à pituita ægrotanti talia facere. [9] Si vero stare non possit, in lecto ipsum quam frequen-

15 tiſſime

χρὴ περιφέρειν ὡς πυκνότατα, [10] ἀφ' ἑ αὖ νοσέῃ, κὴ ἄπαντα ὁμοίως, ὅκως αὖ σὰρξ μὴ ξυμφυῇ ὁ χόνδρος.

tissime circumferre oportet, [10] à quacunque causſa ægrotarit, per omnia ſimiliter, ut ne intus cartilago concreſcat.

LIIX. Ἢν δὲ ξυμφυῇ καὶ τὰ ἄρθρα ξυμπαγῆν, [2] πᾶσα αὐάγκη χωλὸν γλιέσθαι τὸν ἄνθρωπον. [3] καὶ, ἢν βέλῃ, κλύσαι τὸν ἀπὸ τοῦ αἵματος νοσέοντος, [4] ὥστε αἷμα ἀπάγειν καὶ φλέγμα ἀπὸ τῶν ἰσχίων. [5] τοῖσι σὲ δεῖ ἐκκλύζειν. [6] ἁλὸς δραχμίδα τρίψας περιπλαμίζειν ἐλαίῃ κοτύλῃ, καὶ ἀπὸ κριθέων ἑφθῶν δύο κοτύλας. εἶτα ἔτω κλύζειν τὸν τρόπον. [7] ἔτω μελετῶν τάχιστα ὑγιέα ποιήσεις. [8] ἡ δὲ νοῦσος χαλεπὴ λίαν ἐστὶ καὶ χρονίη.

LIIX. Si vero concreverit, & articuli conglutinati fuerint, [2] omnino neceſſe eſt hominem claudum fieri. [3] Et ſi clyſterem adhibere volueris ei qui à ſanguine ægrotat, [4] quo ſanguinem ac pituitam à coxendicibus abducas, [5] hæc infundere oportet. [6] Salis pugillo trito olei heminam, & de hordei decocto duas heminas ammiſceto, atque ſic infundito. [7] Si enim ſic curationem feceris, celerrime ſanum facies. [8] Morbus autem gravis valde eſt ac diuturnus.

LIX. Τέτανοι τρῆες. [2] Ἢν μὲν ἐπὶ τραύματι τέτανος γένηται, πάσχει τάδε. [3] αἱ γένυες πήγνυνται. [4] καὶ τὸ στόμα διαφέρειν οὐ δύναται. [5] οἱ ὀφθαλμοὶ δακρύουσι καὶ ἕλκονται. [6] τὸ μετάφρενον πέπηγε. [7] καὶ τὰ σκέλεα οὐδωλὴ ξυμπλήγν, [8] ὀδὲ τοὺς χεῖρας, οὐδὲ τὸν βάχιν. [8] ὁκόταν δὲ ξυνατώδης ἢ, τὸ ποῦν καὶ τὰ βράσματα, ἃ πρότερον ἐσέφορεν, αὖθις ἔνια ἀναφέρεται σὺν ὀδύνῃ. [9] τὸν, ὁκόταν ἔτως ἔχῃ, πυρίαν δεῖ, καὶ ἀλείψαντα λιπαρῶς πρὸς τὸ πῦρ ἐκάμειν βαλάπτειν. [10] καὶ κλυσμὸν πρόσθεναι, ὥστε ἀλείψαι τὸ σῶμα. [11] καὶ ἀψίνθιον, ἢ φύλλα δάφνης, ἢ τοῦ ὑσκυάμου τὸν καρπὸν τρίψας, καὶ λιβανωτόν. [12] εἶτα οἴνῳ λευκῷ δρὺς ἐγχέας ἐς χυτρίδα καινήν. [13] εἶτα ἐπιχέαι ἔλαιον ἴσον τῷ οἴνῳ, [14] καὶ θερμαίνειν ἀλείψαι πολλῷ θερμῷ τὸ σῶμα καὶ τὴν κεφαλήν. [15] ἔπειτα καθαλίνας ἐμβάλλειν αὖθις τὸν βάχιν πρόσω, [16] ἀμφιέσαι ἁπαλῶς

LIX. Tetani tres. [2] Si ob vulnus tetanus ſive diſtentio fiat, æger hæc patitur. [3] Maxillæ conglutinantur, & rigent, [4] & os aperire non poteſt: [5] & oculi lachrymantur & contrahuntur, [6] & dorſum conglutinatum riget, [7] & crura flectere nequit, neque manus, neque ſpinam. [8] Quum autem lethalis fuerit, potum & cibos quos prius accepit, aliquando per nares reddit. [9] Hunc quum ſic habuerit, fovere oportet, & pinguiter unctum, ad ignem non ita prope calefacere, [10] & tepefactoria illito corpori adhibere. [11] Et abſinthium, aut lauri folia, aut hyoſcyami ſemen, & thus terito, [12] deinde vino albo diluta in ollam novam infundito, [13] & oleum pari cum vino menſura affundito, [14] & cum his calefactis large calidis corpus ac caput illinito. [15] Poſtea ſuper pelliceum indumentum reclinatum, ita ut pars ad quam fuit animalis caro ſurſum vergat, [16] mollibus ac puris ſtragulis

παλεπτὸ μαλθακὸ καθαρὸ, ὅκως
αὖ ἐξιδρώτη σφόδρα. 17 μελί-
κρητον δὲ χλιαρὸν διδόναι, ὦ
μὲν δυώτηται τῶ πιεῖν, καὶ τὸ
στόμα. 18 ὦ δὲ μὴ, ἐγχεῖν καὶ
τὰς ῥῖνας. 19 διδόναι δὲ οἶνον
λεύκην πάνυ, ὡς ἥδιστον καὶ πλεῖ-
στον. 20 τοῦτα χρὴ ποιέειν ἑκά-
στης ἡμέρης, ἕως αὖ ὑγιὴς γένη-
ται. 21 ἡ δὲ νοῦσος χαλεπὴ, καὶ
δέεται μελέτης· ἀκήρητος.

LX. Ὀπισθότονος. 2 Ὁ δ' ὀπισθό-
τονος τὰ μὲν ἄλλα πάσχει παθήμα-
τα αὐτά. 3 γίνεται δ', ὁκόταν τὰς ἐν
τῷ αὐχένι τένοντας τὰς ὄπισθεν
νοσήσῃ. 4 νοσεῖ δὲ ἢ ὑπὸ κυνάγ-
χης, 5 ἢ ὑπὸ στραφυλῆς, 6 ἢ ἢ
ὑπὸ τῶν ἀμφὶ σφαγγίοις ἐμπύων
γιγνομένων. 7 ἐνίοτε δὲ καὶ ἀπὸ
τῆς κεφαλῆς, πυρετῶν ἐπιγιγνο-
μένων, σπασμὸς ἐπιλαμβάνει. 8
ἤδη δὲ καὶ ὑπὸ τραυμάτων. 9
ἕλκεται ἐς τὰ ὄπισθεν. 10 καὶ
ὑπὸ τῆς ὀδύνης τὸ μεσόφρενον πέ-
πονε, 11 καὶ τὰ σπλάγχνα οἰμώζει. 12
ἕτερα σπᾶται σφόδρα, ὥστε
μόλις μὲν κατέχειν οἱ παρεόν-
τες, ὡς μὴ ὀκτὼ τῆς κλίνης ἐκπί-
πτῃ. 13 ἔστι πολλάκις μὲν τῆς
ἡμέρης πονεῖ πολλάκις δὲ κε-
φότερον μᾶλλον. 14 τότε ἔστι ἔχον-
τα τοῦτο χρὴ προσφέρειν, ἃ καὶ
τῇ πρόσθεν. 15 ἡ δὲ νοῦσος
προσιζάνει τὸ μακρότατον ἄχρι
τεσσαράκοντα ἡμερέων. 16 ὦ δὲ
τούτων διαφύγῃ, ὑγιὴς γίνε-
ται.

LXI. Ἄλλος τέτανος. 2 Ὁ
δὲ τέτανος ἧσσον θανατώδης, ἢ
οἱ πρόσθεν. 3 γίνεται δ' ἀπὸ τού-
των. 4 πολλοὶ δ' καὶ πεσόντες ἐς τὰ
ὄπισθεν, ἕλαβον τὸ νόσημα. 5 πά-
σχει ἓν τόδε. 6 σπᾶται ὅλον τὸ σῶμα.
7 ἐνίοτε δ' ἂν ὅπη αὖ τύχῃ τοῦ σώμα-
τος

lis ac vestimentis contegito, quo vehementer exsudare possit. 17 Aquam vero mulsam tepidam, siquidem hanc bibere poterit, per os exhibeto. 18 Si vero non poterit, per nares infundito. 19 Vinum autem album quam jucundissimum ac plurimum bibendum dato. 20 Hoc quotidie facere oportet, donec sanus fiat. 21 Est autem morbus gravis, & statim curatione opus habet.

LX. Opisthotonos. 2 In distentione retrorsum contingente (opisthotonum vocant) alia quidem eadem æger patitur. 3 Fit autem, quum tendines qui ipsi sunt retro in cervice ægrotarit. 4 Ægrotat autem, ab angina, 5 aut ab uva, 6 aut locis circa tonsillas suppuratis. 7 Aliquando etiam à capite febribus succedentibus, convulsio succedit. 8 Jam vero etiam à vulneribus. 9 Hic trahitur in posteriorem partem, 10 & præ dolore circa dorsum 11 ac pectora, ejulat. 12 Hic convellitur vehementer, ut vix detinere possint ipsum præsentes, ne è lecto excidat. 13 Hic sæpe in die dolore affligitur, sæpe etiam levius degit. 14 Huic sic habenti eadem exhibere oportet, quæ priori. 15 Morbus autem adhæret ad summum diebus quadraginta. 16 Si vero hos evaserit, sanus fit.

LXI. Alius tetanus. 2 Hic tetanus minus lethalis est quam priores. 3 Fit autem ab iisdem. 4 Multi vero etiam ex casu in partes posteriores, à morbo correpti sunt. 5 Patitur igitur æger hæc. 6 Totum corpus convellitur. 7 Aliquando vero quacunque corporis parte id contigerit,

τῶν, πᾶσιν. 8 καὶ πρῶτον μὲν βαδίζει. 9 ὕστερον δὲ χρόνῳ προϊόντος ἐς τὴν κλίνην πίπτει, καὶ οὐδὲν οὐδὲν ὀδυνᾶται ὁ πόνος, καὶ ὁ σπασμός. 10 καὶ ἀνίσταται, καὶ ἴσως βραδέως ὀλίγας ἡμέρας, ἔπειτα οὐδὲν ἐν τοῖσιν αὐτοῖσιν ἄλγεσι κάμνει. 11 ταῦτα πάσχει μεταβολὴν συχνὸν χρόνον. 12 καὶ, εἴ τι φάγῃ, ὑπὸ ἀφηγμοῦ κάτω, οὐ μὴ μόλις, καὶ τοῦτο ξυγκεκαυμένα. 13 ἀλλ' ἐν τοῖσι σήπε-
213 σιν ἔρχεται τὸ σῖτον, καὶ πύον παρέχει. 14 τῶν τοῖσιν αὐτοῖσι θεραπεύων, οἷσι τὰς πρόσθεν, τάχιστα ὑγιέα ποιήσεις. 15 κλύζεσθαι ἐν πτισσάνῃ ἐφθῇ τῇ λεπτῇ καὶ μέλιτι.

gerit, convellitur: 8 & primum quidem obambulat. 9 Postea temporis progressu in lectum cadit: & rursus remittit dolor & convulsio: 10 & si surrexerit, & fortassis ad paucos dies obambularit, postea rursus in iisdem afflictionibus jacet. 11 Atque hæc patitur ac transmutat, per multum tempus: 12 & si quid 365
comedit, non secedit infra, nisi difficulter, atque hoc combustum. 13 At in pectoribus hæret cibus & suppurationem inducit. 14 Hunc si iisdem curaveris quibus priores, celerrime sanum facies. 15 Clysterem vero ex ptisana cocta tenui, ac melle adhibeto.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΠΕΡΙ ΔΙΑΙΤΗΣ ΟΞΕΩΝ.

HIPPOCRATIS DE VICTV ACVTORVM.

Basil. græc. Foesius sect. IV. 52. 340. Basil. lat.

pag 368 ΟΙ ξυγγράψαντες τὰς κνιδίας καλεομένας γνώμας, 2 ὀκοῖα μὲν πάσχουσιν οἱ κάμνοντες ἐν ἑκάστοισι τῶν νοσημάτων, ὀρθῶς ἔγραψαν, καὶ ὀκοίως ἕνια ἀπέβαινεν αὐτέων. 4 καὶ ἄχρι μὲν τούτου ἐμὴ ἴητρὸς ἂν δύναιτο ὀρθῶς ξυγγράψαι, 5 εἰ δὴ ὡδὶ ἐκ τῶν κεκμηκότων ἕκαστον πυθοίατο, ὀκοῖα πάσχουσιν. 6 "ὀκόσα δὲ προσκαθῆσθαι δεῖ τὸν ἰητρὸν, μὴ λέγοντος τοῦ κάμνοντος, 7 τούτων τὰ πολλὰ παρεῖται, ἄλλα ἐν ἄλλοισι, 8 καὶ ἐπίσημα ἕνια ἐόντα ἐς τέκμαρσιν. 9 ὀκόταν δὲ ἐς τέκμαρσιν λέγῃ, ἢ "ὡς χρὴ ἐκφυσῆσαι ἰητρεύειν, 10 ἐν τούτοισι πολλὰ
10 ἑτεροίως γινώσκω, ἢ ὡς οἱ ἄλλοι

Qui Cnidias appellatas sententias conscripserunt, 2 recte qui- pag
dem scripserunt ea 489
quæ patiuntur ægroti in singulis morbis, 3 & quomodo quædam ipsorum evenerunt: 4 hactenus quidem etiam qui medicus non sit, recte conscribere possit, 5 si probe ex singulis 5
ægrotis quæ patiuntur didicisset. 6 Quæ vero medicum ante discere oportet, ægroto non referente, 7 horum pleraque omissa sunt, alia in aliis, 8 & quædam valde commoda ad conjecturam. 9 Quum autem ad conjecturam dicatur, quo modo singula curare oporteat: 10 in his multa aliter sentio, quam velut illi

pro-

νοι ἐπεξίεσαν. [11] καὶ ὁ μόνον ἀξιῶ τοῦτο σοι ἐπαινέω, [12] ἀλλ' ὅτι καὶ ὀλίγοις τ' ἀριθμῷ τοῖσιν ἀκέεζιν ἐχρέοντο. [13] τὰ γὰρ πλεῖστα αὐτέοιζιν ἐιρέατων, πλὴν τ' ὀξέων νέσων, [14] φάρμακα ἐλατήρια διδόναι, καὶ ὄρρον, καὶ γάλα, ἐς τὴν ὥρην πιπίσκειν. [15] ἢν μὲν οὖν τοῦτα ἀγαθὰ ἦν, καὶ ἁρμόζοντα τοῖσι νοσήμαζιν, ἐφ' οἷσι παρήνεον δίδοναι, [16] ἔπ αὖ ἀξιώτερα ἐπῄνεν ἦν, ὅτι ὀλίγα ἐόντα αὐτάρκεά ἐστι. [17] νῦν δ' ἄχ ὥτως ἔχει. [18] οἱ μὲν δὴ ὕστερον ἐπιθιασάσαντες ἰθελεχώτερον δὴ ἢ ἐπῆλθον περὶ τῶν προσοιζέων ἐκάστοιζιν.

II. Ἀτὰρ δὲ περὶ διαίτης οἱ ἀρχαῖοι ξυνέγραψαν οὐδὲν ἄξιον λόγου, καίτοι μέγα τοῦτο παρῆκαν. [2] ὡς μὲν γὰρ πολυτροπίας ἐὼν ἐκάστοιζι τῶν νόσων, [3] καὶ πολυειδέως αὐτέων ἐοῦσ' ἠγνόουν. [4] ἔνιοι "δ" τὸν ἀριθμὸν ἐκάστου νοσημάτων σαφῶς προσῆκον ἐθέλοντες, οὐκ ὀρθῶς ἔγραψαν. [5] μὴ γὰρ καὶ οὐκ εὐαρίθμητον εἶναι, ἐτέων τὴν σημανέουσιν τῶν καινούντων νόσων, τῷ ἕτερον ἕτερ ἐπέρῳ προφέρειν. [6] καὶ μὴ τοῦτο νόσημα δοκεῖν εἶναι, ἢν μὴ τοῦτο ὄνομα ἔχῃ. [7] ἐμοὶ δ' ἀνδάνει μὲν ἐν πάσῃ τῇ τέχνῃ προσέχειν τὸν νόον. [8] καὶ γὰρ, ὁκόσα ἔργα διήκει καλῶς, ἐκάστα χρὴ ποιεῖν καὶ ὀρθῶς. [9] καὶ, ὁκόσα ταχέως ἔργα, ταχέως. [10] καὶ, ὁκόσα καθαρέως, καθαρέως. [11] ὃ, ἐκόσα ἀνωδυνίως διαχειρίζεσθαι, ὡς ἀνωδυνώτατα ποιεῖν. [12] καὶ τἄλλα πάντα τὰ τοιαῦτα προφερόντως τῶν πέλας ἐπὶ τὸ βέλτιον ποιεῖν χρή. [13] μάλιστα δ' ἂν ἐπαινέσαιμι ἰητρὸν, ὃς ἂν

prodiderunt. [11] Et non ' solum ob hoc non laudo: [12] verum quod etiam paucis numero usi sunt medicamentis. [13] Nam exceptis morbis acutis, plurima ab ipsis relata sunt pharmaca alvum deorsum purgantia exhibenda, [14] & serum ac lac pro tempore. [15] Siquidem igitur hæc bona essent, & morbis convenientia, in quibus exhibenda esse monuerunt: [16] longe magis laudanda essent, eo quod quum pauca sint sufficiunt. [17] Nunc ' vero res non ita habet. [18] Qui tamen postea eam tractationem repetiverunt, magis sane medico modo, de his quæ singulis exhibenda sunt transegerunt.

II. At neque veteres quicquam memorabile de victus ratione conscripserunt, & quanquam magna hæc res sit, eam omiserunt: [2] attamen multos in singulis morbis modos, [3] multiplicemque ipsorum divisionem non ignorarunt [4] aliqui. ' Cæterum numeros singulorum morborum clare pronunciare volentes, non recte scripserunt. [5] Non enim facile sit enumerare, si ex eo quis ægrotantium morbum æstimet, quod alter ab altero aliqua re differt: [6] & ideo non putet eundem morbum esse, si non idem nomen habeat. [7] Mihi vero placet, ut in universa arte mentem adhibeamus. [8] Nam quæcunque opera bene ac recte ' tractat, ea singula bene ac recte facere oportet: [9] & quæ cito, cito: [10] & quæ pure, pure: [11] & quæ citra dolorem tractare oportet, ita facere ut quam minimus dolor sentiatur: [12] & alia omnia ejusmodi insigniter præ aliis ad meliorem modum transigere oportet. [13] Maxime vero laudaverim

ὃς ἂν ἐν τοῖσιν ὀξέσι νοσήμασιν, ἃ τοὺς πολλοὺς τῶν ἀνθρώπων κλέπτει, ἐν τοιούτοισι διαφέρων τῶν ἄλλων εἴη ἐπὶ τὸ βέλτιον.

III. Ἔστι δὲ ταῦτα ὀξέα, ὁκόσα ὀνόματα οἱ ἀρχαῖοι πεπόηκαν, καὶ περιπλευμονίην, καὶ φρενῖτιν, καὶ λήθαργον, καὶ καῦσον.[2] καὶ τἆλλα νοσήματα, ὁκόσα τοιούτων ἐχόμενά ἐστιν,[3] ὧν οἱ πυρετοὶ, τὸ ἐπίπαν ξυνεχέες ὄντες, κλέπτουσιν. [4] ὅταν γὰρ μὴ λοιμώδεος νόσου πρόσωπον τὸ κοινὸν ἐπιδημήσῃ, ἀλλὰ καθ' ἑαυτὰς ἕκαστοι ὦσιν αἱ νοῦσοι, καὶ μὴ ξυμπεπλεγμένοι, [5] ἀπὸ τούτων τῶν νοσημάτων ἀποθνήσκουσι μᾶλλον, ἢ ἀπὸ τῶν ἄλλων τῶν ξυμπάντων. [6] οἱ μὲν οὖν ἰδιῶται γινώσκουσι τοὺς εἰς τοῦτο διαφέροντας τὸ πέλας, [7] ἑτεροίων τε μᾶλλον ἰημάτων ἐπαΐουσι καὶ ψέκτορές εἰσιν.[8] ἐπὶ τοῖσι μέγα σημεῖόν τόδε, ὅτι οἱ μὲν ἰητροὶ ἀξιοῦσι τούτοισι καὶ τοῖσιν ἑαυτῶν καὶ τελέων τῶν νοσημάτων εἶναι, ὥστε μελετητέα εἶναι.[9] οἱ γὰρ μὴ ἰητροὶ ἰητροὶ δοκέουσιν εἶναι μάλιστα διὰ τούτους τοὺς νόσους.[10] ῥᾴδιον γὰρ τὰ ὀνόματα σημανθῆναι, ὁκοῖα νενόμισται φέρεσθαι ἐπὶ τοὺς τὰ τοιαῦτα κάμνοντας.[11] εἰ γὰρ ὀνομάσει τις πτισάνης χυλὸν, καὶ οἶνον τοῖον ἢ τοῖον, ἢ καὶ μελίκρητον,[12] ἅπαντα τοῖσι δημότῃσι δοκέουσιν ἰητροὶ ταῦτα λέγειν, οἵ τε βελτίους καὶ οἱ χείρους.[13] τὰ δ' ἄλλα ἔτεος ἔχει, ἀλλ' ἐν τελέοισι δὴ καὶ πίνει μέγα διαφέρουσιν ἕτεροι ἑτέρων.

IV. Δοκέει δέ μοι ἄξια γραφῆς εἶναι ταῦτα μάλιστα, ὁκόσα τε ἀκριβωμάτα ἐστὶ τοῖσιν ἰητροῖσιν, [2] ἐπίκαιρα ἐόντα εἰδέναι, [3] καὶ ὁκόσα μεγάλας ὠφελείας φέρει, ἢ μεγάλας βλάβας.[4] ἀκριβώματα μὲν

daverim medicum qui in acutis morbis, qui plurimos homines occidunt, præ aliis infigniter ad meliorem partem excellat.

III. Sunt autem hi acuti,[30] quos veteres nominaverunt pleuritidem, peripneumoniam, phrenitidem, & febrem ardentem,[2] & alii morbi qui ex his hærent,[3] quorum febres omnino continuæ sunt, & occidunt. [4] Quum enim non pestilentis morbi modus quis communis graſſatus fuerit, sed sparsi fuerint morbi, & non similes,[5] ab his morbis plures moriuntur, quam ab aliis[35] omnibus. [6] Idiotæ igitur non valde cognoscunt eos qui in his, aliis præstant: [7] aliarumque curationum magis aut laudatores, aut vituperatores exiſtunt. [8] Et profecto magnum signum hoc est, quod populares minime de his morbis intelligentiam habeant, veluti quos studio consequi oportet. [9] Nam qui medici non sunt, medici esse videntur, maxime propter hos morbos.[10] Facile est enim nomina[40] ediſcere quæ proferri solent apud ægros his morbis affectos. [11] Si enim quis ptisanæ succum nominarit, & vinum tale, aut tale, aut etiam aquam mulsam,[12] omnia hæc eadem plebeis hominibus, & meliores, & deteriores medici dicere videntur. [13] At res hæc non ita se habet, sed in his sane vel maxime alii ab aliis differunt.

IV. Videntur autem mihi digna esse quæ scribantur, maxime hæc, quæ ignorantur[45] à medicis, [2] maxime scitu commoda, [3] & quæ magnas utilitates, aut magna detrimenta afferunt. [4] Quæ itaque ignorantur, hæc sunt.

μὴν ἕν τέ δε ἐστι. [5] Διὰ τί ἄρα οὐ τοῖσιν ὀξέσιν οἱ νόσοισιν οἱ μὴν τὰ ἰητρῶν ἅπαντα τὰ αἰῶνα διαπελέουσι πλησίονας διδύνες ἀδηκτους, καὶ νομίζουσιν ὀρθῶς ἰητρεύειν; [6] οἱ δὲ λίνες ὡδὶ πανυ̃ς ποιεῦν), ὁκως κεφαλὴν μηδεμίλω καταπίνοι κήμενων. [7] μεγάλιω γὰρ βλάβιω ἡγέονται εἶναι. [8] ἀλλὰ διὰ ὀδονίε διηκτεύλες τὰ χυλὸν διδόασιν. [9] οἱ δ' ὡ πνὲς ὡὐτέων, ἔστ' ἂν πλησάνιω παχείλω δοῖεν, ἔστε χυλόν. [10] οἱ μὲν, μέχρις ἂν ἑβδομαῖον γίνηται ὁ κάμων. [11] οἱ δὲ, καὶ διὰ τέλεος, ἄχρις ἂν κεληθμὸς ἡ νοῦσος. [12] μάλα μὲν ἕν ἐδὲ παραλλεπτὰ τοιαῦτα ζητήματα εἰσὶν οἱ ἰητροί. [13] ἴσως δὲ καὶ παραλλάσσουσιν. [14] καὶ τοι διαβολὴν γε ἔχει ὅλη ἡ τέχνη παρὰ τοῖσι δημοτέων μεγάλη, [15] ὡς μηδὲ δοκέειν ὅλως ἰητρικὴν εἶναι. [16] ἔν γε τοῖσιν ὀξέσι τὰ νουσημάτων τοσόνδε διοίσουσιν ἀλλήλων οἱ χρωνάκλαι, [17] ὥς τι ἂν ἕτερον παραφέρῃ ἡδύμενον ἄμεινον εἶναι, τοῦτο νομίζειν ἤδη τὰ ἕτερον, καὶ κακὸν εἶναι. [18] καὶ χρεὸν αὖ, καὶ ἄκρη τὸ τοιόνδε, τὰ τέχνιω φαῦεν ἀμοιρώσας μεγάλιω.

v. Οἳ οἱ μαίνπες τὰ αὐτὰν ὄρνιθα, εἰ μὲν δεξιτερὸς εἴη, ἀγαθὸν νομίζουσιν εἶναι· εἰ δὲ σκαιὸς, κακόν. [2] Καὶ ἐν ἱεροσκοπίῃ τὰ τοιάδε δύροισι ἂν, [καὶ] ἄλλα ἐπ' ἄλλοισιν. [3] ἀλλ' ἔνιοι τὰ μάλιστα ταῦτα πειρῶνται τελέων. [4] Φημὶ δὲ πάγκαλον εἶναι τὸ τὸ σκέμμα, [5] καὶ ἡδελφισμένον τοῖσι πολλοῖσι τὰ ἐν τῇ τέχνῃ, καὶ ἐπικαιροτάτοισι. [6] Καὶ γὰρ τοῖσι νοσέουσι πᾶσιν ἐς ὑγιείλω μέγα πάρεστι, [7] καὶ τοῖσιν ὑγιαίνουσιν ἐς ἀσφαλείλω, [8] καὶ τοῖσιν ἀσκέουσιν ἐς εὐεξίλω, [9] καὶ ἐς ὅ, τι ἑκάστοις ἂν ἐθέλῃ. [10] Πλησίον μὲν ἕν δοκέει ὀρθῶς παρεσκευάσθαι τῶν

sunt. [5] Cur nam in acutis morbis, aliqui medici omne ævum terunt, ptisanas non colatas exhibentes, & recte se medicari putant? [6] Aliqui vero plurimi faciunt, ut nullum hordeum æger devoret: ([7] magnum enim detrimentum afferre arbitrantur) [8] verum per linteum excolantes succum exhibent. [9] Quidam vero ipsorum neque ptisanam crassam dederint, neque succum: [10] atque hi partim donec ad septimum diem æger perveniat, [11] partim vero perpetuo, donec judicatus fuerit morbus. [12] Sane hujusmodi quæstiones ne proponere quidem medici consueverunt, [13] fortassis autem neque si proponantur, comperiantur. [14] Proinde calumniam incurrit tota ars apud vulgus adeo magnam, [15] ut neque omnino medicinam esse putent. [16] Nam in acutis morbis in tantum inter se differunt artifices, [17] ut quæ alter exhibet optima esse putans, ea alter jam mala esse existimet: [18] & fere ob id artem vaticinationi similem esse dixerint.

v. Quia vates eandem avem, si sinistra appareat, bonam esse ducunt: si dextera, malam. [2] Et in aruspicina talia sunt, alia in aliis. [3] Verum aliqui vates contraria his dicunt. [4] Affero autem hanc speculationem pulcherrimam esse, [5] & cognatam plurimis ac maxime commodis in arte. [6] Nam ægrotantibus omnibus plurimum ad sanitatem confert, [7] & sanis ad securitatem, [8] & his qui se exercent, ad bonum habitum, [9] & ad quod quisque voluerit. [10] Ptisana igitur recte omnibus frumentaceis eduliis prælata esse videtur, in mor-

τῶν σιτηρῶν γδυμφίτων ὧν τετέοισι τοῖσι νοσήμασι. [11] καὶ ἐπαινέω γε τὰς προχεινωσεις. [12] τὸ γὰρ γλίχρασμα αὐτέης λεῖον καὶ ξυνεχὲς καὶ προσωδες ἐστι, [13] καὶ ὀλισθηρὸν, καὶ ταλαθαρὸν μεθέρμως, καὶ ἄδηψον, καὶ δύεκκενθον, [14] εἰ δὲ καὶ τετέ προσδέοι. [15] καὶ ἔτε γύμνερον, ἔτε ἄζαδεν κακὸν, ἔτε ἀνοισδησε ὧν τῇ κοιλίῃ. [16] ἀνωδηκε γὰρ ὧν τῇ ἑψήσῃ, ὁκόσον ἂν πλεῖσον ἐπφύκῃ διοσκῶδαι. [17] ὁκόσοι μὲν ἓν πλισάνῃσι χρέων ὧν τετέοισι τοῖσι νοσήμασιν, ἐδὲ μιῇ ἡμέρῃ κενεαγνῆσεον, ὡς ἔπος εἰρῆσθαι, [18] ἀλλὰ χρηστέον, καὶ ὁ μιλφλεῖον, ἢν μή τι δέῃ ἢ μὲ φαρμακείῳ, ἢ [μὲ] κλύσιν μὲ λεῖπεν. [19] καὶ τοῖσι μὲν γε ἐισθισμένοισι δὶς σίτεσθαι τὴν ἡμέρης, δὶς δοτέον. [20] τοῖσι δ᾽ μὴ νοσεσιτέμενοισιν, ἅπαξ δοτέον τὴν προτέρην, ὅκ προσεσαγωγῆς δέ. [21] ἢν δ᾽ ὑπεξέλθῃ, τετέοισι καὶ δὶς δοτέον, ἢν τι δοκέῃ προσδεῖν. [22] τὴν δὲ σῖτον ἐκκεῖσθαι καὶ ἐκκὰς διδόναι μὴ πολὺ, μηδὲ ὑπέρπαχυ, [23] ἀλλ᾽ ὁκόσον ἕνεκεν ἔθεος ἐσπενσθῆναι, [24] ἐς κενεαγίην μὴ γλυσχρὴν πολλήν.

VI. Περὶ δὲ τὴν ἐπιδόσιος ἐς τὴν θεραπηίην ῥοφήματος, [2] ἢν μὲν ξηρότερον ᾖ τὸ νόσημα ἢ ὡς ἂν τις οἴοιτο, ἄκρειον ἐπὶ πλέον διδόναι, [3] ἀλλὰ προπίνειν τοῦ ῥοφήματος, ἢ μελίκρητον, ἢ οἶνον, ἢ ὁκότερον ἂν ἁρμόζῃ. [4] τὸ δὲ ἁρμόττον ἑκάστοισι τῶν τοιούτων εἰρήσεται. [5] ἢν δὲ ὑγραίνηται τὸ σῶμα, καὶ τὰ ἀπὸ τοῦ πλεύμονος εἴῃ, ὀγδόῃ δεῖ, ἐπιδιδόναι χρὴ ἐς τὴν θεραπηίην τοῦ ῥοφήματος, ὡς ἂν κεφαλαίῳ εἰρῆσθαι. [6] τὰ μὲν γὰρ θᾶσσον καὶ μᾶλλον ταλαθοῦται, ταχὺ-

morbis acutis: [11] & laudo sane eos qui ipsam prætulerunt. [12] Nam viscositas ipsius levis est, [65] & continua, & jucunda, [13] & lubrica, & moderate humida, & sitim eximit, & facile eluitur, [14] si forte & hoc opus sit: [15] & neque adstrictionem habet, neque malam turbationem, neque in ventre intumescit. [16] Intumuit enim in coctura quam maxime tumefieri solet. [17] Quicunque igitur ptisana in hisce morbis utuntur, nulla die vasa vacua fieri permittant, ut ita dicam, [18] sed utantur, & non intermittant, si non aut ob medicamenti, aut infusi per clysterem usum, intermittere oporteat. [19] Et qui quidem bis in die cibum capere soliti sunt, eis bis danda est: [20] qui vero semel edere consueverunt, his semel primo die danda est. [21] Verum sensim progressu facto, si fieri poterit, etiam his bis detur, si sane opus habere visum fuerit. [22] At vero copia sufficit ab initio dare non multa, neque minus crassam: [23] sed ut consuetudinis gratia quid ingeratur, [24] & ut ne multa vasorum vacuatio fiat.

VI. Cæterum quod ad augmentum copiæ sorbitionis attinet, [2] siquidem siccior fuerit morbus, quam quis putarit, non ita magna copia dare oportet; [3] sed ante sorbitionem, aut aquam mulsam, aut vinum præbibendum exhibere, utrum ex his convenientius fuerit. [4] Utrum vero conveniat, in singulis modis referetur. [5] Si vero os humectetur, & à pulmone prodeuntia, qualia oportet fuerint, sorbitionis copiam, ut in summa dicam, augere oportet. [6] Quæ enim citius & magis humectantur, celeritatem

παχύτητα κρίσιν σημαίνει. 7 τὰ δὲ βραδύτερον ἢ ὅσον, βραδυτέρην σημαίνει τὴν κρίσιν. 8 καὶ ταῦτα αὐτὰ μὲν καθ' αὑτὰ, τοιάδε τὸ ἐπὶ πᾶν ἐστί. 9 πολλὰ δ' ἄλλα ἐπίκαιρα παρεῖται, εἰ μὴ προσμνησθείη δεῖ· ἃ ἐρήσεται ὕστερον. 10 καὶ, ὁκόσῳ ἂν τελειοτέρη καθαρσις γίνηται, τοσῷδε χρὴ τελεώτερα ἐπιδίδοναι ἄχρι κρίσιος. 11 μάλιστα δὲ κρίσιες ὑπερβολὴς δύο ἡμερέων· 12 εἰσὶ γὰρ αἱ πεμπταίοισιν, ἢ ἑβδομαίοισιν, ἢ ἐννατάοισι δοκέειν κρίνεσθαι, 13 ὡς καὶ τὸ ἄρτιον καὶ τὸ περισσὸν προμηθὲς ἦ. 14 μεθ' ὅλης τῆς μὲν ῥοφήσεως ἐς τὸ πρωῒ χρηστέον, ἐς ὀψὲ δὲ ἐς σῖτα μεταβλάπτει. 15 ξυμφέρει δὲ τὰ τοιάδε ὡς ἐπὶ πλεῖστον τοῖσιν ὁλικῶς πλησάνοισι· αὐτίκα χρεομένοισιν.

VII. Αἱ γὰρ ὀδυνέουσαι ἐν τοῖσι πλευριτικοῖσιν αὐτίκα αὐτόματοι παύονται, ὅταν ἄρξωνται πλύνειν τὸ ἄξιον λόγου, καὶ ἐκκαθαίρεσθαι. 2 αἵ τε καθάρσιες πολλῷ τελεώτεραί εἰσι, καὶ ἧσσον πυοῦνται, καὶ εἰ ἀναλίσκοιντο διὰ τῶν, 3 ἢ αἱ κρίσιες ἀπλέστεραι, καὶ δικελτώτεραι, καὶ ἧσσον ὑποστροφώδεες. 4 τὰς δὲ πτισάνας χρὴ ἐκ κριθέων τῶν βελτίστων εἶναι, 5 καὶ ὡς κάλλιστα ἐψῆσθαι. 6 καὶ ἄλλως, ἵνα μὴ τῇ χυλῷ μόνῳ μέλλῃς χρέεσθαι. 7 μὴ γὰρ τὰ ἄλλης χρείης τὴν πτισάνης, τὸ ὀλισθηρὸν τῶν κριθέων καὶ ἀπονοσφίσαι ποιεῖ μὴ βλάπτειν. 8 ἁδαμοῦ γὰρ προσέχει. ἐὰν δὲ μὴ διὰ τῶν θώρηκός ἐστιν. 9 ὀλισθηροτάτη δὲ, καὶ ἀνυποστατωτάτη, καὶ δυσπεπτοτάτη, καὶ δυσθενεστάτη ἐστὶν, ἡ κάλλιστα ἐφθή· ὧν πλείστων δεῖ. 10 ἵνα μὲν οὖν μὴ προσπιμπράσῃ τὰς, ὁκόταν δέηται αὐ-

leritatem judicationis significant. 7 Quæ vero tardius & minus, tardiorem judicationem significant. 8 Et hæc quidem per se talia omnino existunt. 9 Verum multa quoque alia commoda omittuntur, ex quibus 85 jecturas facere oportet, quæ postea referuntur, 10 & quanto copiosior purgatio fuerit, tanto plus dare oportet, usque ad judicationem, 11 maxime duobus à judicatione diebus, 12 quibus sane quinta, aut septima, aut nona judicare videtur, 13 ita ut etiam parium ac imparium dierum rationem habeas. 14 Postea vero sorbitione quidem mane utendum est: vespere vero ad cibos transeundum. 15 Conveniunt 90 autem talia utplurimum his qui statim tota ptisana utuntur.

VII. Nam & dolores in pleuriticis statim sua sponte cessant, ubi memorabile quid spuere ac expurgari cœperint: 2 & purgationes longe perfectiores sunt, & minus suppurati fiunt, quam si quis aliter victum suppeditet: 3 & judicationes simpliciores, & melius judicantes, & minus revertentes. 4 Ptisanam porro ex optimo hordeo factam esse oportet, 5 & quam optime coctam, 95 6 & præsertim si non solo succo uti velis. 7 Nam una cum reliqua ptisanæ virtute, lubricitas facit ut hordeum dum deglutitur non lædat. 8 Nusquam enim adhæret, neque secundum thoracis rectitudinem moram trahit. 9 Lubricissima autem est, & maxime sitim eximit, & facillime concoquitur, & debilissima est, quæ optime cocta est, quibus omnibus opus est. 10 Siquidem igitur non opem tule- 100

πάρχης εἶναι ὁ τρόπος τῆς τοιαύτης πλησιορροφίης, πολλαχῆ βεβλάψεται. 11 ὀκόσοισι γὰρ οὗτος αὐτίκα ἐγκαθικνέεται, ἢν μή τις ὑποκενώσας τὸ ῥόφημα οὕτω, 12 τῷ ὀδυνέοντι ἐνέσῃσιν ἀποστατροφάσας αὖ, 13 ἢν μὴ ἐνέσῃσιν οὕτω πονήσῃ, 14 ἐς πλεῦμα πυκνὸν τὸν ἦμον ἀφίοιτ' ἄν. 15 κακὸν γὰρ τοῦτό ἐστι. 16 ξηραντικώτερον γὰρ πολλῷ μᾶλλον τὸν πνεύμονα, καὶ κατεῖδε τὸν ὑποχονδρίων ἐς ἥπαρ καὶ φρενᾶς. 17 τοῦτο γάρ, ἢν, ἐπὶ ὀδυνίῃ γε πολλῇ ξυνεχέος ἐόντος, καὶ ἐς τὰ ἰσχνότατα μὴ χαλάσῃς, καὶ γε πύελος μὴ αὐτόνοτος, ἀλλὰ καθαγλιχρεμινόμενος ἀπέπλως, 18 ἢν μὴ λύσῃ τις τὸν ὀδυνέοντα, ἢ κοιλίην μαλθάξας, ἢ φλέβα τεμών, ἢ ὁκότερον αὖ τούτεων ξυμφέρῃ. 19 ὧδε γὰρ πλησίονας ἢν ἅπαντες ἔχωσι δίοδον, τάχιον οἱ ἑβδομαῖοι τοῦ τοιούτου γίνονται. 20 Διὰ ταῦτα τοὺς ἐν ὧδε ἀφορώσιος, καὶ ἑτέρους τοιούτους, ἐπὶ μᾶλλον οἱ ὀλεθρίῃσι πλησιάζουσι χρώμενοι, ἑβδομαῖοι καὶ ὀλιγημερώτερον θνήσκουσιν. 21 οἱ μὲν τοι καὶ τῶν γνωρίμων βλαπτόμενοι. 22 οἱ δὲ ὑπὸ τοῦ ἀσθματοποιίης τε καὶ βήχιος ἀποπνιγόμενοι.

LXVI. Μάλα γὰρ τοὺς παλαιοὺς οἱ ἀρχαῖοι βλᾶβες εἶναι νομίζουσι, διὰ τόδε μάλιστα· 2 ἐκ ὀλίγου γὰρ ὅτι καὶ ἀποθνήσκοντων αὐτέων, ἡ πλευρὴ πλείη φύεται, ἰκελόν τι πληγῇ. 3 αἴτιον δὲ τούτου τόδε ἐστίν, ὅτι, πρὶν λυθῆναι τὸν ὀδυνέοντα, θνήσκουσι. 4 πολλῷ γὰρ πνεύματος γίνεται. 5 ὅταν δὲ πολὺ καὶ πυκνὸν πνεύμονα, ὡς ἤδη εἴρηται, καθαγλιχρεμινόμενον τὸ πύελον ἀπέπλας, κωλύει τὸν ἐπανιόντα γίνεσθαι, 6 ἀλλὰ τὸν ῥέοντα ποιεῖ, ἐνιχόμενον ἐν τοῖσι βρεγχίοισι· ὃ πλεύ-

rit quis quantum opus est, ut sufficiens sit ejusmodi ptisanæ sorbitionis modus, multis modis lædetur. 11 Etenim verbi causa, quibus cibus intus conclusus est, si quis non facta deorsum evacuatione, sorbitionem dederit, 12 dolorem si adest amplius exacerbaverit: 13 & si non adest, statim induxerit, 14 & sic spiritus densior fiet. 15 Hoc vero malum est. 16 Pulmonem enim reficcat, & præcordium, & pectinem, ac septum transversum dolore affligit. 17 Quinetiam si lateris dolor assiduus est, & ad calefactoria non remittit, & sputum non prodit, sed citra putrefactionem ac concoctionem valde viscosum fit, 18 si non solverit quis dolorem, aut ventre mollito, aut vena secta, utrum tandem horum conducet: 19 ptisanam autem ita habentibus dederit, cita mors talium continget. 20 Propter has igitur causas, & alias hujusmodi adhuc magis, qui tota ptisana utuntur, septima die & citius moriuntur, 21 partim mente læsi, 22 partim ab erectæ cervicis spiratione, & stertore suffocati.

LXVI. Tales vero veteres sydere ictos esse putaverunt, ob hoc quidem maxime, 2 non minus autem, quod & mortuis ipsis latus lividum reperitur, ut simile quid plagæ appareat. 3 Causa vero hujus est, quod prius quam dolor solvatur moriuntur. 4 Cito enim anhelosi fiunt. 5 Præ multo autem ac denso spiritu, velut jam dictum est, valde viscosum citra concoctionem fit sputum, & egressum fieri prohibet. 6 Imo stertorem inducit, cartilaginosis pulmonis arteriarum partibus bronchiis appellatis

πλεῖστον. 7 ἢ, ὁπόταν ἐς τοῦτο ἔλθῃ, ἀναπαῦδες ἤδη ὡς ἐπὶ πολύ ἐστι. 8 ἢ γὰρ αὐτὸ τὸ πλύελον συνιχόμενον κωλύῃ μὴ τὸ πνεῦμα εἴσω φέρεσθαι, ἀναπνεῖζι δὲ παχέως ἔξω φέρεσθαι. 9 ἢ ἔτως ἐς τὸ κακὸν ἀλλήλοισι συμφέρεζι. 10 τό, τε γὰρ πλύελον συνιχόμενον, πυκνὸν τὸ πνεῦμα ποιεῖ. 11 τό, τε πνεῦμα πυκνὸν ἐὸν, ἐπιγλιχραίνῃ τὸ πλύελον, ἢ κωλύῃ ἀπολιθοῦσθαι. 12 καὶ καλαμῶδές ἢ ταῦτα ἐ μόνον, ἀλλὰ πλεῖστα ἀκμάζοντα χρεών. 13 ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον, ἢν τι ἄλλο φάγωζιν ἢ πίωζιν πλεῖστα ἀνεπιτηδειότερον. 14 μάλα μὲν ἂν τὰ πλεῖστα ξυμβαλοίμεθ' εἶναι αὐτῶν τὴν ἡμερείαν, τοῖσί τε ὅλοισι τῆσι πλεῖστα χρεομένοισι, τοῖσί τε τοῦ χυλοῦ αὐτέων, 15 τοῖσί τε μηδ' ἑτέρου τέλεον, ἀλλὰ ποτῷ μοῦνον. 16 ἔστι δ' ὅπου ἢ ξυμφερόντως πιμπρᾶσθαι.

ix. Χρὴ δὲ τὸν μέλλοντα ὀρθῶς ποιέειν. 2 ἢν νεοδρῶτι ἐόντι αὐτέων, ἢ κοιλίης μήπω ὑποκεχωρηκυίης, ἢ ἔξω ὁ πυρετὸς, ἢν τε ξυῶ ὀδυνᾶται, ἢν τε αὖθις ὀδυνᾶται, 3 ἐπισχεῖν χρὴ δόσιν ἐς φοφήσαντα, ἐς δ' αὖ οἴνου ὑποκεχωρηκέναι ἐς τὸ κάτω μέρος ἢ ἑτέρου τὸ σιλλικόν. 4 χρεόμενον δὲ ποτοῦ, ἢν μὲν ἀλγήσαι τι ἔχῃ, ὀξυμέλιτι, χλιαρῷ μᾶλλον, θερμῷ· θέρεος δὲ, ψυχρῷ. 5 ἢν δὲ πολλὰ διψᾶν εἴῃ, μελικράτου ἢ ὕδατος. 6 ἐπὰν δὲ μὴ δοκέῃ, ἢν μὲ ἀλγήσαι τι εἴῃ, ἢ τὸ ἐπικινδύνων τι ἐμφαίνῃ. 7 διδόναι τὸ φόφημα, μήτε πολὺ, μήτε παχὺ μᾶλλον ἢ ἐόδμιον, ἢ τὸ σύαπλον, ἢν ἰσχύῃ. 8 ἢν δὲ μὴ ὑπελήλυθῃ ὁ παλαιότερος σῖτος νεοδρῶτι ἐόντι, ἢν μὲν ἰσχύν τε καὶ ἀκμὴν τῇ ἡλικίῃ, κλύσαι. 9 ἢν δὲ ἀσθενέστερος ἢ, βαλανεῦ

tis impactum, 7 & ubi ad hoc devenerit, lethale jam plerunque existit. 8 Nam & ipsum sputum impactum, prohibet quidem spiritum intro ferri, cogit autem cito extra ferri. 9 Atque sic mutuam opem ad malum inter se conferunt, 10 dum & sputum impactum, densum spiritum facit: 11 & hic quum densus sit, sputum insuper viscosum facit, & lubricum fieri, ac elabi impedit. 12 Occupant autem hæc, non solum si ptisana intempestive utantur: 13 verum multo magis, si quid aliud ederint, aut biberint, quod minus quam ptisana idoneum sit: 14 proinde plerunque confimilia sunt auxilia, & his qui tota ptisana utuntur, & his qui succo ipsius: 15 his vero qui neutro horum, sed solo potu, 16 quandoque etiam diversimode auxiliari oportet.

ix. At vero hoc modo omnino facere oportet. 2 Si cui à cibo recens accepto, & alvo nondum subevacuata, febris incepit, sive cum dolore, sive sine dolore, 3 inhibenda est sorbitionis exhibitio, donec putarit cibum ad infernam intestini partem secessisse. 4 Utendum autem est potu aceti mulsi, si dolor affuerit, hyeme quidem calidi, æstate vero frigidi. 5 Si vero multa fuerit sitis; etiam aqua mulsa, & aqua. 6 Postea vero si dolor aliquis affuerit, aut periculosi aliquid apparuerit, 7 danda est sorbitio neque multa, neque crassa, atque hæc post septimum, aut nonum diem, si validus æger fuerit. 8 Si vero non subiit vetustior cibus ei qui recens cibum accepit, siquidem validus sit, & ætate vigeat, infusum per clysterem adhibendum est. 9 Si vero debilior fuerit,

βαλεῖν προσχρήσασθαι, ἵν' μὴ αὐτὸ μόνον δηλήσηται καλῶς.

x. Καιρὸν δὲ τῆς δόσεως τῆς φορήσεως τότε μάλιστα φυλάσσεσθαι, [ε] καὶ ἐν ἀρχαῖς καὶ ἐν παντὸς τοῦ νοσήματος, [2] ὅταν μὲν οἱ πόδες ψυχροὶ ὦσιν, ἐπιχέειν χρὴ τῆς φορήσεως τὴν δόσιν. [3] μάλιστα δὲ τοῦ ποτοῦ ἀπέχεσθαι. [4] ὁπόταν ὁ θερμὸς καῦσος ἐς τοὺς πόδας, τότε δίδοναι. [5] καὶ νομίζειν μέγα δυνήσεσθαι τὸ καιρὸν τοῦτον ἐν ἁπάσῃσι τῇσι νόσοισιν. [6] ἐν ἅπασι δὲ τοῖσιν ὀξέσι. [7] μάλιστα δὲ ἐν τῇσι μᾶλλον πυρετώδεσι, καὶ ἐπικινδυνοτάτῃσι. [8] χρῆσθαι δὲ, πρῶτον μὲν μάλιστα, χυλῷ, ἐπὴν ᾖ, πλισάνῃ, [9] καὶ τοῖσι πεπεμμένοις τοῖσι προσηκόντως μᾶλλον, ἀκριβῶς ἐπιθεωρῶν.

xi. Ὀδύνη δὲ πλευρῆς, ἢν τε καὶ ἐξ ἀρχῆς ᾖσῃ, ἢν τε ἐς ὕστερον, [2] θερμαίνομεν μὲν πρῶτον τοῦτο ἀπὸ τοῦ ἐοῦ χρωτὸς μάλιστα πρηνέσι μηλύσιν τὸ ὀδυνοῦν. [3] θερμαινόντων δὲ κεράσιον μὲν ὕδωρ θερμὸν ἐν ἀσκῷ, ἢ ἐν κύτρῃ, ἢ ἐν χαλκῷ ἀγγείῳ, ἢ ἐν ὀστρακίνῳ. [4] προϋποθέντα ὑγρὴν μαλθακὴν ἐσθῆτα τοῦ πλευροῦ, προσώτατα εἶναι. [5] ἀγαθὸν δὲ καὶ σπόγγου μαλθακοῦ, μέγαος, ἐξ ὕδατος θερμοῦ ἐκπιεσθέντος προσθλίβεσθαι. [6] προσέχειν τε ἰματίῳ τὴν θάλψιν χρή. [7] πλεῖόν τε δὲ χρόνον αὐτὸ ἀφεκτέον, ἢ ὥσθ' ἅμυδρόν, καὶ ἅμα, ἵνα μὴ ἡ ἀτμὶς πρὸς τὸ σῶμα καὶ πάμπαν τοῦ προσφέρεσθαι. [8] ἵν' ἄρα μὴ δοκέῃ καὶ τοῦτο χρήσιμον πρός τι εἶναι. ἔστι δὲ ὅτε δεῖ πρός τι. [9] ἔστι δ' ὅτε καὶ ἐπιθεῖναι, καὶ ὁρόσοι ἐν ὄξει κεκραμένῳ, σμικρὰς ὀξύτερον ἢ ὡς ἂν ἥδιστοι πίοιεν διένδην καὶ αὐαζέσασθαι, ἐς μασσάπιά τε ἀποῤῥάψαντα προσθῆναι.

glande utendum est, si non sua sponte probe prodierit.

x. Tempus porro exhibendæ forbitionis hoc maxime observare ab initio, & per omnem morbum oportet. [2] Quum quidem pedes frigidi fuerint, inhibere oportet forbitionis exhibitionem. [3] Maxime vero & à potu abstinendum est. [4] Ubi 140
vero calor descenderit ad pedes, tunc exhibere convenit, [5] & putare in omnibus morbis, [6] & non minime in acutis, [7] & maxime in his qui magis febriles ac periculosissimi sunt, tempus hoc magnam vim habere. [8] Utendum est autem primum quidem maxime succo: deinde vero ptisana, [9] juxta prædictas conjecturas diligenti facta consideratione.

xi. Cæterum pleuritis, hoc II
est dolor lateris sive ab initio, sive postea, [2] calefactoriis quidem primum non alienum est tentare dissolvere. [3] Ex calefactoriis vero optima est aqua calida in utre aut in vesica, aut vase æneo, aut testaceo admota. [4] Verum molle quid antea ad latus supponere oportet, lenitatis ergo. [5] Commode etiam spongia, mollis, magna, ex aqua calida ex- 5
pressa apponitur. [6] Contegere vero stragulis ipsum fomentum oportet. [7] Nam & ampliore tempore sic sufficiet & durabit, & simul ut ne vapor ad ægrotantis spiritum afferatur: [8] nisi fortassis & hoc ad aliquid commodum esse visum fuerit. Aliquando enim ad aliquid commodat. [9] Insuper autem & hordeum, & ervum, in aceto diluto, ita ut paulo acidius sit quam ut quis bibere possit, dissoluta ac fervefacta, 10
& in marsupia conjecta, apponere

θέναι. [10] ἢ πίτυρα τὸ αὐτὸν τρόπον. [11] πυρίη δὲ ξηρὴ, ἄλες [καὶ] κέγχροι πεφρυγμένοι· ἐν ἐρινέοισι μαρσιππίοισιν ἐπιτιθέσθω. [12] καὶ γὰρ κᾶφον ἐς προσλύσεις ὀκέγχρου.

XII. Λύει δὲ μάλθαξις ἡ τοιήδε καὶ τὰς φλέβας κλινίδας περαιώσας ἀλγηδόνας. [2] τομὴ μὲν δή γε ἔχ ὁμοίως λύει ὀδυνίην, ἢν μὴ φλὲψ τὴν κλινίδα παραίνῃ ἢ ὀδυνᾶν. [3] ἢν δὲ μὴ λύῃ φλὲψ τὰ θερμαίνοντα ὁ πόνος, ἐχρὴ πολλὸν χρόνον θερμαίνειν. [4] καὶ γὰρ ξηραντικὴν τὴν πλεύμονα τοῦτό ἐστι, καὶ ἐμπυητικήν. [5] ἀλλ', ἢν μὲν σημαίνῃ ἡ ὀδυνὴ ἐς τὴν κλινίδα ἢ ἐς τὸ βραχίονα βάρος, ἢ φλὲ μαζόν, ἢ ὑπὲρ τὸ φρενᾶν, [6] πάντων ἀρχὴ τὴν ἐν τῷ ἀγκῶνι φλέβα, τὸ ἔσω, [7] καὶ μὴ ὀκνεῖν συχνὸν ἀφαιρέειν τὸ αἷμα, [8] ἕως ἂν ἐρυθρότερον πολλῷ ῥυῇ, ἢ, αὐτὶ καθαρῆς καὶ ἐρυθρῆς, πέλιον. [9] ἀμφότερον γὰρ γίνεται. [10] ἢν δὲ ὑπὸ τὰς φρένας ἢ τὸ ἄλγημα, ἐς δὲ τὴν κλινίδα μὴ σημαίνῃ, [11] μαλθάσσειν δεῖ τὴν κοιλίην, ἢ μέλανι ἐλλεβόρῳ, ἢ πεπλίῳ. [12] μέλανι μὲν δαῦκον, ἢ σέσελι, ἢ κύμινον, ἢ ἄνησον, ἢ ἄλλό τι τῶν ὡδελέων μίσγειν. [13] πεπλίῳ δὲ, ὁπὸν πλαφίδος. [14] ἀζαρὲς καὶ μισγόμενα ἀλλήλοισιν ὁμοιότατα τοῦτό ἐστιν.

XIII. Ἀγαθὸν μέλας μὲν κοιλίην καὶ κρατιμώτερος πεπλίου. [2] πέπλιον δὲ, μέλανος μᾶλλον φυσέων καταῤῥηκτικώτερόν ἐστιν. [3] ἀμφὼ δὲ ταῦτα ὀδυνίην παύει. [4] παύει δὲ καὶ ἄλλα πολλὰ τῶν ὑποκειμένων. [5] κρατίστη δὲ τούτων, ὧν ἐγὼ οἶδα, ἐστὶν, [6] ἐπεὶ καὶ

re oportet: [10] & furfur eodem modo. [11] Siccum autem fomentum præbent sal & milium torrefactum, in laneis sacculis convenientissimum. [12] Nam & leve & lene est milium.

XII. Solvit autem hujusmodi mollitorium fomentum etiam dolores ad claviculam pertingentes. [2] Sectio autem venæ non similiter solvit dolorem, si non ad claviculam pertingat dolor. [3] Quod si ad calefactoria dolor non solvatur, non multo tempore calefacere oportet. [4] Reficcat enim hoc pulmonem, & suppurationem facit. [5] At siquidem dolor ad claviculam de se significationem præbeat, aut gravitas ad brachium, aut circa mammam aut supra septum transversum: [6] venam secare prodest in cubiti flexura internam, [7] & non cunctari copiosum sanguinem detrahere, [8] donec multo rubicundior fluxerit, aut pro puro & rubicundo lividus. [9] Utrunque enim contingit. [10] Si vero sub septo transverso fuerit dolor, ad claviculam autem de se significationem non præbeat, [11] alvum mollire oportet, aut veratro nigro, aut peplio, [12] ita ut veratro quidem daucum, aut seseli, aut cuminum, aut anisum, aut aliud quid ex odoratis ammisceas, [13] peplio vero silphii succum. [14] Sed & hæc inter se si misceantur, consimilis modi existunt.

XIII. Ducit autem nigrum veratrum melius, & ad judicationem commodius quam peplium. [2] Peplium vero flatus magis erumpere facit. [3] Ambo autem hæc dolorem sedant. [4] Sedant item alia multa alvum subducentia medicamenta. [5] Verum hæc inter ea quæ ego novi optima sunt. [6] Alio-

καὶ τὰ ἐν τοῖσι ῥοφήμασι δι-
371 δόμενα ' ὑπηλαῖα ἀρήγῃ , 7 ὁκόσα μὴ ἄχαν ἐστὶν ἀνδέα , ἢ διὰ πικρότητα , ἢ δι' ἄλλην τινὰ ἀηδίην , ἢ διὰ πλῆθος , ἢ χροιὴν , ἢ ὑποψίην τινά. 8 τὴν μὲν πλησμονὴν , ὁκόταν πίῃ τὸ φάρμακον , ἐπιῤῥοφεῖν οὐ πάνυ χρὴ διδόναι , 9 μὴ σμικρὸν ἔλαττον ἀξίως λόγου , ἢ ὁκόσον εἰώθασιν. 10 ἐπεὶ καὶ κακὸν λόγου ἐστὶ , μεσηγὺ τῆς καθάρσιος μὴ διδόναι ῥοφεῖν. 11 ὁκόταν δὲ λήξῃ ἡ κάθαρσις , τότε ἔλαττον ῥοφεῖτω , ἢ ὁκόσον ' εἰώθασιν. 12 μεθ' ὅδε τὸν αὐαγέτω αἰεὶ ἐπὶ τὸ πλεῖον , ἕως ἂν ὀδυνὴ πεπαυμένη ᾖ , καὶ μηδὲν ἄλλο ὀνωφελῶσι. 13 οὗτος δὲ μοι λόγος ἐστὶ , καὶ ἕως κακῶς πλησάνης δέῃ χρέεσθαι. 14 φημὶ γὰρ ἄμεινον εἶναι , οὕτως ἄρξασθαι τῶν ῥοφημάτων , τὸ ἐπὶπαν μᾶλλον , 15 ἢ προενεναγκάσαι ἄρξασθαι τῶν ῥοφημάτων , ἢ τελαίου , ἢ τεταρταίου , ἢ πεμπταίου , ἢ ἑκταίου , ἢ ἑβδομαίου , 16 ἕως γε μὴ προκριθῇ ἡ νοῦσος ὑπὸ τοῦ χρόνου. 17 αἱ δὲ προδιδασκούσαι καὶ ἐπὶ τετάρτοισι προπαλαίοισι πεπτέουσι ' ὁκοῖαι περ εἰρήμεθα. 18 τοιοῦτοι μὲν ὦν ῥοφήμασι προσάγειν ἄπο γενέσθαι. 19 ἀλλὰ καὶ τοῦτο πολλὸν ὁκοῖον αὖ τὰς μέλλα πίνειν τῶν γλυφιπτόμβων , οὗτος μοι λόγος ὡς ἐπὶ πανὶ εἰρήσθω.

XIV. Οἶδα δὲ καὶ τοὺς ἰητροὺς τοὐναντίον ποιέοντας , ἢ ὡς δεῖ , πιέζοντας. 2 βέλονται γὰρ ἄπαντες ὑπὸ τοῖς χρῳοῖς τῶν νούσων , 3 προσαναχρώσαντες τοὺς ἀνθρώπους ἢ τρεῖς ἢ καὶ πλείονας ἡμέρας , 4 ἔπειτα προσφέρειν τὰ ῥοφήματα καὶ τὰ ποτά. 5 καὶ ἴσως τι καὶ ἐκεῖνος δοκέει

qui & ea quæ in ſorbitionibus exhibentur alvum ſubducentia medicamenta , opitulantur , 7 quæcunque non valde injucunda ' ſunt , aut ob amaritudinem, aut propter aliam quandam injucunditatem , aut ob copiam, aut colorem , aut aliquam ſuſpicionem. 8 Ptiſanam tamen ſtatim inſuper ſorbendam dare oportet , poſtquam medicamentum bibit, 9 non memorabili copia pauciorem , quam quanta ſumere adſuetus eſt. 10 Nam & rationi conſentaneum eſt, in media purgatione ſorbendam non dare. 11 Quum autem ceſſaverit purgatio, tunc minus ' ſorbeat de ea quam adſuetus eſt. 12 Poſtea vero reducat ſemper ad majorem copiam, ſi & dolor ſedatus fuerit , & nihil aliud adverſetur. 13 Idem mihi ſermo eſt , ſi etiam ptiſanæ ſucco uti opus fuerit. 14 Melius enim eſſe aſſero , ſtatim omnino incipere ſorbere , 15 quam præevacuatis jam vaſis ſorbere auſpicari , aut tertia , aut quarta, aut quinta, aut ſexta, aut ſeptima die , 16 ſi ſane non judicatus fuerit morbus ante hoc tempus. 17 ' Præparationes autem & his conſimiles faciendæ ſunt , quales dictæ ſunt. 18 De ſorbitionis igitur exhibitione ita ſentio. 19 Sed & de potu , qualemcunque tandem quis ex deſcribendis ſumpturus eſt, eadem mihi penitus ſermonis ratio eſt.

XIV. Novi autem etiam medicos maxime contraria facere his quæ fieri oportebat. 2 Omnes enim volunt , ubi ſub morborum initia 3 homines fame præmacerarunt, duobus aut tribus, ' aut etiam pluribus diebus, 4 ſic ſorbitiones exhibere, itemque potus ; 5 & fortaſſis etiam par

δοκέη αὐτέοισιν εἶναι, μεγάλης τ
μεταβολῆς γιγνομένης τοῦ σώματος,
μέγα τι κίνδυνος καὶ αὐτῷ μεταβάλλειν. 6
τὸ μὲν οὖν μεταβάλλειν μὴ οὐκ ἔχει, εἰ μὴ
ὀλίγον. 7 ὀρθῶς μὲν οὖν γε μεταβάλλειν
ἀσφαλὲς καὶ ἡ μεταβολή. 8 καὶ ἐκ γε τῆς μεταβολῆς ἡ ἀπόσπασις τοῦ νοσήματος
ἐστὶ μάλιστα. 9 μάλιστα μὲν οὖν
βλάπτοιντο ἄν, ἢν μὴ ὀρθῶς μεταβάλλωσιν, οἱ ὅλῃσι τῇσι πτισάνῃσι
χρεόμενοι. 10 βλάπτοιντο δ' ἂν καὶ
οἱ μόνῳ τῷ χυλῷ χρεόμενοι. 11
βλάπτοιντο δ' ἂν καὶ οἱ μόνῳ τῷ
ποτῷ χρεόμενοι. 12 ἤκιστα δὲ ἔτι.
13 χρὴ δὲ καὶ τὰ μαθήματα πιέζειν
ἐν τῇ διαίτῃ τῶν ἀνθρώπων ἐπ
ὑγιαινόντων, οἷα ξυμφέρει. 14 ἐν δὲ
τοῖσι γε ὑγιαίνουσι φαίνεται διαφέροντα μεγάλα τὰ τοῖα ἢ τοῖα διαιτήματα, καὶ ἐν ἄλλῳ τῳ τινί, καὶ ἐν
τῇσι μεταβολῇσι, 15 πῶς ἔχει ἕν γε
τῇσι νόσοισι διαφέρει μεγάλα, καὶ
τελέων ἐν τῇσιν ὀξυτάτῃσι μᾶλλον;

XV. Ἀλλὰ μὴν δύναταί γε μαθεῖν ἕκαστος, ὅτι φαύλη διαίτα βρώσιος καὶ πόσιος αὐτὴ ἑωυτῇ ἐμφερὴς αἰεὶ ἀσφαλεστέρη ἐστὶ τοῦ ἐπιπαν ἐς ὑγιείην, 2 ἢ εἷς ἑξαπίνης
μεταβάλλοι ἐς ἄλλο κρέσσον. 3 ἐπεὶ
καὶ τοῖσι δὶς σιτεομένοισι τῆς ἡμέρης,
καὶ τοῖσι μετριστέρως αἰεὶ ἑξαπίνας οἱ
μεταβολαὶ βλάβας ἐμποιέουσιν παρέχεσι. 4 καὶ τοὺς μὲν γε μὴ μεμαθηκότας χρῆσθαι, μὴ χρῆσθαι σφίσι, δύσκολα ἀρρώστους ποιεῖ. καὶ βαρέας ὅλον
τὸ σῶμα, καὶ ἀσθενεῖς, καὶ ὀκνηρούς. 5
μὴ δὲ καὶ ἐπιδιαπονήσωσιν, ὀξυρεγμιώδεας. 6 ἐνίοτε δ' ἐκ τοιαύτης γένοιτο
ἂν, ὁκόταν ἐκ τοῦ ἔτεος ἀχλυοφορήσῃ ἡ κοιλίη, ἐπιστομώσῃ ἐπιξηραίνεσθαι, καὶ μὴ δὶς διοικεῖσθαι, μήτε δὶς
ἐσφέρειν τὰ σιτία. 8 δεῖται δὲ τοιούτοισιν
αὐσκηθῆναι τὴν μεταβολήν. 9 ἐγ-
χειμηθῆναι

par ipsis esse videtur, ut magna corpori mutatione contingente, etiam magnum quid valde contra objiciatur. 6 Verum mutare quidem non parum, bene habet. 7 Recte tamen mutatio transferenda est, 8 & ex mutatione adhuc magis exhibitio eorum quæ per os sumuntur. 9 Maxime igitur lædi poterint, si non recte mutationem fecerint, hi qui tota ptisana utuntur. 10 Poterint etiam lædi qui solo succo utuntur, 11 lædi quoque possunt qui solo potu utuntur. 12 Minime vero hi. 13 Oportet autem & in sanorum adhuc hominum victu addiscere quæ conferunt. 14 Si enim sanis tales aut tales victus multum differre videntur, tum in aliis quibusdam, tum in mutationibus: 15 quomodo non etiam in morbis multum differant, & maxime in acutis?

XV. 1 Atqui facile est hoc addiscere, quod simplex victus cibi ac potus, ipse sibipsi semper similis securior omnino est ad sanitatem, 2 quam si quis derepente ad alium meliorem, magnam mutationem faciat. 3 Nam & his qui bis in die cibum sumunt, & his qui semel, repentinæ mutationes noxas ac ægritudines inducunt: 4 & eos sane qui prandere non adsueti sunt, si pransi fuerint, statim infirmos facit hoc, & toto corpore graves, & debiles, & pigros. 5 Si vero etiam insuper cœnaverint, acidum ructantes. 6 Quibusdam vero etiam alvi liquida egestio oboritur, quum præter consuetudinem ventriculus gravetur, 7 solitus resiccari, & non bis intumescere, neque bis cibos coquere. 8 Auxiliatur igitur his, mutationem rursus adæquare: 9 dormire enim

κοιμηθῶσιν δὲ χρὴ, ὡς νύκτα ἀγαγόντα, μὴ τὸ δεῖπνον, ἢ μὴ χειμῶνος ὄντος, ἢ θέρεος ἀπαλπάνοντος. [10] ἢν δὲ μὴ δυνῆται καθεύδειν, βραδέως συχνὸν περίοδον περιελθόντα, μὴ σφοδρῶς, ἀλλὰ μετρίως. [11] ἔπειτα ἔλασσον πιέτω ἀκρατὲς, καὶ μὴ ὑδαρές. [12] ἔτι δὲ ἧσσον μᾶλλον πονηθέντα ὁ τοιοῦτος, ἢ τελέως σιτίοις τὴν ἡμέρην ἐς ἑσπέρην. [13] ἔτι δὲ μᾶλλον, ἢ πολυσάκις. [14] καίτοι γε πολλοί εἰσιν, οἱ διάφορος φέρεσι τελέως σιτίοισι τὴν ἡμέρην ἐς πολύν, οἱ ἧσσον ἔτι διαφθείρουσιν.

XVI. Ἀλλὰ μὴν καὶ οἱ μεμαθηκότες δὶς σιτέεσθαι τὴν ἡμέρην, ἢν μὴ ἀσθενήσωσιν, [2] ἀσθενέες καὶ ἄῤῥωστοί εἰσι, [3] καὶ ὀλιγοσάρκες. [4] καὶ κοιλιαλγέες. [5] πρεμνοῦται γὰρ δοκέει τὰ σπλάγχνα αὐτοῖσι, [6] καὶ ἐρεύγεσθαι μὲν καὶ χλωρὸν, [7] καὶ ἀποδιδοῦσι ξυγκρίσεις. [8] ἔτι δὲ οἷσι καὶ τὸ στόμα πικραίνεται, [9] καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ κοιλαίνονται, [10] καὶ οἱ κρόταφοι παλλόμενοι, [11] καὶ τὰ ἄκρα ἁλφύονται. [12] καὶ οἱ μὲν πολλοὶ τῶν ἀνηλησκότων ἐδυώσαντες κατεδύσαν τὸ δεῖπνον. [13] ὀλιγοσάρκους δὲ, βαρυώδεσι τὴν κοιλίην, [14] καὶ δυσκινητέουσι πολὺ μᾶλλον, ἢ ἐπεγηλησκότων. [15] ὁκόταν γὰρ τῶν τοιούτων γίνεται τοῖσιν ὑγιαίνουσιν ἕνεκεν ἡμέρης ἡμέρης διαφυλάξαι μεταβολὴν τοῦ ἔθεος, ἢν τε ἀφελεῖν λυσιτελέῃ φαίνεται, ἢν τε προσθεῖναι. [16] ἐν τοίνυν τούτοισιν, ὁ τοῦ ἔθεος μονοζωτικώτατος, ὅλην [τὴν] ἡμέρην κενεαγήσας ὀλιγοσάρκης, ἐκ τοῦ εἰθισμένου, [17] εἰκὸς αὐτὸν, ἐὰν τότε αὐτόματος ἐὼν, ἐπόνεε ἢ ἠῤῥώστει, ὀλιγοσάρκης

oportet velut nocte reducta post cœnam, hyeme quidem absque frigore, æstate vero, absque calore. [10] Si vero dormire non queat, ubi multam lentam deambulationem non stando oberravit, nihil cœnet, aut pauca, eaque innoxia. [11] Insuperque minus bibat, & potum non aquosum. [12] Talis autem adhuc magis affligetur, si ter in die ad satietatem cibum acceperit, [13] & adhuc magis si sæpius. [14] Quanquam sane multi sint, qui facile ferunt, si ter in die cibum copiose accipiant, qui ita sunt adsueti.

XVI. Quin & hi qui bis in die cibum capere soliti sunt, si pransi non fuerint, [2] debiles & infirmi sunt, [3] & ad omne opus timidi, [4] & ventriculi oſculum dolent. [5] Viscera enim pendere ipsis videntur: [6] & calidam ac cum virore pallidam urinam mingunt, [7] & alvi egestio comburitur. [8] Quibusdam etiam os amarescit, [9] & oculi cavi fiunt, [10] & tempora palpitant, [11] & extremæ partes perfrigerantur. [12] Et plerique ex his qui pransi non sunt, cœnam edere non possunt. [13] Si vero cœnam sumpserint, ventriculum gravant, [14] & multo magis ægre in lecto degunt, quam si etiam pransi fuissent. [15] Quum igitur talia hæc sanis fiant, ob victus dimidiæ diei mutationem præter consuetudinem: apparet neque apponere, neque detrahere commodum esse. [16] Eum igitur qui præter consuetudinem semel in die cibum accepit, si, ubi tota die vasa vacua fecit, quantum consuevit cœnaverit, [17] verisimile est, si tunc quum impransus esset doluit ac ægrotavit, & ubi cœnavit

δἡπνήσας δὲ τότε βαρὺς ἰῷ, πολλῷ μᾶλλον βαρυώσεται. 18 εἰ δέ γε ἐπὶ πολέως χρόνον κενεαγήσας, ἐξαπίνης μεζόδἡπνήσειεν, ἐπὶ μᾶλλον ἂν βαρυοίη.

XVII. Τὸν γὰρ ὦδε τὸ ἔθος κενεαγήσαντα ''ξυμφέρῃ τοῦτο ἡμέρῃ ἐν ποικίλῃσιν ὧδε, ὡρίοισι καὶ ἀβληπέσι, καὶ ἀπελαμπόροις. 2 τοῦτο γὰρ ἄπαντα βαρέως ἂν ἐνέγκοι, καὶ τὸ δεῖπνον συχνῷ ἔλασσον ποιήσασθαι, ἢ ὅσον εἴωθε, καὶ μὴ ξηρὸν, ἀλλὰ ζωρότερον 372 ' τοῦτο. 3 καὶ μὴ τοῦτο πιέειν μὲν μὴ ὑδαρὲς, μηδὲ ἔλασσον, ἢ καὶ λήθην βρώματος, 4 καὶ τῇ ὑστεραίῃ ὀλίγα ἀριστήσει, 5 ὡς ἂν τάχιστα ἀπὸ τῆς ἀγωγῆς ἀφίκηται ἐς τὸ ἔθος. 6 αὐτὰ μὲν γὰρ σφῶν αὐτῶν δυσφορώτερον δὴ τὰ τοιαῦτα φέρεται ''οἱ πυκνόχολοι τὰ αὖω. 7 τῷ δὲ ἀστίῳ, τῷ ὦδε τὸ ἔθος, οἱ φλεγματίῃ τὰ αὖω δύφορώτερον φέρεται τὸ ἐπίπαν, 8 ὥστε καὶ μονοσίτιον, ἢ ' ὦδε τὸ ἔθος, δύφορώτερον αὖ ἂν ἔθος ἐνέγκοιεν. 9 ἱκανὸν μὲν οὖν καὶ τοῦτο σημήιον, ὅπ αἱ μέγιστα μεζοβολαὶ τοῦ τὰς φύσιας ἡμῶν καὶ τὰς ἕξιας ξυμβαινόντων, μάλιστα νοσοποιέουσιν. 10 ὅσῳ' ἐ οἷόν τε ὦδε κρίνειν, ἥτε σφοδροτάτας κενεαγίας ποιέειν, 11 ἥτε ἀκμαζόντων τῶν νοσημάτων καὶ ἐν φλεγμασίῃ ἐόντων ἐσφέρειν, 12 ἥτε ἐξαπίνης οἷόν τε ὅλως τῷ πρήγματι μεζοβάλλειν, ἥτε ἐπὶ τὰ, ἥτε ἐπὶ τά.

XIX. Πολλὰ δ' ἂν τις ἠθελοφισμένα τετέοιτο ἐς κηλίλιον ἄκμαιεῖπε. 2 ὡς δύφορα μὲν φέρεται τὰ βρώματα, ἃ ἐθισμένοι ἐσὶν, ὡς καὶ μὴ ἀγαθὰ ἢ φύσῃ. 3 ὡσαύτως δὲ καὶ τὰ ποτά. 4 δυσφόρως δὲ φέρεται

navit gravis fuit, multo magis gravari. 18 Si vero etiam longiore tempore evacuatis vasis, postea derepente cœnaverit, adhuc magis gravabitur.

XVII. Qui igitur præter consuetudinem vasa vacua fecit, ei hanc diem rursus adæquare sic conducit absque frigore & calore atque labore. 2 Hæc enim omnia graviter tulerit: & cœna multo minor exhibenda est, quam ' consuevit, eaque non sic- 85
ca, sed modi humectioris: 3 & postea bibat potum non aquosum, neque pauciorem quam pro cibi ratione. 4 Sed & postera die pauca prandeat, 5 quo sensim progressu contingente ad consuetudinem revertatur. 6 Qui tamen supernas partes amara bi-
le infestantur, talia molestius ferunt. 7 Pituitosi autem supernis partibus, ' cibi præter morem ab- 90
stinentiam omnino facilius ferunt. 8 Quare etiam semel in die cibum præter morem capere, facilius utique iidem tulerint. 9 Sufficiens igitur & hoc signum est, quod maximæ mutationes eorum quæ circa naturas nostras ac habitus contingunt, maxime morbos faciunt. 10 Non igitur licet intempestive, neque vehementissimas vasorum vacuationes facere, 11 neque vigentibus morbis, & in ' inflammatione 95
consistentibus, cibos exhibere, 12 neque licet derepente in tota re quicquam aut huc aut illuc mutare.

XIX. Multa vero his cognata, ex his qui ventri contingunt, itemque alia referre quis possit, 2 quod facile quidem ferunt cibos, quibus adsueti sunt, etiamsi natura non sint boni. 3 Similiter etiam potus. 4 Ægre autem fe-

φέρεζι τὲ βρώμαζα, ἃ μὴ ἐ-
θισμένοι ἐσὶν, " ἰῶ καὶ καλὰ
ἦ. 5 ὡσαύτως δὲ καὶ ποτά. 6 καὶ
ὁκόσα μὲν κρεηφαγίη πολλὴ παρ-
ὰ τὸ ἔθ@ βρωθεῖσα ποιέῃ, ἢ
σκόροδα, ἢ σίλφιον, ἢ ὀπὸς, ἢ
καυλὸς, 7 ἢ ἄλλα ὁκόσα τοιαῦτ-
ἄττοπα μεγάλας δυνάμιας ἔχον-
τα ἰδίας, 8 ὅσον αὖ λις ἂν μάσηται,
ἐν τὲ τοιαῦτα πόνες ἐμποιέῃ τῇσι
γαστρὶ κοιλίῃ μᾶλλον τ' ἄλλων. 9 ἀλλ',
ἐν καὶ μάθοις, ὁκόσον αὖ μάζα τὲ
ὄχλον καὶ ὄγκον ἐ φύσιν καὶ τρόφον
τῇ κοιλίῃ παρέχῃ, πλὴν τὸ ἔθ@
βρωθεῖσα, τῷ μὴ μαζοφαγέην
ἐνισμῦσαι. 10 ἢ αὖτός τε ὁ ἄρ-
τ@, θερμὸς βρωθεὶς, οἷόν δί-
ψαν παρέχῃ, καὶ ἐξαπιναίως
πλησμόνην, πλὴν τὸ ξηραντικόν τε
καὶ βραδύπορον. 11 καὶ οἱ ἄρτοι
καθαροί τε " καὶ ξυγκεκριτοὶ, πα-
ρὰ τὸ ἔθ@ βρωθέντες, οἷα διαφέρουσι ἀλλήλων ποιέουσι. 12 καὶ
μάζα τε ξηρὴ πλὴν τὸ ἔθ@,
ἢ ὑγρὴ, ἢ γλισχρὴ, 13 καὶ τὰ
ἄλφιτα οἷόν τε ποιέῃ τὰ ποτιμώτατα
τοῖσι μὴ ἐωθόσι, 14 καὶ τὰ ἑτερ-
οῖα τοῖσι τὰ ποτιμώτατα ἐωθόσι.
15 καὶ οἰνοποσίη, καὶ ὑδροποσίη,
πλὴν τὸ ἔθ@ ἐς θάτερα μεταβληθέντα ἐξαπίνης, 16 καὶ ὑδα-
ρὰς τε οἶν@ καὶ ἀκρήτ@ πλὴν
τὸ ἔθ@ ἐξαπίνης ποθέις. 17 ὁ
μὲν γὰρ πολλάδυν τὲ ἐν τῇ ἄνω κοι-
λίῃ ἐμποιήσῃ, καὶ φύσιν ἐν τῇ κά-
τω. 18 ὁ δὲ παλμόν τε φλεβέων, καὶ
καρηβαρείλιν, ἐ δίψαν. 19 ἐ λευ-
κὸς τε καὶ μέλας οἶν@ πλὴν τὸ
ἔθ@ μεταβάλλοντα, ἐν ἐ ἀμφοῖν
νάδες εἶεν, ὅμως πολλὰ ἂν ἑτε-
ροιώσαιεν καὶ τὸ σῶμα. 20 ὡς δὴ γλυ-
κεῖ τε καὶ οἰνώδεα οἶνον ὅσον ἂν τις
φαίη θαυμαστὸν εἶναι μὴ τὐτὸ
δυνά-

runt cibos, quibus adsueti non
sunt, etiamsi non sint mali: 5 si-
militer etiam non potus. 6 Et
quæ quidem multus carnis esus
præter consuetudinem assum-
ptus facit, aut allium, aut sil-
phium, aut succus ipsius, aut
caulis, 7 aut alia hujusmodi, mag-
nas quasdam peculiares vires
habentia, 8 minus admiretur
quis ubi talia dolores ventriculis
magis quam alia inducunt. 9 At
justa fuerit admiratio, si didice-
ris quantam maza turbationem,
& molem, & flatum, & tormen
ventriculo inducat, si præter
morem ingesta fuerit, ab eo qui
mazam edere non est solitus: 10
aut qualem sitim panis ipse cali-
dus ingestus inducat, & repenti-
nam repletionem, ob siccandi
vim, & quod tarde transit: 11 &
quam diversas inter se affectio-
nes faciant, & panes valde puri,
& qui ex toto sunt collati, præ-
ter consuetudinem in cibo acce-
pti, 12 itemque maza sicca præter
morem, aut liquida, aut viscosa:
13 & quale quid faciant polentæ
recentes non adsuetis, 14 & aliæ
his qui recentibus uti adsueti
sunt: 15 itemque vini & aquæ
potus, præter morem derepente
vicissim permutatus, 16 & aquo-
sum vinum, & meracum, præter
consuetudinem derepente pota-
tum. 17 Illud enim humiditatem in superno ventre inducit, & flatum in inferno. 18 Hoc ve-
ro venarum palpitationem, &
capitis gravitatem ac sitim. 19
Quin & album vinum, & ni-
grum, si quis præter consuetudi-
nem permutet, etiamsi ambo
vinosa fuerint, tamen multa in
corpore alterarint, 20 ut minus
mirum esse quis dixerit, dulce &
vinosum vinum non idem posse,
si

δυάσθαι ἐξαπίνης μεταβληθέντα.

XIX. Τιμωρητέον δὲ τοίνυν καὶ μέρος τῷ σύμπαντι λόγῳ, ὅτι ἡ μεταβολὴ τῆς διαίτης τοιαύτοις ἐγχωρεῖ, [2] καὶ μεταβάλλοντος σώματος, [3] ὅτε ἐπὶ τὴν ῥώμην, ὥστε προσθεῖναι δεῖν σιτία, [4] ὅτε ἐπὶ τὴν ἀρρωστίαν, ὥστε ἀφαιρεθῆναι. [5] προσλογιστέον δὲ καὶ ἡ ἰσχύς, [6] καὶ ὁ τρόπος καὶ νόσημα καὶ ἑκάστου, [6] καὶ τὴν φύσιν καὶ τὸ ἀνθρώπου καὶ ἕλξιν, [7] καὶ τὴν διαίτης καὶ κάμνοντος, [7] οὐ μόνον σιτίων, ἀλλὰ καὶ ποτῶν, [8] πολλῷ δὴ πλέονος ἐπὶ τὴν προσθεσιν ἰτέον. [9] ἐπεὶ τὴν γε ἀφαίρεσιν ὅλως ἀφελεῖν πολλαχοῦ λυσιτελές, ὅταν ἀφροδισιάζειν μέλλῃ ὁ κάμνων, μέχρις ἂν τὸ νόσου ἡ ἀκμὴ παύσῃ. [10] ἐν οἰκείοις δὲ τοῦτο τοιοῦδε ποιητέον, γεγραψεται. [11] πολλοὶ δὲ ἄνθρωποι καὶ ἄλλα ἀδελφισμὰ τοῖσιν εἰρημένοισι γράφοι. [12] τὸ γε μὴν κρέσσον μαρτύριον. [13] ἐγὼ γὰρ ἀδελφισμὸν μόνον ἐπὶ τῷ πρήγματι, τοῦτο δὲ μοι ὁ πολίτης ὁ λόγος εἴρηκε, [14] ἀλλ' αὐτὸ τὸ πρῆγμα ἐπικαιρότατον ἐπὶ διδακτήριον.

XX. Οἱ γὰρ ἀρχόμενοι τῶν ἐξαίφνης νοσημάτων ἔνιοι, ὅτε οἱ μὲν σιτία ἔφαγον αὐτοσχεδὸν, ἠριστήκεσαν ἤδη. [2] οἱ δὲ καὶ τῇ ὑστεραίῃ. [3] οἱ δὲ καὶ ἐρόφησαν τὸ παραπαν. [4] οἱ δὲ καὶ κυκεῶνα ἐρόφησαν. [5] ἅπαντα δὲ ταῦτα καὶ κακίω μᾶλλόν ἐστιν, ἢ εἰ ἕτεροίως τις διαιτηθείη. [6] πολλῷ μᾶλλόν τι ἐλάσσω βλάψει φέρε εἰπεῖν τούτου τοῦ χρόνου ἁμαρτηθέντα, [7] ἢ εἴ τις τὰς μὲν παρούσας ἡμέρας δύο ἢ τρεῖς κενεαγήσας τελέως, [8] τῇ τετάρτῃ δὲ ἢ πέμπτῃ διαιτηθείη, ἢ ἕκτῃ πεμπταῖος. [9] ἔτι μᾶλλόν τι κάκιον, εἰ τοὺς πάσας τὰς ἡμέρας παρακενεαγήσας, εἶτα τῇσιν ὑστέρον ἡμέρῃσιν οὕτω διαιτηθείη, πρὶν πέπονθον

si derepente permutata fuerint.

XIX. Porro hujusmodi aliquam partem sermoni contrario patrocinari oportet: [2] quod mutatio victus his facta est, corpore non mutato, [3] neque ad robur, ut cibos apponere opus sit, [4] neque ad debilitatem, ut detrahere oporteat. [5] Insuper autem & robur conjectandum est, & [6] morbi uniuscujusque modus, & hominis natura, & consuetudo & victus ægri, [7] non ciborum solum, sed etiam potuum. [8] Multo autem minus ad additionem procedendum est. [9] Nam detrectationem omnino tollere sæpe conducit, ubi suffecturus est æger, donec morbi vigor maturescat. [10] In quibus autem hoc faciendum sit, scribetur. [11] Multa vero etiam alia relatis cognata scribere quis possit. [12] Hoc tamen melius testimonium est. [13] Non enim cognatum est rei illi de qua plurimus à me sermo habitus est, [14] sed ipsa res opportunissimum est documentum.

XX. Nam ab acutorum morborum initio, aliqui quandoque eadem die qua morbus incœpit, cibos comederunt: [2] aliqui postridie: [3] quidam etiam sorbuerunt quicquid oblatum esset, [4] quidam etiam cyceonem. [5] Omnia autem hæc deteriora quidem sunt, quam si quis alio modo victum instituisset, [6] multo tamen minus detrimentum afferunt in hoc tempore peccata, [7] quam si quis primis duobus aut tribus diebus, penitus vasa vacua fecisset, [8] & quarta aut quinta die, tali victu usus esset. [9] Deterius tamen est, si omnibus his diebus vasis evacuatis, in posterioribus diebus hoc modo victum instituat, prius quam con-

χρυέαχ τὸν νῆσον. [10] ἔτω μὲν γὸ θάνατον φέρ' φανερᾶς τοῖσι πολλοῖσι ζιν, ὧν μὴ παντάπασι τις δύνῃς ἡ νῆσος εἶη. [11] αἱ δ' κατ' ἀρχὰς ἁμαρτάδες ἐχ ὁμοίως πάντησιν ἀνήκεστοί εἰσιν, ἀλλὰ πολλῷ δύακιστότερον. [12] τοῦτ' ἔν ἠγεῦμαι μέγιστον διδακτήριον, ὅτι ὁ τερπτέον αἱ ωρῶται ἡμέραι ξ' ροφήμασιν, ' ἢ τοίσι ἢ τοίσι, τοῖσι μέλλουσιν ὀλίγον ὕστερον ροφήσειν, ἢ τοίοις ἢ τοίοις, χρέεσθαι.

xxi. " Πυθμηνόθεν μὲν ἔν σὺν ἴσασιν, ἔθ' οἱ τῆσι κεκλώθεσι πλυσαίνησι χρεόμενοι, ὅτι αὐτέησι κακὸν), ὁκόταν ροφέῃν ἄρξωνται), ὧν ωρεκενεαγήσωσι, δύο ἢ τρεῖς ἡμέρας ἢ ὲ πλέους. [2] ἔτ' αὖ οἱ τῷ χυλῷ χρεόμενοι, ὅτι αὐτοῖσι βλάπτον) ροφέονται, ὅταν μὴ ὀρθῶς ἄρξωνται ξ' ροφήμασιν. [3] τότε μὲν φυλάσσουσι χ γινώσκουσιν, ὅτι μεγάλῳ τῷ βλάβῳ φέρ', ὧν, ' πρὶν πέπερον τὸν νῆσον χρυέσθαι, κεκλώσεα πλυσαίνῳ ροφήσῃ ὁ κάμνων, ἐάσι μὲν ωρ' χυλῷ χρέεσθαι. [4] πάντα ἔν ταῦτα μεγάλα μαρτύρια, ὅτι σὺν ὀρθῶς ἄγουσιν ἐς τὰ διαγτήματα οἱ ἰητροὶ τοὺς κάμνοντας, [5] ἀλλ' ὧν ἥσί γε νόσοισιν ὲ χρὴ κενεαγέειν τοὺς μέλλοντας ροφήμασι διαπᾶσθαι, κενεαγέουσιν. [6] ὧν ἥσι δ' ὲ χρὴ μεταβάλλειν ὧν κενεαγέης ἐς ροφήματα, ' ὧν τούτοισι μεταβάλλουσι, " καὶ ὡς ἐπὶ πολὺ ἁπαξ. [7] ἐνίοτε δ' ὧν τῖσι τοιούτοισι καιροῖσι μεταβάλλουσιν ἐς τὰ ροφήματα ὧν τῆς κενεαγέης, ὧν οἷσι πολλάκις χρὴ ὧν τῶν ροφημάτων ἐλκιάζειν τῇ κενεαγέῃ, [8] ὡς ἔτως τύχῃ προξυνοῦσα ἡ νῆσος. [9] ἐνίοτε δ' ἐς ἡμέρας ἐπισπᾶν). ἀπὸ

coctus ac maturus sit morbus. [10] Etenim hoc modo mortem ' plu- 135
rimis manifeste affert, si non omnino facilis fuerit morbus. [11] Quæ vero ab initio committuntur peccata, non similiter, ut illa medelam omnem respuunt, sed multo facilius correctionem admittunt. [12] Hoc igitur maximum documentum esse arbitror, quod primi dies sorbitione tali vel tali non sint privandi, in his qui paulo postea talibus aut talibus sorbitionibus usuri sunt.

xxi. Funditus igitur ' ignorant, tum hi qui granosa ptisana utuntur, quod ab ipsa læduntur, quum sorbere inceperint, si duobus, aut tribus, aut pluribus diebus antea vasa evacuaverint: [2] tum hi qui succo utuntur, quod sorbentes læduntur, ubi non recte sorbitionem inceperunt. [3] Tunc tamen cavent, & magnam noxam afferre cognoscunt, si priusquam maturus factus fuerit morbus, granosam ptisanam sorbuerit æger, succo uti ' adsuetus. 145
[4] Omnia igitur hæc magna testimonia sunt, quod medici ægros non recte ad victum perducunt. [5] Sed in quibus morbis vasa vacua facere non oportet, his qui sorbitionibus uti debent vasa vacua faciunt. [6] In quibus vero ex vasorum vacuatione, ad sorbitiones mutationem facere non oportet, in his mutationem faciunt, & hoc plerunque absolute. [7] Aliquando vero in his temporibus mutationem ad sorbitiones ' faciunt ex vasorum vacuatione, in quibus sæpe ex sorbitionibus ad vasorum vacuationem accedere expediebat, [8] si ita morbum exacerbari contingat. [9] Aliquando autem & cruda attrahuntur

τε κεφαλῆς ⁘ ⁘ περὶ τ̀ ὠρηκα πόνοι χολώδεα. [10] ἀχρυπνίαι δὲ ξυνεμπίπτειν αὐτοῖσι· [11] δ' ὰς ⁘ πίοσε) ἢ νᾶσος· [12] φεύγουσί τε καὶ πικροὶ γίνονται, [13] καὶ παραφρονέουσι, [14] καὶ μαρμαρυγώδεα τὰ ὄμματα, [15] καὶ αἱ ἀκοαὶ ἦχόν μεσυὶ, [16] ⁘ τὰ ἄκρα τήματα κατψυγμένα, [17] καὶ ἕρση ἄπεπτα, [18] ⁘ πλύσματα λεπτὰ καὶ ἁλυκὰ καὶ κεχρωσμένα ἀκαιρότερα χρώματα σμικρὰ, [19] ⁘ ἱδρῶτες περὶ τ̀ τράχηλον, [20] ⁘ ἀποριήματα, [21] ⁘ πνεῦμα ὑπερπαχέως ἐν τῇ ἄνω φορῇ, πυκνὸν ἢ μέγα λίαν, [22] ὀφρύες βεβυσμένοι μετέχουσι, [23] λιποψυχώδεα πονηρὰ, [24] καὶ τῶν ἰμαλίων ἀποῤῥίψιες ἀπὸ ⁘ σήματος, [25] καὶ χεῖρες τρομώδεες, [26] ἐνίοτε δὲ καὶ χεῖλος τὸ κάτω σείεται.

XXII. Ταῦτα ⁘ ἐν ἀρχῇσι παραφαινόμενα ὠφελιμοσύνης δηλωτικὰ ἐστι πολλῆς καὶ σφοδρῆς· [2] καὶ ὰς ⁘ πίοσε πολὺ ἀποβηναι σεύσιν. [3] οἱ ⁘ ἀποφεύγοντες φθείρεσι μὲν ἀποσήμασος, ἢ αἵματος ῥύσιος ἐκ τ̀ ῥινὸς, ἢ πύου παχὺ πλύσιες ἀποφεύγεσιν· ἄλλως ⁘ ἔ. [4] ἐδὲ γὰρ τ̀ πιστέων ὁρέω ἐμπείρους τὰς ἰητρὰς, ὡς χρὴ, ἀναγινώσκειν πὰς ἀσθενείας ἐν τῇσι νόσοισιν, [5] αἵτε ἀπὸ κενεαγγείου ἀποπελέουσι), αἵτε δι' ἄλλων ἕνα ἐρεθισμὸν, αἵτε ἀπὸ πόνου, ⁘ τοῦτο ὀξύτητα τ̀ νόσου, [6] ὁκόσαι τε ἡμέων ἡ φύσις καὶ ἡ ἕξις ἐκάστοισιν ἐκλέγουσι πάθεα καὶ εἴδεα παντοῖα. [7] καὶ ἐς τοσοῦτον τελέων ἢ γνώσιος φέρει γινωσκόμενα ἢ ἀγνοούμενα τὰ τοιαῦτα. [8] μεῖζον μὲν γὰρ κακὸν ἐστι, ὦ ἀπὸ τ̀ πόνου ⁘ τὼ ὀξύτητα τ̀ νόσου ἀσθενέοντα φορέει τις πόνον, ἢ ῥόφημα πολλὸν, ἢ σῖτον, ἢ σῖτον ἀπὸ κενεαγγείου

trahuntur de capite, & à thoracis regione, biliosa, [10] & vigiliæ ipsis coincidunt, [11] ob quas non coquitur morbus: [12] & tristes ac amarulenti fiunt, [13] & delirant, [14] & splendores ipsis ob oculos obversantur, [15] & aures sonitu plenæ sunt, [16] & extremæ partes perfrigeratæ, [17] & urinæ incoctæ, [18] & sputa tenuia, & salsa, & meraco colore tincta, ac pauca, [19] & sudores circa collum, [20] & anxietudines, [21] & spiritus in latione sursum versus offendens, densus aut etiam valde magnus, [22] supercilia distenta ac gravata, [23] deliquia animi prava, [24] & stragulorum de pectore rejectiones, [25] & manus tremulæ. [26] Quandoque vero labium infernum concutitur.

XXII. Hæc autem in principiis comparentia, vehementis delirii significationem præbent, [2] & plerunque ægri moriuntur. [3] Qui vero effugiunt, aut cum abscessu, aut cum sanguinis è naribus fluxione, aut ex crassi puris sputo effugiunt: alias vero minime. [4] Neque enim talium rerum peritos medicos esse video, quomodo debilitates in morbis dignoscere oporteat, [5] & quæ ex vasorum vacuatione efficiuntur, & quæ propter aliam aliquam irritationem, & quæ propter dolorem, & præ acumine morbi: [6] itemque quot affectiones, & omnigenas species, natura nostra & habitus singulis pariat: [7] & quidem quum talium cognitio, aut ignorantia, salutem aut mortem afferant. [8] Majus enim malum est, si ob dolorem & morbi acumen debilitato, exhibet quis potum, aut sorbitionem copiosiorem, aut cibum, ob vasorum vacuationem debi-

γείλω ἀσθενέῳ. 9 ″ ἀφικὲς δὲ καὶ
ἀφὸ κενσαγείλω ἀσθενέοντα μὴ
γνῶναι, καὶ πιέζειν τῇ διαίτῃ. 10
Φέρει μὲν γάρ τινα κίνδυνον καὶ αὕ-
τη ἡ ἁμαρτίς. 11 πολλῷ δὲ ἧσσον
τῆς ἑτέρης. 12 ′ πολλαπλασιότερη
δὲ πολλῷ αὕτη μᾶλλον ἡ ἁμαρ-
τὰς τῆς ἑτέρης. 13 εἰ γὰρ ἄλλος
ἰητρὸς ἢ καὶ ἰδιώτης εἰσελθών, καὶ
γνοὺς τὰ ξυμβεβηκότα, δῶῃ καὶ
φαγεῖν, καὶ πιεῖν, ἃ ὁ ἕτερος
ἐκώλυσεν, ἐπιδήλως ἂν δοκοίη
ὠφεληκέναι. 14 τὰ δὲ τοιαῦτα
μάλιστα κομψεύεται τῶν
χειροτεχνείων ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων.
15 δοκεῖ γὰρ αὐτοῖσιν ὁ εἰσελ-
θὼν ἰητρὸς, ἢ ἰδιώτης, ὥσπερεὶ
πεθεῖν τὰ αὐτίκα. 16 γεγρά-
ψεται δὲ καὶ ἀφὲ τούτων ση-
μήια, οἷσι δεῖ ἕκαστα τούτων
διαγινώσκειν.

XXIII. Παραπλήσια ′ μὲν
δὴ τοῖσι κατὰ κοιλίην καὶ τού-
τοισί ἐστι. 2 καὶ γάρ, ἢν ὅλον τὸ
σῶμα ἀνάπαυσιν πολὺ πα-
ρὰ τὸ ἔθος, ὑπὸ αὐτίκα ἔρωτος
μᾶλλον. 3 ἢν δὲ δὴ καὶ πολέος
χρόνου διελιπούσας ἐξαπίνης ἐς τοὺς
πόνους ἔλθῃ, φλαῦρόν τι πρήξειν
ἐπιδήλως. 4 ὥστε δὲ καὶ ἐν ἑκά-
στῳ ἕκαστα. 5 ἐς γὰρ, ἢν οἱ πό-
δες τοιόνδε τι πρήξωσι, ἢ τὰ ἄλλα
μή τι διαπρήσσῃ πονέειν, ἢν δὲ χρό-
νον ἐξαπίνης ἐπὶ τὸ πονεῖν ἔλθῃ.
6 ταυτὶ δ' ἂν καὶ οἱ ὀδόντες καὶ οἱ
ὀφθαλμοὶ πάσχοιεν, ἢν πάν ′ ὀπίσω.
7 ἐπὶ ἐκείνῃ ἡ κλίνη ἐπὶ τὸ ἔθος μαλ-
θακὴ πόνον ἐμποιεῖ, καὶ σκληρὴ
ἐπὶ τὸ ἔθος. 8 καὶ ὑπαίθριος
δύνῃ ἐπὶ τὸ ἔθος σκληρωτὶ τὸ
σῶμα 9 ἀφὶς καὶ τὰ τῶν τοιού-
δε πάντων ἐξικὲς ἐπιδείγμα-
τα γράψαι. 10 εἰ γάρ τις, ἕλκε-
λαέων

27 debilem esse existimans. 9 ′ In- 170
decorum etiam est ob vasorum
vacuationem debilitatem non
cognoscere, & victu premere.
10 Affert equidem periculum ali-
quod & hoc peccatum, 11 verum
multo minus quam alterum. 12
Multo autem magis risu dignum
hoc peccatum est quam illud al-
terum. 13 Si enim alius medicus,
aut etiam idiota, ingressus co-
gnoverit ea quæ contigerunt, &
edenda ac bibenda dederit ea
quæ alter prohibuit, palam au-
xilium tulisse ′ putabitur. 14 Ta- 175
lia vero faciunt, ut artifices ma-
xime ab hominibus vituperentur.
15 Videtur enim ipsis ille
qui ingressus est medicus aut
idiota, velut mortuum suscitasse.
16 Scribentur autem de his quo-
que signa, ex quibus singula di-
gnoscere oportet.

XXIII. Consimilia tamen illis
quæ circa ventrem contingunt,
& hæc sunt. 2 Nam si totum cor-
pus præter consuetudinem mul-
tum quiescat, non statim magis
robustum ′ fit. 3 Si vero etiam 180
ubi multo tempore quievit, de-
repente ad labores prodierit, vi-
tiosum quiddam palam operabi-
tur. 4 Ad eundem modum etiam
singulæ corporis partes. 5 Nam
& pedes tale quiddam operabun-
tur, & alii articuli laborare non
adsueti, si interposito tempore
derepente ad laborandum pro-
deant. 6 Eadem etiam oculi &
dentes perpetientur, & quæcun-
que tandem pars. 7 Nam & le- 185
ctus præter ′ morem mollis do-
lorem inducit, itemque præter
consuetudinem durus. 8 Sed &
si sub dio lectus præter morem
sternatur, corpus indurat. 9 Quin
& talium omnium exempla scri-
bere satius fuerit. 10 Si quis
enim

λαβὼν ἐν χνήμῃ, μήτε λίαν ἐπίκαιρον, μήτε λίαν δύηλες, καὶ μήτε ἄγαν δυσελκὴς ὢν, μήτε ἄγαν εὔελκὴς, [11] αὐτίκα ὀρθῶς ἕλκωμα οὐ πορεύτης καθαρὸν ἐργάζεται, καὶ μηδεμιᾷ μεταπορεύσει τὸ σκέλος, [12] ἥκιστα μὲν οὖν ὅτως ἔχῃ, ὑγιὴς ποιῶν ἅπασιν ὅ τι γένοιτο, ἢ ἐς πλεῖστα μὲν ἐργάζεται ὀρθῶς. [13] ἐς μὲν τὸ πεμπταῖον, ἢ ἑκταῖον ἢ, ἢ ἔτι αὖθις ἕτερον αὖ τινας ἐλθεῖν ἀφεβαίνειν, μᾶλλον αὖ πονέοι τότε, ἢ εἰ αὐτίκα ἐξ ἀρχῆς πλανόμενον ἐργάζοιτο. [14] εἰ δὲ πολλὰ παλαιπωρήσειεν ἐξαπίνης, πολλῷ αὖ μᾶλλον πονήσειεν, ἢ ἐκείνως ἐργάζοιτο ταῦτα παλαιπωρήσειεν ἐν ταὐτῷ τῇσιν ἡμέρῃσι. [15] Καὶ τέλεον ἂν μαρτυρεῖ ταῦτα πάντα ἀλλήλοισιν, ὅτι πάντα, ἐξαπίνης μείζω πολλῷ ἢ μελέτῃ μεταβαλλόμενα ἐπὶ τὰ ἧσσον ἐπὶ τὰ βλάπτοντα.

XXIV. Πολλαπλασίη μὲν οὖν κοιλίην ἡ βλάβη ἐσπίπτει, ἢν ὑπὸ πολλῆς κενεαγίης ἐξαπίνης πλέον ἢ μετρίης πορεύηται). [2] ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸ ἄλλο σῶμα, ἢν ὑπὸ πολλῆς ἡσυχίης ἐξαίφνης ἐς πλέον πόνον ἔλθῃ, πολλὴν πλέον βλάπτει, ἢ εἰ ὑπὸ πολλῆς ἐδωδῆς ἐς κενεαγίην μεταβάλλοι. [3] καὶ, ἢν ὑπὸ πολλῆς παλαιπωρίης ἐξαπίνης ἐς σχολὴν τε καὶ ῥαθυμίην ἔμπεσῃ. [4] δεῖ μὲν γὰρ καὶ τὸ σῶμα τυτθοισιν ἐλαννύειν. [5] δεῖ δὲ καὶ τυτθοισι[374]τι τὴν κοιλίην ἐλαννύειν πολλῆς βρώσιος. [6] ἢν δὲ μὴ, πόνον ὑπὸ τοῦ σώματος ἐμποιήσει, καὶ βάρος ὅλου τοῦ σώματος. [7] ὁ δὲ λόγος μοι λοιπὸς γένηται περὶ τῆς μεταβολῆς τε ἐπὶ τῆς εἰσάπαξ, ἔπειτα τε ἐπὶ τά. [8] ἐς πάντα μὲν ἂν οὐχρήσειεν ταῦτα ἐπιδεῖναι, [9] ἀλλὰ καὶ περὶ ὁ λόγος ἥδε, ὅτι ἐν τῇσιν ὀξείῃσι νόσοισιν ἐς τὰ ῥοφήματα

enim accepto ulcere in tibia, neque valde periculoso, neque adeo contemnendo, ita ut neque ipsi ita difficulter, aut adeo facile ulcera sanescant, [11] statim prima ab initio die decumbens curetur, & [1] nequaquam crus elevet: [12] hic [190] sane hoc modo citra inflammationem fuerit, & sanus multo citius sic fiet, quam si obambulans curetur. [13] Attamen si quinta aut sexta die, aut etiam prius surrexerit, & progredi voluerit, magis utique affligetur, ac dolebit, quam si statim ab initio obambulans curatus esset. [14] Si vero etiam multum derepente se fatigaverit, multo magis dolebit, quam si illo modo curatus, in [1] illis diebus ita se fatigasset. [195] [15] Perpetuo igitur hæc omnia inter se testimonium præbent, quod omnia quæ derepente multum supra modum huc & illuc mutantur, lædunt.

XXIV. Multiplex igitur in ventre læsio est, si ex multa vasorum vacuatione, plus moderato derepente ingeratur. [2] Quin & in reliquo corpore, si ex multa quiete, ad ampliorem laborem derepente deveniat, multo magis lædetur, quam si ex [1] multo [200] cibo ad vasorum vacuationem transmutetur, [3] & si ex multo labore derepente ad ocium ac segniciem exciderit. [4] Oportet tamen & his corpus quiescere. [5] Oportet item illis ventrem à ciborum copia quiescere. [6] Sin minus, & dolorem in corpore inducet, & totius corporis gravitatem. [7] Plurimus itaque sermo de mutatione huc atque illuc à me habitus est, [8] eo quod hæc nosse ad omnia commodum sit, [9] & ad [1] hoc præsertim de quo nobis [205] sermo erat, quod in acutis morbis

μαζω μεταβάλλειν ἐπὶ τὴν κένεαγγείης. [10] μεταβλητέον γάρ, ὡς ἐγὼ κελεύω ἤδη. [11] ἔπειτα ἡ χρῆσιν ῥοφήμασι, πρὶν ἡ ὑπὸ τοῦ πεπανθῆ, [12] ἢ ἄλλο τι σημεῖον φανῇ, [13] ἢ κατ' ἕτερον κένεαγγεῖον, [14] ἢ ἐρεθισμὸν, [15] ἢ ἢν τὰ ὑποχόνδρια, οἷα γεγράφαται, σημεῖα. [16] ἀγρυπνίη ἰσχυρὴ πόματα καὶ σιτία ὠμὰ καὶ ἀπεπτότερα ποιεῖ. [17] καὶ ἢν ἐπὶ τὰ ἕτερα αὖ μεταβολὴν ἀφανίζῃ τὸ σῶμα, καὶ ἀπεπτότητα καὶ καρηβαρίην ἐμποιεῖ.

xxv. Γλυκὺ δὲ οἶνον, καὶ οἰνώδεα, καὶ λευκὸν, καὶ μέλαινα, καὶ μελίκρητον, καὶ ὕδωρ, καὶ ὀξύμελι, τοῖσι δὴ σημαινόμενον χρὴ διορίζειν ἐν τῇσιν ὀξείῃσι νούσοισιν. [2] ὁ μὲν γλυκὺς ἧσσόν ἐστι καρηβαρικώτερον καὶ οἰνώδης, καὶ ἧσσον φρενῶν ἀπτόμενον, καὶ ἀφαιρηκώτερον δὴ καὶ ἕτερα κατὰ τὸ ἔντερον· [3] μεγαλόσπλαγχνον καὶ πλῆνος ἐμποιεῖ. [4] διὸ ἐπιτηδέον ἐστὶν. [5] ἅδε τοῖσι πικροχόλοισι. [6] καὶ γὰρ ἐν διψώδεσι τοῖσί γε τοιούτοισίν ἐστιν. [7] ἀφίησι καὶ φυσώδης ἐντέρου ἐὸν. [8] ἐμοὶ μὲν πολέμιός γ' ὡς τῷ ἐντέρῳ τῷ κάτω, ὡς κατὰ λόγον τῆς φύσης. [9] καὶ τοί γε ἐπὶ πόνου πολλὴν ἐσιν ἡ ἀπὸ τοῦ γλυκέος οἶνος φύσα, ἀλλ' ἐγχορεύει τοῖσι ὑποχόνδρια. [10] καὶ γὰρ ἐν ἧσσον ἔτι διαπεπτικὸς γίνεται τὸ ἐπίπαν τοῦ οἰνώδεος λεπτόν. [11] πτύελα δὲ μᾶλλον ἀναγωγὸς ἐστι τοῦ ἑτέρου ὁ γλυκύς. [12] καὶ, οἷσι μὲν διψώδης ἐστὶ πυνθάνεσθαι, ἧσσον αὐτὸ τούτοισιν αὐάζει, ἢ ὁ ἕτερος οἶνος. [13] οἷσι δὲ μὴ διψώδης, μᾶλλον αὐάζει αὖ τοῦ ἑτέρου. [14] ὁ δὲ λευκὸς οἰνώδης οἶνος ἐπιπώτικὸς μὲν καὶ ἐψεκτικὸς τὰ πλεῖστα καὶ τὰ μέγιστα ἤδη ἐν τῇ

bis ad sorbitiones mutationem faciunt ex vasorum vacuatione. [10] Facienda enim est mutatio velut ego jam jubeo. [11] Deinde non est utendum sorbitionibus priusquam morbus maturus factus fuerit, [12] aut aliud quoddam signum apparuerit, [13] vel vacuatorium, [14] vel irritatorium circa intestinum, [15] aut circa præcordia, qualia scribentur signa. [16] Vigilia fortis potus & cibos crudos & inconcoctiores facit. [17] Et rursus in contrariam partem mutatio dissolvit corpus, & excoctionem ac capitis gravitatem inducit.

xxv. Vinum porro dulce, & vinosum, & album, ac nigrum, & aquam mulsam, & aquam, & acetum mulsum, his notis distinguere oportet in morbis acutis. [2] Vinum dulce minus caput gravat, quam vinosum, & minus mentem ferit, & magis quam alterum per alvum & intestinum subit. [3] Viscera vero magna facit splenem & hepar. [4] Quare neque his qui amara bile abundant commodum est. [6] Nam & sticuloſum in talibus est, [7] & flatuosum in superno intestino: [8] non tamen inferno intestino inimicum pro flatus ratione, [9] & quidem quum non valde penetret flatus à vino dulci, sed circa præcordia moretur. [10] Certe per urinam hoc minus exit omnino quam vinosum album. [11] Sputum vero magis educit dulce quam alterum: [12] & quibus quidem sticuloſum est dum bibitur, his minus quam alterum vinum educit. [13] Quibus vero sticuloſum non est, his magis quam alterum educit. [14] At vero album vinosum vinum, plurima ac maxima ex parte jam & lauda-

γλυκέος οἶνος διηνής. [15] ἐς δὲ
κύστιν μᾶλλον πέρνησι· ἰὼν δ'
ἕτερος, ὁ διερχόμενος καὶ καθαίρων μᾶλ-
λον, οὗτος πολλὰ ὠφελεῖ αὐ-
τὴν ταύτῃσι τῇσι νόσοισι. [16] καὶ γὰρ,
εἰ ὠφὸς ἄλλα ἀνέπιτηδότερος δ'
ἕτερος πέφυκεν, ἀλλ' ὅμως ἡ κρῖσις τῶν
κύστιν κάθαρσις ὑπ' αὐτοῦ γινομένη
ῥύσιν, ὥστε ἐκπίπτειν, ὀκοῖον δεῖ.
[17] καλὸς δὲ ταῦτα τεκμήρια ἐστὶ τοῦ
οἴνου ὠφελίης καὶ βλάβης,
ὁκόσα ἀκαθαιρόμενα ὑπὸ τῶν
ἐμοῦ γραμματοποιῶν. [18] κίρρᾳ δὲ
οἴνῳ καὶ μέλανι αὐστηρῷ μὴ χρῶ
σῃσι νόσοισιν ἐς τάδε· μὴ κε-
φαλὴ ᾖ, [19] ἐὰν καρηβαρίη μὴ
ἐνέῃ, [20] μηδὲ φρενῶν ἄψις, [21] μη-
δὲ τὸ πλύελον κωλύοιτο τὸ αὐτόθι,
[22] μηδὲ τὸ ἔρον ἴσχοιτο, [23] τὰ δὲ λεπτο-
χωρήματα δὲ παχυδερμότερα καὶ
ξυσματωδέστερα εἴη. [24] ὧν δὴ τοῖ-
σι τοιούτοισι πρέπει μὴ μάλιστα
μεθυσκάλλειν ἀλλ' ἢ λάθῃ. [25] ὁκόσοι
δὲ τοιούτοισιν ἐμφέρεα. [26] προσυν-
οίσειν δὲ δεῖ, ὅτι τὰ μὲν ἄνω πάν-
τα καὶ τὰ κατὰ τὴν κύστιν, ἥσσον βλά-
πτει, ὑδαρέστερος ἢ· [27] τὰ δὲ κατ'
ἔντερον καὶ μᾶλλον ὀνήσει, ὑδαρε-
στέρου ἢ.

XXVI. Μελίκρητον δὲ πινόμενον,
λεπτὰ πάσης τῆς νόσου ἐν τῇσιν ὀξείη-
σι τὰ ἐπίπαν μὲν τοῖς πικροχόλοι-
σι καὶ μελαγχολικοῖσιν ἧσσον
ἐπιτήδειον, ἢ τοῖσι μὴ τοιούτοισιν. [2]
ἔστι δὲ ὑπόδρυς μὲν ἧσσον δ' γλυ-
κέος οἴνου· [3] πνεύμονος δὲ μαλ-
θακτικόν ἐστι, καὶ πλύελα ἀναγωγὸν
μετρίως, καὶ βηχὸς παρηγορικόν. [4]
ἔχει γὰρ σπασματώδες τι, ὃ μᾶλλον δ'
κραιρεῖ καθαίρον τὸ πλύελον.
[5] ἔστι δὲ διερμηνεῦσαι τὸ μελίκρητον
ἱκανῶς, ὡς μή τι τῶν ἀπὸ ἀπλάγ-
χνων κωλύῃ. [6] ἔστι δὲ λεπτο-

laudatum & vituperatum est, in
dulcis vini enarratione. [15] Ad ve-
ficam autem magis penetrat
quam alterum : & quum urinam
cieat, ac semper perrumpat, mul-
tum in his morbis profuerit. [16]
Nam etsi ad alia incommodus
sit altero, attamen quæ in vesi- [15]
ca fit ab ipso purgatio, liberat, si
quale oportet propellatur. [17] Bo-
næ vero hæ notæ sunt de vini
utilitate ac detrimento, quas se-
niores me non noverunt. [18] Ful-
vo vero vino & nigro austero in
his morbis ad hæc uti poteris,
[19] si capitis gravitas non affuerit,
[20] neque mentis perculsio, [21] ne-
que sputum ab ascensu prohibea-
tur, [22] neque urina suppressa sit:
[23] alvi autem egestiones hume-
ctiores ac ramentosiores fue- [20]
rint. [24] In talibus sane, vel ma-
xime, convenerit ex albo transmutationem facere, [25] & si qua
his similia existunt. [26] Hoc vero
insuper intelligere oportet, quod
si aquosum fuerit vinum, supernas partes omnes, & eas quæ circa veficam sunt minus lædet. [27]
Verum partibus circa intestinum magis proderit, si meracius
fuerit.

XXVI. Aqua vero mulsa si bibatur per totum morbum in acutis morbis, in totum quidem [25]
his qui amara bile abundant, ac
magna viscera habent, minus
commoda est quam his qui tales
non sunt. [2] Siticulosa tamen minus est dulci vino. [3] Pulmonem
enim mollit, & sputum moderate educit, & tussim lenit. [4] Habet enim vim quandam exterso-
riam, quæ magis moderato sputum viscosum facit. [5] Urinas
etiam sufficienter ciet aqua mulsa, si non aliqua ex visceribus
affectio prohibeat. [6] Sed & bilio- [30]

χωρηκὸν κάτω τῶν χολωδέων.
35 7 [καὶ] ἔστι μὲν ὅτε κολῶν· ἔστι δ' ὅτε καθαρεσίερον μᾶλλον ἢ ἡμῖρᾶ, καὶ ἀφρωδεσέρων. 8 μᾶλλον δὲ τὸ τοιοῦτο πῖσι χολώδεσί τε καὶ μεγαλοσπλάγνοισι γίνεται. 9 πνεῦμα μὲν ἐν ἀναγωγῇ καὶ πνεύμονα μᾶλλαξιν τὸ ὑδαρέσερον μελίκρηθον ποιεῖ μᾶλλον. 10 τὰ μὲν δὴ ἀφρώδεα ἀφαιρήματα, καὶ μᾶλλον τὰ ἡμῖρᾶ κατακορέως χολώδεα, καὶ μᾶλλον θερμὰ τὰ ἀκρηθον μᾶλλον ἢ ὑδαρέα ἄχθ. 11 τὰ δὲ τοιάνδε ἀφαιρήματα ἔχθ μὲν καὶ ἄλλα σίνεα μεγάλα. 12 ἀδὲ γὰ ἐξ ὑποχονδρίων καῦμα σοεννύθ, ἀλλὰ ὀρμᾷ· 13 δυσφορίλιν τε καὶ ῥιπασμὸν τῶ μελέων ποιεῖ, 14 ἑλκᾶδές τέ ἐσι καὶ σὐτέρων ἐδρης. 15 ἀλεξιτήρια ἢ τούτων μεθ' ὑγιεῖ). 16 αὐδὲ μὲν ἀνθρώπων μελικρήτω χρεὼ μᾶλλον ἀντ' ἄλλα ποτὲ σὺ τοιούτοισι τοῖσι νόσοισι πολλὰ αὖ δύτυχίης, ἐ δὲ αὖ πολλὰ ἀτυχίης. 17 οἷσι μὲ δοτέον, καὶ οἷσι μὴ δοτέον, τὰ μέγισα εἰρηται, καὶ δι' ἃ δὲ δοτέον.

xxvii. Κατέγνωσι δὲ μελίκρητον ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων, "ὅτι 31
κοιλαγνοῖ τὲς πίνοντας, 2 καὶ ἀφὼ τοῦτο," πιχθαίνειν εἶναι, νενόμικαι. 3 συμβαίνει δὲ τοῦτο τὲς ἀποκαρτερέοντας. 4 ἔνιοι γὰ μελικρήτω μόνω χρέονται ποτῷ, ὡς τοιάνδε δηλέοντες. τὸ δὲ ἁ παντάπασιν οὐδὲ ἔχθ. 5 ἀλλ' ὕδατι μὲν πολλῷ ἰσχυρότερόν ἐσι πινόμενον μᾶλλον, "εἰ μὴ σύμφασή τῶν κοιλίων. 6 ἀλλὰ καὶ οἴνῳ λευκῷ καὶ λεπτῷ ἐ ὀλιγοφόρῳ κὴ αὐόσμῳ, ἢ ἔ ἰσχυρότερον, ἢ ἧ ἀσθενέσερον. 7 μέγα μὲν διαφέρει κὴ οἴνῳ καὶ μέλιτι ἀκρη-

sa per alvum magis egerit, 7 quandoque bona, quandoque magis quam convenit colore saturata, ac spumosiora: 8 atque hoc biliosis & magna viscera habentibus magis contingit. 9 Sputi igitur eductionem, & pulmonis mollitionem, aquosior aqua mulsa magis facit. 10 At spumosas alvi egestiones, & biliosa magis quam convenit colorata, ac magis calida, meraca aqua mulsa magis ducit quam aquosa. 11 Talis autem egestio habet quidem & alia magna nocumenta. 12 Neque enim ex præcordiis ardorem extinguit, 13 sed concitat, & anxiam molestiam, ac membrorum jactationem facit: 14 verum & intestina & sedem exulcerat. 15 Horum autem auxilia scribentur. 16 Qui igitur aqua mulsa utitur, absque sorbitionibus, pro alio potu, in his morbis, hic multum succedum percipiet, & non in multis successu destituetur. 17 Quibus autem danda sit, & quibus non, & ob quas causas non danda, maxima ex parte dictum est.

xxvii. Damnata vero est aqua mulsa ab hominibus, veluti quæ bibentes ipsam extreme debilitet: 2 & propterea mortem accelerare putata est. 3 Verum hoc propter eos qui seipsos fame confecere constituerunt dictum est. 4 Aliqui enim aqua sola in potu utuntur, nimirum velut talis existat. At hoc non omnino hoc modo se habet. 5 Sed si sola bibatur, multo quidem fortior est, quam aqua, si non alvum exturbet. 6 Sed & vino albo ac tenui, & parum aquæ ferente, & inodoro, aliquatenus fortior est, aliquatenus debilior. 7 Multum tamen differt & vini & mellis mera-

ἀκρητότης ἐς ἰσχυὸ ἀμφοῖν. [8] ὅμως τοίνυν, ἐὰ καὶ διαλάσιον μέτρον
275 οἴνου καὶ ἀκράτου πίνοι τις, ἢ ὁκόσον μέλι ὑκλείχοι, πολλῷ αὖ δή πο ἰσχυρότερον εἴη τοῦ δ' μέλιτος μᾶλλον, [9] ἐὰ μὴ ταραχθοιτὸ κοιλίαν. [10] πολλαπλάσιον γὰ καὶ τὸ κάτεισιν διεξίη αὖ αὐτέω. [11] ἐὰ μὲν δὲ φοφήσαι τις πλησάσιν, ἐπιπίνοι ἂ μελικράτου ἄμαν, πλεισμονῶδες αὖ εἴη, καὶ φυσῶδες, καὶ τοῖσι κὰ τὰ ὑποχόνδρια πλάγχνοισιν ἀξύμφορον. [12] ὡσπινόμενον μὲν ὡσ' ὀφήμασι μελικράτου ἐβλάπτει, ὁκως μὲ πινόμενον, ἀλλὰ καὶ ὠφελεῖ. [13] ἐφθὸν ἂ μελίκρατον, ἐσιὸν μὲν, πολλῷ κάλλιον δ' ὠμοῦ. [14] λαμπρὸν γὰ, καὶ λεπτὸν, καὶ λεῖον, καὶ διαφανὲς γίνεται. [15] χρεστὸν ἂ, ἵν' ἴσα αὐτέω ὡσσαθέω, διαφέρειέν τι δ' ὠμοῦ· ὃν ἔχω. [16] ἅτε γὰ ἡδίον ἐστὶ δ' ὠμοῦ· ἴσως τυγχάνοι γε τὸ μέλι καλὸν ἐόν. [17] ἀσθενέστερον μὲν δή γε δ' ὠμοῦ, καὶ ἀκρασσοδέστερόν ἐστιν. [18] ὧν ἑκάτερα ἐς πιμελίην ὡσθεδεῖ μελικρήτην. [19] ἄγχιστα ἂ χρῆσθαι ὧ· τῷ τοιῶδε ἐόντι, ἐὰ τὸ μέλι τυγχάνοι πονηρὸν ἐὸν, ἢ ἀκάθαρτον, καὶ μέλαν, ἢ μὴ εὐῶδες. [20] ἀφέλειά γὰ ἐὰ ἡ ἕψησις τ' κακότητων ὡσπερ τὸ πλέονα δ' αἴρησι.

xxviii. Τὸ δὲ ὀξύμελι καλεόμενον πολλαχῇ μὲν σύμφορον ἐὰ τοιῶδε ἐόντι, ἐς τὰ μέλι τυγχάνοι πονηρὸν ἐὸν, ἢ ἀκάθαρτον, καὶ μέλαν, ἢ μὴ εὐῶδες. [20] ἀφέλειά γὰ ἐὰ ἡ ἕψησις τ' κακότητων ὡσπερ τὸ πλέονα δ' αἴρησι.

xxviii. Τὸ δὲ ὀξύμελι καλεόμενον πολλαχῇ μὲν σύμφορον ἐὰ τοιῶδε ἐόντι, ἐς τὰ μέλι τυγχάνοι πονηρὸν ἐὸν, ἢ ἀκάθαρτον, καὶ μέλαν, ἢ μὴ εὐῶδες. [20] ἀφέλειά γὰ ἐὰ ἡ ἕψησις τ' κακότητων ὡσπερ τὸ πλέονα δ' αἴρησι.

meracitas, ad utriusque vires. [8] Nam etiamsi duplam mensuram vini meraci quis bibat, respectu mellis quod delingat, multo tamen fortior fuerit ex melle solo, [9] si alvum non turbarit. [10] Nam & multo plus stercoris ipsi prodibit. [11] Si tamen ptisanæ sorbitione utatur, insuper autem aquam mulsam bibat, valde ipsum replebit ac flatus excitabit, & visceribus circa præcordia incommoda erit. [12] At si ante sorbitionem aqua mulsa bibatur, non ita lædit velut si insuper bibatur, sed etiam aliquo modo proderit. [13] Cæterum cocta aqua mulsa, aspectu quidem multo melior est quam cruda. [14] Splendida enim & tenuis, albaque ac pellucida fit. [15] Sed quam ipsius virtutem attribuam, qua crudam præcellat, non habeo. [16] Neque enim jucundior est quam cruda, si mel bonum esse contigerit: [17] debilior tamen, & minus stercoris ducens: [18] quorum neutro ut castigetur, aqua mulsa opus habet. [19] Proxime vero utendum tali cocta, si mel pravum fuerit, & impurum, & nigrum, & non boni odoris. [20] Coctura enim majorem partem turpitudinis pravitatis ipsius detrahere poterit.

xxviii. At vero acetum mulsum appellatum si bibatur, sæpe quidem commodum esse in his morbis comperies. [2] Nam & sputum educit, & facilem spirationem facit. [3] Tempora vero hujusmodi habet. [4] Etenim quod valde acre est, nihil moderati fecerit, & sputa quæ non facile prodeunt. [5] Si enim educeret ea quæ stridulam asperitatem faciunt, & lubricitatem induceret, & guttur velut dilataret, pulmo-

βρόγχου, παρηγορήσειεν αὖ τὸν πλεύμονα. 6 μαλθακικὸν γὰρ αὐτό ἐστι. 7 καὶ εἰ μὴ παῦσαι συγκυρήσειε, μεγάλων αὖ ὠφελείων ποιήσειεν. 8 ἔστι δ' ὅτε τὸ κριθῶδες ὀξὺ σῶμα ἐκρώγησε τὸν αὐαγνῆ ἢ πλευρὰν, ἀλλὰ παρεγλίχρωσέ τε καὶ ἔβλαψε. 9 μάλιστα δὲ τοῦτο παρέχειν, οἵπερ καὶ ἄλλως ὀλεθροί εἰσι 10 καὶ ἀδυνάτως βήξειν τε καὶ ἀποχρεμπλεῖν τὸ ἐνεχόμενον. 11 ἐς μὲν οὖν τόδε παρασκευασμένῳ χρὴ τὸ ῥόφημα διδόναι. 12 διδόναι δὲ, ὡς δίδωσι, ἀκροχόλασον, καὶ καθ' ὀλίγον τὸ τοιόνδε, καὶ μὴ λάθρως. 13 τὸ μὲν οὖν ὀλίγον ἔπειξυ, ὑγραίνει μὲν τὸ στόμα καὶ φάρυγγα. 14 αὐαγνῆ δὲ πλευρὰν ἐστι, καὶ ἄδιψον. 15 ὑποχονδρίῳ οὖν, καὶ παραγγύοις τοῖσι τοῦτο, εὔμενές. 16 ἕλκει τὰς ἀπὸ μέλιτος βλάβας τούτους κωλύει. 17 τὸ δὲ χολῶδες ἐν μέλιτι κηλάζει. 18 ἔστι δὲ καὶ φυσέων κωλυτήρικον, καὶ ἐς ἔρηξιν ὠθητικόν. 19 ἐντέρων μὲν οὖν τῶν κάτω μέρει θαλασσωδέστερον, ἢ ξύσματα ἐμποιεῖ. 20 ἔστι δ' ὅτε καὶ φλαῦρον τοῦτο ἐν τῇσιν ὀξέσι νούσοισι γένηται, μᾶλλόν γε, ὅτι φῦσαν κωλύει περαίνεσθαι, ἀλλὰ παλινδρομέειν ποιεῖ. 21 ἔτι δὲ καὶ ἄλλως γυιοῖ, καὶ τὰς ἀκροτηρίας ψύχει. 22 τούτων καὶ εἶδα μέλιτι δ' ὀξυμέλιτος γινόμενον βλάβας, ἧς ἐς ἀρίην γραφῆς. 23 ὀλίγον δὲ τὸ τοιόνδε πόθεν, νυκτὸς μὲν καὶ νήστι ὠθεῖ ῥοφήματος ἐπιτήδειον ὠθεῖ πίνειν. 24 ἀτὰρ καὶ, ὁκόταν πολὺ μεῖζον ῥόφημα ᾖ, ἧσσον κωλύει πίνειν.

XXIX. Τοῖσι δὲ πᾶσι μᾶλλον διαπωμένοισιν αὖσον ῥοφημάτων, ἢ τὸ δὲ σὺν ἐπιτηδέον ἐστὶν, οἷς

monem utique leniret. 6 Ipsum enim mollit: 7 & siquidem hæc contingerent, magnam sane utilitatem afferret. 8 Aliquando vero id quod valde acre est, eductionem sputi non obtinet, sed insuper viscosum id facit, & lædit. 9 Maxime autem hoc perpetiuntur hi qui etiam alias pernicioſe habent, 10 & qui neque tussire, neque exscreare inhærentia possunt. 11 Ad hoc igitur vires ægroti insuper conjectare oportet, & si spem de ipso habeas, exhibere. 12 Exhibere autem oportet, si dederis, summe tepidum: atque tale paulatim, & non large. 13 Quod vero parum acre est, humectat quidem os & fauces, 14 sputum item educit, & sitim sedat, 15 & præcordio & visceribus quæ sunt hac parte lene est, 16 & detrimenta ex melle hac parte prohibet. 17 Quod enim biliosum est in melle, castigat. 18 Flatus etiam erumpere facit, & ad mictionem proritat. 19 Intestini tamen infernam partem humectiorem facit, & ramenta inducit. 20 Quandoque vero etiam malum hoc fit in acutis morbis, maxime quidem, quod flatum penetrare prohibet, imo recurrere facit. 21 Insuper autem & alias debilitat, & extremas partes frigefacit. 22 Atque hanc solam læsionem ex aceto mulso contingere novi, quæ sane digna sit ut scribatur. 23 Parum autem de hujusmodi potu, nocte & jejuno ante sorbitionem præbibendum dare commodum est. 24 Sed & ubi multum temporis post sorbitionem intercessit, bibere nihil prohibet.

XXIX. His vero qui solo potu degunt absque sorbitionibus, propterea non est commodum semper

αἰὲι κ) ἀφ' παντ@ χρέεσθ τάτω, [2] μάλιστα ὡν ἀφ' ξύσιν ἢ τρηχυσμὸν & σύτρησ. [3] ἀκόπωσι γὰρ ἧσσον μᾶλλον ἐμπυοίη αὖ. [4] κ) τοῦτο κενεαγγείης παρεούσης. [5] ἔπ/πα ἢ & τὸ μελίκρητ@ τ' ἰχῶ@ ἀφαιρέοιτ@ αὖ. [6] ὧν μὲν δὴ τοι ξυνήγνωσιν φυσήνται ὠφὸς τὸν ξύμπασαν νῆσον, πολλῶ ποτῶ τάτω χρέεσθ, ὀλίγον χρὴ τὸ ὄξ@ ὠφελεῖν, ὅσον μέσον γινώσκεσθαι. [7] ἤτ' γὰρ κὴ, ἀφιλέει βλάπτειν, ἥκιστα αὖ βλάπτοι· καὶ, ἃ δέεται ὠφελέειν, ὠφελέοιν αὖ. [8] σὺν κεφαλαίῳ δ' ἐρρῆσθαι, εἰ λεπτὸ ὄξ@ ὀξύτητες πικρολόγοις μᾶλλον, ἢ μελαγχολικοῖσι ξυμφέρει. [9] τὰ μὲν γὰρ πικρὰ ἀφανίζεται κ) ἀφλεγματέτω, μέλαν ἐλκόμενα ὑπ' αὐτέ. [10] τὰ δ' μέλαινα ζυμοῖ), & μέλαν. ἐλίζεται, κ) πολλαπλασιᾶ). [11] ἀναγωγὸν γὰρ μελαίνων ὄξ@. [12] γυναιξὶ δ' τὸ ἐπίπαν πολεμιώτατον, ἢ ἀνδράσιν, ὄξ@. [13] ὑστερολύγες γάρ ἐσιν.

xxx. Ὕδατι δ' ποτῶ σὺν τοῖσιν ὀξέσησι νόσοισιν ἄλλο μὲν δὲν ἔχω ἔργον, ὅ, τι ὠφελῶ. [2] ἔτε γὰρ βήσσας παρηγορικὸν ἐσὶν σὺν τοῖσι περιπλευμονικοῖσιν, ἔτε πλυέλας ἀναγωγὸν, [3] ἀλλ' ἧσσον τ' ἄλλων, εἴπερ ἀφ' παντὸς ὕδατι ποτῶ χρέοιτο. [4] μισγὸν μὲν τοι ὀξυμέλιτ@ & μελίκρητ@ ὕδωρ ἐπιῤῥοφεόμενον ὀλίγον πλυέλας ἀναγωγὸν ἐσι, [5] ἀφ' ἧς μεταβολὰς τ' ποιότητ@ τ' ποτῶν. [6] πολυκινεῖ γὰρ πνα ἐμποιεῖ. [7] ἄλλως δ' ἔτε δίψαν παύει, ἀλλ' ἐπιπικραίνει. [8] χολᾶδες γὰρ φύσ' χολώδεις κ) ὑποχονδρίω κακόν. [9] & κάκιστον ἐσὶ, κ) χολωδέστατον, κ) φιλαδωμαμώτατον, ὅταν ἐς κενεὸν τ& ἐστέλῃ. [10] & πλέως δ' ἀνῆκεν,

semper & perpetuo hoc uti, [2] maxime propter rasuram aut exasperationem intestini. [3] Quum enim stercore vacuum sit, magis utique hæc induxerit: [4] & quum vasorum vacuatio adsit, [5] postea etiam aqua mulsa vires detraxerit. [6] Si tamen opitulari apparuerit ad totum morbum multus hujus potus usus, parum aceti affundere oportet, ut saltem cognosci possit. [7] Ira enim & ea quæ lædere solet, minime læserit: & his quæ auxilio opus habent, opem tulerit. [8] Cæterum ut in summa dicatur, acredines sive aciditates ex aceto, amara bile abundantibus magis conferunt, quam atrabiliariis. [9] Amara enim dissolvuntur, & in pituitam transeunt, dum ab ipso attolluntur. [10] Nigra vero fermentantur, & attolluntur ac multiplicantur. [11] Acetum enim nigra sursum ducit. [12] Mulieribus autem omnino magis adversatur acetum, quam viris. [13] Dolores enim uteri inducit.

xxx. Aquæ porro potui in acutis morbis, nullum aliud opus habeo quod attribuam. [2] Neque enim lenit tussim in peripneumonicis, neque sputum educit, [3] sed minus quam alia, si quis semper aquæ potu utatur. [4] Si tamen inter acetum mulsum & aquam mulsam, parum aquæ absorbeatur, sputum educit, [5] propter qualitatis potuum transmutationem. [6] Inundationem enim quandam inducit, [7] alias autem neque sitim sedat, sed exacerbat. [8] Est enim naturæ biliosæ bilioſa, & præcordio mala, [9] imo pessima fit ac bilioſissima, & vires maxime prosternit, ubi in vacuitatem ingressa fuerit. [10] Sed & splenem auget & hepar,

πικὸν, καὶ ἥπατος ἔσται, ὀκόταν πεπυρωμένον ᾖ· καὶ ἐγκλυδωνικὸν τε ἐπιπολαιικόν. [11] βραδύπορόν τε γάρ ἐστι, διὰ τὸ ὑπόψυχρον καὶ ἄπεπτον εἶναι· ἔστε διαχωρηικὸν, ἔστε διερηπικόν. [12] ἐπεισβολάπλῃ δέ τοι καὶ διὰ τόδε, ὅτι ἄκρητον ἐστὶ φύσει. [13] ἢν δὲ καὶ ποδῶν ψυχρῶν ποτὲ ἐόντων πολλῇ, πάνυ τοῦτο πολλαπλασίως βλάπτει, ἐς ὅ, τι ἂν αὐτέων ὁρμήσῃ. [14] ὑποκλύσασιν μὲν τοι ἐν τούτοισι τῆσι νόσοισιν ἢ ἀφροδισιάσαντι ἰσχυρὸν, ἢ φρενῶν ἄψαν, πάνυ παχὺν οἶνον ἀπεχέτω. [15] ὕδατι δὲ ἐν τῷ τοιῶδε χρηστέον, [16] ἢ ὑδαρέα καὶ λάβρην παντελῶς δοτέον οἶνον, καὶ ἄοσμον παντάπασι, [17] καὶ μετὰ τοῦτον πόσιν αὐτὸν, ὕδωρ μετὰ ποτέον ἐλίγον. [18] ἔτω γὰρ ἂν ἥκιστα τὸ ἀπὸ τοῦ οἴνου μνημονικὸν ἀπολυτο τῆς κεφαλῆς καὶ γνώμης. [19] ἐν οἷσι δὲ μάλιστα αὐτῶν ὕδατι πολλῷ χρηστέον, καὶ ὁκότε πολλῷ κέχρῃσθαι, καὶ ὁκοτὲ μετρίως, καὶ ὁκοτὲ ψυχρῷ, καὶ ὁκοτὲ θερμῷ, τὰ μὲν πρὸ τοῦ εἰρέαται, τὰ δὲ ἐν αὐτέοισι τοῖσι κομιδῇ ῥηθήσεται. [20] τῶν δὲ ἄλλων πάντων, οἷον τὸ κριθινον, [21] καὶ τὸ ἀπὸ χλοίης ποιεύμενον, [22] καὶ τὸ ἀπὸ σταφίδος, [23] καὶ σεμιδάλεως, [24] καὶ πυρῶν, [25] καὶ κνίκου, [26] καὶ μύρτων, [27] καὶ ῥοιῆς, [28] καὶ τῶν ἄλλων, [29] ὅτεω ἕν τι αὐτέων κομιδῇ ἢ χρήσεται, γεγράψεται παρ' αὐτῶν τῶν νοσημάτων, [30] ὁκοῖά τε ἢ τὰλλα τῶν σιτίων φαρμάκων.

XXXI. Λουτρὸν δὲ συχνοῖσι τῶν νοσημάτων χρήσει αὖ καὶ χρεομένοισιν, ἐς τὰ μὲν ξυνεχέως, ἐς τὰ δ' οὔ. [2] ἔστι δὲ ὅτε ἧσσον χρηστέον, διὰ

ubi inflammatum fuerit, & fluctuat ac superinnatat. [11] Nam & tardi transitus est, eo quod frigida est & cruda ac incoctilis, & neque per alvum secedit, neque per urinas transit. [12] Insuper autem & propterea læsionem inducit, quod à natura stercus non subducit. [13] Si vero etiam dum adhuc frigidi sunt pedes, aliquando bibita fuerit, hæc omnia multo plus lædit, ad quodcunque tandem ipsorum pervenerit. [14] Ubi tamen in his morbis suspicatus fueris, aut capitis gravitatem vehementem, aut mentis perculsionem, penitus à vino abstinendum est, [15] & aqua in tali utendum: [16] aut vinum aquosum & album penitus dandum, & penitus inodorum, [17] & post ipsius potum aqua modica insuper bibenda. [18] Ita enim robur vini caput & mentem minus percellet. [19] In quibus autem potu ipsius maxime utendum sit, & quando valde multa, & quando moderata, & quando frigida, & quando calida, partim prius dictum est, partim pro temporis occasione dicetur. [20] Cæterum de reliquis potibus, qualis est hordeacea aqua, [21] & qui ex herbis fiunt, [22] & qui ex uva passa, [23] & uvarum expressarum retrimentis, [24] & ex tritico, [25] & cnico, [26] & myrti baccis, [27] & malo punico, [28] & de aliis, [29] ubi alicujus ipsorum usus contigerit, scribetur circa ipsum morbum: [30] quemadmodum etiam de aliis compositis medicamentis.

XXXI. Balneum vero in multis morbis opem tulerit eo utentibus, ad aliquos quidem assidue, ad aliquos non item. [2] Quandoque vero minus eo utendum est,

ἀφὴ τὴν ἀναθερμοσυσίαν τῶν ἀνθρώπων. 3 ἐν ὀλίγοις γὰρ οἰκίαις παρεσκευάσται τὰ ἔρεθμα καὶ οἱ θερμοπώλαι, ὡς δεῖ. 4 ἐὰν δὲ μὴ παντάπασιν λέοιτο, βλάπτεται ἀν᾽ ὀλίγον. 5 καὶ γὰρ σκέπης ἀκάπνου δεῖ, καὶ ὕδατος δαψιλέος, καὶ τοῦ λουτροῦ συχνοῦ, καὶ μὴ λίαν λάβρου, ὥστε μὴ ἕτοιμον εἶναι. 6 καὶ μᾶλλον μὲν μὴ σμήχεσθαι. 7 ἐὰν δὲ σμήχηται, θερμῷ χρίεσθαι αὐτέον, καὶ πολυπλασίοις, ἢ ὡς νομίζεται, σμήγμασι. 8 καὶ περιπλάττεσθαι μὴ ὀλίγον, καὶ ταχέως μεταπλάττεσθαι. 9 δεῖ δὲ καὶ τῆς ὁδοῦ βραχείας ἐς τὸν πύελον, καὶ ἐς εὐεμβάτου, καὶ ἐς εὐεκβάτου. 10 εἶναι δὲ καὶ τὸν λεκάνην κόσμιον καὶ σιγηλόν, 11 καὶ μηδὲν αὐτὸν περιτερπνίζεσθαι, 12 ἀλλ᾽ ἄλλες καὶ καταχεῖν καὶ σμήχειν, 13 καὶ μεταχέρσιμα πολλὰ ἡτοιμάσθαι, 14 καὶ τὰς ἐπαναλήψιας ταχείας ποιεῖσθαι, 15 καὶ σπόγγοις χρέεσθαι αὐτῇ λεγγίδος, 16 καὶ μὴ ἄγαν ξηρὸν χρεῖος τὸ σῶμα.

XXXII. Κεφαλὴν μὲν τοι εὐεξεργάσθαι χρὴ, ὡς οἷόν τε μάλιστα, ἥτις ἀπόγλε σκληροτάτη. 2 καὶ μὴ ἀναψύχεσθαι τὰ ἄκρεα, μήτε τὴν κεφαλὴν, μήτε τὸ ἄλλο σῶμα. 3 μήτε νεορρόφητον, μήτε νεόποτον λέεσθαι. 4 μήτε ῥοφέειν, μήτε πίνειν ταχὺ μετὰ τὸ λουτρόν. 5 μέγα μὲν τοι μέρος χρὴ νέμειν τῷ κάμνοντι, ὥστε ὑγιαίνων ἢ φιλόλουτρος ἄγαν, καὶ ἐθισμένος λέεσθαι. 6 καὶ γὰρ πλέονα μᾶλλον οἱ τοιοῦδε, καὶ ἀφέεστ, propterea quod homines ad hoc sint imparati. 3 In paucis enim domibus præparata sunt necessaria instrumenta, & nec ministri velut opus est parati habentur. 4 Si vero non omnino bene quis lavetur, non modicam læsionem incurret. 5 Nam & tugurio fumum non habente opus est, & aqua larga, & balneo multo, & non valde large affuso, si sane non ita opus fuerit. 6 Et defrictione quidem potius utendum non est. 7 Si vero defricetur, calido utendum est ipso defrictorio medicamento, eoque multiplici magis quam alias receptum est, 8 & insuper non pauca aqua perfundendum, & cito perfundendum. 9 Brevi quoque via ad solium opus est, & ut facilis sit inscensus, & facilis item exitus: 10 oportet autem eum qui lavatur esse moderatum ac taciturnum, 11 & nihil ipsum operari, 12 sed alios & perfundere, & defricare. 13 Debet etiam postea multa aquæ mixtura parata esse, 14 & celeres perfusiones fieri, 15 & spongiis utendum est pro strigili, 16 & non valde siccum inungendum est corpus.

XXXII. Caput tamen reficcatum esse oportet, quantum ejus fieri potest maxime, ita ut spongia extergeatur: 2 & neque perfrigerari caput oportet, neque extremas partes, neque reliquum corpus: 3 & neque eum qui recens sorbitionem accepit: 4 neque eum qui recens potum sumpsit, lavare oportet: 5 & neque sorbere, neque bibere cito post balneum. 5 Magnam tamen partem ægro tribuere convenit, si sanus balnei valde amans fuit, & lavari adsuetus. 6 Tales enim magis appetunt, & loti utilitatem

ὠφελέονται λυσιμόλυποι, καὶ βλάπτονται μὴ λυσιμόλυποι. 7 ἀρμόζει δὲ ἐν τοῖσι πολυμονίησι μᾶλλον, ἢ ἐν κακώσει τοῦ ἐπιπαν. 8 καὶ γὰρ ὀδυνίης, τῆς τε πλευρίου καὶ στήθεα ἐς μεζόφρενον, παρηγορικήν ἐστι τὸ λουτρὸν, 9 καὶ πτύελα πεπαντικὸν καὶ ἀναγωγὸν, 10 καὶ δύσπνοον, 11 καὶ ἄνυπνον· μαλθακτικὸν γὰρ ἐς ἄρθρων, καὶ ἐς ἐπιπολαίης δέρματος. 12 καὶ οὐρητικὸν δέ, 13 καὶ κεφαλαίλιν λύει. καὶ ῥῖνας ὑγραίνει. 14 ἀγαθὰ μὲν ἐν λουτρῷ τοσαῦτα πάρεστιν, ὧν πάντων δεῖ. 15 ἢν μὲν τοῦ τοιούτου παρασκευῆς ἔνδεια ᾖ, ἑνὸς ἢ πλείονων, κίνδυνος μὴ λυσιτελέειν τὸ λουτρὸν, ἀλλὰ μᾶλλον βλάπτειν. 16 ἓν γὰρ ἕκαστον αὐτέων μεγάλιον φέρει τοῦ βλάβος, μὴ παρασκευασθὲν ὑπὸ τῶν ὑπουργούντων, ὡς δεῖ. 17 ἥκιστα δὲ λούειν ἡμέρης, οἵσιν ἡ κοιλίη ὑγροτέρη ἢ ἡμέρῃ ἐν τῇσι νούσοισιν. 18 ἀλλ' οὐδὲ οἵσιν ἐσῆκε μᾶλλον ἢ ἡμέρῃ, καὶ μὴ προελήλυθε. 19 ἀλλ' οὐδὲ τοὺς μεμωλυμένους χρὴ λούειν, 20 οὐδὲ δὴ τοὺς ἀσιτέοντας, ἢ ἐμέλικας, 21 οὐδὲ τοὺς ἐπαναρυγμίας χολώδεις, 22 οὐδὲ τοὺς ὧν ῥινῶν αἱμορραγέοντας, εἰ μὴ ἔλασσον ἢ ἡμέρῃ ῥέοι. 23 τοὺς δὲ ἡμέρης οἴδασι. 24 ὧν δὲ ἔλασσον ἢ καιρὸς ῥέοι, λούειν, ὧν τε ὅλον τὸ σῶμα πρὸς τὰ ἄλλα ἀρήγῃ, ὧν τε τοῦ κεφαλοῦ μᾶλλον.

XXXII. Ἢν ἐν αἱ παρασκευαὶ ἕωσιν ἐπιτήδειοι, καὶ ὁ μέλλων μέλλῃ δοῦ δέξασθαι τὸ λουτρὸν, λούειν χρὴ ἐκ πρώης ἡμέρης. 2 τοὺς δὲ φιλολουτρέοντας καὶ δὶς τῆς ἡμέρης ἐς λόους, σὺν αὐτῷ ἀμφέρεσθαι. 3 χρὴ δὲ τοῦτο ποιέειν, τοῖσιν ὁλοσχερέσι καὶ σύνεσι χρεωμένοισι παρὰ πολὺ μᾶλλον συμφέρει, ἢ τοῖσι χυλῷ μέγιον

sentiunt, & non loti læduntur. 7 Conveniunt autem in totum magis peripneumoniis, quam febribus ardentibus. 8 Nam dolorem lateris & pectoris ac dorsi balneum lenit, 9 & sputum maturum facit, ac educit: 10 & facilem spirationem reddit, 11 & lassitudinem eximit, 'articulos 135 enim & cutis superficiem mollit. 12 Sed & urinam ciet, 13 & capitis gravitatem solvit, & nares humectat: 14 tot igitur bona balneo adsunt, quibus omnibus opus est. 15 Si vero apparatus penuria aliqua fuerit, in una re vel pluribus, periculum est ne magis lædat balneum quam profit. 16 Singula enim ex ipsis magnum detrimentum afferunt, si non à ministris velut convenit præparata fuerint. 17 Minime vero 'tempestivum est eos lavare, qui- 140 bus alvus in morbis liquidior justo est: 18 itemque eos quibus plus justo adstricta est, & non prius subiit. 19 Sed neque debilitatos lavare oportet, 20 neque ex ciborum fastidio nauseantes, aut vomentes, 21 neque eos qui bilioſum eructant, 22 neque eos quibus sanguis ex naribus erumpit, nisi minus quam pro occasione convenit, fluat. 23 Occasiones autem nosti. 24 Si vero minus, quam pro occasione fluat, 'lavare expedit, sive totum cor- 145 pus ad reliqua inde opem sentiat, sive caput solum.

XXXII. Si igitur præparationes commodæ fuerint, & æger bene susceperturus est balneum, quotidie lavare convenit. 2 Eos vero qui balneo delectantur, etiamsi bis in die laveris, nihil peccaveris. 3 Cæterum balneis uti, multo magis licet his qui tota prisana utuntur, quam his qui

μένον χρεομμύοιζιν. 4 ενδέχ) οἷς
ϗ τύπτοισιν ενίοτε. 5 ἥκιστα οἷς ϗ
τοῖσι ποτῶ μένον χρεομμύοισιν. 6
ἔστι ϑ ϗ οἷσι τύπτων ενδέχεται. 7 τε-
κμήρεσϑ ϑ χρὴ τοῖσι προγεγραμ-
μμύοισιν, ὅς τε μέλλη λαπτὸν ὠφε-
λέειν, ἐν ἑκάστοισι τ τρόπων τῆς
διαίτης, ὅς τε μή. 8 οἷσι μὲν γὰρ
προσδέεται πυρὸς κρέα τετρεῶν,
ἐκ τοσαῦτα λαπτὸν ἀγαθὰ ποιέει, ἃ
λάξη, ϗ ὅσα αὖ λαπτῶ ὠφελέει).
9 οἷσι ϑ τύπτων μηδενὸς προσδέει, ϗ
προσέσειν αὐτοῖσι τ σημείων, ἐφ'
οἷσι λάξϑ ξυμφέρῃ δεῖ, λάξη.

XXXIV. 1 Ἀρχὴ τ νόσων. 2 Περὶ
καύσου. 11 Καῦσος ϑ γίνε), ὁκόταν
ἐν ἀκηρασίῃσι τὰ φλέγια ἐν θε-
ρείνῃ ὥρῃ ἐπιπάσῃ) δερμέας ϗ
χολώδεας ἰχῶρας ἐς ἑωυτά. 3 ϗ
πυρετὸς πολὺς ἴσχει, 4 τό, τε σῶμα,
ὡς ὑπὸ κρὸς ἰσχνὸν, ϗ πιπᾶ ϗ
ἀλγέῃ. 5 γίνε) ϑ ὡς ἐπὶ πλεῖστον ἐν
πορείης μακρῆς, ἐν δίψε ϑ μακρῇ,
ὁκόταν ἐν ἀκηρασίῃσι τὰ φλέγια
δερμέα ἐθερμὰ ῥοὺμβῳ ἐπιπατά-
ση). 6 γίνε) ϑ ἡ χλῶσα τ ἕηχέῃ,
ϗ ξηρὴ, ϗ μέλαινα κρέα. 7 ϗ τὰ
ἕδεα τ νηδυὸς δακνόωδ ϑ ἀλγέῃ. 8
τά τε ὑποχωρήματα ἐξυγραίνε ϗ ὠχρὰ
γίνε). 9 ϗ δίψαι πολλαὶ ἔνδον, 10
ϗ ἀγρυπνίαι. 11 ἐνίοτε ϑ ἐν ϑ παρα-
λλάξιες φρενῶν. 12 τῷ τριῶδε ϑ δίδε
πίνειν ὕδωρ τε ϗ μελίκρητον ἐφθὸν
ὑδαρὲς, ὁκόσον ἐθέλῃ. 13 κλὺ πικρὸν
τὸ σῶμα γίνῃ), ἐμέειν ξυμφέρῃ, ἐ τ
κοιλίλιν ὑποκλύσαι. 14 λὺ δὲ μὴ
ἐκ τοῦτο λύῃ), γάλα ὄνε ἐψήσας, ϗ πιέειν. 15 ἅλμυρὸν ϑ μηδὲν,
μηδὲ δριμὺ ἐκ τοιοῦτ. 16 ῥοφήματα ϑ, ἕως ἂν ἔξω τ κρισίμων γνῷ), ϗ μὴ δίδε. 17 κλὺ αἷμα
ἐκ τ ῥινῶν ῥυῇ, λύε) τὸ πάθ ϑ. 18
κλὺ ἱδρῶτες ἐπιγίγνων) κρίνει,

qui ſolo utuntur ſucco. 4 Licet autem & his aliquando. 5 Minime vero his qui potu ſolo utuntur. 6 Sunt tamen ex his quoque quibus licet. 7 Conjectare vero ex præſcriptis oportet, & quibus balneum in ſingulis victus modis profuturum eſt, & quibus non. 8 Quibus enim aliquid horum deeſt commodorum, quæ balneum facit, & quæ balneo commodant, lavare non oportet. 9 Quibus vero nihil horum deeſt, & adſunt ipſis ſigna in quibus lavari conducit, lavare oportet.

XXXIV. 2 Febris autem ardens fit, quum reſiccatæ venulæ, hora æſtiva acres ac biliosos ferosos humores in ſeipſas attraxerint: 3 & febris multa detinet, 4 & corpus velut ex oſſium laſſitudine detentum, delaſſatur ac dolet. 5 Fit autem plerunque & ex longo itinere, & longa ſiti, quum reſiccatæ venulæ acres ac calidas fluxiones in ſeipſas attraxerint. 6 Fit autem lingua aſpera ac ficca, & valde nigra, 7 & dum circa ventrem mordetur, dolet: 8 & alvi egeſtiones valde liquidæ ac pallidæ fiunt: 9 & ſitis vehemens ineſt: 10 itemque vigiliæ. 11 Aliquando etiam mentis emotiones. 12 Huic & aquam, & aquam mulſam aquoſam coctam, quantum voluerit, bibendam dato: 13 etſi amarum fuerit os, vomere conducit, & ventrem per clyſterem ſubluere. 14 Si vero ad hæc non ſolvatur, lacte aſinino cocto purgato. 15 Salſum autem nihil, neque acre exhibeto. Non enim ſufferet. 16 Sorbitionem vero, donec extra judicationes fuerit, ne dato. 17 Et ſi ſanguis ex naribus fluxerit, ſolvitur affectio: 18 itemque ſi ſudores accedant judicatorii, ge-

γνήσιοι, μετ' ὄρων λευκῶν καὶ παχέων, καὶ λείων ὑφισαμένων· [19] κἀὼ ἀπόσημά πω γένηται. [20] ἰὼ δ' αὖ δυτέων λυθῇ, ὑποσφὴν πάλιν ἔσῃ τὰ ῥηϊδίως, [21] ἢ ἰχὼν ἢ σκελέων ἄλγημα ξυμβήσεται· [22] καὶ πλύσεται παχέα, ἰὼ μέλαν ὑγιὴς ἔσεται.

xxxv. Καῦσος γένεται ἄλλο. [2] Ἡ κοιλίη ὑπάγεται, δίψης ἐοῦσα μετὰ, [3] γλῶσσα τραχέη, ξηρὴ, ἀλυκώδης, [4] ὄρων ἀπόληψις, [5] ἀγρυπνίη, [6] ἀκροτήρια ἐψυγμένα. [7] τοιοῦτον, ἰὼ μὴ αἷμα ἐκ ῥινὸς ῥυῇ, [8] ἢ ἀπόσημα ᾖ τὰ σκέλεα ἄλγημα, [9] ἢ σκελέων ἄλγημα, [10] καὶ πύσματα παχέα πύον· [11] τοῦτο δὲ ξυνίησις τῆς κοιλίης, γίνεται· [12] ἢ ἰχὼ ὀδυνᾷ, [13] ἢ αἰδοῖα πελιώματα, ἢ κρίνεται. [14] καὶ ὄρχις ἐνέβη κελλικήν. [15] ῥοφήματα ἐπιτήδεια. [16] τὰ δὲ ὀξέα πάθεα, φλεγμαίνοντα, ἰὼ ἰχὼρ φαίνηται τὸ νόσημα, καὶ οἱ ἔχοντες ἀκμάζωσι τῇ ἡλικίῃ, καὶ ῥώμη παρῇ αὐτοῖσιν. [17] ἰὼ μὲν ἓν συάγχῃ ἦ, καὶ ἐκλάβῃσιν αὐανθέωμεν, εἶτ' ἄλλό τι τῶν τοιούτων. [18] ἰὼ δὲ ἀσθενέστεροι φαίνωνται, ἰὼ καὶ πλέον τοῦ αἵματος ἀφέλῃς, κλυσμῷ καὶ τὴν κοιλίην χρέεσθαι, ἀπὸ τελευτῆς ἡμέρης, [19] ἕως ἂν ἐν ἀσφαλείῃ γένοιτο ὁ νοσέων, [20] καὶ λιπαρὰ χρήζοι.

xxxvi. Φλεγμαίνοντα ὑποχόνδρια μὴ πνεύμασιν ἀποπλήσῃ, φρενῶν ἐκβάσιες, [21] ἢ πνευμάτων ἀποστάσιες, ὀρθοπνοίης ξηρῆς, οἵσι μὴ πύον ὑπάρχει, [2] ἀλλὰ ὑπὸ πνευμάτων ἀποπλήσιος τὰ παθήματα ταῦτα ὑποκινέεται, [3] μάλιστα δὲ ἥπατος ἀδυνίαι, καὶ σπλῆνος βάρεα, καὶ ἄλλαι φλεγμασίαι τε καὶ ὑπὲρ φρενῶν ἀδυνίαι

nuini, cum urinis albis & craſſis, ac ſubſidentiis lævibus, [19] etſi abſceſſus aliquis fiat: [20] ſi vero abſque his ſoluta fuerit, recidiva rurſus ægritudinis continget: [21] aut coxæ, aut crurum dolor emerget, [22] & craſſa expuet, ſi ſanus futurus eſt.

xxxv. Febris ardentis genus aliud. [2] Alvus ſubit, ſitis plena eſt, [3] lingua aſpera, ſicca, ſalſuginoſa. [4] Urinæ interceptio, [5] vigilia, [6] extremitates frigefactæ. [7] Tali ſi non ſanguis ex naribus fluxerit, [8] aut abſceſſus circa collum fiat, [9] aut crurum dolor, [10] & ſputa craſſa ſpuerit ([11] hæc autem ſuppreſſa alvo fiunt) [12] aut coxæ dolor, [13] aut pudendi livor, non non judicatur: [14] & teſtis intenſus judicatorium ſignum eſt. [15] Sorbitiones attractorias dato. [16] Verum in acutis morbis venam ſecabis, ſi vehemens appareat morbus, & qui ipſum habeant, in vigoris ætate fuerint, & robur ipſis affuerit. [17] Siquidem igitur angina fuerit, ſive aliquis alius ex pleuriticis morbus, eclegmatis delinctu repurgato. [18] Si vero debiliores appareant, ſi plus de ſanguine detraxeris, infuſo alvi per clyſterem tertio quoque die utere, [19] donec in tuto fuerit æger, [20] aut etiam fame opus habeat.

xxxvi. Præcordia inflammata non ex flatuum interceptione: ſepti tranſverſi intenſiones, aut ſpirituum protenſiones: in rectæ cervicis ſpiratione ſicca, quibus pus non ſubeſt: [2] verum ex flatuum interceptione, affectiones hæ accedunt. [3] Maxime autem & hepatis dolores, & ſplenis gravitates, & aliæ inflammationes, & ſupra ſeptum tranſverſum dolores, ac morborum collectiones,

ſolvi

δυσίαν τὲ καὶ ξυσροφὰν νόσημάτων
ἃ δυνάμεν) λύειν, ὧν τις πρῶτον
ἐπιχειρεῖν φαρμακεύειν. 4 ἀλλὰ
φλεβοτομείν τε πιῶνδε ἡγεμονικὸν
ἐσιν. 5 ἐπὴν δὲ ἐπικλυσμῶν, ὧν μὴ
μέγα καὶ ἰσχυρὸν τὸ νόσημα ἔη. 6 εἰ
δὲ μὴ, ὕσερον φαρμακείης δεῖ. 7
δεῖ δὲ ἀσφαλείης καὶ μελεσότητος
καὶ φλεβοτομίλω φαρμακείη. 8
ὁκόσοι δὲ τὰ φλεγμαίνονλα ἐν τῇ
ἀρχῇ τῶν νόσων διαίτῃς ἐπιχειρέεσι
λύειν φαρμακείη, ἢ μᾶλλον ξυντείνε-
μενα καὶ φλεγμονὴν ἐνδὲν ἀφαι-
ρέεσιν. 9 οὐ γὰρ ἐνδιδοῖ ὠμὸν ἐὸν τὸ
πάθος. 10 τὰ δὲ αὐ τελεύτια τῆς νο-
σήματα καὶ ὑγιέα ξυντήκεσιν. 11
ἀσθενέοντα δὲ σώματα ῥηϊδιαίτερα,
τὸ νόσημα ἐπικρατέει. 12 ὁκόταν δὲ
τὸ νόσημα ἐπικρατήσῃ σώμα-
τος, τὸ πιόνδε αὐτίκα ἔχει.

XXXVII. Τὸ δὲ ἄφωνον πνὰ
ἐξαίφνης ῥηϊδίως, ἢν φλεβῶν ἀπολά-
ψιες ποιέωσιν, ἵν' ὑγιαίνοιλο τόδε
ξυμβῇ αὖθις, σκεπτέον ἢ ἄλλης
αἰτίης ἰσχυρῆς. 2 φλεβοτομέειν δὲν
χρὴ τὸ βραχίονα τὸ δεξιὸν, πλὴν εἰ
σπανίη φλέβος καὶ ἀφαιρέειν δὲ αἵματος
καὶ τῶν ἕξιν καὶ τῶν ἡλικίων λογι-
ζόμενον, τὸ πλέον καὶ τὸ ἔλασσον.
3 ξυμπίπλει δὲ τοῖσι πλέοσιν
ὡτέων τοιάδε. 4 ἐρυθήματα σκο-
τώδεα, 5 ὀμμάτων σκίσιες, 6 χειρῶν
διατάσιες, 7 ὀδόντων τελσμοί, 8
σφυγμοὶ, 9 σιαγόνων ξυναγωγὴ, 10
καὶ καθάψυξις ἀκρωτηρίων, 11
πνευμάτων ἀπολήψιες αὐτὰ τὰς
φλέβας. 12 ὁκόταν ἀλγήματα
σκοτώδεα μελαίνης χολῆς, καὶ
θερμέων ῥευμάτων ἐπιῤῥύσιες γέ-
νωνλαι. 13 ἀλγέει δὲ τὰ σῶμα διακνώ-
μενα. 14 διηκριβεῖσθαι δὲ χρὴ λίαν ξη-
ραίνεσθαι αἱ φλέβες σύντει-
νονλαί τε, καὶ φλεγμαίνεσθαι ἐπι-
ατῶν)

solvi non possunt, si quis prius medicamentis purgare aggrediatur. 4 Nam venæ sectio in talibus principalis est: 5 deinde infusa per clysteres, si non magnus & vehemens fuerit morbus. 6 Sin minus, etiam postea medicamento purgante opus est. 7 Sed & post venæ sectionem, purgans medicamentum securitate ac moderatione opus habet. 8 Quicunque vero ea quæ inflammata sunt, statim in principio morborum medicamento solvere aggrediuntur, hi de intento quidem ac inflammato nihil auferunt: 9 non enim remittit affectio quæ adhuc cruda est: 10 quæ vero morbo resistunt ac sana sunt, colliquefaciunt. 11 Debili vero evadente corpore, morbus invalescit. 12 Quum autem morbus corpori prævaluerit, tale jam incurabiliter affectum est.

XXXVII. Ut aliquis derepente voce privatus fiat, venarum interceptiones faciunt, si sano hoc contingat absque manifesta, aut alia forti causa. 2 Venam igitur secare oportet, in brachio dextro internam, & sanguinem detrahere, juxta habitum ac ætatem rationem ineundo, an plus aut minus oporteat. 3 Coincidunt autem plurimis ipsorum hæc: 4 rubores faciei, 5 oculorum stabilitates, 6 digitorum in manibus distentiones, 7 dentium stridores, 8 pulsationes, 9 maxillarum contractiones, 10 extremitatum perfrigeratio, 11 spirituum per venas interceptiones. 12 Quum dolores accesserint, atræ bilis & acrium fluxionum affluxus fiunt. 13 Dolent autem partes internæ dum mordentur. 14 Conversæ vero, & valde siccæ factæ venæ intenduntur, & inflammatæ affluentia

ατῶν) τὰ ἐπιῤῥέοντα. [15] ὅθεν αἱμα-
φθαρέντος εἵματος, καὶ τῶν πνευ-
μάτων ἐ δυναμένων εὐ αὐτοῖς
τὴν φύσιν ὁδὸς βαδίζειν, [16] κατα-
ψύξιές τε γίνον) ὑπὸ τ τρόμου, καὶ
σκοτώσεις, καὶ ἀφωνίη, καὶ καρηβα-
ρίη, καὶ σπασμοὶ, ἢν ἤδη ἐπὶ τ καρ-
δίην, ἢ τὸ ἧπαρ, ἢ ἐπὶ τὴν φλέβα
ἀφίκηται.

xxxviii. Ἐνθεν ἐπίληπτοι γί-
νον) ἢ παραπλήγες, ἢν ἐς τὰς πε-
ριεχούσας τόπους ἐμπέσῃ τὸ ῥεῦ-
μα, καὶ ὑπὸ τῶν πνευμάτων, ἐ δυ-
ναμένων ἀνεξιένει, καταξηραν θῇ. [2]
ἀλλὰ χρὴ τοὺς τοιούτους προπυ-
ριῶσας φλεβοτομέειν ἐν ἀρχῇσιν
αὐξέως, μετεώρων ἐόντων πάντων τ
λυπεόντων πνευμάτων καὶ ῥευμά-
των. [3] εὐσοφητότερα γὰρ ἐστι. [4] ἐ
καταλαμβάνοντα καὶ τὰς κρίσιας
ἐπιθεωρῆν φαρμακεύειν, ἵνα μὴ
κεφίζῃ), κάτω. [5] ἢ ὑπὸ κοιλίῃ,
ἵνα μὴ ὑποχωρέῃ, κλυσμῷ. [6] ἔπειτα
γάλα ἐφθὸν δίδειν πίνειν τ μὴ
ἔλαττον δώδεκα κοτυλέων. [7] ἢν δὲ
ῥώμην αὐτοῦ παρέχῃ, πλεῖον ἑξκαί-
δεκα.

xxxix. Κυνάγχη γίνε), ὅταν τ κεφαλῆς ῥεῦμα πολὺ
καὶ κοῖλον, ὥρῃ χειμερινῇ ἢ
ἐαρινῇ, ἐς τὰς σφαγίτιδας φλέ-
βας ἐπῤῥυῇ, αἵ τε ῥεῦμα πολὺ
λαβὸν τὴν σύριγγα ἐπισπάσων). [2]
ὅταν γὰρ ψυχρὸν τε ἐὸν καὶ κοῖλον
ἔμῤῥυσιν τὰ τε ἀμύγδαλα καὶ τὰς
διεξόδους τοῦ αἵματος ἀποφράσσον,
πήγνυσι τὸ ξυνεχὲς τοῦ αἵμα-
τος, καὶ ἀκίνητον καὶ τάσιμον ποιεῖ,
φύσει ψυχρὸν ἐὸν καὶ ἐμφρακτικόν.
[3] διὰ τοῦτο πνίγεται, τ γλώττης
ἀποπλησθείσης καὶ προπεσούσης
καὶ αὐανθείσης διὰ τὰς φλέ-
βας τὰς ὑπὸ τ γλῶσσαν. [4] τ γὰρ ὑπο-

fluentia attrahunt. [15] Unde corrupto sanguine, & spiritibus non potentibus naturales in ipso vias permeare, [16] perfrigerationes fiunt ex statione, & vertigines, & vocis interceptio, & capitis gravitas, & convulsiones, si jam ad cor, aut hepar, aut ad venam devenerint.

xxxviii. Hinc morbi comitiales fiunt, aut semisyderati, si in ambientes locos fluxiones inciderint, & à spiritibus pertransire non potentibus reficcatæ fuerint. [2] Quare talibus, fomentis prius adhibitis, venam secare oportet statim ab initio, dum adhuc elevati sunt omnes affligentes spiritus, ac fluxiones. [3] Facilius enim auxilium admittunt: [4] & refectis viribus, & consideratis judicationibus, medicamentum exhibere sursum purgans, si non allevetur: [5] ad infernam vero alvum, si non subeat, infusum per clysterem adhibere. [6] Postea vero lac asininum coctum dato, & non minus quam duodecim heminas bibat. [7] Si vero virium robur adsit, plures quam sedecim.

xxxix. Angina fit, quum fluxio ex capite multa ac glutinosa, tempore hyberno aut verno, ad venas jugulares influxerit, & hæ fluxionem ampliorem, propter amplitudinem, attraxerint. [2] Quum autem frigida & glutinosa sit, spiritus transitus obturabit, & sanguinis transitus obturans, propinquas sanguinis partes congelat, ipsumque immobilem ac stabilem facit: quum natura frigida sit, & obturandi vim habeat: [3] & propterea suffocantur, lingua livescente, & rotunda evadente ac reflexa, propter venas quæ sunt sub lingua. [4] Præcisa enim

ὑποτεμνομένης φυλῆς· οἱ δὲ κιονίδα καλέουσι· ἑκατέρωθεν φλεψὶ παχείᾳ.[5] ὁκόταν γὰρ πληρὴς ὦσι ἕωσι, ἐς τὴν γλῶσσαν συναποσηείζουσι, χρῳὸν ἔσσων ἐς ἀπολοφδέα, [6] ἢν δὲ ξηρασίλιν. [6] ἢ δ' ὑπὸ βίης τὸ ἐκ τῶν φλεβέων δεχόμενον ὑγρὸν, ἐκ πλαλείσης μὲν τροφῆλα γίνε, ἐξ εὐχεροῦς δὲ ἢν πιλιδνὴ, ἐκ μαλθακῆς δὲ σκληρὴ, ἐξ εὐκάμπτου δὲ ἄκαμπτος. [7] ὥς τε τὴν ἀναπνοὴν ἀποπνίγεσθαι, ἢν μὴ τις ὀξέως βοηθῇ, [8] φλεβοτομέειν τε ποιεῦνται ἀπὸ βραχιόνων καὶ πὸς ὑπὸ τὴν γλῶσσαν φλέβας ὑπορτάμενον, [9] καὶ φαρμακεύουσι τοῖσι σκληθρίοισι, [10] ἐς αὐαγερσαείζουσι θερμοῖσι, [11] καὶ τὴν κεφαλὴν ὑποξυρῶν. [12] καὶ κήρωμα κεφαλῆ καὶ τραχήλῳ ἐπιτιθένται, [13] καὶ ἐρίοισι ἐπειλίσσουσι, καὶ σπόγγοισι μαλθακοῖσι, [14] ἐς ὕδατι θερμῷ σκπιεζοῦντα πυελῷ. [15] πίνειν τε ὕδωρ καὶ μελίκρητον, μὴ ψυχρόν. [16] χυλὸν δὲ ἐπιφέρειν, [καὶ] ὁκόταν ἐκ κρίσιος ἐν ἀσφαλείῃ ἤδη ᾖ.

XL. Ὁκόταν [δὲ] αὖ θερινῇ ἢ μεσοπωρινῇ ὥρῃ ἐκ κεφαλῆς θερμὸν τὸ ῥεῦμα καταῤῥυῇ, καὶ νιτρώδες, [2] ἅτε ἀπὸ τοιούτου θερμὸν γενόμενον· [3] δριμὺ δὲ ἔσται τοιόνδε ἐὸν, ἐς ἕλκεα, καὶ πυρίδια ἐμπίμπλησι, [4] καὶ ὀρθόπνοια παραγίνε, [5] ἐς ξηρασίη πολλὴ, [6] ἐς τὰ θερμὰ μέρεα ἰχνὰ φαίνε, [7] ἐς τὰς ὀπίσθεν τένοντας ἐν τῷ τραχήλῳ ξυνίσταται, [8] ἐς φλέβα ὁ τόνος ἐντείνεται, [9] ἡ φωνὴ ἀπέρρωγε, [10] καὶ τὸ πνεῦμα σμικρὸν, [11] ἐς ἡ ἀναπαλσις ἐς πυρίδια πυκνὴ καὶ βιαίη φαίνε. [12] οἱ τοιοίδε τὴν ἀγωνείαν ἕλκεῖ, [13] καὶ τὰ πυρίδια πίμπλαται, ἃ δυνάμενοι τὸ ἔξωθεν πνεῦμα ἐπάγεσθαι. [14] τοῖσι τοιαῦτα ποιέουσιν, ἢν μὴ ἐς πάνυ ἔξω μέρεα ἐς τραχήλου

enim uva, quam aliqui columellam vocant, vena craſſa ab utraque parte eſt. [5] Quum igitur hæ plenæ ſunt, & in linguam innitantur, quæ rara eſt ac ſpongioſa, propter ficcitatem: [6] contingit ut ipſa præ violentia humorem ex venis ſuſcipiens, ex lata fiat rotunda: ex bene colorata, livida: ex molli, dura: ex facile flexibili, inflexibilis: [7] adeo ut æger cito ſuffocetur, ſi non quis cito auxilium ferat, [8] venæ ſectionem à brachiis faciens, & venas ſub lingua ſecans, [9] & eclegmatum delinctu curans, [10] & calidos gargariſmos exhibens, [11] & caput radens. [12] Debet autem & ceratum collo ac capiti circumponere, [13] & lanas obvolvere, & ſpongiis mollibus [14] ex aqua calida expreſſis fovere. [15] Bibat autem æger aquam, & aquam mulſam, non frigidam. [16] Succum vero ptiſanæ tunc ſumet, quum jam ex judicatione in tuto fuerit.

XL. Quum vero æſtivo vel autumnali tempore, fluxio calida ac nitroſa, de capite defluxerit, [2] utpote ex tempore acris ac calida facta: [3] talis ubi eſt mordet, & ulcerat, & ſpiritu implet, [4] & erecta cervicis ſpiratio accedit, [5] & ficcitas multa, [6] & quæ videntur gracilia apparent: [7] & tendines poſteriores in collo diſtenduntur, [8] & velut in tetano diſtenti eſſe videntur: [9] & vox abrupta eſt, [10] & ſpiritus parvus eſt, [11] & retractio ſpiritus denſa ac violenta accedit. [12] Talibus arteria ulceratur, [13] & pulmo ardet, quum non poſſint extrinſecus ſpiritum inducere. [14] Et ſi his affectio non ultronea ad externas colli partes deferatur, gravior

χήλε ἐκκοίη ὑποφέρη), δξυτέρη καὶ ἀφυκτοτέρη ἐστὶ, ἀμφ. [τε] τῶν ὥρῃσι, καὶ δόσι θερμῶν καὶ δεομένων.

XLI. Ἢν πυρετὸς λάβῃ, πυλωρὸς κόπρου ἐχ ὑποστάσης, ἢ νεοβρῶτι ἐόντι, λῦ τε ξυὶ ὀδυνώη τὸν λοῦρα, λῦ τε μὴ, ἡσυχίην ἄγειν, μέχρις ἂ καθαθῇ τὰ σίτα πρῶτον· ἐς τὸν κάτω κοιλίην πόμασι δὲ χρέεσθω ὀξυμέλιτι. ὁκόταν δὲ ἐς τὸν ὀσφὺν βάρος ἥκῃ κάτω κλύσαι κλυσμῶ, ἢ καθάρσι φαρμάκῳ. ὁκόταν δὲ καθαρθῇ, διαπᾶν ῥοφήμασι πρῶτον· ἔπειτα σιτίοισι, καὶ ἰχθύσιν ἐφθοῖσι, καὶ οἴνῳ ὕδαρεῖ, ἐς νύκτα ὀλίγῳ, ἡμέρην δὲ ὑδαρὲς μελίκρητον. ὁκόταν δὲ εἰ φύσαι δυσώδεες ἔασιν, ὅτως ἢ βαλανῶ ἢ κλυσμῶ. εἰ δὲ μὴ, ἐπισχεῖν ὀξύμελι πίνοντα, ἕως ἂν καθαθῇ ἐς τὸν κάτω κοιλίην, εἶτ' ὅτως κλυσμῶ ὑπαγαγεῖν.

XLII. Ἢν ὁ λαπαρῶν ἐόντι κοῦσον ἐπιγένηται, λῦ σοι δοκέῃ φαρμακεύειν ἐπιτηδείως ἔχειν, εἶσω τριῶν ἡμερῶν μὴ φαρμακεύειν, ἀλλ' ἢ τεταρταίου [ἢ πεμπταίου.] ὁκόταν δὲ φαρμακεύσῃς, τοῖσι ῥοφήμασι χρεόμενον, ἀμφυλάσσειν τὰς παροξυσμὰς τῶν πυρετῶν, ὅκως μηδέποτε προσπίπτοιεν ἐόντων, μηδὲ μελλόντων ἔσεσθαι, ἀλλὰ λήγοντων, ἢ παυομένων, καὶ ὡς περάσαιτο λύσις τῆς ἐρχῆς. ποδῶν δὲ ψυχρῶν ἐόντων, μήτε ποτὸν, μήτε ῥόφημα, μήτ' ἄλλο μηδὲν δίδου τοιοῦτο· ἀλλὰ μέχρις οὗ θερμὰ τάδ' εἶναι, ἀμφυλάσσεσθαι ἕως ἂν ἀμόθερμοι σφόδρα γένωνται. εἶτ'

vior ac inevitabilior est, & propter tempus, & quod à calidis & acribus fit humoribus.

XLI. Si febris corripiat, veteri stercore non subeunte, aut à cibo recens accepto, sive cum dolore lateris, sive absque eo, quietem agere oportet, donec cibi descenderint prius ad infernam alvum: potu vero uti aceto mulso. Quum autem ad lumbos gravitas devenerit, infuso per clysterem eluere, aut medicamento purgare oportet. Ubi vero purgatus fuerit, victum præscribere ex sorbitione primum, & aquæ mulsæ potu: deinde ex cibis ac piscibus coctis, & vino aquoso, modico, ad noctem. Interdum autem, ex aqua mulsa aquosa. Quum vero flatus graveolentes prodierint, glandula subdititia, aut infuso per clysterem utendum erit. Sin minus, in aceti mulsi potu cohibere oportet, donec ad infernam alvum descenderint cibi: deinde sic per infusum clysteris subducere.

XLII. At si mollem ac vacuum ventrem habenti febris ardens accedat, si tibi commodum esse visum fuerit medicamentis purgare, intra tres dies id ne feceris, sed quarto. Postquam vero medicamentum exhibueris, sorbitionibus utere, observans febrium exacerbationes, ut nunquam exhibeas quum sunt, aut futuræ expectantur, sed ubi desinunt, aut quieverunt, & quam longissime à principio. Quum vero frigidi sunt pedes, neque potum, neque sorbitionem neque aliud quicquam ejusmodi dato: verum maximum hoc esse ducito, ut expectes donec valde fuerint calefacti: dein-

[6] εἶθ' ὕστερον τὸ ξυμφέρον προσφέρε. [7] ὡς γὰρ ἐπιτρεχόντος σημεῖόν ἐστι μέλλοντος παροξύνεσθαι καὶ πυρέσσειν, ψύξις ποδῶν. [8] εἰ δ' ἐν τοιούτῳ καιρῷ προσενέγκοις, ἅπαντα τὰ μέγιστα ἐξαμαρτήσεις. [9] τὸ γὰρ νόσημα οὐ ξήνεται ἀ μικρῶς. [10] ὁκόταν δὲ ὁ πυρετὸς λήγῃ, τελευταῖον οἱ πόδες θερμότεροι γίνονται καὶ ἄλλο σώματος. [11] αὔξεται γὰρ ψύχων τοὺς πόδας ἐξαπίνης θώρηξ, καὶ καὶ φλὴν ἐς τὴν κεφαλὴν ἀναπέμπων τὴν φλόγα. [12] ξυνδιδοῦσα μηκότως ἄλες καὶ θερμὸν ἅπαν αὖον, καὶ αὐαινόμενα ἐς τὴν κεφαλήν, ἐκότως οἱ πόδες ψυχροὶ γίνονται ἀσαρκίης καὶ νευρώδεες φύσιν ὑπάρχοντες. [13] ἔτι δὲ πολὺ ἀπέχοντες καὶ θερμοτάτων τόπων, ψύχοντα, ξυναθροιζόμενα καὶ θερμὸν ἐς τὸ θώρηκα. [14] καὶ πάλιν ἀνάλογον, λυόμενα καὶ πυρετὸς, καὶ καταθερμαίνεται οἱ πόδες καταβαίνει. [15] καὶ τόνδε ἐν τῷ χρόνῳ ἡ κεφαλὴ καὶ ὁ θώρηξ καὶ τὰ ψυχρὰ αὐτέων. [16] εὐσκεν τοῦτο προσαρτέον. [17] ὅτι, ὁκόταν οἱ πόδες ψυχροὶ ἔωσι, θερμὴν ἀνάγκη τὴν κοιλίην εἶναι, καὶ πολλῆς ἄσης μεστὴν, [18] καὶ ὑποχόνδριον ὀκτεταμένον, [19] καὶ ῥιπασμὸν καὶ σώματος, ἀπὸ τῶν ἔνδοθεν παραχωρέοντος, [20] καὶ μέθεσασμὸν γνώμης, [21] καὶ ἀλγήματα, [22] καὶ ἔλκει. [23] καὶ ἐμέειν ἐθέλει, [24] καὶ, ἢν πονηρὰ ἐμέῃ, ὀδυνᾶται. [25] θερμὸς δὲ καταβάσης ἐς τοὺς πόδας, καὶ ἄρξ διελθὼν, ἢν μὴ ἱδρώσῃ, πάντα λωφᾷ. [26] καὶ τόνδε ἐν τῷ καιρὸν δεῖ τὸ ῥόφημα διδόναι. [27] τότε γὰρ ὄλεθρος.

XLIII. Ὁκόσοισι δὲ ἀπὸ τέλεος ἡ κοιλίη ἐν τοῖσι πυρετοῖσιν ὑγρὴ, τοῖσι μὲν ἀφρόντιστος τὰς πόδας

[6] deinde ſic id quod conducit exhibe. [7] Plerunque enim futuræ exacerbationis febris ſignum eſt pedum frigiditas. [8] Si vero in tali tempore exhibueris, maxime per omnia peccaveris. [9] Morbum enim non parum augebis. [10] Quum autem febris deſinit, vice verſa pedes reliquo corpore calidiores fiunt. [11] Augetur enim frigefaciens pedes, accenſa ex thorace, ad caput flammam remittens. [12] Univerſo autem calore acervatim ſurſum concurrente, & ad caput exhalante, merito pedes frigidi fiunt, ut qui excarnes & nervoſi natura exiſtant. [13] Inſuper autem etiam quum longe à calidiſſimis locis abſint, perfrigerantur, calore ad thoracem coacervato. [14] Et rurſus juxta proportionem, quum febris ſolvitur, & in tenues partes dirimitur, ad pedes calor deſcendit. [15] Hoc igitur tempore & caput, & thorax ipſorum perfrigeratur, [16] qua de cauſa ſorbitio exhibenda eſt. [17] Nam ubi pedes frigidi fuerint, neceſſe eſt ventriculum calidum eſſe, & multo faſtidio plenum, [18] & præcordium intentum, [19] & corporis jactationem, propter internam turbationem: [20] & mentis abalienationem, [21] & dolores: [22] & æger diſtrahitur, [23] ac vomere cupit, [24] & ſi prava vomuerit, dolet. [25] Poſtquam vero calor ad pedes deſcendit, & urina progreſſa eſt, etiamſi non ſudarit, omnia deſinunt. [26] Hoc igitur tempore ſorbitionem dare oportet, [27] alioqui perniciosa eſt.

XLIII. Quibus vero perpetuo alvus in febribus liquida eſt, in his præcipue pedes calefaciens, & ceratis integens, & faſciis obvol-

πόδας θερμαίνων καὶ ἀφιστέλλων, κηρώμασι καὶ ταινιδίοις ἀφελίσσων ἀφόσχε, ὁκως μὴ ἔσον) ψυχρότεροι ᾖ λοιπὸ σώματος. [2] θερμοῖσι δὲ ἔστι θέρμασμα μηδὲν ἀφόσφερε, ἀλλὰ καθαπτόν, ὅκως μὴ ψυχήσον). [3] πόμασι δὲ χρέεσθαι ὡς ἐλαχίστῳ, ὕδασι ψυ-
379 χροῖ, ἢ μελικράτῳ. [4] ὁκόσοισι δὲ ἐν πυρέτοισι καθαρὴ ὑγρὴ, ἐ γνώκη πεφαρμαγμένη. [5] καὶ οἱ πολλοὶ τῶν ποιητέων τὰς κροκίδας ἀφαιρέουσι, [6] καὶ τὰς ῥῖνας σκάπτουσι, [7] καὶ καθαρχὰ μὲν ἀποκεκένωνται τὸ ἐρωτωμενον. [8] αὐτοὶ δὲ ἀφ' ἑωυτῶν οὐδὲν λέγουσι καὶ ἢν ληρέωσιν. [9] δοκέει δὲν μοι τὰ τοιάδε μελαγχολικὰ εἶναι. [10] ὅσων τοιῶνδε ἐόντων, ὦν ἡ καθαρὴ ὑγρὴ ἦ, ἐ
5 σωτήκη, [11] δοκέει μοι τὰ ῥοφήματα ψυχρότερα ἐ παχύτερα ἀφόσφερέειν, [12] καὶ τὰ πόματα γαλακτώδη, καὶ οἰνωδέστερα, ἢ ὑπλικώτερα.

XLIV. Ὁκόσοισι δὲ τε πυρετῶν δῖνοί τε ἀπ' ἀρχῆς ἐ σφυγμοὶ κεφαλῆς ἐόντες, ἐ θερμὰ λεπτὰ, [2] τελέοισι ἀφοσδέχεσθαι ἀφὸς τὰς κρίσιας παροξυνόμενον τὸ πυρετόν. [3] ἐ θαυμάσαιμι δ' ἄν, εἰ δὲ ἐκ φρενονόσημα. [4] οἷσι δὲ ἀρχῆ τὰ θερμὰ νεφελοδέα, ἢ καὶ παχέα, τὰς τοιάσδε ἐπικαθαίρειν, ὦν ἐ τὰ ἄλλα ξυμφέρει. [5] ὁκόσοισι δὲ ἐν ἀρχῆ τὰ θερμὰ
10 λεπτὰ, μὴ φαρμάκοισι τὰς τοιάσδε, ἀλλ', ὦν δοκέῃ, κλύσαι. [6] τάδε ξυμφέρει ἔτως θερμαίνεσθαι, τῷ σώματι ἡσυχίλν ἄγοντας. ἀλείφονταί τε, καὶ ἀφιστέλλονται ὁμαλῶς. [7] ποτῷ δὲ χρέεται μελικράτῳ ὑδαρεῖ. [8] ἐ ῥοφήματι, χυλῷ πλιστάνης ἐς ἑωυτόν. [9] καὶ λίλιον δὲ ὕπαγε καὶ ἀρχὰς κλυσμῶν. [10] φάρμακα δὲ μὴ ἀφόσαγε τέως. [11] ὦν γὰρ τι κινήσῃς καὶ καλίλιον, τὸ ἔσω ἐ πεπαίνει),

volvens, animum adverte ut ne sint reliquo corpore frigidiores. [2] Si vero calidi sunt, calefactorium nullum adhibe, sed conserva ut ne perfrigerentur : [3] potu autem utendum est quam pauciſſimo, aqua frigida, aut aqua mulsa. [4] Quibus autem in febribus alvus liquida est, & mens perturbata, [5] & multi ex talibus floccos auferunt, [6] & nares scalpunt, [7] & paulatim quidem respondent, si interrogentur, [8] ipsi vero à seipsis nihil aptum dicunt : [9] talia atrabilaria esse mihi videntur. [10] Talibus igitur ita se habentibus, si alvus liquida fuerit, ac colliquiverit, [11] videtur mihi sorbitiones frigidiores ac craſſiores exhibere oportere, [12] & potiones alvum sistentes & vinosiores magis quam adstringentes.

XLIV. At quibus in febribus vertigines ab initio, & capitis pulsus fiunt, & urinæ tenues, [2] in his expectare oportet, ut ad judicationes febris exacerbetur. [3] Nec vero admirarer, si delirarent. [4] Quibus in principio urinæ nebulosæ, aut etiam craſſæ sunt, tales depurgare oportet, si etiam alia contulerint. [5] Quibus vero in principio urinæ tenues, tales ne purgato, sed si visum fuerit, infusum per clysterem adhibeto. [6] Hos sic curare conducit. Æger corpore quietem agat, ungaturque ac æqualiter contegatur. [7] Potu utatur aqua mulsa aquosa : [8] & sorbitione succi ptisanæ ad vesperam. [9] Alvum vero ab initio per clysteris infusum subducito. [10] Medicamenta autem his ne exhibeto. [11] Si enim quid circa ventrem commoveris, urina non concoquitur,

νε), ἀλλ' αὖϊσρός τε καὶ ἄκρατος ὁ πυρετὸς ἐπὶ πλεῖον χρόνον ἔσαι. 12 τὰ δὲ ῥοφήματα, 13 ὁκόταν ἐγγὺς τῶν κρίσιων ᾖ, μὴ δίδε, ἵν' ἀφυβρίσῃσι. 13 ἀλλ', ὅταν αὖθις καὶ ἐπιδιδῷ ἐπὶ τὸ βέλτιον.

XLV. Φυλάσσεσθαι δὲ χρὴ καὶ πάντων τῶν πυρετῶν τὰς κρίσιας, καὶ ἀφαιρέειν τὰ ῥοφήματα καὶ τοῦτον τὸν κυκεῶνα. 2 μεμαθήκασι δὲ μακροὶ οἱ πυρετοὶ οἵδε γίνεσθαι, 3 καὶ ἀποσκήμματα ἔχειν, ἵν' ὡς τὰ κάτω ψυχρὰ ᾖ, ἔνθα ἐστί, καὶ τραχήλου. 4 ἵν' δὲ μὴ ψυχρὸς, ἀλλὰς ἴσχει μεταβολάς. 5 ῥεῖ δὲ καὶ αἷμα ἐκ ῥινῶν, 6 καὶ οἱ κοιλίαι τῶν τοιούτων ἐκταράσσονται. 7 ὁκόσοισι δὲ πυρετοὶ ἀσθενέες εἰσὶ, καὶ ὑποχόνδρια συντείνει, καὶ κεκλιμένοι σὺν ἀνέχονται ἐν τῇ αὐτῇ, καὶ τὰ ἄκρα ψύχοντα πάντα, πλείσης ἐπιμελείης καὶ φυλακῆς δέονται. 8 Δόγμα δὲ τούτοισι μεταφέρουσιν μηδὲν ἄλλο, ἢ ὀξύμελι ὑδαρές. 9 ῥόφημα δὲ μὴ παχύσφαιρος, ἕως ἂν λάβῃ, καὶ τὸ ἕλκος πεπανθῇ. 10 κατακλινέσθω δὲ ἐς ζοφερὴν οἴκημα, 11 καὶ κατακεκλίσθαι ὡς ἐπὶ μαλθακωτάτοισι στρώμασι πολλοῦ χρόνου ἐπὶ τὰ αὐτὰ καρτερέοντα, καὶ ὡς ἥκιστα ῥιπίζεσθαι. 12 μάλιστα γὰρ τοῦτο τοὺς πυρετοὺς ὠφελεῖ 13 ἐπὶ δὲ τὸ ὑποχόνδριον λίνου σπέρμα ἐγχρίειν ἐπιπλέον, φυλασσόμενον, ὅκως μὴ φλέγῃ περισταλέν. 14 ἕστω δὲ ἀκροκλίνιον, ἐφθὸν ὕδατι καὶ ἐλαίῳ.

XLVI. Τεκμαίρεσθαι δὲ χρὴ τῷ οὔρῳ τὸ μέλλον ἔσεσθαι. 2 ἢν γὰρ παχύτερα ἀχρότερα ᾖ, βέλτιον. 3 ἢν δὲ λεπτότερα καὶ ἐρυθρότερα, χείρονα. 4 ἢν δὲ ἐρυθρὰ καὶ λεπτὰ καὶ ἀθρόον ἐπιστῇ, ἐν τρισὶν ἡμέρῃσι κρίνεται. 5 ἢν δὲ ἐρυθρὰ καὶ λεπτὰ καὶ μὴ ἐπιστῇ, ἐν τρισὶν ἡμέρῃσι κρίνεται. 6 ἢν δὲ ἐρυθρὰ καὶ λεπτὰ καὶ ἐπιστῇ μὴ ἀθρόον, ἐν τρισὶν ἡμέρῃσι κρίνεται. 7 ἢν δὲ ἐρυθρὰ καὶ λεπτὰ καὶ μὴ ἐπιστῇ, ἐν τρισὶν ἡμέρῃσι κρίνεται. 8 ἢν δὲ ἐρυθρὰ καὶ λεπτὰ καὶ ἐπιστῇ μὴ ἀθρόον, ἐν τρισὶν ἡμέρῃσι κρίνεται. 9 ἢν δὲ ἐρυθρὰ καὶ λεπτὰ καὶ μὴ ἐπιστῇ, ἐν τρισὶν ἡμέρῃσι κρίνεται. 10 ἢν δὲ ἐρυθρὰ καὶ λεπτὰ καὶ ἐπιστῇ μὴ ἀθρόον, ἐν τρισὶν ἡμέρῃσι κρίνεται. 11 ἢν δὲ ἐρυθρὰ καὶ λεπτὰ καὶ μὴ ἐπιστῇ, ἐν τρισὶν ἡμέρῃσι κρίνεται. 12 ἢν δὲ ἐρυθρὰ καὶ λεπτὰ καὶ ἐπιστῇ μὴ ἀθρόον, ἐν τρισὶν ἡμέρῃσι κρίνεται. 13 ἢν δὲ ἐρυθρὰ καὶ λεπτὰ καὶ μὴ ἐπιστῇ, ἐν τρισὶν ἡμέρῃσι κρίνεται. 14 ἢν δὲ ἐρυθρὰ καὶ λεπτὰ καὶ ἐπιστῇ μὴ ἀθρόον, ἐν τρισὶν ἡμέρῃσι κρίνεται. 15 ἢν δὲ ἐρυθρὰ καὶ λεπτὰ καὶ μὴ ἐπιστῇ, ἐν τρισὶν ἡμέρῃσι κρίνεται. 16 ἢν δὲ ἐρυθρὰ καὶ λεπτὰ καὶ ἐπιστῇ μὴ ἀθρόον, ἐν τρισὶν ἡμέρῃσι κρίνεται. 17 ἢν δὲ ἐρυθρὰ καὶ λεπτὰ καὶ μὴ ἐπιστῇ, ἐν τρισὶν ἡμέρῃσι κρίνεται. 18 ἢν δὲ ἐρυθρὰ καὶ λεπτὰ καὶ ἐπιστῇ μὴ ἀθρόον, ἐν τρισὶν ἡμέρῃσι κρίνεται. 19 ἢν δὲ ἐρυθρὰ καὶ λεπτὰ καὶ μὴ ἐπιστῇ, ἐν τρισὶν ἡμέρῃσι κρίνεται. 20 ἢν δὲ ἐρυθρὰ καὶ λεπτὰ καὶ ἐπιστῇ μὴ ἀθρόον, ἐν τρισὶν ἡμέρῃσι κρίνεται. 21 ἢν δὲ ἐρυθρὰ καὶ λεπτὰ καὶ μὴ ἐπιστῇ, ἐν τρισὶν ἡμέρῃσι κρίνεται. 22 ἢν δὲ ἐρυθρὰ καὶ λεπτὰ καὶ ἐπιστῇ μὴ ἀθρόον, ἐν τρισὶν ἡμέρῃσι κρίνεται. 23 ἢν δὲ ἐρυθρὰ καὶ λεπτὰ καὶ μὴ ἐπιστῇ, ἐν τρισὶν ἡμέρῃσι κρίνεται. 24 ἢν δὲ ἐρυθρὰ καὶ λεπτὰ καὶ ἐπιστῇ μὴ ἀθρόον, ἐν τρισὶν ἡμέρῃσι κρίνεται. 25 ἢν δὲ ἐρυθρὰ καὶ λεπτὰ καὶ μὴ ἐπιστῇ, ἐν τρισὶν ἡμέρῃσι κρίνεται. 26 ἢν δὲ ἐρυθρὰ καὶ λεπτὰ καὶ ἐπιστῇ μὴ ἀθρόον, ἐν τρισὶν ἡμέρῃσι κρίνεται. 27 ἢν δὲ ἐρυθρὰ καὶ λεπτὰ καὶ μὴ ἐπιστῇ, ἐν τρισὶν ἡμέρῃσι κρίνεται. 28 ἢν δὲ ἐρυθρὰ καὶ λεπτὰ καὶ ἐπιστῇ μὴ ἀθρόον, ἐν τρισὶν ἡμέρῃσι κρίνεται. 29 ἢν δὲ ἐρυθρὰ καὶ λεπτὰ καὶ μὴ ἐπιστῇ, ἐν τρισὶν ἡμέρῃσι κρίνεται. 30 ἢν δὲ ἐρυθρὰ καὶ λεπτὰ καὶ ἐπιστῇ μὴ ἀθρόον, ἐν τρισὶν ἡμέρῃσι κρίνεται. 31 ἢν δὲ ἐρυθρὰ καὶ λεπτὰ καὶ μὴ ἐπιστῇ, ἐν τρισὶν ἡμέρῃσι κρίνεται. 32 ἢν δὲ ἐρυθρὰ καὶ λεπτὰ καὶ ἐπιστῇ μὴ ἀθρόον, ἐν τρισὶν ἡμέρῃσι κρίνεται. 33 ἢν δὲ ἐρυθρὰ καὶ λεπτὰ καὶ μὴ ἐπιστῇ, ἐν τρισὶν ἡμέρῃσι κρίνεται. 34 ἢν δὲ ἐρυθρὰ καὶ λεπτὰ καὶ ἐπιστῇ μὴ ἀθρόον, ἐν τρισὶν ἡμέρῃσι κρίνεται. 35 ἢν δὲ ἐρυθρὰ καὶ λεπτὰ καὶ μὴ ἐπιστῇ, ἐν τρισὶν ἡμέρῃσι κρίνεται. 36 ἢν δὲ ἐρυθρὰ καὶ λεπτὰ καὶ ἐπιστῇ μὴ ἀθρόον, ἐν τρισὶν ἡμέρῃσι κρίνεται. 37 ἢν δὲ ἐρυθρὰ καὶ λεπτὰ καὶ μὴ ἐπιστῇ, ἐν τρισὶν ἡμέρῃσι κρίνεται. 38 ἢν δὲ ἐρυθρὰ καὶ λεπτὰ καὶ ἐπιστῇ μὴ ἀθρόον, ἐν τρισὶν ἡμέρῃσι κρίνεται. 39 ἢν δὲ ἐρυθρὰ καὶ λεπτὰ καὶ μὴ ἐπιστῇ, ἐν τρισὶν ἡμέρῃσι κρίνεται. 40 ἢν δὲ ἐρυθρὰ καὶ λεπτὰ καὶ ἐπιστῇ μὴ ἀθρόον, ἐν τρισὶν ἡμέρῃσι κρίνεται. 41 ἢν δὲ ἐρυθρὰ καὶ λεπτὰ καὶ μὴ ἐπιστῇ, ἐν τρισὶν ἡμέρῃσι κρίνεται. 42 ἢν δὲ ἐρυθρὰ καὶ λεπτὰ καὶ ἐπιστῇ μὴ ἀθρόον, ἐν τρισὶν ἡμέρῃσι κρίνεται. 43 ἢν δὲ ἐρυθρὰ καὶ λεπτὰ καὶ μὴ ἐπιστῇ, ἐν τρισὶν ἡμέρῃσι κρίνεται. 44 ἢν δὲ ἐρυθρὰ καὶ λεπτὰ καὶ ἐπιστῇ μὴ ἀθρόον, ἐν τρισὶν ἡμέρῃσι κρίνεται. 45 ἢν δὲ ἐρυθρὰ καὶ λεπτὰ καὶ μὴ ἐπιστῇ, ἐν τρισὶν ἡμέρῃσι κρίνεται. 46 ἢν δὲ ἐρυθρὰ καὶ λεπτὰ καὶ ἐπιστῇ μὴ ἀθρόον, ἐν τρισὶν ἡμέρῃσι κρίνεται. 47 ἢν δὲ ἐρυθρὰ καὶ λεπτὰ καὶ μὴ ἐπιστῇ, ἐν τρισὶν ἡμέρῃσι κρίνεται. 48 ἢν δὲ ἐρυθρὰ καὶ λεπτὰ καὶ ἐπιστῇ μὴ ἀθρόον, ἐν τρισὶν ἡμέρῃσι κρίνεται. 49 ἢν δὲ ἐρυθρὰ καὶ λεπτὰ καὶ μὴ ἐπιστῇ, ἐν τρισὶν ἡμέρῃσι κρίνεται. 50 ἢν δὲ ἐρυθρὰ καὶ λεπτὰ καὶ ἐπιστῇ μὴ ἀθρόον, ἐν τρισὶν ἡμέρῃσι κρίνεται. 51 ἢν δὲ ἐρυθρὰ καὶ λεπτὰ καὶ μὴ ἐπιστῇ, ἐν τρισὶν ἡμέρῃσι κρίνεται. 52 ἢν δὲ ἐρυθρὰ καὶ λεπτὰ καὶ ἐπιστῇ μὴ ἀθρόον, ἐν τρισὶν ἡμέρῃσι κρίνεται. 53 ἢν δὲ ἐρυθρὰ καὶ λεπτὰ καὶ μὴ ἐπιστῇ, ἐν τρισὶν ἡμέρῃσι κρίνεται. 54 ἢν δὲ ἐρυθρὰ καὶ λεπτὰ καὶ ἐπιστῇ μὴ ἀθρόον, ἐν τρισὶν ἡμέρῃσι κρίνεται. 55 ἢν δὲ ἐρυθρὰ καὶ λεπτὰ καὶ μὴ ἐπιστῇ, ἐν τρισὶν ἡμέρῃσι κρίνεται. 56 ἢν δὲ ἐρυθρὰ καὶ λεπτὰ καὶ ἐπιστῇ μὴ ἀθρόον, ἐν τρισὶν ἡμέρῃσι κρίνεται. 57 ἢν δὲ ἐρυθρὰ καὶ λεπτὰ καὶ μὴ ἐπιστῇ, ἐν τρισὶν ἡμέρῃσι κρίνεται. 58 ἢν δὲ ἐρυθρὰ καὶ λεπτὰ καὶ ἐπιστῇ μὴ ἀθρόον, ἐν τρισὶν ἡμέρῃσι κρίνεται. 59 ἢν δὲ ἐρυθρὰ καὶ λεπτὰ καὶ μὴ ἐπιστῇ, ἐν τρισὶν ἡμέρῃσι κρίνεται. 60 ἢν δὲ ἐρυθρὰ καὶ λεπτὰ καὶ ἐπιστῇ μὴ ἀθρόον, ἐν τρισὶν ἡμέρῃσι κρίνεται.

quitur, sed absque sudore ac judicatione, febris ad multum tempus durabit. 12 Sorbitiones autem ubi prope judicationem fuerit, ne dato, si turbetur: 13 verum quum remiserit turbatio, & & ad melius procedet.

XLV. Observare vero etiam omnium febrium judicationes oportet, & in hoc tempore sorbitiones detrahere. 2 Solent autem longæ fieri hæ febres, 3 & impetuosos humorum de loco ad locum illapsus habere, siquidem infernæ partes frigidæ fuerint, circa aures & collum. 4 Si vero non fuerint frigidæ, alias immutationes habent. 5 Fluit autem sanguis ex naribus, 6 & alvi his exturbantur. 7 Quibuscunque vero febres anxiosæ sunt, & quæ præcordia intendunt, & decumbentes in eodem loco decubitum non sustinent, & extremæ partes perfrigerantur, hi plurima omnino diligentia ac custodia opus habent. 8 Degant autem hi ut nihil ipsis exhibeas aliud, quam acetum mulsum aquosum. 9 Sorbitionem vero ne exhibe, donec febris defierit, & urina concocta fuerit. 10 Decumbere autem debet æger in domo obscura, 11 & in stratis quam mollissimis reclinatus esse, ita ut multo tempore decubitum in eodem loco toleret, & quam minimum se jactet. 12 Hoc enim talibus maxime prodest. 13 Super præcordium vero, lini semen linteo illi tum imponito, observando ut ne horrescat æger dum apponitur. 14 Sit autem summe tepidum, aqua & oleo coctum.

XLVI. Conjectare vero ex urinis oportet id quod futurum est. 2 Si enim crassiores ac pallidiores fuerint, meliores sunt. 3 Si vero

λῶ δὲ λεπτότερα καὶ μελανώτερα, πονηρότερα. 4 λῶ δὲ μεταβολὰς ἔχη, χρόνου τὸ σημαῖνα. 5 καὶ αὐάγκη τῇ νούσημαλι μεταβάλλειν, καὶ ἐπὶ τὰ χείρω, καὶ ἐπὶ τὰ βελτίω, τῶν ἀνωμαλίων. 6 τοὺς δὲ ἀκαταστάτους τῶν πυρετῶν ἐᾶν, μίχεσθαι αὐτοὺς καὶ διακρίνεσθαι. 7 ὁκόταν δὲ διακρίνωσιν, ἀπευθῦναι διαίτῃ καὶ θεραπείῃ τῇ προσηκούσῃ, κατὰ φύσιν θεωρέων. 8 εἰσὶ δὲ ὄψιες πολλαὶ τῶν κακνόνων. 9 διὸ προσεκτέον τῷ ἰητρῷ, ὅκως μὴ διαλήσεται τὰ τῶν προφάσιων, 10 μήτε τῶν καθὸ λογισμῶν, μήτε ὁκόσα ἐς ἀριθμὸν, ἄμεινον ἢ πλεῖστον, δεῖ φανθάνειν. 11 μάλιστα μὲν, ὧν δεῖ, πλεῖστον ἀριθμὸν διαλαβεῖσθαι, ὡς αὖται αἱ ἡμέραι ἑτεροροπέας ποιέουσι τοὺς κάμνοντας. 12 φυλάσσεσθαι δὲ δεῖ τὴν πρώτην ἡμέρην, ἐν ᾗ ἤρξατο ἀσθενέειν ὁ κάμνων, 13 ἰδυίην τὴν ἀρχὴν, ἐξ ὁτέου καὶ ὁκότε. 14 ἡμέες γὰρ τοῦτο πρῶτον εἰδέναι.

XLVII. Ὁκόταν δὲ ἔρῃ αὐτὸν, καὶ διασκέψῃ τοῦτο πάντα, 2 πρῶτον μὲν κεφαλὴν, ὅκως ἔχει, εἰ αὐάλγητον, καὶ μὴ βάρος ἔχει ἐν ἑωυτῇ. 3 ἔπειτα ὑποχόνδρια καὶ τὰ πλευρὰ, εἰ αὐάλγητα. 4 ὑποχόνδριον μὲν, εἰ ἐπίπονον ἦ, ἢ ἐπημμένον, ἢ ἔχει τινὰ κοιλότητα, ἢ κόρον. 5 πλευρὸν δὲ, εἰ ἀλγηδὼν εἴη, καὶ ἅμα τῇ ἀλγήσει ἢ βήξιος, ἢ τρόφου, ἢ πόνου κοιλίης. 6 ὅταν δέ τι τούτων παρῇ, ἐν ὑποχονδρίῳ μὲν, μάλιστα λύειν τὴν κοιλίην κλυσμοῖσι. 7 πίνειν δὲ μελίκρητον θερμὸν ἀφεψήματος. 8 καὶ μανθάνειν δὲ χρὴ τοῖσιν ἐξανασάσεζιν, εἰ λιπόπνοιά, καὶ εἰ τὸ πνεῦμα δύσφορόν

vero tenuiores ac nigriores, deteriores. 4 Si autem mutationes habent, temporis diurnitatem significant: 5 & necesse est ut morbus & ad deterius, & ad melius, inæqualitatem permutet. 6 Cæterum inconstantes febres sinere oportet, donec constiterint. 7 Quum vero constiterint, & victu, & curatione convenienti occurrere, speculatione secundum naturam facta. 8 Sunt autem aspectus ægrotorum multi. 9 Quare animadvertendum est medico, ut ne aliqua manifesta causa ipsum lateat, 10 neque ex his quæ ratiocinatione cognoscuntur, neque ex his quæ ad numerum parem aut imparem apparere oportet. 11 Maxime igitur numerum imparem vereri oportet. Nam hi dies in alterutram partem ægrotos inclinare faciunt. 12 Primum itaque diem observare oportet, quo æger debilis esse cœpit, 13 cognito principio ex quo, & quando. 14 Præcipuum enim hoc est ut sciatur.

XLVII. Quum vero ægrum interrogaveris, etiam hæc omnia considerabis. 2 Primum quidem quomodo caput habet, an doloris exors sit, neque gravitatem in seipso habeat: 3 deinde præcordia & latera an doloris exortia sint. 4 Si enim præcordium doloroſum fuerit, aut elevatum, aut obliquitatem aliquam habuerit, aut satietatem: 5 aut lateris dolor affuerit, & una cum dolore, tussicula, aut tormen, aut ventris dolor. 6 Quum horum quid affuerit in præcordio, alvum maxime infusis per clysterem solvere oportet. 7 Bibet autem aquam mulsam calidam coctam. 8 Considerandum vero est an dum exurgit, animi deliquium

φορέη αὐτὸν ἔχῃ. 9 ἰδεῖν τε δ' ἀφαχώρησιν, μή τι μέλαν διεχώρησεν ἰχυρῶς χρῶμα, 10 καὶ εἰ καθαρὸν, οἵη ἂν εἴη ἀφαχωρήματα. 11 καὶ ὁ πυρετὸς ἐς τὴν τελίτην ἐπιπαροξυνόμενος. 12 καλεόντων δὲ μάλα τὸν πιέσαντα ἐν ταύτῃσι τῇσι νόσοισι τελευτᾶν. 13 πρὸς ταῦτα ἤδη καὶ τἄλλα σκοπεῖν. 14 ἐν δὲ τετάρτῃ τρέ-
ιη ἡμέρῃ ὅμοιον ἔχοντι τῶν αὐτῶν τέτων, κινδυνώδης ὁ κάμνων γίνε-
ται.

XLVIII. Τὰ δὲ σημεῖα· ἡ μὲν μέλαινα ἀφαχώρησις θάνατον σημαίνει. 2 ἐν δὲ ὁμοίῃ τῇ ὑγιαινούσῃ πάσας τὰς ἡμέρας φαίνῃ, σωτήριον. 3 ὁκόταν δὲ μὴ ὑπακούσῃ τῇ βαλανεῳ, ἐνῇ δὲ πνεύματος δύσφορίη, ἀφανασὶς ἐπὶ τὸν χρόνον, ἢ αὐτὸν ἐν τῇ κλίνῃ ἐν ἀψυχίῃ ἐνῇ, 4 τοῦτο δὲ ὁκόταν μετὰ τῆς κάμνούσης καθαρὰς, παραφροσύνην μετὰ δέχεται ἐσφαλέα. 5 μετὰ δὲ ταῦτα ἢν ἀρξῇ ἐν τῇσι χερσίν. 6 ἐν γὰρ τρόμοι ἔωσιν, μετὰ δέχεται τοὺς τιτώ-
θους ἀπὸ ταξίην αἵματος ἐν ῥινῶν ἐσφαλέα. 7 ὁρᾶν δὲ χρὴ καὶ τὰς μυκτῆρας, ἐν ὁμοίως τὸ πνεῦμα δι' ἀμφοτέρων ἕλκῃ, καὶ ἐν πολὺ φέρῃ, ἐν τοῖσι μυκτῆρσιν, φιλεῖ γίνεσθαι σπασμός. 8 ἐν δὲ σπασμὸς γένῃ, θάνατος τῷ τοιῷδε μετὰ δοκίμως. 9 ἐς καλῶς ἔχει μετὰ λέγειν. 10 ἐς δὲ ἐν πυρετῷ χρόμενον ἡ γλῶσσα τραχεῖα γένῃ, καὶ ἀψυχίαι ἐόντες, φιλεῖ τῷ τοιῷδε καὶ ἐπανιέναι εἶναι δὲ πυρετὸς. 11 ἀλλ' ὅμως τὸν τοιόνδε χρὴ φυλάσσειν τῇ λιμοκτονίῃ, καὶ τῇ ὑδαποσίῃ, καὶ μελικρήτου πόσι. 12 καὶ χυλοῖσι παραφύλασσε, μηδὲν πεσσόντα τῇ ἀνέσει τοῦ πυρετοῦ. 13 ὅσοι δὲ τοιάδε ἔχουσι σημεῖα, ἐπικίνδυνοί εἰσι θνήσκειν. 14 ὁκόταν

quium incidat, an bona ſpiritus tolerantia ipſum habeat: 9 & inſpicienda alvi egeſtio, num vehementer nigro colore prodierit, 10 aut pura, quales ſani hominis ſunt egeſtiones: 11 & an febris ad tertium diem exacerbetur. 12 Ubi vero valde probe 175
tales conſideraveris in his morbis tertia die, 13 ad hæc jam etiam alia contemplare: 14 & ii quarta ſimile quid tertiæ habuerit ex iiſdem illis, æger in periculo verſatur.

XLVIII. Ex ſignis autem, nigra alvi egeſtio mortem ſignificat. 2 Quæ vero ſani hominis egeſtioni ſimilis eſt, ſi per omnes dies apparuerit, ſalutare ſignum eſt. 3 At ſi glande ſubdita non obedierit, & ſpiritus bona tolerantia affuerit, ſi ubi ad ſedem 180
exurrexit, aut iſthic in lecto, animi deliquium inciderit. 4 Hæc ubi ægroto, aut ægrotæ, ab initio affuerint, delirium expecta. 5 Intentus autem fis quoque ad manus. 6 Si enim tremulæ fuerint, tali ſanguinis de naribus deſtillationem futuram expecta. 7 Inſpicere vero ipſas nares oportet, an ſpiritus æqualiter per utraſque feratur: & ſi multus feratur è naribus, convulſio fieri ſolet. 8 Si vero convulſio fiat, tali 185
mors expectanda eſt: 9 & bene habet ſi quis hoc prædicat. 10 Si vero in febre hyberna, lingua aſpera fiat, & animi deliquia adſint, tali remiſſio febris contingere ſolet: 11 attamen fame talem macerare oportet, & aquæ, & aquæ multæ potu, 12 ac ptiſanæ ſucco conſervare, ita ut fidem habeas febrium remiſſioni. 13 Nam qui talia ſigna habent, de vita periclitantur. 14 Ubi vero

των ἢ τοιαῦτα συμβῆναι, ὅτω προλεγθέν, ὡς σοι δόξει, θεωρήσας δύ μάλα.

XLIX. Ὁκόταν δὲ πυρέσσῃσι φοβερόν τι γίνηται περιπλαίοισιν ἐξάπινα, ὡς κοιλίη τε ἐξαίφνης ὑγρὸν διαχωρήσῃ ἐκ ἀψύχιη γένηται, ἢ ἀφωνίη ἐπιλάβῃ, ἢ σπασμώδης γένηται, ἢ λυγμώδης, ἐπὶ τούτοισι κὴ ἀσώδης φιλέῃ γίνεσθαι, κὴ ἐκ τοῦ ὑποχονδρίου ἐκ μέτωπον ἰόντες, κὴ αὐχένα ὄπισθεν τῆς κεφαλῆς. οἱ δὲ ταῦτα περίοντες ἀνήσουσι ὧδε ἐς μακρὸν πυρεταθέντες. ὁκόσοισι δ' ἂν πυρέσσῃσι τὰ σκέλεα πονέῃ φυματώδεα, κὴ ἐγχρονιζόμενα μὴ ἐκπεπάνηται, ἐπ ἐόντων ἂν πυρέσσῃσι, ἐκ ἀποπίσῃ πτιγμὰς ἂν φάρυγξι, ἰχνῶν ἐόντων τῶν ἐκ φάρυγγα, κὴ μὴ σοβαθῇ, φιλέῃ τῇ τοιῇδε αἷμα ἐκ τῶν μυκτήρων ῥέειν. ὁ δ', ὡς μὲν πολὺ ῥυῇ, λύσιν σημαίνει τῆς νούσου. ὡς δ' μὴ, μακρόν. ὁκόσῳ δ' ἂν ἧσσον ῥυῇ, τοσῷδε χεῖρον. ἐπὶ μικρὸν δ' ἐχέτω τὸ τοιῶνδε ἐς πόδας ἀλγήματα. ὡς δ' ἄψηται τῶν ποδῶν, κὴ ἐπώδυνα ῥυόμενα ἀποκλίνῃ, ἐ περιφλεγὴς ῥυόμενα μὴ λυθῇ, κὴ μικρὸν ἧσσον ἐς αὐχένα ἀλγήματα, κὴ ἐς κληῖδα, κὴ ἐς ὦμον, κὴ ἐς σπῆθος, ἐς ἄρθρον. τὸ κὴ τοῦτο δεήσει φυματώδες γενέσθαι. σφυγμοὶ δὲ τούτων, ὡς μὴ χείρες ἐφέλκωνται, ἢ τρόμος ἐχόντων, ἀσαφὴς τὸν τοιόνδε ἐπιλαμβάνῃ, κὴ ἀφροσύνη. ἀλλὰ κὴ φλυζάκια ἐπὶ τῷ ὀφρυῷ, κὴ ἐρυθήματα ἴσχει, κὴ βλέφαρον τὸ ἕτερον ἀνθεῖ τὸ ἕτερον παραβλαστάνει, ἐ σκληρὴ φλεγμονὴ

hæc cognoveris, ac probe ' contemplatus fueris, ita fore prædicere potes, si placuerit. 19

XLIX. Quum vero in febribus horrendum quid acciderit quinta die, aut alvus derepente liquida dejecerit, & animi deliquium incidat : aut vocis privatio contingat, aut convulsio, aut singultus fiat : [2] ex his anxiosus fieri æger solet, & sudores sub naso, & circa frontem ac cervicem à posteriore capitis parte oboriri. [3] Qui vero hæc patiuntur, spirituosi ' facti non longe 19 postea morientur. [4] Quibus autem in febribus crura fiunt tuberculosa, atque hæc tubercula moram trahentia non maturantur, febribus perseverantibus, [5] & strangulatio acciderit in faucibus, ita ut partes circa fauces graciles existant, & tubercula non matura facta, sed extincta fuerint : talibus sanguis è naribus fluere solet. [6] Et siquidem multus fluxerit, solutionem morbi significat : ' sin minus, mor- 20 bum longum. [7] Quanto autem minus fluxerit, tanto deterius est, & longitudo major. [8] Si vero reliqua facillima fiant, tali dolores ad pedes expectare oportet. [9] Si autem contigerint pedem, & doloros us esse perseveret æger, & calore affligatur, ac non solvatur : paulatim & ad cervicem dolores pervenient, & ad claviculam, & humerum, & pectus, & articulum. [10] Nam & hunc tuberculosum fieri ' opor- 20 tebit. [11] His autem extinctis, si manus contrahantur, aut tremulæ fiant, convulsio talem corripit, & delirium. [12] Sed & pustulæ in supercilio oriuntur, [13] & rubores habet, [14] & palpebra altera ad alteram progerminat, [15] & inflam-

μονὴ κατέχῃ,[16] ἢ οἰδέῃ ἰσχυρῶς ὁ ὀφθαλμός,[17] & ὠφθαφροσύνη μέγα ἐπιδιδοῖ.

L. Αἱ δὲ νύκτες μᾶλλον σημαίνουσιν, ἢ αἱ ἡμέραι, τὰ περὶ τὴν παραφροσύνην.[2] τὰ δὲ σημεῖα μᾶλλον γίνεται πολλὰ ἐπὶ τὸ περισσὸν ἀριθμοῦ, ἢ ἐπὶ τὸ ἄρτιον.[3] ὁκοτέρων δ' ἂν τούτων τὸ ἀριθμὸν γίνηται, ὀλέθριοι ἐπιγίνονται.[4] τὰς τοιούτους δὲ, ἢν μὲν ἐξ ἀρχῆς παραμυθῇ φαρμακεύῃ, καὶ τὸ πέμπτης, ἢν βορβορύζῃ ἡ κοιλίη,[5] εἰ δὲ μὴ, ἐὰν ἀφάρμακεύτους εἶναι.[6] ἢν δὲ βορβορύζῃ, καὶ τὰ ὑποχωρήματα χολώδεα ᾖ, σκαμμωνίῃ ὑποκάθαιρε μετρίως.[7] τῇ δὲ ἄλλῃ θεραπείῃ ὡς ἐλάχιστα χρῶ τροφέρδῃ πόμασι καὶ ῥοφήμασι, ἵνα βελτίονος ἔχῃ.[8] ἢν μὴ ὑπερβῶσι τὴν πεντεκαιδεκάτην ἐπαίνεντες.[9] ὁκόταν πυρέτιον ἐπανίῃ, πεντεκαιδεκαταίῳ ἐόντι, ἀφωνίη προσγίνηται, ἐ φιλεῖ ἧκον λύσις ταχεῖη, ἐεῖ δ' ἀπελλαγὴ δυσημερίῃ γίνεσθαι, ἀλλὰ χρόνον τῷ τοιῷδε σημαίνει.[10] ὁκόταν δὲ φαύῃ, ἐπὶ τῇ ἡμέρῃ ταύτῃ μακρότερον ξυμπίπτει.[11] ὁκόταν εἰ πυρέσσοντι τετραταίῳ ἡ γλῶσσα ὑπερεραγμένα λαλέῃ, καὶ ἡ κοιλίη χολώδεα ὑποχωρέῃ ὑγρά, φιλεῖ παραληρεῖν ὁ τοιόσδε.[12] ἀλλὰ χρὴ παραφυλάσσειν περὶ πάντων τοῦτον ἀποδεικνύειν.

LI. Θερείνης καὶ μετοπωρινῆς ὥρης ἐπὶ τὰ ὀξέα αἵματος ἀπόστασις ἐξαπίνης, ξυντείνει δὲ πολλὰ φλεγμασίῃ καὶ ὡς φλέβας ἀθρόοι,[2] καὶ ἐς τὰ ὑστεραίαν λεπτῶν ὀφρύων ἐπιφάσιας.[3] καὶ, ἢν ἀκμάζῃ τῇ ἡλικίῃ & τὸ σῶμα ἐκγεγυμνασίων ἢ εὐπερκάσιον ἔχῃ, ἢ μελαγχολικὸς, ἢ ᾧ πάσιος χεῖρες τρόμεραι, καὶ ὧς ἔχει

inflammatio dura detinet,[16] & oculus vehementer intumescit,[17] & delirium valde augescit.

L. Noctes autem plus quam dies delirii significationem præbent.[2] Multa vero signa ad imparem numerum magis fiunt quam ad parem.[3] Utro autem horum numerorum fiant, lethalia existunt.[4] Tales vero siquidem ab initio medicamentis purgare volueris, ante quintum diem id facito, si venter murmurarit:[5] Sin minus, impurgatos sinito.[6] Si vero murmurarit, & alvi egestiones biliosæ fuerint, scammonio dato moderate purgato.[7] In reliquo vero victu potus ac sorbitiones pareissime exhibeto, quo melius æger habeat,[8] si non remissione facta decimumquartum diem transgressus fuerit.[9] Quum febricitanti decimaquarta die vocis interceptio accesserit, non cita solutio contingere solet, neque liberatio à morbo fieri, sed temporis diuturnitatem tali significat.[10] Quum itaque apparuerit in hac die, longius protrahetur morbus.[11] Quum febrienti quarta die lingua conturbata loquitur, & alvus biliosa liquida egerit, talis delirare solet.[12] Sed observare ac assequi eventus oportet.

LI. Æstivo ac autumnali tempore in morbis acutis, sanguinis destillatio repentina, firmitatem ac multam inflammationem circa venas significat,[2] & in posterum diem tenuium urinarum apparitiones.[3] Et si ætate viguerit, & corpus in exercitio, aut bene carnosum habuerit, aut atrabiliarius fuerit, aut ex potu manus tremulas habuerit, bene

ἐχὶ πλεμφρονιτικῶν προφαίνειν, ἢ
ἀπασμόν. 4 κἀὰ μὲν οὖν κρίνειν ἐπι-
χρὴ, βέλτιον· ἐν κεκμηκόσι δὲ,
ὀλέθριον. 5 ἀὰ μὴ πολὺ ἄλλως ἐκτο-
συθεν αἷμα ἐξόδους ποιήσηται τῆς
πλευρονεξίης καὶ ῥῖνας ἢ κατὰ ἕδρην, ἢ
ἐμπυήσῃ, ἢ μεθιστάσῃ, ἢ ἀποστά-
σῃς, ἢ πόνους ἐν τῇ ὑποχονδρίῳ, ἢ ἐς
ὄρχιας, ἢ ἐς σκέλεα. 6 περιθέντων δὲ
τούτων ἕξοδοι γίνονται πλυσμῶν [καὶ]
ὕδατος παχέος, λείου, λευκοῦ. 7 πυ-
ρετὸς λυγώδης ὁπὸν σιλφίου, ὀξύμε-
λι, δαῦκον τρίψας πιεῖν δίδου, καὶ
χαλβανίῳ ἐν μέλιτι, καὶ κύμινον
ἐκλειχθέν. 8 καὶ χυλὸν πλατείης
ἐπὶ τετράχιστι ῥοφεῖν. 9 ἄφυκτος δὲ
ὁ πίθηκος, ἢν μὴ ἱδρῶτες κελι-
καὶ καὶ ὕπνοι ὁμαλοὶ ἐπιγένωνται), καὶ
ἔδαφος παχὺ καὶ δεινὸν καθα-
ῥῆναι, ἢ ἐς ὑπόταξιν τρέπειν. 10
καὶ κάλαθος καὶ σμύρνα, ἐκλειχθέν.
11 πίνειν δὲ τούτοισι διδόναι ὀξύ-
μελι ὡς ἐλάχιστον. 12 ἢν δὲ δι-
ψώδεες ἔωσι σφόδρα, ἕψειν κελεύνης
ὕδατος.

LII. Τὰ δὲ περιπλευμονικὰ καὶ
πλευρελκικὰ ὧδε χρὴ σκέπτεσθαι. 2
ἢν ὀξύς τε ὁ πυρετὸς ᾖ, καὶ τὸ ὀδυ-
νήματα ἕτερα πλείω ἢ ἀμφο-
τέρων, 3 καὶ πνεύματος ἢ αὐα-
φερόμενα, ἢν πονέῃ, 4 καὶ βῆχες
ἐνέωσι, 5 καὶ πλύσματα αὐτῶν πυ-
ῤῥὰ, ἢ πέλια, ἢ καὶ λεπτὰ, καὶ
ἐρεώδεα, καὶ ἀνθηρά· 6 καὶ, εἴ τι
ἄλλο ἀφόρητον ἔχει τῶνδε τὰ με-
μαθηκότα τούτοισιν, ἅτε χρὴ
ἀφάνη. 7 ἢν μὲν ὀδυνᾶται ἄνω πε-
ρὶ μαστὸν, ἢ περὶ βραχίονα, τέμνειν
χρὴ τὴν ἐν τῷ βραχίονι φλέβα τὴν
ἔσω, ἐφ' ὁκοτέρου ἂν ἡ τῶν με-
ρέων. καὶ τόδε. 8 ἀφαιρεῖν δὲ
καὶ τὸ τοῦ σώματος ἕξιν, καὶ
ὥρῃ,

habet ut delirium aut convul- 225
sionem prædicas. 4 Et siquidem
in diebus paribus accedat, me-
lius est : in judicatione vero per-
niciosum, 5 si non multus acer-
vatim concitatus sanguis, redun-
dantiæ exitus faciat per nares
aut per sedem : aut abscessus, aut
præcordiorum dolores, aut ad
testes, aut ad crura dolores induc-
cat. 6 His autem concoctis, exi-
tus fiunt sputorum, crassarum
urinarum, lævium, albarum. 7
Febri fingultuosæ silphii suc- 230
cum, acetum mulsum, daucum
tritum bibenda dato, & galba-
num in melle, & cuminum in
eclegmate delingendum, 8 & pti-
sanæ succum post hæc sorbendum. 9 Talis autem effugere non
potest, si non sudores judicatorii,
& somni æquales accesserint : &
urinæ crassæ & acres decurre-
rint, aut ad abscessum morbus
decubuerit. 10 Nux pinea, &
myrrha, in eclegmate dentur. 11
Bibendum autem talibus acce- 235
tum mulsum quam minimum
dato. 12 Si vero valde siticulosi
fuerint, aquam hordeaceam.

LII. Peripneumonicas ac pleu-
riticas affectiones sic considera-
re oportet, 2 an acuta sit febris,
& dolores lateris alterius, aut
utriusque : 3 & dum spiritus sur-
sum fertur an doleat : 4 & an
tusses adsint, 5 & sputa prodeant
fulva, aut livida, aut etiam te-
nuia, & spumosa, & florida : 6 &
si quid aliud diversum habeat, ab
his quæ illis fieri solent. Hunc sic 240
degere oportet. 7 Siquidem do-
lor sursum tendat ad claviculam,
aut circa mammam, & brachium,
venam in brachio secare oportet
internam, utra tandem fuerit
parte, in ea ipsa : 8 detrahere ve-
ro sanguinem, juxta corporis ha-
bitum

ὥρῃσι, καὶ ἡλικίῃσι, καὶ χροιῇσι, πλεῖστον καὶ ἰσχυρότατον. 9 καὶ ὀξὺ τὸ ἄλγημα ἢ, ἀγχόνῃ ἐοικὸς λιποθυμίῃσι. 10 ἔπειτα ὑποκλύζειν μὴ τάχιστα. 11 ὧδε δὲ ὑποκαθαίρειν ξυμφόρῃσι καὶ τὸ ἄλγημα, καὶ ξυστέλλειν λίην, τῷ πολυσιτικῷ τῶν κηλίδων ὑποκαθαιρομένων. 12 μεσηγὺ δὲ τῆς καθάρσιος μηδὲν δίδου. 13 μετὰ κάθαρσιν δὲ, ὀξύμελι. 14 φαρμακεύειν δὲ τεταρταῖον. 15 πρὸς δὲ ἐξ ἀρχῆς τρεῖς ὑποκλύζειν. 16 καὶ, ὦν μὴ κεφίζῃ ἔτι, ὑποκαθαίρειν. 17 φυλακὴ δὲ ἔστω, ἕως ἀπυρέτῳ καὶ ἐυθύμῳ. 18 ἔπειτα, ὧδε ἀσφαλὴς φάγηται ἐὼν, ἔτι. 19 χυλῷ ὀλίγῳ καὶ λεπτῷ τὸ πρῶτον ξὺν μέλιτι μίσγων, δίδου. 20 ὧδε δὲ αὐάγοντα ῥᾳδίως, καὶ σύνοπτον ἦ, καὶ αὐαίνων τὸ πολυρρόῃ, καὶ σμικρὸν, παχύτερα τὰ καὶ πλείονα, καὶ δὶς τῆς ἡμέρης. 21 ὧδε δὲ μὴ ῥᾳδίως ἀπελλάσσῃ, ἔλασσόν τε τὸ πόμα, καὶ τὸ ῥόφημα ὀλίγον, χυλὸν λεπτὸν, καὶ ἅπαξ, καὶ ἐν ὁποτέρῃ αὖ ὥρῃ βέλτιον ᾖ. 22 γνώσῃ δὲ καὶ ἐκ τῶν ἄρων. 23 δεῖ δὲ ῥόφημα προσφέρειν τοῖσιν ἐκ τῶν νουσημάτων μὴ πρότερον ἢ πέπονα τὰ ἔργα ἢ πλύσματα ἴδῃς γεγυμνάσμενα. 24 ὧδε δὲ φαρμακεύειν συχνὰ καθαρτὴν, ἀναγκαῖον δοῦναι ἔλασσον καὶ λεπτότερον. 25 ἢ γὰρ δυνήσεται ὑπὸ κενεαγίης ὑπνώσσειν. 26 ἢν δὲ πέσσειν ὁμοίως, 27 ἢν δὲ τὰς κρίσιας ὑπομένειν. 28 ἀλλ', ἐπὴν δὴν ξυστῇ ἐν ἔμοσι χρώσιν, καὶ τὰ αὐτέχοντα ἀποδάλλῃ, αὐτὸ ἐξ ἐαυτοῦ.

bitum, & tempus, & ætatem, & colorem, plus & confidenter. 9 & si acutus fuerit dolor, ducere usque ad animi deliquium. 10 Postea vero infusum per clysterem adhibere. 11 Si vero sub thorace fuerit dolor, & valde distendat, pleuritico medicamento alvum subpurgato. 12 & interim dum purgatur nihil dato. 13 Post purgationem vero acetum mulsum. 14 Medicamentum autem purgans exhibeto quarta die. 15 Verum per tres ab initio, infusum per clysterem adhibeto. 16 & si hinc non allevetur, sic subpurgato. 17 Custodia autem fiat usque ad febris quietem ac septimum diem: 18 deinde si in tuto esse videatur, 19 succum modicum ac tenuem primum melle ammixto exhibeto. 20 Si vero facile educat sputum, & bene spiret, ac doloris exors sit circa latera, etiam paulo crassiorem ac ampliorem, & bis in die dabis. 21 Si vero non facile liberetur, potionem pauciorem, & modicam sorbitionem, succum tenuem, eumque semel, & in quo tempore melius degit, exhibeto. 22 Cognoscesne autem hoc ex urinis. 23 Sorbitionem enim exhibere in his morbis non prius oportet, quam urinas concoctas, aut sputa matura facta esse videris. 24 Si vero qui medicamentum accepit, frequenter & multum purgatus fuerit, necesse est dare, verum pauciorem ac tenuiorem. 25 Non enim poterit dormire, præ vasorum vacuatione: 26 neque similiter coquere: 27 neque judicationes sustinere ac expectare. 28 At ubi crudorum colliquationes factæ fuerint, & ea quæ renituntur abjecerit, nihil obstabit.

LIII. Πέ-

V 4 LIII. Ma-

LIII. Πέπονα δέ ἐστι, τὰ μὲν πύελα, ὁκόταν γλύκ᾽ ὁμοῖα τῷ πύῳ· 2 τὰ δ᾽ ἔργα, τοὺς ὑποστάσιας ὑπερύθρους ἔχοντα, ὁκοῖον ὄροβος. 3 ἀδένας δὲ καὶ ὑγρὰ τὰ ἄλλα ἀλγήματα τὰ παλαιρέων καὶ χλιάσματα προσλιβάνειν, καὶ κηρώματα. 4 ἀλείφειν δὲ τὰ σκέλεα καὶ ὀσφὺν θερμῶ, καὶ λίπι ἐγκαλέλειφεν. 5 ἐπὶ δὲ ὑποχόνδρια λίνεα περίεμμα καταπλάσσειν ἕως μαζῶν. 6 ἀκμαζούσης δὲ τῆς περιπλεύμονίης, μὴ ἀναπέμπειν ἀδοκήτως, 7 καὶ πονηρὸν, ἢν δύσπνοος ᾖ, καὶ τὰ ἔργα λεπτὰ καὶ θερμέα, καὶ οἱ ἱδρῶτες περὶ τραχήλου καὶ κεφαλὴν γίνωνται. 9 οἱ τοιοῦτοι γὰρ ἱδρῶτες πονηροὶ, ὑπὸ πνιγμοῦ καὶ ῥιγωμένης καὶ βίης ἐπικρατεόντων καὶ νουσεόντων, 10 ἢν μὴ ἔργα πολλὰ καὶ πυέα ὁμοίως, καὶ πλύσματα πέπονα ἔλθῃ. 11 ἃ, ἢν δὲ αὐτέων αὐτομάτως, λύσει τὸ νόσημα. 12 Περιπλευμονίης φλεγμονὴν, χαλβάνη καὶ κήκαλον σὺν μέλιτι ἀττικῷ. 13 ἀβρότονον σὺν ὀξυμέλιτι πεπέσσειν, ἐλλέβορον μέλανα, ἀποζέσας, καὶ πλυσμοῖσι σὺν ὄξει, πλευριτικῷ σὺν ὄξει, διδόναι. 14 ἀγαθὸν δὲ καὶ τὸ πανάκεος σὺν ὀξυμέλιτι ἀναζέσαντα καὶ διηθέοντα διδόναι πίνειν, 15 καὶ ἡπατικοῖσι, 16 καὶ τῇσιν δι᾽ τῶν φρενῶν πελαδωνίζει, 17 καὶ, ὁκόσα δεῖ ἐς κοιλίην ἢ ἐς ἔρηζιν, σὺν οἴνῳ καὶ μέλιτι. 18 τὰ δὲ ἐς κοιλίην, ξὺν ὑδρηλῇ μελικρήτῳ πίνειν πελέω δίδειν.

LIV. Δυσεντερίη λύσημα ἢ ἔπαρμα ἢ παυσαμένη ποιήσει, 2 ἢν μὴ ἐς πυρετοὺς, ἢ ἱδρῶτας, καὶ ἔργα πυέα καὶ λευκὰ καὶ λίαν ἐπιφανῆ, ἢ ἐς τελταίης, ἢ ἐς κιρσῶν,

LIII. Matura vero ſunt ſputa quidem, quum ſimilia fuerint puri. 2 Urinæ autem ſubſidentias habentes ſubrubras, velut eſt ervum. 3 Nihil autem prohibet, & ad alios laterum dolores tepefactoria apponere & cerata. 4 Inungere autem crura ac lumbos oleo calido: & pinguedinem illinere, 5 præcordia vero ex lini ſemine integere uſque ad mammas. 6 At ubi in vigore eſt peripneumonia, auxilium non admittit, ſi non expurgetur: 7 & malum eſt ſi æger difficulter ſpiraverit: 8 & urinæ tenues & acres, & ſudores circa collum ac caput fiant. 9 Tales enim ſudores pravi ſunt, præ ſuffocatione, & impetu ac violentia, ſuperantibus morbis, 10 ſi non urinæ multæ ac craſſæ prodierint, & ſputa matura exierint. 11 Utrum autem horum ſua ſponte venerit, morbum ſolvit. 12 Ad peripneumoniam medicamentum quod delingitur. Nux pinea & galbanum, in melle attico. 13 Abrotonum in aceto mulſo, piper, veratrum nigrum fervefacito, & pleuritico in principiis dum dolor vexat, bibenda dato. 14 Bonum eſt & panacem in aceto mulſo fervefaceee, & excolare, ac bibendum dare, 15 tum hepaticis, 16 tum in doloribus ſepti tranſverſi. 17 Et quæcunque ad ventrem, aut ad mictionem impellere oportet, hæc in vino & melle dabis, 18 illa ad ventrem, cum aqua mulſi aquoſa copiofiore bibenda dato.

LIV. Dyſenteria ſedata abſceſſum, aut tumorem aliquem faciet, 3 ſi non ad febres, aut ſudores, & urinas craſſas, & albas, ac valde perſpicuas, aut ad tertianas, aut ad varicem, aut ad teſtem,

χιρσὸν, ἢ ἐς ὄρχιν, ἢ ἐς σπέλεα, ἢ ἐς ἰσχία σηλίζη ἢ ὀδυνῇ. 3 ἐν πυρετῷ χολώδει ἀπὸ τῆ ἐσθόμενος μὴ ῥίγεϊ ἴκτερος ἐπιγινόμενος, λύσ τὸν πυρετόν. 4 αὖον δ' ῥίγεος μὴ ἐπιγίνηται ἔξω τῶν καιρῶν, ὀλέθριον.

LV. Τέτανοι δὲ ὀσφύος, καὶ ἀπὸ μελαγχολικῶν ἀφὶ φλεβῶν πνευμάτων ἀποπλήξιες ὁκόταν ἔωσι, φλεβοτομίη λύσ. 2 ὁκόταν δὲ ἀπὸ τῶν τενόντων σφοδρῶς ἔμπεσόντες αὐτάσωνται, 3 καὶ ἱδρῶτες ἀμφὶ τράχηλον καὶ πρόσωπον, ὑπὸ δ' πόνε δυσκινήμονες καὶ ξηραινόμενοι τῶν τενόντων καὶ τῶν ἑρμάτων. 4 οἱ παχύτερον τὸν ῥάχιν ξυνέχεσιν, ἢ οἱ μέχρι ξυνδέσμοι καταπεφυκότες ἕως ἐς πόδας ἀποτελεύτωσι. 5 τῷ τοιῶδε, λῦ μὲν πυρετὸς καὶ ὕπνος ἐπιγίνηται, καὶ τὸ ἐπόμβρια ἔξω πέψαν ἔχοντα ἔλθη, καὶ ἱδρῶτες κενικοὶ, 6 πῖνε οἶνον κρητικὸν οἰνώδεα, 7 καὶ ἄλητον ἐφθὸν ἐδέτω, 8 καὶ κρωτῶνι ἀλείφου καὶ ἐγχρίεν, 9 τά τε σπέλεα περιλίσσε ἕως τῶν ποδῶν, θερμῷ περιτιθέντα· ἐν σκάφῃ, 10 καὶ βραχίονας ἕως δακτύλων καταλίσσε, 11 καὶ ὀσφὺν ἀπὸ τῆ τραχήλε ἕως τῶν ἰσχίων, 12 σπόγγον ἐγκεκραμένε μαλακῷ δέρματι, ὅκως καὶ τὰ ἔμπροσθεν περιέξῃ. 13 καὶ ἀλείμμασι πυρὰ, τοῖσιν ἀσκοῖσι θερμὸν ὕδωρ ἐγχέων, 14 καὶ περιτείνων σπόγγον ἐπανάκλινε αὐτόν. 15 κοιλίην δ' μὴ λίην λύσις, λῦ μὴ βαλανεύῃ, λῦ πολὺς ὁ χρόνος ἦ, καὶ ὃν ἀλγέῃ μὴ. 16 καὶ, λῦ [μὴ] ἐπιδόῃ τι σοι ἐπὶ τὸ βέλτιον· 17 εἰ δ' μὴ, ἔστ' μάλα τῆς

tessem, aut ad crura, aut ad coxam dolor decubuerit. 3 In febre biliosa ante septimum diem, cum rigore morbus regius accedens, solvit febrem. 4 Verum sine rigore si accedat, extra tem- 280
poris occasiones, perniciosus est.

LV. Tetanus lumborum in anteriorem ac posteriorem partem distentio: & in atrabiliariis, ubi spirituum per venas interceptiones fuerint, venæ sectione solvuntur. 2 Quum autem à tendinibus vehementer in anteriorem partem revelluntur, 3 & circa collum ac faciem sudores fiunt, dum præ dolore mordentur ac reficcantur tendines usque ad sacri ossis finem exporrecti, 285
4 qui crassiores spinam continent, qua parte maxima ligamenta exorta, deorsum ad pedes usque desinunt. 5 Tali si non febris & somnus accesserit, & sequentes urinæ concoctionem habentes prodierint, & sudores judicatorii, 6 vinum creticum vinosum bibendum dato, 7 & ferinam coctam edendam. 8 Et cerato ungito ac illinito, 9 & integito crura usque ad pedes, ubi calida aqua prius in scapha perfudisti: 10 brachia quoque ad 290
digitos usque integito: 11 & lumbos ac spinam è collo usque ad coxas, 12 pinguedine incerata molli pelli illita circumdato, ita ut etiam anteriores partes complectantur: 13 & interposito tempore, per utriculos calida aqua infusa foveto, 14 & circumtento linteo ipsum reclinato. 15 Alvum vero ne valde solvas, nisi glandula subdititia, si multum tempus fuerit, quo absque egestione permansit: 16 & siquidem in melius res tibi processerit, satis 295
est: 17 sin minus, meu radicem

τῆς ῥίζης τρίβων ἐν οἴνῳ αὐώδει,
45 [18] καὶ δοῦναι πίνειν δίδου πρωΐ νήστει, ὡς δ' βρέχειν. [19] καὶ ταχὺ ἐπὶ τούτοις τὸ ἄλσδρον ἐφθὸν χλιαρὸν ἐσθίειν ὡς πλεῖστον, [20] καὶ οἶνον, ὁκόταν βάληται, αὐκρηῆν ἐπιπίνειν. [21] καὶ, λύ μιν σοι ἐπιδιδῶ ἐπὶ τὸ βέλτιον. [22] ἐς ὅλε μὲν, ὡς πλείστην.

LVI. Τὰ ὅλε νοσήματα πάντα λύεται ἢ κατὰ τόμα, [2] ἢ κατὰ κοιλίην, [3] ἢ κατὰ κύσιν, [4] ἢ πνεῦμα ἄλλο τοιοῦτο ἄρδρον. [5] ἡ ὅλε δ' ἱδρὼς τοῦ ἰδίου κοινὸς ἁπάντων. [6] Ἐλλεβορίζειν δὲ χρὴ, οἷσιν ἀπὸ κεφαλῆς φέρεται ῥεῦμα. [7] ὁκόσοι δὲ ἐξ ἀποσημάτων, [8] ἢ φλεγμονὴ ἀ-
382 γίης, [9] ἢ ἢ δ' ἀκρησίλιν, [10] ἢ δ' ἄλλων πυὰ ἰχωρὼν αἰτίων ἔμπυοι γινόμενοι, [11] μὴ δίδου ἐλλέβορον τοῖσι τοιούτοισι· [12] οὐδὲν γὰρ ὠφελήσει, κἢ λύ τι πίῃ, αὐτὸν δόξει εἶναι ἐλλέβορον. [13] λύ δὲ διαλύηται τὸ σῶμα, [14] ἢ πόνος ἐν κεφαλῇ, [15] ἢ ἐμπεπλασμένα τὰ ἄκρα, ἢ ῥὶς, [16] ἢ πλευρισμὸς, [17] ἢ γναθάτων βάρος, [18] ἢ σώματος ὄγκος ὑπερφυὴς τὸ ἔθος, ὅ, τι ἂν ξυμβαίνῃ, [19] μήτε τούτων ποτῶν, [20] μήτε τούτου ἀφροδισίων, [21]
5 μήτε τούτου λύπης, [22] μήτε τούτου φροντίδων, [23] μήτε [τούτου] ἀγρυπνιῶν, [24] κ' λύ μιν τι τούτων ἔχῃ αὐτὸν, ὡς τοῦτο ποιέοντι τὸν ἰητρὸν εἰδέναι.

LVII. Τὰ ὅλε ἐκ πορείης ἀλγήματα, πλευρέων, νότου, ὀσφύος, ἰσχίων, [2] ὁκόσα κατὰ ἀναπνέοντα ἀλγέουσι, ὡς δ' ἔχοντα· [3] πολλάκις γὰρ μεγάλην φλεγμονὴν ἐν καὶ παλαιῶν καὶ βωμάτων φυσώδεων [4] ἀλγήματα ἐς ὀσφὺν καὶ ἰσχία. οἷσι δ' ἂν αὐτέων ἡ τοιάδε, δυσε-

in vino odorato tritam, [18] & daucum bibenda dato, mane ubi jejunus est ante calidæ perfusionem: [19] & post hæc brevi farinam coctam, tepidam, plurimam edat, [20] & vinum ubi voluerit, bene temperatum insuper bibat: [21] & siquidem in melius res tibi processerit, satis est. [22] Sin minus, prædicere oportet.

LVI. Morbi porro omnes solvuntur, aut per os, [2] aut per 'alvum, [3] aut per vesicam, [4] aut alium aliquem ejusmodi articulum. [5] Verum sudoris species omnibus communis est. [6] Veratrum dare his oportet, quibus à capite fluxio fertur. [7] Quicunque vero ex abscessibus, [8] aut venæ ruptura, [9] aut propter intemperantiam, [10] aut ob aliam quandam fortem causam, suppurati fiunt, [11] talibus veratrum ne dato. [12] Nihil enim profuerit, & si quid perpetietur æger, veratrum in causa esse videbitur. [13] 'Si vero corpus dissolvatur, [14] aut dolor in capite sit, [15] aut aures obturatæ sint, aut nares, [16] aut sputatio, [17] aut genuum gravitas sit, [18] aut corporis tumida moles præter consuetudinem, dato quicquid tandem horum contigerit, [19] si non ex potibus, [20] neque ex rebus venereis, [21] neque ex tristitia, [22] neque ex curis, [23] neque vigiliis hæc fiant: [24] & siquidem horum quid in causa fuerit, ad hoc ipsum curationem instituito.

LVII. 'Dolores ex itinere, laterum, dorsi, lumborum, coxarum, [2] & quicunque respirantes dolent, causam manifestam habentes ([3] sæpe enim ex crapulis & cibis flatuosis, [4] dolores procedere solent, & ad lumbos, & ad coxam) Quibus vero ipsorum

δυσφόρεται. 5 τούτων δὲ πορεία αὐτίη, καὶ κορυζέων καὶ βράγχων. 6 ' ὁκόσοι δὲ ἀπὸ διαπημάτων, τὰ μὲν πολλὰ ἔχουσι, ὡς ἂν παρὰ τὸ ἔθος διαπηθῇ, μάλιστα ἐπισημαίνει. 7 '' καὶ γὰρ, ὁκόσοι ἂν μὴ μεμαθήκοτες δρισθῶσι, διὰ δρισήσουσιν, ὄγκος πολὺς αὐτοῖσι τῆς γαστρὸς, καὶ φυσαγμὸς, καὶ πλησμονή. 8 διὰ δὲ ἐπιδυπνήσωσι, καὶ λίην ἀλλοφορήσεται. 9 ξυμφέρει δὲ τοιούτοισι ἐλθοῦσι μέλλουσι κοιμᾶσθαι. 10 καὶ μετὰ ταῦτα δὲ τοιαῦτα βραδίως συχνὴν ὁδὸν. 11 κ' διὰ μὲν λαπαχθῇ, δύπνωσαι καὶ πιεῖν οἶνον ἐλάσσονα ἀκρητέστερον. 12 διὰ δὲ μὴ ' λαπαχθῇ, ὑποχείσασθαι τὸ σῶμα θερμῷ, 13 καὶ ὑδαρέα οἶνον λάβροῦ ἢ γλυκέος, διὰ διψῇ, ἐπιπόνως ἀναπαύεσθαι. 14 διὰ δὲ μὴ ἐγκοιμηθῇ, πλέον ἀναπαύεσθαι. 15 τὰ δ' ἄλλα ὁμοίως τοῖσιν ὑπὸ κραιπάλης διαπαύεσθω.

LXIIIX. Τὰ δὲ ἀπὸ πομάτων, ὁκόσα μὲν ὑδαρέα, βραδυπρωτέρως ἔσι, 2 καὶ ἐγκυκλέεται, 3 καὶ ἐπιπολάζει τοῖσι ὑποχονδρίοισι, 4 καὶ ἐς ὄρθιον ἀναλατσέχει. 5 ποιέει δὲ πομάτων πλησθεὶς, μηδὲν ἔργον ὀξέως ἀφαιρέσθαι, ὁκόσα τῷ σώματι ξυναυξηθέντα, βίη ἢ ' τύχῃ πονέειν ξυμβαίνῃ. 6 ὡς μάλιστα δὲ ἡσυχάζειν, ἕως ἂν καταπεφθῶσι μὴ τὰ σιτία. 7 ὁκόσα δὲ τῶν πομάτων ἀκρητέστερά ἐστιν ἢ αὐστηρότερα, πλημμύρα τῷ σώματι καὶ σφυγμὸν ἐν τῇ κεφαλῇ ἐμποιεῖ. 8 τοῦτοισι καλῶς ἔχει ἐπικοιμᾶσθαι, καὶ θερμάναι ὀφέλη. 9 ὡς ἄκρως μάλιστα ἡδέως ἔχουσι. 10 νήσσειν δὲ πονηρὸν ὡς τὸν κεφαλαλγέοντα

rum talia fuerint, urinæ difficultas ipsis accedit. 5 Horum autem causa iter est, & gravedinum ac raucedinum. 6 Quæcunque ex victus ratione contingunt, pleraque unusquisque prout ' præter consuetudinem victu usus fuerit, maxime annotat. 7 Nam qui non soliti sunt prandere, si pransi fuerint, multus ventris tumor ipsis accedit, & dormitatio, ac repletio. 8 Si vero insuper cœnaverint, alvus exturbatur. 9 His ubi balneo usi sunt, dormire conducit. 10 Ubi vero dormiverunt, deambulare lenta ac multa circuitione: 11 & siquidem alvus evacuata fuerit, cœnare, & bibere vinum paucum, meracius. 12 ' Si vero evacuata non fuerit, corpus oleo calido illinere: 13 & si sitierit, vinum aquosum album aut dulce bibere ac quiescere. 14 Si vero non obdormierit, amplius quiescere. 15 Reliquus victus similiter ut his qui crapula gravantur, constituatur.

LXIIX. Quod vero ad potus attinet, qui quidem aquosi sunt, tardioris transitus sunt, 2 & intus obvolvuntur, 3 & circa præcordia redundant, 4 & ad mictionem non decurrunt. 5 Tali vero ' potu repletus, nullum opus celeriter perficere poterit, ex his quæ intento corpore per violentiam aut celeritatem perfici solent. 6 Quiescat autem quam maxime, donec una cum cibis concoctus fuerit. 7 Quicunque vero potus meraciores sunt, aut austeriores, palpitationem in corpore, & pulsationem in capite inducunt. 8 His commodum est ut insuper dormiant, & calidum quid sorbeant, 9 ad quod maxime jucunde affecti sunt. 10 At ' vero jejunium ad capitis dolorem

λαλήλω καὶ κραιπάλλω. [11] ὁκό- 46
σοι δὲ μονοσιτέουσι, κεῖνοι καὶ
ἀδυώατοί εἰσι, καὶ ἀρέουσι θερ-
μὸν, ὥσθ' τὸ ἦθος κενεαζόμου-
πες. [12] γίνεται δὲ καὶ τὸ στόμα
ἀλμῶδες, καὶ πικρόν. [13] καὶ τρέ-
μουσιν ὦν παντὶ ἔργῳ. [14] καὶ κρο-
τάφους ἐπιξυλέουσι. [15] καὶ
τὸ δεῖπνον ἐ δυνάμενοι πέσσειν,
ὅκως ὡς λῷον ἡλικιώτης ἔωσι. [16]
τούτους δὲ χρὴ πίνειν ἔλασσον ἢ με-
μαθήκασι. [17] ἐ ὑροτέρῳ μᾶζαν αὐτὶ ἄρτου καὶ λαχάνων λά-
παθον, ἢ μαλάχιον, ἢ πλατύλλιν,
ἢ σεῦτλα. [18] πίνειν δὲ καλὸν τὸ
σπῖον, οἶνον, ὁκόσον ξύμμετρον
καὶ ὑδαρέστερον. [19] καὶ λοῦσθαι δεῖ-
πνου ὠθεπεπτηκότος ὀλίγου, ἕως ἂν
καθεδόμενος ἐ ἀρήσῃ. [20] χρήσθω
δ' ἢ ἐχθύσιν ἐφθοῖσιν.

LXIX. Βρώματα δὲ μάλιστα ἐπισημαίνει. [2] Σηπηδόνα φύσιν, καὶ θέρμιλλον ποιεῖ τὸν θώρηκα καὶ κεφαλῆς βάρος, καὶ ὦσιν, καὶ εἴ τι ἄλλο ἄλγημα εἰκὸς μεμαθηκὸς πρόσθεν, παροξύνει αὖ. [3] ἐρεθιτικὸν δὲ καὶ τέτῳ ἔχει ἀγαθόν. [4] ἄριστον δὲ αὐτῶν φαγεῖν, εἰ μέλλοι τις ἐς πόσιν ἰέναι, ἢ μεθύειν. [5] Τυρὸς δὲ φύσιν ἐμποιεῖ, καὶ στεγνότητα. [6] καὶ σιτίων ἕψησιν πιήσει τὸ, τ' ὠμὸν καὶ ἄπεπτον. [7] κάκιστον δὲ, ὧν ποτῷ φαγεῖν πεπληρωμένοισιν. [8] Ὀσπρέα δ' πίνειν φυσώδεα, καὶ ὠμὰ, καὶ ἑφθὰ· [9] καὶ πεφρυγμένα, καὶ βεβρεγμένα, καὶ χλωρά. [10] τέτοισι δὲ μὴ χρέεσθαι, ὡς μὴ μετ' ἑτέρων σιτίων. [11] ἔχει δὲ καὶ ἰδίας μοχθηρίας ἕκαστον αὐτέων. [12] Βρεσινθος μὲν, φύσιν ὠμὸς δὲ πεφρυγμένος, δὲ πόνον ἐμποιεῖ. [13] Φακὸς δ' σύφλ, δὲ ἄχρηστον ἐμποιεῖ, ὡς

rem ac crapulam malum est. [11] Cæterum qui semel in die cibum capiunt, hi & impotentes sunt, & calidam urinam mingunt, præter consuetudinem vasa vacua habentes: [12] fit autem & os salsum ac amarum, [13] & in omni opere tremunt, [14] & tempora ipsis distenduntur, [15] & cœnam concoquere non possunt, velut si pransi essent. [16] Hos autem minus bibere oportet, quam soliti fuerunt, [17] & mazam liquidiorem pro pane sumere: & ex oleribus, rumicem, aut malvam, aut ptisanam, aut betas. [18] Bibere vero vinum inter cibum, moderatum & aquosius: [19] & à cœna modice deambulare, donec urina descenderit, ac minxerint. [20] Utantur autem & piscibus coctis.

LIX. Edulia porro maxime de se significationem præbent. [2] Allium, flatum & calorem circa thoracem facit, & capitis gravitatem, & anxietatem, & si quis alius dolor antea fieri consuevit, eum exacerbaverit. [3] Urinam autem ciet, & hoc bonum habet. [4] Optimum vero est ut quis ipsum edat, si aut ebrius est, aut ad potationem ire volet. [5] Caseus flatum, & adstrictionem, [6] & ciborum accensionem facit, quum crudum & incoctile sit edulium: [7] pessimum autem est repletos ipsum inter potum edere. [8] Legumina omnia flatuosa sunt, & cruda, & cocta, [9] & fricta, & macerata, & viridia. [10] His autem utendum non est nisi cum cibis. [11] Unumquodque vero ex ipsis sua peculiaria vitia habet. [12] Cicer flatum, tum crudum, tum frictum, & dolorem inducit. [13] Lens adstringit, & turbationem inducit, si cum cortice

ὧν μεῖζ. ἢ φλοιὸς ἦ. 14 Θέρμ. δὲ ἧκιστα τῶν κακῶν ἔχει. 15 Σιλφίου ὁ χυλὸς καὶ ὁ ὀπὸς ἐστὶ μὲν οὐδὲν μάλιστα· 16 τοῖσι δὲ ἀπείροισιν ἐπέρχεται τῇ κοιλίῃ. 17 ἀλλὰ καλέεται ξηρὴ χολέρη. 18 μάλιστα δὲ γίνεται), ὧν μεῖζ. πολλῷ πυρῷ μιχθῇ ἢ κρεηφαγίης βοείων κρεῶν.

tice ſumatur. 14 Lupinus minime inter hæc mala habet. 15 Silphii caulis & ſuccus, quibuſdam quidem maxime, 16 inexpertis autem non tranſit per ventrem. 17 Verum vocatur hoc malum cholera ſicca. 18 Fit autem maxime, ubi cum multo ſæceo mixtus fuerit, aut cum carnis bubulæ eſu.

LX. Τὰ μὲν γὰρ μελαγχολικὰ παθήματα καὶ παροξυσθέντα αὖ ὑπὸ βοείων κρεῶν. 2 αὐυπερβλήτως γὰρ ἡ φύσις αὐτέων, 3 καὶ ἐς τῆς τυχέσης κοιλίης καταπέψαι. 4 βέλτιστα δ' αὖ καὶ ἀπαλάτατα ἐστίν, ἐὰν διέφθοισί τε χρέοντο, καὶ ὡς παλαιοτάτοισι. 5 Αἴγεα δὲ κρέα ξυμφορώτερα. 6 πάλιν, ὅσα τε βοείοισιν ἔνι κακά, πάντα ἔχει. 7 ἤγγεν τῶν τε ἀπεψίην, καὶ φυσωδέστερα, καὶ ἐρυγματώδεα, καὶ χολέρης ὀδυνηκά. 8 ἔστι δὲ τὰ εὐωδέστατα, σταθερὰ καὶ ἥδιστα, ταῦτα ἄριστα διέφθαι καὶ ψυχρά· 9 τὰ δὲ ἀηδέστατα, ἃ δυσωδέα καὶ σκληρά, ταῦτα κάκιστα. 10 ἀλλὰ δὴ καὶ τὰ ὠμόσιτα. 11 βέλτιστα δέ ἐστιν ἐν ὥρῃσι κατρῶ· ἐν δὲ μεζοπώρῃ κατρῶ, κάκιστα. 12 Χοῖρεα δὲ πονηρά, ὁκόταν ἢ ἐνιαυτότερα, ἢ ὠμότερα. 13 χολερώτερα δ' ἂν εἴη, καὶ ἐκταραχτικά. 14 Οἶα δὲ βέλτιστα τῶν κρεῶν ἁπάντων. 15 κρίνεται δὲ, τὰ μήτε ἰχυρῶς πίονα, μήτε πάλιν ἰχυρῶς λεπτά, 16 μήτε ἠλικίῃ φέρουσα πάλαι ἱερήια. 17 ἐδέσθω δὲ αὖθι τῆς φοινικῆς καὶ ὑπὸ ψυχρά.

LX. Nam & atrabilariæ affectiones à bubularum carnium eſu exacerbantur. 2 Eſt enim inſuperabilis ipſarum natura, 3 & non cujuſvis ventriculi eſt ipſas concoquere. 4 Optime tamen ipſas concoxerint, ac ſummoverint, qui percoctis, & quam vetuſtiſſimis utantur. 5 At caprinæ carnes 6 quæcunque in bubulis inſunt mala, omnia habent: 7 itemque à concoctione alienitatem: & flatuoſiores ſunt ac ructus ampliores faciunt, & choleram generant. 8 Sunt autem odoratiſſimæ, ſolidæ ac jucundiſſimæ, optimæ & percoctæ & frigidæ. 9 Verum injucundiſſimæ & graveolentes ac duræ, peſſimæ: 10 imo etiam recentes. 11 Optimæ vero ſunt æſtatis tempore: peſſimæ autumno. 12 Porcinæ vero carnes pravæ ſunt, quum fuerint crudiores aut ambuſtæ. 13 Magis autem choleram generant, & turbationem faciunt. 14 Suillæ autem optimæ ſunt omnium carnium, 15 Sed præſtant etiam ex his quæ non vehementer pingues ſunt, neque renues, 16 neque veteris victimæ ætatem habent. 17 Edere vero ipſas oportet abſque pelle, & ſubfrigidas.

LXI. Χολέρης ὁ ξηρὴς ἡ γαστὴρ πέφυκεν), καὶ ψόφοι ἔνεισι, 2 καὶ ὀδυνέων τῶν λυμεῶν καὶ ὀσφύος. 3 Διαχωρεῖ δὲ ἐδὲν κάτω, ἀλλ' ἀπὸ

LXI. In cholera ſicca venter inflatus eſt, & ſtrepitus inſunt, 2 dolor larerum ac lumborum. 3 Secedit autem nihil deorſum, ſed

ἀπιξέγνωται. 4 τὸν τοιόνδε δ' ἀφ-
φύλαξον, ὅκως μὴ ἐμέσηται, ἀλλ'
ἡ κοιλίη ὑπολύσηται. 5 κλύσον
ἐν ὅπ πάχ☉ θερμῷ καὶ ὡς λι-
παρωτάτῳ. 6 καὶ ἐς ὕδωρ, ἀλέ-
φων ὡς τολεῖστον, κάθιζε θερμὸν,
ἐν σκάφη κοιλοκλίνων, καὶ ἔπειτ
μὲν ὀλίγα καὶ μικρόν. 7 καὶ,
ἢν θερμαινόμενα αὐτέω ἡ κοιλίη
ὑπάγῃ, λέλυται. 8 ξυμφέρει δ'
καὶ ἐγκοιμᾶσθαι τῷ τοιῶδε, 9 καὶ
πίνειν οἶνον λεπτὸν καὶ παλαιὸν
καὶ ἀκρητέστερον. 10 καὶ ἔλαιον δι-
δόναι, ὥστε ἡσυχίην, καὶ ἡ κοιλίη ὑπάγῃ,
καὶ λέλυται. 11 σιτίων δὲ καὶ τῶν
ἄλλων ἀπεχέσθω. 12 ἢν δὲ μὴ
αὐτῷ ὁ πόν☉, ὅτι μάλα δίδε πί-
νειν, ἕως ἂν καθαρθῇ. 13 ἢν δὲ
ὑγρὴ ἡ κοιλίη ᾖ, καὶ χολὴ ὑποχω-
ρεῖν, καὶ τρόφοι, καὶ ἔμετοι, καὶ πνιγμοὶ,
τότοισιν κράσπεδον ἀπεσμίζειν. 14
πίνειν δὲ μελίκρητον, καὶ μὴ ἐξεμεῖν.

LXII. Ὑδρώπων δύο φύσιες,
ἢν ὁ μὲν, ὑποσαρκίδι☉ ἐγχωρέων
φλεγμ, ἄφυκτ☉· 2 ὁ δὲ μετ' ἐμ-
φυσημάτων, πολλῆς δύσηχίης
ξυνόμβρ☉· 3 μάλιστα δὲ, ὑπὸ
παλαιωτέρης καὶ πυρίης καὶ ἐγ-
κρατεστέης, ξηρῆς καὶ δριμέης ἐσθιέ-
των. 4 ὅτου γὰρ ἐρηθικώτατ☉ αὐ-
τέων, καὶ ἰσχύοι μάλιστα. 5 ἢν δ' δύ-
σπνο☉ ᾖ, καὶ ἡ ὥρη ἐαρινὴ ἔσται τύ-
χῃ, καὶ ἡλικίη ἅμα ἀκμάζῃ, καὶ
ῥώμη ᾖ, ἀπὸ δ' βραχίον☉ αἷμα
ἀφαιρέειν. 6 εἶτα θερμοὺς ἄρτους ἐξ
οἴνου μέλαν☉ καὶ ἐλαίου ἐσθιέ-
τωσαν, 7 καὶ ὡς ἐλάχιστα πι-
νέτω, 8 καὶ ὡς τολεῖστα πονεέ-
τω, 9 καὶ κρέα ὕφαλα σαρκώδεα
ἐσθιέτω μετ' ὄξεος ἐφθὰ, ὅκως ὡς
τὰς ὡσαυτίλεως ἀναπάτοις αὐτέ-
γῃ. 10 Ὁκόσοι κοιλίας πὸς κάτω
θερμὰς ἔχεζι, καὶ δριμέα τὰ ὑποχω-
ρήματα

sed alvus adstricta est. 4 Talem observato ut ne vomat, sed alvus subeat. 5 Infusum itaque calidum ac pinguissimum ' quam ci- 355
tissime per clysterem immittito : 6 & oleo illitum in aquam plurimam calidam demittito, in solium reclinans, & calidam paulatim affundens. 7 Et si calescenti ipsi alvus subierit, morbus solutus est. 8 Dormire quoque tali conducit, 9 & bibere vinum tenue, & vetus ac meracius, 10 & oleum dato, ut & quiescat, & alvus subeat, & solvatur morbus : 11 à cibis vero & aliis abstineat. 12 Si vero non remiserit dolor, asininum lac bibendum ' dato, 370
donec purgatus fuerit. 13 At si liquida fuerit alvus, & bilis subeat, & tormina sint, & vomitus, ac suffocationes : his optimum fuerit quiescere: 14 bibere vero aquam mulsam, & non vomere.

LXII. Hydropum duæ naturæ sunt : quorum alter sub carne si fieri aggreditur, inevitabilis est. 2 Qui vero cum inflationibus fit, multa bona fortuna opus habet, 3 maxime autem æruminis, & fomentis, ac temperantia. Edat ' autem sicca & acria. 4 Sic 375
enim vel maxime urinam ejecerit, & plurimum viribus polluerit. 5 Si vero difficulter spiraverit, & tempus vernum fuerit, & simul ætas viguerit, & virium robur adsit, de brachio sanguinem detrahere oportet : 6 deinde panes calidos ex vino nigro & oleo tinctos edat : 7 & quam minimum bibens, 8 quam plurimum laboret, 9 & carnes fuillas carnosas edat cum aceto coctas, ut adversus acclives ' deambula- 380
tiones reniti possit. 10 Quicunque infernum ventrem calidum habent, & alvi egestiones acres &

inæqua-

χωρήματα· καὶ αἱ ὦμαλα διέρχεται, ὑπὸ ξηρότητος ἀποτέμνει. [11] ἰῶ μὲν δυνατοί ἔασιν, ἐλλεβόρῳ τῷ λόγῳ αὐλαπᾶσαι. [12] ἰῶ δὲ μή, ὁ χυλὸς τῶν σιδενίων πυρῶν παχὺς [καὶ] ψυχρὸς, [13] καὶ τὸ φάκιον ἔτι· [14] καὶ ἄρβι ἐγκρυφίαι, [15] καὶ ἰχθύες, πυρέσσουσι μὲν, ἐφθοί· ἀπυρέτῳ δὲ ἑψηθέντι, ὀπτοί. [16] καὶ οἶνος μέλας ἀπύρετος. [17] ἰῶ δὲ μή, ὕδωρ ἀπὸ μεσπίλων, ἢ μύρσων, ἢ μήλων, ἢ ἄσυ, ἢ φοινικοβαλάνων, ἢ οἰναν-θης ἀμπελικῆς.

LXIII. Ἢν δὲ πυρετὸς μὴ ἔχῃ, καὶ τρόφοι ἔωσι, γάλα ὀλίγον θερμὸν, ὀλίγον τὸ πρῶτον ἐπὶ πλέον προσαγωγῆς πλεῖον. [2] καὶ λίνου σπέρμα, [3] καὶ πύρινα ἄλφιτα, [4] καὶ τῶν αἰγυπτίων κυάμων ἐξελὼν τὰ περικαὶ, καὶ βλίσκους καὶ ἐπιπάσσων, πίνειν. [5] καὶ ἢν ἡμιπαγέα ἐσθίεσθαι ὀπτὰ. [6] καὶ σεμίδαλιν, ἢ κέγχρον ἑφθὸν σὺν γάλακτι, ἐφθὰ ψυχρὰ ἐσθίειν. [7] καὶ τὰ τοιαῦτα ὁμοία καὶ ποτὰ καὶ ἐδέσματα προσφέρειν. [8] τὸ διαιτητικὸν ἐπὶ μέγιστον, σκοπεῖν καὶ φυλάσσειν, ὥσπερ οἱ τοὶ, ὀξέσι καὶ ὑπὸ τοῖσι μακροῖσιν ἀρρωστήμασι, καὶ τοὺς ἐπιτάσιος τῶν πυρετῶν, καὶ τὰς αὐέσιας, [9] ὥστε τὰς κρίσιας ἀφαιρεῖσθαι φυλάσσειν, ὁκόταν μὴ δεῖ τὰ σιτία προσπενεγκεῖν. [10] καὶ, ἀσφαλέως ὁκόταν δεῖ προσπενεγκεῖν, ἐδέσθαι. [11] ἔπειτα, ὁκόταν πλεῖστον ἀπέχωσι τῆς ἐπιτάσιος.

LXIV. Εἰδέναι δὲ [δεῖ] τοὺς κεφαλαλγικοὺς, ἢν γυμνασίων, ἢ δρόμων, ἢ ποιητῶν, ἢ κωμῳδέων ἢ ἄλλου τινὸς πόνου ἀκμῆς· ἢ ἐξ ἀφροδισίων· [2] τοὺς ἀχροὺς· [3] τοὺς βραγχαλέους· [4] τοὺς πλωδώδεας· [5] τοὺς λιφαιμοὺς· [6] τοὺς πνευματώδεας· [7] τοὺς

inæquales ipsis prodeunt præ colliquatione : [11] his siquidem potentes fuerint, veratro albo revellere oportet. [12] Sin minus, succus tritici horni crassus, frigidus dandus est, [13] & lenticulæ frelæ decoctum, [14] & panes subcinericii, [15] & pisces febrienti quidem cocti, non vero febrienti, assati : [16] & vinum nigrum non febrienti : [17] sin minus, aqua à mespilis, aut myrti baccis, aut malis, aut sorbis, aut palmulis, aut vitium œnanthe.

LXIII. Si vero febris non habeat, & tormina adsint, lac asininum calidum modicum primum : deinde sensim facto progressu amplius, [2] & lini semen, [3] & triticeam polentam, [4] & fabas ægyptias, exempto eo quod in ipsis amarum est, molita ac trita hæc inspergens bibat : [5] aut ova semiconcreta assata edat, [6] & similaginem, & milium : & alicam coctam in lacte : hæc cocta frigida edat, [7] & quæ his similia existunt, tum pocula, tum edulia in cibo assumat. [8] Maximi momenti circa victus rationem, est observare ac cavere, tum in acutis, tum in longis morbis, & intensiones febrium, & remissiones, [9] quo temporum occasiones scias, quando cibos adhibere non oportet, [10] & quando tuto exhiberi possunt. [11] Insuperque quando plurimum ab intentione absunt.

LXIV. Nosse porro oportet, eos quibus caput dolet ab exercitationibus, aut cursibus, aut profectionibus, aut venationibus, aut ex alio quopiam intempestivo labore, aut ex re venerea : [2] decolores item, [3] raucosos, [4] splenicos, [5] exangues, [6] spirituosos, [7] & siccam tussim habentes

τὰς ξηρὰς βήσσονσας· 8 τὰς διψώδεας· 9 τὰς φυσώδεας· 10 [τὰς] φλεβῶν ἀπολήψιας· 11 [τὰς] σπλεπεριφρένους ὑποχόνδρια, καὶ πλευρὰς, καὶ μεταφρένου· 12 τὰς ἀδιανεφρωμένους, 13 ' καὶ ἀμαυρὰ βλέποντας, 14 καὶ οἷσιν ἦχοι τε ἐάτων ἐμπίπτωσι· 15 καὶ τὰς ἐρήθρας ἀκρατέως ἀναφερομένους· 16 τὰς ἰκτεριώδεας, 17 καὶ ὧν αἱμορροΐδες ἢ ῥῖνος ἢ καθ' ἕδρην σφοδρῶς· 19 ἢ ἐν ἐμφυσήμασιν ἕδραι, ἢν πόνος αὐτοῖσιν ἐπιτρέχῃ σφοδρὸς, καὶ μὴ ἐπικρατέωσι. 20 τε τοιῶνδε μηδένα φαρμακεύειν. 21 κίνδυνον τε γὰρ ἔχει καὶ ἀδὲν ὀνήσει. 22 πρός τε λύσιος πυθομένους ἀπαλλάξιας καὶ κρίσιας ἀφαιρήσεις.

LXV. Ἢν δ' αἷμά τινι ' ξυμφέρῃ ἀφαιρέειν, σπείλαι πρότερον ποιέειν τὴν κοιλίην, καὶ ὕστως ἀφαιρέειν, καὶ λιμνάζοντα, καὶ οἶνον ἀφαιρέειν αὐτέων. 2 ἔπειτα τῇ διαίτῃ τῇ ὑγιεινῇ τὰ ἐπίλοιπα αὐτέων, καὶ πυρήσιον σύμμιξον θεραπεύειν. 3 ἢν δὲ σὶς κοιλίη πυκνὴ ᾖ καὶ κοιλίη δοκέῃ εἶναι, μαλθακῶ κλύσμαϊ χρᾶσθαι. 4 ἢν δὲ φαρμακεύσαι δόξῃ, ἐκκεκόρθω ἀσφαλέως αὖθις καθαίρειν, κάτω δὲ μηδενὶ τῶν τοιῶνδε. 5 κράτιστον δὲ, ἐς ὄρθιζιν, καὶ ἐς ἰσχνότητας, καὶ ἐς ὑποπάτους ἄγειν. 6 καὶ τρίψῃ ' ἡσύχῃ χρέο, ἵνα μὴ πυκνώσῃς τὴν ἕξιν. 7 ἢν δὲ κλινοπετὴς ᾖ, ἄλλοι τρίβέτωσαν αὐτὸν, 8 καὶ, ἢν μὲν ἐν τῷ θώρηκι ὑπὲρ τὸ φρενῶν λυπέῃ τὸ πάθος, αὐτὸν ἀναγκάζειν ὡς πλαγιάκις, καὶ ὡς ἥκιστα ὑποπλινέσθωσαν, ἐς ὅτε δυνατοί εἰσι, 9 καὶ καθίζοντα αὐτρεμεῖν μὲν πολὺν χρόνον

bentes, 8 & fiticulosos, 9 & flatuosos, 10 & venarum interceptiones: 11 & eos qui intenta habent præcordia, & latera, & dorsum, 12 & ' torpefactos, 13 & 400 obscure videntes, 14 & quibus aurium sonitus incidunt, 15 & qui urinariam fistulam urinam non continentem habent, 16 & morbo regio laborantes, 17 & quorum alvi cruda ejiciunt, 18 & quibus ex naribus, aut per sedem sanguis vehementer erumpit, 19 & qui tubercula habent, & quibus vehemens dolor incurrit, & non superaverint: 20 ex talibus nullum medicamento purgandum esse. 21 Periculum enim habebis, & nihil opis ' afferes, 405 22 & spontaneas liberationes ac judicationes tolles.

LXV. At si sanguinem alicui detrahere conducit, solidam alvum facere oportet, atque sic detrahere, & fame macerare, ac vinum auferre. 2 Postea victu conveniente, & fomentis humidis, reliquam curationem perage. 3 Si vero alvus densa ac adstricta esse videatur, molle infusum per clysterem immitte. 4 Si vero medicamentum dare visum fuerit, per veratrum ' tuto sur- 410 sum purga. Deorsum vero nullum talium. 5 Optimum autem est ad mictionem, & ad sudores, & ad deambulationes perducere, 6 & leni frictione uti, ut ne habitum densum efficias. 7 Si vero in lecto decumbat, alii ipsum fricent. 8 Et siquidem in thorace supra septum transversum, affectio ipsum infestarit, plurimum resideat, & minime ipsum reclinent: quandiu vires tolerant: 9 & sedentem multo tempore ' multo

χρόνον πολλῷ θερμῷ. [10] λῦ δὲ ἐν τῇ κάτω κοιλίᾳ τὰ φρένας ἰσχὺ τὰ ἀλγήματα, ἀνακίνεσ ξυμφέρ, [11] ἢ μηδεμίλω κίνησιν κινέεσθαι τῷ τοιῶδε σώματι ξυμφέρ, ἔξω τ ἀναλείψιος. [12] τὰ ὃ ὀκτ
384 κάτω ' κοιλίης λυσώδεα δ' ἔρων ἐ ἱδρώτων, λῦ ὀλιγῶ μελείως, τὰ ὠφελήσιμα μᾶλλον λύεται τὰ σμικρά· τὰ σφόδρα ὃ πονηρόν. [13] οἱ τοιοῦτοι γὰρ ἢ ἀπόλλωνται, ἢ αὖθι ἄλλων κακῶν ἐ γίνονται ὑγιέες, ἀλλ' ἀπορηξίζ τὰ πιστότατα.

LXVI. " Πόμα ὑδρωπιῶντι. [2] 51 καυθαρίδας τρεῖς, ἀφελὼν τὸν κεφαλὸν ἐκ ἡς πόδας ἐ πλέρας, τρίψας ἐν τρισὶ κυάθοις ὕδατος τὰ ' σώματα. [3] ὁκόταν δὲ πονέῃ ὁ πιὼν, θερμῷ βρεχέσθω. [4] τὰ λιπαλφάλῳ ὃ ὡσαύτερον, νῆστις πινέτω. [5] ἐδέτω ὃ ἄρτους θερμοὺς ἐξ ἀλεύρου. [6] " Ἰσχαμον. ὁπὸν συκῆς ἐν ἐρίῳ ὡσαύτινα ἔσω ὠσὶς τ φλέβα, [7] ἢ πιτύλῳ συρέψαντα ἐμβῆσαι ἐς τ μυκτῆρα, [8] ἢ χαλκίτιδος τῷ δακτύλῳ ὠσαπισαμένῳ πίεσον, καὶ τὰς χόνδρας ἔξωθεν ὠσαπέζειν ἑκατέρωθεν. [9] καὶ τὸν κοιλίλω λῦσον ὄνῳ γάλακτι ἑφθῷ. [10] καὶ τὸν κεφαλὸν ξυρῶν ψυχρῷ ὠσάφερε, λῦ ἐν
10 ' ὥρῃ θερμῇ γίνῃ. [11] σησαμοειδὲς αὖον καθαίρ. ἡ [ὃ] πόσις ἡμιόλιον ὀξυχυμῆς ἐν ὀξυμέλιτι πεπεμμένον. [12] ξυμμίσγεται δὲ καὶ τοῖσιν ἐλλεβόροις, καὶ ἧσσον πνίγ, τὸ τελεῖον μέρος τ πόσιος. [13] Τελχῖνες. ὑποθεὶς τὸ ῥάμμα τῇ βελόνῃ, τῇ τὸ κύαρ ἐχούσῃ, καὶ τὸ ὀξὺ τ αὖ πάσιν ὃ βλεφάρου ἐς τὸ κάτω ἀμφικεντήσας, δὲς καὶ ἄλλο ὑποκάτω τέτε, [14] ἀνατεί-

' multo oleo calido defricent. [10] 415
Si vero in inferna alvo sub septo transverso dolores habeat, decumbere conducit, [11] & nullo motu moveri tali corpori confert, extra defrictionem. [12] Qui vero ex inferna alvo solvuntur dolores, per urinas & sudores, si moderate delabuntur, sua sponte solvuntur, qui parvi sunt, vehementes autem pravi sunt. [13] Tales enim aut pereunt, aut absque aliis morbis sani non fiunt. Verum qui ' hujusmodi sunt in- 420
cumbunt ac firmantur.

LXVI. Potio hydropica. [2] Cantharidas tres, detracto capite uniuscujusque, & pedibus, & alis, corpora videlicet ipsarum in tribus aquæ cyathis terito. [3] Quum autem is qui bibit doluerit, calida aqua perfundatur. [4] Bibat autem prius illitus, jejunus: [5] & edat panes calidos ex oleo. [6] Medicamentum sanguinem sistens. Fici succum lana exceptum intus ad venam ' ap 425
pone: [7] aut coagulo intorto nares obturato. [8] aut chalcitidem digito prius efformatam apprime, & cartilagines extrinsecus utrinque comprime: [9] & alvum lacte asinino cocto solve, [10] & caput rade, & perfrigerantia adhibe, si calidum tempus fuerit. [11] Sesamoides sursum purgat, potus ejus est drachma dimidia in aceto mulso trita. [12] Commiscetur etiam veratris tertia potionis pars, & minus suffocat. [13] ' Ad trichiasin, id est pilos pun- 430
gentes in palpebris enascentes. Immissum in acum foramen habentem filum, in summa supernæ palpebræ margine deorsum versus perpunctione facta transmitte, & aliud itidem sub hoc inferne trajice: [14] extenta fila

νας ἢ τὸ ῥάμμαθα, ῥάψον καὶ κατάδει, ἕως αὖ ὑποπέσῃ. [15] κἄπειτα μὴ ἱκανῶς ἔχῃ· λῦε ἢ μὴ, εἰ ἐλλείπει, [15] ὀπίσω ποιέειν τὸ αὐτό.

consue ac deliga, donec decidant: [15] & siquidem satis habuerit, bene est: sin minus, & quid defecerit, rursus eadem facito.

LXVII. Καὶ τὰς αἱμορροΐδας τὸν αὐτὸν τρόπον διώκεε. [2] τῇ βελόνῃ ὡς παχυτάτῃ ἐρίῳ οἰσυπηρῷ ῥάμμα, καὶ ὡς μέγιστον ἀποδήσας· [3] ἀσφαλέστερη γὰρ γίνεται ἡ θεραπείη· [4] εἶτα ἀποπιέσας τῷ σηπτῷ χρέο, [5] καὶ μὴ βρέχε πολὺν ἀποπόνον. [6] καὶ αἰεὶ μᾶλλον καταλίμπανε. [7] ἢν μὴ τοῦτο ἀναλαβὼν ἐλλεβορίσῃ. [8] εἶτα γυμναζέσθω καὶ διϊδρώτω. [9] γυμνασίῃ δὲ τελείως πολλὴν ἀπὸ ὄρθρου. [10] ὁρμὲω ἢ ἀπεχέσθω, ἢν μέθης, καὶ τῶν θερμέων, ἐξαιρέων ὀλιγάνης. [11] ἐμείτω ἢ δὲ ἐπὶ ἡμερέων, ἢ τελὲς ἂν τῷ μιῶ. [12] ἕτω γὰρ ἂν ἔχοι ἄριστα τὸ σῶμα. [13] οἶνον ἢ κίρρον αὐστηρὸν, ὑδρηρέα τε καὶ ὀλίγον πινέτω.

LXVII. At vero ad fuppuratos, fcillæ fruſta rotunda ſecta in aqua coquito, [2] & ubi valde bene efferbuerit, diffundito, [3] & alia affuſa coquito, donec ad contactum percocta ac mollia apparuerint: [4] deinde leviter tritis cuminum frictum ammiſce, & [4] ſeſama alba, & amygdalas re- [445] centes tritas, & hæc melle excepta delingenda præbe, [5] & poſtea vinum dulce bibendum. [6] Sorbitiones vero ſumat, peplum, appellatum meconium album, tritum acetabuli parvi menſura, in aqua [7] loturæ farinæ recentis dilutum ac coctum, melle affuſo tepidum abſorbens. Atque ſic degat per diem: [8] deinde ſupputans ea quæ eveniunt, cœnam dato. [9] Fabarum item depuratarum quadrantem, & [4] rubiæ [450] ſarmenta duodecim, terito, miſceto,

LXVIII. Τοῖσι δὲ ἐμπύοισι, σιδύλης καθαιρομὲν κυκλισμὲς ἑψεῖν ὕδατι. [2] καὶ ἀποζέσας σὺ μάλα ἀπόχεον· [3] καὶ ἐπιχέας ἄλλο ἕψε, ἕως αὖ ἁπτόμενον διέφθον καὶ μαλθακὸν φανῇ. [4] εἶτα τρίψας λεῖον, ξύμμιστε κύμινον πεφρυγμένον, καὶ λόμμα σήσαμα, καὶ ἀμυγδάλας νέας, τρίψας σὺν μέλιτι σμίξον δίδε. [5] καὶ ἐπὶ τούτῳ οἶνον γλυκύ. [6] ῥοφήσαθω ἢ, μήκωνος τὸ λευκὸν ὑποτρίψας ὀκτὼ λεκίσκιον ὕδατι διείς, [7] σιδηρίῳ τριμμάτι ἀλοὺρα ἐψήσας, μέλι ἐπιχέας, χλιερὸν ἐπιῤῥοφέων, ἔπω ἀφαιρέτω τὴν ἡμέρην. [8] εἶτα, ἐς τὸ ἀποδεδηνοῦσθαι λογιζόμενος, τὸ δεῖπνον δίδε. [9] Δυσεντερίης. κυάμων καθαρῶν τεταρτημόριον, καὶ ἐρυθροδάνε δυοκαίδεκα κάρφεα λεῖα συμμίξαθε, καὶ ἐψήσαθε,

LXVIII. At vero ad ſuppuratos, ſcillæ fruſta rotunda ſecta in aqua coquito, [2] & ubi valde bene efferbuerit, diffundito, [3] & alia affuſa coquito, donec ad contactum percocta ac mollia apparuerint: [4] deinde leviter tritis cuminum frictum ammiſce, & [4] ſeſama alba, & amygdalas re- [445] centes tritas, & hæc melle excepta delingenda præbe, [5] & poſtea vinum dulce bibendum. [6] Sorbitiones vero ſumat, peplum, appellatum meconium album, tritum acetabuli parvi menſura, in aqua [7] loturæ farinæ recentis dilutum ac coctum, melle affuſo tepidum abſorbens. Atque ſic degat per diem: [8] deinde ſupputans ea quæ eveniunt, cœnam dato. [9] Fabarum item depuratarum quadrantem, & [4] rubiæ [450] ſarmenta duodecim, terito, miſceto,

τα, λιτῶς δὲ διδόναι σκέλεχθν. [10] Ὀφθαλμῶν. ἀποδὸς πεπωλυμβύη, λιπαρῶς πεφυγμβύη, ὡς σέαρ, μὴ ὑγρὸν λεῖον τρίψας, [11] ὀμφακίνα τῷ τῆς πικρῆς ὄμφακος συνυρεῖνας, ἐν ἡλίῳ τε ἀναξηρώνας, ὑγραίνων ὡς ἐνάλιφθν. [12] ὁκόταν ἔξηρὸν γένηται, τρίψας λεῖον ξηρὸν ἐπάλιφε τὰς ὀφθαλμὰς, καὶ παράπασσε τὰς κανθάς. [13] Ὑγρῶν. ἐδάνου δραχμὴν, χαλκοῦ κεκαυμβύα συνία ὀβολὰς ἐπ' ἀκύνης τρίβων, κρόκυ τριώβολον. [14] ταῦτα τρίψας λεῖα, ὠοῦ λάβας οἶνυ γλυκέος κοτύλιν ἀττικήν. [15] κάπειτα ἐς τὸν ἥλιον θεῖς, καταπεπλύψας ὁκόταν σαπῇ, τότε χρέο. [16] Πρὸς τὰς ἐρυθρίδας. [17] χαλκίτιδος δραχμὴν, σταφυλῆς, ὁκόταν δύο μέρεα λαβῇ, ἐκπιέσας σμύρναν καὶ κρόκυ τρίψας, συμμείξας τὸ γλοῦκος, ἔψησον ἐν τῷ ἡλίῳ. [18] ἐς τότε ὑπάλιφε τὰς ἐρυθρίδας. [19] ἔσω ἐν χαλκῷ ἀγρέιῳ.

LXIX. Ὑπὸ ὑστερικῶν πνιγμβύων γνῶσις. [2] πίεσαι τοῖσι δακτύλοισι, κ', ἢν ἀμβύη, τὰ ὑστερικά ἐστιν· ἢν δὲ μὴ, ἀσαρκώδεα. [3] Τοῖσιν ὑδρωπικοῖσι, μηκώνιον, λεκίσιον ἀττικὸν τροχίλον. [4] Πόσις. λεπίδος, μηλέης τρεῖς τῷ πλάτει, ἐς ἁλήτε σηλανίε κεκλάσας. τοῦτα λεῖα τρίψας κατάπλα δίδε. [5] Κάτω ὕδωρ καθαρόν, καὶ κοιλίλιν σκαπτοῖ. [6] ἐς ἰχάδας ὀπὸς ἐλάτης πυρμάλλε λάπταζε, ἐπιθέτικις ἐς ἐκάστω, εἶτα ἐς κοινὸν ἄγγος σαωθὲς ταμιεύεσθαι, [7] δίδε τῷ ἐρρωμένῳ ἐπὶ πίνειν. [8] ἐς τὸ μηκώνιον τρίβων, ὕδωρ ἐπιχέων καὶ διηθέων, κάλυθρον φυρῶν, ἐτέλιον ὀπλῶν, μέλι ἐπιχέων, τοῖσι ὑδρωπικοῖσι πόσιν

ceto, coquito, & pingui addito delingenda præbeto. [10] Ad oculos. Spodium lotum probe velut farinæ maſſam ſubactum, non liquidum, [11] uvæ immaturæ acerbæ ſucco humectatum leviter terito, in ſole reſiccato, & ut ad illitionem commodum ſit humectato: [12] quum vero ſiccum factum fuerit, leviter trito ficco oculos ſublinito, & angulos conſpergito. [13] Ad eoſdem. Ebeni drachmam, æris uſti obolos novem, croci obolos tres. [14] Hæc trita in coticula terito, & vini dulcis heminam Atticam affundito: [15] deinde ad ſolem obvelata exponito, & ubi cocta exaruerint, ipſis utere. [16] Ad dolores oculorum. [17] Chalcitidis drachmam, uvæ expreſſæ, ut duæ partes ſint reliquæ, myrrham & crocum terito, & muſtum admiſceto, & ad ſolem coquito, [18] ac illinito. [19] Sint autem in vaſe æneo.

LXIX. Earum quæ ab utero ſtrangulantur cognitio. [2] Digitis duobus comprimito, & ſi ſenſerit, uteri ſtrangulatio eſt: ſi non, convulſio. [3] Ad hydropicos. Pepli meconii appellati, acetabulum parvum atticum rotundum, [4] potio una, ſquamæ æris ſpicilla lata tria. Hæc leviter trita, & cum farina recenti agglutinata, ac deglutienda dato. [5] Purgant aquam deorſum. Aliud, quod ſtercora per alvum expellit. [6] In caricas ſuccum tithymalli inſtilla, in ſingulas ſe ptes: deinde in novum vas compoſitas reconde, [7] ac exhibe ante cibum. [8] Aliud. Peplum, quod & meconium appellatur, aqua affuſa terito ac excolato, & farinam placentarum torrefactarum ammiſcens, & mel coctum affun-

τρώγειν δίδωσι, καὶ ἐπιπίνειν οἶνον γλυκὺν ὑδαρέα, ἢ μελίκρητον ὑδαρές. 9 τὸ δ' ἀπὸ τῶν κοπρίων μηκώνιον ξυλλέγων, ταμιεύειν, καὶ θεραπεύειν.

dens, hydropicis edendum dato: & vinum dulce aquosum, aut aquosam insuper bibendam. 9 At meconium, quod primum excrementum à pueris prodit, collectum recondito, ac curato.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΠΕΡΙ ΙΕΡΗΣ ΝΟΥΣΟΥ.

HIPPOCRATIS DE MORBO SACRO.

Basil. græc. Foesius sect. III. 84. 301. Basil. lat.

pag 122

ΠΕΡΙ μὲν τῆς ἱερῆς νόσου καλεομένης ὧδε ἔχει. 2 οὐδέν τι μοι δοκέει τῶν ἄλλων θειοτέρη εἶναι νόσων, οὐδὲ ἱερωτέρη· 3 ἀλλὰ φύσιν μὲν ἔχει, ὡς ἐπὶ τὰ λοιπὰ νοσήματα, ὅθεν γίνεται. 4 φύσιν δὲ αὐτῆς καὶ πρόφασιν οἱ ἄνθρωποι νόμιμον θεῖον εἶναι, 5 ὑπὸ ἀπειρίης καὶ θαυμασιότητος, ὅτι οὐδὲν ἔοικεν ἑτέρῃσι νόσοισι. 6 καὶ κατὰ μὲν τὴν ἀπορίην οὕτω σώζεται θειότητι μὴ γινώσκειν· τὸ θεῖον αὖτε ἀμαυροῦται τρόπῳ τοιῷδε ἰητροσύνῃσι ἰῶντες. 8 ἀπολύοντες γὰρ ἢ καθαρμοῖσιν ἢ ἐπαοιδῇσιν. 9 εἰ δὲ διὰ τὸ θαυμάσιον, θεῖον νομιοῦσι, πολλὰ τοιαῦτα ἱερὰ νοσήματα ἐστί, καὶ ἐγὼ ἐρέω· 10 ὡς ἐγὼ ἀποδείξω ἕτερα οὐδὲν ἧσσον ἐόντα θαυμάσια, οὐδὲ τερατώδεα, ἃ οὐδεὶς νομίζει ἱερὰ εἶναι. 11 τὸ μὲν γὰρ οἱ πυρετοὶ οἱ ἀμφημερινοὶ, καὶ οἱ τριταῖοι, καὶ οἱ τεταρταῖοι, οὐδὲν ἧσσον μοι δοκέουσιν ἱεροὶ εἶναι, καὶ οὐκ ἀπὸ θεοῦ γίνεσθαι τούτων τὴν νόσον, καὶ θαυμάσιον ἔχουσι· 12 τοῦτο δὲ ὁρέω μαινομένους ἀνθρώπους καὶ παραφρονέοντας ἀπὸ μηδεμιῆς προφάσιος ἐμφανέος, 13 καὶ

1 DE morbo sacro appellato sic se res habet. 2 Nulla re videtur mihi aliis divinior esse morbis, neque sacratior. 3 Verum naturam habet quam etiam reliqui morbi, unde fit. 4 Homines vero naturam & causam ejus divinam esse putaverunt, 5 præ inexperientia & admiratione, 6 propterea quod reliquis morbis nulla re similis est. 7 Et per inopiam quidem quod non cognoscunt, divinitas ipsi conservatur: 8 per abundantiam vero & parabilem modum sanationis medentur. 8 Exolvuntur enim aut expiationibus aut incantamentis. 9 Si vero propter admirationem divinus censetur, multi morbi sacri erunt, & non unus: 10 quemadmodum ego demonstrabo etiam alios nihil minus admirabiles, neque minus monstrosos, quos nemo sacros esse censet. 11 Primum etenim febres quotidianæ, & tertianæ, & quartanæ, nihil minus mihi sacri esse videntur, nec minus à deo fieri quam hic morbus, etiamsi nihil admirabile habeant. 12 Deinde video insanos homines & delirantes à nulla manifesta causa, 13

pag 172

&c

καὶ πολλά τε ἄμα καὶ ἀκαιρα ποιέοντας. [14] ἔν τε τῷ ὕπνῳ οἷσι πολλὰς ὀιωζονίας καὶ βοὰς, τὰς δὲ πνιγμούς, τὰς δὲ καὶ αὐλιστοντικούς τε καὶ φοβερὰς ἔξω δὲ ὠθισφρονέοντας, μέχρις αὖ ἐξεγέρωνται. [15] ἔπειτα δὲ καὶ ὑγιέας ἐόντας καὶ φρονέοντας, ὡς τὸ πρῶτον, [16] ἐόντας τε αὖτὰς ὠχρούς τε καὶ ἀσθενέας. [17] δὲ τούτων ἐχ ἅπαξ, ἀλλὰ πολλάκις. [18] ἀλλά τε πολλὰ ἐστὶ καὶ πανδαπὰ, ὧν οὐδὲν ἐπάξιον λέγειν, πολὺς ἂν εἴη λόγος.

II. Ἐμοὶ δὲ δοκέουσιν οἱ πρῶτοι τοῦτο τὸ νόσημα ἀφιερῶσαι τοιοῦτοι εἶναι οἷοίπερ νῦν εἰσὶ μάγοι τε καὶ καθάρται, καὶ ἀγύρται, καὶ ἀλαζόνες, οἵπερ δὴ τοιοῦτοι σφόδρα θεοσεβέες εἶναι, καὶ σοφώτεροι. ἔπειτα δὲ τοιοῦτοι μεμηχανημένοι καὶ περιβαλλόμενοι τὸ θεῖον ἀμηχανίης, τῷ μηδενὶ μόρῳ, ἵνα μὴ περισώζωνται ὠφελήσασι, [6] ὡς μὴ καθαρσίοισι ἐοῦσιν ἐδὲν ἐπισπωμένοις, ἱερὸν ἐνόμισαν τοῦτο τὸ πάθημα εἶναι, [7] δὲ λόγοις ἐπιλέξαντες ἐπιτηδείοις ἴασιν καθιστῶντο ἐς τὸ ἀσφαλὲς σφίσιν ἐαυτοῖσι, καθαρμοὺς προσφέροντες καὶ ἐπαοιδὰς, [8] λουτρῶν τε ἀπέχεσθαι κελεύοντες, [9] δὲ ἐδέσμασι πολλῶν, δὲ ἀνεπιτηδείων αὐθρώποισι νοσέουσιν ἐδέσθαι. [10] θαλασσίων μὲν τευθίδος, καὶ μελανούρου, κεστρέως, ἐγχέλυος, [11] ἐλαφείου δὲ καὶ αἰγὸς καὶ ἐλάφου, καὶ χοίρου καὶ κυνός. [13] πάντων γὰρ κρεῶν παρακλινόντων ἐστὶ κοιλίης. [14] ὀρνίθων δὲ, ἀλεκτρυόνος καὶ τετράνος, ὠτίδος. [15] ἔτι δὲ, ὅσα νομίζεται ἰσχυρότατα εἶναι. [16] λαχάνων δὲ μίνθης, σκορόδου καὶ κρομμύου. [17] δριμὺ γὰρ ἀσθενέϊ καὶ ὑδατώδει ξυμφέρει. [18] ἐμπότων

& multa & simul importuna facere, [14] vidique multos in somno [15] plorare ac vociferari, alios vero suffocari, alios exilire & foras fugere, atque ita delirare donec expergiscuntur: [15] postea autem etiam sanos esse ac sapientes velut prius, [16] esseque ipsos pallidos ac debiles: [17] atque hæc non semel, sed sæpe. [18] Aliique multi sunt ac omnigeni morbi, in quibus singulis recensendis in longum sermo extenderetur.

II. Cæterum qui primi hunc morbum sacrum esse [1] pronunciaverunt, tales homines mihi esse videntur, [2] quales etiam nunc sunt magi & expiatores [3] & circulatores, & quidam arrogantes, [4] qui se vehementer pios esse simulant, & amplius quid scire [5] Hi itaque consilii ac mentis inopiæ obvelantes ac prætexentes divinitatem, quum nihil haberent quod exhibitum prodesset, [6] ut ne manifesta fieret ipsorum ignorantia, sacram hanc affectionem esse pronunciarunt: [7] & rationibus idoneis collectis, curationem constituerunt sibiipsis securam, expiamenta offerentes & incantamenta, [8] & à balneis abstinere jubentes, [9] & à cibis multis ac ineptis ad hominum ægrotorum esum, [10] velut ex marinis quidem à mullo, & melanuro, mugilique ac anguilla, [11] hi enim pisces periculosissimi esu sunt. [12] Ex carnibus vero, à caprina, cervina, suilla, ac canina. [13] Hæ enim carnes maxime alvum turbant. [14] Ex volucribus autem, à gallo & turture ac otide; [15] insuperque ab his quæ robustissimæ esse censentur. [16] Ex oleribus, à mentha, allio, ac cepa. [17] Nihil enim acre infirmo conducit. [18] Pallium præ-

πον δὲ μέλαιναν μὴ ἔχειν. [19] θανατῶδες γὰρ τὸ μέλαν. [20] μηδὲ ἐν αἰγείαις καθίσθαι δέρμασι, μηδὲ φορεῖν, [21] μηδὲ πόδα ἐπὶ ποδὶ ἔχειν, μηδὲ χεῖρα ἐπὶ χεῖρα. [22] ταῦτα γὰρ πάντα κωλύματα εἶναι.

III. Ταῦτα δὲ πάντα θεῖα εἶναι δοκεῖ τοῖς ἐπιθεσιάζουσιν, ὡς πλέον τι εἰδότες καὶ ἄλλας προφάσεις προβαλλόμενοι· [2] ὅκως, εἰ μὲν ὑγιὴς γένοιτο, αὐτῶν ἡ δόξα εἴη καὶ ἡ δεξιότης· [3] εἰ δὲ ἀποθάνοι, ἐν ἀσφαλεῖ καθιστῷτο αὐτῶν αἱ ἀπολογίαι, [4] καὶ ἔχοιεν προφάσεις, ὡς οὐκ αὐτοί εἰσιν αὐτοὶ, ἀλλ' οἱ θεοί. [5] ἔτε γὰρ φαρμάκῳ ἔτε πιεῖν ἔδοσαν φάρμακον ἐδέν, ἔτε λουτροῖσι καθῆψησαν, ὥστε δοκέειν αὐτοὺς εἶναι. [6] ἐγὼ δὲ δοκέω Λιβύων τῶν τὴν μεσόγαιον οἰκεόντων, ἐδένα ὑγιαίνειν, ὅτι ἐν αἰγείοισι δέρμασι καθιζόμενοι, καὶ κρέασιν αἰγείοισι χρεώμενοι. [7] ἐπεὶ οὐκ ἔχουσιν ἔτε ῥῶμα, ἔτε ἱμάτιον, ἔτε ὑπόδημα, ὃ, τι μὴ αἰγέον ἐστίν. [8] ἀ γὰρ ἐστιν αὐτοῖσιν ἄλλο προβάτιον ἐδέν, ἢ αἶγες καὶ βόες. [9] εἰ δὲ ταῦτα προσφέρομεν καὶ ἐδιτόμενα τῶν νῦν πίπτει τε καὶ αὔξει, καὶ μὴ ἐδιτόμενα ἰᾶται, [10] οὐκ ἐστιν ἄρα ὁ θεὸς αὐτῷ ἐδενὸς, ἐδὲ οἱ καθαρμοὶ ὠφελέουσιν, [11] ἀλλὰ τὰ ἐδέσματα τὰ τοιαῦτα τε καὶ βλάπτοντα. [12] Ἢ δὲ θεῖα ἀφανίζεται ἡ δύναμις. [13] ἕτως ἂν ἐμοί γε δοκέοσιν, οἱ τινες τάδε τῷ τρόπῳ ἐγχειρέουσιν ἰήσεσθαι ταῦτα τὰ νοσήματα, ἔτε ἱερὰ νομίζειν εἶναι, ἔτε θεῖα. [14] ὅκου γὰρ ἂν καθαρμῶν τοιούτων μεταλάβῃ τινὲς, ἢ ἂν θεραπείης τοιῆσδε, [15] ἢ κωλύῃ τὸ ὑφ' ἑτέρων τεχνημάτων ὁμοίων τάδε-

terea nigrum habendum non esse præcepere. [19] Niger enim color mortalis est. [20] Neque in caprina pelle decumbendum esse, neque eandem gestare oportere: [21] neque pedem supra pedem habendum esse, neque manum supra manum: [22] Hæc enim omnia curationis impedimenta esse.

III. Omnia autem hæc divinitatis gratia apponunt, velut amplius quid scientes, & alios prætextus proferentes, [2] quos si sanus æger evadat, ipsis gloria & dexteritas adscribatur: [3] sin moriatur, in tuto positæ sint ipsorum excusationes, [4] habeantque prætextum quod non ipsi sint in caussa, sed dii. [5] Neque enim medicamentum aliquod edendum aut bibendum exhibuerunt, neque balneis incoxerunt, ut ipsi in caussa esse videri possint. [6] Mihi autem videtur nullum ex his qui mediterranea Africæ inhabitant, sanum esse posse, propterea quod caprinis pellibus ac carnibus utuntur, [7] quum neque stratum, neque pallium, neque calceamentum habeant, quod non sit caprinum. [8] Non enim alia ulla ipsis sunt pecora, præter capras & boves. [9] Si autem hæc admota & comesta morbum augent, & non comesta sanant, [10] non est sane deus alicujus auctor aut caussa, neque prosunt expiamenta, [11] sed edulia sunt quæ & sanant & lædunt. [12] Numinis vero vis dissipatur. [13] Sic igitur mihi videntur hi qui hoc modo hos morbos curare aggrediuntur, neque sacros ipsos putare, neque divinos. [14] Ubi enim præ talibus expiamentis ac tali curatione transmutantur, [15] quid vetat etiam præ aliis artibus similibus illis,

τότοισιν ἀσπάνεσθαι τοῖσιν ἀνθρώποισι καὶ προσαπτῆσθαι; [16] ὥστε μηκέτι τὸ θεῖον αἴτιον εἶναι, ἀλλὰ τὸ ἀνθρώπινον. [17] ὅστις γὰρ οἷός τε πελάσασθαι καθαίρων καὶ μαγεύων ἀπάγειν τοιοῦτον πάθος, [18] ἔστω καὶ ἀπ' ἄλλης ἐπιστήμης ἐπιτήδευμα πεποιημένος· πάντως δὲ τοῦτο τῷ λόγῳ τὸ θεῖον ἀσθενὲς ἀποφαίνει. [19] πιθανῶς λέγοντες καὶ μεμηχανημένοι προσποιοῦνται πολλὸν μᾶλλον εἰδέναι, [20] καὶ ἀνθρώπους ἐξαπατῶσι, προσθέμενοι τοῖσιν ἀγνείας τε καὶ καθαρσίους, [21] ὅτε περὶ ἀνοσιοῦσι καὶ λάγνους ἐς τὸ θεῖον ἀφιᾶσι, καὶ τὸ δαιμόνιον. [22] καίτοι ἔμοιγε οὐκ εὖ δοκέουσι δοκεῖν τοὺς λόγους ποιέεσθαι, ὡς οἷόν τε, ἀλλὰ περὶ δυσσεβείης μᾶλλον, καὶ ὡς οἱ θεοὶ οὐκ εἰσί. [23] τὸ, τε δυσσεβὲς καὶ θεῖον αὐτῶν ἀσεβὲς καὶ ἀνόσιόν ἐστιν, ὡς ἐγὼ δηλώσω. [24] εἰ γὰρ σελήνην τε καθαιρεῖν, καὶ ἥλιον ἀφανίζειν, [25] χειμῶνά τε καὶ εὐδίην ποιεῖν, καὶ ὄμβρους καὶ αὐχμοὺς, καὶ θάλασσαν ἄφορον, καὶ γῆν, [26] τἄλλα τὰ τοιαῦτα ὁκοῖα πάντα ἐπαγγέλλονται, καὶ ἐπιδέχονται ἐπίστασθαι, [27] εἴτε καὶ οὐκ τελεταῖσιν, εἴτε καὶ ἐξ ἄλλης τινὸς γνώμης ἢ μελέτης φασὶν οἷοί τε εἶναι, [28] οἱ ταῦτα ἐπιτηδεύοντες, δυσσεβέειν ἔμοιγε δοκέουσι, [29] καὶ θεοὺς ἔστε εἶναι νομίζειν, ἔστε οὕτως ἰσχύειν ἐδέν, ἔστε ἐγγενέσθαι αὖ ἐδένος τῶν ἐσχάτων ποιεόντως. [30] ὧν ἕνεκά γε πῶς ὁ θρησκεύων ἀσεβήσει αὐτοῖσιν ἐπιζῶν; [31] εἰ γὰρ ἀνθρώπου μαγεύων τε καὶ θύων σελήνην τε καθαιρήσει, καὶ ἥλιον ἀφανίσει καὶ χειμῶνα καὶ εὐδίην ποιήσει, [32] οὐκ ἂν ἔγωγέ τι θεῖον νομίσαιμι τοῦτον εἶναι, ἀλλ' ἀνθρώπινον. [33] εἰ δὴ τοῦ θείου ἡ δύναμις ὑπὸ ἀνθρώπου γνώμης κρατεῖται καὶ δεδούλωται. [34] ἴσως οἶδ' ἔχ ὅτως ἔχει

illis, & discere ab hominibus & accedere? [16] Quare non deus autor est, sed aliquid humanum. [17] Quisquis enim lustrationibus & magicis incantamentis talē affectionem abducere potens est, [18] is etiam aliis artibus abduxerit: & ex hac ratione divinitatis opinio penitus pessum it. [19] Talia itaque dicentes ac excogitantes, amplius quid se scire simulant, [20] & homines decipiunt, propo- 55
nentes his lustrationes & purificationes, [21] quum verba ipsorum magna ex parte se ad deum ac dæmonium extendant. [22] Atqui mihi sane non de pietate verba facere videntur, velut ipsi putant, sed potius de impietate, & quod dei non sunt, [23] pietasque ac divinitas ipsorum impia est ac scelesta, velut ego docebo. [24] Si 11
enim & lunam abolere, & solem obscurare, [25] tempestatemque ac serenitatem facere, pluvias item 60
ac siccitates, & mare sterile, itemque terram, [26] & alia hujuscemodi omnia, se scire profitentur: [27] sive ex sacrorum mysteriis, sive ex alia quadam professione aut meditatione, hanc potentiam jactent, [28] qui talia studio habent, impii sane mihi esse videntur, [29] & deos non esse putare, neque si sint, aliquid posse, neque ullum aliquod etiam extremum malum prohibere. [30] Quod quum faciant, quomodo 12
non ipsis infesti sint? [31] Si enim 65
homo incantamentis ac sacrificiis utens, & lunam abolebit, & solem obscurabit, & tempestatem ac serenitatem faciet, [32] non utique ego horum aliquid divinum esse putaverim, sed humanum, [33] si sane divinitatis potentia ab humana voluntate superatur, & in servitutem redacta est: [34] for-

ἔχῃ ταῦτα· 35 ἀλλ' αὖ θρωποι βίς δεόμβυοι πολλὰ καὶ παντοῖα τεχνέονται καὶ ποικίλλεσιν, 36 ἔς τε τὰ ἄλλα πάντα καὶ ἐς τὸν νοῦσον τοῦτον ἐπάγοντο εἴδεά θ' πάρεσθ θεῶν τὸν αἰτίον ἀποδιδέντες. 37 ἦ γὰρ καθάπαξ, ἀλλὰ πολυστάκις τοῦτα μεμιμήλωται. 38 κλὼ μὲν γὰρ αἶγα μιμῶνται, κλὼ βληχῶνται, κλὼ τὸ δεξιὸν ὠῶνται, μητέρα θεῶν φασὶ αἰτίον εἶναι. 39 λὼ δὲ ὀξύτερον καὶ σύντονώτερον φθέγξηται, ἵππον ἐπικάζεσι, καὶ φασὶ Ποσειδῶνα αἴτιον εἶναι. 40 λὼ δὲ καὶ τῆς ἀκόπρου τὸ πιεῖν, ὃ πολλάκις ποὶ χείλεα κατὸ τῆς νόσου βιαζομβυοι ζιν, " Ἐνοδίη προσκέπτεται ἡ προσωνυμίη. 41 " λὼ δὲ λεπτότερον καὶ πυκνότερον, οἷον ὄρνιθες, Ἀπόλλων νόμιος. 42 λὼ δὲ ἀφρὸν ἢ τὸ στόμα ἀφίη, καὶ τοῦτι ποτὶ λακτίζῃ, Ἄρης τὴν αἰτίην ἔχει. 43 ὁκόσοι δ' δείματα νυκτὸς παραίσσουσι, καὶ φόβοι, ἐκπλήξιες, καὶ ἀναπηδήσιες ἐκ τῆ κλίνης, καὶ φοβήθρα, καὶ φόβητρα ἔξω, Ἑκάτης φασὶν εἶναι ἐπιβολαὶ, καὶ ἡρώων ἐφόδους. 44 καθαιρμοῖσί τε χρέονται καὶ ἐπαοιδῇσι, καὶ ἀποζιώτατά γε καὶ ἀθεώτατα ποιέεσιν, ὡς ἔμοιγε δοκέειν, τὸ θεῖον. 45 καθαίρεσι γὰρ τὲς ἐχομένους τῇ νόσῳ αἵματι, καὶ τοῖσι τοιούτοισι μιάσμασιν, 46 ἐχουσι " ἢ ἀλάστορας, ἢ πεφυρμένους ὑπ' ἀνθρώπων, ἢ πρήγσαντα ἀνόσιόν τι ἐπιχθόνιον, 47 ἃς ἐχρῆν ταναντία τούτοισι ποιέειν, 48 θύειν τε καὶ εὔχεσθαι, καὶ ἐς τὰ ἱερὰ φέροντας ἱκετηρίδων τὲς θεές. 49 νῦν δὲ τούτων μὲν οὐδὲν ποιέουσι, καθαίρεσι δέ. 50 καὶ τὰ μὲν τῆ καθαρμῶν γῆ κρύπτουσι, 51 τὰ δὲ ἐς

15 taſſis autem hæc non hoc ſe modo habent, 35 ſed homines victus indigi multa & omnigena' mo- 70
liuntur & evariant, 36 tum in alia omnia, tum in hunc morbum, in ſingulis affectionis ſpeciebus cauſſam deo adſcribentes. 37 Non enim ſemel, ſed ſæpius eorundem mentionem faciunt. 38 Siquidem enim capras imiten- 13
tur, & ſi balatum edant, & frendant, & ſi dextris partibus convellantur, Matrem deorum cauſſam eſſe ajunt. 39 Si vero acutiorem & concitatiorem ſonum emittant, equo aſſimilant, & 'Neptunum auctorem eſſe dicunt. 40 75
Si vero etiam aliquid ſtercoris emittant, quod ſæpe quibuſdam
20 contingit præ morbo coactis; 14
Hecates enodiæ appellatio additur. 41 Si autem tenuiorem & 15
denſiorem vocem edant, velut aviculæ, Apollo Nomius, id eſt paſtor: 42 ſi vero ſpumam ex ore remittant, ac pedibus calcitrent, Mars cauſſam habet. 43
Quicunque porro pavores noctu ingruunt, timoreſque 'ac deliria, 80
& exſaltationes è lecto, terroreſque ac fugæ foras, Hecates inſidias eſſe dicunt, & heroum inſultus, 44 expiamentiſque utuntur ac incantamentis, & ſceleſtiſſimum ac impiiſſimum, meo ſane
25 judicio, faciunt numen. 45 16
Expiant enim morbo correptos ſanguine, itemque aliis ſceleribus inquinatos, 46 aut injuſtos, aut 17
ab hominibus intoxicatos, aut qui ſceleſtum aliquod facinus perpetrarunt, 47 quos 'contraria 85
his facere oportebat, 48 ſacrificare nimirum ac precari, & ad templa progreſſos diis ſupplicare. 49
Nunc vero horum quidem nihil faciunt, verum expiant, 50 & alia
30 expiamenta terra occultant, 51

alia

ἐς θάλασσαν ἐμβάλλουσι, 52 τὰ δ' ἐς τὰ ὄρεα ἀποφέρεται, ὅπῃ μηδεὶς ἅψηται), μηδὲ ἐπιβαίνῃ. 53 τὰ δὲ ἐγχειρέοντες ἐς τὰ ἱερὰ φέρουσιν τῷ θεῷ ἀποδώσειν, εἰ δή θεός γε ἐστὶν αἴτιος. 54 ἐμοὶ μὲν τοι ἔγωγε δοκέει οὐδὲ θεὸς ἀνθρώπου σῶμα μιαίνειν." τὸ οὐδὲ καθαίρεσθαι οὐδὲ ἁγνοῦσθαι. 55 ἀλλὰ, κἢν τυγχάνῃ οὐδὲ ἑτέρῳ μεμιασμένον ἢ πεπονθὸς, ἐθέλοι ἂν οὗτος γε θεὸς καθαίρειν καὶ ἁγνίζεσθαι μᾶλλον, ἢ μιαίνεσθαι. 56 τὰ γὰρ μέγιστα τῶν ἁμαρτημάτων καὶ ἀνοσιώτατα τὸ θεῖόν ἐστι τὸ καθαῖρον καὶ ἁγνίζον," ἔφη μοι ἡ μήτηρ ἡμῶν. 57 αὐτοί τε ὅρκοις τοῖσι θείοισι τὰ ἱερῶν καὶ τὰ τελεστῶν ἀποδεικνύμενοι, 58 ὡς αὐ μηδεὶς ὑπερβαίνῃ, εἰ μὴ ἁγνοῦσι, 59 εἰσιόντες τε ῥαίνονται καὶ ῥαινόμεθα, ἐκ ὧν μιαινόμενοι, ἀλλ' εἴ τι τοιοῦτον ἔρχομεν μυσαρὸν, τοῦτο ἀφαγνιούμενοι. 60 καὶ τοιοῦτόν τι καθαιρμῶν ὅτου μοι δοκέει ἔχειν.

v. Τὸ δὲ νοσῆμα τοῦτο οὐδέν τι μοι δοκέει θειότερον εἶναι τῶν λοιπῶν, 2 ἀλλὰ φύσιν μὲν ἔχειν, ὡς καὶ τἄλλα νοσήματα, καὶ τοιοῦτον φαίνειν, ὅθεν ἔσχε γίνεσθαι. 3 φύσιν δὲ τοῦτο καὶ τοιοῦτον ἀπὸ τούτου τοῦ θείου γίνεσθαι, ἀφ' ὅτου καὶ τἄλλα πάντα. 4 ἰῆσθαι δὲ εἶναι, οὐδὲν ἧσσον ἑτέρων, 5 ὅτι μὴ ἤδη ὑπὸ χρόνου πολλοῦ καθοδιασμένον ἐστὶν, ὥστε ἤδη εἶναι ἰσχυρότερον τῶν φαρμάκων τῶν προσφερομένων. 6 ἄρχεσθαι δὲ ὥσπερ καὶ τἄλλα νοσήματα καὶ ἐμοί. 7 εἰ γὰρ ἐκ τοῦ φλεγματώδεος φλεγματώδης, καὶ ἐκ χολώδους χολώδης γίνεται), καὶ ἐκ φθινώδους φθινώδης, καὶ ἐκ πολυωλώδους πολυωλώδης, 8 τί κωλύει, ὅτε πατὴρ καὶ μήτηρ εἰχέτην τὰ τοῦ νοσήματος, τάτε καὶ ἐκ τοῦ ἐγγόνου ἔχειν πνά; 9" ὡς ὁ γόνος ἔρχε-

alia in mare projiciunt, 52 alia ad montes deferunt, ubi nemo attingat, neque conculcet. 53 Oportebat autem ea ad templa deferre, ac Deo contribuere, siquidem Deus est auctor. 54 Non tamen ego puto hominis corpus à Deo inquinari, sordidissimum scilicet à purissimo. 55 Verum etiamsi contingat ab alio inquinari, aut quid perpeti, cupierit utique à Deo purgari ac purificari magis quam inquinari. 56 Deus itaque est qui maxima ac sceleratissima peccata purgat ac purificat, & liberatio nostra existit, 57 ipsique terminos templorum ac delubrorum diis designamus, 58 ut nullus qui non purus sit eos transcendat, 59 & ingressi respergimur, non velut qui inquinemur, sed si quod etiam prius scelus habemus purificemur. 60 Et de expiationibus quidem sic se habere mihi videtur.

v. Hic vero morbus nulla re divinior reliquis mihi esse videtur. 2 Sed naturam habet, quam etiam alii morbi, & causam unde finguli gignuntur. 3 Naturam autem & causam ab eodem deum fieri, à quo etiam alia omnia. 4 Et sanabilis esse mihi videtur nihilo minus quam alii, 5 nisi jam præ temporis longitudine invaluerit, ut fortior sit medicamentis quæ adhibentur. 6 Incipit autem velut etiam alii morbi secundum genus. 7 Si enim ex pituitoso pituitosus, ex bilioso biliosus gignitur, & ex tabido tabidus, & ex splenico sive lienoso lienosus: 8 quid prohibet, ut cujus pater & mater hoc morbo correpti fuerint, etiam posteriorum ac nepotum aliquis eo corripiatur? 9 Semen enim genitale ab omni-

ἔρχεῖ πάνυθεν ἔ σώματος, ἀπό τε τ ὑγιηρῶν ὑγιηρὸς, ἀπό τε τ νοσερῶν νοσερός. [10] ἕτερον ἢ μέγα πεκμήριον, ὅτι ἀδὲν θᾶτερόν ἐστι τ λοιπῶν νεσημάτων. [11] τοῖσι γὰρ φλεγματώδεσι φύσις γίνεῖ· [12] τοῖσι ἢ χολώδεσιν ἐ περιπίπτει. [13] ἐ δεῖ, εἰ θᾶτερόν ἐστι τ ἄλλων, τοῖσιν ἅπασιν ὁμοίως ἔδει γενέσθαι τὸ νοῦσον τοῦτο, [14] καὶ μὴ διακεκρῖσθαι μήτε χολώδεα μήτε φλεγματώδεα. [15] ἀλλὰ γὰρ αὐτοῖσιν αὐτῶν ὁ ἐγκέφαλος τοῦτο ἔ πάσχει, [16] ὥστε ἔ τ ἄλλων νεσημάτων τ μεγίστων. [17] ὁτέῳ ἢ τρόπῳ ἐ ἐξ οἵης αἰτίης γίνεται, ἐγὼ φράσω σαφέως.

VI. Ὁ ἐγκέφαλος ἔ ἀνθρώπου ἐστὶ δίχωλος, [2] ὥσπερ καὶ τοῖσιν ἄλλοισι ζώοισιν ἅπασι. [3] τὸ ἢ μέσον αὐτῦ διαιρεῖ μεμβράνη λεπτή. [4] διό, πάσκει αἰεὶ κατὰ τὸ αὐτὸ τ κεφαλῆς ἀλγέῖ, ἀλλ' ἐν μέρεϊ ἑκάτερον· ὁτὲ ἢ ἅπασα. [5] ἐ φλέβες τε ἐς αὐτὸν τείνουσιν ἐξ ἅπάντων ἔ σώματος πολλαὶ καὶ λεπταί· [6] δύο ἢ παχεῖαι· ἡ μὲν ἀπὸ ἔ ἥπατος, ἡ δὲ ἀπὸ ἔ σπλῆνός. [7] καὶ ἡ μὲν ἀπὸ ἔ ἥπατος ὧδε ἔχει. [8] τὸ μὲν τι τῆς φλεβὸς κάτω τείνει διὰ τ ἐπὶ δεξιὰ πυρ αὐτὸν τὸν νεφρὸν καὶ τὸν ψόαν εἰς τὸ σῶμα ἔ μηρὸς καὶ καθήκει ἐς τ πόδα, [9] καὶ καλέεῖ κοίλη φλέψ. [10] ἡ ἑτέρη αὖ τείνει διὰ φλεβῶν τ δεξιῶν ἐ ἔ πνεύμονα. [11] ἀπείρηται ἢ ἐ ἐς τὴν καρδίην καὶ ἐς τ βραχίονα τὸν δεξιόν. [12] τὸ δὲ λοιπὸν αὖ φέρει διὰ τ κληῖδος ἐς τὰ δεξιὰ ἔ αὐχένος, καὶ αὐτῦ τὸ δέρμα, ὥστε καταδηλός ἐστι. [13] ὧδε δὲ τὸ ἐς κρύπτεται. [14] καὶ σύτοῦτα χίζεται· [15] καὶ τὸ μὲν παχύτερον καὶ μέγιστον καὶ κοιλότατον ἐς τ ἐγκέφαλον τελευτᾷ, [16] τὸ ἢ ἐς τὸ

bus corporis partibus procedit, à ſanis ſanum, à morbidis morboſum. [10] Aliud porro ſignum magnum eſt, quod nihilo divinior reliquis fit morbis: [11] pituitoſis enim natura oboritur, [12] biliofis vero non accidit. [13] Atqui ſi divinior eſt reliquis, ſimiliter omnibus morbum hunc fieri oportebat, [14] & non diſcrimen facere inter biliofos ac pituitoſos. [15] Sed enim ipſis cerebrum auctor eſt & cauſa hujus affectionis, [16] velut etiam aliorum maximorum morborum. [17] Quo vero modo, & ex qua cauſſa fiat, ego manifeſte docebo.

VI. Cerebrum hominis duplex eſt, [2] quemadmodum etiam aliis omnibus animalibus. [3] Medium autem ipſius dividit membrana tenuis. [4] Quapropter non ſemper eandem capitis partem dolet, ſed particulatim utramvis, aliquando vero totum. [5] Sed & venæ in ipſum tendunt ex universo corpore, multæ & tenues: [6] duæ vero craſſæ, altera ab hepate, altera de liene. [7] Et quæ quidem ab hepate venit, hoc modo ſe habet. [8] Altera quidem venæ pars deorſum tendit, per partes ad dextram, juxta ipſum renem ac lumbum, ad internam femoris partem, & deſcendit in pedem, [9] & vocatur vena cava. [10] Altera vero ſurſum tendit per venas dextras ac pulmonem. [11] Finditur autem & in cor, & in brachium dextrum. [12] Reliquum vero ſurſum fertur per claviculam in dextram cervicis partem, ad ipſam cutem, ut conſpicua fiat. [13] Juxta aurem vero occultatur, [14] atque hic finditur. [15] Et craſſiſſima quidem ac maxima & caviſſima ipſius pars, in cerebrum deſinit: [16] alia vero

pars

τὸ δὲ τὸ δεξιὸν, φλέβιον λεπτὸν, [17] τὸ δ' ἐς τὸ ὀφθαλμὸν τὸν δεξιὸν, [18] τὸ δ' ἐς τὸ μυκτῆρα. [19] ἀπὸ μὲν δὴ τοῦ ἥπατος ὅτως ἔχει τὰ φλέβια. [20] Διατείνεται δὲ καὶ ἀπὸ τοῦ σπλῆνος φλὲψ ἐς τὰ ὀρίστερὰ καὶ κάτω καὶ αὖω, ὥστε καὶ ἀπὸ τοῦ ἥπατος. [21] λεπτοτέρη δὲ καὶ ἀσθενεστέρη. [22] καὶ τούτων δὲ τῶν φλεβέων ἐσαγόμεθα τὸ πνεῦμα τοῦ σώματος. [23] αὗται γὰρ ἡμέων εἰσὶν εὐαπνοαὶ τοῦ σώματος, τὸν ἠέρα εἰς σφᾶς ἕλκουσαι, [24] καὶ ἐς τὸ σῶμα τὸ λοιπὸν ὀχετεύουσαι, καὶ καὶ τὰ φλέβια, καὶ αὐαψύχουσι καὶ πάλιν ἀφιᾶσιν. [25] ἐγὼ δὲ οἷόν τε τὸ πνεῦμα φυσῶμαι, ἀλλὰ χωρεῖ αὖω καὶ κάτω. [26] ἢν δὲ ἐπέληται καὶ ἀπολαμφθῇ, ἀκρατὲς γίνεται ἐκεῖνο τὸ μέρος, καθ' ὃ ἂν ᾖ. [27] τεκμήριον δέ· ὁκόταν καθήμενόν τινα ἢ κατακείμενον φλέβια πιεσθῇ, ὥστε τὸ πνεῦμα μὴ διεξιέναι ἀπὸ τοῦ φλεβὸς, αὐτίκα νάρκη ἔχει. [28] οὕτω μὲν τοῦ φλεβέων τὰ λοιπῶν ὅτως ἔχει.

VII. Ἡ δὲ νοῦσος αὕτη γίνεται τοῖσι μὲν φλεγματίζειν, τοῖσι δὲ χολώδεα ἐμεῖν. [2] ἄρχεται δὲ φύεσθαι ἐπὶ τοῖσι ἐμβρύοισι ἐν τῇ μήτρῃ ἐόντος. [3] καθαίρεται γὰρ καὶ ἀνθεῖ, ὥσπερ τἆλλα μέρεα, πολὺ μᾶλλον· [4] ἐν τούτῳ δὲ τῇ καθάρσει, ἢν μὲν καλῶς καὶ μετρίως καθαρθῇ, καὶ μήτε πλέον μήτε ἔλασσον τοῦ δέοντος ἀποῤῥυῇ, ὅτῳ ὑγιηνότατον τὸ κεφαλὸν ἔσται. [5] ἢν δὲ πλέον ἀπὸ παντὸς τοῦ ἐγκεφάλου ῥυῇ καὶ ἀποτήξῃ, νοσώδεά τε τὸ κεφαλὸν ἔσται καὶ ξυόμενον, καὶ ἦχος πολλὸς, καὶ ὅτε ἥλιος ὅτε ψῦχος ἀνίησι· [6] ἢν δὲ ἀπὸ ἑνός τινος γλήνεος, ἢ ἀπὸ ὀφθαλμοῦ, ἢ ἀκοῆς, ἢ φλεβός τινος στενοχωρηθῇ, ἐκεῖνο

pars in aurem dextram, quæ ſane venula tenuis eſt: [17] alia autem in oculum dextrum, [18] alia in ipſum naſum. [19] Atque ſic quidem venæ ab hepate habent. [20] Tendit autem & à liene vena in ſiniſtra ſurſum ac deorſum, velut ab hepate, [21] verum tenuior & imbecillior. [22] Cæterum in has venas etiam ſpiritus copiam inducimus. [23] Hæ enim corporis noſtri reſpirationes ſunt, aërem in ſeipſas trahentes, [24] & in reliquum corpus ac venulas derivantes, refrigerantque ac rurſus dimittunt. [25] Non enim poſſibile eſt ſpiritum ſtare, ſed procedit ſurſum ac deorſum. [26] Si enim alicubi conſtiterit ac interceptus fuerit, impotens redditur illa pars ubi conſtiterit. [27] Cujus rei ſignum hoc eſt. Quum enim deſidenti aut decumbenti venulæ compreſſæ fuerint, ut ſpiritus à vena non diſcurrat, ſtatim torpor occupat. [28] Et de venis quidem reliquis ſic habet.

VII. At vero morbus ipſe fit in pituitoſis, in biliosis vero non. [2] Incipit autem fieri in fœtu adhuc in utero exiſtente. [3] Purgatur enim & floreſcit cerebrum, velut etiam aliæ partes prius quam gignantur. [4] In hac autem purgatione, ſiquidem probe ac commoderate purgatum fuerit, & neque plus neque minus quam oportet defluxerit, hic fœtus ſaniſſimum caput habebit. [5] Si autem amplior colliquatio à toto cerebro facta fuerit, morboſum caput augeſcens fœtus habebit, & ſonitu plenum, & neque ſolem, neque frigus tolerabit. [6] Si vero ab una aliqua parte colliquatio contigerit, aut ab oculo, aut ab aure, aut vena aliqua ſimul gracilis facta fuerit,

ἐκεῖνο ὅταν δ᾽ ὅτως, ὁκοῖος ἂν ὃ
τ᾽ ἀποπήξιος ἔχῃ. 7 λῷον δ᾽ κάθαρσις
μὴ ἐπιγίνῃ), ἀλλὰ ξυρροφῆ τῷ
ἐγκεφάλῳ, ὅτως ἀνάγκη φλεγ-
ματώδεα εἶναι. 8 καὶ ὁκόσοισι μὲν
παιδίοισιν ἔδοσιν ἐξανθέες ἕλκεα ἐς τ᾽
κεφαλὴν, καὶ ἐς τὰ ὦτα, καὶ ἐς τὸν
ἄλλον χρῶτα, 9 καὶ σιαλώδεα γίνῃ)
καὶ μυξόῤῥοα, 10 ταῦτα μὲν ῥᾴστα
ἀφίησι τοιούτοισι τ᾽ ἡλικίης. 11 ἐν-
ταῦθα γὰρ ἀφίσταται ὃ κάθαρσις τὸ φλέ-
γμα, ὁ ἐγχέλυς ἐς τ᾽ μήτρην κάθαρ-
σιν. 12 καὶ τὰ ὦτα κάθαρσιν ἔσχε.
οὐκ ἐπίληπτα γίνεται τούτῃ τ᾽ νο-
σεῦσιν ὡς ἐπιπροσθεν. 13 ὁκόσαι δ᾽ κάθαρ-
σίν εἰσι, καὶ μήθ᾽ ἕλκος μηδὲν, μήτε
μύξα, μήτε σίαλον προσέχει) μη-
δὲν, μήτε ἐν τῇσι μήτρῃσι πεποίη-
ται κάθαρσιν, 14 τοῖσι τοιούτοισιν ἐπι-
κινδυνόν ἐστιν ἀλίσκεσθαι τούτου
τοῦ νόσου. 15 ἢν δ᾽ ἐπὶ πλεῖον καρδίην
ποιήσῃ) ὁ κατάῤῥοος τ᾽ πορείη, 16
παλμὸς ἐπιλαμβάνῃ ὃ ἄσθμασι, 17 καὶ τὰ σήθεα ἀμφιθέῃ), 18 ἔνιοι
δ᾽ ὃ κυφοὶ γίνονται). 19 ὁκόταν γὰρ ἐπι-
κατέλθῃ τὸ φλέγμα ψυχρὸν ἐπὶ τ᾽
πολυμενὲς ἢ ἐπὶ τ᾽ καρδίην, ἀπο-
ψύχει) τὸ αἷμα. 20 αἱ δ᾽ φλέβες
προσβίλλουσι ψυχόμεναι πρὸς τῷ
πολυμενεῖ τῇ καρδίῃ πηδῶσι, ἢ
καρδίη πάλλεται, 21 ὥστε τότ᾽
ἀνάγκης τούτῃσι τὰ ἄσθματα ἐπι-
πίπτειν, καὶ τ᾽ ὀρθοπνοίην. 22 ὁ γὰρ δέ-
χεται τὸ πνεῦμα ἐξέλκει," μίχρις ἂν
κρατηθῇ τότε ὃ πολυμενὲς τὸ ἐπιῤ-
ῥυὲν, καὶ ἀμφιθρωσθὲν ἀφικηται ἐς
τὰς φλέβας. 23 ἔπειτα παύεται ὃ
παλμὸς ὃ ἄσθμασι. 24 παύει) δ᾽,
ὅκως ἂν ὃ πλήθεα ἔχῃ. 25 ἢν μὲν γὰρ
πλέον ἐπικαταῤῥυῇ, χολαίτερον·
ἢν δ᾽ ἔλασσον, θᾶσσον. 26 ὃ, ἢν μὲν πυ-
κνότεροι ὦσιν οἱ καταῤῥοοι, πυκνό-
τερον ἐπίληπτος γίνεται· ἢν δὲ μὴ,
ἧσσον.

fuerit, ille ſic afficitur qualiter ſane colliquatio contigerit. 7 Si vero purgatio non contingat, ſed in cerebro ſpiſſetur ac cogatur, ſic neceſſe eſt fœtus pituitoſos eſſe. 8 Et quibuſcunque quidem pueris exiſtentibus erumpunt ulcera in caput, & in aures, ac in reliquum corpus, 9 & qui ſalivoſi fiunt ac mucoſi, 10 hi ipſi progreſſu ætatis facillime degunt: 11 hic enim abit ac purgatur pituita, quam in utero purgari oportebat, 12 & qui ſic purgati fuerint, comitiali ſive ſacro morbo fere non apprehenduntur. 13 Qui vero mundi ſunt, & neque ulcus ullum, neque mucus, neque ſaliva ulla prodit, neque in uteris purgationem fecerunt, 14 talibus periculum imminet, ut ab hoc morbo corripiantur. 15 Si porro ad cor progreſſum fecerit defluxus, 16 palpitatio apprehendit & anhelationes, 17 & pectora corrumpuntur, 18 aliqui vero etiam incurvi fiunt. 19 Quum enim deſcenderit pituita frigida ad pulmonem aut ad cor, perfrigeratur ſanguis. 20 Venæ autem violenter perfrigeratæ, ad pulmonem & cor affiliunt, & cor palpitat, 21 ut præ hac neceſſitate anhelationes incidant, & ſpiratio cervice erecta. 22 Non enim ſpiritum ſuſcipere poteſt, donec id quod influxit, à ſanguine fuerit ſuperatum, & calefactum in venas fuerit diffuſum. 23 Deinde & palpitatio & anhelatio ſedatur: 24 ſedatur autem prout copia ejus fuerit. 25 Si enim amplius influxerit, tardius: ſin minus, citius. 26 Et ſiquidem denſiores ac crebriores fuerint defluxus, crebrius comitiali morbo corripitur: ſin minus,

δραότερα. 27 ταῦτα μὲν ἐν πάχει, ἢν ἐπὶ τὸ πολὺ μόνα ἢ πλεῖστα ἴῃ. 28 ἢν δ' ἐς τὴν κοιλίην, ἀμφίρροιαν λαμβάνει ζῆν. 29 ἢν δ' ἐστέων μὲν τῶν ὀδῶν κλεισθῇ, ἐς δὲ τὰς φλέβας, ἃς εἰρήκαμεν, τὸ καθάρσιον ποιήσῃ), 30 ἀφωνίας γίνεται ἐπίπαν. 31 ἐὰν δὲ φλὸξ καὶ ὀδόντες συνωμοσάτην, 32 καὶ οἱ ὀδόντες συνήρκτωνται, 33 ἐὰν χεῖρες συνάγωνται), 34 καὶ τὰ ὀμματα ἀμφιρρέφονται), 35 καὶ ἀδὲν φρονέει ζῶν. 36 οὗτοι ζῶσι καὶ ὑποχωρέει ἡ κάτω ὁδός. 37 ἐὰν ταῦτα γίνεται), ὁκοτὲ μὲν ἐς ἀριστερὰ, ὁκοτὲ δὲ ἐς τὰ δεξιὰ, ὁκοτὲ δὲ ἐς ἀμφότερα.

VIII. Ὅκως δὲ τὰ πάντα ἕκαστα πάσχει, ἐγὼ φράσω. 2 ἄφωνος μὲν ἐστιν, ὅκόταν ἐξαίφνης τὸ πνεῦμα ἐπικατελθὸν ἐς τὰς φλέβας ἀποκλείσῃ τὸν ἠέρα, 3 ἐς μὲν τὸ βραδύτερον), μήτε ἐς τὸν ἐγκέφαλον, μήτε ἐς τὰς φλέβας τὰς κοιλας μήτε ἐς τὰς κοιλίας· ἀλλ' ἐπιλάβηται καὶ ἀναπνοῆς. 4 ὅταν γὰρ ἐπιλάβῃ ἀνθρώπου τὸ στόμα καὶ τὰς μυκτῆρας τὸ πνεῦμα, 5 πρῶτον μὲν ἐς τὸν ἐγκέφαλον ἔρχεται· 6 ἔπειτα δὲ ἐς τὴν κοιλίην τὸ πλεῖστον μέρος, 7 τὸ δὲ ἐπὶ τὸ πολὺ μόνα, τὸ δὲ ἐπὶ τὰς φλέβας. 8 ὅκόταν δὲ τὰ σπλάγχνα ἐς τὰ λοιπὰ μέρεα καὶ τὰς φλέβας. 9 ὅσον ἐς μὲν τὴν κοιλίην, ἀφυχεῖ καὶ ἄλλο τι ἀδὲν ξυμβάλλει). 10 τὸ δὲ ἐς τὸν πνεύμονα. 11 ὃ δὲ ἐς τὰς φλέβας ἦλθε, ξυμβάλλει ἐς τὰς κοιλίας ἐσιὸν καὶ ἐς τὸν ἐγκέφαλον. 12 ἔστι δὲ τὴν φρόνησιν καὶ τὴν κίνησιν τοῖσι μέλεσι παρέχει. 13 ὥστε ἐπὴν ἀποκλεισθῶσιν αἱ φλέβες ὑπὸ φλέγματος, καὶ μὲν βραδέως), ἄφωνον καθιστᾶσι καὶ ἄφρονα τὸν ἄνθρωπον. 14 αἱ δὲ χεῖρες ἀκρατέες γίνονται), 15 αἷμα δὲ ἀτεμίσωτος καὶ μὴ ἀφεομμένον, ὥσπερ εἰώθει. 16 καὶ οἱ ὀφθαλ-

nus, rarius. 27 Hæc itaque per-160
petitur homo, si ad pulmonem ac cor fluxus processerit. 28 Si vero in ventrem, profluvia alvi apprehendunt. 29 Si vero ab his viis exclusus fuerit, & in venas quas dixi defluxus fecerit, 30 mutus fit & suffocatur, 31 & spuma ex ore effluit, 32 & dentes constringuntur, 33 & manus convelluntur, 34 & oculi distorquentur, 35 & nihil sapiunt, 36 aliquibus etiam stercus inferne secedit. 37 Atque hæc fiunt aliquando in sinistra, aliquando in dex-165
tra, aliquando utrinque.

VIII. Quomodo vero singula hæc perpetiantur, ego narrabo. 2 Mutus quidem est, quum pituita derepente in venas delapsa, aërem excluserit, 3 & non admiserit neque in cerebrum, neque in venas cavas, neque in ventriculos, sed occuparit respirationem. 4 Quum enim accipit homo per os & nares spiritum, 5 primum quidem ad cerebrum venit, 6 deinde vero in ventriculum magna ex parte, 7 pars170
etiam ad pulmonem, & pars ad venas. 8 Ex his vero ad reliquas partes in venas dispergitur, 9 & quantum quidem ejus ad ventriculum venit, perfrigerat, & nihil aliud confert. 10 Idem præstat & qui ad pulmonem venit. 11 Qui vero ad venas pervenit aër, confert ad ventriculos ingressus & ad cerebrum. 12 Atque sic sapientiam & motum membris exhibet. 13 Quare ubi fuerit exclu-175
sus à venis aër præ pituita, eumque non susceperint, mutum ac desipientem hominem reddunt. 14 At vero manus impotentes fiunt ac convelluntur, 15 sanguine quiescente, & dum non diffunditur velut solebat. 15 Oculi quoque

ὀφθαλμοὶ ἀλλοτρέφονται, ἢ φλεβίων ἀποκλεομένων ἢ ἠέρος, ἢ κὴ σφίγγον). [17] ἢ ἀφρὸς ἢ ἐκ ἢ τόματος τῶ ἐρχε) ἐκ ἢ πνεύμονος. [18] ὅταν γὰρ τὸ πνεῦμα μὴ εἰσίῃ ἐς ἑωυτὸν, ἀφρέϊ καὶ αὐαλύει, ὥσπερ ἀποθνήσκων. [19] ἡ δὲ κόπρος ὑπερχεῖται ὑπὸ βίης πιεζομένη. [20] πίνει) ἢ ἢ πάλιν ἢ τὰ κοιλίης ἄνω ἐς τὰς φρένας ἐξαναπλωθέντων, [21] καὶ ἢ τοῦ μάχης τὰ μαλακὰ ἀπαλαμβάνει. [22] ἐξαναπίπτῃ, ὁκόταν τὸ πνεῦμα μὴ εἰσίῃ ἐς τὸ σῶμα, ὅσον εἰώθει. [23] λακτίζῃ τοῖσι ποσὶν, ὁκόταν ὀπὴς ἀποκλεισθῇ ὑπὸ τοῖσι μέλεσι, καὶ μὴ οἷός τε ἐὼν διεκδυλίσαι ἔξω, ὑπὸ ἢ φλέγματος τοῦ. [24] αἴσασιν ἀλλ' ἢ αἵματος ἄνω καὶ κάτω, ἀσαμενέων ἐμπιπτεῖ καὶ ὀδυνίων· διὸ λακτίζει. [25] ταῦτα ἢ πάσχει πάντα, ὁκόταν τὸ φλέγμα ψυχρὸν ἐξαφρισθὲν ἐς τὸ αἷμα θερμὸν ἐὸν. [26] ἀποψύχει γὰρ ἐκ ἐπὶ τὸ αἷμα. [27] κλῶ μὲν τὸ ῥεῦμα πάλιν ἐκ παχὺ, ἀπίκει ἀποκλείσαν. [28] κρατεῖ γὰρ ἢ αἵματος τοῦ ψυχροῦ ἐκ πήγνυσιν. [29] ἢν ἢ ἔλασσον ἔῃ, τὸ μὲν ἐξαφυτικὸν κρατεῖ, ἀποφεύγει δὲ καὶ ἀπολύει, [30] ἔπειτα τῷ χρόνῳ, ὁκόταν σκιδνασθῇ καὶ ἐκ ἐς φλέβας καὶ μιγῇ τῷ αἵματι πολλῷ ἐόντι καὶ θερμῷ, ἢν κρατηθῇ, ὅτως ἐδέξαντο τὸν ἠέρα οἱ φλέβες, καὶ ἐφρόνησαν.

ΙΧ. Καὶ ὁκόσα μὲν παιδία σμικρὰ καὶ ἀλήπτα γίνεται τῇ νόσῳ ταύτῃ, τὰ πολλὰ ἀποθνήσκει, [2] ἢν πολὺ τὸ ῥεῦμα ἐπιγένῃ), καὶ νοτιον ἔῃ. [3] τὰ γὰρ φλέβια λεπτὰ ἐόντα ἀδυνατέει δεχεσθαι τὸ φλέγμα ὑπὸ πίληος καὶ πολήτος, [4] ἀλλ' ἀποψύχεται καὶ πήγνυται τὸ αἷμα, καὶ ὅτως ἀποθνήσκει. [5] ἢν ἢ ὀλί-

quoque distorquentur aëre à venis excluso, & commoventur. [17] Spuma vero ex ore prodit ex pulmone. [18] Quum enim spiritus non ingrediatur in ipsum, spumescit & ebullit velut moriens. [19] Stercus vero subit, dum violenter suffocatur. [20] Suffocatur autem, hepate & ventre sursum ad septum transversum irruentibus, [21] & stomacho ventris concluso. [22] Irruunt autem, quum tantum spiritus in os non ingreditur quantum solebat. [23] Calcitrat autem pedibus, quum aër in membris concluſus fuerit, & foras penetrare non poterit præ pituita, [24] verum exiliens per sanguinem sursum ac deorsum, concitat vulsionem ac dolorem inducit, & propterea sane calcitrat. [25] Porro omnia hæc perpetitur, quum pituita frigida defluxerit in sanguinem calidum existentem. [26] Perfrigerat enim & sistit sanguinem. [27] Et liquidem fluxus multus fuerit ac crassus, statim occidit : [28] (Dominatur enim sanguini per frigus, ipsumque congelat.) [29] Si vero paucior fuerit, in præsens quidem dominatur obturans respirationem. [30] Deinde temporis progressu quum dispersus fuerit per venas, & ammixtus sanguini, multo existenti ac calido, si sic superatus fuerit, venæ aërem suscipiunt, atque ita ægri respiscunt.

IX. Et quicunque quidem pueri parvi hoc morbo corripiuntur, utplurimum moriuntur, [2] si multus fluxus contingat, isque humidus existat. [3] Venæ enim tenues existentes pituitam præ crassitudine ac multitudine suscipere non possunt, [4] sed perfrigeratur ac congelatur sanguis, & sic moriuntur. [5] Si vero modica

ὀλίγῳ ἐὸν ἐς ἀμφοτέρας τὰς φλέβας τὸ καθάρριον ποιήσηται, ἢ ἐς
30 τὰς ἐπὶ θάτερα, τὰς ἐναντίας ἐπίσημα ἐόντα.[6] ἢν γὰρ σῶμα ὠφελήσῃ, ἢ ὀφθαλμὸς, ἢ αὐχὴν, ἢ χεὶρ, ὁκόθεν αὐτὸ τὸ φλέγμα πλησθὲν ἔξω φλέγμασι κρατηθῇ καὶ ἀπαχθῇ. 7 τοῦτο μὲν οὖν τῷ φλεβίῳ αὐάγκη ἀσθενέστερον εἶναι ἐκ ἐνδεέστερον τοῦδε ἔξω σώματος τὸ βλαβέν. 8 ἐς ἃ τὸ πλείονα χρόνον ὠφελεῖ ὡς ἐπίπαν πολύ. 9 ἐν γὰρ ἔπ ἐπίληπτον γίνεται, ἵνα ἄπαξ ἐπισημανθῇ, ἐξ τοῦδε. 10 ὑπὸ τῆς ἀνάγκης ταύτης αἱ φλέβες αἱ λοιπαὶ κακοῦνται, καὶ μέρος τι συνιζάνουσιν. 11 ὡς τὸ μὲν ἥερος δέχεται, τὸ δὲ φλέγματος καθάρριον μηκέτι ὁμοίως ὠφελεῖ. 12 ἀσθενέστερον μὲν τι ὁμοίως τὰ μέλεα ἐνίοις εἶναι τῶν φλεβῶν κακωθέντων.

X. "Οκόσοισι δ' αὖ τελείοισι τε καὶ πάνυ ὀλίγῳ ὠφελήσῃ, ἐς τὰ δεξιὰ, ἀσήμως ἐκκρίνεται.[2] κίνδυνος δὲ ἢν ξυμπεφύωσι καὶ ξυναυξηθῶσι, μὴ θερμοῦσι τοῖσι ἐπιτηδείοισι. 3 τοῖσι μὲν ἔν παιδίοισιν ἧσσον γίνεται, ἢ ὅπου τούτων ἐνδύεται. 4 τοὺς δὲ πρεσβυτέρους οὐκ ἀποκλείει, ὁκόταν ἐπιγένηται. ἀδὲ ἀφροφόρος. 5 ἅμα γὰρ φλέβες εἰσὶ κοῖλαι, καὶ αἷμα θερμὸν μετὰ θερμοῦ· 6 διόπερ οὐδὲ δύναται ἐπικρατῆσαι τὸ φλέγμα, οὐδὲ ἀποψύξαι τὸ αἷμα, ὥστε καὶ πῆξαι. 7 ἀλλ' αὐτὸ κρατέει καὶ καταμίγνυται τῷ αἵματι ταχέως· 8 καὶ ἅτε ὠφελέον ἀφελεῖ τὸ ἥερος, καὶ τὸ φρόνημα γίνεται. 9 τά τε σημήια τὰ προφερόμενα ἧσσον ἐπιλαμβάνει ἀπὸ τῶν ἰσχυρῶν. 10 τοῖσι δὲ πρεσβυτέροισιν ὁκόταν ἐπιγένηται τὸ

dica exiſtens pituita in utraſque venas defluxum fecerit, aut in alterius partis, ſupervivunt, nota ex morbo impreſſa relicta: [6] aut enim os convellitur, aut oculus, aut cervix, aut manus, ubicunque ſane vena pituita repleta ſuperata fuerit & gracilis reddira. 7 Hanc itaque venam neceſſe eſt debiliorem eſſe, & hanc corporis ' partem læſam 206
defectuoſiorem. [8] Verum ad longius tempus plerunque prodeſt. [9] Non enim amplius morbo apprehenditur, ſi ſemel notam impreſſam ſuſceperit. [10] Quapropter neceſſario etiam reliquæ venæ affliguntur, ac partim ſimul gracileſcunt, [11] ut aërem quidem ſuſcipiant, pituitæ autem defluxus non amplius ſimiliter illabatur. [12] Debiliora tamen ſimiliter membra eſſe verifimile eſt venis ' afflictis. 205

X. Quibuſcunque autem imperfectis & valde modica pituita defluxerit, & ea in dextras partes, hi citra notæ impreſſionem ſupervivunt: [2] verum periculum eſt ne morbus connutriatur ac ſimul augeſcat, ſi non his quæ commoda ſunt curentur. [3] Pueris quidem igitur ſic fit hic morbus, aut quam proxime huic modo. [4] Seniores vero non occidit, ſi accedat, neque diſtorquet. [5] Nam & venæ ſunt ' cavæ, 210
& ſanguine calido refertæ, [6] quapropter neque ſuperare poteſt pituita, neque perfrigerare ſanguinem ut congelet ipſum, [7] ſed ipſa ſuperatur, ac ſanguini cito ammiſcetur: [8] atque ſic venæ aërem ſuſcipiunt, & ſapientia contingit, [9] ſignaque prædicta minus invadunt propter fortitudinem. [10] At vero antiquiſſimis ſi hic morbus accedat, propterea

ipſos

τὸ νέσημα, Δηλ. τοῦτο ἀποκλείνει, ἢ
45 ὠθεῖται ὠληκῶν ποιεῖ, ὅτι αἷ ' φλέβες κεκένωνται, καὶ τὸ αἷμα ὀλίγον τέ ἐστι, καὶ λεπτὸν, καὶ ὑδαρές. 11 ὦν μὲν οὖν πολὺ κατάῤῥυῆ καὶ χείμωνος ἢ καμρὸς, ἀποκλίνει. 12 ἀπέπνιξε γὰρ τοὺς αὐαπνοὰς, ἐὰν ἀπέπηξε τὸ αἷμα, ὦν ἐπ' ἀμφότερα ὁ καῤῥοος γένηται. 13 ὦν δ' ἐπὶ θάτερα, μόνον παραπαίηκῶν ποιεῖ. 14 ἐὰν δὲ ὑδατώδης τὸ αἷμα ἐπικρατήσῃ καὶ φλέγματος, λεπτὸν ἐὸν καὶ ψυχρὸν καὶ ὀλίγον, ἀλλ' αὐτὸ κρατηθὲν ἐπάγη. 15 ὥστε ἀκρατέα εἶναι ἐκεῖνα, καθ' ἃ τὸ αἷμα διεφθάρη. 16 ἐς δὲ τὰ δεξιὰ
126' μᾶλλον καῤῥεῖ, ἢ ἐς τὰ ἀριστερὰ, ὅτι αἱ φλέβες εἰσὶ χειλότεραι καὶ παλαιότερος ἢ ἐν τοῖσιν ἀριστεροῖσιν. 17 ἀπὸ γὰρ ἥπατος τείνεται, καὶ ἀπὸ πλεύμονος.

XI. Ἐπικαῤῥεῖ δὲ καὶ ἀποτήκεται τοῖσι μὲν παιδίοισι μάλιστα, 2 οἷσι δ' ἂν θερμανθῇ ἡ κεφαλὴ, ἢν τε ὑπὸ ἡλίου, ἢν τε ὑπὸ πυρὸς, 3 ἢν τε ἐξαπίνης φλέξῃ ὁ ἐγκέφαλος, καὶ ὁτὲ μὲν ἀποκλίνει τὸ φλέγμα. 4 ἀποτήκεται μὲν γὰρ καὶ τὸ θέρμης καὶ ἁλὸς χύσις ἐγκεφάλου. 5 ἀποκρίνεται δὲ ἀπὸ τοῦ ψύξιός τε καὶ ξυνάσιος, καὶ ὅτως ἐπικαῤῥεῖ. 6 τοῖσι μὲν οὖν τοιαύτη ἡ ῥεῦσις γίνεται. 7 τοῖσι δὲ καὶ ἐπιδὺν ἐξαπίνης μὴ βόρεα πνεύματα νότος μεταβάλῃ, 8 ξυνεστηκὸς τὸ ἐγκέφαλον καὶ ἀσθενέστερον ἔλυσε καὶ ἐχάλασεν ἐξαίφνης, 9 ὥστε πλημμυρεῖν τὸ φλέγμα, καὶ ὅτως τὸ καῤῥοον ποιεῖ. 10 ἐπικαῤῥεῖ δὲ ἐξ ἀδήλου φόβου γιγνομένου, ὦν δέηται
10 μὴ ἢ βοήσαντος τινος, ἢ καὶ μεταξὺ κλαίων, μὴ οἷός τε ἔῃ τὸ πνεῦμα παυσέως αὐαλαβεῖν. 11 οἷα γίνεται παιδίοισι πολλάκις. 12 ὅ, τι δ' ἂν τούτων αὐτῷ γίνηται, αὐτίκα ἔφριξε τὸ σῶμα.

ipsos occidit, aut leviter sideratos facit, quia venæ ' ipsis sunt evacuatæ, & sanguis modicus est ac tenuis & aquosus. 11 Si igitur multum defluxerit, & hyemis tempus fuerit, occidit. 12 Suffocat enim respirationes, & sanguinem congelat, si in utranque partem defluxus fiat. 13 Si vero in alteram tantum, leviter sideratum facit. 14 Non enim potest sanguis pituitam superare, quum tenuis sit frigiduſque ac modicus, sed ipse superatus congelatur, 15 ut impotentes ' fiant illæ partes; juxta quas sanguis fuerit corruptus. 16 Ad dextras autem magis defluit, quam ad siniſtras, quia venæ sunt caviores & plures quam in siniſtris. 17 Ab hepate enim tendunt & liene.

XI. Defluit autem & eliquatur pueris maxime, 2 quibus sane caput fuerit percalefactum, sive à sole, sive ab igne, 3 sive etiam derepente inhorruerit cerebrum, etiam tunc pituita secernitur. 4 Eliquatur etenim per calorem ac cerebri ' diffusionem: 5 segregatur autem à frigore ac concretione, & sic defluit. 6 Et quibusdam quidem defluxionis causa hæc est. 7 Aliis vero etiam ubi derepente post aquilonares ventos auster flare cœperit, 8 compactum ac debile cerebrum derepente solvit ac laxat, 9 ut pituita redundet, & sic defluxum facit. 10 Defluit insuper & ex ignoto timore, siquidem timuerint aut aliquo vociferante, aut inter plorandum spiritum ' cito revocare non potuerint. 11 id quod pueris frequenter contingere solet. 12 Quicquid sane horum ipsorum acciderit, statim horret

σῶμα, [13] ὁ ἄφρων ὁμοίως τὸ πνεῦμα οὐκ ἐλαύνει. [14] ἀλλὰ τὸ πνεῦμα ἠρέμισε, καὶ ὁ ἐγκέφαλος ξυνέστη, καὶ τὸ αἷμα ἔστη, καὶ ὅπως ἀπεκρίθη καὶ ἐπικατερρύη τὸ φλέγμα. [15] τοῖσι μὲν παιδίοισιν αὖτη αἰτίη ἀφροσύνης τῆς ἐπιλήψιός ἐστι τὸν ἀρχόν.

XII. Τοῖσι δὲ πρεσβύτῃσι χειμὼν πολεμιώτατός ἐστιν. [2] ὅταν γὰρ πολλῷ πυρὶ πολλῷ ἀλφήνηται τὸν κεφαλὸν καὶ τὸν ἐγκέφαλον, ἔπειτα ἐν ψυχρῷ γένηται, καὶ ῥιγώσῃ, [3] καὶ οὐκ ἐς ψυχρὸν ἐς ἀλέην ἔλθῃ καὶ πολλῷ πῦρ καύσῃ, τοῦτο τὸ νοῦσο πάσχει. [4] ὁκόσῳ δ' ἂν ἐπιλαμβάνῃ μᾶλλον καὶ τὰ ἀποφορήματα. [5] κίνδυνος δὲ πλεῖστος ἢν παθεῖν τοῦτο τοῦτο, μὴ ὅλιον ᾖ τὸ κεφαλή. [6] ἦν δὲ ἧσσον, ἧσσον. [7] ἐν γὰρ χειμῶνι μεταβολαὶ ἐξαπίνης.

XIII. Ὁκόταν δὲ εἴκοσιν ἔτεα παρέλθῃ, σὺν ἔτι ἢ νέσῳ αὖτη ἐπιλαμβάνῃ, [2] μὴ μὲν οὐ παιδὸς σωτρόφου ἔῃ, ἀλλ' ἢ ὀλίγης, ἢ ἐδένεα. [3] αἱ γὰρ φλέβες μεσταὶ ἐσὶν αἵματος, ὁ ἐγκέφαλος σωίεται "ἔστι θρυπνὸς," ὥστε ἐκ ἐπικαθαίρυῃ ἐπὶ τὰς φλέβας. [4] μὴ δ' ἐπικαθαρρυῇ, ἦν αἷμα σὺν ἐπικρατῇ, πολλῷ καὶ θερμῷ ἐόντος. [5] ὧν δὲ ἐλάχιστα παιδία σωνύσῃ, ὁ σωίερος ἐν, ἐὸν πεποίηκεν ἐν τῇσι μεταβολῇσι τῶν πνευμάτων τῶν πάνυ, καὶ ἐπίληπτον ὡς τὰ πολλὰ γίνεσθαι, [6] ὁ μάλιστα ἐν τοῖσι νοτίοισιν ἢ τοῖσιν ἀπὸ λιβὸς καὶ ἀπὸ καύσεως γίνεται). [7] ὁ γὰρ ἐγκέφαλος ὑγρότερος γίνεται τὴν φύσιν, ὁ πλημμυρὴς τοῦτ' ἔστι φλέγματος, [8] ὥστε τὰς μὲν καταῤῥύσιας πυκνοτέρας γίνεσθαι, ἀκριβῆ δὲ μηκέτι οἷόν τε εἶναι τὸ φλέγμα, [9] μηδὲ ἀναξηραίνεσθαι

horret corpus, [13] & ægermutus factus ſpiritum non trahit, [14] ſed ſpiritus quieſcit, & cerebrum compingitur, & ſanguis conſiſtit, & ſic ſecernitur ac defluit pituita. [15] Et pueris quidem hæ ipſæ cauſſæ ſunt, ut ab initio à ſacro morbo corripiantur.

XII. At vero ſenibus hyems infeſtiſſima eſt. [2] Quum enim ad multum ignem ſenex caput & cerebrum percalfecerit, [3] deinde in frigore verſatus fuerit ac inhorruerit, & ex frigore ad teporem acceſſerit, & ad ignem deſederit, idem hoc patitur, [4] ac ſic à morbo ſacro apprehenditur juxta prædictum modum. [5] Periculum vero multum eſt, ut & vere patiantur idem hoc, ſi caput fuerit inſolatum. [6] Minime autem æſtate, [7] non enim fiunt repentinæ mutationes.

XIII. Poſtquam vero viginti anni præterierint, non amplius hic morbus corripit, præterquam pauces aut nullum, [2] niſi ex puero connutritus fuerit. [3] Venæ enim plenæ ſunt, & cerebrum compactum eſt, & adſtrictum, quare non defluit in venas: [4] ſi vero defluxerit, ſanguinem non ſuperat multum ac calidum exiſtentem. [5] In quo vero à puero augmentum cepit ac connutritus eſt, in eo per conſuetudinem facit, ut in mutationibus ventorum patiatur, & utplurimum morbo ſacro corripiatur, [6] præcipue auſtrali ac humida aëris conſtitutione. Et liberatio difficulter contingit. [7] Cerebrum enim humidius quam ex natura ſit, & pituita inundat, [8] ut defluxiones quidem frequentiores ſint, non autem amplius poſſibile ſit pituitam excerni, [9] neque cerebrum reſiccari,

τὸν ἐγκέφαλον, ἀλλὰ διαῤῥέχεται, καὶ εἶναι ὑγρόν. 10 γνοίη δ' ἄν τις μάλιστα τόδε μάλιστα τοῖσι προβάτοισι, τοῖσι καταλήπτοισι γινομένοισι ὑπὸ τῆς νόσου ταύτης, καὶ μάλιστα τῆσιν αἰγίν. 11 αὗται γὰρ πυκνότατα λαμβάνουσιν. 12 ἰὼν διαγνώσῃ τὸ κεφαλλὸν, οὐρήσας τὸν ἐγκέφαλον ὑγρὸν εὑρόντα, καὶ ἱδρῶτας προϊόντας, καὶ πονηρὸν ὄζοντα. 13 καὶ ἐν τούτῳ δηλονότι γνώσῃ, ὅτι οὐκ ὁ θεὸς τὸ σῶμα λυμαίνεται, ἀλλ' ἡ νοῦσος. 14 ὅτι δ' ἔχει καὶ τὸν ἄνθρωπον. 15 ἐπήν γὰρ ὁ χρόνος γίνηται τῇ νόσῳ, σπάνιος ἔτι ἴησις γίνεται. 16 διαῤῥεῖται γὰρ ὁ ἐγκέφαλος ὑπὸ τοῦ φλέγματος καὶ τήκεται. 17 τὸ δ' ἀποτηκόμενον ὕδωρ γίνεται, καὶ περιέρχεται τὸν ἐγκέφαλον ἔκθεν καὶ περικλύζει. 18 καὶ διὰ τοῦτο πυκνότερον ἐπιλαμβάνει γίνονται καὶ ῥᾷον. 19 διὸ δὴ πολυχρόνιός ἡ νόσος, ὅτι τὸ ἐπιῤῥέον λεπτόν ἐστιν ὑπὸ πολυπληθίης, 20 καὶ οὐδὲν κρατέεται ὑπὸ τοῦ αἵματος καὶ διαῤῥεγνύεται.

XIV. Οἱ σοφοὶ δὲ ἤδη ἐπαΐοντες εἰσὶ τῇ νόσῳ, προγινώσκουσιν ὁκόταν μέλλωσι λήψεσθαι, 2 καὶ φεύγουσιν ἐκ τῶν ἀνθρώπων· διὰ μὲ ἐγγὺς αὐτῶν ὁ οἶκος ἐὼν, οἰκηδὲ· διὰ δὲ μακρὴ, ἐς τὸ ἐρημότατον 3 ὅπου μέλλουσιν ὄψεσθαι αὐτὸν ἐλάχιστοι πεσόντα, διότι τε ἐγκαλύπτεται. 4 τοῦτο δὲ ποιέεται ὑπ' αἰσχύνης καὶ παίδων, καὶ οὐχ ὑπὸ φόβου, ὡς οἱ πολλοὶ νομίζουσι, καὶ δαιμονίῃ. 5 τοῖσι δὲ παιδείοισι τὸ μὲν πρῶτον πίπτουσιν, ὅπῃ αὐ τύχωσιν, ὑπὸ ἀηδίης· 6 ὅταν δὲ πολεονάκις καταλήπτοι γένωνται, ἐπιδόντες προαισθάνονται φεύγουσι πρὸς μητέρας, ἢ πρὸς ἄλλον, ὅτινα μάλιστα γινώσκουσιν, ὑπὸ δέους καὶ φόβου τῆς πάθης. 7 τὸ γὰρ αἰσχύνεσθαι παῖδες ὄντες οὔπω γινώσκουσιν.

XV. Ἐν

sed perrigatur & humidum existit. 10 Cognoverit autem hoc ipsum quis maxime ex ovibus hoc morbo correptis, & præsertim capris. 11 Hæ enim frequentissime corripiuntur. 12 Si enim caput ipsarum diffecueris, reperies cerebrum humidum esse, & sudore refertum, ac male olens. 13 Et in hoc nimirum cognosces quod non Deus corpus affligit, sed morbus. 14 Sic vero se res habet etiam in homine. 15 Quum enim ætatem adeptus fuerit morbus, non amplius curabilis est, 16 cerebrum enim eroditur à pituita ac colliquatur. 17 Id vero quod colliquatur, aqua fit, & foris cerebrum ambit ac circumalluit, 18 & propterea frequentius ac facilius à morbo hoc corripiuntur. 19 Propterea vero diuturnus est morbus, quia id quod influit venis, tenue est præ multitudine, 20 & statim superatur à sanguine, ac calescit.

XIV. Quicunque vero jam assueti sunt morbo, præcognoscunt se corripiendos, 2 & ex hominum frequentia fugiunt, si domus ipsorum in propinquo fuerit, ad domum: sin minus, in locum desolatissimum, 3 ubi quam pauciſſimi ipsos lapsos sint visuri, statimque se obvelant, 4 idque faciunt præ pudore affectionis, non præ timore, velut multi putant, dæmonii. 5 At vero pueri primum quidem cadunt ubicunque tandem contigerit præ inassuetudine. 6 Quum autem sæpius à morbo corripiantur, postquam præsenserint, confugiunt ad matres, aut ad alium maxime notum, præ timore ac formidine affectionis: 7 verecundari enim pueri nondum sciunt.

XV. Ex-

xv. Ἐν δὴ τῇσι μεταβολῇσι τῶν
95 πνεύμάτων διαφέρει πάσέ φημι ἐπιλήπτιες γίνεσθαι, [2] καὶ μάλιστα τοῖσι νοτίοισιν, ἔπειτα καὶ τοῖσι βορείοισιν, ἔπειτα καὶ τοῖσι λοιποῖσι πνεύμασι. [3] τοῦτο δὲ ἔστιν, ὅτι τὰ πνεύματα ἰσχυρότατά ἐστιν, καὶ ἀλλήλοισιν ἐναντιώτατα μὴ τῷ τάσιν καὶ μὴ τῷ δυνάμει. [4] ὁ μὲν γὰρ βορέης ξυνίστησι τὸν ἀέρα, καὶ τὸ ψολερόν τε καὶ τὸ νεφώδες ἐκκενοῖ, καὶ λαμπρότερον καὶ διαφανέα ποιεῖ. [5]
157 καὶ ὁ τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ πάντα πάντα τὰ ἐκ τῆς θαλάσσης ξηραίνει, καὶ τὰ ἄλλων ὑδάτων. [6] ἐκκενοῖ γὰρ ἐξ ἁπάντων τῶν ποιδέων καὶ τὸ διαφερὸν, καὶ ἐξ αὐτῶν τῶν ἀνθρώπων. [7] διὸ καὶ ὑγιεινότατός ἐστι τῶν ἀνέμων. [8] ὁ δὲ νότος πάντα τοὐναντίον τούτου ἐργάζεται. [9] πρῶτον μὲν γὰρ ἄρχεται τὸν ἀέρα ξυνιστάναι καὶ πάχνη· [10] καθόπερ καὶ ἐν τῷ οὔρῳ πνεῖ μέτριος, ἀλλὰ λαγαρίζει, [11] ὅτι οὐ πρῶτον δυνάμενος ἐπικρατῆσαι τοῦ ἀέρος οὐδὲν πυκνὸν τε ἐόντος καὶ ξυνεστηκότος, ἀλλὰ τῷ χρόνῳ διαλύει. [12] τὸ δ' αὐτὸ τοῦτο καὶ τὰ γλίσχρα ἐργάζεται, καὶ τὰ θαλάσσια, καὶ τοὺς πόρους, καὶ τοὺς κρήνας, καὶ τὰ φρέατα, [13] καὶ ὅσα φύεται, καὶ ἐν οἷσιν ὑγρὸν ἔνεστιν. [14] ἔστι δὲ ἐν παντὶ ἐν μὲν τῷ πλέονι, ἐν δὲ τῷ ἐλάσσονι. [15] ἅπαντα γὰρ ταῦτα αὐξάνει τὸ νοτίου τούτου, [16] καὶ ἐκ τε λαμπρῶν διαφερέα γίνεται,
20 ἔκ τε ψυχρῶν θερμά, καὶ ἐκ ξηρῶν νοτώδεα. [17] ὁκόσα τε ἐν οἰκήμασι κεραμίδι καὶ γῆς ἐστι μὴ οἶνος ἢ ἄλλός τις ὑγρὸς, πάντα ταῦτα αὐξάνει τὸ νότου, καὶ διαλλάσσει τὴν μορφὴν εἰς ἕτερον εἶδος. [18] τὸν δὲ ἥλιον καὶ τὴν σελήνην καὶ τὰ ἄστρα πάντα ἀμβλύνει πολὺ μᾶλλον ἡ φύσις. [19]

xv. Cæterum in mutationibus ventorum propterea morbo sacro corripi censeo, [2] maxime quidem austrinis, postea vero etiam aquilonaribus, deinde etiam reliquis ventis: [3] hi autem sunt qui fortissimi ex ipsis existunt, & inter se tum statione, tum viribus contrariissimi. [4] Etenim aliquo compingit aërem, & turbatum ac nubilosum excernit, & illustriorem ac pellucidum facit. [5] Eodem modo etiam alii 270
omnes venti ex mari ac aliis aquis proficiscentes. [6] Ex omnibus enim rebus, atque adeo ex ipsis hominibus humiditatem ac tenebrositatem excernunt. [7] Quapropter saluberrimus omnium ventorum aquilo existit. [8] Auster autem contraria huic operatur: [9] primum enim incipit aërem compactum liquare ac diffundere, [10] quapropter etiam non statim magnus spirat, sed primum lentus ac lenis est, [11] quoniam aërem statim superare 275
non potest, qui prius densus est & compactus, sed temporis progressu ipsum dissolvit. [12] Idem porro hoc etiam in terram operatur & in mare, fluvios quæ ac fontes & puteos, [13] & quæ ex terra nascuntur, & in quibus humor inest. [14] Est autem in omni, in alio plus, in alio minus. [15] Omnia autem hæc ventum hunc sentiunt, [16] & ex splendidis tenebrosa fiunt, & ex frigidis calida, & ex siccis humida. [17] Et quæcunque in domibus vasa 280
juxta terram sunt cum vino ac alio quopiam liquore, ea omnia austerum sentiunt, & formam in aliam speciem transmutant. [18] Solem vero & lunam ac sydera multo hebetiora, quam ex natura sunt reddit. [19] Quum igitur

ὅτε ἓν καὶ τέτων ἕτερα μεγάλων ἐόντων καὶ ἰσχυρῶν τοσᾶτον ἐπικρατέῃ, καὶ τὸ σῶμα ποιέῃ αἰσθάνεσθαι, καὶ μεταβάλλειν ὑπὸ τῶν αὐτέμων τέτων ἐν τῇσι μεταβολῇσιν, [20] ἀνάγκη τοῖσι μὲν νοσέοντι λύεσθαί τε καὶ φλυδᾶν τὸν ἐγκέφαλον, καὶ πιὸς φλεδὸας χαλαρωτέρας εἶναι, [21] τοῖσι δὲ βορείοισι ξυνίστασθαι τὸ ὑγρηρότερον τὸ ἐγκεφάλε, τὸ δὲ νοτερώτερον καὶ ὑγρότερον ἐκκεῖνεσθαι καὶ περικλύζειν ἔξωθεν. [22] καὶ ὅτων τὰς καταῤῥοὰς ἐπιγίνεσθαι ἐν τῇσι μεταβολῇσι τῶν πνευμάτων τέτων. [23] ὅτως ἡ νέσος αὕτη γίνεται καὶ ἀπὸ τῶν παρεόντων τε καὶ ἀπόντων. [24] Ὁκόσην δὲν ἐσιν ἀνθρωπηίην τὰ ἄλλα, ὅτε ἰᾶται, ὅτε γνῶναι, ὅτε σοφίην ἢ ὡς αἰ ἄλλαι.

XVI. Εἰδέναι δὲ χρὴ ἀνθρώπες, ὅπῃ ἔξεσι ἡμῖν αἱ ἡδοναὶ γίνονται, καὶ αἱ δύρροσύναι, καὶ γέλωτες, καὶ παιδιαὶ, ἢ ἐκ τέτων· [2] καὶ λύπαι, καὶ ἀνίαι, καὶ δυσφροσύναι, καὶ κλαυθμοί· [3] καὶ τέτω φρονεῦμεν μάλιστα καὶ νοεῦμεν, [4] καὶ βλέπομεν, καὶ ἀκέομεν, [5] καὶ γινώσκομεν τά τε αἰσχρὰ καὶ τὰ καλὰ, καὶ τὰ κακὰ καὶ ἀγαθὰ, καὶ ἡδέα καὶ ἀηδέα. [6] τὰ μὲν νόμῳ διακρίνοντες, [7] τὰ δὲ πᾶσι συμφέροντα αἰσθανόμενοι, [8] τῷ δὲ πᾶσι ἡδονὰς τοῖσι κεροῖσι διακρίνοντες. [9] Ὁκόσα τοιτὰ χρέσιμα ἡμῖν. [10] τῷ δὲ αὐτῷ τέτῳ καὶ μαινόμεθα καὶ παραφρονέομεν, [11] καὶ δείματα καὶ φόβοι παρίστανται ἡμῖν, τὰ μὲν νύκτωρ, τὰ δὲ μεθ' ἡμέρην. [12] καὶ ἐνύπνια καὶ πλανοὶ ἀκαιροι, καὶ φροντίδες ἀχρεόφορμαι, καὶ ἀγνοίη τῶν παρεόντων, καὶ ἀηδίη, καὶ ἀπειρίη. [13] καὶ πᾶσα πάσχομεν ἀπὸ τᾶ ἐγκεφάλε πάντα, ὅταν ἕξις μὴ ὑγιαίνῃ, [14] ἀλλ' ἢ θερμότερον τῆς φύσιος

e tiam his quæ adeo magna sunt ac fortia in tantum dominetur, & corpus sentire faciat, ut ex horum ventorum alterationibus transmuretur, [20] necesse est ab austris quidem solvi ac humectari cerebrum, & venas laxiores reddi: [21] ab aquilonis vero flatibus, quod saniſſimum est in cerebro compingi, quod vero morboſiſſimum ac humidiſſimum est excerni, & forinsecus circumalluere, [22] atque sic defluxus in horum ventorum mutationibus succedere. [23] Hoc modo hic morbus fit & floret, tum ab accedentibus, tum à decedentibus, [24] & nullatenus difficilior aut cognitu aut curatu est quam alii, neque etiam divinior aliis.

XVI. Porro expedit homines nosse, quod ex nulla alia nobis parte voluptates contingunt, & lætitiæ, & risus, & lusus, quam ex cerebro: [2] itemque mœrores & anxietates tristitiæque ac ejulatus & querelæ. [3] Et hoc sapimus maxime ac intelligimus, [4] & videmus, & audimus, [5] & cognoscimus turpia & honesta, mala & bona, jucunda & injucunda, [6] partim consuetudine discernentes, [7] partim utilitate percipientes. [8] Eodem voluptates & injucunditates pro opportunitate dignoscimus, [9] & non eadem nobis placent. [10] Eodem & insanimus & deliramus, [11] & terrores & timores nobis accedunt, partim noctu, partim interdiu, [12] & insomnia, & errores intempestivi, & curæ inanes, & ut non noscamus adstantes, & desuetudo, & inexperientia. [13] Atque hæc omnia perpetimur à cerebro, quum sanum non fuerit: [14] sed aut calidius quam ex natura fiat,

φύσιος γλυκὺ, ἢ ψυχρότερον, ἢ
ὑγρότερον, ἢ ξηρότερον, [15] ἢ τι
ἄλλο πεπόνθη πάθος πρὸς τὴν
φύσιν, ὃ μὴ εἰώθη. [16] Ἐμμένομε- 38
νον μὲν ὑπὸ ὑγρότητος. [17] ὅκοταν
γὰρ ὑγρότερον τῆς φύσιος ἔῃ, ἀνάγ-
κη κινέεσθαι. [18] κινεόμενον δὲ
πάθεος, μήτε τὸν ὄψιν ἀτρεμί-
ζειν, μήτε τὴν ἀκοὴν, ἀλλ' ἄλλοτε
ἄλλο ὁρᾶν καὶ ἀκούειν, [19] τὸν τε
γλῶσσαν τοιαῦτα διαλέγεσθαι, οἷα
ἂν βλέπῃ τε καὶ ἀκούῃ ἑκάστοτε. [20]
ὁκόσον δ' ἂν ἀτρεμήσῃ ὁ ἐγκέφα-
λος χρόνον, τοσοῦτον καὶ φρονέει ὁ ἄν-
θρωπος. [21] γίνεται δὲ ἡ ἀφροσύνη 39
ἐγκεφάλου ὑπὸ φλέγματος ἐν χο-
λῆς. [22] γνώσιν δὲ ἑκάστου τούτων ὧδε. [23] οἱ
μὲν γὰρ ὑπὸ φλέγματος μανόμε-
νοι, ἡσυχοί τέ εἰσι, καὶ οὐ βοῶσι, οὐδὲ
θορυβώδεες. [24] οἱ δὲ ὑπὸ χολῆς, κε-
κράκλασί τε καὶ κακοῦργοί, καὶ οὐκ ἀτρε-
μοῦσι, [ἀλλ'] αἰεί τι ἀκαιρον δρῶν-
τες. [25] διὸ μὲν ἂν ξυνεχέως μαίνωνται,
οὗτοι αὐτοῖς αἱ περιφάσεις εἰσιν.
[26] διὸ δὲ δείματα καὶ φόβοι παρι-
σῶνται, ὑπὸ μεταστάσιος τοῦ ἐγκε-
φάλου. [27] μεθιστάμενον δὲ θερμανό-
μενον. [28] θερμαινόμενον δὲ ὑπὸ τοῦ χο-
λῆς, ὁκόταν ὁρμήσῃ ἐπὶ τὸν ἐγκέ-
φαλον [29] διὰ τῶν φλεβέων τῶν αἱ- 40
ματοπόρων ἐπὶ τὸ σῶμα τὸ ἄλλο. [29] διὰ φό-
βου περιέσπασε, μέχρις ἂν πάλιν
ἐπὶ τοῖς φλεβέοις διὰ τοῦ σώματος
ἔπεσε πίσω. [30] ἀνιᾶται δὲ διὰ 41
σπάσμου θερμοῦ, ψυχομένου δὲ
ἐγκεφάλου, καὶ ξυνιστάμενου πρὸς
τὸ ἔθος. [31] τοῦτο δὲ ὑπὸ φλέγμα-
τος πάσχει. [32] ὑπὸ αὐτοῦ δὲ πάθεος
διὰ ἐπιλήθεται, [33] διὰ νύκτωρ βοᾷ καὶ
κέκραγεν, ὁκόταν ἐξαπίνης ὁ ἐγ-
κέφαλος ἀφερμαίνηται. [34] τοῦτο
δὲ πάσχουσιν οἱ χολώδεες. [35] οἱ
φλεγματώδεες δὲ [οὐ.] ἐ [γ]ὰρ ἀφερμαί-

fiat, aut frigidius, aut humidius, aut siccius, [15] aut aliud quid perpetiatur præter naturam, & consuetudinem. [16] Et insanimus quidem præ humiditate. [17] Quum enim humidius fuerit quam pro natura, necesse est moveri: [18] ubi vero movetur affectio, necesse est neque visum quiescere, neque auditum, sed alias aliud videre & audire, [19] & linguam talia dicere, qualia semper ac singulis vicibus viderit ac audierit. [20] Quanto vero tempore cerebrum quieverit, tanto etiam homo sapit. [21] Fit autem corruptio cerebri à pituita & bile. [22] Utriusque cognitio sic contingit. [23] Qui enim à pituita insaniunt, quieti sunt, & non vociferantur neque tumultuantur. [24] Qui vero à bile, vociferatores sunt & malefici, & non quieti, semper aliquid intempestivum facientes. [25] Siquidem igitur assidue insaniunt, hæc ipsis sunt causæ. [26] Si vero terrores ac timores ac- 310
cedant, à cerebri transmutatione id contingit. [27] Transmutatur autem dum calescit. [28] Calescit autem præ bile, ubi ad cerebrum impetum fecerit ex corpore per venas hæmatitidas, hoc est sanguinarias appellatas: [29] & timor adest donec rursus redierit in venas ac corpus, deinde quiescit. [30] Angitur autem homo & inquietudine multa jactatur intempestive, dum cerebrum perfrigeratur, & præter consuetudinem compingitur. [31] Hoc vero 315
à pituita perpetitur. [32] Ab hac autem affectione etiam obliviosus evadit. [33] Noctu vero clamat & vociferatur, quum derepente cerebrum percalefiat: [34] hoc autem perpetiuntur biliosi: [35] pituitosi enim non percalefiunt:

θερμαίνοιμι. [36] ἐπὰν γὰρ τὸ αἷμα ἐπέλθῃ πολὺ ἐπὶ τὸ ἐγκέφαλον καὶ ἐπιζέσῃ, ἔρχεται καὶ τὰς φλέβας πολὺ τὰς περὶ τὰς μήνιγγας, [37] ὅταν τυγχάνῃ ὁρέων ὁ ἄνθρωπος σύντονον φοβερόν, καὶ αὐτῷ φόβῳ ἔνῃ. [38] ὥστε ἂν καὶ ἐγρηγορὼς, τότε μᾶλλον τὸ περὶ σωπᾶν φλογιᾷ, [39] καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ ἐρεύθονται, ὅταν φοβῆται, [40] καὶ ἡ γνώμη ἐπινοῇ τι κακὸν ἐργάσασθαι, ἢ πρὶν καὶ αὐτῷ ὕπνῳ πέσῃ. [41] ὅταν δὲ ἐγερθῇ, καὶ καθαρονήσῃ, τὸ αἷμα πάλιν ἀποσκεδαννῦται ἐς τὰς φλέβας τὰς περὶ τὰς μήνιγγας, πέπαυται.

XVII. Καὶ διὰ ταῦτα νομίζω τὸν ἐγκέφαλον δύναμιν πλείστην ἔχειν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ. [2] ἔστι γὰρ ἡμῖν ἱκανὸν τὸ ὑγιὲς ἢ νήφοντας γινώσκειν ἑρμηνεύειν, διὰ τοῦτο μεγίστην τυγχάνειν. [3] ἡ δὲ φρόνησις αὐτῷ παρέχεται. [4] οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ, καὶ τὰ ὦτα, καὶ ἡ γλῶσσα, καὶ αἱ χεῖρες, καὶ οἱ πόδες, οἷα ἂν ὁ ἐγκέφαλος γινώσκῃ, τοιαῦτα ὑπηρετέουσι. [5] γίνεται δὲ παντὶ τῷ σώματι τὰ φρονήσιος, ὡς αὖ μετέχει τοῦ ἠέρος. [6] ἐς δὲ τὸ συνιέναι ὁ ἐγκέφαλός ἐστιν ὁ ἀγγελέων. [7] ὅταν γὰρ ἄνθρωπος τὸ πνεῦμα ἀναπνεύσῃ ἐς ἑωυτὸν, ἐς τὸν ἐγκέφαλον πρῶτον ἀφικνέεται, [8] καὶ ἔπειτα διὰ παντὸς τοῦ σώματος διίσταται ὁ ἀὴρ, [9] καταλείπων ἐν τῷ ἐγκεφάλῳ ἑωυτοῦ τὴν ἀκμὴν, [10] ὅ, τι περ ἂν φρόνιμόν τε καὶ γνώμιον ἔχῃ. [11] εἰ γὰρ ἐς τὸ σῶμα πρῶτον ἀφικνέοιτο, καὶ ὕστερον ἐς τὸν ἐγκέφαλον, ἐν τῇσι σαρξὶ ἐν τῇσι φλεψὶ καταλειπόμενος τὴν διάγνωσιν ἐς τὸν ἐγκέφαλον αὖ ἵνα θερμὸς ἔπ ἐὼν, [12] καὶ ἐκ ἀκραιφνὴς, ἀλλ ἐπιμεμιγμένῳ τῇ ἰκμάδι τῇ ἀπὸ τῶν σαρκέων καὶ τοῦ αἵματος, ὥστε μηκέτι εἶναι ἀκριβὴς. [13] διόπερ φημὶ τὸν ἐγκέφαλον εἶναι τὸν ἑρμηνεύοντα τὴν ξυνέσιος.

[36] quum ſanguis multus ad cerebrum pervenerit & efferbuerit, venit autem per venas prædictas. [37] Quum contigerit ut homo videat inſomnium horrendum, & in timore fuerit, [38] etiamſi vigilet, tunc magis facies ſ igneſcit, [39] & oculi rubeſcunt, quum timuerit, [40] & mens meditatur aliquid mali operari, ſic etiam in ſomno patitur. [41] Ubi vero expergefactus fuerit, & reſipuerit, atque ſanguis rurſus in venas prædictas diſperſus fuerit, quieſcit.

XVII. Et propterea judico cerebrum vim plurimam in homine habere. [2] Hoc enim eſt nobis eorum quæ ab aëre fiunt interpres, ſi ſanum fuerit. [3] Sapientiam autem ipſi exhibet aër. [4] Oculi vero & aures & ſ lingua, & manus & pedes, qualia cerebrum ſtatuit ac cognoſcit, talia ſubminiſtrant. [5] Sapientia enim toti corpori contingit, prout aëre participarit. [6] Ad intelligentiam vero internuncius eſt cerebrum. [7] Quum enim homo ſpiritum in ſeipſum attraxerit, primum quidem ad cerebrum pervenit, [8] & ſic ad reliquum corpus aër diſpergitur, [9] relinquens in cerebro ſuum ipſius vigorem, [10] & quicquid prudens ac ſapientia præditum fuerit. [11] ſ Si enim in corpus primum perveniret, & poſterius in cerebrum, relicta in carnibus ac venis dignotione ac judicio, ad cerebrum calidus jam exiſtens perveniret, [12] & non ſincerus ac purus, ſed ammixto humore à carnibus & ſanguine, ut non amplius exacte ſincerus eſſet. [13] Quapropter dico cerebrum intelligentiæ ac prudentiæ internuncium ac interpretem eſſe.

XVIII. Cæ-

XVIII. Αἱ δὲ φρένες ἄλλως ὄνομα ἔχουσι τῇ τύχῃ κεκτημένον, καὶ τῷ νόμῳ, τῷ δὲ ὄντι οὐκ, οὐδὲ τῇ φύσει. [2] οὐδὲ οἶδα ἔγωγε, τίνα δύναμιν ἔχουσιν αἱ φρένες, ὥστε φρονέειν τε καὶ νοέειν. [3] πλὴν, εἰ τι ὁ ἄνθρωπος ὑπερχαρὴς ἐξ ἀδοκήτου ἢ εὐηθείης, πηδῶσι" καὶ ἄλγιον παρέχουσιν ὑπὸ λεπτότητος, [4] καὶ, ὅτι ἀναπέπτανται μάλιστα ἐν τῷ σώματι. [5] καὶ κοιλίην οὐκ ἔχουσι, ἐς ἣν τινα δέξασθαι χρὴ ἀγαθὸν ἢ κακὸν προσπίπτον, [6] ἀλλ' ὑπ' ἀμφοτέρων τούτων ταράσσονται ἀσθενείην τῆς φύσιος. [7] ἐπεὶ οὐδαμοῦ γε ἥδιον προτέρων τῶν ἐν τῷ σώματι ἐνεόντων. [8] ἀλλὰ μάτην τοῦτο τὸ ὄνομα ἔχουσι, καὶ τὴν αἰτίην, [9] ὥσπερ τὰ πρὸς τῇ κεφαλῇ· ἄκουσ' ὦπα καλέσαντες ἐς τὴν ἀκοὴν ξυμβαλλόμεθα. [10] λέγουσι δέ τινες, ὡς φρονέομεν τῇ καρδίῃ, καὶ τοῦτο αὐτὸ ἐστι καὶ τὸ φροντίζον. [11] τὸ δὲ ἔχ ὅπως ἔχει, ἀλλὰ σπᾶται μᾶλλον ὥσπερ αἱ φρένες· καὶ μᾶλλον ἅψασθαι τὰς αὐτὰς αἰτίας. [12] ἐξ ἁπάντων γὰρ τῷ σώματι φλέβες ἐς αὐτὴν συντείνουσι, [13] καὶ συγκλείσας ἔχει, ὥστε αἰσθάνεσθαι, ἢν τις πόνος" ἢ σύγκλεισις γίνηται τῷ ἀνθρώπῳ. [14] ἀνάγκη δὲ καὶ ἀναπέπτασθαι φρίσσοντα τὸ σῶμα, καὶ συντείνεσθαι, καὶ ὑπερχαίρειν· τοῦτο πάσχει. [15] διὸ καὶ ἡ καρδίη αἰσθάνεται τε μάλιστα καὶ αἱ φρένες· [16] τῆς μὲν τοι φρονήσιος ὁ ἐγκέφαλος αἴτιός ἐστιν. [17] ὥσπερ δὲ καὶ τῆς ἠέρος πρῶτος αἰσθάνεται ὁ ἐγκέφαλος τῶν σωμάτων ἐνόντων,

XIIX. Cæterum præcordia alias fortuitum nomen apud Græcos per consuetudinem habent, quum phrenes à sapientia dicta videantur, revera autem non, neque ex natura. [2] Neque ego sane novi, quam vim habeant præcordia, ut sapiant & intelligant, [3] præterquam si homo ex improviso nimio gaudio perfundatur, aut tristitia afficiatur, tunc sane exiliunt & anxietatem exhibent, præ tenuitate, [4] & quod distenta sunt maxime in corpore, [5] & ventriculum non habent ad quem suscipiant aut bonum, aut malum allabens, [6] sed ab utrisque his turbantur, propter naturæ debilitatem. [7] Nam nullo sane prius sentiunt ex his quæ in corpore insunt, [8] sed frustra hoc nomen & causam habent. [9] Quemadmodum quæ ad cor sitæ sunt aures appellantur, quum nihil conferant ad auditum. [10] Porro dicunt quidam quod corde sapimus, & quod hoc est quod angitur, & quod curam gerit. [11] Verum hoc non ita se habet, sed convellitur quidem velut præcordia, & magis etiam propter easdem causas. [12] Ex omni enim corpore venæ ad ipsum tendunt, [13] & conclusiones habet ut sentiat, si quis dolor, aut collectio homini contingat. [14] Necesse est enim & dum angitur, inhorrere corpus ac distendi, & si quis nimio gaudio perfundatur, idem pati. [15] Quapropter cor quidem & præcordia maxime sentiunt, [16] sapientia tamen minime participant, sed omnium horum cerebrum causa est. [17] Quemadmodum igitur etiam prudentiam ac aërem omnium primum ex his quæ in corpore insunt percipit cerebrum:

των, [18] ἔτως καὶ, λῶ τις μεταβολὴ ἰσχυροτέρη γίνηται ἐν τῷ ἀέρι ὑπὸ τῶν ὡρέων, καὶ αὐτὸς ἑαυτῷ διάφορος γίνηται ἐν τῷ ἀέρι. [19] ὁ γὰρ ἐγκέφαλος διὰ τὸ
30 ταχὺ αἰσθάνεται, διόπερ καὶ τὰ νοσήματα [17] ἐς αὐτὸν ἐμπίπλη 46
φρενῖτις ὀξύταται & μέγιστα καὶ θανατωδέστατα καὶ δυσκριτώτατα τοῖσιν ἀπείροισιν. [20] Αὕτη ἡ νοῦσος ἡ ἱερὴ καλεομένη ἀπὸ τῶν αὐτῶν φαίνεται, ἀφ' ὧν καὶ αἱ λοιπαὶ, [21] ἀπὸ τῶν προσιόντων καὶ ἀπιόντων, οἷον ψύξιος, ἡλίου, πνευμάτων, [17] μεταβαλλομένων τε καὶ 47
μηδέποτε ἀτρεμιζόντων. [22] τοῦτο οὖν ἐστὶ θεῖα, [23] ὥστε μηδὲν διαφέρειν τὸ νόσημα θεότερον τῶν λοιπῶν νοσημάτων νομίζειν, ἀλ-
35 λὰ πάντα θεῖα, καὶ ἀνθρώπινα πάντα. [24] φύσιν οὖν ἔχει ἕκαστον καὶ δύναμιν οἰκείην, [25] καὶ οὐδὲν ἄπορον ἔστιν, οὐδὲ ἀμήχανον. [26]
[17] ἀκέεσθαι τε τὰ πλείστα ἔστιν αὐτοῖσι τοῖσι τοιούτοισιν, ἀφ' ὅτων καὶ γίνεται, [27] ἕτερον γὰρ ἑτέρῳ τροφή ἐστι, [28] 48
[17] τῷ μὲν κάκωσις. [29] τοῦτο δὴ δεῖ 49
τὸν ἰητρὸν ἐπίστασθαι, καὶ τὴν κρῆσιν διαγινώσκειν ἐκάστου, [30] [17] ὡς ἂν 50
τὸ μὲν ἀποδῶ τῇ τροφῇ καὶ αὐξήσῃ· τὸ δὲ ἀφαιρέσῃ καὶ μειώσῃ. [31]
[17] χρὴ δὲ καὶ ἐν ταύτῃ τῇ νόσῳ καὶ 51
ἐν τῇσιν ἄλλῃσιν ἁπάσῃσι μὴ αὐξεῖν τὰ νοσήματα, [32] ἀλλὰ ἀποδύ-
40 δειν· τρυχνὰ γὰρ προσφέροντες τῇ νόσῳ τὸ πολεμιώτατον ἐκείνῃ, [33] καὶ μὴ τὸ φίλον καὶ συνήθες. [34] ὑπὸ μὲν γὰρ τῆς συνηθείης ἀμβλύνεται καὶ αὐξεται, [35] ὑπὸ δὲ τοῦ πολεμίου [17] φθίνει καὶ ἀμαυροῦται. [36] [17] ὅστις δὲ ἐπίσταται ἐν ἀνθρώποισι τὸν τοιοῦτον μεταβολέα, [37] καὶ δύναται ὑγρὸν καὶ ξηρὸν ποιέειν, καὶ θερ-

brum : [18] sic etiam si qua mutatio fortior in aëre contingat, præ temporibus anni, etiam ipsum à seipso diversum redditur in aëre. [19] Etenim cerebrum propterea primum sentit, quia etiam morbi in ipsum irruunt acutissimi, & maximi ac præcipue lethale, & qui difficilem judicationem ha- 358
bent apud inexpertos. [20] Hic vero morbus sacer appellatus, ex iisdem causis oritur, à quibus etiam reliqui, [21] ab accedentibus nimirum ac decedentibus, velut frigore, sole, ventis, quæ & transmutantur, & nunquam quiescunt. [22] Hæc autem sunt divina. [23] Quare nequaquam hunc morbum ab aliis discriminare oportet, neque reliquis morbis diviniorem putare, sed omnes divinos omnesque humanos. [24] 360
Naturam autem unusquisque habet & vim in seipso. [25] & nullus nec auxilii nec remedii expers est, [26] & plerique his ipsis curantur, à quibus etiam nascuntur. [27] Alterum enim alterius nutrimentum est, [28] alterius vero pernicies ac afflictio. [29] Hoc itaque Medicum nosse oportet, & temporis occasionem in singulis pernoscere, [30] quod alterum quidem per alimentum absolver & augebit, alterum vero detrahet & minuet. [31] Oportet autem 365
tum in hoc morbo, tum in reliquis omnibus, non augere morbos, [32] sed festinare ut ipsos exteramus, id quod adversissimum est morbo exhibendo, [33] non quod amicum & familiare. [34] A familiari enim & consueto floret ac augescit, [35] ab adverso vero & hostili perit & dissipatur. [36] Quisquis autem talem mutationem in hominibus novit, [37] & humidum ac siccum facere potest homi-

nem,

μὸν καὶ ψυχρὸν ὑπὸ διαίτης ἢ αὖ-
ρωπον, [38] ἔστιν καὶ τοῦτο τοῦ
νοῦσον ἰῶτο αὖ, [39] εἰ τὰς κηλῖδας
ἀφανώσκ τῶν ξυμφερόντων, [40]
αὖδὲ καθαρμῶν καὶ μαγδυμά-
45 των καὶ ' πάσης ἄλλης βαναυσίης
τοιαύτης.

minem, ' calidum item ac frigi- 370
dum per diætam, [38] hic utique
& hunc morbum sanaverit, [39] si
occasionem eorum quæ confe-
runt pernoscet, citra expiamenta
ac incantationes, [40] citraque omnem aliam hujuscemodi machinamentorum absurditatem.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΠΕΡΙ ΜΑΝΙΗΣ.

HIPPOCRATIS DE INSANIA.

Basil. græc. Foesius VIII. 19. 1286. Basil. lat.

533 ΜΑΙΝΟΜΕΝΩΙ, [106] ὡς ἔφην ἐν τῷ περὶ
ἱερῆς νόσου, ὑπὸ ὑγροτέ-
του ἐγκεφάλου. [2]
ἐν ᾧ ἐστὶ τὰ τῆς ψυχῆς ἔργα.
[3] ὅταν ὑγρότερον τῆς φύσιος ᾖ,
ἀνάγκη κινεῖσθαι. [4] κινηθὲν δὲ ἢ μήτε
ὄψιν ἀτρεμίζειν, μήτε ἀκοήν. [5]
35 " ἀλλὰ ἄλλοτε ἄλλα ὁρᾶν τε, καὶ 107
ἀκούειν, [6] τήν τε γλῶσσαν τοιαῦτα
λαλέειν, οἷα αὖ βλέπῃ τε καὶ ἀ-
κούσῃ ἑκάστοτε. [7] ὅσον δ' αὖ ἀτρεμίσῃ ὁ
ἐγκέφαλος, τοσοῦτον καὶ φρονεῖ
χρόνον ὁ ἄνθρωπος. [8] γίνεται δὲ ἡ παρα-
φροσύνη ἐγκεφάλου ὑπὸ φλέγμα-
τος καὶ χολῆς. [9] γνώσῃ δ' ἑκάτερα
ὧδε. [10] οἱ μὲν γὰρ ὑπὸ φλέγματος
μανόμενοι, ἡσυχοί τε εἰσι, καὶ ἀ-
βοητοί, ἐδὲ θορυβώδεες. [11] οἱ δ' ὑπὸ
χολῆς, " πολῆται, καὶ κακοεργοί, ἐκ 108
ἀκεομένοι. [12] ἢν μὲν ξυνεχέως μαίνω-
ται, αὖται αἱ παραφορέες εἰσιν. [13] ἢν δὲ αἱ
δείματα, ἐφόβοι, ὑπὸ μεταστάσιος
γίνεται. [14] ἐγκεφάλου θερμανο-
μένου ὑπὸ χολῆς ὁρμώσης ἐπ' αὐτὸν
καὶ φλεβέας, τὰς αἱμοφόρους. [15]
ὅταν δὲ ἀπέλθῃ ἡ χολὴ πάλιν ἐς τὰς
φλέβας, καὶ τὸ σῶμα πέπαυται. [16]
ἀνίεται

QUEMADMODUM IV
sacro dixi, Insanienti necesse est præ humi- 77
ditate cerebrum, [2] in quo animæ pag.
sunt opera, moveri: [3] ubi videlicet humidius quam pro natura fuerit. [4] Eo vero commoto, neque visum, neque auditum quiescere, [5] sed alias alia & videre & audire: [6] & linguam talia loqui, qualia singulis vicibus ' viderit [5] ac audierit. [7] Quandiu vero cerebrum quieverit, tamdiu etiam homo sapit. [8] Fit autem corruptio cerebri à pituita & bile. [9] Utriusque vero cognitio sic continget. [10] Etenim qui à pituita insaniunt, quieti sunt, & non vociferantur, neque tumultuantur. [11] Qui vero à bile, percussores sunt, & malefici, ac non quieti. [12] Et siquidem assidue insaniant, hæ causæ sunt. [13] Si vero terrores & timores fuerint, à transmutatione ' fiunt, [14] cerebro 10
à bile calescente, quæ ad ipsum per venas sanguinarias procedit. [15] Cum autem bilis discesserit rursus in venas, etiam corpus quiescit. [16] Tristatur autem &

ἀνίηται· οἳ δὲ καὶ ἀσῆται, [17] καὶ ἐπιλήθεται ὧν δρᾷ καμόν, [18] ψυχρυμένου δ' ἐγκεφάλου ὑπὸ φλέγματος, [19] καὶ ξυνισταμένου ὧν δρᾷ τὸ ἔθος. [20] ὅταν δὲ ἐξαπίνης ὁ ἐγκέφαλος διαθερμανθῇ ὑπὸ χολῆς καὶ τὰς φλέβας τὰς ἐρυθρὰς, [21] ἐπιζέσωσι δ' αἵματος, [22] σύπνια ὁρεῦσι φοβερά, [23] καὶ ὡς ἐρρηγὸτ τὸ πρόσωπον φλογί. [24] καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ ἐρυθραίνονται, [25] καὶ ἡ γνώμη ἐπινοεῖ τι κακὸν ἐργάζεσθαι. [26] τὸ γὰρ σῶμα σύντονον πάσχει. [27] ὅταν δὲ τὸ αἷμα σκεδασθῇ πάλιν ἐς τὰς φλέβας, πέπαυται. [28] ἐν δὲ τῇ πέμπτῃ τῶν ἐπιδημιῶν ἱστορήσας, ὡς ἐγίνετο ἀφωνίη, [29] ἄγνοια, [30] παραληρήσεις συχναὶ καὶ ὑποφροσύναι, [31] ἡ δὲ γλῶσσα σκληρὴ, [32] καὶ ἐὰ μὴ διακλύσαιτο, λαλεῖν οὐκ οἷόν τε ἦν, [33] καὶ σφόδρα πικρὴ τὰ πολλά. [34] φλεγματισμὸς ἔλυσεν, [35] ὑδροποσίη, [36] μελίκρητος, [37] ἐλλεβόρου πόσις. [38] ἔστο δὲ ὀλίγον ἐπιζήσας χρόνον, ἐπελύθησεν. [39] ἄλλο δὲ ἦν, ὅς, ὅτε εἰς πότον ὁρμῴη, φόβος τῆς αὐλητρίδος ἐλάμβανεν, εἰ ἀκούσειεν αὐλοῦσης. [40] ἡμέρης δὲ ἀκούων οὐδὲν ἔπασχε.

angitur homo, [17] & præter temporis rationem oblivioſus fit, [18] dum cerebrum à pituita perfrigeratur, [19] & præter ſolitum morem compingitur. [20] Poſtquam vero cerebrum derepente à bile calefactum fuerit, [21] ſanguine in prædictis venis effervescente: [22] inſomnia vident horrenda, [23] & facies velut in vigilante flammeſcit, [24] & oculi rubeſcunt, [25] & mens aliquid mali operari cogitat. [26] Atque hoc in ſomno homo patitur. [27] Cum autem ſanguis rurſus ad venas diſperſus fuerit, quieſcit. [28] Porro in quinto Popularium morborum libro quendam recenſui, cui fiebat vocis interceptio, [29] ignorantia, [30] frequentes deliberationes, & reverſiones: [31] lingua autem erat dura: ([32] &, niſi collutione uſus eſſet, loqui non poterat) [33] & plerunque etiam valde amara. [34] Venæ ſectio exſolvit, [35] aquæ potus, [36] aqua mulſa, [37] veratrorum potiones. [38] Hic ubi modicum tempus ſupervixiſſet, mortuus eſt. [39] Erat & alius quidam, quem, ubi noctu ad convivium progrederetur, timor tibicinæ corripiebat, ubi audiret ipſam tibia canentem. [40] Interdiu vero audiens, nihil patiebatur.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΠΕΡΙ ΑΙΜΟΡΡΟΙΔΩΝ.

HIPPOCRATIS DE HÆMORRHOIDIBVS.

Basil.græc. Foesius sect. VI. 168. 891. Basil.lat.

pag 520 ΑΙΜΟΡΡΟΙΔΩΝ τὸ μὲν νόσημα ὧδε γίνε-
ται. 2 ὅταν χολὴ ἢ φλέγμα ἐς τὰς φλέβας ἰὸν ἐν τῷ
ἔγκατι καθαιρεθῇ, θερμαίνῃ τὸ
5 αἷμα τὸ ἐν τοῖσι φλεβίοισι. 3 θερμαινόμενα δὲ τὰ φλέβια ἐπισπᾶται ἐκ τῶν ἐγγιστα φλεβίων τὸ αἷμα,
4 καὶ πληρούμενα ἐξογκέει τὸ κάτω ἔγκατον, 5 καὶ ὑπερέχουσιν αἱ
κεφαλαὶ τῶν φλεβίων. 6 καὶ ἅμα
μὲν ὑπὸ τῆς κόπρου ἐξιόσης φλώμενα, 7 ἅμα δὲ ὑπὸ τοῦ αἵματος ἀθροιζομένου βιαζόμενα, 8 ἐξαγωνίζεται αἷμα· 9 μάλιστα μὲν ξὺν τῇ ἀποπάτῳ, σπάνιον δὲ χωρὶς ἀποπάτου. 10 θεραπεύειν δὲ
δεῖ ὧδε. 11 Πρῶτον μὲν ὑπαρχέ-
10 τω εἰδέναι, ἐν οἵῳ χωρίῳ γίνον-
ται. 12 ἔχειν γὰρ καὶ τείνων, καὶ ἀποτέμνων, καὶ ἀναῤῥάπτων, καὶ δέων, καὶ ἀποσήπων· 13 ταῦτα γὰρ δοκέει δεινὰ πάσχειν εἶναι· 14 ἔστιν οὐ σίνοιο. 15 φαρμακοῦσαι δὲ λέγω ἐπὶ τὸ ἧκτον φλέγμα, 16 παρασκευάσας τὸ μέγεθος, πάχος δὲ ὅσον μήλης πυρηνος, 17 ἐξ ἄκρης δὲ καθαίρεσθαι, 18 ἐπὶ τὴν ἄκρην τελευτῆσαι, ὡς ἐπὶ ὀβολὸν μικρόν. 19 ὅκοσοισι δὴ φαρμάκου τῆ πρότερον, 20 αὐτῆ δὲ, ἢν ἐπιχείρεις καθαίρειν, ἀνακλίνας τὸν ἄνθρωπον ὕπτιον, 21
καὶ προσκεφάλαιον ὑπὸ τὸν ὀσφῦν ὑποθεὶς, 22 ἐξαναγκάζειν ὡς μάλιστα τοῖσι δακτύλοισι τὴν ἕδρην ἔξω, 23 ποιέειν δὲ καὶ ἀφανέα τὰ
φυόμενα,

HÆMORRHOIDUM III morbus hoc modo fit. 318
2 Quum bilis aut pi- pag
tuita ad venas recti 667
intestini decubuerit, sanguinem qui in venis est calefacit.
3 Calescentes autem venæ ex vicinis venulis sanguinem attrahunt: 4 & ubi replentur, interna sedis pars intumescit,
5 & capita venarum super- 5
eminent: 6 & partim dum à stercore exeunte comprimuntur, 7 partim dum à coacervato sanguine coguntur, 8 sanguinem ejaculantur: 9 atque hoc maxime quidem una cum stercore, aliquando vero etiam sine stercore. 10 Curare autem
oportet hoc modo. 11 Primum 5
equidem nosse oportet in quo loco sint hæmorrhoides. 12 Rectum enim intestinum & secans, & resecans, & consuens, 10
& urens, & putrefaciens, 13 etiamsi gravissima hæc esse videantur, 14 nihil læseris. 15 Jubeo autem præparari ferramenta septem aut octo, 16 magnitudine palmi, crassitudine specilli crassi, 17 ex summa parte reflexa 18 ac lata, velut in obolo parvo. 19 Et ubi priore die purgatorio medicamento purgasti, 20 ea qua rem aggrederis urito, & homine supino reclinato, 21 & pulvinari sub lumbos subjecto, 22 sedem quam 15
maxime per digitos foras extrahito; 23 ferramentaque candentia

σιδήρεα,[24] καὶ καίειν ἕως αὐ ἀποξηραίνηις,[25] μὴ ὑγιαλείψηις.[26] καίειν οἷ καὶ μηδεμίλλω ἐᾶσαι ἄκαυστον τὸ αἱμορροίδων, ἀλλὰ πείσας ἀποκαύσαι.

11. Γνώσῃ δὲ χαλεπῶς τὰς αἱμορροίδας.[2] ὑπερέχει γὰρ ἐς τὸ σύστροφον τοῦ ἐντέρου, οἷον φάκες πελιδναί,[3] καὶ ἅμα, ἐξαναγκαζομένου τοῦ ἕδρου, ἐξακοντίζει αἷμα.[4] κατεχέτωσαν δὲ αὐτῶν, ὅταν κάμνηται, τὸ κεφαλῆς· ἔπειτα χρῶν, ὡς μὴ κινέηι).[5] βαλέτω [δὲ] κάμμακον ἐξιχάδ.[6] ὁ γὰρ ἕδρος μᾶλλον ἐξίσχει.[7] ἐπὴν δὲ καύσηις, φακὸς καὶ ὀρόβους ἑψήσας, ἐν ὕδατι τρίψας λέπας, κατάπασσε πέντε ἢ ἓξ ἡμέρας.[8] τῇ δὲ ἑβδόμῃ ἀπόζυσον μαλακὸν πάμμυδα ὡς λεπτότατον.[9] τολάτου δὲ εἶναι τὸ ἀπόζυσμα, ὅσον ἓξ δακτύλων πάντη.[10] ἔπειτα ἐπιθεῖναι ἐπὶ τὸ ἀπόζυσμα ὀθόνιον ἴσον τῷ ἀποζύσματι λεπτὸν καὶ λεῖον, ἀλείψας μέλιτι.[11] ἔπειτα ὑπὸ ἁλῶν τῷ δακτύλῳ τῷ λιχανῷ τῆς ἀριστερῆς χειρὸς, μέσον τὸν ἀπόζυσμον ὦσαι κάτω τῆς ἕδρης ὡς βαθύτατα.[12] ἔπειτα ἐπὶ τὸν ἀπόζυσμον τιθέναι ἔριον, ὡς ἂν ἐν τῇ ἕδρῃ ἀτρεμίζῃ.[13] ἁμάζωσις δὲ ἐν τῷ ὀπίσθεν ἀναλαβὼν ἐκ τῶν σκελέων τὸν ἐπίδεσμον, ἀναδῆσαι ἐς τὸ ἁμάζωσμα τὸ τοῦ ὀμφαλόν.[14] τὸ δὲ φάρμακον, ὃ εἶπον, ἐπιδεῖτο πυκνῷ τῷ σίτῳ ποιεῖν, καὶ ἰχυρῷ φυῆναι.[15] τοῦτον δὲ δεῖ ἐπιδεῖν μὴ ἔλασσον ἡμερῶν εἴκοσι.[16] ῥοφεῖν δὲ ἄπυρον τῆς ἡμέρης ἅλευρον, ἢ τὸ λόπτον τοῦ πτίσσανου.[17] καὶ πίνειν ὕδωρ.[18] λοῦσθαι δὲ ἐς ἀφοδον ἰζήσαντα, ὕδατι χλιαρῷ ἀφανίζειν.[19] λούεσθαι δὲ ἀνὰ τρίτην ἡμέρην.

III. Ἄλλη

tia facito,[24] ac urito, donec reficcaveris,[25] & hoc ita ne contingas.[26] Urere enim oportet, & nullam hæmorrhoidem fine ustione finere, sed omnes exurere.

11. Cognoscis autem hæmorrhoidas non difficulter.[2] Supereminent enim in internam recti intestini partem, velut uvæ acini lividæ,[3] & simul ut sedes extrahitur, sanguinem ejaculantur.[4] Detineant autem aliqui ipsius caput & manus, dum uritur, ut ne moveatur:[5] &, dum uritur, vociferetur,[6] sedes enim magis inde eminet.[7] Postquam vero usseris, lentes ac ervum coquito, & ex aqua trita imponito, ad quinque aut sex dies.[8] Septima vero die spongiam mollem in tenuissima frusta concidito.[9] Sit autem latitudo spongiæ undiquaque sex digitorum:[10] deinde super spongiam linteum tenue, ac læve, spongiæ æquale, melle illitum imponito,[11] & postea subjecto digito indice sinistræ manus, mediam spongiam in sedem quam penitissime protrudito,[12] deinde supra spongiam lanam apponito, quo in sede quieta permaneat.[13] Et laterum mollitudines præcingito, & retrorsum fasciam ex cingulo submittito, quam per media crura receptam, ad cingulum circa umbilicum deligato.[14] At pharmacum de quo dixi, ad densam ac robustam carnem faciendam ac producendam[15] deligatur, & non minus quam viginti diebus hæc deligare oportet.[16] Sorbenda autem est semel in die farina, aut milium, aut furfurum decoctum:[17] & aqua bibenda.[18] Si vero ad alvum exonerandam desideat, aqua calida proluito, & tertio quoque die lavet.

III. Alia

III. Ἄλλη θεραπεία. [2] Ἐμβαλὼν τῷ ἕδρῳ ὡς μάλιστα αὐτοῦ ὕδωρ θερμὸν, [3] ἔπειτα ὑποτάμνων τὰ αἱμορροΐδων τὰ ἄκρα. [4] Φάρμακον δὲ παρασκευάζουσιν οὕτως τῷ τρόπῳ τόδε. [5] Ἐρήσας εἰς χαλκεῖον, ἐπίπαστον ἐπὶ τὸ ἔρον χαλκοῦ ἄνθος ὀπῷ καὶ τερεμινθίνῳ λεῖον. [6] Ἔπειτα διείς τὸ κινήσας τὸ χαλκεῖον, ξήρανον ἐν τῷ ἡλίῳ. [7] Ὅταν δὲ ξηρὸν γένηται, σπάσας τρίψον λεῖον, [8] καὶ παρασκεύαζε τῷ δακτύλῳ. [9] Τὸ σπλῆνα ἐλαφώσας παρασκεύαζε, [10] τὸ ἀπόγειον ἐπάνω ἐπίδει. [11] Ἕτερον τρόπον ἴσως. [12] Φυσᾷ παρὰ τὴν αἱμορροΐδα τὴν κονδυλώδη, οἷον συκάμινόν τι καρπός, [13] τὸ, ἐὰν μὲν ἔξω σφόδρα ᾖ ὁ κονδυλωτὸς, παρατρίβειν τὸν περικώτιον. [14] Καθίσας ἐν τῷ ἀνθρώπου ὀκλάζειν ἐπὶ ὅλμου δύο, σκόπει. [15] Διαρήσσεται γὰρ τὰ φυσήματα τὰ μεταξὺ τῶν γλουτῶν πρὸς τὴν ἕδραν, [16] τὸ δὲ αἷμα ἀναχωρεῖν ἔνδοθεν. [17] Δεῖ γῆν ὑπόδυσαι ὑπὸ τὸ κατακαλύπτειν, τὸ κονδύλωμα, τῷ δακτύλῳ ἀφελεῖν. [18] Ἐδὲν γὰρ χαλεπώτερον, ἢ ὅταν τις ἐθέλῃ διαμῆλαι τὸν δάκτυλον μεταξὺ τοῦ δέρματος καὶ τῆς περικώτιος τρέφοντος, [19] τὸ ταῦτα διαλεγόμενον ἅμα λανθάνειν ποιέοντα. [20] Ἐπὴν δὲ ἀφέλῃς τὸ κονδύλωμα, ἀνάγκη ῥέειν ἐρόμενος αἵματος ἀπὸ πάσης τῆς ἀφαιρέσιος. [21] Ταῦτα χρὴ ἀποπλύνειν οἴνῳ αὐστηρῷ κνικίδας ἐναποβρέξας, [22] τὸ ἤν τε αἱμάσσῃ οἰχήσεται σὺν τῷ κονδυλώματι, [23] τὸ τὸ κάλυμμα καθεζήσεται, [24] καὶ ὅσῳ ἂν παλαιότερον ᾖ, ῥᾳδίως ἕξει ἡ ἴησις.

IV. Ἢν δὲ ἀνώτερον ᾖ ἡ κονδύλωσις, τῷ καθεπτῆνι σκέπτεσθαι,

III. Alia curatio. [2] Extractam quam maxime sedem, aqua calida perfundito, [3] deinde summas hæmorrhoidum partes præsecato. [4] Pharmacum autem ad sectionem præparatum sit hoc. [5] In æreum vas mingito, & in urinam, æris florem tostum, tritum, læve m inspergito, [6] deinde diluito, ac vas agitato, & in sole ficcato. [7] Ubi vero ficcatum fuerit, eradito, terito, & lævigatum [8] ad anum apponito, [9] & splenia oleo imbuta addito, [10] ac spongiam supra deligato. [11] Alius modus. [12] Adnascitur ad venam sanguifluam extuberantem, velut mori fructus, [13] & siquidem valde extra fuerit extuberantia, carnis tectorium circum ipsam nascitur. [14] Hominem igitur flexis genibus in duo mortaria sive excisos lapides locato, ac videto: [15] Comperies enim inflatas partes inter nates circa sedem, [16] sanguinem vero intrinsecus procedere. [17] Si itaque mollis sit, & sub tectorio cedat extuberantia, digito ipsam auferre oportet. [18] Nihilo enim plus difficultatis hæc res habet, quam si quis dum ovicula excoriatur, digitum inter cutem ac carnem adigat. [19] Atque hæc interim dum loqueris, ægro non animadvertente facito. [20] Postquam autem extuberant am abstuleris, necesse est sanguinis cursus ex tota detractione promanare. [21] Itaque vino austero in quo gallæ maceratæ sunt, cito abluere oportet: [22] & vena sanguiflua una cum extuberantia peribit, [23] & tectorium sedabitur, [24] & quanto vetustior affectio fuerit, tanto facilior sanatio erit.

IV. Si vero penitius intus delituerit extuberantia, per catopterem

θαι, ἢ μὴ ἐξαπατᾶσθαι ὑπὸ τῆς καθεπτήρος. [2] "διηγέομαι δὲ ὁμαλυνοῦσι τὴν κνησμώδη καὶ ξυσμῶδη· ὃ πάλιν, δεικνύουσιν ὀρθῶς. [4] ἀφαιρεῖν δὲ χρὴ " ἐκ βόθρου μέλανι ὑπαλείφοντα τὸ δάκτυλον· [5] ἔπειτα τεταρταίῳ οἴνῳ κλύζειν αὐστηρῷ. [6] τὸ δὲ αἷμα, ὅταν ἀφέλῃς τὴν κνησμώδη, ὅπως μὴ ῥέῃ, μὴ θαυμάζειν. [7] ἐὰν δὲ μὴ, ἵνα μὴ ἐν τοῖσιν ἄρθροισι διαπαίνῃς τὰς χεῖρας ἢ τὰ σκέλεα, ἐὰν ῥύσεται αἷμα. [8] ἐὰν δὲ ἀνωθεν ἢ κατωθεν παίνῃς τὸ ἄρθρον, εὑρήσεις κοίλας φλέβας καὶ αἱμορρόους. [9] καὶ χαλεπῶς ἂν ἴσχοις δι' πόρους. [10] ὅπως καὶ τὴν ἐν τῇ ἕδρῃ αἱμορροΐδα, ἐὰν μὲν ἀνωθεν ἢ κατωθεν παίνῃς τὸ ἀφαιρέσιος καὶ κνησμώδη, αἷμα ῥύσεται. [11] ἐὰν δὲ αὐτὴν ἀφέλῃς τὴν κνησμώδη ἐν τῇ περιφύσει, ἐὰν ῥύσεται. [12] ἐὰν μὲν δὴ ἕν ἕτερον κνησίσεται, καλῶς ἂν ἔχοι. [13] ἐὰν δὲ μὴ, καῦσαι, [14] φυλασσόμενον, ὡς μὴ ἅψῃ τοῦ σιδήρου, [15] ἀλλ' ἐγγὺς περιφέρων τὸ σιδήρεον ἀποξηράνῃ, [16] καὶ περιδέσας τὸ ἕλκος ἀνθ' οὗ τὸν ἐν τῷ ὄρῳ.

v. Ἕτερον τρόπον τὸν ἰσχιακὸν αἱμορροΐδων. [2] "καυτῆρα χρὴ ποιήσασθαι, οἷον καλαμίσκου φεγγείτου, [3] σιδήρεον δὲ εὐαρμόσαι καλῶς ἁρμόζον. [4] ἔπειτα τὸ αὐλίσκον εὐθὺς ἐς τὴν ἕδρην ἀφεῖναι τὸ σιδήρεον κνησιόωντα, καὶ πυκνὰ ἐξαιρέειν, [5] ἵνα μᾶλλον ἀνέχῃ θερμαινόμενος, καὶ ἵνα μὴ ἕλκεα ἔχῃ ὑπὸ τοῦ θερμασίης, ὑγιέα τε ξηρανθέντα τὰ φλέβια [6] [γένηται]. ἐὰν δὲ βούλῃ μήτε κνῆν μήτε ἀποτάμνειν, πρόσθεν λιπαρήσας ὕδατι πολλῷ θερμῷ, καὶ ἐκπρέψας τὴν ἕδρην, [7] "σμύρναν τρίψας λείην καὶ κηκίδα, καὶ στυπτηρίην αἰγυπτίην καυθεῖσαν, ἑνὶ ἥμισυ πρὸς πάλαι

pterem inspicito, & ne catoptere decipiaris videto. [2] Dum enim aperitur, extuberantiam explanat, [3] dum vero rursus contrahitur, recte ostendit. [4] Auferre autem oportet, veratro nigro in anum subdito, [5] deinde tertia die auferre, ac vino austero infuso colluere. [6] Cæterum quod sanguis non flat, [7] quum abstuleris extuberantiam, mirari non oportet. [7] Neque enim si in articulis disseces manus aut crura, sanguis profluet. [8] Si vero supra aut infra articulos secueris, cavas ac sanguifluas venas comperies: [9] & difficile fuerit ut expedite fistas. [10] Sic etiam hæmorrhoidem in sede, si supra aut infra extuberantiæ detractionem seces, sanguis [11] profluet. Si vero ipsam extuberantiam in connexu abstuleris, non profluet. [12] Siquidem igitur ita sedatur, bene habet. [13] Sin minus, urito, [14] cavendo ut ne contingas ferro, [15] sed prope admotis ferramentis reficcato, [16] & florem æris ex urina apponito.

v. Alius modus curationis hæmorrhoidum. [2] Clysterem facere oportet, velut arundinem sepiariam, phragmiten appellatam, [3] & in ipsum [4] ferramentum probe congruum adaptare. [4] Deinde indita in sedem clysteris fistula, ferramentum candens immittere, ac frequenter eximere, [5] quo magis calefieri sustineat, & neque ulcus ex calore habeat, & venæ reficcatæ sanæ fiant. [6] At vero si neque urere, neque refecare voles, ubi multa calida aqua proluisti, & sedem eversam extraxisti, [7] myrrham tritam, lævigaram, & gallam, & alumen ægyptium ustum, una & dimidia ad reliqua parte, & melante-

πλλα, ϗ μελανπεπέος ἄλλο τοσοῦτον, τετρίσι ξηροῖς χρῆσθαι. 8 ἡ δ' αἱμορροΐς τετρίσι τοῖσι φαρμάκοισιν λύσησι), ὥσπερ σκύτος καθαπεκαυμένον. 9 ταῦτα ποιέων μέχρις ἂν πάσας ἀφανίσῃς. 10 ''Ἐ χαλκίπδος ἥμισυ κεκαυμένον τοῦτο ὡσαύτως ἀναζήσεται.

VI. ''Ην δ' βέλῃ βαλάνοισιν ἴσχας, σηπίης ὀστέοιον, μολυβδαίνης τρίτον μέρος, ἄσφαλτον, συπλησίως, ὀλίγου, κηκίδα, χαλκὸν ἰὸν ὀλίγον, 2 τετρίων μέλι ἐφθὸν καταχέας, βάλανον ποιήσας μακροτέρην, πεσσοῖσι μέχρις ἂν ἀφανίσῃς. 3 ''γυναικείῳ αἱμορροΐδα ὧδε θεραπεύειν. 4 πολλῷ ὕδατι θερμῷ λούσας. 5 σμήξας δ' αὐτὴν θερμῷ τῷ ὑδατέων, 6 τρίψας μυρίκην, λιθάργυρον ὀπίσω, ϗ κηκίδα, οἶνον λευκὸν ἐπιβάλλων, ϗ ἔλαιον, ϗ χλωρὸν τυρόν, τρίψας ὁμοῦ πάντα δοῦναι, 7 [ϗ,] ὁκόταν αἰσθῇ,'' ἀμυχρίσαι. 8 αἰσθᾶν δ' ϗ τὸ ἕδρον ἐξώσας ὡς μάλιστα.

riæ tantundem accipe, atque siccis his utere. 8 Hæmorrhois enim ab his medicamentis decedet, velut corium combustum. 9 Hæc facito donec omnes exstirpaveris. 10 Et dimidia chalcitidis ustæ pars idem efficit.

VI. Si vero glandulis sanare voles, sepiæ testam: plumbaginis tertiam partem, bitumen, alumen, florem æris modicum, gallam, æruginem modicam commisceto, 2 & mel coctum affundito, & formatam ex his glandem oblongiorem apponito, donec exstirpaveris. 3 Muliebrem hæmorrhoidem hoc modo curato. 4 Multa calida aqua proluito. 5 In aqua vero odorata, velut est myrica, trita coquito: 6 deinde spumam argenti tostam, & gallam misceto, & vinum album, & oleum, & anseris adipem affundito, omniaque simul trita, 7 post factam prolutionem illinenda dato. 8 Proluere vero oportet sede quam maxime extracta.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΠΕΡΙ ΟΨΙΟΣ.

HIPPOCRATIS DE VISV.

Basil. græc. Foesius sect. v. 256. 763. Basil. lat.

pag 521

ΑΙ ὄψιες αἱ διεφθαρμέναι, αὐτόματοι μὲν κινεῖσθαι μηκέτι δύνανται, ἐξαπίνης γίγνονται), 2 ϗ, ἐπιδὺν χρόνον), οὐκ ἔστιν ἴασις τοιαύτη. 3 αἱ δ' ἁλασσοειδέες γιγνόμεναι ϗ μικρὸν, κατὰ πολλὸν χρόνον διαφθείρονται). 4 ἐν πολλάκις ὁ ἕτερος ὀφθαλμὸς κατὰ πολλὸν χρόνον ὕστερον διέφθαρη. 5 τετρῆσθαι δὲ χρὴ κεφαλὴν,

pag 522

1 OCULI corrupti sponte quidem evadentes, derepente tales fiunt: 2 & ubi facti fuerint, non est talium sanatio. 3 Qui vero maris speciem referunt, paulatim per multum tempus procedendo corrumpuntur: 4 & sæpe alter oculus in multo tempore postea corruptus est. 5 Hujus caput purgare oportet,

καθαίρειν τὴν κεφαλὴν, [6] καὶ κνίζειν ἕως φλέβας. [7] ἢν δὲ χρήσῃ καὶ θερμαντικῷ, ἧσσον πονηρὸν τοῦτο ποιήσει, ἢν δὲ ψυχρῷ ἐπὶ τὸ φαυλότερον. [8] οἱ δὲ μεταξὺ τοῦ τε κυανίπου καὶ τοῦ θαλασσοειδοῦς, [9] ἐὰν μὲν νέοι ἐόντι γίγνωνται, πεσσοῦντέρῳ χρωμένῳ κομίσειν· [10] ἐὰν δὲ πρεσβυτέρῳ ἐόντι γίγνωνται ἐτέων ἐπῶν, βέλτιον ὁρᾷν. [11] τὰ μεγάλα δὲ πάνυ καὶ λαμπρὰ καὶ ὅλα σαφῶς ἂν ἴδοι· [12] εἰ δέ τι καὶ ἄλλο ὁρᾷ, [ὁρᾷ,] ἄλλο δὲ οὐδέν. [13] ξυμφέρει δὲ τοῖσι τοιούτοισι κάθαρσίς τε καὶ σκέψις τοῦ κεφαλῆς. [14] αἷμα δὲ τοῖσι τοιούτοισιν ἐξ ξυμφέρει ἀφιέναι, ἅτε τῇ κυανώπιδι, ἅτε τῇ θαλασσοειδέι. [15] εἰ τὸ ὄμμα εὖ τοῖσιν ὀφθαλμοῖσι, τοῦ ὑγιοῦς ὄψις, τὸ νεωτέρων ἀνθρώπων, καὶ τε γλήφα ἦ, καὶ τ' ἄρσενα, ὅκου ἂν ὠφελείης πλείων ἐόν, ἕως ἂν αὐξῇ) τὸ σῶμα ἔπι. [16] ὅταν δὲ μηκέτι αὐξάσῃ), αὐτόν τῷ ὀφθαλμῷ σκεδάμνυσι· τὰ βλέφαρα λεπτύνοντα ξύνων, [17] καὶ καὶ δοκέῃ σφοδρὸς εἶναι, ἐπικρύπτων ἔνδοθεν μὴ ἀφανίσειν. [18] ἔπειτα αὐαλέῃσι [καὶ] τὰ σκέλεα σιλφίνοις, οἷσι φρονεῖ σπουδὴν ἐρεῖ δ' σπερίζειν τῇσι χερσὶ, μέσον τὴν ἐχέτω. [19] ἔπειτα ἀφέσας μὲν ἀπὸ τὰς νωλεμίας φλέβας, σκοπεῖν ὁπόσον. [20] ἔπειτα καὶ κνίζειν ὀπίσω. [21] ὅκως ἂν μὴ ῥαγῇ αἷμα κομίσαι. [22] πρὸ δὲ αἵματος, καὶ δοκέῃ κομιεῖν. [23] καίειν δὲ χρὴ τὸ ὀστέον ὀπίσω, [24] ἔπειτα σύβδην ἀπολίου ἠλαιωμένου ἐγκαίειν, καὶ δὲ πάνυ πρὸς αὐτῷ τῷ ὀστέῳ. [25] καὶ δὲ δέχηται τὸ ἀπολίου, ἕτερον λιπαρώτερον σύβδην, ἐγκαίειν. [26] ἔπειτα δὲ ἄρα ἐν μέλιτι δόσιν σύβδην

tet, [6] & venas urere. [7] Et si quis ab initio curatus fuerit hoc modo, malum sedatur, & in deterius non procedit. [8] At qui colorem inter cæruleum ac marinum medium referunt, [9] siquidem puero tales fiant, ubi senior fit, sedantur. [10] Si vero seniori septimum annum egresso fiant, [11] melius videt magna valde & splendida: & videt quidem procul, sed non clare: [12] & si quid valde ad oculum admoverit, etiam hoc videt, aliud autem nihil. [13] Confert autem huic capitis purgatio, & capitis ustio. [14] Sanguinem vero his detrahere non conducit, neque cæruleo, neque maris speciem referenti. [15] Et visum oculorum, oculo sano existente, in junioribus hominibus, tum fœmellis, tum masculis, quicquam faciendo nihil juveris, quandiu adhuc augescit corpus. [16] Quum autem non amplius augescit, ipsius oculi palpebras intuitus radendo attenuato, [17] & si opus esse visum fuerit, etiam ferramentis non admodum candentibus intrinsecus inurito. [18] Postea religatum extentis cruribus, sella, cui manibus innitatur, suppositra, medium quis teneat, [19] deinde subnotatas dorsi venas retro conspicito, [20] postea crassioribus ferramentis urito, & leviter calefacito, [21] ut ne sanguis inter urendum erumpat. [22] Prius autem, si opportunum videatur, sanguinem mittito [23] Retro autem ad os usque urito. [24] Deinde spongia oleo imbuta intus urito, non tamen admodum ad os ipsum. [25] Quod si ad usturam spongiam admittat, altera pinguiore indita, intus urito. [26] Postea dracontium melle subactum crustis imponito.

συλλήγειν τῆσιν ἐχάρηζιν. [27] Ὅπεν ὃ φλέβα ἢ βραχαύσης ἢ ἀλαχαύσης, ἐπήδην σκπίσῃ ἐχάρη, [28] ὁμοίως τε παῦ) ἡ φλὲψ, ἓ πεφύσῃ), ἓ πολλόης φαίνεται, καὶ σφύζῃ ὁτε καὶ πόνεον τὸ ἐπιῤῥέον. [29] Ἢν ὃ ἀλαχαλωμένον ἢ ὁ πόνεον, τοῦτα πάνυ ἧσσον πάχῃ. [30] Ἀλαχαίην ὃ χρὴ αὖτις, ἢν μὴ τὸ πρῶτον ἀλαχαύσῃς. [31] Τὰ τε σπογγία χρὴ ἐναχῶς ἐγκαλαχαίην, ὡσὲς τ ῥεέσης φλεβὸς μᾶλλον. [32] εἰ [γὰ] ἐχάραγ, οἱ μᾶλλον ὀπίσθειστ, ‖ πάχεστ' ὀκπίπλεσιν. [33] οἱ [ὃ] κραιόμβραχ ἧλαχ ὡσὲς τ ὀστέον καλλίονες γίγνοῦ). [34] ἐπήδην ὃ τὰ ἕλκεα ὑγιέα γίγναῦ), [35] αὖθις ἀναφυσῶῦ) καὶ ἐπαύρου), [36] ἓ ἐρυθραί εἰσι πρόσθε τὸ ἄλλο, [37] ἓ ὥσπερ ἀναῤῥηξάμεναι φαίνοῦ), [38] ἑως αὖ χρόνον ἐπιχρίλαχ. [39] καὶ κεφαλὴς καυθείσης, καὶ σήπεται. [40] ὁμοίως ὃ ἓ παντὶ τῷ σωματι, ὅκως αὖ καυθῇ.

11. Ὅταν ὃ ξύσῃς βλέφαρα ὀφθαλμεῦ, [2] ξύσῃ εἰρίον ‖ μιλησίῳ, ἄλωι, καθαρῷ, θερὶ ἄτρακτον περιελλῶν αὐτὸ), [3] ἢ σταφίδα ἓ ὀφθαλμεῦ φυλασσόμενον, [4] μὴ ἀλαχαύσῃς πρὸς τ χόνδρον. [5] Σημεῖον ὃ ὅταν ἀπέχῃ τ ξύσῃ, σὺν ἔπ λαμπρῷ αἵματι ἐξέρχε), ἀλλὰ ἰχὼρ αἱματώδης ἢ ὑδατώδης. [6] τότε ὃ χρὴ πινὶ τ ὑρρῶν φαρμάκων, ‖ ὅκως αὖθις ἐπὶ χαλκᾶ, τετέον ἀναλείψαι. [7] ὕστερον ὃ τὸ τ ξύσῃ, καὶ τὸ τ καύσῃ, ὅπερ αἱ ἐχάραι σκπέσῃ, [8] καὶ κεκαθαρμένα ἢ τὰ ἕλκεα ἓ βλαστάνῃ, [9] πάνυ τομὼ ἀλλ' ἓ βρέγμαι. [10] ὅταν ὃ τὸ αἷμα ἀπορρυῇ, χρὴ ἀλαχελὲν τῷ σκαίμῳ φαρμάκῳ. [11] ὕστερον ὃ τετέ ἔργον ἓ πάντων τ κεφαλῇ καθῆραι.

111. Τὰ βλέφαρα τὰ παχέα πρόσω ἀπὸ τ ὀφθαλμεῦ ἀπέχοντα, ἢν μὴ ἐπὶ τὸ ἔσω ἐπιστρέφῃ, ἀλλὰ ἐπὶ τὸ ἔξω, ἐπὶ τὸ ἔξω

τερα τ̃ φύσι & τὸ κάτω ἀπέζεμμένον, τῷ σάρκα ὑγιᾶσαι δύναρέσθαι δυνη. 2 ὕστερον δὲ τὸ βλέφαρον ἐπικαῦσαι, μὴ ἀμφιανέστι, 3 φυλακτόμενον τῷ φύσιν τ̃ τελικῶν· 4 ἢ τῷ αὐθὶ ὀπτῷ λεπτῷ περιστεῖλαι. 5 ὅταν δὲ ἀποπέσῃ ἡ ἐχάρα, " ἰκτερώδης ὡς τὰ λοιπά. 6 ὑγιάσαν δ̃ βλέφαρα ψωρᾶ, " κ̃ 15 κνησμὸς ἔχῃ, 7 αὖθις χαλκῷ βάλιον περὶς ὑγιῶν τρίψας, ἔπειτα τὸ βλέφαρον ἀπολείψας αὐτέν, 8 & τόδε " τῷ φολίδα & χαλκῷ τρίβειν ὡς λεπτοτάτω ἔπειτα χυλὸν ὁμφακ& διηθημένον περιχέας, κ̃ τρίψας λεῖον. 9 τὸ δ̃ λοιπὸν εἰς χαλκῷ ἐρυθρῷ περιχέων καὶ ὀλίγον ἀναλείβειν, ἕως ἂν πάχ& ἡδύτατα ὡς μυττωτός. 10 ἔπειτα, ἐπειδὰν ξηραν̃ῇ, τρίψας λεῖον χρ̃ῆσθαι.

IV. " Νυκτάλωψ φάρμακον πινέτω ἑλατήριον, 2 & τ̃ κεφαλὴν καθαιρέσθω, 3 " καθαχάσας τ̃ αὐ- 17
20 χένα ὡς μάλιστα, κ̃ πιέσας περὶ τὸν χρόνον. 4 ἐπανιὲς δ̃ διδόναι εἰς μέλιτι βάπλων " ἧπαρ βοὸς ὠμὸν καθαπτεῖν μέγιστον ὡς ἂν δύνῃ). ἐν ἢ δύο. 5 " ὧν ἴνι οἱ ὀφθαλμοὶ ὑγιέες ὄντες ἀμφιέπρωτον τ̃ ὄψιν, 6 τρίτῳ χρὴ τὴν ὀφρὺν & τὸ βρέγμα ἐπαναδιαιρεῖν, 7 σκιρπίσαντα τὸ ὀστέον, 8 ἀφελόντα τὸν ὕδρωπα, ἰᾶται. 9 κ̃ ὅτως ὑγιέες γίγνονται.

V. " Ὀφθαλμίης τ̃ ἐπιλέιψ, 2 ξυμφέρει καθαρσις κεφαλῆς & τ̃ κάτω κοιλίης. 3 & εἰ ἔχοι τὸ σῶμα, 25 αἵματος ἀφαίρεσις ξυμφέρει ὥσπερ ἐνίοις τ̃ τοιούτων ἀλγημάτων, 4 καὶ σικύαι κ̃ τὰς φλέβας. 5 σῖτος ὀλίγος ἄρτος, & ὕδατος πόσις. 6 καθικέσθαι δ̃ ἐν σκότῳ, ὅπότε καπνὸς κ̃ πυρὸς & τ̃ ἄλλων λαμπρῶν τολάγιον,

ferna parte carne, quantum potes quam expeditissime refecta, 2 postea palpebram inurito, non candentibus ferramentis, 3 vitando naturam pilorum: 4 aut flore æris tosto tenui adstringito. 5 Quum autem crusta exciderit, velut reliqua curato. 6 Quum palpebræ scabie laborant, & pruritus habet, 7 floris æris glebulam ad cotem terito, & ex ipso palpebram defricato. 8 Et tunc squamam æris quam tenuissime terito, deinde uvæ immaturæ succum excolatum affundito, ac leviter simul terito: 9 & postea reliquum succum in vase æris rubri affundens, paulatim terito, donec crassitudo fiat velut allii intritum: 10 & ubi reliccatum fuerit medicamentum, leviter trito utere.

IV. Nyctalops medicamentum bibat deorsum purgans, 2 & caput purgetur, 3 & cervicem ejus quam maxime scarificato, & fame ad multum tempus premito. 4 Ubi vero remiserit, unum aut duo frusta, prout maxima devorare potest, de hepate bubulo crudo in melle tincto exhibeto. 5 Si cui oculi dum sani sunt visum corrumpant, 6 huic sectione & insuper excoriatione in sinciput facta, 7 os exscindere, 8 & aquam auferre oportet, sicque curare: 9 & ita sani fiunt.

v. Ad lippitudinem annuam ac popularem 2 conducit purgatio capitis, & ventris inferni. 3 Et si corpus habeat, sanguinis detractio ad quosdam ejusmodi dolores confert. 4 Conferunt & cucurbitæ circa venas affixæ. 5 Cibus modicus panis, & aquæ potus. 6 Decumbat autem æger in tenebris, procul à fumo, & igne, & aliis splendidis, 7 atque hoc

γιον, ἄλλοτε ἐπὶ τὰ δεξιὰ, ἄλλοτε ἐπ' ἀριστερά. [8] μὴ τέγγειν τὴν κεφαλὴν, [11] ἐπιδὺν δ' ξυμφέρῃ. [9] [11] ἡ παράλασμα, ὀδυνῆς μὴ ἐνέσης, ἀλλ' ὡς ῥοῦμβον ἐπέχοντα, ἐ ξυμφέρῃ. [10] οἰδημάτων ἀνωδύνων καὶ μετὰ τὰ δεινὰ φάρμακα τῆς ὀδυνῆς ἐπιλήθοντα, [11] ἐπιδὺν ἤδη ἡ ὀδυνὴ παύσηται καὶ διαχωρηθῇ τὴν ἐπίληψιν ἔ φαρμάκων, [12] τότε ξυμφέρῃ καταπλάσσειν, τῶν καταπλασμάτων ὁ, τι ἂν σοι δοκέῃ ξυμφέρειν. [13] ἐδὲ βλέπειν ξυμφέρῃ πολὺν χρόνον. [14] δάκρυον γὰρ ἀναπίμπλησι ἐ δυνάμενον ὁ ὀφθαλμὸς πονέειν ἀφ' τὰ λαμπρά. [15] ἀλλ' ἐδὲ ξυμμύειν πολὺν χρόνον, ὡς ἔχῃ ῥεῦμα θερμὸν κάλιστα. [16] θερμαίνει γὰρ τὸ δάκρυον ἰχῶρμον. [17] ῥοῦμβον δὲ μὴ ἔχοντα, μετὰ τὰ γε ξηρὰ τὴν ὑπάλειψιν ξυμφέρῃ ποιέεσθαι.

hoc in obliquum, modo in dextram, modo in finiſtram partem. [8] Caput vero ne humectet, [11] neque enim conducit. [9] Cataplaſma, ſi dolor non adeſt, verum velut ad fluxionem cohibendam, non confert, [10] quum tumores ſint doloris exortes. Verum poſt acria medicamenta, quæ ad dolorem illinuntur, [11] poſtquam dolor ſedatus fuerit ac ſeparatus, poſt medicamenti illitionem, [12] tunc cataplaſmata imponere conducit, ſi quod commodum fore viſum fuerit. [13] Nec vero ad multum tempus contente intueri confert. [14] Lachryma enim provocatur, quum non poſſit oculus ad ſplendida officio ſuo fungi. [15] Sed neque ad multum tempus claudere oculos conducit, maxime ſi fluxionem calidam habeat. [16] Lachryma enim ſuppreſſa, calefacit. [17] Si vero fluxio non ſit, cum pulvillo ſicco ſublitionem facere conducit.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΠΕΡΙ ΠΑΡΘΕΝΙΩΝ.

Baſil. græc. pag 213

HIPPOCRATIS DE VIRGINVM MORBIS.

Foeſius ſect. v. 124. 562. Baſil. lat.

ΑΡΧΗ μοι τ ξυνθέσιο τ ἀφθόνεων ἰητρικῆς. [2] ἐγὸ δυνατὸν τ νουσημάτων τὴν φύσιν γνῶναι, εἰ πέρ ἐστι τ τέχνης ἐξευρεῖν, [3] ὡς μὴ γνῶ τὴν ἐν τῷ ἀμερεῖ κατὰ τὴν ἀρχὴν, ἐξ ἧς διεκρίθη. [4] πρῶτον πρὶ τ ἱερῆς νέσου καλεομένης, [5] καὶ πρὶ τῶν ἀποπλήκτων, [6] καὶ πρὶ τῶν δημάτων, ὁκόσα φοβεῖται

PRINCIPIUM ſit mihi compoſitionis eorum quæ perpetua ſunt in arte medica. [2] Non enim poſſibile eſt morborum naturam cognoſcere: (ſiquidem artis eſt invenire) [3] niſi quis noverit naturam in individuo, ex qua in principio diſcreti ſunt: [4] primum de morbo ſacro appellato, [5] & de attonitis ſive ſideratis, [6] & de timoribus,

βεῶνται οἱ ἄνθρωποι ἰσχυρῶς, ὥστε καὶ φρονέειν, καὶ ὁρᾶν δοκέειν δαίμονας ἄλλους ἐφ' ἑωυτῶν δυσμενέας, [1] ὁκότε μὲν νυκτὸς, ὁκότε δὲ ἡμέρης, ὁκότε δὲ ἀμφοτέρησι τῇσιν ὥρῃσιν. [8] ἔπειτα ἀπὸ τῆς τοιαύτης ὄψιος πολλοὶ ἤδη ἀπηγχονίσθησαν· [9] πλέονες δὲ γυναῖκες, ἢ ἄνδρες. [10] ἀθυμότερη γάρ ἐστι καὶ ὀλιγοψυχοτέρη φύσις ἡ γυναικεία.

11. Αἱ δὲ παρθένοι, [1] ὁκόταν ὦσιν ἄρτι γάμου, [2] καὶ ἀνδρὸς μέλλωσι τὸ πολλὸν πάσχειν ἅμα τῇ καθόδῳ τῶν ἐπιμηνίων, [3] πρότερον ἢ μηδὲν πω κακοπαθέουσαι. [4] ὕστερον δὲ τὸ αἷμα ξυλλέγεται ἐς τὰς μήτρας ὡς ἀπορυσόμενον. [5] ὁκόταν οὖν τὸ στόμα τῆς ἐξόδου μὴ εἶη ἀνεστομωμένον, [6] τὸ δὲ αἷμα πλέον ἐπιῤῥέῃ μετά τε πόνου καὶ τῆς αὔξησιν τοῦ σώματος, [7] τὠνικαῦτα σὰρξ ἔχον τὸ αἷμα ἔκρηξεν, [8] ἀναγόμενον ὑπὸ πληθους ἐς τὴν καρδίην, καὶ ἐς τὸν διάφραξιν. [9] ὁκόταν οὖν τοῦτο πληρωθέωσιν, ἐμωρώθη ἡ καρδίη. [10] εἶτα ὑπὸ μωρώσιος νάρκη. [11] εἶτα ὑπὸ νάρκης παραφροσύναι ἔλαβον. [12] ὥστε ὁκόταν, καθημένας πολὺν χρόνον, τὸ σῶμα ἰσχνανθῇ μηρῶν αἷμα ἀπολειφθὲν τὰς κνήμας καὶ τοὺς πόδας, [13] νάρκη παραλαμβάνει· [13] ὑπὸ δὲ τῆς νάρκης ἀκρατέες οἱ πόδες ἐς ὀδιτοφυΐλιν γίγνονται. [14] ἐς τὸ αὖ ἀναχωρήσιν τὸ αἷμα ἐς ἑωυτό. [14] ἀναχωρεῖ δὲ τάχιστα, ὁκόταν ἐσ ὕδατι ψυχρῷ. [15] τελευτᾷ δὲ αὖθις τῶν σφυρῶν. [16] αὖτη δὲ ἐστὶν ἡ νάρκη οὐ λυσιτελέει. [17] τάχιστα γὰρ παλιῤῥοέει. [7] διὰ τὴν ἰθυτάτην τῶν φλεβῶν. [18] καὶ ὁ τόπος τοῦ σώματος σὰρξ ἐπίκαιρος. [19] σὰρξ δὲ καρδίης καὶ τῶν φρενῶν βραδέως παλιῤῥοέει. [20] ἐπικάμπιοι γὰρ αἱ φλέβες, καὶ ὁ τόπος ἐπίκαιρος, ἐς τε

ex quibus adeo fortiter pavent homines, ut delirent, [7] & dæmones quosdam videre se putent, ipsis infestos, quandoque nocte, quandoque interdiu, aliquando vero utroque tempore. [8] Postea ab hujusmodi spectris multi jam se strangulaverunt, [9] plures autem mulieres, quam viri. [10] Est enim muliebris natura animi magis dejecti ac imminuti.

11. Cæterum virgines nubiles, [2] & maturæ viro, hoc magis patiuntur, una cum mensium descensu, [3] antea non valde hinc afflictæ. [4] Postea enim sanguis in uteros confluit, velut effluxurus. [5] Quum igitur osculum exitus non fuerit apertum, [6] sanguis autem amplius influxerit, propter cibos & corporis augmentum, [7] tunc sanguis non habens effluxum, [8] præ multitudine refilit ad cor, & ad septum transversum. [9] Quum igitur hæc repleta fuerint, cor fatuum fit, [10] deinde ex fatuitate torpedo, [11] postea ex torpedine delirium apprehendit. [12] Quemadmodum quum aliquo longo tempore desidente, sanguis ex coxis ac femoribus depressus, in tibias ac pedes torporem inducit. [13] A torpore autem, pedes ad iter faciendum impotentes fiunt, donec sanguis ad seipsum revertatur. [14] Revertitur autem celerrime, quum steterit in aqua frigida. [15] quæ ultra malleolos madefaciat. [16] Atque hic quidem torpor facile cedit. [17] Cito enim propter venarum rectitudinem refluit. [18] Et locus corporis non est periculosus. [19] At ex corde & septo transverso tarde refluit. [20] Venæ enim obliquæ sunt, & & locus periculosus, & ad delirium

ἔς τε φλεγμονώδεα καὶ μανίδα ἔτοιμον. [21] ὁκόταν ἢ πληρωθέωσι ταῦτα τὰ μέρεα, καὶ φλέγμη ξυνὼ πυρετῶ ἀναστῇ, πλανῆται τὰς πυρετὰς καλέουσιν. [22] ἐχόντων ἢ τετέων ὧδε, τὰ μὲν τῆς ὀξυφλεγμασίης μαίνεται. [23] τὰ δὲ τῆ σηπεδόνι φωνέει. [24] τὰ δὲ ζοφερῆ φοβέεται καὶ δέδοικεν. [25] τὰ δὲ τῆ περὶ τὸν καρδίην πιέζιον ἀγχόνας κραίνουσιν. [26] τὰ δὲ τῆς κακίης ἢ αἵματος ἀλύων καὶ ἀδημονέων ὀδυρμὸς κακὸν ἐφέλκεται. [27] ἕτερον δὲ καὶ φοβερὰ ὀλολύζει, καὶ κελαρύζουσιν ἄλεσθαι καὶ καθαπίπτειν τὰ φρέατα, καὶ ἄγχεσθαι. [28] ἅτε ἀμένονά τε ἐόντα καὶ χρείων ἐξεχόντα παντοίων. [29] ὁκόταν δὲ αὖσις φαντασμάτων ἡδονὴ λάβῃ, ἀφ' ἧς ἐρᾷ καὶ θανάτου, ὥσπερ λιμοῦ ἀγαθοῦ. [30] φρονησίσας δὲ τὰ ἀνδρώατα, τῇ Ἀρτέμιδι αἱ γυναῖκες ἄλλά τε πολλὰ, ἀλλὰ δὴ καὶ τὰ πολυτελέστατα τῶν ἱματίων καθιερῶσι τῶν γυναικείων, [31] κελεύοντων τῶν μάντεων, ἐξαπαλεώμεναι.

III. Ἢ δὲ ἀπαλλαγῆς ἕρκτικὴν, [2] ὁκόταν τὰ μὴ ἐμποδίζῃ καὶ αἵματος τοῦ ἀποῤῥύσιν. [3] κελεύω δὲ ἔγωγε τὰς παρθένους, ὁκόταν τὸ τάχιστον πάσχωσιν, ὡς ξυνοικήσωσι ἀνδράσιν. [4] ἢν δὲ κυήσωσιν, ὑγιέες γένονται. [5] ἢν δὲ μὴ ἐν αὐτέων [ὥρῃ,] ἅμα τῇ ἥβῃ ἢ ὀλίγον ὕστερον ἁλῶσιν, εἰσὶ μὴ ἀνδρωθῶσι. [6] τὰ δὲ ἀνδρωμένων γυναικῶν αἱ στεῖραι μᾶλλον ταῦτα πάσχουσιν.

rium ac insaniam paratus. [21] Quum enim hæ partes repletæ fuerint, & horror cum febre ingruit, erroneas febres appellant. [22] His autem sic habentibus præ acuta quidem inflammatione insanit: [23] præ putredine vero clamat: [24] præ caliginositate autem timet ac formidat: [25] præ compressione vero circa cor strangulationes parat: [26] præ sanguinis autem malicia animus mœrens ac anxius malum attrahit. [27] Sed & alium horribiliter compellat, & in puteos profilire ac incidere jubet, & strangulari, [28] tanquam meliora sint hæc, & omnem vitæ utilitatem excedentia. [29] Aliquando vero sine spectris ac phantasmatis, voluptas quædam adest, ex qua mortem, velut bonum aliquod, amat. [30] Postquam autem resipuit homo, mulieres tum alia multa, tum preciosissimas muliebres vestes Dianæ consecrant, [31] à vatibus id jubentibus deceptæ.

III. Cæterum curatio ut hinc liberentur, [2] est sanguinis detractio si nihil fuerit quod impediat. [3] Ego vero jubeo virgines quum hujusmodi patiuntur, quam citissime viris cohabitare. [4] Si enim conceperint, sanæ fiunt. [5] Si vero hujusmodi non affuerint ipsis, simul cum pubertate, aut paulo post corripientur, si non viro nupserint. [6] At vero ex mulieribus viro junctis, steriles magis hæc patiuntur.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΠΕΡΙ ΓΥΝΑΙΚΕΙΗΣ ΦΥΣΙΟΣ.

HIPPOCRATIS DE NATVRA MVLIEBRI.

Basil. græc. Foesius sect. v. 126. 563. Basil. lat.

pag 213 40

ΠΕΡΙ δὲ τῆς γυναικείης φύσιος καὶ νουσημάτων τάδε λέγω. [2] μᾶλλόν τε μὲν τὸ θεῖον ἐν τοῖσιν ἀνθρώποισιν αἴτιον εἶναι. [3] ἔπειτα αἱ φύσιες τῶν γυναικῶν καὶ χροιαί. [4] αἱ μὲν γὰρ ὑπέρλυθροι, ὑγρότεραί τε καὶ ῥοωδέστεραι. [5] αἱ δὲ μέλαιναι, ξηρότεραι καὶ συφρότεραι. [6] αἱ δὲ οἰνωπαί, μέσον τι ἀμφοτέρων ἔχουσιν. [7] ἔστω δὲ καὶ ὧδε τῶν ἡλικιῶν ξυμβαίνειν. [8] αἱ μὲν [γὰρ] νέαι, ὑγρότεραι καὶ πολύαιμοι ὡς ἐπὶ τὸ πολύ. [9] αἱ δὲ πρεσβύτιδες, ξηρότεραι καὶ ὀλίγαιμοι. [10] αἱ δὲ μέσαι, μέσον τι ἀμφοτέρων ἔχουσι. [11] δεῖ δὲ τὸν ὀρθῶς ταῦτα χειρίζοντα, πρῶτον μὲν ἀπὸ τῶν θείων ἄρχεσθαι. [12] ἔπειτα [δὲ] γιγνώσκειν τάς τε φύσιας τῶν γυναικῶν, καὶ τὰς ἡλικίας, καὶ τὰς ὥρας, καὶ τοὺς τόπους, ἐν οἷσιν ἧσι. [13] οἱ μὲν γὰρ τῶν τόπων ψυχροί, ῥοώδεες. [14] οἱ δὲ θερμοί, ξηροὶ καὶ σάσιμοι εἰσιν. [15] ἄρξομαι δὲ διδάσκειν ἀπὸ τοῦ ὑγροῦ καὶ φύσιν.

II. Ἡν ὕδερος ἐν τῇσι μήτρῃσιν ἐγγένηται, [2] τὰ ἐπιμήνια ἐλάσσω καὶ κακίω γίνεται. [3] ἔπειτα ἐξαπίνης σμικρὰ γίνεται, [4] καὶ ἡ γαστὴρ ἐπανοιδέει, [5] καὶ οἱ μαζοὶ ξηροὶ γίνονται. [6] τἄλλα πονηρῶς ἔχει, [7] καὶ δι- 214 κέει σὺν γαστρὶ ἔχειν. [8] ἐν τοιούτοισι γνώσῃ, ὅτι ὑδέρεται. [9] σημαίνει δὲ καὶ τὸ στόμα τῆς ὑστέρης. [10] ψαύοντι 6

DE muliebri natura ac III morbis hæc dico. [2] 187 Maxime quidem nu- 287 men in hominibus causſam esſe: [3] poſtea vero naturas mulierum, & colores. [4] Nam quæ ſuperalbidæ ſunt, humidiores ſunt & fluidiores. [5] Nigræ vero duriores acerbioreſque ac adſtrictiores. [6] Quæ verò 5 vini colorem referunt, medium quid inter utraſque habent. [7] Sic autem & in ætatibus contingit. [8] Juvenculæ enim humidiores ſunt, & multo ſanguine plerunque refertæ. [9] Aniculæ vero ſicciores, & modicum ſanguinem habentes. [10] Mediæ autem, medium quiddam inter utraſque habent. [11] Oportet autem eum qui hæc recte tractare velit, primum quidem ex diis ordiri: 10 [12] deinde mulierum naturas diſcernere, itemque ætates, & tempora, & locos, in quibuſcunque degunt. [13] Frigidi enim loci, fluidi ſunt: [14] calidi vero, ſicci & ſtabiles. [15] Initium autem faciam ab humido ſecundum naturam.

II. Si aqua intercus in uteris 5 oboriatur, [2] menſes pauciores ac deteriores fiunt: [3] deinde repente deficiunt: [4] & venter intumeſcit, [5] & mammæ ſiccæ fiunt, [6] reliqua male habet. [7] Et in ventre ſibi habere videtur. [8] Et 15 ex his cognoſces, quod aqua inter cutem laborat. [9] Sed & in ore uterorum ſignificationem de ſe præbet. [10] Tangentibus enim 6

gracile

γὺ ἰχνὸν φαίνε). [11] κ̀ πῦρ ⊂ ὕδωρ αὐτὸ λαμβανέ. [12] ὁκόσω δ' ἂν ὁ χρόνο ⊃ πλείων γίνη). ὀδυνᾶ τὸ ἦσαρ τὸ κατὰ γαστέρα, κ̀ τὰς ἰξύας, κ̀ τὰς κενεῶνας ἰσχί. [13] αὕτη ἡ νοῦσο ⊃ ὀκτὼ τεσσερᾶ μάλιστα γίνεται. [14] συμβαίνε) δ ⊂ ἐξ ἄλλων. [15] ὁκόταν οὖν ἔχῃ, λάβε χρὴ θερμῶ, κ̀ χλιάσματα παρασκευάσαι, ἢ αὖ ἡ ὀδυνη μὴ ἔχῃ. [16] φάρμακον [δὲ] χρὴ πίσσαν κάτω. [17] μὴ δ τὸ φάρμακον, πυριλῶ ἐν τῷ βολβίτῳ τὰς ὑστέρας. [18] ἔπειτα παρατιθέναι τὸ ξυὸν τῇ καυλικίδι, [19] [καὶ,] ἀλείψαντα ἡμέρας τρεῖς, τὸ ξυὸν τῇ χολῇ. [20] μίαν δ ἀλείψαντα, τρεῖς ἡμέρας κλυσάτω ἐν τῷ ὄξει. [21] κ̀, λοῦσαι μὴ ἡ γαστὴρ ῥέῃ) λαπαρὴ, κ̀ οἱ πυρετοὶ πεπαυμένοι ὦσι, ⊂ τὰ ἐπιμήνια ῥέῃ), τῷ ἀνδρὶ ξυγγινέσθω. [22] λοῦσα δ μὴ, αὖθις τὰ αὐτὰ ποιείν, ἕως τ' αὖ ῥέῃ τὰ ἐπιμήνια. [23] κ̀ σύνοικα παρατίθεσθαι χρή σθω. [24] μεταξὺ δ ἡμέρας πίνετω ⊃ κρηθμοῦ τ φλοιὸν κ̀ γλυκυσίδης τὸ μέλανας κόκκους κ̀ τ ἀκτῆς τ ἁπαλὸν ἐν οἴνῳ νήσις. [25] ⊂ τῷ λινοζώστην ἐσθίετω ὡς πλείστην, κ̀ σκόροδα ἑφθὰ, ⊂ ὠμά. [26] " κ̀ σηπίοις [χρήσθω] μαλθακοῖσι, κ̀ τοῖσι πολύποσι, κ̀ τοῖσιν ἄλλοισι μαλακίοις. [27] λοῦσα δ τέκῃ, ὑγιὴς γίνεται.

III. " Ἢν ᾖ μὴ τεμὼν πρὸς τὸ ἧπαρ ἕλθωσιν, [2] ἀφῶ ⊃ ἐξαπίνης γίνε), [3] ⊂ τὰς ὀδόντας ξυνερείδει, [4] ⊂ ἡ χροιὴ μέλαινα γίνε). [5] ἐξαπίνης δ ταῦτα παθοῦσι, ὑγιὴς ἐγένετο. [6] γίνε) δ τοιοῦτον πάθος παρθένοισι, μάλιστα [δ]" παλαιῆσι, ⊂ χήρῃσιν, αἳ νέαι ἐγένοντο κ̀ τοκήσασαι χρόνον ἔσχον. [7] ὁκόταν οὖν ἔχῃ, τῇ χερὶ ἀπώσασθαι κάτω ὑπὸ ⊃ ἥπατος ⊃ ὑποδῆσαι ταινίῃ

gracile apparet : [11] & calor & aqua ipſam corripit. [12] Quum autem tempus amplius proceſſerit, dolor imum ventrem, & lumbos, ac laterum mollitudinem occupat. [13] Hic morbus maxime fit ex abortu. [14] Accidit item ex aliis. [15] Quum ſic habuerit, calida lavare oportet, & tepefactoria ' adhibere, donec dolor ſedetur. [16] Pharmacum autem deorſum purgans bibendum dare oportet. [17] Poſt pharmacum vero, uteros bubuli ſtercoris fomento fovere : [18] & poſtea medicamentum cum cantharide præparatum apponere. [19] Et interpoſitis tribus diebus, id quod cum felle paratur. [20] Una vero die interpoſita, per triduum aceto infuſo colluatur : [21] & ſiquidem venter mollis & vacuus fiat, & febres ſedatæ fuerint, & ' menſes prodeant, viro condormiat. [22] Sin minus, rurſus eadem facito, donec menſes procedant : [23] & aliquibus ſubditititis utatur. [24] Intermediis autem diebus crethmi corticem bibat, & pæoniæ grana nigra, & ſambuci fructum, jejuna in vino : [25] & mercurialem quamplurimam edat, & allium coctum ac crudum : [26] & cibis mollibus, & polypis, ac aliis mollibus utatur. [27] Si vero pepererit, ſana erit.

III. Si uteri ad hepar acceſſerint, [2] muta ' derepente fit, [3] & dentes conſerit, [4] & color niger fit : [5] patitur autem hæc derepente dum ſana eſt. [6] Fit autem hujuſmodi affectio virginibus maxime antiquis, & viduis, quæ juvenculæ ſunt & pepererunt, ac viduæ manent. [7] Quum ſic habuerit, depulſione per manum infra facta, ſub hepate, aut ſub præcordiis, faſcia

τομίνη ὑπὸ τὸ ὑποχόνδρια, [8] ἢ κὴ τὸ στόμα ἀμφοίγων οἴνου δώδεκατον ἐγχέας, κὴ ἀφροτέχλῃ ἀφὸς τὰς ῥῖνας, [9] ἔ ὑποθυμιῶ τὰ κακώδεα· ὑπὸ ᾗ τὰς ὑστέρας τὰ δώδεα. [10] "ἐπὶω δ' ἐπαναφόρησι, πίσσι φάρμακον κρίτω, ἔ μεθαπίσσι γάλακτος. [11] ἔπ' ἃ πυελήσσι τὰς ὑστέρας δώδεσι, κὴ ἀφροσθιβένας τὸ ξυὼ τῇ βατῇσῃ· τῇ ᾗ ὑστεριῇ νέτωπον. [12] ἀμφὶ λιπὼν ᾗ δύο ἡμέρας, "κλύσσι τὰς ὑστέρας δώδεσι· τῇ [11] ᾗ ὑστεριῇ ἀφροθιβένας † γλήχωνα. [13] ἀμφὶ λιπὼν ᾗ μίλω ἡμέρῃσι, θυμιήσσι τοῖσιν ἀρώμασι. [14] "τοῦτο [12] ποιέῃν † χρῆσι. [15] τὴν ᾗ παρθένον πέπθν συνοικῆσσι ἀνδρί. [16] ἀφὸς ᾗ τὰς ὑστέρας ἀφοσφέρην μηδὲ τὸ φάρμακον πίνην· [17] κόνυζαν ᾗ κὴ κασσίτερον διδόναι σὺν οἴνω νήστι. [18] ἔ τὴν κεφαλὴν μὴ ἀλφέσθω πσὶν δώδεσι. [19] μηδὲ ' ὀσφραινέσθω.

IV. "Ἢν ἀφοπέσῃ ἃ μῆτρα κὴ ἐξέλθῃσιν ἔξω, [2] πῦρ ἔχει, μάλιστα τὰ αἰδοῖα κὴ † ἕδρη, [3] κὴ τὸ ἕρον τρίζει κατ' ὀλίγον, ἔ δάκνει. [4] ταῦτα πάσχει, ἢν ἐκ τόκου ἐᾶσα" τῷ ἀνδρὶ ξυγκοιμηθῇ. [5] ὁκόταν ᾗ ἕτως ἔχῃ, μύρσα ἔ λωτὸν πέλσαλα ἐψήσας σὺν ὕδατι, [6] κὴ θὶς ἐς τὴν αὐτρίλλιν ἀφροχέαν ὡς ψυχρότατον ἀφὸς τὰ αἰδοῖα, κατὰ τέλσων λεῖα ἀφοπλάσσειν. [7] ἔπ' ἃ πίνασα" ὕδωρ φακῶν κὴ μέλι ἔ ὄξος, ἕως ἂν μεζερῶσιν αἱ ὑστέραι ἐμετῶν. [8] ' κὴ † κλίνιν ἀφὸς ποδῶν ὑψηλοτέρην κεῖσθαι, [9] ἔ ὑποθυμιῶ "ὑπὸ τὰ αἰδοῖα τὰ κακώδεα, κατὰ ὑπὸ τὰς ῥῖνας τὰ δώδεα. [10] σιτίοισι ᾗ χρήσθαι μαλθακωτάτοισι ἔ ψυχροῖσι. [11] "κὴ † οἴνον ὑδατρέα πίνεν, μὴ λευκόν. [12] μὴ λουέσθω δὲ, μηδὲ

deligato, [8] & aperto ore vinum odoratissimum infundito. [9] Et graveolentia naribus adhibeto ac suffito : sub utero ' vero bene olentia. [10] Postquam autem resipuerit, pharmacum infra purgans bibendum dato : & lac asininum postea bibendum exhibeto. [11] Deinde uteros odoratis foveto, & medicamenta cum bupresti præparata apponito : postridie vero netopon unguentum. [12] Intermissis autem duobus diebus, uteros cum odoratis colluito. Et postridie pulegium apponito: [13] die vero una interposita, aromata suffito. [14] Atque hæc quidem viduæ ' facito. [15] Virginem autem ut viro cohabitet persuadeto. [16] Ad uteros vero nihil adhibeto, neque pharmacum bibendum dato, [17] verum conyzam & castoreum in vino jejunæ exhibeto : [18] & caput odoratis ne ungat, [19] neque odorata olfaciat.

IV. Si uteri prociderint, & foras egressi fuerint, [2] calor habet maxime pudenda, & sedem. [3] Et urina paulatim destillat, ac mordet. [4] Hæc patitur si ex partu progressa viro condormierit. [5] Quum ' autem sic habuerit, myrti baccas & loti ramenta, in aqua coquito, [6] & aquam per noctem sub dio exponito, & pudenda cum eo decocto quam frigidissimo perfundito : & eadem trita pro cataplasmate adhibeto. [7] Postea bibens aquam lentium, & mel, & acetum, donec uteri fuerint elevati, vomat. [8] Et lectum a pedibus altiorem facito, [9] & graveolentia sub pudenda suffito, odorata vero sub nares. [10] Cibis vero ' utatur mollissimis ac frigidis. [11] Et vinum aquosum album bibat. [12] Ne lavetur autem,

μηδὲ

μηδὲ μεῖ' ἀνδρὸς συγκοιμάσθω.

v. Ἢν δ' παντάπασιν ἐκ τῶν εὐδίων ἐκπέσωσιν, [2]" ἐκκρέμαν[19] ὥσπερ ὄρχη. [3] καὶ ὀδυνᾶ λαμβάνῃ τὴν ὑστερικὴν καὶ τοὺς ἰξύας, [4]" καὶ ὁκόταν ὀλιγρόνως[20] ἐξέλθῃ, ἐς χώρην ἐλθεῖν. [5] ἢ δ' ὑστέρη λαμβάνῃ." ὁκόταν ἐκ τόκε ἐέσσι πονέῃ τοὺς ὑστέρους, ἢ τῷ ἀνδρὶ ἐν τῇ λοχίῃ συγκοιμηθῇ. [6] ὁκόταν δ' ἔτως ἔχῃ, ψύγματα χρὴ ὑποσταθέντα περιτιθέναι τοῖς περὶ αἰδοῖα, [7] καὶ τὸ ἔξω ἐὸν ἀποκαθήρας, σιδίλιον ἐν οἴνῳ μέλανι ἐψήσας, τότω ἀφελκώσας, εἶτα ἀποθέν. [8] εἶτα μέλι καὶ μίνιον ξυντήξας ἐγχεῖν. [9] καὶ κατακείσθω ὑπτία, ἐὸν τὰς πόδας ἔχουσα ἐκτεταμμένα. [10] ἔπειτα σπογγιὰς ἐπιθεὶς ἀναδησάτω ἐκ τῶν ἰξύων. [11] ὁκόταν δ' ἔτως ἔχῃ, σίτων μὲν ἀπεχέσθω, [12] ποτῷ δ'[40] ὡς ἐλαχίστῳ χρείσθω, μέχρις οὗ ἐπτὰ ἡμέρας παρέλθωσι· [13] ἢν μὲν δ' ἔτως ἐθέλωσιν, ἐασάτω, ἄλις ἔστω. [14] ἢν δὲ μὴ, ἄκρας ἀφελξύσας καὶ λειάνας, ἀφαιλώσας τε καὶ κρούσας τῇ πισσηρῇ. [15] καὶ δήσας ἢ γυναῖκα ἀφῇς κλίμακα, κρέμη ἢ κλίμακα κατὰ [τ]ῆς κεφαλῆς, [16] καὶ τῇ χειρὶ ἐσωθεῖν ἐᾷς ὑστέρας. [17] ἔπειτα ξυνδήσας αὐτῆς τὰ σκέλεα ἐναλλὰξ, καὶ ἐᾶν ἡμέρην καὶ νύκτα ἔτω. [18] ἐς δὲ δύσιν ὀλίγον χυλὸν ἀφιστάνης ψυχρὸν, ἄλλο δ' μηδέν. [19] τῇ δὲ αὔριον καθαίνας ἐπὶ τὸ ἰσχίον σικύου ἀφοσιάσθω ὡς μεγίστου, καὶ ἐᾶν χρόνον πολλὸν ἕλκῃ. [20] ἐπὴν δ' ἀφέλῃς, μὴ ἀποξήρᾶζε, ἀλλὰ καθαίνας ἐᾶν· [21] ἐμπαρέσθω δὲ μηδὲν ἄλλο, ἢ τὸ χυλὸν, ἕως ἂν ἐπτὰ ἡμέρας παρέλθωσιν. [22] ἢν δὲ δυσῇ, ὕδωρ δίδε ψυχρὸν ὡς ἐλάχιστον. [23] ἐπὴν δὲ αἱ ἑπτὰ ἡμέραι πα-

tem, neque cum viro dormiat.

v. Si vero penitus ex pudendis exciderint,[2] dependent velut scrotum. [3] Et dolor corripit imum ventrem, & lumbos, [4] & quum tempus processerit, ad locum redire non volunt. [5] Morbus autem corripit, quum ex partu progressa uteros doluerit, aut cum viro in puerperii purgatione concubuerit. [6] Quum vero sic habuerit, frigefactoria ad pudenda apponere oportet, [7] & quod foris est depurgatum, & cum vino nigro, in quo malum punicum coctum est, abluta tum intro detrudere. [8] Deinde mel & resinam mixta infundere. [9] Decumbat autem supina pedes sursum extentos habens. [10] Postea spongias imponito, & ex lumbis deligato. [11] Quum autem sic habuerit, à cibis quidem abstineat: [12] potu vero, quam paucissimo utatur: donec septem dies præterierint: [13] & siquidem sic ingredi voluerint, bene habet: [14] sin minus, summas uteri oras deradito, calefacito, abluito, ac cerato picato illinito, [15] & alligata ad scalam muliere, scalam juxta caput pulsato, [16] & uteros cum manu intrudito. [17] Postea crura ipsius alternatim colligato, & sic per diem ac noctem finito, [18] & modicum ptisanæ succum frigidum dato, [19] aliud vero nihil. Postera die decumbenti cucurbitam quam maximam ad coxendicem affigito, & multo tempore trahere finito. [20] Postquam vero detraxeris, ne scarificato, sed reclinatam finito, [21] & nihil aliud quam succum exhibeto, donec septem dies præterierint. [22] Si vero fitiat, aquam dato frigidam quam paucissimam. [23] Ubi vero septem dies

παρέλθωζι, σπόοιζι ὡς μαλθακωτάτοιζι καὶ ἐλαχίστοιζι χρεέσθω. [24] ἢν δὲ ὑποπατῆσαι θέλη, ἀνακαμψάτω ὑποπαλέτω, " ἕως οὗ 23
τεσσαράκοντα ἡμέραι παρέλθωσιν.
[25] ἔπειτα ἀνιστάτω, καὶ βαδιζέτω
ὡς ἐλάχιστα. [26] καὶ μὴ λουέσθω, 24
[27] " ὑποθυμιάσθω ὃ τοῖσι κακώδεσι, [28] καὶ ἐσθιέτω ὀλίζα.

VI. " Ἢν αἱ μῆτραι ἄψαι), 25
κεφσκφ). [2] καὶ ἢν ἄψῃ ὀψὲ σκληρὸν ὑπὸ τ κενεῶνα [3] καὶ ὀδυνῇ λαμβάνῃ τ νειαιρὶν μᾶλλον τὰς κενεῶνας, καὶ τὰς ἰξύας. [4] ἐς τὸ σκέλος ὀδυνῇ ἐμπίπτῃ, καὶ σκλεύνῃ ὁ πόδα). [5] πολλάκις δὲ ὑπνώσσοντα ἐμοιβὶ γλυκύθυμα. [6] ἢν δὲ ῥεόμβαι 5
ὑποθυμιάσεις, [7] ἢν μὴ " καύσῃς ἢ πάμης. [8] ὁκόταν δὲ ὧδε ἔχῃ, φάρμακον χρὴ πίσσῃ κάτω. [9] καὶ λέβητι πολλῷ θερμῷ, καὶ πυελίῳ. [10] καὶ, ὁκόταν νεόλουτος ᾖ, ἢ νεοπυελίτω, κελεύειν " ἀναφάσσειν 26
ἀφέλκειν τὸ φάρμα τ ὑστερέων. [11] καὶ ὑποθυμιᾶν καλαμίνθῃ σμύρναν " ῥοδίνῳ ἀναλείχων. [12] πινέτω δὲ 27
γλυκυσίδης κόκκους πέντε τὰς μελαίνας, ἢ καταρλὲ ξυμμίσχων σὺν οἴνῳ εὐώδεϊ. [13] " καὶ καθιζέσθω 28
ἐπὶ ἢ ὑγιέϊ ἰχίῳ, [14] καὶ ἀναθέσθω βακκάρεϊον ἢ λεύκινον ἔλαιον ἐς τὸ ὑγιὲς ἰχίον. [15] ἢ ἐσθιέτω
σπόροδα καὶ σέσι, " καὶ ὠμὰ, καὶ ἑφθά. [16] ἢ τ χυλὸν ῥοφείτω, ἢ σπλοιζὶ μαλθακῆζι χρήσθω. [17] ἐπὴν
ἢ ὀδυνῇ παύσηται, " ἀπιξὶς ἐπὶ 29
τὸ ὑγιὲς ἰχίον. [18] ἔπειτα πυελίῳ τῷ ἄρᾳ, " ἀναπάσσοντα τ δάφνης. 30
[19] καὶ ἐκ τ πυελῆς ἀναλαβέναι τὸ κυκλάμινον. [20] τῇ ἢ ὑστεραίῃ λουσαμένῃ ὑποθυμιάσθω πᾶσιν ἀρώμασι. [21] μάλιστα ἢ ἐκ τούτης ἄτεκνοι γίνον).

VII. Ἢν

præterierint, cibis molliſſimis ac pauciſſimis utatur. [24] Si vero ventrem ' exonerare velit, de- 70
cumbens exoneret, donec quadraginta dies prætereant: [25] poſtea ſurgat, & parciſſime obambulet, [26] & ne lavetur, [27] ſed intra pudendum graveolentium ſuffitum admittat, [28] & modica edat.

VI. Si uteri adglutinati fuerint, incumbunt: [2] &, ſi contigeris, videbis locum durum ſub lateris mollitie, [3] & dolor corripit imum ventrem, & laterum mollitudinem, & lumbos, [4] & in crura dolor irruit, eaque ' ex- 75
tendere non poteſt. [5] ſæpe vero etiam ſuppurantur, & linamentis inditis curatæ [6] ac fluentes moriuntur, [7] ſi non uſſeris, aut ſecueris. [8] Quum autem ſic habuerit, pharmacum infra purgans bibendum dare oportet, [9] & multa calida lavare ac fovere: [10] & quum recens lota aut fota fuerit, jubere ut admota manu, cum digito os uterorum abſtrahat, [11] & myrrham caloniam ſuffiat, roſaceo affuſo. [12] Bibat autem ' pæoniæ grana nigra quin- 80
que, caſtorio ammixto, in vino odorato: [13] & in coxam ſanam decumbat, [14] & apponat baccarim unguentum, aut oleum album ad coxam ſanam: [15] & edat allium plurimum, & crudum, & coctum, [16] & ſuccum ſorbeat, & cibis mollibus utatur. [17] Poſtquam autem dolor quieverit, abduces euntem ſuper ſanam coxam, [18] poſtea vero fomentum ex urina adhibeto, lauro inſperſa, [19] & à fomento ' cyclaminum 85
apponito. [20] Poſtera die lotæ ſuffitus ex aromatis adhibeatur. [21] Cæterum ex hoc morbo maxime ſteriles fiunt.

VII. Si

VII. Ἢν ὑποπλυχθῇ τὸ στόμα τῶν μητρέων, [2] τὰ ἐπιμηνία οὐκ ἔπεται· [3] λίγα δὲ καὶ πονηρά. [4] καὶ, ὅταν ἀνδρὶ ὁμιλῇ, ἀλγέει ἡ γυνὴ περὶ τὸν ὀσφύν τε καὶ τὰς ἰξύας. [5] καὶ, ἢν ἐπιψαύσῃς τῷ δακτύλῳ καὶ σκέπτῃ τὸ στόμα, ἀδηλόν ἐστιν. [6] ὁκόταν δὲ ἔχῃ, πυελίζειν τῷ αὐτῷ ὕδατι. [7] ἐπὴν δὲ πυελίσῃ, λουσάσθω ἀπὸ φακίης. [8] ἔπειτα λουσαμένη πυελιζέσθω τῷ αἰγυπτίῳ μύρῳ· ἢν δὲ ὑγρὰς τὰς ῥῖνας ἀνέλκῃ ἡ ὀδμὴ, ἐλπὶς αὐτὴν ὑγιέα γενέσθαι. [10] ἢν δὲ, ὁκόταν μέλλῃ καθεύδειν, ἀλειφέσθω τὸ αἰγύπτιον ἔλαιον ἐν ἐρίῳ. [11] τῇ δὲ ὑστεραίῃ κατέψαυσον, εἰ μᾶλλον ὀρθοῖ. [12] ἐπὴν δὲ πυελίσῃ αὐτὴν ὑπόθεσιν, καὶ ἀποσμηχέτω, ἀμὴ δήκτῃ, καὶ ἀκεσάσθω. [13] ἢν δὲ μεταξὺ λύσῃ μὴ τὰ ἀποθέτεα ἴσον τὸ ὄξος μίσγων. [14] ὅταν δὲ τὰ ἐπιμήνια ἐξέλθῃ, σίνηται δύσασα· ἢν δὲ ἐλθοῦσα καὶ θυμιάσασθαι μέλλῃ τῷ ἀνδρὶ συνεῖναι. [15] μάλιστα δὲ ἐκ τούτου τὰ νόσου ἄφοροι γίνονται.

VII. Si complicatum fuerit os uterorum, [2] menſes non prodeunt: [3] ſi vero prodeant, pauci ac pravi ſunt. [4] Et ubi cum viro coit, dolet: & dolor imum ventrem tenet ac lumbos. [5] Et ſi contingat digitis & os requirat, non eſt manifeſtum. [6] Quum ſic habuerit, urina humana foveatur: [7] & poſt fomentum lenticulæ decocto lavetur, [8] & poſtquam lota fuerit, uteri unguento ægyptio foveantur. [9] Et ſi odor ad nares aſcenderit, ſpes eſt ipſam ſanam fore. [10] Et quum dormire voluerit, ægyptium oleum in lana ſubdat. [11] Poſtera vero die conſideret an magis correcti ſint uteri. [12] Poſtea odoratis foveto: & purgatoria quæ non mordeant ſubdito, [13] & poſt ſubdititia medicamenta, pari menſura acetiꝰ ad aquam ammixta eluito. [14] Quum autem menſes prodierint, jejuna, & illota, & ſuffita, cum viro coeat. [15] Maxime vero ex hoc morbo ſteriles fiunt.

VIII. Ἢν αἱ μῆτραι ὦσιν ἐς τὸ ἰσχίον δυσαθέως, [2] τά τε ἐμμηνία ἐκ ἔπεται, [3] καὶ ὀδυνᾶται ἐς τὴν νεφρίην καὶ ἐς τὴν κενεῶνα. [4] καὶ, ἢν ἐπιψαύσῃς τῷ δακτύλῳ, ἄφωνα τὸ στόμα ἐν τῷ ἰσχίῳ. [5] ὅταν δὲ ἔχῃ, λάβε θερμῶς. [6] καὶ σκόροδα διδόναι ἐσθίειν ὡς πολλὰ, [7] καὶ γάλα ὄϊον πίνειν ἄκρητον. [8] ἐπὴν δὲ ἡ κοιλίη πεπτάσῃ ἄκρητον, ἐπειτα πυελίσαι ὕδατι φάρμακον κάτω. [9] ἐπὴν δὲ καθαρθῇ, οὕδατι πυελίζειν τὰς ὑστέρας, τὸ μὲν ὄξος καὶ τὸ ἀψίνθιον συμμίσγοντας. [10] ἐπὴν δὲ νεοπυελίσῃς ᾖ, ἀφέλκειν τὸ στόμα τῷ δακτύλῳ. [11] ἐπειτα ἐπιτιθέναι τὴν σκίλλαν. [12] μετὰ δὲ τοῦτο ξυρῷ τὴν ναρκισσίνην,

VIII. Si uteri ad coxam decurrerint, [2] & menſes non procedunt, [3] & dolor ad imum ventrem accedit, & ad lateris molliciem: [4] & ſi digito contigeris, deprehendes os in coxa. [5] Quum ita habuerit, calida lavato, [6] & allia plurima edenda dato. [7] Et lac ovillum purum bibat: [8] & poſtquam lac purum exhauſit, fomento adhibito, poſtea pharmacum infra purgans exhibeto. [9] Quum autem purgata fuerit, rurſus uteros foveto, ex fœniculo & abſinthio permixtis. [10] Ubi vero recens fota fuerit, os cum digito abſtrahito, [11] & ſcillam apponito, [12] & interpoſita die poſtea id quod præparatur cum nar-

ἀλειπτῶν μίλτου. [13] ὧν δέ σοι δοκέῃ κεκαθάρθαι, νέτοπον ἐπιθεῖναι. [14] τῇ δὲ ὑστεραίῃ ῥόδινον μύρον. [15] πιεῖσαι δὲ ἐπιθεῖναι τῇ πρώτῃ τὰ ἐπιμήνια. [16] ἄρξαι δὲ τῆς ἀμέλου, ἕπου ἀπολίπῃ. [17] ἐὰν δὲ τισὶν ἐπιμήνιοις ἐν, ὧν μὲν τὸ αἷμα καθαρὸν ᾖ· [18] εἰ δὲ μή, πίνειν καυδαλίδας τέσσαρας, ἀπεκψασμένας πόδας καὶ τὰ πτερὰ καὶ τὴν κεφαλήν, καὶ γλυκυσίδης κόκκους πέντε καὶ μέλανας, καὶ σηπίης ὠὰ, [καὶ] ἀφέρμα σελίνου, ἐὰν εἶσιν. [19] καὶ, ὧν ἐν ὀδυνᾶται καὶ στραγγουρέῃ ἔχει, ἐὰν ὑδατὶ θερμῷ καθίσθω, καὶ πινέτω μελίκρητον ὑδαρές. [20] ὧν δὲ μὴ καθαρθῇ ἀπὸ τῆς πρώτης, αὖθις πινέτω, ἕως τ' ἂν ῥυῇ. [21] ἐπὴν δὲ ῥυῇ, ἀναπαυσάσθω ξωὶς ἐν τῷ ὀνδρί. [22] ἐὰν δὲ τῇ καθάρσει τὴν λινοζώσιδα ἐσδιέτω, καὶ τὰ πολύποδας ἐφθὰς. [23] ἐσθιέτω δὲ σηπίοισι μαλθακῆσι χρεώδεσι. [24] τῆς δὲ νόσου ἀπαλλάσσεται, ἐὰν ἐν γαστρὶ χῇ.

IX. [1] Ἢν δὲ τύχῃ μὴ καθαρθῇ, [2] οἰδέῃ ἡ γαστὴρ καὶ τὰ σκέλεα, [3] ῥίγεος καὶ ὀδυνᾶται τὴν νεφρίην γαστρὸς καὶ τοὺς ἰξύας ἔχει. [4] ἔστι δ' ὅτε καὶ ἐς τὰ σπλάγχνα ἀνέρχεται, καὶ λιποψυχέει. [5] τοῦτο πάσχει ἀχρημένης τῆς νόσου. [6] ὁκόταν μὲν ὑπὸ ῥυῇ, τὰ κῶλα καὶ τὸ σῶμα ἐξερυθριᾷ. [7] ὁκόταν οὖν ὧδε ἔχῃ, πυρήσας ὡς ὑστέρας τὴν κυκλάμινον. [8] πινέτω δὲ τὸ ξύλον τῇ δαδὶ, ἕως τ' ἂν τὸ ῥεῦμα κινηθῇ. [9] ἐπὰν λείψῃ δὲ ἐς τὸ σῶμα τὸ ὑστερέων ἕλμινθος χλιδῶνα καὶ σμύρναν καὶ ῥητίνην χλιαρῶς. [10] καὶ ἐμπαλαζέσθω ὡς μάλιστα. [11] καὶ ἐπὶ δὲ σιτία ἐσδιέτω ἐν ἕψεσι τὴν λινοζώσιν, καὶ σκόροδα, καὶ πράσια. [12] καὶ κράμβης τὸν χυλὸν ῥοφείτω. [13] καὶ σηπίοισι μαλθακῆσι χρέσθω.

narcissino adhibeto. [13] Si vero tibi purgata esse visa fuerit, netopon apponito: [14] & [7] postridie rosaceum unguentum. [15] Cæterum prima mensium decurrentium die ab apponendo cessato. [16] Postera vero incipito ubi defecerint. [17] At in mensibus siquidem sanguis eruperit, satis est. [18] Sin minus, cantharides quatuor bibat, pedibus & alis ac capite rejectis, & pæoniæ grana nigra quinque, & sepiæ ova, & apii semen, cum vino. [19] Et si dolor habuerit, & urinæ stillicidium vexarit, in aqua [1] calida desideat: & aquam mulsam bibat aquosam. [20] Si vero à prima non fuerit purgata, rursus bibat donec fiat. [21] Postquam autem purgatio decurrit, jejuna cum viro coeat. [22] In purgatione vero mercurialem edat, & polypos coctos: [23] & cibis mollibus utatur. [24] Liberatur autem à morbo, si in ventre habuerit.

IX. Si ex partu non fuerit purgata, [2] tumet venter & crura: [3] & rigor ac dolor imum ventrem ac lumbos tenet. [4] [1] Quandoque etiam ad viscera ascendit, & animo linquitur. [5] Atque hæc patitur incipiente morbo: [6] progressu vero temporis, cavæ faciei partes rubescunt. [7] Quum igitur sic habuerit, fomento uteris adhibito, cyclaminum apponito. [8] Bibat autem medicamentum cum tæda præparatum, donec fluxus fuerit commotus. [9] Ad os vero uterorum, adipem anserinum illinito, & myrrham, & resinam tepidam: [10] & [1] quam maxime deambulet, [11] & ante cibum mercurialem coctam edat, & allium ac porrum: [12] & brassicæ succum sorbeat: [13] & cibis mol-

σθω· 14 ἰχθυοτρόφοις ζ῾ῷ μᾶλλον. 15 κ᾽ λεέσθω θερμῷ. 16 ΤΤ ζ῾ῷ λιπαρῶν κ᾽ ΤΤ γλυκέων ἀπεχέσθω, ἕως ἂν ὑγιὴς γένηται.

mollibus utatur,14 & magis marinis: 14 & calida lavetur. 15 A pinguibus autem & dulcibus abstineat, donec sana fiat.

x. "Ην αἱ μῆτραι φλεγμήναι πολυθῶσι, 2 φῦσα ἐ[γίνε]ται, 3 κ᾽ τὰ ἐπιμήνια λόχια" ἐπέρχε[ται], [κ᾽] φλεγματώδεα. 4 ἔστι δ᾽ ὅτε κ᾽ αἷμα λεπτὸν, ὑδατῶν ἔμπλεον. 5 κ᾽ τὸν ἀνδρεῖον τὸ ὑγρότητος οὐκ ἐθέλει μίσγεσθαι. 6 κ᾽ ὠχρὴ κ᾽ λεπτὴ γίνε[ται]. 7 ἔρεσθαι δὲν χρὴ αὐτὴν, τὸ ῥέον ἢν δάκνῃ τε κ᾽ ἐξέλκῃ. 8 κ᾽, ἢν μὴ δάκνῃ[ται], λέγειν δ᾽ ἐγκεφάλου φαίνεσθαι τὸ ῥεῦμα. 9 "ἐὰν δ᾽ ἔνερθεν, ἀπὸ τῆς κοιλίης ᾖ, ἐμέειν δ᾽ ἀπὸ τῆς κοιλίης ᾖ, φακίη. 11 ἔπειτα ἐλλεβόρου καθῆραι. 12 ἔπειτα ἐς τὰς ῥῖνας σκέπειν. 13 ἐπὴν δέ σε ἡ κάτω κοιλίη κεκαθάρθαι δοκῇ, φάρμακον πίσσης κάτω. 14 σιτίων δ᾽ ἀπέχεσθαι λιπαρῶν κ᾽ γλυκέων. 15 τὰ δ᾽ δριμέα προσφέρειν ὡς σύμφορα, ἢν μὴ τὰ αἰδοῖα ἡλκωμένα ἔῃ. 16 ψυχρὸν δ᾽ ἀμείνων. 17 ἐλεέσθω ὀλίγον πλὴν μὴ σφόδρα θερμῷ, μηδὲ τὴν κεφαλήν. 18 πινέτω δ᾽ ὕδατος ὑσσόπου κ᾽, λίνου σπέρμα, ἐλελίσφακον, σὺν οἴνῳ ὑδαρεῖ. 19 ἐπὶ δὲ πόσει τὸ ῥεῦμα, κλύσαι πρὸ χυλῷ τῶν ὀλυρῶν, κ᾽ μεβακλύζειν τοῖσι φυφοῖσιν. 20 ἡ δὲ νοῦσος χαλεπή.

x. Si uteri pituita impleti fuerint,2 flatus oboritur,3 & menses albi pituitosi superveniunt : 4 aliquando etiam sanguis tenuis pelliculis plenus : 5 & præ humiditate cum viro coire non vult: 6 & pallida ac tenuis fit. 7 Interrogare igitur ipsam oportet, an quod fluit mordeat & exulceret: 8 & si non mordeat, pronunciare à cerebro fluxum esse. 9 Si vero mordeat, à ventre. 10 Siquidem igitur à ventre fuerit, à lenticulæ decocto vomat. 11 Deinde veratro purgato. 12 Postea idem in nares immittito. 13 Postquam autem superior venter tibi purgatus esse videbitur, pharmacum infra purgans bibendum dato. 14 A cibis autem pinguibus ac dulcibus abstineat. 15 Acres autem exhibeantur, velut commodi, nisi pudenda fuerint exulcerata. 16 Præstant autem frigidi. 17 Et modice lavetur, non tamen calida, neque caput. 18 Jejuna vero bibat hypericum, semen apii, salviam, in vino aquoso. 19 Quum autem cessaverit fluxus, cum succo grossorum eluito, & postea acerbis colluito. 20 Est autem morbus gravis.

xi. "Ην αἱ μῆτραι φλεγμήνωσι, 2 τὰ ἐμμήνια ὀ γίνε[ται] παντὶ παύσιν, ἢ πονηρὰ ὀλίγα. 3 κ᾽, ὀκόταν νῆστις ᾖ, ἐμεῖσθαι αὐτὴν λαμβανέ. 4 ὀκόταν δὲ φάγῃ, ἐμέειν τὰ σιτία. 5 ὀδυνᾶται ἔχειν τὴν νεφρίην καὶ τὴν ἰξύα, 6 κ᾽ λιποψυχίη ἴσχει. 7 ἡ δὲ γαστὴρ ὁτὲ μὲν σκληρὴ, ὁτὲ δὲ μαλθακή ἐστι, 8 κ᾽ φυσᾶται, κ᾽ μεγάλη φαίνεται, κ᾽ δοκεῖ σὺν γαστρὶ ἔχειν. 9 "ἢν δὲ ἐσαφάσηται, κενεὸν γίνε[ται]

xi. Si uteri inflammati fuerint, 2 menses omnino non prodeunt, aut pravi aut pauci. 3 Et quum jejuna est, vomitus ipsam corripit. 4 Ubi vero quid ederit, vomit cibos : 5 & dolor imum ventrem ac lumbos habet : 6 & animi deliquium invadit. 7 Venter autem aliquando durus, aliquando mollis est, 8 & inflatur ac magnus fit, & putat se in ventre habere. 9 Si vero contigerit, pleni-

νε) τὸ πλήρωμα.[10] ταῦτα μέχρι μὲν τῶν δέκα μηνῶν τὸ οἴδημα κατ' ὀλίγον αὔξε), ὥσπερ τῇ ἐν γαστρὶ ἐχούσῃ.[11] ἐπὶ δὲ οἱ δέκα μῆνες παρέλθωσιν, ἐμπίπλα) ἡ γαστὴρ ὕδατος, καὶ ὁ ὀμφαλὸς ἐξέρχε.[12] καὶ, ἢν ἐσωθῇ σὺ τὸν δακτύλῳ, σύρηται τὸ στόμα ἰσχνὸν καὶ ξυμπεπλωκὸς τῆς μήτρης.[13] καὶ, ὅταν ἐφανῇ τὰ ἐπιμηνία, ὀλίγα [ἐστὶ] καὶ πονηρά.[14] καὶ τὰς κλεῖδας ἔχει τὰ τράχηλον λεπτύνε),[15] καὶ οἱ πόδες οἰδέουσιν.[16] ὁκόταν ἐν ὧδε ἔχῃ, φάρμακον πίσῃ κάτω,[17] καὶ ἐπιτιθῇ ἐπὶ τὰς ὑστέρας, ὁκόσα κριθαρῆ μὴ δάκνουσα.[18] καὶ μετὰ ταῦτα ἐπιθῇ κλύζειν τὰς ὑστέρας, ἴσον τὸ ὄξος μίσγων ὀξυτάτῳ.[19] καὶ τὰ λινοζώσια ἐσθίειν.[20] καὶ τὰ χλόη, ἐπιβάλλουσα ἄλητον καὶ, ὁκόταν ἐφθὸν ᾖ, ῥοφεῖτω.[21] ἡ δὲ νοῦσος ἐπικινδυνός ἐστιν.

XII. Ἢν δ' ἐρυσίπελας ἐν τῇσι μήτρῃσιν ἐγχρύσῃ),[2] οἴδημα γίνε) ἀπὸ τῶν ποδῶν ἀρξάμενον, καὶ ἐς τὰ σκέλεα, καὶ τὰ ὀσφύν.[3] ὅταν δ' αὖ πλείων ὁ χρόνος ἐγχρύσῃ), οἰδέει καὶ ἡ γαστήρ,[4] καὶ ῥίγεα καὶ πυρετὸς λαμβάνει, καὶ ἀδιάκριτα.[5] ταῦτα δὲ ὀδυνᾶται ἤσυχάζων, ἀλλὰ ῥίπλη ἑωυτόν.[6] ἢν δὲ ὀδυνᾶται ἀνέρχε) ἐς τὰ ὑποχόνδρια καὶ τὰ ἡσαρῆς γαστρὸς ἐς τὰς ἰξύας.[7] ἔπειτα ἀνωτέρω ἔρχε)" ἐπὶ τὰ ὑποχόνδρια, καὶ τὰ στῆθεα, καὶ τὰ κεφαλήν.[8] καὶ δοκέει ἀποθνήσκειν.[9] ὁκόταν δὲ ἀνῇ, νάρκη λαμβάνει τὰς χεῖρας.[10] ἔστι δ' ὅτε καὶ τὰς βραχίονας, καὶ τὰ σκέλεα, καὶ ὧς ἰγνύας.[11] ἐπέλιος γίνε).[12] ὀλίγον ποτὲ χρόνον ῥέων δοκέει εἶναι· ἔπειτα [δ'] αὖθις τὰ αὐτὰ πάσχει.[13] ὁκόσοι φλυκταινῶν καταπίμπλανται,[14] καὶ [ἐς] τὸ στόμα ἐρυθήματα φύει.[15] δύσαιρα ἔχει ἰκμήν.[16] καὶ ὁ φάρυγξ ξηρός.[17] αὕτη ἡ νοῦσος

plenitudo illa vacua fit. [10] Huic usque ad decimum menſem tumor paulatim augeſcit, velut in ventre habenti. [11] Ubi vero decem menſes præterierint, venter aqua impletur, & umbilicus eminet. [12] Et ſi digitum admoveris, os uteri gracile & collapſum comperies. [13] Et ubi menſes apparuerint, pauci ſunt & pravi. [14] Et claviculæ ac collum attenuantur,[15] & pedes intumeſcunt. [16] Quum ſic habuerit, pharmacum infra purgans bibendum dato: [17] & ad uteros quæ purgant & non mordent apponito. [18] Et poſt appoſitionem uteros eluito, pari menſura aceti acerrimi ad aquam ammixta: [19] & mercurialem edat, [20] & ſuccum ejus farina inſperſa, ubi cocta fuerit, abſorbeat. [21] Morbus autem eſt periculoſus.

XII. Si ignis ſacer, erysipelas dictus, in uteris oboriatur, [2] tumor fit à pedibus exorſus, & ad crura & ad lumbos procedens. [3] Quum autem tempus amplius proceſſerit, intumeſcit etiam venter, [4] & rigor ac febris corripit, itemque debilitas. [5] Præ dolore vero, quieſcere non poteſt, ſed jactat ſeipſam. [6] Dolor autem ex imo ventre aſcendit ad lumbos, [7] poſtea ſurſum vergit ad præcordia, & pectora, & caput, [8] & mori ſibi videtur. [9] Quum autem remiſerit, torpor occupat manus. [10] Aliquando etiam inguina & crura, & poplites: [11] & livida fit, [12] & modico quandoque tempore ſibi melius habere videtur. [13] Deinde rurſus eadem patitur, [13] & corpus puſtulis impletur, [14] & facies rubeſcit, [15] & ſitis fortis tenet, [16] & fauces ſiccæ ſunt. [17] Hic morbus

ſi

σ⊙ἐπὶὼ κυοφορέσῃ ἐ[γίνη], ἀπο-
θνήσκει. [18] ὧν δὲ μὴ μελεδωνο-
μῶν ὑγιαίνῃ [19] ὁκόταν ἔν ὧδε ἔχῃ,
ὡσσφερδν δεῖ, ὧν ὁ πόν⊙ ἔχῃ,
ψύγμαῶε, καὶ τὼ γαστέρα ταρ-
άσσῃ, [20] καὶ, ὧν μὲν ἐν γαστρὶ
ἔχῃ, σπίοισι χ̣ ποτοῖσι χρῆσθαι,
ὁκως τὸ ἔμβρυον μὴ διαφθείρη]· [21] ὧν δ' ἢ μὴ ὑποχωρέῃ, κλύζειν. [22]
ὧν δ' μὴ ἔχῃ ἐν γαστρὶ, φάρμακον δοῦναι πιεῖν. [23] χ̣ ὡς ἐλαχίσοισι σπίοισι χρῆσθαι, μαλθακωτάτοισί [τε] ⊙ ψυχροῖσι. [24] χ̣ τὼ λινοζώστιν ἐοῦσιν, χ̣ τὼ ἀκτὼ, [25] χ̣ μήτε ἁλυκὸ, μήτε λιπαρὸ, μήτε δριμέα, οἷον ὀρίγανον, ἢ θύμον, ἢ πήγανον. [26] ἐπὶὼ δ' τὸ πῦρ ἀφῇ, χ̣ τὸ πνίγμα, χ̣ μὴ κωλυσῇ τὸ οἴδημα, φάρμακον ἰσχυρότερον μεταπίσσειν κάτω. [27] ἢν δ' νέσσον τὼτὼν ὀλίγα λαφθύγγιζιν.

XIII. [1] Ἢν αἱ μῆτραι ὠθρὸ φύσιν χάνωσι, [2] καὶ τὰ ἐπιμήνια πλέω ἢ δεῖ⊙ ἔρχῃ], χ̣ γλισχρότερα ἐ πυκνὰ, [3] ἐ ἡ γονὴ σὺν ἐμβρύῳ. [4] ἐ ὧν ἅψῃ τῷ δακτύλῳ, διῆκται κεχλωὸς τὸ σῶμα. [5] χ̣ πῦρ, χ̣ ῥῖγος, χ̣ ὀδυνὴν λαμβάνει ἢ νειαγρὸν γαστρὸς χ̣ ἰξύας. [6] αὕτη ἡ νέσσος λαμβάνει σὺν ῥόῳ αἱματώδε⊙. [7] γίνε] δ', ὁκόταν τὰ κωλικὰ ἐξαπίνης ἱστέμβρια ῥαγῇ. [8] καὶ ἡ ὀδυνὴ μᾶλλον ἔχει, χλιάσματος ὠσσοδέησεν, [9] χ̣, ὁκόταν ἀνῇ, πυελοῦται ὑστέρας, [10] χ̣ πίσσης φάρμακον κάτω, [11] χ̣ ὠσσοδέησεν, ὁκόσα μὴ δήξῃ], [12] χ̣ κλύζειν μὴ τὰ ὠσθαδέ⊙ ἐν σφυφοῖσι. [13] χ̣ λάξαι ὡς ἥκιστα. [14] σπίοισι δ' ὡς ξηροτάτοισι χρῆσθαι. [15] ὧν δ' ταῦτα ποιέσσι ὑγιὴς μὴ γένη], φάρμακον πίσσης, ὑφ' ὃ ἄνω χ̣ κάτω καθαίρῃ]. [16] ὁκόταν τὰ ἐπιμήνια κινέσσι

fi prægnanti fiat, moritur. [18] Sin minus, curata ſanatur. [19] Quum igitur ſic habuerit, adhibere oportet, ſi dolor habeat, frigefactoria, & ventrem turbare. [20] Et ſiquidem in ventre habeat, cibis ac potibus utatur, à quibus fœtus non corrumpitur. [21] Si vero non ſecedant, clyſterem adhibeto. [22] Si autem in ventre non habuerit, pharmacum bibendum dato: [23] & à cibis pauciſſimis utatur molliſſimis ac frigidis: [24] & mercurialem edat, & ſambucum: [25] & neque ſalſa, neque pinguia, neque acria, velut eſt origanum, aut thymus, aut ruta. [26] Poſtquam autem calor & ſtrangulatio remiſerit, & tumor non fuerit ſedatus, medicamentum fortius infra purgans poſtea bibendum dato. [27] Morbum autem hunc paucæ effugiunt.

XIII. Si uteri præter naturam hient, [2] & menſes plus quam oportet prodeunt, viſcoſioreſque ac frequentiores, [3] & genitura non manet intus. [4] Et ſi digito contigeris, os hians comperies: [5] & febris ac rigor & dolor, imum ventrem & lumbos corripit. [6] Hic morbus à fluxu ſanguinolento corripit: [7] fit autem quum menſes ſuppreſſi derepente eruperint. [8] Huic quum dolor maxime habuerit, tepefactoria apponito. [9] Et quum remiſerit, uteros foveto: [10] & pharmacum infra purgans bibendum dato. [11] Et quæ non mordent ſubdito: [12] & poſt ſubditicia medicamenta, cum acerbis colluito: [13] & quam minimum lavato. [14] Cibis autem ficciſſimis utatur. [15] Si vero his factis ſana non fiat, pharmacum bibendum dato, à quo ſurſum ac deorſum purgetur. [16] Et quum menſes moti fuerint, & quum quie-

τας καὶ ὀκόταν παύηται), " διαιτᾶν 48
τὸν αὐτὸν τρόπον. 17 ἡ δὲ νοῦσος θα-
νατώδης.

XIV. " Ἢν αἱ μῆτραι ἐς τὸ 49
μέσον τῶν ἰξύων ὦσιν, 2 ὀδυνήσεται
τὴν νειατρὸν γαστέρα, " καὶ τὰ σκέλεα 50
ὕστερον. 3 καὶ, ὁκόταν ἀποπατήσῃ,
ἐδυώδεα ἐκκρίνον) ὀξύτερα, 4 " καὶ ὁ 51
ἀποπαλεῖται πρὸς ἔμετον), 5 ἐς τὸ ἔρον
στίζει. 6 καὶ λεπτοψυχέει. 7 ὁκόταν 45
δὲ ἔχῃ, αὐλίσκον προσδήσας
πρὸς [τὴν] κύσιν φυσήσας ἐς ὑστέ-
ρας, 8 καὶ πυελήσας, ἢ λέσας πολλῷ
θερμῷ. 9 καὶ ὑποθυμιῶν ὑπὸ τὰ αἰ-
δοῖα τὰ κακώδεα, ὑπὸ δὲ ἐς ῥῖνας
τὰ εὐώδεα. 10 ὁκόταν δὲ ἡ ὀδυνὴ
παύσῃ), φάκιον προπίσας, φάρ-
μακον πίσσῃ αὖω, ὑφ' ἓν ἡ κοιλίη
κινηθήσεται). 11 ἐπὴν δὲ αἱ ὑστέραι κα-
θεδωσιν ἐς χῶρον, φάρμακον πίσσῃ
κάτω, καὶ γάλα μεθαπίσσῃ. 12 ἔπειτα
πυελήσας ἐς ὑστέρας οἴνῳ, τὰ σπλ
τῇ διάρῃ ἐμβαλέειν, 13 καὶ προσλι- 217
γήναι, ἃ μὴ δηλήσεται, ξυμμίσγων
τὸ ὄξος. 14 ἔπειτα ὑποθυμιᾶν
τοῖσι ὀδμήσουσιν. 15 ἄτοκοι δὲ
καὶ χωλαὶ σὺν τούτῃ τῇ νούσῳ γί-
νονται.

XV. Ὁκόταν δὲ λεύκοος ὁ ῥέος 52
ἐκρύῃ), " ὡς ὄνου ἔρον φαίνεται). 3 καὶ
ὀδυνήσεται τὴν νειατρὸν γαστέρα καὶ
τοὺς ἰξύας καὶ τὰς κενεῶνας. 4 καὶ
οἰδήματα τά τε σκελέων καὶ τῶν χειρῶν,
5 καὶ τὰ κοῖλα αἴρεται). 6 καὶ οἱ ὀφ-
θαλμοὶ ὑγροὶ, 7 καὶ ἡ χροιὴ ἐκτερώ-
δης καὶ λεύκη γίνεται). 8 καὶ, ὁκόταν
πρήσσῃ), ἀσθμαίνει. 9 ἢν δὲ νοῦσος
γένηται), ὧν φύσει ἔσσα φλεγματώ-
δης πυρετήνη, καὶ χολὴ κινηθεῖσα
μὴ καθαρθῇ. 10 ὧν μὲν δὴ ἡ κοιλίη
ὀξέη, διάῤῥοιαι γίνονται· 11 ὧν
δὲ ἐπὶ τὰς ὑστέρας τραπείῃ,
ῥόος γίνεται. 12 τούτῳ ἐπὴν
διάῤ-

quieverint, ejuſdem modi vi- 175
ctum exhibeto. 17 Morbus autem lethalis eſt.

XIV. Si uteri ad medium lumborum proceſſerint, 2 dolor imum ventrem habet, & crura contrahuntur: 3 & quum alvum exonerat, dolores acutiores fiunt, 4 & ſtercus cum vi prodit, 5 & urina deſtillat, 6 & animo linquitur. 7 Quum ſic habuerit, fiſtula ad veſicam alligata, uteros ſufflato, 8 & fomentum adhibeto. At multa calida lavato, 9 & 180
male olentia ſub pudenda ſuffito: ſub nares autem odorata. 10 Quum autem dolor ceſſarit, lenticulæ decocto præpotato, pharmacum ſurſum purgans bibendum dato, à quo venter moveatur. 11 Poſtquam autem uteri ad locum ſuum redierint, medicamentum infra purgans bibendum exhibeto: & poſtea lac bibendum dato. 12 Poſtea fomento ad uteros adhibito ex vino, medicamenta cum lauro præparata immittito, 13 & apponito 185
quæ non mordent, ammixto aceto. 14 Poſtea aromata ſuffito. 15 Cæterum ſteriles & claudæ fiunt ex hoc morbo.

XV. Quum fluxus albus obortus fuerit, 2 velut urina aſinina apparet. 3 Et dolor imum ventrem habet, & lumbos, & lateris mollitudinem: 4 & tumores ſunt crurum ac manuum, 5 & cava elevantur, 6 & oculi humidi ſunt, 7 & color arcuatus ac albus fit. 8 Et quum iter facit, 190
anhelat. 9 Morbus autem fit, ſi ubi natura pituitoſa eſt, febricitarit, & bilis commota purgata non fuerit. 10 Siquidem igitur venter acuerit, ventris profluvia fiunt. 11 Si vero ad uteros vertatur, fluxus fit. 12 Poſtquam igitur

Ἀφέψεσθαι ἔχει, [13] τελίσσων μήκωνος λόβης τὸ λέπυρον τὸ ἴσον τῆς πυρρᾶς, καὶ ἀκάνθης τὸ καρπὸν τελίσσων ἐν οἴνῳ κεκραμένῳ, ἄλφιτα ἐπιβαλών, " ποτιόνια πινέτω. ὢν 53 ϑέλῃς, σίδιον ἐς ἀποδύν ἐγκρύψαι ἐν οἴνῳ πινέτω, καὶ ' ἄλφιτον ἴσον ἐπιβαλών. [14] ὡς ἥκιστα ϑ' λεῖσθαι. [15] σιτίοισι δὲ χρήσθω ὡς ξηροτάτοισι καὶ ψυχροῖσιν. [16] ἐπὴν δὲ παύσῃ τὸ ῥεῦμα, φάρμακον πίσυι, ὑφ' ᾧ τὰ ἄνω καθαίρει. [17] καὶ γάλα ὄνειον πινέτω. [18] ἐπὴν δὲ τὰ κάτω καθαρθῇ, βόϊον γάλα πινέτω, ἐπὶ τεσσαράκοντα ἡμέρας, ὢν δύνῃ. [19] ἐξαιθελάσας ἀκρήτου οἴνου " μίσγων ὕδωρ τὸ τέταρτον 54 μέρος. [20] ἐπαίρηται δὲ, ἐπὴν σκιπίῃ, ῥοφείτω χόνδρον. [21] ἐπὴν δὲ γλύκῃ δεκάτῃ, ἀφαιρέων ἐκ γάλακτος τὴν δεκάτην ' μοῖραν, καὶ ἔνυδρος. [22] ὅσον δὲ ἀφέλῃς, τοσοῦτον χλιαροῦ ἄρδην ἡμελγμένου πινέτω τὴν μοῖραν. [23] τὴν δὲ αὖξον δύο μοίρας, ὡς ἂν τῇσι δέκα μοίρῃσιν εἶναι, ἀντὶ ὀλίγου κεκραμένου ἄκρητον, [24] καὶ ἐπὶ τέσσαρας ἡμέρας πίνῃ, ἀφαιρέων τὸ δεκάτον μέρος, [25] καὶ ἐκ ῥοφήματος " ὠσαύτως πλέον. [26] ἐπὴν δὲ γλύκῃ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ, πίνοντα τὴν δεκάτην μοῖραν ἐκ γάλακτος, ὕσσων τρίτην ὕδατος μοῖραν, πινέτω δέκα ἡμέρας, καὶ σιτίοισι χρήσθω. [27] καὶ ὅτως μάνῃ αἱ ξύμπασαι " ἡμέραι τεσσαράκοντα.

igitur ventris profluvium habuerit, papaveris alvi ac rubri corticem pari pondere, & spinæ fructum in vino diluto terito, & polenta recenti inspersa bibat. [13] Si vero velis, malicorium calido ' cinere torrefactum ac tritum [19] ex vino bibat, pari polenta ac farina inspersa. [14] Minimum vero lavetur. [15] Cibis autem utatur quam ficciſſimis ac frigidis. [16] Ubi vero fluxus quieverit, pharmacum bibendum dato, à quo superna purgentur, [17] & lac asininum bibat. [18] Postquam autem infra purgata fuerit, bubulum lac bibat, ad dies quadraginta, si poterit [19] meracum, sub 54 dio per noctem expositum, quarta aquæ parte ' ammixta. [20] Ve- 200 sperì vero ubi ebibit, alicam sorbeat. [21] Quum autem decem dies fuerint transacti, lactis & aquæ decimam partem detrahito. [22] Quantum autem detraxeris, tantam tepidi recens mulcti portionem additam bibat. [23] Postridiè vero duas portiones, ut in decem portionibus pro modico diluto fit meracum, [24] & ad quatuor dies bibat. Cum autem decimam partem detrahit, [25] etiam de sorbitione ' amplius addat. [26] 205 Postquam autem quatuordecim dies transegerit, decimam lactis partem bibens, postea tertiam aquæ partem affundens, ad dies decem bibat, & cibis utatur, [27] & 56 sic fiant omnes dies quadraginta.

XVI. " Ἐπὴν δὲ λήσασα τὴν τόκου φύσιν ἄτοκος ἔσσα, [2] τὸ μὲν πρῶτον τὰ ὀλίγα τὰ ἐμεμίλια, ἔπειτα ἐλάσσω, καὶ τὸν χρόνον τὸν ἐν βάλῃ, ἐν ᾧ ἐκύησε πρόσθεν. [3] ἔπειτα ἐξαπίνης ἐκύησε πολλὰ καὶ ἀκαθαρσίας καὶ ἰχῶρας. [4] καὶ, ὢν μὲν οἱ ἄπαξ

XVI. Quum conceperit & uterum ut partus gestarit, ea quæ natura sterilis est, [2] primum quidem menses deficiunt, & pauciores fiunt, & tempus in quo prius fiebant, transmittunt. [3] Postea ' dercpente multi fiunt, & 210 puri ac fortes: [4] & siquidem se-

ἅπαξ γλυφόμενα εἴη, τὸ λοιπὸν κ) λόγον ἂν χαιρεῖ ἴσχῃ.[5] ὡ) ὃ μὴ, τὸ πρῶτον γίνε), κ) δεύτερον, κ) τρίτον δ) μιλύος· [6] ἔπειτα τελευτήσῃ ἐξ ἑαυτῆς ὁ ῥόος, ὠχρή τε κ) λεπτὴ γίνε).[7] Φάρμακον ἔν χρὴ πιπίσκειν 58
25 κ) ἄνω[1] κ) κάτω, [8] κ) γάλα μεταπιπίσκειν ὄνου, ἢ ὄρρον.[9] ἔπειτα μ) τοῦτο πυελίσαι, καθῆραι τὰς ὑστέρας φαρμάκῳ, ὃ μὴ ὀδύξει). [10] ἔπειτα κλύσαι σὺν τῷ ὀξύ. [11] ἐπειτα ὑποθυμιᾶσαι τοῖσιν ἀρώμασι. [12] ποιέειν δ) τοῦτο, ὅκως τῇ προτέρῃ τ) ἐπιμηνίων[11] ἡ πεπληρωμένη, κ) 59
μὴ ῥυῇ) ἀλαστέεσθαι κ) ἀσιτέεσθαι. [13] κυκεῶνα [δ]ἀναλαβὼν παχὺν πίνεσθαι ὑποθυμιάσθω τοῖσιν ἀρώμασι, νέπτον προσχέασα, ἐ μύρον ῥόδινον.[14] ἔπειτα τῷ ἀνδρὶ ξυνίτω. 60

XVII. [11] Ἢν αἱ ηὐτυληδόνες
30 φλέγμασι προσπλησθεῖσαι ῥυῶν),[2] τὸ μ) ἐπιμήνιον [ἐ] καλῶς ἐπιχέον), κ) ὡ) σὺν χαιρεῖ ἴσχῃ, διαφθειρῇ, ἐπὶ πλεῖον χρόνον τὸ ἔμβρυον ῥυῇ).[4] ἐ γὰρ δύναται ἴσχειν, ἀλλ' ἀποῤῥήγνυται).[5] γνοίης δ' ὧδε.[6] ὑγρὴ γίνε), κ) ὑποῤῥεῖ μυξώδεα κ) γλίσχρον, κ) ἐ δάκνει.[7] κ) [σπὼ] τοῖσιν ἐμμηνιοῦσιν, ἐπὶ πλεῖστον) δ) χρόνον καθαιρομένη, δύο ἡμερέων ἐ τριῶν μύξαι ἔρχον) ὑποτ) ὑστεραίων. [8] ταύτην δεῖ κλύσαι τῷ ὑποτ) ὀλιγίστῳ, [9] ἐ, δὶς ἢ τρὶς μεταξὺ κλύσαντα ἐρυ-
35 θροῖσι, τὸ λοιπὸν ἀσφαλέσθαι, ὑφ' ἓ καθαίρε) φλέγμα.[10] ἐ τὰ μαλθακὰ πυριᾶν.[11] ἐκλύζειν μ) ἀσφοδέλῳ, ἴσον τοῦ ὄξεος μίσγοντα.[12] ἐ ὑποθυμιᾶν τοῖσιν ἐπιμηνίοισι τοῖσιν ἀρώμασιν.[13] ἔπειτα ἢ ἀσιτέεσθαι κ) ἀλαστέεσθαι· συνευναζέσθω τῷ ἀνδρί. 61

XVIII. [1] Ὁκόταν τὸ ἐπιμήνιον 62
κρυφῇ,[2] ὀδυνᾶται ἴσχειν τ) ἡμαρτὸν γαστέρα,[3] ἐ δοκέῃ ἐπικεῖσθαι οἱ βάρος,
[4] κ)

mel facti fuerint, de cætero secundum rationem in ventre habet. [5] Sin minus, & primum fiunt & iterum atque iterum in menſe, [6] poſtea ex ſeipſo deſinet fluxus, pallidaque ac tenuis fit. [7] Pharmacum igitur & ſurſum & deorſum purgans bibendum dare oportet. [8] Et lac aſininum poſtea bibendum aut ſerum. [9] Poſtea adhibito fomento, uteros medicamento quod non mor- 215
deat purgato. [10] Deinde cum aceto colluito. [11] Poſtea aromata ſuffito. [12] Hæc autem facito ut prima menſium die facta ſint. Et ne ſit illota, & impaſta, [13] cycyonem inſulſum craſſum bibens, & aromatis ſuffiatur, netopo affuſo & unguento roſaceo. [14] Poſtea cum viro coeat.

XVII. Si acetabula pituita plena fuerint, [2] menſes quidem bene ſuccedunt, [3] & in ventre habet. Corrumpit autem fœtum 220
ubi fortior factus fuerit. [4] Non enim retinere poteſt, ſed abrumpitur. [5] Cognoveris autem hoc modo. [6] Humida fit, & mucoſum ac viſcoſum defluit, & non mordet: [7] & in menſibus ubi à fluxu purgari ceſſaverit, per duos ac tres dies muci ab uteris prodeunt. [8] Hanc groſſorum ſucco eluito, [9] & collutione per acerba poſtea bis aut ter facta: de cætero apponito id à quo pituita purgatur, [10] & mollia fomenta adhibeto. [11] Et poſt ſubdititia appoſita, pari menſura aceti ad aquam ammixta eluito, [12] & 225
in menſibus aromata ſuffito, [13] poſtea impaſta & illota cum viro dormiat.

XVIII. Quum menſes occultati fuerint, [2] dolor imum ventrem tenet, [3] & onus incumbere ipſi videtur, [4] &

lum-

4 καὶ ὡς ἰξύας πονεῖ, καὶ τὰς κενεῶνας.

5 Ὅταν δὲ πρὸς τὰ ὑποχόνδρια προσπέσωσιν [αἱ ὑστέραι] πνίγει. 6 καὶ, ἐπὶ πυκνὰ ὀξέα ἀπεμέσῃ, ῥᾶον γίνεται ὀλίγον χρόνον. 7 ἡ δὲ ὀδυνὴ καὶ ἐς τὴν κεφαλὴν καὶ ἐς τὸ τραχήλιον φοιτᾷ. 8 ἐπὴν δὲ μέλλῃ ἡ χλιάσμασι προσθήσειν, καὶ ὑποθυμιῶν κακώδεα, κάτω δὲ εὐώδεα. 9 καὶ πιεῖν διδοῦναι τὸ κάστορα καὶ τὴν κόνυζαν.

10 Ἐπὴν δὲ κάτω [φοιτᾷ,] ὑποθυμιῶν τὰ κακώδεα, ὑπὸ δὲ ὡς ῥῖνας τὰ εὐώδεα. 11 ἐπὴν δὲ παύσωνται αἱ ὀδυναι, φάρμακον δοῦναι πιεῖν, καὶ μεταπιπίσκειν γάλα ὄνου. 12 ἔπειτα διδοῦναι κύμβῃ, ἀφ' ἧς ἐμεῖται, καὶ πρὸς ὡς ῥῖνας προσθήσειν. 13 ἐπὴν δὲ καθαίρῃς, πυελήσας τὰς ὑστέρας τοῖσι ξυὼ τῇ δάφνῃ, προσθεῖναι τὸ ξυὼ τῇ ναρκίσσῳ. 14 τρεῖς δὲ ἀφλιπὼν πυέλας, προσθεῖναι τὸ ξυὼ τῇ καυλαρέῃ. 15 τῇ δὲ ὑστεραίῃ στεῦρ χίνδον. 16 ἔπειτα, ἀφλιπὼν τρεῖς ἡμέρας, κλύσαι τῷ ξυὼ τῷ ὄξει. 17 ὧν δὲ τοῖσι καθαρμοῖσιν ἐσθιέτω τὴν λινοζώνιον προ τῶν σιτίων, 18 καὶ σιτίοισι μαλθακωτάτοισι χρέσθω, 19 καὶ δριμέα τρωγέτω. 20 καὶ λουέσθω θερμῷ δὶς τῆς ἡμέρης. 21 ἢν δὲ μὴ γίνηται ἐπιμέλεια, τοῦτα ποιήσαντα ὧν τῷ δέοντι χρόνου, πίσσῃ καυλαρέῃ. 22 καὶ, ἐπὴν ἡσυχῇ, νηστεύσασα καὶ ἀλουτήσασα καὶ ὑποθυμιήσασα σὺν ἀνδρί.

4 & ubi lumbos dolet, ac laterum mollitudinem.

5 Quum vero ad præcordia uteri allapſa fuerint, ſuffocant: 6 & ubi frequenter acida evomuit, ad modicum tempus me- 230
lius habet. 7 Dolor autem & ad caput & ad collum procedit. 8 Poſtquam igitur allapſum parant, aut allapſi ſunt, tepefactoria adhibeto, & graveolentia ſuffito, infra autem odorata, 9 & caſtorium bibendum dato, & conyzam.

10 Ubi vero deorſum prociderint, infra graveolentia ſuffito: ſub nares autem odorata. 11 Sedatis autem doloribus, pharmacum bibendum dato. Et lac aſininum poſtea bibendum. 12 Dein- 235
de ſuccum à quo vomat dato, & ad nares apponito. 13 Poſtquam autem purgaveris, fomento uteris adhibito, ex his quæ cum lauro præparantur, id quod ex narciſſo præparatur apponito. 14 Et tribus interpoſitis diebus, fomento adhibito, id quod ex cantharide præparatur apponito, 15 & poſtera die adipem anſerinum. 16 Poſtea intermiſſis tribus diebus, collutione cum aceto parata eluito. 17 In purgationibus 240
autem, mercurialem ante cibos edat, 18 & cibis molliſſimis utatur, 19 & acria edat. 20 Et his in die calida lavetur. 21 Si vero menſes non fiant, ubi hæc opportuno tempore feceris, cantharides bibendas dato: 22 & poſtquam prodierint, jejuna & illota, ac ſuffita, cum viro dormiat.

XIX. Ἐὰν δὲ γαστὴρ ἔχουσα διαφθείρῃ τὸ ἔμβρυον μηνιαῖον, ἢ δίμηνον, καὶ σκληρὸν μὴ δύνῃ, καὶ λεπτὴ ὡσαύτως φύσιν γένῃ, τοῦτο

XIX. Quum in ventre habens, fœtum menſtruum aut bimeſtrem corruperit, & ad perfectionem geſtare non poterit, & tenuis præter naturam fiat: hu- 245

τωύτῳ χρὴ " καθήραντα τὸ σῶμα 66
παιχῶνι ὡς ὑστέρας. 1 ἢν δ' ὑπνώσῃ
πρότερον διενέγκῃ, ἐς τ' αὖ αὐ-
τὴς παχείῃ χρώμῃ αἰ ὑστέραι, καὶ
ἰσχύσωσιν. 4 " ὧν δὲ παχυνθῇ 67
πρὸ φύσιν, σὺκ ἴσχει ἐν γαστρί.
5 τὸ γὰρ ἐπίπλοον ἐπικείμενον πολὺ
παχὺ λοπαίζει ὡς ὑστέρας, 6 " καὶ 68
τὴν γονὴν σὺκ ἐνδέχονται. 7 τού-
τῳ χρὴ λεπτύνοντα φάρμακον
πίνειν κάτω. 8 καὶ πρὸς ὡς ὑστέρας
προσθεῖναι, ὅ, τι καθαίρεται αὐ-
τάς. " καὶ φύσιες ἐμποιεῖ. 69

9 " Ἢν δὲ στόμα τῶν ὑστερέων 70
σκληρὸν φύῃ ἢ ὀφθαλμὸς, ἢ δάκ-
τυλον προσιόντων γνώσῃ. 10 καὶ, ἐπὴν
πρὸς τὸ ἰσχίον ἔωσιν ἀπέραμεμφύ-
11 ὅταν ὦδε ἔχῃ, μηδὲν προσφέρῃν
ὁριμύ. 12 ἢν γὰρ ἐξελκώσῃς τὸ στόμα,
ἐπὴν φλεγμαίνῃ, κίνδυνος τὸ πάν-
παν ἄτοκον γενέσθαι. 13 ἀλλὰ προσι-
θέναι, ἀμὴ δάκνῃ, ὑφ' ὧν καθαίρηται.

XX. " Ἢν γυνὴ μὴ βούλῃ 71
μεμφύλιον τεκεῖν, ἐθέλῃς καθῆραι, καὶ
ἢ χολώδης ἢ φλεγματώδης. 2
" γνώσῃ δὲ τούτων ὁκότερον, ὦν ψάμ- 72
μον ὑποβάλλων, ἐπὴν τὰ ἐπιμή-
νια γένωνται, ἐν τῷ ἡλίῳ, [τῇ ψαμ-
μῳ] ἐπιχὰς τὸ αἷμα, ἐὰς ξηρανθῆ-
ναι. 3 εἰ [μὲν] ὦν χολώδης ἦν,
ἐπάνω τὸ ψάμμου ἔσται τὸ αἷμα ὠχρόν.
4 ὦν δὲ φλεγματώδης, " οἷον 73
μύξαι. 5 καὶ δὴ, ὁκότερον αὖ εἴη,
" καθήραντα τὴν κοιλίην κάτω, ὧδε 74
ὡς ὑστέρας ἐπιθεῖναι ὑποθέτα, 6
" ὦν [δὲ] τὰ ἐπιμήνια παντάπασι 75
μὴ γίνωνται, ἢν μὲν ὑπὸ πόνου ἦ, 7 πρῶ-
τον μὲν κοιλίην καθῆραι κάτω, 8 ἔπει-
τα προσθεῖναι, ὑφ' ὅ αἷμα καθαί-
ρῃ εἰς τὰ ὑστερέων. 9 ἔπειτα ἁλιτ-
πὼν ἡμέρας μίαν ἢ δύο, " προσθεῖ- 76
ναι, ὑφ' ὅ αἷμα καθαίρῃ ἐς τὰ ὑστε-
ρέων. 10 τὸ δὲ ἄλλον χρόνον τὸ φλοιὸν
πινέτω βεκρηθμοῦ ἐν οἴνῳ τρίψαντα.

jus uteros purgare oportet ac corpus pinguefacere. 3 Non enim prius fœtum perferre poterit, quam uteri ipsius crassi fiant, & robusti evadant. 4 Si vero crassefacta fuerit mulier præter naturam, non concipit in ventre. 5 Nam omentum multum ac crassum incumbens uteros deprimit, 6 & genituram non suscipit. 7 Hanc attenuare oportet, & pharmacum infra purgans bibendum dare, 8 & ad uteros apponere quod purget ipsos, & flatus inducat.

9 Si vero os uterorum durum fiat, aut cervix, digito intromisso id cognosces. 10 Itemque si ad coxam fuerint aversi. 11 Quum sic habuerint, nihil acre adhibeto. 12 Si enim os exulceraveris, ubi inflammatum fuerit, periculum est, ne penitus sterilis fiat. 13 Verum apponito quæ non mordent, à quibus purgetur.

xx. Si mulierem parere non potentem purgare velis, & fuerit bilioſa aut pituitosa. 2 Cognosces autem utrum horum sit, si arena subſtrata quum menses fiunt, in sole sanguinem perfundas, ac siccari sinas. 3 Si enim bilioſa fuerit, supra arenam sanguis pallidus erit. 4 Si vero pituitosa, velut mucus erit. 5 Et sane utrum horum fuerit, infra purgato, & ad uteros subdititia apponito. 6 Si menses omnino non fiant, siquidem præ dolore id contingat, 7 primum ventrem infra purgato, 8 deinde medicamentum à quo sanguis ex uteris purgatur apponito. 9 Postea intermissa die una aut altera, rursus id à quo sanguis purgatur apponito. 10 Reliquo vero tempore corticem crethmi in vino tritum bibat.

xxi. Si

XXI. Ἢν ὑγρότερον ᾖ κομᾷ τὸ στόμα τῆς ὑστεράων ἢ, [2] ἀκεσθήσεται τὰ δελμέα, ὁκῶς δηχθῇ, καὶ φλεγμῶν σκληρὸν λίθῳ γλυφῇ. [3] ἰὼ δ' σκιρῶσῃ, τὰ δελμέα ἀκεσφέρῃ· [4] δάκνουσι γὰρ ἀφαχεῖ τὸ σκίρρον· [5] ἔπειτα μαλθακὰ ἀκεσθήσεται. [6] ἐς δὲ πύελα ὑσὶ κεῖσθαι ὡς ἥκιστα ἀκεσθήσεται.

XXI. If the mouth of the womb be too moist, [2] it will be cured by applying to the lips of it, when they are bitten, and inflamed, a hard stone, which is to be rubbed on them. [3] But if it grow hard, it will carry off the lips. [4] For they bite, and cause a hardness. [5] Then they will be cured by mollifying things. [6] But it is not convenient to lie in a tub of hogs.

XXII. Ἢν δὲ ἐς τὸ ἰσχίον λεχοῦς καῦσι ἐγείσωσιν αἱ ὑστεραι, ἢ ἐς τὸν κενεῶνα, [2] ἀκεσθῆναι χρὴ ἀφὸς τὸ ὑγιὲς ἰσχίον ἔλαιον αἰγύπτιον λευκὸν ἢ βακκάρελον. [3] καὶ ἐπὶ τὸ ὑγιὲς ἰσχίον καθικέσθω. [4] καὶ πινέτω γλυκυσίδης κόκκους τὰς μέλαινας πέντε, καὶ ἀκτῆς κάρπου ὅσον χοινικίδα, καὶ κύσθου ὅσον κύαμον, ἐν οἴνου. [5] ἔπειτα λουσθῆναι θυμιήσαντα. [6] καὶ τοῖσι ποτίζουσι καὶ σιτίοισι χρῆσθαι μαλθακοῖσι, καὶ λινοζώστῃ, [7] καὶ τοῖσι δελμέοισι πᾶσι, χωρὶς ῥαφάνου καὶ κρομμύου.

XXII. If the uterus in a woman in child-bed lie upon the hip, or the flank, [2] it will be cured by applying to the sound hip oil of Egypt white, or of bacchar. [3] And let her lie upon the sound hip. [4] And let her drink five black seeds of glycys, and a handful of the fruit of dwarf-elder, and as much of the seed of castor as will lie upon a bean, in wine. [5] Then let her bathe, after fumigation. [6] And let her use soft things to drink, and to eat, and a linen girdle, [7] and all emollients, except raphanus and onion.

[8] Ὁκόταν πνίγωσιν αἱ ὑστεραι, ὑποθυμιῶ χρὴ τὰ κακώδεα πάντα· [9] ἤγουν ἄσφαλτον, [10] θεῖον, [11] κέρας, [12] ἐλλύχνιον, [13] φώκης ἔλαιον, [14] καστόριον. [15] ὑπὸ δὲ τὰ αἰδοῖα τὰ εὐώδεα.

[8] When the uterus is suffocated, it is necessary to fumigate all fetid things. [9] That is, bitumen, [10] brimstone, [11] horn, [12] lucernarium, [13] oil of seal, [14] castor. [15] But under the genitals sweet things.

XXIII. Ἢν δὲ λεχοῖ αἱ ὑστεραι φλεγμαίνωσι, [2] πίσσαλας [ἢ κοιλίνης μεγάλης γένος,] [3] καὶ πνίγεται. [4] ὁκόταν δὲ ὦδε ἔχῃ, πυρσοῦ λίνου ὀθόνιον βρύα θαλάσσια λεπτὰ καθαλάσσῃ. [5] ἔπειτα ἀμέλγουσιν καὶ ἀποδὸν κληματίνῃ καὶ λίνα σπέρμα, ὄξει καὶ ἔλαιον ἐπιχέας, ἐψεῖν, ἕως ἂν οἷον τε ᾖ τοῖς χεροὶ πτύειν. [6] ἔπειτα καθαλάσσας, ὡς θερμότερον δύνῃ ἀνέχειν, τῷ νειαίρῳ γαστέρος.

XXIII. If the uterus in women in child-bed be inflamed, [2] a pessary [or of a large cavity,] [3] and it is suffocated. [4] When it is thus, a linen cloth of fine sea-moss is to be washed. [5] Then they milk and give a vine branch and linseed, pouring on vinegar and oil, to boil, till it can be kneaded with the hands. [6] Then washing, as hot as you can bear, apply to the lower part of the belly.

XXIV. Ἢν δὲ πεπίγωσι, [2] φακὸς ἑψήσας ἐν ὄξει καὶ ἐδὲ οἶνον πολλῷ, ἐλκὶν τῷ ἀτμίδα ἐς τὸ στόμα

XXIV. If the uterus be fixed, [2] lentil boiled in vinegar and oil, and much wine, drawing in the steam to the mouth

στέμμα, ⁊ τὰς ῥῖνας προσέχειν. 3 ⁊ κατακώδεια ὑποθυμιᾶν. 4 καὶ λινοζώσιον ἐνδύειν καὶ σὺ ταῖς χυλαῖς ἄλευρον ἐφθὸν ῥοφεῖτω. 6 "Ὅτι δ' ἂν τάχιστα [δ'] καὶ, πρὶν ἢ τὴν ὀδυνὴν ἔχειν, πρότερον χρὴ διδόναι τὰ φαρμάκων, ὅσα διὰς ὑστέρας παύει τὰς ὀδύνας. 7 καὶ σιτία λαχανηλικὰ προσφερέσθω. 8 ἢν δὲ ἡ γαστὴρ ἐρεθίηται, ὑποκλύσαι.

XXV. "Ην δὲ σκληρὰ φλεγμήναι εἰς μήτραν, 2 σφύκινον χυλὸν ἐγχεῖν εἰς τὰ αἰδοῖα, 3 καὶ, ἐπὴν ἕλκος ἐρεθισθῇ γένηται, ἕτερον ἐγχεῖν. 4 ἢν δὲ μὴ ᾖ, ῥόδινον, ἢ ῥάμνινον. ἢ τοῦτλα, ἢ κηλοκωΐτης χυλὸν σκεπάσας ἔγχεον. 5 " ⁊ ἀκτῆς τὸ ἐν μέσῳ τὸ ἁπαλώτατον προξύσας μακρὸν ἔνθες, 6 ὕστερον ὕδατι " ψιμμύθιον τρίψαν ἐν εἰρίῳ ἀναπλάσσειν καὶ θεῖναι. 7 ἢν δὲ φλέγοιτο, ἀφαιρεῖν.

XXVI. "Ην γυνὴ ἀσθενὲς ᾖ ἀπὸ ὑστέρας, 2 καὶ χολὴ αὐτῇ πίνῃ, 3 καὶ δέη αὐτῇ καθῆραι κόπως, ⁊ τὰ ὀδυνήσῃ παύσασθαι, 4 πόκεδανὸς ὀπὸς ὅσον τρεῖς κυάθους δίδοι πίνειν.

XXVII. "Ην δὲ ἐν τῇ ὀσφύϊ καὶ ὑστέρᾳ ᾖσιν, ἢ ἐν τῷ κενεῶνι, 2 ἢν θέλῃς μεθαρμόσαι, τρίψας θεῖον καὶ ἄσφαλτον, μέλι ἐφθὸν ὡς θυμιάσεως, 3 καὶ ποιήσας βάλανον παχείαν, ἐσεδρίω ἔνθες. 4 " ⁊ ἐν τῇ ὑστερικῶν, ἢν ξηρὰ ᾖ, τοῦτο προσθεῖναι ὡς τάχιστα.

XXVIII. " Γυναικὶ ὅταν ὑστέρα σκληρὰ γένηται, 2 καὶ εἰς τὰ αἰδοῖα ἐξίῃ, 3 καὶ οἱ βουβῶνες σκληροὶ γένωνται, 4 ⁊ καῦμα ἐν τοῖσιν αἰδοίοισιν ᾖ, 5 " ἀρκτέον θεραπεύειν ἄρχε). 6 "Ὅταν δ' ἕτως ἔχῃ," σικύα χρὴ τὸ εἴσω τρίψαι καὶ μηλίον, ὑσσώπου [τε] κατύλῳ ἐπιχρίσας ἐνέναι εἰς τὴν ἕδρην, [⁊] ἐᾶν, μέχρις οὗ καὶ " ὦ ὧς

adhibeat : 3 & graveolentia ſuffito : 4 & mercurialem edat , 5 & in ſucco ejus farinam coctam ſorbeat. 6 Quam celerrime autem & priuſquam dolor occupet, exhibere oportet pharmaca, quæ uteros à dolore levant : 7 & cibos per alvum ſecedentes aſſumat. 8 Si vero venter calefiat, clyſterem adhibeto.

XXV. Si ex partu ' inflammati fuerint uteri, 2 ſolani ſuccum in pudenda infundito : 3 & ubi hic calidus factus eſt, alium infundito. 4 Si vero hic non fuerit, lentiſci aut rhamni , aut beræ , aut cucurbitæ ſuccum expreſſum infunde : 5 & quod in medio hujus eſt tenerrimum, deraſum longa forma inde. 6 Poſtea ceruſam aqua tritam & lana exceptam appone. 7 Si vero horruerit, tolle.

XXVI. Si mulier ab utero debilis fit, 2 & bilis ipſam ' ſuffocet, 3 & opus ſit ipſam leviter purgare, & dolorem ſedare, 4 peucedani ſuccum trium cyathorum menſura bibendum dato.

XXVII. Si in lumbis aut lateris mollitudine fuerint uteri, 2 & tranſmovere velis , ſulphur & bitumen terito , & melle cocto affuſo , 3 glandulam craſſam facito , & in ſedem indito : 4 & uteri ſi ficci fiant , hæc quam celerrime apponito.

XXVIII. Mulieri ſi uteri ficci fiant , 2 & ad pudenda prominean , 3 ' & inguina dura fiant, 4 & calor in pudendis inſit, 5 cancerari incipit. 6 Quum ſic habuerit , cucumeris ſylveſtris internam partem aridam terere oportet , & aquæ hemina affuſa in ſedem immittere , & purgari ſinere, donec purgetur. 7 Quum autem mulieri pharmacum deberis ,

" δῶς φάρμακον, ὠφελήσει τὴ 89 deris, ammisce ad pharmacum
φαρμάκω, ὅτι ὑστέρας καθαίρει καὶ ea quæ uteros purgant, & quæ
ὅτι ἐλαύνει. expellunt.

XXIX. "Ετερον ποτὸν καὶ ἀφέσ- 90 XXIX. Potiones, & ſubdititia II
θεσις, δυνάμενα χρόνον ἐξάγειν, medicamenta, quæ ſecundas edu-
καὶ τὰ ἐπιμήνια καθαίρουσαι. 2 cere, & menſes detrahere poſ-
κανθαρίδας πέντε, ἀπήλειλας τὰ ſunt. 2 Cantharides quinque
219 πέρας τὰς τε' πόδας καὶ τὴν κεφα- avulſis alis & pedibus ac capite,
λὴν, ἔπειτα τριβόλους ὠφελαλα- deinde tribulos ad mare naſcen-
κοτέρους σὺν τῇ ῥίζῃ τρίψας ὅσον tes una cum radice, menſuram
κόγχλιον, καὶ ἔπειτα " ἔπ χλωρᾶ 91 quanta eſt conchæ teſta terito:
τὸ ἔσω ξηρὸν τρίψας ὅσον κόγχην, & anthemi pallidam ſive luteam
καὶ σελίνου σπέρματος ἴσον, καὶ σκηπίης internam partem ſiccam tritam,
ὠὰ πενθημέρου, ἐν οἴνῳ γλυκεῖ conchæ teſtam addito, ' & ſemi- 5
κεκραμμένῳ δίδου πιεῖν. 3 Ἐπὶ ἐπὶ nis apii tantundem, & ſepiæ ova
ὀδυνῇ ἔχῃ, ἐν ὕδατι θερμῷ καθή- quindecim, & in vino dulci di-
σθω, καὶ μελίκρητον ὑδαρέα πινέτω. luto bibenda dato: 3 & quum
4 βάλανος τῆς φύλλων Ἐπ ἄνηθον dolor habuerit, in aqua calida
5 τέλεμμα ὅσον στατῆρος αἰγινεήτου deſideat, & aquam mullam aquo-
ἐν οἴνῳ γλυκεῖ πιεῖν. 5 ἐπὶ δὲ ἡ ſam bibat. 4 Aliud. Ranunculi
ὀδυνῇ ἔχῃ, λεύκας ἐρεβίνθους καὶ foliorum & floris triti æginæi
ἀσταφίδας ἑψήσας ἐν ὕδατι καὶ ψύ- ſtateris pondus, in vino dulci bi-
ξας, " διδόναι πιεῖν. 6 καὶ, ὁκόταν ἡ 92 bat. 5 Quum autem dolor ha-
στραγγουρίη ἔχῃ, ἐν ὕδατι χλιαρῷ buerit, cicer album & uvas paſ-
καθιζέσθω. 7 ἀδιάντου ὅσον στατῆ- ſas in aqua coquito, & perfrige-
ρος αἰγινεήτου ἐν οἴνῳ λευκῷ, ἴσον ratam bibendam dato: 6 & ubi
ἴσῳ κεραίσας δίδου πίνειν. 8 λεύκης urinæ ' ſtillicidium vexarit, in 10
χαρπὸν ὅταν ἐν τοῖς τρισὶ δακ- aqua tepida deſideat. 7 Aliud.
τύλοις λαβὼν, ἐν οἴνῳ λευκῷ τὸ Adianti ſtaterem ægineum, in
αὐτὸν τρόπον κεραίσας, δοῦναι πι- vino albo pari aqua ammixta, bi-
νειν. 9 λεύκης ῥίζαν τὴν μέλα- bendum dato. 8 Aliud. Violæ
νην ἐν οἴνῳ διὰς τὸν αὐτὸν τρό- albæ ſemen quantum tribus di-
10 πον χρῆσθω. 10 κρινανθέμου ' τὸ gitis apprehendere poteſt, in vi-
ἐπὶ τῶν οἰκιῶν φυόμενον, τὸν αὐ- no albo eodem modo temperato,
τὸν τρόπον μίξαι καὶ πίσαι. 11 bibendum dato. 9 Aliud. Leu-
τῆς ἀγχούσης τὰ φύλλα δύο δραχ- coi nigri radicem, in vino eo-
μίδας ἐν οἴνῳ ἕφθῳ κεραίσας, dem modo ſumat. 10 Aliud. Cri-
ὕδατι ἴσως πίσαι. 12 χαμαιλέον- nanthemum quod in domibus
τος τὴν ῥίζαν ξύσας ὅσον ἑλλεβό- naſcitur, eodem modo miſceto
ρου πόσιν, " ἐν οἴνῳ ἕφθῳ κεραίσας 93 ac bibendum dato. 11 Aliud. An-
ὕδατι πίσαι. 13 κεραμέως καὶ chuſæ foliorum pugillos duos, in
πράσου χυλὸν, ἑκατέρου μίξας ' vino albo æquali aqua ammix- 15
τὸν ὁπὸν σιλφίου ὅσον τέλα ἡ- to, bibendos dato. 12 Aliud. Cha-
μιώβο- mælconis radicem, velut veratri
potionem, deraſam in vino albo,
aqua pari menſura ammixta, bi-
bendam dato. 13 Aliud. Braſſicæ
& porri ſuccum, ad utrunque

μιώδολα, " οἴνῳ ἴσως μίξας λεύ- 94
κῷ πίσυ. 14 ᾽Ελαίης λεύκης 95
[καρπὸν,] ᾧ θεν ἢ ἔλαιον σὺν,
κεβακνήσας ξήρανον· ἔπειτα κόψας
καὶ σήσας σὺν οἴνῳ ἐπιβαλὼν, δι-
δοῦναι πίνειν. 15 τοῦτο καὶ τὰ ἐπιμήνια κεβαιοῖ καὶ χορίον ἐξελαύνει. 16 ἄλικάμενα κριθικὰ ὅσον ὀβολὸν σὺν ὕδατι πιεῖν. 17 χορίον δὲ μὴ δύνασθαι ἐκβαλεῖν πιπίσκων, " πυ- 96
ελήσας τῆς ἀκτῆς τὸ χυλῷ ἐφθῷ ἐμβαλὼν, καὶ τὸν καυθαρίδα ἐπισυβήναι. 18 τοῦτο δὲ τὸ ἔμβρυον ἐξελαύνει. 19 ὁπόταν δὲ δύκνη, ἀφαιρεμένη, ἐς ὀξύνον μύρον ἐμβάπτουσα ἐπισυβήσθω, " ἐς τ' αὖ 97
ὀπφύγη. 20 αἰγίλωπος κριθικὰ κόκκους σύνεα τελέας σὺν οἴνῳ δίδοναι πίνειν. 21 τυτθὸν δὲ καὶ ἀποπλύσασθαι, δὲ δυσκίη. 22 " κονύζης ὅσον 98
χέραμ λείης διεύνει πρόσω χυλῷ, καὶ νέπωπον ξυμμίξας ὅσον χαμαίδα, ταῦτα σὺν οἴνῳ δίδε πίνειν.

23 ᾽Επιμήνια καθαρσίου. πόδανον " καὶ πάνακες, καὶ γλυ- 99
κυσίδης ρίζαν σὺν οἴνῳ δίδε πίνειν. 24 " Ἐμβρυον ἀποβαλοῦσι τεθνεὸς καὶ τὰ ὕστερα. ᾽Ιὸς καὶ τ' ἀνδράχνης τὸν καρπὸν, ταῦτα ἀμφότερα καὶ μίξας, δίδε σὺν οἴνῳ λευκῷ παλαιῷ. 25 ᾽Επιμήνια καθαρσίου. λεύκης ὁ καρπὸς, ὅσον τελσὶ δακτύλοις ἐπιλαμβανόμενον, καὶ αἰγὸς σπυρίδες ὅσον πέντε ἢ ἕξ, ταῦτα ξυμμίξας οἴνῳ εὐωδεστάτῳ, 26 ὑποπυελάσας ἐς ὕδωρ καὶ ἔλαιον τῷ πυελῷ ἐμβαλὼν, πυελῷ δὲ ἐπὶ δίφρε, ἐπὶ δὲ πυελίσης, δοῦναι πιεῖν ὡς τάχιστα λύσασθαι καθαπλύναι. 27 δοῦναι δὲ φαγεῖν κρόμυόν, καὶ τὸ χυλὸν ῥοφεῖν. 28 λεύκης τὸν καρπὸν ὅσον

succi filphii obolis tribus admixtis, ex vino albo cum pari aqua bibendum dato. 14 Aliud. ᾽Olivas albas priusquam oleum 20
insit compunctas siccato, postea tusas & cribratas ac in vinum injectas bibendas dato. 15 Hoc & menses detrahit, & secundam expellit. 16 Aliud. Dictamni cretici obolum in aqua bibendum dato. 17 Et si, hoc in potu dato, secundam ejicere non potes, sambuci succo cocto immisso foveto, & cantharidem apponito. 18 Hoc etiam fœtum expellit. 19 Quum autem morsum ᾽intule- 25
rit, auferat, & rosaceo unguento tinctum apponat, donec elapsa fuerit. 20 Aliud. Populi nigræ creticæ grana novem trita, in vino bibenda dato. 21 Cum hoc etiam abluatur, si difficulter pariat. 22 Aliud. Conyzæ testam conchæ majorem cum porri succo diluito, & netopi testam conchæ majorem ammisceto: & hæc in vino bibenda dato.

23 Aliud, quod menses detra- 30
hit. Peucedanum ᾽& panaces, & pæoniæ radicem, in vino bibenda dato. 24 Aliud, quod fœtum mortuum & secundas ejicit. Violæ & portulacæ semen contundito ac misceto, & in vino albo veteri exhibeto. 25 Aliud, quod menses detrahit. Seminis violæ albæ quantum tribus digitis apprehendi potest, & stercoris caprini pilulas quinque aut sex, in vino odoratissimo permisceto, 26 & bibenda dato, ubi prius ᾽fo- 35
mentum ex aqua & oleo immiseris. Adhibeto autem fomentum in sella: & ubi hæc bibit, quam celerrime lotam reclinato. 27 Brassicam vero edendam exhibeto: & succum ejus sorbendum. 28 Aliud. Seminis violæ albæ

ὅσον τοῖς τελσὶ δακτύλοις σὺν οἴνῳ δῦναι πιεῖν· καὶ ἡφθήσθω σὺν ὕδατι θερμῷ. [29] ἰὼ δὲ μὴ ἔχῃ, μαράθρου ῥίζας κλάσας, σὺν μελικράτῳ χλιαρῷ ἀποβρέχων δίδε. [30] μελίνης ὅστν κόκκους δέκα σὺν οἴνῳ δῦναι πιεῖν. [31] τοῦτο ἀγαθὸν ἐπὶ παντὸς ἀλγήματος ὑστερέων, καὶ σφόδρα διουρητικόν. [32] ὀπὸν σιλφίου ὅσον ὀβολόν, καὶ καρδάμου κάρπὸν τρίψας λεῖα, καὶ ξυμμίξας σὺν οἴνῳ ἢ σὺν κυνὸς γάλακτι, δίδε πιεῖν. τοῦτο καὶ ἔμβρυον ἐξελαύνει.

[33] Ἐκβόλιον. βατράχιον καὶ ἑλατηρίου μικρὸν μίξας σὺν ὄξει, ὀξυκράτῳ πίσῃ. [34] Ἐπὶ δ' αὐτοῦ. κραμβης κωλὸν ἄπαλον, τὸ ἄκρον χείσας νετώπῳ τρίψαι.

[35] Ἢν τὰ ἐπιμήνια μὴ γίνηται. περσίνθου καρπὸν τρίψας σὺν οἴνῳ καὶ ὕδατι δίες καὶ διηθήσας δίδυναι νήστι πιεῖν, καὶ θερμοῦ λουέσθω. [36] Ἐμμηνία κινεῖν. φοινικικὰς κόκκους σὺν οἴνῳ νήστι δίδυναι πιεῖν. [37] Λοχείαι καθαρθῆναι. μαράθρου καρπὸν καὶ κρηθμοῦ τὸν φλοιὸν καὶ λιβανωτὸν σὺν οἴνῳ δίδυναι πίνειν. [38] Δαῖδα ὡς ποτατάτην σὺν οἴνῳ ἐψήσας, καὶ γλυκυσίδης κόκκους πέντε τρίψας σὺν οἴνῳ, ὅσον τεταρτημόριον κοτύλης δῦναι πιεῖν. [39] Λινοζώστου τὸν καρπὸν καὶ τὰ φύλλα σὺν οἴνῳ δῦναι πιεῖν. [40] γλυκυσίδης τὰς μέλανας κόκκους ὅσον πέντε καὶ ὠὰ σηπίων δῦναι πίνειν σὺν οἴνῳ.

[41] Λεχοῖ πάσῃ. εἰς ἐρύσιμον καὶ ἄλφιτα ἔλαιον ῥοδόεσσαν ἢ ἐρυσίμου ἢ μήλου ἢ στροβίλου ὡς μαλακώτατον χρῆσθαι. [42] σκαμμωνίαν τρίψας σὺν γάλακτι γυναικείῳ

albæ quantum tribus digitis apprehendi poteſt, in vino bibendum dato: & in aqua calida deſideat. [29] Si vero id non habeat, fœniculi radices contuſas, in aqua mulſa tepida macerato, & exhibeto. [30] Aliud. Fraxini grana decem, in vino bibenda dato. [31] Hoc in omni uterorum morbo commodum eſt, & valde ciet urinam. [32] Aliud. Succum ſilphii magnitudine ervi, & naſturtii ſemen terito ac ammiſceto, & in vino aut lacte canino bibenda exhibeto. Hoc etiam fœtum expellit.

[33] Aliud fœtum ejiciens. Ranunculum herbam, & parum elaterii, in aceto temperato ac mixta bibenda dato. [34] Aliud ad idem. Braſſicæ caulem tenerum, extremitate ex netopo illita, affricato.

[35] Aliud, ſi menſes non fiant. Terebinthi fructum tritum, in vino & aqua dilutum ac excolatum, jejunæ bibendum dato, & calida lavetur. [36] Aliud, menſes ciens. Rubra pæoniæ grana, in vino jejunæ bibenda dato. [37] Aliud, ad puerperii purgamenta purganda. Fœniculi ſemen, & crethmi corticem, & thus, in vino bibenda dato. [38] Aliud. Tedam quam pinguiſſimam in vino coquito, & pæoniæ grana quinque in vino terito, & heminæ quadrantem bibendum dato. [39] Aliud. Mercurialis ſemen & folia, in vino bibenda præbeto. [40] Aliud. Pæoniæ grana nigra quinque, & ſepiæ ova in vino bibenda dato.

[41] Ad omnem puerperam. Ad irrionem & polentam oleum affunde, & coctum ſorbeat: & cibis quam molliſſimis utatur. [42] Aliud. Scammoniam in lacte

κέιω ἐνειείω ἀναπαοζήσας ωεθσθῆναι. 43 λινοζώσι@ φύλλα τρίψας ἐν ῥάκῃ ωεθσθῆναι. 44 τὴν ποίην τὴν ἀρτεμισίην τρίψας, καὶ μύρῳ ῥοδίνῳ δδύσας, ωεθσθῆναι. 45 τὴν λευκὴν ῥίζαν λείην κόψας καὶ ῥοδίνῳ μύρῳ δδύσας ωεθσθῆναι. 46 τ̃ γλυκυσίδης μέλιτι δδύσας κ̀ μύρῳ ῥοδίνῳ " καὶ
45 αἰγυπτίῳ ' ἐν ειείω ωεθσθῆναι. 47 ἄλητον ἄπλυτον τ̀ αὐτὸν τρόπον ωεθσθῆναι. 48 ἄρτον ἄλδυρον καὶ πύρεινα ἅμμα μέλιτι φυρήσας ἐν ειείω ωεθσθῆναι.

49 "Καθαρτήριον ἐπιμηλίων κ̀ λοχείων, [ὁ] κ̀ ὕδωρ ἄγει. 50 ῥαφανίδος ῥίζης λείης κεκομμένης ὅσον τοῖς τρισὶ δακτύλοισι, μέλιτι δδύσας, ωεθσθῆναι. φύεται δ' ἐν "Ανδρῳ ἐν τοῖς αἰγιαλοῖς. 51 Ὑστέρας ἀποκαθῆραι. λινοζώσι@ κεκομμένης " κ̀ σικύης ὀλίγον τρίψας, ἐν οἴνῳ καὶ μέλιτι δδύσας ωεθσθῆναι. 52 λα-
220 γῶς τρίχας ' καθακαύσας κ̀ τρίψας ἐν οἴνῳ κ̀ μέλιτι δδύσας ἐφθῷ κ̀ ὕδατι δ̃ναι πιεῖν, καὶ ἐν ὕδατι θερμῷ λοῦσθαι. 53 Τόκος καθαρτήριον. " κέμινον ἐξειείσας, ὅταν ἥμισυ ἡμιχρινικὶς ἑψεῖν ἐν ὕδατι@ κοτύλαις τέτταρσιν· ὁκόταν δ' ξέσῃ, δ̃ναι δὶς ἢ τρὶς ῥοφῆσαι.

54 Λοχείαι καθαίρει. " τ̀ ἀκ- 108
τῆς τὰ φύλλα ἑψήσας, ἐπιχέας ἔλαιον δ̃ναι πιεῖν· ἐσθιέτω σὶλ καὶ
5 κεφάλους ἑφθοὺς, ' καὶ πρόσα. 55 Καθαρτήριον ὑστερέων. Ῥ ῥᾶ τὰ φύλλα " κ̀ τ̀ καρπὸν ἐν οἴνῳ πιεῖν 109
δ̃ναι· 56 κ̀ ἐρύσιμον λεῖον ποιήσας ἐν οἴνῳ, κ̀ ἄλφιτα ἐπιβαλὼν, δ̃ναι πιεῖν. 57 μίσυ@ ὅσον δύο ὀβολὼ τρίψας ἐν οἴνῳ καὶ φυρήσας ωεθσθῆναι. 58 λίνου καρπὸν τρίψας ἐν οἴνῳ φυρήσας ωεθσθῆναι. 59 τρι-

φύλλου

muliebri tritam, lana exceptam appone. 43 Aliud. Mercurialis folia trita in linteo subde. 44 Aliud. Herbam artemisiam tritam, & unguento rosaceo imbutam appone. 45 Aliud Albam radicem tritam, ac rosaceo unguento subactam appone. 46 Aliud. Pæoniæ radicem molle, unguento rosaceo & ægyptio subactam, in lana subde. 47 Aliud. Farinam non lotam eodem modo appone. 48 Aliud. Lolii & tritici farinam, simul melle subactas, in lana subde.

49 Aliud, quod menses & puerperii purgamenta purgat & aquam ducit. 50 Radicis struthii tusi triti quantum tribus digitis apprehendi potest, melle subactum appone. Nascitur autem in Andro in littoribus. 51 Aliud, ad uteros depurgandos. Mercurialis contusæ, & cucumeris sylvestris ' modicum, in vino tere, & melle subacta appone. 52 Aliud. Pilos leporis combustos, ac tritos in vino, & melle cocto & aqua subactos, bibendos dato: & aqua calida lavetur. 53 Aliud, partus purgatorium. Polentam crassius fresam dimidii hemichœnicis mensura, in aquæ heminis quatuor coquito, & ubi efferbuerit, bis aut ter sorbendam dato.

54 Aliud, purgans puerperii purgamenta. Sambuci folia ' coquito, & oleo affuso bibenda dato. Edat & brassicas coctas, & porrum. 55 Aliud, purgans uteros. Rhois folia 56 & irionem terito, & in vino, polenta insperse, bibenda dato. 57 Aliud. Misyos obolos duos tritos & vino subactos apponito. 58 Aliud. Lini semen tritum, vino subactum apponito. 59 Aliud. Trifolii semen

in

φύλλα τὸν καρπὸν ἐν οἴνῳ πιεῖν δέναι. [60] Ἐὰν δὲ ἐς τὸ ὀσφῦ ὑστεραι" σηκέωσιν, ἐσθίετω πολύ- 110
ποδας ἑφθὸς καὶ ὀπὸς, καὶ οἶνον πινέτω μέλανα δύώδεα ἀκρητον ὡς τολεῖσιν.

[61] " Ὑστερα ' ποτὸ, [καὶ] καθάρσια. ῥὸν τὸ ἐρυθρὸν καὶ γλαυκὸν ἑψήσας ἐν ὕδατι, ἢ σιανὶς ἐμβάλλων ἐπὶ τὸ ὕδωρ δίδε πίνειν. [62] ἄλητον ἐφ' ὕδατος ἐμβαλὼν δίδε πιεῖν. [63] " μῦ- 111
ρα τὰ ἀπὸ ἢ βάτυ ξηρὰ ὡς καὶ τρίψας λεῖα, καὶ ἄλφιτα ποτάνια ἀναμίξας, ὅσον ὀξύβαφον ἀμφοτέρων ἐν οἴνῳ δύώδει καὶ ὑδατρεῖ πινέτω. [64] τὸ γλῶ τὸ μέλαναν τὸ σαμίλι ἐν ὕδατι τρίψας ὅσον ἀστραγαλον δίδε πιεῖν. [65] ὑποκυσίδῳ ἐν οἴνῳ δίδυμα πιεῖν. [66] σίδας οἰνώδεας σὺν χυλώσας, ἄλφι- 112
τα ' φυήσας τῷ χυλῷ ξήρανον. ἔπειτα τρίψας ἐν οἴνῳ λεῖον δίδε πιεῖν. [67] μύρσων μελάνων τὸ καρπὸν τρίψας δρὶς ἐν ὕδατι ἄλφιτα ἐπιβαλὼν, δίδε πίνειν. [68] ῥοιῶ γλυκείῳ ὀπήσας ὁλκὸν τρίψας ἐν οἴνῳ, δίδε πίνειν. [69] " πυρὸς καὶ 113
κόχρυας τρίψας, φρύξας τε καὶ ἀλήσα ποιήσας, ἐν οἴνῳ μέλανι δίδε πιεῖν. [70] ῥοιῆς γλυκείης πὸ ἔσω ξυμμίξας ἴσα ὕδατι δίδε πίνειν. [71] κώνωπον ὅσον τρισὶ δακτύλοι- 114
ζιν' ἐν ὕδατι δίδε πίνειν. [72] ἀλήτε σιανίε ἓ γύψε τὸ ἴσον μίξας ἐν ὕδατι, δίδε πίνειν. [73] ῥοιῆς γλυκείης τὸ φλοιὸν καὶ σίδια ἐν οἴνῳ δίδε πίνειν.

[74] Ἢν αἷμα ἐξ ὑστερέων ῥέῃ. ἄγνε φύλλα ἐν οἴνῳ δίδε πιεῖν μέλαι. [75] Ῥόε ἓ ὀδωὴς." καὶ κόχρυ- 115
ρίζλω ἐν οἴνῳ διδέναι πίνειν.

[76] " Ὑστερα ποτὸ ὑστερέων. κε-
δεδάδας;

in vino bibendum dato. [60] Si vero ad lumbos uteri incubuerint, polypos coctos edat, itemque assatos: & vinum bibat nigrum, odoratum, meracum quamplurimum.

[61] Aliæ potiones, medicamenta subdititia ac purgatoria. Rhoem rubrum, & vinacea, in aqua coquito, & farina tritici recentis in aquam inspersa, bibendam dato. [62] Aliud. Farinam in aquam iectam bibendam dato. [63] Aliud. Mora rubi siccato ac terito, & polenta recenti ammixta, amborum acetabuli mensuram, in vino odorato & aquoso, bibat. [64] Aliud. Terram nigram Samiam in aqua tritam, tali magnitudine bibendam præbeto. [65] Aliud. Hypocistidem in vino bibendam dato. [66] Aliud. Mala punica vinosa exsuccato, & polentam cum succo subactam siccato, postea tritam in vino bibendam dato. [67] Aliud. Baccas myrti nigras tritas in aqua diluito, & polenta inspersa, bibendas exhibeto. [68] Aliud. Mali punici dulcis assati drachmam, in vino tritam bibendam dato. [69] Aliud. Triticum & hordeum torrefacta, trita, & ad farinam redacta, in vino nigro bibenda dato. [70] Aliud. Mali punici dulcis internam partem pari aqua ammixta bibendam dato. [71] Aliud. Cicutæ quantum tribus digitis apprehendi potest, cum aqua bibendum dato. [72] Aliud. Farinæ tritici recentis, & gypsi, æquales partes mixtas in aqua bibendas dato. [73] Aliud. Mali punici dulcis corticem ac corium, in vino bibendum dato.

[74] Aliud, si sanguis ex uteris fluat. Viticis folia in vino nigro bibenda dato. [75] Aliud, ad fluxum ac dolorem. Rorismarini radicem in vino bibendam dato.

[76] Alias item potiones ad ute-

ros habes. Cedri fructus;

δως, σέσελι, κύμινον αἰθιοπικὸν,
κασίης καρπὸν, δρακυλλίδας, κεφ- 114
χελίδας, ἐχινίδας, μελαμπύριον, 115
δαύκια ἰίζῶν καὶ τὸ καρπόν. 77 ἀρώ-
ματα δὲ, θύμον, θυμβρεῖλον, ἐρείκλα,
ὑπερικὸν, γλήχωνα, λάψανα, κρηθ-
μοῦ ῥίζας καὶ τὸ καρπὸν, μαλάχης
ῥίζας, λινοζώστου καρπὸν καὶ τὰ
φύλλα, κνίδης καρπὸν, ἐλελίσφα-
κον, αἴγιλωπα, δίκταμνον, ψευδοδίκ-
ταμνον, ἄμωμον, καρδάμωμον,
ἑλένιον, ἀριστολόχιον, καστόριον, ἀ-
δίαντον, δρακόντιον, πευκεδανὸν,
πηγάνου φύλλα καὶ τὸ καρπὸν, σελίνου
καρπὸν, μαραθρίου καρπὸν, ἱππο-
σελίνου τὸ καρπὸν καὶ τὰς ῥίζας, ἱππο-
μαραθρίου καρπὸν καὶ τὰς ῥίζας, σρου-
θίου καρπὸν καὶ τὰς ῥίζας, ὕσσωπον
κιλίκιον, ἐρύσιμον, γλυκυσίδιον,
πάνακες. 78 ὅ, τι ἂν τούτων βάλῃ, καὶ
ξυμμίσγων, καὶ αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ
ἀφεψῶν ἐν ὕδατι ἢ ἐν οἴνῳ, ὡς ἂν
βάλῃ, δίδου πίνειν.

cuminum æthiopicum, cassiæ fructum, juniperi baccas, lentisci fructum, nigellam, dauci radicem ac semen: 77 aromata vero, thymum, thymbram, ericen, hypericum, papaver album, crethmi radices ac semen, malvæ radices, mercurialis semen, & folia, urticæ semen, salviam, populum nigram, dictamnum, pseudodictamnum, amomum, cardamomum, helenium, aristolochium, castorium, adiantum, dracontium, peucedanum, rutæ folia ac semen, apii semen, fœniculi semen, hipposelini semen & radices, hippomarathri semen & radices, struthii semen & radices, hyssopum cilicium, irionem, pæoniam, panaces. 78 Quodcunque horum volueris, & cum altero permixtum, & per se in vino aut aqua prout volueris coctum, exhibeto bibendum.

79 Ἀγαθὰ δὲ καθαρτικὰ, καὶ τοῖς ὀδυνωμένοις. 80 τὸ μαλάχης δίδου ἐν ὕδατι τὴν ῥίζαν. 81 γλυκυσίδης καρπὸν δὲ κέδρινον ὀλίγον ξυμμίσγων, ἐν οἴνῳ δίδου πίνειν. δὲ παύσῃς ὑστέρων ὀδυνάς.

79 Commoda sunt & purgatoria, & quæ dolores sedant. 80 Malvæ radicem in aqua dato. 81 Aliud. Pæoniæ semen modico cedrino oleo ammixto, in vino bibendum dato. Et uterorum dolores sedabis.

82 Ὅταν αἱ ὑστέραι πνίγωσι, καστόριον δὲ κόνυζαν ἐν οἴνῳ λύσας δίδου πίνειν.

82 Aliud, quum uteri suffocarint. Castorium & conyzam in vino albo bibenda dato.

83 Ἢν δὲ παρεσπήκῃ τοῖς τῆς ῥινὸς, κόκκον τοῦ οἴνου τοῦ λύσαντος μέλι μίξας ἀλείφειν τὴν ῥῖνα.

83 Si vero ad nares accesserint, cnidii internam partem albam, melle ammixto, naribus illinito.

84 Ἕτερον παῦον ὀδυνῶν. μαλάχης τὴν ῥίζαν δὲ μαραθρίου φλοιὸν καὶ κρηθμοῦ ἐν ὕδατι δῦναι πιεῖν. 85 ἀστέρας θαλασσίας τὰς μέλανας δὲ κραμβολύμι μίξας ἐν οἴνῳ εὐώδει, δῦναι πιεῖν. 86 σμύρνης ὅσον τριώβολον, κόκκου ὀλίγου, ῥητίνης, γλυκυσίδης ῥίζαν, κύμινον αἰθιοπικὸν, τοῦτο τε

84 Aliud, sedans dolores. Malvæ radicem, & fœniculi ac crethmi corticem, ex aqua bibenda dato. 85 Aliud. Stellas marinas nigras, & brassicam misceto, & in vino odorato bibenda præbeto. 86 Aliud. Myrrhæ obolos tres, coriandri parum, resinam, pæoniæ radicem, cuminum æthiopicum, hæc trita in vino albo

τοῦ πεπτίψας λεῖα [ἐ]ν οἴνῳ λευκῷ δὸς πίνειν, δίδε πίνειν, "ἀκροχολίαν ποιήσας. 87 "Υστερον ἐλαιωμένῳ. "Ἢ προσφορὰ δὲ τῷ μίσει δίδε πίνειν. 88 "Ἢ ἐὰν δὲ καρδίῳ προσαπεσθῇ αἱ ὑστέραι πίνωσιν, ἄγνε τὸ καρπὸν ἐ γλυκυσίδης δίδε ἐν οἴνῳ πίνειν.

89 Πρόσθεσα δριμέα αἷμα ἄγγειον. κεντωρίδας πέντε ξυμμίξας τῷ λιβανωτῷ ἐ τῇ σμύρνῃ, τὸ μέγεθος ποίει ὅσον κηκίδα μακρὸν ποιήσας, ἐ φλεβότεις ἐερίῳ φλεγμένῳ ἐλίξας τε ὀθονίῳ λευκῷ [καὶ] βρέξας μύρῳ αἰγυπτίῳ λευκῷ ἢ ῥοδίνῳ, φόσθετες. 90 βάπτηπιν, λίῳ μὲ μικρὴ ἢ, ὅλον, λίῳ δὲ μεγάλη, τὸ ἥμισυ ξύμμιγε φῶς τοῖς ῥηθεῖσι, καὶ τὸν αὐτὸν τρόπον φόσθιθέ. 91 λῖῳ δὲ μαλακωτέροιζιν ἐθέλωσι χρῆσθαι, τοὺς βαπτήπιδας ἐμβαλὲ ἐς οἶνον, κύμινον ἀμιθιοπικὸν παρεμβάλλων, καὶ σέσελι, ἐ ἄνηνσον ἀναζέσας. 92 "ἐς ἓ δὲκα βαπτήπιας ξυμμίξας ὀξυδάφον ἐλαπρὸν, τῷ [ἓ] ἄλλων ἀπαίνων ἴσον ἐκρέσε. 93 "μίξας ἓ σμύρναν [καὶ] λιβανωτὸν ὀλίγον. τάτε λαβὼν ὅσον δραχμίδα φόσσθεινε, ὥσπερ ἐν τῷ πρόσθεν φόσσθημαι. 94 "Ἢ μελανθίῳ πτίψας μέλιτι, δόσας τε ἐν οἴνῳ, βάλανον ποιήσας, φῶς τῷ πρότερα φόσθέτω. 95 φιλίσιον τὸν αὐτὸν τρόπον ποιέων φόσθιθέ. 96 τηλεφίῳ καρπὸν τ' ἴσον τρόπον ποιέων φόσθιθέ. 97 ἀνεμώνης φύλλα τρίψας σὺθέις τε ἐς ῥάκος, καὶ σμύρνης μικρὸν ξυμμίσγων, καὶ τ' αὐτὸν τρόπον χρῆσθαι. 98 "Αγνε αἷμα. βάλανον αἰγυπτίῳ πτίψας, καὶ σέσινον," ὅ ἐπι γῆ αἰγυπτίη, ὕδατι δεὶς, ἐερίῳ ἐλίξας, φόσθιθέ. 99 "Ετερον χολῇ καθαρὸν. σικύης σὺπεπλόνῳ πτίψας

89 Apposititia acria, sanguinem ducentia. Cantharidas quinque thuri ac myrrhæ admisceto, & glandulam longam magnitudine gallæ formato, & lana obvolutam linteo albo circumdato, & unguento ægyptio albo aut rosaceo madefactam apponito. 90 Aliud. Bupreſtim, ſi parva fuerit, totam: ſi magna, dimidiam, ad prædicta ammiſceto: & eodem modo apponito. 91 Si vero mollioribus uti velint, bupreſtidas in vinum mitte, & cuminum æthiopicum, & ſeſeli, ac aniſum addito, ac fervefacito: 92 ad decem vero bupreſtidas, acetabulum olei ammiſceto, reliquis omnibus æquali portione acceptis. 93 Ammiſceto etiam myrrhæ ac thuris parum. Ex hoc pugillum accipito, & velut priorem glandulam ſubdito. 94 Aliud. Nigellam terito cum melle, & vino ſubactam in glandulam redigito, ac utere velut ſuperiore. 95 Aliud. Philiſtium eodem modo præparatum apponito. 96 Aliud. Telephium eodem modo præparatum ſubdito. 97 Aliud. Anemonæ folia trita linteo excipito, & myrrhæ parum ammiſceto, & eodem modo utitor. 98 Aliud, quod ſanguinem ducit. Glandem ægyptiam terito, & ſuſinum unguentum quod eſt in terra ægyptia addito, & aqua diluta, ac lana involuta apponito. 99 Aliud, bilem purgans. Cucumeris ſylveſtris medullam tritam, ac melle ſubactam

albo diluta, leviter tepefacta bibenda dato. 87 Aliud, quod ſecundas expellit. Ricini radicem bibendam dato. 88 Aliud, ſi ad cor allapſi uteri ſtrangularint. Viticis & pæoniæ ſemen, in vino bibendum dato.

89 Apposititia acria, ſanguinem ducentia. Cantharidas quinque thuri ac myrrhæ admisceto, & glandulam longam magnitudine gallæ formato, & lana obvolutam linteo albo circumdato, & unguento ægyptio albo aut roſaceo madefactam apponito. 90 Aliud. Bupreſtim, ſi parva fuerit, totam: ſi magna, dimidiam, ad prædicta ammiſceto: & eodem modo apponito. 91 Si vero mollioribus uti velint, bupreſtidas in vinum mitte, & cuminum æthiopicum, & ſeſeli, ac aniſum addito, ac fervefacito: 92 ad decem vero bupreſtidas, acetabulum olei ammiſceto, reliquis omnibus æquali portione acceptis. 93 Ammiſceto etiam myrrhæ ac thuris parum. Ex hoc pugillum accipito, & velut priorem glandulam ſubdito. 94 Aliud. Nigellam terito cum melle, & vino ſubactam in glandulam redigito, ac utere velut ſuperiore. 95 Aliud. Philiſtium eodem modo præparatum apponito. 96 Aliud. Telephium eodem modo præparatum ſubdito. 97 Aliud. Anemonæ folia trita linteo excipito, & myrrhæ parum ammiſceto, & eodem modo utitor. 98 Aliud, quod ſanguinem ducit. Glandem ægyptiam terito, & ſuſinum unguentum quod eſt in terra ægyptia addito, & aqua diluta, ac lana involuta apponito. 99 Aliud, bilem purgans. Cucumeris ſylveſtris medullam tritam, ac melle ſubactam

ψας, μέλιτι φυρήσας, βάλανον ποιέων προσθῆθ. [100] Κολοκυντίδος ἀγρίης τὸ ἔσω'' λεῖον ποιήσας, μέλιτι φυρήσας, τὸ αὐτὸν τρόπον προσθῆθ. [101] Ἐλατηρίῃ πόσιας τεσσαρας, ξυμμίσγων τέρ-
5 'χινδον καὶ αἰγείου,'' καὶ ἡμισυβάλανον ποιέων, προσθῆθ' ὑπὸ ῥάκ.
[102]'' Ἡλάσπιν λείλιν ποιέων, μέλιτι φυρέων προσθῆθ. [103] '' σύκε παλαιῇ τὸ πῖον ξύσας, καὶ ξυμμίξας πόσιας ἐλατηρίῃ δύο, καὶ νίτρε ὅσον τὸ ἐλατήριον, μέλιτι δοὺς προσθῆθ. [104]'' Ἢν φλεγμαίνῃ. νίτρον ἐρυθρὸν, σύκε τὸ ἔσω τὸ πῖον, ἴσον ἑκάτερε τρίψας λεῖα, ὅσον κνικίδα ποιήσας, προσθῆθ. [105] κυμίνε φύλλα σὺν οἴνῳ τρίψας, σὺν ῥάκῃ
, προσθῆθ. [106] τὴν λευκὴν ῥίζαν τρίψας λείαν, μέλι ἐπιχέας καὶ
10 'αναζέσας, βάλανον ποιήσας προσθῆθ. [107] ὀπὸν σιλφίε καὶ σῦκον μίξας, βάλανον ποιέων, προσθῆθ.
[108]'' σικύης σπέρμα τρίψας τὸ αὐτὸν τρόπον [προσθῆθ.] [109] χαλκὸν ταῦρε ἢ νίτρον ἐρυθρὸν, νέτωπον, κυκλάμινον τρίψας, τετέων ὅσον κνικίδα, ἢ κυκλαμίνε ἢ πλεῖστον, μέλιτι ξυμμίξας προσθῆθ. [110]'' ἢ κρομύε τὴν κεφαλὴν καθαίρσαν ὑδατι τρίψας ἐς ῥάκος ἀποθήσας προσθεῖναι. [111] σμύρναν, ἄλας, κύμινον, χαλκὸν ταῦρε, μέλιτι ταῦτα φυρήσας, σὺν ἑνὶ τῷ ῥάκει
15 'προσθεῖναι. [112]'' Κόκκε σὺν λεπάσας ὅσον τελάνου, καὶ τρία ἰνδικὰ φαρμάκε, ἢ σὺν τῷ λοβῶν, ὁ καλεῦσι [μακρὸν] πέπερι, καὶ τὰ τρογύλα ἕτερα [τρία.] ταῦτα τὰ τρία τρίψων σὺν οἴνῳ παλαιῷ, λεῖα διὲς, γλυκεῖ ἐλαίῳ ἀναφυρέων, καὶ τὸ ἐκτὸς προσθεὶς πρόσθεν καὶ ὀπίσθιζέσθω ὄρω. [113] πρωΐης

ctam, & ad glandis formam redactam apponito. [100] Aliud. Colocynthidis sylvestris internam partem terito, & melle subactam eodem modo subdito. [101] Aliud. Elaterii potiones quatuor, adipe anserino & caprino, & misy ammixto, in glandulam formato, & in linteo apponito. [102] Aliud. Thlaspi tritum, & melle imbutum apponito. [103] Aliud. Foliorum fici saniem' deradito, & elaterii potiones duas ammiscето, & nitri tantundem, melleque subacta apponito. [104] Aliud, si uteri inflammati fuerint. Nitrum rubrum, ficus pinguedinem internam, utriusque pares portiones tritas, & ad gallæ magnitudinem efformatas subdito. [105] Aliud. Cumini folia cum vino trita, in linteo subdito. [106] Aliud. Radicem albam terito, & melle affuso fervefacito, & glandulam inde' factam subdito. [107] Aliud. Succum silphii, & ficum, mixta, in glandem formata apponito. [108] Aliud. Cucumeris sylvestris semen tritum eodem modo. [109] Aliud. Fel tauri, nitrum rubrum, netopon, cyclaminum terito, & de singulis gallæ magnitudinem, de cyclamino vero plurimum, melli ammiscето & apponito. [110] Aliud. Cyclamini caput purgatum, in aqua tritum, ac linteo illigatum apponito. [111] Aliud. Myrrham, salem, ' cuminum, fel tauri, hæc melle subacta, ac linteo excepta subdito. [112] Aliud. Grana cnidia triginta deligito, & tria Indici pharmaci oculorum, quod piper vocatur, & alia tria de rotundis. Hæc tria in vino veteri trita, & oleo dulci diluta ac subacta, lanaque excepta subdat, & urina eluatur. [113] Aliud. Tithymali

succum

θυμάλυς ὁπὸν μέλιτι φυρήσας, ἐντιθεὶς ἐς ῥάκος πρόσληθέναι. 114 "σκίλλης ῥίζαν ὅσον ἑξαδάκτυλον 133 κατελίξας τὰς δύο δακτύλας, ἐλαίῳ σεσῶσθαι. 115 "Ετερα μαλθακτήρια, ὑφ' ὧν καθαίρεται ὕδωρ καὶ αἷμα· ἐπιμελείας τε ἄξιον· ἐὰν μὴ πολυχρόνια ᾖ, ἵστησι τὸ σῶμα μαλθάσσει. 116 "νάρκισσινον, κύμινον αἰθιοπικὸν, 134 λίβανωτὸν, ἀψίνθιον, κύπειρον· τὰ μὲν ἄλλων ἴσον ἑκάστου, τὸ δὲ νάρκισσινον μοίρας τέσσαρας, ἐπ' ὀθονίου ἀμύλινον ξυμμίξας, ταῦτα τρίψας, καὶ ποιήσας βάλανον προσλίθει. 117 κυκλαμίνου μέγεθος ὅσον ἀσφάλτου, καὶ ἄνθρακος χαλκοῦ ὅσον κύαμον τρίψας, καὶ μέλιτι δύσας, καλῶς ποιήσας βάλανον προσλίθειναι. 118 'Γλήχωνα, σμύρναν, λίβανωτὸν, ὑὸς χολὴν μέλιτι φυρήσας, καὶ ποιήσας βάλανον προσλίθειναι. 119 "Ετερα ῥυφνά. ῥᾴδιον οἶνῳ μέλανι φυρήσας προσθεῖναι. 120 κνίκου τὸν αὐτὸν τρόπον ποιήσας, προσλίθει. 121 λωτὸν πρίσματος τὸν αὐτὸν τρόπον ποιήσαν. 122 ῥᾴδιον μέλιτι μίξας προσθεῖναι. 123 Ἕτερα μαλθακτήρια. "θεῖον, 135 στέαρ, ὠὸν λέκιθον, ἄλητον μέλιτι φυρήσας. ταῦτα παραχλιαίνων τὸ ἀποστέζον ἐλαίῳ σεσῶσθαι. 124 κηνὸς ἔλαιον, καὶ στέαρ μήλιον, κηρὸν λευκὸν, 'ῥητίνιον, μύρον ῥόδινον, "ῥάκος καθαπτὸν λεπτὸν προσ 136 πιθέναι. 125 ἐλάφου μυελὸν στέαρ τήξας σὺν ἐλαίῳ σεσῶσθαι. 126 στέαρ οἰὸς ἢ αἰγὸς καὶ ὠὸν λευκὸν ῥοδίνῳ μύρῳ ἀναφυρήσας ἐλαίῳ ἀναπλάσας σεσῶσθαι. 127 "Κλυσμοὶ. ὀλκὴν τὰς χλιαινὰς ἐμβαλὼν ἐψεῖν σὺν ὕδατι τανυκρόων ἡσυχῇ· ἔπειτα λοπάδος [ὕδωρ], ἔλαιον τε ἐπιχέων κλύζειν.

succum melle subactum, ac linteo exceptum apponito. 114 Aliud. Scillæ radicem longitudine 'digitorum sex sumito, & duobus digitis lana obvolutis subdito. 115 Alia mollientia, à quibus aqua purgatur, & sanguis ac menses ducuntur, si non diuturni fuerint, & os uteri mollitur. 116 Narcissinum, cuminum æthiopicum, thus, absinthium, cyperum: aliorum quidem singulorum æquales portiones sumito, narcissini vero partes quatuor. Hæc trita & in glandulam efformata, linteoque crudi 'lini excepta apponito. 117 Aliud. Cyclaminum magnitudine tali, & florem æris magnitudine fabæ terito, melle subigito, & efformatam hinc glandulam subdito. 118 Aliud. Pulegium, myrrham, thus, fel suillum, melle subigito, & in glandulam efformata subdito. 119 Alia acerba. Rhoem vino nigro subactum apponito. 120 Aliud. Cnicum eodem modo præparatum subdito. 121 Aliud. 'Loti ramenta eodem modo apponito. 122 Aliud. Rhoem melle ammixto subdito. 123 Alia mollientia. Sulphur, adipem, vitellum ovi, farinam, melle subige, & tepefacta in lana subde. 124 Aliud. Pinguedinem anseris, adipem ovillum, ceram albam, resinam, unguentum rosaceum, 'tenui linteo excepta appone. 125 Aliud. Medullam cervi & adipem liquefacito, & in lana apponito. 126 Aliud. Adipem 'ovillum aut caprinum, & ovi candidum, rosaceo unguento subactum, ac lana exceptum apponito. 127 Quæ ad eluendos uteros infunduntur. Grossos hybernos in aquam missos ad lentum ignem coquito, & oleo ad decoctum affuso eluito.

Dein-

μελῶν κλύζειν δὲ σαλίοισι καὶ κηκίδι καὶ λωτῷ πρίσμασιν ἐν οἴνῳ ἐψῶν φρυγῶ, ἀποχέων δὲ κλύζειν. [128] Τρύγα ἀκάνθινων, ἐς ὕδωρ βάλλε. ἕπειτα τῷ ὕδατι κλύζειν. [129] μετακλύζειν δὲ σαλίοις, μύρτοις, ῥοῦ φύλλοις, ἀφεψῶν ἐν οἴνῳ. [130] " ῥίνα φύλλα, ἐλελισφάκου, ὑπερικοῦ ἑψήσας ἐν οἴνῳ μέλανι. [131] Ἢν ἑλκωθῇ δέ τι τῶν μητρέων. βάτυρον, λιβανωτὸν, σμύρναν, ῥητίνῃ ὀλίγῃ, " τερέβινθον ἐν χρῷ κλύζειν. [132] " πράσιον ἑψήσας ἐν ὕδατι, ἀποχέων δὲ ὕδατος, οἴνου μίξας κλύζε. [133] " ἄκανθος καρπὸν, ὠόνησον, λιβανωτὸν, σμύρναν, οἶνον, τῷ χυλῷ τούτων κλύζειν. [134] κράμβῃ ἑψήσας ἐν ὕδατι, ἐν τῷ χυλῷ τῆς κράμβης ἕψε τὴν λινοζώστιν, πυρεθράλλων λίνου σπέρμα μικρόν. ἕπειτα ἀποχέας κλύζε. [135] ' σμύρνης ὅσον ὀξύβαφον, λιβανωτὸν, σέσελι, ὠόνησον, λίνου σπέρμα, νέτωπον, ῥητίνην, μέλι, χλωὸς ἔλαιον, ὄξος ἀδύκεω, " τὸ αἰγώπιον, τερέβινθον ἑκάστου τὸ ἴσον τρίψας, δεῖναι οἴνου λευκοῦ κοτύλας δύο. ἕπειτα χλιαρῶς κλύζειν. [136] λινοζώστιν ἐν ὕδατι ἑψήσας, ἀπηθήσας, σμύρνης ὀξύβαφον, λιβανωτοῦ, νετώπου, ἴσον ἑκάστου μίξας, χλιαρῶς κλύζειν. [137] ' ἐλελίσφακον καὶ ὑσσώπου ἐν ὕδατι κλύζε. [138] ἄκανθος καρπὸν, δαφνίδας, ἑκατέρου τὸ ἴσον, ἐν οἴνῳ ἕψε. ἕπειτα τῷ οἴνῳ κλύζε. [139] γλήχωνα ἐν ὕδατι ἑψήσας, ἔλαιον ἐπέχεας, μεθ' ὕδατος κλύσον. [140] χυνὸς ἔλαιον, ῥητίνην ξυσμήξας, κλύσον. [141] βάτυρον, κέδριον ἔλαιον σὺν ῥοδί-

Deinde vero malicorium, & gallam, & loti ramenta, in vino acerbo coquito, & hoc excolatum infundito. [128] Aliud. Fecem vini combustam in aquam ' mitte, & postea cum aqua collue: [129] deinde malicorio, myrti baccis, foliis rhois in vino coctis, vinum excolatum infunde. [130] Aliud. Lentisci, salviæ, hyperici folia, in vino nigro coquito, ac infundito. [131] Aliud. Si quid in uteris fuerit exulceratum. Butyrum, thus, myrrham, resinæ parum, infunde. [132] Aliud. Porrum in aqua coquito, & excolatam aquam in vinum ammixtam infundito. [133] Aliud. ' Sambuci fructum, anisum, thus, myrrham, vinum sumito, & horum succum infundito. [134] Aliud. Brassicam in aqua coquito, & in brassicæ succo, mercurialem coquito modico lini semine adjecto, & postea excolatum infundito. [135] Aliud. Myrrhæ acetabulum, thus, seseli, anisum, semen lini, netopum, resinam, mel, pinguedinem anseris, acetum album ægyptium, horum singulorum æquales ' portiones terito, & in vini albi heminis duabus diluito, & postea tepida infundito. [136] Aliud. Mercurialem in aqua coquito ac excolato, & myrrhæ acetabulum, thuris, netopi, singulorum æquas portiones ammiscето, ac tepida infundito. [137] Aliud. Salviam & hypericum in aqua coquito ac infundito. [138] Aliud. Sambuci fructum, & lauri baccas, æquis portionibus in vino coquito, deinde vinum infundito. [139] Aliud. ' Pulegium in aqua coquito, & oleo ad aquam affuso immittito. [140] Aliud. Pinguedinem anseris, & resinam, colliquefacta infundito. [141] Aliud. Butyrum, oleum

ϖδαμείξας ὀλίγον, μέλιτι ἀλατῆξας, κλύσον τέτρις χλιαρῶς. 142 κύπειρον, χοῖνον, κάλαμον, " ταῦτα ἴσα τῇ σμύρνῃ μίγνυται, σισύμβριον οἴνῳ ἐψῶν κλύζῃ. 143 σελίνου καρπὸν, ' ἀνήσου, " σεσέλεως σπέρμα, μελάνθιον, οἴνῳ ἑψήσας κλύζῃ. 144 κέδρον κρητικὴν ἐν οἴνῳ ἑψήσας κλύζει. 145 ἐκπατίαζιν καὶ σμύρναν δὸς ἐν ὕδατι κλύζει. 146 ἀργυρίῳ ἄνθος ἐν οἴνῳ καὶ ὕδατι κλύσον. 147 ἐλατήριον ὅσον δύο πόσεις ὕδατι δὸς, κλύσον. 148 κολοκυντίδας ἀγρίας δύο ἐν οἴνῳ ἢ γάλακτι ἑφθὰς ἀποτρέξας, ὅσον τέσσαρας κοτύλας ἀπηθήσας, κλύζει. 149 σικύης ' ἐντερόν ὅσον πτελεμσὶν ἑψήσας ἐν ὕδατι κοτύλαις τέσσαρσι, μέλι καὶ ἔλαιον ἐπιρρίπτει, κλύσον. 150 τῆς θαψίας ῥίζιον ὅσον δύο πόσεις καὶ μέλι καὶ ἔλαιον δὸς, ὕδατι κοτύλῃ δυσὶ κλύσον. 151 " ἐλλέβορε ὅσον δύο κοτύλας, κλύσον χλιαρῶς. 152 " θλάσπεως ὅσον ὀξυβάφου μέλιτι ϖδαμείξας, ὕδατι δὸς ὅσον δύο κοτύλας, κλύσον χλιαρῶς. 153 σικύης ὅσον πτελεμσὶν ἑψήσας ἐν ὕδατι κοτύλῃ πέντε, ἔλαιον ϖδαμείξας, κλύσον. 154 κόκκους κνίδης ὅσον ' ἐξήκοντα [ἐς] " μέλιτι [ἢ ἐς] ἔλαιον [σὺν ὕδατι] ϖδὸς δὸς κλύσον. 155 ὧν φύσει φλεγματώδης ἦ, " κνεώρου πόσιν τρίψας δὸς ἐν μελικρήτου κοτύλῃ αὐγινῆτι, τετάρτῳ κλύσον. 156 ὧν δὲ χολώδης ἦ, τῆς δάφνης ὅσον πόσιν, " τῆς ὀδώδους ὅσον δραχμὴν, σκαμμωνίης ὅσον πόσιν,

oleum cedrinum modicum, cum melle liquefacito, & tepida infundito. 142 Aliud. Cyperum, juncum rotundum odoratum, calamum aromaticum, pari portione myrrhæ ammisceto: & cum his sisymbrium in vino coquito, ac infundito. 143 Aliud. Semen apii, anisi, seselis, nigellam, ' in vino coquito ac infundito. 144 Aliud. Cedrum creticam in vino coctam infunde. 145 Aliud. Bryoniam albam & myrrham, in aqua diluta infunde. 146 Aliud. Argenti florem cum vino & aqua infunde. 147 Aliud. Elaterii potiones duas aqua dilutas infunde. Aliud. Cucurbitas sive colocynthidas sylvestres duas, in vini aut lactis cocti heminis quatuor madefacito, excolato, ac infundito. 149 ' Aliud. Cucumeris sylvestris medullam palmi parvi magnitudine, in aquæ heminis quatuor coquito, & melle ac oleo affuso infundito. 150 Aliud. Radicis thapsiæ duas potiones, & mel ac oleum, in duabus aquæ heminis diluito ac infundito. 151 Aliud. Veratri duas potiones in duabus aquæ heminis tepide infundito. 152 Aliud. Thlaspios acetabulum melle admixto, in duabus aquæ ' heminis diluito, ac tepide infundito. 153 Aliud. Cucumeris sylvestris magnitudinem palmi parvi, in aquæ heminis quinque coquito, & melle affuso infundito. 154 Aliud. Grana cnidia sexaginta, oleo & melle diluta infundito. 155 Aliud. Si natura pituitosa fuerit. Cneori potionem tritam, in aquæ mulsæ heminæ æginea diluito, ac infundito. 156 Aliud. Si biliosa fuerit, daphnes potionem ' odoratæ illius drachmæ pondus, scammoniæ

τρίψας διὰ νεφρῶν μελικράτῳ, ἢ γαφίδι & ὕδατι, ὅσον κοτύλη ἀττική. 157 δαφνοειδὲς & πόσιν, κ& τ' αὐτὸν λόγον, ὡς φύσῃ ἢ χολώδης, τετράκλυσαι. 138 ὡς δὲ φλεγματώδης, " κόκκας σὺν ἐλεμβρύοις 158
15 κ& & πτισάνῃ ὅπως ἂν ὅσον πόσιν κλύζῃ. 159 ὡσαύτως καὶ κνεωρίῳ κ& μηκωνίῳ. ὡσαύτως [ὃ] ἑκατέρᾳ τετέων χρῆσθαι χρή. 160 " κλύζε ὃ 153
κλυσμῷ μὴ πολέον ἢ δυσὶ κοτύλῃσι.

161 " Ὑποθυμιήσῃς δὲ ἐσ κε- 154
κομμένα τοῦτο. κηκίδα ὑποθυμιῶ. 162 καὶ πεύσμαζα λωτῆ ἐλαίῃς φύλλοις ξηροῖς κεκομμένοις μίξας, κ& φυρήσας ἐλαίῳ ὑποθυμιῶ. 163 αὐθμακας ὑποκαιόντων κεδρῶν ἄχνα νοτερὰ ἐπιβάλλων ὑποθυμιῶ. 164 " ἀπ' ἀμφορέως 155
ἐλαιηρὸν τὸ ἐφέλκυμα τῶν σικύων ὑποκαίων, πεύσμαζα κυπαείσσ' ἐπιβάλλων ὑποθυμιῶ. 165
σκαμμωνίῳ, σμύρναν, λιβανωτὸν, " μύρον ἐπιχέας, ὑποθυμιῶ. 156
166 ἄσφαλτον, κεδρῶν ἄχνῃ ξυμμίξας, ὑποθυμιῶ. 167 ἔλαιον φώκης ἀναδοῦσας, ὑποθυμιῶ. 168 μελίῳ, κυπαείσσῃ πεύσμαζα, κυπέιρῳ ῥίζαν, μύρον ῥόδινον δοῦσας, ὑποθυμιῶ. 169 κάλαμον, κύπειρον, βρυωνίῳ, βρύον, σέλινου σπέρμα, αἰώνησι μίξας ὁμοῦ κ& μύρῳ ῥοδίνῳ δοῦσας, ὑποθυμιῶ. 170 ῥητίνῃ, μαίνῃ, ἐπὶ
25 σποδοῦ ἐπιβάλλων, ὑποθυμιῶ.
171 κινάμωμον, σμύρναν, κασίην, ἴσον ἑκάστῳ. 172 κρόκον, μίσγοντα σμύρναν κ& βρύον, ἴσον τῷ κρόκῳ.
173 κάλαμον, " κνέωρον, κρόκον, 157
ῥόδινα φύλλα ἐρυθρὰ τὰ ἡδὺ ὄζοντα τρίψας & ξηρώσας ξυμμίσγειν τῷ κρόκῳ, κ& σύριγκα ἥμισυ & κρόκῳ, ταῦτα πάντα ξυμμίξας κ& ξηρώσας, μέλιτι

niæ potionem, terito, & in aquæ mulsæ, aut aquæ uvæ passæ hemina attica diluito. 157 Aliud. Daphnoidis potionem eodem modo: & si bilioſa fuerit, hæc infunde. 158 Si vero pituitoſa, grana cnidia electa, & ſucci tithymali potionem infundito. 159 Similiter etiam cneoro, & peplo, utriſque his uti oportet. 160 Immittito autem cum infuſo non ampliore quam duarum heminarum.

161 Suffitus ' porro ſunt hæc contuſa. Gallam ſuffito. 162 Aliud. Ramenta loti ad oleæ folia ficca contuſa miſceto, & oleo ſubacta ſuffito. 163 Aliud. Prunas ſubjicito, & hordei paleis humidis inſperſis ſuffitum facito. 164 Aliud. Super amphoræ oleariæ operculo ſtœben incendito. Aliud. Cupreſſi ramenta ſuffito. 165 Aliud. Scammoniam, myrrham, thus, unguento affuſo, ſuffito. 166 Aliud. Bitumen, & ' hordei paleas miſceto, ac addita pinguedine phocæ ſuffito. 167 Aliud. Fraxinum, cupreſſi ramenta, cyperi radicem unguento roſaceo ſubacta ſuffito. 169 Aliud. Calamum, cyperum, bryoniam, muſcum arboreum, apii ſemen, aniſum, ſimul mixta & unguento roſaceo ſubacta ſuffito. 170 Aliud. Reſinam ſiccam cineri fervido inſperſam ſuffito. 171 Aliud. Cinamomum, myrrham, caſiam, paribus ſingula ' portionibus ſuffito. 172 Aliud. Crocum ammixta myrrha, & muſco, æquali cum croco portione ſuffito. 173 Aliud. Calamum, cneorum, crocum, folia roſarum rubra ſuaveolentia trita & ſiccata ad crocum ammiſceto, & ſtyracem dimidia croci portione addito. Hæc trita mixta & ſiccata, melle cocto modico ſubigito.

μέλιλι ἐφθῶ δύσας ὡς ἐλαχίστω-
τατέων ἓ πάντων ξυμμεμιγμένων
ἔστω ἡ μῖσις ὀβολὸς ἀττικὸς σα-
θμός. ταῦτα ἰωμιλῶ ἐπὶ βολβιτε.
174 " τὸ δὲ βόλβιζον πωλάσαι, οἷον 158
ὀξυβαφον ἐλαιηρὸν τὸ πυθμένα ἓ
ἔχετω λεπτὸν. ἔστω ἓ ξηρόν. 175 τὸ δὲ
πῦρ ἔστω κληματίπινον, ἐφ' ὃ τὸ βόλ-
βιζον κείσεται. εἰ δὲ σπένια θερ-
βάσαι ἰωμιλῶ. 176 χαλβάνιλι,
ῥητίνιλι, μαΰνιλι, μύρῳ ῥοδίνῳ δύ-
σας, ἰτοθυμιλῶ. 177 παντάκεσι δὲ
κυπαρίσσε πέλσμαλα δύσας
μύρῳ αἰγυπτίῳ λύκνῳ ἰωμιλῶ. 178
κινάμωμον νῆρδον καὶ σμύρναν
μύρῳ ῥοδίνῳ δύσας ἰτοθυμιλῶ.
179 λύκνοιο τὸν καρπὸν, κέδρε
πέλσμαλα, καὶ χαλβάνιλι μέλιλι
ἀναφυρήσας, ἰτοθυμιλῶ. 180 αἰ-
γὸς σπυρίθος καὶ λαγῶ τρίχας
ἐλαίῳ φώκης δύσας. ἰτοθυμιλῶ.
181 " φώκης δὲ πιτύς τὸ δέρμα πύ- 159
ψας λεῖον καὶ σπόγον νῆ βύκνομῆ
λεία μίξας, τῷ ἐλαίῳ τῆς φώκης
τῷ ἐπιπίσας, ἰτοθυμιλῶ. 182 αἰ-
γὸς σπυρίθος καὶ φώκης πνεύμο-
νος, καὶ " κέδρε πέλσμαλα ἰτο- 160
θυμιλῶ. 183 βόλβιζον, κέδρε πέλ-
σμαλα, καὶ ἄσφαλτον ἰτοθυμιλῶ.
184 ἀκάνθης αἰγυπτίης καρπὸν, καὶ
κέδρε πίσμαλα, καὶ μυρσίνης φύλ-
λα ξηρᾶς, ταῦτα πτίσας λεῖα,
" μύρῳ τε ὀποβαλσάμῳ δύσας, 161
ἰτοθυμιλῶν. 185, " ῥοῴμαλα ἐς μύρον 162
ἐμβαλλόμενα ἰτοθυμιλῶ. 186 χι-
λαρὰ νῆας λεῖα, " καὶ κεδρέλαιον 163
καὶ ῥητίνιλι πιτυΐνιλι ὁμῶ μίξας
γλυκεῖ ἐφθῶ δύσας, ἰτοθυμιλῶ.
187 " Πυρήσιες. βόλβιζον κε- 164
κομμένον ἐσησαμόν, ὄξυς τὸ ἥμι-
συ ἐμβάλλων, πυρήνῳ βληχῆς.
188 ἐπὶ δὲ πυρήσης, φάκιον πι-
πίσκειν, καὶ ἀπομεῖν," καὶ ῥοφεῖν δὲ- 165

subigito. Horum vero omnium
ſuffitus ſit oboli attici pondus.
Suffiantur autem ſuper ſtercore
bubulo 174 ' Formetur autem 223
ſtercus velut acetabulum olea-
rium, habeatque fundum tenue,
& ſit ſiccum. 175 Ignis autem ſit
ſarmamentitius, in quo ſtercus
jaceat, & ex illo mulier inſidens
contecta ſuffiatur. 176 Aliud. Gal-
banum, reſinam, mannam, un-
guento roſaceo ſubacta ſuffito.
177 Aliud. Panacis & cupreſſi ra-
menta, unguento ægyptio albo
ſubacta ſuffito. 178 Aliud. Cina-
momum, nardum & myrrham
' unguento roſaceo imbuta ſuffi- 230
to. 179 Aliud. Violæ albæ ſemen,
cedri ramenta, & galbanum, mel-
le ſubacta ſuffito. 180 Aliud. Ster-
coris caprini pilulas, & leporis
pilos, pinguedine phocæ ſubacta
ſuffito. 181 Aliud. Coaguli phocæ
pelliculam contuſam ac tritam, 159
& ſpongiam, & muſcum arbo-
reum, trita ſimul mixta, atque
phocæ pinguedine excepta ſuffi-
to. 182 Aliud. Stercus caprinum,
& pulmonem ' phocæ, ac cedri 235
ramenta ſuffito. 183 Aliud. Ster- 160
cus bubulum, cedri ramenta, &
bitumen ſuffito. 184 Aliud. Spinæ
ægyptiæ fructum, & cedri ra-
menta, & myrti ficcæ folia: hæc
trita & unguento molli ſubacta
ſuffito. 185 Multa vero aromata
in unguentum injicito. 186 A- 161
liud. Vinacea tuſa trita, & cedri
baccas, & reſinam pinus, ſimul mi-
ſta & paſſo cocto ſubacta ſuffito.
187 Fomenta. Stercus ' bubu- 240
bulum contuſum ac cribratum,
aceti dimidia menſura, & deco-
cti ervi dimidia adjecta, leniter
pro fomento adhibeto. 188 Poſt-
quam autem fomentum adhi-
bueris, lenticulæ decoctum bi- 165
bendum dato ac revomendum.

νεμ ἄλητον, καὶ ἐπιπίνειν οἶνον.[189] τῇ δ' ὑστεραίῃ κνήκινε δόσιμα κατὰ πρωΐ· [190] τῇ δὲ ἑτέρῃ διερηκόν. ἐρεβίνθους λευκοὺς ἀποτρίψας, τὸ δὲ τριτημόριον ὕδατος ἐπιχέας ἥμισυ ὑδατος ἐνεψέειν· ἔπειτα ἀποχέας εἰς τὸν αὐτὸν ἀγγεῖον ἕτερον· καὶ τῇ ὑστεραίῃ δόσιμα πίνειν. [191] καὶ τὸ λοιπὸν, ἐλελίσφακον καὶ τὸν λίνου σπέρμα τετρίψας ἀμφοτέρους μίξας καὶ ἀλφίτων, διδόναι δὶς τῆς ἡμέρης σὺν οἴνου κεκραμένου, κοτύλῃσι τέσσαρσιν. [192] ἐλαίης τρία ἡμικοτύλια, ἀκῆς φύλλα χεῖρα πλείω, τοῦτα ἐψεῖν, ἐγχέας " εἰς κρα- 166
τῆρα καὶ θερμὸν πυελῶ ὀστράκοις θερμοῖς" ἐπὶ δίφρου τοῦ γυναικὸς 167
καθίσας περικαλύψας τε ἱμα-
ἱσι. [193] ' τῆς ἀκῆς φύλλα ὅσον χεῖρα πλείω, καὶ τῆς μυρσίνης τὸ ἴσον ἐμβάλλων εἰς ὕδωρ, ἐψήσας καὶ ἀποχέας τὸ ὕδωρ, ἐμβάλλων κελυφῶν ἀχυρα, ἐψήσας ἔμβαλε εἰς ῥάκος· ἔπειτα τρίτεω πυελῶ, " ὡς αὐ δυύητιν θερ- 168
μότητων ἀνέχεσθαι μάλιστα. [194] ὄξος, ἔλαιον, ὕδωρ, μέλι κεράσας, ταῦτα ἀνάζεσον σφόδρα. ἔπειτα λαβὼν κύτιν, χωρέσαν ὡστὶ χέα, ἢ ἀσκίον ὡς λεπτὸ δέρματος ' ἐγχέας, καὶ σεσελίξας ῥάκει εἰείῳ, πυελῶ. " ὁκόταν δὲ χλιαρὸν τὸ ῥάκος 169
γένηται, ἕτερον σεσελίσσειν. [195] τῆς πίτυος τὸν φλοιὸν, καὶ ῥᾶ τὰ φύλλα " ἐμβάλλων ἐς ὕ- 170
δωρ, ἐψήσας ἰσχυρῶς, ἀποχέας τε τὸ ὕδωρ, καὶ κελυφῶν ἀχυρον ἕψε, ἔλαιον ἐπιχέας. ὁκόταν δὲ σεσηψήσῃς, ἐμβαλὼν εἰς ῥάκος, πυελία. [196] λωτὸν πρίσμαθα καὶ κυπαρίσσου ; ὕδωρ ἐπιχέας καὶ ἔλαιον, ἕψε, ἕως ἂν ξυσεψήσῃς. ἔπειτα,

Et farinam ſorbendam, ac vinum inſuper bibendum. [189] Poſtridie vero granum cnidium devorandum exhibeto. [190] Sequenti die quod urinam ciet, hoc ſcilicet : ciceris albi partes duas ' tritas, uvæ paſſæ tertiam partem, affuſa aqua ad dimidias coquito, deinde excolatam aquam per noctem ſub dio exponito, & poſtridie bibendam dato. [191] Et de cætero ſalviam ac lini ſemen, polenta ad ambo hæc ammixta, bis per diem in vini diluti heminis quatuor dato. [192] Aliud. Olei heminas dimidias tres, foliorum ſambuci manus plenæ menſuram : hæc cocta in craterem calidum fundito, & per ' teſtas calidas immiſſas fomentum facito, muliere in ſella collocata, ac veſtimentis cooperta. [193] Aliud. Foliorum ſambuci manus plenæ menſuram, & myrti tantundem in aquam miſſa coquito, & ad excolatam aquam, hordei paleas injicito, coquito, & linteo excipito, ac cum hoc fomentum facito, prout maxime calorem ferre poterit. [194] Aliud. Acetum, oleum, aquam, mel, hæc mixta valde ' fervefacito : deinde accepta vefica capiente congium, aut utriculo ex tenui corio facto, infundito, & panniculo laneo obvoluto, foveto. Quum autem tepidus factus fuerit panniculus, alium obvolvito. [195] Aliud. Pini corticem, & rhois folia in aquam conjecta fortiter coquito : & in excolata aqua hordei paleas coquito, oleo affuſo : ubi vero ſimul coxeris, linteo excipito ac foveto. [196] Aliud. Loti ramenta & ' cupreſſi, aqua & oleo affuſo coquito : Deinde ſimul cocta linteo

ἕπτε, ἐμβαλὼν εἰς ῥάκος, πυέλια. [197] Χρώματα ἐς τὸ ὕδωρ ἐμβαλλόμενα ἐψήσας ὅσον χρίνικα· καὶ τῷ ὕδατι πίτυρα πύελνα ἐψήσας. [198] τὸν αὐτὸν τρόπον κηκίδα κόψας, καὶ ῥάμνου τὸ φλοιὸν ἑφθήσας ἰσχυρῶς, πίτυρα πύελνα φύρησον τῷ ὕδατι, καὶ ὀλίγον ἔλαιον. ἕπτε ἡμιόπτου ποιήσας ἄρτον ὅσον δίχοινικα, ἐνθήσας εἰς ῥάκος, πυέλια. [199] κριθὰς καὶ πράσου ἀφεψῶν τῷ χυλῷ ποίησον τὸν ἴσον τρόπον. [200] κεφαλῆς ἀγρίας σιφεψῶν, ἔλαιον ἐπιχέας, εἰς ῥάκος ἐνδέων, πυέλια. [201] φρύγανα καὶ τὰ ἐλαίης τὰ φύλλα ἀφέψων, τὸν αὐτὸν ποίει τρόπον. [202] καὶ ταῦτα δή, ὡς βούλῃ χρῶ, χρῆσαι, πυέλια, ὡς γέγραπται. [203] ὡς δὲ βάλῃ ξηρὰς, ἄρτους ποιέων, καὶ ἐξόπτων, καὶ ἡμιόπτων, πυέλια. πυέλια δὲ καὶ ὀστράκοις εἰς ῥάκος ἐνειλίσσων, καὶ αὐτοῖς τοῖς ῥάκεσι θερμαίνων. [205] καὶ τοῖς φακοῖς τοῖς ὀστρακίνοις, τὸ ὕδωρ ἐγχέων ζεστόν. [206] ἐπισείθει δὲ καὶ τὰς πόδας τὸ ἱρεὸν τῷ ῥίζαν, κρόκων καὶ ἀφεψῶν τὸν αὐτὸν τρόπον πυέλια.

XXX. Ἢν ὕδρωψ ἐγγένηται ἐν τῇσι μήτρῃσι, [2] τὰ ἐπιμήνια ἐλάσσω γίνεται, καὶ κακίω, καὶ ἐν πολέονος χρόνῳ. [3] καὶ κύεσι ἐνίοτε καὶ δύο μῆνας ἢ μικρῷ πλέον. [4] ἐπὴν δὲ ἔτος ὁ χρόνος γένηται, καὶ ἀμφθείρῃ καὶ ὕδωρ ἐν αὐτῇ γένηται πολύ. [5] τοῦτο δὴ χρὴ γάλακτα πιεῖν. [6] ἐπὶ τῇ μηκάνων πίνειν, ἕως ἂν κινέηται ἄρχηται τὸ ἔμβρυον. [7] ὡς ἐπὶ πολὺ δὲ πρὸ τοῦ ἀμφθείρεται καὶ ἐξαμβλοῦται, [8] καὶ αἵματος ῥέουσιν αἱ μῆτραι. [9] τοῦτο δὲ πάσχει,

linteo excipito, ac foveto. [197] Aliud. Aromata in aquæ chœnicem conjecta coquito: & in excolata aqua furfures triticeos coquito, & foveto. [198] Aliud. Eodem modo gallam contusam, & rhamni corticem in aqua coquito: & cum aqua furfures triticeos subigito, ac oleum ammisceto. Postea semiassatum panem duos chœnices habentem faci- [265] to, linteoque excipito, ac foveto. [199] Aliud. Brassicam & porrum decoquito, & cum succo eodem modo fomentum facito. [200] Aliud. Hordei paleas coquito, oleo affuso, & linteo excipito, ac foveto. [201] Aliud. Solanum & oleæ folia coquito, & eodem modo fomentum facito. [202] Atque hæc sane, siquidem humidis uti volueris, pro fomento velut scripta sunt adhibe. [203] Si vero siccis, panes parato & exassa- [270] tos, & semiassatos, & cum his foveto. [204] Sed & testis calidis linteo involutis foveto, itemque [171] cum ipsis linteis calefactis: [205] & cum lenticulis vasis testaceis fervente aqua infusa. [206] Apponito autem ad pedes. Aliud. Iridis radicem tundito ac coquito, & eodem modo foveto.

XXX. Si aqua in uteris gignatur, [2] menses pauciores fiunt, & deteriores, & per longius tempus, [3] & prægnans est subinde per duos menses, aut paulo am- [275] plius. [4] Quum autem hoc tempus advenerit, & fœtum corrumpit, & aqua multa in ipsa gignitur. [5] Huic autem lac bibendum dare oportet, [6] & peplum, mecona dictum, donec fœtus moveri inceperit. [7] Plerunque vero ante hoc corrumpitur, & per abortum extruditur, [8] & uteri sanguine manant. [9] Hæc autem pa-

πάσχῃ, ποσὸν ἢ μᾶλλον ἐκπόνει,
ἢ ἄλλως. [10] τοῦτο δὲ αὖ γνοίης,
ὅτι ὕδρωψ ἔνεστιν, ἐσπιφάσσων τῷ
δακτύλῳ. [11] ὄψῃ γὰρ τὸ στόμα
αὐτέων ἰχνὸν καὶ ἀφανιζόμενον
πλέον ὑγρότητος. [12] ἢν δὲ
αὐτῇ μὴ κατ' ἀρχάς, ἀλλ' ἤδη 173
κινήσῃται, ἀμφθέσιος τε καὶ
ἀποπνίγηται, [13] ἡ τε γαστὴρ ἡ νειατὴ
ἐπαινοιδέει, [14] καὶ ἀλγέει ἀπτο-
μένῳ ὥσπερ ἕλκεος. [15] καὶ πυ-
ρετὸς αὐτῇ καὶ βρυγμὸς λαμ-
βάνει. [16] καὶ ὀδυνᾶται ἐς αὐτὸ τὸ
εὐδόν, καὶ τῶν νειατρῶν μα-
στέρας, καὶ τοὺς ἰξύας, καὶ τὰς κε-
νεῶνας, καὶ τὸν ὀσφύν, ὀξείη
τε καὶ πυρετώδης. [17] ὁκόταν οὖν
ἔχῃ, λέγειν χρὴ αὐτῇ θερμῷ. [18]
καὶ, ὅπῃ αὖ ὀδυνᾶται λαμβάνει, τὸ
χλιαινομένων πρόσθεν, ὃ, ἢν 174
μάλιστα δύνηται, ποιεῖσθαι. [19] καὶ φάρμακον πίνειν
καθαρτήριον κρίνω. [20] ἀμέλ-
πων δὲ χρόνον, ὅταν αὐτῇ δοκέῃ σοι
καιρὸς εἶναι, κλύσας καὶ πυρεί- 175
σας, ποιεῖσθαι τῆς κυκλαμί-
νου. [21] ἀποδήσας ὅσον οἷός τ' ἔσται
μάλιστα καὶ, τὴν μέλιτα διδοὺς,
ποιεῖσθαι ποὸς τὸ στόμα τῶν
ὑστερέων. [22] ἐς δὲ κυπαιρίσσου καὶ ἰ-
ξύος ἢ τέγγας ἐν ὕδατι, ποιεῖ-
σθαι ὡσαύτως. [23] ἐλάσσω δὲ
χρόνον καὶ ἀμφὶ πλέονα τοῦτο,
ὅσῳ μᾶλλον δάκνῃ καὶ ἐξέλκῃ.
[24] καὶ μήλινα ποιησάμενον
καθιέναι καὶ τὸν
δακτύλῳ ὡσαύτως. [25] καὶ ἐς 176
ποτημάτων πρόσθεν, ὃ, ἢν αὖ
ποθοδέχηται, πιπίσκειν. [26] καὶ
ξυγκοιμάσθω τῷ ἀνδρὶ ὡς μά-
λιστα τῶν κατὰ καιρὸν παρεόντων. [27]
ἢν γὰρ ξυλλάβῃ τὸν γονὸν, καὶ
κύησις, καὶ τέκῃ. ὑποκαθαίρεται
καὶ

titur nihilo magis ex labore,
quam aliter. [10] Hoc autem co-
gnoscere poteris quod hydrops
inest, ex digiti contactu. [11] 280
Comperies enim osculum ipso-
rum gracile, & obscuratum ac
plenum humiditate. [12] Si vero
non circa initia, sed dum jam
movetur, fœtus ipsi corrumpa-
tur ac suffocetur, [13] tunc & ven-
ter imus intumescit, [14] & ad
contactum dolet, velut ulcere
præsente: [15] & febris ipsam ac
dentium fremitus corripit. [16] Et
dolorem habet acutum & vehe-
mentem, circa pudenda, & inium
ventrem, & lumbos, & laterum
mollitudinem ac coxendices. 285
[17] Quum sic habuerit, calida
ipsam lavare oportet. [18] Et qua
parte dolor hæserit, tepefactoria
adhibere, experimento facto de
eo quod maxime admittat: [19] &
pharmacum deorsum purgans
bibendum dato. [20] Interposito
vero tempore, quantum tibi suf-
ficiens esse videbitur, & collu-
tione facta, & fomento adhibi-
to, cyclaminum apponito, [21] ita
ut melle subacta, & linteo ex-
ceptam deliges, & ad os utero- 290
rum apponas. [22] Cupressi etiam
ramenta in aqua madefacta, eo-
dem modo apponito. [23] Verum
hæc breviore tempore, & per
longius temporis intervallum,
quanto magis mordent & exul-
cerant. [24] Et specillum stan-
neum paratum immittito, & di-
gitum eodem modo. [25] Potio-
nes quoque bibendas dato: ex-
perimentum faciens quas libenter
admittat: [26] & cum viro dor-
miat, maxime opportuno tem- 295
pore præsente. [27] Si enim geni-
turam conceperit, & prægnans
facta fuerit, ac pepererit, subex-
purgantur & quæ prius in ipsa
fuerant,

''ηὶ τὰ πρόσθεν ὑπόντα ξυὼ αὐτοῖς. 177 fuerant, cum ipso puerperii pur-
[26] ἢ ὧδε αὖ μάλιστα ὑγιὴς γίνοιτο. gamento. Atque sic maxime sana fieri poterit.

XXXI. [1] Ἢν σκιρρώδεα ᾖ 178 XXXI. Si indurati fuerint
μῆτραι, [2] τό, τε στόμα τραχὺ γίνεται, uteri, [2] & os ipsorum asperum
[3] ἢ τὰ ἐμμηνία κρύπτηται. [4] ὀφθέν- fit, [3] & menses occultantur. [4]
των δὲ πρόσθεν ὧδε ἔχει, οἷον ψάμμος, Quum vero apparuerint, velut
[5] ἢ ἡ γονὴ γίνεται τοιαύτη 179 arena sunt: [5] & genitura hoc
χρόνου. [6] ὅταν δ' ἐπιφάσεως τῷ δακτύλῳ, tempore non fit. [6] Si vero etiam
τραχὺ τὸ στόμα σκληρὸν τῶν digito contigeris, asperum com-
μητρέων. [7] ὁκόταν οὖν ἔχῃ, τῆς κυκλαμίνου χρὴ τρίψαντα ἐς ἅλας, peries os uterorum. [7] Quum sic
ἐς σύκα ὠμὰ μίσγοντα ἐπανοιεῖν habuerit, cyclaminum terere
μέλιτι, προσλείχειν. [8] καὶ πυελήσαντα oportet, & salem ac ficum cru-
κλύσιν τοῖσι καθαρτηρίοισιν. [9] ἐσθίεται δὲ dam ammiscere, & cum melle
λινόζωσιν, καὶ κράμβας ἑφθὰς, καὶ τὸ efformata apponere: [8] & fomen-
χυλὸν ῥοφεῖν, καὶ θερμῷ λούεσθαι. to adhibito, purgatoria infun-
dere. [9] Edat autem mercurialem,
& brassicas coctas, & succum
forbeat, & calida lavetur.

[10] Ἢν σκιρρώδεα ᾖ μῆτραι, [10] Si indurati fuerint uteri,
[11] καὶ τὰ ἐπιμήνια κρύπτηται, [12] καὶ τὸ [11] & menses occultantur, [12] & os
στόμα αὐτέων ξυμμύσῃ, [13] καὶ ἀκυίσκεται. ipsorum connivet, [13] & non con-
[14] ὅταν ὧδε ἔχῃ, οἷον ἐπιφάσεως τῷ δακτύλῳ, cipit. [14] Quum sic habuerit, si
ὀψὲ τὸ στόμα τραχὺ, καὶ τὸ δάκτυλον οὐκ ἐσίησι. digito contigeris, comperies os
[15] καὶ πυρετὸς αὐτὴν λαμβάνει. [16] καὶ aspersum, & digitum non intro-
βρυγμὸς, [17] ἐς ὀδύνην ἔχει τὸν νεφρὸν mittit: [15] & febris ipsam corri-
μαλακίῃ, καὶ τὸν κενεῶνα, καὶ τοὺς ἰξύας. pit, [16] ac dentium fremitus. [17]
[18] πάσχει δὲ ταῦτα, οἷον ἂν αὐτὴ Et dolor habet imum ventrem,
διαφθαρὲν σεσηπὸν τύχῃ ἔμβρυον. [19] ἔστι & laterum mollitudinem, &
δ' ἅπερ καὶ ἐκ τόκου γίνεται. [20] πολλάκις lumbos. [18] Patitur autem hæc,
δὲ καὶ ἄλλως. [21] ὁκόταν ὧδε ἔχῃ, λούειν si fœtus in ipsa corruptus fuerit
χρὴ αὐτὴν πολλῷ καὶ θερμῷ, καὶ πυ- putrefactus. [19] Quibusdam vero
ελῶν. [22] ὅταν δὲ νεολαίης ἢ νεοπυ- etiam ex partu contingit. [20]
ελίης ᾖ, τὰ μήλα καθεὶς, ἀνασώσας Sæpe etiam aliter. [21] Quum sic
καὶ ἀνοίξας τὸ στόμα αὐτέων. [23] καὶ habuerit, multa calida ipsam la-
τῷ δακτύλῳ ὡσαύτως. [24] ἐς προσλείχειν, vare oportet: & fomentum ad-
ὥσπερ ἐπὶ τὰ προτέρης γέγραπται. [25] ἐς δὲ hibere. [22] Quum autem recens
ποτηριώτων ὡσαύτως πιπίσκειν. [26] ἐς θερμαπόδην lota aut fota fuerit, immisso spe-
τὸν αὐτὸν τρόπον, ὥσπερ καὶ πρότερον. cillo os aperito ac dilatato, [23] &
per digitum eodem modo, [24] &
velut in priore scriptum est ap-
ponito. [25] Et potiones similiter
bibendas dato: [26] & eodem mo-
do curato velut priorem.

XXXII. [1] Ἢν αἱ μῆτραι πρὸς τὰς πλευρὰς προπίπτωσι, [2] βαρέα ἴσχει, [3] καὶ ὀδύνη κάτω τὸ πλευρὸν, [4] καὶ προπίπτει πλῆρες σφαῖρα, [5] ἐς ἀπο-

XXXII. Si uteri ad latus allapsi fuerint, [2] tussis detinet, [3] & dolor sub latus, [4] & uterus durus velut pila insidet, [5] & ad contactum

ἀπεθμὴ πονέῃ ὥσπερ ἕλκεα, [6] καὶ καλεφθίνῃ, [7] καὶ δοκέῃ φλεγμαίνειν εἶναι, [8] καὶ σπᾶται, [11] καὶ κυφὴ γίνεται. [10] καὶ τὰ ἐπιμήνια ὅλως οὐ φαίνεται· [11] οὐ γὰρ ἂν φανείη ὀλίγα. [12] τότε δὲ γλισχρότερα ἀποθνήσκει τὰ ὀλίγα, ἢ πρότερον, ἢ πρὸ τοῦ. [13] καὶ ἡ γονὴ οὐκ εἰσίνεται τότε τοῦ χρόνου. [14] ὅταν οὖν τὸ ἔχῃ, φάρμακον χρὴ πίνειν κάτω ἐλατήριον, [15] καὶ λύσεις αὐτῷ πολλῷ τῷ θερμῷ, [16] τῷ χλιασμένων, καὶ οὗ μάλιστα φέρεσθαι δύνηται, φέρεσθαι χρή. [17] καὶ φέρεσθαι τὸ αἷμα. [18] τῷ λίνου σπέρμα φῦσαι καὶ κόψας καὶ σήτας, καὶ τῶν μηκώνων τῶν λευκῶν, [19] καὶ ἐλελίσφακον σὺν ἀλφίτοις λεπτοῖς, [20] καὶ τυρὸν αἰγεῖον φέρεσθαι ξύσας τὸ ῥοῦν καὶ τῷ ἅλμῃ, τοῦτο μίσγειν, καὶ τυρὸν δύο, ἐν δὲ τῶν ἄλλων καὶ τῶν ἀλφίτων ἐώλων ἀνάλλων, [καὶ] νήστει δοῦναι πίνειν οἶνον. [21] ἑσπέρης δὲ κυκεῶνα παχὺν, μέλι ἐπιχέων, δοῦναι. [22] καὶ τῶν πομάτων ὅ, τι ἂν μάλιστα φέρεσθαι δύνηται, πατίσκιον. [23] καὶ πυελοῦν πυκνόν· [24] τῷ θερμῷ δὲ ἐπονεῖν. [25] τῇ [δὲ] κνηστῇ ἡσυχῇ μαλάσσοντα ἀποπλύνειν δὲ πλουρῇ, [26] καὶ ἀναθεῖναι τὸ πλοῦτον πτισάνῃ παλαίᾳ. [27] καὶ γαλακτοποτεῖν τὸ βέλτιον γάλα ὅπ πλεῖστον ἐφ' ἡμέρας τεσσαράκοντα. [28] σιτία ὅτι ἐλάχιστα ὡς μαλθακώτατα προσφέρειν. [29] ἡ δὲ νοῦσος περιγίνεται καὶ θανατώδης, [30] καὶ ὀλίγαι καὶ μελεδαινόμεναι διαφεύγουσιν αὐτόν.

XXXIII. Ἢν τὸ στόμα ξυμμύσῃ, [2] γίνεται ἰχῶρον, ὥσπερ ἐρινεόν, [3] ἢν ἐσπίσῃ τὸ δακτύλῳ, [4] ὀλίγα σκληρὸν καὶ ξυνεστραμμένον, [5] καὶ τὸ δάκτυλον οὐκ εἰσίησι. [6] καὶ τὰ ἐπιμήνια οὐ παρέρχεται. [7] καὶ σὺν χρόνῳ ἡ δίξις γίνεται τότε δὲ χρόνου.

ctum dolet velut ab ulcere. [6] Et contabescit, [7] & videtur peripneumonia esse, [8] & convellitur, [9] & gibbosa fit. [10] Et menses omnino non apparent. [11] Quibusdam vero prius conspecti evanescunt. [12] Tunc autem comparentes, debiles sunt ac pauci, aut deteriores quam antea: [13] & genitura non fit hoc tempore. [14] Quum sic habuerit, pharmacum deorsum purgans bibendum dato: [15] & eo epoto, multa calida ipsam lavato: [16] & ex tepefactoriis quod maxime admittit adhibeto: [17] & à quibus sanguis purgatur ea apponito: [18] & lini semen tostum, tusum ac cribratum, & peplum album, [19] & salviam cum polenta tenui, [20] & caseum caprinum, sordibus & salis muria derasis: hæc misceto, ut casei sint partes duæ, reliquorum vero una: polenta autem sit antiqua non salsa, & jejunæ in vino bibenda dato. [21] Vesperi vero cyceonem crassum melle affuso exhibeto, [22] & ex potibus quemcunque libenter admiserit bibendum dato. [23] Et frequenter fomentum adhibeto. [24] Calidam vero aspergito, [25] & per ceratum leniter mollito, ac à latere detrudito: [26] & latus fascia lata deligato: [27] & lac bubulum quam primum ad dies quadraginta bibendum præbeto. [28] Cibis autem utatur quam mollissimis. [29] Morbus hic vehemens est & lethalis: [30] & paucæ, etiamsi curentur, ipsum effugiunt.

XXXIII. Si os uterorum concludatur, [2] spissum fit velut grossus ficus. [3] Et si digito contigeris, comperies durum ac contractum: [4] & digitum non intromittit: [5] & menses occultantur, [6] & genituram non suscipit

νθ. 7 καὶ ὀδυνᾶται ἔχει τὴν νειαιρὴν γαστέρα, καὶ τὴν ὀσφὺν καὶ τὸ κενεῶνα. 8 ἔστι δ' ὅτε καὶ εὖ πεφόρτισται, καὶ πνίγει. 9 ὁκόταν οὖν ὧδε ἔχῃ, φάρμακον πίσσης κάτω. 10 ἐς λάβρα πολλὰ καὶ θερμὰ, 11 καὶ πεφυλαγμένα, ἄνω μαλλιστα τὸ σῶμα. 12 ἐς τὴν μήλινα καταπάσσειν, καὶ ἀναστομοῦν, 13 καὶ τὸ δακτύλιον ὡσαύτως, 14 ἐς ὀμφακίδα. 15 ὁκόταν δὲ μαλθακὴν ᾖ, πεφυλάχθαι, ὁκόσα καθαίρει αἷμα. 16 ἐς τὸ πότερον ἂν ἐθέλῃ προσφέρειν, ὁ, τι ἂν πεφυλάχῃ. 17 καὶ τὴν κράμβην ἐσθιέτω. 18 καὶ τὸ χολὸν ῥοφείτω.

XXXIV. 1 Ἢν φυσηλοξαίνωνται αἱ μῆτραι, 2 καὶ τὸ σῶμα αὐτέων λοξὸν γίνεται, 3 καὶ τὰ ἐπιμήνια αὐτῇ τοτὲ μὲν κρύπτεται, τοτὲ δὲ πεφαίνεται οὐκέτι. 4 ἔχει ὁμοίως γίνεται, ἀλλὰ κακίω τε ἐλάσσω, ἢ πρὸ τοῦ. 5 ἐς ἡ γενὴ οὐκ ἐγίνετο τότε τε χρόνε. 6 καὶ ὀδυνᾶται ἡ νειαιρὴ γαστέρα, ἐς τὰς ἰξύας, καὶ τὴν ὀσφὺν, καὶ τὸ ἰσχίον, καὶ ἑλκεῖ αὐτό. 7 ὁκόταν οὖν ὧδε ἔχῃ, φάρμακον χρὴ πίσσης ἐλατήριον. 8 καὶ λάβρα θερμὰ, 9 καὶ πυριᾶν. 10 ὁκόταν δὲ νεοπυρίηται ἢ νεόλουτος ᾖ, τῇ δακτύλῳ ἐσπεφάσθαι ἀπρεμὲς τὸ στόμα τῆς μητρέος. 11 καὶ ὑποθυμιᾶσθαι τὰ εὐώδεα. 12 καὶ ἐς ποτηρίων διδόναι πεφαρμαγμένον, ὁ, τι ἂν μάλιστα πεφυλάχῃ. 13 σπουδάζειν χρὴ ὅπως μαλθακῶσι. 14 καὶ σκόροδα ἐσθιέτω, ἐφθὰ καὶ ὠμά. 15 ἐς τὰ ἀνδρεῖα συγκοιμάσθω. 16 ἐς ἐπὶ ἐξ ὑμέος ἰάσθαι καθακέσθω. 17 τὸ δὲ ἕτερον πυριάσθω. 18 ἡ δὲ νέσος δυσαπάλακτος.

XXXV. 1 Ἢν πεφυσῶσιν αἱ μῆτραι, 2 ἡ τε γαστὴρ αἴρεται ἐς φυσᾶται, 3 ἐς οἱ πόδες οἰδέουσι, 4 ἐς τὰ κῶλα ἐξ πεφυσώπασι. 5 ἡ χροιὴ δὲ ἀχλυὴς γίνεται, 6 καὶ τὰ ἐπιμήνια οὐ γίνεται, 7 καὶ ἡ γενὴ

pit hoc tempore: 7 & dolor habet imum ventrem, & lumbos, & laterum mollitudinem. 8 Quandoque etiam furſum procedit, & & ſuffocat. 9 Quum ſic habuerit, pharmacum deorſum purgans bibendum præbeto, 10 & multa calida lavato, 11 & quæ os molliunt apponito, 12 & ſpecillum immittito ac aperito, 13 & digitum ſimiliter, 14 & calidam aſpergito. 15 Quum autem molle factum fuerit, ea quæ ſanguinem purgant apponito, 16 & ex potionibus dato, experimento facto, quam libenter admittat, 17 & braſſicam edat, 18 & ſuccum ejus ſorbeat.

XXXIV. Si uteri obliqui fiant, 2 etiam os ipſorum obliquum fit, 3 & menſes ipſi nunc occultantur, nunc prius apparentes evaneſcunt: 4 & non ſimiles fiunt, ſed deteriores & pauciores quam antea, 5 & genitura non fit hoc tempore, 6 & dolor habet imum ventrem, & lumbos, & coxam, & attrahit ipſam. 7 Quum ſic habuerit, pharmacum infra purgans bibendum dare oportet, 8 & calida lavare, 9 & fovere. 10 Ubi vero recens fota aut lota fuerit, digito immiſſo os uterorum corrigat ac dirigat, 11 & odoratorum ſuffitum admittat, 12 & ex potionibus dato, 13 juxta experimentum, quam libenter ſuſcipit. 13 Cibis autem utatur mollibus, 14 & allia edat cocta ac cruda, 15 & cum viro dormiat, 16 & in ſanam coxam decumbat: 17 alteri vero fomentum adhibeat. 18 Morbus autem difficulter cedit.

XXXV. Si inflati fuerint uteri, 2 & venter attollitur ac inflatur, 3 & pedes intumeſcunt, 4 & cavæ faciei partes. 5 Color vero deformis fit, 6 & menſes non fiunt, 7 &

γυνὴ σὺν ἐξίνεται τοτὲ δ' χρόνου, 188
" καὶ ἀσθμαίνῃ, [9] καὶ ἀλύῃ, [10] ἕως, ὁκό-
των ἀνίσῃ) ἢ ἀσφυκτιᾷ," ἐς ὃ ὀρ- 189
θόπνοιαν αὐτὴν ἴσχῃ. [11] ἕως, ὅ, τι ἂν
φάγῃ ἢ πίῃ, λυπεῖ αὐτὴν, [12] καὶ στε-
νάζει" καὶ δυσθυμεῖ μᾶλλον ἢ πρὶν 190
φαγεῖν· [13] πολλάκις δ' καὶ πίνει).
[14] ὁκόταν μὲν ἔχῃ, φάρμακον πό-
σιμον κάτω, [15] καὶ τριβερμῷ λέγω, καὶ
πυελοῖ. [16] ἀλιπὸν δ' χρόνον πι-
νάτω, ἀσσον ἐθέλῃ, ὑφ' ὧν καθαρθείη,
" καὶ μὴ δηχθήσεται). [17] πυελοῖ δ' ὡς 191
συνκάπτειν τὸ ὅλον σῶμα. [18] τότε
δὲ ὑπὸ τὰ αἰδοῖα ὑποθυμιάσθω τὰ
δώδεκα, ὑπὸ δὲ τὰς ῥῖνας τὰ κακὰ
ὀδμήματα. [19] καὶ ποτήματα δίδω,
" ὅσα καθαίρει ὑστέρας. [20] καὶ τὸν 192
λινοζώσιν ἑωυτοῦ. [21] καὶ τὸ γάλα
πινέτω, ὡς ἂν δὲ πολὺ
ῥεῖν ἤρηται. [22] " ἡ δὲ νοῦσος χρό- 193
νιη.

XXXVI. "Ην βρομῶδες ᾖ τὸ 194
μήτρης, [2] τὸ σῶμα αὐτέων γίνεται
οἷον ὀρόβων μεστόν. [3] καὶ, λίθ ἐσαφάσ-
σῃς, ὥψῃ ὧδε ἔχον. [4] καὶ τὰ ἐπιμήνια
οὐ γίνεται), [5] " ἐὰν ἡ γυνὴ κατέχεται, 195
τέως μὲν ὧδε ἔχει. [6] ὁκόταν δὲ ὧδε
ἔχῃ, τὸ κυκλάμινον τὸ φλοιὸν ἀφε-
λεπίσας, καὶ σκόροδον, καὶ ἄλας, καὶ
σῦκον, καὶ μέλι ὀλίγον, [7] πάντα τρί-
ψας καὶ ξυμμίξας [καὶ] ποιήσας
βάλανον, ἀσφοδέλῃ ἄνω τὸ σῶμα
τῆς μητρέων. [8] καὶ τἄλλων ἀσφοδέ-
των τῆς μητρέων τὰ ἀσφοδηκοειδέα,
ὁκόσα δηλαδὴ δεδμήκεε ἐστὶ καὶ ἐοδῇ,
καὶ ὑφ' ὧν καθαίρει) αἷμα. [9] καὶ τῶν
ποτημάτων διδόναι, ὁκόσα ὑστέ-
ρας καθαίρει. [10] " καὶ ἀφεὶς ξύ- 196
σραν περιφλίξας γυπὸς δέρμα ἢ
ὑρδύα, ἀμφιξύῃ τὸ σῶμα τῆς μη-
τρέων.

XXXVII. "Ην ἀνασραφῶσιν αἱ 197
μῆτραι, [2] πάντε ἐπιμήνια ἐγίνε), [3]
καὶ

genitura hoc tempore ' non fit, [8] & anhelat, [9] anxia mœret : [10] & quum surrexerit, aut progressa fuerit, erectæ cervicis spiratio ipsam tenet : [11] & quicquid ederit aut biberit, ipsam molestat, [12] & gemit, & magis æger tristatur quam priusquam ederet. [13] Sæpe vero etiam suffocatur. [14] Quum sic habuerit, pharmacum deorsum purgans bibendum dato, [15] & calida lavato, ac fomentum adhibeto. [16] Interposito vero tempore quodam, apponito ' ea à quibus purgetur, ac non mordeatur. [17] Frequentissime vero totum corpus foveto. [18] Tunc autem & sub pudenda odorata suffiantur : sub nares autem graveolentia. [19] Et potiones dato quæ uteros purgant, & ad locum compellunt. [20] Et mercurialem edat, [21] & lac bibat, velut de latere dictum est. [22] Morbus autem non est diuturnus.

XXXVI. Si sanguinis grumi in utero coierint, [2] os ipsorum velut ervo plenum ' fit: [3] & si attigeris, ita habere deprehendes : [4] & menses non fiunt. [5] Neque genitura retinetur, quamdiu sic habuerit. [6] Quum igitur ita habuerit, cyclamini corticem detrahito, & allium, & salem, & ficum, & mellis parum [7] terito ac permisceto, & glandulam hinc formatam ad uterorum os apponito : [8] & alia uteris convenientia medicamenta subdito, quæ videlicet acria sunt ac corrodunt, & à quibus sanguis ' purgatur : [9] & de potionibus dato eas quæ uteros purgant, [10] & omnia circumradito : & veficæ pellicula sive cuticula digitis obvoluta, os uterorum deradito.

XXXVII. Si obtorti fuerint uteri, [2] & menses non fiunt, [3] & genitura

ὁ ἡ γονὴ σὺν ἐξίνε), 4 ὁ ὀδυνᾶται ἰσχὶ τὴν νεφρὸν καὶ ὀσφῦν, ὁ τὰς ἰξύας, καὶ τὰς κενεῶνας. 5 καὶ, ἢν ἐπιφάσῃ τῷ δακτύλῳ, σὺν αὐ δύναιτο ἅψασθαι τῆς μήτρας, ἀλλ' ἀνακεχώρηκεν ἰσχυρῶς. 6 ὁκόταν δ' ὅπως ἔχῃ, φάρμακον χρὴ πίσσῃ, ὑφ' ἓ καθαίρει ἄνω καὶ κάτω· κάτω μᾶλλον. 7 " καὶ πυελοῦν τὸ, τε 198 σῶμα καὶ τὰς μήτρας ὡς μάλιστα. 8 ὁ λέβητα τῷ ἑρεμῶ, δὶς τ' ἡμέρης. 9 καὶ τ' ποτημάτων, ὅ, τι ἂν μάλιστα ἐπιθέλῃ), πτισάνῃ ὁ ὀίδα. 10 καὶ ξυνούδετω τῷ ἀνδρὶ ὡς πυκνότατα. 11 ὁ ἢ κραμβοῖ ἐσθιέτω.

XXXIIX. "Ην [δ'] μὴ κῇ χώρῃσιν μήμωσι κινηθεῖσαι εἰ μήτρῃ, ἔνθα ἂν ἐπιπέσωσιν, 2 ὀδυνώσας παρέχει, 3 καὶ ἀφανεὲς γίνου). 4 ὅτε ἂ ἐξίωσιν " ὥσπερ ἕδρη. 5 ὁκόταν μὲν 199 ὑπτία κατακεκλιμένη τύχῃ, " κῇ χώ- 200 ρῃσι μήμωσιν. 6 ὅταν ἂ ἀναστῇ ἢ ἐπικύψῃ, ἢ ἄλλο τι κινηθῇ, ἐξέρχου). 7 πολλάκις ἂ ἡσυχίην ἔχέσῃ. 8 τοῦτον χρὴ ὡς μάλιστα ἡσυχάζειν καὶ μὴ κινέεσθαι. 9 καὶ τὴν κλίνην κεῖσθαι ὡς ποδῶν ὑψηλοτέρην. 10 καὶ τοῖσιν αὐτοῖσι χρῆσθαι, ὥσπερ ἐν τοῖσιν ἐπάνω. 11 καὶ τοῖσι σμυρνίοισιν αἰόνεσι. 12 ὁ ὑποθυμιᾶν τὰ κακώδεα, ὑπὸ ἂ τὰς ῥῖνας τὰ εὐώδεα. 13 " καὶ ῥοιὰν ἀμὸν ἓ ὀμφαλῷ 201 τρήσαντα μέσην, πίσσαν χλιήναντα ἐν οἴνῳ, ἥτις ἂν μάλιστα ἁρμόζῃ. 14 ὁ μὴ πιέζων λίαν ἐπιθεὶς ὡς ἐπιπωτάτω. 15 ὁκόταν δέ τι ἐπιθλίβῃς, σὺν ἓ ὀσφύος ἐπαναδῆσαι ταινίην τριπλατέην, ἀναλαβὼν, ὡς ἂν μὴ ἐξολισθάνῃ, ἀλλὰ μένῃ " ὁ 202 ποιέῃ τὸ δέον. 16 ὁ τ' μηκώνων " ξυὼν 203 τῷ τυρῷ καὶ τοῖσιν ἀλφίτοισι πεπεσμένῃ, ὥσπερ ἐν τῇ ἕδρῃ τὸ πλεῖστον ἐπιπλώσῃ γέγονεν). 17 τ' ποτημάτων

genitura non manet intus, 4 & dolor habet imum ventrem, & lumbos, & laterum mollitudines: 5 & si digito contigeris, os uterorum attingere non poteris, nam fortiter secessit. 6 Quum sic habuerit, ' pharma- 370 cum bibendum dare oportet, à quo sursum ac deorsum purgetur, magis tamen deorsum: 7 & os ipsum ac uteros quam maxime fovere, 8 ac calida lavare bis in die, 9 & de potionibus dato quam libenter susceperit pro experimento: 10 & viro condormiat frequentissime, 11 & brassicam edat.

XXXIIX. Si uteri commoti in loco non manserint, quo prolapsi fuerint, 2 dolores exhibent, 3 & inconspicui fiunt. 4 Quando- que vero ' eminent, velut sedes 375 prolapsa. 5 Et quum quidem supina decubuerit, in loco manent. 6 Quum autem surrexerit, aut se inclinaverit, aut alias se commoverit, exeunt. 7 Sæpe vero etiam quietem habent. 8 Hanc quam maxime quiescere oportet, & non moveri: 9 & lectum ad pedes altiorem statui, 10 & iisdem uti, velut in superioribus: 11 & cum acerbis infusis conspergere, 12 & graveolentia suffire, sub nares autem odorata. 13 ' Et malum 380 punicum in medio per umbilicum perforato, & in ipso picem quæ maxime congruat cum vino tepefacito, 14 & non valde premens quam pertissime apponito. 15 Quum autem quid apposueris, lata fascia exceptum ex lumbis deligato, ut ne dilabatur, sed maneat & faciat quod expetitur: 16 & peplum cum caseo, & polenta, bibendum dato, velut in allapsu ad latus dictum est: 17 & ex potionibus quam ' maxime 385

admi-

μάτων πρόμβρος, ὁ, ἢ ἂν μάλιστα προσδέχῃ), πιπίσκειν. [18] σιτίοις δὲ ὡς μαλθακωτάτοις χρῆσθαι, [19] ἕως ἂν μὴ ἀνδρὸς ὡς μάλιστα κοιμᾶσθαι.

XXXIX. [1] Ἢν ἀναχάνῃ τὸ στόμα τῶν μητρέων μᾶλλον ἢ ὡς πέφυκε, [2] πολύποδες γίνονται καὶ κρεῖα καὶ ὑγρότερα καὶ πλέονος χρόνου. [3] καὶ ἡ γονὴ αὐτῆς οὐκ ἐνίσχεται, ἀλλὰ παλίνδρομος ἔξω ἐκρεῖ. [4] καὶ, ἢν ἐστιφάσῃς τῷ δακτύλῳ τὸ στόμα τῶν μητρέων, σύρρους ἀναπεχλωκός. [5] καὶ ἀδυναμίη αὐτὴν λαμβάνει ὑπὸ τῶν ἐπιμηνίων, καὶ πυρετὸς καὶ ῥῖγος. [6] καὶ ὀδύνη ἴσχει τὴν νεφρὸν καὶ τὴν ὀσφύν, καὶ τοὺς ἰξύας. [7] πάσχει δὲ τοῦτο μάλιστα μέν, ἢν ἢ αὐτῇ ἀφθαρῇ τι ἐν τῇ μήτρῃ, καὶ διαφθαρὲν σαπῇ. [8] πάσχει δὲ καὶ τἄλλα ὡσαύτως καὶ ἄλλως. [9] ὅταν οὖν πίνῃ τὸ φάρμακον χρὴ πιπίσκειν, ὑφ' ἕδρην καθείρεται. [10] καὶ, ὅταν ἡ ὀδύνη ἔχῃ, τὰ χλιαίνοντα προσφέρειν, [11] καὶ τὰ ξηραίνοντα λύειν. [12] καὶ διαλιπὼν κλύζειν, ὥσπερ ἐπὶ τῶν πρότερον γέγραπται. [13] καὶ τὰ ποτήματα διδόναι, ἃ, ἢν μάλιστα προσδέχῃ. [14] καὶ ὑποθυμιᾶν, ὅταν ξηραίνῃ. [15] καὶ τὰ πολυπόδια ἐσθίειν, καὶ τὴν λινοζώστιν.

XL. [1] Ἢν λαμβάνωσιν αἱ μῆτραι, [2] πολύποδες γίνονται καὶ κρεῖα καὶ ὑγρότερα καὶ πυκνότερα. [3] ἡ γονὴ οὐκ ἐνίσχεται, ἀλλὰ παλίνδρομος ἐξέρχεται. [4] καὶ, ἢν ἐστιφάσῃς τῷ δακτύλῳ, ὀψὲ τὸ στόμα λεῖον. [5] καὶ ἀδυναμίη αὐτὴν λαμβάνει ὑπὸ τῶν ἐμμηνίων, καὶ πυρετὸς καὶ ῥῖγος. [6] καὶ ὀδύνη ἐς τὴν νεφρὸν χάσκει, καὶ τοὺς ἰξύας, καὶ τὰς κενεῶνας. [7] μάλιστα μέν, ἢν τι ἐν αὐτῇ διαφθαρὲν σαπῇ, ἐκ τούτου, καὶ ἄλλως. [8] ὅταν οὖν δὲ πίνῃ, θεραπεύειν χρή, ὅκως αὖ ἡ ὀδύνη ἔχῃ, ὥσπερ ἐπὶ τῶν πρότερον γέγραπται.

admiserit, bibendam præbeto. [18] Cibis autem molliſſimis utatur, [19] & cum viro quam maxime dormiat.

XXXIX. Si hiaverit os uterorum magis quam ſolet, [3] menſes plures fiunt, & deteriores, & humidiores, & per longius tempus: [3] & genitura ipſam non continet, neque intus manet, ſed rurſus foras effunditur: [4] & ſi digito contigeris, os uterorum hians comperies: [5] & impotentia ipſam corripit præ menſibus, & febris ac rigor, [6] & dolor tenet imum ventrem, & lumbos, ac lateris mollitudinem. [7] Patitur autem hæc maxime, ſi quid in ipſa fuſum fuerit, & corruptum computruerit: [8] patiuntur etiam ex partu, & aliæ aliter. [9] Quum ſic habuerit, pharmacum bibendum dare oportet, à quo ſurſum purgatur, [10] & quum dolor habuerit, tepefactoria apponere, [11] & calida lavare, [12] & interpoſito tempore, per infuſa colluere, velut ſcriptum eſt in priore, [13] & de potionibus dare quam libentiſſime ſuſceperit, [14] & ſuffire quæ ſiccant. [15] Edat autem polypos & mercurialem.

XL. Si lævigati fuerint uteri, [2] & menſes plures fiunt, & deteriores, & humidiores, ac frequentiores, [3] & genitura intus non manet, ſed rurſus exit: [4] & ſi digito contigeris, comperies os læve. [5] Et impotentia ipſam corripit præ menſibus, & febris ac rigor, [6] & dolor imum ventrem, & lumbos, ac lateris mollitudinem, [7] maxime ſi quid in ipſa corruptum computruerit, & ex partu, & alias. [8] Quum ſic habuerit, curare oportet ubi dolor habuerit, velut ſcriptum eſt in priore.

XLI. Si

XLI. Ἢν εἰ μὴ πεσσὰ καὶ τὰ ὀρθοστατοῦντα νοῦσοι, [2] τὸ ἰσχίον ὀδυνᾶται ἔχει, ὀξέη τε καὶ αὐτερχνὴ, καὶ τοὺς ἰξύας, καὶ τὰς κενεῶνας. [5] ἢν δὲ τὸ σκέλος ἐπισκάζει. [4] ὁκόταν οὖν δὲ ἔχῃ, φάρμακον χρὴ πίσσης ἐλατήριον. [5] τῇ ὑστεραίῃ ὑποθυμιῶ, [6] κριθέων χοίνικας δύο καὶ ἐλαίης φύλλα καθαινήσας τυκνὰ, ἢν κηκίδα παθακόψας καὶ σήσας, καὶ ὀσκυάμου τριτάτην χοίνικος, ταῦτα μίξας καὶ ἐλαίῳ θερμήνας ποιήσας ὅσον ἡμικοτύλιον ἐν χύτρῃ, [8] ὑποθυμία ἐπὶ τέσσαρας ἡμέρας, τελεῖ δὲ ἡμέρῃ, [9] τῇ δὲ νυκτὶ γάλα βοὸς ἢν μέλι ἢν ὕδωρ πινέτω. [10] ἢν θερμῷ λελόσθω.

XLII. Ἢν ἐς τὴν κεφαλὴν τραπῶσιν αἱ ὑστέραι, σημήιον τόδε. [2] ἴσχυς φλέβας τὰς ἐν [τῇ] ῥινὶ, ἴσχυς τε ὑπὸ τοῖς ὀφθαλμοῖς ἀλγεῖν δοκέει. [3] τοῦτον χρὴ λέβητι θερμῷ πολλῷ, ἢν τὴν κεφαλὴν δάφνῃ τε ἢν μυρσίνῃ ἐνεψῶν ἐν τῷ ὕδατι [4] ῥοδίνῳ μύρῳ τὴν κεφαλὴν ἐγχρίεσθω. [5] καὶ ὑποθυμιήσθω ἐν ὕδατι, [6] ἢν κρόμμυον ἐσθιέτω. [7] καὶ τὴν χυλὸν ἐπιπροφέτω.

XLIII. Ἢν ἐς τὰ σκέλεα ἢν τὰς πόδας τραπῶσι, γνώσῃ ἐν τῷδε. [2] τοῖσι μεγάλοις δακτύλοις τῶν ποδῶν αὐτῶν ὑπὸ τοὺς ὄνυχας. [3] καὶ ὀδύνη ἴσχει τὰ σκέλεα ἢν τοὺς μηρούς. [4] ὁκόταν οὖν δὲ ἔχῃ, χρὴ λέβητι αὐτλίῳ πολλῷ καὶ θερμῷ. [5] καὶ πυελίῳ, ὃ, τι μάλιστα θερμὸν δέχῃ. [5] ἢν ὑποθυμιήσθω τὰ κακώδεα. [7] ἢν τῷ μύρῳ τῷ ῥοδίνῳ ἀλείφεσθαι.

XLIV. Ἢν γενῇ ὑστέρας ἀλγέα ἀστιβέα, καὶ πυρετὸς αὐτλίῳ ἢν ῥῖγος λαμβάνῃ, [2] μήκωνος λοβοῦ ὅσον πεμπημόριον ἡμιεμετικὸν, [3] ἢν κνίδης ἀκαρπέος τὸ ἴσον, [4] καὶ τυρὸν αἰγέιον ὅσον ἡμιχοίνικος ξύσας, [5] ὁμοῦ τε μαλθάξας σὺν οἴνῳ παλαιῷ, ἔπειτα ἑψήσας, διδόναι ῥοφάνῳ.

XLI. Si uteri ad ventrem nutaverint, [2] dolor acutus & vehemens coxendices, & lumbos, ac laterum mollitudinem habet. [3] Et crus claudicat. [4] Quum sic habuerit, pharmacum infra purgans bibendum dare oportet, [5] postridie vero suffire hoc modo. [6] Hordei chœnices duas, & oleæ folia probe contusa, & gallam contusam ac cribratam, & hyoscyami tertiam chœnicis partem: [7] hæc mixta, & olei hemina dimidia affusa, efformata, in olla [8] per dies quatuor, ter in die suffito. [9] Noctu vero lac bubulum, & mel, & aquam bibat, [10] & calida lavetur.

XLII. Si ad caput conversi fuerint uteri, signum hoc est. [2] Venas in naso & sub oculis dolere videtur. [3] Hanc calida multa lavare oportet, etiam in capite, lauro & myrto in aqua incoctis: [4] & caput unguento rosaceo illinatur, [5] & odorata subter suffiantur, [6] & brassicam edat, [7] & sucum absorbeat.

XLIII. Si ad crura & pedes conversi fuerint, ex hoc cognosces. [2] Magnis pedum digitis convellitur sub ungues. [3] Et dolor crura ac femora tenet. [4] Quum sic habuerit, multa calida ipsam lavare oportet, [5] & fomentum adhibere quod maxime libenter admiserit, [6] & subter suffire graveolentia, [7] & unguento rosaceo ungere.

XLIV. Si mulier cibum aversans uteros doleat, & febris ipsam ac rigor corripiat, [2] pepli albi quintam dimidiæ chœnicis partem, [3] & seminis urticæ tantundem, [4] & casei caprini rasi dimidiam chœnicem, [5] simul cum vino vetere mollito, deinde cocta sorbenda dato.

XLV. Si

XLV. " Ἢν οὐκ τόκε ῥᾷς λαμ- 215
βάνᾳ, [2] καὶ πὶ σπία σὺν τῇ γαστελὶ μὴ
ἐμμεῖνῃ, [3] ἀσαφίδος χρὴ μελαίνης
& ῥοιῆς γλυκέης τὰ ἴσα τρίψαντα. & ἐρέφε πιτύλῳ [4] δὲς οἴνῳ μέλανι, χρέο, [5] τυρὸν ἐπιξύσας αἰγήιον, [6] καὶ ἄλφιτα πυρῶν πεφωσμέ-
5 να ἐπιβάλλων, [7] ' κερώσας δ' ὄξεα-
ζον, δὸς πιεῖν.

XLVI. Ἢν αἷμα ἐμέῃ οὐκ τόκε, 216
[2] " ἢ πᾶσα ἡ συριγξ τέτρωται), [3] καὶ
ὀδυνᾶται τὰ πλάγχνα φοιτᾷ, καὶ ἡ
καρδίη, [4] καὶ ἀσᾶται). [5] τούτῳ χρὴ
λέβητι πολλῷ καὶ θερμῷ. [6] & τὰ χλιασμάτων, ὁκόσα μάλιστα ἁρμόσει δέχε-
σθαι), ἁρμόσθεναι. [7] καὶ πιπίσκειν ὄνου γάλα, ἐπὶ ἡμέρας πέντε. [8] μετὰ δὲ
ταῦτα μεταπιπίσκειν βοὸς μέλαι-
νης, [9] " ἀστέασαν ἐπὶ ἡμέρας 217
τεσσαράκοντα. [10] ἐς ὃ τὸν ἐπέρλον σήσαμον τελεῖν πιπίσκειν. [11] ἡ δὲ
10 νοῦσος ' ἐπικίνδυνος.

XLVII. Ἢν γυνὴ δι' ὃ πιλαῖ μὴ κυίσκηται), [2] ἐπιμηνίων ἐμφαινομένων, [2] ὁκόταν ἢ τριταία ἢ τεταρταία, συμπηλίου λείου τρίψας, δὸς μύρου ἱερίνου, ἀναστομώσαντα ἀσφόδελον. [3] καὶ ἐχέτω κείμενον ἡμέρας τρεῖς. [4] τῇ δὲ τρίτῃ " ξύσας βοὸς χολὸν, & ἐν ῥακὶ ἐπιθεὶς, 218
διὲς ἐλαίῳ τὸ ξύσμα καὶ ἀναδύσας ἀσφόδελον. [5] καὶ ἐχέτω ἡμέρας τρεῖς. [6] τῇ δὲ ἑτέρῃ ἐξελοῦσα, καὶ τῷ 219
ἀνδρὶ ξυνελθέτω.

XLVIII. Ὑστερέων πάσης νόσου 220
θεραπεύλικόν. [2] λίνου τὸ χρηστὸν τούτου τὰ κεφάλαια ὅσον δραχμιαῖα καθήσας λεπτὸν, [3] καταπρίξας τε
15 ἐν οἴνῳ ' λευκῷ ὡς ἡδίστῳ τῷ νύκτα, [4] ἔπειτα ἀπηθήσας χλιαίνων ἐν χύτρῃ δίω, ἐλαίου ὡς μαλθακώτατον ἐμβάπτων, [5] τὸ μὲν ἀφαιρέων, τὸ δὲ ἀφαιρέων.

XLIX. Ἢν

XLV. Si ex partu fluxus corri- 111
piat, [2] & ' cibi in ventre non maneant, [3] uvam passam nigram, & mali punici dulcis grana trita, & coagulum hœdi, [4] vino nigro diluito ac utitor, [5] ita ut caseum caprinum derasum, [6] & polentam tritici torrefactam adjicias, [7] & bene temperata bibenda præbeas.

XLVI. Si ex partu sanguinem vomat, [2] hepatis fistula fauciata est, [3] & dolor ad viscera procedit, & cor [4] convellitur. [5] Hanc multa calida lavare oportet, [6] & ' tepefactoria, quæ maxime admiserit, adhibere, [7] & asininum lac bibendum ad dies quinque dare. [8] Postea vero vaccæ nigræ lac bibendum præbere, [9] ita ut fine cibo degat, ad dies quadraginta. [10] Ad vesperam vero sesamum tritum bibat. [11] Morbus hic est periculosus.

XLVII. Si mulier diu non concepit, mensibus apparentibus tertia aut quarta die, [2] alumen tritum unguento dilutum, lana exceptum apponito, [3] & per tres dies ' appositum habeat. [4] Tertia vero die fel bovis radito, & ramentum oleo dilutum ac subactum, linteo exceptum apponito. [5] Et tres dies appositum habeat. [6] Sequenti vero cum viro coeat.

XLVIII. Ad uterorum morbum sedandum, [2] lini sciffi una cum stipula pugillum tenuiter tusum, [3] in vino albo quamjucundissimo per noctem madefacito, [4] deinde excolatum in ollula tepefacito, & in eo lanam mollissimam ' tinctam apponito, [5] & vicissim priore detracta aliam subdito.

XLIX. Si

XLIX. Ἢν βάλῃ ὑστέρας καθῆραι, [2] πρῶτον μὲν χρὴ ὑποθυμιᾶσαι κολάσι, ἐν ἐλαίῳ δεδευμένας, ἐπ' ἀνθράκων. [3] τῇ δ' ὑστεραίῃ ὄϊος χρὴ κρέας ἐψεῖν κολιδίῳ ἐξηριασμένον· [4] "τὸ δὲ κρεῖδιον εἶναι ὅσον χοίνικα· [221] καὶ καθεψεῖν σφόδρα. [5] ἐπεὶ δὲ ἐφθὰ ἦ, ἀκροχλίαρα καταπατέσθω, καὶ τὰ ζωμὸν ἐπιῤῥοφείτω. [6] τῇ δ' ὑστεραίῃ λιβανωτὸν καὶ γλήχωνα λεῖον ποιήσας, ἀναδεύσας μέλιτι ἐφθῷ, ἀναπατταλίζων πρόσθεν ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας.

L. Ἢν δὲ ἐς τὴν ἕδρην τραπῶσι, [2] καὶ τὰ ὑποχωρήματα κωλύωσιν ὑποχωρεῖν, [3] ὀδυνᾶται ἴσχια τόν τε ὀσφὺν καὶ τὴν νεφρίτιν μάλιστα, καὶ πλευρὰς ἰξύας. [4] ὁκόταν οὖν ἔχῃ, λέβητα χρὴ αὐτὴν τὴν θεραπεύσαι, [5] καὶ πυελίσαι τὸν ὀσφὺν, [6] καὶ ὑποθυμιᾶσαι τὰ κατώδεα. [7] καὶ πρόσθεναι, ὁκόσα καθαίρει τε καὶ ἐλαύνει τὰς ὑστέρας. [8] καὶ πιπίσκειν, ὅ,τι ἂν μάλιστα πρόσθεσιν ἔχῃ.

LI. "Ἢν ἕλκωσῃ τὸ στόμα ἢ [222] φλεγμαίνῃ, [2] σμύρναν καὶ πέτρας χύνον, καὶ κηρὸν λάδανον, καὶ λιβανωτὸν ἐν λαγῶ ὠμῷ, τῆσιν ὑπὸ τὴν μήτρην, μίξας καὶ λεῖα ποιήσας, ἐν ἐρίῳ ὡς μαλθακώτατα πρόσθες καὶ ἔα.

LII. "Ἢν τὰ ὑστέρα μὴ δύνηται ἀποφυγεῖν, [2] πρόσθεσιν μὲν χρὴ ἀπὸ σίτου, [3] ἄγνου δὲ πέταλα λεῖα τρίψαντα ἐν οἴνῳ καὶ μέλιτι, ἔλαιον ἐπιχέας, ἀναχλιάνας δίδου πιεῖν, ὅσον κοτύλην.

LIII. "Ἢν φλεγμαίνωσιν αἱ [223] ὑστέραι, [2] τὰ ἀκτῆς καὶ φύλλα ὡς ἀπαλώτατα ἐν πυρῶν κρίμνοις ἐψήσας σηπανίοις, [3] ἀκροχλίαρον δίδου ῥοφεῖν.

LIV. Ἢν μεταπεσῶσιν αἱ μῆτραι, [2] κισσὸν ὡς ξηρότατον τρίψας καὶ λεπτὰ σήσας, δήσας ἐς ὀθόνιον "πρόσθεσον [224] ἰσχίῳ

XLIX. Si uteros purgare voles, [2] primum quidem hordeum oleo imbutum in prunis suffire oportet. [3] Postridie vero carnem ovillam coquere, cum hordei decocto sub dio per noctem expositum. [4] Sit autem decoctum hordei congii mensura, & valde ipsas carnes coquito. [5] Ubi vero coctæ fuerint, leviter tepidas edat, & jusculum sorbeat. [6] Postridie autem thus ' & pulegium tritum, melle subactum & lana exceptum ad triduum subdito.

L. Si uteri ad sedem conversi fuerint, [2] & secessus secedere prohibuerint, [3] dolores habent & lumbos, & imum ventrem, & ilia. [4] Quum sic habuerit, calida ipsam lavare oportet, [5] & lumbos fovere, [6] & graveolentia suffire, [7] & apponere quæ purgant & impellunt ipsos uteros, [8] & bibenda dare ea quæ maxime admittit.

LI. Si ' ulceratum fuerit os uterorum aut inflammatum, [2] myrrham & adipem anserinum, & ceram albam, & thus, in leporis pilis qui sub ventre sunt misceto ac terito, & in lana molliſſima apponito.

LII. Si secundæ decedere non possint, [2] statim quidem à cibo abstinere oportet. [3] Viticis autem folia trita in vino & melle, oleo affuso tepefacito, & heminæ mensuram bibendam dato.

LIII. Si inflammati ' fuerint uteri, [2] sambuci folia tenerrima in tritici recentis crassiore farina coquito, [3] & leviter tepida sorbenda dato.

LIV. Si uteri transmoti fuerint, [2] hederam ficciſſimam tritam, & linteolo tenui illigatam subdito,

ἴσχειν καὶ λιπαρὸν ὥστε φέρειν· ἄλλο [δὲ] μηδέν. 3 πιεῖν δὲ διδόναι
" πυρὸς ὥστε κονίας, " καὶ μήκωνα 225
λύκιον, καὶ ἐλελίσφακον, καὶ κύπε- 226
ρον, καὶ ὤνησον. 4 ταῦτα τρίψας
λεῖα, δίδει οἴνῳ, 5 " καὶ τὸ κυρτοῖον τῶ 227
ἀπὸ τῶ κριθῶν 6 " διδόναι δὶς τῆ ἡ- 228
μέρης, ἓφ' ἑκάτερον ἡμικοτύλιον.

LV. 5 Ἢν τὰ' ἐπιμηνία μὴ γίνη) 35
ὐ τῷ καθεστηκότι χρόνῳ, 2 κρόμυ-
βυς πέπλα καὶ πήγανον τρίψας
λεῖα, 3 ἔπειτα ἄχυρα ἀπὸ τῶ κριθῶν
ὅσον χοίνικα βρέξας, ἕως αὐ τέχῃ),
ἐξεψήσασον. 4 ἔωθεν ὃ " ποιήσας ὀ- 229
σον κοτύλιν δίεναι τῆ κρόμυῶν καὶ
τὸ πήγανον, ἕλαιον αὐτοῖς ἐπιχέας
καὶ ἀναβράξας, δοῦναι πιεῖν. 5 ἔπειτα
πολύποδα πίξας ἐν οἴνῳ λυκίῳ,
ὃς φαγεῖν, ἓ τῆ οἶνον ἐπιπιεῖν. 6 ἢν
ὃ βέλη τῆ ἰχθύων, ἐψῶν δυσωδεστέ- 40
των, δίδουαι ἐσθίειν καὶ τῆ ζωμὸν ῥο-
φάνῳ.

LVI. 1 Ἢν ἀφλόη τὰ αἰδοῖα, 2
" μύρῳ ἐψήσας ἐν οἴνῳ βραχυ- 230
ζέσθω αἰδοῖα. 3 ἔπειτα ῥοιᾶς γλυ-
κέος σίβρα ἑψήσας ἐν οἴνῳ, καὶ
σμύρνης ἓ ῥητίνης ὁμοῦ μίξας, δοῦναι
οἴνου, ὀθόνιον ἐμβάπτων, περιθέναι.

LVII. 1 Ἢν φαγέδαινα λάβῃ, 2 " τῆ 231
σικύης ἀποβραχὸν τὸ στόμα καὶ τῆ τυ-
μβύα, 3 ὑποθεὶς ἀνθρακίδιον, πε-
λέσας τῆ σικύου, 4 " τῆ σμύρνης ἐπὶ 232
τὸ πῦρ ἐπιπάσας, 5 καὶ ἐπιθεὶς δύ-
σας ἐπὶ τῆ σικύου, 6 καὶ ἐνθεὶς ἐς τὸ
αἰδοῖον τὸ ἄκρον τῆ σικύης ὡς ἐσω-
τάτω, ὅκως αὖ ἡ ἀτμὶς ὡς πλείστη 45
ἐς τὰ αἰδοῖα ἀποτίμπτῃ). 8 καὶ τῆ
ἐρηϊκῶν ποτημάτων διδόναι νήστ.

LVIII. 1 Ἢν ἡ ἐς τὸν καρδίαν 233
προσιάλωμεν πίνωσιν αἱ ὑστέραι
καὶ μὴ ἀφιστῶνται, 2 πράσου καρ-
πὸν τρίψας καὶ γλήχωνος διδοὺς
ὕδατος

fubdito, & pingue aliud nihil adhibeto. 3 Bibendum vero dato triticum recens, & peplum toſtum, & ſalviam, & cyperum, & aniſum. 4 Hæc trita vino diluta 5 cum furfuribus hordei 6 bis in die dato, pro vice dimidiam heminam.

LV. Si menſes conſtituto tempore non fiant, 2 braſſicæ folia, & rutam terito, 3 poſtea paleas hordei chœnicis menſura madefacito donec flacceſcant, & per noctem ſub dio exponito. 4 Mane vero in hemina inde excolata braſſicam ac rutam diluito, & affuſo oleo conquaſſato, & bibenda dato, 5 poſtea polypum vino albo ſuffocatum edendum dato, & vinum ebibendum. 6 Si vero volueris, piſces odoratiſſimos coctos edendos dato, & juſculum ſorbendum.

LVI. Si ex fervido & ſuperficiario ulcere pudenda fuerint exulcerata, 2 myrti baccis in vino coctis pudenda colluat. 3 Et poſtea mali punici dulcis putamina in vino coquito, & myrrham ac reſinam ſimul mixta vino diluito, & intinctum in his linteum ſubdito.

LVII. Si urinæ ſtillicidium corripiat, 2 cucumeris ſive cucurbitæ os & fundum refecato, 3 & ſubjecta pruna cucumim circumponito, 4 & inſperſa in ignem myrrha, 5 mulierem ſuper cucumim locato, 6 ita ut ſummam cucumeris partem quam penitiſſime in pudendum indat, 7 quo vapor plurimus in pudenda tranſmittatur. 8 Et ex potionibus urinam cientibus jejunæ aliquas exhibeto.

LVIII. Si ad cor progreſſi uteri ſuffocent, & non decedant, 2 porri ſemen tritum, & pulegium,

ὕδατος κυάθοις τέσσι, καὶ ὄξεος λαδικῆς κυάθῳ, καὶ μέλιτος τρίτῳ μέρει κυάθου, χλιαίνων, [3] νήστει δίδου φορεῖν.

gium, in aquæ cyathis [1] tribus, & aceti albi cyatho uno, & mellis tertia cyathi parte diluito, tepefacito, [3] & jejunæ forbenda dato.

LIX. [1] Ἢν δὲ πόκε ἢ τρωσμῷ ῥῖγος λαμβάνῃ, [2] ἀρκεύθου τὸ καρπὸν καὶ ἐλελίσφακον ὁμῶς τρίψας, [3] δίδου ἐς ὄξος λαδικῆς κύαθον, [4] ἐπιχέας τὲ ἐπὶ οἴνου [1] λαδικῆς κεκερασμένου κύλικα, καὶ τελίξας ἔασον κεῖσθαι. [5] ἔωθεν δὲ ἀπηήσας καὶ χλιώσας πιεῖν δίδου.

LIX. Si ex partu aut abortu rigor corripuit, [2] juniperi fructum & salviam simul trita, [3] in aceti albi cyatho diluito, [4] & vini albi diluti poculum affundito, versato ac stare finito. [5] Mane vero excolato, & tepefactum bibendum dato.

LX. [1] Ἢν ἀνεμοφύσωσιν αἱ μῆτραι, [2] καὶ αὔεσμος ἐγγένηται τῇ νηδύϊ, καὶ πόνος ᾖ, [3] ἐλελίσφακον καὶ κύπερον τρίψας τέρεσσε τὴν νύκτα, [4] ἔωθεν ἀπηήσας, τὸ καθαρὸν ἐς χύτλον ἐσχέας, [5] κέρμνα πύρινα ἐμβαλὼν, [6] καὶ ὄξος λαδικὸν ὅσσον κύαθον ἐπιχέας, [7] [ἔ]πὸν σιλφίου ὅσσον κύαμον ἐμβαλὼν, [8] καὶ ἐψήσας σὺν μάτερον, δίδου φορεῖν.

LX. Si uteri inflati fuerint, [2] & si ventus in utero fiat & dolor, [3] salviam & cyperum tusa madefacito per noctem, [4] & mane excolato, & purum cremorem in ollam fundito, [5] tritici farina crassiore adjecta, [6] & aceti albi cyatho affuso, [7] & succi silphii magnitudine fabæ addita, [8] & cocta crudius forbenda dato.

LXI. [1] Ἢν δὲ τοῖς αἰδοίοισι δυσοσμίη ᾖ, [2] καὶ κίνον ἐγγένηται, [3] καὶ ὀδυνᾶται ἔχῃ, [4] τὸ μὲν ὀδυνέοντι πρόσφορον σελίνου καρπὸς σὺν οἴνῳ διδύμους νήστει. [5] τὸ δὲ δυσοσμέοντι ὠμὸν τὸν αὐτὸν τρόπον διδύμους. [6] τὸ δὲ κίονα χρὴ ἀποτάμνειν.

LXI. Si in pudendis graveolentia fuerit, [2] & columella nascatur, [3] & dolor habeat, [4] dolorem quidem sedabit apii semen, jejunæ in vino datum. [5] Graveolentiam vero, aniſum eodem modo datum. [6] Columellam vero resecare oportet.

[7] Ἢν ἕλκεα ἐγκύηται σὺν τοῖσιν αἰδοίοισι, [8] καὶ ξυσμὸς λαμβάνῃ, ἐλαίης φύλλα καὶ κίστεα καὶ βάτεα καὶ ῥοιῆς γλυκείης τρίψας, σὺν οἴνῳ τε δεῖς παλαιῷ, [9] ἔπειτα λαβὼν σάρκα ποτηνίου νεοθῆνος καὶ καθαρώλασσον τοῖσι φύλλοισι, [10] καὶ ἐχέτω τὴν νύκτα. [11] ἔωθεν δὲ ἐξελόμενος μύρσινον σὺν οἴνῳ ἀφεψήσας, [12] τῷ οἴνῳ λούσασθαι τὰ αἰδοῖα.

[7] Si ulcera fiant in pudendis, & pruritus corripiat, [8] oleæ & hederæ & rubi & mali punicæ dulcis folia trita in vino veteri dilue, [9] & postea carnem recentem foliis intege & appone. [10] Et habeat subditam per noctem. [11] Mane vero eximat, & myrtum in vino decoquat, [12] & cum vino pudenda colluat.

LXII. [1] Ἢν γυναικείων καθ' φύσιν γινομένων, [2] ἡ μήτηρ ἐπιπροσθεῖ δὲ [τοῦ μαθὸς] γένεος. [3] γένεος δὲ καὶ ἐξ ἄλλων. [4] γνώσῃ δὲ τῶδε. ἢν ἐσαφάσῃς τῷ δακτύ-

LXII. Si geniturum non suscipiat, [1] mensibus secundum naturam prodeuntibus, [2] membrana ante uteri os excrevit. [3] Contingit etiam ex aliis causis. [4] Cognosces autem hoc, si digitum

δακτύλω ἄψη ⸗ ἀφελήμβδω. 5 τούτῳ χρὴ προσθέρμα ποιήσαντα, ῥητίνην καὶ αὐθῶν χαλκῷ μέλιτι διείς, 6 ὄγκινον ξηράναντας προσθεῖναι ὡς ἐσωτάτω, ῥάμμα σύδησας ἀπὸ τοῦ ἄκρου. 7 ″ ὁκόταν γὰρ ἐξέλθητον, τῷ μυρσίνῳ ἐν οἴνῳ ἀφεψῶν χλιηρῷ κλυζέσθω.

LXIII. 8 Ἢν ἄσθμαται λαμβάνῃ γυναῖκα, 2 ἧπαρ ὄϊὸς ἢν αἰγὸς ἐπίφλεον καὶ καρδάμῳ τὸ ἴσον, καὶ πηγάνῳ, καὶ κυμίνῳ αἰθιοπικῷ, ταῦτα τρίψας λεῖα, ⸗ δὸς ἐν οἴνῳ, πίνειν δέναι νήστι. 3 δεῖ καὶ τῶν σιτίων ἀπέχεσθαι, 4 ⸗ μὴ πυκνὰ ἐσθίειν.

LXIV. 8 Ἢν πίληται ἐξανεμωθῇ, 2 ἧπαρ ὄϊὸς ἢ αἰγὸς ἐπίφλεον ἐγκρύψας, δίδοναι ἐδεῖν ″ ἐπὶ τέσσαρας ἡμέρας. 3 ⸗ οἶνον ζωρότερον πινέτω παλαιόν.

4 Ἢν τὰς ἰξύας ἀλγέῃ, 5 αὐήνιον ⸗ κύμινον αἰθιοπικὸν πινέτω, 3 ⸗ θερμῷ λεέσθω, 6 ⸗ ″ ἀπὸ θέρμον πινέτω.

LXV. ″ 8 Ἢν τὰ ἐπιμήνια [μὴ] γίνῃ), 2 ὀσφρήσιν ποιεῖν καὶ καίειν σας ⸗ λεῖον τρίψας, 3 ⸗ ἐλάχανον ξύσησας ⸗ ἐν χύλῳ ἐλαίῳ λεῖον ποιῆσαι, 4 καὶ ξυμμίξας τῷ ὀσφρήσιν ὀθονίῳ, χλιαρὸν ἐσβαλέσθω.

LXVI. 8 Ἢν ξυμμύσωσιν αἱ μῆτραι, ⸗ τὰ ἐπιμήνια μὴ φαίνῃ), 2 κολοκυντίδα ἀγρίην, καὶ ″ φύλλον, κύμινον αἰθιοπικὸν, νίτρον, ἅλας θηλείης, ″ καὶ νεφρίδιον, ⸗ σμύρναν, καὶ ῥητίνην. 3 ἅπαντα ζέσας ταῦτα, ὁμοῦ τε μίξας λεῖα, ποιῶν βάλανον ἐσβαλέσθω.

LXVII. 8 Ἢν ἐπὶ σπλάγχνα περιπέσῃ πνίγωσιν, 2 οἶνον κέδρι-

admoveris, membranæ prætextum continges. 5 Ad hæc medicamentum subditium facere oportet. Refinam itaque & æris florem melle diluito, 6 & linteum ex his tinctum penitissime indito, filo ad extremam partem dependente illigato. 7 Quum itaque hoc exiluerit, myrtum in vino coquito, & cum vino tepido eluatur.

LXIII. Si anhelationes corripuerint mulierem, 2 sulphuris magnitudinem fabæ, & nasturtii tantundem, & rutam, & cuminum æthiopicum, hæc trita & vino diluta, jejunæ bibenda præbeto. 3 Oportet autem & à cibis abstinere, 4 & non frequenter edere.

LXIV. Si pariens inflata fuerit, 2 hepar ovillum aut caprinum calido cinere obrutum, edendum dato meracius ad dies quatuor, 3 & vinum bibat vetus.

4 Si lumbos doleat, 5 anisum & cuminum æthiopicum bibat, & calida lavetur, 6 & apothermon (potus id genus est) bibat.

LXV. Si menses non fiant, 2 testam craſſam exurito ac terito, 3 & origanum in pinguedine anseris coctum terito, 4 & ad testam in linteum ammiſceto, ac tepida apponito.

LXVI. Si uteri concluſi fuerint, & menses non apparuerint, 2 colocynthidem ſylvestrem, & ſilphii ſemen, cuminum æthiopicum, nitrum, ſalem thebaicum, adipem renalem, farinam, myrrham, & refinam: 3 omnia hæc fervefacito, ſimulque mixta ac trita in glandulam efformato, & apponito.

LXVII. Si uteri ad viſcera converſi ſtrangularint, 2 vinum cedri-

νον καὶ κύμινον αἰθιοπικὸν πινέτω. 3 καὶ θερμῶ λελέσθω. 4 καὶ ἀπόθερμον πινέτω.

LXVIII. Ἢν τὰ ἐπιμηλίδια μὴ γένηται, 2 χλιὸς ἔλαιον καὶ νέπτον ἐπιχυθὲν ξυμμίσγεσα ἡ γυνὴ καθεσθέσθω, εἰρίῳ ἀναπασσαμένη. 3 Ἢν δὲ μᾶλλον δέῃ καθεσθῆναι, 4 σύσινον καὶ βάτραχον γλῶσσαν ἐν ἐρίῳ καθεσθέσθω.

LXIX. Ἢν μεθαρμοσθεῖσαι καθεσπίσωσί τε αἱ ὑστέραι, 2 κριθὰς πλύσας λέπας ξὺν τοῖς ἀχύροις καθέψαλε. 3 καὶ ἐλάφου κέρας οἰνον δὺσας, ὑποθυμιῶ τὰς ὑστέρας.

LXX. Ἢν [τὰ ὑστερικὰ] μὴ δυνῆται ἀποφυγεῖν, 2 μαράθρῳ ἐν οἴνῳ καὶ ἐλαίῳ καὶ μέλιτι ἀναζέσαντα ὄδην πιεῖν.

LXXI. Ἢν τὰ ἐπιμηλίδια μὴ φαίνηται, καὶ βάλῃ αὐτὰ καθαπαυῖ, 2 πυρῶν κέμμα καὶ κριθὰς ἑψεῖν, ἔλαιον ἐπιχέαντα, εἶτα διδόναι ἐδώδιμον.

LXXII. Ἢν φλεγμαίνωσιν αἱ μῆτραι, 2 κοτυληδὼν φύλλα πρόσα κέμμεις ἑνὶ ψῶν πυελίνοις, ἔλαιον ἐπιχέαν, δίδα ἐδώδιμον.

LXXIII. Ἢν κινηθεῖσά τε καθαπίσωσι, καὶ ὀδυνᾶται παρέχωσιν, 2 ἐλαίης ψάφλον καὶ δάφνης καὶ κυπαρείσσα πέσσαλα ἐψήσας ἐν ὕδατι, ἐς ὀθόνιον ἐμβαλὼν καθεσθέθω.

LXXIV. Ἢν ὑστέρα ἀλγέῃ, καὶ πρὸς τὴν κύστιν ἤδυνῃ, 2 καθέσα κριθὴν τελίας ἐν ὕδατι, πιεῖν διδόναι νήστι, καὶ χλιάσματα καθεσθῆναι.

LXXV. Ἢν αἱ μῆτραι ἐξίωσι, 2 καθεψήσας αὐτὰς ἐν ὕδατι χλιαρῶ, καὶ ἀλείψας ἐλαίῳ καὶ οἴνῳ, πάλιν εἰσθεῖναι, 3 καὶ ἀναδῆσαι ἐκ τῶν ἰξύων. 4 καὶ ὑποθυμιᾶν τὰ κακώδεα. 5 ἢν δὲ μὴ δύνηται οὐρῆσαι, 6 λέπας θερμῶ

cedrinum, & cuminum æthiopicum bibat, 3 & calida lavetur, 4 & apothermon bibat.

LXVIII. Si menſes non fiant, 2 adipem anſeris, & netopon, & reſinam, mulier lana excepta ſubdat.

3 Si vero magis quam convenit prodeant, 4 ſuſinum, & rajæ linguam, in lana apponat.

LXIX. Si tranſmoti uteri aliquo allapſi fuerint, 2 hordeum decorticatum tritum una cum paleis fume, 3 & cum cornu cervino vino ſubige, & hinc uteros ſuffito.

LXX. Si ſecundæ decedere non poſſint, 2 fœniculum vino & oleo ac melle fervefactum bibendum dato.

LXXI. Si menſes non appareant, & velis ipſos detrahere, craſſiorem tritici farinam 2 & hordeum coquito, & oleo affuſo edenda dato.

LXXII. Si inflammati fuerint uteri, 2 cotyledonis folia, & porrum, in craſſiore tritici farina coquito, & affuſo oleo edenda dato.

LXXIII. Si moti uteri aliquo allapſi fuerint, & dolorem exhibuerint, 2 oleæ ſcabiem, & lauri ac cupreſſi ramenta, in aqua coquito, & linteo excepta apponito.

LXXIV. Si uterus doleat, & ad veſicam fuerit dolor, 2 porri ſemen in aqua tritum jejunæ bibendum præbe, & tepefactoria adhibe.

LXXV. Si uteri prominuerint, 2 lotos ipſos cum aqua tepida, & vino ac oleo illitos, rurſus intrudito, 3 & ex lumbis deligato. 4 & graveolentia ſuffito: 5 & ſi urinam emittere non poterit, 6

θερμῶ, & πυελήσας, 7 ἡ ὑποθυμιήσας κυπαρίσσου πρίσμασιν, 8 τὰ ἐρηλικῶν ποτημάτων διδόναι πίνειν.

LXXVI. Ἢν ῥόα ὠδύνητον, 2 ὑποθυμιήσας τρυφοῖσιν, 3 ὀνίδια ἐξύσας, ἐνδήσας εἰρίῳ προσλίθῳ. 4 ἡ δὲ ὀνὶς ἔστω ξηρή.

LXXVII. Ἢν ἐν πόσιν αἰδοίοισιν ἕλκεα ᾖ, 2 βάσον στέαρ ἐπαλείφων & προσλήθειν, 3 & τὸ μυρσίνης ἐν οἴνῳ ἀφέψων ἀλφιτῶν ἀλύσας.

LXXVIII. Ἢν ἐκ τόκου τὸ στόμα ἕλκωθῇ, 2 ῥόδων ἐώθων τρίψας λεῖον, οἴνῳ δύσας ἐν λαγωῖσι θριξὶ προσλήθειν, 3 ἡ ἀλφιτυζέσθω τοῖσι τρυφοῖσιν.

LXXIX. Ἢν τὰς ὑστέρας ἀλγέῃ, 2 σκορόδων μώλυζαν, ἡ νίτρον ὀπτὸν, ἡ κύμινον λεῖα ποιήσας, μέλιτι δύσαν, προσλίθῃ. 3 & τῷ θερμῷ λεέσθω. 4 καὶ ἀποθερμὸν πινέτω.

LXXX. Ἢν ἀφθήσι τὰ αἰδοῖα, 2 στέαρ βοὸς ἡ βούτυρον καὶ χοῖρος ἔλαιον & σέσινον μίξας, ἀλφιτίσας τὰ αἰδοῖα τίλοισι. 3 καὶ ἀλφιτυζέσθω χλιαρῷ ὕδατι.

LXXXI. Ἢν προπίπτωσι πίζουσιν, 2 ἐλκύχνιον ἀνάψας καὶ ἀποσβέσας, 3 ὑπίσχνη ὑπὸ τὴν ῥῖνα, ὅκως αὖ τὸ καπνὸν ἕλκῃ. 4 ἔπειτα σμύρναν δρὺς μύρῳ, 5 ἐλαίῳ ἀναδύσας προσλίθῃ. 5 καὶ πεῖν δίδε ῥητίνην ἐλαίῳ δέοντα.

LXXXII. Ἢν τὸ χορίον μὴ ὑποχωρῇ, 2 κόνυζαν τρίψας, ἐν εἰρίῳ ποιήσας προθέτω, προσλήθειν· 3 καὶ [ἐς] τὸν ἀγγεῖον οἴνῳ ἀλφιτρίψας δοῦναι πεῖν.

LXXXIII. Ἢν τὴ κεφαλὴ ἀλγέῃ, ἡ τὸ νεφρὸν χαστέρα, & τὰς ἰξύας, 2 χολὴ ἐν τῇσι μήτρῃσίν ἐστι. 3 τοῦτο γὰρ χρὴ δοῦναι φάρμακον, ὃ καθαίρει ἄνω τε & κάτω δύναται,

calida lavato & foveto, 7 & cupressi ramenta suffito. 8 Et potiones urinam cientes bibendas dato.

LXXVI. Si fluxus fiat, 2 acerba suffito, 3 & stercus asini derasum, lanæ illigatum subdito. 4 Sit autem stercus siccum.

LXXVII. Si in pudendis ulcera fiant, 2 adipem bubulum illinito, & apponito, 3 & cum vino in quo myrtus cocta est colluito.

LXXVIII. Si ex partu os uterorum fuerit exulceratum, 2 florem rosarum tritum & vino imbutum, in pilis leporinis apponito, 3 & acerbis colluito.

LXXIX. Si uterus doleat, 2 allii caput integrum, & nitrum tostum, & cuminum terito, & melle subacta subdito, 3 & calida lavetur, 4 & subcalidam bibat.

LXXX. Si ex fervido ac superficiario ulcere pudenda fuerint ulcerata, 2 adipem bubulum, & butyrum, & anseris adipem, ac susinum unguentum misceto, & ex his pudenda illinito, 3 & aqua tepida colluito.

LXXXI. Si uteri ascendentes suffocarint, 2 funiculum lucernarium accensum extinguito, 3 & naribus admoveto, quo fumum attrahat, 4 postea myrrham unguento dilutam, & lana exceptam apponito. 5 Et resinam oleo dilutam bibendam dato.

LXXXII. Si secunda non fecedat, 2 conyzam tritam lana exceptam apponito, 3 & ignem in vino tritam bibendam dato.

LXXXIII. Si caput doleat, & imum ventrem, & lumbos, 2 bilis in uteris est. 3 Huic itaque pharmacum dare oportet, quod sursum ac deorsum purgare potest,

να). 4 καὶ λέβητι θερμῷ. 5 καὶ ἀποσιθίσαι, ὅσα χολὴν καθαίρει. 6 Καὶ αὔτησον καὶ μελάνθιον δοὺς οἴνῳ, δίδου πιεῖν.

LXXXIV. Ἢν ῥόος ἐγχύηται, 2 καρκίνους ποταμίους ἀποπνίξας ἐν οἴνῳ, τὸν οἶνον δίδοναι πίνειν, 3 καὶ ξυμμίξας, 4 καὶ, ὅσα ξηραίνει, ἀποσιθίσαι.

LXXXV. Ἢν ῥεῖς ἐγχύηται, 2 τὰ πρόσφατα ὅσου δεσμίδα τρίψας ἐν οἴνῳ δίδου πίνειν. 3 καὶ τοῖσι ξηροῖσι καὶ τοῖσι τρυφεροῖσι χρῶ.

4 Ἢν ῥεῖς ἐγχύη), 5 ἡμίονον ὀνίδα κατακαύσας, καὶ κόψας λεῖον ἀμάσσας τε, δοὺς οἴνου πιπισκέτω. 6 τοῖσι δ' ἄλλοισι τὸν αὐτὸν τρόπον χρῶ.

7 Ἢν ῥεῖς ἐγχύη), καὶ πολυχρόνιον ἦδη ᾖ, 8 ἀσπάλακα κατακαύσας καὶ τρίψας λεῖον, οἴνῳ δοὺς σώδει, πῖσον. 9 καὶ ὑποθυμιήσας ξήραινε, 10 καὶ ἀποσιθίδι, ὃ, ἢ αὖ λάπασύφῳ.

LXXXVI. Ἢν καθῆραι τὰς ὑστέρας βούλῃ, 2 νίτρον, κύμινον, σκόροδον, καὶ σῦκα λεῖα ποιήσας, μέλιτι δοὺς ἀποσιθίδι. 3 καὶ θερμῷ λούου. 4 καὶ ὑποθερμον πινέτω.

LXXXVII. Ἢν ἀλγῇ αἱ ὑστέραι, 2 κυκλαμίνου τὴν ῥίζαν ἐν οἴνῳ λευκῷ πιπίσκειν νήστι. 3 καὶ θερμῷ λούεσθαι. 4 καὶ ὑποθερμον πινέτω.

LXXXVIII. Ἢν γάλα ἀποσθεσθῇ, 2 τὸ μὲν ἄλλα τὸν αὐτὸν τρόπον θεράπευε. 3 πιπίσκειν δὲ τὸν κριτὸν ἠμαρδημένον. 4 καὶ τὰς κοιλίας ἐπιστομώσας βύτυρον ἑψήσας ὁμοῦ 5 ὁκόταν δὲ ἕφθη ᾖ, ψύξας δὸς πιεῖν. 6 ἀγαθὸν ἦ καὶ τὸ ἐπὶ πομφόλυγι τὸν καὶ τὸ ἐπὶ πασέλινον συνεψόμενα.

7 Ἢν γάλα ἀποσθεσθῇ, 8 πρῶσα τρίψας, δοὺς ὕδατι, δίδου πιεῖν. 9 καὶ θερμῷ λούεσθαι. 10 καὶ τῶν πρόσθεν

test, 4 & calida lavare, 5 & apponere quæ bilem purgant. 6 Et anisum ac nigellam vino diluito, & bibenda dato.

LXXXIV. Si fluxus oboriatur, 2 cancros fluviatiles in vino suffocato, & vinum bibendum dato, 3 & quæ siccant suffito, 4 & apponito.

LXXXV. 4 Si fluxus oboriatur, 5 muli stercus combustum, tusumque ac cribratum, vino dilutum bibat. 6 Reliquis autem eodem modo utatur.

7 Si fluxus oboriatur, & jam diuturnus fuerit, 8 spongiam combustam ac tritam, vino odorato dilutam, bibendam dato, 9 & per suffitus reficca, 10 & quæ restringunt appone.

LXXXVI. Si uteros purgare velis, 2 nitrum, cuminum, allium, & ficus terito, & melle subacta apponito, 3 & calida lavetur, 4 & apothermon bibat.

LXXXVII. Si uteros doleat, 2 cyclamini radicem in vino jejunæ bibendam dato: 3 & calida lavetur, 4 & apothermon bibat.

LXXXVIII. Si lac extinctum fuerit, 2 reliqua quidem eodem modo curato, 3 fœniculi vero semen bibendum dato, 4 & radices fœniculi decorticatas, ac butyrum simul coquito. 5 Quum autem cocta fuerint, frigefacito ac bibenda dato. 6 Commodum est etiam hippomarathrum & hipposelinum simul coctum.

7 Si lac extinctum fuerit, 8 porrum tritum aqua dilutum bibendum præbe: 9 & calida lavetur, 10 & porrum ac brassicam edat, 11 simul coctis cy-

πράσων· καὶ τὰ κραμβῶν ἐσθίετω,[11] σωεψῶσα δὲ κυπίσῃ τὰ φύλλα,[12] καὶ τὸ χυλὸν ῥοφείτω.

[13] Ἢν γάλα ἀποσβεσθῇ,[14] τὸ ἐλελίσφακον ἑψέσθω, καὶ τὰ κεδρίων ἢ τὰ ἀρκεύθίδων περιεμβάλλεσθω, ἀπαχέσθω τὸ χυμὸν, καὶ οἶνον ἐπιχέσθω, πινέτω.[15] ἐς τὰ λοιπὰ ἄλυρον ἐμβάλλεσθω, καὶ βόλβον, ἐλαίῳ μικρὸν ἐπιχέσθω, ἐσθιέτω.[16] καὶ τῶν θερμέων, καὶ τὰ ὀξέων, καὶ [τὰ] γάλμυρῶν, καὶ ὠμῶν λαχάνων, παίλων ἀπεχέσθω.[17] τὸ δὲ κάρδαμον οὐ οἶνῳ πινόμενον, ἀγαθόν.[18] καὶ δὲ τὸ γάλα καθαίρει.[19] καὶ θερμῷ λεέσθω.[20] καὶ ἀποθέρμου πινέτω.

LXXXIX. Ἢν βάλῃ γυνὴ κύησιν,[2] κάθαιρον αὐτὴν, καὶ τὰς μήτρας.[3] ἔπειτα δίδου τὸ ἄλφιτον ἐσθίειν νήστι,[4] καὶ οἶνον ἐπιπίνειν ἄκρατον. [5] καὶ ἀφεψεῖσθαι νίτρον ἐρυθρόν. [6] [καὶ] κύμινον καὶ ῥητίνην μέλιτι δοῦναι· οὐ γὰρ ἂν ἀφῶσι. [7] καὶ, ὁκόταν τὸ ὕδωρ ἀποῤῥυῇ, τὰς μήλανας πεσσοὺς ἀφεψείσθω μαλθακτήριον,[8] καὶ τῷ ἀνδρὶ ξυνδυέτω.

[9] Ἢν βάλῃ ἔγκυον ποιῆσαι γυναῖκα,[10] καθήρας αὐτὴν καὶ τὰς μήτρας,[11] ἀφεψείσθω τῆσι μήτρῃσι ῥάκος, καθαίνουσα ὡς λεπτότατον, καὶ μέλιτι δοῦσαι, καὶ βαλανίδας ποιήσας,[12] ἀποδάπλων ἐς ὅπου συκῆς,[13] ἀφεψείσθω, μέχρις οὗ ἀνασομώσῃ.[13] ἔπειτα ἤδη μᾶλλον ξυνθεῖναι.[14] ἐπειδὰν δὲ ἀποῤῥυῇ τὸ ὕδωρ, ἀμιγιζομένῃ οἴνῳ καὶ ἐλαίῳ, συνδυέτω τῷ ἀνδρί.[15] πινέτω δὲ καὶ, ὁκόταν μέλλῃ καθεύδειν, γλήχωνα ἐπικεδάνου οἴνου.

XC. Ἐκβολιον ἐμβρύου ἐὸν τὸν ὄσον πόπυ[1] ἐς μᾶζαν ἐμπλάσασα ἀφεψείσθω, [3] ἐπὴν δύσασιν ἐπὶ δύο τρεῖς ἡμέρας. [2] σικύου ἀγρίης τὸ ὀπὸν ὅσον

[11] tisi foliis, [12] & succum sorbeat.

[13] Si lac extinctum fuerit, [14] salviam, cedri aut juniperi baccis adjectis coquat, & ad diffusum succum, vinum affundat ac bibat, [15] & ad cætera farina insperſa additoque bulbo, & modico oleo affuſo, edat. [16] Et acria, & acida, & salsa, ac cruda olera omnia vitet. [17] Nasturtium vero in vino potum commodum est ([18] nam lac purgat) [19] & calida la-[115] vetur, [20] & apothermon bibat.

LXXXIX. Si velis mulierem prægnantem fieri, [2] ipsam & uteros purgato, [3] postea farinam jejunæ edendam da-[263] to, [4] & vinum meracum insuper bibendum: [5] & nitrum rubrum, [6] cuminum, ac resinam, melle subacta in linteo subdito, [7] & ubi aqua defluxerit, nigros pessos mollitorios apponat, [8] & cum viro dormiat. [264]

[9] Si prægnantem facere voles mulierem, [10] ipsam & uteros purgato. [11] Deinde linteum te-[149] nuissimum reliccatum, ac melle imbutum in glandes efformato, [12] & in fici succo tinctas apponito, donec fuerint aper-[265] ti. [13] Postea vero magis intrudito. [14] Ubi autem defluxerit aqua, vino & oleo colluta cum viro dormiat. [15] Bibat autem & pulegium in vino cedrino, quum viro condormire volet.

XC. Medicamentum fœtum ex uteris pellens. [2] Cucumeris [266] sylvestris succum potionis mensura, in mazam conspersum, [45] apponito, [3] ubi ad duos dies an-

tea

δύο ἡμέρας. 4 σταφίδος ἀχρίης ὅσον δύο δραχμίδας, διὴς ἐν μελικρήτῳ, δόναξ πιέιν.

XCI. Πφρητήριον. 2 μώλυζαν σκορόδῳ " λιπαξύσας ωεσσθετναι 268
ωεσς τὰς μήτρας. 3 τῇ δ' ὑστεραίῃ τὸ δάκτυλον διεῖσα καὶ ἐπιφάσασα σκοπείτω. 4" καὶ, ἢν μὲν ὄζῃ τὸ σό- 269
μα, δοῦ ἔχει· εἰ δ' ὄ, πάλιν ωεσσλιθέσθω. 5 Ἕτερον πφρητήριον. 6 νέτπον ὀλίγον ἐν ἐλαίῳ εἰλίξας ωεσσθέναι, καὶ ὁρᾶ, ὅθεν αὖ ὀσμᾶται ὄζῃ.

XCII. ' Πρόσθεζα. 2 σκορπίος θαλασσίος τ' χολὴν ἐς ἔριον ἐνθλίξας, καὶ ξηρᾶναι ἐν σκιᾷ, ωεσσλιθέ. 3 Γλήχωνα ξηρὸν λεῖον ποιήσας μέλιτι δόσας, ωεσσλιθέναι ἐν ἐριῳ. 4" σικύου σπέρμα καὶ ὀσχοκον καθα- 270
καύσας, οἶνῳ τε δόσας, ἐν λαγωῆ ῥιζίῳ, ἐν ἐριῳ ωεσσλιθέναι. 5 συπηρείλιν αἰγυπτίλιν ἐριῳ κατελίξας, ωεσσλιθέ. 6" καυθαρίδας τρίψας, οἶνῳ δόσας, ἐν ἐριῳ ωεσσλιθέ. 7 τλῶ ἀρτεμισίλῳ πόιλῳ, οἶνῳ δόσας ωεσσλιθέ. 8 μελάνθιον τρίψας " ἐν οἶνῳ λδυκῷ, 272
[ἐν]' ἐριῳ ωεσσλιθέ.

XCIII. Νεοτόκῳ πφρητήριον. 2" ῥόδινον μύρον καὶ κηρὸν ἐν ἐριῳ 273
ωεσσλιθέ. 3" βόλβιον τὸ ἐκ τ' πυ- 274
ρῶν τρίψας, ἐν οἴνῳ δόσας, ἐν ἐριῳ ωεσσλιθέ. 4 οἴνῳ λδυκῷ παλαῷ τλῶ τρύγα καθακαύσας " καὶ 275
καθασόεσας ἐν οἴνῳ λδυκῷ, καὶ τρίψας, ἐν ὀδονίῳ ωεσσλιθέ. 5 χαλβάνλν καὶ νέτπον καὶ μίσυ ἐν ῥοδίνῳ μύρῳ, ἐν ὀδονίῳ ωεσσλιθέ. 6 ἐλατηρίον ὡς δύο πόσας καὶ κηρίον ἐν οἴνῳ, ἐν ὀδονίῳ ωεσσλιθέ. 7 βύτυρον καὶ συπηρείλιν, μέλιτι δόσας, ἐν 279
ὀδονίῳ ' ωεσσλιθέ. 8 ὀπὸν σκαμμωνίης καὶ σέκος ἐν μάζῃ σεσαμαμίξας

tea jejunavit. 4 Aliud. Staphidis fylveſtris pugillos duos, in aqua mulſa dilutos, bibendos dato.

XCI. Experimentum fœcunditatis. 2 Caput allii integrum deraſum uteris apponito. 3 Poſtridie vero digitum immittat, ac contingens conſideret: 4 & ſiquidem oluerit inde os, bene habet: ſin minus, rurſum apponat. 5 Aliud experimentum. 6 Netopum modicum in ' lana involutum apponat, & conſideret an per os oleat.

XCII. Alia ſubdititia medicamenta. 2 Scorpii marini fel, in lana involutum, & in umbra ſiccatum apponito. 3 Pulegium ſiccum tritum, melle imbutum in lana apponito. 4 Cucumeris fylveſtris ſemen, & teſtam combuſtam, vino ſubactam, cum pilis leporinis, in lana ſubdito. 5 Alumen ægyptium, lana involutum apponito. 6 Cantharidas vino ſubactas, ' in lana ſubdito. 7 Herbam artemiſiam vino ſubactam apponito. 8 Nigellam in vino tritam, in lana ſubdito.

XCIII. Aliud, ad recens enixam. 2 Unguentum roſaceum & ceram, in lana apponito. 3 Bulbion ex tritico, tritum & vino ſubactum in lana ſubdito. 4 Vini albi veteris fecem combuſtam, & vino albo extinctam ac tritam, in lana apponito. 5 Galbanum, netopum, & miſy, cum unguento roſaceo, in linteo ' apponito. 6 Elaterii potiones duas, & favum cum vino, in linteo apponito 7 Butyrum & alumen melle ſubactum, in linteo ſubdito. 8 Scammoniæ ſuccum, & adipem, cum maza miſceto, & vino

ξας, οἴνῳ δ᾽ σύσας, ἐν ὀχυρίῳ ἀσθε-
νῆ. 9 Ἢν μὴ θέλῃς κυίσκεσθαι, μί-
συ ὅσον κύαμον διὰς ὕδατι δίδε
πίνειν, καὶ σὺ ἀκύσεται. 276

imbuta, in linteo apponito. 9 Si concipere nolit, misyos fabæ magnitudinem aqua dilutam bibendam dato, & per annum non concipiet.

XCIV. Ἢν βάλῃ γυναικὸς ἐμπρηθῆναι, εἰ ἔστι παιδέσσαι, εἴτε καὶ μή, 2 τῇ ἐρυθρῇ λίθῳ τὼς ὀφθαλμὼς ὑπαλείψαι· 3 καὶ, ὢν μὲν ἐσέλθῃ τὸ φάρμακον, παιδέσσαι γένεται· ὢν δὲ μή, ὄ. 277

XCIV. Si periculum facere velis in muliere, an prægnans sit aut non, 2 rubro lapide five terra erythrea oculos fublinito. 3 Et fiquidem ingrediatur pharmacum, prægnans eft: fin minus, non. 165

XCV. Ἢν παιδέσσαι ἀφλεῒ τὰ αἰδοῖα, 2 ἀμύγδαλα λεῖα τρίψας, καὶ βοὸς μυελὸν ἐν ὕδατι ἑψῶν, καὶ ἄλητον ἐμβαλὼν μικρὸν, ἀλείφειν τὰ αἰδοῖα· 3 καὶ ἀλφιτοκόλλῃ τῷ ὕδατι τῷ ἀπὸ τῆς μύρσης. 278

XCV. Si prægnanti pudenda fervido & fuperficiario ulcere fuerint exulcerata, 2 amygdala trita, & medullam bubulam in aqua coquito, & modica farina adjecta, pudenda illinito, 3 & baccarum myrti decocto colluito.

XCVI. Ἢν παρθένος λιθήσῃ, 2 ἔ φύσεως ῥίζης ἐν σταθμῷ, ἐν οἴνῳ παλαιῷ δίδες ἐπὶ ἡμέρας δέκα, 3 τὸ δὲ λοιπὸν διηῶν ἐν ὕδατι ἐπὶ εἴκοσιν ἡμέρας. 4 καὶ λέβε δὶς τ᾽ ἡμέρης πολλῷ καὶ θερμῷ. 279

XCVI. Si virgo ex lapide laborarit, 2 femen radicis æthiopicæ in vino veteri ad dies decem dato. 3 Deinde in aqua ad dies viginti, 4 & bis in die, multa calida lavato. 179

XCVII. Καταπλάσματα. 2 Ἄλλο· σκόροδον, ἀνδράχνην, σέλινον, λωτὸν καὶ κέδρου τερέσματα, λεῖα ὁμοῦ μίξας, διὰς μελικρήτῳ, καταπλάσματα ποιέων, καταπλάσσε. 3 Βάτου φύλλα, μυρσίνης φύλλα, ὁμοῦ λεῖα, διὰς μελικρήτῳ, ξυμφυρήσας ἀλφίτοις καταπλάσσε. 4 Ἀκτῆς φύλλα, τερμινθίνης τὰ ἀπαλώτατα. τ᾽ ὠὸν τρόπον καταπλάσσε. 5 Λωτὸς τερέσματα, συκαμίνου φύλλα, ὁμοῦ λεῖα μίξας, διὰς ὕδατι ἀσταφίδων καταπλάσσε. 280

XCVII. Cataplafmata. 2 Allium, portulacam, apium, loti, & cedri ramenta, trita fimul mixta aqua mulfa diluito, & cataplafma hinc factum imponito. 3 Rubi folia, myrti folia, fimul trita aqua mulfa diluito, & polenta ammixta fubacta imponito. 4 Sambuci folia, myrti folia, terebinthi folia tenerrima, eodem modo apponito. 5 Loti ramenta, mori folia, fimul trita mixta, aqua diluta, cum uva paffa imponito. 175

XCVIII. Ὑποθυμιήσεις. 2 Οἰσύπῳ αἰγὸς ξηράνας [καὶ] κόψας, καὶ κοσκινεύσας πεφωσμένως καὶ ἐρηεργυρίῳ, ἐν ἐλαίῳ δόδυσας, ὑποθυμία. 3 Ἐλάφου κέρας, καὶ ἐλαίας τὰς μήπω ἐχέσας ἔλαιον, ὁμοῦ λεῖα μίξας, θυμία. 4 Ῥοῦν πρὸ ἐρυθρὸν 281

XCVIII. Suffitus. 2 Oviculæ aut capræ cornu tufum, & hordeum toftum ac frefum, oleo fubigito, ac fuffito. 3 Cervi cornu, & olivas nondum habentes oleum, fimul trita mixta fuffito. 4 Rhoem rubrum, & polentam 180

toftam,

ῥηλὼ κὴ ἄλφιθα πεφωσμένα ἐλαίῳ δδύσας ὑποθυμία. 5 ἄλφιθον κὴ βόλβιθον " κὴ ἄγνου [κεγχρῶν,] ἐλαίῳ δδύσας, ὑποθυμία. 6 λωτὸς πεῖσμαθα, οἴνῳ μέλανι δδύσας αὐτηρῷ, ὑποθυμιῶ. 7 χαλβάνην, μάννα, ῥητίνην, " μύρῳ δδύσας, ὑποθυμιῶ. 8 αἰγὸς κέρας, ὃ κηκίδα, κὴ " σέαρ ὑὸς, κὴ κέδρελον, ὑποθυμία. 9 ὄνων τ' ἐπὶ τῶν ποδῶν ξύσας, κὴ ὀνίδας οἴνῳ μέλανι δδύσας, ὑποθυμιῶ.

toſtam, oleo ſubigito, ac ſuffito. 5 Polentam & ſtercus bubulum, & paleas, oleo ſubigito ac ſuffito. 6 Loti ramenta, & ' rhois folia, & cupreſſi ſiccæ ramenta, vino nigro auſtero ſubacta ſuffito. 7 Galbanum, mannam, & reſinam, unguento ſubacta ſuffito. 8 Capræ cornu, & gallam, & adipem ſuillum, ac cedriam ſuffito. 9 Terram ex aſinorum pedibus deradito, & ſtercus aſininum, cùm vino nigro ſubigito, ac ſuffito.

XCIX. " Κλυσμοί. 2 μυρσίνης φύλλα, κὴ δάφνης, κὴ κισσὸν, ἐν ὕδατι χλιηρῷ κλύζειν. 3 ῥὸν φύλλα, " κὴ ῥοιᾶς, ὃ βάτυ, ἐν μελικρήτῳ ἀφεψῶν, ὑπεχέων κλύζειν. 4 τ' ἀκτῆς τὰ φύλλα, " κὴ χάνυ ἀφεψῶν ὕδατι ὑπεχέως, ἀκροχλιηρῶς κλύζειν. 5 μαραθρίθ ῥίζαν κόψας, ἐν ὕδατι ἀφεψῶν, κὴ κρίμνης, ἐπιχέας ἔλαιον, ἔπειτα ὑπεχέας κλύζειν. 6 οἰναν θέλιν, κὴ κύπερον κὴ ἀσταφίδας, ' ἀφεψῶν ἐν μελικρήτῳ, κλύζειν.

XCIX. Clysmata. 2 Myrti, & lauri, & hederæ in aqua coquito, & cum hac tepida colluito. 3 Rhois, ' & mali punicæ, ac rubri folia, in aqua mulſa coquito, & cum ea excolata colluito. 4 Sambuci & lentiſci folia in aqua coquito, & excolatam leviter tepidam infundito. 5 Fœniculi & braſſicæ radices tuſas in aqua coquito, oleo affuſo, & poſtea cum excolata colluito. 6 Oenanthen, & cyperum, & uvas paſſas, in aqua mulſa coquito, ac colluito.

C. " Μαλάχλυ ἐν ὕδατι ζέσας, ὑπεχέας τὸ ὕδωρ, ἀκροχλίηρον κλύζειν. 2 κυπερίσσου πεῖσμαθα " κὴ ἀμάρακον ἐν γλυκεῖ κεκραμένῳ ὕδατι ἀφεψῶν κλύζειν. 3 ἔρπυλον κὴ λόνχιδος τ' ῥίζαν ἀφεψῶν ἐν μελικρήτῳ κλύζειν. 4 Ὑσσώπου, ὃ χάνον, ὃ κεδρίδας, ἐν ὕδατι ἀφεψῶν, ἀκροχλίηρον κλύζειν. 5 κηρίον, ὃ βάτυρον, κὴ ῥητίνην, κὴ χηνὸς ἔλαιον, ἐν ὕδατι ἀφεψῶν, κλύζειν.

C. Malagmata. Malvam & fœnogræcum in aqua ' fervefacito, & cum excolata aqua leviter tepida colluito. 2 Cupreſſi ramenta & amaracum, in paſſo aqua temperato coquito, ac colluito. 3 Serpyllum & violæ albæ radicem, in aqua mulſa coquito, ac colluito. 4 Hypericum, & lentiſcum, & baccas cedri in aqua coquito, & cum leviter tepida colluito. 5 Favum, & butyrum, & reſinam, & adipem anſerinum, in aqua coquito, & colluito.

CI. " Πυελήσεις. 2 αἴρεως φύλλα ξύσας κὴ κριθὰς ὕσας, ἕψε ἐν ' ὀξυκράτῳ ἀκροτερέως. ὁκόταν ἓψήσῃς, ἐνθλάσας εἰς ὀθόνιον, πυελίζου. 3 φακὸς φύλλα " ὃ σεσηπίσας. κὴ ποιήσας ἀλόλυρα χονδρώδη, ὕδατι ἀφεψῶν

CI. Fomenta. 2 Lolium ' toſtum ac molitum, in poſca meraciore coquito. Poſtquam autem coxeris, linteo illigato, & foveto. 3 Lentem toſtam, decorticatam, & in farinam craſſiorem

ἀφεψήσας, ἐνδήσας ἐς ὀθόνιον, προσλιθῷ. 4 ὀρόβους, τὸ αὐτὸν τρόπον ποιέων, πυελῶ. 5 ἀγαθὸν δὲ καὶ ὁ ἐλελίσφακος, τὸ αὐτὸν τρόπον χνόμβρου. 6 ἐλελίσφακον καὶ ὑσσωπον ἀφεψῶν ἐν ὕδατι, ἐν τῷ ἀφεψήματι ἄχυρα κεφλῶν ἐψήσας, ἐς ὀθόνιον [ἐνδήσας] πυελία. 7 λωτὸν πρίσματα καὶ κυπαρίσσου ἀφεψῶν ἐν ἀσταφίδος ἀποβρέγματι, ἐνδήσας ἐς ὀθόνιον, πυελία. 8 ἐλείης φύλλα, καὶ μυρσίνης, καὶ κισσοῦ, καὶ δάφνης, ἑψῶν ἐν ὕδατι, ἀποχέας τὸ ἀφέψημα ἕψε ἐν αὐτέῳ ἄχυρα κεφλῶν· ἔπειτα ἐνδήσας ἐς ὀθόνιον, πυελία. 9 κυπαρίσσου πρίσματα, καὶ κέδρου, καὶ πίτυρα κεφλῶν, ὁμοῦ μίξας ἐν ἀποβρέγματι ἀσταφίδος, φυρήσας καὶ ποιήσας ἄρζον, ὀπλήσας, θερμὸν ἐς ῥάκος ἐνδήσας, πυελία. 10 λάπαθον τὸ καρπὸν ἢ τὰς ῥίζας ἀφεψήσας ὕδατι, καὶ τῷ ὕδατι φυρήσας πίτυρα κεφλῶν, ἄρζον ὀπλήσας, θερμὸν ἐς ῥάκος ἐνδήσας, πυελία. 11 τὸ ἕρπυλον ἐν ὕδατι ἀφεψήσας, τῷ ἀφεψήματι πίτυρα πυρινα ἐμβαλών, τὸ αὐτὸν τρόπον πυελία. 12 σπόγγους θερμήνας καὶ ἀσσσθέσας, καὶ ἐρίοισι μαλθακοῖσι, καὶ ῥάκεσι ἐρίοισι, καὶ ὀσσαρίοισιν ἀγγείοισιν ὕδατος ἐπιχέων, καὶ θυλακίοισι τὸ αὐτὸν τρόπον, καὶ τοῖς ἀφεψημάτων ἐγχέων, πυελῶ.

CII. Καθαρτήριον. 2 Ἢν γυναῖκα, μὴ δυναμένην τεκεῖν, κυῆσαι θέλῃς ποιῆσαι, 3 σκέψασθαι χρὴ ἐν τοῖσι καθαιμοίοισιν, ἢν τε χολὴ δῆς, ἢν τε φλέγματος ᾖ. 4 γνώσῃ δὲ τόδε πρότερον. 5 ψάμμον ἐρυθαλὸν ἐς τὸ ἥλιον λεπτὴν [ἐς] ξηρὴν, ὁκόταν τὰ καθαιμοίοια γένωνται), ἐν τῷ ἡλίῳ, ἀποχέας ἐς αἷμα, ἔα ξηρανθῆναι. 6 καὶ, ἢν μὲν

fiorem alicæ fimilem redactam, in aqua coquito, & linteo illigato, ac foveto. 4 Ervum eodem modo parato, ac foveto. 5 Commoda eſt & ſalvia eodem modo parata. 6 Salviam & hypericum in aqua coquito, & hordei paleis in decocto coctis, & linteo exceptis, foveto. 7 Loti & cupreſſi ramenta in uvæ paſſæ cremore coquito, linteoque ipſa illigato ac foveto. 8 Oleæ, & myrti, & hederæ, ac lauri folia, in aqua coquito, & in decocto, hordei paleas coquito: deinde linteo illigato, ac foveto. 9 Cupreſſi ramenta & cedri, & hordei furfures, ſimul miſceto, & in uvæ paſſæ cremore ſubigito, ac panem formato, & cum hoc aſſato, calido in linteum illigato, foveto. 10 Violæ albæ ſemen, aut radices, in aqua coquito, & cum aqua furfures tritici ſubigito, & panem formato, cum quo calido in linteum involuto, foveto. 11 Serpillum in aqua coquito, & furfure triticeo in aquam conjecto, eodem modo foveto. 12 Spongias calefacito, & adhibeto, & cum mollibus lanis, & panniculis laneis, & vaſis teſtaceis aqua infuſa, & utriculis eodem modo, & decoctionibus in utres infuſis, foveto.

CII. Purgatorium. 2 Si mulierem parere non potentem, facere velis ut prægnans fiat, 3 conſiderare oportet in menſibus, an bilioſa aut pituitoſa ſit. (4 Cognoſces autem hoc, 5 arena tenui ficca ad ſolem conſperſa, & quum menſes prodierint, ſanguine ſuper arenam in ſole effuſo, ita ut ipſum ſiccari ſinas. 6 Si enim biliosa

μὴ χολώδης ᾖ, ἐπὶ τῇ ψάμμῳ ξηραινόμενον τὸ αἷμα, χλωρὸν γίνεται. 7 ἰὼ δ' ἢ φλεγματώδης, οἷον μύξα. 8 τετέων δ' ἐόν, ὁκότερον αὐ ἢ, καθήκας τὴν κοιλίην, ἰὼ τε αὖῶν, ἰὼ τε κρίτου δυκίη σι δεῖαξ. 9 εἶτα, ἀριθμησάμενος ἡμέρας ὀλίγας, τὰς ὑστέρας καθαίρειν.

CIII. Ὑστερέων πυρίη. 2 Ἢν σκληραὶ ᾖ ἔωθεν αἱ ὑστέραι, καὶ μὴ κυίσκηται,3 οἴνου ὡς ἥδιστον ἴσον κεράσας, ὡσεὶ τρία ἡμίχοα ἀττικὰ, καὶ μαράθρου ῥίζας, καὶ δ' καρπὸν δ' μαράθρου τετρίτην μοῖραν, καὶ ῥοδίνου ἀλείμματος ἡμικοτύλιον. 4 ταῦτα ἐγχέας ἐς ἐχῖνον κεραμέον, ἐς τὸν οἶνον ἐπιχέας, δ' ἢν ἐχῖνος τρυπήσῃ τὸ ἐπίθεμα, καὶ σύριγγα κάλαμον, πυρίην. 6 τὸν δὲ κάλαμον σὺν τῷ ἐπιθέματι ἀφαιρέας. 7 ἰὼ γὰρ αὖθις δ' ἐπιθέμαι ἀφαιρέης, καὶ ἦσσον. 8 ἐπὴν ᾖ πυρίηται, τὸν σπίλλον προσβιβάσας, ὡς κάτω γεγραπται. 9 προσβιβάσας δὲ, ἐς τ' αὖθις μαλακὸν εἶναι τὸ στόμα καὶ σύρον. 10 καὶ, ἰὼ μὴ ἕλκωσῃ, ἐς φλύκλαναι ὦσιν ἐν τῇ καθάρσει, ἰὼ μὴ ἄκρα τὰ χείλεα ἕλκωσῃ, αὖνησον καὶ χλιῶν ἔλαιον ἐν ῥοδίνῳ ἐλαίῳ τρίψας, ἐς εἴριον συλλίξας, 11 σάρκα βοὸς λαθὼν παχυτέρην δ' μεγάλης δακτύλης πόδος, μῆκος δ' ἓξ δακτύλων, 12 χρίσας τῷ φαρμάκῳ, προειλίξας τῷ εἰρίῳ, τὸ φάρμακον ἀναπασάμενος, τὸ ἔσχατον σπερικὸν, ἐμεῖσθαι ἔξω εἶναι, λίγα δήσας, 13 ἔνδες τὸ ψιλὸν τοῦ σπερικοῦ ἐς τὰς μήτρας, ἔ αὖ τὸ ἕλκος ᾖ.

CIV. Γυναικείων κάθαρσις. 2 ἰὼ μὴ πορεύηται ἡ κάθαρσις,3 λαβὼν σικύης σπερμάτων ὅσον τρίβολον, καὶ ὀρτεμισίου πόλιον, καὶ λιβανωτὸν

bilioſa fuerit, ſanguis ſuper arenam ſiccatus, pallidus fit: 7 Si vero pituitoſa, velut mucus exiſtit) 8 Horum igitur utrum tandem fuerit, ventrem purgato, ſive ſurſum ſive deorſum purgatione opus habere viſa tibi fuerit: 9 poſtea paucis diebus interpoſitis, uteros purgato.

CIII. Uterorum fomenta. 2 Si duri fuerint uteri, & non conci- piat, 3 vinum quam jucundiſſimum cum pari aqua temperatum, trium ſemicongiorum atticorum menſura, & fœniculi radices, & ſeminis fœniculi quartam partem, & unguenti roſacei ſemiheminam. 4 Hæc in vas novum fundito, & vinum affundito. 5 Vaſis autem operculum perforato, & impoſita arundine foveto. 6 Arundinem vero cum operculo tollito. 7 Si enim ſine operculo abſtuleris, exuretur. 8 Poſtquam autem fota fuerit, ſcillam apponito, velut infra ſcriptum eſt. 9 Apponito autem donec dixerit molle & amplum eſſe uterorum oſculum. 10 Et liquidem exulcerata fuerit, & puſtulæ in purgatione fuerint, ſi ſumma labia exulcerata fuerint, aniſum, & adipem anſerinum, in roſaceo oleo terito, & in lana involvito, 11 & accepta carne bubula, magno pedis digito craſſiore, ſex digitorum longitudine, 12 ipſam pharmaco illinito, & lana exceptam involvito, & ad extremam carnis partem quæ foras ſpectat filum alligato, 13 & reliquam in uteros indito, ubi eſt ulcus.

CIV. Menſium purgatoria. 2 Si non procedat menſtrua purgatio, 3 cucumeris ſylveſtris interna partem pondere trium obolorum, & artemiſiam herbam,

λιβανωτῖδ ὀβολὸν τρίψας, ἐν μέλιτι μίξας, ἐν ἐρίῳ ἐνελίξας, ''ἐπιθεὶς ἐπὶ τὸ στόμα τῆς μήτρας, ἐπὶ τὴν ἡμέρην πεντάκις τοῦτο ποιῶν. 4 τὸ ἀμπέλινον, τρίψας χλωρὸν ἐν μέλιτι, ἐκ ἐρίῳ ἐνελίξας, ἐπιθεὶς τὸν αὐτὸν τρόπον. 5 τὸ κυπαρίσσου τὸ καρπὸν, '' καὶ σικυώνης ἐντερώνης, καὶ λιβανωτὸν τρίψας ἐν τῷ αὐτῷ μέλιτι, ἐνελίξας ἐν ἐρίῳ, ἐπιθεὶς τὸν αὐτὸν τρόπον. 6 τὸ κυπαρίσσου τὸ καρπὸν, καὶ λιβανωτὸν τρίψας ἐν τῷ αὐτῷ μέλιτι, ἐνελίξας ἐν ἐρίῳ, ἐπιθεὶς. 7 ἀλόης ὅσον τριώβολον τρίψας ἐν μέλιτι, εἰς ἔριον ἐνελίξας, ἐπιθεῖναι. 8 ἐλατηρίου ὀβολὸν, καὶ σμύρνης ὀβολὸν τρίψας [ἐν] μέλιτι καὶ εἰς ἔριον ἐνελίξας, ἐπιθεῖναι.

CV. Ἢν γυνὴ μὴ κυίσκηται, καθαρτήριον. 2 ταύρου ἔρον ξυλλέξαι ''ὅσον τρεῖς κοτύλας. ἔπειτα λαβὼν ἀρτεμισίου πόαν, ἢ παρθένιον, ἢ ἀδίαντον, καὶ δάφνης χλωρὰς, καὶ κέδρου τρίσμαθα, '' κηρὸν λέαιον ἐν ὄλμῳ. 3 εἶτα ὀρύξας βόθρον, ἐκκαύσας τε αὐθρακιὰν, καὶ ἐπιθεὶς χύτραν, ἐγχέαι τὸ ἔρον τοῦ ταύρου. καὶ ἐμβαλὼν τὰ κεκομμένα ἐν ὄλμῳ. 4 ἔπειτα ἐπιθεὶς ὄξυφον, ἐπίβαλε τὴν ἀρτεμισίαν πόαν, ἢ ὕσσωπον, ἢ ὀρίγανον. 5 εἶτα ἐπικαθίσας τὴν γυναῖκα πυριάσαι, ἕως ἂν ἱδρώσῃ. 6 ὅταν δὲ ἱδρώσῃ, λεῦσαι θερμῶ. 7 ἐς δὲ τὸ λεχὼ ἐμβάλλειν τῶν ἀρτεμισίου καὶ δάφνης. 8 εἶτα ἐπιθεῖναι ποιήσαι, ἢ ἀρτεμισίου ἢ βάλλιον ἐν οἴνῳ λευκῷ τρίψας, ἐρίῳ ἐνελίξας, ἐπιθεῖναι. 9 ταῦτα ποιέειν ἐφ' ἡμέρας τρεῖς. 10 εἶτα κοιμάσθω παρὰ ἀνδρί. 11 Πρόσθεσιν κυητήριον. ἐκ νίτρου καὶ λιβανωτῖδ βάλανον ποιήσας ἐν μέλιτι, ἐπίθεσις. 12 ἐπίθεσις καθαρ-

bam, & thuris obolum terito, & ammixto melle in lana involvito, & ad os uteri apponito, quinquies in die hoc faciens. Aliud. 4 Vitem viridem terito, & melle ammixto lana excipito, & eodem modo apponito. 5 Aliud. Cupressi fructum, & cucumeris sylvestris internam partem, & thus, terito, & melle ammixto lana excipito, & eodem modo subdito. 6 Aliud. Cupressi fructum & thus terito, & melle ammixto lana excipito, ac subdito. 7 Aliud. Abrotoni obolos tres, cum melle lana excipe ac subde. 8 Aliud Elaterii obolum, & myrrhæ obolum terito, & cum melle lanæ involvito, ac subdito.

CV. Purgatorium, si mulier non concipiat. 2 Tauri urinam collige trium heminarum mensura. Deinde artemisiam herbam, aut parthenium, aut adiantum, & laurum viridem, & cedri ramenta simul contunde. 3 Deinde in effossa scrobe carbones accende, & imposita olla urinam tauri infunde, & contusa in mortario adjice: 4 postea, sellam circumpone, & artemisiam herbam, aut hyssopum, aut origanum impone, 5 & muliere super hæc collocata, donec sudet fove. 6 Ubi vero sudarit, lava cum calida, 7 & in lavacrum artemisiam & laurum immitte. 8 Deinde subditium medicamentum adhibe. Aut artemisiam, aut bulbium in vino albo tritum lanæ involutum subdat. 9 Hæc ad tres dies faciat, 10 & deinde cum viro dormiat. 11 Subditium pharmacum ad conceptum faciens. Ex nitro & thure, cum melle glandem formato, & apponito. 12 Aliud, purgatorium molliens.

Cari-

καθαρτήριον μαλθακτικόν. ἰχάδα λαβὼν ἐψήσας, ἕως ἂν πὰς κεχρωμίδως ἀποβάλλῃ, " τοῦτο ἀπο- πιέτως ὡς λήπιθον, ἐπιθεθέω ἐν ἐιέλῳ καὶ ῥοδίνῳ μύρῳ. [13] Ἕτερον δριμύτερον. κράμβης, πηγάνου, ἑκατέρου ἴσον τρίψας, χρῶ τὸν αὐτὸν τρόπον. [14] Ἕτερον ἐπιθετικὸν μαλθακόν τε καὶ καθαρτήριον. χλωὸς μυελὸν, ἢ βοὸς, ἢ ἐλάφου, ὅσον κύαμον ἐπιθάλασσε μύρῳ ῥοδίνῳ & γάλακτι γυναικὸς τρίσον, ὥστε τὸ μαλθακὸν φάρμακον τρίσαι· εἶτα ὑπαλείφειν ἐπὶ τούτῳ τὸ στόμα τῆς μήτρης. [15] Ἕτερον χλιαρὸν καθαρτήριον. χλωὸς μυελὸν " ὅσον κύαμον, ῥητίνης χιλίνης ἢ τερεβινθίνης ὅσον κάρυον. ταῦτα τήξας ἐν μύρῳ ῥοδίνῳ ἐπὶ πυρὸς ' μαλθακὸν, καὶ πιήσας ὥστε κηρωτὸν, εἶτα τεπέῳ χλιαρῷ ἀναλείφειν τὸ στόμα τῆς μήτρης, καὶ ἔπειτα καθωρίζειν. [16] Καθαπασικὸν καθαρτικὸς & σιτικόν. γλυκυσίδης κόκκους ἐρυθρὰς τρεῖς ἢ τέσσαρας, τούτους τρίσαντας ἐν οἴνῳ δοῦναι πιεῖν. [17] ὡς εἰ μᾶλλον καθαπάσῃ θέλῃς, τῶν μελάνων κόκκων τὸ γλυκυσίδης τρίψας, ἔπειτα αὐτὸν τρόπον δὸς πιεῖν. [18] Ἕτερον καθαρτήριον καὶ καθαπασικόν. δαφνίδας εἴκοσι τοὺς τελείους, καὶ σεσήλιος ἥμισυ ' ὀξυβάφου, τρίψας μετ' οἴνου, πινέτω. [19] τοῦτο χαλῶ ὅταν τρία ἡμιωβόλια ἀττικὰ τρίψας, ἐν οἴνῳ δοῦναι πιεῖν νήστι. [20] καὶ ἀναπλάσαν καθαπότια δίδε. [21] [Πρόσθεσις καθαρτικὸν.] ἄλλυρον σιλφιον, σμύρνης ὅσον τριώβολον, κρόκου τὸ ἴσον, καστορίου ὀβολὸν, ταῦτα, τρίψαντα μύρῳ ῥοδίνῳ, ἀναπλάσσω. [22] Ἕτερον καθαρτικὸν. κνίδης καρπὸν καὶ μαλάχης χυλὸν, ἐν σταφὶς χυλὸς τρίψαντα, προσθεῖναι. [23]

Ἢν

Caricam coquito donec granula abjiciat, & hanc expressam leviſſime tritam in lana cum roſaceo unguento ' apponat. [13] Aliud acrius. Braſſicæ, rutæ, pares portiones tere, ac utere eodem modo. [14] Aliud molle & purgatorium. Medullam anſeris, aut bovis, aut cervi, magnitudine fabæ, affuſo unguento roſaceo & lacte muliebri terito, velut molle pharmacum teri ſolet. Deinde ex hoc os uteri illinito. [15] Aliud tepidum purgatorium. Anſeris medullam magnitudine nucis, reſinæ lentiſſimæ aut ' terebinthinæ magnitudinem nucis : Hæc in unguento roſaceo ad lentum ignem liquefacito, & velut ceratum facito, & deinde ex hoc tepide os uteri illinito, & pectinem madefacito. [16] Aliud, detrahens purgationem & ſiſtens. Pæoniæ grana nigra aut rubra, tria aut quatuor in vino trita bibenda dato. [17] Si vero magis detrahere voles, grana nigra eodem modo trita bibendo præbeto. [18] Aliud ' purgans ac detrahens. Lauri baccas ad ſummum viginti, & ſeſelis dimidium acetabulum, cum vino trita bibat. [19] Aliud. Tauri fel trium dimidiorum obolorum atticorum pondere, in vino jejunæ bibendum dato. [20] Et efformata quoque ex ipſo catapotia devoranda dato. [21] Aliud. Farinam recentem, myrrhæ obolos tres, croci tantundem, caſtorii obolum : hæc cum unguento roſaceo trita ' apponat. [22] Aliud purgatorium. Semen urticæ, & malvæ ſuccum, cum adipe anſerino tritum ſubdat. [23] Aliud. Si

non

[4]Ἡν μὴ καθαρθῇ ἐκ τόκου, τὸ πάλης ὅσον τοῖς τρισὶ δακτύλοις ἐφήσεις, μέλιτι ἐγχέας, καὶ συμπλάσσων τῷ πάλην, ἐδέσμῳ πιεῖν. [24]Ὑσσῶπος ἀναστομωτήριον, τὸ αὐτὸ καὶ καθαρτικόν. καυλοῦ δάφνης τρίδε πέντε, ὄξους λευκοῦ ὠβολοὺς ἓξ, καὶ μικρὸν πάνυ ποιήσας, ὡς σκηρώσεσθαι δακτύλιον. [25] λαβὼν ὄφεως σύκης λευκῆς πίονος, αὐδοῦ κεγχραμίδων καὶ ἓξ δέρματος, διπλάσιον ξυμμίξας, τρίψας μέρος τῆς καυλοῦ, βάλανον ποιήσας, ἐρίῳ λεπτῷ κατελίξασα περιθέσθω. [26] Καθαρτήριον. ἰὼν σὺ τόκε μὴ καθαρθῇ, ἓξ τριφύλλου ἐν οἴνου [λευκοῦ] πίνων. [27] τοῦτο ἢ καὶ τὰ καθαιμώδια καθαίρει καὶ ἐκβάλλει. [28] Μηρέων καθαρτήριον. ἡνίκα, παιδίῳ ἐναποθανόντος, αἷμα ἐμμένῃ, κολοκυνθίδα ἀγρίαν, τρίψας ἐν μέλιτι, λείχειν ἢ περιθέσθω.

CVI. Αἱμαγῆς καθαρτικόν. [2] Αἷμα ἐξελάσεις ἐκ μηρέων, λευκοῖς κάρπου τριῶν λεῖον, οἴνου δίες, διδόναι πίνων. [3] αἷμα ὡσαύτως ἐξελάσεις ἐκ μηρέων. [4] ῥοῦ τὸ κάρπου, ὁκόταν ἐρυθρὸς ᾖ, τριῶν κόκκους ὅσον τριήκοντα χλωρούς, καὶ κυνόρροδα ἐρυθρὰ περιλέπων, τὸ ἐρυθρὸν διδόναι πίνων ἐν οἴνῳ, [5] ἕως ἂν τὸ αἷμα ῥαγῇ. Πρόσθεσις καθαρτικὸν, [6] ἰὼν τὰ γυναικεῖα μὴ φύειν). σύκαμινα καὶ ὀρίγανον τρίψας λεῖα, καὶ ξυμμίξας ἐπίχεον καὶ χυνὸς ἔλαιον, ἐπιθεὶς περιθέσθω. [7] Πρόσθετον καθαρτικὸν, ὥστε μήτρας ἐκκαθαίρειν καὶ κενοῦν. [8] ἀψινθίου ῥίζαν τρίψας λείαν, καὶ περιμίξας μέλι, περιθεῖναι σὺν ἐλαίῳ.

CVII. Πρόσθεσις ὑστερέων καθαρτικὸν καὶ ἀναστομωτήρια καὶ ὕδωρ ἄγοντα. [2] σκίλλας ὅσον ἐξ δακτύλου τὸ μῆκος,

non purgata fuerit ex partu, floris farinæ quantum tribus digitis comprehendi potest coquito, & melle affuso, ventri velut cataplasma imponito, & bibendum dato. [24] Aliud, quod uteros aperit & purgat. Cantharidas quinque aceto albo affuso terito, & non valde liquidum pharmacum facito, sed ut digitis affingi possit: [25] & de ficu alba pingui, sine granulis & pelle, duplam cantharidum partem ammisceto, & efformatam glandulam tenui lana involutam subdito. [26] Aliud. Si ex partu non fuerit purgata, trifolium in vino albo bibendum dato, [27] hoc etiam menses educit, & fœtus expellit. [28] Aliud, purgans uteros. Quum puero immortuo sanguis intus manserit, colocynthidem sylvestrem in melle tritam delingat, aut subdat.

CVI. Aliud, sanguinem purgans. [2] Sanguinem ex uteris expelles, si violæ albæ semen tritum, vino dilutum bibendum dederis. [3] Aliud, quod similiter sanguinem ex uteris expellit. [4] Rhois feminis quum rubrum fuerit, grana viridia triginta terito, & rosas caninas rubras, rubicundo ex ipsis delecto, in vino bibenda dato, [5] quum sanguis eruperit. [6] Aliud purgatorium. Si menses non apparuerint, styracem & origanum terito, commisceto, & adipe anserino affuso apponito. [7] Aliud, quod subditum uteros purgat ac evacuat. [8] Absinthii radicem tritam cum melle, cum oleo apponito.

CVII. Subdititia uteros purgantia, aperientia, & aquam ducentia. [2] Scyllæ fructum longitudine

μῆκος, πάχος δὲ ὡς ὁ μικρὸς δάκτυλος. 3 τοῦτέῳ περιξύσας ὅσον δύο δακτύλας, λεῖον ποιήσας, καταλίξας τὸ λοιπὸν ἐν ἐλαίῳ ῥυπαρῷ. 4 καὶ τὸ μὲν ἀπεξυσμένον περὶ τὸ στόμα τῆς ὑστέρης ἐᾶν περικεῖσθαι ἡμέρην καὶ νύκτα, 5 λουσαμένην δὲ καὶ ἀφαιρεομένην, ἀμφιζέσθω ὕδατι σὺν ὀδῇ. 6 Καθαρτικὸν μαλακτικὸν, ὅπως ὕδωρ ἄγῃ καὶ φλέγματα, χλωρά τε [καὶ] ὠχρὰ καὶ μελίπυα καθαίρῃ, ἢν μὴ πολυχρόνια ᾖ, καὶ τὸ στόμα μαλθάσσῃ. 7 μύρον νάρκισσινον, κύμινον, ὀποπάνακα, σμύρναν τε καὶ λιβανωτόν, ἀψίνθιον, κυπάρισσον, ἄλας, ῥόδινον, ἄλφα. 8 τούτῳ δὲ ἄλλων χρῶ ἐκ τούτων, ᾧ νάρκισσινος μάλιστα τέσσαρας μοίρας· 9 ἐπὶ ὀδόντιον ὠμόλινον ξυμμείξας ἅπαντα καὶ ποιήσας βάλανον, 10 ἢ θεὶς τῷ πλατεῖ ῥάκει λεπτῷ περιθεὶς, καταδῆσαι καὶ ἐμβάψας ἐς ἄλφα λύδιον αἰγύπτιον, περιθεῖναι, 11 καὶ ἐᾶν ὅλην ἡμέρην περικεῖσθαι. 12 εἶτα λουσαμένην καὶ ἀφαιρεθεῖσαν ἀμφιζέσθω ἐν ὕδατι σὺν ὀδῇ.

tudine sex digitorum, & digiti parvi crassitudine accipito, 3 & de hoc duos digitos circumderadito ac lævigato, & reliquum lana sordida, involvito: 4 eam vero partem quæ circumrasa est, ad os uterorum subditam, per diem ac noctem appositam sinito. 5 Postquam autem lavit & abstulit, aqua odorata colluatur. 6 Aliud purgatorium molle, quod aquam & pituitam ducit, & pallidos ac suberuentos menses detrahit, si non diuturni fuerint, & os emollit. 7 Unguentum narcissinum, cuminum, quod edimus, myrrham, thus, absinthium, cupressum, salem, rosaceum oleum sumito. 8 Et de aliis quidem singulis congium accipito, narcissini vero partem quartam: 9 & omnia in glandem efformata, ac crudi lini linteo excepta subdito. 10 Aut linteum tenue pennæ circumdato ac deligato, & in oleo albo ægyptio tinctum apponito, 11 & tota die appositum sinito. 12 Deinde ubi lavit & abstulit, aqua odorata colluatur.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΠΕΡΙ ΓΥΝΑΙΚΕΙΩΝ ΤΟ ΠΡΩΤΟΝ.

HIPPOCRATIS DE MORBIS MVLIERVM liber primus.

Basil. græc. Foesius sect. v. 152. 588. Basil. lat.

pag 231 ΤΑ δὲ ἀμφὶ γυναικείων νέσων ὧδε φρονέω. 2 γυναῖκα, ἅτε οὐκ ἐοῦσαν ἢ τεκοῦσαν, χαλεπώτερον καὶ ἧσσον ἀπὸ τῶν καταμηνίων νοσέειν. 3 ὀκόταν γὰρ πέπτη,

pag 111 217 pag 309 DE muliebribus morbis sic sentio. 2 Mulierem quæ non peperit, gravius & citius à mensibus ægrotare, quam eam quæ peperit. 3 Quum enim peperit, venulæ fluidiores sunt ad

κη, ἀροώτερά εἰ τὰ φλεβία ἐστὶν
ἐς τὰ κρεμώδια. 4 " ὕδρωα δὲ 2
σφιν ποιεῖ ἡ λοχία, κάθαρσις ' ὧς
ἔσπι. 5 Ϛ, ὧν καθαίρηται, Ϛ σώματος τὰ ὠλενοπάζοντα μάλιστα, τ' τε
κοιλίης Ϛ τ' μαζῶν καθαίρηνται). 6
καθαίρηνται) ὄ Ϛ τὸ ἄλλο σῶμα. 7
ὑπὸ τοῦ ὄ γένε), εἴρη) μοι ἐν τῇ
φύσῃ Ϛ παιδίε Ϛ ἐν τόκω. 8 καθαίραιτο ὄ Ϛ σώματος, ἀνάγκη
τὰς φλέβας μᾶλλον τμιθῆναι καὶ εὐ-
ρυτέρας γένεσθαι ἐς τὸ καθαιμώδια,
9 Ϛ τὰς μήτρας μᾶλλον τμιθῆναι,
οἷα Ϛ παιδὸς χωρήσαντος ἀμφὶ
σφέων, καὶ βίλω καὶ πόνον ' παρεχόντος. 10 καὶ, τετρώων ὧδε ἐχόντων,
τὰ καθαιμώδια ἀκαματώτερον
" καθαίρε) ἡ γυνή, ἐπὴν λοχίων 3
ἔμπλεω ᾖ). 11 εἰ ὄ καὶ τὰ πάθημα τῇ γυναικὶ ὀλίοις τῇ ἤδη
τεκούσῃ, ὥστε καθαιμώδια μὴ δύναται ἐλθόντα εὖ καθαρθῆναι, ῥᾳ-
τέρως τ' πόνον οἴσε, ἢ εἰ ἄτοκω ἦ.
12 ἡδέσδες γὰρ αἱ μήτραι, καὶ τὸ σῶμα
ἐπιτήδιον πληρῶσθαι, ἅτε ἐν χαρῇ
ἐχόσα, καὶ ἅμα εὐρυχωρίη πολλὴ
ἐστὶν ἐν τῷ σώματι. 13 πλέων ὄ ἡ εὐ-
ρυχωρίη γίνε) " τῷ σώματι, ἐπὴν 4
τέκῃ, οἷα ὄ ' σώματος καθαρθέν-
τος. 14 " ἐν εὐρυχωρίῃ ἐὸν τὸ σῶμα 5
ἧσσον ὀδυνηρότερον γίνε), ὧν μὴ ὑπερπιμπλῶν) αἱ φλέβες Ϛ ὑστερηπονέωσιν. 15 ἀτόκω ὄ ἐσα, καὶ ὄ σώματος ἐξωνημένε ἐόντος, 16 ἐπὴν πληρωθῇ, " καὶ ἰσχυροτέρη τε καὶ στερεωτέρη 6
καὶ πυκνοτέρη ἐόντος, " ἢ εἰ λοχίων 7
ἔμπλεω ᾖ, 17 καὶ τῇ μητρέων 8
ἀναστομωτέρων ἐσῶν, 18 τὰ ἐπιμήνια ἐπιπονώτερος χωρέῃ, Ϛ τὰ παθήματα πεπαιπλέα πολλαπλήσια, 19 ὥστε
ἧσσον τοῦτο τὰ καθαιμώδια δύσφορα εἶναι, ἐπὴν ἄτοκω ᾖ. 20
ἔχῃ ὧδε, " ὧς μοι καὶ πεφύκατον. 9

ad menses. 4 Fluidas autem ipsas facit purgatio illa quæ fit à partu. 5 Et ubi hæc ' erumpit, vicinæ maxime ventri ac mammis corporis partes discinduntur: 6 discinditur item reliquum corpus. (7 A quo vero hoc fiat, dictum est à me in natura pueri in partu.) 8 Discisso autem corpore necesse est venas magis aperiri, & ampliores ac fluidiores ad menses fieri: 9 itemque uteros magis aperiri, nimirum puero per ipsos egresso, qui & vim ' & dolorem induxit. 10 Et quum hæc sic se habeant, mulier purgationem à partu experta, minus laborioſe menſibus decurrentibus purgatur. 11 Si vero etiam affectio aliqua mulieri quæ jam peperit accidat, ut menses venientes probe purgari non possint, facilius dolorem feret, quam si non peperisset. 12 Assueti enim sunt uteri, & corpus idoneum ut impleatur, utpote in ventre habenti, & simul multa amplitudo ' in corpore est. 13 Major autem fit etiam amplitudo ubi peperit, nimirum corpore discisso: 14 & corpus in amplitudine existens, minus dolore affligitur, si non venæ superimpleantur, & nimium doleant. 15 At vero ei quæ non peperit, quum corpus non assuetum sit (16 si impleta fuerit, & fortius ac solidius & densius sit, 17 si purgationem à partu experiatur, & quum uteri ægrius aperiantur) 18 menses laborioſe prodeunt, & ' affectiones plures accidunt: 19 ut propterea menses obturentur, si prius non peperit. 20 Habet autem res se hoc modo, velut etiam prius à me dictum est.

11. Dico

11. Φημὶ δ' ἔγωγε καὶ σαρκωδεστέρην καὶ ἁπαλωτέρην εἶναι, ἢ τὸν ἄνδρα. [2] καὶ, τάδε ἔχοντος, ἀπὸ τῆς κοιλίης ἕλκει τὴν ἰκμάδα καὶ τάχιον καὶ μᾶλλον τὸ σῶμα τῆς γυναικὸς ἢ τοῦ ἀνδρός. [3] ἔτι γάρ, εἴ τις ὑγιέος ὕδατος ἐς λεκάνην ὑδρηλὴν δύο ἡμέρας ἐς δύο δύφρονας θείη εἴρια καθαρὰ ἐς εἷμα καθαρὸν ἐς βεβυσμένον, συστάθμως ἴσον τοῖσιν ἐκείοισιν, ἀνελὼν δύηπέ τησιν πολλὸν βαρύτερα τὰ εἴρια ἢ τὸ εἷμα. [4] ὅπη δ' ἂν τοῦτο γένηται, αἰεὶ ἀποχωρέει ἐς τὸ ἀνενεκὲς ἀπὸ ὕδατος εὐαγέος εὐρυτέρωι εἴδει. [5] καὶ τὰ μὲν εἴρια, ἅτε λεπτά τε καὶ μαλθακὰ ἐόντα, ἀναδέξεται καὶ ἀποχωρέοντα πολέα, [6] τὸ δὲ εἷμα, ἅτε πυκνὸν ἐὸν καὶ βεβυσμένον, ἀπιὸν πληρώσει τὸ πολλὸν οὐκ ἐπιδεχόμενον καὶ ἀποχωρέοντα. [7] ἔστω δὴ καὶ ἡ γυνὴ, ἅτε λεπτοσαρκωτέρη ἐοῦσα, ἑλκύσαι πλέονα ἀπὸ τῆς κοιλίης τῷ σώματι τὴν ἰκμάδα καὶ θᾶσσον, ἢ ὁ ἀνήρ· [8] καὶ ἅτε ἁπαλοσάρκου ἐούσης τῇ γυναικὶ, ἐπὶ πολὺ πληθὴν τὸ αἷμα τὸ σῶμα, ἢν μὴ ὑποχωρήσῃ ἀπ' αὐτέων, πλησθὲν τῶν σαρκῶν καὶ θερμαινομένων, πόνον γίνει. [9] θερμότερον γὰρ τὸ αἷμα ἔχει ἡ γυνὴ· [10] καὶ διὰ τοῦτο θερμοτέρη ἐστὶ τοῦ ἀνδρός. [11] ἢν δὲ τὸ πλέον ἐπιγενόμενον ἀποχωρέῃ, ἐ γίνει ὁ πόνος καὶ ἡ θερμότης τοῦ αἵματος. [12] ὁ δὲ ἀνὴρ, στερεοσαρκότερος ἐὼν τῆς γυναικὸς, [13] ὅτε ὑπερπίμπλαται τοῦ αἵματος ἐς τὸ ἄνω τῆς κοιλίης τόσον, ὥστε, ἢν μὴ ἀποχωρέῃ τι τοῦ αἵματος καθ' ἕκαστον μῆνα, πόνον χρηίζει ἔχειν, [14] ἕλκει τε οὐ πολὺν ἐς τροφὴν τοῦ αἵματος, [15] τό, τε σῶμα οἱ οὐκ ἀπαλὸν ἐὸν, οὐκ ὑπερπονέει, οὐδὲ ὑπερθερμαίνεται

11. Dico mulierem rariore carne præditam & teneriorem esse quam virum: [2] & hæc res sic se habet. A ventre trahit humiditatem, & citius, & magis, corpus mulieris quam viri. [3] Etenim si quis super aquam, & per regionem aquosam, duobus diebus ac duabus noctibus, molles lanas ponat, & vestem puram & contextam æquali ad lanas pondere sublatis utrisque appenderatione facta, multo graviores lanas comperiet quam vestem. [4] Fit autem hoc ex eo, quod semper aqua sursum decedit in vasa ampliora osculo habentia. [5] Et lanæ quidem, tanquam raræ & molles, ex decedente ampliusque suscipiunt. [6] Vestis autem, ut quæ plena est, & ex contextu obturata, explebitur, non multum ex decedente aqua susciens. [7] Sic sane etiam mulier, velut quæ rarior est, ampliorem à ventre humiditatem corpori attrahit, & citius quam vir: [8] & tanquam teneriori carne præditæ mulieri, ubi corpus sanguine repletum fuerit, si non ab ipso secesserit, carnibus impletis ac calefactis, dolor oboritur. [9] Habet enim mulier sanguinem calidiorem, [10] & propterea calidior est quam vir. [11] Si vero amplior accedens sanguis secesserit, dolor non fit à sanguine, neque calor. [12] Vir autem ut qui solidiore carne præditus est quam mulier, [13] neque in superna ventris parte adeo sanguine superimpletur, ut nisi aliquid sanguinis singulis mensibus secedat, dolorem fieri necesse sit: [14] & sanguinis quantum satis est ad nutrimentum trahit: [15] & quum corpus ipsi non sit tenerum, non dolore affligitur, neque superfin-

νὰτ πληθώρης, ὡς τῇ γυναικί. [16] μέγα γὰρ ξυμβάλλει εἰς τοῦτο τῷ ἀνδρὶ, ὅτι πολυπονεῖ μᾶλλον τῆς γυναικός. [17] ἡ γὰρ πολυπονίη ἀπάγει τι τοῦ ἰκμάδος.

III. Ἐπὴν οὖν γυναικὶ ἀτόκῳ ἐόσῃ κρυφθῇ τὰ ἐπιμήνια, καὶ μὴ δυνῇται ὀδὸν ἔξω εὑρεῖν, ἡ νοῦσος γίνεται. [2] τοῦτο γὰρ ξυμβαίνει, ὅταν τῶν μητρέων τὸ στόμα μεμύκηται ἢ ἰδιοπαθῶς ἐξεστραμμένον ἢ αἰδοίου. [3] ὅταν γάρ τινων τι ᾖ, ἢ δυνήσεται ἔξοδον εὑρεῖν τὰ ἐπιμήνια, πρὶν ἂν αἱ μήτραι εἰς τὴν φύσιν τὴν ὑγιέα μεταστήσωσι. [4] γίνεται δὲ τὸ νόσημα τοῦτο μάλιστα τούτοις, οἷσι περ γεγονόσι τὰς μήτρας ἔχουσιν, ἢ τὸν αὐχένα ὥσπερ αἰδοίου κέρμα. [5] ὅταν γάρ τινων θατέρου ᾖ, καὶ μὴ μίσγηται ἡ γυνὴ τῷ ἀνδρὶ, καὶ κενωθῇ ἡ κοιλίη μᾶλλον ἢ κοῦφα τὰ τοιαῦτα ἐπιδήμαται, τρέφονται αἱ μῆτραι. [6] οὔτε γὰρ ἰκμαλέαι εἰσὶ κατὰ σφέας οἷαι μὴ λαγνιζόμεναι, [7] εὐρυχωρίη τε σφίσιν ἔνεστιν, ὅτε τὴν κοιλίης κενώτερος ἔσασα, ὡς τε τρέφεται. [8] οὔτε ξηροτέρη ἐοῦσα καὶ ψυχροτέρη ἐοῦσα ἢ κοῦφα. [9] καὶ ἔστιν ὅτε τρεφομένων σφῶν τυγχάνῃ τὸ στόμα τῶν μητρέων, οἷα τὸ αὐχένα ὥσπερ αἰδοίου κεκωφωμένα. [10] ὅταν γὰρ ἰκμαλέαι ἔωσιν αἱ μῆτραι, οὐκ ἐπιπολάζουσιν, ἢ ἡ κοιλία μὴ κενῶται, εὐπαθέως τρέφονται.

IV. Τάδ' ἐν αἴτιον γίνεται ὥστε αὐτὰς ξυμμύσαι, οἷα μὴ λαγνιζομένης τῆς γυναικός. [2] ἐν δὲ τοῖσι τελαίοισιν ἄρσασα μάλιστα πίπτει, ὅταν οἱ κατὰ λόγον ἐξαγωγὴ τοῦ προϊόντος. [3] εἰ δὲ μὴ, πίπτει πόδε ἡ γυνὴ, πνίγεται οἱ ἄλοτε καὶ ἄλοτε ξυμπεσεῖται, καὶ πῦρ λήψεται ἄλοτε καὶ ἄλοτε, καὶ φέλκη,

calescit à plenitudine, velut mulieri. [16] Multum autem confert ad hoc viro, quod magis laborat quam mulier. [17] Nam labor aliquid humoris abducit.

III. Postquam igitur mulieri quæ non peperit, occultati fuerint menses, & viam foras reperire non poterint, morbus fit. [2] Hoc autem contingit, si uterorum os concluſum fuerit, aut distortum, aut aliqua pudendi pars contracta. [3] Si enim horum quid fuerit, menſes exitum invenire non poterint, priuſquam uteri ad ſanam naturam ' redierint. [4] Fit autem hic morbus his maxime, quæ anguſtos uteros habent, aut cervicem ultra pudendum ſitam. [5] Si enim horum alterum fuerit, & mulier viro non miſceatur, & venter magis quam oportet evacuetur, ab hac affectione uteri obtorquentur. [6] Neque enim humidi in ſeipſis ſunt, utpote muliere non coeunte: [7] & amplitudo ipſis ſpatioſa eſt, utpote quum venter magis vacuus exiſtat. Quare obtorquentur,[8] dum ' ſiccior & levior eſt venter quam convenit. [9] Et aliquando dum ipſi obtorqueri contingit, etiam os ipſorum diſtorqueri contingit, nimirum cervice ultra pudendum ſita. [10] Si enim humidi fuerint uteri à coitu, & venter non evacuetur, non facile diſtorquentur.

IV. Hæc igitur cauſa eſt ut ipſi ſint concluſi, nimirum à venere abſtinente muliere. [2] In tertiis porro menſibus optime afficietur, ſi quæ prius inſunt progreſſa fuerint educta. [3] Sin minus, mulier hæc patietur. Suffocatio alias atque alias in ipſam irruet, & febris alias atque alias corripiet, ac horror, & lum-

κη, & ὀσφύος ἄλγημα. 4 τοῦτα πείσε- ται· ἐν τοῖσι τριταίοισιν ἐπιμελιώσιον, ἢν μή οἱ ἐξίῃ. 5 ἐν δὲ τοῖσι τεταρταίοισιν, ἢν μή οἱ ἐξιόντα, τοῖσί τε ὑστεροίσιν ἔξοδον ποιήσῃ, καὶ τότε μὲν τρίτα πονήματα πάντα μᾶλλον πονήσῃ, καὶ μάλιστα ἐν τῷ χρόνῳ τῶν καταμηνίων, ἔπειτα ἧσσον. 6 πολλάκις δὲ καὶ ὀδύνας εἶναι. 7 ἔπειτα δὲ ἐπὶ τοῖσι τεταρταίοισι & πέμπτοισι σημεῖα. 8 ἐρήσῃ τε πολὺ παχὺ ἄλλοτε & ἄλλοτε, καὶ ἡ χαστὴρ αὐτῆς σκληρὴ ἔσται, καὶ μείζων ἢ τὸ πρόσθεν, καὶ βρύξει τοὺς ὀδόντας, καὶ ἀστιήσῃ, καὶ ἀγρυπνήσῃ. 9 τοιαῦτα πείσεται ἐπὶ τοῖσι τεταρταίοισι καταμηνίοισι· μελεδαινομένη δὲ καὶ ἐν τετάρτοισιν ὑγιὴς ἔσται. 10 καὶ ἐν τοῖσι πεμπταίοισιν, ἢν μή οἱ πολλὰ τὰ ἐπιμελίαι κατίῃ, καὶ ὁ πόνος ἰσχυρότερος προσπεσεῖται. 11 ἐν δὲ τοῖσιν ἕκτοισιν ἤδη ἀνίηται ἔσται· καὶ ἢν μὲν τὰ πρόσθεν σημεῖα μᾶλλον πονήσῃ. 12 ἔπειτα δὲ ἐπ' αὐτοῖσι καὶ τάδε· ἀλύξει τε καὶ ῥίψει ἑωυτὴν ἄλλοσε καὶ ἄλλοσε, & λεπτυνθήσεται. 13 καὶ ἐμέσει φλέγμα. 14 & δίψα ἰσχυρὴ μιν λήψεται· ἅτε κεκμηκυίης τῆς κοιλίης ἀπὸ μητρέων ἑστεώτων τοῖσι πρώτοισιν εὖ μάλα. 15 & ψαυσωθήσεται ἀλγήσει, & μήλιγξαι τὸ ἦτρον. 16 καὶ πυρέξει ἄλλοσε καὶ ἄλλοσε ὀξέως. 17 καὶ βορβορύξουσιν οἱ μητρέαι ἄλλοσε & ἄλλοσε, ἅτε δὴ εὖ μάλα ἐγκλονεομένου· καὶ ἡ ἀλαχωρέουσα ἐν αὐτῇσι. 18 καὶ ἡ κοιλίη ἡ ἀλαχωρήσῃ κατὰ τρόπον, ἅτε ἡ κύησις διηνήσῃ τὸ ἕρον.

v. Ἐπὶ δὲ οἱ μητρέαι προσπέσωσι πρὸς τὸ στόμαχον οὐρώδεα ἐόντα, καὶ ἐς τὴν κοιλίην ἐμπάλλωσιν, ἀλγέει τὴν ῥάχιν, καὶ τὸν νῶτον πᾶν· & τὴν γλῶτταν αὐτῆς χαλιᾷ, & ἀσαφῆ ταύτην ἔχει. & λεπτυνθήσεται. ἔστι δ' ἧσι

lumborum dolor. 4 Hæc patietur in tertiis menſibus, ſi ipſi non prodierint. 5 In quartis vero ſi non egreſſi prioribus exitum fecerint, etiam tunc tertii menſis afflictionibus omnibus magis affligetur, & maxime tempore menſium. Deinde minus. 6 Sæpe vero etiam à dolore libera ſibi eſſe videbitur. 7 Erunt autem in quartis etiam hæc ſigna. 8 Urinam multam & craſſam ejiciet, alias atque alias. Et venter ipſius durus erit, & major quam prius, & dentibus fremet, & cibum averſabitur, & vigilabit. 9 Hæc patietur in quartis menſibus. Si vero curetur, etiam in his ſana evadit. 10 Et in quintis ſi non multi menſes deſcenderint, dolor adhuc fortior accidit. 11 In ſextis vero jam incurabilis eſt, & juxta priora quidem ſigna magis dolebit. 12 Deinde ad ea etiam hæc aderunt. Anxia erit, & alias atque alias ſeipſam jactabit, & animo deficiet, 13 & pituitam vomet, 14 & ſitis fortis ipſam corripiet: nimirum dum exuritur venter ab uteris ſanguine plenis: 15 & ad contactum dolebit, maxime pectinem. 16 Et alias atque alias acute febriet, 17 & uteri alias atque alias murmurabunt, dum videlicet ſanguis in ipſis commovetur ac diſcurrit, 18 & venter conſueto modo non ſecedet. Neque veſica urinam excolabit.

v. Maxime quum uteri ad ſtomachum qui nervoſus eſt, mulieri allapſi fuerint, & ad ventrem irruerint, 2 dolet ſpinam & totum dorſum, 3 & lingua ipſius refrenatur, & hanc non claram habet, 4 & animi deliquium adeſt. 5 Aliquibus etiam

θ' ἧσι κ) ἀφωνίη.[6] ⊖ δάκνει) τ' φόμαχον, κ) ξανθὴ ἡ χολὴ ἔξεσι. [7]'' κ) πνεῦμα ' σφοδαλγέ, κ) ἀλύει, κ) ῥίπτει ἑαυτόν, κ) ἐμπίπρασι).[8] ἐπὴν δ' μεθ' αὐτὰ κ) ἐρύσῃ ἡ κύστις τὸ λεπτὸν ⊖ αἷμα ὡς ἀπὸ τ' μητρέων, τότε τὸ ὄρον διερρές) ἐρυθρὸν, [9]'' κ) πονέει μὲν τὰ ἄλλα σῶμα, μάλιστα δ' τ' τραχήλου, κ) τ' ῥάχιν, ⊖ τ' ὀσφῦς τές τε βουβῶνας. [10] κ) ἐς τοῦτο ἐλθέσι αὐτῇ ἤτε μήτης εἶρε), κ) τὰ σκέλεα ὑπὸ τ' χρεὼν διοιδίσκε), κ) αἰκνέμη, κ) οἱ πόδες. [11] κ) ὁ δρόμος ἔπεσι. [12] κ) ⟨ἐπὶ μὲν⟩ τούτοις ἔτω τελοῦσι ἐς ἓξ μῆνας τὰ ἐπιμήνια ἀποκλείοντα. [13]' γίνε) δ' κ) τάδε.

VI. Ἔσι ἧσι τ' γυναικῶν, ἐπὴν δίμηνα ἢ τὰ καθαρμήνια ἐν τῇσι μητρηΐσι πολλὰ ἐόντα, ἔρχεται ἐς ὠτίδ' μόνα, [1]'' ἐπὶ δ' πανθλιβῇ, [2] ⊖ πάχος πάντα, ἅπερ ἐν φθινάδι εἴρη). [3] κ) ἔχ' οἵη τέ ἐσι ⟨ἐ⟩κεῖνα. [4] γίνε) δ' κ) τάδε. ἔσιν ἧσι ἀφόπυα γίνονται τὰ ἐπιμήνια χρονίσαντα, ἐπὶ δ' χθὴ) δίμηνα ἢ τρίμηνα. [5] τοῦτο δ' μάλιστα γίνε), ὡς ξυγκαῦ ὑπὸ ⊖ πυρός. [6] σημεῖα δ' ἐσιν, ὡς ἀφόπυα ἤ. [7] ὀδυνάσι δ' ἐμπίπτουσιν ἐς τὸ ἔντερον ἰσχυραί, ⊖ σφύξιες, ⊖ ψαυόμεν δὲν ἀνέχεται. [8] κ), ὡς μέλλη βελτίονος ἔχειν, ῥήγνυ) αὐτῇ τὰ ἐπιμήνια κ) τὸ αἰδοῖον, κ) χωρέ πύον ⊖ αἷμα. [9] ὀζόμενον δ' χωρέ ἐπὶ ἡμέρας ἑπτὰ ἢ ὀκτὼ ἡ σύνεσα. [10] ἐν δ' τῷ πρὸ τοῦ χρόνῳ πονέε), ὡς εἴρη) ἔμπροσθεν. [11] ἐπὴν δ' ἀποκαθαρθῇ, ἄριστον μ), ὡς μὴ χθίζοι ⊖ ἕλκεα. [12] ὡς δ' ὑπολείπη) ἕλκεα, πλέονος δεῆσε θεραπείης, ὅκως τὰ ἕλκεα μὴ μυδήσῃ ' ⊖ κακῶδμα γίνε).

VII. Ἄφορ⊖ δ' ἔσι, κ) ὡς φαίη, ὡς μεγάλα ἢ τὰ ἕλκεα χθόνα

vocis privatio : [6] & ſtomachus mordetur : & flava bilis exit : [7] ſpiritus offendens, & anxia eſt, & jactat ' ſeipſam, & ardet. [8] Poſtquam autem tranſmutati fuerint, & veſica tenuem ſanguinem ab uteris trahet, tunc urina mingitur rubra. [9] Et dolet quidem reliquum corpus, maxime vero collum, & ſpinam, & lumbos, ac inguina. [10] Et ipſi ad hoc progreſſæ, & venter attollitur, & crura ſupra modum intumeſcunt, & tibiæ ac pedes, [11] & mors ſuccedit. [12] Et circa hanc quidem ſic finiunt menſtruæ purgationes ad ſex ' menſes occultatæ. [13] Fiunt item hæc.

VI. Quibuſdam mulieribus menſes bimeſtres in uteris exiſtentes multi ad pulmonem procedunt : & ubi recepti fuerint, [1] omnia patiuntur quæ in Tabe dicta ſunt : [2] & non eſt poſſibile ipſam ſupereſſe. [3] Fiunt & hæc. Quibuſdam ſuppurati fiunt menſes, ubi per duos aut tres menſes moram traxerint. [4] Hoc autem maxime fit, ſi à febre fuerint combuſti. [5] Signa vero ſunt ' ſi ſuppurati fuerint : [6] dolores enim incidunt in pectinem, & pulſationes fortes, & contactum non ſuſtinet : [7] & ſi melius habitura eſt, menſes ipſi erumpunt in pudendum, & procedit pus ac ſanguis, [8] & procedit graveolens, ad ſeptem, aut octo, aut novem dies. [9] In priore vero tempore dolet velut dictum eſt antea. [10] Poſtquam autem depurgata fuerit, optimum quidem eſt ſi non fiant ulcera. [11] Si vero relinquantur ' ulcera, ampliore curatione opus habebit, quo ulcera non putreſcant, & graveolentia fiant.

VII. Sterilis autem evadet, etiamſi melius habebit, ubi magna

γλυόμματα ἐν τῇσι μήτρῃσιν. 2 ὧν δὲ μὴ οἱ κῦ τὸ αἰδοῖον χωρήσῃ τὰ ἐπιμήνια, ἀλλ' ὑπὸ τὰ ἐπιμήνια, ἀλλὰ πύον γλυόμματα ἐς τὰ ἴσα ἐς βυθὸν ξυμβήσεται κῦ τὴν λαπάρην ῥαγῆναι ἄτερ φύματος. 3 ἄτε δὲ πύου ἀλλαχῇ τοῦ ἀλλαχῇ ῥαγέντος· καὶ κένη χωρήσῃ πυώδεα ὀδμαλέα. 4 καὶ, ὧν τὸ τοῦτο γένηται, ἀσθενέστερη ἡ γυνή. 5 ὧν δὲ καὶ ἀσθενήσῃται, αἰεὶ ἄφορος ἔσται. 6 ταύτῃ γὰρ οἱ τὸ λοιπὸν ἡ ὁδὸς γίνεται τοῖσιν ἐπιμηνίοισιν ἔξω. 7 τὸ γὰρ σῶμα τῶν μητρέων ἀπὸ τούτου τοῦ χωρίου ἀποστέπλωκε.

VIII. Γίνεται δὲ καὶ τόδε. 2 ἔσαν ἥσιν, ἐπὶ δίμηνα ἢ τρίμηνα ἢ χρονιώτερα ἢ τὰ ἐπιμήνια, κῦ ἀποστῇσι ἀπὸ τὴν λαπάρην, μὴ ἀλγεύσαν τῶν καταμηνίων ἐόντων, 3 ὡς φῦμα γίνεται ἴσον ἐς βυθὸν, ἀκέφαλον, μέγα, ἐρυθρόν. 4 καὶ τῶν ἰητρῶν πολλοὶ ἤδη, οὐκ εἰδότες τοῦτο οἷόν ἐστιν, ἔταμον, καὶ ἐς κίνδυνον ἦγαγον ἄτους. 5 τὸ δὲ ὡς φῦμα γλυόμμον γίνεται τρόπῳ τοιῷδε. 6 ἐπιμελίσκεται δὲ αἵματος ἡ σάρξ, ἄτε ἀποκαμνούσης δὲ σώματος τῶν μητρέων τῇ λαπάρῃ. 7 καὶ ἐμπίμπλαται ἀπ' αὐτέου κῦ ἐξίσταται, ὅτε πληρωθῇ δὲ αἵματος ἡ σάρξ.

IX. Καὶ ἔστιν ὅτε, ὧν μετέῃ τὸ σῶμα τῶν μητρέων, καὶ γλύηται κῦ τὸ αἰδοῖον, 2 κῦ χωρέῃσι ἀλλ' ἐς αἰδοῖα τὰ καταμήνια, 3 καὶ διὰ τοῦ ἐξεστηκὸς κῦ τὴν λαπάρην. 4 ἀναδίδοσι γὰρ ἐς τὰς μήτρας· 5 οἱ δὲ ἔξω ἐχάλασαν. 6 ὧν δὲ μετάσταφῇ καὶ τὸ αἰδοῖον τὸ σῶμα τῶν μητρέων, ἀλλὰ καὶ τὴν λαπάρην, 7 καὶ ταύτῃ ὁδὸς γίνεται τοῖσι καταμηνίοισι· 8 καὶ

gna ulcera fuerint quæ in uteris facta sunt. 2 Si vero non contiget, ut menses ipsi in pudendum procedant suppurati facti, ad partes supra inguen, juxta lateris mollitudinem erumpent, citra tuberculum, 3 utpote pure rupto, & illa parte purulenta graveolentia procedent: 4 & si hoc fiat, mulier non superstes manet. 5 Si vero etiam superstes maneat, semper sterilis erit. 6 Hac enim parte de cætero via fit mensibus ut foras prodeant. 7 Nam os uterorum ad hunc locum allapsum est.

VIII. Fit & hoc. 2 Quibusdam ubi bimestres aut trimestres, aut diuturniores fuerint menses, & ad lateris mollitudinem allapsi fuerint, quum non suppurati sint menses, 3 velut tuberculum fit supra inguen, sine capite, magnum, rubrum: 4 & vulgus medicorum ignarum quid hoc esset, jam sæpe secuerunt, & sic in periculum induxerunt. 5 Cæterum id quod velut tuberculum fit, tali modo fit. 6 Fruitur sanguine caro ipsa, utpote osculo uterorum lateris mollitudini adjacente: 7 & impletur caro ab ipso, & insurgit ac eminet, velut sanguine repleta.

IX. Et aliquando si transmotum fuerit os uterorum, & ad pudendum conversum, 2 & menses processerint per pudendum, 3 id quod circa lateris mollitudinem eminuit, sedatur. 4 In uteros enim distribuitur, 5 hi vero foras laxantur. 6 Si vero non conversum fuerit os uterorum ad pudendum, circa lateris mollitudinem suppuratur, 7 & hac parte transitus fit mensibus:

208' καὶ οἱ κίνδυνοι οἱ αὐτοί εἰσιν, οἱ καὶ αὐτοὶ θανεῖν ἐρριμμένοι. 9 τρέπεται δὲ καὶ ἐς ἔμετον. 10 ἔστιν ὅτε καὶ κατὰ τὸν ἕδρην, ὥστε μὴ εἰρῆσθαι σὺν τοῖσι παρθενικῆσι νοῦσοισι. 11 καὶ σημεῖα καὶ πόνους τοὺς αὐτοὺς δείκνυσι τοῖσι κεῖθι ἐρριμμένοισιν. 12 " ἧσσον δὲ τούτῳ τῷ ὁδῷ ποιεῖ τὰ ἐπιμηνία τοῖσι γυναιξίν, ἢ τοῖσι παρθένοισιν.

x. Ὅκωσαν δὲ τὰ ἐπιμηνία κρυφθῇ, 2 ὀδυνᾶ ἕξω τοῦ νειατροῦ μάλιστα, καὶ δοκεῖ τι ἐγκεῖσθαι βάρος, 3 καὶ τοὺς ἰξύας " συντείνει καὶ πόνος, καὶ τοὺς κενεῶνας. 4 " Ἢν δὲ τὰ ἐπιμηνία παντάπασι μὴ ἢ χωρέουσα, γίνεται ὑστερικὰ καὶ παχέα καὶ γλίσχρα, ἢ κωλύσῃ. 5 χρὴ δὲ πρῶτον " κοιλίην καθῆραι, καὶ ὧδε καὶ κάτω. 6 ἔπειτα [ἐπὶ] τοῖσι ὑστέροις πρόσθετον, ἀφ' οὗ αἷμα καθαίρεται. 7 " καὶ πιεῖν [ἡμέρην μίαν ἢ δύο, ἔπειτα] πίσσης ὑφ' ἡδυόσμου. 8 πινέτω δὲ καὶ κρηθμοῦ ἐν οἴνῳ τῷ λεπτοδάεϊ. 9 ἢν δὲ οἱ ῥόος μὴ γίνηται, ἔστιν ὥστε δοκέειν ἔγκυον εἶναι, 10 ἐμισγομένην ἀνδρὶ ἀλγέειν ὥσπερ δοκέουσαι ἔγκυιαι. 11 ἐς βάθος δὲ ἐν τῇ γαστρὶ ἐγγίνεται. 12 καὶ ἡ γαστὴρ προέχει, 13 " καὶ ἀείρεται ἡδελφισμένως ὡς ἐν γαστρὶ ἐχούσα. 14 καὶ καρδιώσσει, " ἐπὴν ἡμέραι τεσσαρακοντα μάλιστα ἔωσι. 15 καὶ πόνος ἔχει ἄλλοτε ἄλλοσε τοῦ γαστρὸς, [μάλιστα] " τὸ περὶ ὀμφαλὸν, τόν τε τράχηλον, ἐς τοὺς βουβῶνας, καὶ τὸ ὀσφύϊ. 16 ἐπὴν μῆνες δύο ἢ τρεῖς γένωνται), ἔστιν ὅτε ἐράγη οἱ περὶ τὸ αἰδοῖον ἐκ καθαρμοῦ ἀθρόα, 17 " καὶ δοκεῖ ὥσπερ ταρίχια εἶναι τὰ ἀποῦσα ὡς ἐκ διαφθορῆς, ἐς μέλανα.

xi. Ἔστι δ' ἧσι καὶ ἕλκεα γίνεται ἐν τῇσι μητρέῃσι. 2 καὶ δεήσεται παρασκευῆς

8 & eadem pericula sunt, quæ prius sunt relata. 9 Sed & ad vomitum convertitur, 10 ' & quibusdam in sedem, velut in virginum morbis à me dictum est, 11 & signa & dolores eosdem ostendit, quos isthic retulimus. 12 At hanc viam minus faciunt menses mulieribus quam virginibus.

x. Quum menses fuerint occultati, 2 dolor habebit imum ventrem, & onus quoddam incumbere videtur, 3 & lumbos & laterum mollitudinem mirum in modum dolet. 4 Si vero omnino non procedunt, præ ' morbo aut crassi & viscosi, aut glutinosi fiunt. 5 Primum igitur ventrem purgare oportet sursum ac deorsum. 6 Deinde uteros subdititio medicamento, à quo sanguis purgatur. 7 Atque ita quiescere, & potandum dare pharmacum, à quo sanguis prodeat. 8 Bibat etiam crethmum in vino tædaceo. 9 Si vero fluxus ipsi non fiat, continget ut prægnans esse videatur, 10 & dum cum viro coit doleat, ut putet ' quid incumbere, 11 & gravitas fit in ventre, 12 & venter prominet, 13 & desideriis similibus afficitur, velut in ventre habeat: 14 stomachi dolore afficitur, maxime ubi quinquaginta dies præterierint. 15 Et dolor alias atque alias habet ventrem, & partem circa umbilicum, & collum, & inguina, & lumbos. 16 Et postquam menses duo aut tres præterierint, quandoque menses acervatim ipsi in pudendum erumpunt: 17 ' & quæ prodeunt velut carnem esse putat, quemadmodum ex fœtus corruptione & nigra.

xi. Quibusdam etiam ulcera fiunt in uteris, 2 & opus habent dili-

προσέχειν τῇ μελέτῃ. 3 Πολλῆσι δὲ συμβαίνει, ὥστε δοκέειν ἐξ μηνῶν ἔχειν σὺν χρηστῇ, ἢ καὶ ὀλίγῳ ἐλάσσονα χρόνον. 4 Ἐν δὲ πολλῇσι προσκρούει), ἐν πᾶσι δὲ οἱ δοκεῖ γίνεσθαι ὥστε σὺν χρηστῇ ἐχέσθαι. 5 Ἔπειτα ἔστιν ἧσι λαμβάνουσι ἐρύσιχη ὑπὲρ ἓξ βδελλῶν ἅμα τῷ πέμπτῳ ἢ ἕκτῳ μηνί, καὶ ὀδὸν τοῦτον ποιήσει). 6 Ἔστι δὲ καὶ ἧσιν ἕλκεα γίνεται σὺν τῇσι μήτρῃσι, καὶ τὸ ὑπὲρ ἓξ βδελλῶν. 7 Κινδυνοῦσα ἀποθνῄσκειν. 8 Ἢν δὲ καὶ περιγένηται), ἄφορος ἔσται. 9 Ἔστι δὲ ἧσι καὶ τὸ αἰδοῖον ῥήγνυται), 10 καὶ χορέει ἐπὶ τὰ αὐτὰ σεσηπότα καὶ πυώδεα. 11 καὶ ἀπὸ τούτων ἕλκεα ἐγίνεται ἐν τῇσι μήτρῃσι, 12 καὶ κινδυνοῦσα. 13 Δεῖ, ὅκως μὴ τὰ ἕλκεα παλαιὰ γένηται), ἐπισοῦσθαι προσέχοντα. 14 Ἄφορος δὲ καὶ τὰ γίνεται), ἢν γε καὶ ὑγιὴς.

XII. Ἢν δὲ μήποτε ῥαγῇ τὰ καταμήνια διενεχθέντα ἐξ μηνῶν, πεῖσαι πάντα, ἅπερ τῇ ἀτόκῳ τὰ καταμήνια ὀδὸν ἐδυνάμην ἐφευρεῖν. 2 καὶ, ἢν μὲν διαπαθῇ, ὑγιὴς ἔσται. 3 Ἢν δὲ μή, ἔπειτα ἐπισκήψας καὶ ἐς ὀκτὼ μῆνας, θνήσκει. 4 Πολλῇσι δὲ γίνεται, ἢν τὰ καταμήνια φλεγματώδεα χωρέοντα ἐπὶ πολλὸν χρόνον, 5 καὶ ἐλάσσονα τῶν ὑγιηρῶν. 6 Ὑγιὴς δὲ γίνεται ἐν κόσμῳ τῷ προσήκοντι ἰηθεῖσα.

XIII. Ἢν δὲ τὰ ἐπιμήνια γυναικὶ χωρέῃ μὲν, ἐλάσσονα δὲ δέοντα χωρεῖ, 2 οἷα δὲ στόμαι τῶν μητρέων παρεγκεκλιμένα ὀλίγον δὲ αἰδοίου, 3 ἢ ὁρμῇ μετὰ μυκτῆρας ἐς τοῦτο, 4 ὥστε χωρεῖν μὲν, ἀποφράσσεται δὲ ἀπ' αὐτέων καὶ αἱ ὁδοὶ, ἃς περαίνουσιν, ἐπὶ κατέλῃ ἐς τὰς μήτρας, 5 τὰ μὲν τέλεα, τελέως δὲ αἵματος ἐπικέ-

diligenti animadverſione. 3 Multis vero contingit ut putent ſe ſex menſibus in utero habere, aut etiam paulo breviore tempore: 4 & venter prominet, & alia ſibi fieri putat, velut in ventre habenti. 5 Poſtea ſunt & quibus ſuppurati eruperunt ſupra inguen, ſimul cum quinto aut ſexto menſe, & viam ea parte patefecerunt. 6 Quibuſdam autem ulcera fiunt in uteris etiam infra ſub inguine: 7 & periclitatur mulier de vita. 8 Si vero etiam ſuperſtes maneat, ſterilis erit. 9 Quibuſdam etiam in pudendum erumpunt, 10 & prodeunt ipſi putrefacti ac purulenti. 11 Et ab his ulcera fiunt in uteris, 12 & periclitatur. 13 Et oportet, ut ne antiqua fiant ulcera, cum attentione mederi. 14 Sterilis autem & hæc fit, etiam ſi fuerit curata.

XII. Si vero non eruperint menſes ſex menſibus intus concluſi, omnia patietur velut ea quæ non peperit, in qua menſes viam invenire non poſſunt. 2 Et ſiquidem curata fuerit, ſana erit. 3 Sin minus, etiam ad octo menſes durans moritur. 4 Multis vero contingit, ut menſes pituitoſi ad multum tempus prodeuntes, 5 etiam pauciores ſanis ſint: 6 ſana autem talis fit, ſi convenienti cura fuerit ſanata.

XIII. Si vero menſes mulieri prodeant quidem, verum pauciores quam convenit, 2 utpote oſculo uterorum paululum à pudendo emoto, 3 aut nuper concluſo ad hoc, 4 ut prodeant quidem, verum obturentur ab ipſis etiam tranſitus, per quos penetrant ubi ad uteros deſcendunt: 5 moderati ſane paulatim prodeunt, ſanguine ſemper perfecte

μβρε τῷ στόματι αὐτῆς, ἀποστέγασμα
234 δὲ καὶ ὀλίγον [6] καὶ ἐπὰν αἱ ἡμέραι παρέλθωσιν, ἧσι καθαίρεσθαι μεμαθήκασι, καὶ εἰσχυθῇ τὸ αἷμα ἐν τῇσι μήτρῃσι τὸ ὑπολελειφθέν, καὶ ἕτερον ἐπικαλύπτα ἐπιμηνίσια μὴ 41
ἐξωθῇ τὸ ἐρχθὲν αἷμα, ἀλλ' αἰεὶ 42
βαρυῶνται κατ' ὀλίγον, ἐς τε τοὺς [ὦ]
στέγοντας μῆνας ἢ ἐπὶ δύο ἢ ἐπὶ τρεῖς μὴ ἐσαεὶ κάρτα. [7] ἐπὰν δὲ οἱ μῆνες πολλοὶ γένωνται, ἔπι μᾶλλον πονήσει, [8] καὶ ἐκ ἴσης ἐν γαστρὶ, μέ-
5 χρις αὖ ἄττως ἔχῃ, [9] καὶ πῦς λήψεται μιν, μᾶλιστα τὰς ἡμέρας, ἐν ἧσι καθαίρεσθαι μεμαθήκασι, ἢ πόδωνται. [10] ἐνίοις δὲ ἐν καὶ τῷ μεσηγὺ χρόνῳ πυρετὸς γίνηται καὶ φρίσσῃ, καὶ καρδιώσσῃ, ἀνάγῃ ἐπὶ τὸ πλῆ- 43
θος ἀνὰ πᾶσαν ἡμέρην. [11] καὶ ἀλγέῃ καὶ ἄλλοτε καὶ ἄλλοτε τὸ σῶμα, καὶ μάλιστα τὸ ὀσφῦν, καὶ τὸ ῥάχιν, καὶ τὰς βουβῶνας, τά τε ἀζόμενα τῶν χρόων καὶ τοὺς ποδῶνας. [12] τοῦτο δὲ ἐκ ὁμοῦ ἀλγέῃ, ἀλλ' ἄλλοτε καὶ ἄλλοτε, ὅπῃ αὖ βρίσῃ τὸ αἷμα τὸ ἀποκεκριμένον
10 καὶ μὴ δυνάμενον εἶναι ἐν τῇσι 45
μήτρῃσι. [13] καὶ, ὅπῃ αὖ σκληρὴ γένηται, οἴδημά ἐστιν. [14] ὅτε γὰρ ἀνέῃ καὶ ἀσασμὸς ἰσχυρὸς τῶν ἄρθρων γένηται, [15] καὶ τῶν ἄλλων σημείων τῶν ἀποφθειρομένων φαίνεται οἱ ἄλλοτε ἄλλο. [16] ἔστιν ὅτε αὖτη, λὴν μὴ ἐρεσχαθυνθῇ καὶ τρόπον τινὰ ὑγιὴς ἔσῃ. [17] εἰ δὲ μὴ, ἢ νόσον ἐπιφέρειν ἢ καὶ χρονιωτέρην γενομένην, ἢ γυναῖκα εἶναι αὖ, 46
ἢ χωλοῦσθαι, ἢ ἀκρατέα πινὰ τῶν 47
μερέων ποιῆσαι. [18] λὴν ὑπὸ ῥίγεος καὶ ἀσιτίης τὸ αἷμα ἔνδοθι αὖ ἐπέλθῃ, πᾶσιν ἴσχει ὁμοίως τὸ νεῦρον.
15 [19] τοῦτο δὲ τὸ νόσημα γίνεται μᾶλλον τῆσιν ἀνανδρίῃσιν. [20] λὴν δὲ ἐμπε- 48
ρότερον τούτου τὰ νοσήματα ἐμπέσῃ τῇσι ἐκ ἡμέρῃσι, ἢ ἄσσα μὲν ἐκ ἐρή-

ὀσκυλο incumbente. [6] Et postquam dies præterierint quibus 145
purgari solet, & concluſus fuerit ſanguis in uteris relictus, & alii menſes ſubdeſcendentes non expulerint concluſum ſanguinem, ſed ſemper paulatim gravant, & primis menſibus duobus aut tribus non valde prodeunt: [7] poſtquam autem plures menſes præterierint, adhuc magis dolebit: [8] & non habet in ventre, quamdiu ſane ſic habuerit, [9] & febris corripiet ipſam debilis, maxime in diebus quibus purgari ſolet. 150
[10] Verifimile eſt autem & in intermedio tempore ipſam febrire, & horrere, & ſtomachi dolore vexari, & ad multitudinem addere ſingulis diebus. [11] Et dolet alias atque alias corpus, & maxime lumbos, & ſpinam, & inguina, & articulos manuum ac pedum. [12] Verum his locis non ſimul dolet, ſed alias atque alias, qua parte ſanguis diſcretus, & in uteris eſſe non potens impetu ſuo gravarit: [13] & qua ſane cor- 155
poris parte incubuerit, tumor eſt, [14] ſitque etiam convulſio fortis articulorum corporis. [15] Et alias aliud ex relatis antea ſignis ipſi apparet. [16] Hæc ſiquidem juxta debitum modum curata fuerit, ſana evadet. [17] Sin minus, morbus ſeptimeſtris aut diuturnior factus, lethalis fuerit, aut claudam faciet, aut partes aliquas impotens efficiet, [18] ſi præ rigore & cibi faſtidio ſanguis circa nervos compactus fuerit, 160
quemcunque tandem locum occupaverit. [19] Hic autem morbus magis fit his quæ virum non habent. [20] Si vero hi morbi jam relati, aut quicunque poſtea referentur, incidant in eam quæ partum non ſit experta, diuturniores

στερα, πολυχρονιώτερα ἔσται, ἕκαστον ἐπὶ πονα. [21] τὰ δὲ σημεῖα ταυτὰ καὶ τελούτας εἰ αὐταὶ γίνονται τῇ τε ἀπόκω, καὶ τῇ λοχίων ἐμπειρα, ὧν μὴ θεραπεύων. [22] χρὴ οὖν αὐτίκα τὴν θεραπείαν ποιέεσθαι· ἐὰν δὲ μὴ, ἐπιφανεῖται αὐτίκα τὰ νοσήματα.

XIV. Ἢν δὲ τὰ ἐπιμήνια πλέονα δέηται χωρίς τε παχύτερα· [2] οἷα δὲ σώματα φύσει τὰ ὑγρὰ ἐόντα, καὶ δὲ σώματα τὰ μητρέων πλησίον δὲ αἰδοίων κάμπτει [3] καὶ ἐπὶ τετραίζειν ἀνδρὶ τε ξυνίη πολλὰ, [4] καὶ δύωνται, [5] ἐσαίπαξ πεπτε πολλὰ καὶ ἐλθόντα καὶ χωρέοντα βύζει, ἐπορυμᾷ μᾶλλον τὸ σῶμα τῶν μητρέων βιασάμενα. [6] καὶ ὧν ἐπὶ τετραίζει μὴ ἐπιπέσῃ κενεαγγείη, ἀλλ' οὗτος πολὺ ἴη ἀλέα καὶ τὸ σῶμα σύρὺ ποιέῃ, καὶ τὸ σῶμα, [7] ἅτε συγκαμπτόμενα ἡμφορμένα τε καὶ σωιδόμενα ἀνδρὶ, σύρεον, [8] ἢ ἐπὶ τὰς μήτρας· ἀλέα ἐπιφέρηται, [9] ἄχρως τε ἔσται, μέχρις αὖ ἔτως ἔχῃ. [10] καὶ ὧν ὕστερόν τι νόσημα ἢ πάθημα ἐπιπέσῃ, ὥστε τυχωθῆναι τὸ σῶμα, [11] ὁμοίως αὖτε μήτρας καὶ τὸ ἐωθὸς σύρυσμοί εἰσι, καὶ τὸ σῶμα σύρεον ἐπ' αὐτοῖς ἐστιν. [12] καὶ μὴν τοῦτο πῦρ ἔχῃ, καὶ ἀσιτέῃ, καὶ ἀλυκτέῃ, καὶ λεπτὴ καὶ ἀμβλυωπὴ [γένηται,] καὶ τὸ ὀσφῦν καὶ τὸ ἐπιμηνίων πονήσῃ. [13] καὶ, δὲ χρόνος ἐπιγίνοιτο, ὧν μὴ θεραπεύῃ, πάντα μὲν μᾶλλον πονήσει ἂν τῷ μεταξὺ χρόνῳ, [14] καὶ οἱ ἔσται κίνδυνος ἀφορμὴ τε γένηται, ἢ τυχωθεῖσαν ὑπὸ χρόνου τε καὶ τῆς νόσου, ὧν τι οἱ ξυμπέσῃ καὶ ἄλλο νόσημα, ἐπὶ τετράδι γενέσθαι αὐτῷ. [15] χωρὶς δὲ τὰ καθεστηκότα παχύτερα καὶ πολίτια τῶν ἡμερέων τῶν ἐν μέσῳ ἐξαιμάδας ἢ τελεσθῶσι, ἐλάσσονα καὶ λεπτότερα.

niores erunt, & minus doloroſi. [21] Verum ſigna eadem, & iidem fines, tum ei quæ non peperit, tum ei quæ puerperia experta eſt, contingunt, ſi non curentur. [22] Oportet autem ſtatim curationem facere. Sin minus, ſtatim comparent morbi.

XIV. Si vero menſes plures quam oporteat prodeant, & craſſiores: ([2] nimirum corpore natura fluido exiſtente, & oſculo uterorum prope pudendum ſito) [3] & ad hæc multo cum viro coitu utatur, [4] & convivetur, [5] ſemel aliquando multi deſcendentes & cumulate prodeuntes, os uterorum impetu ſuo magis dilarant: [6] & ſi ad hæc non inciderit vaſorum evacuatio, ſed rurſus multus acceſſerit calor, & os amplum faciunt, & corpus: [7] utpote dum convivante & voluptatem ac conſuetudinem viri conſectante muliere, facili fluxu [8] ad uteros etiam calor defertur, [9] & decolor erit quam diu ſic habuerit: [10] & ſi poſtea morbus aliquis aut affectio inciderit, aut corpus affligatur, [11] & uteri ſimiliter juxta ſolitum morem ampli ſunt, & corpus facili fluxu in ipſos prædictum eſt. [12] Et poſt hæc febris habet, & cibum averſatur, & anxia eſt, & tenuis ac debilis, & lumbos ex menſibus dolebit: [13] & progreſſu temporis ſi non curata fuerit, omnia ipſam magis affligent in intermedio tempore, [14] & periculum ipſi imminet, ne ſterilis fiat, aut à tempore & morbo vexata, ſi alius morbus coincidat, ex hoc moriatur. [15] Prodeunt autem menſes craſſiores & plurimi, in intermediis diebus. Incipientes autem & deſinentes, pauciores & tenuiores.

xv. Μέτρια δ' ἐστὶ πάση γυναικὶ χωρεῖν, ὦ ὑγιαίνῃ, τὰ ἐπιμήνια, [2] ἐλαττόνων ὅσων κοτύλαι δύο ἀττικαὶ, ἢ ὀλίγω πλέονα, ἢ ἐλάσσονα· [3] παῦται δὲ ἐφ' ἡμέρας δύο ἢ τρεῖς. [4] ὁ δὲ πλείων χρόνος ἢ ἐλάσσων, ἐπίνοσός ἐστι. [5] τεκμαίρεσθαι δὲ χρὴ ἐς τὸ σῶμα τῆς γυναικὸς ὁρέοντα, [6] καὶ ἐρωτῶντα "πρὸς τὰ πρότερον ξυμβαλλόμενον," εἴτε ἐπίνοσος εἴη, εἴτε μή. [7] ὦ γὰρ ἐλάσσονας ἢ πλέονας ἡμέρας ξυνίῃσι φοιτῶν, ἢ αὐτὰς ἐλάσσονα ἢ πλείονα εἴη, ἐπίνοσόν ἐστιν, [8] ὦ μὴ ἡ φύσις αὐτὴ νοσερὴ καὶ ἄφορος ᾖ. [9] ὦ δὲ τοῦτο ἦ, καὶ μεθίστηται ἐπὶ τὸ ὑγιηρότερον, ἄμεινον. [10] χωρεῖ δὲ αἷμα οἷον ἀπὸ ἱερείου, [11] "καὶ ταχὺ πήγνυται," ὦ ὑγιαίνῃ ἡ γυνή. [12] ἧσι δὲ σὺν φύσει ἐστὶ πλέονα καθαίρεσθαι τεσσάρων ἡμερέων, καὶ πολλὰ κάρτα χωρεῖ τὰ ἐπιμήνια, ὥστε λεπταὶ γίνονται, [13] καὶ τὰ ἔμβρυα αὐτέων λεπτοί," καὶ ἀμαλδυνέται. [14] ἧσι δὲ τελῶν ἡμερέων ἔλαττον ἢ κάθαρσις γίνεται, ἢ ὀλίγα χωρεῖ, ὥστε παχείας καὶ σύχνους, ἀνδρικάς τε [καὶ] καὶ μνησιτοκοῦσιν. [15] αἱ δὲ καὶ κύσκονται.

xvi. [1] Ἢν δὲ πνῖξις αἰφνίδιος ἐξαπίνης. [2] γίνεται δὲ μάλιστα τῆσι μὴ ξυνιοῦσι ἀνδράσι, καὶ τῆσι γεραιτέρῃσι μᾶλλον ἢ τῆσι νεωτέρῃσι· [3] κύφοτεραι γὰρ αἱ μήτραι σφέων εἰσί. [4] "γίνεται δὲ μάλιστα τότε, ἐπὰν κενεαγήσῃ καὶ πελαπωθῇσι πλέονα τοῦ μαθήσιος. [5] ὠαυθεῖσαι αἱ μήτραι ὑπὸ τοῦ πελαπωθέος φρένον, ἅτε κενεαὶ ἐοῦσαι καὶ κύφαι. [6] εὐρυχωρίη γὰρ σφίν ἐστιν, ὥστε φρέφεσθαι, ἅτε τῆς κοιλίης κενεῆς ἐούσης. [7] φρεφόμεναι δὲ ἐπιβάλλουσι τῷ

xv. Moderati vero sunt menses prodeuntes in omni muliere si sana fit, [2] ut duarum heminarum atticarum mensura secedant, aut paulo plures, vel pauciores, [3] atque hoc ad duos aut tres dies. [4] Longius autem tempus aut brevius, morbosum & sterile est. [5] Conjectare porro oportet, mulieris corpus inspiciendo, [6] & interrogare collatione ad 'priora facta, an semper morbosa vivat, an non. [7] Si enim pauciores aut plures dies, quam solent prodeant, aut ipsi pauciores aut plures fuerint, morbosi sunt: [8] nisi natura ipsa morbosa & sterilis fuerit. [9] Si vero hoc fuerit, & ad salubriorem statum transmutatur, melius est: [10] procedit autem sanguis velut a victima, [11] & cito congelatur si sana fuerit mulier. [12] Quibus vero in natura est, ut plures quam quatuor dies 'purgentur, & menses valde multi prodeunt, hæ tenues fiunt, [13] & fœtus ipsarum tenues, & emarcescunt. [14] Quibus autem purgatio infra tres dies fit, aut pauci menses secedunt, hæ crassæ sunt, & bene coloratæ, virilesque ac partus immemores, [15] & neque concipiunt.

xvi. Si suffocatio derepente accesserit ([2] fit autem maxime his quæ cum viris non coeunt, & senioribus magis quam junioribus. [3] Leviores enim 'uteri ipsarum sunt: [4] fit autem potissime tunc, ubi mulieri vasa evacuata fuerint, aut plus solito laborarit:) [5] reficcati à labore uteri convertuntur, ut qui vacui sint ac leves. [6] Est enim ipsis locus spatiosus ut convertantur, utpote ventre vacuo existente. [7] Dum autem convertuntur, impetunt

τῷ ἥπατι, & ὀμῦ γίνον), καὶ ἐς τὰ ὑποχόνδρια ἐμβάλλει. 8 ἔνεσι γὰρ & ἔρχον) αὖ ὡς ἐς τὴν ἰκμάδα, ἅτε ὑπὸ τῆς πελιαπωλίης ξηρανθεῖσαν μᾶλλον ἢ κεκρᾶσ. 9 τὸ δὲ ἧπαρ ἰκμαλέον ἐστίν. 10 ἐπὴν δὲ ἐπιβάλλωσι τῷ ἥπατι, πίνια ποιέουσιν ἐξαπίνης ἐπιλαμβάνουσι τὴν λάψιν τῆς περὶ τὴν κοιλίην. 11 &, ἅμα τε ἄρχον) ἔνιοι ὅτε ὡσοῦν ἀλλὰ ὡς τὸ ἧπαρ, καὶ ἀπὸ τῆς κεφαλῆς φλέγμα ' καταῤῥεῖ ἐς τὰ ὑποχόνδρια οἷα πνιγμώδης. 12 & ἔνιοι ὅτε ἅμα τῇ καταῤῥύσῃ & φλέγματος ἔρχονται ἐς χώρην ἀπὸ & ἥπατος, & πυέ) ἡ πνιξ. 13 καταῤῥον) δὲ καθέλκουσιν ἰκμάδα καὶ βαρυνθεῖσαν. 14 τρυσμὸς δὲ ἀπ' αὐτέων γίνε), ἐπὴν χωρέωσιν ἐς ἑαυτὰ τῆς σφῶν αὐτέων. 15 ἐπὴν δὲ ἔλθωσιν, ἔνιοι ὅτε ἡ γαστὴρ μᾶλλον ὑποτέρη γίνε) ἢ ἐν τῷ πρόσθεν χρόνῳ. 16 χαλᾷ γὰρ ἤδη ἡ κεφαλὴ & φλέγματος ἐς τὴν κοιλίην.

XVII. Ἐπὴν δὲ ὡς τὴν ἥπατα ἔωσιν αἱ μῆτραι & τοῖσιν ὑποχονδρίοισιν, πνίγει, 2 & τὰ λοιπὰ τῆς ὀφθαλμῶν ἀναβάλλ, & ψυχρὴ γίνε). 3 εἰσὶ δὲ, αἳ & πελιδναὶ γίνον). 4 ἡ δὲ & τὰς ὀδόντας βρύχ. 5 & σίαλα ἐπὶ στόμα ῥέ. 6 & ἐοίκασι τοῖσιν ὑπὸ τῆς ἡρακλείης νόσῳ συνεχομένοισιν. 7 ὧν δὲ χρονίσωσιν αἱ μῆτραι ὡς τὴν ἥπατα καὶ τοῖσιν ὑποχονδρίοισιν, ἀποπνίγε) ἡ γυνή. 8 ἔστι δ' ὅτε, ἐπὴν κενεωθῇσιν ἡ γυνὴ & ἐπιβαλαμπωθῇσιν, ' αἱ μῆτραι φρενῖτιν ὡς τὸ κύστι, τὸ στόμα τὸ ὡσαύτως πίπτουσι, καὶ σφαγελίην ποιέουσιν. 9 ἄλλο δὲ οὐδὲν κακὸν ἴσχ. 10 καὶ αὐτίκα ὑγιαίνει θεραπευομένη. 11 ἔστι δ' ὅτε καὶ αὐτομάτη. 12 ἔστι δ' ἧσιν αἱ πελιαπωλίης ἢ ἀσιτίης ὡς ὀφθὼ ἢ ὡς ἰσχία ὡς-

petunt hepar, & juxta consistunt, & ad præcordia irruunt. 8 Currunt enim & progrediuntur sursum ad humiditatem, ' tanquam à labore magis quam opportunum est reliccati. 9 Hepar autem humidum est. 10 Postquam autem impetiverint hepar, suffocationem faciunt, derepente perspirationem circa ventrem intercipientes: 11 & aliquando simul incipiunt hepar impetere, & à capite pituita defluit ad præcordia, velut ab eo quod suffocatur: 12 & aliquando simul cum pituitæ defluxu, descendunt ab hepate ad locum suum, & cessat ' suffocatio. 13 Descendunt autem detrahentes humiditatem, & gravati. 14 Stridor autem ab ipsis fit, dum ad suam ipsorum sedem procedunt. 15 Postquam autem eo devenerint, aliquando venter post illa humidior fit, quam superiori tempore. 16 Laxat enim jam caput pituitam in ventrem.

XVII. Ubi vero apud hepar & præcordia fuerint uteri, & strangularint, 2 mulier albas oculorum partes subvertit, & frigida fit. 3 Sunt autem quæ ' lividæ fiunt. 4 Quædam etiam dentibus frendunt, 5 & salivæ ad os fluunt: 6 & similes sunt his qui ab herculeo morbo detinentur. 7 Si vero diutius moram traxerint uteri apud hepar ad præcordia, mulier strangulatur. 8 Quandoque vero ubi mulier vasa evacuata habuerit, & insuper laborarit, uteri conversi ad vesicæ stomachum allabuntur, & urinæ stillicidium inducunt. 9 Aliud autem nihil mali habet, 10 & ' curata cito sanescit, 11 quandoque etiam sponte. 12 Quibusdam vero ex labore aut inedia, ad lumbos

ωεφαπτεσθαι πόνες παρέχουσιν.

XVIII. Ἡ γυνὴ τὸ σῶμα φλαύρως ἔχη, καὶ ἡ χολάδεα πε 62
καθαιμώια, σύγνωσται ἐστι τοῦδε. 2 μέλανα ἐστι κάρτα. 3 ἔστι δ' ὅτε μέλανα ἢ λαμπρὰ καὶ ὀλίγιστα ἔρχεται, καὶ ταχύτατα πίπτουσι. 4 καὶ ὁ γόνος ἀμφοτέρων καὶ τὸ ἄρρεν καὶ τὸ θῆλυ, καὶ σπερμαίνεται ἐν μήτρῃ. 5 καὶ ἐξαμβλοῦται μὲν τὸ νέον, καθαίρεται δὲ τὰς ἡμέρας οὐ μεμαθηκέναι, οὐ τελέονας. 6 προϊόντων δὲ τῶν ἐπιμηνίων, τελέονας ἡμέρας καθαίρεται, καὶ ἐλάσσονα τὰ καθαιμένια καθ' ἑκάστην φαίνεται, 7 πυρετοί τε ἐπιγίνονται τελευταῖαι ὀξέες ξυμφέρουσαι καὶ ἀσιτίη, ἄλλοι τε καὶ ἄλλοι. 8 καὶ ἀηδιώγμοι. 9 καὶ πόνοι κάλιστα, ἐπὴν πλησιάζωνται τὰ καθαιμένια αὐτέη. 10 Ἐπὴν δὲ ἀποκαθαρθῇ, καὶ ῥηίσῃ ἐπ' ὀλίγον ὡς τὰ πρόσθεν, ἔπειτα δὲ αὖτις 63
ἐς τὠυτὸ καθίσταται. 11 μελεδαινομένη δὲ κὺ τύχῃ ὑγιαίνει. 12 ἢν δὲ μὴ θεραπεύηται καὶ ὁ χρόνος προΐῃ, πάντα μὲν κάκια πονήσει τὰ πρόσθεν εἰρημένα, 13 καὶ ὀδυνήσει λήψεται, ποτὲ μὲν τοῦ καιροῦ τὸ κάτω τοῦ ὀμφαλοῦ, ποτὲ δὲ τὰς βουβῶνας, ποτὲ δὲ τὸν ὀσφύν τε καὶ κοιλίην, 14 ποτὲ δὲ πνῖξ προσπεσεῖται ἰσχυρή, καὶ πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν ζόφος ἔσται οἱ καὶ σκοτοδινιάσει, εἶτα τὸ καθάρσιον αὐτὴν ἀναστελλομένης καὶ ἀνιᾶται.

XIX. Ἡν δὲ τὸ σῶμα φλαύρως ἔχη, γυναικὶ τὰ καθαιμένια ἐλάσσω γίνεται. 2 καὶ, ἢν μὲν αὖ τὸ σῶμα ἐμπλεων ᾖ, τὰ καθαιμένια τουτέοισι πλείονά ἐστι. 3 τῇ δὲ χολάδει τὰ καθαιμένια ἧσσον ἔρχεται, ὀλιγοψυχίη ἐμπίπτει, καὶ ἀποσιτίη ἄλλοτε καὶ ἄλλοτε, καὶ ἀλυσμός, καὶ ἀχρυπνίη.

4 καὶ

bos aut ad coxas allapsi, dolores exhibent.

XVIII. Si mulier corpore male habuerit, & menses biliosi prodierint, ex hoc probe cognosci possunt. 2 Nigri sunt valde, 3 quandoque vero nigri aut splendidi, & pauciſſimi prodeunt, & citiſſime congelantur: 4 & semen amborum, & maris & fœminæ evanescit, & non habet 220
in ventre: 5 & incipiente quidem morbo, purgatur diebus quibus solita fuit, non pluribus: 6 progredientibus autem mensibus, pluribus diebus purgatur, & menses pauciores singulis diebus apparent. 7 Et febres succedunt erroneæ acutæ, cum horrore & cibi fastidio alias atque alias, 8 & stomachi dolor: 9 & dolebit maxime, ubi menses ipsi appropinquarint. 10 Postquam autem purgata fuerit, & ad modicum tempus, superiorum respectu melius habuerit, postea rursus ad idem perveniet. 11 Dum autem curatur, cito sana fit. 12 Si vero non curetur, & tempus procedat, omnia prius relata valde ipsam affligent: 13 & dolor corripiet, nunc ventris partem infra umbilicum, nunc inguina, nunc lumbos & coxendicum ad sedem junctura, nunc collum: 14 aliquando vero strangulatio fortis accidet, & caligo ante oculos obversabitur, & vertigo, 230
urpote purgatione sursum vergente ac ascendente.

XIX. Si enim corpus male habuerit, mulieri menses pauciores fiunt: 2 & quibus corpus plenum fuerit, his menses plures prodeunt. 3 At vero biliosæ si menses prodeant, pusillanimitas incidit, & cibi fastidium alias atque alias, & anxietas, & vigilia:

4 &

4 καὶ ἐρυγγάνῃ ἡμῖν, καὶ σὺν ἐθέλῃ περιπατέειν, καὶ ἀθυμέῃ, καὶ ἐμβλέπειν ἀδοκίῃ, καὶ δέδιεν. 5 καὶ, ἢν μελεδαίνῃ, οὐκ ἰητέον, ὑγιὴς ἔσται. 6 ἢν δὲ ὁ χρόνος περίῃ, ἐπὶ μᾶλλον πονήσει. 7 ξυμβαίνει δ' ὡς ἂν ἄριστα, ἢν ἔμετος χολώδης ἐπιγένηται, ἢν ἡ κοιλίη παρέχηται μὴ ἰσχυρῶς, καὶ ὑπολη χολώδεα, καὶ ῥοῦς ἐπιγένηται αὐτῇ μὴ ἰσχυρός. 8 ἢν μὲν γὰρ τι τοιοῦτον ἐπὶ σῶμα τέλειον ἐπίπεσῃ ἰσχυρὸν ἐπὶ σῶμα τέλειον πυκνωθὲν, κινδυνεύσει. 9 ἢν δὲ ἠρεμέως ἀποκαθαίρηται καὶ χολώδεός τι ἢ πᾶν τὸ λυπέον, ὑγιὴς γίνεται. 10 ἢν δὲ μήτε μελεδαίνῃ, μήτε μηδὲν τοιοῦτον γένηται, θνήσκει ἡ γυνή. 11 ὅσαι δὲ ἐπὶ τὸ πλεῖστον ξυμβαίνει ῥοῦν ἐμπίπτειν χολώδεα οὐκ ποιητέον σημάνω. 12 ἢν δὲ ῥοῦς γένηται, καὶ τὰ ὀλίγα οἱ τὰ φαινόμενα ἔσται, 13 ἀνὰ πάσας δὲ τὰς ἡμέρας ὡς ἐπίπαν πλέονα ξυμβαίνει. 14 ὁκόταν δὲ ὁ χρόνος περίῃ, ὡς ἐπὶ πλέον ἡ νόσος ὀξέη γίνεται, 15 καὶ μήτρην διάκνοηται ὑπὸ τοῦ καθαίρεσθαι τὸ χολώδες χωρέοντος καὶ ἕλκεται. 16 ἐπὶ δὲ καὶ τέτοιον ὑγιαίνῃ μελεδαινόμενον, ἢν οἱ ἐπέρχηται ὁ ῥοῦς.

4 & eructat frequenter, & non vult deambulare, & triſtis eſt, & non videre ſibi ' videtur, & timet. 5 Et, ſi curetur, ex his ſana erit. 6 Si vero tempus proceſſerit, adhuc magis dolebit. 7 Optime autem cum hac agatur, ſi vomitus biliosus ſuccedat, aut venter turbetur non fortiter, & ſubeant biliosa, & ſi fluxus ſuccedat ipſi non fortis. 8 Si enim quid ex his forte inciderit in corpus afflictum, periclitabitur. 9 Si vero leniter depurgetur aliquid biliosi aut totum id quod moleſtum eſt, ſana fiet. 10 Si ' vero neque curetur, neque quicquam horum fiat, moritur mulier. 11 Plerunque tamen contingit ut fluxus incidat biliosus ex hoc morbo: 12 & ſi fluxus fiat, primum quidem pauca ſunt quæ comparent: 13 per omnes autem dies omnino plura contingunt. 14 Temporis autem proceſſu plerunque etiam morbus acutus fit, 15 & uteri à purgatione biliosa prodeunte mordentur ac exulcerantur. 16 Sed & in hoc adhuc ſana fit, ſi curetur, ' & fluxus compeſcatur.

xx. Ἢν δὲ φλεγμαίνωσιν αἱ μῆτραι ὑπὸ τῶν ἑλκέων, 2 ἔτι ὀξύτερη ἡ νόσος ἔσται, 3 καὶ πολλά τε καὶ ὀδμαλέα καὶ πυώδεα ἐλούσῃ ἀπ' αὐτέων τῶν μητρέων, ἤδη ἀπόνοσε, 4 καὶ ἐκφύσῃ εἷον ἀπὸ κρεῶν [ἰχῶρ,] 5 καὶ τὰ πρότερον ἐρημώματα ἄπαντα μᾶλλον πονήσει, 6 καὶ τὰ ἕλκεα ἔτι μᾶλλον ἀγριώτερα ἔσται· μένει μέντοι ὑπερνικᾷ. 7 ἢν δὲ καὶ ὑγιὴς γένηται, ἄφορα ἔσται διὰ τῶν ἑλκέων.

xx. Si vero uteri ab ulceribus fuerint inflammati, 2 adhuc acutior morbus erit, 3 & multa graveolentia ac purulenta prodibunt, ab ipſis uteris jam egreſſa, 4 & ſemper velut aqua de carnibus, 5 & prius relata omnia ipſam magis affligent: 6 & ulcera adhuc magis efferatiora erunt, donec ipſam vincant. 7 Si vero etiam ſanata fuerit, ſterilis erit à cicatricibus.

xxi. Ἢν δὲ γυνὴ τὸ σῶμα φλαύρως ἔχῃ, καὶ ἢν φλεγματώδεα τὰ ἐπιμηνία χωρῇ, γνωσὶν ὧδε ἔσται. 2 ἢν μὲν χωρέῃ φλεγματώδεα, ὠχρὰ-

xxi. Si mulier corpore male ' habuerit, & pituitoſi menſes prodierint: cognoſci autem poſſunt 2 ſi pituitoſi prodeant. Pelliculoſi

ὑρμώδεά τε φαίνεται οἱ, καὶ ὥσπερ ἀράχνια διήκειν), καὶ ὑπολούεται ἐσικε. 3 τοῦτο δ' γίνεται, ὅταν οἱ τὸ σῶμα καὶ ἡ κεφαλὴ φλέγμασι πεπλη-
45 ρωμένα ᾖ, 4 καὶ τοῦτο μὴ ὑποκαθαίρηται, μήτε κατὰ τὰς ῥῖνας, μήτε κατὰ τὸν ἕδρον, μήτε κατ' ἀρήθρον, 5 ἀλλὰ σὺν τοῖσι κατὰ μίλωσι καὶ σὺν τῇ παρούσῃ καθάρσει ἔξω ἥκει. 6 καὶ, ὅταν τοιοῦτος ᾖ ἔχῃ, ἐπὶ μὲν δύο ἢ τρεῖς μῆνας ἀδένα νοσεῖ. 7 ἐπὴν δ' ὁ χρόνος πλείων γένηται, καὶ μὴ μελεδαίνηται, μᾶλλον πονήσει, καὶ πυρετὸς ἐπιλήψεται πολλαῦτα, καὶ ἀστησιάζει καὶ ἄλλοιε καὶ ἄλλοιε, καὶ κατιδιώξει, καὶ πονήσει, μάλιστα ἐπὴν πλησιάζῃ τὰ ἐπιμή- 71
236 νια. 8 ὁκόταν δὲ ἀπικάθαρθῇ, ῥηϊδίη 72
ἐπ' ὀλίγον χρόνον ἕως τοῦ ἀφεῦσεν, ἔπειτα εἰς τὸ αὐτὸ καθίσται. 9 καὶ, ἢν μὴ μελεδαίνηται, ἀλλὰ χρόνον ἄφῃσι, γνήσεται πάνυ, ὅσα τῇ χολώδεα ἐχώρεε τοῦ καθαμιλλίου, ἄχρις οὗ ῥοῦ οἱ ἐρχθῇ. 10 ἔπειτα 73 74
δὲ τούτου καὶ ῥόον φλεγματώδεα γενέσθαι, ἢ ἄλλα, ἅσα ἐγὼ ἐρέω ὀλίγον ὕστερον. 11 καὶ, ἢν ἀφεσεπι- 75
γήσεται αἰεὶ, πορεύεται ἀνὰ πάσας τὰς ἡμέρας, ὁτὲ μὲν ἀ-
5 θρόα, ὁτὲ δὲ ὀλίγα. 12 καὶ ἔστιν ὅτε οἷον ἀπὸ κρεῶν ὕδωρ χωρέει, ὁτὲ δὲ οἷον ἰχώρ. 13 καὶ ἐν αὐτέω θρόμβοι πολλοὶ αἵματος ἐγγενονται, 14 καὶ ξύει τὴν γλῶτταν ὡς ὄξος, 15 καὶ δάκνει τὸ γυναικεῖον, ἢν αὖ ἐπιψαύσῃ, καὶ ἕλκει τὰς μήτρας. 16 καὶ ἐλθόντα ἐς τοῦτο, τὰ μὲν ἄλλα 76
πάσχει αὐτὰ, ὡς ἡ ἀφετέρη. 17 ἧσσον δὲ τῆς κεφαλῆς ἐκείνης πονήσει, 18 καὶ τὰ ἕλκεα ἧττον δυσδέα, 77
ἧττον μεγάλα, ἧττον πυώδεα, ἧττον ἀθεμελίωτα ὁμοίως κείνῃ γίνεται· ἀλλὰ ταύτῃ ἧσσον. 19 ἐπιμελεδαινομένῃ δὲ

culosi enim apparent, & velut araneorum cassis distenduntur, & subalbidi sunt. 3 Hoc autem contingit, si corpus & caput ipsi pituita repleta fuerint, 4 & hæc non subpurgetur, neque per nares, neque per sedem, neque per urinæ meatum. 5 Sed in mensibus, & in turbatione sanguinis, una cum purgatione foras exit. 255
6 Et si hæc sic habuerit, ad duos quidem aut tres menses nihil ægrotat: 7 postquam autem amplius tempus progressum fuerit, & non curetur, magis dolebit, & febris erronea corripiet, & cibum alias atque alias fastidiet, & stomachum dolebit, & maxime 71 dolebit ubi menses appropinquarint. 8 Quum vero purgata fuerit, ad modicum tempus, superiorum respectu melius habebit, 72 postea ad idem relabitur: 9 & 256
si non curetur, sed tempus procedat, fient ipsi omnia quæ ei cui biliosi mentes prodibant, 73 donec fluxus sistatur. 10 Consequitur etiam ut hæc fluxum pituitosum habeat, aut alia quæ 74 ego dicam paulo postea. 11 Et 75
si quidem fluxus succedat, semper procedunt per omnes dies, nunc acervata, nunc pauca: 12 & quandoque velut à carnibus aqua prodit, quandoque velut sanies: 13 & in hoc ipso multi 265
sanguinis grumi insunt: 14 & radit terram velut acetum, 15 & mordet ubicunque mulierem contigerit, & uteros exulcerat. 16 Et ubi ad hoc pervenit, reliqua quidem similiter paritur, velut prior. 17 Minus vero quam illa caput dolebit: 18 & ulcera 77
neque deformia, neque magna, neque purulenta, neque graveolentia, similiter velut illi fiunt, sed minus huic. 19 Si vero curetur,

σὲ ὑγιαίνῃ, καὶ περιελκυθήσῃ τῆς
10 ὑστέρας, καὶ ἐμάλα λάπεθνήσκῃ. 20
φορὸς ἢ ἀ δυώα) εἶναι ὧδε ἔχου-
σα.

XXII. Ὁκόσαι ἢ ξυνοικέουσαι
ἀ δυώαν) ἐν γαστρὶ ἔχῃ, πυθέσθαι
χρὴ, "εἰ σφιν ἐπιχρὴ) τὰ καθα-
μώια, ἢ εἴ κα γίνηται) πυώδεα ἢ
ψυχρά. 2 ἰὼν μὲν ἓν φῇ αὐτίκα
ἀπίειναι, ὅταν δύνωνται, τὸ σῶμα ἐκ
ὀρθὸν ἐστὶ τὴν μήτρην," ἀλλ' ἰδυῖ), 79
καὶ ἀ λάζεται τὸν γονέα. 3 ἰὼν
μὲν ἓν φῇ, ἐς αὐτίκα ἀπίσιν ἡ γο-
νὴ, ἢ τῇ ὑστεραίῃ, ἢ τῇ τρίτῃ, ἢ τῇ
ἕκτῃ, ἢ τῇ ἑβδόμῃ. 4 ἰὼν ἢ φῇ δευ-
τεραίῃ, ἢ τριταίῃ, ἢ τεταρταίῃ, ἢ
15 ὑστερηαίῃ ἐξυγραμμένη ἐστὶ, καὶ ἡ γο-
νὴ σκαιοῦται). 5 ἰὼν δὲ ἑβδόμῃ, ἢ
ἑβδομαίῃ, ἡ γονὴ καθαίρεται). κα-
τασαπεῖσα ἢ ἀπέρχεται. 6 ἢν μὲν ἓν
ὀρθὸν μὴ περιδέχεται τὸν γονέα,
τῆς ὑστέρης τὸ σῶμα θεραπευτέον
εἶναι, ὅκως ὀρθὸν ἔσται. 7 ἢν ἢ κα-
ταυαλωθῇ, δυσθεραπὴς καὶ τελαίη
ἡ ὑστέρη καὶ κεφαλή. 8 ἢν δὲ καθα-
ρθῇ πεπαμένη τε καὶ ἀπερχομένη, καὶ ἡ ὑστέ-
ρη καὶ τὸ σῶμα ἅπαν εὐυγρέον ἐόν. 9
τελέων ἕκαστα γινώσκειν ὧδε χρή.

XXIII. Ὁκοίης ἢ χρῄζει κα-
θάρσιος, γνώσεται) ὧδε. 2 ὅταν τὰ
ἐπιμήνια γίνηται, ῥάκεα πλύξας
20 ὅσον σπιθαμῆς, ἐπιζευγνύσθω ἐπὶ 80
σανδάλῳ λεπτῷ. κἀπὰν ποιέῃ
ἐπὶ τούτου ὡς ἐπιρρυῇ τὰ ἀπιόντα. 3
εἶναι δὲ δύο τὰ τρυχία, χωρὶς ἑφ'
ἑκάτερα, τὸ μεθ' ἡμέρην τε καὶ νύκ-
τωρ. 4 καὶ τὰ μὲν ἡμερήσια πλυνέειν
χρὴ τῇ ὑστεραίῃ· τὰ δὲ νύκτωρ,
"ὁκόταν αὐτέοισιν ἡμέρη ἐνύκτωρ 81
γένηται) ἐπὶ τῆσι σανδάλῃσι κεφαλῇσι-
σιν. 5 ἐν δὲ τῇ πλύσει σκέπτεσθαι,
οἷα ἄσσα γίνηται τὰ ῥάκεα
πλυνθέντα, ὅταν ἐν ἡλίῳ τέσηται·
6 κρίπ-

tur, sana evadit, etiam ubi mor-
bus progressum ' fecit: & non 270
valde moritur, 20 verum præ-
gnans esse non potest quæ sic
habet.

XXII. Quæcunque viro coha-
bitantes in ventre habere non
possunt, interrogandæ sunt, an
ipsis menses prodeant, aut non:
& an purulenti sint, aut frigidi.
2 Siquidem igitur responderit,
interrogetur an statim exeat ge-
nitura, an postera die, an tertia,
aut sexta, aut septima. 3 Si igi-
tur dixerit statim exire ubi ' coi- 275
vit, uteri osculum rectum non
est, sed distortum, & genituram
non capit. 4 Si vero dixerit, po-
stera die, aut tertia, uterus per-
humectus est, & semen eluitur.
5 Si vero sexta aut septima, se-
men computrescit: putrefactum
vero exit. 6 Si igitur ab initio
non susciperit semen, os uteri pri-
mum curandum est, ut rectum
sit. 7 Si vero eluatur postera,
aut tertia die, uterus & caput.
8 Si vero computrescat & exeat,
' & uterus & totum corpus cure- 280
tur. 9 Atque hæc singula sic
cognoscere oportet.

XXIII. Quali vero purgatio-
ne opus habeat, hoc modo co-
gnoscit. 2 Quum menses pro-
deunt, linteum complicatum
palmi magnitudine super tenuem
cinerem expandito, deinde ut
quæ exeunt super hoc defluant
curato. 3 Præstat autem duo esse
lintea, utrunque seorsim, alte-
rum diurnum, alterum noctur-
num: 4 & diurnum ' quidem, 285
postera die lavare oportet: noc-
turnum vero, ubi per diem ac
noctem super cinere situm fuit.
5 In lotura vero considerare
oportet, qualia-nam fiant lintea
lota, ubi in sole fuerint siccata.
6 Opti-

6 κρατῆσαι δὲ ἐν σκοτεινῷ χωρίῳ.
7 ἰὼ ῥᾳδίως ἓν φλέγμα ἢ τὸ κωλύον,
μυξώδεα τὰ ῥέοντα ἔσται. 8 ἰὼ δὲ
δι' ἅλμης τε καὶ χολῆς, πυρράς τε καὶ
ὑποπελίδνας. 9 τοῦτ' ἐνίστε δὲ καὶ
γνώμη σκεδρὴ βασανίσαι. 10 ὅλον τε
τὸ σῶμα ἀθρήσαι, ἰώ τε ποικίλης καὶ
διαίτης ἐπιδοκέειν δοκέει ἔσεσθαι, ἰώ τε καὶ
μή, 10 ἀποσκοπέοντα ἐς τήν
χροιήν, καὶ τὴν ἡλικίην, καὶ ῥώμην,
καὶ ὥρην, καὶ οἵη διαίτη χρέονται.

XXIV. Ἰητρείη δὲ καὶ ἐς σώ- 85
ματος παῦσιν ἀφορᾷ, καὶ τὰς
ὑστέρας, καὶ τὸ στόμα ἰήσασθαι. 2 καὶ,
ἰὼ μεμυκὸς ἦ, ἀναστομῶσαι. 3 ἰὼ δὲ
λοξωθείσας, ἐξιθύνειν χρή. 4 ἰὼ δὲ
ὑγρὰς ἐᾶν, αὐαίνειν καὶ τἄλλα
δρᾶν ἐναντίον. 5 χρὴ δὲ πάντα
ἡ πολλὰ θεραπεύειν ἡ αὐτὴ ἐστι, πλὴν 84
ἢ καθαίρειν τὰ ἐμμένια. 6 ταῦτα
γὰρ μή τις ἐκβάλῃ, ἀδύνατα ἐστὶ τὴν
καθαρσίην. 7 ἀλλ' ὅ, τι καιρὸν ἐν
τοῖσι ἐπιμηνίοισιν ἔνι, τοῦτο ἀφαι-
ρέειν χρή, 8 ὅταν φλέγματα δὲ τε 85
καὶ ὑμώδεα, 9 ἢ ἰχωροειδέα καὶ λε-
πτά, 10 ἢ λευκὰ καὶ γρομώδεα, 11
καὶ ὅταν μέλανά τε καὶ ἀνθρακώ-
δεα, 12 ἢ ζοφοειδέα, ἢ δερμέα,
ἁλμυρά, θολερά, πυώδεα. 13 οὕτω
γὰρ πάντα αἱ ὠφελήσιες ὑπάρ-
ξαιμι ἂν τεύξεσθαι. 14 κωλύει γὰρ λαμβά-
νειν τὸν ἔμβρυον.

XXV. Ὁκόσαι μὲν ἐν φλεγμα-
τώδεα καὶ ὑμωδοειδέα τὰ ἐπιμήνια
ἐσὶ, 2 καὶ αὖ σαρκώδεές εἰσι, 3 καὶ
τὸν μηρὸν τὸ στόμα ἔξυρον, καὶ 86
πλέον τι καὶ γλίσχρον. 4 καὶ, ἰὼ
ὀξέα γεύσηται ἢ δερμέα, τὸ πλέ-
ον τὸ στόμα πλαδώδες τε καὶ
ἔσω καὶ αὖ λεῖον. 5 καὶ ὠφελέ; πάν, ὅ, τι
αὖ φάγωσιν ἢ πίωσιν, ὄχλον. 6 καὶ
ὠφελήσαται αὐτέοισι καὶ ἀέρες
καὶ ἡ κοιλίη, καὶ κωφὴ, καὶ ἀλυ-
σμὸς

6 Optimum tamen est in tenebricoso loco ea reficcari. 7 Siquidem igitur pituita fuerit, quæ conceptionem impedit, mucosa lintea erunt. 8 Si vero propter salsuginem & bilem impeditur, fulva & sublivida. 9 His igitur 290 consideratis, & diligenti animadversione expensis, totum etiam corpus inspicito, an multa purgatione opus habeat, aut secus, 10 ita ut & ad colorem, & ætatem, & robur, & anni tempus, & qua diæta utantur respicias.

XXIV. Curatio vero & totius corporis est, & uteros ac osculum ipsorum sanare: 2 & si hoc concluſum fuerit, aperire. 3 Si vero illi distorti fuerint, dirigere oportet. 4 Si autem humidi fuerint, reficcare, 5 & alia quo- 295 que facere contraria. 5 Ferme autem omnibus multa curatio eadem est, excepta mensium detractione. 6 Nam quibus nihil prodit, his detrahere oportet. 7 Immo quicquid in mensibus mali inest, hæc auferre oportet: 8 Quum videlicet pituitosi sunt, & pelliculosi, 9 & sanioſi, & tenues, 10 aut albi, aut grumosi: 11 & quum nigri sunt, & carbunculosi, 12 aut caliginosi, aut acres, salsi, turbati, purulenti. 13 Hæ omnes causæ tollendæ. 14 Pro- 300 hibent enim in ventre conceptum.

XXV. Quibuscunque igitur menses pituitosi ac pelliculosi sunt, 2 hæ carnosæ sunt, 3 & his os humectum est, & saliva multa ac viscosa. 4 Et, si acidum aut acre quid gustarint, sputum in ore liquidius erit, & insulsum, 5 & ad omnia quæ ederint aut biberint, turbatio sequitur: 6 & supprimitur ipsis ac attollitur venter, & nausea adest, & anxie-

tas

σμὸς πολύς. 7 Ἀπὸ τε κεφαλῆς ῥεῦμα καταῤῥέῃ, καὶ πάνυ ἐπι-
τηδείως), ἢ πικλῶ ὑγροσάλῳ ἐπαίρῃ), καὶ τὰ ὑποφθάλμια πε-
λιδνὰ καὶ πεφυσημένα. 8 ταύτας χρὴ ὅλας συρίζειν, 9 καὶ πυκνὰ ἐμεῖν, καὶ ἀπὸ σιτίων, ἢ ἀπὸ νηστείης· 10 μαλάσσειν δὲ τὴν κάτω κοιλίην, φαρμάκοισι δὲ πάμπαν κάθοι-
σιν, κήτοσι ἥκιστα χολὴν ἀγαγεῖν. 11 καὶ μονοσιτέειν, καὶ γυμνάζεσθαι συχνὰ, ἢ ὡς ξηροτάτην τροφὴν διαπέσσειν, καὶ ποτῷ ἐλαχίστῳ ἀκρήτεσφιν. 12 κοιλίην δὲ ὄλυσθαι ἀμείνονα λείου φυ-
λάσσεσθαι. 13 τὰς δὲ ὑστέρας χρὴ, ἢν μὴ ἄρα ταύτας τὰ διαφθείρῃ σὺν κά-
κῳσι, κλυσμοῖσι φαρμάκοισιν ἀδηκτέοισι τρηχυτέροισιν. 14 προτυ-
λίῳ δὲ χρῆσθαι τῶν καθάρσιων αἰεὶ, πρότερον μὲν τῇ πυέλῃ τῇ ἀπὸ τῶν θυμιαμάτων. 15 τὰς δὲ πυέλους ποιέεσθαι κατὰ τὰς προθεσίας. 16 τεκ-
μαιρόμενον ὅκως ἄπαντα πεπανῇ καὶ ἢν πρόπαν ἔσῃ, ἐν ᾧ χρόνῳ τὰ ἐπιτήδεια ἴῃ. 17 ὧν μὲν καθαρσίων τε καὶ ἀκροκολίων καὶ ἐναίμων μέ-
237 νη), ὅπως ἂν σαφὲς τὸ αὐδεν ἐν ἀλγεινοῖσι τοῖσιν ἐπιμηνίοισιν. 18
ἄριστον δὲ ἐν ἀπολείπεσι, καὶ ἐπὶ πλέον
μᾶλλον ἢ ἀφανέων.

XXVI. Ὅταν δὲ μέλλῃ ἐναίμη σφὶν τὰ αὐδεν, τότε θυμιᾶσθαι τὰ ὑποθυμιαμάτων τὰ συπλεκέων. θυ-
μιᾶσθαι δὲ ἀμφὶ βραχέος καὶ βραλάμβος ἐπὶ ἀποδέλῳ ἐρεμνῷ ἐπιπάσσοντα τὸ φάρμακον. 3 ὅταν δὲ ἐπι-
παύσῃ καὶ τὸ κανέιον ἀφαιρεθείσῃ, ἐᾷ
5 τὰ βάλανον, καθεζόμενον ὑπὸ πυελῆ-
σθαι. 4 ὁκόταν δὲ ἐν αὐτῷ θυμιᾶ-
σθαι, τῷ μολυβδίῳ χρῆσθαι, ὡς ἀνεωγμένα τὰ στόμαθ' θυμιῆται. 5 εἶτα, ὅταν ἀνίσταται, πάλιν ἐν τῇ κλίνῃ καθεδέσθω τὸ μολί-

tas & jactatio multa. 7 Et à ca- 305
pite fluxus defluit, & omnia ob-
ducit, & multam humiditatem
inducit, & partes sub oculis livi-
dæ sunt ac inflatæ. 8 Has totas
fovere oportet, 9 & frequenter
vomere, & à cibis, & jejunas. 10
Infernum autem ventrem mol-
lire, sed pharmacis omnino levi-
bus; quæ minime bilem ducunt,
11 & semel in die cibum capere,
& frequenter exerceri, & cibo
ficcissimo uti, & potu pauciſſimo
meracore. 12 Melius autem est 310
ut venter facile solubilis conser-
vetur. 13 Verum uteros si ad
hanc diætam non paruerint,
pharmacis subditiis non mor-
dacibus purgare oportet. 14 Fo-
mentum tamen semper purga-
tionibus præmittendum est, prius
id quod ex fœniculo paratur, deinde quod ex suffimentis. 15
Fomenta vero & subditiones
medicamentorum facito, 16 con-
jectura facta ut omnia fiant, &
pro ratione adhibeantur, quo
tempore menses prodeunt. 17 315
Siquidem igitur puri & sinceri
ac cruenti fiant: ita ad virum
accedat incipientibus mensibus.
18 Optimum autem desinenti-
bus, & adhuc euntibus magis,
quam ubi disparuerunt.

XXVI. Quum autem ad virum itura est, suffimentum quoddam ex adstringentibus suffiat, 2 atque hoc per canistrum, & arun-
dinem, pharmaco calido cineri
inspersum. 3 Quum vero inspe-
ceris, & canistrum, sive opercu-
lum circumposito, & per arun- 320
dinem insidenti fomentum ad-
hibeto. 4 Ubi vero opus fuerit
ipsam suffiri, plumbea fistula
utere, ut aperto osculo suffiatur.
5 Deinde quum surrexit, rursus
in lecto plumbeam fistulam ap-

ὅλον. [6] εἶτα ὑφελομένῃ, τὸν ἀνδρα ξωνδυναζέσθω τῇ γυναικί. [7] ἢν δὲ τὰ ἀπὸ τοῦ ἀνδρὸς μὴ δῆλά οἱ ἦ, ἐκτείνασα τὰ σκέλεα ἐπικαθέζεσθαι, ἠρεμέοντα. [8] νηστείη δ' ὀφελέσθω τὴν ἡμέρην, τὸν κυκεῶνα, ἐν ἐξέλη, αὐαλέην ἐφ' ὕδατι. [9] τοῦτο δὲ ποιέειν τότε, ὁκόταν μέλλῃ ξυμιῆσθαι. [10] ἢν δ' ξυγγυομένη τῷ ἀνδρὶ κατίσχῃ τὴν ὑστερέην τὸν γονὸν, ἐν μηδὲν ἐς τὸν ἕτερον ἀπίοι ἡμέρην, [11] σιτίων μὲν εἴργεσθαι καὶ λουτρῶν, πίνειν δὲ ἄλφιτον ἐν ὑδατι αὐαλέην, καὶ δὶς ἐν τρὶς τὴν ἡμέρην. [12] αὕτη δὲ ἡ δίαιτα ἔστω ἡμέρας ἑπτά. ἄμεινον δὲ ἐπτά. [13] ἢν δὲ μὴ ἀπίῃ τὸν ἄνδρα, ὁπόταν ξυγγένηται, ἀλλ' εἶεται πίνειν τὸ χρόνον, καὶ ἀκινητεῖν ἐπιτηδεύετω. [14] ἢν δὲ βάλλεται σεισπατεῖν, σεισπατείσθω ἐν ὁμαλῷ χωρίῳ καὶ λείῳ, [15] σεσωσμένως δὲ μηδαμῶς, μηδὲ κάπτοντες. [16] καθέζεσθαι δὲ ἐπὶ μαλθακοῦ, ἢν ξυλλάβῃ. [17] τὰ δ' ἄλλα δίαιταν τὴν αὐτὴν ποιέεσθαι μέχρις ἡμερέων τριήκοντα. [18] ἀλατέεται δ', ἢν δέῃ λαθεῖν αὐτὸν, ὀλίγα καὶ μὴ λίαν θερμά. [19] τὰ δὲ κεφαλὴν μὴ βρέχειν. [20] σιτοίζεσθαι δὲ χρεέσθω καὶ ἀρτίζεσθαι καὶ μάζῃ, ἢν γε βάλλῃ. [21] κρεῶν δὲ φάσκοντα καὶ τοῖσι ξηροῖσι σιτοίζειν. [22] θαλασσίων δὲ, ὁκόσα κοιλίην ἰσχνὴν. [23] εἴργεσθαι δὲ λαχάνων ὀξυμέων. [24] οἴνῳ δὲ μέλανι χρεέσθω. [25] κρέασι δὲ ὀπτοῖσι μᾶλλον ἢ ἑφθοῖσι, καὶ τοῖσι ἡμέροισι καὶ τοῖσ' ἀγρίοισι. [26] καὶ ταῦτα μὲν, ἢν ξυλλάβῃ, ὅτως χρὴ ποιέειν. [27] ἢν δὲ γε μὴ ξυλλάβῃ, ἀλλ' οἴχεται δευτεραῖα ἢ τριταῖα τὰ τοῦ ἀνδρὸς ῥεύματα πεπόηκε ὑγρασίην, δῆλον, ὅτι ὑγρότεραί εἰσιν αἱ ὑστέραι. [28] θεραπεύειν οὖν χρὴ κατὰ τὸν

ponat. [6] Deinde ea subtracta cum viro coëat. [7] Et si ea quæ à viro prodeunt, non fuerint ei manifesta, extentis & alternatim positis cruribus quiescat. [8] Jejunium autem utile est in hac die, præterquam si cyceonem velit non salsum in aqua. [9] Hunc autem tunc bibat quum vult sufsiri. [10] Si vero ubi cum viro coivit, postridie detineat genituram, & neque altera die exeat: [11] à cibis quidem & balneis prohibeatur. Bibat autem polentam in aqua non salsam, bis ac ter in die. [12] Atque hæc diæta sit per sex dies, aut quod melius est, septem, [13] si non exierint ea quæ à viro susceperit dum eum ipso coivit. Illota vero maneat per omne tempus, & det operam ut motus vitet. [14] Si vero deambulare velit, deambulet in loco plano & lævi, [15] nequaquam acclivi, neque declivi. [16] Desideat etiam super mollia, si conceperit. [17] Reliquam vero diætam eandem faciat usque ad dies triginta. [18] Illota autem sit, aut si lavari opus habeat, pauca & non valde calida lavetur. [19] Caput vero ne madefaciat. [20] Cibis autem utatur & panibus, & maza, si velit. [21] Ex carnibus autem, palumbe, & similibus: [22] ex marinis, his quæ alvum sistunt: [23] prohibeatur ab oleribus acribus. [24] Vino vero nigro utatur. [25] Carnibus autem assatis potius quam coctis, tum mansuetis, tum ferinis. [26] Et hæc quidem si conceperit, hoc modo facere oportet. [27] Si vero non conceperit, sed secunda aut tertia die exeunt quæ à viro immissa sunt, fluentia cum multa humiditate: manifestum est quod uteri sunt humidiores. [28] Curare itaque oportet juxta

relatum

τὸν ὑφηγημένον τρόπον, μέχρις ἂν ξηραὶ γένωνται). [29] ὁκόταν δὲ δοκέωσι ξηραὶ εἶναι, ἰητρεύεσθαι χρή. [30] ἄριστον φάρμακον μαλθακτήριόν μὲν καταπίτι τε καὶ ἐς τὸ μέτωπον, ἀνάλυσιν δὲ ἄνω καὶ φύσιν γένων). [31] καὶ ὥσπερ ἔτι τὸ σῶμα τὸν ἄνδρα, ὅταν τὰ ἐπιμήνια μηκέτι πολλὰ, ἀλλ' ὀλίγα ᾖ καὶ δύσχροα, καὶ ὀργᾶν. [32] καὶ ἐν τῇσιν ἄλλῃσιν ἡμέρῃσιν ἐμπρῆσθαι χρὴ τὸν ἄνδρα, ἵνα ἄριστα ἔχωσιν αἱ ὑστέραι. [33] ὅταν δὲ ξυλλάβωσιν ἐν τῇσιν ἡμέρῃσι τῇσιν εἰρημένῃσιν, ἵνα σύστροφοι ὦσιν αἱ ὑστέραι, ἵνα καλλίκηρε τε τὸν γονὸν ἡμερέων δέκα, ἢ δυοκαίδεκα, μὴ ἴέναι ὡς τὸν ἄνδρα.

XXVII. Ἢν δὲ μὴ ξυλλάβῃ, ὑγιέες δὲ ἔωσιν αἱ μήτραι· [2] γίνεται γὰρ δὴ καὶ τοῦτο πολλῇσιν· [3] ἐπιδὰν ἀκίδναι αἱ μήτραι ἔωσιν ἀτροφοι ὑπὸ παχέος γένων), [4] ἢ ὑπὸ φαρμακείης τε, καὶ πυελὸς πολλῆς, [5] ἃ δύναντα φέρειν τὸν γονὸν, πρὶν ἢ ἐξάδες γίνωνται καὶ ἰσχύωσιν. [6] γνῶσις δὲ τοῖσι δ' ἐστὶν ὧδε. [7] ὁκόταν ἀπίῃ οἱ ἄπιξ δὲ δευτεραίη ἢ ἐς τελείην, ἐς ἐπ' ἀνωτέρω· [8] ἀπέρχεται δὴ παχέα τε καὶ ξυεστὰ τὰ οἷον βλέννα, [9] ἢν μὴ κακόν τι ᾖ, καὶ ἄλλο νέσον ἑτέρου ὑστερέων ἢ γονὴ ἀπαλλάσσῃ). [10] ὅταν δὲ τοιαῦτα φανῇ, θεραπείης μὲν δέησις ὑστερέων, ἐς δ' ἄλλα σώματος ἐπιμελίης ἔχῃ, [11] ὡς καὶ διέξιμεν τοιαύτη οἱ ᾖ, ὡς ξυεστὰ λιπόν τε ἄμα τὸ σῶμα εἶναι καὶ δύσχρων. [12] λουτροῖσι [δὴ] ὀλίγῃσι, πολλοῖσι δὲ πόνοισι καὶ κενοῖσι. [13] δρεμίων [δ'] ἀλμυρῶν εἴργεσθαι. [14] ἐμέτοισι [δ'] χρέεσθαι τὸ πρῶτον ἡμερέων, ὧν μεμαθήκαμεν ἐπιμελίαι γίνεσθαι, [15] καὶ αὖθις λιπρὰ

relatum modum, donec ficci fiant. [29] Quum autem ficci esse videbuntur, sic curato. [30] Optimum est pharmacum mollitorium, & retro, & anteriori parte ipsi adhibitum, donec uteri ad naturam suam redeant: [31] & rursus ad virum accedat, quum menses non amplius multi, sed pauci & bene colorati fuerint, & ad libidinem concitatur. [32] Sed & in aliis diebus cum viro consuetudinem habere oportet, ' si optime habuerint uteri. [33] Quum autem in relatis diebus consuetudinem habuerit cum viro, si probe parati fuerint uteri, & si genituram ad decem aut duodecim dies detinuerit, ne adeat virum.

XXVII. Si vero non concipiat, uteri autem sani sint: [2] contingit enim & hoc plerisque, [3] quum debiles existentes uteri, ab affectione macilenti fiunt: [4] aut præ medicamentis & fomento multo, [5] genituram ferre non possunt, ' priusquam assueti fiant & convalescant. [6] Hoc autem sic cognosci potest. [7] Quum ab ipsa exierint, secunda aut tertia die exunt, aut adhuc prius, [8] crassa & compacta velut mucus: [9] nisi mali quid sit, & propter alium uterorum morbum genitura discedat. [10] Quum igitur talia apparuerint, curatione quidem uterorum non est opus, verum reliqui corporis cura habenda est, [11] quo hujusmodi bonus habitus sit ipsi, ut ' contra- Cum simul sit corpus, & justa mole præditum, [12] ex paucorum balneorum, plurium vero & levium laborum usu. [13] Ab acribus autem & salsis prohibeatur. [14] Vomitibus utatur ante dies quibus menses fieri solent; [15] & rursus

λιμοκτονέεσθαι, [16] ἢ πάλιν ἐπιπλέειν, ἄσσα εἰρήκαμεν). [17] αὕτη μὲν θεραπείη ἀμφὶ τῶνδε.

XXVIII. Ὅσῃσι δ', ὅταν ξυλλάβωσιν, αὐτίκα διαῤῥεῖ τὰ ἀπὸ τοῦ ἀνδρὸς, τοιοῦτοι τὸ σῶμα τῶν ὑστερέων παθήσιος. [2] θεραπεύειν δὲ δεῖ ἔτως. [3] ἢν μὲν σφόδρα μαλακὴ ἦι, ἀνασταλῶσαι τοῖσι διαύλοισι· [4] πυελοῦν δὲ μαλακὴν πυελὸν, τῇ ὀπὶ καὶ μαράθρῳ. [5] καὶ καθαίρειν παθόντοισιν, οἷα λεπτύνοντα τὰς ὑστέρας, καὶ ἐς σύδην καθιέναι. [6] μετὰ δὲ τὰς καθάρσιας τε καὶ πυέλους κλύζειν τοῖσδε, ὅσα ἐναντία τῇ παθήσει.

XXVIII. Quibus autem ſtatim ubi coiverint diffluunt ea quæ à viro ſunt immiſſa, his os uterorum cauſſa eſt. [2] Curare vero ſic oportet. [3] Siquidem valde concluſum fuerit, tædis & plumbeis fiſtulis immiſſis aperito, [4] & molli fomento ex fœniculo foveto, [5] & ſubdititiis, quæ uteros attenuant, & in directum rediguntque, purgato. [6] Poſt purgationes autem & fomenta, ea infundito quæ cauſſæ ſunt contraria.

XXIX. Ὅσῃσι δὲ τὸ στόμα ἀπεστραμμένον ἐστὶ κατὰ τὸ ἰσχίον· [2] γίνεται γὰρ καὶ τοιοῦτο συμπεφυκὸς τὸ ὑστέρῳ τῷ ἰσχίῳ. [3] ὅταν οὖν τι τοιοῦτον ξυμβῇ, πυελοῦν χρὴ τῇσιν δύσδε σι πυέλῃσι. [4] μετὰ δὲ τὴν πύελον ἀποσπάσαντα τὸν μηρὸν ἀπὸ τοῦ λαπτύλου ἀποστῆσαι τὸ ἰσχίον. [5] ὅταν δὲ ἀποστήσῃ, ἐξορθοῦν τοῖσι διαύλοισι καὶ τοῖσι μαλακοῖσι κατὰ τὸν ἔμπροσθεν λόγον. [6] ὅταν δὲ ἐξορθωθῇ καὶ ἀνεσταλμένον ᾖ, χρῆσθαι τοῖσι μαλακοῖσι καθαίρουσι, καὶ τὰ πάντα ποιέειν τὰ ὑφηγημένα τρόπον.

XXIX. Quibus vero os diſtortum eſt, & ad coxam allapſum: [2] fiunt enim etiam talia prohibentia, ne uterus ſemen ſuſcipiat. [3] Quum igitur tale quid acciderit, odoratis fomentis fovere oportet: [4] poſt fomentum autem, per digitum avulſum à coxa detrahito. [5] Quum autem diſceſſerit, tædis & plumbeis fiſtulis immiſſis juxta priorem rationem in rectitudinem dirigito: [6] ubi vero rectificati ac aperti fuerint uteri, medicamentis ſubditiis purgato, & alia facito juxta relatam rationem.

XXX. Ὅταν δὲ ἀνεστραμμένα μᾶλλον δέοντα ᾖ ὑστέρα ἔωσι, καθαίρουσι δέοντα· [2] μετὰ δὲ τὰς καθάρσιας, κλυσμῶν ἀξίων ἐστὶ μιαμάτων. [3] ἢν δὲ ἐγγύτερον ἔωσι τοῦ ὀρθοῦ, ἐμέτων δέονται αἱ ὑστέραι, καὶ πυελὸς δυσώδεος, μέχρις οὗ ἐς χῶρον ἔλθωσι. [4] τῇ δὲ διαίτῃ δὲ τῇ ὑφηγημένῃ χρέεσθαι.

XXX. Quum autem magis quam oportet aperti fuerint uteri, purgatione opus habent: [2] poſt purgationes autem, colluvionibus & ſuffimentis. [3] Si vero propiores ſint quam oportet, vomitibus uteri opus habent, & fomento fœtido, donec ad ſuum locum redeant. [4] Diæta vero utendum eſt relata.

[5] Ἢν δὲ τὸ στόμα πιμελῶδες ᾖ καὶ παχὺ καὶ διὰ τοῦτο μὴ κυίσκηται, [6] νεάνιδι φίλον ἐστὶ τὸ νήπιον, καὶ ἀκρήτου ἐπιπόσιος.

[5] Si vero os pingue fuerit & craſſum, & propterea non concipiat, [6] finapi coctum jejunæ ædat, & meracum inſuper bibat.

πίνειν. 7 προσθεῖναι δὲ νίτρον ἐρυθρὸν, καὶ κύμινον, καὶ ῥητίνην. 8 ἄριστον δὲ οἶνον νίτρον ξὺν σμύρνῃ ξυμμίσγειν, καὶ ῥητίνην ἄμμι, καὶ κυμίνῳ, καὶ μύρῳ λευκῷ. 9 ἢ ἐλάφου κέρας καυσάντων καὶ μίξαι ἀμύλου σὺν διπλοῖ σὺν οἴνῳ ἡμέρας τέσσαρας πίνειν. 10 εἰ δὲ μὴ ῥαίζει, πρόσθεν ἐσθίειν, καὶ ἀμφικαθίζεσθαι. 11 ἢ φηγὸν τρίψαντα πρόσθεν ἐσθίειν. 12 σκόροδά τε τρώγειν νεαρὰ, καὶ, μελίκρητον ἐπιπίνοντα, ἐμεῖν.

XXXI. Ὅσῃσι δὲ ἐμμένῃ, καὶ ἐνσήπτῃ, καὶ ὀχλον ποιέῃ, 2 ἀνδραφάξιος ἀγρίης καρπὸν ἢ χλόον ξὺν μέλιτι, ἢ ξὺν κυμίνῳ σὺν λαγῷ διδόναι. 3 ὅταν δὲ δύσεδμα εἶν, ἢ κυίσκεται. 4 ἀνδρὸς χυλὸν ἓν καὶ χλιὸς ἕλαιον μίσγειν καὶ προσλείχειν.

5 Ὅσῃσι δὲ ἕκτῃ καὶ ἑβδόμῃ τοῦ ἀπὸ ἀνδρὸς καθαίσιος πόλυπα χωρεῖ, τούτῃσιν ἐκ τοῦ γίνεσθαι ἀμφοῖν. 6 ἰὼ [δὴ] ἐπιρροὴ ἢ χολῆς καὶ ἅλμης, 7 θεραπεύειν χρὴ ἐλλεβόρῳ ἢ σκαμμωνίῃ καὶ πεπλίῳ. 8 καθαίρουσι γὰρ τοῦτο τε αὖ τὸ καὶ κάτω φλέγμα καὶ χολὴν, καὶ φύσας ἄγαν. 9 πρὸ δὲ τῶν καθάρσιων τῇσι χρείῃσι, σὺν τοῖσι θυμιήμασιν. 10 ὅταν δὲ πυρέσσῃς, καθαίρειν πρόσθε τὸν τρόπον, ὡς εἰ τῖσι πρόσθεν. 11 καὶ μὴν τοῖσι πρόσθε ἔσασι καὶ καθίζουσι τοῖσι μαλθακοῖσι χρέος. 12 καὶ τὸ σὺν τῆς λινοζώστου πρόσθεν, καὶ λέπεμισίης πόης, καὶ ἀνεμώνης, καὶ ἐλλεβόρου λευκοῦ ἢ μέλανος. 13 τὰ μὲν τῶν φαρμακέων τοιαῦτα ἔστω χρή.

XXXII. Τὸν δὲ διαφθορὸν ἀπόσπερμα τοῦ ἀνθρώπου, ἐς τὸ ὅλον σῶμα-

bat. 7 Apponat autem nitrum rubrum, & cuminum, ac resinam. 8 Optimum autem fuerit nitrum vino ammiscere & resinæ, una cum cumino & unguento albo. 9 Aut cornu cervi urito & duplum crudæ hordeaceæ farinæ cum vino ammisceto. 10 Si vero non melius habeat, porrum coquito, & ipsam insidere facito. 11 Aut fagum trita glandem tritam apponat. 12 Et allio recenti vescatur, & aqua mulsa insuper pota vomat.

XXXI. Quibus porro intus manet viri semen & computrescit, & turbationem facit, 2 his atriplicis semen aut succum, cum melle aut cum cumino delingendum dato. 3 Quum autem à viro immissa graveolentia fuerint, non concipit. 4 Portulacam igitur & adipem anserinum misceto & apponito.

5 Quibus vero sexta aut septima die, à viro immissa prodeunt putrefacta, his verisimile est, ab utrisque fieri, 6 & bilis, & salsuginis influxu. 7 Curare autem sic oportet, per veratrum, aut scammonium, aut peplum. 8 Hæc enim sursum ac deorsum pituitam & bilem purgant, & flatus educunt. 9 Ante purgationes autem fomentis utendum est ex suffimentis. 10 Ubi vero fomentum adhibueris, per subdititia purgato, eodem modo velut in prioribus. 11 Et post subditiorum ac purgationum usum, mollitoriis utere, 12 & subdititio medicamento ex mercuriali & artemisia herba, & anemona, & veratro albo aut nigro. 13 Atque hæc quidem medicationes hoc modo his conducunt.

XXXII. Diætam vero respectu ad totum hominis corpus facto

σωματῶδες εἶναι, ὥστε αὐχμηροτέρη δοκεῖν εἶναι, ὥστε σαρκωδεστέρη. 2 κἀὰν μὲν αὐχμηροτέρη, λουτροῖσι πολλοῖσι, καὶ ἐφθοῖσι πᾶσι τοῖς ὄψοισιν, εἴ τε θαλασσίοισιν, εἴτε κρέασιν· 3 οἴνῳ δ' ὑδαρεῖ, λαχάνοισί τε ἑφθοῖσι καὶ λιπαροῖσι πᾶσι καὶ γλυκέσι. 4 ταῦτα γὰρ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ποιεῖ ὑγρὸν ὄντα εἶναι, καὶ ἐν τῷ παντὶ σώματι, καὶ ἐν τῇ τῶν ὑστερησιν. 5 ἢν δ' ὑγροτέρη ᾖ, δέον) αἱ τοιαῦ) ὑστέραι τῶν ἔδεν, ἀλλὰ πάντα πία. 6 οὐ χρὴ δ' ἐν ψαύειν, οὐδὲ κινεῖν νεοχμῶς, οὐδὲ θυμοῦσθαι. 7 πρὸς γὰρ τὸ κινδυνῶδες μᾶλλον φιλεῖ ἰέναι. 8 καὶ, ἢν ἐξυγρανθῇσι μᾶλλον τῇ φύσιν, χρὴ δὴ ξηραίνειν καὶ θυμοῦν. 9 ἢν δ' ἐς χολώδεα ἴῃ ἐπὶ σφέας, ὁ, τι χολὴν καθαίρῃ, διδόναι. 10 ἢν δ' ἁλμυρώδεα, γάλα ὄνειον, καὶ οἶνον, καὶ τἆλλα ἀλεξιτήρια. 11 χρὴ δ' σκεψάμενον τῇ νοσημάτων τὰς δυνάμιας, καὶ ὑφηγεῖσθαι τὰς προφάσιας, ὡς χρὴ, ἐξ ὧν αἱ νοῦσοι γίνον), ἐπὶ τἆλλα ἰέναι ὧδε, καὶ τὰ ἀμφὶ τὰ χωρία ἰᾶσθαι. 12 ὅσων δὲ ἁμαρτάνων τῇ αἱμάτων προφανέων τὴν αἱμῶν κωλύον) μὴ ἔχειν ἐν μέσῳ, τάτων σύνεσπίζειν τὰς γνώσιας, ὡς σύκ ἐνέα ἦν. 13 ὁκόταν δ' ἡ ὑγρηδὼν ἐργη τούτων ἐπιρρᾶν ὡς μὴ ἁμαρτάνῃ, σκοπεῖσθαι ἐς ὅλα τὰ περήματα τῇ γυναικῶν, 14 ὥστε ἐξ ἅπαντος ξυμπαθέειν δοκεῖν τι κινέειν, ὥστε ἀπ' αὐτέων τὴν ὑστερέων. ἤτοι ἀπ' ἀμφω.

XXXIII. Τὰς δ' ὑστέρας ὧδε μελεδαίνειν, ὅκως μήτε ὑγραὶ ἔωσι, μήτε λίην αὐαιρέες. 2 ἀλλὰ ξηροτέρας μὲν ξηροτέρας σύμφορον, ὅσῳ δ' αὐχμηρότεραί εἰσι τοιαῦτα ἰκμάδα, ὡς παλαιὰ μᾶλλον ἔσονται· ἢ ἰχναλέα. 3 τὰς δ' ἐξυγρασμένας καὶ ἁβρόχρως ξηραίνειν, ὑπολιπόμενον

constituere oportet, sive siccior, sive carnosior mulier esse videatur. 2 Et siquidem siccior fuerit, balneis pluribus, & obsoniis omnibus coctis, tum marinis, tum carnibus utatur. 3 Vino vero aquoso, & oleribus coctis, & pinguibus omnibus ac dulcibus. 4 Hæc enim plerunque faciunt ut humiditas sit, tum in reliquo corpore, tum in uteris. 5 Si vero humidior fuerit, tales uteri nullo ex his opus habent, sed vice versa: 6 neque contrectare, neque lavare recenti motu facto oportet, neque suffire. 7 Nam ad periculum hæc procedere solent. 8 Et si magis quam pro natura fuerint humectæ, siccare sane ac suffire oportet. 9 Si vero bilioſa in ipsos confluant, medicamentum dare quod bilem purgat. 9 Si vero salsuginosa, lac asininum, & vinum, & alia auxiliaria. 11 Morborum porro vires considerare oportet, & causas ex quibus morbi fiunt exquirere, atque sic ad alia procedere, & morbos circa locos curare: 12 & quæ quidem ob causam osculorum hiantium prohibentur, ut ne detineant in ventre, harum oscula præparare, ut probe diducta sint. 13 Quum vero humiditas prohibuerit, hanc inspicere ut ne impediat, toris mulierum negotiis expensis, 14 sive ex toto corpore quid moveri videatur, sive ex ipsis uteris, sive ex utrisque.

XXXIII. Uteros autem sic curare oportet, ut neque humidi sint, neque valde sicci. 2 Imo sicciores quidem, tanto magis bono succo, quanto sunt siccio-res, ejusmodi humiditate ut pingues magis fiant quam graciles. 3 Humectos vero & madidos siccare, ita ut relinquas quo humidi sint,

ῥμον σύμμιξις εἶναι, καὶ μὴ λίαν ἀνεξηραῖναι. 4 αἱ γὰρ ὑπερβολαὶ τετέων πόνου φυλίεαι. 5 λαμβάνειν δὲ ἐν γαστρὶ, ὅτε τῶν ὑγιαίνειν ἔχουσιν, ἀπὸ ἔτε τ' αὐαινομένων, ἐν τῇ ἀρχαίῃ φύσι τετέων πί. 6 ἴέναι δὲ χρὴ ἐπὶ τὸν αὐδρα, ὅταν τὰ ὑπὸ τῆς θεραπείης καλῶς ἔχῃ, 7 ληγόντων ἢ ἀρχομένων ἐπιμηνίων. 8 ἄριστον δὲ καὶ ἐπὶ πλεῖστον παύσηται. 9 μάλιστα δὲ ἐν τούτοισι τῆσιν ἡμέρῃσι πρηθῶμεν, ἐν δυνήται κυίσκεσθαι· ὡς τάχιστα γὰρ κυισκόμενα. 10 ἢν δὲ μὴ αὐτίκα ξυμβαίνῃ, πάλλακα δὲ καλῶς ἔχῃ, ἐδὲν τὸ κωλύον ἐν τῆσιν ἄλλῃσι τῶν ἡμερέων ξυνιέναι ἀνδρί. 11 ὠφελιμίη γὰρ σφίσι ποιεῖ ἡ μελέτη, καὶ ἀναχαλᾶται τὰ φλέβια. 12 καὶ, ἢν τὰ ἀπὸ τοῦ ἀνδρὸς ἀπιόντα ὁμῶς καὶ ἴξιν τῶν ἀπὸ τῆς γυναικὸς, τάχιστον κύησις. 13 καὶ γὰρ τόδε αὐτίον ἐστὶν ἢ σιν, ἢν τε αὐτίκα, ἢν τε ἐν ὑστέρῳ χρόνῳ ἀπίῃ. 14 ταῦτα μὲν ἀμφὶ τούτων λέλεκται.

XXXIV. Ἢν δὲ ὑγρότερον ἢ τὸ στόμα τῶν ὑστερέων, ἃ δύναται ἐρύσαι τὸ γόνος. 2 ἀσθενέστερόν ἐστι ἢ χρὴ ἐσθίειν δεομένοισι. 3 δηχθεῖσι γὰρ καὶ φλεγμαίνουσι ὁ στόμαχος, σεσηρὸς ἐστιν ὅτε γίνεται, 4 καὶ δὲ ἢ δελφίσαι. 5 καὶ, ἢν σκυρωθῶσιν, ἄριστον τὰ δεομένα τε ἀσθενέα, [καὶ] ἃ δήξεται. 6 τὰ γὰρ λεπτὰ καὶ πυρώδεα ἐόντα τὸ σκῦρον διαχεῖ. 7 ἢν δὲ λαπαχθῇ ὁ σκύρος, μαλθακώσαν ἴηται, καὶ, ἢν μὴ δήξηται.

XXXV. Ἢν δὲ πολὺ μὴ κυίσκηται, τῶν καθαιμένων μὴ φαινομένων, 2 ὅταν ἢ τελείη ἢ τεταρταίη, συμπηλίσας λείῳ τρίψας μύρῳ, ἐρίῳ ἀναπλύνας καθα-

fint, & non valde reficcentur. 4 Exceſſus enim in his ' valde ſunt vitandi. 5 Concipit autem in ventre, neque ea quæ humiditatem habet, neque quæ reficcata eſt, niſi quid horum in uteri natura fuerit. 6 Cæterum virum adire ipſam oportet, poſt adhibitam curationem, 7 deſinentibus aut inchoantibus menſibus. 8 Optimum eſt etiam ubi quieverint. 9 Maxime vero in his diebus experiendum eſt, an prægnans fieri poſſit: hi enim ſunt oportuniſſimi. 10 Si vero non ſtatim concipiat, & ' reliqua bene habeant, nihil prohibet etiam aliis diebus cum viro coire. 11 Nam hæc exercitatio alacritatem ipſi inducit, & venulæ hinc laxantur: 12 & ſi ea quæ à viro prodeunt concurrerint ſecundum rectitudinem cum eo quod à muliere, citius concipiet. 13 Hæc enim cauſſa eſt his, quibus ſive ſtatim, ſive poſteriore tempore exeunt. 14 Atque hæc quidem de his dicta ſunt.

XXXIV. Si vero humidius fuerit os uterorum, genituram attrahere non ' poſſunt. 2 Utendum autem eſt medicamentis ſubditiis acribus. 3 Commorſus enim & inflammatus ſtomachus, ſolidus ac firmus quandoque fit, 4 & aliquo modo accommodatur. 5 Sed & ſi in callum indurati fuerint, præſtat acria apponere quæ mordeant. 6 Quæ enim tenuia & fervida ſunt, calli duriciam diffundunt. 7 Si vero mollitus fuerit callus, mollibus curato, & his quæ non mordent.

XXXV. Quod ſi diu non concipiat, ' menſibus non apparentibus, 2 quum tertia aut quarta dies aderit, alumen tritum, unguento dilutum, & lana exce-

ωσθω δ' ὑ ἐχέτω [ἐπι] ἡμέρας τρεῖς. 3 τῇ ὑ τετάρτῃ, χολὴ βοὸς αὐτοῦ ὐ ἐλαίῳ ὠμῷ ἀναξέσας, ὑ ἀγχύλῳ ἀναδόσας, ὑποθέτω· ὑ ἐχέτω ἐπὶ 239 ἡμέρας τρεῖς. 4 τῇ ὑ ὑστεραίᾳ ἐξελίσθω, ὑ τῷ ἀνδρὶ ξυνίστω.

xxxvi. "Ην γοῦν μὴ δέχηται ἡ γυνὴ τὸ γονοσκεπὲς ὑπὸ φύσιν ἐγχρυφὲν, ἡ μήτρα ἐπισκοτῇ ἔσω. 2 μύνη ὑ ἐξ ἄλλων αἰτιῶν. 3 γνώσῃ ὑ, ὅτι τῷ δακτύλῳ ἄψῃ ὑ ὑποβληθήσεται. 4 ὑποθέτω ὑ πτισάνῃ ξηρᾷ, ὑ αὖθις χολῇ, ὑ σὺν μέλιτι δεῖς, ὑθόνιον δέρβελάπτας, ὑποθέτω, μύρρα σκόρδα σὺν ὑ ἄκρᾳ, ὡς ἐσωτάτω. 5 ὅταν ὑ ἐξελκύσῃς, τὸ μυρσίνῃ σὺν οἴνῳ ἀφέψῃς, τῷ οἴνῳ χλιαρῷ ὑποζέσθω. 6 "πε- 104 ριελεῖν ὑ τὸν χιτῶνα ἀμύνει.

xxxvii Εἰσὶ ὑ γυναῖκες, αἳ πάνυ εὐλαμβάνονται μὲν ὁπόσων ἂν γαστρὶ ἐξενείκωσιν ὑ κυήσεων· 2 ἀλλὰ σφέων τὰ παιδία ὑποφθείρουσι· ὑ ἅμα τῷ τελέσαι μῆνα, ὑ τῷ τετάρτῳ, 3 ἀδεμιᾶς αἰτίης ἐπιγινομένης, ἀδὲ βορῆς ἀνεπιηδεούσης. 4 "κὴ ταύτῃσιν ἔσιν αἳπερ ἐν τῇ ὑστερικῇ ὑπὸ κοιλίσεως, ἐπὴν σφαδάζωσι τὰ ἐμβρύα αἱ μῆτραι, ἢ ὑ κοιλίη σφιν ταράσσεται. 6 ἀσθένεα δ' ὑ πυρετὸς σφοδρὸς, ὑ ἀσιτίη ἐμπίπτῃ τῷ χρόνῳ τούτῳ, ᾗ αὐτὰ παιδία φθείρουσιν. 7 ἔστι ὑ τόδε εὖπον, ὑπὸ αἱ μῆτραι εἶσι λεῖαι, ἢ φύσει, ἢ ἑλκέων ἐν αὐτῇσιν ἐγχρυομένων 8 ὑπὸ γὰρ λεῖαί ἐσσιν, ἔστιν ὅτε ῥίμφεες οἱ σπερμοὶ ἐκφεύγουσι τὸ ἔμβρυον, ὅσσον, ἢ ὡς δὲ, ἐγκύμονες ἔσι, ἢ μητρέων αἱ λεῖαι ἔστεων, ὑ ἀπ' αὐτέων ἀφίσταται, ὅτ' ἂν τὸ παιδίον ἄρξηται κινέεσθαι. 9 εἰδέτω δ' αὐτῆς τῶν ἕκαστα, εἰ ἐρατὴν ἀτρεκέως ἔχω. 10 "σπερ δ' ὑ λέοντος, εἰ ἑτέρη 107

xxxvi. Si genituram non concipiat mulier, menſibus ſecundum naturam prodeuntibus, membrana præpoſita eſt (2 fit etiam ex aliis cauſis) 3 cogno- 430
ſces autem ubi digito obicem contigeris. 4 Facito autem medicamentum ſubditium: reſinam & æris florem cum melle ſubacta in linteo apponito quam penitiſſime, filo ad extremitatem alligato: 5 ubi vero hoc extraxerit, myrtum in vino coquat, & vino tepido perluatur. 6 Præſtat autem membranam auferre.

xxxvii. Sunt autem mulieres quæ facile quidem in ventre concipiunt, geſtare vero non poſſunt, 2 ſed fœtus ipſis 435
corrumpuntur, aut tertio, aut quarto menſe, 3 nulla cauſa accedente, neque cibo incommodo ingeſto: 4 & hæc eſt cauſa quæ relata eſt, 5 & maxime quum uteri augmentum fœtus dimiſerint, aut venter ipſis turbetur. 6 Debilitas autem, & febris vehemens, & cibi faſtidium incidit eo tempore quo fœtus corrumpunt. 7 Eſt autem & hæc cauſſa, ſi uteri fuerint læves, aut natura, aut ulceribus in ipſis innatis. 8 Si enim læves fuerint, quan- 440
doque continentes ipſum pelliculæ, minus quam oportet cohærent: utpote quum uteri ipſi pleni exiſtant: 9 cognoverit autem quis hæc, ſi de his exacte interroget. 10 De lævitate vero

cogno-

ἑτέρη γαῦν ψαύσῃσιν τὰ μητρέων
κενεῶν ἐσείσαν.[11] ἢ γὰρ ἄλλως ἀφά-
δηλον γίνε᾽).[12] λῶ δ᾽ ἴσασι πὲ καθα-
μιλλία τ᾽ ταύτῃ(ζιν, ἀλέα ἔρχε᾽).[13]
ἔστιν αὖ τέων ἦσι γίνε᾽), ὥσ᾽ ἐς ἀμφέρδειν
τὰ ἔμβρυα.[14] μελεδαίνομβρη δὲ
ἐλπίδες ἔνδσι τόκε.[15] ἀμφὶ δὲ
τῶνδε ἀΐδε ἔχει.

XXXVIII. [1] Ἢν γνωσῇ μὴ
δυναμβρίην [πκῆν,] τοκήεσσαν
ἐθέλης χρύειν, χρὴ τοῖσιν ἐπιμη-
νίοισι σκέψασθαι, λῶ τε φλεγματώ-
δεα, λῶ τε χολώδεα ἦ.[2] γνώσῃ δὲ
τῶνδε. ψάμμῳ κατοδάλλων λε-
πτῷ κὴ ξηρῷ, ὅταν οἱ τὰ ἐπιμή-
νια ῥύηται, ἐν τῷ ἡλίῳ ἐπιχέαι
καὶ ἐάσαι, [2] καὶ ἐὰν ξηρανθῇ-
ναι.[3] εἰ, λῶ μὲ χολώδης ἦ, ἐν τῇ
ψάμμῳ ξηραινόμβρη τὸ᾽ αἷμα
χλωρὸν ἔσται.[4] λῶ δ᾽ φλεγματώδης
ἦ, οἷον μύξαι.[5] τέτων ὁκότερον αὖ
ἦ, καθήραι τὴ κοιλίῃ, λῶτε αὖω
δὲν, λῶτε κάτω.[6] ἔπειτα ὡς ὑστέρας
καθαρὰν.[7] λῶ δ᾽ ἐλης ξυλλαβεῖν, ὅ
κισσὸς ἐπὶ κράνεος,[8] [2] ἢ τὸ φύλλον
καὶ μίσα πίσῃ ἐν οἴνῳ παλαιῷ,
πεπομβρῶν τὸ ἐπιμηνίων.[9] [2] ἑψή-
σας ἐσδίον ἐν οἴνῳ δώδεκα ῥητῶν,
καὶ βάλανον ἐν τέτῳ ποιήσας,
ἐπιθεῖναι ἐς τὸ μεσημβρίῃ,[10] ἢ
σμύρνης ἀίγυπτίην τρίψας λείην
ἐς οἶνον ἐνδῆσαι ἐπισθεῖναι.[11] ἢ-
μος δ᾽ ἥλιος δύνῃ, εἶτα ἀφελο-
μβρη, ἀλοιφέσθω οἴνῳ δώδεκ.[12]
ποιεῖν δὲ ταῦτα, πεπομβρῶν ἐπιμη-
νίων.[13] ἔχει δὲ καὶ τόδε ἔτως.

[14] Ἐπὴν λάπτωσιν αἱ
γυναῖκες, μάλιστα ἐν γαστρὶ λαμ-
βάνειν [1] ἐμπρήθεσαι,[15] καὶ ὁ γό-
νος σφίσι γάννυται, λῶ μισγέσθαι
ὅτε χρὴ,[16] καὶ ὁ ἀνδρὸς ῥηϊδίως
μισγε᾽).[17] [2] καὶ, λῶ ἐπικρατήσῃ
τοῦδε, ἁρμόζεται.[18] τότε γὰρ μά-

cognoverit, si alia mulier conti- 108
gerit, dum uteri vacui sunt. [11]
Non enim hoc tempore manife-
stum fit. [12] Si vero menses pro-
dierint his, acervatim prodeunt. 109
[13] Quibusdam tamen ipsarum
contingit ut fœtus edant. [14] Et
si qua curetur, spes partus adest. 445
[15] Et de his quidem sic habet.

XXXVIII. Si mulierem puer- 111
peram facere velis, alias conci-
pere nequeuntem, menses consi-
derare oportet, an pituitosi sunt
aut biliosi. [2] Cognosces autem
sic. Arenam tenuem ac siccam
subjicito, & quum menses pro-
deunt, in sole sanguinem per-
fundito, ac siccari finito. [3] Et si- 110
quidem biliosa fuerit, sanguis in
arena siccatus pallidus erit. [4] Si
vero pituitosa fuerit, velut mu- 5
cus. [5] Utrum igitur horum fue-
rit, ventrem purgato, sive supra
opus habuerit, sive infra: [6] post-
ea uteros purgato. [7] Si vero con-
cipere voles, hederæ grana se-
ptem, [8] aut folia, singulis mensi- 111
bus in vino veteri, cessantibus
mensibus, bibenda dato. [9] Et
malicorium in vino odorato me- 112
raco coquito, & glandem ex hoc
factam in meridie subdito. [10]
Aut alumen ægyptium tritum
lanæ illigatum apponito. [11] Quum
autem sol occiderit, eo detra- 10
cto, vino odorato perluatur. [12]
Hæc autem cessantibus mensibus
facere oportet. [13] Sed & hoc sic
habet.

[14] Quum purgatæ fuerint
mulieres, maxime in ventre con-
cipiunt cum viro consuetudi- 113
nem habentes, [15] & genitura ipsis
corroboratur, si quando oportet
coïverint. [16] Et femen viri faci-
le ammiscetur: [17] & si præva- 114
luerit, illi accommodatur ac ap-
propriatur. [18] Tunc enim ma-

λιστα τὸ στόμα τῶν μητρέων κέχλωε, 115
" καὶ πεζωνόν ἐστι μὴ τὰς καθάρσιας,
καὶ αἱ φλέβες τὴν γονὴν ἀπῶσιν· 19 ἐν
δὲ τῷ πρὸ τοῦ χρόνου τότε στόμα τῶν
μητρέων μέμυκε, καὶ μᾶλλον αἱ
φλέβες, πλεῖαι αἵματος ἔασαι, ἢ
ὁμοίως ἀπῶσι τὴν γονήν.

XXXIX. " Ἡ δὲ [ὁ] γόνος διαρ- 116
ρεῖ διὰ πάσης, ἢν γυνὴ τῷ ἀνδρὶ ἐ-
ξυμμίσγεται φιλέῃ, καὶ ξωσθῆναι ἐ-
κύησε), 2 " ἢν ὀσφὺς τε καὶ ἰσχία 117
πόνους παρέχωσι, καὶ μιν πῦρ ἔχη
βληχρὸν, 3 καὶ ἀδυναμίη τε ἀψυχίη
ἐπιγένηται), ἢν ἔστιν ὅτε αἱ ὑστέραι οὐ τῇ
σφέων αὐτέων μὴ ἑστηκυῖαι ἕδρῃ. 4 λίην
μὲν ὑπὸ πάσης μοιρηγίης, ἐὰν ἄφελ-
γον. 5 λίην δὲ ὑστέρη χαλάσῃ, ἰκμὰς
χόνδρος, κρέας ὕφον, ἢ φάσγης, ἢ οἶ-
νος μέλας. 6 ποτήματα δὲ ὅσα
ἐς ῥόον γεγράψεται.

XL. Νῦν δὲ ἐρέω ἀμφὶ νουσημά-
των τῶν ἐν γαστρὶ ἐχουσέων. 2 φημὶ
δὲ [δὴ] τῇ γυναικὶ ἐν γαστρὶ ἐχούσῃ
δίμηνον ἢ τρίμηνον καὶ πρωτέρω, 118
" λὴν τὰ ἐπιμήνια ῥᾳδιοχωρέῃ αὐ-
τῇσι· καὶ μᾶλλα ἔσται, ἀνάγκη λε-
πτὴν τε μὴν γλυφὰς ἐν ἀσθενέα. 3 ἔστι
δ' ὅτε ἐν πῦρ ἐπιλαμβάνῃ ἢ ἡμέ-
ρας, ἕως αὖ χωρέῃ τὰ ἐπιμήνια, καὶ
ἐπὴν χωρέῃ. 4 καὶ μὴν τὴν χώρησιν
χλωρὴ γίνε), λὴν χωρέῃ δὴ ὀλίγα.
5 τούτῃσι κεχλώασιν αἱ μήτραι
μᾶλλον ἢ κομρῷ, " ῥᾳδιμεδίασί τε 119
τὸ αὔξης ἢ ἐμβρύου. 6 καταίσχε) γὰρ,
ἐπὴν ἐν γαστρὶ ἔχῃ ἡ γυνὴ, ἀπὸ
παντὸς ἢ σώματος αἷμα ἐπὶ τὰς
μήτρας καὶ ὀλίγον, 7 καὶ περιστέ-
μμοιον κύκλῳ περὶ τὸ ἐν τῇσι μή-
τῃσιν ἐὸν, αὔξει τοῦτο. 8 λὴν δὲ γέ-
νωσιν αἱ μήτραι μᾶλλον ἢ κομρῷ,
ῥᾳδιμεδίασι ἢ αἵματος καὶ μῆ-
να, ὥστε ἐκθεῖν, χωρέειν. 9 καὶ τὸ ἐν
τῇσι μήτῃσιν ἐὸν λεπτόν τε καὶ
ἀσθενὲς

xime os uterorum hiat, & di- 115
ſtentum eſt ' poſt purgationes, 15
& venæ genituram attrahunt. 19
At in priore tempore, & os ute-
rorum concluſum eſt, & venæ
magis ſanguine plenæ exiſtentes,
non ſimiliter genituram attra-
hunt.

XXXIX. Si vero genitura jugi 116
curſu defluat, mulier viro miſce-
ri non cupit, &, ſi miſceatur, non
concipit: 2 & lumbi ac coxendi- 117
ces doloribus vexantur, & febris
debilis corripit, 3 & impotentia
ac animi deliquium ſuccedit, &
aliquando ' uteri in ſuo loco non 20
ſunt. 4 Siquidem igitur præ ple-
nitudine defluat, ſinere ipſam
optimum eſt. 5 Si vero uterus
laxus fiat, diæta ſit alica, caro
ſuilla, aut palumbis, & vinum
nigrum, 6 potiones vero, quæ
ad fluxum deſcribentur.

XL. Nunc porro dicam de
morbis earum quæ in ventre ha-
bent. 2 Pronuncio autem de
muliere in ventre habente duos
aut tres menſes & ultra, ſi men- 118
ſes ſtatim prodeant ' ſingulis 25
menſibus, neceſſe eſt tenuem
ipſam fieri ac debilem. 3 Quan-
doque etiam febris ipſam corri-
pit his diebus, quamdiu menſes
prodierint, & dum prodeunt, 4
& poſtquam prodierint, pallida
fit. Sed & pauci prodeunt. 5 His
uteri magis quam opportunum 119
eſt hiant, & augmentum fœtus
dimittunt. 6 Deſcendit enim,
quum mulier in ventre habet,
ſanguis paulatim in uteros à toto
corpore, 7 & in orbem circa id
quod in uteris eſt ' circumſtans, 30
illud auget. 8 Si vero hiarint
uteri magis quam oportet, ſan-
guinem ſingulis menſibus, velut
procedere ſolet, dimittunt. 9 Et
quod in uteris eſt, tenue ac de-
bile

ἀσθενὲς γίνεται. [10] " μελεδαινομένης δὲ τῆς γυναικὸς, ' ἄμεινον τό, τε ἔμβρυον [ἔχη] καὶ αὐτὴ ἡ γυνὴ ὑγιαίνῃ. [11] ὣν δὲ μὴ μελεδαίνηται, φθείρεται τὸ ἔμβρυον. [12] κινδυνεύει δ' ἡ αὐτὴ τὸ νόσημα χρόνιον ἔχειν, ὣν οἱ ἡ κάθαρσις τελέιον δέονται χωρέειν. [13] μὴ τὼν ἀμφοτέρων, οἷα τῶν μητρέων μᾶλλον ἐγομωμένων, καὶ κίνδυνον ἔσται.

XLI. Ἢν δὲ γυναικὶ ἐν γαστρὶ ἐχούσῃ ἡ κεφαλὴ φλεγματώδης ᾖ, [2] " καθαίρῃ τὸ φλέγμα δι' ἐμοῦ ἐς τὼν κοιλίων, [3] " καὶ καταῤῥήσσῃ ἀπὸ τῆς κεφαλῆς ἐς τὼν κοιλίων, [4] ἢν πῦρ ἐπιλαμβάνῃ αὐτῶν βληχρὸν, [5] " ἢν παλμοί ' εἰσιν ἢν ἀσθενέες ὑπεκλυόμενοι, ἐπαναδιδόντες ὀξέες. [6] ὣν δὲ καὶ ἀσιτίη ἔχῃ καὶ ἀδυναμίη, κίνδυνον ἐν τάχει φθαρῆναι τὸ ἔμβρυον. [7] καὶ αὐτὴ " ἐν κινδυνεύῃ ἔσῃ ἀπενεχθῆναι, ὣν μὴ μελεδαίνῃ. [8] ἐπὼν δὲ ἐκφύγῃ, ἅτε τ' κοιλίης δύρόν ἐόντος, αὐτίκα δεῖ καταλαμβάνειν. [9] πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι εἰσὶ κίνδυνοι, ἐν οἷσι τὰ ἔμβρυα φθείρονται. [10] καὶ γὰρ, ὣν ἡ γυνὴ ἐν γαστρὶ ἔχουσα νοσήσῃ καὶ ἀσθενήσῃ, [11] " ἔ ἄχθηται βιήσῃ, [12] ἢ πληγῇ, [13] ἢ πηδήσῃ, [14] ἢ ἀσιτήσῃ, [15] ἢ λάθῃ μυίη ἔχῃ, [16] ἢ πλέονα ἢ ὀλίγων τροφὼν λαμβάνῃ, [17] ἢ δείσῃ] " ἔ πόρῃ], [18] ἢ κεκράγῃ, [19] ἢ ἀκρατήσῃ. [20] ἔ γὰρ καὶ ἡ τροφὴ αὐτὴ φθορῆς, καὶ πόμα πολύ. [21] καὶ αὐτὰς ὃ [αἱ] μήτρεαι ἔχουσι φύσιας ἧσιν ἐξαμβλόεται, [22] ἐέσῃ πνευματώδεες πυκιναὶ, μεγάλαι, μικραὶ, καὶ ἄλλα ὅσα ἔοικεν.

XLII. Ἢν [δὲ] γυνὴ ἐν γαστρὶ ἔχουσα ἢ κοιλίων ἢ τὼν ὀσφὺν πονέῃσι, ὀῤῥωδέειν χρὴ τὸ ἔμβρυον ἀμβλῶσαι

bile fit. [10] Si vero curetur mulier, melior & fœtus & mulier evadit. [11] Si vero non curetur, fœtus corrumpitur. [12] Sed & ipsa periclitatur, ne diuturnum habeat morbum, si purgatio plus quam oportet prodeat. [13] Quia & post corruptionem, ' pericu-35 lum imminebit, nimirum uteris magis apertis.

XLI. Si vero mulieri in utero habenti caput pituitosum fuerit, [2] & pituita acris in ventrem descenderit, [3] & à capite ventrem perrumpit, [4] & febris debilis ipsam corripit, [5] & palpitationes quibusdam debiles subexolutæ, augescentes acutæ. [6] Si vero etiam cibi fastidium, & impotentia corripiat, periculum est ne brevi fœtus corrumpatur. [7] Sed & ipsa in periculum ' adducetur, si non curetur. [8] Ubi vero effugerit, utpote ventre fluido existente, statim concludere ac constringere oportet. [9] Multa vero etiam alia sunt pericula, in quibus fœtus corrumpuntur. [10] Nam si mulier in ventre habens ægrotarit, aut debilis fuerit, [11] aut onus levarit, [12] aut percussa fuerit, [13] aut saltarit, [14] aut cibum fastidierit, [15] aut animi deliquio correpta fuerit, [16] aut amplius aut minus nutrimentum ' accipiat, [17] aut timeat, & consternetur, [18] aut vociferetur, [19] aut intemperanter vivat, fœtum corrumpet. [20] Nam & cibus corruptionis causa est, & potus multus. [21] Sed & ipsi uteri naturas habent, quibus abortum faciunt, [22] quum sunt flatuosi, densi, magni, parvi, & alia his similia.

XLII. Si mulier in utero habens, ventrem aut lumbos doleat, formidare oportet ne fœtum

τω βλῶσιν ῥαγδύντων τῶν ὑμένων, οἱ αὐτὸ περιέχουσιν. [2] ἐστὶ δὲ ἡ διαφθείρουσι τὸ ἔμβρυον, ὡς ὁ ἐλαφρὸν φάγωσι πρὸ τοῦ ἤθου ἢ πίωσι, νηπίῳ δ' παιδίῳ εἰσιόντων. [3] ὡς γὰρ τῷ παιδίῳ παρὰ τὸ εἰκὸς τι γένηται, καὶ ὡς σμικρὸν ἔπηται, [4] καὶ ὡς τοιαῦτα φάγῃ ἢ πίῃ, ὥστε ἐκπεσεῖν, ὥσπερ οἱ ἀνάγκη παραχθῶσι τὴν κοιλίαν, νηπίῳ ἐόντι δ' παιδίῳ. [5] ἐπαίρουσι γὰρ αἱ μήτραι δ' ὀδύματος χωρὶς ἐν τῇ κοιλίᾳ. [6] καὶ, ὡς πολυπονήσῃ ἡ γυνὴ πλέονα δ' ἔργα, καὶ οἱ ἡ κοιλίη ἐρχθῇ ἢ καὶ μεγάλη γένηται, ἀποτίνει δ' ἕκαστον τὸ παιδίον. [7] διαφθείρεται ὑπὸ τῆς παλαιπωρίης, καὶ πιεζούμενον ὑπὸ τῆς κοιλίης. [8] κάμνει γὰρ τὰ πολλὰ σμικρὰ ἐόντα ἔτι ἄγαν. [9] τὰ δὲ μεγάλα φθείρει παιδία. [10] ὥστε δὲ χρὴ θαυμάζειν τὰς γυναῖκας, ὅτι διαφθείρουσιν ἄκουσαι. [11] φυλακῆς δὲ καὶ ἐπιστήμης πολλῆς δεῖ ἐς τὸ διενεγκεῖν, καὶ ἀφελέσθαι τὸ παιδίον ἐν τῇσι μήτρῃσι. [12] καὶ ἀποφυγεῖν αὐτὸ ἐν τῷ τόκῳ.

tum per abortum edat, pelliculis qui ipsum continent ruptis. [2] Sunt etiam quæ fœtus corrumpunt, si acre quid, aut amarum ederint, aut biberint præter consuetudinem, dum adhuc parvus intus est puerulus. [3] Si enim puero quid accidat præter consuetudinem, & si parvulus adhuc fuerit, moritur. [4] Et si ejusmodi edat aut bibat, velut diximus, ut fit necesse ipsi turbari ventrem, dum adhuc parvus est puer. [5] Percipiunt enim & concitanturipsius uteri, fluxione ex ventre fecedente. [6] Et si laborarit mulier plus quam oportet, & venter ipsius concludatur, aut magnus fiat, etiam sic puer corrumpitur, [7] velut à labore calefactus, & à ventre pressus. [8] Plerunque enim dum parvi sunt, debiles sunt. [9] Quidam vero etiam magni corrumpuntur. [10] Quare mirari non oportet mulieres, quod invitæ corrumpunt. [11] Nam custodia & scientia multa opus est, ut in uteris gestent puerum & enutriant, [12] & ut evadant ab ipso in partu.

XLIII. Εἰ δὲ γυνὴ ἐν γαστρὶ ἔχουσα τὸ σῶμα φλαύρως ἔχοι, καὶ εἴη χολώδης καὶ ἐπίπονος, καὶ πυρετιήσει ἄλλοτε δ' ἄλλοτε, καὶ τὸ χρῶμα ἀποκρώζοιτο, καὶ χλωρὴ γλῶσσα, ὁμοίως ἰκτερώδεα, ὄνυχες χολώδεες, ἔδουν δ' ἐμοῦ. [2] ἄλλως τε καὶ ἐπυρετιήσει, ἄλλοτε δ' ἄλλοτε ταῦτα ξυμβήσεται. [3] ἐπὴν δὲ ξυμβῇ οἱ ἐς τὴν κοίλην χολώδεα εἶναι, πᾶσα ἐλπὶς καὶ τὰ παιδία ἀδυνατέειν ἔτι ἔχειν. [4] ὦ χολώδεα ἀποπατέῃ, κάρτα ἂν γένοιτο τοῦτο ῥηϊτερον διαφθεῖραι. [5] καὶ ὦ χολώδεα τὰ λοχεάτα μέλαινα ἢ κάρτα, καὶ ἐπὴν πολλὴ λῖτα ἐπιγένηται, καὶ ἔρχε-

XLIII. Si vero mulier in ventre habens, corpore male habeat, & fuerit bilioſa & doloribus vexata, & alias atque alias febricitet, & os amarescat, & lingua cum virore pallida fiat, oculi velut morbo regio affecti, ungues bilioſi, urina acris: [2] hæc tum alias, tum si febricitet, alias atque alias ipsi accident: [3] postquam vero etiam purgationem contigerit bilioſam esse, plane timendum est etiam pueros debiles fore. [4] Hæc si bilioſa per secessum egerat (id quod valde contingit) melius deget. [5] Et si bilioſa aut valde nigra sunt partus purgamenta, etiam utplurimum

ἔρχεται καὶ ὀλίγον, καὶ ὑ παχὺ πήγνυ). 6 τὸν μὲν πρῶτον χρόνον ῥᾳϊτέρως οἴσ, ἔπειτα χαλεπώτερον, καὶ ἐπικαθαίρεται ἐλάσσονα τῶ δέοντ. 7 ὧν γὰρ τὸ σῶμα φλαύρως ἔχῃ, καὶ τὰ λοχεῖα οἱ ἐλάσσονα χωρήσῃ καὶ πονηρότερα. 8 πίσεται δὲ τοῦτα πάντα " καὶ ἡ τε ἡλικιώτις χωρὲν χολώδεα, 9 ἐλάσσονα δὲ χρόνον νοσήσῃ, 10 ἐ κινδυνώσ ἐς τὰς αὐτὰς ἕξῃ ἡ νόσ, καὶ σημήια, καὶ μεταλλαγές. 11 " ἢ γὰρ ἐμέσ τοῦτ χολώδης, ἢ 30 ἢ κῦ τὼ κοιλίω καθαιρσις ἐπιγένε). καὶ ἐλκῶντα αἱ μῆτραι. 12 φυλακῆς δὲ πολλῆς δέεται ἡ γυνή. 13 " ὅταν δ' τιῶτον λ γένηται, ὡὐτὴ, ὅκως μὴ γενῆται, ἄφορ ἔσ. 14 ὧν δὲ μηδὲν τετέων γένηται, καὶ μὴ μεταλλαγῇ), ἀλλ' οἱ τὰ λοχεῖα κρυφῇ, ἓνὶ μὲ ἐν τριήκοντα καὶ μιῇ ἡμέρῃ ὡς ἐπὶ πολύ. 15 τούτω φάρμακον πίσῃ χολήν. 16 καὶ αὐτὴν ξὺν καὶ ὅσα ἐς ὄρ. 17 ἐμέειν δὲ, καὶ ἰθρῶδεα ἄγειν, καὶ τὼ κοιλίω κλύζειν χολῇ πλησάντες, καὶ μέλιτι, καὶ ὄϊδι, καὶ μαλάχης ὕδατι.

35 XLIV. " Ἢσιν [δὲ] σὺν γαστρὶ ἐχούσῃσι περὶ τὸν ἕβδομον ἢ ὄγδοον μῆνα ἐξαπίνης τὸ πλήρωμα τῶν μαζῶν καὶ τῆς γαστρὸς ξυμπίπτῃ, 2 καὶ οἱ μαζοὶ ἐξισχνῶ), καὶ τὸ γάλα ἐ φαίνε), 3 φάναι τὸ παιδίον ἢ τεθνηκὸς εἶναι, ἢ ζώειν τε ἐναι ἠπεδανόν. 4 ὧν γὰρ ἔχωσιν σὺν γαστρὶ, καὶ ἐπιφαίνηται τὰ ἐπιμηνία, 5 ἢ πτερωσμοὶ γίνον), ὧν πλείονα ἢ κῦ κακόθμα, 6 ἢ νοσώδεα τὰ ἐμβρυα γίνε).

XLI. Ἢν γυνὴ σὺν γαστρὶ ἔχῃσα φλεγματώδης ᾖ, 2 καὶ τὼ κεφαλὼ

mum pinguedo succedit, & prodeunt paulatim, & non cito congelantur : 6 & primo quidem tempore levius fert, postea vero gravius,& minus purgatur quam oportet. 7 Si enim corpus male habuerit, etiam partus purgamenta pauciora ac deteriora ipsi procedent. 8 Patietur autem & hæc omnia, etiamsi menses prodeant bilioſi. 9 Verum breviori tempore ægrotabit. 10 Et morbus ad eadem pericula, & signa, & transmutationes deveniet. 11 Aut enim ipsis vomitus bilioſus, aut purgatio per ventrem,in hoc morbo fit, & uteri exulcerantur. 12 Multa vero custodia mulier opus habet. 13 Quum igitur tale quid factum fuerit, ut ne moriatur, sterilis erit. 14 Si vero nihil horum fiat,& non curetur, sed partus purgamenta fuerint ipsi occultata, in triginta & una diebus utplurimum moritur. 15 Huic pharmacum in potu exhibendum est quod bilem ducat. 16 Prodest & anisum , & quæ ad urinam ciendam dantur. 17 Vomat autem , & sudores eliciantur, & alvus succo ptisanæ , & melle, & ovis , & malvæ aqua infusa eluatur.

XLIV. Quibus in ventre habentibus circa septimum aut octavum mensem , 2 derepente mammarum & ventris plenitudo collabitur, 3 & ubera gracilescunt , & lac non apparet, 3 his dicendum est, puerum aut mortuum esse, aut vivere & debilem esse. 4 Si enim in ventre habuerint, & apparuerint menses: 5 aut abortus fiunt, si plures fuerint & male olentes, 6 aut fœtus morbosi fiunt.

XLV. Si mulier in ventre habens pituitosa fuerit, 2 & caput

dolet,

κεφαλὴν ἀλγεῖ, [3] καὶ πυρεταίνει
[4] ἄλλοτε καὶ ἄλλοτε, [4] καὶ ἐν τῇ κεφαλῇ
ἐιλεῖ τὸ φλέγμα, [5] καὶ βάρος
ἔχει ἐν ψύξει, [6] ἐν ἐς τὸ σῶμα διαχωρεῖ καὶ ἐς τὰς φλέβας, ὅταν ἡ κε-
φαλὴ ἢ πλήρης. [7] γίνεται δὲ καὶ μολίβδῳ τὸ χρῶμα ἴκελον, [8] καὶ ἐμεῖ
φλέγμα· [9] γλῶσσα λύκη, [10] καὶ
ὄρεξις οὐκ ἔκλυσις, [11] ψυχρὴ,
[12] πέψεξις, [13] δυσκινησίη. [14] ἐπὴν δὲ
πέκῃ, χωρήσαι οἱ ἡ κάθαρσις φλεγ-
ματώδης, [15] ἐν φανεῖται ὑμενώδης, ἐν [131]
ὥσπερ ἀράχνια διαπεφαμμένα ἐν
τούτῳ ἔσται. [15] καὶ πίσεα μὲν παῦται
παύσει καὶ ἡ τῶν καθαμιλίων ἔκκρισις
τὰ φλεγματώδεα· [16] ἐλάσσονα δὲ
χρόνον νοσήσει· [17] καὶ κινδυνώδης τῆς
αὐτῆς ἡ νόσος ἔσται καὶ σημεῖα καὶ με-
ταλλαγάς. [18] ξυμβήσεται δὲ αὐτῇ
ἔμεσιν γίνεσθαι φλέγματώδεα, [132] καὶ
παθήμασιν ὁμοίοισιν γενήσεται.
[19] ἐξήρτηται γὰρ τοῖσιν αὐτέοισι τρόποισι τὰ
λοχεῖα καὶ τὰ καθαμίλια τὰ φλεγ-
ματώδεα· [20] ἐλάσσονα δὲ χρό- [136]
νον μενοῦσι τῶν καθαμιλίων. [21] καὶ,
ἢν μὴ ῥαγῇ αὐτῇ ἡ κάθαρσις χρο-
νιωθεῖσα, ἐνήσει δὲ πέντε καὶ τεσσα-
ράκοντα ἡμέρησι, [22] καὶ, ἢν οἱ [137]
φλεγματώδης ἡ λοχία, κάθαρσις
χωρήσει. [23] μελεδαινομένη δὲ ἡ γυνὴ,
ὑγιὴς ἔσται. [24] καὶ φυσηθήσεται ἐξ ὀχ- [138]
χὸς, μέχρις αὖ ὑγιανθῇ. [25] χα- [139]
λεπὸν γὰρ τῆτε ἔσται νόσημα. [26] τοῦ-
τῃ χρὴ διδόναι φάρμακον, ὅ, τι φλεῖ-
μα ἄγει, καὶ μίσγειν γάλακτι ἐφθὸν αἰ-
γείου ξὺν μέλιτι. [27] ἢν δὲ πολλάκις
μὴ ἐσακούσῃ, κρέμασθαι ἡ κνῆκον, ἢ
κνέωρον, ἢ πολυπόδιον, ἢ ἄσαρον,
[28] ἢ τὸ ἀπ' αὐτῶν ξυνθετὸν ἐν ὑδρόμελι δι- [140]
δόναι, ὅσα φλέγμα χαλᾷ καὶ ἀγεῖ.

5 XLVI. [1] Ἢν δὲ γυνὴ ἐν μήτρῃ
ἔχουσα πολυώδης ἢ ὑπὸ παθη-
μάτων, ὧν εἴρηται, [2] ἐν τῇ νόσῳ τῇ
κρίσι-

dolet,[3] & alias atque alias febrit, [4] & in capite obvolvitur pituita: [5] & gravitatem exhibet ac frigus, [6] & in corpus procedit, & in venas, quum caput fuerit repletum. [7] Fit etiam colore plumbo similis, [8] & vomit pituitam: [9] lingua alba est, [10] & urina communiter exalbescit: [11] frigida est, [12] turbatio adest, [13] & æger motus. [14] Ubi vero peperit, procedet ipsi purgatio pituitosa, [15] & apparebit pelliculosa, & velut araneorum casses in hac distenti erunt, [15] & patietur quidem eadem omnia etiam ea cui menses pituitosi prodeunt, [16] verum breviore tempore ægrotabit: [17] & eadem pericula & signa & transmutationes morbus habebit. [18] Continget enim ipsi vomitum pituitosum fieri, & affectiones velut illi accident. [19] Dependent enim eodem modo partus purgamenta, & menses pituitosi, [20] verum purgamenta partus breviore tempore quam menses: [21] & nisi eruperit ipsa purgatio quæ diu moram traxit, moritur in quinque & quadraginta diebus, [22] etiamsi pituitosum partus purgamentum ipsi prodierit. [23] Curata autem mulier sana fiet, [24] & inflabitur ab initio si sanata fuerit. [25] Gravis enim erit hic morbus. [26] Huic dare oportet pharmacum quod pituitam ducit, & lac caprinum coctum cum melle miscere. [27] Si vero sæpe non obediat, nasturtium, aut cnicum, aut cneorum, aut polypodium, aut serum, [28] aut medicamentum ex sale compositum exhibeto, & quæcunque pituitam laxant, ac educunt.

XLVI. Si vero mulier in utero habens, lienosa fit à relatis affectionibus, [2] & in hoc morbo

menses

καθαιμωίων τὰ ὑδρωποῤῥέα καὶ φλεγμαῤῥέα ἀφίησι,[3] ἢ τὰ λοχεῖα χωρήσῃ ὑδρωποῤῥέα,[4] ἢ ἐλάσσε) ὁτὲ μὲ πολλὰ, ὁτὲ ὀλίγα.[5] ἢ γίνε) μὲ ὥσπερ ἀπὸ κρεῶν ὕδωρ, ὡς εἰ τις κρέα αἱματώδεα ἀποπλύνοι.[6] ὁτὲ δὲ ὀλίγω παχύτερον, ἢ ἀ πήγνυ).[7] πίσε) ὄ τ' ἄωτα πάντα" ἢ 141 ἢ τὰ καθαιμωία τὰ ὑδαῤῥέα χωρέῃ,[8] κὴ κινδυνώδεις τὰς αὐτὰς ἡ νόσ- 142
σ ἔξ' ἢ μεγαλαγιάς.[9] ξυμβήσε) γὰς οἱ ῥόον γλυκέος ὑδαῤῥέα,[10] ἢ κρυφθῆναι τὴν κάθαρσιν,[11] ἢ τραπέῃ ἐπὶ τὴν κοιλίην ἢ τὰ σκέλεα, ἢ ἐς τὸ στέρνον, ἢ ἢ τὰ τέτων.[12] ἢ κίνδυνοι ἔσονται οἱ αὐτοὶ, οἱ ἢ ὠφόρεν εἰρήκαμεν.

XLVII. Ἢν κύουσα οἰδέῃ, κνίδης καὶ ῥοῦς ὠμὸς θλῆσον κὴ μέλι καὶ οἶνον κεκραμένον σὺν ὕδατι διδόναι ποτὸν, δὶς τ' ἡμέρης.

XLVIII. Ἢν κύουσαν χολὴ λυπέῃ, πτισάνης χυλὸν δίδου,[2] ῥόον ἐπιπίσσων τ' ἐρυθρὸν, ἢ τ' ἐκ τ' συκαμίνου.[3] ψυχρὸν ὄ ῥοφείτω,[4] ἢ καθαιρέσθω).

XLIX. Ἢν ὄ πνῖξ ὠφαιρέσῃ ἐξαπίνης ἐχούσῃ ἐν μασχ.[2] γίνε) ὄ τοῦτο μάλιστα, ἐπὴν ἡ γυνὴ παλαιπωρέῃ κὴ ἀσιτήσῃ, θερμαινθέσσων τ' μητρέων ὑπὸ τ' παλαιπωρείης,[3] κὴ ἐλάσσονος τ' ἰκμάδος γινομένης τῷ ἐμβρύῳ,[4] ἄτε τ' μήτρης κενεωτέρης" τ' κοιλίης δ' κοιλοτέρης ἐούσης.[5] ἰδὼν τὸ ἔμβρυον ὠθέῃ τὸ ἦπαρ ἢ τὰ ὑποχόνδρια, ἅτε ἰκμαλέα ἐόντα.[6] " κὴ πνίγει ποιήσῃ ἰκχυλὼν ἐξαπίνης.[7] " ἐπιλαμβάνε) γὰ τ' ἀναπνοὴν τ' ἀμφὶ τ' κοιλίῳ.[8] ἢ ἀναινδὴν ἴσχῃ τ' γνώμην καὶ, 9 κὴ τὰ λόγια ἀναβάλλῃ τ' ὀφθαλμῶν, καὶ πάλλα πάσχῃ πάντα, ὅσα ὠφελέρη).[10] " ἰὼ πνῖ ὄ ἡ φῦσα ἐκ μήτρας ἀναγόμη, ἄμα τε ἄρχε) ἡ πνῖξ

menſes hydropi ſimiles & pituitoſos demittit,[3] & partus purgamenta procedent hydropi ſimilia,[4] & prodibunt modo multa, modo pauca,[5] & fiunt ' quemadmodum aqua à carnibus, velut ſi quis carnes cruentas abluat.[6] Aliquando vero paulo craſſiora, & non congelantur.[7] Et patietur eadem omnia etiam ea cui menſes aquoſi procedunt,[8] & pericula eadem ac tranſmutationes morbus habebit.[9] Contiget enim ipſi fluxum aquoſum fieri,[10] & purgationem occultari,[11] & ad ventrem converti, & ad crura, aut ad pectus, aut aliquam harum partium,[12] & pericula ' erunt eadem quæ prius ſunt relata.

XLVII. Si prægnans intumeſcat, urticæ ſemen plurimum, & mel, & vinum dilutum odoratum potandum dato, bis in die.

XLVIII. Si prægnantem bilis vexet, ptiſanæ ſuccum dato,[2] rhoë rubro inſperſo, aut eo qui ex moris paratur.[3] Sorbeat autem frigidam,[4] & ſiſtetur.

XLIX. Si ſuffocatio derepente accidat prægnanti.[2] Fit autem hoc maxime ubi mulier laborarit, & ' cibum faſtidierit, uteris à labore calefactis,[3] & pauciore humore fœtui accedente.[4] Et quum uterus ac venter inanior ſit quam oporteat,[5] procedit fœtus ad hepar & præcordia, ut quæ ſunt humecta,[6] & ſuffocationem fortem derepente inducit.[7] Intercipit enim perſpirationem circa ventrem,[8] & mulier voce privatur,[9] & albas oculorum partes ſubvertit, & reliqua patitur omnia quæ relata ſunt,[10] ſi ' mulier non prægnans ab utero ſuffocetur. Quin & ſuffocatio

πνιξ γίνεται τῇ ἐν γαστρὶ ἐχούσῃ γυναικί, καὶ ἀπὸ τῆς κεφαλῆς καταῤῥεῖ φλέγμα εἰς τὰ ὑποχόνδρια, οἷα δὴ σώματος μὴ δυναμένου τὴν ἀναπνοὴν ἕλκειν. [11] ἐν, ἐὰν μὲν μᾶλλον δὴ φλέγματι τῇ καταλυσθεῖσα ἡ τοῦ ἐμβρύου εἰς χώρην τὴν ἑαυτῆς, "ὅλως τε ἀκινδύνως ἐλκύσαν [146] ἐν καταπνιγὲν ὑπὸ δὴ φλέγματος, ὑγιὴς γίνεται ἡ γυνή. [12] τρυσμὸς δὲ γίνεται" λιπόντος δὲ ἐμβρύου τε χώραν [147] τε ἑαυτῆς. [13] ἐν δὲ ἡ γαστὴρ ὑγρὰ γένηται ὡς ἐπὶ τὸ πολλὸν τῆ γυναικός. [14] ἐὰν δὲ μὴ ἐν τοιούτῳ ἐμβρύου ἐν τάχει ἐς χώραν τε ἑαυτὸν, δύο γίνεται ἤδη τὰ πονηρὰ τῷ ἐμβρύου, [15] τό φλέγμα τὸ καταλυθὲν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς· [16] βαρυύει τε γὰρ ἐν ψυχρὰ ἐπιβλύζον. [17] ἐν δὲ ἡ ἀπόθεσις χωρίς. [18] καὶ κινδυνεύσει, ἐὰν μὴ τις ἐν τάχει ἐπιτηδοτέρως διαιτᾶσθαι. [19] ἀποπνιγείη γὰρ ἂν ἡ γυνή. [20] καὶ τὰ μὲν ἀμφὶ τούτων ὧδε ἔχει.

L. [1] Ἢν δὲ ἐν γυναικὶ ἐν γαστρὶ ἔχουσα ὁ χρόνος ἤδη τοκετοῦ παρῇ, καὶ ὠδῖνες ἔχωσι, [2] καὶ ἐπὶ πολλὸν χρόνον ἀποφυγεῖν ἡ γυνὴ τὸ παιδίον μὴ οἷόν τε ᾖ, [3] ὡς ἐπίπαν ἔρχεται τὸ λάγνον, ἢ ἐπὶ πόδας. [4] κεφαλώδες δὲ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν χωρεῖν. [5] καὶ ἐὰν τὸ λάγνον εἰς τὸ, χαλεπὸν γίνεται τὸ πάθημα. [6] ὡς γὰρ, εἴ τις ἐς λήκυθον μικρόστομον πυρῖνα ἐμβάλοι, οὐκ ἂν ῥᾳδίως ἐξελεῖν τὸ λαγνιόβολον. [7] ἔτω δὴ καὶ τῇ γυναικὶ χαλεπὸν πάθημα τὸ ἔμβρυον, ἐπὰν λοξωθῇ. [8] ἐν δὲ χαλεπὸν ἐξελθεῖν. [9] "χαλεπὸν δὲ ἐν, ἐὰν ἐπὶ πόδας χωρήσῃ, [10] ἐν δὲ πολλάκις ἢ αἱ μητέρες ἀπόλονται, ἢ τὰ παιδία, ἢ καὶ ἄμφω. [11] ἔστι δὲ τόδε μέγα αἴτιον ἐν μὴ ῥᾳδίως ἀπιέναι, ἢν νεκρὸν, ἢ διεφθαρμένον," ἢ διαλυόμενον ἢ. [149]

LI. Ἐπὶν δὲ γαστρὶ ἡ γυνὴ ἔχῃ.

focatio fieri incipit mulieri in ventre habenti, quum à capite defluit pituita ad præcordia, utpote corpore respirationem trahere non potente. [11] Et siquidem una cum pituitæ descensu fœtus redierit ad suum locum, velut qui humorem attrahit, & à pituita delatus sit, mulier sana fit. [12] Stridor autem fit fœtu locum suum occupante. [13] Et venter mulieris utplurimum humidus fit. [125] [14] Si vero non brevi redeat fœtus in suum locum, duo jam fiunt quæ fœtum affligunt: [15] pituita, quæ à capite descendit ([16] gravat enim & insistens frigefacit) [17] & loci alienitas, [18] & periclitabitur. Et si non brevi quis commodiorem diætam adhibuerit, [19] mulier suffocabitur. [20] Et de his quidem sic habet.

L. Si vero mulieri in ventre habenti, tempus partus jam affuerit, & dolor partus tenuerit, [2] & [130] ad multum tempus mulier puerum edere non poterit, [3] omnino obliquus aut in pedes procedit. [4] Utile est autem ut caput procedere. [5] Et si obliquus procedat, difficilis fit affectio. [6] Sicut enim si quis in vas olearium angusti oris nucleum immittat, non proclive est extrahere ipsum obliquatum. [7] Sic sane etiam mulieri gravis affectio est, ubi fœtus fuerit obliquatus. [8] Difficile est enim ipsum exire. [9] Gra- [135] ve autem est etiam si in pedes processerit: [10] & sæpe aut matres pereunt, aut pueri, aut ambo. [11] Est autem & hæc magna causa ut non facile exeat, si mortuus, aut syderatus, aut duplicatus fuerit. [148]

LI. Quum mulier in ventre habue-

ἔχῃ, χλωρὴ γίνεται πᾶσα, [2] ὅτι
αὐτῆς ἓ αἷμαδ αἰεὶ τὸ ἀπραγ-
φὲς καθ' ἡμέρην καταλέβε) ὀλ 150
ἓ σώματδ, καὶ κατέρχεται ἐπὶ
τὸ ἔμβρυον, ἓ αὔξηι οἱ γίνε). [3] ἓ,
ἐλάσσονδ ἓ αἵματδ ἐόντδ ἐν
τῷ σώματι, ἀνάγκη εἶναι χλωρὸν,
[4] καὶ ἐμέρεσθαι ἀλλοκότων αἰεὶ βρω-
μάτων, [5] ἓ ἐπὶ κοιλίην αἵμα- 151
τῶδεα ἰέναι. [6] καὶ ἀσθενέστερη γί-
νεται, ὅτι τὸ αἷμα μινύθει. [7] φημὶ
ἓ, γυναῖκα, ἰὸν ἐπὶ πέξ ἦ, πνεῦμα
πυκνὸν ἀφιέναι [8] καὶ, ἰὸν ἡ κάθαρ-
σις ἄρχῃ). ἡ κοιλίη θερμὴ ἐστὶ, καὶ
θέρμη πεζομένη. [9] μάλιστα μὲν
ἀναπνεῖ πυκνὸν, ἐπὶν τόκος πε-
λάζῃ, [10] ἓ τὸν ὀσφὺν τότε μά-
λιστα πονεῖ). [11] φλᾶται γὰρ καὶ ἡ
ὀσφὺς τὸν ἓ ἐμβρύε. [12] καρδιώσσει
ἓ ἐν τῷ μεταξὺ σύμπαντα χρόνον
ἄλλοτε καὶ ἄλλοτε, [13] ἅτε τ' κοιλίης
ἐούσης ἀμφὶ τὸ ἔμβρυον,
μάλιστα ἓ τ' ὑστέρης.

habuerit, tota fit cum virore pallida, [2] quoniam purus ipsius sanguis semper quotidie ex corpore destillat, & in fœtum descendit, & augmentum ipsi accedit. [3] Et' quum paucior sanguis 140
fit in corpore, necesse est ipsam esse pallidam, [4] & semper alienos cibos appetere, [5] & sangui- 151
nea in ventrem intrare. [6] Et debilior fit, quoniam sanguis minuitur. [7] Affero porro mulierem, ubi pariet, frequentem spiritum emittere. [8] Et si purgatio inceperit, venter plenus est, & calore pressus. [9] Maxime vero frequenter respirat, ubi partus appropinquat. [10] Et tunc maxime lumbos' dolet. [11] Nam & 145
lumbi à fœtu colliduntur. [12] Dolet autem stomachum sive ventriculi osculum in intermedio tempore alias atque alias, [13] utpote dum venter, maxime vero uterus, circum fœtum obvolvitur.

LII. " Καὶ ἢν τεκέσης' ὑστέρη 152
ἐξανεμωθῇ, [2] ἢ παρ' οἱ ἢ αἰγὸς ἧς
πέφλω κρύψαι, καὶ μετέπειτα
ἑψεῖν, ἓ λαμβάνειν. [3] καὶ οἶνον, ἢν
μὴ λ κωλύῃ, πιεῖν ζωρότερον πα-
λαιὸν ἐπὶ τέσσαρας ἡμέρας, ἢν
πορρωτέρω ἢ λπὸ τ τόξε. [4] ἢν ἓ
τὰς ἰξύας ἀλγέῃ. αὖνησιν ἓ κύμι-
νον αἰθιοπικὸν πινέτω, [5] καὶ τῷ θερ-
μῷ λεέσθω. [6] ἢν δ' ἄδματα λά-
ζῃ), θεῖε ὅσον κύαμον, ἓ καρδα-
μώμε ὅσον, ἓ πηγάνε, καὶ κυμίνε
αἰθιοπικὲ, ταῦτα τρίψας, καὶ δὲις
οἴνῳ, δὸς πιεῖν νήστ. [7] καὶ σιτίων
ἀπεχέσθω' πυκνά.

LII. Et si puerperæ uterus inflectur, [2] oviculæ aut capræ hepar cinere obruito, deinde coquito, & hoc edat: [3] ac vinum meracius vetus, si nihil prohibuerit, bibat ad dies quatuor, si longius aberit à partu. [4] Si ' vero lum- 150
bos doleat, anisum & cuminum æthiopicum bibat. [5] Et calida lavetur. [6] Si vero anhelatio corripiat, sulphuris magnitudinem fabæ, & cardamomi tantundem, & rutæ ac cumini æthiopici tantundem. Hæc terito, & vino diluta jejunæ bibenda præbeto. [7] Et à cibis frequenter abstineat.

LIII. " Ἢν τόκῳ κάθαρσις ἐν 153
πολλῇ, [2] " ἡ ὑστέρη ξυνέλκε), καὶ ἡ
κύστις, καὶ [τὸ] ἔντερον, [3] ἓ ἅτε τὸ κή-
πελον κατέχε, ἓ ἅτε τὸ ἔρον-
τα εἶναι). [4] " ὠὰ ἓν ῥοφέειν δίδε, 154
καὶ

LIII. Si in partu purgatio multa prodierit, [2] uterus contrahitur, & vesica, & intestinum, [3] & neque stercus continent, ' sed 155
& urinam emittunt. [4] Ova igitur sorbenda dato, & panem ci-

καὶ ἄρρεν ἐκρυφίω τρώγειν, καὶ ἄσσα λοιπὰ γένεσθαι).

LIV. Ἢν δ', οὐ τόκω ἐοῦσα, ξηρὴ ἢ καὶ δύσπνοος, [2] ἔλαιον πίνειν, καὶ καταιονεῖν τὰ χωρία ἔλαιον [καὶ] θερμὸν μαλάχης ὕδατος. [3] κηρωτῇ [δὲ] ὑγρῇ ἀλείφειν, [4] καὶ ἔγχυσιν τὸν αὐτὸν χυλὸν ἄλφα ξὺν ἐλαίῳ.

LV. Ἢν δὲ μὴ δυνατὸν τίκειν, [2] ὑποθυμιᾶν ῥητίνην, ἢ κύμινον, ἢ πίτυος φλοιόν. [3] καὶ τὰ τοιαῦτα ὑποθυμιᾶν.

LVI. Ὅσα δὲ οἰδήματα γίνεται ὑστερικὰ ἐν τόκῳ ἢ ἐκ τόκου, [2] ἐκρηγνύειν σύφλα, οἷα οἱ ἰητροὶ ποιέουσι. [3] τὰ δὲ φάρμακα ἄριστα τιθέναι. [4] κύμινον αἰθιοπικὸν ὅσον τρισὶ δακτύλοισι λαμβάνειν καὶ ἐν οἴνῳ, καὶ ἐν στέλιβος πέντε ἢ ἓξ, γλυκυσίδης χυμαμίδος ἥμισυ τὴν ῥίζης, ἢ καὶ ἐν σπέρματος. [5] τοῦτα ἐν οἴνῳ λευκῷ ἡδυόδμῳ μάλιστα νήστι διδόναι. [6] ἢ δαύκου ῥίζου αἰθιοπικὸν, σέσελι, γλυκυσίδης ῥίζαν τὸν αὐτὸν τρόπον. [7] ἢ ἱπποσελίνου, ἢ δαύκου αἰθιοπικὸν καρπὸν ὡσαύτως. [8] ἢ κρηθμοῦ ῥίζαν, ἢ κυμίνου αἰθιοπικὸν ἀττικοῦ τεταρτημόλιον. [9] ἢ πέπερι, ἄνησον, δαύκου, ἀκακίης γλυκυσίδης ῥίζαν. [10] τοῦτα ἐν οἴνῳ τρίψαι, καὶ διδόναι πίνειν. [11] ἢ μυρσιδάνου κλωνία δύο ἢ τρία, καὶ κύμινον αἰθιοπικὸν, γλυκυσίδης ῥίζαν. [12] ἢ καὶ λίνου σπέρμα· ὃ καὶ τὰ παιδία βόσκοντα ψωμίζεσθαι ξὺν ὠῷ ὀπτῷ λεκίθου ὁμοίως· ξὺν σησάμῳ πεφρυγμένῳ.

LVII. Ἢν [δὲ] παιδεύσῃ ἀφθὰς τὰ αἰδοῖα, [2] ἀμύγδαλα τρίψας καὶ βοὸς μυελὸν ἐν ὕδατι ἕψειν· [3] ἔπειτα ἀλεύρου ἐμβαλὼν σμικρὸν, ἀμφιβάλλειν τὰ αἰδοῖα, [4] καὶ διακλύζειν τῷ ὕδατι τῷ ἀπὸ τῶν μύρτων.

LVIII. Ἢν

nericium edendum, & reliqua quæ scripta sunt.

LIV. Si vero ea quæ in partu est, sicca fuerit, & difficulter humectetur, [2] oleum bibat, & locos oleo calido cum malvæ aqua irriget, [3] & cerato liquido illinat, [4] & anserinum adipem cum oleo infundat.

LV. Si vero parere non poterit, [2] resinam, aut cuminum, aut pinus corticem [3] suffito.

LVI. Quicunque vero tumores uteri in partu, aut ex partu fiunt, [2] eos adstringere non oportet, velut medici faciunt: [3] verum pharmaca optima exhibeto. [4] Cuminum æthiopicum, quantum tribus digitis capi potest, & anisi, & seselis grana quinque aut sex, pæoniæ radicis aut etiam feminis testam conchæ majoris dimidiam. [5] Hæc in vino albo odorato maxime jejunæ exhibeto. [6] Aut dauci æthiopici radicem, seseli, pæoniæ radicem, eodem modo. [7] Aut hipposelini, aut dauci æthiopici semen, eodem modo. [8] Aut crethmi radicem, aut cuminum æthiopicum quatuor obolorum atticorum pondere. [9] Aut piper, anisum, daucum, pæoniæ atticæ radicem. [10] Hæc in vino terito, & bibenda dato. [11] Aut myrtidani ramulos duos aut tres, & cuminum æthiopicum, & pæoniæ radicem: [12] aut etiam lini semen similiter, quo etiam pueros tusfientes nutriunt, cum ovi assati vitello, & cum sesamo tosto.

LVII. Si prægnanti pudenda superficiario ac fervido ulcere affecta sint, [2] amygdalas tritas, & medullam bubulam cum aqua coquito, [3] &, modica farina adjecta, pudenda illinito, [4] & aqua à coctis myrti baccis perluito.

LVIII. Nunc

LVIII. Νῦν δὲ ἐρέω ἀμφὶ λοχείων καὶ τῶν μὴ τὸ τοκετὸν ἰόντων. [2] ὅταν γυνὴ ἢ τὰ λοχεία μὴ καθαρῇ, [3] ἢ τὰ ἐπιμήνια μὴ ἴῃ, [4] ἢ ὑστέρη σκληρὴ ἦ, [5] ὀδυνὴν ἔχῃ τὴν ὀσφύν, [6] καὶ τὰς μὲν κενεῶνας καὶ βουβῶνας καὶ μηρὸς καὶ πόδας ἀλγεῖ πικρῶς, [7] καὶ ἡ γαστὴρ ἐπαείρεται, [8] καὶ φρίκαι μὲν σώματος διαδραμέονται, [9] ἐκ δὲ τοιούτων πυρετοὶ γίνονται ὀξέες. [10] τούτην τὴν ἕξιν ἔχουσαν, ἢν μὲν ἄπυρος ᾖ, διαιτᾶν λεπτοῖσι· [11] λιπαρὴν δὲ καὶ τὴν κεφαλὴν ἐλαίῳ ἀνθινῷ. [12] ἑψέειν δὲ μαλάχην, ἢ ἔλαιον κύπρινον ἐς ὕδωρ ἐγχέαντα, καὶ ἐγκαθίζειν παρηγορικῶς. [13] ἐν πᾶσι δὲ τοῖσι νούσοισιν, ἐφ' οἷσι πυρετὸν δοκέει, ἄμεινον ὕστερον χρίεσθαι καὶ λίπα. [14] ἢν δὲ πῦρ ἔχῃ, λουτρῶν ἀπέχεσθαι. [15] πυελίζειν δὲ καὶ κλυσμάζειν τὴν ὑσαιρέην μαλερὰ καὶ τὴν ὀσφὺν θερμαπόδυτα. [16] δίδοναι δὲ πίνειν τῶν φαρμάκων τῶν ὑστερικῶν, ἢ βδάμισαγρα ἢ τῆς σηπίης τῶν ὠῶν, ἢ ἐς κύστιν. [17] μὴ δὲ τοῦτο φορέειν δίδυναι ἄλητον ξυὺ πηγάνῳ ἑφθὸν, ἢ πτισάνης χυλόν.

LVIII. Nunc vero dicam de puerperii purgamentis, & his quæ post partum exeunt. [2] Quum mulieri aut partus purgamenta non fuerint purgata, [3] aut menses non prodierint, [4] aut etiam uterus durus fuerit: [5] dolor habet lumbos, [6] & lateris mollitudinem, & inguina, & femora, & pedes amare dolet, [7] & venter attollitur, [8] & horrores per corpus discurrunt. [9] Ex talibus autem febres fiunt acutæ. [10] Hanc ita habentem, siquidem sine febre fuerit, balneis curato. [11] Caput autem oleo anthino inungito. [12] Malvam autem coquito, & oleo cyprino in aquam ejus infuso, mitigandi gratia insidere jubeto. [13] In omnibus autem morbis in quibus fomentum auxiliatur, melius est postea oleo ungi. [14] Si vero febris habeat, à balneis abstinere, [15] fomentis autem & tepefactoriis imum ventrem & lumbos curare. [16] In potu autem exhibere pharmaca uterina, aut sepiæ ovis, aut castorio ammixtis. [17] Post hoc vero farinam cum ruta coctam, aut ptisanæ succum sorbendum dare.

LIX. Ἢν δὲ γυναικὶ μὴ τὸ παιδίον ἐν τῷ τόκῳ μείνῃ τὸ ὑγρὸν, ὡς χρὴ, [2] ἀλλὰ μιῇ μὲν ἐν τῇ κεφαλῇ ἔχῃ τὸ ὑγρὸν ὥστε θέρμης ἐμπεσεῖν, ἐν τόκῳ καὶ πρὶν ὀλίγον κεφαλαλγήσαι· [3] ἢν δὲ ἐς τὴν κοιλίην ἔλθῃ ἄλυς, ἐπιδύεσθαι συμβῇ, περιέξειν αὐτὴν, καὶ ἔχειν πόρρω. [4] περιμένειν δὲ, ὡς μὴ ἐκ τούτου ἀφίστασθαι ἐπιθυμήσῃ σώμαθ' φλαύρως ἔχοντα, πονήσειν. [5] ἢν δὲ ἀπὸ κεφαλῆς ἐλθὼν τὸ ῥεῦμα ἐς τὴν λοχείην καθαίρειν τραπῇ, καὶ πολλὴν συβῇ, ῥιζᾷ.

LIX. Si vero mulieri cum puero in partu non prodierit humor velut oportet, [2] sed siquidem in capite habuerit humorem à calore attractum, in partu & ante, caput dolebit. [3] Si vero in ventrem acervatim descenderit, ubi concitatus fuerit, ipsum turbabit. Et non oportet longe progredi finere, [4] sed auxilium ferre, ut ne ex partu ventris profluvium succedens, corpore male habenti, ipsam dolore affligat. [5] Si vero à capite delatus fluxus, ad puerperii purgationem vertatur, & multum con-

ῥιζῆ. 6 ἰὼ σὲ τὸ πλεῖον ἢ μεθρίᾳ, μελεδαίνῃ. 7 ἰὼ ἢ ἐς τὸν κοιλίλιον, ῥητέρη αὖ ἡ ἔξοδος τῶ παιδίω γένοιτο. 8 ἐὰ ἢ ἡ κάθαρσις τῇ γυναικὶ ὀλίγη χωρέοι, πόνος λάζεται ἰχυρὸς ἐξύας τὲ ἐς τὰ ἀμφὶ τὰ αἰδοῖα πάντα χῶρον, καὶ οἰδέει, 9 καὶ οἱ μηροὶ πίμπρανται), 10 ἐς ὃν καὶ ἢ στόμαχος καὶ ἐκ τῶ ῥινέων ῥέει φλέγμα ἰχυρῶς ὑδαρές· 11 καὶ ἀλγεῖ κεφαλὴν, 12 καὶ πῦρ ἔχει, 13 ἐς φρίκην, 14 καὶ τύμβος, 15 καὶ οἱ ὀδόντες βρύχεται, 16 καὶ ἀψυχέει. 17 καὶ ἡ γαστὴρ οἱ σκληρὴ ἔσται, καὶ ἡ κύστις, 18 ἐς τὰ ὄμματα ἀναδινέει, καὶ ζοφοῖδες ὁρᾷ.

citetur, melius habebit. 6 Si vero plus moderato, curam adhibeto. 7 Si vero in ventrem, facilior utique exitus puero contigerit. 8 Si vero purgatio modica mulieri prodierit, dolor fortis corripit lumbos, & omnem circa pudenda locum, & intumescit, 9 & femora ardent. 10 Et ex ore ac naribus pituita fluit fortiter aquosa, 11 & dolet caput, 12 & febris habet, 13 & horror, 14 & tumet, 15 & dentes stridunt, 17 & venter, & vesica constringitur, 18 & oculos subvertit, & caliginosum visum habet.

LX. Γυναικὶ ἢ σὲ τόκος ἐέσῃ κάθαρσις ἐπίωσιν, σὺν μαρέως χωρέῃ, 2 οἷα τὰ μητρέων σὺν φλογμῷ γινομένων, καὶ ἢ στόμαχος σφέων μυσπολᾷ. 3 προϊδεῖν χρὴ ὁ στόμαχος ἢ οἰδέει μὴ τὸ παιδίον ποιήσει ἢ τῶν ὑστερέων. 4 ἰὼ ἢ τοῦτέων μὴ ἢ, ἡ χωρέσῃ οἱ ἡ κάθαρσις. 5 ἰὼ ἢ μὴ χωρέοι ἡ κάθαρσις, ξυμβήσεται, ὥστε μὲν πυρεῖν, καὶ φρίκην ἔχειν, καὶ τὸν γαστέρα μεγάλην εἶναι. 6 ἰὼ ἢ ψαύσῃ αὐτῆς, ἀλγέειν πᾶν τὸ σῶμα· μάλιστα ἢ, ἰὼ ἧς τὸν γαστρὸς ψαύσῃ. 7 καὶ παρδιώσσεται ἄλλοθε καὶ ἄλλοθε, καὶ ὀσφὺν πονεῖ· 8 καὶ ἀσιτίη, καὶ ἀχρυπνίη, καὶ νυγμὸς [ἔ] πεται). 9 ἡμέρῃ [ἢ] πέμπτῃ ἢ ἑβδόμῃ ἔστιν ὅτε ἡ κοιλίη ταράσσεται), 10 καὶ ὑποχωρεῖ μέλανα καὶ κάκοδμα καὶ ἄλλοθε καὶ ἄλλοθε, 11 ὡς ὄνου οὖρον. 12 ἐς, ἰὼ ὑπέλθῃ, δοκεῖ οἱ ῥητέρον εἶναι. 13 καὶ μελεδαινομένη σὺν παχυύγκῳ γίνεται). 14 ἰὼ ἢ μὴ, κινδυνεύσει, ἀμφορέης αὐτῆ ἰχυρὴς ἐπήσεσθαι, 15 καὶ τὰ λοχεῖα οἱ κρύψει). 16 ἰὼ σὲ ἡ κοιλίη οἱ μὴ ταράσσηται), μηδὲ ἡ κάθαρσις χωρέῃ αὐτομάτη, μηδὲ οἱ παρέσφέρηται) σὺν

LX. Quum mulieri puerperæ purgatio non facile procedit, 2 velut uteris inflammatis, & osculo ipsorum concluso. 3 Obtorquetur enim stomachus uteri post pueri egressum. 4 Si enim quid horum fuerit, purgatio non procedet. 5 Si vero non processerit purgatio, continget ipsam febrire, & horrorem habere, & ventrem magnum esse: 6 & si ipsam attigeris, totum corpus dolere, maxime si quis ventrem attingat: 7 & alias atque alias stomachi dolore vexatur, & lumbos dolet, 8 & cibi fastidium, & vigiliæ, & punctura adest. Postea 9 quinto aut septimo die quandoque venter turbatur, 10 & secedunt nigra, & valde graveolentia alias atque alias, 11 & urina velut asinina. 12 Et si secesserint, videtur sibi melius habere, 13 & curata, brevi sana fit: 14 sin minus, periclitabitur profluvio ventris forti ipsi illapso. 15 Et puerperii purgamenta ipsi occultabuntur. 16 Si vero venter ipsi non turbetur, neque purgatio prodeat sua sponte, neque ea quæ commoda sunt brevi exhibeantur,

ἐν τοῖσι τὰ ἐπιτήδεα, ὁ ὄγκος ὠθεῖται, πονήσας πολλὰ τὰ ὠφελημένα. [17] Ἐπὶ τελευτῇσι κινδυνεύσας πελιδνὴ γίνεται ὡς ὁ μόλιβδος, [18] ἐσ ὑδρωθῆναι. [19] Ἐσ ὀμφαλὸς σκιρτᾷ αὐτῇ, ἀφόρμῃ ὑπὸ τῆς μητρέων. [20] καὶ ἔσω μελάνλερον τῆς πε- 24 ριξ. [21] καὶ ἐπὴν ταῦτα γένηται. ἔχει τε ἔτι ὠφελιμώτατα ἡ γυνή. [22] Διήκασι ὄγκοι ἄλλοι ἄλλων χρόνων. ὁκόσοι τε ἐσ τὰ σώματος ἔχουσι ἐσ τὰς πύλης. [23] μιῆς καὶ εἴκοσι ἡμερέων ἔχουσι περαιτέρω. [24] ὡς ἐπὶ τὸ πολλὸν [τὸ] ἕτω ξυμβαίνει. [25] Ἢν δέοι φαγεῖν κάθαρσις, εἴτε καὶ ὑπὸ φαρμάκων, εἴτε ἐσ αὐτομάτου. [26] γίνεται δὲ καὶ τοῦτο, ἢν χαλάσωσι τὸ στόμα αἱ μῆτραι, [27] μὴ διαθῆ- 165 σαι ὑπὸ σώματος ἀλέος ἐξαπίνης καλεσάντος. [28] καὶ ἢν φαγεῖν, διακαθαρθῇ δύσοσμα ἐσ πυώδεα. [29] ἔστι δ' ὅτε καὶ μέλανα. [30] ἐσ ἄμεινον ἔρχεται, ἐσ μελεδωνηθεῖσα ὑγιαίνεται.

LXI. Γίνεται δὲ καὶ ἕλκεα ἐν τῇσι μήτρῃσι, [2] οἷα τὰ λοχείων σκληρύντων. [3] ἢν δὲ ἕρχηται, πολέος μελεδώνης δέησι, ὁκως μή οἱ τὰ ἕλκεα μεγάλα ἐσ πεδονάδεα ἔσται. [4] κίνδυνος δὲ καὶ ἀπαυανθῆναι, ἢ ἄφορον γένηται. [5] σημήια δὲ τῶνδε γίνεται, ἢν ἕλκεα ἐν αὐτῇ. [6] ἐπὴν χωρὶς ἡ κάθαρσις, ἀλλὰ κέλευθος ἀκώλυτα διὰ τῆς μητρέων ἴη- 10 ναι. [7] καὶ πῦρ μιν λάζηται, καὶ μά- 167 λιστα τὴν κοιλίην ἐπιλαμβάνῃ. [8] ἀλγεῖ δὲ ἐπαφωμένῃ τὸ κάτω δὲ ὀμφαλοῦ, ὡς ἕλκεϊ καθαρῷ νοσερώδεος ἐν ὄψει. [9] ἔπειτα ὀδυνάσι ἰσχυρῇσι ἄλλοσε καὶ ἄλλοσε ἐμπίπτειν ἐς τὰς μήτρας, [10] καὶ πυρετὸς, ἔστι δ' ὅτε καὶ χεὶρ βληχρός. [11] καὶ ἄλλοσε καὶ ἄλλοσε ὑποκαθήται χορεῖ τὰ λοχεῖα, πυώδεα, δύσοσμα. [12] ταῦτα σημεῖά ἐστιν, ἢν ἕλκεα ἐν τῇσι μήτρῃσι

tur, tempus autem progrediatur, multo magis ex prædictis affligetur. [17] Et insuper pericitabitur, ne livida fiat velut plumbum, [18] & aquam intercutem incidat; [19] & umbilicus extabit ipsi ab uteris, [20] & circumcirca nigrior erit. [21] Et ubi hæc facta fuerint, fieri non potest ut mulier superstes maneat. [22] Pereunt autem aliæ alio tempore, pro corporis & affectionis ratione. [23] Verum unam & vicesimam diem non excedunt, [24] id quod plerunque sic contingit. [25] Si vero purgatio ipsi eruperit, sive à pharmacis, sive sua sponte ([26] fit enim & hoc si uteri os laxarint, [27] à sanguine acervatim derepente delato coacti: [28] & si eruperit, graveolentia purulenta depurgantur: [29] quandoque etiam nigra) [30] & melius habebit, & curata sanescit.

LXI. Fiunt autem & ulcera in uteris, [2] utpote puerperii purgamentis putrefactis. [3] Si vero fiat, majore cura opus erit, ut ne ipsi ulcera magna & putredinosa fiant: [4] periculum est autem ne moriatur, aut sterilis fiat. [5] Signa vero hæc fiunt, ut ulcera intus fuerint. [6] Quum purgatio ipsi prodierit, velut spina per uteros transire videtur. [7] Et calor ipsam corripit, ac maxime ventrem invadit. [8] Et si attingatur, partem infra umbilicum dolet, velut si purum nervosum ulcus contingas. [9] Post dolores fortes alias atque alias in uteros incidunt. [10] Et febris aliquando ad contactum manus debilis: [11] & alias atque alias puerperii purgamenta procedunt, maligna, purulenta, graveolentia. [12] Hæc sunt signa, si ulcera in uteris fue-

πρησι ἦ· 13 καὶ δέεται πολλῆς μελεδώνης. 14 τούτης μὲν οὖν ἀμφὶ τὴν νόσον τύπος τελοῦτεῖ ἐόντων.

LXII. Ἢν δὲ ἡ καθαρσις ἡ λοχείη τὰς μὲν πρώτας ἡμέρας τρεῖς ἢ τέσσαρας χωρήσῃ, ἔπειτα δὲ παλιωλεῖ ἐξαπίνης τούτων, πάσχει παθήματα τῇ προτέρῃ ἀδελφὰ, ἧσσον δέ. 2 καὶ, ἢν μεταπίπτῃ ἡ νόσος, ἐς τοῦτο μεταπίπτει. 3 χρονίη δὲ βληχροτέρη ἔσται τῆς προτέρης. 4 διαπτοεῖται δὲ ἡ γυνὴ περιμένουσα, ἢν ἀρμοὶ μελεδαίνῃ. 5 ἀμφὶ δὲ τῇ νόσῳ τούτῃ ὧδε ἔχει.

LXIII. Ἢν δὲ κάκ μὴ καθαρθῇ, 2 οἰδέει ἡ γαστὴρ, καὶ ὀπαλίει, καὶ παρέλεαι. 3 καὶ πῦρ ἔχει, καὶ ῥῖγος λαμβάνει, + καὶ ὀδυνᾶται αἰεί τε ἀμφὶ τοὺς ἰξύας· ἔστι δ' ὅτε καὶ ἀμφὶ τὰ παλάγχνα. 5 καὶ ἀποψύχει. 6 καὶ πῦρ ἔχει. 7 σφυγμοὶ βληχροὶ, ἔστι δ' ὅτε καὶ ὀξέες, ἄλλοτε ἀφρωδμοὶ, ἄλλοτε ἐλλείποντες. 8 ταῦτα πάσχει, ἀρχομένης τῆς νόσου, καὶ ὧδε ἔχει. 9 ἢν δὲ πρήσσῃ τε χρόνῳ, τὰ κοῖλα τε πρόσω πτερύγια γίνεται. 10 ὅταν οὖν ἔχῃ, διδόναι κέφαλον σπαρόν. 11 κλύσαι δὲ χρὴ, φάρμακον πίσῃ κάτω· 12 ἢν μὲν χολώδης ἦ, ὅ, τι χολὴν καθαίρει· 13 ἢν δὲ φλεγματώδης, ὅ, τι φλέγμα. 14 μετὰ δὲ τοῦτο, πυελίσθαι τὰς ὑστέρας δύσοδζι, καὶ προσθέναι μαλθακτήρια τὰ ἡμέρην. 15 ἢν δὲ στερρὸν ᾖ τὸ στόμα, πυελίσαι ἅπασαν ἡμέρην, καὶ τὰ μαλθακτήρια προσθέναι· 16 ἔπειτα λοῦσαι χερμάδι ὕδατι, καὶ πλύνειν τὰς μηλίδας. 17 μετέπειτα δὲ ἅλας χόνδρους καὶ σμύρναν ἐς τυρὸν ὀπὸν δόντας, ἐς τὰ πίσω τὰ ἐφθὰ ἐν ἐρίῳ, ἁδύσματα ξυμμίξας, ἴσον ἑνὸς καὶ ποιέων, ἴσον κηκίδι σμικρῇ· προσκείσθω δὲ ἡμέρην καὶ νύκτα. 18 μετὰ δὲ τοῦτο καθαλιπτῶν

rint, 13 & multa cura opus habent. 14 Atque hujus quidem morbi tot fines exiſtunt.

LXII. Si vero purgatio puerperii primis tribus aut quatuor diebus proceſſerit, verum poſtea derepente evaneſcit, eaſdem affectiones conſimiles priori patitur, ſed minus: 2 & ſi tranſmutetur morbus, in idem tranſ- 230
mutabitur: 3 diuturnus autem & debilior priore erit. 4 Si vero curetur mulier, ſuperſtes erit, ſi cito curetur: 5 & de hoc morbo ſic habet.

LXIII. Si vero ex partu non fuerit purgata, 2 venter intumeſcit, & ſplen, & crura: 3 & febris habet, & rigor corripit, 4 & dolores profiliunt ad lumbos, aliquando etiam ad viſcera. 5 Et perfrigeratur, 6 & febris habet: 7 pullus debiles ſunt, & aliquando acuti, & alias attolluntur, 235
alias deficiunt. 8 Hæc patitur incipiente morbo, & ſic habet. 9 Temporis autem progreſſu, cavæ faciei partes rubeſcunt. 10 Quum ſic habuerit, leves cibos exhibeto. 11 Et ſi turget, pharmacum infra purgans bibendum dato, 12 ſi biliosa fuerit, quod bilem purgat: 13 ſi pituitoſa, quod pituitam. 14 Poſtea vero uteros odoratis foveto, & mollitorium in die apponito. 15 Si vero oſculum ſolidum fuerit, tota die foveto, & mollitoria 240
apponito. 16 Deinde calida aqua lavato, & plumbeas fiſtulas indi- 170
to. 17 Poſtea ſalis grana, & myrrham in linteum illigato, & picem coctam ammixtis aromatis lana excipito, & ſingulorum pares portiones ad gallæ parvæ figuram efformato, & per diem ac noctem apponito. 18 Deinde ve- 172
ro intermiſſis tribus diebus, iiſ-

dem

πεῖν ἡμέρας τρεῖς, καὶ πυελῶσαι πί-
σιν αὐτόθεν. [19] ἐφεσθιέτω δ' ἢ καὶ 173
κόκκες ἐψήσας ὅσον δύο πόπανας, καὶ
πεπέρεως τρίψας λεῖα, σμύρναν μί-
ξας ἔλαιον ἀμύγδαλον λάδανον, καὶ
μέλι ὡς κρίκινον. [20] τοῦτο ἐμπλάσας
ὑπὸ ἐρεᾶ, καὶ ἀφελίξας ὡς 174
πλεῖστον ἐφοδεύειν ἡμέρας ὅτιουν
καὶ σύμφορον. [21] καὶ σοι δοκῇ κε-
κοῦφθαι, ἄμεινον ἐᾶν. [22] εἰ δὲ δο-
κεῖ δεῆσαι καθαίρεσθαι, δύο ἡμέρας
ἀφελεῖν, καὶ ὡς τὸ ξυὸν τῆς σι-
κύης ἡμέρας καὶ σύμφορον ἐφοδεύ-
ειν. [23] κἄπειτα τὸ νέτωπον, καὶ ὑόδι-
νον ἔλαιον ὡς σώδεστον, καὶ ἐλά-
φου στέαρ τῆξαι, ἐρείῳ ἐφοδεύειν
μίαν ἡμέρην, καὶ λαγὼ πολλῷ πυ θέρ-
μῶ, ὡς οἷόν τε ἦ σύμμετρος. [24] καθαί-
ρεσθαι δὲ αὐτὰς καὶ θερμῷ καθη-
μένας τὰ ἀμφὶ πόδα σύμμετρα χω-
λεία, [25] καὶ ἀλείφεσθαι τὸ σῶμα τῷ μη-
τρείων χλιαίνοντα στέαρ καὶ σμύρνη, καὶ
ῥητίνης χλιαρῆς, καὶ θέλπειν. [26] κλυ-
ζέτω δὲ τὰς ὑστέρας τῷ οἴνῳ καὶ τῷ
ναρκισσίνῳ ἐλαίῳ τῇ ὑστεραίῃ. [27] εἰ δὲ
μὴ ἦ ναρκίσσινον, οἴνῳ μόνῳ. [28]
ταῦτα ποιοῦντα οὕτω τὸ ἐπιμήνιον
ἡμέρᾳ μιῇ πρόσθεν πεπήξεται. [29]
ἐπὰν δὲ ἐκφανῇ τὰ ἐπιμήνια χρῶτα, τότε 175
μὲν ἀρχὴ ἡμέρας, τρίβουσα μέ-
λανθον καὶ σμύρνην, καὶ ἄλας χόνδρον
ἐπιχέασα, ἐφέλκω ἀναφορβέσθω. [30]
τοῦτο δὲ τὸν σῶμα λειχέτω ἐπ' ὀλί- 176
γον. [31] καὶ ὕδατος οἶνον ἄκρητον σώδεσα
ἐπιῤῥοφείτω. [32] ἐπὰν δὲ πεύσηται τὰ
ἐπιμήνια, τότε ἡμέρᾳ τὸ ξυὸν τῆς
γλήχωνος πρόσθεσις, καὶ ὡς τὸ αὐ- 177
θρακίτω. [33] καὶ ἢν μὲν ἐρείκῃ, ὑγιὴς
γένεται. [34] σπείρεται δὲ χρὴ ἐν τῇ κα-
θαρσῇ. [35] πρὸς τὰ τίτιος δρήκης ἐψεῖν 178
τὸ λινοζώστην, καὶ συμμίσγειν πρόσου,
σιδρόδες, καὶ κρόμμυον. [36] κυκεῶν- 179
ναι δὲ καὶ τὸ χυλὸν ῥοφείτω. [37] πῖσι 180

dem foveto. [19] Et grana cni-
dia decorticata duarum potio-
num mensura, & piperis gra- 245
na trita, oleo ægyptio albo,
& melle optimo ammixto, [20]
in lanam infarcito, & pennæ
obvoluta, tota die ac nocte
apponito. [21] Et si tibi purga-
ta esse videatur, melius est si-
nere. [22] Si vero purgatione
opus habere videatur, duo-
bus diebus interpositis, rur-
sus id quod ex cucumere syl-
vestri paratur, per diem ac
noctem subdito. [23]. Deinde
netopon, & oleum rosaceum
odoratissimum, & adipem cer- 250
vi liquefacito, & die una in
lana subdito, & multa calida,
quantum ejus fieri potest, le-
niter lavato. [24] Statim autem
ubi purgatoriis, & calida, fue-
rint purgata loca affecta; [25] adi-
pe anserino, & myrrha, & re-
sina tepida os uterorum illinat,
& foveat. [26] Uteros vero po-
stridie vino & oleo narcissino
eluat. [27] Aut si narcissinum
non sit, vino solo. [28] Atque
hæc die uno ante menses faciat.
[29] Postquam autem menses 255
prodierint, primis diebus atra-
mentum, hoc est spodium cy-
prium terat, & salis granum ad-
dat, & hæc lana excepta [30] pau-
lulum in corpore habeat. [31] Et
jejuna vinum meracum odo-
ratum absorbeat. [32] Ubi vero
quieverint menses, per diem
id quod ex pulegio paratur ap-
ponat, & virum accedat. [33] Et si
in ventre conceperit, sana eva-
dit. [34] Cibis autem in purga-
tione utatur. [35] Ad hæc com-
modat, mercurialem coquere, 260
& porrum, allium, brassicam, [36]
& grana mali punici ammiscere,
& succum sorbere. [37] Aliis au-

σὶ σπόι ζι, ἢ ὄψοι ζι, ἢ λαοπόι-
ζι, μᾶλλον ἢ κρέασι χρήσθω. 38 Ἔ τ 181
ὑ γλυκέων ἐερήσθω κ ἐλαιηρῶν.
39 πινέ σὶ ἀμείνω πιν Ἔ τὸ ἀπὸ τῆς 182
δαιδὸς, ἐς τ' αὖ κα θαίρη). 40 Ἔ ἐν 183
σὶ τοῖσιν ἐπιμιλοῖσι μέλα πι-
νέπω.

LXIV. Ἢν ὑ ἁλίγα ἐλάσσονα Ϝ
δέον Θ χωρήσῃ γυναικὶ τὰ λό-
χεία, 2 οἷα Ἔ μητέρων γενομένων
ἐυτόκων Ἐ παρεσταμμένων, 3 ἢ Ϝ
αἰδοίε ἢ τὶ μεμυκὸς κάρζα τὰ
φλεγμασίης, 4 ἢ γυνὴ πυρεταίνε 184
ὀξέως, 5 Ἐ καρδιάσσ, 6 κ ἀλγέ
τὸ σῶμα πᾶν, 7 Ἔ σφαδάζ, 8 184
κ ἐς τὰ ἄκρα Ἔ χρέων κ Ἔ σκε-
λέων ἀπὸ Ἔ ὀφύ Θ ἢ ὀδυ ἢ φοι-
πῦ, 9 κ Ἔ ἀμφὶ τὸν ὀμφαλὸν τό πον
κ ῥάχιν κ βεβῶνας ἀλγήσ, 10 κ
ἄκρα τέα πνὰ Ἔ μελέων Ϝ σώμα-
τ Θ ῥυήσ). 11 Ἔ ἔπε πῦρ ἰρε- 185
μαῖον, φλέγμα πάνυ φαει ρόν. 12
ἐμέσσι ἢ καὶ φλεγματώδεα, πι-
κρὸν, ὀξυμελ. 13 καὶ ἀμφὶ τῆσδε
ὧδε ἐχέ. 14 καί οἱ ξυμβήσ Ϝ λὶ
μελεδαίνη), ὑγιέα ῥυέ. 15 λὶ
δ μὴ, Ἔ χολὴ κ ἀκρασία Ἔ με- 186
λέων γίνε Ϝ σώμα Θ. 16 Ἔ ἄφο- 187
ρ Θ ἢ νέσ Θ ἐ πάνυ.

LXV. Ἢν μὲ αἱ μῆτραι ἑλκω-
θῶσι, καὶ τὰ λοχεία μὴ παρὰ ὡς
χρὴ, πάντα πονήσ. 2 κ, λὶ μὴ με-
γάλα ἦ τὰ ἕλκεα, μελεδαινομένη
ἐν τάχ ὑγιαίνέ. 3 χρὴ δ τὴν μὲ
μελέτην ἀτρεκέως ποιέ Ϝ ἑλ-
κεων Ἔ ἐν τῇσι μήτρῃσιν. 4 ἄτε
γὰ ἐν ἁπαλῷ ἐόντα, κ εὐαισθήτῳ,
κ νευρώδε τῇ κοιλίῃ· 5 πολλὰ
ὑ πὶ κοινωνέοντα, βρέγμα, στόμα-
χ Θ. 6 γνώμη ἐίσ) Ἐ κακο- 188
τροπέ, Ἐ ἀρηδίως ἐθέλ ξυνιέναι.

LXVI. Ἢν δὲ οἱ αἱ μῆτραι στε-
νόσμοι γένηται, καὶ μὴ εὐδιαχαλάσῃ

tem obſoniis marinis potius quam carnibus utatur. 38 A dulcibus vero & oleoſis prohibeatur. 39 Bibat autem ſemper jejuna id quod ex tæda paratur, donec purgetur. 40 Et menſibus prodeuntibus idem valde bibat.

LXIV. Si vero paulo pauciora quam oportet prodierint mulieri puerperii purgamenta, 2 velut uteris anguſto ore prædita ac 265
diſtortis, 3 aut aliqua pudendi pars valde fuerit concluſa ab inflammatione, 4 mulier acute febrit, 5 ſtomachi dolore vexatur, 6 & dolet totum corpus, 7 & moleſte fert: 8 & ad articulos manuum ac crurum & lumborum dolor procedit: 9 & locum circa collum, & ſpinam & inguina dolebit: 10 & quædam corporis partes impotentes fient. 11 Poſtea calor quietus erit, & horror valde manifeſtus. 12 Vomunt 270
autem & pituitoſa, amara, acria. 13 Et de hac ſic habet, 14 & contingent, ut ſi curetur, ſana fiat: 15 ſin minus, clauda & quarundem corporis partium impotens erit. 16 Non autem valde ſterilis eſt hic morbus.

LXV. Si quidem ulcerati fuerint uteri, & puerperii purgamenta non prodierint, velut oportet, omnia dolebit: 2 & ſi non magna fuerint ulcera, curata brevi ſanescit. 3 Oportet autem curationem ulcerum in uteris exacte facere, 4 ut quæ in tenera & ſubtili ſenſu prædita ſint parte, & in nervoſa cavitate. 5 Multæ autem ſunt partes cum quibus ſocietatem habet, ſinciput, ſtomachus. 6 Mens perce- 275
llitur, & improba fit, & non facile intelligit.

LXVI. Si vero uteri anguſti oris ipſi fuerint, & puerperi purgationem

χαλάσωσι τὴν λοχείαν κάθαρσιν, φλεγμαίνουσιν. [2] ἢν μὲν μελεδωνῆται οὖν τῇ πάσῃ, πάντα μὲν μᾶλλον πονήσει· [3] καὶ ὀδμὴ πονηρὴ, καὶ ὀσμὴ ἔξοδος· [4] καὶ, ἢν μὴ φλεγμαίνωσιν αἱ μῆτραι, αὐτόματον ἔξεισι πολὺν καὶ ὀζώδεα καὶ πελιδνὸν ἰόν. ἢ μέλαν τε καὶ γρομώδεες, [6] ἢν ἡ γυνὴ καθαίρηται τὰ λοχεία· [7] ἔστι δ' ὅτε οὐκ ἔξεισιν, ἀλλὰ τῇ γυναικὶ φαίνεται σημαῖνον, [8] ἢν μή τις αὐτὴν ὀλίσθοι πεσοῦσαν, [9] ἢ ἡ κοιλίην μαλθακύνει. [10] ἄμεινον δὲ καὶ κλύσμασι ποιῆσαι. [11] ἢν δὲ δυσεμετώδης καὶ ἐς ἔμετον ἀγαγεῖν. [12] κρεῖσσον δὲ διαρρέειν. [13] καὶ ἰόδεα. [14] τούτων δὲ χωρὶς, ὅτε δέοι, ἄριστα.

LXVII. Ἢν δὲ ὑπὸ τόκου γυνὴ καθαρθῇ ὀλίγῳ πλείονα ἢ χρὴ· [2] γίνεται γὰρ καὶ τοῦτο εἰ αὐτῇ μήτραι εὐρύτεραι γεγόνασι, [3] καὶ αἱ φλεβῶν πύες καθαιρόμεναι, αἳ τείνουσιν ὑπὸ τὰς μήτρας, ὑπὸ βίης τῆς ἐξόδου ἐμπίπτουσι· [4] πυρετὸς καὶ ῥῖγος ἐξ αὐτῶν λεπτὸς, θέρμη τε ἀνὰ πᾶν τὸ σῶμα· [5] ἔστι δ' ὅτε καὶ φρίκη καὶ ἀσιτία. [6] καὶ βδελύξεται πάμπαν, [7] καὶ λεπτὴ ἔσται καὶ ἀσθενὴς, καὶ χλωρὴ, καὶ ἰσχναλέη, καὶ ἀποστεῖ. [8] ἢν δὲ ἢ φάγῃ ἢ πίῃ, ἀπέστω. [9] σύνεισι δὲ καὶ κοιλίη καὶ κύστις καθαρρήγνυται, καὶ φρίκη ἔχει μᾶλλον. [10] ἀμφὶ δὲ τούτῃσι ὧδε ἔχει.

LXVIII. Ἢν δὲ, ὑπὸ τόκου ἐέσης, συμφορηθῇ ἡ αἰδοίη· [2] ἤδη δὲ καὶ τοῦτο εἶδον· [3] ἢν ἕλκωθῇ τὸ στόμα ἡ αἰδοίη καὶ, ἐπιδὰν ἐλκωθῇ οὐ τόκῳ βιηθὲν ὑπό τῆς ἐξόδου τῆς παιδίου, ἐχώσῃ ἰκελόν τι ἄφλῳ. [4] καὶ ἐφλέγμηνε κάρ-

gationem non emiserint, inflammantur: [2] & si non curetur brevi, omnia magis ipsam affligent. [3] Et odor malus erit, & exitus intumescit. [4] Et si non inflammati fuerint uteri, sua sponte exit malum grave olens, & lividum, [5] aut nigrum grumosum, [6] & mulieri puerperii purgamenta purgantur. [7] Quandoque vero non exit, sed mulieri mortem portendit, [8] nisi quis brevi venam secet, [9] aut ventrem emolliat. [10] Præstat autem etiam clysterem adhibere. [11] Si vero ad vomitum facilis fuerit, etiam vomitum inducere. [12] Melius autem est lotium ciere & exudare. [13] Verum in his occasio optima est, quum opus his fuerit.

LXVII. Si vero ex partu purgata mulier fuerit, paulo plura quam oportet ([2] contingit enim hoc, si uteri ampliorisosculi fuerint, [3] & venæ quædam ruptæ sint, quæ sub uteros tendunt, præ violentia egressus ipsius fœtus:) febris & rigor habebit ipsam tenuis, & calor per totum corpus. [5] Aliquando etiam horror, & cibi fastidium: [6] & omnino abominabitur: [7] & tenuis erit ac debilis, & pallida, & tumida, & cibum avertatur. [8] Si vero quid edat aut bibat, non concoquitur. [9] Quibusdam vero etiam alvus & vesica erumpit, & horror magis obtinet. [10] Et de hac sic habet.

LXVIII. Si vero puerperæ aliqua pudendi pars obturata fuerit ([2] jam enim etiam hoc cognovi) [3] si ulceratum fuerit os pudendi, ubi sane ulceratum fuerit, [4] in partu à pueri exitu violatum, simile quid fit ulceri superficiario ac ferventi, [4] & val-

σα, καὶ τὰ χείλεα ὑπὸ τῦ φλεγμάνσι@ ξυνέπεσε τοῖς ἄλλοις, & ἐλάβετο ἀλλήλων· ἅτε ἡλκωμένα ἐόντα. 5 καὶ ψύξις δὲ γίνεται, καὶ μεμύκασι ἄμφω τὰ χείλεα, " ξυνδήσαντα τὸ τῆς καθάρσι@, ἀπαλελειμμένης. 6 ἢν δὲ ἐχώρεεν ἡ κάθαρσις, " σὺν αὐ ἐμυκᾶτο τὰ ἕλκεα· 7 νῦν δὲ ἐπῤῥεῖ, καὶ παχύνεται ἀλλοκότῳ σαρκί. 8 καὶ ἰὴ ἔχει ἓν ὡς τὰ ἐν τῷ ἄλλῳ σώματι, καὶ ἐς ὠχρὸν ἄγει. 9 τὸ δὲ χωρίον λεῖον " ἔσται καὶ ὁμόχροον, " εἰ φρονίς. 10 " ἔπαιζε δ' ταῦτα, ἃ παίζει αἱ μῆτραι σὺν ἀποκαθαίρεσθαι τὰ λοχεῖα· 11 καὶ ἐπὶ τετοίσιν ἤλγει τὸ αἰδοῖον. 12 καὶ ψηλαφῶσα ἔγνω, " ὅτι οἱ ξυνεπέφρακτο, καὶ " ἔφρασε, 13 καὶ μελεδαινομένη ἀπεκαθήρατό τε, & ὑγιὴς ἐγένετο, & φορός. 14 " εἰ δὲ μὴ ἐμελεδάνθη, μηδὲ οἱ ἡ κάθαρσις ἐῤῥάγη αὐτομάτη, 15 τὸ ἕλκο@ μεῖζον ἐποίησε, καὶ μὴ ἀνέστη σκινδυνεύσαν ἐς τὸ καρκινωθῆναι τὸ ἕλκεα.

LXIX. Εἰ δ' ὁρμηθείη γυναικὶ λοχείη κάθαρσις ὡς ἐς κεφαλὴν, ' ῥήγνυταί τε καὶ τολύμονα· 2 γίνε) γὰ & τοῦτο· 3 θνήσκουσι πολλάκις αὐτίκα, ἢν ἴσχη). 4 εἰ δὲ χωρέοι καλῶς ὁμαλῶς ἡ ῥῖνα καλῶς, " ἐξάντης γίνε). 5 εἰ δ' ὀλίγον νῦν ὕστερον χρονιωτέρη γένοιτο, & πάχοι αὐτὴ γυνὴ, ὀκοῖα εἰκὸς) ἀμφὶ τῷ παρθένῳ, " ἢ τὰ ἐπιμήνια πρῶτα ὦρσεν αὖ ω. 6 ἡ δὲ γυνὴ τολέονα χρόνον πρείσσω τῷ παρθένῳ, 7 καὶ βληχρότερα τὰ πυῤῥήματα ἔσται οἱ μέχρις ἂ ὀπυδόμων " ἄφπυος γένη). 8 ἢν δὲ μὴ χωρέῃ ἡ λοχείη κάθαρσις ' καὶ τὸ σῶμα, " ἀλλ' αὖω ὀρμηθείσα πρόπη). 9 κεκρύψε) τὰ λοχεῖα, & χωρήσῃ καὶ γε δίκην. 10 καὶ

de inflammatur. Et labia præ inflammatione inter se coincidunt, & se mutuo contingunt, utpote quæ sunt exulcerata. 5 Sed & frigus fit, & ambo labia clausa sunt, constringentia purgationem relictam. 6 Si vero prodiret purgatio, ulcera non conclusa essent. 7 Nunc autem influit, & aliena carne crassescunt. 8 Proinde ea sanare ' oportet, velut in reliquo corpore, & ad cicatrices perducere. 9 Locus autem lævis & concolor reddatur. 10 Mulier quædam patiebatur eadem quæ patiuntur uteri dum à puerperii purgamentis non purgantur, 11 & ad hæc dolebat pudendum. 12 Et ex contactu cognovit, quod obturata esset, & narravit, 13 & curata depurgata est, & sana evasit ac fœcunda. 14 Si vero curata non fuisset, neque purgatio ipsi ' sponte erupisset, 15 ulcus majus feciſſet, & malo non remittente, periclitata fuisset ne ulcera cancerosa fierent.

LXIX. Si vero processerit mulieri puerperii purgatio ad caput, thoracemque ac pulmonem (2 fit enim & hoc) 3 moriuntur sæpe statim, si detineatur ac firmetur. 4 Si vero probe exeat per os aut nares, sana evadit. 5 Si vero morbus paulo diuturnior fiat, patietur sane mulier ea quæ dicta sunt de virgine, ' cui menses primum comparentes sursum impetum fecerunt. 6 Verum mulier longiore tempore superstes erit quam virgo, 7 & affectiones debiliores erunt, donec pulmo purulentus fiat. 8 Si vero puerperii purgatio non exeat per os, sed sursum tamen impetum fecerit, 9 occultabitur, & non procedet justo modo. 10 Et tussis

καὶ βηξ ὑπολήψεται, καὶ ἄσθμαται. 11 καὶ πληρωθέντος δὲ τοῦ πνεύμονος ὑπὸ δὲ αἵματος πονήσαι τὸ πλευρὸν κάρτα, καὶ τὸ μεσόφρενον. 12 ὅταν δὲ βήξῃ, ξηρὸν ἀποπτύσεται· ἄκλοιος δὲ ἀφρώδης πλύνεται. 13 ὅταν δὲ χρόνος προΐῃ καὶ πλύνηται ὑπομελαν ἐὸν καὶ ὀλερόν. 14 καὶ τὰ σπλάγχνα πῦρ ἔχει· ὅταν δὲ ἄλλο σῶμα περιπολέῃ, οἷα αἵματος θερμοῦ ἀναπλησθέντος καὶ πυρός. 15 καὶ πυρέσσει ἡ γυνή, 16 καὶ ἡ γαστὴρ οἱ σκληρὴ ἔσται, 17 καὶ ἀποστήσει, 18 καὶ ἀγρυπνήσει, 19 καὶ βδελύξεται, 20 καὶ ἀφανίσει, ἀλλὰ διανύσεται ἐν μιῇ καὶ εἴκοσιν ἡμέρῃσιν ὡς τὰ πολλά.

LXX. Ἢν δὲ οἱ καθάρσιος ἀνορμήσαντος καὶ τὸ στόμα, μὴ ἔλθῃ, 2 μηδὲ εἰς τὸ πλεύμονα τράπηται, 3 τρέψεται οἱ ἐς τὸ πρόσωπον τὰ λοχεῖα, 4 καὶ ἔσται ἐρυθρὸν κάρτα, καὶ ἡ κεφαλὴ βαρέσει, ὥδε κινῆσαι αὐτὴν ἔσται πόνων ἄτερ. 5 καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ ἐρυθροὶ κάρτα ἔσονται, καὶ ἐκ σφῶν αἷμα ῥύσεται λεπτόν. 6 καὶ ἐκ τῶν ῥινῶν εἶσιν αἷμα ῥέον. 7 καὶ, ἢν τοῦτο ἴσῃ, ὧδε χρονιωτέρη ἡ νοῦσος γένεται, 8 τοῖσί τε ὠσὶ ἔσται ἐκ τοῦ ἐξέως ἐσὶ τὸ ἀκούειν ἐν τῇ νόσῳ, 9 καὶ παραλυθήσῃ, 10 καὶ ἐρεύξεται, 11 καὶ ἀλλοφρονήσῃ καὶ παραφρόνιαι γίνονται μανιώδεες. 12 ἔσι δ' ἥσι θράσος ὀμμάτων ἰλιωδέων. 13 καὶ τἄλλα πάντα πονήσει, ὁκως ἐς τὸ πλεύμονα, ὡς εἴρηται, ἢν ἡ καθάρσις τράπηται· 14 πλὴν ἢ βήξῃ, ὧδε πλύνεται τοιαῦτα, ὧδε μεσόφρενον ἀλγήσει ὁμοίως. 15 μελεδαινομένη δὲ ὑγιαίνει. 16 καὶ πολλὴ ἡ ἐλπίδες ἐσὶ σωθήσεσθαι. 17 ἢν δὲ ἄρα καὶ ἀφανίσῃ, κάθαρσις ἔσται οἱ ἡ τυφλώσις τὸ ἐπίπαν. 18 ἀμφὶ τῇσδε τῇ νόσῳ ὧδε τελευτᾶ.

LXXI. Ἢν δὲ τόκος ῥόον λαμβάνῃ,

tussis corripiet, & anhelationes. 11 Et impleto pulmone à sanguine, valde dolebit latus & dorsum. 12 Et quum tussiet, sicce tussiet. Aliquando vero spumosum expuet. 13 Temporis autem progressu sputum apparet subnigrum & turbatum. 14 Et calor pectora tenet, magis quam reliquum corpus, nimirum sanguine ipsa calefaciente. 15 Et febrit mulier, 16 & venter ipsi coarctatur, 17 & cibum fastidit: 18 & vigilabit, 19 & abominabitur: 20 & non superstes manet, sed moritur plerunque vicesima prima die.

LXX. Si vero purgatio sursum progressa, per os non exeat, 2 neque in pulmonem vertatur: 3 converretur ipsi ad faciem, 4 & erit hæc valde rubicunda, & caput grave, quod neque movere potest absque doloribus: 5 & oculi valde rubicundi erunt, & ex ipsis sanguis tenuis fluet. 6 Et quibusdam ex naribus sanguis manat. 7 Et si hic exierit, diuturnior morbus fit. 8 Et aures non acute audiunt in hoc morbo: 9 & stomachi dolore vexatur, 10 & eructat, 11 & mente alienatur, & deliria fiunt furiosa. 12 Quibusdam autem adest oculorum distortorum ferocitas. 13 Et reliqua omnia perpetietur, velut si purgatio ad pulmonem vertatur. 14 Verum non tussiet, neque exspuet ejusmodi, neque dorsum similiter dolebit. 15 Curata vero sana fit. 16 Non multa vero spes est de vita ipsius. 17 Et si etiam superstes maneat, surditas aut cæcitas omnino ipsi accedet. 18 Atque hic est hujus morbi finis.

LXXI. Si ex partu fluxus corripiat,

βάνη, [2] καὶ τὰ σιπὰ ἐν τῇ γαστρὶ μένειν, [3] ἀσαφίδα χρὴ μέλαναν καὶ βοιᾶς γλυκείας τὰ ἔνδον τρίψαι, οἶνῳ δὲ εὐμέλανι χρῶ, [4] τυρὸν ἐπιξύσας αὐχμόν, καὶ ἄλφιτα πύρεια πεφρυγμένα ἐπίπασον, καὶ σύκητον δίδε.

LXXII. [1] Ἢν δὲ αἷμα ἐκ τοκέων ἐμέσῃ, [2] ἕλκος ἦπατος ἡ σύριγξ τέτρωται, [3] καὶ ὀδυνᾶται τὰ σπλάγχνα φοιζᾷ, [4] καὶ τὴν καρδίαν ἀνᾶπται. [5] τοῦτον χρὴ λέβητι πολλῷ θερμῷ, καὶ τῷ χλιαινομένων ἀμάλιστα ἀσσόβηνῃ), ἀσσοβήσαντα. [6] καὶ πιπίσκειν ὄνου γάλα ἐπὶ ἡμέρας ἑπτὰ πέντε. [7] μετὰ ταῦτα πιπίσκειν βοὸς μελαίνης γάλα ἀσιτήσαντα, ἐὰν οἷόν τε ᾖ, ἡμέρας τεσσαράκοντα. [8] ἐς δὲ ἑσπέρην σησαμᾶν τετριμμένον πιπίσκειν. [9] ἡ δὲ νοῦσος κινδυνώδης. [10] τὸ δὲ γάλα ὅκως γίνηται, εἴρηται μοι ἐν τῇ φύσει τοῦ παιδὸς τῇ ἐν τόκῳ, καὶ τἄλλα ὡσαύτως.

LXXIII. [1] Ἢν γάλα σηθῇ, [2] πρόσας τρίψας, διείς τε ὕδατι, δίδε πιεῖν. [3] καὶ ἐν θερμῷ λουέσθω. [4] καὶ εἰς βρῶσιν πρόσα καὶ κράμβην ἐσθιέτω. [5] συνεψεῖν δὲ καὶ κυπίσῳ φύλλα, καὶ ἕψειν ἰσοφεές. [6] πιπίσκειν δὲ καὶ χυλὸν ἐκ μαράθρου, καὶ ἐκ τῶν μαραθρείων ῥιζῶν, καὶ κεφαλὰς ἐπιμύων, καὶ βότρυον ἑψήσας ὁμοῦ· καὶ ψύξας, δίδε πίνειν. [7] ἀγαθὸν δὲ καὶ τὸ ἱππομάραθρον, καὶ τὸ ἱπποσέλινον, καὶ κύπειρος. [8] ὁμοῦ ταῦτα πάντα γάλα πολὺ ποιεῖ καὶ ἄγει. [9] σκυβάλῳ αἶγες, τυροὶ δὲ μάλιστα, ἀγαθόν. [10] ἀλλὰ καὶ τὰ ἐλελίσφακον ἐμεῖν. [11] ἢ ἀπὸ τῶν ἐρεβίνθων ἢ κεδρίδων ἀποψήσας τὸν χυλὸν, καὶ οἶνον ἐπιχέας, πινέτω· [12] καὶ ἐς τὰ λοιπὰ ἔλαιον ἐπιχέας ἐσθιέτω. [13] καὶ τῶν θερμίων, καὶ τῶν ἁλμυρῶν, καὶ [τῶν] ὀξέων

ripiat, [2] & cibi in ventre non maneant, [3] uvam passam nigram, & mali punici dulcis grana terito, & vino nigro dilutis utitor, [4] ita ut cascum caprinum derasum, & polentam tritici torrefactam inspergas, & bene temperata bibenda præbeas.

LXXII. Si ex partu sanguinem vomat, [2] hepatis fistula sauciata est, [3] & dolor ad viscera procedit, [4] & cor convellitur. [5] Hanc multa calida lavare oportet: & tepefactoria quæ maxime admiserit: [6] & lac asininum ad dies septem vel quinque bibendum dare. [7] Postea vero vaccæ nigræ lac bibendum præbere, ita ut sine cibo degat, si fieri poterit, ad dies quadraginta. [8] Ad vesperam vero sesamum tritum bibat. [9] Morbus hic est periculosus. [10] Quomodo autem lac bibat, dictum à me est in Pueri in partu nativitate, & alia similiter.

LXXIII. [1] Si lac fuerit extinctum, [2] porrum tritum & aqua dilutum bibendum dato. [3] Et calida lavetur, [4] & in cibo porrum ac brassicam edat. [5] Sed & cytisi folio simul coquat, & succum sorbeat. [6] Bibat etiam fœniculi succum, & de radicibus fœniculi. Et hordeum molitum ac butyrum simul coquito, frigefacito, ac bibenda præbeto. [7] Bonum est & hippomarathrum, & hipposelinum, & cytilus. [8] Hæc omnia simul multum lac faciunt & augent. [9] Capræ item Scyriæ, casei autem maxime commodi sunt. [10] Sed & salviam coquat: [11] aut à juniperi baccis, aut cedri fructu, succum diffundat, & vino affuso edat: [13] & ab acribus, & salsis, & acidis, & crudis

ὀξέων & ἁμῶν λαχάνων πάντων ἐργέσθω. 14 τὸ δ' ἡ κάρδαμον ἐν οἴνῳ πινόμενον, ἀγαθόν· καὶ γὰρ τὸ γάλα καθαίρει. 15 & τῷ θερμῷ λελούσθω. 16 καὶ ἀποθέρμην πινέτω. 17 καὶ ἄγνου καρπὸν ἐν οἴνῳ διδόναι πιεῖν. 18 καὶ ὁ χυλὸς δὲ τούτου γάλα πολὺ ποιεῖ πινόμενος. 19 καὶ σήσαμον ἀπ' αὐτοῦ, καὶ κεχθέων τετριμμένων ἐμβαλὼν ἐς φύαν, τείνας πιέζω, δ' ὀθονίῳ τὸν χυλὸν ἐπιχέας καὶ ἐκθλίσας, 20 ἀναμίξας ὀλίγῳ μέλι, ἢ ἀμαμηλίδας, 21 εἶτα ἐπ' οἴνου μέλανι διδόναι πιεῖν.

LXXIV. Ὅταν γυνὴ τέκῃ, καὶ ὑστέρα μὴ ἀπαλλαγῇ, 2 διδόναι ἄμεινον, ὑφ' ὧν μάλιστα καθαίρεται τὰ λοχεῖα, 3 σκόροδα ἑφθὰ ἐν οἴνῳ καὶ ἐλαίῳ μὴ πολυποδίων καὶ σηπιδίων, ἢ ὀπτὰ ἐπ' ἀνθράκων. τετέων ὅ, τι ἂν βάλῃ. 4 κάστορα δὲ ἢ νάρδον πινέτω. 5 πινέτω δὲ καὶ πήγανον ἐν οἴνῳ μέλανι γλυκεῖ νήστις, ἢ αὖον οἶνον. 6 εἰ δὲ μὴ γλυκὺς ὁ οἶνος, ἄμεινον μέλι καταμίσγειν. 7 κρόμυα δὲ ἑφθὰ ὁμοῦ πηγάνου καὶ λινοζώστου. 8 & τὸ σπερμαίνειν τὸ πινόμενον τῇ ὑστερικῇ.

LXXV. Ἢν δὲ τρομώδης καὶ πόνος ἐν τῇ νηδύϊ γένηται ἐκ λοχείων, 2 διδόναι πρόσθεν ἑφθὰ, καὶ ὅσα ἄγγεια καὶ ἥμερα. 3 λιπαρὰ δὲ πάντα ποιέειν· ἄπαντα. 4 λέειν δὲ καὶ λαχανοτέτης ἡμέρης ἐν οὐδενί. 5 τὸ γὰρ ψύχος τοῦτο ἐναντίον. 6 καὶ μετὰ τὸ λουτρὸν ὑποαλείφειν· ἄμεινον [δὲ] μὴ πολλῷ θερμῷ χρῆσθαι.

LXXVI. Ὅταν τὸ ὕστερον μὴ αὐτίκα ἀπίῃ μετὰ τόκον, 2 τὸ νηδυϊκὸν γαστρὸς γίνονται πόνοι ἐν κενεῶσι, καὶ ῥίγεα καὶ πυρετοί. 3 κλὼ ἀπαλλάσσηται τὸ ὕστερον, ὑγιαίνει

dis oleribus omnibus prohibeatur. 14 Nasturtium vero in vino potum commodum est : nam lac purgat. 15 & calida lavetur, 16 & apothermum bibat. 17 Viticis item fructum ' in vino bibendum dato, 18 & betæ succus potatus multum lac facit. 19 Sesamum quoque recens, & hordeum trimestre, in mortarium conjecta terito, & succum diffusum per linteum exprimito, 20 & mel aut amamelidas admisceto : 21 deinde in vino nigro bibenda dato.

LXXIV. Quum mulier peperit, & à secunda non fuerit liberata, 2 præstat dare à quibus maxime purgantur puerperii purgamenta : 3 allia cocta aut assata in vino & ' oleo, cum polypis ac sepiolis super prunis tostis, quicquid tandem ex his voluerit. 4 Castorium vero aut nardum bibat. 5 Bibat etiam rutam in vino nigro dulci jejuna, aut sine vino. 6 Si vero vinum non fuerit dulce, melius est mel admiscere. 7 Edat etiam brassicam coctam cum ruta & mercuriali : 8 & semen aliquod utero commodum bibat.

LXXV. Si vero puerperii purgamenta in grumos fuerint coacta, & ' dolor in imo ventre fiat, 2 porrum coctum & quæcunque sylvestria ac hortensia olera dato, 3 verum omnia pinguia facito : 4 & per tertium quenque diem sub clementi cœlo lavetur. 5 Frigus enim his inimicum est. 6 Et post balneum inungere melius est, & non multa calida uti.

LXXVI. Quum secunda non statim exierit post partum, 2 imi ventris dolores fiunt in laterum mollitudine, & rigores ac febres. 3 Et si discesserit secunda, ' sanatur

ὑγιαίνῃ καὶ ἡ γυνὴ, ⁴σήπε) ἢ πτυλύ. ⁵ ἀπαλλάσσεται ἢ ἑκταίη, ἢ ἑβδομαίη· ἢ καὶ ἀνώτερω. ⁶ ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ χρὴ διδόναι φάρμακα, ὧν αὖ ἐγὼ γράψω, ⁷ καὶ πνεῦμα κατέχειν. ⁸ ἄριστον ἢ πάντων οἶδα ὀξυμέσιλλαν βοτάνην καὶ δίκταμνον. ⁹ λάδανον λευκὸν ἀνθῶν ὃ ὅπου σιλφίου κράπτουσιν ὑπὸ ὕδατι πινόμενον, ὅσον κύαμος ἑλληνικός. ¹⁰ καὶ, λῦ τὸ ὕστερον μὴ δυνῇ) ἀποφυγεῖν, ἀσιτέειν. ¹¹ καὶ πίτυα πέταλα τ' ἄγνου τρίψας ὑπὸ οἴνου ὃ μέλιτος, " ὃ ἔλαιον ἐπιχέας, χλιαίνας, δίδου πιεῖν ὅσον κοτύλιον, καὶ ἐξίσταται.

¹² " Ἢν ἢ γυναικὶ τὸ χρεὸν ἐκφθῇ ὑπὸ τῆσι μήτρῃσι· τοῦτο δὲ ὧδε γίνεται). ¹³ λῦ ῥαγῇ βίῃ ὁ ὀμφαλὸς, ἢ ἀμφιδιήθησε· τοιῆσιμεν " ἢ ὀμφαλοτόμος τὸν ὀμφαλὸν ὃ παιδίου, ὅσσον πεμπάσαι πρὸς τὸ χρεὸν ἐξιέναι ὑπὸ τῶν μητρέων· " αἱ μήτραι τε ἀναπαῦσαι τὸ ὕστερον αὖθις. ¹⁴ ἄτε ὀλισθηρὸν ἐὸν καὶ ῥεῦμον, καὶ κατέχειν ὑπὸ ἐωυτῆσι. ¹⁵ τότε) γὰρ τὸ χρεὸν οὐκ ἂν ὀμφαλὸς ἂν παιδίου· ¹⁶ καὶ ὕστερον ἐξίσται ὁ ὀμφαλὸς οὐκ ἂν μητρέων. ¹⁷ λῦ γὰρ ὅσσον ὕστερον ἐξίοι, δι' αὐτὸ οὐκ ἂν διέλθοι τὸ παιδίου ἡ τροφὴ, ὅτι ἐξήρτηται) ἐξ αὐτέου.

LXXVII. " Ὅταν δὲ ὑποτρὸς ἐν ἐχούσῃ φθείρῃ τὸ ἔμβρυον μηνιαῖον, ἢ διμηνιαῖον, ὃ τὸ ὕστερον ἐξίενε μὴ δυνῇ), ἢ ἢ λεπτὴ, ² ταύτης χρὴ τὴν καθαρσιν καθῆραι τὸ σῶμα ὃ πιαῦναι. ³ ἢν γὰρ πρότερον ἐξίσται ἔμβρυα σαπέντα, λῦ μὴ ἰσχυρὰ αἱ μήτραι ἔωσι καὶ δύπηγέες.

⁴ " Ἢν γυναικὶ τὸ χρεὸν ἐκφθῇ, ⁵ " λῦ μὴ σύρυσσωσι αἱ μήτραι ἔωσι, ⁶ χωρέῃ ἡ καθαρσις ἔλασσον ἢ κουφὸ. ⁷ καὶ ἡ γαστὴρ σκληρὴ γίνεται καὶ μεγάλη. ⁸ καὶ ψύξις

tur etiam mulier. ⁴ Sæpe vero putrescit, ⁵ & discedit sexta aut septima die, aut etiam prius. ⁶ Huic autem dare oportet pharmaca quæ ego describam, ⁷ & spiritum continere jubere. ⁸ Omnium vero optimum novi artemisiam herbam, & dictamnum, ⁹ & violæ albæ florem. Et silphii succus optimus est, fabæ græcæ magnitudine in aqua potus. ¹⁰ Et si fœcundas excludere non poterit, à cibo abstineat. ¹¹ Et postea 'viticis folia trita in 370
vino & melle, oleo affuso tepefacito, & heminæ mensuram bibendam dato, & exibunt.

¹² Si mulieri fœcunda in uteris relicta fuerit, hoc sic contingit. ¹³ Si per vim ruptus fuerit umbilicus, aut ab obstetrice umbilicifœca per imperitiam resectus, quæ videlicet umbilicum pueri prius incidit, antequam fœcunda ex uteris exisset, & uteri sursum retrahunt fœcundam, ¹⁴ utpote lubricam '& 375
diffusam, & in seipsis detinent.
¹⁵ Nam fœcunda ex umbilico pueri hæret, ¹⁶ & umbilicus postremus ex uteris exit. ¹⁷ Si enim prior exiret, non accederet per ipsum puero nutrimentum, quoniam ex ipso dependet.

LXXVII. Quum in ventre habens fœtum corruperit menstruum, aut bimestrem, & fœcundæ exire non poterint, fuerit autem tenuis: ² hujus corpus tunc purgare oportet ac pinguefacere. ³ Non 'enim prius ex- 380
eunt fœtus putrefacti, nisi fortes fuerint uteri, & probe compacti.

⁴ Si mulieri fœcunda relicta fuerit, ⁵ si non ampli fuerint uteri, ⁶ purgatio ipsa minus quam oportet procedit, ⁷ & venter durus fit ac magnus. ⁸ Et frigus

5 ψύξις ἔχῃ, & ' πυρετὸς ὀξύς. 9 καὶ πόνῳ καθ' ἅπαν τὸ σῶμα, μᾶλιστα δὲ τὸ κατώτερον τῆς ὀμφαλοῦ. 10 & βέλτιον γίνεται· ἐν τῇ πεπτικῇ, 11 " & τροφὴ ὡς ἐμοὶ δοκεῖ ἐσθίεται. 12 & μελεδανθέισα σκόλυμον τὸ χεῖον ἐν πόσι ποτίσῃ, & ὑγιαίνει.

LXXVIII. " Ἢν δὲ τόκος ἡ μήτρη ἕλκωσῃ, ῥόδων αὐθὶ ἰᾶται. 2 Διακλυζέσθω δὲ καὶ θρυφοῦσιν. 3 " Ἢν δὲ ἕλκωσῃ τὸ στόμα & φλεγμαίνῃ, 4 σμύρναν " καὶ στέαρ χλιὸν & κηρὸν λύκιον καὶ λιθανωτὸν λαμβάνει θριξὶ τῆσιν ἀπὸ μαστέρος μίσγων, καὶ ἐπιθήσεις ἐν ἐρίῳ λεία ποιήσας.

LXXIX. ' Ἢν δὲ τόκος φλεγμαίνῃ αἰδοίην· 2 πυρετὸς ἰσχνὸς τὸ σῶμα βλήσσει, 3 & ἀχλύς. 4 σκότος δὲ τοῖσι ὑπολίμοισι ἐκλείπει τὸ πῦον, καὶ διψᾷ, & τὰ ἰσχία ἀλγέει, 5 καὶ οἰδέει τὴν μαστέρα & ἀδαγλῶν ἰσχυρῶς, & ἡ ὑπολίμη παράσχεται. 6 ἀπολύεται μὲν δὲ κακῶς & ὀζώδεα. 7 καὶ λάζεται τὸ πῦον σφοδρόν, 8 καὶ ἀσιτίη ἔχει, 9 καὶ κῦμα τὸ βρέγμα ὀδυνᾷ, 10 & ἐδυάται· ἐρύσαι δὲ ὑπολίμης ὁ στόμαχος ποτὰ & σιτία, καὶ ἀδυνατέει πέσσειν. 11 &, ἢν μὴ θεραπεύων ἀθρόως, αἰφνιδίως τελεύτησεν. 12 ἡ δὲ ὑπολίμη ἀπίη. 13 " τὰ ἐνδεκτὰ τὰ φύλλα ὡς ἀπαλώτατα & πυρῶν κεκμηκόσιν ἐψήσας σιλφίοισιν, ἀκροχολίαρον ῥοφέειν, 14 διδόναι τε & μελίκρητον, καὶ οἶνον ὑδαρέα. 15 & τὸ ἦτρον καταπλάσσειν τοῖσι ψυκτικοῖσι. 16 σιτίον δὲ ὡς ἐλάχιστον ἐσφέρειν. 17 & τὴν μαστέρα ἵστασθαι, 18 & τὴν κεφαλὴν ἰᾶσθαι, 19 ὑποχόνδριον δὲ καταπλάσσειν & τὴν μητρέων τόπον.

LXXX. Ὁκόταν ἀλγέῃ τὴν ἕδρην, ἢ ἄλλο τι, 2 δρκοῦθα καρπὸν, " ἢ λίνου σπέρμα καὶ κνίδης τελεῖν,

frigus detinet, & febris acuta : 9 & dolor per totum corpus, & ventris maxime partem eam quæ eſt infra umbilicum : 10 & gravitas fit in uteris, 11 & tormen, velut fœtus inſit. 12 Et curata ' ſecundam brevi ejicit putrefa- 385
ctam, & ſana evadit.

LXXVIII. Si ex partu uterus ulceratus fuerit, roſarum floribus curato. 2 Sed & acerbis infuſis colluatur. 3 Si vero os ejus ulceratum fuerit ac inflammatum, 4 myrrham, & adipem anſerinum, & ceram albam, & thus, pilis leporinis ſub ventre enatis miſceto, & ſimul trita in lana apponito.

LXXIX. Si ex partu uteri fuerint inflammati, 2 febris debilis corpus tenet, 3 ' & caligo adeſt. 4 390
Ex ventre vero nunquam deficit calor : & ſitit, & coxas dolet, 5 & venter imus fortiter intumeſcit, & alvus turbatur. 6 Seceſſus autem eſt malus & olidus : 7 & calor vehemens corripit, 8 & cibum averſatur, 9 & dolor juxta ſinciput eſt, 10 & ventris ſtomachus non poteſt trahere cibos ac potus, & concoquere nequit : 11 & niſi curentur ſtatim, plurimæ moriuntur. 12 Venter autem eſt in cauſa. 13 Sambuci igitur ' folia tenerrima, in craſ- 395
ſiore tritici recentis farina cocta, leviter tepida ſorbeat. 14 Dato & aquam mulſam, & vinum aquoſum. 15 Et pectinem cataplaſmatis frigefactoriis integito. 16 Cibum autem quam minimum edat, 17 & venter ſiſtatur. 18 & caput curetur. 19 Præcordiis vero & uterorum loco, cataplaſmata adhibeto.

LXXX. Quum doluerit ſedem, aut aliud quid, 2 juniperi baccas, aut apii & urticæ ſemen terito, ac

τρίφθ, καὶ διδόναι πίνθ. 3 ἐὰν δὲ τύκτε ἀλγέῃ, ἐπίνιλον περβινθίνιλον, καὶ μέλι, καὶ οἶνον χλιαρὸν διδόναι ῥοφέθ. 4 καὶ, ἐὰν φλεγμαίνωσιν αἱ μήτραι, τὸ πούτ. 5 ἐὰν δὲ μὴ ἀλγέῃ τὰ μητρέων τὸ πων, ἀμυγδάλας τρίψας πικρὰς, ἐλαίης τε τὰ ἁπαλὰ φύλλα, καὶ αὐήνσον, καὶ ἐρύσιμον, καὶ ὀρίγανον, καὶ νίτρον, ταῦτα μίξας καὶ τρίψας λεῖα, 6 κολλύρια ποιέθ μητρέων.

7 Ἢν [ὃ] φλεγμαίνωσιν καὶ ὀδυνᾶται ἔχῃ, ῥόδων φύλλα, κινάμωμον καὶ κασίην τρίψας σὺν ταῦτῶ λεῖα, ἐπιχεῖν νέτω πεν. 8 καὶ ποιήσας φθίσικς ὅσον δράχμιλάς, ὀρόβινον χυτρίδιον καινὸν διάπυρον ποήσας, ἐσβιβάσας ἐς ἐλαίας ἐμπίοισι, θυμιᾶν ἐς τὰς μήτρας. 9 τοῦτο ὀδύνας παύσ.

LXXXI. Ἢν ὃ τύκτε αὐτέραν πονήσωσι, 2 βληχρὸν ἔχῃ τὸ πῦρ, ἐνδοθεν δὲ ἡ κοιλίη ἡ ἑαυτῆ πυρίφλεγές ἐστ. 3 καὶ ἐς τὸ ἰσχίον σπίδε ἀποδέχ. 4 ἐὰν ὀδυνᾶται τὴν ὑστέραν χαστέρα, καὶ ἐς τὰς κενεῶνας. 5 ἐὰν τὰ ὑποχωρήσαντα χολώδεα καὶ κάκοδμα. 6 ἐὰν μὴ ταῦτα ἡ κοιλίη, ἐξαίφνης θνήσκ. 7 ὅταν δὲ ὧδε ἔχῃ, χρὴ ψύχειν τὴν κοιλίην, φυλασσόμενον, ὅκως μὴ φλέξει. 8 πινέτω δὲ, ἐὰν μὴ ἰσῃ, τὸ ἀπὸ ξηρέων. 9 τρωγέτω [ὃ] ὄλην. 10 ῥοφέθ ὃ σίδης οἰνώδεα καὶ χυλόν, κερασάσ ὕδατι. 11 ἐπὶ πᾶσι δὲ λεκίθους ὠῶν, καὶ τῦτο ἕψ, μίσγων φακῆν, καὶ κύμινον, καὶ ἅλας, καὶ ἔλαιον, καὶ ὄξος. 12 τῦτο διδόναι ῥόφημα ψυχρόν. 13 καὶ φακὴν ὀξέα, καὶ ἐπιπίνθ οἶνον οἰνώδεα πεδάμνιον. 14 τἄλλων σιτίων ἀπέχεσθαι χρὴ, ἕως τ' ἂν ὁ πυρετὸς λυθῇ. 15 ἐὰν

ac bibendum dato. 3 Si ex partu doleat, resinam terebinthinam, & mel, & vinum tepidum, sorbenda dato. 4 Et si inflammati fuerint uteri, inde sedantur. 5 Si vero non doleat uterorum locum, amygdalas amaras tritas, & oleæ folia tenera, & anisum, & irionem, & origanum, & nitrum: hæc misceto, terito, 6 & uterorum collyria efformato.

7 Si vero inflammati fuerint, & dolor habuerit, rosarum folia, cinamomum, & cassiam, simul terito, & netopo affuso, 8 placentulas ac pastillos drachmales formato, easque in ollam novam fictilem igne candentem mittito, circumlocataque muliere ac vestibus contecta, in uteros suffito. 9 Hoc dolores sedat.

LXXXI. Si vero ex partu uteri doluerint, 2 calor debilis habet: verum venter imus intus igne ardet: 3 & ad coxendicem aliquando intumescit: 4 & dolor habet imum ventrem, & laterum mollitudinem. 5 Et sedessus biliosi sunt & graveolentes: 6 & si non sistatur venter, derepente moritur. 7 Quum igitur sic habuerit, ventrem frigefacere oportet, cavendo ne horreſcat. 8 Bibat autem si non sistatur, aquam de crassiore tritici farina in ipsa macerata, 9 & panis farinam edat. 10 Sorbeat autem mali punici vinosi succum aqua dilutum, 11 farina lentium insperſa. Et hoc coquito: misce lentem, & cuminum, & salem, & oleum, & acetum, 12 atque hanc sorbitionem frigidam exhibeto. 13 Lenticulam item acidam dato, & vinum vinosum pramnium insuper sorbendum. 14 Aliis autem cibis abstinere oportet donec febris solvatur. 15 Si

15 λῶ δὲ δοκῇ, καὶ λούσθω. 16 λῶ δὲ αὐστηῶς ἔχῃ, " πίνῃ δ' ὀλίγον δὲ τὸ ἄλφιτον· λῶ δὲ ἀκιδνοτέρη ἦ, σὺν ὕδατι ψυχρῷ. 17 σῖτον δὲ ἀποφέρεσθαι κέφον, " ὅ, τι μὴ ἰνήσεται, ἐς τ' αὖ τὸ πῦον μεγῆ. 18 ἡ δὲ νοῦσος ὀξείη τε καὶ θανατώδης.

15 Si vero visum fuerit, etiam lavetur. 16 Si vero debilis fuerit, polentam bibendam dato. Et si imbecillior fit, ex aqua frigida. 17 Cibum autem exhibeto levem, qui non evacuet, ubi ' calor remiserit. 18 Morbus hic acutus est & lethalis.

LXXII. Ἢν δὲ φλεγμαίνωσιν αἱ ὑστέραι λεγαί, 2 " πίμπρασθαι δὲ καὶ λίην ἐς μεγάλα γίνεσθαι, 3 καὶ φαίνεσθαι τὰ ὑποχόνδρια πιέζειν ἔχειν. 4 ὅταν οὖν ὧδε ἔχῃ, κολεωτάσου βρύου τῷ θαλάσσῃ, ὃ ἐπὶ τοὺς ἰχθύας ἐπιβάλλεσι. 5 κόψας δὲ σὺν ὄλμῳ, ἐς ξυμμίσγειν ἀμήλυσιν, ἐς ἀποδεῖν κληματίνῳ, καὶ λίνον φώξασθαι. 6 βαλὼν δὲ τοῦτο " καὶ ἀναφορύσας ' ὀξέι καὶ ἐλαίῳ· 7 ποιέειν δὲ οἷον κυκεῶνα παχύν. 8 τοῦτο ἐψῆσαι, " ἕως οἷον ψῆγμα γένηται). 9 ἐς τοῦτο κολάσασθαι ὡς θερμόν. 10 καὶ, λῶ χρῄζῃ, " ἐγκαθίζεσθαι.

LXXII. Si inflammati fuerint puerperæ uteri, 2 venter ardet, 3 & magnus fit, & ad præcordia suffocatio habet. 4 Quum sic habuerit, muscum marinum, quem super pisces injiciunt, pro cataplasmate adhibeto. 5 Verum in mortario misceto ac tundito, crudam hordeaceam farinam, & cinerem farmentitium, & lini semen tostum: 6 & hæc oleo & aceto ' subigito, 7 & velut cyceonem crassum facito, 8 deinde coquito donec velut farinæ subactæ massa fiat: 9 atque ita quam calidissima imponito, 10 & si opus fuerit, etiam insidere facito.

11 Ἢν δὲ λεχοῖ φλεγμαίνωσιν αἱ ὑστέραι, 12 οἰδέεσι, καὶ, ὁκόταν τὸ λοχεῖα ἐμμένῃ. κρύβδην τείνονται). 13 " γίνεται δὲ, ἐπὴν πυκνοῦσθαι ὑπὸ ψύχεος. 14 τούτοισιν, λῶ μὴ ἐπιψύχειν), ἀλεαίνειν. 15 " λῶ δὲ ἐσφλέγμασιν ἔωσιν, καὶ τὸ ψύχος ἀφῇ, ἀποθάλπειν ποιέειν, ὅ, τι φλεγμασίη συναλιζέται. 16 καὶ λέγειν ἅμα ἐς πυελοῦ, καὶ ' φάρμακα ἀποσείειν, ἂν αὖ ἐγὼ γράψω. 17 ἕλκειν τε ἀτμίδα ἐς τὸ στόμα ἐς τὰς ῥῖνας. 18 " λῶ δὲ πίνωσι, φακὸς ἐψεῖν σὺν ὄξει, καὶ ἁλὶ, καὶ ὀρίγανον πολλῷ, καὶ ὀλίγον πολιῷ ποιέειν. 19 " ἐς τοῦτο λινοζώσιν ἐσθιέτω, καὶ σὺν τῷ χυλῷ ἐφθὸν ἄλφιτον ῥοφείτω. 20 ὁπόταν δὲ ἐς κεφαλὴν τοῦτο ὀδυνῶν ἔχῃ, ἀποτέρνον διδόναι τὰ φαρμάκων, ὅσα τὰς ὑστέρας πωΐῃ

11 Si puerperæ inflammati fuerint uteri, 12 intumescunt &, ubi puerperii purgamenta intus manserint, occulte distenduntur, 13 distenduntur autem ubi condensati fuerint à frigore. 14 His siquidem perfrigerentur, calefacere conducit. 15 Si vero ' inflammati fuerint, & frigus discesserit, medicamentum subditicium facere, quod inflammationi adversatur, 15 & simul lavare, & fovere, & pharmaca adhibere, quæ ego describam, 17 & vaporem in os ac nares attrahere. 18 Si vero suffocent, lentes in aceto, & sale, & origano multo coquere, & attractionem facere. 19 Et mercurialem edat, & in succo ejus tenuem farinam sorbeat: 20 & quam celerrime ac ' prius quam dolor corripiat, pharmaca dato quæ uterorum

τῆς ὀδυύης. [21] καὶ σιτία ἀφεψωμένῳ καὶ προσφερέσθω. [22] "καὶ, ὦ ἡ238
γαστὴρ φλεγμήνηται, ὑστερόκλυζον, ὅπ τάχος.

247 LXXXIII. [1] Ἢν αἱ μῆτραι φλέγμαι καὶ ἐμπλησθῶσι, [2] φῦσαι ἐγγίνονται ἐν τῇ ὑστέρῃ, [3] καὶ τὰ ἐπιμήνια προέρχεται ἐλάσσονα, λευκά, φλεγματώδεα, [4] ἔστι δ' ὅτε αἷμα λεπτὸν, ἀκρεμφὲς, ὑμένων ἀνάπλεον. [5] "καὶ ἔστιν ἡσιν κυ-239
σὶν καὶ θᾶττον, καὶ τέλος ἧσσον μιοῦς ἐπιφαίνεται. [6] καὶ τῷ αὐθελύτῳ τῆς ὑγρότητος οὐκ ἐθέλει μίσγεσθαι, ἀλλ' ὀργᾷ τὸ σῶμα, καὶ λεπτὴ γί-
5 νεται. [7] ὀδυᾶται δὲ τῷ ὑπογαστρίῳ καὶ [καὶ] τοὺς ἰξύας, καὶ τοὺς βουβῶνας. [8] "καὶ, εἰ δάκνοι τὸ ῥέον240
καὶ ἑλκοῖ "τὰ ἀμφίδεα, χρόνιον241
φάναι τὸ ῥεῦμα. [9] καὶ, ὦ μὴ πολὺ ἴῃ, φάκιον ξὺν ἐλλεβόρῳ δοῦναι ἐμέσαι. [10] ἔπειτα ἐς τὰς ῥῖνας ἐγχεῖν, καὶ φάρμακον πίσαι κάθαρσιν. [11] "σι-242
τίων δ' ἱερέοθω δερμέων. [12] ὦ δ' βαρυώτω, καὶ ψύχοντα, καὶ ἄναρκτα ἔχειν, γάλα διδόναι, καὶ οἶνον εὐώδεα. [13] πινέτω δὲ νῆστις ὑπερεικόν,
" σελίνῳ ἀπέρματι, ἐλελίσφακον,243
ἐν οἴνῳ εὐώδεϊ ὑδαρεῖ. [14] καὶ κλύ-
10 σαι τὰς ὑστέρας "πρόξυλον τῇ 'τερυθ.244
[15] καὶ, ὦ [μὴ] ἠλκωμένα ἔχοι, ἀφελιπόντα ἡμέρας δύο ἢ τρεῖς, " κλύσαι τελεσφόρῳ πρὸς τὸ κάκκῳ· μετὰ245
τοῦτο δὲ σμυρνοῦσιν. [16] ὦ δὲ ἠλκωμένα ἔχοι, νίπτεσθαι πρὸς τοῦτο τῆς μυρσίνης καὶ δάφνης ἀφεψήματι. [17] καὶ ἐγχεέσθω πρὸς ξὺν πρὸς δρυὸς ἀνθεϊ. [18] ἡ δὲ νοῦσος χαλεπὴ, καὶ ὀλίγαι σωφύγεσι.

LXXXIV. "[1] Ἢν δ' κοτυληδόνες246
φλέγμαι καὶ πεπλῆσθαι ἔωσι, τὰ ἐπιμήνια γίνονται ἐλάσσονα. [2] καὶ, ὦ σὺν χαλεπὸν ἴσχῃ, διαφθείρει ἐπὶ-

dolores sedant, [21] & cibos per alvum secedentes assumat: [22] &, si venter sit inflammatus, clystere adhibito quam citissime subluatut.

LXXXIII. Si uteri pituita fuerint impleti, [2] flatus in uteris fiunt, [3] & menses procedunt pauciores, albi, pituitosi. [4] Quandoquidem etiam sanguis tenuis sincerus, pelliculis plenus. [5] Quibusdam etiam conturbatur, & ter in mense comparet: [6] & præ445
humiditate cum viro commiscere non vult, neque libidine ad hoc faciendum concitatur, & tenuis fit. [7] Dolet autem imum ventrem, & lumbos & inguina: [8] & si mordeat id quod effluit, & exulceret oculi uteri circumferentiam suminam, fluxionem diuturnam fore pronunciato. [9] Et si non multa fuerit fluxio, lenticulæ decoctum cum vetro exhibeto ad vomendum. [10] Deinde in nares infundito, & 450
pharmacum deorsum purgans bibendum dato. [11] A cibis autem acribus prohibeatur. [12] Si vero gravetur, & frigeat, & torpedo habeat, lac præbeto, & vinum odoratum. [13] Bibat autem jejuna hypericum, apii semen, salviam, in vino odorato aquoso: [14] & uteros medicamento ex vini fece colluat: [15] & si ulcerati fuerint, interpositis diebus duobus aut tribus, pharmaco ex grano cnidio eluat, [16] & 455
postea cum acerbis lavet, myrti ac lauri decocto, [17] & medicamento & flore argenti illinat. [18] Morbus autem est gravis, & paucæ effugiunt.

LXXXIV. Si vero acetabula III
pituita plena fuerint, menses fiunt pauciores: [2] & si in ventre habuerit, corrumpit ubi fœtus fortior

δὲν ἰσχυρότερον τὸ ἔμβρυον γένηται). 3 ἐὰν γὰρ ῥώννυται), ἀλλ' ἀπορρεῖ. 4 γνοίης δ' ἂν τάδε. ὑγρὴ γίνεται), καὶ τὸ ἀπορρέον μυξώδες καὶ γλισχρὸν, οἷα ἀπὸ κοιλίης φέρεται), καὶ ἡ δάκνη. 5 ἢν δὲ ἐν τοῖσιν ἐπιμηνίοισιν, ἐπὶ πλεῖον παύσηται καὶ αἷμα καθαρώτερον, καὶ δύο ἡμέρας ἢ τρεῖς πλέονας ἴωσιν ἐκ τῆς ὑστέρου. 6 καὶ φλεγμονὴ ἔχῃ, καὶ θέρμη σὺν ὀξείῃ, πολλὸν σὺν ἐκλείπῃ. 7 πρώτιστα κλύσαι χρὴ ἀπὸ τῶν ὀλιθόων, ἀφ' ὧν ὕδωρ ἄπαν καθαίρεται), καὶ δὶς καὶ τρὶς. 8 ἐπὴν δὲ καθαρθῇ, τρυφοῦσι τὸ λοιπὸν χρῆσθαι. 9 μεμιγμένῃ δέ τι μαλλακὸν, ὑφ' ὧν καθαίρηται φλέγμα. 10 καὶ πυελοῦν τὰς ὑστέρας πρὸς ξύλου τῇ δάφνῃ. 11 καὶ κλύζειν πρὸς ξύλου πρὸς ὄξος. 12 καὶ θυμιᾶν, ἐπὴν παύσηται τὰ ἐπιμήνια, τοῖσιν ὀδμήσι. 13 καὶ πίνειν ἀσπάνην χρὴ, καὶ ἀλετέειν. 14 ξυνίτω δὲ πρὸς ἀνδρί. 15 καὶ σῖτα, καὶ οἶνον ὀλίγα λαμβάνειν, 16 καὶ ἀλεαίνειν, καὶ ὀρνιθείοισι ἀμφὶ τὰ σκέλεα ἐλαίοισιν, 17 καὶ ἐλαίῳ ἀλείφειν.

LXXXV. Ἢν δὲ ὕδερος ἐν τῇσι μήτρῃσιν ἐγγένηται), τὰ ἐπιμήνια ἐλάσσονα καὶ πονηρὰ γίνεται, καὶ πρόσθεν ἀπολείπει. 2 καὶ ἡ νηδὺς γαστὴρ οἰδέει, 3 καὶ οἱ μαζοὶ σκληροὶ γίνονται μαλθακοὶ, καὶ τὸ γάλα πονηρόν. 4 καὶ δοκέει ἐν γαστρὶ ἔχειν. 5 ἢν δὲ τούτοισι γνώσῃ, ὅτι ὕδερός ἐστι. 6 σημαίνει δὲ καὶ τὰ σώματα τῇσιν ὑστέρῃσιν. 7 ψαύσαντι γὰρ ἰσχνὸν καὶ ὑγρὸν φαίνεται). 8 καὶ ῥῖγος καὶ πῦρ λαμβάνει. 9 ὅσον δὲ αὖ ὁ χρόνος πλέων γένηται), ὀδυνᾶται ἔχειν ἡ νηδὺς γαστέρα, καὶ τὰς ἰξύας, καὶ τὰς κενεῶνας, καὶ τὰς βουβῶνας. 10 αὕτη ἡ νόσος οὐκ τρωσμὸν γίνεται, καὶ ἐξ ἄλλων δὴ πρόφασιν, καὶ, ὅταν τὰ ἐπιμήνια κρυφθῇ. 11 λάβρῳ [δὲ] χρὴ πολλῷ

fortior factus fuerit. 3 Non enim corroboratur, sed defluit. 4 Cognoveris autem hinc. Humida fit, & quod defluit mucosum & viscosum velut à ventre defertur, & non mordet, 5 & in mensibus postquam sanguine purgari desierit, per duos aut tres dies, 5 muci ex uteris prodeunt, 6 & horror tenet, & calor non acutus, verum non deficit. 7 Hanc succo grossorum colluito, à quibus omnis aqua purgatur : & hoc iterum atque iterum. 8 Postquam autem purgata fuerit, de cætero acerbis utatur. 9 Apponat autem mollia, à quibus pituita purgatur, 10 & foveat uteros medicamento ex lauro, 11 & colluat pharmaco ex aceto : 12 & aromatis suffitum faciat, postquam menses cessarint. 13 Postea vero à cibis & balneis abstinere oportet. 14 Coeat autem cum viro, 15 & cibos ac vinum parce sumat, 16 & calide degat, & tegumenta cruribus circumdet, 17 & oleo illinat.

LXXXV. Si aqua intercus in uteris nascatur, menses pauciores & pravi fiunt, & ante tempus deficiunt : 2 & imus venter intumescit : 3 & mammæ solidæ, molles fiunt, & lac malum. 4 Et putat se in ventre habere : 5 & ex his cognosces quod aqua intercus est. 6 Sed & in uterorum osculo significationem de se præbet. 7 Ad tactum enim gracile & humidum apparet, 8 & rigor ac febris corripit. 9 Quanto vero magis tempus processerit, tanto magis dolor habet imum ventrem, & lumbos, & laterum mollitudinem, ac inguina. 10 Hic morbus ex abortu fit : sed & ex aliis causis, & quum menses fuerint occultati. 11 Hanc multa

πολλῶ θερμῶ, καὶ χλιάσμασι θερμοῖς ἐνεσθλιμένα, ἕως ἡ ὀδύνη ἔχῃ. 12 ἐπὰν δὲ παύσηται, φάρμακον χρὴ πίνειν κάτω. 13 καὶ πυελίσαι τὰς ὑστέρας. 14 ἔπειτα τεθῆναι τὸ ξυὸν τῆ καυθαρίδι, καὶ ἀφαιρεῖσθαι δύο ἡμέρας ἢ τρεῖς. 15 καὶ ἕως ῥώμη ἔχῃ, νητεύειν κλύσαι. 16 καὶ ἕως ἡ γαστὴρ λαπαρὴ γένηται. καὶ οἱ πυρετοὶ παύωνται, καὶ τὰ καθάρματα τεθερμάνθῃ λόγῳ, 17 καὶ τῷ ἀνδρὶ ξυγκαθεύδειν καὶ ξυγκοιμᾶσθαι, καὶ ἐν τούτοισι μίγνυσθαι. 18 καὶ μεσηγὺ ἡμέρης πίνειν κριθῆς φλοιὸν, γλυκυσίδης τὸν μέλανα κόκκον πέπλον, καὶ ἀκάνθης καρπὸν ἐν οἴνῳ νήστις. 19 καὶ τὸν λινοζώστην ἐσθίειν ὡς πλεῖστον, καὶ σκόροδα ἀμὰ καὶ ἐφθά. 20 καὶ τοῖσι μαλθακοῖσι τεθεὶς ὕπνον κρήθειν. 21 καὶ πολυποδίῳ καὶ τοῖσιν ἄλλοισι μαλακίοισι, καὶ ὀψίοισι θαλασσίοισι μᾶλλον, ἢ κρέασι. 22 καὶ ἐὰν τέκῃ, ὑγιαίνει.

LXXXVI. Ἢν ὕδρωψ γένηται ἐν τῇσι μήτρῃσι, καὶ τὰ ἐπιμήνια ἐλάσσω γίνηται καὶ κακίω, καὶ ἀφανέστερον χρόνῳ, καὶ κομιδῇ ἐλάσσονα, ἢ μικρῷ πλείονα ἴῃ. 3 καὶ οἰδήσει ἡ κοιλίη, καὶ τὸ ἐπικτένιον, καὶ αἱ κύημαι, καὶ ἡ ὀσφύς. 4 ἐπὰν δὲ χρόνος πολὺς γένηται, καὶ ἐν γαστρὶ ἔχῃ, ἀφθείρεται καὶ διαβάλλει. 5 καὶ ὕδωρ ξυὸν αὐτῷ χέει. 6 καὶ ἡ γυνὴ θνήσκει ὡς ἐπὶ τὸ πολύ. 7 τὸ δὲ αἷμα φθείρεται καὶ ὑδαρὲς γίνεται. 8 τούτῳ γαλακτοποτέειν, 9 καὶ μηκώνιον πίνειν, ἕως τ' αὐτὸ ἐμβρυον κινέεσθαι δοκῇ. 10 ἔπι δὲ καὶ τοῦτο ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἀφθείρεται καὶ ἐξαμβλοῦται. 11 καὶ αἵματος καὶ ὕδατος ῥέοντος πολλοῦ καὶ πάσχει οὐδὲν ἧσσον ἢ μᾶλλον ἐκ πόνου, ἢ ἄλλως. 13 τοῦτο δὲ αὖ γνοίης, ὅτι

calida lavare oportet, & tepefactoria adhibere si dolor habuerit. 12 Postquam autem sedatus fuerit, pharmacum infra purgans bibendum dare oportet, 13 & uteros medicamento ex bubulo stercore fovere. 14 Deinde id quod ex cantharide paratur apponere, & biduum aut triduum intermittere: 15 & si robur affuerit, netopo colluere. 16 Et si venter mollis fiat, & febres cessent, & menses secundum rationem prodeant, 17 cum viro dormiat, & in medicamentis subditiis perseveret: 18 & interposita die crethmi corticem bibat, & pæoniæ grana nigra quinque, & sambuci fructum in vino jejuna. 19 Et mercurialem quam plurimam edat, & allium crudum ac coctum, 20 & mollibus ad somnum utatur, 21 & multa potione, & aliis mollibus: & obsoniis marinis potius quam carnibus: 22 &, si pepererit, sana evadit.

LXXXVI. Si hydrops in uteris fiat, menses pauciores fiunt ac deteriores, & per longius tempus, & pauciores quam oportet, aut paulo plures: 3 & venter intumescit, & locus supra pectinem, & tibiæ, & lumbi. 4 Ubi vero multum temporis processerit, & in ventre habuerit, corrumpit ac ejicit: 5 & aqua cum ipso fœtu effunditur, 6 & mulier plerunque moritur. 7 Sanguis autem corrumpitur, & aquosus redditur. 8 Huic lac bibendum dato, 9 & peplum album potandum, donec fœtus moveri poterit. 10 Quin & ante hoc utplurimum fœtus corrumpitur: & per abortum ejicitur, 11 & uteri sanguine & aqua manant. 12 Hæc autem patitur nihilo magis ex labore, quam aliter. 13 Cognoscere

ὅτι ὑδρώψ ἐστιν, εἰ ἀφάσσων τῷ δακτύλῳ ὄψῃ τὸ στόμα αὐτῶν ἰχνοῦ ἐμφερὲς ὑγρασίης.

14 Ἢν δὲ ἐν αὐτῇ τὸ ἔμβρυον μὴ κατ' ὀρθὸς, ἀλλ' ἤδη δι' μείωσιν ἀφθείρηταί τε καὶ ἀποπνίγῃ), 15 ἢ τε γαστὴρ ὑφαρπὴ ἐπανοιδέει· καὶ ἀπτομένῃ ἀλγέει, ὡς ἕλκος. 16 καὶ πυρετὸς μέγας αὐτῷ καὶ βρυγμὸς λαμβάνει, 17 ἐδωδὴν ἰχυρὴν τὸ αἰδοῖον, καὶ τῷ ἤματι τῷ γαστέρα, καὶ τὰς ἰξύας, καὶ τὰς κενεῶνας, καὶ τῷ ὀσφῦϊ ὀξείη τε καὶ ἀσθενείη. 18 ὅταν ὕτως ἔχῃ, λέγειν τε αὐτῷ θερμῷ, ἢν ὀδύνη ἔχῃ, 19 καὶ χλιάσματα προσάγειν, πρεσβύτερον, ὃ, τι ἂν μάλιστα προσδέηται, 20 καὶ φάρμακον καθαρτήριον πίνειν. 21 Ἀφιλιπεῖν δὲ χρόνον, ὅσον αὐ σοὶ δοκεῖ ἱκανὸς εἶναι. 22 καὶ κλύσας, καὶ τρίψας, καὶ τῷ κυκλάμινον ἐς μέλι δοὺς, προσθεῖναι πρὸς τὸ στόμα τῶν μητρέων. 23 καὶ τῆς κυπαρίσσου, καταξύσας καὶ τρίψας ἐν ὕδατι, προσθεῖναι ὡσαύτως. 24 ἐλάσσονι δὲ χρόνῳ καὶ ἀφὶ πλείονος τοῦτο, ὅσῳ μᾶλλον δάκνει καὶ ξαίνει. 25 καὶ μήλῳ ποιήσαντα ἐμβρυον κωστὸν ἐγκαθιέναι, καὶ τὸν δάκτυλον ὡσαύτως. 26 καὶ τὰ ποτήματα, ὅ, τι ἂν μάλιστα προσίηται, πιπίσκειν. 27 καὶ ξυγκοιμᾶσθαι τῷ ἀνδρὶ, ὡς μάλιστα τῶν ἡμερῶν παρόντων. 28 ἢν γὰρ ξυλλάβῃ τῷ γονῇ, καὶ κύησις [καὶ τέκνα,] ὑποκαθαίρει) καὶ τὰ προσθεν ὑπιόντα ξυὼ αὐτοῖσι· 29 καὶ ἔτως αὖ μάλιστα ὑγιὴς γένοιτο.

LXXXVII. Ἢν δὲ γυνὴ ὑδρωπιήσῃ, ἢν δὲ ἀπολύσῃς ὑδατώδε-

scere vero poteris quod hydrops est, ex digiti contactu. Deprehendes enim osculum ipsorum gracile & plenum humiditate.

14 Si vero fœtus in ipsa non circa initia, sed jam bimestris corrumpitur ac suffocatur, 15 tunc & venter imus intumescit, & ad contactum dolet, velut ulcere præsente: 16 & febris magna ipsam ac dentium fremitus corripit, 17 & dolor acutus & vehemens pudenda, & imum ventrem, & lumbos, & laterum mollitudinem, & coxas. 18 Quum sic habuerit, calida ipsam lavato: & si dolor habuerit, 19 tepefactoria adhibeto, experimento facto de eo quod maxime admittat: 20 & pharmacum deorsum purgans bibendum dato. 21 Intermissione vero facta per tempus quantum tibi satis esse videbitur, 22 & colluito, & foveto, & cyclaminum melle subactum, ac linteo exceptum, ad os uterorum apponito. 23 Et cupressi ramenta in aqua madefacta, eodem modo apponito. 24 Verum hæc breviore tempore, & per longius temporis intervallum, quanto magis mordent & lancinant. 25 Et specillum stanneum paratum immittito, & digitum eodem modo. 26 Potiones quoque bibendas dato, quascunque maxime libenter admiserit: 27 & cum viro dormiat, maxime opportuno tempore præsente. 28 Si enim genituram conceperit, & prægnans facta fuerit, ac peperit, subpurgantur & ea quæ prius in ipsa fuerunt, una cum ipsis puerperii purgamentis subeuntia. 29 Atque sic maxime sana fieri poterit.

LXXXVII. Si mulier aqua intercute laborarit, splene ipsius

δε⟨ῶ⟩ κὴ μεγάλω ἐόν⟨τ⟩ς· [2] γίνε⟨τ⟩αι δ' ὁ σπλὴν ὑδατώδης ἀπὸ τοῦδε ἢν πα-
θήμα⟨τ⟩ι, ἐπὴν πῦρ ἔχῃ, κὴ μὴ ἀφίῃ τὸν ἄνθρωπον, κὴ δίψα μιν 262
λαμβάνῃ κρατερὴ ἐς πίνειν, κὴ μὴ ἀπεμέσῃ. [3] τὸ μὲν γὰρ ἐς τὴν κύστιν διελθὸν διαρέε⟨τ⟩αι· [4] τὸ λοιπὸν δ' ὁ 263
σπλὴν λαμβάνει, ἀφαιρεῦν ἀπὸ τῆ κοιλίης ἑωυτὸν, [5] ἅτε δρηὸς ἐὼν κὴ σπογγοφόρος, κείμενός τε κὴ
τὴν κοιλίλιν. [6] ἐὰν δ', τέτων ἕκαστον ἐχόντων, μὴ ἰσφύσῃ, μηδὲ ἡ κοιλίη χαλάσῃται, αἴρε⟨τ⟩αι ὁ σπλὴν ἀπὸ τοῦ ποτοῦ, ἢν μάλιστα μὲν δὴ ὕδωρ ἢ τὸ ποτόν. [7] κὴ μιν ἐὰν δή τις ἁπτήσηται, μαλθακὸς, ὡς γνῶναι, ἐστιν· [8] ἔστι δ' ὅτε ἀνατινάσσεται. [9] ἀειρόμενός τε κὴ πιμπλάμενος σκίδναται κὴ τοῖς φλέβας τῆ σώματι, κὴ μάλιστα ἐς τὸ ἐπίπλοον καὶ πέριξ ἀμφὶ τὴν κοιλίλιν ἔστι χωρίοισι κὴ τοῖσι σπλάγχνοισιν. [10] ἕτερος γὰρ ἑτέρου διεκδιδοῖ τὴν τῆ σώματι, ἐπὴν πλέον ἐκφέρῃ ἢ κομίζῃ ἢ, κὴ μὴ δύνηται κατέχειν. 264
[11] ἐπιγίνε⟨τ⟩αι δ' ἀπὸ τούτων ὕδρωψ ἀεὶ, ἐπὴν μάλιστα ὁ σπλὴν ἕλκηται ἐς ἑωυτὸν, φύσει δρηὸς ἐὼν κὴ μαλακός. 265
[12] γίνε⟨τ⟩αι δ' αὖ, ἢν ἀρχὴ αὕτη τοῦ νόσου ἅτερ πυρετοῦ, ἐὰν καῦμά τι τῆ κοιλίῃ συμπέσῃ, οἷα φλέγμασι ἐς αὐ- 266
τὴν κρατύνοντα· [13] κὴ, ἐὰν ἡ ἀνθρωπ⟨ί⟩η τὴν δίψαν μὴ κατέχῃ, [14] μηδ' ἡ κύστις μηδ' ἡ κοιλίη διηθέωσιν ἐρόν τε κὴ κόπρον κρείσσω δίκην, [15] μηδὲ ἐπιτηδέη διαίτη χρέηται ἡ ἀνθρωπ⟨ί⟩η.

[16] Ἢν δ' ὑδρωπικὸς ἢ, ἔρχεται τὰ κρίσιμα μάλιστα [ὅτε μὲ] πολλὰ ἐξα-
πίνης, ὁτὲ δ' ὀλίγα. [17] κὴ γίνονται ὁτὲ μὲν ὡς ἀπὸ κρεῶν, ὕδατος, ὡς εἴ τις αἷμα τύσσειε ἀπὸ πλευρέων· [18] ὁτὲ δ' ὀλίγα ἰχυρότερα. [19] ἐὰν δὲ πήγνυται, ἐπὴν μὲν λαμβάνῃ, πολὺν ἢ τὰ κρίσι-

magno & aquoso existente. [2] Fit autem splen aquosus ab hac affectione, quum febris habuerit, & non dimiserit hominem, & sitis ipsum corripuerit fortis, & biberit, ac non revomuerit. [3] Nam quod in vesicam penetrat, per urinam ejicitur. [4] Reliquum vero splen capit, abstrahens à ventre ad seipsum, [5] ut qui rarus est & spongiformis, & secundum ventrem situs. [6] Et si his sic habentibus non exudarit, neque alvus laxetur, ab hoc splen attollitur, & hoc magis si aqua fuerit potus: [7] & si quis ipsum contingat, mollis est velut molliſſima pluma sive lana: [8] quandoque vero etiam renititur. [9] Elevatus autem & impletus, distribuit per venas corpori, & maxime in omentum, & locos circa ventrem & crura. [10] Altera enim pars ad alteram delegat in corpore, ubi singulis plus quam oportet affuerit, & continere non poterint. [11] Succedit autem ex hoc semper hydrops, ubi splen ad seipsum trahere consueverit, quum natura rarus sit ac mollis. [12] Quibusdam vero hoc morbi principium fit sine febre, si calor quidam in ventre constiterit, velut pituita in ipsum collapsa: [13] & si homo sitim non continuerit, [14] neque vesica neque venter urinam & stercus justo modo excolarint; [15] neque commoda diæta homo utatur.

[16] Si vero hydropica fuerit, prodeunt menses multi derepente, quandoque vero pauci. [17] Et fiunt aliquando velut aqua à carnibus, sicut si quis cruentas carnes abluisset: [18] aliquando vero paulo spissiores, & non congelantur, [19] & anhelatio ipsam corripit priusquam menses prodeunt,

καθ' μιλώια χωρέῃ. [20] ἢ ὀδυνᾶται ἐν τῷ στιλωι, ἢ μᾶλλον ἐπὶ τὰ γλυκὺ φάγῃ. [21] ἢ ἡ γαστὴρ ἐξαίρεται ἢ μεγάλη ἔσται. [22] ἢ, ἐπὶ πλέονα ἢ μάθῃ φάγῃ, πονεῖ τε ἡ γαστὴρ, ἢ ἀσφὼ ἀλγέει ἄλλοτε ἢ ἄλλοτε, καὶ πῦρ μιν ἐπιλαμβάνει δι' ὀλίγου. [23] ἐπὴν δὲ ἀποκαθαρθῇ, μᾶσσον δοκέει οἱ εἶναι καὶ εὐεδέειν, ἔπειτα ἐς τὠυτὸ καθίσταται. [24] καὶ, ὦν μελεδαίνῃ, ὡς χρὴ, ὑγιὴς ἔσται. [25] ὦν δὲ μὴ, ἢ ὁ ῥόος ἐπιφαίνηται, ἢ ἀεὶ παντὸς ἢ χρόνου αἰεὶ ῥύσιν καθ' ὀλίγον οἷον ἴχωρ, ἐπιμελείης πλέονος δέεται.

[26] Ἢν δὲ μὴ ῥόος ἐπιγίνηται, ἀλλ' αἱ μῆτραι τὠυτὸ τοῦτο ὀπίσω μὴ χαλάσωσι τὰ ἐπιμήνια, [27] ἥ τε γαστὴρ οἱ μεγάλη ἔσται, [28] καὶ βαρέος ἐόντος ἐν τῇ γαστρὶ αὐτῆς κινέεται. [29] ἢ δοκέει ὡσεὶ παῖδον ἐν τῇ γαστρὶ αὐτῆς κινέεσθαι. [30] ἅτε δὲ μητρέων ὑδάτος ἐόντων πεπληρωμένων, καὶ ἐν ὑδάτος κινεομένου. [31] ἄλλοτε γὰρ καὶ ἄλλοτε κλυδάζεται αὐτῆσι τὸ ὕδωρ ὡς ἐν ἀσκῷ, ἢ ἀλγέει ψαυομένη τὸ κάτω ἐν ὠμφαλοῦ. [32] καὶ αἱ κληῖδες, καὶ ὁ θώραξ, καὶ τὸ πρόσωπον, καὶ τὰ ὄμματα καταλείπωσι, [33] καὶ αἱ θηλαὶ αἴρουσι. [34] ἐστὶ δ' ἧσι καὶ ἡ κοιλίη ἢ τὰ σκέλεα πληθέϊ ὕδατος· [ἐστὶ] δ' ἧσιν ἑτέρωθι τετέων. [35] καὶ, ὦν μὲν ἄμφω πληθῇ, εὐέλπιδα ἐλπὶς ἀνθρώπου ἐνέρχεται· [36] ἐστὶ δ', ὦν ἑτέρωθι τέτων, ἐλπίδες ὀλίγαι, ὦν μελεδαίνῃ, καὶ μὴ λίην τετρυχωμένη ἦ. [37] χρονίη δ' αὕτη ἡ νοῦσος. [38] γίνεται δὲ πάντα μᾶλλον μὲν τῆσιν ἀτόμοισιν γίνεται ἢ πολλάκις καὶ τῆσι τεθηγμένοισιν. [39] ἐπικίνδυνα δὲ ἐστὶν, ὡς εἰρηται, καὶ τὰ πολὺ ὀξέα, καὶ μεγάλα, καὶ χαλεπὰ ξυνιέναι, διὰ τόδε· ὅτι αἱ γυναῖκες μετέ-

dcunt, [20] & dolor in ſplene, & magis ſi quid dulce ederit, [21] & venter attollitur ac magnus fit. [22] Et ubi plura quam ſolita eſt ederit, dolet ventrem, & lumbos alias ' atque alias dolor vexat, & febris ipſam paulatim corripit : [23] poſtquam autem depurgata fuerit, melius ſibi habere videtur ſuperiorum reſpectu : poſtea ad idem relabitur. [24] Et ſi curetur velut convenit, ſana evadet. Sin minus, & fluxus comparet, & per omne tempus ſemper fluet paulatim velut ſeroſa ſanies, & ampliore curatione opus habet.

[26] Si vero fluxus non ſuccedat, ſed uteri à prioribus menſes non ' laxarint, [27] tunc & venter ipſi magnus erit, [28] & gravitas intus eſt, velut in ventre habenti, [29] & velut puer in ventre ipſius moveri videbitur, [30] nimirum dum uteri aqua pleni ſunt, & aqua movetur. [31] Alias enim atque alias fluctuat in ipſis aqua, velut in utre, & pars infra umbilicum ad contactum dolet, [32] & claviculæ, & thorax, & facies, & oculi attenuantur, [33] & mammæ attolluntur. [34] Quibuſdam vero ' & venter & crura aqua implentur, quibuſdam autem alterum horum. [35] Et ſiquidem ambo impleta fuerint, nulla ſpes eſt de hominis vita. [36] Si vero etiam alterum horum, modica ſpes eſt ſi curetur, & non valde fuerit attenuata. [37] Diuturnus eſt autem hic morbus. [38] Et fiunt omnia magis his quæ non pepererunt, fiunt autem ſæpe etiam his quæ pepererunt. [39] Periculoſa vero ſunt velut dictum eſt, ' & plerunque acuta & magna, & intellectu difficilia, eo quod mu-

μετέχωσι τῶν νόσων· 40 καὶ ἔως ὅτε ἂν αὐτοὶ ἴσασιν, ὅτι νοσέουσι, πολλάκις οὐκ ἐμπείροις νόσων χρῶνται ἀπὸ καλῶν μελέων, καὶ ἕως ἂν γεραίτεροι γένωνται. 41 τότε δὲ σφέας ἥ τε ἀνάγκη καὶ ὁ χρόνος διδάσκει τὸ αὐτίον τῶν νόσων. 42 καὶ ἔστιν ὅτε τῶν μὲν γινωσκόντων ὑφ' ὅτου νοσέουσι, φθείνει τὰ νοσήματα ἀνίκατα γινόμενα, πολλὸν ἂν διαφθαρέντα τὸ ἰητρὸν ὀρθῶς ὑπὸ τῆς νούσου ὑφ' ὅτου νοσέει. 43 καὶ γὰρ αἰδέονται φράζειν, κλὼ εἰδῶσι· 44 καὶ σφίσιν δοκέουσιν αἰσχρὸν εἶναι ὑπὸ ἀπειρίης καὶ ἀνεπιστημοσύνης. 45 ἅμα δὲ καὶ οἱ ἰητροὶ ἁμαρτάνουσιν οὐκ ἀτρεκέως πιστάμενοι τὰ σώφασιν τὰ νέα· ἀλλ' ὡς τοῖσι ἀνδράσι καὶ νοσήματα ἰώμενοι. 46 καὶ πολλὰς εἶδον διεφθαρμένας ἤδη ὑπὸ τῶν τοιούτων παθημάτων. 47 ἀλλὰ χρὴ ἀνερωτᾶν αὐτίκα ἀτρεκέως τὸ αἴτιον. 48 ἁμαρτάνει γὰρ ἡ ἴησις πολλὸν τῶν γυναικείων νοσημάτων ἢ τῶν ἀνδρώων.

LXXXVIII. Ἢν οἷς αἱ μῆτραι ἕλκωθέωσιν, 2 αἷμα καὶ πύον καθαίρει, 3 καὶ ὀσμὴ βαρεῖα γίνεται, 4 καὶ ὀδυνᾶται ὀξέως λαμβάνουσα τοὺς ἰξύας, καὶ ἐς τὰς βουβῶνας, καὶ ἐς τὸ ἦτρον γαστρός. 5 καὶ αὖθις φοιτᾷ ἡ ὀδυνᾶται ἐς τοὺς κενεῶνας, καὶ ἐς τὰς πλευράς, καὶ ἐς τοὺς ὠμοπλάτας. 6 ἐνίοτε δὲ καὶ ἐς τὰς κλινίδας ἀφικνέεται, καὶ δάκνει, 7 καὶ κεφαλὴν ἀλγέει σφοδρῶς, καὶ παραφρονεῖ. 8 πρὸ δὲ χρόνου ἀνοιδήσει πᾶσαι, καὶ ἀσθενείη μιν λαμβάνει καὶ ἀψυχίη, καὶ πυρετὸς λεπτός, καὶ ῥῖγος καὶ ψυξίς. 9 οἱ δὲ σκέλεα μάλιστα ἀνοιδήσει. 10 ἡ δὲ νοῦσος λαμβάνει ἐκ τρώσεως, ἥτις αὐτὴν διαφθαρεῖσα τὸ παιδίον ἐγκαταλείπει ἐνεοῦσαν· 11 καὶ σηπεδὼν ἐγγίνεται τῷ σώματι πᾶν τὸ ἔμπυον. 12 λαμβάνει δὲ καὶ ἐκ ῥοῶν. 13 καὶ ἢν ἐπὶ σφέας θερμὰ αὖ ἴῃ καὶ χολώδεα,

lieres participant morbis, 40 & aliquando neque ipſæ ſciunt quod ægrotant, priuſquam morbos experiantur à menſibus, & ſeniores factæ fuerint. 41 Tunc autem & neceſſitas, & tempus, ipſas morborum cauſſas docet, 42 &quandoque non cognoſcentibus ex quo morbo ægrotent, morbi incurabiles fiunt, antequam doceatur recte medicus ab ægrotante ex quo morbo ægrotet. 43 Verentur enim narrare, etiamſi ſciant: 44 & præ imperitia ac ignorantia, turpe ſibi id eſſe putant. 45 Sed & medici ſimul peccant non exacte cauſſam morbi perſcrutantes, ſed velut viriles morbos ſanantes: 46 & multas novi jam ab hujuſmodi affectionibus corruptas. 47 Quare ſtatim cauſſam exacte interrogare oportet. 48 Multum enim differt muliebrium morborum ac virilium curatio.

LXXXVIII. Si uteri fuerint ulcerati, 2 ſanguis & pus purgatur, 3 & fœtor gravis oboritur, 4 & dolor acutus corripit lumbos, & inguina, & imum ventrem, 5 & dolor ſurſum procedit ad laterum mollitudinem, & ad coſtas, & ad ſcapulas. 6 Aliquando etiam ad claviculas pervenit, & mordetur, 7 & caput vehementer dolet, & delirat. 8 Progreſſu vero temporis tota intumeſcit, & debilitas ipſam corripit, & animi deliquium, & febris tenuis, & perfrigeratio. 9 Intumeſcunt autem maxime crura. 10 Morbus autem corripit ex abortu, ſi qua corrupto ac putrefacto intus puero, non fuerit expurgata, 11 & calor totum corpus tenet. 12 Corripit etiam ex fluxibus, 13 ſi in ipſis acria fuerint, & bilioſa

mor-

λώδεα, δάκνῃ. 14 ἢν δ' ὅπως ἐχέσῃ ἐπιτυγχάνῃς, ἐπὴν μὲν αἱ ὀδυναι ἔχωσι, λέγν τε πολλῷ καὶ θερμῷ, καὶ χλιάσματα ὑποτιθέναι, ὅκως αὐ ἡ ὀδυνη ἔχῃ. 15 καὶ, ἢν μὲν αὖαι αἱ ὀδυναι ἔωσι, καὶ ἰσχυρὴ ἔσται ἡ γυνὴ, πυελήσασα ὅλλῳ, καὶ φάρμακον διδόναι κάτω πιεῖν. 16 καὶ, ἐπὴν ὥρη ᾖ ἔτεος, ὀρὸν ἀφεψῶν, διδόναι ἐπὶ πέντε ἡμέρας πίνειν, ἕως δυνατὴ ᾖ. 17 ἢν δὲ μὴ ἢ ὀρρὸς, ὄνου γάλα ἑψέειν, καὶ διδόναι πίνειν ἡμέρας τρεῖς ἢ τέσσαρας. 18 μετὰ δὲ τοῦτο γάλακτος ποσίλιον, ὕδατι ἀναμίσγειν αὐτῷ, καὶ σιτίοισιν ἐπιτηδείοισι, κρέασι μηλείοισιν, ἀπαλοῖσι, νέοισι, καὶ ὀρνιθείοισι, καὶ τοῦτλίῳ, καὶ κολοκυνθίῃ. 19 ἀπέχεσθαι δὲ τῶν ἁλμυρῶν, καὶ θερμέων, καὶ τῶν θαλασσίων πόντων, καὶ κρεῶν χοιρείων, καὶ βοείων, καὶ αἰγείων. 20 ἄρτους δὲ ἐσθίειν. 21 ἢν δ' ἀψυχίαι ἔχωσι, καὶ μὴ ἰσχύῃ, καὶ περιψύχηται, ῥόφημα λαμβάνειν. 22 εἰσὶ δὲ τινες οἱ τούτοις κεφαλὴν ἀλγέουσι πιπίσκειν γάλα, ὅτι κεφαλὴν ἀλγέουσι. 23 οἱ δὲ ὕδωρ, ὅτι λυπουμένοισι. 24 πέναντία δὲ οἶμαι, ἐὰν κεφαλὴν ἀλγέωσι, καὶ φρενῶν εἴη ἄψις, ἁρμόζοι ὕδωρ. 25 ὅτε δὲ δάκνεται καὶ θερμέα ἐστὶ, γάλα τούτοις διδόναι. 26 ἐπὴν δέ σοι δοκέῃ ἰσχύειν, κλύζειν τὰς ὑστέρας, πρῶτα μὲν τῷ ἀπὸ τῆς τρυγός. 27 μετὰ δὲ τοῦτο ἀφαλιπὼν ἡμέρας τρεῖς ἢ τέσσαρας, κλύζειν τῷ ξυὺ τῷ κεκραμβίῳ χλιηρῷ. 28 καὶ αὖθις ἀφαλιπὼν ἡμέρας τρεῖς, κλύσαι τῷ ξυὺ τῷ πικρίῳ. 29 καὶ, ἢν τοῦτο πιήσασι ὑγιάζωνται αἱ ὑστέραι, κλύσαι τῷ ξυὺ τῷ

mordeant. 14 Si in hoc modo habentem incideris, ubi quidem dolores habuerint, multa cali- 110
da lavato, & tepefactoria adhibeto qua parte fuerit dolor: 15 & siquidem superne fuerint dolores, & mulier fortis est, totam fomentato, & pharmacum deorsum purgans bibendum dato: 16 & ubi tempus anni fuerit, serum coctum insuper bibendum præbeto, per dies quinque, si id facere poterit. 17 Si vero non fuerit serum, lac asininum coquito, & per dies tres aut quatuor bibendum dato. 18 Post lactis aqui- 115
tem potum, cum aquis ipsam reficito, & cum cibis commodis, carnibus ovillis teneris recentibus, & volucrium: & beta, & cucurbita. 19 Abstineat autem à salsis & acribus, & marinis omnibus, & à carnibus porcinis, & bubulis, ac caprinis. 20 Edat autem panes. 21 Si vero animi deliquia teneant, & non valida sit, & perfrigeretur, sorbitionem accipiat. 22 Sunt autem quidam qui his caput dolentibus lac bi- 120
bendum præbent, quia caput dolent. 23 Alii aquam, quia animo linquantur. 24 Ego vero vice versa, si caput dolent, & mente percellantur, aquam commodam puto. 25 Quum autem mordentur, & acria sunt quæ pungunt, lac his lenitatem inducit. 26 Ubi vero tibi valida esse videbitur, uteros colluito: primum medicamento ex vini fece: 27 postea interpositis diebus tribus aut quatuor, eo quod cum brassicæ decocto tepido 125
paratur. 28 Et rursus intermissis diebus tribus eo quod cum butyro paratur eluito. 29 Et si ubi hæc feceris sanescant uteri, eo quod cum malicorio paratur

τῷ σιδίῳ. 30 ἐπὶ δὲ τὸ ἕλκεα ἐπιχεέιν ἀργύρεον αὐθῶν, καὶ κηκίδα, καὶ σμύρναν, καὶ λιβανωτὸν, καὶ ξυμφυτὸν ἀκάνθης τὸ καρπὸν, καὶ οἰναν θέλω τὸ ἀγερέλιν, καὶ χρυσοκόλλα, καὶ λεπίδα, καὶ λωτὸς πέλσμαζα, καὶ κρόκον, καὶ συπληρέλιν αἰγυπτίλιν καζακεκαωμμόλω. 31 τούτων ἓν ἕκαστον ἴσον ἐκέιστω· τὸ δὲ συπληρέλιν, καὶ τὸν κηκίδα, καὶ τὸ κρόκον ποιῆσαι μίαν μοῖραν πάντων. 32 τρίψας δὲ καὶ ξυμμίξας πάντα λεῖα δεῖναι σὺν οἴνῳ λευκῷ γλυκεῖ· ἔπειτα ἐψεῖν, ἕως τ' αὖ παχὺ γένῃ) οἷον κῆρ μέλι. 33 τοῦτο δὲ ἐπαλείφειν δὶς τὴν ἡμέρης διδόναι, νιτρομμόλην ὕδατι χλιαρῷ· 34 ἐψεῖν δὲ σὺν τῷ ὕδατι" καὶ κισσὸν, 272 καὶ ἕλελίσφακον. 35 καὶ, ἐπεὶ σοι δοκεῖ ταῦτα ποιεῖν, βάον εἶναι, πρόσθεν γάλα ἐφθὸν αἰγὸς μίλιν ἡμέρλιν· 36 ἔπειτα διδόναι γάλα βόδον τὸν αὐτὸν τρόπον, οἷον ἐπὶ τῆσι πρότερον. 37 μὴ δὲ τὸ γαλακτοποσίλιν παχύτατα σιτοῖσιν ὡς μάλιστα, 38 καὶ πιέειν, ὅκως σὺ τῇ γαστρὶ ἔχῃ. " ὑγιὴς γὰρ γένῃσαι). 39 ὡς δὲ τὰ πολλὰ 273 λὰ σὺν τοῦτο τοῦ νόσου τούτης σὺκ φεύγουσι καὶ ἄτοκοι γίνονται). 40 τῆσι δὲ γεραιτέρῃσιν ὀλίγον τι. 41 πίνειν δὲ μετ' αὐτῶν φάρμακα λίνου σπέρμα ὀπτὸν πεφωσμένον, καὶ σήσαμον, καὶ κνίδης καρπὸν, καὶ γλυκυσίδης ῥίζαν τὸ πικρὸν τρίσαντα σὺν οἴνῳ αὐστηρῷ μέλανι" κεκραμμένῳ.

LXXXIX. Ἢν αἱ μῆτραι ἕλκωθέωσι, καὶ αἷμα, καὶ πύον ῥέοι, καὶ ἰχὼρ· 2 σήπεται γὰρ τὰ μητρέων νοσήματα ἀπ' αὐτέων γίνεται· 3 καὶ ἡ γαστὴρ ἡ ὑστερικὴ ἐπαίρεται), καὶ λεπτὴ γίνεται), καὶ ἀλγεῖ ψαυομένη, ὡς ἕλκος, 4 καὶ πῦρ ἔχει" καὶ βρυγμὸς αὐτοῖσι. 5 καὶ ὀδυνᾶται 275 ἐξέιη τε καὶ ἀπερχνῆται τὰ αἰδοῖα, καὶ ἐς τὸ ἐπίσχιον, καὶ ἐς τὰ γαστέρος τὰ ὑστερικὰ

colluito. 30 Super ulcera vero argenti florem, & gallam, & myrrham, & thus, & ſpinæ ægyptiæ fructum, & œnanthen ſylveſtrem, & chryſocollam, & ſquammam æris, & loti ramenta, & crocum, & alumen ægyptium combuſtum illinito. 31 Horum ſin- 130
gulorum una æqualis ſit portio. Alumen vero & gallam, & crocum, una omnium portione ſumito. 32 Hæc omnia trita ac permixta in vino albo dulci diluito, deinde coquito, donec mellis craſſitudo fiat, 33 & dato ut cum hoc pharmaco bis in die ulcera inungat, ubi aqua tepida prius lavit. 34 Coquantur autem in
aqua, & hedera, & ſalvia. 35 Et ubi tibi hæc facienti melius habere viſa fuerit, lac ' caprinum 135
coctum præbibendum una die dato. 36 Poſtea vero lac bubulum præbeto eodem modo velut in prioribus: 37 poſt lactis autem potum, per cibos quam maxime craſſefacito, 38 & ut in ventre habeat facito. Sana enim fiet. 39
Plerunque vero ex hoc morbo evadunt, & ſteriles fiunt. 40 Senioribus autem non valde quid horum accidit. 41 Poſtea vero bibenda ſunt pharmaca, lini ſemen torrefactum, & ſeſamum, & urticæ ſemen, ' & pæoniæ radix 140
amara: hæc in vino nigro odorato trita bibat.

LXXXIX. Si uteri ulcerati fuerint, & ſanguis, & pus, & ſeroſa ſanies fluit (2 putreſcentibus enim uteris, morbus ab ipſis fit) 3 & venter imus elevatur, & attenuatur, & ad contactum dolet, velut ulcere præſente. 4 Et febris ac fremitus ipſam occupat, 5 & dolor acutus ac vehemens invadit
pudenda, & pubem, & imum ventrem, & lateris ' mollitudi- 145
nem,

νδαιρλῶ, καὶ ἐς τὰ κενεῶνα, καὶ ἐς πὶς
40 ἰξύας. [6] ἢ δ' ἂν νῦσος λαμβάνῃ μάλιστα μὲν ὅκ τόκε, [11] ἢν δ' αὐτῆσι [276] quid in ipſis divulſum computruerit : itemque ex abortu, & alias ſua ſponte. [7] In has ſi incideris, aqua multa calida lavato : [8] & qua parte dolor habuerit, tepefactoria adhibeto, & ſpongiam ex aqua calida expreſſam, [9] & colluito acribus & acerbis vitatis, [10] mollioribus vero ammixtis, prout tibi tempeſtivum eſſe videbitur : [11] & lini ſemen ac ſambuci fructum tundito, & [150] ammixto melle pharmacum facito, atque hoc utitor, [12] calida vero aqua lavato, & acceptam ſpongiam, aut mollem lanam, in aqua calida tingito, & pudenda ac ulcera expurgato. [13] Deinde in vino meraco, rurſus ſpongiam aut lanam tingens, eodem modo utere. [14] Et poſtea pharmaco hoc inunge, quoties tibi tempeſtivum eſſe viſum fuerit. [15] Poſtea reſina & adipe ſuillo mixtis ſimul illinito ſæpe interdiu ac [155] noctu : [16] poſtea vero lini ſemen torreto, tundito, ac cribrato, & peplum album in polenta tundito ac cribrato : [17] & caſeum caprinum aſſato, & ſordes ac ſalſuginem deradito, & pinguetudinem ejus, & polentæ pollinem [278] ammiſceto. [18] Sit autem una pharmaci menſura, & caſei, & polentæ. [19] Hæc bibenda dato mane jejunæ, in vino auſtero diluto. [20] Ad veſperam autem miſceto, & craſſum cyceonem [160] præbeto, [21] & quicquid muliercula maxime libenter admiſerit, [279] bibendum dato. [22] Et donec quidem ſanguis multus fluxerit, & dolores acuti habuerint, & modico tempore intermiſerint, hæc facito. [23] Poſtquam autem

νδαιρλῶ, καὶ ἐς τὰ κενεῶνα, καὶ ἐς πὶς
40 ἰξύας. [6] ἢ δ' ἂν νῦσος λαμβάνῃ μάλιστα μὲν ὅκ τόκε, [11] ἢν δ' αὐτῆσι [276] τὶ ἀμαιδιθὲν σαπῇ, ἐκ τρωσμῶ, καὶ ἄλλως ἀπὸ τοῦ θρμάτος. [7] τούτοισιν ἢν ἐπιτυγχάνῃς, λέξν σὺ ὕδατι πολλῶ καὶ θερμῶ· [8] καὶ ὅκου ἂν ἡ ὀδυνὴ ἔχῃ, τοιαῦτα βάλ χλιάσματα ἀποσπόγγευαι, καὶ ἀσόγλον ἐξ ὕδατος θερμοῦ. [9] καὶ κλύζειν τὰ ὄρθρια καὶ τὰ τρυφερὰ ἀπεχομένου. [10] ἢν δ' μαλακωτέρων ἀμμισγε, ὅκως δοκέῃ σοι κρμὸς εἶναι. [11] ἢν τε λίνε τὸ κωρπὸν κόψας, καὶ τ' ἄκτης, συμ-
45 μίξας σὺν μελίτι καὶ ποιήσας φάρμακον, τούτῳ χρῶ. [12] λῆσον δ' ὕδατι θερμῶ, καὶ, λαβὼν ἀσόγλον ἢ ἔριον μαλθακὸν βάπλων ἐς θερμὸν ὕδωρ, ἀμαιθάψας τά τε αἰδοῖα καὶ τὰ ἕλκεα. [13] εἶτα ἐς οἶνον ἄκρητον ἐμβάπλων πάλιν τὸ ἀσόγλον ἢ τὸ ἔριον, τὰ αὐτὰ τρόπον χρῶ. [14] ἐπάν-
τα τῷ φαρμάκῳ τούτῳ ἀνάλιφε, ὁσάκις αὐ δοκέῃ σοι κρμὸς εἶναι. [15]
ἐπάν τα ῥητίνῃ καὶ στέαρ ὑὸν μίξας
250 ὁμοῦ τῷ φαρμάκῳ [277] ἀμαλείφειν πολλάκις μεθ' ἡμέρην καὶ τὰ νυκτός. [16] ῥοῦν δὲ ταῦτα λίνε σπέρμα φάκας καὶ κόψας καὶ σήσας, μήκωνα λόβακον κόψας καὶ ἀλφίτοις καὶ σήσας, [17] καὶ τυρὸν αἰγεῖον ὀπταῖν ἐξέψας τὸ ῥῦπον καὶ τ' ἄλμην· καὶ τὸ πικρὸν [278] συμμίξας, καὶ πάλιν ἀλφίτε. [18] ἔστω δὲ ἓν τὸ φάρμακον μέτρον, καὶ τὸ τυροῦ, καὶ τὸ ἀλφίτε. [19] τοῦτο δίδοναι
5 πίνειν ἐξ' ἠοῦς νήστει σὺν οἴνῳ αὐστηρῷ κεκραμένῳ. [20] ἐς δὲ τὸ ἑσπέριον μίσγων καὶ παχεῖ κυκεῶνα δίδοναι. [21] καὶ τ' γυναικείων, ὅ,τι ἂν μάλιστα [279] ἀσμένη δέχηται, πιπίσκειν. [22] καὶ μέχρι μὲν ἂν τὸ αἷμα πολὺ ῥέῃ, καὶ ὀδυναὶ ἐξέχωσι, καὶ ὀλίγον χρόνον ἀναλίπωσι, ταῦτα ποιέειν. [23] ἐπὰν δὲ

τὸ

nem, & lumbos. [6] Morbus autem maxime corripit ex partu, ſi

ulcus

τὸ ἕλκος ἕλασσον ᾖ, καὶ ὀδύνας βληχρὰς παρασκευάζῃ, καὶ ἀφ' ἡλίου χρόνου, φάρμακα πιπίσκειν ὑφ' ὧν μέλλει καθαίρεσθαι κάτω μᾶλλον ἢ ἄνω, ἀφελέπειν χρόνον, ὁπόταν αὖ δοκέῃ ἐπικαιρος εἶναι. [24] καὶ πυελίῳ βληχρῇσι πυελίσι ἀνακαθίζουσα ὑπόθαλπε, ἵν' δοκέῃ ἐκπόθεν καιρὸς εἶναι. [25] ταῦτα ποιέουσα ὑγιὴς γένεται· [26] ἡ δὲ νοῦσος βληχροτέρη καὶ θανατώδης, καὶ ἀφοδεύειν αὐτὴν παῦρα.

xc. Ἢν δὲ ἑλκωθῶσι σφόδρα, [2] αἷμα καὶ πύον καθαίρει, [3] ὀδμὴ γίνεται βαρεῖα. [4] ὁκόταν ἡ ὀδυνὴ παραλάβῃ, ὡς τὸ ὠδίνον τὰ ἕδεα τοῦ ῥόου γίνεται. [5] ὁκόταν ὁ χρόνος ᾖ, τὰ σκέλεα καὶ οἱ πόδες οἰδέουσι. [6] καὶ ἰῶνται τοῦτο οἱ ἰητροὶ ὡς ὕδρωπα. [7] τὸ δὲ οὐκ ἔστι τοιοῦτον. [8] τούτῳ, ἢν λάβῃς, λέβητα παρατιθεὶς θερμῷ, καὶ χλιαίνων. [9] καὶ κλύζειν δελμέσι, καὶ μαλθακοῖσι, καὶ σπυφνοῖσι, ὕδατι τε καὶ οἴνῳ. [10] καὶ πολύκαρπον, καὶ πολύκνημον, καὶ μέλι ἐψῶν ὁμοῦ εἴ τε ἔριον ἐς τὸ βάπτων, ἀφανίζειν τὰ αἰδοῖα. [11] καὶ ῥητίνῃ, καὶ μέλι, καὶ σοῦς ἔλαιον ἐγχρίειν. [12] καὶ πιπίσκειν λίνου καρπὸν, καὶ σήσαμον φρύξας, καὶ βούτυρον, καὶ τυρὸν αἰγεῖον, καὶ ἄλφιτα ἐν ἅπασι, πιπίσκειν σὺν οἴνῳ νάπυι. [13] ἐφ' ἑσπέρῃ δὲ μέλι ἐπιχεῖν πολύ [14] καὶ, ἕως μὲν ἂν τὸ αἷμα καθαίρηται, καὶ ὀδύνας ἰσχυρὰς ἔχῃ, καὶ ὀλίγον χρόνον ἀφαλείπῃ, τοῦτο ποιέειν. [15] ὅταν δὲ οἰ ἕλασσον ἴσχωσι, καὶ ὀδύνας βληχροτέρας ἔχωσι ἀφ' ἡλίου χρόνου, φάρμακον πιπίσκειν κάτω, καὶ ἀφελέπειν. [16] ταῦτα ποιέοντι

ulcus minus fuerit, & dolores debiles apprehenderint, & per longius tempus, pharmaca bibenda dato, à quibus purgetur deorsum magis quam sursum, & intermisso tempore quantum opportunum esse visum fuerit, [24] lenibus fomentis foveto, muliere in alto collocata, prout tempestivum esse videbitur. [25] Hæc si fecerit, sana evadet. [26] Morbus autem est lenior & lethalis, & paucæ ipsum effugiunt.

xc. Si vero vehementer exulcerati fuerint, [2] sanguis & pus purgatur, [3] & odor fit gravis. [4] Et quum dolor apprehenderit, velut à partus dolore fiunt ea quæ circa fluxum contingere solent. [5] Et quum tempus affuerit, crura & pedes intumescunt. [6] Et curant medici hunc morbum velut hydropem: [7] verum hic talis non est. [8] Hanc si curandam acceperis, primum calida lavato, & calefacito. [9] Et acribus ac mollibus & acerbis, & aqua & vino colluito. [10] Et polycarpon, & polycnemon, ac mel simul coquito, deinde lanam in his tingito, & pudenda illinito. [11] Et resinam, ac mel, & pinguedinem suillam illinito. [12] Et bibendum dato semen lini ac sesamum torrefactum, & butyrum, & caseum caprinum, & polentam in omnibus. Bibat autem in vino jejuna. [13] Ad vesperam vero plurimum mellis affundito. [14] Et donec quidem sanguis purgetur, & dolores acuti habuerint, & modico tempore intermiserint, hoc facito. [15] Quum autem ipsi minus prodierit, & dolores debiliores per longius tempus tenuerint, pharmacum deorsum purgans bibendum dato, ac finito. [16] Hæc si fecerit,

ποιέσαι ὑγιὴς γίνε)· 17 ἡ γυνὴ δὲ ἔσσι ἔνι.

XCI. Ὅσα δ' ἑλκώματα γίνε) ἐν τῇσιν ὑστέρῃσιν ἀπὸ τρωσμοῦ ἢ ὑπ' ἄλλου τινο, 2 ταῦτα χρὴ ἁπάσας σκεπτόμενον εἰς τὸ ὅλον σῶμα θεραπεύειν πάντα, ἢν ὁκόθεν ἂν δοκέῃ δέεσθαι θεραπείης. 3 λῦσαι δέ σοι δοκέει ἐξ ἅπαντο & σώματο ἡ ἀνθρώπο θεραπεύειν εἶναι, λῦσαι τε ἀπ' αὐτέων. 4 γνῶσι δὲ, εἰ ἀπ' αὐτέων τῶν ὑστερέων ἐσί. 5 τὰ μὲν ἀπ' αὐτῶν τῶν ἑλκωμάτων τὰ κάθαρσιν παρέχει πυοῤῥέα τε καὶ ξυνεστηκότα. 6 τὰ δὲ μὲν ἀπ' αὐτέων, λεπτόν τε & ἰχωροῤῥέα. 7 ὅσα μὲν οὖν ἐσὶ λεπτὰ τῶν ῥυσμάτων, ταῦτας μὲν χρὴ θεραπεύειν ἐν φαρμάκῳ. 8 καὶ διδόναι καὶ ἄνω καὶ κάτω· πρῶτον δὲ ἄνω. 9 καὶ, λῦσαι μὲν μετὰ τὸν φαρμακείου τὰ ῥύματα ἐλάσσω γίνεται· καὶ δυπότερος, ἢ ἀφ' ἑλκέος πονέῃ, οὕτως φαρμακεύειν τὸν αὐτὸν τρόπον. 10 μετὰ δὲ φαρμακείου διαιτᾶν διαίτῃ τοιαύτῃ, ἐν ᾗ ποίῃ ἂν εἴη μάλιστα ἰσχνοτάτῃ ἡ ἀνθρωπο. 11 ἔστω δὲ, λῦσαι αὐτὸν πυελῆς δὲ ἡμέρης τρίτης ἢ τετάρτης ὅλον τὸ σῶμα, καὶ ἐμέτῃς ποιέειν ἀπὸ τῶν πυελῶν δύο. 12 μὴ δὲ τὰς ἐμέτας & τὰς πυελίας διαιτεῖν ἀλσίσησί τε καὶ ὑδροποσίῃσι, & ἀρτοσιτίῃσιν. 13 ὄψῳ δὲ μηδενὶ, ἀλλ' ἢ οἴνῳ ἀκρήτῳ μέλανι· λαχάνῳ δὲ μηδενί. 14 ὅταν δὲ ἔμετον ἀφασκεύῃς, τότε χρείῳ ἔχῃς λαχάνων πολλῶν καὶ δριμέων ἐμπιπλάναι, καὶ σιτίων πολλῶν, καὶ ὄψεος, ὁκοίῳ ἂν βούλῃ), 15 καὶ οἴνου πολλοῦ ἐμπιπλάναι ὑδαρέος, 16 καὶ λούειν ὦν τὰ πυελῶν πολλῷ θερμῷ. 17 αὕτη μὲν θεραπείη τῶν τοιουτέων ῥυσμάτων

fecerit, ſana evadet. 17 Sobolis autem ſpes non adeſt.

XCI. Quæcunque ulcerationes in uteris fiunt, ex abortu, aut alia quadam cauſa, 2 eas omnes reſpectu ad totum corpus facto curare oportet, quacunque curatione opus habere viſæ fuerint, 3 ſive ex univerſo corpore hominem curandam eſſe putaveris, ſive ex ipſis uteris. 4 Cognoſces autem an ab ipſis uteris ſint, hoc modo. 5 Quæ enim ulcerationes ab ipſis uteris ſunt, purgationem exhibent purulentam & compactam: 6 quæ vero non ab ipſis, tenuem & ſanioſam. 7 Quum igitur tenues ſunt fluxiones, cum pharmaco eas curare oportet, 8 & dare quod & ſurſum & deorſum purget: Primum autem ſurſum. 9 Et ſiquidem poſt pharmaci potionem, fluxiones pauciores fiunt ac faciliores, intermiſſione facta rurſus eodem modo medicari oportet. 10 Poſt pharmaci vero potionem, talem victum præſcribito, ex quo homo ipſa quam ſiccifſima fiat. 11 Id autem contiget, ſi toti ipſius corpori, per tertiam aut quartam diem fomentum adhibueris, & à fomentis ſtatim vomitus feceris: 12 poſt vomitus autem & fomenta, diætam conſtituito ex illuvie & aquæ potu, & panis cibo, 13 nullo vero obſonio, quam vino nigro meraco: nullo item olere. 14 Quum vero vomitum præparas, multis & acribus oleribus opus habes, quibus ipſam impleas: multis etiam cibis, & obſonio quodcunque voluerit. 15 Et ut impleas ipſam multo vino aquoſo, 16 & ut à fomentis ipſam laves multa calida. 17 Atque hæc quidem curatio eſt hujuſmodi fluxio-

των. [18] ἄμεινον ὂ ἄμφω φαρμακοῦν, καὶ ἐμέειν, & αὖω ἕλκειν. [19] δίαιταν δὲ ξηραντικὴ κρέασιν, καὶ ἀλεσίη. [20] τὰς δὲ ὑστέρας χρὴ θερμαίνειν ὧδε. [21] ἐπὴν μὲν πυελίω ὕδατι ἀκτίνης ἀφεψήσῃσι τὰ φύλλα. [22] ἔπειτα μὲν τῇ πυελίω κλύζειν οἶνῳ τῷ σμήγματι. [23] ἢν δὲ σηπεδὼν ἐν τοῖς ἕλκεσι ᾖ, & τὰ ἀπόνιζα δυσώδεα, ἀκρηπεσέρῳ τῷ σμήγματι· ἢν δὲ μηδὲν τοιοῦτον, ὑδαρεσέρῳ. [24] μετὰ δὲ ἰλυῶ, ὕδατι. ἐν δὲ τῷ ὕδατι ἐναφεῖναι μυρσίνην & ἐλαίσφακον. [25] μετὰ δὲ τοῦτο οἶνῳ κλύζειν ἀκρήτῳ λευκῷ χλιαρῷ. [26] ὁκόταν δὲ ἤδη ὑπὸ τῶν κλυσμάτων, τότε ἤδη καθαρά ἐστι τὰ ἕλκεα. [27] κλύζειν δὲ χρὴ ὑδαρεσέρῃ τῇ ἰλυῖ καὶ οἴνῳ μέλανι. [28] μετὰ δὲ τὸν οἶνον, πιμελὴν ὑὸς τηξάντα ἡδαρῷ, ἔλαιον καὶ ῥητίνην μίξαντα. [29] ἢν μὲν ἦ, χλιοὺς· ἢν δὲ μὴ, ἄλλο τι, μάλιστα ὄρνιθος· ἐὰν δὲ μὴ, τὸ ἐκ τῶν ἐλαφείων παλαιόν. [30] τοῦτο χλιαρὸν κλύζειν. [31] μετὰ δὲ, τὸν οἶνον ἐς ἕτερον κλυσῆρα ἐγχέαντα ἐς τὸ στόμα. [32] ἢν δὲ ἤλκωμένον, μολὶς ποιέειν καὶ μαλλακτηρίων προσθήκην. [33] ἢν δὲ καῦμα παρέχωσι προσκείμενοι, ἀφελομένῳ τὸν γναφήκελσι κλύζειν αὐτῇ νίτρῳ ὕδατι χλιαρῷ τιθέτω, οἷον περ ἐκλύζετο. [34] ἢν δὲ ἀνὴρ ἢ δίαιταν τοιήνδε τὰ ῥεύματα μὴ ἀπαλλάσσῃ, ἐλάσσω δὲ γλοιὴ & δάκνῃ σφοδρῶς, [35] καὶ τὰ ἀποῤῥέοντα χολή τε εἴη καὶ ἅλμη, καὶ μὴ μόνον τὰ ἔνδον, ἀλλὰ καὶ τὰ ἔξω ἑλκοῖ, [36] μεταβάλλειν χρὴ τὴν δίαιταν, καὶ ἐξυγραίνειν πᾶσιν, [37] ὅκως τὰ ῥεύματα ὡς ὑδαρέστατα ἔσται, καὶ ἥκιστα δηλήσεται, [38] λουτροῖσι θερμοῖσι πολλοῖσι, [39] μάζῃ, λαχάνοισιν ἑφθοῖσι πᾶσι λιπαροῖσιν

fluxionum. [18] Melius tamen est ut utrasque pharmacis cures, & vomitum procures, & sursum trahas. [19] Diæta vero siccatoria melior est, & illuvies. [20] Cæterum uteros hoc modo curare oportet: [21] primum quidem fovere sambuci foliis in aqua coctis: [22] deinde post fomentum, smegmate ex vini fece colluere. [23] Et siquidem putredo in ulceribus fuerit, & quæ exeunt graveolentia, smegmate meraciore: si vero nihil tale, aquosiore: [24] post fecem autem, cum aqua in qua cocta est myrtus & salvia: [25] postea vero cum vino colluere, meraco, albo, tepido. [26] Quum autem mordetur jam à collutionibus, tunc jam pura sunt ulcera. [27] Colluere igitur oportet fece aquosiore, & vino nigro: [28] post vinum vero, adipem suillum recentem liquato, [29] & pinguedinem anseris si affuerit: sin minus, aliam, maxime gallinaceam. Si vero neque hæc adsit, oleum vetus ex olivis ammisceto, [30] atque hoc tepido colluito [31] post vinum, per alium clysterem in os uteri infuso. [32] Et si fuerit ulceratum, linamenta ex mollitoriis facta apponito. [33] Et si hæc subdita ardorem induxerint, his ademptis mulierem aqua tepida lavari jubeto, tali quali colluebatur. [34] Si vero ad hanc diætam fluxiones non discedant, pauciores tamen fiant, & vehementer mordeant, [35] & ea quæ effluunt bilis fuerint ac salsugo: & non solum internas partes, sed etiam externas exulcerent, [36] diætam transmutare oportet, & totam humectare, [37] quo fluxiones quam aquosissimæ fiant, & minime mordaces, [38] balneis multis calidis, [39] maza, oleribus coctis, omnibus pingui-

πυροῖσιν, 40 ἰχθύσι τοῖσι σελάχεσιν, ἐν κρομμύοισι καὶ θρίοισιν ἕψοντα " ἐν ἅλμῃ γλυκείῃ· 289
41 ἐψεῖν δὲ λιπαρῶς· 42 κρέασιν ἑφθοῖσι πᾶσι, πλὴν βοὸς καὶ αἰγός. 43 τούτοισι γὰρ διέφθοισιν ἐν ἀνήθοισι καὶ μαράθροισιν· 44 οἴνῳ μελιχρόῳ, κιρρῷ, ὑδαρεῖ. 45 πλείονι γαλακτοποσίῃ μεῖ' οἴνου γλυκέος. 46 τὰ δ' ἄλλα ὡσαύτως τοῖσι κλυσμάτων ποιέειν τὸν ὑφηγημένον λόγον. 47 οὕτω μὲν νυν ὡσαύτως τῶν τοιούτων ἡ θεραπείη. 48 ὅσα δὲ πυοῤῥέα τε καὶ ξυνεστῶτα ἄπαντα τούτων, τὸ μὲν ὅλον σῶμα ἐδὲν δεῖ κινέειν· 49 κλύζειν δ', καὶ ἀπὸ τούτων πλὴν θεραπείλου πᾶσιν ποιέεσθαι. 50 κλύζειν δὲ τοῖσιν αὐτοῖσι κλύσμασιν, οἷς ὡρίσθην εἴρηται τὸν αὐτὸν τρόπον. 51 γεγράψεται δὲ καὶ ἄλλα κλύσματα.

52 Ἕλκεων ἴησις. ἐλάφου στέαρ χλιαρὸν ἐνσταλάσσειν. 53 κλύζειν δὲ χρὴ αὐτίκα " οἴνῳ σπραίῳ. 54 κρόκου πίσσης δ' ψιμυθίου, λίθου ἔλκεα ἦ, καὶ ἐλαίῳ ναρκισσίνῳ. 55 σιτίοισι δὲ μαλθακωτάτοισι χρῆσθαι, καὶ μὴ δεριμέσιν. 56 ἵνα δ' ἧσσον περιπυμβρῶσι ἦ καὶ νενέμηται, " καὶ τὸ πελασσάτω χρῶ- 291
ρον ἀμφιαύῃ, καθαίρῃ, καὶ νέαν σάρκα φύσῃ, καὶ ἐς ὠτειλὴν ἄγῃ τὴν σάρκα. 57 " ῥᾳδίως γὰρ ἀναλαμβάνει καὶ κακοήθεα γίνεται· 58 καὶ λεῖα συχνῶς.

XCII. Ἢν δὲ γυνὴ ἐκτρωσμὸν τραῦμα λαμβάνῃ, 2 ἢ ἐνσταλάσσουσι τοῖσι δεριμέσιν ἑλκωθῇ τὰς μήτρας· 3 οἷα πολλὰ γυναῖκες αἰεὶ δρῶσί τε " καὶ 293
ἐπιτρίβουσι· 4 καὶ τὸ ἐμβρυον φθείρῃ, καὶ μὴ καθαίρῃ ἡ γυνὴ, 5 ἀλλὰ οἱ αἱ μῆτραι φλεγμαίνουσιν ἰσχυρῶς, καὶ μεμύκασι· 6 καὶ τὰ πάντα σφίσιν ἔχει τε ὧδε καὶ διατέτηκεν, εἰ μὴ τὸ ἐκρῆγνυ-

pinguibus, 40 piscibus cartilagineis, cum cepis & coriandro, in muria dulci coctis omnibus, excepta bubula & caprina: 43 his enim 'percoctis cum anetho & fœniculo: 44 vino mellei coloris, fulvo, aquoso, 45 uberiore lactis potu cum vino dulci. 46 Reliqua vero de collutionibus juxta relatum modum facito. 47 Atque hæc quidem est ejusmodi fluxionum curatio. 48 Quum vero purulenta & compacta exierint, harum quidem totum corpus non movere oportet, 49 verum colluere: & per collutiones totam curationem facere. 50 Colluere autem oportet cum iisdem 'infusis, quæ prius dicta sunt: eodem modo. 51 Conscribentur tamen etiam aliæ collutiones.

52 Ulcerum curatio. Cervinum adipem recentem ac viridem subdito. 53 Omnia vero statim vino firæo sive sapa colluere oportet. 54 Optimum autem est cerussa, si ulcera fuerint, & oleo narcissino. 55 Cibis autem mollissimis utatur, & non acribus. 56 Si vero sordida fuerint, & proserpant, ac proximum locum mordeant, purgato, '& novam carnem producito, & carnem ad cicatricem perducito: 57 facile enim resolvuntur, & maligna fiunt, 58 & frequenter lavato.

XCII. Si vero mulier ex abortu vulnus accipiat, 2 aut ex medicamentis subdititiis uteros exulceretur (3 qualia multa semper mulieres faciunt ac medicando excitant) 4 & fœtus corruptus fuerit, & mulier non purgetur, 5 sed uteri inflammati fuerint vehementer ac concluſi, 6 & purgationem 'emittere non poterint, nisi primum emittant sangui-

πεσσῶν αἷμα τὸ ἐν τῇ ἐμβρύῳ· 7 αὖτη, ἢν μὲν ἰητρεύηται, ἐν τάχει ὑγιὴς ἔσται, ἄφορος δέ. 8 ἢν δέ οἱ μαγῆ αὐτόματα τὰ λοχεῖα, καὶ τὰ ἕλκεα ὑγιαν῀ῆ· καὶ ὧδε ἄφορος ἔσται. 9 ἢν δέ οἱ ἡ μὲν κάθαρσις ᾖ γένηται, τὰ δὲ ἕλκεα μὴ μελεδαίνηται, κίνδυνος σηπεδονώδεα εἶναι. 10 ἢν δέ οἱ κάθαρσις ἴη τεταγμένη, ἀνίσκει. 11 κἢν τῇ τόκῳ κάρφα ἑλκωθέωσιν αἱ μῆτραι, ἢ ἐμβρύῳ· μὴ κῆ φύσιν ἔσῃ, πτίσσοντα τὰ αὐτὰ τῇ ὀλιγοφόρῃ ἑλκωθέισι τὰς μήτρας. 12 καὶ μεταλλαγὰς καὶ τελευτὰς τὰς αὐτὰς ἡ νέσος ἴσχει, ἢν τε ὑπ' ἀμφιφορῆς, ἢν τε ὑπὸ τόκου αἱ μῆτραι ἑλκωθέωσι. 13 καὶ, εἰ τὰ λοχεῖα πάνυ παιονίσειεν, ἥσσων πονήσει, ἢν μὴ μεγάλα ἕλκεα ᾖ. 14 καὶ μελεδαινορμήσει, ἐν τάχει ὑγιαίνει. 15 χρὴ δὲ τὸν μελεδῶντα ταῦτα σκέπτεσθαι ἐν τάχει, 11 ἢν μὴ ἕλκεα ἐν τῇ μήτρῃ ἔνι. 16 ἄπτεσθαι γὰρ ἐόντα ἐν ἀπάλῳ, ταχὺ αὔξεται, καὶ σαπρὰ ταχὺ γίνεται. 17 ἴησις δὲ τὰ ἕλκεα, ὡς καὶ τὰ ἐν ἀλλοσώματι. 18 ἀφλέγματα [γὰρ] χρὴ ποιέειν, καὶ ἀναπαθαίρειν, καὶ ἀναπιμπλάναι, καὶ ἐς οὐλὰς ἄγειν. 19 δίδοναι δὲ ὕδωρ ἐς πόσιν, οἶνον δὲ μή· 20 σιτία πτισσάνην, πολλὰ ἢ μή.

XCIII. Ὅκόσαι δὲ τρωσμῶν γινομένων μὴ ἀπαλλάσσεσθαι δύνανται, 2 μέζονον ὅλων τε ἢ τῶν μελέων τῶν ἐμβρύων ἐόντων, 3 ἢ ἐλασσόνων καὶ σκαζίων καὶ ἀδυνάτων. 4 τὰ τοιαῦτα ἢν μὲν κάθαρσις φύσιν ἔῃ· 5 δίδοναι τῶν φαρμάκων τι, ἀφ' ὧν ἐγὼ φράσω, σκολόπενδραν θερμῶ πιμπόκῳ. 6 κἢν, ἢν ἐθέλοντα σκεῖναι μὴ δύλυτως

sanguinem qui est in fœtu.7 Hæc siquidem curetur, brevi sana evadet, verum sterilis. 8 Si vero puerperii purgamenta ipsi sua sponte eruperint, & ulcera sanata fuerint, etiam sic sterilis erit. 9 Si vero purgatio quidem ipsi fiat, ulcera autem non purgentur, periculum est ea putredinosa esse. 10 Si vero purgatio prodierit ipsi jam afflictæ ac extenuatæ, moritur. 11 Quin ' & si in partu uteri valde fuerint exulcerati, fœtu non secundum naturam exeunte, eadem patientur quæ patitur ea quæ ex corruptione fœtus uteros exulceratos habet. 12 Et transmutationes ac fines eosdem morbus habet, sive ex fœtus corruptione, sive ex partu uteri fuerint ulcerati: 13 & si puerperii purgamenta omnia prodierint, minus dolebit, nisi magna ulcera fuerint. 14 Et si curetur, brevi sanescit. 15 Oportet autem curam cito adhibere, si ulcera in utero fuerint. 16 Nam, ut quæ in tenero loco sunt, cito augescunt, & brevi putrescunt. 17 Curare vero oportet ulcera, velut etiam ea quæ in reliquo corpore sunt. 18 Nimirum ut inflammationem arceas, & repurges, & repleas, & ad cicatricem perducas. 19 Danda est autem aqua in potum, vinum minime: 20 cibos item pulcos, ac minime multos exhibeto.

XCIII. ' Quicunque abortus facti discedere non possunt, 2 dum aut toti, aut partes fœtuum sunt majores, 3 aut minores, & obliqui ac impotentes, 4 tales siquidem secundum naturam siti fuerint, 5 pharmaco aliquo dato ex his quæ ego referam expellito, ubi multa calida prælaveris. 6 Et si prodire volentes, non facile

πως ἀπίη καὶ ϕύσιν ἰόντα, τῇσι τοιούτῃσι ὑπερμικὲς προσφέρειν. 7 ἐπιλαμβάνειν δὲ τὸ μυκτῆρος, καὶ πιέζειν, ὅκως ὁ πλασμὸς ὡς ὀπὶ μάλιστα ἐνεργήσῃ. 8 χρῆσθαι δὲ καὶ σπογγιῇσι στίοις δὲ εὖ ὧδε. κλίνειν λαβόντα ὑγιηλὸν ῥωμαλέως, καὶ ὑποστορέσαντα ἀνακλίνειν τὸν γυναῖκα ὑπτίην. 10 τὰ δὲ γε σκέλεα, καὶ τὰς μασχάλας, καὶ τὰς χεῖρας, προσκαταλαμβάνειν ταινίῃ, ἢ ἱμάντι μαλακῷ πρὸς τὸν κλίνην, καὶ ζωννύειν, καὶ τὰ σκέλεα ξυγκάμψαντα, καὶ κατέχειν τοῖσι φορεοῖς. 11 ὅταν δὲ σύντεμνῃς, φρυγάνων φάκελλον μαλθακῶν, ἢ τι τοῦδε ἐοικὸς σύντεμνιζε, 12 ὅσον τὸν κλίνον ἐ προσόψεται ἐπὶ τὸν γῆν ῥιπτεμμένην, ὥστε ψαῦσαι τοῖσι πρὸς κεφαλὸν ποσὶ τῆς γῆς. 13 καὶ κελεύειν αὐτὸν λαβέσθαι τῇσι χερσὶ τὸν κλίνον, καὶ μετάφορον πρὸς κεφαλὸν τὸν κλίνου ἔχειν, ὡς καταῤῥοπον ἢ ἐπὶ πόδας, 14 φυλακτόμβον, ὅκως μὴ προπεσῇς ἔσω ἡ ἀνθρωπον. 15 ὅταν δὲ τοῦτο ἐνεργήσῃ, καὶ μεταρσιον ἢ ἡ κλίνη, σὺ τὸ ὄπισθεν ὑποθεῖναι τὰ φρύγανα, 16 καταβιβάσαι ὡς μάλιστα, 17 ὅκως οἱ πόδες ψαύσουσι τῆς γῆς, ῥιπτεμμένης τῆς κλίνης, καὶ τῶν φρυγάνων ἐσωθεν ἐσόντων. 17 αἴρειν δὲ ἐξ ἑκατέρου τοὺς πόδας ἄνδρα τῇδε καὶ τῇδε, ὡς κατ' ἰθὺ πεσῇται ἡ κλίνη ὁμαλῶς καὶ ἴσως, καὶ μὴ σασμὸς ᾖ. 18 σείειν δὲ ἅμα τῇ ὠδῖνι μάλιστα. 19 καὶ, ἢν μὴ ἀπαλλάσσῃ, αὐτίκα πεπαῦσθαι. 20 εἰ δὲ μὴ, ἀναλαβόντα σείειν, καὶ αἰωρεῖν ἐπὶ κλίνης φερομβόλου. 21 τοῦτο μὲν δὴ ὅπως ποιέεσθαι, ἢν ὀρθά τε καὶ φύσιν

cile exeant, quum siti sint secundum naturam, talibus sternutatorium admoveto. 7 Apprehendito autem nasum, & os comprimito, ac sic sternutet, quo sternutatio quam maxime efficax sit. 8 Utatur item concussionibus. Sic autem concussionem facito. 9 Lectum altum robustum ac instratum sumito, & mulierem supinam reclinato, 10 pectus vero & axillas ac manus, fascia aut molli lato loro ad lectum alligato, ac cingito, & crura incurvato, & malleolis apprehensam detineto. 11 Quum autem sic disposueris, sarmentorum mollium fascem, aut aliquid huic simile parato, tantum quantus sufficit, 12 ut lectum non negligat excipiendo ipsum, dum in terram projicitur, quo non pedibus juxta caput, terram contingat. 13 Postea vero ipsam manibus lectum apprehendere jubeto, & lectum ad caput sublimem habere, ut declivis sit in pedes, 14 animadversione habita ne pronua fit homo ipsa. 15 Ubi vero hæc facta fuerint, & lectus sublimis fuerit, retro sarmenta supponito: 16 maxime autem dirigito, quo pedes terram non contingant dum lectus projicitur, & ut sint intra sarmenta. 17 Elevent autem duo viri ex utroque pede hinc atque illinc, quo in directum lectus cadat, plane ac æqualiter, & convulsio ne fiat. 18 Concutiendum est autem maxime una cum partus dolore. 19 Et siquidem discedant, statim quiescendum. 20 Sin minus, interstitio facto, rursus concutito, & in lecto gestatam attollito, ac agitato. 21 Atque hæc quidem sic facienda sunt, ubi recte & secundum naturam

φύσιν ἀπαλλάσσῃ). [22] χρὴ δ' κηρωτῆ ὑγρῇ καθαιρεῖν· [23] ἐπὶ πάντων δ' τῶν ἀμφὶ τὰ αἰδοῖα τοιοῦτον ἄριστον τὸ ἔλαιον τόδε· [24] καὶ μαλάχης ὕδωρ καὶ μόνον, καὶ βρέχειν, καὶ πλακοῦντα τὸν ἐκ πυρῶν καθαρῶν μᾶλλον χυλόν. [25] χρὴ δ' ἄγειν βαθέων καὶ ἕδρην ἐν ὑποκαθίσει πυρῶν, καὶ σίζειν δὲ ὅταν αἱ ὠδῖνες σφόδρα ὀχλέωσι μάλιστα, [26] καὶ μηδὲν σὺν νόῳ ἕτερον ἔχειν. [27] ἢν δ' ἐπισείσωσι τὰ σώματα μαλθακῶσιν ἐξανοίγειν, καὶ ἡρέμα τὸ δραῦν. [28] ὀμφαλὸν δὲ ξυνεφέλκειν τὸ ἔμβρυον.

XCIV. Ὅσαι δὲ διπλόαι πλύουσι) καὶ ἔγκυοι) σὺν τῷ σώματι τῷ ὑστερέων, [2] τούτους δεῖ, λύειν τε ζώνας, λύειν τε τεθειμένας ἦ, ὠθεῖν ὀπίσω παλίνδρομον, [3] ὅκως καὶ φύσιν ἐπικεφαλήν. [4] ὅταν δ' ἀπωθέειν βούληται ἐπιδρομή, [5] ἀνακλίνειν χρὴ ὑπτίην· ὑπὸ τὰ ἰσχία ὑποστορέσαι τὰ μαλθακά. [5] καὶ ὑπὸ τὰς πόδας ὑπερκλίνης, ὅκως ὑψηλότεροι ἔσονται οἱ πόδες ποδῶν πόδες, συχνὰς ὑποβάλλειν χρή. [6] ἐς ἀνωτέρω δὲ τὰ ἰσχία τῆς κεφαλῆς ἔσω. [7] ὡσαύτως κεφάλαιον δὲ μηδὲν ὑπέρκειν τῆς κεφαλῆς, ὡσαύτως μηδὲ ὑποκεῖσθαι. [8] ὅταν δ' ἀπώσῃ) τὸ ἔμβρυον καὶ ἐκδιδῷ τῆδε ἐς τῆδε, [9] καὶ φύσιν κατίσχειν καὶ τὰ κλίνια καὶ τὰ ἰσχία, ὑποξέλων τὰ ὑπὸ τὰς πόδας τῆς κλίνης καὶ τὰς λίθους, καὶ τὸ ὑπὸ τῶν ἰσχίων. [10] ὡσαύτως κεφαλῆς δ' ὑποθεῖναι ὑποκεφάλαιον. [11] τὰ τοιαῦτα τάδε τῷ τρόπῳ θεραπεύειν.

XCV. Ὅσα δ' ζῶντα τὰ ἔμβρυα ἢ χεῖρα ἢ τὸ σκέλος ἔξω προβάλλει), ἢ καὶ ἄμφω, [2] ταῦτα χρὴ, ὅταν πλύσῃσι προσημαίνῃ ἢ ἔξοδον, εἰσωθεῖν τῷ προφρονεῦντι τρόπῳ, καὶ φρίφον ἐπὶ κεφαλῆς, ὡς ἐς ὀδὸν ἄγειν. [3] καὶ ὅσα πλύσεται τὰ ἐμβρύων πλήσε-

discedant. [22] Oportet autem cerato liquido præillinere, [23] quod in omnibus hujusmodi circa uterum affectionibus optimum est: [24] malvæ aquam affundere, & fœnigræci, aut potius ptisanæ triticeæ succum. [25] Oportet autem usque ad inguina, sedem & pudendum fovere, & insidere, ubi partus dolores maxime infestarint, [26] & nihil aliud mente versare: [27] eam vero quæ medicatur, oscula mollibus aperire oportet, & leniter hoc facere. [28] Umbilicum vero una cum fœtu attrahere.

XCIV. Quicunque vero duplicati complicantur, & in osculo uterorum incumbunt, [2] eos sive vivi fuerint, sive mortui, rursus retro protrusos vertere oportet, [3] quo secundum naturam in caput exeant. [4] Quum autem retrudere voles aut vertere, supinæ ipsi reclinatæ molle quiddam sub coxas substernere oportet: [5] & sub lecti pedes, quo altiores sint hi a pedibus semper aliquid supponere. [6] Sed & coxæ altiores capite sint, [7] & ut nullum cervical sub capite sit provideto. [8] Quum vero retrusus fuerit fœtus, & hinc atque illinc obvolvitur, [9] ut secundum naturam constituatur, & quicquid sub lecti pedes suppositi sint ac lapides, & quicquid sub coxas subdiditi, subtrahito. [10] Capiti vero subjicito. [11] Atque talia hoc modo curato.

XCV. Quicunque vero fœtus vivi, manum aut crus foras præmittunt, aut etiam ambo: [2] eas oportet quam celerrime ubi exitum significarint, prædicto modo intro retrudere, & in caput vertere, & ad viam reducere. [3] Et quicunque fœtus complicantur,

πλησία ἢ ἐς τ' κενεῶνα ἢ ἐς ἰσχίον σὺν τῷ κώλῳ,[4] χρὴ ταῦτα ἀπερθόντ' ἐς σπρέφειν.[5] ἐς ὕδωρ καθίζειν καὶ ἐς ὕδωρ θερμὸν, "ἄχρις ἂν ἰσχνήνηται. 300

XCVI. Ὁκόσα δ' τεθνεῶτα τ' ἐμβρύων ἢ τὸ σκέλος ἢ τὴν χεῖρα ἔξω ἔχῃ,[2] ταῦτα ἄρρητον μᾶλλον, ὧν οἷόν τε, ἀπώσασθαι εἶναι, καὶ ἄμφω ταῦτα ἐπὶ κεφαλὴν σπρέφειν. [3] ἢν δὲ μὴ οἷόν τε ᾖ, ἀνοιδήσκῃ δ' ἢ τὸ μὲν τῆσδε τῆς πρόσω. [4] χρίειν δὲ τὴν κεφαλὴν μαχαιρίῳ ξυμφλάσαι, ἵνα μὴ θραύσῃ "τὴν πεῖρα, [5] καὶ τὸ ὀστέον ἕλκειν τὸ" ὀστρακοῦν.[6]" ἢ τῷ ἕλκυστῆρι τῷ τῆς κλειδὸς καλουμένῳ, ὡς ἂν ἔχῃ"), ἕλκειν, [7] μὴ κατὰ πολὺ, ἀλλὰ καὶ ὀλίγον ἐξαινιεῖν, καὶ αὖθις βιάζεσθαι. [8] ὅταν δὲ ταῦτα ἔξω ἐρύσῃς, σὺν δὲ τοῖσιν ἄλλοισιν ἐξέλκῃς, τὰ μὲν τὰς χεῖρας ἄμφω σὺν τοῖσιν ἄρθροισι μὴ τ' ὤμων. [9] καὶ, ὅταν ταῦτα κομίσῃς, ὧν μὴ οἷόν τε ᾖ, ἱέναι καὶ πάλαι δύπτοντας ἕλκειν. [10] ὧν δ' μηδὲν ἀνάσῃ, τὸ σῆθ' ὅλον πᾶν μέχρι τῶν σφαγέων σχίζειν. [11] φυλάσσεσθαι δὲ ὡς μὴ κατὰ τὴν γαστέρα τάμῃς," καὶ φυλάσσειν τὸ ἔμβρυον. [12] ἐξέρχεται γὰρ ἡ γαστὴρ, καὶ τὰ ἔντερα, καὶ [ἡ] κόπρος. [13] ὧν δὲ καὶ τούτων σκέπτεσθαι, προσγινώσκοντα δὲ τὸν ἤδη χεῖρα. [14] ξυμφλάσαι δὲ τὰ πλευρὰ καὶ τὰς ὠμοπλάτας ξυνάγειν. [15] καὶ ῥηϊδίως μὲν ταῦτα χωρήσει τὸ λοιπὸν ἐμβρυον, ὧν μὴ ἤδη οἰδαλέον ἢ τὴν κοιλίην. [16] ὧν γὰρ ἢ τοιοῦτον, ἄμεινον τὴν γαστέρα ἔμβρυα τρῆσαι πρηέως. [17] ἔξεστι γὰρ φῦσαι μόνον ἀπὸ τ' γαστρὸς. [18] καὶ δύπτοντας ἕλκειν τὸ χωρήσει.

[19] Ἢν δ' ἐκπεσέῃ ἡ χεὶρ ἢ τὸ σκέλος τεθνεῶτος ἔμβρυος, ὧν μὴ δυνατὸν ᾖ, εἶναι ἀπῶσαι ἄμφω

tur, ad lateris mollitudinem, aut coxam in partu collapsi,[4] eos dirigere ac vertere oportet,[5] & in aquam calidam desidere facere, donec mulier refocilletur.

XCVI. Quicunque vero fœtus mortui, aut crus, aut manum, foras protendunt,[2] eos optimum quidem fuerit, si id fieri posset, intro retrudere, & ambas has partes in caput vertere. [3] Si vero hoc fieri non poterit, verum intumescit, fecare hoc modo. [4] Diffectum per scalpellum capiti, cum contusorio instrumento, ut ne in ramenta findatur contundito,[5] & ossa per ossium vellsellam,[6] aut tractorium instrumentum, juxta claviculam immissum, prout habuerint extrahito, [7] non multis simul, sed paulatim exemptis, ac rursus ablatis. [8] Quum vero hæc foras extraxeris, & in ipsis humeris fueris, ambas manus in articulis cum ipsis humeris fecato. [9] Et ubi hæc extraxeris, siquidem fieri poterit ut exeant, etiam reliqua facile extrahito. [10] Si vero non obediant, totum pectus usque ad jugulum findito. [11] Verum caveto ne in ventrem fæces, & aliquid de intestino denudes. [12] Exit enim venter, & intestina, & stercus. [13] Si vero horum quid excidat, majoris negotii jam res fit. [14] Contundito autem costas, & scapulas contrahito. [15] Et facile postea reliquum fœtus procedet, nisi jam ventrem tumidum habuerit. [16] Si enim tale quid fuerit, melius est ventrem fœtus leniter perforare ([17] Flatus enim solum à ventre exit.) [18] & sic facile prodibit.

[19] Si vero exciderit manus aut crus immortui fœtus, siquidem fieri poterit, ambas partes

ἄμφω, καὶ διῶξαι τὸ ἔμβρυον. ταῦτα ἄριστα. [20] εἰ δὲ μὴ οἷόν τε ἦ τοῦτο ποιῆσαι, ἀποτάμνειν, [305] ὅ, τι ἂν ἔξω ᾖ, ὡς ἂν δύνηται ἀνωτάτω, καὶ τὰ πίλοι πον ἐσμασσάμενον καὶ τρέψαι τὸ ἔμβρυον ἐπὶ κεφαλήν. [21] ὅταν δὲ τρέφῃ ἡ καθαιρομένη μέλλῃς τὸ παιδίον, τὰς ἰδίας χεῖρας χρὴ ἀποτυγχάνειν. [22] τὸ δὲ μαχαίριον, ὦ ἂν καθαιρόμενος, καμπυλώτερον ἔστω ἢ εὐθύτερον, [23] καὶ τοῦτο κεφαλὴν ἀμφικαλύπτειν. [24] τῷ λιχνῶ δακτύλω ἐσμαθεῖν [306] μβρυον, καὶ διηρεῦσθαι, καὶ ὀρθοῦσθαι. [25] ὅπως μὴ ψαύσῃς τῆς ὑστέρης.

XCVII. Περὶ δὲ μύλης κυήσεως τάδε αἴτιον. [2] ἐπὶ πολλὰ τὰ ἐπιμήνια ἐόντα γενέσθαι ὀλίγα ἢ νοσώδη ξυμβαίνειν, [3] ὅτε κύημα ὑγιηρὸν γίνεται ἢ μάλιστα τελήρης, ὥστε κυῆσις. [4] κινέεται δὲ ἐν τῇ μήτρῃ, ἐν δὲ γάλα ἐν τοῖσι στήθεσιν ἐγγίνεται, [307] σφέρα δὲ τὸ στῆθος. [5] αὖται δὲ δύο ἔτεα, πολλάκις δὲ καὶ τρία, ἔστιν ἔχει. [6] καὶ, ἢν μὲν μία σὰρξ γένηται, ἡ γυνὴ ἀπόλλυται· ἐὰν δὲ οἱ πλείους τε ἔσι σπερμάτων γενέσθαι. [7] ἢν δὲ πολλαὶ, ῥήγνυται αὐτέων καὶ τὸ αἰδοῖον αἵματός τε πολλοῦ καὶ σαρκῶν δεῖς, [8] καὶ, ἢν μὲν ἐλάζῃ, σώζεται· ἢν δὲ μὴ, τὰ δὲ ἀλλόσαι ἀπόλλυται. [9] τὸ μὲν νόσημα τοιοῦτόν ἔσι. [10] κρίνειν δὲ χρὴ τῷ πληρώματι, καὶ ὅτι ἐν κινέεται ἐν τῇ μήτρῃ. [11] τὸ μὲν γὰρ ἄρσεν τρίμηνον, τὸ δὲ θῆλυ τετράμηνον τὴν κίνησιν ἔχει. [12] ἐπὴν οὖν τὸ χρόνου παρελθόντος μὴ κινήσῃ, δηλονότι τοῦτό ἔσι. [13] ἔσι δὲ τόδε τεκμήριον μέγα· ἐν τοῖσι στήθεσι γάλα οὐκ ἐγγίνεται. [14] τούτῳ [309]

retrudito, & fœtum rite dirigito. Hoc enim optimum fuerit. [20] Si vero fieri non poterit ut hoc facias, quicquid sane foris fuerit quantum potes penitissime refecato, & reliquum pro- [310] funditate intus explorata protrudito, & fœtum in caput vertito. [21] Quum autem vertere ac fecare puerum voles, ungues de manibus tuis refecato. [22] Scalpellum vero quo dissecas, incurvum potius sit quam rectum : [23] & hujus caput occultato [24] per indicem digitum, eodemque interna explorato ac deducito, [25] ita ut caveas ne uterum contingas.

XCVII. Cæterum molæ conceptus hæc causa est. [2] Quum multi menses modicum & mor- [315] bosum semen conceperint, [3] neque conceptus rectus fit, & venter plenus est velut prægnantis. [4] Nihil autem in ventre movetur, neque lac in mammis generatur. Mammæ autem turgidæ sunt. [5] Hæc igitur ad duos annos, sæpe enim tres, sic habet : [6] & siquidem una caro fiat, mulier perit. neque enim fieri potest ut superstes maneat. [7] Si vero plures, erumpit ipsi per pudendum sanguis carnosus [320] plurimus : [8] & si hoc moderate fiat, servatur : sin minus, à fluxu correpta perit. [9] & morbus quidem talis est. [10] Judicare vero oportet ex plenitudinis mole, & quod in ventre non movetur. [11] Nam mas trimestris, fœmina quadrimestris motum habet. [12] Postquam igitur tempore hoc prætergresso non movetur, nimirum hic morbus. [13] Est autem hoc magnum signum, quod lac in mammis non generatur. [14] [325] Hanc igitur maxime quidem ne

μάλιστα μὲν ἰᾶσθαι. [15] καὶ πρῶτον μὲν πυρέτησον ὅλον τὸ σῶμα, ἔπειτα καὶ τὴν ἕδρην κλύσον, ὅκως ἂν
253 μὴ καθαίρηται πολύ. [16] Τάχα γὰρ ἴσως ἂν κινήσῃς τὸ ἔμβρυον δοκεῖν εἶναι τὸ ξυνεστηκὸς, ἀλλοιωθὲν ὑπὸ τοῦ φαρμάκου. [17] κλύζειν δὲ καὶ τὰς μήτρας, ὅκως ἂν ἧσσον ἀγάγῃς. [18] εἰ δὲ μή, πρόσθετοισι χρῆσαι τοῖσιν ἀπὸ τῆς βυπῃσίης ἰχυροπάτοισι, [19] καὶ πιπίσκειν τὸ δίκτυμνον τὸ κρητικὸν σὺν οἴνῳ. [20] εἰ δὲ μή, καὶ τὸν καστόριον ὄρχιν. [21] καὶ ὄπισθεν αὐτῆς σικύου προσβάλλειν πρὸς τὰς
5 κενεώνας, καὶ ἀφαιρεῖν ὅπως τολεῖσιν ἂν ἧσσον. [22] Προσβάλλειν δὲ καὶ ὅτι μάλιστα πεπιεσμένῳ τὰ κατ' αὐτάς. [23] καὶ τοσοῦτον μὲν πρὸς τῶν νοσημάτων τῶν ἀπὸ λοχείων γινομένων εἴρηται. [24] εἰσὶ δὲ οἱ κίνδυνοι σὺν αὐτοῖσιν ὀλιγοστοί. [25] ὀξέα γάρ ἐστι καὶ ταχὺ μεταλλάσσοντα, [26] καὶ μᾶλλον πονηρὰ αἱ προτετοκυῖαι, ἢ αἱ πένες εἰσὶν ἐμπύρετοι τοκων.

XCVIII. " Χωρεῖ δὲ τὰ λοχεῖα
253 τῇ ὑγιηρῇ γυναικὶ ἱκανῶν ὅσον ἀττικὴ κοτύλη καὶ ἡμίσεια τὸ πρῶτον, ἢ ὀλίγῳ πλέονα, [2] ἔπειτα ἐπὶ ἐλάσσονα καὶ λόγῳ τότε, μέχρις ἂν
10 παύσῃ). [3] χωρεῖ δὲ οἷον αἷμα ἀπὸ ἱερείων, ὧν ὑγιηρὴ, ὡς ἔφλω, ἡ γυνὴ ἦ, καὶ μέλλῃ ὑγιαίνειν. [4] " καὶ ταχὺ πήγνυται καὶ καθαίρεται). [5] καὶ μὴ τὸ τόκον ὡς ἐπὶ τὸ πλέον τῇ ὑγιηρῇ ξυμβαίνει ἐπὶ μὲν τῇ κόρῃ, ἡμέρας τεσσερεσκαίδεκα καὶ δύο τὴν χρονιωτάτην κάθαρσιν. [6] ἀκινδύνως δὲ ἐστι καὶ εἰκοσι ποδὸς τὰς πέντε ἡμέρας καθαιρομένη. [7] ἐπὶ δὲ κόρῃ ἡμέρας τριακοντα ἡ κάθαρσις γίνεται ἡ χρονιωτάτη. [8] ἀκινδύνως δὲ ἐστι καὶ εἰκο-

curato: aut certe cum prædictione. [15] Et primum quidem totum corpus foveto: deinde per sedem clysterem adhibeto, quo sanguis multus erumpat. [16] Fortassis enim quod compactum est commoveris, id quod fœtus esse putatur, muliere à pharmaco concalefacta. [17] Sed & uteros colluito, quo sanguinem educas. [18] Sin minus, subdititiis utatur fortissimis ' è bupresti. [19] Et di- 330
ctamnum creticum in vino bibat: [20] sin minus, castoris testem. [21] Et retro cucurbitam ipsi ad laterum mollitudinem affigito, & plurimum sanguinem detrahito. [22] Atque hoc maxime rerum ac virium ipsarum conjectura facta facito. [23] Et hactenus quidem dictum est de morbis à puerperii purgamentis oborientibus. [24] Sunt autem pericula in ipsis non parva. [25] Acuti enim sunt, & cito transmutantur, [26] & ' magis affliguntur 335
primiparæ, quam quæ sunt partuum expertæ.

XCVIII. Prodeunt autem puer- 311
perii purgamenta sanæ mulieri sufficienter, primum sesquiheminæ mensura, aut paulo plura: [2] postea adhuc pauciora juxta hanc rationem, donec cessent. [3] Prodeunt autem velut sanguis à victima, si sana, velut dixi, mulier fuerit, & sana futura est: [4] & 312
cito congelantur ac purgantur. [5] Et post partum plerunque sanæ mulieri contingit ' ut post puel- 340
læ partum in quadraginta duobus diebus diuturnissima purgatio fiat: [6] extra periculum autem est etiam si vigintiquinque diebus purgetur. [7] Post masculi vero partum, purgatio diuturnior fit in triginta diebus, [8] extra periculum est etiam, quæ in

εἴκοσιν ἡμέρας γινομένη. 9 καὶ τὴν διαφθορὰν τοῦ ἐμβρύου καὶ λόχιον ἡ καθαρσις γίνεται τούτων ἡμερῶν. 10 καὶ ἐπὶ τῆσι νεωτέρῃσι φθαρεῖσιν ἐλάσσονας ἡμέρας, ἐπὶ δὲ τῆσι γεραιτέρῃσι πλείονας. 11 παθήματα δ' ταυτά ἐστι τοῖσι λοχείοισι φθορείσης τε τοῦ ἐμβρύου καὶ τεκέσης, ἢν μὴ μείωσον φθείρῃ τὸ παιδίον. 12 καὶ κινδυνωδέστερα αὐτὰ φθείρουσι μᾶλλον. 13 αὐτὰ γὰρ φθοραὶ τῶν τόκων χαλεπώτεραί εἰσιν. 14 ἢ γάρ ἐστιν ἡ βιαίως φθαρῆναι τὸ ἔμβρυον, ἢ φαρμάκῳ, ἢ ποτῷ, ἢ βρωτῷ, ἢ τοιούτοισιν, ἢ ἄλλως πως. 15 βίη δ' πονηρόν ἐστι. 16 ἐν γὰρ τῷ τοιούτῳ κινδυνώδεις ἐστὶ τοὺς μήτρας ἑλκωθῆναι ἢ φλεγμῆναι. 17 τοῦτο δὲ ἐστιν ἐπικίνδυνον.

XCIX. Τὸ δὲ γάλα ὅκως γίνεται, εἴρηται μοι ἐν τῇ φύσει τοῦ παιδίου τοῦ ἐν τόκῳ. 2 ἐπὴν δ' κυίσκηται ἡ γυνὴ, καθαιμοῦται ἡ μάλα χαρίεν, πολλοὶ ἐσιν ὀλίγα. 3 τρέπεται γὰρ ἐς τοὺς μαζοὺς τὸ γλυκύτατον τοῦ ὑγροῦ, ἀπό τε τῶν σιτίων καὶ τῶν ποτῶν, καὶ ἀπηλάζει. 4 καὶ ἀνάγκη ἐστὶ καὶ τὸ ἄλλο σῶμα κενεῶσθαι μᾶλλον, καὶ ἧσσον πλήρες γίνεσθαι καὶ αἵματος. 5 τοῦτο δ' ὅτως γίνεται. 6 εἰσὶ δ', αἳ ἴνες φύσει ἀγάλακτοί εἰσι, καὶ σφέας ἐπιλείπει τὸ γάλα πρὸ τοῦ καιροῦ. 7 αὗται δ' φύσει στερραί εἰσι καὶ πυκνόσαρκοι. 8 καὶ διὰ τοῦτο ἡ διέρχεται ἐπὶ τοὺς μαζοὺς ἀφθόνως ἐκ τῆς κοιλίης, πυκνῆς τῆς ὁδοῦ ἐούσης.

C. Ἐπιμηνιὰ καθαίρεται. 2 ἐλατηρίδα δύο πόσεως ξυμμίσγει ὑοῦ θηλέος ἀπὸ τῶν νεφρῶν, ὅσον τὸ ἐλατήριον μὴ διαφθείρῃ. 4 πινέτω

viginti diebus contingit. 9 Et in his quæ fœtus corruperunt secundum horum dierum rationem purgatio contingit, 10 & in junioribus quæ corruperunt paucioribus diebus: in senioribus autem, pluribus. 11 Eædem vero sunt affectiones ex puerperii purgamentis, & ei quæ corrupit fœtum, & ei quæ peperit, si menstruum corruperit fœtum, 12 & quæ corruperunt, magis periclitantur. 13 Corruptiones enim graviores sunt quam partus. 14 Non enim fieri potest ut citra violentiam fœtus corrumpatur, aut pharmaco, aut potu, aut cibo, aut subdititiis medicamentis, aut aliqua alia re. 15 Violentia vero malum est. 16 In hujusmodi enim periculum est ne uteri exulcerentur, aut inflammentur. 17 Hoc autem est periculosum.

XCIX. At vero lac quomodo fiat, dictum est a me in Natura pueri in partu. 2 Postquam autem prægnans fuerit mulier, menses non valde prodeunt, præterquam quibusdam pauci. 3 Dulcissimus enim humor ex cibis ac potibus ad mammas vertitur ac exsugitur. 4 Et necesse est etiam reliquum corpus magis evacuari, & minus sanguine plenum fieri. 5 Atque hoc ita contingit. 6 Sunt autem quæ natura fine lacte sunt, & quibus lac deficit ante tempus. 7 Hæ vero natura solidæ sunt, & densæ carnis: 8 & propterea sufficiens humor non penetrat à ventre in mammas, quum via sit densa.

C. Ad menses detrahendos. 2 Elaterii potiones duas sumito, & adipem ovillum de renibus, pari elaterii portione ammisceto, & non conterito, 4 verum

duas

ποιέϝν σὶ ἓ δύο προσθέτω. 5 "ἢ με- 315
λάνθιον τὸ ' ὂν τῶ πυρῶν τρίψας, ὕδατι φορύξαι, καὶ προσθέτω δύο ποιῆσαι. 6 προσβληθέναι σὶ τοῦτα πρὸ τῆ ἡμερῶν, ἢ σι μέλλει ἐπέρχεσθαι. 7 ποιέϝ ἢ μὴ ἐξέρχοιτο, ῥίγεα καὶ πυρετός.

8 Μαλθακὸν, ὑφ' ὧν καθαίρει) "ὕδατι καὶ ψάμμῳ, καὶ ἀχλὺ ἐπιμή- 316
νια, ὧν μὴ πολυχρόνια ἢ, καὶ τὸ σῶμα μαλθάσσει. 9 " νάρκισσον, 317
σμύρναν, κύμινον, καὶ λιβανωτὸν, ἀψίνθιον, κύπειρον, ἶσον ἑκάστε, νάρκισσε ἢ μόνον μοίρας τέσσαρας, 10
"ἐπικτένιον ὠμῶ λίνε ξυμμίξας, 318
ταῦτα ' τρίψαι ὀλίγαν ἐν ὑγρῷ ὕδατι, καὶ ποιέϝ βάλανον, καὶ προσβληθέναι. 11 ἢ καὶ κυκλαμίνε μίσε ὅσον ἀς ῥόβαλον καὶ αὐθῶ χαλκῶ "ὅσον κύαμον τρίψας μέ- 319
λιτι δεῦσαι, καὶ ποιῆσαι βάλανον, καὶ προσβληθέναι. 12 ἢ γλήχωνα, ἢ σμύρναν, λιβανωτὸν, ὗος χολὸν τε καὶ βοὸς σὺν μέλιτι ἀναλαβόντα ἐναπαλεῖψαι βάλανον.

13 "Ην τε ἐπιμήνια μὴ γίνηται, χλωὸς ἔλαιον, καὶ νέττοπον, καὶ ῥητίνην" ξυμμίσγοσα, προσβλήθ τῷ 320
ἐρίῳ ἀναλαμβάνοσα.

14 Πρόσθεσιν' καθαρτικὸν μαλθακόν. 15 Ἰχνάδες λαβὼν," δίφθον 321
ποιέϝ, καὶ λεπτὸπίσας τρίψαι ὡς λεπτόταθον· εἶτα προσθεὶς σὺν ἐρίῳ. 16 ἢ δὲ ῥοδίνου μύρου τὸ δρίμυ κεράμιον πηλάνε ἑκατέρε ἥμισυ τρίψας, τὰ αὐτὸν τρόπον χρέο.

17 Καθαρτικόν. χλωὸς μυελὸν, "ἢ βοὸς, ἢ ἐλάφε ὅταν κύαμον, 322
ῥοδαχόντα μύρου ῥόδινον, καὶ γάλα γυναικὸς, τρίψαι ὡς φάρμακον τρίβεσι· εἶτα σὺν τούτῳ ἀλείφαι τὸ σῶμα τὸ μήτρης. 18 "Ετερον προσθετον καθαρτικόν. "χλωὸς μυελὸν 323
ὅσον

duas glandulas subditicias facito. 5 Aut melanthium ex tritico terito, & aqua subigito, & duas glandulas formato, 6 atque has ante dies quibus affuturi sunt apponito. 7 Si enim non prodeunt, rigores ac febres inducunt.

8 Mollitoria, à quibus aqua & arena purgatur, ducunt etiam menses, si non fuerint diuturni, & osculum 'emolliunt. 9 Nar- 365
cissum, myrrham, cuminum, thus, absinthium, cyperum, singula æqualibus portionibus fumito, narcissi vero solum quatuor portiones: 10 & pulvillum stuppæ dum pectinatur crudum linum ammisceto, & hæc cum aqua origani cocti terito, ac glandem formato & subdito. 11 Aut cyclaminum magnitudine tali, & æris florem magnitudine fabæ terito, & cum melle glandem 'formato, ac apponito. 12 370
Aut pulegium, myrrham, thus, fel suis ac bovis, cum melle subigito, & glandem efformato.

13 Si menses non prodeant, adipem anseris, & netopum, ac resinam permixta ac lana excepta apponito.

14 Medicamentum subditicium, purgatorium, mollitorium. 15 Caricam percoctam ac expressam levissime terito, & in lana subdito 16 cum rosaceo unguento: aut acris brassicæ & 'rutæ, utriusque dimi- 375
dium terito, ac utitor eodem modo.

17 Purgatorium. Medullam anseris aut cervi magnitudine fabæ affuso unguento rosaceo & lacte muliebri terito, velut pharmacum teri solet, & cum hoc os uteri illinito. 18 Aliud subditicium molle. Medullam anseris

45 ὅσον ' κόρυον, κηρὸν ὅσον κύαμον, ῥητίνης χνίνης ἢ τερεβινθίνης ὅσον κύαμον, ταῦτα τήξας ξυὺ μύρῳ ῥοδίνῳ ἐπὶ πυρὸς μαλακᾶ, ποίησον ὡς κηρωτλώ· εἶτα τάττω χλιηρᾷ ἐναλείφειν τὸ στόμα τ μήτρης, καὶ τ κτένα καθαρόρεχλν. 19 "Ετερον καθαρικόν. ἄλαδρον σιδίνιον, σμύρνης τριώβολον, κρόκε τ ἴσον, κασορέε ὀβολὸν· ταῦτα τρίψας μύρῳ ἰρίνῳ σφεσλιθέσθω. 20 ἢ κνίδης κόμπον, καὶ μαλάχης χυλὸν, καὶ χλιὸς σέαμ " ἅμα ξυμμίξαντα 324
254 σφεσθέτναι. 21 "Προσθέτεον ' ἄλλο καθαρικόν, ἢν τὰ γναικεῖα μὴ φαίνωνται. 22 σύραικα καὶ ὀρίγανον τρίψας λεῖον & συμμίξας ἐπίχεαι χλιὸς ἔλαιον, καὶ σφεσλιθέ. 23 "Ετερον καθαρικὸν σφέσθετεον, ὥστε μήτρας σκληθαίρειν, & αἷμα σκενεῖν. 24 ἀψινθίε ῥίζαν τρίψας λείαν, μέλιτι καὶ ἐλαίῳ χλιὸς μίξας, σφεσλιθέ. 25 "Ετερον σφέσθετεον καθαρικόν." βατράχιον & ἀφελεῖν κε- 326
5 φαλὴν, ' καὶ πόδας, καὶ πτερὰ, τὰ δ' ἄλλα αὐτᾶ τρίψον, & ξυμμίσγειν & σύκε τὸ ἔνδον. 26 διπλάσιον ἢ & σύκε, τὸ πίον ἔσω. 27 τᾶτο φυσᾷ ἧς ὑστέρας. 28 τᾶτο " καὶ τᾶς ἀπωδησάσας ἄριστον. 29 ἢ λινοζώστιν τὰ φύλλα λεῖα σφέσθετεον ποιέειν. 30 τᾶτο λεπτὸν ἄγει χολώδεα κάθαρσιν. 31 & ἡ ἑρπυλλομισίη ποιέει ὡς ἡ λινοζῶστις, καὶ καθαίρει κρεῖττον, 32 ἐλλέβορον μέλας σὺν ὕδατι λεῖον ἄγει καὶ ἔντος οἷον ἀπὸ κρεῶν ὕδωρ. 33 καὶ συπληρέη ἢ, & ῥητίνη, τὸ αὐτὸ δρᾷ. 34
10 κύπερον, ' ἀψίνθιον, ἑρπυλλομίαν, κύμινον, ἅλες, μέλι· ταῦτα πάντα " σὺν τῷ σώτῳ τρίψον, & σφεσλιθέναι. 35 καὶ ἐλλέβορον σὺν οἴνῳ γλυκεῖ μεθ' ἁλσύρε αἰρῶν καὶ πυελίνων μέλιτι φυρηθεὶς σὺν ἐρίῳ σφεσλιθέσθω.

magnitudine nucis, ceram magnitudine fabæ, resinæ lentiscinæ aut terebinthinæ magnitudine fabæ : hæc cum rosaceo ' unguento ad lentum 380
ignem liquefacito, & velut ceratum efficito : deinde ex hoc tepido os uteri illinito, & pectinem irrigato. 19 Aliud purgatorium. Farinam recentem, myrrhæ obolos tres croci tantundem, castorii obolum, hæc trita cum unguento irino apponat. 20 Aut urticæ semen, & malvæ succum, ac anseris adipem simul permixta subdat. 21 Aliud subditium purgatorium, si menses non compareant. 22 Styracem ' & 385
origanum terito, & permixtis adipem anserinum affundito ac apponito. 23 Aliud quod uteros expurgat, ac sanguinem evacuat. 24 Absinthii radicem tritam, melle ac adipe anserino ammixtis apponito.
25 Aliud purgatorium. De 390
prestì caput & pedes & alas tollito, & reliquum ipsius terito, ac ficus internam partem ammisceto. 26 Sit autem pinguetudinis ficus portio dupla. 27 Hoc uteros inflat. 28 Hoc etiam ' de- 395
sperationis optimum est. 29 Aut mercurialis folia trita subdito. 30 Hoc tenuem bilios am purgationem ducit. 31 Sed & artemisia facit velut mercurialis, & melius purgat. 32 Veratrum quoque nigrum cum aqua tritum, velut aquam à carnibus ducit. 33 Sed & alumen ac resina idem facit. 34 Cyperum, absinthium, aristolochiam, cuminum, salem, mel : hæc omnia simul terito ac apponito. 35 Et veratrum cum vino dulci, & farina ' lolii 395
ac tritici, melle subacta, in lana subdatur.

σθήσθω. 36 Πρόσθεσις, " ἢν μὴ τὰ ποτα-
πωθῇ καθαίρῃ. 37 Λινοζώσιν,
σμύρναν, λόυκιον, κρόμμυον ὡς
θερμότατον, καὶ μελάνθιον, καὶ τὸ
ἡδύοσμον, ἢν ὑποφέρῃ, συμμίξας
προσβλήθ. 38 Πρόσθεσις θερμεία
ἀγγεῖα αἷμα. καυθαρίδας πέντε
καὶ τοὺς ποδῶν καὶ τὴν κεφαλῶν, ' καὶ
σμύρναν καὶ λιβανωτὸν ἅμα συμ-
μίσγων, καὶ μέλι μεῖ' αὐτῶν. 39 ἔπει-
τα βάψας ἐς ἄλυφα ῥόδινον ἢ αἰ-
γύπτιον, προσθέσθω τὴν ἡμέρην,
καὶ ἐπὶ δάκνῃ), ἀφαιρέας καὶ
βαπτίζῃ πάλιν ἐς γάλα γυναι-
κὸς, καὶ μύρον αἰγύπτιον. 40 προσβά-
λεας ἢ τοῦτο ἐς νύκτα, 41 καὶ ἁλμυρί-
ζεας ἐν ὕδατι δύωθ'. προσθέναι
ἢ τέαρ. 42 ἀρμόζοι δ' αὖ βάπτη-
σις, ἢν μὴ σμικρὴ ᾖ, ἀλλὰ πλεῖων
καὶ ποδῶν καὶ κεφαλῆς. 43 " ἢν δὲ με-
γάλη ᾖ, μὴ συμμίσγειν τοιαῦτα ἃ
καὶ τῆσι καυθαρίσιν, ' ἀλλὰ μόνον
πίτεναι καὶ προσθέναι ὁμοίως. 44
ἢν δὲ μαλθακωτέρῃ δέῃ), τῇ βα-
πτήσῃ μίξαι οἶνον καὶ κύμινον αἰ-
θιοπικὸν, ἀσαφίδα τε καὶ πήλλα
στεάλιον καὶ ἀσσήσας, 45 καὶ ἀναζέσαι
τὸν οἶνον, ἀποχέας δὲ τέλειαν λεῖον,
" καὶ πολάσαι φθοΐσκεος ὅσον δραχ-
μιαίας. 46 τέτρων προσθέναι
σμύρναν καὶ λιβανωτὸν μίσγοντα. 47
ποιέειν δὲ τὸν αὐτὸν τρόπον, ὃν περ ἐπὶ
τῆσι καυθαρίσι. 48 μελάνθιον τὸ
ἐκ τοῦ πυρῶν τετρόντα λεῖον μέλιτι
φυρῶντα προσθέναι. 49 ἢ αὖτο τὸ-
το τὸ μελάνθιον ' τετρόντα μὴ δὲ
μέλιτος ποιέειν οἷον βάλανον. 50
πέρην δὲ προβάλασε. 51 Πρόσθεσιν
ἐνεργὸν. ὁπὸν μανδραγόρε καὶ κολο-
κυνθίδος ἀγρίης ξὺν γάλακτι γυναι-
κείῳ προσθές. 52 ἢ τρύγα ξηρὴν ἐξ
οἴνου παλαιοῦ λύσαι καὶ οἶνον
ποῆσαι. 53 καὶ κολοκυνθίδα ἀγρίην,

λινο-

subdatur. 36 Subdititia, si cata-
portia non purgarint. 37 Mercu-
rialem, myrrham, violam al-
bam, cepam acerrimam, & me-
lanthium ac mentam, si sufferat,
permixta apponito. 38 Subditi-
tia acria sanguinem ducentia.
Cantharidas quinque demptis
pedibus ac capitibus, & myr-
rham ac thus simul misceto, &
mel addito. 39 Deinde in oleum
rosaceum aut ægyptium ' tin-
ctum per diem subdat, & ubi
mordet, tollat: & rursum in lac
muliebre ac unguentum ægy-
ptium tingat, 40 & hoc per no-
ctem apponat: 41 & aqua odo-
rata perluat, & adipem subdat.
42 Conduxerit & bupresti, si
quidem parva fuerit, sine alis &
pedibus ac capite. 43 Si vero
magna fuerit, non commisceto
eadem quæ cantharidibus, sed
solam sumito ac similiter appo-
nito. 44 Si vero molliore opus
habuerit, ad 'bupresti vinum
& cuminum æthiopicum ammi-
sceto, uvam item passam & pol-
linem seselis ac anisi: 45 & vi-
num fervefacito, eoque affuso
reliqua terito, & pastillos drach-
males efformato, 46 eosque ap-
ponito myrrha ac thure ammix-
tis: 47 facito autem eodem mo-
do velut cum cantharidibus. 48
Aut melanthium ex tritico, trī-
tum ac melle subactum apponi-
to. 49 Aut hoc ipsum melan-
thium cum melle tritum ' velut
glandem efficito, 50 circum pen-
nam autem obducito. 51 Sub-
ditītium efficax. Succum man-
dragoræ & cucurbitæ sylvestris,
cum lacte muliebri apponito.
52 Aut fecem siccam ex vino vete-
ri albo urito, & vino extinguito
ac subdito. 53 Cucurbitam item
sylvestrem, mercurialem, ni-

λινοζώσιν, νίτρου, καὶ ἐρύσιμον. 54 ὄξους καλαμῶ καὶ μανδραγόρου ῥίζα, κινναβάρι, ἔρπυλλος, δάφνης καρπός, μύρον ἔλαιον, δάφνινον. 55 τὴν μόλυβδον τὸν ὀπὸν μίσυγγα, καὶ ἄναν-
30 κυκῶν, καὶ τὸ ἐξὸν ἀφαιρέθω, καὶ δόδινα ὅσον ὄρόβου. 56 καὶ ὑποθέτω ποιῆσαι, ἄριστον. 57 εἰ δὲ πλέον ἴοι, οἶνω ὑποκλυζέσθω. 58 ἢ ὀπὸς χαλκὸς καθιεὶς, χλιαρὸν ἀναλαμβάνειν ἐλαίῳ, καὶ ὑποθήσειν.

CI. Κυπρίνον. κεδρέλης ἐμβάφιον, σταλτὸν βοείῳ δραχμὰς τέσσαρας, λέπια τρίψας, καὶ ἐς τὸ αὐτὸ τρίψας, πεσσὸς ποιέων, ὑποθείθω νήστι, καὶ ὑποσκιμμένη σινησθέτω τὴν ἡμέρην. 2 ὑποσιτείσθω δὲ ὅς, ὑρῇ καὶ δέιλης, μὴ τὸ καταμίλια, καὶ μὴ τὸ δεῖπνον λέσθω,
35 καὶ κοιμάσθω ξὺν τῇ ἀνδρί. 3 ἢ μελάνθιον φλάσας, ἐς ῥάκος συδήσας, καὶ χλιὸς ἔλαιον ἐμβαλεῖν, καὶ δόδινα ὑποθέτω. 4 Ἕτερον κυπρίνον. γυναῖκα θεραπεῦσαι, ὥστε ξυλλαβεῖν σὺν γαστρί. ἕρον λαοῦν πυλαιὸν " καὶ σιδήρῳ σκωρίην 332
ὅσην δι πλατὺ ἐς τὸ ῥύμμαια. 5 ἔπειτα καθίσας τὴν γυναῖκα ἐπὶ δίφρου, συγκαλύψαντα καὶ τὸ σῶμα καὶ τὴν κεφαλὴν, ὑποθεῖσαι ἐς πόδας νιτρώδεα, ἐμβαλεῖν καὶ τρία ἀφόπυρα τὰ τῆς σκωρίης ῥύμμαια. 6 ἔστω δὲ τὸ πυλαιὸν τὸ ἕρον,
40 " ὅσον χόες. 7 καὶ σὺν τούτοις πυρεσσῶν αὐτὴν, ὅσον " τριήκοντα πυελας. 333
8 ἐπὶν δὲ πυρήσης, σμῆχε τὴν κεφαλὴν τῷ ἕρῳ, ἕως ἂν πυρηθῇ, σὺν ἀποσβεννύων πάλιν τὰς λίθους, καὶ τὸ πυελὸν πάλιν " θερμαίνας. 9 334
μὴ δὲ ταῦτα λέσε καὶ τὰ κεφαλὴς ἂς πλείστον, 10 ἔψων δὲ σὺν τῷ ὕδατι πόλιον καὶ τῆς λύγυ ἂς πλείστα. 11 ταῦτα δὲ πίσε ἡμέρας ἑπτά. 12

τελὲς

trum & irionem. 54 Citius detrahit & mandragoræ radix, cantharis, ſerpyllum, lauri fructus, unguentum irinum, laurinum. 55 Tithymali ſuccum permiſce- 415
to ac agitato. & detracto viſco, ervi magnitudine exhibeto. 56 Optimum eſt & glandem ſubdititiam ex eo facere. 57 Si vero amplius prodierit, vino proluatur: 58 aut æs uſtum diſſolvito, & tepidum lana excipito ac apponito.

CI. Medicamentum ad conceptum. Cedriæ acetabulum, adipis bubuli drachmas quatuor ſimul terito, & talorum figuras efformato, quas jejuna apponat: & dum appoſitas habet, per diem 420
jejunet. 2 Apponat autem bis, mane & veſperi, poſt menſes: poſt cœnam vero lavetur, & cum viro dormiat. 3 Aut melanthium contundito, & in linteum illigato, & adipe anſerino addito, ſubdendum dato. 4 Aliud ad conceptum. Quo cures mulierem ut in ventre concipiat. urinam fumito veterem, & ferri recrementum tantum, ut in fragmenta reſolvere poſſis. 5 Poſtea mulierem in ſella collocato, & 425
corpore & capite velato, pelvique ad pedes ſuppoſita, ignita recrementi ferri fragmenta tria pro una vice injicito. 6 Sit autem vetus hæc urina congii menſura: 7 & cum his triginta fomentis ipſam foveto. 8 Dum autem fomentum adhibes, caput lavato, ita ut donec fota fuerit rurſus lapides illos recrementi ferri in urina extinguas, & fomentum rurſus calefacias. 9 Poſtea vero caput lavato plurimum, 10 polio & viticis foliis quam 430
plurimis in aqua coctis. 11 Hæc autem facito ad dies ſeptem. 12

Terve-

τρὶς ἢ ὑποθυμιᾶν· τὸπων ἑκάστην πυελὴν ποιῆ ἡμιχοᾶ. [13] χριέσθω ἢ ἐκ βαλαρῆ, ἐλαίῳ δαφνίνῳ. [14] μετὰ ταῦτα δὲ τὸ δεῖπνον φαγέτω κρόμμυα, ἐμβάπτωσα εἰς μέλι, καὶ μελίκρητον χλιαρὸν ὅσον κοτύλας τέσσαρας πιέτω· [15] ἔπειτα, ἐπὴν φάγῃ, σμικρὸν ἐπιχεέτω ἀπεμέτου. [16] καὶ ἀνακλιθέντα ὑπτίη, καὶ πηγάνου ἐχέτω, καὶ ἐν τοῖσιν ὠσὶ καὶ ἐν τῇσι ῥισί. [17] καὶ ἄρτον ζυμίτεω ὅσον ἕκτον μέρος χοίνικος, εἰς ζωμὸν ἐνβύψαι ὄρνιθος, ἔχοντα στέατος ὅσον χήμιλυ, φορησάτω. [18] καὶ πάλιν δίδου τοῖσιν ἐπὶ τῷ δείπνῳ. [19] τὸ αὐτὸ δὲ ποιέειν τὰς ἑπτὰ ἡμέρας. [20] ἔπειτα ἢ πρωΐ τὴν κοιλίην κλύζεσθαι ἡμέρας ἑπτά. [21] ἔστω ἢ κλυσμὸς ῥητίνης δραχμὰς τέσσαρες, μέλιτος ὀξύβαφον, [οἴνου] ὀλιγάκις ὅσον, ἔλαιον ἶσον, πιτύρων σταφίδων χυλὸς, νίτρου ἀφρὸς, ὠὰ λεπτά. [22] ἔστω ἢ τὸ κλύσμα, κοτύλαι ὀκτώ· τούτων αἱ τρεῖς πλησίον χυλοῦ. [23] κλυζέτω ἢ πρωΐ, καὶ λάβε ὀλίγον. [24] προσιέναι δὲ καὶ βαλάνους ἑπτὰ τῆς ἡμέρης· κατεχέτω ἢ, ἐς τ' αὖθις καθαρτικῆ. [25] ἔστωσαν ἢ λιβάνου, νίτρου, χαλβάνης, μέλιτος ἑφθοῦ. [26] σίτου ἢ χρήσθω πυρίνου. [27] ὑποθυμία ἢ, οἷσι τρίχας λαγῶ, καὶ λύκου κόπρον. [28] ἐπίσαλλε δὲ ὡς πλεῖστον ἐπ' αὐθρακιὴν καὶ, προκαθίσας αὐτὴν καταείλας, θυμία, φυλασσόμενος, μὴ καθαυανθῇς. [29] Ἕτερον κυητήριον. ἢν ἢ γυνὴ μὴ δυνηται πάντα προσθεν πιεῖν, νίτρον, καὶ ῥητίνην, καὶ σμύρναν καὶ κύμινον αἰθιοπικὸν, καὶ μύρον τρίψας ἐν τῷ λῇ, καὶ προσλιπέτω. [30] ἢ γλήχωνα ξηρὴν ἐν ὀθονίῳ προσλιπέτω. [31] πινέτω ἢ τὴν γλήχωνα, ἐπὴν δοκῇ μέλλειν. [32] Ἕτερον κυητήριον. διαιτᾶσθαι δεῖ τὴν γυναῖκα, ἥτις δεῖ κυῆσαι, καὶ δυνάμενα

Ter vero per singula hæc fomenta suffito, antequam laves. [13] A balneo vero oleo laurino inungatur. [14] Post cœnam autem, ubi cepas melle tinctas comedit, & aquam mulsam tepidam quatuor heminarum mensura bibit, [15] & paululum continuit, vomat: [16] & supina reclinata, rutam habeat auribus & naribus inditam. [17] Et panem fermentatum sexta chœnicis parte, in jusculum volucris confringat, habeat autem hoc jusculum apii chemam, & sic assumat, [18] & rursus tantundem in cœna dato. [19] Et hoc per dies septem facito. [20] Postea vero ventri per dies septem clysterem adhibeto. [21] Sit autem infusum clysteris, resinæ drachmæ quatuor, mellis acetabulum, olei platæensium tantundem, furfurum recentium succus, spuma nitri, ova tenuia. [22] Sit autem infusum heminæ octo, & ex his tres succi ptisanæ. [23] Obliquæ vero clysterem adhibeto, & parum lavato. [24] Apponat etiam glandes septem in die, & detineat donec fuerint liquefactæ. [25] Sint autem ex thure, nitro, galbano, melle cocto. [26] Cibo vero eodem utatur. [27] Suffito autem asini albi pilos, & lupi stercus. [28] De his plurimum prunis injice, ipsamque circumlocatam ac contectam suffito, cavendo ne comburas. [29] Si vero mulier parere nequeat quæ prius peperit, nitrum & resinam, & myrrham, & cuminum æthiopicum, & unguentum simul terat, & apponat. [30] Aut pulegium siccum in linteo subdat. [31] Bibat autem pulegium ubi dormire volet. [32] Aliud ad conceptum. Victus rationem mulieri constituere oportet, quæ prægnans fieri

δόναι αὐτῇ, ἅπερ δέοι ἐσθίειν καὶ πίνειν. 33 τοῦ δ' ἀνδρὸς τὰ γυναικὸς πάλαι, πλὴν σκορόδων, καὶ κρομμύων, καὶ ἕρπυλλου, καὶ ὅπου σιλφίου, καὶ ὅσα φυσηλικά· τούτων δ' ἀπεχέσθω. 34 Ὁμοίως ἔγχυσιν κυητήριον, ἐὰν μὴ κύῃσι). χάλαι γυναικὸς κεροτρόφου, σίδης νεαρῆς τὸς ' κόκκους τρίψας, καὶ σκεπάσας τῷ χυλῷ, καὶ χαλάνης θαλασσίης τὸ ἐφύλλιον καὶ ἀκακίου τρίψας, ἐγχεάτω εἰς τὸ αἰδοῖον. 35 Ὁμοίως ἔγχυσιν κυητήριον μὴ κυήσῃ. χάλα, καὶ ῥητίνην, καὶ σίδης γλυκείης χυλόν· ταῦτα ξυμμείξας μέλιτι μίξας ἐγχείτω πάνυ. 36 Κυητήριον. βολὸν δὲ γλυκὺ κεράσιον, ἢ τὸ αὐτὸ τρίψας ξὺν μέλιτι, ἐν ἐρίῳ ἐλίξασα, προσθέσθω πρὸς τὴ μήτρῃ ἡμέρας τρεῖς. 37 τῇ δὲ τετάρτῃ μαλάχην ἀγρίην καὶ θαλατύφυλλον τρίψασα, μίξασα γυναικὸς χάλακι, καὶ εἰς ἔριον ἐλίξασα προσθέσθω. 38 εἶτα κυμάσθω μὴ ὑπὸ ἀνδρός. 39 προσφορείτω δὲ γλήχωνα ἐπ' ἀλσύροις ἐν ἑφθῷ. 40 καὶ πινέτω γλήχωνα " ἐν οἴνῳ λεπτῷ. 41 " ἢν δὲ τούτου μὴ ἐσακούσῃ, λαβὼν κόνυζαν δύο δραχμὰς, ξυγκόψας καὶ σκεπάσας τὸν χυλὸν καὶ μίξας οἴνῳ, πινέτω νήστις. 42 " Ἕτερον κυητήριον. ἀσπαράγου κράμβου πινέτω ὁμοίως ἐν οἴνῳ. 43 " Ἕτερον κυητήριον. χρόνιον γυναικὸς καὶ τῶν δύο λέων τὰς κεφαλὰς τρίψαι, ὀλίγῃ συπηρίῳ ἐν χλιαρῷ πόσει, ἐν ἐρίῳ προσθέσθω πρὸς τὸ στόμα τῆς μήτρης. 44 " Ἕτερον ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ. ἰὸν, χαλκὸν αὐθεντικὸν, ἡμιωβόλιον ἑκατέρου, λιβανωτὸν ἀρσενικὸν, συπηρίνης ῥιζῆς, οἰναίνης ἀμπέλου, κηκίδα, σμύρναν, σίδιον, ῥητίνην, πόλιον ὀβολὸν ἑκάστου ἐν μέλιτι τρίψας, προσθέσθω ἐπὶ τελσπν

fieri cupit, & ad edendum ac bibendum exhibere ipsi, quæ libenter admittit. 33 Viro autem mulieris reliqua dato, ' præter allium, & cepam & legumina fresa cocta, & silphii succum, & quæ inflant. Ab his sane abstineat. 34 Medicamentum quod similiter infunditur si non concipiat. Lac mulieris masculum alentis, grana mali punici recentis terito, ac succum exprimito, & testudinis marinæ partem inter anum & pudendum comburito ac terito, & hæc in pudendum muliebre infundito. 35 Aliud, quod similiter infunditur ' non concipienti. Lac & resinam, & mali punici dulcis succum: hæc omnia melle ammixto infundito. 36 Aliud ad conceptum. Bulbi albi semen, aut florem, cum melle terito, & lanæ involutum per triduum ad uterum apponat. 37 Quarto vero die malvam sylvestrem latifoliam terat, lacte muliebri ammixto, & lanæ involutam apponat: 38 deinde cum viro dormiat: 39 præsorbeat autem pulegium in farina ' coctum, 40 & bibat pulegium tenue in vino. 41 Si vero huic non obediat, conyzam odoratam contundat, & expressum succum vino mixtum jejuna bibat. 42 Aliud. Asparagi semen similiter in vino bibat. 43 Aliud. Secundam mulieris, & vermium carnium capita, & alumen ægyptium, cum adipe anserino diluito, & in lana ad os uteri apponat. 44 Aliud. Æruginem, florem æris, utrunque oboli dimidii ' pondere, thuris masculi, aluminis sciffi, fructus vitis sylvestris, gallæ, myrrhæ, malicorii, resinæ, polii, singulorum obolum, in melle tritum,

per

τρισὶν ἡμέραις, δὶς τ' ἡμέρας. 45 Ἰσχὺν δ' ἴσως δριμύτερον ἦ, ὥστε μίσγειν χλωὸς τέρε, καὶ νίτρου ὀπτοῦ. 46 διδόναι δ' οἶνον, φεύγοντα τὸ εὐῶδες αὐτῶν μᾶλλον. 47 Ἕτερον κυητήλιον. σὺ δὲ λύε, ἢν τις ἔχῃ τὴν κέρκον, λαβὼν ἀπ' αὐτῆς τρεῖς ἢ τέτταρας μοίρας, καὶ θεὶς μύρον λεπτὸν τρίψας ἐν ῥοδίνῳ μύρῳ, τιθέτω πρὸς τὸ στόμα τῆς μήτρης. 48 Ἕτερον κυητήλιον. ἀνδρὸς χυλὸν τρίψας μετὰ τέρητος χλωὸς καὶ σμύρνης, καὶ πράσου σπέρματος, καὶ βοὸς χολῆς εὐειλέω ἐνελίξας, πήνῃ τιθέτω πρὸς τὸ στόμα τῆς μήτρης.

49 Ἢν τὰ μὲν καθαρμοὶ γένωνται πολλὰ, ὁ δὲ ξυλλαμβάνῃ, χαλκοῦ αὖθις ὀβολὸς δύο, καὶ συπῆς ἴσης ὡσαύτως, τρίψας λεῖα εὐ μέλιτι, 50 εἶτα εὐ εἰρίῳ ἀναστρώσας, σὺν ὑσσωπείῳ ἡ γυνὴ τὸ εἴριον ἐς ὀθόνιον λίνεον, τιθέτω ἕως ἔσω αὐτῆς· τὸ δὲ λίνεον ὑπερεχέτω. 51 εἶθ', ὅταν καλῶς καθαρθῇ, ἀφελέτω. 52 καὶ οἶνον ἀναζέσας σὺν ὠδέᾳ, μυρσίνης φύλλα ἐμβαλὼν, τότω τιθέτω κλυσείτω. 53 Εἶτω πρὸς τὸν ἄνδρα. 54 Κυητήλιον τιθέτω. μέλι, σμύρναν, μυρίκης τὸν καρπὸν, ῥητίνην ὑγρὴν, χλωὸς ἄλφα, τρίψας ἅπαντα τῷ αὐτῷ, εὐ εἰρίῳ ἐνελίξασα τιθέτω. 55 Κυητήλιον τιθέτω, σφόδρα ἀναστομῶσαι μέλλουσα ἢ μὴ δυναμένη) κυῆσαι, καὶ ὕδατι σκληροτάτου. 56 λαβὼν χειδρίδα τὴν μικρὴν, καὶ κάνον, καὶ κύμινον, καὶ κύπερον, καὶ ἀγγείλου κολοκυντίδα, καὶ νίτρου ἐρυθρὸν, καὶ ἄλα αἰγύπτιον, καὶ χειδρίδα τὴν μεγάλην, ταῦτα πάντα λεῖα ποιήσας δι' ὀθονίης διηθήσας. 57 λαβὼν δὲ μέλι ἕψησον ἐπὶ πυρὶ μαλθακῷ· ἐπειδὰν δὲ ζέσῃ, τότε

339 per triduum bis in die apponat. 45 Si vero fortassis acrius fuerit, anseris adipem ac nitrum tostum ammisceto. 46 Vinum autem exhibeto, fortitudinem in ipso vitans. 47 Aliud ad conceptum. Vermem carnium qui caudam habet accipito, & de ipso tres aut quatuor partes sumito, & ori- 470 ganum tenuem simul cum rosaceo unguento terito, & hoc ad uteri os apponat. 48 Aliud. Portulacam cum adipe anserino, & myrrha, & porri semine, & felle bubulo terito, & lanæ involuta ad os uteri apponito.

49 Si menses quidem fiant multi, non concipit autem, floris æris obolos duos, & aluminis sciffi tantundem, cum melle terito, 50 & lana exci- pito. Illiget autem mulier la- 475 nam in linteum cum filo, si- biipli subdat, ita ut filum extra promineat. 51 Deinde quum probe purgata fuerit extrahat, 52 & vino odorato myrti foliis injectis fervefacto proluat, 53 & virum accedat. 54 Subdititium ad conceptum. Mel, myrrham, myricæ fructum, resinam liquidam, adipem anserinum, omnia simul trita lanæ involuta apponat. 55 Aliud, quod uterum valde aperire potest, quum concluſus est, & conci- 480 pere non potest, & ad aquam expurgandam. 56 Accipe anchusam parvam, & lentiscum, & cuminum, & cyperum, & cucurbitam sylvestrem, & nitrum rubrum, & sal ægyptium, & anchusam magnam. Hæc omnia trita per linteum rarum excernito, 57 & acceptum mel ad lentum ignem coquito, postquam vero efferbuit, ceram ac resinam ammis-

ὠδάφ μιξον κηρὸν [ζ]ρήπινθον ἐπὶ τὰ ξυμμίξας πάντα, ἔλαιον ἐπιχέας καὶ ἀφελῶν χλιλιώας," εἴρεον 342
345 ἐγκυλίνδωθεν σανιλίξας, ὡσσοῦδή τῇ μήτρῃ, μέχρις αὖ καθαρθῇ. 58 "Ετερον κυητήριον. ἢν γυναῖκα βάλῃ κυῆσαι, καὶ τοῖσι καθαρτηρίοισιν ἧπερ χρῇ), καὶ δεῖ ἐσθῆτα αὐδρὸς ἐέναι, καὶ δαφνίδας μέλανας δέκα, λιβανωτοῦ ὁ δραχμὰς τρεῖς, καὶ κύμινον ὀλίγον τρίψας σὺν μέλιτι, ἐς εἴρεον πινῶδες ἐγκυλίσαι, ἅπαξ τὴν ἡμέρης τῇ αὐτῇ ἐσθῆτα, καὶ ἀφαρπέσθω ἅπαξέως ἡμερῶν τεσσάρων, καὶ ἔπειτα ἀσιλέσθω" τὰς 343
αὐτὰς ἡμέρας.

CII. "Ἀτόκιον. 2 ἢν μὲν δέηται 344
256 κύησις ἀχ, μίσυος, "ὅσον κύαμον δίεις ὕδατι, πίνειν διδόναι· 3 καὶ σμιωτὸν, ὡς ἔπος εἰπεῖν, ἐ κυήσεται.

CIII. Ὠκυτόκια δυστοκέσι. δάφνης ῥίζαν ξύσας ἢ τὰς κόκκους ὅσον ἡμίσου ὀξυβάφου σὺν ὕδατι δὸς πιεῖν θερμοῦ. 2 Ὠκυτόκιον. δικάμαρι ὅσον δύο ὀβολοὺς τρίψας σὺν ὕδατι θερμῷ πίνετω. 3 ἢ ἀβροτόνου δραχμὴν," καὶ κεδρίδος ἢ αὐτήσιον 344
σὺν τρίψας σὺν γλυκεῖ οἴνου κυάθῳ, ' ὠδράχας ὕδατος θερμὸν κύαθον, δὸς πιεῖν. 4 τοῦτο καλὸν δίδοσθαι), ἢν δὲ ὠδῖνων δεῇ. 5 ἢ δικάμαρι ὀβολὸν, σμύρνης ὀβολὸν, ἀνήσου δύο ὀβολοὺς, νίτρου ὀβολόν. 6 ταῦτα τρίψας μέλι γλυκεῖ οἴνου, ἑνὸς χρὼς κύαθον," καὶ ὕδατος θερ- 346
μοῦ κυάθους δύο, δὸς πιεῖν. εἶτα λέσθω θερμῷ. 7 Ὠκυτόκιον. ῥητίνην τερμινθίνην, μέλι, ἔλαιον διπλάσιον τούτων, οἶνον δύωδες ὡς ἡδύτατον. 8 ταῦτα συμμίξας, χλιλιώας, διδόναι σκιπτὸν πολεμονάκις. 9" καὶ 347
ἐσθῆσαι μέχρις ἂν τὰς μήτρας, ἢν φλεγ-

ammiſceto. Deinde etiam aliis omnibus ammixtis oleum ' af- 483
fundito, ac ab igne tollito: & tepida lanæ convolutæ involuta utero apponito, donec purgata fuerit. 58 Aliud. Si mulierem concipere velis, ad purgatoria quibus utitur, etiam virum accedere oportet. Et baccas lauri nigras decem, thuris pugillos tres, & cumini modicum, cum melle trita in lanam ſuccidam involvat, & ſemel in die ſubdat, & ſemel auferat, ad quatuor dies, & iiſdem diebus à cibo ' abſti- 490
neat.

CII. Conceptum impediens.
2 Si vero concipere non oporteat, miſyos magnitudinem fabæ aqua diluito, ac bibendam dato: 3 & per annum, ut ita dicam, non concipiet.

CIII. Partum accelerans ægre parienti. Lauri radicem derafam, aut lauri baccas dimidii acetabuli menſura in aqua calefacta bibendas dato. 2 Aliud, partum accelerans. ' Dictamni obolos duos tritos in aqua calida bibat. 3 Aut ' abrotoni drachmam, & 495
lauri baccas, & aniſum, in vini dulcis veteris cyatho terito, & aquæ cyatho affuſo bibendum dato. 4 Hoc bonum eſt, ſi ante partus dolores fuerit datum. 5 Aut dictamni obolum, myrrhæ obolum, aniſi obolos duos, nitri obolum. 6 Hæc cum vini dulcis cyatho uno terito, & aquæ calidæ cyathis duobus affuſis bibenda dato, deinde calida lavato. 7 Aliud, partum accelerans. Reſinam terebinthinam, ' mel, 500
oleum duplum horum, vinum odoratum quam ſuaviſſimum. 8 Hæc mixta tepefacta ſæpe ebibenda dato. 9 Oportet autem & uteros ſedare, ſi fuerint inflammati.

φλεγμαίνωσιν. 10 Ἕτερον ὠκυπόκιον. ϗ σικύος ϗ ἀγγείου, ὅσις ἤδη λύκους ἦ, τὸν καρπὸν ἐμπλάσας κηρῷ, εἶτα ἐερίῳ ἐνελίξας φοινικῷ, θείαψον θεῖον τῷ ὀσφῦϊ. 11 Ἢν δὲ κύουσα πελὼν χρόνον ἐπέχητα, καὶ μὴ δωὴ τεκεῖν, ἀλλ' ὠδίνη ταλαίνης ἡμέρας, 12 νέη οἷη καὶ ἀκμάζη, καὶ πελύαιμος· 13 τάμνειν χρὴ τὰς ἐν τοῖσι σφυροῖσι φλέβας, καὶ ἀφαιρέειν ϗ αἵματος, ὅσσα τῷ δώσαιμεν ὁρῶν. 14 καὶ μετὰ ταῦτα λέσειν χρεμῶ λοὲ φλοιῶν δ' δείφνης· 15 πιεῖν δὲ δοῦναι ἄγνου καρπὸν, καὶ δίκταμνον κρητικὸν, ἴσον ἑκατέρου ἐν οἴνῳ λύκῳ ἢ ἐν ὕδατι. 16 ὑποθεῖναι δὲ ποιήσας χαλβάνῳ, καὶ δαφνίδας, καὶ ῥόδινον ἔλαιον, ταῦτα ἐν ἐερίῳ ἐνελίξας ὑποθέτω. 17 Ὠκυπόκιον. τῆς δρυοπτέρου τῷ ῥίζαν τρίψας, ἐν οἴνου δὸς πιεῖν. 18 καὶ ἀδίανθον τρίψας, ἐν ἐλαίῳ δὸς ἀλείφειν ἐν οἴνῳ ἀκρήτῳ.

CIV. Λεχοῖ τὸ λοχεῖα καθαίρει ἄμεινον. χελώνης θαλασσίης ἧπαρ χλωρὸν ἔπ ζώσης ἐν χάλκει γαυκείῳ τρῖψαι, καὶ ἔγκυον μύρον καὶ οἶνον ἀναδεῦσαι καὶ ὑποστλίβειν. 2 ἢ λινοζώσιν τρίπολιν ἐν ἐερίῳ ὑποθέτω. 3 ἢ ἀρτεμισίαν τρίβων ὁμοίως ἐν ἐερίῳ ὑποστλίβειν. 4 καὶ λινοζώσιν καὶ σικύης ὁλόγυον τρίψας, ἐν οἴνῳ τε καὶ μέλιτι δοῦσαι ὑποστλίβειν.

5 Ἐκ τόκε καθαρτήριον λοχείων. πυρὸς τριμηνιαίης ἐρέφην ὅσον ἥμισυ χοίνικος ἑψῆσαι ἐν ὕδατι κοτύλῃσι τέσσαρσιν. ὅταν δὲ ζέσῃ, δὸς ἢ τρὶς δοῦναι ῥοφῆσαι. 6 Ἕτερον. τῆς ἀκτῆς τὰ φύλλα ἑψήσας ἐν ὕδατι ἐπιχέαι

mati. 10 Aliud. Cucumeris ſylveſtris quicunque albus fuerit ſemen ceræ infarcito : deinde lanæ puniceæ involutum lumbis alligato. 11 Si vero prægnans multo tempore cohibeatur, & parere non poſſit, ſed diebus pluribus ex partus doloribus laboret : 12 ſit autem juvenis, in vigore, & multo ſanguine referta : 13 ſecare oportet venas in malleolis, & ſanguinem detrahere, virium reſpectu habito : 14 & poſtea lauri corticibus incoctis lavato. 15 Viticis autem ſemen, & dictamnum creticam utrunque pari portione, in vino albo aut aqua bibendum dato. 16 Subdititium autem medicamentum facito, galbano, & baccis lauri, & oleo roſaceo, in lana involutis ac ſubditis. 17 Aliud. Filicis quercinæ radicem tritam in vino bibendam dato, 18 & adiantum tritum in oleo dilutum illinendum, & in vino meraco bibendum dato.

CIV. Aliud, quod puerperæ puerperii purgamenta melius purgat. Teſtudinis marinæ hepar viride adhuc viventis, in lacte mulichri terito, & cum unguento irino ac vino ſubigito, & apponito. 2 Aut mercurialem tritam in lana apponito. 3 Aut artemiſiam tritam ſimiliter in lana ſubdito. 4 Aut mercurialis & cucumeris ſylveſtris parum terito, & vino ac melle ſubactum apponito.

5 Purgatorium puerperii purgamentorum ex partu. Triticum trimeſtre fractum ac freſum, dimidiæ chœnicis menſura, in aquæ heminis quatuor coquito. Quum autem efferbuerit ter aut quater, ſorbendum dato. 6 Aliud. Sambuci folia in aqua coquito, & aquam

χέαι καὶ πίνειν. 7 ' Ἐὰν δὲ καὶ κράμβας ἕφθας, καὶ πράσα, καὶ μάραθρον, καὶ ἄνηθον, καὶ πολύποδας, " καὶ κεφάλους. 8 ἢ δὲ ῥὰς καὶ φύλλα καὶ ἐρύσιμον ἐν οἴνῳ," ἀλφίτου καὶ παλαιοῦ, δοῦναι πιεῖν. 9 " ἢ μίσυ ὅσον δύο ὀβολοὺς τρίψας, ἐν οἴνῳ φορύξας κατασβεσθέντος.

10 Καθαρτήριον ἐπιμηνίων καὶ λοχείων μάλιστα, καὶ ὕδωρ ἄγαν, " ἐὰν πάλλα. 11 σφόδρα ῥίζαν λείαν κεκομμένου ὅσον τοῖσι τρισὶ δακτύλοισιν ἐν μέλιτι δοῦσαι κατασβέσαι. 12 φύεται δὲ λεῖον τὸ ἐν Ἄνδρῳ, ἐν ' τοῖσιν αἰγιαλοῖσιν. 13 Ἕτερον καθαρτήριον ὁμοίως. ἐρύσιμον ἐψεῖν ἐν ὕδατι, καὶ ἐπιχέαι ἔλαιον ὅταν ἀναβολήν," ἐὰν ψυχθῇ, ἐὰν ὑπο-θυμιᾶν. 14 ἀγαθὸν δὲ καὶ τὸ χυλὸν [πίνειν,] καὶ σιτίοισι μαλθακοῖσι χρέεσθαι. 15 Λοχείαι καθαίρει. ἐρύσιμον τρίψαι ἡσύχως, καὶ ἀναφυσῶν θέλει τὸ κέλυφος. 16 ὅταν δὲ καθαρὸν ποιήσῃς, τρίψαι λείως καὶ ὕδωρ κατασβέσαι, καὶ ἄλας καὶ ἔλαιον μίσχειν. 17 ὅταν δὲ ἐπιπάσῃς ἄλευρα, ἕψε, καὶ ῥοφείτω. 18 " Ἢν μὴ καθῇ κάτω κάθαρσις, ἢ λοχεία μὴ γένηται, λαβὼν σικύης σύμμετρον ὅσον τριώβολον, καὶ δραχμὴν μισήλου πολίου, καὶ λιβανωτοῦ ὅσον ὀβολόν, τρίψας ἐν μέλιτι μίξας, εἰς εἴριον ἐνθλίξας, κατάθες κατὰ τοῦ στόματος τῆς μήτρης, νυκτὸς αἰεὶ καὶ ἡμέρης. ἄχρις ἡμερῶν πέντε τοῦτο ποίει. 19 ἢ τὸ ἀμπέλιον τρίψαι χλωρὸν, καὶ μέλιτι μίσχων ἐς εἴριον ἐνθλίξας, κατασβεσθέντα τὸν αὐτὸν τρόπον. 20 ἢ τῆς κυπαρίσσου τὸν καρπὸν καὶ λιβανωτὸν τρίψας, ἐν τῷ αὐτῷ ῥοδίνῳ διείς, καὶ μέλιτι ἐς εἴριον ἐνθλίξας, κατασβεσθήτω. 21 ἢ ἀβρότονον ὅσον δραχμιαῖον, καὶ σικύης

aquam bibendam dato. 7 ' Edat autem & brassicas coctas, & porrum, & fœniculum, & anethum, & polypos, & locustas piscículos. 8 Aut rhois folia & eryſimum ex vino, aut polentæ pollinem bibendum dato. 9 Aut miſy duorum obolorum pondere tritum ac vino ſubactum apponito.

10 Purgatorium menſium & puerperii purgamentorum. Ducit etiam ' aquam & alia. 11 Radicis ſtruthii tuſi triti, quantum tribus digitis apprehendi poteſt, melle ſubactum apponito. 12 Naſcitur autem in Andro in littoribus. 13 Aliud, ſimiliter purgans. Eryſimum in aqua coquito, & ubi ebulliit oleum affundito, ac bibendum dato. 14 Commodum eſt etiam ſuccum pro fomento adhibere per ſuffitum, & cibis mollibus uti. 15 Aliud, quod puerperii purgamenta purgat. Eryſimum placide ' terito, & corticem difflato. 16 Quum autem purum feceris, leviter terito, & aquam adſtillato, ſalemque ac oleum ammiſceto: 17 & ubi polentam inſperſeris coquito, ac ſorbendum dato. 18 Aliud, ſi non deſcenderit purgatio, aut puerperii purgamenta non prodierint. Cucumeris ſylveſtris internam partem, trium obolorum pondere ſume, & artemiſiam herbam, & thus oboli pondere: & hæc trita, & melle ammixto, lanæ ' involuta, ad uteri os appone. Et hoc ſemper noctu ac interdiu per dies quinque facito. 19 Aut vitis pampinos aut folia viridia terito, & melle ammixto lana excipito, & eodem modo ſubdito. 20 Aut cupreſſi fructum & thus ſimul trita, roſaceoque ac melle diluta, & lana excepta apponat. 21 Aut abrotoni drachmam,

κύης σὺν ἐρεβίνθῳ, ὕσον ὀβολόν, τρίψας, καὶ λιβανωτὸν σὺν μέλιτι, ἐς ἔριον συλλίξας, ὑποσπόγγιζε. [22] ἢ ἐλατηρίου ὀβολόν, καὶ σμύρνης τρίψας σὺν μέλιτι ἐς ἔριον συλλίξας ὑποσπογγιζέσθω. [23] " ἢ κυπαρίσσου 358
καρπὸν καὶ σικύης σὺν τερεβίνθῳ, καὶ λιβανωτὸν μέλιτι μίξας σὺν ἐρίῳ ὑποσπογγιζέσθω.

CV. " Καθαρτήριον, λῦε σὺ τὸ- 359
κον μὴ καθαρθῇ. Ἓν τριφύλλου σὸ οἴνῳ λευκῷ πῖνε. [2] καὶ τὰ καθαιμώδια καθαρύσσυζι πάντα καὶ ὑποσπόγγιζε, καὶ ἔμβρυον ἐκβάλλ. [3] Μητέων καθαρτικὸν, ὅταν ἓν παιδίον ἀποθανόῃ, εἰ μὴ ἐμμένῃ. κολοκυνθίδιον ἀγρίδιον τρίψας σὺν μέλιτι λείχετω, ἢ ὑποσπογγιζέσθω. [4] " Λοχείης 360
πάσης, λῦε μὴ καλῶς ἴσῃ. ἐρύσιμον ἕψειν, καὶ ἅλφιτον, καὶ ἔλαιον ἐπιχέας, ὅταν ἦ ἑφθὸν, ῥοφείτω. [5] καὶ σιπίοισιν ὡς μαλθακωτάτοισι χρείσθω. [6] ἢ σκαμμωνίδιον τρίψας σὺν γάλακτι γυναικείῳ, ἐρίῳ ἀναπασσάμενος, ὑποσπογγιζέσθω. [7] " ἢ τὸ γλυκὺ 361
σίδης μέλιτι δόσιμος, καὶ ῥοδίνῳ μύρῳ ἢ αἰγυπτίῳ, σὺν ἐρίῳ ὑποσπογγιζέσθω. [8] " ἢ ἄλφιτον ἄπλυτον ὀμφίως 362
ὑποσπογγιζέσθω. [9] πινέτω δ' ἀνθρίβης καρπὸν καὶ σελίνου, πήγανα καρπὸν, " ὅσον ἐκάστῃ ὀβολὸς δύο, τρίβειν ὁμοῦ, καὶ σὺν ἀκρήτῳ, ἵνα μὴ πυρετιάνῃ, διδόναι. 363

CVI. Πρόσθεσιν ἐκβάλλον χολέον ἀπολελυμμένον. [2] " τὸ ἀκτῆς τὸ 364
φύλλον ὑποπυρίσας τε καὶ ὑποσπογγιζέσθω καινῇ τῇ καινῇ χύτρῃ. [3] " τὸ βῶλος, 365
ὅστις ἡπεδανὸς, ἰᾶται. [4] ἢν δ' ἀμύσσῃ καὶ δάκνῃ, αὐτίκα ἀφαιρέου, καὶ ῥοδίνου ἐρίου ἀποβάπτισας ὑποσπογγιζέσθω. [5] " Πρόσθεσιν διὰ μάρμου χρίον 366
ἐξαγαγεῖν, καὶ ἐπιμήνια καθαίρουσιν, καὶ ἔμβρυον ἀποπλήσσει. [6] καν-

mam, & cucumeris sylvestris medullæ obolum, & thus cum melle terito, & in lana involuta apponito. [22] ' Aut elaterii obolum, & myrrham, cum melle terito, & lana excepta apponat. [23] Aut cupressi fructum, & cucumeris sylvestris internam partem, & thus, melle ammixto, in lana subdat.

CV. Purgatorium, si ex partu non purgetur. Trifolium in vino bibendum dato. [2] Idem etiam appositum menses erumpere facit, & fœtum ejicit. [3] Purgatorium uterorum, quum puero mortuo sanguis intus manserit. Cucurbitam ' sylvestrem tritam cum melle delingat, aut apponat. [4] Ad omnia puerperii purgamenta, si non probe prodeant. Eryſimum coquito cum polenta, & oleo affuso ubi coctum fuerit forbeat, [5] & cibis molliſſimis utatur. [6] Aut ſcammoniam cum lacte muliebri tritam, ac lana exceptam apponito. [7] Aut radicem dulcem melle & roſaceo aut ægyptio unguento ſubactam, in lana ſubdat. [8] Aut farinam lotam ſimiliter apponat. [9] Bibat autem crethmi & ſeſelis, & rutæ, & filphii ſemen, ita ut de ſingulis ' obolos duos ſimul teras, & in vino meraco, ſi non febricitarit, præbeas.

CVI. Subditium, quod ſecundam relictam ejicit. [2] Ex ſambuci foliorum decocto prius fomentum adhibeto, & id quod ex cantharide fit apponito. [3] Hoc & ea quæ debilia ſunt ſanat. [4] Si vero lancinet ac mordeat, ſtatim tollito, & lanam roſaceo tinctam ſubdat. [5] Potiones quæ ſecundam educere poſſunt, & menſes detrahere, itemque fœtum ' enectum. [6] Cantharidas quinque

θηριόδας πέντε, ἀπολέπιλας τὰ πλεῦρα καὶ τὰ σκέλεα καὶ τὸν κεφαλὸν· εἶτα τρίβολον ῥιζοβολάστιον κόψας σὺν τῇ ῥίζῃ καὶ τοῖσι φύλλοισιν, ὅσον κόγχλιν, καὶ τὸ δύανθε- 367
μον ἓξ σελίνῳ σπέρμα τὸ ἴσον, ἓξ σηπίης ὠὰ πενθεκαίδεκα ἐν οἴνῳ γλυκεῖ κεκραμένῳ" ποσθείναι. 7 368
ἓξ, ἐπὶν ὀδυνῆται, ἓν ὕδατι θερμῷ
10 καθήσθω, ἓ μελίκρηθον ὑδαρὲς πινέτω καὶ οἶνον γλυκύ. 8 "[βάλε- 369
χίης ἓ φύλλων] καὶ ἓ [αὖθε ἓ] τερεβινθίνου, ὅσον σατὴρ αἰγινᾶον, ἐν οἴνῳ πίνῃ γλυκεῖ. 9 ἐπὶν ὀδύνη ἔχῃ, λάθικὸς ἐρεσσέσθω ἓ σταφίδας ἐψήσας ἐν ὕδατι ψύξει, ἓ δίδυναι πίνῃ, ὅταν ἡ σποδιὴ ἔχῃ, καὶ ἐν ὕδατι χλιαρᾷ ἐγκαθήσθω. 10 Ἕτε-
βόλιον ὑστέρων. σικύῃ ἀγρίῃ τὸν ὀπὸν" ἐς μαζίον ἐμπάσασα ποσθο- 370
λύθειναι ποσηνεῖσθαι ἐπὶ δύο ἡμέρας. 11 οὐκ ἂν δόροις τότε ἄμεινον.

CVII. Πρητήριον. μώλυζαν
15 σκορόδῳ ἀποζέσας ποσθεῖναι ὦρι. 2 "Ἕτερον πρητήριον. νέτωπον ὀλίγῳ ἐρίῳ ἐνελίξας ποσθεῖναι, ἓ ὁρῶν, ἐς ἁλὸς ἓ τόμαθος ὄζῃ.

CVIII. Πρόσθεμα. σκορπίῳ θαλασσίῳ τὸ χόλιον, ἐν ἐλαίῳ πιθεὶς, ἓ ξηράνας ἐν σκιῇ, ποσθεσθλίβθ. 2 ἡ γλήχωνα ξηράνας, λεῖόν τε ποιήσας καὶ ἐν μέλιτι δόδυσας, ἐν ἐλαίῳ ποσθεσθλίβθεναι. 3 ἡ αὖθε χαλκὸν ἐν μέλιτι ἐς ὀβόλιον ἐνδῦσαι ποσθεῖναι. 4 ἡ σικύῃ σπέρμα" καὶ ὀσπέον κόχλι- 371
κα ὠσας, ἐν οἴνῳ τε δόδυσας, ἐν λαγῶσι θριξὶ ἡ ἐλαίῳ ποσθλίβθεναι. 5
20 ἄλλο ποσθεῖον. συπιτέλιν αἰγυπτίλιν ἐν ἐλαίῳ κατελίξας ποσθεῖναι. 6 ἡ καυθαρίδας τρίψας, οἴνῳ τε δόδυσας ἐν ἐλαίῳ" ποσθλί- 372
θθ. 7 ἡ τὸν ἀρτεμισίλιν ποίλιν οἴνῳ δόδυσας ποσθλίβθ. 8 ἡ μελάνθιον τρί-
ψας

alis & cruribus ac capite avulsis, & tribulum ad mare natum cum radice ac foliis tritum conchæ mensura, & euanthemi, ac semi-nis apii tantundem, & sepiæ ova quindecim, in vino dulci temperato bibenda dato. 7 Et ubi dolor habuerit, in aqua calida defidcat, & aquam mulsam aquosam bibat, & vinum dulce. 8 Alia. Ranunculi foliorum ac floris tri-
ti, ſtateris æginæi pondus, ' in 15
vino dulci bibat. 9 Si vero dolor habuerit, cicer album & uvas passas, in aqua coquito, perfrigerato, ac bibendum dato: & ubi urinæ ſtillicidium vexarit, in aqua tepida defideat. 10 Aliud, quod ejicit ſecundas. Cucumeris ſylveſtris ſuccum in mazam conſperſum apponat, ubi prius ad biduum jejunarit. 11 Hoc 20
nullum aliud præſtantius inveneris.

CVII. Fœcunditatis experimentum. Caput allii integrum deraſum ' appone, & vide an per os oleat. 2 Aliud experimentum. Netopon modicum lana involutum apponito, ac videto an per os oleat.

CVIII. Alia ſubdititia. Scorpii marini fel, lana exceptum, & in umbra ſiccatum appone. 2 Aut pulegium ſiccatum & tritum ac melle ſubactum, in lana apponito. 3 Aut florem æris cum melle linteolo illigatum ſubdito. 4 Aut cucumeris ſylveſtris ſemen, & teſtam combuſtam, cum vino ſubigito, & ' leporinis pilis ac la- 25
na excepta ſubdito. 5 Aliud ſubdititium. Alumen ægyptium lanæ involutum apponito. 6 Aut cantharidas tritas vinoque ſubactas ſubdito. 7 Aut artemiſiam herbam vino ſubactam apponito. 8 Aut melanthium cum vino tritum

ψας ἐν οἴνῳ, ἐν ἑτρίῳ ἀποσκίθῃ. 9 ἢ βόλβιον τὸ ἐκ τῶ πυρῶν τρίψας, ἐν οἴνῳ τε δοῦσαι, ἀποσκίθῃ. 10 ἢ οἴνῳ πυλαιῷ λευκῷ τὴν τρύγα καλακαύσαι καὶ καθεῖσαι οἴνῳ λευκῷ, καὶ τρίψαι, ἐπιθεῖναι ἐν ὀθονίῳ. 11 ἢ χαλβάνιλον, καὶ νέτωπον, ἐν μίσυ, ἐν ῥοδίνῳ μύρῳ, ἐν ὀθονίῳ. 12 Ἄλλο ἀποθέτον. ἐλατηρίου δύο πόσεις, καὶ κηκίδος ἐν οἴνῳ ἐν ὀθονίῳ ἀποσκίθῃ. 13 ἢ βάτυρον ἐν συπηρίλλῳ μέλιτι δοῦσαι ἐν ὀθονίῳ [ἀποσκίθῃ.] 14 ἢ ὀπὸς σκαμμωνίης καὶ στέαρ ἐν μάζῃ ξυμμίξας, οἴνῳ τε δοῦσαι, ἐν ὀθονίῳ ἀποσκίθῃ. 15 Ἐπὶ ἑαυτῆ. κηλοκυνθίδος ἀγρίης τρίψας τὸ ἔνδον ἐν χαλάκῃ γυναικείῳ, ἐν ὀθονίῳ προσλιθέσθω. 16 Ποτὶ δυνάμενα χρεῖον, τὸ κραπηδὲν ἐν τῇ μήτρῃ, ἐξαγαγεῖν. σίλφιον, ὅσον κύαμον, ἐν οἴνῳ δοῦναι πίνειν. 17 Ἕτερον κνῆκόλιον. τὰ τὰς μαχαίρας λαβὼν σείειν ἰσχυρῶς. 18 ποτὶ δὲ δοῦναι ἄγνου πέταλα ἐν οἴνῳ. 19 ἢ δίκταμνον κρητικὸν ὅσον ὀβολὸν ἐν ὕδατι τρίψαι καὶ δοῦναι. 20 ἢ κονύζης τὸ δυσόσμου ὅσον χειροπληθείου διεῖναι πρόσω χυλῷ, καὶ νέτωπον ὅσον χήμιλον ἀδρόν. ταῦτα ἐν οἴνῳ δοῦναι πιεῖν, τρίψαντα λεῖα. 21 ἢ δάδα ποτάτου ξυὼ γλυκεῖ οἴνῳ ἑψεῖν, ἐπιχέας ὅσον τρεῖς κυάθους, καὶ χαλβάνιλου ὅσον τριώβολον, καὶ σμύρναν ἐψήσας, ἐπιδοὺς πιεῖν χλιαρόν. 22 ἢ πρόσω χυλὸν, καὶ σμύρναν, καὶ οἶνον γλυκὺν ὁμοῦ. 23 ἢ ἀνδράχνης καρπὸν λεάνας. δοῦναι δὲ ἐν οἴνῳ λευκῷ παλαιῷ. 24 ἢ αἰγίτρου κρητικῆς κόκκους ἑνδεκα τρίψας ἐν οἴνῳ πιεῖν. 25 ἢ βαλάνου χίας βοτάνης τῶν φύλλων καὶ τῶ ἀνθεῶν τετριμμένα ὅσον δραχμὴν

tritum in lana ſubdito. 9 Aut bulbion ex tritico tritum & vino ſubactum apponito. 10 Aut vini veteris albi fecem comburito, & vino albo extinguito, teritoque ac in linteo apponito. 11 Aut galbanum, & netopon, & miſy cum roſaceo unguento in linteo ſubdito. 12 Aliud. Elaterii potiones duas, & favum cum vino in linteo apponito. 13 Aut butyrum & alumen melle ſubacta ſimiliter. 14 Aut ſcammoniæ ſuccum & adipem cum maza miſceto, & vino imbuta in linteo apponito. 15 Ad idem. Colocynthidis ſylveſtris internam partem cum lacte muliebri tritam, in linteo apponat. 16 Potiones quæ poſſunt ſecundam in utero detentam educere. Silphium magnitudine fabæ in vino bibendum dato. 17 Aliud quod fœtum expellit. Mulierem ſub alis apprehenſam fortiter concutito. 18 In potu vero dato, viticis folia in vino. 19 Aut dictamnum creticum oboli pondere in aqua terito ac exhibeto. 20 Aut conyzæ graveolentis manus plenæ menſuram cum porri ſucco diluito, & netopum chemæ plenæ menſuram addito, atque hæc trita in vino bibenda dato. 21 Aut tædam pinguiſſimam cum vino dulci coquito, trium cyathorum menſura vini affuſa, & galbani obolos tres, & myrrham adjicito: & ubi cocta craſſa facta fuerint, tepida bibenda dato. 22 Aut porri ſuccum, & myrrham, & vinum dulce ſimul exhibeto. 23 Aut portulacæ ſemen terito, & in vino albo veteri dato. 24 Aut populi nigræ creticæ grana novem in vino trita bibat. 25 Aut ranunculi herbæ foliorum ac floris triti,

μὴν αἰγιναίην σὺν οἴνῳ πιεῖν γλυκεῖ. [26] ὧν δ' ἔτι σὺν ἐχῃ τὸ χρεῖον, λιθη- 380
ρίδος ὅσον ὀβολὸν τρίψαν σὺν οἴνῳ, καὶ
πίσιν. [27] ἢ σελίνου ῥίζαν καὶ μύρτου κ-
ψήσαν πίνειν ἡμέρας τέσσαρας. [28]
ἢ κύμινον αἰθιοπικὸν, καὶ τὸ καστό-
ριον, ὀβολὸν, καὶ κανθαρίδος
μικρόν· τοῦτα ἐν οἴνῳ διδόναι πιεῖν.
[29] ἢ μαράθου ῥίζαν σὺν οἴνῳ καὶ ἐλαίῳ
καὶ μέλιτι ἀναζέσαντα πιπίσκειν.

[30] Ἢν τὸ χορίον μὴ ὑποχωρεῖ,
κόνυζαν τρίψας σὺν ἰσχίῳ πρόσθε-
πινεῖν σὺν ἀμέλγοντι. [31] ἢ κονύζης ὅσον
χειρὸς πλήρες, πράσου τὸ χλόον ἐνέ-
τοπον ξυρμιζῆσαι ὅσον χειρὸς μίδα-
τοῦτα σὺν οἴνῳ πινέτω. [32] Χορίον 381
ἐξάγει, καὶ ἐπιμήνια καθαίρει, καὶ τὸ
ἔμβρυον ἠμιεργὸν ἐλκύει. [33] κανθαρί-
δας πέντε ἀποτίλας τὰς πτέρυγας καὶ τὰς
σκέλεα καὶ τὴν κεφαλὴν, εἶτα τρίβολον τὸ ὀνθυλλάδιον κόψας
ξὺν τῇ ῥίζῃ καὶ τοῖσι φύλλοισιν ὅσον
κόγχλον, καὶ τὸ ἀνθέμιον τὸ
χλωρὸν τρίψαν ἴσον τοὐλλοῦ, καὶ σε-
λίνου σπέρμα, καὶ σησπίνης ὠὰ πεντε-
κκαίδεκα, σὺν οἴνῳ γλυκεῖ κεκρημέ-
νῳ ταῦτα ὁμοῦ, καὶ, ἐπιδιδοὺς ὀδμὴν
ἔχῃ, πινέτω. [34] καὶ σὺν ὑδρομελιτερμῷ ἐγ-
καθιζέσθω· πινέτω δὲ μελίκρητον
ὑδαρές, καὶ γλυκὺ οἶνον λαδικόν. [35]
Ὑστερον δὲ ὠὰ ἑφθὰ φαγέτω. ὁλοκω- 382
νίπιδος τὸ γλυκείης ῥίζα· ἔστι δ' ὡς ὁ
βολός· σμικρὸν δ' ὡς ἐλαίη· τοῦ-
τῶν τελεσθὲν σὺν οἴνῳ καὶ διδόναι πι-
νέτω. [36] ὧν μὲ ἡ σμικρή, δύο· ὧν δὲ
μείζων, μία ἀρκεῖ. [37] ἀνθεμίσιον
δὲ τὸ σπερμάτων κύμινον αἰθιοπι-
κὸν καὶ σέσελι μακεδονικὸν. [38] ἢ 383
σίλφιον τὸ λιβυκὸν ξηρὸν ἡμιβρίνικον ξὺν οἴνῳ κοτύλῃσι τρισὶν ἐφεῖν καὶ
ἄχνη ἐς τὸ ἥμισυ· καὶ ἀπὸ τούτου πινέτω. [39] Ἄλλο. λύγου καρπὸν, σε-
σέλιος ἴσον, σμύρνης τρίτον ὁμοῦ, καὶ ξὺν ὕδατι διδόναι πίνειν. [40] Ἐκ- 384
βόλια. ἄγνου λυκίης νέης ὅσον ὀξυβάφου σὺν οἴνῳ λαδικῷ δύο δὲς
πιεῖν, τρίψας λεῖον. [41] Ἕτερον. καστορίου σπαθαπιὼν ὀβολὸν, ἀσφάλ-

drachmæ æginææ pondus, in vino dulci bibat. [26] Si vero adhuc secunda intus detineatur senectæ anguium obolum in vino tritum, ac bibendum dato. [27] Aut apii radicem, & myrti baccas coquat, & per dies quatuor bibat. [28] Aut cuminum æthiopicum, & castorii obolum, & cantharidis parum, hæc in vino bibenda dato. [29] Aut fœniculi radicem, in vino & oleo ac melle fervefactam bibat. [30]

[30] Si secunda non prodierit, conyzam tritam in lana subdito. Melius autem est ut bibat. [31] Conyzæ quantum manus capit, & porri succum, & netopum chemæ mensura misceat, & hæc in vino bibat. [32] Aliud, quod secundam ejicit. Holoconitidis dulcis radicem (est autem velut bulbus, & parva velut oliva) hanc in vino tritam, ac bibendam dato. [33] Et siquidem parva fuerit, duas dato: si vero major, una sufficit. [34] Ammisceto autem ex seminibus cuminum æthiopicum, & seseli massiliense. [35] Aut silphii libyci semen siccum chœnicis dimidiæ mensura, in vini heminis tribus coquat, & ad dimidias redigat, & de hoc bibat. [36] Aliud. Viticis semen, & seselis, pari portione simul cum myrrha tritam, & cum aqua bibenda dato. [37] Alia, secundas expellentia. Viticis albæ recentis acetabulum, in vino albo odorato tritum bibendum dato. [38] Aliud. Castorii aut sagapeni obolum, bituminis drachmam

τε δραχμὴν μίαν, νίτρε δύο· πάνθα τρίψας ὐ γλυκεῖ οἴνῳ, καὶ ἐλαίῳ ὅσον ἡμικοτύλιον, δὺς πιεῖν νήστι ὀβολὸς δύο. 42 καὶ λεῖον θερμῶ κωλῶς. 43 Ἄλλο ὁμοίως ἔχον. ἐρίνεος θαλασσίης τρεῖς τρίψας ὅλους λείως ὐ οἴνῳ εὐώδει δὺς πιεῖν. 44 Ἄλλο. μίνθης δεσμίδα μικρὴν, καὶ πηγάνε, καὶ κεδρίνε, καὶ κέδρε ἢ κυπαρίσσε σπέρμα, ὐ οἴνῳ εὐώδει δὺς πιεῖν. 45 καὶ τὸ ἐχῖνον, ἢν ἔχῃ, ῥοφεέτω ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὠσαύτως· ἔπειτε λεῖον θερμῶ. 46 Ἄλλο ὁμοίως. ἀνησον, κεδρίδας, σελίνε καρπὸν, αἰθιοπικὸν κύμινον, σέσελι, ἑκάστε ἥμισυ ὀξυβάφε, δὺς σκιπεῖν οἴνῳ λευκῷ τρίψας λεῖον. 47 Ἄλλο ὁμοίως. δικτάμνε δεσμίδα, καὶ δαύκε καρπῦ δραχμὰς δύο, καὶ μελάνθιον ἴσον, ὐ οἴνῳ λευκῷ, τρίψας λεῖον, δὺς πιεῖν· καὶ λεῖον θερμῶ πολλῶ. 48 διδόναι δὲ ὡς τὸ ἰσχὺ τῆς νοσημάτων. 49 Ἄλλο. χαλβάνλυ ὅσον ἐλαίῳ τρίψας ὐ κεδρίνῳ ἐλαίῳ, καταθέτω. 50 τοῦτο δυῶν) ἀμφοτέρων καὶ σκόλικα τὸ ναχελές. 51 Ἄλλο σκόλικον ἐξ χυλὸν ὑστέρων, ὅταν σκιπῆ νεκρωθὲν ὑπὸ ψύχεος, καὶ αὔεμος ἢ. κρόκον τρίψας λεῖον ὅσον δραχμὴν ὀλκῇ ὐ τεύτλε χυλὸς ἐγχύσας, καὶ ἐᾶν ὡς πλεῖστον χρόνον. 52 Ποτὸν ξυμβάλλου πρὸς τὸδε κωλῶς. κόνυζαν τὴν ἡδύοσμον τρίψας λείως ὐ οἴνῳ εὐώδει ἢ ὐ συρμαίῃ δοῦναι πιεῖν, καὶ λέγε θερμῶ. 53 Ἄλλο, ὁμοίως ποτὸν, τῷ παιδὶ καὶ τῶν ὀνόντων κακῶν. ἰὸν χαλκῷ ξυντρίψας ξυὸ μέλιτι καὶ συρμαίῃ δὺς πιεῖν.

mam unam, nitri drachmas duas. Hæc omnia terito, & in vino dulci, ac olei hemina dimidia obolos duos jejunæ bibendos dato. 42 Et calida probe lavato. 43 Aliud similiter habens. Erinaceos marinos tres totos tenuiter tritos, in vino odorato bibendos dato. 44 Aliud. Mentæ fasciculum parvum, & rutæ & coriandri, & cedri aut cupressi semen, in vino odorato bibendum dato. 45 Et de erinaceis si habuerit, plurimum forbeat: postea vero similiter calida lavato. 45 Aliud. Anisum, cedri baccas, semen apii, cuminum æthiopicum, seseli, singulorum dimidium acetabulum, tenuiter tritum, ex vino albo bibendum dato. 47 Aliud. Dictamni fasciculum, & dauci feminis drachmas duas, & melanthii tantundem, tenuiter terito, & in vino albo bibenda exhibeto. Et multa calida lavato. 48 Dato autem juxta corporis robur. 49 Aliud. Galbanum olivæ magnitudine, in oleo cedrino tritum apponat: 50 hoc corrumpere & ejicere morantes secundas potest. 51 Aliud secundarum expulsorium quod uteris infunditur. Quum secunda à frigore mortificata computruerint, ubi ventus frigidus fuerit, crocum leniter tritum drachmæ pondere, cum adipe anserino infundito, & ad plurimum tempus finito. 52 Potus, ad idem probe conferens. Conyzum suaveolentem, & mel, & resinam terito, inque vino odorato, aut in syrmæa potione moderate purgante bibenda dato, & calida lavato. 53 Alius similis potus ad puerum & mala intus existentia. Æruginem tritam cum melle, & syrmæa potione bibendam dato.

CIX. Ἄλλο

CIX. ''Ἄλλο πρόσθεν ἐκβό-
λιον, ἵνα ἀποθνήσκη. [2] χαλκῆ ῥινή-
ματα ἐνθεὶς ἐς ὀθόνιον μαλθακόν,
πρόσθες πρὸς τὸ στόμα τῆ μητρέων,
καὶ ὠφελήσεις. [3] Ἄλλο. ὄστρακον νέον ἐ-
φῆς χλιὸν τρίψασι πρόσθεσ-
θω. [4] Ἄλλο πρόσθεν. νίτρον ἑψή-
σας ξυὶ ῥητίνῃ, καὶ ποιήσας βάλα-
νον, βάπτων ἐς ὄρνιθος φῆς πρόσ-
θε. [5] Ἄλλο πρόσθεν, χάμαιπιτυν τὸ
ἑπόνυμον ζόμενον. κυκλαμίνου ῥίζαν
πρὸς τὸ ὀμφαλὸν πρόσθες μὴ πο-
λὺ χρόνον. [6] Ἄλλο. ἀγρίλιον κολο-
κυνθην καὶ μυῶν ἀποπάτων τρίψας,
λεῖα προσβλιθές. [7] Ἄλλο ἐπίδετον.
ῥητίνῃ καὶ φῆς ὄρνιθος, τρίψας ἅμ
καὶ μίξας, ἐπιδησάσθω ἐπὶ τὸ ὀμ-
φαλὸν καὶ τὰ φῆρα. [8] Ἄλλο πρόσθε-
θεν. Κίστου Κλάδου τὸ καρπὸν καὶ
κέδρου πρίσμα τρίψασι, καὶ βα-
λάνιον ποιήσασι, προσβλήθω. [9]
[30] Ἄλλο. χελώνης θαλασσίης τὸ ἐγ-
κέφαλον, καὶ αἰγύπτιον κρόκον, καὶ ἄ-
λαι αἰγύπτιον τρίψας καὶ ξυμμίξας
ποιέειν βαλάνους, καὶ προσβλήθω. [10]
Ἐκβόλιον θυμίαμα, δυωδέκωον καὶ
εἴκοσι χαρὸς ἐξελάσαι. ἰτέης φύλ-
λα ἐπὶ πῦρ ἐπιθεὶς θυμιᾶν, καὶ πρό-
κλιδας τὴν γυναῖκα ἐὰν ἄχεος
αὖ ὁ καπνὸς ἐς τὴν μήτρην ἐσίῃ.

CX. Περὶ ἀσπορίης ἐκτρώσεως.
ὅταν ἡ γυνὴ ἐκβρώσῃ, καὶ τὸ παιδίον
μὴ ἐξέλθῃ καὶ τεθνήκῃ, καὶ ὀδύνῃ, ἢ
ἄλλο τι πάθῃ τοιοῦτον, [2] πρόσαι καὶ
[35] σέλινα ἐκθλίψας τὸν χυλὸν λαβὼ
βάκεα ἀμφοτέρων ἐπισωρεύσας,
καὶ κοτύλῃ ῥοδίνου ἐλαίου, καὶ σέλι-
χλιὸς ὅσον τεσσαρακοντόμετρον ῥητίνης
τε ὀβολοὺς τρεῖς καταπάσας ἐν
ἐλαίῳ, [3] καὶ ποιήσας πρὸς ποδῶν
ὑψηλοτέρου, ἔχειν ἐς τὰς μήτρας,
καὶ ἔχέτω κάμνων χρόνον ὅπ πλεῖ-
στον. [4] ἔπειτα καθίσαι ἡμέρας τέσ-
σαρας,

CIX. Aliud ſubdititium, ad ejiciendum fœtum immortuum. [2] Æris ramenta in molle linteum indita, ad os uteri apponito, & profueris. [3] Aliud. Teſtam recentem, & adipem anſerinum terat ac apponat. [4] Aliud. Nitrum cum reſina coctum, & in glandem effoormatum, gallinaceo adipe tinctum appone. [5] Aliud. Charien appellatur herba, hujus radicem non multo adeo tempore ad umbilicum apponito. [6] Aliud. Cucurbitam ſylveſtrem, & murium ſtercus, leviter trita apponito. [7] Aliud, quod alligatur. Reſinam & adipem gallinaceum, trita ac ſimul mixta, ſuper umbilicum ac ventrem deliget. [8] Aliud ſubditicium. Hederæ albæ ſemen, & cedri ramenta terat, & glandes hinc factas ſubdat. [9] Aliud. Teſtudinis marinæ cerebrum, & crocum ægyptium, & ſalem ægyptium terito, miſceto, glandes formato, ac ſubdito. [10] Suffimentum expulſorium, quod & ſanguinem ventris expellere poteſt. Salicis folia in ignem poſita ſuffito, & mulierem circumlocatam finito, donec fumus in uterum intraverit.

CX. Abortus ſanatio. Quum mulier abortum fecerit, & puer non fuerit egreſſus, ſive putrefactus fuerit, & intumuerit, aut aliud quid ejuſmodi paſſus fuerit, [2] porri & apii ſuccum per linteum expreſſum, de utriſque colligito, & olei roſacei heminam, & adipis anſerini quadrantem adjicito, reſinæque obolos tres in oleo liquefacito: [3] & ubi mulierem ad pedes altiorem feceris, in uteros infundito: ac decumbens ad plurimum tempus contineat: [4] deinde ad dies quatuor

σπειρας, καὶ ἐξέρχεται τὸ ἀποπατὸν παιδίον. [5] ὧν δὲ μὴ, λαβὼν ἄλας αἰγυπτίους, καὶ κολοκυνθίδιον ἀρίσιν χλωρὸν, μέλιτι μίξας καὶ τρίψας δῶναι φαγεῖν, ϛ', ἐπὶ φάγι, κινεέσθω τῇδε ϛ τῇδε. [6] Ἕτερον σιλφίου τεθραυσμένου. ἄλας αἰγυπτίους. ϛ μυόκοπρον, καὶ ἀρίσιν κολοκυνθίδιον, καὶ μέλιτος ὅσον τεσσαρημόριον ἐπιχεῖν ὑδρίσθων ι', λαβὼν ῥητίνης δραχμὴν μίαν ἔμβαλε εἰς τὸ μέλι, καὶ τὸν κολοκυνθίδιον καὶ τὴν μυόκοπρον, ξυνετρίασον πάντα καλῶς, [7] καὶ ποίησον βαλάνους ὡς τὸν μήτρην ὡσθοῦσθαι, ἕως ἂν δοκῇ καιρὸς εἶναι. [8] Ἕτερον ἐκβόλιον, ὃ τὸ παιδίον βλητὸν ἐξυόμενον ἐκβάλλει. ἐλξίνην σὺν οἴνῳ τρίψας πόσιν. [9] Ἕτερον ποτὸν ἐκβολῆς, ὃ τὸ παιδίον ἐκβάλλει πελιδνόν. Ἔκτεμε τὰς ῥίζας τρίψας λεπτὰς, καὶ τοῖσι τελσὶ δακτύλοισι, καὶ σμύρνης ὅσον κύαμον ἅμα σὺν οἴνῳ λευκῷ καὶ γλυκεῖ πῖσκε. [10] Ἐκβόλιον. κορίαννον ξὺν τῇ ῥίζῃ ϛ νέτωπον ὡσθοῦσθω, περιπατείτω. [11] Ἔγχυσιν ἐμβρύου, ὧν ἀποθάνῃ παιδίον ὥστε ἐκβάλλειν. κρόκον τρίψας ἐπίχεε χυλὸς ἔλαιον, καὶ διηθήσας ἔγχεε ἐς τὰς μήτρας, καὶ καταλιμπάνει ὡς πλεῖστον χρόνον. [12] Ἐμβρυον ἀκίνητον φθεῖραι ϛ ἐκβαλεῖν. ξυπληρίης χεστῆς δραχμὴν μίαν, σμύρνης ἴσον, ἐκλεδόρε μέλανος τεταρτόλιτρον, τρίψας λεῖα σὺν οἴνῳ μέλανι, βαλάνια ποιέειν, καὶ ὡσθοῦσθαι ἄγχι, ἄχρις ἂν κατ' ὀλίγον ἀποπλυθῇ.

CXI. Κλυσμοὶ καθαρτικοὶ μητρέων, ὧν σκληρωθέωσι, ἢ φλεγμασίης. [2] ὀλιγύθας χλιαρὰς ἐνδῶρ ἐπίχεε καὶ ζέοντας, ἀφεῖναι ϛ καταστῆσαι· εἶτα ἔλαιον ἐπι-

quatuor desidere jubeto, & egreditur puer putrefactus. [5] Si minus, salem ægyptium & cucurbitam sylvestrem viridem accipito, & melle ammixto trita edenda dato. Et postquam ederit, hinc & hinc moveatur. [6] Aliud. Salem ægyptium, & murium stercus, & cucurbitam sylvestrem sumito, & mellis semicocti quadrantem affundito, & resinæ drachmam unam in mel injicito, & cucurbitam ac murium stercus, omnia probe conterito, [7] & in glandes efformato, easque ad uterum subdito, quamdiu opportunum esse visum fuerit. [8] Aliud expulsorium, quod puerum enectum ejicit. Helxinem in vino tritam bibendam dato. [9] Aliud ejectorium, quod puerum lividum expellit. Veratri nigri radices tenues tritas, quantum tribus digitis apprehendere potes, & myrrham magnitudine fabæ, in vino dulci bibenda præbe. [10] Aliud expulsorium. Coriandrum cum radice, & netopum apponat, ac deambulet. [11] Aliud quod infunditur, si mortuus fuerit puer, ut ipsum ejiciat. Crocum terito, & anserinum adipem affundito, & excolata in uteros infundito, & ad plurimum tempus relinquito. [12] Ad fœtum immobilem corrumpendum ac expellendum. Aluminis sciffi drachmam unam, myrrhæ tantundem, veratri nigri obolos tres, in vino nigro leviter trita, in glandes efformato, & apponito donec paulatim fuerit exolutus.

CXI. Collutiones uteros purgantes, si ex partu aut inflammatione fuerint exulcerati. [2] Grossos hybernos aqua affusa fervefacito, & excolato: deinde

5 ἐπιχέω χλιηρὸν ℭ' μίξας. 3 κλύσον
ℌ δύο κοτύλης τὸ πολλῶν. πάνυ
ℌ τὰ κλύσμαθα" μὴ πολέω τέτων 394
κλύζειν. 4 ℵ σιδίοις ℵ μάννη" ἐν 395
οἴνω μέλανι αὐστηρῷ ἐψηθέντων· εἶ-
τα ἀποχέας τ' οἶνον, τέτῳ κλύζε. 5
"Αλλ℗ κλυσμός. τεύτλα οἴνῳ κοπακαύσας" τῆξον ἐν ὕδατι ℭ κλύ- 396
σον. 6 εἶτα σίλφι, μύζθα, χοῖνον
ἀνώδεα, φακῆς, ἐψήσας ἐν οἴνῳ,
ἀποχέας τ' οἶνον, κλύζε. 7 "Αλλ℗
κλυσμός. βάτυρον, λίβανωτὸν, ῥη-
τίνην," μέλιτι τήξας ἐν τῷ αὐτῷ, 397
οἴνου τε ἐπιχέας, κλύζε χλιηρῶ. 8 ἢ
10 ἀκτῆς κοκκον ' ἐψήσας ἐν ὕδατι,
ἀποχέας τὸ ὕδωρ, τρίψας ἐν τῷ
αὐτῷ σέλινον, σμύρναν, αὐνησον,
λίβανωτὸν, ἐπιχέας τε ℵ οἶνον ὡς
ἀνώδεα, ἴσον τῷ ὕδατι, διηθήσας
τε δ' ὀθονίῃ, χλιώσας, κλύσον. 9
"Αλλ℗ κλυσμός. κραμβίδιον, καὶ
λινοζώστην, ℵ λίνε σπέρμα, ℭ χλω-
ρὸν τὸ λίνον ἐψήσας, ἐν ὕδατι ἀπη-
χήσας, κλύσον τῷ ὕδατι. 10 μυρσί-
νης τ' φύλλων ἀξύβαφον, σμύρνης,
αὐνήσε, μέλι, ῥητίνην, μύρον ἀγ-
ρίπλιον, τρίψας πάνυ ℵ ἐνώσας,
ἐπιχέας τε ℵ οἶνε λευκῦ ὡς ἀνω-
15 δεστάτε' κοτύλας δύο, διηθήσας,
χλιώσας, κλύσον αὐτῷ. 11 ἢ δάφ-
νης καρπὸν ℵ γλήχωνα ἐψήσας ἐν
ὕδατι, μύρον τε ῥόδινον ἐπιχέας ὕ-
τω κλύζε χλιώσας. 12 ἢ χλωὸς
σέλε τῇ ῥητίνῃ μίξας, "ἐπιχέας τε 398
ὕδατος τὸ οἶνον, ℵ χλιώσας κλύ-
σον. 13 "Αλλ℗ κλυσμός. βάτυρον ℭ
κέδρινον ἔλαιον, ἐν μέλιτι ὀλίγῳ
χλιώσας, κλῦσον αὐτῷ. 14 " ἢ 399
φάφνης καρπὸν, λαβὼν μέλι, βά-
τυρον, χοῖνον, κάλαμον εὐώδεα,
βύσσου θαλλὸν ἄτσον, ℭ ἐψήσας ἐν οἴνῳ·
εἶτα ἀποχήσας, καὶ ὕτω κλύσον.
20 15 ἢ σελίνε καρπὸν, σεσέλι ℗,
σμύρ-

oleo tepido affuſo miſce, 3 & duas heminas ad ſummum infunde. Omnes autem collutiones non ampliore quam hac menſura uteris infundantur. 4 'Malicorium item & mannam thuris in vino nigro auſtero coquito, excolatum vinum infundito. 5 Alia collutio. Fecem vini uſtam liquefacito, & cum aqua infundito. 6 Deinde malicorium, myrti baccas, juncum odoratum, lentes, in vino coquito, & diffuſum vinum infundito. 7 Alia. Butyrum, thus, reſinam, mel, ſimul liquefacito, & affuſo vino, tepida infundito. 8 Aut ſambuci fructum in aqua coquito, & 'excolata aqua, apium, myrrham, aniſum, thus, ſimul in ipſa terito; & vinum odoratum pari aquæ menſura affundito, excolatoque per linteum, & tepefactum infundito. 9 Alia. Braſſicam, & mercurialem, & lini ſemen, & linum viride, in aqua coquito, excolato, ac infundito. 10 Aut foliorum myrti acetabulum, myrrham, aniſum, mel, reſinam, unguentum ægyptium, omnia terito ac unito, affuſiſque vini albi odoratiſſimi 'heminis duabus, excolato, tepefacito, infundito. 11 Aut lauri fructum & pulegium in aqua coquito, & unguentum roſaceum affundito, & cum hoc tepido colluito. 12 Aut anſeris adipem reſinæ ammiſcero, affuſoque ad hoc vino, tepefactum infundito. 13 Alia. Butyrum & oleum cedrinum, in modico melle tepefacito ac infundito. 14 Aut mel, butyrum, juncum odoratum, calamum odoratum, muſcum marinum ſumito, & 'in vino coquito, excolato, ac infundito. 15 Aut apii ſemen, ſeſeli, myrrham,

σμύρναν, αὐήνσον, μελανθιον, ἐν οἴνῳ ἀπηθήσας, τὸ οἶνον κλύσμ. [16] ἢ κέδρον ἐψήσας ἐν οἴνῳ, κλύσμ τῷ οἴνῳ. [17] ἢ κισσὸν ἐψήσας ἐν ὕδατι, κλύσμ τῷ ὕδατι. [18] ἢ ἐλατήριον, ἢ κέδρον δύο πόσιας ἐψῆν ἐν ὕδατι, ἓ ὅσον δύο κοτυλῶν κλύσμ χλιηρῶς. [19] ἢ σικύης σύλλεαίνης ὅσον δάκτυλον ἐψήσας, ἐν κοτύλῃσι δύο ὕδατι, ἐπὶ τὸ ὕδωρ ἐπιχέας μέλι καὶ ἔλαιον, τέτω κλύσμ. [20] ἢ θαψίης ῥίζης ὅσον δύο πόσιας τρίψας λεῖον, ἐπιχέας τὲ μέλι καὶ ἔλαιον, διεὶς ὕδατι χλιηρῷ ὅσον δύο κοτύλῃσι κλύσμ. [21] ἢ ἐλλεβόρε μέλανος ὅσον δύο πόσιας, διεὶς οἴνῳ γλυκεῖ καὶ ὕδατι, κλύζειν. [22] ἢ κόκκους κνιδίης ὅσον ἐξήκοντα τρίψας λείως, ἐπιχέας τὲ μέλι καὶ ἔλαιον καὶ ὕδωρ, κλύσμ.

[23] Κλυσμὸς κραιωτήριος, ἢν ἕλκεα ᾖ καθαρά. ὁλυπόθρς χρὴ ἐρεσσὸς τρίβειν καὶ ἐπιχέειν ὕδωρ, βρέξον δὲ ὅλην ἡμέρην, καὶ ἔλαιον ἐπίχεε, καὶ κλύσμ. [24] ἢ σαθροῖσι δὲ λωτὲ τρίσμασι χρῆν οἴνῳ μέλανι ἐψῆν. [25] ὅταν δ' ἀκάθαρτα ᾖ, καὶ φέρηται, τρύγα καὶ ἰὸν καὶ οἶνον καὶ ὕδατι κλύζειν. [26] ἢ σαῖνον, ῥόα βυρσοδεψικὴ, μυρσίνης φύλλοισι καὶ βάτε, ἐν οἴνῳ μέλανι ἐψῆν καὶ κλύζειν. [27] Κλύσμασι δὲ χρὴς τὰ παλαιὰ ἕλκεα· χυλὸν κράμβης ἐψηθέντος κλύζειν, [28] καὶ λινοζώστου ὁμοίως. [29] καὶ νίτρον ῥοδόμιτον ἐρυθρὸν ὀλίγον, σμύρνης ὀξυβάφου, λιβανωτὸν, σέσελι, αὐήνσον, σελίνου σπέρμα, νέτωπον, ῥητίνιλον, μέλι, χυλὸν σέσας, ὄξος· τὸ λευκὸν, μύρον τὸ λευκὸν αἰγύπτιον. [30] ταῦτα πάντα ὁμοῦ τελέθν λεῖα, εἶτα οἶνῳ διεὶς λευκῷ, κοτύλῃσι δυσὶ

rham, aniſum, melanthium, in vino coquito, & excolatum vinum infundito. [16] Aut cedrum in vino coquito & cum vino colluito. [17] Aut hederam in aqua coquito, & aquam infundito. [18] Aut elaterii, aut cneſtri potiones duas in aqua coquito, & duas heminas ex hac tepida infundito. [19] Aut cucumeris ſylveſtris interioris magnitudinem digiti, in duabus aquæ heminis coquito, & melle ac oleo ad aquam affuſo infundito. [20] Aut radicis thapſiæ potiones duas leviter terito, affuſoque oleo ac melle in duabus aquæ tepidæ heminis diluito, ac infundito. [21] Aut veratri nigri potiones duas, vino dulci & aqua dilutas infunde. [22] Aut grana cnidia ſexaginta terito, melleque ac oleo & aqua affuſa infundito.

[23] Collutio corroborans, ſi ulcera pura fuerint. Groſſos hybernos terito, & aquam affundito, & per totam diem macerato, & oleo affuſo colluito. [24] Aut malicorium, rhoem coriarium, myrtique ac rubi folia, in vino nigro coquito ac infundito. [25] Quum autem impura fuerint, & ſordes deferuntur, fecem vini uſtam, cum vino & aqua infundito. [26] Aut malicorium, rhoem coriarium, myrtique ac rubi folia, in vino nigro coquito ac infundito. [27] Collutiones quæ infunduntur ad vetera ulcera. Succo braſſicæ cocto colluc. [28] Et mercurialem ſimiliter [29] ac nitrum rubrum modicum ammiſce; & myrrhæ acetabulum, thus, ſeſeli, aniſum, apii ſemen, netopum, reſinam, mel, adipem anſerinum, acetum album, unguentum album ægyptium. [30] Hæc omnia ſimul trita, & vini albi heminis duabus

σὺ χλιηρῶς κλύζειν. 31 ἢ λινοζώσιν ἐψεῖν ἐν ὕδατι καὶ ἀπιθεῖν, ἢ σμύρνης ὀξυόδαφον, λιβανωτὸν, σέσελι, νέτωπον, ἴσον ἑκάστῳ, χλιηρῶς κλύζειν. 32 ἢ ἐλελίσφακον, καὶ ὑπερικὸν, ἐν ὕδατι ἑψήσας, κλύζειν τῷ ὕδατι. 33 ἢ ἀκτῆς καρπὸν καὶ δαφνίδας ἑκατέρων ἐξ ἴσου ἕψε ἐν οἴνῳ, εἶτα τῷ οἴνῳ κλύζε. 34 ἢ γλήχωνος τῷ ὕδατι κλύσον. 35 ἢ χλωὸς ἔλαιον ἐν ῥητίνῃ τήξας ὁμοίως, κέδρινον ἔλαιον σὺν ἀκρεάτῳ ὀλίγῳ, καὶ μέλιτι ἀμφοτέρας, κλύζειν χλιηρῶς. 36 ἢ ἀργύρῳ αὐθος ἐν οἴνῳ καὶ μέλιτι καὶ κηρῷ τηκτὸν, καὶ κύπερον, καὶ σχοῖνον, καὶ κάλαμον· 37 " ἄπινα δὲ καὶ ἐς μύρον μίσγεται· " καὶ σταιμῶδες, ἐν οἴνῳ ἑψῶν, κλύζειν, 38 ἢ σελίνου καρπὸν, ἄνηνσον, σέσελι, σμύρναν, μελάνθιον " ἐν οἴνῳ ἑψήσας. ἢ ὕδατι. 39 ἢ κέδρον κρητικὸν καὶ κισσὸν κρητικὸν ἐν οἴνῳ ἢ ὕδατι ἑψεῖν, " κἄ κλύζειν. 40 " ἢ ἐλάτην ἑψῶσιν 41 ἐν σμύρναν διεὶς ἐν ὕδατι κλύσαι. 42 ἢ ἐλατηρίου ὅσον δύο πόσιας ἐν ὕδατι κλύσαι. 43 ἢ κολοκυνθίδας ἀγρίας δύο ἐν οἴνῳ ἢ ἐν γάλακτι ἕφθῳ, ἀποῤῥήξας ὅσον τέσσαρας κοτύλας, καὶ ἀπηξέν, καὶ κλύζειν. 44 ἢ σικύης σὺν τερεβίνθῳ ὅσον παλαιστὸν ἑψήσας ἐν ὕδατι κοτύλαις τέσσαρσι, μέλι τε καὶ ἔλαιον ἐπιχέαι, " ἐνεργεῖν. 45 " ἢ τῆς θαψίης ῥίζης ὅσον δύο πόσιας ἐν οἴνῳ γλυκεῖ διεὶς ξυὼ ὕδατος κοτύλαις δύο, κλύσαι χλιηρῶς. 46 ἢ ἐλλέβορον ὅσον δύο πόσιας ἐν οἴνῳ γλυκεῖ διεὶς ὥστε δύο κοτύλαις ἐν.

47 ἢ

bus diluta, tepida infunde. 31 Aut mercurialem in aqua coque & excola, & myrrhæ acetabulum, thus, ' feseli, netopum, singulorum pares portiones adde ac tepida infunde. 32 Aut salviam & hypericum in aqua coquito, & cum aqua colluito. 33 Aut sambuci fructum, & lauri baccas, æquis portionibus in vino coquito, & cum vino colluito. 34 Aut pulegii aqua colluito. 35 Aut adipem anseris in resina liquefacito, & similiter oleum cedrinum modicum affundito, & cum melle liquefacito, ac tepida infundito. 36 Aut ' argentiflorem in vino & melle ac cera liquato, & cyperum, & juncum odoratum, ac calamum (37 quæ fane etiam in unguentum ammiscentur) & iridem ac muscum in vino coquito & infundito. 38 Aut apii semen, anisum, fesceli, myrrham, melanthium, in vino coquito ac infundito. 39 Aut cedrum creticam in vino coquito, aut in aqua, & infundito. Aut hederam creticam in aqua coquito ac infundito. 40 ' Atque hæc facienda sunt si vulnus habet, 41 & myrrham in aquadilutam infunde. 42 Aut elaterii potiones duas cum aqua infunde. 43 Aut colocynthidas sylvestres duas in vino aut in lacte cocto, quatuor heminarum mensura macerato, & excolato, ac infundito. 44 Aut cucumeris sylvestris interioris, palmi magnitudinem in aquæ heminis quatuor coquito, & melle ac oleo affuso colluito. 45 Aut radicis ' thapsiæ duas potiones, in vino dulci dilutas, cum aquæ heminis duabus, tepide infundito. 46 Aut veratri potiones duas, in vini dulcis heminis duabus dilutas infunde.

47 Aut

47 ἢ θλάσπι ὅσον ὀξύβαφον μέλιτι ἀμμίξας, ὕδατι δεὶς, ὅσον δύο κοτύλης ζ, χοᾶ χλιηρῶ. 48 ἢ σικύης ὅσον παλαιστιαῖον, καὶ κνεώρου ὅσον μίαν πόσιν ἐψήσας ὕδατι κοτύλης ζ πέπλε, μέλι παρεχέως καὶ ἔλαιον, κλύσαι. 49 ἢ κόκκους κνιδίης ὅσον ἑξήκοντα εἰς μέλι, ἢ εἰς ἔλαιον ξυῶ ὕδατι δεὶς, κλύσαι.

47 Aut thlaſpios acetabulum, melle ammixto in aquæ heminis duabus dilue, & tepido utere. 48 Aut cucumeris ſylveſtris magnitudinem palmi, & cneori potionem unam, in aquæ heminis quinque coquito, & melle ac oleo affuſo colluito. 49 Aut grana cnidia ſexaginta, in melle aut in oleo diluta, cum aqua infundito.

CXII. Ἢν ἐκ τόκου ἀμβροίη λαφθῇ, πίνετω ἀσφάδιλου μέλανα, ἢ σοῦ γλυκείης ῥοιῆς τὸ ἔνδοθεν, ἢ πιτύλῳ ἐρίφου ἢ τοῦτα δεὶς οἴνῳ μέλανι, ἢ τυρὸν ὄψον ἢ ἄλφιτα πύρινα ἐπιπάσσων, ἢ διδόναι πίνειν. 4 τὰς πυρὰς ἢ ἐπ' ὀλίγον φάγεται.

CXII. Si ex partu alvi profluvio corripiatur. 2 Bibat uvam paſſam nigram, & punici dulcis malicorium, & internum nucleum, & coagulum hœdi. 3 Hæc vino nigro diluta, & caſeo caprino, ac polenta triticea inſperſis, bibenda dato. 4 Triticum autem modice torreto.

CXIII. Ἢν δὲ ἐκ τόκου αἷμα ἐμέῃ, ταύτῃ ἡ συρίγξ ἢ ἥπατος τέτρηται. 2 αὕτη πινέτω γάλα ὄνου, ἔπειτα βοὸς, ἀμμιγὲς τεσσαρακονθήμερος. 3 καὶ σησαμον τελπέτω, ἄχρις ἂν δόσιν ἔχῃ. 4 πινέτω τὸ γάλα νῆστις.

CXIII. Si vero ex partu ſanguinem vomat, huic hepatis fiſtula fauciata eſt. 2 Hæc lac aſini bibat, deinde vaccæ nigræ, ad quadraginta dies: 3 & ſeſamum tritum, donec probe habeat. 4 Bibat autem lac jejuna.

CXIV. Ἢν [ἢ] ἐκ τόκου ἕδρην ἀλγέῃ, ὀρκάθου καρπὸν, σελίνου ῥίζαν, ἑψέων ἐν πίνῃ ἡμέρας τέσσαρας. 2 ἐμβάλλειν σπέρμα τερέβινθος ξυῶ χλιηρῶ ἀλείφαλα ἐδάφου.

CXIV. Si ex partu ſedem doleat, juniperi fructum & apii radicem coquat, & ad dies quatuor bibat, 2 & lactucæ ſemen cum anſerino adipe tritum edat.

CXV. Ἢν ἢ ἐκ τόκου αἱ μῆτραι φλεγμαίνωσι, ῥοῦχον χολὴ ἐγχέῃ, ἢ τὰ τίλτα, ἢ ῥάμνου.

CXV. Si vero ex partu uteri inflammati fuerint: ſolani ſuccum infundito, aut betæ, aut rhamni.

CXVI. Ἢν ἐκ τόκου τὸ σκέλος ὑπὸ ὑστερέων χωλωθῇ, ἀνίστασθαι δὲ μὴ δύνηται, πινέτω ὑοσκυάμου κόχλον, ὅσον χηραμίδα, ἐν οἴνῳ μέλανι ἡμέρας τρεῖς. 2 εἰ δὲ βούλεται ἡ πίνουσα, 3 λύτις, γάλακτος ὄνειου πίτυος ὅσον κύλικα. ἔπειτα δὲ φαρμάκου, ὑφ' οὗ τὸ φλέγμα καθαίρεται. 4 σανδαράκη δὲ καὶ κηρωτὴ καὶ λαγῶ θριξὶ ἡμιόλιοι τρεῖς ἡμέρας.

CXVI. Si ex partu crus ab uteris claudum factum fuerit, & exurgere non poterit, ſemen hyoſcyami chemæ menſura, in vino nigro ad triduum bibat. 2 Si vero mente percellatur ipſa bibens, lactis aſinini poculum bibendum dato: 3 deinde pharmacum à quo pituita purgatur: 4 ex ſandaracha autem & cerato, & pilis leporis, per triduum ſuffitus fiat.

CXVII. Ἢν

CXVII. Si

CXVII. ' Ἢν ὀκ πόκε φλεγμώωζιν αἱ ὑστέραι, ῥύχνε χυλὸν ἐγχέαι αἰβδίων ἔνω, [2] " ἢ στελίνε, ἢ ῥάμνε, ἢ τούτλε, ἢ κολοκυνθίης " χυλὸν, ὀμπίσας ἔγχεε. [3] " ἢ ἀκτῆς τὸ μέσον κοὶ ἀπαλὸν παῦν ἐξείσας μακρὸν ἔνθες. [4] " ἢ ἀψίνθιον ὐν ὕδατι τρίψον, ἐλαίῳ ὐ ἀναπορξίπας. [5] ἰὼ ὐ φείξη, ἀφωρμέῖν. [6] ἢ κοτυληδόνος φύλλα κοὶ πεάσια ἐψεῖν ὐ πυρῶν κεῖμενοιζιν, ἔλαιον ἐπ' αὐτοῖσι χέας " δίδε.

CXVII. Si ex partu uteri inflammati fuerint, solani succum intra pudenda infundito. [2] ' Aut apii, aut rhamni, aut betæ, aut cucurbitæ succum expressum. [3] Aut sambuci medullam ac tenerrimam partem derasam, oblongam indito. [4] Aut absinthium in aqua terito, & lana exceptum subdito. [5] Si vero horruerit, tollito. [6] Aut cotyledonis folia, & porrum, in crassiore tritici farina coquito, & oleo ipsis affuso præbeto.

CXVIII. " Χολῆς καθαρικὰ ὐμμήτρης. [2] σικύης τῷ ἐντερωνῳ λείῳ ' τρίψας, κοὶ μέλιτι φυρήσας, βάλανον ποιέων ὠφοσίθω. [3] φάρμακον δὲ χρὴ διδόναι, κοὶ ἄνω κὴ κάτω καθαίρειν, ὃ λέξω τῷ θερμῷ. [4] ὠφοσιζέναι ὐ αὔνησιν, ἢ μελάνθιον, ἢ κολοκυνθίδος ἀρρίης τὸ ἔνδον λεῖον ποιέων, κοὶ μέλιτι φυρῶν, κοὶ ὠφοσιζέναι. [5] ἢ ἐλατηρίε ὅσον πόσιας τέσσαρας, ξυμμείξας τέως χυλίῳ ἢ ἐγκλον, " βάλανον σὺν μικεστέρῳ ὠφοσιζέναι. [6] ἢ νίτρον, ὃ κύμινον, κὴ σκόροδον, κὴ σῦκον, λεῖα πάντα ποιήσας, κὴ μέλιτι δοῦσας, ὠφοσιζέειν. [7] θερμῷ ὐ λεέσθω, κὴ ἀπὸ λουτρῶ πινέτω. [8] ἢ θλάσπι λείῳ ποιέων, κὴ μέλιτι φυρῶν ὠφοσιζέναι. [9] ἢ σύκε παλαιῆ τὸ πίον ξύσας, ξυμμίσγειν πόσιας ἐλατηρίε δύο, κοὶ νίτρον ὅσον τὸ ἐλατήριον, μέλιτι δοῦσας, ὠφοσιζέσθω. [10] ἢ πωκεδανῆ ὀκτὼ τρεῖς κυάθες δίδε πιεῖν. [11] κὴ αὔνησιν κοὶ μελάνθιον δύεις ὐ οἴνῳ δίδε πιεῖν. [12] ἢ " ἐλατηρίε πόσιας τέσσαρας, μείξας τέκλι μηλίνῳ. [13] ἀφελομένῳ σὺν ἁλμυζέσθω ὕδατι δοῦσα ῥέμμα σύφονος. [14] ἢ ἐλατηρίε πόσιας τρεῖς ξυὼ

CXVIII. Bilem ex utero purgantia. [2] Cucumeris sylvestris internam partem tritam ac melle subactam, in ' glandem efforma-190
to ac apponito. [3] Pharmacum autem dare oportet, quod sursum ac deorsum purget, & calida lavare, [4] apponere vero anisum, aut melanthium : [5] aut colocynthidis sylvestris internam partem terito, & melle subactam apponito. Aut elaterii potiones quatuor, ammixto adipe anserino aut caprino, in oblongiorem glandem redactas apponito. [6] Aut nitrum, & cuminum, & allium, & ficum, omnia leviter trita ' & 195
melle subacta apponito. [7] Calida vero lavetur, & à balneo bibat. [8] Aut thlaspi leviter tritum, & melle subactum apponito. [9] Aut ficus veteris pinguetudinem derasam elaterii potionibus duabus ammixtis, & nitro tantum quantum est elaterium, cum melle subigito ac apponito. [10] Aut peucedani tres cyathos bibendos dato. [11] Et anisum ac melanthium vino diluta bibenda dato. [12] Aut elaterii potiones quatuor, adipe ' ovillo ammixto apponat. 200
[13] Et hoc ablato aqua odorata lavet, quæ leniter adstringat. [14] Aut elaterii potiones tres cum

ovillo

ξωὸ μηλέϊνω στέαλι βάλανον ' ἀδελπέρὸν ποιέφν. 15 ὦ ὦ ἀφέλητα, 422
ζ]φνιζεσθω ὕδαλι σὺ ἱκανῶ. 16 " ἢ
θλάσσι ὅσσον πόσιν ξωὸ μέϊλι
δίδε. 17 Κλυσμὸς, ὦ χολώδης ἢ.
ἐλατηρίϊ ὅσσον δύο πόσιας ὕδαλι
διὲς, ἐπιχέαι ἔλαιον ναρκίσσινον, ϗ
κλύζφν χλιηρῶ. 18 ἢ κηλοκυνθί-
δας ἀγρίϊας δύο λεπορίξας " ἐν οἰ- 423
νω[ἢ] χόλακλι ἐφθῶσσον τέσσαρας
κοτύλας, τλὼ μὲν μίαν ἀπηθέφν, ϗ
ξυμμίσχφν ἔλαιον ναρκίσσινον, ϗ
κλύζφν. 19 "' Αλλ κλυσμὸς, ὦ 424
χολώδης καὶ φλεγματώδης ἢ. σι-
κύης σὺ τερεώνης ὅσσον ' παλαιστὴν
ἐψήσας σὺ ὕδαλι πετῶ τέσσαρσι
κοτύλησι, ϗ μέλι μίξας ϗ ἔλαιον
ἀνθίνον, κλύζφν. 20 Φλέγμα ϗ χο-
λὼ καθαῖρον. κόκκους κνιδίης ἑξή-
κοντα, μέλι τε καὶ ἔλαιον ἀνθίνον
μίξας, κλύζφν σὺ ὕδαλι. 21 " ἢ κνή- 425
στρον ἐψήσας σὺ ὕδαλι ποτῶ, σὺ
πέντε κοτύλησιν, ἀποχέας δύο κο-
τύλας, συμμίξαι μέλι καὶ ἔλαιον
ἀνθίνον ξωὸ ναρκισσίνω, ϗ κλύσαι.
22 Κλυσμοὶ καθαρτήριοι. ὁλίνω-
δοι χμεραναὶ καυθέντες ϗ βραχέν-
τες ἐν ὕδαλι, ' ἀποχύσαντα τὸ ὕδωρ,
ἔλαιον ξυμμίσχφν, ϗ κλύζφν. 23 ϗ
μεθακλύζφν σεδίοισι, κηκίδι, λωΐϊ
πεΐσμαϊ. σὺ οἴνω ὦ μέλανι χρὴ
ἐψῆν. 24 ἢ τρύγα καὶ ων χρῆσθαι
ξωὸ ὕδαλι. 25 μεθακλύζφν ὦ τούτοι-
σι. 26 [ἢ] τοῖσι τ' μυρσίνης φύλλοι-
σι, ϗ ῥόω τῆ βυρσοδεψικῆ [χρῆ-
σθαι·] ἐψῆν ὦ οἴνω μέλανι σὺν ὀδῇ.
27 " μεθακλύζφν ὦ. χόνδρου φύλλα καὶ 426
ὑπερικὸν καὶ ἐλελίσφακον ἐψή-
σασθαι ξωὸ οἴνω μέλανι σὺν ὀδῇ. 28 ἢ
κεφαλῆος ὕδαλι, καὶ τοῦδε ἐψῆν
λινοζώστιν, νίτρφ ἐρυθρῷ ὀλίγφν, ϗ
κλύζφν. 29 " ἐλατηρίϊ ' ὅσσον πο- 427
σὶς, ξωὸ ναρκισσίνω ἐλαίω ἢ ἀνθί-
νω,

ovillo adipe, in glandem circum pennam efformato : 15 & ubi amoverit, ſufficienti aqua probe eluatur. 16 Aut thlaſpis potionem cum melle dato. 17 Collutio, ſi biliosa fuerit. Elaterii potiones duas aqua dilue, & oleum narciſſinum affunde, & cum tepido collue. 18 Aut colocynthides ſylveſtres duas ' in lactis aſinini 205
cocti heminis quatuor macerato, & unam excolato, ac oleum narciſſinum ammiſceto, & infundito. 19 Alia collutio biliosa & pituitosa. Cucumeris ſylveſtris internam partem palmi magnitudine, in aquæ potabilis heminis quatuor coque, & melle ac oleo anthino ammixto infundito. 20 Alia pituitam & bilem purgans. Grana cnidia ſexaginta, melle ac oleo anthino ammixto, cum aqua infundito. 21 Aut cneſtrum in aquæ potabilis 210
heminis quinque coquito, & duabus excolatis, mel & oleum anthinum, cum narciſſino ammiſceto, ac colluito. 22 Collutiones purgatoriæ. Groſſi hyberni uſti in aqua macerantur: & ad aquam excolatam oleum ammiſcetur, ac infunditur. 23 Poſtea vero collutio fiat ex malicorio, galla, loti ramentis. Hæc autem in vino nigro coquere oportet: 24 Aut fece vini uſta utere cum aqua. 25 Et ' poſtea hæc infun- 215
dito, 26 myrti folia & rhoem coriarium. Coquantur autem in vino nigro odorato. 27 Et poſtea lentiſci folia, & hypericum, & ſalviam, cum vino nigro odorato cocta infundito. 28 Aut cum braſſicæ aqua, in qua mercurialis cocta ſit, modico nitro adjecto, colluito. 29 Aut elaterii potionem, cum oleo narciſſino aut anthino, tepi-

dam

νω, καὶ κλύσαι χλιηρῶς. 30 Ἢν δὲ χολώδης ἦ, κολοκυνθίδας δύο ἀποβρέξας ἐν γάλακτι ὀνείω ἑφθῶν ὅσον τέσσαρσι κοτύλῃσι, ἐ ἀπηθήσας καὶ κλύσας, ξυμμίξας τε ἔλαιον ναρκίσσινον ἢ ἀνήθινον, ἢ τὸ ἀπὸ τῆς σικύης ἐντελεώνης ὅσον παλαιστιαῖον, 31 ἐψεῖν [σὺν] ὑδατι ποτῷ τέσσαρσι κοτύλῃσι, καὶ μέλι ὡραῖον, καὶ ἔλαιον ἀνήθινον 32 ἔστω ὁ κλυσμὸς φλεγματώδης ἐ χολώδης ξυμφέρει.

CXIX. Κλύσμα ἕλκην φλέγμα. " κόκκον ' τελῶν ἐ μανδραγ- 429
γόρα ξυὼ ὕδατι. 2 κάθαρσις γὰρ πεμπόλη τε καὶ πανδίη καὶ τὰ τοιαῦτα γίνεται. 3 " σκορόδα μώλυζαν, 430
νίτρον, σῦκα τὸ ἔνδον τὸ πίον, ἶσον τρίψας λεῖα, ὁκόσον κεκίδα ποιέων τὸ μέγεθος, καὶ ἀφοσλιήσας. 4 ἢ κυμίνου φύλλα σὺν οἴνῳ τρίψας ἐπίθει ἀφοσθείς. 5 " ἢ γῆς λευκῆς 431
ὅσον πύσιν. 6 " ἢ λευκὴν ῥίζαν 432
τρίψον λείαν, καὶ μέλι ἐπιχέας, καὶ ἀναζέσας, βάλανόν τε ποιήσας ' ἀφοστίλβῃ. 7 ἢ ὀπὸν σιλφίου ξὺν σύκων μαλάξαν, καὶ βάλανον ποιέων. 8 ἀγαθὸν δὲ καὶ σικύης σπέρμα τρῖψον ὁμοίως. 9 ἢ χολὴ ταύρου, καὶ νίτρον ἐρυθρὸν, καὶ νέτωπον, [καὶ] κυκλάμινον τὸ ὅσον κεκίδα, τῆς δὲ κυκλαμίνου πλέονα μοῖραν, μέλιτι ξυμμίξασα ἡ θεραπεύουσα ἀφοσθήσθω.

10 Πρόσθετον. " κυκλαμίνου τὸν 433
κεφαλὸν καθαίρας ὕδατι τρίψαι, καὶ ἐς ἀχύλιν ἀναφορύξαι ἀφοσθήναι. 11 ἢ σμύρναν, ἅλας, κύμινον, χολὴν ταύρου ξυὼ μέλιτι ὁμοίως. 12 ' ἢ κόκκους ὀκτὼ καὶ εἴκοσι 434
ὅσον τρεῖς, ἰνδικὸν φαρμάκου ἐ τῶν ὀφθαλμῶν ὃ καλέεται, καὶ πεπέρι τρῖ

dam infundito. 30 Si vero biliosa fuerit, colocynthidas duas in lactis asinini ' cocti quatuor heminis macerato, & cum excolato colluito, oleo narcissino aut anthino ammixto. Aut cucumeris sylvestris internam partem palmi magnitudine, 31 in aquæ potabilis heminis quatuor coquito, & melle ac oleo anthino addito, colluito. 32 Hæc collutio pituitosæ ac biliosæ conducit.

CXIX. Collutio pituitam trahens. Granum cnidium, & mandragoræ liquorem terito cum aqua. 2 Nam purgatio multa & ' omnis generis ex hac collutione contingit. 3 Aut allii caput integrum, nitrum, ficus internam pinguem partem, æquis portionibus trita ad gallæ magnitudinem efformato, ac apponito. 4 Aut cumini folia cum vino trita, in lana subdito. 6 Aut radicem albam terito, & melle affuso fervefactam in glandem redigito, ac apponito. 7 Aut silphii liquorem cum ficis emollito, & glandem efformato. 8 Bonum est & cucumeris ' sylvestris semen similiter tritum ac præparatum. 9 Aut fel tauri, & nitrum rubrum, & netopum, ac cyclaminum, illorum quidem gallæ magnitudinem, cyclamini vero ampliorem portionem, melle ammixto mulier quæ curatur apponat.

10 Aliud subditium. Cyclamini caput purgatum aqua tritum, & lana tenera exceptum apponito. 11 Aut myrrham, salem, cuminum, fel tauri, cum melle eodem modo. 12 Aut grana ' cnidia triginta, & Indici pharmaci oculorum (quod vocatur piper) grana tria, decorticato: & rotundi

τῶ προζύλῳ τρία.[13] τῶν τα ἢ λεῖα τρῖβε, καὶ οἴνῳ παλαιῷ χλιηρῷ δὸς, βαλάνιον ὡς περὶ πλεῖον ὄρνιθος πτέναι, καὶ ὧδε προσάγειν.[14] ἢ τὴν μύκλα ὅπως μέλιτι ἀναδεύσας, ἢ σκίλλης ῥίζαν ὅσον ἑξαδάκτυλον, ἐλίξας τὰς δύο δακτύλας ἐν ἐρίῳ προβαλοῦ.[15] ἢ αὖ τὴν τὴν σκίλλαν αὐτὴν ῥίζης τρῖψον, καὶ ὡσαύτως ἐλίσσων ἐρίῳ, εἶτα προβαλέναι.

[16] Κλυσμὸς, ὧν φλεγματώδης γυνὴ ᾖ. ἐκπιέσαι δύο πόσιας ἐν οἴνῳ διϊέναι γλυκεῖ, ὅσον δύο κοτύλας, καὶ κλύζειν, μίσγοντα, ὧν καθαίρεσθαι δεῖ, "πρόσθεν [σ]δὲ δεῖ ἐψεῖν.[17] ἢ ἀκάνθης καρπὸν, ἢ αὔνησον, λιβανωτὸν, σμύρναν, οἶνον· τοῦτα πάντα τρῖψον, καὶ τῷ χυλῷ τετέων κλύζειν. [18] ἢ κρόμυον ἑψήσας ἐν ὕδατι, ἐν τῷ χυλῷ τούτῳ ἕψειν τὴν λινοζώστιν, καὶ λίνα σπέρμα," νίτρου ἀποχέας, κλύζε. [19] ἢ κνήστρῃ πόσιν ἐν μέλιτι δοῦναι ἐνιέναι.

CXX. Σκέπλεσθαι δὲ χρὴ τὰ ἐπιμήνια, ὧν τε χολώδεα, ὧν τε φλεγματώδεα ᾖ. [2] ψάμμου ἐς τὸν ἥλιον ὑποβάλλειν λεπτὴν ξηρὴν, ὅταν τὰ καταμήνια ᾖ, καὶ ἅμαξαν ἐπιχέαι, καὶ ἐὰν ξηρανθῶσι. [3] καὶ, ὧν μὲν χολώδεα ᾖ, ἐπὶ τῇ ψάμμῳ ξηραινόμενον τὸ αἷμα χλωρὸν γίνεται· [4] ὧν δὲ φλεγματώδεα, οἷον μύξα ὁρᾶται. [5] ὧν οὖν φλεγματώδεα ᾖ, "κνήστρῃ ὀσον πόσιν διϊέναι, καὶ ξὺν μελικράτῳ κοτύλῃ κλύσαι. [6] Καθαρτικὸν μαλθακὸν, [ὃ δὲ] "ὕδωρ ἄγαν, ἐδέατος μᾶλλον, δὲ ἰσχνὸν ὕφαιμον, καὶ καταμήνια καθαπᾶ, ὧν καὶ μὴ πολυχρόνια ᾖ, δὲ ὑστέρων στόμα μαλθάσσει.[7] μύρον ναρκίσσινον καὶ κύμινον ὃ ἐθέλεις, σμύρναν τε καὶ λιβανωτὸν, "ἀψίνθιον, κύπερον, ῥόδινον ἄλφα, "ἄλφιτα· [8] τούτων τὸ ἴσον τῶν ἄλλων ἑκάστῳ,

tundi item tria. [13] Hæc autem terito, & vino veteri tepido dilutа, instar glandis circum volucris pennam efformato, & sic adhibeto. [14] Aut tithymali succum melle subactum. Aut scillæ radicem longitudine digitorum sex, duobus digitis lana obvolutis subdito. [15] Aut ipsam scillam absque radice terito, & similiter lana obvolutam apponito.

[16] Collutio, si pituitosa fuerit mulier. Veratri potiones duas in vini dulcis heminis duabus diluito, & permixta infundito. Si purgatione opus habuerit, porrum coquere oportet, [17] aut sambuci fructum, anisum, thus, myrrham, vinum: hæc omnia terito, & cum succo horum colluito. [18] Aut brassicam in aqua coquito, & in hujus succo mercurialem coquito, & nitri parum, & excolatum infundito. [19] Aut cneſtri potionem in melle dilutam immittito.

CXX. Verum menses considerare oportet, an biliosi sint, aut pituitosi. [2] Ad hoc arenam siccam tenuem in solem subjicito, & quum menses prodierint, sanguinem perfundito, ac siccari sinito. [3] Et siquidem biliosi fuerint, sanguis in arena siccatus viridis evadit. [4] Si vero pituitosi, velut mucus conspicitur. [5] Si igitur pituitosi fuerint, cneſtri potionem cum aquæ mulsæ hemina infundito. [6] Purgatorium molle, aquam ducit & pelliculas, ac saniem subcruentam. Detrahit & menses, nisi diuturni fuerint, & uterorum os mollit. [7] Unguentum narcissinum, & cuminum quod editur, myrrham, thus, absinthium, cyperum, unguentum rosaceum. [8] Horum singulorum pares portiones,

ἑκάστε, ℨ ὁλὲ ναρκισσίνε τέσσαρας μερίδας, ἐπικλέινιον ἀμὲ λίνε ξυμμείξας, πάνζα τρίψον,[9] κὴ ποίησον βάλανον ὥδε· πέρῳ, ῥάκος λεπτὸν τοιοῦτοι κρόκδησαι, ℭ ἐμβάψαι ἐς ἄλφα λόυκον αἰγύπτιον, κὴ ἐφοσδῆναι κὴ ἐᾶν ὅλην τὴν ἡμέρην.[10] λύσαμμήν ϗ κὴ ἀφαιρεμμόν, ℨμυνίζεσθω τῷ ὕδατι τῷ σύωδι.[11] Ἕτερον κρόκδεσμον, [ὃ] ὕδωρ ἅλα, κὴ δέρματα, κὴ μύξας, κὴ ἰχῶρα ὕφαιμον.[12] σμύρνεν, ἄλες, κύμινον, χολὴν ταύρε, τοῦτα συμμείξας, κὴ μέλιτι φυρήσας, ℭ ἐς ῥάκος σύθεις, ἐφοσδῆναι ἡμέρην ϗ ὅλην σύπιδεσθαι, εἶτα λύσαμμήν κὴ ἀφελομμήν, ℨμυνίζεσθω ὕδατι τῷ σύωδι.[13] Ἄλλο. ἄλας, κύμινον, χολὴν ταύρε, μέλιτι ἀναφυρέν, ℭ ἐφοσδῆσθαι.[14] κὴ σίλφιον τῷ σύκῳ μίξαι, ℭ ἐφοσδῆσθαι, εἶτα ℨμύψαι μύρῳ ῥοδίνῳ.[15] ἢ κόκκους σκολόψαυσα, πόσιν τε τρίψαυσα, κὴ βάλανον ποιέν.[16] ἢ σιδόροδον, ℭ νίτρον ἐρυθρὸν, κὴ σῦκον τέτων ἑκάστε ἴσον μίξας μέλιτι, δέναι ἐφοσδῆσθαι, κὴ πρὸ δὲν ἀφέλητον, ἐλάφε στέαρ ἐφοσδῆσθαι, τήξας σὺν οἴνῳ.[17] ἢ πεπέρεως κόκκους πέντε, ξὺν ἐλατηρίῳ ὀλίγῳ ἐφθραύζειν ϗ γνωμικῷ γάλακ' ὂν ἐριφίου," ἐς μύρον λιποδάψας ἐφοσδῆναι ϗ κὴ ἀφελεῖν ὡσαύτως.[18] ἢ σύκε τὸ πότιμον ξὺν ἐλατηρίῳ πόσι, κὴ νίτρε ἐρυθρὸ τὸ ἴσον, ℭ μέλιτος ἴσον ὡσαύτως.[19] ἢ χολὴ ταύρε, ℭ νίτρον ἐρυθρὸν, νέτωπον, κυκλάμινον ἴσον, ὅσον" κεκίδα, ἐν μέλιτι.[20] ἢ χολὴ ταύρε ἐς αἰγύπτιον ἔλαιον βάψασα ἐφοσδῆσθαι, κὴ ἀφελομμήν ῥοδίνῳ.[21] ἢ σικύης τῆς μακρᾶς τὸ ἐντερώνιον, τὸ σπέρμα ἐξελὼν ξὺν γαλακτὶ γυναικὸς κοροτρόφε,

tiones, narciſſini vero quatuor partes ſumito, & crudi lini ′pul- 253
villo dum à ſtuga depectinatur ammixto, omnia terito, [9] & glandem circum pennam efformato, & linteo tenui circundato deligato, & in oleum album ægyptium tingito, ac apponito, & per totam diem ſinito. [10] Et ubi lavit & amovit, aqua odorata perluatur. [11] Aliud purgatorium. Ducit aquam & pelliculas, & mucos, & ſaniem ſubcruentam. [12] Myrrham, ſalem, cuminum, fel tauri, melle ′ſubacta 260
& linteo indita apponito, & totum diem inſita ſinito. Deinde ubi lavit & amovit, aqua odorata perluatur. [13] Aliud. Salem, cuminum, fel tauri, melle ſubigito ac ſubdito. [14] Et ſilphium ficui ammiſceto ac apponito: deinde unguento roſaceo illinito. [15] Aut grana cnidia decorticato, potionemque ipſorum terito, ac in glandem efformato. [16] Aut allium & nitrum rubrum, & ficum, paribus ′portionibus melle 265
ammixto ſubdenda dato. Et ubi amoverit, cervi adipem apponat in vino liquefactum. [17] Aut piperis grana quinque cum modico elaterio, muliebri lacte inſtillato, in lana unguento tincta apponat, ac amoveat eodem modo. [18] Aut pinguiſſimam ficus partem cum elaterii potione, & nitri rubri ac mellis æquali portione eodem modo. [19] Aut fel tauri, nitrum rubrum, netopum, ′cyclaminum, paribus portioni- 270
bus eodem modo cum melle in glandem efformato. [20] Aut fel tauri oleo ægyptio tinctum apponat: & eo amoto roſaceum illinat. [21] Aut cucumeris ſylveſtris longi internam partem, exempto ſemine, cum lacte mulieris

φε, " κὴ σμύρναν ἄκρηθον, κὴ μέ- 414
λι ὀλίγον, κὴ μύρον αἰγύπλιον τρί-
βὲν κὴ πρόσλήγμα. 22 ἢ τὴν σίλε-
γάνλω σικύης αὐλῶμ, κόψας σὺν
αὐτῷ ἔ σπέρματος, κὴ μέλι ἐμ- 415
βαλεῖν, κὴ ἀναζέσαι, κὴ βάλα-
νον ποιῆσαι σὺν μήκεσι, κὴ βάπλειν εἰς
ἔλαιον λδικὸν. 23 ἢ τὴν ἀγρίλν
κολοκυντίδα ὡσαύτως. 24 " ἢ τὰς 441
ἐλατηρίας τρεῖς πόσεις ἐν ὕδατι
τρίψαι, κὴ βάλανον ποιῆσαι. 25
" Ἄλλο ὁμοίως. κόκκους σκόλυμου ς 416
τρεῖς, " ὅσον πόπανον ἐψήσας, κὴ μέ- 417
λι προσχέας κὴ προσθεὶς 26 " ἢ ῥόδ 448
δινον ἄλφιτα.

CXXI. "Οσα ἂ βάλανον προσ-
λήψεν), ἐμπήξασθαι χρὴ πρότερον εἰς
τὸν βάλανον, ἔπειτα ῥάκος προσ-
26 2 θεῖναι λεπτὸν ἐπιέλαιον, βάψαντα
ἄλφιτα αἰγύπλιον προσλήσας. 2 ἄ-
γειν ἂ μάλιστα " κὴ δέρματα ἀφαι- 449
ρεῖν). 3 Πρόσθετα καθαρτικὰ ἰσχυ-
ρά, " ὕδατος ἄγειν δυνάμενα, κὴ μύ- 450
ξας, ἔ δέρματα μᾶλλον τ προσθέν.
4 ἔ πεπέρεως κόκκους τέσσαρας τ
μεγίστους, ἢ κὴ τ μικρούς, εἰ δέοι,
ἐλατηρίας ποσὶ συμμίξας, τρίβε
λεία, 5 προσταράσσων γυναικὸς γά-
λακτι, κὴ μέλι ὀλίγον ἀναφυρήσας. 6
5 ' τοῦτο ἐς ἔριον μαλθακὸν καθαρὸν
προσ πλεῖον περιελίξας ῥάκεσι, ἔκπε-
πλασμένον προσλήσεως ἐς λδικὸν ἄλ-
φιτα αἰγύπλιον βάπλειν. 7 προσκεί-
σθω ἂ ἡμέρην ἕ, ἐπὰν δὲ ἀφέλη-
ται, προσλήσθω τὸ σῶμα ἔ ἐλάφου. 451
8 Πρόσθετα καθαρτικὰ, λὶν μὴ πο-
τὲ καθαίρη. λινοζώνην τρίψας κὴ
σμύρναν προσθεῖναι.

CXXII. Πρόσθετα ὁμοίως κα-
θαρτικὰ, χρὴ ἐν δυνάμει ἐκκαλεῖν
κὴ καθαμμίσια καθαστικῶν, κὴ
ἐμπορικὸν πόπανον ὑπεξαγα-
10 γεῖν. 2 " κανθαρίδας ' πέντε, ὑπο- 452

lieris masculum alentis, & myrrham puram, & modicum mel, & unguentum ægyptium, terito & apponito. 22 Aut cucumeris sylvestris partem internam siccato, & sine semine tundito, & adjecto melle fervefacito, & glandem oblongam efformato, atque oleo albo tinctum subdito. 23 Aut sylvestrem cucurbitam eodem modo. 24 Aut elaterii potiones tres cum farinæ massa terito, & glandem formato. 25 Aliud similiter faciens. Grana cnidia decorticata trium potionum mensura coquito, & melle affuso apponito. 26 Deinde rosaceum illinito.

CXXI. Quæcunque vero glandem subdunt, eas prius lanam in glandem infigere, deinde linteum tenue circumdare oportet, atque sic oleo ægyptio tinctam apponere. 2 Ducunt autem hæc maxime, & pelliculas auferunt. 3 Subditia purgatoria fortia, quæ aquam ducere possunt, & mucos, ac pelliculas, magis quam priora. 4 Piperis grana quatuor maxima, aut etiam parva, si opus fuerit, ac elaterii potionem admixta terito, 5 & muliebri lacte instillato, cum modico melle subigito. 6 Atque hæc in lanam mollem circum pennam obvolvito, & linteo circumdato apponito, ubi prius in oleum ægyptium tinxeris. 7 Maneant autem subdita per diem: & ubi amoverit, adipem cervi apponat. 8 Subditia purgatoria, si potiones non purgarint. Mercurialem tritam ac myrrham apponito.

CXXII. Potiones, similiter purgatoriæ, quæ secundas ejicere possunt, & menses detrahere, & fœtum enectum educere. 2 Cantharides quinque, alis &

πίλας καὶ τὰ πέρας καὶ τὰ σπέλεα καὶ τῶν κεφαλῶν· εἶτα τρίβολον ὠφελιμώτατον κόψας τῆσι ῥίζῃσι καὶ τοῖσι φύλλοισι καὶ τὸ χλωρὸν τὸ ἔξω τρίψας ἴσον, καὶ σελίνου σπέρματος, καὶ σηπίης ὠὰ πεντεκαίδεκα, σὺν οἴνῳ γλυκεῖ κεκραμένῳ [διδόναι,] καὶ σὺν ὕδατι θερμῷ καθίννυσθαι, καὶ μελίκρητον ὑδαρὲς, καὶ οἶνον γλυκύν. 4 καὶ τὸ [αὐτὸ] τετριμμένον ὅσον σταθμὸν αἰμυναῖον σὺν οἴνῳ γλυκεῖ πίνειν. 5 ἐπὴν δὲ ὠδυνὴ ἔχῃ, λύκους ἐρεβίνθους καὶ ἀσταφίδας ἑψήσας σὺν ὕδατι, καὶ ψύξας, διδόναι πιεῖν. 6 ὅταν ἡ στραγγὲλη ἔχῃ, σὺν ὕδατι χλιαρῷ καθῆσθαι, καὶ οἴνου πίνειν γλυκέος.

CXXIII. Πάσης νόσου δυνάμενον καὶ ἀνασμῶσαι, καὶ καθῆραι. 2 σμύρναν ὀλίγην, καὶ ἐλελίσφακον, καὶ ἄνησον τρίψας χρῶ. 3 Καθαρτικὸν δυνάμενον ἕλκειν καθῆραι. 4 ἢν τὸ στόμα τῆς μήτρης ὀρθῶς ἔχῃ, πυελὸν βόλβιον ξηρὸν κόψας καὶ διασήσας τέσσαρας χοίνικας, ὄξους σὺν κοτύλας δέκα, καὶ ὕδρας βοείας ἕπτα ρον τοσοῦτον, καὶ θαλάσσης ἅλμης κοτύλας εἴκοσι. 5 πυελὸν βληχρὸν πελὸν χρόνον. 6 εἶτα λουσαμένῃ φάκιον πιεῖσα, καὶ μέλι καὶ ὄξος μεμιγμένον πιεῖσα ἐμέσατω. 7 καὶ ῥοφήσαν ἄλσδρον δοῦναι, καὶ ἐπιπιεῖν οἶνον σύωδες παλαιὸν ἐξηθεματωμένον. 8 σίτου σὲ μὴ γεύεσθω τῇ τοιαύτῃ ἡμέρῃ. 9 τῇ σὲ δευτέρῃ κόκκον δοῦναι καθίσποδον. 10 τῇ σὲ τρίτῃ δοῦναι διαρηκτὸν, ἀσταφίδας καὶ ἐρεβίνθους λύκους δύο χοίνικας, καὶ ἐπιχέαι ὕδατος τέλεα

cruribus ac capite avulsis, & tribulum ad mare natum cum radicibus ac foliis tritum conchæ mensura, & cuanthemi viridem sive luteam internam partem, & seminis apii tantundem, & sepiæ ova quindecim, in vino dulci temperato bibenda dato. Et ubi dolor habuerit, in aqua calida desideat, & aquam mulsam aquosam bibat, & vinum dulce. 4 Alia. Ranunculi foliorum ac floris triti, æginæi stateris pondus in vino dulci bibat. 5 Quum autem dolor habuerit, cicer album & uvas passas in aqua coquito, & perfrigeratam bibendam dato. 6 Et ubi urinæ stillicidium vexarit, in aqua tepida desideat, & vinum dulce bibat.

CXXIII. Aliud ad omnem morbum, & aperire, & purgare potens. 2 Myrrham modicam & salviam, & anisum terito ac utitor. 3 Purgatorium quod sterilem purgare potest. 4 Si os uteri non recte habuerit, stercus bubulum siccum tusum ac cribratum quatuor chœnicum mensura, & aceti heminas decem, & urinæ bubulæ tantundem, & salsuginis marinæ heminas viginti, 5 pro fomento adhibeto: & ad multum tempus hoc leniter facito. 6 Deinde lota, ubi lenticulæ decoctum, & mel ac acetum mixta bibat, vomat. 7 Et farinam sorbendam dato: & vinum odoratum vetus sub dio per noctem expositum, insuper bibendum. 8 Cibum autem ea die ne gustet. 9 Sequenti vero granum cnidium devorandum dato. 10 Tertia vero pharmacum urinam ciens adhibeto, ita ut uvas passas & cicer album, duarum chœnicum mensura sumas,

&

τρία ἡμιχόα· [11] ἔπειτα λαπχέας
25 ἑπτὰς τῶν αἰγρίλων θεῖναι, καὶ τῇ
ὑστεραίῃ πίνειν, [12] καὶ τοῖσι αὐτοῖσι
χρέεσθαι.

[13] "Ἐγχυτὸν καθαρτικὸν καὶ κα- 460
θαρτήριον." βόλβιτον τὸν ἁπάσης ὅσον 461
σκαφίδα, φυρτὸν δὲ καὶ ξυμμίσγειν τὸ κυπαρίσσου τὸ πρίσμα, ξηραίνειν δὲ ἐν τῷ ἡλίῳ, καὶ ἐς τοῦτο τὸ θυμιήματα ἐμβάλλειν.

[14] Εἰς ὄμφιον πίτυρον. "Ἢν τὰ 462
καθαρτήρια ἴσχῃ, ἀκαύλης λεύκης τὸ φύλλα τρίψας καὶ ἐξηθήσας ἐπιχρίειν ἐγχέψ. [15] Κατάχεε-
30 σον καθαρτικὸν ὥστε μήτρας καὶ θαλάμους. πτάσας σπέρμα καὶ καρδαμώμου τρίψας, ἐν οἴνῳ τε δίεις καὶ γάλακτι ἔφθῳ, ἀναχρίειν τὸν ναυτιῶντα χαστέρα.

[16] "Κατάχρισον μαλθακτή- 463
ριον. ὕδωρ δὲ ἄγε καὶ μύξας καὶ δέρματα, καὶ λοχέια φέρε, καὶ ἐχ ἑλκοῖ. [17] σμύρνης ὡς ἀρίστης ἥμισυ, καὶ ἁλὸς χόνδρον ὁμοίως, πίσσαν ἡδωτὸν φλάσας, μίξας τε λεῖα. [18] ἔστω δὲ τὸ τῆς σμύρνης τὸ ἥμισυ καὶ ἁλὸς, καὶ τῆς πίσσης ἐμβαλεῖν ἐς ῥάκος τῆς πτέλεας
35 μήκεος ὅσον κνίδη μεγάλη. [19] δύο δὲ ἔστω, ὡς τὸ μὲν ἡμέρας ἔχῃ, τὸ δὲ σύρριν, ἐς τ' αὖ καταβακῇ. [20] λεάνειν ἢ θερμῷ, εἶτα ἀφαιρέεσθαι ἀναιζέοντα ὕδατι εὐώδει. [21] "Καθαρτικὸν 464
ἄτοκον καθῆραι, ἢν τὸ στόμα τῶν μητρέων ὀρθῶς ἔχῃ. [22] ἢν ἄτοκον θεραπεύῃς, βόλβιτον αὖον ἡλίῳ ἀναπέσας ὅσον πεσσαρας χοίνικας ἀττικὰς, ὄξεος ἡμιτύλας δέκα, καὶ ὀροβίης χοίνικα, καὶ γαλάσσης κοτύλας εἴκοσι, πυρῆσαι ἀλέα πυκνὸν χρόνον. [23] "Ἑπτὰ φα- 465
κίον ποιῆσαι, καὶ μέλι καὶ ὄξος μίξαι,

& aquæ ſemicongios tres affundis. [11] Deinde ' facta cocturas[10] excoles, & ſub dio per noctem exponas, & poſtera die bibendum præbeas: [12] & ſubdititiis pharmacis utatur.

[13] Aliud purgatorium menſium. Stercus bubulum velut conchæ teſtam efformato, & cupreſſi ramenta ammiſceto ac ſubigito, & in ſole ſiccato: & in hoc ſuffimenta injicito, ac ſuffito. [14] Aliud quod infunditur ad ſimilem affectionem, ſi menſes non prodeant. Spinæ albæ folia ' trita, & excolata ac tepe-[315] facta infundito. [15] Illitio purgatoria, quæ uteros purgat. Porri & naſturtii ſemen tritum, & vino ac lacte cocto dilutum, imo ventri illinito.

[16] Illitio mollitoria. Ducit aquam, & mucos, & pelliculas: & puerperii purgamenta detrahit, & non exulcerat. [17] Myrrhæ optimæ dimidiam partem, & ſalis granum, & picem aromatibus conditam, contundito, ac trita miſceto. [18] Sit ' autem myr-[320] rhæ dimidia pars, ad ſalem ac picem contuſam: hæc in linteum ad gallæ magnæ magnitudinem efformata immittito. [19] Sint autem duo lintea, ut alterum in die, alterum nocte habeat, donec colliqueſcant. [20] Lavetur autem calida. Et deinde ubi amovit, aqua odorata perluatur. [21] [Medicamentum infecundam purgans, ſi os uteri bene habet. [22] Si infecundam cures, ſimum bubulum ſole ſiccatum cribratumque ad quatuor chœnicas articas, aceti heminas decem, & ervi farinæ chœnicem, & marinæ heminas viginti pro fotu tepide adhibeto longo tempore. [23] Deinde lenticulæ decoctum fa-

μιξαι, καὶ ἐμείτω, [24] καὶ ῥοφείτω ἄλητον, καὶ ἐπιπινέτω οἶνον σὺν δέκα. [25] σῖτος δὲ μὴ ἀπέστω τούτῳ τῇ ἡμέρᾳ. [26] τῇ δὲ ὑστεραίᾳ ἡ κύησις δεῖται καθάρσεως. [27] τῇ δὲ τρίτῃ διαρρηκτέον. [28] ἐὰν δὲ βούλῃ, λεύκους σταφίδας καὶ ἐρεβίνθους λευκοὺς δύο χοίνικας, ἐπιχέας ὕδατος τρία ἡμιχόα. [29] ἀφελεῖν δὲ τὸ ἥμισυ, εἶτα ἐς τὴν ἐφεξῆς ἡμέραν, καὶ τῇ ὑστεραίᾳ πίνειν ἀπὸ τούτου καθ' ὁλίγον, [30] καὶ τοῖς σφυδίοις χρῆσθαι.

CXXIV. Ἢν βούλῃ γυναῖκα κύουσαν καθῆραι αὐτὴν καὶ τὰς μήτρας. [2] ἔπειτα δίδου ἄλητον ἐδωδίμου ἀλεύρου καὶ οἶνον ἐπιπινέτω, [3] καὶ σφόδρα ἐνεὸν νίτρου ἐρυθροῦ. [4] καὶ κύμινον, καὶ ῥητίνην μέλιτι δοῦσα, ἐν ὀθονίῳ σφόδρα. [5] καὶ, ὅταν τὸ ὕδωρ ἀποῤῥυῇ, τοὺς μέλανας πτοὺς σφόδρα λειάνασα μαλακτήριον, καὶ τῷ ἀνδρὶ συνουσιάσθω.

CXXV. Ἢν δὲ τὸ στόμα μεμύκῃ, σφόδρα λειάνασθω καὶ ὑποπεσσέτω, μέχρις ἂν ἀναστομωθῇ, ὕδατι αὐτίκα ἀπονιζέσθω. [2] ἴρηκος δὲ ἄφοδον τρίψας ἐν οἴνῳ γλυκεῖ, καὶ πίνειν νάσιν, καὶ τῷ κώλῳ συνουσιάζεσθαι τῷ ἀνδρί. [3] ἢ, ὁκόταν τὰ καθάρματα πωνῇ, χλωὸς ἢ ἀλώπεκος ἄφοδον ἐν ῥοδίνῳ μύρῳ τρίψας, καὶ τὸ αἰδοῖον χρίεσθαι καὶ συνουσιάζεσθαι.

CXXVI. Ἢν ἕλκεα ᾖ δριμέα, καὶ λίθι φλεγμαίνῃ, χρῶ τῷδε κλυσμῷ. [2] χλωὸς ἔλαιον, καὶ ῥητίνῃ μίσγε, καὶ θὲς ὕδατι χλιηρῷ κλύσαι. [3] ἢ μέλιτι βούτυρον μίξας τῇξαι καὶ κλύσαι. [4] ἢ ἐγχρώσας ξύσαι ὄστρεον σταφίδα μικρὴν, καὶ σμύρνης, καὶ μέλιτος ὁμοίως· τοῦτα διεῖναι ἐν οἴνῳ μέλανι σὺν ὕδατι, καὶ κλύζειν χλιηρῷ. [5] Ἢν ἕλκωθῇ ἢ φλυκταινῶν ἀνάπλεα ᾖ ἐν τῇ κεφαλῇ σῇ

cito, & mel cum aceto dato, ac vomat, [24] forbeatque farinam, & superbibat vinum odoratum: [25] Cibo autem abstineat eo die. [26] Sequenti vero grana cnidia devoranda dato: [27] tertia autem quod urinas cieat. [28] si voles passas albas & cicera alba ad duas chœnicas, affundens aquæ tria semicongia. [29] Dimidio ablato reliquum sub dio ponito, & postridie ex eo bibendum paulatim dato. [30] Utendum quoque subdititiis.]

CXXIV. Si voles mulierem concipere, ipsam & uteros purgato: [2] deinde jejunæ farinam edendam dato, & vinum ' merato cum insuper bibendum: [3] & nitrum rubrum, [4] aut cuminum, & resinam, melle subigito, & in linteo subdito, [5] & ubi aqua defluxerit, nigros subdititios talos ad emolliendum apponito, & cum viro concumbat.

CXXV. Si vero os concluſum fuerit, etiam fici succum apponat, donec fuerit apertum, & statim aqua eluat. [2] Cæterum accipitris stercus in vino dulci terat, & jejuna bibat, & tunc viro condormiat. [3] Aut ' ubi menses defierint, anseris aut vulpis stercus, in rosaceo unguento terat, & pudendum illinat, ac condormiat.

CXXVI. Si ulcera fuerint acria & inflammata, hac coilutione utere. [2] Adipem anseris & resinam misce, & aqua tepida diluta infunde. [3] Aut butyrum melli ammixtum liquefacito ac infunde. [4] Aut bryoniæ albæ conchæ testam parvam deradito, & myrrham ac mel similiter: hæc in vino nigro ' odorato diluito, ac tepida infundito. [5] Si ulcerata aut pustulis plena fuerint summa labra,

σῦ ἄκρα τὰ χείλεα. [6] σάρκα βοὸς, ἢ πικίλον, ἢ χλιῶν ἅλφα, καὶ αὐνησον, ἢ κηκηνα, ἢ κρόκον κυπρίλλιν, τρίψας ταῦτα πάντα, καὶ ἀφαλείψας τῷ σάρκα, καὶ προσβίβρωσκε. [7] Ἢν ἕλκεα ῥύῃ καὶ ὀδυνᾷ. [8] βοὸς σάρκα, σεσηπυῖαν ἐπαλείφειν, καὶ τῷ σάρκα προσβιβρώσκειν, καὶ ἐγκλύζειν. [9] ἰὼ ῥυπῶσα ᾖ, καὶ πυρίλλιῳ συκῆς ἀπὸ ῥίζης, καὶ μετέπειτα καὶ πίνειν [10] σὺν γλυκεῖ πινέτω. [9] Ἢν σὺ τοῖ-σιν αἰδοίοισι τὰ ἕλκεα ῥύηται. [10] βόδον σήπειν ἐπαλείφειν, καὶ μυρσίνιλλον οἴνῳ κωφεῖῶν ἁλυκλύζεσθαι τῷ οἴνῳ, ἢ ἐλαίας φύλλα, καὶ βάτος, καὶ ῥοιᾶς, καὶ ὁ οἴνῳ ἕψω πραμνίῳ. [11] ταῦτα δὲ ὅπως ποιεῖν, καὶ περσέης φύλλα, ἢ δένδρος δηλαδὴ, λεῖα τρίψαι, καὶ προσ τὰ αἰδοῖα πλύνειν. [12] ἢ ἀνήθου καρπὸν καὶ σελίνου τρίψας ἐπίχριε.

CXXVII. [1] Ἢν ἀφθήσι τὰ αἰδοῖα, πῶς δεῖ ἰᾶσθαι. [2] σάρκα βοὸς ὡσεὶ δύο παλαισταῖν τὸ μῆκος, πάχος δὲ ὡσεὶ σελὸς, προσ-[472] βιβρώσθω μήκεος ἐπ' ἔρης. [3] τῷ δὲ νύκτωρ ἀφῇ. τῇ δ' ὑστεραίῃ πάλιν προσβιβρώσκε μέχρι μεσημβρίης, [4] καὶ ἐπιπινέτω οἶνον γλυκὺν, μέλιτι τὸν οἶνον ξυμμίσγοντα. [5] Κλύσμα, ἰὼ ἡλκωμένῃ ἕωσιν αἱ μῆτραι, καὶ ἰὼ στραγγίσῃσι ἐπιλάβῃ. [6] πράσα, ἀκτῆς καρπὸν, σέσελι, αὐνησον, λιβανωτὸν, σμύρναν, καὶ οἶνον ἴσον τῷ χυλῷ τούτων, μίξας ταῦτα καὶ ἀναζέσας, ψύχειν μετρίως καὶ κλύζειν. [7] ἢ μέλι, βούτυρον, μυ-[474] λὸν, καὶ κηρὸν σύνειναι καὶ χρίσαι. [8] Ὅσα δὲ αἰδοίῳ ἕλκεα ἔνι τῇ φύσει. [9] φύλλα ἐλαίης, [475]

labra, [6] carnem bubulam fumito, & butyrum five adipem anſerinum, & aniſum aut crocum, aut ſpodium cyprium: hæc omnia terito, & carni oblita apponito. [7] Si ulcera fiant ac mordeant, [8] bubulam carnem adipe illinito, & carnem ſubdito. Et ſi ſordida fuerint, eluito, & fomentum ex fici radice adhibeto. Et poſtea etiam de pinguedine in vino dulci bibat. [9] Si in pudendis fiant ulcera, [10] bubulum adipem illinito. Et myrtum in vino coquito, & cum vino perluat. Aut oleæ folia, & rubi, & mali punicæ, eodem modo. Sit autem vinum pramnium. [11] Atque hæc quidem ſic facienda ſunt. Et perſeæ arboris videlicet folia terito, & ad pudenda apponito. [12] Aut anethi & apii ſemen tritum illinito.

CXXVII. Si fervido ac ſuperficiario ulcere pudenda laborent, ſic curare oportet. [2] Carnem bubulam longitudine duorum palmorum parvorum, craſſitudine vero ligni quod in foramen bipennis immittitur, pudendi videlicet virilis forma, uſque ad veſperam apponat. [3] Noctu vero auferat. Poſtera die autem rurſus apponat uſque ad meridiem: [4] & bibat vinum dulce, melle ad vinum ammixto. [5] Collutio ſi ulcerati fuerint uteri, & ſi urinæ ſtillicidium vexarit. [6] Porrum, ſambuci fructum, ſeſeli, aniſum, thus, myrrham, & vinum æquali menſura ad horum ſuccum: hæc mixta & fervefacta frigefacito, & moderate colluito. [7] Aut mel, butyrum, medullam, & ceram immittito, ac illinito. [8] Ad ulcera quæ in pudendo ſunt ac enaſcuntur. [9] Folia oleæ, & rubi, & hederæ, &

τω, καὶ κισσῷ, ἢ ῥοΐῃς γλυκείης, τρίβωνον λεῖα, διεὶς δὲ οἴνῳ παλαιῷ, ἐρεύνα ὡσπερίδεως τῇ νυκτὶ ὡς τὰ αἰδοῖα, ἢ καθαιρόμενον τὰ τοιαῦτα. [10] ὅταν δ' ἡμέρη γένηται, ἀρύσας. [11] ἀφεψεῖν δ' μύρσα ἐν οἴνῳ, καὶ ἀλειφαλύζειν. [12] ἢ χνοῦς ἔλαιον καὶ ῥητίνην τῆξαι καὶ κλύσαι. [13] ἢ βούτυρον ἢ κέδρινον ἔλαιον μέλιτι παραμίσγων μικρὸν, καὶ κλύζειν. [14] [1]Ἐλκεα ἐν μήτρῃσιν ἀποξηραίνει· ἀργύρου ἄνθος ἐν οἴνῳ 476
ὡσαύτως ψαι καὶ κλύσαι. [15] ἢ βούτυρον μὴ μέλιτι καὶ κλύσαι, [16] ἢ ἐλάτριον, καὶ σμύρνην, καὶ μέλι οἴνῳ διέντα, οἴνῳ δὲ μέλανι χλιηρῷ, καὶ κλύζειν τῇ ὑστεραίῃ. [17] ἢ ῥίνας φύλλα ἑψήσας ἐν ὕδατι τρίτον μέρος καὶ κλύζειν. [18] [2]Ἄλλο, ὦ ἐλκωθῇ τὸ στόμα τῆς μητρέων. [19] βούτυρον, λιβανωτὸς, σμύρνη, ῥητίνη, μυελὸς ἐλάφου· τρίτοισι κλύζειν. [20] ἢ φακὸν ἑψεῖν ἐν ὕδατι, καὶ ἀποχύσας τὸ ὕδωρ, ἐν τρίτῳ κλύζειν.

[21] [3]Οταν δ' ὕδωρ ἐκ τῶν ὑστερέων ῥέῃ, καὶ ἕλκεα ᾖ, καὶ διάκνηται, χλοὸς σεσηπὼς καὶ ὠὸν ἀλείφειν. [22] ἢ ὄιον σεσηπὸς, ἢ συὸς, καὶ φακὸν ἐν οἴνῳ ἑψεῖν, καὶ κεκραμβρόνισον τῷ ὕδατι, τρίτῳ κλύζειν. [23] τὰ δ' ἐν τῷ αἰδοίῳ ἕλκεα ἐν τρίτῳ καταμονᾶς, ἐπιπάσσειν δὲ μάνναν, βάτον, πίτυον φλοιόν· καὶ τῷ ὕδατι τούτων νίψασθαι.

CXXVIII. Διεκβόλιον, ὦ ἀποθάνῃ τὸ ἔμβρυον. [2] χαλβάνης ὅσον ἐλαίῳ συνελίξας ἐς ὀθόνιον κέδριον ἐμβάψασα, ὡσπερίδεσθαι ὡς τὸ στόμα τῆς μήτρης. [3] [4]Ετερον. κάλαμον δυώδεα καὶ σικύης σπέρμα λεανίλω τρίψαι ἐν χλιαίνῃ σταλ- 477
[4] ἐπίδησιν· δὲ τὸν ὀμφαλὸν καὶ τὸ ἦτρον· [5] καὶ σμικρὸν ἀπ' αὐτῆς ἐνστά-

mali puuicæ dulcis terito, & vino veteri diluta, [1] noctu in lana pudendis apponito, & pro cataplasmate adhibeto. [10] Quum autem dies venerit, detrahito: [11] & myrti baccas in vino coquito, ac colluito. [12] Aut anseris adipem & refinam liquefacito ac infundito. [13] Aut butyrum & oleum cedrinum, modico melle ammixto, infundito. [14] Ad ulcera in utero reficcanda. Argenti florem in vino terito ac infundito. [15] Aut butyrum cum melle infundito. [16] Aut [1] bryoniam albam, & myrrham, & mel, vino diluta infundito. Postridie vero vino nigro tepido eluito. [17] Aut lentisci folia in aqua coquito, & cum hac postea colluito. [18] Si ulceratum fuerit os uterorum, [19] butyrum, thus, myrrham, refinam, medullam cervinam infundito. [20] Aut lenticulam in aqua coquito, & cum excolata aqua colluito.

[21] Quum vero aqua ex uteris fluxerit, & ulcera fuerint, & lancinarint, [1] anseris adipem & ovum illinito. [22] Aut ovillum aut suillum adipem, & lentem in vino coquito, & hoc pari aqua temperatum infundito. [23] Quæ vero in pudendo sunt ulcera, cum hoc perfundito: & mannam thuris, rubum, pini corticem inspergito: & cum aqua horum laventur.

CXXVIII. Expulsorium, si mortuus fuerit fœtus. [2] Galbanum olivæ magnitudine linteo involutum, ac oleo cedrino tinctum, ad os uteri apponat. [3] Aliud. Calamum odoratum, & cucumeris sylvestris medullam, cum adipe anserino terito. [4] Deliget autem umbilicum & pectinem, [5] & de hoc modicum lanæ instilla-

συστέξασα ἐς ἔριον, ὥσθ' ὑλήσθω ὥσθ' τὸ στόμα τ' μήτρης, καὶ ὑπὸ τάτε καὶ ὀλίγον ἔλκετω. [6] Ἄλλο. ἐρυθρεδάνου κόψας καὶ κέδρε πρίσματα, ὕδατος τε ἐπιχέας, πιθῇ ἐς τὸν αὐγεῖον· εἶτα ὥσθ' δὸς ὥσθ' τὰς ὀδύνας. [7] Ἄλλο. σιλφίε ὁκόσον δραχμὴν μίαν, καὶ πρόσθε χυλὸν ὁκόσον ὀξύβαφον, [8] ὥρᾳ- 477
μίξας κέδρινον ἔλαιον ἥμισυ κυάθε μικρῦ δὸς πῖν. [8] Ἄλλο. ταύρε χυλὸν ὅσον ὀβολόν, ἢ ἡμιοβόλιον τρίβων σὺν οἴνῳ δός. [9] ἢ [ἐν]ταῦ- 478
τὶ ὥσθιόλυσας [10] ὡς πάλιν καὶ πιεῖν δίδε. [10] Ἄλλο. καρκίνες ποταμίες πέντε, καὶ λαπάθε. καὶ πηγάνε ῥίζαν, ἢ αὐξυλον ἀπὸ ξύλε, τρίψασα ὁμοῦ πάντα, καὶ ἐνώσασα σὺν μελικρήτῳ, ὑπαίθριον θεῖσα, πινέτω νήστις [11] σὺν τρίτε. [11] Ἄλλο. σικύης σιλεστρίδιον τρίψας λείῳ, σὺν κεδρίνῃ πίσσῃ ἐς ἔριον συνελίξας, ὥσθόλυσας ὥσθ' τὸ πλεῖστον λίνον, [12] ὥσθόλυσθω εἰστω· ἵν' ὃ πλεῖστ τὸ σκληρὸν ὥσθισχέτω μικρὸν ἔξω· ὅτ' ἂν ἔριόν. [13] ὅταν ὃ αἷμα φανῇ, ἀφελέσθω. [14] Ἄλλο. ἑλλεβόρε μέλανος ὑπὸ λαβὼν [15] ῥαβδίον ὅσον ἐξ δακτύλων, ὥσθιέλιξον σὺν ἐρίῳ, τὸ ὃ ἄκρον ἔα ψιλὸν εἶναι, εἶτα ὥσθόλυσθω εἴσω ὅπ μάλιστα. [15] ὅταν ὃ αἷμα χθῇ τὸ ἄκρον, ἀφελέσθω. [16] Ἄλλο. ἐλλέβορον μέλανα, καὶ καυθαρίδας, ἢ κόνυζαν τρίψας σὺν ὕδατι, ἢ ποιήσας βάλανον μαλθακὴν, ὅσον ἐξδακτύλου, ξήρανον· [17] κἀπὸ ὅταν σκληρὸν γένῃ, ἐρίῳ ὥσθιελίξασα ὥσθόλυσθω, τὸ ὃ ἄκρον κεδρίνῃ χρισάτω, καὶ ἔσω ψιλόν. [18] ὅταν ὃ αἷμα φανῇ, ἀφελέσθω. [19] Ἐκβόλιον. ὦν ἔμβρυον τεθνεὸς ἔνδυν ἢ ἢ ἀπόλληχθον. βαλεράχιον καὶ ἐλατήριον μικρὸν

installatum, ad os uteri apponat. Et ab hoc paulatim extrahetur. [6] Aliud. Rubiam & cedri ramenta contundito, & aqua affusa sub dio per noctem exponito. Deinde mane ad dolores partus exhibeto. [7] Aliud. Silphii drachmam unam, & porri succi acetabulum, cedrini olei dimidio cyatho parvo ammixto, bibenda dato. [8] Aliud. Tauri fel oboli unius aut semioboli pondere in vino trito ac exhibeto. [9] Aut fermento oblitum, torrefactum devorandum dato. [10] Aliud. Cancros fluviatiles quinque, & rumicis ac rutæ radicem, & fuliginem de furno, omnia simul trita, & cum aqua mulsa unita, sub dio per noctem exponat, & jejuna ter bibat. [11] Aliud. Cucumeris sylvestris medullam tritam, in cedrina pice lanæ involvito, & cum filo ad dennam deligato: apponat autem intro, [12] ita ut pennæ dura pars paululum foras promineat ex lana. [13] Quum autem sanguis apparuerit, amoveatur. [14] Aliud. Veratri nigri virgulam longitudine sex digitorum lana involvito, extremam vero ipsius partem nudam finito. Deinde quam maxime intro apponat, [15] & ubi extrema pars cruentata fuerit, amoveat. [16] Aliud. Veratrum nigrum, & cantharidas, & conyzam in aqua terito, & glandulam mollem sex digitorum longitudine effformato, siccato: [17] & ubi dura facta fuerit, lana involutam apponat. Summam autem partem cedrina illinat, sitque ipsa nuda. [18] Quum vero sanguis apparuerit, amoveatur. [19] Aliud expulsorium. Si fœtus mortuus aut syderatus intus fuerit, ranunculum & ela-

μικρὸν μίξας εἰ ὄξει ἀκρήτῳ, καὶ δῦναι παῖειν. [20] ἢ κομμύεως ἀπαλὸς κωλὸς κ) τὸ ἄκρον νετώπω χελώμῳ ἐμβαλέσθω.

terii parum in aceto temperato misceto ac bibendum dato. [20] Aut brassicæ tener coliculus in summa parte netopo illitus immittatur.

ΝΟΘΑ ἢ ΠΡΟΣΚΕΙΜΕΝΑ τῇ τελευτῇ τ) πρώτου περὶ γυναικείων βιβλίου.

NOTHA seu ADIECTA ad finem libri primi de Morbis mulierum.

Basil. græc. Foesius v. 200. 634. Basil. lat.

45 — 299 ΒΗΧΟΣ παιδίῳ. [1] Ἐπὶ ἀλφίτοις ψωμίζειν. [2] Ἕτερον. [1] ὠὸν ὀπτήσαντα, τὸ λέκιθον ἐξελόντα τελέψαι. κ) σήσαμον λοῦσαι πτισάνῃ ἡδυσμένον, κ) ἄλας ἐν μέλιτι ἀναλείψαι. [3] τῷ κοιλίῳ λύσαι τ) παιδίῳ, ἔλαιον ἄπλυτον ἐς μέλι βάψας ἐνθεῖναι. [4] ἐὰν ὑγρότερον ᾖ, [1] κρεμμύων τὰ ἔσωθεν τρίψας ἐνθεῖναι. [5] ἐὰν δὲ γάλα μὴ ᾖ, σησάμινον ἄλυρον ἀποπλύνας, μέλι [τὸ] ἔλαιον μίξας χλιαρῷ [1] κλύσαι. [6] Ἀθμὰ κ) παιδίῳ. ἀναλιβανωτὸν ἐν οἴνῳ γλυκεῖ. [7] [1] ἀναλύσαι. [8] Καθαρτήριον. βαλανίδας πτίσσε κοπάνῳ μέλιτι κ), ἀνίσα ὀξυβάφου, ἀσφάλτου δύο δραχμὰς, χολὴ βοὸς, σμύρνης τρεῖς δραχμὰς, πόσιν ἐλατηρίου, ἐψῆσαι ἐν χαλκῷ, μίσυος ἔλαιον χλιαρὸς, [9] καὶ, ὅταν μέλλῃ χρῆσθαι, ἀλείφειν τὰς βαλάνους [1] τῷ χλιαρῷ ἢ τῷ οἴνῳ, ἐπειδὰν χρῆσθαι μέλλῃς. [10] [1] ἔλαιον δὲ χλιαρὸν· τούτῳ μίσυος κινδάβαρι.

11. Ἐμεῖν λύει ὠμοῦ χυλὸς ἐν οἴνῳ λεύκῳ. [2] Ἕτερον. ἀλήτου σπέρματος κεχυλισμένου τὸ ὕδωρ. [3] ἢ μήλου γλυκέος καὶ ὀξέος ἀποχυλώσας, εἶτα μέλι μίξας. [4] Τὸ σπαστικὸν ὧδε ποιεῖ. ἐλλεβόρου κ) μέλανος,

AD tussim pueri. Thapsiam in polenta edendam dato. [2] Aliud. Ex ovo assato vitellum acceptum terito, & sesamum album tostum, & salem cum melle delingendâ dato. [3] Ad alvum pueri solvendam. Lanam illotam melle tinctam indito. [4] Si vero antiquior fuerit puer, ceparum internas partes tritas cum melle indito. [5] Si lac non fuerit. Recentis tritici farinam elotam, melle ac oleo ammixto, tepidam sorbendam dato. [6] Ad anhelitum pueri facit thus in vino dulci, [7] & illuvies. [8] Purgatorium. Glandulas facito ex mellis hemina, anisi acetabulo, bituminis drachmis duabus, felle bovis, myrrhæ drachmis tribus, elaterii potione. Hæc in vase æneo coquito, & anseris adipem ammisceto: [9] & ubi uti voles, glandulis [1] anserino aut ovillo adipe illinito. Lana autem utere molli.

11. Vomitum solvit. Ocymi succus in vino albo. [2] Aliud. Farinæ tritici recentis exsuccatæ aqua. [3] Aut de malis punicis dulcibus & acidis succum exprimito, & deinde mel ammisceto. [4] Corrosivum sic paratur. Veratrum nigrum, sandaracham, squam-

λας, σανδαράχην, λεπὶς χαλκῦ, ἴσον ἑκάστῳ τριῶν χωλός. 5 ὅταν δὲ λεῖον ᾖ, ἀναμείξας μιᾶς μερίδος διπλάσιον πέπονον, ἀναδεύσας κεδρίνῳ χρίεται. 6 Ἄλλο σπόδιον φάρμακον ὧδε ποιεῖ. 7 αὐθημερὸν κεκαυμένου καθαρῶς ἄχεος ἢ φοινικῆς ῥινὸς τρῖψας λεῖον, τετρίφω χρῶ. 8 Τὸ μέλαν φάρμακον. 9 Λεπὶς, αὐθημερὸν, χαλκὸς τρῖψον ἑκάτερον. 10 ὅταν δὲ λεῖον τρίσῃς, ὕστερον μίσυ, ποιέων δύο ἢ τρία εἴδη τοῦ φαρμάκου. 11 τὸ μὲν χρυσόπουν, τὸ αὐγὸς, τριτημόριον τῆς λεπίδος· τὸ δὲ δεύτερον, τεταρτημόριον· τὸ δὲ τρίτον, πεντημόριον. 12 τέτριφε τὸ φάρμακον ἐπὶ πᾶν ἁρμόζει. 13 Διάληψις αὐτοῦ τὴ σποδὸς χλωρὸν, κάρυα, σαφὶς ἀγρία, ἀψίνθιον, ἐλατήριον, μέλι. 14 Ἐν τοῖς ποδαλγικοῖς ὀδυνήμασι τὰ ἀφιστάμενα καταπλάσσειν νίτρον ὕδατι φύρουσα λεῖον. 15 καὶ μὴ λούειν τρεῖς ἡμερέων. ὅταν δὲ λύσῃς, αὖθις νίτρον ἀμὸν τρῖψαι τρίψουσα, καὶ μέλι ὀλίγον. 16 τετρίφω ὥσπερ αἰεὶ χρίεσθαι. 17 Τὰ πεπυρωμένα ἀλείφειν ἀνδράχνῃ· ἐν ἑψητῇ, τριβάνῳ· τρία ὑγροῦ ὁπόσον ὀλκήν· λύειν πίσσαν ἐν ὕδατι, σταθμὸς ἡμιωβόλιον ἀττικόν.

III. Ὀφθαλμικά. Χαλκοῦς, χολὴ αἰγὸς, σμύρνα, ταῦτα λύειν. 2 πάντα ὁμοῦ τρίψας λεῖα, οἴνῳ διένας λευκῷ. ἔπειτα εἰς κάλαμον ἐμβαλὼν ξηρὸν χρῆσθαι. 3 Ἐρυσίπελας. μίσυ κεκαυσμένον, εἶτα οὖν ὀλίγον ὑποκαταμίσγειν· αὖτις ἀποδυνεῖν πεπυρωμένῳ. 4 ἔστω δὲ τὰ ἀποβεβλημένα, καὶ μίσυ ἴσον. 5 τὸ μίσυ κατάκαιε εἰς μάζαν, φυλάσσοντα ὅκως μὴ ἐκρυήσεται ὀπὴ λάθρον· ὅταν δὲ ἐξυγρανθῇ. 6 ὅταν δὲ καλῶς ὀπτὸν ᾖ, φοινίκεον γίνεται. 7 Ἐρυσίπελας. ψιμίθιον

squamam æris, singula paribus portionibus seorsum terito. 5 Quum autem trita fuerint, ad unam partem, duplam calcem ammiscето, & cedrino subacta illinito. 6 Aliud corrosivum pharmacum sic paratur. 7 Florem æris pure combustum donec ruber fiat, terito ac utitor. 8 Pharmacum nigrum. 9 Squamam æris, & florem æris, seorsum ambo terito. 10 Ubi vero contriveris, ita misceto: duas aut tres pharmaci species facito. 11 Unam fortissimam, quæ habet ad squamam, tertiam floris partem: alteram, quæ quartam: tertiam, quæ quintam. 12 Hoc pharmacum ad omnia conveniens est. 13 Illitio ad anginam. Roris marini semen, staphis sylvestris, absinthium, elaterium, mel. 14 In doloribus podagricis. Absessus nitro trito aqua diluto, cataplasmatis modo integito, 15 & tribus diebus non lavato. Ubi vero laveris, rursus nitrum rubrum crudum cum modico melle terito, 16 & hoc semper utitor. 17 Inflammata illine portulaca cum farinæ massa, & lactucæ rubræ drachma, ex aqua dissoluta.

III. Medicamenta oculorum. Æs ustum, ærugo, fel capræ, myrrha. Hæc dissolvuntur, 2 & omnia simul trita vino albo diluuntur, postea in arundinem conjecta, sicca in usum veniant. 3 Pulvillus. Misy præparatum in pila terito, & spumæ argenti chrysitidis appellatæ cinerem lotum ammiscето: 4 sint autem cineris partes tres, misyos una. 5 At misy in maza comburito vitans ne diffluat. Nam dum torretur liquescit, 6 ubi vero probe tostum fuerit, puniceum fit. 7 Alius pulvillus. Geruſa eodem

μίσιον τὸ αὐτὸν τρόπον μισγόμβρον τῷ μίσυι ὠπημμένῳ, ὥσπερ ἐν τῇ χρυσίπιδι ἀποδῶ τὸ μίσυ γένος). [8] Ἕτερον ἐμπλαστρον ἰχυρότερον τέτταρα ἀποδῶν κυπρία ἐν ℈ ἀσβόλης πεπτυμμένου, ἐ ψιμίσιον, καὶ μίσυ ὀπτόν. [9] εἶναι δὲ δύο μέρη τῶν ἀποδῶν," ℈ ψιμιθίου ἓν, ℈ μίσυος ἕν. [10] ὑγρὸν ἀνεμώνης τῷ φύλλα κόψαντα ἐκπιέσαι καὶ εἰς τὸ ἥλιον θεῖναι ἐν χαλκῷ ἐρυθρῷ καλαμεύσαντα, ὅπως μηδὲν ἐμπιεσθῇ). [11] "ὅταν δὲ παχὺ ᾖ," ἀφαιρεῖσθαι φθάς, εἶτα ξηράναντα. [12] ὅταν δὲ ξηρανθῇ, καταμηλῶν ὡς δυνατὸν μάλιστα. [13] εἶτα, ἐπειδὰν ψυχθῇ, τρίβειν λεῖα, ἐ μίσυαν ἀποδῶ πεπτυμμένου τῇ ἐκ ℈ ἀσβόλης ἴσον. [14] εἶτα, ὡφράσας ζωνέπωπον, μικρὸν πρίεσθαι. [15] εἶτα μέλιτι διάναγμα. [16] εἶτα ξηράναντα " ἐς χαλκῷ κισσίδα τετρῶσθαι. [17] Ξηρὸν μαλακόν. ἀποδὸς κυπρία, χαλκῖτις ἀπλυθὲς ἀφαιρεῖσθαι μμένου, καὶ αὐτὸς χαλκὸς "τοῦτο ἴσα μίσυαν" ἐ τρίβειν λεῖα. [18] "Ἕτερον ξηρόν. ἀποδὸς κυπρία, χαλκῖτις διατεθλιμμένου, ἐ ἀποδὸς χρυσῖτις ἀπλυθὲς. [19] "ἀναφέρειν τὸ χρυσῖτιν, καὶ τούτας ἀλλήλας ἀφαιρεῖσθαι. [20] "Ἕτερον ξηρόν. ἀποδὸς πεπτυμμένου," χρυσῖτις, ἐ ἀφρὸς χαλκοῦ ἴσα λεῖα. [21] "Ἕτερον. ὁμφακος χυλὸς, ἐ ἀποδὸς κυπρία. τὸ ὁμφακος ἀκμάζοντος χρὴ ἐκπιέσαι τὸν χυλὸν δι' ὀθονίης εἰς χαλκεῖον ἐρυθρὸν, ἐ μίξαι ὀξέος τρίτον μέρος λιτροῦ ὡς ὀξυτάτου. [22] καὶ ὅπως καθεψεῖν ἐν τῷ ἡλίῳ, ἡ ἀναζωρόσαι πεντάκις τῆς ἡμέρης. [23] "ὅταν δὲ παχὺς γένηται ὁ χυλὸς," ἀποδὸν τὸ κυπρίνης τρίτον χαλκίπιδος λείου ἐμβαλεῖν ἐ ἀναμίξαι. [24] "ὅταν δὲ ἐκτείνῃ ἢ ἑβδόμῃ ἢ ὁ χυλὸς ἐν τῷ ἡλίῳ κείμενον, εἰς κοτύλιον ἀπίκιλο ℈ χυλοῦ τῆς

modo cum misy tosto miscetur, velut chrysitidis cinis. [8] Alius pulvillus fortior priore. Spodium cyprium ex fuligine lota, & ceruſa, & misy torrefactum. [9] Sunt autem duæ partes ceruſæ de ſpodio, una vero miſyos. [10] In hæc anemonæ folia contuſa exprimito, & in æris rubri vaſe ad ſolem exponito, & ut nihil illabatur contegito. [11] Quum vero craſſa facta fuerint, paſtillos formato: deinde ſiccato, [12] & ſiccatos quam maxime fieri poteſt comburito, [13] & poſtea perfrigeratos leviter terito, & de ſpodio ex fuligine loto parem portionem miſceto: [14] deinde netopon inſtillato, & parum terito: [15] deinde melle diluito, [16] & reſiccata in vaſe æreo aſſervato, ac utitor. [17] Pulvillus mollis. Spodium cyprium, chalcitis non lota leviter trita, flos æris. Hæc paribus portionibus miſceto ac terito. [18] Alius. Spodium cyprium, chalcitis leviter trita, & cinis chryſitidis illotus. [19] Hæc inter ſe terito. [20] Alius. Spodium lotum, chryſitis, & æris flos, paribus partibus trita. [21] Alius. Uvæ acerbæ ſuccus, & ſpodium cyprium. Uvam immaturam in vigore conſtitutam ſume, & ſuccum per linteum, in vas æris rubri exprime, & aceti albi acerrimi tertiam partem ammiſce, [22] atque ſic in ſole coque, & quinquies in die agita ac conturba. [23] Et ubi craſſus factus fuerit ſuccus, ſpodium cyprium tritum adjice ac permiſce, [24] ita ut ubi ſex aut ſeptem dies in ſole poſitus ſteterit, ad heminam ſucci atticam, ſpodii drachmas

τῆς ἀποδὸς δραχμὰς ὀκτώ. [25] ἐὰν
δὲ βέλτιον δριμύτερον εἶναι, ἐλάττω
τοῦ ἀποδόν· ἐὰν δὲ μαλθακώτερον,
πλείω. [26] μετὰ δὲ ταῦτα ξηραίνειν,
ἄχρις οὗ δυνατὸν λεπτὰ πλάσσειν
φθίδας. [27] εἶτα ἐγξηραίνειν κρεμάσαντα εἰς τὸν καπνόν. [28] καὶ ὅταν
ξηραίνηται μέχρις οὗ ὀστρακώδες γένηται, ὡς μὴ συμφύηται μηδὲ ξυμφέρηται. [29] εἶθ' ὅταν χρῶ, κείσθω δὲ,
ὅπου ἀκμὴν μὴ ἔχῃ. [30] Ἕτερον
ξηρόν. ἀποδὸς, χαλκῖτις ὀξῖ πεφυλλωμένη λευκῷ. εἶτα φθίδας ποιήσας,
ξήραινε δέ. ὅταν δὲ ξηραίνῃ, λεῖον
τρίψας, ὑπαλείφειν ὀφθαλμοὺς ὡς κάλλιστον, καὶ οἶνον παλαιὸν
γλυκύν, ἐψεῖν ὁμοῦ.

IV. Πρὸς ἄργεμον. αἰγίλωπος
δάκρυον, γάλα γυναικεῖον μίξας,
χρῶ. [2] Ἐὰν ὀφθαλμὸς δακρύῃ καὶ
ὀδυνᾶται ἔχῃ. ῥοιᾶς γλυκείας τὸ χυλὸν ἐκπιέσας εἰς χαλκεῖον ἑψεῖν,
καὶ [ποιεῖν] μέλαν ὥσπερ πίσσαν,
[καὶ,] ἐὰν θέρος ᾖ, εἰς τὸν ἥλιον πιθέναι, εἶτα ὑπὸ σκιὰν ὑπαλείφειν. [3] Ἐὰν
δὲ δακρύῃ καὶ γλαυκὸς ᾖ ὁ
ὀφθαλμός. [4] ὅταν ἡ σταφυλὴ ἡ
λευκὴ, πεπονθυῖα καὶ ἰσχνὴ
ἐπὶ τῇ ἀμπέλῳ ᾖ, δρέψας ἐξηθῆσαι· εἶτα ξηραίνειν εἰς τὸν ἥλιον. [5]
ὅταν δὲ ξηρὸν ᾖ, λεπτύνας, [καὶ]
μίξας ἴσῳ ἡμιωβολίῳ ἀττικῷ σταθμῷ. εἶτα τούτῳ ὑπαλείφειν. [6]
Παραπαιόν. μολίβδου καὶ ἀποδὸς ἴσα, σμύρνης δεκάτου μέρος,
ὀπὸς μήκωνος σμικρὸν, οἴνου
παλαιοῦ, ξηρὰ τρίψας χρῶ.
[7] Σκίλλα καὶ ἀποδὸς τέταρτον μέρος, καὶ ψιμυθίου τέταρτον μέρος,
χάλυβος κεκαυμένου μέρος δέκατον,
σμύρνης [ἴσον]. [8] Εἰ βάλλει τὰ βλέφαρα τρίχας ἀπολάσαι. δακρύου ἀμπέλου ἀλείφειν ἐλαίῳ. [9] ἐὰν
δὲ

mas octo immittas. [25] Si vero
acrius efficere medicamentum
voles, minus de spodio; sin mollius, plus. [26] Postea vero siccato
hæc, donec in pastillos formari
possunt: [27] deinde domi siccato, sursum in fumum suspensa,
[28] atque hoc tandiu donec testacea fiant, ut inter terendum non
adhæreant, [29] postea sic utere.
Reponito autem in loco humiditatem nullam habente. [30] Alius. Spodium, chalcitidem, aceto albo subigito: deinde factos
inde pastillos siccato: & ubi
oculum sublinire voles, quam
optime terito, & vino veteri dulci concalefacito.

IV. Ad argemon oculi ulcus.
Populi nigræ lachrymam, lac
muliebre, misce ac utere. [2] Si
oculus lachrymetur, & dolor
vexet. Mali punici dulcis succum expressum in æreo vase
coquito, ut niger fiat instar picis. Si vero æstas fuerit, ad solem exponito: deinde liquidum
sublinito. [3] Si vero dulci lachryma fluat oculus, [4] quum uva
fuerit alba, valde matura, & gracilis in vite, decerptam exprimito ac excolato: deinde in sole
siccato, [5] & ubi siccus factus fuerit succus, deradito, & æruginis
dimidium obolum attici ponderis ammisceto: deinde hoc sublinito. [6] Pulvillus insperfilis.
Plumbum & spodium, æquis
partibus, myrrhæ decimam partem, succi papaveris parum, vinum vetus, arida tere ac utere.
[7] Alius. Accipitur scoria sive recrementum plumbi, & spodii
tertia pars, & ceruſæ tertia, &
chartæ ustæ tertia, & myrrhæ
pars decima. [8] Si pilos ex corpore extirpare voles, vitis lachrymam cum oleo illinito. [9] Si
vero

δὲ καὶ τὸν ὀφθαλμὸν βάλη, ἀποδρέψας ἀλείφθω, καὶ ἄπαξι ξυὸ λεπτῶ δέρματι, καὶ ἔσται ἐρυθρὸς καὶ σύγχροος.

v. Λέντεπείης. Φακὸς, πυ-
10 ρὸς ' σιλιγίνης ὅσον δύο χόνικας βρέξας· 2 ἐπιδὸν μαλθακοὶ ὦσιν, "ὡς ἁλατεωτάτῳ, ἰσχυρῶς ποιῆσαι λείως σὺν ὄλμῳ ἢ σὺν θυΐᾳ. 3 ἔπειτα ἐπιχέαι ὕδατος κοτύλας ἓξ, καὶ ἀνακινῆσαι ἰσχυρῶς. 4 "ὅ, τι
15 δ' ἂν ἀπέλθῃ, ἐγχέας ἐς χύτραν ἐψεῖν, μέλι ὀλίγον ἐπιβαλόντα. 5 ἐπιδὸν ἑφθὸν ἰσχυρῶς χρῆσται, φρύξας διδόναι ἐσθίειν τότε. 6 ἐὰν δὲ δίψῃ, οἶνον πινέτω ὡς πυκνότατον. 7 τετάρτῃ χρήσθω ἀχρεῖς ἂν ὑγιὴς χρῄσται. 8 Ἐὰν δὲ κόρυζαν ἔχῃ, σμύρναν τρίψας λεῖα,
20 καὶ μέλι μίξας, ὀδόνιον ' ποιήσας, τὰς ῥῖνας τρῖσθαι. 9 Κλυσμὸς φλέγμα ἄγων. Θαψίης πόσιν, ἢ ἀσταφίδος ὅσον τεσσαράκοντα κόκκους, ἢ κνιδίης πόσιν, ἢ κνήστρης. 10 μίσυος δὲ μέλιτος ἡμικοτύλιον, ἐλαίου ἴσον, διίεναι θαλάσσῃ, πίτυρα συναφεψήσαντα, ἢ πλοσίνου, μέχρις ἂν λιπαρὰ χρῄσται, ἢ τρίτου ἢ τετάρτου χυλῶ. 11 πυρομίσυος δὲ νίτρου ὅσον δέκα δραχμάς. 12 ἁλὸς τρυφαλίου πλεῖον ἐς θάλασσαν.

VI. Ἐὰν δὲ θέλῃς χολὴν ἄγειν, ὁπῶς πόσιν, ἐλατηρίου ὀλκὸν καὶ ἡμίσου, κολοκυνθίδος ' τρίψας δραχμὴν σαθρὸν, διίεναι τοῖς αὐτοῖς οἷς καὶ πρότερον. 2 ἐὰν δὲ σφοδρότερον θέλῃς ἄγειν, σικύης σὺν τετραπλοΐῳ τέτριβον δραχμῆς ἀποβρέξας σὺν ὕδατος ἡμικοτυλίῳ, τετάρτου κλύσαι. 3 καὶ, ἐὰν ἐξελθὼν δάκνῃ, μελικλύσαι πυσάνης χυλῶ. 4 Ἕτερον. χάλκανθον ἑφθῶ

vero etiam circa oculum tollere velis, evellito, & illinito, & cum tenui cuticula discedet, & locus rubicundus ac boni coloris erit.

v. 'Ad intestinorum lævitatem. Lentes ac triticum recens duarum chœnicum mensura aqua macerato, 2 & ubi mollia facta fuerint, in pila aut mortario fortiter conterito: 3 deinde aquæ heminis sex affundito, ac fortiter commoveto: 4 & ubi purgamenta discesserint, in ollam infundito, & modico melle affuso coquito, 5 & valde cocta torrefacito, ac edenda præbeto. 6 Si vero sitierit, vinum vetustissimum 'bibat,7 atque hoc utatur donec sanus fiat. 8 Ad gravedinem. Si quis gravedinem habeat, myrrham tritam ammixto melle, linteo excipiat, & nares confricet. 9 Infusum, sedis pituitam ducens. Thapsiæ potionem, & uvas passas quadraginta, aut grani cnidii, aut cnestri potionem sumito,10 & mellis dimidiam heminam, ac olei tantundem ammiscето, & aqua marina diluito, in qua furfures 'cocti sunt, aut ptisana, donec pinguis facta fuerit: aut adipem betæ succo11 ammiscето, & nitri drachmas decem.12 Aut salis heminam plenam aquæ marinæ ammiscето.

VI. Si vero bilem ducere voles, succi silphii potionem, elaterii drachmam unam & dimidiam, colocynthidis drachmam, terito, & iisdem quibus prius diluito. 2 Si autem vehementius ducere velis, cucumeris sylvestris internam partem 'quarta drachmæ parte in dimidia aquæ hemina macerato, & per sedem infundito: 3 & si in egressu mordeat, ptisanæ succum postea infundito. 4 Aliud. In lacte asini-

ἐφθῷ ὀνέῳ, ἢ σὺ τούτῳ χυλῷ τρισὶ κοτύλαις ἐναποβρέχθω τῷ ὑπερώνῳ, ὡσαμίσγῳ ἅλας, καὶ μέλι, καὶ ἔλαιον. [5] μεβακλύζῃ δὲ πλησίον χυλῷ. [6] κολοκυνθίδα δραχμὴν τρίψας καὶ ἀποβρίξας ἐν γάλακτι ὀνέῳ, μίσγε τι αὐτά. [7] ὑπερώνης δραχμὴν, ἐλατηρίου πόσιν, [11] ἅλμης ὅσον τοῖς τρισὶ δακτύλοις, μέλι, ἔλαιον, διϊέναι θαλάσσῃ. [8] Ἐὰν δὲ ἡπερον θέλῃς ἀναγεῖν, μηδὲν πίνειν φάρμακον· τοῖσι δ' ἄλλοισι χρῶ.

VII. Δυσεντερίης κλυσμός. [2] ἐν οἴνῳ σιδίῳ ροιῆς γλυκείης ἐψήσας ὡς πλεῖστα. [3] ἐψέων δ' μέρεις ἐς τὸ ἥμισυ λάβῃ, μίσγε δ' ἔλαιον τετάρτημόριον κοτύλης, [11] λιβανωτοῦ τέτρτον δραχμῆς. [4] Ἕτερον. μύρτα ῥοδίνῃ ἡμικοτυλίῳ, πλησίον χυλὸς, γάλακτος ἐφθῆ, ἐλλεβόρου δύο πόσιας τρίψας, ὕδατος δύο ἡμικοτυλίῳ, ἐλαίου ἴσον, [5] [11] κλύζῃ χυλῷ, ἐγχέας ἐς σικύφιδα. [6] μῆλα κυδώνια καταπάμενα καὶ ἑαῦ ἐμβρέξαντα. [7] ἐπεὶδὰν δὲ τὸ ὕδωρ τῷ ὀσμῷ ἔχῃ, διδόναι πίνειν. [8] πλησίον λέκυθον ἐμβαλὼν [11] ἐς χόα ὕδατος ἕψε μέχρι παρὸς ῥυῇ). [9] [11] ἐψήσας δὲ τὰ μῆλα, λῦ καταπάμενα κηρίον. [10] καταβρέξας δὲ ἐν ὕδατι, καὶ ἄμμα τρίψον, ὅταν ὑπόγλυκυ ᾖ, ἐπιθήσεις ἐμβάλλειν σελίνου φύλλα. [11] Ἕτερον. ἀσταφίδα λούσας ἐς ὕδωρ ἐμβαλὼν, καλαμίνθου ἢ ἡδυόσμου ἀνατρίψας ἐς ὕδωρ ὑπόγλυκυ.

no cocto, aut in betæ ſucci heminis tribus, internam cucumeris ſylveſtris partem macerato, & ſalem, mel, ac oleum ammiſceto, [5] & poſtea ptiſanæ ſuccum infundito. [6] Aliud. Colocynthidis drachmam terito, & in lacte aſinino macerato, eademque miſceto. [7] Aliud. Cucumeris ſylveſtris interioris drachmam, elaterii potionem, ſalis quantum tribus digitis apprehendi poteſt, mel, oleum aqua marina diluito. [8] At ſi ſtercus educere voles, nullum pharmacum bibito, ſed aliis utere.

VII. Infuſum ad dyſenteriam. [2] Punici dulcis malicorium in vino ad dimidias coquito, [3] olei quartam heminæ partem ammiſceto, & thuris quartam drachmæ partem. [4] Aliud. Unguenti roſacei dimidia hemina, ptiſanæ ſuccus, aqua marina cocta. Aliud. Veratri potiones duas tritas, in aquæ dimidia hemina diluito, & olei tantundem affundito. [6] Potio. Mala cotonea diſſecato, & in aqua macerato, [7] & ubi aqua odorem acceperit, bibendam dato. [8] Alia. Ptiſanæ farinam in congium aquæ miſſam, coquito donec pinguis fiat. [9] Alia. Mala concisa ficcata, & favum mellis, [10] in aqua macerato, ac ſimul terito: & ubi ſubdulcis facta fuerit excolato, & apii folia injicito. [11] Alia. Uvam paſſam albam, & calaminthen, & favum mellis, in aquam mittito ac terito, donec aqua ſubdulcis fiat.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΠΕΡΙ ΓΥΝΑΙΚΕΙΩΝ ΤΟ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

HIPPOCRATIS DE MORBIS MVLIERVM liber secundus.

Basil. græc. Foesius sect. IV. 94. 423. V. 203. 637. Basil. lat.

74 ΑΙ ὑστέραι πάντων τῶν νοσημάτων αἰτιαί εἰσιν. ἐπὰν γὰρ, ὅπη αὐτὴ οὐκ τῇ φύσει μεταπεσωσι, νόσους παρέχουσιν, ''ὥστε προσελθῶσιν, ὥστε προσχωρήσωσιν. 3 ὅταν μὲν μὴ βάλλουσαι τὸ στόμα αἱ μῆτραι, ''καὶ μὴ ψαύουσαι τῶν κρημνῶν μεμακεκινημέναι ἔωσιν ' ἧσσον, σμικροτάτη νόσος ἐστίν. 4 ἐπὰν δὲ προσκινηθεῖσαι ἐς τὸ ἔμπροσθεν, καὶ ἐμβάλωσι τὸ στόμα ἐς τὸν κρημνὸν, πρῶτον μὲν ψαύσασαι, πόνον παρέχουσι· 5 εἶτα ἀποφραχθεῖσαι ὑπὸ τῆς ἐμβλήσιος τῆς ἐς τὸν κρημνὸν, ὀχλεῖ ῥόῳ τὰ κεκαθαρμένια [καλοῦμεν.] ''τοῦτο δὲ ξυνιστάμενον οἴδησίν τε ἐνδείκνυται παρέχει.

125 VTERI omnium morborum causæ sunt: 3 hi enim ubi ex natura transmoti fuerint, morbos exhibent, sive ascenderint, sive descenderint. 3 Et quum quidem uteri osculum suum non demittentes, & pudendi eminentias non contingentes, transmoti fuerint foras, levissimus morbus est. 4 Quum vero in anteriorem partem promoti fuerint, & osculum in pudendi eminentias ac labra immiserint, primum quidem ' ipso contactu dolorem utęrus percipit ac exhibet: 5 deinde obturatus, & velut operculo contectus, ex eo quod pudendi eminentiis incumbit, fluxus non contingit, qui mensium nomine venit. 6 Hic vero fluxus congregatus, tumorem ac dolorem exhibet.

LX. Καὶ, ὦ μὴ κάτω κατελθοῦσα καὶ ἀποστραφεῖσα ἐμβάλλῃ ἐς τὰ βάθεα, ὀδυνᾶται παρέξει. 2 ὦ δ' ἂν ὑπανακωρήσασα ἀποστραφῇ καὶ ἀποφραχθῇ, ' καὶ ὅταν πλῆ τὸν δεξαμενὴν νοῦσον παρέχει. 3 ὁπόταν δὲ πλῆ τὰ τοῦ νοσέει, ἐς τὰ ἰσχία καὶ τὰ κεφαλὴν ὀδυνᾶται ποιεῖ. 4 ὁπόταν δ' αἱ μῆτραι πληνθεῖσαι συνοιδήσωσιν, ἀ ῥεῖ ἀδὲν, καὶ πλέαι γίνονται. 5 ἐπὰν δὲ πλέαι γίνωνται, ''ψαύσασαι δὲ τὰ ἰσχία, ὀδυνᾶς παρέχεσι καὶ ἐς τὰ ἰσχία καὶ [ἐς] τὰ βάθεα, 6'' καὶ οἷον σφαῖραι ἐν τῇ γαστρὶ ὑποτείχουσιν, 7 καὶ τὴν κεφαλὴν πονέουσιν,

LX. Et siquidem infra descendens & aversus, in inguen se immiserit, dolorem exhibebit. 2 Si vero sursum ascendens aversus & obturatus fuerit, etiam ' sic propter raritatem ac coarctationem dolorem exhibet. 3 Quum vero propter hoc ægrotarit, coxendicum ac capitis dolorem facit. 4 Ubi vero uteri impleti intumuerint, nihil fluit, & pleni fiunt: 5 quum autem pleni facti fuerint, coxendicesque contingunt, dolores exhibent, & in coxendices, & in inguen, 6 & velut pilæ in ventre discurrunt, 7 & caput

νέσιν, τοτὲ μὲν ἐς τὸ ἕτερον μέρος, τοτὲ δὲ ὅλῳ. 8 οἵη γίνεται καὶ ἡ νοῦσος. 9 ὧδε δὴ τοῦτο σύτεπισεον. 10 ' ἢν μὲν προσέλθῃ μοῦνον, ἢ ἀφαιρεῖν, χρὴ ὧν πινὶ βέλτ τῶν κακοδμέων, ἢ κέδρῳ. " ἢ μυσωτῷ, ἢ ἄλλῳ πνὶ τῶν βαρυτέρων καὶ κακὸν ὀζομένων, 11 καὶ κάπνιζε, καὶ μὴ πυρίᾳ, 12 μηδὲ σπῶ, μηδὲ πότῳ ἐρηίκῳ χρῶ τότε δ' χρόνε, 13 μηδὲ λόε θερμῷ. 14 τοῦτο δὲ τοιάδε ἐστί.

LXI. 'Ην δὲ ἀνακεχωρήκῃ καὶ μὴ ἀπεστραμμένη ἢ τοῖσιν δύσοδμοισι προσθέτοισι χρῶ, ὅσα ἀναθερμαίνει ἄμα. 2 σμύρνη ἢ μύρῳ, ἢ πνι ἄλλῳ δύσοδμῳ καὶ θερμαίνοντι ἄμα. 3 τοιούτοισι προσθέτοισι χρῶ, καὶ ' πυελοῦ οἴνῳ κάτωθεν, καὶ θερμῷ ὕδατι λόε, καὶ ὑστρηκοῖσι χρῶ. 4 τὸ δὲ δῆλόν ἐστιν. 5 ἢν μὲν ἀπόστροφὴ ἀνακεχωρηκυῖα, ῥεῦμα γίνεται. 6 ἢν δὲ ἀπεστραμμένη ᾖ, ὁ γινό)ρροος, τὰ καταμήνια καλούμενα. 7 τοῦτο τὸ νόσημα πυρίη προσθέτοισι τοιῆδε χρὴ ἰᾶσθαι. 8 ἐς οἶνον ἐρυθρὸν ἐμβάλλοντα [κ] θερμαίνοντα τὸν οἶνον, προσθέντα σικυωνίῳ προσφυὲς τὸ στόμα δ' τούτῳ, ἐν ᾧ αὖ θερμαίνητε, ὧδε ποιῆσαι. 9 " σικυωνίῳ μέσῳ διατεμὼν σκευάσας, τὸ ἄκρον ἀποτεμὼν σμικρὸν ὡς ἐπ' ἀσκίαν, τοῦτο ' προσπωμῶσαι, ὅπως αὖ ἡ ὀδμὴ διὰ τοῦ στενοῦ ἴοῦσα προσπίπτῃ τῷ μήτρῃ ἀφίκηται, 10 καὶ θερμῷ ὕδατι αἰονᾶν, καὶ φαρμάκοισι θερμαίνουσι χρῆσθαι προσθέτοισι. 11 " θερμαίνοντα

caput dolore affligunt, modo altera ipsius parte, modo totum, 8 ' prout contingit ipsi morbus. 335
9 Hæc itaque sic curanda sunt. 10 Siquidem descenderit solum, & illini possit, utere quocunque libet, ex graveolentium genere, 132 aut cedro, aut allii intrito, myttoto Græcis appellato, aut aliquo alio ex graviter & male olentium numero, 11 eoque suffitum facito, & fomenta ne adhibeto, 12 neque cibo neque potu urinam ciente hoc tempore utitor, 13 neque calida lavato.

LXI. Si autem sursum ascenderit, ' & non aversa fuerit, me- 340
dicamentis apposititiis bene olentibus, & quæ simul calefaciunt utere. 2 Velut sunt myrrha, aut unguentum, aut aliud quoddam odoratum simulque calefactorium. 3 Et his quidem subditiis uteris, fomentum autem ex infernis ex vino adhibebis, & calida aqua lavabis, & urinam cientibus uteris. 4 Ex hoc autem manifestum fit, aversa sit necne. 5 Si enim sursum progressa aversa non fuerit, ' fluxus 345
procedit. 6 Si vero aversa fit, fluxus, menstrua appellata, non contingit. 7 Hunc morbum fomento primum tali curare oportet. 8 In vinum grossos immittito, ipsumque vinum calefacito, & cucurbitam circum oscului vasis in quo calefit addito, hoc mo- 133
do. 9 Cucurbitam per medium dissectam evacuato, & summitate ipsius modice resciss a, velut in utriculis fieri solet, hanc ipsam vasi velut ' operculum circun- 350
dato, quo odor per angustiam means ad uterum perferatur. 10 Insuper autem & calida aqua fovere, & calefacientibus medica- 134
mentis subdititiis uti oportet. 11

Cal-

μάνοντα δ' ἐπὶ τὰ ἄνω τῶν ποδῶν τάδε τοιάδε. βολβοῦ, χολὴ βοὸς, σμύρνα, συπηρὶν, χαλβάνη, καὶ ἄλλα, ὁ τοιοῦτόν ἐστι. [12] τούτων ὡς πλείστοις καὶ ὑποξύλιγγι ἐλαπηρίοις φαρμάκοις κάτω, ὅσα ἔμελλον [ἃ] ποιήσειν, ἀσθενέσιν, ὅπως μὴ ἐνθυμῆς γίνηται ἐπὶ τῷ ὑποκενῆσθαι.

Calfacientia autem ſunt ea quæ ducunt ex ſuperius relatis, itemque hæc: ſtercus bubulum, fel bubulum, myrrha, alumen, galbanum, & ſi quod aliud ejuſmodi eſt. [12] Plurimis etiam ipſarum per purgantia inferne medicamenta alvus ſubducenda eſt, & per debilia quæ vomitum faciunt, ne evacuatio ex ſupervacuatione fiat.

LXII. Τὰ δὲ ὑποθέτια ὧδε χρὴ ποιεῖν, ὡς βέλτιστα ἰσχυρὰ ποιεῖν. [2] μέλι ἡμίεφθον ποιέων ἐμβάλλε τῶν μεμιγμένων ὑποθέτων τὸ ἄγαν ποιοῦντος. [3] καὶ, ἐπὴν ἐμβάλλῃς, ποίησον ὥσπερ τοὺς βαλάνους τοὺς ὑπὸ τὸν ἕδρην ὑποτιθέμενος. [4] μακρὰς δὲ ποιεῖν καὶ [ἃ] λεπτὰς ταύτας. [5] Ἢν δὲ γυναῖκα ὑπτίην καταπλίνας [ς] αὖον τὰς πόδας ποιήσας τῆς κλίνης τὰς ὑπὸ ποδῶν, ἔπειτα ὑποθέτας ὑπὸ ῥάκη δέων ἢ ἄλλο τι νὴ, καὶ θερμήνας, ἕως ἂν καπιδικῇ. [6] ὡς δ' ἀσθενέστερον βέλτιστον ὑποθέτιον, ὑποτιθέναι ἐς ὀθόνιον σύδεον. [7] καὶ ὡς ὑγρότητα ἐμπλεῖον ἐόντα αἰμήτεον τὸ σῶμα σκυοειδήτως, καὶ ἀῤῥοίλυ θεραπεύειν. [8] ῥόον χρὴ ποιεῖσθαι ἰσχὺν ὑποθέτοισι φαρμάκοισι, καὶ πυριῶντα, ὡς γέγραπται, ὕστερον ποιεῦντα, ὥσπερ καὶ τὸν ὑποθέτων ἀῤῥοίλυ. [9] καὶ ἐὰν ἐς τὸ ὑπόθετον ὑποχωρέσας ὑποπροφῇ, ῥόον χρὴ ποιεῖν ὥσπερ ἐπὶ τὸ ὑποθέτερον ἀῤῥοίης.

Cæterum ſubdititias glandulas ſic facere oportet, ſi fortes facere velis. [2] Mel ſemicoctum facito, & ex præſcriptis ſubditiis pharmacis ea quæ valde efficacia ſunt immittito, [3] & ubi immiſeris, glandulas formato inſtar earum quæ in ſedem induntur, [4] verum longas facito ac tenues. [5] Mulierem vero ſupinam reclinato, locis à pedibus lecti altius inſtratis, deinde apponito, & panniculo intecto, aut alia quadam re conſimili calefacito, donec colliqueſcat. [6] Si vero debiliorem glandulam ſubdere velis, in linteolum illigato. [7] Sed & ſi humore pleni uteri oſculum tumidum habuerint, & non fluxerint, [8] fluxionem facere oportet, & ſubditiis pharmacis ſanare, itemque fomentis velut ſcriptum eſt, ita faciendo velut in priore fluxione ſuppreſſa. [9] Quin & ſi in anteriorem partem procedens uterus averſus fuerit, fluxionem facere oportet, velut in ſuperiore fluxione ſuppreſſa.

LXIII. Ὅταν ῥόος ᾖ λίαν, ἔτε θερμήνῃ χρὴ θερμῷ ὕδατι, ἔτ' ἄλλῳ ἐδητί, ἔτε ἐρηκηῖσι χρῆσθαι, ἔτε σιτίοισι λαχανηκηῖσι. [2] τῆς γε κλίνης τὰ ποδῶν ὑψηλότερα εἶναι, ὡς μὴ ἡ καταίκλισις ὄρος ᾖ. [3] καὶ ὑποθέτοισιν ἅμα τοῖς σύφλοις

v. Quum vero fluxus nimius fuerit, neque calida aqua, neque alio quopiam calfacere oportet, neque urinam cientibus uti, neque cibis alvum ſubducentibus. [2] Lecti autem partes à pedibus altiores eſſe oportet, ut ne declinatio fluxui facilitatem præbeat. [3] Utere autem ſimul etiam

φεζι χρῶ. 4 οἱ δ' ῥόοι, ὁπόταν μὲν εὔθεως ἐκῃ, ἢ κάθαρσις, εὔθεως γίνον· 5 ὁπόταν δ' ἧσσον ἴῃ, πυώδεες. 6 καὶ τῇσι νεωτέρῃσιν ὕφαιμα μᾶλλον· 7 αἱ δὲ πρεσβύτεραι μυξώδεα μᾶλλον ἔχουσι τὰ καθάρματα.

pag 264 1. Ῥόος [δὲ] λεύκης ἐν τῇσι γεραιτέρῃσι τῶν γυναικῶν μᾶλλον γίνεται, ἢ ἐν τῇσι νεωτέρῃσι· 2 ῥόος πυῤῥὸς ἐν ἀμφοτέρῃσι· 3 ῥόος ἐρυθρὸς ἐν τῇσι νεωτέρῃσι. 4 καὶ ῥόος ἐρυθρὸς μὲν γίνεται οὐκ πυρετῶδες μᾶλλον δὲ οὐκ τρωσμῶδες· 5 γίνεται δὲ καὶ ἐξ ἀποκλύσιος ἐπιμελίων, ὅταν ἀποκλυσθέντος ἐξαπίνης καθάρῃ. 6 γίνεται δὲ καὶ τόκων καὶ οὐ πυρετῶν. 7 αἷμα δὲ ῥεῖ πάμπολυ, καὶ θρόμβοι σκληροὶ· 8 καὶ ὀδυνᾶ γίνεται τὰ κλειδῶν καὶ τὰ πετόντων· 9 καὶ νάρκη ἔστ' ἂν μόνον ἀποψυξίς τε τῶν σκελέων. 10 ἐνίοτε δὲ καὶ ἡ ῥὶς σκληρὴ ἐς τὰς ὀδόντας. 11 ἢν δὲ [δὲ] πλέον ἢ τὸ αἷμα ἀπιὸν, καὶ ἰσχνὰς καθίσταται πελύς. 12 ἐπὶ δὲ τούτοις καρδιωγμοί τε γίνονται καὶ ἀποψύξεις, 13 καὶ πυρετοὶ ἀκρητοχόλοι καὶ κνησμώδεες. 14 ἔστ' αὖτις ἡμέρης πολλάκις μιγνύσι καὶ αὖθις ἰδρῶσι. 15 ἐν ἄλλοισι μὲν ἀπὸ τῶν ἄνω χωρίων ἀτασμοὶ γίνονται σφίσιν, ἄλλοισι δὲ ἀπὸ τῶν κάτω. 16 καὶ ἐς τὰς βουβῶνας ὀδυνάουσι αἱ ὀξεῖαι ἐμπίπτουσι ἐνίοισι, φοιτέουσι ὥσπερ ὠδῖνες. 17 ἐνίοισι δὲ καὶ σπασμοὶ γίνονται. 18 καὶ τὸ στόμα ξηρὸν, ἐν δίψαι πέλει, ἐν γλῶσσαι τρηχέα. 19 ἐν οἱ δάκτυλοι ξυνέλκονται· 20 τὰ ποδῶν οἱ μεγάλοι. 20 καὶ ἐς τὰς γαστροκνημίας αἰὲὶ τῷ μηνῶν ξυλλαμβάνει, 21 καὶ τὸ ὀσφύος ἀποδυσπνοίας, 22 ἐν τῷ χρέων ἀκράσιν. 23 ὁκόταν δὲ τοιαῦτα γίνηται, τότε καὶ τὰ πάνοι φιλέει γίνεσθαι,

etiam subditiis adstringentibus. 4 Fluxiones porro, quum confestim venerit purgatio, statim subcruentæ fiunt: 5 quum vero tardius prodierint, purulentæ. 6 Et junioribus subcruenta magis prodeunt: 7 seniores vero magis muccosa menstrua habent.

1. Fluxus albus in senioribus mulieribus magis fit, quam in junioribus: 2 fluxus fulvus in utrisque: 3 fluxus ruber in junioribus. 4 Et ruber quidem fluxus fit ex febre: magis autem ex abortu. 5 Fit & ex mensium interceptione, quum concluſi derepente eruperint. 6 Fit etiam ex partu & febribus, 7 & sanguis profluit valde multus, & grumi excidunt, 8 & dolor fit clavicularum ac tendinum, 9 & corporis torpor, & crurum perfrigeratio. 10 Aliquando vero etiam nasus effundit ad dentes, 11 si amplior sanguis discesserit, & sudor multus diffunditur. 12 Ad hæc & stomachi morsus fiunt, & perfrigerationes, 13 & febris bilis meracæ ac pruriginosæ: 14 & eadem die sæpe rigent, & rursus sudant: 15 & aliquando à supernis locis convulsiones ipsi fiunt, aliquando ab infernis: 16 & ad inguina dolores acuti ac fortes irruunt, procedentes velut dolores partus. 17 Quandoque etiam urinæ stillicidium adest, 18 & os siccum est, & sitis premit: & lingua aspera est, 19 & digiti pedum magni contrahuntur, 20 & ad suras semper cum femore distenduntur. 21 Et lumbi dolore vexantur, 22 & manus impotentes fiunt. 23 Quum autem hujusmodi fiunt, tunc etiam nervorum antrorsum ac retrorsum distentiones fieri solent, à clavi-

ἀπὸ τῶν κληίδων καὶ τὰς σφαγίας ἐς τὰς γνάθους καὶ τὴν γλῶσσαν. [24] σὺν δὲ τῶν τοιουτέων ὀλίγων ὕστερον ὄπισθεν ἀπὸ τῶν πενόντων καὶ τὴν ῥάχιν ἐς ὀσφύν. [25] καὶ ὧδε ἀπόκλυστα καὶ βίλια.

culis juxta jugulum, ad maxillas & linguam. [24] A talibus vero paulo post retrorsum, à tendinibus juxta spinam, ad lumbos, [25] atque sic per violentiam pereunt.

11. Προλέγειν ἓν δεῖ, ἀρχομένων τῶν ῥόων, διαιτᾶν τόνδε τὸν τρόπον. [2] πρῶτα μὲν διδόναι πρὸς τὰς ῥόας φάρμακον πίνειν, ὧν αὐτὸ ἐγὼ γράφω, ἢν αὖ δοκέῃ δεῖσθαι καθήραι. [3] διδόναι δὲ καὶ τρὶς καὶ τετράκις, ἕως πολὺ ἀπὴν τὸ αἷμα. [4] διαιτᾶν ἓν, ἕως μὲν ἀπύρεσσι ἔωσι, σιτοῖσιν· ἕως δὲ πυρεταίνωσι, ῥοφήμασιν. [5] ἔστι δὲ τῶν ῥοφημάτων τάδε ἐπιτηδειότατα· ἔλυμον, φακὴ, ἄλητον ἐφθὸν, σηπίνιον, χόνδρου καθεφθοῦ ῥοφητὸς, ζειὰ καθεφθοῦ. [6] τοῖσι δὲ πεπαίνουσι, πάλη ἀλφίτων ἐφ' ὕδατι, [7] καὶ τὰ κλάσματα ἀπὸ τῶν ἀρίστων κεκμημένα, καὶ ἄλφιτα τεφρώδεα λεπτῶς βεβορεγμένα ἐν ὕδατι· ἀνὴρ καὶ ἐλκέειν αὐανέει. [8] τῶν δὲ σιτίων, ἄρτου ἔξοπτου ἐν σποδιῇ. [9] ὄψον δὲ, λαγῶς κρέας, πελειάδων, φάσσης, καὶ ἑφθὰ καὶ ὀπτά. [10] ἐφ' ἑφθοῖσι τὰ κρέα ὀπτῶν, μηδενὶ πάσσει πεποιημένον ἐς ὄξος ἐμβάπτων. [11] ἢ πάρ τε ἐν σποδιῇ ὀπτῶν αἰγὸς ἢ βοός. [12] ὠὸν τὸ λοπὸν ἢ ὁ λέκιθος. [13] τυρὸς αὐανέος. [14] λαχάνων δὲ μηδὲ τῶν ὑγιέων, μήτε ἑφθῶν, μήτε ὠμῶν. [15] καὶ λουτρῶν ἀπέχεσθαι. [16] καὶ ἐπιδεῖν τὸ χεῖρε ἑλεῖν ῥερυπωμένον ῥέψαντα, καὶ παχητὸν ποιήσαντα ὑπὲρ τῶν ἀγκώνων καὶ τῶν ἰγνύων ὑπὲρ τῶν γονάτων. [17] καὶ σικύας ἀνέρυσαι, ἐπάρσας μαζοῖς ὑπὸ οὐθατέας· ἄλλοθι

11. Prædicere igitur oportet fluxibus inchoantibus, & diætam constituere ' hoc modo. [2] Mane quidem dandum est pharmacum ad fluxiones, ex his quæ ego describam, quocunque maxime opus habere visæ fuerint. [3] Dandum autem & ter & quater, si multus sanguis discesserit. [4] Diæta igitur constituatur, si quidem sine febre fuerint, ex cibis: si vero febricitarint, ex sorbitionibus. [5] Sunt autem ex sorbitionibus hæ commodissimæ, panicum, lenticula, farina horni ac recentis tritici cocta, ' alica cocta sorbilis, zea cocta. [6] Ex potionibus vero, polentæ pollen in aqua, [7] & ramenta à panibus derasa contusa. Et polentæ recentes tenues, in aqua madefactæ, quas etiam insulsas delingere prodest. [8] Ex cibis vero panis exassatus in cinere. [9] Obsonium autem sit leporis caro, & columbæ, ac palumbis, & cocta, & assata. [10] Et hœdi caro assata, nullo ascititio condimento addito, sed ut in acetum saltem intingat. [11] ' Hepar item capræ aut bovis in cinere assatum. [12] Ovi tenue, aut ipsum luteum. [13] Caseus insulsus. [14] Ex oleribus autem nullum gustent, neque coctum, neque crudum. [15] Et à balneis abstineant. [16] Et manus ipsis deligato, ita ut lana sordida ipsas circumdes, & laqueum immittas supra cubitos, & ad poplites, supra genua. [17] Et cum cucurbitis sub mammas affixis, ipsas elevato,

ἄλλοτε μὲν ἐς τὸ δεξιὸν, ἄλλοτε δὲ ἐς τὸ λευκόν. [18] ἢν δὲ δύσπνοια γένηται, τῆς τε σικύης ἀφαιρέειν τὸν σικύον, αἷμα δὲ μὴ ἀπάγειν. [19] προσθέτοισι δὲ χρῆσθαι, οἷσιν αὖ ἐγὼ γράφω τῶν ἐωσμένων καὶ αἱμαλοῖσι προσθέτοισι τῆσι τοιαύτῃσιν.

III. Ἢν μὲν οὖν ἐκ ῥοῶν, ἀπίσῃ πολλῷ αἵματι, [2] τό, τε χρῶμα ἀφυῶδες καὶ τὸ προσωπον μετεῖδος, [3] καὶ ὑπὸ τοῖσιν ὑποφθάλμοισιν οἰδήματα, καὶ τὰ σκέλεα ἐπήρμενα, [4] καὶ ἡ ὑστέρη ὑγρὴ, καὶ αἰεὶ ἐσόμωτον ὕδατος λόγῳ, καὶ τὰ ἀπίσω ὑδαρέα, οἷον ἀπὸ κρεῶν ὠμῶν χυμός. [5] τῆσι τοιαύτῃσι χρὴ, ὅταν ἰσχύσῃ, καὶ ἐμέτους ποιέειν, καὶ νηστείας, καὶ μὴ τὰς ἐμέτους ἄριστον διδόναι. [6] τοιούτῃσι ξυμφέρει ὀλιγοσιτίη, οἴνῳ ἀκρητοτέρῳ, ἀλεσίη ἢ ψυχρολεσίῃ, σεἰπεῖν, μονοσιτίη, πᾶσι ξηρασίη. [7] ἢν δὲ σφέας ταῦτα μὴ καθιστέωντα, μηδὲ ξυμπίπλωσιν αἱ ὑστέραι, μηδὲ τῶν ῥυσικῶν ἀπαλλάσσωνται, [8] ἀποσκεπτέον χρὴ ἐς τὴν δύναμιν καὶ σώματος, ἢν ἢ δυνατὴ, ἐλευθεροῦν. [9] ἢν δὲ μὴ ὑπακούσῃ, τὴν κεφαλὴν καθαίρειν. [10] καθαίρεσθαι δὲ τὰ λοιπὰ διαίτῃ θεραπεύειν τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ περὶ τὰς ἀτέκνους.

IV. Σκεπτέον δὲ καὶ τὰς φύσιας τῶν γυναικῶν, καὶ τὰς χρόας, καὶ τὰς ἡλικίας, καὶ τὰς ὥρας, καὶ τοὺς τόπους, καὶ τὰ πνεύματα. [2] αἱ μὲν δὴ ψυχραὶ, αἱ δὲ ὑγραὶ καὶ ῥοώδεες· [3] αἱ δὲ θερμαὶ μὲν, ξηρότεραι δὲ καὶ στάσιμοί εἰσιν. [4] αἱ μὲν γὰρ ὑπερλευκοὶ, ὑγρότεραι δὲ καὶ ῥοωδέστεραι· [5] αἱ δὲ μέλαιναι, ξηρότεραι δὲ καὶ τρυφνότεραι. [6] αἱ δὲ οἰνωποὶ μεσηδὲ ἀμφοῖν

to, modo ad dextram, modo ad sinistram partem 'translatis. [18] Si vero spirandi difficultas oriatur ad cucurbitæ admotionem, cucurbitam amoveto, sanguinem autem ne detrahito. [19] Verum subdititiis utere, quæ ego describam: & ad sistendum sanguinem in talibus sunt apta.

III. Et siquidem ex fluxionibus mulier evaserit, ubi multus sanguis discessit: [2] & color est exalbidus, & facies elevata, [3] & sub oculis tumores laxi, & crura turgida, [4] & uterus humidus, ac 'semper præter rationem hians. Et quæ discedunt aquosa sunt, velut à crudis carnibus succus. [5] Talibus, si robustæ fuerint, vomitus ciere oportet jejunis, & post vomitus prandium exhibere. [6] His conducit modicus cibus: vinum nigrum meracius: illuvies, aut frigidæ lotio: deambulationes: semel in die cibum capere, omnis resiccatio. [7] Si vero ad hæc non sedentur, neque consident uteri, neque à fluxionibus liberentur, [8] 'respectu virium corporis habito: siquidem robusta fuerit, veratrum dare oportet. [9] Si vero non obediat, caput purgare: [10] facta autem purgatione, per diætam reliqua curare eodem modo velut circa steriles.

IV. Considerare porro oportet etiam naturas mulierum, & colores, & ætates, & tempora, & locos, & ventos. [2] Aliæ enim frigidæ: aliæ humidæ ac fluidæ: [3] aliæ calidæ quidem, ficciores autem & stabiles sunt. [4] 'Nam quæ superalbidæ sunt, humidiores sunt ac fluidiores: [5] nigræ vero ficciores & acerbiores ac adstrictiores. [6] Quæ vero vini colorem referunt, medium

φοῖν ἔχωζι. 7 καὶ ἀμφὶ τ ἡλικιῶν ὡσαύτως ξυμβαίνῃ. 8 αἱ μὲν νέαι ὑγρότεραι καὶ πλύαιμοι· ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ· 9 αἱ δὲ πρεσβύτεραι ξηρότεραι καὶ ὀλίγαιμοι· 10 αἱ δὲ μέσαι μεσόν τι ἀμφοῖν ἔχωζιν" ἰσενύσσαι. 11 δεῖ δὲ τ ὀρθῶς τοῦτα ἁψαμένην μῦον' ἀφανιόσκειν ἑκάστοτε τὰς φύσιας τ γυναικῶν, καὶ τὰς ὥρας, καὶ τὰς ἡλικίας, καὶ τὰς ὥρας, καὶ τὰς τόπους, καὶ τὰ πνεύματα.

v. 1 Ἢν ῥόος ἐν τῇσι μήτρῃσιν ἐγχύηται, 2 αἷμα ῥεῖ πολλὸν, καὶ θρόμβοι πεπηγότες ἐκπίπτουσι. 3 καὶ ὀδύνη ἴσχῃ ἐς τὰς ἰσχύας, καὶ τὸν κενεῶνας, καὶ τὸν ἤμισυ μέρεα· 4 καὶ σκληρὴ ἐστι, καὶ ἀνιηρὸν μὴ ἁλγέῃ. 5 καὶ ῥίγεα, καὶ πυρετὸς ὀξὺς λαμβάνῃ. 6 καὶ ἀσθενείη ἐπίνεται. 7 ἐν πάντα, πλὴν ὤμων καὶ ἀμφαλατέων, ἁλγέῃ 8 καὶ θερμὴ ἔχῃ. 9' καὶ ἐρυθρὸν. 10 καὶ τὰ φλεβία σκληρὰ ἀνίατα πιόμενα. 11 ἡ δὲ νοῦσος γίνεται μάλιστα σὰ τ τεσσερῶν. 12 γίνε) δὲ καὶ, ὁκόταν τὰ ἐπιμήνια, μὴ γινόμενα ἀπὸ πολλοῦ χρόνου, ἐξαπίνης κατάῤῥαγῇ. 13 τούτῳ, ὁκόταν ὧδε ἔχῃ, ὀλιγοστὸν ξηρὸν κήψας ἁλμήσας ἐς ὀθόνιον σύνδησον ἐν ἀσθενέϊ. 14 καὶ ἐπὶ τ ἤμισυ μέρεα ψύγματα ἐπιθήσεις, φυλασσόμενον μὴ φρίξῃ. 15 ἐπὴν δὲ ἴῃ τὸ ῥεῦμα ἐπιστῇ, ἀγγείοισιν φύλλα ἐψήσας σὺν ὄξεϊ ὡς ὀξυπάτοις, ἁφανιψάσθω τὰ αἰδοῖα. 16 πινέτω ὄινον μάκερον. 17' ἐν μόνα τ ἐρυθρὸν ἐψήσας σὺν ὄξεϊ ὡς ὀξυπάτοις, ἀνιψάσθω τὰ αἰδοῖα ὅσον ἡμικοτύλιον. 18 ἢν μόρα τὰ ἀπὸ βάτου τὰ ἐρυθρὰ ξηρώσας καὶ τρίψας λεῖα μὴ ἀλήτου σεμίνης, μίσγων ἴσον ἴσῳ, νήστῃ δίδουναι πίνειν. 19 εἰ δὲ θέλοις ἰσχυρότερον, "σεμίνης ξυμμίξας δύο μοίρας ἀλήτου ἐπιquiddam inter utrasque habent. 7 Sic autem & in ætatibus contingit. 8 Juvenculæ enim humidiores sunt, & multo sanguine plerunque refertæ. 9 Aniculæ vero ficciores, & modicum sanguinem habentes. 10 Mediæ vero medium quiddam inter utrasque habent, ut quæ nunc æquales existunt. 11 Oportet autem eum qui recte hæc tractare volet, semper mulierum naturas discernere, & temporum occasiones, & ætates, & tempora, & locos, & ventos.

v. Si fluxus in uteris obortus fuerit, 2 sanguis multus fluit, & grumi compacti excidunt: 3 & dolor occupat lumbos, & laterum mollitudinem, ac imum ventrem: 4 & durus est venter, & ad contactum dolet: 5 & rigor ac febris acuta corripit: 6' & 6 debilitas oboritur: 7 & omnia præter humeros ad scapulas dolet: 8 & calor invadit: 9 & rubescit: 10 & venæ duræ fiunt ac renitentes. 11 Morbus hic maxime fit ex abortu. 12 Fit & quum menses multo tempore retenti derepente eruperint. 13 Huic ubi sic habuerit, grossum siccum contusum ac cribratum in linteum alligato, ac apponito: 14 & imo ventri perfrigerantia imponito, cavens ne horreat. 15 Postquam autem fluxus steterit, 'oleæ sylvestris folia in acerrimo aceto coquat, coque pudenda perluat. 16 Bibat autem vinacea: 17 & rhoem rubrum in aceti acerrimi hemina dimidia coquat, & eo pudenda perluat. 18 Aut mora rubi rubra siccata ac trita, cum farina recenti, pari portione mixta, jejunæ bibenda dato. 19 Si vero fortius facere voles, duabus farinæ partibus

ἐπιλαβῶν πίσσῃ. [20] καὶ μὴ λουέσθω. [21] σιτίοισι δὲ χρήσθω ξηροῖσι, " καὶ 12
οἴνῳ μέλανι οἰνώδει. [22] ὡς δ' οἰδέῃ, πεπωμένῳ ἤδη βρόῳ, " φάρμα- 13
κον πίσσης κάτω. [23] μετὰ δὲ τὸ φάρ-
μακον ταῖς ὑστέρῃς κλύσσαι τρῖβε-
τὸ ἁλιώδων, καὶ μεταχλύζειν τρυφοῖ-
σιν. [24] " ὡς δὲ τοῦτο ποιῆσαι ὑγρα- 14
νθῇ, ἐμπλήσθω ἕως ἂν ἀποξηρανθῇ.

VI. Ῥόος ἐρυθρὸς ῥεῖ τοιόνδε, οἷον αἷμα νεοσφαγὲς, " καὶ θρόμ- 15
βια διαλάμποντα. [2] ἄλλοτε δὲ καὶ
[τὸ] μέσον ἐρυθρὸν " ἐκβήσσει. [3] καὶ 16
γαστὴρ ἡ ὑπαιθρία ἐπαίρεται καὶ λεπτὴ
γίνεται," καὶ νωθρεῖται, καὶ σκληρωθῇ, 17
καὶ ἀλγεῖ ψαυομένη ὡς ἕλκεος. [4]
καὶ πῦρ ἔχει, καὶ βρυγμός. [5] ὀδυνᾶται
τε ἐς αὐτὰ τὰ αἰδοῖα ἔς τε ἐπίσθιον,
καὶ ἐς τὴν κενεῶνα καὶ τὰς ἰξύας. [6]
" καὶ τένοντας, καὶ ἰλίλιον, καὶ θή- 18
λεος, καὶ τὰς ὠμοπλάτας, καὶ πάλ-
λα πάντα ἀλγεῖ. [7] καὶ ἀδυναμίη, 19
καὶ λιποψυχίη ἔχει. " καὶ ὁ χρὼς
τρέπεται. [8] καταρχὰς [μὲν] τῆς νόσου
τάδε ἐπιλαμβάνει. [9] ἢν δὲ μηκυνθῇ
τάδε πάντα, ἐπὶ μᾶλλον ἀδενέϊ,
καὶ δῆλος ἡ νοῦσος, [10] καὶ τὰ κοῖ-
λα ἐπανίσταται, καὶ οἱ πόδες οἰδέ-
ουσιν. [11] ἡ δὲ νοῦσος λάζεται σὺν
τόκῳ μάλιστα, [12] ὡς ἢ σὺν αὐτῇ
διαγινηθὲν μὴ ἴῃ, ἀλλ' ἐνσάπῃ)
καὶ τευχωθῇ τὸ ἔμβρυον. [13] τοῦτο
καθ' ὁρᾶις, ὡς ἐπιτυγχάνῃς, ἀπὸ-
σπογγίσας καταστέλλοντα ἐσφερβέναι, ὁ-
κόταν ἡ ὀδυνίη. [14] καὶ ὀθόνιον λεῖον
μαλθακὸν " κατατείνων, ὕδατι 20
τέγγοντα ψυχρῷ, ἐπὶ γαστέρα ἐπι-
βαλεῖν, καὶ ὕδατι ψυχρῷ καταλα-
χεῖν. [15] καὶ τὸν κλίνην ἀπὸ ποδῶν
ὑψηλοτέρην εἶναι καὶ σορέσαι ὧδε.
καὶ ἢν γυναικείων, πρόσθεν
" ὅ, τι ἂν μᾶλλον ἐσφέρηται, πι- 21
πίσκῃ. [16] τὸ δὲ κλίνος τὸν καιρὸν,
φῶσιν

tibus ammixtis, bibendum dato.
[21] Et ne lavetur. Cibis autem utatur siccis, & vino nigro vi- 70
noso. [22] Si vero intumuerit, fluxu jam sedato. [23] Post pharmacum autem uteros grossorum decocto colluito: & postea acerba infundito. [24] Si vero his factis, humecta fuerit, suffitum faciat donec reficcet.

VI. Ruber fluxus fluit talis, qualis sanguis victimæ recens mactatæ, & grumi pellucentes. [2] Aliquando vero etiam fluxum rubrum emittit, [3] & venter imus attollitur, & attenuatur, & impotens fit, & indurescit, & ad contactum dolet, velut ulcere præsente: [4] & febris habet, & dentium fremitus: [5] & dolor ad ipsa pudenda, & pubem, & lateris mollitudinem, & lumbos, [6] & tendinem, & ventrem, & pectus, & scapulas irruit. Et alias omnes partes dolet: [7] & impotentia ac pusillanimitas occupat: & color mutatur. [8] In principio quidem morbi hæc corripiunt. [9] Si vero hæc omnia moram trahant, adhuc magis debilitatur: & manifestus est morbus: [10] & cavæ partes attolluntur, & pedes intumescunt. [11] Morbus hic ex partu maxime corripit, si quid in ipsa dilaniatum non prodierit, sed intus computruerit, & fœtus exasperatus fuerit. [12] Hanc si in principio contigeris, spongiam humectam ipsi adhibeto, quum fuerit dolor. [13] Aut linteum tenue molle rasum, aqua frigida madefactum, ventri imponito, & aqua perfundito: [14] & lectum à pedibus altiorem facito: atque sic insternito: [15] & ad menses ciendos medicamentum quodcunque magis admiserit, bibendum præbeto. [16] Apii semen tor-

Φῶσαι, καὶ σῆσαι, καὶ κύψαι. καὶ ἐρύσιμον ὡσαύτως. [17] καὶ μήκωνος κεκριμένου ξυὺ ἀλφίτοις σήσας. καὶ κνίδης κεκριμένου ὡσαύτως. [18] καὶ τοῦ ψώρας ἀγγελείης, καὶ κνικίδα, καὶ πήγανον, καὶ ὀρίγανον, καὶ γλήχωνα σὺν ἀλφίτοις σῆσαι καὶ φυῆσαι. [19] καὶ κέμμυα ἐπ' ἀλφίτων ἀδρὰ φῶξαι καὶ πύελλα κεπαλίσας, καὶ τυρὸν αἰγήιον παρεξέσαντα τὸ αἰγίον. [20] τῶν μὲν ἄλλων ἴσον ἑκάστου μίσγε, ὀρίγανον δὲ καὶ πήγανον καὶ ψώρας καὶ κνικίδος ἥμισυ. [21] τοῦτα πίνειν πρὸ τῆς κινήσιος. [22] κιρνάναι δὲ χρὴ, καὶ ἐς χρῆσιν, ἵνα μὴ δελμία ἴῃ, καὶ κυκεῶνα διδόναι. [23] ἐν μὲν δὴ φαρμάκου μέρος ἕξω, ἐν δὲ τυρῷ, ἐν δὲ τῶν ἀλφίτων. [24] ἐς ἑσπέρην δὲ μέλι μέρος ξυμμίσγοντα πιπίσκειν. [25] καὶ, ἄχρι μὲν οὗ ἀρχὴς ἔχηται τῇ νόσῳ καὶ τὸ αἷμα συχνὸν ἴῃ καὶ ἁλιέσπον ὀλίγον χρόνον, καὶ ὀδυνᾶται ἰσχυρῶς, ταῦτα χρὴ ποιέειν. [26] ἢν δὲ τὸ αἷμα ἔλασσον ῥυῇ καὶ δι' ἐλάσσονος χρόνου, πιπίσκειν, ἃ δὴ κάτω ἐστὶ χωρέειν, ἢ οὖρα. [27] καὶ πυέλῃσι τὰ αἰδοῖα βλητροῖσι πυελίσμασιν, ὡς ἂν δοκέῃ ἑκάστοτε κάμνοντι εἶναι. [28] καὶ ζέαν ἐλίξαντα ξυὺ τοῖσι κελύφεσι, καὶ ὁλοὺς θέρμους αὐλοὺς αὐλήσαντα κύψαι καὶ σῆσαι, καὶ ἐλαίης φύλλα ὁμοίως, ἴσον ἑκάστου, καὶ παλάσσειν. [29] καὶ γάλα πιπίσκειν βέβου, ἢ ἕρφου ἢ ὄιος, [30] καὶ ποιεῖν τὸ ὀρθῶς ἔχον ὁρῶν, ὡς ἂν κάμνοντι δοκέῃ εἶναι. [31] καὶ ἥδε νόσος δοκεῖ βληχρὴ εἶναι καὶ [ὀ]λιγανθρώδης, ὀλίγοι δὲ τῆς τοιαύτης νόσου ἀποθνήσκουσιν.

VII. Ὁκόταν γυναικὶ αἷμα ῥέῃ ἀπὸ τῶν ἀρθρων, ἀπὸ τούτου

reto, tundito, ac cribrato, & eryſimum ſimiliter, [17] & pepli ſemen cum polenta cribratum, & urticæ ſemen ſimiliter, [18] & ſcabiem oleæ ſylveſtris, & gallam, & rutam, & origanum, & pulegium cum polenta cribrato ac miſceto: polentam vero craſſam torreto, [19] & triticeam po- 22 90
lentam commolito: & caſeum caprinum ſordibus deraſis: [20] & de aliis quidem ſingulorum æquales portiones miſceto: origani vero & rutæ, & ſcabiei & gallæ dimidium. [21] Hæc jejunæ ante motum bibenda dato. [22] Miſcere vero etiam oportet ad uſum, ſi acriora prodierint, & cyceonem exhibere. [23] Et de pharmaco quidem pars una ſit, & caſei una, & una polentæ. [24] Ad veſperam autem melle ammixto bibenda dato. [25] Et do- 95
nec quidem principium morbi fuerit, & ſanguis multus prodierit, & modico tempore intermiſerit, & dolores acuti tenuerint, hæc facere oportet. [26] Si vero ſanguis paucior fluxerit, & per brevius tempus, ea quæ deorſum aut ſurſum ducunt bibenda dato: [27] & pudenda lenibus fomentis foveto, prout ſemper opportunum viſum fuerit, [28] & zeam una cum cortice fractam, & groſſos ſiccatos, tuſos ac cribratos, & oleæ folia ſimiliter, 100
ſingulorum pares portiones in cataplaſmate adhibeto: [29] & lac bubulum coctum, & crudum bibendum dato, [30] reſpectu ad id quod recte habet facto, & prout opportunum eſſe viſum fuerit: [31] & videtur morbus hic debilis ac lethalis eſſe, & paucæ ex ipſo effugiunt.

VII. Quum mulieri ſanguis ab articulis fluxerit, à partu aut à 24
labore

κὲ διεφθορώς, ἢ ἀπὸ ϝ πόνε. [2] οἱόντται δ' ἔνιοι τοῦτο τῶν ἐκτρῶν, ῥόον εἶναι. τὸ δ' ἐστὶν ἑτεροῖον. [3] τοῦτο μὲν οὐκ τῶν ἄρθρων ἐστὶν ἑτεροῖον, καὶ οὐκ τ' ὀσφύος καὶ ἰσχίε καὶ κωλῶδες ὁμοῦ τῷ αἵματι· [4] κεῖνο δ' ἀπὸ
266 [τῶν] ὑστερέων καὶ κοίλων φλεβέων καθαρὸν αἷμα. [5] τοιοῦτον χρὴ ποιεῖν ὁμιλοῦντα, "ζειὰς καθεψέοντα ὅσον ἡμίεκτον, ὀξέϊ φυρῆσαι ὀλίγῳ, ὅκως μὴ καθάπαν ὑγρὸν ἢ τὰς μήτρας. [6] καὶ ϝ θεῖον ὀκόσον ἡμιωβόλιον μίξας ὡς τὰς ζειὰς τετριμμένας, καὶ τῷ ὀξέϊ φυρήσας, τῷ νύκτα πίθῃ. [7] ὡς δὲ πῦρ πολλὸν καταικαύσας ἐπιθύμενα" βύσματα ἀπὸ ἐλαιηρῶν κεραμίων, καὶ ἀπὸ ϝ κνάφε τ' καφέων ξύμμισγε καθαίρουσιν, καὶ ϝ καρπῷ ϝ ὄφι. [8] ἀφαιρέειν δὲ τὸ πολλὸν ϝ πυρὸς" καὶ μὴ καίειν, καπνιᾶν δὲ μάλιστα. [9] δίφρον δὲ χρὴ ὑπιέναι εἶναι, καὶ ἀμφιζέειν τῷ γυναῖκα τὸ εἰσφλαμβάνειν ἅμαξιν, ὡς μὴ ἐκβαίνειν. [10] ἐπὶ δὲ τῷ πῦρ ἐπιπάσσειν τὸ ξυὸν τῷ ὀξέϊ, καὶ ϝ καρπὸ ϝ ὄφι. [11] ἢν σμύρνα δὲ μισγομένη, ἐνεργὲν καὶ παύειν [καὶ] τὰ αἱμορροΐδια τὸ ὑμενῶδες αἱμόσσεται. [12] λοῦν δὲ ἄλλοις ἔχειν, ἐρυσίμε καρπὸν πεφωσμένον τρίψαντα, καὶ ἐν οἴνῳ διδόναι.

10 VIII. Ῥόος πυῤῥὸς ῥεῖ οἷον ἐξ ὠοῦ ἐναδεχθέος πολύ τε καὶ δύσοδμον. [2] καὶ φλεγμαίνει αἱ ὑστέραι. [3] καὶ ὀδυνᾶται καὶ τὸ ὀσφύος καὶ τὰ βουβώνιον. [4] τὰ δὲ ἐπερχόμενα πολλὰ ἐστὶ, καὶ μὴ ἀπαλλάσσηται, ταχὺ ῥέοντα. [5] ἀλλ' ἢν καὶ χρόνος ἐπίγηται, τὰ λεπτὰ σήπεται ὡς οἷόν τε μάλιστα. [6] ῥιγέει γὰρ, ὡς οἷον ἀπὸ κρεῶν ὀπτῶν χυμὸς ἐπιῤῥέει. [7] ἅμα δὲ τούτοισι πυρετοὶ ἰσχυροὶ, καὶ ῥῖγεα. [8] οὐκ οἶδε τοιούτων ῥόων, αἱ μὲ πολλαὶ ἀπόλλυνται,

labore corruptæ, [2] quidam putant ex medicis hoc fluxum esse. Est autem ' aliud. [3] Nam hoc 105
quod ex articulis, & ex lumbis, ac coxendice aliud est, glutinosum est simul cum sanguine. [4] Illud vero quod ab uteris & cavis venis fluit, sanguis purus est. [5] Hanc fuffire oportet hoc modo :
zeæ fractæ semodium aceto mo- 25
dico subigito, ut ne per totum uteros humectes : [6] & sulphuris vivi semiobolum ad zeas tritas ammisceto, & aceto subacta per noctem finito. [7] Mane vero multo igne accenso, ' obturamenta 110
de doliis olearíis imponito, &
sordes officinæ fullonum, & ser- 26
pentis semen ammisceto. [8] Mox autem multum ignem tollito, & non urito, sed maxime suffumigare facito. [9] Oportet autem 27
sellam perforatam adesse, & mulierem vestibus contectam insidere, ut ne quid præterspiret. [10] In ignem vero medicamentum cum aceto præparatum inspergito, itemque de semine serpentis. [11] Sed & myrrha ammixta efficax est, ut ' suffita pudendorum 115
cruentationem sedet. [12] Si vero satis habuerit, eryfimi semen torrefactum terito, & in vino exhibeto.

VIII. Fluxus fulvus fluit velut ex ovo vitioso multus & gravíeo iens : [2] & uteri inflammantur, [3] & dolor ex lumbis & inguinibus emergit : [4] & prodeuntia mala sunt, & si non liberetur, celeriter fluentia. [5] At etiamsi tempus accedat, quæ restant putrefacit, quam maxime id fieri potest. [6] Riget enim, & ' velut 120
à carnibus assatis humor defluit, [7] & cum his simul febres fortes ac rigores fiunt. [8] Ex hujusmodi vero fluxibus multæ pereunt,

λων), ὀλίγαι δ' ἀλφοδύγλοι. 9 καὶ μὴν ἐν ἀρχῇ θεραπεύειν ἔοικε χρή. 10 ἢν μὴν ἀπύρετοι ὦσι καὶ ἰσχυραὶ, ἐκλεοῤῥιζῶν. 11 ὅταν δ' ἡμέραι τρεῖς ἢ τέσσαρες, κάτω πίνειν φάρμακον. 12 μετὰ δὲ τὴν κάθαρσιν διαιτᾶν ὀφείλεις ὧδε. 13 ὅκως τὰ ῥεύματα ὑδαρέα ἐστὶ καὶ λιπαρὰ, κατὰ μὲν τὴν ἀρχὴν διδόναι τὸ φάρμακον, ἢ πίνειν ἐπ' οἴνου ἐπιπώσιον, ὧν ἂν ἐγὼ γράψω κατὰ ῥόον. 14 μετὰ δὲ τὸ φάρμακον ἐν τῇ ἄλλῃ διαίτῃ θεραπεύειν ὧδε χρή. 15 τὰς δὲ ὑστέρας θεραπεύειν ὧδε χρή. 16 ἢν μὲν φλεγμαίνωσι καὶ ἐξυμμεμύκωσι, πυελῶν χρὴ μαλθακῆσι τῆσι πυέλῃσι, μέχρις ἂν τὸ στόμα τῶν μητρέων μαλθακὸν γένηται. 17 μετὰ δὲ τὰς πυέλους κλύζειν τοῖσι κλυσμάτων ὁκοίοισιν ἂν δοκῇ δεῖσθαι, ἢν τε καθαρσικωτέροισιν, ἢν τε μαλθακωτέροισι. 18 μετὰ δὲ τοὺς κλυσμοὺς, μαλθακὴν ἐλαίην κατατιθέναι. 19 ἢν δὲ μὴ σύλλυσιν τὸ στόμα γένηται), πυελῶν καὶ μαλθάσσειν κατατιθέντι, ὧν ἂν ἐγὼ γράψω, μέχρις ἂν ἀνασταλῇ. 20 ἢν δὲ μὴ κατὰ ταῦτα ποιῇ τὰ ῥεύματα, καθαίρειν τὴν κεφαλὴν, καὶ ἄνω διαιτᾶν. 21 ἢν μὲν ἄπυρος ᾖ, ὄνυκα γάλα πίνειν. 22 λαχάνοισιν ἐφθοῖσι καὶ ἡμέροισι καὶ ἀγρίοισι, πλὴν σκορόδων, καὶ πρασίων, καὶ κρομμύων, καὶ ῥαφάνου τοῦ μακροῦ. 23 ἁλιάσι δὲ, βάτου τοῦ λείου, σκορπίου, σάλπης, νάρκης, ἐγχέλυος· ψήσαντι, καῦσαι. 24 ἐψεῖν δὲ χρὴ σὺν κρομμύοισι καὶ κοριάννοισιν ἐν ἅλμῃ γλυκείῃ ἐρυθρῇ διέφθῳ. 25 κρεῶν δὲ, μάλιστα μὲν συός, δεύτερον δ' ὀρνέου ἢ οἰός, ἐφθοῖσι μᾶλλον ἢ ὀπτοῖσι. 26 καὶ τοῖσι ζωμοῖσιν, οἴνου λευκοῦ μελιχροῦ ἢ ὑδαροῦς. 27 λουτροῖσιν,

paucæ effugiunt: 9 & siquidem in principio accesseris, sic curare oportet. 10 Si sine febre fuerint ac robustæ, veratrum ipsis dato: 11 & intermissis tribus aut quatuor diebus, pharmacum deorsum purgans exhibeto. 12 Post purgationem vero sic diætam constituere debes, 13 quo fluxiones aquosæ fint ac tenues. Mane quidem jejunæ pharmacum aliquod ex his quæ ego describam ad fluxum, ebibendum dato in vinum insperfum. 14 Post pharmacum autem, alia diæta curato. 15 Uteros vero sic curato. 16 Siquidem inflammati fuerint aut concluſi, fomenta adhibere oportet mollia, donec os urerorum molle fiat. 17 Post fomenta, infusis qualibus opus habere visæ fuerint colluito, sive magis purgantibus, sive mollioribus. 18 Post collutiones, mollitoria apponito. 19 Si vero non facile solubile sit osculum, foveto, & subdititiis mollito, quæ ego describam, donec apertum fuerit. 20 Quod si ad hæc fluxiones non sedentur, caput purgato, & sic victus rationem constituito. 21 Siquidem sine febre fuerit, asininum lac bibat: 22 & oleribus coctis hortensibus ac sylvestribus utatur, excepto allio, porro, brassica, & raphano longo. 23 Ex marinis autem, raja lævi, scorpio, congro, tor-pedine, anguilla, passere, gobio: 24 coquere vero oportet cum cepis & coriandro, in muria dulci ac pingui, ita ut probe percoquantur. 25 Ex carnibus autem, maxime suilla, deinde agnina, aut ovilla, coctis potius quam assatis, 26 & ipsarum jusculis. Vino vero albo mellei coloris, aut aquoso. 27 Balneis autem non

valde

ἄνδυ ' τ κεφαλῆς, μὴ λίαν θερμοῖσι, μηδὲ πολλοῖσιν. [29] ὧν δὲ ἐσθὼς πτύσιν τ διάγνων τ μὲν ἑλκώσιος καὶ τ φλεγμασίης ἀπαλλάσσων), ὑγραὶ ἔσσιν αἱ μῆτραι, [29] αὐτὰ μὲ λεβρῶν ἀλυσίσπιν, [30] ἀντὶ μὲν κιρρῶν οἴνων μέλαν ζιν, [31] ἀντὶ δ ὑδαρεστέρων ἀκρητεστέροισιν, [32] ἀντὶ δ ἀλφίτων ἄρβισιν, [33] ἀντὶ δ ἰχθύων κρέα ζιν ὀπτοῖσι, [34] καὶ σιτίοισι πᾶσι τοῖσι ξηραντικοῖσιν, οἷσί περ ἐπὶ τῆσι ἀλφοῖσι χρεόμεθα. [35] κλυσμῶν ἀπηλλάχθαι πάντων, πλὴν οἴνου καὶ ὕδατος. [36] ἀμιλλάσθω δ ' τοῖσι συπτικοῖσιν. [37] ἄριστον δ' ἂν γαστὴρ ἔχοι. [38] ἢν δὲ ἁπαλὴ νεᾶνις ᾖ, ἐμέτω νηστείας. [39] πυκνὰ δ ἐπεμέθω, [40] καὶ μετέπειτα ὀλίγιστα μικρόν. [41] οὕτω ῥόων τῶνδε τυγχάνει δίαιτα.

IX. Ῥόος λευκός. [2] ῥεῖ λεύκη, ὡς ὄνῳ ὄρον. [3] καὶ ἐν τῷ προσώπῳ οἰδήματα, καὶ τὰ ὑποφθάλμια οἰδέα ἄμφω, [4] ὑδρωποειδέα τε καὶ ἀπίνυ οὐδέα τὰ τ ὀφθαλμῶν, [5] καὶ τὸ λαμπρὸν ἄπεστι, [6] καὶ γλαυκοὶ οἱ ὀφθαλμοὶ ἐ ἀμβλυώσσοντες. [7] καὶ τὸ χρῶμα ἀφυῶδες καὶ φλεγματοειδές. [8] ἐν γαστρὶ ἐπανοιδέουσι ἡ ὑγιερή. [9] καὶ ἐν τῇσι γνάθοισι καὶ μικρὸν ἐρυθροειδέα τε ἐ σμικρὰ καὶ ὑδατέα καὶ πονηρά. [10] καὶ ἐν τοῖσι σκέλεσιν οἰδήματα. [11] καὶ, ἢν πιέζῃς τῷ δακτύλῳ, ἐμπλάσσει ὥσπερ ἐν ζωμῷ. [12] καὶ τὸ στόμα σέλας ἐμπίπλαται, [13] καρδιαγμοί τε, ὁκόταν νήσιες ἔωσιν, ἢ καὶ ἐμέωσιν ὕδωρ οἷον ὄξος. [14] καὶ, ἢν σφόδρα ἀνῆται πορδὴ ἦσσον, ἧσσον ἔχει, καὶ πνίξ, καὶ σκελέων ἀπόψυξις, καὶ γναθμῶν ἄκρασίη. [15] καὶ ἐν τῷ στόματι ἄφθαι. [16] καὶ ὑστέρη παρὰ λόγον ἀνεστόμωται, [17] καὶ ἐμπέπλωκεν ' ἐν τῷ στόματι βαρέη ὥσπερ

30 valde calidis, neque multis, excepto capite. [28] Si vero hac diæta, ab ulceratione & inflammatione liberentur, humidi vero 140
sint uteri, [29] pro balneis quidem, illuvie: [30] pro fulvis autem vinis, nigris: [31] & pro aquosioribus, meracioribus: [32] & pro polenta, panibus: [33] & pro piscibus, carnibus assatis, [34] & omnibus cibis siccantibus, quibus sane in alvi profluviis utimur: [35] à collutionibus autem omnibus abstineat, excepto vino & aqua. [36] Suffitus autem fiat per adstringentia. [37] Optimum autem esset si conciperet. [38] Si vero juvencula fuerit, [39] frequenter jejuna 145
vomat, [40] & postea parum prandeat. [41] Atque hæc harum fluxionum diæta est.

IX. Fluxus albus [2] fluit velut alba asini urina, [3] & in facie sunt tumores albi, & partes ambæ sub oculis tument: [4] & hydropiformes ac non valde bona specie præditi sunt oculi, [5] & splendor abest: [6] & lachrymosi sunt ocu- 33
li ac hebetes: [7] & color corporis exalbidus ac pustulosus, [8] & venter imus tumidus: [9] & in maxillis pustulæ paulatim ruben- 150
tes, parvæ, aquosæ ac malignæ: [10] & in cruribus tumores laxi: [11] & si presseris digito, notæ imprimuntur velut in fermento, [12] 34
& os saliva impletur: [13] & stomachi morsus percipiunt quum jejunæ fuerint, aut etiam vomuerint velut acidam aquam: [14] & si ad acclivem locum procedunt, anhelatio citius corripit, & strangulatio, & crurum perfrigeratio, & genuum impotentia: [15] & in ore ulcera fervida ac superficiaria: [16] & uterus 155
præter rationem aperitur, [17] & ad osculum procidit gravis, ve-

ὥστε μόλιβδον. [18] καὶ ἀλγήματα μηρῶν ἀλγεδόνες ἴσχια ὀδύναι. [19] καὶ ἀπὸ ψύχεος πάντα τὰ κάτω, τὰ ἀπὸ ἡαιρῆς μέσος ἔρχόμενα ἄχρι ποδῶν, καὶ τὰ γόνατα νωθρώσι, [καὶ] ἐπιδυμῆν ἀδύνατον. [20] τοὺς τοιούτους χαλεπὸν ἀπαλλάσσειν τῶν νοσημάτων. [21] οἷς τε γὰρ ἡλικίαι συμβεβήκασιν, οἵ τε κάματοι ξυγκατεργάσονται, ἢν μή τι σύντυχμα τῶν αὐτομάτων λύσει γλυκύμορον. [22] τούτοισι χρὴ ἀπουρέειν, ὅταν πλείονάζῃ, φαρμάκοισιν ὅσα χολὴν ξυνθλᾶ μὴ καθαίρει. [23] ἀλλὰ τὰ ἐρινεὸν ταύτῃ ξυμφέρει πινόμενα, καὶ κεφαλῆς καθάρσιες, καὶ ἀλεσίαι, [24] καὶ τὸ λύκιον ἐπίθυμον πινόμενον καὶ ἐπὶ πᾶσι, καὶ πᾶσα ξηρασίη ἐν τῇ διαίτῃ. [25] τοῦτα δρῶσιν ὑγιέες μὲν παντελῶς ἐγένοντο, δυσπετέστερον δὲ ἀφίστανται.

x. Ῥόα λύκια ἑτέρωθεν πεῖν. [2] καθαίρει λύκιον ὑπόχλωρον, καὶ ὅταν οὖρέῃ δάκνει, καὶ ἀμύσσει, καὶ ἐλκεῖ τὸ ὑστερικόν. [3] καὶ πυρέσσει ἔχει ὀξύς, καὶ θερμὴ πολλὴ, δίψα, ἀφρονίη. [4] καὶ ἐκφρονεῖ γένοιτο. [5] καὶ, ὅταν ἀποδιδῷ, αἷμα μὲν ἔχει, καὶ τὰ ὑγρὰ λύονται. [6] τούτῳ δεῖ μίσυος πιπίσκειν λύκιον, καὶ κνίδης καρπὸν ἄμυλον, καὶ ῥοιῆς γλυκείης ῥίζαν καὶ φύλλα, καὶ ῥόον, καὶ κηκίδα. [7] τοῦτα δὲ οἶνον στυφνὸν διδόναι πιπίσκειν, καὶ ῥοιῆς χυλὸν, καὶ ξυμμείγνυσθαι τυρὸν αἰγεῖον. [8] κατακόπανιζε ἢ ζέσας καὶ ἀλεύρου ἕλκος, καὶ ἐλαίης πέτελα, καὶ ψώρας τὸ αὐτῆς. [9] καὶ σικύης λέπυρα τρίτον μέρος. τὰ δὲ ἄλλα ἴσα. [9] τὸ δὲ ἐψάγων ῥοφεῖν, καὶ τὸ δι' ἀμυγδάλων, καὶ σησάμου ῥόφημα. [10] εἰ δὲ ἀωρέοι, καὶ ὀχέοι, καὶ μὴ ἡρεμεῖν.

xi. Ῥοὸν ἄλλον. [2] καθαίρεται

luti plumbum : [18] & dolores per femora tendunt, [19] & omnia inferna perfrigerantur, ab imo ventre inchoantia usque ad pedes : & plantæ torpent : ac ingredi non possunt. [20] Tales difficile est a morbis liberare. [21] Nam & ætate provecta sunt, & afflictiones consenescunt : nisi casus aliquis spontaneus forte fortuna allapsus ipsas solvat. [22] Has exhaurire oportet quum redundarint, per pharmaca quæ bilem flavam non purgant. [23] Sed urinam cientia his pota conferunt, & capitis purgationes, & illuvies, [24] & epithymi albi potus, & deambulationes, & omnis reficcatio in victu. [25] Hæc ubi fecerint, sanæ quidem penitus non fiunt, facilius autem degunt.

x. Fluxus albi alterius curatio. [2] Purgatur album subluteum, & quum mingit, morsum percipit, & lancinatur, & uterus ulceratur : [3] & febris corripit acuta, & calor multus, sitis, vigiliæ : [4] & mente moventur. [5] Et quum aliquid festinanter egerit, anhelatio ipsam invadit, & membra exolvuntur. [6] Hanc mecona, hoc est peplum album bibere oportet, & urticæ semen, & quod præstat, mali punici dulcis radicem, & folia, & rhoem, & gallam. [7] Hæc in vino acerbo bibenda dato, & mali punici succum, & caseum caprinum ammisceto. [8] Subter autem suffito zeam, & grossos hybernos, & oleæ folia, & scabiem ejusdem, & cucumeris sylvestris cortices ex tertia parte, reliqua paribus portionibus. [9] Sorbeat etiam olera cocta, & sorbitiones ex amygdalis & sesamo, [10] & gestetur ac curru vehatur, & non quiescat.

xi. Alius fluxus. [2] Defluit multum

ῥέεται ὀκῶιον ὠοθοάτε ἕρον πολὺ,
3 χροιὴ λόυκὴ, 4 καὶ οἰδέϊ πᾶσα,
5 " καὶ ὐ τῆσι κνήμηϲι πόμφοι 36
ἀνίϲαν). 6 καὶ, ὣ ἐπαφήσι τῷ
δακτύλω, τῆσι κνήμηϲι καὶ τοῖϲι
ποσὶν ἐμωλάοϲε) βοθροειδέα. 7 ὃ,
ὣ τι φάγι, ἐμπίτωλα) καὶ φλεϲ-
μαίνε, 8 καὶ, ἐπὴν δὲν ὁδὸι πορήσι καὶ
15 ἔργον τι δεήσι, ἀδθμά μιν ' λαμ-
βάνε καὶ πόνω. 9 καὶ ἡ χροιὴ λόυ-
κὴ, ἐνίοτε ὑπόχλωρο. 10 τοῦτο,
ὣ ἰχύι, καὶ ὣ νέι, καὶ πάνυ φαί-
νη), καθαρϲὰϲ δίδε αὖω φάρμα-
κον καὶ κάτω. 11 καὶ τὼι κεφαλὼι
κάθαιρε, ὣ φλεγματώδεϲ ἐϲὶ, δι'
ὧν χολή. 12 καὶ, ὣ ἄρα ἦ ξ ἔτε,
καὶ μὴ φύϲει ἐϲὶ απολιώϲδεϲ, " καὶ 37
ὣ τῷ ἐμπιθῶν ἦ, ὀρρὸν διδέναι·
13 ἀφεψεῖν ὃ καὶ πίνειν ὣ πλεῖϲτον
χρόνον· 14 ὃ ἐϲ ἐπέρω οἶνον γλυ-
κὺν ὑδαρέα, ὣ δέῃ. 15 ϲίτε ὃ μὴ
20 ἅπτεϲθαι. 16 ὣ ὃ ἀδθενὴϲ ἦ, ' ῥοφή-
μαϊ ὡϲ ἐλαχίϲω, καὶ ἀλθίτω.
17 ἐπὴν δὲ ϲι κάμρὸϲ δοκέῃ εἶναι,
τῆϲ πόϲι πανέϲθω, 18 καὶ μ
τὼι κάθαρϲιν ϲιτοῖϲι χρεέϲθω,
ἀπεχομένη λιπαρῶν, καὶ θελμέων,
καὶ γλυκέων, καὶ ἁλμυρῶν, καὶ λαχα-
νων θελμέων. 19 χρᾶϲθαι δὲ ἰχθύ-
ϲι πετραίοιϲι, καὶ κρέαϲι μη-
λείοιϲιν, ἢ ὀρνιθίοιϲι, ἢ λαγωοῖ-
ϲιν. 20 ἄρτω ϲιτώδι, " ἢ ἑλικθῖ- 38
ϲι. 21 καὶ λαχάνοιϲιν ἑφθοῖϲι
χρεέϲθω, καὶ ἀγρίοιϲι, " πρω- 39
κθῖϲι καὶ ἡμέροιϲιν, ἅτερ θελ-
μέων. 22 καὶ ϲθεπαπέϲθω
ϲαφὲϲ, καὶ ἀπὸ ϲ ϲίτε. 23 ἐπὶω
35 δέ ϲι ' δοκέῃ τοῦτο ποιέοντι " ξη- 40
ροτέρη εἶναι, κλύζειν τὰϲ ὑϲέ-
ρηϲ τῇ τυχὶ· 24 τρεῖϲ δὲ ἢ τέτ-
ταρας ἡμέρας ἀφελιπὼν, μετέ-
πειτα ϲρυφνοῖϲι κλύϲμ. 25 καὶ
ἐπιχόνδα, ὣ μὴ ἦ ξηρὴ, ἠϲυ-
χάϊω

multum velut urina ovilla : 3 color eſt albus, 4 & tota intumeſcit, 5 & in tibiis eminentiæ laxæ & rubicundæ emergunt : 6 & ſi digito attingas, notæ ' foveas 175
præ ſe ferentes tibiis ac pedibus imprimuntur : 7 & ſi quid edat, impletur ac inflammatur : 8 & ubi iter fecerit, & opus aliquod obierit, anhelatio & dolor ipſam corripit, 9 & color albus, quandoque ſubluteus. 10 Huic, ſi robuſta & juvencula fuerit, & alia apparuerint, ab initio pharmacum ſurſum ac deorſum purgans bibendum dato : 11 & caput purgato ſi pituitoſa eſt, per ea quæ pituitam purgant. Si vero bilioſa, per ' ea quæ bilem : 12 & ſi 180
tempus anni fuerit, & à natura non eſt lienoſa, & ſi quid ex relatis fuerit, ſerum dato. 13 Decoquat autem hoc & bibat quam plurimo tempore, 14 & ad veſperam vinum dulce aquoſum, ſi opus habuerit. 15 Cibum vero ne contingat. 16 Si vero debilis fuerit, ſorbitione modica utatur, & non lavet. 17 Poſtquam autem tempeſtivum eſſe tibi videbitur, à potu ceſſet : 18 & poſt purgationem cibis utatur, ita ut abſtineat à pinguibus, ' & acribus, & 185
dulcibus, ac ſalſis, & ab oleribus acribus. 19 Utatur autem piſcibus petroſis, & carnibus ovillis, aut volucrium, aut leporinis : 20
pane frumentaceo, aut ex ordeo freſo : 21 & oleribus coctis utatur, & ſylveſtribus quæ cruda eduntur, itemque hortenſibus, acribus exceptis : 22 & deambulet mane & à cibo. 23 Ubi vero his factis ficcior eſſe viſa fuerit, uteros fece vini colluito : 24 & tribus aut quatuor diebus ' in 190
terpoſitis, poſtea acerba infundito, 25 & intermiſſione facta, ſi

quidem

χίλω ἄγαν. [26] καὶ, ὦ φύσῃ ἢ χολώδης ἢ φλεγματώδης, ὑπὸ δ' ἀδιαίτης καὶ φαρμακοποσίης λεπτυνθεῖσα, ὦ μὴ δυνήσεται ἀναλαμβάνῃν, γάλα πινέτω τεσσαράκοντα ἡμέρας βόειον θερμὸν ἀπὸ βοός. [27] τὸν δὲ γε φλεγματώδεα ἄμεινον σπιοίζειν ὡς ἐλαχίστοισι χρέεσσι, ἕως ἂν γαλακτοποτέῃ. [28] ἔστω δὲ ἡ μέτρον ὅσον ἓξ κοτύλαι ἀττικαί. [29] ἄρχεσθαι δὲ ἀπὸ δύο, καὶ προστιθέτω κοτύλιον ἑκάστης ἡμέρης, ἄχρις ἂν ἓξ ῥέωσι· καὶ σὺν δὲ καὶ ὀλίγον ἐπὶ τὸ ἔλασσον [30] καὶ μὴ τὴν γαλακτοποσίην ἀνακόμιζε σιτίοισι, δὲ διαίτῃ. [31] καὶ μὴ τὴν δὲ γάλακτος πόσιν πινέτω πρὸς νήστις ἀδιαύστου. [32] ξηράνας κρόκα καὶ ἀλφίτου ἀλέσας λεπτὰ κοσκινήσας, τοῦτο δίδοναι σὺν οἴνῳ μέλανι δυσὶ δραχμαῖς κεκραμένῳ. [33] ὦ δὲ ὑποστρέφῃ ἡ νοῦσος, πυελίσσειν αὐτὴν ὅλην, [34] καὶ αὖθις φαρμάκοισι κάθαιρε κάτω, [35] καὶ μὴ τοῦτο κλύσειν τὰς ὑστέρας, ὦ μὲν φύσῃ ἢ φλεγματώδης, τῷ κάκου τῷ κνιδίου ἢ τῇ ῥίζῃ τῆς θαψίης· ὦ δὲ χολώδης ἢ, τῷ σκαμμωνίης τῷ ὀπῷ ἢ κολοκυνθίδι τῇ ἀγρίῃ. [36] ἐμβαλὼν γὰρ ἀπ' αὐτέων δύο κοτύλας ἐπιχέειν ὕδατος ἀφεψέειν, καὶ τῷ ἡμίσεϊ τούτου ξυμμίσγειν μέλι καὶ ἔλαιον ναρκίσσινον ἢ ἀνήθινον. [37] ἔστω δὲ μέλιτος τεταρτημόριον κοτύλης, δὲ ἐλαίου μέτρον ἡμιόλιον· δὲ μέλιτος. [38] μεζόκλυζε δὲ τῷ οἴνῳ καὶ τῷ ἐλαίῳ μέτρῳ, καὶ θυμιᾶσθαι. [39] καὶ ἐπιχέειν ἡμέρας τρεῖς ἢ τέτταρας· ἀδιαύστου δὲ πινέτω. [40] καὶ, ὦ σὺ γαστὴρ λάβῃ, ὑστερεφορμήσῃ δὲ νόσος, ἀπόλλυται. [41] ὁκόταν [δὲ] γεραιτέρας λαμβάνῃ ἡ νόσος αὕτη, καθαίσσουσι καὶ ὑστεραι. [42] σκληρύνεται δὲ πάνυ ὀλίγαι.

quidem ficca fuerit, quieſcito. [26] Et ſi à natura fuerit biliosa aut pituitosa, à victu vero & pharmacorum potione attenuata, & ſe recolligere non poterit, lac bubulum bibat per quadraginta dies, calidum ex vacca. [27] Præſtat tamen pituitosam cibis quam pauciſſimis uti, quamdiu lac biberit. [28] Sit autem menſura ſex heminarum atticarum. [29] Incipiatque à duabus, & ſingulis diebus unam apponat, donec ſex fiant: & inde paulatim ad duas rurſus deſcendat: [30] & poſt lactis potum, cibis reficito & per victus rationem: [31] & poſt lactis potum, mane jejuna adiantum bibat: [32] hoc ſiccatum, tuſum, & exacte cribratum, in vino nigro odorato diluto exhibeto. [33] Si vero revertatur morbus, totam ipſam foveto, [34] & rurſus pharmacis infra purgato: [35] & poſtea uteros colluito, ſiquidem natura fuerit pituitosa, per cnidium granum, aut thapſiæ radicem: ſi vero biliosa, ſcammoniæ ſucco, aut colocynthide ſylveſtri. [36] Hanc enim conjectam, duabus aquæ heminis affuſis, coquere ad dimidias oportet, & huic mel, & oleum narciſſinum aut anthinum ammiſcere. [37] Sit autem mellis quadrans heminæ, olei vero hemiolium mellis, hoc eſt menſura ipſius tota, inſuperque dimidia. [38] Poſtea vero colluendum eſt melle, & vino, & oleo ſolo: & ſuffitus adhibendi, [39] & tribus aut quatuor diebus quieſcendum. Bibat autem adiantum: [40] & ſi in ventre non conceperit, morbus revertitur: & ſi morbus revertitur, perit. [41] Quum vero ſeniores morbus hic corripuerit, etiam uteri computreſcunt. [42] Valde vero paucæ durabunt.

xii. Ῥόδῳ

xii. A-

XII. Ῥόῳ ἄλλῳ. [2] καθαίρεται οἷόν ὡς ἐξ ὠοῦ ὠμοῦ χλωρὸν ὑπόλευκον, καὶ ἑλκοῖ τὸ αἰδοῖον. [3] καὶ οἰδίσκεται τάς τε πόδας καὶ τὰς κνήμας. [4] καὶ τὰ κοῖλα τῶν ὀφθαλμῶν ἐπανοιδέῃ, [5] καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ ὑγροὶ, γλαυκυροί. [6] καὶ, ἢν βαδίζῃ, ἄσθμα μιν λαμβάνῃ. [7] καὶ ἀσθενέα γίνεται. [8] ἢν δὲ φύγῃ ἡ νοῦσος, φλεγματώδης ἦν. [9] καὶ, ἢν μὴ καθαρθῇ, πυρετοὶ λαύρως, χολῶδες κινηθέντος. [10] γεραιτέρας δὲ ἡ νοῦσος αὕτη λαμβάνει μᾶλλον, ἢ νεωτέρας. [11] ὅκοτων δὲ ὧδε ἔχῃ, ἢν μὲν ἀνοιδήσῃ σφόδρα, διδόναι κάτω φάρμακον πιεῖν, ὅ, τι φλέγμα καὶ χολὴν ἴῃτραι. [12] ἢν δ' μὴ ἰσχυρῶς οἰδέῃ, καὶ τὸ φλέγμα αὖτ' ἰὸν πιέζῃ, αὖθις δόσιν φάρμακον. [13] καὶ, ἢν μὲν ἢ δυνατὴ, ἐλλεβόρου καθαρίσθω· ἢν δὲ μὴ, ὅ, τι [168] χολὴν καὶ φλέγμα ἄγει. [14] μετὰ δὲ τὸ φάρμακον ὀρῦον ἐφθὸν διδόναι πίνειν ὡς πλείστας ἡμέρας ξυὶ ἀλί ὀλίγῳ. [15] ἐπιτρωγέτω δὲ ἡδύσμων. [16] ἐσπέρην δὲ σίτου μὴ ἀπλέσθω· [17] ῥοφείτω δὲ ὀλίγῳ καὶ ἐπιπινέτω οἶνον γλυκύν, ἢν χρήζῃ. [18] ἢν δὲ μὴ παρῇ, ὀρῦον, γάλα τε ὄνειον ἀφεψήσας, καὶ διδόναι τέσσαρας ἡμέρας. [19] ἐσπέρην δὲ τοῦτο ποιέειν, ἢν μὴ πῦρ ἔχῃ νύκτωρ. [20] ἢν δὲ ἡ φύσις ἀπολυώδης, ἢ πνευματώδης ἢ λέπραμος, μήτε ὀρῦον, μήτε γάλα πινέτω· [21] ἢν δ' μὲν, κολωτερὴν ἢν καθαίρειν· [22] καὶ, ἐπιδὰν σοι δοκέῃ καιρὸς εἶναι, κλύσαι τὰς μήτρας, πρῶτον μὲν τῷ ἀπὸ τῆς τρυγὸς οἷς ἢ τρίς· [23] μετὰ δὲ τοῦτο, τῷ ὀπὸς τῆς σκαμμωνίης. [24] οἶνον δὲ ἐπιχέειν γλυκὺν ὅσον κοτύλην ἀττικὴν, καὶ ἑλαίου πα-

XII. Alius fluxus. [2] Purgatur velut ex ovo crudo luteum ſubalbidum, & ulcerat pudendum: [3] & tument pedes ac tibiæ: [4] & cavæ oculorum partes intumeſcunt: [5] & oculi humidi ac lachrymoſi ſunt: [6] & ſi iter faciat, anhelatio ipſam corripit, [7] & debilitas oboritur. [8] Si vero evaſerit, morbus pituitoſus fuerit: [9] & ſi non purgata fuerit, febricitat, bile vehementer commota. [10] Seniores autem hic morbus magis invadit quam juniores. [11] Quum ſic habuerit, ſiquidem vehementer intumuerit, pharmacum deorſum purgans bibendum dato, quod pituitam & bilem purgat. [12] Si vero non fortiter tumuerit, & pituita ipſam preſſerit, pharmacum ſurſum purgans dato: [13] & ſiquidem potens fuerit, veratro purgetur: ſin minus, pharmaco quod bilem & pituitam. [14] Poſt pharmaca vero ſerum coctum bibendum dato, per plurimos dies, cum modico ſale. [15] Edat autem inſuper mentam. [16] Ad veſperam cibum ne attingat, [17] ſed modicum ſorbeat, & vinum dulce inſuper bibat, ſi opus habuerit. [18] Si vero non affuerit ſerum, lac aſininum coquito, & exhibeto per quatuor dies. [19] Ad veſperam vero eadem faciat, niſi febris noctu corripiat. [20] Si vero natura fuerit lienoſa, aut flatuoſa, & exanguis, neque ſerum, neque lac bibat: [21] ſed purgantibus inferne purgato: [22] & ubi tibi tempeſtivum viſum fuerit, uteros colluito, primum quidem medicamento ex vini fece, bis aut ter: [23] poſt hoc ſcammoniæ ſucco. [24] Affundito autem ad hunc, vinum dulce, heminæ Atticæ menſura, & olei

narciſſini

παρθν μέρ⊙ κοτύλης, μάλιστα μὲν ναρκισσίνης. [25] μεθ' ἡμέραν δὲ τῇ ὑστεραίᾳ, οἴνου κοτύλη, καὶ μέλιτος τεταρτη κοτύλης, καὶ ῥητίνης τρίτου μοίραν μέλιτ⊙, ἔλαιον δὲ ἴσον μέλιτι. [26] ὧν δὲ τὰ ἀπὸ τῆς κλυσμοῦ ἀποχωρεῖν ἰπ φλεγματώδεα, κλύσμ⊙ [27] ⊂ αὖθις ἐπιχόνδρα ἡμέρας τρεῖς ἢ τέτταρας. [28] ἔπειτα σκολέψας καὶ κόκκα δύο πόσιας. [11] κλύζειν δὲ τοῖσιν αὐ- 44 τοῖσιν. [29] ὧν ἢ μὴ παρῇ κόκκ⊙, τῇ ῥίζῃ τῆς θαψίης πόσιν μίαν, καὶ μεθαλύζειν τοῖσιν αὐτοῖσιν. [30] ἐπὴν δὲ καθαρθῇ τὰ ὑποχωρεῦντα ὡς τετέχθαι τὰς κλυσμούς, καὶ ὧν γένηται τι αἱματῶδες οἷον ἀφ' ἕλκε⊙, μεθαλύζειν τοῖσι φυφνοῖσι. [31] ⊂, ὧν μὴ ταῦτα αὐτὴ ἐρωτηθεῖσα φῇ τὸ στόμα τῶν ὑστερέων σκληρὸν οἱ εἶναι καὶ ὀδυνᾶν ἔχειν, κλύζειν τὸν αὐτὸν τρόπον τῷ ξυῷ τῷ πικερῷ, [32] ἕως τ' ἂν ἀποξηρανθῶσιν αἱ ὑστέραι, καὶ δοκέῃ ὑγιὴς εἶναι. [33] τὰς δὲ μεταξὺ ἡμέρας τῶν κλυσμῶν πινέτω ἀκτῆς καρπὸν, καὶ λαγῶ πιτύλου, καὶ μήκωνος τὸ κέλυφ⊙, καὶ κνίδης καρπὸν, ῥοιῆς τεγλυκείης τὸ φλοιὸν, τρίβων ἴσον ἑκάστου, ἄλφιτον ξυμμίσγων, καὶ ἀδίαντον, σὺν οἴνῳ μέλανι αὐανθὲν νήστις. [34] σιτίοισι δὲ χρεέσθω μαλθακοῖσι, μὴ ἁλμυροῖσι, μηδὲ δριμέσι. [35] κρέα δὲ ἀμείνω ἰχθύων· ἥκιστα δὲ ὀρνίθια ἢ λαγῶα. [36] καὶ λουέσθω θερμῷ μὴ πολλῷ. [37] ὧν δὲ μὴ λαφθῇσι ὁ ῥόος, ἀλλ' ὑπολείπηται, ⊂ ὑγραίνωσιν αἱ ὑστέραι, θυμιήσας τῷ ξυῷ τῷ σιδίῳ. [38] καθάπερ καὶ πρόσθεν τὸν αὐδρα ἐτῶ. [39] κἢν ἐγγαστρίζηται, ὑγιὴς γένεται. [40] αἱ δὲ γεραίτεραι ἢ δυνάμεναι ἀναφέρειν, ἀλλ'

narciſſini maxime, quartam heminæ partem. [25] Poſtridie vero cum vini hemina colluito, & mellis quarta heminæ parte, & reſinæ tertia mellis parte. Oleum autem fit melli æquale. [26] Si vero ea quæ ab infuſa collutione ſecedunt, prodierint pituitoſa, [27] etiam rurſus colluito, interpoſitis tribus aut quatuor diebus. [28] Poſtea grani cnidii duas potiones decorticato, & ipſas infundito. [29] Si vero non affuerit cnidium granum, radicis thapſiæ potionem unam infundito: & poſtea iiſdem colluito. [30] Poſtquam autem purgata fuerint ea quæ ſecedunt ad has collutiones, & ſi prodierit aliquid cruentum, velut ab ulcere, per acerba poſtea colluito: [31] & ſi poſt hæc ipſa interrogata, dixerit os uterorum durum eſſe, & dolorem habere, eodem modo eo quod paratur cum butyro colluito, [32] donec uteri fuerint reſiccati, & ſana eſſe videbitur. [33] Diebus vero inter collutiones intermediis, ſambuci fructum bibat, & leporis coagulum, & pepli corticem, & urticæ ſemen, & mali punici dulcis corticem, ita ut de ſingulis pares portiones terat, & polentam ac adiantum ammiſceat, & in vino nigro odorato jejuna bibat: [34] cibis autem utatur mollibus, non ſalſis, neque acribus. [35] Carnes autem præſtantiores ſunt piſcium, aut volucrium, aut leporinæ, [36] & lavetur calida non multa. [37] Si vero non quieſcat fluxus, ſed relinquatur, & uteri humeſcant, medicamentum ex malicorio ſuffito: [38] & poſtea virum accedat, [39] & ſi in ventre conceperit, ſana evadit. [40] At ſeniores à morbo levari non poſ-

ſunt,

ἀλλ' ἀπόλλυται ὑπὸ ἀσθενείης.

XIII. Ῥῆξ ἄλλο. [2] ῥεῖ ὑπόχλωρον οἷον ἐξ ὠοῦ, καὶ γλίσχρον. [3] ἡ γαστὴρ ἀνίσταται ἡ ὑδερὴ, καὶ σκληρὴ γίνε῀ται, [4] καὶ, ὦ ψαύσῃς, ἀλγέει, καὶ βρύχει. [5] καὶ πῦρ ἔχει. [6] καὶ ὀδυνᾶται ἐς τὸ ἐπίπεδον, καὶ ἐς τὰ αἰδοῖα, καὶ ἐς τὸν ὑπερθεν χαστέρα, καὶ ἐς τὰς ἰξύας. [7] καὶ λιποθυμίη, ἀλυσμοί τε καὶ ἀδιαψύξιες, καὶ ἱδρὼς πολύς. [8] σφυγμοὶ σμικροὶ χέρεα ψαίροντες, βληχροὶ, σκελέσποντες. [9] ἐὰν αὐτίκα ὀλισθάνῃ. [10] ὦ δὲ μείνῃ, καὶ ἡ χροιὴ οἱ τρέπεται, καὶ χλόη οἷον ὠτὸς κηρίον, [11] καὶ ὁ χρὼς τῷ δακτύλῳ πιεζόμενος μαλθάσσεται καὶ ἐμπαλάσσεται οἷόν ὡς ἐν σμηγματι, [12] οἰδέουσιν οἱ πόδες καὶ τὰ σκέλεα. [13] ἡ δὲ νοῦσος γίνεται μάλιστα, ἢν ἐν αὐτῇσί τι διαφλεγῇ ἢ ἐν τῷ τόκῳ. [14] αἱ δὲ ἀφιλικέστεραι μᾶλλον πάσχουσιν. [15] ἐπαίνου δὲ ἡ τοιαύτη νοῦσος ἐστιν οὐδενός.

XIV. Ἄλλως ῥοῦς. [2] καθαίρε῀ται οἷον ἀπὸ κρεῶν ὀπτῶν χυμὸς, [3] ἐλκοῦται τὸ αἰδοῖον, καὶ ὅπη αὖ ἄλλη ἔχωσιν ἐπιστάξῃ. [4] καὶ ῥίγος, καὶ πῦρ ὀξὺ, πυκνὸν, μέγα, καὶ φρίκη ὁμοῦ λάζε῀ται. [5] ὀδυνᾶται δὲ ἐν πᾶσι τοῖσι ῥόοισιν ὁμοίως. [6] αὕτη πᾶσα ἀνοσιόσκε῀ται καὶ τὸ κάτω τοῦ ὀμφαλοῦ, καὶ τὰ σκέλεα. [7] καὶ ἡ χροιὴ ἰκτεριώδης γίνε῀ται. [8] ὁ δὲ τοιοῦτος ῥοῦς γίνεται, ἢν ἐπιδὰν τὸ αἷμα ἐκλοχαχθὲν ὑπόχολον ᾖ, καὶ μὴ καθαρθῇ. [9] ὁκόταν οὖν ἔχῃ, φάρμακον δεῖ πίνειν· ἢν μὲν ἰσχυρὴ ᾖ, ἐξ ἑλλεβόρου· ἢν δὲ ἀσθενὴς, ῥίζαν καὶ ἐλατήριον. [10] καὶ ὕστερον χρόνῳ γάλα αἰγός. [11] ἢ κάτω φάρμακον δύσιν, ὅ, τι χολὴν καὶ φλέγμα καθαί-

sunt, sed pereunt præ debilitate.

XIII. Fluxus alius. [2] Fluit subluteum velut ex ovo, & viscosum, [3] & venter imus intumescit, ac durus fit: [4] & si contingas dolet, & dentibus strider, [5] & febris occupat: [6] & dolor ad pubem, & ad pudenda, & ad imum ventrem, & ad lumbos irruit: [7] & animi deliquium, & anxietates, & perfrigerationes, & sudor multus, [8] & pulsus ad manum accelerantes, debiles, deficientes: [9] & statim pereunt. [10] Si vero superstes manserit, & color ipsi mutatur, & fit velut favus aut cera: [11] & si corpus digito prematur, molescit, & notæ velut in massa farinæ subacta fermento imprimuntur: [12] & pedes intumescunt ac crura. [13] Hic autem morbus fit maxime, si in ipsis aliquid dilaniatum fuerit, aut intus computruerit in partu. [14] Seniores autem magis afficiuntur, [15] & hujusmodi morbus non est valde levis.

XIV. Alius fluxus. [2] Purgatur velut à carnibus assatis humor, [3] & pudendum exulceratur, & ad quamcunque aliam corporis partem destillarit: [4] & rigor, & febris acuta, densa, magna, & simul horror corripit: [5] dolores autem quales in omnibus fluxibus. [6] Hæc tota intumescit, & infra umbilicum, & cruribus, [7] & color fit morbi arcuati. [8] Talis autem fluxus ex hoc fit. Postquam sanguis exhaustus, subbliosus factus fuerit, & non fuerit purgatus. [9] Quum sic habuerit, pharmacum bibere oportet: si quidem fortis fuerit, ex veratro: si vero debilis, radicem & elaterium, [10] & posteriore tempore lac caprinum. [11] Aut pharmacum deorsum purgans dato, quod bilem

καθαίρῃ. [12] κλύσαι δὲ τὰς ὑστέρας τῷ ξυῒ τῷ κραμβείῳ. [13] πίνειν δὲ ἐλελίσφακον, ὑπερικὸν, ἄσελινον, σελίνου σπέρμα, ἐκφύσει οἰνάνθῃ μέλανι αὐστηρῷ. νήστει δὲ διδόναι πίνειν. [14] ἐὰν δὲ ἡλκωμένον ᾖ τὸ αἰδοῖον, μετακλύσαι τῷ πικερίῳ. [15] ἔπειτα φάρμακον πίσαι. [16] καὶ ἐπιχρίειν τὰ ἕλκεα πικερίῳ, ῥητίνῃ, σμύρνῃ, λιθαργύρῳ αὐθημερόν. [17] ἀφανιζέσθω δὲ ὕδατι ἀπὸ μυρσίνης καὶ ἐλελισφάκου χλιαρῷ. [18] σιτίοις δὲ χρήσθω, μήθ' ἁλμυροῖσι, μήτε δριμέσιν· ὡς μὴ δακνώδες τὸ ἔρον γένηται. [19] καὶ τῶν θαλασσίων ἐσθιέτω, καὶ κρεῶν βοείων, καὶ οἰῶν, καὶ χοιρείων. [20] τοῖς δὲ ἄλλοις κρέασι χρείσθω ἐφθοῖσι. [21] καὶ σιτείσθω ἄρτον, καὶ οἶνον σύωδες παλαιὸν πινέτω μέλανα. [22] ἐὰν δὲ ταῦτα ποιῇ, καὶ μὴ ὑγιὴς γένηται, πυελήσας ὅλον, καὶ φάρμακον δοὺς τῇ ὑστεραίᾳ αὖον, ἔπειτα ἀφαλιπὼν, αὖθις κάθιτω. [23] καὶ, ἐὰν μὴ μένῃ ὁ ῥόος, μὴ τὰ φάρμακα, ἀφεψήσας πίνειν ἑσπέρην ἢ ῥοφήσασιν. οἶνον δὲ γλυκεῖ λευκῷ. [24] ἐὰν δὲ μὴ ἥδηται ὄρρος, γάλα ὄνειον ἥδιον πινέτω, ἐπὶ τέσσαρας ἡμέρας· ἑσπέρην δὲ τοῖσιν αὐτοῖσι χρήσθω. [25] μετὰ ταῦτα δὲ πινέτω ἐπὶ τεσσαράκοντα ἡμέρας γάλα βοὸς θερμὸν, καὶ τὴν ἡμέρην μηδὲν ἐσθιέτω, ὡς ἔπεσθαι ἐπὶ τοῦτο· ἄριστον δὲ τοῦτο. [26] καὶ γὰρ καθαίρει καὶ τρέφει καὶ ἀμολύνει διὰ τοῦτο καὶ τοιῇδε γάλακτος. [27] ἑσπέρην δὲ δαπινέτω κρέας ὄρνιθος ὀπτὸν ὀλίγον, καὶ ἄρτον μικρὸν ἐγκρυφίου. [28] ἐπὶ πίνειν δὲ οἶνον μέλανα παλαιὸν οἰνώδεα, ἕως τ' ἂν γάλα πίῃ. [29] ἐὰν [δὲ] πολλὰ ἴῃ, καὶ περίσχηται τὸ θερμὸν, καὶ ἐὰν ταῦτα ποιήσῃ

bilem & pituitam ducit. [12] Uteros autem medicamento cum brassicæ decocto parato colluito. [13] Bibat autem salviam, hypericum, apii semen, singula in vino nigro austero. Jejunæ autem hæc bibenda dato. [14] Si vero ulceratum fuerit pudendum, postea butyro colluito: [15] deinde pharmacum bibendum dato, [16] & ulcera butyro, resina, myrrha, flore argenti illinito. [17] Perluantur autem myrti ac salviæ ex aqua decocto tepido. [18] Cibis utatur neque salsis, neque acribus, ut ne mordax urina fiat: [19] & à marinis prohibeatur, & carnibus bubulis, & ovillis ac porcinis. [20] Aliis autem carnibus utatur coctis. [21] Edat etiam panem, & vinum vetus odoratum nigrum bibat. [22] Si vero hæc fecerit, & sana non fiat, totam foveto, & postridie pharmacum sursum purgans dato: deinde intermissione facta, rursus quod infra purget. [23] Et siquidem manserit fluxus post pharmaca, decoctum serum quotidie bibendum præbeto. Vesperi vero forbitionibus, & vino dulci albo utatur. [24] Si vero non affuerit serum, lac asininum coctum per dies quatuor bibat. Ad vesperam autem iisdem utatur. [25] Postea per dies quadraginta lac bubulum calidum bibat, & per diem nihil edat, ut ita dicam. Optimum enim hoc est. [26] Nam & purgatur, & nutritur, & fluxus obtunditur ab hujusmodi lacte. [27] Vesperi vero cœnet carnem volucris modicam assatam, & panem modicum subcinericium. [28] Bibatque insuper vinum nigrum vetus vinosum, quandiu lac biberit, [29] si multa prodierint, & acrimonia vexarit: & si his

ποιήσασα ἐν γαστρὶ ἴσχη, ὑγιὴς γίνεται. 30 ὅσαι δὲ γεραίτεραι εἰσὶν σύνοτε ὑποστρέφει ἡ νοῦσος, καὶ ἀπόλλυνται. 31 τῇσι δὲ νέῃσιν οὐ θανατώδης.

xv. Χρονίη ἢ ἴσχωρος ἡ ῥόος ἡ θερμασίη. 2 τὸ δὲ πιὸν ῥεῖ ὕφαιμον, οἷόν περ ἀπὸ κρεῶν ὀπτῶν χυμός. 3 καὶ δάκνει ὡς ἅλμη, καὶ ἐσθίει καὶ ἐξέλκει τὰ αἰδοῖα· καὶ ἡ ὑστέρη ἀνέλκεται καὶ τὰ περὶ ἕδρην καὶ τοὺς μηροὺς, καὶ τὰ ἄλλα. 4 ἐπὶ δὲν ἐπισύρῃ ἐπὶ τὰ ἰμάτια, βάπλεται καὶ δύσλυτα ἐμβρύει. 5 καὶ ἡ γαστὴρ ἐπαίρεται καὶ σκληρὴ γίνεται καὶ ἀλγέει, ὦν ψαύσῃ. 6 ἢν θερμὴ ἔχῃ ἐς τὰ αἰδοῖα, καὶ ἐς τὸν ἔορτον, καὶ ἐς τὸν ἡμίσεα γαστέρα, καὶ νεφροὺς, καὶ ἰσχία, καὶ ἰξύας. 7 [ἔστι δὲ καὶ] ἀδυναμίη. 8 καὶ ἡ χροιὴ τρέπεται ὡς ἰκτερώδης. 9 ὦν δὲ ὁ χρόνος μηκύνῃ καὶ ἡ νοῦσος, τοῦτο πίονα πολὺ μᾶλλον ἐπιλαμβάνει, 10 καὶ τὰ κῶλα ἐπανίσταται, καὶ οἱ πόδες οἰδέουσι, καὶ τὰ σκέλεα ἀπὸ τῶν ἰξύων. 11 ἡ δὲ νόσος λάζεται, ἐπὴν ἀμφανισθῇ τὸ ἔμβρυον, ἢ ὑπὸ τρώσης ἐν τόκῳ. 12 χρὴ δὲ πυριῶν, καὶ ὑμιλεῖν, καὶ πιπίσκειν. 13 τοῦτο τε [μὲν] πίονα ἴσχει τὸν ῥόον. 14 καὶ ὄνου γάλα ποτὸν ἀγαθὸν, καὶ ἐμεῖν, ὦν δὲν ἰσχυρὸν ἔχῃ ἄμυγδαλον ξηρὴν πυρίην.

xvi. Ὅκόταν ἐς τὸν κεφαλὸν τραπῶσιν αἱ ὑστέραι, καὶ τῇδε λήγει ὁ πονηρὸς, κεφαλὸν βαρύνει. 2 ἄλλῃσι δὲ ἄλλη πῇ τέρματα ἴσχεται. 3 σημήιον δὲ τόδε. τὰς φλέβας τὰς ἐν τῇ ῥινὶ καὶ τὰ ὑπὸ τοῖσιν ὀφθαλμοῖσιν ἀλγέειν φασί. 4 καὶ κῶμα ἴσχει, καὶ ἀφείζεται, ὅταν ῥαίσῃ. 5 ταύτῃσι χρὴ

his factis in ventre conceperit, sana fit. 30 Quæcunque vero seniores sunt, in his morbus quandoque revertitur, & pereunt. 31 Juvenculis autem non est lethalis.

xv. Diuturna porro ' est sanio- 280
si fluxus curatio, 2 fluit autem talis subcruentus, velut à carnibus assatis humor, 3 & mordet velut muria, & corrodit ac exulcerat pudenda: & uterus exulceratur circumcirca, & femora, & aliæ partes: 4 & ubi super vestes destillarit, tinguntur & ægre elui possunt, 5 & venter attollitur ac durus fit, & ad contactum dolet: 6 & calor corripit: & dolor ad pudenda & sedem, & imum ventrem, & laterum mollitudinem, & ' coxas, & lumbos 285
irruit, 7 & impotentia adest, 8 & color mutatur, velut morbi arcuati. 9 Si vero tempus & morbus producatur, hæc omnia amplius corripiunt: 10 & cavæ partes attolluntur, & pedes tument, & crura à lumbis. 11 At hic morbus corripit ubi quid de fœtu dilaniatum fuerit, aut in abortu, aut in partu. 12 Oportet autem fomenta adhibere, & suffire, & bibenda præbere 13 omnia ea quæ fluxum sistunt: 14 & lac asininum & alia ' exhibere, & 290
vomere si opus fuerit. 15 Si vero sine febre fuerit, & debilis febris habuerit, siccum fomentum adhibere melius est.

xvi. Quum ad caput conversi fuerint uteri, & hac parte suffocatio definit, caput gravat. 2 Verum aliis alicubi alias finis habetur. 3 Signum autem hoc est. Venas in naso, & partes sub oculis dolere dicunt: 4 & sopor altior tenet, & spumat, ubi levius habuerit. 5 Hanc multa calida

λάφν πολλῶ καὶ θερμῶ· ἰὼ δὲ μὴ
σφακέλη, ψυχρῶ· Ϛ κῆ κεφαλῆς,
6 δάφνιν τε καὶ μυρσίνην ἐνεψῶν
20 ἐν τῷ ὕδατι Ϛ ψύχων, 7 Ϛ ῥοδίνω
μύρω " τὴν κεφαλὴν χριέσθω. 8 52
Ϛ ὑποθυμιάσθω τὰ ὀδόντα, τὰ δ᾽
κακώδεα ὑπὸ τὰς ῥῖνας. 9 καὶ τὴν
κραμβίδα ἐσθιέτω, καὶ τὸν χυλὸν
ῥοφείτω.

10 Ἡν δ᾽ ὑπὸς τὴ καρδίην ὑποστέ-
μφηται πνίγωσιν καὶ ὑστέρην. 11 " Ϛ 53
ἀνάστυζε· ἐὰν δὲ ἀπὸ βιάσηται, " ἀ- 54
ληθὴς καὶ ἐμέτω. 12 Ϛ ἔστιν ἧσιν αὐτὰ
καὶ ἑλκυσθέντα κάτω χωρέει καὶ φύ-
σας ἔξησιν. 13 ἢ μὴ ἐμέτω ἀφρώδεα. ἢ
δ᾽ πεῖλα γίνεται. 14 ἧσι δ᾽ ὅκε ἀφί-
σανται, πάσας τὴ καρπὸν Ϛ μίκωνα
τρίψας, διὲς ὕδατος κυάθοις τρι-
25 σὶ, λίβδα ' πίνειν. 15 καὶ ὄξυς λεύκης
ῥάγας πόσις κύαθος. 16 ἢ ἀρκεύ-
θου καρπὸν Ϛ ἐλελίσφακον, ὀξυ-
ξυὼ τοῖς εἰθέζειν ἢ οἴνου. 17 ἀλεαίνε-
σθαι δ᾽ χρή. 18 ἢ ἀλφάκλωδος κνη-
στὸν ἐρίηλιναμμένον, καὶ πίσσαν σὺν
αὐτέω τήξειν, καὶ προσθέτω πιέζειν.

XVII. Ὅταν δὲ ὡς πὸς τὰ
ὑποχόνδρια πρόσπεσωσι, πνίγω-
σιν. 2 " ἐπὶν σύθαδε τὸ τέρηρον ἢ δ᾽ 55
πίθηται, Ϛ ἐπιλαμβάνῃ ἐμέτος
πυρώδης δριμὺς, Ϛ ῥάων γίνε-
ται χρόνον, 3 Ϛ ἐς τὴ κεφαλὴν Ϛ ἐς
τὸ τράχηλον ὀδυνὴν ἀμμένει. 4
30 [χρὴ δ᾽] χλιάσματα προσβήσειν,
ἰὼ αὖα πνίγωσιν. 5 ὑπὸ δ᾽ τὰς
ῥῖνας θυμιήματα καὶ πρόσ-
αγωγὴς. 6 " ἰὼ γὰρ ἀφρώδης ἐσῶν 56
αἰ ὑστέρη ἐς τὰ κάτω, Ϛ ὄχλος
γίνεται. 7 δύσοσμα δὲ κάτω. 8 καὶ
πιεῖν διδόναι τὸ κασόριον καὶ τὴν
κόνυζαν. 9 ἐπὶν δ᾽ κάτω ἑλκυσθῶ-
σιν, ὑποθυμιᾶν τὰ εἰσδεχθέα ὑπὸ
δ᾽ τὰς ῥῖνας τὰ δύσοσμα. 10 ἰὼ δὲ
αἰ ὀδυναι παύσωνται, φάσμακον
πίσσης

lavare oportet: si ' vero non 295
obediat, frigida etiam circa caput, 6 ita ut laurum & myrtum in aqua coquas, ac frigefacias. 7 Unguento autem rosaceo caput illinatur, 8 & odorata subter suffiantur: graveolentia vero sub nares: 9 & brassicam edat, & succum sorbeat.

10 Si vero ad cor progressi uteri suffocent, 11 & aër impeditus violenter attrahatur, anxia 53
est & vomit: 12 & quibusdam 54
statim tractus deorsum cedit, & flatus exit: 13 & aliqua quidem
' vomit spumosa: alicui vero 300
quies contingit. 14 Quibus autem non decedunt, his porri semen, & peplum, trita & tribus aquæ cyathis diluta, bibenda dato. 15 Auxiliatur & aceti albi cyathus potatus. 16 Aut juniperi fructum & salviam dato, aceto aut vino ad has species ammixto. 17 Oportet autem ipsam calefieri. 18 Aut adipem sumere anserinum, & ceratum refinatum ac picem, in ipso liquefacere, & subdititias glandulas efformare.

XVII. ' Quum autem ad præ- 305
cordia allapsi strangularint, 2 ubi hic fuerit affectionis soliditas, & vomitus fervidus acris corripit, & modico tempore mitior fit, 3 & dolor ad caput & ad collum penetrans. 4 Tepefactoria igitur apponito, si sursum strangularint. 5 Sub nares vero graveolentia suffito: sensim progrediendo. 6 Si enim acervatim 56
uteri infra decedunt, turba oboritur: 7 odorata vero inferne: 8 & castorium ac ' conyzam bi- 31
benda dato. 9 Quum vero deorsum tracti fuerint, abominanda subter suffito, sub nares autem odorata. 10 Si vero dolores quieverint, pharmacum deorsum purgans

πίσσῃ κάτω, καὶ μεταπιπίσκειν γάλα ὄνου, ἢ ὑρρόδου, [11] ὧν μὴ ἀπληνώδης ἢ ἀπὸ ἥβης τοῦτο, ἢ λείψανόν ἢ τι ἄλλο ἡχώδεα ἔχῃ, [12] [ἢ] ἀφ' ξυζηβιείων ἢσιν εἰθισμένοι ἀπὸ νεότητος αἱ νοῦσοι. [13] τοῦτο δὲ αὖ κοιλίῃ μὴ κινέειν· [14] ἀμβλυώσσει γάρ, ἢ ἀμφὶ τὸν φάρυγα ὄχλοι, καὶ πτύαλα· [15] διδόναι δὲ πιτύινης χυλόν. [16] ὧν σφόδρα δὲ καὶ δύσπνοος ἦ, καὶ ἐμέτω. [17] κλυσμὸς δὲ ἄριστος ὁ ἀφ' ναρκίσσου. [18] ὑποτίθεσθαι τὸ ἀφ' καυθαριδέων.

XVIII. Ἢν προσπίπτειν αἱ ὑστέραι πρὸς τὸ ὑποχόνδρια, [2] πνίγεται ὡς τάχιστα ἐλλέβορος, καὶ ὀρθοπνοεῖ μάλιστα, καὶ καρηβαρέει δὲ σφόδρα. [3] αἱ δὲ ἐμέειν εἰώθασι σίελον ὀξύν, [4] καὶ τὸ στόμα ὕδατι ἐμπίμπλησιν. [5] καὶ τὰ σκέλεα ἀποψύχουσιν. [6] αἱ τοιαῦται, ἢν μὴ ταχὺ ἀφισῶνται ἀπὸ τοῦ ὑποχονδρίου, ἀναύδους γίνονται. [7] καὶ τὰ ἀμφὶ τὴν κεφαλὴν καὶ τὴν γλῶσσαν νάρκη ἔχει. [8] πρὸς μὲν τὰς ὑστέρας προσθετέον εἰ μάλιστα τῷ πλεῖστῳ προσπλίξας βάψαι ἢ λιτρῷ ἀμμωνιάκῳ, ἢ μυρσίνῳ, ἢ βακχαρίῳ, ἢ ἀμαρακίνῳ. [9] ἐς δὲ τὰς ῥῖνας ἐπὶ φαρμάκου τοῦ μέλανος, καὶ τῆς κεφαλῆς λαβόντα τῇ μελάνῃ ἐμπλάσσειν. [10] ὧν δὲ μὴ ἢ τοῦτο, τῷ ὑπὸ ἀλείψαι τὰς ῥῖνας, [11] ἢ πλησίον ὀξεῖ βάψαι, καὶ καθεῖραι, ἀλείψαι δὲ τὰς ῥῖνας, [12] ἢ ἐπὶ πλασμικῷ προσθετέον. [13] ὅταν δὲ κλυσθῇ τὸ στόμα καὶ ἡ σιαλίνη, δοῦναι πιεῖν τοῦ κρατῆρος οἰνόμελι. [14] τὰς δὲ ῥῖνας ἀλείψαι ἔλαιον φάκης. [15] τὸ δὲ εἴλαιον ἐᾶν προσκεῖσθαι, μέχρι ἂν καθ-

gans bibendum dato: & postea lac asininum aut ferum bibendum præbeto, [11] si non hienosa fuerit à nativitate, aut exanguis, aut decolor, aut aurium tonitus habuerit, [12] velut hæ quibus propter cognationem morbi à juventute sunt familiares. [13] At supernum ventrem ne moveto: [14] cæcutient enim, aut circa fauces turbationes, & alia infestabunt. [15] Verum ptisanæ succum dato. [16] Si vero etiam valde facilis sit ad vomitum, vomat. [17] Collutio autem optima est ex narcisso. [18] Subdititium vero id quod ex cantharidibus præparatur.

XVIII. Quum uteri apud præcordia constiterint, [2] suffocatur velut à veratro: & recta cervice spirat, & stomachus fortiter vellicatur. [3] Quædam etiam vomunt quandoque salivam acidam: [4] & os aqua impletur, [5] & crura perfrigerantur. [6] Tales si non brevi à præcordiis uteri discedant, loqui non possunt: [7] & partes circa caput ac linguam torpor occupat. [8] Proinde ad uteros quidem lanam quam maxime fieri potest ad foramen apponito, ita ut pennæ obvolutam, unguento albo aut ægyptio, aut bacchario, aut amaracino tingas. [9] In nares vero, de pharmaco nigro ad caput præparato, specillo exceptum infarcias. [10] Si vero hoc non fuerit, filphii succo nares illinas. [11] Aut pennam acero tingito, & immittito, narefque illinito. [12] Aut sternutatorium apponito. [13] Quum autem concluſum fuerit oſculum & internus trames, caſtorium in vino bibendum dato. [14] Nares vero phocæ adipe illinito. [15] Lanam autem appoſitam ſinito, do-

κῳζεσθαι. 16 ''Οταν δὲ πύωσι- 62
ται, ἀφελεῖν χρή. 17 ἰὼ δ' ἀφαι-
ρεθέντ@ αὖθις ἀναχωρήσωσι, τὸ
ἔτερον αὖθις ἀφαιρεῖσθαι τὸν αὐτὸν
τρόπον. 18 ὑπὸ δὲ τὰς ῥῖνας θυ-
μιᾶν κέρως μέλαν αἰγὸς ἢ ἐλά-
270 φου κνήσας ἐπιπάσσων ἐπὶ πυρο-
δίνῳ θερμῷ, ὅκως μάλιστα θυ-
μιήσῃ). 19 Ἐς ἐπισυσσίτου τῶν ὀδμῶν
αὖθις ἀφ' ὧν ῥινῶν, ὡς ἂν θᾶττον
μάλιστα. 20 θυμιᾶν φώκης ἔλαιον
ἐπ' ὄστρακον ἐπιθέντα αὖθρακος,
21 ἀφικαλύψαι [δ'] ὑπερκείμενον
καὶ ὑπερέχον, ὡς μάλιστα ἡ ὀσμὴ
ἔσῃ, 22 καὶ ἐπισαίνῃ καὶ λίπτ@. 23
καὶ αὖθις ἐκέτω τῶν ὀδμῶν· 24 τὸ δ'
στομα ξυμμεμυκέναι. 25 ἰὼ αὖθις
ἀφαπίπωσι, ταῦτα χρὴ ποιέειν.

5 XIX. 1 ''Ην αἱ μὴ τῆσι ἀφῆς τὸ 63
ἦτορ τραπῶσιν, 2 ἄφωνο ἡ γυνὴ
ἐξαπίνης γίνε), 3 '' καὶ τὰς ὀδόντας 64
ξυνερήρεσται, 4 καὶ ἡ χροιὴ πελιδνὴ
γίνε). 5 ἐξαπίνης δ' ταῦτα πάσχῃ,
ὑγιὴς ἐοῦσα. 6 γίνεται δ' μάλιστα
παρθένοισι παλαιῆσι, 7 καὶ χάρη-
σιν ὀκόσαι ἐς τοκήεσσιν χηρεύουσι.
8 γίνε) δ' μάλιστα τῆσιν ἀφόροισι
πάμπαν καὶ στείρῃσιν, αἳ οὐκ ἔ τό-
κων εἰσίν. 9 ἐν γὰρ γίνε) ἡ λοχείη κά-
θαρσις. 10 καὶ οὔκ ἀνοιδίσκεται ἡ
ὑστέρη, οὐδὲ μαλθάσσετ), οὐδὲ μέσ-
10 ζιν. 11 ''Οταν οὖδε ἔχῃ, τῇ χρὴ ἀ-
πώσαι ἀπὸ τ@ ἤπατ@ παρηγε-
λικῶς τὸ οἶδ@ ἐς τὸ κάτω, 12 καὶ
ὑποδῆσαι ταινίῃ τὰ ὑποχόνδρια.
13 καὶ τὸ στομα ἀφανοίγειν, οἴνου δ' ὡς
εὐωδέστατον κεκραμμένου ἐγχέειν. 14
''Οταν χρὴ δ' ὀσφραίνεσθαι τὰς ῥῖ-
νας τὴ κάτω μοι, καὶ ὑποθυμιᾶν·
ὀσφραίνεσθαι δ' τὴν ὑστερίν τὴ εὐωδέα καὶ
ὅσα θυμιητά. 15 καὶ, ἐπὴν ἴσῃ,
φάρμακον πίσαι κάτω χρή· ἰὼ
μὲν χολώδης ἦ, ὅ, τι χολὴν καθαί-
ρῃ·

nec confidant. 16 Quum autem quieverint, auferre oportet. 17 Si vero ea ablata rursus recur- 330
sarint, lanam rursus eodem modo apponere. 18 Sub nares vero cornu capræ nigrum, aut cervinum suffire, scalptum, & in cinerem calidum inspersum, quo maxime suffumigetur: 19 & nidorem sursum per nares quam maxime potest trahat. 20 Suffito etiam phocæ adipem, prunis testæ impositis, 21 ipsaque obvelata, & capite imminente, quo odor maxime ingrediatur, 22 ita ut de adipe instilles, 23 & ipsa odorem sursum trahat, 24 os ' ve- 335
ro clausum habeat. 25 Et siquidem sursum allapsi fuerint uteri, hæc facere oportet.

XIX. Si vero ad hepar conversi fuerint uteri, 2 mulier derepente voce destituitur, 3 & dentes conferti sunt, 4 & color lividus fit. 5 Derepente vero hæc patitur sana existens. 6 Contingit autem maxime virginibus antiquis, 7 & viduis, quæ pepererunt aliquando, & viduitatem agunt. 8 Maxime vero contingit omnino non ferentibus uterum, ' & sterilibus ex partu. 9 340
Non enim prodit puerperii purgamentum, 10 & non intumescit uterus, neque mollitur, neque vomunt. 11 Quum sic habuerit, tumorem ab hepate cum manu infra leniter detrudito, 12 & præcordia cum fascia deligato, 13 & os aperito. Vinum vero odoratissimum dilutum infundito, 14 quando sane etiam graveolentia ad nares adhibere ac suffire convenit: ad uteros vero odorata & suffimenta. 15 Et postquam ' fic 345
curaveris, pharmacum deorsum purgans bibendum dare oportet, siquidem biliosa fuerit, quod bilem

ρφ·λῶ ᾧ φλεγματώδης, ὅ, τι φλέγμα. [16] κἀπὰ τοῦτο πίσσῃ γάλα ὄνειον ἑφθὸν, καὶ τὰς ὑστέρας πυελῶσαι δώδεκα, ἔπειτα δὲ τὸ ξυὸν τῇ βατῇ· τῇ δὲ ὑστεραίῃ νέτωπον. [17] ἀφλιστὸν δὲ πάλιν ἡμέρας δύο, κλύσαι τὰς ὑστέρας δώδεκα. [18] ἔπειτα ἀφλιστῶν μεῖον ἡμέρῃσι, θυμιᾶσαι τοῖσιν ῥόμασι. [19] τοῦτο ποιέειν τὸν χρόνον. [20] ἄριστον δὲ ἐν γαστρὶ ἔχειν. [21] τὸν παρθένον πείθειν ξυνοικέειν ἀνδρί. [22] ἢν δὲ μὴ τῇσι ὑστέρῃσι ἀέσιον μηδὲν· [23] φάρμακον δὲ πίνειν νήστι τὸ κάστορα καὶ κόνυζαν. [24] ἐν οἴνῳ δὲ ὡς δώδεκα τὸν πίνειν ἐς ἑπτὰ ἡμέρας. [25] καὶ τὸν κεφαλὸν μὴ ἀλείφεσθαι δώδεκα, μηδὲ ὀσφραίνεσθαί τινι τῶν δώδεκα.

xx. Ἢν δὲ οἱ μήτρῃ φλεγμήνωσι, [2] ὥσπερ τὸ πλευρὸν, λύει ψαύσιος, σκληρὸν φαίνεται, [3] καὶ, ὅταν ἀναπαύσωνται τὰ ὑποχόνδρια, πίνει. [4] καὶ ἐμέει φλέγμα ὀξὺ, καὶ τὰς ὀδόντας ἀμβλοῖ καὶ πυιεῖ. [5] ἐπιδιδοῦν ἐμέειν, ῥᾷον ἔχειν δοκεῖ. [6] ὅταν δὲ κάτω ὁρμήσωσιν, ἀφίστανται ἀπὸ τοῦ γαστρὸς ἄλλοτε ἄλλη. [7] μάλιστα δὲ ἐς τὰς κενεῶνας ἔειν ὅτε ἐμπίπτουσι. [8] καὶ ἐς τὸν κύσιν, καὶ στραγγουρίη ἐπιλαμβάνει. [9] καὶ ἐς τὸν ἕδρον, καὶ δοκεῖ ἀπὸ πλέον. [10] καὶ τὰ ἐπιμήνια θᾶσσον ἢ ὕστερον καὶ μεμαθηκότα γίνεται, ἢ οὐκ ἐπιφαίνεται τοῦτο αὐτοῖσι. [11] τούτοις δὲ νέοισι, λύει τὰ εἰῶν πίνουσι, χλιαίνοντα ἀσφοδελόν, [12] καὶ ἀπομυλῶ, τὰ [μὲν] κάκοδμα ἀσφὸς τὰς ῥῖνας, ἀσφὸς δὲ τὰς ὑστέρας τὰ δώδεκα. [13] καὶ πίνειν κόνυζαν τὴν ἡλείαν καὶ κάστορα οὐ οἴνου νῆσιν. [14] ἐπὰν δὲ τῇ φύσῃ καθιζήσωσι, θυμιᾶσαι ἡμέρας. [15] πινέτω δὲ διαμηνικά. [16] τοῦτο ποιέειν, ἕως

lem purgat: si vero pituitosa, quod pituitam. [16] Et postea lac asininum coctum bibendum præbeto, & uteros odoratis foveto: & medicamentum quod cum bupresti paratur apponito, postridie vero netopum. [17] Interpositis autem duobus diebus, rursus uteros odoratis colluito: [18] & postea intermisso die, aromatis suffito. [19] Atque hæc vi- 350
dua faciat. [20] Optimum autem in ventre habere. [21] Virginem vero persuadeto ut viro cohabitet. [22] Ad nares autem nihil adhibeto: [23] neque medicamentum jejuna bibat. Verum castorium & conyzam [24] in vino odoratissimo bibat per dies viginti, [25] & caput odorato aliquo ne ungat, neque aliquod odoratum olfaciat.

xx. Si vero uteri inflammati fuerint [2] circa latus, si contigeris durum apparet: [3] & quum ad præcordia allapsi fuerint, stran- 355
gulant: [4] & vomit pituitam acidam, & dentes stupescunt: [5] & ubi vomuerit, melius habere videtur. [6] Quum vero deorsum processerint, discedunt de ventre alias alio. [7] Maxime vero ad laterum mollitudinem quandoque incidunt, [8] & ad vesicam, & urinæ stillicidium corripit: [9] & ad sedem, & cacare sibi videtur: [10] & menses prius aut posterius solito fiunt, aut non statim huic apparent. [11] In hoc morbo si 360
sursum strangularint, tepefactoria apponito: [12] & graveolentia ad nares suffito, ad uteros autem odorata: [13] & conyzam fœminam, & castorium, in vino jejuna bibat. [14] Postquam vero ad naturam suam consederint, placide suffito. [15] Bibat autem urinam cientia. [16] Atque hæc fa-

30 ἕως ἂν αὐ ὀδωδωμ ἔχωζιν. 17 ἐπὶω
δὲ παύσων), πυελήσας ὅλλω, 18
ἔπ τω πί τω φάρμακον κάτω, ὧ
μὲν χολώδης ἦ, ὁ, ἢ χολὼ καθαί-
ρῃ, ὧ δὲ φλεγματώδης, ὁ, ἢ
φλέγμα ἄγῃ 19 καὶ πιτσισμὴν γά-
λα ὀῦδον, ἢ ὀῦρον αὖγχον ἐφεψῶν.
20 ὧ δὲ πολὺ ὠδης ἦ, μὴ πιπί-
σκῳ τὸ γάλα, μηδὲ τὸν ὀῦρόν. 21 καὶ
ἐν πῖσι καθαιρομῖσι. σιτοίζιχρέε-
σθῳ μαλθακοῖσι καὶ ὑποχονδρι-
κοῖσιν. 22 ἰχθύες ὃ ἀμείνες κρεῶν.
23 καὶ πυελῶ τὰς ὑστέρας, ἢ καθαί-
35 ῥῃ προσθέτοισι, ἓ κλύσῃ αὐτάς.
24 καὶ ὑποζυμιασμένῃ ὦδὲ τὸν
ἄνδρα ἴτω. 25 λύσις δὲ τ νόσε,
ἐπὶω λαβὴ ἐν γαστρί.

XXI. 1 Ἢν [ὃ] αἱ μήτραι πρὸς 67
τὰς πλευρὰς πεπατέωσιν, 2 βήξ
ἴσχει καὶ ὀδυνη ἐπὶ τὸ πλευρὸν, 3 καὶ
πέπωσις) σκληρὴ ὡς σφαῖρα, ἓ
ἀπτομένῃ πονίῃ ὡς λὸπὸ ἕλκεος, 4
ἓ καταφθίσις, καὶ δυκέῃ οἷον θρε-
πτὸν μονίῃ εἶναι, ἓ ἐμέειν). ἓ κυφὴ
γίνῃ). 5 καὶ τὰ ἐπιμήνια ἀφανέ-
τερα γίνηται ἐόντα καὶ ὀλίγα) πρὸ-
φανέστερα. 6 τοῦτο δὲ γίνομμα ἀσθε-
40 νέα καὶ ὀλίγα καὶ κακιονα. 7 ἓ ἡ γενὴ
σὴ οὐ γίνε) τετε ἓ χρόνου. 8 ὅταν
οὖν ἔχῃ, φάρμακον χρὴ πίσαι κά-
τω ἐλατήριον. 9 καὶ λέζιν πολλῶ
θερμῶ, ἓ τῶν χλιασμάτων, ἃ ἂν
πρόσφορα ἦ), πρόσιχον, 10 ἓ πρό-
σθῃσιν ὑφ' ὧν καθαίρε) τὸ αἷμα.
11 καὶ λίνου σπέρμα φῶσαι, κό-
ψαι, καὶ σῆσαι, ἓ μάκων ὁ λόυ-
κος ὠφελέσει. 12 ἓ ἐλελισφά-
κου ξυὸν ἀλφίτοισι λεπτοῖσι, καὶ
τυρὸν αὖγχον, ἐπιχύσας τῶν ἁλ-
μίλω. ταῦτα μίσχ'. '' μίαν μοῖ- 68
ραν τυρῦ, ἓ τῶν ἀνάλτων ἀλφί-
4 των μοῖραν. καὶ νήσῃ πίνῃν 'διδὸς
ἐν οἴνῳ. 13 ὅταν δὲ ἐσπερίσθῃ ἦ,

ciat, quam diu dolores tenuerint. 17 Ubi vero quieverint, rotam foveto. 18 Deinde pharmacum deorsum purgans bibendum dato, si bilio sa fuerit, quod
' bilem purgat: si pituitosa, quod 365
pituitam ducit: 19 & lac asininum bibendum dato, aut serum caprinum decoctum. 20 Si vero lienosa fuerit, lac ne bibat, neque serum: 21 & in purgationibus, cibis utatur mollibus, & per alvum secedentibus: 22 pisces autem meliores sunt carnibus: 23 & uteros foveto, aut subdititiis purgato, ipsosque colluito: 24 & ubi suffitum admisit, ad virum accedat. 25 Solutio vero morbi contingit, ubi in
' ventre conceperit. 370

XXI. Si uteri ad latera allapsi fuerint, 2 tussis obtinet, & dolor sublatus: 3 & insidet uterus durus velut pila: & ad contactum dolet, velut ab ulcere, 4 & contabescit, & videtur ipsi peripneumonia esse, & contrahitur, & gibbosa fit, 5 & menses non apparent: aliquibus autem quibus prius apparuerunt, etiam pereunt: 6 & si tunc prodeant, imbecilles sunt, & pauci, ac deteriores: 7 & genitura non fit hoc tempore. 8 ' Quum sic habuerit, 375
pharmacum deorsum purgans bibendum dato: 9 & multa calida lavato, & ex tepefactoriis quæcunque admiserit adhibeto: 10 & à quibus sanguis purgatur, ea apponito. 11 Et lini semen torreto, tundito, ac cribrato: & peplum album, 12 & salviam cum tenui polenta, & cascum caprinum muria derasa. Hæc misce, ut casei sint partes duæ, reliquorum vero, & polentæ non saliæ pars una: & jejunæ in vino bibenda dato. 13 ' Vesperi vero, 380

cyceo-

κυκεῶνα παχυὴ, μέλι ἐπιχέων, δίδω πιεῖν. 14 ἢν δὲ ποτημάτων, ἃ δεῖται πιπίσκειν, ἐς πυελὸν πυκνά. καὶ τὸν θερμὸν καταγοάν. 15 καὶ τῇ κηρωτῇ ἡσύχως, καὶ μαλθακῶς καὶ ὁμαλῶς ἀπαλείφειν ἐπὶ τὸν πλευρὸν τὰς μήτρας, καὶ ἀναδεῖν τὸ πλευρὸν ταινίῃ παλαιῇ. 16 καὶ γαλακτοποτεῖν βόειον γάλα ὡς πλεῖστον ἐπὶ ἡμέρας τεσσαράκοντα. 17 σιτίοισι δὲ χρῆσθαι ὡς μαλθακωτάτοισιν. 18 ἡ δὲ νοῦσος ἀπερχὴ τε ἐς θανατώδης, καὶ ὀλίγαι φεύγουσιν ὧδε μελεδωνόμεναι.

69 exhibeto, 14 & ex potibus quencunque admiserit bibendum dato. Et frequenter fomentum adhibeto: & calidam aspergito, 15 & per ceratum leniter mollito, ac à latere detrudito, & latus fascia deligato. 16 Et lac bubulum quam plurimum ad dies quadraginta bibendum præbeto. 17 Cibis autem utatur quam mollissimis. 18 Morbus hic vehemens est & lethalis, & paucæ etiamsi 385 sic curentur, effugiunt.

70 XXII. Ἢν δὲ ἐν τῇ ὀσφύϊ αἱ ὑστέραι ἐνῶσιν, ἢ ἐν τῇ κενεῶνι, καὶ εἰς πνεῦμα μεθίσασιν, καὶ πνίγῃ ἔχῃ, καὶ ἄθυμός μιν λάζηται πυκινὸν, 71 καὶ οὐκ ἐθέλῃ κινέεσθαι. τρίψας θεῖον, ἢ ἄσφαλτον, ἢ κάνδυ, ἢ σμύρναν, μέλι ἐφθὸν ἐνδράξας, ποιέειν βάλανον μακρὴν παχέιην, καὶ ἐνιέναι ἐς τὸν ἕδρην.

XXII. Si vero in lumbis fuerint uteri, aut in lateris mollitudine, 2 & spiritus sublimis iverit, & suffocatio habeat, & anhelatio densa ipsam corripiat, 3 & moveri non vult: 4 sulphur, aut bitumen, aut cicutam, aut myrrham terito, & melle cocto affuso, glandulam longam efformato ac crassam, eamque in sedem indito.

72 5 Ἢν δὲ μήτρεαι ἑλίσσωνται ἐς τὸ μεσηγὺ τῶν ἰξύων, 6 ὀδυνᾶται ἔχει, καὶ τὸν ἀμφὶ τὸν χρόνον καὶ τὰ σκέλεα ἐρύεται, καὶ τὰς κοιλίας ἀλγέει. 7 καὶ, ὁκόταν δὲ πατῆσιν, ὀδυνᾶται ἔχει καὶ ὀξέως, καὶ ὀλίγον πάνυ ἐκπίπτει σμικρός. 8 καὶ τὸ ἦρον τρύζει τε. καὶ ὀλιγοψυχίη λαμβάνει. 9 ὁκόταν δὲ ἔχῃ, χρὴ προσθεῖναι τῇ κύστι αὐλίσκον. καὶ ἐγκλύζειν ἔλαιον θερμὸν ἐς τὰς ὑστέρας. 10 καὶ πυελὸν, ἢ λέβητα πολλὸν καὶ θερμὸν ὕδατος, καὶ ἐς ἔλαιον καὶ ἐς ὕδωρ καθίζειν. 11 ὑποθυμιᾶν δὲ ὑπὸ αἰδοίων, καὶ κακώδεα· ὑπὸ δὲ τὰς ῥῖνας, εὐώδεα. 12 ἐπὶν δὲ ἡ ὀδυνὴ παύσηται, φάρμακον διδόναι αὖον. 13 τὸν δὲ κάτω κοιλίην ἐᾶν μὴ ταράσσειν. 14 ἐπὴν δὲ αἱ ὑστέραι καθιστέωσι, φάρμα-

73 5 Si uteri devolverint seipsos ad intermediam lumborum 74 coxarum partem, 6 dolor habet imum ventrem, & crura contrahuntur, & junctiuras coxarum ad sedem dolet: 7 & quum alvum exonerat, dolores emergunt acuti, & stercus cum violentia prodit exiguum, 8 & urina destillat, & pusillanimitas ipsam corripit. 9 Quum sic habuerit, fistulam ad veficam alligare oportet, & oleum calidum in uteros infundere, 10 & fomentum adhibere, aut multa calida aqua 395 lavare, & in oleum & in aquam desidere. 11 Suffire autem subter pudenda, graveolentia: sub nares vero odorata. 12 Postquam autem dolor quieverit, pharmacum sursum purgans dato. 13 Infernum vero ventrem turbare non oportet. 14 Ubi vero uteri consederint,

φάρμακον πίσυ κάτω γάλακτος, ἰὼ μὴ ἀπολλυῖσθαι ἦ. 15 ἔπειτα πυελῶσαι, καὶ καθαρὸν αὖ τὰς ὑστέρας τῷ ξυῷ τῇ δεῖφιν, ἀφεσταλθὲς ἐς ἀφεστῶτα καθαρτήριον. ὁ μὲν δὴ ἔντα. 16 κἄπειτα θυμιήματα τοῖσιν ἁρμόζει, ἀπὸ ἀνδράσι ἴτω. 17 ἐς, ἰὼ δ' ἂν γαστρίζηται, ὑγιὴς γίνεται. 18 ἄτοκοι δὲ πολλαὶ καὶ πηρεῖ τὰ σκέλεα πολλάκις γίνονται.

XXIII. Ὀκόσῃσι δὲ τὸ σῶμα κλίνεται ἑτέρωσε, καὶ ἀφεστᾶσι πλέον τοῦ ἰσχίου. 2 γίνεται γὰρ καὶ τοιαῦτα ἀμφοτερόνυσα τὴν ὑστέρην καθαίρεσθαι, ἐς τὸ γονὴν δέχεσθαι, καὶ μὴ παῖδοποιέειν. 3 τούτῳ πυελοῦν χρὴ τοῖσιν σὺν ὠδῖσι, 4 καὶ μετὰ τὸ πυελοῦν ἀπὸ ἀφαστρόφῳ τῷ δακτύλῳ ἀπὸ σῆσι ἰσχίασι. 5 κἄπειτα ἐξιθυσίνῳ τοῖσι δαφοιδιοῖσι τε καὶ τοῦ μολίβδου. 6 ἐ γὰρ βιᾶται ἰοῦσι, ὡς εἰρηται. 7 ὅπερ ἢ τῇ φύσιν ἦ, καὶ ἀνεστομωμένῃ γίνηται, ἀφοδεύεσι μαλθακῶσι καθαίρειν, ἐς τἆλλα ἀφοσιοῦσθαι ποιέειν.

8 Ὀκόσῃσιν αἱ ὑστέραι ἀφεστήκασι τοῦ ἰσχίου, ἰὼ μὴ ταχέως ἀφιστέανται, καὶ πάλιν ἐς χώρην ἀποδιδόασι, ἀφεσταλμένον ἐστὶ τὸ ἰσχίον. 9 ἀνάγκη ἢ τὸ σῶμα ἀπεστράφθαι, καὶ ἀνατέρω οἴχεσθαι. 10 ὅταν ἢ ἀπεστράφθαι τε καὶ ξυμμύσῃ, σκληρὸν ἦν ἔῃ, καὶ ξυμμύσῃ καὶ πεπωρωμένον τὸ σῶμα τῆς ὑστερέων εἶναι. 12 ἀποκλῃσθέντων ἢ ἐπαναπεμπόντων τὰ ἐπὶ μιλίοισι ἐς τοὺς μαζοὺς, καὶ βιβάσθαι τὸ στῆθος ποιέει. 13 καὶ ἡ γαστὴρ ἡ ὑδρηὶ ἐπῆρται, καὶ ὀκέουσιν αἱ ὄψεις οὐ γαστρὶ ἐχούσῃ. 14 πάσχουσι γὰρ τὰ τοιαῦτα, οἷά περ αἱ κύουσαι, μέχρι μηνῶν ἑπτὰ ἢ ὀκτώ. 15 ἥτε καλὴ ἐπιδιδοῦσα καὶ λόγῳ καὶ χρόνῳ.

16 ἐς

federint, pharmacum deorsum purgans bibendum dato, & lac asininum, si non fuerit lienosa. 15 Postea fomenta adhibeto, uteroque aspergito: & subdititium purgatorium quod cum lauro præparatur, & non mordet, apponito: 16 deinde aromatis suffita, ad virum accedat: 17 & si in ventre habuerit, sana fit. 18 Verum pleræque steriles & cruribus mutilatæ fiunt.

XXIII. Quibuscunque oscu-lum alio inclinatur, & ad coxam allabitur. 2 Contingunt enim & hæc, quæ uterum purgari prohibent, & genituram suscipere, & liberos gignere. 3 Hanc odoratis fovere oportet, 4 & post fomentum, digito revellere, & à coxa disparare: 5 & postea tædulis ac plumbeis fistulis immissis dirigere. 6 Non enim velociter cogi potest, velut dictum est. 7 Quum autem ad naturalem situm redierit, & uteri aperti fuerint, subditiis mollibus purgato, & alia convenienter facito.

8 Quibuscunque uteri ad coxam colliabuntur, si non brevi discedant, & rursus in locum suum redeant, ad coxam reficcantur. 9 Necessarium est autem osculum aversum esse, & in supernis detineri. 10 Quum vero aversum fuerit, concluſum esse. 11 Ex aversione vero ac conclusione, durum fieri, & mutilatum esse. 12 Ubi vero uteri concluſi fuerint, menses sursum ad mammas delegare, & ad pectus ascendere facit: 13 & imus venter attollitur, & inexpertæ in ventre se habere putant. 14 Talia enim patiuntur, qualia prægnantes, usque ad septem aut octo menses: 15 & venter pro temporis ratione crescit:

16 &

16 & τὰ στήθεα ἐπαίρεται. καὶ γάλα δοκεῖ ἐξιέναι. 17 ὁκόταν δὲ ἔτι ὁ χρόνος ὑπερπέσῃ, οἵ τε μαστοὶ ξυνεφαίνονται, καὶ ἐλάσσονες γίνονται. 18 ἡ κοιλίη τὸ αὐτὸ πάσχει. 19 τὸ γάλα ἀποδέδρηκεν ἀδηλον. 20 ἡ κοιλίη ἐπ' οὐλότερον τὸν χρόνον, ἐν ᾧ ἐδόκεε πίειν, ἐπιδιδοῦ ἔλαττον, ἀποδέδρηκέ τε καὶ ξυμπίπτει. 21 τοιούτων δὲ γιγνομένων, αἱ ὑστέραι ἰσχυρῶς ἐς ὀλίγον χρόνον ξυνέρχονται, καὶ τὸ στόμα αὐτέων ἐξοδυρεῖν ἔχει οἷον τε. 22 ὅταν πάντα ξυμφύσωνται τε καὶ ξυναυαίνωνται. 23 καὶ ἐν τοῖσι στήθεσι φυσήματα γίνεται σκληρά, τὰ μὲν μείζω, τὰ δὲ ἐλάσσω. 24 ταῦτα δὲ οὐ γίνεται ἔμπυα, ἀλλ' αἰεὶ σκληρότερα γίνεται. 25 εἶτα ἐξ αὐτέων φύονται καρκίνοι κρυπτοί.

78 21 His vero contingentibus, uteri modico tempore fortiter contrahuntur, & oſculum ipſorum reperire non datur, 22 adeo omnia contrahuntur ac reſiccantur: 23 & in mammis tubercula fiunt dura, partim majora, partim minora. 24 Hæc autem non fiunt ſuppurata, ſed ſemper duriora: 25 deinde ex ipſis naſcuntur cancri occulti.

XXIV. Μελλόντων δὲ καρκίνων ἔσεσθαι, 2 πρότερον μὲν στόμα σκληρύνεται 3 καὶ, ὅ, τι ἂν φάγωσι, πάντα δοκοῦσι πικρὰ εἶναι, 4 καὶ, ἢν τις πλείω φῶ, ἀνιήσουσι λαμβάνειν, 5 καὶ χεττῶσι ὁρῶσι, διαφόροις τῇ γνώμῃ. 6 καὶ ὀφθαλμοὶ σκληροὶ, καὶ βλέπουσιν οὐκ ὀξέα. 7 καὶ ἐκ τῶν πτηνῶν ἐς τοὺς σφαγοὺς ὀδυνᾶσι διήκουσι, καὶ ὑπὸ τοὺς ὠμοπλάτας. 8 καὶ δίψα ἰσχύει. 9 αἱ γνάθοι καρφαλέαι. 10 καὶ αὐτῶν πᾶν τὸ σῶμα λελεπτυσμένον ἐστί. 11 αἱ ῥῖνες ξηραί τε καὶ ἐμπεπλασμέναι εἰσὶν, οὐκ ἀφρόμενα, πνεῦμα δὲ μινυθῶδες, καὶ οὐκ ὀδμᾶται ἀδέν. 12 καὶ ἐν τοῖσιν ὠσὶ πόνος μὲν οὐκ ἐγίνετο, πῶς δ' ἂν οὐκί. 13 ὁκόταν οὖν ἐς τοσοῦτον περιίωσι τοῦ χρόνου, ἰήσιμοι γίνονται, ἀλλ' ἀπόλλυνται οὐκ ὑπὸ τούτων τῶν νουσημάτων. 14 ἢν δὲ πρότερον, ἢ ἐς τοσοῦτον ἀφίκηται, ἰηθῇ καὶ λυθῇ τὰ ἐπιμήνια, ὑγιὴς γίνεται. 15 θεραπεύειν δὲ χρὴ τοιούτους ὧδε χρή. 16

16 & pectora elevantur, & lac innaſci videtur. 17 Quum autem hoc tempus præterierit, & mammæ gracileſcunt ac minores fiunt, 18 & venter idem perpetitur, 19 & lac evaneſcit. 20 Venter item eo tempore in quo ſe pariturum ſperabat, evaneſcit ac concidit. 21 His vero contingentibus, uteri modico tempore fortiter contrahuntur, & oſculum ipſorum reperire non datur, 22 adeo omnia contrahuntur ac reſiccantur: 23 & in mammis tubercula fiunt dura, partim majora, partim minora. 24 Hæc autem non fiunt ſuppurata, ſed ſemper duriora: 25 deinde ex ipſis naſcuntur cancri occulti.

XXIV. Quum autem cancri futuri ſunt, 2 prius ora amareſcunt, 3 & quicquid ederint, omnia amara eſſe videntur: 4 & ſi quis plura dederit, accipere renuunt, 5 & compeſcenda faciunt. 6 Mente vero percelluntur, 7 & oculi duri fiunt, & non acute vident: 7 & ex mammis dolores ad jugulum tranſiliunt, & ſub ſcapulas: 8 & ſitis tenet: 9 & mammæ graciles, 10 & ipſæ per totum corpus attenuatæ ſunt: 11 & nares ſiccæ ac obſtructæ ſunt, & non levantur. Spiritus eſt imminutus, & nihil omnino olfaciunt: 12 & in auribus dolor quidem non oboritur, verum aliquando calloſa concretio. 13 Quum igitur ad hoc temporis progreſſæ fuerint, ſanæ fieri non poſſunt, ſed pereunt ex his morbis. 14 Si vero priuſquam huc perveniant curatæ fuerint, & menſes ſoluti fuerint, ſanæ fiunt. 15 At vero curare tales oportet hoc modo. 16 Primum quidem

ωφῶντω μὲ ἅ πάντων, λῶ ἔπ' ἰχυρὼ
ἐξεῖσιν λαμβάνης, ἐπόσκε ψάμμος
ἐς τὸ ἄλλο σῶμα, φαρμακούφν,
ὀκοίης αὖ πνῶ δοκέῃ ' δεῖσθαι κα-
θάρσιος. 17 ὁκόταν δὲ καθαίρῃς
τὸ σῶμα, ἔπως ἐέναι ἐς τὰ ὑστερέων
ἰητροπέλιον. 18 λῶ ἢ μηδὲν δοκέῃ τὸ
τῶν σῶμα κινητέον εἶναι, μηδὲ αἱ
ωφάσιες ἐντεῦθεν ὁρμᾶσθαι, 19
ἀλλ' αἱ ὑστέραι ἐφ' ἑωυτῶν τὸ νέ- 82
σημα ἔχωσι, τὰ ἰητροπίης ἐνάρχεσθαι
ὧδε. 20 πυελῶ ωφῶντω τὰς ὑστέ-
ρας ὧδε. 21 χύτελνον ὅσον δύο ἐκ-
τομὰς χωρέοντα, καινέον ἐπιθεῖναι
καὶ ξωμαρτῆσαι, ὅκως ωφαπνύσῃ μηδέν. 22 ἔπειτα δὲ κάψαι καινέῃ τὸν πυθμένα, καὶ ποιῆσαι
272 ὀπλὸν. 23 ἐς ἢ τὸν ' ὀπλὸν ἐνθεῖναι
κάλαμον, μῆκος ὅσον πηχαῖον. 24
ἐνημμένον δὲ χρὴ τὸν κάλαμον τῷ
καινέῳ καλῶς, ὅκως μὴ ωφαπνύσῃ μηδαμῶς. 25 ὁκόταν δὲ
ταῦτα σκευάσῃς, ἐπίβλητον τὸ κωνέιον
ἐπὶ τὸ χύτελνον, ωβολάσας πη-
λῶ. 26 ὅταν ἢ ταῦτα ποιήσῃς, βό-
θρον ὄρυξον ὅσον δύο ποδῶν βάθος,
μῆκος ἢ ὅσον χωρέῃ τὸ χύτελνον.
27 ἔπειτα χρὴ ἐγκαῦσαι ξύλοις, ἕως
5 τὸ βόθρον ἀφάπυρον ποιήσῃς. 28 ὅ-
ταν ἢ ἀφάπυρος γένηται, ἐξελεῖν
χρὴ τὰ ξύλα ἐκ τῶν ἀνθράκων οἱ δὲ 83
ἀνθρακες ἐσέστωσαν καὶ ἀφάπυροι, τὸν
ἢ ἀποδιδόναι καὶ τὸν μέλλειν ἐν τῷ
βόθρῳ καταλιπεῖν. 29 ὁκόταν δὲ ὁ
χύτελνος ζέσῃ, καὶ ἡ ἀτμὶς ἐπανῇ,
λῶ μὲν ἢ λίαν θερμὴ ἡ πνοὴ, ἐπι-
σχεῖν· 30 ἐὰν ἢ μὴ, καθίζειν ἐπὶ τὸ
ἄκρον ἐκ καλάμου καὶ ἐνθεῖναι ἐς τὸν
στόμαχον, ἔπειτα πυελῆσαι. 31 λῶ ἢ
ψύχῃ, αὖθις ἀκες ἀφαπύρους πα-
ραβάλλειν, φυλασσόμενον, ἵνα μὴ
ὀξεῖαν ποιήσῃ τὴν πυέλιν. 32 λῶ ἢ
10 ωφθαλμοῦ τῶν ' ἀνθράκων
ὀξεῖαν

omnium si adhuc fortem assumpseris, reliqui corporis respectu habito, quacunque tandem purgatione opus habere videtur, medicamentum exhibeto. 17 Ubi vero ' corpus præparaveris, sic ad 435
uterorum medelam procedito. 18 Si vero totum corpus minime movendum esse videatur, neque morbi causæ hinc proficisci, 19 verum uteri à se ipsis morbum habeant, curam hoc modo aspicare. 20 Primum quidem uteros sic foveto. 21 Ollæ duas sextulas capienti, operculum imponito ac adaptato, ut nihil præterspiret, 22 deinde vero operculi fundum perfundito ac foramen facito. 23 In ' foramen au- 440
tem arundinem indito longitudine cubitalem. 24 Oportet autem arundinem operculo probe adaptari, ut penitus nihil præterspiret. 25 Quum autem hæc paraveris, operculum ollæ obdito, lutoque oblinito: 26 & ubi hæc feceris, fossam duorum pedum altitudine effodito, ea magnitudine, quæ ollam capere possit. 27 Postea vero ligna immissa urito, donec fossa ab igne excandescat. 28 Quod ubi factum fuerit, ' ligna ac prunas 445
quæ crassissimæ ac ignitæ fuerint, eximito: cinerem vero ac favillam in fossa relinquito. 29 Quum autem olla efferbuerit, & vapor sursum processerit, siquidem valde calidus fuerit vapor, abstineat. 30 Si vero non, summæ arundinis parti insideat, ipsamque in uteri stomachum indat, atque sic fomentum admittat. 31 Si vero perfrigeretur, prunas ignitas adjicito, cavendo ut ne acutum ' fomentum facias. 450
32 Si vero adjectis prunis, acutum fiat fomentum, magis quam

con-

ὀξέιη χλιήνειν ἡ πυελίη μᾶλλον τὸ δ' ἐόντος, ἀφαιρέειν τ' ἀνθράκων.[33] ἢ δὲ πυελίη χρὴ καθαρὴν διάζειν· ἐν δὲ δίνῃ, ὅκως αὔρεμον μὴ περιπνέῃσιν, μὴ ἢ περιψύξῃ.[34] ἀμφικεκαλύφθαι ἢ χρὴ ἀμφιέσμασιν.[35] ἐς ἢ τ' χύτρινον χρὴ βάλλειν σκόροδα τ' ὠῶν.[36] ἢν πολέονα μὲν καθαρὰ τὰ καθεκεκμιμένων,[37] καὶ ὕδωρ ἐπιχέαι, ὡς τ' αὐτὰ καταβρέξῃ, ἐπ' ὑπερέχειν τὸ ὕδωρ τεττέων οἷον τριῶν δακτύλων,[38] ἐπιχεῖν φώκης ἔλαιον· καὶ ὅτως θερμήνῃ.[39] πυελίῃ δὲ χρὴ πολλὴν χρόνον.[40] μὴ ἢ πυελίῃ, ἢν ἢ δυνατὴ, λουσάσθω τὸ μὲν ὅλον σῶμα πρὸς ἡδονὴν, τὰ ἢ ὀσφὺν ἐπὶ κάτω ἢ ὀμφαλὸν πλέον.[41] δεῖπνειν ἢ δόξαν μάζαν, ἀρτέων ἐπὶ σκόροδα ἐφτά.[42] τῇ ἢ ὑστεραίῃ, ἢν μὴ ἀπαλελυμένη ᾖ πρὸς τὴν πυελίην, ἀπαλιπεῖν τὴν ἡμέρην ταύτην· ἢν ἢ μὴ, πυελίῃ ὀπίσω.[43] πυελωμένην ἢ, ἢν δυνατὴ ᾖ σκέψασθαι, κελεύειν ψαῦσαι ἐπὶ στόμαχος, ἢν ἡ πυελίη αὐτέη φύσηιν ἐμπιπλᾶ τὰς ὑστέρας.[44] ἐμπιπλάμενα ἢ φύσηι τὸ στόμα οὐκ ἐπ' λίην ἀπερράφθαι καὶ πεπληκέναι πρὸς τὸ ἰσχίον, ὡς ὀρθὸν μᾶλλον κατιθῶσι, καὶ ἀναστομέν).[45] ὡς ἂν τοιαύτης ἐούσης τ' πυελίης, καὶ ταῦτα ποιέειν δυνατὰ μάλιστα, ἐπὶ τῷ πυελίῃ δεῖ.[46] ὅταν ἢ πυελίσῃς, ἐμβάλλειν χρὴ τ' σκορόδων καὶ τ' φώκης ἐπ' ἐλαίῳ ἐπιχέαι.[47] ὀρθῶ δὲ ταῦτα ἄχρις οὗ δοκῶσιν αἱ ὑστέραι πεφυσῆσθαι. ἔπ' τοῦτο ἀεὶ ποιέειν ἐλκύσαι ἰσχυρῶς.[48] πρὸς γὰρ τὴν πυελίην ταύτην τοιάδε ἔσται.[49] διαιτᾶν ἢ χρὴ τὰς πυελίας, ὡς ὅτε τὸ πρότερον πυελῆτο.

convenit, prunas detrahito. [33] At vero hoc fomentum clementi cœlo parare oportet, ubi ventus non afflarit, neque perfrigeret. [34] Ipsam autem indumentis obvelatam esse oportet. [35] Cæterum in ollam allium siccum injicere oportet, [36] idque magis commi- 84
nutum quam ea quæ sunt contusa, [37] & aquam affundere, quo ipsum permadescat, & aqua' tri- 455
bus digitis ipsum excedat: [38] & phocæ oleum superfundere atque sic calefacere, [39] ac fomentum adhibere per multum tempus. [40] Post fomentum vero si potens fuerit, lavetur toto quidem corpore ad voluptatem, lumbis autem & partibus infra umbilicum amplius. [41] In cœnam porro dato mazam, panem, & allium coctum. [42] Postridie vero siquidem exoluta fuerit à fomento, eam diem intermittito: sin' minus, rursus fomen- 460
tum adhibeto. [43] A fomento vero si considerare hoc potest, osculum contingere jubeto, num fomentum ipsum uteros flatu implet. [44] Si enim flatu implentur, osculum ex valida aversione, & ad coxam allapsu magis dirigunt, ac aperiuntur. [45] Tanquam igitur tale sit fomentum, & hæc facere possit, sic fovere oportet. [46] Quum autem fomentum adhibebis, allium injicere oportet, & phocæ' adipem su- 465
perfundere. [47] Atque hoc faciendum est, donec uteri videbuntur inflati, & osculum fortiter sursum tractum. [48] Nam ad fomentum talia contingent. [49] Post fomentum vero diætam constituito, velut priusquam fovebatur.

xxv. ''Οκήται δὲ ἀνακινηθῶσιν αἱ ὑστέραι, καὶ δύνωνται χύσεις

xxv. Quum vero commoti fuerint uteri, ac facile solubiles fiant,

ται, [2] πυελίῶ μαρσίπρε ρίζησιν, ἕτερόν τε χύτελνον καϊασκεδάσαι τ' αὐτὸν τρόπον. [3] τὰς δ' ῥίζας τῶν μαρσίπρων ἀμφιπαλεύσαϊα φλᾶσαι, καὶ ἐς τ' χύτελνον ἐμβαλεῖν, καὶ ἐπιχέας ὕδωρ, τ' αὐτὸν τρόπον πυελίῶ. [4] μὴ δ' πωῦσα λέγῃν, [5] καὶ ἐς ἑαυτὴν δλιπεῖν μάζαν. [6] ὡῶ δ' ἄρζον βόλη)," ϵ βολβίδια ϵ σπιδία τ' σμικρᾶν σὺν οἴνῳ ἑψεῖν ϵ σὺν ἐλαίῳ, καὶ παρέχειν ἐδώδιμα. [7] σὺ δὲ τῇ πυελίῃ πτρῆλλ Ϝ' σάμαϊι ψαύειν, "ἢ πυελὴν ἄγειν τὰς ὑστέρας ἄγχεσι. [8] τοῦτας χρὴ πυελίῶ ἐφ' ἡμέρας πέντε ἢ ἓξ, σκεπάζοντα ἐς τὸ αὐτρωπον. [9] κἰὼ μὴ λϕλύνται καὶ ἀωένης γίνεται, λϕλαμβάνειν ἐς ὅσον δεῖ χρόνον. [10] ὡῶ δὲ μὴ λϕλύνται, πυελίῶ ἀνὰ πᾶσαν ἡμέρην. [11] μὴ δὲ τὰς πυελίας πτρῆλλ ϖϵρισπλέκειν τ' ϖϵρισσέτων, τ' πάλαι δαμδὸς ποιητής. [12] χρείσιμα δ' λῖπα ἔσω. [13] ποιέειν δ', μὴ κίνϵ μὴ δακτύλων ἓξ, πλῆθϵ δ' πέντε ἢ ἓξ, εἰδϵ δὲ "ἔξε ρχ. [14] εἶναι δὲ ἀτέρου ἀτέρε σμικρῷ βραχύτερον. [15] τὸ δ' πρότερον εἶναι ὀκόσον δάκτυλϵ ὁ λιχανὸς, καὶ τὸ εἶδϵ ὄμοιον τῷ δακτύλῳ, "ἐξ ἄκρε λεπότατϵ, "ἀγχέλμον δ' πρότερον. [16] ποιέειν δὲ ὡς λόπτιϵ τε καὶ ϖροχυλότατϵ. [17] φυλασσόμενον δ', "ὅκως ὀνδαλμὸς μηδεὶς ἔσται. [18] ϖϵρισπλέκειν δὲ ϖϵρὶ τὸν τὸ λεπτότατον. [19] ὅταν δ' ϖϵρισπᾶν), ἀναπαύεσθαι, ὅκως μὴ ἐκπέσῃ, φυλάσσεσθαι. [20] ϖϵρισπλέκετα δ' ϖϵρὶ τὸν τὸ ἄκρον. [21] εἶτα καὶ οἷει μᾶλλον ὁμᾶ τε ἐπιστρέφειν καὶ ἀπωθέειν κυκλόσε τὸ δαμάδιον. [22] καὶ, ὀκόταν ' σμικρὸν ϖϵρισπλέκῃ), ἐπιχεῖν σὺν τῷ σμικρῷ τυτέω, φυλάσσεσθαι, ὡς μὴ ἐκπέσῃ. [23] εἶτα αὖθις

fiant, [2] fœniculi radicibus foveto, & aliam ollam eodem modo præparato. [3] Radices autem fœniculi elotas contundito, ' & in 470
ollam mittito, & affusa aqua eodem modo fomentum facito. [4] Postea vero lavato : [5] & ad vesperam mazam cœnet. [6] Si vero panem voluerit, & bolbidia parvi polyporum generis, & sepiolas parvas, in vino ac oleo coquito, & edenda dato. [7] At inter fomenti adhibitionem, osculum contingere coneris, an fomentum uteros propinquissime adducat. [8] Hos fovere oportet ad dies quinque vel sex, hominis ' consideratione habita : [9] 475
& siquidem exolvatur ac debilis fit, differre ad sufficiens tempus. [10] Si vero non exolvatur, fovere per omnem diem. [11] Post fomenta vero, subdititia apponere conare, ex albicante tæda pinguissima. [12] (Illitio autem fit oleum.) [13] facito autem hæc longitudine quidem digitorum sex : numero vero quinque vel sex : figura vero in angustum abeunte. [14] Sit autem alterum altero paulo brevius : [15] ' crassi- 480
tudo vero ejus quod crassissimum est, sit digiti indicis, & forma similis digito, summa parte tenuissima, in processu vero crassior. [16] Hæc autem levissima ac rotundissima facito, [17] cavendo ne ulla adsit fissura. [18] Apponat autem primum id quod tenuissimum est : [19] & ubi appositum quieverit, observans ne excidat. [20] Apponatque primum summam partem : [21] deinde semper amplius, simulque obtorqueat ac ' circumcirca tædam 485
intro trudat : [22] & ubi parum susceperit, in hoc parvo se contineat, cavendo ne excidat. [23]

Postea

οὕτως ἀποθλίβειν ἐς τὸν αὐτὸν τρόπον, ἄχρις οὗ τεσσάρων δακτύλων τὸ εἴσω τοῦ στόματος τῆς ὑστερέων γλυφῆς. 24 ὅταν δὲ τοῦτο ποιήσῃ, τὸ μὲν τοῦτο ποιησάτω, 25 ὁμοῦ τὸ ποιοσκέπασμα ἀφαιρείσθω, ὅκως, πρὶν ξυμπεσεῖν τὸ στόμα, ποιήσεται ἐπ' ὀρθοῦ ἐόντος καὶ ἀνεωγμένου. 26 καὶ ὅκως μὲν τοῦτο ἔσται, ἢν τὸ μὲν ἐξαιρέηται, τὸ δὲ ποιοσκέπασμα. 27 χρὴ δὲ καὶ μόλυβδον ἴκελον ἐξελάσαντα ποιῆσαι τὸ εἶδος τοῦ δαιδίου τοῦ παχυτάτου, κοῖλον δὲ, ὅκως ξυνέξῃ. 28 εἶναι δὲ μολύβδου τὸ σῶμα ἐλαλασμένον, οἷον ἐπὶ τοῖς ἕλκεσι ἐξελαύνεται, 29 ὅκως τὸ στόμα μὴ τραχὺ ἔσται, καὶ μὴ τρώσῃ. 30 ποιέειν δὲ ταῦτα, ὡς κατὰ τῶν δαιδίων. 31 ὁκόταν δὲ ποιήσῃ ὁ μητρὸς ὁ μολύβδινος, σεσαλεύσθω αὐτὸν ἐμπαχύνασι λίπεϊ μάλα. 32 ὁκόταν δὲ παρεσκευασμένος ᾖ, τὸ μὲν δαίδιον ὑφελεῖν, τὸ δὲ μολύβδιον ἐνθεῖναι. 33 " ἢν δὲ τὸ μολύβδιον καῦμα παρέχῃ προσιέμενον, τὸ μὲν μολύβδιον ἀφαιρέειν, τῷ δαιδὶ ὀπίσω προσιέναι. 34 καὶ τὸ μολύβδιον ἀποβάπτειν ἐς ὕδωρ ψυχρὸν, ἔπειτα ὀπίσω προσιέναι, τῷ δὲ δαιδὶ ἀφελεῖν. 35 προσκεῖσθαι δὲ χρὴ αἰεί τι, [καὶ] τῷ [μὲν] ἡμέρῃ ἀμείνω τῷ δαιδὶ ἔχειν, νύκτωρ δὲ τὸ μολύβδιον. 36 ἢν δ' ἀναστῶσθαι δέλῃ, φυλασσόμενον τοῦτο δρᾶν, ὅκως ὁ μητρὸς ἀτρεμίσῃ· ἢν δὲ μὴ, αὐτίκα κατόπιν προσιέναι. 37 ἢν δὲ τὸ δαιδίον, ὧν προσκέηται, μηδὲν προσδέχηται, λεπτότερον ποιέειν, μέχρις ἂν προσδέξηται. 38 ὅκοτε τοιοῦτον ἐς ἐκεῖνα κατιέναι" χρὴ σύμπασι.

XXVI. Ἢν δὲ τὸ στόμα μηδὲ διώκηται ἀνοίγεσθαι, μηδὲ ὑστέρη ἄγχω

Postea rursus eodem modo intrudat, donec quatuor digitorum mensura intra osculum uterorum recipiatur. 24 Quum autem hoc fuscepserit, alterum postea apponat 25 simul ut prius insitum aufert, quo priusquam osculum conniveat recipiatur, dum adhuc rectum est & apertum. 26 Hoc autem ita continget, si alterum eximatur, alterum autem indatur. 27 Oportet autem & plumbum simile figura crassissimæ tædæ formatum intrudere, quod cavum sit, quo continere quid possit: 28 plumbi vero amplitudo sit talis fabricata, qualis in ulcera impellitur, 29 ita ut os ipsius leve sit, & non fauciet: 30 formato autem hæc velut etiam subdititia ex tædis. 31 Quum autem factus fuerit hujusmodi plumbeus penicillus, adipe ovillo trito ipsum expleto: 32 & ubi ita præparatus fuerit, tædam quidem subtrahito, plumbum autem indito. 33 Si vero plumbum appositum ardorem exhibeat, plumbum quidem detrahito, tædam vero rursus apponito. 34 Et plumbum in aquam frigidam immergito, & postea rursus apponito, ac tædam eximito. 35 Semper autem aliquid appositum esse oportet, & interdiu quidem melius est tædam habere, noctu autem plumbum. 36 Si vero surgere voluerit, cum cautione hoc faciat, quo penicillus intus quiescat: sin minus, statim rursus subdatur. 37 Si vero ex tædis appositis nullam susciperit, tenuiorem facito, donec susciperit, 38 ex his ad illa transeundo, & obedientes uteros faciendo.

XXVI. Si vero neque osculum aperiri poterit, neque uteri pro-

pe

ἀγχῦ προσίωζιν, [2] οὕτως ἐπανα-
χωρεῖν ἐπὶ τὴν ἀρχαίαν ἡλικίαν. [3] ἀπὸ
δὲ τῆς προτέρας ἐπὶ τὴν δευτέραν, μέ-
χρις ὅτε μαλθακυνθῶσι, καὶ πελα-
σθῶσι προσίωζι. [4] κηρωτὰς δὲν ἀναστο-
μωθῶσι, προσλιθέναι προσθεῖναι
ποιήσωνται. [5] εἶναι δὲ τὸ μέγεθος ὅσον
ἐλαίης. [6] τούτων δὲ τὸ ἕτερον προσ-
κεῖσθαι μέχρις ὅτε σκληρύνῃ. [7] κἄ-
πειτα δὲ τὸ ἕτερον προσλιθέναι. [8] ὁκόταν
δὲ προσλίθεσθαι μέλλῃς, βάψας τὸ 94
προσθεῖναι τὸ σὺν τῇ ῥητίνῃ· ἀφίστη
γὰρ ἀπὸ τῆς ὁμαλῆς τῶν ὑστερέων· ἐς
ἔλαιον ῥόδινον ἢ ἴρινον. [9] πρὸ δὲ τοῦ
μαλύβδινον προσκεῖσθαι χρή, ὅκως
ἂν ὀρθῶς τῆς ὁμαλῆς "ἐφήσῃ" ἐς τὸ 95
ἔσω τῆς ὁμαλῆς, ἔπειτα μαλθακτήρια προσλιθέναι. [10] λέσθαι δὲ
θερμῷ, καὶ πρὸ τοῦ προσθέτων, καὶ ὕ-
στερον. [11] ἐσθίειν διδόναι τῶν θα-
λασσίων τὰ ἐρηρυμά. [12] διδόναι
δὲ, ὅταν ἡμέρῃ γλύνῃ, δύο ἢ τρεῖς
ἀπὸ προσθέσιος, [13] σκεψάμενος,
ἢν μὴ τὸ σῶμα καλῶς ἔχῃ τὰ ὑστε-
ρέων, [14] καὶ, [ἢν] καθαρὸν ᾖ,
"παύεσθαι τετάρτῃ δὲ προσθέτῳ. [15] 96
μὴ δὲ τότε μαλθακτήρια.

XXVII. "Ὅταν δὲ ἀποφλεγ- 97
μαίνῃ τὸ στόμα τῶν ὑστερέων, [2] οὕτως
προσλιθέναι τὸν αὐτὸν τρόπον τὰ
φάρμακα, καὶ τἄλλα πιέζειν καὶ τὸν
ὑφηγημένον τρόπον. [3] "ὅταν δὲ κα- 98
λῶς ἔχῃ τὸ σῶμα, ἀναφυσιοῦν ὡς εἴρη. [4] καὶ τὸ στόμα δὲ ἀναφυσιοῦν δεῖ
καὶ τοὺς ὑστέρους ὧδε. [5] προσθεῖναι
ποιήσαντα ξυὸν τῇ σύκῳ προσθεῖ-
ναι. [6] ποιέειν δὲ δύο καὶ πλείω. [7] προ-
σθεῖναι δὲ "προσθεῖναι, πυελήσαι, καὶ τῇ
πυελίῃ τῇ ἐκ τοῦ μαράθρου τῇ προσ-
θεν εἰρημένῃ. [8] μὴ δὲ πυελίσαι τῇ
ὑστεραίῃ προσθεῖναι τὸ φάρμακον.
[9] ὅταν δὲ μέλλῃ προσλιθέναι, προ
πάντων τῶν προσθέτων λέσθαι,
ὅτι

pe acceſſerint, [2] rurſus ad veterem
medicinam redito, [3] à prima ad
ſecundam, donec molleſcant, & 505
propinquiſſime accedant. [4] Et
poſtquam aperti fuerint, ſubditi-
tia facta apponito. [5] Sint autem
magnitudine olivæ. [6] Horum
autem alterum appoſitum ſit do-
nec liqueſcat, [7] & deinde alte-
rum apponito. [8] Quum autem
apponere voles, ipſum ſubditi-
tium medicamentum ex reſina
præparatum, in oleum roſaceum
aut irinum tingito. Nam alias
ab oſculo uterorum recedis. [9]
Prius tamen plumbum appoſi- 510
tum eſſe oportet, quo recto oſcu-
lo, in internam oſculi partem
attrahatur. Poſtea vero mollito-
ria apponito. [10] Lavet autem ca-
lida, & ante, & poſt ſubdititia
medicamenta. [11] Et in cœna ex-
hibeto quid ex relatis marinis. [12]
Exhibeto autem duobus aut
tribus diebus ab appoſitione,
[13] conſideratione habita an oſ-
culum uterorum [14] bene ha-
beat, & purum ſit. Quod ſi eſt,
ab hoc ſubdititio quieſcito. [15]
Poſtea vero mollitoria appo- 515
nito.

XXVII. Quum vero inflam-
matum fuerit os uterorum, [2] rur-
ſus eodem modo pharmaca ap-
ponito, reliquaque facito juxta
relatum modum. [3] Ubi vero
probe habuerit corpus, velut di-
ctum eſt, ſufflato. [4] Sed & oſcu-
lum, & uteros ſufflare oportet
ſic. [5] Subditititium factum cum
ficu apponito, [6] duo autem ſub-
dititia facito: [7] & antequam ſub-
das, fomentum exhibeto ex fœ-
niculo prius relatum. [8] Poſtri-
die vero poſt fomentum, appo- 520
nito medicamentum; [9] & quum
apponere voles, præ omnibus
ſubdititiis ubi prius laveris ip-
ſam

ἅπαξ προσβλήσει. [10] τῇ δ' ὑστεραίῃ ἡμέρᾳ μαλακτικήσεται χρῆσθαι ἀρκεῖ εἰς φλεγμαίνωσι. [11] μέχρι δὲ τοῦ φλεγμασίαι πιέζῃ τε ἄλλα καὶ τὸ ἔμπροσθεν λόγῳ. [12] ποιέειν δὲ καὶ περὶ τούτου τοιαῦτα, οἷά περ καὶ περὶ ἐκείνου. [13] καὶ μὲν μέντοι ἅπαξ προσβλήσειν, ἀρκέοντας δοκεῖν εἶναι, φυσῆσαι τὰς ὑστέρας, καὶ πεπαῦσθαι. [14] εἰ δὲ μὴ χρῄζοι, αὖθις προσβλήσειν τὸ αὐτὸν τρόπον, ὃν περ καὶ πρότερον. [15] μέχρι δὲ τοῦτο, ὅταν σοι καλῶς δοκέῃσι καὶ καιρὸς εἶναι, τοῦ πυέλου καθαρὸν εἶναι τοῦ ἐν τοῖσι φυμιαμάτων.

XXVIII. Σκεύαζε δὲ τόνδε τὸν τρόπον. [2] κύαθον κυπαείρου καθαροῦ ὅσον σκαφίδα, καὶ κάλαμον μυρεψικὸν ἕτερον τοσοῦτον, καὶ χοίνικα μυρεψικῆς ἴσον, κασσιμώμου τε ἴσον, καὶ κυμίνου αἰθιοπικοῦ, καὶ ἀνήσου, καὶ πηγάνου ξηροῦ καὶ ὑσσώπου, καὶ μαράθρου σπέρμα. [3] ὅταν δὲ τοῦτο πάντα προσκευάσῃς, ἐγχέας ἐς τὸ χύτρινον οἴνου αὐστηροῦ κοτύλας ἓξ, ὡς δυωδεκάτου λοιποῦ, ἐπιπάσσων τὸ κεκμηκὸς ὅσον τεταρτημόριον, καὶ ἀναμάσσων. [4] εἶτα ἐπιχέας ὅσον τριώβολον ὀλκὴν μύρου ἀγχούσιον ὡς βέλτιστον, ἢ ἀμαράκινον, ἢ ἴσχνον ἄκρον. ὅταν δὲ ἐπιχέῃς, ἀναταράξας, [καὶ] πυελοῦ μαλακτικῆς τὴν πυελὴν τελείσας χρόνον. [6] λούσῃ δὲ τοῦ πυέλου, καὶ πυελοῦ ἡμέρας δύο ἢ τρεῖς. [7] ὅταν δὲ παύσῃ πυελούμενη, ἐπίθεμά τι χρὴ ἐπικεῖσθαι ἐπὶ τῇ πυελῇ, ὅκως μὴ ἀποπνέῃ. [8] μέχρι δὲ τοῦ δαυλίζοι, καὶ τῆσι μαλύσσοιτο χρέος. [9] ὅταν δὲ πυελώσῃς ἡμέρας δύο ἢ τρεῖς, ἕτερας διαλιπεῖν δύο ἢ τρεῖς. [10] τὰς δὲ μεταξὺ ἡμέρας λούειν δὶς τῆς ἡμέρης. [11] ἐσθίειν δὲ πρώιον ἐφθὰ καὶ ὠμά, καὶ ῥαφανίδας,

fam ita apponito: [10] postera autem die mollitoria auxiliantur quandiu inflammati fuerint. [11] Post inflammationem vero, alia facito, juxta priorem rationem, [12] facito item de hoc subdititio talia, qualia de priore. [13] Et si, quidem in mense semel appositum satis videbitur inflasse uteros, quiescito. [14] Si vero aliqua opus habuerit, rursus apponito eodem modo quo prius. [15] Postea vero ubi bene habere tibi visa fuerit, & tempestivum esse, fomentum ex suffimentis præparato.

XXVIII. Præparatur autem hoc modo. [2] Cyperum tusum præparato testæ conchæ mensura, & calamum unguentarium eadem mensura, & junci unguentarii tantundem: cardamomi tantundem. Cumini item æthiopici, & anisi, & rutæ siccæ, & hyperici ac fœniculi seminis. [3] Quum autem hæc præparaveris, vini austeri albi odoratissimi heminas sex in ollam infundito, & de contusis quadrantem inspergito ac permisceto. [4] Deinde unguenti ægyptii optimi, aut amaricini, aut irini, trium obolorum pondus affundito, [5] permisceto, & molli fomento plurimo tempore foveto. [6] Ante fomentum vero lavato, & duos aut tres dies foveto. [7] Quum autem foveri desierit, operculum quoddam fomento imponere oportet, ut ne transpiret. [8] Postea vero tædis & lumbis utere. [9] Quum autem duobus aut tribus diebus fomentum adhibueris, alias duas aut tres intermittito. [10] Intermediis autem diebus bis in die lavato. [11] Edat porrum coctum & crudum, & raphanos, & nasturtium, & allium assatum

νίδας, καὶ κάρδαμα, καὶ σκόροδα ὀπτὰ καὶ ἐφθά. [12] καὶ τὸ πόμα ἀκρητέστερον. [13] καὶ τοῖσι θαλασσίοισι, τοῖσι ἀφεψημένοισι χρέεσθαι. [14] ὅταν δὲ ἡμέρας ἀφίῃται τὰ κενωμένων ἐς τὰ ὑπάρχοντα πυελίω. [15] καὶ οἶνον ἐπιχέαι, ὡς δοκέῃ θερμὸν εἶναι, καὶ ἔλαιον, καὶ τοῦτο πυελῆσαι. [16] ὅκόταν δὲ στι δοκέῃ καλῶς ἔχειν τὰ πυελῶν, καὶ τὸ στόμα μαλθακὸν εἶναι καὶ ἀνεστομωμένον, ὡς χρὴ, καὶ αὐτοῦ αἱ ὑστέραι ἐγγύς, [17] μετὰ τὸ πυελίω τὸ ὑστερίω ἡμέρῃ προσλήψεαι τὸ φάρμακον τὸ ξυνῆκον σμύρνη. [18] προσδεῖσθαι δὲ εἶναι δύο. [19] μετὰ δὲ τὸ κάθαρσιν τῇ ὑστεραίῃ ἡμέρῃ τὰ μαλθακὰ ἡμέλα προσλήψεαι, καὶ μέχρις ὅτε ἀποφλεγμαίνωσιν αἱ ὑστέραι. [20] μετὰ δὲ τοῦτο τοῖσι δαδίοισι καὶ μολυβδοῦσι χρέεσθαι. [21] μετὰ δὲ τῶν πέντε ἡμέρας, ὡς ἂν δοκέῃς εἶναι, τὰς φλεγμασίας ἀποσκεπτόμενον τὰ ὑστερέων, καὶ δυνάμιν τινὰ μαρμάρου ἢ σύμακος, αὖθις ἀναπυελῶν, ὡς γέγραπται. [22] ἢν μὲν δοκέῃ ἔτι ὑπάρχειν πυελὴν ἱκανὴν εἶναι, ἐς ταύτην ἐμβαλὼν τὰ θυμιαμάτων, ὥσπερ τὸ πρότερον, καὶ οἶνον ἐπιχέων καὶ ἔλαιον. [23] ἢν δοκέῃ δὲ αὖ τὴν ἀρχὴν εἶναι ἡ πυελὴ, ἑτέρην ἐξ ἀρχῆς καθαρσιάζειν. [24] δεῖ δὲ νεοχμὸν ποιέεσθαι τὸ φάρμακον ἐφ' ἑκάστῃ προσθέσει, μέχρις ὅτε ὕφαιμα καθαίρῃ. [25] ἢν δὲ τοιαῦτα καθαρθῇ, πεπαύσθω. [26] διαιτᾶν δὲ τῇδε τῷ τρόπῳ. [27] ἀνερωτᾶν δὲ ἐν ὁκοίῃσιν ἡμέρῃσιν αὐτέη ἐξῄρηται τὰ καθεμώνια, ἀπὸ τουτέων ἀρξάμενον διαιτᾶν τῇδε τῇ διαίτῃ. [28] προῦτον μὲν λούεσθαι πολλῷ θερμῷ, πολλὸν τὸ κεφαλῆς. [29] ὅταν δὲ παύσῃ, δῦναι τυρὸν δριμὺν

assatum ac coctum : [12] & potus sit meracior : [13] & marinis prædictis utatur. [14] ' Quum vero intermedii dies præterierint, rursus fovere oportet, ita ut modicum de singulis contusis ad prius fomentum inspergas, [15] & vinum insuper affundas, si opus esse videbitur, itemque oleum, atque cum hoc foveas. [16] Postquam autem fomenta bene habere tibi visa fuerint, & osculum molle esse ac apertum, velut convenit, & ipsi uteri prope : [17] postera die a fomento, pharmacum quod cum myrrha præparatur apponito : [18] (' sint autem appositia duo :) [19] postridie vero post purgationem, mollitoria subdito, quandiu uteri fuerint inflammati. [20] Postea vero tædis ac plumbeis penicillis utere. [21] Post hæc intermissis diebus quotquot visum fuerit, respectu ad inflammationes uterorum habito, & virium corporis conjectura facta, rursus velut scriptum est refoveto : [22] siquidem prius fomentum adhuc sufficiens esse ' videbitur, conjectis ad hoc suffimentis velut prius, & vino ac oleo affuso : [23] si vero inutile esse prius illud fomentum videatur, aliud ex integro præparato. [24] Oportet autem hoc pharmacum renovare in singulis adhibitionibus, quandiu subcruenta purgantur. [25] Si vero talia purgata fuerint, quiescas. [26] Diæta porro hoc modo constituatur. [27] Interrogato in quibus diebus menses ipsi prodierint, & ab his initio ' facto, hanc diætam præscribito. [28] Primum quidem multa calida lavetur, capite excepto. [29] Quum autem cessaverit, caseum acrem, & rutam, vi-

no

μεὶ κ) πήγανον, οἴνῳ διένῳ μέλανι, ἴσον ἴσῳ κεκρημμένον. 30 ἔπειτα αὐτὸν, ἄλφιτα ἐπιπάσαντα, δοῦναι πιεῖν οὐ μὴ λητρῷ σὺν χρῷ. 31 εἶτα ἄριστον δοῦναι σὺν κυμίνῳ. 32 ἐσθίειν δὲ μάζαν ἢ ἄρτον, κ) πρόσω ἑφθὰ ἢ ὠμὰ, κ) τὰ ὁμοιοτρόπων δεδειμένων πάντων τὰ προγεγραμμένων. 33 κ) ἔτι ἄλοε, τὸ δὲ ἄφορον μὴ ἀφαιρεῖν, κ) σίλφιον πολὺ ῥινᾶν, κ) σκόροδα ἐγκαταψῶντα πολλά. 34 ὄψοισι δὲ χρῆσθαι τοῖς ἰχθύων τοῖσι σμάραγι πᾶσιν ἐφθοῖσιν [αὖ] ἀξυγλύκιζε, σηπιδίοισι [τε κ)] πολυπόδοισιν σὺν οἴνῳ κ) ἐλαίῳ. 35 φύκεα [δὲ] ἀποτετριμμένον πίνειν, κ) ἐσθίειν ὡς πολεῖστα, κ) ἐπ' ἀριστον, κ) ἐπὶ δεῖπνον. 36 λέγειν δὲ μὴ τὸ δεῖπνον, ὅταν μέλλῃ ἀναπαύεσθαι. 37 ταύτῃ τῇ διαίτῃ μέχρι ἡμερῶν πέντε ἢ ἓξ χρῆσθαι. 38 μὴ δὲ ταύτας τὰς ἡμέρας, πρωὶ μὲ δίδοναι νήστει ἀκτῆς καρπὸν ὅσον πυρίδας ἓξ σὺν οἴνῳ ἀκρήτῳ, κ) σηπίης ὠὰ ὅσον δέκα ἢ δυοκαίδεκα. 39 ταῦτα τρίψαντα ὁμοῦ λεῖα πρωὶ δίδοναι νήστει πίνειν. 40 μὴ δὲ τοῦτο τὸ φάρμακον δίδοναι πρόσω, ἐπιχέοντα οἶνον λέγειν. 41 πιεῖν δὲ τὸ πήγανον κ) τὸν τυρὸν, 42 ὅπως [δὲ] χρῆσθαι, τὰ προγεγραμμένα τρόπον· δεῖπνον οἶνον ὑφυέστερον. 43 λέγειν δὲ αἰεὶ τὰ ἡμέρης δὶς αὐτίκα. 44 ἡ δὲ διαῖτα ἥτις μέχρις ἡμερῶν τριακαίδεκα ἢ πεντεκαίδεκα. 45 ὅταν δὲ αὐτὰς αἱ ἡμέραι παρέλθωσι, καθαίρειν πολλὰ ποιέοντα σὺν ᾧπερ ᾧ σιλφίῳ ὅσον κύαμον, καὶ διδόναι τὸ τοιοῦτον. 46 μὴ δὲ τᾶλλα τὰ προγεγραμμένα ποιέειν. 47 ὅταν δὲ ἡμέραι ᾖσιν εἴκοσιν σὺν ταύτῃ τῇ διαίτῃ, τὰ μὲν ἄλλα ποιέειν κατὰ ταὐτὰ, 48 τοῦτο δὲ ἀλλάσσειν, ὅταν μέλλῃ χρίεσθαι, προτρέφειν

no nigro pari aqua temperato diluito, 30 & poſtea polenta inſperſa, ſtatim ex balneo bibenda dato: 31 deinde prandium tempeſtive exhibeto. 32 Edat autem mazam aut panem, & porrum coctum aut crudum, & de hujuſmodi omnibus acribus præſcriptis, 33 & aliquando legu- 560
minis fracti decoctum: ſpumam autem ne detrahito, & ſilphium multum deraſum addito, ac multa allia incoquito. 34 Obſoniis autem utatur piſcium, cartilagineis omnibus coctis aceto
101 mulſo dulci, aut favorum cremore cocto, bolbidi s, polypodiis, in vino & oleo: 35 & ſilphii 102
ſemen tritum bibat: & quam plurima tum in prandio, tum in cœna edat. 36 Lavetur autem poſt cœnam, quum requieſcere volet. 37 Hac diæta ad dies 565
quinque vel ſex utatur. 38 Poſt hos dies, mane jejunæ ſambuci fructus baccas ſex, in vino meraco dato, & ſepiæ ova decem aut duodecim. 39 Hæc trita ſimul mane jejunæ bibenda præbeto. 40 Poſt hoc vero pharmacum potionem dato. At ubi interquievit, lavetur. 41 Sit autem potio, ruta, & caſeus, 42 atque ſic prandeat præſcripto modo. Serius autem cœnet: 43 & ſemper bis in die lavetur. 44 Hæc autem diæta ad dies tredecim 570
aut quatuordecim procedat. 45 Quum vero hi dies præterierint, catapotia ex ſucco ſilphii fabæ magnitudine formato, atque hæc primum dato, 46 poſtea vero alia præſcripta facito. 47 Quum autem dies tranſacti fuerint viginti quinque in hac diæta, reliqua quidem facito eodem modo. 48 Ante prandium vero ubi prandere volet, allii ſegmenta qua-

τρίψας " σκορόδα ' ἄγλιθας οἷον πεσσαρας, καὶ τυρὸν δριμὺ ὅσον ἀστράγαλον, καὶ ἅλφιτα ὠμὰ μίξας ὀλίγα. 49 " καὶ ποιήσας μαγίδα, καὶ τοῦτον ὠμὸν καταφαγεῖν. 50 ἐπὶ δὲ δείπνῳ ἄκρητον ἐπιῤῥοφείτω, καὶ ὕστερον σιτίοις. 51 τὰ δ' ἄλλα τὴν αὐτὴν διαίτην διαιτᾶν. 52 ὅταν δὲ ἐννέα ἡμέραι γένωνται, " καὶ ἀφαλίπωσι εἰς τὸν χρόνον, διδόναι τόδε τὸ ἐπίθετον. 53 καὶ μετὰ ταῦτα ὄιος καὶ σαμβύκης κύμινον ἀμμωνιακὸν καὶ δὲ καστορίου ὅσον ὀβολόν. 54 ὅταν δὲ ἡμέραι λοιπαὶ δύο ἔωσι, τετάρων μὲν ἀπυλλαγμάτων πάντων τε πομφίτων καὶ τῆς καλῆς ποάης, 55 τὸ δὲ ξύλον τὸ διαδὸν φάρμακον διδόναι λεαθὲν μύρτινον. 56 μετὰ δὲ τὰ πόσια δὲ φαρμάκου διδόναι λινοζώσιν καὶ κραμβόλῃ, ὀμφακίσαντας δὲ ὕδατι, " ἡδυσμάντας δὲ ὀξυγλύκει καὶ ἁλσὶ, καὶ σιλφίῳ καὶ ἐλαίῳ ἐπὶ τῷ δείπνῳ. 57 ταῦτα δὲ διδόναι τρώγλῃ, ἐκ δὲ χυλῶν ἐοφέτῳ, καὶ τὸ πόμα ἀκρητέστερον πίνειν. 58 ὀψοποιεῖν δὲ χρὴ αὐτὰ πολυποδίῳ ἐφθῷ ἢ σηπιδίοις. 59 ταῦτα δὲ ἐπὶ τῷ δείπνῳ. 60 ἐπὶ δὲ τῷ δείπνῳ, κρέας αἰγὸς, ἢ ὄιος, ἢ δορκὸς δέφθα, καὶ πέσσοντα, καὶ τῶν ἄλλων δριμέων, ὅ, τι ἂν βέλτιον. 61 λουέσθω δὲ ὑπὸ δεῖπνον. 62 αὕτη ἡ δίαιτα τὰς δύο ἡμέρας ἐς τὰς ὑστάτας. 63 ἐὰν δὲ ταύτην μὲν καταπαυθῇ τὰ ἐπιμηνία, τὰ δὲ ἐπόντα μηδὲν τὰ αὐτὰ διαίτην ἐξ ἀρχῆς διαιτᾶν, ἄχρι τῶν ὑστάτων δύο ἡμερῶν. 64 ταύτας δὲ τὰς δύο τῇ πρὸ τρίτης ἡμέρᾳ τὰ ὑστάτης προτιθέναι ποιήσας προθεῖναι καὶ τὰ ἐμπροσθεν λόγον, φαρμάκια δὲ ἐν τῷ ὕδατι ποιοῦμβρα. 65 προσλιβέτω δὲ καὶ λεπάδας. 66 σκέψασθαι δὲ χρὴ καὶ τὰ ὑστερέων, ὅκως ἔχουσι, καὶ αἰεὶ καλῶς πάντα τὸν χρόνον, ὅκως καλῶς

tuor, & caſeum acrem tali magnitudine terito, & polentam modicam ammiſceto, 49 ac maſſam cformato, eamque primum edendam dato. 50 Ante cœnam vero meracum abſorbeat, atque ita cibum capiat. 51 De cætero vero eadem diæta utatur. 52 Quum autem novem dies reliqui fuerint ad tempus menſium, primum hoc dato. 53 Cum ovis & ſambuco, cuminum æthiopicum, & caſtorii obolum. 54 Ubi vero duo dies reliqui fuerint, ab his omnibus potionibus ac catapotiis abſtineat. 55 ' Verum pharmacum cum tæda præparatum jejuna ubi lavit, ſumat. 56 Poſt medicamenti vero potum, mercurialem & braſſicam ſimul in aqua cocta dato, cum aceto mulſo dulci, aut favorum cremore cocto, ſale, ſilphio & oleo condita. 57 Atque hæc in prandio edenda præbeto, & ſuccos ſorbendos : & potum meraciorem bibat. 58 Obſoniis autem utatur polypodio cocto aut ſepiolis : 59 & hæc quidem in prandio. 60 In ' cœna vero ſumat carnem caprinam, aut ovillam, aut agninam percoctam : & porrum, & alia acria, quæcunque voluerit. 61 A cœna vero lavetur : 62 & hæc ſit diæta poſtremis duobus diebus. 63 Si vero ex hac diæta menſes non fuerint detracti, ſequenti menſe eandem diætam ab initio repetito, uſque ad poſtremos duos dies. 64 In quorum priore appoſitiria facta apponat, juxta ſuperiorem rationem, ex pharmaco cum tæda ' facto. 65 Apponat autem prælota. 66 Verum conſiderare oportet etiam uteros quomodo habent, quo ſemper omni tempore bene habeant, &

καλῶς

καλῶς ἔξῃσι, καὶ τὸ στόμα ὀρθόν τε καὶ
ἐσομωμένον εἴη, [67] " καὶ, ὦν δοκέῃ 107
σοι, ὥσθ' ὑπὸ τῆς ὠσφαλέσι ὠσφυε-
λύσῃ. [68] ὦν δ' ἐκ καθάρσιος ἢ ἐπι-
μηνίαι, ὦν μὴ συχνὰ, ἐλάτ[illegible]οσι τοῖσι
λεπτοῖσι κεχρῆσθαι· ἐπὶ δὲ ἄλλη δίαι-
τη τε καὶ θεραπείη· ὦν δὲ ἐλάσσω,
ὠφελήσουσι. [69] ἢν δ' ὠσφημένωι μὴ
ἴῃ, ὡδὶς διαίτη τῇ αὐτέῃ χρέεσθαι,
καὶ θερμοδούσῃ, ἄχρις ὅτου ἂν φανῇ
τὰ ἐπιμήνια. [70] ὅταν δ' ἄπυξ ἐλ-
θῃ τῆσι τοιαύτῃσιν, ἄριστον ἐν γα-
40 στρὶ λαμβάνειν. [71] " αὕτη πασέων
τῶν ὁμοιοτρόπων νούσων ἡ θεραπείη.

XXIX. Ἢν αἱ μῆτραι ψαύσωσι
ἰσχίου καὶ πρόσκειται, [2] " σκληρὸν γί- 108
νεται ἐπὶ τῷ κενεῶνι, καὶ ὀδυνᾶται τῆς
ἀριστερῆς λαπάρης. [3] καὶ ἐς αὐτὸν τὸν κε-
νεῶνα, καὶ ἐς τοὺς ἰξύας, καὶ ἐς τὰ σκέ-
λεα ἡ ὀδύνη ἐμπίπτει, [4] " καὶ πτα- 109
νεται [5] καὶ σκληρύνεται, καὶ ἐμπυΐζει
γίνεται. [6] " ἢν ὀλίγον, ὦν μὲν πέ- 110
μνης, ἢ καῦσις. [7] ὅταν δ' ὧδε ἔχῃ,
φάρμακον πίσσης πάτω, καὶ λέβη
πολλῷ θερμῷ, καὶ πυελίζῃ πρὸς ὑστε-
ρον. [8] καὶ ἔπειτα λεβὸν παλαιὸν ἐγχάραξον τὲς
45 τὸ κοῖλον τῆς πυέλης καὶ ἀναζέσῃ, καὶ
" αὐτὴν καθίζας ὥσπερ καλύψας εἰ- 111
μάλα τὸν γυναῖκα, ὡς μὴ ἀφίῃ τὸν
πνεῦμα. [9] ἐπὴν δὲ ἀποψύχῃ τὸ ὕδωρ,
" ἐμβάλλειν μύρτους λεπτοὺς καὶ 112
πυελίζειν μέχρις ἂν φῇ ἀμαυροῦσθαι
βλέπειν, καὶ λιποθυμεῖν. [10] λύσαι δ'
θερμῷ ὕδατι. [11] καὶ ἅπτεσθαι ἀψαμένην
τῷ δακτύλῳ ἑλκέειν τὸ στόμα τῶν
ὑστερέων ὥσπερ τὸ ὠτίον ἰσχίου, καὶ τὰς
νύκτας προστιθέναι μαλθακτή-
ρια. [12] ἐπὴν δὲ φῇ κατ' ἰδὺ εἶ-
ναι, προπυελίσας τοῖσιν δώ-
δεκα, ὡδὶς προστιθέναι πυὰ
275 μαλθακτήρια. [13] " ἀλλὰ καὶ τὰς
μαλθώδεας ἡμέρας τρεῖς, ἕνα καθ'
ἑκάστην ἡμέρην. [14] μετὰ δὲ ταῦ-
τας

os rectum & apertum fit: [67] & si
ita visum fuerit, ante appositio-
nem fomenta adhibeto. [68] Quod
si eruperint menses, siquidem
frequentes fuerint, paucioribus
lavacris utendum est: & reliqua
diæta ac curatione. Si vero pau-
ciores, pluribus. [69] Si vero signi-
ficationem de se ' præbuerint, 535
rursus eadem diæta utendum est,
aut curandum, donec menses
apparuerint. [70] Quum autem
semel talibus prodierint, opti-
mum fuerit in ventre concipere.
[71] Atque hæc est omnium hu-
jusce modi morborum curatio.

XXIX. ' Si uteri contingant 11
coxam, & incumbant, [2] dura ac
solida fit coxa ad lateris mollitu-
dinem, & dolores imi ventris:
[3] & ad ipsam lateris mollitudi-
nem, & lumbos, ac crura dolor
incidit [4] ac extenditur: [5] & sup-
purantur, & linamentis opus ha-
bent, [6] & pereunt, nisi quid fe-
ces aut uras. [7] ' Quum sic ha- 5
buerint, pharmacum deorsum
purgans bibendum dato: & mul-
ta calida lavato, & uteros foveto,
[8] ita ut urinam veterem in pel-
vim infundas ac fervefacias, &
supra ipsius cavitatem mulierem
colloces vestibus contectam, ut
ne præterspiret: [9] & si frigefiat
urina, ferri igniti frusta in uri-
nam immittas, & fomentum fa-
cias donec se obscure videre, &
animo deficere dixerit. [10] Lava-
to autem calida aqua, [11] & ' post- 10
ea digito contingens os utero-
rum ad sanam coxam trahat: &
noctu mollitoria apponat. [12]
Postquam autem dixerit direc-
tum esse, facto prius cum odo-
ratis fomento, rursus mollitoria
quædam apponito. [13] Imo & 15
plumbeos penicillos per tri-
duum, singulis diebus unum. [14]

τας ἢ ἐχέτρωσιν ἢ σκίλλιν τρεῖς ἡμέρας. [15] μὴ δὲ τοῦτο σκεψάμενος ἐν τοῖσιν ἐπιμηλυίοισι μάνθανε, ἢν τε χολώδεα ᾖ, ἢν τε φλεγματώδεα, ἢν τε αἵματος διεφθορὼς ᾖ. [16] καὶ, ἢν δέῃ αὐτὴν αἵματα καθῆραι, τρισσὴν δένειν, ὅτι ἂν σοι δοκέῃ μάλιστα δεῖσθαι, καὶ μεθαλύζην τοιέουσι. [17] τρισσὴν δὲ τὴν τοιοῦτον, ἐς τὰ ἂν αἵματα καθαρὰν ἄγῃ. καὶ ταῦτα ἐνεχέτω τρεῖς ἡμέρας. [18] ἐλάφου δὲ στέαρ προσλειούσθω τηκὸν ἐρεοπίλῳ μαλθακὴν εἶναι. [19] ἔπειτα γλήχωνα τὴν ἡμέρην ἑκάστην μιγνύμενον τοῖσιν δρώμασι. [20] καὶ ἔτι ὠθείσθω τὴν αὐδοῦσαν ὧδε.

xxx. Ἢν δὲ ἐκ τόκου ἡ νέσος ᾖ, κεκαθαρμένης πάντως ἐκ τοῦ πυέος δεῖ ὄρχι, οὐτικα ἐόντι ἐς τὰ ὑδάδεα. [2] καὶ ἔπειτα λεπτὸν ῥόλον, ἄλφιτα λευκὰ αἰγύπτιον προσλειέσθω ὡς τὸ ὑγιὲς ἰσχίον, ἐπικαθιέσθω ἐπὶ τοῦτο. [3] ἢν δὲ μὴ ὡς ταῦτα μεθιστέωσιν αἱ ὑστέραι, πινέτω νῆστις τῆς γλυκυσίδης κόκκους τεσσαράκοντα πέντε ἐν οἴνῳ ὑδρηλῷ, [4] καὶ ἐπὶ τῷ σίτῳ τρωγέτω σκόροδα ὠμὰ καὶ ὀπτὰ καὶ ἑφθά. [5] ὀψοίσι δὲ χρήσθω ὡς ἐλαχίστοισιν. [6] ἢν δὲ μὴ ὑγιὴς ὑγιὴς, ὡσαύτως καθαίρων αὐτὴν ὡς ἐπὶ τὰ πρόσθεν. [7] ἐπὶ δὲ τούτῳ τῇ νόσῳ, ἢν μὴ αὐτίκα ἀχρεῖον ἐν γαστρὶ, ἄτοκοι γίνονται. [8] ἢν δὲ ὧδε ἔχωσι, μὴ ἐπιμηλύῃ μὴ γίνηται, μηδὲ πῦρ ἐπιλάθηται, [9] φαρμάκοισι ἰσχυροῖσι καθαίρειν αὖθις ἄνω μάλιστα, ἢν δὲ ἀσθενὴς ᾖ, κάτω. [10] καὶ μὴ τοῖσι φαρμάκοισι πιστεύειν, ἢν σοι δοκέῃ φλεγματώδης εἶναι, ἐμέτῳ νῆστις τε καὶ ξυὶ τῷ σίτῳ, [11] καὶ ὡς τὰ πολλὰ ὑγιὴς ἔσῃ.

xxxi. Ἢν δὲ αἱ μῆτραι ἐκ τοῦ ἰσχίου καθέωσι, [2] τὰ ἐπιμηλύια παχέα

Post hos vero bryoniam albam, aut scillam per triduum. [15] Postea vero consideratis mensibus discendum, an bilioſi sint, an pituitoſi, aut an sanguis sit corruptus: [16] & si opus fuerit ipsi sanguinem purgare, quocunque maxime opus habere tibi visa fuerit, id apponito. Et postea cum ejusmodi colluito. [17] Apponito autem subditicia medicamenta, donec sanguis purus educatur, & hoc per triduum facito: [18] deinde cervinum adipem liquatum, molli lana eo imbuta apponat. [19] Postea per diem pulegium subdat: & aromatis suffita [20] sic ad virum accedat.

xxx. Si vero ex partu morbus fiat, ubi ex urinæ fomento penitus purgata est, statim ad odorata accedat: [2] & postea lota, oleum album ægyptium ad sanam coxam apponat, & super hanc decumbat. [3] Si vero neque ad hæc transmoveantur uteri, jejuna pæoniæ grana nigra quinque in vino odorato bibat. [4] Et in cibo sumat allia cruda, & assata, & cocta. [5] Obsoniis autem utatur pauciſſimis. [6] Si vero sana non fiat, similiter ipsam purgato velut in priore dictum est. [7] Cæterum in hoc morbo si non statim in ventre habuerint, steriles fiunt. [8] Si vero sic habuerint, mensesque non fiant, neque febrilis calor corripiat, [9] primum pharmacis sursum maxime purgato. Si vero debilis fuerit, deorsum. [10] Et post pharmaci potionem, si pituitosa esse visa fuerit, vomat jejuna, & accepto cibo: [11] & plerunque sana fiet.

xxxi. Si uteri ad coxam decurrerint, [2] menses crassi existentes

παχέα ἐόντα ἐ γίνεσ), [3] ὀδυνᾶ δὲ ἐς τὸν ὑφαρὸν χαστέρα ἀφικνέεται. [4] ἀφικνεῖ δὲ καὶ ἐς τὸν κενεῶνα, καὶ δάκνεται. [5] ὅταν ὦδε ἔχῃ, λάβρα πολλὰ καὶ θερμά. [6] καὶ διδόναι σκόροδα πρώιην ὡς πλεῖστα. [7] " καὶ γάλα πίνειν ἱκνεομβρώσ. [8] ἔπειτα οἶνον ἄκρητον. [9] καὶ πυελᾶσαι ὅλον. [10] καὶ ' φάρμακον δοῦναι ἐῶν. [11] ἢν δὲ ὑφενεχθῇ ἢ. κάτω. [11] ἢν δὲ ἰηθῇ. πυελοῦν τὰς ὑστέρας μαλακῷ· ξυμμίσγει δὲ καὶ ἀψίνθιον. [12] ἐπὴν δὲ νεοπυελήθῃ, ἀφέλκειν τὸ στόμα τῇ δακτύλῳ ἠρέμα τῶν ὑστερέων ὡς τὸ ὑγιὲς ἰχνεύειν, [13] παραγωγικὰς " μαλθακίσαι τὰ σώματα καὶ τὰ ἀμφιπονέομενα. [14] καὶ ὡς θᾶσσον μαλθακήλαιον μὴ δὲ μολύβδους. καὶ αὖτις σίλλαν, εἶτα πεναρκίσσινον, μίαν ἡμέρην διαλιπών. [15] " ἐπὴν δέ σοι δοκέῃ καθαρὴ εἶναι, τὸ νέπτοπον ὡς θᾶσσον ἐπὶ τὴν ὑστερικὴν ἔλαιον ῥόδινον. [16] ἢν δὲ ἐπιμελέωσιν ἐόντων, ἄμεινον μηδὲν ὡς θᾶσσον. [17] ἢν δὲ μὴ ἴωσι, καυθαρίδας τέσσαρας ἀπτέρους καὶ ἄποδας [καὶ] ἄτερ κεφαλῆς, ἐν γλυκυσίδης κόκκους πέντε τοὺς μέλανας, καὶ σηπίης ὠὰ, καὶ σελίνου σπέρματος ὀλίγον " ἐν οἴνου. [18] καὶ, ἢν ὀδυνᾶται ἐν τῇ, καὶ στραγγουρίη ἔχῃ, ἐν ὕδατι θερμῷ ἐγκαθήσθω, καὶ πινέτω μελίκρητον ὑδρηρές. [19] ἢν δὲ μὴ καθαίρῃ. αὖθις τὸ φάρμακον πινέτω. [20] " ἢν δὲ ἴσχ. ἀπιτήσασα πινέτω καὶ ξυνίτω τῷ ἀνδρί. [21] ἢν δὲ μὴ γίνηται, διδόναι ὅ, τι κελεύσασά γε ὁρέων ὡς τὸν δυνάμιν τὸ γυναικός. [22] καὶ τότε ἀσφαλὲς φοιτᾶν ὡς τὸν ἄνδρα. [23] ἢν δ' ἴσχῃ ἐν γαστρὶ, ὑγιὴς γίνεται. [24] ἐν δὲ τῇ καθάρσῃ, ἢν ἴσχῃ πολλὰ, λυωζώσιν ἐοῦσα, [25] " καὶ πολύποδας ἐφθὰς καὶ

stentes non prodeunt: [3] verum dolor ad imum ventrem procedit, [4] & lateris mollitudinem, & morsum percipit. [5] Quum sic habuerit, multa calida lavato, [6] & allia plurima edenda dato, [7] & lac convenienter bibendum: [8] deinde vinum meracum: [9] & totam foveto: [10] & pharmacum sursum purgans exhibeto: si vero debilior fuerit, infra. [11] Si vero curata fuerit, uteros cum fœniculo foveto, & absinthium ammiscento. [12] ' Postquam autem recens fota fuerit, os uterorum sensim cum digito ad sanam coxam detrahito, [13] ita ut & ipsum os, & partes circumcirca affectas leniter mollias, [14] & mollitorium quoddam apponas, & postea plumbeos penicillos, & mox scillam: deinde narcissinum una die interposita. [15] Quum vero pura esse visa fuerit, netopum apponat in lana: & postridie oleum rosaceum. [16] At mensibus prodeuntibus melius ' est non apponere. [17] Si vero non prodeant, cantharidas quatuor sine alis, sine pedibus, & sine capite, & pæoniæ grana nigra quinque, & sepiæ ova, & apii semen modicum, in vino bibat. [18] Et si dolor affuerit, & urinæ stillicidium vexarit, in aqua calida desideat: & aquam mulsam aquosam bibat. [19] Si vero non purgetur, rursus pharmacum bibat. [20] Si autem purgatio prodeat, jejuna cum viro coeat. [21] Si vero non ' prodeat, dato quod detrahat ipsam, respectu ad vires mulieris habito: [22] & tunc tutum est ut ad virum accedat. [23] Si enim in ventre habuerit, sana evadit. [24] In purgatione vero si multa prodeat, mercurialem edat, [25] & polypos teneros co-

κὴ παλαιές. [26] κ᾽ σιτίοις μαλ-
θακοῖσι χρέεθω.

ΧΧΧΙΙ. "Ην ἐς τὸ ἰσχίον αἰ ὑστέ 122
ραι ἢ ἐς τ᾽ κενεῶνα κάτω πεσέωσι
λεχοῖ, [2] πρόσθεν μὲν ἐς θάτερον ἰσχίον
αἰγύπτιον ἔλαιον λάδανόν τε ῥόδινον.
[3] ἐπὶ δ᾽ τὸ ὑγιὲς ἰσχίον ἄμεινον κατα-
κεῖσθαι. [4] πίνειν δ᾽ γλυκυσίδης κόκ- 123
κους τεσσαράκοντα τοὺς μέλανας, καὶ ἀ-
κίδης κάρυα ἐν τοῖσι δυσὶν ὅσον χε-
ραμίδα, κ᾽ κάστορ ὡς κύαμον. [5]
κ᾽ σπίοισι χρᾶσθαι μαλθακοῖσι. [6]
λινοζώσιας δὲ αὖ ἀρμίζοι πρὸ δὲ σπι-
σθοτόνου ὡς κρόμυον. [7] ῥοφεῖτω δ᾽
κ᾽ ὕδατος. [8] κ᾽ τὰ θερμέα τρω-
γέτω, σταφυλίου ῥαφανίδος, κ᾽ κρομ-
μύου, κ᾽ καρδάμου. [9] ἄριστον δ᾽ ἰνδα-
λικίνη.

ΧΧΧΙΙΙ. "Ὁκόσαι δ᾽ ἀπὸ τῶν 124
ὑστερέων ξυμπεφόρηκε νούσημα-
τα; λέγω δὲ, ὁκόταν αἱ ὑστέραι ἐκ
χώρης κινηθῶσι, πρὸς ὁκότερα πλησιν ἄλ-
λοτε ἄλλη. [2] ὅκου δ᾽ ἂν προσπέσω-
σιν, ὀδυνήματα παρέχουσιν ὀδυ-
νηρά. [3] κ᾽, ἢν ἄρηται ἡ κύησις, "ὀδυνᾶται παρέχει, [4] κ᾽ τὸ ἕδρον 125
δέχονται, [5] οὐδὲ τὸ γόνον ἐπισφέας
ἕλκει, [6] κ᾽ ἄμφω ἀλγεῖ. [7] κ᾽, ἢν
μὴ ταχέως λύσεις γίνωνται, ἀμφο-
πυίσκονται αἱ ὑστέραι ὕστερον κ᾽ τὰ
αὐτὰ χωρία, ἢν πρὸς αὐτὰ θέωσι.
[8] γίνεται δ᾽ κ᾽ κενεῶνός τε κ᾽ βου-
βῶνος ἐξ ὑπερ ἕλκεος. [9] χρὴ δ᾽ ἐν ἀρ-
χῇσιν, ὅταν ἡ ὀδυνήσῃ, ὧδε θερα-
πεύειν. [10] κ᾽ χλιάσματα προσιδέ-
σθαι, κ᾽ ἐν ὕδατι θερμῷ εἶναι· ἀγα-
θὸν γὰρ κ᾽ ἐν τούτῳ. [11] ἢ σπογγιαῖσιν ἐν
ὕδατι θερμῷ ἐκπιεζομένοισι πυ-
ριεῖν. [12] κ᾽ πίνειν τὰ ὑστερικὰ φαρ-
μάκων. [13] ἢν δὲ μὴ ὧδε ταῦτα
λύηται, φαρμακοῦσθαι κάτω· κ᾽ σὺ, ἢν δέῃ. [14] τοῦτο δὲ γνώσῃ τῷδε τῷ τρόπῳ. [15] ἢν μὲν ἐς τὴν βουβῶνα

ctos, [26] & cibis mollibus utatur.

XXXII. Si puerperæ uteri in 122
coxam incubuerint, aut ad late-
ris mollitudinem, [2] ad alteram
coxam oleum ægyptium album,
aut roſaceum apponito. [3] Sed & in ſanam coxam decumbere 50
melius eſt. [4] Bibat autem pæo- 123
niæ grana nigra quinque, &
ſambuci fructus in tedis conchæ
teſtam majorem, & caſtorium
magnitudine fabæ. [5] Et cibis
utatur mollibus. [6] Convenerit
autem mercurialis ante cibum,
cocta velut braſſica. [7] Sorbeat
autem & ipſam decocti aquam:
[8] & acria comedat, exceptis ra-
phano & cepis ac naſturtio. [9]
Optima eſt & lactuca.

XXXIII. Quot vero morbos 124
ex uteris fieri contingit? Dico 55
autem quum uteri ex loco moti
fuerint, alio alias allabuntur. [2]
Ad quemcunque vero locum al-
lapſi fuerint, dolores ingentes
incumbunt. [3] Et ſi quis veſicam
contingat, dolorem exhibent: [4]
& urinam non ſuſcipiunt, [5] ne- 125
que genituram in ſeipſos tra-
hunt: [6] & ambo dolent: [7] & ſi
non celeres ſolutiones fiant, ute-
ri poſtea ſuppurantur juxta eoſ-
dem locos, ſi ad ipſos decurre-
rint. [8] Contingit autem hoc &
in laterum mollitudine, & in 60
inguinibus, & ſuper pectine. [9]
Cæterum in principiis quum
dolor habuerit, ſic curare opor-
tet, [10] & repefactoria adhibere,
& in aqua calida ſedere: bonum
enim & hoc eſt: [11] aut ſpongiis
ex calida aqua expreſſis fovere:
[12] & pharmaca uteris commoda
bibere. [13] Si vero ad hæc non
ſolvatur, pharmaco ſurſum aut
deorſum purgare, utro tandem
opus fuerit: [14] cognoſces autem
id hoc modo. [15] Si enim ad in- 65
guina,

βυβῶνας καὶ κλένα ''καὶ κύσιν ἐγ- 126
χείμψη, οὕτω χρήσιμον ἄνω
φαρμακείης. 16 ὧν δὲ ἐς τὰς κε-
νεῶνάς τε καὶ τὰ ὑπογόνδεια, οὗ
δέονται καλωτεροῦ φαρμάκου.
276 17 τὰ δὲ νοσήματα πάντα τὰ τοιαῦ- 127
τα πρεσβυτέρῃσι μᾶλλον γί-
νεται, ἢ νεωτέρῃσι, ὡς τὰς ἀπο-
λείψασι τῶν ἐπιμηνίων. 18 γίνε-
ται δὲ καὶ νέῃσιν ἔφοδος, ὁκόταν
χρηδύσωσι πολὺν χρόνον.

19 Ἢν δέ ἐς τὸν ἕδρον τραπωσι, τὰ ὑπερχωρήματα κωλύσι, 70
20 ''καὶ ὀδύνας ἴσχῃσι τοῦ τε ὀσ- 128
φύος, καὶ τοῦ ἰσχίου μασέσθαι, καὶ
τὸν ὄρχιν. 21 ὅταν οὖν ἔχῃ, λέβη
χρὴ μὲν τῷ θερμῷ, καὶ πυελίῳ
5 τοῦ ὀσφύος. 22 καὶ ὑποθυμιᾶν τὸ
κατόπιν κακώδεα. 23 ἐπιτιθέναι δὲ προσήκει ὅσα καθαίρει τε καὶ ἐλαύνει τὰς
ὑστέρας. 24 καὶ πιπίσκειν ὅ, τι ἂν προσδέχηται τῶν ξυμφερόντων μάλιστα.

XXXIV. Ἢν δὲ κατὰ βουβῶνας τε καὶ ἐρυθήματα, 2
ὀδύνας γίνονται ἰσχυρὰς καὶ νάρκην ἐν
τοῖσι σκέλεσι, 3 καὶ ὀρθήσι ἀποφθείρονται, καὶ τὸν οὖρον οὐ μεδίησι. 4 θερμαίνειν δὲ χρὴ ὧδε. 5 πρῶτα μὲν τὰς
ῥῖνας προσιέναι τὰ εὐώδεα καὶ
μύρα, ἔπειτα δὲ τὰς ὑστέρας τὰ δυσ-
ώδεα θυμιᾶν. 6 ἄριστα δὲ περίφα-
10 σις ἰκανὴ τὰς ὑστέρας ἀπωτέρω γί-
νεσθαι, ἵνα ἔχωσι τὸ φλαῦρον. 7 καὶ γὰρ
ἀπορίζεται τοὺς πόδας καὶ ὀσφύος, 8
καὶ ἀπὸ ὀρχέων, 9 καὶ πίεσιος, 10
καὶ κεάσεως, 11 καὶ δρομέων πρὸς 129
εὐαντες χωρίον, καὶ πρὸς κάταντες,
12 καὶ ἀπ' ἄλλων ἰκανῶν. 13 ''τοῦτ' 130
ἂν χρὴ σκέπτεσθαι, ἐς ὅλον τὸ σῶμα
κεκτημένον, ὅταν παρεόντα λυπῇ
νοσήματα. 14 ''τὰ γὰρ τοιάδε πάν- 131
τα ἀνάγκη ἐπὶ τὸ πλέονι ἢ τὸ
ἐλάσσονι νόσον ποιέειν. 15 καὶ ἐπὰν δὲ
ὀλιγά-

guina, & pectinem, & veficam irruerint, hæ purgatione furfum opus habent. 16 Si vero ad laterum mollitudinem, & præcordia, hæ pharmaco deorfum purgante indigent. 17 At vero hujufcemodi morbi omnes feniori- 127
bus magis quam junioribus fiunt, ad menfes fuppreffos: 18 fiunt etiam juvenculis, ubi multo tempore viduæ manferint.

19 Si vero ad fedem convertantur uteri, feceffus recrementa impediuntur, 20 & dolores oc- 70
cupant lumbos, & imum ventrem, & inteftinum rectum ac podicem. 21 Quum fic habuerit, calida ipfam lavare oporter, 22 & lumbis fomentum adhibere, & poftea graveolentia fubter fuffire, 23 & apponere quæ purgant & impellunt uteros: 24 & bibenda dare quæcunque libenter admiferit ex maxime conferentibus.

XXXIV. Si vero incumbant in inguina, & urinæ meatus, 2 dolores fiunt fortes, & torpor in cruribus: 3 & urinæ meatus 7
obturatur, & urinam non emittit. 4 Curare vero oportet hoc modo. 5 Ad nares quidem odorata apponito, & unguenta. Ad uteros vero graveolentia fuffito. 6 Porro omnis occafio uteros propellere poteft, fi quid mali habeant. 7 Nam & à frigore pedum ac lumborum, 8 & à faltatione, 9 & terrore, 10 & lignorum 129
fectione, 11 & curfu ad acclivem ac declivem locum, 12 & ab aliis 130
multis propelluntur. 13 Proinde hæc confiderare oportet, ad to- 80
tum corpus refpectu habito, quum præfentes morbi affuerint. 14 Propter talia enim omnia neceffe eft plus aut minus ægrotare: 15 & poftquam hæc

σκλάμψη, μάλιστα τούτη τὴ ἐξαπινάῖα δῆλα τῶ νοσημάτων.
15 16 " ὀκόταν δὴν τοῦτα λυθῆ, ἀνω- 132
τέρω χρὴ λαμβάνειν ἀπὸ τοῦ παντὸς ἀνθρώπου. 17 ὀκόσην δὲ ψύξιες σκελίων ἢ ἀρκώσιες ψύξει γίνονται καὶ ὧν τοῖσιν ὑστερικοῖσι," ταῦτα πάν- 133
τα μέχρι τοῦ ὑστέρου. 18 ὧν τοῖσι τοιούτοισι καλὸν χρὴ θερμὸν ὕδωρ καταχέαι τὰς ὑστέρας τῶ περὶ χροιάν, καὶ σπογγιὰς θερμαίνειν αὐτὰς, καὶ τὰ σκέλεα, ὅταν μάλιστα ἐπλωκῦῖαι ἔωσιν.

XXXV. Ἢν δὲ ἐκτραφῶσιν αἱ μῆτραι ἀπὸ τοῦ τόκου καὶ τὰ δεξιὰ, 2 τά τε λοχεῖα ἀπόγονον), 3 καὶ ὀδυνᾶ ἔχει τὸ ἡμίσυ κατέρρωγε, καὶ ὑπὸ ἰξύος, 134
καὶ τὰς κενεῶνας. 4 καὶ τὸ δεξιὸν σκελοβαρυοῦται, καὶ νάρκη ἔχει. 5 " καὶ ἐὰν μὴ τέρμμυθον, ὅσον αὐ δυνάσθαι τοῦ σώματος θιγεῖν τῆ μητρέων, ἀλλ' ὄψει λείας τε καὶ ὁμαλὰς ἰσχυρὰς. 6 ὅταν οὖν ὧδε ἔχῃ, φάρμακον πίσαι, ὑφ' ὃ καθαίρεται καὶ αὖθις καὶ πάλιν· κάτω μᾶλλον. 7 καὶ πυελίζειν ὅλον τὸ σῶμα, καὶ τὰς ὑστέρας μάλιστα, καταστώσας. 8 καὶ λέβητι τῆ θερμῆ, δὶς τῆς ἡμέρης. 9 " καὶ τῶν ποτημάτων 135
[διδόναι] ὅ, τι μάλιστα αὐτῆ καταδέξηται προσφέρειν. 10 καὶ τῆ ἀνδρὶ ξυνοδυάτω ταμινά. 11 ἐπὶ κοίτην βλωθέτω.

12 " Ἢν αἱ ὑστέραι καὶ τὰ ὀρίσκεται κλιθῶσιν, ἢ τὸ ἰσχίον, 13 ὀδυνᾶ 136
ἔχει ὀξείη τε καὶ περχνὴ τὰς τε ἰξύας καὶ τὰς κενεῶνας καὶ τὸ σκέλος, καὶ ἐπισκάζει. 14 ὅταν οὕτως ἔχῃ, φάρμακον χρὴ πίσαι ἐλατήριον. 15 τῆ δὲ ὑστεραίη ὑποθυμιᾶν. 16 τῶν δὲ κεγχρέων χοίνικας δύο, καὶ ἐλαίης φύλλα καταθρύψαι σμικρὰ, καὶ κυκλίδα καταξῦσαι καὶ καταπτῆσαι, καὶ ὑοσκυάμου τέταρτον χοίνικος.

reluxerint, maxime hac parte repentini morbi manifesti fiunt.
16 Quum igitur hæc advenerint, penitius ex toto homine deprehendere oportet. 17 Nam quæcunque perfrigerationes crurum, aut stupefactiones ex frigore fiunt, hæ omnes etiam in uterorum morbis uteros elevant. 18 In talibus itaque aquam calidam affundere oportet uteris & circumsitis locis: & ipsos ac crura excalefacere, quum allapsi fuerint.

XXXV. Si circumversi fuerint uteri ex partu ad dextram partem, 2 & puerperii purgamenta non fiant, 3 & dolor imum ventrem habet, & lumbos, & laterum mollitudinem: 4 & dextrum crus gravatur, & torpor occupat, 5 & non tremit, & oculum uterorum contingere non poteſt, sed ipsos leves ac fortiter planos deprehendet. 6 Quum sic habuerit, pharmacum bibendum dato, à quo sursum ac deorsum purgetur, magis vero deorsum: 7 & totum corpus foveto, & præsertim uteros leniter: 8 & calida bis in die lavato: 9 & ex potibus quemcunque libenter admiserit, experimento facto præbeto: 10 & viro frequenter condormiat: 11 & brassicam edat.

12 Si uteri ad sinistram partem, aut coxam declinaverint, 13 dolor acutus ac vehemens habet lumbos, & laterum mollitudines ac ipsum crus: & claudicat. 14 Quum sic habuerit, pharmacum infra purgans bibendum dare oportet, 15 & postera die suffire hoc modo. 16 Hordei chœnices duas, & oleæ folia parum confringito, & gallam contundito ac cribrato, & hyoscyami tertiam chœnicis partem.

κῳ. 17 πῶπε μίξας κῃ ἐλαίῳ ἀφεψήσας ὅσον ἡμικοτύλιον ἐν χύτρῃ κεραμέῃ, ὑποθυμίᾱ τέσσαρας ἡμέρας. 18 τ᾽ ὄ νυκτὸς γάλα βοὸς ἐ μέλι κ᾽ ὕδωρ πινέτω. 19 κ᾽ τὰ θερμῶ λελόῳ.

partem. 17 Hæc mixta & olei hemina dimidia subacta in olla nova, per dies ' quatuor suffito. 18 Nocte vero lac bubulum, & mel, & aquam bibat: 19 & calida lavetur.

XXXVI. ''Ην ὠθαλοξαίνων) αἱ μῆτραι, '' κ᾽ δεχόμεναί ἔωσι,'' κ᾽ τὸ στόμα αὐτέων, 2 τὰ ἐπιμήνια αὐτῇ τὰ μὲ κρύπτῃ), τὰ δὲ φανέντα οἴκοντι, κ᾽ ἔχ ὅμοια γίνονται, ἀλλὰ κακοήθεα κ᾽ ἐλάσσονα ἢ πρὸ τ. 3 κ᾽ ἡ γενὴ οὐκ ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ, 4 κ᾽ ὀδυνᾶν ἴσχει τ᾽ νάφλιον καὶ ὀσφῦν, κ᾽ τὰς ἰξύας, κ᾽ τὸ ἰσχίον, κ᾽ ἐφέλκει) αὐτό. 5 ὅταν δ᾽ τως ἔχῃ,'' φάρμακον χρὴ '' πίνειν, 6 λόῳ θερμῶ, κ᾽ πυελίζειν. 6 ὁκόταν ὄ νεοπυελίσῃς ἢ κ᾽ νεόλεσῃς,'' τὸ δυκλύλω ὠθαφάσασα λπρεθέτω 6 παρδυθυνέτω τὸ στόμα τῶν μητρέων. 7 κ᾽ ὑποθυμιάσθω τὰ σύδεα. 8 κ᾽ τ᾽ ποτημάτων δίδω, ὅ, τι κ᾽ μάλιστα ἀφεσιδέξηται πρεσμῳ. 9 σιτίοισι ὄ χρήσθω μαλθακῆσι. 10 κ᾽ σκόροδα ἐσθιέτω, κ᾽ ὠμὰ κ᾽ ἑφθά. 11 κ᾽ τὸ ἀνδρὶ ξυνευδέτω. 12 κ᾽ ἐπὶ τὸ ὑγιὲς ἰσχίον κατακείσθω. 13 ἐπὶ θάτερον κ᾽ πυελείσθω. 14 ἡ ὄ νῆσος δυσαπάλακτος.

XXXVI. 1 If the womb be turned outward, 2 and the menses flow from the mouth of the womb, 3 and the genitura be not formed, 4 and pain seize the navel, and the loins, and the coxa, and the parts about the coxa, 5 when the woman is with child, she must drink pharmacum, and wash with warm water, and foment. 6 When she has miscarried, or brought forth dead, she must wash with a decoction of mallows, and the mouth of the womb must be corrected and reduced to its natural state. 7 She must fumigate the genitals. 8 She must drink of the most glutinous drinks she can. 9 She must eat pottage. 10 She must eat garlic raw and boiled. 11 She must lie with her husband. 12 She must lie on the sound coxa. 13 She must foment the other. 14 The island is hard to cure.

XXXVII. 'Ην ὄ ἄγχησα ἔωσιν, ἐμέειν χαμινά. 2 τὰς ὄ ὑστέρας πυελῆσαι τοῖσι δυσώδεσι, μέχρις ἂν ἐς χώρην ἱδρωθῶσιν. 3 διαιτᾶσθαι ὄ χρήσθω μὴ λαπαλακῆσιν.

XXXVII. 1 If the womb be suffocated, she must vomit on the ground. 2 The womb must be fomented with fetid things, till it sweat in its place. 3 She must not use soft food.

4 ''Ην αἱ μῆτραι ἐκπεσοῦσαι ἔωσιν ἐξωτέρω τ᾽ φύσιος, 5 πυρετὸς ἔχει τὸ αἰδοῖον κ᾽ τ᾽ νάφλιον καὶ ὀσφῦν. 6 ἐ τὸ οὖρον στάζει χαμηνὸν ἐ κατ᾽ ὀλίγον, ἐ δάκνει σφοδρῶς τὸ αἰδοῖον. 7 πάσχει δ᾽, ὡ᾽ ὐκ τόκε ἐοῦσα παρὰ ἀνδρὶ ξυνευνάζῃ). 8 ὅταν δ᾽ ἓν ὧδε ἔχῃ, μύρτα

4 If the womb be thrust out beyond its natural position, 5 a fever seizes the pudendum, and the navel, and the loins. 6 The urine flows drop by drop, and corrodes the pudendum. 7 She suffers this, if she has not brought forth, when she lies with her husband. 8 When she is in this condition, she must drink

nnn 5 cas,

μύρῳ καὶ λωτὸν ξύσματα ἑψήσας
ἐν ὕδατι, καὶ θείνας τὸ ὕδωρ ἐς τὸν
45 αὐτρίλιον. 9 προσπλυνᾶν δ' ὧδε, ὡς
ψυχρότατον ἦ, 10 τὸ λοιπὸν δὲ τρίβων λείως προσπλασσε. 11 ἔπειτα
πίνειν ὕδωρ φακῶν ξυὸν μέλιτι καὶ
ὄξει, ἐμεῖσθαι δὲ ἐς τὰ αὐ ὑστέρην ἀ- 143
νελκυσθῶσι. 12 καὶ τὴν κλισίην ἀνε- 144
κὰς χρὴ ποιέειν τὰ ἀπὸ τῶν ποδῶν. 13
καὶ τὸ αἰδοῖον ὑποθυμιῶν τὰ κακώδεα, τὰς δὲ γε ῥῖνας τὰ εὐώδεα. 14
σιτίοισι δὲ χρέεσθαι ὡς μαλθακωτάτοισι καὶ ψυχροῖσι. 15 καὶ τὸν οἶνον ὑδαρέα λεύκον πινέτω. 16 ἢν μὴ λάσθαι, μηδὲ τῷ ἀνδρὶ ξυνερχέσθω. 17

XXXVIII. Ἢν πανύσπασιν ἐκ
277 τοῦ αἰδοίου ἐκπίπτωσιν αἱ μῆτραι, 2
ἐκκρέμανται οἷον ὄρχις. 3 καὶ ὀδυνᾶται λάζεται ἐς τὴν ἤμαρθον γαστέρα, καὶ τοὺς
ἰξύας, καὶ τοὺς βουβῶνας. 4 ἢν, ὁκόταν ἐπιγένηται χρόνος, σῶν ἐθέλωσιν
ἐς τὴν ἑωυτῶν χώρην ἰέναι. 5 ἢ ἢν νόσος
λαμβάνῃ, ὁκόταν ἐκ τόκου ἔσται
πονήσας, 6 ἢ πελαπωθῇ, ὥστε 146
ψαίρειν τοὺς ὑστέρας, 7 ἢ τῷ ἀνδρὶ
ξυνίῃ ἐν τῇ λοχείῃ καθαίρεσθαι. 8 ὅταν
ὧδε ἔχῃ, ψύγματα χρὴ προσοῦναι
5 ναι παρηγορικὰ πρὸς τὸ αἰδοῖον.
9 καὶ τὸ ἔξω ἐὸν ἀποκαθαίρεσθαι, πρόσθεν
μὲν οἴνῳ μέλανι ἑψήσαντα, τὸ δὲ περιπολλὸν ἀπορρέον. 10 ἔπειτα
καὶ μέλι καὶ ῥητίνην ξυντῆξαι ἴσον
ἑκατέρου, καὶ ἐγχρίειν ἐς τὸ αἰδοῖον. 11
καὶ κατακεῖσθαι ὑπτίην, αὖον τὸν πόδας ἔχουσαν ὑπερμεγάθη. 12 καπειτα σπόγγους προσθεῖσαν ἀναδῆσαι ὑπὸ
τοὺς ἰξύας. 13 ἐς τ' αὖ δ' ὅτου ἔχῃ, σιτίων μὲν ἀπεχέσθω, ποτοῦ δὲ ὡς ἐλαχίστου χρήσθω, μέχρις ἂν ἑπτὰ ἡμέρας παρέλθωσι. 14 καὶ, λοῦσθαι δ' ὅτου
10 ἔχει. 15 λοῦσθαι δὲ μὴ, πρὶν ἂν 147
λέγνα τε ὑστερὴν καὶ ἀμφιπολεύσας,
χείσῃ

cas, & loti ramenta in aqua coquito, & aquam per noctem sub dio exponito, 9 atque sic frigidissimam pudendo affundito, 10 & leviter trita hæc apponito. 11 Postea aquam lentium cum melle & aceto bibens vomat, donec uteri fuerint retracti. 12 Sed & lectum à pedibus altiorem facere oportet : 13 & pudendum graveolentibus suffire, nares autem odoratis. 14 Cibis vero utatur mollissimis ac frigidis : 15 & vinum aquosum album bibat : 16 & ne lavetur, neque cum viro coeat.

XXXVII. Si penitus ex pudendo exciderint uteri, 2 dependent velut scrotum : 3 & dolor corripit imum ventrem, & lumbos, & inguina : 4 & quum tempus processerit, non volunt in suum locum red re. 5 Morbus autem hic corripit, quum recens ex partu laborarit, 6 aut fatigata fuerit, ut uteros contactu læserit, 7 aut cum viro coiverit in puerperiorum purgatione. 8 Quum sic habuerit, frigefactoria mitigantia apponere oportet ad pudendum : 9 & quod extra propendet depurgatum, malo punico in vino nigro cocto abluere, & intro protrudere : 10 deinde mel & resinam pari utriusque portione colliquare, & in pudendum infundere. 11 Et decumbat super pedes sursum extentos habens. 12 Postea spongias apponat, & ad lumbos deliget. 13 Quandiu vero sic habuerit, à cibis quidem abstineat, potu vero parcissime utatur, donec septem præterierint dies : 14 & siquidem sic obedire voluerint & redire, satis sit. 15 Sin minus, summas uteri oras derasas & ablutas,

χρόσιν τῇ πιοσηρῇ. [16] ἔπειτα ὑποβὰς κλίμακα δῆσον τὰς πόδας, τὴν δὲ κεφαλὴν κάτω ἔχειν, καὶ τῇ χειρὶ ἔσω ἀπωθεῖν. [17] ἔπειτα λέγειν, καὶ ξυνδῆσαι αὐτῆς τὰ σκέλεα σύαλλαξ, καὶ ἐᾶν νύκτα καὶ ἡμέρην ἔτως. [18] καὶ διδόναι ὀλίγον χυλὸν πλισάνης ψυχρόν· ἄλλο δὲ μηδέν. [19] τῇδε δ' ὑστεραίῃ καθακλίνας ἐπὶ τὸ ἰσχίον, σικύην προσβάλλειν ὡς μεγίστην, καὶ ἐᾶν ἕλκειν πολὺν χρόνον. [20] καὶ ἐπὴν ἀφέλῃς, μὴ ἀποχάσῃς, ἀλλὰ καθακλίνας ἔα. [21] καὶ μὴ προσφέρειν μηδέν, ἀλλ' ἢ τὸν χυλόν, ἕως ἂν ἐπὶ ἡμέρας παρέλθωσιν. [22] ἐᾶν δὲ δίψα ἔχῃ, ὕδωρ ἐλάχιστον πινέτω. [23] ἐπὴν δὲ αἱ ἑπτὰ ἡμέραι παρέλθωσι, σιτίοισιν ὡς μαλθακωτάτοισι καὶ ἐλαχίστοισι χρεέσθω. [24] ὁκόταν δὲ ἀποπατῆσαι θέλῃ, ἀναπεσὼν ἀποπαλέτω, ἕως ἂν τεσσαρεσκαίδεκα ἡμέραι γένωνται. [25] ἔπειτα κλυζέσθω χλιηροῖσι πυρίσιν· ἀμείνων δὲ θερμῶν, ὡς ἐξηλίς. [26] καὶ ὡς ἀποπαλέτω ὡς ἐλάχιστα, καὶ μὴ λουέσθω. [27] κνιλίλου δὲ μὴ λύσῃς. [28] σιτίοισι δὲ ὀλιγίστοισι χρεέσθω, μήτε δερμέσι, μήτε ἁλμυροῖσι. [29] καὶ θυμιάσθω τὸ αἰδοῖον τῇσι κακώδεσι. [30] καὶ ἐπειδὰν ἄρξηται ὡς ἀποπαλέειν, τὸν σφενδόνην φορείτω.

XXXIX. Ἢν δὲ ἔξω τὸ αἰδοῖον τὸ στόμα τῶν μητρέων ἐκπίπτῃ, [2] οἷα τὸ αὐχένος τῶν μητρέων πολλάκις τὸ αἰδοῖον κάρφος καὶ σύρεος ἐόντος, [3] γίνεται δὲ τοῦτο μᾶλλον τῇσιν ἀτόκοισι. [4] μάλιστα δὲ γίνεται ὅκ' ἂν παλαιπωρείσης. [5] ἐπὴν δὲ παλαιπωρήσῃ ἡ γυνὴ, καὶ αἱ μήτραι θερμανθῶσι, καὶ ἰδρώσωσιν, [6] ἐκπίπτει τὸ στόμα αὐτέων τὸ τῆς μήτρης· καὶ μᾶλλον ἐν τῷ ὑγροτέρῳ καὶ ὀλισθηροτέρῳ καὶ θερμοτέρῳ χωρίῳ γινόμενον, ἢ ἐν τῷ πρὶν χρόνῳ. [7] καὶ,

lutas, picato cerato illinito. [16] Deinde pedes ad scalam deligato, ut caput deorsum pendeat, & manu intro detrudito. [17] Postea lavato, & crura ipsius vicissim colligato, atque sic per noctem ac diem finito: [18] & modicum ptisanæ succum frigidum dato, aliud autem nihil. [19] Postera vero die reclinato, & cucurbitam quam maximam ad coxam affigito, & multo tempore trahere finito: [20] & ubi ipsam detraxeris ne scarificato. sed reclinatam finito, [21] & nihil præter succum ptisanæ exhibeto, donec septem præterierint dies. [22] Si vero sitis vexet, modicum aquæ bibat. [23] Quum autem septem transierint dies, cibis mollissimis ac pauciſſimis utatur. [24] Ubi vero ventrem exonerare voluerit, decumbens id faciat, donec quatuordecim prætereant dies: [25] deinde tepidis fomentis colluatur: melius autem est calida velut ex sole: [26] & quam parcissime deambulet, & ne lavetur. [27] Ventrem autem ne solveris. [28] Cibis vero pauciſſimis utatur, neque acribus, neque salsis: [29] & pudendum graveolentibus suffiatur: [30] & postquam obambulare inceperit, fubligar gestet.

XXXIX. Si vero extra pudendum os uterorum exciderit, [2] utpote cervice uterorum prope pudendum sita, & ampla existente: ([3] fit autem hoc magis sterilibus, [4] contingitque maxime ex fatigatione, [5] quum mulier laborarit, & uteri calefacti fuerint ac exudarint:) [6] tunc evertitur os ipsorum per cervicem, ut quod in humidiore ac lubriciore & calidiore sit loco, quam in priori tempore: [7] & ubi

καὶ, ἐπὶ τοῦτο χρήσῃ), ἰβύσζιν ἔξω ὠθεῖς τὸ ψύχῳ, καὶ σφέων τὸ σῶμα ἔρηξε) ἀκίρατον. 8 ὧν μὲν οὖν τάχα θεραπεύῃ, ὑγιὴς γίνε). 9 ἀφόρῳ δ' πάντως καταλιμπάνε). 10 ὧν δὲ μὴ οὖν τάχα, ἔξω αἰεὶ ἔσται οἱ σκληρὸν τὸ σῶμα, 11 καὶ ῥοῦτε) αὐτόθεν ἰχὼρ ἄλλοτε καὶ ἄλλοτε γλίχρῳ καὶ κακοδμίῳ. 12 καὶ, ὧν τὰ ἐπιμηνία χωρήσῃ, ὧν ἔπ' ἂν τῇ ἡλικίῃ ἦ, ἂν οὐκ εἶναι. 13 χρόνῳ δ' χρυσωθείς, ἡ τοιήδε νόσῳ αὐτίῃ γίνε), 14 καὶ ξυγκαταγηράσκειν ἔξω τὰς μήτρας ἔχουσιν.

XL. "Ην δ' αἱ μῆτραι ἐξίχωσι, 2 θερμήνας αὐτὰς ὕδατι χλιηρῷ, καὶ ἀλείψας ἐλαίῳ καὶ οἴνῳ, πάλιν ἐνθεῖναι καὶ ἀναδῆσαι 3 καὶ ὑποθυμιᾶν τὰ κακώδεα, ὑπὸ δὲ τὰς ῥῖνας τὰ εὐώδεα. 4 ὧν δὲ πολὺν χρόνον αἱ ὀσφραὶ ἐξίχωσι καὶ θερμὰ ψύχωσι) καρκωδέως, καὶ ζέοντι ὕδατι θερμῷ πολλῷ, "ὅκως ἀμφιελίσσωσιν. 5" ὧν δ' ἤδη φυσέων), καὶ ὀξυμίσγοντες ξὺν ὕδατι πυελῷ, ἢ δάφνης, ἢ μυρσίνης. 6 καὶ ἀρέμα θερμῷ, καὶ κηρωτῇ [ἢ] μύρῳ χρίειν, ὧν ἐσικέναι. 7 ὧν μὲν θερμάνασα τῷ ὕδατι, καὶ ὄξει ὀλίγῳ χλιαρῷ καταχέαι, "εἶτα ἀλείψαι. 8 ὁκόταν δ' ξυνιζάνειν, θερμήνας, ὡς λέλεκται, ἐνθεῖναι, καὶ τἆλλα ποιέειν τὰ θερμαντικά. 9 ἔλαιον δὲ μὴ θερμὸν φέρειν, μηδὲ ἄλλο τι πιόν, μηδὲ λίπα ἔχον.

10 "Ην δὲ ὑποπλυχθῇ ἢ τῶν μάτων τὸ ὑστέρης, 11 τὰ ἐπιμηνία ἐ γίνονται), ἢ ὀλίγα καὶ πονηρὰ καὶ ἀλγεινά. 12 καὶ, ὁκόταν τῷ ἀνδρὶ ξυνεύδῃ, ἀλγεῖ. 13 καὶ, ὅ, τι ἂν ὁ ἀνὴρ μεθῇ ἐν συνουσιάσει, ἔξεισι, καὶ ἃ θέλει ψαύειν, οὐδὲν ἐλκύει τὸ γονήν. 14 καὶ ὀδυνᾶται ἰσχὶ τῶν ἰσχίων

ubi hoc contigerit, procedunt uteri foras ad frigus, & osculum ipsorum eversum prodit. 8 Et iquidem brevi curata fuerit, sana fit: 9 verum sterilis penitus relinquitur. 10 Si vero non brevi, osculum durum semper ipsi extra erit, 11 & fluet illic alias atque alias sanioſus humor viscosus ac graveolens. 12 Et si menses prodierint, si adhuc ejus ætatis fuerit, in lecto decumbet. 13 Temporis autem progressu hujusmodi morbus incurabilis fit, 14 & consenescunt uteros foris habentes.

XL. Si vero uteri extra prominuerint, 2 ablutos ipsos aqua tepida, oleoque ac vino illitos rursus indito ac deligato, 3 & graveolentia subter suffito: sub nares autem odorata. 4 Si vero multo tempore uteri prominent, & stupide perfrigerentur, multam calidam aquam affundito, quo refocillentur. 5 Si vero jam inflentur, etiam aceto ad aquam ammixto foveto. Sitque hæc aqua aut lauri aut myrti decoctum, 6 & leniter protrudito, & cerato unguento illinito: & si paruerint, satis est. 7 Si minus, cum aqua abluito, & aceto modico tepefacto perfundito: deinde illinito. 8 Ubi vero consederint, ablutos velut dictum est indito, & alia prædicta facito. 9 Oleum vero ne adhibeto, neque aliud pingue, aut pinguetudinem habens.

10 Si quid ex osculis uteri complicatum fuerit, 11 menses non-fiunt, aut pauci aut pravi ac dolorifici: 12 & quum viro condormierit, dolet: 13 & quicquid vir immiserit ex coitu exit, & contingi non vult, neque attrahit genituram. 14 Et dolor habet

ρὸν γαστέρα, καὶ τὰς ἰξύας. [15] καὶ τὸ σῶμα τῆς ὑστερέων δ' ὅλον ψηλαφήσῃ. [16] ὅταν τοίνυν ὧδε ἔχῃ, πυελῆσαι ἔρωα παλαιῶ. [17] ἔπειτα ὠμεσάτω τῷ φακέλῳ, ξυμμείξασα μέλι καὶ ὄξος. [18] ἔπειτα λουέσθω ὕδατι θερμῷ. [19] ἔπειτα ἐγχέασα ἐς φιάλην ἀργυρέην ἢ χαλκέην ἔλαιον λευκὸν αἰγύπτιον ἐς ἄλας, [20] καλυψαμβόλῳ δὲ καθέζεσθαι ἀμφὶ τὴν φιάλην. [21] καὶ μὴ ἐᾶν ὀδμὴν αὐτῆς διὰ τοῦ σώματος ἐλαύνειν, φάναι αὐτὴν τέξεσθαι, καὶ τῇ ὑστεραίῃ ὑγιῆ γενέσθαι. [22] καὶ μὴ ἐᾶν ὀδμὴν, διαρρωσύνην. [23] καὶ ἢν δὲ μείζων οὖσα, κελεύειν αὐτὴν τὸ αἰγύπτιον ἔλαιον ἐν ἐρίῳ. [24] τῇ δ' ὑστεραίῃ σκοπεῖσθαι, καὶ ἢ μᾶλλον καθ' ἑωυτὸ εἶη τὸ σῶμα τῆς ὑστερέων, [25] καὶ, ἢν φῇ εἶναι, πυελῆσαι δὶς ἡμέρας τρεῖς, καὶ κελεύειν κοσμεῖσθαι ὁποῖα μὴ ἀναδήξει. [26] καὶ ἢν μείζων ᾖ δ' μειδιακλίζειν. ὧδε δὲ καλλυνεῖν, ἵνας ἡμέρας τῆσι κοσμήσει. [27] ὅκως δὲ τὰ ἐπιμήνια ῥυήσῃ, νηστεῦσαι. [28] καὶ ἀλεήσασα τοῦτο τὸ αὖθις ἐτῶν, ξυμμισγέσθω τῇσιν ἀνδράσιν. [29] ἄπαισι δὲ πολλὴ καὶ ἐκ τούτου τοῦ νόσου γίνεται, ἢν μὴ μελεδωνῆται.

XLI. [1] Ἢν ἑλκωθῶσιν αἱ μῆτραι καὶ κοσμῆσαι χωρήσωσιν, [2] ἐξωτέρω τὸ ἐλαίῳ κηρὸν λίπα τὰς χεῖρας ἐντρίβειν. [3] καὶ δίδου καθαπερ σμύρνης ἀκρήτου τρεῖς καυστικὸν [οἷον] σπυρίδας. [4] καὶ πινέτω δάφνου χλωρῆς τετριμμένου, οἶνου δύο. [5] καὶ ὑγιὴς ἔσται γενέσθαι.

[6] Ἢν ἔξωθεν ἡ τὰ αἰδοῖα, κοσμεῖσθαι πιθ. ἀννήσῳ κεκαρπωμένῃ καὶ σικύου τρίψας λεῖα, κοσμεῖσθαι τὰ αἰδοῖα.

[7] Ἢν μὴ καθ' χώρου μένωσιν, ἀλλ' ὁτὲ μὲν ἔνθα, ὁτὲ δ' ἔνθα ἴωσιν, ὡς

bet innum ventrem ac lumbos, [15] & os uterorum ad contactum non comparet. [16] Quum igitur sic habuerit, urina uteri foveto : [17] deinde vomat à lentis decocto, melle & aceto ammixto. [18] Postea aqua calida lavetur. [19] Deinde oleo albo ægyptio in phialam argenteam aut æneam infuso, & sale addito [20] contecta phialæ insideat. [21] Et siquidem odor olei per os ipsi penetrarit, ipsam parituram esse, & postera die sanam fore pronuncia, [22] ac confidere jube : [23] & ubi dormire volet, oleum ægyptium in lana apponat. [24] Postridie vero consideret an os uterorum magis sit directum : [25] & si esse dixerit, per triduum ' odoratis foveto, & subdititia quæ non mordeant apponito, [26] purgatoque, & cum odoratis ac mollibus postea colluito, totidem diebus velut prius. [27] Quum autem menses prodierint, jejuna, [28] & illota, aromatis suffita, ad virum accedat. [29] Pleræque vero ex hoc morbo steriles fiunt, si non curatus fuerit.

XLI. Si ulcerati fuerint uteri, & extreme foras processerint, [2] oleo illitis manibus indito : [3] & myrrhæ puræ pilulas tres ' devorandas præbe : [4] & laurum viridem tritam bibat vino dilutam : [5] & sic sana fiet.

[6] Si in arctum contracta fuerint pudenda, subditium apponito. Aniſi videlicet ſemen & apii tritum pudendis ſubdito.

[7] Si uteri non in loco manſerint, ſed modo huc, modo illuc tranſie-

ὡς ὀδυνώδης παρέχῃ· αἰ δ' ἀφανεῖς γένωνται· [8] ποτὲ δ' ἐξίασιν ὡς ἔδρης ἕδη, ὁκόταν μὲν ὑπτία ᾖ, καὶ χώρῃ μένῃσι, [9] ὁκόταν δ' ἀναστῇ, ἢ ἐξ ὕπνου ἔρρηκται, ἢ ἐπικύψῃ, [10] ἢ ἄλλο τι τοιοῦτον κίνημα, ἐξέρχονται· [10] πολλάκις δὲ καὶ ἡσυχίην ἔχοσιν. [11] τοιοῦτον χρὴ ὡς μάλιστα ἠρεμέειν τὸ κατακείμενον, καὶ μὴ κινέεσθαι, [12] καὶ τὸ κλισμὸν κεῖσθαι ὡς ποδῶν ὑψηλότερον· [13] καὶ τοῖσιν ἐμέτοισι χρέεσθαι. [14] χρὴ δὲ ἀνυπαστάσιν ἀνέχειν. [15] καὶ τοῖσι δ' ὑπερῳδέουσιν ἀπομυσσάν, [16] καὶ ὑποθυμιᾶν τὰ κοιλώδεα, ὑπὸ δὲ τὰς ῥῖνας τὸ σύῤῥιδα. [17] καὶ τῶν ῥοιῶν ἁλὸς ξὺν ὀμφακίδι τρῖψαι μέσα, σὺν οἴνῳ χλιαίνοντα, [11] ἢ πισσὸν ἁρμόζειν μαλλίσας, εἰ μή τι κωλύει, ὡσαύτως ὡς ἐσωτάτω. [18] εἶτα ἀναδῆσαι ταινίῃ καλαίῃ καὶ ἀναλαβεῖν, ὡς μὴ ὀλισθάνοι, ἀλλὰ μένοι· [19] καὶ ποιέειν τὸ δέον. [20] καὶ τῶν μηκώνων [11] ξὺν τῷ τυρῷ καὶ τοῖσιν ἀλφίτοισι πεπεπανθαι, καὶ δεῖσαι ἐν τῇ ὠσπαλίσκῃ γεγονέναι. [21] καὶ τῶν ποτημάτων πρόσφορον, ὅτι ἂν μάλιστα ὠσὶ δέχηται πεπεπανθαι. [22] σιτίοισι δὲ ὡς μαλθακωτάτοισι χρέεσθαι. [23] καὶ μὴ ξυνδεῖσθαι, [11] ἀλλὰ ἐᾶν καὶ χώρῃ οἱ εἶναι.

XLII. [11] Ἢν αἱ μῆτραι ἐκπέσωσι, κισσὸν ὡς ξηρότατον τρίψας λείον, ἐπιθεὶς τὸ ἐς ὀφθαλμὸν ἁρμόζον. [3] καὶ λιπαρὸν ἐπιφέρειν μηδέν. [4] πιεῖν δὲ διδόναι πυρὸν ἐπακωνίας, καὶ μήκωνα λευκὴν, καὶ ἐλελίσφακον, καὶ κύπειρον, καὶ ἀνησον. [5] ταῦτα τρίψαι λεῖα, διεῖς οἴνῳ, καὶ τὸ κυρηβίαν τὸ ἀπὸ τοῦ κεγχρεώνος, διδόναι δὶς τῆς ἡμέρης, [11] ἐφ' ἑκάστου ἡμικοτυλίου.

[6] [11] Ἢν ἐς τὰ σκέλεα καὶ τοὺς πόδας τρέπωνται, γνώσῃ ὧδε. [7] οἱ μεγάλοι

transierint, ut dolores exhibeant, & nunc inconspicui fiant, [8] nunc exeant velut sedes: & quum quidem supina fuerit, in loco maneant, [9] quum vero surrexerit, aut ex somno expergiscatur, aut se inclinaverit, aut alium quendam motum fecerit, exeunt: [10] sæpe vero etiam dum quiescit. [11] Hanc quam maxime quiescere, & non moveri oportet: [12] & lectum à pedibus sternere altiorem, [13] & vomitibus uti. [14] Oportet enim ipsos sursum revellere, [15] & acerbis perfundere, [16] & graveolentia subter suffire: sub nares autem odorata. [17] Et ex malis punicis quodcunque maxime convenerit & nihil impedierit, in medio per umbilicum perforatum, in vino tepefactum quam penitissime subdito: [18] deinde lata fascia deligato ac circumdato, ut ne elabatur, sed maneat, [19] & quod opus est faciat: [20] & de peplo, cum caseo & polenta bibendum dato, quemadmodum supra in allapsu scriptum est: [21] & de potionibus experimento facto, quancunque maxime admiserit, bibendam præbeto. [22] Cibis autem mollissimis utatur, [23] & cum viro ne dormiat, donec ad locum suum redierint.

XLII. Si uteri exciderint, [2] hederam siccissimam tritam, ac linteo illigatum apponito: [3] & nihil pingue adhibeto. [4] In potu autem exhibeto triticum recens, & peplum album, & salviam, & cyperum, & anisum. [5] Hæc trita vino diluta, cum furfuribus hordei bis in die dato, pro vice heminam dimidiam.

[6] Si ad crura & pedes uteri convertantur, cognosces sic. [7] Magni pedum digiti convellun-

tur

γάλοι δάκτυλοι τῶν ποδῶν ἀπω') ὑπὸ τὰς ὄνυχας, [8] καὶ ὀδυνᾶ ἔχει τὰ σκέλεα καὶ τὸ μηρόν. [9] καὶ ἔγκει') καὶ θλίβει τὰ ἀμφὶ τὸ μηρὸν νεῦρα. [10] ὅταν ἔτως ἔχῃ, λάβε χρὴ πολλῷ θερμῷ χαμινε, καὶ πυελίζειν, ἕως δύνῃ'), καὶ ὑποζυμίλλειν τὰ κακώδεα. [11] καὶ τὸν μηρὸν τὸν ῥοδίνῳ ἀλείφειν λίπει. [12] ἢν δ' αὖ αὐαίνηται') ἐξαπίνης, τὰ σκέλεα ψυχρὰ σύροις αὖ, καὶ τὰ γόνατα, καὶ τὰς χεῖρας. [13] καὶ ἢν ψαύσῃς τὸ ὑστερον, σεισμὸν ἂν κάσμον ἐσί. [14] καὶ ἡ καρδίη πάλλει'), καὶ βρύχει, καὶ ἱδρῶς πολύς. [15] καὶ πάλλει, ὅσα ὑπὸ ἱερῆς νόσου ἐπίληπτοι, πάσχουσι, [16] καὶ, ὅσα ἀπ' ἄλλων, ἱδρῶσι. [17] ταύτῃσι καταχέειν ὕδωρ ψυχρὸν χρὴ πολὺ τῶν σκελέων, [18] καὶ πάλλα πιέειν, καθὰ πρόσθεν εἴρηται.

XLIII. [1] Ἢν κινηθέωσιν αἱ μῆτραι καὶ ὀδυνῶσι περιέχουσιν, [2] ἐλαίῃ χρῶ, καὶ δάφνης καὶ κυπαρίσσου πέσσε καὶ ἐψήσας ἐν ὕδατι, ἐς εἴριον ἐμβαλὼν ἐπιθεῖναι. [3] Ὅκόταν δὲ γυνὴ ἐν τόκῳ ἐῶσα φορέειν αἴρῃ') μᾶλλον ἢ τὸ φύσημα, [4] ἢ πλήσῃ, ἢ κεάσῃ ξύλα, ἢ δράμῃ, ἢ ἄλλα τοιαῦτα ποιήσῃ δράσῃ, [5] αἱ ὑστέραι ἐκπίπτουσι ἐκ τοῦτο μάλιστα. [6] ἐνίοτε δὲ καὶ πάλαι μηρόν. [7] ἢν δὲ βιᾶται'), ἢν μὴ βίαι πάρεστι ἐπιλάβηται') τὸ ῥῖνος. [8] ἐπειτα λιώσαι χρὴ τὰς ὑστέρας ὕδατι χλιαρῷ ἔπειτα τοῦτο χυλῷ ἀποζέσαντα ὁμοίως· εἶτα ἀκράτῳ οἴνῳ μελανι. [9] ἢν δὲ μὴ ἐσακούσῃ, μᾶλλον ἀκίνητα πιέειν χρὴ [10] κατώτερον ἢ ψυχθῆναι. [11] καὶ εὐθέως εἶσω παρηγορικῶς. [12] εἶτα σκλήνειν τὰ σκέλεα, καὶ ἐπαλλάξαι, καὶ ὑποθεῖναι πάλλακον. [13] πότε

tur ſub ungues, [8] & dolor habet crura ac femora, [9] & incumbit ac premit nervos circa femur. [10] Quum ſic habuerit, multa calida frequenter lavare oportet, & fomentum adhibere ſi ferre poterit, & graveolentia ſubter ſuffire. [11] Et femora roſaceo oleo inungat. [12] Si vero loqui non poterit, crura derepente frigida repereris, & genua, & manus: [13] & ſi uterum contigeris, non in ſuo mundo eſt: [14] & cor vibratur, & dentibus frendit, & ſudor eſt multus, [15] & alia quæ à ſacro morbo correpti patiuntur, [16] & quæ ab aure exſudant. [17] His frigidam aquam multam affundere oportet ſuper crura & manus, [18] & alia facere velut prius dictum eſt.

XLIII. Si commoti uteri aliquo allapſi fuerint, & dolorem exhibuerint, [2] oleæ ſcabiem, & lauri ac cupreſſi ramenta in aqua cocta, lana excepta ſubdito.

[3] Quum mulier recens enixa, onus majus quam pro natura levarit, [4] aut timuerit, aut ligna ſecuerit, aut cucurrerit, aut alia quædam hujuſmodi fecerit, [5] uteri excidunt ob hæc maxime: [6] aliquando vero ad ſternutationem. [7] Non enim violatur, ſi per vim ſternutans, non apprehenderit nares. [8] Proluere itaque aqua tepida uteros oportet: deinde betæ ſucco fervefacto ſimiliter: poſtea vino nigro meraco. [9] Si vero non obediat, mollitoria facere oportet. [10] Verum hæc facere oportet priuſquam perfrigerentur, [11] & leniter intro indere: [12] deinde crura extendere, ac ſubalternatim ponere, & molle quiddam ipſis ſupponere: [13] à potu vero coerceri

τὲ δὲ ἔρχεσθαι χρή. [14] τὰς τοιαύτας ὡς μάλιστα καὶ τὴν κοιλίαν χρὴ φυλάσσειν, ὅπως μὴ σκληρυνθῇ. [15] ὡσὰς δὲ τῷ ῥίνα τῶν σώδεων διδόναι. [16] τὰς τοιαύτας χρὴ ἐξ ὑστέρας, ἢν μὴ ἀτρεμίζωσιν, ἀλλὰ κινέωνται, ἐλλεβορίζειν. [17] ἢν δ' μὲν ἐξαρκέσωσι, καὶ ἐμέτας ποιεῖν, καὶ ἀλαστέειν, σιγᾶν τε καὶ ἡρεμεῖν.

ceri oportet [14] tales quam maxime, & ventrem cuſtodire, ut ne exturbetur. [15] Naribus autem odorata adhibere. [16] Hujuſmodi vero poſtea ſi non quieverint, ſed moveantur, veratro purgare oportet. [17] Et ſi non ſatis fuerit, etiam vomitus facere, & non lavari, tacereque ac quieſce-
re.

XLIV. Ἢν πεπτῶσιν αἱ μῆτραι, [2] ἡ γαστὴρ αἴρεται, καὶ φυσᾶ καὶ σμαραγεῖ. [3] καὶ οἱ πόδες οἰδέουσι, καὶ τὰ αἰδοῖα ξυμπίπτει. [4] καὶ ἡ χροιὴ ἀξδὴς γίνεται. [5] καὶ τὰ ἐπιμήνια κρύπτεται. [6] ἡ γὰρ ἀνὴ σὰρξ ἐξίσταται ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ. [7] καὶ ἀσθμαίνει, ἀφελίζεται δὲ, καὶ ἀλύει. [8] καὶ, ὅταν ἔρηται ἐξ ὕπνου, ὀρθοποιεῖται μὲν ἔχει. [9] καὶ, ὃ, τι ἂν φάγῃ ἢ πίῃ, λυπεῖ αὐτόν, καὶ στένει, καὶ ἀθυμέει μᾶλλον ἢ πρὶν φαγεῖν, καὶ πνίγεται, καὶ τὰ νεῦρα ἕλκεται. [10] καὶ αἱ μῆτραι καὶ αἱ κύστις ἀλγέουσι. [11] καὶ σὰκ ἔστι ψαῦσαι τῇ χειρί. [12] ἐδὲ τὸ οὖρον ἀφίεται, ἐδὲ τὸν γονὸν δέχονται. [13] ὅταν οὖν ἔτως ἔχῃ, φάρμακον χρὴ πιεῖν κάτω, θερμὸν [τε] λεῖον, καὶ καταννῦσαι θαμινὰ ὅλον τὸ σῶμα. [14] ἔστι δ' ὅτε καὶ ἀγχόλιν ὀμφαλὸν πυελοῦ. [15] Ἀλείπειν δ' ἀφιστάμενον τὰ ὑφ' ὧν καθαιρόσεται, καὶ μὴ ὀδακήσεται. [16] ὑποθυμιᾶσθαι δὲ τὰ αἰδοῖα ὑπὸ τὸν αἰδοῖα, ὑπὸ δὲ τὰς ῥῖνας τὰ κάκοδμα. [17] καὶ ποτήματα δίδοσθαι, ἃ καθαίρουσιν ὑστέρας, καὶ ἐλαύνουσιν ἐς χώρην. [18] καὶ τὴν λινοζώστην ἐσθίειν, καὶ τὸ γάλα μεθυπίνειν, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ῥᾷστα γίνεται. [19] ἡ δὲ νόσος ἐ χρονία.

XLIV. Si inflati fuerint uteri, venter attollitur, & inflatur, ac ſonitum edit: [3] & pedes & cavæ faciei partes intumeſcunt, [4] & color deformis fit. [5] Et menſes occultantur: [6] & genitura hoc tempore non manet intus: [7] & anhelat, ſpumatque, ac anxia eſt: [8] & quum expergiſcitur è ſomno, recta cervice ſpiratio ipſam corripit: [9] & quicquid ederit aut biberit, ipſam moleſtat, & ſuſpirat, ac triſtatur magis quam priuſquam edit: & ſuffocatur, [225] & nervi contrahuntur. [10] Et uteri ac veſicæ dolent, [11] & manus contactum non admittunt: [12] neque lotium emittunt, neque genituram ſuſcipiunt. [13] Quum ſic habuerit, pharmacum deorſum purgans bibendum dato: & calida lavet, ac frequenter inſideat toto corpore. [14] Quandoque etiam uſque ad umbilicum fomentum adhibeto: [15] & interpoſito tempore ea apponito à quibus purgetur, & non mordeatur. [16] [17] Suffumiget autem [230] odorata ſubter pudenda: ſubnares vero graveolentia. [17] Et potiones dato quæ uteros purgant, & ad locum impellunt. [18] Et mercurialem edat, & poſtea lac bibat, velut de latere ſcriptum eſt. [19] Morbus autem hic non eſt diuturnus.

XLV. Ἢν σκυρωθῶσιν αἱ μῆτραι, [2] τὸ στόμα τραχύνεται, καὶ τὸ

XLV. Si velut in callum indurati fuerint uteri, [2] & oſculum exaſpe-

τὰ ἐπιμήλια κρύπλεται. 3 ὁκόταν δὲ ἴῃ, ὡς ψάμμῳ φαίνεται τρηχέα. 4 λῦ δὲ καὶ καθάψηται τῷ δακτύλῳ, τρηχὺ τὸ στόμα σύροις τῆς μήτρης [καὶ] ὡς πῶρῳ προσφύεται αἰεί. 6 ὅταν οὖδε ἔχῃ, τῆς κυκλαμίνου χρὴ τρίψαντα, καὶ ἄλας, καὶ σῦκον ὁμοῦ μίσγειν καὶ ἀναποιέειν μέλιτι βαλανίδας. 7 καὶ πυελήσαντα πλύσαι τοῖσι καθαίρουσιν. 8 ἐσπέτω δὲ τῷ λιπαζῶσιν, καὶ κρόμμυον ἐφθόν. 9 καὶ τὸν χυλὸν ῥοφέτω, καὶ πεφθόν. 10 καὶ θερμῷ λουέσθω.

11 Ἢν αἱ μῆτραι σκιρρωθῶσι, 12 πάντα ἐπιμήλια ἐπιλυγίζουσι, 13 καὶ τὸ στόμα αὐτέων ξυμμύει, καὶ ὀκνίσκεται, 14 καὶ ὡς ἕτερόν ἐστι, καὶ, λῦ ψαύσῃς, ὡς λίθῳ δοκέει κεῖσθαι εἶναι. 15 καὶ τὸ στόμα τρηχὺ καὶ πολύῤῥιζον, καὶ ὀ λεῖον ἰδεῖν. 16 καὶ τὸν δάκτυλον οὐκ ἐσίησι, ὃς μὴν καθορᾷ. 16 καὶ πῦρ λαμβάνει θερμόν, καὶ βρυγμός. 18 καὶ τὰς μήτρας ὀδυνᾷ ἔχει, καὶ τὸν ἦπαρ καὶ τὰς κενεῶνας, καὶ τὰς ἰξύας. 19 πάσχει δὲ ταῦτα, λῦ οἱ ἀμφιφθαρέωσι τὰ ἐπιμήλια· σαπῇ. 20 ἔστι δ' ὅτε καὶ οὐ πάνυ, καὶ ψύχεος, ἢ πονηρῆς διαίτης, καὶ ἄλλως. 21 φάρμακον ὧν χρὴ πιπίσκειν, καὶ λέβητι θερμῷ· πολλῷ δὲ ὕδατι καὶ ἐλαίῳ χρῆσθαι· καὶ πυελίζειν. 22 ὁκόταν δὲ νεόλουτος ἢ νεοπυελήτις ἦ, τῷ μήλῳ καθεὶς, ἀναξηράνας καὶ ἀνασπάσας τὸ στόμα αὐτέων, καὶ τῷ δακτύλῳ ὁμοίως· 23 καὶ προσθεὶς φάρμακα μαλακώτερα, ὡς εἴρηται. 24 καὶ τῶν ποτημάτων ὡσαύτως πιπίσκειν, καὶ θερμαίνειν.

XLVI. Ἢν δὲ σκληρωθῶσιν αἱ μῆτραι,

exasperatur, & menses occultantur. 3 Quum autem prodierint, asperi apparent velut arena. 4 Si vero etiam digito contigerit, os uteri asperum comperiet, 5 & semper velut callus accrescit. 6 Quum sic habuerit, cyclaminum terere oportet, & salem ac ficum simul miscere, & cum melle glandulam efformare ac subdere: 7 & fomento adhibito, purgantibus eluere. 8 Edat autem mercurialem ac brassicam coctam, 9 & succum sorbeat: itemque porrum: 10 & calida lavetur.

11 Si vero velut in callum indurati fuerint, 12 & menses obtorquentur, 13 & osculum ipsorum clauditur, & non concipit, 14 & velut aliud quid est: & si contigeris, velut lapis illic esse videtur: 15 & est os asperum ac multis radicibus præditum, & non læve aspectu: 16 & qui ipsum considerat, digitum intromittere non potest: 17 & febris circumfrigerans corripit, & fremitus: 18 & dolor uteros habet, & imum ventrem, & laterum mollitudinem, ac lumbos. 19 Patitur autem hæc, si ipsi corrupti menses computruerint. 20 Quandoque vero etiam ex partu, & frigore, aut mala diæta, & aliter. 21 Medicamentum igitur bibendum dare oportet, & multa calida aqua lavare. Oleo item utere, & fomentum adhibe. 22 Quum autem recens lota aut fota fuerit, specillo immisso aperito, & os ipsorum dilatato, idemque cum digito similiter efficito: 23 & mollitoria velut dictum est apponito: 24 & potiones similiter bibendas dato, & eodem modo curato.

XLVI. Si vero obduruerit uteri,

μήτρας, [2] τὸ στόμα σκληρὸν γίνεται τῆ ὑστερέων, καὶ ξυμμέμυκε. [3] καὶ τὰ ἐπιμηνία οὐ γίνεται), ἀλλ' ἐλάσσω καὶ κακίω. [4] καὶ ὀδυνὴ ἐμπίπτει. [5] καὶ πῦρ καὶ ῥῖγος λαμβάνει ἀμφὶ τὴν νηδὺν μᾶλλον κατέχει, καὶ τὴν ὀσφύν, καὶ τὰς κενεῶνας. [6] ὅταν οὖν ὧδε ἔχῃ, λούειν πολλῷ καὶ θερμῷ. [7] καὶ χλιάσματα ὑποτιθέναι, ἕως ἂν ὀδυνᾶται ἔχῃ. [8] καὶ πυελίῳ τὰς ὑστέρας βληχρῷς πλύνειν χρόνον τῷ ἀπὸ τοῦ κύκλου τὸ ἀγγεῖον ὕδατι. [9] ἔπειτα ὑποτιθέσθω μαλθακτήρια. [10] τρεῖς ἡμέρας ταῦτα ποιέειν. [11] καὶ, ἢν ψαυσάσῃ αὐτῆ μαλθακὸν τὸ στόμα τῆ ὑστερέων φαίνηται, [12] μετὰ τοῦτο ὠμολίνῳ κατειρεῖν τὰς ἐμπύους μετὰ τρεῖς [13] τῷ μὲν ὑποτιθέσθω λεπτῶν, τῷ δὲ ὀδυτέρω ὀλίγον παχυτέρων. [14] ὁ δὲ παχύτατος ἔστω τῷ μεγέθει, ὅσον ὁ σμικρὸς δάκτυλος, μῆκος δὲ πέντε δακτύλων. [15] χρίειν χλιαίνοντα ἀλείφατι. [16] ὑποτιθέναι δὲ, ὑποτυελήσας τοῖσιν δύο δακτύλοις, βάλανον μαλθακικὴν [17] ἢ νεότατον ἐπαλείφοντα, ὡς μὴ τρώσῃ· ἐν γὰρ κεῖσθαι δεῖ· καὶ ὑποκείσθω δύο ἡμέρας. [18] ἀφίστασθαι δὲ οἷον λοπὸς καὶ δέρμα παχύ. [19] Δειπνῶν δὲ τρεῖς ἡμέρας, τὴν κυκλάμινον ξὺν τῷ ναρκίσσῳ. [20] ἢν δὲ ταῦτα μὴ καθήρῃ, καὶ νόον ποιεῖν ὑποτιθέναι δοκέοντα τὸ ξὺν τῷ βοπρήστῃ. [21] ὑποκείσθω δὲ ἡμέρην. [22] καὶ, ἐπὴν δάκνειν ἀρχυρᾶς, ἐλκειν τὴν βάλανον, καὶ ἀναίζειν τὸ αἰδοῖον ὕδατι θερμῷ, καὶ ἐναλοιφᾶν ἰζάνειν. [23] τῇ δὲ ὑστεραίῃ λούσασθαι μὲν ἐλάφῳ σταρῷ, τήξαντα καὶ ἐς ἔριον μαλθακὸν ἀναφυρήσαντα, ὑποτιθέσθω. [24] καὶ, ἢν σοι δοκέῃ ἔτι καθαίρεσθαι δεῖν, Δειπνῶν τρεῖς ἡμέρας, ὑποτιθέναι τὸ ξὺν τῷ ναρκίσσῳ· τῇ δὲ ὑστεραίῃ τὸ

uteri,[2] oſculum ipſorum durum fit, & clauditur,[3] & menſes non prodeunt, ſed pauciores & deteriores: [4] & dolor incidit,[5] & febris & rigor corripit circa imum ventrem, & lumbos, & laterum mollitudinem. [6] Quum ſic habuerit, multa calida lavato,[7] & tepefactoria adhibeto, ſi dolor habuerit:[8] & uteros multo tempore cum aqua decocti cucumeris ſylveſtris foveto: [9] deinde mollitoria apponito. [10] Atque hæc per triduum facito. [11] Et ſi ex contactu oſculum uterorum molle apparuerit,[12] ex crudo lino tres penicillos ſuppuratorios indito,[13] primum tenuem, ſecundum paulo craſſiorem. [14] Craſſiſſimus autem ſit magnitudine digiti parvi, longitudine vero quinque digitorum,[15] ita ut hos adipe anſerino illitos ſubdas. [16] Sed & ubi fomentum adhibueris ex odoratis, glandem mollitoriam apponito: aut nitrum tali magnitudine illitum, ut ne[17] ſauciet. Non enim pungere oportet: & appoſitum ſit ad duos dies. [18] Decidit autem velut cortex & pellicula craſſa. [19] Intermiſſis vero tribus diebus, cyclaminum cum narciſſino ſubdito. [20] Si vero hæc non purgarint, cum multa conſideratione apponiro, id quod cum bupreſti paratur,[21] & appoſitum maneat per diem:[22] & ubi fortiter momorderit, glandem extrahat, & pudendum colluat cum aqua calida, & in oleo inſideat. [23] Poſtridie vero lota, cervinum adipem liquatum, & molli lana exceptum apponat: [24] & ſi tibi adhuc purgatione opus habere videatur, tribus interpoſitis diebus, id quod cum narciſſino paratur ſubdito, poſtridie

τὸ νέτωπον. [25] ἔπ(ι)τα πάλιν ἀφαλιπὼν τρεῖς ἡμέρας, κλύσυ τὰς ὑστέρας δύώδεσι καὶ λιπαροῖσι. [26] τῇ δ' ὑστεραίῃ τὴν γλήχωνα ποσθλιβέναι μίλτῳ ἡμέρλω. [27] τῇ δ' ἑπομένῃ πυελίῳ τοῖσιν ῥόμβοισι. [28] σπάσις δ' ὀριμέσι χρήσθω, καὶ τοῖσι θαλασσίοισιν, ἢ κρέασιν. [29] ἐν δὲ τοῖσιν ἐπιμελοίοις πινέτω τὴν κρίθρην, καὶ ἀσπάσασα ἀλφιτέτω. [30] ὑγιειμβρὴ [δὲ] καὶ τὴν κυκεῶνα πίνεσα, ποθδὲ τὴν ἀνδρα ἰκέτω.

XLVII. [1] Ἢν δὲ μὴ ἐνδέχηται τὸ στόμα τῆς ὑστερέων τὴν γενὼν, [2] ἀλλὰ σκληρῶδες ᾖ, καὶ συμμεμυκὸς, ποσθλιβέσθω μολύβδινον, ὡς εἴρηται, τρεῖς ἡμέρας λεσαμβρὴ χρεμῶ, [3] καὶ μαλθακτικοῖσι χρεέσθω, [4] καὶ ἀνακείσθω ἐπὶ κλίνης. [5] καὶ ἐφ' ὕδατος θερμοῦ ἱζέσθω, καὶ ἔλαιον ἐς μύρον λιπαρὸν ἐμβάπτεσα ποσθλιβέσθω. [6] τὴν δὲ νύκτα ποσθλιβέναι δεῖ μᾶλλον. [7] ποθδεῖσθαι δὲ ποδὸς τὸ ἰσχίον εἰμαλὲς ἐρινέοι ἢ μαλθακοῦ λίνεο, ὡς μὴ ποδέρρηδες ᾖ τὸ σῶμα. [8] ποσθδέτοισι [δὲ] χρήσθω] μαλθακτῖσι, [μίξας] σμύρνεον ποτάτλῳ, καὶ πίσσαν, καὶ κηρὸν, καὶ σέαρ χλιὸς. [9] ἔστω δὲ τῆς σμύρνης μὲν τὸ ἥμισυ, τὸ δ' ἄλλων ἑκαστάσιον. [10] ὧν ἐκλέγω χρῆσθαι. ἔστω δὲ δύο. [11] ποσθπεέσθω δὲ λεσαμβρὴν, τὴν ἡμέρλω τὸ ἕν, τὸ δ' ἕτερον ἐς τὴν νύκτα, ἐς τ' αὖ τὴ μαλθακτικόν. [12] καὶ, ἐπὰν τοῦτο ὑφέληται, τὰ δύώδεκα ὕδατα ποδύεσθαι ποσθνιζέσθω. [13] ἢ ἐκλέψας κάκκους πεντεκαίδεκα. [14] ἔστω [δὲ] καὶ ἰνδικῆς ποσὸν, λὶ δύκεν. [15] δεῖναι δὲ γάλακτι γυναικὸς κεροτόφρι, καὶ τελόθν. [16] ποθμισμένην δὲ ἐλάφου μυελὸν, καὶ τάλλα ὁκόσα εἴρηται, καὶ μέλιτι ὀλίγῳ μίσγειν. [17] τὸ δὲ ἔριον μαλθακὸν καταρρὸν ἔστω, καὶ ποδὸς τὴν ἡμέρλω ποσθλιβέσθω. [18] λὶ δὲ βάλῃ ἰσχυρά-

stridie autem netopum : [25] deinde rursus tribus diebus interpositis, uteros odoratis & pinguibus colluito. [26] Postridie vero pulegium per unum diem apponito : [27] & sequenti die cum aromatis suffito ac foveto. [28] Utatur autem cibis acribus, marinis, aut carnibus. [29] In mensibus vero castorium bibat : & jejuna illita, [30] suffita, & cyceonem bibens ad virum accedat.

XLVII. *Si* vero os uterorum non suscipiat genituram, sed durum fuerit ac concluſum,[2] plumbeum penicillum apponat (velut dictum est) per triduum, ubi calida lota est : [3] & mollitoriis utatur, [4] & supina decumbat : [5] & in aquam calidam insideat, & lanam unguento imbutam apponat. [6] Verum nocte magis apponere oportet. [7] Juxta coxas vero vestes laneas aut lineas molles supponat, ut ne corpus in alterutram partem dilabatur. [8] Utatur & subdititiis mollibus, ex myrrha pinguissima, pice, cera, & adipe anserino. [9] Sit autem myrrhæ dimidium, reliquorum vero duplum, [10] & in lana subdat. Duo vero sint subdititia, [11] quorum alterum lota per diem subdet, alterum per noctem, donec molle factum fuerit : [12] & ubi hoc detraxerit, aqua odorata colluatur. [13] Aut grana cnidia decorticata quindecim, [14] & Indici medicamenti aliquantulum, si ita visum fuerit, [15] in lacte mulieris masculum lactantis terito, [16] & cervi medullam, & alia quæ dicta sunt, ac modicum mellis ammiscento. [17] Sit autem lana qua hæc excipiuntur, mollis & pura, & ad diem subdat. [18] Si vero fortius facere voles :

ἐχυρότερον ποιέῃν, σμύρνης σμικρόν τι ψιλομίσγειν. [19] ἄριστον δ', ὡς τὸ λόγιον, κριὸς αἰγὸς πέαρ, καὶ μέλι, καὶ ἔλαιον ῥόδινον τετέοισιν ἀναφυρῶν. [20] "Ἔλαιον δὲ ψιλοχλιώντι ψιλῷ τὸ πῦρ, καὶ τὸ ἀποστάζον ἐρίῳ ξυλλέγειν, καὶ προστιθέναι. [21] "Ἢ πέαρ ἐρυθρὸν χλιὸς τὸ ὄδὺ, καὶ μύρον ῥόδινον, ταῦτα ξυμμίσγειν, καὶ προστιθέναι' ἐς ἔριον ἀναδύσαντα. [22] ἄμνειον δὲ χλιὸς ἔλαιον, οἷόν περ πέαρ, κηρὸς λόγιος, ῥητίνη, νέτωπον, ἔλαιον ῥόδινον, ταῦτα ὁμοῦ τῆξαι καὶ μίξαι. [23] λαβοῦσα δὲ μήρη δὲ προστιθεῖσα χλιαρὸν εἰσω πρὸς τὸ στόμα τῆς ὑστερέων. [24] ἢ ἐλάφου μυελὸν καὶ πέαρ χλιὸς τήξας ῥόδινον ἢ ἰρινον ἔλαιον ἀναφυρῶν, ἔριον δὲ μαλθακὸν ἄγαν προσθιθέναι.

XLVIII. "Γυναικὶ σκίρρωσις ὑστέρης σκληρῆς γενομένης, καὶ ἐς τὰ αἰδοῖα ἐξέλθωσι, [2] καὶ οἱ βουβῶνες σκληροὶ γένωνται, [3] καὶ καῦμα ἐν τοῖσιν αἰδοίοισιν ἐνῇ καὶ [4] ἔκφυσις πάντα. [5] ὅταν οὖν ὦδε ἔχῃ, σικύην χρὴ τὸν ἔνδον τρίψαι, καὶ κηρὸν, ὕδατος κοτύλῃ ἐπιχέων, ἐνεῖναι ἐς τὸν ὀφθαλμὸν καὶ καθαίρεται.

[6] Ἢν τὸ στόμα τῆς ὑστερέων σκληρὸν γένηται ὑπὸ ξηρασίης, καὶ ὁ αὐχὴν, ἢ ἐν σχήματι ἡ νοῦσος ᾖ, τῷ δακτύλῳ γνόντα ψαύσας. [7] Εἰ δὲ ἐς τὸ ἰσχίον ἐκλιπῶσι, μὴ προσφέρειν φάρμακον μηδέν. [8] ὦν γὰρ ἐλκωθῇ ἢ φλεγμήνῃ, κίνδυνος τὸ παράπαν ἄτοκον γενέσθαι. [9] προσθιθέναι δὲ, ἅττα μὴ δάξει, ὑφ' ὧν [δὲ] καθαρθῇ. [10] "Ὅταν δὲ σκληρὴ ἔωσιν αἱ ὑστέραι, καὶ τῇδε ἀλγέωσι, τρόπῳδε θεραπευτέον προσθιθέναι, οἷον ἐλάφου μυελὸν, ἢ χλίδονα πέαρ, ἢ ὕδνον, καὶ ἔριον μύρον ξυὼ μέλιτι, [11] καὶ μαλθάσσειν ὡς τὸ πυρρὸν καὶ κηρὸν λόγιον ὡς ἐπίπλασμα.

myrrhæ parum quid ammiſceto. [19] Optimum autem eſt ovi candidum, ' & adeps caprinus, & mel, & oleum roſaceum. His ammiſcere farinam, [20] & tepefacere ad ignem oportet, & quod deſtillat, lana colligere ac apponere. [21] Aut adipem rubrum anſeris aromatibus conditum, & unguentum roſaceum, permixta, & lana excepta apponito. [22] Præſtat autem anſeris adipem, & adipem ovillum, ceram ' albam, reſinam, netopum, oleum roſaceum, hæc ſimul liquare ac miſcere. [23] Ubi ' vero lota eſt, hæc tepida intro ad uterorum oſculum apponat. [24] Aut cervi medullam, & anſeris adipem liquato, & roſaceo aut irino oleo ammixto, in valde molli lana apponito.

XLVIII. Quum mulieris uteri duri facti fuerint, & ad pudenda exierint, [2] dura fiunt inguina, [3] & ardor in inguinibus eſt, [4] & omnia cancerantur. [5] Quum igitur ſic habuerit, cucumeris ſylveſtris internam partem, & favum terito, & aquæ hemina 'affuſa in ſedem infundito, & purgatur.

[6] Si os uterorum durum fiat, & cervix, præ ſiccitate, & morbus leviter hæſerit, ex digiti contactu cognoſces: [7] & ſi ad coxam devolvantur, nihil acre adhibeto. [8] Si enim exulceretur aut inflammetur, periculum eſt ne penitus ſterilis fiat. [9] Verum apponito ea quæ non mordent, à quibus purgetur. [10] Quum vero duri fuerint uteri, & ſic doluerint, ſubdititia apponito,' velut eſt cervi medulla, aut anſerinus vel ſuillus adeps: & unguentum irinum cum melle: [11] & ovi luteum, ac ceram albam, velut cataplaſma emolli-

σμα. [12] ἓ κρίθινον ἢ πύελνον ἄλη-
τον ξυὶ ὕδατι καὶ πηγάνου ἐψεῖν.

XLIX. Ἢν αἱ μῆτραι ξυμμύω-
σι, [2] τὰ σώματα σκληρὰ γίνοντα
σφῶν, [3] καὶ τὴν γονὴν οὐκ ἐπιδέ-
χονται, ἀλλ' αὐτόθεν, ἐπὴν ξυνδυνεθῇ
τῷ ἀνδρὶ κινέεσθαι τὰ σκέλεα, χω-
ρέει. [4] καὶ ὀδυνᾶται ἡ νηδὺς καὶ τὰ
ἰσχία καὶ τὰς βουβῶνας ἔχεσι. [5]
καὶ τὰ ἐπιμήνια παντάπασιν οὐ
γίνεται. [6] λῦσαι γάνῃ, ὀλίγα καὶ πονη-
ρὰ καὶ ἄχροα. [7] ὅταν οὖν δὲ ἔχῃ, λέβη-
τι πολλῷ θερμῷ. [8] μετὰ δὲ τὸ λέτρον δι-
δόναι ἓ κύστιν ξὺν τῇ γλυκυσίδῃ
τὴν ῥίζης. [9] ξυμμίσγειν χρὴ οἰνηρὸν
μέλανι αὐώδει. [10] σιτοῦσι δὲ
διατήσθω, ὡς ἡ λεχώ. [11] καὶ λῦσαι δῆ-
λα ἢ τὰ ἐπιμήνια, ἐπιχεῖν μίλτου
ἡμέρου, καὶ πυελῷ ὅλῳ, ἓ φάρ-
μακον διδόναι ποτόν. [12] λῦσαι δὲ ἐπὰν
δὲ ἔωσιν, αὖν, λῦσαι δακτύλῃ δεῖξαι, ἢ
κάτω. [13] γάλα δὲ ὄνου ἢ ὀρείου
προσφέρειν. [14] καὶ πυελῷ βλη-
χῶνος, καὶ μαλθακτήριον [τῇ]
ὑστέρῃ προσφέρειν, καὶ κυκλάμινον,
καὶ νάρκισσινον. [15] σικύην δὲ σμι-
κρῶν λαβεῖν τὸν ἐντερώνιον, καὶ
καθυγράσαι τὸν ἔξωθεν τὸ σπέρμα,
ἀναξαίνειν γάλα γυναικὸς κο-
ράσιον, τεῖσαι. [16] ἀναμεί-
γνυσθαι σμύρνης ἄκρης, καὶ μέλι
ὡς κάλλιστον, ἓ ἔλαιον λευκὸν αἰγύ-
πτιον, [17] καὶ ποιεῖν μὴ ὑγρὸν, ἀλλὰ
ξηρόν. [18] τότε ἐμπλάσσειν εἰς ἔριον
μαλθακὸν καθαρὸν, [19] ἓ ἐμβάπτειν
τῶν ἐν λευκῷ ἐλαίῳ αἰγυπτίῳ, καὶ
λεπαίνειν προσθήσειν. [20] ὑπο-
δείσθω δὲ καὶ ἐν σκέπῃ ἤτω, ὅταν
καθαίρηται. [21] ἐπὴν δὲ σι δοκέῃ ἀρ-
κέντως ἔχειν, παύσασθαι λῦσαι δὲ μὴ,
οὐδὲ πρόσθεν ἕτερον. [22] μετὰ δὲ τοῦτο
ἀμφιελίξασα εἰς ἔριον μαλθα-
κὸν, στρογγύλον δὲ ποιεῖν καὶ νέτω-

to, [12] & hordeaceam aut triticeam farinam, cum aqua & ruta coquito.

XLIX. Si uteri concluſi fuerint, [2] oſcula ipſorum dura fiunt, [3] & genituram non amplius ſuſcipiunt, ſed ſtatim ubi cum viro condormierit, dum crura movet, exit: [4] & dolores imum ventrem, & lumbos, & inguina occupant: [5] & menſes omnino non prodeunt. [6] Si vero eant, pauci & pravi ac decolores prodeunt. [7] Quum ſic habuerit, multa calida lavato. [8] Poſt balneum vero caſtorium cum pæoniæ radice, [9] in vino nigro odorato permixta bibenda dato. [10] Cibis autem velut puerpera utatur: [11] & ſi manifeſti fuerint menſes, diem unam intermittito, & totam foveto, & pharmacum potandum dato, [12] ſi adſuetæ fuerint, ſurſum purgans, aut ſi egere viſa fuerit, deorſum. [13] Lac itaque aſininum, aut ſerum exhibeto: [14] & leniter foveto, & mollitoria utero apponito, & cyclaminum, & narciſſinum. [15] Cucumerum vero parvorum ſylveſtrium internam partem ſumito, & ex divulſis ſemen eximito, ac lacte mulieris maſculum lactantis affuſo terito, [16] myrrha pura & melle optimo ammixtis, oleoque ægyptio albo: [17] & ne liquidum facito, ſed ſiccum: [18] atque hoc in lanam mollem puram infarciat, [19] & in oleo ægyptio albo tingat, & lota apponat. [20] Sublimetur autem & ſub tecto maneat quum purgatur. [21] Poſtquam autem ſufficienter habere tibi viſa fuerit, quieſcat: ſin minus, rurſus aliud apponat. [22] Poſtea vero obvolutam lanam mollem, rotundam faciat, & netopum

που ἐμβάλλειν, ϗ προσδιδέναι μίλινον ἡμέρας. [23] τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἔλαιον ῥόδινον ἐν ἰσχάδι. [24] εἶτα πάλιν ἐλάφου ϛέαρ τήξας ϗ αὐτὸ ἐν ἰσχάδι. [25] λουέσθω δ' ἐν θερμῷ ὕδατι ἀεὶ προσθεὶς τὰ προσθέτων. [26] ἔπειτα μύρου ἐλαίου εὐόδμου μικρὸν βληχρῶς τηξάντων χρόνον. [27] μετὰ δὲ μίλινον ἄλιπτον ἡμέρας, λύσιν, ἵνα μὴ φλεγμα πόδης, τῷ ξυῷ τῷ κόκκῳ, ἵνα δὲ χολώδης, τῷ ἀπὸ τῆς σκαμμωνίας. [28] μεθ' ἑκάτερα δὲ ἐπὶ τρισὶν ἀμφοτέροις τῇ ὑστεραίᾳ, τῷ ναρκισσίνῳ ξυῶ οἴνῳ γλυκεῖ. [29] ἵνα δὲ μὴ εἴη ναρκίσσινον, ἀνθίνῳ ἢ ἰρίνῳ ὡς κάλιστα. [30] ἔστω δ' ἐλαίου τέταρτα μοῖρα ϗ οἴνου. [31] ἔπειτα ἄλιπτα δύο ἡμέρας, προσθείσθω τῷ ξυῷ τῇ γλήχωνι ἡμέραν μίλινον. [32] ἵνα δ' ῥᾳθυμῇ τὰ ἐπιμήνια, πινέτω νήστις τ' κάστορα τρεῖς ἡμέρας, ξυῶ οἴνῳ εὐώδει λευκῷ. [33] ἐπὶ δ' ὅπου λήγη τὰ ἐμμήνια ϗ ᾧθ' ἑξῆς μένοντα ἢ λουέσθω· [34] ϗ ἀμφιζομένη ὕδατι ψυχρῷ κυκεῶνα πινέτω ἀνάλιφον, σίτου δὲ μὴ ἀψάσθω. [35] ξυνευδέτω δ' τῷ ἀνδρὶ, δύο ἡμέρας ἢ τρεῖς. [36] ὁκόσον δ' αὖ χρόνον καθέψη), τ' λινοζώσιν ἐψήσας ἐν ὕδατι καὶ, ἐπιδοὺς ἔφθη ῥᾴων), σιλλίψας· [37] ὑποτεμὼν δὲ σκόροδα καὶ κύμινον ϗ ἅλας, καὶ ἔλαιον ἀνακυκᾷ. [38] ἐν τετέοισι ὀλίγον ἐπιχέασα' δ' χυλὸν, ἀναζέσας· ϗ τὸ τοῦ τῶν σιτίων ἐδητύν. [39] σκόροδα δ' ἔφθὰ καὶ ὀπὸν λαμβάνειν ὡς πλεῖστα. [40] ἢν δ' ἡ λινοζώσις μὴ ἁπαλὴ ᾖ, λέγω ξυνεψεῖν χρὴ κρόμβῳ. ἐνδυέτω, ϗ προσλυὲς εἶναι. [41] ϗ, ἢν ἐν γαστρὶ λάβῃ, ὑγιὴς γίνεται). [42] ϗ πάντα οἱ τῆς κόσμου.

I. Ἦν δὲ τὸ στόμα τῆς μητρέας ξυμ-

immittat, & diem unam ſubdat. [23] Poſtridie vero oleum roſaceum itidem in lana: [24] deinde rurſus cervi adipem, etiam ipſum liquatum in lana. [25] Lavetur autem calida aqua ſemper ante ſubdititiorum appoſitionem. [26] Et odoratis leniter foveatur multo tempore. [27] Poſtea vero una interpoſita die, colluito: ſiquidem pituitoſa fuerit, eo quod cum grano cnidio paratur: ſi vero biliioſa, eo quod cum ſcammonia. [28] Poſt hæc ambo, poſtridie etiam narciſſino cum vino dulci colluito. [29] Si vero narciſſinum non fuerit, cum anthino aut irino quam optimo. [30] Sit autem olei tertia vini pars: [31] deinde interpoſitis duobus diebus, id quod cum pulegio præparatur unum diem apponat. [32] Si vero prodierint menſes, jejuna per triduum bibat caſtorium, cum vino odorato albo: [33] ubi vero deſiverint menſes, & ſtabiles fuerint, lavetur: [34] & aqua frigida perluta, cyceonem bibat non ſalſum. Cibum autem ne contingat: [35] & cum viro dormiat duobus aut tribus die-bus. [36] Quanto vero tempore purgatur, mercurialem in aqua coquens, ubi cocta fuerit expri-mat, [37] & allium ac cuminum, & ſalem ſubterat, & oleum his ammiſceat, [38] & modico ſucco affuſo fervefaciat. Atque hoc edulium ante cibos edat. [39] Allium item coctum ac aſſatum quam plurimum accipiat. [40] Si vero mercurialis non fuerit tenera, tritam cum braſſica coquere oportet, & condire, & lenis erit: [41] & ſi in ventre concepe-rit, ſana evadet, [42] & omnia ipſi juxta ornatum procedent.

I. Si os uterorum concluſum fuerit,

ξυμμύη,[2] γίνε) ἰχυρὸν ὡς ἐρινεόν. 3 κλὼ ἐπαφήσῃ τῷ δακτύλῳ, ὄψῃ σκληρόν τε καὶ ξυλελόμμον, καὶ τὸ 197
δάκτυλον οὐκ ἐσίησι. 4 καὶ τὰ ἐπιμήνια κεκρύφα), 5 καὶ τὸν γονὸν
ἐ δέχε) τοτὲ δὲ χρόνον. 6 καὶ ὀδυνᾶ ἔχει τὸν ἡμαιρὸν γαστέρα, καὶ τὸν
ὀσφῦν, καὶ τὰς κενεῶνας. 7 ἔστι δ' ὅτε καὶ αὖ ἀσφυκτιᾷ, καὶ πνίγει. 8
ὅταν δ' οὕτως ἔχῃ, φάρμακον χρὴ πίσσῃ κρῆσαι, καὶ λέβητι πολλῷ θερμῷ, καὶ ἀποσπλῆναι ἄσσα μαλθακὰ τὸ
σῶμα. 9 ἐς ὑπάλληρον καθιέναι 198
καὶ ἀναστομῶν, καὶ τῷ γε δακτύλῳ
ὡσαύτως λεῖν. 10 ὅταν δὲ μαλ- 199
θακὴν ᾖ, ἀποσπλῆναι ἄσσα καθαίρει αἷμα. 11 καὶ τὰ ποτημάτων διδόναι, καὶ πτισάνην παρέχειν ὅ, τι ἂν
ἄλλο ἀποδέχηται. 12 τὸν κρόμβλιον δὲ ἐσθιέτω, ἐς τὸ χυλὸν ῥοφείτω.

13 Ἢν αἰμῆσαι ξυμμύωσι, ἐς 345
τὰ ἐπιμήνια μὴ φαίνῃ), 14 κολοκυνθίδα ἀγρίαν, καὶ κύμινον αἰ- 200
θιοπικὸν, καὶ νίτρον, καὶ ἅλας θηβαϊκὸν, καὶ νεφρίδιον, καὶ ἄλσυρον, καὶ 201
σμύρναν, καὶ ῥητίνην, 15 ζέσας πάντα ὁμοῦ καὶ μίξας λεῖα, καὶ ποιήσας βάλανον, ἀποσπλῆσθαι.

LI. Ἢν ῥομβοῶσιν αἱ μή- 350
τραι, 2 τὸ σῶμα αὐτῶν γίνε) οἷον ὀρόφων μέσον καὶ, λὼ ἐπαφήσῃ, ὄψῃ ὅτι ἔχον. 3 ἐς τὰ ἐπιμήνια ἐ γίνονται, ἀδὲ ἡ γονὴ ἐμμένει. 4 ἕως αὖ 202
ὧδε ἔχῃ, τὸ κυκλαμίνου τὸ φλοιὸν ἀφελέσας, καὶ σιόροδα, καὶ ἄλλας, καὶ σῦκα, καὶ μέλι ὀλίγον. 5 τοῦτα τρίψαι καὶ συμμίξαι καὶ ποιῆσαι βάλανον, καὶ ἀποσπλῆναι ἐς τὸ σῶμα τὸ μήτρης. 6 καὶ τὰ ἄλλα ἀποσπλέτω ὅσα δεόμενα τέτοιά ἐστι καὶ καθαίρει, ἐς ὑφ' ὧν καθαίρει) αἷμα. 7 καὶ τὰ πομάτων ἄσσα ὑστέρας 203
καθαίρει.

fuerit,[2] fit ſpiſſum velut groſſus: 3 & ſi digito contigeris, depre-
hendes durum ac convolutum, & digitum non admittit: 4 & menſes occultantur, & genituram non ſuſcipit hoc tempore: 6 & dolor habet imum ventrem & lumbos ac laterum mollitudinem. 7 Quandoque vero etiam ſurſum aſcendit & ſuffocat. 8 Quum ſic habuerit, pharmacum 540
deorſum purgans bibendum dare oportet, & multa calida lavare, & apponere ea quæ os molliunt: 9 & ſpicillum immittere ac aperire, itemque digitum, & ſimiliter lævigare. 10 Quum autem molle fuerit, apponere ea quæ ſanguinem purgant: 11 & potiones exhibere, & experiri ut præbeas quodcunque aliud libenter ſuſceperit. 12 Braſſicam autem edat, & ſuccum ſorbeat.

13 Si uteri concluſi fuerint, 345
& menſes non apparuerint, 14 colocynthidem ſylveſtrem, & ſilphii ſemen, & cuminum æthiopicum, & nitrum, & ſalem thebaicum, & adipem renalem, & farinam, & myrrham, & reſinam, 15 omnia ſimul fervefacito, & trita mixta, & in glandem efformata apponito.

LI. Si grumoſi facti fuerint uteri, 2 os ipſorum velut ervo plenum fit: & ſi contigeris, videbis ita habere: 3 & menſes non fiunt, neque genitura intus 350
manet. 4 Quandiu ſic habuerit, cyclaminum cortice detracto, & allium, & ſalem, & ficum, ac modicum mellis, 5 terito, miſceto, ac glandem formato, & ad os uterorum apponito. 6 Itemque alia ſubdititia, quæ acria ſunt ac corrodunt, & à quibus ſanguis purgatur: 7 & de potionibus dato eas quæ uteros purgant.

8 Si

8 Ἦν ὠδὲ φύσιν αἱ μῆτραι χάνωσι. 9 τὰ ἐπιμήνια χωρὶς πλείονα, καὶ χλιχρὰ, καὶ θαμιναί· 10 καὶ ἡ γονὴ σὺν ἐμμονῇ· 11 καὶ τὸ στόμα κιχλιώδες ἐστι, καὶ ἔχ οἷόν τε ἐπιρύεσθαι τὴν γονήν. 12 καὶ πῦρ καὶ ῥῖγος λαμβάνει τὸν κάτω κοιλίαν καὶ τὰς ἰξύας. 13 Ἢ ἢν νόσος λάβῃ ἐκ ῥοὺς αἱματώδεος. 14 γίνεται δὲ καὶ, ὁκόταν τὰ ἐπιμήνια ἐξαπίνης ἐσάμματα ῥαγῇ. 15 ἡ διαῖτα νῦν ὡσθῶν εἴρηται. 16 χρὴ δ' ὡσθέτοισι θερμοτέρῃσι χρέεσθαι μᾶλλον καθαρτηρίοισιν ἅμα καὶ μαλθακοῖσιν, ἐπὶ τὰ ἠρέμα ἐφιέντας. 17 καὶ ὑπογραίνειν τὰ κάτω δὲ ὀμφαλὸν πυελοῦ μυρσίνης ὕδατι, ἢ βάτεος, ἢ ἐλαίης φύλλοις ἐναφεψέων, ἢ ῥόδων, ἢ οἰνάνθης, ἢ ἀμυγδάλης.

LII. Ἦν τὸ στόμα τῆς μητρέης μᾶλλον ἢ ὡς πέφυκεν ἐν τοῖς ἐπιμηνίοις, 2 ὅταν γίνηται τὰ ἐπιμήνια πλείω καὶ κακίω πίνῃ, καὶ ὑγρότερα, καὶ ἐπὶ πλείονα χρόνον. 3 καὶ ἡ γονὴ ἐκ ἅπτεται, οὐδὲ μένει, ἀλλὰ πάλιν ἐξίησιν· 4 καὶ, ἢν ἐπιμείνῃ, τὸ στόμα διῄσας διαπεπλατυγχε. 5 καὶ ἀδυναμίη ἴσχει τὸν τῶν ἐμμηνίων. 6 καὶ κέφη ἐστὶ καὶ ἄτονον, καὶ σφόδρα χωρίς. 7 τὰ δὲ κρέατα χαλᾶται. 8 καὶ πῦρ βληχρὸν, καὶ ῥῖγος. 9 ἐπὶ ὀδύνη ἔχει τὸν κάμπτον καὶ τὰς κένεώνας, καὶ τὰς ἰξύας. 10 πάσχει δὲ τοῦτο μάλιστα, ἢν τι ἐν αὐτῇ διαφθαρὲν συπῇ καὶ πυγῇ. 11 πάσχει δὲ ἐκ τούτων ἕνιαι· αἱ δὲ ἄλλως. 12 ὅταν γὰρ ἄδε ἔχῃ, φάρμακον χρὴ πιπίσκειν, καὶ κλυσμωτέρῃ ἐσαῖ. 13 κἠν ὀδύνη ἔχῃ, τῶν χλιασμάτων ἐπιτήδεια. 14 καὶ τὴν θερμὴν λούειν, καὶ διαλείποντα κλύζειν. 15 καὶ τῶν ποτημάτων διδόναι

8 Si uteri præter naturam hiarint, 9 menſes plures prodeunt & viſcoſi, & frequenter: 10 & genitura intus non manet, 11 & oſculum hians eſt: & fieri non poteſt ut genituram attrahat: 12 & febris ac rigor corripit infernum ventrem, & lumbos. 13 Morbus autem corripit ex fluxu ſanguineo, 14 fit & quum menſes ſuppreſſi derepente eruperint. 15 Diætæ itaque ratio prius relata eſt. 16 Oportet autem ſubditiis curare, in principio quidem purgatoriis ſimulque mollibus: deinde leniter adſtringentibus: 17 & partes infra umbilicum per ſpongias fovere, cum myrti aut rubi aquâ, aut ex oleæ aut roſarum, aut œnanthes, aut vitis foliorum decocto.

LII. Si os uterorum hiarit amplius quam in menſibus ſolet, 2 menſes ita fiunt plures & deteriores omnes, & liquidiores, & per longius tempus: 3 & genitura non attingit, neque manet, ſed rurſus exit: 4 & ſi permanſerit, oſculum comperies diſparatum, 5 & impotentia præ menſibus obtinet: 6 & levis eſt ac debilis uterus, & ulterius procedit: 7 & vires laxantur: 8 & febris debilis, ac rigor, 9 & dolor habet imum ventrem, & laterum mollitudinem ac lumbos: 10 patitur autem hæc maxime, ſi quid in ipſa corruptum computruerit ac compactum fuerit. 11 Quædam vero etiam ex partu patiuntur: aliæ etiam aliter. 12 Quum itaque ſic habuerit, pharmacum bibendum dare oportet, & facilius judicabitur: 13 & ſi dolor habuerit, tepefactoria adhibeto: 14 & frigida lavato, ac intermiſſione facta colluito: 15 & ex potionibus

δύναμ' ὅ, τι αὖ μάλιστα προσδέχη). [16] καὶ τὸ θυμιᾶν ὀκόταν ξηραίνῃ. [17] καὶ πολυπόδιος ἐσθίειν, καὶ τὴν λιποζωσίην.

LIII. Ἢν δὲ μὴ μεμύκωσιν αἱ μῆτραι, ὡς χρὴ, [2] καθίννυσθαι σὺν ὕδατι, μυρσίνης σὺν ἀφεψήματος, ἢ ἀκάνθης, ἢ ἀμπέλου, ἢ ἐλάτης φύλλοισιν, ἢ ῥοδέων. [3] Διαίτη δὲ, ἢ λέπτη· ἐπὶ δὲ ἐρυθρῇ ῥόῳ. [4] Ἄριστον δὲ οἱ βοήθημα, δίψα, ἐμέσεις πλείους, καὶ λουτρῶν εἴργεσθαι.

[5] Ὁκόταν [δὲ] ἀναπεφλῶσι μᾶλλον καὶ δέωνται αἱ μῆτραι, καὶ μὴ μεμύκωσι, [6] καὶ καθάρσιος δέωνται, καὶ κλυσμῶν, καὶ θυμιημάτων.

[7] Ἢν δὲ λεπτύνωσιν [αἱ μῆτραι,] τὰ ἐπιμήνια πολλὰ γίνεται καὶ κακίω καὶ ὑγρότερα καὶ πυκνά. [9] καὶ ἡ γονὴ οὐκ ἐμμένει," ἀλλ', ἐνίκα ὑπίῃ, εἰσέρυσι. [10] καὶ τὸ στόμα ἐπαφώμενον τῷ δακτύλῳ ὄψεται λεῖον. [11] καὶ ἀδυναμίη αὐτῶν λαμβάνει ὑπὸ τῶν ἐμμηνίων. [12] καὶ πυρετὸς καὶ ῥῖγος ἴσχει, [13] ὀδυνᾶται τε ἐς τὴν ἡσπερὴν γαστέρα, καὶ τοὺς ἰξύας, καὶ τοὺς κενεῶνας· [14] μάλιστα δὲ, ὧν τι σὺν ἐωυτῇ ἀμφθαρὲν σαπῇ, καὶ σὺν τόκῳ, καὶ ἄλλως. [15] ὅταν ὦν ἔντος ἔχῃ, θεραπεύειν χρὴ, ὅκως αὖ ἡ ὀδύνη ἔχῃ, ὡς ἐπὶ τὰ πρόσθεν γέγραπται.

LIV. Ἢν αἱ μῆτραι φλεγμήνωσι, [2] καὶ ἐπιμύωσι ἐπηλυγίζουσι, [3] καὶ ὁ τράχηλος ξυαρμοῖ. [4] καὶ πυρετὸς ὀξὺς καὶ γνώμης ἀπόπληξις. [5] καὶ πονηρὰ καὶ ὀλίγα οἱ ἐπιφαίνεται. [3] καὶ, ὁκόταν νῆσις ᾖ, ἐμέτοις λυσιτελέει· [7] ὁκόταν δὲ τι φάγῃ, ταῦτα ἐμεῖ· [8] καὶ ὀδυνᾶται τὴν ἡσπερὴν

tionibus dato quamcunque maxime libenter admiserit: [16] & suffito ea quæ reficcant, [17] & polypos edat ac mercurialem.

LIII. Si vero non concluſi fuerint uteri velut oportet, [2] in aqua deſideat in qua cocta ſit myrtus, aut lentiſcus, aut vitis aut oleæ folia, aut roſarum. [3] Diæta vero ſit quæ relata eſt in rubro fluxu. [4] Optimum vero ipſi auxilium eſt ſitis, frequentes vomitus, & prohibitiones balneorum.

[5] Quum uteri magis quam convenit fuerint aperti, & non concluſi, [6] & purgatione opus habent, & collutionibus, & ſuffimentis.

[7] Si vero menſes efflorverint, [8] plures fiunt & deteriores, & liquidiores, & frequentes. [9] Et genitura non manet intus, ſed quando illi prodierint, perit. [10] Et ſi os contingas digito, comperies ipſum leve. [11] Et impotentia ipſam præ menſibus corripit. [12] Et febris ac rigor obtinet: [13] & dolor imum ventrem, & lumbos, & laterum mollitudinem corripit, [14] maxime ſi quid in ipſa corruptum computruerit, itemque ex partu, & aliter. [15] Quum igitur ſic habuerit, curare oportet, ubicunque tandem dolor fuerit, velut in ſuperioribus ſcriptum eſt.

LIV. Si uteri inflammati fuerint, [2] menſes obtorquentur, [3] & cervix multis tenuibus venulis, ad telarum araneæ ſimilitudinem variegatur. [4] Et febris eſt acuta, & mentem percellens, [5] & menſes pravi ac pauci ipſi comparent. [6] Et quum jejuna fuerit, vomitus quidam ipſi ſupervenit: [7] quum vero quid comederit, revomit. [8] Et dolor occupat

νάπαρλω γαστέρα ἴσχε, κὴ τὰς ἰξύας· 9 κὴ ἀπὸ ψυχέι, καὶ σκίψυξις δ' ὅλε ϐ σώματος. 10 ''ἡ ϐ γαστὴρ, τὸ- 214
τὲ μὲν ϐ μαλθακὴ, '' κὴ ἐμπίπτα- 215
ται κὴ αὖρετοι, κὴ ' δοκεῖ σὺ γαστὲρ ἔχειν. 11 ''ἔστι δ' ὅτε κενεὼν φαίνεται τὸ πλήρωμα τῆς γαστρός. 12 καὶ ἐμπίπλαται ἡ κοιλίη ὕδατος, καὶ ὁ ὀμφαλὸς ἐξίσχε. 13 καὶ τὸ στόμα ἰσχνόν. 14 καὶ ἐξαπίνης ἐφάνη τὲ ἐπιμέλειαι σαίζουσα, καὶ ὀλίζα καὶ πονηρά. 15 καὶ λεπτύνεται τὰς κλεῖδας ϵ τὴν ὄφρυν. 16 καὶ οἱ πόδες οἰδίσκονται, '' καὶ αἱ πέζαι 216
μάλιστα. 17 ὅταν ὧδε ἔχῃ. φάρμακον πῖσαι κάτω. 18 ϖεφθέτοισι πυελῆϊ τὰς ὑστέρας ὡς δύώδεκα τὰς ἡμέρας τοῖσι μολυβδίοι-
σι. 19 καὶ λέπτη θερμῷ ' ὕδατι 282
ϖεφθῷ ϖεφθέτω μὴ δάκνοντι. 20 καὶ μὴ τῷ ϖεφθέτω κλύζειν, δύο ποτίας κνήστρου ἑψήσας '' κοτύλαι 217
ὕδατι, καὶ ἀποχέαντα τὸ ὕδωρ κλύσαι κοτύλαι ὕδατι, ξυμμίξαντα καὶ ἐλαίῳ ναρκισσίνῳ ἢ ἀνθίνῳ. 21 μὴ δὲ τοῦτο ἀμέλει πεῖν ἡμέρας τρεῖς εἶτα κλύσαι τῷ ξυὼ τῷ ὀξέϊ. 22 ϵ ϖεφθέτω τὸν λινοζώστην ἐψέσαι ξυὼ οἴνῳ ποσῷ ἐοῦτος ὡς κράμβολον, ' τὸ χυλὸν ἰοφείτω. 23 ἢν ϐ ἐπιμένῃ, φάρμακα πιπίσκειν, ὑφ' ὧν ὕδωρ καθαίρεται τὰς ὑστέρας. 24 σιτίοισι δὲ χρεόντων ἄρτοισι ϵ λαχάνοισιν ἑφθοῖσι τακεροῖσι· 25 θαλασσίοισί τε μᾶλλον ἢ κρέασιν, ἢ ἀκροκωλίοισι ἑφθοῖσι τακεροῖσι. 26 ϵ πολυπονείτω ὡς τελείσθαι, ϵ ϖεφθέτω ϵ μὴ τὸν σῖτον. 27 καὶ λουέσθω ὡς ἐλάχιστα ψυχρῷ. 28 καὶ γλυκέων καὶ λιπαρῶν πάντων ἐργέσθω. 29 τὰς ϐ διὰ μέσου τῶν καθαρσίων, ἀδιάντῳ πινέτω '' σὺν ὀξεῖ· 218

κεκρη-

cupat imum ventrem & lumbos: 9 & animo linquitur: & per totum corpus perfrigeratur. 10 Venter autem nunc durus, nunc mollis ' est, & incenditur & attollitur: & putat se in ventre habere. 11 Quandoque vero ventris moles vacua apparet, 12 & alvus aqua impletur, & umbilicus prominet, 13 & oſculum gracile fit: 14 & derepente apparent menſes ſtridentes, & pauci ac pravi: 15 & attenuatur circa claviculas & collum: 16 & pedes intumeſcunt, & præſertim pedum extremitates. 17 Quum ſic habuerit, pharmacum infra purgans bibendum ' dato: 18 & ſubdititiis utatur, & fomentis uteri foveantur odoratis. Per diem vero plumbeis penicillis utatur: 19 & ante appoſitionem, aqua calida non mordenti colluito, 20 & poſt appoſitionem hoc infuſo colluito. Cneſtri duas potiones in aquæ hemina coquito, & aquam excolato ac infundito, oleo narciſſino aut anthino ammixto. 21 Poſt hæc tres dies intermittito: deinde cum eo quod cum aceto paratur ' colluito: 22 & ante cibum, mercurialem cum aliquantulo vino coquens edat velut braſſicam: & ſuccum ſorbeat. 23 Si vero permanſerit, pharmaca bibenda dato à quibus aqua de uteris purgatur. 24 Cibis autem utatur panibus, & oleribus coctis, flaccidis: 25 Marinis autem potius quam carnibus: aut extremis partibus coctis flaccidis. 26 Et laboret quam plurimum & ante & poſt cibum: 27 & quam minimum lavetur frigida: 28 ' & à dulcibus ac pinguibus omnis generis arceatur. 29 Diebus autem purgationum intermediis, adiantum bibat jejuna

ἐο κεκρημνῶν νῆσις.[30] ἡ ᾗ νέσ@ 'γιανατώδης. σκφυγεῖν δὲ ὀλίγαι δύνανται, " ἢν μὴ ἐν γαστρὶ ἔχωσι. 219

LV. [Ὑπὸ δὲ] φλεγμασίης [τῶν] μητρέων τὰ ἐπιμήλια ἐπηλυχίζον@, [2] καὶ, ὁκόταν ἄσι@ ᾖ, ἐμεῖ· [3] ὁκόταν δὲ βεβοράκη, ὀδυνᾶ ἔχει τὴν ὑσμίνην γαστρὸς καὶ τὰς ἰξύας. [4] καὶ ὅλη ἡ κοιλίη, ὁτὲ μὲν σκληροτέρη, ὁτὲ δὲ μαλθακὴ γίνε@. [5] " καθέζεται ᾗ ἃ πάνυ. [6] καὶ κοιλίη μεγάλη γίνε@, καὶ ἃ ἀναβαίρε@. [7] " καὶ οἱ δακέες κύθ. [8] καὶ πάχει ὁκόσα ὠᾗ καὶ αἱ ἐγκύμονες, [9] καὶ ἡ ἐπιγένης τῆ κοιλίης, κᾶφον τὸ οἴδημα γνείης ὡς ἀσαῦ.[10] ἓ, ὁκόταν δακέη τόκε ὥρη εἶναι, αἱ μὴτρες ἐξυμπίπτωσι, καὶ τὰ ἐπιμήλια ὀλίγα [γίνε@] καὶ κακίονα. [11] ταύτῃσι φάρμακον χρὴ πιπίσκειν κάτω, καὶ ἀποσβήνειν τῆ καθαρσικῶν. [12] καθαρθεῖσα ᾗ ὑγιὴς γίνεται. 220 221 222 223 224 225 226 227 228

LVI. " Ἢν φλεγμήνηται ἡ μήτρη, ψάυε@. [2] ἢν δὲ πσφακελίζῃ καὶ παλιγκοτώνη, πῦρ ἔχει ἓ ὀξὺ καὶ μέγα, " καὶ φρένες σκληρόν. [3] τὰ ἀμφὶ τὰ αἰδοῖα. σκπάγλως τε αἴσθε@ καὶ δάκνε@ καὶ ὀρμᾶ. [4] ἓ, εἴ τις ἐπαφήσαι τῷ δακτύλῳ, καὶ αὖθις κάκιον ἴσχει, καὶ ἀδάξε@. [5] καὶ τὴν κεφαλὴν ἀλγέει, καὶ τὸ βρέγμα. [6] καὶ ἀχλὺς, καὶ ἰδρὼς μέλαν πιδᾶ@. [7] τὰ ἄκρεα ψύχονται καὶ τετρεμάνται. [8] καὶ κῶμα ἔχει ἀλλοῖε. [9] " καὶ ἐσακούειν σὺκ ἐθέλει. [10] ἀδὲ ἡ ὑ στέρη σύνεσιν. [11] ἀσιτίη πολλὴ, καὶ [ὁ] σῖτος ἀχ@ " ἐ πάμπαν ἐρύε@ τροφὴν, καὶ ἡ κοιλίη. [12] καὶ βοᾶ, ἓ ἀναίσχυ@, [13] " καὶ ὀδυνᾶ@ τὸ τε ἦτρον καὶ τὰς βουβῶνας, καὶ τὰς ἰξύας, " καὶ [τὰς] αἰδοίας. [14] καὶ τελευτᾷ καὶ ἀπόλλυσιν. [15] " ἢν δ' εὐοδώσῃ 229 230 231 232 233 234 235 236 237 238

juna in vino diluto. [30] At morbus hic lethalis est, & paucæ effugere possunt, si non in ventre conceperint. 219

LV. In uterorum inflammatione menses obtorquentur, [2] & quum jejuna est vomit. [3] Ubi vero comedit, dolor habet imum ventrem & lumbos. [4] Et totus venter modo durior modo mollis fit, [5] & non valde considet. [6] Alvus magna fit, & non purgatur: [7] & sibi prægnans esse videtur, [8] & patitur quæcunque prægnantes perpeti solent. [9] Et si ventrem contigeris, levem comperies tumorem velut in utre: [10] & quum partus tempus esse visum fuerit, uteri concidunt, & menses pauci ac deteriores fiunt. [11] Huic pharmacum deorsum purgans bibendum dare oportet: & purgatoria apponere. [12] Purgata vero sana evadit. 220 221 222 223 224 225 226 227 228

LVI. *Si* inflammatus fuerit uterus, vellicatur. [2] Si vero quid corruptum fuerit, ac vitiatum recruduerit, febris corripit acuta & magna, & horror durus, [3] partes circa pudenda: & horribiliter afficitur, & mordetur, & concitatur: [4] & si quis digito contingat, rursus pejus habet: & pungitur, [5] & caput dolet ac sinciput: [6] & caligo adest & sudor frontis. [7] Extremæ partes perfrigerantur ac tremunt: [8] & sopor profundus aliquando occupat, [9] & audire non potest: [10] neque reliquus sensus operatur. [11] Fastidium cibi est multum, & stomachus & venter omnino non continent cibum: [12] & vociferatur, & exilit, [13] & pectinem dolet, & inguina, & lumbos, & occultos pudendi locos, [14] & cito moriuntur. [15] Si vero dolo- 229 230 231 232 233 234 235 236 237 238

καθα-

res

καθαγνῆσαι, ἀπόζειν ὡς ἥκιστα ἐξ ὕδατος καὶ ἐλαίου σκεπτέσμυρνίζει ' πυελήσαι, [16] καὶ ἐπιθετίζει μαλθακῆσι, μυελὸν ἐλάφου, καὶ χλοὸς ἄλφα, καὶ κηρὸν λόγκης, καὶ ὠὸν τὸ πυρρόν. [17] ἢ κηρῷ τῷ πεπυρωμένῳ ἐπιτεθειμένα ξύλα ῥητίνην. [18] καθαίρειν δὲ οἶνα, ἢ γάλακτα αἰγείου, ἢ ζωμῷ ὄρνιθος. [19] οἶνον δὲ μὴ πίνειν. [20] καὶ πλοκούντης χυλὸν ῥοφεῖτω.

ΛΥΙΙ. Μητρέων ὀδύνης ἔγχυτον. [2] ἢν ὀδυνῆ μᾶλλον ἢ ἀσθενὴς καὶ βίαιος, [1] ἀχλὺς ἐν τῇσι μήτρῃσιν ἔνι, [3] καὶ οὐκ ἔξεισι τὸ πνεῦμα, ἀλλ' αὐτόθι μένει κακόν. [4] δεῖ δὲ ἔτως θεραπεύειν. [5] ἀνδρομάξιος ἀγρίης καρπὸν καὶ πεύτλα τρίψας ὁμοῦ λεῖα, χλιλίους τε ἔγχεον ἐς τὰς μήτρας. [6] Ὑστερέων ὀδυνῶν πῶον. [7] οἶνον ὡς ἥδιστον ἴσον ἴσῳ κεράσας τρία ἡμιλέα ἀπίνακα, μαραθρου ῥίζας [1] καὶ δ' καρπὸν τοῦ τετραμόρφου, καὶ ῥοδίνου ἐλαίου ἡμικοτύλιον. [8] ταῦτα ἐμβαλὲν ἐς ἐχῖνον καινὸν, καὶ οἶνον ἐπιχέας, εἶτα πυελήσας. [9] ἐπιθετίζειν δὲ καὶ σκίλλαν, ἕως τ' αὐτὸ τὸ σῶμα μαλθακὸν ᾖ, [1] καὶ φορμανῶδες. [10] καὶ, ὅταν ἐν καθαρσῇ φλύκταινας ἀνὰ τὸ σῶμα τῆς ὑστέρης φύσωσιν, ἔτω θεραπεύειν. [11] σάρκα [1] βοὸς πιείρου ἢ χλωρὸν σὺν καὶ ἀγκόνι, [1] τρίψας λείως τῷ σαρκὶ καὶ χρίσας, ἐς τὸ αἰδοῖον ἐνιέναι.

ΛΥΙΙΙ. Ἢν ἐρυσίπελας ἔχῃ τὰς μήτρας, [2] οἰδέει τε τοὺς πόδας καὶ τὰς μαζοὺς καὶ τὸ σῶμα. [3] καὶ πόνος αὐτῷ κατέχει, καὶ ὀρθόπνοια γίνεται. [4] καὶ ἀλγέει τὰς κενεῶνας, καὶ τὸ ὑποχάσκελον, καὶ τὰ στέρνα, καὶ τῷ κεφαλῷ· [5] τρόμος τε ἔχει, καὶ τὰς χεῖρας

res ad extremam debilitatem deduxerint, spongiis calidis ex aqua & oleo expressis [1] foveto: [16] & subditia mollia apponito, medullam cervi, adipem anserinum, & ceram albam, & ovi luteum. [17] Aut ceratum picatum cum resina subdito. [18] Vino vero aut lacte caprino purgato, aut volucris jusculo. [19] Vinum autem ne bibat, [20] & ptisanæ succum forbeat.

ΛΥΙΙ. Ad dolorem uterorum medicamentum infusile. [2] Si dolor solum fuerit vehemens & violentus, caligo in uteris inest, [3] & flatus non exit, sed isthic [1] manet malum. [4] Oportet igitur sic curare. [5] Atriplicis sylvestris semen, & betas simul trita ac repetacta, in uteros infundito. [6] Aliud dolores uterorum sedans. [7] Vini suavissimi pari aqua temperati tres semicongios Atticos sumito, & fœniculi radices ac seminis ejusdem trientem, & olei rosacei heminam dimidiam. [8] Hæc in ollam novam immittito, & vinum superfundito: deinde foveto. [9] Apponito [1] autem & scillam, donec oscu-435 lum molle factum fuerit & ad lationem idoneum ac apertum. [10] Et quum in purgatione pustulæ circa osculum uteri exortæ fuerint, sic curato. [11] Carnem bubulam, cum butyro aut adipe anserino & aniso tritis illine, & ipsam carnem in pudendum inde.

ΛΥΙΙΙ. Si ignis sacer habuerit uteros, [2] intumescunt pedes, & mammæ, & corpus: [3] & dolor ipsam corripit: & recta cervice spiratio fit, [4] & dolet laterum mollitudinem, & partes sub ventre, & pectora, & caput: [5] & tremor occupat, & torpor manus,

χείρας νάρκη, καὶ τὰς βουβῶνας καὶ τὰς ἰγνύας τρέμει. [16] σύνοιδε δὲ καὶ σὺν τῇσιν ἰγνύῃσι καὶ πελιδνοῦται γίνεται), καὶ κεφάλῃ ὀλίγον χρόνον. [17] καὶ ἡ χροιὴ, μάλιστα δὲ καὶ οἱ μαζοὶ ἀείρονται καὶ τιθῶ ὁμοιοῦνται· τὰ γὰρ δὴ πάνυ τι ἀλγεῖ. [18] καὶ πῦρ καὶ ῥῖγος λαμβάνει. [19] καὶ ἐρυθρὸν τὸ πρόσωπον γίνεται. [10] καὶ δίψα ἰσχυρή. [11] καὶ τὸ ἦπαρ ξηραίνεται. [12] "πεῦτε λῶ ἐγκύμονι πρόσκειται, θνήσκει, καὶ σῶν αὐ δυνήσεται ἀλεξυγεῖν.

[13] "Ην ἔρυσι πέλας ἐν τῇσι μήτρῃσι γένηται, [14] οἰδήματα γίνεται πελιωδέστατα ἀπὸ τῶν ποδῶν ἀρξάμενα, καὶ ἐς τὰ σκέλεα πάντα, καὶ ἐς τὰ ὀσφύι. [15] ὅσον δ' ἂν ὁ χρόνος πολλὸν γένηται, καὶ ὁ χώρης ἐπάγῃ, [16] καὶ οἰδίσκει καὶ πρόσψυχρα πᾶσι. [17] καὶ πῦρ ἔχει μέγα, καὶ ῥῖγος ἐπιλαμβάνει. [18] καὶ πνεῦμα πυκνόν. [19] καὶ λιποθυμίη, καὶ ἀσθένεια, καὶ ὀδύνη παντὸς τοῦ σώματος. [20] δυσθυμίη τε καὶ ἀλογίη τῇ γνώμῃ. [31] καὶ τὸ πάθος ἀνέρχεται ἐκ τῶν κάτω κοιλίης ἐς τοὺς ἰξύας, καὶ ἐς τὰ νῶτα, καὶ τὰ ὑποχόνδρια, καὶ τὰ στέρνα καὶ τὴν τραχήλου, καὶ τὴν κεφαλὴν, καὶ τὸ στόμαχον. [22] καὶ δοκέει θανεῖσθαι. [23] ὁκόταν δὲ λύηται ἡ ὀδύνη, "νάρκη ἔχει τοὺς ἰξύας, καὶ τοὺς βουβῶνας, καὶ τὰ σκέλεα. [24] καὶ σὺν τῇσιν ἰγνύῃσι πέλια γίνεται, [25] καὶ ὀλίγον χρόνον δοκέει ῥᾴων εἶναι· ἔπειτα αὖθις πονεῖ. [26] καὶ ὀχρὼς φλυκταινῶν κατασπείρεται. [27] καὶ τὸ πρόσωπον ἐρυθήματα λάζεται· φθαρήσεται καὶ δηλόημα. [28] καὶ ὁ φάρυγξ αὖος, [καὶ] ἡ γλῶσσα τρηχεῖα. [29] αὕτη ἡ νόσος, ἢν ἐγκύμονα σχοίη, κτείνει. [30] "λῶ δὲ μὴ, ἐπιστέλλω χρὴ πρόσθεν καθαίρειν. [31] ὅταν δὲ μὴ λύηται ὧδε, ψύχειν τὴν κοιλίην σὺν μαλθακοῖσι ψύγμασι,

nus, & inguina, & poplites tremunt. [6] Quandoque vero & in poplitibus lividæ fiunt, & modico tempore melius habent [7] ex hoc colore. Maxime vero mammæ attolluntur juxta gentilitatis cognationem. Attamen non valde dolet: [8] & febris ac rigor corripit, [9] & facies rubicunda fit, [10] & sitis fortis est, [11] & hepar reficcatur. [12] Hæc si prægnanti acciderint, moritur, & non poterit effugere.

[13] Si ignis sacer in uteris fiat, [14] tumores fiunt lividissimi, à pedibus exorsi usque ad crura tota, & ad lumbos. [15] Quanto vero tempus amplius progressum fuerit, etiam pectus percipit, [15] & intumescit, & tota perfrigeratur, [17] & febris habet magna, & rigor supervenit, [18] & spiritus densus, [19] & animi deliquium, & debilitas, & dolor totius corporis, [20] & tristatur, & mente variatur. [21] Et affectio ascendit ex inferno ventre ad lumbos, & ad dorsum, & præcordia, & pectora, & collum, & caput, & stomachum, [22] & mortua esse videtur. [23] Quum autem dolor solutus fuerit, torpor habet lumbos, & inguina, & crura: [24] & in poplitibus livores fiunt, [25] & modico tempore melius habere sibi videtur: deinde rursus affligitur: [26] & corpus pustulis completur, [29] & rubores conspicui ac manifesti faciem occupant: [28] & guttur siccum est, & lingua aspera. [29] Hic morbus si prægnantem invaserit, occidit. [30] Sin minus, medelam adhibere oportet, [31] & lac asininum bibendum dare ac purgare. [32] Si vero sic non solvatur, ventrem mollibus frigefactoriis perfrigerare,

ψύγμασι, 33 '' ἐς ὑποθέτους μὴ 237
ὑπεισκελέσι. 34 καὶ κυμῖνον κέ-
φους, ὄν ἔστι καὶ ὁλίγον. 35 καὶ ἐμέσῃ.
ἀγαθὸν ὃ ἀκτῆς φύλλα λαμβάνειν
ἐφθὰ ξὺν ὀρίγανῳ ἢ θύμῳ ἢ πη-
γάνῳ. 36 ὑπὸ δὲ τὸ πῦρ μεθιεῖν), καὶ
οἶνον καὶ σπόα διδόναι γλυκέα.
'' ἀλλὰ πυῶδες θερμαίνειν). 238

LIX. Ἢν δὲ ὕδερος γένηται) ὧν 239
τῆσι μήτρῃσι, 2 '' τὰ ἐπιμηνιάζου- 240
ρείσ ἀσώδεα, ἢ ὑδατώδεα, ἢ πάν-
υ αἱματώδεα. 3 οἰδέει καὶ ἡ ὑστέρη,
καὶ φλέβες, καὶ ὅσα ἄγχουσα. 4 καὶ
10 ' κύησιν τεύξει ἐπὶ τὰ πίσω). 5 καὶ οἱ
μηροὶ ῥέουσι. 6 καὶ ἡ νεφρὴ χαλᾷ
σκληρή ἐστι ἢ οἰδέει, καὶ πᾶς ὁ ἀμ-
φὶ περὶξ χῶρος, 7 καὶ ἀλγέει, ὧν
ἧς αὐτῶν ψαύσῃς. 8 πυρετός τε καὶ
βρυγμὸς ἴσχει, 9 καὶ ὀδὼν ἐπέρχηται
ἐς τὰς κεφαλὰς καὶ ἐς τὰς ἰξύας.
10 καὶ ἐξονθροῖ, καὶ κάκιον ἴσχει. 11
'' τούτῳ λέβη δεῖ θερμῶ, καὶ 241
χλιαίνειν. 12 φάρμακον δὲ πιπί-
σκειν καὶ πυελίῳ βληχρόϊσι. 13 ἢ
κυκλάμινον τελώδολον ἐν ὀθονίῳ
ἐπιδεῖσθαι ἀποδήσασα. 14 καὶ
κυπαείσσ χλὸν βρέχειν ἐν ὕδα-
25 τι, καὶ ' κανθαρίδας τρίβασα,
ἐπιδεῖσθαι ὀλίγον χρόνον, καὶ
ἅμα πλείονα συνεργεῖ. 15 Πρόσθε-
ν ἄλλο ἐς ὕδερον· κύμινον, ἀσα-
φὶς λευκὴ, κνίδης καρπὸς, ἀρ
ῥίζα. τεύτεων ὁ βέλτ ἐπιτήδειος
ἐπιδεῖσθαι. 16 ἐπιδὰν ἐκκαθαί-
ρῃς, κλυζέσθω καὶ ἀφαιρέειν καὶ
ἐγκλύζειν τὰ αἰδοῖα. 17 καὶ ξυγ-
κοιμάσθω ἄμα. 18 καὶ, ὑπὸ δια-
νέγκη τὸ ἔμβρυον, ἐκκαθαίρεται
πᾶσα, ἢ ὑγιὴς γίνεται.

LX. '' Ἄλλῳ ὁμοίῳ ὕδε- 242
ρι μητρέων. 2 ὕφαιμόν τι ῥεῖ
ἐκπροφδές, καὶ καθαίρεται, 3 καὶ
20 δάκνει ' σφόδρα, καὶ ἕλκει, ὥστε
ἄλμη

rare, 33 & ſubdititiis non moleſtis 34 & levibus paulatim purgare, 35 itemque vomere. Ad hoc commodum eſt ſambuci folia ſumere cocta, cum origano, aut thymo, aut ruta. 36 Si vero febris dimiſerit, etiam vinum ac cibos dulces dato. Veruntamen paucæ curantur.

LIX. Aqua intercus ſi in uteris fiat, 2 menſes prodeunt arenoſi & aquoſi, & non valde cruenti. 3 ' Intumeſcit & uterus, & venæ, & propinquiſſimæ partes: 4 & prægnans fit: deinde ſuffocatur, 5 & mammæ fluunt, 6 & imus venter durus eſt ac intumeſcit, & omnis circumcirca locus, 7 & dolet ſi quis ipſum attingat. 8 Et febris ac ſtridor dentium corripit, 9 & dolor vehemens laterum mollitudinem ac lumbos: 10 & ſemen in ſomnis effundit, & pejus habet. 11 Hanc calida lavare oportet ac tepefacere: 12 pharmacum ' autem bibendum dare, & cum debilibus fovere: 13 & cyclamini obolos tres in linteo deliget ac apponat, 14 & cupreſſi ſuccum in aqua madefaciat, ac cantharidas eadem terat, & modico tempore, & per multum temporis intervallum. Efficax eſt. 15 Subditititium. Cuminum chemæ menſura, uva paſſa alba. Aliud. Urticæ ſemen, ari radix. Horum quodcunque voles leniter apponito: ubi vero expurgaveris ' colluatur, ita ut detrahas & cum infuſo pudenda colluas: 17 & ſimul cum viro dormiat: 18 & ſi fœtum ad partus tempus geſtarit, tota expurgatur, & ſana fit.

LX. Alia aqua intercus uterorum. 2 Subcruentum quiddam fluit ſanioſum, & purgatur, 3 & mordet valde, & ulcerat pudenda

ἄλμη, τὰ αἰδοῖα ⸋ τὰ πέλε, καὶ, ὅκως αὖ ἐπισχέῃ, ἑλκῶ. 4 ⸋ ἡ χροιὴ ἐκτεροφδὴς. 5 τὰ ἄλλα καθαίρε-ται ὡλῆθ⸋, ὥσπερ ἐν τοῖσιν ἄλλοισι ῥόοισιν. 6 ἡ δὲ νοῦσ⸋ βληχρο-τέρη τε καὶ ἄλλως θανατώδης γί-νεται.

7 "Ην ἐξελκεωθέωσιν αἱ μῆ-τραι, τούτῳ θεραπεύω ὡς τὴν ὑπὸ λευκῆς ῥοὴν ἐχομένην. 8 καὶ γάλα ὄνειον πιπίσκω. 9 ⸋ ἐχναίνω. 10 καὶ ἐνίοτε φαρμάκοισι τοῖσι ἀσφοδε-λοειδέσιν. 11" Ὑδέρος ἔκλειγμα. 12 λοῦ ὕδωρ ἐν τῷ μητρείων' ῥεῖν, θεῖον, χυ-τρὸς ἄλφα λείχειν.

LXI. "Ην ἄνεμ⸋ ἐν τῇσι μή-τῃσιν ᾖ, φῦσα ἔξεσι ⸋ τεύξῃ. 3" ⸋ οἰδέει πᾶσα. 4 καὶ πῦρ ἔχει ⸋ καῦμα. 5 ἀπὸ τοῖσδε αἴσθεται σφό-δρα ὑπὸ ὀδύνης. 6 ⸋ τὸν ἄνδρα ἀ-ποστέ-ται, " ⸋ σφόδρα ἄχθε-ται τῷ σύνευνῷ. 7 ⸋ ὀρθοῦσθαι ἀδυνατέει. 8 ⸋ ὡς βαρέα μιν κέα-ται ἐν τῇσι μήτῃσι. 9 καὶ κεφαλὴν ἀλγέει. 10 καὶ ἀλύει. 11 ⸋ ἀνωδός ἐστιν. 12 λοῦ δὲ ἡ ὀδυνὴ ἀποστῇ, βοᾷ τε ⸋ ἀλγέει πάντα, καὶ ἐξύας, " ⸋ ἐπίσταται, ⸋ τὸν ἔδρην. 13 ⸋ τὸ ἔδρον εἴργε-ται. 14' ⸋ ἡ κοιλίη πνί-γε-ται, ⸋ ἀνέει ἐρᾷ-, ⸋ ὑποχόνδριον πιταίνε-ται. 15" ⸋ στόμαχος δάκνε-ται. 16 ⸋ τὸ στόμα πικρόν. 17" ⸋ ἐμέει ὀξέα ⸋ ἄκρητα, ⸋ ἐρεύγε-ται ἁμυνά, καὶ ῥαΐζει. 18 λοῦ ἢ μὴ, ἀνοιδίσκε-ται. 19 καὶ λοῦ ἐπαφήσῃ, ⸋ ἀνθυπτιάᾳ, ⸋ ἀλ-γέει. 20 κλύζειν δὲ χρὴ τοῦ μήτρεον μελικρήτῳ ⸋ ὀξυμέλιτι ⸋ ἐλαίῳ, κύμινόν τε τρῖψαι ἢ ἄνησον καὶ λίνου πέταλα τρίψαι. 21" καὶ ὄρνιθος ἀπὸ παχέος ξυὸς ὠοῖς καὶ ἐν ὕδατι ἑψέειν. 22 προσθέτοισι δὲ εἶσιν αὖ ἐγὼ γράψω, ⸋ ποτήμασι χρεώσω. 23" καθίσιος ᾗ ἐν ἐλαίῳ θερμῷ, ⸋ ἐγὼ μάζω ἐμβάλλω. 24 χοίνικα αὖ-

da velut muria, & circumſitas partes, & quodcunque deſtillarit ulcerat, 4 & color eſt morbi arcuati. 5 De cætero vero purgatur copia velut in aliis fluxionibus. 6 Morbus autem hic & debilior eſt, & aliquando lethalis fit.

7 Si uteri egreſſi fuerint. Hanc curato velut eam quæ à fluxu albo vexatur: 8 & lac aſininum bibendum dato, 9 & extenuato, 10 & prædictis pharmacis curato. 11 Eclegma, quod delingitur ad aquam intercutem. 12 Si aqua ex uteris fluat, ſulphur, & anſeris adipem delingat.

LXI. Si ventus in uteris fuerit, 2 flatus exit, & ſtridet, 3 & tota intumeſcit: 4 & febris habet & ardor: 5 & ad hæc valde exilit præ dolore: 6 & virum non admittit, & valde ægre fert coitum, 7 & erigi non poteſt, 8 & velut onus grave ipſi in uteris jacet, 9 & caput dolet, 10 & anxia eſt, 11 & loqui non poteſt. 12 Si vero dolor acceſſerit, clamat, & dolet omnia, & lumbos, & pubem, & ſedem: 13 & urina ſupprimitur, 14 & venter ſuffocatur, & mori cupit: & præcordia diſtenduntur: & ſtomachus mordetur: 16 & os amarum eſt: 17 & vomit acida & pura ac meraca: & frequenter ructat, & melius habet: 18 Sin minus, intumeſcit: & ſi attigeris, renititur & dolet. 20 Proinde uterum cum aqua mulſa, & aceto mulſo ac oleo colluere oportet: Et cuminum aut aniſum tritum, ſumere, & lini folia terere, 21 & gallinaceum adipem cum ovis in aqua infundere. 22 Subdititiis vero ac potionibus utere, quæ ego deſcribam. 23 Deſideat autem in oleo calido, & aromata in ipſum immittito, 24 junci odora-

θῳ ἢ ἐν ὕδατι δάφνης ἢ ἀμυγδάλης. [25] ἄριστον δὲ καθαρῷ κλυσμοῖσι μαλάττοντα τὴν κοιλίαν· [26] ἢ βάλανον ἀφεψήσαντα, "ὡς ἥπιος [252] κοιλίη λύῃ"), εἶτα ἄπλυτον ξὺν μέλιτι. [27] "εἰ δὲ γεραίτερον εἴη, κρόμυον [253] ἐς ἔλαιον ἢ ἐς μέλι, καὶ ἀφεψήσαντα. [28] ἢ ταῦρα χολὴν, ἢ νίτρον ξὺν μέλιτι. [29] "ἢ ῥοιῆς ὀξείης [254] πύρινα ξὺν μέλιτι καὶ ἁλήτῳ κεδνῷ.

LXII. "Εἰ δὲ μύλη ἐμφύεται [255] ὑπὸ πάχεος γονῆς συνεχομένης, [2] θύμβρην λεῖον ἐν ὄξει ἢ ὕδατι, τοῦτο δίδου πίνειν ἔνυδρον, [3] ἢ ὑοσκύαμον τὸν καρπὸν λεῖον, [4] καὶ κλύζειν ἅλμῃ καὶ ὀπῷ καὶ ὄξει· λῦει δέπ, [5] καθαίρειν, μελίκρητον συνίεναι ξὺν ὕδατι φακῶν, ἢ ὀρόβων, ἢ ἴσε ἄγχε. [6] λῦει δὲ καθαρθῇ εἶα τὰ πυελφλεγέα, καὶ ἀφανίζειν, σμύρναν [τε] καὶ νίτρον ξὺν εἰαλῷ κεδνῷ.

[7] "Ην αὖ ἐμφυσήσῃ ἐν τῇσι μήτρῃσι, καὶ δύσκηνη, [8] καὶ τῇδε διεξιὸν πῦρ ποιέῃ, καὶ οἰδέῃ καὶ ὠμᾷ. [9] καὶ ὀδυνᾶται καὶ τὸν αὐδεῖα ἀπανιάνεται, καὶ ἄχθεται σφόδρα τῇ σωτερίῃ. [10] καὶ τείνεται καὶ οἰδέῃ τὸ ἦτρον. [11] καὶ ἐ δυσκαίνεται ὀρθῶσαι ἢ ἰθυνέσθαι. [12] ὅταν ἔτως ἄῤῥῃς, γνῶναι, ὅτι ἐν ἐμέῳ καὶ γονὴ ἐστὶν ἐν τῇσι μήτρῃσι. [13] "καὶ ἡ γυνὴ ἀφ' τούτων κάμνει. [14] λαβὼν μέλι, κηρὸν, καὶ λίνα πέταλα τρίψας λεῖα, ὄρυνε ἐν οἴνῳ εὐώδεϊ χλιαίνας, ἔγχεον ἐς τὰς μήτρας κλυσῆρι. [15] "πινέτω δὲ λίνα πέταλα, ἢ τὸν καρπὸν τρίψαι, καὶ ἐς ἔριον ἐνελίξας ἐσθὸς τὸ στόμα τῆς μήτρης ἐσθήσθω. [16] "εἰ δὲ μὴ ἐνεγ-

ti florem. Aut in aqua lauri, aut marina desideat. [25] Optimum autem est mollibus infusis ventrem purgare, [26] aut glandem apponere quemadmodum puero venter solvitur, lanam illotam cum melle. [27] Si vero antiquior fuerit, cepam in oleum aut mel tinctam apponito. [28] Aut taurinum fel, aut nitrum cum melle. [29] Aut mali punici acidi nucleum, cum melle & ordeacea farina.

LXII. Si mola ipsa innascitur, à crassa genitura intus retenta; [2] thymbram tritam in aceto & aqua, liquidam bibendam præbeto. [3] Aut hyoscyami semen tritum: [4] & cum muria ac silphii succo & aceto colluito. Aut si opus fuerit cum aqua. [5] Optimum vero est aquam mulsam infundere, cum aqua lentium, aut ervi, aut floris violæ. [6] Si vero purgata fuerit à talibus quæ sunt velut igne ambusta, [7] myrtum coquito ac perluito, & myrrham ac netopum cum lana apponito.

[7] Si ventus in uteris fuerit, ac momorderit, [8] & qua transit calorem facit, & præ ardore intumescit, [9] & dolet, & virum aversatur, & coitum valde ægre fert: [10] & tenditur ac intumescit pecten, [11] & erigi non potest, nec dirigi. [12] Quum sic inveneris, scito quod ventus & genitura in uteris est, [13] & propterea nunc ægrotet. [14] Accipe itaque mel, ceram, lini folia trita, & adipem gallinaceum, & hæc in vino odorato tepefacta per clysterem in uteros infunde. [15] Apponat autem folia lini. Aut semen lini tritum, & in lanam involvito, & ad os uteri apponito. [16] Sin minus, efficaciore

utere.

284 ἐνεργεῖ, χρίεσθαι ἔλαιον ἐ κρόκου, [17] καὶ λίνου πέταλα, ὄρνιθος στέαρ τρίψας λεῖα, διείς τι γάλακτος γυναικείου ἀποπατογήσας ἄχνη ἀπὸ ὀθονίων λεπτῶν σύδησον. [18] προσιζέσθω ἢ πρὸς τὸ στόμα τῆς ὑστέρης.

[19] Κλὼ ἀποφύη] πιμελὴ σαρκοειδὴς ἐστὶν ἡ ὑστέρη, τηκεδόνα σύμφυσα, καὶ λεπτοῦται μέσως. [20] αἱ γὰρ λίαν λεπτοὶ ὑμέναι ἀθρόαι εἰσὶ καὶ σπερματοῦσθαι.

LXII. Εἰ δὲ μὴ δέχεται] ἡ ὑστέρη, ἀλλὰ ἀφίησι, καὶ θερμὸν σῶμα ἔχει οὐ ἑαυτῆς, [2] ὄργανον χρὴ μηχανοποιέσασθαι, ἐφ' ὃ ἐξουλῶμαι εἰσελθεῖν ἀτμὸς ἐς τὰς μήτρας· [3] ἀμφὶ ἢ τούτῳ εἵματα κυκλοῦσθαι πάσσειν. [4] ὑποθυμιᾶν ἢ κασίῃ, κινάμωμον, σμύρναν, ἴσον ἑκάστου, οὖ οἴνου τε φυρῶν σπερμὰ τέτων, καὶ ἐπιπάλλειν. [5] ὀλίγον τε λέειν, [καὶ] ὀλίγα σιτέεσθαι. [6] δρύμμα ἢ καὶ προσθετὸν τοιόνδε· σμύρναν ἀπαλοῦν ξυῶ μέλιτι. [7] ἔσω ἢ προμήκης ὡς βάλανος. [8] καὶ ταῦτα ποιέειν πολλάκις, πρὸς ἢ δώματι ὀρίων. [9] καὶ οἱ οὖν σίτου πελεκῖνοι τελεθοῦσι ξυῶ σμύρνῃ ὠφελέουσιν. [10] ἐψεῖν ἢ μέλι, ξυῶ τῆσι δαμσὶν ἀνακυκῶν, καὶ ὅσον αἰγίπτιον κύαμον προσθεῖναι. [11] καὶ τεύριον χολῶ, καὶ ῥοιᾶς ἐρυθρῆς ἴσον κονύζης ποίης. [12] ὅμοιον δὲ ἐστὶ σελίνῳ ἄλῳ· φύεται δὲ ἄγχιστα θαλάσσης ἐν χωρίοισι ψαμμώδεσιν· ὀσμὴ ἢ τέτου δύσοσμος. [13] τοῦτο ξυῶ μέλιτι καὶ οἴνῳ προσθεῖς· [14] ἢ βολβίον. οὐ πυροῖς ἢ θαυρεῖ], αἰγυπλάσιον ἢ μάλιστα, δριμὺ, ὅμοιον κυμίνῳ αἰθιοπικῷ. [15] τοῦτο σκόροδον, νίτρον σὺν τῷ αὐτῷ προσθλίψαι. [16] προσλεέσθω δέ.

LXIV. Ὅταν γυνὴ τὴν κεφαλὴν

utere. Irinum & crocum, [17] & lini folia, & adipem gallinaceum terito, & lacte muliebri diluta, rasura de tenuibus linteolis derasa excipito ac illigato, [18] & ad uteri osculum appo-75 nito.

[19] Et si pinguitudo carnosior enascatur, quod consumat indito, & mediocriter attenuato. [20] Quæ enim valde attenuantur, raræ fiunt & abortiunt.

LXIII. Si vero genituram non suscipit uterus, sed dimittit, & calorem in seipso non habet, [2] instrumentum parare oportet, cui infidens vaporem intra uterum recipiat, [3] ita ut vestes circumcirca ponantur. [4] Suffire autem oportet casiam, cinamomum, myrrham, singulis pari portione vino firæo sive sapa 80 subactis, & super prunas conjectis. [5] Modice vero lavetur, & modice cibum sumat. [6] Opitulatur & subditicium hujusmodi. Myrrham mollem cum melle efformato. [7] Sit autem oblonga velut glans: [8] & sæpe hæc facito virium respectu habito. [9] Prosunt & pelecini in frumento nascentes, cum myrrha triti. [10] Mel quoque coquito, & cum tædis agitatum permisceto, & fabæ ægyptiæ magnitudinem apponito: [11] fel item taurinum, & rhoem rubram pari portione. [12] Conyza herba est similis apio crispo, nascitur autem prope mare in locis arenosis, odor vero ejus ægre tolerari potest. [13] Hanc cum melle & vino apponito. [14] Aut bulbion (conspicitur autem in tritico, maxime ægyptio) acre, simile cumino æthiopico: [15] hoc & allium & nitrum simul apponito. [16] Verum antea lavetur.

LXIV. Quum mulier caput

λὼ ἀλγέῃ, τὸ βρέγμα τε καὶ τὸν
τρῆχηλον, [2] καὶ ἰλιγγιᾷ πρὸ τῶν
ὀμμάτων, [3] καὶ φοβεῖται καὶ συγνὴ
ἐστι, [4] καὶ ἔρρει μέλαινα, καὶ δι' ὑστέ-
ρης ὄμβρια, [5] καὶ ἄσπεχε, καὶ δυσθυ-
μίη, [6] μέλαινα χολὴ ἐν τῇσι μή-
τῃσιν ἔνι. [7] Θεραπεύεσθαι δὲ, σὺν-
τεμόντα πτελαιέω σικυοστίλω,
ταύρου χολῷ, αὐθις χαλκῷ τρίβειν
ξυὶ βάκχαρι καὶ πρόσθετα ποιέειν,
[8] καὶ φάρμακον πιπίσκειν καὶ λάζυν.

[9] Ὁκόταν δὲ δάκνηται τὰς μή-
τρας γυνὴ, [10] καὶ ἀλγέῃ, καὶ ἀσθά-
ξηται, [11] καὶ χολὴ ὑρέῃ ξανθὴ, [12] καὶ ἡ μήτρη χάνῃ, εἶα, καὶ οἱ ὀφ-
θαλμοὶ ὑπερῴδεες, [13] ἴσθι ὅτι χο-
λὴ σὺν τῇσι μήτρῃσιν ἔνι. [14] Ἄριστον
γὰρ σύμπαντος τοῦ σώματος καθαίρειν, τό τε πᾶν σῶμα, καὶ αὐτὰς, πρόσθετοισιν, ἢ
χολὴ ἀγαθή.

[15] Ὁκόταν δὲ ψύχηται ἡ ὑστέρη, [16] καὶ βάρος δοκέῃ ἐγκεῖ-
σθαι, [17] καὶ τὸ χρῶμα ἀλλοιωθῇ, [18] καὶ πεπηγὸς ᾖ ὑστερη, [19] ὅταν ἔτως ἔχῃ, καθαίρειν δεῖ, ἢ φλέγμα
ἄγειν, [20] καὶ λεπτύνειν χρὴ, καὶ πυκνὰ ἐμεῖν.

LXV. Ὅταν γυναικὶ ὀζῃ κακὸν σὺν τῷ τόματι, καὶ τὰ οὖλα μέλαινα ᾖ καὶ πονηρὰ, [2] κεφαλὴν λαγῷ καὶ μύας τρεῖς καθαρκῶσαι χρεών· [3] καὶ τῶν δύο μυῶν ἐξελεῖν τὸν κοιλίην, ἧπαρ δὲ καὶ νεφροὺς, μὴ· [4] καὶ σὺν ὕδατι λιπαρῷ τρίβειν μάρμαρον ἢ λίθου λδυκὸν, ἔπειτα ἀλφιτῶσαι. [5] εἶτα μίσγειν ἴσον ἐκάστῳ, καὶ τρῖβειν τοὺς ὀδόντας τρίβειν. [6] χρὴ δὲ καὶ τὰ σὺν τῷ τόματι χρόα κατατιθέναι μᾶλλον πονωδεστέρῳ τρίβειν, καὶ ἀλφιτοκλύζειν ὕδατι. [7] βάπτεσθαι δὲ τὸ πονῶδες εἴλεον σὺν μέλιτι, ἀναλαμβάνειν τοὺς ὀδόντας καὶ τὰ οὖλα, καὶ τὰ ἔνδον καὶ τὰ ἔξω. [8] τρίβειν τε αὖθις

dolet, & ' finciput ac collum, [2] & vertigo præ oculis obſervatur, [3] & timet, & triſtis fuerit, [4] & urinæ nigræ, & ſimilia etiam per uterum prodeunt, [5] & anxietas ac mœror ipſam tenuerit : [6] atra bilis in uteris ineſt. [7] Curetur autem ſic. Cucumeris ſylveſtris anniculi internam partem, fel tauri, florem æris, cum baccharе terito, & ſubdititia formato : [8] & pharmacum bibendum dato, ac lavato.

[9] Quum vero mulier uteros mordetur, [10] & ' dolet, lancinaturque, [11] & bilem flavam mingit : [12] & uterus hiarit, & oculi fuerint velut morbo regio affectorum : [13] ſcito quod bilis in uteris eſt. [14] Quapropter optimum eſt expurgare totum corpus & ipſos uteros ſubdititiis, quæ bilem educunt.

[15] Quum vero perfrigeratur uterus, [16] & onus inſitum eſſe videtur, [17] & color non eſt clarus, [18] & compactus eſt uterus. [19] Quum ſic habuerit, purgare oportet cum eo quod pituitam ' ducit, [20] & attenuare, ac frequenter vomere.

LXV. Quum mulieri male oluerit ex ore, & gingivæ nigræ fuerint ac pravæ, [2] caput leporis, & mures tres ſeorſim exure, [3] & ex duobus muribus ventrem exime, hepar autem & renes non : [4] & in pila lapidea marmor, aut lapidem album tere ac cribra : [5] deinde ſingulorum pares portiones miſcere, ac dentes confricare [6] oportet & locos in ore : & poſtea lana ' ſuccidiſſima fricet, & cum aqua colluat. [7] Tingat autem lanam ſuccidam in melle, & confricet dentes ac gingivas, & internas ac externas partes. [8] Terat item aniſum, & anethi

στιν ἢ ἀνήθου κάρπον, καὶ σμύρνλου ὁλκῆς ὀβολὸς δύο, διέναι οἴνου λευκοῦ ἀκράτου ἡμικοτυλίου· 9 σὺν τούτοις διακλυζέσθω, καὶ σὺν τῷ σώματι πολὺν κατεχέτω χρόνον. 10 ταμινὰ δὲ τοῦτο δεῖ, καὶ ἀναγαργαρίζειν νῆστιν, καὶ μὴ πρὸ τοῦ τροφοῦ. 11 ἄριστον δὲ ὀλιγοστιάν. 12 κάρπους χρὴ ἐπιφέρειν. 13 τοῦτο τὸ φάρμακον ὀδόντας καθαίρει, καὶ εὐώδεας ποιεῖ. 14 καλεῖται δὲ ἰνδικὸν φάρμακον.

LXVI. Ὅταν γυναικὶ ὁ μαζὸς τελχάσηται, 2 ἐπὶ συῆς καρπὸν ἢ βάτου ἐψῶν ξυὸν ὕδατι καὶ ἐλαίῳ, 3 καὶ τοὺς μαζοὺς καταπλάσσειν, 4 καὶ τούτοις φύλλα ἐπιπτύειν. 5 ἔπειτα ῥάψαι ἐς ῥάκος, 6 ὡς κυρτοειδὲς, πεπλατυρόμβου ὅσον τὸ μαζὸν ὄγκωσιν, καὶ ὕπως σὺν ὑδατι πτύον. 7 λῦε δὲ ἀμπύη, πάσσειν, καὶ ἑψεῖν ῥέρυπι πρόσφορα μετοῦσι, καὶ ἐπιβάλλειν τοῦτο. 8 μετέπειτα φακῆ ἑφθῇ ξυὸν ἀλφίτου μίξαι, καὶ καταπλάσσειν.

9 Ἐπὶ γυναικὸς σὺν τῷ αἰδοίῳ, ἢ σὺν τῷ ὀρθῷ ἀσκαρίδες γίνωνται, 10 λύγε κάρπος μίσγειν ἢ φύλλα, καὶ βοὸς χολὴ συμμίσγειν ὅσον ὀβολός· 11 κεδρείνου δὲ ἐλαίου φυρῆσαι, καὶ ἐρίου πυόεντα σύφορτα ἀναλαβεῖν. 12 σύπτεσθαι ἅπαξ τελέσαι, νύκτα καὶ ἡμέραν. 13 τῇ ὑστεραίῃ ἀφελομένῃ λούεσθαι θερμῷ, 14 καὶ σκόροδα ἑφτὰ καὶ ὠμὰ ἐσθίειν. 15 καὶ αἱ ἀσκαρίδες ἐξίασι, καὶ θνήσκουσιν. 16 ἅλμην χρὴ κλύζειν.

LXVII. Πρόσωπον ἀγλαΐζει. ἧπαρ ταύρου τρῖψαι τελέως ξυὸν ἐλαίῳ, ἀλείφειν ξυὸν ἀκράτου οἴνου. 2 χολὴ δὲ χλωρὴ φθείρει. 3 ἀλλὰ καὶ ὀχυ-

anethi semen, & myrrham pondere duorum obolorum, atque hæc in vini albi meraci hemina dimidia diluat, 9 & cum his os colluat, & multo tempore in ore contineat. 10 Hoc autem frequenter faciat, & jejuna gargariſſet, & poſt cibum. 11 Optimum vero eſt modico cibo uti, 110
12 & optima quæque ingerere oportet. 13 Hoc pharmacum dentes purgat, & bene olentes facit.
14 Vocatur autem Indicum medicamentum.

LXVI. Quum mulieri mamma aſpera facta fuerit, 2 ſtœbes aut rubi fructum, cum aqua & oleo coquito, 3 & cataplaſmate facto mammas integito, 4 & beræ folia ſuperponito: 5 deinde ex linteo velut pileum conſuito, 6 & magnitudine ut mammam capiat, atque ſic mammam indito. 7 Si vero ſuppuretur, ſecato, & ex lana ſuccida linamentum ſive penicillum immittito, & eadem ſuperponito. 115
8 Poſtea vero ex lenticula cocta cum polenta permixta, cataplaſma adhibeto.

9 Si in pudendo mulieris, aut inteſtino recto aſcarides naſcantur, 10 viticis ſemen aut folia, cum fellis bubuli obolo permiſcentur, 11 & oleo cedrino ſubiguntur, & lana ſuccida molliſſima excipiuntur. 12 Induntur autem tertio quoque die, per noctem ac diem. 13 Poſtridie vero ubi amovit, calida lavetur: 120
14 & allium coctum ac crudum edat: 15 & aſcarides exeunt ac moriuntur. 16 Muria vero etiam colluere oportet.

LXVII. Ad faciem ornandam. Hepar tauri terito cum oleo: illinito autem cum vino meraco.
2 Fel autem furfures exterit. 3

ὁ χυλὸς τ̃ πλοσύνης ὁμοίως λαμπτεώς. 4 καὶ ὠῶν τὸ λευκὸν, καὶ ἄλευρον θέρμων, καὶ ὀροβῶν, καὶ σύκων, καὶ τολατ̃ ὄμφακα. 5 καὶ κεφάλυθος ῥίζα & σπέρμα. 6 πάντα καὶ φακὸς
45 αἴρει, καὶ ἀλκυόνιον. 7 καὶ νάπυ 269
τὸς ἐὰν λυπῇ τὸ πρόσωπον, κηρωτῇ ὑγρᾷ ἀλείφειν, καὶ ὕδατος ψυχροῦ προσχέειν.

8 Καὶ ῥυπάδας σκλήνας. σὺν ψίμμι λιθίνῃ μαλακῶς ἀναλαβόντα τρίβειν, [καὶ] " μίλτου ὕδατος προσχέοντα 270
τολάσιν κυκλίσκους. 9 καὶ παδὰς ξηραινθῶσιν, ἐλαίῳ δεῖς χρίειν τὸ τὰς ῥυπάδας φέρον πρόσωπον.

10 Ἢν δὲ ῥέωσιν αἱ τρίχες, λάδανον μ̃ ῥοδίνῳ " ἢ ἀνθίνῳ μύ- 271
ρῳ τρίβειν, & μετ' οἴνου ἐγχρίειν. 11 " ἢ τὸν σμηκτρίδα γλῷ ξὺν 272
οἴνῳ, ἢ ῥοδίνῳ, ἢ ὀμφακίῳ, ἢ ἀκακίᾳ. 12 καὶ, ἐὰν μαδίσῃ, κύμινον
285 ἔμπασσε, ἢ πελιάδων κόπρον, ἢ ῥάφανον τρίπτειν, " καὶ κρομ- 273
μύου τρίβειν, ἢ τεύτλου, ἢ κνίδης.

LXVIII. Τὰς δ' ἐφηλίδας λεγομένας αἴρει ὀρόβιον τεύτλου τὸ χυλὸς, ὠῶν τὸ λευκὸν, πλοσύνη, 2 ἢ σικύου ἀγρίας ῥίζη ξηρὴ μετ' οἴνου τριφθεῖσα ἐπαλείφουσιν. 3 ἢ συκῆς φύλλα προσπλέκουσα. 4 σησάμου τρίπτειν σμήγματι, ἢ ἀμυγδάλαις πικραῖς. 5 κνίδης τὸ σπέρμα, σκορόδων κέλυφος, 5 ' ἐπιδεδόμενα λεπίδιον.

6 Λάχανα ἐξάγει πάντα. ὄξος, μάννα, κισσηρὶς, θεῖον μετ' ὄξους, κάρδαμον ἄγριον καὶ κηπαῖον, καὶ ἀποδωθὲν, ἐχίδνης λεπίδιον, καὶ λαπάθου ἀγρίας ῥίζα. τρίβειν δὲ μετ' ὄξους οἰνώδους. 7 Ἢν δ' φλυκίδια, καὶ λιθαργύρου χρέος.

LXIX. Ῥόα ἐρυθρὰ πιεῖν ἀγαθόν.

Sed & ptisanæ succus similiter illustrat, 4 & ovorum candidum: & ' farina lupinorum, & ervi, 125 cum ficis in cataplasmate adhibita. 5 Et brassicæ radix ac semen. 6 Hæc etiam lentigines tollunt. Itemque alcyonium. 7 Et si pulvis faciem læserit, ceratum liquidum ex rosaceo præparatum sublinito, & aquam frigidam affundito.

8 Et rugas lævigat hoc. In pila lapidea plumbaginem terito, & menstrua ex situ aqua affusa pastillos formato, 9 qui ubi resiccati fuerint, oleo dilutos rugosæ ' faciei illinito. 130

10 At si capilli defluant, ladanum cum rosaceo aut anthino unguento terito, & cum vino illinat. 11 Aut terram cimoliam cum vino, aut rosaceo, aut omphacino, aut acacia. 12 Si vero calva facta fuerit, cuminum impone, aut stercus columbinum, aut raphanum tritum. Aut cum cepa confricet, aut cum beta, aut cum urtica.

LXVIII. Cæterum solares appellatas maculas tollit, ervi decoctum, betæ succus, ovorum ' candidum, ptisana, 2 cucumeris 135 sylvestris radix sicca, cum vini fece trita, ac illira. 3 Aut fici folia adhibita. 4 Item sesamo trito fricari, aut amygdalis amaris: 5 & urticæ semen, & allii cortex superligatus, & lepidium.

6 Impetigines omnes extrahit. Acetum, manna thuris, pumex, sulphur cum aceto, nasturtium sylvestre ustum & in cinerem redactum, viperæ exuvium, rumicis sylvestris radix. ' Terantur autem cum aceto vinoso. 7 Si vero pustulæ emergant, etiam spuma argenti utere. 140

LXIX. Potio ad fluxum rubrum

γόν. ἐλάφυ κέρως καῦσαι καὶ ὠμηλύσῃ κεφαλῆν ξυμμείξαι διὰ λασίου, ἐπὶ οἴνου πεφάμενον ἐπὶ παίσσασα πινέτω, καὶ ἴσα. [2] Ἕτερον ὀμφίας ποτόν. ἀδιάντου ῥίζαν τρίψας, καὶ ἐρεβίνθους ιβ φάξας, καὶ λέκιθον, πίνειν ἐν μέλιτι ὡς ποτὸν διδόναι. [3] ἢ ἀλήτου σπανίου ὀξύβαφον, κύμινου ἡμισυ, μάννης τρίτον μέρος, καὶ χοίνικα ὀλίγον. [4] ἢ πίτυος, ἢ κυπαρίσσου δίεις ὕδατι, δίδου πιεῖν. πίνειν δὲ τὸ ἡμέρης. [5] ἢ ἐλάφυ κέρας καῦσαι, τρίψαι τε ξυὺ ὠμηλύσῃ καὶ κεδρίσι πέντε· οἴνου ξυὺ τῆσι δυσὶν αὐστηροῦ μέλανος μίγνυ. [6] ἢ ῥοιᾶι γλυκείᾳ, ὀπήσας τὸν χυλόν, ξυὺ οἴνῳ μέλανι πίνειν. [7] ἢ κυπαρίσσου κέρεσιν ὅσον τρία ἢ τέσσαρα, καὶ μύρσα μέλανα, καὶ ὁμοῦ καὶ ιε αὖ καθ' ἑαυτὰ, ἕως ἰσχνὸν ᾖ σώματος ὀρέων τὸ γύναιον. ξυὺ οἴνῳ ἢ πόσις χρήσθω. [8] ἢ καστορείου ὀβολὸν ἐν οἴνῳ τρίψαι αὐστηρῷ μέλανι, καὶ πιπίσκειν.

LXX. Ῥόα πόσις νόσου ποτὲ, ὅσαι ἀπὸ τῆς ὑστέρεως γίνονται. [2] γλυκυσίδης κέρεσιν, καὶ ῥόας πὰς ῥίζας, κύμινον αἰθιοπικὸν, καὶ μελάνθιον ἐν οἴνῳ λευκῷ διδόναι. [3] ἢ νάρδηκα ξύσας ὅσον ὀξύβαφον, ἐν πρόσθε χυλὸν ἐν οἴνῳ λευκῷ κεκραμμένῳ. [4] τοῦτο ἐκ ῥινῶν αἷμα ῥέον παύει. [5] ἢ σίδιον ἑψῆσαι ἐν οἴνῳ μέλανι, καὶ ἀφελέψαι, ἐπὰ ἔνδον τρίψαι ἐν οἴνῳ μέλανι, ξυὺ πάλιν ἀλφίτοις πιεῖν. [6] ἢ λίνα, ἢ ἐρυσίμυ φάξαι, καὶ ἐλαίης φύλλα χλωρῆς, καὶ μέλανα ῥίζαν, [ἐ] μίκωνα ἀδρόν. [7] ταῦτα τρίψας, ἐν τῷ αὐτῷ οἴνῳ κεκραμμένῳ δίδου πίνειν. [8] ἢ πάμισυ ὄνθου, καὶ σι- ἔδης γλυκείης ῥίζαν, καὶ κηκίδα,

brum commoda. Cornu cervi uſtum, ad duplum crudæ ordeaceæ farinæ ammiſceto, atque hæc in vinum pramnium inſperſa bibat, & fiſtitur. [2] Alia. Adianti radicem tritam, & cicer torrefactum, & lentium farinam ex melle bibat, aut velut potum exhibeto. [3] Aut farinæ tritici recentis acetabulum, gummi albi dimidiam, mannæ thuris tertiam partem, & junci odorati parum. [4] Aut de pinu, vel cupreſſo aqua dilue, & bibendum præbe. Bibat autem in die. [5] Aut cornu cervi comburito ac terito, & crudam ordeaceam farinam cum cedri baccis quinque, & vinum auſterum nigrum cum tædis ammiſceto. [6] Aut mali punici dulcis aſſati ſuccum, cum vino nigro bibat. [7] Aut cupreſſi baccas tres aut quatuor: & myrti baccas nigras, & ſimul, & ipſas per ſeipſas, ad robur corporis mulieris reſpectu habito. Cum vino vero potio fiat. [8] Aut caſtorii obolum in vino nigro auſtero terat ac bibat.

LXX. Potio ad fluxum, & omnes morbos qui ab uteris fiunt. [2] Pæoniæ ſemen & radices, cuminum æthiopicum, & melanthium in vino albo exhibeto. [3] Aut ferulæ raſæ acetabulum, & porri ſuccum, in vino albo diluto. [4] Hoc etiam ex naribus manantem ſanguinem ſiſtit. [5] Aut malum punicum in vino nigro coquito, ac decorticato, & interna in vino terito, & cum polentæ farina exhibeto. [6] Aut linum, vel eryſimum toſtum, & oleæ folia viridis, & radicem nigram aſpalathi, & peplum plenum, [7] hæc trita in eodem vino diluto bibenda dato. [8] Aut coagulum aſininum & mali punici

ἐξ ἴσου πάντα, καὶ ῥοιᾶς γλυκείας χυλὸν ξυὶ οἴνου πίνειν. 9 ἢ λαπάθου κάρπον ξυὶ τῷ κνικίδῳ ἕψαι πελτηδὸν καὶ τοῦτο τρίβειν ἅμα, καὶ μετὰ τοῦτο κυκεῶνα. 10 Ἢν αἷμα ῥέῃ λαῦρον ἐξ ὑστερέων, ἄγνου φύλλα ξυὶ οἴνου μέλανι. 11 τὰ ἑρυθρὰ ῥοὸν ἵστησιν, οἶνον μέλανι μιγνύμενα.

dulcis radicem, & gallam, omnia æquis portionibus, & mali punici dulcis succum, cum vino bibat. 9 Aut rumicis semen, cum gallæ parte externa circumrasa. Hæc simul terito, & postea cyceonem facito, ac exhibeto. 10 Si sanguis largus ex uteris fluat, viticis folia cum vino nigro dato. 11 Acerba item omnia fluxum sistunt, vino nigro ammixto.

LXXI. Περὶ ῥοῦ καὶ ὀδύνης. κράμβου ῥίζαν σὺν οἴνῳ μέλανι δίδου πιεῖν. 2 ὦν ἢ πλεῖον ἢ, τερμίνθου καρπὸς τελεσθὲν ξηρὸς ἢ οἴνου καὶ ὕδατος διένεγκε, καὶ πίνειν. 3 Ἢν ῥοῦς ῥυῇ, καρκίνους ποταμίους λαπαρίζας σὺν οἴνῳ πίνειν δίδου [οἶνον] καὶ πιεῖν οἶνον μετ' ὕδατος. 4 ὧν ἢ ἐπὶ φέρῃ ὁ ῥοῦς, πέσμα λον φώξας καὶ τρίψας σὺν οἴνῳ δίδου, ἢ πρόσωπον χυλόν. 5 Ἢν ἢ πάχυλος κατέρχῃ ὄρους, ἡμίονος ὀνίδα καθαιμάξαι καὶ λεῦσαι, καὶ ξὺν οἴνῳ δίδουναι. 6 Ἢν ἢ πολυχρόνιος ῥοῦς ᾖ, σπόγγου καθαιρὲς ἀφῆκε τρίψαι τρίβειν δὲ λεῖον τὸ σπόγγον, καὶ ξὺν οἴνῳ δίδουναι δύσοδι. 7 Καταπλάσματα ῥοῦν. σπόρδα, καὶ ἀνδραχνίδα, καὶ σέλινον, καὶ λωτὸν τρίμματα, καὶ κέδρου λεῖα ὁμοῦ μίξαι· δεῖς δὲ σὺ μελικράτου καταπλάσματα ποιεῖν. 8 ἢ βάτου φύλλα καὶ ῥάμνου καὶ ἐλαίης, ὁμοῦ λεῖα μίξαι, καὶ δίδουναι σὺν μελικράτου, καὶ ξὺν ἀλφίτοισι καταπλάσσειν. 9 ἢ ἄκανθος καὶ μυρσίνης φύλλα καταπλάσσειν. 10 ἢ λωτὸν τρίμματα, καὶ συκαμίνου φύλλα, καὶ ῥοδέου ξὺν ὀστοφίδι.

LXXI. Ad fluxum & dolorem. Canchryos radicem in vino nigro bibat. 2 Si vero amplior fuerit, terebinthi fructus tritus prodest. Oportet autem vino & aqua diluere ac bibere. 3 Si fluxus fiat, cancros fluviatiles in vino suffocato, & de tali vino cum aqua bibendum dato. 4 Si vero adhuc feratur fluxus, promalon sive myricam torreto, & tritam in vino dato: aut porri succum. 5 Si vero multus defertur fluxus, muli stercus comburito, terito, & cum vino dato. 6 Si autem diuturnus fiat fluxus, spongia combusta auxiliatur. Terenda est autem spongia, & cum vino odorato bibat. 7 Cataplasma ad fluxus. Allium, & portulacam, & apium, & loti ac cedri ramenta trita simul misceto: & cum aqua mulsa diluito, & cataplasma facito. 8 Aut rubi, & rhamni, & oleæ folia trita simul misceto, & in aqua mulsa diluito, & cum polenta in cataplasmate adhibeto. 9 Aut sambuci & myrti folia in cataplasmate adhibeto. 10 Aut loti ramenta, & mori folia, ac rosæ folia, cum uva passa ad cataplasma redigito.

LXXII. Πυελήσεις ῥοῦν. 2 ἄρρων ἄλουρα πεφωσμένα ἕψε σὺν ὀξυκράτῳ ἀκρητέρῳ, καὶ ἐς ὀθόνιον ἐγχείων πυέλα.

LXXII. Fomenta ad fluxus. 2 Loliaceam farinam torrefactam in posca meraciore coquito, & linteo illitam pro fomento adhibeto.

3 ἢ

3 ἢ φακὸς φῶξας καὶ ἀφεψήσας ποιέειν ἄλουρα χονδρότερα, καὶ ἐν ὕδατι ἐφιέναι, καὶ ὁμοίως καταπλάσσειν. 4 ἢ ὀρόβους ὡσαύτως. 5 ἀγαθὸν δὲ καὶ ἐλελίσφακον, ἢ ἄχυρα κεφαλῶν ἐν ἀφεψήματι ἐλελισφάκου καὶ ὑσσώπου ἐφιέναι, καὶ καταπλάσσειν. 6 [ἢ] λωτὸν πεπεσμένα καὶ κυπαιρίσσου ἀναφέρειν ἐν ἀσταφίδος ἀποβρέγματι, ἐς ὀθόνιον ἐπιχρίειν πυελίῳ. 7 ἐλαίης φύλλα, ἢ κιστοῦ, ἢ μυρσίνης ἐν ἀφεψήματι, καὶ μετὰ τούτων, κεφαλῶν ἄχυρα ἐφιέναι. 8 ἢ δρωμάτων ὕδατι σμυρναφεῖον πίτυρα πύρινα. 9 ἢ ἀσταφίδος ἀποβρέγματι πίτυρα πυρῶν ἐφιέναι. 10 ἢ λευκοΐου κάρπον ἢ πεπὶ ῥίζας ἀφεψεῖν, καὶ τῷ ὕδατι ἐὺν πιτύροισι πυρίνοισιν ἐπιῤῥίπτειν. 11 ἢ τῷ ἀφεψήματι πίτυρα πυρῶν, ἔρεθον ποιήσαντα, θερμῷ συνελίσσειν, συναθθω. 12 ἢ τῷ τῆς ἐρπύλλου ἐφιέναι καὶ πίτυρα τὸν αὐτὸν τρόπον. 13 πυελίῳ δὲ καὶ σπόγγοισι θερμοῖσι, καὶ ἐριδίοισι μαλθακοῖσιν, ὡς ἀναπαύειν. 14 καὶ τοῖσιν ὀστρακίνοισιν ἀγγείοισιν, ὕδατος ἐγχέαν. 15 ἢ ἐν κύστεσιν ἔλαιον θερμόν.

LXXIII. Κλυσμοὶ ῥοῶν. 2 μυρσίνης φύλλα καὶ δάφνης καὶ κιστοῦ ἐν ὕδατι ἀφεψεῖν. τετράκλυζε χλιαρῶς. 3 ἀκτῆς φύλλα, καὶ χάνυ ἀφεψεῖν ἐν ὕδατι ἀποχέας ἀκροχλιαρῷ κλύζειν. 4 ἢ οἰνάνθῃ καὶ κύπερον καὶ ἀσταφίδα ἀφεψεῖν ἐν μελικράτῳ καὶ κλύζειν. 5 ἢ τήλεος ὕδατι, ἢ βάτος ἀφέψημα, ἢ ἐλαίης χλωρῆς, ἢ κυπαρίσσου, ἢ ἐρπύλλου, ἢ ῥοῆς, ἢ λευκοΐου ῥίζης, ἢ χάνυ ἀκροχλίαρον. 6 ἢ τὸ λεγόμενον βύτυρον

beto. 3 Aut lentes torrefactas ac decorticatas in craſſiorem inſtar alicæ farinam redigito, & in aqua coquito, ac ſimiliter adhibeto. 4 Aut ervum eodem modo. 5 Commoda eſt & ſalvia. Aut paleas hordei in ſalviæ & hyperici decocto coquito, & imponito. 6 Aut loti ramenta, & cupreſſi in uvæ paſſæ cremore cocta, linteo inducito, ac pro fomento adhibeto. 7 Aut oleæ folia, aut hederæ, aut myrti, in aqua coquito, & cum his etiam hordei paleas coquito. Aut furfures triticeos 8 in aromatum aqua coquito. 9 Aut furfures triticeos in uvæ paſſæ cremore coquito. 10 Aut violæ albæ ſemen, vel radices coquito, & ad aquam decocti furfures triticeos injicito, ac foveto. 11 Aut cum eo decocto furfures triticeos ſubigat, & panem faciat, eoque calido lanæ involuto foveatur. 12 Aut in ſerpilli decoctum furfures triticeos injicito, & eodem modo foveto. 13 Sed & fomentum adhibendum eſt cum ſpongiis calidis, & cum mollibus lanis, ſi dolore vexetur: 14 & cum vaſis teſtaceis aqua infuſa, 15 & cum veſicis oleo calido plenis.

LXXIII. Collutiones ad fluxus. 2 Myrti folia, & lauri, & hederæ in aqua coquito, & cum hac tepida colluito. 3 Sambuci & lentiſci folia in aqua coquito, & cum excolata leviter tepida colluito. 4 Aut œnanthen, & cyperum, & uvas paſſas in aqua mulſa coquito, ac colluito. 5 Aut cum fœnograeci aqua, aut rubi decocto, aut oleæ viridis, aut cupreſſi, aut ſerpilli, aut mali punicæ, aut radicis violæ albæ, aut lentiſci decocto leniter tepido colluito. 6 Aut medicamentum

τύρῳ καὶ ῥητίνης καὶ χλοέης ἐλαίῳ. 7 ἢ τὸ ἀφὸ μυελῶ καὶ στέατος ὑείου.

LXXIV. " Ὑποθυμιήσεις ῥόων. 287
2 κεγχρὶς πεφωσμένας ἐς αὐχμακὸς ὑποθυμιῶ. 3 ἢ ἐλάφου κέρας ξὺν ἐλαίῃσιν ὀμφακίτῃσιν. 4 ἢ ῥόον τῷ ἐρυθρῷ, καὶ ἀλφὶς πεφωσμένα ξὺν ἐλαίῳ καὶ οἴνῳ διπλασίοις. 5 ἢ ἄχυρα κεγχρῶν, καὶ βολίσιον ὁμοίως. 6 ἢ λωτὸς παλάσματα, ἢ ῥόον, ἢ κυπάρισσον, ξὺν οἴνῳ μέλανι αὐστηρῷ, ξηρὰ ὑποθυμιῶ. 8 ἢ χαλβάνην, ἢ μάννην, ἢ ῥητίνην, οἴνῳ δεῦσαι. 9 ἢ αἰγὸς κέρας, ἢ κηκίδα. 10 καὶ ὁ ῥόος ἵστω.

11 " Ἕτερα θυμιατά. ὀρύξαι χρὴ βόθρον, καὶ φῶξαι ὅσον δύο χοίνικας ἀτίνης χλιαρὰς τῆς σποδιῆς, ἐπιβαλὼν ἐπὶ τὸν βόθρον, οἴνῳ τε ἐπιψεκάσαι δύω δὲ. 12 καὶ ἀμφιχορδεζορβήσ, ' κατελίξασα ἑαυτὴν, θυμιήσω. 13 " ἢ τὸ λεχέρμον οἰσύπῃ αἰγὸς 288
ξηρὸν κόψαι καὶ φῶξαι ξὺν κεγχρέων ἐρίγμασι, ἐλαίῳ φυρήσασι θυμιῶ. 14 " ἢ ἐς ἀνθρακιὰς 289
πάλιν κεγχρέων ἢ ἄχυρα ὑποβάλλων, ἢ περίσμηγμα κυπαρίσσου, μύρῳ δοῦναι, θυμία. 15 " ἢ μηκώνιον, ἢ σμύρναν, ἢ λι- 290
βανωτὸν τὸ μῦρον ἐπιχέων, θυμία. 16 ἢ ἀσφάλτου καὶ κεγχρῶν ἄχυρα ὁμοίως. 17 " ἢ κυπείρου ῥίζαν σὺν ἀλείφατι ῥοδίνῳ πελίσσας, θυμία. 18 ἢ καλάμου, σχοίνου, κυπείρου, σελίνου σπέρματα, ἀνίσου, " ῥόδινον ἔλαιον 292
ἐπιχέας, θυμία. 19 ὁμοίως δὲ καὶ ῥητίνην ὑποβάλλων, καὶ κινναμώμου, καὶ σμύρναν, ξὺν βάτου φύλλοις, ἢ ῥόδων φύλλοις " ἡδυόδ- 293
μοις,

ex butyro, & resina, & adipe anserino infundito. 7 Aut id quod ex medulla & adipe suillo præparatur.

LXXIV. Suffitus ad fluxus. 2 Hordeum tostum prunis insparsum suffito. 3 Aut cervi cornu cum olivis immaturis. 4 Aut rhoem rubrum, & polentam torrefactam, cum oleo & vino duplo. 5 Aut paleas ordei, & stercus bubulum similiter. 6 Aut loti ramenta, aut rhoem, aut 'cupressum siccam, cum vino 290
nigro austero suffito. 8 Aut galbanum, aut mannam thuris, aut resinam vino subactam. 9 Aut capræ cornu, & gallam: 10 & sistetur fluxus.

11 Alius suffitus. Effodere oportet scrobem, & vinaceorum uvæ duarum chœnicum atticarum mensuram torrefacere, & de cinere in scrobem mittere, & vinum odoratum irrorare. 12 Mulier autem circuminsidens, ac seipsam contegens ac convolvens 'suffitum admittit. 13 Aut 295
sordes pilorum circa sedem capræ siccas tundito, & torreto, atque cum hordeo fracto, & oleo subacta suffito prunis insparsas. 14 Aut hordei paleas iisdem prunis injicito. Aut cupressi ramenta unguento subacta suffito. 15 Aut cicutam, aut myrrham, aut thus, unguento affuso suffito. 16 Aut bitumen & hordei paleas similiter. 17 Aut cupressi radicem rosaceo oleo perfusam suffito. 18 Aut ad calamum, 'juncum odoratum, cyperum, apii semen, anisum, oleo rosaceo affuso suffito. 19 Similiter autem & resinam prunis injicito. Et cinamomum, & myrrham, cum rubi foliis, aut rosarum foliis, aut menta, addito modico

μοις, ξυὼ ποσῶ κρόκω καὶ σύρακι. [20] τοῦτα πάντα ἐν τῷ αὐτῷ τρίβειν, καὶ ξυμιλᾶν, ὁμοίως ἀπλικῶς ταθμῷ, [21] ἐπὶ στοδιλῷ οἰναρέλλῳ, ἢ ἐπὶ βολβοῖτι πλαστῷ ὡς ἐμβάφιον. [22] τὸ δὲ πῶρ κλημάτινον ἔσω. [23] ἐπιπλέναι δ' ἤδη πρότερον ὡς μὴ ὀδμὴ ᾖ. [24] ἐπεὶ, εἰ ὀδμὴ ἔσται, ἄμεινον μὴ ξυμιλᾶν.

LXXV. Ῥόα ἐρυθρᾶ πρόσθεσα. [2] σμύρνα καὶ βολβίον ξυὼ μέλιτι τριφθὲν, πρόσθεσιν ἄριστον. [3] ἢ ῥόδα ἐψητὰ ἐν ὕδατι· ἄπαξ δὲ καὶ τρίψας λεῖα ἐν μύρῳ ῥοδίνῳ, ἐν ἐλαίῳ ἐλίξας προστίθει. [4] ἢ ξῆλωτὰ τὸ αὖθις ἐψήσας ἐν ὕδατι, κάπειτα τρίψον ἐν ῥοδίνῳ μύρῳ, καὶ ἐν ἐλαίῳ πρὸς τὸ στόμα τῆς ὑστέρης προσάγειν. [5] ἢ κύπειρον, καὶ ἴριν, καὶ ἄνησον, ἶσον ἑκάστου ἐν μύρῳ ῥοδίνῳ λεῖον βαλεῖν εἰς τὸ στόμα εἴσω. [6] ἢ μυρσίνης φύλλα μελαίνης ἐν οἴνῳ λευκῷ, πίνειν φλοιὸν προσμίσγειν, καὶ ὁμοίως ποιεῖν. [7] ἢ κυπαρίσσου καρπὸν καὶ λίβανωτὸν, ἶσον ἑκατέρου τρίψον ὁμοῦ ἐν μύρῳ, καὶ προστιθέναι.

[8] Ἢν ξηρὸν ᾖ δὲ ῥόον. [9] καλαμίνθῳ ἐν οἴνῳ μέλανι ἑψεῖν, καὶ ἐς ὀθόνιον δέξαντα, ἐπιτιθέναι. [10] ἢ ὑοσκύαμος τῶν φύλλων, καὶ κώνειον ἄμα ἑψεῖν. [11] ὡσαύτως πρᾶσον, καὶ μαλάχης, καὶ κηροῦ, καὶ χοιρείου ἄλφα μίξαι, εἶτα χλιαρὸν προσθέναι πρὸς τὰ αἰδοῖα. [12] ἢ οἶνον ἄκρητον ξυὼ ῥητίνην καὶ σίδιον ἑφθὸν τρίψον, καὶ προσθέναι ὁμοίως. [13] ἢ κνίκον ξυὼ οἴνου τρίψον προσθεῖναι. [14] ἢ λωτοῦ τὸ περίσσιμα ὁμοίως. [15] ἢ ῥόιον φύλλα ἢ ῥόον, μέλιτι καθέψαι μίξας, προσθεῖναι. [16] ἢ δὲ μὴ λήγῃ, σέσινον, ἢ ὀνίσλην τῷ βοτα-

modico croco & ſtyrace. [20] Hæc omnia ſimul terito ac ſuffito, oboli attici pondere, [21] in cinere ſarmentorum vitis, aut in ſtercore bubulo inſtar acetabuli formato. [22] Sit autem ignis ex ſarmentis vitis. [23] Mulierem' vero imponito prius, ut ne odorem percipiat. [24] Nam ſi odorem ſenſerit, melius eſt non ſuffire.

LXXV. Subdititia ad rubrum fluxum. [2] Myrrha & bulbion cum melle tritum, optimum præſtant ſubditicium. [3] Aut roſæ in aqua coctæ, quas ſane cum roſaceo unguento tritas, ac lanæ involutas apponito. [4] Aut loti florem in aqua coquito, & deinde cum roſaceo unguento terito, & in lana ad uteri os adhibeto. [5] Aut' cyperum, & irim, & aniſum, ſingula pari portione, cum roſaceo unguento trita, intro in uteri oſculum detrudito. [6] Aut myrti nigræ folia, in vino albo terito, & pini corticem ammiſceto, & ſimiliter facito. [7] Aut cupreſſi fructum, & thus, pari portione ſimul ambo in unguento terito, & apponito.

[8] Si reſiccare fluxum opus fuerit, [9] calamintham in vino nigro coquito, & linteo involutam apponito. [10] Aut hyoſcyami' folia, & cicutam ſimul coquito. [11] Similiter porrum, & malvam: & ceram ac anſeris adipem ammiſceto: deinde tepida ad pudenda ſubdito. [12] Aut vinum meracum, cum reſina & malicorio cocto terito, ac ſimiliter apponito. [13] Aut cnicum cum vino tritum ſubdito. [14] Aut loti ramenta ſimiliter. [15] Aut lentiſci folia. Aut rhoem melle cocto ammixto apponito. [16] Si vero non ceſſet, Suſinum, aut blitum herbam, quæ velut' lin-

βοτάνῳ ὡς γλῶσταν ἔσαν ὦ ἐλαίῳ ποιεῖν σφόδρα.

LXXVI. " Ῥᾳδίως ὑδαρῶς σφόδρα ἔχουσαν. [2] ἰὼ γυναικὶ ὕδωρ ῥέῃ ἐκ τῶ αἰδοίου, λαβὼν ῥηπίνῳ ξηρῷ καὶ μυρίνης πέταλα, καὶ λίνου καρπὸν, τρίψας ὦ οἴνῳ, ἐμίξας ἐν ὄρνιθος στέαρι, ὦ ἐγχέας ἐς πὰ αἰδοῖα κλυσθῆναι. [3] Ἄλλο ἔγχυσον ὁμοίως. ἄλδυρα χαμαιμήδα ὡς καθαρώτατα," ἢ ἀμύλιον οἶνον καὶ ῥοδίνῳ ὄδοντι, ὦ ἐπὶ τὸ στόμαχον. [4] ὁκόταν ὕδωρ ἐκ τῶ αἰδοίου ῥέῃ. μυρίκης πέταλα," καὶ λιπαινωτῶ καρπὸν ὦ χλωρῷ στέαρι τρίψας καὶ ῥηπίνῳ, ἐς πὰ αἰδοῖα κλυσθῆναι ἐγχέας.

[5] Ἢν ὑπὸ ῥόος ὑδατώδεος τὸ ἦτρον ἀλγέῃ. ἄγνου καρπὸν τρίψας ὦ μέλιτι, καὶ καταπλάσσειν τὸ ἦτρον καλῶς.

[6] Ἢν ῥόος αἱματώδης [ἢ,] ἢ λδυκὸς, ἢ ὀπίου. θεῖον" καὶ μανδραγόραν ὦ ἀκρήτῳ τρίψον καὶ ἀναλαβόντα ἐπὶ τὸ σφυρὸν. [7] ὑπτία δὲ κείσθω, ὦ ἀκίνητος μένετω. [8] ἢ σίλφιον ξηρὸν τρίψον ὦ οἴνῳ πραμνίῳ, καὶ διδόναι πίνειν.

LXXVII. Ῥοὸς λδυκὸς ποτόν. κισσοῦ λδυκοῦ τὸ σπέρμα καὶ πίτυος φλοιὸν ὦ οἴνῳ αὐστηρῷ παρέχειν. [2] ἢ ἐλάφου κέρως καυθέντος μοῖραν, ὠμηλύπου δὲ δύο μοίρας, ὦ κεδρίδας πέντε, τρῖψαι ὕδατι, ὦ πίνειν.

[3] Ὅταν πνίγῃ ὑπὸ ὑστέρου, κάστορα καὶ κόνυζαν ὦ οἴνῳ χωρὶς καὶ ὦ ταυτῷ πανέτω ἑκάτερον. [4] ἀσφάλιος ὅσον τρίωβολον. [5] ἢ φώκης στέαρ ὅσον δὶς τῷ δακτύλῳ λαβεῖν. [6] [ἢ] ῥίζης γλυκυσίδης ὅσον ἥμισυ πόπος ὦ οἴνῳ αὐστηρῷ διδόναι πίνειν.

[7] Ὅταν δὲ πνίγωσι καὶ ὀμὲ βήσσῃ

gua est, in lana ad subditium efformato.

LXXVI. Ad fluxum aquæ, subditium & infusile. [2] Si mulieri aqua fluat ex pudendis, resinam siccam, & myricæ folia, & lini semen, in vino terito, & gallinaceum adipem ammiscetо, & per clysterem in pudenda infundito. [3] Aut farinæ purissimæ chemam, sive conchæ testam caviorem, aut amylum in lana ad uteri stomachum apponat. Aliud similiter infusile. [4] Quum aqua ex pudendo fluxerit, myricæ folia, & thus, & resinam, cum anserino adipe terito, & per clysterem in pudenda infundito.

[5] Si pecten præ fluxu aquoso doleat, viticis semen cum melle terito, & in cataplasmate pectini probe adhibeto.

[6] Si fluxus sanguinolentus, aut albus, aut qualiscunque fuerit, Sulphur & mandragoram in vino meraco terito, & lana excepta apponito. [7] Et supina dormiat, & immota maneat. [8] Aut malicorium siccum in vino pramnio terito, ac bibendum dato.

LXXVII. Ad fluxum album potus. Hederæ albæ semen, & pini corticem, in vino austero exhibeto. [2] Aut cornu cervi usti partem unam, crudæ hordeaceæ farinæ partes duas, & cedri baccas quinque, aqua terat & bibat.

[3] Quum ab uteris strangulatur, castorium & conyzam in vino, & seorsim, & simul utraque bibat. [4] Aut bituminis oboli tres. [5] Aut phocæ adipis quantum duobus digitis apprehendi potest. [6] Aut radicis pæoniæ dimidiam potionem, in vino austero bibendam dato.

[7] Quum vero uteri suffocarint,

βύσαι, ' σανδαράχης ὅσον ὀβολὸν, καὶ θείε ἀπύρε ἴσαν, καὶ ἀμύγδαλα πικρὰ καθήραντα συμμίσγειν τρία ἢ τέσσαρα, καὶ διδόναι ἐν οἴνῳ εὐώδει.

8 Ἢν δέ γε ἐσθοίχωσιν αἱ ὑστέραι, κεράτος τρίψας λεπτὰ ξὺν τοῖ- 302
σιν ἀχύροισι, καὶ κέρως ἐλάφου, ἐλαίῳ δούσας ὑποθυμιάσθω.

9 Ὅταν δὲ αὖω ᾖ, καὶ θλίβηται καρδία, καὶ στόμαχος, καὶ ὑποῤῥώσι, σμύρνῃ, ἢ ῥητίνῃ, ἢ νέατον, ἢ κάστορος, " ἢ ὀπὸν σιλφίου ξὺν 303
οἴνῳ πίσαι.

LXXVIII. Ὅταν ὑστέρα πίγῃ, 2 " πνεῦμα δὲ σάληται 304
ἄλλως αὖω, 3 καὶ βάρος ἔχῃ,
287 4 καὶ γνώμη καταπλήξῃ, 5 ' ἀναιδίη, 6 ἀφώνυξις, 7 πνεῦμα ἐσθοπλεῖσον, 8 [καὶ] " ὄμματα 305
ἀμαυδύνηται, 9 τὴν κεφαλὴν ξυρῷ ὅπως παίσῃ καὶ ταινίη ὑποδιαθέῃ ὑπὲρ ὀμφαλόν, εἰ δεῖ. 10 διδόναι δὲ καστόριον, καὶ κόνυζαν, καὶ πηγάνου ὕδωρ, κύμινον αἰθιοπικὸν, ῥαφάνου σπέρμα, θεῖον, σμύρνην. 11 ὀσφραίνεσθαι δὲ τὰς ῥῖνας τὸ κάνναβδμα, ὀδώδμα δὲ ἐς τὰς ὑστέρας. 12
αὖ δὲ ἀνέχηται, " καὶ κάκκαβ 306
τὸ ἔνδον τὸ λευκὸν μέλιτι δούς σας ' καὶ μίξας, ἀλείφειν τὴν ῥῖνα. 13 " ἢ ῥῆνον λεπτὸν, ὦν δά- 307
κνῃ. 14 ὅταν δὲ ὀδύνη ἔχῃ καὶ πνίγηται, μαλάχης ῥίζαν, ἢ ὀξύμελι, ἢ φλοιὸν μυρσίνης, καὶ κρηθμὸν ἐν ὕδατι δοῦναι πίνειν. 15 ἄριστον δὲ ἐρυγγάνου, καὶ ἀμυγδαλοειδέος, 16 ἢ ἐλλέβορον σθοίχειν σθὸς τὰς ῥῖνας, καὶ πταρμὸν ποιεῖν.

LXXIX. Ἢν δ' ὑπὸ τὰς φρένας διέχεσθαι

rint, & simul tussierint, sandaraches obolum, & sulphuris vivi tantundem, & amygdalas amaras depurgatas tres aut quatuor, misceto, & in vino odorato exhibeto.

8 Si vero adhæserint uteri, ordeum terito, & una cum ' pa- 250
leis, & cornu cervi, oleo subigito & suffito.

9 Quum autem sursum ascenderint, & cor ac stomachus prematur, & subsiliterint, myrrham aut resinam, aut netopum, aut castorium, aut silphii succum bibendum dato.

LXXVIII. Quum uterus strangularit, [2] spiritus autem acervatim sursus commotus fuerit, [3] & gravitas incubuerit, [4] & mens perculsa fuerit, [5] & loqui non potuerit, [6] & perfrigeratio adest, [7] ac spiritus offendens, [8] & oculi ' obscurantur : [9] caput quam ci- 255
tissime radito, & per fasciam supra umbilicum, si opus fuerit, deligatam detrudito. [10] Dato autem castorium, & conyzam, & rutæ aquam, cuminum æthiopicum, raphani semen, sulphur, myrrham. [11] Ad nares graveolentia, ad uteros bene olentia adhibero. [12] Si vero sustinuerit, etiam grani cnidii internam partem, album illam, melle subactam ac mixtam, naribus illinito. [13] Aut scinum tenuem scillæ speciem quæ mordeat. [14] ' Quum 260
autem dolor habuerit ac suffocatur, malvæ radicem, aut acetum mulsum, aut fœniculi corticem, aut crethmum in aqua bibendum dato. [15] Optimum vero est eructare, & sedentem collocare, & sternutationem facere, [16] aut veratrum naribus admovere.

LXXIX. Si vero sub septo transverso ac præcordiis uteri sedere

δακέως ζιν ἴζεται, [2] ἐξαπίνης ἄφωνος γίνε-
ται, ὑποχόνδρια σκληραὶ, καὶ πόνους ἔχει, καὶ τὰς ὀδόντας σωρεύει, καὶ σπασμὸς γυναικεῖος καλεῖται. [3] δεῖ δὲ ὑποτρίβειν ὑπὸ τὰς ῥῖνας ἔλαιον καὶ κηρίνην, [4] καὶ ἄσφαλτον εἰς πῦρ ἐμβάλλειν, [5] καὶ κάστορον, καὶ θεῖον, καὶ πίσσαν. [6] βατράχους δὲ καὶ μηρὸς μύρῳ ἔνδοθεν σώματος χρίειν. [7] ἢ ἀστέρας τὰς θαλαττίους τὰς μέλανας καὶ κρεμμύοις μίξας σώματι οἴνῳ, πινέτω. [8] ἢ σμύρνης τριώβολον, [11] κρόκιμον ὀλίγον, ῥητίνης, γλυκυσίδης ῥίζαν, κύμινον αἰθιοπικόν. [9] ταῦτα τρίψας ἐν οἴνῳ λευκῷ, καὶ ὕδατι, ἢ μελικράτῳ διένεγκε, πινέτω ἀκροκλίαρον. [10] βοηθεῖ δὲ καὶ τὸ πόλυκεδανόν, ἀριστολοχία, κρομμύου διάκρυον, πάνακες ἐν οἴνῳ [11] ὕδατι ἀκροκλίνρον δίδοσθαι. [11] ὑστέρας ἐς χώρους ἄγει [12] κρότωνος ῥίζα πινομένη, ἢ κύμινον αἰθιοπικὸν, ἢ σέλινον, ἢ μαράθρου σπέρμα καὶ ἀννήσου, πέσσει, ἢ σμύρνα. [12] καὶ ὀπὸς μήκωνος πινόμενος.

LXXX. [1] Ἡν ἡ καρδία πνίγηται ὑπὸ ὑστέρης, [2] καὶ θλίβεται, καὶ πνεῦμα ἔχει, καὶ ἄσθμα. [3] δεῖ τε καρπὸν τῆς ἄγνου καὶ γλυκυσίδης ἐν οἴνῳ πίνειν, [4] ἢ ἀβρότονον, ἢ πάνακες, καὶ ἀμμωνιακὸν, [5] ἢ πήγανον, ἢ ὑπωπᾶ μήκωνος. [6] πτίλιον δὲ, εἰ ὁμοίως ἔχει, μελαίνιον τελίνου λεῖον, καὶ μέλιτι δοῦναι, καὶ ποιεῖν οἷον βάλανον, καὶ περὶ τὸ πέρας περιτιθέναι. [7] ἢ φίλιπον ὁμοίως περιτίθει. [8] ἢ τηλέφιον, ἢ ἀνεμώνης φύλλα τρίψας [11] ἔνδες ἐς τυρόν, καὶ σμύρνης μικρὸν ξυμμίσγειν. [9] ἢν ἐς τὸν ὀσφὺν αἱ ὑστέραι καθιζήσωσι, μὴ ψυήν ἢ τὴν κεφαλὴν ἡ πνῖξις, [10] ἐσθιέτω πολύποδας ἑφθοὺς, καὶ οἶνον πινέτω

sedere videantur, [2] derepente voce destituitur, & præcordia dura fiunt, & strangulatur, & dentes conserit, & vocata non audit. [3] Oportet igitur sub nares suffiri lanam accensam, [4] bitumen in ignem conjectum, [5] & castorium, & sulphur, & picem: [6] Inguina vero & femora unguento odoratissimo intus inungere. [7] Aut stellas marinas nigras, & brassicam vino odorato misceat ac bibat. [8] Aut myrrhæ obolos tres, coriandri parum, resinam, pæoniæ radicem, cuminum æthiopicum, [9] hæc in vino albo & aqua trita, aut cum aqua mulsa diluta, leniter tepida bibat. [10] Auxiliatur & peucedanum, aristolochia, cepæ lachryma, panaces in vino aut aqua leviter tepida datum. [11] Uteros ad locum suum reducit, crotonis radix pota, aut cuminum æthiopicum, aut apium, aut fœniculi & anisi semen, aut piper, aut myrrha, [12] & papaveris succus.

LXXX. Si cor strangulatur, ab utero [2] reprimitur, & spiritus habet, & anhelatio. [3] Viticis, & pæoniæ semen in vino bibere oportet: [4] Aut abrotonum, & panaces, & ammoniacum. [5] Aut rutam, aut somnificum papaveris succum. [6] Rursus igitur si similiter habet, melanthium teritо, & melle subigito, & velut glandulam efformato, & pennæ circundato, & apponito. [7] Aut philistion similiter subdito. [8] Aut telephium, aut anemones folia trita, in linteum indito, & modica myrrha ammixta apponito. [9] Si in lumbos uteri incubuerint, suffocatio vero caput non contigerit, [10] polypos coctos edat, & vinum nigrum odoratum

νέτω μέλανα σώδη ἀκρήθυ ὡς
ὠλεῖστον. 11 ὅταν δὲ ὡς ταῦτα τὰ
ὠλάγχνα τραπέσῃ πινώζιν,
οἶνον κέδρινον" καὶ κύμινον αἰθιοπι- 311
κὸν πινέτω, 12 καὶ ἰερμῶ λειέσθω, καὶ
πυελήσθω τὰ σύσθεα.

LXXXI. "Ην ἀνεμωθῶσιν αἱ
ὑστέραι, 2 "ἡδύσματα πινέτω ἐς τὸ 312
μύρον ἐμβάλλει), 3 καὶ δάφνη, καὶ
μυρσίνη, καὶ ἐλελίσφακος, κέδρα
τε τρίσματα καὶ κυπαρίσσου. 4
ταῦτα κόψας καὶ καθαίσσας λεῖα, καὶ
ἐπ' οἶνον σύσθμον ἐπιπάσσων καὶ ἐπι-
χέων ῥόδινον ἔλαιον. 5 ὅταν δὲ μεθα-
κινηθέωσιν αἱ ὑστέραι, κρι- 313
θὰς ξυὼ τοῖς κυρηθέοισι," καὶ ταῦτα-
βαλὲ ἐλάφου κέρεος, οἶνω σύσσας,
ὑποθυμιῶ. 6" ὅταν [δ] ταῦτα σταθῇ 314
μύρα πινώζιν, ἐλλύχνιον ἀνάψας
καὶ κατθέσας ὑπὸ πὰς ῥῖνας, [ὡς]
λιγνὺς καὶ αἰθαλὸς ἐίσῃ. 7 καὶ πίσ-
σαν, καὶ κασσέρωτον, καὶ πεύκεδανον, καὶ
σμύρναν δίεις μύρῳ," ἐ ἐλαίῳ ἀνα- 315
δύσασα ταῦτα λιβέσθω. 8 πίνειν δὲ
ῥητίνην ἐλαίῳ διείσας. 9 "Ην πίνωσι
λίθον, διδόναι ποτὸν τ' χελώνης πα-
ραθαλασσίης ὅσον τριώβολον τρί-
ψας ἐν οἴνῳ λευκῷ κοτύλῃ ἢ
κυάθοις τρισὶ πίνειν. 10 " ἢ κέδρον 316
ἐς λύχνον ἐπιχέας ἄψαι τ' λύχ-
νον. 11 καὶ, ἐὰν κατασβεσθῇ ταῦτα πὰς
ῥῖνας, ταῦτα τε ἢ βόρβορον ὡς δυσ-
ωδέστατον ὁμοίως, 12 ἢ ἔλεον καὶ- 317
καύσας ὑπὸ πὰς ῥῖνας ὑποθυ-
μιῶ. 13 ἢ ἀσφάλτε ὀλίγον τρί-
ψας ἐν οἴνῳ λευκῷ πινέτω. 14
ἢ ἐρυσίμυ κόγχυλα καὶ κασσερὶς ἐν
οἴνῳ λευκῷ δὸς πιεῖν, καὶ λοῦσον. 15
" λοῦ δὲ μὴ βάσσῃ, σανδαράχης
ὁβολὸν, θείε δύο ὀβολὰς ἀπύρε,
ἀμύγδαλα πικρὰ ἀποκαθήρας,
καὶ κασσερὶς ὀβολὸν μίσγων ξὺν οἴνῳ
σύσθῳ, καὶ πίνειν δίδε.

LXXXII. "Ην

ratum meracum quam plurimum bibat. 11 Quum vero velut ad viscera conversi strangularint, vinum cedrinum, & vinum æthiopicum bibat: 12 & calida lavetur: & odoratis fomentis utatur.

LXXXI. Si vento inflati fuerint uteri, 2 aromata omnia in unguentum immittuntur, 3 & laurus, & myrtus, & salvia, & cedri ac cupressi ramenta. 4 Hæc contundito, & trita cribrato, & in vinum odoratum inspergito, & oleum rosaceum superfundito. 5 Quum vero transmoti uteri presserint, hordeum una cum paleis, & myricam, & cervi cornu, vino subigito, ac suffito. 6 Quum assistentes strangularint, funiculum lucernarium accendito, & præ naribus extinguito, quo fuligo & nidor ipsas ingrediantur: 7 & picem, & castorium, & peucedanum, & myrrham, unguento irino diluito, & subacta apponat. 8 Bibat autem resinam oleo dilutam. 9 Si valde strangularint. Aut testudinis juxta mare natæ obolos tres, in vini albi hemina, vel cyathis tribus tritos, bibendos dato. 10 Aut cedro in lucernam infuso, lucernam accendito, 11 & ubi extincta fuerit, ad nares exhibeto: Aut cœnum fœtidissimum similiter. 12 Aut lanam incensam sub nares mulieris suffito. 13 Aut bituminis parum tritum in vino albo bibat. 14 Aut eryfimi conchæ testam, & castorium in vino albo bibenda dato, & lavato. 15 Si vero etiam tussiat, sandarachæ obolum, sulphuris vivi obolos duos, amygdalas amaras depurgatas tres aut quatuor, & castorii obolum, cum vino odorato misceto, & bibenda dato.

LXXXII. Si

LXXXIII. [a] Ἢν δὲ πνίγσιν αἱ ὑστέραι, καὶ τῆς καρδίας ψεώσῃ τὸ πνίγμα, καὶ μεμύκῃ τὸ στόμα, [2] ὄξει θερμῷ δίδε ῥοφεῖν, παρασαλίσκων ἢ κεγχρίδι ἀνοίγων [τὸ στόμα] καὶ οἶνον ὁμαίως αὐτοῦ μιν, καὶ ξυὼ ὀξυμέλιτι. [3] Ἢν δ' ἧσσον πνίγωσι, καὶ ἄφωνος ἦ, κρόμμυον σὺν οἴνῳ χλιηρῷ τρίψας, ἐνστάζειν ἐς τὰς ῥῖνας, καὶ ἀνεγείρειν. [4] Ἢν δ' ἄχρις ἢ πολὺ θᾶσσον ἀνίωσι, καὶ πνίγῃ, ἄφωνος γίνεται, καὶ ἐδὲν ὁρᾷ, καὶ τὰς ὀδόντας συνερείδει, καὶ σκληρὴ γίνεται, καὶ ἐδὲν φρονέει, καὶ ἀναπνεῖ πυκνὰ, καὶ ἐχ ὑπακούει. [5] παύτῃσιν ὑπὸ τὰ ὑποχόνδρια λαβὼν τῇ σῇ χειρὶ, χρίεν θαμινάκις, [6] καὶ τὰς ὀδόντας διαγαίων παρασάλευε, οἶνον ἄκρητον χλιηρὸν ἐγχέειν, ἕως μὴ κωλύῃ, καὶ αὐτίκα ῥᾴζει ὡς τὰ πολλά. [7] ἐὰν ἐγχέαντες ἐς τὰς βουβῶνας, καὶ ἐρεθίσωσιν, αἶγας σπυρούσας καὶ λαγῶς τρίψας ἐλαίῳ φώκης δόσιας, ὑποθυμία. [8] Ἢ δὲ κυπτὸς ὑπὸ τὸ καρπὸν, ἢ τὰ φύλλα αὐαίνειν, ἢ τὰ φλοιὸν, καὶ δρυὸς φύλλα, καὶ ῥητίνην μίξας, ἐλαίῳ δόξαι καὶ ὑποθυμιᾶν. [9] Φώκης δὲ πιτύης τὸ δέρμα κόψας λεῖον, καὶ πόγλον καὶ βρύα λεῖα μίσγειν τῷ ἐλαίῳ τῆς φώκης, καὶ ὑποθυμιᾶν. [10] Ἢ αἶγας τὰς σπυρούσας, καὶ φώκης πνεύμονα, καὶ κέδρου τρίμματα [ὑποθυμιᾶν.] [11] ὑποθυμιᾶν δὲ καὶ βόλβιον, ἢ κεράτων ξύσματα βοὸς, καὶ ἄσφαλτον. [12] Ἢ ἀκακίης αἰγυπτίης καρπὸν καὶ κέδρου τρίμματα, καὶ μυρσίνης φύλλα ξηρὰ, μύρῳ μαλθακῷ ταῦτα δόσιας ὑποθυμιᾶν. [13] Δρόμαδος συγκνὰ ἐς τὸ μύρον ἐμβάλλειν. [14] Ἢ γλήχωνος καὶ κόψας λεῖα, καὶ κεδρίνου ξέσματα πιτύινον ὁμοῦ μίξας γλυκεῖ ἐφθῷ δόσιας ὑποθυμιᾶν.

LXXXIII. [15] Πυελήσεις, ὡς ἀπίω-

LXXXII. Si vero ſtrangularint uteri, & ſtrangulatio cor contigerit, & os concluſum fuerit, [2] acetum calidum ſorbendum dato, & os paxillo aut radio aperito, & vinum inodorum ſimiliter exhibeto, & cum aceto mulſo. [3] Si vero valde ſtrangularint, & voce deſtituta fuerit, cepam in vino tepido tritam, in nares inſtillato & excitato. [4] Si vero uſque ad hepar aſcenderint, & ſuffocatur, voce deſtituitur, & nihil videt, & dentes conſerit, & dura fit, & nihil ſentit, & frequenter reſpirat, & non audit. [5] Hanc ſub præcordiis manibus comprehenſam frequenter inungito. [6] Et dentibus cum paxillo diductis, vinum meracum tepidum infundito, ſi nihil prohibuerit. Et plerunque ſtatim melius habet. [7] Si ad inguina incumbant ac innitantur, caprini ſtercoris pilulas, & leporis pilos, phocæ adipe ſubigito ac ſuffito. [8] Aut hederæ fructum, aut folia, aut corticem ſiccato, & quercus folia ac reſinam ammiſceto, oleoque ſubigito ac ſuffito. [9] Aut coaguli phocæ pellem conterito, & ſpongiam ac muſcum, cum phocæ adipe ammiſceto ac ſuffito. [10] Aut ſtercoris caprini pilulas, & phocæ pulmonem, ac cedri ramenta ſuffito. [11] Sed & bubulum ſtercus ſuffito. Aut cornuum bovis ramenta, & bitumen. [12] Aut ſpinæ ægyptiæ fructum, & cedri ramenta, & myrti folia ſicca. Hæc molli unguento ſubacta ſuffito. [13] Multa vero aromata in unguentum injicito. [14] Aut vinacea tuſa trita, & cedri baccas, & reſinam pineam, ſimul mixta & paſſo cocto ſubacta ſuffito.

LXXXIII. Fomenta à quibus diſce-

διὰ πίωσιν. [2] " βολβίτῳ κεκαυμένῳ 332 discedunt. [2] Stercus bubulum
καὶ ὄξει ᾧ ἥμισυ, καὶ ὀροβίοις ἀλφίτοις contusum, aceti dimidia mensura, & decocti ervi ex aqua marina aut dulci similiter dimidia adjecta, pro fomento adhibeto: [3] foveto autem leviter, [4] & lenticulæ decoctum bibendum dato, ac revomendum. [5] Et farinam
ἢ πυελίῳ ἢ βλιχρῶς. [4] καὶ φάκιον πιεῖν ἀπεμέσῃ δ' [5] κ' ῥοφέτω διδόναι ἄλητον, καὶ ἐπὶ τὸν οἶνον. [6] τῇ δ' ὑστεραίῃ " κόκκον ἔστω κατὰ πόδων. [7] " καὶ 333 ἐρεβίνθου δὲ ἀσαφίδα καὶ ἐρεβίν- 334 θους δύο τρίψας, σαφίδος τῆς ὀρθῆς ἐπιχέας χέα ἕψας ἐπὶ πλεῖον ἕως τῶν ὀμφάκων φεῦγειν, καὶ τῇ ὑστεραίῃ πίνειν. [8] καὶ τὸ λοιπὸν ἐλελίσφακον, καὶ λίνου σπέρμα, καὶ ἄλφιτα διδόναι δὶς τῆς ἡμέρης ἐν οἴνῳ κεκραμένῳ, κοτύλας τέσσαρας. [9] " ἐλαίου 335 ἡμικοτύλιον, ἀκτῆς φύλλα χεῖρα πλέαν, πτῶσι ἕψειν, καὶ πυελίῳ θερμῷ, ἢ ὀστράκοισιν θερμοῖσιν, ἐπὶ δίφρου καθέζεσθαι, ἀμφικαλύπτειν δὲ εὖμασιν. [10] " ἢ τῆς ἀκτῆς τὰ φύλλα ξὺν 336 μυρσίνῃ ἕψειν. [11] καὶ κελυφῶν ἄχυρα ἕψειν καὶ, ᾧ οἷα τέ ἐστιν, ὑποφέρειν, ὄξει, ἔλαιον, μέλι, ὕδωρ. [12] ταῦτα κεράσας καὶ ἀναμίξας, ἀναζέσας σφόδρα, ἐς κύστιν ἐγχεῖν. [13] καὶ τῆς πτύης τὸ φλοιὸν " ὃ τι ποιῇς τὰ φύλ- 337 λα ἐμβάλλειν ἐς ὕδωρ, ἀφεψεῖν δὲ ἰσχυρῶς. [14] καὶ ἐμβάλλειν ἐς τὸ ὕδωρ κελυφῶν ἄχυρα καὶ ἕψειν, [15] ' ἔλαιον ἐπιχέαντα. [15] ἢ λωτὸν περίσματα, καὶ κυπαρίσσου, ὕδωρ ἐπιχέας καὶ ἔλαιον, ἕψειν σὺν μάλα καὶ πυελίῳ. [16] ξὺν χρώματι μύρου ἐγχεῖν, καὶ κηκίδα ἐμβάλλειν, καὶ ῥάμνου φλοιῷ, καὶ πύελνα ἄλφιτα ξὺν ὕδατι.

[17] Ἢν δὲ προπίπτωσιν ἔξω τὰ νεῦρα, " καὶ τὰ καλεόμενα ὄχεα 338 χαλῶν),

fœnum graecum bibendum dato. [6] Postridie vero granum cnidium dato. [7] Sed & quod urinam ciet. Ciceris partes duas tritas, uvæ passæ optimæ tertiam partem, affuso aquæ congio coquito: deinde excolatam aquam per noctem sub dio exponito, & postridie bibendam dato: [8] & de cætero salviam, & lini semen, & polentam, bis per diem in vini diluti heminis quatuor dato. [9] Aut olei heminas dimidias tres, foliorum sambuci manus plenæ mensuram, ' hæc coquito, & cum calidis foveto: aut testis calidis immissis fomentum facito, muliere in sella collocata, & vestimentis cooperta. [10] Aut sambuci folia cum myrto coquito, [11] & in excolata aqua paleas ordei coquito, & fomentum facito, si calorem sufferre poterit. Aut acetum, oleum, mel, aquam: [12] Hæc permixta ac valde fervefacta, in veficam infundito. [13] Aut pini corticem, & rhois folia in aquam injicito, & fortiter ' coquito, [14] & in excolatam aquam etiam ordei paleas immittito ac coquito, & affuso oleo foveto. [15] Aut loti & cupressi ramenta, aqua & oleo affuso, probe coquito, ac foveto. [16] Aut cum aromatis unguentum infundito, & gallam injicito, & rhamni corticem, & polentam triticeam cum aqua.

[17] Si vero uteri extra prominuerint, & dependent velut scrotum;

χαλῶν), [18] μύρτα, λωτὸς πέσσματα, βάτις, καὶ ἐλαίης φύλλα ἅμα ἑψεῖν, καὶ πυελοῦν ἀποχλιαροῦς. [19] ἢ οἴνῳ μετὰ τυπέων καὶ ηκκασθέων ὁμοίως. [20] ἐσχεδιάζειν δὲ πολλοῦ δεῖ ὡς τὰ ἔξω. [21] ὅταν δὲ ψύχῃ), καὶ ἐπιλιβάνειν ἔωσιν, ὕδατι πολλῷ.

LXXXIV. [1] Μαλθακτήρια ὑστέρης. [2] οἷον σέσαμος, ἀλῶν λέκιθος, μέλι, ἔλαιον ῥόδινον. τούτοις ἀναφυρήσας ἄλητον, ἐπιχλιήνας ἐν πυελομαλθακῷ, τὸ ἀποσταζόμενον ἐς εἴριον ἀναμαλάσσειν, ἐσ ἐσθίειν. [3] ἢ σέσαμος οἷον ἡδύ, νίτρον ἐρυθρὸν, ἢ χλωὸς ἄλφα, ῥόδινον ἔλαιον ξυνθήσας ἐς εἴριον ἀναφυράσας, ἐσθιδεῖναι. [4] χλωὸς ἄλφα, ἢ μήλινον σέσαμος, κηρὸν λευκὸν, νέτωπον, ῥόδινον ἔλαιον, ὡς ἄριστα τοῦτα ἀναμείξας πιέειν, ἐ ῥάκεα ἐγκαταλείειν λεπτὰ, ἐ αὐτίκα λασανμένῃ ἐσθιδέσθω χλιαρὰ ἐσθὲς τὸ σῶμα. [5] ἢ ἐλάφου μυελὸν ἐ σέσαμος τῆξαι σὺν ῥοδίνῳ ἐλαίῳ ἀναφορύξασα εἴριον μαλθακὸν ἐσθιδέσθω.

[6] Μαλθακὰ ἐσθόδεια, [ἃ] ὕδωρ ἄγει, ἐ μύξας, καὶ δέρματα, ἐ οὐκ ἐλκοῖ. [7] σμύρναν ὡς ἀρίστην, καὶ ἅλας χονδρον, καὶ πίσαν ἠδυσμένην, τριφθὲν λεῖα, καὶ ἐσθιδέναι. [8] Ἕτερον ἐσθόδεθρον. [9] σκολόψας ηκκασμένας τελείας ἐ ἰνδικὸν, ὃ καλέουσιν εἰς πέρσην πέπερι, καὶ σὺν τυπέῳ ἐνὶ τροχίλον, ὃ καλέουσι μυρσινάδιον, [9] ξὺν γάλακτι γυναικείῳ ὁμοῦ τρίβειν, καὶ μέλιτι διεῖναι, ἔπειτα εἴριον μαλθακὸν καὶ ηκκαθαρὸν ἀναφυράσας, περὶ πλῆρον περιελίξας, ἐσθιδεῖναι, καὶ τ' ἡμέρῃ ἑλοῦ. [10] ἢν δὲ ἰσχυρότερον βάλειν ποιῆσαι, σμύρναν ὀλίγῳ ἐσθιδιάσαντα ὅσον τριτημόριον,

LXXXIV. Mollitoria uteri. [2] Adipem ovillum, ovorum vitellum, mel, oleum rosaceum fumito, & cum his farinam subigito, & ad lentum ignem repefacito, & quod destillat lana exceptum emollito ac apponito. [3] Aut adipem ovillum aromatis conditum, & ' nitrum rubrum, anseris adipem, & oleum rosaceum colliquata & lana excepta apponat. [4] Aut anseris adipem, ovillum adipem, ceram albam, netopum, rosaceum oleum: hæc quam optime permisceto, & tenuibus linteis excipito, & statim ubi lota est, apponat tepida osculo uterorum. [5] Aut cervi medullam, & anseris adipem, in rosaceo oleo liquefaciat, & molli lana excepta subdat.

[6] Mollia subdititia, quæ ' aquam ducunt, & mucos, & pelliculas, & non exulcerant. [7] Myrrham quam optimam, & salis granum, & picem aromatis imbutam, terito & apponito. [8] Aliud. Grana cnidia decorticata triginta, Indicum (quod Persæ piper vocant, & in hoc ineſt rotundum, quod appellant myrtidanum) [9] cum lacte muliebri simul terito, & melle diluito: deinde lana molli ac pura excepta, & pennæ obvoluta subdito, & per diem ' finito. [10] Si vero fortius facere voles, modicum myrrhæ ammiscето, tertiam videlicet partem, sive trien-

tem,

τημόελον, καὶ ἔλαιον μαλακὸν καθαρόν" ἢ ἡμίρυπον.

tem, & lanam mollem puram semiſuccidam.

LXXXV. Ἀγὰ ἐξ ὑστερέων ἐκ τὸ στόμα μαλθάσσει.[2] "νάρκισσος κύμινον, σμύρνα, λιβανωτὸς, ἀψίνθιον, κύπερος ταῦτα καθ' ἑαυτὰ καὶ ξὺν ῥοδίνῳ ἐλαίῳ" ἢ λάδανῳ ἢ αἰγυπτίῳ 'ἐπιθεῖσα ὑ λασανβρὴ.[3] Ἰχῶρα ὕφαιμον δυνάμενον ἄγειν.[4] "ξὺν τοῖς δαυὶ μίσυϊ σμύρναν, ἅλας, κύμινον, χολὴν ταυρείαν, μέλι· ἐν ἐλαίῳ ἐπιθεῖναι· ἐκ κυμίνου φύλλα ἡδύσμου ῥίζα ἐν οἴνῳ, ἢ ὀπὸν σιλφίου σὺν μίσυϊ, καὶ βάλανον ποιήσαντα ἐπιθεῖναι.[7] τὸ δ' αὐτὸ ποιεῖ "καὶ συκῆς ῥίζα ξὺν μέλιτι, καὶ μετέπειτα χρίειν ῥοδίνῳ.[8] ἐνεργεῖ ὑ καὶ σκοράδος μάλυζα, νίτρον ἐρυθρὸν, σίκυος πέπονος, ἶσον.[9] "μίσυϊ ὑ καὶ κνίδα μικρὸν, καὶ βάλανον ποιεῖν, καὶ 'ἐμβάπτειν εἰς πῦον ὑρρῶν, καὶ ἐπιθεῖναι.[10] κἄπειτα λασανβρὴν ἐλάφου σέαρ ἐν ἐλαίῳ ἐχέτω.[11] Αἱ ματώδεα πίνα μᾶλλον ἔ ἐπιθέντα ἄγειν δύναται, καὶ μαλθάσσειν.[12] πέπερι, ἐλατήριον, ξὺν μίσυϊ ὑ καὶ γυναικὸς γάλα, ἐ τριβὲν ξὺν τοῖσδε ἐ μέλι ἐ ἄλφα λάδανον, ἐλάφου τε σέαρ.[13] "τυχὸν μάλιστα σφοδρὰ ὑ ἄγει παντοῖα.[14] σύκου τὸ πίαρ, ἐλατηρίου δύο πόσιας, νίτρου ἐρυθροῦ ὅσον τὸ ἐλατήριον, μέλι ὀλίγον ἐν ῥάκει ἢ ἐν ἐλαίῳ, βάλανον ποιεῖν.[15] "Ἕτερον αἰμάτωσιν. 'νέτωπον, χολὴν ταύρου, νίτρον κυκλάμινον, "κνίδα, τρίβειν ξὺν μέλιτι.[16] μετέπειτα ὑ καὶ λασανβρὴν ἐλάφου σέαρ ἐχέτω, ἢ γλήχωνα, ἐ χολὴν ταύρου τριπλοῦν ἐπιθεῖναι πολύοσον πλερῶ καὶ ἐς ἄλφα ἐμβάψας αἰγύπτιον ἐπιθεῖναι.[17] ἢ κυκλάμινον ὅσον ἀσράγαλον ξὺν χαλκῷ αὐθῆ.[18] ἢ ἀνεμώνης κε-

LXXXV. Ex uteris educunt, & oſculum molliunt, [2] narciſſus, cuminum, myrrha, thus, abſinthium, cyperus: hæc ipſa per ſeipſa, & cum oleo roſaceo, aut albo, aut ægyptio. Apponantur autem ubi lota eſt. [3] Aliud, quod ſaniem cruentam educere poteſt. [4] Cum tædis miſceto myrrham, ſalem, fel taurinum, cuminum, mel, & in lana ſubdito. [5] Aut cumini folia ſimiliter in vino trita. [6] Aut ſilphii ſuccum ad ficum ammiſceto, & glandulam inde factam ſubdito. [7] Idem facit & mori radix cum melle, & poſtea roſaceo illinito. [8] Efficax eſt & allii caput integrum, & nitrum rubrum, & ficus pinguis, pari portione: [9] miſceto autem & gallam parvam, & glandem facito, eamque liquore aliquo tinctam ſubdito. [10] Et poſtea lota cervi adipem in lana ſubditum habeat. [11] Aliud, quod cruentam omnia magis prioribus ducere poteſt, & mollire. [12] Piper, elaterium, & lac muliebre miſceto, & cum his terito etiam mel, & oleum album, & cervi adipem, & linteo excepta ſubdat. [13] Vehementer vero ducit omnigena hoc. [14] Fici pingue, elaterii potiones duas, nitrum rubrum quantum elaterii, mellis parum, cum linteo aut cum lana glandem facito. [15] Aliud. Netopum, fel tauri, nitrum, cyclaminum, gallam, cum melle terat. [16] Poſtea vero lota adipem cervi ſubditum habeat. Aut pulegium & fel tauri tritum pennæ obducat, & in oleum ægyptium tinctum ſubdat. [17] Aut cyclaminum magnitudine tali cum æris flore. [18] Aut anemones caput

Φαλῶ τρίψας ξυὼ ἀλήτω, πλε-
ρῶ ᾠὸς παλαιοσῦ, " ἐς λύκνον αἰ- 342
γύπλιον ἐμβάπτεσχ. 19 [Ἕτερον]
αἰμάσσοντος σικυὸς ἐνπερισώσης τὸ μα-
κρῆς ἐλὼν τὸ ἀπέρμα ξυὼ χάλα-
389 κι, καὶ σμύρναν ' ξυὼ αὐτοῖσιν
ἄκρῳ, " καὶ μέλι ὀλίγον ἐς αἰγύ- 343
πλιον ἔλαιον ἐιρίω καλάκῃ ἀνα-
φορούξας. 20 ἢ τῷ ὑπερεώνῳ τὸ
σικύης ξηραίνων, καὶ μέλι ᾠοβα-
λέας, ἢ τρίψας, ἢ βάλανον ποιήσ-
ας ἐπὶ ὑ λύσῃ), τέως ἀφοσλιβέσθω.
21 " ἢ ἐλατηρίῃ τρεῖς πόσιας σὺν 344
ὕδατι.

LXXXVI. Μαλθακλήρια. ὠὸν τὸ λύκνον, ἄλητον, " μέλι κηρὸν 345
λιγνόν. ταῦτα ὁμοῦ χλιαίνων, ὑ τὸ
ὑποστάζον, ἐιρίῳ ἀναπασσόμενος.
5 ' ἀφόβες. 2 ἢ χλωὸς ἄλφα, κηρὸν
λύκνον, ῥητίνιον, μύρον ῥόδινον, μυε-
λὸν ἐλάφου τήκων, ἢ τέως ἴου ἢ αἰ-
γὸς, ὧν τὸ λύκνον, ῥόδινον μύρον, ἢ
βάλανον ποιήσ, ἢ ἐιρίῳ ἀναλαμ-
βάνων.

3 Πυρίαν, δ' ὧν ὑστέρα καθαί-
ρον), ἰῶ σκληραὶ ἔωσιν. 4 " οἶνον χρὴ 346
ὡς ἥδιστον εἶναι ἴσον κεραύσαι ὡς πρία
ἡμιόξεα ἀπίνακι, καὶ μαράθρου ῥίζαν
καὶ ϐ' καρπὸν πεφρυγμένον, καὶ ῥο-
δίνῳ ἀλείφαι ϖ ἡμικοτύλιον, 5 ἐς
ἐχῖνον ἐάσαι, ᾧ τὸ ἐπίθεμα ὀπὴν
10 ἔχῃ, καὶ ἐπιχέαι τὸ οἶνον, ὑ' αὐλένι
κάλαμον πυρήσαι, καὶ μετέπειτα
τὴν σκίλλαν ἀφοσλιβέσθω.

LXXXVII. " Ἢν ὀδύναι κραδαι- 347
γίζωσιν ἐξαπίνα ὄροι, καὶ ἀψυχίαι
ἔωσι, 2 ῥόδων φύλλα, κιννάμωμον,
σμύρναν καθαρὸν, νέτωπον, ὀπὸς
μήκωνος. 3 τετέων φθοίσκους ποιή-
σας ὅσον δραχμιαίους " ἐπίθες ἐπὶ 348
τρύφος ἀμφορέως διαφανὲς, ἢ χρῶ
τοῦτο μιμήματι. 4 ἢ τύραικος " ὅσον 349
ἐμβάλλουσιν ἐς τέλαιον, ὡς ἐπὶ τὸ
ἀφόβε-

cum farina tritum pennæ obdu-
cito, & in oleo albo tingito. 19
Aliud quod omnia ducit. Cucu-
meris sylvestris ' oblongi inter- 370
nam partem, exempto semine,
cum lacte terito, & myrrham
puram una cum ipsis, adjecto-
que modico melle, & oleo ægy-
ptio, molli lana excipito. 20 Aut
cucumeris sylvestris internam
partem siccato, & melle affuso
terito, ac glandem formato. Post-
quam autem lota fuerit, adipem
subdat. 21 Aut elaterii potiones
tres cum aqua.

LXXXVI. Mollitoria. Ovi can-
didum, farinam, mel, ceram al-
bā. Hæc simul tepefacito, & ' quod 375
destillat lana exceptum apponi-
to. 2 Aut adipem anseris, ceram
albam, resinam, unguentum ro-
saceum, cervi medullam liquefa-
cito. Aut ovillum vel caprinum
adipem, ovi candidum, unguen-
tum rosaceum. Ex his aut glan-
dem facito, aut lana excipito.

3 Fomenta per quæ uteri pur-
gantur, si duri fuerint. 4 Vinum
suavissimum pari aqua tempera-
re oportet, trium semicongiorum
atticorum mensura, & fœniculi
radices ac ' seminis ejusdem qua- 380
drantem, & olei rosacei hemi-
nam dimidiam, 5 in ollam mit-
tere, cujus operculum foramen
habet, & vinum superfundere, &
arundine indita fomentum face-
re, & postea scillam apponere.

LXXXVII. Si dolores repenti-
ni irruerint, & animi deliquia
affuerint, 2 rosarum folia, cina-
momum, myrrham puram, ne-
topum, papaveris succum. 3 Hęc in
pastillos drachmales efformato, 385
& super frusto amphoræ canden-
ti ponito, & pro ' suffimento uti-
tor. 4 Aut styracis modicum in
oleum mittito, ac utitor velut

priore.

ὡσπέρης χρῆσθαι.[5] ἄπανθα," ὁκό- 350
σαν ἐς τὸ μύρον ἐμβάλλεται, κό-
ψαι καὶ καθαίσσειν.[6] ἐπιβάλλειν δὲ
ἐπὶ τὸν βόλιβον τὸ σύριγκα, καὶ πε-
ριλειβεῖν νετώπῳ.[7] ῥόδινον ἔλαιον
ὡς ἄριστον, καὶ αἰγύπτιον λάβκιν,
θυμία τὰ τοῦτο μετὰ τὰς καθάρσιας.
[8] ἢ δάφνης καὶ μυρσίνης φύλλα
κόψαι," καὶ κυπαρίσσου καρπὸν, 351
ἐρεμάσαι δ' αἰγυπτίῳ λάβκῳ μύ-
ρῳ καὶ νετώπῳ, καὶ ἐπὶ βολίτῳ
θυμία.[9] ἀρήγει δὲ καὶ μάννα, κυ-
παρίσσου πτίσματα, καὶ κυπέρου
ῥίζα κεπεῖσα.[10] σῆσαι δὲ ῥοῖνον
καὶ τὸν εὔοσμον ἡδύοσμον, καὶ
κάρδαμον, καὶ ἴριν. ταῦτα πάν-
τα μίσγειν. ταριχεύειν δὲ αὐτὰς ῥό- 352
δινον ἔλαιον καὶ νίτωπον, καὶ
χρίειν ἐν κρίμνοισι πυρίνοισιν.[11]
ἢ ῥητίνῃ ἐπὶ νεοπλάστῳ κεραμί-
δι θυμίαν, ἐπιβαλὼν κασσίτερον,
ἢ τῶν ἀρωμάτων.[12] τὴν δὲ
κεφαλὴν τέγγειν ἐλαίῳ ῥοδίνῳ, ἐς 395
δὲ τὸ ὦτε μύρσινον ἢ μήλινον.[13]
ἢ λάβκας ἐρεβίνθους καὶ ἀσταφίδας
ἑψήσας δίδε πίνειν, καὶ ἐν ὕδα-
τι θερμῷ καθέζεσθαι."[14] ἢ ἐλαίας 353
λάβκας, πρὶν ἂν ἔλαιον ἀνεῖναι,
καθαχνίσαι καὶ αὐλῶσαι, καὶ ἐς
οἶνον τρίβειν εὐώδεα, καὶ ἐμβά-
φιον ἀττικὸν δίδοναι.[15] ἢ καν-
θαρίδων τὰς γαστέρας,[16] ἢ
ἀδίαντον καὶ νίτρον ἐρυθρὸν αἰ-
γύπτιον, ῥίζαν νάρθηκος, καὶ σε-
λίνου σπέρμα λεῖον.[17] ταῦτα δι-
δόναι.

LXXXVIII. Ἢν δὲ ἐπιλάβῃ στραγγουρίη, ἐν ὕδατι καθίζεσθαι, καὶ γλυκὺ πίνειν.[2] ἢν μάλιστα 354
γίγνηται ἐν ὀδυνηρῇ ὑστερέων, οἶνόν τε
ὡς ἥδιστον ἴσον ἴσῳ κεραστὸν ὡς τρίτα
ἡμιόξεα αττικὰ καὶ μαράθρου ῥίζας
καὶ σέλινα καὶ σπέρμα τετριμμένον, καὶ ῥοδί-

priore.[5] Omnia quæ in unguenta injiciuntur tundito ac cribrato,[6] & ſuper ſtercus bubulum mittito, itemque ſtyracem, & netopum,[7] roſaceum oleum quam optimum, & ægyptium album affundito, & poſt purgationes ſuffito.[8] Aut lauri & myrti folia tundito, & cyperi fructum, cum unguento albo ægyptio ſubigito, addito etiam netopo,[9] & ſuper ſtercore bubulo ſuffito.[9] Auxiliatur & manna thuris, & cupreſſi ramenta, & cyperi radix tuſa.[10] Sed & juncum odoratum aromaticum, & cardamomum, & iridem tundito ac cribrato, atque hæc omnia miſceto, & roſaceum oleum ac netopum ipſis affundito, & utitor in craſſiore tritici farina.[11] Aut reſinam in recens formato fictili, caſtorio, aut aliquo ex aromatis adjecto.[12] Caput vero oleo roſaceo tingito, in aures autem myrteum, aut melinum oleum infundito.[13] Et cicer album, & uvas paſſas coquito, ac decoctum bibendum dato, & in aqua calida deſideat.[14] Et olivas albas priuſquam oleum remittunt lancinato ac ſiccato, & in vino odorato terito, & acetabulum atticum præbeto.[15] Aut cantharidum ventres,[16] aut adiantum, & nitrum rubrum ægyptium, & ferulæ radicem, & apii ſemen tritum,[17] hæc exhibeto.

LXXXVIII. Si vero urinæ ſtillicidium corripiat, in aqua deſideat, & vinum dulce bibat.[2] Si maxime ſtrangulatur in uterorum dolore, vinum ſuaviſſimum pari aqua temperatum, trium ſemicongiorum atticorum menſura, & fœniculi radices, & feminis ejuſdem trientem, & olei ro-

νε ἐλαίε ἡμικοτύλιον. 3 ταῦτα ἐμ-
βάλλειν ἐς ἐχῖνον καινὸν, καὶ τὸ οἶνον
ἐπιχέαντα πυελεῖ. 4 καὶ τὸ σκίλλα
ἐπιθεῖναι, ἕως τ' ἂν φῇ τὸ στόμα
μαλθακὸν εἶναι" καὶ σύρῃ. 5 καὶ, λῷον 355
ἑλκωθῇ" καὶ φλυκίδες παύσωσι 356
αὐτῶν ἕωσιν, ἄμμινον τὴν μήτραν χη-
νείῃ ἀλείφαι ξυὶ λιβανωτῷ θερμαπύρῳ.

6 Ὑπὲρ ὑστερέων ὀδυνῆς. πόα κεδανὸν, ἀρτεμισίαν, πάνακες, ταῦτα ὁμοῦ μίξαι σὺν γλυκεῖ οἴνῳ, καὶ χλιλιάντα πίσαι, καὶ μήκωνος λύκης ῥοφῆσαι," καὶ κνίδης σπέρμα. 357
7 "Ἄλλη πυελὴ θυμίη, λῷον ὀδυνῆ 358
ἔχῃ. σίδης ῥοιῆς γλυκείης, λωτοῦ πέταλα, ἐλαίης φύλλα ξηρὰ κεκαυμένα, ταῦτα ἐλαίῳ ἑφθὰ καὶ ἐπιβόλιον πεπυρωμένον" ἐπιῤῥίπτειν. 8 ἢ χαλβάνιον, σμύρναν, λιβανωτὸν, ἔλαιον λύκου αἰγύπτιον" ἐπὶ οἰναρίδων. 9 359
Ἑτέρη πυελὴ, σίδης ἀσπαλάθου στρεπτέρα. ἀσπαλάθου" ῥίζαι, 360
κάναβιν, λαγωῷ τρίχας ἢ πήγανον, κορίαννον ξηρὸν, ταῦτα τρίψας πάντα, φθοίδας τριασάμενον, θυμιᾶν. 10 ἢ ἐπὶ πίσσης σανδαράκου κόψας λείαν, μίξαι πέτασμα κυπαρίσσου, καὶ μύρον ἐπιχέας. φθοίδας ποιεῖν, καὶ ἐπὶ πυελὶ θυμιᾶν. 11 ἢ αἰγὸς κέρας καταπτίσας ἐλαίῳ ἀνακυκᾶν, [καὶ] ἐπὶ πυελὶ θυμιᾶν. 12 ἢ ὀρύξας βόθρον, χύτρα φρέατος, καὶ τοῦ ἀποδιδόντος ἐμβάλλειν ἐς τὸ βόθρον, καὶ οἶνον αὐστηρὸν ποιήσας τοῦ χύτρα, τρῆσαι δεῖ κατὰ μέσον πυελὸν" 13 ἔστωσαν δὲ τὰ χύτρεια δύο μοίρας, καὶ οὗ δεῖ αὖα 361
ὡς τὰ μάλιστα.

LXXXIX. "Ἢν δὲ ὑστέρη ἀλγέῃ 362
ἄχρι κύστεως, πράσα καὶ πόαν ξυὶ ὕδατι πρίασθαι πίνειν. 2 ἢ κυκλαμί-
νε

facei heminam dimidiam. 3 Hæc in novam ollam mittito, & vino ſuperfuſo foveto. 4 Et ſcillam apponat, donec oſculum molle & amplum eſſe dixerit: 5 & ſi exulceratum fuerit, ac puſtulæ ubique in ipſis fuerint, præſtat adipe anſerino cum thure curare.

6 Ad uterorum dolorem. Peucedanum, ariſtolochiam, panaces, hæc ſimul in vino dulci miſceto: & tepefacta bibenda dato. Et peplum album ſorbeat, & urticæ ſemen. 7 Aliud fomentum ſive ſuffimentum. Si dolor habuerit, malicorium punici dulcis, loti ramenta, oleæ folia ficca tuſa. Hæc cum oleo ſubigere oportet, & ſuper ignitum ſtercus bubulum mittere. 8 Aut galbanum, myrrham, thus, oleum album ægyptium, ſuper vitis ſarmenta. 9 Aliud fomentum fortius ex bitumine. Bitumen, radicem xanthii, pilos leporis, rutam, coriandrum ficcum, hæc omnia terito, & formatas inde placentulas ſive paſtillos ſuffito. 10 Aut ad picem, & ſandaracham tuſam tritam, cupreſſi ramenta ammiſceto, & unguento affuſo placentulas formato, & in ignem miſſas ſuffito. 11 Aut cornu capræ in ramenta confectum oleo ſubigito, & in ignem miſſum ſuffito. 12 Aut effoſſa ſcrobe, vinacea uvæ torreto, & cinerem in ſcrobem mittito, & vino odorato inſperſo, mulieri circuminſidenti fomentum facito. 13 Sint autem vinaceorum chœnices duæ, atque hæc ipſa quam maxime ficca.

LXXXIX. Si vero uterus doleat uſque ad veſicam, porri ſemen cum aqua tritum bibat. 2 Aut cyclamini radicem, in vino albo

albo jejunæ bibendam dato, & calida lavetur, & apothermon jejuna bibat, & tepefactoria apponat. 3 Aut allii caput integrum, & nitrum toſtum, & cuminum, trita ac melle ſubacta apponito: & calida lavetur, & apothermon bibat.

4 Ad omnem uterorum morbum curandum. Lini ſciſſi una cum ſtipula pugillum tenuiter tuſum, in vino albo quam ſuaviſſimo per noctem madefacito: 5 deinde excolatum in ollula tepefacito, & in eo lanam molliſtiſſimam tinctam 6 apponito, & viciſſim priore detracta aliam ſubdito. 7 Opitulatur autem & crocus, & myrrha, & Ponticæ nuces, alba & pura lana excepta, & cum adipe anſerino ac unguento irino appoſita.

8 Si dolor vexarit ex ſubditiis purgatam, myrrhæ acetabulum, thuris tantundem, melanthium, cyperum, ſeſeli, aniſum, apii ſemen, netopum, mel, reſinam, adipem anſerinum, ovi candidum, unguentum ægyptium, ſingula paribus portionibus in vino albo dulci, duarum heminarum menſura terito, & tepidis infuſis colluito. 9 Si dolor vehemens habuerit, cantharides, cyperus, calamus, juncus odoratus, & iris proſunt. Hæc in vino nigro coquito, ac utitor.

xc. Alia collutio. Si dolor & urinæ ſtillicidium vexarit, 2 porri ſuccum, ſambuci fructum, ſeſeli, aniſum, thus, myrrham, vinum, in ſuccum redigito, miſceto, ac infundito. 3 Aut myrrhæ acetabulum, thuris tantundem, melanthii & cyperi tantundem, ſeſeli, aniſum, apii ſemen, netopum, mel, reſinam, anſeris adipem, ovi candidum, unguen-

ϗ βίζλω ϲὺν οἴνῳ λδυκῷ πιπίσκϵιν νῆϲιν, ϗ θερμῷ λϵιόθω, " ϗ ἀπὸ-365 θερμον πινέτω νῆϲις, ϗ χλιάσμαϲι ϖϵϖοιῆϑϵναι. 3 ἢ ϲκοροδϵ μώλυζαν, ϗ νίτρον ὀπτὸν, ϗ κύμινον, 45 λεῖα πειϖάϲας μέλιτι δδύνων ϖϵϖτιϖϑϵ, ϗ ϲὺν θερμῷ λϵιόθω," ϗ ἀπὸ-364 θερμον πινέτω.

4 Ὑϲτερέων πάϑων νόϲϱ θεραπδυϊκόν. λίνϱ τὸ χϱιϲὸν αὐτῆ τῇ καλάμῃ ὅϲον δραχμιὼ κόψας λεπτὸν, καταβρίξας ϲὺν οἴνῳ λδυκῷ ὡϲ ἡδίϲῳ τὼ νύκτα. 5 ἔπϵιτα ἀπηθήϲας" ἄμαχ λιὼάς τϵ, ϲὺν ἐϵρίῳ365 ὡϲ μαλθακωτάτῳ ἐμβάπτω, 6 ϗ τὸ μὲν ϖϵϖοιῆϑϵναι, τὸ δ' ἀφαιρϵῖν. 7 βοηθεῖ δ' ϗ κρόκος, ἔτι τε ϲμύρνα, κάρυα ϖοντικὰ, ἔριον" λδυκὸν τϵ366 ϗ καθαρὸν ϲὺν χλιοῖς ϲέλαι & μύρῳ ἰϵίνῳ ϖϵϖοιῆϑϵναι.

290 8 Ἢν δὲ ἑλϵδωδινίη ἔχῃ ϲὺν ϖϵϖοιῆϑϵτων καθαιρομένην." ϲμύρνης ἐμ-367 βάφιον, λιβανωτὸν ἴϲον, μελάνθιον, κύπϵρον, ϲέϲϵλι, ἄννηϲον," λί-368 νον, νίτϖον, μέλι, ῥητίνην, χλιοῖς ϲέλαϲι," ὄξϵι, λδυκὸν τὸ μύρον αἰγύ-369 πτιον, ἴϲον ἑκάϲτῳ ϖϵίζϵι ϲὺν οἴνῳ λδυκῷ γλυκϵῖ δύο κοτύλαιϲι, ϗ κλύζϵιν χλιηροῖϲι κλυϲμοῖϲιν. 9 Ἢν ὀδὼὴ ἔχῃ ϲφοδρῶϲ. κανθαρίδϵϲ, κύπϵρος, κάλαμοι, ϧοῖνοι. ϗ 5 ἴριος ϖῶτα ἐν οἴνῳ μέλανι ἑψῶν χρῆϲθω.

xc. Ἕτϵρον κλυϲμὸς, ἢν ϖϵλιωδινίη ϵ ϲτραγγϵλίη ἔχῃ. 2 πρόϲϖ χυλὸν, ἀκτῆς κάρπον, ϲέϲϵλι, ἄννηϲον, λιβανωτὸν, ϲμύρναν." οἷϲ-370 νον χύλωϲον ϗ μίξον, ϵ κλύϲαι. 3 ἢ ϲμύρνης ὀξυβάφου, λιβανωτῦ ἴϲου," μελανθίου ϗ κυπέρου ἴϲου, ϲέ-371 ϲελι, ἄννηϲον, ϲελίνου ϲπέρμα, νίτϖον, μέλι, ῥητίνην, χλιοῖς ϲέλαϲι," ὄξϵι, λδυκῷ τὸ μύρον αἰγύ-372 πτιον.

πλιον. τέτων ἴσον ἐκάστε διῆναι οἴνῳ λεύκῳ γλυκεῖ, καὶ κλύζειν. 4 " ἢ λινοζώσιον ὕδωρ ἀφεψήσας ξὺν μυρσίνῃ, λιβανωτῷ, νε- 10 πώπῳ. 5 ἢ ' ἐλελίτφακον καὶ τερμινθον ἐψεῖν ἐν ὕδατι, & κλύζειν. 6 " ἢ λίνε καρπὸν, ἀνήνοσον, μελάνθιον, σέσελι, σμύρναν, κασίας καρπὸν, ἐν οἴνῳ ἐψεῖν, καὶ κλύζειν. 7 " Ἕτερον κλυσμὸς, ὧν ὀδυνῶν ἴσχη σφοδρὰ μετὰ τὰ καθάρσια. 8 ἀκτῆς καρπὸν καὶ δαφνίδας ἐψεῖν ἐν οἴνῳ μέλανι, καὶ κλύσαι. 9 ἢ ἀκτὴν ἐψήσας ἐν ὕδατι, ἀποχέειν τὸ ὕδωρ, οἴνου δὲ γλυκέος ἡμιχόες, κλύσαι. 10 κἂν μετὰ κλυσμὸν ὀδυνῶν ἐγγένηται, " ἐψεῖν τὰ θυ- 15 μιάματα, [ἃ] ἐς τὸ μύρον ἐμβάλλεται, καὶ ἀποχέειν ἐν ὕδατι δύο κοτύλας, ' μίξαι δὲ ἔλαιον κρινὸς, καὶ ῥόδινον, καὶ κλύζειν χλιαρῶ. 11 [ὃ] πλεῖον δὲ κλύσμα δύο κοτύλαι μηδενὶ ὡς ἔπος εἰπεῖν. 12 ἢ λινοζώσιον ἐψεῖν ὕδατι, καὶ μίξαι " χυλὸν μυρσίνης. 13 ἢ λιβανωτὸν [καὶ] νάπυρον ἴσον, καὶ κλύσαι χλιαρῶ. 14 " Ἢν δὲ ἀλγῇ τὰς ὑστέρας, κυκλαμίνε ῥίζαν ἐν οἴνῳ λευκῷ πιπίσκειν νῆσιν, καὶ πυθέρμῳ λούειν, καὶ ἀποθέρμῳ πινέτω.

XCI. Ἢν ἀφθῇ τὰ αἰδοῖα. " μύρτου θερμὸν ξὺν οἴνῳ κλύζεσθαι, καὶ μελίλωτον ἐπιτιθέναι. 2 καὶ γλυκυσίδης ἐν οἴνῳ ἐψηθμῦρης τερμίνθε ἐπιτιθέσθω. 3 καὶ σμύρναν ῥητίνῃ ὁμοῦ μίξας, καὶ δίεις ἐν οἴνῳ, ὀθόνιον ἐμβάπτων ἐπιτιθέναι. 4 καὶ, ἐὰν [ὑγιεία] ἐν λάθῃ, πυελίζειν, " καὶ χεῖρον τὸ ἦτρον. 5 ἐγκαθίγνυσθαι δὲ ἐν ῥοδίνῳ ἀφεψήματι, ἢ βάτε ἢ μυρσίνης,

unguentum ægyptium, singula paribus portionibus in vino albo dulci diluito, ac infundito. 4 Aut mercurialis aquam decoctam cum myrrha, thure, netopo: 5 Aut salviam, & hypericum, in aqua coquito ac infundito. 6 Aut apii semen, anisum, melanthium, seseli, myrrham, casiæ fructum, in vino coquito ac colluito. 7 Alia collutio. Si dolor fuerit vehemens post purgationem. 8 Sambuci fructum, & lauri baccas, in vino nigro coquito ac colluito. 9 Aut sambucum in aqua coquito, & aquam excolato, & vino dulci affuso colluito. 10 Si post collutionem infusam dolor oboriatur, aromata quæ in unguenta injiciuntur coquito, & de aqua duas heminas excolato: misceto autem adipem anseris, & oleum rosaceum, & tepida infundito. 11 Amplius autem infusum nulli, ut semel dicam, competit quam duarum heminarum. 12 Aut mercurialem in aqua coquito, & ad succum, myrrham ammisceto, 13 aut thus, & netopum pari mensura, & tepidum infundito. 14 Si vero uteros doleat, cyclamini radicem in vino albo jejunæ bibendam daro. Et calida lavetur, & apothermon bibat.

XCI. Si ex fervido & superficiario ulcere pudenda fuerint exulcerata, myrti baccis in vino coctis colluat, & melilotum apponat. 2 Et mali punici dulcis putamina in vino coquito, 3 & myrrham ac resinam simul mixta vino diluito, & intinctum in his linteum subdito. 4 Et si urinæ stillicidium corripiat, fomentum adhibeto, & pectinem illinito. 5 Desideat autem in decocto rosarum, aut rubi, aut myrti,

σίνης, ἢ ἐλαίης, ἢ ἐλίκων ἀμπέλου, ἢ ὀρκοδυΐδων, ἢ ἐλελισφάκου.

6 "Ην δὲ αὔεμος ἐγχρήπτῃ ἐν τῇ μήτρῃ, πόνος τε ἐγίνηται ἀπερχνὸς, καὶ φῦσα οὐκ ἔξέρχηται, κύμινον ἐπιπασσέτω. 7 ἐλελίσφακον [δὲ] καὶ κύπερον κόψας, καὶ τέγξας, τῷ νύκτα ὅλην, ἕωθεν ἀποπήσας, τὸ διαυγὲς ' τε ἐς ἄγγος ἐγχέας. κέρνα πύελνα ἐν οἴνου λευκοῦ φορύξας, καὶ ὀπὸν σιλφίου " ὡς κύαμον ἐς καθαρὸν ἐψῆν, καὶ ἐνωμότερον δίδου ροφέειν.

XCII. " Ην κίον ἐν πίσῃ αἰδοίοισιν ἐγχρήπτῃ, ὀδυνᾶ ἰσχύι. 2 καὶ τῆς μὲν ὀδυνῆς σελίνου καρπὸς ἀλέξημα. 3 καὶ κισσὸς, καὶ ῥοιῆς γλυκείης τελαπίης ἐν οἴνῳ παλαιῷ τῇ πολαινίῃ σὺν κεφαλῇ τεθλιμμένα καὶ ἐπιπλάσας τὰ φύλλα. 4 τῷ δὲ νύκτα ὅλην ἐχέτω κέρμα. 5 καθαπὲρ ἀφελόμενον, ἐν οἴνῳ μύρτου κλύζεσθω.

ti, aut oleæ, aut pampinorum vitis, aut juniperorum baccarum, aut salviæ.

6 Si ventus in utero obortus fuerit, & dolor vehemens, & flatus non exit, cuminum apponat. 7 Et salviam ac cyperum tusa madefacito per noctem, & mane excolato, & lucidum ac clarum cremorem in vas infundito, & crassiorem tritici farinam ' cum vino albo ammisceto, & silpii succum magnitudine fabæ, cum farina coquito, & crudius sorbenda dato.

XCII. Si columella in pudendis nascatur, dolor obtinet. 2 Et doloris quidem medela est apii semen. Columellam vero resecare oportet. Si ulcera in pudendis oboriantur, & pruritus corripiat, oleæ folia, 3 & hederæ, & rubi, & mali punici dulcis trita, & vino veteri diluta, cum recenti carne ' apponito, ita ut folia carni oblinas. 4 Et habeat subditam per totam noctem. 5 Mane vero eximens, & myrtum in vino coquens, cum vino pudenda colluat.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΠΕΡΙ ΑΦΟΡΩΝ.

HIPPOCRATIS DE STERILIBVS.

Basil. græc. Foesius sect. v. 242. 675. Basil. lat.

pag 290 ΠΕΡΙ μὲν γυναικῶν τῶν γινομένων τῇσι γυναιξὶν ἐφ' ἑκάστοισι τῶν παθημάτων πότερον εἴρηται). 2 νυνὶ δὲ δηλώσω, δι' ἃς αἰτίας ἄφορος γυνὴ γίνεται τὸ πᾶν πᾶν, 3 καὶ διὸ, ἢν μὴ πλήσασι πρὶν ἐκπεσεῖν. 4 φημὶ δὲ τοῦτο αἴτιον εἶναι. 5 ἐὰν στόμα τῆς μή-

DE his quidem quæ accidunt mulieribus in singulis affectionibus, prius dictum est. pag 386 2 Nunc autem ostendam ob quas causas mulieres omnino steriles fiunt, 3 & cur non pariunt antequam sanentur. 4 Causam vero hanc esse dico. 5 Si os uterorum

μια τῶν μητρέων πάμπαν ἀπὸ τῆ αἰδοίε, ἀ κυίσκεζιν.[6] ἐ γὰ δέχεν) εἰ μὴτραι τὼ γενιὼ, ἀλλ' ἔξω αὐτὴκα ἔρχεται. [7] γίνεται δὲ τῦτο, ὦ κὴ ὀλίγον ὦδε σφῆ τὸ σῶμα τῶν ὑστερέων ἀπὸ τῆ αἰδοίε ὦδε φύσιν, [8] κὴ, ὦ μεμύκη τὸ σῶμα τῶν μητρέων πάμπαν, ἀσὶ' ὅλως δέχονται [9] ἀσὶ', ὦ ἁρμοῖ μεμύκη μᾶλλον ἢ δεῖ. [10] δῆλον ἢ τῶτέων ἕκαστον ἐστ τῶν εἰρημένων. [11] ὦ μὲ γὰρ ἀπεσχισμένον ἢ πάμπαν, ἢ μεμυκὸς, τὰ καθάρσια σὺκ ἔρχεται τὸ ὦδε σφῆν, [12] ἢ ἔρχεται βιαίως ξὺν νόσῳ, ὦ βιάσηται τὸ εἴσω τὰς μήτρας σφαφῶσαι κὴ ἦσαι. [13] κὴ, ὦ ἀποκαθαρθῆ ἡ γυνὴ, ἐστ ὅτε αὖτῆς ἀποστρέφεται τὸ σῶμα τῶν μητρέων ἀπὸ τῆ αἰδοίε. [14] ὦ δὲ ὀλίγον ὦδε κεκλιμένον ἦ, ἢ ἁρμοῖ μεμύκη, χωρὶς μὲ τὰ καθαρσία, χωρὶς δὲ βιαίως, κὴ κὴ' ὀλίγον ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας. [15] ταῦτα δὲ πάντα δῆλα γίνε), ἐι ἔστως ἔχῃ, ψηλαφάσῃ γυναικί. [16] κὴ, ὦ τέτων τι ἦ, μελεδανθεῖσα ἡ γυνὴ, φορὸς γίνεται. [17] ἔστ δὲ κὴ ὅτε αὐτόματον. [18] τέτων δὲ ἕκαστον" διὸ, ἃ γίνεται, εἰρήσεται. εἴρηται δὲ ἐν τοῖσιν γυναικείοισι νοσήμασιν.

11. [1] Ἢν δὲ λεῖαι ἔωσιν αἱ μῆτραι· [2] γίνε) δὲ τῦτο κὴ φύσ συνῆσι, κὴ ὦ ἕλκεα ἐγκαθέλιπε· [3] ἀ λαμβάνῃ ἡ γυνὴ σὺ χαρέλ. [4] τὼ γὰρ γενιὼ δέχονται μὲ αἱ μῆτραι· ὦ μὴ ἄ πεν ἄλλο ἦ, ξυλλαμβάνουσι ἄ ἄλλα ἀπόρων ἔξω χαλῶσι. [6] δῆλον ἢ μάλισά ἐστ ψηλαφῶσι, κὴ ἐρεσθῆ, εἴ ποτε σὺ τῆσι μήτρῃσιν ἕλκεά οἱ ἐγκύονζε. [7] τὰ δὲ

omnino averſum fuerit à pudendo, non concipiunt. [6] Non enim ſuſcipiunt uteri genituram, ſed ſtatim foras exit. [7] Contingit autem hoc etiam ſi parum diſtortum fuerit os uterorum præter naturam à pudendo. [8] Et ſi omnino concluſum fuerit os uterorum, neque ſic ſuſcipiunt. [9] Neque ſi recens concluſum fuerit magis quam oportet. [10] Singula vero relata manifeſta ſunt. [11] Etenim ſi omnino averſum fuerit, aut concluſum, menſes non prodeunt omnino, [12] aut prodeunt violenter cum morbo, ſi ſanguis coëgerit uteros pro more converti. [13] Et ſi purgata fuerit mulier, aliquando os uterorum ipſi à pudendo avertitur. [14] Si vero parum diſtortum, aut recens concluſum fuerit, prodeunt quidem menſes, prodeunt autem violenter, & paulatim per multos dies. [15] Hæc autem omnia manifeſta fiunt, ſi ſic habent, contingenti mulieri: [16] & ſi horum aliquid fuerit, curata mulier fœcunda fit. [17] Quandoque vero etiam ſua ſponte. [18] Hæc autem ſingula cur fiant, dicetur. Dictum autem eſt & in Muliebribus morbis.

11. Si leves fuerint uteri: [2] contingit autem hoc & ex natura quibuſdam, & ſi ulcera innata magnas cicatrices reliquerint. Si leves igitur uteri fuerint, [3] mulier in ventre non concipit. [4] Nam genituram ſuſcipiunt quidem uteri, ſi non alia aliqua cauſa obſtiterit: non autem concipiunt, [5] ſed ſemen foras emittunt. [6] Hoc autem maxime clarum fit contingenti, & ſi interrogetur an aliquando ulcera in uteris ipſi oborta fuerint. [7] Menſes

σὲ καθαρμώια ὑγιηρῶς μᾶλ' ἂν τετέω τῦ νοσήματος χωρέῃ. 8 ἀνίκη δ' ἂν γένῃ) ὡς ἐπὶ [τὸ] πολέον ἡ τοιαύτη. 9 γένῃ) σὲ καὶ τῶτο αὖτον δ' μὴ ξυλλαμβάνῃ ἂν γαστρὶ, ἰῶ ἕλκος γλύφῃ) ἂν τῆσι μήτρῃσιν ὑπὸ παθήματος τῶτων τ' ἐρημάρων, καὶ μὴ τεχνὸν ἰσῇ, "ἀλλὰ μολυσῇ. 10 καθαρμῶ γὰρ τὸ ἕλκος ἐπὶ πολλὸν χρόνον, ὥστε καὶ τὸ ἂν ἀπ' ἐόν, καὶ ὄζει πονηρὸν ἡ γυνή. 11 καὶ ἔστιν ὅτε ἰχὼς ῥεῖ αὐτῆ ἐκ τ' αἰδοίε κακῶδε. 12 καὶ, μέχρις ἂν ἔχῃ τὸ ἕλκος, ἀ λαμβάνῃ ἂν γαστρί. 13 ἀ γὰρ ξυλλαμβάνεσιν αἱ μῆτραι τῶ γονῶ 14 πωΐτη δ' τὰ καθαρμώια χωρέη ὑγιηρῶς. 15 ἂν ψηλαφήσῃ δ' μάλιστα γένῃ) δῆλον, καὶ ἐρωτήσῃ τὰ ἐρημάρων. 16 μελεδωθεῖσα σὲ φορὸς γίνεται. 17 ὀλίγαι δ' ἐλπίδες εἰσίν.

III. Ἢν δ' τ' καθαρμωίων ἐλληφθὲν ἢ ἂν τῆσι μήτρῃσιν ἔκρηξιν ἔχῃ, θερμανθὲν ὑπ' ἐκκαύσιος ψυχθῆν ἐκεῖ τὸ φῶμα ἢ ὀλίγον ἀνδότερω, ἀδὲ ἔτω λαμβάνῃ ἂν γαστρί. 2 ἔργμα γὰρ τῶτο ἐπικείμενον ἀ παιλησι τ' γονῶ ἐόνα, ὅκα δεῖ. 3 καὶ, ἰῶ μὲ ἂν δεχῇ μελεδαίνῃ), ὑγιαίνῃ καὶ φορὸς γίνε). 4 ἰῶ σὲ χρόνω ἐξικνῆ), ἄφορω μᾶλ. 5 δῆλον δ' παίγμα ἂν ψηλαφήσῃ μάλισά ἐστ. 6 σκληρὸν γὰρ λείζ γίνε). 7 καὶ, ἰῶ χάνωσι μᾶλλον δ' κοιρὲ αἱ μῆτραι, ἀδὲ ἔτω κυίσκε). 8 ἀ γὰρ ξυλλαμβάνεσιν αἱ μῆτραι τ' γονῶ. 9 δῆλον δ' ἔσῃ ἐ τῶτο ἂν ψηλαφήσῃ. 10 καὶ τὰ καθαρμώια ἔρχε) ἀλέα, καὶ ἐπ' ὀλίγας ἡμέρας. 11 γένε) δ' καὶ φύσῃ τὸ παίγμα τῶτο, καὶ ὑπὸ νοσημάτων τ' ἐρημάρων. 12 κ' ἰῶ μὲ φύσῃ ἦ, ἀνίκη ὦ νέσω· ἰῶ δ' μὴ, ἢ. 13 [Ἢν] ὀχ ὑγιηρὸ χωρέη τὰ καθαρ-

ses vero sano quidem modo prodeunt in hoc morbo. 8 Verum talis plerunque incurabilis est, 9 & hæc causa est. ut in ventre ne concipiat. 10 Si ulcus in uteris factum fuerit ab affectione quadam ex relatis, & non statim sanatum, sed impurum factum fuerit, permanet ulcus ad multum tempus, quemadmodum & id, quod in aure exiſtit: & male olet mulier: 11 & quandoque sanies male olens ipsi ex pudendo fluit: 12 & quandiu sane ulcus habuerit, in ventre non concipit. 13 Non enim concipiunt uteri genituram. 14 Huic autem menses sano modo procedunt. 15 Verum ex contactu, & interrogatione, maxime clarum fit de relatis. 16 Curata vero fœcunda fit, exigua tamen spes est.

III. Si quid ex mensibus in uteris remanens scissuram ac segmentum habeat, quod circa osculum aut paulo penitius calescat, & rursus frigescat, neque sic in ventre concipit. 2 Impedimentum enim hoc incumbens, genituram quo oportet transire non permittit. 3 Et si quidem in principio curetur, sanescit, & fœcunda fit. 4 Si vero tempus accesserit, sterilis manet. 5 Manifesta est autem affectio maxime ad contactum. 6 Durum enim quiddam intus est. 7 Et si magis quam convenit uteri hiarint, neque sic prægnans fit. 8 Non enim concipiunt uteri semen genitale. 9 Sed & hoc ad contactum clarum fiet, 10 & menses acervatim prodeunt, & per paucos dies. 11 Fit autem & natura hæc affectio, & à relatis morbis. 12 Et si quidem à natura fuerit, incurabilis est morbus. 13 Sin minus, non sani prodeunt men-

καθαμλώια, οἷα τ γυναικὸς μὴ ὑ-
γιηρῆς ἐούσης, ὠδε ἄ τω κύησις). 14
ὲ γὰ πήγνυ)αι τὸ Ϝ αἷμα ὅλος, νοσερᾶ
ἐούσης, ἀ λλὰ διερές τ ἰχῶ τὸ αὖ- 7
μα τὸ κατὸν ἀπὸ Ϝ σώματος, νοσε-
ρὸν ἐόν. 15 διαρηξέισα ὖ ἡ γονὴ ἐξέρ-
χε)αι ἔξω τῷ χρόνῳ, ἢ ὀλίσω ἢ πολλῷ,
ξυ ἰχῶρι. 16 δῆλον δ' ἐστι τῷ σώ-
ματι τ γυναικὸς, ὲ τοῖσι καθαμη-
νίοισι. 17 χωρήσ ὰ γὰ τὰ καθαμλώια
αὐτῆ, οἷα ἔφη). ὧ τε χολώδης, ὧ
τε φλεγματώδης, ὧ τε ὑδρωπο-
20 δὴς εἴη. 18 ὲν τάχι ὖ) μελεδανθεῖ-
σα, δ' φορ ὰ γίνε). ὧ ὖ μὴ, ὄ.

IV. Ἢν ὖ γυναικὶ μὴ χωρέη τὰ
καθαμλώια πάμπαν, ἢ τοῦτο πα- 8
θημάτων τ ἐιρημένων, καὶ ὅτως ὲ
ξυλλαμϐάνε. 2 αἱ γὰ φλέϐες Ϝ αἵ-
ματος πλήρες ἐϐσαι τ γονὸν ὲ δέ-
χον), 3 κὴ ὲν τῇσι μήτρῃσι αἷματος
ἐνέναι ἢ χρονίς πᾶσι μηχανὴ, ὁ,
τι ἀποκωλύε τὸν γονὸν τρέφεσθαι. 4
Ἢν ὖ ἐλάσσω τὰ καθαμλώια χωρέη
Ϝ δέοντος, ὠδε ἄ τω κύησις). 5 αἴ- 9
τια ὖ τὰ ὲν τῇ προτέρῃ νόσῳ προ-
ρημένα. 6 δῆλον ὖ κ τὅτι ἐν τῇ ἐρω-
τήσι. 7 κλῶ μὲ Φύσ ὀλίγα χωρέη τὰ
καθαμλώια, ἀνίητος γίνε). 8 ὧ δὲ
τοῦτο παθήματος τετέων τινὸς τ ἐι-
ρημένων, μελεδανθεῖσα ὲν τάχι,
Φορὸς ἔσαι. 9 ὲ κλῶ πλέονα Ϝ δέον- 10
τος χωρέη τῇ γυναικὶ τὰ καθαμή-
νια ὠδ' ἄτως ὲν χαρίζαμϐάνε. 10
αἱ γὰ μῆτραι, κεκενωμέναι Ϝ αἵμα-
τος, ἐξυλλαμϐάνε τ γονὸν τοῦτο 11
ἀσθενέσης. 11 αὖ ὖ ἄρα κ ξυλλάϐωσι, κατελθὸν τὸ αἷμα πολλὸν ἐξα-
πίνης ἐπὶ τὰς μήτρας τ γυναικὸς,
ἀποπνίγ τ γονὸν. 12 δῆλον ὖ ὲ τό-
δὲ τοῖσιν ἐπιμηνίοισιν, ἐκφύσα
πολλὰ χωρήσ. 13 κ, κλῶ μὴ Φύσ ἡ
γυνὴ πολλὰ χαλᾶ τὰ καθαμλώια,
ἄφορ ὰ γίνε). 14 κλῶ ὖ μὴ Φύσ,
ἀλλ'

ses, utpote muliere non existente sana: neque sic prægnans fit. 14 Non enim compingitur semen à sanguine morboso. Sed sanguis 7 qui à corpore morbosus descendit, genituram serosam facit. 15 Serosa vero facta genitura tempore modico aut multo, foras progreditur una cum sanie. 16 Atque hoc ex corpore mulieris, & ex mensibus manifestum fit. 17 Prodibunt enim ipsi menses 45 velut dictum est, sive biliosa, sive pituitosa, sive aquosa fuerit. 18 At brevi curata fœcunda fit: sin minus, non.

IV. Si vero mulieri menses non prodeant omnino, aut ab omnibus relatis, etiam sic non concipit. 2 Venæ enim sanguine plenæ, genituram non susciPiunt: 3 & in uteris aliquid inveterati sanguinis inesse necesse est, quod genituram nutriri prohibet. 4 Si vero pauciores quam 50 debeant menses prodeant, neque sic prægnans fit: 5 causæ vero in priore morbo relatæ sunt. 6 Fit autem hoc manifestum ex interrogatione: 7 & si quidem à natura pauci menses prodeunt, incurabilis est. 8 Si vero ab affectione aliqua ex relatis, brevi curata, fœcunda erit. 9 Et si plures quam debent menses mulieri prodeant, neque sic in ventre concipit. 10 Uteri enim sanguine evacuato, genituram non concipiunt, præ debilitate. 11 Si 55 vero etiam conceperint, sanguis multus derepente in uteros mulieris descendens, genituram suffocat. 12 Manifestum autem & hoc est ex mensibus qui multi prodibunt. 13 Et si quidem natura mulier multos menses demittit, sterilis fit. 14 Si vero non natura, sed ab aliqua ex relatis affe-

ἀλλ' ἀπὸ παθήματός τινος τῆς ἐπιρρεόντων, μελλόντων ἔσεσθαι ἐν παχεῖ, φορὸς ἔσται.

v. Καὶ ὦν τὸ στόμα τῆς μητρέων σκληρὸν γένηται, καὶ μὴ δέχηται τὸ γονίον, καὶ οὐδέν. 3 καὶ ταύτη ἀφορος γίνηται τὸ παράπαν. 4 δῆλον δὲ τοῦτο ἀπὸ τοῦδε τοῦ παθήματος τοῦτο ἀπὸ τοῦδε γίνεται. 5 καὶ ὦν μὴ χωρέη τὰ καθάρσια καὶ τὸ ἀφεδρῶνα, ἀλλὰ κάτω ὁρμέη ἐς τὸν ἕδρην, ἐὰν ἔστω λαμβάνῃ ἐν μήτρῃ. 6 δῆλον δὲ, ὅτι τὸ στόμα τῆς μητρέων σκέπτεται ἀπὸ τοῦ αἰδοίου, ἢ μέμυκε. 7 καὶ, ὦν μὴ καὶ τῆς ἕδρην ἢ ἐσταμμένον τὸ στόμα ἢ μέμυκε, μελλόντων ἔσεσθαι φορὸς γίνεται. 8 δῆλον δὲ ἐκ τοῦδε· ἐκ τοῦ ἐρωτᾶν καὶ ἀποκρίνεσθαι. 9 ὦν γὰρ τὰ καθάρσια ἐκ τοῦδε ἴη, ἢ νόσος τοιαύτη δῆλον, ὅτι αὐτὴ ἐστί. 10 τοσαῦτα δὲ καὶ τοιαῦτα τῇσι γυναιξὶν ἐστι, δι' ἃ οὐ τίκτουσι, πρὶν ἂν ἰηθῶσι, 11 καὶ δι' ὅσα ἄφορος γίνεται τὸ παράπαν. 12 ὥστε θαυμάζειν τὰς γυναῖκας οὐ χρὴ, ὅτι ἔστι μὲν [φορὸς], ἔστι δὲ οὐ πολλάκις.

vi. Πρηνέα, ἐν ὧν δηλῆται ἡ γυνὴ ἐν κυήσει. 2 γυναῖκα ὦν θέλῃς γνῶναι ἐν κύει, πυρὸν ποιῆσαι, ἢ βούτυρον καὶ γάλα γυναικὸς κερατοφόρου διδόναι πίνειν, καὶ, ὦν ἐρεύγηται, κυήσει· ἐὰν μὴ, οὔ. 3 Ἄλλο. νήτεπον ὀλίγον ἐκλείχειν, καὶ ἔπειτα ἐᾶσθαι ἐν ἐρέμῳ ἀνέλιξαντα, καὶ ἔπειτα ἔωθεν σκέψασθαι, ὦν ὄζῃ ἀπὸ τοῦ στόματος τὸ ἐπιπτὸν. κἢν μὲν ὄζῃ, κυήσει· ὦν δὲ μὴ, οὔ. 4 Ἕτερον πρηνέον ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ. 5 Ἢν δὲ ὦν γυναικὶ ἀπὸ τῶν ἀφεδρέων μὴ λίαν ἰσχυρῶν ἐόντων, ὦν ὀδύνῃ ἐς τὰ ἄρθρα ἀφίκωνται, καὶ βρυγμὸς

affectione, brevi curata fœcunda erit.

v. Et si os uterorum ex pudendo exciderit, neque sic concipit. 2 Nam os durum fit, 3 & genituram non suscipit, & intumescit, 3 & propterea in totum infœcunda fit. 4 Manifesta est autem hæc affectio, ex eo quod contingit. 5 Et si non prodeant menses velut debent, sed deorsum processerint in sedem, neque sic in ventre concipit. 6 Manifestum est enim, quod os uterorum à pudendo aversum est, aut concluſum : 7 & si quidem ad sedem aversum fuerit osculum, aut concluſum, curata fœcunda fit. 8 Utrunque vero ex interrogatione ac responsione manifestum fit. 9 Si enim menses semper sic prodierint, clarum est quod his morbus causa est. 10 Atque tot ac talia mulieribus contingunt, propter quæ non pariunt antequam curentur, 11 & propter quæ omnino steriles fiunt. 12 Quare mirari mulieres non oportet, quando coeunt quidem, non autem sæpe pariunt.

vi. Experimenta per quæ indicatur an prægnans fiet mulier. 2 Si cognoscere voles an mulier prægnans fiet : Butyrum & lac mulieris masculum alentis bibendum dato : & si eructaverit, concipiet. Sin minus, non. 3 Aliud. Netopum modicum lana exceptum subdat, & postea mane, an quod subditum est per os oleat, consideret : & si quidem oleat, concipiet : sin minus, non. 4 Aliud. Cuicunque mulieri à subditiis non valde fortibus, dolores ad articulos processerint, & stridor dentium ipsam habuerit, & vertigine affecta fuerit,

μὸς ἔχῃ, καὶ σκορδινέηται, καὶ
χασμᾶ), ἐλπὶς αὐτῇ κυῆσαι μᾶλ-
λον, ἢ ἥτις τέτων μηδὲν πάσχ. 5
Ἄλλο. " μάλυζαν σκαρόδε ἐξε- 18
καθήραντα, τῷ κεφαλῷ ἐπικνί-
σαντα ἐφεδέειν ἐπὶ τῷ ὑστέ-
ρῳ, καὶ ὀρθὴν τὴν ὑστεραίην, ἵνα ὀζῃ διὰ
στόμα τῶ. καὶ, ἵνα ὀζῃ, κυήσ· ἵνα δὲ
μὴ, ὄ. 6 " Ἢν δέλῃ γνῶναι ἡ γυνὴ,
εἰ κυήσ, " πινέτω αὔνησον τε- 19
τελμυδρόν ἐν ὕδατι ὡς λεπτόταθον, &
διδέτω. καὶ ἵνα μὴ ' κνησμὸς αὐτὴν
λαμβάνῃ ἐφὶ τὸ ὀμφαλόν, κυήσ·
ἵνα δὲ μὴ, ὄ. 7 " Κύσαν γνωσῆναι 20
ἵνα μὴ ἄλλο γνώσκῃς, ἐν τέτῳ
γνώσ. 8 ὁρῶν) οἱ ὀφθαλμοὶ εἰλ-
κυσμένοι καὶ κοιλότεροι, καὶ τὰ λεύ-
κωμα τὸ ὀφθαλμῶν ἐκ ἔχει τὴ φύσιν
τῆς λευκότητος, ἀλλὰ πελιώτερα
φαίνον). 9 Ὁκόσαι ἐν γαστρὶ ἔχεσ- 21
σιν. ἐφήλιν ἐπὶ δ ἐφεστώτες ἴσχεσι.
10 καὶ ὀχθήσαι σὺν ἀμβάνῃ, " μί- 22
σσιοι γινόν), καὶ κακόσιοι, καὶ καρ-
διαγμὸς μεσεῖ, καὶ πυαλίζεσιν. 11
Ἄλλο. " μέλι δ αὔνησον τρίψας
ὡς λεπτόταθα, εἶτα ἐν ὕδατι διέσας
δ ὄξος, καὶ ἐᾶσαι τῶν ὧν. καὶ ἵνα
μὴ τρόφον γίνηται οἱ ἐφὶ τὸ ὀμ-
φαλόν, κυήσ· ἵνα δὲ μὴ γίνῃ), ὄ κυήσ.
12 πάντων δὲ τέτων ὕστερον πῖνε
ἄλητον καὶ μέλι δ ὀρίγανον ἐν οἴνῳ
καὶ ἐλαίῳ.

VII. " Ὁκόσαι ἐν γαστρὶ ἔχε- 23
σιν ἐφήλιν ἐπὶ δ ἐφεστώτες ἴσχεσι,
θῆλυ κύεσιν. ὅσαι δὲ διάχροοῦσαι
λεμφώδεσι, ἄῤῥεν ὡς ἐπίπαν τὸ
κύεσιν. 2 Ἢν αἱ ' θηλαὶ αὖω ἔωσιν 90
ἐσεμμεμυῖαι, ἄῤῥεν κύ· ἵνα δὲ κάτω, θῆλυ. 3
" Ἄλλο. λαβὼν δ γάλα-
κτος φυρῆσαι ἄλητον, & ποιῆσαι ὀρ-
πίσκον, καὶ ὀπλῆσαι ἐπὶ πυρὸς μαλ-
θακῶ. καὶ, ἵνα μὲ καχκαυῇ, ἄῤῥεν
κύ· ἵνα δὲ λεπτυνθῇ, θῆλυ. 4 " τὸ αὖ- 24
τὸ

rit, & oscitarit. Huic major spes est ut prægnans fiat, quam ei quæ nihil horum patitur. 5 Aliud. Caput allii integrum depurgatum ac derasum, ad uterum apponat, & postridie videat an per os oleat: & si oluerit, concipiet. Sin minus, non. 6 Aliud. Si cognoscere voles an mulier concipiet, anisum in aqua tenuissime tritum bibat, ac dormiat: & si quidem ' pruritus ipsam circa umbilicum corripuerit, concipiet. Sin minus, non. 7 Prægnantem mulierem si non ex alio cognoscas, ex hoc cognosces. 8 Oculi videntur distracti ac caviores: & candidum in oculis, albedinis naturam non habet, sed lividius apparet. 9 Quæ in ventre habent, maculam solarem in facie habent: 10 & postquam conceperunt, vinum odio habent, & cibos aversantur, & oris ventris morsu, ac ' saliva plenæ fiunt. 11 Mel & anisum tenuissime terito: deinde in aqua diluito, ac exhibeto, & dormire finito: & si quidem tormen ipsi fiat circa umbilicum, prægnans est: sin minus, non est. 12 Post hæc autem omnia, farinam bibat, & mel, & origanum, in vino & oleo.

VII. Quæcunque in utero habentes, maculam solarem in facie habent, fœmellam gestant. Quæ vero bene coloratæ permanent, masculum plerunque 'gestant. 2 Si papillæ sursum conversæ fuerint, masculum gestat. Si deorsum, fœmellam. 3 Accipe de lacte, & farinam misce, & pastillum forma, & ad lentum ignem assa. Et si quidem comburatur, marem gestat. Si vero hiet ac diffundatur, fœmellam. 4 Aut idem hoc lac super folia

emul-

τὸ τοῦτο ἐπιτυλίξας ἐν φύλλοισιν ὀπλαῖ. καὶ ὧδε μὴ γνυται, ἄῤῥεν κύει ὧδε δὲ ἀμχυῆ, θῆλυ.

VIII. Θεραπείαι κυήσιος πρηπτήελοι, καὶ παιδογονίης, ἤπις δέεται, καὶ ἄτεκνος ἐέσσα, καὶ ἤδη κύουσα, " ἐέσσα δὲ ἀτεκνέουσα, [2] ἐπὴν ὁ στόμαχος σκληρὸς ἦ, ὅλος ἢ ἄκρος, καὶ ξυμμεμυκὼς, [3] καὶ μὴ ὀρθὸς ἦ, ἀλλὰ πρὸς τὸ ἰσχίον ἀπεστραμμένος τὸ ἕτερον, [4] ἢ ἐς τὸν ὀμφαλὸν κεκύφως, [5] ἢ ἀνεστάκη ἑωυτὸν, [6] ἢ τὸ χεῖλος ἐπιβάλλῃ ἐς στόμαχος ἐφ' ἑωυτό. [7] ὁπόθεν οὖν ἢ τρηχὺς ἦ, ἢ πεπωρωμένος. [8] σκληρὸς δὲ γίνεται καὶ ἀπὸ ξυμμείσιος, καὶ ἀπὸ πωρώσιος. [9] τούτοισι τὰ ἐπιμήνια ἢ φαίνεται, ἢ φαίνεται πολλῷ ἐλάσσονα ἢ κακίονα ἢ δέοντος, καὶ ἐς πλείονος χρόνου ἐπιφαίνεται. [10] τὰ μὲν ἐπιμήνια καθ' ὑγείην ἢ σώματος καὶ τῶν μητρέων τὴν ἔξοδον εὐρίσκεται, καιρός τε τοῦ σύμφυτος καὶ τοῦ δίκαιον, [11] καὶ ἀπὸ θέρμης καὶ ὑγρότητος τῶν ἐπιμηνίων, καὶ ἢ στόμαχος ἐ κάρτα βεβλαμμένος. [12] τὴν γονὴν πάλιν ἐ δέχεται ἐς τὴν βλάβην, ἤπις οὐ κωλύει ἀπὸ ἢ στόμαχος μὴ καλῶς ἔχοντος τοῦ δέχεσθαι. [13] τούτων χρὴ πυρήσαντα τὸ σῶμα ὅλον, πρῶτον δῦναι φάρμακον, [14] καὶ κάθαρσιν ποιήσασθαι ἢ σώματος πρῶτον, " ὦτε αὖω καὶ κάτω, ὦτε κάτω μοῦνον. [15] καὶ, ὧδε μὲν αὖω διδοῖς τὸ φάρμακον, μὴ πυρήσας πρότερον τῆς καθάρσιος, ' ἀλλ' ὕστερον. [16] πυρήσας δὲ μεταπίσιν κάτω. [17] ὧδε δὲ μὴ δύνηι δοῦναι ἀνωτερικῶ,

emulctum contemplare. Et si quidem condensatur, masculum gestat. Si vero diffusum fuerit, fœmellam.

VIII. Curationes ad ' conceptionem experimento cognitæ. Si qua liberorum generationem expetat, quæ sine liberis sit, & si qua jam antea prægnans fuerit, nunc autem non pariat. [2] Quum stomachus uteri durus fuerit totus, aut summa parte, & conclusus [3] ac non rectus fuerit, sed ad alteram coxam aversus, [4] aut ad intestinum rectum inclinatus, [5] aut in seipsum contractus, [6] aut labium stomachi sibiipsi incubuerit. [7] Undecunque igitur aut ' asper fuerit, aut callosus [8] (Fit autem durus & à conclusione, & à callositate.) His menses non apparent, aut multo pauciores aut pejores quam oportet apparent, & per longius tempus. [10] Et menses quidem juxta sanitatem corporis & uterorum, exitum inveniunt. Itemque juxta naturalem ac justum modum, [11] & à calore ac humiditate mensium, & stomacho non valde læso. [12] At genituram rursus non suscipit, ' propter læsionem, quæcunque tandem impedierit susceptionem à stomacho non bene habente. [13] Huic post fomentum toto corpori adhibitum, pharmacum bibendum dare oportet, [14] & corporis purgationem primum facere, sive sursum & deorsum, sive deorsum solum. [15] Et si quidem sursum purgans pharmacum dederis, ante purgationem fomentum ne adhibeto, sed postea. [16] At fomento prius facto, pharmacum ' deorsum purgans bibendum dato. [17] Si vero sursum purgante non opus habere videatur, præmisso fomento, deor-

κᾶ, ὡσπυελήσας κ᾽ τῷ πίσσῃ. 18 ὅταν ᾖ δοκέῃ καλῶς ἔχειν τὸ σῶμα, μὴ τοῦτο πυελίῶ ἐγκαθίζων τοὺς μήτρας ὡ τοὺς πυκνὰ, ἐν ὅτῳ ἂν δοκέῃ ξυμφέρειν. 19 ἐπιβάλλειν ᾖ ἐς τὸ πυελήματα κυπαρίσσου πεπισμένα [κ᾽] δάφνης φύλλα κεκραμένα. 20 κ᾽ λέβη πολλῶ κ᾽ θερμῶ πολλάκις. 21 ὁκόταν ᾖ νεόλουτος κ᾽ νεοτρεφὴς ᾖ, ἀνάδρωσίν τὸ σῶμα τ᾽ μήτρης μήλη καὶ τερένη, " κ᾽ 27 αὐοροῖν ὁμῶς, ' ἐὰν δέῃ, 28 " ἢ μολυβδίνη, ὀξυσμένης ἐν λεπτῇ, εἶτα πεχυτέρη, ἐὰν πλαδέσῃ, ἕως ἂν δοκέῃ καλῶς ἔχειν. 29 βάπτειν ᾖ ἐς τ᾽ μήλιον ἐν τῷ μαλθακτηρίῳ διαβρέον, ὅ, τι ἂν δοκέῃ ξυνοίσειν, ὑγρὸν ποιήσας. 24 τὰς δὲ μήλας ποιέειν ὄπισθεν πλατείας. 25 " εἶτα τὸ ξύλον ἐπὶ τοῖσι κατρωτῆρσι, κ᾽ ἴητρος χρῆται. 26 τὸ ᾖ χρόνον τοῦτον ἐνδοῦσι ἐν οἴνῳ λευκῷ ὡς ἡδίστῳ γλυκεῖ δᾷδα πινέτω ὡς ποτοπτίων κατακόπτοισι λεπτῷ, κ᾽ σελίνου καρπὸν κόψασα, " καὶ κυμίνου αἰ- 30 θιοπικοῦ ' καρπὸν κ᾽ λιβανωτὸν ὡς κάλλιστον. 27 τοῦτο πινέτω νήπις ὁκόσον δοκέῃ μέτριον εἶναι πλῆθος, ἡμέρας ὁκόσας ἂν δοκέῃ καλῶς ἔχειν. 28 κ᾽ ἐσθιέτω " σκυλάκια σιτευτὰ 31 δέοντα δίφθα. 29 κ᾽ πολὺ ποδὸς ἐν οἴνῳ ἑφθὸν γλυκυτάτῳ, ᾧ ζωμῷ πινέτω. 30 κ᾽ κρόμμυον ἑφθὸν, κ᾽ οἶνον λεπτὸν ἐπιπινέτω. 31 κ᾽ μὴ δίψαν πινέτω. 32 κ᾽ λουέσθω δὶς τ᾽ ἡμέρης. 33 σιτίων ᾖ ἀπεχέσθω τοῦτον τὸν χρόνον. 34 μὴ ᾖ, ἢν μὲ προχωρήσῃ κ᾽ τ᾽ στόμαχον, κ᾽ φεύγῃ πολὺ κάθαρσιν ἔξω, 35 πίνειν τε ἓν ᾖ πόμα τῆς ἡμέρης μίην ἢ δύο, 36 κ᾽ τῇσι μήλῃσι παύσασθαι χρεόμενον, 37 καὶ πεφᾶσθαι καθαίρειν τὰς μήτρας προσθέτοισι κ᾽ φαρμάκοισιν.

deorsum purgans bibendum dato. 18 Quum autem corpus probe habere visum fuerit, postea fomentum adhibeto, ita ut uteros frequenter insidere facias, in fomento, quod maxime conferre visum fuerit. 19 Injicito autem in fomenta, cupressi ramenta, & lauri folia contusa: 20 & multa calida sæpe lavato. 21 Quum ' vero recens lota & fota 115 fuerit, uteri osculum dilatato, simulque dirigito si opus fuerit, cum specillo stanneo 22 aut plumbeo, à tenui auspicatus: deinde cum crassiore si admiserit, donec probe habere videtur. 23 Tingito autem specillum in mollitorio diluto, quodcunque liquidum factum conferre videbitur. 24 Specilla vero retro lata facito: 25 deinde lignis longis adaptato, ac sic utitor. 26 At vero hoc tempore, in vino albo ' dulci quam 120 suaviſſimo, tædam pinguiſſimam in tenuia frusta conciſam coquens bibat, & apii semen contusum, & cumini æthiopici semen, & thus quam optimum. 27 De hoc jejuna bibat moderata copia, per quot dies bene habere visa fuerit: 28 & edat catulos pingues percoctos, 29 & polypum in vino dulciſſimo coctum, & de jusculo bibat: 30 & brassicam coctam, & vinum album insuper bibat: 31 & ne cœnet: 32 & bis in ' die lavetur. 33 A cibis vero hoc 125 tempore abstineat. 34 Postea vero si processerit secundum stomachum, & purgationem aliquam foras ostenderit, 35 de potione aliquid bibat, per unum atque alterum diem, 36 & à specillorum usu cesset: 37 & conetur uteros purgare subdititiis, & medicamentis.

IX. Ἥ πινὶ ὦ, ᾧ στομάχῳ ὀρθῷ καὶ μαλθακῷ καὶ ὑγιεῖ καὶ καλῶς ἔχοντος καὶ ἐν τῷ δέοντι κράματι, τὰ ἐπιμηνία μὴ φαίνηται πάμπαν, ἢ ἐλάσσονα καὶ ἀφ' ἡλίου πλείονι χρόνῳ, καὶ μὴ ὑγιηρά,[2] τῷ νοσῶν ἀνδρῶν, ἵνα ἔχωσιν αἱ μῆτραι, [3] ἢν τε τὸ σῶμα ξυμβάλληται, [4] ἐξόρων τὸ αὐτὸν ἀπὸ ὅτου ἂν κινήσῃ[1]. [5] ὅτε μὲν οὖν ἔχῃ, τῷ ἰῆσιν ποιεῖσθαι ὅπως φέρων τὸ δέον, ἢν μὲν ἔχῃ[1] † ἴησιν, [6] ἀρχόμενον ἐξ ἰχυρῶν, ὅκως ἂν δοκῇ καιρὸς εἶναι, [7] τελευτῶν ὦ μαλθακώτερα, ὡς ἂν δοκῇ καλῶς ἔχειν καταύσαι ἡ μήτρα, [8] καὶ ὁ στόμαχος καθεσθῆναι ὀρθῶς ἔχων ἐν τῷ ἐξαρκέοντι κέρματι.

X. Ἢν ὦ ἀπὸ φαρμάκου καὶ ἀπὸ ποτοῦ μὴ παραχρῆμα, μηδὲ πινέσης χρόνου τὸ μέτρον, τοῦτο μὲν πιεῖν ὀλίγον καὶ πόμασι. [2] ὅταν ὦ καλῶς ἔχῃ, ἀπὸ τῶν μηλίων ἄρχου, μαλάξας τὸ στόμα καὶ στόμαχον, [3] καὶ ποιήσας ὅκως ἀναχάνῃ[1] ἐς ὁδὸν τῷ παρασκεύαζε, ἀπό τε τῶν ἐμπλαστρων φαρμάκων καὶ μαλθακτικῶν. [4] ὁκόταν ὦ δοκῇ καλῶς ἔχειν μαλάξει καὶ ἐμπάσσων, παρασκευάσθω φάρμακα, καθαίρειν ποιέεσθαι τῆς μήτρης, ἕως ἂν δοκῇ καλῶς ἔχειν, [5] ἀρχόμενον ἐκ μαλθακῶν ἐς ἰχυρότερον, τελευτῶν ὦ αὖθις ἐς μαλθακὰ δι' ὀλίγα. [6] τὰ δὲ ἰχυρῶν φαρμάκων τὰ πολλὰ στόμαχον ἑλκοῖ τὸ στόμαχον, καὶ ἐέργει καθεστάναι ὀρθόν, καὶ καλῶς ἔχοντα παρασκευάζοντα τὴν τῶν ἐσδοχὴν, καὶ τὴν μήτραν ξηραίνοντα. [7] Ἢν δέ τις γυνὴ δοκῇ τὰς μήτρας ἀπὸ πιμελῆς βεβλάφθαι ἐς τὴν κύησιν, [8] λεπτύνων ὡς μάλιστα, καὶ ἰχνυμένην παρασκευάζειν τοῖσιν ἄλλοισιν.

XI. Ὥρη ὦ ἐαρινὴ ἀρίστη κυήσιος.

IX. Cuicunque vero, ſtomacho recto, & molli & ſano, & probe habente, & in debito loco ſito, menſes omnino non apparuerint, ' aut pauciores, & per amplius tempus, & non ſani: [2] morbum perſcrutatus quem uteri habent, [3] & an corpus etiam aliquid conferat, [4] comperies cauſam à qua prægnans non fit. [5] Et quum quidem ſic habet, curationem facito adhibens id quod convenit, ſi admiſerit, [6] curationem incipiens à fortibus, prout tempeſtivum eſſe videbitur: [7] deſinens autem in molliora, donec uterus probe purgatus eſſe viſus fuerit, [8] ' & ſtomachus conſiſtere recte habens in ſufficiente loco ſitus.

X. Si vero à pharmaco & à potione non proceſſerit, neque ubi ipſum bibit moderato tempore, à potione quidem hac ceſſet. [2] Quum vero probe habuerit, per uſum ſpecillorum os ſtomachi mollito, [3] & ut hiet facito, ad viam ſubdititio præſtandam, tum à medicamentis ſuffumigabilibus, tum à mollitoriis. [4] Poſtquam autem probe ' mollitum ac ſuffitum eſſe videbitur, appoſitis pharmacis uteri purgationem facito, donec probe habere viſum fuerit, [5] incipiens à mollibus ad fortiora, deſinens autem rurſus in mollia odorata. [6] Pleraque vero ex fortibus medicamentis ſtomachum exulcerant, & prohibent ne rectus conſiſtat, & probe habeat ad genituræ ſuſceptionem: & uterum ſiccum faciunt. [7] Si vero mulier à pinguedine 'uteros ſibi læſos eſſe putet ad conceptionem, [8] attenuato ipſam quam maxime, & ad reliqua gracilem facito.

XI. Vernum autem tempus opti-

σθω.[2] "ὁ δ' ἀνὴρ μὴ μεθυσκέσθω, 36 optimum est ad conceptum.
μηδὲ οἶνον λάκκῃ πινέτω, ἀλλ' ὡς ἰσχυρότερον καὶ ἀκρητέστερον, καὶ σιτία σιτείσθω ἰσχυρότατα.[3] καὶ μὴ θερμολουέσθω, ἰσχυέτω καὶ ὑγιαινέτω,[4] καὶ σιτίων ἀπεχέσθω τῶν μὴ ξυμφερόντων τῷ πηγματίᾳ."[5] "ὅταν δὲ δοκέῃ 37
ἡ γυνὴ ὀκκεκαθάρθαι, καὶ τὸ στόμαχον καλῶς ἔχειν τῆς μήτρης, λουσέσθω καὶ σμηξάσθω τὴν κεφαλὴν, καὶ μὴ ἀλειψάσθω μηδενί.[6] ἔπειτα ὀθόνιον ἀώδμον λαβοῦσα λουέτω τοὺς τρίχας περιελιμμένον κεκρυφάλῳ περιελιμμένῳ ἢ μηδενὸς ὀ- 38
ζοντος καθιμάσθω, τὸ ὀθόνιον ὑποθεῖσα λεπτὸν.[7] ἔπειτα ἀναπαυέσθω λεπτὸν ἐμβαλοῦσα χαλκάνῳ λεπτὸν τὸ στόμαχον, θερμὸν ἀσπὶς ἢ ἥλιον, καὶ μαλθάξασα σύ.[8] ἔπειτα λαβοῦσα τὸν κεκρύφαλον 39
καὶ τὰ ὀθόνια, ὅσα φρεσὶν νεάζῃ λαχέτω τοῦ πρὸ ἑωυτῆς τὸν κεφαλὸν.[9] καὶ ὀζέτω, ὡς καλῶς ἔχῃ τὸ καθάρσιον· εἰ δὲ μὴ, οὐκ ὀζέτω.[10] ἀσινὴς δὲ ταῦτα ποιέτω.[11] ὡς δὲ μὴ τεκνέσῃ λεληθὼς, ὅδε· ὅτε καθαιρόμενον, ὅτε ἄλλως.[12] ὀζέτω, ὡς κυέσῃ λεληθὼς, ὀζέτω ὅτως ὀζέσῃ[13] ἥπερ ἂν κυίσκῃ· πολλὰ, καὶ ὀξυκόμωνος, καὶ ὑγιαίνῃ. ὡς λεληθὼς μηδὲ καθήρας, ὀζέσθω ὡς τὴν κορυφὴν ἄλλο ἢ 40
ὄζειν.[14] ὅταν δὲ γνῶς καλῶς ἔχον, παρὰ τὸν ἄνδρα κέλευε ἰέναι.[15] καὶ ἡ γυνὴ ἀπίτω ἔσω.[16] ὁ δ' ἀνὴρ ἀ- 41
λούτῳ ἔστω, ψυχρῷ ἢ λελουμένος, καὶ οὐ ψυχρὸν ἐμπαλίζα ξυμφορά.[17] ἐὰν γυνὴ, ὡς γῶν ξυλλαβοῦσα τὸν γονὸν, μὴ ἔλθῃ λεληθὸς τὸν ἄνδρα ἢ λεληθότως χρόνῳ, ἀλλ' ἡσυχάζετω.[18] γνῶσα δὲ ἢ, ὡς ὁ ἀνὴρ φῇ ἀφιέ- 42
ναι·[19] ἡ δὲ γυνὴ ἀγγοεῖ τὰ ξηρότητος.[20] ὡς δὲ πάλιν ἡ μήτρη τὸν γονὸν τὸν αὐτῆς ἡμέρης, ἕως ὑγρή.[21]
καὶ ὡς

At vir non sit ebrius, neque vinum album bibat, sed fortius ac meracius, & cibos edat fortissimos : [3] & calida ne lavetur : & robustus sit ac sanus : [4] & à cibis abstineat qui ad rem non conducunt. [5] Quum autem mulier purgata visa fuerit, & stomachus uteri recte ha- 155
bere, lavetur, & caput fricetur, & nihil omnino illinatur. [6] Postea linteo inodoro loto, capillis circundato, reticulo loto nihil olente deliget, linteo primum suppositio: [7] deinde ubi galbanum ad ignem aut solem calefectum, ac probe mollitum subdidit, quiescat. [8] Postea mane exoluto reticulo ac linteo, caput suum alicui olfaciendum exhibeat : [9] & si probe fuerit purgata, olet. Sin minus, non olet. [10] Verum hæc à cibis ab- 155
stinens faciat. [11] Si vero non fœcundæ apposueris, nunquam olet, neque purgata, neque alias: [12] & si prægnanti apposueris, neque sic olebit. [13] Quæ vero sæpe concipit, & fœcunda est ac sana, ei si apposueris, etiamsi non purgaris, olebit ipsius vertex, alibi vero non. [14] Quum vero cognoveris ipsam recte habere, ad virum accedere jubeto : [15] & mulier quidem à cibis abstineat. [16] Vir autem non sit ebrius: verum frigida ' lotus, & cibis paucis 160
conducentibus pastus. [17] Et si mulier genituram se concepisse cognoverit, primo tempore non amplius ad virum accedat, sed quiescat. [18] Cognoscet autem, si quidem vir dixerit se emisisse. [19] Mulier autem præ ficcitate ignorat. [20] Si vero uterus rursus reddiderit genituram eadem die, humidus erit : [21] & si humidus

κὴ, ἰὼ χρύη) ὑχρὴ, αὖθις μιγνύσθω τῷ ἀνδρὶ, μέχρις ἂν ξυλλάβῃ.

22 Ἀλλη θεραπεία. πυελήσας τὸ σῶμα ὅλον, πίσῃ, καθήρας αὖω κὴ κάτω. 23 εἶτα ὄγδοα γάλα μεθαπίσασθα πυελῷ τὰς μήτρας δι' ἡμέρας δύο ἐρεύγεσθαι κέω σαπρῷ, κὴ λίτρον ἐμβάλλειν. 24 τῇ δὲ τρίτῃ, βοέιον ἔρυσθαι. 25 τῇ δὲ τετάρτῃ κὴ πέμπτῃ, τρίψας μαραθρίου σπέρμα, κὴ ἀκτῆς φύλλα, κὴ δάφνου, κὴ κυπαιρίσσου πέλσματα, τοῦτα ἐψῆσαι ὕδατι ἐπιχέαντα. 26 δεῖ δὲ μετὰ τὸν πυρίσαι λεπτομήλῳ πολλῷ θερμῷ σασθῆναι " στέαρ ἡδυσμάτων ἐν τῷ πυρίῃ σύθυς κὴ ἐς νύκτα. 27 μετὰ δὲ σεσύαζθαι, ξυμμίγνυς σμύρνην στακτὴν, κὴ βούτυρον, κὴ χλωὸς ἄλφα, κὴ ἐλάφου μυελὸν, κὴ ῥητίνην, κὴ ' νέτωπον. 28 τούτων ἴσον ἑκάστου ξυμμίξαντα, ἀλειφῆσαι σασθῆναι ἐν ἐρίῳ μιλησίῳ μαλθακῷ ὡς δύο πάτων. 29 μετὰ δὲ ἀναστομῶντα τὴν μήτρην μολιβδίοις ἑλληνικοῖς ὀκταδακτύλοισι πέντε. 30 τὸ στόμιον ἔστω λεπτὸν· τὸ δὲ δεύτερον, παχύτερον· τὸ τρίτον δεύτερον παχύτερον. 31 ἀναστομῶντα δὲ πέμπτῃ ἡμέρῃ. 32 αἰεὶ δὲ λουσαμένην σασθῆσθαι, κὴ ἀναδέεσθαι ἐκ τῆς ὀσφύος, ὡς μὴ πίπτῃ. 33 κὴ ἀθέατον τὸ μολίβδιον αἰεὶ ἀνωτέρω· τὸ δὲ τελευταῖον ὡς ἀνωτάτω. 34 ' ἐπὴν δὲ ἀναστομώσῃ, σασθῆναι καθαρικόν. 35 τρίψας κανθαρίδας πέντε, " κὴ σικυώνης μακρῆς ἀποξύσαι, κὴ σμύρναν. 36 ταῦτα μελιτι ἐφθῷ φορύξαντα κὴ φυρήσαντα βαλάνιον, ἐρίῳ κατελίξαι, πλὴν τῆς ἄκρης. ἔπειτα ἐς ἄλφα βάψαντα

midus factus fuerit, rursus cum viro misceatur, donec concipiat.

22 Alia curatio. Ubi ' fomentum toti corpori adhibueris, medicamentum bibendum dato sursum ac deorsum purgans: 23 deinde lacte asinino postea in potu exhibito, uteros per fistulam duobus diebus foveto, cum urina muliebri putrida, nitro injecto. 24 Tertia vero die, cum urina bubula. 25 Quarta autem & quinta, fœniculi semen tritum, & sambuci folia ac lauri, & cupressi ramenta. Hæc coquito aqua affusa. 26 Oportet autem post ' fomentum, multa calida lotam, apponere adipem aromatis imbutum, statim à fomento, & ad noctem. 27 Postea vero hoc præparato: Myrrham, stacten, butyrum, adipem anserinum, medullam cervi, resinam, & netopum. 28 Horum singulorum æquales portiones permixtas ac liquefactas apponat in lana Milesia molli quam optimâ: 29 deinde plumbeis penicillis quinque, ad octo digitorum longitudinem fabricatis, uterum aperito. 30 ' Primus ex his sit tenuis, alter crassior: & reliqui alius alio crassior sit. 31 Aperiuntur autem per dies quinque: 32 & semper lota apponat, & ex lumbis deliget, ut ne excidant, 33 & semper ulterius intrudat: postremum vero quam penitissime. 34 Postquam autem aperueris, purgatorium appone, 35 cantharidas tritas quinque, & colocynthidis longe internam spongiosam partem, & myrrham. 36 Hæc melle cocto subacta, & in glandem efformata, ' lana involvito, excepta summa parte: deinde in oleum suavissimum tingito ac

ὡς ἥδιστον προσθεῖναι. 37 χρῆσθαι δὲ κηρωτικῷ στύπτῳ τῇ χολῇ τοῦ ταύρου, καὶ αὖθις ὀπίῳ καὶ λίτρῳ καὶ σμύρνῃ, μέλιτι ὀλίγῳ διένται, ὀθονίου λεπτοῦ ἀποδήσαντα, καὶ ὧν τὸ ὀθόνιον προειλίξαντα τῷ φαρμάκῳ, προσ-
40 ῥῆναι. 38 χρῆσθαι δὲ βραχήσῃ ξὺν τῇ σμύρνῃ. 39 καὶ ἐλαίῳ καὶ κηρίῳ ξὺν τῷ μέλιτι ἑφθῷ. 40 καὶ τῇ καυτηρίσει ξὺν τῷ ἐλατηρίῳ τὲ καὶ τῇ σμύρνῃ. 41 ἐπὶν δὲ καθαρθῇ, τῇ ὑστεραίῃ λέσιν καὶ κλύσιν τῇ μήτρῃ. 42 κύμινον αἰθιοπικὸν τρίψας καὶ μελάνθιον, καὶ ῥητίνῃ καὶ ἄλφα, καὶ μέλι καὶ οἶνον γλυκύ· ταῦτα μίξας καὶ ἀναχυλίσας κλύσαι. 43 ἐπὶν δὲ κλύσῃς, ἀναστήσας προσιέναι κελεύων, ὅκως τὸ κλύσμα ἀφιστείη. 44 προσθεῖναι δὲ κρόκον καὶ σμύρναν καὶ λιβανωτὸν εὖ ῥάκει λίνεῳ ἀπο-
45 δέσαντα ξηρὸν ἴσον ἑκάστῳ, ξυμμίσγοντα χυμοὺς τῶν ἄλφα, προσκρίσαντα τὸ ῥάκος. 45 τὸ δὲ τριβὲν προσθεῖναι ἐπὶ ἡμέρας. 46 τῇ δὲ ὀγδόῃ ξυμίσσειν σμύρνῃ καὶ ἀσφάλτῳ καὶ κηρῷ, εὐώδει ἀλείφατι πεφυρμένα ἐπὶ μαλθακὸν ἐπιβαλόντα πῦρ, ξυμιλῶντα δ' αὐτὰ λεῖα. 47 ἐπὴν ξυμίσσῃς, τῇ ὑστεραίῃ τρίψαντα κάστορος ὀβολὸν, οἴνου λευκοῦ προσχέαντα, καὶ αὐτὸν μάλα ἀμφι-
45 τρῶσαντα καὶ ἔπειτα καταλείξαντα προσθεῖναι ἐς νύκτα. 48 ὄρθρου δὲ ἀνελομένην καὶ ξυμαλαξαμένην οὕτω προσ-
294 τιθέναι αὐτῇ, καὶ ξυγκοιμᾶσθαι ἀτρεμέοντα. 49 καὶ ἢν μὲν ἐπὶ πρώτοισι κυήσῃ, αὖθις προσθεῖναι αὐτῷ, πρὶν ἂν αὖ ἁλῶσι. 50 ἄρχεσθαι δὲ χρὴ φαρμακεύοντα, ἐπήν ἐλθῃ τὰ καθάρσια. 51 λήγουσι δὲ χρὴ, τὸ κυητήριον προσθεμένην, ξυγκοιμᾶσθαι. 52 δεῖ δὲ προθεῖναι χρόνον μήτε ἡ γυνὴ ἴσον ἀνδρὸς, μήθ' ὁ ἀνὴρ πρὸς τὴν γυναῖκα.

apponito. 37 Utere autem & hoc purgatorio, felle tauri, & flore æris assito, & nitro, & myrrha modico melle dilutis, ac linteo tenui deligatis: & linteo superne pharmaco obducto apponito. 38 Utere & bupresti cum myrrha: 39 & elaterio cum melle cocto: 40 & cantharidibus cum elaterio & myrrha. 41 Postquam autem purgata fuerit, postridie ubi lavit uterum colluito. 42 Cuminum æthiopicum tritum, & melantium, & resinam, & oleum, & mel, ac vinum dulce. Hæc mixta & tepefacta infundito. 43 Postquam vero infuderis, erectam obambulare jubeto, quo collutio infusa concutiatur. 44 Subdito autem crocum & myrrham, & thus, singula paribus portionibus sicca linteo illigata, ita ut anserinum adipem admisceas ac linteo oblinas. 45 Atque hæc apponito per dies septem. 46 Octavo vero suffitum facito, cum myrrha, bitumine, & ordeo, oleo odorato subactis, his lento igni injectis, ac suffitu per fistulam facto. 47 Postquam autem suffitum feceris, postridie castoris testem terito, vino albo affuso: & ipsum melle oblitum, & lanæ involutum, apponat in noctem. 48 Mane vero eo sublato ac emollito, ad virum accedat, & ubi condormiit quiescat: 49 & si non prima vice conceperit, eodem rursus apposito, virum adeat. 50 Cæterum hunc medicationis ductum incipere oportet ubi menses prodierint. 51 Definentibus autem mensibus, conceptorio medicamento apposito condormire. 52 Priore vero tempore, neque mulier ad virum accedat, neque vir ad mulierem.

XII. Ὅταν

XII. Quum

XII. Ὅταν ᾖ ἡ γυνὴ μὴ κυΐσκῃ) ἐνωθῆα πρότερον κυΐσκεσθαι, ἢ ἀνδρὸς ᾽ ᾖ τ γονὴν ἐσδέχον) αἱ μήτραι ἐς ἑωυτάς, ᾽ ἀνάγκη παγχυ 46 ἐρεθὲν τ γυναῖκα ταύτην. [2] σύνοπτα μὲν δὴ σὺν τῇσι μήτρῃσι τὸ πύον ἐσγίνε).[3] τὸ δ᾽ πύον τὸ ἐν τῇσι μήτρῃσιν ὑπὸ φυμάτων γίνε).[4] Δι᾽ ἣν δὴ τάδε ἡ γονὴ ἢ ἀνδρὸς, ὅταν μίσγῃ), ἐκ ἄπλετα τ μήτρης, ἵνα δὴ πήγνυται τ γονὴν ἢ ἀνδρός. [5] τὸ γὰρ πύον ἀμαυροῖ, ᾽ ὥστε μὴ προσφέ- 47 ρεσθαι.[6] ᾽ πέπηκε γὰρ τὸ πύον, καὶ σήπῃ 48 τ γονήν. [7] δεῖ δὴ τό, τε πύον ἐκκαθῆραι τ μητρέων, [8] ᾽ καὶ τὸ φῦμα 49 τὸ ἐν τῇ δελφύϊ κεῖσθαι, ὅκως τὸ λοιπὸν μὴ κωλύῃ τ γονὴν πήγνυσθαι, καὶ προσφέρεσθαι. [9] ταχυΐσθην ᾖ δεῖ ἐκκαθαίρονται, πρὶν ἢ πωρωθῆναι τὸ πύον ἐν τῇσι μήτρῃσι. [10] κλύσαι ᾖ χρὴ τὰς μήτρας ὧδε· ἵππον γάλα ἐψήσας, διεὶς ᾽ Δι᾽ κνησίρης ὡς λεπτοτάτης δὲ καθαρωτάτης, τέτω κλύζειν, κλυσῆρι ἐπιτηδείῳ ποιησάμενον. [11] τὸ μὲν ἄκρον τοῦ κλυσῆρος λεῖον ἔσω, οἷόν περ μήλης ὀστοῦν, ᾽ καὶ παρ᾽ αὐτὸ τετρυπημένον τοῦ κλυσῆρος ὀπὴ λεῖον 51 ὀλίγον τὸ τρῆμα. [12] εἶναι ᾖ καὶ τὰς ἄλλας σηράσιας Δι᾽ λαφύπτων ἴσον ἐκάσην ἔνθεν καὶ ἔνθεν οἷον τε πλαγίους τοῦ κλυσῆρος ἑκάστης ἴσον, καὶ μὴ μεγάλα, ἀλλὰ σμικρά. [13] τοῦ μὲν κλυσῆρος ἡ κορυφὴ στερεὴ ἔστω, τὸ δ᾽ ἄλλο πᾶν κοῖλον ἔστω ὡς αὐλίσκος. [14] δῆσαι ᾖ χρὴ κύσιν συὸς θηλείης· ᾽ ταύτην δὲ ἐψήσας οὕτω μάλα. [15] ἐπὴν δὲ 53 ταῦτα δήσας, ἐγχέας τὸ γάλα ἐς τ κύσιν, ᾽ ἐς τὰς μήτρας σὺν τῷ ῥάκεϊ λεπτῷ ὀθόνης, ὅκως μὴ τὸ γάλα ῥέῃ. [16] ᾽ ἐπὴν δὲν ᾖ κλύσῃς τ κύσιν, 54 λαβὼν δῆσαι καὶ δοῦναι τῇ γυναικὶ αὐτῇ, ᾧ μέλλῃς κλύζειν. [17] κεῖνη ᾖ ᾽ ἐξε-

XII. Quum autem mulier non conceperit, prius concipere ſolita, uteri vero viri genituram in ſeipſos ſuſcipiunt: penitus neceſſe eſt mulierem, ferosam hanc facere. [2] Quandoque enim in uteris ' pus innaſcitur. [3] Pus autem in uteris à tuberculis fit. [4] Et ſane ob hoc genitura viri, quando cum viro coit, uteros non contingit, quo videlicet ipſa viri genitura compingatur. [5] Nam pus ipſam diſſipat, ut ne afferatur: [6] mortificat enim pus, & putrefacit genituram. [7] Proinde & pus ex uteris expurgare oportet: [8] & tuberculum in utero ſedare, quo de cætero ne impediat genituram compingi ac afferri. [9] Feſtinare ' itaque oportet ad expurgandum, priuſquam pus in uteris in callum concreſcat: [10] & uteros colluere hoc modo. Lac equinum coctum exacte colato, ut tenuiſſimum & puriſſimum evadat: & hoc infundito, clyſteris inſtrumento idoneo facto. [11] Et ſumma quidem clyſteris pars levis ſit, argentea velut ſpecilli, & ſtatim modico intercedente ſpacio foramen perforetur. [12] Sint autem & alia foramina, non magna, ſed anguſta, ' hinc atque hinc, ex transverſo clyſteris æquali interſtitio diſtantia: [13] & clyſteris quidem apex ſolidus ſit: reliquum vero totum cavum ſit, velut fiſtula. [14] Alligare autem oportet veſicam ſuis fœminæ, arque hanc probe radere ac confricare. [15] Poſtquam autem alligaris, lac in veſicam infundito, foramina vero tenui linteo obſtruito, ne lac affluat. [16] Ubi vero obturaveris, veſicam deligato, & ipſi mulieri dato, cui collutionem infundere paras. [17] ' Il-

" ἐξελᾶσαι τὸ κλεῖσμα, ἐς τλὼ μήτρω σὺδέλῃ, " αὐτὴ δὲ ἐιδήσῃ ὄκως δεῖ. 18 ἔπηται δὲ πέζῃ τῇ χρὴ τλὼ κύσιν, ἔς τ' αὖ τὸ πύον " ἀκρυῆ ἔξω. 19 δῆλον δὲ τόδε ἔσται, ἐπὰν μηκέτι ἐξίῃ τὸ πύον ἅμα τῷ γάλακτι. 20 δῆλον γὸ ὅτι ἀκέπ ἔνεστι. 21 τότε χρὴ παύεσθαι. 22 καὶ μετὰ τόδε " ἐπὴν ἀναψυχθῇ ὀλίγον χρόνον, σικυώνης ξηρῆς πεφυκώσης τὸν πυθμένα λαστερήσας, 23 καὶ τῆς κορυφῆς τὸ ἄκρον ὡς αὖ τετρημένον ἦ, " τὸ τόμιον ποιήσας τῷ ἄλλῳ τλὼ τὸ ἄκρον, καὶ 25 γάσας δ' " κλυσῆρα τ' αὖ τὸν τρόπον. 24 πάχος δὲ λεπτότερον ὀλίγον ὡς ἀνδρὸς αἰδοῖόν ἐστιν. 25 " τόδε τροφεῖναι ἐς τεῦχος, οἷ- 60 σι ἐμπλήσας τὸ τεῦχος. 26 " ὁ δ' 61 οἶνος ἔστω ἀνθοσμίας ὡς δώδεκα, καὶ ξηρότατος, καὶ παλαιότατος. 27 " ἔπειτα λίθον μέλανα 62 ψαφαυὴν ἐμβάλλειν ἐς τὸν οἶνον. 28 ἔπειτα τροφεῖναι σικυώνιον ποιήσας χαλκοῦν λευκόν. 29 καὶ ἡ γυνὴ ἀμφικαθεζέσθω " τροφεῖ τὸ βάλανον 63 τῆς σικύης, τὸ αἰδοῖον ποιήσασα οἷον δεῖ. 30 ὅκως δὲ ὑπερέξει τλὼ χαλκοῦν, καὶ ἔξωθεν σικυώνιον, 30 δύο δακτύλοιν ἔξω.

XIII. " Ὅταν δὲ μὴ δύνηται 64 ἡ γυνὴ γενέσθαι δεκτικὴ, πᾶσα ἀνάγκη μιγνύσθαι ἐπιπεφυκέναι ἐν τῷ στόματι τῆς μητρέως. 2 δεῖ δὲ ἰὸν χαλκοῦν, " καὶ χολὴν ταύρου, καὶ ὄφεος 65 σέως, ταῦτα ξυμμίξαι ὁμοῦ. 3 εἶτα ἕτερον λαβὼν ἀναδεῦσαι τῷ φαρμάκῳ, καὶ ἐνελίξαι ἐς ὀθόνιον βύσσινον, μέλιτι ὑποχρίσας τὸ ὀθόνιον, καὶ ποιήσας τοσοῦτόν ὅσον ἐλαίῳ ἢ μεγίστῳ. 4 εἶτα τροφεῖναι τὸ αἰδοῖον νύκτα ὅλην. 5 ὑπτίη δὲ κείσθω. 6 τλὼ δὲ ἡμέρην ἀφαι-

la vero exemptis obturamentis, 56 in uterum indat. Ipsa enim sciet ubi indere oportet. 18 Postea autem tu veficam manu premito, quandiu pus foras effluxerit. 19 Manifestum autem hoc erit, ubi non amplius pus simul cum lacte exierit. 20 Palam enim clarum est, quod non amplius ineſt. 21 Atque tunc ceſſare oportet: 22 & post hoc ubi paululum recreata fuerit, ad modicum tempus, cucurbitæ ſiccæ fundum reſecato, 23 itemque apicis ſummam partem, quo ' perforata ſit, ita ut ſimilem efficias in reliquis, excepto apice, velut clyſterem: 24 craſſitudine vero paulo tenuior ſit quam virile pudendum. 25 Hanc cucurbitam ſic formatam vaſi circumponito, vaſe vino impleto. 26 Sit autem vinum odorum fragrantiſſimum, & ſicciſſimum ac vetuſtiſſimum: 27 deinde lapidem nigrum pellucidum in vinum injicito: 28 deinde cucurbitam ex ære albo factam circumponito, 29 & mulier circuminſideat, pudendum circum ' cucurbitæ glandem adhibens qualiter oportet, 30 quo cucurbita vera ſuper æream emineat, duorum digitorum intra pudendum menſura.

XIII. Quum mulier genituram ſuſcipere non poterit, neceſſe eſt membranam ſuperexcreviſſe in oſculo uterorum. 2 Oportet igitur æruginem æris, & fel tauri, & ſerpentis adipem, ſimul miſcere: 3 deinde pharmaco hoc lanam imbuere, & in byſſinum linteum involvere, linteo melle ſublito, & ' facere ſubditium magnitudine maximæ olivæ, 4 & apponere ad pudendum per totam noctem. 5 Supina autem jaceat: 6 & in die auferat, & calida

ἀφαιρείσθω, καὶ λεέσθω θερμῷ ὕδατι, λοπὸ μυρσίνης ὡς πλείστω. 7 ἔπειτα δὲ ἡμέρης προσλήθεσθω ἐν ἑκάστῃ νυκτί. 8 μὴ ὃ σωίεσω.

9 Ἄλλη θεραπείη. πρασίε τῶν φύλλων λαβόντα πλῆθος ὥσπε ἔχειν ἀγγεῖον ἀττικὸν, 10 καὶ ἐπιχέαι ὕδατος πολλῦ κοτύλας ἀττικὰς τέσσαρας, καὶ προσθρίξαντα σύνεα ἡμέρας, 11 πίνειν ἑπέρας σύνεα ἡμέρας νῆπν λεπεμμύην δύο κυάθες τῆ ἡμέρης, λοπὸ δὲ πρασίε γλυκέος λάπαθον μίσγεσθαι. 12 ὅταν δὲ ἔχῃ τριταίην πίνεσθαι, πυελήσθω κοινέᾳ φύλλοισιν ἐπὶ πῦρ ἐπθάλλων σύνεα ἡμέρας. καὶ μὴ πλὼ πυελίω λέεσθαι, καὶ ὅτω πίνειν δύο τέτων. 13 ὅταν δὲ τὰς τρεῖς πυελημβρήσῃ, προσλήθεσθαι δὲ πρασίε αὐτὲ τετριμμένε λείε δι' ἡμέρης, ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας, λινοζώσιν λείην τετριμμένην ἐν μέλιλι ἀττικῶ δὶς τῆ ἡμέρης. 14 προσθρέχεσθω δὲ ἐν οἴνῳ λάπαθον τευτλικοῖ, καὶ ἰπποπομαραθρε καὶ μαραθρε ῥίζαν, καὶ δαμδὸς ὡς πιοτάτης ὄζον, ἐρεθυδανὲ τεταρτημόριον, καὶ μαραθρε σπέρμα, καὶ σελισερέων ῥίζαν πολλαί. 15 προσθρέχεσθω δὲ ἡμέρας μὴ ἐλάσσω τῶν σύνεα. 16 πίνειν δὲ μὴ ταῦτα, λεπεμμύην καὶ κεφαλᾶς, κοτύλαν τῆ ἡμέρης ἀκράτε βρεχομένε, ἐν τῷ λεπῷ ἐᾶσαν. 17 ἐκ μὴ ταῦτα προβλιθέναι ἐν τῷ μιήσαι ἑωυτὴν καὶ προσλήθεσθαι. 18 ἐν ταῦτα ἀπὸ τέτε μὴ τὸ ποτὸν τὸ ἐκ τῆς χολῆς δὶ' ἡμέρης ἐπὶ ἡμέρας ἕξ. 29 ὅταν δὲ μέλλῃ ἤδη προσπίνειν καλῶς καὶ χαίρεσθαι ἔχοντα, ὑοσκυάμε φύλλα καὶ ῥίζας ἀναζέσας ἐν ὕδατι, πυριήσθω τέτοισιν ὡς θερμοτάτοισιν ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας ἐς νύκτας. 20 καὶ λεπεμμύη χρῆσθαι τὰ αὐτὰ ἐτέω. 21 μὴ

calida aqua lavetur quam plurima ex myrti decocto. 7 Apponat autem & postea singulis noctibus: 8 & deinde cum viro coeat.

9 Alia curatio. Marrubii foliorum manus plenæ mensuram, in vas atticum injicito, 10 & aquæ potabilis heminas atticas quatuor affundito: & ubi per novem dies præmaceravit, 11 per alios novem dies jejuna, lota, duos cyathos de hoc bibat, pari mensura passi albi ammixta. 12 Quum autem tertiam diem potando transegerit, fomentum adhibeatur, cicutæ foliis in ignem missis, per novem dies: & post fomentum lavetur. Atque sic rursus de hoc bibat. 13 Quum vero per triduum fomentum adhibuerit, marrubium ipsum tritum in die apponat per triduum: & mercurialem tritam in melle attico bis in die: 14 præmaceretur autem in vini albi congio hippomarathri & fœniculi radix, & tædæ pinguissimæ ramuli, & rubiæ quarta pars, & fœniculi semen, & verbenacæ radices multæ. 15 Præmacerenturque diebus non minus quam novem: & postea loto capite in balneo, 16 heminam per diem de meri cremore bibat: 17 & postea reclinata seipsam concalefaciat. 18 Atque hinc post potum, alternis diebus id quod ex felle paratur, per diem ad dies sex apponat. 19 Quum autem jam virum accedere vult probe purgata, hyoscyami folia ac radices in aqua fervefaciat, & ex his quam calidissimis per triduum ad noctem fomentum adhibeat, 20 & lota virum accedat. 21 Post hoc vero

μὴ ὁ ταύτην τὴν πυρέκτην καὶ ἐλάφου αἰδοίου αὖον ὑποθυμιῆσαι. [22] Ἐὰν, ὅταν ἴδῃς ἔχειν αὖον, τότε ἐπ' οἶνον λευκὸν κεκραμμένον, ἐπιξύων ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας, δίδουναι πίνειν. [23] καὶ, ὅταν ὠδῖς ἔχῃ, δίδουναι πίνειν. [24] καὶ γὰρ ὠκυτοκίου ἐστὶ τοῦτο.

[25] Ἄκη θεραπεύει. χαλκοῦ ταῦρος ἀνασείσας, εἶτα συμπηλείην μελίκρητον, ἐλάφου ὁ κέρας καυσάμενος τρίψαι λεῖον, καὶ ξυμμείξας βαλανίοις λεπάσας. [26] Ἕτερον θεραπεύει. κύμινον ἐν οἴνῳ μέλανι ἑψήσας, τρίψας λεῖον, βάλανον ποιῆσαι, καὶ ἐς νύκτα προσθεῖναι. [27] μετὰ ταῦτα, καυσάμενος τρύγα οἴνου λευκοῦ· τὸ λεπτότατον ὑπολαβὼν τοῦ τρυγός· [28] ἐπειδὰν καυσάμενος, ἀφελόμενος τοῦτο ἐν πτερῷ, ἐπὶ τὰ ἐς ὀρθὸν λαβὼν δήσας, προσθεῖναι ἐς νύκτα. [29] καὶ πρόσθεν ἐφθὰ ἐσθιέτω. [30] μετὰ τοῦτο τράγειον τρέφων, καὶ μέλιτι διὲς προσθεῖναι ἐς νύκτα. [31] μετὰ, τραγέος καρπὸν λεῖον τρίψας ἐν οἴνῳ λευκῷ, διὲς δᾶδα ἐπιξύων δίδουναι πίνειν. [32] μετὰ ὀρίγανον διὰ δευτέρου ὑποθυμιῶν. [33] ἔστω προσθὲν ἀνδράσιν.

XIV. Ἄλλη θεραπείη ἐπὶ γυναῖκα μὴ δυναμένην τεκεῖν. [2] Ἢν γυναῖκα μὴ δυναμένην τεκεῖν, τοκέσιον ἐλέλης ποιῆσαι, [3] σκέψασθαι χρὴ ἐν τοῖσιν ἐπιμηνίοισιν, εἴτε χολώδης, εἴτε φλεγματώδης εἰη. [4] γνώσῃ δὲ τῶνδε ὁπότερον μᾶλλον, ψάμμον ὑποβαλὼν λεπτὴν καὶ ξηρὴν, ὅταν τὰ ἐπιμήνια γίνηται. [5] ἐν τῷ ἡλίῳ ἐπιχέας ἀπὸ τοῦ αἵματος, [6] καὶ, ἢν μὲν χολώδης ᾖ, ἐπὶ τῇ ψάμμῳ ξηραινόμενον τὸ αἷμα χλωρὸν γίνεται· [7] ἢν δὲ φλεγματώδης ᾖ, οἷον μύξαν. [8] τούτων ὁπότερον ἂν ᾖ, καθήσας τὴν κοιλίην, ἢν τε ἄνω, ἢν τε κάτω δοκῇ σοι δεῖν. [9] Ἔπειτα,

fomentum, etiam cervi pudendum ficcum ſuffito: [22] & de hoc in vinum album dilutum deradens, per triduum bibendum, [23] & quum partus dolor inſtiterit, bibendum dato. [24] Nam ′ hoc partum accelerat.

[25] Alia curatio. Fel tauri ferve-facito, & alumen melium, & cornu cervi uſtum terito, & permixtis ac in glandulas efformatis utitor. [26] Aliud curativum. Cuminum in vino nigro coctum tritum, in glandem efformato, & ad noctem apponito: [27] poſt hæc vero fecem vini albi, tenuiſſimam videlicet fecis partem, comburito, [28] & combuſtam in penna auferas, linteoque illigatam, ad noctem ſubdas: [29] & ′ porrum coctum edat. [30] Poſt hoc tragium terat, & melle dilutum in noctem apponat: [31] & deinde tragii fructum tritum, in vino albo dilutum, tædæ ramentis adjectis bibendum dato: [32] & poſtea origanum alternis ſuffito: [33] & ſic ad virum accedat.

XIV. Alia curatio ad mulierem parere nequeuntem. [2] Si mulierem parere nequeuntem, puerperam facere velis, [3] in menſibus conſiderare oportet, an bilioſa ſit, ſive pituitoſa. [4] Cognoſces autem utrum horum ′ magis ſit, ſi ubi menſes prodeunt, arenam tenuem & ſiccam [5] in ſole ſubſtraxeris, & de ſanguine infuderis, [6] & ſi quidem bilioſa fuerit, ſanguis in arena ſiccatus, luteus fit: [7] Si vero pituitoſa, velut mucus. [8] Utrum igitur horum fuerit, ventrem purgabis, ſive ſurſum ſive deorſum opus habere videtur: [9] deinde inter-

ἁλιπῶν ἡμέρας ἕνας, τὰς ὑστέρας καθαίρῃ. [10] ἢν, ὦ ὑγρότερον τὸ στόμα τῆς ὑστέρας ᾖ, πεσσηλέναι τὸ δερμάτιον, ὅκως δηχθὲν, ⁊ φλεγμαίνων τὸ στόμα τῆς ὑστέρας σκληρὸν γένηται.

[11] Ἢν δὲ γυνὴ μὴ πυρέσσῃ τὰ ἔνδοθεν, μηδὲ κνίσσῃ, ὑπὸ τῆς ὑστέρας, μηδὲ ἀνδρὶ μίσγεσθαι δυνῇ, ἀλλ' ὑπνώσῃ τε καὶ ἀσιτέῃ, [12] μέλιτι μίξας οἶνον ἐγχεέσθω ἐς τὰ αἰδοῖα, καὶ σμύρναν ὑποθυμιάσθω. [13] ἐς δὲ ἕδρην βαλάνους πεσσηλέσθαι, μίσγοντα χλοὺς ἄλφα. [14] ἢν δὲ οἶνον ἐάσῃ ἐγχεῖν ἐς τὸ αἰδοῖον. [15] εἶτα καὶ κλύζειν ἔλαιον σὺν μέλιτι ἴσον μίξας.

xv. Ἢν αἱ μήτραι γυναικὸς ἐχνωθῶσι, καὶ τρηχύνῃ τὸ στόμα αὐτέων, καὶ ξυμμεμύκῃ, καὶ τὰ ἐπιμήνια αὐτῇ μὴ φαίνηται, μηδὲ κνίσσῃ, [2] καὶ πυρετὸς λαμβάνῃ μαλθακὸς, καὶ ὀδύναι αὐτέῃ ἐμπίπτωσιν ἐς τὰς ἰξύας καὶ τὸν ἦαρ λύγασιν· [3] ἢ δὲ νοῦσος αὕτη γίνεται μάλιστα, ὅταν τι τῶν ἐν αὐτῇ ἀμφθείρηται· [4] γίνεται δὲ καὶ ὅκως· [5] ταύτην χρὴ λέγειν θερμαίνειν, καὶ πυελίζειν. [6] ὅταν δὲ λελυμένη καὶ πεπυελισμένη ᾖ, τῇ μήλῃ ἀνδρυῶναι τὸ στόμα τῶν μητρέων. [7] ⁊ πεσσηλέσθω σμύρναν τετριμμένην, ⁊ νετώπῃ τὸ ἴσον, ἢ μύρον ἢ ῥόδινον σὺν ῥάκει, [8] καὶ μολύβδῃ πεσσηλέσθω ποιήσαντα ὡς βάλανον κατατείνοντα καὶ καθαλείφοντα βοὸς χολίῳ· [9] ἢν γνώσεαι σὺν τέσσαρσιν ἡμέρῃσι τῇσι ἀρχῆς· [10] ⁊ πυελίζειν καὶ φαρμακοῦν. [11] ἢν δὲ παρὰ φύσιν, ⁊ ἐκ ἐθέλῃ συλλαμβάνειν. [12] τὸ γὰρ ἐπίπολυ ἐπικείμενον παχὺ καὶ πολὺ ἀποπιέζει τὸ στόμα τῆς μητρέων, καὶ τὸν γόνον ⁊ δέχονται. ταύτην λεπτύναντα φάρμακον πίνειν κάτω, καὶ πεσσὸν

missis tribus diebus, uteros purgato: [10] & si humidius uterorum osculum fuerit, acria apponito, quo commorsum & inflammatum os uterorum durum evadat.

[11] Si vero mulier internis partibus non febriat, neque præ uteris concipiat, neque viro misceri queat, sed dormiat, & cibum averſetur, [12] vinum melle ammixto pudendis infundatur: & myrrham ſuffito. [13] In ſedem vero glandes indat: [14] & vinum adipe anſerino ammixto, in pudendum infundat: [15] deinde etiam oleum pari melle mixtum infundat.

xv. Si mulieri uteri gracilescant, & oſculum ipſorum exaſperetur, & concludatur, & menſes ipſi non appareant, neque concipiat. [2] (Sed febris corripit lenta, & dolores incidunt ei in lumbos, & imum ventrem. [3] Morbus autem hic maxime fit, quum quid in ipſa fuerit corruptum. [4] Fit autem & ex partu.) [5] Hanc calida lavare oportet, & fovere. [6] Quum autem lota ac fota fuerit, os uterorum dilatare cum ſpecillo: [7] & myrrham tritam cum pari nepeto apponat. Aut unguentum, aut oleum roſaceum in linteo: [8] & plumbum inſtar glandis formatum apponat, felle bubulo illitum. [9] (Et in quatuor diebus infœcundas cognoſces:) [10] & fomentum adhibeto, & pharmacum bibendum dato. [11] Si vero præter naturam mulier fuerit craſſefacta, in ventre non concipit. [12] Nam omentum craſſum ac multum incumbens, os uterorum deprimit, & genituram non ſuſcipiunt. [13] Hanc attenuare oportet, & pharmacum deorſum purgans bibendum

τὰς ὑστέρας προσθεῖναι, ὁ καθαίρει τε καὶ φύσας ἐμποιεῖ. 14 Ἢν τὸ στόμα τῶν μητρέων σκληρὸν γένηται, ἢ
35 οὐ χλιὸ, τῇ δακτύλῳ γνώσεται ψαύσασα. 15 κλὴ πρὸς τὸ ἰχῶρα ἀπεργασμένῳ ἔσπι, ὅταν ἔτως ἔχῃ, μὴ προσφέρειν μηδὲν θερμόν. 16 λὴ γὰρ ἑλκώσῃς τὸ στόμα τῶν ὑστερέων, ὅταν φλεγμαίνῃ, τὸ πᾶν κίνδυνον ἄτοκον γένεσθαι. 17 ἀλλὰ προσλιβάσας, ἀπὸ μὴ δάκνῃ, ὑφ' ὧν φλέγμα καθαίρεται.

XVI. Ὅταν γυναικὶ τὰ καταμήνια γένηται καὶ παρέλθῃ, 2 πρῶτα μὲν χρὴ κεφαλὴν καθῆραι, ἔπειτα ἐκλεβορίσαι, λὴ
40 τε ἄπαξ, λὴ τε δὶς δέη. 3 μετὰ δὲ τὴν πυελίσιν, πυελιστῆρα καλησαμένας τὸν ὃν τῶν σικύης. 4 ἔτω δὲ πεποιημένον· εἰσάγειν εἰς ἐχῖνον διαλάσης, καὶ πρῶτα ἐμβαλὼν, ἐπιθεῖναι τὸν αὐλὸν τῆς σικύης καὶ προσαλεῖψαι πηλῷ ὡς βελτίστῳ, ὅκως μὴ διαπνέῃ. 5 εἶτα διὰ χοινικίνου διφθέρης τετραγώνου διαγνὺς τὸν αὐλὸν, ὅκως ὑπερέξῃ δύο δακτύλους τοῦ τόνου. 6 εἶτα ὑποκαίειν ἄνθρακας, ὅπως τὰς καθέδρας φυλάσσῃ, ὅταν τε καθίζῃ καὶ ὁπόταν ἀνίσῃ, ὅκως
45 μὴ καίκαυσῃ, 7 ἀλλὰ καθίζῃ ἐπὶ ψυχρῷ ἐόντος τοῦ πυελιστῆρος, καὶ ἀνίσας ἔως ἂν καταψυχθῇ τὸν αὐλόν. 8 ἐπὶ δὲ τῇ πυελίσει διαβιβάζειν ὅπως ταλείσῃ τὴν ἡμέρης μέρος πλείονα. 9 ἐν τῇ δὲ τοιαύτῃ πυελίσει ἐπὶ πέντε ἡμέρας χρῆσθαι. 10 δέκα δὲ, ἀντὶ τῶν πρόσθεν, τὸ σωρόδων τοῦδε πυελίσαι. καὶ ταύτῃ τῇ δέσμῃ καταβήσας εἰς τὴν θάλασσαν ἐμβαλεῖν. μετὰ δὲ, τὰς λοιπὰς τῶν ἡμερέων αὐτῇ τῇ θαλάττῃ μόνῃ πυελίσθαι, ὅκως πρόσω μὴ προέσῃσι τὸν πάσσ-
50 σβ' τῆς θεραπείης.

XVII. Τῷ

bendum dare: & ad uteros apponere quod purgat, ac flatum inducit. 14 Si os uterorum durum fiat, aut cervix, ex digiti contactu cognoscet. 15 Itemque si ad coxam aversi uteri fuerint. Quum sic habuerit, nihil acre adhibeto. 16 Si enim os uterorum exulceraveris, quum inflammatum fuerit, omnino periculum est ne sterilis fiat. 17 Verum apponito quæ non mordent, à quibus pituita purgatur.

XVI. Quum menses mulieri prodierint, & præterierint, primum quidem caput purgare oportet: deinde veratrum exhibere, sive semel sive bis opus fuerit. 3 Postea vero fomentum adhibere, fomentatorio ex cucurbita constructo; 4 sic autem facto. Aquam marinam in vas infundito, & porro immisso, fistulam cucurbitæ imponito, & cum luto quam optimo illinito, ut ne transpiret: 5 deinde per sellam erectam quadrangularem, tranſmittito ipsam fistulam, quo duorum digitorum mensura emineat ultra sectionem: 6 deinde prunas subaccendito: & in desessu caveat, & quum desidet, & quum surgit, ut ne comburatur. 7 Sed desideat dum adhuc frigidum est fomentatorium, & surgat dum fistula est perfrigerata. 8 In hoc vero fomento plurimam diei partem consumat, 9 & in hujusmodi fomenti usu ad quinque dies perseveret. 10 Per decem vero dies pro porro, allium in fomentum immittito: & hujus fasciculum contusum in aquam marinam injicito. Postea vero reliquis diebus, ipsa sola aqua marina foveatur, ut ultra ne procedat per totam curationem.

XVII. Cæ-

XVII. Τῷ δὲ πελυτάτῳ πυελίῳ, ὅταν μέλλῃς ἀφίναι τὸ θεραπεύειν, [1] σκυλάκιον ὀπὸ νεώτατον ἀναλύσεις, ἀρωμάτων παντοδαπῶν εἴδη ὅτι δυωδεστάτων ξηροτάτων κόψας, τὸ σωθὲν ἐξελὼν σκυλακίου, ἐμπλήσας καὶ συλλεάνας ὅτι μάλιστα τῶν ἀρωμάτων, [3] ξυλήφια δὲ ὑποθεὶς εἰς τὸ ἔγκυον σύθεις τὸ σκυλάκιον, οἶνον ὡς δυωδέστατον ἐπιχέας, καὶ πυελίῳ ἅμα τὸ σῶλον, ὅκως καὶ δυνάμενον εἶναι, ὅλῳ τῇ ἡμέρᾳ ἐπὶ ταύτῃ τῇ πυελίῃ πυελῆσαί τε, [4] καὶ ἐρωτᾶν αὐτὴν, εἰ ἡ ὀδμὴ ἅμα τῷ στόματος δοκεῖ ὀζειν τῶν ἀρωμάτων. [5] σημεῖον γὰρ ἐμικρὸν ἐς ξύλληψιν τῇ θεραπευομένῃ. [6] τοῖσδε δὲ πίσι δὲ χρεὼ, κρόκου ὅσον αὖ βάλῃ, καὶ σμύρνης ὅσον δύο κυάμους, καὶ ἅλας συχνὸν ὡς ἅμιστα· τοῖς τοιούτοις τὸ τεκμαιρόμενον, καὶ ταύρου χολῆς ὅσον δύο κυάμους. [7] εἰ δὲ πηνυτέρῳ βάλῃ χρῆσθαι, ἔλασσον μίσγειν τῆς χολῆς· εἰ δὲ ἰσχυροτέρῳ, πλέον. [8] ταῦτα τελέσας λεῖα καὶ μέλιτος ὡς ἁπαλώτατα τρίψας, ἄχρις οὗ στι τελεσθὲν γλύπτιμον· ὥστε δακτύλῳ σκιαγραφῆσαι. [9] ὅσῳ δ' ἂν πλείονα χρόνον τρίβῃς, τοσοῦτον ξηρότερον καὶ γλιχρότερον καὶ βέλτιον ἔσται. [10] ποιήσας δὲ παχύτερον ἢ βάλανον, καὶ τὸ ἄκρον ὀξὺ σὺν καὶ μέσῳ παχύτερον. [11] ἔπειτα δὲ ἀγόρθιον ὅκως πρὸς τὴν ὑστέρην προσθεῖεν, ἐς τοῦτο ἔμπηξον ξυλήφια ὀρειγάνου δύο πυήσας λεῖα. [12] ἔστω δὲ ἑξαδάκτυλα. [13] εἶτα καὶ πλίξον τὸν ξυλήφια ἐλαίῳ ὡς μαλακωτάτῳ. [14] ἔπειτα αὖ ὤφελε ῥάμμα λεπτὸν λεπτῶν, καὶ ὑπερεχέτω τὸ ῥάμμα, ὅσον τέσσαρας δακτύλους τῶν ξυλήφιων, [15] προσχαμμένη δὲ, καθαρὸν ἑωυτὸν ποιήσασα ὅτι μάλιστα προσ-

XVII. Cæterum postremum fomentum, quum à curatione desistere voles, sic facito. [2] Catulum recentissimum resecato, & aromatum omnis generis odoratissimorum ac siccissimorum species contundito, & interaneis catuli exemptis, aromata indito ac expleto. [3] Subjectis autem lignis, & catulo in vas misso, vinum odoratissimum affundito, & fomentum per fistulam facito: & si vires permittunt, totam diem cum hoc fomento ipsam foveto, [4] ac interrogato, an odor aromatum per os olere videatur: [5] non enim exiguum hoc signum est ei quæ curatur, ad conceptionem. [6] Subdititiis vero utere, Croci quantum voles, & myrrhæ magnitudinem fabarum duarum, & salem sufficientem permisce illorum respectu, & fellis taurini fabarum duarum magnitudinem. [7] Si vero mitiore uti voles, minus fellis ammisce. Si fortiore, plus. [8] Hæc trita melle instillato tere, donec id quod teritur fiat tale, ut digito efformare possis. [9] Quanto autem magis triveris, tanto siccius, & viscosius, ac melius erit. [10] Ubi autem efformaris crassius quam glandem, & summam partem acutam, & medium crassius, [11] & deinde consequenter, quo ad uterum apponatur, in hoc ipsum surculos origani duos levigatos infigito. [12] sint autem longitudinis sex digitorum: [13] deinde lana molliſſima surculos involvito, [14] & filo tenui supernè deligato, & præmineat filum quatuor digitorum longitudine præ surculis infixis. [15] Postquam autem perfudit & puram seipsam fecit, ipsum ad uteri os apponat,

προσθέσθω αὐτὸ πρὸς τὸ σῶμα, ῥάκος ὑποβαλλόμενον ἐφ' ἑκάστῃ. ὃ δὲ τὴν νύκτα προσθέσθω. [16] ἔστω δὲ αὐτῇ ἡ κάθαρσις ὑδατώδης. [17] τῇ δὲ δευτεραίᾳ ἀναλάσας λεσάσθω, καὶ ἐπὶ τὸ πυελίον μὴ καθίσῃ ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ. [18] ὅταν δὲ πυελίσῃ καὶ ἀνασπᾷ ἀπὸ τοῦ πυελίου, κηρωτὴν ἔστω ποιημένη ἀπὸ τῶν προφυσεμένων ἡμερῶν, ὡς κάλλιστα, καὶ ξυμμίξας μάλιστα μὲν ἐλάφου μυελόν· εἰ δὲ μή, χηνὸς στέαρ. [19] καὶ, ὅταν ἀνασπᾷ ἀπὸ τοῦ πυελίου, ἑκάστης ἡμέρας προσχεάμενον καὶ καθαρὸν ἑωυτὴν ποιήσασα ἐς τὸν κηρὸν ἀλείφετω τὸ ὑστερον, ἑκάστης ἡμέρης. [20] τὰ μὲν ἄλλα πάντα ταὐτὰ ποιεῦντα τοῖσιν ἔμπροσθεν, πλὴν τοῦ χόλης. [21] ὀρίγανον δὲ τρίψαντα ὡς λεπτότατα ξύμμιστε ἐς τὸ βάλανον, καὶ προσθέσθω. [22] Ἄλλο. τὰ μὲν ἄλλα ταὐτὰ καὶ τὸν αὐτὸν τρόπον ποιήσαντα, ἀντὶ δὲ ὀρίγανου ἀψίνθιον συμμίξας, καὶ κατὰ τὰ αὐτὰ τρόπον ποιήσας, προσθέσθω. [23] Ἄλλο. λαβὼν πυρῶν καθάρσιος τὸ μελάνθιον, τρίψας τε λεῖον ἰχυρῶς καὶ μέλι προσμίξας, καὶ σφαιροειδὲς ποιήσας, προσθέσθω. [24] καλῶς πυρετὸς ἐμποιεῖ, καὶ τὸ ἄγριον οἰδέει, καὶ δηκνῶδες ἰχυρῶς ἐστὶ τοῦτο. [25] Ἄλλο. μέλι ἑψήσας καὶ ἐλλεβόρου κόψας καὶ μέλανος τὸ λεπτὸν, ὡς πλέον, ἰχυρῶς δηκνῶδες ἔσται. [26] ἔστι δὲ πυρετώδες καὶ τοῦτο. [27] Ἄλλο. τὸν αὐτὸν τρόπον τοῦτον ἑψήσας μέλι ξυμμίξας τε ἐλατηρίου ὅσον πόπανι, ἑψήσας, καὶ ποιήσας βαλάνιον τὸν αὐτὸν τρόπον διδόναι προσθέσθω. [28] καὶ τοῦτο πυρετῶδες. ἄγχει δὲ καὶ μαλάσσει δὲ μᾶλλον. [29] ὡς δὲ βάλοις τὸ δρακόντιον ξύσον ἔστι δὲ πρὸς ἐν μέλιτι ἑφθῷ ἢ ὠμῷ. καὶ τοῦτο σφαιροειδὲς ποιέων, ἐκτὸς κηκίδα μεγάλην.

linteum ſub coxas ſubjiciens, & per noctem appoſitum ſi-315 nat. [16] Erit autem ipſi purgatio aquoſa. [17] Poſtridie ubi ſurrexit, lavetur, & ea die ſuper fomentum ne inſideat. [18] Quum autem fomentum adhibuerit, & de fomento ſurrexerit, ceratum ſit quam optimum prima illa die factum, & in ipſum cervi maxime medullam commiſceto. Si minus, adipem anſerinum: [19] & quum a fomento ſurrexerit, quotidie ubi ſe perfudit, & puram circa ventrem fecit, cerato uterum inungat. [20] Aut 320 reliqua quidem omnia ſuperioribus ammiſceto, excepto felle: [21] origanum vero leviſſime tritum in glandem permiſce, & apponat. [22] Aliud. Reliqua quidem omnia ad eundem modum facta, verum pro origano abſinthium ammiſceto, & eodem modo efformata apponat. [23] Aliud. Ex tritico melanthium deligito, & probe terito, melleque ammixto in pilæ formam redactum apponat. [24] Verum febres inducit, & ar-325 ticulum tumefacit, & vehementer mordax hoc eſt. [25] Aliud. Mel, & veratrum nigrum tenue non multum, coquito. Vehe-88 menter enim mordax evadet. [26] Sed & hoc febrificum eſt. [27] Eodem modo mel coctum, & elaterii potionem coquito, & factam inde glandem ſubdendam dato: [28] & hoc febrificum eſt. Ducit autem & ſanguinem. Quædam vero ex his etiam pelliculas. [29] Si vero voles, etiam dracontium derade (eſt autem lene) & hoc 330 cum melle cocto aut crudo, in pilæ figuram velut magnam gallam efforma.

XVIII. Πέρᾶ δὲ φυσικὸς εἶναι, ὡσὸς τ' ἀνθρώπε τὸν ἔξιν καὶ τὸν ἰχῶ ὁρᾶν. [2] " τάτων γὰρ ἁδεὶς ἀστεθμὸς ἐστιν, [3] ἀλλ' ἐξ αὐτέων τὲκμαιρόμενον πρᾶν ὅλε τ' σώμαλ@, [4] κεφαλᾶς καθάρσεσι, φαρμακείησι, καὶ πυελίσι τ' ὑστέρης, καὶ ὡσοθέτοισι χρᾶσθαι. [5] σοιχεῖα δὲ σοι ταῦτά ἐστιν. [6] ἡ δ' θεραπίη τάτεων ἐστὶν ἑκάστε. [7] καὶ, ὅπᾶ μὴ ποιῆς τάτων, αἰὲὶ ἐπὶ τ' πυελίσι ἀφίεσθαι. [8] αὕτη γάρ ἐστιν ἡ μαλθάσσεσα καὶ ἄγεσα τὲς ἰχῶρας. [9] ὅταν δ' καθαπαύσῃ τ' θεραπείης, ληξάντων τ' κατὰ φύσιν, χρὴ αἷμα ἀφαιρεῖν λπὸ τῆς χρόος. [10] ὧ μὲν ἰσχύι, ἀπ' ἀμφοτέρων τ' βραχιόνων. [11] ὧ δὲ ἀσθενεστέρῃ ἦ, " ἀπὸ θατέρε, ἢ ἀπὸ χρη. [12] διαίτη δὲ οἵη χρὴ σὲ δεῖ σὺ τῆσι θεραπείησι τοιῆσδε, ἑτέρωθί μοι δεδήλωται. [13] ὑπόθυμιλῶ, ὧ βάλ," τὰς ὄρχεις σὺν τ' πυρῶν ἀκλέξας, ἀλέσας λεπτὰ, ἐκλεικάτινον πῦρ ποιήσας ὅτι μαλθακώτατον. [14] ἔπειτα ἐμβαλὼν ἐς τρυβλίον " ἔνθες ἐς ἡμίεκτον, καὶ ῥάκεα περιθεὶς, ἵνα μαλθακᾶς κάθηται, [15] καθέζεσθαι αὐτὸν κελεύσῃ ἐπὶ τῷ ἡμιέκτῳ, ὅπα μάλιστα θάγωσιν τὰ σκέλια. [16] ἡ δὲ θεραπείη, ὧ μὲν ἱκανή σοι σχύηται, σὺν τελεσμένων· ἐὶ δὲ μὴ, ὡσὸς ταῦτα σκέπτε. [17] καὶ ὅκως ὡσὸς αὖθις μὴ ὡσόσεται, σὺν ᾧ θεραπεύεται χρόνῳ. [18] σὺ δὲ τῆσι θεραπείησι δίδοναι δᾳδα σὺ ὕδατι καθεφθοίχων νήστ ὅσον κύαθον, καὶ τὸν κροσπερείνου ξυνεχῶς ἔχειν. [19] δίδοναι δὲ κοτυληδόνας σὺν ὕδατι ἑψῶν, ἅλας [καὶ] κύμινον σωσψῶν, καὶ χλιηρῶν ῥοφεῖν. [20] αἱ ταλαίσιαι ἡλύγιοι δοκοῦσιν εἶναι· αἱ δὲ σμικραὶ

XVIII. Cæterum conare ut physicus sis, ad hominis habitum ac robur respiciens. [2] Ex his enim nullus est qui non omnia ad amussim faciat. [3] Proinde ex his ipsis conjecturam faciens, totius corporis, [4] & capitis purgationibus, medicamentis, & uteri fomentis, ac appositiis uti conare. [5] Hæc autem elementa tibi sunt. [6] Verum medela horum unicuique particularis est. [7] Et ubi horum quid non feceris, semper in fomento perseveret. [8] Hoc enim est quod mollit, & ducit serosos ac sanios humores. [9] Postquam vero ab hac curatione desiveris, his quæ secundum naturam fiunt desinentibus, sanguinem de manu detrahere oportet: [10] si quidem fortis fuerit, de ambobus brachiis: [11] si vero debilior, de altero sufficit. [12] At vero diæta, qua in his curationibus uti oportet, alibi à me indicata est. [13] Si vero suffire voles, lolium ex tritico deligito, & molito: factoque igne sarmenticio lentissimo, [14] in catinum mittito, & mulierem super sellam impositam, mollibus linteis instratam, [15] sedere jubeto, cruribus quam maxime diductis. [16] Atque hæc curatio si quidem sufficiens tibi fiat in quatuor mensibus, bene est. Sin minus, ad hæc præcipe etiam [17] ut ad virum ne accedat, eo tempore quo curatur. [18] Interim autem, tædam in aqua macerato, & jejunæ cyathum bibendum dato: & penicillum stanneum assidue subditum habeat: [19] & cotyledonas sive umbilicos Veneris, una cum sale & cumino, in aqua coquito, & tepidam sorbendam exhibeto. [20] Et latæ quidem cotyledones

fœmel-

κραῆ καὶ συμμύσσας, ὀρθοκενόγονοι.

fœmellas gignere videntur : parvæ vero & concluſæ, maſculos.

XIX. Ἐγκυτήριον ἄκρον. με- 93
λάνθιον γυναικὶ διδόναι ἐν οἴνῳ
μέλανι τρυφῶ. [2] γυναικὶ, νέα
ἔσῃ, ῥοῦ ἐρυθρὸς ὀχλεῖ. [3] καὶ φαρ-
μάκου ὀμφὴ, κεφαλὴ καθαρ-
μόν, φλεβοτόμημα δὲν ὠφε-
λεῖ. [4] δοκεῖ δὲ τοῦτο οἱ ἄπιον εἶ-
ναι, ὥστε μὴ ξυλλαμβάνειν. [5] ἐδί-
δουν ὦν αὐτῇ ἀσπαλάθου ῥίζων, ἐν
οἴνῳ λευκῷ ἀποζέσαντες, περὶ κῆ
ἐσθίειν δεῖπνα. [6] ὃ, τε ῥοῦς ἐπαύσα-
το, καὶ ἐβραδέως ἐκύησεν, ἔτε-
κεν ἄρσεν. τὸ σῶμα λευκόχρως, 94
οὐσα ἐρυθρόν.

XIX. Conceptorium ſummum. Melanthium mulieri in ' vino 350
nigro acerbo bibendum dato. [2] Mulierem juvenculam fluxus ruber infeſtabat, & medicamentis datis, [3] & capite purgato ac vena ſecta, nihil melius habebat. [4] Videbatur autem hæc cauſa ipſi eſſe, ut ne conciperet. [5] Dabam itaque ipſi vinum album, in quo aſpalathi radices efferbuerant, mane & ante cœnam : [6] & fluxus ſedatus eſt, & non longe poſt concepit, & peperit maſculum. Erat autem corpore ' coloris 355
candicantis, & probe carnoſa.

XX. Περὶ μύλης. ἐκβαίνει δὲ μύλης
κύησις τόδε ἄπιον. [2] ἐπὴν πολλὰ
καὶ ἐπιμήνια ἐόντα χρόνῳ ὀλίγῳ ἐς
νοσώδεα ξυλλάβωσιν, ὅτε κύημα
ἄτοκον γίνεται, ἢν τε χοὴς πλήρης
γ' ὥσπερ κύησις. [3] κινεῖται δ' ἐ-
δὲν ἐν τῇ μήτρῃ, [4] ἐδὲ γάλα ἐν
τοῖσι πτηοῖσιν ἐγίνετο. [5] σφυγᾶ 95
δὲ τὸ σῆθος αὐτῇ. [6] καὶ δύο ἔτεα,
πολλάκις δὲ καὶ τρία ἔτεα ἔχει, [7]
καὶ, ἢν μὲν μία σαρξ γένηται, ἡ γυνὴ
ἀπόλλυται. [8] ἐὰν δὲ οἷα τε ἐστι ἐκβλη-
θῆναι. [9] ἢν δὲ πολλαὶ, ῥήγνυται 96
αὐτέῃ τὸ αἰδοῖον αἱμά τε πολὺ
καὶ σαρκώδες. [10] καὶ, ἢν μὲν με-
τρίως, σώζεται. [11] ἢν δὲ μὴ, ὑπὸ
ῥοῦ ἀλέσας ἀπόλλυται. [12] τὸ μὲν
νόσημα τοιοῦτόν ἐστι. [13] κρίνειν δὲ
χρὴ τῷ πληρώματι, καὶ ὅτι οὐκ ἐκι-
νεῖτο ἐν τῇ μήτρῃ. [14] τὸ μὲν γὰρ
ἄρσεν, τρίμηνον τὸ δὲ θῆλυ,
τετράμηνον τῶν κύησιν ἔχει. [15]
ἐπὴν δὲν ὁ χρόνος παρελθὼν μὴ
κινεῖται, δῆλον, ὅτι τοῦτό ἐστι. [16] τὸ
δὲ μέγα τεκμήριον μέγα, ἐν τοῖσι
πτηοῖσι γάλα οὐκ ἐγίνετο. [17] 97
ταῦτα μὲν οὖν μὴ ἰᾶσθαι· ἐὰ
δὲ

XX. De mola. Molæ porro conceptus cauſa hæc eſt, [2] Quum multi menſes, modicum & morboſum ſemen conceperint, neque fœtus rectus fit, & venter plenus eſt velut prægnantis. [3] Nihil autem in ventre movetur, [4] neque lac in mammis generatur. [5] Mammæ autem turgidæ ſunt. [6] Hæc itaque & ad duos annos, ſæpe etiam tres ſic habet. [7] Et ſi quidem una caro fiat, ' mulier 360
perit. ([8] Neque enim fieri poteſt ut ſuperſtes maneat.) [9] Si vero plures, erumpit ipſi per pudendum ſanguis multus ac carnoſus. [10] Et ſi hoc moderate fiat, ſervatur. [11] Sin minus, à fluxu correpta perit. [12] Et morbus quidem talis eſt. [13] Judicare vero oportet ex plenitudinis mole, & quod in ventre non movetur. [14] Nam mas trimeſtris, fœmina quadrimeſtris motum habet. [15] Poſtquam igitur tempore hoc prætergreſſo ' non movetur, nimi- 365
rum hic morbus eſt. [16] Eſt autem hoc magnum ſignum, quod lac in mammis non generatur. [17] Hanc igitur maxime quidem ne curato,

σὲ μὴ, ὡσαύτως ἰῶνται. [18] ἔπειτα τὴν μὲν πυελῶσαι τὴν γυναῖκα καὶ ὅλον τὸ σῶμα. [19] ἔπειτα κλύσαι, ὅπως ἀφανισθῇ. [20] πολλὰ γὰρ ἂν ἴσως αὐτὴν κλύσας κινήσῃς τὸ ἔμβρυον τὸ δοκεῖν εἶναι τὸ ξυσπηκός, ἀφθέρμαντήσεις τὴν γυναῖκα ὑπὸ τῶν φαρμάκων. [21] κλύζειν δὲ καὶ τὴν τῆς μήτρας, "ὅπως αἷμα ἀγάγῃς. [22] λοῦν δὲ μὴ, ὡσαύτως ἐπὶ τοῖσι χρηστοῖσι, πρὶν ἂν ὑπὸ τῶν βατράχων ὡς ἰσχυροτάτοισι. [23] καὶ πιπίσκειν τὸ δοκιμαζόμενον τὸ κριθινὸν ἐν οἴνῳ. [24] ἐπὶ δὲ μὴ, καὶ τὴν καρδάμου ὄρχιν. [25] καὶ ὄπισθεν αὐτῆς πυέλῳ ὡσαύτως καθίζειν ὡς τοὺς κενεῶνας, " καὶ ἀφαιρεῖν ὅπη πλεῖστον.

XXI. Πρόσθεν δὲ ὅταν μέλλῃσι, καθαίρειν τὴν μητρόμορφον ὡς ἐπὶ τὰς μήτρας. [2] ὅταν γὰρ μὴ γένηται, ἢν τε ὀπὸν τύχῃ, λῦε τε καὶ ἄλλως, δαῖδα ὡς ποιοτάτην κάψαντα λεπίδι ἐψεῖν ἐν οἴνῳ λευκῷ, καὶ ἀποχρῶντας ὡς τρισὶ κυάθοισι, [3] [ἢ] γλυκυσπόδιος κάκκι τέσσαρες, κυμίνου αἰθιοπικὸν σμικρὸν, καὶ σεσέλι ὀλίγον, ἢ κεδρίδα. [4] λῦε δὲ πυγμοὶ ἓξ ἢ, κάστορος σμικρόν. [5] λῦε δὲ ὅκου τύχῃ καθάρσιος γενομένης μέτριος ἡ γαστὴρ μένῃ, ἢ καὶ φῦσαι ἀποκεκλῃσμέναι, καὶ ὀδυνώδης γένηται, λῦε τε ἔνυν πυρετῷ, λῦε τε αὖθις πυρετῷ, [6] ὀπόταν σκαμμωνίης πέμπτον μέρος πόσιος, ἢ σεσέλιος, ἢ ἄλλου λυόντος τὸν δυσώδεα, καὶ πήγανον ἐν οἴνῳ λευκῷ. [7] λῦε δὲ μὴ βάλῃ πίσσαν, ὡσαύτως τὴν ἕδρην ἀλείφειν οἷον ὅκου χολῆς ταύρειης, καὶ μέλιτος, καὶ λίτρου.

XXII. Ἢν δὲ διαφθορῆς καθάρσιος ὀδυνώδης ᾖ, καὶ τὸν δυσώδεα διδόναι μηδὲν ὑπακόειν, καὶ πυρετὸς ἐόντος, [2] γάλακτος αἰγείου δύο κοτύλας ἀφεψεῖν, " εἶτα ψυχθέντος τὸν χρηὼ ἀφελεῖν, καὶ διηθήσας

curato, aut certe cum prædictione. [18] Et primum quidem totum corpus foveto: [19] deinde per sedem clysterem adhibeto, quo sanguis multus erumpat. [20] Fortassis enim quod compactum est commoveris (id quod fœtus esse putatur,) muliere à pharmaco 98
concalefacta. [21] Sed & uteros 370
colluito, quo sanguinem educas. 99
[22] Sin minus, subdititiis utatur è bupresti: [23] & dictamnum creticum in vino bibat. [24] Sin minus, castoris testem: [25] & retro cucurbitam ipsi ad laterum mollitudinem affigito, & plurimum sanguinem detrahito, atque hoc maxime conjectura virium ipsius facta. 100

XXI. Ad uteri purgationes, [2] quum non fiunt, sive ex partu, sive etiam alias. Tædam pinguissimam contusam in vino 375
albo coquito, & trium cyathorum mensura utatur. [3] Aut pæoniæ grana quatuor, cumini æthiopici parum, & seselis paulo plus. Aut cedri baccas. [4] Si vero suffocationes affuerint, castorii parum. [5] Si vero purgatione moderata ex partu facta, venter maneat, aut etiam flatus conclusus, & dolore vexetur, sive cum febre, sive citra febrem, [6] Succi scammoniæ quintam potionis 380
partem, aut seseli, aut aliud quoddam ex odoratis, & rutam in vino albo bibendam dato. [7] Si autem bibere nolit, illinitionem ad sedem facito, velut verbi causa, ex felle taurino, & melle, ac nitro.

XXII. Si vero ex purgationis corruptione dolore vexetur, & odoratis exhibitis nihil cedat, & febris adsit, [2] lactis caprini hemi- 101
nas duas decoquito: deinde eo perfrigerato pinguedinem detrahito,

σας μελικράτε ὅσον τέλιον ' μέρ- μίξας, ὅκως γλυκύτερον ἔσται. πιέιν δὲ τὰς νήστιν. 3 ὢν δὲ μὴ πωήται ἡ ὀδύνη, μηδὲ ἡ κοιλίη ὑποχωρήσῃ, ἐς τὸν θείλον ἐν σκάφῃ ἐς θερμὸν ὕδωρ ἐγκαθιστάτω. 4 ὅταν δὲ ἀφαυερηθῇ, ἐξαναπίσωνθε κλύζειν, ἐν οἴνῳ αὐστηρῷ μέλανι δίεις καὶ ὕδατι ἄπαξ ἐλαίῃ ἥμισυ, τὸ ὕδωρ χλιηρῶς κλύζειν καὶ ἐπικαιμηδήτω.

5 Πρόσθεν ὑστερέων, ὢν ξυμμεμύκηι, ἢ σκληρὸν ἢ τὸ στόμα. 6 σῦκον λάβειν ὀπκαθήρας, καὶ λίτρον αἰγύπτιον τὸ καθαρώτατον μίξας λεῖον τελεμμένον, ' ἐπιθέτεν ποιῆσαι ὅσον κηκίδα μεγάλην, ἐν ἐρίῳ μαλθακῷ, ἐς ἔλαιον μύρου βάψασα ἐπιθέτω, ὢν τε τρεῖς, ὢν τε τέσσαρας ἡμέρας δοκῇ. 7 πυρίησις μὲν τοῦτο ξυμφέρει ἐν δὺ ὠδί. 8 μὲν ὃ μαλθακὸν ἢ δεῖ ἐπιθέτεν, ὃ, τι ἰχωροειδέστατον μάλιστα. 9 μὲν δὲ, λινοζώσις. ὢν ἢ ἀπαλὴ μύρα ῥοδίνη χρῆσθαι ἐν ὀθονίῳ ἐς ἡμέρην καὶ νύκτα. 10 Ἐπὶ ἕωθεν. χολὴν ταύρου καὶ ἅλας ἀναζέσαι, καὶ θεῖον ἐπιθεῖναι, ποιῆσαι " ἐπιθέτεν μακρὸν μῆκος μέγα ἐπέρην ψιλὸν, [ἓξ] ' ἐπιθέτεν ἐπὶ δύο ἡμέρας καὶ νύκτας ἐπὶ τὰς ὑστέρας. 11 πάλιν λινοζώσιν. 12 μὲν τοῦτο ἐπιπάσσειν σμύρναν, ἀκρίβεν μίξας διεῖναι, " ῥοδίνου ἄκρου καὶ μύρου ἰσίνου ἁφελόμενος τὸ στόμα ὡς ἐσωτάτω. 13 Θερμπείαι ἐπὶ τὸ αὐτὸ νάσημα. ἴσον δύο ὠδία κόψας, καὶ ἁφέσιος χωρὶς, κυπέρου ἴσον, " καὶ ἔκμαγμα ὅσον μακίδα οἴνῳ ἀνθοσμίῳ διεῖναι. 14 εἶτα ἀλείφεσθαι τῶδε ποιέοντα, καὶ ἐς παλαίστρας ἀλείψας μὴκε- ασίγα-

trahito, excolatoque, ' & aquæ mulſæ tertiam partem ammiſceto, quo dulcius fiat. Bibat autem hoc ter jejuna. 3 Si vero dolor non quieſcat, neque venter ſubeat, ad veſperam in calidam aquam in ſolio inſideat. 4 Quum autem perfota fuerit, ubi inde ſurrexit, cum vino nigro auſtero aqua diluto olei dimidia parte addita, tepide colluito: & inde dormiat.

5 Subditicium uterorum. Si concluſum fuerit, aut durum oſculum ' uterorum. 6 Ficum albam expurgato, & nitrum ægyptium puriſſimum tritum ammiſceto, & ſubditicium facito magnitudine gallæ non magnæ, quod in lana molli in unguentum irinum tinctum apponat, per tres aut quatuor dies, prout viſum fuerit. 7 Poſt hoc conducit fomentum odoratum. 8 Poſtea vero molli quodam opus eſt ſubditicio, quod ſanioſa maxime ducat: 9 deinde mercurialem ſi tenera fuerit, ' cum unguento roſaceo, in linteo ad diem ac noctem ſubdat. 10 Ad idem. Fel taurinum & ſalem fervefacito, & ſulphure trito ammixto, in oblongam ſpiram ac tractum efformato, & ad duos dies ac noctes nudam, ad ipſos uteros apponito. 11 Et deinde rurſus mercurialem. 12 Poſt hoc myrrham puram inſpergito: & roſaceo ac irino unguento ammixto diluito, indeque uteri oſculum quam penitiſſime illinat. 13 ' Ad idem. Iridem odoratam contuſam ac cribratam ſeorſim, & cyperi tantundem, & crocomagma magnitudine maſſæ manum implentis, vino odorato diluito, 14 & ad unguenti formam redigito, & ſpleniis palmi longitudine indu-

cta

ἀποθλιμμένης," [15] εἰς σμικρὸν σπυρί- 105
δα ἐνθεὶς ὅκως μὴ ἀναπνέῃ, ἀποθέσθω. [16] ἢν δὲ ἕλκωθῶσιν αἱ
μήτραι, ἢ τραχωθῇ τὸ στόμα, ἢ
κατὰ ἀποθέσεις λύσις δηχθῶσιν, [17] ἐν
ἐλαίῳ χρίσας στέαρ, καὶ ῥόδινον ἀλεί-
ψας, καὶ κηρὸν μικρόν.

XXIII. "Ὅταν ἴσχυσε ἐν γα- 106
στρὶ διαφθεῖρη, τὸ δὲ ἔμβρυον μενι-
καῖον, καὶ σκιφρὸν εἰς τέλος μὴ
δυνηθῇ, καὶ λεπτὴ ἀποφύσιν γέ-
νηται), [2] τὰν τοιαύτην χρὴ καθηραίνειν τὰς
ὑστέρας, καὶ αὐτὴν φαρμακεύειν καὶ
παχύνειν. [3] ἐὰν γὰρ δυνήσεται σκιφρὸν
εἰς τέλος, ἕως τ' ἂν ἐωυτὴν τελειώσῃ. [4] ἢν 107
δὲ κύησις μὲν, διαφθείρη δὲ ἀπὸ
μιᾶς ἢ δυοῖν παιδία, εἰς ἀκριβῶς τὸν αὐ-
τὸν χρόνον, καὶ μήτε πρότερον, μήθ'
ὕστερον, [5] καὶ τὸ τοῦτο πάθῃ δὶς ἢ τρὶς
καὶ ταυτὰ, ἢ καὶ πλείονα χρόνον γε-
νόμενα [6] καὶ τὸν αὐτὸν τρόπον τὸ- 108
τον διαφθείρῃ. [7] τούτης αἱ μῆτραι
οὐκ ἐπιδιδοῦσιν ἐπὶ τὸ μεῖζον, οὔτε
παιδίου ἐν αὐτῇσιν αὐξανομένου, οὔτε
ὑστεροκύου ἐν οὔτε δημίου ἢ
τελμιαίου ἐς τὸ πλέον. [8] ἀλλὰ τὸ
μὲν αὐξεῖ), αἱ δὲ μῆτραι οὐδὲν ἐπιδι-
δοῦσι. [9] διὰ δὴ τοῦτο διαφθείρουσιν αἱ
πολλαὶ ἐς τὸν αὐτὸν χρόνον. [10] ταύ- 109
την χρὴ κλύσαι τὴν μήτρην, διαφυσῆσαι ὡς μάλιστα ἀποθέτοισιν,
ἢ φαρμάκοισι τοῖσδε. [11] τὸ σικυώνης τὸ ἐνδελεχέως κόψαντα διασῆσαι,
καὶ σίλφιον ὀλίγον ἀποσμίξαι
ὀλίγα ἐν πλέονι, καὶ καθεφθότερον
τοῦ μέλιτος. [12] τοῦτο ἀποπλάσαι πε-
ρὶ μήλου, ποιέοντα τὸ πάχος ὅσον
μέλλει ἀποδέξασθαι ὁ στόμαχος
ἀπὸ τοῦ στόματος τῆς μήτρης, [13] καὶ ὦσαι
πόρρω ἕως ἂν περήσῃ ἐς τὸ ἔξω τῆς
μήτρης. [14] ὅταν δὲ ἀποθλίψῃ τὸ φάρ-
μακον, ἐξελεῖν τὸ μῆλον, [15] καὶ πάλιν,

Eta ac illita, [15] in parvam pyxidem reconde, ut ne transpirent, & apponat. [16] Si vero ulcerati fuerint uteri, aut osculum exasperatum fuerit, aut ab aliquo subdititio commorsi fuerint, [17] adipem in lana illinito: & rosaceum ac ceræ parum inungito.

XXIII. Quum prægnans corruperit fœtum menstruum, & finem perferre non poterit, & tenuis præter naturam fiat, [2] hujus uteros purgare oportet, & ipsam medicamentis curare, & crassefacere. [3] Non enim ad perfectionem gestare poterit, donec seipsam refecerit, & uteri robusti facti fuerint. [4] Si vero concipiat quidem, corrumpat autem fœtus bimestres, exacte eodem tempore, & neque prius neque posterius: [5] & hoc perpessa fuerit bis aut ter eodem modo: aut etiam ad amplius tempus progressum [6] corrumpat eodem modo. [7] Hujus uteri non amplius extenduntur, fœtu in ipsis augescente, & ex bimestri aut timestri, ad ampliorem modum excedente. [8] Verum fœtus quidem augescit: uteri vero non crescunt, [9] & propterea multæ eodem tempore corrumpunt. [10] Hujus uterum colluere oportet, & subdititiis quam maxime inflare, aut hisce medicamentis. [11] Colocynthidis internam partem tusam cribrato, & silphii parum, cum paulo ampliore melle cocto ammisceto: [12] & hæc circum specillum obducito, ea crassitudine quantam stomachus ad uteri os susipere potest, & semper ultra protrudito, [13] donec ad internam uteri partem penetrarit. [14] Quum autem pharmacum collicuerit, specillum eximito, [15] & rursus eodem modo par-

tum

λιν, ὅτω τὸ ἐλατήριον καὶ τὴν κολοκυνθίδα τὴν ἀγρίης ποιέων, ὡσαύτως τῷ προτέρῳ προσθήσεαι. 16 ἐπιτίθετω δὲ τοῦτον τὸν χρόνον σκόροδα ὡς πλεῖστα, καὶ καυλὸν σιλφίε. 17 καὶ τὴν ἄλλην διαίτην χρῆσθαι, οἵηπερ ἂν μέλλοι φῦσαν ἐμποιῆσαι μάλιστα ἐν τῇ κοιλίῃ. 18 προσθήσεται δὲ τὸ πεσσόμενον ἀφ' ἑτέρης ἡμέρης ἕως ἂν δοκέῃ καλῶς ἔχειν. 19 ἐνίοτε δὲ καὶ ἀφ' πλέονα τοῦ ὅλου, ὅκως ἂν προσῇ). 20 τοῖσι δὲ μεθ' ἡμέρας μαλθακοῖσι χρῆσθαι. 21 ὅταν δὲ καθαρθῇ τοῖσι μαλθακτηρίοισι τὸ σῶμα τῆς μήτρης, καὶ φανῇ τὰ ἐπιμήνια ἐπιμένοντα, ὅταν ξηρὴ ἤδη ᾖ, μιγνύσθω τῷ ἀνδρί.

XXIV. Ποιέειν δὲ φῦσαν ἐν τῇ μήτρῃ ὅταν βούλῃ, σκορόδου μὴ λυζαν ὑπὸν σιλφίου προσμιγνύναι πρὸς τὰ πεσσόμενα. καὶ ἢν μὲν δυνῆται ἀφελεῖν τὰς δέκα μῆνας κύουσα, ἀλλὰ ἀφθείρῃ, καὶ τοῦτο πολλάκις, πλεονάκις, τούτης τῆς μήτρης καθαίρειν ὕδωρ, καὶ αὐτὴν φαρμακοῦν ὅκως ὕδωρ καθαίρῃ). 5 ἢν δὲ κατέχωσα τὸν γονὸν μὴ κυίσκῃ). 6 συμβαίνει δὲ τοῦτο πλείστοισι. τῇ γὰρ κοιλίῃ χανόντος τῆς μήτρης πρὸς φύσιν. 7 τὰς ἐπιμήνια πλέω γίνεσθαι καὶ προσήκοντος καὶ ὑγρότερα, 8 ὥστε τὸ ἀπὸ τῆς γυναικὸς μὴ ξυλλαμβάνεσθαι τοῖς τὸ τέκνωσιν, τῷ τε ἀνδρὸς γονὴν ἐπιοῦσαν ἀφθείρεσθαι. 9 γίνεται δὲ ταῦτα, τε σώματος καὶ τῆς μητρέων νοσεόντων. 10 ἀλλὰ δεῖ ταύτῃ καθαρτέα διδόναι ἀφανίζοντα, 11 καὶ πυελίζειν ὅλον τὸ σῶμα, καὶ τὰς μήτρας ὄξει καὶ θαλάσσῃ, 12 μήλας ἀφανίσας ἐμβάλλοντα. 12 ἐμβάλλειν δὲ ἐς τὸ πυελίσκα κυπαρίσσου πεπιεσμένα, καὶ

tum elaterium, & colocynthidem sylvestrem, similiter velut prius medicamentum apponito. 16 Edat autem hoc tempore allium multum, & filphii caulem, 17 & reliqua diæta utatur, quæ flatum maxime in ventre inducere potest. 18 Apponat autem subditicium tertio quoque die, donec bene habere visa fuerit. 19 Quandoque vero pluribus diebus interpositis: & in summa, prout libenter admiserit. 20 Interjectis autem diebus, utatur mollibus. 21 Postquam vero per emollitoria osculum uteri præparaverit, & menses apparuerint, paulum remorata, ubi jam sicca fuerit, cum viro coeat.

XXIV. Quum autem flatum in uterum inducere voles, 2 allii caput integrum, & filphii succum, ad subditicia ammiscето. 3 Quod si qua prægnans decem menses perficere non possit, sed corrumpit, & hoc sæpe patitur, 4 ex hujus utero aquam purgato, & ipsam medicamentis curato, quo aqua purgetur. 5 Si vero geniturum continens, non prægnans fiat, 6 id quod multis contingit: stomacho uteri præter naturam hiante: 7 menses plures quam convenit, & humidiores prodeunt, 8 ut & id quod à fœmina prodit semen, ad fœtificationem non concipiatur, & viri genitura insuper accedens corrumpatur. 9 Contingunt autem hæc, & corpore, & uteris ægrotantibus. 10 Verum oportet huic medicamenta deorsum purgantia dare, & interposito aliquo tempore, 11 totum corpus fovere, & uteros cum aceto & aqua marina, specillis ac ferramentis ignitis immissis. 12 Conjiciantur autem in fomentum cupressi ramenta

καὶ δάφνης φύλλα κόψας χλωρᾶς, καὶ πολυκνήμιδ αὐτῆ φύλλα. [13] πυελιῶ δ, οἰκεῖον αὐ δοκεῖ καιρὸς εἶναι χρόνον. [14] μὴ δ τοῦτον, λουέσθω. [15] καὶ ὕδατι σὺν ψιλῶ λαβὼν τριγύμαλα," καὶ ῥόδινον, καὶ πολυκνήμιδ αὐτῆ τὰ φύλλα. [16] ἐπὶ πλουτῆς δ ἡμιλῶ, φλόμιδ φύλλα κόψας, & λαβὼν τριγύμαλα. [17] ἔμπροσθεν δ, πτὶν ἐκλέσαι ἄγ, ἡμιῆσαι σμύρνη, καὶ λιβανωτῶ, τρίψας ἴσον ἑκατέρω, καὶ μυρσίνης & δάφνης φύλλα. [18] ταῦτα ἀναμίξας καὶ ἐπιβαλὼν ἐπὶ μαλθακὸν πῦρ, ἡμιλῶ νεοπυρήνων ἔσσαν ὃς τᾶ ἡμέρας, πυριλῶ νεόλουτον ἔσσαν. [19] καὶ τᾶ ἡμιήσιος ὕστερον λουέσθω. [20] & τᾶ στόμαχον καθιστάναι ἐς ἀρχαίαν φύσιν. [21] καὶ, λῶ ἐξαρκέσαι ἦ, πρόσθεν ὀλὲ τέτων πάντων, τὰ μὲν ἀ σὺν τᾶ χολᾶ φλέβα τᾶ δεξιτερᾶ. [22] καὶ ὕστω τἄλλα ποιέν. [23] Ἢν ὀλὲ ὁ στόμαχος ὕστως ἔχῃ, τὰ ὀλ' ἐπιμιλύα" μὴ ἴη ἦ φλαύρως, ἦ ἐπὶ τὸ λᾶσσον, [24] πρὸς πολέονα κάθαρσιν τρίπεδ τοῖσιν ἄλλοισιν ἅπασι, καὶ ὕτως θεραπεύειν, [25] καὶ πρόσθιδεναι, λῶ δέη, ὀπὸ τ πρόσθεν, [26] καὶ λάκαν, καὶ ἡμιᾶν, καὶ ξηραίνειν.

XXV. Ἢν δ γυνὴ ἐκλειτρώσκειν μέλλουσα & μὴ θέλῃ ἐκβάλλειν, [2] πυρὸς πεφρυγμένους, & καλελιλασμένας, καὶ ταφίδα κεκομμένην λευκὴν, μελικρήτῳ γλυκερῷ ταῦτα δοῦσ, ἐλαίᾳ σμικρὸν προσχέαν, νήστ πίνην δοῦναι. [3] μὴ δ, ῥαφάνου σπέρμα τρίψας καὶ ὄξος καὶ χυλὸς τεύτλου, ταῦτα μίξας ἐσθίτω, [4] καὶ πρόσθιδέ θω δάφνης φύλλα τρίβουσα. [5] μὴ δ, πινέτω ὀρίγανον καὶ γλήχωνα καὶ ἄλφιτον ἐν ὕδατι ἐπιπάσσουσα δάφνης φύλλα κεκομμένα [πε] καὶ τετριμμένα λεία, κόμμι προσμίξας,

menta, & lauri viridis folia contusa & polycnemi folia: [13] faciendum est hoc fomentum tempore ' opportuno. [14] Post hoc vero lavetur, [15] & fomentum adhibeatur ex loti ramentis, & rosis, ac polycnemi foliis aceto incoctis. [16] Ad finem autem suffitus fiat, ex herbalci foliis contusis ac loti ramentis. [17] Verum ante lotionem suffito myrrham & thus, utraque æquis partibus trita, & myrti ac lauri folia. [18] His permixtis & in lentum ignem conjectis, recens adhibito fomento suffito, bis in die, fomentum autem ' adhibeatur recens lotæ. [19] Sed & post suffitum lavet, [20] & uteri stomachum ad pristinam naturam reducat. [21] Et si vires sufficiant, ante hæc omnia venam in manu sinistra secato, [22] atque ita reliqua facito. [23] Si vero stomachus sic habeat, menses autem non prodeant, aut vitiose, aut minus, [24] ad reliqua omnia ampliorem purgationem adhibeto, & sic curato, [25] subdititiis etiam utens si opus habeat, & ex prioribus layans, & ' suffitum faciens, ac siccans.

XXV. Si mulier invita abortum faciat, nec ita ejicere velit, [2] triticum torrefactum & molitum, & uvam passam albam contusam, aqua mulsa dulci diluta, modico oleo affuso, jejunæ bibenda dato. [3] Postea raphani semen tritum, & acetum ac adipem anserinum, permixta bibat, [4] & lauri folia trita apponat: [5] deinde bibat origanum, & pulegium, & polentam ex aqua, ita ut lauri ' folia tusa ac trita admixto gummi, aquæ insperget,

ξας, καὶ διὲς ὕδατι, πίνειν διδόναι. [6]
Ἄλλο. "Οἱ δὲ στεῖραι καὶ χλιὸς ἄλφι- 115
τα, καὶ μέλι, ἐς τὸ αὐτὸ μίξας καὶ
τρίψας, σὺν ἁλὶ δοῦναι διδόναι. [7] σταφυ-
λῖνον τρώγων ὡς λεπτοτάτων," καὶ γά- 116
λακτος ὑπόστασιν σὺν τούτῳ μίξας,
καὶ χλιὸς στεῖραι πτῆσαι, ταῦτα ἀνε-
ψήσας, διδόναι ῥοφεῖν. [8] ὀρίγανα
τρίψας φύλλα ὡς λεπτότατα, λίνῳ λε-
πτῷ ἐγχλωρᾶς, εἰς ὑγρὰς διὲς σὺν
ὕδατι πίνειν διδόναι. [9] δάφνης καρ-
πὸν τρίψας ὡς λεπτότατον, καὶ ὑὸς φη-
λείης στεῖραι πτῆσαι καὶ μέλιτι, ταῦτα
ὁμοῦ πάντα μίξας καὶ τρίψας, σὺν
ἁλὶ δοῦναι διδόναι. [10] σταφυλῖνον τρίβων
ὡς λεπτότατον σὺν οἴνῳ διὲς κεκρη-
μνύω, πίνειν διδόναι.

XXVI. [3] Ἢν αἱ μῆτραι μὴ κατέ-
χωσι τὸ γονῖον, [2] μόλιβδον καὶ λίθον,
ὅπως τὸ σίδηρον ἁρπάζῃ, ταῦτα τρί-
299 ψας λεῖα, ἐς ῥάκος ἐπόδησον, καὶ ἐς
μαλακὸν γυναικὸς ἐμβάψας, ὠφελέ-
τω χρήσθω. [3] χαλκὸν αὐτὸς τρίψας,
μέλιτι διεῖναι καὶ ὠφελήσει τάχα.

4 "Οταν αἱ μῆτραι τοῦ ἀνδρὸς τὸ
γονῖον ἐξεροῦσιν τετάρτῃ ἡμέρᾳ,
πᾶσαι ἀνάγκη τῆς γυναικὸς, ὥστε
τοῦτο πάσχειν, πᾶσι πεπληρωμέ-
νας εἶναι τὰς μήτρας, [5] καὶ ὁ σπερ-
τοῦ ἀνδρὸς ἡ γονὴ ἐμμένειν ἐν τῇσι
μήτρῃσιν, ἀλλὰ ἀποκλείεσθαι." [6] καὶ 117
[5] ἀφ' τούτων ὁ θάνατος κυήσει, ἕως
ἂν ὁ πῶρος ἐν αὐτῇσι μήτρῃσι. [7]
τοῦ δὲ πώρου ἥδε ἡ ἐξέλασις. [8] πτερὰ
λεπτῶν ὡς ἐλάχιστα καὶ μαλθακώ-
τατα ξυνθλάσας ὁμοῦ, τούτοισιν ἐπα-
λείφειν τὰς μήτρας, ὡς τὰς ὀφθαλ-
μὰς ἐπαλείφουσιν, [9] ὁμαλίσας τὸ
πλευρὸν ἀμμάλθῃ ὡς λεπτότατον, κα-
τατιθέντες τὰ ἄκρα. [10] εἶτα ῥοδίνῳ
πολλῷ χρίσας αὐτὸ, ὑπτίῳ ἀνα-
κλίνας, ὑπὸ τὸ ὀσφῦν μεσῳ ὑπο-
θεῖναι στρογγύλον," ὑπόθει- 118
ναι

diluat, ac bibat. [6] Aut adipem ovillum, & anſerinum, & mel 115
ſimul mixta ac trita delingenda præbeto. [7] Aut paſtinacæ ſemen leviſſime terito: & lacti ſuperſtantem concretionem 116
ammiſceto, & adipem anſerinum eliquatum. Hæc ferve-
facta ſorbenda dato. [8] Aut origani folia viridia, ſi haberi poſſunt: ſin minus, ſicca leviſſima trita, ex aqua bibenda dato. [9] Aut lauri baccas le- 460
viſſime terito, & ſuis fœminæ adipem liquatum, & mel ammiſceto, & ſimul omnia trita delingenda præbeto. [10] Aut paſtinacæ ſemen leviſſime tritum ex vino diluto bibendum dato.

XXVI. Si uteri genituram non contineant, [2] plumbum, & lapidem qui ferrum ad ſe rapit, leviter terito, & linteo illigato, quo in muliebri lacte tincto, ſubditicio utatur. [3] Aut æris florem tritum ac melle dilutum 465
ſubdat.

4 Quum uteri genituram viri eructant tertia die, neceſſe eſt mulieris, quæ hæc patitur, uteros callo repletos eſſe, [5] & non poteſt viri genitura intus in utero manere, ſed excluditur, [6] & propterea concipere non poteſt, quandiu callus in utero fuerit [7] At calli expulſio ſic fit. [8] Pennas ſumito minutiſſimas ac molliſſimas, hiſque ſimul colligatis uteros illinito, quemadmodum oculos illinere ſolent, [9] ita ut 470
pennæ exæques, ipſarumque ſummas partes tenuiſſimo filo deliges, [10] & multo roſaceo illinas. Sic autem facito. Supinam reclinato, & ſub medios lumbos pulvinar ſubjicito, & ſpecillum

im-

ναι τ μήλιν, [11] ἐς σκέλεα πανύσας
τ γυναικὸς, κ ἀφέσπας τὸ μὲν ἔν-
θεν, τόδ' ἔνθεν, ἀναστρέφειν αὖ κ κά-
τω τ μήλιν," ἕως αὖ ἀποκύψῃ. [12]
" ἐπὴν ἴδῃς ἐν τῷ στόματι τῆς μή-
τρης, ὧν μὲν ἀποσίχῃ ἐν τῷ ἰχίῳ, κ ἕλκε-
σθαι ἐπικοιλαίνῃσιν, πάντων ἄριστον τοῦτο. [13]
" ὧν δ' ἐνέχῃ ἐν τῷ στόματι τῆς μήτρης, λαβίδι ὡς
λεπτοτάτῃ ἀφαιμαξάμενος ἐξέλκυσον ἡσυχῇ κ μὴ βιάζου. [14] κ μετὰ
ταῦτα ξυγκοιμάσθω τῇ ἀνδρί.

XXVII. [1] Ἢν κύησιν ἐπιφαίνῃ,
" ὀνίδια ξηρὰ, μίλτον, ὃς ἐγκύησι-
πίνῃ τρίψας λεῖα, ἐς ῥάκος ἐμβά-
λας ἀποσπάσας ἀποσθένευμα. [2] " γλυκυσίδης
τὰς μέλαινας καρπὸς τρίβων ἐν
οἴνῳ διδόναι πιεῖν κεκραμένῳ. [3] " Ἢν
δ' σιωπᾷσα ἀλγεῖ τ ὑμαρὶῳ χαλε-
πᾷ, κ αἷμά οἱ φανῇ νεαρὸν, [4] λίνου
κόψας, κ βρύου ἀπαλὸν, ἐς χλιαρὸν
ἔλαιον, ταῦτα μίξας " οἴνῳ λευκῷ
ὑδαρεῖ, διὶς διδόναι πιεῖν. [5] " Ἢν αἱ
μῆτραι ἀποέλθωσιν ἔξω τ φύσιος,
[6] πῦρ ἔχῃ, μάλιστα μὲν τὰ αἰδοῖα κ
τ ἕδρην, [7] " καὶ τὸ ἕδρον ταχὺ κατ'
ὀλίγον, καὶ διάκνεται τὰ αἰδοῖα. [8]
" ταῦτα πάσχῃ, ὅταν μὴ ἐῶσι
τῷ ἀνδρὶ μὴ ἀφροδισιάζειν. [9] " ὅταν
ὕστερος ἔχῃ, μύρτα κ λαῦρα πρίσμα-
τα ἑψήσας ἐν ὕδατι," καταθεὶς τὸ
ὕδωρ ἐς τ αὐλίον, ἀποχέειν ὡς
ψυχρότατον ἐς τὰ αἰδοῖα, [10] κ τρί-
βων λεῖα ἀποπλάσσειν. [11] ἐπὴν
" ὕδωρ πίνωσα φακῶν, μέλι καὶ
ὄξος ξυμμίσγοντα, ἐμεῖτον, ἕως
ἂν αἱ μῆτραι ἀναστραφῶσιν. [12] κ
τ κλίνην ὑψηλοτέρην ἀποδῶν
κεῖσθαι. [13] " ὑποθυμιῶ δ', ὑπὸ [δὲ] τὰ
αἰδοῖα, καὶ ὦδα, ὑπὸ δὲ τὰς ῥῖ-
νας, δι' ὠδῶν. [14] σιτοῖσι δ' ἀρήθοντα
ὡς μαλθακώτατοισι κ ψυχροῖσι.
[15] " ἔστω οἶνος ὑδαρὴς λευκὸς πινέτω. [16] κ

immittito, ita [11] ut cruribus mulieris extentis, & hinc atque illinc diductis, specillum sursum ac deorsum vertas donec promineat. [12] Postquam autem videris in osculo uteri callum, optimum quidem hoc fuerit, si non adhæreat in cotxa, sed ultro sequatur. [13] Si ita in osculo uteri inhæret, volsella tenuissima prehensum extrahere conare, providus ut placide hoc fiat, & non violenter. [14] Et postea viro condormiet.

XXVII. Si prægnanti menses compareant, stercus asininum siccum, & rubricam, & sepiæ testam terito, & linteo illigata apponito. [2] Aut pæoniæ semina nigra, in vino diluto trita bibenda dato. [3] Si vero à coitu imum ventrem dolet, & sanguis recens ipsi apparcat, [4] lini semen tusum, & muscum mollem, & adipem anserinum, mixta ac molli lana excepta imponito. [5] Si uteri extra naturam progressi fuerint, [6] calor habet maxime pudenda, & sedem: & urina paulatim destillat & pudendum mordet: [7] patitur autem hæc, si recens ex partu viro condormierit. [8] Quum sic habuerit, myrti baccas & loti ramenta in aqua coquito, [9] & aquam per noctem sub dio exponito, atque sic frigidissimam pudendis affundito, [10] & trita hæc apponito. [11] Postea aquam lentium bibens, melle & aceto ammixtis, vomat donec uteri fuerint retracti: [12] & lectus à pedibus altior sit: [13] & graveolentia sub pudenda suffito, odorata vero sub nares. [14] Cibis utatur quam molliſſimis ac frigidis: [15] & vinum aquosum album bibat, [16] & non lavetur,

16 καὶ μὴ λελόεθω, μηδὲ τῷ ἀνδρὶ ξυγκοιμάσθω.

XXVIII. Ἢν δὲ παντάπασιν ἐκ τῶν αἰδοίων ἐκπέσωσιν, 2 ἐκκρέμανται οἷον ὄσχη, 3 ἐδώδιμα λαμβάνει. 3 τὸ δὲ, ὅταν ἐκ τόκου πλαπωρήσῃ, ὥσθ' ἑστάναι ὡς ὑστέρας, καὶ τῷ ἀνδρὶ ξυγκοιμᾶσθαι ἐν τῷ λοχείῳ. 4 ὅταν ἄτως ἔχῃ, ψύγμασι ποιεῖσθαι πρὸς τὰ αἰδοῖα, καὶ τὰ ἔξωθεν ὑποκαθήρας, 5 σιδίῳ ἐν οἴνῳ μέλανι οἰνώδει ἑψήσας, ἄτω διαπλώσας εἶσω· ἀπυθέτω. 6 ἐπὴν μέλι καὶ ῥητίνην σωτήξας, ἴσον ἑκατέρῳ, ἐγχεῖν ἐς τὰ αἰδοῖα. 7 καὶ κεῖσθαι ὑπτίῳ, αὖον τὸ σκέλος ἔχοντα ἐκτεταμμένον. 8 κἀπὴν ἀπόγλον ποιῆται ἀναδῆσαι ἐκ τῶν ἰξύων. 9 ἕως τ' ἂν δοκῇ ἄτως ἔχειν, σιτίων ὀλίγον ἀπέχεσθαι, ποτῷ δὲ ὡς ἐλαχίστῳ χρέεσθαι, μέχρις ἂν ἐπτὰ ἡμέρας παρέλθωσι. 10 καὶ λοῦσθαι ἤν τε βούλωνται ἰσιέναι· 11 ἢν δὲ μὴ, ἄκρης ποιεῖσθαι τὰς μήτρας, καὶ ἀποπλύνειν τῇ πιτύῃ ἐφθῇ. 12 ἐπὴν δὲ ἐκ κλίνης δήσας τὰς πόδας, κρεμάσαι καὶ κεφαλὴν, τ' τῇ χρόᾳ ἐσιδεῖν. 13 ἐπὴν δὲ ξυνδήσας τὰ σκέλεα ἐπικλάσῃ, ἐᾶν ἡμέρην καὶ νύκτα ἀτρέμα. 14 διδόναι δὲ ὀλίγον χυλὸν πλυσάνης. 15 ψυχρὸν δὲ διδόναι μηδέν. 16 τῇ δὲ ἐπιούσῃ, ἐγκαθαλίνας ἐπὶ τὸ ἰσχίον, σικύῳ ποσοβάλλειν ὡς μεγίστῳ, καὶ ἀνέλκειν πυκνὸν χρόνον. 17 ὅταν δὲ ἀφέλῃς, καθαλίνας ἐγκεῖσθαι καὶ ποσοφέρειν ἄλλο μηδὲν, ἢ τὸν χυλὸν, ἕως τ' ἂν ἐπτὰ ἡμέρας παρέλθωσι. 18 σιτίοισι δὲ ὡς μαλθακωτάτοισι καὶ ἐλαχίστοισι χρήσθω. 19 ἢν δὲ ἀποπλεῖν ἐθέλῃ, ἀποπατείτω ἀνακαμψύν, ἕως ἂν τεσσαρεσκαίδεκα ἡμέρας παρέλθωσιν. 20 ἐπὴν δὲ ἀνίστασθαι καὶ ποιεῖσθαι

tur, neque cum viro dormiat.

XXVIII. Si vero omnino ex pudendis exciderint, 2 dependent velut scrotum, & dolor corripit. 3 Hoc autem contingit quum ex partu laborarit, & uteros concusserit, & cum viro dormierit in puerperii purgatione. 4 Quum sic habuerit, frigefactoria apponat, & quod foris est depurgatum, 5 ac cum vino nigro vinoso, in quo malum punicum coctum est ablutum, intro detrudat: 6 deinde mel & resina, pari mensura eliquata, in pudenda infundantur: 7 & decumbat supina pedes sursum extentos habens. 8 Postea spongias apponat, & ad lumbos deliget. 9 Quandiu vero sic habuerit, à cibis abstinere oportet: potu vero quam pauciſſimo uti, donec septem dies prætereant. 10 Et si quidem sic redire voluerint, bene est: 11 sin minus, summas uteri partes deradito, lavato, & cerato picato illinito: 12 deinde pedes ad scalam deligato, scalamque juxta caput pulsato, & cum manu intrudito. 13 Postea crura ipsius alternatim colligato, & diem ac noctem finito in quiete, 14 & modicum ptisanæ succum 15 frigidum dato, aliud autem nihil. 16 Postera die ipsam reclinato, & cucurbitam quam maximam ad coxam affigito, & multo tempore trahere finito: 17 & quum detraxeris, reclinatam jacere finito, & nihil aliud præter ptisanæ succum exhibeto, donec septem prætererint dies. 18 Cibis autem tunc molliſſimis ac pauciſſimis utatur. 19 Si vero ventrem exonerare voluerit, decumbens id faciat, donec quatuordecim dies prætereant. 20 Postea surgat, & quam parciſſime deambulet:

χεδὸν ὡς ἐλάχιστα.[21] καὶ μὴ λουέσθω. [22] σιτίοισι ὀλίγοισι χρήσθω. [23] τὰ εἰδύια τοῖσι κακώδεσι θυμιήσθω.[24] καὶ, ἐπὴν ἄρχηται περιχωρέειν, τὸν 139 σφιγδόνην φορείτω. ἐξαίρεσις δὲ ἐμβρύου. Ἢν δ' ἔμβρυον συναποθάνῃ ἐν τῇσι γενῆσιν ἐς τελεογενίλιον χρόνον καὶ ὀλίγον τὸ φαινόμενον καὶ λόγον θραύοντα. τὸ δέρεον καθαλιπόντα περιολισθῇ σὺν τῷ σιδήρῳ.

let:[21] & ne lavetur,[22] & cibis modicis utatur:[23] ſub pudenda vero ſuffitus per graveolentia fiat.[24] Et poſtquam obambulare inceperit, ſubligar geſtet.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΠΕΡΙ ΕΠΙΚΥΗΣΙΟΣ.

HIPPOCRATIS DE SVPERFOETATIONE.

Baſil. græc. Foeſius ſect. III. 41. 260. Baſil. lat.

pag 48

ΟΚΟΤΑΝ ἐπικύσκῃ γυνὴ,[2] ἢν μὲν τῷ μέσῳ τῆς μήτρης τὸ περιττὸν ἔχῃ παιδίον, [3] καὶ τὸ ἐπικύημα περιαιρῆται ὑπὸ τῆς ἀρχαίης ἐξωθούμενον. [4] ἢν δὲ ἐν τῷ κέρατι τῷ ἑτέρῳ τὸ ἐπικύημα ἔχῃ, [5] ἐπιπλήσιον ὕστερον κύησιν, [6] ἐπὴν χαλάσῃ ἡ μήτηρ καὶ ὑγρανθῇ, [7] καὶ γένηται ἀπολυτέστατα. [7] ἢν δὲ μὴ αὐτίκα ἀπορρήξῃ τὸ ἀπόκυημα, [8] ὀδυνᾶται τε παρέχῃ, [9] καὶ ῥοῦμα δυσῶδες, [10] καὶ πυρετὸν [11] καὶ οἰδεῖν τὸ πρόσωπον, [12] ἐς τὰς κνήμας, καὶ τοὺς πόδας. [13] καὶ ἢν ἀφαλλέηται, [14] ἀσιτίῃ ἕως ἂν ἐκπίσῃ.

II. Ἐπικυίσκουσι δὲ τῶν γυναικῶν, ὧν αὐ ὁ στόμαχος μὴ τὸ περιττὸν κύημα ξυμμεμύκηκε, [2] καρτὰ ἐπιφαινομένων τῶν σημείων. [3] συμμεμύκηκε δὲ μὴ τὰ ἐπικυήματα τὰ ἐπιλειπόμενα ὕστερον, [4] ἢν μήπω ἀφήκεσιν ἔχῃ, [5] ἀλλὰ σαρξὶ ᾖ. [6] οἰδεῖ μὲν δὲ, [7] ἀλλὰ καὶ σήπεται μέχρι ἂν ἐξέλθῃ τὸ μήτρης. [8] ἢν 10 που αὖ ἐνδύῃ τὸ χωρίον καὶ παῦλαν ἐν τῇσι μήτρῃσι, [9] πρὶν ἔξω ἀρχα-

Quum ſuperfœtarit[1] mulier, [2] ſi primum puerum in medio uteri habuerit, [3] ſuperfœtatio elabitur, à primo ac veteri expulſa. [4] Si vero in altero cornu ſuperfœtationem habuerit, [5] poſterius ipſum inſuper parit non vitalem, [6] nimirum vitalitate, ubi uterus laxatus & humectus fuerit, exſoluta. [7] Si vero non ſtatim ſecedat ſuperfœtatio, [8] dolores exhibet, [9] & fluxum fœtidum, [10] ac febrem: [11] & facies intumeſcit, [12] tibiæque ac pedes: [13] & ſi pereat, [14] cibum averſatur donec exciderit.

II. Superfœtant autem mulieres, quarum ſtomachus id eſt uteri os, poſt primum conceptum non clauditur [2] ita valde, idque apparentibus ſignis conſtat, [3] clauditur autem poſt ſuperfœtationes, quæ poſterius inſuper pariuntur. [4] Si ſuperfœtatio nondum partium diſcriminationem habeat, [5] ſed caro ſit, [6] non quidem intumeſcit,[7] ſed putreſcit donec ex utero exeat.[8] Si cui exeat ſecunda pueri in utero,[9]

ἄρχεσθαι χωρέειν τὸ παιδίον, [10] δυστοκέει, [11] καὶ μᾶλλον ἐπικινδύνως, 7 ἢν μὴ ἡ κεφαλὴ ἠρέμῃ. [12] ἢν δὲ ἅμα οἱ ἐν ἔξω ξυὺ τῷ χορίῳ τὸ παιδίον, [13] καὶ προχωρήσαν πρὸς τὸν στόμαχον [14] εὐκόλως δ' ἐκβάλῃ ῥαδίως, [15] δύσκολέστερον μᾶλλον. [16] ἢν τε καὶ τὸ μὲν παιδίον ὑγρηρὸν 8 χωρέῃ, [17] τὸ δὲ ἐκ χορίου ἴσχῃ, [18] καὶ ἀναπαῦσαι ἑαυτό, [19] καὶ μὲν αὐτό. [20] ὅκοταν δὲ γένιμον γένηται 9 τὸ παιδίον, [21] τότε ἡ σαρξ ὑπερέχει τῶν ὀνύχων, [22] οἱ δὲ ὄνυχες ἐλλείπουσι τῶν χειρῶν καὶ τῶν ποδῶν.

III. Ὅκοταν γένιμα γένηται δ' παιδία χεῖρας ὑπερέχῃ, [2] πρῶτον ἀνωθέν ὀπίσω, μέχρις οὗ ἀπώσῃς. [3] ἢν δὲ ἀμφότερα, ἀμφοτέρας ἀνῶσαι. [4] καὶ ἢν τὸ σκέλος ὑπερέχῃ, ἀνωθεῖν καὶ τοῦτο. [5] ὅκοταν δ' ἀμφότερα τὰ σκέλεα πρόφανέα μείνῃ, [6] καὶ μηθ' ἑτέρωσε προχωρέῃ. [7] πυελήμαλα δέον χρῆσθαι, ἀπὸ τοῦ ὑγροτάτη ἔσῃ ἡ ὑστέρη. [8] ὀδμὴν δὲ ἐχέτω τὸ πυελήμαλα. [9] ἢν ὅκοταν ἡ μὲν κεφαλὴ πρόφανὴς, τὸ δ' ἄλλο σῶμα ἐνῇ, καὶ ὧδε πυελοῖ. [10] ἢν δ' ὁκόταν τὸ μὲν ἐν τῇσι μήτρῃσι δ' σώματος, τὸ δ' ἐν τοῖσι αἰδοίοισιν, τὸ δ' ἔξω τῶν αἰδοίων οἰδέῃ, καὶ μὲν, καὶ ἔτως πυελοῖ. καὶ ἢν μὲν ἀπὸ τῆς πυελήσιος ἀποχωρήσῃ. [11] εἰ δ' μὴ, πρόσαλείψας τὸ σῶμα τῇ μήτρῃ ἐλατηρίῳ παχεῖ, δεῖς ὕδατι, ὅκως ἂν ὀδυνηρὸν ἐμποιήσῃ, [12] καὶ ἀπὸ τῶν ποτῶν καὶ ἐδεσμάτων, ὡς ἂν ἐμποιήσῃ. [13] καὶ τὰ αἰδοῖα αὐτὰ ἀλείφειν κηρωτῇ, ἢν στε δοκέῃ ξηροτέρη εἶναι δ' κατὰ.

IV. Ὅκοταν δ' παιδίου τὸ κεφαλῆς προφανέσης ὁ δ' σώματος, μηκέτι ἐθέλῃ τὸ ἄλλο σῶμα προ-

priusquam puer foras procedere incipit, [10] ægre parit: [11] & magis adhuc periculoſe, ſi caput non præcedat. [12] Si vero alicui una cum ſecunda puer foras exierit, [13] & ad os uteri progreſſus, [14] rupta ſecunda emerſerit, [15] magis facile parit. [16] Itemque ſi puer quidem foras prodit, [17] ſecunda vero adhæreſcit, [18] & ſeipſam retrahit, [19] atque iſthic manet. [20] Quum puer non vitalis futurus naſcitur, [21] caro ipſius ungues ſupereminet, [22] ungues vero tum in manibus, tum in pedibus deficiunt.

III. Quum vitali puero naſcente manus præminuerit, [2] primum retro retrudenda eſt, donec retruſeris: [3] & ſi ambæ præminuerint, ambas retrudes. [4] Et ſi crus præminuerit, etiam hoc repelles. [5] Ubi vero ambo crura in propatulo manſerint, [6] neque alio proceſſerint, [7] fomento uti opus eſt, à quo humectiſſimus uterus reddatur: [8] habeat autem odorem ipſum fomentum. [9] Et quum caput in propatulo fuerit, reliquum vero corpus intus erit, etiam ſic fomento uteris. [10] Et quum pars corporis in utero, pars in pudendis, pars extra pudenda intumeſcit ac manet, etiam ſic fomentum adhibebis. Et ſi quidem à fomento proceſſerit, ſatis eſt: [11] ſin minus, os uteri elaterio craſſa aqua diluto oblines, quo partum producat. [12] Sed & à poribus ac cibis partus promovendus eſt, [13] & pudenda ipſa cerato illinenda, ſi ſicciora quam ex re eſt, eſſe tibi videbuntur.

IV. Quum pueri capite ex ſtomacho apparente, reliquum corpus procedere non vult, puer autem mortuus eſt, digitos aqua made-

προχωρῆν, τὸ δὲ παιδίον τεθνήκη,
τὰς δακτύλας βρέξας ὕδατι μεζο-
ξὺ τ̃ στόμαχον τ̃ κεφαλῆς ὠθῆ-
βύσας τ̃ δάκτυλον, εἰ κύκλῳ πε-
ριάγων, εἶθ' ὑποδάκων τ̃ δάκτυ-
λον ὑπὸ τὸ ἡθμόν, " ἕλκυσας ἐς 13
τὸ σῶμα ἔξω ἕλκων. [2] ὁκόταν δ' τὸ
μὲν ἄλλο σῶμα ῥηγνυῖ ἢ τ̃ αἰδοίων,
ἢ δ' κεφαλὴ ἔσω ἐπὶ πόδας φερο-
μένη τ̃ ἐμβρύου, ἐπὴν ἀπειάγῃς τ̃
δάκτυλον εἰ κύκλῳ ἀμφοτέρας
τὰς χεῖρας παρὲς μεζοξὺ τ̃ στομά-
χου καὶ τ̃ κεφαλῆς, βρέξας ὕδατι
ἐξελκύσας. [3] ἰὼ δ' τ̃ στομάχου ἔξω ἢ,
τ̃ δ' αἰδοίων ἔσω, παρὲς τὰς χεῖ-
ρας ἀπελαύσων τ̃ κεφαλὴν ἐξέλ-
κῃς. [4] ἰὼ δ' τὸ ἔμβρυον ἔνδον μὴν πε-
πελδυκηδς, καὶ μὴ δύνηται μήτε
ἀπὸ φαρμάκων σκπτεῖν, κ̃ φύ-
σιν, χρίσας τ̃ χεῖρα κηρωτῇ, ὅπῃ
ὀλιωθηλικὴ μάλιστα, ἔπειτα ἀνέρ-
ξας ἐς τ̃ μήτρην, διελεῖν τὰς ὦμους
ὑπὸ τ̃ τραχήλου ἐπιρέουσαν τ̃
μεζάλου δακτύλου.

v. " Ἔχειν δ' χρὴ ἀπὸς τὸ τοιοῦ-
τον " καὶ ὄνυχα ἐπὶ τ̃ δακτύλου τ̃ 14
μεζάλου. [2] καὶ διελόντα ἐξενεγκεῖν
τὰς χεῖρας. [3] ἔπειτα πάλιν ἀνέρ- 15
ξαντα τὴν κοιλίην ἀναρρῆξαι. [4] καὶ
ἀναρρήξαντα, ἡσυχῇ ἐξελεῖν τὰ σύγ-
κλεισμα. ἔπειτα ἐξελόντα σκοπεῖν
ψαύοντα τὰ πλευρία, ὅκως συμπεσὸν
τὸ σωμάτιον, εὐσταλέστερον ῥηΐ-
δίως, καὶ ῥᾷον ἐξίῃ, μὴ ἀγκῶδες ἐὸν. [6] τὸ δ'
χωρίον ἰὼ μὴ ῥηϊδίως σκπτηται,
μάλιστα μὲν ἐὰν ἀπὸς τὸ ἔμβρυον
προσκρεμῶσαν. [7] " ἔστι δὲ λεχὼ προσκε- 16
φαλή " ὥσπερ ἐπὶ λασάνοις. ἔστω δὲ τὸ 17
κοιλεσκύασμα ὑψηλόν ὑ, ἵνα τὸ
ἔμβρυον σκρεμάμενον σωεπισπα-
σᾶ τ̃ βάρει ἔξω. [8] ἡσυχῇ δ' τοῦτο
ποιέειν, μὴ ἀπὸς βίλυ, " ὅκως μὴ 18
ἀποπαλθεὶν ὠθῆ φύσιν φλεγμονὴν

madefactos inter ſtomachum ac
caput immittito, & in orbem
circumducito, deinde ſubditum
ſub mentum digitum in os in-
trudito, ac foras trahito.[2] Quum
vero reliquum corpus extra pu-
denda fuerit, caput autem intus,
in pedes videlicet prodeunte fœ-
tu, poſtquam digitos in orbem
circumduxeris, ambas manus
inter ſtomachum ac caput aqua
præmadefactas immittito ac ex- 35
trahito. [3] Si vero extra ſtoma-
chum fuerit, verum intra pu-
denda, immiſſis manibus appre-
henſum capite educito. [4] Si porro
fœtus intus maneat mortuus,
& non poſſit neque ſponte, ne-
que per medicamenta juxta na-
turam excidere, manu cerato
maxime lubrificante uncta, dein-
de in uterum intruſa, humeros à
collo magni digiti conamine de-
ducito.

v. Oportet autem ad hujuſ- 40
modi etiam unguem inſtrumen-
tum in magno digito habere, [2]
& diſtractione facta manus edu-
cere, [3] deinde rurſus immiſſa
manu, ventrem diffindere, [4] & 15
ex diffiſſo inteſtina ſenſim exi-
mere: [5] deinde his exemptis
latera confringere, quo confi-
dens corpuſculum levius ac ex-
peditius fiat, & facilius exeat non
tumidum exiſtens. [6] Cæterum
ſi ſecunda non facile excidat,
maxime quidem ad fœtum ap-
pendere ſinenda eſt, & puerpera 45
velut ſuper ſella ventri exone-
rando deſtinata, laſanum Græci 16
vocant, locanda. [7] Sit autem in 17
altum extructa ſella, vel ſimile
quiddam, quo fœtus dependens
gravitate ſua ſecundam ſimul
extrahat. [8] Senſim autem hoc 18
faciendum eſt, non violenter, ne
præter naturam divulſa, inflam-

μαλλὼ ἐμπαιήσῃ. 9 ὑποκεῖσθαι δ' ἂν δεῖ τῷ ἐμβρύῳ ἐρίοις, ὡς ὀγκωδέστατα νεόξεσται, ἵνα καὶ μικρὸν ὑδαίνηται. ἡ ἀσκὸς δὲ ὑγρῷ μὲν ὑδατι μετά· ἐπάνω δὲ τῶν ἀσκῶν ἐρίοις· ἐπάνω δὲ τούτων τὸ ἔμβρυον. ἔπειτα τυπῆσαι ἑκάτερον τῶν ἀσκῶν γραφίδι, ὅκως ῥυῇ καθαρὸν μικρὸν τὸ ὕδωρ. ἐκρέοντος δὲ τοῦ ὕδατος, συνιζάνουσι οἱ ἀσκοί. συνιζάντων δὲ, ἐπισπᾶσθαι τὸ ἔμβρυον τὸν ὀμφαλόν. ὁ δὲ
41 ὀμφαλὸς ἑλκέσθω τὸ χωρίον. 10 εἰ δὲ μὴ δυνήσεται καθῆσθαι ἐπὶ λασάνου, ἐπ' ἀνακλίτου δίφρου τετρυπημένου καθήσθω. 11 εἰ δὲ ἀσθενὴς τὸ σῶμα καθῆσθαι, τὴν κλίνην ὡς ὀρθοτάτην ἀπὸ τοῦ ποδὸς τῆς κεφαλῆς μέρων ἀραμένους, ἵνα κάτω ῥέπῃ· ὡς μάλιστα καὶ ξυνεπισπᾶσθαι τὸ κύημα βάρος. 12 ὑπὸ δὲ τὰς καμάλας δῆσαι τὴν λεχώ, ἔξωθεν τῶν ἱματίων, ἐπὶ τῆς κλίνης τῆς τανίης, ἢ ἱμάντι πλατεῖ, καὶ μαλακῷ· ὅκως μὴ, ὀρθῆς ἐούσης τῆς κλίνης, κάτω τὸ σῶμα φέρηται. 13 τὸν αὐτὸν δὲ τρό-
49 πον, κἢν διαῤῥαγῇ ὁ ὀμφαλὸς, κἢν ἀποπέσῃ τις ἐπὶ ἡμέρῃ, βάρεα σύμμετρα σκαρεμανεῦσα, τὴν ἐξαγωγὴν τῷ χωρίῳ ποιέεσθαι. βελτίων γὰρ αὕτη θεραπείη τῶν τοιῶνδε γίνεται, καὶ ἥκιστα βλάπτει.

VI. Ἢν δέ τινι συναποθνήσκῃ τὸ παιδίον ἐν τῇ μήτρῃ καὶ μὴ ἐξέλθῃ, ὑγρῆς ἐούσης τῆς μήτρης, καὶ μὴ ἐχούσης ἔπι τὸ ὑγρὸν, ἀλλὰ ξηραινθῇ ἡ μήτρη, πρῶτον μὲν οἰδήσκεται αὐτὸ· ἔπειτα πήσσεται καὶ σήπεται τὰς σάρκας, καὶ ῥεῖ ἰχωρίδιον. ὕστατα δὲ τὰ ὀστέα χωρεῖ. 2 καὶ ἰόδεα σινόδεα λαμβάνει, ἢν μὴ

mationem inducat. 9 Subſternere igitur lanas molles quam maxime recens carminatas fœtui oportet, quo paulatim re- 10
mittant ac conſidant, Aut utres duos copulatos aqua plenos ſupponere, & ſupra utres lanas inſternere, & ſupra has puerum: deinde utrumque utrem ſtilo perforare, quo paulatim aqua effluat. effluente autem aqua, utres remittunt ac conſidunt: conſidentibus autem utribus, fœtus umbilicum attrahit, umbilicus vero attrahit ſecundam.
10 Si vero ſupra laſanum, vel ſimile quiddam puerpera ſedere nequeat, ſuper reclinatam ſellam perforatam collocetur. 11 Si vero adeo debilis eſt, ut omnino ſedere non poſſit, lectum quam erectiſſimum à capitis partibus ſtruemus, ut deorſum declinet ac repat, & ſic fœtus gravitas quam maxime ſimul ſecundam trahat. 12 Verum puerperam ſub alis, foris ad lectum faſcia, aut loro lato ac molli, alligare oportet, ut ne quum erectus ſit lectus, corpus ipſius deorſum feratur. 13 Juxta eundem autem modum etiam ſi umbilicus abruptus ſit, aut etiam ante tempus reciſus, moderate gravibus ponderibus appenſis, ſecundæ eductionem facere oportet. Optima enim hæc curatio in talibus exiſtit, & minime lædit.

VI. Si cui puer in utero immoriatur, & non egrediatur humido utero exiſtente, & quum jam non habeat amplius humiditatem, ſed ſiccatus fuerit uterus, primum quidem intumeſcit puer, deinde colliqueſcunt ac putreſcunt carnes, foraſque effluunt, poſtremum autem oſſa procedunt: 2 & fluxus aliquando

5 μὴ' ϖρότερον ἀποθάνῃ. 3 ὁπόταν τὸ παιδίον ἐτιθυήκῃ, καὶ τοῖς ἄλλοις σὺνεκμάρεσθαι σημείοις, καὶ κελεύειν, ποτὲ μὲν ἐπὶ δεξιὰ κεῖσθαι, ποτὲ δὲ ἐπ' ἀριστερὰ μεταβάλλειν. μεταπίπτει γὰρ ἐν τῇ μήτρᾳ τὸ παιδίον, ὁπότερα ἂν καὶ ἡ γυνὴ, ὥσπερ λίθος ἢ ἄλλό τι, ὃ τεθνήκῃ καὶ τὸ ἥτερον ψυχρὸν ἔχει. 4 ὃ δὲ ζῶν, τό, τε ἥτερον θερμὸν ἔχει, καὶ ἡ μὲν γαστὴρ ὅλη μεταπίπτει, τὸ μὲν ἥμισυ μὴ ἅμα σώματος· ἐν αὐτῇ γὰρ ἑδρὴν μεταπίπτει χωρὶς ἅμα σώματος.

10 VII. Ἤν τινι αὖ ὠδινόσῃ ϖρὸ παιδὸς ῥοὰς πολλὸς ἐμπατοῦσης ῥύητον ἀνώδυνος, κινδυνος τὸ παιδίον τεθνηκὸς ἀπολυθῆναι, ἢ ἐ βιώσιμον ῥυέντα. 2 κυοσέων τῶν γυναικῶν, ὁ στόμαχος τὸ ὑστέρου ἐγγὺς τυγχάνει ἐὼν, ϖρὸ δὲ τόκου. 3 κυέουσα ἡ γυνὴ, ὃ μὴ λαγνεύηται, ῥᾴτερον ἀπολυθήσεται δὲ τόκου. 4 ἡ τὰ δίδυμα κύουσα πίπτει τῇ αὐτῇ. ὥσπερ σπείραντες ἔχει ἓν ἐνὶ χωρίῳ τὰ παιδία ἀμφότερα. 5 γυναικὶ δυστοκέουσα, ὃ τὸ παιδίον ἐν τῇσι γενῆσιν ἔχεται καὶ μὴ ῥᾳδίως ἐξέλθῃ, ἀλλὰ σὺν πόνῳ. καὶ μηχανᾶσθαι ἰητρὸν," ταῦτα τὰ παιδία ὀρθίζοντα. τετέων δὲ χρὴ ὀμφαλὸν ἀποτάμνειν περὶν αὐ ὀρθῆσαι, ἢ πτύσαι, ἢ φωνῆσαι, ἀλλὰ ἐᾶν. ϖροσχωρήσαι δὲ τῇσι γυναιξὶ ὡς ἥκιστα τῷ παιδὶ. καὶ ὃ δίψῃ, πινέτω μελίκρητον. 6 καὶ ὃ ὀμφαλὸς ἐμφυσᾶται ὥσπερ στόμαχος, καὶ κινῆται, ἢ ϖαραῤῥῆξαι τὸ παιδίον, ἢ φωνὴν ῥῆξαι, καὶ τότε ἀποτάμνειν ἀναπνέοντος δὲ παιδὸς. 7 ὃ δὲ μὴ φυσᾶται ὁ ὀμφαλὸς, μηδὲ κινῆται, χρόνῳ ἐγχρονίσας," βιώσεται.

11X. "Κυέσ-

do corripit, si non prius moriatur. 3 Quum puer immortuus fuerit, tum aliis signis conjectare id licet, tum jubere, ut aliquando in dextro latere jaceat, aliquando in sinistrum transmutet. Transilabitur enim in utero puer eo quo mulier se vertit, velut lapis, aut aliud quiddam, si mortuus fuerit, & pectinem frigi- 70
dum mulier habet. 4 Si vero vivat, & pecten calidus est, & venter totus transilabitur una cum reliquo corpore extentus, & in ipso nihil transilabitur absque reliquo corpore.

VII. Si cui ex partu laboranti fluxus multus sanguinolentus citra dolorem, ante puerum prodeat, periculum est puerum mortuum exolvendum esse, & non vitalem processurum. 2 Prægnantibus mulieribus plerisque stomachus uteri prope extat 75
ante partum. 3 Mulier prægnans si non coitu utatur, facilius à partu liberabitur. 4 Quæ gemellos gestat, eadem die parit velut concepit, habet autem utrosque pueros in una secunda. 5 Muliere ægre pariente, si puer in genitalibus locis hæreat, & non facile exeat, sed cum labore ac medici machinamentis, tales pueri modicæ vitæ sunt. horum umbilicum secare non oportet, priusquam mingant, aut sternutent, aut vociferentur, sed sinendi sunt, & mulier proxime apud puerum permaneat: & si sitierit, aquam mulsam bibat: 6 si umbilicus inflet velut stomachus, & moveatur, aut puer sternutet, aut vocem rumpat, tunc sane secetur dum puer respirat. 7 si vero non inflet umbilicus, neque moveatur, tempore accedente vivet.

ΙΙΧ. " Κύησαν γυνοῦκα λῷ μὴ ἄλλως γινώσκης, ἀλλ' οἱ ὀφθαλμοὶ ἑλκυσμῶροι καὶ κοιλότεροι γίνον) ⊂ τὰ λεύκης τ' ὀφθαλμῶν ἐκ ἔχῃ τ' φύσιν τ' λευκοτήτ⊙, ἀλλὰ πελιδνότερα. 2 λῷ τις ἐπίτικης ἔσσα, κοίλην ἢ τὰς ὀφθαλμὰς, καὶ ὑποιδέη τὸ πρόσωπον, ⊂ ὅλη αὐτῆ κῷ οἱ πόδες οἰδέσιν, ὥσπερ ὑπὸ φλέγματος λευκοῦ ἐχομένη φαίνεται. κῷ τὰ ὦτα λευκὰ, ⊂ τὸν ῥῖνα ἄκρον λευκόν," κῷ τὰ χείλεα πελιδνὰ, αὐτέη τεθνηκότα φέρῃ ἀπὸ ἢ ζῶντα, πονηρὰ ⊂ βιόσιμα· κῷ αὐαιμα ὡς νοσηλεύοντα. ἢ προέτεκεν ἀγύναιμα. 3 τοῦτο χρὴ τὸ αἷμα ἐξυδατοῦν. δεῖ δὲ τῇ τοιαύτῃ μὴ τὸν τόκον, τὰ δ' ὦδεα πρόσθεν δοῦναι· καὶ ἐσθίειν" καὶ πίνειν ὦδεα. ⊂ πρῶτον μὲν προσώπου ἡ ῥὶς, ἔνσημος γίνεται ἄκρη καὶ χρῶμα λαμπρά. 4 " λῷ ἔνι κυίσκεσθαι ὑγιῶς ἐπιθυμῆ) ἐσθίειν ἢ αὐγάκας, ⊂ ἐσθίοντα, ἐπὶ τῆς κεφαλῆς μὲν παιδὸς φαίνεται, ὁκόταν τεχθῇ, σημεῖον ἀπὸ τ' τοιούτων.

ΙΧ. Γυναικὶ χρὴ εἰδέναι τὸν μαζὸν ὁκότερός ἐστιν αὐτῆ μείζων. κεῖται γὰρ τὸ ἔμβρυον. 2 ὁμοίως δὲ καὶ τ' ὀφθαλμόν. ἔστι γὰρ μείζων καὶ λαμπροτέρ⊙ τὸ παῖον ἐπὶ τῷ βλεφάρῳ, ὁκότερ⊙ ἢ ὁ μαζὸς μείζων. 3 " λῷ ἔνι καὶ λὰτ προσθέτων μὴ λίθῳ ἰσχυρῶν ὀδώσῃ ἐς τὰ ἄρθρα ἀφικέσθαι· καὶ βρυγμὸς ἔχῃ· καὶ σκορδινέη) καὶ χασμᾶται, ἐλπὶς ταύτῃσι κύησιν μᾶλλον, ἢ εἰ τις αὐ τετέων μηδὲν πάσχῃ. 4 " γυνὴ ἥτις παχεῖα ⊂ ὑγρὰ φύσιν ἐχούσῃ, καὶ πίονα, ⊂ φλέγματος ἐπλήσθη, ' ὑκυίσκεται τότ⊙ τῷ χρόνῳ. 5 ἥτις δὲ φύσιν τοιαύτην ἔσχηκυίσκεται τετέων ἕνεκεν, λῷ μὴ λ

ΙΙΧ. Prægnantem mulierem si aliter non cognoscas, oculi tracti & caviores fiunt, & ' candidum oculorum albedinis naturam non habet, sed lividius existit. 2 Si qua partui vicina sit, & oculos cavos habeat, & facies intumescat, & ipsa tota itemque pedes tument, ut velut pituita alba apprehensa appareat, & habeat aures albas, & summum nasum album, & labia livida, ea ipsa mortuos gestat quos pariet, aut vivos prave, & non vitales, & exangues, utpote morbosos, aut prius peperit non ' vitales. 3 Huic sanguis in aquo situatem conversus est. Oportet igitur tali post partum odorata in vulvam apponere, & comedere ipsam ac bibere odorata. & primum in facie nasus summus insignis evadit, ac colorem recipit. 4 Si qua prægnans terram edere concupiscat, aut carbones, eaque edit, in capite pueri ubi natus fuerit, signum à talibus apparet.

IX. Mulierem id nosse expedit, utra mamma ' ipsi major est, illic enim fœtus existit. 2 Similiter autem & oculum considerabit. Major enim & splendidior omnino erit intra palpebram, etiam ejus partis cujus mamma major existit. 3 Si cui ab appositis in vulvam non valde fortibus, dolores in articulos perveniant, & stridor dentium corripiat, & membris tendatur, ac oscitat, hanc magis concepisse spes est, quam eam quæ nihil tale patiatur. 4 ' Mulier quæ præter naturam crassa est, ac pinguis, & pituita repleta, non concipit hoc tempore. 5 Quæ vero ex natura talis est, horum gratia concipit, si non aliud quidam

μήλη ἄλλο κωλύη αὐτλώ. 6 τῶν γυναικῶν τῇσι τελείῃσιν ὅταν τὰ ἐπιμήνια μέλλῃ φαίνεσθαι, ὁ σῶμα συνάγει αὐτὰς ἑωυτὸν ἀνέπαφα μᾶλλον ἢ ἄλλοτε.

x. Γυνὴ ἥτις ἐξαμηνιαίη ἐοῦσα πέπαυται κυίσκομένη, φλεβοτομέεσθω δίς ἢ σύριγγι τὸ ἀπὸ τῶν χειρῶν καὶ σκελέων. 2 λίνῳ ὀδωδότι ἐν τῷ ἰσχίῳ, ἢ ἐν τῇ κεφαλῇ, ἢ ἐν χερσὶν, ἢ ἄλλοθί πῃ ἢ σώματος, ὅταν δὲ κύη σκαίρῃσιν· ὅκοταν δὲ ἀπολυθῇ ἀπὸ τῆς μητρέων, ἐνίησι· ξυμφέρει τὰ σύνδεα καὶ πίνειν καὶ προσίζεσθαι τοῦτο τὸ σῶμα τῆς μήτρης. 3 ὅταν λυσιτελέῃ γυναῖκα κυήσιος ἕνεκεν, ὁκόταν δοκέῃ κεκαθάρθαι, καὶ τὸ στόμα καλῶς ἔχῃ τῆς μήτρης, 4 λουσάσθω καὶ σμηξάσθω τὴν κεφαλήν· 5 μὴ ἀλλ- 34
ψάσθω δὲ μηδενί. 6 ἔπειτα ὀθόνιον εὐόδμων βαλέσθαι περὶ αὐτὰς τὰς τρίχας πεπωλυμένον κεγκρυφάλῳ πεπωλυμένῳ, ἢ μηδενὸς ὀζοντος, καταδησάσθω, τὸ ὀθόνιον ἐπιθεῖσα περὶτον. 7 ἔπειτα ἀναπαυέσθω πρωϊτεμένη χαλδάνῳ πρὸς τὸν στόμαχον, ἑψήσασα καὶ μαλθάξασα ἐς πῦρ, καὶ μὴ ἐς τὸν ἥλιον. 8 ἔπειτα περὶ ἀποδυσαμένη τὸν κεκρύφαλον μετὰ δ ὀθονίου, ὀσφραινέσθω παρεχέτω τινὶ τῷ αὐτῆς κορυφῷ. καὶ ἢν μὲν ὀζῃσι, καλῶς ἔχῃ τὸ καθάρσιον. " ἢν δὲ μὲν, κακῶς. 9 ἀσπὶς δὲ ταῦτα ποιέοντι· καὶ ἢν μὴ πλήσασα ᾖ, ἢδὲ ποτε ὀζῃσι, ὅτε καθαιρομένη, ὅτ' ἄλλως. 10 ἢδὲ ἢν κυήσασα προσθῆ, ἢδὲ ὅτως καλῶς ὀζήσει. 11 ἥτις δὲ κυήσασα ἀμείνως καὶ δριμύτερον ἢ κατὰ φύσιν, " ἢν μὴ προσθῆς μηδὲ καθήρας, ὀζήσει αὐτῆς ἡ κορυφὴ, ἄλλο δὲ οὐδέν.

dam ipsam impediat. 6 Mulieribus plerisque quum menses apparituri sunt, stomachus uteri in seipsum contrahitur, magis quam alias.

x. Mulier quæ facile concipiebat, si prægnans esse desiit, bis per annum à manibus ac cruribus venam ' secari finat. 105
2 Si cui dolores in coxendice, aut in capite, aut manibus, aut aliqua alia corporis parte fuerint: quum vero prægnans est desinunt, conceptu autem ab utero exoluto rursus insunt: odorata & bibere, & ad uteri os apponere conducit. 3 Quum mulieri alicui conceptus gratia medeberis, ubi purgata esse videbitur, & os uteri recte habuerit, 4 lavetur, & caput confricetur, 5 nullo autem unguine ' illinatur. 6 dein- 110
de linteum inodorum lotum circum capillos ipsos circumdatum, reticulo loto aut nihil olenti obliget, ita ut primum linteum ipsum capiti imponatur, 7 postea quiescat galbano ad uteri stomachum appositio, quod coctum ac mollitum sit ad ignem, & non ad solem. 8 Deinde mane depositio reticulo cum linteo, verticem suum alicui olfaciendum exhibeat: & si quidem oluerit, probe purgata ' est, sin 115
minus, male. 9 Hæc autem jejuna faciat. & si non fœcunda fuerit, nunquam olebit, neque purgata, neque alias: 10 & si prægnanti idem medicamentum apponatur, neque sic probe olebit. 11 Quæ vero prægnans futura est frequenter, & facile concipit, ac sana exiitit, etiam si non appositio neque purgaveris, vextex ipsius olebit, aliud vero nihil.

xi. Ὅταν

xi. Ubi

XI "Οταν ᾖ δοκεῖ καλῶς ἔχειν πιεῖν, καὶ δεῖ τὸν ἄνδρα ἐλθεῖν, ἡ μὲν γυνὴ, ἄπλυτον ἔστω· " ὁ δὲ ἀνὴρ, ἀδιάφορον ψυχρὸν λελυμένον, καὶ σιτιθεὶς τὰ ξύμφορα. [2] καὶ ἢν γνῶ ξυλλαβοῦσα τὸ γονιὸν, μὴ ἔλθῃ ἐν χρόνῳ πρὸς τὸν ἄνδρα, ἀλλ' ἡσυχάζετω. γνώσεται δὲ, ἢν μὲν ὁ ἀνὴρ φῇ ἀφιέναι, ἡ δὲ γυνὴ ἀγνοεῖ ὑπὸ ξηρότητος. 3 ἢν δὲ ἀποδιδῷ πάλιν ἡ μήτρα τὸ γονιὸν ἐς τὰ αἰδοῖα, " καὶ χύλισμα ὑγρὸν, πάλιν ἐξομιχέσθω, μίχρις ἂν συλλάβῃ.

XII. " Γυνὴ ἥτις κυΐσκεται μὲν, ἀμφθείρει δὲ δίμηνα τὰ παιδία, ἀκριβῶς ἐς τὸν αὐτὸν χρόνον, καὶ μήτε πρότερον, μήθ' ὕστερον, " ἢ τοῦτο πάθῃ δὶς ἢ τρίς· ἀλλὰ καὶ ἢν τρίμηνα ἢ πεντάμηνα, ἢν τε πλείονα χρόνον γενόμενα, ἀμφθείρῃ, καὶ τὸν αὐτὸν τοῦτον τρόπον· " τοιοῦτον μὲν μᾶλλον ἢ τρεῖς· ὅσα ἔτι διδόασιν ἐπὶ μέζον ἢ παιδίοις αὔξεσθαι, ἢ ὑπερβάλλοντα ἢ ὀλίγα ἢ δίμηνα, ἢ τρίμηνα, ἢ ὁπηλίκα. [2] " ἢν ποτε αὖ ἄλλοτε μὲν αὔξηται· αἱ δὲ μῆτραι ἱκαναί εἰσιν, ἀλλὰ καὶ τοῦτο ἀμφθείρει ἐς τὸν αὐτὸν χρόνον. 3 " τοιοῦτον χρὴ σικύου ἐμποιῆσαι ἐς τὴν μήτρα. δεῖ δὲ ἐμποιῆσαι καὶ φυσῆσαι ὡς μάλιστα προσθέντα φαρμάκοις τοῖσδε. [4] τοῦ σικύης τὸ ἐπιεικέστατον κόψαντα ἀμῶσαι. ἔπειτα ἐν μέλιτι ἑφθῷ μίξαι ὀλίγην τηλείνου ὕλης μέλιτι, καὶ σιλφίου ὀλίγον. τὸ δὲ μέλι κρίνεσθαι ἔστω τοιοῦτον ὁποῖον ἂν μάλιστα πυκνὸν ᾖ καὶ ὁμοῖον ἀμφοτέροις. ὁ δὲ μάγειρος προσλείαι δὲ καὶ ὦσαι ὅκως ἂν μάλιστα τοῦ στόματος τῆς μήτρης καὶ ὅκως ἂν περήσῃ ἐς τὸ εἴσω τῆς

XI. Ubi autem omnia probe videbuntur, & ad virum accedere oportuerit, [1] mulier ipsa jejuna sit: Vir autem non ebrius, frigida lotus, & commodo alimento nutritus. [2] Et si cognoverit mulier genituram se concepisse, eo tempore virum non accedat, sed quiescat. Cognoscet autem, si quidem vir se emisisse dixerit, ipsa vero præ siccitate ignoraverit. [3] Si vero uterus rursus in pudenda genituram reddat, ipsaque humecta fiant, rursus cum viro coeat, donec concipiat.

XII. [1] Mulier quæ concipit quidem, perdit autem fœtus bimestres, exacte in eodem tempore, & neque prius, neque posterius, atque hoc iterum atque iterum perpessa fuerit, imo si etiam trimestres aut quadrimestres, sive vetustiores perdiderit juxta eundem modum: talibus uteri (puero augescente, & bimestre aut trimestre, aut quantumcunque tempus transgrediente, [2] si quando etiam alias augescit,) in [1] majorem amplitudinem non porriguntur, ita ut non amplius sufficiant capiendo fœtui, sed propterea perditur eodem tempore. [3] Huic cucumerarium medicamentum in uterum dare oportet, ipsumque distendere ac inflare pharmacis appositiis hisce. [4] Cucumeris sylvestris medulla contundatur ac cribretur, deinde modicum de ipsa melle cocto copiosiori misceatur, addito silphio modico: sit autem velut dixi, [1] mel coctum. hoc circum specillum oblinatur; crassitudine formata quantam uteri stomachus suscipere potest: apponatur autem ad os uteri, & impellatur quo in internam

τῆς μήτρης. [5] ὅταν δὲ ἀποβακῇ τὸ φάρμακον, ἐξελεῖν τὸ μήλιον. [6] καὶ τὸ ἑλατήριον οὕτω ποιέων προσβλήσειας, καὶ τὸ κολοκυνθίδιον τὸ ἀγρίης ὡσαύτως. [7] καὶ ἐσθιέτω τὸν τοῦτον τὸν χρόνον σκόροδα ὡς πλεῖστα· καὶ καυλὸν σιλφίου· καὶ ὅ, τι φύσαν ἐμποιεῖ ἐν τῇ κοιλίῃ. [8] προσβλήσθω δὲ τὸ προσθετέον ἀπὸ τελέης τῆς ἡμέρης, ἕως ἂν δοκῇ καλῶς ἔχειν, καὶ πλῆθος ὁκόσον προσίηται. [9] τὰς δὲ μεταξὺ μαλθακηλαίοισι χρῆσθαι. [10] ἐπὰν δὲ καθαρὴ τύπῃ μαλθακηλαίοισι τὸ στόμα τῆς μήτρης μὴ τὸ ἐπιφανὲς ἐπικαίειν. ὅκόταν δὲ ξηρὴ ᾖ μίγνυσθαι.

XIII. Ἢν δὲ μὴ ἀπὸ ἡ μήτρη ἐμπυοῦται, ἢ μὴ τόκου ἢ ὄλλου τευ ἀπὸ φθορῆς, ἢ ἄλλως πως, καὶ μὴ ἐν τούτῳ ἑτέρως, καὶ χιτῶνι τὸ πύον ὥσπερ ἐπὶ φύμασιν, ξυμφέρει τοῦτο μήλιον ἁλὶ πλεῖστον καταπλάσσειν ἐς τὸ στόμα τῆς μήτρης. [2] ὅσον γὰρ δεήσεται καῦσαι, εἰ χωρήσει ἐς τὸ μήλιον. [3] ἔπειτα κάμπας τὰς ἀπὸ τοῦ πηγανελαίου ξυλλέξας, ὥσπερ ἐλέγομεν ἔχειν, αὐτὰς ἀποτρίψαι μὲν ἠσυχῇ ὅκως αὖ ἡ φορβὴ μὴ σκορυῖ. [4] ἔπειτα ξηράναι αὐτὰς ἐν ἡλίῳ καὶ τρῖψαι. [5] καὶ τὰς σκώληκας ἐλθὼν τὰς κοπρίνους ὡσαύτως ξηράναι ἐν τῷ ἡλίῳ, ἔπειτα τρῖψαι. καὶ τοῦ μὲν κάμπης, δύο ὀβολοὺς σταθμῷ αἰγιναίῃς. τοῦ δὲ σκωλήκων διπλάσιον. [6] ἐπ' ἀνήσῃ ὀλίγον ἐπιμείξαι, ἢ τοῦ τοιούτου πινός. κακῶδες γὰρ γίνεται. [7] ταῦτα δὲ τρίψας λεῖα, διὲς οἴνῳ λευκῷ σύμμιξον. [8] ἐπὶ πίνειν, βάρος ἐπιγίνεται, καὶ νάρκη ἐμπίπτει ἐν τῇ γαστρί. [9] διὸ ἢν ἐπιγένηται, μελίκρητον.

ternam uteri partem penetret. [5] Quum vero colliquiverit medicamentum, ſpecillum extrahatur. [6] Sed & elaterium hoc modo præparatum apponere potes. ſimiliterque colocynthidem ſylveſtrem. [7] Per hoc autem tempus edat allia quam plurima, & ſilphii caulem, & quicquid flatum in ventre inducit. [8] Hoc appoſititium pharmacum per tertiam diem apponatur, donec probe habere viſa fuerit, copia quantam uterus admittit. [9] Interjectis diebus, mollientibus utendum eſt: [10] poſtquam autem ex mollientibus præparatum fuerit os uteri, poſt menſium apparitionem ubi ſicca fuerit, cum viro commiſceatur.

XIII. Si cui uterus ſuppuratus fiat, aut poſt partum, aut ex abortu, aut quomodocunque alias, & non in vaſe alio ac tunica, velut in tuberculo ſolet, pus fuerit: huic conducit ſpecillum unctorium in uteri os demittere. [2] Minus enim opus fuerit uſtura, ſi ad ſecus proceſſerit. [3] deinde erucas à tithymalide colliges: habent autem velut aculeos quoſdam, quos leniter reſcindes, ne pabulum internum ex ipſis elabatur: [4] deinde ſiccabis ipſas in ſole, ac teres. [5] Vermes quoque ſtercorarios ſimiliter in ſole ſiccabis ac teres, & erucæ quidem pondus duorum obolorum Æginæorum, vermium vero duplum miſcebis, [6] modico aniſo addito, aut aliquo ejus generis. Nam mali odoris medicamentum evadit. [7] Hæc autem levia facta ac contrita vino albo odorato diluito. [8] Et poſtquam biberit, gravitas accedit, & torpor in ventrem irruit. [9] Si itaque accedit, aquam mulſam

ζον ἐπιπινέτω ὀλίγον. [10] " κυή- 51
στῳ δὲ καὶ παιδοποιΐης ἥτις
δεῖται, καὶ ἄτεκνῳ ἐοῦσι, καὶ
ἤδη κυήσασι, ἐοῦσι δὲ τέκνωσι,
ἢ ὅταν ὑδρωπικῷ ξηρὸς " ἢ ἀκρό- 52
παθι, ἢ ξυμπεμύκη, καὶ μὴ
ὀρθὸς ᾖ, ἀλλὰ πῇ τὸ ἰσχίον ἀπε-
σφιγμμένῳ τὸ ἕτερον, " ἢ ἐς τὸν 53
35 ' ἄρχιν κεκρύφη, ἢ ἀνεσπάκη ἑαυ-
τὸν, " ἢ τὸ χεῖλι ἐπιδάλλῃ 54
τῇ στομάχῃ. [11] ὁκῇθεν δ' ἂν ἐφ' ἑαυ-
τὸν, ἢ τρηχὺς καὶ πεπωρωμένῳ
ἢ σκληρὸς δὲ γίνεται ἢ ἀπὸ
συμπύσιος ἢ ἀπὸ πωρώσιος·
τούτων δὲ ἐπιμιξία ἐ φαίνε-
ται, " ἢ ἐλάσσονα τῇ δέον- 55
τι· καὶ ἀπὸ πολέονος χρόνε
ἐπιφαίνεται.

XIV. Ἔστι δὲ ἐν οἷσι τὰ
ἐπιμιξία καὶ κατὰ ὑγιείην τῇ
σώματι καὶ τῶν μητρέων τὴν
ἔξοδον δύσκριτα· [2] καὶ κα-
τά γε τὸ ξύμφυτον καὶ δίκαιον
καὶ ἀπὸ θερμότητι καὶ ὑγρό-
τητι τῶν ἐπιμιξιέων, καὶ ἢ 165
40 ' σομάχῃ μὴ κάρτα βεβλαμ-
μένῃ. [3] τὴν ἢ γονὴν ἀπὸ τού-
του ἐ δέχε " καὶ τὴν βλά- 56
βην, ἥτις αὐ κωλύη ἀπὸ τῆ
στομάχῃ μὴ καλῶς ἐχούσῃ τῆ
δέχεσθαι. [4] τοῦτον χρὴ πυ-
ελύσαντα τὸ σῶμα ὅλον, δῦναι
πιεῖν φάρμακον, καὶ κα-
θαρὴν ποιήσασθαι τῆ σώματι
τοῦτον, λῦ τε αὖω καὶ κά-
τω δέητι, λῦ τε αὖω μᾶλλον.
5 ἢν λῦ τε αὖω διδῷς τὸ φάρ-
μακον, " μὴ πυελῦν [τοῦτο] 57
τῆς καθάρσιος· [6] πυελήσῃς γὰρ,
μεταπίσω κάτω. [7] λῦ δὲ μὴ
δοκέῃ δεῖσθαι ἀνάπυελος, τοῦτο
πυελήσας, κάτω πίσω.
45 XV. Ὅταν δὲ δοκέῃ ' καλῶς

mulsam ' modicam insuper bi- 159
bat. [10] Si qua liberis carens, im-
prægnatione ac puerorum gene-
ratione indigeat, atque ea jam
prægnans fuit ac peperit, & hoc
ipsi contingat, aut quum ſtoma-
chus uteri ſiccus, aut ſumma
parte affectus, aut concluſus fue-
rit, aut non recte habuerit, ſed
ad coxendicem alterum diſtor-
tus, aut ad rectum inteſtinum
occultatus, aut in ſeipſum con-
tractus fuerit, aut labium ſto-
machi fibiipſi ' utcunque incu- 160
buerit, [11] aut ſtomachus uteri
aſper & calloſus fuerit: (durus
autem fit, & à concluſione, & à
callositate:) his menſes non ap-
parent aut pauciores quam
oportet, & per longius tempus
apparent.

XIV. Sunt autem in quibus
etiam menſes juxta corporis ſa-
nitatem, & uterorum exitum re-
periuntur, [2] immo conſueto &
juſto modo, & ſtomacho uteri
præ caliditate ac humiditate
menſium non valde læſo. [3] ' Ve- 165
rum genituram non ſuſcipit
propter hanc læſionem, quæ im-
pedit ſuſceptionem, ſtomacho
non recte habente. [4] Huic per
totum corpus fomentum adhi-
bere oportet, & pharmacum bi-
bendum dare, ac corpore pri-
mum purgatam ac mundam
reddere, ſive ſuperne & inferne
opus habuerit, ſive ſuperne ſo-
lum. [5] Et ſi quidem ſuperne
purgans medicamentum dede-
ris, fomentum ante purgationem
non præmittes: [6] verum ' fo- 170
mentum adhibebis inferne pur-
gaturus. [7] Si vero ſuperne pur-
gante medicamento non egere
videbitur, præmiſſo fomento,
inferne purgans bibendum dato.

XV. Quum autem probe pur-
gatum

λῶς ἔχῃ κἀθάρσιον τὸ σῶμα, μὴ τοῦτο πυελοῖ τὰς μήτρας, ἐγκαθίζουσα αὐτὰς πυκνὰ, ' αὖ 58
δοκέῃ ξυμφέρῃν. [2] ἐπιβάλλῃ δ' ἐς τὸ πυελίημα κυπαρίσσου ῥινήματα καὶ δάφνης φύλλα κἀψας. [3] καὶ λέβη πολλῷ καὶ θερμῷ. [4] ὅταν δὲ ἐνεόλσῃ ἢ καὶ νεοπυελίντον, ἀνοιρωίσῃ τὸ στόμα τῆς μήτρης τῇ μήλῃ τῇ κατοπερινῇ, καὶ ἀνορθοῦν ὅπη αὖ δέηται. ἢ μαλιοδομίῃ, ὀξάμβωνα ἐκ λεπτῆς. " εἶτε παχυτέρης ἐς τοσοῦτον δίκη- 59
ται, ἕως αὖ δοκέῃ καλῶς ἔχῃν. [5]
51 βάπτῃν δὲ τὰς μήλας ἐν ἐνὶ ' τῶν μαλθακληλείων διῃμένων. [6] ὅταν δοκέῃ ξυμφέρῃν, ὑγρὸν ποιήσας. [7] τὰς δὲ μήλας ποιέῃν ὄπισθεν κοίλας. [8] εἶτα τοῖσι ξύλοισι μακροτέροισιν ἁρμόσαι, καὶ ἔπως χρῆσθαι. [9] τὸν δὲ χρόνον τοῦτον πινέτω κεκραμένῳ σὺν οἴνῳ σύσσῃ λευκῷ καὶ ὡς ἥδιστα γλυκεῖ, δᾷδα ὡς πιοτάτην καταχρίσασα λεπτὸν, καὶ σελίνου καρπὸν κόψασα, καὶ κυμίνου αἰθιοπικοῦ καρπὸν, καὶ λιβα-
5 νωτὸν ' ὡς κάλλιστον. [10] τοσοῦτο πινέτω νήσιος ὁκόσον αὖ δοκέῃ μέτριον εἶναι τοῦτο, ἡμέρας ὁκόσας αὖ δοκέῃ ἄλλας ἔχῃν.

XVI. " Καὶ ἐσθιέτω σκυλάκια 60
ἑφθὰ, " καὶ πολύποδα σὺν οἴνῳ 61
ἑφθῷ γλυκεῖ. [2] ἔπειτα ζωμοῦ πινέτω, κεκραμένου ἑφθοῦ. καὶ οἶνον λευκὸν ἐπιπινέτω, καὶ μὴ διψήτω. [3] καὶ λουέσθω θερμῷ δὶς τῆς ἡμέρης. [4] σιτίων δὲ ἀπεχέσθω τοῦτον τὸν χρόνον. [5] μετὰ δὲ τοῦτον, ἢν μὲν χωρέῃ καὶ τὸ στόμαχον καὶ φαίνηται ἐξαγόμενα, κἀθάρσιον, πίνῃ τε ἐπὶ πέμα-
10 τον ἡμέρην μίαν, καὶ δύο. [6] ' καὶ τῇσι μήλῃσι πιέσαι χρεομένους. [7] καὶ πρῶτον καθαίρῃ τὰς μή-

gatum esse corpus videbitur, postea utero fomentum adhibeto, frequentes insessus ipsis adornans, si ita conferre videbitur. [2] Immittes autem in fomentum, cupressi ramenta, & lauri folia contusa, [3] lavabisque multa ' & calida aqua. [4] Ubi vero re- 175
cens lota fuerit, & fomentum admiserit, uteri os dilatabis specillo stanneo, corrigesque ubi opus fuerit: potes & plumbeo uti, initio per parvum facto, deinde crassiore adhibito si susci- 59
pere potest, donec recte habere videbitur. [5] Intinges autem specilla in mollitorio quopiam diluto, [6] aut etiam liquido reddito, si conferre videbit. [7] Specilla ipsa retro cava facienda sunt, [8] deinde ' circum ligna longiora 180
adaptanda, sicque ipsis utendum. [9] Cæterum hoc tempore bibat in vino albo odorato dulci & quam suaviſſimo decoctam tædam quam pinguiſſimam, in tenuia segmenta concisam, & apii semen contusum, & cumini æthiopici semen, & thus quam optimum. [10] ex hoc bibat jejuna copia quanta moderata esse videbit, tot diebus quot satis habere videbitur.

XVI. Et edat catulos coctos, 60
& polypum in vino ' dulci co- 185 61
ctum, [2] jusculumque ipsum bibat, & brassicam coctam, Vinum autem album insuper bibat, & ne sitiat, [3] & calida bis per diem lavet. [4] A cibis autem hoc tempore abstineat. [5] Ab eo vero tempore si quidem processerit per stomachum, & quid purgationis foris apparuerit, adhuc de potione bibendum est unum atque alterum diem, [6] & à specillorum usu desistendum, [7] ac conandum ut uteri appo-

sititiis

τρως προσθέτοις φαρμάκοις.

XVII. [2]Ἢ πνι ὃ δ' στομάχε ὀρθε " ε μεμάλε κ) ὑγιέ@ ἐόν@ 62
καὶ καλῶς ἔχον@, κ) ἐν τῷ δέοντι κεῖμθε, τὰ ἐπιμήνια μὴ φαίνηται πάμπαν ἢ ἐλάσσονα, κ) ἀφ' ὀλιγίστου χρόνου, καὶ μὴ ὑγιάσῃ, [2]πλὴν νόσον ἀνδρῶν, ὧν πνα ἔχει αἱ μῆτραι· [3] ὧν τε κ) τὸ σῶμα ξυμβάλλητε λαβεῖν, ἐξευρὼν τὸ αἴτιον, ἀφ' ὅτου ὁ κυίσκεται· κ) ταῦτα ἴστως ἴχῃ· [4] πλὴν ἴατρίν ποιέεσθαι προσφέρων " ὧν δέηται θεραπείαν, [5] ἀρχόμθε ἐξ ἰσχυρῶν, ὅκως ἂν δοκῇ κεῖμθε εἶναι. [6] τελεύτων δ' ἐς μαλθακώτερα, ἕως ἂν δοκῇ καλῶς ἔχειν καθάρσι@ ἡ μήτρη, κ) ὁ στόμαχ@ καθεσηκέναι ὀρθῶς ἔχων, κ) ἐν τῷ ἐξαρκέοντι κείμθε@. [7] ὧν δ' ἀπὸ ποτοῦ κ) φαρμάκε μὴ προχωρήσῃ, μὴ ὀλίγ πνέσῃς χρόνον τ' μέτριον, τότε ὀλίγ ὁ πυέεσθαι κ) πόμασι@. [8] ὅταν δ' καλῶς ἔχῃ κ) ἀπὸ τῶν μύλλων ἔργε, μαλθάξαι τὸ στόμα κ) στομάχε ε ποιῆσαι ὅκως ἀναχάννηται ἐς ὁδὸν τῷ προσθέτῳ, ἀπό τε ξυμμιγμάτων καὶ φαρμάκων καὶ μαλθακτηρίων. [9] ὅταν ὀλίγ δοκῇ καλῶς ἔχειν μαλθάξι@ ε ξυμμίσι@, προσβιβὰς φάρμακον, κάθαρσιν ποιέεσθαι τῆς μήτρης ὡς ἂν δοκῇ καλῶς ἔχειν, [10] ἀρχόμθε ἐκ μαλθακῶν ἐπὶ ἰσχυρότερα. τελευτῶν δὲ αὖθις, ἐς μαλθακὰ καὶ ὑώδεα. [11] τῶν γὰρ ἰσχυρῶν φαρμάκων τὰ πλεῖστα ἕλκει τὸν στόμαχον καὶ δάκνει. [12] ἔπειτα τοῦτο στόμαχον καθιστᾶν ἐς ὀρθὸν καὶ ὑγιέα, καὶ καλῶς ἔχοντα πρὸς τὴν δέξιν τῆς γενῆς· [13] καὶ τὴν μήτραν ξηρὴν ποιέειν, " καὶ φύσαν 64
ἐμποιέειν.

XIIX. [2]Ἢ

sititiis medicamentis purgentur. 190

XVII. Cuicunque autem, (stomacho recto, ac magno & sano existente, ac probe habente, & in loco ubi convenit & oportet sito) menses non apparuerint ex toto, aut pauciores, & per longius tempus, & non sani, [2] morbum ipsum investigabis quemcunque tandem uteri habent, [3] & si corpus quoque aliquid conferat, causam perscrutaberis ob quam non concipit, & hæc sic habeant: [4] & curationem facies si ' medelam suscipere volet, [5] initio à fortioribus facto prout opportunum visum fuerit, [6] ita ut definas in molliorum usu, donec uterus visus tibi fuerit probe esse purgatus, & stomachus recto statu esse constitutus, & rite situs. [7] Si vero à potu ac medicamento menses non processerint, etiam si moderato tempore id biberit, nequaquam à potu cessandum est: [8] ubi vero probe habuerit, specillorum usu os ' stomachi molliendum est, & faciendum ut hier, ac viam præbeat appositito medicamento, idque pharmacis suffitui aptis ac mollientibus perficies. [9] Quum autem satis suffitum ac mollitum esse videbitur, appositio medicamento subdititio uteri purgationem facies, donec rite habere videbitur, [10] à mollibus ad fortiora progressu facto, ita ut rursus in mollibus ac odoratis definas. [11] Nam pleraque ex fortibus ' medicamentis stomachum exulcerant ac corrodunt. [12] Deinde vero tum stomachum ad rectum statum ac sanitatem redigito, quo aptus sit ad suscipiendam genituram, [13] tum uterum siccum reddito, & flatum immittito.

XIIX. Si

XLIX. [3]Ἡ γυνὴ δοκέῃ ὑπὸ πιμελῆς τὰς μήτρας βεβλάφθαι ἐς τὸν κύησιν, λεπτωσάν ὡς μάλιστα καὶ ἰχνεύειν ὅτεῳ τοῦτο ἄλλοισιν. [2] ὧρη δ' ἐαρινὴ [1]ἀρίστη κυήσιος. [3] ὁ δ' ἀνὴρ μὴ μεθυσκέσθω. [4] μηδὲ οἶνον λεύκην πινέτω· ἀλλ' ὅσις ἰχυρότατος. [5] καὶ σπέρμα ὡς ἰχυρότατα. [6] καὶ μὴ θερμολουέσθω. [7] ἰχυέτω δὲ ὑγιαινέτω. [8] καὶ σιτίων ἀπεχέσθω τῶν μὴ ξυμφερόντων τῇ πεπήγμαλε. [9] ὅταν βέλῃ [2]ἄρσεν φυλάσσῃ, [1]τῶν ἐπιμελιῶν ἀπολειπέσθων, ἢ ὀλιγέλαιοποτέων μίσγωσι· καὶ ἀθέλειν ὡς μάλιστα, [1]ἕως ἂν ὀχεύσῃ. [10] ὅταν δὲ θῆλυ βέλητε θρέψαι, ὅταν τελεώτατα ἐπιμελέα εἶναι τῇ γυναικί· [1]καὶ ἔτι δεόμενον. [11] ἢν δὲ ὄρχιν τὸν δεξιὸν ἀπεδῆσαι, ὡς ἂν μάλιστα καὶ ἀνέχεσθαι δύνηται. [12] ἐπὶν ᾖ ἄρσεν βέλητε φυλάσσειν, τὸ ἀριστερὸν ἀποδῆσαι.

XLIX. Si mulier præ pinguitudine uterum ad concipiendum læsum habere videatur, attenuatio quam maxime, & gracilitas inducatur, supra reliquam curam. [2] Tempus porro vernum [1]aptissimum est ad concipiendum. [3] Vir autem non sit ebrius, [4] neque vinum album bibat, sed quod fortissimum est ac meracissimum, [5] itemque edulia fortissima, [6] & calida non lavet: [7] robustus autem sit, & sanus, [8] & à cibis abstineat ad rem non conferentibus. [9] Et ubi marem generare voluerit, menstibus definentibus aut defectis misceatur, & quam penitissime intrudat donec defæviat. [10] Ubi vero fœmellam generare [1]volet, [11] quum plurimi menses prodierint mulieri, & dum adhuc eunt, coeat, [11] ac dextrum testem obliget, quantum id tolerare poterit: [12] sed si marem generare expetat, finister testis obligandus erit.

L. Στόμαχος μήτρης ἀπὸ μὲν θυμιημάτων ξυμμειμυκὼς ἀναχάσκει· ἀπὸ δὲ τῶν μαλθακτικῶν μαλθάσσει. [2] θυμιᾶν δὲ λωτὸν φλοιὸν, ἀσπέρμα δάφνης. [1]καὶ φύλλα τῆς αὐτῆς χλωρὰ κεκμεμυρσμένα. λιβανωτὸν σμύρναν. ξύλεμισίνης καρπὸν, ἢ φύλλα· καὶ αὐτὴν τὸν κόνυζαν, ἢ στέαρ· καὶ κηρὸν, καὶ θεῖον, καὶ κυπαρίσσου ἄσπερμα. πόλυπόδιον ῥίζαν, μυρσίνης φύλλα χλωρὰ κεκμεμυρσμένα, [1]καὶ σπόρον ὄρχιν, ὀνείδας ἄρσενος ὄνου, σκόροδα, σύκινα. ὗς στέαρ. [3] καὶ ἀπεσταμμένον ἢ τὸ σῶμα, τετρῖφθαι ξυμμιῆν. ἀναχάσκει μὲν οὖν ἔτως καὶ στρέφεται. [4] μαλθάσσειν δὲ ἀπὸ τούτων τὸ σῶμα τῆς μήτρης. σανδαράκινον στέαρ αἰγὸς· ὀπὸν σικύης, ὀπὸν σιλφίου· [1]κυκλαμίνου χυλὸν θαψίνου· ὀπὸν

L. Stomachus uteri à suffimentis quidem, ubi concluſus fuerit, hians redditur, ab emollientibus vero molleſcit. [2] Suffire autem oportet, loti corticem, lauri baccas, & folia ejuſdem viridia [1]contuſa, thus, myrrham, artemiſiæ ſemen aut folia: item aniſum & adipem aut ceram ſimul contuſa, ſulphur, cupreſſi ſemen, peucedani radicem, myrti folia viridia contuſa, fibri teſtem, aſini maſculi ſtercus, allia, ſtyracem, adipem ſuillum. [3] ſed & ſi diſtortum os uteri fuerit, his ſuffiendum eſt. Sic quidem igitur hians redditur ac convertitur. [4] Mollire autem per hæc uteri os oportet, ſandaracham [1]videlicet, adipem caprinum, ſici ſuccum, ſilphii ſuccum, cy-

πυμάλλ. "κεδάμε κεφπόν· πίσλ· "κό- στορ· ὄρχιν λίνε κεφπόν λίτεον· ἄρε ῥίζαν, ταφίδα ἀγείλω· καλαμίνθης φύλλα χλωρά· τριβίε κεφπόν·" σκίδνης τὸ ὂν μέσε.

xx. Φάρμακα μαλθακήλεα· ἡ ὠφὸς τὸ ἰχυρὸν κάθαρσιν ἔχοντα· ἀνακινῆσαι· θαψίης ῥίζαν· μυελὸν βοός· χλῶφον τέαρ· ῥόδινον. [2] ταῦτα τρίψασα καὶ ἀναζέσασα ὠφελιθέτω ἡμέρας τέσσαρας. [3] "καὶ πίνετω πρόσω χυλὸν· καὶ οἶνον γλυκὺ· λόυκην· καὶ ῥηπίνιν· καὶ ἔλαιον χλιαρόν· καὶ κύμινον· λίτεον· "ῥηπίνιν· [4] μέλι σὺν ῥυπαρῷ ἐρείω χρήσθω ἡμέρας τέσσαρας, [5] πίνεσα σελίνε κεφπόν· "καὶ λιβανωτὸν πυρῶας πέντε· καὶ κύμινον αἰθιοπικὸν σὺν οἴνω λόυκῶ ἀκρήτω γλυκεῖ. [6] καὶ λαίθω δὶς τῆς ἡμέρης· [7] σμύρνα· λίβανο· βοὸς χολή· ῥηπίνη τερεβινθίνη, ἢ νέτωπον. [8] τετέων ἴσον ἑκάτε μίξασα, ὠφελιθέτω σὺν ἐρείω καθαρῶ, ἢ ῥάκῃ λεπτῷ. [9] βάψασα σὲ τὸ ῥάκο σὺν μύρω λόυκῶ αἰγυπτίῳ δυώδῃ, καὶ λόπδησασα λίνω λεσταμμένῃ ὠφελιθέτω. [10] καὶ πόλυπον φλάσασα ἐσθιέτω, [11] καὶ πίνετω σελίνε κεφπόν, καὶ ἀσπαράγε. [12] καὶ οἶνον λόυκὴν τρὶς τῆς ἡμέρης νῆσις ἔσσα· [13] σμύρνα· κασίη· λιβανωτός· κινναμώμῳ· νέτωπον. τετέων ἑκάτε τὸ ἴσον σὺν ἐρείω ἢ βαλάνες ποιέσασα ὠφελιθέτω. [14] "κολοκυνθης ἀγρίης, κύμινον πέφυζαμμένον· ἀνήθε κεφπόν· κυπαρίσσε ῥίζαν· [15] ταῦτα τρίψας λεῖα, μέλιτι ἐφθῷ φυρήσας βαλάνες ποιέων δίδε ὠφελιθέντα· [16] καὶ πίνετω γλυκυσίδης ῥίζαν· σελί-

clamini succum, thapsiam, succum tithymalli, cardamomi semen, herbam quæ peplos appellatur, fibri testem, lini semen, nitrum, ari radicem, staphidem sylvestrem, calaminthæ folia viridia, herbæ lanariæ sive struthii semen, scillæ internam partem.

xx. Medicamenta emollientia, & ad ciendum idonea, quo fortis purgatio fiat. ' Thapsiæ radicem, medullam bovis, adipem anserinum, resaceum, [2] hæc trita ac fervefacta per quatriduum apponat, [3] & bibat porri succum, ac vinum dulce album. Item resinam, & oleum tepidum, cuminum, nitrum, [4] mel, sordida lana excipiat, & per quatriduum utatur, [5] bibatque apii semen, & thuris nucleos quinque, & cuminum æthiopicum in vino albo meraco dulci, [6] lavetque bis per diem. [7] ' Item myrrham, thus, fel bovis, resinam terebinthinam, aut netopon sive metopium unguentum, [8] horum singulorum æqualem mensuram misceat, & in lana pura, aut linteo tenui apponat. [9] Intingat autem linteum in unguento albo ægyptio odorato, & filo obligatum, à balneo subdet, [10] & polypum plagis mollitum edat, [11] & apii ac asparagi semen [12] ac vinum album bibat, ter in die jejuna existens. [13] Aut ' myrrham, casiam, thus, cinamomum, netopum, singulorum æquas portiones lana exceptas, aut in glandes redactas apponat. [14] Aut cucurbitæ sylvestris interiora, cuminum tostum, anethi semen, cupressi radicem, [15] trita ac melle cocto subacta in glandes cogito, easque subdendas exhibeto, [16] & bibat pæoniæ radicem, apii

νε καρπόν· σιλφίε χυλὸν σὺν οἴνῳ.
17 ἀλλὰ τὸ βόλβιον καὶ αὐτὸ καθαῖρε ὑπερφυόν. 18 " καὶ σμύρναν ὑπόστιλε· αὔθῳ ὀλίγην ἐν οἴνῳ λευκῷ σύνθε ὑπόστιλβε.

XXI. Φάρμακα ὑπόθες εἰς τὸ μήτρειον καθάρσια ἐπιτηδείοτατα. 2 λαβὼν αὔθῳ χαλκὸν καὶ νίτρε τρίτον μέρος, μέλιτι ἑφθῷ φυρήσας, βαλάνους ποίησον, ὀκόσαι αὖ δοκέωσι μέτριαι εἶναι· μέγεθος καὶ πάχος, 3 ὅπως ὑποστίβῃ τὸ στόμα τῆς μήτρης. 4 ἢν δὲ βούλῃ ἰσχυρότερον εἶναι, ἐλατήριον ὑπόμιξε· καὶ τὸ αὖθις μεῖον. καὶ ὅπως ποιέων, δίδυς ὑποστίβεται." 5 καὶ κεράδης ὑπόμιγνυναι φλοιὸν ξύων, καὶ τελῶν λεῖον, ὅταν τὸ στόμα δοκέῃ ξηρότερον εἶναι τῆς μήτρης τὴμισυ ὡσαύτως. 6 "Αλλο· Τρίψας ἐλατήριον καὶ αὖθις χαλκὸν λεῖα, δύο μοίρας αὖθις, ἐλατηρίου μίαν, τοῦτα διεύθαι· 7 κυκλαμίνου τρίψας, τοῦτο ἀναμίξαι, ὅκως αὖ δοκέῃ κομψὸς εἶναι. 8 καὶ ποιησαμένῳ ὑπόθες, ὑποστίβεται ἐν ἐλαίῳ.

XXII. " Πρόσθες λευκὴ Καρδαμώμου ὑπομισίλι τῶν πίλων· λίτρον, κυκλάμινον ἡμίξηρον· κύμινον. 2 "Ετερον· Ἀρτεμισίου πόλιν χλωρὸν τρίψας καὶ σμύρνης τρίτον μέρος· οἴνῳ ἀναμίξας σύνθε· ἐλαίῳ λευκῷ ὑποστιλίξας αὐτὸ, ἐν οἴνῳ τὸ βρέξις, δὸς ὑποστίβεται. 3 "ὅταν χαλάσῃ μήτρα, λίτρον, σικύης σπερμάτων, κυκλάμινον ἡμίξηρον ἐν ἐλαίῳ ὑποστίβε.

XXIII. Πρόσθες παντοῖα καθαίροντα δυνάμενα. 2 Σταφίδος ἀγρίου τρίψας χλωρὸν ὑποτιλάσας, ὑπολεμισίης πόης τρίψας τὰ φύλλα, " φλοιῶ τε τῶν ἁπίων καὶ ξηρώσας

semen, ac silphii succum, cum vino. 17 Sed & bulbium ipsum 245
subditum purgat. 18 Item myrrham primariam, & florem æris
78 modicum in vino albo odorato subdat.

XXI. Medicamenta subdititia, ad uterum purgandum convenientissima. 2 Accipe æris florem ac nitri tertiam partem, melleque cocto subacta in glandulas
79 justæ magnitudinis ac crassitudinis redige, 3 atque sic ad uteri osculum appone: 4 si vero fortius facere velis, elaterium ammisce, ad florem solum, & hoc modo ' coactas glandulas sub- 250
dendas præbe. 5 Potes & ramulorum fici corticem derasum ac
80 tenuiter tritum ammiscere, quum os uteri ficcius esse videbitur, dimidia portione eodem modo. 6 Aliud. Elaterium & æris florem trita, duabus floris partibus, una elaterii acceptis, dilue, 7 & cyclaminum tritum prout opportunum videbitur ammisce, 8 & in lana simul coacta subde.

XXII. ' Glandulæ album flu- 255
81 xum purgantes. 2 Artemisiam herbam, nitrum, cyclaminum semiaridum, cuminum, subde. Alia. Artemisiam herbam viridem tritam, & myrrhæ tertiam partem, ammixto vino odorato, in lana alba obvolve, eamque vino tinctam apponendam præbe. 3 Ubi vero hiaverit uterus, nitrum, cucumeris sylvestris me- 260
82 dullam, ' cyclaminum semiaridum, in lana appone.

XXIII. Subdititia omnis generis purgare potentia. 2 Staphidem sylvestrem viridem tritam, artemisiæ herbæ folia trita, melle cocto excipe, & in umbra
83 siccata in glandulas coge, ac sub-

ξηρλώσας ἐν σκιᾷ, ἀπὸ τετάρ πολὺ
προσθεῖναι. ⁂ δίδε τῇ ζωμαχὶ προσ-
λήψαι. 3 Ἄλλο. Ἄνθος μιγνὺς χαλ-
κῷ, ἢ συμπηλείην αἰγυπτίλιν δεῖς τῇ
κυκλαμίνῳ, ὥστως τὸ προτερον ἐν
ἐφθῷ μέλιτι πλάσας, ἢ ἐν ἰσχάδι
ποιήσας καὶ σμύρνην ὀλίγην. 4 Ἄλ-
λο. Τῷ κυκλάμινον τρίψας " † 84
λευκὴν οἶνον δ' ὑδὲ προμίξας, ἐν
μάκῃ δήσας ὡς λεπτοτάτω λίνῳ
καθαρῷ δίδε προσλήψαι. 5 Ἄλλο.
Κυκλάμινον ἡμίξηρον· λίτρον·
καρδαμίδας· σέσι· σανδαράκιλλ.

XXIV. Περὶ παρθένων. Παρθένος
ὀκόταν τὰ ὡραῖα μὴ χρύῃ, πολλὰ
καὶ πυρέσσῃ καὶ ὀδυνᾶται· δίψῃ, καὶ
πτύῃ· καὶ ἐξεμεῖ, καὶ μύσσεται, καὶ πα-
λιν σωφρονέει· 2 κινέεται μήτρεα.
⁂, ὁκόταν προὸς τὰ ἀπλάχνα τρά-
πωνται, ἐξεμεῖν καὶ πυρέσσειν, καὶ πα-
ραφρονεῖν αὐτῇ ἔρχεται. 3 ὅταν δὲ
ἀπολίπωσιν, πτύῃ καὶ δίψῃ, καὶ " ἦ- 85
πίαλον πυρετὸς ἔχει. 4 " Ἐς δὲ τού- 86
τῳ γε δρόσακίδας προσλήψεσθαι θερ-
μὰς προὸς γαστέρα. ⁂ ὑποκαπνίζειν
ἐς αὐτὰ τὰ αἰδοῖα ὅπα μάλιστα ἐπ'
ἀμφορέως αὐχένι καθίσας. 5 σμύρ-
νης ὅσον κύαμον· λιβανωτοῦ τε δὶς
ὅσον, " τοῦτο μίξας ⁂ ζέσας, ἐρεύ- 87
γμῆς ὁμοῦ ζυμιλίῳ, καὶ ἐπὶ τὸ πῦρ
ἐπιθύσαι, 6 νῆστις ὡς μάλιστα, 7 καὶ
λέξαι πολλῷ θερμῷ.

8 Πρόσθεσις· Αἰγυπτίλιν συ-
μπηλείλιν μαλθακὴν, ἐρίῳ προσ-
λήσασα προσλήψεσθαι. 9 " Ἄλλο·
Ἀρτεμισίλιν τρίψας, ἐν οἴνῳ τὸ
λευκῷ δοῦσαι, δίδε προσλήψεσθαι.

XXV. Νεοτόκῳ γυναικί. Ῥόδι-
νον, σμύρναν, κηρὸν μίξαντα ἐν ἐ-
ρίῳ δεῖναι προσλήψεσθαι. 2 ὅταν δὲ οἱ
προπέσωσιν αἱ μῆτραι, τὰ ξηρὰ
καὶ τρυφερὰ προσφέρειν, ⁂ πίνειν,
καὶ προσέχειν. 3 " Σύκων μέλαν· σκό- 88
ρδων·

dendas exhibe. 3 Aliud. Florem æris, & alumen ægyptium cum cyclamino dilue, & velut priora melle cocto ' excipe, aut in cari- 265
cam inde, cum modica myrrha. 4 Aliud. Cyclaminam tritam vino albo odorato ammixto, in linteo tenuissimo puro obliga, & subdendam præbe. 5 Aliud. Cyclaminum semiaridum, nitrum, cantharidas, adipem, sandarachen, subde.

XXIV. De virgine. Si virgini menses maturi non prodeant, multum & febricitat, & dolet, & sitit, ' & esurit, & vomit, & fu- 270
rit, & rursus resipiscit: 2 uterus movetur: & quum ad viscera vertitur, vomitus ac febris, & delirium accedit. 3 ubi vero sedatur uterus, & hæc quiescunt, esurit, ac sitit, & febris lenis, epialon Græci dicunt, tenet. 4 Huic pelles agninas calidas ad ventrem apponere oportet, & suffitum facere in ipsa pudenda quam penitissime, ita ut super amphoræ collo desideat, & fumum admittat. 5 ' Fiat autem 275
suffitus ex myrrha magnitudine fabæ, & thuris dupla portione, ammixta etiam zea fresa. hæc simul suffire debet, & in ignem immittere, 6 maxime dum jejuna est, 7 & multa calida lavare.

8 Medicamentum subditicium. Alumen Ægyptium emollitum lana involutum subdat. 280
9 Aliud. ' Artemisiam tritam, & vino albo subactam, apponendam præbe.

XXV. Puerperæ recens enixæ. Rosaceum, myrrham, ceram, mixta in lana apponenda præbe. 2 Ubi autem uterus ipsi procideri, acida & acerba offerenda sunt, tum potanda, tum foris adhibenda. 3 Item ficum nigram, allium,

ροδον· λίτρου· κύμινον· ταῦτα πάντα τρίψας λεῖα, σὺν ἐιρίῳ δῦναι προσλῆτεον. 4 Ἕτερον· σηπίης ὄστρακον κόψας λεῖον ἐς οἴνου τε δύσιας σὺν λαγῶ θηλεῖ καὶ ἐιρίῳ προσλῆτεον. 5 ὢν δὲ μὴ πόνοι τὰς ὑστέρας ἀλγέῃ, πιτυάνιον καὶ πράσια καὶ σέλινον ἐψήσαντα, ῥοφέτω τὸτε ὡς ὀλίγιστον.

6 Πρόσθετον· λίτρου· κύμινον· σύκου τὸ ἴσον.

XXVI. Καθαρτήριον πρόσθετον ἐμαλακτήριον. Νέτωπον. ῥόδινον μύρον. χλωὸς ἄλφαρ. ἐς ὀθόνια λεπτά. 2 Ἢν δὲ ἐπιμήνια πολλὰ ῥέῃ, γλυκυσίδης κόκκους τὰς μέλανας δὶς ἑπτὰ πίνειν σὺν οἴνῳ δυσὶ κυάθοις. 3 ὢν δὲ ἐξέρχονται μήτραι πυκνᾷ, βρέξας ὕδατι χλιαρῷ τὰς μήτρας ὑπτίλιον ἀνακλίνας, μίξας σίδιον, κηκίδα, ῥοῦν τλῶ ἐρυθρὸν, σὺν οἴνῳ λευκῷ ἀφρίψας, τέτω χρίσας ἐνιθέναι. 4 ἔπειτα πίσσης δάφνης φύλλα σὺν οἴνῳ αὐστηρῷ.

XXVII. Ὅταν γυνὴ κύησιν προσορέᾳ, ὀνίδα ξηρὸν, καὶ μίλτον, καὶ ὄστρακον σηπίης, ταῦτα τρίψασα λεῖα, σὺν ῥάκει ἀποδήσασα προσλήθεναι. 2 ὢν δὲ μὴ καθαρθῇ τὸ ὕστερον, λεύκανον σὺν οἴνῳ λευκῷ, ὅσον κυάθου, καὶ τρίψας ὀβολὸν ἀττικὸν διδόναι πίνειν καὶ καθαίρεται.

allium, nitrum, cuminum, hæc omnia ' tenuiter trita in lana apponenda dato. 4 Aliud. Sepiæ testam tusam, & vino imbutam, cum leporinis pilis, lana excipe, & apponendam præbe. 5 Si vero post partum uterus doleat, ptisanam, & porrum, ac adipem caprinum coquat, indeque modicum sorbeat.

6 Subdititium medicamentum. Nitrum, cuminum, ficum, omnium æquas portiones subde.

XXVI. ' Subdititium purgans & molliens. Netopum, rosaceum unguentum, adipem anserinum, linteis tenuibus excipe. 2 Si menses multi prodeunt, pæoniæ grana nigra bis septem numero, in vini cyathis duobus bibenda præbe. 3 Si vero uteri frequenter prolabantur, uteros aqua tepida madefacies, ipsam vero mulierem supinam reclinabis, miscebisque ' malicorium, gallam, & rhoem rubram, hisque in vino albo tritis uteros illines, ac immittes. 4 Postea lauri folia in vino austero bibenda dabis.

XXVII. Quum autem mulier prægnans menses profluos habet, stercus asini siccum, & rubricam, ac sepiæ testam, trita simulque linteo illigata apponat. 2 Si vero secunda non purgetur, elaterii oboli Attici pondus in vini albi cyathi mensura tritum bibendum præbe, & purgabitur.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΠΕΡΙ ΕΓΚΑΤΑΤΟΜΗΣ ΕΜΒΡΥΟΥ.

HIPPOCRATIS DE EXSECTIONE FOETVS.

Basil. græc. Foesius sect. VI. 193. 914. Basil. lat.

pag 53

ΠΕΡΙ δὲ τῶν μὴ κατὰ τρόπον κυϊσκομένων, ἀλλ' ἐξωθεμενομένων, κ' τῶν. ΠΡῶτον μὲν ἐπὶ τὴν γυναῖκα σανίδα ἐπιβαλὼν, καθίζεσθαι ἀνωτέρω τῶν μηρῶν. 2 καὶ τὴν κεφαλὴν καλύπτειν χρὴ τῇ σανίδι, ὅκως μὴ ὁρῶσα φοβῆται, ὁ, τι ἂν ποιήσῃς. 3 ὡς δ' ἐξίσχη τὴν χεῖρα τὸ ἔμβρυον, ἐπιλαμβάνεσθαι τῆς χειρὸς ἐπιλαβόμενον, ἀποάρην ἔξω ἐπιχειρεῖν ὡς μάλιστα 4 καὶ ἀποδείραντα καὶ τὸ βραχίονα, καὶ ἀποψιλώσαντα αὐτῆς τὸ ὀστέον, ἰχθύϊνον ποιέειν δεσμὸν περὶ τοὺς δακτύλους τῆς χειρὸς τοὺς δύο, ὅκως μὴ ἀπολισθαίνοι ἡ σάρξ· 5 μετὰ δὲ ταῦτα τὸν ὦμον περισκάπτειν. καὶ ἀφελεῖν τὸ ἄρθρον. 6 ἐπειτα τὴν κεφαλὴν κατὰ φύσιν παρόντος, ὑποάρην ἔξω τὴν κεφαλὴν ἐμβρύου. 7 τὰ δὲ δακτύλω τὸ ἔμβρυον εὖσαν ἀπῶσαι, ἢ μαχαιρίῳ ἀφ' ὧν πλευρέων ἢ ἀφ' ἧς κλισίης, ὅκως τὴν φύσιν αὐξήσῃ, καὶ ξυμπίπτῃ τὸ ἔμβρυον, καὶ ἡ ἔξοδος αὐτέων δύπτεσθαι ἢ ἧ.

11. Τὴν δὲ κεφαλὴν, ὡς μὲν δύνασαι κατὰ φύσιν ἔξω ὦσαι. 2 ὡς δὲ μὴ, ξυμφλάσαι. καὶ ἔτως ὑποξαιρεῖν ἔξω τὸ ἔμβρυον. 3 ἔπειτα τὸν θερμὸν πολλῷ καθαρῷ, καὶ ἀλείψας ἐλαίῳ, καθίσαι, καὶ κεφαλὴν ἐπικλίνειν τῶν ποδῶν. 4 καὶ μεταπίνειν οἶνον γλυκὺν κεφάσιον, ὑδαρόπρον, καὶ λευκόν. 7 ἀλλὰ

DE his, qui non juxta naturalem modum pariuntur, sed exscinduntur, hoc modo se res habet. Primum quidem findone supra mulierem injecta, eam supra mammas circumdato, 2 & caput obvelato, ne videns quod facturus es timeat ac exhorrescat. 3 Si itaque fœtus obliquè prolapsus manum protensam habuerit, manu apprehensa foras producere quam maxime conare, 4 & brachium ipsum excoriato: atque ubi os brachii denudaveris, squatinæ pellem circum duos manus digitos obligato, ne caro lubricitate sua elabatur. 5 Deinde vero carnem circa humerum rescinde, ipsumque juxta junctura eximè, 6 postea caput juxta naturam protrusum foras producere tenta. 7 fœtum vero ipsum intro protrudito, ferramento per latus & costas, aut per claviculam adacto, quo flatum emittat fœtus, & consfidat ac contrahatur, atque ipsi facilior exitus pateat.

11. Cæterum caput si fieri potest juxta naturam extrahe, 2 sin minus, confringe: atque sic fœtum una subextrahe. 3 Postea calida large perfusam, & oleo illitam decumbere jubeto, pedum situ alternatim variato. 4 Bibat autem vinum dulce, album, meracius temperatum.

5 Sed

5 ἀλλὰ μιλὶ καὶ ῥητίνῃ, μέλιτι ἀφεψήσας, μίξας τῷ οἴνῳ, διδόναι πιεῖν. 6 τὰ δ' ἄλλα θεραπεύειν ὡς πρόσθεν λέγω, καὶ τὰ ἐρηνιδία. 7 ὅταν δὲ τῇ πλήσει γυναικὶ πλάγιον τὸ ἔμβρυον ἐμπίπτῃ, γίνεται δὲ, ὅταν στρέφηται τὸ τοιόνδε, καὶ ὁ ὀμφαλὸς ἀεὶ τὸ τραχηλον ἀπελίσσηται, καὶ ἐπίσχῃ τὴν ἔξοδον τοῦ ἐμβρύου, καὶ ἐς τὸ ἰσχίον ἐπιπρόσθιον καὶ τὴν κεφαλὴν, καὶ ἡ χεὶρ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἔξω γίνεται. 8 ὧν μὴν δὴ ἤδη τεθνηκὸς ἔξω γίνεται, τόδε τὸ σημεῖον. 9 ὅσοι μὲν ἔξω τὰς χεῖρας τοῦ ἐμβρύου, ὡς ἐπὶ πολὺ ζῇ τὸ ἔμβρυον. 10 κίνδυνος δὲ ἔστιν. 11 ἔνιαι δὲ καὶ τὰ λόχια πρὸ τοῦ ἐμβρύου ἀφιᾶσιν. 11 ἀναγκαῖον δὲ γινώσκειν εἶναι τὴν ἀδῖνα ξηρὴν καὶ ἐπίπονον. 12 ὅσαι δὲ τὰ λόχια μὴ προκαθαίρουσι, ῥᾷον ἀποκλάτουσιν ἐν τῷ τόκῳ.

III. Ἀναστῆσαι δὲ δεῖ ὧδε. σινδόνα ὑποστρέσασαν, ἀνακλῖναι τὴν γυναῖκα. 2 ἐπέρωθεν ἐπιβαλεῖν ὅκως αὖ αὐτῆς τὸ αἰδοῖον κεκρυμμένον ᾖ. 3 καὶ προκαλύψαι πρὸ ἑκάτερον τὸ σκέλος τὴν σινδόνα, καὶ πρὸ ἑκάτερον τὸ γῦον. 4 γυναῖκας δὲ δύο λαβέσθαι καὶ σκέλεος ἑκατέρου, καὶ τὰ χεῖρος ἑκατέρης, ἑτέρας γυναῖκας δύο. 5 ἔπειτα ἀναστῆσαι λαβέσθαι ἐγκρατῶς, μὴ ἔλασσον ἢ δεκάκις. 6 ἔπειτα δὲ ἐς κλίνην ἀνακλῖναι τὴν γυναῖκα ἐπὶ κεφαλήν. 7 τὰ δὲ σκέλεα αὖθις ἐχέτω. 8 καὶ τὰς γυναῖκας πάσας λαβέσθαι τῶν σκελέων, ἀφέσας τὰς χεῖρας. 9 ἔπειτα σείειν πολλάκις πρὸς τὰς γυναῖκας ἐπὶ τὰς ὦμους, καὶ πρὸς ἀναβολὰς ἐπὶ τὴν κλίνην ὅκως ἐς τὴν εὐρυχωρίην ἐπαναστρέφειν τὸ ἔμβρυον σφαῖρα καὶ δινεῖσθαι ἐπὶ φύσιν ἴσαν. 10 καὶ ἢν ἴχνος δικταμνου κρητικοῦ,

5 Sed & resina melle trita ac vino ammixta, in potu præbeatur. 6 De cætero vero curanda est, velut dixi, juxta ea quæ relata sunt. 7 Quum vero parienti mulieri fœtus oblique prolapsus fuerit (id quod contingit dum vertitur puer) & umbilicus circum collum obvolvitur, & exitum fœtus impedit, & caput in coxendicem incumbit, & manus ut plurimum foras prominet, 8 quod ipsum mortui fœtus signum est. 9 Quibus autem manus non exerta est, ut plurimum vivunt fœtus: 10 periculum autem etiam hoc modo est. Aliquæ enim purgamenta ante partum mittunt, 11 & necesse est cognoscere ex eo partum siccum, & cum dolore laboriosum esse. 12 Quibus autem purgamenta ante partum non prodeunt, hæ in pariendo facilius liberantur.

III. Concutere porro oportet hoc modo. Sindone substrata mulierem reclinabis, 2 & aliam superinjicies, quo pudendum ipsius sit obvelatum, 3 obvolvesque sindonem circum utrunque crus & circum utranque manum. 4 Mulieres autem duæ utrunque crus apprehendant, & aliæ duæ utranque manum, 5 deinde concutiant valide ipsam tenentes non minus quam decies. 6 Postea in lectum recli- netur mulier in caput, 7 ita ut crura sursum vergant, 8 & mulieres omnes ipsam pedibus corripiant, manibus dimissis, 9 sæpeque concutiant, ac rejectionem in humeros faciant in lecto, quo fœtus in spaciosiorem locum retrusus vertatur, & naturaliter prodire possit. 10 Et si dictamnum Creticum habueris,

κὸν, μεῖζα πίσσι δός. εἰ δὲ μὴ
" κάθαρσας σὺν ψῆσαι τῷ οἴνῳ 12
30 ' χλω.

IV. Ἢν δὲ αἱ ὑστέραι ἔξω χωρέωσι, κἤν τε ὠδίνας, κἤν τε ὠδύνας. 2 ὡς μὲν οὖν ὠφελιμώτατον νέας, ἄξιον ἐπισκέψασθαι. 3 εἰ δὲ μὴ, ἐᾶν. 4 ἐπισκέπτεσθαι δὲ χρὴ ὧδε. ἐπιταμὼν τὸ ὑμῆνα τὸ ὑστερικὸν, καὶ φύσιν, καὶ κατὰ κάλλιστον, τελέψας ὀθονίῳ ὡς φλεγμαίνῃ, 5 καὶ καυλέψας φώκης ἐλαίῳ, " ἢ πίσσῃ καυσώσας, ἢ κυπαρίσσου, καὶ μαλθακὰς σπόγγους ὑγρὰς οἴνῳ ῥώσας ἐπιθεῖσι 6 ἀναδήσαι ὑπὸ τῶν ἄμων· καὶ ἀνακείσθω ὡς ἀνωτάτω τὰ σκέλεα ἔχοντα. 7 ἐσθιέτω δὲ σπία μέτρια.

ipsum bibendum dabis: sin minus, fibri testem in vinum Chium derades.

IV. Si vero ' uteri foras prodierint, sive ex dolore, 2 sive ex partu, si quidem juvenculæ fuerint, aggressionem facito: 3 sin minus, finito. 4 Aggressio autem hoc modo fiat: Pelliculam uteri juxta naturalem modum & oblique incisam, linteo confricato donec inflammetur, 5 & illinito phocæ oleo sive adipe, aut pice, aut mali punici flore integito, & molles spongias vino respersas apponito, 6 & ex ' humeris ipsas alligato. Mulier vero decumbat cruribus quam maxime sursum versus porrectis. 7 Moderatis autem edulis vescatur.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΠΕΡΙ ΕΛΚΩΝ.

HIPPOCRATIS DE VLCERIBVS.

Basil. græc. Foesius sect. VI: 145. 869. Basil. lat.

pag 512 ΕΛΚΕΑ ξύμπαντα ὑ 1 χρὴ τέγξαι, πλὴν οἴνου. ὧδε μὲν οὖν ἄριστα ἔχει τὸ ἕλκος. 2 τὸ γὰρ ξηρὸν τοῦ ὑγιέος ἐγγυτέρω ἐστὶ, καὶ τὸ ὑγρὸν τοῦ μὴ ὑγιέος. 3 " τὸ μὲν γὰρ ἕλκος ὑγρόν ἐστι. 4 τὸ δὲ ὑγιὲς ξηρόν. 5 ἀνεπίδετον δὲ ἐᾶν ἄμεινόν ἐστιν, ὅπου μὴ καυλόεται. 6 " ἐπιδεῖ καυλόεται δὲ ἐνδέχεται. 2 χύμοῦ ἐστι ἕνια τῶν ἑλκέων. 7 μᾶλλον δὲ τὰ νεότερα τῶν παλαιοτέρων, " καὶ τὰ ἐν τοῖσιν ἄρ- 3 θροισιν. 8 ὀλιγοσιτέειν τε ὡς ' μάλιστα καὶ ὕδατι ξυμφέρει πᾶσι πᾶσι ἕλκεσι. 9 μᾶλλον δὲ τοῖσι νεωτε-

VLCERA universa, 1 nisi vino, humectare non oportet, si non in articulo fuerit ulcus. 2 Nam siccum sano propius est, & humidum non sano. 3 Est enim ulcus, humidum: 4 quod vero sanum est, siccum. 5 Præstat autem absque deligatione finere, præterquam quod cataplasma ' imponitur: 6 quanquam aliqua ulcera neque cataplasma ferre possint, 7 magis autem recentia quam vetustiora, & quæ sunt in articulis. 8 Modicus cibus, & aqua, quam maxime omnibus ulceribus conducunt, 9 & magis recentioribus quam vetu-

νεωτέροισιν ἢ παλαιοτέροις. [10] ὅσα 4
δ', ἢ ἄλλο φλεγμαίνῃ ἕλκος, ἢ
μέλλῃ. καὶ ὅ, ἢ σφακελίσειν κίν-
δυνος. καὶ τοῖσιν ἕλκεσι [11] καὶ 5
φλέγμασι τοῖσιν ἐν τοῖσιν ἄρθροις
σι. [11] ἐς ὃκου ἀσπασμὸς γένηται κίν-
δυνος. [12] καὶ τοῖσιν ἐν κοιλίῃ τρώ- 6
μασι. [12] πάντων δὲ μάλιστα [13] τοῦ- 7
τον ἐν κεφαλῇ ἐς μηρὸν κατεαγέσι,
καὶ ἄλλων ὁκόσων ἄγχη).

II. [1] Ἑστάναι δὲ ἐν τῷ ἕλκει 8
ἥκιστα ξυμφέρει. [2] καὶ μᾶλλον ἢν ἐν
τῷ σκέλει ἔχῃ τὸ ἕλκος. [3] ἀλλ'
ἐδὲ καθῆσθαι ἐδὲ περιέναι. ἡσυχίη
δὲ καὶ ἀτρεμίη ξυμφέρει μάλιστα. [4]
[1] τὰ δὲ νεότερα ἕλκεα πάντα ἥκι- 9
στα εὖ φλεγμαίνει, οὐ πολὺ δὲ καὶ
τὰ βαθέα, εἰ μὴ ἀπὸ ἕλκεος ἐς σῶμα
ἴοι. [5] καὶ τὸ πῦον μὴ ἀπολαμ-
βανόμενον ἀπὸ ἕλκεος ἐς σῶμα
ἴοιεν. [6] ἢ εἴ τις ἀποτρέποι
ὅκως μηδὲ μελλήσει ἀφανῆσαι,
πλὴν ἐς ἀναγκαίης πάνυ ὀλιγίστῃ.
[7] ἀλλὰ ξηρὰ εἶναι ὡς μάλιστα,
φαρμάκων μὴ βαθέων ἐπιπολῆς. [8] [1] πυ- 10
ρῶδες γὰρ γίνεται ἐπὶ τοῖσι φλέγμασι
γίνηται, καὶ σφυγμός. [9] φλεγ-
μαίνει γὰρ τὰ ἕλκεα τότε, ὅταν
ἀφανίσιος μέλλῃ. [10] ἀφανέα
δὲ ἀλλοιοῦται καὶ
θερμαίνεται, ἕως ἂν πρὸς πῦον
γένηται τῶν τοιούτων ἑλκέων. [11]
[1] ὅταν [δὲ] δοκέῃς δεῖν καθα- 11
πλάσαι, ἢ χρὴ αὐτὸ τὸ ἕλκος
καθαπλάσαι, ἀλλὰ τὰ βαθέα
μα. [12] ὅκως τὸ πῦον ἀποχωρέῃ. καὶ
τὰ σκληρώματα μαλάσσηται. [13]
[1] τῶν δὲ ἑλκέων, ὅσα μὲν εὐ ἀξέι 12
βέλει ἀφαιμαγῇ ἢ ἀφαιρῇ, εὐ-
δέχεται ἔναιμον φάρμακον. [14] καὶ
τὸ κωλύον ἀφανῆναι, ἀναξη-
ραῖνόν τι.

513 III. [1] Ἢν τις δὲ [1] ὑπὸ βέλεος 13
ἐφλάσθη

vetuſtioribus, [10] & ſi quod aliud
ulcus inflammatum eſt, aut in-
flammationem minatur, & ſi pe-
riculum eſt corruptionis: & ul-
ceribus ac inflammationibus in
articulis: [11] & ubi convulſionem
fieri periculum eſt: & vulneri-
bus in ventre. [12] Maxime vero
omnium, fracturis in capite ac
femore, & ſi cui alii parti fractu-
ra contigerit.

II. Stare autem ulceri mini-
me conducit, [2] præſertim ſi quis
in crure ulcus habeat: [3] imo
neque ſedere, neque ambulare.
Verum ocium & quies maxime
conferunt. [4] At vero recentia
ulcera omnia, tum ipſa, tum cir-
cumſitæ partes, minime inflam-
mationem incurrent, ſi quis
quam citiſſime ſuppuret, [5] & pus
ab oſculo ulceris non intercep-
tum ſupprimatur: [6] aut ſi quis
avertat, ut omnino non ſuppu-
rentur, præterquam neceſſario,
eoque pauciſſimo pure, [7] & ſicca
ſunt quam maxime ex medica-
mento non moleſto. [8] Igneum
enim fervorem hoc inducit, ubi
horror & pulſatio acceſſerit. [9]
Inflammantur enim ulcera tunc
quum ad ſuppurationem ten-
dunt. [10] Suppurantur autem al-
terato ſanguine ac calefacto, do-
nec putrefactus talium ulcerum
pus fiat. [11] Quum vero catapla-
ſmate opus eſſe viſum fuerit, non
ipſum ulcus cataplaſmate inte-
gere oportet, ſed circumſitas
partes, [12] quo pus decedat, &
quæ indurata ſunt molleſcant. [13]
Cæterum ex ulceribus ſi quod
acuto ſpecillo inciſum aut diſſe-
ctum fuerit, cruentis vulneribus
aptum medicamentum ſuſcipit,
[14] & reſiccatorium quoddam,
quod prohibet ſuppurationem.

III. Si qua caro ex telo con-

ἐφλάδῃ καὶ ἐκπυῇ σαρξ, τοῦτ' ἰητρὸν ἐστὶ, ὅκως ἀμφοτέρωθεν ὡς τάχιστα ῥήγνυται. [2] ἧσσόν τε γὰρ φλεγμαίνει, καὶ ἀνάγκη τὰς σάρκας τὰς φλαυθείσας καὶ κεπισας, καὶ σαπίσας, καὶ πῦον ῥυομένας, σαλακλῶσαι. [3] ἔπειτα βλαστάνει νέας σάρκας. [4] "ἕλκει νεοτρώτῳ παντὶ μᾶλλον σὺν κοιλίῃ, ξυμφέρει, αἷμα ποιέειν ἀπορέειν πυκνὰ, ὅκως αὐδοκέῃ κομιδῇ εἶναι. [5] καὶ ἀπ' αὐτῶν τῶν ἑλκέων, [καὶ] τὰ περιεχόντων τὸ ἕλκος. [6] ἄλλως τε καὶ ἢν σὺν κνήμῃ ἔῃ τὸ ἕλκος, ἢ σὺν δακτύλῳ ποδὸς, ἢ χεῖρος μᾶλλον ἢ τι ἄλλοθι τοῦ σώματος. [7] γίνεται γὰρ, ἀπορέοντος τοῦ αἵματος, ξηρότερα καὶ μείονα ἰχνεύματα. [8] " κωλύει μὲν γὰρ μάλιστα τὰ τοιαῦτα ἕλκεα ὑγραίνεσθαι. [9] ἔπειτα δὲ καὶ τὰ σύμπαντα αἵματος σηπεδὼν, καὶ ὃ, τι ἐξ αἵματος μεταστάσιος γίνεται. [10] " ξυμφέρει δὲ μὴ τοῦτο τοῦ αἵματος ἀπορέοντος, ἐπὶ τῶν πιόεων ἑλκέων καὶ ἀσηπόνων ἐπιδεῖν, ' πυκνὸν καὶ μαλθακὸν τετμημένον, ξηρότερον ἢ ὑγρότερον. [11] ἢ ἐπὶ τῷ σπόγγῳ αὖθις φύλλα ἰσχνὰ πλέξαι.

IV. "Ἔλαιον δὲ καὶ ὅσα μαλθακώδεα ἢ ἐλαιώδεά ἐστι φάρμακα, οὐ ξυμφέρει τοῖσι τοιούτοισιν ἕλκεσι, [2] ἢν μὴ πάνυ ἤδη ὡς ὑγιέα πέλῃ. [3] οὐδὲ τοῖσι νεοτρώτοισιν ἕλκεσι ξυμφέρει ἔλαιον, οὐδὲ μαλθακώδεα, οὐδὲ στεπτώδεα φάρμακα. [4] ἄλλως τε καὶ ὅτι οὐ δεῖται ἕλκος πολλοῦ καθάρσιος. [5] τὸ δὲ ξύμπαν εἰπεῖν, ἐλαίῳ τε χρῆσιν ποιέεσθαι, καὶ σὺν ψυχρῇ καὶ σὺν χλιαίνῃ, ὡς ἐν τοῖσιν φαρμάκων διόμεθα. [6] "Ὑπακάθαρσις τῶν κάτω κοιλίης ξυμφέρει τοῖσι πολλοῖσιν τῶν ἑλκέων καὶ σὺν τραύμασι σὺν κεφαλῇ ἔστι, καὶ σὺν

tuſa & diſſecta eſt, eam curare oportet, quo quam celerrime ſuppuretur. [2] Nam & minus inflammatur, & neceſſe eſt carnes contuſas ac diſſectas, putreſcere ac pus fieri, & eliquari ac conſumi: [3] & poſtea novas carnes naſci. [4] Omni recenti ulceri, præterquam in ventre, conducit frequenter ſanguinem defluere facere, prout oportunum eſſe viſum fuerit, [5] & ab ipſis partibus ulcus complectentibus, [6] tum alias, tum ſi in tibia ulcus fuerit, aut in digito pedis aut manus, magis quam ſi alicubi in alia corporis parte. [7] Sanguine enim defluente graciliſcentia, ſicciora fiunt ac minora. [8] Prohibet enim hoc maxime talia ulcera humectari. [9] Deinde vero in omnibus, putredo ſanguinis ex ſanguinis tranſmutatione fit. [10] Confert autem poſt ſanguinis defluxionem in talibus ulceribus, etiam ſpongiam deligare denſam, mollem, conciſam, ſicciorem quam humidiorem: [11] aut ſuper ſpongiam ſuperne folia multa ponere.

IV. At oleum, & quæcunque mollia, aut oleoſa ſunt medicamenta, talibus ulceribus non conducunt, [2] ſi non valde jam ad ſanitatem tendant. [3] Neque ulceribus ex recenti vulnere oleum conducit, neque mollientia, neque adipoſa medicamenta, [4] tum alias, tum quod ulcus ampliore purgatione opus habet. [5] Ut autem in ſumma dicam, oleo illitio facienda eſt; & in æſtate, & hyeme, in his ad quæ talibus medicamentis opus habemus. [6] Deparatio ventris deorſum plurimis ulceribus confert, & in vulneribus quæ ſunt in capite, &

σὺν κοιλίῃ, καὶ σὺν ἄρθροισι, [7] καὶ ὅσα σφακελίσειν κίνδυνος ἐστὶ, καὶ ὅσα ῥαπτὰ, καὶ τοῖσιν ἰσοπλήθεσι καὶ ἑρπυστικοῖσι. [8] καὶ τοῖσιν ἄλλως πεπαλαιωμένοισιν ἕλκεσι. [9] Καὶ ὅπῃ αὖ μέλλῃς ἐπιδεῖν. [10] ἤδη [δὲ] ἐπιβλαστὸν τὰ φάρμακα, πρὶν αὖ πάνυ ξηρὸν ποιήσῃς τὸ ἕλκος. [11] τότε δὲ δεῖ καθαρθῆναι. [12] ἀναπολίζειν δ' τὸ ἕλκος πολλάκις σπόγγῳ, καὶ αὖθις ὀθόνιον ξηρὸν καὶ καθαρὸν καθαπερ ἔχων πολλάκις. [13] ἔστω δὲ ἐπιθὲς τὸ φάρμακον τὸ δοκέον ξυμφέρειν, ἐπιδεῖν, ἢ μὴ ἐπιδεῖν.

v. Ἕλκεσι τοῖσι πλείστοισιν ἄρῃ ἡ θερμοτέρη ξυμφορωτέρη καὶ μᾶλλον. πλὴν τοῖσιν ἐν κεφαλῇ καὶ κοιλίῃ. [2] μᾶλλον δ' ἡ ἰσημερινή. [3] Τὰ ἕλκεα, ὁκόσα αὖ καθαρθῆναι, καλῶς πως ἐς τὸ δέον ἀεὶ, ἐπὶ τὸ ξηρότερον ποιῆται τὴν βλάσιν· ταῦτα δ' οὐκ ὑπερσαρκέα ὡς ἐπίπαν πολύ. [4] Ἢν ὁκῇσιν ἓν ὀστέον ἀφισῇ, ἢ καυθὲν, ἢ πελωθὲν, ἢ ἄλλως τῷ τρόπῳ, τῶν ἑλκέων τούτων αἱ ἀλαὶ κοιλότεραι γίνονται. [5] Ἕλκεα δὲ κικλήσκομαι, ὅσ' ἐθέλει ξωνιέναι, ξωναγήμενα, ἐθέλει αὐτόματα ξωνίεσθαι. [6] ὧν τὰ περιέχοντα φλεγμαίνει καὶ ἕλκεται, ἐς' ἂν μὴ παύσηται τὰ φλεγμασίης, οὐκ ἐθέλει ξωνιέναι. [7] ἢν δὲ ὧν τὰ περιέχοντα καὶ ἕλκεται μελανθῇ, καὶ αἱμάλωπι σηπεδόνι, ἢ καὶ κίρσει παρίσχηται τὴν ἐπιῤῥοὴν καὶ αἵματος. ἢν δὲ ταῦτα ἐθέλει ξωνιέναι, [8] ἢν μὴ τὰ περιέχοντα καὶ ἕλκηται ὑγιέα ποιήσῃς. [9] Τῶν ἑλκέων τὰ κυκλοτερέα, ἢν ὑποκοίλα ᾖ, ἢν κύκλῳ πάντη ἐπιτάμνειν χρὴ, τὰ ἀφεστῶτα. ἢ πάντα, ἢ [10] τὰ ἡμίσεα καὶ κύκλου, καὶ μήκους τοῦ φύσιος καὶ ἀνθρώπου.

VI. Ἐπὶ

& in ventre, & in articulis, [7] & in quibus corruptionis periculum eſt, & in quæ conſuta ſunt, & in exedentibus ac ſerpentibus, [8] & alias inveteratis ulceribus. [9] Atubi deligare vo- 45
les, [10] pharmaca non prius imponere oportet, quam ubi valde ſiccum feceris ulcus. [11] Tunc vero apponere oportet, [12] ulcus autem ſæpe ſpongia detergere: & rurſus linteum ſiccum ac purum ſæpe adhibere, [13] atque ſic impoſito medicamento quod conferre videtur, deligare, aut non deligare.

v. Pleriſque ulceribus tempus calidius commodius eſt hyeme, exceptis his quæ in capite ſunt ac ventre: [2] magis vero æquinoctii tempus. [3] Ulcera 50
quæcunque probe & prout oportet purgata ſunt, ſemper ad ſicciorem modum germinationem faciunt. Hæc autem plerunque carne non ſuperexcreſcunt. [4] Si undecunque tandem os diſceſſerit, aut uſtum, aut ſectum, aut alio modo, horum ulcerum cicatrices caviores fiunt. [5] Ulcera non purgata, non committi ſolent etiamſi adducantur, neque ſua ſponte coeunt. [6] Ubi circumſitæ ulceris partes inflam- 55
matæ ſunt, quandiu durat inflammatio, ulcera coire non ſolent: [7] Sed & ubi circumſitæ partes denigratæ fuerint, & ſanguinis putredine, aut etiam varice, influxionem ſanguinis exhibente: neque hæc coire ſolent, [8] ſi non circumſitas ulceris partes ſanas feceris. [9] Ex ulceribus rotunda ſi ſubcava fuerint, excidere oportet undiquaque in orbem ea quæ diſceſſerunt, aut omnia, [10] aut ex dimidio circuli, ſecundum longitudinem na- 60
turæ hominis.

VI. In

VI. "Επὶ πάντι ἕλκει ἐρυσιπέλατος ἐπιχυσμὸν, κάθαρσιν δεῖ ποιεῖσθαι τοῦ σώματος, [2] ἐφ' ὁκότερα ἂν ξυμφέρῃ τῷ ἕλκει, εἴτε ἄνω, εἴτε κάτω. [3] "Οταν δὲ οἴδημα γένηται τῷ ἕλκει, ἀφλεγμάντως ἐόντος τοῦ ἕλκεος, χρόνου ὕστερον, πύον ὑποστῆσαι ἀφ' οὗ τὸ οἴδημα. [4] Ὃ, τι δ' ἂν τῇ φλεγμασίῃ οἰδήσαν μὴ κάθηται, τὰ ἄλλα κάθηται μαλθασσόμενα, ὅσα ἅμα ἤρξατο φλεγμαίνειν καὶ οἰδίσκεσθαι, καὶ τὸ κίνδυνος, μὴ σὺν ἅμα ξυνίῃσι. [5] ὅσα δὲ πιπτόντων, ἢ ἄλλως πως τρόπῳ ἀμυκτὰ καὶ θλᾶται, καὶ ἀνοιδίσκει, τὰ περιέχοντα τὸ ἕλκος, καὶ ἀμπυήσαντα πύον ἀπὸ τῶν οἰδημάτων, ἀπεχωρέσκει τὸ ἕλκος. [6] τῶν τοιούτων ὁ, τι ἂν δοκῇ δεῖν καταπλάσιος, χρὴ οὐ τὸ ἕλκος καταπλάσσειν, [7] ἀλλὰ τὰ περιέχοντα ὅκως τὸ πῦον ἀπεχωρέῃ, καὶ τὰ σκληρωθέντα λαπαχθῇ. [8] "Επὰν δὲ λαπαχθῇ, καὶ ἡ φλεγμασίη παύσηται. ἐπὶ τε ἀφεσιήκοντα σπόγγους ἐπιδέων πρόσιζάνειν. " χρὴ δὲ μὴ ἀπὸ τοῦ ὑγιέος ὀλίγον προσχωρέοντα. [9] ἐπὶ δὲ τῷ σπόγγῳ εὖ ἄνω φύλλα ἐπίσω συκέα. "Ὃ, τι δ' ἂν μὴ δυνήσηται προσιδεῖν, ἢ σὰρξ ὑγρὴ ἔσται ἐνταῦθα ἐνεῖναι τοῦτο σκεδάλλειν.

VII. Ἢν δὲ βαθείη σὺν τὸ ἕλκος ἔν κατ' ἄμφω, καὶ κατὰ τῆς ἐπιδέσιος, καὶ κατὰ προσπιέσαι τὸ "ὑποκυρσῆσαι. [2] τὸ δὴ τοιοῦτον, ἂν ἧς τάμνειν πρὸς μάλα ὀλίγα συδέχηται σάρκα, ἀπὸ τοῦ σώματος τὸ ἕλκος ἀνατέμνειν, [3] ὅπη ἂν δοκέῃ καιρὸς εἶναι. [4] καὶ ἔτως ἰητρεύειν προτέρῳ, ὁκοίης δ' ἂν δοκέῃ προσδεῖσθαι. [5] ὡς δὲ τὰ πολλὰ

VI. In omni ulcere, igne sacro accedente, corporis purgationem facere oportet,[2] in utram partem ulceri contulerit, sive sursum, sive deorsum. [3] Cui tumor obortus fuerit circa ulcus, ulcere non inflammato, huic postea temporis progressu tumor puris subsidentiam habet.[4] Quodcunque ulcus ex inflammatione tumidum non sedatur, dum alia quæ simul inflammari ac tumescere cœperunt sedantur, etiam hoc non coalescere ' periculum est. [5] Quæcunque vero ex casu, aut alio quopiam modo dissecantur, & contunduntur, & intumescunt, ita ut vicinæ circumcirca partes suppuratæ, pus de tumoribus per ulcus egerant: [6] in talibus quicquid cataplasmate opus habere visum fuerit, non super ipsum ulcus cataplasma ponere oportet, [7] sed super circumsitas partes, quo pus decedat, & indurata molliantur. [8] Postquam autem mollita fuerint, & ' inflammatio sedata, [7] spongiis super ea quæ absceſſerunt deligatis compescito, initio à sana parte facto, atque ita procedendo. [9] Superne vero super spongiam folia sint multa. Quum vero compesci non poterit caro, quæ humida existit, in causa est ut hanc ejicias.

VII. Si sub profunda carne ulcus fuerit, ex utrisque, & ex deligatione, & ex eo quod insuper compressit, hoc sane incurvum subattollitur: [2] & si quis id ' secet specillo, si fieri poterit, [7] ad fluxionem accommodatum ab ore ulcus resecare oportet, [3] ubi commodum tempus esse visum fuerit, [4] atque ita curationem adhibere, qualicunque tandem indigere videbitur. [5] Plerunque

πολλὰ ἐπὶ παντὶ ἕλκει ὄ, τι αὐ κοιλίλυν ἔχῃ πρὸς τὸ ἰσχὺ κολαφανέα ἰδεῖν, οἰδήματος μὴ παρεστῶτος [6] λῶ μὲν εἴη σὺν αὐτῷ σηπεδών," ἢ ἡ σὰρξ [7] ὑπαίνη μυδῶσα καὶ σαπρὴ ἔσῃ τὸ τοῦτο τὸ ἕλκος καὶ τὰ περιέχοντα τὸ ἕλκος ἰδεῖν μέλαινα ὑποπέλια. [7] καὶ τὰ ἐσθιομβρῶν ἑλκέων, "ὅπη δ' [8] 514 ἂν φαγέδαινα σύνῃ. ἰχυρότατόν τε νέμει καὶ ἐσθίει [8] καὶ πρώτη ἕλκεος τὸ περιέχον, χροιὴν ἔχει μέλαιναν ὑποπέλιον. [9]" Καταπλάσματα [4] οἰδημάτων καὶ φλεγμασίης τῆς σὺν τοῖσι περιέχουσιν. ἡ ἐφὴ φλόμος, καὶ τῆς τελφύλλης τὰ φύλλα ὠμά." καὶ ἐπιπλέον τὰ φύλλα [1] ἐφῆ, καὶ τὸ πόλιον. [10] λῶ δὲ καὶ καθαίρεσθαι δέῃ τὸ ἕλκος, πάντα μᾶλλον καὶ πᾶσι καθαίρει. [11]

5 "ἀτὰρ καὶ τὰ συκῆς τὰ φύλλα καὶ [2] τὰ ἐλαίης, καὶ τὸ ῥαφάνινον. [12] ἔστω δὲ πᾶσι τούτοισι πάντα," μάλιστα δὲ τούτων [3] ἔστω τὰ ἄγνου, καὶ τὰ συκῆς, καὶ τὰ ἐλαίης, καὶ τὰ σίδης τὰ φύλλα ὡσαύτως ἔστω. [13]" ὠμοῖσι δὲ τοῖσι δεῖ [4] χρέεσθαι· τῆς μαλάχης τὰ φύλλα, τρίβων ξὺν οἴνῳ. καὶ πήγανον τὰ φύλλα. καὶ τὰ ὀρίγανον χλωρῆς. [14] πᾶσι τούτοισι χρὴ λίνου τὸ καρπὸν φρύξαντα καὶ κόψαντα ὡς λεπτότατον, μιγνύειν. [15] ὅκου δ' ἐρυσίπελας κίνδυνος ἐφ' ἕλκεσι γένηται, 10 τὸ ἰσάτιδος καὶ τὰ φύλλα τρίβων, ὠμὰ καταπλάσσειν σὺν τῷ λίνῳ, ἢ τὸ λίνου δοῦναι ῥοφῆσαι χυλῶ, ἢ ἰσάτιδος, καταπλάσσειν.

VIII. "Ὅταν δὲ τὸ ἕλκος καθαρὸν μὲν ἔῃ, φλεγμαίνῃ δὲ τὸ, τε ἕλκος καὶ τὰ περιέχοντα τοῦ ἕλκεος, [2] φακὸν σὺν οἴνῳ ἑψήσας καὶ τρίψας λεῖον, ἐλαίῳ ὀλίγῳ φυρήσας καταπλάσας ἐπιδεῖν. ἢν δὲ κιννσσάτερ ἑψήσας τὰ φύλλα σὺν ὕδατι τρί-

rnnque vero in omni ulcere quod ventrem habet, in directum ad visum conspicua sunt omnia, tumore non præsente. [6] Et si quidem in ipso fuerit putredo, aut caro suberit humida ac putrida, hoc ulcus & 'com- 80 plectentes ulcus partes, aspectu nigra sublivida erunt. [7] Et in exedentibus, qua parte phagedæna affuerit, vehementissimeque depascitur ac edit, [8] ea parte circumsita ulceris pars colorem habebit nigrum, sublividum. [9] Cataplasmata tumorum & inflammationis in circumsitis partibus sunt, verbascum coctum, & trifolii folia cruda, & liguistri folia cocta, & polium. [10] Si vero etiam purgari opus 'habuerit ul- 85 cus, omnia quidem etiam hæc purgant. [11] Sed & fici & oleæ folia, & marrubium. [12] Coquere autem oportet hæc omnia, & maxime viticem, & fici ac oleæ folia: & mali punicæ folia similiter coquere oportet. [13] Crudis vero his utendum est. Malvæ folia terito cum vino, & rutæ folia, & origani viridis. [14] Omnibus his lini semen torrefactum ac tusum quam levissime, ammiscere oportet. [15] Ubi vero periculum 'est ignem sacrum in 90 ulceribus oboriturum esse, isatidis folia trita cruda cum lini semine imponito: aut lini semen solani aut isatidis succo subactum imponito.

VIII. Quum autem ulcus purum quidem fuerit, verum inflammatum est & ulcus, & circumsitæ itidem inflammatæ partes, [2] lentem vino coctam, ac leviter tritam, oleo modico subactam imponito, ac deligato: & rubi canini folia in aqua cocta, leviter trita 'imponito, linteo 95 tenui

τρίψας λεῖα καθαπλάσσειν. ὀθόνιον ὑποθλίπτειν λεπτὸν καθαρὸν, οἴνῳ καὶ ἐλαίῳ τέγξας. ὅταν δὲ ξυμβάλλῃ βόλη καὶ κωνοσπάτῳ τὰ φύλλα, ὥστε τὸ φακὸν σκυδάζειν. 4 Σαυρίδιον, οἷον ὁ λίνου καρπὸς ὠνόμασται, λεπτὸς, καὶ τόδε, ὁ δὲ λίνου καρπὸς, ἔλαιον ὠμὸς, καὶ μηλέα συπηρίη, ὀξὺ τοῦτο δόξειεν. 5 Ὁμφακα λευκὴν ἐς χαλκέου θηλίης ἐρυθρὸν, δι' ἡμέων τοὺς ἥλιον πτῆναι τὰς ἡμέρας, τὰς δὲ νύκτας εἴρειν, ὅκως μὴ δροσίζηται. 6 ἀναλαμβάνειν δὲ τὰς ἡμέρας ἀπαύστως, ὡς ὁμαλῶς ξηραίνηται, καὶ ἀπὸ δὲ χαλκέου ὡς ὀπτὸν πλεῖστον ἀναλαμβάνειν. 7 πτῆναι δὲ ἐς τὸν ἥλιον τοσοῦτον χρόνον, ἐς ἂν παχὺ γλίσχηται, ὥστε μέλι. 8 ἔπειτα ἐς χύτρην χαλκῆν ἐγχέας, καὶ μέλι ὡς κάλλιστον, καὶ οἶνον γλυκὺν, σμάψας πρότερον ῥητίνην τερμινθίνην (ἕψειν δὲ τὴν ῥητίνην σὺν τῷ οἴνῳ) ἕως ἂν σκληρὴ γλίσχηται ὥστε μέλι ἕψον. 9 ἔπειτα τὴν μὲν ῥητίνην ἐξελεῖν, τὸν δὲ οἶνον ξυγχέαι. 10 ἔστω δὲ πλεῖστος μὲν ὁ χυλὸς τῶν ὀμφάκων, δεύτερον δὲ ὁ οἶνος, τρίτον δὲ τὸ μέλι. καὶ σμύρναν τὴν στακτὴν, καὶ ἄκακος ὡς βελτίστην τρίψας λεῖαν, καὶ νίτρῳ καὶ οἴνῳ καὶ αὐτῇ παρεψέοντα καθ' ὀλίγον. ἔπειτα ἑψήσαι αὐτὴν ἐφ' ἑωυτῆς τὴν σμύρναν ξυὶ τῷ οἴνῳ ἀνακινέοντα. 11 ὅταν δοκέῃ ἤδη καλῶς ἔχειν τὸ πάχος, ξυγχέαι ἐς τὸν χυλὸν τῶν ὀμφάκων, καὶ νίτρου ὡς ἄριστον φρύξας, ἠσύχως μιγνῦναι ἐς τὸ φάρμακον, καὶ αὖθις χαλκῷ ἔλαιον καὶ νίτρου. 12 Τοῦτο δὲ ἐπιδοὺς μίξεις, ἕψειν, μὴ ἔλαιον τριῶν ἡμερέων. 13 ξυλοίζειν συκίνοις ὡς ὀλίγον ὑποκαίοντα, καὶ αὖθις ξύειν, ὡς μὴ φρύγηται. 13 καὶ ἐμβάλλοντα

tenui subextento, puro, vinoque ac oleo madefacto.[3] Et ubi committere ac coalescere ulcus voles, rubi canini folia velut lentem præparato. [4] Nasturtium item, fauridion à lacerti similitudine appellatum, vinum, & lini semen tenuiter tritum commiscentur. Et hæc, lini semen, & vitex crudus, & alumen Melium: hæc aceto subacta.[5] Uvam albam immaturam per colum in vas æris rubri expressam, per dies ad solem exponito, noctu autem tollito, ut ne irroretur. [6] Per dies vero indesinenter terito, ut æqualiter siccetur, & de æneo vase quam plurimum assumat. [7] Tanto autem tempore ad solem exponere oportet, donec ad mellis crassitudinem devenerit. [8] Postea & hunc succum, & mel quam optimum, & vinum dulce, in æneam ollam infundito, ita tamen ut prius resinam terebinthinam in vino coquas, donec dura fiat instar mellis coacti,[9] & postea resinam eximas, & vinum affundas. [10] Sit autem plurimus uvæ immaturæ succus: secundo loco vinum: tertio mel. Myrrham etiam stacten quam optimam leviter tritam, eodem vino paulatim affuso diluito, & postea ipsam per seipsam cum vino sæpe agitando coquito: [11] & ubi ad bonam crassitudinem deveniſſe videbitur, ad uvæ immaturæ succum affundito: & nitrum optimum torrefactum sensim ad pharmacum ammisceto, & floris æris minus quam nitri. [12] Hæc postquam misceris, coquito non minus tribus diebus, lignis ficulneis non multis succensis, aut prunis, ut ne torreatur: & ubi hoc pharmacum illinitur, [13] omnia quæ imponuntur

30 βαλλόμενα πίνειν ἀνύδρα ἕως. καὶ ἕλκεα μὴ πληθέτω, ὅπως αὐ ἐπαλείφῃ τοῦτο τὸ φάρμακον.

IX. Χρῆσθαι δὲ τούτῳ τῷ φαρμάκῳ ἐπὶ τὰ παλαιωθέντα ἕλκεα, καὶ ἐπὶ τὰ νεότρωτα, καὶ ἐς πόδιον ἢ ἐς κεφαλῆς ἕλκεα ἢ ὠτός. 2 φάρμακον ἕτερον τοῦ αὐτοῦ ἑλκέων. χολὴ βοὸς ξηρὴ μέλι ὡς καλλιστον. οἶνος λευκός. σκαφεύσῃ ἢ ἐν αὐτῷ λαῷ τερετίσματα. λιβανωτός. σμύρνη, ἴσα κρόκου ἴσος. αὐθις τὰ χαλκᾶ. ὁμοίως ἢ ὑγρᾶν. 2 οἶνος τραῦτος, μέλι δεύτερον, 35 ὀλίγιστον ἡ χολή. 3 Ἕτερον. Οἶνος. 3 μέλι κέδρινον, ὀλίγον. τὰ ἢ ξηρά, 4 αὖθις χαλκᾶ. σμύρνα. σίδιον ὠόν. 4 Ἕτερον. αὖθις χαλκᾶ ὀπὸς ἡμιμοίρια. σμύρνης δύο ἡμιμοίρια. κρόκου τρεῖς μοῖραι. μέλι ὀλίγον σὺν 5 οἴνῳ ὀπὸς ἀμύγδαλα. 5 Ἕτερον. Λιβανωτὸς μοῖρα. κυπρίδος μοῖρα. κρόκου τρεῖς. τούτων ἕκαστον ξηρὸν τρίψας ὡς λεπτότατον. ἔπειτα μίξας, τρίβων ἐφ' ἡλίῳ ὡς θερμοτάτῳ, ὕδατος χύλον ὑμάκης, ἕως ἂν ἰξώδες γένηται, 40 ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας. ἔπειτα ἐν οἴνῳ αὐστηρῷ μέλανι δύο δέοι ὕδατος καὶ ὀλίγον διέλασ. 6 Ἕτερον. Ἐν οἴνῳ 6 γλυκεῖ ἕψων λευκὰ πόλυ ῥίζας. ἐπειδὰν ἢ δοκῇ καλῶς ἔχειν, λαβὼν ἕξας ἢ οἴνης δύο μοίρας, ποιῶν τοῦτο. καὶ ἀμύργνης ἕλαιον ὡς ἀνυδροτάτου μοῖραν μίαν. ἔπειτα ἕψων ἀνακινέων, ὡς μὴ φύγῃ. μαλθακῶν πυελίζων, ἕως αὖ δοκῇ ἢ πάχει καλῶς ἔχειν. 7 Ἕτερον. τὰ μὲν ἄλλα τὰ αὐτά. 7 ἀντὶ ἢ οἴνου ὄξος λεπτότατον ἑκατέρου λευκοῦ. ἐμβάψας ἢ ἐς αὐτὸ εἰρία ὡς οἰσυπώδεα. καπέτα δύσας τῇ ἀμόργῃ ἕψων. καὶ τὸν ἕλκεα ξυγχέων. 8 ἐς συπλεγίδιον μικρόν. ἐνίτρον. καὶ ἄνθος χαλκᾶ, μίξας ὀπὸς ἀμφὸ-

nuntur ſicca ſint, & ulcera non humectentur.

IX. Utendum autem eſt hoc pharmaco ad ulcera invete 115
rata ac recentia : & ad pudendi, & capitis ac aurium ulcera. Aliud ad eadem ulcera. Fel bubulum ſiccum, mel quam optimum, vinum album in quo cocta ſint loti ramenta, thus, myrrha æqualis, crocus æqualis, flos æris ſimiliter. 2 Ex liquidis autem vinum ſit plurimum, deinde mel, pauciſſimum vero fel. 3 Aliud. Vinum, mel, oleum cedrinum : Sicca vero ſint, flos æris, myrrha, malicorium ſiccum. 4 Aliud. Flos 120
æris toſtus dimidia parte, myrrhæ duæ partes dimidiæ, croci partes tres, mel modicum, cum vino hæc torrentur. 5 Aliud. Thuris pars, gallæ pars, croci tres. Hæc ſingula ſicca quam leviſſime terito : deinde mixta ad ſolem calidiſſimum, affuſo uvæ immaturæ ſucco, donec viſcoſa fiat, per tres dies terito : poſtea vino auſtero, nigro, odorato, paulatim affuſo diluto. 6 Aliud. In vino dulci albo ili 125
cis radices coquito, & ubi probe habere viſum fuerit, de vino defuſo duas partes ſumito, & amurcæ olei quam ſiccitſimæ partem unam. Poſtea agitando coquito, ut ne torrefiant, lento igne, donec ad bonam craſſitudinem deveniant. Aliud. 7 Reliqua quidem eadem ſint. Verum pro vino, acetum ſit album acerrimum, in quo tinctæ ſint ſuccidæ lanæ. Poſtea ammixta amurca coquito, & ſuccum caprificı 130
affundito, 8 & alumen Melium, & nitrum ac æris florem, utraque toſta ammiſceto. Hoc magis priore

ἀμφότερα. τὸ δὲ τὸ μᾶλλον δ' ἀφεπέρα καθαίρει τὰ ἕλκεα ξηραίνει δὲ τὸ ἀφεψηθὲν ἧττον. 9 Ἕτερον. τὰ ἑρπητικὰ βάψαι ὡς ἐν ὀλιγίστῳ ὕδατι. ἔπειτα οἴνου ξυγχέας μέρος τρίτον, ἕψειν ἕως ἂν καλῶς ἔχῃ τὸ πάχος, 10 ἀπὸ τούτου δὲ ἀλείφειν ἐξέσαν τὰ νεότρωτα ταχέως. 11 Ἄλλο. ἄρον ξηρὸν ἐπιπάσσειν, καὶ κρᾶδος ἐν ὀπῷ φλοιοῦ χλωροῦ τριβέντων ἐν οἴνῳ σὺν ἑλκέι, καὶ ἄνευ οἴνου αὐτόν, ἐξ ξυὸ μέλιτι. 12 ἕτερον. Ὀξυβάφειν, λωτὸν τερετιζόμενα, ἔπειτα δὲ λοιπὸν τὸ ὄξυβ. καὶ πάντα μίσγειν ἀμόργην ἐλαίου, καὶ ὀρρὸν πίσσης ἀμοῦ. καὶ ἐπαλείφειν καὶ καταστίζειν. καὶ ἐπιδετμεῖν. 13 ξηραὶ δὲ σποτρέπει τὰ νεότρωτα ἀλφιτώσεως. ἢ ὄξει ἀπονίψας, οἴνῳ ἀποσπόγγισας.

x. Ἄλλο. τὸ μόλιβδον τὸ λεῖον ξυὸ τῇ σποδῷ τῇ κυπρίᾳ λεανθὲν ἐπιπάσσειν. καὶ δ' ἁλῶτὸ τὰ ἴχνη μόλιβ ἐπιπάσσειν. καὶ τὸ λεπίδα δ' χαλκοῦ. ἐξ τὸ συπληρίλλω, ἐξ χαλκίτιν μὲν δ' χαλκοῦ. ἐξ μόνλω. ἐξ μὲν δ' ἁλῶτὰ ἴχνη μάτων. 2 ἐξ ἄλλως, ὅταν δέῃ ξηροῖσι τοῖσι τοιούτοισι χρέεσθαι καὶ τῇ σποδῷ τῇ ἰλλυριώτιδι λεῖα μὲν τὰ ἴχνη μάτων. καὶ αὖ τοῖσι μόνοισιν ἴχνη μάζειν καὶ ἄνευ δρυμὸς μόνη, ὡς λῳστάτη. καὶ τὸ δρίστολοχίλλω, ξύων δὲ τὸ τρίων λείλω ἐπιπάσσειν. 3 Ἕτερον ἐναμον. Σμύρνα. λιβανωτός. κηκίς. ἰός. ἄνθος χαλκοῦ ὀπός. συπληρίον αἰγυπτίακὸν ὀπή. οἰνάνθη. 4 οἰσυπίδες. μολύβδαινα. τούτων ἴσον ἑκάστου ἡ δύναμις συνθεῖναι, ὥσπερ τὸ πρότερον. 5 καὶ ἄλλη ἐπιτηδειοτάτη καὶ τὰ αὐτά. ἐξ ὡς ὀξύβαφον λοιπόν. μέλι. συπληρίλλω αἰγυπτίακὸν. νίτρου ὡς ἄριστον. νοσώδης φέλλος. χολὴς ὀλίγον σωρηχί. τοῦτο τὰ ὑπερσαρκίοντα

priore ulcera purgat. Verum prius non minus reficcat. 9 Aliud. Lanas succidas pauciſſima aqua tingito, deinde vini tertiam partem ad aquam miſceto, ac coquito donec bona provenerit craſſitudo. 10 Ex his recentia vulnera quam citiſſime ſuppurari poſſunt. 11 Aliud. Aron ſiccum inſpergito ac adaptato. Aliud. Fici dum ſucculenta eſt cortícem viridem, in vino tritum immittito: & ſine vino, ipſum etiam cum melle. 12 Aliud. Ad acetum in quo cocta ſunt loti ramenta (ſit autem acetum album) amurcam olivarum, & picis ſerum crudum ammiſceto, & illinito, & inſtillato, & deligato ſicca. 13 (Hoc recentia vulnera avertit ne ſuppurentur:) aut aceto abluito, & vino imbuta ſpongia extergito.

x. Aliud. Plumbum tritum cum ſpodio Cyprio levigatum inſpergito. Et loti ramenta inſpergito: & ſquamam æris, & chalcitidem cum ære, & ſolam per ſe, & cum loti ramentis. 2 Et alias ubi ſiccis opus fuerit, talibus utendum eſt, & ſpodio Illyrico trito cum ramentis, & ipſis ſolis ramentis, & flore argenti ſolo quam leviſſime trito: & ariſtolochiam raſam ac tritam leviter, inſpergito. 3 Aliud, ad cruenta vulnera. Myrrha, thus, galla, ærugo, flos æris toſtus, alumen Ægyptium toſtum, œnanthe, lanarum ſordes, plumbago: Horum ſingulorum æquale pondus diluitur cum vino velut ſuperius, & reliqua præparatio ſit eodem modo. 4 Aliud. Acetum quam acerrimum album, mel, alumen Ægyptium, nitrum optimum leviter toſtum, fellis parum, ſimul coquito. Hoc carnem

κέονθα καθαίρει καὶ κοιλαίνει, καὶ ἐ
15 δάκνει. 5 ἄλλο. Ποίη ἡ μικρόφυλ
λος, ἣ ὄνομά ἐστι παρθένιον τὸ μι- 6
κρόφυλλον (ἡ δὲ τὰ θυμία 6 τὰ ἀπὸ 7
τῶν ποδῶν ἀφαιρεῖ) καὶ συπλησία, καὶ
χαλκῖτις, ἐκ μηλιάδος ὠμῆς, 8
ἐλατήριον λεπτὸν ξηρὸν ἐπιτίλαι, καὶ τὸ σίδιον λεπτὸν ξηρὸν
ὡσαύτως.

XI. Πληροῖ δὲ μάλιστα τὰ κοῖ
λα τὰ καθαρά, 9 πόη, ἡ λαγώπυ- 8
ρος ὄνομα (ἔστι 2 δὲ πυρίοισιν
ὁμοία ὅταν αὐξάνηται, μικρὸν τὸ
φύλλον, ὥσπερ ἡ τοῦ ἐλαίης, καὶ
μακρότερον) καὶ τραγίου τὸ φύλλον,
συῶν ἐλαία. 3 Ἕτερον. Ἰχὰδος τὸ
10 εἶσω, τὸ πίαρ, τὸ μελιδοφδὲς, ὡς
ξηροπάτης, ὑδαλέος δύο μοίρας, καὶ
λίνα καρπὸν φρύξας μὴ σφόδρα,
ὡς λεπτοπάτην, μοῖραν μίαν. 4
ἄλλο. Τὸ 1 ἰχὰδος, καὶ αὐθος χαλ
κοῦ ὀλίγου λεπτόν. καὶ συκῆς ὀπὸν. τὸ
δὲ ἐν τῷ ἰχάδος [εἶσω] χαμαι
λέων μέλας, χολὴ βοὸς ξηρή, τὰ
λοιπὰ ἄλλα τὰ αὐτὰ τῷ ξηροῦ πάρ
δαμον λεπτόν, ὠμόν. ἑρύπιμον.
ἑκατέρωθεν. τῷ δὲ ἰχάδος δύο μέ
ρη, λίνα καρπὸ, δύο μοίρας. ὀπὸν
συκῆς. 5 ὅταν τούτων ἡλκωμένων
25 μήτρας ἐπιθεὶς, ἀπόζον αὖθις τῶν
πολλῶν ἐπίβες, καὶ ἐπίδει, καὶ προ
σπίεσον ὀλίγον μᾶλλον. 6 τὰ δὲ 2
προσεληλυθότα ἰῶ φλεγμήνη, ὅ, τι ἂν
δοκῇ ξυμφέρῃ, προσπλάσσειν. 7
Ἢν βάλῃ ὑγρῷ χρέεσθαι, καὶ τὸ 9
κεκνηὸν φάρμακον ἐπιλείφειν.
ἐπιδεῖν δὲ ὥσπερ τὰ πρότερα γέ
γραπται, καὶ τὰ αὐτὰ λόγον. 8 ἔστι δὲ
ἐκ τῶνδε τὸ φάρμακον ποιεῦ
μβδον. ἐλλεβόρου μέλανος. σανδα
ράχης. λεπίδος. μολίβδου πε
πλυμμένου, συὸ πολλῷ θείου, ἀρρέ-

nem ſuperexcreſcentem conſumit, & cavat, & non mordet. 5 Aliud. Herba eſt parvis foliis prædita, cui nomen eſt Parthenium microphyllum. Hæc verrucas 6 de pudendo aufert: & chalcitis ex inſula Melo cruda, & elaterium tenue ſiccum adaptato: & malicorium tenue ſiccum eodem modo.

XI. Maxime autem replet cava, pura, herba Lagopyrus nomine: 2 eſt autem tritico ſimilis ubi areſcit, folio parvo velut olea, ſed longiore: & marrubii folium cum oleæ foliis. 3 Aliud. Caricæ ſicciſſimæ internam partem pinguem, mellis ſpeciem referentem duabus portionibus cum ſeminis lini toſti non admodum, ac triti quam tenuiſſime parte una. 4 Aliud. Caricæ partem internam, & florem æris tenuem modicum, & fici ſuccum. Aliud. Caricæ partem internam, chamæleonem nigrum, bubulum fel ſiccum. Aliud. Reliqua quidem eadem ſint. Verum ficca, naſturtium tenue crudum, irio, utrunque pari pondere: caricæ vero partes duæ ſint, & ſeminis lini partes duæ, cum fici ſucco. 5 Quum autem aliquo horum pharmacorum uteris, ſplenia aqua imbuta ſuperne imponito, & ſpongia ſuper ſplenia impoſita deligato, & paulo magis apprimito. 6 Si vero circumſitæ partes inflammatæ fuerint, quicquid conferre viſum fuerit circumponito. 7 Si liquido uti voles, etiam caricum pharmacum illinito, & velut ſupra ſcriptum eſt deligato eodem modo. 8 Eſt autem ex his pharmacum factum, veratro nigro, ſandaracha, ſquama æris, plumbo uſto, cum multo ſulphure,

30 κῦ, καυστιλβῶν. ' τέτω ὀποίω δοκέη σωτρέφεν πρῆξαι. 9 ἡ ἢ δέσις, κεδρίνω ἐλαίω. ἐπιδοὺν ἢ ἅλις ἔχῃ ἐπαλείφειν, ὀνοβάλσαμον τὸ φάρμακον. ἐπιπωλάσας ἄρον ἐφθὸν. λεῖον. ἢ τρῖφον ξηρὸν, τῷ μέλιτι δύων. καὶ, λὼ ξηρῷ χρὴ τῷ ἡφεικῶ, τέτων χρὴ ἀφεσάντα, τὸ φάρμακον ἐπιπωλάσαν. 10 ποιεῖ δὲ τὸ ξηρὸν ἀπὸ ἑλλεβόρε μόνον καὶ τῆς σανδαράχης. 11 Ἕτερον ὑγρόν.

" Ποίη, ἧς τὸ φύλλον ὅμοιον ἄρῳ τῷ φύσιν (12 λάθικὸν δὲ, χνοώδες κῦ κιττῷ φύλλον τὸ μέγεθος) ' αὕτη ἡ ποίη σὺν οἴνῳ ἐπιπωλάσε. ἢ ἕ πελίνε τὸ ῥιζίον τὸ ἄκρον τρίψας σὺν οἴνῳ, ἐπίπωλασον. 13

" Ἕτερον. " Ομφακῖ χυλός. ὄξε ὡς ὀξύτατον. αὐθ χαλκῦ. νίτρον. ὀπὸς ἐλαιῦ. ἐς ὀμφακο χυλὸν συμπηλίω τε ἐμβάλλων ὡς λεπτότατον, κ θείνῃ σὺ χαλκῶ ἐρυθρᾷ ἐς ἥλιον, καὶ ἀνακινέων. καὶ ἀνελεῖν, ὅταν δοκέη καλῶς ἔχειν τὸ πάχο.

XII. "" Ἐναιμα ξηρὰ τάδε. Ἐλλέβορο μέλας ὡς λεπτοτάτο ἐπιπάσε), ἕως ἂν ἡ ἕλκος ὑγρὸν ᾖ, κ 40 ' ναιμορῥῷ. ἐπίδεσις ἢ ἀώτῃ, ἥπερ ἐπὶ τοῖσιν ἐμπλάστροισιν. 2 " Ἕτερον ὁμοίως. Ἅλος κόνδρες ὡς ξηροτάτες, " ἐς χυτριδίου χάλκεον ἢ κεραμεᾶν κενεὸν ἐμβάλλων, ἕως ὡς μάλιστα τὸ μέγεθο, μὴ ἀδρές. ℈ μέλι ὡς κάλλιστον διπλάσιον τῶν ἄλῶν ἐναίσας ἐπιχέαι ἐπὶ τὰς ἅλας. ἔπειτα ἐπιθεῖναι ἐπὶ τὰς αὐθαδικὰς τὸ χυτρίδιον, κ ἐᾶν, ἕως αὐ καθαυθῇ πᾶν. 3 " ἔπειτα ἀναστρόψας τὸ ἕλκο καὶ σκληρὸν ἐργάς, ἐπιδήσας ὥσαβ τὸ πρότερον. 4 κ πίσω ὀλίγω μᾶλλον. 4 τῇ δ' ὑστεραίῃ, ὅπῃ αὖ μὴ λάβηται τὸ φάρ-

auripigmento, cantharide. Ex his prout visum fuerit componito, ac utitor. 9 Diluuntur oleo cedrino. Postquam vero satis fuerit illitum, pharmacum ejicito, & aron coctum, tritum imponito: aut siccum, tritum, oleo subactum. Et si sicco carico uti voles, liquida ' removere oportet, & pharmacum inspergere. 10 Facit autem siccum ex veratro solo constans ac sandaracha. 11 Aliud liquidum. Herba est cujus folium simile est aro natura, 12 (verum album, lanuginosum, ad hederæ folii magnitudinem.) Hæc herba cum vino imponitur. Aut ilicis partem eam quæ est circum truncum, cum vino tritam imponito. 13 Aliud. Uvæ immaturæ succus, acetum acerrimum, flos æris, nitrum, ' succus ' caprifici. Ad uvæ immaturæ succum alumen injicito tenuissime tritum, & in vas æris rubri immissum ad solem exponito ac agitato, & ubi ad bonam spissitudinem devenerit tollito.

XII. Sicca ad cruenta vulnera hæc faciunt. Veratrum nigrum tenuissime tritum inspergitur, quandiu aliquid humoris inerit ac depascentis. Deligatio vero eadem est quæ in emplastris. 2 Aliud. Salis grana ficcissima in æneam ' ollam, aut fictilem novam immittito, magnitudine maxime æqualia, non magna: & mel optimum dupla salis mensura, pro conjectura facta, ad salem affundito: deinde ollam prunis imponito, & dum totum combustum fuerit, finito. 3 Postea extorso ac expurgato per spongiam ulcere inspergito, & velut prius deligato, & paulo magis comprimito. 4 Postridie vero qua parte non adhæserit pharmacum

φάρμακον ἐπιπάσας, ὡσαπίζειν καὶ ἐπιδεῖν. [5] ὅταν δὲ βάλῃ ἀφεψήσας τὸ φάρμακον, ὄξει θερμῷ ἐπιχέων, ἕως αὖ λάσῃ. ἐὰν οὖν τὰ αὐτὰ ποιέῃν, ἰῷ δεῖ) ἀναπλήσας. [6] ἄλλο ξηρὸν δάκνον. Μύσι ὡς λεπτότατα ἐπιπάσας, ἐπὶ τὰ ὑγρὰ καὶ σαπρά, καὶ αὖθις λεπτόν, μὴ πεπτιλῶς λεῖον. [7] ἄλλο ξηρὸν ὁμοίως δάκνον. ἀναπλήσας, ὡς εἰσυπεδέσθαι ἱερὰ, ἐπ' ὀφρύσι καὶ καπύτῃ, δαγ516δίῳ ἀφεψήσων, ἕως αὖ πίνῃ καὶ καπύσῃ. [8] τοῦτο λεῖον τελέων καὶ ἐπιπάσσων, τῷ αὐτῷ ἐπιδεῖν ἐπίδεσιν. [9] Ἕτερον ξηρὸν ἐπὶ τῶν αὐτῶν ἑλκέων. χαμαιλέων μέλας. συπληρίη, ἢ πρὸ ὀπῶ τῆς συκῆς δεδαμμένη, δαύῃ ὑπὸ λίῳ, καὶ ἀγχούσῃ μίσγε. [10] 3
ἀναγαλλὶς καὶ συπληρίη αἰγυπτίη ὀπὸς, ἐπίπασσε ἀρχιμήνιον ἐπι- 4
πάσσων. [11] ἐκ δὲ τὰς νομάς. 5 συπληρίη, ἢ τε αἰγυπτίη ὀπὸς, καὶ μηλείη. [12] ἀφέψειν δὲ πρότερον ὑπὸ τοῦ ὀπῶ καὶ ἀναπλήσαι. καὶ ἢ χαλκῖτις συπληρίη ὀπὸς. ὀπτᾶν δὲ ἕως αὖ φλογιδίης χρόᾳ). [13] Τῶν παλαιῶν ἑλκέων τὰ δὲ τίλαι ἀνακνημίοισι γινομένων· αἱματώδεα δὲ ἔσι γίνεται) ἐκ μέλανα. [14] Μελιλώτῳ αὖθις τελέσας, μέλιτι φυρῶν, ἐπιπλάσσε χρῆσθαι. ἐπὶ νεύρῳ δὲ ἀφὶ μυρσίνης ῥίζας καψας καὶ ἀφανίσας, καὶ φυρήσας ἐλαίῳ. [15] ἐκ τῷ πολίῳ τῷ πενταφύλλου (λευκὴ 1
10 δὲ ἔσι ἐκ χλοώδης, καὶ ὑψηλοτέρα ἀπὸ τῆς γῆς ἢ τὸ μέλαν πενταφύλλου) ταύτην τελέσας ὑπὸ ἐλαίῳ ἐπιδεῖν. ἀπολύειν δὲ τριταῖον. [16] 2
" Μαλθακώδεα. τοῖσδε χρὴ 12
τοῖσι φαρμάκοισι χρῆσθαι, ὑπὸ χλιῶ-

cum inſpergito, comprimito ac 185
deligato. [5] Ubi vero pharmacum diſcedere voles, acetum calidum affundito, donec diſcedat: & rurſus eadem facito, ſi opus fuerit exterſione per ſpongiam facta. [6] Aliud ſiccum mordax. Miſy quam leviſſime tritum inſpergito in ea quæ humida ſunt ac putrida: & florem æris tenuem non penitus leviter tritum. [7] Aliud ſiccum ſimiliter mordax. Ubi ſpongia exterſiſti, lanas quam maxime ſuccidas in teſta exurito, face admota do- 186
nec totas combuſſeris: [8] hoc pharmacum leviter tritum inſpergito, & eandem deligationem adhibeto. [9] Aliud ſiccum ad eadem ulcera. Chamæleo niger, alumen fici ſucco ſubactum: ſubigito autem toſtum, & anchuſam miſceto. [10] Aliud. Anagallis & alumen Ægyptium toſtum. Aliud. Pulvillum inſperſilem Orchomenium inſpergito. [11] Cæterum ad nomas proſerpendo depaſcentes, alumen Æ- 187
gyptium toſtum, itemque Melium facit. [12] Verum nitro toſto inſperſo prius præparare ac ſpongia extergere oportet. Facit & chalcitis toſta. Torrere autem oportet, donec flammæ ſpeciem induat. [13] Ad vetera ulcera in tibiis oborientia: (fiunt autem ſanguinolenta & nigra) [14] meliloti florem tritum, melle ſubactum, cataplaſmatis modo urere. At vero ſupra nervos diſſectos, myrti ſylveſtris radices contuſas ac cribratas, & oleo ſubactas 188
deligato. [15] Et herbam quinquefolium (eſt autem alba & laniginoſa, & altior à terra, quam nigrum quinquefolium) in oleo tritum deligato, & tertia die exolvito. [16] His autem medica-

χμᾶνι μᾶλλον, ἢ ἐν θέρ-
ει.
XIII. Φάρμακα μαλθακώ-
δεα, ἃ ἕλας καλὰς ποιέῃ. 2
" Σκίλλης τὸ εἴσω τὸ μυξῶδες τρί-
ψας, ἢ πεύκλω σὺν συείῳ στέατι
νέῳ, ὀλίγον ἔλαιον & ῥητίνης ὀλίγον,
καὶ ψιμυθίῳ. καὶ στέαρ χιὸς, καὶ
συὸς νέον, καὶ σκίλλαν, καὶ ἔλαιον
ὀλίγον. κηρὸς ὡς λοιπώτατον, στέαρ
' ἀσάφου καθαρόν. 3 ἢ σκίλλαν
καὶ ἔλαιον λοιπὸν, ῥητίνης ὀλίγον.
κηρὸν, στέαρ συὸς παλαιὸν καὶ νέον,
& ἔλαιον, καὶ ἰὸς καὶ σκίλλα, & ῥητί-
νη. 4 ἔστω δὲ δύο μοῖραι τοῦ παλαιοῦ
στέατος πρὸς τὸ νέον. τὸ δὲ ἄλλων
ὁπόσον δοκεῖ κέαρος εἶναι. στέαρ
σωτήξας πρόσφαγον ἀποχέας εἰς
ἕτερον χυλεῖδιον. καὶ τὸ μολυβδαίνης
τρίψας ὡς λεπτότατα ἀμφήσας,
συμμίξας ἕψῃ, καὶ κυκᾶν τὸ πρόσ-
φατον. 5 ἑψεῖν δὲ, ἕως αὖ ἐπιστιχθῇ
ἐπὶ γῆς πήγνυ]. ἔπειτα καθελὼν
20 ' ἀποχέας τὸ ἄλλο, πλὴν τὸ λίθε τὸ
ὑποστάσιμον. καὶ ἐμβάλλειν ῥητίνην καὶ
ἀνακινεῖν. καὶ κέδρινον ἔλαιον ὀλίγον
" ξυμμίξας τὸ ἀφηρημένον. 6 πᾶσι 2
χρὴ τοῖσι μαλθακοῖσιν, οὗ ἂν ῥητί-
νην ξυμμιγνύῃς, ἐπιδὼν ἀφέλης
ἀπὸ πυρὸς τὸ φάρμακον, ἐς θερ-
μὸν ἐπὶ ὀλίγον καθεὶς τὴν ῥητίνην κυ-
κᾶν. 7 " Ἕτερον. στέαρ συὸς πα-
λαιὸν, & κηρὸς, & ἔλαιον. τὰ δὲ
ξηρὰ ἰσχνῶς μαλάσσειν καὶ λωτεῖν. λιβα-
νωτὸς. μολύβδαινα. " ἤγειν δὲ μὴ 3
25 μοῖραι, κατὰ τῆς δὲ μοῖραι, καὶ ' ἰσχνῶς
μαλάσσειν μοῖραι. ἔστω δὲ παλαιοῦ
στέατος, δύο μοῖραι. κηροῦ δὲ μία,
καὶ νέου στέατος μία. 8 " Ἕτερον. ἢ
στέαρ μόνον παλαιὸν ὕειον. ξυὶ τῷ-
δε, στέαρ αὐτὸς πρόσφατον. ὡς
ἥκιστα ξυὶ τῷ ὑγρῷ καθαρωτήρας μικρὰς, τρίψας ἢ καθα-
ρώτατα λεῖα, ἔλαιον ὡς ἰσχνόν,
καὶ

mentis in hyeme potius quam æstate utendum est.

XIII. Medicamenta mollientia, quæ etiam cicatrices, pulchras faciunt. 2 Scillæ internam partem mucosam terito, & resinam de picea, cum recenti adipe suillo, & ' oleo modico, resinaque ac ceruſa modica. Et adipem anserinum, ac suillum recentem purum, & oleum modicum, & scillam, & ceram albissimam. 3 Aut scillam, oleum album, resinæ parum, ceram, adipem suillum veterem ac recentem. Facit & oleum, & ærugo, & scilla, & resina. 4 Sint autem duæ partes veteris adipis ad recentem: de reliquis autem quantum oportunum esse visum fuerit. Adipem ' recentem liquefactum in aliam ollam defundito, & plumbaginem leviſſime tritam ac cribratam commiſceto ac coquito, & primum agitato. 5 Coquito autem donec deſtillatum in terram congeletur: deinde tollito, ac reliquum diffundito, præter lapidem subſidentem: & resinam injicito ac agitato, & modicum oleum cedrinum, & quod prius diffusum ac ablatum fuit ammiſceto. 6 Porro in omnibus mollibus in quibus ' resinam ammiſces, ubi pharmacum ab igne abſtuleris, in calidam adhuc resinam immittito ac agitato. 7 Aliud. Adeps ſuillus vetus & novus, & cera & oleum. Sicca vero, loti ramenta, thus, plumbago: thuris videlicet, pars una, plumbaginis una, & ramentorum loti una. 8 Aut adipem ſolum veterem ſuillum, & cum ipſo adipem ' caprinum recentem, quam minime cum membrana, ſed purgatum, parum terito aut contundito,

καὶ ἐπάσσειν τὸ μόλιβδον, ξὺν τῇ σποδῷ, καὶ λωτὸν ἐχθυημάτων τὸ ἥμισυ. 9 Ἕτερον. Στέαρ αἰγὸς. σποδὸς. χαλκῖτις. κυανέλαιον. 5

XIV. Περὶ πυελικαύσεως. 2 13

Ἕψειν χρὴ πόαν ῥίζας ἀπαλὰς (ὧν 3 ὁ φλοιὸς ἐστι παχύτατος καὶ χλωρότατος) καθαιμῶν μικρὰ, οἴνου λύκιον ἐπιχέας, μαλθακῶς πυελὴ καθεψεῖν, ἕως οὗ δοκέῃ καλῶς ἕψειν τὸ παχύτερον, ὡς ὑπάλειπτον, καὶ ἐν ὕδατι τὸ αὐτὸν τρόπον. 4 Ἕτερον μὴ δάκνον. ὑὸς στέαρ μόνον παλαιὸν ὑπαλείφειν, πρίξας αὐτὸ ἄνωθεν ἀφὸ τῆς σικύης, τῷ ῥίζαν ἀφιεμένῃ καὶ ἀσφοδέλῳ ῥίζας ἐν οἴνῳ τρίψας καὶ λειώσας. 5 Ἕτερον. πρίσας στέαρ συὸς παλαιὸν, συμμίξας ῥητίνην καὶ ἀσφάλτου, καὶ αὐτὸ ἐπαλείψας ἐς ὀθόνιον, ἐρεμυώσας πρὸς πῦρ, ἐπιθεὶς ἐπιδεῖν. 9 ὅταν ἐν τῷ νώτῳ ἀπὸ πληγέων, ἢ ἄλλως ἕλκος γένηται, τῇ σικύῃ διέφθω, τρίψας ἐπ' ὀθόνιον ἀλείψας ἐπιδεῖν. 10 ὕστερον δὲ στέαρ αἰγὸς, καὶ συὸς νέον, καὶ σποδὸν, καὶ ἔλαιον, καὶ λιβανωτὸν ἐπαλείφειν.

XV. Οἰδήματα ἐν τοῖσι ποσὶ γινόμενα, αὐτόματα καὶ μὴ αὐτόματα, ὀδὰξ ἀπὸ τῶν καλουμένων σπόγγων καθησάμενα, τά τε οἰδήματα, καὶ ἡ φλεγμασίη. καὶ λῦε σπόγγους ἐπιδήσας εἰ ἔρια, ἢ τι ἄλλο ἐπὶ

4 dito, & oleum affundito, & plumbum cum ſpodio inſpergito, & ramentorum loti dimidium. 9 Aliud. Adeps caprinus, ſpodium, chalcitis cærulea, oleum.

XIV. De Ambuſtis. 2 Ilicis radices coquere oportet teneras. 3 Quarum ſi cortex craſſiſſimus eſt ac viridiſſimus, confectum in tenues partes, vino albo affuſo, 225 lento igne coquito, donec ad bonam craſſitudinem deveniat, ut illini poſſit. Poteſt & in aqua coqui eodem modo. 4 Aliud non mordax. Suillum adipem ſolum veterem liquefactum illinito. Superne vero ſcillæ radicem diſſectam imponito ac deligato. 5 Poſtridie vero foveto ac perfundito, & adipem ſuillum veterem liquato, & ceram ac oleum ammiſceto, thus item, & loti ramenta, ac minium: hoc ubi 230 illeveris, 6 ari folia in vino ac oleo cocta apponito ac deligato. 7 Aliud. Poſtquam ſuillo adipe illeveris vetuſto, haſtulæ regiæ radices in vino coctas ac tritas ſuperillinito. 8 Aliud. Adipem ſuillum veterem liquato, & reſinam ac bitumen ammiſceto, & hæc linteo illita, ad ignem calefacta, imponito ac deligato. 9 Quum in dorſo ex plagis, aut alias ulcus factum fuerit, ſcilla cocta, trita, ac linteo illita de- 235 ligato. 10 Poſtea vero adipem caprinum, & recentem ſuillum, & ſpodium, & oleum, & thus illinito.

15 XV. Tumores in pedibus oborti, & ſponte, & non ſua ſponte, in quibus neque tumores, neque inflammatio à cataplaſmatis ſedatur, & ſi quis ſpongias deliget, aut lanas, aut aliud quid ſuper ſanam partem, poſtea intume-

ἐπὶ τὸ ὑγιὲς, ἕπεται ἀνοιδίσκη· αὐτόματα καὶ ἀναφλεγμαίνει. [2] καὶ φλέβας ἐπίρρυες αὐτὸν ἐπ' αἵματος, ὥστε μὴ φλάσμα αὐτόν ἐστι. [3] καὶ, εἰ πᾶ ἄλλοθι ἔσται αἵματος τοιούτου γένεσις, ὁμοίως λέγεις. [4] ἀλλὰ δεῖ αἵματος μάλιστα μὲν καὶ φλέβας ἰδεῖν ἐπιρρεούσας, εἰ δὲ μή, καταφανεῖς εἶναι, εἰ δὲ μή, "καθαιρέειν τὰ οἰδήματα βαθύτερα καὶ πυκνότερα. καὶ ἄλλο πᾶν, ὅτι ἂν καθαιρῇς, ἅτε μὴ πιέζῃ καὶ ὡς ἐξυστάτοισι σιδηρίοισι καὶ λεπτοτάτοισι. [5] ὅταν ἀφαιρῇς τὸ αἷμα τῇ μήλῃ, μὴ κάρφα πιέζῃ, ὡς μὴ φλάσις ποιήσῃ. [6] ὀξὺ δὲ καὶ νίζειν, καὶ βρόμον αἵματος ἐν τοῖσι χάσμασι μὴ ἐᾶν ἐγκαθελκύσαι, καὶ χρίσας τῷ σὺν μέλιτι φαρμάκῳ, εἶτα ἐσπάσας, καταξάσμενα, μαλθακὰ, ἐπιδῆσαι, ῥοῦς οἴνου καὶ ἐλαίου. [7] καὶ ἐχέτω τὸ κατὰ τὴν ὄκως ἀναῤῥῇς εἶναι· εἰ δὲ αἵματος, καὶ μὴ καταῤῥῇς καὶ μὴ τρέπηται ὅλως, καὶ ὀλιγοσιτείτω καὶ πινέτω ὕδωρ. [8] εἰ δὲ ὀλύνων συείσκηται τὰ χάσματα φλεγμαίνοντα, καθαλάσσειν τῷ σὺν ὄξει καὶ λίνα καρπὸν καθαλάσσοντα· εἰ δὲ ἄγνα καὶ λίνα καρπὸν καθαλάσσοντα, εἶτα ἐλκώσῃ τὰ χάσματα, καὶ συβρώσῃ, σηδόνιον ὀρέων ἕψειν σὺν σταφίσι, καὶ τὰ λοιπὰ ἰητρεύειν.

XVI. "Ὅκου δὲ κιρσὸς ἔνεστιν ἐπ' ἐνδακνομίῃ, ἢ σεσηπανίῃ, ἢ καὶ τῆς σαρκὸς, καὶ ἔστι μέλαν τὸ ἀνδακνόμενον, καὶ δοκέῃ δεῖν αἵματος ἀπ' αὐτοῦ ἀποῤῥυέντος, δεῖ χρὴ τὰ τοιαῦτα καθαίρειν ἐδαμῶς. ὡς γὰρ ἐπὶ τὸ πολὺ ἕλκεα μεγάλα γίνεται ἐκ τῶν ῥαγμάτων ἀπὸ τῶν κιρσῶν ἢ ἐπιῤῥοιῶν. [2] "ἀλλὰ χρὴ αὐτὸν τὸν κιρσὸν ἀποκεντέειν ἄλλοθι καὶ ἄλλοθι, "ὅπη ἂν δοκέῃ κομιδῇ εἶναι. [3] "Ὅταν δὲ φλέβα

scunt sua sponte, ac inflammantur: [2] influxio sanguinis per venas in causa est, si cui non 'contusio causa est. [3] Et si alicubi alia in corporis parte tale quid fiat, eadem ratio est. [4] Verum sanguinem detrahere oportet, de venis præsertim influentibus, si conspicuæ fuerint: Sin minus, pertundere tumores oportet, profundioribus ac frequentioribus vulnusculis impactis. Sed & in aliis omnibus quæ pertundis, sic facere oportet, atque hoc acutissimis ac tenuissimis ferramentis. [5] Quum vero sanguinem 'detrahis, spicillo ne valde premas, ut ne contusio accedat. [6] Aceto autem perluito, & grumum sanguinis in hiatibus ne relinquito: & illito cruentis vulneribus destinato medicamento, lanas succidas, carminatas, molles deligato, vino & oleo respersas. [7] Et pertusam partem æger ita habeat, ut refluxus sit sanguinis, non defluxus: & omnino non humectet: & parum cibi capiat, & aquam bibat. [8] Si vero ubi solveris, 'fissuras reperis imflammatas, cataplasma ex vitice ac lini semine imponito. [9] Si vero ulceratæ fuerint fissuræ ac eruperint, ad rem respicies, & quod opus fuerit adhibens, de cætero curato.

XVI. At ubi varix ineſt in tibia, aut conspicuus, aut in carne, & tibia est nigra, & videtur opus habere sanguine ab ipsa defluente: talia nequaquam pertundere oportet. Plerunque enim magna ulcera ex fissuris fiunt, propter 'varicis influxum. [2] Verum varicem ipsum alias atque alias compungere oportet, ubi oportunum esse visum fuerit. [3] Cæterum quum venam secueris, post-

φλίβα πέμης, ἐπὴν δὲν ᾖ αἷμα ἐς ἀφῆς ἐς λύσης τ' ταινίω, ἐς μὴ ἵστα-
τα, τὰ ἀντία ὄκως αὖ ὁ ῥὲς γίνη), κ' αἷμα ἐχέτω, ὧ τε χεὶρ, ὧ τε σκέλος ἦ, ὡσὶ χρεόν ἐς ὑπόπιον. 4 κ' ἔτως ὑπομένας χρόνον πλέω ἢ ἐλάσσω καθακείμενον. 5 ἔπειτα ἐπιδῆσαι αὐτὸν ἔτως ἔχοντα μὴ συεόντος λύος ῥόμβε ἐν τῇ τομῇ. ἔπειτα ἀπαλλοίσιον δι-πλόον ἐσβάντες, τίλιξας οἶνω κ' ἄνωθεν ἐλαίου ἐλαιώσας καθαρόν. 6 κ' ὧ γὰ ἐπίῤῥυσις ἐς αἷμα ἐς ἔν βιαίη, χέσις γίνεται ἐπῤῥέοντος. 7 κ' ὧ ῥόμβε ἐπὶ τῇ τομῇ γινόμενος ἔτω φλεγμαίνη, ἀμφυίσκει. 8 ἡνίκα δὲ τάχιστα ἦ πλέον ἢ ἔλαττον, κ' πεπωκότα φλεβοτομείν," κ' ὑποθερμασμένον, κ' ἡμέρης θερμοτέρης ἢ ψυχροτέρης.

XVII. Σικύδιον ἐσβαλόντα χρὴ, ὧ ἐπιῤῥέη τὸ αἷμα ἀφηρημένης τ' σικύης, κ' ὧ πολὺ ῥέη, ἢ ἰσχὺς ῥέη αὐτοῖσι ταχέως περὶ ἢ πληθῆ, αὖθις ἐσβαλόντα, ἐπεξέλκειν τὸ λελειμμένον. 2 ὧ δὲ μὴ, ῥόμβοι συνεχόμενοι ἐν τοῖσι χάσμασιν, ἔπειτα ἀναφλεγμαίνοντα ἕλκεα γίνεται ἐξ αὐτῶν. 3 ὄξει δὲ χρὴ παίνειν τὰ τοιαῦτα καθαίζειν, κ' ὕστερον μὴ τείνειν, μὴ δὲ κατακεῖσθαι ἐπὶ τὰ χάσματα. 4 τὰ δὲ συαίμονα πινὶ φαρμάκων καταχεῖσαι τὰ χάσματα. 5 κ', ὅταν κάτωθεν ἐς γόνατος δέῃ ἐσβάλλοντα ἢ ἐσὸ τὸ γόνυ, ἑστηκότι ὀρθῷ, ὧ δύνηται ἑστάναι.

postquam sanguinem dimiseris, & fasciam solveris, & non sistatur, in contrarium, partem habeat, quo refluxus sanguinis fiat, sive manus fuerit, sive crus, utpote sanguine retro fluente: 4 atque ita tempus longius aut brevius decumbens expectet. 5 Postea ipsum sic habentem ' de- 260
ligato, nullo grumo existente in fissura: deinde splenium duplum vino imbutum apponito, & super ipsum lanam puram oleo imbutam. 6 Nam etiamsi influxus sanguinis fuerit violentus, suppressio fit influentis. 7 Et si grumo in fissura manente sic inflammetur, suppuratur. 8 Pransum autem & potum plus aut minus venam secare sinere oportet, & aliquantum calefactum: & die calidiore quam frigidiore.

XVII. Si vero influat ' san- 265
guis, cucurbitam affigere oportet: & si ablata cucurbita, multum sanguinis, aut serosus sanguis fluat, cito priusquam repleatur rursus affigere, & quod restat extrahere. 2 Sin minus, grumi in fissuris inhærent, & deinde ex ipsis inflammata ulcera fiunt. 3 Aceto autem omnia talia perluere oportet, & postea non humectare, neque in fissuras decumbere: 4 Verum aliquo medicamento cruentis vulneribus destinato fissuras ' illinere. 5 270
Et quum infra genu, aut ad genu affigere cucurbitas oportuerit, stanti erecto, si stare potuerit, affigantur.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΠΕΡΙ ΣΥΡΙΓΓΩΝ.

HIPPOCRATIS DE FISTVLIS.

Basil. græc. Foesius sect. VI. 159. 883. Basil. lat.

pag 517 ΣΥΡΙΓΓΕΣ γίνονται μὲν ὑπὸ φλασμάτων καὶ φυμάτων. γίνονται δὲ καὶ ὑπὸ ἐρεσίης, καὶ ἱππασίης, ὅταν ἀθροισθῇ ἐν τῷ γλουτῷ αἷμα πλησίον τῆς ἕδρης. 2 σηπόμενον γὰρ νέμεται ἐς τὰ μαλθακά. ἄπεισι δὲ ἐπὶ τὸ ὀρθὸν ἔντερον, καὶ τῆς σαρκὸς μαλθακῆς ἐν ἧ νέμεται, ἐς ὃ ἂν τὸ φῦμα ῥήξῃ, καὶ κάτω ἐς τὴν ἀρχήν. 3 ἐπὴν δὲ τοῦτο γένηται, συναγεῖται καὶ ἰχωρώδες. καὶ κόπρος ἐπὶ δὲ ἑωυτῆς. καὶ φύσα. καὶ βδελυγμίη πολλή. 4 ἀπὸ μὲν δὴ τῶν φλασμάτων γίνεται, ὁκοτάν τι τοῦ χροὸς χωλεὸν φλασθῇ ἀπό τινος πληγῆς, ἢ ἀπὸ πτώματος, ἢ ἱππασίης, ἢ ὅσα τοιαῦτα ἐστί. 5 ξυνίσταται γὰρ αἷμα, σηπόμενον δὲ σκπυίσκεται ὑπὸ τῆς σκπυισκομένης πάχεϊ. 6 ἄπεισι δὲ ἐπὶ τὰ φυμάτων εἰρημένα. 7 Πρῶτον μὲν ἐν ὅταν τι τοιοῦτον ἀμάθη φυόμενον φῦμα, τάμνειν ὡς τάχιστα ἀμὸν πρὶν ἢ ἀμπυῆσαι ἐς τὸ ἔντερον.

II. Ἢν δὲ νοσέοντι ἤδη τῶν συρίγγων ἀμβλακόντος, λαβὼν σιλφίου φυσίγγα νεαρὴν, ἀνακλίνας τὸν ἄνθρωπον ὕπτιον. τὰ σκέλεα ἀμφοτέρω, τὸ μὲν ἕτερον, τὸ δὲ ἕτερον, τὴν φυσίγγα καθιέναι ἐς ὃ ἂν προσκόψῃ, 2 μετρῆσαι δὲ τὸ βάθος τῆς συρίγγος τῇ φυσίγγι. 3 Ἐπειτα δὲ

EFISTULÆ fiunt qui- III
dem ex contusionibus, 351
& tuberculis, fiunt pag
autem & ex remiga- 664
tione ac equitatione, quum in natibus congregatus fuerit sanguis prope sedem. 2 Putrescens enim distribuitur ad molles partes, nimirum quum & intestinum rectum sit humidum, & caro mollis, in quam distribuitur, donec tuberculum eruperit, & deorsum ad rectum intestinum computruerit. 3 Postquam autem hoc factum fuerit, in fistulam abit, ac sanie manat, & stercus per ipsam fluit, & flatus, & abominatio multa. 4 Ex contusionibus itaque fit fistula, ubi aliquis circa rectum intestinum locus contusus fuerit ex plaga, aut ex casu, aut vulnere, aut equitatione, aut remigatione, aut quæcunque talia sunt. 5 Congregatur enim sanguis. Putrescens autem suppuratur, à suppurato vero ea quæ de tuberculis dicta sunt patitur. 6 Primum igitur quum tale quoddam tuberculum nascens senserit, crudum quam citissime secare oportet, priusquam suppuretur ad rectum intestinum.

II. Si vero jam ægrotantem ex fistula assumpseris, allii caulem recentem accipe, & homine supino reclinato, diductis cruribus altero huc, altero illuc, caulem immitte donec offendas ac impingas; 2 & fistulæ profunditatem per caulem metire, 3 & sese-

lis

λὲ ῥίζαν κόψας ὡς λεπτοτάτῳ, ὕδατος ἐπιχέας, βρέχειν τέσσαρας ἡμέρας. καὶ πεῦκης δύσας πίνειν, μέλιτι ὠμῷ μισγων· τὸ ὕδωρ, καὶ τρεῖς κυάθους. [4] ἐν τούτῳ πάθαρσις. [5] ὃ πὶς ἀσκαρίδας. [5] ὁκόσοι δ' ἂν κατὰ λαφθῶσιν ἀθεράπευτοι, θνήσκουσιν. [6] Ἔπειτα ὀθόνιον βύσσινον πυμάλλῳ ὀπῷ καὶ μεγάλῳ δύσας, καὶ λαπάσσων αὐτῷ χαλκῷ, ὀπῷ τελεμιδίου. [7] προβίλιον ποιήσας, ἴσιον τῇ σύριγγι τὸ μῆκος, ῥάμματι δὲ ἄκρως τὸ προβίλιον, [7] καὶ αὖθις ἁπαλὸ τὸ φύσιγγι. ὕπτιον κατακλίνας τὸν ἄνθρωπον, [8] καθαπτῆρι καταλαβὼν τὸ ἀπαλοθερωμένον καὶ ἀγχῶ, ταύτῃ τὴν φύσιγγα διῆναι. [9] καὶ ὁκόταν [9] ὑπαγκύψῃ ἐς τὸ ἀγχόν, ἐπιλαμβανόμενος ἕλκειν, ἄχρις οὗ ἡ προβίλιον διωθῇ, καὶ ἰσωθῇ τοῦ πάσω, καὶ τοῦ κάτω. [10] ἐπ' ἰῷ δ' ἂν ἰσωθῇ, βάλανον σιδηρῆς κεραπίνιον ἐς τὸ ἀγχόν, [10] γῆ ἀπαλοίσας σμηκτρίδι ἐς τὸ ἀγχὸν ἐσθ. ἐπ' ἰῷ δ' ἂν ἀποπατῇ, ἐξαιρεῖν, καὶ αὖθις παρσυλίσσειν, ἕως κ' ἐμπλησθῇ ῥηγμῖν. [11] ἕκτῃ δ' ἡμέρῃ ἐξαιρέων, ἕλκων τὴν προβίλιον ἔξω τὸ σαρκός. καὶ τρίψας συμπηλίῳ μετὰ τούτου. [12] σωλήνας τὸ βάλανον ἐς τὸ ἀγχὸν ἐμβαλὼν, ἐὰν ἄχρις οὗ ἡ συμπλοκὴ ὑγρὸν ῥήγνῃ. [12] τὸ δ' ἀγχὸν σμύρνῃ ἀλείφειν, ἄχρις οὗ αὐ δυνέῃ" ξυμπεφωνηκέναι. [13] Ἑτέρη θεραπείη "ὠμόλινον λαβὼν ὡς λεπτόταθον, συμβάλλειν ὅσον ἀπήμισυ πιτάπλων, καὶ ξυμπλέλαβεῖν ἱππείῳ τρίχα. [14] ἔπειτα ποιησάμενον "μήλιν καστιτρίνην ἐπ' ἄκρῃ τετριμμένῳ, σύριγγος ἐς τὸ μήλιν τὸ ἀγχὸν δ' ὠμῷ λίνῳ συμβολημένῳ, καθιέναι τὸ μήλιν ἐς τὸ σύριγγα, καὶ ἅμα τὸ ἀγχιστεφῆς χρὸς τὸ δάκτυλον τὴν λιχανὸν καθιέ-

lis radicem tenuissimè tritam, aqua affusa ad dies quatuor macerato, eamque aquam trium cyathorum mensura, melle ammixto æger bibat jejunus. [4] Cum hac etiam ascaridas purgato. [5] Quicunque vero relicti fuerint non curati, moriuntur. [6] Postea linteum byssinum tithymalli magni succo imbutum, flore æris tosto trito insperso, in penicilli figuram intorque longitudine fistulæ æqualem, filo per summum penicillum transmisso, [7] & rursus per summum caulem: & homine supino reclinato, adhibito catoptere instrumento sedem expandente, [8] corrosam recti intestini partem inspicito, & sic caulem immittito: [9] & ubi in intestinum inciderit, apprehensum retrahito, donec penicillus fuerit intrusus, & superiori ac inferiori parti adæquatus. [10] Postquam vero fuerit intrusus, glandem corneam in intestinum indito, & podice ex terra cimolia oblito finito. Ubi vero ventrem exonerat, eximito, & rursus indito, donec ad quintum pervenerit diem. [11] Sexta autem eximito, extrahens penicillum ex carne, & alumen terito, eoque glandem expleto, & in intestinum indito ac finito, donec alumen liquidum fiat. [12] Podicem vero myrrhâ illinito, donec coaluisse visus fuerit. [13] Alia curatio. Crudum linum tenuissimum accipito, & ad palmi longitudinem quincuplicato, & pilum equinum circumdato: [14] deinde facto spicillo stanneo in summa parte perforato, & initio lini complicati in spicillum immisso, spicillum in fistulam demittito, & simul sinistræ manus digitum indicem in sedem

καὶ διένεγκε ἐς τὴν ἕδρην. [15] "ἐπ' ἰῷ δ' ἂν ψαύσῃ ἡ μήλη τοῦ δακτύλου, ἄγκλιν ἔξω τοῦ δακτύλου, ἀποκρύψας τὸ μήλης τὸ ἄκρον, καὶ τὴν ἀρχὴν τὴν ἐν τῇ μήλῃ. καὶ τὸ μὲν μήλιον πάλιν ἐξαγέτω," δὲ τὸ ὠμολίνου τὰς ἀρχὰς ἀφάψας δὶς ἢ τρίς. καὶ τὸ λοιπὸν δὲ ὠμολίνου ἐπισπάσας, ἐπιδῆσαι ὡσεὶ τὸ ἄκρον. ἔπειτα κελεύσω ἀπελθεῖν, "ἀφαιρήσεσθαι δ' ἐν ὑστέρῃ." [16] "ἄκλιν δὲ ἀρκεῖν." ὁκόσον δὴ σπόγγου τὸν σύριγγα καλᾶν δὲ ὠμολίνου, τοῦτο ἐπιλέγειν καὶ ἐπισπᾶν ἀεὶ καθ' ἑκάστην ἡμέρην. "ἰῷ δέ σοι τὸ ὠμόλινον ἀφαιρεῖσθαι ὅταν ἢ σύριγξ ἀφορωθῶσα, ὡσεὶ τὸ τέλος ὡσαύτως ἕτερον ὠμόλινον διεῖναι καὶ ἀφάψαι. [17] ἡ γὰρ ἰὶς διὰ τοῦτο οὐ διαβάλλει τὸ ὠμολίνου, ὅτι ἄσηπτός ἐστιν." ἐπ' ἰῷ δ' ἀφαιρεῖσθαι ἢ σύριγξ, τὰ μὲν ἄκρα χρὴ ὑπόγλυφα μαλακὸν ὡς λεπτοτάτην ὡσεὶ τὸ ἄκρον. ἔπειτα ἐς μὲν τὴν σύριγγα, αὐθὶς καλκῶ ὀπίσω συχνὸν τῇ μήλῃ ἐνθέναι, τὸ δ' ὑπόγλυφον ἀλείψαι μέλιτι. καὶ ὑποβαλὼν μέσον τοῦ λιχανοῦ δακτύλου τὸ δεξιτερὸν χεῖρος, ὥσαι ὡσεὶ πόρον. ὃ ὡσθεὶς ἕτερον ὑπόγλυφον, ἀναδῆσαι, τὸν αὐτὸν τρόπον, ὃν ὡς καὶ ἐπὶ τὴν αἱμορροΐδιον. [18] τῇ δ' αὔριον ἀπολύσας, ὡσθεῖναι ὕδατι θερμῷ. καὶ ὑπόγλυφον τοῦ δακτύλου τὸ δεξιτερὸν χεῖρος πλυνὸν ἀφαιρεῖσθαι τὴν σύριγγα" καὶ αὖθις πάλιν τὸ αὖθις ἐπιδῆσαι τοῦτο ποιέειν ἐπὶ ἡμέρας. [19] (ἐν τούτῳ γὰρ μάλιστα" ὁ χιτὼν τῆς σύριγγος σήπεται·) "τὸ δὲ λοιπὸν ἕως" αὖ ὑγιωθῇ τελέως ἐπιδεῖν (· [20] καὶ γὰρ τοῦτον τὸν τρόπον, ἵνα ὁ μὲν ὑπόγλυφος ἀναπλησθεὶς ἀεὶ καθαιρεθῇ καὶ ἀναπλυσθῇ, ἡ σύριγξ, ὅτε πάλιν ξυμπέσοι αὖ, ὅτε τὸ μὲν αὖθις ὑγιωθείη αὖ, τὸ δὲ πάλιν ξυμπληρωθείη.

2 indito: [15] ubi vero ſpicillum contigerit digitum, inflexa ſumma ſpicilli parte, initium lini quod eſt in ſpicillo per digitum adducito: & ſpicillum quidem rurſus extrahito, lini vero initia bis aut ter connectito, & reliquam lini partem intortam ad nexum deligato. Poſtea vero dimiſſum negocia ſua obire jubeto. [16] Cæterum quantum putreſcente fiſtula de lino laxatur, tantum intendere oportet, ac 'intorquere ſemper ſingulis diebus. Si vero linum crudum computreſcat, priuſquam fiſtula corrodatur, aliud linum ad pilum innecte, immitte ac connecte. [17] Pilus enim ea de cauſa ad crudum linum additur, quod non putreſcit. Poſtquam vero fiſtula computruerit, ſpongiam mollem in tenuiſſima fruſta conciſam apponere oportet: deinde in fiſtulam quidem, florem æris toſtum multum per ſpicillum immittere: 'Spongiam vero melle illinere, & ſubjecto digito indice ſiniſtræ manus, ultra protrudere: & appoſitam alteram ſpongiam deligare (eodem modo velut in hæmorrhoidibus.) [18] Poſtridie vero exolvere, & aqua calida abluere, & cum ſpongia per ſiniſtræ manus digitum fiſtulam purgare conari: & rurſus æris florem immittere, ac ſpongiam deligare. Atque hæc facere oportet per dies ſeptenos. [19] (In his enim maxime tunica 'fiſtulæ computreſcit:) de cætero vero donec ſanata fuerit ſpongiam deligare. [20] Nam dum per hunc modum fiſtula à ſpongia cogitur ac explicatur, rurſus coneidere poterit, neque alia ipſius pars ſanabitur, alia vero rurſus complebitur, ſed in ſeipſa

θείη· ἀλλ' ὃ ἐωυτῇ πᾶσα ὑγιὴς ἔσῃ) ὃ τῇ θεραπείῃ ᾧ πρωσμογαῦ ὕδατι πολλῷ θερμῷ, ϗ λιμάκτηνείῳ. [21] ὡ δὲ μὴ ἀφοξοδράκη ἡ σύριγξ, πρωμηλώσας μήλῃ, τέμνε, ἕως ἂν ' διέλθῃ, ϗ ἐπίπασσε αὖθις χαλκῦ. ϗ ἐὰν ἐπὶ πέντε ἡμέρας. καθίχει ᾧ ὕδατι θερμῷ. ϗ ἐπάνω ὕδατι Φυρῶν, ἀλφίτων κατάπασσε. ϗ φύλλα τούτων ἐπίδησ. [22] ἐπὴν δὲ ἐκπέσῃ τὸ αὐθ῾ ᾧ χαλκῦ, ϗ καθαρὸν ᾖ τὸ ἕλκ῾ ᾧ σύριγγ῾, " ὡς ὥστε πλῶ ἐμπροσθεν. [23] " ὡ ᾧ ἐν χοιρίῳ ᾖ, ὃ μὴ οἷόν τε, βαθεῖα ᾧ ϗ ἡ σύριγξ, αὐθὶ χαλκῦ, ϗ σμύρνη, ϗ λίτρῳ ὕδατι διείς, κλύζειν, ϗ ἐς τὸ στόμα τ῾ σύριγγ῾ " μολυβδοῦν σὺν ὀθόνειαν, ὅπως μὴ ξυμφύῃ). " κλύζειν δὲ πλεῖστῃ σύριγγα προσθέντας πρὸς ὀκύσιν. ϗ καθεὶς ἐς πλῶ' σύριγγα, πρὸς τοῦτο ἀφιέναι κλύζων. [24] ὑγιὴς δὲ ἔσῃ).

III. " Ἢν ὁ ἔγχυος φλεγμαίνῃ, ϗ ὀδυνᾶται ἔχῃ ϗ πυρετὸς, ϗ ἐς ἄφοδον θαμινὰ καθίζῃ, ϗ μηδὲν ὑποχωρῇ, ϗ ὑπὸ ᾧ φλέγματ῾ ὀλκὴν ἐξιέναι ἡ ἕδρη, ϗ σύνοιδε τραχυσμὴν ἐπιλαμβάνῃ. [2] τοῦτο τὸ νόσημα γίνεται, ὅταν φλέγμα ἐς τὸν ἔγχυον καταφορῆται ἐκ ᾧ σώματ῾. ξυμφέρει δὲ τὰ θερμὰ δύνασθαι ϗ τάδε προσφέροντα λειπαίνειν ' ϗ ἐκτήκειν τὸ φλέγμα, ϗ, ἅμα τῷ δριμεῖ, τὰ ἁλμυρὸν ἐξυδαλῆν. ὥστε μὴ εἶναι τὸ καῦμα, μηδὲ δῆξίν τινα ἐν τῷ ἐντέρῳ. [3] θεραπεύειν ὧν χρὴ ὧδε. " καθίζειν ἐς ὕδωρ θερμόν. ϗ τρίψαντα ᾧ κάκκε ᾧ κνιδίου ἐξήκοντα κόκκους, δεῖναι ἐν οἴνου κοτύλῃ, ϗ ἐλαίου ἡμικοτυλίου χλιήνας, κλύσαι. ἀγεῖν δὲ ταῦτα φλέγμα

seipsa tota sana erit. Verum in hac curatione multa aqua calida proluere oportet, & fame macerare. [21] Si vero non corrosa fuerit fistula, spicillo immisso secato, ' donec diduxeris, & æris florem insperginto, & ad dies quinque finito: deinde aquam calidam affundito, & polentam aqua subactam superimponito, & betarum folia deligato. [22] Ubi vero exciderit æris flos, & fistulæ ulcus purum fuerit, velut priorem curato. [23] Si vero in loco sit ubi fieri id non possit, & profunda etiam sit fistula, flore æris, & myrrha, & nitro in urina dilutis colluito: & in fistulæ osculum ' plumbeam glandem indito, ut ne coalescat. Collutio vero facienda est, pennæ fistula ad vesicam alligata, & fistula intro immissa, atque sic collutione infusa. [24] Verum sanus non fit, si non secetur.

III. Si intestinum rectum inflammatum fuerit, & dolor habeat & febris, & frequenter ad exonerandum alvum desideat, & nihil egerat, & præ inflammatione sedes exiisse videatur, & aliquando urinæ stillicidium ' corripiat: hic morbus fit, quum pituita ex corpore ad intestinum rectum decubuerit. Conferunt autem calida. Quum enim hæc adhibentur, pituitam attenuare ac consumere possunt, & simul acrimonia sua salsam pituitam aquosam reddere, ut non fit ardor, neque morsus aliquis in intestino. [3] Curare itaque oportet hoc modo. Ægrum in calidam aquam collocato, & trita grani cnidii grana sexaginta ' in vini hemina, & olei hemina dimidia diluito, tepefacito, & infundito. Hæc & pituitam educunt

μα καὶ κόπτειν. 4 ὅταν δὲ μὴ ἐν τῷ ὕδατι κοιτίζῃ, " ὠὰ ἑψήσας ἐν οἴνῳ μέλανι σύῳδι, περιθλάσας τὸν ἔγκοτον τοῦ ἔρπυλλου. ἐπίπασσε τὸ κοτυληδόνιον θερμόν. " ἢ κύστιν ὕδατος θερμὸν πολήσας. ἢ λίνου σπέρμα περιφωσμῦον ἀλέσας, τρίψας καὶ μίξας ἴσον ἐλαίῳ ἐν οἴνῳ μέλανι καὶ σύῳδι, καὶ ἐλαίῳ, καὶ καταπλάσσειν ὡς θερμότατον. 5 ἢ κεφαλὴν μίξας, " ἢ σμύρνης ἐλάνην εὐμυρίνην τελεμωδη. ἔπειτα καταπλάσας βάλανον μακρόν. καὶ χλιαίνων περὶ πυρὸς, καὶ καταπλάσσειν τε καὶ πυελοῦν. καὶ τοῖς δακτύλοις περιπλάσσειν. ἔπειτα ἀκροχόλιχρον πτίσας, συλλέγειν ἐς τὸν ἔρπυλλον. " τὰ ἐξωθεν ἢ κηρωτῇ περιαλείφειν. καὶ καταπλάσσειν σκορόδοισιν ἐφθοῖσιν, ἐν οἴνῳ μέλανι κεκραμμένον. 6 ἐπὶ δὲ ἐξαγρέης ἐς ὕδωρ θερμὸν ἐφίζειν. " ὃ συμμίξας χαλκὸν ῥύγχος, καὶ χλωὸς καὶ ὑὸς σέαρ, καὶ χρυσοκόλλαν, καὶ ῥητίνην, ὃ κηρὸν λόγκον. ἔπειτα διαφανὲς ποιήσας ἐν τῷ αὐτῷ, καὶ ξυμμίξας, τούτοισιν ἐγχρίειν. καὶ ἕως ἂν φλεγμαίνῃ, καταπλάσσειν τοῖσι σκορόδοισι θερμοῖσι. καὶ, ἢν μὲ ὧδε τοῦτο ἀπαλλάσσῃ, τὸ ὀδυνῶδες, ἐγκέαται. 7 ἢν δὲ μὴ, πίσσῃ τὸ " μηκώνιον τὸ λόγκον. ἢν δὲ μὴ, ἄλλο, ὅ, τι φλέγμα καθαίρει. διαπάσσειν δὲ ἕως ἂν φλεγμαίνῃ " προφήμασι κέφοισιν.

IV. " Ἡ δὲ στραγγελίη ἐπιπίπτει ἐκ τῶνδε. θερμαινομένη ἡ κύστις ἐκ δὲ ἐρχὲς, ἐπισπᾶται τῇ θερμότητι φλέγμα. ὑπὸ δὲ φλέγματος, στραγγελίη γίνεται. 2 ἢν μὲν ἅμα τῇ νόσῳ πάσῃ· φιλέει δὲ ὡς τὰ πολλὰ ἔτεος γίνεσθαι· ἢν δὲ μὴ, δίδου τὸ φαρμάκιον τὸ στραγγελικῶν. 3 " ἢν δὲ ὁ ἐρχὲς ἐκπίπτῃ, ἀνάσας " αὐτὸ ἐλαίῳ καταγλυκῶ. " καὶ καταχείσας

educunt & ſtercus. 4 Si vero in aqua non ſedet, ova cocta in vino nigro odorato, ad ſedem apponito, calido quopiam inferne ſubſtrato, aut veſica aqua calida plena. Aut lini ſemen toſtum, molitum, tritum, pari farina, in vino nigro odorato, & oleo ammixta, cataplaſmatis modo calidiſſime imponito. 5 Aut ' or- 75
deum & alumen Ægyptium tritum miſceto, & glandem oblongam efformato, & ad ignem tepefaciens digitis effingito, deinde ſumme tepidam effectam in ſedem indito. Forinſecus autem cerato oblinito, & allium in vino nigro diluto coctum pro cataplaſmate imponito. 6 Poſtquam vero exemeris, in aquam calidam collocato: & ſolani ſuccum, & anſerinum ac ſuillum adipem, & chryſocollam, ' & re- 80
ſinam, & ceram albam commiſceto, ſimulque liquefacito, & cum his illinito: & quandiu inflammatio duraverit, allium coctum cataplaſma adhibeto. Et ſi quidem ad hæc à dolore liberetur, ſatis ſit: 7 Sin minus, bibat peplum, meconium album appellatum, aut aliud quoddam quod pituitam purgat. Et quandiu durat inflammatio, eduliis levibus nutriatur.

IV. Urinæ ſtillicidium ex his ' incidit. Veſica ex inteſti- 85
no recto caleſcens, caliditate pituitam adducit: à pituita vero urinæ ſtillicidium fit. 2 Si quidem igitur una cum morbo ſedetur (ſolet enim plerunque ita fieri) ſatis eſt: Sin minus, medicamenta ad urinæ ſtillicidium deſtinata exhibeto. 3 Si vero ſedes elabatur, fomento per mollem ſpongiam adhibito, & co- 90
chleæ muco illito, è manibus deligatum

χείσας κογχλίη, " τὸ χλρῶν δή- 3
σας, σκορέμασον ὀλίγον χρόνον," ἕ 4
εἰσῃσιν. 4 ὡς δ' μᾶζον σκπεον ἕ μὴ
ἔνδον, " ἀμφιζώσας σὺν τῆσι λαγό- 5
" σι ὑφὲς ὁπισθεν ταινίη, ὥσας ἔσω 6
τ' ἀρχὸν, ἐσφοδένεω ἀσόγλον μαλ-
θακὸν βρέξας ὕδατι θερμῷ, σπογ-
σας λαῖῃ περίσμιζε. 5 καὶ αὐχένα δ'
κ' τ' ἀρχὸς ἀπ' αὐτὲ τ' ὕδατος, 95
τὸν δὲ ἀσόγλον σκπίσας. ἔπειτα
ὑπολείνας τῇ ταινίῃ ἀμφ' μέ-
σων τῶν σκελέων ἀναδῆσαι ἐς τ'
10 ὀμφαλόν. 6 " ὅταν δὲ θέλῃ ἀφο- 7
δοῦν, ἐπὶ σανίσιν ὡς στενοτάτοισιν
ἀφοδεῖσθω. ὡς δὲ παιδίον ἦ, ἐπὶ
γυναικὸς τῶν ποδῶν ἐᾶς τὰ γέ-
ναια ἐσκλιθέις. 7 ὅταν δὲ ἀφο- 8
δοῦν, τὰ σκέλεα σπάσθω. ὕτω
γὰρ αὖ ἥκιστα σκπίπτοι ἡ ἕδρη.

v. " Ἢν δὲ ὑγραίνηται ὁ ἀρ- 8
χὸς, καὶ ἰχὼς ἀναῤῥέῃ, ἐσφανί-
ψας τεῦχε κεκαυμένη καὶ ὕδατι,
ἀπὸ μυρσίνης. 2 καὶ ἀδίαντον ξη-
ρὸν καὶ κόνιν, ἀμησάμενος κατὰ
πάσης. 3 ὡς δὲ αἱμορῤῥοῇ, πε- 9
ρανίψας τοῖσι αὐτοῖσι χαλκῖτι
15 καὶ πέτρμα κυπαρίσσε, ἢ κέ-
δρε, ἢ πίτυος, " ἢ τερμίνθε τρί- 9
ψας, συμμίξας τῇ χαλκίτιδι ἴσον,
καταπλάσσειν. 4 τὰ δ' ἔξωθεν δὲ κε-
ρωτῇ παχέῃ ἐσαλείφειν. 5 Ὁκό- 9
ταν δ' ἀρχὸς σκπίπτῃ, καὶ μὴ θέ-
λῃ κ' χώρῳ μένειν, " σίλφιον ὅτι
ἄριστον κ' πυκνότατον, ξύσας λε-
πτὸν καταπλάσσειν. 6 κ' ἐπ' ἐλαρ-
μικῇ φαρμάκῃ ἐσθῖ τῷ ῥίνα
ἐσφυλάσσειν, κ' παροξύνειν τ' αὖ-
θρωπον. ἢ ὕδατι θερμῷ ἐσκπλύ-
νας σίλφ. κ' συπλησίον τρίψας
ἐς οἶνον λευκὸν, καλαχίαν ἐ' ἀρχῶ.
20 7 ἔπειτα ῥάκεα ἐμβαλέειν, " κ' τὲς 1
μηρὲς ξωνύσαι ἡμέρας τρεῖς. κ'
νηστεύειν. οἶνον δὲ πίνειν γλυ-
κύν.

ligatum suspendito ad modicum 3
tempus, & redibit. 4 Si vero 4
amplius excidat, & non maneat
intus, laterum mollitudines præ-
cingito, & retrorsum fasciam ex
cingulo submittito: & ubi se-
dem intro protrusisti, spongiam
mollem aqua calida, in qua lori
ramenta cocta sunt, imbutam
imponito. 5 Sed & de aqua ipsa 5
ad sedem affundito, spongiam
vero exprimito: deinde fasciam
per media crura subextentam,
circa umbilicum deligato. 6 Ubi 6
vero alvum exonerare volet, 95
inter tabulas angustissimas insi-
dens id faciat: Si vero puer fue-
rit, intra mulieris pedes ad genua
acclinatus. 7 Dum autem ven- 7
trem exonerat, crura extendat.
Sic enim minime sedes excide-
rit. 8

v. At si intestinum rectum 8
humidum fiat, & sanies defluat,
fece vini usta & aqua ex myrti
decocto abluito, 2 & adiantum
siccum, tusum, cribratum in-
spergito. 3 Si vero sanguis pro- 9
fluat, ablutione ex iisdem facta
chalcitidem, & cupressi, aut ce-
dri, aut pini, aut terebinthi ra-
menta inspergito, pari mensura
de his ad chalcitidem ammixta.
4 Forinsecus autem ceratum
crassum oblinito. 5 Quum sedes 9
sive rectum intestinum excide-
rit, & in loco suo manere no-
luerit, silphium optimum ac
densissimum derasum tenue in-
spergito: 6 & sternutatorium 9
medicamentum ad nares appo-
nito, & hominem ad iram exa- 105
cerbato. Aut ubi aqua calida
abluisti, malicorium, & alumen,
in vino albo trita, ad sedem
affundito: 7 deinde panniculos 1
apponito, & femora per dies tres
colligato, & jejunet. Vinum au-

tem

κιώ. 8 " ἢν δ' μηδὲ ὕτω ἀφεχωρέη, μίλτῳ μίξας ὁμοῦ μέλιτι διαχρίεπω.

VI. 1 Ἀρχὸς ἢν σκπίσθη ἢ αἱμορροΐη. " ἄρας ῥίζης σφελῶν τὸν φλοιὸν, ἐψεῖν ἐν ὕδατι. ἔπειτα τρίβειν ἄλητον ξυμμίσγων, καὶ καταπλάσσειν θερμόν. 2 ἄλλο. " τὸ ἀμπέλου τὸ ἀγρίης, ἢν ἔνιοι καλέωσι ψιλοθέλιον, τρίπτης τὰς ῥίζας τὰς ἁπαλωτάτας σφεξέσαντα, ἐψῆσαι ἐν οἴνῳ μέλανι, ' ἀκρήτῳ, αὐστηρῷ. ἔπειτα τρίψαντα, καταπλάσσειν χλιηρόν. ξυμμίσγειν ἢ ἢ ἄλδυρα, ἢ φυρῶν ἐν οἴνῳ λευκῷ, ἢ ἐλαίῳ χλιηρῷ. 3 ἄλλο. " κωνείου καρπὸν τρίβοντα, σφραγιζόμενον οἴνου λευκοῦ δύο δέα, ἔπειτα καταπλάσσειν χλιηρόν. 4 " ἢν δὲ φλεγμαίνῃ, κισσοῦ ῥίζαν ἐψήσας ἐν ὕδατι τρίψας λεῖον, ἄλδυρον ξυμμίσγειν ὡς καλλιστον ἐν οἴνῳ λευκῷ φυρήσας, καταπλάσσειν, & ἄλφα σφεὰς τοῖς ξυμμίξας. 5 ἄλλο. ' μανδραγόρου ῥίζαν μάλιστα μὲν χλωρὴν. εἰ δὲ μὴ, ξηρὴν τὴν μὲν ἓν χλωρῷ ἀποπλυνάμενον ἢ ταμόντα, ἐψῆσαι ἐν οἴνῳ κεκραμένῳ, ἢ καταπλάσσειν. πλὴν δέγε ξηρὴν τρίψαντα, καταπλάσσειν ὁμοίως. 6 ἄλλο. " σικύου πέπονος τὸ ἔνδον τρίψας λεῖον καταπλάσσειν.

VII. 1 Ἢν δ' ἀλγέῃ ὀδὼν ἢ μὴ φλεγμαίνῃ, " λίτρου ὀπτήσας ἐρυθρὸν, ἢ τρίψας λεῖον, & συπληείην, ἢ ἄλας φώξας, ἢ τρίψας λείως, συμμίξειν ἴσον ἑκάστῳ. εἶτα πίσσῃ συμμίξας ' ὡς βελτίστῃ ἐς ῥάκος ἐνελέψας, ἐνδήσειν ἢ καλαδεῖν. 2 ἄλλο. " καππάρεος φύλλα χλωρὰ τρίψας ἐς μαρσίπιον ἐμβαλὼν σφοσκαλαδεῖν. & ἐπὴν κάμνῃ δάκνῃς, ἀφαιρεῖν, & αὖθις σφοσδεῖν. 3 ἢν δὲ μὴ ἢ φύλλα καππάρεος, τὸν φλοιὸν

1 tem bibat dulce. 2 Si vero neque sic retro cedat, minium mixtum, cum melle illinat.

VII. Inteſtinum rectum ſi procidat, & ſanguis profluat, de ari radice detractum corticem in aqua coquito, deinde tritum farina ammixta calidum ' imponito. 2 Aliud. Vitis ſylveſtris, quam aliqui pſilothrion vocant, radices tenerrimas deraſas in vino nigro meraco auſtero coquito, deinde tritas tepide imponito. Sed & farinam ammiſceto, & in vino albo ac oleo ſubigito, & tepide imponito. 3 Aliud. Cicutæ ſemen vino albo odorato inſtillato terito, deinde tepide imponito. 4 Si vero inflammatum fuerit, hederæ radicem in aqua coctam, ' leviter tritam, ammixta farina optima, in vino albo ſubactam imponito, & oleum ad hæc ammiſceto. 5 Aliud. Mandragoræ radicem maxime viridem: Sin minus, ficcam: viridem itaque lotam ac conciſam, in vino diluto coquito, ac imponito: ficcam vero tritam ſimiliter imponito. 6 Aliud. Cucumeris peponis internam partem leviter tritam imponito.

VII. Si vero dolor fiat, & inflammatum non ſit, nitrum rubrum ' aſſato, ac leniter terito, & alumen ac ſalem torreto, ac leviter terito, & pari menſura ſingula miſceto, deinde ad picem optimam ammiſceto, & linteo illita apponito ac deligato. 2 Aliud. Capparis folia viridia trita, in marſupium conjecta adalligato: & ubi urere videberis auferto, ac rurſus apponito. 3 Si vero folia non affuerint, corticem radicis capparis contuſum,

φλοιὸν τ ῥίζης κόψας, φυρήσας σὺν οἴνῳ μέλανι τ αὐτὸν τρόπον καταδεῖν. τοῦτο καὶ ἄνθος ἀπλίωῶν ὀδυνίλω ἀγαθόν. 4 τούτων τ καζαπλασμάτων, τὰ μὲν ψύχοντα καὶ λύειν ῥεῖν, τὰ δ μαλθάσσοντα καὶ θερμαίνοντα, ἀναχεῖν. τὰ δ εἰς τὰ ἔσω πάντα ἕλκοντα, ξηραίνει καὶ ἰσχναίνει. 5 τοῦτο δ τὸ νόσημα γίνεται, ὅταν χολὴ καὶ φλέγμα ἐς τοὺς τόπους καταπεσὸν ἐλθῇ. 6 ἢν δὲ ἔχοντα δ φλεγμαίνωντος ἀναχεῖν τοῦ φαρμάκου, ὅπῃ ἡ ῥητίνη καὶ τὸ ἔλαιον, καὶ ὁ κηρὸς, καὶ ἡ μολύβδαινα, καὶ τὸ στέαρ ὡς θερμότατον, διερρήγησαν καὶ τὰ πλάτιεχ.

sum, vino nigro subactum, eodem modo alligato. Hoc etiam ad splenis dolorem bonum est. 4 Ex his cataplasmatis, quæ quidem frigefaciunt, fluere prohibent: quæ vero molliunt ac calefaciunt, diffundunt: quæ in sese trahunt, siccant & attenuant. 5 Porro hic morbus fit, quum bilis & pituita ad hos locos decubuerit. 6 At recto intestino inflammato, medicamento in quod resina, & oleum, & cera, & plumbago, & adeps calidissimum commiscentur, illinere oportet.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΤΩΝ ΕΝ ΚΕΦΑΛΗ ΤΡΩΜΑΤΩΝ.

HIPPOCRATIS DE CAPITIS VVLNERIBVS.

Basil. lat.

pag 590 Nullum capitis vulnus leviter contemni debet. Sæpe enim cutis sola contusa ferro, aut alia aliqua re, si non diligenter, & cum quadam cautione curetur: veluti si sanguis concretus non expurgetur, aut aliud quiddam negligatur: ulcus incrudescens non parum molestiæ exhibet, & aliquando etiam febrem inducit: & medico quidem negotia, ægroto vero periculum non minus affert. Verum hoc multo magis contingit, si calvaria, & cerebri membranæ rumpuntur. Quare si non singula hæc diligenter medicus curaverit, sæpe mortis causa exitit. Et de his quidem omnibus etiam alibi diximus, sed & nunc dicendum est. Primum igitur capite vulnerato interrogare oportet: per quid vulneratum sit: deinde quid homo fecerit, quum vulneratus fuit. Postea qua parte vulnus inflictum sit. Nam

Basil. græc. Foesius sect. VI. 172. 895. Basil. lat.

pag 441 ΤΩΝ ἀνθρώπων αἱ κεφαλαὶ ἐόντι ὁμοίως σφίσιν αὐτῇσι, ἐόντ αἱ ῥαφαὶ τ κεφαλῆς πάντων κατὰ τωὐτὸ πεφύκασιν. 2 ἀλλ' οὐκ μὲν ἔχει οὐδ ἐμπεφυκότα τῆς

HOMINUM capita nihil inter se similiter habent, neque suturæ capitis in omnibus eodem loco consistunt. 2 Verum quisquis ex priore capitis

τῆς κεφαλῆς ωτοβολιὼ. ἡ δὲ ωτοβολὴ ἐστὶ τὸ Β ὀστέε ἐξέχον ἑρογγύλον ωρὸς τὸ ἄλλο. τέτε εἰσὶν αἱ ῥαφαὶ πεφυκυῖαι ἐν τῇ κεφαλῇ ὡς γράμμα τὸ ταῦ, Τ γράφε. 3 Τὸ μὲν βραχυτέρω γραμμὴν ἔχει ωρὸς τὸ ωτοβολῆς ἐπικαρσίω πεφυκῶν. τὸ δ' ἑτέρω γράμμὴν ἔχει διὰ μέσης τὸ κεφαλῆς κατὰ μῆκος ἐς τὸ ῥαχιῶλον αἰεί. 4 "ὅστις δ' ὄπισθεν τὸ κεφαλῆς τὸν ωτοβολιὼν ἔχει, αἱ ῥαφαὶ τέτε πεφύκασιν τὸν αὐτὸν ἢ τῷ ωροτέρω. 5 ἡ μὲν βραχυτέρη γραμμὴ ωρὸς τὸ ωτοβολῆς πεφυκεν ἐπικαρσίη. ἡ δὲ μακροτέρη διὰ μέσης τὸ κεφαλῆς πέφυκεν κατὰ μῆκος ἐς τὸ μέτωπον αἰεί. 6 "ὅστις δὲ ἀμφοτέρωθεν τὸ κεφαλῆς ωτοβολιὼ ἔχει, ἔκ τε Β ἔμωροσθεν καὶ Β ὄπισθεν, τέτων αἱ ῥαφαὶ εἰσὶν ὁμοίως πεφυκυῖαι ὡς γράμμα τὸ ἦτα, Η γράφε. 7 πεφύκασι δὲ τὸ γραμμῶν, αἱ μὲν μακραὶ, ωρὸς τὸ ωτοβολῆς ἑκατέρης ἐπικάρσιοι πεφυκυῖαι ἡ δὲ βραχεῖα διὰ μέσης τῆς κεφαλῆς κατὰ μῆκος ωρὸς ἑκατέρην τελευτῶσα μακρὸν γραμμιών. 8 "ὅστις μηδ' ἑτέρωθι μηδεμίαν ωτοβολιὼ ἔχει, ἕδος ἔχει πὰς ῥαφὰς τῆς κεφαλῆς ὡς γράμμα τὸ χῖ, Χ γράφε. 9 πεφύκασι δὲ αἱ γραμμαὶ, ἡ μὲ ἑτέρη, ἐπικάρσιοι ωρὸς τὸ κρόταφον ἀφίκεσθαι. ἡ δὲ ἑτέρη, κατὰ μῆκος διὰ μέσης τὸ κεφαλῆς.

11." Δίπλοον δ' ἐστὶ τὸ ὀστέον κατὰ μέσον τὸ κεφαλιὼ." σκληρότερον δὲ καὶ πυκνότερον αὐτῶ πέφυκεν τὸ ἀνώτερον, ἡ ὁμοχροΐη Β ὀστέε ὑπὸ τῇ σαρκί. καὶ τὸ κατώτατον τὸ ωρὸς τὴν μαλακήν, ἡ ὁμοχροΐη Β ὀστέε ἡ κάτω. 2 "ἀποχωρέον δὲ ἀπὸ Β ἀνωτάτε ὀστέε καὶ Β κατωτάτε. ἀπὸ τῶν σκλη-

pitis parte prominentiam habet: (est autem prominentia, rotunda ossis pars eminens præ alia: ' hujus futuræ consistunt in capite, velut litera Græca tau T pingitur. 3 Breviorem enim lineam ad prominentiam transversam constitutam habet: alteram vero lineam per medium caput, sed secundum longitudinem ad collum semper habet. 4 Qui vero ex posteriore capitis parte prominentiam habet, hujus futuræ etiam contrario priori modo consistunt. 5 Brevior enim linea ad prominentiam transversa consistit: longior ' autem per medium caput, secundum longitudinem ad frontem semper constituta est. 6 Quisquis autem ex utraque capitis parte, & anteriore, & posteriore, prominentiam habet: huic futuræ sunt similiter constitutæ, velut litera Græca Η scribitur. 7 Consistunt autem longæ quidem lineæ ad utranque prominentiam transversæ: Brevis autem per medium caput, secundum longitudinem ad utranque longam lineam desinens. 8 At qui neutra ' parte ullam prominentiam habet, hic futuras habet velut litera Græca Χ pingitur. 9 Consistunt autem hæ lineæ, altera quidem transversa ad tempora pertingens, altera vero secundum longitudinem, per medium caput.

11. Duplex autem est os juxta medium caput: duriſſima vero ac densissima ſuprema ipsius pars exiſtit, & infima quæ est ad membranam. Consimilis est color ossis sub carne: consimilis est color ossis ' inferne. 2 Secedit autem à ſupremo ac infimo osse, à duriſſimis ac densiſſimis, ad mollius

σκληροπίτων & πυκνοπίτων ἐπὶ τὸ μαλθακώτερον καὶ ἧσσον πυκνὸν καὶ ἐπὶ κοινότερον ἐς τ διαπλόην. 3 ἡ δ διαπλόη κοιλότατόν & μαλθακώτατόν, καὶ μάλιστα σηραδώδες ἐστίν. 3
4 ἔστι δ καὶ πᾶν τὸ ὀστέον τ κεφαλῆς, πλὴν κάτω ὀλίγου & τε ἀνωπίτου καὶ κοιλοπίτου, ἀπόκλωμον. καὶ ἔχει τὸ ὀστέον ἐν ἑαυτῷ ὅμοια 4 σαρκία πολλὰ καὶ ὑγρά, & εἴ τις αὐτὰ διαστρέψοι τοῖσι δακτύλοισιν, αἷμα ἂν διαφανὲς ἐξ αὐτῶν. ἔνι δ' ἐν τῷ ὀστέῳ καὶ φλεβία λεπτότερα καὶ κοιλότερα, ἅμα δὲ πολέα. 5 σκληρότητι μὲν & μαλθακότητι & κοιλότητι ὧδε ἔχει· παχύτητι δὲ καὶ λεπτότητι ὅτως.

III. Συμπάσης τ κεφαλῆς τὸ ὀστέον λεπτότατόν ἐστι καὶ ἀσθενέστατον τὸ κατὰ βρέγμα, & σαρκὸς ὀλιγίστην καὶ λεπτοτάτην ἔχει ἐφ' ἑαυτῷ τῶν τ κεφαλῆς τὸ ὀστέον. 2 καὶ ὁ ἐγκέφαλος κατὰ τοῦτο τ κεφαλῆς τὸν ὑπεστι. 3 καὶ, διότι ὅτω τοῦτο ἔχει, τ τε τρωσίων & τ βελέων ἴσων τε ἐόντων καὶ μέγεθος, & ἐλαττόνων, καὶ ὁμοίως τε τρωθεὶς καὶ ἧσσον, τὸ ὀστέον τοῦτο τ κεφαλῆς φλᾶται τε μᾶλλον καὶ ῥήγνυται, & ἔσω ἐσφλᾶται, & θανασιμώτερον ἐστι καὶ χαλεπώτερον ἰητρεύεσθαί τε καὶ σωφυλαχθῆναι τ θανάτου τοῦτο, ἢπερ ἄλλοθι τ κεφαλῆς. 4 ἐξίσου τε ἐόντων τ τρωμάτων, καὶ ὁμοίως τε τρωθεὶς καὶ ἧσσον, ἀποθνήσκει ἄνθρωπος, ὅταν καὶ ἄλλως μέλλη ἀποθανεῖσθαι ἐκ & τρώματος, ἐν ἐλάσσονι χρόνῳ ὁ τοῦτο ἔχων τὸ τρῶμα τ κεφαλῆς, ἢπερ ἄλλοθι. 5 ὁ γὰρ ἐγκέφαλος τάχιστά τε καὶ μάλιστα καὶ τὸ βρέγμα αἰσθάνεται τῶν καθ' ἡμᾶς γινομένων ἔνεστι τῇ σαρκὶ καὶ τῷ ὀστέῳ. τοῦ λεπτοτάτου δὲ ὀστέου ἐστὶ ταύτῃ ὁ ἐγκέφαλος καὶ ὀλίγη

mollius, ac minus denſum, & communius, ad duplicatam laminam. 3 Eſt autem duplicata lamina caviſſima, ac molliſſima, & maxime antroſa. Eſt autem & totum os capitis, excepta valde modica ſuprema ac infima parte, ſpongiæ ſimile: 4 & habet os in ſeipſo carunculas ſimiles multas humidas: & ſi quis ipſas digitis conterat, ſanguis utique ex ipſis prodierit. Sunt etiam in oſſe venulæ teniores ac caviores, ſanguine plenæ. 5 Quod igitur ad duriciam, & molliciem, & cavitatem attinet, ſic habet: Quod vero ad craſſitudinem ac tenuitatem, hoc modo.

III. Univerſi capitis os tenuiſſimum ac debiliſſimum, quod eſt circa ſinciput: & carnem pauciſſimam ac tenuiſſimam hac parte os in ſeipſo habet: 2 & cerebrum hac capitis parte plurimum ſubeſt. 3 Et quia hæc ita ſe habent, ut & vulnera, & tela æqualia ſint magnitudine, & minora: & ſimiliter vulneratus quis ſit, & minus: os hac capitis parte & magis contunditur, & rumpitur, & magis intro contuſum cedit: & lethaliora, ac ad curandum, & effugiendam mortem, difficiliora ſunt vulnera hac parte, quam alibi in capite: 4 & ut ſint æqualia vulnera, & ſimiliter vulneratus quis ſit, & minus: homo ubi etiam alias ex vulnere moriturus eſt, breviore tempore moritur, qui hac parte capitis vulnus habet, quam qui alia. 5 Cerebrum enim & citiſſime & maxime juxta ſinciput ſentit mala, quæ & in carne, & in oſſe fiunt. Sub tenuiſſimo enim oſſe, ac modica carne, cerebrum eſt hac parte: & plurimum cere-

ὀλίγη στερεά. Ὑπὸ τοῦτο δὲ ἐστὶν ὁ ἐγκέφαλος κεῖται.[6] Τὰ δὲ ἄλλα τὰ τῆς κροτάφου ἀσθενέστερα ἐστίν.[7] Συμβολὴ δὲ ἐστὶ τοῦ κρανίου πρὸς τὸν γναθικὸν καὶ κινήσεις ἐν αὐτῷ τοῖς κροτάφοις ἄνω καὶ κάτω ὥστε ἅρθρου καὶ ἀκριβῆ τὴν κίνησιν γίνεσθαι. Αὐτὴ δὲ καὶ φλέψ ἐστὶ καὶ κροτάφιτις καλουμένη καὶ ἀρτηρία.

IV. Ἰσχυρότερον δὲ ἐστὶ τοῦ κεφαλοῦς τὸ ὀστέον τῆς κορυφῆς καὶ τοῦ ὠτὸς, καὶ τοῦ ὀπίσω τοῦ ὠτὸς πάντος. καὶ σάρκα πολλὴν καὶ βαθυτέραν ἐφ' ἑαυτῷ ἔχει τοῦτο τὸ ὀστέον.[2] καὶ δὴ τούτων ὕστατον ἐχόντων, ὑπὸ τε τῶν τρωσίν καὶ τῶν βελέων ἧσσον ἀπειλοῦνται καὶ ὀμοίως, καὶ μείζονων καὶ μειόνων, ὁμοίως πεπονθότων. Ἐκ μᾶλλον, ταύτη τοῦ κεφαλοῦς τὸ ὀστέον ῥᾷστον ῥήγνυται καὶ φλᾶται.[3] καὶ, ἢν μείλλη ἀνθρωπος ἀποθνήσκειν καὶ ἄλλως ὑπὸ τραύματος, ἐν τῷ ὀπίσθεν τοῦ κεφαλοῦς ἔχων τὸ τραῦμα, ἐν πολλοῦ χρόνου ἀποθανεῖται. 4 ἐν πολλοῦ γὰρ χρόνου τὸ ὀστέον ἐμπυίσκεται τε καὶ ἀναπυίσκεται καὶ οὕτω ἐπὶ τὸν ἐγκέφαλον, ἀφ' ἧς παχύτητος τὸ ὀστέον, τοῦ δὲ ἐλάσσων ταύτη τοῦ κεφαλοῦς ὁ ἐγκέφαλος ὑπέστι. καὶ πολέμους ἀναφυλάσσει τὰ ἀπὸ τοῦ ὀπίσθεν πεπονθότων τοῦ κεφαλοῦς ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, ἢ τὰ ἔμπροσθεν.

V. Καὶ ἐν χειμῶνι πολλοῦ χρόνου ζῇ ἄνθρωπος ἢν ἐν θέρει, εἰ καὶ ἄλλως μέλλει ἀποθανεῖσθαι ἐκ τραύματος, ὅπισθεν τοῦ κεφαλοῦς ἔχων τὸ τραῦμα. 2 Αἱ δὲ ἕδραι τῶν βελέων τῶν ὀξέων καὶ κεφοτέρων, αὐτὰ ἐπὶ σφῶν αὐτῶν γινόμεναι ἐν τῷ ὀστέῳ, αὐτοῦ ῥωγμῆς τε καὶ φλάσεως, ἢ ἔστι ἐσφλάσεως.[3] αὐτὰ δὲ γίνεται ὁμοίως ἔν τε τῷ ἔμπροσθεν τῆς κεφαλῆς, καὶ ἐν τῷ ὄπισθεν

brum sub sincipite jacet. [6] Cæterum ex reliquis ossibus id quod circa tempora est, debilissimum est. [7] Commissura enim est infernæ maxillæ ad calvariam, & motus in temporibus sursum ac deorsum, velut articuli: & auditus prope ipsum est: & vena per tempora extenta est, cava ac fortis.

IV. Omni vero capitis osse robustius est os verticis: & quod est retro aures, robustius est quam totum quod in anteriore parte est: & carnem ampliorem ac profundiorem in seipso hoc os habet. [2] Et sane his ita se habentibus, si quis & vulneribus, & telis, omnibus æqualibus ac similibus, & majoribus ac minoribus, similiter sit vulneratus, & magis: hac capitis parte os minus rumpitur, & contunditur: [3] & si homo alias moriturus est ex vulnere, si in posteriore capitis parte vulnus habet, diutiore durans tempore morietur. [4] In longiore enim tempore os suppuratur, & deorsum ad cerebrum transpuratur, propter ossis craſſitudinem: [5] & paucius etiam cerebrum hac parte subest: & plures mortem effugiunt plerunque ex his qui posteriore capitis parte vulnerati sunt, quam qui anteriore.

V. Sed & in hyeme diutiore tempore vivit homo quam in æstate, quisquis etiam alias moriturus est ex vulnere, quacunque capitis parte vulnus habeat. [2] At vero sedes telorum acutorum ac leviorum, ipsæ in seipsis contingentes in osse, & cum fissura, & contusione, ac intro[3] cessione: [3] (fiunt autem hæ similiter, & in anteriore & in posteriore capitis parte:) ex his mors

ὄπισθεν· οὐκ ἐκ τούτων θάνατος ἀκίνδυνος, ἀλλ' ὑπὸ ῥήγνυται. 4
10 "ῥαφὴ δὲ ἐν ἕλκει φανεῖσα ὀστέου 1 ψιλωθέντος, παντελῆ τὴν κεφαλὴν ἔλκει ῥηγνυμένου, ἀσθενέστερον γίνεται τῇ τρώσει καὶ τῷ βέλει ἀντέχειν, εἰ τύχοι τὸ βέλος εἰς αὐτὸ τοῦτο ῥαφὸν ἐπενεχθέν. πάντων δὲ μάλιστα, ὑπὸ τὸ βέλος ἐν τῷ βρέγματι ῥηγνυμένου καὶ τὸ ἀσθενέστερον τῆς κεφαλῆς, εἰ αἱ ῥαφαὶ εἰ τύχοιεν ἔσαι ὑπὸ τὸ ἕλκος, καὶ τὸ βέλος αὐτέων τύχοι τῶν ῥαφῶν.

VI. "Τιτρώσκει δ' ὀστέον τὸ ἐν 6 κεφαλῇ τοσοῦδε τρόπους. τῶν δὲ τρόπων ἐκόντες πολέες ἰδέαι γίνον-
15 ται· ἔστι δὲ κατάγματος ἐν τῇ τρώσει. 2 ὀστέον ῥήγνυται πτερωσκόμενον, καὶ τῷ ἐπέχοντι ὀστέῳ τοῦτο γομφοῦντι ἀνάγκη φλάσιν ἐπεστηρίξαι, ὑπὸ ῥαγῆναι. 3 "τῶν μὲν βελέων ὁ, τι 1 περ ῥήγνυσι τὸ ὀστέον, τὸ αὐτὸ τοῦτο καὶ φλᾷ τὸ ὀστέον, ἢ μᾶλλον ἢ ἧσσον, αὐτό τε ἐν ὑπὸ καὶ ῥήγνυσι τοῦτο γομφοῦν. εἶς δὲ τρόπος. 4 "ἰδέαι δὲ ῥωγμέων τοῖαι γίνονται καὶ μὲν λεπτότεραί τε καὶ λεπταὶ πάνυ ὀστέα κατεφανέες γίνονται. ἔστι δ' αὖ ῥωγμέων, ὅτε
20 αὐτίκα μετὰ τοῦτο τρῶσιν, ὅτ' ἂν τῆσιν ἡμέρῃσιν, ἐν ἧσιν αὖ καὶ πόνων αὖ ὄφελος γίνοιτο καὶ θανάτου τοῦ ἀνθρώπου. ἐσὶ δ' αὖ παχύτεραί τε καὶ σύρυτεραι γίνονται τῶν ῥωγμέων. ἔνιαι δὲ καὶ πάνυ σύρεαι. ἐὰν μὲν ἐπὶ μακρότερον ῥήγνυνται· αἱ δὲ ἐπὶ βραχύτερον. ἐὰν μὲν ἰθύτεραι· αἱ δὲ ἰξειαί τε καὶ πάνυ. αἱ δὲ καμπυλώτεραί τε καὶ καμπύλαι· καὶ βαθύτεραι. αἱ 3 δὲ εἰς τὸ κάτω, καὶ διὰ παντὸς τοῦ ὀστέου. 6 Φλασθεῖη δ' ἂν τὸ ὀστέον "ἐν τῇ ἑωυτοῦ φύσει, καὶ ῥαγῆναι τῇ 7
25 φλάσει οὐκ ἂν· ἀσθενοῖτο τῷ ὀστέῳ

mors non contingit secundum justitiam, etiamsi contingat. 4 Sutura vero in ulcere si comparet, osse denudato, quacunque capitis parte ulcere oborto, debilissimus æger est ad resistendum vulneri ac telo, si in ipsam futuram telum incubuerit: & maxime omnium si telum in fincipite, juxta debilissimam capitis partem incussum fuerit, & futuræ circa ulcus, si ita contingat, fuerint, & telum ipsas futuras contigerit.

VI. Vulneratur porro os in capite tot modis. Singulorum autem modorum plures species fracturæ in vulnere fiunt. [2] Os vulneratum rumpitur, & ossi fissuram continenti ac ambienti necesse est contusionem accedere, si ruptum fuerit. [3] Nam telum quod os rumpit, idem hoc etiam os, aut magis, aut minus contundit, id ipsum videlicet os, in quo fissuram rumpit. Atque hic unus modus est. [4] Species autem fissurarum omnigenæ fiunt. Nam & tenuiores, & valde tenues conspicuæ fiunt. Quædam vero neque statim post vulnerationem, neque in diebus, in quibus dolorum utilitas mors homini contingere potest. [5] Rursus autem aliquæ fissuræ crassiores ac ampliores fiunt: quædam vero etiam valde amplæ. Et aliæ quidem in longiorem modum rumpuntur, aliæ vero in breviorem: & aliæ rectiores sunt, aliæ etiam valde rectæ: aliæ vero curviores & curvæ ac profundiores: aliæ autem ad infernam partem, & per totum os. [6] Poterit autem & os in sua ipsius natura contundi, ita ut nulla fissura ad contusionem ossi accedat. Atque

ὀστέω ἐδεμία. δεύτερον ἔτος.

VII. Ἰδέᾳ δὲ τῆ φλάσει πλέιους γίνον). καὶ γὰρ μᾶλλόν τε καὶ ἧσσον φλᾶ), καὶ ἐς βαθύτερόν τε καὶ ἀμφὶ παντὸς τοῦ ὀστέε. " καὶ ἧσσον δὲ ἐς βαθὺ, καὶ ἀμφὶ παντὸς τοῦ ὀστέε. καὶ ἐπὶ πλέον τε καὶ ἔλασσον μήκεός τε καὶ πλατύτητος. [2] ἀλλὰ τεττέων τῶν ἰδεῶν ἐδεμία ἐστὶν ἰδοῦσι τοῖσιν ὀφθαλμοῖσι γνῶναι, ὁποίη τίς ἐστι ἢ ἰδέλιον, καὶ ὁπόσον τὸ μέγεθος. [3] ἐν δὲ γὰρ ἐν πέφλασται, ἐόντων πεφλασμένων καὶ οὐ πεφλασμένων ἀναμεμιγμένα, γίνε) τοῖσιν ὀφθαλμοῖσι καθαφανὲς ἰδεῖν αὐτίκα μᾶλλον ἢ τρῶσιν. ὥστε δὲ τῶν ῥωγμέων ἐνίαι ἐνίοις ἔστι καὶ ἐρρωγότος οὐ τοῦ ὀστέε. [4] " Ἐσφλᾶ) τὸ ὀστέον οὐκ τῆ φύσι τοῦ ἑωυτοῦ ἔστιν ῥωγμῆσιν. " ἄλλως γὰρ οὐκ ἂν ἐσφλασθείη. [5] τὸ γὰρ ἐσφλασμένον ὑπερήγνυμένου τε καὶ καταγνύμενον ἐσφλᾶται ἔστιν ἀπὸ οὐ ἄλλε ὀστέε μένοντος ἐν τῆ φύσι τῆ ἑωυτοῦ. καὶ δὴ οὕτω ῥωγμὴ ἂν ἐνθεσείη ἐσφλάσι. [6] τρίτος ἔστι τρόπος. [7] " Ἔσφλασι τὸ ὀστέον πολλὰς ἰδέας. καὶ γὰρ ἐπὶ πλέον τοῦ ὀστέε καὶ ἐπ' ἔλασσον. καὶ μᾶλλόν τε καὶ ἐς βαθύτερον κάτω. καὶ ἧσσόν τε καὶ ἐπὶ πολιμώτερον.

VIII. " Καὶ, ἔδρης γλυφθείσης ἐν τῷ ὀστέω βέλεος, ἐνθεσηθείσα ἂν ῥωγμὴ τῆ ἕδρη, τῆ τε ῥωγμῆ καὶ φλάσιν ἐνθεσηθείσαν ἀναγκαῖόν ἐστιν, ἢ μᾶλλον, ἢ ἧσσον, ἢ ἧσσ καὶ ῥωγμὴ ἐνθεσηθῆναι), ἐνίοτε καὶ ἕδρη ἐγλύφετο. [2] καὶ ἡ ῥωγμὴ ἐν τῷ ὀστέω τῷ ἐνέχοντι τὸν τε ἕδρον καὶ τὸν φλάσιν. [3] τέτρατος ἔστι τρόπος. [4] " Ἕδρη δὲ βέλεος γίνε) ἐν τῷ ὀστέω. ἕδρη δὲ καλέε), ὅταν μόνον τὸ ὀστέον ἐν τῆ ἑωυτοῦ φύσι τὸ βέλος ἐνθείξαν ἐς τὸ ὀστέον δῆλον ποιήσι, ὅπη ἐνέθεικεν. [5] ἐν δὲ τῷ τρόπω ἑκάστω

que hic ſecundus modus eſt.

VI. Species autem contuſionis plures ſunt. Nam & magis, & minus contunditur, & altius ac per totum os, & minus in altum ac per totum os, & in ampliorem & minorem tum longitudinem, tum latitudinem. [2] Verum harum ſpecierum nullam oculis intuenti cognoſcere datur, qualiſnam ſpecie exiſtat, & quanta magnitudine. [3] Neque enim etiamſi ſint contuſa, & malum factum ſit, an contuſa ſint, oculis videre conſpicuum ſit, ſtatim poſt vulnerationem: quemadmodum neque aliquæ fiſſuræ videri poſſunt, quæ rupto oſſe procul abſunt. [4] Intro etiam cedit os ex natura ſua, una cum fiſſuris: alias enim non intro ceſſerit. [5] Nam quod intro cedit, abrumpiturque ac frangitur, intro cedit ab alio oſſe, quod in ſua ipſius natura manet, & ſic ſane fiſſura adeſt intro ceſſioni. [6] Atque hic tertius modus eſt. [7] Intro autem cedit os per multas ſpecies. Nam & major oſſis pars, & minor intro cedit: & magis ac profundius deorſum, & minus ac magis in ſuperficie.

VIII. Quin & ſede teli in oſſe contingente, fiſſura utique ad ſedem acceſſerit, & ad fiſſuram etiam contuſionem magis aut minus accedere, neceſſe eſt, ſi quidem & fiſſura accedat ea parte qua & ſedes facta eſt: [2] & fiſſura fit in oſſe continente & ſedem, & contuſionem. [3] Atque hic quartus modus eſt, in quo ſedes teli fit in oſſe. [4] Sedes autem vocatur, quum manente oſſe in ſua ipſius natura, telum quod in os incubuit, manifeſtum fecerit ubi incubuit. [5] Verum in ſingulis

ἑκάστω πλέονες ἰδέαι γίνον). καὶ περὶ μὲν φλάσιν καὶ ῥαγμῆς, οὐ ἄμφω ταῦτα προσγίνη) τῇ ἕδρᾳ, ἐὰν οὐ φλάσις μόνη γίνη), ἤδη πέφανται, ὅτι πολλαὶ ἰδέαι γίνονται καὶ τῆ φλάσιν ἐν τῆ ῥαγμῆς. ἡ δὲ ἕδρη αὕτη ἐφ' ἑαυτῆς γίνε) μακροτέρη καὶ βραχυτέρη ἐοῦσα, ἐν κυρτοτέρη, καὶ ἰθυτέρη, ἐν κυκλοτερής. ἐν πολλαὶ ἄλλαι ἰδέαι ἔστιν αἱ τοιαύτα τρόπα, ὁποῖον ἂν ᾖ ἐν τὸ σῆμα ἔστ βέλος ἢ. καὶ εἰ αὐτὰ ἐν βαθύτερα τε κάτω ἐν μᾶλλον ἐν ἧσον, καὶ στενώτερα, ἐν εὐρύτερα, ἐν παχυ εὐρύτερα." ἢ λελέχθαι). 6 λέγεται δὲ ὁπόσα τῆς ἔνι γινομένης μήκεός τε ἐν εὐρύτητος ἐν τῇ ὀστέα ἕδρη ἐστίν. ὥστ' ἄλλ' ὀστέα, τὰ προσέχοντα ἢ διακρίνει, μᾶλλα ἐν τῇ φύσει τῇ ἑαυτῶν, ἐμὴ συνεφλᾶ) τῇ λέγεται ἔσω ἐκ τῆ φύσιν τῶν ἑαυτῶν. 7 ἔστω δ' ἔσφλασις αὐ εἴη ἐν ὁπόταν ἔσπε ἕδρη.

IX. " Ὅσεον πιέζωσι) ἄλλη τῆ κεφαλῆς, ἢ τὸ ἕλκος ἔχῃ αὖ ἄνθρωπος, ἐν τὸ ὀστέον ἐψιλάφη τῆ σαρκός. πέμπε ἔστι τρόπος. ἐν 2 ταύτην ἢ ξυμφορὰν, ὅταν γίνη). σὺ αὖ ἔχοις ὠφελῆσαι ἐδέν. 3 ἐδὲ γὰρ, εἰ πέπονθε τὸ κακὸν τοῦτο, σὺκ ἔστιν ὅπως χρὴ αὐτὸν ἐξελέγξαντα εἰδέναι, εἰ πέπονθεν τὸ κακὸν τοῦτο ἄνθρωπος, ἢ οὐ ὅπη τῆ κεφαλῆς. 4

" Τούτων δὲ τρόπων τῆ κατηξι ἐς πεῖσιν ἀφικνῆ, ἤτε φλάσις ἢ ἀφανὴς ἰδεῖν, ἐν ὡς πως τύχη φανερὴ γιγνομένη. ἐν ῥαγμὴ ὡς ἀφανὴς ἰδεῖν, ἐν ὡς φανερὴ ἢ. " 5 ὡς, ἕδρης γιγνομένης δὲ βέλος σὺ τῆ ὀστέα, προσχθῇ) ῥαγμὴ ἐν φλάσις τῇ ἕδρη. ἐν ὡς φλάσις μᾶλλον προσγένη) ἀπὸ ῥαγμῆς τῇ ἕδρη, ἐν αὕτη ἐς πεῖσιν ἀφικνῆ. " τὸ 6 δὲ ἔσω ἐσφλιμμον ὀστέον ὑπὸ τῆ φύσιν τῶν ἑαυτῶ,

singulis modis plures species fiunt, Et de contusione quidem ac fissura, si ambo hæc ad sedem accedant, & si contusio sola fiat, jam dictum est, quod multæ species & contusionis, & fissuræ fiunt. Hæc autem sedes ipsa in seipsa, longior ac brevior fit, & curvior ac rectior, & orbiculatior: & multæ aliæ species talis modi sunt prout etiam figura teli fuerit, & eædem etiam profundiores deorsum, & magis & minus, & angustiores, & ampliores, & valde amplæ, si dissectione intercisa fuerit. 6 Quanta autem dissectio in longitudinem ac latitudinem fiat, in osse sedes est, si alia ossa dissectionem ambientia in sua ipsorum natura manserit, & non una cum dissectione intro cesserint ex sua natura. 7 Nam si ita contingat, intro cessio fuerit, & non amplius ossis sedes.

IX. ' Si vero alia capitis parte vulneratur, & ulcus habet homo, & os carne denudatum est, quintus hic modus est: 2 & hanc calamitatem ubi facta est, nulla re juvare queas. 3 Nam si passus est hoc malum, non est quod ex ipso exquirere possis, an passus sit hoc malum, neque qua capitis parte: 4 & ex his fracturæ modis ad perforationem devenit, tum si contusio ad visum inconspicua est, tum si aliquo modo manifesta 'fuerit: & fissura si inconspicua visui fuerit, & ad visum manifesta. 5 Sed & si sede teli in osse contingente, fissura ac contusio ad sedem accedat: & si contusio sola accedat ad sedem, absque fissura: hæc quoque ad perforationem devenit. At vero os 6 quod ex sua natura intro cessit, parum perfo-

ἑαυτῦ, ὀλίγα τ̃ πολλῶν περίσ-
σεσθεῖ), κ̀ τὰ μάλιστα ἐσφλα-
δέντα ' ἓ μάλιστα κεκαθάρθαι. τοῦτα περίσσ ἥκιστα κέχρη). 7 ἓδὲ ἕδρη αὕτη ἐφ' ἑαυτ̃ς χρωμένη ὥτερ ῥωγμ̃ς κ̀ φλάσσ, ἓδὲ αὐτὴ περίσσ δεῖ). ὁσῖ ἡ λεγόμ̃η, λὶ μεγάλη ἓ σύρεη, ἓδ' αὕτη. 8 διακοπὴ γὸ ἓ ἕδρη τ̃ ὠυτό ἐστιν.

x. " Πρῶτον ὃ χρὴ τ̃ τρωμα- 12
τίην σκοπεῖ, ὅπη ἔχει τὸ τρῶμα τ̃ κεφαλ̃ς, εἴτ' οὖ τοῖσιν ἀοδυνεσέροισιν. κ̀ τὰς τρίχας κεκαμμένας τὰς ἐπὶ τὸ ἕλκος, εἰ λελεκεφα) ὑπὸ ἓ βέλεσ κ̀ εἰ ἔστιν εἰκασεῖν ἐς τὸ τρῶμα, κινδυνῶδες τὸ ὀστέον ψιλὸν εἶναι τ̃ σαρκός. 2 κ̀, λὶ τοῦτο ἦ, φάναι ἔχειν τὸ σῖνον τὸ ὀστέον ὑπὸ ἓ βέλεσ, ταῦτα μὲν ἓν χρὴ λέγ-
πεσθαι πρεσψάμενον λέξαι, μὴ ἀπρόμενον ἓ ἀνερώτητα. 3 ἀπρόμενον δ' ἤδη πρῶτον εἰδέναι σαφα, εἰ ἔστι ψιλὸν τὸ ὀστέον τ̃ σαρκὸς ἢ ὄ. 4 κ̀ λὶ μ̀ κεκαλυμμένως ἦ τοῖσιν ὀφθαλμοῖσιν τὸ ὀστέον ψιλόν· εἰ ὃ μή, τῇ μάλιστα σκεπτέον. κ̀ λὶ μ̀ σύρεη ψιλὸν ἐὸν τὸ ὀστέον τ̃ σαρκὸς, καὶ μὴ ὑγιὲς ὑπὸ ἓ τρώματος, 5 χρὴ ἓ οὐ τὸ ὀστέον ἐόντος τ' ἀμφίγνωσιν ποιέσθαι, ὁρῶντα ὅσον τε ἔστι τὸ κακὸν, κ̀ πῦον δεῖ) ἔργα. 6 χρὴ ὃ κ̀ ἐρωτᾶν τ̃ τετρωμένου, ὅπως ἔπαθε κ̀ πόσα τρόπον.

xi. Ἢν ὃ μὴ κεκαλυμμένως ἦ τὸ ὀστέον, εἰ ἔχει τι κακὸν ἢ μὴ ἔχει, πολλῷ ἔτι χρὴ μᾶλλον τόδε ἐρώτησιν ποιέσθαι, ψιλὸν τε ἐόντος ἓ ὀστέος τὸ τρῶμα ὅπως ἐχρύθη, κ̀ ὁκόσα τρόπον. 2 τὰς γὸ φλάσιας, κ̀ τὰς ῥωγμὰς τὰς ἀφανεμένας ἐν τῷ ὀστέῳ, ἐνέσεσι ἓ σαφ τ̃ τρωματίσ ἓ τετρωμένου ἐπερωτᾶν λεγόντων πρῶτα, εἴ τι πέπονθε τὸ ὀστέον ὑπὸ

ration opus habet: & quæ maxime intro cesserunt, & maxime fracta sunt, & perforatione minime opus habent. 7 Neque sedes ' ipsa in seipsa contingens, 129
absque fissura ac contusione, perforatione indiget: Neque dissectio ipsa, si magna ac ampla fuerit. 8 Dissectio enim & sedes idem sunt.

x. Cæterum primum expectare oportet in vulnerato, qua capitis parte, & num in debilioribus, vulnus habeat: & capillos considerare circa ulcus, an dissecti sint à telo, & an intus sint in vulnere: quod si est, periculum est os carne nudum esse. 2 Itaque dicere ' oportet, os aliquam læ- 125
sionem à telo habere. Atque hæc longe prius considerasse ac dixisse oportet, anteaquam hominem contingas. 3 Ubi vero jam contigeris, clare nosse conari, an nudum carne os sit, aut non, & si quidem oculis conspicuum fuerit os nudum, bene habet: 4 Sin minus, spicillo considerato: & si quidem inveneris os carne nudum esse, & non sanum à vulnere, 5 ejus quod in osse est ' di- 130
notionem primum facere oportet, inspiciendo & quantum sit malum, & quo opere opus habeat. 6 Oportet etiam vulneratum interrogare ut passus sit, & quo modo.

xi. Si vero non conspicuum fuerit os, multo adhuc magis interrogationem facere oportet, an habeat quid mali, aut non habeat; & si nudum est os, ut factum sit, & juxta quem modum. 2 Nam contusiones, & fissuras in osse non apparentes, & tamen ' præsentes, ex vulnerati respon- 135
sione cognoscere primum conari oportet, an tale quid passum sit os,

ἢ ὲ πέπονθεν. ἐπή τε ἢ κ̓ λόγω ⊖ ἔρ-
γω ἐξελεγχοῖμ̓ ⁿωλῶ μηλώσι ⊖.
3 μήλωσις γὸ ὅτι ἐξελεγχτὲι πέ-
πονθε τὸ τ̓ κρανῶν τὸ ὀστέον, κ̓ εἰ
ἔχοι αὐτό, ἢ ὲ πέπονθεν, ἀλλ'
ἔοικε τὸ ⊖ βέλε ⊖ ἐξελέγχοι μή-
λωσις 4 κ̓, ὡς ἐμφλαδῆ τὸ ὀστέον
ὅσω ἐκ τ̓ φύσι ⊖ τ̓ ἐωυτῦ. κ̓ ὡς
ἰχυμῶς ῥαγῆ τὸ ὀστέον, ἄπᾳ ⊖ τοῖ-
σιν ὀφθαλμοῖσι καθαφανέα ἐστὶν
ὁρᾶν τα γινώσκ̓ν.

XII. Ῥήγνυ ⊖ ὲ τὸ ὀστέον τάς τε
30 ἀφανέας ⟨ωγμας κ̓ τὰς φανε-
ρὰς, κ̓ φλᾶ ⊖ τὰς ἀφανέας φλά-
σιας, κ̓ ἐσφλᾶ ⊖ ἔσω ἐκ τ̓ φύσεως
τ̓ ἐωυτῦ μάλιστα, ὅταν ἑτέρ ⊖ ὑφ'
ἑτέρ πτερωσκόμε ⊖ ἐπίπτοδες τε-
τῶσθαι βελόμενος ἢ ὅταν ἐξ ὑψη-
λοτέρης γένηται ἡ βολὴ ἢ ⁿ πληγή,
ὁπότερ' αὖ ἢ μᾶλλον. ἢ ὅτ' αὖ ἐξ
ἰσοπέδ ⊖ χωρέι. κ̓ ὡς ἐπικρατέ-
τῇ χρὴ τὸ βέλος· ὡς τε βάλλη, ὡς
τε τύπτη· κ̓ ἰσχυρότερος ἐὼν ἀσθενε-
στέρως πτερώσκ̓ 3 ὅστε ⟨ ἢ πίπτοντες
πτερώσκουσ ⊖, τοῦτό τε τὸ ὀστέον, ἐὰν
35 τὸ τὸ ὀστέον ὁ ἀπὸ ὑψηλοτάτου πί-
πτων κ̓ ἐπὶ σκληροτάτου κ̓ ἀμβλυ-
τάτου, τότων κίνδυνος τὸ ὀστέον ῥαγῆ-
ναί τε κ̓ φλασθῆναι. κ̓ ἔστ' ἐσφλα-
σθῆναι ὥσ ἐκ τ̓ φύσιος τ̓ ἐωυτῦ. + πᾷ
δ' ἐξ ἰσοπέδου μᾶλλον χωρὶς πίπτον-
τ ⊖ ἐπὶ μαλθακώτερον, ἧσσον ταῦ-
τα πάσχ̓ τὸ ὀστέον, ἢ ὅτ' αὖ πάσχοι.

XIII. Ὅσα ⟨ ἐσοικε πίπτοντα ἐς τ̓
κεφαλὴν βέλεα πτερώσκ̓ πρὸς τὸ
ὀστέον, τὸ ἀπὸ ὑψηλοτάτου ἐμπεσόν,
⊖ ἥκιστα ἐξ ἰσοπέδου ⊖ σκληροτάτου
τε ⊖ ἀμβλυτάτου, κ̓ βαρύτατον, κ̓
40 ἥκιστα κάθφον· κ̓ ἥκιστά τε κ̓ ὀξὺ κ̓
μαλθακόν. τάχ' ἂν ῥήξειε τὸ ὀστέον ⊖
φλάσ ⊖· ⊖ μάλιστα γε ταῦτα πά-
σχ̓ τὸ ὀστέον κίνδυν ⊖, ὅταν ταῦτα
τε γίνη ⊖, καὶ ἐς ἰσχυρῶς ἀνὴ-
κοντ

os, aut non passum: deinde ratione & opere exquirere, citra speculi admotionem.[3] Specilli enim admotio non indicat, an tale quid mali os passum sit, & an habeat quid in seipso, aut non passum sit. Sed sedem teli indicat specillum, & an intro cesserit os ex natura sua 4 & an vehementer fractum sit os: quæ etiam oculis conspicua videnti cognoscere datur.

XII. Rumpitur autem os & obscuris fissuris & manifestis: & contunditur obscuris contusionibus: & intro ex sua natura maxime cedit, quum alter ab altero sauciatur, de industria sauciare volens: [2] aut quum ex altiore loco fit jactus, aut plagæ ictus, uter tandem fuerit, magis quam ex plano loco: & si contineat manu telum, sive jaceat, sive percutiat: & si fortior debiliorem vulnerat. [3] Ex his vero qui cadentes vulnerantur ad os, aut in ipsum os, is qui ex altissimo loco cadit, & in durissimum ac obtusissimum: huic periculum est ut os & rumpatur, & contundatur, & intro cedat ex sua natura. [4] Ei vero qui ex plano magis loco cadit, & in molliorem, os minus hæc patitur, aut etiam non patitur.

XIII. Quæcunque vero illabentia in caput tela, ad os vulnerant, ex his id quod ex altissimo loco illapsum est, & minime ex plano, & quod durissimum ac obtusissimum, & gravissimum ac minime leve est, & quod minime acutum ac molle: hoc & ruperit os, & contuderit: [2] & maxime sane periculum est ut os hæc patiatur, quum & hæc fiant, & è directo adversus telum, os sauciari contingat, sive

ἀντίον ᾖ; τὸ ὀστέον ᾧ βέλεος. λῶ
τε πληγῇ σκληρός, λῶ τε βληθῇ,
λῶ τε ἢ ἐμπέσῃ αὐτῷ, καὶ λᾶ αὐτὸς
καθ' ἁπασῶν τρωθῇ. ὁπωσοῦν ἔρωτῆς
καὶ' ἀντίον ᾖ τὸ ὀστέον τῷ βέλει.

XIV. "Τὰ δὲ πλάγιον ὀστέον ἐ-
θραύσαντα βέλεα, ἧσσον δὲ ῥή-
γνυσι τὸ ὀστέον, καὶ φλάσῃ εἴσω ἐς
κεφαλλὸ, καὶ ψιλωθῇ τὸ ὀστέον τ'
σαρκός. ἔνια γὰρ τῶν τρωμάτων τῶν
ἔτι τρωθέντων ἁδὲ ψιλοῦται τὸ
ὀστέον τ' σαρκός. τῶν δὴ βελέων
ῥήγνυσι μάλιστα τὸ ὀστέον, τοὺς τε
φανερῶς ῥωγμοὺς τοὺς ἀφανεῖς,
καὶ φλᾷ καὶ ἐσφλᾷ ἔσω ἐκ τῆ φύσιος
τῆ ἑωυτῆ τὸ ὀστέον, τὰ τροχοῦλά τε
καὶ σφαιροειδέα, καὶ ἐπίπεδα, ἀμ-
βλέα τε ὄντα καὶ βαρέα, καὶ σκληρά.
καὶ τὴν σάρκα ταῦτα φλᾷ, καὶ πάν-
τερον ποιεῖ, καὶ κρᾶσιν. καὶ τὰ ἕλκεα
γίνεται τὰ τοιούτων βελέων ἐς τὸ
πολλαπλοῦν. καὶ "ἐν κύκλῳ ὑπόκοιλα
καὶ λιθώδη τε μᾶλλον γίνεται, καὶ
ὑγρά ἐστι, καὶ ἐπὶ πολλὸν χρόνον κα-
θαίρεται. ἀνάγκη γὰρ τὰς σάρκας
τὰς φλασθείσας καὶ πεπίσας πῦον
χλιαρὸν σηπεδόνας. τὰ δὲ βέ-
λεα καὶ μακρὰ καὶ ἐπὶ πολὺ λεπτὰ
ὀξέα, καὶ ὀξέα καὶ κέφα, τὰ τε σάρ-
κα λιπαίνει μᾶλλον ἢ φλᾷ καὶ
ὀστέον ἀσαύτως. ἕδρην μὲν ἐμ-
ποιεῖ αὐτὸ καὶ λιθώψαν." λιθώ-
πη γὰρ ἕδρη τοῦτόν ἐστι. φλᾷ δὲ
μᾶλλα τὸ ὀστέον τὰ τοιαῦτα βέλεα.
ἁδὲ ῥήγνυσιν, οὐδ' ἐκ τῆ φύσιος ἔσω
ἐσφλᾷ.

XV. "Ἀλλὰ χρὴ πρὸς τῇ ὄψι
τῇ ἑωυτοῦ, καὶ αὐτοῖσι φαίνῃ σὺ περὶ
ὀστέων, καὶ ἐρώτησιν ποιέεσθαι πάντων
τούτων. ᾧ γὰρ μᾶλλόν τε καὶ ἧσσον
τρωθέντος ταῦτ' ἐστὶ σημεῖα. καὶ ὧν
ὁ τρωθεὶς παραφρῇ, καὶ σκότος κατα-
χυθῇ, καὶ δίνος, ἢ καὶ πίσσ." Ὅτ' ἂν

ex manu percutiatur, sive jactum susciptat, sive quid ipsi incidat, sive ipse collapsus sauciet-
tur, ita ut quomodocunque 155
sauciatus, osse adversus telum occurrat,

XIV. Quæ vero tela ex obliquo os sauciant, minus & os rumpunt, & intro ad caput contundunt, etiamsi carne fuerit os denudatum. 2 Nam quædam vulnera ita inflicta, neque denudant os carne. 3 Profecto ex telis maxime os rumpunt, & manifestis, & obscuris fissuris, & contundunt, & ex natura sua os intro cedere faciunt, quæ sunt rotunda, & orbiculata, & undi- 160
quaque plana, & obtusa, & gravia, & dura: 4 & carnem hæc contundunt, & maturam faciunt, ac concidunt: & ulcera fiunt à talibus telis in obliquum. Sed & in circulum, subcava, & suppurata magis fiunt, ac humida sunt, & diutiore tempore purgantur. 5 Necesse est enim carnes contusas ac concisas, pus fieri ac consumi. 6 At tela oblonga, multum tenuia, & acuta, & levia, carnem magis dissecant quam contundant, & os eodem 165
modo. Et sedem quidem induci id ipsum quod etiam dissecavit. 7 Dissectio enim & sedes idem sunt. Verum non valde os contundunt talia tela, neque rumpunt, neque ex natura sua intro cedere faciunt.

XV. Cæterum oportet supra consPectum tuum, quicquid tandem apparuerit in osse, etiam de omnibus his interrogationem facere. Nam magis & minus sauciati signa hæc sunt, si vulneratus sopore altiore 170
fuerit, & caligo offusa fuerit, & vertigo, & si cecidcrit. 2 Quum au-

tem

δὲ τύχῃ ψιλωθὲν τὸ ὀστέον τ τραυ-
κὸς ὑπὸ βέλους, καὶ τύχῃ καὶ αὐ-
τὰς πῆς ῥαφῆς ῥηγνύμενον τὸ ἕλκος,
χαλεπὸν γίνε) καὶ ἡ ἕδρα βέλους
φράσαι τ ἐν τῷ ἄλλῳ ὀστέῳ φα-
νερῶν γιγνόμενον. εἴτ' ἔνεστιν ἐν τῷ
ὀστέῳ, εἴτε μὴ ἔνεστιν. λῶν τε τύχῃ γι-
γνομένη ἡ ἕδρα ἐν αὐτῇσι τῇσι ῥα-
φῆσι. 3 "συμβαλλέπει γὰρ αὐτὴ ἡ ῥαφὴ 1
τραχυτέρη ἐᾶσαι καὶ ἄλλως ὀστέα. καὶ ὅ
λήθαλον, ὅτι τε αὐτὸ ῥαφή ἐστι, καὶ
ὅπη βέλους ἕδρη. λῶν μὴ κοίλα με-
γάλη γίνη) ἡ ἕδρη. 4 ὡσαύτως) ὃ
καὶ ῥῆξις τῇ ἕδρῃ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ αὖ-
τὸ ἐν τῇσι ῥαφῇσι γιγνόμενον, καὶ γί-
νεται καὶ αὐτῇ ἡ ῥῆξις χαλεπωτέρη
φράσαι. ἐῤῥωγότος καὶ ὀστέου, λήθη
τοῦτο, ὅτι καὶ αὐτὴ τ ῥαφὴν ἡ ῥῆ-
ξις γίνε). λῶν ῥηγνυ) ὡς ἐπὶ τὸ
πολύ. 5 ἐπιμορ γὰρ τούτῳ ῥήγνυται
τὸ ὀστέον, καὶ λήθαλον διὰ τ ἀσθέ-
νειαν τ φύσιος καὶ ὀστέου ταύτῃ καὶ ἀ-
ραιότητα, καὶ διὰ τὸ ῥαφῆς ἑτοίμης
ἐούσης ῥήγνυσθαι, καὶ λήθαλον. 6 τ 2
ἄλλα τὰ ὀστέα τὰ περιέχοντα τ ῥα-
φὴν ῥᾳδίᾳ ἀῤῥαξίᾳ, ὅτι ἰσχυρότερά
ἐστι τ ῥαφῆς.

XVI. Ἡ ῥῆξις ἡ καὶ τ ῥαφὴν
γιγνομένη καὶ λήθαλασπὶς ἐστι τῆς
ῥαφῆς, καὶ φράσαι οὐκ εὐκαρὴς ἡ,
ἔστε ὑπὸ ἕδρης βέλους γιγνομένης
ἐν τῇ ῥαφῇ, ἐπιδιὼν ῥαγῆ καὶ λήθα-
λάσῃ. ἀλλ' ἔστι χαλεπώτερον
φράσαι τ ἀπὸ τ φλάσιος ῥαγ-
μοῦ. 2 "συγκλείπεσι γὰρ αἱ γνάμαι 1
καὶ τ ὄψιν ὅπερ αὖ) αἱ ῥαφαὶ
ῥαγμοειδέες φαινόμεναι, καὶ τραχύ-
τεραι ἐᾶσαι καὶ ἄλλως ὀστέα· ἅ, τι μὴ
ἰσχυρῶς διεκόπη, καὶ διεχάλασε. διε-
κόπη δὲ καὶ ἕδρη τ οὐτιν ἐστι, 3 ἀλλὰ
χρὴ, εἰ καὶ τὰς ῥαφὰς τὸ τρῶμα
ἐμοίησε καὶ πρὸς γε τὸ ὀστέον σημεῖόν
τὸ βέλος, προσέχοντα τὸν νοῦν" ἀνα-
ε ἐσκέψ-

tem os carne denudatum à telo fuerit, & circa ipſas futuras ulcus fieri contigerit, difficile eſt ſedem teli deprehendere, quæ in alio oſſe manifeſta eſt, an inſit in oſſe, aut non inſit, & an ſedes facta ſit in ipſis futuris. 3 Occultat enim ipſa futura, aſperior exiſtens reliquo oſſe, & non ſatis clarum eſt ubi in ipſo futura eſt, & ubi oſſis ſedes, ſi non valde magna ſedes fiat. 4 Accidit etiam ruptio ad ſedem, plerunque & ipſa in futuris contingens, & fit etiam hæc ruptio rupto oſſe deprehenſu difficilior, eo quod circa ipſam futuram ruptio fit, ſi rumpitur, utplurimum. 5 Proclive enim eſt hac parte os rumpi ac diſſolvi, propter oſſis hac parte debilitatem ac raritatem, & propterea quod parata ſit futura ut rumpatur ac diſſolvatur. 6 Nam reliqua oſſa futurarum ambientia ruptionis exortia manere poſſunt, eo quod robuſtiora ſunt quam futura.

XVI. Verum ruptio circa futuram facta, etiam diſſolutio futuræ eſt, & non facile eſt deprehendere, neque ſi à teli ſede fiat in futura, ubi rupta fuerit ac diſſoluta. Verum difficilius eſt deprehendere fiſſuram ex contuſione. 2 Fallunt enim & mentem, & viſum medici hæ futuræ, fiſſuræ ſpeciem referentes, & reliquo oſſe aſperiores exiſtentes, niſi vehementer diſſectæ fuerint ac diſſolutæ. Diſſectio autem & ſedes idem ſunt. 3 Proinde ſi circa futuras vulnus factum fuerit, & ad os telum incubuerit, animadverſionem habere 4 oportet, ac invenire quod os

εἰπεῖν ὅ, τι πέπυσται τὸ ὀστέον. 4 ἀπὸ γὰρ ἴσων βελέων τὸ μέγεθος καὶ ὁμοίων, καὶ πολλὸν τὰ ἐλάσσονα καὶ ὁμοίως τρωθέντα καὶ πολὺ ἧσσον, πολλῷ μεῖζον σπήσατο τὸ κακὸν ἐν τῷ ὀστέῳ ἐς τὰς ῥαφὰς δεξάμενος, ἢ ὁ μὴ ἐς τὰς ῥαφὰς δεξάμενος. " καὶ τέτων τὰ πολλὰ 5 περιέσθαι δεῖ. ' " ἀλλ' ἐχρὴ αὐτὰς 6 τὰς ῥαφὰς πελᾶν, ἀλλ' ἀπεχωρήσαντα ἐν τῷ τοιούτῳ ὀστέῳ τὸν πέλας. 190

XVII. Περὶ δὲ ἰήσιος τρώσιος τῆς ἐν τῇ κεφαλῇ, καὶ ὡς χρὴ ἐξελέγχειν τὰς παθέας τὰς ἐν τῷ ὀστέῳ γινομένας τὰς μὴ φανερὰς, ὧδέ μοι δοκέει. 2 " Ἕλκος ἐν τῇ κεφα- 17 λῇ δὲ χρὴ τέγγειν ὕδατι, ἢ ὄλῃ οἴνῳ, ἄλλως ἤκιστα, " ἢδὲ καθαπλάσσειν, 1 ἢδὲ μετὰ τῦτο ἴησιν ποιέεσθαι. 3 " ἢδὲ πιέζειν χρὴ ἕλκος ἐν κεφαλῇ, 2 ἢν μὴ ἐν τῷ μετώπῳ ἢ τὸ ἕλκος ἢ ἐν τῷ ψιλῷ τῷ τερὶ τὸν ὀφρῦν καὶ τὸν ὀφθαλμόν. 4 ἐν τέτοισι γὰρ γινόμενα τὰ ἕλκεα, καὶ καθαπλάσιος καὶ ἐπιδέσιος μᾶλλον κέχρηται ἢ κατὰ ἄλλο τι τῆς κεφαλῆς. τὰ δὲ ἄλλα περιέχει μὲν ἡ κεφαλὴ ἡ ἄλλη τὸ μέτωπον πᾶν, ἐν δὲ τῶν περιεχόντων τὰ ἕλκεα, καὶ ἐν τῷ ὀτωὶ ἢ τὰ ἕλκεα φλεγμαίνει καὶ ἐπανοιδίσκει) δι' αἵματος ἐπιῤῥοήν. 5 χρὴ δὲ ἐδὲ τὰ ἐν τῷ μετώπῳ διὰ παντὸς ἔτι χρόνου καθαπλάσσειν καὶ ἐπιδεῖν, ἀλλ' ἐπιδεῖν παύσαντα φλεγμαινόντα καὶ ἐπιδέοντα. 6 ἐν δὲ τῇ ἄλλῃ κεφαλῇ ἕλκος ' ὅτε μηδὲν χρὴ, ὅτε καθαπλάσσειν, ὅτ' ἐπιδεῖν, εἰ μὴ καὶ τομῆς δέοιτο.

XVIII. " Τὰ μὲν δὴ χρὴ τῶν 18 ἑλκέων τῶν ἐν τῇ κεφαλῇ γινομένων,

passum sit. 4 Nam ab æqualibus magnitudine telis, & similibus, ac multo minoribus, & similiter & multo minus vulneratus, longe magis malum accipit, qui in osse in futuras telum recepit, quam qui non in futuras id recepit. Et ' pleraque horum perforare oportet. 5 Verum ipsas futuras perforare non oportet, sed secedendo in propinquo osse perforationem facere, si perfores.

XVII. Porro de curatione vulnerum in capite, & quo modo deprehendere oportet affectiones in capite obortas non manifestas, ita mihi videtur. 2 Ulcus in capite nullo humore humectare convenit, ac ne vino quidem: neque cataplasmate integere, neque linamento ' curationem facere. 3 Neque vero comprimere oportet ulcus in capite, si non in fronte fuerit, aut in loco pilis nudato, aut circa supercilium & oculum. 4 Hic enim facta ulcera, cataplasmatis ac deligatione magis opus habent, quam in aliis capitis partibus. Continet ac ambit reliquum caput totam frontem: partes autem ulcus ambientes, in quacunque tandem parte ulcera fuerint, inflammantur ac intumescunt, propter sanguinis ' influxionem. 5 Oportet autem neque ea quæ in fronte sunt ulcera, per omne tempus cataplasmatis integere ac deligare, sed postquam inflammatio sedata est, & tumor sedatus, à cataplasmatis ac deligatione cessare. 6 At in reliquo capite ulcus, neque linamentis, neque cataplasmatis, neque deligatione curare oportet, si non & sectione opus habeat.

XVIII. Secare autem oportet ulceribus in capite ac fronte factis,

ρθρων, καὶ ἐὰν μετώπῳ, ὅπῃ ἂν τὸ μὴ ὀστέον ψιλὸν ᾖ τ σαρκὸς, καὶ δοκέῃ τι σῖνος ἔχειν ὑπὸ βέλεος. 2 τὰ δ ἕλκεα μὴ ἴκνια τὸ μέγεθος μηκεος καὶ τ εὐρύτητος, ἐς τ σκέψιν ὀστέου, εἴ τι πέπονθεν ὑπὸ βέλεος κακὸν, καὶ ὁποῖόν τι πέπονθεν, καὶ ὅσον ἡ μὴ σὰρξ πέφλασται, καὶ τὸ ὀστέον ἔχει τὸ σῖνος. καὶ δι' ἃ οὔτε εἰ ἀσινὲς τέ ἐστι τὸ ὀστέον ὑπὸ βέλεος, καὶ μηδὲν πέπονθε κακόν. καὶ ἐς τ ἴησιν, οἵης δεῖ τιν᾽ ποιεῖ τό τε ἕλκος, ἥ τε σὰρξ, καὶ ἡ πάθη τ ὀστέου. 3 τὰ δὴ τοιαῦτα τ ἑλκέων τομῆς δεῖ. αὖ καὶ τὸ μὴ ὀστέον ψιλωθῇ τ σαρκὸς, ὑπόκοιλα ᾖ ἢ ἐς πλάγιον, ἐπὶ πολὺ ἐπανατέμνειν τὸ κοῖλον, ὅκῃ μὴ δύχερὲς τῷ φαρμάκῳ ἀφικέσθαι, ὁκοίῳ ἂν πύι χρῇ. 4 καὶ τὰ κυκλότερα τ ἑλκέων, καὶ ὑπόκοιλα ἐπὶ πολὺ καὶ τὰ τοιαῦτα ἐπανατέμνων τ κύκλου διχῇ καὶ μήκης, ὡς πέφυκεν ἄνθρωπος, μακρὸν ποιέων τὸ ἕλκος.

XIX. Τάμνειν δ κεφαλὴν, ἐὰν μὲν ἄλλα τ κεφαλῆς, ἀσφαλείην ἔχει τεμνόμενα. ὁ δ κρόταφος, καὶ αὖθεν ἐπὶ μὲν κροτάφῳ, καὶ τ φλέβα, τ διὰ μὲν κροτάφου φερομένην. τοῦτο δὲ τὸ χωρίον μὴ τέμνειν. σπασμὸς γὰρ ἐπιλαμβάνει τ τμηθέντα. 2 καὶ, ἢν μὲν ἐπ᾽ ἀριστερὰ τμηθῇ κροτάφου, τὰ ἐπὶ δεξιὰ ὁ σπασμὸς ἐπιλαμβάνει. ἢν δὲ ἐπὶ τὰ δεξιὰ τμηθῇ κροτάφου, τὰ ἐπ᾽ ἀριστερὰ ὁ σπασμὸς ἐπιλαμβάνει. 3 Ὅτ᾽ οὖν ἔν τάμνῃς ἕλκος ἐν κεφαλῇ ὀστέων εἵνεκα τῆς σαρκὸς ἐψιλωμένων, θέλων εἰδέναι, εἰ ἔχει τὸ ὀστέον κακὸν ὑπὸ βέλεος, ἢ καὶ οὐκ ἔχει, τάμνειν χρὴ τὸ μέγεθος τ ἀτιλίου, ὅση ἂν δοκέῃ αὖν χρῆναι. 4 τάμνοντα δὲ χρὴ ἀναστέλλειν πλὴ σάρκα ἀπὸ τ ὀστέου, ἢ ὡς ἐς τὴν

ctis, qua parte ′ os carne nudum fuerit, & læsionem aliquam ex telo habere visum fuerit. 2 Ulcera vero quæ non habent sufficientem magnitudinem longitudinis ac latitudinis, ad ossis inspectionem, an quid mali passum sit à telo, & quale id passum fit, & quantum caro contusa est, & quantam os læsionem habet: & rursus an illæsum sit os à telo, & nihil mali passum sit: & ad curationem, quali nam opus habet ulcus, & caro, & ossis ′ affectio: 3 talia sane ulcera sectione opus habent. Si vero etiam os quidem carne fuerit denudatum, subcava vero fuerint ulcera in obliquum, cavitatem quamplurimum resecare oportet, ubi non facile est medicamento quocunque pervenire. 4 Sed & orbiculatiora ulcera, ac plurimum subcava, etiam ipsa resecare oportet, circulo diviſim inciso secundum longitudinem pro hominis natura, ut longius fiat ulcus.

XIX. At vero in ′ capitis sectione, reliquæ quidem capitis partes securitatem habent dum secantur. Verum tempora, & adhuc supra tempora venam quæ per tempora fertur, secare non oportet. Convulsio enim corripit sectum. 2 Et si quidem finistra tempora secta fuerint, dextera convulsio corripit. Si vero dextra secta fuerint, finistra convulsio apprehendit. 3 Quum igitur ulcus in capite secas, ossium gratia carne denudatorum, scire cupiens an ′ habeat os quid mali à telo, aut non habeat, secare oportet vulnus tanta magnitudine, quanta sursum opus habere visum fuerit. 4 Secantem vero carnem ab osse diducere oportet, quæ ad membranam, &

ad

τῇ μιλίκῃ ὃ ἐπὶ τὸ ὀστέον πέφυκεν. [5] ἔπειτα ἐμβρεκτέον τὸ ἔλκος
10 πᾶν· μετὰ ταῦτα ὅσης ἂν δύνηται λεπτότατα τὸ ἔλκος πειρᾶσθαι εἰς τὸ ὑστερινὸν ξυρεῖν ἐλαχίστου πόνου. [6] μετὰ δὲ ταῦτα ἐπὶ καταπλάσματος χρῆσθαι ὅσον οὐ χρόνον ἐν τῷ μετὰ μικροῦ ὄξους καὶ λεπίδων ἀλφίτων, ἐν ὀξυμέλιτι ἐφθῷ καὶ γλίσχρου ποιήσαντα ὡς μάλιστα. [7] Τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἡμέρᾳ, ἐπειδὰν ἐξέλῃς τὸ μόλυβδον, καὶ ἰδὼν τὸ ὀστέον ὅ, τι πέπονθεν, ἐὰν μή σοι καταφανὴς ᾖ ἡ τρῶσις, ὁποίη τίς ἐστιν ἐν τῷ ὀστέῳ, [8] μηδὲ διαγνώσκῃς. εἰ δέ τι ἔχει τὸ ὀστέον κακὸν ἐν ἑαυτῷ, ἢ κατέχει, τὸ δ'
15 βέλος δοκεῖ ἀφικέσθαι ἐς τὸ ὀστέον καὶ σινᾶσαι, ἐπιξύειν χρὴ τῷ ξυσῆρι καὶ βάθος καὶ μήκεος ἀνθρώπου, ὡς πέφυκεν. [9] καθίστης, εἰ ἢ κάρτα τὸ ὀστέον, τῶν ῥήξεων εἵνεκα τοῦ ἀφανέος ἰδεῖν, [10] καὶ τῆς φλάσεως εἵνεκα τῆς ἀφανέος τοῦ ἐκ ἐσφλωμένης εἴσω ἐκ τῆς φύσεως τῆς κεφαλῆς ἢ ἄλλο ὀστέον.

xx. [1] Ἐξελέγχει δὲ ἡ ξύσις μᾶλλον, ἢν μὴ καὶ ἄλλως καταφανέες ἐῶσιν αἱ πτέραι ἔσαι ἐν τῷ ὀστέῳ ἢ βέλεος. [2] καὶ ἢν ἕδρην ἴδῃς ἐν τῷ ὀστέῳ ἢ βέλεος, ἐπιξύειν
20 χρὴ αὐτήν τε τὴν ἕδρην καὶ τὰ περιέχοντα αὐτὴν ὀστέα μὴ πολλάκις τῇ ἕδρῃ περιγλύφειν ῥῆξις, ἢ φλάσις, ἢ μέλη φλάσις, ἔπειτα λανθάνῃ ἡ καταφανέα ἰόντα. [3] Ἐπειδὰν ἢ ξύσις τὸ ὀστέον τῷ ξυσῆρι, ἢν μὲν δοκῇ ἐς πέρην ἀφῖχθαι ἡ τρῶσις τὸ ὀστέον, περίμενε χρὴ καὶ ὡς τρεῖς ἡμέρας μὴ ὑπερβαίνειν ἀπέλωτον, ἀλλ' ἐν τούτῳ περίμενε, ἄλλως τε καὶ τῆς θερμῆς ὥρης, ἢν ἐξ ἀρχῆς λαμβάνῃς τὸ ἕλκος. [4] ἢν δὲ ὑποπτεύσῃς μὲν τὸ ὀστέον ἐρρωγέναι, ἢ πεφλᾶσθαι,

ad os exiſtit. [5] Deinde linamentum per totum ulcus adhibere oportet, quod ulcus quam ampliſſimum in poſterum diem faciat, cum minimo dolore: [6] ubi vero linamentum adhibuiſti, cataplaſmate utere, quanto tempore etiam linamento, ita ut mazam ex tenui polenta in aceto ſubigas, aut coquas, & quam maxime viſcoſam facias. [7] Poſtridie vero ubi linamentum exemeris, inſpecto oſſe quod paſſum eſt, ſi non conſpicua tibi ſit vulneratio, qualiſnam ſit in oſſe: [8] neque cognoſcas an os aliquid mali in ſe habeat, aut non habeat, telum autem ad os perveniſſe ac læſiſſe videatur, radere oportet ſpicillo raſorio, ſecundum longitudinem ac profunditatem pro hominis natura; & rurſus ſi etiam tranſverſum ſit os, ruptionum gratia ad viſum inconſpicuarum, & contuſionis obſcuræ gratia, quæ non intro ceſſit ex natura alterius oſſis capitis.

xx. Indicat enim ipſa raſio magis, ſi non etiam alias conſpicuæ fuerint hæ affectiones, ex telo in oſſe exiſtentes. [2] Et ſi ſedem teli in oſſe videris, tum ipſam teli ſedem radere oportet, tum ambientia ipſam oſſa, ne ſæpe ad ſedem ruptio accedat, & contuſio, aut ſola contuſio, & deinde lateant, quum non conſpicua exiſtant. [3] Poſtquam autem os ſcalpro raſeris, ſi quidem ad perforationem tendere oſſis fauciatio videatur, perforare oportet, & citra perforationem triduum non excedere, ſed in hoc perforare, tum alias, tum tempore calido, ſi ab initio curationem ſuſceperis. [4] Si vero ſuſpiceris os ruptum, aut contuſum

φλᾶξ, ἢ ἀμφότερα τοῦτα, πεμμυρώδη ὂν ἰχυρᾶς τὰ τραύματα. καὶ ὅτι ὑπὸ ἰχυρᾶ καὶ τραύσαντος, ἰδὼν ἕτερος ὑφ' ἑτέρου τραφῆ καὶ τὸ βέλος, ὅτου ἐτράφη, ὅλα τὰ κακέργων βελέων εἶδος. ἔπεσε τὸ ἀνθρώπων, ὅτι ὀστοῦ τε ἔλαβεν, καὶ σκότος, καὶ σκαρώθη καὶ κατέπεσεν. 5 τούτων δὲ ὄντων γινομένων, εἰ μὴ διαγινώσκεις, εἰ ἔρραγε τὸ ὀστέον, ἢ πέφλασται, ἢ καὶ ἀμφότερα ταῦτα, μήτε ἄλλως ὁρῶν, δεῖ δὴ ἐπὶ τὸ ὀστέον πίκρι τὸ μελάνζατον δόσαντα τῷ μέλανι φαρμάκῳ τῷ τηκομένῳ· τὸ τε ἕλκος ὑποτείνας ὀθόνιον ἐλαίῳ τέψας, 6 εἶτα καταπλάσας τῇ μάζῃ ἐπιδῆσαι. τῇ δ' ὑστεραίῃ, λύσας καὶ σκαθήρας τὸ ἕλκος, ἐπιξύσαι.

XXI. Καὶ εἰ μὴ ἦν ὑγιὲς, ἀλλ' ἐρράγη καὶ πεφλασμένον ἦν, τὸ μὲν ἄλλο ἔστω ὀστέον λευκὸν ξυόμενον. ἡ δὲ ῥωγμὴ καὶ ἡ φλάσις, καταγικέντος τοῦ φαρμάκου ἐς ἑωυτὸ μέλαν ἐὸν, ἔστω μέλαινα, σὺ λεύκωσον τῷ ὀστέῳ τῷ ἄλλῳ. 2 " ἀλλὰ χρὴ αὖθις τὴν ῥωγμὴν ταύτην φανεῖσαν ἐπιξέειν καὶ βάθος. καὶ εἰ μὲν ἐπιξύων " τὴν ῥωγμὴν ταύτην φανεῖσαν μέλαιναν ἐξέλῃς καὶ ἀφανέα ποιήσῃς, φλάσις μὲν γεγένηται τοῦ ὀστέου ἢ μᾶλλον ἢ ἧσσον, ἥτις καὶ ἐρρήξε καὶ τὴν ῥωγμὴν τὴν ἀφανισθεῖσαν ὑπὸ τοῦ ξυσῆρος. 3 ἧσσον δὲ φοβερὸν καὶ ἧσσον αὖ πρῆγμα ἀπ' αὐτῆς γένοιτο ἀφανισθείσης τῆς ῥωγμῆς. εἰ δὲ καὶ βάθος ἦ καὶ μὴ ἐθέλῃ ἐξιέναι ἐπιξυομένη, ἀφικνῆται πελάσιν ἢ τι κάτω ξυμφορή. 4 " ἀλλὰ χρὴ πελάσαι τὰ λοιπὰ ὑπερσῶν τὸ ἕλκος. φυλάσσεσθαι δὲ χρὴ, ὅπως μή τι κακὸν λόπος εἶναι, ἢ ἀμφότερα τοῦτα, ' πεμμυρώδη ὂν ἰχυρᾶς τὰ τραύματα. καὶ ὅτι ὑπὸ ἰχυρᾶ καὶ τραύσαντος, ἰδὼν ἕτερος ὑφ' ἑτέρου τραφῆ καὶ τὸ βέλος, ὅτου ἐτράφη, ὅλα τὰ κακέργων βελέων εἶδος. ἔπεσε τὸ ἀνθρώπων, ὅτι ὀστέου τε ἔλαβεν, καὶ σκότος, καὶ σκαρώθη καὶ κατέπεσεν. 5 τούτων δὲ ὄντων γινομένων, εἰ μὴ διαγινώσκεις, εἰ ἔρραγε τὸ ὀστέον, ἢ πέφλασται, ἢ καὶ ἀμφότερα ταῦτα, μήτε ἄλλως ὁρῶν, ' δεῖ δὴ ἐπὶ τὸ ὀστέον πίκρι τὸ μελάνζατον δόσαντα τῷ μέλανι φαρμάκῳ τῷ τηκομένῳ· τὸ τε ἕλκος ὑποτείνας ὀθόνιον ἐλαίῳ τέψας, 6 εἶτα καταπλάσας τῇ μάζῃ ἐπιδῆσαι. τῇ δ' ὑστεραίῃ, λύσας καὶ σκαθήρας τὸ ἕλκος, ἐπιξύσαι.

XXI. Et si sanum non fuerit, sed ruptum ac contusum, reliquum quidem os rasum album erit, fissura vero & contusio, quæ nigrum medicamentum eliquatum in ' seipsam susceperit, in reliquo osse albo nigra erit. 2 Cæterum hanc fissuram consPectam rursus secundum profunditatem radere oportet. Et si quidem radens fissuram hanc consPectam nigram exemeris, & deleveris è consPectu sublatam, contusio quidem ossis, aut magis aut minus facta fuit, quæ sane etiam fissuram à scalpro rasorio deletam rupit. 3 Verum minus horrenda hæc est, & minus negotii exhibuerit, fissura deleta. Si vero ' in profundo sit, & dum raditur deleri nolit, ad perforationem devenit hæc calamitas. 4 Sed perforare oportet, ac de cætero ulcus curare. Cavere autem convenit ut ne aliquid mali os

ἀπολαύση τὸ ὀστέον ἀπὸ τ σαρκὸς, ὦ κακῶς ἰηλρούη). 5 ὀστέω γὰρ κὴ περισμῶμ, ἓ ἄλλως ἐψιλωμένω, ὑγιεῖ ὄντι, κὴ ἔχοντι πῖον ὑπὸ βέλε, δοκέοντι ὑγιεῖ εἶναι, κίνδωνός ἐστι μᾶλλον ὑπόπυον γενέσθαι, ὦ κὴ ἄλλως μὴ μέλλη, ὦ κὴ ἡ σὰρξ ἡ περιέχουσα τὸ ὀστέον κακῶς θερμαθύη), κὴ φλεγμήνηται, κὴ περισφιγήτω.

XXII. " Πυρετῶδες γὰρ γίνε), ἓ πολλὴ φλογμὸς πλέον. κὴ δὴ τὸ ὀστέον ὑπὸ τ περιεχομῶν σαρκέων ἐς ἑωυτὸ θέμιλον τε κὴ φλογμὸν, κὴ ἀρρωδον ἐμποιέ ἓ σφυγμόν. ἓ, ὁσάκις ὡς ἡ σὰρξ ἔχῃ κακῶς ἐν ἑωυτῇ, κὴ ὑπὸ τ τοιῶν ὧδε ὑπόπυον γίνε). 2 Κακὸν γὰρ κὴ ὑγρὸν τε εἶναι τ σάρκα ἐν τῷ ἕλκϊ, κὴ μυδῶσαι. κὴ ἐπὶ πολλὸν χρόνον καθαίρεσθ. " ἀλλὰ χρὴ διάπυον μὲ ποιῆσαι τὸ ἕλκος ὡς τάχισα. 3 ὅτω γὰρ αὖ ἥκιστα φλεγμήνοι τὰ περιέχοντα τὸ ἕλκο, κὴ τάχιστα καθαρὸν εἴη. ἀνάγκη γὰρ ἔχειν τὰς σάρκας τὰς κρηπίσας κὴ φλαυρέσας ὑπὸ βέλε ὑποπύους γλυφομένας ὑπὸ λῶν. 4 ἐπὰν δὲ καθαρθῇ, ξηρότερον χρὴ γίνεσθαι τὸ ἕλκος 5 ὅτω γὰρ αὖ τάχιστα ὑγιὲς γλυφοῖο, ξηρῆς σαρκὸς βλαστούσης κὴ μὴ ὑγρῆς. κὴ ὅτως σὺν αὖ τάχει σαρκίσει τὸ ἕλκο.

XXIII. " Ὁ δ' αὖτος λόγος κὴ ὑπὲρ τῆς μηίγγο τ περὶ τ ἐγκέφαλον. 2 ὦ γὰρ αὐτίκα σκεπάσας τὸ ὀστέον ἓ ἀφελὼν ἀπὸ τ μηίγγος ψιλώσας, αὐτῶ καθαρὸν χρὴ ποιῆσαι ὡς τάχιστα κὴ ξηρόν· ὡς μὴ ἐπὶ πολλὸν χρόνον ἐᾶσα μυδῶσά τε κὴ ἐξάρσα). 3 τούτων γὰρ ὅτω γινομένων, σαφέως αὐτῶ κίνδυνο. 4 Ὀστέον γὰρ ὃ, ὃ δὴ ἀπεσπάσθαι δεῖ. ὅτε ἄλλο ὀστέον ἕλκο ἐν κεφα-

os contrahat ex carne, si male curetur. 5 Nam & perforato ossi, & alias denudato, sed sano: & si læsionem aliquam ex telo habeat, & tamen sanum esse putetur, periculum magis imminet ut suppuratum fiat, etiam si alias futurum non esset. Si & caro os ambiens male curetur, & inflammetur ac constringatur.

XXII. (Ignescit enim, & multa flamma impletur. Et sane os ex ambientibus carnibus in seipsum calorem & flammam, & quæcunque mala in seipsa habet caro, trahit, & ex his ita suppuratum fit. 2 Malum est etiam humidam esse carnem in ulcere, & putrescentem, & ad multum tempus purgari.) Quare suppuratum quidem quam celerrime ulcus facere oportet. 3 Sic enim ambientes ulcus partes quam minimum inflammabuntur, & ulcus citissime purum erit. Necesse est enim carnes concisas ac contusas à telo suppuratas fieri ac consumi. 4 Postquam autem purgatum fuerit, siccius fieri ulcus oportet. 5 Sic enim citissime sanum fiet, sicca carne germinante, & non humida. Et sic quoque ulceri caro non superincrescet.

XXIII. Eadem ratio membranæ circum cerebrum est. 2 Statim enim osse perforato & exsecto, ac de membrana detracto, ipsam denudatam membranam puram quam citissime ac siccam facere oportet, ut ne ubi ad multum tempus humida sit, computrescat ac in tumorem attollatur. 3 His enim ita contingentibus, periculum est ipsam putrefieri. 4 At vero os quod discedere à quovis alio osse oportet, ulcere in capite facto, & se-

de

κεφαλῆ ῥυομβώδης, ἕδρης τε ἐούσης καὶ βέλεος ἐν τῷ ὀστέῳ, ἢ ἄλλως ἐπὶ πολὺ ψιλωθείσης καὶ ὀστέου, ἀφίστασθαι ἐπὶ πολὺ ἐξαμύνεται γὰρ τὸ αἷμα ὑπὸ τε τοῦ ὀστέου ὑπό τε τοῦ χρόνου καὶ ὑπὸ φαρμάκων τῶν τελείων. τάχιστα δ' ἂν ἀποστῇ, εἰ ὡς τὸ ἕλκος ὡς τάχιστα καθήκοις ξηραίνοι τὸ λοιπὸν τό, τε ἕλκος καὶ τὸ ὀστέον, καὶ τὸ μεῖζον καὶ τὸ ἧσσον· τὸ γὰρ τάχιστα ἀποξηρανθὲν καὶ ἀποστραφήσεται, ὑπὸ τούτου μάλιστα ἀφίσταται ἀπὸ ἄλλου ὀστέου καὶ σαρκὸς καὶ ζῶντος αὐτέου. ἐξαμύνεται δὲ ῥυόμβωμα καὶ ξηρὸν τῷ πνεύματι καὶ ζῶντι μᾶλλον ἀφίσταται.

XXIV. Ὅσα τῶν ὀστέων ἐσφλᾶται ἔσω οὐκ ἀπὸ τῆς φύσεως τῆς ἑωυτῶν καθαρὰ, ἀφῄρηται ἢ καὶ μᾶλλον πένυ εὐρέα, ἀκινδυνότερα τὰ τοιαῦτα γίνεται, ἐπὶ πλεῖον ἢ μείζω ὑγιὴς ἢ καὶ τὰ πλείονα ῥωγμῆσιν ἐσκαταῤῥαγῇ τε καὶ εὐρυτέρησιν ἐπ ἀκινδυνότερα καὶ εὐμαρέστερα ἐς τὴν ἀφαίρεσιν γίνεται. καὶ οὐ χρὴ πειρᾶν τῶν τοιούτων οὐδὲν, ἀλλὰ κινδυνεύειν τὰ ὀστέα πρόσωθεν ἀφαιρεῖν, πρὶν ἢ αὐτὰ καθ' ἑαυτὰ ἐπανίῃ, ὅπως ἂν τὸν χαλκάνθινον ἐπανέρχεται· ἢν δὲ σαρκὸς ὑποφυομένης. ὑποφύεται δὲ καὶ τῆς διπλόης τοῦ ὀστέου καὶ τοῦ ὑγιέος, ἢν μὴ ἡ αὐτὴ μοῖρα τοῦ ὀστέου μένῃ σφακελίσαι. ἔστω δ' ἂν τάχιστα τε σαρξὶ ὑποφύσιος καὶ βλαστάνοι, καὶ τὰ ὀστέα ἐπανίοι, εἰ πῇ τὸ ἕλκος ὡς τάχιστα διάπυον ποιήσας καθαρὸν ποιήσῃ· καὶ μὴ διὰ παντὸς τοῦ ὀστέου ἄμφω αἱ μοῖραι ἐσφλαδῶσιν ἔσω ἐς τὴν μυελίνακα, ἢ τε αὖ μοῖρα τοῦ ὀστέου καὶ ἡ κάτω, ἐπιτρύσῃ ὧσαύτως τὸ ἕλκος ὑγιὲς τάχιστα ἔσῃ. καὶ τὰ ὀστέα τάχιστα ἐπανήσιν τὰ ἐσφλαδέντα ἔσω.

XXV. Τῶν

de teli in osse existente, aut alias osse plurimum denudato : discedit, ubi plurimum exangue factum est. [5] Reficcatur enim sanguis ex osse, & à tempore, & à plurimis medicamentis. Citissime enim discesserit, si quis ulcus quam citissime purgarit, & de cætero & ulcus, & os, tum majus, tum minus reficcaverit. [6] Quod enim citissime reficcatum ac testaceum factum fuerit, ex hoc facto maxime dimittitur ab alio osse, quod sanguinolentum ac vivum existit, & quum exangue ac siccum fiat, à sanguinolento ac vivo valde discedit.

XXIV. Quæcunque vero ossa intro contusa cedunt ex sua ipsorum natura, rupta aut etiam dissecta, valde ampla, talia minus periculosa sunt, ubi membrana sana fuerit : & quæ pluribus fissuris & amplioribus intro rupta sunt, adhuc minus periculosa sunt, & ad detractionem faciliora fiunt : [2] & nullum ex talibus perforare oportet, neque periclitari ossa auferre conando, priusquam sponte sua emergant, priore forma exoluta. Emergunt autem carne subnascente. [3] Subnascitur autem ex duplicata ossis lamina, & ex sano osse, si superna ossis pars sola fuerit corrupta. [4] Sic vero quam citissime & caro subnasci ac germinare poterit, & ossa emerserint, si quis ulcus quam citissime suppuratum redditum, purum faciat. [5] Et si per totum os ambæ partes intro contusæ cesserint ad membranam, & superna ossis pars, & inferna, si quis similiter medeatur, ulcus celerrime sanum erit, & ossa quæ intro cesserunt, celerrime emergunt ac revertuntur.

XXV. At

XXV. Τῶν δὲ παιδίων τὰ ὀστέα
καὶ λεπτότερά ἐστι καὶ μαλθακώτερα διὰ τοῦτο, ὅτι ἀναμότερά ἐστι καὶ ὑγίλα, καὶ ὅτε σηραγγώδεα, καὶ ὅτε πυκνὰ, ὅτε τερεά. ἔτι ὑπὸ τῶν βελέων ἧσσον τε ἐοῦλαι καὶ ἀσθενεστέρων, καὶ τρωθέντων ὁμοίως τε καὶ ἧσσον, τὸ δὲ νεωτέρου παιδὸς καὶ μᾶλλον καὶ ἧσσον ὑπανίσκει), ἢ τὸ δὲ πρεσβυτέρου, καὶ ἐν ἐλάσσονι χρόνῳ, καὶ ὅσα ἂν ἄλλως μέλλῃ ἀποθανεῖσθαι ἐκ τοῦ τρώματος, ὀνεώτερον τοῦ πρεσβυτέρου ἧσσον ἀπόλλυται. Ἀλλὰ χρὴ, ὦν ψηλαφῇ τῆς συρηγγὸς τὸ ὀστέον, προσέχοντα τὸν νοῦν πρῆξαι· Δ γιγνώσκειν, ὅτι μὴ ἔστι τοῖσιν ὀφθαλμοῖσιν ἰδεῖν καὶ γνῶναι, εἰ ἔρρωγε τὸ ὀστέον καὶ εἰ πέφλασται, ἢ μοῦνον πέφλασται· καὶ, εἰ ἔδρης γλυφούσης τοῦ βέλεος, ἐπέσται φλάσις ἢ ῥωγμὴ, ἢ ἄμφω ταῦτα· καὶ, ὦν τέτων πεπόνῃ τὸ ὀστέον, ἀφεῖναι τοῦ αἵματος τυπῶσα τὸ ὀστέον σμικρῷ τυπάνῳ φυλακτόμῳον ἐπ' ὀλίγον· λεπτότερον γὰρ τὸ ὀστέον, καὶ ἐπιπολαιότερον τῶν νέων ἢ τῶν πρεσβυτέρων. Ὅστις δὲ μέλλῃ ἐκ τρωμάτων ἐγκεφαλὴν ἀποθνήσκειν, καὶ μὴ δυνατὸν αὐτὸν ὑγιᾶ γενέσθαι, μηδὲ σωθῆναι· ἐκ τῶνδε τῶν σημείων χρὴ διάγνωσιν ποιεῖσθαι τοῦ μέλλοντος ἀποθνήσκειν, καὶ προλέγειν τὸ μέλλον ἔσεσθαι. πάσχει γὰρ τάδε.

XXVI. Ὁκόταν τις ὀστέον κατεαγὼς, ἢ περιλωσιμῶον, ἢ ὅτῳ γέν τρόπῳ καλεόμενος ἐνοήσας ἁμάρτῃ, καὶ μήτε ξύσῃ, μήτε πρίσῃ, μήτε διερμόνῃ, μήτε ἄλλο ὑγιέος ὄντος τοῦ ὀστέου, πρὸ τῶν τεσσαρεσκαιδέκα ἡμερέων πυρετὸς ἐπιλήψεται· ὡς ἐπὶ πολὺ δὲ χειμῶνι. δὲ ἦρι μέχρις ἐπτὰ ἡμερέων ὁ πυρετὸς ἐπιλαμβάνει. καὶ, ἐπὰν τοῦτο γένηται, τὸ ἕλκος

XXV. At vero puerorum offa, & tenuiora & molliora sunt, ea de causa, quod sanguinolentiora sunt, & cava, & neque antrosa, neque densa, neque solida: & à telis æqualibus ac debilioribus, si similiter ac minus fuerint vulnerati, junioris pueri vulnus, & magis & citius suppuratur, & in breviori tempore quam senioris: & si alias ex vulnere moriturus est, junior seniore citius perit. Cæterum si os denudatum carne fuerit, animadversione habita cognoscere conari oportet, si oculis videre ac noscere non datur, an ruptum sit os, & an contusum, aut solum contusum: & an sede teli facta, adsit contusio, aut fissura, aut ambo hæc. Et si quid horum os passum fuerit, detracto sanguine, parvo terebello modice & cum cautione, os terebrare oportet. Tenuius est enim os, & minus profundum juvenibus, quam senioribus. Quicunque vero ex vulneribus in capite moriturus est, & fieri non potest ut sanus fiat ac servetur, ex his signis dinotionem morituri facere oportet, & quod futurum est prædicere. Patitur enim hæc.

XXVI. Quum quis os fractum, aut ruptum, aut contusum, aut quocunque modo fractum intelligens, per errorem deliquerit, & neque raserit, neque perforaverit, veluti os non opus habeat, & velut os sanum exsistat: ante decimum quartum diem febris corripiet ut plurimum in hyeme. In æstate vero post septimum diem febris corripit: & postquam hoc factum fuerit, ulcus

ἕλκω ἄχρουν γίνε), καὶ ἐξ αὐτῆς ἰχὼρ ῥέοι σμικρός. καὶ φλεγμῆνον ὑπεθυμηκεν ἐξ αὐτῆς, καὶ γλιχρῶδες γίνε), καὶ φαίνε) ὥσπερ πεφλεγμένον, χροιὴν πυῤῥὸν, ὑποπέλιον, καὶ τὸ ὀστέον σφακελίζειν πέφυκεν ἀπὸ τῆς ἀρχῆς). " καὶ γίνε) ὠχρὸν, λεῖον 3 ὂν, τελευτῶν ἐπιῤῥουν χθονόμενον ἢ ἐκλευκον. ὅταν δὲ ἤδη ὑπόπυον, ἢ ἐπὶ τῇ γλώσσῃ φλυκταίναι γίνων), καὶ ὥσπερ φρενίτεν τελευτᾷ.

45 " καὶ σπασμὸς ἐπιλαμβάνει τὰς 4 ὠλένας τὰ ἐπὶ θάτερα τοῦ σώματος.4 " ἢν μὲν τῷ ἐπ' ἀριστερὰ τῆς 5 κεφαλῆς ἔχῃ τὸ ἕλκω, τὰ ἐπὶ δεξιὰ τοῦ σώματος ὁ σπασμὸς λαμβάνει· ἢν δὲ τῷ ἐπὶ δεξιὰ τῆς κεφαλῆς ἔχῃ τὸ ἕλκος, τὰ ἐπ' ἀριστερὰ τοῦ σώματος ὁ σπασμὸς ἐπιλαμβάνει.

XXVII. " Εἰσὶ δ' οἱ καὶ ἀπόλλυν- 6 ται γίνον), καὶ ἔτους ἀπόλλυται ἐπτὰ ἡμερῶν ἐν θέρει, ἢ τεσσάρων ἐν δέκα ἐν χειμῶνι.2 ὁμοίως δὲ σημεῖα ταῦτα σημαίνει, καὶ ἐν πρεσβυτέρῳ ἐόντι τῷ τραύματι, ἢ ἐν νεωτέρῳ, ἀλλὰ χρὴ, εἰ συνοίης τὸ πυρετὸν ἐπιλαμβάνον τα, καὶ τἄλλων τὰ σημεῖα τὰ παρεπόμενον," μὴ 7 διατρῆσαι, ἀλλὰ περάσαντα τὸ ὀστέον μέχρις τοῦ μηνίγγος, ἢ καθαιρῆσαι τῇ ξυστῆρι (οὗτος δὲ ἐστὶν ὁ γίνε) καὶ ὄξυστον) 3 ἐπὶ τὰ λοιπὰ ἕως ἂν ἐπιτήδειον, ὅπως αὖ δοκεῖ ξυμφέρειν πρὸς τὸ κινούμενον ὁρῶν. 4 Ὅταν δ' ἐπὶ τραύματι ἐν κεφαλῇ ἀνθρώπου ἢ πεπερωμένῃ ἢ ἀπερώτῳ, ἐψιλωμένῳ δὲ ὀστέῳ, οἰδήμα ἐπιγίνηται ἐρυθρὸν καὶ ἐρυσιπελατῶδες ἐν τῷ μετώπῳ, καὶ ἐν τοῖσιν ὀφθαλμοῖσιν ἀμφοτέροισιν, ἢ τῷ ἑτέρῳ, καὶ εἴ τις ἅπτοιτο δοκέει μάλιστα, ὀδυνᾶται· καὶ πυρετὸς ἐπιλαμβάνει, καὶ ῥῖγος· 6 τὸ δὲ ἕλκος αὐτὸ τὸ ἀπὸ σαρκὸς κα-

ulcus colorem amittit, & ex ipso sanies pauca fluit: & quod inflammatum est ex ipso emoritur, & viscosum fit, & apparet velut fallamentum colore fulvum, sublividum: & os tunc corrumpi incipit, & fit valde nigrum, postremum pallidum aut valde album evadens. 3 Quum vero jam suppuratum fuerit, in lingua pustulæ oboriuntur, & desipiens æger moritur, & convulsio plerosque corripit in altera corporis parte. 4 Si quidem in sinistra parte capitis ulcus habeat, in dextra corporis parte convulsio corripit. Si vero in dextra capitis parte ulcus habeat, in sinistra corporis parte convulsio corripit.

XXVII. Sunt autem & qui syderati fiunt, atque sic pereunt ante septimum diem in æstate, aut decimumquartum in hyeme. 2 Similiter autem significant hæc signa & in seniore, & in juniore, si vulnus existat. Quapropter ubi intellexeris febrem invadere hominem, & ex aliis signis aliquod ipsi accedere, non cunctari oportet, sed os usque ad membranam perforare, aut scalpro rasorio deradere. Est enim & ad perforationem, & ad rasionem, facile ac expeditum: 3 deinde reliqua sic curare, prout conducere visum fuerit, respectu ad id quod fit habito. 4 Quum vero in vulnere, in capite hominis terebello perforato, aut non perforato, osse autem denudato, tumor rubicundus, ignis sacri speciem referens, accesserit in facie, & in oculis utrisque, aut altero: 5 & si quis tumorem contingat, doleat: & febris corripiat ac rigor: 6 & ulcus ipsum tum quod ad carnem attinet,

λῶς ἔχει ἰδεῖν, καὶ τ' ἀπὸ τῆ ὀστέε,
καὶ τὰ περιέχοντα τὸ ἕλκος ἔχη καλῶς, πολλῷ δὲ οἰδήματος δὲ ἐν τῷ προσώπῳ. 7 καὶ ἄλλως ἀμφοῖν μηδεμίαν ἔχει τὸ οἴδημα τῆς ἄλλης διαίτης. " τότε χρὴ τὴν κάτω γναθον ὑπενεχθῆναι φαρμάκῳ, ὃ, τι χολὴν ἄγει. 8 καὶ ὅταν καθαρθέντος, ὃ, τε πυρετὸς ἀφίηται, καὶ τὸ οἴδημα καθίστηται, καὶ ὑγιὴς γένηται. τὸ δὲ φάρμακον χρὴ διδόναι ὡς τὴν δύναμιν τὰ ἀνθρώπε ὁρῶν, ὡς ἂν ἔχῃ ἰσχύος.

XXVIII. Περὶ δὲ περίσεως, ὅταν καταλάβῃ ἀνάγκη περίσαι ἄνθρωπον, ὧδε γινώσκειν. λῶ ἐξ ὀρθῆς καλῶν τὸ ἴνημα περίης, καὶ χρὴ σκοπεῖν τὸ ὀστέον ὡς τὴν μηνίγγα αὐτίκα. 2 " ἐ γὰρ συμφέρει τὴν μηνίγγα ψιλὴν εἶναι δὲ ὀστέε ἐπὶ πολὺν χρόνον κακοπαθοῦσαν, ἀλλὰ τελεσθῆναι σάπη καὶ διεμύδησεν. 3 ἔστι δὲ καὶ ἕτερος κίνδυνος, λῶ αὐτίκα ἀφαιρέης ὡς τὴν μηνίγγα σκεπάσας τὸ ὀστέον, " τῷσιν ἐν τῷ ἔξω τῷ περίοντι τὴν μηνίγγα. 4 ἀλλὰ χρὴ περίοντα, ἐπειδὰν ὀλίγα πάνυ δὴν ἀμπεπερίαται, καὶ ἤδη κινέηται τὸ ὀστέον, πρόσθεν περίοντα, καὶ ἐὰν ἐπὶ τὸ αὐτόματον ἀποσῶσιν τὸ ὀστέον. ἐν γὰρ τῷ ἀμπεπερασμένῳ ὀστέῳ καὶ ἐπιλελειμμένῳ τῆς περίσεως, ὅσον αὐ ἐπιγλύοιτο κακὸν ἐδέν. 5 " λεπτὸν γὰρ τὸ λειπόμενον ἤδη γίνεται. τὸ δὲ λοιπὰ ἰητέον χρὴ, ὡς ἂν δοκέῃ ξυμφέρειν πρὸς ἕλκος. 6 " περίοντα δὲ χρὴ πυκινὰ ἐξαιρέοντα τὸν περίονα τῆς θερμασίης εἵνεκα τὰ ὀστέε, καὶ ὕδατι ψυχρῷ ἀναπαύσειν. 7 θερμαινόμενον γὰρ ὑπὸ τῆς

tum quod ad os, bene habeat ad aspectum: & ambientes ulcus partes bene habeant, excepto tumore qui in facie exiſtit: 7 & aliud peccatum nullum tumor habeat, quod ad reliquam victus rationem attinet: Hujus infernam alvum deorſum purgare oportet medicamento, quod bilem ducit: 8 & ubi ſic purgatus fuerit, & febris dimittit, & tumor ſedatur, & ſanus evadit. Medicamentum vero dare oportet, ad vires hominis reſpiciendo, prout robore validus fuerit.

XXVIII. Cæterum de perforationis ac terebrationis uſu, ubi ea neceſſitas ingruat, ut neceſſe ſit hominem perforare, ſic ſtatuendum eſt. Si ab initio aſſumptam curationem adminiſtras, non oportet ſtatim os ad membranam perforare ac excindere. 2 Non enim conducit membranam oſſe ' denudatam eſſe ad multum tempus male afflictam: ſed poſtremum ubi madore corrumpi ac putreſcere ipſam periculum eſt. 3 Eſt & aliud periculum, ſi ſtatim oſſe ad membranam perforato, ipſum auferas, ne in ipſo opere membranam per terebellum vulneres. 4 Verum terebrantem oportet, ubi jam valde parum abeſt ut os ſit perforatum, & os jam movetur, à terebratione deſiſtere, & finere ut os ſua ſponte diſcedat. ' Nam in oſſe perforato, & à perforatione relicto, nihil mali accedere poterit. 5 Tenue enim jam id quod reſtat fit. Reliqua vero curare oportet, prout ulceri conducere viſum fuerit. 6 Terebrantem autem frequenter eximere terebellum oportet, caliditatis oſſis gratia, & in frigidam aquam immergere. 7 Caleſcens enim

τῆς ωδοῦδε πείσεως, καὶ τὸ ὀστέον ἐκθερμαίνων καὶ ἀναξηραίνων, καθικμάζει καὶ μεῖζον ποιεῖ ἀφίστασθαι τὸ ὀστέον τοῦ ωδείζοντος τῶν πείσιν, ἢ ὅσον μέλλει ἀφίστασθαι. ᾧ δὲ αὐτίκα βέλη ἐκπείσαι τὸ ωρὸς τὴν μήνιγγα, ἔπειτα ἀφελεῖν τὸ ὀστέον, [8] ὡσαύτως χρὴ πυκινά τε ἐξαιρεῖν τὸν πέλονα καὶ ἀναβαπτίζειν τῷ ὕδατι τῷ ψυχρῷ. ᾧ δὲ μὴ ἐξ ἀρχῆς λαμβάνῃς τὸ ἴημα, ἀλλὰ παρ' ἄλλου παραδέχῃ ὑστερίζων τῆς ἰήσεως, [9] " πείσει χρὴ χαραγίῳ ἐμπείθειν ῥηϊδίως αὐτίκα τὸ ὀστέον ωρὸς τὴν μήνιγγα." ἤκιστα δὲ ἐξαιρεῖσθαι τὸν πέλονα σκοπεῖσθαι ᾧ ἄλλως καὶ τῇ μάλιστα πείθεσθαι ὁδὸν ἔχει πέλονος.

xxix. Καὶ μάλα πολὺ ῥᾷόν ἐστι ἀφελεῖσθαι τὸ ὀστέον, ᾧ ὑπόπυόν τε ἐὸν ἤδη καὶ διάπυον πείσῃ. " καὶ [2] πολλάκις τυγχάνει ἐπιπόλαιον ἐὸν τὸ ὀστέον. ἄλλως τε καὶ ᾧ ταύτῃ τῆς κεφαλῆς ἢ τὸ σῶμα, ἢ τυγχάνει λεπτότερον ἐὸν τὸ ὀστέον ἢ παχύτερον. [3] ἀλλὰ φυλάσσεσθαι χρή, ὡς μὴ λάθῃς ωρόσβαλὼν τὸν πέλονα, ἀλλ' ὅπη δοκεῖ παχύτερον εἶναι τὸ ὀστέον, ἐς τοῦτο αἰεὶ ἐνσπείζειν τὸν πέλονα, διαμισᾶ σκοπούμενος, " καὶ [4] ωρόσθεν ἀνακινέων τὸ ὀστέον ἀναβάλλειν. [4] ἀφελὼν δὲ τὰ λοιπὰ, ἐπισκοπεῖν ὡς αὖ δοκεῖ ξυμφέρειν τῷ ἕλκει. [5] " ᾧ δὲ ἐξ ἀρχῆς λαβὼν τὸ ἴημα αὐτίκα βέλη ἐκπείσαι τὸ ὀστέον ἀφελεῖν ἀπὸ τῆς μήνιγγος, ὡσαύτως χρὴ πυκινά τε σκοπεῖσθαι τῇ μάλιστα καὶ ωδείδον τὸ πέλονος, καὶ ἐς τὸ παχύτατον αἰεὶ τὸ ὀστέον τὸν πέλονα ἐνσπείζειν, καὶ ἀνακινέων βάλλειν ἀφελεῖν τὸ ὀστέον. [6] " ᾧ δὲ τρυπάνῳ

enim ex circumductione terebellum, etiam os excalfaciens ac reficcans adurit, & majus, os perforationem ambiens; dilcedere facit, quam alias difceſſurum fuiſſet. Si vero etiam ſtatim volueris uſque ad membranam perforare, & poſtea os auferre, [8] eodem modo frequenter eximere terebellum oportet, & in frigidam aquam demergere. At ſi non ab initio curationem aſſumpſeris, ſed ex alio traditam ſuſceperis, ita ut poſterior tarde ad curationem devenias: [9] terebello exſculpto ſtatim os ad membranam perforare ac excindere oportet, & exempto ſæpe terebello ſpeculari: tum alias, tum per admotum ſpecillum, circumcirca ipſius terebelli viam.

xxix. Nam multo citius perforatur os, ſi ſuppuratum jam ac tranſpuratum perforaveris. [2] & ſæpe contingit ut non profundum os ſit, tum alias, tum ſi ea capitis parte fuerit vulnus, qua tenuius magis quam craſſum os ipſum exiſtit. [3] Quare cavere oportet, ut in terebelli admotione ne fallaris, verum qua parte craſſiſſimum os eſſe viſum fuerit, in eam ſemper terebellum admotum adigito, itaut frequenter conſideres, ac commoveas os, & ejicere coneris. [4] Poſtquam autem abſtuleris, reliqua vero ulceri conferre viſum fuerit curato. [5] At ſi per initia ſuſcepta curatione, protinus os exciſum à membrana auferre velis, eodem modo per ſpecillum terebræ circuitus ſubinde conſiderandus, & in oſſis partem craſſiſſimam terebra ſemper adigendo, oſque dimovendo educere tentandum. [6] Ubi terebræ uſus inciderit,

πάνω χρὴ, ὥσθ᾽ ὅλε τὸν μιλὸν ἰσχα μὴ ἀφικνέεσθαι, ὦν ἐξ ἀρχῆς λαμβάνων τὸ ἴημα τρυπᾷς, ἀλλ᾽ ἐπιλιπεῖν ⸗ ὀστέου λεπτὸν, ὥσπερ καὶ ἐν τῇ πελσὶ γέγραπται.

ciderit, si ab initio susceptа curatione os perforandum est, non est ad membranam perveniendum, sed tenuis ossis pars, velut in sectione scriptum est, relinquenda.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΠΕΡΙ ΑΓΜΩΝ.

HIPPOCRATIS DE FRACTVRIS.

Basil. græc. Foesius sect. VI. 15. 750. Basil. lat.

pag 456

ΧΡΗΝ τὸν ἰητρὸν τὰ σκαπλωσίων τε καὶ καταγμάτων ὡς ἰθυτάτας τὰς καταστάσιας ποιέεσθαι. [2] "αὐτὴ γὰρ ἡ δικαιοτάτη φύσις. [3] ὡς δὲ καὶ ἐγκλίνῃ ἢ τῇ ἢ τῇ, ἐπὶ τὸ πρόσω ῥέπειν. ἐλάσσων γὰρ ἡ ἁμαρτὰς ἢ ἐπὶ τὸ ὕπτιον. [4] Οἱ μὲν οὖν "μηδὲν περιβαλλόμενοι ἀδίκως ἐξαμαρτάνουσιν ὡς ἐπὶ τὸ πολύ. "αὐτὸς γὰρ ὁ ἐπιδεόμενος τὴν χεῖρα "ἀποῤῥήγνυ, ὅτως "ἀπὸ τῆς δικαίης φύσεως ἀναγκαζόμενος. [5] οἱ δὲ ἰητροὶ σοφιζόμενοι "δοκέειν εἶναι οἱ ἁμαρτάνουσι. πολλὴ μὲν οὖν ἐστὶ πολλὰ χεῖρα κρεαγῶσαι, καὶ πᾶσιν ἰητρὸς, ὡς ἔπος εἰπεῖν. [6] ἀναγκάζομαι δὲ τοῖσιν γραφὴν περὶ αὐτέων, ὅτι οἶδα ἰητροὺς σοφοὺς δόξαντας εἶναι ἀπὸ σχημάτων χειρὸς ἐν ἐπιδέσει, ἀφ᾽ ὧν ἀμαθέας αὐτέους ἐχρῆν δοκέειν εἶναι. [7] "ἀλλὰ γὰρ πολλὰ ὅτων τούτων τῶν τέχνης κρίνεται. "τὸ γὰρ ξενοπρεπὲς ὅπως ξυνιέντες ἐς χρηστὸν, μᾶλλον ἐπαινέουσιν, ἢ τὸ ξυνῆθες, ὃ ἤδη οἴδασιν ὅτι χρηστὸν, καὶ τὸ ἀλλόκοτον, ἢ τὸ σύνηθες.

PORTET medicum & luxationum & fracturarum extensiones quam directissimas facere. [2] Hæc enim justissima natura est. [3] Si vero quid vel hac, vel illac inclinarit, ad pronam partem vergere convenit. Minus enim hoc peccatum est quam ad supinam. [4] Qui igitur nihil præmeditati sunt, plerunque nihil peccant. Ipse enim qui deligatur, manum porrigit, ut qui ita à justa natura cogatur. [5] Qui vero sapientes sibi videntur medici, hi sunt nimirum qui peccant. Studii igitur non multi est manum fractam trahere, & quilibet (ut ita dicam) medicus hoc potest. [6] Verum cogor plura de hoc scribere, quum sciam medicos esse, qui sibi sapientes esse videntur ex figuris manus in deligatione, ex quibus ipsos indoctos esse putare oportebat. [7] Sed enim multa in hac arte hoc modo judicantur. Quod enim peregrinum, quum nondum intellexerint an bonum sit, magis laudant quam familiare, quod jam bonum esse sciunt: & alienum magis laudant quam probe notum.

pag 459

λον. 8 "ῥητέον ἓν ὀκόσας ἐξελῶ τῶ ἁμαρτιάδων τῶν ἰητρῶν, τὰς μὲν ἀποδιδάξαι, τὰς δὲ διδάξαι περὶ τῆς φύσεως τ χρός." καὶ γὰρ ἄλλων ὀστέων τ κ τὸ σῶμα δίδασκω ὧδε ὁ λόγος ἐστίν. τὸν μὲν ἓν χεῖρα, ὡς εἰ ὁ λόγος, "ἐδήκει ὡς καταδῆσαι καταπελωσα ποιήσας. 9 ὁ δὲ ἀνάγκαζεν ἕως ἔχειν, ὥσπερ οἱ τοξεύοντες," ἐπὴν τ ὦμον ἐμβάλλωσι, καὶ ἕως ἔχουσιν ἐπίδηλ, νομίζων ἑαυτῶ εἶναι τοῦτο αὐτὸν τὸ κ φύσιν. 10 καὶ μαρτύριον ἐπήγετο τά τε ὀστέα ἅπαντα τὰ ἐν τῷ πήχει, ὅτι ἰθυωρίλω καὶ ἄλλα εἶχε, τόν τε ὁμοχροίλω, ὅτι αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν τὸν ἰθυωρίλω ἔχει. 11 ἕτω δὲ καὶ ἔξωθεν μέρος καὶ σὰρκας δὲ τὰ νεῦρα πεφυκέναι. 12 καὶ τὸν τοξικὸν ἐπήγετο μαρτύριον. ταῦτα λέγων καὶ ταῦτα ποιέων σοφὸς ἐδόκεεν εἶναι.

II. Τῶν δ' ἄλλων τεχνέων ἐπελελήθη, 2 καὶ ὁκόσα ἰσχὺι ἐργάζονται καὶ ὁκόσα τεχνήμασιν· οὐκ εἰδώς, ὅτι ἄλλο μὲν ἄλλο τὸ κ φύσιν χεῖμά ἐστιν," καὶ ἐν τῷ αὐτῶ ἔργω ἕτερα τ δεξιὴς χρὸς χείματα κ φύσιν ἐστὶν, καὶ ἕτερα τῆς εὐαρεσῆς, ἢν ἕπτυχη. 3 ἄλλο μὲν γὰρ χεῖμα ἐν ἀκοντισμῶ κ φύσιν, ἄλλο δὲ ἐν σφενδόνησιν, ἄλλο δ' ἐν λιθοβολίσιν, ἄλλο ἐν πυγμῆ," ἄλλο ἐν τῷ ἐλινυύσι· 4 ὁκόσας δ' αὖ ἧς τέχνας σῦροι, ἐν ἧσιν ἑ τὸ αὐτὸ χεῖμα τ χρέων κ φύσιν ἐστὶν, 5 καὶ ἐν ἑκάστη τ τεχνέων, ἀλλὰ πρὸς τὸ ἄρμοσον ὁ αὐ ἔχη ἑκάστος, καὶ πρὸς τὸ ἔργον, ὃ αὖ ἐπιλείσωσ δέλη, χειμαπίζονται αἱ χεῖρες· 6 τοξικὸν δὲ ἀσκέουσι, εἰκὸς τοῦτο "τὸ χεῖμα κράτιστον εἶναι τ ἐπὶρης χρέος.

7 Ὃ

notum. 8 Dicendum igitur, quænam medicorum peccata de natura manus, tum ' dedocere, tum ' docere velim. Nam & aliorum corporis ossium doctrinam hic sermo affert. Manum itaque de qua nobis sermo est, quidam pronam deligandam dedit, 9 ille vero cogebat sic tenere velut sagittantes, quum humerum injiciunt, atque ita habentem deligabat: hoc ipsum illi secundum naturam esse existimans: 10 & in testimonium adducebat, tum omnia cubiti ossa, quod directionem inter se haberent: tum coloris ' concordiam, quod ipsa per seipsam rectitudinem haberet, 11 idque hoc modo & externa & interna parte. Hoc modo etiam dicebat & carnes, & nervos, à natura productos esse, 12 & artem sagittandi in testimonium citabat: & hæc dicens ac faciens, sapiens esse sibi videbatur.

II. Verum aliarum artium oblitus erat, 2 & eorum quæ robore, & eorum quæ artificiis operantur ac efficiunt: non animadvertens aliam in alio figuram secundum ' naturam esse, & in eodem opere alias dextræ manus figuras secundum naturam esse, alias siniſtræ, si ita contingat. 3 Alia enim figura in jaculatione secundum naturam est, alia in jactu, alia in lapidis jactu, alia in pugilatu, alia in quiescendo. 4 Quot vero artes invenire quis possit, in quibus non eadem figura manuum naturalis est? 5 & in unaquaque arte, aliter ad instrumentum quod quisque habet, & ad opus quod ' perficere vult, manus figurantur. 6 Ei vero qui sagittandi artem excercet, hanc figuram alterius manus optimam esse, consentaneum est.

y y 3 7 Car-

7 Ὃ γὰρ βραχίων τὸ κυβιτιστὸν μέρος ἐν τῇ τοιᾷδε σχέσει ἐν τῇ κατὰ τὸν ἀγκῶνα ἐρείδων, ἐν τε τῷ κάμματι τῆς ἀγκύλης ἐν τούτῳ ποιεῖ τοῖσιν ὀστέοις τὴν σχέσιν τὴν τοιάνδε, καὶ τὸ βραχίονος, ὡς ἐν εἰπεῖν τὸ πᾶν. καὶ ἡ ἀνάκλασις τῆς ἀγκύλης κάκλασις ἐν τούτῳ τῷ κάμματι. 8 εἰκὸς μὲν δὴ ὅτως ἀκίνητόν τε εἶναι καὶ πεπυκνῶσθαι τὸν χῶρον, καὶ μὴ κεκᾶσθαι, μὴ δὲ ξυνδιδόναι ἐλκομένης τῆς νευρῆς ὑπὸ τῆς δεξιᾶς χειρός. καὶ 9 ὅτως ἐπὶ πολλῷ μὲν πλείονι νευρῷ ἐλκύσαι, ἀφάπτῃ δὲ ἧσσον στερεωτάτου, καὶ ἀθρωτάτου. 10 ἐκ τῶν τοιούτων δὲ ἀφέσεων τῶν τοξευμάτων, τυχεῖαι καὶ αἱ ἰσχύες καὶ τὰ μήκεα γίνονται. 11 ἐπιδέσεως δὲ μηδεμιᾶς ἐδέησε χρῆσθαι. τοῦτο μὲν γὰρ, εἰ ἐπιδήσοιτο ἔχων τὴν χεῖρα ὅπως ἔμελλεν, πόνους ἂν ἄλλους πολλοὺς προσπεσεῖσθαι μείζονας δὲ τραύμασιν. 12 τοῦτο δ', εἰ συγκάμψαι ἐκέλευεν, ὅτε μὲν ὀστέα, ὅτε τὰ νεῦρα, ὅτε αἱ σάρκες ἐπὶ τὸν παρατεταμένον ἐχώρουν, ἀλλὰ ἄλλη μεθίσταντο, κρατούμεναι τῇ ἐπιδέσει. 13 καὶ τί ὤφελός ἐστι τοξικῇ χειμαζομένῃ συνδεῖσθαι ἴσως ἂν ἐξημαρτάνετο συνδιζόμενον, εἰ εἶα τὸ τετραυματισμένον αὐτὸν τὴν χεῖρα φυλάσσειν.

III. Ἄλλος δ' αὖ ἰατρὸς τὴν ὑπτίαν χεῖρα δὸς, ὅπως κατατείνοι σκέλλουσαν, καὶ ὅτως ἔχουσαν ἐτίθει, τοῦτο νομίζων τὸ κατὰ φύσιν εἶναι, τῷ τε χροὶ σημαινόμενον, καὶ τὰ ὀστέα νομίζων κατὰ φύσιν εἶναι ὅπως, ὅπη φαίνεται τὸ ἐξέχον ὀστέον τοῦ καρποῦ τε καὶ πήχεως, ἥ ὁ σμικρὸς δάκτυλος, καὶ ἰθυωρεῖν εἶναι δοκοῦντα ὀστέα· ἀφ' οὗπερ τε τὴν πῆχυν οἱ ἄνθρωποι μετρέεται. ταῦτα τὰ μαρτύρια ἐπῄνει, ὅπη κατὰ φύσιν ἔχει, καὶ ἐδόκεεν οὐ λέγειν. 4 ἀλλὰ τοῦτο μὲν

7 Cardinoformis enim brachii pars, in cubiti sede in hac figura innitens, ossibus cubiti & brachii rectitudinem facit, velut totum unum esset: & refractio articuli fracta est in hac figura. 8 Verisimile est igitur hoc modo minime flexibilem & rigidissimum esse hunc locum, & non superari, neque remittere, dum à dextra manu nervus trahitur: 9 & sic nervum quidem quam plurimum trahet, à firmissimo vero ac confertissimo emittet. 10 Ex talibus enim sagittarum emissionibus, celeres & vehementiæ & longinquitates fiunt. 11 Deligationi vero cum arte sagittandi nihil commune est. Nam & ubi deligavit, si manum ita habiturus esset, multos utique dolores majores vulnere adderet: 12 & si flectere juberet, neque ossa, neque nervi, neque carnes in eodem permanerent, sed superata deligatione alio transferrentur. 13 Et quæ tandem est figuræ sagittarii utilitas? Et in hac parte fortasse non peccaret is qui sibi sapiens esse videtur, si ipsum vulneratum sibi manum exhibere permitteret.

III. Alius porro medicus supinam manum præbens ita extendere jubebat, atque hoc modo habentem deligabat, hanc figuram naturalem esse putans, conjectura ex colore facta: & ossa hoc modo secundum naturam esse existimans, eo quod os eminens circa manus junctura, ubi parvus digitus est, e directo esse apparet ejus ossis, ex quo ulnam homines metiuntur: & hæc testimonia adducebat, quod secundum naturam hoc modo figura se haberet, & recte dicere putabatur. 4 At ve-

ἐὰ ὑπτία ἡ χεὶρ κατατείνοιτο ἰσχυρῶς, πονοίη ἂν. ἴγνοίη δ' ἂν ὅς τ' ἑαυτοῦ χεῖρα καλεῖνας, ὡς ἐπώδυνον τὸ ἄγημα. [6] ἐπὶ γὰρ ἀνὴρ ἥσσων κρίσσονα ἀμαλλοῦν ἔτως ἂν τῆσιν ἑαυτοῦ χερσὶν ὡς κλᾶ) ὁ ἀστικὸν ὕπλιον, ἄρηι ἂν ὅπη ἐθέλοι. [7] ἔτε γὰρ ἂν εἰ ξίφον ἐν ταύτῃ τῇ χειρὶ ἔχοι, ἔχοι ἂν ὅ, τι χρήσαιτο τῷ ξίφει, ἔτω βίαιον τοῦτο τὸ ἄγημά ἐστι. [8] τοῦτο δ', ἐὰ ἐπιδήσας τις ἂν τοῦτο τῷ ἀγήματι ἰᾶν, [9] μείζων μὲν πόνος, εἰ ἀφέλοι· μέγας δὲ καὶ, εἰ καθακέοιτο. [10] τοῦτο δ' ἐ, εἰ συστρέψαι τὴν χεῖρα, "ἀνάγκη σπᾶσθαι τὰς μύας, ἢ τὰ ὀστία ἄλλο ἄγημα ἔχειν. [11] ἠγνόει δὲ καὶ τάδε τὰ ἐν τῷ ἀγήματι χωρὶς τὰ ἄλλης λύμης. [12] τὸ γὰρ ὀστέον τὸ ὠλένης τὸ καρπὸν ἐξέχον, τὸ καὶ τὸ σμικρὸν δάκτυλον, τοῦτο μὲν δὴ πήχεός ἐστι. [13] τὸ δ' ἐν τῇ συστρέψει ἐὸν, ἀπὸ τοῦ τὸ πῆχυν οἱ ἄνθρωποι μετρέσασι, "τοῦτο δὲ δὴ βραχίονος ἡ κεφαλή ἐστιν. ὁ δ' ὤετο τῶν τοῦτο ὀστέον εἶναι τοῦτό τε κἀκεῖνο. [14] πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι. ἔστι δ' ἐκείνων τῷ ὀστέῳ τῶνδε, "ὃ ἀλκῶνα καλεόμενον, ἂν ποτὲ σημαίνομεν. ἔτως "ἔν τῷ ὠλένῃ ἔχοντι τὸ χεῖρα, τοῦτο μὲν τὸ ὀστέον διεστραμμένον φαίνεται, [15] "τοῦτο δὲ τὰ νεῦρα ἀπὸ δὲ καρπὸ τένοντα ἐκ δὲ ἐπὶ μέρος, ἐκ ἀπὸ δακτύλων, ταῦτα ὠλένην ἔχοντι τὸ χεῖρα διεστραμμένα φαίνεται. [16] τένοντα γὰρ ταῦτα τὰ νεῦρα ἐστὶ τὸ βραχίονος ὀστέον, ὅθεν ὁ πῆχυς μετρεῖται. αὖται τοσαῦται καὶ τοιαῦται αἱ ἁμαρτίδες καὶ ἄγνοιαι τῆς φύσιος τῆς χειρός.

IV. Εἰ δ', ὡς ἐγὼ κελεύω, χεῖρα καλεαγῦαν καλεῖνοί τις, ἐπιστρέψει μὲν τὸ ὀστέον ἐς ἴθυ τὸ καὶ τὸ σμικρὸν δάκτυλον τὸ ἐς τὸ ἀγκῶνα τένοντα.[2] ἴθυ-

ro si quidem manus supina extendatur, vehementer utique doluerit. [5] Cognoscere autem poterit hoc quisque sua manu ita extenta, quod dolorosa est hæc figura. [6] Nam & debilior vir, fortiorem ita manibus suis comprehensum, ut cubiti flexura supina frangitur, quocunque voluerit duxerit. [7] Neque enim si gladium in hac manu habeat, eo uti poterit, adeo violenta hæc figura est: [8] deinde si ubi deligavit quis, in hac figura sinat, [9] major quidem dolor ubi obambularit, magnus autem etiam ubi decubuerit, sentietur. [10] Quin & flectere manum si opus fuerit, omnino necesse est & musculos & ossa aliam figuram habere. [11] Sed & citra reliquam perniciem, in hac figura hæc ignorabat. [12] Os enim circa junctura manus eminens, juxta parvum digitum, hoc quidem cubiti est. [13] Quod vero in flexura est, à quo ulnam homines metiuntur, id brachii caput est. Ille vero idem os esse, & hoc & illud putabat: [14] itemque multi alii. Est autem idem cum illo, is qui cubitus sive cubiti gibbus vocatur, in quem innitimur. Si quis igitur ita supinam manum habeat, tunc & os distortum apparet, [15] & nervi à manus junctura tendentes, ex interna parte & de digitis, distorti fiunt. [16] Tendunt enim hi nervi ad os brachii, unde ulna mensuratur. Tanta sane ac talia sunt peccata, & ignorantiæ naturæ manus.

IV. Si vero velut ego jubeo, manum fractam quis extendat, os quidem circa parvum digitum, ad cubiti flexuram tendens, in directum convertet, [2] rectitudinem vero habebunt

ἰθυωρείλω ᾗ ἐξῇ παὶ νεῦρα τὰ ὑπὸ ᾧ
κφρπὸ πεῖς τὸ βραχίονος τὰ
ἄκρα τείνοντα.[3] ἀπὰ λαμβανομένη
ᾗ ἡ χεὶρ οὐ ὡδηπλησίως ηκμαὶ
ἔχῃ, οὐ ὥστε ἡ ἐπιδεομένη, ἄπο-
νος μὴ ὀδὶ πορέουλι, ἄπονος δὲ 8
κφμπκμμένος" ἡ ἀκρίμως.[4]" κα- 9
ἶννυσι ᾗ χρὴ τ ἀνθρωπον ἕτως,
ὅκως ἡ τὸ ἐξέχειν τὸ ὀστέον πεῖς τ
λαμπρεπεστάτω τ παρεισέων αὐ-
χένων, ὡς μὴ λάθῃ τ χειζόντα οὐ
τῇ κφμπάσει, εἰ ἱκανῶς ἐξίθυν).[5]
τὸ μὲν ἐμπείρως ἐδ' αὖ τὸν
χεῖρα λάθοι ἐπαγρμμόν τὸ ἐξέ-
χον ψαυόμενον.[6] τῶν δὲ ὀστέων ᾧ
πήχεος, ὧν μὴ ἀμφότερα κατέη-
γμν, ῥᾴων ἴησις, "ἰῶ τὸ αὖτο 5
ὀστέον τέτρωμμένον εἴη," κμῶς πα- 1
χύτερον ἐόν.[7] ἅμα μὲν, ὅτι τὸ ὑγιὲς
ὑπολειπόμενον γίνεται αὐτὶ ξεμελίου·
ἅμα δ', ὅτι δύσρυπτότερον γίνεται,
πολλῷ εἰ τὸ ἐξῆς ᾧ κφρπός."[8] πα- 3
χεῖα γὰ ἡ τῆς σαρκὸς ἐπίφυσις ἡ
ἐπὶ τὸ αὖτο. τὸ δὲ κάτω ὀστέον
ἀσαρκέστερον, καὶ σὺν δυσεύρετον, καὶ
κοιλοτέρης ἰσχυροτέρης δεῖται.[9]
ἰῶ δ' ἕτερον μὲν ξυμβλᾶσαι, ἀλλὰ τὸ
ἕτερον, φαυλοτέρη κοίλασις χρὴ-
κές. ἰῶ δὲ ἀμφότερα κοιλεγῆν,
ἰσχυροτάτης κοιλασίος δεῖ).[10]
"παιδίου μὲν γὰ ἤδη εἶδον κοίλα- 3
σθέντα μᾶλλον, ἢ ὡς ἔδει. οἱ δὲ
πολέμιοι ἔστου τείνοντα, ἢ ὡς
δεῖ.

v. Χρὴ δ', ἐπὰν τείνωσι," τὰ 4
ἄκρα πεῖσσάλλομαι διορθοῦν,
"ἔπειτα χείσωλα κηρωτῇ μὴ" πάν- 5
νυ πολλῇ, ὡς μὴ ἀπολείπῃ τὰ ἐπι-
δέσμαλα, ἕτως ἐπιδεῖν," ὅπως μὴ 6
κατωτέρω ἄκρου τοῦ χείρος ἐξέᾧ
ἀγκῶνος, ἀλλὰ σμικρῷ καὶ ἀνωτέ-
ρω,[2]" ὡς μὴ τὸ αἷμα ἐς ἄκρον ἐπιῤ-
ῥέῃ, ἀλλὰ ἀπολαμβάνῃ).[3] ἔπειτα 7
ἐμπ-

bebunt nervi à manus junctura
ad brachii summas partes ten-
dentes: [3] & manus dum appensa
excipitur, in consimili figura
erit, quali etiam erat dum deli-
garetur, ita ut neque ambulanti,
neque decumbenti, ullus dolor
aut fatigatio accedat. [4] Desidere
vero hominem ita oportet, ut
ossis pars ad clarissimam [1] præ- 70
sentem lucem constituatur, ne is
qui extensionem tractat, circa
sufficientem directionem fallatur. [5] Nam periti artificis manum admotam, ne os quidem eminens in contactu latere poterit. [6] Porro ex cubiti ossibus ubi non ambo fracta sunt, facilior curatio est, si supernum os
5 sauciatum est, etiamsi crassius id
1 exsistat: [7] partim quod sanum subtentum fundamenti loco ipsi est, partim quod facilius occultari potest, nisi juxta [1] manus 75
3 juncturam sauciari contigerit. [8] Crassa enim est caro quæ supernè innascitur. Infernum verò os excarne est, & non facilè occultari potest, & vehementiore extensione opus habet. [9] Si verò hoc contritum non fuerit, sed alterum illud, vilior extensio sufficit. At si ambo fracta fuerint, fortissima extensione opus habent. [10] In puero etenim vidi extenta magis quam oportebat. Verum plerique minus quam oportet extenduntur.

v. [1] Convenit autem facta 80
4 extensione, volis admotis dirigere: deinde cerato illito non
5 ita multo, ut ne deligamenta circum fluitent, ita deligare, ut
6 summam manum non inferius cubiti flexura habeat, sed etiam
7 paulo superius, [2] ne ad summam partem sanguis influat, sed intercipiatur. [3] Postea linteo deli-

gare,

ἐπιδεῖν τῷ ὀθονίῳ τῷ ὀχλῷ βαλλόμενον καὶ τὸ κάταγμα. " ἐρείδων μὲν οὖν, μὴ πίεζων δὲ κάρτα. 4 " ἐπὶ δὲ τοῖς ἐδάκλην καὶ τοῦτο ὅπως ἡ τρίς, ἐπὶ τὸ αὖον νεμέσθω ἐπιδέων, ἵνα αἱ ἐπιρροαὶ τῶν αἱμάτων ἀπολαμβάνωνται· καὶ πολλοῦ ποιοῦ- 458 του κεῖται. 5 χρὴ δὲ μὴ μακρὰ εἶναι τὰ πρῶτα ὀθόνια. 6 " τὰ δὲ δεύτερα ὀθονίων τῷ μὲν ὀχλῷ βάλλειν ἐπὶ τὸ κάταγμα· 7 πρόσθεν δὲ ἅπαξ ἐς τὸ αὐτό, ἔπειτα νεμέσθω ἐς τὸ κάτω καὶ ἐπὶ ἧσσον πίεζων, καὶ " ἐπὶ μεῖζον ἀναβιβάσκων, " ὡς ἂν αὐτῷ ἱκανὸν γένηται τὸ ὀθόνιον ἀνάπαλιν δρομῆσαι κεῖσε, ἵνα πρὸς τὸ ἕτερον ἐπελεύτησεν. οὕτω δὲ μὲν οὖν τὰ ὀθόνια ἐπ' ἀρίστερὰ ἢ ἐπὶ δεξιὰ ἐπιδεδέσθω, ἢ " ἐπὶ ἀκήτερα· ἐνίοτε δὲ καὶ ξυμφέρει " πρὸς τὸ σχῆμα καὶ δεῖται τοῦτο, καὶ ἐφ' ὁκήτερα ἂν πρόσθεν ἐπιρρέπειν ξυμφέρει. 8 " μετὰ δὲ ταῦτα ἀπολύσας καλύπτειν χρὴ κιχλισμοῦσι κηρωτῇ ὀλίγῃ, καὶ χαίρει πρόσθεν ἐπισπάστερον ἢ σύντομώτερον. 9 ἔπειτα ὕστερος ἐπιδεῖν τοῖσιν ὀθονίοισιν " ὡς ἀναλαβεῖν, ὁτὲ μὲν ἐπὶ δεξιὰ, ὁτὲ δὲ ἐπ' ἀριστερά. 10 καὶ τὰ μὲν πολέα κάτωθεν χρὴ μὲν ἐς τὸ ἄνω ἄγειν· ἔστι δ' ὅτε καὶ ἄνωθεν ἐς τὸ κάτω. 11 " τὰ δὲ ὑπόπτερα ἀκέεσθαι τοῖσιν ἀπλοῦσι κυκλεύοντες. 12 10 τῶν δὲ πολλοῦ τῶν " πρόσθεν ἐδάκλην μὴ πάνυ ἀθρόον ξυνδεῖσθαι, ἀλλὰ καὶ μέρος. 13 πρόσθεν δὲ ἐδάκλην χρὴ χαλαρὰ καὶ πρὸς τὸ καρπὸν τὰ χείρους, ἄλλοτε καὶ ἄλλοτε. 14 πολλοῦ δὲ τὰ ὀθονίων ἱκανὸν τὸ πρόσθεν, αἱ δύο μοῖραι. σημεῖα δὲ τοῦ καλῶς ἐπιδεδέσθαι τάδε, " καὶ ὅρα 6 ἐπιδεδέσθαι, εἰ ἐρωτῶντα αὐτόν, εἰ πεπίεκται, καὶ ὦ φαίη μὲν πεπίεχθαι, ἀνύχως δὲ, καὶ μάλιστα, εἰ

gare, initio ejus ſupra fracturam injecto, ita ut firmet quidem, non tamen admodum premat. 4 Poſtquam autem circumdedit eodem loco bis 'aut ter, 85 ad ſupernam partem deligans diſtribuat, quo ſanguinis influxiones intercipiantur, & illic deſinat. 5 Convenit autem prima lintea non eſſe longa. 6 Secundorum vero linteorum initium ſupra fracturam injicere, 7 ita ut ſemel circumdet eodem loco, deinde deorſum diſtribuat, & minus premens, & magis traducens, quo linteum ipſi ſufficiens ſit, ad recurrendum eo ubi alterum deſivit. Hic igitur lintea ad ſiniſtram, 'aut dextram deligen- 90 tur, aut ad utram partem contulerit ad fracturæ figuram, & in utram declinare expedierit. 8 Poſtea vero ſplenia extendere oportet modico cerato illita: (nam ſic & mitius & ſtabilius ſe habent:) 9 deinde ſic linteis deligare alternatim, modo in dextram, modo in ſiniſtram: 10 & plerunque inferne initio facto, ſurſum ducere: aliquando etiam ſuperne deorſum. 11 Extremitates autem ſubaridas, & in acutum 'abeuntes, 12 ſpleniis 95 obvolutis curare oportet, ita ut copia opertoriorum non totum acervatim, ſed particulatim corrigat. 13 Inſuper autem circa manus juncturam ſive articulum laxe circumdare ſplenia oportet alias atque alias. 14 Copia vero linteorum ſufficiens primum, duæ partes ſunt. Signa autem bene curati, & terminus recte deligati, hæc ſunt: ſi interroga- 6 veris ipſum an compreſſus ſit, & ſi compreſſum quidem ſe eſſe 'dixerit, ſed leniter, & maxime 100 circa ipſam fracturam. Hujuſ-

ἐι καὶ τὸ κάτηγμα φαίη. τοιαῦτα τοίνυν φάναι χρὴ πεπεηγμένα λέγ. τέλεος τ' ὀρθῶς ἐπιδέδεμαι. [15]

15 "σημεῖα δ' ταῦτα τ' μετριότητος· τῷ μὲν ἡμέλει, ὧι αὖ ἐπιδεθῆ, καὶ τῷ νύκτα δοκεῖται αὖθις ἑωυτῶι μὴ ἐπὶ ἧσσον πεπιέχθαι, ἀλλ' ἐπὶ μᾶλλον. [16] τῇ δ' ὑστεραίη οἰδημάτιον ἐλθεῖν ἐς χεῖρα ἄκρην μαλθακήν. μελεότητι δ' τὸ σημεῖον τῆς πιέξιός σε. τελεύτωσης δ' τ' ἡμέρης, ἐπὶ ἧσσον δοκεῖτω πεπιέχθαι. [17] τῇ δ' τρίτῃ χαλαρά σοι δοκέτω εἶναι τὰ ἐπιδέσματα. κ' ὧι μὲν τούτων τ' ἁμαρτόντα ἐλλίπῃ, γινώσκειν χρὴ, ὅτι χαλαρωτέρη ἐστὶν ἐπίδεσις δ' μελέτι. ὧι δὲ τῶν εἰρημένων ' πλεονάζῃ, χρὴ γινώσκειν, ὅτι μᾶλλον ἐπέχῃ δ' μελέτι. [18] καὶ τοῦτοισι σημαινόμενον τὸ ὕστερον ἐπιδέων, ἢ χαλαῦ μᾶλλον, ἢ πιέζειν. [19] "ἀπολύειν δὲ δεῖ χρὴ, τριταῖον ἐόντα, καὶ ἀναθηνάμενον καὶ διορθωσάμενον, κ' ὧι μελέτι τὸ πρῶτον καθεστῶτος ἐπιδήσας· ταύτῃ τ' ἐπίδεσιν χρὴ ὀλίγῳ μᾶλλον ἢ ὁκοίην πιέσαι. [20] βάλλειν δ' χρὴ ὅσ' ἔχεις καὶ τὸ κάτηγμα, ὥστε καὶ τὸ πρότερον. ὧι μὲν τοῦτο πρότερον ἐπιδέῃς, "ἐξαιρύαι δ' οὐ τοῦτο οἷόν τε ἐς τὰς ἐσχάτας ἔνθα καὶ ἔνθα. [21] ὧι δὲ ἄλλο πρότερον πιέξῃς, ἐς τοῦτο ἐξαιρύαι δ' οὐ δ' πεπιεχθέντα. [22] ἐς πολλὰ δὲ ἀνάγκην τὸ ξυνιέναι. ἔστιν ἵν ἄγχειν μὲν ἀεὶ χρὴ τῷ ἐπιδέζιν καὶ τῷ πιέξιν οὐ τετέ δ' χωλεύειν. [23] τὰ δ' ἄλλα καὶ λόγον. ὡς αὖ πρόσω τέρω ἀπὸ δ' κατήγματος ἀνάγκης, ἐπὶ ἧσσον τῷ πιέξιν πιέσαι. χαλαρὰ δὲ παντὶ παντὶ μηδὲ πάνυ πρόσω ἀλλὰ πρόσπλοκα. [24] "ἔπειτα δὲ πλέοσιν ὀθονίοισι χρὴ ἐπιδεῖν ἐκάστων

modi ita facta esse perpetuo dicere oportet eum qui recte deligatur. [15] Signa vero mediocritatis hæc sunt. Ea die ac nocte qua deligatus est, ipse sibiipsi videatur non minus, sed magis compressus esse. [16] Postridie vero tumorem parvum, mollem, ad summam manum obortum esse. (Mediocritatis enim factæ à te compressionis signum hoc est.) Definente autem die ' minus compressus esse videatur. [17] Tertia vero die deligamenta laxa esse ipsi videantur. Et si quid horum jam relatorum defecerit, noscere oportet deligationem moderata laxiorem esse. Si vero quid ex relatis abundaverit, nosse oportet ultra modum compressum esse. [18] Et ex his conjectura facta, postea deligans aut laxabis, aut comprimes magis. [19] Resolvere autem oportet tertia die, ubi extenderis, ac direxeris. Et si primum ' moderate deligasti, hanc deligationem paulo magis quam illam comprimere oportet, [20] & initia supra fracturam injicere, quemadmodum etiam antea. Si quidem enim hanc prius deligaveris, sanies ex hac ad extremitates hinc atque illinc exhauritur. [21] Si vero aliquam aliam partem prius compresseris, in illam ex compressa exhauritur. [22] Intelligentia autem ad multa utilis existit. Sic igitur semper incipere oportet & deligationem, & ' compressionem ex hoc loco. [23] Reliqua vero juxta rationem, ita ut quanto longius à fractura digressus fueris, minus comprimas, nunquam quidem laxa omnino circundando, sed adhærentia. [24] Postea vero pluribus linteis deligare oportet in singulis

deliga-

τῶν ἐπιδέσεων. [25] ἐρωτῶμεν δὴ
φάτω ὀλίγω μᾶλλον οἱ περιέχ-
θαι, ἢ τὸ πρότερον, καὶ μάλιστα
φάτω κ τὸ κάταγμα, κ τὰ ἄλλα
δ κ λόγον, κ ἀμφὶ τῷ οἰδήματι,
κ ἀμφὶ τῷ πονέειν, & ἀμφὶ τῷ ῥιί-
ζειν, κ λόγον τ πρωτέρης ἐπιδέσιος
γενέσθω. [26] ἐπὴν δὲ τελεωθῶ ἡ,
χαλαρώτερόν οἱ δοκέειν εἶναι τὰ
ἐπιδέσματα. [27] ἔπειτα λύσαντα
χρὴ αὖθις ἐπιδῆσαι ὀλίγω μᾶλ-
λον πιέζοντα, καὶ ἐν πᾶσι τοῖσιν
ἐγγονίοισιν, εἰσιοῦσ ἥμερεῖν ἐπιδέ-
σθαι. [28] κ ἔπειτα αὖθις πάντα τὰ
πρῶτα καθαλαβέτω, ἄχρις κ ἐν τῇσι
πρώτῃσι τὰ δεύτερα ἐν τῇσιν ἐπιδέ-
σεσιν. ἐπὴν δὲ τελεωθῶ ἡμέρη, ἐξ-
δεδεμένου δ λύειν τὰ πρώτης ἐπιδέ-
σιος, ἢν ὀρθῶς ἐπιδέῃ, τὸ μὲν οἴ-
δημα ἐν ἄκρῃ τῇ χειρὶ ἔσται, ἐδὲ
τοῦτο λίην μέγα. [29] τὸ δ ἐπιδεόμε-
νον χωρίον ἐν πάσῃσι τῇσιν ἐπιδέ-
σεσιν ἐπὶ τὸ λεπτότερον κ ἀχνότε-
ρον σύρεσθαι. ἐν δὲ τῇ ἐσδέσει καὶ
πάνυ λεπτὸν, κ τὰ ὀστέα τὰ κεκλεγ-
μένα ἐπὶ μᾶλλον κινδύνῳ κ σύ-
ντριμμα ἐς κατάρθωσιν. [30] κ, ἢν
ἢ τοῦτο τοιοῦτο, καθεῖσαι μὲν
χρὴ ἐπιδῆσαι ὡς ἐς νάρθηκας, ὀλί-
γω μᾶλλον πιέσαντα, ἢ τὸ πρότερον,
ἢν μὴ πόνῳ τις πλείονι ἢ λόγῳ οἰ-
δήματος ἐν ἄκρῃ τῇ χειρί. [31] ἐπὴν
δὲ ἐπιδήσῃς τοῖσιν ὀθονίοισι, τὰς
νάρθηκας περιθεῖναι χρὴ καὶ περι-
λαβεῖν ἐν τοῖσι δετμοῖσιν, ὡς χα-
λαρωτάτοισιν ὀκόσον ἡρεμέειν, ὥστε
μηδὲν ξυμβάλλειν ἐς τὸ πιέζειν τῆς
χειρὸς τὸ τ νάρθηκων περιθέσιν. [32]
κ ταῦτα ὅ,τε πόνος, αἵ τε ῥαιστώ-
νεαι αἱ αὖθ γενέσθωσαν, ὥσπερ ἐν τῇσι
πρώτῃσι περιόδοισι τ ἐπιδεσίων.

VI. Ἐπὴν δὲ τελέσῃς ἐὰν φῇ
χαλαρὸν εἶναι, τότ ἔπειτα χρὴ τὰς
νάρ-

deligationibus. [25] Et si interrogetur, dicat se paulo magis compressum esse quam prius, & præsertim circa fracturam. Sed & alia, & circa tumorem, & circa dolorem, & circa allevationem, pro prioris deligationis ratione fiant. [26] Postquam vero tertius jam aderit dies, laxiora esse ipsi videantur deligamenta: [27] deinde resolvere oportet, & rursus paulo magis comprimendo deligare, & hoc cum omnibus linteis quibus deligandus erat. [28] Et postea omnia ea ipsum apprehendunt, quæ etiam in primis deligationum circuitibus contigerant. Ubi vero tertius aderit dies, & septimus à prima deligatione, si quidem recte deligatus fuerit, tumor in summa manu, atque hic non valde magnus erit: [29] locus autem qui deligatur, in omnibus deligationibus tenuior ac gracilior comperietur: verum in septimo etiam valde tenuis: Et ossa fracta magis moventur, & facilius ad correctionem ducuntur. [30] Et si hæc hujusmodi fuerint, facta coaptatione velut ad ferulas adhibendas deligare oportet, paulo magis comprimendo quam antea, si non dolor aliquis major fuerit ex tumore qui est in summa manu. [31] Postquam autem linteis deligaveris, ferulas circumponere oportet, & vinculis quam laxissimis circumdare, quietis saltem gratia, ut ferularum appositio ad compressionem manus nihil faciat. [32] Postea vero & dolor, & allevatio, eodem modo fiant, velut in primis deligationum circuitibus.

VI. At vero ubi tertio die laxas esse dixerit, tunc postea ferulas firmare oportet, maxime quidem

νάρθηκας ἐρείσαι, μᾶλιστα μὲν
κ) τὸ κάταγμα, ἅπερ καὶ πάλαι
κ) λόγων, εἴωθε καὶ ἡ ἐπίδεσις
ἐχάλα μᾶλλον ἢ ἐπίεζε. [2] " παχύτα-
θαι δὲ χρὴ εἶναι τ' νάρθηκα,
ἢ ἐξέση τὸ κάταγμα· μὴ μὲν πολλῶ.
3 ἐπιπηδάτω δὲ χρὴ, μάλιστα μὲν
κατ' ἰγνωλίω ℈ μεγάλε δακτύ-
λε ὡς μὴ κείσεται ὀνάρθηκ, ἀλλὰ
τῇ ἢ τῇ· μηδὲ κ) ℈ σμικρᾶ δα-
κτύλε ἰγνωλίω, ἢ τὸ ὀστέον ὑπερ-
έχῃ σὺν τῷ καρπῷ, ἀλλὰ τῇ ἢ τῇ. [4]
459 ἰσῶ ℈ ἄρα ὡς τὸ κάταγμα ξυμ-
φέρῃ κεῖσθ κ) ταῦτα μᾶλιστα τ' νάρ-
θηκων, βραχυτέρας αὐτὰς χρὴ τ'
ἄλλων ποιεῖν, ὡς μὴ ἐξικνέωνται
ὡδὲ τὰ ὀστέα ἃ ὑπερέχοντα ψαῦῃ
τ' καρπόν. [5] κίνδυνος γὰρ ἕλκώσιος
κ) νάρων ψιλώσεως. [6] χρὴ ℈ ἀφ'
ἑαυτ τρίτης ἡμέρης τοῖσι νάρθηξιν πάνυ
ἡσυχῇ, ὅπως τῇ γνώμῃ ἔχοντας, ὡς οἱ
νάρθηκες φυλακῆς εἵνεκα τ' ἐπιδέ-
σεως ἐόντες, ἀλλ' ὑπ' πέ-
ξεως εἵνεκεν ἐπιδέωνται). [7] ἰσῶ μὲν ℈ σὺ
εἰδῇς, ὅτι ἱκανῶς τὰ ὀστέα ἀπίθων)
σὺν τῇσι ἀρτίστῃσιν ἐπιδέσεσιν, κ)
μήτε κνησμοί τινες λυπέωσι, μήτε
ἕλκωσις μηδεμία ὑποπλύνῃ)
εἶναι," ἐὰν χρὴ ἐπιδεδέχθ σὺν τοῖ-
σι νάρθηξιν, ἐς' αὖ ὑπὲρ εἰκοσιν ἡ-
μέρας γίνῃ). [8] " σὺν τριήκοντα ℈ μά-
λιστα τῇσι ξυμπάσῃσι κρωτώνῃσ)
ὀστέα τὰ σὺν τῷ πηχεῖ τὰ ἐπίπαν. ἀ-
τρεκὲς δὲ οὐδέν. " μάλα γὰρ τ κ)
φύσις φύσιος, κ) ἡλικίη ἡλικίης δια-
φέρῃ. [9] " ἐπὰν λύσις, ὕδωρ θερμὸν
καλὸν χρὴ κ) μαλεπιδῆσαι, ἧσσον
μὲν ὀλίγω πιέσαντα, ἢ τὸ πρόσθεν,
[10] ἐλάσσοσι ℈ τοῖσιν ὀθονίοισιν, ἢ τὸ
πρότερον. ἐπὰν ℈ ἀφ' τρίτης ἡμέ-
ρης λύσαντα ἐπιδῆν, ἐπὶ μὲν ἧσσον
πιέζοντα, ἐπὶ δὲ ἐλάσσοσι τοῖσιν
ὀθονίοισιν. ἐπὰν ℈, ὅταν τῇσι νάρ-
θηξι

quidem circa fracturam, ſed & alia juxta rationem, ſi quidem & deligatio magis laxa fuerit, quam comprimat. [2] Craſſiſſimam autem ferulam eſſe oportet, qua parte extat fractura, non tamen multum. [3] Et ad hoc ſtudium vel maxime adhibendum eſt, ut ferula è directo magni digiti non ponatur, ſed hac vel illac: immo neque à directo parvi digiti, qua parte ' os ſupereminet in manus articulo, ſed hac vel illac. [4] Quod ſi ad fracturam conferat, hac parte aliquas ferulas poni, breviores ipſas alias eſſe oportet, ut ne perveniant ad oſſa præminentia, juxta manus articulum. [5] Periculum eſt enim ulcerationis, & denudationis nervorum. [6] Oportet autem tertio quoque die ferulis valde leniter firmare, hoc cogitantes, quod ferulæ deligationis conſervandæ gratia apponuntur, non ' autem compreſſionis gratia alligantur. [7] Si quidem igitur probe noveris, quod in prioribus deligationibus oſſa ſufficienter ſunt directa, & neque pruritus infeſtent, neque ulla aliqua ulceratio ſuſpecta ſit: ita cum ferulis deligatum finere oportet, donec viginti dies tranſgreſſus fuerit. [8] In triginta enim diebus univerſis maxime ex toto cubiti oſſa corroborantur. Certum tamen nihil eſt. Nam & natura à natura, ' & ætas ab ætate valde differt. [9] Poſtquam autem ſolveris, aquam calidam affundere oportet, & poſtea deligare, paulo minus comprimendo quam antea, & pauciores linteis quam prius. [10] Et poſtea tertio quoque die ſolvere, ac rurſus deligare, ita ut minus comprimas, & pauciores linteis utaris. At vero ſi, ubi ferulis deliga-

ἡξι. δεῖ, ὑποπλοΰς, τὰ ὀστέα μὴ ὀρθῶς κεῖσθαι, ἢ ἄλλο τι ὀχλεῖ τὸν τετρωμένον, λῦσαι εἰ τῷ ἡμίσει τοῦ χρόνου, ἢ ὀλίγῳ πρόσθεν, " καὶ αὖθις μελεπιδῆσαι. 4

VII. " Δίαιταν δὲ τοιαύτην, 8 οἵαν αὖ μὴ ἕλκεα ἐξ ἀρχῆς ἔχοντι, ἢ ὀστέα ἔξω ἐξέχει, ἀρκεῖ ὑποφαύλη.[2] συνδέτερον δὲ χρὴ διαιτᾶν ἄχρι ἡμερέων δέκα, ἄτε ἤδη καὶ ἐλαυνούσης. καὶ ὄψοις μὲν ἀπεχέσθαι, ὅσοις τῇ διεξόδῳ μὴ ἐλαύνεται παρέχειν. οἶνον δὲ καὶ κρεοφαγίης ἀπέχεσθαι. 3 ἔπειτα μέντοι οὐκ ἀφεστέον ἐστὶν ἀναπαμιζέσθαι. ἔστω ὁ λόγος " ὥσπερ νόμος κεῖται δίκῃσι 1 περὶ πληγμάτων ἰήσιος. 4 ὥστε χρεὼν ἔστιν, ὥστε ἀποβαίνειν ἀπὸ τῆς δίκης χρεών. 5 ὅτι δὲ αὖ μὴ ἔτως ἀποβαίνῃ, ἐνδέκα χρὴ, ὅτι ἢ ἐν τῇ χρείῃ τι οὐδὲς πεποίηται, ἢ περιλείπεται. ἔτι δὲ τόδε χρὴ προσξυνιέναι οὐ τέτρωται ἡ ἀρχὴ τρόπου, ἃ δὲ κρέα ἐπιμελέον[3] οἱ ἰητροὶ, καὶ τοὶ πάντων μελετᾶν, καὶ πάσων ἐπίδεσιν οἷά τε ἀμφιθέμεν ἐπὶ μὴ ὀρθῶς ποιοῦντα. λῶν γὰρ τὰ μὲν ὀστέα ἄμφω καλαχῆ, ἢ τὸ κάτω μέζον, 6 ὁ δὲ ἐπιδεδεμένος οὐ ταινίῃ τινὶ τῷ χείρα ἔχει ἀναλελαμμένον, τυγχάνει δὲ ἡ ταινίη κατὰ τὸ κάτηγμα πλείστη ἐοῦσα, ἔνθεν δὲ καὶ ἔνθεν " ἡ χεὶρ ἀπαωρέεται 2 τοι, 7 τῶν τ' ἀνάγκη τὸ ὀστέον ὀρθοῦσθαι διεστραμμένον ἔχοντα πρὸς τὸ αὖ μέρος. 8 λῶν ἤ, κατεηγότων τῶν ὀστέων ἔτως, ἄκρον τε τῷ χείρα οὐ τῇ ταινίῃ ἔχει, καὶ πρόσθε τὸν ἀγκῶνα, 9 " ὁ δὲ 3 ἄλλος πῆχυς μὴ μετίωρος ἢ. ἔστω ὀρθοῦσθαι τὸ ὀστέον ἐς τὸ κάτω

deligatus est, ossa non recte posita esse suspiceris, aut aliud quid vulneratum vexet, in dimidio temporis spatio, aut paulo prius 115 solvere, & rursus deligare oportet.

VII. Victus porro his quibus ab initio ulcera non facta fuerint, neque ossa extra eminent, sufficit aliquanto simplicior. [2] Verum parciore victu utendum est ipsis, usque ad diem decimum, ut qui jam etiam quiescant: & obsoniis tenellis utendum, quæ transitui mediocritatem exhibent. A vino vero & carnis esu abstinendum. [3] Postea tamen sensim progressu facto 160 reficiendi sunt. Hic sermo velut lex justa posita est de fracturarum curatione, [4] & quomodo tractare oporteat, & quomodo eventus sequi, ex justa tractatione. [5] Quicquid vero non ita eventum habuerit, scire oportet, quod in tractatione quid defectuose, aut redundanter factum est. Quin & hæc insuper in hoc simplici modo considerare oportet, quæ non ita valde curare solent medici, & quidem quum omnem curationem, & totam 165 deligationem corrumpere possint, si non recte fiant. Si enim ambo ossa fracta fuerint, aut infernum solum: [6] is vero qui deligatus est, in fascia quadam manum exceptam ac appensam habeat, & plurima fasciæ pars circa fracturam existit, ita ut manus hinc atque hinc pendeat: [7] hunc necesse est reperiri os ad supernam partem distortum habentem. [8] Si vero sic fractis ossibus, & summam manum in fascia habet, & partem juxta cubiti 170 flexuram: [9] reliqua vero cubiti pars non sit elevata, hic ad infernam

κάτω μέρος διεστραμμένον ἔχων. 10 χρὴ δὲ ἐν τῷ ταινίᾳ πλάτος ἐχέσθαι μαλακῆ τὸ πλεῖστον τοῦ πάχους καὶ τὴν χεῖρα ὁμαλῶς αἴρεσθαι.

VIII. Ἢν δὲ ὁ βραχίων κατεαγῇ, "ὦ μὸ πὶς ἀποδυνάσεις τὼ χεῖρα σὺ τατέω· τῷ χήμᾳ διατείνῃ, ὁ μῦς τοῦ βραχίονος καταπαρμόσας ἐπιδεδήσθω. 2 ἐπὼ δὲ ἐπιδεθεὶς ξυγκάμψῃ τὴν ἀγκῶνα, ὁ μῦς τὸ βραχίονος ἄλλο σχῆμα σχήσει. δικαιότατον δὲ βραχίονος κατάτασις ἥδε. 3 ξύλον πηχυαῖον ἢ ὀλίγω βραχύτερον, "ἐνθεῖσι οἱ σφαλεοὶ εἰσὶ τοῦ σκαφίου, κρεμάσαι χρὴ ἔνθεν κἀνθεν" σφῆν δήσαντα. 4 καθίσαντα δὲ τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ ὑψηλοῦ λίθου τὼ χεῖρα ὑπερκεῖσθαι, ὡς ὑπὸ τῇ μασχάλῃ γλύφῃ ὁ σφαλεὸς ἔχων ξυμμετρίως, "ὥστε μάλις' δύνασθαι καθικνεῖσθαι τὸν ἄνθρωπον, σμικρὸν δέοντα μετέωρον εἶναι. 5 ἔπειτα θέντα τι ἄλλο ἔφεδρον, καὶ ὑποθέντα "σκύλινον ὑποκεφάλαιον, ἢ ἐν ἢ πολέϊ, ὅκως ξυμμέτρως χοίη ὕψει καὶ πάχεος πλαγίᾳ πρὸς ὀρθὸν γωνίαν. 6 ἄριστον μὲν σκύτος πλατὺ καὶ μαλακὸν, ἢ ταινίαν πλατεῖαν ἀμφιβάλλοντα, καὶ μεγάλων τι σταθμίων ἐξαρτῆσαι, ὅ, τι μετρίως ἐξικνεῖσθαι δύναιτο. 7 εἰ δὲ μὴ, τὸν ἀνδρῶν ὅστις ἐρρώμενος ἐὼν τόνου τῷ χήμᾳ καὶ τοῦ πάχεος πλαγίου τὸν ἀγκῶνα καμπτὸν ἕλκοι πρὸς τὸ κάτω. ὁ δὲ ἰητρὸς ὀρθὸς μὲν ἐὼν χρὴ ζέτω, τὸ ἕτερον ποδὰ ἐπὶ ὑψηλοτέρου λίθου ἔχων, καθεζόμενος δὲ τοῖσι θέναρσι τὸ ὀστέον· ῥηϊδίως δὲ καθεδεῖται. 8 ἀγαθὴ δὲ ἡ καθίζησις, ὅταν οὕτως καλῶς καθεσθῇ τις. 9 ἔπειτα ἐπιδείτω τὰς τε ἀρχὰς βαλλόμενον ἐπὶ τὸ κάταγμα, καὶ

fernam partem os distortum habere comperietur. 10 Proinde in fascia molli latitudinem habente maximam cubiti partem, & manus articulum suspendere ac elevata gestare oportet.

VIII. At vero si brachium fractum fuerit, si quidem quis extentam manum in hac figura extendat, musculus brachii extentus deligabitur. 2 Postquam autem deligatus cubiti flexuram inflexerit, musculus brachii aliam figuram habebit. Justissima igitur brachii extensio hæc est. 3 Lignum cubitale aut paulo brevius, qualia sunt ligna quæ in foramina ligonum immittuntur, suspendere oportet, hinc atque illinc catena deligatum. 4 Hominem vero in alta quapiam sede collocarum, ita manu superincumbere oportet, ut lignum sub ala sit, moderate habens, ut homo vix sedere possit, & fere sublevatus sit, 5 supposito postea alio quopiam fulcimento, & coriaceo pulvino uno aut pluribus subjectis, quo moderatam altitudinem habeat cubitus, ad rectum angulum obliquatus. 6 Optimum quidem est corium latum ac molle, aut fasciam latam circumdare, & magnum aliquod pondus appendere, quod moderate intendere possit. 7 Sin minus, vir aliquis robustus in hac figura cubiti, circa cubiti flexuram deorsum cogat. At vero medicus erectus stans, & alterum pedem in altiore quopiam habens, aggressionem faciat, ita ut volis os dirigat ac componat: facile autem dirigetur. 8 Nam hæc extensio bona est, si quis ipsam recte præparet: 9 deinde deliget fasciarum principiis supra fracturam injectis: & reliqua

καὶ τἆλλα πάντα, ὥσπερ πρότερον παρῄνεῖτο, χλιαζέτω. [10] καὶ ἐρωτήματα τοῦτα ἐρωτάτω. καὶ σημείοις χρήσθω τοῖσιν αὐτοῖσιν·
45 λῶ μειόνως ἔχειν ἢ ὄ. καὶ [11] ἑβδομαῖος τρίτης ἐπιδείτω. καὶ ἐπὶ μᾶλλον πιεζέτω. καὶ ἑβδόμαιον ἢ ἐναλαῖον ἐν νάρθηξι δησάτω. καὶ, λῶ ὑποπλοῦσι, μὴ καλῶς κεῖσθαι τὸ ὀστέον, μεσηγὺ τρυπήσας τρυπάνῳ λυσάτω, [1]
καὶ σύριγγα ἐμβαλὼν μέλιτι πιδησάτω.

IX. [1] Κρατυνέτω δὲ μάλιστα βραχίονα ὀστέον ἐν τεσσαρακονθημέρῳ. ἐπὶ δὲ τούτοις ὑποβαλὴ, λύειν χρή, καὶ ἐπὶ ἧσσον πιέζειν τοῖσιν ὀδυνίοισι, καὶ ἐπὶ ἐλάσσοσιν ἐπιδεῖν. [2] διαζώννυσθαι ἀκριβεστέρως δὲ καὶ τὸ πρότερον διατῶν, καὶ ἐπὶ πλέον χρόνον. τεκμήρεσθαι δὲ πρὸς τῇ οἰδήματος τῷ ἐν ἄκρῃ τῇ χειρὶ τῷ ῥώμῳ ὁρῶν. [3]
προσεξυπνέειν δὲ χρὴ καὶ πάνυ, [1]
ὅπως βραχίων κυρτὸς πέφυκεν ἐς τὸ ἔξω μέρος. καὶ διαστρέφεσθαι φιλέει. ἐπὶ μὴ καλῶς ἰητρεύηται, [4] ἀεὶ δὲ καὶ τἆλλα πάντα ὀστέα εἰς ὅπερ πέφυκε διερμηνεύεσθαι, ἐς τοῦτο καὶ ἰηρεύόμενα φιλέει διαστρέφεσθαι, ἐπὶ καλεχυῇ. [5] χρὴ τοίνυν,
ἐπὶ τοιοῦτό τι ὑποπλοῦσι, τινὶ τἀλαίῃ προσεπιλαμβάνειν τὸν βραχίονα κύκλῳ περὶ τὸ σῆμα περιφόρου. [6] ἔ, ἐπὶ ἀναπτύσσεσθαι μέλλῃ, μεσηγὺ ᾗ ἀγκῶνος καὶ τῶν πλευρέων ἀπολιθάδινα πολύπλυχον πλέξαντα ὑποθέντα, ἢ ἄλλο τι, ὁ τυτέῳ ἔοικεν. [7] ἔστω γὰρ αὖ ἰηρὸν τὸ κύρτωμα τοῦ ὀστέου ῥηϊστα. φυλάσσεσθαι μὲν τοι χρὴ, [2]
ὅπως μὴ ἧσσον ἐς τὸ ἔσω μέρος.

X. [1] Πόδες δὲ ἀνθρώπου οὐ πολλῶν

reliqua omnia, quemadmodum prius monuimus, tractet: [10] & eaſdem interrogationes faciat: & iiſdem ſignis utatur, an moderate habeat, aut ſecus. [11] Et per tertium diem deliget, & magis comprimat. Et ſeptima aut nona die cum ferulis deliget. Et ſi ſuſpicionem habeat, os non bene poſitum eſſe, intermedio tempore ſolvat, & ubi probe collocavit, rurſus deliget.

IX. Corroboratur autem maxime os brachii in xl. diebus. Poſtquam vero os exceſſerit, ſolvere oportet, & minus comprimere, & paucioribus quoque linteis deligare. [2] Cæterum victum quendam exquiſitiorem quam prius conſtituere oportet, & ad longius tempus. Ejus vero conjecturam facere oportet, ad tumoris qui in ſumma manu eſt robur reſpiciendo. [3] Inſuper autem & ad hæc animum advertere oportet: quod brachium à natura ad externam partem incurvatum eſt, & diſtorqueri ſolet, ſi non bene curetur. [4] Sed & alia omnia oſſa, quæ à natura ad hanc partem diſtorta ſunt, etiam dum curantur ubi fracta ſunt, diſtorqueri ſolent. [5] Ubi igitur tale quippiam in ſuſpicionem venerit, lata inſuper faſcia brachium circumcirca complecti oportet, & circum pectus deligare: [6] & ubi quieſcere volet, inter cubiti flexuram & coſtas, ſplenium quoddam multiplex convolutum ac complicatum ſupponere: aut aliud quid quod huic ſimile exiſtat. [7] Hoc enim modo incurvatio oſſis recta evadet. Cavere tamen oportet, ut ne nimis ad internam partem vergat.

X. Pes vero hominis ex multis

λῶν καὶ μικρῶν ὀστέων συγκει-), ὥσ-
περ χειρὸς ἄκρη. 2 κατάγνυ-)ται δὲ πάν-
10 υν δὲ ταῦτα τὰ ὀστέα, 1 ἰδὼ μὴ ξυὶ 1
τῷ ἄρωτὶ πεφωσκόμβρωι τὸ ὀξέος
πνὸς ἢ βαρέος. 3 πὰ μὲν ὃν πληγωσκό-
μβρα ὺ ἐλκωσίων μέρε εἰρήσε-) ὡς
χρὴ ἰηΐρεύθαι. ἰδὼ δὲ π κινηθῇ ὁκ τ
χώρης, ἢ τ ὀδακτύλων ἄρθρον, ἢ ἄλ-
λόι τ ὀστέων ᾧ ταρσὸν καλεομβρε,
" ἀναΐσκειν μὲν χρὴ ἐς τ ἑωυτ ὃ χώ- 2
ρων ἕκαστον, ὥστε καὶ τὰ ὺ τῇ χρ-
εὶ εἶρη-). 4 ἐ ἰητρεύθαι ᾗ κηρωτῇ ἐ
πλώσι ἐ ὀφονίοι ζιν, ὥστε καὶ τὰ
κατήγμαβρε, πλὼ τ ναρθήκων. 5
15 τ μὲν αὐτὸν τρόπον ' πιέζειν τε,
ἀφ' τέλτης δὲ ἐπιδέονβρ. ὑπο-
κεκλινέσθω ᾗ ὁ ἐπιδούμβρος πρὸς τὰ
πλήσια, οἷά τε καὶ ὺ τοῖσι κατ-
ήγμασι, ἐ τῶδε ᾗ πεπίχθαι, ἐ
τῶδε ᾗ χαλασθὲν εἶναι. 6 " ὑγιὴς δὲ 3
γίνε-) ὺ εἰκοσὶ ἡμέρῃσι τελέως
ἅπασι, πλὼ ὁκόσα κοινωνέ τοῖ-
σι τ κνήμης ὀστέοισι, καὶ αὐτέη τῇ
ἕξι. ξυμφέρε ᾗ καὶ κεῖσ τὸν τ
χρόνον. 7 ἀλλὰ γὰρ ὁ πολεμίως ζιν,
ὑπερορῶσι τὸ νόσημα, ἀλλὰ πε-
ιέρχον-) περὶ ὑγιέος ἡμέ-ας.

XI. Διὰ τῦτο καὶ οἱ πλέονες ὧν
20 ἐξυγιαίνε ζι τελέως, ἀλλὰ πολ-
λάκις αὐτὲς ὁ πόν ὑπομιμνή-
σκει ἑκάστους. ὅλον γὰρ τὸ ἄχθ ᾗ
σώμαβρος οἱ πόδες ὀχέε ζιν. ὁκόταν
ἕν μήπω ὑγιέες ἐόντες ὁδοιπορέ ζι,
φλαύρως ξυναλγέασι-) τὰ ἄρθρα
τὰ κινηθέντα. 2 ἀφ' τῦτο ἄλλοι ἐ
ἄλλοι ἐ ὀδωδῶν-) τὰ πρὸς τὴ κνήμη. 2
3 τὰ ᾗ κοινωνέοντα τοῖς τ κνήμης
ὀστέοισι μείζω τε τ ἑτέρων ἐστὶ,
ἐ κινηθέντων τύτων πολυχρονιω-
τέρα ἡ ἄλγηξις. 4 ἴηΐς μὲν ἡ αὐ-
τή. ὀφονίοι ζι δὲ πλέονός χρέος ἐ-
25 καὶ πολλῶν ζι. 5 ' καὶ ἐπὶ πᾶν
ἔνθεν καὶ ἔνθεν ἐπιδέειν. πιέζειν δὲ
ὥστε

tis ac parvis offibus compositus
est, quemadmodum etiam sum-
ma manus. 2 Franguntur qui-
dem non ita valde hæc ossa, si
non una cum corpore, ab acuto
' aliquo aut gravi vulnerato. 3 35
Vulnerata igitur quomodo cu-
rare oporteat, in ulcerationum
parte refertur. Si vero quid è
loco suo motum fuerit, aut digi-
torum articulus, aut aliud quod-
dam ex offibus summi pedis,
unumquodque in suum locum
cogere oportet, quemadmodum
& ea quæ in manu sunt. 4 Cu-
rare vero oportet cerato, & sple-
niis, & linteis velut etiam fra-
cturas, exceptis ferulis, 5 eodem
modo comprimendo, & per ' ter- 40
tium diem deligando. Interro-
getur item is qui deligatur simi-
liter, velut in fracturis, & de
compressione facta, & an laxa sit
deligatio. 6 At vero sana fiunt in
viginti diebus perfecte omnia,
exceptis his quæ cum tibiæ ossi-
bus communionem habent, &
cum ipsa è directo. Conducit
autem hoc tempore decumbere.
7 At non tolerant contemnentes
morbum. Verum priusquam
sani fiant obambulant.

XI. Et propterea plurimi non
perfecte sanantur, ' sed dolor 45
ipsos sæpe merito commonefacit.
Totum enim corporis pondus
pedes vehunt. Quum igitur non-
dum sani iter faciunt, articuli
moti male curantur, 2 ideoque
alias atque alias hi qui ad tibiam
sunt dolent. 3 Quæ vero cum
tibiæ ossibus communionem ha-
bent, & majora aliis sunt, & ubi
hæc mota sunt, diuturniorem
medelam requirunt. 4 Curatio
tamen eadem est. Verum linteis
& spleniis pluribus uti oportet.
5 Et in totum ' hinc atque illinc 50
deliga-

ὥσπερ καὶ πάλαι πάντα, τοῦτο μάλιστα, ἢ κινοῦσι, καὶ τὰς περὶ τοὺς ἀθονίους καὶ ταῦτα ποιέεσθαι. 6 ἐν δὲ ἑκάστῃ τῶν ἀπολυσίων ὕδατι πολλῷ θερμῷ χρέεσθαι. ἐν πᾶσι δὲ πολλοῦ ὕδατος θερμοῦ καθαρεῦ τοῖσι καθ' ἕρμα σίνασιν. 7 αἱ δὲ πιέξιες καὶ αἱ χαλάσιες ἐν τοῖσιν αὐτοῖσι χρόνοισι τὰ αὐτὰ τὰ σημήια δεικνύουσιν, ὥσπερ ἐπὶ τοῖσιν προτέροισιν, καὶ τὰς μετεπιδέσιας ὡσαύτως καὶ πιέεσθαι. 8 ὑγιέες δὲ τελέως ἔσται γίνονται ἐν τεσσαρακοντα ἡμέρῃσι μάλιστα, ἢν πλημμελέωσι καθαιρέσθαι. 9 ἢν δὲ μὴ, πάσχουσι ταῦτα, ἃ καὶ πρότερον, καὶ ἔτι μᾶλλον.

XII. Ὅσοι δὲ πηδήσαντες ἀφ' ὑψηλοῦ τινος ἐπελέξαντο τῇ πτέρνῃ ἰσχυρῶς, τενοντες δὲ διέστασαν, καὶ τὸ ὀστέον φλέβια δὲ σκληρὰ ἀμφιθλασθέντα τῆς σαρκὸς ἀμφὶ τὸ ὀστέον· οἴδημα δὲ ἐπιγίνεται καὶ πόνος πολύς. 2 τὸ γὰρ ὀστέον τοῦτο σμικρόν ἐστιν, καὶ ὑπερέχει μὲν ὑπὸ τὴν ἰγνυην καὶ τὴν κνήμης, κοινωνεῖ δὲ φλεψὶ καὶ νεύροις ἐπικαμψίοισιν. 3 ὁ τένων δὲ ὁπίσθιος τούτου ἐπιφέρεται τῷ ὀστέῳ. τοῦτον χρὴ ἰητρὸν σὺν μηχανῇ καὶ ἀλείμμασι καὶ ὀθονίοισιν. ὕδατι δὲ θερμῷ πολλῷ τελέοισι χρῆσθαι, καὶ ὀθονίοισι τελέοισιν. 4 ἐπὶ τοιούτοισι δὲ καὶ ἄλλως ὡς βελτίστων καὶ ἐπιτηδειοτάτων. 5 καὶ, ἢν μὲν τύχῃ ἁπαλὸν τὸ δέρμα φύσει ἔχον τὸ ἀμφὶ τῇ πτέρνῃ, ἐᾶν ἕτως· 6 ἢν δὲ παχὺ καὶ σκληρὸν, οἷσι μέλλει ἐπιτοιήσεσι, καλῶς τε καὶ ὁμαλῶς καὶ λεπτῶσαι μὲν λεπτοῦν. 7 ἐπιδεῖν δὲ ἀκριβῶς ἐστι τοιοῦτος ἀνδρὸς ἐστὶ τὸ τοιοῦτο. ἢν γὰρ μὴ ἐπιδέῃ, ὥσπερ καὶ πάλαι τὰ καὶ σφυρὰ ἐπιδεῖ, ὅτε μὲν τὸ ποδὸς πρὸς

deligare, comprimere item velut alia omnia, ea maxime parte qua emota sunt, & primas quoque linteorum obvolutiones eodem modo facere. 6 In unaquaque vero resolutione, multa calida aqua uti oportet. In omnibus enim circa articulos læsionibus, multa aqua calida affundenda est. 7 Cæterum compressiones & laxationes in iisdem temporibus eadem signa ostendunt, quæ in superioribus: & religationes eodem modo fiant. 8 Sani vero perfecte hi fiunt in quadraginta maxime diebus, si decumbere sustinuerint. 9 Sin minus, eadem patiuntur, quæ prius relata sunt, & adhuc amplius.

XII. Porro quicunque saltu de alto quopiam loco facto, in calcaneum vehementer se fulciverunt, his ossa quidem disparantur, venulæ vero sanguinem effundunt, carne circa os contusa: tumor autem accedit, & dolor multus. 2 Os enim hoc parvum non est, & supereminet quidem sub tibiæ rectitudinem, communionem vero habet cum venis ac nervis principalibus. 3 Tendo autem posterior huic ossi annectitur. Hos curare oportet cerato, & spleniis, & linteis, & aqua plurima calida, & linteis pluribus. 4 Et ab his opus est etiam aliis quam optimis ac leniissimis. 5 Et si quidem mollis fuerit à natura cutis circum calcaneum, sic finere oportet. 6 Si vero crassa & dura, veluti quidam habent, incidere oportet æqualiter, & attenuare, ita tamen ut ne vulneretur. 7 At vero talia bene deligare, non cujusvis est. Si enim deliget quis, quomodo alia circa malleolos deligantur, ita ut aliquando circum

βακόμβῳ, ὅτε δὲ περὶ τὸν τένοντα, αἱ ἀποσφίγξεις αὐτὸν χωρίζουσι τοῦ πέρνου, ἢ τὸ θλάσμα ἐκβύσετ. 8 καὶ ἔτω κίνδυνος σφακελίσαι τὸ ὀστέον τὸ τῆς πέρνης. καί τοι, ἰὼ σφακελίσαι, τὸν αὐτὸν ἅπαντα πάντα ἰκανὸν ἀπεργάζεσθαι τὸ νόσημα. 9 καὶ γὰρ τἄλλα, ὅσα μὴ ἐκ τοιούτου τρόπου σφακελίζει," ἀλλ', ἐν παρακλίσει μελανθείσης τῆς πέρνης ὑπὸ ἀμελείας καὶ ἀχρηματίας, ἢ ἐν κνήμῃ τραύματος γενομένου ἐπικήρου καὶ χρονίου καὶ κοινοῦ τῆς πέρνης, ἢ ἐν μηρῷ, ἢ ἐπὶ ἄλλου νοσήματος ὑπολιασμοῦ χρονίου γενομένου. 10 ὅμως καὶ τοῖσι τοιούτοισι χρόνια καὶ ὀχλώδεα," καὶ πολλάκις ἀναῤῥηγνύμενα, ἰὼ μὴ χρηστῇ μὲν μελέτῃ θεραπευθῇ, πολλῇ δ' ἡσυχίῃ. 11 ὡς τοίνυν ἐκ τοιούτου τρόπου σφακελίζοντα κινδυνώδης μεγάλως τὸ σῶμα παρέχεται, ὅτος τῇ ἄλλῃ λύμῃ. καὶ γὰρ πυρετοὶ ὑπερόξεες, ξυνεχέες, τρομώδεες, λυγώδεες, γνώμης ἀποπεμφοι, καὶ ὀλιγήμεροι, κλόνοντές τε. 12 ῥύσιος δ' αὖ καὶ φλεβῶν αἱμορρόων πελιώσιος," ναυσιώσιες, καὶ γαγγραινώσιες ὑπὸ τῆς πιέξιος. 13 ῥύσιος δ' αὖ τοῦτο" ἕξω τὰ ἄλλα σφακελισμός. τοῦτο μὲν ἓν εἴρηται, οἷα τὰ ἰχυρότατα θλάσματα γίνεται. τοῦτο μὲν τοι τὰ ἠσυχαίως ἀμφιθλᾶται, καὶ ὑδρηίη πολλὴ ἀπωδὴ τῆς μελέτης, ἀλλ' ὅμως ὀρθῶς γε χρὴ χειρίζειν. 14" ἐπὶ μὲν τοι ἰχυρὸν δόξῃ εἶναι τὸ ἔρεισμα, τί τε ἐρρηθέν ποιέειν χρή· καὶ τὰ ἐπίδεσιν τοῦ πελέους ποιέεσθαι ἀμφὶ τὸν πέρνην περιβάλλοντα. 15 ἄλλοτε ἄλλως τὰ ἄκρα τοῦ ποδὸς ἀνιστάμενα, ἄλλοτε ἄλλως

pedem, aliquando circum tendinem, fasciæ circumdentur : hæ constrictiones calcaneum separant, qua parte contusio facta est. 8 Atque ita periculum est, ne calcanei os corrumpatur. Et sane si corruptum fuerit, per omne ævum morbus durare potest. 9 Nam & alia quæ non ex tali modo sunt, ipsum corrumpunt, sed in decubitu denigrato calcaneo, ex figuræ neglectu : aut in tibia vulnere facto periculoso, ac diuturno, & communionem cum calcaneo habente : aut in femore, aut ubi ex alio morbo diuturnus decubitus contingit. 10 Attamen & talibus diuturnæ ac molestæ affectiones fiunt, & quæ sæpe refringantur, si non bona diligentia, & multa quiete curentur. 11 Quare etiam ea quæ ex tali modo corrumpuntur, supra aliquam læsionem, magna corpori pericula inducunt. Febres enim peracutæ oboriuntur, tremulæ, fingultuosæ, mentem contingentes, paucis diebus durantes ac occidentes. 12 Fieri etiam possunt venarum sanguifluarum livores, venarum nauseæ, & cancerationes ex compressione. 13 Fieri autem possunt hæc absque alia corruptione. Atque hæc quidem relata sunt, ubi vehementissimæ contusiones fiunt. Plurima tamen leniter circumcirca contunduntur, neque ullum magnum curationis studium exigunt, sed recte tamen tractare oportet. 14 Quum vero vehemens in fulciendo illisio facta esse visa fuerit, tunc sane relata facere convenit, & deligationem plurimam facere circum calcaneum obvolutum, 15 ita ut aliquando ad summas pedis partes,

ali-

πρὸς τὸ μέσον, ἄλλοτε πρὸς τὰ πρὸς τῷ κνήμῃ. περιστρεπτέον δ' ἐνταῦθα καὶ τὸ ὑπήνιον πάντα, καὶ ἔνθεν καὶ ἔνθεν, ὥσπερ καὶ πρόσθεν εἴρηται. [16] ἐπὶ ἰχυρῷ μὲν μὴ πιέζειν τῷ πέζῳ, πολλοῖσι δὲ τοῖς ὀθονίοισιν. [17] ἄμεινον δὲ καὶ ἐλλεβορον πιπίσκειν ἀνημερον, ἢ τῇ ὑστεραίῃ. ἀπολῦσαι δὲ τελέιον καὶ ὡῒς μετὰ πέντε. 8

XIII. Σημεῖα δὲ τοιάδε, ἢν παλιγκοτήσῃ, ἢ ὄ. ἐπὶ μὲν τὰ ἐκχυμώματα τὰ φλεγμαῖνα, καὶ τὰ μελάσματα, καὶ τὰ ἐγγὺς οὐλέων ὑπέρυθρα γίνεται καὶ ὑπόσκληρα, κίνδυνος παλιγκοτῆσαι. [2] ἀλλ', ἢν μὲν ἀπύρετος ᾖ, φαρμακοῦν οὐ χρὴ, ὥσπερ εἴρηται· καὶ, ὅσα μὴ ξυνεχῶς πυρεταίνηται. [3] ἢν δὲ ξυνεχῶς πυρεταίνηται, μὴ φαρμακοῦν. ἀπέχειν δὲ σιτίων καὶ ποσημάτων. ποτῷ δὲ χρῆσθαι ὕδατι καὶ μὴ οἴνῳ, ἀλλὰ ὀξυγλυκεῖ. [4] ἢν δὲ μὴ μέλαν παλιγκοτήσῃ τὰ ἐκχυμώματα, καὶ τὰ μελάσματα καὶ τὰ περιέχοντα ὑπόχλωρα γίνεται καὶ μὴ σκληρά. [5] ἄριστον τοῦτο τὸ μαρτύριον ἐν πᾶσιν ἐκχυμώμασιν, τοῖσι μὴ μέλασι παλιγκοτήσῃ. [6] ὅσα δὲ σὺν σκληρίσμασι πελιδνᾶται, κίνδυνος μὲν μελανθιᾶσαι· τὸν δὲ πόδα ἐπιτηδεύειν χρὴ, ὅκως ἀνωτέρω τοῦ ἄλλου σώματος ἔσται τὰ πελέσια ὀλίγῳ. [7] ὑγιὴς δ' ἂν γένοιτο ἐν ἑξήκοντα ἡμέρῃσιν, εἰ ἀτρεμέοι. 10 12

XIV. [13] Ἡ δὲ κνήμη δύο ὀστέα ἐστί. τῇ μὲν συχνῷ λεπτότερον τὸ ἕτερον τοῦ ἑτέρου· τῇ δὲ πολλαχοῦ μὲν ἐπὶ μέσας, ἄλλοτε δὲ ἐπὶ τὰς τοῦ κνήμου πλευράς, ἐπιστρεπτέον. 85

aliquando ad medias, aliquando ad tibiæ partes, ex oppolito linteа obvolvantur. Deligare insuper oportet & vicina omnia, hinc atque illinc, velut etiam prius dictum eſt, & [16] vehementem compreſſionem non facere, ſed cum multis linteis. [17] Præſtat autem & veratrum bibendum dare eadem die, aut poſtridie : & tertia die reſolvere ac rurſum deligare.

XIII. Signa porro an recrudeſcant, aut non, hæc ſunt. Quum ' ſanguis è venis effuſus, & denigrationes, & his vicina, fiunt ſubrubra & ſubdura, periculum eſt ne recrudeſcant. [2] At ſi quidem febre careat, ſurſum purgans medicamentum dandum eſt, velut dictum eſt : itemque ſi non continua febre laboret. [3] Si vero continua fuerit febris, medicamentum dandum non eſt. Verum & à cibis, & à ſorbitionibus abſtinendum. Potu vero utendum aqua, non vino, ſed favorum cremore ' decocto, aut aceto muſſo dulci. [4] Si vero non recrudeſcent, ſanguis è venis effuſus, & denigrationes, & vicinæ partes, cum virore ſubpallidæ fient, & non duræ : [5] & bonum eſt hoc teſtimonium in omnibus ſugillatis, ſanguine è venis ſubter cutem effuſo, quod non recrudeſcent. [6] Quæcunque vero cum duricia liveſcunt, ea ut denigreſcant periculum eſt. Cæterum hoc ſtudio habere oportet, ut pes plerunque paulo ' altius reliquo corpore habeatur. [7] Sanus autem fieri poterit in ſexaginta diebus, ſi quieverit.

XIV. At vero tibia duo oſſa ſunt, quorum alterum altero hac parte multo tenuius eſt, illa vero

ὲ πολλῶ λεπτότερον. ξυνέχει δὲ ἀλλήλοισι τὰ ποδὸς & ποδός, καὶ ἐπίφυζιν κοινὴν ἔχει. εὐ ἰγυαρείη δὲ τὸ κνήμης ὲ ξυνέχει). 3 τὸ δὲ ποδὸς & μηρὸς ξυνέχει), καὶ ἐπίφυσις " ἔχει φυ- 1
σιν." μακρότερον ὂ τὸ ἕτερον ὀστέον 2
σμικρῶ τὸ κῦ τὸν σμικρὸν δακτύλον. 4 ἡ μὲν φύσις τοιαύτη τῶν ὀστέων τῶν εὐ τῆ κνήμη. ὀλισθαίνει δέ ἐστιν ὅτε τὰ ποδὸς & ποδός. ὁτὲ μὲν ξυν τῆ ἐπιφύσει ἀμφότερα τὰ ὀστέα· ὁτὲ δὲ ἡ ἐπίφυσις σκινήθη, ὁτὲ δὲ τὸ ἕτερον ὀστέον. 5 τῶν πα δὲ ὀχλώδεα μὲν ἧσσον, ἢ τὰ εὐ τῶ καιρῶ τῶν χρέων, ἐς τολμᾶεν ἀτρεμίζειν οἱ ἀνθρωποι. 6 ἴσις δὲ ἀναγκαιοτάτη, οἵηπερ σκέτνω. τῶν τε γὰρ ἐμβολῶν χρὴ πειρᾶσθαι σκ κατατάσιος, ὥσπερ σκέτνων.

xv. Ἰσχυροτέρης δὲ δεῖ) τῆς κατατάσιος, ὅσω ἰσχυρότερον τὸ σῶμα τοῦτο. 2 ἐς τὰ πλέϊστα μὲν ἱκανὼ δέχεσθαι εὐδρες δύο, ὁ μὲ ἔνθεν, ὁ δ' ἔνθεν τεινοντες. 3 ἢν δ' μὴ ἰσχύωσιν, ἰσχυροτέρω ῥᾳδίδιόν ἐστι πιέζειν τὴ κατάτασιν. " ἢ γὰρ πλήμνω κατορύξαντα χρὴ ἄλλό τι, ἢ τέτω ἔοικεν, μοχλητέον τε εἰς τὸν πόδα εἰδέναι. 4 ἔπειτα, πλατέσι βοέοισιν ἐμπαν εἰδήσαντα τὸν πόδα, τὰς δέσεις τῶν ἰμάντων " ἢ εἰς ὕπερον, ἢ εἰς ἕτερον ξύλον εἰσδήσαντας, τὸ ξύλον " εἰς τὴν πλήμνω ἄκρον ἐνθέντα ἀνακλᾶν. 5 τὰς δὲ ἀνλτείνοντα, αὖθις τε τῶν ὤμεων ἐχόμενος καὶ τῆς ἰγνύης. 6 ἔστι δὲ καὶ τὸ αὖ τὸ σῶμα " ἀνάγκη εἰσπλατύνειν. τέτο μὲν, ἢν βάλη, ξύλον στρογγύλον λεῖον κοιλορύξας βαθέως, μέρος τι αὐτὸ ὑπερέχον & ξύλε μεσηγὺ τῶν σκελίων ποιήσασθαι εἰς

parte non multo tenuis. 2 Cohærent autem inter se juxta pedem, & appendicem communem habent. Verum in rectitudine tibiæ non cohærent. 3 Juxta femur autem cohærent, & appendicem habent, & appendix ' dif- 103
criminationem. Longius vero paulo alterum os est, quod secundum parvum digitum est. 4 Et talis quidem est natura ossium in tibia. Luxantur autem aliquando juxta pedem ambo ossa, quandoque cum appendice: quandoq; vero appendix tantum emovetur, quandoque alterum tantum os. 5 Hæc autem minus molesta sunt, quam ea quæ in articulo manus exiſtunt, si quiescere homines sustineant. 6 Curatio vero consimilis est velut ' illorum. Nam & repositionem 110
ex extensione, velut in illis, facere oportet.

xv. Verum vehementiore extensione opus habent, quanto fortius est ea parte corpus. 2 Plerunque tamen sufficiunt viri duo, alter hinc alter illinc extendentes. 3 Si vero non satis robusti fuerint, facile est vehementiorem extensionem facere. Aut enim rotæ modiolum, aut aliud quid huic simile defodere oportet, & molle quiddam pedi circumdare, 4 & postea latis ' bubu- 115
lis loris pede deligato, principia lororum aut ad pistillum, aut ad aliud lignum alligare, atque ita ligno in summum modiolum indito refringere, 5 ita ut alii contra extendant humeris & poplite apprehensis. 6 Potest etiam superna corporis pars necessitate hac extensionis urgeri, partim quidem si ita voles, Ligno rotundo levigato alte defosso, partem quandam ipsius superemi-

nentem

ωδραφὴ τ' ἀβείνεον, ὡς καλύη ἀκολαθῆφν τὸ σῶμα πῆσι ωοῖς ποδῶν τέινεζιν. 7 ἔπ'πα ωοὸς τὸ τηνόμδμον σκέλ@ μὴ ῥέπ'ν. τὸν δ'έ πνα πλάγιον ωδραφαθήμδμον ἀπωθέφν τ' γλυτὸν, ὡς μὴ ωδιέλκηται τὸ σῶμα. 8 τᾶτο δ'έ ἢ λῶ ωδὶ τὰς
40 ' μαχάλας ἔνδεν ἢ ἔνδεν τὰ ξύλα ωδραπέπηχθ. αἱ δ'έ χεῖρις παρακείσθω μάγα φυλάσσον). 9 ωδοτεπιλαμδανέτω δ'έ τις τ' γόνυ, καὶ ἔτως ἀντιτεινοίζ. 10 τᾶτο δ', λῶ παρὰ τὸ γόνυ βάλη), ἄλλος ἰμάντας ωδιδήσας, ἢ ωδὶ τ' μηρὸν, πλήμνιν ἄλλω ὑπὲρ κεφαλῆς καβρύξας, ἐξαρτήσας τε τὰς ἰμάντας ἐκ τ@ ξύλα τὸ ξύλον τηλίζωνες τ' πλήμνιν, " τἀναντία τ' ωοὸς ποδῶν ἕλκφν. 11 τᾶτο δ', ἢν βάλη ἀντὶ τ' πλημνέων δοκίδα ὑποδέινας ὑπὸ
45 πλῶ ' κλίνλω μελέλω. 12 ἔπ'πα ωοὸς τῆς δοκίδ@, ἔνδεν καὶ ἔνδεν " πλῶ κεφαλῶ τηλίζωνες, καὶ ἀνακλῶν τὰ ξύλα, καβατείνφν τὰς ἰμάντας. 13 λῶ δ'έ θέλης, " ὀνίσκες καβαστήσας ἔνδεν καὶ ἔνδεν, ἐπ' ἐκείναν πλῶ καβίστασιν ποιέεσθαι.

XVI. Πολλοὶ δ'έ καὶ ἄλλοι τρόποι καβαβασίων. 2 ἄρι-τον δ'έ, " ὅτις ἐν πόλ[illegible] μεγάλη ἰητρεύ[illegible], κεκλῆσθαι ἐσκυασμένον ξύλον, ἐν ᾧ πᾶσαι ἀνάγκαι ἔσονται πάντων τῶν κατηγμάτων, πάντων δ'έ ἄρθρων ἐμβολῆς ἐν καβαβάσι@
46 καὶ μοχλεύσι@. 3 ' δοκέ[illegible] δ'έ τὸ ξύλον, λῶ ἢ πιᾶτον οἷον οἱ τελράγωνοι σῦλοι οἷοι δρύινοι γίνονται, μῆκ@ καὶ πλάτ@ καὶ πάχ@. ἐπλὼ δ'έ ἱκανῶς καβαβανύσης, ῥηίδιον ἤδη τὸ ἄρθρον ἐμβαλεῖν. 4 ὑπερεμωρέεται γὰρ ἐς ἰθυωρίλω ὑπὲρ τῆς ὀρχαίης ἕδρης. καβε-

ἰώσιος

nentem intra crura juxta ani & ferori ' intercapedinem applica- 120
to, quo corpus sequi prohibeat ad eos qui à pedibus extendunt: 7 deinde ad crus quod extenditur, declinare non oportet, sed aliquem à latere assidere, qui nates retrudat, ne corpus circumtrahatur: 8 partim vero si etiam circa alas hinc atque illinc ligna affigantur, manus autem extentæ ferventur, 9 apprehendat quis circa genu, atque ita contra extendat: 10 partim item si quis velit, aliis loris circa genu ' aut 125
circa femur deligatis, & alio rotæ modiolo supra caput defosso, & loris ex ligno quopiam alligatis, & ligno ita in rotæ modiolum defixo, ad contrariam partem his qui à pedibus extendunt, adtrahere potest. 11 Quin & si voles, pro rotarum mediolis trabem mediocrem sub lectum extendes, 12 deinde ad trabis hinc atque illinc caput ligna fulciens ac refringens, lora ipsis alligata intendes. 13 Si vero & hoc velis, 130
' asellis, hinc atque illinc constitutis, in ipsis extensionem facies.

XVI. Sunt autem & alii multi extensionum modi. 2 Optimum autem fuerit, si quis in magna civitate medicum agit, ut lignum habeat præparatum, in quo omnes necessitates insunt, tum ad omnes fracturas, tum ad omnes articulorum repositiones, ex extentione, ac vectium usu. 3 Satis autem est si lignum fuerit & longitudine, & latitudine, & crassitudine tale, quales ' colum- 135
næ querneæ quadrangulæ fiunt. Postquam autem sufficienter extenderis, facile jam est articulum reponere. 4 Elevatur enim in directum supra pristinam sedem.

δώσαντα ἐν χρῇ τοῖσι θέναρσι τῶν χειρῶν, τοῖσι μὲν ἐς τὸ ἔξεσηκὸς ἐρείδοντα, τοῖσι δὲ ἐπὶ θάτερα κατότερον τῆ σφυρῆ ἀνερείδοντα. 5 ἐπὴν δὲ ἐμβάλῃς, ἢν μὲν οἷόν τε ᾖ, καλὰ τὰ μέρεα ἐπιδεῖν χρή. 6 ἢν δὲ κωλύηται ὑπὸ τῶν ἰμάντων, ἀνεῖναι λύσαντα ἀνακαλατείνειν, ἐς ὃ ἂν ἐπιδήσῃς. ἐπιδεῖν δὲ τὸν αὐτὸν τρόπον, καὶ τὰς ἀρχὰς ὡσαύτως βαλόμενον καλῶς τὸ ἔξεσηκὸς, καὶ τὰς ἀμβολὰς τὰς ὑπερτάς πλείους καλῶς τῆτο ποιέεσθαι, καὶ τὰς ἀπλώσιας πλείσιας καλῶς τῆτο, καὶ τὴν πίεξιν μάλιστα καλῶς τουτό. ὑποστρέφειν δὲ καὶ ἔνθεν καὶ ἔνθεν ἐπὶ συχνόν. 7 μᾶλλον δέ κε τῆτο τὸ ἄρθρον πεπιέχθαι χρὴ ἐν τῇ ὑποστρο-
10 φῇ ἐπιδέσῃ, ἢ τὸ ἐν τῇ χειρί. ἐπὴν δὲ ἐπιδήσῃς, ἀνωτέρω μὲν τῆ ἄλλῃ σώματος ἐχέτω τὸ ἐπιδεθέν. 8 τὸν δὲ ἄλλον δεῖ ποιήσασθαι ὅτως, ὅκως ἥκιστα ἀπαωρηθήσεται ὁ πούς.

XVII. Τὸν δὲ ἰσχνασμὸν τῆ σώματος ὅτως πειρᾶσθαι, ὁκοίῃ δυνάμει ἔχῃ καὶ τὸ ὀλίσθημα. τὰ μὲν γὰρ σμικρὸν, τὰ δὲ μέγα ὀλισθαίνει. 2 τὸ ἐπίπαν δεῖ ἰσχναίνειν μᾶλλον, καὶ ἐπὶ πλέω χρόνον χρὴ τὰ τοῖσι κῶλα σκέλεα τῆ ὠμοπλάτῃ, ἢ τὰ τοῖσι κῶλα χείρεος. καὶ γὰρ μέζω καὶ πυκνότερα τουτα σκει-
15 νων. ἢν δὲ μὴ ἀναγκαίων ἐλινύειν τὸ σῶμα καὶ κατακεῖσθαι. 3 μετεπιδῆσαι δὲ τὸ ἄρθρον, ἤτε τι κωλύῃ τελεῖσθαι, ἤτε κατεπείγῃ. καὶ τὰ ἄλλα πάντα παραπλησίως χρὴ ἐπιτρόφου, ὥσπερ καὶ τὰ παροιχόμενα. 4 καὶ ἢν μὲν ἀτρέμα [ἥλῃ] κατακεῖσθαι, ἱκανὰ τεσσαράκοντα ἡμέραι, ἢν δὲ μεῖζον ἐς ἑωυτῶν χώρῃσι τὰ ὀστέα

Dirigere itaque manuum volis oportet, ita ut his partim in id quod eluxatum eminet innitaris, partim ab altera parte infra malleolum renitaris. 5 Ubi vero repoſueris, ſi quidem fieri poterit, extentum ita deligabis. 6 Si vero præ loris impediaris, his exolutis ' diſtentionem facias, donec deligaveris. Deligare autem eodem modo oportet, & faſciarum initiis ſimiliter, in id quod luxatum eminet injectis, & primis obvolutionibus plurimis ſupra id factis, imo etiam ſpleniis plurimis ſupra id impoſitis, & compreſſione maxime iſthic contingente. Sed & hinc atque illinc multum inſuper deligare oportet. 7 Magis autem hic articulus compreſſione opus habet, in prima deligatione, quam is ' qui in manu eſt. Poſtquam autem deligaveris, ſublimius reliquo corpore deligatam partem habeat. 8 Poſitum autem ipſius ita facere oportet, quo quam minime pes dependeat.

XVII. At vero attenuationem corporis ita facere oportet, prout talem vel talem vim ipſa luxatio habet. Aliqua enim parum, aliqua multum luxantur. 2 In totum vero magis & longiore tempore, in vulneribus circa crura, quam his quæ circa manus fiunt, attenuare oportet. Nam & majora & craſſiora hæc quam illa ſunt; & ſane etiam neceſſarium eſt quieſcere corpus ac decumbere. 3 Verum poſtea deligare articulum tertia die, neque prohibet quicquam, neque urget: & alia omnia ſimiliter velut ſuperius relata curare oportet. 4 Et ſi quidem quiete decumbet, ſufficient quadraginta dies, ſi ſolum in ſuum locum oſſa rurſus deſederint.

ὀστέα αὖθις καθίζηται. [5] ὧν δὲ μὴ θέλῃ ἀτρεμίζειν, χρῶτο μὲν αὖ ὁ ῥαδίως τῷ σκέλει, ἐπιδεῖσθαι δὲ ἀναγκάζοιτ' ἂν πολλὼ χρόνον. [6] Ὁκόσα μέντοι τῶν ὀστέων μὴ πέλας ἰζῇ ἐς τὼ ἑωυτῶν χώρω, ἀλλά κη ἐπιλείπῃ τῷ χρόνω, λεπτύνεται ἰσχίον καὶ μηρὸς καὶ κνήμη. καὶ, ὧν μὲν εἴσω ὀλισθῇ, τὸ ἔξω μέρος λεπτοῦται. [7] ὧν δὲ ἔξω, τὸ εἴσω. τὰ πλεῖστα δὲ ἐς τὸ εἴσω ὀλισθαίνει.

XVIII. [1] Ἐπὶ δὲ κνήμης ὀστέα ἀμφοτέρωθεν καλαγῆ αὐτοῦ ἑλκώσι, καταβάσι ἰχυροτέρης δεῖ). [2] τείνειν δὲ τετέων τὸ τρόπον σύνοισι τὰ προφημμένα ποτ', ὧν μεγάλαι αἱ ἐπιβολαὶ ἔωσιν. ἱκαναὶ δ' ἂν εἶεν ἀπὸ τῶν ἀνδρῶν καταβάσιες. [3] τὰ πλεῖστα γὰρ ἔχρῃζεν ἂν δύο ἄνδρες ἐρρωμένοι, ὁ μὲν ἔνθεν, ὁ δ' ἔνθεν ἀνατείνοντες. τείνειν δὲ ἐς τὸ ἰθὺ χρὴ καὶ φύσιν, καὶ τὴν ἰθυωρίην τῆς κνήμης, καὶ ἐπὶ μηρόν. [4] καὶ, ὧν κνήμης ὀστέα καλεηγύης καλατείνῃς, καὶ ὧν μηρὸν, καὶ ἐπιδεῖν δὲ ἔστιν σκελαμῶνα ἀμφοτέρων, ὁκότερον αὖ τετέων ἐπιδέῃς. ἢ γὰρ ταῦτα ξυμφέρει σκέλεϊ τε καὶ χερί. [5] πήχεϊ μὲν γὰρ καὶ βραχίονι ἐπὶ ἐπιδεῖσιν ὀστέα καλεηγέτι, ἀναλαμβάνεται ἡ χεὶρ καὶ, ὧν σκληπεμμένα ἐπιδέσῃ τὰ σχήματα τῆς σειρακῶν ἑτεροίῃ) ἐν τῇ ξυγκάμψει ἀσκῶν. [6] ἀδυνάτῳ γὰρ ὁ ἀσκὸν σκληθῆναι πολλὼ χρόνον. ἢ γὰρ πολλάκις ἐν τοιούτῳ εἴδησαι, ἀλλ' ἐν τῇ ξυγκεκάμφθαι. [7] ὃ δὴ καὶ, ὅτε δυνάμενοι οἱ ἄνθρωποι ὠβολίσαι, ἐπὶ μὲν καλὰ χεῖρα τρωθῶσιν, ξυγκεκάμφθαι καλὰ τὸν ἀσκῶνα δέον). [8] σκέλεϊ δὲ ἔν τε τῇσιν ὀδοιπορίῃσι, καὶ ἐν τῇ ἐσαίρῃ εἴδησαι, ὅτε

derint. [5] Si vero quiescere nolet, [1] non facile quidem crure uti[155] poterit, & deligatione ad multum tempus uti cogetur. [6] Quæcunque vero ossa non perfecte desident in suum locum, sed aliquid deficit, progressu temporis attenuatur coxa, & femur, & tibia. Et si quidem intro luxata fuerint, externa pars attenuatur. [7] Si vero extra, interna. Plurima autem ad internam partem luxantur.

XVIII. Postquam vero ambo tibiæ ossa fracta fuerint, [1] citra[160] exulcerationem, extensione vehementiore opus habent. [2] Extendere autem oportet quibusdam modis ex prædictis, si magnæ emotiones fuerint. Sufficiunt etiam à viris factæ extensiones. [3] Plerunque enim sufficerint duo viri robusti, alter hinc, alter illinc distendentes. Intendere autem oportet in directum, secundum naturam, & secundum rectitudinem tibiæ ac femoris, sive tibiæ fractæ, [4] si-[165] ve femoris ossa extenderis. Sed & deligare sic oportet utrisque extentis, utrum tandem horum deligaveris. Non enim eadem cruri & manui conferunt. [5] Nam ubi cubiti & brachii ossa fracta fuerint, deligata, manus appensa excipitur. At si extenta deligaveris, figuræ carnium alterantur inter flectendum in cubiti flexura. [6] Fieri enim non potest, ut cubiti flexura ad multum tempus maneat extenta. Non enim sæpe in [1] hac figura, sed in flexio-[170] ne esse consuevit. [7] Quin & quum homines obambulare possint, ubi circa manum sauciati fuerint, opus habent flexione in cubiti flexura. [8] At crus quum & in ambulando, & in stando

ὁτὲ μὲν σκεπτέον, ὁτὲ δὲ μικρᾶ δεῖν σκέπτεσθαι· ἐς τὸ κάτω τὸ φύσιν. 9 καὶ δὴ καὶ πρὸς τὸ ὀχεῖν τὸ ἄλλο σῶμα· διὸ τοῦτο εὔφορον αὐτῷ ἐστι τὸ σκέπεσθαι, ὅταν ἀνάγκη ἔχῃ, καὶ δὴ καὶ ἐν τῇσι κοίτῃσι πολλάκις ἐν τῷ χειμῶνι τοιοῦτόν ἐστιν ἐν τῷ σκέπεσθαι. ἐπὶ δὲ τραυματίῃ, ἀνάγκη καθάπαξ λέγειν τὸν γνώμονα, ὅτι ἀδύνατοι μείονα ἐλέσθαι γίνονται. 10 ὅσοι δὲ δὴ μέμνηνται τοῦτο συγκαμφθῶσι, καὶ ἀναλύωσι, ἀλλὰ ἀτρεμίσι ἐν τοιούτῳ τῷ χειμῶνι κέαται. 11 διὸ δὴ ταύτας τὰς προφάσιας χρὴ καὶ σκέλεϊ ὅτε ἡ κατάπασις, ὅτε ἡ ἐπίδεσις τοῦ χειμῶνος ξυμφέρῃ ἑκάστοτε. 12 ἢν μὲν ἐνισχυρὴ ἡ καθάπασις ἡ ὑπὸ τῶν ἀνδρῶν ἢ, ἐᾶν δεῖ μήτε πονέεσθαι. καὶ γὰρ σαλοικότερον μηχανοποιέεσθαι, μηδὲν δέον. 13 ἢν δὲ μὴ ἱκανὴ ἡ καθάπασις ἡ ὑπὸ τῶν ἀνδρῶν, ἐπὶ τὰ ἄλλοθι τινὰ τῶν ἀναγκαίων προσφέρειν, ἢν τινά γε προσχωρέῃ. 14 ὅταν δὲ δὴ ἱκανῶς καθάπαξ ῥηίδιον ἤδη καθορᾶσθαι τὸ ὀστέον καὶ ἐς τὴν φύσιν ἀγαγεῖν, τότε ἤδη ἀρξάμενον τῶν χρείων ἀποδυομένου καὶ ἐξάπτεσθαι. 15 ἐπὶ δὲ καθορθώσι, ἐπιδεῖν τοῖσιν ὀθονίοισι καθάπερ ἐμβρύοις. ἢν τ' ἐπὶ δεξιὰ, ἢν τ' ἐπ' ἀριστερὰ προσφέρειν ξυμφέρῃ αὐτοῖσι τὰ πρόσθια ὀθόνια. βαλλέσθω δὲ τὴν ἀρχὴν καὶ τὸ κράτημα καὶ προσαλλέσθω καὶ τοῦτο τοῖσι πρώτοισι προσώλαι. 16 κἀπάπτειν νεμέσθω ἐπὶ τὴν αὖθις κινήσιν ἐπιδέων, ὥσπερ ἐπὶ τοῖσιν ἄλλοισι κατήγμασιν εἴρηται.

XIX. Τὰ δὲ ὀθόνια πλατύτερα χρὴ εἶναι καὶ μακρότερα καὶ πολλῷ

consueverit, aliquando quidem extentum esse, aliquando vero fere extentum esse, ad infernam partem secundum naturam: 9 & sane etiam ad hoc ut reliquum corpus vehat: propterea facile 175 est ipsi extentum esse, ubi ejus necessitatem habuerit. Quin & in cubilibus sæpe in hac figura est, ut videlicet sit extentum. Postquam autem vulneratum fuerit, necessitas animi propositum in servitutem adigit. Impotentes enim fiunt ad se attollendum, 10 adeo ut ne meminerint quidem, ut inflectant ac exurgant: sed quiescunt in hac figura decumbentes. 11 Propter has igitur causas, neque extensionis, neque deligationis figura eadem, manu & cruri conducit. 12 Si quidem igitur sufficerit 180 extensio quæ per viros fit, nihil aliud laboris fruſtra insumere oportet. Imperitiam enim arguit, machinas adhibere ubi ipsis non est opus. 13 Si vero non sufficiens fuerit extensio per viros, etiam ex aliis necessariis quædam adhibere oportet, si quæ commoda fuerint. 14 Quum autem satis jam extenta fuerint, facile est dirigere ossa, & ad naturam reducere, manuum volis ac palmis corrigendo ac coaptando. 15 Ubi vero direxeris, linteis deligare extenta, sive ad dextram partem, sive ad sinistram, circumducere prima lintea conducat. Initia autem ipsorum supra fracturam injiciantur, & circum hanc primæ quoque obvolutiones circumducantur, 16 deinde deligando sursum ad tibiam distribuantur, velut in fracturis dictum est. 185

XIX. Cæterum lintea latiora esse oportet, & longiora, eaque multo

πολέω αὐτὸ καθ' τὸ σκέλος τῶν
ἐν τῇ χρεί. ἐπὶ δὲ ἐπιδήσῃς, κα-
θιθέναι ὀφ' ὁμαλῷ τινος ἐ μαλ-
463 θακῷ, ὥστε μὴ διαστρέφεσθαι ἢ
τῇ, ἢ τῇ, μήτε λορδὸν, μήτε κυφὸν
εἶναι. 5 μάλιστα δ' ξυμφέρει πρὸς-
κεφάλαιον, ἢ λινέον, ἢ ἐρινέον,
μὴ σκληρὸν, λαπαρὸν, " μέσον κ 2
μῆκος ποιήσαντα, ὑποθεῖναι, ἢ
ἄλλο τι, ὃ τέτατ ἔοικεν. 4 " Περὶ 16
μὲν τῶν σωλήνων τῶν ὑπολιπε-
μμένων ὑπὸ τὰ σκέλεα τὰ κλασέν-
τα λόγος ὅ, τι ξυμβαλλόμενον, ἢ
ὑπολιπόντα χρὴ ἢ μή. 5 ὠφελέου-
σι μὲν γὰρ ὅσον δὲ οἱ ὑπολιπόντες
5 οἴονται). ὃ γὰρ ἀναγκάζει οἱ σω-
λῆνες ἀτρεμεῖν, ὡς οἴονται. ὅτε
γὰρ τῷ ἄλλῳ σώματι τρέφομένῳ,
ἢ ἔνθα, ἢ ἔνθα ἐπανάγκης ἡ σω-
λὴν μὴ ἐπακολουθέῃ τῷ σκέλει,
ἵνα μὴ ἐπιμελῇ) αὐτὸς ὁ ἄνθρω-
πος. 6 ὅτε οὖν τὸ σκέλος αὖθις
ἓ σώματος κωλύῃ ὁ σωλὴν κινη-
θῆναι, ἢ τῇ ἢ τῇ. 7 " ἀλλὰ μᾶλ- 1
λον ἀστρεπτότερόν τε ξύλον ὑπολιπεῖν,
ἵνα μὴ ὁμῶς αὖ ἧς μαλθακὸν τι ἐς
αὐτὸ ὀλισθῇ." 8 χρηστέον δὲ ἐστιν 2
ἐν τῇσι μεθυποστρώσεσιν, καὶ ἐν
τῇσιν ἐς ἄφοδον ἀναχωρήσεσιν. 9
10 ἔστιν ἓν σὺν σωλῆνι καὶ αὖθις σω-
λῆνος, καὶ καλῶς καὶ αἰσχρῶς
καθασκευάσασθαι. πιθανώτερον δὲ
τοῖσι δημόταισίν ἐστι, κἢ τὸν ἰατρὸν
ἀναμαρτητότερον εἶναι, ἵνα σωλὴν
ὑποκέηται). 10 καίτοι ἀτεχνέστερόν
γε ἐστί.

xx. Δεῖ μὲν γὰρ ἐφ' ὁμαλοῦ κ
μαλθακοῦ κεῖσθαι " πάντη πάντως 3
ἐς ἴθύ. ἐπεί τοι γε ἀνάγκη κρᾶτι-
σθῆναι τὴν ἐπίδεσιν ὑπὸ τ' διαστρο-
φῆς τ' ἐν τῇ διαθέσει, ὅποι αὖ
βέπει, καὶ ὁκοίη βέποι. ὑποκεί-
σθω γὰρ ὁ ὑποδεδεμένος ταῦτα,
ὥσπερ

multo plura circa crus quam in manu. 2 Ubi vero deligaveris, 196
super planum quoddam & molle deponere convenit, ut neque hac, neque illac distorqueatur: neque repandum, neque gibbum fiat. 3 Maxime autem confert pulvinar, aut linteum, aut laneum, non durum, laxum, per medium secundum longitudinem subjectum, aut aliud quid quod huic simile exiſtit. 4 Nam de canalibus qui sub crura fracta subjiciuntur, quid consulam ambigo, an supponere ipsos 'con- 197
veniat, aut non: 5 prosunt enim, non tamen quantum putant hi qui ipsos supponunt. Non enim quiescere cogunt canales, velut illi putant. Nam neque dum reliquum corpus aut hac, aut illac vertitur, cogit canalis ut crus ne sequatur, si non ipse homo ejus rei curam habeat. 6 Neque rursus absque corpore crus moveri canalis prohibet, vel in hanc, vel in illam partem. 7 Quin & crudelius est lignum subjicere, si 'non simul molle quiddam in 200
ipsum indatur. 8 At utiliſſimum est in strato permutando, & in progressibus ad alvum exonerandam. 9 Licet igitur & cum canali, & sine canali, & bene, & male rem moliri. Verum vulgo persuasum est, etiam medicum minus delinquere, si canalis subjiciatur, 10 etiamsi minus hoc artem referat.

xx. Oportet enim super plano quopiam ac molli cubare crus ipsum, penitus in directum: 'alio- 205
qui necesse est deligationem superari à distortione, quæ in positu contingit, quocunque & quantuncunque tandem inclinarit. Respondeat autem deligatus eadem quæ etiam prius dicta

ἄνω καὶ πρότερον εἴρηται). [2] καὶ γὰρ ἡ ἐπιδεσις χρὴ τοιαύτην εἶναι, καὶ τὸ οἴδημα ὅπως ἐξαιρεθῇ εἰς τὰ ἄκρεα, καὶ τὰς χαλάσεις ὅπως, καὶ τὰς μεσεπιδέσεις ἀλλὰ τρίτης, καὶ δύσκοπώτερον ἰσχνότερον τὸ ἐπιδούμενον, καὶ τὰς ἐπιδέσεις ἐπὶ μᾶλλον ποιεῖσθαι, ἢ πολέοις τοῖσιν ὀστέοις. [3] πρόσκλασιν δέ τινα καὶ τὸ πόδα χαλαρῶς, ἢν μὴ ἄγαν εὐγνὼς ᾖ ἡ γνάθος καὶ τὸ σῶμα. καλῶς τείνειν δὲ μέχρις οὗ ἐπικρατῆσαι ἐφ' ἑκάστοις ἐπιδέσει χρὴ τὰ ὀστέα. ἢν γὰρ ὀρθῶς μὴ ἐπιτείνῃ, καὶ λάσιον ᾖ τὸ οἴδημα χωρεῖ, ἐπιμελέστερον καὶ ἰσχνότερον τὸ ἐπιδούμενον χρεῖον ἔσται, ἐπὶ ᾧ αὖ πλείονα χρόνον ὀστέα, εὐπειθεστέρη ἡ ἐπίδεσις ἔσται. [4] ἐπὰν δὲ ἑβδομαίῳ, ἢ ἑνδεκάτῳ ἢ ἑνδεκαταίῳ ᾖ, τὰς νάρθηκας προσλήψεται, ὥσπερ καὶ ἐπὶ τῆς ἄλλοις κατήγματος εἴρηται.

XXI. Τῶν δὲ ναρθήκων τὰς ἐπιδέσεις φυλάττειν καλῶς τε τὸ σφυρὸν τὸ ἴξιν, καὶ μὴ τένοντα τὸν ἐν τῇ κνήμῃ ἢ πόδες. ὁστέα δὲ κνήμης κρατύνει [17] ἐν πεντεκαίδεκα ἡμέρῃσιν, ἢν μὴ ὀρθῶς ἐπιτείνητε. [2] ἢν δὲ ὑποπλοῦς τὸ ὀστέον πόδειν τινὸς διορθώσιος, ἢ πινα ἕλκωσιν ὀρρωδέης, ἐν τῷ μεσηγὺ χρόνῳ χρὴ λύσαντα καὶ ξυνελόντα ἐπιδῆσαι. [3] ἢν δὲ τὸ ἕτερον ὀστέον κλασθῇ ἐν κνήμῃ, κλασθέντος μὲν ἀσθενεστέρως δεῖ), ἐμὲν ἐπιλείπειν χρὴ, ἐν δὲ βλακοῦν [1] ἐν τῇ κατακλάσει, μάλιστα μὲν ἐν τῇ πρώτῃ ἐπιδέσει κατατείνειν, ὅσον ἐφικνέεσθαι πολὺ πλέον τὰ καλήματα. εἰ δὲ μή, ὡς τάχιστα. [4] ὅ, τι γὰρ ἂν μὴ κατὰ τρόπον συνεστραμμένων τῶν ὀστέων ᾖσι πρόσω, ὀδυνηρότερον τὸ χωλὸν γένηται. [5] ἡ δὲ ἄλλη ἰητρείη ἡ αὐτή. τὸ δὲ ὀστέων τὸ μὲν ἔσω δὲ ἀνεπικυμίσι

sunt. [2] Nam & deligationem talem esse oportet, & tumorem ita attolli ad extremas partes, & laxationes ita, & religationes per tertium diem: & quod deligatur gracilius inveniri, & deligationes magis facere, & pluribus linteis, [3] & circumdare pedem laxe, si non vulnus valde propinquum genu fuerit. Extendere autem moderate, & dirigere ossa, in unaquaque deligatione oportet. Si enim recte curetur, & tumor secundum rationem procedat: tum locus qui deligatur tenuior ac gracilior erit, tum ossa adductu faciliora, & extensioni magis obedientia. [4] Postquam autem septimus aut undecimus aderit dies, ferulas apponere oportet, quemadmodum & in aliis fracturis dictum est.

XXI. Cæterum ferularum locationes vitare oportet, & secundum malleorum rectitudinem, & supra tendinem, qui est in tibia pedis. At tibiæ ossa corroborantur in quadraginta diebus, si recte curentur. [2] Si vero suspicionem habeas, os aliquod directione opus habere, aut de ulceratione aliqua timeas: intermedio tempore solvere, & probe coaptata religare oportet. [3] Porro si alterum tibiæ os fractum fuerit, extensione quidem debiliore opus habet, non tamen deficere, neque segniter agere in extendendo convenit, & maxime quidem omnes fracturas in prima deligatione, quantum ejus fieri debet, extendere oportet. Sin minus, quam citissime. [4] Quodcunque enim os non recto modo coaptatum deligans quis compresserit, locus majori dolore vexabitur. [5] Reliqua vero curatio eadem est. At vero ex ossibus

πνημίς καλεομένης ὀχλωδέστερον
ἐν τῇ ἰπτείᾳ ἐστίν, καὶ καταβάσι-
μον δύσμορον, καὶ, ὦ μὴ ὀρθῶς
τὰ ὀστέα τεθῇ, ἀδυώλαν κρύψαι. 6
φανερὸν δὲ καὶ ἄσαρκον πᾶν ἐστι, καὶ
ἐπιδαψιλὲς ἐπὶ τὸ σκέλος πολλῷ
βραδύτερον δυνάμει αὖ, τετίθηκα-
πεπηγότος.

XXII. 1 Ἢν δὲ τὸ ἔξω ὀστέον κα-
τεαγῇ, πολὺ μὲν σύφορώτερον φέ-
ρεσι, πολὺ δὲ σύκρυπτότερον, καὶ
ὦ μὴ κακῶς ξυντεθῇ. ἐπίσαρκον
γάρ ἐστιν, ἐπὶ πόδας τε ταχέως
35 ἵσταται. τὸ γὰρ εἴσω δὲ ἀχθηνέ-
ρχεί τε ἔσωθεν δὲ ἀνίκνημίς ὀστέον. 3
ἅμα μὲν γὰρ αὐτῷ σκέλει καὶ τῇ
ἰγνυαλίᾳ δὲ ἄχθεται, δὲ κὴ τὸ σκέ-
λος, τὸ γὰρ εἴσω ἔχει δὲ πόνε τὸ ἔσω
ὀστέον· 4 γὰρ μηρὸς ἡ κεφαλὴ ὑπερ-
ερχεί τε ὕπερθεν δὲ σώματος, αὕτη
ὃ εἴσωθεν πέφυκε δὲ σκέλεος, καὶ σὰν
ἔξωθεν, ἀλλὰ κὴ τῷ δὲ ἀνίκνημίς
ἴξις. 5 ἅμα δὲ τὸ ἄλλο ἥμισυ δὲ σώ-
ματος γὰρ πενδύει ταύτη μᾶλλον τῇ
ἴξει, ἀλλ' ἔχει τῇ ἔξωθεν. 6 ἅμα δὲ 2
ὅπη παχύτερον τὸ εἴσω δὲ ἔξωθεν,
40 ὥσπερ καὶ τὸ ἐν τῷ πήχει τὸ κὴ τῷ
δὲ μικρὸν δακτύλου ἴξιν λεπτότερον
καὶ μακρότερον. 7 ἐν μὲν τοι τῷ ἄρ-
θρῳ τῷ κάτω ἔκ ὁμοίη ἡ ὑπόστασις 3
δὲ ὀστέε δὲ μακροτέρᾳ. ἀνομοίως γὰρ ὁ
ἀσκὼν τε καὶ ἡ ἰγνύη κάμπτει. 8 διὰ
ἓν ταύτας τὰς αἰτιολογίας δὲ μὲν
ἔξωθεν ὀστέε καλεαγότος, ταχεῖαι
αἱ ἐπιβάσιες· δὲ δὲ εἴσωθεν καλεα-
γότος, βραδεῖαι αἱ ἐπιβάσιες.

XXIII. 1 Ἢν δὲ τὸ δὲ μηρὸς ὀστέον
κλασθῇ, τὸν καθάπαξ ἐν χρὴ ποιέ-
σθαι τὴν ἰητρείην, ὅκως μὴ σύνδες- 18
45 τερος ἔσται. 2 πολυσαθέστερα μὲν γὰρ
ἐδὲν αὖ σίνοιτο. ἐδὲ γὰρ, εἰ διεστῶτα
τὰ ὀστέα ὑπὸ δὲ ἰσχύος δὲ καταβά-
σιος ἐπιδοίη τις, σὰκ ἂν δυνα-

τὸ

bus his internum, tibia & prima tibia appellatum, moleſtiam majorem in curando exhibet, & extenſione magis opus habet: & ſi non recte coaptata oſſa fuerint, occultari non poſſunt. 6 Eſt enim totum conſpicuum & carnis exors, & hoc fracto, longe tardius progredi eo crure poterint.

XXII. Si vero externum os fractum fuerit, & multo facilius ferunt, & multo melius occultare poſſunt, etiam ſi non bene fuerit coaptatum. Eſt enim car- 230
noſum, & cito in pedes conſiſtunt. 2 Plurimum enim oneris internum tibiæ os vehit. 3 Nam ſimul & una cum ipſo crure, & oneris ſecundum crus rectitudine, majorem laborem partem internum os ſuffert. 4 Femoris enim caput ſupernam corporis partem ſuſtinet. Hoc autem intra crus eſt, & non extra, ſed ſecundum tibiæ rectitudinem: & 5 ſimul reliqua dimidia corporis pars huic rectitudini magis ap- 235
propinquat, & non externe: 6 & ſimul craſſius eſt internum quam externum, quemadmodum etiam id quod in cubito eſt, ſecundum parvi digiti rectitudinem, tenuius eſt & longius. 7 In articulo tamen inferno non ſimilis eſt oſſis longioris conſtitutio. Inæqualiter enim cubiti gibbus ſive flexura, & poples flectuntur. 8 Propter has igitur cauſas, externo quidem oſſe fracto, celeres progreſſus fiunt, interno vero fracto, tardi. 240

XXIII. At vero ſi femoris os fractum fuerit, extenſionem præ omnibus facere oportet, ita ut ne defectuoſius fiat. 2 Amplior enim facta nihil læſerit. Neque enim ſi quis diſtantia ex vehementia extenſionis oſſa deliga-

verit,

τὸ κραταιὸν ἡ ἐπίδεσις, ὥσθ' ἁπτεσθαι, ἀλλὰ συνέλθοι ἂν πρὸς ἄλληλα τὰ ὀστᾶ. 1 "ὅπου τάχιστα αὖ ἀφιᾶσιν οἱ τένοντες. 3 παχεῖαι γὰρ καὶ ἰσχυραὶ αἱ σάρκες ἐῶσαι, κρατήσεις τῇ ἐπιδέσει, ἀλλ' ἂν κρατηθῶσιν τι. 4 "πρὸς δὲ ἓν ὁ λόγος, μηδὲν ἐπιλείπουσα. 5 μεγάλη γὰρ ἡ αἰσχύνη καὶ βλάβη βραχύτερον τὸν μηρὸν 1 ἀποδεῖξαι. 6 χεῖρ μὲν γὰρ βραχυτέρη γινομένη καὶ ξυγκρυφθεῖν αὖ, καὶ ἐμεῖναι τὸ σφάλμα· σκέλος δὲ βραχύτερον γιγνόμενον, χωλὸν ἀποδείξει τὸν ἄνθρωπον. 7 τὸ γὰρ ὑγιὲς ἐλέγχει μακρότερον ὄν. ὥστε λυσιτελεῖ τὸ μέλλοντα καλῶς ἐπιδεῖσθαι, ἀμφότερα καταγλωττᾶν τὰ σκέλεα μᾶλλον ἢ τὸ ἕτερον. 8 ἰσόρροπον γὰρ οὕτω ἂν εἴη αὐτὸς ἑαυτῷ. ἐπὶ μὲν δὴ τοῖς ἰκανῶς καταξυνούσης, καὶ ξηράναντος μὲν τοῖς γενέσι τῶν χρῶν ἐπιδεῖν τὸν αὐτὸν τρόπον, ὥσπερ καὶ πρόσθεν μάγμασιν. καὶ τὰς ἀρχὰς βαλλόμενον, ὥσπερ εἴρηται. 9 καὶ νεμόμενον ἐς τὸν αὖ τὴν ἐπίδεσιν. καὶ ὑποκρινέσθω ταῦτα, ὥσπερ καὶ πρόσθεν. καὶ πονείτω καὶ αὐτὰ, καὶ ῥιζέτω, καὶ μελεπιδείσθω ὡσαύτως. 10 καὶ ναρδήκων πρόσθεσις ἡ αὐτή. "κρατυύεται δὲ ὁ μηρὸς οὐ πεντήκοντα ἡμέραις.

verit, fieri poterit ut deligatio ipsa teneat, ut ita distent: sed coeunt inter se ossa quam citissime, ubi intendentes ipsa remiserunt. 3 Crassissimæ enim ac fortissimæ quum sint hac parte carnes, deligationem superabunt, non ab ipsa superabuntur. 4 In eo igitur de quo agitur, intensio valida fieri debet, sic nullam ut in partem vertatur, nihilq; deficiat. 5 Magnum enim dedecus est ac detrimentum, femur brevius efficere. 6 Nam si quidem manus brevior fiat, & occultari poterit, & non magnus est error. At crus si brevius fiat, claudum hominem efficiet. 7 Sanum enim crus longius est, & id redarguit. Quare utilius fuerit, ut si quis male curandus sit, ambo potius crura fracta habeat, quam alterum tantum: 8 æquilibris enim ipse sibiipsi fuerit hoc modo. Postquam vero sufficienter extenderis, directione ac coaptatione per manuũ volas facta, eodem modo deligare oportet, velut etiam prius scriptum est, injectis etiam fasciarum initiis velut dictum est, 9 & deligationis distributione sursum versus factæ, & deligatus eadem respondeat, velut etiam prius: & doleat eodem modo, & melius habeat, & similiter rursus deligetur, 10 & fe- 3
rularum appositio eadem fit. Corroboratur autem femur in quinquaginta diebus.

XXIV. " Προσξυνιέναι δὲ χρὴ καὶ τόδε, ὅτι μηρὸς γαῦρός ἐστιν ἐς τὸ ἔξω μέρος, ἢ ἐς τὸ ἔσω, καὶ ἐς τὸ ἔμπροσθεν μᾶλλον, ἢ ἐς τὰ ὄπισθεν. 2 ἐς ταῦτα τοίνυν τὰ μέρεα καὶ διαστρέφεται, ἐπὴν μὴ καλῶς ἐπιδεθῇ. καὶ δὴ καὶ τοῦτο ἀσπαρκότερον αὐτός ἐστιν. 3 ὥστε καὶ ξυγκρύπτειν δυνατὸν τὴν ἀμφοτερίην. διὸ δὴ

4 XXIV. Insuper vero & hoc considerare oportet, quod femur gibbosum magis est ad externam partem, quam ad internam, & magis ad anteriorem, quam posteriorem. 2 In has itaque partes etiam distorquetur, si non probe curetur: & sane iisdem partibus etiam ipse seipso magis excarnis est, 3 ut neque occultari possit in distor-

ἢν πτοιᾶτον ὑποπλοΰης, μηχανοποιέεσθαι χρὴ, οἷά περ ἐν τῷ βραχίονι τῷ διαστρεφομένῳ παρῳνήτεαι. 4 περισσοτέρας δὲ χρὴ ὀλίγας τῶν ὀθονίων κύκλῳ ἀμφὶ τὸ ἰσχίον, " ἔνθα τὰς ἰξύας, ὅκως ἂν οἱ βουβῶνές τε καὶ τὸ ἄρθρον τὸ κατὰ " τὸν μηρὸν καλεόμενόν ἐστι (πλοκὰς καλεομένη). ἔστω δὲ ἄκνως ξυμφέρῃ, καὶ ὅκως μὴ τὰ ἄκρεα τῶν ναρθήκων σίνηται περὶ τὰ ἀνεπίδετα περισσοκαλόμενα. 5 ἀπολείπειν δὲ χρὴ ἀεὶ τῶν ναρθήκων ἀπὸ τοῦ γυμνοῦ ἀεὶ τὰς νάρθηκας, καὶ ἔνθεν καὶ ἔνθεν ἱκανῶς. καὶ τὸν ἀεὶ τῶν ναρθήκων περιμηκέα χρὴ, ὅκως μήτε κατὰ τὸ ὀστέον τὸ ἐξέχοντον " ὄπιθεν τὰ ἄρθρα φύσει πεφυκότων, μήτε κατὰ τὸ ἄρθρον νεῦρον ἔσχῃ.

xxv. Τὰ δὲ οἰδήματα κατ' ἰγνύην, ἢ κατὰ πόδα, ἢ καθ' ἕτερον ἄλλο ἐξαφρόμενα ὑπὸ τῆς πέξιος, ἐλκοῖς' πολλοῖσι, ξυμπεροῖσιν, δυκνήεσσι μύοις, οἴνῳ καὶ ἐλαίῳ ῥώμας, κηρωτῇ ὑποχρίων καθαδεῖν, ² καὶ, ὡς πλείστοισι οἱ νάρθηκες, χαλαῶν δεῖσθαι. ἰσχναίνειν δ' αὖ, ἐς ἐπαίνους τοὺς νάρθηκας ὀθονίοισιν ἰσχνοῖσιν ἐπιδέσιος τὰ οἰδήματα, ἀξιόμενος ἀπὸ τοῦ κατωτάτω ἐπὶ τὸ ἄνω νεμόμενος. 3 ἅτε γὰρ αὖ τάχιστα ἰσχνὸν τὸ οἴδημα γένοιτο " καὶ ὑποφεύγειν ὑπὲρ τὰ δεσμά. 4 ἀλλ' ἐ χρὴ τοῦτο τῷ τρόπῳ χρῆσθαι τῇ ἐπιδέσι, ὡς μὴ κίνδυνος ἢ ἐν τῷ οἰδήματι φλυκταινώσι ἢ μελασμὸς· 5 γίνεται δὲ ἐνίοτε τοιοῦτο, ὡς μὴ ἄλλην τὴν πέζην τὸ κάτωγμα, " ἢ καλακεκραμμένον ἔχῃ, ἢ " κνῆ τῇ χειρὶ, ἢ ἄλλο τι προσαπίπτῃ ἐρεθιστικὸν πρὸς τὸ ῥῶτα. 6 " σωλῆνα γὰρ, ἐς μέν τινας ὑπ' αὐτὸν τὸ μηρὸν ὑποδεῖν, μὴ ὑπερδάκνοντα τὸν ἰγνύην, βλάπτει

distortione. Si igitur hujusmodi quippiam suspectum habueris, machinari ea oportet, quæ in brachio distorto consuluimus. 4 Pauca insuper lintea circa coxam, & locum inter coxas & lumbos, circumdare oportet, quo & inguina, & articulus circa intermediam crurum ac inguinum partem (plechada appellatam,) insuper deligetur. Nam & alias confert, & ut ne extremæ ferularum partes lædant, si ad non deligata adhibeantur. 5 Deficere autem oportet semper ferulas, à nuda parte, & hinc atq; illinc multum: & positionem ferularum semper ita providere convenit, ut neque super os aliquod circa articulos natura prominens, neque super nervum circa articulum fiat.

xxv. Tumores vero juxta poplitem, aut circa pedem, aut juxta aliam quampiam partem, ex compressione elevatos, multis lanis succidis probe carminatis, vino ac oleo respersis, cerato sublito, deligare oportet, 2 & ubi presserint ferulæ, citius laxare. Graciles autem fieri poterint, si supra ferulas gracilibus linteis tumores deligaris, ab infima parte initio facto, ad supernam procedendo. 3 Sic enim quam citissime tumor gracilis fieri poterit, & transcenderit supra priores deligationes. 4 Verum hoc deligationis modo uti non oportet, si non periculum fuerit in tumore, pustularum, aut denigrationis. 5 Tale vero nihil fit, si non quis valde premat fracturam, aut suspensam habeat, aut manu scalpat, aut aliud quid quod irritet corpori allabatur. 6 At vero canalem si quis sub ipsum femur supponat, qui poplitem non excedat, læserit magis quam

βλάπτοι αὖ μᾶλλον ἢ ὠφελέοι, ὅτε γὰρ αὖ τὸ σῶμα κωλύοι, ὅτε τὴν κνήμην ἄν οὐ δύναιτο μηδὲ κινεῖσθαι. 7 ἀσηρὸν γὰρ εἴη ἂν τὸ τένων τὴν ἐπιβάλλουσαν, ὃ ἥκιστα δεῖ, τοῦτ' ἂν ἐποτρύνοι ποιεῖν.

quam profuerit. Neque enim prohibuerit quo minus & corpus, & tibia, sine femore moveatur. 7 Noxius enim erit ad poplitem pertingens, & quod minime oportet, id facere impulerit.

XXVI. Ἧκιστα γὰρ δεῖ κάμπτειν τὸ γόνυ. 2 πᾶσιν γὰρ ἂν τυβλὸν παρέχοι τὴν ἐπίδεσιν, καὶ μηδὲ ἐπιδεδεμένοις κνήμης, ὅστις κάμπτοι τὸ γόνυ, ἀνάγκη ἂν εἴη τοῦτο τὰς μύας ἄλλοθι καὶ ἄλλοθι σχῆμα ἴσχειν. 3 ἀνάγκη δ' ἂν εἴη καὶ τὰ ὀστέα ἄλλοθι καὶ ἄλλοθι κίνησιν ἔχειν. δεῖ πᾶσιν ὧν ποιητέον τὸ ἰγνύλον ἐπιβάλλειν. δοκεῖ δὲ ἂν ὁμοίως ὁ σωλὴν ὁ περιέχων τὸ πόδα ἀπὸ τοῦ ἰσχίου ὠφελεῖν ὑπολυόμενον. 4 καὶ ἄλλως καὶ τὸ ἰγνύλου παντὸς χαλαρῶς περιτάττειν ξὺν τῷ σωλῆνι, ὥστε τὰ παιδία ἐν τῇσι κοίτῃσι παραγενέσθαι. εἶτα, ἁπλοῦν ὁ μηρὸς ἐς τὸ αὐτὸ ἀφαρέθοιτο, ἢ ἐς τὸ πλάγιον, δύκαλα χειρότερον εἴη ἂν ξὺν τῷ σωλῆνι, ἅτερος. 5 ἢν δὲ ἓν ἁμπερὲς εἴη πεπιεσμένος ὁ σωλὴν, ἢ ὁ ποιητέος. 5 πλέονος δὲ ἄκρης κήδεα χρὴ ἐπιμελέεσθαι ὡς σύμφυτος ἔχοι, καὶ ἐν τοῖσι κνήμῃσι, καὶ ἐν τοῖσι κάμπτουσι μηρὸν κατήγματα. 6 ἢν μὲν γὰρ ἀπαιωρῆται ὁ πὺς τῆς ἄκρης κνήμης ἠμαλυσμένης, ἀνάγκη κάμπτειν τὸ ἀγκυνήμιον τὰ ὀστέα κυρτὰ φαίνεσθαι. 7 ἢν δὲ ἡ μὲν πλέονος ὑψηλοτέρη ἢ δεῖ εἶναι ἠπεσμένη, ἡ δὲ ἄλλη κνήμη ὑπομετέωρος ᾖ, ἀνάγκη τοῦτο τὸ ὀστέον τὸ ἀγκυνήμιον τοῦτο κοιλότερον φαίνεσθαι δεῖ εἶναι, ὡσαύτως καὶ, ἢν ἡ πλέονος τυγχάνῃ ἐοῦσα ἀνθρώπου φύσει μεγάλη. ἀσθενὲς καὶ κραιπνοὺς ποιέει τὰ ὀστέα βραδύτερον, ἢν μὴ κατὰ φύσιν κείμενα ᾖ, καὶ τὰ μὴ ἀτρεμέοντα ἐν τῇ αὐτέων χήμαλι, καὶ

XXVI. Minime vero oportet genu flectere. 2 Omnem enim turbationem deligationibus inducit, & femore, & tibia deligata, quisquis genu flexerit. Necesse enim erit propter hoc, musculos alias atque alias aliam figuram habere. 3 Necesse est item ossa fracta moveri. Præ omnibus itaque faciendum, ut poples sit extentus. Videtur igitur canalis similiter prodesse, qui à coxa ad pedem usque subjectus contineat: 4 & alias circa poplitem, fasciam cum canali laxe circumdare oportet, quemadmodum infantes in cunis, fasciis obvolvuntur: deinde si femur ad supernam partem distorqueatur, aut ad latus, melius ita contineri poterit una cum canali. 5 Cæterum calcanei summi valde magnam curam habere convenit, ut & in tibiæ, & in femoris fracturis, apte se habeat. 6 Si enim dependeat pes, reliqua tibia firmata, necesse est juxta anteriorem tibiæ partem, ossa incurva esse. 7 Si vero calcaneum quidem moderato altius fuerit firmatum, reliqua vero tibia aliquantulum elevata, necesse est huic ossi, ut circa anteriorem tibiæ partem, moderato cavius appareat: atque hoc adhuc magis, si calcaneum hominis natura fuerit magnum. Sed & omnia ossa tardius corroborantur, si non secundum naturam posita fuerint, itemque ea quæ non in eadem figura quiescunt: & calli

45 αἱ πυρώσεις ἀσθενέστεραι. ' τοῦτο μὲν δὴ, ὅσοις τὰ μὴ ὀστέα κεκλείκηκεν, ἐξέχει δὲ μὴ, μηδὲ ἄλλως ἕλκος ἐγκύει.

XXVII. Οἷσι δ' τὰ ὀστέα κατέαγε ἁπλῶ τρόπω, & μὴ πολυχιδεῖ, αὐθήμερα ἐμβληθέντα, ἢ τῇ ὑστεραίῃ κ' χώρλω ἰζόμενα, 2 καὶ μὴ ἐπιδέχε ἡ ἀπόστασις τῶν θραγμάτων ὀστέων ἀπέπεμψαι, ἢ &, οἷσιν ἕλκος μὲ ἐγκύετο, τὰ δὲ ὀστέα κεκλειγότα εἶσι ἐξέχει, ἀλλ' ὁ τρόπος τῆς κατάξιος τοιοῦτος, οἷος τὰ θραγμάτα ὀστέων ἐνόσας ἐπιδόξες εἶναι, ἀναπλῶσαι τὰς τοιάτας. 3 οἱ μὲν μήτε μέγα ' ἀγαθὸν, μήτε μέγα κακὸν ποιέοντες, ἰητρεύοντες τὰ μὲν ἕλκεα καθαρλικῶ νῳ, ἢ πιοσπρλῶ ἐπιτιθέντες, ἢ ἔναιμον, ἢ ἄλλό τι, ὧν ἐνώσας ποιέει. 4 ἐπαινέω δ', τὰς οἰνηρὰς σπλίδας ἢ εἴρια ῥυθρὰ ὁκόσοι ἐπιδέσσι, ἢ ἄλλό τι τοιοῦτον. ἐπὶ δὲ τὰ ἕλκεα καθαρὰ γένηται, 5 & ἤδη ξυμφύντα, τότε τοῖς ὀδονίοις συχνοῖς πρῶντας ἐπιδεῖν καὶ νάρθηξι καθαρῶς. 6 οὕτω μὲν ἡ ἴησις ἀγαθὴ μὲν ποιέει, κακὸν δ' οὐ μέγα. τὰ μέντοι ὀστέα οὐκ ὁμοίως δύναται ἐμφύεσθαι ἐς τὠυτὸ ἑωυτῶν χώρλω, ἀλλά τινι ὀκληρότερα τὰ σώματα & κωφὰ ταῦτα γίνεται. 7 χρόνιος δ' ἂν & βραχύτερα, ὧν ἀμφότερα τὰ ὀστέα κατέαγε ἢ πήχεος ἢ κνήμης.

XXVIII. ''Αλλοι δ' ὧν τινες εἰσὶν, οἱ ὀδονίοις τὰ τοιαῦτα ἐντρόσσι σφέων, καὶ ἔνθεν καὶ ἔνθεν ἐπιδέσσι τοῖς ὀδονίοις. 2 κ' δὲ τὸ ἕλκος ὧν ἀφαλείπεσι, καὶ ἐῶσιν ἀναψύχεσθαι. 10 ἔπειτα ἐπιτιθέασιν ἐπὶ ' τὸ ἕλκος

quoque debiliores ipsis obducuntur. ' Atque hæc quidem de 111
his quibus ossa quidem fracta sunt, non autem extra eminent, neque alias ulcus factum est.

XXVII. Quibus vero ossa fracta sunt simplici modo, & non multifido, ita ut eadem die reposita sint, aut postridie in sedem suam recepta, 2 & nullus timor sit fissorum ossium discessionis: aut etiam quibus ulcus ' quidem 5
factum est, ossa vero fracta non extra eminent, neque modus fracturæ talis est, ut sint segmenta à fissis ossibus separata: tales spes est simplici modo curari posse. 3 Et quidem sane neque magni quippiam boni, neque mali facientes, ulcera quidem curant aliquo purgatorio, aut picatum ceratum, (ut emplastrum cruentis vulneribus idoneum) aut aliud quid ex his quæ facere solent, imponentes. 4 Ego vero eos ' laudo qui splenia vino 10
imbuta, aut lanas succidas, aut aliud quid hujusmodi deligant. Ubi vero ulcera pura facta fuerint, 5 & jam coalescunt, tunc multis linteis deligare, & ferulis dirigere conantur. 6 Hæc quidem curatio boni aliquid facit, nihil autem magni mali. Ossa tamen non similiter in suam sedem firmari possunt. Verum corpora aliquanto tumidiora ea parte fiunt, quam fit opportunum: 7 fiunt autem & breviora ' his 15
quibus utraque ossa, aut cubiti, aut tibiæ fracta sunt.

XXVIII. Alii vero rursus sunt, qui talia statim linteis curant, & hinc atque illinc linteis deligant, ulcus vero ipsum relinquunt, & perfrigerari sinunt: 2 deinde super ulcus purgatorium aliquod imponunt, & splenis vino imbutis,

τοιζιν, ἢ ἐὰ μὴ ἕλκω εἶχεν. καὶ ἧ-
θω δὲ τῶν ὀθονίων μὴ ἐλάσσω
ἔσω τῶν πρόσθεν εἰρημένων. 7 ἀλ-
λὰ λύειν καὶ πλέον. ὅταν δὲ ἐπιδεθῇ,
δοκείτω τῷ ἐπιδεδεμένῳ ''ἁρμό- 7
ζειν μᾶλλον, πεπιέχθαι δὲ μή. 8 φύ-
σει δὲ κῇ τὸ ἕλκος μάλιστα ἁρ-
μόζειν. τὰς δὲ χρόνους τὰς αὐτὰς
μᾶλλον χρὴ εἶναι ἐπὶ τὸ μᾶλλον δοκεῖν
ἁρμόζειν. 9 τὰς αὐτὰς δὲ ἐπὶ τὸ
μᾶλλον δοκεῖν χαλᾶν, ὥσπερ καὶ
ἐν τοῖσι πρόσθεν εἴρηται. 10 μετε-
πιδεῖν δὲ δεῖ τρίτης πάλιν μέ-
ρης ποιέοντα, ἐς τὰς πρόσθεν τὰς
ὡδὲ λεγομένας, ''ὥσπερ πρόσθεν
εἴρη), πλὴν ἐς τὸ σύμπαν ἧσσόν
τινι πίζειν τούτῳ ἢ ἐκεῖνα. καὶ διὰ
τὸν λόγον τὸν εἰκότα γίνηται, ἰχνό-
τερον μὲν αἰεὶ εὑρήσεται τὸ κῆ
τὸ ἕλκος. 11 ἰχνὸν δὲ κῇ τὸ ἄλλο
πᾶν τὸ ὑπὸ τῆς ἐπιδέσιος κολι-
χόμενον. καὶ εἴ τε σήπυησιες ἔσον-
ται βαθεῖς ἢ τῶν ἄλλων ἠλεδω-
μένων ἑλκέων. 12 ὅστε τε συρκία
ἐν τῷ τραύματι ἐμελλήθη καὶ ἐξα-
νατυῶσθαι, ''βαθεῖα πρόσρηγνυ) κῇ 8
σκιρρῶδες ἐπὶ ταύτῃ τῇ ἰητρείῃ, ἢ
ἧσσον τῶσιν ἄλλοισιν. 13 ἐς ὠτειλὰς τε
ἧσσον ὀρμῶσιν τὸ ἕλκος ἢ τῶν
ἄλλων ἠλεδωμένων. παίλων δὲ τού-
των αἴτιον, ὅτι ἰχνὸν μὲ τὸ κῆ τὸ ἕλ-
κος χωρίον γίνεται, ἰχνὰ δὲ καὶ
πρόσεχόντα. τὰ μὲν ἓν ἄλλα παίσι
τραύμασι τοιήσιος χρὴ ἰητρεύειν, ὥστε
εὐθὺ ἑλκώσιον ὀστέα κολληθῆ-
ναι. 14 τὰς δὲ νάρθηκας ἐπὶ
πρόσθεν. διὰ τοῦτο καὶ τὰ ὀθό-
νια χρὴ τοιοῦτοισι πολέσιν εἶναι ἢ τοῖ-
σιν ἑτέροισιν, ''ὅτι ἧσσον πίζει), 9
ὅτι τε οἱ νάρθηκες βραδύτερα 10
προσθήσονται. 15 ''διὰ μὲν τοι τὰς
νάρθηκας προσθῇς, μὴ κῆ τὸν
ἰθὺν ἕλκος προσθῆναι, ἀλλ'
ὥστε

in talibus, quam si ulcus non
esset. Copia vero linteorum non
minor sit prius relatis,7 sed etiam
aliquanto amplior. Si vero deli-
gatus fuerit, videatur is sibi lin-
tea 'firmata quidem esse, non 15
autem compressa: 8 dicatque
super ulcus maxime firmata esse.
Eadem autem tempora esse opor-
tet, ad hoc ut magis firmata esse
videantur, 9 & ad hoc ut magis
laxa videantur, quemadmodum
etiam in superioribus dictum
est. 10 Deligatio etiam postea fa-
cienda per tertium diem, ita ut
omnia postea faciamus consimili
modo, velut prius dictum est,
præterquam quod in totum, mi-
nus aliquanto hæc quam illa
'comprimenda sunt. Quod si 62
secundum rationem, quæ fieri
par est, facta fuerint, gracilior
quidem semper comperietur ul-
ceris pars, 11 graciliores autem &
reliquæ omnes, quæ à deligatio-
ne continentur: & suppuratio-
nes citiores erunt, quam in ul-
ceribus aliter curatis: & 12 quæ-
cunque carunculæ in vulnere
denigratæ sunt & mortificatæ, ci-
tius abrumpuntur ac excidunt in
hac curatione, quam in aliis: 13
& ad cicatricem citius pervenit
'ulcus, si hoc modo quam si alio 65
curetur. At omnium horum
causa est, quod & locus circa ul-
cus gracilis fit, & quæ circumsita
sunt, gracilia omnia fiunt. In
reliquis igitur omnibus consimi-
liter curare oportet, velut ossa
sine ulcerationibus fracta. 14 Ve-
rum ferulas apponere non opor-
tet. Et propterea linteа his plu-
ra esse debent quam aliis, & quod
minus comprimantur, & quod 10
ferulæ tardius apponantur. 15 Si
tamen ferulas 'apposueris, non 70
secundum rectitudinem ulceris

appones,

ὥστε καὶ χαλαρῶς περιτιθέναι, ἀσφυκτοτέρους, ὅκως μηδεμία σφίγξις μεγάλη ἔσται ἀπὸ τῶν ναρθήκων. [16] εἰρηται δὲ καὶ ἐν τοῖσι ἄλλοτερον κεφαλαιώδεϊ. τὸν μὲν οὖν διαιτᾶν ἀκριβεστέρῳ καὶ πολλῷ χρόνῳ χρὴ πεῖσαι οἷσιν ἐξ ἀρχῆς ἕλκεα γίνεται, καὶ οἷσιν ὀστέα ἐξέχει. ἐν δὲ τῷ ξύλῳ πλεῖν εἰρηται, [17] ἐπὶ τοῖσι ἰσχυροτέροισι τρώμασιν ἀκριβεστέρῳ καὶ πολυχρονιωτέρῳ εἶναι χρὴ τῷ διαίτῃ.

xxx. Ἡ αὐτὴ δὲ ἰητρεία καὶ ἑλκέων, ἐν οἷσιν ὀστέα μὲν κατέαγε, ἕλκεα δὲ ἐξ ἀρχῆς μηδέπω ἦν. [2] ἀλλὰ δὴ ἐν τῇ ἰητρείῃ ἕλκος γένηται, ἢ τοῖσιν ὀργανικοῖσι πεχθέντος, ἢ ὑπὸ νάρθηκος ἐνέσῃ, ἢ ὑπὸ ἄλλης τινὸς προφάσιος· [3] γινώσκεται δὲ ἢν τὰ τοιαῦτα, ἀλλὰ ἕλκος ἴσασι, τῇ τε ὀδύνῃ ἐν τοῖσι σφυγμοῖσι· [4] ἐν τὸ οἴδημα τὸ ἐν τοῖσιν ἄκροισι σκληρὸν γίνεται τοιοῦτον, ἐὰν τὰλικύλον ἐπιγράψῃς, ἐξαίφνης), ἀλλ' καὶ αὖθις ὑποπτήσσει τοχώς· [5] ἀλλ' ἤν τι τοιοῦτον ὑποπτεύῃς, λύσαι χρὴ, ἀλλὰ μὴ ἢν κνησμὸς ᾖ τὰς ὑποδεσμίδας, ἢ ἐπί τι ἄλλο τοιοῦτον ἐπιδεδεμένον, πρόσθεν κηρωτῇ ἀλείψαντα ἑτέρας χρὴ ἆραι. [6] ἀλλ' ἢν τούτων μὲν μηδὲν ᾖ, αὐτὸ δὲ τὸ ἕλκος ἠρεθισμένον δύσχροον γένηται καὶ πολὺ ἢ ἀκάθαρτον, καὶ τὰ μὲν σαρκῶν ἀναπυησομένων, τὰ δὲ νεύρων προσεκπεσόντων, τὰ δὲ ἕδρη χρὴ ἀναψύχειν πανταχῇ, ὅδε καὶ φοβεῖσθαι τὰς ἀναπυήσιας ταύτας, ἀλλ' ἰητρεύειν, τὰ μὲν ἄλλα ὡσαύτως πολιπόντα τρόπον, ὥσπερ δὲ οἷσιν ἐξ ἀρχῆς ἕλκος ἐγένετο. τοῖσι δὲ ὀργανικοῖσι ἄρχεσθαι χρὴ ἐπιδοῦναι ἀπὸ τοῦ οἰδήματος τοῦ ἐν τοῖς ἀκρωμίοις πάνυ χαλαροῖσι. [7] ἔπειτα ἐπινέμειν τῇ ἐπιδέσει αἰεὶ ἐς τὰ ἄνω, καὶ πιπί-

appones, sed ita ut laxæ adhibeantur, providendo ut nulla magna ab ipsis constrictio fiat. [16] Dictum autem hoc quoque est in his quæ prius scripta sunt. Victus autem rationem exquisitiorem, & longiori tempore constituere oportet, his quibus ab initio ulcera fiunt, & quibus ossa extra eminent: & in summa dicatur, [17] vehementissimis vulneribus exquisitiore, eoque diuturniore victu uti convenit. 75

xxx. Eadem etiam curatio ulcerum est in his quibus ossa quidem fracta sunt, sed ulcus ab initio non fuit: [2] verum inter medendum factum est, aut ulcere linteis magis compresso, aut à ferularum insessu, aut ab alia quapiam causa. [3] Cognoscuntur autem tales fracturæ, an ulcus subsit, & dolore, & pulsibus: [4] & tumor qui in extremis partibus est, talibus durus efficitur, & si digitum admoveris, attollitur: sed & cito rursus subterfugit. 80 [5] Si igitur tale quid suspicatus fueris, solvere oportet: & si quidem pruritus circa subligationes fuerit, aut alia quapiam parte deligata, cerato picato pro altero uti. [6] Si vero horum nihil fuerit, verum ipsum ulcus irritatum, reperitur nigrum valde aut impurum: & futurum est ut & carnes suppurentur, & nervi insuper excidant: hos omnino perfrigerare non oportet, neque quicquam has suppurationes 85 vereri, sed curare in reliquis omnibus consimili modo, velut eos quibus ab initio ulcus factum est. Linteis vero deligare incipere oportet valde laxis, à tumore qui in extremis partibus consistit, [7] atque ita deligationem distribuere semper sursum

πεπέχθαι μὴ μηδαμῆ· ἁρμόττει δὲ μάλιστα κὴ τὸ ἕλκος, τὰ δ' ἄλλα ἐπὶ ἧσσον· τὰ δὲ ὀθόνια τὰ ὑποβλητέα, ταῦτα μὲν κοιλοτέρα ἔστω καὶ μὴ στενά. [8] τὸ δὲ πλῆθος τῶν ὀθονίων ἔστω "ὅσον ἂν καὶ ἐν τῇ πάχυνσι ἐπιδέοιτο, ἢ ὀλίγῳ ἔλασσον. [9] ἐπὶ δὲ αὐτῷ τὸ ἕλκος ἱκανὸν ἁπλοϊον τῇ λευκῇ κηρωτῇ κεχρισμένον. λῦε τε δὴ σαρξ, λῦε τε νεῦρον μελανθῇ, ὑποστκπεσεῖ. [10] τὰ γὰρ τοιαῦτα οὐ χρὴ δριμέσιν ἰήσεσθαι, ἀλλὰ μαλθακοῖσιν, ὥσπερ τὰ πυρίκαυστα. μελεπιδεῖν δὲ ἀφὴ τελέσῃ, νάρθηκας δὲ μὴ ὑποβλητέον. ἀτρεμέειν δὲ ἐπὶ μᾶλλον, ἢ τὸ ὑποθέσθαι, καὶ ὀλιγοστέφν. εἰδέναι δὲ χρὴ, εἴ τε σὰρξ, εἴ τε νεῦρον τὸ σκεπεσφυμένον ἐστὶν, ὅ-[30]λῃ ἔτι πολλῷ μᾶλλον νέμεσθαι ἐπὶ τελείοι, πολλῷ δὲ ῥᾶσσον σκεπεῖται, πολλῷ δὲ ἰσχνότερα τὰ περιέχοντα ἔσται, ἢν εἴ πῃ ἀπολύσας τὰ ὀθόνια ἐπιβλῇ τὶ τῶν καθαρτικῶν φαρμάκων ἐπὶ τὸ ἕλκος. [11] καὶ τοι ἐὰν σκέπῃ τὸ σκεπυσσόμενον, ῥᾶσσόν τε στερεοῦται σκέπων ἢ ἑτέρως ἰητρεδιόμενον, καὶ ῥᾶσσον ὠτειλοῖ. πάντα μὲν οὖν ταῦτα ὀρθῶς ἐπιδεῖν καὶ μελέως ἐπίστασθαι. [12] ὑποστυμμάλλει δὲ καὶ τὰ σχήματα, ἢν οἷα χρὴ εἶναι, [καὶ] ἄλλη δίαιτα, καὶ τῶν ὀθονίων ἡ ἐπιβολότης. [13] ἐὰν δὲ ἄρα ἐξαπατηθῇς [35] "ὑπὸ τοῖς νεοτρέφοισι μὴ οἰόμενος ὀστέων λάβεσθαι, " τὰ δὲ ἐπίδοξα ἢ ἀναπλῆσαι, ἡ χρὴ ὀφρωδέειν τὸν τρόπον τῆς ἰήσεος. [14] ἀδὲν γὰρ εὖ μέγα φλαῦρον γένοιτο, λῦε μᾶλλον οὕτω ἔσῃ τῇ χρεὼ πεῖσαι ἐπιδέσιας ἀγαθὰς ἐξασφαλίσασθαι καὶ ἀσφαλέας ποιέεσθαι. [15] σημεῖον δὲ τόδε, λῦε μέλλῃ [15] ὀστέων ἀπόστασις ἔσεσθαι ἐν τῷ τρόπῳ τούτῳ τῆς ἰήσεος. πύον γὰρ

συχνὸν

versus, nusquam quidem comprimendo, sed maxime super ulcus firmando, super alia vero minus: & prima quidem lintea hæc munda sint, & non angusta. [8] Copia ' vero linteorum tanta [90] sit, quanta est si cum ferulis deligatio fiat, aut paulo minor. [9] Super ipsum autem ulcus sufficiens est splenium cerato albo illitum. Sive enim caro, sive nervus denigratus fuerit, excidet. [10] Talia enim acribus curare non oportet, sed mollibus, velut ambusta. Deligare vero postea per tertium diem convenit, ferulas autem non apponere. Quiescere vero magis quam prius, & modico cibo uti. Scire vero ' expedit, sive caro sive [95] nervus sit, id quod excidet, quod hoc modo multo minus ultra depascitur, & multo citius excidet, & multo graciliores circumfitæ partes erunt, quam si quis exolutis linteis, aliquid medicamentorum purgatoriorum super ulcus imponat. [11] Quin & si exciderit id quod suppurasset, & citius carne repletur, & citius ad cicatricem pervenit, quam si illo aut alio modo curetur. Omnia sane in hoc sita sunt, ut ' quis [100] hæc recte & moderate deligare sciat. [12] Conferunt insuper & figuræ, quales esse oportet, & reliqua victus ratio & linteorum aptitudo. [13] Si vero in recens vulneratis decipiaris, ossium discessum non fore putans, quum tamen expectatio sit illa emersura esse, modum curationis timere non oportet. [14] Nihil enim magni mali contigerit, si modo bonas ac innoxias deligationes manu facere noveris. [15] Signum autem hoc ' est, si ossium discessus in hoc curationis modo futu-[105]

rus

συχνὸν ῥεῖ ἐκ τοῦ ἕλκεος, καὶ ὀργᾶν φαίνεται. [16] πυκνότερον ἓν μέλει πιδεῖσθαι. Δεῖ τὸν πάλαδον, ἐπεὶ ἄλλως τε καὶ πυρέξει γίνοντα, καὶ ἵν' μὴ κάρφῃ πιέζοντα ὑπὸ τῆς ἐπιδέσεως, καὶ τὸ ἕλκος, καὶ τὰ περιέχοντα ἰσχνά.

XXXI. Ὅσα μὲν λεπτῶν πάνυ ὀστέων ἀποστάσεις ἀδεμιᾶς μεγάλης μεταβολῆς δέονται, ἀλλ' ἢ χαλαρωτέρως ἐπιδεῖν, ὡς μὴ ἀπολαμβάνηται τὸ πύον, ἀλλ' ὑπερβάλλον ἦ, καὶ πυκνότερον μέλει πιδεῖν, ἕως ἂν ἀπορρῇ τὸ ὀστέον, καὶ νάρθηκας μὴ περιτιθέναι. [2] ὁπόσοι δὲ μείζονος ὀστέου ἀπάσεις ἐπίδοξοι γίνονται, ἵν' τε ἐξ ἀρχῆς περιγνῶς, ἵν' τε καὶ ἔπειτα μεταγνῶς, οὐκ ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἰητρείης δεῖται, ἀλλὰ τὰς μὲν καταπάσιος, καὶ τὰς διορθώσιος ἕνεκα ποιέεσθαι, ὥστε ὡς εἰρήκαμεν. [3] ἀπλῆναι δὲ χρὴ διπλᾶς, πλάτος μὲν ἡμιπαλαιστιαίας, μὴ ἐλάσσους· ὀγδοον δὲ αὖ καὶ τριακοστὸν ἦ, ἢ ἐς τοῦτο τεκμήρεσθαι· [4] μῆκος δὲ βραχυτέρης μὲν ὀλίγου, ἢ ὥστε δὶς περιενεχθῆναι περὶ τὸ σῶμα τὸ τετρωμένον· μακροτέρης δ' συχνῶν, ἢ ὥστε ἅπαξ περιενεχθῆναι. [5] πλῆθος δὲ, ὁπόσας ἂν ξυμφέρῃ ποιησαμένους, τέτρις ἐν οἴνῳ μέλανι αὐστηρῷ βρέχοντα, χρὴ ἐκ μέσου διχόμενον, ὡς ἀπὸ δύο δρόμων περιστρέφοντα ἐπιδεῖν, περιελίσσοντα. καὶ ἔπειτα ἐπαναδοῦναι ἀλλήλαισιν τὰς δρόμους ἀφιέναι. [6] τοῦτο καὶ τε αὖ τὸ ἕλκος ποιέειν, καὶ καὶ τὸ ἔνδεν καὶ ἔνθεν ἔχειν τὸ ἕλκος. καὶ πέριξ μὲν μὴ, ἀλλ' ὅσον ἐρυκασμὸν ἕνεκεν τοῦ ἕλκεος περικεῖσθαι. [7] ἐπὶ δὲ αὐτὸ τὸ ἕλκος ἐπιβάλλειν χρὴ πίσσηλον,

rus est. Pus enim multum fluit ex ulcere, & glisc ere ac turgere affecta pars videtur. [16] Frequentius igitur deligare oportet, ob nimiam humiditatem, & quod alias etiam febres fiunt. Et si quidem valde premantur à deligatione, & ulcus, & circumsitæ partes graciles fiunt.

XXXI. Quicunque itaque valde tenuium ossium discessus fiunt, hi nulla magna mutatione opus habent, nisi ut laxius deligatio fiat, ut ne pus intercipiatur, sed facile effluere possit. Sed & frequentius deligare oportet, donec os discesserit, & ferulas non apponere. [2] Quibus vero majoris ossis discessus expectatur, sive hoc à principio prænoveris, sive etiam postea cognoveris, non amplius eadem curatione opus habet. Sed extentiones & directiones ita facere oportet, velut dictum est: [3] splenia vero duplicata, latitudine quidem dimidio palmo non minora: (quale tamen fuerit vulnus, juxta hoc conjectura facienda est:) [4] longitudine vero paulo quidem breviora, quam ut bis circum fauciatum corpus circumduci possint, multo vero longiora quam ut semel. [5] Copia vero tot sint, quot facere conducit. Hæc in vino nigro austero madefacta, ex medio initio facto circumvolvere oportet, quemadmodum fascia ex duobus initiis deligatur: & deinde fasciatim alternatione ipsorum facta, initia dimittere. [6] Hæc & super ipsum ulcus adhibenda sunt, & ab utraque ulceris parte, & ne comprimantur, sed saltem fulciendi ulceris gratia incumbant. [7] Supra ipsum vero ulcus, ceratum picatum impo-

σηρὰν, " ἤτι τῶν ἐναίμων, ἤτι τῶν ἄλλων φαρμάκων, ' ὃ, τι ξυύτροφόν ἐστιν, ἐπιτήδειόν ἐστι καὶ ἰῶ μὴ ἡ ὥρα χειμερινὴ ᾖ, ἐπιτήδειόν τῷ οἴνῳ τὰς σπλῆνας πυκνὰ, ἰῶ δὲ χειμερινὴ ἡ ὥρα ᾖ, " ἑτέρα πολλὰ ῥυῶδη νενοσημένα οἴνῳ καὶ ἐλαίῳ ἐπικεῖσθαι. [8] " ἐξάλλου δὲ αἰγὸς χρὴ ὑπολειπόδου, καὶ δυσπόρους ποιεῖν, φυλάσσοντα τὰς ὑποῤῥόας, μεμνημένον, ὅτι οἱ τόποι ἐν τοῖσι αὐτοῖσι σήμασι πολλὸν χρόνον κείμενοι ἀτελέμητα δυσπήκτα ποιέουσιν.

XXXII. Ὅσας δὲ μὴ οἷόν τε ἐπιδῆσαι ἰησασθαι δεῖ ἄλλα τέτων τῶν ' ἐμπεμφύων τρόπων, ἢ τῶν ἐμπεσομένων, τέτας δεῖ πλείονα χρὴ ποιέεσθαι, ὅκως αὐτέων σήσωσιν τὸ κοῖλον ἐς σύμφυσιν καὶ ἰθυωρίην προσέχοντα τὸν νόον. [2] καὶ τῷ ἀνωτέρω δεῖ μᾶλλον ἢ κατωτέρω. εἰ δέ τις μέλλοι καλῶς καὶ ὀχρῶς ἐργάζεσθαι, ἄξιον καὶ μηχανοποιήσασθαι, ὅκως κατὰ τέχνην δικαίην, καὶ μὴ βιαίην σήσῃ τὸ κοῖλον ἐς σύμφυσιν, μᾶλλον δὲ ἐν κνήμῃ ἐνδέχεται μηχανοποιέειν. [3] εἰσὶ μὲν ἔν τισι, οἳ ἐπὶ τοῖσι τοῖς τῆς κνήμης κατηγμοῖσι, καὶ τοῖσι ' ἐπιδεομένοισι, καὶ τοῖσι μὴ ἐπιδεομένοισι, τὸν πόδα ἄκρον προσδέειν πρὸς τὸν κλίνην, ἢ πρὸς ἄλλο τι ξύλον ὀρθὸν τὸν κλίνης καθειρύσαντες. [4] ἔστι μὲν πόνῳ καὶ ποιέειν, ἀλγὸν δὲ ἔδειν ὅτε χαὶ ἐς καθατείνεσθαι ἄκρον ἐπὶ τὸ προσδεδέσθαι τὸν πόδα. [5] ἐδέν τε ὄφελος τὸ ἄλλο σῶμα προσχωρῆσαι πρὸς τὸν πόδα, καὶ ὅτως ὀλίγον ἐπὶ τείνοιτο, ἔτ' ἂν ἐς τὸν ἴθυον εἶδος ὠφελέοι, ἀλλὰ καὶ βλαπτοι· φερομένε γὰρ τὰ

nere oportet, aut aliquod ex emplastris cruentis vulneribus destinatis, aut aliud quoddam medicamentum, quod familiare ac idoneum sit humectationi adhibendæ : ' & si quidem æstatis tempus fuerit, vino madefacere splenia frequenter oportet. Si vero hyems, lanas succidas multas vino & oleo imbutas adhibeto. [8] Oportet autem capræ pellem substernere, & defluxiones observare, ut facile effluere possint, ita ut meminerimus quod hi loci in iisdem figuris multo tempore permanentes, intertrigines curatu difficiles faciunt.

XXXII. Qui vero deligatione sanari per aliquem ex relatis, aut ' referendis modis non possunt, eos magnam huc curam adhibere convenit, ut fractam corporis partem commode positam habeant secundum rectitudinem, animadversione ad hoc habita, [2] ut sursum magis quam deorsum vergat. Si vero quis bene ac facile opus perficere velit, operæ precium est etiam machinamenta facere, quo justam & non violentam extensionem, pars corporis fracta habeat. Maxime vero in tibia ' machinamenta adhibere expedit. [3] Sunt igitur aliqui qui in omnibus tibiæ fracturis, & quæ deligantur, & quæ non deligantur, pedem summum ad lectum alligant, aut ad aliud quoddam lignum juxta lectum defossum. [4] Hi itaque omnia mala faciunt, nihil autem boni. Neque enim ullam opem affert extensioni, hæc pedis alligatio. [5] Nihilo enim minus ad pedem concedet reliquum corpus, atque sic non amplius extenditur : ' neque rursus ad rectitudinem quicquam prodest, sed

20 τῆ ἄλλῃ σώματος ἢ τῇ ἢ τῇ· ἐδὲν κωλύσῃ ὁ δεσμὸς τὸν πόδα, καὶ τὰ ὀστέα τῷ ποδὶ προσηρτημένα ἐπακολυθῆν τῷ ἄλλῳ σώματι. ⁶ εἰ δὲ μὴ προσεδέδετο, ἦσσον ἂν διεστρέφετο. ⁷ ὅσον γὰρ ἂν ἐγκαταλειπῆται ἐν τῇ κινήσει τὰ ἄλλα σώματα. ⁷ εἰ δέ τις σφαίρας δύο ἁψαιτο ἐν σκύτει αἰγυπτίῳ τοιούτας, οἵας φορῶσιν οἱ ἐν τῇσι μεγάλῃσι πέδῃσιν πολλὸν χρόνον πεπεδημένοι· αἱ δὲ σφαῖραι ἔχοιεν ἔνθεν καὶ ἔνθεν χιτῶνας, τὰς μὲν προσθὲν τρώματα βαθυτέρους, τὰς δὲ ὀπισθὲν τῶν γονάτων βραχυτέρους· ⁸ εἶεν δὲ ὁκνηραὶ μὲν καὶ μαλθακαὶ, ἁρμόζουσαι δὲ, ἢ μὲν αὐτῶν τῶν σφυρῶν, ἡ δὲ κάτωθεν τὲ γόνατος· ἐν δὲ πλατείης ἑκατέρη διττὰς ἑκατέρωθεν ἔχοι προσηρτισμένας· ἢ ἁπλᾶς ἱμάντος, ἢ διπλόας, βραχυτέρους ὥστε ἀγκύλας, τὰς μὲν ἐπὶ τὸ σφυρὸν ἑκατέρωθεν, τὰς δὲ ἐπὶ τὲ γόνατος· ⁹ καὶ ἡ αὐτὴ σφαῖρα ἑτέρους τοιούτους ἔχοι ἐπὶ τῷ ἰσχίῳ τῷ αὐτῷ· ¹⁰ κἀπὶ τὰ κρανία ῥάβδους λαβὼν ἴσον τὸ μέγεθος ἀλλήλῃσιν ἐχέτας, πάχος μὲν ὡς δακτυλιαίας, μῆκος δὲ, ὡς κεκαμμένας συναρμόζωσιν ἐς τὰ ἀπειρημένα, ἐπιμελέσθω ὅκως τὰ ἄκρα τὲ ῥάβδου μὴ ἐς τὸ χρῶτος, ἀλλ' ἐς τὰ ἄκρα τὲ σφαιρέων· ἐγκέλευε εἶναι ἢ χρὴ ξύλινα τρία τὲ ῥάβδου, καὶ πλέω, καὶ πυκνοτέρας τὰς ἑτέρας τὲ ἑτέρων καὶ μᾶλλον ἐς βραχυτέρας, καὶ μικροτέρας, ὡς ἐς μᾶλλον διαλείπειν, ἢν βέλῃ· ¹¹ ἔστωσαν ἢ αἱ ῥάβδοι ἑκάτερεν ἔνθεν καὶ ἔνθεν τὲ σφυρῶν· ¹² ταῦτα πάντα εὖ καλῶς μηχανοποιησάμενος, τὸν τε κοσμήσαντα δικαίως παρέχοι καὶ ἀμελλὶ κατὰ τὸν ἰθυωρίαν τὸν αὐτὸν τρώμα-

sed etiam obest. Dum enim vertitur reliquum corpus aut hac, aut illac, nihil prohibebit vinculum illud, quo minus & pes, & ossa pedi annexa, reliquum corpus sequantur. ⁶ Imo si pes alligatus non fuisset, minus distorqueretur. ⁷ Si vero quis pilas duas ex corio ægyptio consuat, tales quales gestant hi qui multo tempore in magnis compedibus vincti sunt: habeant autem pilæ hinc atque illinc tunicas, ad vulneris quidem partes, profundiores: ad articulorum vero partes, breviores. ⁸ Sint item tumidæ ac molles, & congruentes ad hoc, ut altera supra malleolos, altera infra genu coaptetur. Habeat insuper utraque duas utrinque appendices à latere, aut ex simplici, aut ex duplici loro, breviores velut ansas, ita ut alteræ sint ab utraque malleoli, alteræ ab utraque genu parte: ⁹ & superna pila alteras tales habeat secundum eandem rectitudinem. ¹⁰ Postea virgis corneis acceptis, æqualem inter se magnitudinem habentibus, crassitudine quidem digitali, longitudine vero ut flexæ appendicibus congruant, huc diligentiam adhibeas, ut extremæ virgarum partes non ad corpus, sed ad summas pilarum eminentias innitantur. Oportet autem tria esse virgarum paria, aut etiam plura: & alias aliis aliquanto longiores, & aliquanto breviores ac minores, ut si velis magis distendere possis. ¹¹ Locentur autem virgæ utræque hinc atque illinc à malleolorum utraque parte. ¹² Hæc itaque si bene machinatus fueris, & extensionem justam exhibuerint, & secundum rectitudinem æqualem, & vul-

τρώματα πόνον ἐδεὶς αὐτῶν.[13] τὰ γὰρ ἀποπιέσματα, εἴπερ τις ἀποπιέζοιτο, τὰ μὲν αὐτὸ ἐς τὸν πόδα ἀπάγοιτο, τὰ δὲ, ἐς τὸ μηρόν. αἱ τε ῥάβδοι δύ' ἐπιτείνειαν, αἱ μὲν ἔνθεν, αἱ δὲ ἔνθεν τῶν σφυρῶν.[14] ὥστε μὴ κωλύειν τὴν θέσιν τῆς κνήμης. τό, τε τρῶμα εὐκαθίστητον καὶ εὐβάστακτον. ἐὰν γὰρ ἐμπόδων, εἴ τις ἐθέλοι τὰς δύο τῶν ῥάβδων τὰς ἀνωτέρω αὐτὰς ἐπὶ τὰς ἄλλας ζεῦξαι. καὶ μὴν τῆς κόφου βέλοιτο ἐπιβάλλειν, ὥστε τὸ ἐπιβαλλόμενον μετέωρον τοῦ τρώματος εἶναι.[15] εἰ μὲν οὖν τὰ σφάγματα ἐπιτήδεια, καὶ καλὰ, καὶ μαλθακὰ, καὶ νεαρὰ ῥαφῆναι, καὶ ἡ ἔντασις τῶν ῥάβδων χρηστῶς συνβουλεύῃ, ὥσπερ ἤδη εἴρηται, σύγχρησαι τῷ μηχανήματι. εἰ δὲ τι τούτων μὴ καλῶς ἔξει, βλάψει αὐτὸ μᾶλλον ἢ ὠφελήσει.[16] χρὴ δὲ καὶ τὰς ἄλλας μηχανὰς, ἢ καλῶς μηχανᾶσθαι, ἢ μὴ μηχανᾶσθαι. αἰσχρὸν γὰρ καὶ ἄτεχνον μηχανοποιεῖσθαι ἀμηχάνοποιεῖσθαι.

XXXIII. Τῶν δὲ οἱ πολῖται τὰ ἰηλεῶν τὰ καθήγματα, καὶ τὰ ξὺν ἕλκει, καὶ τὰ αὐτὸ ἑλκέων, τοῖς σφετέροις τῶν ἡμερέων ἰηλεύσειν ἐθέλοιεν ῥυπαροῖσι, καὶ ἐδὲν τι ἄτεχνον δοκέοι τοῦτο εἶναι.[2] ὅστις μὲν ἀναγκάζων τὰς τῶν αὐτοκαταστρώτων ἐόντων μὴ ἔχοιτο ὀθονίων, ἐθέλοι σφισὶ χρᾶσθαι τοῖσι πλείστοι συγχώρεω.[3] ἢ γὰρ αὖ τις ἔχοι αὖτε ὀθονίων ἄλλο τι πολλῷ βέλτιον ἐθέλοι ἐπιδῆσαι ἐπὶ τὰ τοιαῦτα. εἶναι δὲ χρὴ παμπολλα, καὶ πάνυ καλῶς ἐξασμένα, καὶ μὴ τραχέα.[4] τῶν γὰρ ὀλίγων καὶ φλαύρων ὀλίγη καὶ ἡ δύναμις, ὥστε ἢ ἐπὶ μίαν ἢ δύο ἡμέρας ἐθέλοι ἐπιδῆν δικαίως, τρίτῃ

neri nullus dolor acceſſerit.[13] Nam quæ expreſſa fuerint, ſi quid tamen exprimetur, partim ad pedem abducentur, partim ad femur: & virgæ hinc atque illinc à malleolis accommodatiores erunt,[14] ut tibiæ poſitio non impediatur, & vulnus probe impingat ac ſuſtententur. Neque enim impedimento eſt, ſi quis velit duas virgas ſuperiores, ipſas inter ſe conjungere, & ſi quis leviter quid ſuperimponere velit, ut id quod ſuperimponitur à vulnere elevatum ſit.[15] Si quidem igitur & pilæ lenes & molles, & bonæ, & recentes conſutæ fuerint: & virgarum intentio probe intenta fuerit, velut jam dictum eſt, commodum erit machinamentum. Si vero quid horum non recte habuerit, læſerit magis quam profuerit.[16] Convenit autem & alias machinas, aut bene machinari, aut non machinari. Turpe enim eſt & minime artificioſum, in machinis ſtruendis à machinis aberrare.

XXXIII. Plerique porro medici fracturas, & cum ulceribus, & ſine ulceribus, primis diebus lanis ſuccidis curant, & nihil ab arte alienum ipſis hoc eſſe videtur:[2] & qui quidem à recens vulneratis coguntur, ex linteorum inopia lanis uti, his plurimus veniæ locus patet.[3] Non enim habuerit quis in linteorum penuria, aliud quid multo melius ad tales deligandas, quam eſt lana. Verum omnino multæ lanæ eſſe debent, & valde bene carminatæ, & non aſperæ.[4] Nam paucarum & malarum vires etiam modicæ ſunt. Qui vero ad unum aut duos dies, lanis deligare juſtum eſſe cenſent, tertia

τρίτη ἢ κὴ τετάρτη ὑγονίοις ἐπιδέοντες πιέζειν κὴ καθατείνουσιν, τότε μάλιστα ὅτοι πολὺ ἰσχὺν καὶ κάρτα ἐπίκαιρον ἀσυνετέτως. [5] ἤκιστα γὰρ χρὴ τῇ τρίτῃ καὶ τετάρτῃ συφελίζειν πάντα τὰ τραύματα. [1] ὡς δ' ἐν κεφαλαίῳ ἢ ἐρῆσαι, καὶ μηλώσιας ἢ πάσας φυλάττεσθαι χρὴ ἐν ταύτῃσι τῇσιν ἡμέρῃσι, καὶ ὁκόσοισιν ἄλλοισι τραύμασιν ἠρέθισεν. [6] τὸ ἐπίπαν γὰρ ἡ τρίτη καὶ ἡ τετάρτη ἡμέρη ἐπὶ τοῖσι πλείστοισιν τῶν τραυμάτων πολλὰς παλιγκοτήσιας, καὶ ὅσα ἐς φλεγμονὴν κὴ ἀκαθαρσίην ὁρμᾷ, κὴ ὅσα ἂν ἐς πυρετὸς ἴοι. καὶ μάλα πολλὸ ἄξιον τοῦτο μάθημα, εἰ πέρ τι ἄλλο." τίνι γὰρ ἂν ἐπικοινωνέοι τῶν ἐπικαίρων φύσις ἰητρικῆς, ὁκοῖ πρὸς ἕλκεα μόνον, ἀλλὰ κὴ κατ' ἄλλα πολλὰ νοσήματα; "εἰ μή τις φήσει καὶ πάντα νοσήματα ἕλκεα εἶναι. [7] ἔχει γάρ πινα καὶ δοκέοντος λόγου ἐπιεικέως. [8] πολλαχῇ δὲ καὶ ἀδηλότητα πρὸς ἕτερα τοῖσι ἐπαοιδοῖσιν.

XXXIV. Ὁκόσοι μὲν οὖν δικαμέσιν ἐπιδέσιοι χρῆσθαι, ἕως ἂν ἑπτὰ ἡμέραι παρέλθωσιν, ἔπειτα καθαπτέον τε καὶ καθετέον. καὶ ὀρθοῖσιν ἐπιδεῖν, ὅτοι ἂν μὴ ἀσυνέτως ὁμοίως φανεῖεν. [2] καὶ γὰρ τὴν φλεγμονὴν τὸ ἐπικαιρότατον παρελήλυθε, καὶ τὰ ὀστέα χαλαρὰ καὶ εὐξεπα· μὴ πάντας τοὺς ἡμέρας ἂν εἴη. [3] πολλῷ μᾶλλον κατᾶ καὶ αὖτη ἡ μελέτη τοῦ ἐξ ἀρχῆς τοῖσιν ὀθονίοισιν ἐπιδέσιος. [4] κεῖνος μὲν γὰρ ὁ τρόπος ἑβδομαίους ἑνὸς δεῖ καὶ παρασκευάζει νάρθηξι τελέως ἐπιδεῖν. ὅ τοῦ ὁ τρόπος πολὺ ὑστεροῖ. [5] βλάβας δέ τινας καὶ ἄλλας ἔχει ἀλλὰ μακρὸν ἂν εἴη πάντα γράφειν. [6] ὁκόσοισι δὲ τὰ ὀστέα καθεσπάται καὶ

tia vero ac quarta linteis deligantes premunt, ac extendunt tunc vel maxime, hi in re multi adeo ac magni in medicina momenti, se imprudenter gerunt. [5] Minime etiam tertia ac quarta die, omnia vulnera movere oportet: &, ut in summa dicam, etiam omnes spicillorum admotiones vitare convenit in his diebus, & alia quoque quibus vulnera irritantur. [6] In totum enim tertia 'ac quarta dies in 180
pleriſque vulneribus recrudescentias pariunt, & quæ ad inflammationem ac immunditiam procedunt, & quæ ad febres deveniunt. Et hæc res multi momenti est ut discatur, ut si qua
1 alia. Cum qua enim ex utiliſſimis in medicina rebus, non solum circa vulnera, verum etiam circa alios multos morbos, communionem non habet? nisi quis etiam alios morbos ulcera esse dixerit.[7] Habet enim & hic 'ser- 185
mo aliquam verisimilitudinem.
[8] Multis enim modis aliis cognati sunt.

XXXIV. Quicunque tamen justum esse putant lanis uti, donec septem præterierint dies, deinde vero extendere ac dirigere, & linteis deligare, hi non similiter imprudentes videri poterint. [2] Nam & maximum inflammationis periculum præteriit, & ossa laxa ac apta post hos dies sunt. [3] Longe tamen & hæc curatio superatur ab ea deligatione quæ 'ab initio linteis fit. [4] Ille enim 190
modus præparat ac efficit ut septima die ferulis perfecte deligari possint. Hic autem modus multo tardior est. [5] Sed & alia quædam detrimenta habet. Verum longum esset omnia scribere. [6] Quibus vero ossa fracta &

καὶ ἐξέχοντα μὴ δυνήσεται ἐς τὸν ἑαυτῶν χῶρον κατιδρύεσθαι," ἡ δὲ κατάπτωσις. "σιδήρεια χρὴ πωλεῖσθαι ἐς τὸν τρόπον, ὃν οἱ μοχλοὶ ἔχουσιν, οἷς οἱ λατόμοι χρέονται, τὸ μὲν ἕτερον τοιοῦτον, τὸ δὲ ἕτερον στενώτερον. εἶναι δὲ χρὴ καὶ τρία καὶ ἔτι πλείω, ὡς τοῖς μάλιστα ἁρμόζοντα ἕκαστα χρήσεσθαι. ἔπειτα τετρῆσθαι χρὴ ἅμα τῇ καθαπτούσῃ μοχλοῦ ἐπιβάλλοντα. τοῖς μὲν τὸ κάτωτέρω ἢ ὀστέου, ἐρείδοντα. τοῖς δὲ τὸ ἀνώτερον, τῷ ἀνωτέρω ἢ σιδήρου. ἀσφαλῶς δὲ λάμῃ, ὥσπερ ἐκ λίθου ἕξις ἢ ξύλου μοχλοῦσι ἰσχυρῶς. ἔστω δ' ὁπόσον τὸ σιδήρεια ὡς οἷόν τε, ὡς μὴ κάμπτηται. αὕτη μεγάλη ἐπικουρία, ἢν τε τὰ σιδήρεια ἐπιτήδεια ᾖ καὶ μοχλοῦται ἕξις, ὡς χρή.

XXXIV. Ὅσοις δὲ ἀνθρώποις ἄρμα μεμηχάνηται, πάντων ἰσχυροτάτῳ ἐστὶ τέλει τούτῳ, ὄνῳ τε ἀγωγῇ, καὶ μοχλοῦσις, καὶ σφήνωσις. τούτων δὲ τινῶν, ἢ ἑνὸς δή τινος, ἢ πάντων, ἐδὲν τῶν ἔργων τῶν ἰσχυροτάτων οἱ ἄνθρωποι ἐπιλείξουσιν. ἔκειν ἀπαραίτητον αὕτη ἡ μοχλοῦσις. ἢ γὰρ ἕτως ἐμπεσεῖται τὰ ὀστέα, ἢ οὐκ ἄλλως. "ὧν δ' ἄρα τῷ ὀστέῳ τὸ ἄνω παρηλλαγμένον μὴ ἐπιτήδειον ἔχει ἐνέδρῳ τῷ μοχλῷ, ἀλλὰ παροξύ, ὁ ὠφελιμώτερος παραγλύψαντα χρὴ ὀστέου ἐνέδρῳ τῷ μοχλῷ ἀσφαλέα ποιῆσαι. μοχλοῦσθαι δὲ χρὴ τὴν αὐτὴν ἡμέρᾳ, ἢ δευτεραίᾳ, τριταίᾳ δὲ μή, τεταρταίᾳ δὲ, ὡς ἥκιστα, καὶ πεμπταίᾳ. ἢ γὰρ μὴ ἐμβάλλοντα, ὀχλή-

extra eminentia in suam sedem collocari non possunt, his hæc restitutio debetur. Ferramenta facere oportet ad eum modum quem vectes habent illi quibus lapicidæ utuntur, alia latiora, alia anguſtiora. Esse vero convenit tria, aut plura etiam, quo quis maxime congruis utatur. Postea cum his una cum extensione motionem aggredi oportet, ita ut ad inferiorem ossis partem subjicias, ad superiorem vero partem ossis, superiorem ferramenti partem innitendo firmes, in summa, quemadmodum si quis lapidem aut lignum vehementer vecte commoveat. Sint autem valida ferramenta quantum ejus fieri potest, ut ne flectantur. Hoc magnum auxilium est, si & ferramenta idonea fuerint, & si quis velut convenit commotionem faciat.

XXXV. Nam ex omnibus instrumentis quæ homines machinati sunt, fortissima hæc tria existunt, asselli circumductio, per vectes commotio, & cuneorum usus. At fine horum uno aliquo, aut fine omnibus, nullum vehementissimum opus homines perficiunt. Non igitur spernenda est hæc per ferreos illos vectes commotio: aut enim hoc modo, aut nullo alio, in sedem suam collabentur. Si vero superna ossis pars immutata fuerit ac confracta, ut vecti adhibendo locus non sit commodus, sed acutum quid prominet, tunc osse scalpendo derasо, securam vecti sedem facere oportet. Hanc autem per vectes commotionem & extensionem, eadem die aut secunda facere oportet. Non autem tertia. Minime vero quarta. Nam etiamsi non reponas, sed

ὀχλήσουσι δὲ, εἰ ταύτῃσι τῇσιν ἡμέρῃσι φλεγμονὴν αὖ ποιήσῃ, ἢ μᾶλλον ἢ ἔλασσον; ἀσαφὲς μὲν τι μᾶλλον ποιήσειν ἢ ἀπρήσουσι μᾶλλον. πάλιν αὖ μᾶλλον ποιήσειν ἢ ἀπρήσουσι ἐμβαλλόμενα. τοῦτο δὲ χρὴ εἰδέναι. [5] καὶ γὰρ, εἰ ἐπιβήσοιτο ἀσαφὴς ἐμβάλλοντι, ἐλπίδες μὲν ὀλίγαι σωτηρίης· λυσιτελέει δ' ὀπίσω ἐμβάλλειν τὸ ὀστέον, εἰ οἷόν τε εἴη, ἀόχλως. ἐν γὰρ ἐπὶ τοῖσιν χαλαροτέροισι τῶν καιρῶν ἀσαφὴς καὶ τέτανοι ἐπιγίνονται, ἀλλ' ἐπὶ τοῖσιν ἐντεταμένοισι μᾶλλον, [6] ὡς ἔστι νῦν ὁ λόγος. [6] ἐν χρὴ ἐν ὀνοχλίῃ εἶναι τῇσι προφημηθείσῃσιν ἡμέρῃσι ταύτῃσιν, ἀλλὰ μελλήσειν, ὅκως ἥκιστα φλεγμήνῃ τὸ ἕλκος καὶ μάλιστα σάπυηται. ἐπὴν δὲ ἐπὶ ἡμέρῃσι παρέλθωσιν, ἢ ὀλίγῳ πλείοσι, [7] ἴσως ἀπύρηται ἤδη, καὶ μὴ φλεγμήνῃ τὸ ἕλκος, τότε ἧσσον κωλύει ἢ πρόσθεν ἐμβάλλειν, ἴσως ἐλπίζοις κρατήσειν. ἴσως δὲ μὴ, ἐδεῖν δεῖ καὶ τοῦτο ὀχλέειν καὶ ὀχλέειν. [7] ἴσως μὲν ἂν ἐμβάλλοις τὸ ὀστέον ἐς τὸ ἑωυτοῦ χώρου, γεγραφάτω ἤδη οἱ πρόσθεν ὡς χρὴ ἰητρεύειν, ἴσως τε ἐλπίζοις ὀστέα ἀποπίεσαι, ἴσως τε μή. χρὴ δὲ, ἴσως μὲν ἐλπίζοις ὀστέα ἀποπίεσθαι, ὡς ἔφην τῷ πρόσθεν τὸ ὀδόντιον ἐπὶ πᾶσι τοῖσι τοιούτοισι τὸν ἐπίδεσιν ποιέεσθαι καὶ μέσον τὸ ὀδόντιον ἔχοντα μᾶλλον, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, ὡς ἐπὶ δύο ἄρκεων ἐπιδέσεις ἐπιδεῖν). [8] τὰ μὲν οὖν δὴ χρὴ ποιέειν ἐν τῷ φλεγμαίνειν καὶ ὀχλέειν τὸ ἕλκος, ὅκως ἥκιστα σηπηρὸς καὶ ὀπισθοναγμένον ἔσται παρὰ τὸν ἐπίδεσιν. τοῖσι μὲν γὰρ ἐπὶ δεξιὰ ἐπιδεῖν ξυμφόρως ἔχει, τοῖσι δὲ ἐπ' ἀριστερά. τοῖσι δὲ ἀπὸ δύο ἄρκεων.

sed alias moleſtiam exhibeas in his diebus, inflammationem induxeris: quanto magis ſi reponas? Convulſionem tamen multo magis induxeris ſi reponas, quam ſi reponere omittas. Atque hæc probe noſſe convenit. [5] Si enim reponenti convulſio acceſſerit, non multa ſalutis ſpes eſt. Commodum autem eſt rurſus ejicere os à ſua ſede, ſi hoc fieri citra moleſtiam poſſit. Non enim in laxioribus quam opportunum eſt, convulſiones ac diſtentiones accedunt, ſed in his quæ magis extenta ſunt. Cæterum de qua re nunc nobis ſermo eſt, [6] in prædictis illis diebus moleſtiam exhibere non oportet, & curam adhibere ut ulcus minime inflammetur, & maxime ſuppuretur. Poſtquam vero ſeptem præterierint dies, aut paulo plures, ſi ſine febre fuerit, & ulcus non inflamatum ſit, tunc minus vetat ut reponere tentes, ſi ſperes obtenturum te eſſe. Sin minus, non oportet fruſtra moleſtiam ſuſcipere & inferre. [7] Si igitur oſſa repoſueris in ſuam ſedem, jam ſcripti ſunt modi quomodo curare oportet, ſive oſſa diſceſſura eſſe, ſive non, expectatio ſit: & ſi quidem oſſium diſceſſus expectatio ſit, eo quem dixi modo cum linteis, in omnibus talibus deligationem facere oportet, ex medio linteo initio facto ut plurimum, velut ex duobus initiis faſcia deligatur. [8] Conjecturam autem facere oportet juxta ulceris formam, quo ſit quam minimum hians ac labiis protuberans & expaſſum. Aliis enim ad dextram deligare commodum eſt, aliis ad ſiniſtram, aliis ex duobus initiis.

XXXVI. Ὁκόσα δὲ κατὰ πορὴν

XXXVI. Quæcunque vero oſſa repo-

ῥῆῃ ὀστέα ἐμπεσεῖν, ταῦτα αὐτὰ εἰδέναι χρὴ ὅπ ἀποστήσ[ει]), καὶ ὅσα τελέως ἐψιλώθη τ σαρκῶν. [2] ψιλᾶ[ται] δὲ ἐνίων μὲν τὸ ἄνω μέρ[ος], μετεξετέρων δ κύκλωθεν ἀμφιθνήσκουσιν [1] αἱ σάρκες. καὶ τ μ ἀπ τᾶ ἀρχαίᾳ τρώματ & σσάπεσιν ἔνια τ ὀστέων, τ δ' ὕ. [3] καὶ τ μὲν μᾶλλον, τ δ' ἧσσον. καὶ τὰ μ σμικρά, τὰ δ μεγάλα. διὰ δ ταῦτα τὰ εἰρημένα σκ ἔστιν ἑνὶ ὀνόματι εἰπεῖν, ὁκότε τὰ ὀστέα ἀποστήσ[ει]). [4] τὰ μ γὰρ διὰ μικρότητα, τὰ δὲ διὰ τὸ ἐπ' ἄκρῳ ἔχειν ἧσσον ἀφίστ[α]ται. τὰ δὲ, διὰ τὸ μὴ ἀφίστασθαι, [5] ἀλλὰ λειποθαχ καθυξηρωθέντα, καὶ σαπρὰ γινόμενα. [5] ὡσὰς δ τούτοις, διαφέρ τε καὶ ἰητρείη ἰητρείης. ὡς μ ἂν τὸ ἐπίπαν τάχιστα τιτρώσκων ὀστέα ἀφίστ[α]ται), ὧν τάχιστα μὲν αἱ σκπυήσιες. τάχισται δὲ καὶ κάλλισται αἱ σαρκοφυίαι. [6] Ἐ γὰρ [7] ἂν ὑποφυόμεναι σάρκες καὶ τὸ σιναρὸν αὖτε μέλωσι ἐξωσιν τὰ ὀστέα ὡς ἐπὶ τὸ πελύ, ὅλ μ ὁ κύκλος ὁ ὀστέ, ἢν σὺν τεσσαρακοντα ἡμέραις ἐξιζήσ[ει] ἀποσῇ, καλῶς ἀποσήσ[ει]). [7] ἔνια γὰρ εἰς ἑξήκοντα ἡμέρας ἀφικνεῖ). τὰ μ γὰρ θρυμότερα τ ὀστέων ἧσσον ἀφίστ[α]ται). τὰ δ στερεώτερα, βραδύτερον. [8] τὰ δ ἄλλα τὰ μέσα, πολλὸν σὺν δὲ τ ἄλλα.

XXXVII. [1] Ἀποτρέψαι δ' ὀστέον ἐξέχον ἐπὶ τῶνδε τῶν προφασίων χρὴ, ἵν μὴ δύνῃ) ἐμβάλλειν, μικρὰ δὲ ἵν αὐτ δοκέῃ δεῖν παρελθεῖν, καὶ οἷόν τε ᾖ παραμεθιέναι, ἵν τε ἀσηρὸν ᾖ καὶ ἡρμοσμένον τ σαρκίων. [2] δυσμεταπίπτω παρέχει. ψιλὸν δὲ τυγχάνῃ ἐὸν, καὶ τοῦτ τὸν ἀφαιρεῖν χρή. [3] τὰ δ' ἄλλα ὀδὸν μέχρι διαφέρῃ, ὅτε ἀποτρέψ[ει], ὅτε μὴ ἀποτρέψ[ει]. σαφέως γὰρ εἰδέναι repositionem effugerunt, ea discessura esse nosse oportet: itemque ea quæ carnibus penitus nudata sunt. [2] Nudatur autem quorundam superna pars, quorundam vero carnes circumcirca mortificantur. Et quibusdam quidem ex veteri vulnere aliqua ossa emarcuerunt: quibusdam vero non: & [3] aliquibus magis, aliquibus minus, & partim parva, partim magna. Propter hæc igitur relata, uno verbo dici non potest, quando ossa sint discessura. [4] Aliqua enim ob parvitatem, aliqua ex eo quod in summa parte existunt, citius discedunt: aliqua eo quod non discedunt, reliccata & marcida effecta desquamantur. [5] Præterea differt curatio à curatione. In totum igitur ossa citissime his discedunt, quibus citissimæ fiunt suppurationes, & citissimæ ac optimæ carnis productiones. [6] Subnascentes enim juxta læsam partem carnes, plerunque ossa ipsa elevant. Totus tamen ossis circulus, si in quadraginta diebus discesserit, bene discedet. [7] Quædam enim ad sexaginta dies perveniunt. Nam & rariora ossa citius discedunt, solidiora vero tardius. [8] Alia autem minora: multo minore temporis spacio, alia aliter.

XXXVII. Cæterum os extra eminens his de causis præsecare oportet, si reponi non possit, & parum absit ut reponi posse videatur, & fieri poterit ut auferatur, & si noxium fuerit, & de carnibus quid rumpat, & sensus molestiam exhibeat. Sed & si nudum fuerit, tale auferre oportet. [2] Reliqua sive præseces, sive non præseces, non multum refert. Hoc enim certo scire expedit,

εἰδέναι χρὴ, ὅπ ὀσέα, ὅσα τελέως στρέεται τῶν υπερκῶν καὶ ἐπιξηραίνεται, ὅτι πάντα τελέως ἀποσήσεται. ὅσα δὲ ἀπολεπίδωθαι μέλλ, ταῦτα δ χρὴ ἀποτρέψαι. 3 τεκμήρεσθαι δὲ χρὴ καὶ τῶν τετυγμένων σημείων τὰ τελέως ἀποσησόμενα. 4 ἰητρεύειν δὲ τὰς τοιάτας απλώσεσι καὶ τῇ οἰνηρῇ ἰητρείῃ, ὥσπερ καὶ πρόσθεν γέγραπται, τῶ ἀποσησομένων ὀσέων. 5 Φυλάσσεσθαι δὲ χρὴ μὴ καθαρὸν ψυχροῖσι τὸν πρῶτον χρόνον. ῥιγέων γὰρ πυρετωδέων κίνδυνος. 6 κίνδυνος δὲ καὶ ἀπασμῶν. προκαλέεται γὰρ ἀεὶ ἀπασμὸν τὰ ψυχρά. ποτὲ δὲ καὶ ἕλκη. 7 εἰδέναι δὲ χρὴ, ὅτι πρῶτ ἀναγκαιότερα τὰ σώματα τούτῳ γίνεσθαι, ὧν ἀμφότερα τὰ ὀσέα καθειμένα καὶ παρηλλαγμένα ἰητρεύονται, καὶ οἷς ὅλως καὶ ὁ κύκλος τῶν ὀσέων ἀπέστη.

XXXVIII. "Ὅσοις δὲ μηρῶν ὀσέων ἢ βραχίονος ἐξέχει, ἢ τοι ἃ μάλα προέχουσι. τὰ γὰρ ὀσέα μεγάλα καὶ πολυμύελα, καὶ πολλὰ καὶ ἐπίκαιρα τὰ σωτήρια σώματα νεῦρα, καὶ μῦες καὶ φλέβες. 2 καὶ, ἢν μὲν ἐμβάλλοις, ἀπασμοὶ φιλέουσιν ἐπιγίνεσθαι. μὴ ἐμβληθεῖσι δὲ, πυρετοὶ ὀξέες, καὶ ἐπίχολοι καὶ λιγυώδεες, ἢ ἐπιμελέως. 3 προέχουσι δὲ ἔχ ἧσσον, οἷσι μὴ ἐμβληθῇ, μηδὲ πρηνὴς ἐμβάλλεται. ἔτι δὲ μᾶλλον προέχουσι, οἷσι τὸ κάτω μέρος τῶν ὀσέων ἐξέχει, ἢ οἷσι τὸ ἄνω. 4 προέχουσι δ' αὖ ἢ οἷσιν ἐμβληθεὶς ἀπαίνως γε μένει. 5 μελέτη γὰρ μελετέων μέγα διαφέρει, καὶ φύσεις φύσιων τῶν σωμάτων ἐς εὐφορίην. 6 διαφέρει δὲ μέγα καὶ

pedit, quod ossa quæ carnibus perfecte privantur, ac exarescunt, omnia penitus discedent. A quibus vero squamæ discessuræ sunt, ea præsecare non oportet. 3 Conjecturam vero eorum quæ discedent, ex constitutis signis facere oportet. 4 Curare autem tales spleniis & vinosa curatione, velut etiam prius de discessuris ossibus scriptum est. 5 Sed cavere decet ne primo tempore frigidis madefiant. Rigorum enim febrilium periculum est. 6 Periculum item convulsionum. Frigida enim semper convulsionem provocant: quandoque vero etiam ulcera. 7 Nosse quoque id convenit, necesse esse ibi corpora breviora fieri, ubi ossa fracta ac immutata curantur, & quibus totus ossis circulus discessit.

XXXVIII. At vero quibus femoris aut brachii os extra eminet, hi non valde superstites evadunt. Nam & ossa magna sunt, & multum medullæ habent: & quæ simul vulnerantur, multa sunt & magni momenti, & nervi, & musculi & venæ. 2 Et si quidem reposueris, convulsiones accedere solent. Si vero non reposita fuerint, febres acutæ, & biliosæ, & singultuosæ oboriuntur, & denigrantur. 3 Non minus autem superstites evadunt hi, quibus reposita non sunt, neque tentatum est ut reponerentur. Adhuc vero magis evadunt, quibus inferna ossis pars eminet extra, quam quibus superna. 4 Evadunt etiam quibus reposita fuerint, attamen raro. 5 Nam & curationes à curationibus multum differunt, & naturæ corporum à naturis, ad facile tolerandum. 6 Multum etiam

differt

ὧν ἔσω τῶ βραχίονος καὶ τῶ μηρῶ τὰ ὀστέα ἐξέχη.

XXXIX. Πολλαὶ γὰρ καὶ ἐπίκαιροι καταστάσεις φλεβῶν ἐν τῷ ἔσω μέρει, ὧν ἕνιαι πλεωσκόμεναι σφάλμα εἰσιν. εἰσὶ δ' αἱ ἐν τῷ ἔξω μέρει, ἧσσον δέ. ἐν τοῖσιν οὖν τοιούτοισι τρώμασι τὰς μὴ κινδυνώδεις ἃ χρὴ λαθεῖν, ὀκοῖαί πινές εἰσιν, καὶ παραλείπειν χρὴ ὡς τὰς κωμάς. [2] εἰ δ' ἀναγκαίοιο μᾶλλον ἐμβαλεῖν, ἐλπίζοις δὲ ἐμβάλλειν, καὶ μὴ πολλὴ ἡ παραφάκωσις ἢ ἐν ὀστέῳ, ἢ μὴ ξυνδεδραμήκοιεν οἱ μῦες, φοβέ- 2
35 λεσι γὰρ ξυνδεῖν, ἡ μόχλευσις καὶ τούτοισι μείζω τῆς καταστάσιος. δεῖ οὖν ξυμπαύειν. [3] Ἐμβάλλοντος δ' ἐλλέβορον μαλθακὸν πιπίσκειν χρὴ αὐθημερὸν, ἢν αὐθημερὸν ἐμβληθῇ, εἰ δὲ μὴ, ὑπ' ἐγκλήσεως χρή. τὸ [4] δὲ ἕλκος ἰπλοΐδιον χρὴ οἴνῳ κεφαλῆς ὀστέα κατανυγῆς, καὶ ψυχρὸν μηδὲν προσφέρειν. σιτίων δὲ τερῆσαι τελέως, καὶ ἢν μὲ πικρόχολος φύσει ᾖ, ὀξύγλυκυ δοῦναι ὀλίγον ἐπὶ ὕδατος ἐπιστάζοντα τυρόν διαιτᾶν. [5] ἢν δὲ μὴ πι-
40 κρόχολος ᾖ, ὕδατος πόματι χρῆσθαι. καὶ ἢν μὴ πυρετὸν ξυνέχῃς, τεσσαρεσκαίδεκα ἡμέρας τὸ ἐλάχιστον ἔτω διαιτᾶν. [6] ἢν δὲ ἀπύρετος ᾖ, ἑπτὰ ἡμέρησιν. ἑπτὰ δὲ προσαγωγῆς καὶ λόγου. φαύλου δ' ἀνάτασιν ἄγειν. καὶ, οἷσιν ἂν μὴ βληθῇ τὰ ὀστέα, καὶ τὸν φαρμακείῳ χρὴ τοιοῦτον ποιέεσθαι, καὶ τὸν ἕλκεων τὸν μελέτην, καὶ τὸν διαιτᾶν ὡσαύτως. [7] καὶ τὸ ἀπωρρύμον σῶμα μὴ κατατείνειν, ἀλλὰ

differt an in interna brachii ac femoris parte ossa extra prominent.

XXXIX. Multæ enim & periculosæ venarum extensiones in interna parte sunt, quarum aliquæ si vulnerentur, lethales sunt. Sunt autem & in externa parte, verum minus. In talibus igitur vulneribus qualia pericula immineant, ignorare non oportet, & ad temporum occasiones prædicere. Si [2] vero reponere hæc ossa cogaris, & reponendi aliqua tibi spes sit, & non multa ossis immutatio fuerit, & musculi non concurrerint (solent enim concurrere) vectis molitio etiam his cum extensione, opem bene ferre poterit. [3] Ubi vero reponis, veratrum molle bibendum dare oportet eadem die, si eadem die reposita fuerint. Sin minus, ne aggredi quidem oportet. [4] Verum ulcus curare oportet velut in capitis ossibus fractis, & frigidi nihil adhibere, & cibos penitus auferre: & si quidem amara bile præditus natura fuerit, favorum cremorem odoratum coctum, aut acetum mulsum dulce, in aquam instillato, eoque pro victu utatur. [5] Si vero amara bile præditus non fit, aquæ potione utatur. Et si quidem continua febre laborarit, ad quatuordecim dies ut minimum hoc victu degat. [6] Si vero sine febre sit, septem diebus. Postea sensim progressu contingente secundum rationem ad vulgarem victum adducatur. Et quibus ossa non reposita fuerint, eandem itidem medicamenti purgationem facere oportet, & ulcerum curationem, eundem item exhibere victum: & [7] dependentem de corpore partem non extendere, sed

ἀλλὰ καὶ πεπαύσθαι μᾶλλον, ὥστε
χαλαρώτερον εἶναι τὸ κῶλον. τὸ δὲ ἕλκος
45 ἧττον ὀστέων ἀπόστασις χρονίη,
ὥστε καὶ πόθεν εἶρη. μᾶλιστα
δὲ χρὴ τὰ τοιαῦτα ἁμαρτεῖν. 8
ἀλλ' ἴσως τις καλῶς ἔχει τὴν ἀποφυ-
γὴν. εἰ γὰρ ἐλπίδες ὀλίγαι, καὶ οἱ
κίνδυνοι πολλοί. 9 καὶ μὴ ἐμβάλ-
λειν ἄτεχνον αὐ δοκοῦσι εἶναι, καὶ
ἐμβάλλειν αὖ ἑτερότερα ἢ δυνάτα
ἀγαγεῖν, ἠσωληνίης.

XL. Τὰ δὲ ὀλισθήματα τὰ κατὰ
γόνατα, καὶ τὰ ἁμαχινήματα τῶν
ὀστέων, δυσθετέστερα πολὺ τῶν κατ'
ἀγκῶνα κινημάτων καὶ ὀλισθημά-
47 ο των. 2 πόθεν γὰρ ἄρθρου μηρὸς δύ-
σκολέστερον ὡς ἐπὶ μεγέθει, ἢ τὸ τοῦ
βραχίονος, καὶ δικαίως φύσιν μέσον
ἔχον, καὶ τούτῳ σφαιροειδέα. 3 τὸ δὲ
τοῦ βραχίονος ἄρθρον μέγα καὶ 3
βαθμοῖσι πολλοῖσιν ἔχον. ὧδε δὲ
τούτοις, τὰ μὲν κνήμης ὀστέα σφόδρα
πολλήσιά μοί ἐστι, καὶ σμικρὸν ἢ ἐκ
ἄκρου λόγου, τὸ ἔξω ὀστέον ὑπερέχει
ἐδεῖος μεγάλῳ κώλυμα εἶον. ἀφ'
οὗ πέφυκεν ὁ ἔξω τένων ὁ σφόδρα τοῦ
5 ἰγνύου. 4 τὰ δὲ τῆς ὠλένης ὀστέα οὐκ-
ὁπόταν ἐστὶν, καὶ τὸ βραχύτερον παχύτε-
ρον συχνῶ. τὸ δὲ λεπτότερον πολλῷ
ὑπερφάλλει καὶ ὑπερέχει τὸ ἄρθρον.
5 "ἐξήρτηται μὲν τοι καὶ τούτων τῶν 1
νεύρων καὶ τοῦ κοινοῦ ξυμφυσίου
τῶν ὀστέων." πλεῖον δὲ μέρος ἔχει τῶν 2
ἐξαρτήσεως τῶν νεύρων οὐ τῷ βραχ-
ίονι τὸ λεπτὸν ὀστέον, ἢ ὡς τὸ παχύ.
ἡ μὲν φύσις τοιαύτη τέρος τῶν ἄρ-
θρων τούτων καὶ τῶν ὀστέων καὶ ἀγκώνος.

XLI. Καὶ μὴν τὸν τρόπον τῆς φύ-
σιος τὰ κατὰ γόνυ ὀστέα πολλάκις
10 μὲν ὀλισθαίνει, ῥηϊδίως δὲ ἐμπίπτει. 2
φλεγμονὴ δὲ μεγάλη οὐ γίνεται, οὐδὲ δεσμὸς καὶ ἄρθρου. ὀλισθαίνει δὲ
τὰ πλείστα ἐς τὸ ἔσω μέρος, ἔστι
δ' ὅτε

'sed magis adducere, quo laxior 180
sit pars circa ulcus. At ossium
discessus diuturnus est, velut
etiam prius dictum est: maxime
vero talia fugere oportet, 8 si
modo quis honestam fugam ha-
beat. Nam & spes paucæ sunt, &
pericula multa: 9 & si quis non
reponat, artis expers esse videri
poterit: & si reponat, propin-
quius ad mortem quam ad salu-
tem perduxerit.

XL. Cæterum luxationes & 185
emotiones ossium circa genua,
multo 'mitiores sunt emotioni-
bus, ac luxationibus circa cubiti
flexuram. 2 Nam femoris arti-
culus pro magnitudine expedi-
tior est quam brachii, & justam
naturam solum habet, eamque
rotundam. 3 Brachii vero arti-
culus & magnus est, & sinus plu-
res habet. Ad hæc vero, tibiæ
ossa longitudine inter se similia
sunt: & externum os paululum,
ne memorabili quidem modo
excedit, nullum magnum impe-
dimentum afferens, à quo exter-
nus 'tendo circa poplitem ena- 190
scitur. 4 At cubiti ossa inæqualia
sunt, & quod brevius est, multo
crassius est: quod vero tenuius
est, multum superat & excedit
articulum. 5 'Dependet tamen & 1
hoc ex nervis, juxta communem
ossium connexionem. Majorem 2
autem partem connexionis ner-
vorum in brachio os tenue ha-
bet, quam crassum. 6 Horum ita-
que articulorum & ossium flexu-
ræ cubiti natura hujusmodi est.

XLI. Et propter naturæ mo- 195
dum, ossa 'circa genu sæpe qui-
dem luxantur, facile autem rur-
sus incidunt ac reponuntur. 2 In-
flammatio vero non magna ac-
cedit; neque vinculum articuli.
Luxantur autem plerunque in

inter-

σὶ ὅτε κὴ ἐς τὸ ἔξω. ποτὲ ἢ κὴ ἐς τ' ἐγγύλιον. 3 " τάτων ἁπάντων αἱ ἐμβολαὶ ἐ χαλεπαί. ἀλλὰ τὰ μ̃ ἔξω & ἔσω ὀλισθαίνουσι, καθῆσθαι μὲν χρὴ τ' ἄνθρωπον ἐπὶ χαμαιζήλου τινός· τὸ ἢ σκέλος ἀνωτέρω ἔχειν, μηλίῳ πολλῷ. 4 καπάτασις σὶ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ μελέη ὠκείη. τῇ μὲν καθειμένῃ τῷ κνήμιῳ, τῇ σὶ ἀνατεταμένῃ τὸν μηρόν. ' τὰ 5 σὶ κ̃ τὸν ἀγκῶνα ὀχλωδέστερά ἐστιν τῶν κ̃ τὸ γόνυ καὶ δυσεμβολώτερα, καὶ ἧσσι τῷ φλεγμονῇ, ὧν μήτις αὐτικὰ ἐμβάλοι. ὀλισθαίνει μ̃ γὰρ ἧσσον, ἢ ἐκεῖνα· δυσεμβολώτερα σὶ καὶ δυσεπιτώτερα, καὶ ἐπιφλεγμαίνει μᾶλλον " καὶ ἐπιπωρᾷ. 6 ἔστι σὶ καὶ τάτων τὰ μὲν πολλὰ σμικραί ἐγκλίσιες. ἄλλοτε ἐς τὸ πρὸς τῶν πλαγίων μέρος, ἄλλοτε τὸ ἔξω. 7 ἐ πᾶν ἢ τὸ ἄρθρον μεθίσταται, ἀλλὰ μόνον τὸ κοῖλον ὀστέον τὸ ὀστοῦ τὸ βραχίονος, ' ἢ τὸ ξ̃ πήχεος ὀστέον τὸ ὑπερέχον ἔχει. τὰ μὲν δὴ τοιαῦτα, καὶ τῇ ἢ τῇ ὀλισθῇ, ῥᾴδιον ἐμβάλλειν, " καὶ ἀπόχρη ἡ καθίστασις ἡ ἐς τὸ ἰσχνὸν κατὰ ἴσα τοῦ βραχίονος, τὸν μὲν καθ' ἑτέρου τῆς χειρὸς τείνων· τῷ ἢ κ̃ τῷ μασχάλῃ ἐμβαλλόντα. 8 τῷ σὶ ὑπὸ τῇ ἑτέρῃ ὠθοῦντα τὸ ἔξεστὸς ἄρθρον τὸ θένας ὠθοῦντα ἐς τὸ ἔσω. ἐναγκὲς σὶ ἐ βραδέως ἐμβαλλόμενα τὰ τοιαῦτα ὀλισθήκασι, 9 ' ἢν " πρὶν φλεγμαίνειν ἐμβάλλῃς. ὀλισθαίνει ἢ, " ὡς ἐπὶ τὸ πολύ, μᾶλλον ἐς τὸ ἔσω μέρος. ὀλισθαίνει ἢ κ̃ τὸ ἔξω. 10 δ̃ῆλα ἢ τῷ σχήματι, κὴ πολλάκις ἐμπίπτει τὰ τοιαῦτα καὶ αὖθις ἰσχυρῆς καθιστάσεως.

internam partem, aliquando etiam ad externam, quandoque etiam ad poplitem.[3] Horum omnium repositiones non sunt difficiles. Verum si quidem foras aut intro luxentur, hominem in humili aliquo sedili sedere oportet, ita ut crus altius, non tamen multo habeat. [4] Extensio autem ' plerunque moderata sufficit, ita ut ab altera parte tibia, ab altera femur in diversum extendatur. [5] At ossa circa cubiti flexuram molestiora sunt, quam quæ circa genu sunt, & difficilius reponi possunt, etiam ob inflammationem, si quis non statim reponat. Luxantur quidem minus quam illa, verum difficilius reponuntur ac coaptantur: insuperque inflammantur, ac callum acquirunt. [6] Sunt autem & horum plerunque parvæ inclinationes, aliquando ' ad partem ad costas, aliquando ad externam, [7] non ut totus articulus sit emotus, sed manet quid juxta ossis brachii cavitatem, qua parte cubiti os excedens habet. Talia igitur sive hac, sive illac luxentur, facile est reponere: & sufficit extensio in directum facta, secundum brachii rectitudinem, ita ut alter juxta manus junctura extendat, alter locum sub alis amplectatur. [8] Medicus vero altera manu ad emotum articulum admota, ' volis impellat: altera prope ad articulum injecta retrudat. Obediunt autem tales luxationes, & non tarde reponuntur, [9] si quis antea quam inflammentur reponat. Luxantur autem plerunque magis ad internam partem: luxantur etiam ad externam. [10] Innotescit id ex figura: & talia sæpe etiam absque vehementi tensione rursus incidunt.

τάσιν. χρὴ δ' ἢν ὑπερῇ τὸ ὀλισθῆσαν, τὸ μὲν ἄρθρον ἀπωθέειν ἐς τὠὐτὸ φύσιν, τὸ δὲ πῆχυν ἐς τὸ κοῖλον πρηνὲς μᾶλλον μετάγειν. τὰ μὲν δὴ τοιαῦτα ἀγκῶνος τοιαῦτα ὀλισθήματα.

LII. Ἢν δὲ ὑπερῇ τὸ ἄρθρον, ἢ ἔνθα ἢ ἔνθα ὑπὲρ τὸ ὀστέον τὸ πήχεος τὸ ἐξέχον ἐς τὸ κοῖλον τοῦ βραχίονος γίνεται μὲν οὐ πολλάκις τοῦτο· ἧσσον δὲ ἢ χρή), ἐκ δὲ ὁμοίως ἡ κατάτασις ἡ ἐς ἰθὺ καὶ μᾶλλον γινομένη ἐπιτηδείη τε τοιούτων ὀλισθημάτων.[2] κωλύει γὰρ ἐν τῇ τοιαύτῃ καταπάσῃ τὸ ὀστέον τοῦ πήχεος ὑπερέχον ὀστέου τοῦ ὑπερέχοντος τοῦ βραχίονος.[3] χρὴ τοίνυν ὅτως ὑποσβληκέναι τε καὶ παρασκευάσαι τοιοῦτον, οἷόν περ πρόσθεν γέγραπται, ἐπεὶ πρὸς τὸ ὀστέον τὸ βραχίονος κεκλῆσθαι τὸ ἐπιδεῖν, ἀπὸ δὲ τῆς μασχάλης ἐς τὸ ἄνω τένεσθαι.[4] ἀπὸ δὲ τοῦ ἀγκῶνος αὖτε ἐς τὸ κάτω ἀναγκάζειν. ὅτῳ γὰρ ἂν μάλιστα ὁ βραχίων ὑπερεωρηθεὶς ὑπὸ τῆς ὠμοπλάτης βαθμίδος,[5] ἰὼ δὴ ὑπερεωρηθῇ," ῥηϊδίη ἡ καθίπαυσις τοῖσι χερσὶ.[6] τὸ μὲν ἐξεστὸς τοῦ βραχίονος ἐμβάλλοντα ὠθέειν. τὸ δὲ ἐς τὸ πῆχυς ὀστέον τὸ ὠθοῦν τὸ ἄρθρον ἐμβάλλοντα ἀνωθέειν." τὸν αὐτὸν τρόπον ἄμφω, ἧσσον μὲν τοι,[7] ἡ τοιαύτη καθίπαυσις δὲ τοιοῦτο ὀλισθήματος δικμοπάτη.[8] ἐμβληθείη δὲ καὶ ἀπὸ τῆς ἐς ἰθὺ καθιπάσιος, ἧσσον δ' ἢ ἔτω.

LIII. Ἢν δὲ ἐς τἄμπροσθεν ὀλισθῇ ὁ βραχίων· ἐλαχίστακις μὲν τοῦτο γίνεται· ἀλλὰ πάνυ" ἐξαπίνης συμπαλήσεως τοῦ συμβάλλοντος πολλὰ μᾶλλον" ἄρθρα τῆς οἰκείαν φύσιν ἐμπίπτει, κωλύει μέγα τι μὴ τὸ κωλῦον.[2] τούτῳ δὲ τῇ συμπαλήσει μέγα τι τὸ ὑπερβεβηκὸς ὀφρυῶν τὸ ὑπὲρ τὸ πηχὺ-

incidunt. Oportet autem in his quæ intro luxantur, articulum quidem ad naturam suam repellere, cubitum vero magis in pro- 315
nam partem vergentem circumducere. Et plerunque sane cubiti luxationes hujusmodi sunt.

XLII. Si vero transgressus fuerit articulus, aut hac, aut illac, supra cubiti os, quod ad brachii cavitatem excedit: fit quidem raro hoc: si vero fiat, non amplius similiter extensio in directum contingens, talibus luxationibus idonea est.[2] In tali enim extensione, os à cubito excedens, brachii transgressionem prohibet.[3] Oportet itaque sic emotis extensionem talem fa- 320
cere, qualis prius descripta est, ubi quis ossa brachii fracta deligat, ut ab alia quidem in superiorem partem tensio fiat,[4] ab ipsa vero cubiti flexura, ad infernam cogatur. Sic enim brachium supra suum sinum maxime elevabitur.[5] Si vero elevatum fuerit, facilis est restitutio cum volis manuum,[6] ita ut emotam quidem brachii partem apprehendentes impellamus, os vero cubiti juxta articulum retrudamus, utraque eodem modo, mi- 325
nus tamen.[7] Atque talis extensio hujusmodi luxationis justissima est.[8] Poterit etiam reponi per extensionem in directum, verum minus quam hoc modo.

XLIII. At si in anteriorem partem brachium luxetur: rarissime autem hoc contingit. Sed quid repentina eluctatio non ejecerit? Multa enim etiam præter naturam suam excidunt, etiamsi magnum quid sit quod prohibeat.[2] Huic autem eluctationi magnum quoddam obstaculum 330
est, & os crassius quod superex-

προν τ' ὀστέων καὶ τ' νεύρων συχνὴ καπάτειζις. 3 ὅμως δ' δή πεζιν ἐξεπάλκασε. σημεῖον δ' τοῖς ἅτως ἐκπαλήσασιν. ὑδὲν γὰρ χεῖμα τῦ ἀγκῶνος κάμψαι δύναν). 4 σύ-
45 δηλον δὲ καὶ τ' ἄρθρον ψαυόμενον. ὧν μὲν ἔν μὴ αὐτίκα ἐμβληθῇ, ἰχυρεὶ καὶ βίαιοι φλεγμοναὶ καὶ πυρετώδεες γίνον). 5 ὧν δ' αὐτίκα τις ωδ' τύχῃ, εὔεμβολον. " χρὴ 2 δ' ὀθόνιον σκληρὸν ἐλίσσεμμον· δεκέσθ μὲν μέγα· σὺν δὲ τὰ σμικρὸν ἐς τ' κάμπτω καὶ ἀγκῶνος ἐξαπίνης ξυγκάμψαι τ' ἀγκῶνα, καὶ ωθησαγαγεῖν ὡς μάλιστα τῷ χεῖρα ωθὸς τ' ὦμον. 6 ἱκανὴ μὲν δ' αὕτη ἡ ἐμβολὴ τοῖσιν ἅτως σκπαλήσασιν. ἀλλὰ καὶ ἐς τ' ἰδ' καζάτειζις δυνα) σύ-
471 γπεζιζ· τ' τον τ' τρόπον τ' ἐμβολῆς. 7 τοῖσι μὲν τοι γέναρζιν τῆς χρὸς χρὴ, τ' μὲν ἐμβάλλονζα ἐς τὸ τ' βραχίονος ἐξέχον τὸ ωδ' τῷ κάμπτω ὀπίσω ἀπωθέζν· τ' δὲ λοιπὰ κάτωζεν ἐς τὸ τ' ἀγκῶνος ὀξὺ ἐμβάλλονζα ἀπωθέζν ἐς τὸν ἰδ' ναζέλλου τ' πήχεος ῥέπονζα. " δυνα) 3 δὲ ἐν τ' τοῦτο τῷ τρόπῳ τ' ὀλισθήσιος κάκείνη ἡ καζάτειζις ἡ ωθὲν γεγραμμένη, ὡς χρὴ καλα-
5 τείνειν τὰ ὀστέα τ' βραχίονος κατεπηγότα, ἐπὶ μέλλοσιν ἐπιδεῖν. 8 ἐπὶ δ' καζαθῇ, ἅτω χρὴ τοῖσι γέναρζι τὰς ωθοσόλας ποιέεσθ, ὥσπερ καὶ ωθὲν γέγραπ).

XLIV. Ἢν δ' ἐς τὸ πίσω βραχίονα ἐκπέσῃ ὀλιγάκις δ' τοῦτο γίνεται, " ἐπωδυνώτατον δὲ τοῦτο 34
πάντων καὶ πυρετωδέστατον ξυνεχέων πυρετῶν καὶ ἀκρηβολαν, θανατωδέων καὶ ὀλιγημερέων· οἱ τοιοῦτοι σκληνύῃ ἀδυνα). 2 ὧν μὲν ἔν αὐτίκα ωδ' τύχοις, βιάσασθ χρὴ σὺν ἀνασπάσαι τ' ἀγκῶνα, καὶ

cedit, & multa nervorum extensio: 3 attamen quidam sane eluctantur. Signum autem his qui ita eluctati sunt. Nihil enim de cubito flectere possunt. 4 Manifestus est etiam articulus ad contactum. Si quidem igitur non statim repositus fuerit, vehementes ac violentæ inflammationes, itemque febriles fiunt. 5 Si vero statim quis occurrat, facile reponi potest. Oportet autem linteum durum ' convolu- 335
tum (suffecerit non magnum) imponere obliquum in cubiti flexuram, & derepente cubitum inflectere, & manum quam maxime ad humerum adducere. 6 Sufficiens igitur fuerit hæc repositio, his qui ita eluctati sunt. Sed & extensio in directum, hunc repositionis modum coaptare potest: 7 volis tamen manus in eminentem brachii partem injectis, juxta flexuram retro impellere oportet, ita ut aliquis inferne iisdem ' in cubiti 340
gibbum injectis, ad cubiti rectitudinem retrudat. Efficax est etiam in hoc luxationis modo illa extensio quæ prius scripta est, quomodo ossa brachii fracta extendere oportet, ubi sunt deliganda. 8 Postquam vero extenta fuerint, sic cum manuum volis injectis coaptationes facere, velut etiam prius scriptum est.

XLIV. Cæterum si in posteriorem partem brachium exciderit (raro autem hoc contin-
git) hæc luxatio omnium ' ma- 345
xime dolorosa existit, & febres continuas meracæ bilis paucorum dierum ac maxime lethales inducit, & tales extendere brachium non possunt. 2 Si igitur statim affueris, extento cubiti gibbo cogere oportet, & sponte

incidit.

κο' κρὴ αὐτῷ ματον ἐμπίπλη.[3] "ὦ δὲ γε φθάσῃ πυρετιῶσας, σὺκ ἔτι χρὴ ἐμβάλλειν. καταστέλλει γὰρ αὖ ἡ ὀδυνη ἀναγκαζομένῳ. ὡς δ' ἐν κεφαλαίῳ εἰρῆσθαι, ἐπὶ ἄκρο χρὴ ἄρθρον πυρεταινοντὶ ἐμβάλλειν, ἥκιστα δ' ἀσκῶνα. [4]ἔστι δ' ἃ καὶ ἄκρα σίνεα καὶ ἀσκῶνα ἐν ὀχλώδεα. τοῦτο μὲν γὰρ τὸ παχύτερον ὀστέον ἐστὶν, ὅτε σκινήθη ἀπὸ τοῦ ἑτέρου, καὶ ὅτε ξυγκάμπτῃ, ὅτε καὶ τανύειν ὁμοίως δύναται).' [5]δῆλον δ' γίνεται ψαυόμενον καὶ τὴν ξύγκαμψιν τοῦ ἀσκῶνος τῇδε· τὴν ἀφαίρεσιν τοῦ φλεβὸς τὴν αὐτόθεν τοῦ μυὸς πίπτουσαν. οἷσι δ' τὸ πεσὸν, σὺκ ἔτι ῥᾴδιον ἐς τὴν ἰοῦσαν φύσιν ἀγαγεῖν. [6]ἐδὲ γὰρ ἄλλο ἐδὲ μίλλον ῥᾴδιον ξυμφυάδα κινῆσαι δύο ὀστέων κινητίσιν ἐς τὴν ἔχουσαν φύσιν ἱδρυθῆναι, ἀλλ' ἀνάγκη ὄγκον ἔχειν τὴν ἀφαίρεσιν. ὡς δ' ἐπιδεῖν χρὴ ἐν ἄρθρῳ, ἐν τῇ καμπῇ σφυρὸν ἐπιδέσει εἴρηται.

XLV. Ἔτι δ' ἐστὶ κατάγνυσθαι τὸ πῆχυ τὸ ὀστέον τὸ ὑπολεπτύνον τοῦ βραχίονος. ὅτε μὲν τὸ χονδρῶδες αὐτὸ, ἀφ' ἧς πέφυκεν ὁ τένων ὄπισθεν τοῦ βραχίονος, καὶ, ἐπὶν τοῦτο κινηθῇ, πυρετώδης καὶ κακοήθης γίνεται, τὸ μὲν ἄρθρον μένει ἐν τῇ ἑαυτοῦ χώρᾳ. ἴσως γὰρ ἡ βάσις αὐτέου ταύτη ὑπερέχει. "ὅταν δ' ἀπαγῇ ταύτῃ ἡ ὑπερέχουσα ἡ κεφαλὴ τοῦ βραχίονος, πολλαπλασίτερον τὸ ἄρθρον γίνεται[ἢ] μᾶλλον παντὶ παντὶ ἀποκωλισθῆναι. [3]ἀσινέστερα δ', ἁπλῶς ἐν κεφαλαίῳ εἰρῆσθαι, πάντα τὰ κατηγνυμένα τῶν ὀστέων ἐστὶν, ἢ οἷσι τὰ μὲν ὀστέα οὐ κατάγνυται, φλέβες δὲ καὶ νεῦρα ἐπίκαιρα ἀμφιφλᾶται· ἐν τούτοισι τοῖσι χωρίοισιν. [4]ἰσχυρότερον γὰρ δυνάτερ πελάζει τοῦτο ἢ ἐκεῖνα, ἕως ἐκπυρωθῇ ἐς τὸν θάνατον ἐκεῖνα, ἢ ἐκ τοῦ παραχρῆμα ἀμφὶ τὰ ἀσκῶνα ἐν ὀχλώδεα. τοῦτο μὲν γὰρ τὸ παχύτερον ὀστέον ἐστὶν, ὅτε σκινήθη ἀπὸ τοῦ ἑτέρου, καὶ ὅτε ξυγκάμπτῃ, ὅτε καὶ τανύειν ὁμοίως δύναται).' [5]δῆλον δ' γίνεται ψαυόμενον καὶ τὴν ξύγκαμψιν τοῦ ἀσκῶνος τῇδε· τὴν ἀφαίρεσιν τοῦ φλεβὸς τὴν αὐτόθεν τοῦ μυὸς πίπτουσαν. οἷσι δ' τὸ πεσὸν, σὺκ ἔτι ῥᾴδιον ἐς τὴν ἰοῦσαν φύσιν ἀγαγεῖν. [6]ἐδὲ γὰρ ἄλλο ἐδὲ μίλλον ῥᾴδιον ξυμφυάδα κινῆσαι δύο ὀστέων κινητίσιν ἐς τὴν ἔχουσαν φύσιν ἱδρυθῆναι, ἀλλ' ἀνάγκη ὄγκον ἔχειν τὴν ἀφαίρεσιν. ὡς δ' ἐπιδεῖν χρὴ ἐν ἄρθρῳ, ἐν τῇ καμπῇ σφυρὸν ἐπιδέσει εἴρηται.

incidit. [3] Si vero febris prævenerit, non amplius reponere oportet, dolor enim in cogendo augescet. Ut autem in summa dicam, neque alium articulum febrienti reponere oportet, minime vero cubiti gibbum. [4] Sunt autem & aliæ læsiones ac molestiæ circa cubiti gibbum. Hoc enim os crassius, si quando ab altero emotum est, neque flecti, neque extendi similiter potest. [5] Manifestum autem fit ex contactu, juxta cubiti flexuram, circa venæ discissionem supra musculum tendentem. Quibus autem tale accidit, his non amplius facile est ad suam naturam reducere. [6] Neque enim aliam ullam communem duorum ossium connexionem emotam, ad pristinam naturam collocare facile est: sed necesse est tumorem habere ipsam disparationem. Quomodo vero deligare oportet in articulo, dictum est in deligatione circa malleolum.

XLV. Quibusdam autem os cubiti brachio subjectum frangitur, quandoque quidem cartilaginosa ipsius pars, ex qua tendo retro brachium enascitur: & ubi hæc emota fuerit, febrile est ac malignum. Articulus tamen manet in suo loco, [2] æqualiter enim basis ipsius hac parte excedit. Quum autem abductus fuerit ea parte qua caput brachii excidit, vagabundus magis fit articulus, quam si penitus sit abruptus. [3] Nam, ut in summa dicam, omnia quæ franguntur, minus noxia sunt, quam si ossa quidem non frangantur, venæ autem & nervi alicujus momenti in his locis contundantur. [4] Vicinius enim ad mortem accedunt hæc quam illa, si

ξωνεχεῖ πυρετῶ. ὀλίγα γε μὴν τὰ τοιαῦτα κατήγματα γίνεται. 5 ἔστι δ' ὅτε αὖ τὴ ἡ κεφαλὴ τ' βραχίονο καὶ τὼ ἐπίφυζιν καλάγνυ). " ἔτω ἢ δοκέω κακοηθέστερον εἶναι πολλῶ, πολλῶ πνι δυηλέστερον τῶν κὰ' ἀκῶνα σινέων ἐστίν.

XLVI. Ὡς μὲν ἕν ἕκαστα τῶν ὀλισθημάτων ἁρμόσαι ἐμβάλλειν τε μάλιστα ἰητρόν, γέγραπ). Τὸ ὅπως ῥᾳδιαχεῖται ἐμβάλλειν τε μάλιστα ἄρθρον ξυμφέρει διὰ τὸ πάχο τ' φλεγμονῆς τ' νεῦρων. 2 καὶ γὰρ, ἢν ἐκπεσόντα αὐτίκα ἐμπίσῃ, ὁμοίως φιλεῖ τὰ νεῦρα ξυΐστασιν πιέσαι, τε [καὶ] καλύει ἐπὶ ποσὸν χρόνον τὸ τε ἔκτασιν, ὥστε ἧσσ φιλεῖ ποιέσαι, τὸ τε ξύγκαμψιν. 3 ἐντρόφυν δὲ πάντα ῥᾳδιωτικώτατα ταῦτα ξυμφέρει, καὶ ὀκῆσαι ἄγνυ), καὶ ὀκῆσαι διῆσαι), καὶ ὀκῆσαι ὀλισθαίνει. 4 πάντα γὰρ χρὴ ὀργανίζειν πολλοῖσι τε ἀπλοῦσιν καὶ κηρωτῇ ἐντρόφυν, ὥσπερ τε πᾶκα κατήμαλα. τὸ ἢ χῆμα τ' ἀγκῶνο τ' ἐν τούτοισι παντάπασι δεῖ τοιοῦτον ποιέσαι, οἷον ἧσσ, οἷσι βραχίων ἐπιδεῖται καλαγείς, καὶ πῆχυς. 5 κοινὸν μὲν γὰρ πᾶσι τοῖσιν ὀλισθήμασι, καὶ τοῖσι κινήμασι, καὶ τοῖσι κατήγμασι τοῦτο τὸ χῆμά ἐστι. 6 κοινότατον ἢ ἅπασι τὸ ἐκτανύειν διάτασιν, καὶ τὸ ἐκλαυάνειν ἕκαστα, καὶ ξυγκάμπτειν. ἐνιεῦθεν γὰρ ὁδοὶ εἰς ἀμφότερα ῥᾳδιωτάτοισι. δύσχρηστον ἢ καὶ δυσανάληπτον αὐτῶ τῷ κάμνοντι τοῦτο τὸ χῆμα. ἔπι ἢ ἅπασι τούτοις, εἰ ἄκρα κρατηθείη ὑπὸ τ' παρώμοιο. ἐὰ μὲν ἐκλεπταμένη ἡ χεὶρ κρατηθείη, κρέσσων ἂν εἴη μὴ ἅπασι ἔσαι. πολλῶ μὲν γὰρ κώλυμα εἴη, ὠφελείη δὲ ὀλίγον. ἐὰ δ' αὖ ξυγκεκαμμένη, μᾶλλον δύχρη-

febris continua acceſſerit. Pau- 361
cæ tamen tales fracturæ fiunt. 5 Quandoque vero hoc brachii caput juxta appendicem frangitur: atque hoc quum videatur 4 multo magis noxium eſſe, longe mitius noxis circa cubiti gibbum contingentibus exiſtit.

XLVI. Quomodo igitur ſingulas luxationes reponere, & præſertim curare oportet, ſcriptum eſt: & quod ſtatim reponere articulum maxime confert, propter celeritatem inflamma- 370
tionis nervorum. 2 Nam etiamſi elapſa ſtatim repoſita fuerint, ſimiliter tamen nervi diſtentionem facere ſolent, & ad tempus aliquod tum extenſionem, quam facere ſolent, tum influxionem impedire. 3 Confert autem omnia hæc ſimiliter curare, & quæ franguntur, & quæ diſparantur, & quæ luxantur. 4 Omnia enim multis linteis, & ſpleniis, & cerato curare oportet, velut etiam alias fracturas. At figuram cubiti gibbi in his etiam omnino 375
talem facere oportet, qualem in his quibus brachium fractum, & cubitus deligabatur. 5 Communiſſima enim omnibus luxationibus, & emotionibus, & fracturis, hæc figura eſt. 6 Communiſſima item ad diſtentionem poſtea faciendam, & ad ſingula extendenda, ac inflectenda. Hinc enim viæ ſunt ad utraſque partes conſimiles. Commodiſſima eſt etiam hæc figura ipſi ægroto, ut ipſum & geſtet, & appenſum 380
excipiat. His adde, ſi à callo apprehenſus fuerit, ſi quidem extenta manus apprehendatur, melius fuerit ſi non adſit, multis enim impedimento erit, paucis adjumento. Si vero inflexa, magis quidem commoda fuerit. Verum

οὐχρηστος ὡς εἰπεῖν. πολλῶ γὰρ οὐχρηστοτερη ἐὰν τὸ ἀμφὶ μέσα χῶμα ἔχωσι πωρωδέϊ κρέασιν. 7 τὰ μὲν δὴ ἁπλᾶ τοιαῦτα. 8 ἐπιδεῖν δὲ χρὴ τὸν τε ὀχλὸν καὶ τὰ περὶ τὰ ὀστᾶ τὰ μὲν ἐκκείμενα, ἵνα μὴ ἐπιπλέον ἐκπυήσῃ, καὶ τὰς ἀνωμαλίας τὰς περὶ τὰς καὶ τοῦτο ποιεέσθω μάλιστα τούτῳ, ἔνθεν δὲ καὶ ἔνθεν ἐπὶ ἴσον. 9 τὸ δὲ ἐπίδεσιν κοινὴν ποιέεσθαι χρὴ τοῦτο πήχεος καὶ βραχίονος, καὶ ἐπὶ πλεῖον ἀμφότερα ἢ ὡς οἱ πολλοὶ ποιέουσιν, ὅκως ἂν ἐξαρύῃ ὡς μάλιστα ἀπὸ τοῦ σίνεος τὸ οἴδημα ἔνθεν καὶ ἔνθεν. 10 περιπεβαλέσθω δὲ καὶ τὸ ὀξὺ τοῦ πήχεος, μὴ τὸ σῖνος καὶ τοῦτο ἦ, μή τε μὴ, ἵνα [μὴ] τὸ οἴδημα ἐνταῦθα περὶ αὐτὸ ξυλλέγῃ. περιφύλασσε δὲ χρὴ ἐν τῇ ἐπιδέσει, ὅκως μὴ καὶ πολὺ πολλῶ μᾶλλον ἔσῃ ἂν τὰ δεσμά. πεπιέχθαι δὲ καὶ τὸ σῖνος ὡς μάλιστα, καὶ τὰ ἄλλα καλαλασσέτω αὐτῷ περὶ τὸ πέλεκυν καὶ τὰ χαλάσιμα. 11 ταῦτα καὶ κατὰ τὰς αὐτὰς χρόνους ἕκαστα, ὥσπερ τὰ ὀστέων τὰ καλεηθέντων ἐν τῇ ἰητρείῃ περὶ αὐτῶν γέγραπται. καὶ μετεπιδέσιες ἀμφὶ τελέτης ἔστωσαν. 12 χαλᾶν δὲ δοκεῖ τὸ τῇ τελέτῃ ὥσπερ καὶ τότε καὶ νάρθηκας περιπελάσαι ἐν τῷ ἱκνουμένῳ χρόνῳ. ἐόντων γὰρ ἀπὸ τρόπου, καὶ τοῖσι τὰ ὀστέα καλεηθεῖσι, καὶ τοῖσι μὴ, ἧσσον μὴ πυρετώδεσιν. 13 ὡς χαλαρωτάτους δὲ, τοὺς μὲν ἀπὸ βραχίονος καλαπεφυκότας, τοὺς δὲ ἀπὸ πήχεος κεφυκότας. 14 ἔστωσαν δὲ μὴ παχέες οἱ νάρθηκες. ἀναγκαῖον δὲ καὶ ἀνίσους αὐτοὺς εἶναι ἀλλήλοισι, παραλλάσσειν δὲ παρ' ἀλλήλους, ἢ αὖ ξυμφέρῃ τεκμαιρομένῳ πρὸς τὴν ξυγ-

rum longe commodior, si mediam figuram obtinens callo apprehendatur. 7 Et hæc quidem de figura. 8 Deligare vero oportet, primum lintei initio super ipsam læsam partem injecto, sive fracta fuerit, sive emota, sive disparata: primas etiam obvolutiones super ipsam facere, ita ut maxime hac parte innitantur, minus vero hinc atque illinc. 9 Deligationem autem communem facere oportet, & cubiti, & brachii, utriusque multo plus quam plerique faciunt, quo quam remotissime à læsa parte tumor hinc atque illinc exprimatur. 10 Circumdetur insuper etiam acuta cubiti pars, sive læsio in hac fuerit, sive non, ut ne tumor ibi circa ipsam colligatur. Fugiendum vero est in deligatione, quantum ejus fieri potest, ut ne circa flexuram multa lintea coacervata sint. Compressio autem quam maxime circa læsam partem facienda est. Sed & reliqua compressio ac laxatio eadem adhibeatur, 11 & iisdem temporibus singula, quemadmodum in ossium fractorum curatione antea scriptum est. Et religationes postea per diem tertium fiant. 12 Videatur autem laxa esse deligatio tertia die, velut etiam tunc. Et ferulæ conveniente tempore adhibeantur. Neque enim alienum hoc est, & in his quibus ossa fracta, & quibus non fracta sunt, si non febriant. 13 Sint autem quam laxissimæ partim à brachio extentæ, partim ad cubitum positæ: 14 & non sint crassæ. Necesse est etiam inæquales ipsas esse inter se, ut vicissim permurentur qua parte conducit, conjectura juxta flexionem facta. Quin & ple-

ξύγκαμψιν. ἀλλὰ δὲ τὰ ἄπαλωτῶν τὰ περὶθεσιν τοιαύτην χρὴ ποιέεσθαι, ὥστε μὴ τὰ νεφήκεα εἴσῃ). [15] ὀκνηρότερος γὰρ ὁ λίγων καὶ ὁ σπουδαῖος περὶ τῶν ἐόντων τὰς ἀπὸ τῆς φλεγμονῆς τε καὶ ἀρχόνας τὰς ἀπὸ τῶν προσθέν γεγραμμένων.

niorum appositionem ejusmodi facere oportet, velut de ferulis dictum est, [15] ita tamen ut paulo tumidiora super læsam partem apponantur. Tempora vero ab inflammatione, & ab his quæ prius scripta sunt, conjectare oportet.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΠΕΡΙ ΑΡΘΡΩΝ.

HIPPOCRATIS DE ARTICVLIS.

Basil. græc. Foesius sect. VI. 47. 780. Basil. lat.

pag 47: ΩΜΟΥ δὲ ἄρθρον ἕνα τρόπον οἶδα ὀλισθαῖνον τὸ ἐς τὴν μασχάλην. κάτω δὲ, οὐδὲ πάλαι εἶδον, οὐδὲ ἐς τὸ ἔξω. [2] ὃ μέντοι διϊσχυρίσωμαι, εἰ ὀλισθαίνοι αὖ, ἢ ὅ, μὴ ὡς ἔχων περὶ αὐτοῦ, οὐ, ἃ λέγω. ἀλλὰ οὐδὲ ἐς τὸ ἔμπροσθεν οὐδέπω ὄπωπα, οὐδὲ τοῦτο ὅτι ἔδοξέ μοι ὠλισθηκέναι. τοῖσι μὲν γὰρ ἰητροῖσι δοκεῖ κάρτα ἐς τὰ ἔμπροσθεν ὀλισθαίνειν, καὶ μάλιστα ἐξαπιστῶν σὺν τάττειν, ὧν αὐ φύσις καλῶς λάβῃ τὰς σάρκας τὰς περὶ τὸ ἄρθρον τε καὶ τὸ βραχίονα. φαίνεται γὰρ σὺν τοῖσι τοιούτοισι πανταπασιν ἡ κεφαλὴ τοῦ βραχίονος ἐξέχουσα ἐς τὰ ἔμπροσθεν. [3] ἐγὼ δὲ πολλὰ τοιοῦτον ἐφάσκον ἐκπεπωκέναι, ἅπασι φλαῦρος ἐὼν τοῖσι ἰητροῖσιν, ἐπί τε τῶν δημοτέων ἄλλο τοῦτο τὸ πρῆγμα. ἐδόκεον γὰρ αὐτοῖσι ἀγνοεῖν μὲν ἐμοὶ, οἱ δὲ ἄλλοι πάντες ἐγινώσκειν, καὶ σὺν ἡδονῇ μᾶλλον [11] αὐτὸς ἀναγνῶναι, εἰ μὴ μάλις, ὅτι τοῦ ἐστὶ τοιόνδε. [4] εἰ τις τοῦ βραχίονος φιλοῖτο μὲν τῶν σαρ-

HUMERI vero articulum uno modo luxari novi, ad locum sub alis. Sursum autem nunquam, neque ad externam partem. [2] Non tamen affirmaverim an luxetur, aut non, etiamsi habeam quod dicam de ipso. Sed neque in anteriorem partem unquam vidi, neque videtur mihi unquam ' excidisse. Medicis tamen videtur valde in anteriorem partem luxari, & maxime decipiuntur in his, quorum carnes tabes circa articulum & brachium occupavit. Apparet enim in talibus caput brachii omnino in anteriorem partem eminens. [3] Atque ego tale aliquando non excidisse asserens, ob hanc rem apud medicos & vulgus male audivi. Solus enim ipsis ignorare videbar, ' alii vero omnes cognoscere. Nec potui ipsis persuadere, nisi admodum difficulter, rem ita se habere. [4] Si quis in brachio supernam humeri partem carnibus

σαρκέων τ' ἐπωμίδα, ψιλώσας ἑῷ, ἢ ὁ μῦς ἀνατείνῃ, ψιλώσας ἑῷ τ' τένοντα, τ' κῆ τ' μασχάλιν & κλεῖδα πρὸς τὸ ἦθος ἔχοντα, φαίνοις ἂν ἡ κεφαλὴ τ' βραχίονος ἐς τὸ μέσον θεν ἐξέχουσα ἰσχυρῶς, καμπὴ σὺν ὀπισθωκύᾳ. 5 πέφυκε γὰρ ἐς τὸ μέσον θεν πεπτωκὸς ἡ κεφαλὴ τ' βραχίονος. τὸ δ' ἄλλο ὀστέον τ' βραχίονος ἐς τὸ ἔξω καμπύλον. 6 ὁμιλεῖ ὁ βραχίων τῇ κοίλῃ τ' ὠμοπλάτης πλάτει, ὅταν πρὸς τὰς πλευρὰς πεφυκὼς ᾖ. ὅταν μέντοι ἐς τὸ μέσον θεν ὀπανυθῇ ἡ ξύμπασα χεὶρ, τότε ἡ κεφαλὴ τ' βραχίονος καθ' ἕξιν τῆς ὠμοπλάτης τῇ κοίλῃ κεῖται. 7 & ἐκ τοῦ ἐξέχειν ἐς τὸ μέσον θεν φαίνεται. ὡδὶ δ' νῦν ὁ λόγος, οὐδέποτε εἶδον οὐδεὶς ἐς τὸ μέσον θεν ὀπεσόν. 8 ἃ μὲν οὖν ἐγὼ ἐξεύρηκα περὶ τούτου, εἰ μὴ ὀπίσω αὖ ἴσως, ἢ δ'. ὅταν δ' ὀπίσω ὁ βραχίων ἐς τ' μασχάλην, ἅτε πολλοῖσιν ὀπιπλοῦσι, πολλοὶ ἐπίσαν' ἐμβάλλειν. 9 σύμπασι δὲ δεῖ τὸ εὐδένα πάντας τοὺς τρόπους, οἷσιν οἱ ἰητροὶ ἐμβάλλουσι, καὶ ὡς αὖ μάλιστα χρῶ. 9 χρὴ δὲ ἕκαστον χρὴ τῷ κρατίστῳ τ' τρόπων, ὦ τ' ἰσχυροτάτῳ ἀνάγκαι ὁρᾷς. 10 κράτιστος δ' ὁ ὕστατος γεγραμμένος.

11. Ὅσοισι μὲν δὴ πυκνὰ ὀπίπτει ὁ ὦμος, ἱκανοὶ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ εἰσὶν αὐτοῖσι σφίσιν αὐτοῖσιν ἐμβάλλειν εἰσίν. 2 ἐνέντες γὰρ τ' ἐπάρσης χερὸς τὸν κῶνδυλον ἐς τ' μασχάλιν, ἀναγκάζουσιν αὖ τὸ ἄρθρον. τ' δ' ἀσκῶνα πρὸς ἄγουσιν ἐπὶ τὸ στῆθος. 3 τ' αὐτὸν δὲ τρόπον τοῦτον κἠ ἰατρὸς αὖ ἐμβάλλοι, εἰ αὐτὸς μὲν ἄνω τ' μασχάλιν, ἐσωτέρω δ' ἄρθρα ὀπιπλώκοτος, ὑποτείνας τὸν

nibus denudarit, denudarit autem qua parte musculus sursum tendit. Nudarit item tendinem, qui sub alis, & juxta claviculam ad pectus est: 5 apparuerit utique ' caput brachii in anteriorem partem, reliquum autem brachii os, ad externam partem incurvum. 6 Conversatur autem brachium cum scapulæ cavitate obliquum, quum juxta costas fuerit porrectum. Quum vero ad anteriorem partem extenta fuerit tota manus, tunc brachii caput è directo est in scapulæ cavitate, 7 & non amplius in anteriorem partem eminere conspicitur. Verum de quo nunc est sermo, nunquam vidi ' in anteriorem partem elapsum: non tamen affirmarim ne de hoc quidem, an ita excidat, nec ne. 8 Quum igitur exciderit brachium ad locum sub alis, multi reponere noverunt, utpote quod multis elabatur. 8 Eruditi autem est omnes modos nosse, quibus medici id reponunt, & quo modo quis his modis quam optime utatur. 9 Optimo vero horum modorum uti oportet, si fortissimam necessitatem videris. 10 Optimus autem est ' qui postremus describetur.

11. Quibuscunque igitur frequenter humerus excidit, hi plerunque ipsi sibiipsis ad reponendum sufficientes sunt. 2 Immissis enim alterius manus digitis ac nodis in locum subalarem, articulum sursum cogunt, cubiti vero gibbum ad pectus adducunt. 3 Eodem etiam modo medicus reponet, si ipse quidem sub alam, articulo magis intro elapso, subtentis digitis à costis diducat, ita ut capite ' suo in summum humerum

τὰς δακτύλους ἀναγκάζει ἀπὸ τῶν πλαγίων ἐμβάλλων τὴ ἑαυτῷ κεφαλὴν ἐς τὸ ἀκρώμιον, ἀνιερεύσιος ἕνεκα, τοῖσι ἢ γόνασι δὲ τὸ ἀγκῶνα ἐς τὸ βραχίονα ἐμβαλὼν, ἀντωθέων ὡσὲς τὰς πλαγίους. ξυμφέρει ἢ κρατεροὺς τὰς χεῖρας ἔχειν τὸν ἐμβάλλοντα. ἢ, αὐτὸς μὲ τῇ πὶ χερσὶ ἐ τῇ κεφαλῇ δ' τῷ ποιεῖν. 4 ἄλλος δὲ 45
τις τὸ ἀγκῶνα ὠθεέτω, ὠθεῖν τὸ φῶτος. ἔστι ἢ ἐμβολὴ ὤμου, ἢ ἐς τὸ πίσω ὑποβάλλοντα τὸ πῆχυ ἐπὶ τὸ ῥάχιν, ἑτέρῃ τῇ μὲ ἑτέρῃ χειρὶ ἀναλαβὼν ἐς τὸ ὦμον ἐ ἀγκῶνος ἐχόμενον, τῇ ἢ ἑτέρῃ ὠθεῖν τὸ ἄγρυπνα ἀπόθεν συρεῖν δίδυ. 5 αὕτη ἡ ἐμβολὴ, ἢ ἢ περὶ ὀδὲν ἐπιπολῇ, ἢ ἢ φύσιν ἐστὶν, 6 ὅμως ἀμφιβάλλουσι τὸ ἄγρον, ἀναγκάζεται ἐμπίπλειν. οἱ δὲ τῇ πλέονι πυθόμενοι ἐμβάλλειν, ἐξω ἢ ἢ φύσιν ἀναγκάζεται. χρὴ 2
473 ἢ τὸ μὲ εὐθρωπον χαμαὶ καθκλίναι ὕπτιον, τὸ ἢ ἐμβάλλοντα χαμαὶ ἵζειν ἐφ' ὁκότερα αὖ τὸ ἄγρον σκάπτῃ λάνει. 6 ἁπτὸς λαβόμενον τῇ πὶ χερσὶ τῇσιν ἑωυτῶ, τὸ χρὸς τὸ σιναρῆς, καθιστέναι αὐτὸν, τὸ ἢ πλέονα ἐς τὸ μαχάλλιν ἐμβάλλοντα ἀνιωθέειν. τῇ μὲ δεξιῇ, ἐς τὸ δεξιὸν, τῇ ἢ ἀριστερῇ, ἐς τὸ ἀριστερόν. 7 δεῖ ἢ ἐς τὸ κοῖλον τὸ μαχάλης σὺν εἶναι προ- 1
5 γύλον τὸ σαρκῶδον. ἐπισκοπέειν ἢ ἢ πάνυ σμικρὰ σφαῖραι σκληραὶ, οἷα πολλαὶ ἐν τὸ σκυτέων ῥάπτουσι. λὺ γὰρ μᾶλλον τοιοῦτον ἐξικνέεται ὡσὲς τὸ κεφαλὸν ἢ βραχίονος. 8 καθιστάνομένης γὰρ τὸ χρὸς, κοιλαίνεται ἡ μαχάλη. οἱ γὰρ τένοντες οἱ ἔνθεν καὶ ἔνθεν τὸ μαχάλης ἀνθυφίστανται ἐναντίοι εἰσί. 9 χρὴ δὲ ἄνω ἐπὶ θάτερα ἢ καθιστανόμενα καθήμενον κατέχειν τὸ ὑγιὲα ὦμον, ὡς μὴ ὠθεῖλκηται

merum injecto, renitendi gratia, genibus vero juxta cubiti gibbum ad brachium admotis, ad coſtas retrudat. Conducit autem eum qui reponit, fortes manus habere: aut ipſe quidem manibus & capite ita faciat, 4 alius vero quidam cubiti gibbum ad pectus adducat. Eſt autem & humeri repoſitio, ut cubitus retrorſum ad ſpinam ſubducatur, deinde altera manu in ſummam gibbi cubiti partem injecta retortio fiat, altera vero juxta articulum retro innitatur. 5 Hæc repoſitio, & ea quæ prius dicta eſt, quum non ſint ſecundum naturam, tamen articulum circumagitantes incidere cogunt. Qui vero calcaneo reponere conantur, propinquum quid ei quod eſt ſecundum naturam, cogunt. Oportet autem hominem humi ſupinum reclinare, eum vero qui reponit, humi ſedere qua parte articulus excidit: 6 deinde apprehenſam manum læſam, cum ſuis manibus extendere, calcaneo vero in ſubalarem locum injecto, dextro in dextrum, ſiniſtro in ſiniſtrum, retrudere. 7 Oportet autem in cavitatem ſub ala rotundum quid congruens indere. Commodiſſimæ vero fuerint pilæ valde parvæ ac duræ, quales multæ ex coriis conſuuntur. Si enim non ejuſmodi quid inditum fuerit, calcaneum ac brachii caput pervenire non poteſt. 8 Dum enim manus extenditur, locus ſub ala cavatur. Tendines enim qui hinc atque illinc locum ſub ala conſtringunt, contrarii ſunt. 9 Oportet autem aliquem ab altera parte ejus qui extenditur conſidentem, ſanum humerum continere, ut ne corpus circum-

10 τὸ σῶμα, τ' χῤὸς τ' σιναρῆς ἐπὶ θάτερα τ̃ ὠμο μ̃ς. 10 ἔπ̃τα ἰμάντος μαλακ̃, πλάτος ἔχοντος ἱκανὸν, ὁπ̃αν ἡ σφαῖρα σ̃ληθῇ ἐς τ̃ μασχάλην, δεῖ τ̃ω σφαίρῳ πολλ̃ε. βλημάτ̃ι ἰμάντος, μ̃ κατέχοντος, λαβόμενος ἀμφοτερέων τ̃ χῤῶν ἰμάντος, ἀνέκαθεν τείνῃ πν̃ὰ ὑπὲρ κεφαλ̃ς ἐκ καθεν τ̃ ὠμο μ̃ καθήμενον τ̃ ποδὶ ὑποσάντα ὡς ἐ ἀκρωμί̃ τ ὀστέον. 11 ἡ δ' σφαῖρα ὡς ἐσωτάτω κ̃ ὡς μάλισα ὑπὸ τ̃ν πλευρέων κείσθω, μ̃ μὲν ἐπὶ τ̃ κεφαλ̃ ἐ βραχίονα.

III. 2 Ἔσι δ κ̃ ἄλλη ἐμβολ̃, 3 ὡς κατωμί̃ζειν ἐς ὀρθόν. μείζω μ̃τοι εἶναι χρὴ τ̃ κατωμί̃ζοντα. λαβόντα δ τ̃ χεῖρα, ὑποθεῖναι τ̃ ὦμον τ̃ ἑωυτ̃ ἐπὶ τ̃ μασχάλ̃ ὀξύ. 2 κ̃πειτα ὑποστ̃ίψαι, ὡς ἂν σ̃ίζῃ ἕδρη, ἄτ̃ω σχασάμενον, ὅκως ἀμφὶ τ̃ ὦμον τ̃ ἑωυτ̃ κρεμάσῃ τὸν ἄνθρωπον κ̃ τ̃ μασχάλ̃. αὐτὸς δ ἑωυτὸν ὑψηλότερον ἐπὶ τ̃τον τ̃ ὦμον ποιέσθω, ἢ ἐπὶ τ̃ ἕτερον. 3 ἐ δ κρεμάμενον τὸν βραχίονα ὡς τὸ ἑωυτ̃ σ̃ῆθος ὡσαναγκαζέτω ὡς τάχισα. 4 ἐν τούτῳ δ τ̃ χήμ̃ι ὡσανασ̃έλλ̃, ὁκόταν μέλλ̃ ῥήσσειν τ̃ ἄνθρωπον, ὡς ἀνλαβέσθαι τὸ ἄλλο σῶμα αὐτ̃, ἀντὶ ἐ βραχίονος καλεόμενον. ἐν δὲ ἄρα καὶ σφᾶς ἔσ ὁ ἄνθρωπος, ὡσαπερ μάθητε τούτῳ ὅπισθεν τ̃ κεφαλ̃ πᾶς. 5 ἔσ δ αἱ ἐμβολαὶ πᾶσαι κ̃ παλαισ̃ρίων ὄργανοί εἰσιν, ὅτι ἐ δεῖ ἀλλοίων χρημάτων δέον ἐπισ̃ενεχθ̃ναι. χρήσ̃ται δ' ἄν τις κ̃ ἄλλοθι. 6 ἄπεισι δὲ καὶ οἱ δεῖ τὸ ὕπερον ἀναπλάζοντες, εἰ γὰρ ἐ δ καλῶς φύσιν ἐμβάλλουσι. χρὴ δ τὸ μὲν ὕπερον κατ̃λλ̃χθαι ταινίῃ λεπτ̃ μαλακ̃ῇ· ὅσον δ' οὐ ὑποπλοδαίνοιτο,

cumtrahatur, dum læsa manus in alteram partem extenditur. 10 Postea ubi pila sub alam subdita fuerit, molle lorum sufficienti latitudine præditum, circum pilam circumdare oportet, ita ut quidem eo loro' ex utrisque initiis apprehenso sursum retrahat, à capite ejus qui extenditur confidens, & pede ad summi humeri os innitens. 11 Pila vero quam penitissime & maxime intus ad costas sita sit, & non ad brachii caput.

III. Est & alia repositio, quum humerum alter subdit. Majorem tamen esse oportet eum qui humerum supponit, ita ut apprehensa manu, humerum suum acuminatum sub illius luxati alam supponat, 2 & deinde' aliquantum versetur, ut velut sedi insideat, ea conjectura facta, ut homo illa circa humerum suum ex ala pendeat, ipse vero seipsum in hunc humerum altiorem faciat, quam in alterum, 3 brachium autem pendentis ad pectus suum quam citissime cogendo adducat. 4 In hac vero figura insuper concutiat, ubi hominem sustulerit, quo reliquum corpus in adversam partem brachio quod continetur vergat. Si vero valde levis fuerit homo, puer aliquis levis insuper ex ipso retrorsum dependeat. 5 Atque hæ omnes repositiones in palæstra usitatæ sunt, eo quod non opus habent aliorum instrumentorum importatione. Poterit tamen quis etiam alibi his uti. 6 Sed & qui circum pistillum cogunt, propemodum secundum naturam reponunt. Oportet autem pistillum molli quadam fascia esse involutum:

λιθαίνοι, ὑπολαμβάνῃ ὁ μεσηγὺ τῶν πλευρέων καὶ τῆς κεφαλῆς βραχίονος. 7 καὶ, ὧν μὲν βραχὺ ἔῃ τὸ ὕπερον, καθῆσθαι χρὴ τὸν ἄνθρωπον ἐπί τινος, ὡς μάλιστα τὸν βραχίονα ἐφεδάλλειν δυνῃ τῷ ὑπέρῳ. μάλιστα δ' ἔσω μακρότερον τὸ ὕπερον, ὡς ἂν ἐστὼς ὁ ἄνθρωπος κρέμαται μικρὸν δεῖν ἀμφὶ τῷ ξύλῳ. κάπειτα ὁ μὲν βραχίων καὶ ὁ πῆχυς ὑποδεδεμένοι τῷ ὑπέρῳ ἔστω. 8 τὸ δὲ ἐπὶ θατέρα τοῦ σώματος καθιέναι χρὴ τὸν ὑπερβάλλοντα καὶ τὰ αὐχένα ὑποδὰς τὴν κλινίδα τοῖς χεροῖν. οὕτω γὰρ ἐμβολὴ καὶ φύσιν ἐπιχείρεσιν ἔσται, ἐὰν μάλιστα δυνώμεθα, ἧκιστα χρησώμεθα σκοδάσμασιν αὐτῇ. 9 ἀλλὰ καὶ ἡ ἀλὰ τοῦ κλιμακίου ἑτέρη τῆς τοιαύτης, καὶ ἔτι βελτίων, ὅπου ἀσφαλέστερος αὖ τὸ σῶμα, τὸ μὲν τῇ, τὸ δὲ τῇ, ἀνιέναι καθεῖναι μέλλοιμεν. δεῖ γὰρ τὸ ὑποροδόδες ὁ ὦμος, ἐὰν δὲ καθαπήγῃ, δεῖσφάλλεσθαι τὸ σῶμα κίνδυνος, ἢ τῇ, ἢ τῇ. 10 χρὴ μὲν τι καὶ ἐπὶ τῷ κλιμακίῳ ἐπιδεδέσθαι τὸ αὐχένα στρογγύλον ἐναρμόσαντα ἐς τὸ κοῖλον τῆς μασχάλης, ὃ ὑποσφαλίσασθαι τὸν κεφαλὸν τοῦ βραχίονος ἐς τὸν φύσιν ἀπιέναι.

IV. Κρατίστη μὲν τοι παντέων ἐμβολέων ἡ τοιήδε. ξύλον χρὴ εἶναι πλάτος μὲν ὡς πενταδάκτυλον ἢ τετραδάκτυλον τὸ ἐπίπαν. 2 πάχος δὲ, ὡς διδάκτυλον, ἢ καὶ λεπτότερον. μήκος δὲ, δίπηχυ, ἢ ὀλίγῳ ἔλασσον. ἔστω δὲ ἐπὶ θατέρα τὸ ἄκρον τὸ ἀφερὲς καὶ ξυστὸν τοῦτο καὶ λεπτότατον. 3 ἄμβλυ δὲ ἐχέτω, μικρὸν ὑπερέχοντα ἐπὶ τῷ ὑπτίῳ τοῦ φερέος ἐν τῷ μέρει, ἀλλὰ μὴ τῷ ποδὸς τὰς πλευρὰς, ἀλλὰ

minus enim ita labarit: & inter costas ac brachii caput subter intrusum: 7 & si quidem breve fuerit pistillum, collocare hominem in sedili aliquo oportet, quo vix brachium circum pistillum circumdare possit. Sit autem potius longum pistillum, quo homo stans ferme circum pistillum dependeat. Postea brachium quidem & cubitus circa pistillum porrigantur, 8 ab altera vero corporis parte, quis manibus circa cervicem ad claviculam circumjectis deorsum cogat. Hæc repositio moderate secundum naturam est, & repositionem facere potest, si probe ipsam tractent. 9 Quin & per scalam alia quædam hujusmodi repositio fieri potest, & adhuc melior, eo quod corpus hinc atque illinc elevatum, securius librando adæquari potest. Nam circum pistillum etiamsi humerus fixus maneat, periculum tamen est ne corpus hac aut illac circumagatur. 10 Oportet tamen & super scalam superne rotundum quid deligatum esse, quod ad loci sub ala cavitatem congruum sit, & quod brachii caput ad naturam redigere insuper cogat.

IV. Optima vero ex omnibus repositionibus talis est. Lignum esse oportet latitudine quidem quinque aut quatuor in totum digitorum, 2 crassitudine vero duorum digitorum, aut etiam tenuius, longitudine autem bicubitali, aut paulo brevius. Sit autem altera parte summa rotundum, & angustissimum ac tenuissimum hac parte, 3 habeatque crepidinem paululum supereminentem, in extrema rotunditatis parte, sed non ea quæ ad costas, verum ea quæ ad brachii caput

ἀλλὰ τῷ πρὸς τὴν κεφαλὴν τοῦ βραχίονος ἔχειν, ὡς ὑφαρμόσαι τῇ μασχάλῃ τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ κεφαλοῦ τοῦ βραχίονος ὑποπεφυκυῖαν. [4] ὀθόνιον δὲ, ἢ ταινίᾳ μαλθακῇ, καλαμεχθείσῃ ἄκρῳ τῷ ξύλῳ, ὅπως πρεσβυτέρου ἔτι. ἔπειτα χρὴ ὑπώσασθαι τὴν κεφαλὴν τοῦ ξύλου ὑπὸ τὴν μασχάλην· ὡς ἐσωτάτω, μεσηγὺ τοῦ πλαγίου καὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ βραχίονος, τὸ ὅλον χεῖρα πρὸς τὸ ξύλον κατειλέσθαι πρόσκολλήσαι καλῶς τε τὸ βραχίονα, καλῶς τε τὴν πῆχυν, καλῶς τε τὴν κορυφὴν τῆς χειρός, ὡς αὖ ἀτρεμίειν ὅτι μάλιστα. [5] δεῖ πάντως δὲ χρὴ ποιεῖσθαι, ὅπως τὸ ἄκρον τοῦ ξύλου ὡς ἐσωτάτω τῆς μασχάλης ἥξει, ὑπερβεβηκὸς τὸν κεφαλὸν τοῦ βραχίονος. [6] ἔπειτα χρὴ μεσηγὺ δύο ξύλων τὴν χεῖρα πλάγιον οὖσαν προσδῆσαι, ἔπειτα ὑπερενεγκεῖν τὴν χεῖρα ξυὸν τῷ ξύλῳ ὑπὲρ τοῦ στρωτῆρος, ὅπως ἡ μὲν χεὶρ ἐπὶ θατέρῳ ἔσται, ἐπὶ θατέρῳ δὲ, τὸ σῶμα. [7] κεῖται δὲ τὴν μασχάλην, ὁ στρωτήρ. κάπειτα ἐπὶ μὲν θατέρῳ τὴν χεῖρα κολλοναστρόφιγγι ξυὸν τῷ ξύλῳ δεῖ τὸν στρωτῆρα. [8] ἐπὶ θατέρῳ δὲ ἐστὶ, τὸ ἄλλο σῶμα. ὕψος δὲ ἔχων ὁ στρωτὴρ προσδεδέσθω, ὥστε μετέωρον τὸ ἄλλο σῶμα εἶναι, ἐπ' ἄκρων τῶν ποδῶν. ὅτος ὁ τρόπος τοῦ δακρόπλοκου πολὺ κρείσσους ἐμβολῆς ὤμου. [9] δικαιότατα δὲ μὴ ἐδὲ μοχλοῦ, ἰὼ κατὰ μόνον ἐσωτέρω εἰς τὸ ξύλον τὴν κεφαλὴν τοῦ βραχίονος. [9] δικαιότατα δὲ αἱ ἀνακρούσεις, ἀσφαλέες δὲ τοῦτο τοῦ βραχίονος.

v. Τὰ μὲν δὴ νεωστὶ ἐμπίπτοντα θᾶσσον, ἢ ὡς αὖ τις οἴοιτο, πρὶν ἢ καταπτῶναι δοκεῖν. [2] ἀλλὰ καὶ τὰ παλαιὰ μένοντα αὖτε τοῦ ἐμβολίου εἴη τε ἐμβιβάσαι, ἰὼ μὴ ἤδη ὑπὸ χειρὸς σαφῶς μὲν ἐπιπεπληγὸς ἐπὶ κοτύλῃ,

caput exiſtit, quo ſub alam congrua ſit, juxta coſtas ſub brachii caput ſubdita. [4] Linteo autem vel faſcia molli, lignum ſumma parte obvolvatur, quo levius reddatur: deinde ſubdito ligni capite quam penitiſſime ſub alam, inter coſtas ac brachii caput, ' totam manum ad lignum 85
porrectam alligare oportet, juxta brachium, juxta cubitum, & juxta manus junctura, quo quam maxime ſit quieta: [5] præ omnibus autem curandum eſt, ut ſumma ligni pars, quam penitiſſime intra ſubalarem locum recipiatur, brachii caput tranſgreſſa. [6] Poſtea inter duas columnas trabem tranſverſam probe alligare oportet, & deinde manum cum ligno ſupra trabem tranſmittere, quo manus ab ' al- 90
tera parte ſit, corpus ab altera, [7] trabs vero ſub ala, & poſtea ad alteram partem manum deorſum cogere una cum ligno, circum trabem: [8] ad alteram vero reliquum corpus. Trabs autem ea altitudine alligetur, ut reliquum corpus elevatum ſummis pedum digitis innitatur. Hic modus repoſitionis humeri longe optimus eſt. Juſtiſſime enim commotionem facit, ſi ſolum penitus intus ad brachii ' caput li- 95
gnum fuerit. [9] Juſtiſſimæ item ſunt in utranque partem adæquationem facientes librationes, & ad hæc oſſi brachii ſecuræ.

v. Recentes itaque luxationes citius incidunt, quam quis putare poſſit, & priuſquam extentæ eſſe videantur. [2] Sed & veteres ſola hæc repoſitio reponere poteſt, ſi non jam ob vetuſtatem, caro quidem in acetabulum devenit, caput autem brachii

τύλω, ἡ δὲ κεφαλὴ τοῦ βραχίονος
ἤδη τρίβον ἐωυτῇ πεποιημένη· ἔνι
ἐν τῷ χωρίῳ, ἵνα ἐξεκλίθη. ὃ μὲν
ἀλλ' ἐμβάλλειν μοι δοκεῖ, καὶ ὅτω
πεπαλαιωμένον ἔκπλωμα τῶν
βραχίονος. [3] "τί γὰρ οὐ δικαίη μό- 4
χλευσις ἀχὶ κινήσεως μόνον τοι
δοκεῖ οὐ μοι δοκεῖν καὶ χώρου, ἀλλ'
ὀλιθαίνειν οὐ μόνον τὸ ἔθος. [4] τὸ αὐτὸ
δὲ ποιεῖ καὶ τὸ ἐπιμελῶς παρα-
σκευάζειν, τὸν τρόπον σκευά-
σασθαι, πάνυ μὲν ἱκανῶς ἔχει, ὡς δεῖ
"μέλλει ἕδος θεραπαινικὸν ἀναγκάζειν, ἢν 5
νεαρὸν ἔνι τὸ ὀλίθημα. ἐσκευάζθαι
μόνον τι χρὴ τὸ ξύλον, ὥσπερ εἴρη-
ται. [5] ἄνθρωπον δὲ αὖ χρὴ ἐπὶ σκίμποδα
πλάγιον ἐπὶ τὸ δίφρον. καὶ πάντα τὸν
βραχίονα ξὺν τῷ ξύλῳ ὑπερβαλεῖν ὑπὲρ
ἀνακλισμοῦ, καὶ ἐπὶ μὲν
θάτερα τὸ σῶμα καθαναγκάζειν,
ἐπὶ δὲ θάτερα τὸν βραχίονα σὺν τῷ
ξύλῳ. τὸ αὐτὸ δὲ ποιέειν ἀναγκάζειν,
"καὶ ὑπὲρ δίκλιδος θύρης. χρὴ εἶναι δὲ 6
τὸ τοιοῦτο ἀεὶ αὐτοῦ παρεόντα. [6] εἰ-
δέναι μὲν χρὴ, ὅτι φύσιες φυσίων
μέγα διαφέρουσιν, ἐς τὸ ῥηϊδίως
ἐμπίπτειν τε καὶ ἐκπίπτειν. διενέγκοι
μὲν γὰρ ἂν ἡ κοτύλης, ἢ μὴ δύσπε-
βατος ἔσται, ἢ δὲ ἧσσον. [7] παλίσσυν δὲ
διαφέρει καὶ τὸ νοῦρον ὁ σκώδεσμος,
τοῖσι μὲν ἐπιδόσιας ἔχων, τοῖσι δὲ
ξυντείνων καὶ ἐών.

VI. Καὶ γὰρ ἡ ὑγρότης τοῖσιν
ἀνθρώποισι γίνεται ἡ ἐν τοῖσ ἄρθροισιν,
διὰ τὸν νοῦρον ἢ ἀπάρθρια, ὡς χαλα-
ρά τε ἐν φύσει, καὶ τὰς ἐπιτάσιας
διφόρους φέρει. " συχνὸς γὰρ 7
ἂν ἴδοις ἄνδρας, οἳ ὅταν ὑγροὶ ἔωσιν, ὥστε
ὁπόταν βούλωνται, τότε αὐτοῖσι
τὰ ἄρθρα ἐξίστανται ἀνωδυνίως, καὶ
καθίστανται ἀνωδύνως. [2] "διαφέ- 8
ρει μὲν δὴ καὶ ἕξις τῆς σώματος. τοῖ-
σι μὲν γὰρ οὗ ἔχεται τὸ γύγνον εὖ σεσαρ-
κωμένοισιν

chii in loco ad quem declinavit, femitam sibi ipsi jam fecit. Verum tamen etiam ita inveteratum brachii elapsum, mihi posse reponere videtur. [3] Quid enim justa molitio non noverit? manere tamen in loco posse, non ita mihi videtur, sed prout consuevit rursus luxabitur. [4] Idem facit etiam si circum scalam, eodem modo velut dixi præparatam, coactio transmissi brachii fiat. Abunde item sufficit circum magnam sedem Thessalicam coactionem facere, si recens ' fuerit luxatio. Præparatum autem esse oportet lignum, velut dictum est: [5] hominem vero locare oportet in sede obliquum, deinde brachium una cum ligno supra sedis reclinatorium transmittere, & ad alteram partem corpus deorsum cogere, ad alteram brachium cum ligno. Idem quoque facit coactio supra biforem januam. His autem quæ forte præsentia fuerint, utendum est. [6] Nosse igitur expedit, quod naturæ ' à naturis multum differunt, ad hoc ut elabentia facile rursus incidant: differt etiam acetabulum ab acetabulo, quum aliud facile transcendi possit, aliud minus. [7] Plurimum item differt nervorum ligamentum, quum in quibusdam remissum sit, in quibusdam intentum.

VI. Nam humiditas hominibus fit ex articulis, propter nervorum connexionem, si laxa fuerit, & intensiones facile ferat. Multos enim videas qui adeo ' humidi sunt, ut quando velint, articuli ipsis citra dolorem excidant, & absque dolore restituantur. [2] Differt etiam habitus quidam corporis. Nam his quibus bene se habet membrum, & carnosis,

κωμβρίοισιν ἐκπίπλῃ τε ἧσσον, ἐμπίπλῃ τε χαλεπώτερον. ὅταν ᾖ αὐτοὶ σφῶν αὐτῶν λεπτότεροι καὶ ἀσαρκότεροι ὦσι, τότε ἐκπίπλῃ τε μᾶλλον, ἐμπίπλῃ τε ῥᾷον. [3] σημεῖον δ', ὅτι ταῦτα ἅπαντα ἔχοι, τόδε. τοῖσι γὰρ βουσὶ τότε ἐκπίπλασι μᾶλλον οἱ μηροὶ ἐκ τοῦ κοτύλης, ἡνίκα ἂν αὐτοὶ σφῶν αὐτῶν λεπτότατοι ἔωσι. [4] γίνον᾽ δ' ἂν βόες λεπτότατοι, ἢ χιμῶνος πλεῖστον. τότε δὴ καὶ ἐξαρτᾶσθαι μάλιστα. ἐν δὴ τούτῳ δεῖ ἐν ἰητρικῇ γράψαι· δεῖ δέ. [5] καλῶς γὰρ Ὅμηρος καὶ ἐμαθήκει, "ὅτι πάντων τῶν κεκμηότων βόες ὅτι μάλιστα πονέουσι ταύτῃσι ἀρόῳ, καὶ βοῶν οἳ ἀρότα, ὅτι καὶ τὰ χιμῶνα ἐργάζονται". [6] τούτοισι τοίνυν ἐκπίπλῃ μάλιστα. ἔτι γὰρ μάλιστα λεπτύνονται.

VII. Τὰ μὲν γὰρ ἄλλα βοσκήματα δυώδη᾽ βραχείαν δὲ πόην βόσκεται. [2] βοῦς δὲ μάλα, πολὺν βαθεῖαν χθόνα. τοῖσι μὲν γὰρ ἄλλοισιν ἐστὶ λεπτὴ ἡ ἐκβολὴ ἐκ χείλεος, λεπτὴ δὲ ἡ ἄνω γνάθος. βοὸς δὲ παχεῖα μὲν ἡ ἐκβολὴ ἐκ χείλεος· [3] παχεῖα δὲ καὶ ἀμβλεῖα ἡ ἄνω γνάθος. διὰ ταῦτα ὑποβάλλειν ὑπὸ τοὺς βραχέας πόας ἐ δύνανται. [4] τά τε ἄμφω μάνυχα τῶν ζώων, "ἅτε ἀμφόδοντα ἐόντα," δύνα᾽ μὲν συνηρᾶξαι, δύνα᾽ δ' ὑπὸ τὴν βραχεῖαν πόην ὑποβαλεῖν τοὺς ὀδόντας. [5] ἣ δὲ τῇ ἅπαν ἔχόση πόη μᾶλλον, ἢ τῇ βαθείῃ. καὶ γὰρ τὸ ἐπίπαν ἀμείνων, καὶ στερεωτέρη ἡ βραχεῖα πόη τῆς βαθείης, "ὅτι καὶ πρὶν σκληρεῖν τὴν βαθεῖαν. [6] διὰ τοῦτο ἔνιοι ἐποίησεν ὧδε τάδε τὰ ἔπη· ὡς δ' ὁπότ' ἀσπάσιον ἔαρ ἤλυθε βουσὶν ἐλίξιν. ὅτι ἀσμενωτάτη τοῖσι ταῦτα ἔχουσιν ἡ βαθεῖα πόη φαίνεται. [7] ἀλλ' ἡ μὲν ἄλλως ὁ βοῦς χαλαρὸν

nosis, & minus excidit, & difficilius incidit. Ubi vero ipsi ipsis tenuiores & magis excarnes fuerint, tunc & magis excidit, & facilius incidit. [3] Argumentum autem quod hæc ita se habeant, hoc est. Bobus enim tunc magis femora excidunt ex acetabulo, quum tenuissimi exiſtunt. [4] Fiunt autem tenuissimi boves ad finem hyemis. Tunc igitur etiam maxime luxantur: si tamen & hujusmodi quiddam in medicina scribere convenit. Verum convenit utique. [5] Bene enim Homerus didicit, quod ex omnibus pecudibus boves quam maxime laborent hoc tempore, & ex bobus potissimum aratores, eo quod hyeme operentur. [6] His itaque maxime excidunt articuli. Hi enim maxime attenuantur.

VII. Nam reliqua quidem pecora brevem herbam depasci possunt. [2] Bos autem non ita valde, prius alta fiat. Reliquis enim tenuius est labri prominentia, tenuius item superna maxilla. Bovi vero crassa est labii prominentia, [3] crassa item & obtusa superna maxilla. Quapropter in breves herbas subjicere non potest. [4] Rursus solidipeda animalia utpote utrinque dentata, & dentes inter se committere possunt, & sub brevem herbam dentes subjicere queunt, [5] delectanturque tali herba magis quam alta. Brevius enim herba in totum melior ac solidior est quam alta, adde quod alta etiam prius fructum effert. [6] Ob hoc igitur ita cecinit,

Haud secus ac bobus nigris gratissima veris
Tempora proveniunt:

quia gratissima apparet ipsis alta herba. [7] Sed & alias bos laxum

ρὸν φύσει τὸ ἄρθρον τοῦτο ἔχει μᾶλλον τῶν ἄλλων." Διὸ τοῦτο καὶ ἐλείπετο ἐπὶ μᾶλλον τῶν ἄλλων ζώων. καὶ μάλιστα, ὅταν λεπτὸν καὶ γηραλέον ἦ. Διὰ ταῦτα πάντα ἡ σκιπίπλη βοῒ μάλιστα. ὠλέσθω δ' ὑπὸ γέροντος βοὸς αὐτοῦ, ὅτι πάντων τῶν προειρημένων ταῦτα μαρτύρια ἐστι.

VIII. Περὶ δ' ὧν ὁ λόγος, τοῖσιν ἀσαρκοτέροισι μᾶλλον σκιπίπλη, ὡς θᾶσσον ἐμπίπλη, ἢ τοῖς οὐ σεσαρκωμένοισι· ἧσσον δὲ ἐπιφλεγμήνει τοῖσιν ὑγροῖσιν ἢ τοῖσιν ἀσάρκοισιν, ἢ τοῖσι σκελιφροῖσι καὶ σεσαρκωμένοις, καὶ ἧσσον γε δέδεται ἐς τὸν ἔπειτα χρόνον. ἀλλὰ καὶ ἡ μύξα πλείων γίνεται τῶν μετρίως μὴ ξὺν φλεγμονῇ. καὶ ὅπως αὖ ὀλισθηρὸν εἴη. μυξωδέστερα γὰρ τὰ πίπτοντα τὰ ἄρθρα τοῖσιν ἀσαρκοτέροισιν, ἢ τοῖσι σεσαρκωμένοισιν ἐστιν. ἡ γὰρ αὐτοῦ σὰρξ τῶν μὴ ἀπὸ τέχνης ὀρθῶς λελιμαγχημένων, οἷ τε λεπτῶν, μυξωδεστέρα ἐστίν, ἢ οἱ τε παχέων. ὅσοισι μὲν οὖν ξὺν φλεγμονῇ μύξα ὑπογίνεται, ἡ φλεγμονὴ δήσασα ἔχει τὸ ἄρθρον. Διὰ τοῦτο τὰ μάλα σκιπίπλη τὰ ὑπομύξα· σκιπίποιτο ἄν, εἰ μὴ ἦν πλεῖον ἢ ἔλασσον φλεγμονῆς ὑπεμφύεσθαι. οἷσι μὲν οὖν, ὅταν ἐμπέσῃ τὸ ἄρθρον, καὶ μὴ ἐπιφλεγμαίνῃ ἢ ἐκκρούσῃ τὸ ἀνωδυνώτως αὐτίκα τῷ ὤμῳ ὠδύνη· ἔστι μὲν δὴ οὐδὲν νομίζεσθαι δεῖν ἐπιμελεῖσθαι. ἐπεὰν μέντοι ἐπικρούσῃ τοιούτων. τοῖσι τοιούτοισιν σκιπίπλη, καὶ οὗτος μᾶλλον, καὶ οἷσιν αὖ ἐπιφλεγμαίνῃ τὰ νεῦρα. τοῦτο πάντα τῷ ἀνθρώπῳ ὅπως ἔχει. καὶ μάλιστα κατ' ὦμον καὶ γόνυ. μάλιστα γὰρ οὕτω καὶ ὀλισθαίνει ταῦτα.

IX. Οἷσι

xum habet hunc articulum, magis quam alia animalia, & ob id etiam magis quam alia pedem trahit, & maxime quum macilentus est, & jam senex. [3] Propter omnia hæc etiam maxime bovi excidit. Plura autem de ipso à me scripta sunt, eo quod omnium antea relatorum testimonia hæc sunt.

VIII. Verum de quo nunc sermo est, ex carnibus magis excidit, sicut 'etiam citius incidit, quam probe carnosis: [2] & humidis ac excarnibus minus inflammatur, quam siccis ac carnosis: & in posterum tempus quoque minus vincitur: sed & mucus amplior moderato subest, si non adsit inflammatio, & sic sane lubricus fuerit. [3] Mucosiores enim omnino sunt articuli excarnibus quam carnosis. [4] Nam & ipsæ carnes eorum qui non recte ex arte fame macerati sunt, in macilentis mucosiores 'sunt, quam in crassis. Quibus tamen cum inflammatione mucus subest, his inflammatio vinculo facto articulum continet: [5] & ob id hi qui submucosi sunt articuli, non valde excidunt, & excíderent utique, si non plus aut minus inflammationis accessisset. Quibus igitur quum articulus incidit, circumsitæ partes non inflammantur, & statim citra dolorem humero uti possunt, hi putant quidem nihil opus esse, ut 'suipsorum curam gerant, [6] medici tamen est ut contra tales vaticinetur. Talibus excidit rursus magis quam his quibus nervi sunt inflammati. [7] Atque hæc res in omnibus in homine ita habet, & maxime circa humerum & genu. Maxime igitur etiam hæc excidunt.

IX. Quí-

IX. Οἷσι δ' αὖ ἐπιφλεγμαίνῃ τὰ νεῦρα, ἃ δύναται χρῆσθαι τῷ ὤμῳ. [2] κωλύει γὰρ ἡ ὀδυνη καὶ ἡ ἐξώτησις τοῦ φλεγμονῆς." τοὺς μὲν τοιούτους χρὴ κηρωτῇ καὶ σπλήνεσι καὶ ὀθονίοισι πολλοῖσιν ὑποδέειν. [3] "ὑποδῆσαι δὲ τὸ μαλακὸν ἐλαίῳ μαλθακῷ καθαρῷ ξυμφλίσαντα, σκληρώματος τοῦ κοίλου ποιέοντα, ἵνα ἀνάπλησμα τῇ ἐπιδέσει," ἀναγκαίη δὲ τὸ ἄρθρον. [4] τὸ δὲ βραχίονα ἐς τὸ αὖ ὦμον πέτεσθαι ἰσχύν χρὴ τὸν ὠλέσαντα." [5] οὕτω γὰρ ἂν οἱ μηκέτι εἴη ἐς χωλεὸν, ἐς ὃ ὠλίσθησεν ἡ κεφαλὴ τοῦ ὤμου. [6] χρὴ δέ, ὅταν ἐπιδήσῃς τὸν ὦμον, ἅπτεσθαι τοῦ βραχίονος πρὸς τὰς πλευρὰς ταινίῃ πολλάκις κύκλῳ περὶ. [7] τὸ σῶμα περιδάλλοντα. "χρὴ δὲ καὶ ἀναλείβειν τὸν ὦμον κατηχέως καὶ λιπαρῶς. πολλῶν δὲ ἔμπειρον δεῖ εἶναι τὸν ἰητρὸν, ἄλλως δὲ καὶ ἀναλείψιος. ἀπὸ γὰρ τοῦ αὐτοῦ ὀνόματος καὶ τὸ αὐτὸ ἀποβαίνει. καὶ γὰρ αὖ δῆσιν ἄρθρου ἀνάτειψις, χαλαράτερον δὲ καιρὸν ἐὸν, καὶ λύσιν ἄρθρου, σκληρότερον δὲ καιρὸν ἐόν. [8] "ἀλλὰ διορίζει ἡμῖν περὶ ἀναλείψιος ὁ ἄλλῳ λόγῳ. τὰ γὰρ τοιοῦτον ὦμον μαλθακοῖσι χρὴ χερσὶν ἀναλείβειν. συμφέρει γὰρ καὶ ἄλλως πρήσσειν," [9] "τὸ δὲ ἄρθρον ἀκινήτῳ μὴ βίῃ, ἀλλὰ τοσοῦτον, ὅσον ἀνωδύνως κινήσει. καθίσει δὲ πάντα, τὰ μὲν ὀλίγου χρόνου, τὰ δὲ ὀλίγου πλείονος.

X. "Γινώσκειν δὲ χὴ ἐπὶ τούτοις ὁ βραχίων, τούτοισι χρὴ τοῖσι σημείοισι. τοῦτο μὲν," "ἐπιδέειν δίκαιον ἔχειν τὸ σῶμα οἱ ἀνθρώποι, καὶ τὰς χεῖρας, καὶ τὰ σκέλεα, ὡσαύτως δείγματι χρέεσθαι δεῖ τοῦ ὑγιέος πρὸς τὸ μὴ ὑγιές, καὶ τοῦ μὴ ὑγιέος πρὸς τὸ ὑγιές. [2] μήτ' ἀλλότρια ἄρθρα καθο-

IX. Quibus autem nervi inflammati sunt, hi humero uti non possunt. [2] Prohibet enim dolor & inflammationis distentio. Tales igitur curare oportet cerato, & spleniis, & linteis mul- 155
tis deligando. [3] Sub alam vero lanam mollem puram convolutam subjicere oportet, ad cavitatem explendam, quo fulcimentum quidem fit deligationi, articulum vero sustentet. [4] At brachium plerunque sursum vergens tenere oportet. [5] Sic enim procul fuerit humeri caput à loco, in quem excidit. [6] Oportet autem postquam humerum deligaveris, brachium ad costas adalligare, fascia quadam in orbem circum corpus obducta. [7] Fri- 160
care quoque humerum oportet placide & accurate. Multarum autem rerum peritum medicum esse expedit, & non minus frictionis. Ex eodem enim nomine, non idem eventus subsequitur. Nam & vincire potest frictio articulum justo laxiorem, & solvere articulum justo duriorem. [8] Verum de frictione in alio opere à nobis tractabitur. Talem igitur humerum mollibus manibus fricare convenit, confert enim, & alias leniter. [9] 165
Articulum autem commovere non violenter, sed in tantum ut citra dolorem commoveatur. Restituuntur vero omnes articuli partim longiore, partim breviore tempore.

X. An autem brachium exciderit, his signis cognoscere oportet. Nam ubi justum corpus habent homines, manus item ac crura, sano in exemplum uti oportet, ad non sanum, & non sano ad sanum, [2] non alienos articulos

κωλοφῶνος· ἄλλοι γὰρ ἄλλων μᾶλλον
ἔξαρθροι πεφύκασιν· ἀλλὰ τοῦ αὐ-
τοῦ δ' κάμνοντος, ὡς ἀνόμοιον ἔνι τὸ
ὑγιὲς τῷ κάμνοντι. 3 " ἢ τοῦτο εἰρη- 2
τται μὴ ὀρθῶς. ὥσθ' ἑξῆς ἐστιν ὁ λό-
πάνυ πολλὴν ἀμφὶ τοιαῦτα, ἢ
σὺν δεκτέ μᾶλλον λόγων εἰδέναι τὴν
τέχνην ταύτην," ἀλλὰ καὶ ὁμι- 3
λίαν ὁμιλεῖν. πολλοὶ γὰρ τοῦ ὀδύ-
νης, ἢ τοῦ ἀλλοίας ἀσθενοῦσιν,
σὺν ἐξεστάσιν αὐτοῖς τῶν ἄρ-
θρων, 4 ὅμως ἐ δυνάμενοι ἐς τὰ
ὁμοῖα σχήματα κατιστάναι, ἐς
εἰδέναι τὸ ὑγιαῖνον τοῦτο σχῆμα πί-
ζειν. ὥστε ξυνιέναι δεῖ δν, καὶ σὺν-
νοεῖν ἐ τὸ τοιόνδε σχῆμα χρὴ, ἀλλὰ
ἐν τῇ μαχάλῃ ἢ κεφαλῇ τοῦ βρα-
χίονος φαίνεται ἐκπεμφθὴ πολλῷ
μᾶλλον τοῦ ἐκπεπωκότος ἢ τὸ
ὑγιέος. τοῦτο δ' αὖ ὠθεῖν καὶ τ' ἐπω-
μίδα κοῖλον φαίνει τὸ χωρίον, καὶ
τὸ τοῦ ἀκρωμίου ὀστέον ἐξέχον φαίνει,
ἅτε τοῦδε ἐνδυκότος τοῦ ἄρθρου ἐς
τὸ κάτω τοῦ χωρίου. 6 ὥσθ' ἑξαίφνης
μὲν καὶ ἐν τούτῳ ἔχει λύσιν, ἀλλ' ὕστερον
ὧδε αὖ τῷ γεγράψει. ἄξιον γὰρ 4
γραφῆς ἐστι. 7 " τοῦτο δὲ τοῦ ἐκπε-
πωκότος ὁ ἀγκὼν φαίνεται ἀφε-
στὼς μᾶλλον ἀπὸ τῶν πλευρέων, ἢ
τοῦ ἑτέρου. 8 εἰ μὴ ἴσως τις ὠθοῦντα ἀγ-
κάζοι, ὠθοῦντα δέ, ἐπιπόνως δέ. 5
τοῦτο δ' αὖ" τ' χεῖρα ἄραι σύδειον
ὥσθ' τὸ δὲ ἐκτεταμένον τοῦ ἀγκῶ-
νος μᾶλλα δύναται, ὥστε τὸν
ὑγιέα, ἐδὲ ὥσθ' ἧττον ἔνεστι τοῦτο ἐν
ὁμοίως. τέ τε ἐνσημεῖα τούτου ἐστὶν
ὧμος ἐκπεπωκότος αὖτε ἐμβολὴ
αὖ γεγραμμένη, αὖτε ἐπιτρεῖμα αὖ).

XI. Ἔπαξιον δ' τὸ μάθημα, ὡς
χρὴ ἰᾶσθαι τοὺς πυκνὰ ἐκπίπτον-
τας ὤμους. 2 πολλοὶ μὲν δὴ ἤδη ἀγω-
νίσαντο ἐκωλύθησαν ἀμφὶ τούτου τ'
ξυμφορᾶς, πάλαι πάντα ἀξιό-

ticulos ' inſpiciendo , (alii enim 170
aliis magis extantibus natura
ſunt articulis) ſed ipſos ejus qui
affectus eſt , an diſſimilis ſit ſa-
nus ægroto. 3 Et hoc recte qui-
dem dictum eſt , multam tamen
erroneam intelligentiam talia
habent : & non ſatis eſt ſolum
ſermonis doctrina artem hanc
noſſe , ſed converſatione etiam
verſare oportet. Multi enim præ
dolore, aut ex alia cauſa , quum
non exciderint ipſis articuli , 4
tamen non poſſunt in ſimiles fi-
guras ' reſtitui, in quales ſanum 175
corpus figuratur. Proinde & ta-
lem figuram inſuper intelligere
ac conſiderare oportet. Sed &
in loco ſub ala , caput brachii
multo magis incumbere videtur,
in luxato quam in ſano. 5 Quin
& ſuperne juxta ſupernam hu-
meri partem , cavus apparet lo-
cus : & ſummi humeri os extans
conſpicitur , utpote articulo ad
infernum locum digreſſo : 6 &
eſt etiam aliqua erronea in hoc
intelligentia, ſed ' poſtea de ipſo 180
ſcribetur. Eſt enim dignum de
quo ſcribatur. 7 Præterea in lu-
xato cubiti gibbus magis à coſtis
diſtare videtur, quam in altero.
8 Si tamen quis vim afferens co-
gat, adducitur quidem, ſed cum
dolore. Sed & ſurſum ad aurem
manum attollere cubiti gibbo
extento, non valde poteſt, velut
ſanam : neque hac & illac ſimi-
liter diducere. Hæc igitur ſigna
ſunt humeri laxati : repoſitiones
item præſcriptæ & ' curationes 185
hæ ſunt.

XI. Operæprecium vero eſt
diſcere, quomodo frequenter ex-
cidentes humeros curare opor-
teat. 2 Multi enim à certamini-
bus jam prohibiti ſunt , ob hanc
calamitatem, quum alias penitus
fue-

χρεοι ὄνλες. πολλοὶ γὰρ ἐν πελεμικοῖσιν ἀχρήιοι ἐχθυνθῆ καὶ διεφθάρησαν διὰ ταύτην τὴν ξυμφοράν. 3 ἅμα δὲ ἐπίξιον καὶ διὰ τοῦτο, ὅτι ἀδύνατα οἶδα ὀρθῶς ἰητρεύοντα, ἀλλὰ τοὺς μὲν μηδὲν ἐγχειροῦντας, τοὺς δὲ πειρωμένους ξυμφέροντας φρονιμωτάτους τε καὶ ποιοῦντας. 4 συχνοὶ γὰρ ἤδη ἰητροὶ ἔκαυσαν ὤμους σκαπτόμενοι, καὶ τὸ τε ἔπωμίδα, καὶ τὸ ἔμπροσθεν, ἢ τὴν κεφαλὴν τοῦ βραχίονος ἐξογκοῦ, καὶ τὸ τὸ ὀπίσθιον ὀλίγον τῆς ἐπωμίδος· αὖ ἐν αἱ καύσεις εἰς μὲν τὸ αὖον ἐξεπίπλευ ὁ βραχίων, ἢ εἰς τὸ ἔμπροσθεν, ἢ εἰς τὸ ὀπίσθιον βρᾷδιος αὖ ἔκμον. 5 νῦν δὲ ὅτι, ὅτε εἰς τὸ κάτω σκαπτοῖτο, ἐκβάλλεται αὖται αἱ καύσεις μᾶλλον, ἢ κωλύονται. ἀποκλείουσι γὰρ τὸ αὖον ὀρυχωρίης τὴν κεφαλὴν τοῦ βραχίονος. χρὴ δὲ ὧδε κρίνειν ταῦτα, ἢ ἀπολαβόντα τοῖσι δακτύλοισι καὶ τῇ μαχάλῃ, τὸ δέρμα ἀφελκύσαι καὶ αὐτὴν τὴν ἶνα μάλιστα. κατὰ τοῦτο ἢ κεφαλὴ τοῦ βραχίονος σκοπεῖ. 476 ἔπειτα δὲ ἀφελκυσμένου τὸ δέρμα ἀφαιρεῖσθαι ἐς τὸ πέρην.

XII. Σιδηρίοισι δὲ χρὴ τὰ τοιαῦτα κατὰ μὴ παχέα, μηδὲ 6
λίην φλαυκροῖσιν, ἀλλὰ τετμημένοις. ταχυπορώτερα γὰρ καὶ τῇ χρόᾳ ἐπεισέρχεται. 2 χρὴ δὲ ἀφαιρεῖσθαι 7
τὰ τοιαῦτα κατὰ, ὡς ὅτι τάχιστα περαιοῦσθαι καὶ δυνάμενα τὰ μὲν παχέα, βραδέως περαιούμενα, πλατυτέρας τὰς σκαπτώσιας τῶν ἐχαρῶν ποιέεται. 3 καὶ κίνδυνος αὖ ἐστὶ ξυῤῥαγῆναι τὰς οὐτιλάς. καὶ κάκιον μὲν ἐδέν αὖ εἴη· αἴσχιον δὲ καὶ ἀτεχνότερον, ὅταν δὲ ἀφαιρῶνται ἐς τὸ πέρην, τῶν μὲν πολλῶν ἱκανῶς αὖ ἔχοι τῷ κάτω μέρεϊ τὰς ἐχάρας ταύτας μούνας ἀπεῖναι. 4 ἐὰν δὲ μὴ κίνδυ-

fuerint inculpabiles. Multi etiam ad res bellicas inutiles fuerunt, & ob hanc calamitatem perierunt. 3 Sed & propterea res digna est quæ discatur, quod nullum noverim qui recte medeatur, sed alios ne aggredi quidem sciam, alios contra quam conducit & sentire, & facere. 4 Multi enim medici humeros luxatos usserunt, & juxta supernam humeri partem, & juxta anteriorem, qua parte caput brachii extuberat, & juxta posteriorem paululum retro supernam partem. Hæ igitur ustiones, si quidem sursum brachium excidisset, aut in anteriorem aut posteriorem partem, recte inustæ essent. 5 Nunc vero quum deorsum excidit, ejiciunt magis hæ ustiones quam impediunt. A superna enim spacii amplitudine caput brachii excludunt. Verum hæc ita urere oportet. 6 Cutem sub ala digitis apprehensam attrahere oportet, secundum ipsam maxime rectitudinem, secundum quam brachii caput excidit: deinde ita attractam cutem in ulteriorem partem perurere.

XII. Ferramentis autem talia urere oportet non crassis, neque valde calvis, sed oblongis. Citius enim penetrant, & manu firmata tranfigi possunt: 2 pellucidis item his urere oportet, quo quam celerrime pro viribus penetrent. Nam crassa tarde penetrantia, latiores crustarum elapsiones faciunt, 3 & periculum est ne cicatrices rumpantur, & nihilo quidem deterius hoc esset, verum turpius & ab arte alienius. Postquam autem in ulteriorem partem perusseris, in plurimis satis est ut infernæ parti soli has cruslas inuras. 4 Quod

κίνδυνος ὁ φεύγων εἶναι ξυῤῥαγῆναι τὰς ὠτίδας, ἀλλὰ πολὺ τὸ μέσον· " ὑπάλιπρον χρὴ λεπτὸν διέρασα" ἅμα τὰ κατηγμάτων, ἕπ ἀναλελαμμένα δ' ἐρμαίου. ὃ γὰρ ἂν ἄλλως δυνατὸ διέρασι. ἐπὶ ὃ διέρασι, ἀφέντα τὸ δέρμα ἔπειτα μεσηγὺ τῶν ἐχαρῶν ἄλλο ἐχάραξον ἐμβάλων λεπτὸν σιδήριον καὶ διακαῦσαι, ἄχρις ἂν τὸ ὑπάλειπρον ἐξήρυσι. ὀκνῶν δὲ χρὴ τὸ δέρμα τὸ ὑπὸ μαχάλης ἀπολαμβάνειν, τοῖσι γὰρ τενόμφεσθαι. αἱ δένες ὑπάρχουσι τῇ μαχάλῃ. πολλαχῇ γὰρ καὶ ἄλλῃ δύσμαζος· ἀλλὰ σὺ ἄλλο λόγον" ἢ δὲ ἀδένων ἀλομελίης μεγάλης), ὅπου τὰ εἰσι, καὶ οἷα σὺ οἷσι σημαίνουσί τε καὶ δυνάμενοι. τὰς μὲν ἀδένας" ἃ χρὴ προσεπιλαμβάνειν· ἀθλιώδεα γὰρ ἐστὶν ἀδένων. 8 μέγας γὰρ ὁ κίνδυνος. τοῖσι γὰρ ἐπικαιροτάτοισι τόνοισι ζυγκατοικοῦσι. ὅσον γὰρ ἐξωτέρω τῶν ἀδένων ἐπιλείπειν λαμβάνειν. 9 ἀσινέα γάρ. γινώσκειν γὰρ χρὴ, ὅτι, ἢν μὲν ἰσχυρῶς τὸ βραχίονα ἀνατείνοις, ἀδύνατον δέρμα ἐπιλαβεῖν ἀδὲν ἐν τῇ μαχάλῃ, ἵνα μὴ ἄξιον λόγου καθατεῖναι." σμικρὸν γὰρ ἐν τῇ ἀνατάσι. 10 ἀθλιοῦσι τόνες ἀδυμιῇ μηχανῇ δεῖ πτώσαι. ἐὰν γὰρ εὐσχήμονες γένωνται καὶ ἐκτεταμένοι ἐν τόπῳ τῷ χήματι μικρὸν ἐπάνω τὸ βραχίονα, πολὺ μᾶλλον δέρμα ἐπιλήψῃ. 11 οἱ γὰρ τόνοι, ὧν δεῖ προμηθέεσθαι, ἔσω καὶ πρόσω δύσμαζοί γίνονται.

XIII. Ἀρ' ἔν οὖν ἐν πάσῃ τέχνῃ πρὸ παντὸς χρὴ ποιέεσθαι τὰ δίκαια χήματα ἐξουσίαν ἐφ' ἑκάστοις; 2 ταῦτα μὲν χρὴ πρὸ μαχάλης· ἱκανὰ γὰρ αὐτὰ αἱ καθολήσεις,

si periculum esse non videatur ne cicatrices rumpantur, sed multum spacii interpositum sit, tenue quoddam spicillum per insuta foramina trajicere oportet, cute adhuc attracta[5] (neque enim alias trajicere possis) Ubi vero trajeceris, cutem dimittere. Postea inter crustas aliam crustam tenui ferramento infligere ac inurere, donec spicillum contingas. [6] Quantum vero de cute sub ala apprehendere oportet, hinc conjectare licet. [7] Glandulæ sub ala sunt, sicut etiam in aliis corporis partibus. Verum in alio libro de tota glandularum natura scribetur, quod sint, & qualia in qualibus significant ac possunt. Glandulas igitur simul apprehendere non oportet, neque ea quæ glandulis sunt interiora. [8] Magnum enim afferunt periculum. Sunt enim nervis maximi momenti vicina. Quantum vero extra glandulas est, ejus quam plurimam partem apprehendere oportet. [9] Nihil enim periculi est. Nosse tamen hoc expedit, quod si fortiter brachium extenderis, nihil cutis sub ala apprehendere poteris, quod sane attractu memorabile fit. Distrahitur enim in extensione. [10] Nec vero nervos ulla machina vulnerare oportet. Hi enim prompti expositique sunt ac extenti in hac figura. Si vero parum brachium elevaris, multum quidem cutis apprehendes. [11] Nervi vero quorum curam gerere oportet, intus ultra apprehensionem consistent.

XIII. Nonne igitur in omni arte præ omnibus curandum est, ut in singulis figuræ justæ inveniantur? [2] Atque hæc quidem de loco sub ala. Et sufficiunt hæ appre-

λήψεις, ἰῶ ὀρθῶς πεῤῥῶσθαι αἱ ἐχάραγμ. 3 Ἐκθεῖσθαι δὲ τ̀ μαχάλης, διστὰ μόνα ἐστὶ χωρία, ἵνα ἐῶ πς ἐχάραξ ἧσιν, προωρεύσας τῷ πεῤῥήματι. μίαν μὲν ὐ τῷ ἔμπροσθεν μεσηγὺ τ̀ κεφαλῆς ⁊ βραχίονος ⁊ ⁊ τένοντος ⁊ κ̀ ⁊ † μαχάλιω. 4 ⁊ ταύτη τὸ μ̀ δέρμα πάνυ ἀλφκαλέα χρή. βαθύτερον δὲ ὲ χρή. φλὲψ γὰ πάχεια τὴν σὰ νεῦρα, ὧν ὰ δὲ περὶ ἀφεμαντέα. 5 ὄπισθεν δ' αὖ ἄλλην ἐχάραξιν ὐδὲχ ⁊ αὐτεῖναι ἀνωτέρω μ̀ συχνῶ ⁊ τένοντος ⁊ κ̀ † μαχάλιω. 6 κατωτέρω δὲ ὀλίγον τ̀ κεφαλῆς ⁊ βραχίονος. κ̀ τὸ μ̀ δέρμα πάνυ ἀλφκαλέα χρὴ ἀλφκαλέαν βαθεῖαν δὲ μηδὲ κάρτα ταύτῃ ποιεῖν. πολέμιον γὰ τὸ πῦρ νοῦροισιν. 7 ἐπιτροὺν μ̀ ὧν χρὴ ἀλφ πάσης τ̀ ἐπιφανείας τὰ ἕλκεα, μηδὲ ποτὲ ἰσχυρῶς ἀναλείπειν ⁊ βραχίονα, ἀλλὰ μελέως, ὅσον τ̀ ἕλκεων ἐπιμελείης ἕνεκα. 8 ὅσον μ̀ γὰ αὖ διαψύχοιτ ξυμφέρ γὰ πάντα ⁊ καύματα σκέπειν, ὡς ⁊ ἐπιφανῶς ἰήσεσθαι. 8 ὅσον δ' αὖ ἐκπλήσοιτο. ὅσον δ' αὖ αἱμορραγοίη. ὅσον δ' αὖ σπασμὸς ἐπιγένοιτο. ὅταν δ' δὴ καθαρὰ γένηται τὰ ἕλκεα, ἐς ὠτειλὰς τ ἴη. τότε δὴ ⁊ παντὸς πάσι χρὴ αἰεὶ τ̀ βραχίονα ᾧδε τῇσι ὠλούρῃσι ᾧδε δεδέχ, κ̀ νύκτα ⁊ ἡμέρην. ἀεὶ δ ⁊, ὅταν ὑγιέα γένηται τὰ ἕλκεα, ὁμοίως ἐπὶ πολὺν χρόνον χρὴ ᾧδε δεῖν τ̀ βραχίονα ᾗπερ ⁊ ὠλούρας. ὥτω γὰ αὖ κάλιστα ἐπαλωθείη, ⁊ ὀλίγ φθείη ἡ σύριγξ, καθ' ὃν μάλιστα ὀλισθαίνῃ ὁ βραχίων. 9 ὁσοισι δ' αὖ ὦμος καταπεπτώκῃ ἐμβληθῆναι, ἰῶ μ̀ ἔπι σὺν αὐξήσ ἔωσιν, ἐκ ἐθέλ σωπαύξεσθαι τὸ ὀστέον ⁊ βραχίονος ὁμοίως πᾶσι. 10 ἀλλὰ αὖξε μ̀ ἐπί γε, βραχύτερον

apprehenſiones, ſi cruſtæ fuerint inuſtæ. 3 Extra vero alam duo ſolum loci ſunt, ubi quis cruſtas inurere queat huic affectioni auxiliantes. Unam in anteriore parte, inter ' brachii caput, & tendinem juxta alam. 4 Et hac quidem parte cutem penitus perurere oportet, ſed non altius. Vena enim craſſa propinqua eſt, & nervi, quorum neutra igne calfacienda ſunt. Retrorſum autem alterum cruſtam inurere licet, multum ſupra tendinem, qui eſt juxta alam, 5 & paululum infra brachii caput. Et cutem quidem penitus perurere oportet: Verum neque hic valde altam cruſtam facere. Inimicus ' enim eſt ignis nervis. 6 Curare igitur ulcera per omnem curationem oportet, ita ut brachium nunquam vehementer extendas, ſed moderate, ulcerum ſaltem curandorum gratia. 7 Minus enim perfrigerantur. Conducit enim omnes uſtiones tegere, ut etiam leniter curentur, & 8 minus diſparentur, minuſque ſanguinis erumpat, & minus convulſio accedat. Ubi vero pura facta fuerint ulcera, & ad cicatrices ' devenerint, tunc ſane penitus brachium ſemper die ac nocte coſtis alligatum eſſe oportet. Sed & quum ſana facta fuerint ulcera, ſimiliter ad multum tempus, brachium ad coſtas alligandum eſt. Sic enim maxime cicatrix induci poterit, & ſpatii amplitudo intercipietur, in quam maxime luxatur brachium. 9 Quibuſcunque vero humerus repoſitione fuerit deſtitutus, ſi quidem homines adhuc creſcant, os brachii ' non ſimiliter ut ſanum coaugeſcit, 10 ſed augeſcit quidem, verum altero brevius ali-

ρον ὃ δ' ἑτέρως γίνε). καὶ οἱ καλεόμενοι ' ὃ ὃν γλυφὴς γαλιάγκωνες, διὰ δισσὰς ξυμφορὰς ταύτας γίνοντες. [11] λύ γε τι τοιοῦτον αὐτὲς ἐξάρθρημα καὶ λάθη ἐν γαστρὶ ἐόντες, διά τε ἄλλην συμφορὴν, ταῦτ' ἢ ὕστερόν πῃ γεγράψε).

xiv. [1] Ἃ δὲ καὶ οἷσιν ἔπινηπίοισιν ἔβσι κατὰ τὴν κεφαλὴν δ' βραχίονος βαθείαι ἐκ ὑποῤῥύχοι σκπυήσιες γίνον), ἐκ ὅτοι πάντες γαλιάγκωνες γίνον), καὶ λύ τε τμηθῶσιν, λύ τε καυθῶσιν, λύ τε αὐτόματον σφιν ἐκραγῆ, δ' εἰδέναι χρὴ, ὅτι ταῦτα ὃ πως ἔχε. [2] Χρέωσται μὲν τοι τὴν χρεὼ δυνατώτατοι εἶσιν οἱ ἐκ γλυφῆς γαλιάγκωνες, ὃ μὲν ὃδὲ ἐκεῖνοί γε ἀναδεῖναι ὧδε τὸ ὃς τ' βραχίονα σκταύσωσιν τ' ἀγκῶνα δυῶαι). [3] ἀλλὰ πολὺ σὺδεστέρως, ἢ τὴν ὑγιέα χεῖρα. οἷσι δ' αὖ ἤδη ἀνδράσιν ἔβσι σκπτέον ὁ ὦμος, ἐ μὴ ἐμβληθῇ, ἢ ἐπωμὶς ἀσαρκστέρη γίνε), καὶ ἡ ἕξις λεπτὴ ἡ κῦ τοῦτο. [4] ὅταν μὲν τοι ὀδυνῶ μὲν πανσωνται, ὀκόταν μὲν δὲ ἐργάζεσθαι ἐπάραντας τ' ἀγκῶνα ἀπὸ τ' πλησίον ἐς τὸ πλάγιον, καὶ τὰ μὲν ὃ δυνάωνται ' ἅπαντα ὁμοίως ἐργάζεσθαι. [5] ὀκόταν δὲ δεῖ ἐργάζεσθαι, ὧδε φέροντας τ' βραχίονα ὧδε πρὸς τὰς πλησίας, ἢ ἐς τὰ πίσω, ἢ ἐς τὰ μεταφρένια, τοῦτο δὲ δυνάωνται ἐργάζεσθαι. [6] καὶ γὰ αὖ λίθον ἐλκύσαιεν, καὶ πέλεκυν. καὶ πελεκύσαιεν αὖ, καὶ σκάψαιεν αὖ, μὴ κάτω ἀγκῶνας τὸν ἀγκῶνα, καὶ τ' ἄλλα, ὅσα τῶν τοιούτων, χρημάτων, ἐργάζονται.

xv. Ὅσοισι δ' αὖ τὸ ἀκρώμιον ἀπόσσαθῇ, τούτοισι φαίνεται ἐξέχον τὸ ἀγκὼν τὸ ἀνεσπασμένον. ἔστι δὲ τοῦτο ὁ σύνδεσμος τῆς

quanto efficitur. Et qui mustelæ cubito prædíti sunt, parvumque ac macilentum brachium ex nativitate habent, galeancones vocati, ob duplices has calamitates fiunt tales, [11] tum si talis aliqua luxatio ipsos dum in utero sunt corripuerit, tum ob aliam calamitatem, de qua postea aliquando scribetur.

xiv. Quin & hi quibus dum adhuc infantes sunt, profundæ ac submersæ suppurationes circa brachii caput fiunt, omnes galeancones efficiuntur : & sive secti fuerint, sive usti, sive sua sponte ipsis eruperint, hæc ita se habere nosse oportet. [2] Qui tamen ex nativitate galeancones sunt, etiamsi manu potentissime uti possint, tamen neque ipsi extento cubiti gibbo, brachium ad aurem extendere ac elevare possunt. [3] Sed multo minus hanc quam sanam manum. Quibus vero jam viris exciderit humerus, & repositus non fuerit, his superna humeri pars magis excarnis efficitur, & habitus hac parte tenuis fit. [4] Quum tamen dolor cessaverit, non omnia ea similiter operari possunt, quæ elevato cubiti gibbo à costis in obliquum operari oportet. [5] Quæ vero transmoto brachio juxta costas, aut in anteriorem, aut in posteriorem partem operari oportet, ea operari possunt. [6] Nam & scobinam, & serram trahere poterint, securi item findere, & fodere, si non valde sursum cubiti gibbum attollant, sed & alia juxta tales figuras operantur.

xv. At vero quibus summus humerus fuerit avulsus, his os avulsum extra eminens apparet. Est autem hoc velut vinculum clavi-

τῆς κλισίδος καὶ τ' ὠμοπλάτης. [2] Ἡ ἐπιροίη δὲ φύσις ἀνθρώπου ταύτη 1 ἢ τ' ἄλλων ζώων. [3] οἱ δ' ἰητροὶ μάλιστα ἐξαπατέονται ἐν τούτῳ τῷ τρώματι. ἄτε γὰρ ἀναχόλως ἔχουσα καὶ ἀποπατοδίνους, ἡ ἐπωμὶς φαίνεται χαμαιζήλη ἐκείλη, ὥστε ἐς ὑποδεῆναι τ' ὤμων τ' ὀπιπλωκότων. [4] πολλοὺς δὴ οἶδα ἰητρούς, πάλαι ἀφλαύρους ἐόντας, οἳ πολλὰ ἤδη ἐλυμήναντο, ἐμβάλλοντες τοὺς τοιούτους ὤμους, ἔτι μᾶλλον ὀπιπλωκέναι ἐς ὑποδέειν ποιοῦντες περὶ ἢ λογίζεσθαι ἢ λογήσασθαι δικαίως αὐτοὶ σφᾶς αὐτοὺς ἐμβαλέειν τ' ὦμον. [5] τούτοισι ἰητρεία μέν, ἥπερ ἐς τοῖσιν ἄλλοισιν τοῖσι τοιούτοισι, κεκρωτὴ καὶ σπλῆνες ἐς ὀδύνας, καὶ ἐπίδεσις τοιαύτη. [6] καὶ ἀναγκάζειν μάλιστα τὸ ὑπερέχον χεῖρα καὶ τὰς σπλῆνας καὶ τοῦ πήχεως σπλήνας, ἐς πίεζιν τούτου μάλιστα, ἐς τ' βραχίονα ἅπαν τῇσι σπλήνῃσι ἐπισπᾶσθαι ἠρεμαίτερον ἐς τὸ αὖον μέρος ἔχειν. [7] ἔστω γὰρ αὖ μάλιστα σπλησιάζοιτο ἀνεπασμένον. ἐὰν δὲ μὴ οὕτω ἐθέλῃ χεὶρ καὶ ἀγωνιᾷ, ὡς ἀσφαλείᾳ, εἰ ἄλλως ἐθέλοις, ὅπως βλάβη μὴ ἐνέσεται, ἢ τε μικρὴ, ἢ τε μεγάλη τῷ ὤμῳ γίνεται ἀπὸ τούτου τοῦ τρώματος, αἴτιον δὲ τὸ χωρίον. [8] ἐνθένδε γὰρ τοῦτο τὸ ὀστέον ἐς τ' αἰχμὴν ἕδρην ὁμοίως οὐχ ἱδρυθείη, ὥστε ἐπιφυκέ, ἀλλ' ἀνάγκη σπλέον ἢ ἔλασσον ὀσκηρότερον εἶναι ἐς τὸ αὖον. ἐνθένδε ἄλλο ὀστέον ἐνθένδε ἐς τὸ αὐτὸ κατίσχει, ὃ οὐ κοινωνέον ἐστὶν ἑτέρου ὀστέου καὶ ἀποπαφυκὸς ἀποπαύεται ἀπὸ τῆς ἀρχαίης φύσιος. [9] ἀνώδυνον δὲ τὸ ἀκρώμιον ἐν ὀλίγοισιν ἡμέρῃσιν γίνεται. ὧδε χρηστῶς ἐπιδέηται.

XVI. Κλισὶς δὲ καλεομένου, ἢν μὲν ἀτρεκέως ἀποκαλυφθῇ δι' ὅλου τοῦ πήχεος καὶ τοῦ ὠμοπλάτου, ἐπιφαίνεται ἐπὶ τοῦ ἀκρωμίου ἐπὶ τὸ ἔσω ἐπικεκλιμένη, ἐπὶ τὸ ἔσω ἐπικεκλιμένη, ἐπὶ τὸ ἔσω ἐπικεκλιμένη,

πέρη ἐσί· ὧν ἢ ὠφθαμενέως, δυσκλητότερη. πάνυ παῦ τέτοις ἐσίν, ἢ ὡς αὖ λις οἴοιτο. τὸν μὲν δὴ ἀντεκέως ἀποκαλιθεῖσαν σφόδρα εὖ λις μᾶλλον ἐς τὸν φύσιν ἐλθεῖν. [2] "καὶ ἐὰν πάνυ σφόδρα ἐπιμεληθείη τὸ ἀνωτέρω, κατωτέρω δὲ ποιήσῃ, σχήμασί τε ἐπιτηδείοις ἐπιδέσμοις ἁρμόξῃ, ἐὰ σὰ μὴ τελέως ἰδρωθείη, ἀλλ' ἔν τὸ ὑπερέχον μέρος ἔξω κάμψῃ· ὧν ἢ αὖ ὠφθαμενέως τὸ ὀστέον καλεαγῆ, ἰκέλη ἡ ξυμφορὴ γίνεται τοῖσιν ὀστέοισιν τοῖσιν ἀπεπαγεσμένοισιν, ὡς ἐὼν σφόδρα μέγα." ἤτε γὰρ ἰδρωθεῖσα αὖθις σφὸς ἑωυτὸ κάμπτει ἐξέλῃ, "ἤτε ὑπερέχουσα ἀκρὴ ἢ ὀστέου ὀξέα γίνεται κάμπτει. τὸ [4] μὲν σύμπαν ἐπὶ πλεῖστον χρὴ, ὅτι βλάσῃ ἐλάχιστα τῷ ὤμῳ ἐπὶ τῷ ἄλλῳ σώματι γίνεται ἀφὰ τὴν κάτηξιν τῆς κλειδός, ἢ μὴ ἐπισφάκελίση. [5] ὀλιγάκις δὲ τοῦτο γίνεται. αἷμα γὰρ μᾶλλον ἐπιρρεῖ τὴν κάτηξιν τ' κλειδός· καὶ τοῦτο τὸ πρῶτον αἷμα ἐστίν. [6] ἔπειτα μὲν καὶ ἧσσον γίνεται. συμφύεται δὲ πολλὰς κλῆις, καὶ σάρκα πᾶσαν, ὅσα χαυνὰ ὀστέα. ταχείαν γὰρ τὴν ἐπιπώλησιν ποιέεται τὰ τοιαῦτα. [7] ὅταν δὲ ἔν νεωσὶ καλεαγῆ, οἱ τετρωμένοι ἀπορέουσιν οἰόμενοι, ἢ ὅσον ἐσίν· οἵτε ἰητροὶ ἐπιθυμέοντες δῆθεν ὀρθῶς ἰήσασθαι. ἐπειδὴ δὲ χρόνος ἐσίν, οἱ τετρωμένοι, ἅτε σὰκ ὀδυνώμενοι, ἔτε κωλυόμενοι, ἔτε ὀδυνόμενοι, ἅτε ἐδωδῆς, καταμελέουσιν," οἵτε αὖ ἰητροὶ, ἅτε ὀδυνώμενοι καὶ τὰ χωρία ἀπεδέκνυσαν, ἀποδιδράσκουσι, καὶ σὰκ ἄχθονται τῇ ἀμελείῃ τ' τρωμένων. [8] ἐν τούτῳ δὲ ἡ ἐπιπώρησις ἐπιτελέεται.

contigerit, curatu facilior est. Si vero oblonge, difficilius sanatur: & contraria in his contingunt, aliter quam quis putaverit. Nam quæ penitus caulatim fracta est, cogi magis poterit ut ad naturam redeat. [2] Et si diligens cura adhibeatur, partem quæ superior est, inferiorem 'fecerit figuris idoneis, & deligatione conveniente. Si vero perfecte non firmata fuerit, attamen supereminens ossis pars non valde acuta fit. [3] At quorum os in longitudinem fractum fuerit, his similis ossibus avulsis calamitas contingit, de quibus antea scriptum est. Neque enim ipsum ad seipsum valde firmari solet, & summa ossis eminentia, valde acuta fit. [4] In universum igitur nosse expedit, quod 'nullum detrimentum neque humero, neque reliquo corpori, ob claviculæ fracturam accidit, si non insuper corruptio aliqua contingat. [5] Raro autem hoc fit. Deformitas tamen circa claviculæ fracturam accidit, primum turpissima, [6] deinde vero minor fit. Coalescit autem clavicula cito, itemque alia ossa laxa. Celerem enim calli obductionem talia faciunt. [7] Quum igitur recens fracta fuerit, vulnerati ad 'curationem festinant, majus malum esse putantes quam est, & medici quoque prompti sunt ad recte curandum. Progressu vero temporis & vulnerati, utpote qui neque dolent, neque iter facere, neque cibum capere prohibentur, negligunt: & medici, utpote qui suis sedibus restituere non possunt, aufugiunt, neque vulneratorum negligentiam ægre ferunt. [8] In hoc autem calli obductio accelleratur.

XVII. Ἐπὶ

XVII. De

XVII. Ἐπιδέσις μὲν τρόπος καθέστηκε ἁπλοῦς τοῖς πολείοις, κηρωτῇ καὶ σπλωΐσι καὶ ὀθονίοις μαλθακοῖσιν ἐπιτηδείοις. καὶ πάδε δεῖ προσιηπτῆσθαι, καὶ πάδε δεῖ προσξυνίειν, καὶ μάλιστα ἐν τούτῳ τῷ χειρισμάτι. [2] ὅπου τὰς πολλὰς σπλείσας καὶ τὰ ἐξέχοντα χρὴ πιθέναι, καὶ τοῖσι ἐπιδέσμοισι πολείσαι, καὶ μάλιστα καὶ τοῦτο χρὴ πιέζειν. [3] εἰσὶ δὲ τινες, οἱ ἐπιψηφίσαντο ἤδη μολίβδινον βαρὺ προστιθέναι καὶ δεῖν, ὡς καταναγκάζῃ τὸ ὑπερέχον. ξυνίασι μὲν ἔν ἴσως δὲ οἱ ἁπλῶς ἐπιδοῦσες. [4] ἀλλ' οὐδὲ τοῦτος ὁ τρόπος κλίσιος κατηξιώσεν. οὐδὲ δυνατὸν τὸ ὑπερέχον καταναγκάζεσθαι δέειν, οὐδὲ λόγον. [5] ἄλλοι δὲ οὐ τινες εἰσὶν, οἵτινες καταμανθάνουσι τοῦτο, ὅτι οὐ τοῦ ἐπιδέσιος τὰ διάφοροί εἰσι καὶ ἐν φύσι, καταναγκάζουσι τὸ ὑπερέχον. ἐπιδέουσι μὲν ἔν αὐτοὺς σπλωΐσι καὶ ὀθονίοις χρώμενοι, ὥσπερ καὶ οἱ ἄλλοι. [6] ζώσαντες δή τι ἄνθρωπον ταινίῃ τινί, ἢ σύζωστρῳ αὐτὸς ἑαυτὸ ἐστιν, ὅταν ἐπιθῶσι τὰς σπλωΐδας ἐπὶ τὸ ὑπερέχον, καὶ πατήγματα, ἐξορκώσαντες ἐπὶ τὰ ἐξέχοντα, τὸν δρόμον καὶ τὰ ὀθονίᾳ προσέδησαν πρὸς τὸ ζῶσμα ὑπὸ ἐμπροσθεν, καὶ ὅπως ἐπιδέουσιν ἐπὶ τὸν ἴξιν τῆς κλισίος ἐπιβαίνοντες ἐς ὄπισθεν ἀγωγῆς. [7] καὶ πάλιν πρὸς ἁλόντες πρὸς τὸ ζῶσμα ἐς τὰμπροσθεν ἄγουσι. καὶ αὖθις ἐς ὄπισθεν. οἱ δὲ τινες ἐκ πρὸς τὸ ζῶσμα προσάπτουσι τὸ ὀθόνιον, ἀλλὰ πρὸς τὸ πρόσθεν τε καὶ παρ' αὐτὸν τὸν ἕτερον, καὶ ὑπὸ τὸν ἄκανθαν κυκλοῦντες τὸ ὀθόνιον, ὅτω πιέζουσι τὸ κάταγμα. [8] τοῦτο γὰρ, ἀπείρῳ μὲν ἀκοῦσαι, φαίνεται ἐξὸς καὶ φύσιν εἶναι, λεπτο-

XVII. Deligationis vero modus plerisque consimilis est, ut cerato & spleniis, & mollibus linteis curatio fiat. Insuper autem & hæc curatio, & hæc animadversio habenda est, & præsertim in hac aggressione: [2] quod plurima splenia juxta eminentem partem imponere oportet, & plurimis deligationibus maxime circa hanc partem premere. [3] Sunt autem aliqui quibus complacuit plumbum grave insuper adalligare, ut superemineantem partem deorsum cogat. Fortassis autem neque intelligunt qui simpliciter deligant. [4] Sed neque hic modus ad claviculam fractam pertinet. Neque enim fieri potest ut id quod eminet memorabili modo deprimatur. [5] Alii vero quidam sunt, qui quum cognoverint quod hæ deligationes erroneæ sunt, & non secundum naturam supereminentia deorsum cogunt: deligant quidem ipsos spleniis & linteis utentes, velut etiam alii. [6] Verum cincto homine fascia quadam qua parte maxime cingi solet, postquam splenia supra eminentes fracturas imposuerunt, ita ut isthic magna mole extuberent, tunc initium lintei ad cincturam ex anteriore parte alligant, atque ita deligant in directum claviculæ extendentes ac retrorsum ducentes, [7] & isthic cincturæ circumdatum in anteriorem partem reducunt, & rursus in posteriorem. Aliqui vero non cincturæ linteum circumdant, sed circum interfœmineum juxta sedem, & per spinam linteum circumdantes, hoc modo fracturam comprimunt. [8] Hæc itaque si quis inexpertus audit, prope secundum naturam

χρεομβώσ σὲ ἄχρηστα. 9 ἤ τε γὰρ μόνιμα ἀδένα χρόνον" ἐσ', εἰ καὶ κακῶς οἱ τὸ ἔχοι τις, καί τοι ἐγχυπάτω αὐ ἔπως, ἀλλ' ὅμως εἰ καὶ κακέρμῳ, ἢ τὸ σελ- συγκάμψοιεν, ἢ αὐτὸς καμφθείη, πάντα αὖ τὰ ἐπιδέσματα κινέοιτο, ἄλλως τε ἀσηρὴ ἡ ἐπίδεσις. 10 ἤτε γὰρ ἕδρη ἀπολαμβάνεται, ἀθρόα τε τὰ ὀδόντια" ἐν ταύτῃ τῇ γενοχωρίῃ γίνεται· τότε αὖ περὶ τὸν ζώνλον περιβαλλόμενα ἔχ ἔτως ἰσχυρῶς ἔζωται, ὡς ὅτι ἀναγκάσαι ἐς τὸ αὖ τὸν ζώνλον ἐπανιέναι· ἔ ἔτως ἀνάγκη αὖ εἴη πάντα χαλᾶν τὰ ἐπιδέσματα. 11 ἄγχιστα σ' αὖ ἧς δοκεῖ ποιεῖν, καίπᾳ ὁ μεγάλα ποιέων, ἐς τοῖσι μὲν ἔστι τῶν ὀδονίων περὶ τὸν ζώνλον περιβάλλοι, τοῖσι δὲ τελείοισι τῶν ὀδονίων τὸν ζεχαλῶν ἐπίδεσιν ἐπιδέοι. ἔτω γὰρ αὖ μάλιστα τὰ ἐπιδέσ καλῶς μένιμά τε εἴη" καὶ ἀλλήλοισι ἐπωφέλιμα. 12 τὰ μὲν ἔν τελέως εἰρηται, ὅσα καλαμβάνεται ἐς τὸν κλῖδα καταγνυμένας.

XVIII. " Προσξωτέον δὲ καὶ τόδε χρὴ, ὅτι κλῖς ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ καταγνυται, ὥσπε τὸ μὲ ἄνω ἐπὶ τῷ σήματι πεφυκὸς ὀστέον ἐς τὸ ἄνω μέρ ὑπερέχον, τὸ δὲ ἀπὸ τῆς ἀκρωμίης πεφυκὸς ὀστέον ἐν τῷ κάτω μέρ εἶναι. 2 αἵπα δὲ τέτων τόδε. ὅτι τὸ μὲ σῆμα ἔτε καλωτέρω αὖ πολὺ, ἔτε ἀνωτέρω χωρήσεται. " μικρὸς γὰρ ὁ κινκλισμὸς ἔ ἄρθρα ἐν τῷ σήματι. αὐτὸ γὰρ ἐωυτῷ συνεχές ἐστι τὸ σῆμα, καὶ τῇ ῥάχῃ. 3 ἄγχιστα μὲν ἡ κλῖς πως τὸ ἔ ὦμε ἕζηται" πλοάδης ἐστίν. ἵνά γε κατὰ ἐξ πυκνοκίνητον εἶναι, " ἀμφὶ τὴν ἀκρωμίης σύζυξιν 4 ἄλλως τε, ὅταν τρωθῇ, φοβερὴς ἐς τὸν αὖ μέρ

esse videntur; verum si quis 6 utatur, inutilia existunt. 9 Neque enim stabilia sunt, etiamsi decumbat quis, quamvis ita vel maxime stabilitas contingat: attamen si decumbens aut crus inflexerit, aut ipse se inclinet, 315 omnia deligamenta movebuntur: & alioqui noxia est hæc deligatio. 10 Nam & sedes interciudituR, & lintea in hac angustia acervata fiunt: & quæ rursus cingulo circumdantur, non ita valida facta cinctura circumdari possunt, ut non cingulum sursum ascendere cogant, neque ita necesse est omnia deligamenta laxari. 11 Quam proxime vero quis rem conficere videri possit, etiamsi non magna faciat, si 320 quibusdam linteis cingulum circumdet, plurimis autem linteis priorem deligationem perficiat. Sic enim maxime stabiles fuerint deligationes, & mutuam inter se opem tulerint. 12 Plurima igitur ex his quæ contingunt his quibus clavicula fracta est, relata sunt.

XVIII. Insuper autem & hoc 9 adintelligere oportet, quod clavicula plerunque frangitur, ita ut os quod à pectore est, ad supernam partem emineat: quod vero à summo humero est, in in- 325 fernam partem subsidat. 2 Causæ vero horum hæ sunt, quod pectus neque multo inferius neque superius procedere potest. Nam articuli in pectore motus parvus est: ipsum enim sibiipsi, & spinæ, ex continuitate commissum est. 3 Proxime quidem clavicula ad humeri articulum fluctuat. Cogitur enim frequentem motum habere, propter summi humeri connexionem: & 4 alioqui ubi vulnerata est, ad super-

μέρος τὸ πρὸς τῷ στήθει προσχόμβωμα· καὶ ἡ μάλα εἰς τὸ κάτω μέρος ἀναγκάζεσθαι ἐδελή. καὶ γὰρ πίφυκε κοῖλον, καὶ ἡ διαχωρεῖν αὐτῶν αὖ πλείων ἢ κάτω. [1] ὁ δὲ ὦμος καὶ ὁ βραχίων ἐς τὰ προσεχῆ μέρη τούτοις διαπολυτά εἰσιν ἀπὸ τῶν πλησίον καὶ ἐπήλου· καὶ διὰ τοῦτο διωθεῖται ἀνωτέρω πολὺ ἀναχωρεῖν καὶ καλωτέρω. ὅταν γὰρ κλαγῇ κλεὶς, τὸ πρὸς τῷ ὤμῳ ὀστέον εἰς τὸ καλωτέρω ἐπιῤῥέπει. [6] εἰς τοῦτο γὰρ ἐπὶ τὸ προσθιώτερον αὖ ἅμα τῷ ὤμῳ καὶ τῷ βραχίονι κάτω ῥεῦσαι μᾶλλον, ἢ εἰς τὸ αὖω. ὁπότε δὴ τὰ τοιαῦτα πέφυκεν, ἀξιωτέα ἐστὶν, ὅσοι τὸ ὑπερέχον τοῦ ὤμου εἰς τὸ κάτω καθαναγκάσαι οἴονται εἶναι. [7] ἀλλὰ δῆλον, ὅτι τὸ κάτω πρὸς τὸ αὖω προσαναγκαίου ἐστί. τοῦτο γὰρ ἔχει κίνησιν. τοῦτο γάρ ἐστι καὶ τὸ ἁπλοῦν ἀπὸ τῆς φύσεως. [8] δῆλον δὲ, ὅτι ἄλλως μὲν οὐδαμῶς ἐστιν ἀναγκάσαι τοῦτο αὖτε γὰρ ἐπιδέσεσιν οὐδεμιᾷ μᾶλλον προσαναγκάζεσθαι ἢ ἀπαναγκάζεσθαι. εἰ δέ τις τὸν βραχίονα πρὸς τῆσι πλευρῆσιν ὡς μάλιστα ἐθέλοι ἀναγκάζειν αὖω, ὡς ὅτι ὀξύτατον ὁ ὦμος φαίνοιτο εἶναι, δῆλον, ὅτι ὅτως ἁρμοθήσεται πρὸς τὸ ὀστέον τὸ ἀπὸ τοῦ στήθους πίφυκὸς, ὅθεν ἀπεπάφθη. [9] εἰ δὲν τις τῇ μὲν ἐπιδέσει χρῷτο τῇ νομίμῃ καὶ ταχέως σωαλεθωθῆναι ἕνεκα, γνώσεται ὃ πάλαι πάντα μάτην εἶναι φαῦλα τὸ σχῆμα τὸ εἰρημένον, ὀρθῶς τε αὖ ξυνίη, ἰητρεύσειτ' ἂν τάχιστα καὶ κάλλιστα.

XIX. Καθέζεσθαι μὲν τὸν αὖθρωπον μέχρι τοῦ ἁλόφορόν ἐστι, καὶ ἡμέρας ἱκανὰς τεσσαρεσκαίδεκα, εἰ ἀτρεμέοι, εἴκοσι πάμπολλας. [10] εἰ μὲν τοι τινὶ ἐπὶ πάντα ἡ κλεὶς καλαγείη, ὃ ἥκιστα γίνεται,

supernam partem defugit ea pars quæ pectori adhærer, & non valde ad infernam partem cogi poteſt. Nam & a natura levis eſt, & loci amplitudo ipſi ſuperne major eſt quam inferne. [5] At humerus & brachium, & quæ his annexa ſunt, a coſtis ac pectore facile exolvi poſſunt: & propterea multo ſuperius ac inferius abduci queunt. Quum igitur fracta fuerit clavicula, os quod ad humerum eſt magis deorſum repit. [6] Huc enim ipſum una cum humero & brachio defluere proclivius eſt quam ſurſum ferri. Quum igitur hæc ita ſe habeant, imprudenter ſe gerunt qui ſupereminentem oſſis partem deorſum cogere oportere putant. [7] Nam infernam ad ſupernam adducendam eſſe manifeſtum eſt. Hæc enim motum habet: hæc eſt quæ à natura diſceſſit. [8] Clarum itaque eſt nullo modo ipſam cogi poſſe: deligationes enim nihilo magis appellunt quam repellunt. Si vero quis brachium quam maxime ad coſtas admotum ſurſum cogat, ut quam acutiſſimus eſſe humerus videatur, perſpicuum eſt quod ſic adaptari poterit ad os quod à pectore eſt, unde eſt divulſum. [9] Si quis igitur legitima deligatione utatur, celeris curationis gratia, & reliqua omnia fruſtra fieri putet, præter figuram relatam, is & recte intellexerit, & celerrime ac optime curaverit.

XIX. Decumbere tamen hominem multum refert, & ſufficiunt dies XIV. ſi quieverit, aut ad ſummum viginti. Si tamen contrario modo clavicula fracta fuerit, quod non valde contingit, ut os quod à pectore eſt

τω, ὥσπερ τὸ μὲν ἀπὸ τοῦ πήχεος ὀστέον ὑποδεδυκέναι, τὸ δὲ ἀπὸ τοῦ ἀκρωμίου ὀστέον ὑπερέχειν καὶ ὑποκεῖσθαι ἐπὶ θάτερα, ἀδεμιᾶς μεγάλης ἰητρείης ταῦτα γ' αὖ δέοιτο. [2] αὐτὸς γὰρ ὁ ὦμος ἀφιέμενος ὁ βραχίων ἑδρύσει αὖ τὰ ὀστέα πως ἄλληλα καὶ φαύλη αὖ τις ἐπίδεσις ἔσται, καὶ ὀλίγαι ἡμέραι τὸ πρᾶγμα χρύπτουσιν. εἰ δὲ μὴ κακοήθεϊ μοῦνον τοῦτο προλιποθυμοῖ ἐς τὸ πλάγιον, ἢ τῇ ἢ τῇ, ἐς τὴν φύσιν μὲν ἀπαγαγεῖν αὖ δεῖ ἀναγαγόντα τὸν ὦμον σὺν τῷ βραχίονι, ὥσπερ καὶ πρόσθεν εἴρηται. [3] ὅταν δὲ ἵζῃ ἐς τὴν κατάντην φύσιν, τάχιστα αὖ ἡ ἄλλη ἰητρείη εἴη. [4] τὰ μὲν δὴ πλείστα τῶν παλλαγμάτων καλοῦσι αὖτοὶ οἱ βραχίονα ἀναγκάζοντες ἐς τὰ αὖτω.

xx. Ὅσα δὲ αὖ ὦθεν προλιποθυμέοντα ἐς τὸ πλάγιον ἦλθεν, ἢ ἐς τὸ κοιλότερον, συμπορσύνει αὖ τὴν κατόρθωσιν, εἰ ὁ μὲν ἄνθρωπος ὕπτιος κείσεται, [2] καὶ ἢν τὸ μεσαίτατον τῶν ὠμοπλατέων ὑψηλότερόν τι ὀλίγῳ ὑποκείσεται, ὡς περρήξεται ἐν τοσούτῳ μάλιστα, καὶ τὸν βραχίονα εἰ ἀνάγοι τις ποδὸς τὰς πλευρὰς ποδαπεπεμμένον, [3] ὁ δὲ ἰητρὸς τῇ μὲν ἑτέρῃ χειρὶ ἐς τὴν κεφαλὴν τοῦ βραχίονος ἐμβαλὼν τὸ θέναρ τὸ χροὸς ἀπωθείσει, [4] τῇ δὲ ἑτέρῃ τὰ ὀστέα τὰ καταγέντα διαθιζήσει. ἔστω αὖ μάλιστα ἐς τὴν φύσιν ἄγοι ἀζῆρ, ὥσπερ ἤδη εἴρηται, τὰ μάλα δὲ αὖ ὦθεν ὀστέον ἐς τὸ κάτω φιλεῖ ὑποδυνάειν. [5] ποῖσι μὲν δὴ πλείστοισιν, ὅταν ἐπιδεῖν δέῃ, τὸ σχῆμα δεήσει, παρ' αὐτὰς τὰς πλευρὰς τὴν ἀγκῶνα ἔχοντα, ἔστω ἐς τὸ αὖω τὸν ὦμον ἀναγκάζεσθαι. [6] ἔστι δ' οἷσι μὲν τὸν ὦμον ἀναγκάζειν δεῖ ἐς τὸ αὖω, ὡς εἴρηται· τὴν δὲ ἀγκῶνα πρὸς τὸ σῆθος ποδαγάγειν ἀκρίως

subſidat, quod vero à ſummo humero eſt ſupereminent, alterique ſuperſtet: nulla magna curatione in his opus fuerit. [2] Ipſe enim humerus & brachium ſi demittatur, oſſa inter ſe committere ac firmare poteſt: & vilis quæpiam deligatio ſuffecerit, & pauci dies ſatis erunt ad callum obducendum. Quod ſi hoc modo fracta non fuerit, ſed in obliquum hac vel illac luxata, ad naturam reducere oportebit, humero cum brachio ſurſum adducto, velut etiam ante dictum eſt. [3] Quum autem ad priſtinam naturam reſederit, reliqua curatio velox erit. [4] Pleraſque igitur immutationes ac luxationes, brachium ſi ſurſum cogatur, cor-
rigit.

xx. Quæcunque vero luxationes ex ſupernis oblique ad latus fiunt, aut deorſum, his correctio præparatur, ſi homo ſupinus decubuerit: [2] juxta medias autem ſcapulas aliquid altius ſuppoſitum fuerit, quo pectus maxime in utranque partem inflexum ſit, & brachium adducat quis ad coſtas porrectum. [3] Medicus autem altera manu vola in brachii caput injecta retrudat, [4] altera oſſa fracta componat. Sic enim quam maxime ad naturam reduxerit. Verum quod jam eſt, ſupernum os facile ad partem ſubſidere ſolet. [5] Pleriſque igitur ubi deligati fuerint, figura ipſa opitulatur, ita ut ad ipſas coſtas cubiti gibbum habentes, hoc modo humerum ad ſupernam partem cogant. [6] Quibuſdam vero humerum quidem ſurſum, velut dictum eſt, cogere oportet, cubiti autem gibbum ad pectus adducere: ſummam

vero

ἄκρῳ δὲ τῷ χέρᾳ ψαῦε τὸ ἀκρώμιον ὤμε ἴσχυν. 7 ἵνα μὲν οὖν καλλιέστατα τολμᾷ, ἀνλησπελγμένα δὲ προσθέναι χρὴ, ὡς αὖ ὁ ὦμος ἀναλάτωτον ἔῃ. ἵνα δὲ περείνῃ," σφενδόνῃ χρὴ σκυτίνῃ περὶ τὸ ὀξὺ τῶν ἀσκῶν ποιήσαντα ἀναλαμβάνειν περὶ τὸ αὐχένα.

xxi. " Ἀσκῶν δὲ ἄρθρον ψαῦσαι μὲν ἢ ψαύσειεν ὡς πλαγίου ἢ ἔχει, μόνον δ' ὀξέος δ' ἐν τῷ κοίλῳ δ' βραχίονος," ἐς δὲ τὸ καταπεπτωκὸς ἐξέχειν, ἀπωθεῖν ὀπίσω καὶ ἐς τὸ πλάγιον. " τὰ δὲ τελείως ἐκβάντα ἢ ἔνδυμ, ἢ ἔνδυ καθίστασις μὲν, ἐν ᾗ ὁ βραχίων καλεαχεὶς ἐπιδέεται. ἔστω γὰρ αὖ τὸ καμπύλον δ' ἀσκῶν ἐ κωλύσῃ. σκιπίῃ δὲ μᾶλλον ἐς τὸ ὡς πλαγίου μέρος. τὰς δὲ κλοιοῤῥώσιας, ἀπαίρειν τε ὅπ πλεῖσον, ὡς μὴ ψαύῃ τῆς κορώνης ἡ κεφαλὴ, μετέωρον περιάγειν καὶ περικάμπτειν, καὶ μὴ ἐς δύο διάζεσθαι. ἅμα δὲ ἀγεῖν τἀναντία ἐφ' ἑκάτερα καὶ παρωθεῖν ἐς χώρον. σιωφελοίη δ' ἂν καὶ ἐπίστροφις ἀσκῶν ἐν τετίοις, ἐν τῷ μὲν ἐς τὸ ὕπλιον, ἐν τῷ δὲ ἐς τὸ πρόσω." ἴσχις δὲ ἡμίκαλον μὲν, ὀλίγον ἀνωτέρω ἄκρῳ τῷ χέρᾳ δ' ἀσκῶν ἔχειν, βραχίονα δὲ κοῖλον πλαγίως. ἔστω δὲ καὶ ἀνάληψις, καὶ θέσις, καὶ σύφορον, καὶ φύσις, καὶ χρῆσις ἐν κοινῷ, ἵνα ἄρα μὴ κακῶς παρωθῇ. " παρῆσθαι δὲ παχέως. ἴσχις δὲ ὀρθίοισι, καθὼ τὸν νόμον τὸν ἀρθρικὸν, καὶ τὸ ὀξὺ ἀποστηρίζειν.

xxii. Παλιγκότροπον δ' ὁ ἀσκὸν πυρετοῖσι, ὀδυνήσι, ἀσθενεῖ, ἀκρη-

vero manum ad ſummum ſanum humerum ' adhibere. 7 Si quidem igitur decumbere ſuſtinet, fulcimentum aliquod quod obfirmet, apponere oportet, quo humerus quam maxime ſuperne maneat. Si vero obambulare volet, fundam ex faſcia factam, & acutæ gibbi cubiti parti circumdatam, de collo appenſam geſtare oportet. 365

xxi. Cubiti porro gibbi articulus ubi emotus aut luxatus eſt, ad coſtas, aut foras, acuta ipſius parte in brachii cavitate manente, extenſione in directum facta, id quod eminet retrorſum & in obliquum repellere oportet. Ubi vero perfecte excidit, aut hac, aut illac, extenſio in qua brachium fractum ' deligatur requiritur. 3 Ita enim incurva gibbi pars non impediet. Excidit autem maxime ad partem verſus coſtas. Correctiones vero facere oportet quam plurimum abducendo, & ut ne brachii caput cornicem contingat, ſublimem circumducere ac inflectere, & non in directum cogere, 3 ſimul autem contraria in utranque partem detrudere, & in ſedem compellere. Contulerit etiam in his gibbi cubiti inverſio, modo in ſupinam, modo in ' pronam partem. Curatio vero ex figura eſt, ut ſummam manum paulo altiorem cubiti gibbo habeant, brachium vero ad coſtas. 4 Sic etiam appenſi exceptio, & poſitio, & geſtandi facilitas, & natura, & uſus, in communi ſunt, ſi modo non male callus obducatur, Obducitur autem cito. 5 Curatio fit linteis juxta legem articularē, ita ut acuta ejus pars inſuper deligetur. 1 2 3 4 5

xxii. Recrudeſcit autem maxime cubiti gibbus ' febribus, 10 11 15

ἀκρηβοχάλω. " ἀγκῶνα δὲ μάλιστα τετίσθω ἀμφὶ τὸ καρκῶδες. [2] δεύτερον δὲ τεμνόσθω. ἴησις δὲ ἡ αὐτή. ἐμβολὴ δὲ τῷ μὲν ὀπίσω, " ἐκτείνεσθαι κρατεῖσθαι. σημεῖον δὲ· ἃ γὰρ δύναται ἐκτείνει. τῷ δὲ ἔμπροσθεν· ἃ δύναται ξυγκάμπτει. [3] " τετὲν δὲ ἐνδεῖ τὸ ' σωλευφλεβῶδες σκληρὸν, ὥδε τὸ ξυγκάμψαι ἐξ ἐκτάσιος ἐξαίφνης." ἀφεστάσθω δὲ ὀστέων σημεῖον· κατὰ τὴν φλέβα τὴν κατὰ βραχίονα ριζουμένην ἀφεψαύουσι. [4] ταῦτα δὲ ταχέως ἀφανίζεται. ἐκ γὰρ ἐνὸς βραχίονος τὰ κάτω τοῦ σίνεος ὀστέα. τολεῖται τὰ ἐγγύτατα τοῦ πήχεος. δεύτερα, χρός. τρίτα, δακτύλων. [5] βραχίων δὲ καὶ ὦμος, " ἐγκρατέστερα ἀφ' ἑτέρων προπίπτει. ἡ δὲ ἑτέρη χεὶρ ἀφ' ἑαυτῆς ἐπὶ τολεῖται ἐγκρατεστέρη. " μυΐσησις δὲ σαρκῶν, εἰ μὲν ἔξω ' ἐξέπεσεν, εἴσωθεν. εἰ δὲ μὴ, ἐς τἐναντίον, ἢ ἐξέπεσεν. [6] ἀγκὼν δὲ, ἢν εἴσω ἢ ἔξω σκιρτήσῃ. " κατάτασις μὲν οὖν κατὰ τὴν πήχεϊ ὡς βραχίονα. τῷ μὲν γὰρ μακάλλῳ ἀναλαμβάνοντα τενίη ἀνακρεμάσαι. [7] ἀγκῶνι δὲ ἄκρῳ ὑποτείνοντα τὸ ὠφελὲ τὸ ἄχθος βάρος, σκρεμάσαι, ἢ χερσὶ κατανάγκην. ὑπερεμπρηθέντος δὲ ἔ ἄχθεος, εἰ ὠφελήσουσι τοῖς θεναρίοιν, " ὡς τὰ ἐν χερσίν. [8] ἐπίδεσις ἐν τέτῳ τῷ σήματι, καὶ ἀνάληψις, καὶ θέσις. τὰ δὲ ὀπίσθεν ἐξαίφνης ἐκτείνεσθαι, διορθοῦσι τοῖσι θεναρίοιν. " ἅμα δὲ δεῖ ἐν τῇ διορθώσει καὶ ἐν τοῖσιν ἑτέροισιν.

bus, doloribus, nauſea & vomitu meracæ bilis, præſertim ſi retrorſum luxatus fuerit, ob torporem: [2] deinde, ſi in anteriorem partem. Verum curatio eadem eſt. Repoſitio vero retrorſum luxati, ut extentum diſtendamus. Signum autem eſt, quod extendere ipſum non poſſunt, ſicut in anteriorem partem luxati, quod inflectere nequeunt. [3] Verum tunc durum quiddam involutum indere oportet, & circum hoc ab extenſione derepente ' inflectere. Diſparationis autem oſſium ſignum eſt manifeſtum ex contactu, juxta venam quæ in brachio finditur. [4] At vero callus cito his obducitur. Ex nativitate autem breviora ſunt oſſa infra noxam, plurimum quæ proxima ſunt, cubiti, deinde manus, poſtea digitorum. [5] Verum brachium & humerus robuſtiora fiunt, propter inverſionem. At altera manus propter opera adhuc fortior eſt. Imminutio vero carnium fit, ſi foras ' excidit, intrinſecus: Sin minus, in contrarium prout excidit. [6] Cubiti vero gibbus ſi intro, aut extra exciderit, extenſio fit in communi figura cubiti ad brachium: faſcia enim ſub alam data, ipſam exceptam ſuſpendere oportet: [7] ad ſummum vero cubiti gibbum juxta articulum pondus appendere, aut manibus deorſum cogere. Ubi vero articulus ultra elevatus eſt, coaptationes manuum volis fiunt, velut etiam in manibus. ' [8] Deligatio quoque in hac figura, & exceptio appenſi, & poſitio. At ſi in poſteriorem excidit partem, ſtatim extentum palmis dirigere ac coaptare oportet. Simul autem in directione etiam aliis opus eſt.

[9] Si

9 ὧν δὲ ἔμπροσθεν, "ἀμφὶ ὀθόνιον σωφλημμένον ξύγκον συγκάμπτοντα ἅμα διορθοῦν. ὧν δὲ ἑτεροκλινὲς ᾖ, εἰς τὴν διορθώσιν ἀμφοτέρωθεν ἅμα χρὴ ποιεῖν. 10 τῆς δὲ μελέτης τῆς θεραπείης κοινὸν τὸ σχῆμα καὶ ἡ ἐπίδεσις. δυνατὸν καὶ ἐκ τῆς ἀφαιρέσιος κοινῆ συμπίπτειν ἅπαντα. 11 τῶν δὲ ἐμβολέων, αἱ μὲν ἐξ ὑπεραγωγῆς ἐμβάλλουσαι· 12 αἱ δὲ ἐκ καταθέσιος· 13 αἱ δὲ ἐκ περιφορῆς. ' οὕτω δὲ ἐκ τῶν ὑπερβολέων τῶν σχημάτων, ἢ τῇ, ἢ τῇ, σὺν τῷ τάχει.

9 Si in anteriorem, circum linteum convolutum justæ molis inflectendo simul directionem facere oportet. Si vero in alteram partem inclinarit, in directione simul utraque facere oportet. 10 Verum curationi communis est figura & deligatio. ' Possunt autem & ex distentione omnia in communi contingere. 11 At vero repositiones aliæ ex superelevatione reponuntur, 12 aliæ ex extensione, 13 aliæ ex circumvolutione. Hæ vero ex figurarum excessibus, aut hac aut illac celeriter fiunt.

XXIII. " Χεὶρὸς δὲ ἄρθρον ὀλισθαίνει ἢ ἔσω, ἢ ἔξω. ἔσω δὲ τὰ πλεῖστα. 2 σημεῖα δὲ εὔσημα. ὧν μὲν ἔσω, συγκάμπτειν τοὺς δακτύλους ἐ δυνάντων· ὧν δὲ ἔξω, οὐ τείνειν. ἐμβολὴ δὲ ὑπὲρ τραπέζης τοὺς δακτύλους ἔχων, τοὺς μὲν τείνειν, τοὺς δὲ ἀνιέναι. 3 τὸ δὲ ἐξέχον, ἢ θέναρ, ἢ πλευρὴν ἅμα ἀποθέειν, καὶ ὀπίσω ἀποθέειν κάτω. 4 κάτωθεν δὲ καλῶς τὸ ἕτερον ὀστέον " ὄγκον μαλθακὸν ὑποθεὶς, ὧν μὲν ἄνω, καταρρέψας τῇ χειρί· ὧν δὲ κάτω, ὑπτίαν. ὑπτίας δὲ ὀθονίοισιν. 5 " ὅλη δὲ ἡ χεὶρ ὀλισθαίνει, ἢ ἔσω, ἢ ἔξω, ἢ ἔνθα, ἢ ἔνθα. μάλιστα δὲ ἔσω. ἔστι δ' ὅτε καὶ ἡ ἐπίφυσις ἐκινήθη. 6 " ἔστι δ' ὅτε τὸ ἕτερον τῶν ὀστέων διέστη. τούτοισι καταπλάσις ἰσχυρὴ ποιητέη. 7 καὶ τὸ μὲν ἐξέχον ἀποθέειν. τὸ δὲ ἕτερον ἀνίωθεν δυοῖν εἴδεα ἅμα ἐς τὸ πίσω καὶ ἐς τὸ πλάγιον, ἢ χερσὶν ἐπὶ τραπέζης, ἢ πλευρῆ. 8 ' παλίγκωλα δὲ καὶ ἀχήμονα τῷ μὲν χρόνῳ κραιωύεται ἐς χρῆσιν.

XXIII. Manus articulus aut intro, aut extra luxatur, plerunque vero intro. 2 Signa autem facilia cognitu sunt. Si enim intro luxatus est, digitos inflectere non possunt: Si extra, extendere nequeunt. ' Repositio fit, digitis supra mensam positis, ut ab aliis atque aliis in diversum extensio fiat, 3 & id quod eminet, aut vola aut calcaneo retrudatur, & in anteriorem partem deorsum protrudatur. 4 Inferne vero juxta alterum os moles aliqua convoluta mollis supponatur, si supra eminet, manu prona locata: si infra, supina. Curatio vero linteis fit. 5 Tota porro manus, aut intro, aut extra, aut hac aut illac luxatur: ' Maxime vero intro. Quandoque autem & appendix emota est. 6 Quandoque vero alterum os disparatum distat. His extensio fortis facienda est: 7 & quod quidem eminet retrudatur, alterum vero contra trudatur, duabus speciebus simul contingentibus, & retrorsum, & in obliquum, aut manibus supra mensam, aut calcaneo. 8 Quæ vero recrudescunt ac deformia sunt, tempore ad usum

ζιν. ἴησις ὀθονίοισι σὺν τῇ χειρὶ καὶ τῷ πήχει. καὶ νάρθηκας μέχρι δακτύλων πτέναι. 9 ἐν νάρθηξι δὲ δεδέσθαι τοῦτο τὸ πυκνότερον λύγῳ ἢ τὸ καλάγματα. καὶ καλαμίσκοι πλείονι χρέεσθαι. 10 ἐκ γενεῆς δὲ βραχυτέρη ἡ χεὶρ γίνεται, καὶ μινύθησις σαρκῶν μάλιστα τοὐναντία ἢ ἧ τὸ ἔκπλωμα. ἠυξημένῳ δὲ τὰ ὀστέα μένει.

xxiv. Δακτύλου δὲ ἄρθρον ὀλισθὸν μὲν εὔσημον. 2 ἐμβολὴ δὲ καταστείναντα ἐς ἴθυ, τὸ μὲν ἐξέχον ἀπωθέειν· τὸ δὲ ἐναντίον, ἀντωθέειν. ἴησις δὲ ταινίῃσιν, ὀθονίοισι. 3 μὴ ἐμπεσὸν δὲ ἐπιπωρῆσαι ἔξωθεν. 4 ἐκ γενεῆς δ' ἠυξημένῳ δὲ τὰ ὀστέα μένει. 4 Γνάθου δὲ ὀλίσθησιν τελέως ἐξήρθρησεν. ὀστέον τε γὰρ τὸ ὑπὸ τοῦ οὖατος γνάθου παρεξύγωται ὑπὸ τὸ ὄζος ὀστέου τοῦ παρεφυκότος. ὅταν ἀποκλείσῃ τὰς κεφαλὰς τοῦ κάτω γνάθου. 5 τοῦ μὲν ἀνωτέρω ἐὸν, τῆς δὲ κατωτέρω τῶν κεφαλέων. τά τε ἄκρεα τῆς κάτω γνάθου, τὸ μὲν ἄλλο τὸ μήκους, οὐκ ὀλίγα παρείσδυσιν· τὸ δὲ αὖ τὸ κερατοειδὲς τε καὶ ὑπερέχον ὑπὲρ τὸ ζυγώματος. 6 ἄμμε τε ἀμφοτέρων τῶν ἀκρέων τούτων νεῦρα δεῦρο τένοντες πεφύκασιν, ἐξ ὧν ἐξήρτηται οἱ μῦες οἱ κροτα-φῖται καὶ μασητῆρες καλεόμενοι. ἄλλο τοῦτο δὲ καλέονται, καὶ ἄλλο τοῦτο κινέουσι, ὅτι ἐντεῦθεν ἐξήρτηται.

xxv. Ἐν

usum corroborantur. Curatio fit linteis cum fascia manu & cubito: & ferulæ usque ad digitos ponuntur. 9 At ferulis hæc deligata frequentius quam fracturas solvere oportet, & perfusionem ampliorem adhibere. 10 Ex nativitate autem manus brevior fit, & carnes imminuuntur maxime in contraria parte ei in qua luxatio facta est. At adulto jam ossa manent.

xxiv. Digiti vero articulus luxatus facilis cognitu est. Repositio fit extendens in directum, ita ut quod eminet os protrudatur, contrarium vero contra trudatur. Curatio fit fasciis ac linteis. 2 Si vero non reponatur, forinsecus callo obducitur. At si ex nativitate, aut dum adhuc crescit homo, luxata fuerint ossa, breviora fiunt infra luxationem, & carnes imminuuntur contraria maxime parte ei in qua luxatio facta est. In adulto vero ossa manent. 3 Maxilla vero paucis jam perfecte luxata est. Os enim quod à supériore maxilla prodit, cum eo osse subjugatum est, quod sub aurem annexum est, quodque capita infernæ maxillæ concludit, ac dirimit, 4 quum altero capite superius sit, altero inferius: & extremæ infernæ genæ partes ita se habent, ut altera ob longitudinem non facile accessum admittat: altera vero cornix est, & supra jugale os excedit. 5 Simul autem & ambarum harum extremitatum nervosi tendines existunt, ex quibus musculi dependent, qui temporales ac manducatorii appellantur. Propterea autem appellantur, & propterea moventur, eo quod hinc dependent.

xxv. Nam

xxv. Ἐν γὰρ τῇ ἐδωδῇ, καὶ ἐν τῇ λαλέειν, καὶ ἐν τῇ ἄλλῃ χρήσει τοῦ στόματος, ἡ μὲν ἄνω γνάθος ἀτρεμίζει σαφῶς· ἡ γὰρ κεφαλῇ, ᾧ συμφύεται, ἀκίνητός ἐστιν. ² ἀρθρωτὴ δὲ ἡ κάτω γνάθος ἀπὸ τῆς ἄνω γνάθου, καὶ ἀπὸ τῆς κεφαλῆς. ³ διὸ μὲν ἐν τοῖς σπασμοῖς καὶ τοῖς τείνουσι τὸ στόμα τὸ ἄρθρον σημαίνει σαφέστατα, καὶ διότι ταύτῃ κάμνουσι καὶ ῥᾷστα ἀναψύχουσι τὰ περὶ τοὺς κροτάφους γίνονται, καὶ ἐν ἄλλῳ λόγῳ εἴρηται. ⁴ περὶ ὧν μὲν κάρτα ἐξαρθρίζει, τάδε αἴτια. αἴτιον δὲ καὶ τόδε, ὅτι τὰ μάλα καταλαμβάνει τοιαῦτα ἀνάγκη βρωμάτων, ὥστε τὸ αὐθρωπον χαυλίου μεῖζον, ἢ ὅσον δοκεῖ. ⁵ ἐκπέσοι δ' ἂν ἀπ' ἐδενὸς ἄλλου σχήματος, ἢ ἀπὸ τοῦ μεγάλα χανόντα παραγαγεῖν τὴν γνάθον ἐπὶ θάτερα, μᾶλλον συμβαίνει· ῥᾴστη καὶ τάδε πρὸς τὸ ἐκπίπτειν. ⁶ ὁκόσοι γὰρ νεῦρα καὶ ὁκόσοι μῦες παρὰ τὰ ἄρθρα εἰσίν, ἢ ἀπὸ ἄρθρων, ἀφ' ὧν ξυνδέδενται, τούτων ὅσα ἐν τῇ χρήσει πλαγίοις ἁμαξικοῖς· ταῦτα μὲν εἰς τὰς καταπύσιας διωκατοπίπτει ἐπιδιδόναι, ὥστε καὶ τὰ δερμάτια τὰ οὐδὲν ψηκτοπίπτει πλέον ἢ ἐπίδοσιν ἔχει. ⁷ περὶ δὲ οὗ ὁ λόγος, ἐκπίπτει μὲν γνάθος ὀλιγάκις· ⁸ χάσκει δὲ πολλάκις ἐν χάσμασιν. ὥστε καὶ ἄλλων μυῶν παραλλαγαὶ ἐνοῦσι τοῦτο ποιέειν.

xxvi. Δῆλον δὲ τοῖσιν δεῖ μᾶλλον ἐστὶν, ὅταν ἐκπεπτώκῃ. περαίνει γὰρ ἡ κάτω γνάθος ἐς τὸ μέτωπον, καὶ παρήκει πλαγίως δὲ ὀλιγάκις. ² καὶ δὲ ὀστέον τὸ κρώνιον ὀκρότερον φαίνεται παρὰ τὴν ἄνω γνάθον. ἐκ καλεπῶς ξυμβάλλει τοῖς κάτω γνάθοις. ³ τὰ δὲ ἐπιβολὴ μᾶλλον σημαίνει, ἢ τις γίνοιτ' ἂν ἁρμογή.

xxv. Nam in edendo, & in loquendo, & in reliquo oris usu, superna quidem maxilla quiescit: est enim capiti connexa, & non coarticulata. Inferna autem maxilla movetur. ² Coarticulata enim est à superna maxilla, & à capite. ³ Cur igitur in convulsionibus ac distentionibus hic articulus distentus primus de se significationem præbeat: & cur plagæ temporales periculosæ sint, ac soporem inducant, alio libro referetur. ⁴ Quum vero non valde luxetur, causæ hæ sunt. Sed & hæc quoque causa est, quod non valde tales ciborum necessitates hominem apprehendunt, ut magis quam potest hiet. ⁵ Exciderit autem à nulla alia figura, quam si quis valde hians maxillam in alteram partem diducat. Confert tamen ad hoc ut excidat, hoc ipsum. ⁶ Quicunque enim nervi, & quicunque musculi circa articulos sunt, aut ab articulis, ex quibus colligantur, horum quicunque in usu sæpe moventur, hi etiam maxime ad extensiones remittunt, quemadmodum etiam pelles mollissimæ multum remittunt. ⁷ De quo igitur sermo est, luxatur quidem & excedit maxilla raro: ⁸ laxatur tamen sæpe in hiatibus, velut etiam aliæ musculorum ac nervorum immutationes hoc faciunt.

xxvi. Manifestum vero ex his maxime fit, ubi excidit. Prominet enim inferna maxilla in anteriorem partem, & in contrariam luxationi partem abducitur: ² & ossis cornix circa supernam maxillam tumidior fit: & infernas maxillas difficulter committunt. ³ Quæ vero repositio his conveniat, manifestum est.

ἁρμόζεσθαι. χρὴ γὰρ τὸ μέγιστον κατέχειν τῷ κεφαλῇ καὶ τεταμένῳ. 4 τὸ δὲ περιλαβόντα τῷ κάτω γνάθου, καὶ ἔσωθεν καὶ ἔξωθεν τοῖσι δακτύλοισι, καὶ τὸ γνάθον, "χάσκοντα δ' ἀνθρωπον, ὅσον μέγιστον δυνατὸν, πρῶτον μὲν ἀφιστάναι τῷ γνάθου χρόνον πολλὰ, τῇ καὶ τῇ παρατείνοντα τὴν γλῶτταν· καὶ 5 αὐτὸν τὸν ἄνθρωπον κελεύειν χαλαρὸν τὸν γνάθον ἔχειν, καὶ συμπροσφέρειν καὶ σπουδάζειν ὡς μάλιστα. ἔπειτα ἐξανίνας πίνης χάσμα τοιοῦτο, σκέπτεσθαι τὸν νόον. 6 δεῖ μὲν γὰρ παρατείνειν ἐκ τῆς ἀνατροφῆς εἰς τὴν φύσιν· δεῖ δὲ καὶ ἐς τὸ πίσω ἀπωθῆναι τὸν γνάθον τὸν κάτω. 7 δεῖ δὲ ἐπόμβρον τοῦτο συμβάλλειν τοὺς γνάθους καὶ μὴ χάσκειν. ἐμβολὴ μὲν γὰρ ἐν αὐτῷ καὶ τοῦτο αὐτὸ γίνεται ἀπὸ ἄλλων κινημάτων. 8 ἰητρείη δὲ βραχεῖα δηλεῖ. ἁπλοῦν περιβεβλημένον χαλαρῶς ἐπίδεσμον ἐπιδεῖν. 9 "ἀσφαλέστερον δὲ καθίζειν ἐστὶν ὕπτιον καὶ κλινάντα τὸν ἄνθρωπον, ἐρείσαντα τὸν κεφαλὸν αὐτοῦ ἔτι σκύπινον ὑποκεφάλαιον ὡς πλήρεστατον, ἵνα ὡς ἥκιστα ὑποείκῃ. 10 περισκοπεῖν δὲ χρὴ τὸν κεφαλὸν τεταμένον.

XXVII. "Ην δ' ἀμφότερα αἱ γνάθοι ἐξαρθρήσωσιν, ἡ μὲν ἴησις ἡ αὐτὴ συμβάλλειν δὲ ἧσσον ἔτι τὸ σῶμα δυνατόν. "καὶ γὰρ περιτέτερα αἱ γλῶσσαι τούτοισιν, ἀσταθέες δὲ· τὸ δ' ἀσταθὲς μάλιστα ἐν γνοίης τοῖσιν ὀρθοῖσι καὶ ὀδοντῶν, καὶ τεταμένων καὶ κάτω καθίζειν. 2 τούτοισι ξυμφέρει ἐμβαλέειν ὡς τάχιστα. "ἐμβολὴς δὲ τρόπος περιδεῖν εἰρηται. λύειν δὲ μὴ ἐμπέτει, κίνδυνος περὶ τὴν ψυχὴν ὑπὸ πυρετῶν ξυνεχέων

est. Oportet enim aliquem vulnerati caput detinere, 4 & alterum infernam maxillam intrinsecus ac extrinsecus ad mentum digitis apprehendere, hiante homine quantum moderate potest, & primum maxillam aliquandiu hac atque illac manu abducere, 5 & ipsum hominem jubere, ut maxillam laxam habeat, & simul abducat, ac quam maxime remittat: deinde repente tribus figuris simul laxare oportet, diligenti in hoc animadversione habita. 6 Nam & ex distortione ad naturam deducere oportet, & infernam maxillam retrosum protrudere, 7 ita ut æger hæc sequatur, & maxillas committat, ac non hiet. Atque hæc quidem repositio est, & neque aliis figuris fieri poterit. 8 Curatio vero brevis sufficit. Splenium enim inceratum apponitur, ac laxo deligamento deligatur. 9 Securius autem hæc aggressio perficitur, homine supino reclinato, & coriaceo pulvinari plenissime farcto capiti supposito, ut in ipsum innitenti quam minimum cedat. 10 Insuper autem & caput vulnerati aliquis detinere debet.

XXVII. Si vero ambæ maxillæ luxatæ fuerint, curatio quidem eadem est, verum hi os minus committere possunt. Nam his genæ prominentiores sunt, sed indistortæ. Quod vero distortæ non sint, maxime cognoveris ex dentium tum supernorum, tum infernorum terminis è directo inter se correspondentibus. 2 His confert ut quam citissime reponantur. 3 Repositionis autem modus prius dictus est. Si vero non reponantur, animæ periculum imminet, præ febribus continuis,

χέων καὶ νωθρῆς κεκράσθω. 3 καρώδεες γὰρ οἱ μῦες ἔσται, καὶ ἀλλοιόμενοι, καὶ εἰλεινόμενοι ὥσπερ φύσιν. φιλεῖ δ' ἡ γαστὴρ ὑποχωρεῖν τοῖσι γλυκέσι ἄκριτα ὀλίγα. 4 καὶ, ἢν ἐμέωσιν, ἄκριτα ἐμέουσιν. ἔτι ἂν καὶ θνήσκωσι δεκαῖοι μάλιστα. ἢν δ' καθαρὴ ἡ κάτω γναθος, ἢν μὲν ἀποκαυλισθῇ παντὶ πάσιν, ἀλλὰ ξυνέχῃ τὸ ὀστέον, 5 ἐγκεκλιμένον δ' ἔῃ, καθεζῶσιν μὲν χρὴ τὸ ὀστέον ὥσπερ τε γλῶσσαν ὑλακόων ὑλακτέοντα τοὺς δακτύλους, τὸ δ' ἔξωθεν ἀντερείδειν, ὡς αὖ ξυμφέρῃ, καὶ διατραμμένους ἔσωσι οἱ ὀδόντες οἱ κατὰ τὸ τρῶμα κεκινημένοι. 6 ὁκόταν τὸ ὀστέον καθεζῶσι, ζεῦξαι τοὺς ὀδόντας χρὴ ὥστε ἀλλήλοις, μὴ μόνον τοὺς δύο, ἀλλὰ καὶ πλείονας," μάλιστα δὲ χρυσίῳ, ἔς' ἂν κρατηθῇ τὸ ὀστέον· ἐν δὲ μὴ, σὺν λίνῳ. ἐπίσταται ἐπιδεῖν κηρωτὴ καὶ λιπαρίζειν ὀλίγῃσιν, καὶ ὀθονίοισιν ὀλίγοισιν, μὴ ἄγαν ἐρείδουσα, ἀλλὰ χαλαρόϊσιν. 7 δεῖ γὰρ ἐνδέσεως χρῆν, ὅπως ἐπίδεσις ὀθονίων γνάθῳ καθαρείσῃ μικρῷ μᾶλλον ἢ ὠφελέοι, εἰ χρῆσις ἐπιδεοίη· μεγάλα δ' ἂν βλάπτοι, εἰ κακῶς ἐπιδέοιτο. 8 πυκνὰ δ' ὥσπερ τε γλῶσσαν ἰσχνῶσαι χρὴ, καὶ πολλὸν χρόνον ἀντέχειν τοῖσι ὀδοντίοισι, καθεζῶντα τὸ ὀστέον τὸ ἐγκλιθέν. ἄφασον εἰ, εἰ ἀεὶ δυνατόν, ἀλλ' ἔχ οἷόν τε.

XXVIII. Ἢν δ' ἀποκαυλισθῇ παντὶ παντὶ τὸ ὀστέον ἁλιγάκις εἰ τοῦτο γένεται καθεζῶν μὲν χρὴ τὸ ὀστέον ἕτως καθάπερ εἴρηται. ὅπαν δὲ καθεζώσῃς, τοὺς ὀδόντας χρὴ ζεύγνυσθαι, ὡς ἔμπροσθεν εἴρηται. μέγα γὰρ αὖ συλλαμβάνει ἐς τὴν τέρμιν. 3 ἐπεὶ καὶ εἰ πλοκῇσι ζεύξῃ, ὥσπερ χρὴ, ἧσσον ῥαφὺς ῥάψας. ἀλλὰ γὰρ

tinuis, & torpido ſopore. 3 Soporiferi enim hi muſculi ſunt, & dum alterantur, & dum intenduntur præter naturam. Solet etiam alvus his biliosa, meraca, pauca egerere. 4 Et ſi vomuerint, meraca vomunt. Hi igitur etiam moriuntur decima maxime die. At ſi fracta fuerit inferna maxilla, ſi quidem non omnino 'caulatim hoc contigerit, 105 ſed cohæret adhuc os, 5 confractum tamen fuerit, dirigere quidem os oportet digitis circa linguam obliquam ſubjectis, forinſecus vero contra niti, prout contulerit. Et ſi diſtorti fuerint dentes juxta vulnus commoti, 6 poſtquam os directum fuerit, dentes inter ſe conjugare oportet, non duos ſolum, ſed etiam plures, atque hoc maxime aureo, fin minus, lineo filo, donec os corroboretur: Poſtea cerato, & 'ſpleniis paucis, & linteis modi- 110 cis deligare, non nimium firmis, ſed laxis. 7 Nam hoc probe noſſe expedit, quod deligatio per lintea, maxillæ fractæ parum quidem contulerit, ſi recte fiat: magnopere vero læſerit, ſi prave deligetur. 8 Frequenter autem circa linguam explorare oportet, & multo tempore reniti ac digitis dirigere os confractum: optimumque eſſet ſi hoc ſemper fieri poſſet, ſed fieri nequit.

XXVIII. Si vero os penitus 'caulatim diffractum fuerit (ra- 115 ro autem hoc contingit) dirigere quidem os oportet, velut dictum eſt: 2 Ubi vero direxeris, dentes conjugare, quemadmodum antea dictum eſt: Magnopere enim contulerit ad quietem, 3 & adhuc magis ſi quis recte conjungat, & velut oportet futuras conſuat. At enim non facile eſt om-

ἐ ῥᾴδιον δ' γραφῆ χρᾶσθαι πᾶσιν ἀτρεκέως ἡγεῖσθαι, ἀλλ' ὑπολυπεῖσθαι χρὴ ἀπὸ τῶν γεγραμμένων. ἔπειτα χρὴ δέρματος καρχηδονίου, ἢν μὲν νεώτερος ᾖ ὁ τρωθείς, ὀρκίου τοῦ λοποῦ χρέεσθαι· ἢν δὲ τελεώτερος ᾖ, οὐτῶ τοῦ δέρματι τάμνοντα χρὴ δύρος ὡς τελεώκλωνον, ἢ, ὅκως αὖ ἁρμόζῃ, ἐπαλείψαντα κόμμι τὴν γνάθον. 4 " δεύμφότερον δὲ κόλλη πρόσκολλᾶσθαι τὴν θέσιν ἄκρον πρὸς τὸ ἀποκεκαυλισμένον τ γνάθου, ὡς διάκλωνον ἀπὸ τῆ τραύματος ἢ ὀλίγω πλέον. 5 τοῦτο μὲν ἐς τὸ κάτω μέρος ἐχέτω ὁ σύρραμος κ τ ἴξιν τῆ ῥηγνύσης ὁ ἰμὰς, ὡς ἀμφιεσθήκῃ ἀμφὶ τὸ ὀζῦ τ ῥηγνύσης. ἕτερον δ' ἱμάντα τοιοῦτον, ἢ ὀλίγω πλαλύτερον, πρόσκολλᾶσθαι χρὴ πρὸς τὸ ἄνω μέρος τ γνάθου, " ἀπολιπόντα κ τοσοῦτον ἀπὸ τ τραύματος, ὅσον περ ὁ ἕτερος ἀπέλιπεν. 6 ἐρράφθω δ' καὶ ὅτος ὁ ἰμὰς ἀμφὶ τὸ ὄς πρεῖβαξιν. ἀποξέες δ' ἔστωσαν οἱ ἱμάντες ἀμφὶ τὸν ξυναφὸν, ἵνα συνάπλεσθαί τε καὶ συνδεῖσθαι δεῖ τὰ περάτα τῶν ἱμάντων. 6 ὧν δὲ τῇ κόλλῃσθῇ ἡ σύριγξ κ σύντομος πρὸς κ χρῶτας ἔσω. ἐχέχλοτερον δὲ ἔτως. ἔπειτα καταλείναντα χρὴ καὶ τὸν τ ἱμάντα, μᾶλλον δὲ ἁ τ πρὸς τὸ ῥῖνον, " ὡς ὅπ μάλιστα μὴ ἀποσμιλαίνῃ ὁ γνάθος, ξυνάψαι τὰς ἱμάντας κ τὸν κορυφῶν. κόμμι τὸ μέτωπον ὀρθίον καταδῆσαι. 8 " καὶ καλάπλημα χρὴ εἶναι, ὥστε νομίζεται, ὡς ἀτρεμέη τὰ δεσμά. τὸν δὲ καλάκλιν ποιεῖσθαι ἐπὶ τ ὑγιέα γνάθον, μὴ τῇ γνάθῳ ἐρηρεσμένον, ἀλλὰ τῇ κεφαλῇ. 9 ἰσχναίνειν δὲ χρὴ τὸ σῶμα ἄχρι ἡμερῶν δέκα. ἔπειτα

nem chirurgiam ſcripto exquiſite prodere: ſed ex his quæ ſcripta ſunt, formam & imaginem concipere oportet. ' Poſtea corio opus eſt Carthaginienſi: & ſi quidem junior fuerit vulneratus, ſatis eſt ſquama inde detracta uti: Si vero adultior, ipſo corio: ita ut deſecta inde particula trium digitorum latitudine, aut prout congrua fuerit, ſublita prius è gummi maxilla 4 (ita enim mitius fuerit) glutine agglutinetur ſumma ſui parte, ad diffractam maxillæ partem, digiti aut paulo ampliore diſtantia à vulnere. 5 Et hæc quidem particula ' ad infernam partem agglutinanda eſt, & habeat fiſſuram è directo menti, quo acutam ejus partem circumcirca complectatur. Alterum autem ejuſmodi lorum, aut paulo latius, ad ſupernam maxillæ partem agglutinare oportet, tanta à vulnere diſtantia, quanta illa altera lori particula abfuit. 6 Sit autem & hoc fiſſum, ut circumcirca aurem ambiat. Sint autem hæc lora acuta, qua parte committuntur, & ubi ipſorum extremitates connectere ' ac colligare oportet. 7 In agglutinatione vero, caro corii ad cutem vergat: Sic enim magis agglutinatum adhæreſcit. Poſtea extento hoc loro, magis autem eo quod circa mentum eſt, quam maxime, quo maxilla evacuatur, lora ipſa circa verticem connectere oportet, & deinde linteo frontem deligare: 8 & ſuperinjectum quid eſſe oportet, velut moris eſt, quo vincula quieta ſint ac firma. Decubitum autem faciat in ſanam maxillam, ' non maxillæ, ſed capiti innitens. 9 Attenuandum vero eſt corpus uſque

τα ἀναστέφῃ μὴ βραδέως.

XXIX. Ἢν γὰρ ἓν τῇσι πρώτῃσιν ἡμέρῃσι μὴ φλεγμαίνῃ, ἐν εἴκοσιν ἡμέρῃσιν ἡ γνάθος κρατυύεται. τελέως γὰρ ἐπιπωρᾶται, " ὥστε καὶ πάλαι τὰ ὀρυγμὰ 11 ὀστέα, ἢν μὴ ἐπισφακελίσῃ. 2 ἀλλὰ γὰρ ἐπὶ σφακελισμοῖσι τῶν συμπάντων ὀστέων ἄλλος μακρὸς λόγος λείπει). 3 αὖτη ἡ ἀφάσις ἡ ἀπὸ τῶν κολλημάτων " σύμφυσίς καὶ 12 σύμμιξίς ἐστι καὶ ἐς πολλὰ καὶ πολλαχῶς διοριζόμενα σύχρηστος. 4 " τῶν δὲ ἰητρῶν οἱ μὲν σιωνόα σύ- 13 χνοις καὶ ἐν ἄλλοισι τρώμασι τοιούτοισι " καὶ ἐν γνάθοις κατήξεσιν. 14 ἑτοιμότεροι γὰρ τῶν γνάθων καὶ τοῖσι χερσὶ καὶ ταῖσι ἰδέῃσι γίνονται, καὶ κακῶς καὶ καλῶς. 5 " πᾶσι γὰρ ἐπίδεσις 15 γνάθου, ἤτοι καλῶς ἢ κακῶς ἁρμόσῃ, ἀνάγκη τὸ ὀστέον τὸ ἐς τὸ κάταγμα ῥέπον- τα μᾶλλον, ἢ ἐς τὴν φύσιν ἄγῃ. 6 ὧν δὲ ἡ κάτω γνάθος καὶ τὸ σύμφυσιν τῷ κρανίῳ τὸ γόμφιον ἀφασθῇ " μᾶλλον δὲ αὖτη ξύμφυσις 16 ἐν τῇ κάτω γνάθῳ ἐστίν, ἐν δὲ τῇ ἄνω πολλῷ. 7 ἀλλ' ἃ βούλομαι ἀποκλαυσεῖν τὸν λόγον. ἐν ἄλλοισι γὰρ εἴδεσι νοσημάτων περὶ τούτων λεκτέον. 8 ὧν ἓν ἀφασθῇ ἡ κρανίῳ τὸ γόμφιον σύμφυσις, καθεψῶσαι μὲν παντὸς ἀνδρός ἐστιν. 9 τὸ μὲν γὰρ ἐξεστὸς ἐσωθέειν χρὴ εἰς τὸ εἴσω μέρος, περισπάλλοντα τὰς δακτύλους. τὸ δὲ εἴσω ῥέπον, ἀνάγκη ἐς τὸ ἔξω μέρος, ' ἐπερείδοντα τὰς δακτύλους. 10 " ἐς ἀφάσιν μὲν- 17 τοι ἀφαπτόμενοι ταῦτα χρὴ ποιέειν. ῥᾷον γὰρ ἔτως ἐς τὴν φύσιν ἥξει, " ἢ εἰ ἐγχείλιον τὴς 18 ἐς ἄλληλα τὰ ὀστέα ἀναγκάζειν πιέζοντα. 11 " τοῦτο μὲν πάν- 19 τα τὰ ὑπομνήματα χάριεν εἰδέναι.

que ad dies decem, deinde renutriendum non tarde.

XXIX. Si enim primis diebus inflammatio non acceſſerit, in viginti diebus maxilla corroboratur: perfecte enim callo obducitur, quemadmodum etiam alia oſſa rara, ſi non corruptio infeſtarit. 2 Verum de corruptionibus omnium oſſium alia longa tractatio reſtat. 3 Hæc extenſio per agglutinamenta contingens, ' mitis eſt, & prompta 140 ad moderationem faciendam, & ad multas ac multis locis faciendas directiones accommodata. 4 At medici non intelligentia æque ac manibus prompti, tum in aliis vulneribus, tum in maxillarum fracturis tales exiſtunt. Variis enim modis, & bene, & male, maxillam fractam deligant. 5 Omnis enim deligatio maxillæ ſic fractæ, oſſa ad fracturam magis vergentia inclinat, quam ad naturam ' ducit. 6 Si 145 vero inferna maxilla circa connexionem ad mentum divulſa fuerit. (Sola autem hæc connexio in inferna maxilla eſt: Verum in ſuperna multæ. 7 Sed non volo ſermone longius aberrare. In aliis enim morborum ſpeciebus de his dicendum eſt.) 8 Si igitur connexio ad mentum diſparata fuerit, ipſam coaptare cujuſlibet viri eſt. 9 Os enim quod eminet, ad internam partem digitis admotis detrudere oportet: Quod ' vero intro ver- 150 git, ad externam partem digitis immiſſis reducere. 10 Hæc tamen extenſione diſtendendo facere oportet. Facilius enim ſic ad naturam redibunt, quam ſi quis oſſa inter ſe complicans cogere conetur. 11 [Quod noſſe in tota commentatione non eſt invenuſtum.]

καμ. ὀκτὼ δὲ καθεζῶσι, ζεῦξαι μὲν χρὴ τὰς ὀδόντας τὰς ἔνθεν καὶ ἔνθεν ἀεὶ τοῖς ἀκμήλοις, ὥσπερ καὶ ἀεὶ ὄθεν εἴρηται). [12] ἴσα δὲ χρὴ κηρωτῇ καὶ σπλώσεσιν ὀλίγοις καὶ ὀθονίοις. " ἐπίδεσιν δὲ βραχείαν ἢ ποικίλην μάλιστα τοῦτο τὸ χωρίον ἐπιδέχεται). ἐξιὼς γὰρ ἔστι σφόδρα ὀρθὸν εἶναι, ὡς δὴ μὴ ἰσόρροπον εἶναι. δεῖ δὲ ὀθονίῳ τῷ ἀρίστῳ πολλῷ πειρᾶσθαι χρῆσθαι. [13] ἢν μὲν ἡ δεξιὴ γνάθος ἐξεστήκῃ, ἐπὶ δεξιὰ. ἐπὶ δεξιὰ δὲ νομίζεται εἶναι, ἢν ἡ δεξιὰ χεὶρ ἠρεμεῖν τε ἐπιδέσῃ. [14] ἢν δὲ ἡ ἑτέρη γνάθος ἐξεστήκῃ, ὡς ἑτέρως χρὴ τῷ ἐπιδέσμῳ ἄγειν. καὶ μὲν ὀρθῶς τις καθεζῶται " καὶ ἐπαταξεμένῃ, ὡς χρὴ, ταχέως μὲν ἡ ἄλγεσις, οἱ δὲ ὀδόντες ἀσινέες γίνονται). [15] ἢν δὲ μὴ, χρονιωτέρη μὲν ἡ ἄλγεσις, διαφοβήσει δ' ἴσχεται. οἱ ὀδόντες δὲ καὶ σαφεῖς καὶ ἀχρηῖοι γίνονται.

xxx. Ἢν δὲ ἡ ῥὶς καταγῇ, τρόπος μὲν οὐκ εἷς ἐστι κατηξιῶσαι, ἀλλὰ πολλὰ μὲν δὴ καὶ ἄλλα λωΐονα) οἱ χαίροντες τῇσι καλῇσιν ἐπιδέσεσιν, αὐδυνόν, οὐ δὲ τοῖσι πρὸ τοῦ ῥίνα καὶ μάλιστα. [2] ἐπιδεσίων γάρ ἐστιν αὕτη ἡ ποικιλωτάτη, καὶ πολέσεως μὲν σπειράτους ἔχεται, " διαῤῥωγὰς δὲ καὶ διαλήψιας ποικιλωτάτας δὲ χρῶνται ῥομβοειδέας. ὡς δ' εἴρηται), ἀνοσώτην ἐγχείρησιν ἐπιτηδεύοντες ἄτρμοι τινὸς καταγείης " ἐπιτυγχάνειν, ὡς ἐπιδήσωσι. μίαν μὲν ἓν ἡμέρῃ, ἢ δύο, " ἀγάλλεται μὲν ὁ ἰητρὸς χαίρει δὲ καὶ ὁ ἐπιδεδεμένος. [3] ἔπειτα ταχέως μὲν ὁ ἐπιδεδεμένος κελεύει " ἀσηρὸν γὰρ τὸ φόρημα· δοκεῖ δὲ τῷ ἰητρῷ, ἐπιδὼν ἐπιδέξειν, ὅτι ἐπίσταται ποικίλως τινα ἐπιστὰς.] Ubi vero coaptata fuerint, conjugare oportet dentes inter se hinc atque illinc, velut prius dictum est: [12] Curare vero cerato, & spleniis paucis ac linteis. Deligationem autem brevem potius quam variam hic ' locus maxime admittit. Nam ut æquilibris non est, prope tamen ad æquilibrium accedit. At lintei obvolutionem facere oportet, [13] si quidem dextra maxilla eminet, in dextram. (In dextram enim fieri putatur, si dextra manus deligationi præit.) [14] Si vero altera maxilla eminuerit, aliter deligationem ducere oportet. Et si quidem recte quis coaptationem adeptus fuerit, & velut convenit quieverit, cita curatio continget, &' dentes illæsi manent: [15] Sin minus, diuturnior fiet curatio, & distortionem habebit, dentes autem læsi & inutiles fiunt.

xxx. Porro si nasus fractus fuerit, fracturæ modus non unus est. Verum qui pulchris deligationibus gaudent citra intelligentiam, tum in aliis multis damnum incurrunt, tum in fracturis circa nasum vel maxime. [2] Ex deligationibus enim hæc maxime varia est, & quæ plurimas ascias habeat, & interruptiones ac ' interceptiones cutis maxime varias rhombiformes. Sicut igitur dictum est, qui nulla intelligentia præditi aggressionis studio tenentur, ultro se offerunt ad nasum fractum deligandum. Una itaque alteraque die lætatur medicus, gaudet quoque is qui deligatur: [3] deinde cito quidem is qui deligatur satiatur. Noxia enim & molesta est gestatio: satis autem est medico ostentasse, quod nasum varie

ἐπιδῆν. ποιεῖ δὲ ἡ ἐπίδεσις ἡ τοιαύτη πάνυ πένητα ⸗ δέοντα. τοῦτο μὲν γὰρ, ὀκνοῦσι σμῆνται 3 ΔΔ τὴν κάτοξιν, δῆλον, ὅτι εἰ αὖθις ἧς μᾶλλον πιέζοι, σμωτεροι αὖ εἶεν. 4 τοῦτο δὲ, ὅσοισι ὠφελαρέφεται ἢ ἔνθα ἢ ἔνθα ἡ ῥὶς, ἢ κὴ τὸν χόνδρον, ἢ ἀνωτέρω, δῆλον ὅτι ἐδὲν αὐτὲς ἡ αὖθις ἐπίδεζις ὠφελήσῃ, ἀλλὰ καὶ βλάψῃ μᾶλλον. 5 ἐχ ἅτω δὴ σωαρμόσῃ ωλέον τὸ ἐπὶ θάτερον τ ῥινὸς· καίτοι ἐδὲ τοῦτο ποιέζιν οἱ ἐπιδέοντες. "ἄγχιστα δὲ ἡ ἐπίδεσις 3 μοι δοκέη ἀνύπιοιέῖν, ἐὰ κὴ μέσῳ τῷ ῥῖνα κὴ τὸ ὀξὺ ἀμφιφλαδέῃ ἡ σαρξ κὴ τὸ ὀστέον, ἐὰ καὶ τὸ ὀστέον μικρὸν ὑσιν εἴη καὶ μὴ μέγα. 6 τοῖσι γὰρ τὰ τοιζιν ἐπιπώρωμα ἰχῇ ἡ ῥὶς, " κὴ ὀκνεοῖδεσιερη 4 πνὶ γίνε). 7 ἀλλ' ὅμως ἐδὲ τὰ τοισι δὴ πα πολλῆ ὄχλε δέε) ἡ ἐπίδεσις, ἐὰ δή κὰ καὶ δεῖ ἐπιδῆν." ἐχεῖ ὃ ἐπὶ μᾶλ τὸ φλάσμα πλανίον ἐπιτέιναζθαι κεκηρωμένον, ἔπειτα, ὡς ἀπὸ δύο ἀρχέων ἐπιδέε), ἅτως ὀρθίως ἐς ἅπαξ ἐξειδαλεῖν. 8 ἀρίση μᾶλ τοι ἰητρεία, " τῇ ἁλήτω τῇ σιδανίω, τῇ ὠλυτῷ, γλίχρω, πεφυρημένω, ὀλίγω, καὶ ταλάσσῃ τὰ τοιαῦτα. 9 " χρὴ δὲ, 7 ἢν μὲ ἐξ ἀγαθῶν ἢ τῶν πυρῶν τὸ ἄλητον καὶ εὔολκιμον, τοῦτο χρέεσθαι ἐς πάντα τὰ τοιαῦτα. 10 ἢν δὲ μὴ πάνυ ὁλκιμον ᾖ, ἐς ὀλίγον μαύναι ὕδατι ὡς λιποπίτυν διέντα, τοῦτο φυρᾶν τὸ ἄλητον, ἢ κόμμι πάνυ ὀλίγον ὡσαύτως μίσγειν.

XXXI. "Ὁκόσοιπερ μὲ ἂν ῥὶς ἐς τὸ 8 κάτω καὶ ἐς τὸ σμῆν ῥέπουσα καθεγῇ· ἢν μὲ ἐκ ⸗ ἔμπροσθεν μέρεσ κὴ τ χόνδρου ἴζηται, οἷόν τε ἐσὶ

rie deligare ' novit : facit autem 170
talis deligatio omnia contra
quam convenit. Partim enim
qui propter fracturam simi fiunt,
si superne quis magis premat, si-
miores nimirum fient : 4 partim
vero quibus nasus hac aut illac
distorquetur, aut circa cartilagi-
nem, aut superius, palam est
quod neque ipsis superne deli-
gatio proderit, sed etiam magis
lædet. 5 Non enim ita congruit
spleniis altera nasi pars, quan-
quam neque hoc faciant deli-
gantes. ' Proxime vero deliga- 175
tio resistere mihi videtur, si jux-
ta medium nasum circa acutam
partem, contusa caro ad os fue-
rit, aut etiam os parum, & non
multum contusum sit. 6 Talibus
enim nasus callo obducitur, &
aliquanto asperior evadit. 7 Sed
tamen neque his deligatio multo
negotio opus habet, si modo
etiam deligare oportet. Sufficit
autem super contusionem sple-
nium inceratum extendere. Post-
ea velut ' ex duobus initiis deli- 180
gatio fit, ita semel linteum cir-
cumdandum est. 8 Optima ta-
men curatio est, per farinam
triticeam hornam, lotam, visco-
sam, subactam, modicam, ita ut
talia ex illa velut cataplasmate
integantur. 9 Si igitur triticea
farina bona fuerit, & tractu faci-
lis, ea ad omnia hujusmodi uti
oportet. 10 Si vero non facilis
tractu sit, modicam mannam
leviſſime tritam, & aqua dilu-
tam, cum farina ' subigere opor- 185
tet, aut gummi parum, similiter
ammiscere.

XXXI. Quibuscunque igitur
nasus fractus est, ut deorsum & 8
in sinum vergat, si quidem ex
anteriore parte juxta cartilagi-
nem subsidat, fieri potest ut ali-

ἐστὶ κ᾽ εὐλυθέναι διορθωμα εἰς τὲς μυκτῆρας. [2] ἰὼ ὁ μὴ, ἀνορθᾶν μὴν χρὴ πάντα τὰ τοιαῦτα, τὲς δακτύλους ἐς τὲς μυκτῆρας ἐντιθέντα, ἰὼ εὐδέχῃ). [3] ἰὼ ὁ μὴ, παχὺ τὸ πρὸ μὴ ἐς τὸ ἔμπροσθεν τῆς ῥινὸς ἀπιέναι τῶν τοῖσι δακτυλοισιν, ἀλλ᾽ ἢ ἴδρυ). [4] ἔξωθεν τῆς ῥινὸς ἔνδεν κ᾽ ἔνδεν ἀμφιλαμβάνοντα τοῖσι δακτύλοισι, σύμπαν συμφίζειν τε ἅμα κ᾽ ἀναφέρειν ἐς τὸ ἄνω. [5] ἰὼ μὲ πάνυ ἐς τὸ ἔμπροσθεν τὸ κάταγμα ἔῃ, οἷόν τε τὸ ἔσω τῶν μυκτήρων ἐνθένδε, ὥσπερ ἤδη εἴρη). [6] ἄχνιον τὸ ἀφ᾽ ἡμιτυβίου, ἢ ἄλλο τι τοιοῦτον ἐν ὀθονίῳ εἰλίσσοντα, μᾶλλον ὁ ἐν καρχηδονίῳ δέρματι ἐρράψαντα, χρὴ πίσσαντα τὸ ἀρμάθιον κεῖσθαι τῷ χωρίῳ, ἵνα ἐκκέσεται. [7] ἰὼ μὴ ὅτι ἀσφαλέστερον ἢ τὸ κάταγμα, ἐδὲν οἷόν τε ἔῃσι ἐντιθέναι. [8] ἢν δ᾽, ἐὰν ἐν τῷ ἔμπροσθεν, " ἀσηρὸν τὸ φόρημα· πῶς γε δὴ ἔσται ἐν τῷ ἐσωτέρῳ; [9] τὸ μὲν πρόσθιον ἔσωθεν ἀναπλάσσειν καὶ ἔξωθεν " ἀφιδρύσασθαι χρὴ τὴν ἀναγκαίην ἐς τὴν δεχομένην φύσιν κ᾽ διορθοῦσαν. [10] καίτοι γε μάλιστα οἱ τῆτες καὶ χεῖσι ἀναπλάσσειν μᾶλλον ἢ αὐθημερόν. ἰὼ ὁ μὴ, ὀλίγῳ ὕστερον. [10] " ἀλλὰ καὶ ὁ κακόδυξις οἱ ἰητροὶ ἐς ἀπαλωτέρως τὸ πρῶτον ἅπτονται, ἢ ὡς χρὴ· πρόσθεν γὰρ τὲς δακτύλους χρὴ ἔνδεν κ᾽ ἔνδεν τῆς φύσιν τῆς ῥινὸς ὡς κατατάττοντα κάτωθεν συναναγκάζειν, " κ᾽ ὕστερον μάλιστα ἀνορθοῦντα συὺ τῇ ἔσωθεν διορθώσῃ διορθοῦντα. [11] ἔπειτα ὁ ἐς τοῦτο ἰητρὸς ἐδεὶς ἄλλος τοιοῦτός ἐστιν, εἰ ἐθέλοι μελετᾶν κ᾽ τολμᾶν, ὡς οἱ αὐτὸς δάκτυλοι οἱ λιχανοί. [12] ἔστι γὰρ καὶ φύσιν μάλιστα ἐστιν. πρόσθεν γὰρ χρὴ τὸ δακτύλων ἑκάτερον πᾶσαν τὴν, ἵνα ἐρείδον-

quid quod ipsum dirigat, in nares indatur: [2] Sin minus, omnia talia digitis in nares injectis dirigere oportet, si id fieri datur: [3] Sin minus, crassum spicillum non in anteriorem narium partem digitis indere oportet, sed qua parte nasus subsidit: [4] extrinsecus autem ab utraque parte nasum apprehendere, simulque cogere ac sursum ducere. [5] Et si quidem valde in anteriore parte fuerit fractura, fieri poterit ut aliquid intra nares indatur, velut jam dictum est, [6] nimirum lintei rasura, aut aliud quid hujusmodi, linteo involutum, aut potius in corio Carthaginiensi consutum, ea figura quæ congruat loco cui incumbet. [7] Si vero ulterius facta fuerit fractura, fieri non potest ut aliquid indatur. Si enim in anteriore parte molesta est gestatio, quomodo non sit in interiore? [8] Primum igitur & intrinsecus conformando, & forinsecus non parcendo, ad pristinam naturam reducere ac dirigere oportet. [9] Valde enim conformatur nasus fractus, maxime quidem eadem die: sin minus, paulo postea. [10] Verum segniter agunt medici, & levius quam convenit primum contingunt. Injicere enim manus hinc atque illinc juxta naturam nasi quam infime oportet, ex infernis sursum cogendo, & sic quam maxime erigere, una cum interna directione etiam extrinsecus dirigendo. [11] Postea ad hæc nullus talis medicus est, si studium adhibere ac tolerare vult, velut ipsius digiti indices. [12] Hi enim maxime secundum naturam sunt. Utrunque enim digitum injicere, eoque totum nasum firmare oportet, atque ita

ἐρείδοντα, ἡσύχως ὅπως ἔχῃ. μάλιστα μὲν, εἰ οἷόν τε εἴη, αἰεί, ἐς ὃ ἂν κρατηθῇ. εἰ δὲ μὴ, ὡς τελεῖσθαι χρόνον, ὡς εἰρηται. εἰ δὲ μὴ, ἢ παῖδα ἢ γυναῖκά ἔνια. [13] μαλθακὰς γὰρ τὰς χεῖρας δεῖ εἶναι. ὅπως, ὡς ἂν κάλλιστα ἰητρεύθειη ἡ ῥὶς, ὅπως μὴ ἐς τὸ σκολιὸν, ἀλλ' ἐς τὸ κάτω ἱδρυμένη εἴη ἰσόῤῥοπον. [14] ἐγὼ μὲν ἔν ἐδεμίαν πω ῥῖνα εἶδον, ἣ ἧς ὅπως κατεαγεῖσα ἔχ οἵη τε ἀμφοτερωθεν αὐτίκα περὶν πωρωθῆναι συναγκαζομένη, ἐγένετο, εἰ ἧς ὀρθῶς ἐθέλοι ἰητρεύειν. [15] ἀλλ' οἱ ἄνθρωποι αἰσχροὶ μὲν εἶναι πολλῶ ἀπολιμῶσι· μελετᾶν δὲ ἅμα μὲν σὺν ἐπίστανται, ἄκρα δὲ ὀ τολμέειν, οὐ μὴ ὀδυνῶνται, ἢ θάνατον δεδίκασι. καί τοι ὀλιγοχρόνιον ἡ πώρωσις τῆς ῥινός. ἐν γὰρ δέκα ἡμέρῃσι κρατυνέεται, οὐ μὴ ἐπισφακελίσῃ.

XXXII. Ὁκόσοισι δὲ τὸ ὀστέον ἐς τὸ τολάγνιον κατάγνυται, ἡ μὲν ἴησις αὕτη. τὸν δὲ διόρθωσιν δηλονότι χρὴ ποιέεσθαι, σὺν ἰσόῤῥοπον ἀμφοτέρωθεν, ἀλλὰ τό τε ἐξεκκλιμένον ὠθέειν ἐς τὸν φύσιν ἔκθεν ἀναγκάζοντα, [2] καὶ ἐσμασσύμενον ἐς τὰς μυκτῆρας, καὶ τὰ εἴσω ῥύσιαν διορθοῦν ἀσκνως ἔς ὃ ἂν κατορθώσῃ· οὗ εἰδῆτε, ὅτι, οὐ μὴ αὐτίκα κατορθώσηται, ἐκ οἷόν τε μὴ καὶ διεστραφθαι τὴν ῥῖνα. [3] ὅταν δὲ ἀγάγῃς ἐς τὴν φύσιν, τρεσσάλλοντα χρὴ ἐς τὸ χωλεὸν, ἢ τὰς δακτύλους, ἢ τὸν ἕνα δάκτυλον, ἢ ἐξέχειν, ἀνακωχέειν, ἢ αὖθις, ἢ ἄλλον τινὰ, ἐς ὃ ἂν κρατυνθῇ τὸ τρῶμα. [4] ἀτὰρ καὶ ἐς τὸν μυκτῆρα τὸν μικρὸν δάκτυλον ἀπωθέοντα, ἄλλοτε

ita in quiete habere, si quidem fieri posset, semper donec corroboretur : Sin minus, plurimo tempore, velut dictum est. Quod si fieri nequeat, aut puer aut aliqua mulier hoc faciant. [13] Molles enim manus esse oportet. Sic enim quam optime nasus curari [14] poterit, ubi non in obliquum, sed ad infernam partem æqualiter subsidat. [14] Ego igitur nullum unquam nasum vidi, qui sic fractus dirigi non potuisset, si statim ita cogeretur priusquam callus obduceretur, si modo quis recte curare velit. [15] Verum homines ut ne deformes fiant, multo quidem precio coemerint, [15] studium autem adhibere non sciunt, simulque non tolerant, si non dolore vexentur, aut mortem timeant : quamquam brevi tempore nasus callo obducatur, decem enim diebus corroboratur, si non corruptio insuper accedat.

XXXII. Quibuscunque vero os in obliquum frangitur, curatio quidem eadem est. Verum [215] directionem non æqualem utrinque facere oportet, sed quod inclinatum est, extrinsecus cogendo ad naturam compellere, [2] & in nares facta contrectatione, ea quæ intro repunt impigre dirigere, donec correcta fuerint : ita ut ejus probe memineris. Quod si non statim corrigantur, fieri non possit ut nasus non distortus fiat. [3] Postquam autem ad naturam reduxeris, digitos plures aut unum digitum ad locum admovere oportet, qua parte emi- [220] nebat, atque ita ut ipsum, aut alium quendam sustentare, donec vulnus corroboratum fuerit. [4] Sed & in narem parvum digitum immittere oportet, & [16]

λοτε καὶ ἄλλοτε, " διορθᾶν χρὴ τὰ 17 alias atque alias impellendo ea
σκαλβέντα. 5 " ὅπ δ' αὖ φλεγ- 18 quæ inclinata sunt dirigere. 5 At
μονῆς ὑπορρεύσῃ τέτοιζι, χρὴ si quid inflammationis his acce-
τῷ σιπηρείᾳ. τοῖσι μὲν τοι δα- dat, farina subacta uti oportet:
κτύλοισι ὡσαύτως χρὴ ὁμοίως & tamen incumbente etiam fa-
σιτὸς ἐπικεῖσθαι. ὧν δὲ πρὸς rina digitos similiter admovere
χόνδρον ἐς τὸ γλάγμα κλῖναι, opus est. Si vero juxta cartila-
ἀνάγκη τ' ῥῖνα ἄκρην μεγαλοφθῆναι. ginem in obliquum fractus sit,
6 χρὴ οὖν τοῖσι τοιούτοισι ἐς τὸν necesse ' est summum nasum di- 225
μυκτῆρα ἄκρον διορθωμὰ τῶν storqueri. 6 Talibus igitur in
ἐρηρεισμένων, ὃ, ὅ, τι τέτοιζιν ἔοι- summam narem aliquid quod
κεν, ἐνιθέναι. πολλὰ δ' αὖ ἔνι dirigat ex relatis, aut quod his
εὑρεῖν τὰ ἐπιτηδεῖα, ὅσα μήτε simile sit, indere oportet. Pote-
ὀσμὴν ' ἴσχει, μήτε ἄλλως ὀδυ- rit autem quis multa idonea in-
σηνέα ἐᾷν. venire, quæ neque odorem ha-
beant, neque alias lenia sint.

XXXIII. Ἐγὼ δὲ πολὺ πυόμενον ὀδυρόμην ἀπότμημα ἐπέθηκα. τῆς γάρ πως παρέτυχον. 2 οἱ γὰρ ἀπόκλοι ἐνδεέστερον ὑγρασμένα δέχονται. " ἔπειτα χρὴ κυ- 19 XXXIII. Ego vero quando-
κλοειδέα λοπὸν πλάτος, ὡς τὸ que pulmonis ovilli frustum de-
μεγάλος δακτύλου, τετμημένον, ἢ fectum indidi. Hoc enim forte
ὅκως ἂν ξυμφέρῃ, ὀπισθοκλῖναι obtingebat. 2 Nam spongiæ in-
ἐς τὸ ἔκθοθεν ὀπὸς τὸν μυ- diræ humiditates suscipiunt.
κτῆρα τ' ἐγκεκλιμένον. 3 καὶ πρό- Postea Carthaginiensis corii
σω κλίνειν τὸν ἰμάντα, ὅκως squamam magni ' digiti latitu- 230
ἂν ξυμφέρῃ. μᾶλλον δὲ ὀλίγον dine, aut prout contulerit rese-
πλέω χρὴ, ὥστε ὀρθὴν καὶ ἀπερτῆ ctam, extrinsecus ad nasum in-
τ' ῥῖνα εἶναι. 4 ἔπειτα, ' μακρὸς γὰρ clinatum agglutinare oportet, 3
ἔσω ὁ ἰμὰς, κάτωθεν ἔ ὦτος ἀπα- & deinde hoc corii lorum prout
γόντα αὖθις, ἀναγαγεῖν ὀπὸς τ' κε- contulerit extendere. Paulo ta-
φαλὴν καὶ ἔξεσι μὲν καὶ τὸ μέτωπον men amplius extendere conve-
ὀπισθοκλῖσαι τ' τελευτὴν ἔ ἰμάν- nit, quo erectus & absolute dire-
τος. ἔξεσι δ' μακρότερον ἄγειν. 5 ἔπει- ctus sit nasus. 4 Longum autem
τα ὀπολιάσονθαι ὀπὸς τ' κεφαλὴν sit hoc lorum, ut postea infra
κλῶ δεῖν. τοῦτο μὲν ὃ δικαίως τ' aurem abductum circum caput
διορθωσιν ἔχει, ἅμα δ' δυσμίσυτον, obducatur; & licet quidem lori
ὃ μᾶλλον, ὡς ἥδιστα, καὶ ἥκιστον τ' extremitatem ad frontem agglu-
ἀνθρωπίνῃ πιθῆσαι τ' ῥινός. " ἀδύ- tinare, licet etiam longius ' du- 235
νατον δ', ὁκόσοισι ἐς τὸ πλάγιον ἡ ῥὶς κε- cere, 5 & deinde capiti obductum
κάμψηνται. τὰ μὲν ἄλλα ἰητρὸν δεῖ χρὴ, deligare. Hic modus simul ju-
ὡς ὀρθώσαι. ' ὀρθοῦται δ' τοῖσι stam directionem habet, & simul
πλείστοισι ἔ ὦτος ἀπὸ τοῦ ad moderationem faciendam
promptus est, si quis magis aut
minus nasi inclinationem ad
contrarium facere velit. Nam
quibus in obliquum nasus fran-
gitur, eos in reliquis velut rela-
tum est curare oportet. Plu-
rimis tamen insuper opus est, ut
inclinationis in contrarium gra-
tia,

τὴν ῥῖνα προσκολλῆσαι τ' ἀνιάρροπίης εἵνεκα.

XXXIV. Ὅσοισι δὲ σὺν τῇ κατήξει καὶ ἕλκεα προσγίνεται, ἐδὲν δεῖ περάσαι λίθῳ τῷ. ² ἀλλ' ἐπὶ μὲν τὰ ἕλκεα ἐπιτιθέναι πισσηρὸν, ἢ τῶν ἀναίμων λ. σύαλθεα γὰρ τὰ τοιαῦτα. ὁμοίως καὶ ὀστέα μέλλη ἀπίεναι, τήν τε διόρθωσιν τὴν κατὰτιλ ἀόκνως χρὴ ποιέεσθαι μηδὲν ἐπιλείποντα, καὶ τὰς διορθώσιας τῇσι δακτύλοισι ἐν τῷ ἔπειτα χρόνῳ. ³ χαλαρωτέροισι 20 μὲν γὰρ χρεώμενον, χρεώμενον δέ. σύμπαντα γὰρ τὰ πονηρὰ ἔν σώματι ἡ ῥὶς ἐστι. ⁴ τῶν δὲ ἰμάντων τῇ κατατάσει καὶ τῇ ἀνιάρροπίη παντάπασιν ἐδὲν κωλύει χρῆσθαι, ἤτ' ἂν ἕλκωσι, ἤτ' ἂν ἐπιφλεγμήνη. ἀλύπητοι γάρ εἰσιν.

XXXV. Ἢν δὲ ἕς κατεαγῇ, ἐπιδέσιες πᾶσαι πολέμιαι. ἐ γὰρ ἄτη τὴς χαλαρὰν προσβάλλοι. ² ἂν δὲ μᾶλλον πιέζῃ, πολέον κακὸν ἐργάζεται). ἐπεὶ καὶ ὑγιὲς ἕς ἐπιδεσθὲν πιεχθὲν ὀδυνηρὸν καὶ σφυγματώδες, καὶ 35 πυρετώδες γίνεται. ³ ἀλλὰ καὶ τὰ ἐπιπλάσματα κάκιστα μὲν τὰ βαρύτατα ἐπίπαν. ἀλλὰ καὶ τὰ πολέα φλαῦρα καὶ λοπαλικὰ, καὶ μύξαν τε ὑποποιέοντα πολέα, ⁴ κἤπειτα ἀποπυήσιας ἀσηρὰς. τέτων δὴ ἕς ἥκιστα κατεαγὸς προσδέεται. ⁵ ἄγχιστα μὲν, εἴπερ χρὴ, τὸ γλίχρον ἄληθες. χρὴ δὲ μηδὲ τοῦτο βάρος ἔχειν. ψαύειν δὲ ὡς ἥκιστα ξυμφέρει. ⁶ " ἀγαθὸν γὰρ ἐνίοτε φάρμακον τὸ μηδὲν φέρειν φάρμακον, καὶ πρὸς ἕς, καὶ

tia, lorum ad ſummum naſum agglutinetur. 240

XXXIV. Quibuſcunque vero cum fractura etiam ulcera adſunt, eos ea propter turbari non oportet: ² Verum ſuper ulcera ceratum picatum imponere, aut ex emplaſtris aliquod cruentis vulneribus idoneum. Facilia enim curatu talia ſunt. Similiter etiam, ſi oſſa diſceſſura ſunt. Primam directionem impigre facere oportet nihil omittendo, & directionem per digitos etiam poſtero tempore, ³ ita ut laxius quidem admoveas, admoveas 245 tamen. Ex omnibus enim corporis partibus naſus facillime conformari poteſt. ⁴ Cæterum lororum agglutinatione ac in contrarium inclinatione uti omnino nihil prohibet, ſive ulcera affuerint, ſive inflammatio. Nullam enim moleſtiam exhibent.

XXXV. At vero ſi auris fracta fuerit, deligationes omnes inimicæ ſunt. Neque enim ita laxam quis circumdare poterit. ² Si vero magis premat, majus malum operabitur. Nam & ſa- 250 na auris deligatione preſſa, dolore, & pulſatione, & febre afficitur. ³ Sed & cataplaſmata peſſima quidem omnino ſunt, quæ graviſſima ſunt. Verum & alia pleraque omnia mala ſunt, & abſceſſus inducunt, & mucum ampliorem ſuggerunt, ⁴ & deinde ſuppurationes noxias. His autem fracta auris minime opus habet. ⁵ Proximum tamen locum habet, ſi quid imponi debet, farina viſcoſa, quam neque 255 ipſam gravem eſſe oportet. Contingere vero quam minime conducit. ⁶ Bonum enim aliquando medicamentum eſt, etiam nul-

καὶ ἄλλα πολλά. " χρὴ δὲ ἐπὶ τοῖς ἐπικοίμασιν φυλάττεσθαι. 7 τὸ δὲ σῶμα ἰσχναίνειν, καὶ μᾶλλον, ἂν οὖς κινδυνῷ ἔχῃ, ἔμπυον τὸ ἕλκος γένεσθαι. ἄμεινον δὲ καὶ μαλθάξαι τῷ κοιλίῳ. ἧσσον δὲ καὶ σύριγγι ἔχῃ, " ἐμέσαι ἀπὸ συμμάσσω. ἧσσον δὲ ἐς ἐμπύησιν ἔλθῃ, ταχέως μᾶλλον ἃ χρὴ σομᾶν. 9 πολλὰ γὰρ καὶ τῶν δοκούντων ἀπυέσθαι ἀναπίνεται πολλάκις μηδὲν ἧς καθαιρόσῃ. ἧσσον δὲ ἀναγκαῖον σομᾶσαι, πάχιστα μὲν ὑγιὲς γίνεται, ἧσσον τις πέριξ ἀμφακώσῃ. 10 εὐδύναμαι μέν τοι χρὴ σαφῶς, ὅτι κυκλόν ἐστι τὸ ὖς καὶ μεῖον τοῦ ἑτέρου, ἧσσον πέριξ ἀμφακωθῆναι. 11 ἧσσον δὲ μὴ πέριξ κάμπτειν, πάμπαν χρὴ τὸ μετέωρον," μὴ πάνυ σμικρὸν τομεῖν. 12 ἀμφὶ παχυτέρῃ μὲν καὶ τὸ πῶον σύριγγες, ἢ ὡς ἂν ἧς δοκέοι. 13 ὡς δ' ἐν κεφαλαίῳ εἰπεῖν, καὶ πάντα πάλαι τὰ μυξώδεα καὶ μυξοποιὰ, ἅτε γλίσχρα ἐόντα ὑπολυγκάνοντα, διολισθαίνει πάχιστα ὑπὸ τοὺς δακτύλους καὶ ἔνθα καὶ ἔνθα. 14 ἀμφὶ τοῦτο ἀμφὶ παχυτέρῃ σύριγγες τὰ τοιαῦτα οἱ ἰητροὶ, ἢ ὡς οἴονται.

1 lum adhibere medicamentum, & ad aures, & ad multa alia. Vellicationem insuper ac scalpturam vitare oportet. 7 Corpus autem attenuare, & magis in quo periculum est ne auris suppuretur: 8 melius est quoque alvum mollire. Si vero quis facile vomat, ex moderata aliqua purgatione vomitum ' faciat. At 2 si ad suppurationem deveniat, cito quidem aperire non oportet (9 multa enim ex his quæ suppurari videntur, quandoque resorbentur, etiamsi nondum quis ullum cataplasma imposuit.) Si vero quis aperire cogatur, celerrime quidem sana fit, si in ulteriorem partem perurat. 10 Illud tamen certo scire expedit, quod mutila fiet auris, & minor altera, si perusta fuerit. 11 Si vero non in ulteriorem partem peruratur, tumidam partem non ' val- 265
de parva sectione incidere oportet. 12 Sub crassiore enim cute pus reperitur quam quis putaverit. 13 Verum ut in summa dicam, alia quoque omnia mucosa, & mucos facientia, utpote quæ sunt viscosa, ad contactum sub digitis hac atque illac cito dilabuntur: 14 & propterea sub crassiore cute medici talia inveniunt, quam putarint.

XXXVI. Ἐπὶ καὶ τῶν γαγγλιωδέων ἕλκα, ὅσα ἂν πλαδαρώσῃ ἕλκος, καὶ μυξώδεα σύριγγα ἔχῃ, πολλοὶ σομῶσιν, οἰόμενοι ῥεῦμα ἀνδρήσειν ἐς τὸ πιαῦτα. 2 ἃ μὲν οὖν γνώμῃ τῇ ἰητρῷ ἐξαπατᾶται. τῇ δὲ πείρῃ τῇ τοιούτῳ ἐδέμεια βλάβη σομωθέντι. 3 ὅσα δὲ ὑδατώδεα χωρία ἐστὶν, ἢ μύξης πεπλήρωται, καὶ ἐν οἷσι χωρίοισιν ἔχοντα γάνεται Φέρει σομόμενα, ἢ

XXXVI. Nam & aliquas nervorum contortiones, ganglia appellatas, quæ sane laxæ ac fluidæ sunt, mucosamque ' carnem 270
habent, multi aperiunt, humorem in talibus se inventuros esse putantes. 2 Medicus quidem igitur sententia sua fallitur, verum rei hujusmodi nullum ex apertione accedit detrimentum. 3 Qui vero aquosi loci sint, aut muco pleni: & in qualibus locis singula si aperiantur mortem afferant,

κῦ ἀλλοίας βλάβας, ὥδε τέ-
των ἐν ἄλλῳ λόγῳ γεγράψεται.
ὅταν δὲ μέλλῃς τὸ ὀς, πάντων
μὲν καταπλασμάτων, πίσης
τε μετρίως ἀπέχεσθαι χρή. 4
ἐπιτήδειον δὲ ἡ ἀναίμωσις, ἢ ἄλλῳ
τῳ, ὃ, μήτε βάρος, μήτε πόνον παρέχοντι. ὧν γὰρ ὁ χόνδρος
ἄρξεται ψιλοῦσθαι, καὶ ὑποσύ- 4
σιας ἴσχη πυράδεας ἢ χαλάδεας,
ὀχληρόν. 5 γίγνεται δὲ καὶ τοῦτο
διὰ σκίνους τὰς ἰήσιας. 5
πάντων δὲ τῶν παλιγκοτησάντων
ἡ πέρι παράκαυσις αὐταρκέσαιτο.

XXXVII. Σπόνδυλοι δὲ οἱ 19
καλοῦ ῥάχιν, ὅσπερ μὲν ὑπὸ νοσημάτων ἕλκηνται ἐς τὸ κῦφος, τὰ
μὲν παλαιὰ ἀδυνάτως λύεσθαι.
2 ὡς δὲ καὶ, ὅσα ἀνωτέρω τῶν 1
φρενῶν τῆς ὑποστάσιος κυφοῦ-
ται. τῶν δὲ κατωτέρω μεταξύ-
τερα λύσις· κυρτοὶ γιγνόμενοι ἐν
τοῖσι σκέλεσι· 3 μᾶλλον δὲ ἢν
ἐγκινώμενοι κυρτοὶ ἐν τῇ κατ'
ἰγνύην φλεβί. εἶτα δ' αὖ ἢν κύ-
φωμα ᾖ, λύσις. 4 ἐγγίνονται
δὲ καὶ ἐν τῇ καλῇ βουβῶνι. ἤδη
δέ τισιν ἔλυσε καὶ ἡ δυσεντερίη
πολυχρόνιος γινομένη. καὶ οἷ- 2
σι μὲν κυφοῦνται ῥάχις παισὶν ἐοῦ-
σιν, πρὶν ἢ τὸ σῶμα πληθωρῶσαι
ἐν αὐξήσιν· τετρόποις μὲν ἤδη
συναύξεσθαι ἐθέλοι καλὸν τὸν
ῥάχιν τὸ σῶμα. 5 ἀλλὰ σκέλεα
μὲν καὶ χεῖρες τελοῦνται, ταῦ-
τα δὲ ἐνδεέστερα γίνονται. καὶ ὅσοι- 3
σι αὖ ἢ ἀνωτέρω τῶν φρενῶν τὸ
κῦφος, τέτοισι μὲν εὖ τε πλοῦ-
τος οὐκ ἐθέλουσιν ἐς τὸ σῶμα αὖ-
ξεσθαι, ἀλλ' ἐς τὸ μέτωπον. 6
τό, τε ἦθος ὀξὺ γίνεται, ἀλλ' ὑ
πλατύ, αὐτοί τε δύσπνοοι γίνον-
ται,

rant, aut etiam alia detrimenta inducant, de his in alio opere ſcribetur. Quum igitur inciderit quis aurem, ab omnibus quidem cataplaſmatis, & ab omni linamentorum uſu abſtinere oportet: 4 Curare autem vel emplaſtro aliquo cruentis vulneribus idoneo, vel aliquo alio, quod neque gravitatem, neque dolorem inducat. Si enim cartilago denudari inceperit, & ſubſidentia purulenta aut mucoſa habuerit, moleſtum eſt. 5 Fit autem & hoc propter illas curationes. Cæterum omnium eorum quæ recruduerunt, peruſtio in ulteriorem partem ſufficientiſſima medela eſt.

XXXVII. Verticula vero ſpinæ quibuſcunque in gibbum trahuntur ex morbis, pleraque ut ſolvantur fieri non poteſt. 2 Inſuperque & quæ ſupra ſepti tranſverſi junctura ac connexionem gibba fiunt. Quæ vero infra, eorum aliqua ſolvunt varices, in cruribus oborientes. 3 Magis autem hæ varices quæ in vena juxta poplitem fiunt, quibuſcunque gibboſitas contigerit, eam ſolvunt. 4 Fiunt autem & in vena circa inguina. Jam vero quibuſdam etiam dyſenteria diuturna ſolvit. Et quibus quidem gibba fit ſpina dum pueri ſunt, priuſquam corpus ad augmentum plenum perfectum fuerit, his corpus juxta ſpinam coaugeri non ſolet. 5 Sed crura quidem ac manus perficiuntur, illæ vero partes defectuoſiores fiunt. Et quibus ſupra ſeptum tranſverſum gibboſitas eſt, his & coſtæ in amplitudinem augeri non ſolent, ſed in anteriorem partem: 6 & pectus acutum fit, ſed non latum: ipſique & difficulter ſpirant,

τοι, " καὶ κερχνώδεες. 7 ὅσον γὰρ 4
σύριγγος εἶλον ἔχουσιν αἱ κιρκίδες αἱ
τὸ πνεῦμα δεχόμεναι καὶ ἀποπέμ-
πουσαι. 8 καὶ μὴν τοι καὶ ἀναβαί-
ζοντες " καὶ τὸν μέγαν αὐχένα, 5
λον λοβὸν ' τὸν αὐχένα ἔχειν, ὡς
μὴ ἀποπίπτῃ ἡ αὐθῖσιν ἡ κεφα-
λή. 9 στενοχωρίαν μὲν ἐν πολλῷ
τῷ φάρυγι παρέχει καὶ τοῦτο ἐς τὸ
ἔσω ῥέπον. καὶ γὰρ τοῖσιν ὀρθοῖσι
φύσει δύσνοιαν παρέχει τοῦτο τὸ
ὀστέον, ὥστε ῥέψη, ἐς ' ἀναπτυχθῇ.
10 δι' ὃν τὸ τοιοῦτον σχῆμα ἐξεπέ-
βρογχοι οἱ τοιοῦτοι τῶν ἀνθρώπων
μᾶλλον φαίνονται), ἢ ὑγιέες. 11 " φυ- 6
μασίαι τε ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ καὶ τὸν
πνεύμονα ἴσιν οἱ τοιοῦτοι σκλη-
ρῶν φυμάτων καὶ ἀπέπλων. 12 καὶ
γὰρ ἡ ἀποστασις ἡ κυφώμασιν
καὶ ἡ ξύνταξις τοῖσι τοιούτοισι
διὰ τοιαύτας συμφορὰς γίνεται), ἢν
αὖ κοινωνήσωσιν οἱ τόνοι οἱ σπειρῶν.

XXXVIII. Ὅσοισι δὲ κατωτέ-
ρω τῶν φρενῶν τὸ κύφωμά ἐστι, τού-
τοισιν νοσήμασι μὲν σπάνιοισι ἀποσχί-
νεται νεφρέων καὶ κύστιος αἱ ἐκ ἀποστάσιες ἐς ἐμπύημά τι, καὶ
οὐ κενεῶνας, καὶ καὶ βουβῶνας
χρόνια καὶ δυσαλγέα. ἐκ 2 τε-
τεῶν δὲ ἑτέρη λύει τὰ κυφώμα-
τα. ἰσχὰ δὲ τοῖσι τετρωσιν ἔπ
ἀσυμφορώτερα γίνεται), ἢ τοῖσιν αὖ-
χεν κυφοῖσιν. ἡ μὲν ' ἅτε συμπαυσα
ῥᾴστης μαχητοτέρη τετοισιν, ἢ τοῖ-
σιν αὐχεν κυφοῖσιν. 3 " ἧσσον δὲ καὶ 7
ἧσσόν βραχύτερα ἐκ ἀτελέστερα, ἐκ
ἀγενώτεροι ἔστι τοῖσι αὐχεν κυφῶν.
4 εἰσὶ δ' αὖ ἡνιχαῦτα ἤδη τὸ σῶ-
μα ἡβήσαν κύφωσις, τότοισιν
ἀπαυδικρῦ τὸ νόσε τότε παρεύ-
σης κρίσιν ποιεῖ ἡ κύφωσις. ἀλλὰ
χρόνου μὲν τοι σημαίνει τὸ τῆς αὐ-
ξεως, " ὥσπερ καὶ τοῖσιν ἑτέροι- 8
σιν,

rant, & ſtridulam faucium aſperitatem habent. 7 Nam ventriculi qui ſpiritum ſuſcipiunt ac emittunt, minorem amplitudinem habent. 8 Sed & juxta magnum verticulum cervicem repandam habere coguntur, ut ne caput ipſis pronuum ſit. 9 Multam igitur anguſtiam faucibus exhibet etiam hoc os intro vergens. Nam & his qui natura recti ſunt, ſpirandi difficultatem hoc os inducit, ſi intro vergat, donec regreſſum fuerit. 10 Ob talem igitur figuram ejuſmodi homines eminentis gutturis, magis quam ſani apparent: 11 & tuberculis circa pulmonem duris ac crudis plerunque tales affecti ſunt. Nam & gibboſitatis occaſio, & diſtentio pleriſque propter tales collectiones fit, cum quibus vicini ' nervi communionem habent.

XXXVIII. Quibus vero infra ſeptum tranſverſum gibboſitas eſt, horum quibuſdam morbi renum ac veſicæ accedunt: Sed & abſceſſus ad ſuppurationem, & circa laterum mollitudines & inguina diuturni ac ægre curabiles: 2 & neutri horum gibboſitates ſolvunt. Coxæ vero his magis excarnes fiunt, quam his quibus ſuperne gibboſitas contigit. Univerſa tamen ſpina his longior eſt quam ſuperne ' gibboſis. 3 Pubes vero & barba tardior ac imperfectior. Sed & infecundiores hi ſunt quam ſuperne gibboſi. 4 At vero quibus jam aucto corpore gibboſitas facta fuerit, his palam præſentis tunc morbi judicationem gibboſitas facit, per tempus tamen, aliquid ex iiſdem ſignificationem de ſe plus aut minus præbet, quemadmodum etiam in pueris.

σιν, ἢ πλέον, ἢ ἔλασσον. ὅσον δ' καθήκως ὡς τὸ ἐπίπαν μὴ τοιαῦτά ἐστι.[5] πολλοὶ μέντοι ἤδη καὶ σύφορος ὑπέγκαν καὶ ὑγιάσιμος τῶν κύφωσιν ἄχρι γήρως. μᾶλλον δ' ἔτοι, οἷσιν αὖ ἐς τὸ δύσερκον καὶ πιμελῶδες μετατραπῇ τὸ σῶμα. ὀλίγοι μὲν ἤδη καὶ τοιάτων ὑπὲρ ἑξήκοντα ἔτη ἐβίωσαν. οἱ δὲ πλείονες βραχυβιώτεροί εἰσιν. [6] ἔστι δ' οἷσι καὶ ἐς τὸ πλάγιον σκολιῶν ἀσύνδυλοι, ἢ τῇ, ἢ τῇ. πάντα μᾶλλον ἢ τὰ πλείονα τοιαῦτα γίνεται. ἀμφὶ συμφοραὶς τὰς εἰωθυῖαν ῥάχις θ' ἁμαρτάνει. ἔνιοισι σὺν τῇ νόσῳ ἓξ τὰ χήματα, ἐφ' οἷσιν αὖ ἐπιθέσθαι κεκλίαχε. ἀλλὰ καὶ μὲν τούτων οὐ τοῖσι χρονίοισι καὶ πνεύμοσι νοσήμασιν ἐρήσεται. [7] ἐκεῖ γάρ εἰσιν αὐτῶν χαρακτῆρες προγνώσιες καὶ τὰ μελλόντων ἔσεσθαι.

XXXIX. Ὅσοισι δὲ ἐκ καταπλώσιος ῥάχις κυφοῦται, ὀλίγα δὴ τούτων ἐπιρρητέα, ὥστε ἐξιθυσθῆναι. τοῦτο μὲν γὰρ αἱ ἐν τῇ κλίμακι καταπτώσιες οὐδὲν ἀπεξίθωσαν ὧν γε ἐγὼ οἶδα. χρεὼν δὲ οἱ ἰητροὶ μᾶλλον αὐτῇ ἔτοι οἱ ἐπιθυμέοντες ἐκ χαυνοῦν τὸ πλεῖον ὄχλον.[3] τοῖσι δὲ τοιούτοισι ταῦτα θαυμάσιά ἐστιν, ἢν ἢ κρεμάμενον ἴδωσιν, ἢ ῥιπτέμενον, ἢ ὅσα τοῖσι τοιούτοισιν ἔοικε, καὶ ταῦτα κλίζουσιν ἀεὶ καὶ ἐκεῖ αὖ τοῖσι μέλλ, ὀκοῖόν τι ἀπέσῃ. ἀπὸ δὲ χρείσιμος, εἴτε κακὸν, εἴτε ἀγαθόν. [4] οἱ μὲν τοι ἰητροὶ οἱ τὰ τοιαῦτα ἐπιτηδεύοντες σκαιοί εἰσιν, ὃς ἔγωγε ἔγνων. τὸ μὲν δὴ ἐπινόημα ἄγχαλον. καὶ [5] ἐπαινέω ἔγωγε σφόδρα τὸν ἐπινοήσαντα καὶ τοῦτο ἓν ἄλλο πᾶν, ὅ, τι μηχάνημα καὶ φύσιν ἐπενόησε. οὐδὲν γάρ μοι ἄελπτον, εἴπις καλῶς σκεύασας καθα-

pueris. Minus autem maligne in totum talia se habent. [5] Et multi sane jam facile ac ' sano modo gibbositatem sustinuerunt, usque ad senectutem : & maxime hi quibus ad carnositatem ac pinguetudinem promotum fuerit corpus, pauci tamen talium sexaginta annos transgressi sunt: plerique vero brevioris vitæ sunt. [6] Quibusdam etiam in latus, aut hac aut illac, verticula obliqua fiunt. Et omnia aut pleraque talia, propter collectiones intra spinam fiunt. Quibusdam una cum morbo etiam figuræ insuper ' conferunt, ad quas reclinari consueverunt. Verum de his in diuturnis pulmonis morbis dicitur. [7] Illic enim de his quæ futura sunt, pulcherrimæ prænotiones habentur.

XXXIX. Porro quibus ex casu spina gibba fit, horum sane pauca superantur, ita ut dirigi possint. Nam quæ in scala fiunt extensiones, nihil direxerunt quod ego sciam. [2] Utuntur enim ipsa maxime hi medici, qui multitudinis famam ' aucupantur. Apud tales enim hæc in admiratione sunt, si aut pendentem, aut projici aliquem aut quæ his similia sunt videant, & hæc celebrant semper, neque ipsis curæ est, quale quid eveniat ex hac aggressione, sive bonum id sit, sive malum. [4] Medici tamen qui talia studio habent, quos sane ego novi, imperiti sunt. Inventum equidem vetus est, [5] & laudo sane vehementer eum qui primus excogitavit & hoc ' machinamentum, & quodvis aliud secundum naturam inventum. Nihil enim desspero, si quis recte constructum concutiat, fieri

posse

40 καθιστέον, καὶ ἐξιθυωμένα. οὕτως μὲν οὖν κατηχεῖσθαι πάντα τὰ τοιαῦτα χρὴ, ἵνα δὴ τοῦτο, ὅπερ ἐστὶν ἀπατεώνων μᾶλλον οἱ τοιοῦτοι τρόποι. 6 ὅσοισιν οὖν ἐν ἐγγὺς τῷ αὐχένος ἡ κύφωσις γίνηται, ἧσσον εἰκὸς ὠφελεῖν τὰς καθάσεις ταύτας, τὰς ἐπὶ κεφαλήν. 7 μικρὸν γὰρ τὸ βάρος ἡ κεφαλὴ, καὶ τὰ ἀκρώμια καθάπερ ἔπονται. ἀλλὰ τές γε τοιούτες εἰκὸς ἐπὶ τὰς πόδας καθιστάντας μᾶλλον ἐξιθυωθῆναι. 45 μείζων γὰρ ἔτως ἡ καταῤῥοπὴ ἐπὶ τὰ τοιαῦτα. 8 ὅσοισι δὲ καλωτέρα τὸ ὕδωμα, τέτοισιν εἰκὸς μᾶλλον ἐπὶ κεφαλὴν καθίστασθαι.

XL. 1 Εἰ δή τις ἐθέλοι καθιστάν, ὀρθῶς ἂν ὧδε σκυάζοι. τὴν κλίμακα χρὴ σκυτίνοισιν ἢ ὑποκεφαλαίοισι πλαγίοισιν, ἢ ἐρεινεοῖσι καθαρῶσιν δεῖ πεπεδεδεμένοισιν ὀλίγῳ πλέον ἢ ἐπὶ μῆκος, καὶ ἔνθεν καὶ ἔνθεν, ἢ ὅσον ἂν τὸ σῶμα τοῦ ἀνθρώπε καλύπτοι. 2 ἔπειτα τὸν ἄνθρωπον ὑπτιον καθαπλίναι ἐπὶ τὴν κλίμακα χρή. καὶ πρῶτα πεπεδῆσαι μὲν τὰς πόδας 485 τῷ σφυρῷ πεπὶ τὴν κλίμακα μὴ ἀμφιβαλλόντα, 11 ἀν δὲ σμῶ σύχνα μὲν, μαλθακῶ δὲ, 3 πεπεδῆσαι δὲ καλωτέρω ἑκάτερον τῶν γονάτων, καὶ ἀνωτέρω. πεπεδῆσαι δὲ καὶ ἰσχία. 4 καὶ δὲ τὰς κενεῶνας καὶ τὸ ἦθος χαλαρῆσι τυνίσι πεπεβαλέειν ὅτως ὅκως, μὴ κωλύωσι τὰ καθάσιν. 5 τὰς δὲ χεῖρας πεπὶ τὰς πλευρὰς πεπετείνοντα πεπεκάλαυδεῖν πεπὶ τὸ σῶμα, καὶ μὴ πεπὶ τὴν κλίμακα. 6 ὅταν δὲ τοῦτα καθασκεύασης ὅτως, ἀνέλκειν τὴν κλίμακα ἢ 11 πεπὶ τύρσιν πινὰ ὑψηλὴν, 11 ἢ πεπὶ ἀέτωμα οἰκέ. 7 τὸ δὲ χωρίον, ἵνα ὄκα καθασείῃς, ἀνάπτυπτον ἔσω. τὲς δὲ ἀνατείνοντας δύσπ-

poſſe ut quædam dirigantur. Ipſe tamen omnia hujuſmodi hoc modo curare erubui, propterea quod impoſtorum magis tales ſunt modi. 6 Quibus igitur prope cervicem gibboſitas fuerit, his verifimile eſt has in caput extenſiones minus prodeſſe: 7 parvum enim pondus habet caput, & ſummi humeri deorſum vergentes. Verum tales verifimile eſt magis dirigi poſſe, ſi in pedes concutiantur. Ita enim major propenſio ad hujuſmodi fieret. 8 Quibus autem magis inferius gibboſitas eſt, hos par eſt ut magis in caput concutiantur.

XL. Si quis igitur concutere volet, recte ſane hoc modo præparare poterit. Scalam coriaceis aut laneis pulvinaribus inſternere oportet probe alligatis, paulo ' amplius in longitudinem, & in utranque partem, quam quantum corpus hominis occuparit: 2 deinde hominem ſupinum ſupra ſcalam reclinare, & poſtea pedes quidem alligare juxta malleolos ad ſcalam non diſparatos, vinculo quidem ſatis valido, verum molli: 3 alligare vero etiam oportet infra & ſupra utrunque genu, itemque circa coxas: 4 Circa laterum autem mollitudinem, & circa pectus, laxas faſcias circumdare, ita ' ut ne impediant concuſſionem. 5 Manus vero ad coſtas extentas, ad corpus applicare, & non ad ſcalam. 6 Ubi vero hæc præparaveris, ſcalam ita ad turrim aliquam altam, aut ad domus lacunar attrahere oportet: 7 Locus autem in quo concuſſionem facis, renitens ſit. Eos vero qui extendunt probe doctos eſſe con-

δύτως χρὴ εἶναι, ὅκως ὁμαλῶς, καὶ κομιδῇ ἐσορρόπως, καὶ ἐξαπινίως ἀφήσουσι, καὶ μήτε ἡ κλίμαξ ἑτερόρροπον εἰς γλῶ ἀφίξεται, μήτε αὐτοὶ πρηστεύες ὕσονται. 8 ἀπὸ μὲν τοι τύρσιον ἀφιεὶς ἢ ἀπὸ ἰσξὸ καζαπεπηγότον " κρεχώσιον ἔχοιμ' ἂν κάλλιον αὖ " ἢς σκυάσσοιμι, ὥσθε ἀπὸ τροχιλίης " τὰ χαλώμματα εἶναι ὅπλα, ἢ ἀπὸ ὄνου. ἀνδὲς μᾶλλον καὶ μακρηγορεῖν περὶ τέτων. 9 ὅμως ἢ ἂν τετέων αὖ τῶν καζασκυάων μάλιστα αὖ ἢς καζασφάτειν. εἰ μὲν μὴ κάρζα αὖ εἴη τὸ ὕσωμα· δέοι ἢ καλασείειν πάντως ἐπὶ πόδας· λυσιπελές, ὥσπερ ἤδη εἴρηται. 10 πλείων γὰρ ὄτως γίνεται ἡ καλαῤῥοπίη ἐπὶ ταῦτα. ἑρμῆσαι μὲν οὖν καὶ μὲ τὸ σῆθος πρὸς τὴ κλίμακα προσδήσασθαι ἰσχυρῶς. καὶ ἢ τὴ αὐχένα, ὡς χαλαρωτάτη ταινία, ὅσον ἔι καὶ ζερθῆναι εἶνεκα, καὶ αὐτοῦ τοῦ κεφαλοῦ καὶ τὸ μέτωπον προσδῆσαι πρὸς τοῦ κλίμακα. 11 τὰς δὲ χεῖρας ἁπλῶς τανύσασθαι πρὸς τὸ σῶμα προσδῆσαι, μὴ πρὸς τοῦ κλίμακα. τὸ μὲν τοι ἄλλο σῶμα ἀνεῖσθαι εἶναι χρὴ, πλοῦ ὅσον ἔι καζερθῆναι εἶνεκα, ἄλλη καὶ ἄλλη ταινίη χαλαρῇ περιβεβλῆσθαι. ὅκως δὲ μὴ κωλύωσιν ἔτοι οἱ δεσμοὶ τοῦ καζάσασθαι, σκοπέειν. τὰ δὲ σκέλεα πρὸς μὲν τοῦ κλίμακα μὴ προσδεδέσθω. 12 πρὸς ἄλληλα δὲ, ὡς καὶ τοῦ μᾶχιν ἰθύρροπα ἦεν. τῶν τοι μὲν τοιαύτα ποιητέα, εἰ πάντως δέοι σὺν κλίμακι καλασφάλλεσθαι. 13 αἰσχρὸν μὲν τοι καὶ σὺν πάσῃ τεχνῇ, καὶ ἔκ ἤκιστα σὺν ἰατρικῇ, πολλοῦ ὄχλου, καὶ πολλοῦ ὄψιν, καὶ πολλοῦ λόγου προσχόντα, ἔπειτα μηδὲν ὠφελῆσαι.

XLI. Χρὴ δὲ προῶτον μὲ γνώσκειν

convenit, quo æqualiter, & probe, & ex æquilibrio, ac derepente demittant, ut neque scala in alteram ' partem repens ad ter- 69
ram deveniat, neque ipsi pronui sint. 8 Quod si tamen à turri, aut malo defixo carchesium habente, quis demittat, adhuc melius præparabit, ita ut ex trochlea aut asella laxatis instrumentis ac funibus demissio fiat. Verũ injucundum est de his longius verba facere: 9 attamen ex his structuris maxime quis concuti poterit. Si vero valde superne fuerit gibbositas, & concutere sit opus, ' omnino in pedes id 70
faciendum est, velut dictum est. 10 Ita enim major propensio ad hæc contingit. Et firmare quidem oportet juxta pectus ad scalam fortiter deligando, juxta cervicem vero fascia quam laxissima, directionis saltem gratia. Sed & ipsum caput juxta frontem ad scalam alligare oportet, 11 manus autem porrectas ad corpus alligare, non ad scalam. Reliquum vero corpus indeligatum esse oportet, nisi quantum satis est ' directionis gratia, alia 71
atque alia laxa fascia circumdatum esse. Verum considerandum est ne concussionem impediant hæc vincula. Crura vero ad scalam quidem ne deligentur, 12 sed inter se, ita ut secundum spinam in directum vergant. Atque hæc quidem hoc modo facienda sunt, si omnino opus fuerit in scala concussionem fieri. 13 Turpe tamen est & in omni arte, & non minime in medicina, multam turbam, & ' multam 72
ostentationem, & multum rumorem concitare, & deinde nullam utilitatem afferre.

XLI. Oportet autem primum

σκέλη τ φύσιν τ ῥάχη, οἵη τίς ἐστιν. ἐς πολλὰ γὰ νοσήματα ωφελιμόν ἐστιν αὐτῆς. τοῦτο μὲν γὰρ, τὸ ωρὸς τ κοιλίαν ῥέπον, οἱ κατόνδυλοι αὐτοῦ ἄπτοί εἰσιν ἀλλήλοισι καὶ δέδεται ωρὸς ἀλλήλους " δεσμῷ μυξώδει καὶ νωτιαίῳ. ² ἄλλοι δέ τινες τόνοι νωτιαῖοι ἀμφὶ ταῖς ωλαγίαις ωαρὰ σφυρὰ ωλατέων ἔνθεν καὶ ἔνθεν αὐτῶν. ³ αἱ δὲ φλεβῶν καὶ ἀρτηριῶν κοινωνίαι, ἐν ἑτέρῳ λόγῳ δηλώσουσιν, ὅσαι τε καὶ οἷαι, καὶ ὅθεν ἀρμηνεύεται, καὶ ἐν οἷοισιν οἷα δύναται. αὐτοῦ δὲ ὁ νωτιαῖος " οἷσιν ἐλύτρων ἐλυτροισι, καὶ ὅθεν ἀρμηνεύεται, καὶ ὅπη κραίνουσι, καὶ οἷσι κοινωνέουσι, καὶ οἷα δυναμένοισιν. ⁴ ἐν δὲ τῷ ἐπέκεινα ἐν ἄρθροισι " γεγλυμμένων ωσὶ ἀλλήλους οἱ κατόνδυλοι. τόνοι δὲ κοινοὶ ωᾶσι πάντες, καὶ ἐν τοῖσιν ἔξω μέρεσι, καὶ ἐν τοῖσιν ἔσω ωᾶσι πλὴν ὀλίγων. ἀπὸ φύσιος τε ἐστὶν ὀστέα ἐς τὸ ἔξω μέρος ἀπὸ πάντων τ κατονδύλων, μία ἀπὸ ἑνὸς ἑκάστου, ἀπό τε τ μειζόνων, ἀπό τε τ ἐλασσόνων. ⁵ ἐπὶ δὲ τῆσιν ἀποφύσεσι ταύτῃσι χονδρίων ἐπιφύσιες." καὶ ἀπ' ἐκείνων νεύρων ἀποκλάσεις ἠδελφισμένη τοῖσιν ἐξωτάτω τόνοισι. ⁶ πλευραὶ ωροσπεφύκασιν ἐς τὸ ἔσω μέρος " τὰς κεφαλὰς ῥέπουσι μᾶλλον, ἢ ἐς τὸ ἔξω. ⁷ καθ' ἕνα δὲ ἕκαστον τ κατονδύλων ωροσηρῶν. καμπυλώται δὲ πλευραὶ ὠφρώκασί εἰσι, " ῥοδοειδέα τρόπον. τὸ δὲ μεσηγὺ τ πλευρέων " καὶ τ ὀστέων τ ἀποπεφυκότων ἀπὸ τ κατονδύλων, ἀποπληροῦσιν ἑκατέρωθεν οἱ μῦες ἀπὸ ζαυχένος ἀρξάμενοι, ἄχρι τ φρενῶν τ ωροσφύσιος. ⁸ αὕτη δὲ ἡ ῥάχις καὶ μήκει ἰθυσκόλιός ἐστι. " ἀπὸ μὲν τοῦ ἱεροῦ ὀστέος ἄχρι τοῦ μεγάλης

spinæ naturam qualis est cognoscere, ad multos enim morbos ea opus fuerit. Nam qua parte ad ventrem vergit, verticula intus inter se paria sunt, & inter se ligata vinculo mucoso ac nervoso de cartilaginibus exorto usque ad medullam. ² Alii vero nervi nervosi perpetui annexi, hinc atque illinc ' juxta ipsa porriguntur. ³ Verum venarum & arteriarum communitates, in alio sermone declarabuntur, quot & quales sint, & unde proficiscantur, & in qualibus qualia possint. Itemque quibus involucris ipsa medulla intecta sit, & unde profectis, & ubi desinentibus, & quibus cum communionem habentibus, & qualia potentibus. ⁴ At in ulteriore partem articulis verticula inter se cardinis in modum conserta sunt. ' Nervi vero communes juxta omnia, & in externis, & in internis partibus porriguntur. Et processus ossis ad externam partem, ab omnibus verticulis unus de unoquoque, tum à majoribus, tum à minoribus. ⁵ In his autem processibus cartilaginum appendices, & ex illis nervorum progerminatio, cognata ac consimilis extremis nervis. ⁶ Costæ vero annexæ sunt, ad internam partem magis quam ad externam capitibus ' vergentes : ⁷ ad unumquodque autem verticulum adarticulatæ sunt. Curvissimæ autem sunt hominis costæ obtorto modo. Intermediam vero partem costarum & ossium de verticulis procedentium, explent utrinque musculi, à cervice initio sumpto, usque ad septi transversi annexionem. ⁸ Ipsa autem spina secundum longitudinem, rectobliqua est, à sacro

μεγάλῳ σπονδύλῳ, παρ' ὃν σφόδρα ἡ σκελέων ἡ σφυρίζις· ἄχρι μὲν τούτου κυφή.

XLII. Κύσις τε γὰρ ἔχουσα, καὶ ἔχουσα τὸ χαλαρὸν ἐν τούτῳ ἔκλυσιν. [1] Ἀπὸ δὲ τούτου ἄχρι φρενῶν ἀσφαρτήσιος, ἰγνυλόρδη καὶ παραφύσιας ἔχει μυῶν, τοῦτο μὲν τὸ χωρίον ἐν τοῖς εἴσω, ὃς δὴ καλεῖται ψόας. [2] Ἀπὸ δὲ τούτου ἄχρι τοῦ μεγάλου σπονδύλου τοῦ ὑπερτοῦ ἐπωμίδων, ἰγνυκύφη. [3] Ἔτι δὲ μᾶλλον δοκεῖ ἡ ἴσιν. ἡ γὰρ ἄκανθα κατὰ μέσον ὑψηλοτάτης τῆς σικύσιας τοῦ ὀστέου ἔχει, ἔνθεν ἤρξατο ἐλάσσως. [4] ὥστε δὲ τὸ ἄρθρον τοῦ αὐχένος λορδόν ἐστιν.

XLIII. Ὁκόταν μὲν ἓν κυφώματα γένηται καθ' ἓν τὸν σπονδύλων, ἔξωσις μὲν μεγάλη ἀποῤῥαγεῖσα ἀπὸ τῆς συμφύσιος, ἢ ἑνὸς σπονδύλου, ἢ καὶ πλειόνων, ἐμοὶ μὲν πολλοῖσι γίνεται, ἀλλ' ὀλίγοισιν. ἐδὲ γὰρ τὰ τραύματα τὰ τοιαῦτα ῥᾴδιον γενέσθαι. ὅτε γὰρ ἐς τὸ ἔξω ἐξωσθῆναι ῥᾴδιόν ἐστιν, εἰ μὴ ἐκ τοῦ ἐμπροσθεν ἰσχυρῶς τις πεσὼν ἐλθεῖν ἐμὲ τῆς κοιλίης. [2] ὅτου δ' αὖ ἀπόλοιτο, ἢ εἴ τις ἀφ' ὑψηλοῦ τοῦ χωρίου πεσὼν, ἐρείσαι τοῖσιν ἰσχίοισιν, ἢ τοῖσιν ὤμοισιν. ἀλλὰ καὶ ὅτου αὖ ἀποθάνοι, ὀλίγιστα ἂν οὗτος ἀποθάνοι. [3] ὅταν δὲ ὀπίσω ἡ ῥᾴδιον τοιούτου ἔξαλσιν γενέσθαι ἐς τὸ εἴσω, εἰ μὴ ὑπερβαρύ τι ἄχθος ἐμπέσοι. τῶν τε γὰρ ὀστέων τῶν ὑπερφυῶν ἔξωθεν ἔχουσιν πλεῖστα ἐόντα, ὥστε ἔσωθεν αὖ αὐτὰ καταγῆναι, πρὶν ἢ μεγάλου ῥοπὴν εἶσω ποιῆσαι, τούς τε σπονδύλους βιασάμενον, καὶ τὰ ἄρθρα τὰ συναγομένα

sacro quidem osse usque ad magnum verticulum, juxta quod crurum annexio dependet, gibbosa est.

XLII. (Nam & vesica, & genitura, & intestini recti laxa pars, in hac parte constituta sunt.) Inde vero usque ad septi annexionem, in directum repanda est: & musculos adnatos habet solus hic locus, ex internis partibus, quos lumbarios vocant.[2] Ab hac autem parte usque ad magnum verticulum, quod supra supernas humeri partes est, è directo gibbosa est,[3] imo magis esse videtur quam est. Nam spina media sui parte, altissimas ossium propagines habet, hinc autem atque illinc minores.[4] Ipse vero cervicis articulus repandus est.

XLIII. Quibuscunque igitur gibbositatesjuxta verticula fiunt his expulsio magna à connexione abrupta, unius aut plurium verticulorum, non ita multis, sed paucis contingit. Neque enim talia vulnera fieri facile est, neque ad externam partem expelli facile est, si non ex anteriore parte, forti aliqua re' per ventrem quis vulneratus fuerit: ([2] Sic autem utique perierit) aut nisi quis ex alto loco delapsus, coxis aut humeris impegerit. Sed & hic utique morietur, etiamsi statim non intereat. At ex posteriore parte ad internam, hujusmodi expulsionem fieri non est proclive, si non in immensum grave aliquod onus irruat.[3] Nam ex ossibus quæ foras enata sunt, unumquodque ejusmodi est, ut prius ipsum frangatur, quam magnam' intro inclinationem faciat, ita ut & ligamenta, & articulos inter se alternatos ac

5 να. 4 "ὅ, τε αὖ νωλιῆ τῷ πονοίη αὖ, εἰ ἐξ ὀλίγης χωρὶς τὴν φρενα μπὼ ἔχοι τοιαύτην ἔξαλσιν ἐξαλλομένης ἀπονδύλης. ὁ, τ' ἐκπηδήσας ἀπόνδυλος πίεζοι αὖ τ' νωλιῆν, εἰ μὴ καὶ ἀπορήξειε. 5 "πιεχθεὶς δ' αὖ καὶ ἀπολελαμβρύῳ πολλῶν αὖ καὶ μεγάλων καὶ ἐπικαίρων ἀπονάρκωσιν ποιήσειν. ὥσθ' ὅκ αὖ μέλοι τῷ ἰητῆῳ, ὅκως χρὴ τὸν ἀπόνδυλον καθεζῆσθαι, πολλῶν καὶ βιαίων ἄλλων κακῶν παρεόντων. 6 ὥσθ' δὴ δοκέει ἐμβαλεῖν οἷόν τε ἔτ' καθίσεσθαι, ἔτ' ἄλλῃ ' τρόπῳ ἴνι, φανερὸν τὸ τοιοῦτον, εἰ μή τις ἀμαθαμιῶν τ' αὖθρωπον, "ἔπειτα, ἐσμασσάμενος ἐς τὴν κοιλίην, ὅκ τῷ ἔσωθεν τῇ χερὶ ἐς τὸ ἔξω ἀντωθέοι. 7 καὶ ταῦτα νέκρῳ μὲ οἷόν τε ποιεῖν, ζῶντι δ' ἐ πάνυ.

XLIV. Διὰ τί δ' ἓν τῶν πεγράφω; ὅτι οἴονταί τινες ἠπεδυκέναι ἀνθρώπους, οἵσιν ἔσωθεν ἔπεσον ἀπόνδυλοι τελέως ὑπερβάλλοντες τὰ ὀρθά· καί τοι γε ῥηϊδίως ἐς τὸ φανερὸν ἄγειν τῶν διαφορέων τούτων ἔνιοι νομίζουσι, καὶ δεῖν δεῖν ἐμβολῆς, ἀλλ' αὐτομάτως ' ὑγιέα γίνεσθαι τὰ τοιαῦτα. 2 ἀγνοέουσι δὲ πολλοί, καὶ κερδαίνουσιν, ὅτι ἀγνοέουσιν. πείθουσι γὰρ τοὺς πέλας." ἐξαπατῶν δὲ διὰ τόδε. 3 οἷον, τὸν ἄκανθαν τὸν ἐξέχουσαν κατὰ τὸ ῥάχιν τούτου τοὺς ἀπονδύλους αὐτοὺς εἶναι, ὅτι στρογγύλον αὐτῶν ἕκαστον φαίνεται ψαυόμενον· ἀγνοοῦντες, ὅτι τὸ ὀστέον τοῦτο ἔστι τε ἀπόνδυλον πεφυκότα, ὥστε ὧν ὁ λόγος ὀλίγου ὠφέλειν εἶναι. 4 οἱ δὲ ἀπόνδυλοι πολὺ ἀσφαλέστερον ἅπασι γενοτέτιν γὰρ πάντων ζώων αὖθρωπος ' κοιλίην ἔχει, ὡς ἐπὶ μεγέ-

1 articulatos violet. 4 Præterea & ſpinalis medulla affligeretur, ſi ex modico loco inflexionem haberet, ubi verticulum tali expulſione exiluiſſet: & verticulum quod exiluiſſet, ſpinalem medullam utique premeret, ſi non etiam abrumperet. 5 At ea preſſa ac intercepta, multarum & magnarum & nobilium partium torporem induceret. Quare neque ' curæ foret medico, quomodo verticulum dirigat ac coaptet, quum multa & violenta alia mala adſint. 6 Itaque ſi tale contingat, palam eſt quod neque concutiendo, neque alio quodam modo, reponi poſſit, niſi quis diſſecto homine, & manu in ventrem injecta inquiſitionem faciat, & ex interna parte ad externam manu retrudat: 7 atque hæc in mortuo quidem fieri poſſent, in vivo autem non ita. Cur igitur hæc ſcribo?

XLIV. Quia ſunt ' quidam qui putant ſe curaſſe homines, quibus intro exciderint verticula articulos penitus tranſgreſſa: Et ſane facillimam hanc diſtortionem eſſe, ut quis inde convaleſcat, aliqui cenſent, eamque nulla repoſitione opus habere, ſed ſua ſponte talia ſaneſcere. 2 Ignari autem multi ſunt, & lucro hoc habent quod ignorant. Perſuadent enim alios. Verum falluntur hi hac de cauſa. 3 Spinam quæ in ſpina ipſa eminet, verticula ipſa ' eſſe putant, quia unumquodque ex his oſſibus ad contactum rotundum apparet, ignorantes quod hæc oſſa ſunt ea quæ à verticulis enata ſunt, de quibus paulo ante dixi. 4 At verticula longe magis in anteriorem partem abſunt. Anguſtiſſimum enim ventrem ex omnibus

διὰ δ' ὑπόπεσεν εἰς τὸ ἔμπροσθεν, ποτὶ καὶ κῦ τὸ σῆθος. "ὅταν δ' ἓν τῶν τούτων τῶν ὀστέων τῶν ὑπερεχόντων ἰσχυρῶς καμφθῇ, ἢ τε ἓν, ἢ τε πλείω, τούτῳ τετριμότερον τὸ χωρίον γίνεται, ἢ τὸ ἔνθεν καὶ ἔνθεν. 5 δεῖ δὲ τὸν ἐξαπατῶντα, οἱόμενοι τὸς ὠμοπλάτας εἶσω οἴχεσθαι. ὥστε ἐξαπατᾷ ὃ ἐπὶ αὐτὸς καὶ τὰ ἀκίνητα τῶν τετρωμένων. 6 ἢν μὲ γὰρ πλαγίως καμπύλεται, ὀδυνῶνται, περιτείνεται χνοῦμα τοῦτο δ' ὀλέθρια, ἢ τέτρωται, καὶ ἅμα τὰ ὀστέα τὰ κλασθέντα " συνάπτουσι ἔτω μᾶλλον τὸ χρῶτα. ἢν δ' λοξοδυήσασι, ῥᾴους εἰσὶ 7 χαλαρώτερον γὰρ τὸ ὀλέθριον καὶ τὸ τραῦμα τοῦτο γίνεται. καὶ τὰ ὀστέα ἧσσον συνάπτουσι. ἀλλ' ἐάν, ἢν λυθῇ ψαύσῃ αὐτῶν, καὶ τὸν ὑπείκουσι λοξοδύντες, καὶ τὸ χωρίον κενὸν καὶ μαλθακὸν ψαυόμενον τοῦτο φαίνεται. 8 καὶ τὰ πάνυ τὰ ἐρρηγμένα ὥστε ἐξαπατᾷ τὸς ἰατρούς. ὑγιεῖς δ' ταχέως καὶ ἀσινεῖς αὐτόματοι οἱ τοιοῦτοι γίνονται. 9 ταχέως γὰρ πάνυ τὰ τοιαῦτα ὀστέα ἐπιπωρᾶται, ὅσα ' χαῦνά ἐστι.

XLV. Σκολιαίνεται μὲν ἐν ῥάχις καὶ ὑγκυφίσκεται καὶ πολλὰς τρόπους. " ὃ γὰρ αὐτῇ φύσις καὶ αὐτῇ χρῆσις ἔτως ἔχει· ἄνθρωπος καὶ τὰ γίγνεται, καὶ τὰ δύσκαμπτα, καὶ ἐπὶ ξυνδυλικὴν ἐστιν. 2 οἱ δὲ κυφώσεις αἱ αὐτοῖσι πλάσσουσιν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ γίνονται, διὰ δὲ τοῖσιν ἰσχίοισιν ἐρείσαι, ἢ ἐπὶ τὰς ὦμους πεσεῖν. 3 ἀνάγκη γὰρ ἔξω φαίνεσθαι αὐτῇ τῇ κυφώσει ἕνα μάλιστα ὑψηλότατον τῶν αὐτονύλων· 4 τὰς δὲ ἔνθεν καὶ ἔνθεν ἐπὶ ἧσσον. ἔκκυρος ὡς ἐπὶ πολὺ ὑπεπεπηδηκὼς ἀπὸ ' τῶν ἄλλων ἐστὶν, ἀλλὰ μικρὸν, διὰ ἔχεσθαι συνδιδοῖ ἀθρόως πολύ. 5 " ἀλλ' ἓν τάχ καὶ ὁ ναπαῖος μυελὸς

nibus animalibus homo habet, quantum ad magnitudinem attinet, à posteriore ad anteriorem partem, insuperque etiam juxta pectus. Quum igitur horum supereminentium ossium aliquod vehementer fractum fuerit, sive unum, sive plura, ea parte humilior locus redditur, quam hinc atque illinc: 5 & propterea decipiuntur putantes verticula intro abiisse. Decipiunt autem insuper ipsos etiam figuræ vulneratorum. 6 Si enim inclinare se conantur, dolent: quum ea parte qua vulnerati sunt, cutis sit circumtenta: & simul ossa fracta ita magis corpus affligunt. Si vero in repandum recurvantur, ' melius habent. 7 Nam & cutis juxta vulnus laxior fit, & ossa minus affligunt. Sed & si quis ipsos contingat, ea parte repandi cedunt, & locus vacuus ac mollis hac parte ad tactum apparet. 8 Hæc omnia relata insuper medicos decipiunt. Verum tales cito sani & illæsi sua sponte fiunt. 9 Cito enim omnia ejusmodi ossa quæ laxa sunt, callo obduncuntur.

XLV. Obliquatur igitur spina etiam sanis juxta multos ' modos. Nam & in natura, & in usu ita se habet. Sed & præ senectute, ac doloribus. Nam hæc colligandi vim habent. 2 At gibbositates ex casibus contingentes plerunque fiunt, si aut in costas innitatur, ac impingat, aut in humeros cadat. 3 Necesse est enim foris apparere in gibbositate unum aliquod altissimum verticulum, 4 minus vero ea quæ sunt hinc atque illinc. Non igitur prosilit multum ab aliis, sed parum, quum ' singula acervatim concedant. 5 Propter hoc igitur

μυελὸς σύῤῥοως. φέρε τὰς τοιαύτας διαστροφὰς, ὅτι κυκλώδης αὐτῶν ἡ διαστροφὴ γίνεται, ἀλλ' ἐ γωνιώδης.

XLVI. " Χρὴ δὲ τὴν καλου- 2
σκοδίλην τὴν διαναγκασμὸν τοιῶδε κατασκευάσαι. ἔξεστι μὲν ξύλον ἰσχυρὸν καὶ πλατὺ σύμμιλον παρεμπῆξαι ἔχον καμπύξιμ. 2 ἔξεστι δὲ καὶ ἀνὰ τὸν ξύλακα σὺ τοῖχον σύμμιλον ὠρθομήκεα σύμμειξαι, ἢ πήχεϊ ἀνωτέρω τοῦ ἐδάφεος, ἢ ὁκόσου ἂν
40 μετρίως ἔχῃ. 3 ἔπειτα ' οἷον σῦλον ἠρύινον τετράγωνον πλάγιον παρεκβάλλειν, ὑπολείποντα ἀπὸ τοίχου ὅσον παρελθεῖν πινα, λῶ δέη. 4 " καὶ ἐπὶ μὲν τὸν σῦλον ἐπιστορέσαι 3
ἢ χιτῶνας, ἢ ἄλλό τι, ὃ μαλθακὸν μᾶλλον ἔσται, ὑπεξῃρῆσθαι δὲ μὴ μέγα. 5 " τὸν 4
δὲ ἄνθρωπον πυελίσαι· λῶ δὲ δέηται, πολλῷ καὶ θερμῷ λέσας· " κἄπειτα πτερύγια καταπλίνειν κα- 5
τὰ πλευρὰ μάλιστα. καὶ τὰς μὲν χεῖρας αὐτοῦ ὠθισθέντα καὶ φύσιν ὠφεσθῆσαι ὠπὸ τοῦ σώματος. 6 ἐμάλ-
45 λειν δὲ μαλθακῶ ἱκανῶ πλατεῖ τε καὶ μακρῷ σκύδος ' διαντέων ξυμβεβλημένω μέσω κατὰ μέσον τὸν γῆθον δεῖ βεβλῆσθαι χρὴ ὡς ἐγγυτάτω τῶν μασχαλέων. 7 ἔπειτα τὸ βέλος τοῦτον τῶν ἱμάντων καὶ τὴν μασχάλην ἑκάτερον ὠπὸ τὰς ὦμους βεβλῆσθαι. 8 ἔπειτα αἱ ἄγκυλαι ὠπὸ ξύλου ὑπεροφθὲς καὶ ὠφεσθέσθωσαν, ἁρμόζεσθαι καὶ μήκεϊ " τῷ ξύλῳ τῷ 6
ὑποκειμένῳ· " ὠπὸ δὲ, καὶ ὠφεσβάλλον τὸ ὑπεροφθὲς ἀνίσης ἐόντα καὶ τεινύν. 9 τοιούτων δὲ ἕνα 7
ἕτερα δεσμῶ χρὴ αὖθις τῶν γυ-
487 νάτων ' δήσαι καὶ αὖθις τῶν πλευρῶν, τὰς δὲ χεῖρας τῶν ἱμάντων ὠπὸ τοῦτο τὸ ξύλον ὠφεσθῆσαι,

igitur etiam ſpinalis medulla ejuſmodi diſtortiones facile fert, eo quod circularis ipſi diſtortio contingit, non angularis.

XLVI. Oportet autem fabricam inſtrumenti coactorii hujuſmodi conſtruere. Licet equidem lignum robuſtum & latum, inciſuram oblongam habens, defodere. 2 Licet etiam pro ligno, in pariete inciſuram oblongam facere, quæ aut cubiti altitudine, aut prout congruum ' fuerit, à 155
pavimento extet. 3 Poſtea columnam querneam, quadrangularem, obliquam ad parietem adjicere oportet, tanto ſpacio in medio relicto, ut aliquis pertranſire poſſit, ſi forte opus ſit. 4 Et ſuper columnam quidem, aut tunicas, aut aliud quid molle, quod tamen non multum cedat, inſternere oportet: 5 homini vero fomentum adhibere: Si vero admittat, ipſum etiam multa calida lavare: Deinde pronum extentum reclinare, & ' manus ipſius ſecundum natu- 160
ram extentas ad corpus alligare. 6 Poſtea vero loro molli ſatis lato ac longo, ex duobus perpetuis inter ſe adverſariis loris conſtante, ex media ipſius parte, juxta medium pectus quam proxime ſub alas, bis circumdare oportet: 7 & quod ſupereſt de loris utriſque juxta alam circum humeros obvolvatur, 8 & initia ipſorum ad lignum quoddam piſtilloforme alligentur, ita ut congruant ſecundum ' longitudinem ſubje- 165
ctæ columnæ, ad quam lignum illud piſtilloforme apponere, & renitendo extenſionem facere oportet. 9 Tali vero quodam alio vinculo & ſupra genua, & ſupra calcanea alligato, initia item ad ejuſmodi lignum alligare

σιν, ἄλλως ἢ ἱμάντι πλατεῖ καὶ μαλθακῷ καὶ δυναμένῳ συνεῖσαι μετρίως ἐχοντι καὶ μὴ κακῶς ἱκανὸν, ἰσχυρῶς τε δεῖ δεῖσθαι ἐξύας κύκλῳ περιδεδέσθαι, ὡς ἐλύτιλλα τὸ ἰσχίον. ἔπειτα τὸ περιττεῦον τοῦ τριμιτοειδοῦς ἅμα ἀμφοτέρας τὰς ὀρχὰς τῶν ἱμάντων, εἴτε τὸ ξύλον εἴτε τὸ σῶμα, εἴτε τῶν ποδῶν. [10] κἄπειτα κατατείνας οὐ τέτταρσι τοῖς χείλεσι καὶ ἔνθεν καὶ ἔνθεν, ἅμα μὲν ἰσορρόπως, ἅμα δὲ εἰς ἰθύ. εὐδὲν γὰρ οὕτω μέγα κακὸν ἡ τοιαύτη κατάτασις ποιήσει, εἰ χρησῶς σκληθείη, εἰ μὴ ἄρα ἐξεπίτηδές τις βλάπτειν θέλοι. τὸ δὲ ἱητρὸν χρὴ ἢ ἄλλον, ὅστις ἰσχυρὸς, καὶ μὴ ἀμαθὴς, ἐπιθέντα τὸ θέναρ τοῦ χρὼς εἴτε τὸ σῶμα, εἴτε ἑτέρῳ χείρα εἴτε σεπιθέντα ἐπὶ τὸ ἑτέρῳ, κατανεύοντα ἐπισχυρίζειν, ἵνα τε εἰς ἰθὺ εἰς τὸ κάτω πέφυκη κατανάζειν, ἵνα τε εἴτε τοῦ κεφαλῆς, ἵνα τε εἴτε τοῦ ἰσχίου. ἐς ἀσφαλὲς μὲν οὕτω ἡ ἀνάγκη.

XLVII. [8] Ἀσινὲς δὲ καὶ ἐπικαθίζεσθαι ἵνα ἐπὶ τὸ κύφωμα τῶν ἄμα κατατεινομένων συνεῖσαι μετεωριζόντα. [2] οὐδὲ κωλύει ἐπιβαίνειν τοῖς ποσὶ, καὶ ὀχεῖσθαι ἐπὶ τὸ κύφωμα. ἠσυχίης δὲ ἐπισεῖσαι ἕδρην κωλύει. τὸ τοιοῦτο δὲ ποιήσαι μέτριος ἐπιτήδειος οἷς εἴη τὰ ἀμφὶ παλαίστρην εἰθισμένοις. [3] [9] δυνατωτάτη μὲν οὖν ἐστὶν, εἰ ὀφείλει τοῖχος συνιστάμενον εἶναι· τὸ δὲ ξύλον τὸ κατερρυμμένον, ἢ συντέτμηται), κατωτέρω εἶναι τοῦ ῥάχεος τοῦ ἀνθρώπου, ὁκόσον αὖ δοκεῖ μέτριος ἔχειν. [4] σανὶς δὲ φιλυρίνη μὴ λεπὶς εἶναι, ἢ καὶ ἄλλου τινὸς ξύλου. [5] ἔπειτα ἐπὶ τὸ σῶμα ἐπιτείνειν [10] ἢ τεύχιον λεπτὸν ἢ πολύπλυχον, ἢ μικρὸν ἢ σκύτινον ὑπὲρ κεφάλαιον. ὡς ἐλάχιστα μὲν ὑπὸ κοιλίαν ξυμφέρει, μόνον

re oportet. Postea autem alio loro lato ac molli & robusto fasciæ formam habente, longitudinemque ac latitudinem sufficientem, partem inter coxas & lumbos, quam proxime ad coxas, circumcirca [1] fortiter deligare, atque ita tum hujus lori, tum aliorum duorum capita, ad lignum à pedibus extans alligare, [10] & postea in hac figura hinc atque illinc, æqua simul inclinatione, simulque in directum extensionem facere. Nullum enim magnum malum talis extensio induxerit, si commode præparata fuerit, nisi quis de industria se extendendum exhibeat. At medicus, sive alius quisquam fortis & non imperitus, [2] imposita manus vola supra gibbum, & altera manu insuper alteri superimposita, deorsum cogat, animadversione habita, an in directum deorsum cogere oporteat, sive ad caput, sive ad coxas. Atque hæc coactio maxime innoxia est.

XLVII. Sed & si quis insideat super gibbum, & attollendo se dum ille distenditur incutiat, innoxium est. [2] Neque quicquam prohibet pede inscendere ac gestari supra gibbum, atque ita sensim incutere. [1] Ad hoc autem moderate faciendum idoneus quis fuerit ex his qui in palæstra adsueti sunt. [3] Efficacissima tamen coactio est, si aut paries incisuram habeat, aut lignum defossum infra spinæ altitudinem incisum sit, quantum moderate habere videatur, [4] ita ut tabula tiliacea, aut cujusdam alterius ligni, non tenuis, incisuræ indatur, [5] & postea linteum quoddam multiplex, aut parvum quoddam coriaceum pulvinar, super [1] gibbum imponatur. Quam

μόνον προσληπτέόμεον, ὡς μὴ ἡ σανὶς ὑπὸ σκληρότητος ὀδωδὸν παρὰ καιρὸν προσαρέχῃ. 6 καὶ ἔζιν δὲ ἔστω ὡς μάλιστα τῇ ὀυθμῇ τῇ ἐς τὸ τοῖχον τὸ ὕδωμα, ὡς αὐ ἡ σανὶς, ἢ μάλιστα ἐξέῃκεν, ταύτῃ μάλιστα πιέζῃ ἐπιτεθεῖσα. 7 ὅταν δὲ ἐπιτεθῇ, τὸν μὲν ἕνα καθανακάζῃ χρὴ τὸ ἄκρον τῆς σανίδος, ἢν τε ἕνα δέῃ, ἢν τε δύο· τὸν δὲ καταλείποντα τὸ σῶμα καθ' μῆκος, ὡς πρόσθεν εἴρηται, τὸν μὲν τῇ, τὸν δὲ τῇ. 8 ἔζεσι δὲ καὶ ὀνίσκοισι τιὼ καθίστασιν ποιέεσθαι, ἢ ὑπὸ καταρύζωντα ὑπὸ τὸ ξύλον, ἢ ἐν αὐτῷ τῷ ξύλῳ " τὰς φλιὰς τῶν ὀνίσκων ἐκλεκτὰ ἐόντα, ἵν τε ὀρθὰς ἐθέλῃς ἑκατέρωθεν μικρὸν ὑπερέχούσας, 9 ἵν τε καθ' ἁρμοφὶν τὸ ξύλον ἔνδεν καὶ ἔνδεν. αὖται αἱ ἀνάγκαι δύσμισύθεί εἰσιν, καὶ ἐς ἰχυρότητα, καὶ ἐς τὸ ἦσον. 10 καὶ ἰσχυὸν ἔχεσι τοιαῦτα, ὥστε καὶ, εἴ τις ἐπὶ λύμην βάλοιτο, ἀλλὰ μὴ ἐπὶ ἰητρείην, ἐς τοιαύτας ἀνάγκας ἀγαγεῖν, καὶ τάχιστα ἰσχυρῶς δυνάσθαι. 11 " ἢν δὲ αὖ καταπείνων τις μῆκος μέσον ἔνδεν καὶ ἔνδεν, ἕως, ἢ ἄλλο ἀνάγκιον ὀδεμίαν προσθῇς, ὅμως καταλείψει αὖτις. 12 ἀλλὰ μὲν καὶ ἵν', μὴ καταπείνων, αὐτῇ δὲ μέσον τῇ σανίδι ἕως ἐς ποιεί τις, καὶ ἕως ἰκανῶς καθανάγκασε, καλὰ ἂν αἱ τιαῦται ἰσχύες εἶεν, ἢν ἔζεσι καὶ ἀσθενεστέρῃσι καὶ ἰσχυροτέρῃσι χρέεσθαι αὐτὸν τὰ μισύοντα. καὶ μὰν δὴ καὶ κατὰ φύσιν γε ἀναγκάζουσι. 13 τὰ μὲν γὰρ ἐζεσεῖται ἐς τὸν χῶρον ἀναγκάζῃ καὶ " ἡ ἵππωσις ἐόντα, τὰ δὲ ξμπαλιν καὶ φύσιν κατατείνουσιν

paucissima tamen imposita esse conducit, cavendi saltem gratia, ut ne tabula præ duricie dolorem aliquem importune inducat. 6 Sit autem gibbositas è directo maxime incisuræ in pariete, quo qua parte maxime extat, ea quammaxime tabula imposita premat. 7 Ubi vero imposita fuerit, aliquis extremam tabulæ partem deprimat, aut duo hoc faciant, si unus non suffecerit: alii vero corpus secundum longitudinem velut dictum est extendant, partim hinc, partim illinc constituti. 8 Potest etiam asellis extensio fieri, aut juxta lignum defossis, aut in ipso ligno asellorum postibus constructis, sive erectos velis utrinque paululum supereminentes, 9 sive hinc atque illinc juxta ligni verticem. Hæ coactiones moderationem admittunt, ut & vehementissime, & moderate fieri possint. 10 Talem autem vim habent, ut si quis etiam ad perniciem tales necessitates adhibere velit, & non ad curationem, tunc quoque multum possint. 11 Nam si quis secundum longitudinem hinc atque illinc saltem sic extendat, & nullam aliam necessitatem addat, tamen sic etiam extensionem facere poterit. 12 Sed & si non extendat, & tabula solum ita quis uratur, etiam sic sufficienter deorsum cogere poterit. Bonæ autem sunt hujusmodi violentiæ, quibus & vehementioribus & debilioribus uti licet, usu ipsorum prout quisquis vult moderato. Et sane etiam secundum naturam coactionem faciunt. 13 Nam ea quæ extant, ad locum suum redire cogit depressio. Quæ vero præter naturam coiverunt, ea extendunt

ταπείνωσιν αἱ καλαὶ φύσιν καλλιπάσεις. [14] ἄκων ἐγὼ ἔχω τοιούτων ἀνάγκας καλλίας, " ἀδὲ δυσμορφότερος. [15] ἡ γὰρ κατ' αὐτὸ τὸ ἄκανθαν ἰθυωρία τῆς καλλιπάσεως [205]
35 ' κάπτωδέν τε καὶ καλὸν τὸ ἱερὸν ὀστέον καλεόμενον, οὐκ ἔχει ἐπιλαβὴν εὐδεμίλιν. [16] ἄνωθεν δὲ ἐκ τὸν αὐχένα καὶ καλὸν τὸ κεφαλικὸν, ἐπιλαβὴν μὲν ἔχει· ἀλλ' ἐς εἰδέλιν γε ἀπρεπής. τοιοῦτον τοι ὀχυρόμορφον ἡ κατάτασις καὶ ἄλλας βλάβας αὖ προσαρέχοι πολεοναδείσας.

XLVIII. Ἐπρήθην δὲ δή ποτε ὕπλιον τ' αὖρωπον καλλιτείνας, ἀσκὸν ἀφύσηζιν ὑποθεῖναι ὑπὸ τὸ ὕδωμα. [2] κἄπειτα " αὐλὸν οὐ [15]
ζαλκείᾳ ἐς τ' ἀσκὸν τ' ὑποκείμενον εἰσίεσθαι, φυσᾶν. ἀλλά μοι οὐκ [210]
40 δύπορεῖτο. ' ὅτε μὲ γὰρ οὖ καλλιτείνοιμι τ' αὖρωπον, ὁσσάτερ ὁ ἀσκὸς καὶ οὐκ ἠδυνάσθη ἡ φύσι ἐπαναλαμβάζειν. [3] καὶ ἄλλως ἕτοιμον περιολισθαίνειν λίθ, ἅτε ἐς τὸ αὐτὸ ἀναλαμβάζόμενον τό., τε δ' ἀνθρώπε ὕδωμα, καὶ τὸ δ' ἀσκὸ πλησθὲν ὑπὸ κύστιμα. [4] ὅτε δ' αὖ μὴ καλλιτείνοιμι τ' αὖρωπον, ὁ μὲ ἀσκὸς ὑπὸ τῆς φύσις ἀνυστᾶτο· ὁ δὲ αὖθρωπος πάντη μᾶλλον ἐλορδαίνετο ἢ στιφέρεν. [5] ἔγραψε δ' ἐπίτηδες τᾶτο. [6] καλὰ γὰρ κ' τοῦτα μαθήματα ἐπ, ἃ πρηχθέντα ' ὑπορχθέντα ἐφαίνη, ἐ δ' ἄπαξ ἠπορήθη. [7] "Οσοισι δ' ἐς τὸ ἑστὼ σκολιαίνον θοὶ ἀπόνδυλοι ὑπὸ πλώμασι, ἢ καὶ ἐμπεσόντος πνὸς βαρέος, εἰς ὀ ἀδεὶς τῶν ἀπονδύλων μέγα ἐξίστατο κάρτα ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ὀκ τ' ἄλλων. λίθ δ' ὀκτὼ μέγα, ἢ εἷς, ἢ πλείονες, θάνατον φέρουσιν. ὥσπερ δὲ καὶ πρόσθεν

dunt extenſiones ſecundum naturam. [14] Proinde neque meliores his neceſſitates ego habeo, neque juſtiores. [15] Rectitudo enim extenſionis juxta ipſam ſpinam, inferne & juxta os ſacrum appellatum, nullam anſam habet : [16] ſuperne vero juxta cervicem & caput, habet quidem anſam, ſed in ſpeciem indecora eſt : & ſi hac parte extenſio fiat redundans, etiam alias læſiones inducere poterit.

XLVIII. Experimentum autem aliquando feci, ut homine ſupino extento, utrem non inflatum ſub gibbum ſubderem, [2] & poſtea folle ex officina fabri in ſubjectum utrem immiſſo inflarem. Verum res mihi non ſucceſſit. ' Quum enim bene ex- [210]
tenderem hominem, vincebatur uter, & non poterat flatus aliquam coactionem facere. [3] Sed & alias hæc res prompta erat ad dilapſionem, nimirum quum in idem & hominis gibboſitas, & utris pleni incurva turgiditas cogantur. [4] Quum autem rurſus non valde extenderem hominem, uter quidem præ flatu incurvus turgebat, homo vero omnino magis quam conducebat repandus fiebat. [5] Scripſi autem hoc de induſtria. [6] Pul- [215]
chrum enim eſt etiam ea addiſcere quæ in experimentum aſſumpta ſucceſſu caruerunt, & cur ſucceſſum non habuerunt. [7] Quibuſcunque porro verticula intro obliquantur, aut ex caſu, aut gravi aliqua re illapſa, his nullum quidem verticulum extat plerunque ita multum ab aliis. Si vero extiterit multum, aut unum aut plura, mortem inducunt, velut etiam antea dictum eſt. Circularis etiam hæc,

οθεν εἴρηϰ), " κυκλώδης ϑ αὖτη, ϰ᾽ 24 & non angularis ' emotio exiſtit. 220
ὲ γωνιώδης γίνεται ἡ ϖροβολή.
8 " ἔϱϱα μ᾽ ἔν τοῖσι τοιούτοισι ϑ ἀπο- 1 8 Urinæ igitur talibus magis ſup-
ϖαλ ϖᾶλλον ἰσχνεται, ἢ τοῖς ἔξω primuntur, itemque alvi egeſtio,
488 ϰυφοῖσι· ϰ᾽ ' πόδες ϰ᾽ ὅλα τὰ σκέ- quam his qui extra gibboſi fiunt:
λεα ψύχε) ϖᾶλλον, ϰ᾽ ϑαναϖηφόϱα & pedes ac tota crura magis per-
τοῦτα ϖᾶλλον, ὧν ἔφλω. 9 ϰαὶ, frigerantur : & lethalia ſunt hæc
ὦ ϖϱοσληλυθώς), ῥυώδεες ϖὰ ἔϱϱα magis quam illa quæ dixi. 9 Sed
ϖᾶλλον ἔτοι, ϰ᾽ ἧ σκελέων ἀκϱατέστεροι, & ſi ſuperſtites evadunt hi , ma-
ϰ᾽ ναϱϰωδέστεροι. ὦ) ϰ᾽ ἐν gis profluam urinam habent , &
τῷ αὖω μέϱῃ ϖᾶλλον τὸ λοϱδώμα cruribus impotentiores ac tor-
φήσῃ), ϖαντὸς ϑ σώματος ἀκϱατέ- pidiores fiunt. Si vero etiam in
στεϱος ϰαὶ νενωϱκωμένος γίνοντ). 10 ſuperna parte magis repandi
μηχανὴν) σὺκ ἔχω ὁδεμίην ἔγωγε, fiant, totius corporis impotentia
5 ὅκως χϱὴ τ τοιοῦτον ' ἐς τὸ αὐτὸ ac torpor accedit. 10 ' Atque ego 225
ϰαϑιᾶσιν. ϑ εἰ μή ἴνα ϰ᾽ τ ϰλί- ſane nullam machinam habeo,
μαϰος ϰαϑάσεως ἀφελέῃ οἵητε per quam talia in idem reſtitui
εἶη, ἢ ϑ ἄλλη τις τοιαύτη ἴησις, " ἢ 2 poſſint, ſi non alicui concuſſio
ϰατάστασις, οἵηπεϱ ὀλίγῳ ϖϱόσθεν per ſcalam opem tulerit, aut
εἰϱήϰαμεν. etiam alia quædam ejuſmodi cu-
ratio aut extenſio , qualis eſt ea
quæ paulo antea relata eſt.

XLIX. Καζαναγκαζιν δὲ σὺν τῇ ϰαϑάσει ὁδεμίλν ἔχω , ἤ ϰε ὦ γένοιϑ, ὥσπεϱ τῷ ϰυφῷ ϰάλι ϖαϱαναγκάσειν ἡ σανὶς ἐποιέεϑ." πῶς 3 γὰϱ ἂν τις ὀϰ ἔϱϱωσϑεν ἐς ἀφ᾽ τῆς ϰοιλίης ἀναγϰάσειε δύναϑαι; 2 ἐγὼ οἷόν τε. ἀλλὰ μὲν, ὅτε βήχες, ὅτε ϖϱαϱμοὶ ὁδεμίλν δύναμιν ἔχουσι, ὥσϑε τῇ ϰαϑάσει συλλαμϐάνειν. ὁ μὲν γὰϱ ἔνεσις φύσις, ἐνιεμένης ἐς τ ϰοιλίλν, ὁδὲν ἂν δύναιτο. 3 ϰ᾽ μὲν αἱ μεγάλαι σιϰῆαι ϖϱοσϖαλόμεναι ἀναϖαύσιν ἵνεκα δύσιν τ ἐσω ῥεόντων σφονδύλων μεγάλη ὠφελείης γινόμενος ἐστιν. ἀποδέξει γὰϱ ϖᾶλλον ἡ ἀναϖαῦσαι. 4 ϰ᾽ ὅσῳ αὐτὲ τὲϱ γινώσϰουσιν οἱ ϖϱοσβάλλοντες. " ὅσῳ γὰϱ αὖ τις μείζω ϖϱοσβάλλῃ, τοσόϱτῳ ϖᾶλλον λοξδεῦ) οἱ ϖϱοσβεβλημένοι σπωμένοι ϑ ὑπ᾽ αὖῶ ϑ ὑϱεμάϑης. 5 τϱόπους δ᾽ ἄλλους ϰαϑαϱσίων, ἢ οἵοι ϖϱόσθεν εἰϱήϰ), ἔχειμι αὖ εἰπεῖν, ἀϱιθμοῦντι ὃς αὖ τις δυνῄῃ

XLIX. At coactionem una cum extenſione nullam habeo , quæ ſane fieri ita poſſet, velut in gibbo tabula coactionem faciebat. Quomodo enim quis ab anteriore parte per ventrem coactionem facere ' poſſit ? 2 Neque 230 enim fieri hoc poteſt. Sed neque tuſſes, neque ſternutationes ullam vim habent , ut extenſioni auxiliari poſſint. Nec vero flatus immiſſio in ventrem quicquam efficere poterit. 3 Quin & ſi magnæ cucurbitæ affigantur, attractionis nimirum gratia verticulorum intro repentium , magno hoc mentis errore contingit. Propellunt enim magis quam attrahunt , 4 & neque hoc animadvertunt hi qui ipſas affigunt. Quanto ' enim magis ipſas 235 quis adigit, tanto magis repandi fiunt hi quibus affiguntur , cute ſimul ſurſum coacta. 5 Poſſem autem & alios concuſſionum modos, quam hi ſunt quos antea retuli, exponere, quos ſane affectioni

δυνάμει τῷ παθήματι μᾶλλον, ἀλλ' ἐ κάρτα πιστόω αὐτοῖς. Διὸ τᾶτο ἐ γράφω.

L. Ἀ Πρόσθεν δὴ ξυμπέρασμα χρὴ τᾶδε τάττειν, ὡς ἐν κεφαλαίῳ εἰρήσεται, ὅτι τὰ μὲ ἐς τὸ λορδὸν ῥᾴστωνα ' ὀλεθρώδη ἐστὶ καὶ σύμφορα. 2 τὰ δὲ ἐς τὸ κῦφον ἀσινέα δυνάτα, καὶ ἔρωνα χρεσίμων καὶ ὑποφαρκωσίων τὸ ἐπίπαν. 3 ἐ γὰρ ἐκτείνει τὰς ὀχετὰς τὰς καθ' ὑμᾶς κοιλίας, ἐ δὲ κωλύει ῥύσιος εἶναι ἢ ἐς τὸ ἔξω κύφωσις. 3 ἡ δὲ λόρδωσις ' ταῦτα ἀμφότερα ποιέει, καὶ ἐς τὰ ἄλλα πολλὰ ἐναντία ἐστίν. ' ἐπεί τοι πολὺ τοὐναντίον σκελέων τε καὶ χειρῶν ἀκρωλέες γίνονται καὶ καθαναρκῶντες τὸ σῶμα, καὶ ἔρρει τέτοισιν ἴσχεται, οἷσι δὲ αὖ μὴ ὀκέη μᾶλλον τὸ ὕδωμα μήτε ἔξω, μήτε ἔσω, σφόδρα δὲ ἰσχυρῶς ἐς τὸν ἰθυωλίην τῆς ῥάχιος. 4 οἷσι δὲ αὖ ὀκέη μᾶλλον τὸ ὕδωμα, ἦσσον τοιαῦτα πάσχουσιν. 5 πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα ἐν ἰητρικῇ εὖ ἔχει θεάσοιτο, ὧν τὰ μὲν ἰσχυρὰ ἀσινέα ἐστὶ καθ' ἑωυτὰ τὸν κόσμον ὅλον λαμβάνοντα ' ξυνόμαλα. τὰ δὲ ἀσθενέστερα σύμφορα καὶ ὑποτόκους νοσημάτων χρονίων ποιέοντα, καὶ κοινωνέοντα καὶ τῷ ἄλλῳ σώματι ἐπὶ πολέον.

LI. ' Ἐπὶ καὶ πολυρρέων κάτηξις τοιῆτόν τι πέπονθεν. οἷσι μὲ γὰρ ἂν κατάγῃ πολυρρὴ μία ἢ πολέονες ὡς τοῖσι πολέεσσι καταγνυται, μὴ ἀμφιχόλα τὰ ὀστέα ἐς τὸ εἴσω μέρος, μηδὲ ψιλωθέντα, ὀλίγοι μὲν ἤδη ἐπυρετώσαν. 2 ἀλλ' ἐ δὲ αἷμα πολλοὶ ἤδη ἔπλυσαν, ἐ δὲ ἔμπυοι πολλοὶ γίνονται, ἐ δὲ ἐμμένει, ἐ δὲ ἐπισφακελίσιος ' τῶν ὀστέων, δίκτυά τε φαύλη

ction magis convenire quis putare possit; verum non valde ipsis fidem habeo, & propterea non scribo.

L. In summa igitur de his quæ relata sunt, ita acervatim constituere oportet, quod ea quidem quæ in ' repandum emota sunt, lethalia sunt ac noxia: 2 quæ vero in gibbum, innoxia in totum, quantum ad mortem, & urinæ suppressionem ac torporem attinet. Non enim rivos qui sunt in ventre gibbositas ad externam partem intendit, neque fluidos esse prohibet. 3 Repanditas vero ambo hæc facit, & ad alia multa hæc accedunt. Nam multo plures & cruribus & manibus impotentes fiunt, & corpore torpescunt, & urinæ his ' supprimuntur, quibus gibbosi- tas quidem neque extra neque intro extiterit, verum in rectitudinem spinæ vehementer concussi fuerint. 4 Quibus vero gibbositas extat, hi minus talia perpetiuntur. 5 Multa vero etiam alia in medicina quis videre poterit, ex quibus ea quidem quæ fortia sunt, innoxia sunt per se totam morbi judicationem inducentia: quæ vero debiliora, noxia, ita ut & diuturnos morbos progenerent, & ' cum reliquo corpore ampliorem communionem habeant.

LI. Nam & costarum fractura ejusmodi quid perpetitur. Quibus enim fracta fuerit costa una, aut plures, velut plurimis frangitur, ita ut ossa ad internam partem non vergant, neque denudata sint, ex his pauci jam febricitarunt. 2 Sed neque sanguinem multi jam expuerunt, neque suppurati multi fiunt, neque curatione medicamentorum

φαύλη δρκεῖ. 3 ὧν γὰρ μὴ πυρετὸς ξυνεχὴς ἐπιλαμβάνη αὐτὰς, καὶ κενεαγγεῖν κάκιον τοῖς τοιούτοις, ἢ μὴ κενεαγγεῖν, καὶ ἐποδωδέστερον, καὶ πυρελωδέστερον, καὶ βηχωδέστερον. τὸ γὰρ πλήρωμα τὸ μέτριον τῆς κοιλίης διόρθωμα τῶν πλουρέων γίνεται. 4 ἡ δὲ κένωσις κρεμασμὸν μὲν τῆσι πλευρῆσι ποιεῖ· ὁ δὲ κρεμασμὸς ὀδωδέν. ἔξωθεν δὲ φαύλη ἐπίδεσις τοῖσι τοιούτοισιν δρκεῖ, κηρωτὴ καὶ ἀσπλώσεις καὶ ὀθονίοισιν ἡσύχως ' ἐρείδουσα," ὁμαλὸν τὸν ἐπίδεσιν ποιέουσα, ἢ καὶ ἐρασῶδες ἢ ὠσαύτως ἐπίπεδον." κραδαίνεται δὲ πλευρὴ ἐν εἴκοσιν ἡμέρῃσι. 5 παχέα γὰρ αἱ ἐπιπωμάσιες τέτων τῶν ὀστέων.

LII. Ἀμφιθλασθείσης δὲ τῆς σαρκὸς, ἀμφὶ τῆσι πλευρῆσιν, ἢ ὑπὸ πληγῆς, ἢ ὑπὸ πλώματος, ἢ ὑπὸ ἀντερείσιος, ἢ ἄλλου τινὸς τοιούτου τρόπου, πολλοὶ ἤδη πολὺ αἷμα ἔπυσαν. 2 οἱ γὰρ ὀγκοῦνται οἱ κατὰ καὶ λαπαρὸν τῶν πλευρῶν ἐκ τῆς πυρώσιος πυρωθέντες μῦες, καὶ οἱ τένοντες ἀπὸ τῶν ἐπικαρπιδίων τῶν ἐν τῷ σώματι τὰς ἀφορμὰς ἔχουσι. 3 πολλοὶ γὰρ ἤδη βηχώδεες, καὶ φυματίαι, καὶ ἔμπυοι ἐγένοντο, καὶ ἔμπυοι, καὶ ἡ πλευρὴ ἐπεφακέλισεν αὐτοῖσιν. ἀλλὰ καὶ, οἷσι μηδὲν τοιοῦτον ἐπεγένετο, ἀμφιθλασθείσης τῆς σαρκὸς ἀμφὶ τῆσι πλευρῆσιν, ὅμως δὲ βραδύτερον ὀδωδότες πύουσι ἔτοι, ἢ οἷσιν αὖ ἡ πλευρὴ κατέαγε. 4 καὶ ὑποφορὰς μᾶλλον ἔχει ὀδυνημάτων τὸ χωρίον σὺν τοῖσι τοιούτοισι τραύμασι. " μάλα μὲν ἧσσον μεζέτερα ' καταμελέουσι τῶν τοιούτων σινέων μᾶλλον, ἢν πλευρὴ κατεαγῆ αὐτοῖσιν. ἀλλὰ " ἰητικώτερα οἱ τοιοῦτοι δέονται, ἢν σωφρονέωσιν. τῇ τε γὰρ διαίτῃ ξυμφέρει ξωνεστάλθαι ἀτρεμέοντα τὸ σῶμα καὶ ὡς

ex illitis linamentis opus ' habent, neque offium corruptiones accedunt, & victus vulgaris sufficit. 3 Si enim febris continua ipsos non corripuerit, etiam vasa per inediam his vacua fieri deterius est, quam si non vacua fiant. Majorem item dolorem ac febrem & tussim inducit. Moderata enim ventris repletio, costarum fit directio. 4 Verum vacuatio pendentes costas facit, & hæc dependentia dolorem inducit. Extrinsecus autem vulgaris deligatio ' talibus sufficit, ita ut cerato, & spleniis, & linteis, plana deligatio placide firmetur, aut etiam laneum quiddam insuper imponatur. Corroborátur autem costa diebus viginti. 5 Celeriter enim his offibus calli obducuntur.

LII. At contusa circa costas carne, aut ex plaga, aut ex casu, aut renisu, aut alio quopiam ejusmodi, multi jam multum sanguinem spuerunt. 2 Rivi enim in molli ad unamquamque costam extenta parte, ' & nervi, à principalissimis in corpore partibus progressus habent. 3 Multi itaque jam tusticuloſi, & tuberculosi, ac suppurati facti sunt, & linamentis opus habuerunt, & costa ipsis corruptionem sensit. Sed & quibus nihil tale accessit, carne circa costas contusa : tardius tamen dolor in ipsis sedatur, quam in his quibus costa fracta fuerit : & 4 in talibus vulneribus locus dolorum recidivas magis habet. ' Proinde ali qui tales noxas magis contemnunt, si costa ipsis fracta fuerit. Quin & curatione exactiore tales indigent, si modo sapiant. 5 Victum enim contractum esse conducit, & corpore quam maxime quiescere, & à Venere abstinere,

ὡς μάλιστα, ἀφροδισίων τε ἀπέχεσθαι, βωμάτων ἧττον λιπαρῶν, καὶ κερχναδέων, καὶ ἰχυρῶν πάντων. [6] φλέβα τε καλὴν ἀκριβῶς τέμνεσθαι, σιγῇ τε ὡς μάλιστα. ἐπιδεῖσθαι δὲ εἰς τὸ χωλεῖον τὸ φλαθὲν ἀπλοΐστοις μὴ πολυπλυχίοις, συχνοῖσι δὲ καὶ πολὺ πλατυτέροις παντὸς, καὶ φλάσμασθαι. [7] κηρωτῇ τε ὑποχρίειν, ὀθονίοισί τε πλατέσι, σὺν τριπλοΐσι πλατέσιν καὶ μαλακοῖσιν ἐπιδεῖν. ἐρείδειν τε μετρίως, ὥστε μὴ κάρφα περιέχεσθαι φάναι τὸ ἐπιδεδεμένον, μηδ' αὖ χαλαρόν. [8] ἄρχεσθαι δὲ τοῦ ἐπιδέσμου καὶ τοῦ φλάσματος ἐκ ἐρηρεῖσθαι ταύτῃ μάλιστα." [9] ἐπιδεῖσθαι δὲ ποιέεσθαι ὡς ἀπὸ δυοῖν ἀκρέων, ἐπιδεῖν τε, ἵνα μὴ περιῤῥέπῃς τὸ δέρμα τοῦ περὶ τὰς πλευρέας ἐόν, ἀλλ' ἰσόῤῥοπον. ἐπιδεῖν δὲ, ἢ καθ' ἑκάστην ἡμέρην, ἢ παρ' ἑτέρην. ἄμεινον δὲ καὶ τὴν κοιλίην μαλθάσσειν κέφω τινί, ὅσον κενώσιος εἵνεκεν ἔστω. [10] καὶ ἐπὶ μὲν δέκα ἡμέρας ἰσχναίνειν. ἔπειτα ἀναπλέειν τὸ σῶμα καὶ ἀπιλεύειν. [10] τῇ δὲ ἐπιδέσει, ἐς ὃν μὲν ἰσχναίνῃς, ἐρηρεισμένῃ μᾶλλον χρεὼν· ὁκόταν δὲ ἐς τὸ ἀπαλυσμὸν ἔλθῃς, ἐπιχαλαρωτέρῃ.

LIII. Καὶ, ἢν μὲν αἷμα ἀποπλύσῃ καλαχρὰς, πρὸς τετράμηνον τὴν μελέτην καὶ τὴν ἐπίδεσιν ποιέεσθαι χρή. [2] ἢν δὲ μὴ πλύσῃ τὸ αἷμα, δοκέει εἰκάζειν ἡμέρῃσιν ἡ μελέτη, ὡς ἐπὶ τὸ πολύ. [3] τῇ ἰσχύι δὲ τοῦ τρώματος τοὺς χρόνους προσεκμαίρεσθαι χρή. "ὅσοι δ' ἂν ἀμελήσωσι τῶν τοιούτων ἀμφιφλασμάτων, ἢν καὶ ἄλλο μηδὲν αὐτοῖσι φλαῦρον μεῖζον γένηται, ὅμως τὸ χωρίον ἀμφιφλαδὲν μυξωδέστερόν τε σάρκα ἴσχει, καὶ πρόσθεν εἶχεν. ὅκου δὲ τοιοῦτον ἐγκαθιλέπῃ, καὶ μὴ

stinere, eduliisque pinguibus, & [7] fauces exasperantibus, ac fortibus omnibus: [6] Venamque in [8] cubiti flexura secare, & quam maxime silere. Deligare vero locum contusum ' conducit sple- 275
niis non multiplicibus, sed multis & multo latioribus tota contusione, [7] & cerato sublinire, & linteis latis cum fasciis latis ac mollibus deligare, & moderate firmare, ut deligatus non valde se compressum esse dicat, neque rursus laxum. [8] Initium autem sumere debet qui deligat in ipsa contusione, atque isthic maxime firmare: facienda vero est deli- [9] gatio velut à duobus initiis,' de- 280
ligandumque ut ne circumfluа sit cutis circa costas, sed æquilibris. Deligandum autem aut singulis aut alternis diebus. Præstat autem & alvum mollire levi aliquo medicamento, cibi saltem evacuandi gratia: [9] & ad decem quidem dies attenuare: Postea vero corpus renutrire ac tenerum facere. [10] Quandiu vero attenuas, deligatione magis firmata utendum est: Quum autem ad teneritudinem deducis, ' laxiore. 285

LIII. Et si quidem sanguinem ab initio expuerit, quadraginta dierum curationem ac deligationem facere oportet. [2] Si vero sanguinem non spuat, sufficit viginti diebus utplurimum curatio. [3] Verum ex robore vulneris tempora conjectare oportet. Qui porro tales contusiones neglexerint, etiamsi aliud nihil majoris mali ipsis contingat, tamen locus contusus mucosiorem carnem habet, quam ' antea ha- 290
bebat. Ubi vero tale quippiam relinquitur, & curatione non probe exprimitur, deterius quidem

μὴ οὖ ἐξιπᾶται τῇ γε ἀληθείᾳ, φαυλότερον μὲν, ὡς πως αὐτὸ τὸ ὀστέον ἐκαθαλίφθη τὸ μυξῶδες. ὅτε γὰρ ἡ σὰρξ ὁμοίως ἅπτεται τοῦ ὀστέου, τό, τε ὀστέον νοσηλότερον γίνεται. σφακελισμοί τε χρόνιοι ὀστέα πολλοῖσιν ἤδη ἀπὸ τοιούτων αἰτιῶν ἐγκύουσι. 4 ἀλλ' ἢν μὴ τοῦτο τὸ ὀστέον, ἀλλ' αὐτὴ ἡ σὰρξ μυξώδης ἐστὶν, ὁμως γοῦν ὑποσηπομένη γίνεται καὶ ὀδυνᾶται, ἄλλοτε καὶ ἄλλοτε, ὡς ἂν τῷ σώματι τύχη πονήσας. Δεῖ οὖν τῇ ἐπιδέσει δέεσθαι καὶ, ἅμα μὲν ἀναξηραίνειν, ἅμα δὲ πολὺ περιστέλλειν, ἕως ἂν ξηρανθῇ μὲν καὶ ἀναπαυθῇ τε τὸ ἐκκύημα τὸ ἐν τῇ φλοὶ ἐγκύμον. 5 αὐξηθῇ δὲ σαρκὶ ὑγιεῖ τὸ χωλεόν· αὐξηται δὲ καὶ τὸ ὀστέον ἡ σὰρξ.

LIV. Οἵσι δ' ἂν ἀμεληθεῖσι χρονιωθῇ, καὶ ὀδυνῶδες τὸ χωλεὸν γίνηται, καὶ ἡ σὰρξ ὑπομυξώδης ἐστὶ, τούτοισι παῦσις ἴησις ζήτησις. 6 καὶ, ὡς μὲν αὐτὴ ἡ σὰρξ μυξώδης ἐστὶ, ἄχρι τοῦ ὀστέου καθαρὴν χρὴ, μὴ μέντοι διαθερμαίνειν τὸ ὀστέον. ὡς δὲ μεσηγὺ τῶν πλευρέων ἐστὶ, ἐπὶ πολὺν μὲν δὴ ἅπτεσθαι χρὴ καθαρὴν. 7 Φυλάσσεσθαι μέντοι μὴ διακαύσῃς πέρην. ὡς δ' ὡσαύτως τοῦ ὀστέου δοκεῖ εἶναι τὸ φλάσμα, καὶ ἐπὶ νεαρὸν ἔστω, καὶ μή πω σφακελίσῃ τὸ ὀστέον· ὡς μὲν καθαρὸν ὀλίγον ἐστὶ, ὅτι καθαρὸν χρὴ, ὥσπερ εἴρηται. 8 "ὡς μὲν τοι ὀλιγαμήκης ἐστὶ ὁ μετεωρισμὸς ὁ κατὰ τὸ ὀστέον, πλείονας ἐχάρας ἐμβάλλειν χρή. περὶ δὲ σφακελισμοῦ πλευρῆς ἅμα τῇ τῶν ἐμμέτρων ἰητρείῃ εἰρήσεται.

LV. "Ἢν δὲ μηρὸς ἄρθρον ἐξ ἰσχίου ἐκπέσῃ· ἐκπίπτει δὲ κατὰ πέσσαρας τρόπους, εἰς μὲν τὸ ἔξω πλαγίως· εἰς δὲ τὸ εἴσω τῶν ἄλλων πλαγίως· εἰς δὲ τὸ ὀπισθεν δὲ τὸ ἐμπροσθεν ἐκπί-

πτει

dem est si juxta ipsum os mucositas relicta fuerit. Neque enim caro amplius similiter os contingit, & os ipsum morbosius redditur, & corruptiones ossis diuturnæ, multis jam ex hujusmodi occasionibus factæ sunt. 4 Sed & si juxta os non fuerit, verum ipsa caro mucosa sit: attamen etiam sic recidivæ, ac dolores, alias atque alias fiunt, si quis forte corpore ægrotaverit. Quapropter deligatione uti oportet bona, simulque multum conveniente, quoad ea humoris effusio, quæ in contusione facta est, resiccetur ac resorbeatur, locus autem carne sana augeatur, 5 & ossis quoque caro augescat.

LIV. At quibus ex neglectu vetustatem contraxerit, ita ut locus sit dolorosus, & caro submucosa, his ustio medela optima est. 2 Et si quidem ipsa caro mucosa fuerit, usque ad os urere oportet, non tamen ut os percalescat. Si vero inter costas mucositas fuerit, ne sic quidem in superficie urere oportet, 3 cavere tamen ne in ulteriorem partem peruras. Si vero ad os ipsum contusio esse videatur, & sit adhuc recens, & nondum os corruptionem sentiat: siquidem parva admodum fuerit, si urere oportet veluti dictum est. 4 Si vero oblonga fuerit juxta os contusionis elevatio, plures crustas incutere oportet. Cæterum de corruptione costæ, una cum eorum qui linamentis opus habent curatione, dicetur.

LV. Si vero femoris articulus ex coxa exciderit. Excidit autem juxta quatuor modos, intro quidem sæpe, foras autem præ aliis sæpe. Verum in posteriorem ac anteriorem partem excidit

πλὴν ὦ, ὀλιγάκις δέ. [2] εἶσι μὲν οὖν αὖ ὁπόταν εἰς τὸ εἴσω, μακρότερον τὸ σκέλος φαίνε), ὥσθ' ἁλλόμενον πρὸς τὸ ἕτερον, ἀφ' ὅσας ἀφορμὰς ἀφάσιας εἰκότως. ἐπὶ μὲν τὸ λαπὸν ἰσχίε πέφυκεν ὀστέον, τὸ αὖ ὦ φερόμενον, πρὸς τὸν κλένα ἐπὶ τοῦτο ἡ ἐπίβασις τ κεφαλῆς μηρᾶ γίνεται. [3] καὶ ὁ αὖχλιὼ μ ἄρθρος, ἐπὶ τῆς κοτύλης ὀχεῖ). ἔξωθέν τε αὖ ὁ γλουτὸς κεῖται φαίνε), ἅτε εἴσω ῥέουσάσης τ κεφαλῆς μηρᾶ. [4] τό, τε ἄνω κ τὸ γόνυ μ μηρᾶ ἄκρον ἀναβαίνοντ ἔξω ῥέπει, καὶ ἡ κνήμη καὶ ὁ πὴς ὠσαύτως. [5] ὅτε δ' ἔξω ῥέποντος μ ποδὸς, οἱ ἰητροὶ, δι' ἀπορίαν, τὸν ὑγιέα πόδα πρὸς τοῦτον προσάγουσιν, ἀλλ' ὁ τοῦτο πρὸς τ ὑγιέα. [6] ἀφ' οὗπερ πολὺ μακρότερον φαίνε) τὸ σιναρὸν μ ὑγιέος. πολλαχῆ δ' καὶ ἄλλη τὰ τοιαῦτα σημαίνουσιν ἔχοντ. [7] "ἐὰν δὲ μὴ ξυναμπέχθη δυνατὰ κ τ βεβῶσα ὁμοίως τῷ ὑγιεῖ. ἀλλὰ καὶ ψαυομένη ἡ κεφαλὴ μ μηρᾶ κ τ' ἐπείνεον ὑπερεκέουσα σύνηλός ἐστι.

LVI. Τὰ μὲν σημεῖα ταῦτά ἐστιν, οἷσιν αὖ εἶσιν ἐκπεπλωκὼς ὁ μηρός. [2] οἷσι δ' ἂν ἐκπεσὼν μὴ ἐμπέσῃ, ἀλλὰ καθαπορηθῇ καὶ ἀμεληθῇ, "ἢ τε ὁδὸς πολλὴ προσφορέοντι τὸ σκέλος ὥσπερ τοῖς βεβηκόσι γίνε), "ὀχλήσις πλείστη αὐτοῖσιν ἐπὶ τῇ ὑγιεῖ σκέλεός ἐστι, καὶ ἀναβαίνον "κ τὸν κενεῶνα ἢ κ τὸ ἄρθρον τὸ ἐκπεπλωκὸς κυλοῖ καὶ σκολιοὶ εἶναι· κ ἢ τὸ ὑγιὲς ἐς τὸ ἔξω ὁ γλουτὸς ἀναβαίνοντος φέρηται· εἶναι. [4] εἰ γάρ τις ἔξω τῷ ποδὶ τὸ ὑγιέος σκέλεος βαίνοι, ἀπωθοίη αὖ τὸ σῶμα τὸ ἄλλο ἐς τὸ σιναρὸν σκέλος ἢ ὀχήσιν ποιέεται. [5] τὸ δ' σιναρὸν σῶμα αὖ δύναται ὀχέειν. πῶς γάρ; ἀναβαίνοντος

dit quidem, sed raro. [2] Quibus igitur intro excesserit, his longius apparet crus, si ad alterum comparetur: atque hoc merito, propter duas causas. Nam os quod à coxa procedit, & sursum ad pectinem fertur, fundamentum fit capitis femoris, [3] & articuli cervix in acetabulo vehitur: & nates forinsecus cavæ apparent, utpote quum intro cesserit femoris caput. [4] Et rursum summa femoris pars juxta genu, extra repere cogitur: Tibia item, & pes, eodem modo. [5] Quum igitur foras repat pes, medici ob imperitiam, sanum pedem ad hunc adhibent, & non hunc ad sanum: [6] & propterea multo longius læsum crus apparet quam sanum. Multis autem etiam aliis locis talia siniſtram intelligentiam habent. [7] Nec vero flectere juxta inguen similiter ut sanum possunt. Sed & si femoris caput in interfœmineo contingatur, palam extuberare comperitur.

LVI. Signa igitur hæc sunt, in quibus femur intro excidit. [2] Quibus igitur articulus elapsus non fuerit repositus, sed aut frustra tentatus est, aut neglectus, his & ambulatio per cruris circumvolutionem, velut in duobus fit, & plurima vexatio ipsis in sano crure contingit: [3] & coguntur juxta lateris mollitudinem, aut juxta elapsum articulum, mutili ac obliqui esse. Juxta sanum vero crus, nates ad externam partem rotundæ esse coguntur. [4] Si quis enim sani cruris pede extra ambularet, protruderet utique reliquum corpus, ut ad læsum crus veheretur. [5] Læsum autem vehere hoc non poterit, quomodo enim posset? Cogi-

κάζε) ἓν ὅτω κῇ ⸗ ὑγιὲς σκέλεος τῷ ποδὶ εἶσιν βαίνειν, ἀλλὰ μὴ ἔξω. 6 ὅτω γὰρ ὀχεῖ μάλιστα τὸ σκέλος τὸ ὑγιὲς ⸗ τὸ ἑωυτῦ μέρος ⸗ σώματος, ⸗ τὸ ⸗ συναρῶ σκέλεος μέρος. 7 καὶ λαμνόμενοι ᾖ κῇ ⸗ κενεῶνα, κῇ κῇ τὰ ἄρθρα μικρὰ φαίνον), καὶ τῷ ξύλω ἀναβαίνοντες ἀνερείδεσθαι δύνανται κῇ τὰ ὑγιὲς σκέλος. 8 δέονται γὰρ αὐτοῖσι τοῦτο. 8 ἐπὶ τοῦτο γὰρ οἱ γλουτοὶ βέβυκε, καὶ τὸ ἄρθρον ⸗ σῶμα ⸗ ὀχέεται ἐπὶ τοῦτο. ἀναβαίνοντες ᾖ κῇ ἐπικύπτειν. 9 τῶν γὰρ χειρῶν τῶν κῇ τὸ σκέλος τὸ συναρὲν ἀναβαίνοντες κῇ πάλιον ⸗ μηρὸν ἐρείδειν. 10 γὰρ δύναται τὸ συναρὲν σκέλος ὀχέειν τὸ σῶμα ⸗ ἐν τῇ μεταλλαγῇ ⸗ σκελέων, ἢν μὴ κατέχῃ ὡσὲς τῶν γλῶν πιέζοντες. 11 ἐν τούτοισι γὰρ τοῖσι σχήμασιν ἀναβαίνοντες ἐχήμασιδεν, οἷσιν αὐ εἶσαν ὀλίγον τὸ ἄρθρον μὴ ἐμπέσῃ, ἐ ⸗ ὑποδεδύσαντο ⸗ τὸ ἀνθρώπῳ, ὅπως αὖ ῥήϊσα ἐχημαλισμένον ἔῃ. 12 ἀλλ' αὐτὴ ἡ ξυμφορὴ διδάσκει ὀλίγον ⸗ παρεόντων τὰ ῥήϊσα αἱρέεσθαι. ἐπεὶ κῇ ὀκόσοι ἕλκος ⸗ ἔχοντες ἐν ποδὶ ἢ κνήμῃ, ἐ κάρτα δύνανται ἐπιβαίνειν τῷ σκέλεϊ πάντες. κῇ οἱ νήπιοι ὅτως ὀδοιπορέουσιν. 13 ἔξω γὰρ βαίνουσι τῷ ⸗ συναρῷ σκέλεϊ. 13 κῇ διὸς ἀκρβαίνουσι. διοσῶν γὰρ δέον). τὸ, τε γὰρ σῶμα ὀχέε) ὀμοίως, ἐπὶ ⸗ ἔξω ἀποβαινόμενον, ὥσπερ ἐπὶ ⸗ εἴσω. ἐδὲ γὰρ καὶ ἰθυωρίλιον αὐτῷ γίνεται τὸ ἄρθρον, ἀλλὰ πολλῷ μᾶλλον ἐπὶ ⸗ ὑστερουμένου. 14 καὶ ἰθυωρίλιον γὰρ αὐτῷ γίνεται τὸ ἄρθρον, ἔν τε αὐτῇ τῇ ὁδοιπορέῃ, κῇ τῇ μεταλλαγῇ τῶν σκελέων. 15 ἐν τούτῳ τῷ σχήματι τάχιστα ἂν δύναιτο ὑποτιθέναι τὸ ὑγιὲς σκέλος, ἢν τῷ ⸗ συναρῷ

Cogitur igitur sic sani cruris pede intro ambulare, & non extra. 6 Ita enim maxime vehit sanum crus, & suam ipsius, ' & læsi cruris partem corporis utrisque incumbentem. 7 Quum autem juxta lateris mollitudinem, ac juxta articulum caventur, parvi apparent, & baculo inniti coguntur à latere juxta sanum crus. Hac enim parte fulcimento opus habent. 8 Ad hanc enim & nates repunt, & in hac corporis pondus vehitur. Coguntur item se inclinare. 9 Manum enim quæ est à parte cruris læsi, ad obliquum femur ' firmare coguntur. 10 Non enim potest læsum crus vehere corpus, in crurum permutatione, si non detineatur dum ad terram premitur. 11 In his igitur figuris esse coguntur hi quibus intro elapsus, non fuerit repositus articulus, homine non præmeditante ut quam facillime sit figuratus. 12 Sed ipsa hæc calamitas ex præsentibus ea quæ facillima sunt eligere docet. Nam & qui ulcus habent in pede aut ' tibia, non omnes crure valde ingredi possunt: & infantes sic iter faciunt, extra enim ingrediuntur læso crure. 13 Et duplex lucrum consequuntur. Duplici enim opus habent. Nam & corpus non similiter vehitur in eo crure quod extra ingreditur, sicut in eo quod intro. Non enim secundum rectitudinem ipsi incumbit pondus, sed multo magis ei quod subingreditur. 14 Ipsi enim è ' directo incumbit pondus, tum in ipsa ambulatione, tum in crurum permutatione. 15 In hac enim figura sanum crus celerrime supponere poterit, si eo quod læsum est, exterius: sano interius

σιναρῶ ἐξωτέρω βαίνῃ, τῷ ὑγιεῖ ἐσωτέρω. 16 ἐπὶ δὲ νεῦ ὁ λόγος· ἀκαλθὸν δύσπεπτόν τε οὐδ' ἑωυτῷ τὸ σῶμα ἐς τὰ μήκιστα τῶν ἀρθρίων.

LVII. Ὅσοισι μὲν οὖν μήπω τελεσφορήσασι ἐς αὔξησιν ὀκτώ, μὴ ἐμπέσῃ, γυμνὴ τοῦ μηροῦ, καὶ ἡ κνήμη, καὶ ὁ πούς· ὥστε γὰρ τὰ ὀστᾶ ἐς τὸ μῆκος ὁμοίως αὔξεται, 2 ἀλλὰ βραχύτερα γίνεται· μᾶλλον δὲ τὸ μηρῶδες ἄπαν τε καὶ τὸ σκέλος καὶ ἄμυον καὶ ἐπιλελησμόνον καὶ λεπτότερον γίνεται. ἅμα μὲν δὴ τῷ φθίσιν τοῦ χώρου δι' ἄρθρου, 3 ἅμα δέ, ὅτι ἀδυνάτων χρέεσθαί ἐστιν· ὅτι δὲ οὐ φύσιν κεῖται. χρῆσις γὰρ μεθεξιτέρη ῥύσιν τοῦ ἄγαν ἐκλελυσμένου. ῥύεται δὲ καὶ τὸ ἐπὶ μῆκος ἀναυξήσιος. κακόθετα μὲν οὖν μᾶλλον, οἷσιν αὖ ἐν γαστρὶ ἔσεσιν ἐξαρθρήσῃ τὸ ἄρθρον. δεύτερον δὲ οἷσιν αὖ ὡς νηπιωτάτοισιν ἔσεσι, κάκιστα δὲ τοῖσι τετελεσφορημένοισι. 5 τοῖσι μὲν δὴ τετελεσφορημένοισιν ἥκιστα τῶν ὁδοιπορίη γίνεται. οἷσι δὲ αὖ νηπίοισιν ἔσεσιν ἡ ξυμφορὴ αὕτη φαίνεται, 6 οἱ μὲν πλεῖστοι καλοκάκους ἕλκουσι τὸ διὸ ἔρχονται ἐπὶ τὸ ὑγιὲς σκέλος, τῇ χειρὶ ὥσθ' ἑκάτερος ἀποβλέπει μοι τῇ κνήμῃ τὸ ὑγιὲς σκέλος. καλοκάκους δὲ ἕλκουσι ἐς τὸ ὀρθὸν ὁδοιπορέουσιν, 7 οἷσιν αὖ τετελεσφορημένοισιν αὖτη ἡ ξυμφορὴ γίνεται.

LVIII. Ὁκόσοι δ' αὖ νήπιοι ὄντες ταύτῃ τῇ ξυμφορῇ χρησάμενοι ὀρθῶς παιδαγωγηθῶσι, τὸν μὲν ὑγιὲς σκέλος χρέον ἐς ὀρθόν. 2 κάτω δὲ τὸν μοχλὸν τὸν κνήμης τὸ ὑγιὲς σκέλος σείπωνα τιθέασι. μετεξέτεροι δέ, καὶ κάτω ἀμφοτέρους τοὺς χεῖρας. 3 τὸ δὲ σιναρὸν σκέλος μετέωρον ἔχουσι. καὶ τοσάτω μήκεϊ ἐστὶν,

rius ingrediatur. 16 Verum de quo nunc sermo est: Bonum est ut corpus ipsum sibiipsi facilimas figuras inveniat.

LVII. Quibus igitur nondum perfectis ad augmentum, elapsus articulus non fuerit repositus, his femur 'decurtatur, & tibia, & pes. Neque enim ossa similiter in longitudinem augescunt, 2 sed breviora fiunt: Maxime autem femoris. Excarne item & emusculatum, ac effœminatum & tenuius totum fit crus, simul quidem propter privationem loci articuli, 3 simul autem quod eo uti non possunt, eo quod secundum naturam situs non est. Usus enim aliquis liberat ab effœminatione, 4 liberat etiam 'aliquantum ab intercepto in longitudinem augmento. Maxime igitur læduntur hi quibus dum in ventre sunt, hic articulus fuerit luxatus. Secundo loco hi quibus valde infantibus idem contigit. Minime vero hi qui perfecti sunt. 5 Qualis igitur ambulatio perfectis contingat, 6 dictum est. Quibus vero dum infantes sunt, calamitas hæc incidit, 6 plerique ad corporis directionem tardi sunt, imo male ad sanum crus 'devolvuntur, manu quæ est ad sanum crus, ad terram se fulcientes. 7 Sed & ex perfectæ ætatis hominibus quidam, quibus hæc calamitas contigit, ad ambulationem rectam cunctantur.

LVIII. Quicunque vero infantes hac calamitate pressi, recte educati fuerint, sano quidem crure in rectum utuntur, 2 verum sub alam secundum sanum crus scipionem ferunt, aliqui etiam sub utranque alam. 3 Crus autem læsum elevatum habent, &

ἐστὶν, ὅσῳ αὖ ὠχ῾ῑσιν ἔλασσον τὸ σκέλ῾ος τὸ σιναρὸν ἔν. τὸ δὲ ὑγιὲς, ἰσχύῃ αὐτέοισιν ὀδὲν ἧσσον, ἢ εἰ καὶ ἀμφότερα ὑγιέα ἴω. 4 ϑηλυώνου) ᾗ πᾶσι τοῖσι τοιούτοισιν αἱ σάρκες ᾖσι σέλε῾ος, μᾶλλον δ᾽ ἐπὶ ϑηλυώνου) αἱ σὺν ᾖ ἔξω μέρεος, ἢ αἱ σὺν ᾖ ἔσω ὡς ἐπὶ πολύ. 5 μυθολογέουσι δὲ πολλοὶ, ὅτι αἱ ἀμαζονίδες τὸ ἄρσεν γέν῾ος τὸ ἑωυτῶν. καὶ πικρὸν νήπιον ἐὸν, ἐξαρθρέειν· αἱ μὲν, κῆ γέναϊ. 6 αἱ δὲ, καὶ τὰ ἰσχία, ὡς δῆλον χωλὰ γίνεϑαι, καὶ μὴ ἐπιβουλεύοι τὸ ἄρσεν γέν῾ος τῷ ϑηλέϊ. χρῶνται ξύνεσιν ἄρα τέτοισι χρέονται, ὁκόσα ἢ σκυτίης ἔργα, ἢ χαλκείης, ἢ ἄλλα τοιάδε ἔργον ἔργων. 7 ἐὼ μὲν ἔν ἀληϑέα ταῦτα ἐστὶν, ἐγὼ μὲν σὺν οἶδα· ὅτι δὲ ἠρυσίαϑε αὖ τοιαῦτα, οἶδα, εἴ τις ἐξαρθρέοι αὐτίκα νήπια ἐόντα. 8 καὶ μὲν οὖν τὰ ἰσχία μέζον τὸ διάφορον ἐστὶν ἐς τὸ εἴσω, ἢ ἐς τὸ ἔξω ἐξαρθρῆσαι. καὶ γένηται δὲ, διάφορα μὲν ἄ, ἔλασσον δὲ π διάφορα. 9 πρόπ῾ος δὲ ἑκατέρῃ τῇ χωλώσι καί῾ος ἴδιός ἐστι.

LIX. Γνέν) μᾶλλον, οἵσιν αὖ ἐς τὸ ἔξω ἐξαρθρήσῃ. ὀρθοῖ ᾖ ἧσσον ἴσταν), οἵσιν αὖ ἐς τὸ εἴσω ἐξαρθρήσῃ. ὡσαύτως δὲ καὶ, εἰ ἀμφὶ τὸ σφυρὸν ἐξαρθρήσῃ, ἰὼ μὲ ἐς τὸ ἔξω μέρ῾ος, κυλλοὶ μὲ γίνον), 2 ἑστάναι ᾗ δύνασ). ἰὼ δὲ ἐς τὸ εἴσω μέρ῾ος, βλαισοὶ μὲ γίνον), ἧσσον ᾗ ἑστάναι δύνασ). 3 ἦ γε μὴν ξυναύξησις τῶν ὀστέων τοιήδε γίνε). οἵσι μὲν ἔν καὶ τὸ σφυρὸν ὀστέον τὸ τῆ κνήμης ἀκρῃ, τέτοισι μὲν τὰ ᾗ σφόδρα ὀστέα ἐστὶ. τὰ ᾗ τῆ κνήμης ὀστέα, αὔξε) μὲ, ᾗ πολὺ δὲ σὺν δεύτερος, αἱ μὲν ᾖσι σάρκες μινύϑασιν. 4 οἵσι δὲ αὖ καὶ μὲ τὸ σφυρὸν μένη

& tanto ' melius habent, quanto brevius ipsius læsum crus fuerit. Sanum autem crus nihilo minus ipsis robustum est, quam si ambo sana essent. 4 Effœminantur tamen omnibus talibus carnes cruris, & plerunque hoc magis perpetiuntur hæ quæ sunt ab externa parte, quam quæ ab interna. 5 Cæterum quidam fabulantur Amazonides masculam suam sobolem statim dum infantes sunt luxare, alias circa genua, alias 6 ' circa coxas, quo nimirum claudi fiant, & masculum genus fœmineo insidias non struat. Utuntur itaque his pro opificibus, ad coriaria, aut fabrilia, aut alia sedentaria opera. 7 An equidem vera hæc sint, ego non novi: quod autem tales fiant, scio, si quis ipsos statim dum infantes sunt luxet. 8 Juxta coxas igitur magna differentia est, an extra, aut intro fiat luxatio. Juxta genua vero, differentia quidem aliqua est, sed ' minor. 9 Modus autem utriusque claudicationis proprius est.

LIX. Decurtantur enim magis hi quibus extra luxatio facta est. Recti autem minus stant, quibus intro luxatio contigit. Eodem modo etiam si juxta malleolum luxatio fiat, si quidem ad externam partem id contingat, mutili quidem fiunt, 2 verum stare possunt. Si vero ad internam, valgi quidem fiunt, minus autem stare possunt. 3 At vero coauctio ossium talis fit. ' Quibus quidem circa malleolum tibiæ os excessit, his pedis quidem ossa minime coaugescunt: hæc enim proxime ad vulnus sunt. Verum tibiæ ossa augentur quidem non multo defectuosius; carnes tamen minuuntur. 4 Quibus

μὴν

μὴν τὸ ἄρθρον κ) φύσιν, κ) ὃ τὸ γόνυ ἐξεσηκε, τούτοις τὸ τ κνήμης ὀστέον σὺν ἐλέλοι ξυναύξεσθαι ὁμοίως, ἀλλὰ βραχύτερον γίνε). 5 τοῦτο γὰρ ἐγγυτάτω ἔ τρώματός ἐστιν. ἔ μὴν τοι ποδὸς τὰ ὀστέα μινύθει μὲν, ἀπεῖρε ἔχ ὁμοίως, ὥστε ὀλίγον ἂν πρόσθεν εἴρηται, ὅτι τὸ ἄρθρον τὸ
491 ὦλε τ πόδα σῶόν ἐστιν. 6 εἰ δὲ οἱ χρείη ἦν ἠδυνάσθη, ὥστε κ τῷ κυλλῷ, ἔτι αὖ ἧσσον ἐμινύθη τὰ ἔ πόδος ὀστέα τούτοις.

LX. Οἷσι δ' αὖ κ) τὸ ἰσχίον ἐξάρθρησις γίνε), τούτοις ἔ μηρὸς τὸ ὀστέον σὺν ἐλέλοι ξυναύξεσθαι ὁμοίως· τοῦτο γὰρ ἐγγυτάτω ἔ τρώματός ἐστιν· ἀλλὰ βραχύτερον τῷ ὑγιέϊ γίνε). 2 τὰ μὲν τοι τ κνήμης ὀστέα ἔχ ὁμοίως τούτοις ἀναυξέα γίνε), ἀδὲ πὶ ἔ ποδός. 3 Διὸ τοῦτο ἦ, ὅτι τὸ ἔ μηρὸς ἄρθρον, τὸ ὦλε τῷ κνήμίῳ, ἐν τῇ ἑαυτοῦ φύσι μένει, κ) τὸ τ κνήμης, τὸ ὦλε τ πόδα. 4 σάρκες μὲν τοι μινύθουσι πάντες ἔ σκελέος τούτοις. ἐ μὲν τοι χρείη τῷ σκέλεϊ ἐδυνάσθη, ὅπως αὖ μᾶλλον τὰ ὀστέα ξυναυξάνοιτο, ὡς καὶ πρόσθεν εἴρηται, πολλῷ τῶ μηροῦ, " ἢ ἧσσον 27
ἂν σαρκώθη. ἀσαρκότερος δὲ πολλῷ ἢ ὑγιὴς ἦν. 5 σημήιον ἦ, ὅτι τοιοῦτά ἐστιν. ὀκόσοισι γὰρ ἔ βραχίων ἐκπέπτωκε, καὶ ἀτρεμαίνουσι ἐκφύον-
10 το σὰρξ ἰγδὺς, ἢ καὶ σὺν αὐξήσει πρὶν τελεωθῆναι, ἔτοι τὸ μὲν ὀστέον ἔ βραχίονος βραχύτερος. 6 τὸν ἦ πῆχυν καὶ ἄκρην τὴν χεῖρα ὀλίγῳ σύνδεσμον τῷ ὑγιέϊ, Διὸ καὶ τοῦτο τὰς ἀποφάσεις τὰς εἰρημένας· ὅτι ὁ μὲν βραχίων ἐκπέπτωκε τῷ ἔ ἄρθρῳ τῷ ὦλε ἐστὶν, ὥστε Διὸ τοῦτο βραχύτερος γέγονεν.

bus vero juxta malleolum manserit articulus secundum naturam, juxta genu autem excesserit: his tibiæ os similiter coaugescere non solet, sed brevius fit. 5 Hoc enim proxime ad vulnus est. Pedis autem ossa minuuntur quidem, sed non similiter, velut paulo ante dictum est, quia articulus circa pedem salvus est. 6 Si vero ipso uti possent, velut mutilo, minus adhuc pedis ossa his minuerentur. 385

LX. At quibus circa coxam luxatio contingit, his femoris os non similiter coaugescere solet: Hoc enim proxime ad vulnus est: sed brevius sano fit. 2 Tibiæ tamen ossa non similiter his augmento destituuntur, ' neque 390
ossa pedis: 3 atque hoc ea de causa, quod femoris articulus qui ad tibiam est, & tibiæ articulus qui ad pedem est, in sua natura manet. 4 Carnes tamen minuuntur his totius cruris. Si vero uti crure possent, adhuc magis ossa augerentur, velut etiam prius dictum est, excepto femore, & minus excarnes essent. Multo tamen minus carnosi quam hi qui sani sunt essent. 5 Argumento autem quod talia ita se habent, hoc est. Quicunque ' enim brachio elapso, musculiæ 395
cubito prædicti sunt, parvumque ac macilentum brachium habent, aut ex nativitate, aut etiam dum augescunt, priusquam perfecti evadant, galeancones appellati, hi os quidem brachii breve habent, 6 cubitum autem & summam manum paulo defectuosiorem quam sani, propter relatas causas, eo quod brachium vulnerato articulo proximum est, ut ideo brevius factum sit.

LXI. Ὁ δ' αὖ πῆχυς διὰ τὸ ἀκ ὁμοίως συακκᾶ τῇ ξυμφορῇς, ὅτι τὸ μὲν βραχίονος ἄρθρον τὸ αὐτὸ μένει· τὸ δὲ πήχεως οὐ τῇ ἀρχαίᾳ φύσει μένει. ἥτε οὖν χεὶρ ἐπὶ πλοτέρω ἄπεσιν, ἢ ὁ πῆχυς, διὰ τὴν ξυμφορῆς. διὰ ταύτας δὴ πὰς εἰρημένας αἰτίας τὰ ὀστέων τὰ μὲν συναυξόμενα συναύξεται, τὰ δὲ ξυναυξόμενον ξυναύξεται. 3 ἐς δὲ τὸ δύνασθαι τῇ χειρὶ καὶ τῷ βραχίονι ἡ παλαιπωρία τῆς χρόας μέγα αἰτιωτάτη ἐστί. ὅσα γὰρ χρῶν ἔργα ἐστί, τὰ πολλὰ αἰτιᾶται αἰτιᾶται οἱ γαλεάγκωνες ἐργάζεσθαι τῇ χειρὶ ταύτῃ, ὅσα δὲ τῇ ἑτέρῃ δύνανται, οὐδὲν οὐδενὸς ἧσσον ἐστὶν ἐκείνων. 4 ἡ γὰρ δεῖ ὀχεῖσθαι τὸ σῶμα ἐπὶ τῶν χρῶν, ὡς ἐπὶ τῶν σκελέων, ἀλλὰ μὲν φα αὐτοῖσι τὰ ἔργα ἐστί. διὰ ταῦτα δὲ τὰ χεῖρα μινύθουσιν αἱ σάρκες αἱ τῶν χεῖρα καὶ τὰ πῆχυα τοῖσι γαλεάγκωσιν, ἀλλὰ καὶ ὁ βραχίων παραπλησίως ἐς δύναμιν διὰ ταῦτα.

LXII. Ὅταν δὲ ἰσχίον ἐκπαλὲς γένηται ἐς τὸ ἔξω μέρος ἐκπέσῃ, ἢ καὶ ἔτι νηπίου ἐόντος, μινύθουσιν αἱ σάρκες, διὰ τοῦτο μᾶλλον ἢ τὰ χρόας, ὅτι δύναται χρέεσθαι τῷ σκέλει. 2 μαρτύριον δὲ τὰ ἐν ἕξει ἐκ τοῖσιν ὑστέροισιν εἰρημένοισιν, ὅτι ταῦτα τοιαῦτά ἐστιν. 3 Οἷσι δ' ἂν ἐς τὸ ἔξω ἡ μηρὸς κεφαλὴ ἐκπέσῃ, τούτοισι βραχύτερον μὲν τὸ σκέλος φαίνεται διατεινόμενον διὰ τὸ ἕτερον εἰκότως. 4 ἡ γὰρ ἐπ' ὀστέον ἡ ἐπίθασις τὰ κεφαλῆς τοῦ μηροῦ ἔστιν, ὡς, ὅτε εἴσω ἐξέπιπτεν, ἀλλὰ παρ' ὀστέον παρεγκεκλιμένου τοῦ φύσιν ἔχον. ἐν σαρκὶ δὲ σημείοισι ὑγρῇ καὶ ὑποκλίσει. διὰ τοῦτο μὲν βραχύτερον φαίνεται· 5 ἔστιν δ' ὁ μηρὸς

LXI. Rursus autem cubitus propterea non similiter calamitatem percipit, quia brachii articulus qui est ad cubitum, in veteri natura manet. 2 Et rursus manus adhuc longius abest à calamitate quam cubitus. Propter has igitur causas contingit, ut & ossa quæ non coaugentur, non coaugescant, & quæ coaugentur, coaugescant. 3 Cæterum ad carnositatem & manui & brachio multum profuerit, si quis manu laborando se fatiget. Quæcunque enim manuum opera sunt, plurima ex ipsis galeancones hac manu operari conantur, velut altera possunt, & nihilo defectuosius quam cum illæsa efficiunt. 4 Non enim supra manus, velut supra pedes, corpus vehi necesse. Verum levia sunt ipsis opera. 5 Propter usum autem non minuuntur carnes galeanconibus, neque circa manum, neque circa cubitum. Sed & brachium propterea aliquam opem sentit ad carnositatem.

LXII. Quum autem coxa eluxata fuerit ad internam partem à nativitate, aut adhuc infanti, carnes ideo magis minuuntur quam in manu, quod crure uti non possint. 2 Quod autem hæc hoc modo se habeant, testimonium unum quoddam in paulo posterius referendis habebitur. 3 At quibus in exteriorem partem femoris caput excesserit, his crus brevius apparet, si ad alterum extendatur, atque id merito. 4 Non enim super os fundamentum fit capitis femoris, sicut quum intro excidebat, sed juxta os quod inclinatam naturam habet, in carne humida ac cedente firmatur. Et propterea quidem brevius apparet. 5 In-

ὁ μηρὸς πλάγιος τὴν παλαιάδα καλουμένην κυλιόμενος καὶ ἀσαρκότερος γίνεται· ἔξωθεν δὲ ὁ γλουτὸς κυρτότερος· ἄπτεται δὲ τῆς κεφαλῆς τοῦ μηροῦ ὀλιγωτέρα. 6 ἀλλὰ καὶ ἀνωτέρω φαίνεται ὁ γλουτὸς ἅπτεσθαι τῆς ἀφύσεως τοῦ σαρκώδους τοῦ ὀσχέου τῇ τοῦ μηροῦ κεφαλῇ. 7 τὸ δὲ πλάγιον τοῦ γόνυ καὶ μηροῦ ἄκρον εἰσω ῥέπον φαίνεται, καὶ ἡ κνήμη, καὶ ὁ πούς. ἀλλὰ δὲ καὶ ξυγκάμπτειν, ὥσπερ τοὺς ἰσχιοσκελεῖς, δύναται· τὰ μὲν ἔνσημα ταῦτα τοῦ ἔξω σκέλους ἀπέπλωκότος μηρὸς εἰσιν.

LXIII. Οἷσι μὲν οὖν τελεσφορημένοισιν ἤδη ἐκπέσοι τὸ ἄρθρον μὴ ἐμπέσοι, τούτοισι βραχύτερον· μᾶλλον φαίνεται τὸ σύμπαν σκέλος. 2 ἐν δὲ τῇ ὁδοιπορίῃ τῇ μὲν πλέονα ἐπὶ τὴν γῆν οὐ δύνανται κατερείδειν ἐπὶ τοῦ γοῦ· τῇ δὲ σπεύδει καὶ ποδὸς βάσει ἐπὶ τὴν γῆν. ὀλίγον δὲ ἐς τὸ ἔσω μέρος ῥέπουσι τοῖσι ἀκρώτοισιν. 4 ὀχέει δὲ μᾶλλον τὸ σῶμα τὸ σκιαρὸν σκέλος τούτοισι πολλῷ μᾶλλον, ἢ οἷσιν αὖ ἐς τὸ ἔσω μέρος ἐκπέπλωκεν· 5 ἅμα μέν, ὅτι ἡ κεφαλὴ τοῦ μηροῦ ἐξαίρεται καὶ ἀφύσιος τοῦ ἄρθρου πλάγιος φύσει πέφυκεν ὥσπερ συχνοῦ μέρεος τοῦ ἰσχίου τὴν τοιαύτην πεποίηται. 6 ἅμα δέ, ὅτι ἄκρος ὁ πούς· οὐκ ἐς τὸ ἔξω μέρος ἀναγκάζεται ἐγκεκλῖσθαι, ἀλλ' ἐπὶ ὀρθὸς ἐστὶ τοῦ ἰσχυοῦ μέρεος τοῦ κατὰ τὸ σῶμα καὶ τείνει καὶ ἔσω τέρω. 7 ὅταν δὲ τελέσῃ λάβῃ τὸ ἄρθρον ἐν τῇ σαρκί, ἐς δὲ ἐξεκλίθη, καὶ σαρκὸς γλισχραίνῃ, ἀνάδυνον τοῦ χρόνου γίνεται. 8 ὅταν δὲ ἀνώδυνον γένηται, δύναται μὲν ὀδοιπορέειν καὶ ξύλῳ, καὶ ἄλλως βάλλοντι· δύναται δὲ καὶ τὸ σῶμα ἐπὶ τὸ σκιαρὸν σκέλος. 9 δεῖ δὲ ἐν τῷ χρόνῳ τοσοῦτον τοῖσι τοιούτοισιν σκληρὸν

5 Intrinsecus autem juxta plechada, intermediam crurum ac inguinum partem, femur magis mutilum & excarne fit: Nates autem extrinsecus incurviores, utpote quum extra femoris caput elapsum sit. 6 Sed & superius apparent nates, utpote quum caro quæ isthic est, femoris capiti cesserit. 7 Summa vero fœmoris pars circa genu, intro repere videtur: Tibia item & pes. Sed neque inflectere velut sanum crus possunt. Et signa quidem femoris extra elapsi hæc sunt.

LXIII. Quibus igitur perfectis jam elapsus articulus non fuerit repositus, his totum crus brevius apparet. 2 In ambulatione autem calcaneo terram pertingere non possunt: 3 Verum pectore pedis in terra consistunt ac progrediuntur, parum autem ad internam partem summis digitis vergunt. 4 At crus læsum in his multo magis corpus vehere potest, quam quibus ad internam partem excidit, 5 partim quod caput femoris, & cervix articuli, quum natura obliqua sit, sub multam coxæ partem subsistit: 6 partim quod summus pes non ad externam partem inclinatus esse cogitur, sed prope est ad rectitudinem corporis, & tendit etiam interius. 7 Quum igitur semitam ac calcem acceperit articulus, in carne ad quam elapsus est, & caro visositatem contraxerit, doloris exors progressu temporis fit. 8 Quum autem doloris exors factus fuerit, possunt quidem absque baculo iter facere, si alias voluerint: possunt autem & vehere corpus supra crus læsum. 9 Itaque propter usum, carnes

θηλυώδη) ' αἱ στέρκες, ἢ οἷσιν ὀλίγον πεφθέν εἴρηκε). σκληλυώντων δὲ ἢ τελεῖον, ἢ ἔλασσον. [10] μᾶλλον δ' ἐπὶ σκληλυώντων τὸ ἔσω μέρος, ἢ τὸ ἔξω, ὡς ἐπὶ τὸ πολύ. [11] τὸ μὲν τοι τὸ ὑποδήμα μετέξει τέρος τέτων ὑποδέξαι δ' δύνανται μᾶλλον τῶν ἀκαμπίλων δ' σκελέων, οἱ δὲ πνες δ' δύνανται.

LXIV. Οἵῃ δ' αὖ συγχωρεῖ ἔξεσιν ἐξαρθρήσῃ τὸ τὸ ἄρθρον, ἢ ἐπ' αὐξήσῃ ἔσι βίᾳ σκπεσόν ἤδη μὴ διεμπέσῃ, ἢ δι' ὑπόνοσε ἐξαρθρήσῃ τὸ τὸ ἄρθρον, καὶ σκπαλήσῃ· πολλὰ γὰρ τοιαῦτά γίνε). [12] δι' σύνοσιν μὲν τῶν τοιέτων ὧν ἐπισφακελίσῃ ὁ μηρὸς· ἐμπυήματα χρόνια καὶ ἕμματα γίνε), καὶ ὀστέων ψιλώσεις σύνοισιν. [13] ὁμοίως δὲ καὶ οἷσιν ἐπισφακελίζῃ, καὶ οἷσι μὴ ἐπισφακελίζῃ δ' μηρὸς τὸ ὀστέον, πολλῷ βραχύτερον γίνεται, καὶ σὺν ἐθέλῃ ξυναύξεσθαι, ὥσπερ τῇ ὑγιέι. [14] τὰ μὲν γὰρ τῆς κνήμης βραχύτερα μᾶλλον γίνεται, ἢ τὰ' τῆς ἑτέρης, ὀλίγα δὲ' ἀφ' τὰς αὐτὰς πεφάσας, αἳ δι' πεφθέν εἰρέα). [15] ὁδοιπορέσι δὲ δύνανται) οἱ τοιέτοι. οἱ μὲν γὰρ ἄνες αὐτῶν, τέλεοι τὸν τρόπον, ὥσπερ οἷσι τελεσφορέσιν ἐξέπεσε δὲ μὴ σύνεπεσεν. [16] οἱ δὲ, δι' βαίνεσι μᾶλλον ἢ παντὶ τῷ ποδί· [17] ἀφαρέπεσι γὰρ δι' σὺν τῆσιν ὁδοιπορίῃσιν, ἀναγκαζόμενοι ἀφ' τὸν βραχύτητα τέ σκέλε). [18] τούτων δὲ τοιέτων δὲ δύνανται) ἐπιμελῶς μὲν παιδαγωγηθῆσιν σὺν τοῖσι χρόνοισι, καὶ ὀρθῶς σὺν οἷσι δεῖ, πρὸν κρατηθῆναι ἐς τὸν ὁδοιπορίην ἐπιμελέως δ' δὲ καὶ ὀρθῶς, ἐπὴν κρατηθῶσιν. [19] πολλὴσις δὲ ἐπιμελείης δέονται, οἵσιν αὖ ναπιωτέροισιν ἔσιν αὕτη ἡ ξυμφορὴ γίνηται.

talibus minus effœminantur, quam illis de quibus paulo ante dictum est. Effœminantur ' autem aut plus, aut minus. [10] Magisque adhuc effœminantur plerunque juxta internam partem quam juxta externam. [11] Plerique tamen ex his calceamentum sibi inducere non possunt, propter cruris inflexibilitatem. Quidam vero etiam hoc possunt.

LXIV. At quibus dum adhuc in ventre sunt, hic articulus fuerit luxatus, aut dum adhuc augescunt, vi elapsus, non fuerit repositus, aut etiam præ morbo hic articulus excesserit ac luxatus fuerit (multa enim hujusmodi fiunt) [12] talium quibusdam si corruptionem senserit femur, suppurationes diuturnæ & linamentis indigentes fiunt, & aliquibus ossium denudationes. [13] Similiter autem & quibus corruptionem femoris os sentit, & quibus non sentit, multo brevius fit, & velut sanum coaugescere non solet. [14] Tibiæ tamen ossa breviora quidem fiunt quam alterius tibiæ, sed paululum, ob causas antea relatas. [15] Ambulare vero ' tales possunt, & quidam ex ipsis eodem modo quo perfecti, quibus elapsus articulus repositus non est: [16] aliqui vero etiam toto pede consistentes, progrediuntur, [17] declinant tamen inter ambulandum propter cruris brevitatem coacti. [18] Hæc autem hoc modo fiunt, si diligenter educati fuerint in figuris, & recte in quibus oportet, priusquam ad iter faciendum corroborati fuerint: diligenter item & recte, postquam corroborati ' fuerint. [19] Plurima autem diligentia opus habent hi, quibus dum maxime infantes sunt, hæc calamitas contigerit.

του. [10] λῶ γὰρ ἀμεληθῶσι νήπιοι ἐόντες, ἀχρεῖον παντάπασιν καὶ ἀνωφελὲς ὅλον τὸ σκέλος γίνεται, οὔτε σάρκες ξύμπασιν σκέλεσι μιούμεναι μᾶλλον, ἢ ὑγιέσι. [11] πάνυ μὲν οὖν πολλῷ ἧσσον τούτοισι μιούμεναι, ἢ οἷσιν αὖ ἔσω ἐκπέπτωκεν ἀφ' ἑαυτοῦ χρῆσιν καὶ τοῦ παλαιστρικοῦ. [12] οἷον σύριγγος δύναμαι χρέεσθαι τῷ σκέλει, ὡς καὶ πρόσθεν ὀλίγον ἐπὶ τῶν γαλιαστικῶν εἴρηται.

LXV. Εἰσὶ δέ τινες, ὧν τοῖσι μὲν ἐκ γενετῆς αὐτίκα· [2] τοῖσι δὲ, καὶ ὑπὸ νόσου ἀμφοτέρων τῶν σκελέων ἐξέσηται τὰ ἄρθρα ἐς τὸ ἔξω μέρος. τούτοισιν ἦν τὰ βοσκήματα πάχηται. οὐ μὴν αἱ σάρκες ἧκιστα ἐκλελοίπασιν. δύσεργα δὲ καὶ τὰ σκέλεα γίνεται. [3] πολλῷ ἐν τῷ ἄρθρῳ τὸ ἔσω μέρος ἐλλείπει ὀλίγον. διὰ τοῦτο δύσεργά ἐστιν, ὅτι ἀμφοτέροις τοῖσι σκέλεσιν ὁμοίως ἡ χρῆσις γίνεται. [4] ὁμοίως γὰρ σαλεύουσιν ἐν τῇ ὁδοιπορίῃ ἔνθα κἀκεῖθεν, ἐξεργάσθαι ὅτι ἰσχυρῶς φαίνονται. διὰ τοῦτ' ἔκστασιν τῶν ἄρθρων. λῶ δὲ μὴ ἐπισφακελίσῃ αὐτοῖσι τὰ ὀστέα, μηδὲ κῦφοι ἀνωτέρω τῶν ἰσχίων γίνωνται. [5] εἰσὶν γὰρ καὶ τοιαῦτα καταλαμβάνειν. λῶ δὲ μὴ τοιοῦτόν τι γένηται, ἱκανῶς ὑγιηροὶ τἄλλα διαφέρουσιν. ἀνωφελέστεροι μέντοι τὸ πᾶν σῶμα ἔτι γίνονται, πολλῷ τῆς κεφαλῆς. [6] ὅσοισι δ' αὖ εἰς τὸ ὀπίσω κεφαλὴ τοῦ μηροῦ ἐκπέπτωκε· ὀλίγοισι δὲ ἐκπίπτει· ἔστι σκαζόντων ὁ δρόμων τὸ σκέλος, ὅτε τὸ ἄρθρον τὸ ἐκπεσὸν, ὅτε τι κάρφος τῆς ἰγνύης. [7] ἀλλ' ἧκιστα τῶν ἐκ παλαιοῦ, ἔστι μᾶλλον σκαζόντων τὸ τοῦ βεβῶνα, καὶ τὸ τῆς ἰγνύης ἄρθρον.

LXVI. Προσ-

tigerit. [10] Si enim neglecti fuerint dum infantes sunt, inutile penitus, & omni augmento privatum, totum crus evadit, & carnes totius cruris magis minuuntur quam sani. [11] Multo tamen minus his minuuntur quam illis quibus intro excidit, propter usum & laborem, [12] ita ut statim crure uti possint, velut etiam paulo ante in galeanconibus dictum est.

LXV. Sunt autem aliqui, quibus partim statim à nativitate, [2] partim præ morbo, amborum crurum articuli exciderunt ad externam partem. His igitur ossa quidem easdem affectiones habent ac perpetiuntur. Carnes tamen minime effœminantur. Sed & satis carnosa crura fiunt, [3] præterquam si quid sane circa internam partem paululum deficiat. Propterea vero satis carnosa sunt, quia utrisque cruribus similiter utuntur. [4] Similiter enim fluctuant hac atque illac inter ambulandum: & vehementer eminentibus natibus hi videntur, propter articulorum excessum. Si vero ossa ipsis corruptionem non senserint, neque gibbosi supra coxas fiant: [5] nonnullos enim etiam talia corripiunt: Si igitur tale quid non contigerit, satis sani de cætero durant. Totum tamen corpus hi minus augescens habent, capite excepto. [6] At vero quibus in posteriorem partem femoris caput exciderit: (paucis autem excidit:) hi crus extendere non possunt, neque juxta articulum elapsum, neque ita valde circa poplitem, [7] & multo minus quam hi quibus jamdudum id contigit. Hi enim magis & circa inguen, & circa poplitem, articulum extendunt.

LXVI.

LXVI. Προσξωνίσεις δ' ἂν καὶ τόδε χρή· σύμφορον γὰρ καὶ πολλοῦ ἄξιόν ἐστι, ὅταν τὰς πολίσεις λαμβάνῃ· ὅπου ὅτε ὑγιαίνουσιν δυνάσθαι τὴν τοῦ ἰγνύου σκαμμὸν τὸ ἄρθρον, οὐ μὴ ξυνεκταννύσασι καὶ τὸ τοῦ βραχίονα ἄρθρον, πολλοῦ οὐ μὴ πάνυ αὖω ἀείρωσι τὸν πόδα. 2 ὅταν δ' αὖ δυνάωνται. ὅτοι τοίνυν ὁδὲ ξυγκάμπτῃ δυνάωνται τὸ τοῦ ἰγνύου ἄρθρον ὁμοίως, ἀλλὰ πολὺ χαλεπώτερον, οὐ μὴ συγκάμψωσι καὶ τὸ τοῦ βραχίονα ἄρθρον. 3 πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα καὶ τὸ σῶμα τοιαῦτα ἀδελφείας ἔχει, καὶ καὶ νεύρων ξυνάσιας, καὶ μυῶν σχήματα, καὶ πολίσεά τε καὶ πολίσεις αἴσια γνώσεται, ἢ ὥσπερ οἵει), καὶ τὴν ἑτέρην φύσιν. καὶ τὰ ξυμπίπτοντα κοιλίης, 5 καὶ τὰς τῶν ὑστερίων πολλὰς καὶ ξυνάσιας. 4 ἀλλὰ χρὴ μὲν τούτων ἑτέρωθι λόγον ἔσται, ἠδελφισμένον τοῖσινυνῦν λεγομένοισι. χρὴ δὲ ὃ ὁ λόγον ἐστίν, ὅτε συγκαμνύειν δύναται), ὥσπερ ἤδη εἴρηται), βραχύτερόν τε τὸ σκέλος φαίνεται) ἁπλοῦσας ποιεῖσθαι φάσεις, ὅτι τε οὐκ συγκαμνύει), ὅτι τε χρὸς τὸ στέρνα ὠλίσθηκε τὴν τοῦ πυγαίου. 5 ἡ γὰρ φύσις τοῦ ἰσχίου τοῦ ὀστέου τούτου, ἧς καὶ ἡ κεφαλὴ καὶ ὁ αὐχὴν τοῦ μηροῦ γίνεται). ὅταν οὖν ἐξαρθρήσῃ, καὶ φέρηται τε πίφυκεν ἐπὶ τὸ πυγαῖον τὸ ἔξω μέρος. 6 ξυγκάμπτειν μὲν οἷοί τε δυνάωνται, ὅταν μὴ ὀδυνῶν κωλύοι. καὶ ἡ κνήμη τε καὶ ὁ πὺς ὀρθὸς ἐπιτείνειν φαίνοιντο), καὶ ὅτε τὴν ὅτε τὴν πολὺ ἐγκεκλιμένα. 7 καὶ τοῦ βραχίονα δοκεῖ πῃ σαρκὸς λαπαρωτέρη εἶναι ποιὴ καὶ ψαυομένη. ἅτε οὖν ἐξαρθρεῖ· τὰ ἐπὶ θάτερα μέρη ὠλισθηκότος. 8 καὶ οἷ τὸ αὐτὸ πυγαῖον ἁπτόμενον ἡ κεφαλὴ τοῦ μηροῦ, δοκεῖ πῃ ἐξοκλίζειν

LXVI. Illud tamen insuper intelligere oportet: (Est enim commodum, & magni faciendum, & plerisque ignotum:) Quod neque sani articulum circa poplitem extendere possunt, si non simul extendant etiam articulum circa inguen, præterquam si pedem valde sursum attollant. 2 Sic enim poterint. Hi itaque neque inflectere articulum circa poplitem similiter possunt, sed multo difficilius, si non etiam articulum circa inguen inflexerint. 3 Multa vero etiam alia circa corpus, hujusmodi fraternitates ac cognationes habent, & circa nervorum distentiones, & circa musculorum figuras, plurima, & pluris facienda ut cognoscantur, quam quispiam putaverit. Item circa intestini naturam, & totius ventris, & circa uterorum errores ac distentiones. 4 Verum de his alibi nobis sermo erit cognatus his quæ nunc dicuntur. Sed de quo nunc sermo est, neque extendere possunt, velut jam dictum est, & brevius crus apparet, atque hoc ob duas causas, & quod non extenditur, & quod ad natium carnem elapsum est. 5 Natura enim ossis coxæ ea parte est, qua & caput & cervix femoris existit. Ubi vero luxatum fuerit, pronum ad externam partem natium defertur. 6 Inflectere tamen possunt, si dolor non prohibeat, & tibia & pes moderate recta apparent, & neque hac, neque illac multum inclinata. 7 Juxta inguen vero caro insuper aliquanto mollior esse videtur, præsertim ad contactum, utpote articulo ad alteram partem elapso. 8 Ad ipsas autem nates si attrectetur femoris caput, aliquanto

ἐξογκέῖν καὶ μᾶλλον. [9] τὰ δὲ ἔνσημα τούτου, ᾧ αὖ ἐς τὸ ὄπισθεν ἐκπεπλώκη ὁ μηρός.

LXVII. Ὅταν μὲν οὖν τελεσφορηθῇ ἤδη ἐκπεσών μὲν ἐμπέσῃ, 491 ' ὀδοιπορεῖν δὲ δύνηται, ὅταν ὁ χρόνος ἐγγένηται, καὶ ἡ ὀδύνη παύσηται, ἐὰν ἰσθῇ τὸ ἄρθρον τῇ σαρκὶ συμφορᾷ. [2] ἀναλαμβάνει μέντοι ἰσχυρῶς ξυλαμπὴν καὶ τὰς βαδῶνας ὀδοιπορέων, διὰ δισσὰς αἰτίας. [3] ἅμα μέν, ὅτι πολλῷ βραχύτερον τὸ σκέλος γίνεται, διὰ τὰ αὐτὰ ῥηθέντα, καὶ τῇ μὲν πλέονι καὶ πόνῳ πολλῷ δέεται ψαύειν τῆς γῆς. [4] μόλις γὰρ πρῶτον καὶ ἐπ' ὀλίγον ἐπὶ ποδὸς ἀγκωνίσκου μηδενὶ ἄλλῳ ἀνίσταται, ἢ μόνῳ, ἐς τὸ ὀπίσω αὖ πεσεῖν. [5] 493 ' ἢ ἤδη ποτὲ πολλὴ αὖ εἴη, τῶν ἰσχίων ἐπὶ πολὺ ἐς τὰ ὀπίσω ὑπερεχόντων ὑπὲρ ἐπὶ ποδὸς τὸ βάσιος, καὶ τὸ ῥάχιος ἐς τὰ ἰσχία ῥεπόσης. [6] μόλις δὲ τοῦ ἐπὶ ποδὸς κρατηθέντος, καὶ ὀλίγα τοῦτο μὲν κάμψαντος αὖθις ἐπὶ τὰς βαδῶνας, καὶ τῷ ἑτέρῳ σκέλει κύψαντος τὸν ἰγνυὸν ἐπιξυλλαμψῃ. [7] ἐπιδὴν τοιοῦτον ἀναλάβῃ, ὥστε τῇ χειρὶ τῇ κατὰ τὸ σιναρὸν 5 σκέλος ἐρείδεσθαι ἐς τὸ αὖ ἐπὶ μηρὸν ἐφ' ἑκάτερα ξυμβάσει. [8] ἀναλαμβάνει δὲ καὶ τὸ τοῦτο αὖθις, ὥστε κάμπλεσθαι καθ' τὰς βαδῶνας. ἐν γὰρ τῇ μεταλλαγῇ τῶν σκελέων ἐν τῇ ὁδοιπορίῃ ἡ δύναται τὸ σῶμα ὀχεῖσθαι ἐπὶ τοῦ σιναροῦ σκέλεος, [9] εἰ μὴ ἐκπαλερείδεται τὸ σιναρὸν ἐκεῖθεν τοῦ γλουτοῦ κατὰ τῆς χειρός, ἅτε οὐχ' ὑφεστῶτος τοῦ ἄρθρου κατὰ τὸ σῶμα, ἀλλ' ἐς τὸ ὀπίσω ἐξεστῶτος καὶ τὸ ἰσχίον. [10] αὖθις μέντοι ξύλα δυνάμενοι ὁδοιπορέειν οἱ τοιοῦτοι, ἢν ἄλλως ἐκθῶσιν, διὰ τοῦ- 10 ῦ, ' ὅτι ἡ βάσις ἐπὶ ποδὸς καὶ τοῦ ἰσχίου

quanto etiam magis extuberare videtur: [9] atque hæc quidem signa sunt, si cui in posteriorem partem femur excidit.

LXVII. Cui igitur jam perfecto elapsum, non fuerit repositum, hic ambulare quidem potest, ubi tempus intercesserit, & dolor sedatus fuerit, & articulus in carne versari adsueverit.[2] Cogitur tamen vehementer se inflectere circa inguina, dum iter facit, atque hoc ob duas ' causas: 490
[3] tum quod multo brevius crus fit, ob ea quæ antea dicta sunt: tum quod multum valde abest ab eo ut calcaneo terram contingat. [4] Si enim conaretur vel paululum pede illo vehi, ita ut nihil aliud habeat quo se firmet, retro sane corruerit. [5] Magna enim fuerit momenti inclinatio, & coxis multum in posteriorem partem supereminentibus super pedis gressum, & spina insuper ad coxas vergente. [6] Vix autem ' pectore pedis terram attingit, 495
& ne sic quidem, nisi ipse seipsum circa inguina inflectat, & altero crure circa poplitem insuper se inflectat. [7] Ob hæc autem cogitur, ut manum, quæ est secundum læsum crus, ad supernam femoris partem in singulis gressibus firmet. [8] Cogit igitur aliquantum hoc ipsum, ut circa inguina inflectatur. Nam in permutatione crurum in ambulando, corpus supra læsum crus vehi non potest, [9] si non ' insuper fir- 500
metur crus per manum ad terram, nimirum quum non sub corpore articulus subsistat, sed ad posteriorem partem juxta coxam extet. [10] Absque tamen baculo tales iter facere possunt, si alias adsueverint, eo quod gressus pedis in veteri rectitudi-

ἀρχαίῳ ἰθυωρίῳ ἐστίν, ἀλλ' οὐκ εἰς τὸ ἔξω ἐγκεκλιμμένη. [11] Διὸ τοῦτο δεῖ δέον τ' ἀνθηκοντώσιον. [12] ὅσοι μὲν τοι βάλονται ἀντὶ τοῦ μηρῶ ἐπιλαβεῖν τὰ τῶν μοχλῶν κ' τὸ σιναρὸν σκέλος ὑποδεέστερον ὀρθότεροι μὲν σκίπωνα ἀνιερεῖσθαι, κενοὶ, ἰῶ μακρότερον τ' σκίπωνα ὑποτιθέντες, ὀρθότεροι μὲν ὀδοιπορήσουσι. [13] τῷ δὲ ποδὶ κάτω τ' γῆ οὐκ ἐρείδονται. εἰ δ' ὡ βάλονται ἐρείδεσθαι τῷ ποδὶ, βραχύτερον μὲν τὸ ξύλον ποιητέον, [14] κ' ἧ τὰς βουβῶνας ἐπιξυγκάμπτεσθαι αὖ δέοι αὐτές.

LXVIII. Τῶν δ' σαρκῶν αἱ μειώσιες κ' λόγον γένος κ' τάδε τοιοῦτον· ὥσπερ κ' πρόσθεν εἰρηται· τοῖσι μὲν γὰρ μετέωρον ἔχουσι τὸ σκέλος κ' μηδὲν πάλαι πονέουσι, τούτοισι κ' μάλιστα μειοῦται. εἰ δ' αὖ τοῖσι χρέος γένοιτο τῇ ἐπιβάσει, τούτοισι ἥκιστα μειοῦται. [2] τὸ μὲν γὰρ ὑγιὲς σκέλος οὐκ ὠφελέεται, ἀλλὰ μᾶλλον καὶ ἀκρωμονέστερον γίνεται, ἰῶ χρεώμενα τῷ σιναρῷ σκέλει ἐπὶ τῶν γῆν. [3] συμπονέον γὰρ ἐκείνῳ ἐξέχον τε ἀναγκάζεται εἶναι καὶ τῶν ἰγνύων ξυγκάμπτειν. [4] ἰῶ δὲ μὴ χρῷτο τῷ σιναρῷ ἐπὶ τῶν γῆν, ἀλλὰ μετέωρον ἔχων, σκίπωνι ἀνιερεῖσθαι. [5] ἕτως δὲ κάρτερον γίνεται τὸ ὑγιὲς σκέλος. ἔν τε γὰρ τῇ φύσει διαμένει κ' τὰ γυμνάσια προσκρούοντα αὖ. [6] φαίη μὲν ἂν τις ἔξω ἰητρικῆς τὰ τοιαῦτα εἶναι. τί γὰρ δεῖ τὸν δεῖ τῶν ἤδη ἀνηκέστων γεγενῆσθαι ἔπι προσέχειν; πολλῷ δὲ βέλτιον ἔχειν. τῆς γὰρ αὐτῆς γνώμης καὶ ταῦτα ξυνιέναι. ἐ γὰρ οἷόν τε ἀπεικολογεομένων ἀπ' ἀλλήλων. [8] δεῖ μὲν γὰρ τὰ ἀκεστὰ μηχανᾶσθαι ὅκως μὴ ἀνήκεστα ἔσται, ξυνιέναι δὲ, ὅπη αὖ

ne manet, & non ad externam partem inclinatus est. [11] Quapropter nihil opus habent baculi fulcimento. [12] Quicunque tamen pro femoris per manum apprehensione, ' suppositio subscalam, quæ ad sinistrum crus est, scipioni inniti volunt, hi si quidem longiorem scipionem supposuerint, erectiores quidem iter facient, [13] pede autem ad terram non innituntur. Si vero pede inniti volent, brevior ipsis baculus faciendus est, [14] & ad inguina ut se inflectant necesse fuerit.

LXVIII. Cæterum carnium imminutiones etiam his secundum rationem fiunt, velut antea dictum est. Qui enim elevatum habent crus, ' & nihil laborant, his etiam maxime minuuntur. Si vero plurimo utuntur ingressu, his minime minuuntur. [2] Sanum tamen crus nihil inde utilitatis consequitur, sed etiam deformius fit, si læso crure ad terram iunitentes utantur. [3] Illi enim simul inserviens, & extra prominente coxa esse cogitur, & circa poplitem se inflectere. [4] Si vero quis læso crure non ad terram utatur, sed elevatum habeat, & scipioni innitatur, [5] ' sic sanum crus sanum crus robustum fiet. Nam & in naturali statu degit, & exercitationes ipsum corroborant. [6] Possit aliquis dicere, extra medicinam talia esse. Quid enim opus est de his quæ incurabilia jam facta sunt, amplius tractare? [7] At hoc facere multum refert. Ejusdem enim professionis est & hæc cognoscere. Non enim fieri potest, ut inter se dirimantur. [8] Oportet enim curabilia ita tractare, ut ne incurabilia fiant, ea

' intelli-

εὖ μάλιστα κωλυτέα εἰς τὸ ἀνήκεστον ἐλθεῖν. 9 δεῖ δὲ τὰ ἀνήκεστα ξυνιέναι, ὡς μὴ μάλιστα λυμαίνηται. 10 τὰ δὲ περὶ ῥήσεως λαμπρὰ καὶ ἀγωνιστικὰ ἀπὸ τῆς διαγνώσεως, ὅπη ἔκαστα, καὶ οἷως, καὶ ὁπόταν τελευτήσῃ, ὥν τε εἰς τὸ ἀκέσιον τροπὴν, ὥν τε εἰς τὸ ἀνήκεστον.

LX. X. Ὀκτώσει δ' αὖ ὅκ γε-
80 νεῆς, ἢ κὴ ἄλλως ὃ αὐξήσας ἔσσιν, ἔτως ὀλισθῇ τὸ ἄρθρον ὀπίσω ὃ μὴ ἐμπέσῃ, ὥν τε βιη ὀλισθῇ, ὥν τε καὶ νοτὸ νότε. 2 πολλὰ δὴ τοιαῦτα ἐξαρθρήματα γίνεται ὃ νέσι ζιν· οἷα δὲ πίες εἰσιν αἱ νέσι, ὃ ἧσιν ἐξαρθρέεται τὰ τοιαῦτα, ὕστερον γεγραφῆεται· 3 ὥν γὰρ ὅλισθὸν μὴ ἐμπέσῃ, διὰ μηδὲ τὸ ὀστέον βραχὺ γίνεται. 4 κακῶται δὲ πᾶν τὸ σκέλος καὶ αὐαυξέστερον γίνεται καὶ ἀσαρκότερον πολλῶ, διὰ τὸ μηδὲν περιτείθεσθαι αὐτῶ. 5 κακῶται γὰρ τέτοιζι καὶ τὸ κῆ τῶν ἰγνύων
35 ἄρθρον. 5 τὰ γὰρ νεῦρα ὀλίγα μόνα γίνεται διὰ τὸ περὶθεν εἰρημένα. 6 διὸ δὴ δύναται τὸ κῆ τῶν ἰγνύων ἄρθρον ὀκλωννύειν, οἷσιν αὖ ἔτως ἰσχὺν ὀκπέσῃ. 7 ὡς γὰρ ὃ κεφαλαίῳ εἰπεῖν, πάντα τὰ ὃ τῷ σώματι ὁκόσα ἐπὶ χρόνον γίγνεται, χρεομένοισι μὲν μέτρια καὶ γυμναζομένοισιν ὃ τῆσι πολυπραγμοσύνησιν, ὃ ἧσιν ἕκαστα εἴθισται, ἔτω μὲν ὑγιέα, καὶ αὔξιμα, καὶ δῦναμα γίνεται. μὴ χρεομένοισι δὲ, ἀλλ' ἐλλιπέσι, νοσηρότερα γίνεται, καὶ αὐαυξέα, καὶ ταχύγηρα. 8 ὃ
40 δὲ τέτοισιν ἄχ ἥκιστα τὰ ἄρθρα τῶτο πέπονθεν καὶ τὰ νεῦρα, ὥν μή τις αὐτῖσι χρέηται. κακῶται δ' ἂν διὰ τοῦτο τὰ τοιαῦτα τὰς περιφάσιας ἃ ὃ τέτω τῷ τρόπω διὰ ὀλισθήματος ἢ ὃ τῖσιν ἄλλοισιν.

intelligentia ut quam maxime
520 prohibeamus, ne ad hoc deveniant ut incurabilia reddantur. 9 Oportet autem & incurabilia cognoscere, ut ne maxime lædant. 10 Prædictiones autem splendidæ sunt ac glorioſæ ex cognitione, quo, & qualiter, & quando. singula definent, sive eo vertantur ut incurabilia fiant, sive curationis spem exhibeant.

LXIX. Quibuscunque vero ex nativitate, aut dum adhuc alias
525 augescunt, ita elapsus fuerit articulus, & non repositus, sive ex violentia elapsus sit, sive præ morbo: (2 Multæ enim hujusmodi luxationes fiunt in morbis: Qui vero sint hi morbi, in quibus articuli elabuntur, postea scribetur:) 3 Si itaque elapsus non fuerit repositus, fomoris quidem os breve fit, 4 affligitur autem totum crus, & augmento destituitur, & multo magis excarne fit, eo quod ipso non utantur. 5 Nam & articulus circa
530 poplitem his affligitur. Nervi enim ob ea quæ antea dicta sunt intenduntur. 6 Quare articulum circa poplitem extendere non possunt hi quibus hoc modo coxa excidit. 7 Ut enim in summa dicam: Omnia quæ in corpore ad usum facta sunt, si quis moderate ipsis utatur, & in his laboribus exerceat, ad quos singula sunt adsueta, sic quidem sana sunt, & augescunt, & probe con-
535 senescunt. Si vero quis non utatur, sed quiescat, morbosiora fiunt, & non augescunt, & cito consenescunt. 8 Inter hæc autem non minime perpetiuntur hoc & articuli, & nervi, si quis non ipsis utatur. Propter has igitur causas, magis in hoc luxationis modo quam in aliis afflifffff 5 guntur.

σιν. 9 ὅλον γὰρ τὸ σκέλος ἀναῳξὲς γίνε-
ται, καὶ τῇ ἀπὸ τῶν σαρκῶν. οἱ δὲ τοιοῦ-
τοι, ὁκόταν ἀνδρωθῶσι, μετέωρον καὶ
συγκεκλιμένον τὸ σκέλος ἴσχουσιν,
ἐπὶ δὲ ἑτέρου ὀχέονται καὶ τῷ ξύ-
λῳ ἀνιεῖσηελζόμενοι, οἱ μὲν, ἐνί, οἱ
δὲ, δυσίν.

LXX. " Οἷσι δ' ἂν ἐς τὸ μέ- 30
σωσθεν ἡ κεφαλὴ μηδὲ ἐκπέσῃ·
ὀλίγοισι γὰρ τοῦτο γίνεται· ἔστι ἐκ-
τανύσαι μὲν τὸ σκέλος δυνάμενα
τέλεως· ξυγκάμπτειν δὲ ἥκιστα ἔστι
δυνάμενα τὸ κῶλον. 2 πο-
νέεται γὰρ, λίην καὶ τὸν ἰγνύλιον ἀναλ-
γέοντα ξυγκάμπτειν. μάλιστα δὲ 40
σκέλος φλεγμαῖνον φαίνε-
ται καὶ μέγιστον καὶ πάνυ. 3
ἄκρον γὰρ ὁ πὰς ἥσσον τι ἀποκύπτει
ἐθέλει ἐς τὸ μεσωθεν. ὅλον δὲ τὸ
σκέλος ἔχει τὸν ἰγνυαῖόν καὶ τὸν
φύσιν, ἔστε τῇ, ἔστε τῇ ῥέπει. ὀδυ-
494 νῶνται δὲ αὐτικα ἔστι μάλιστα, 45
ἔστι ἔχειαι τὸ πρῶτον μᾶλλόν τι
ἢ τοῖσιν ἄλλοισιν ἐξαρθρήμασι.
ἐγκεῖται γὰρ ἡ κεφαλὴ μέγιστα ἐγκυ-
πτοῦσα τοῖσι τένουσι τοῖσιν ἐπικαί-
ρουσιν. 4 καὶ μάλιστα βασσάρα ἐξορύσσει 50
καὶ κρεμαστὸν μᾶλλον τὸ χωλαῖον φαί-
νεται. καὶ ὁ τὸ πυγαῖον, " σκληρό-
τερον καὶ ἀσαρκέστερον. 5 καίτοι μὲν
ἔστι σημεῖά ἐστι τὰ ἐρημώματα, ὧν αὖ
ἕκαστα ἐκπεπλῶκεν ὁ μηρός. 6 ὁκόσοισι μὲν ἤδη λώβωμένοισι
τοῦτο τὸ ἄρθρον ἐκπέσῃ μὴ ἐμπέσῃ, ἔστι, ὁκόταν αὐτοῖσιν ἡ ὀδυνὴ
παύσεται, καὶ τὸ ἄρθρον ἐπιθέσθαι
οἷόν τε γίνεται τοῦτο φορέεσθαι ἵνα
ἐξέπεσεν, ἔστι δυνατὰ γίνεσθαι ῥᾳδίως
ὀρθοῦσθαι ὀδυνηρὸν μὲν οὐδὲν ξύλῳ, καὶ
πάνυ μάλιστα εὐθέες. 7 ἐπὶ δὲ τὸ
σιναρὸν· ἄτε ἔστε καὶ τὸν βασσάρα
οὐκ ἐμποδὼν ἐόντες, ἔστε καὶ τὸν
ἰγνύλιον·

guntur. 9 Totum enim crus & in offium, & in carnium natura, augmento deſtituitur. Tales igitur ubi jam in viros evaſerunt, elevatum ' ac inclinatum crus hoc habent, altero vero vehuntur baculo innitentes, aliqui uno, aliqui duobus.

LXX. Quibus porro in anteriorem partem femoris caput elapſum fuerit (paucis autem hoc contingit) hi extendere quidem crus perfecte poſſunt, inflectere autem ſe minime poſſunt circa inguen. 2 Affliguntur autem etiam, ſi circa poplitem ſe inflectere coguntur. Longitudo vero cruris conſimilis apparet, ' & circa calcaneum quidem valde. 3 Verum ſummus pes aliquanto minus in anteriorem partem prominere ſolet. Totum autem crus rectitudinem habet ſecundum naturam, & neque hac, neque illac vergit. Cæterum hi ſtatim dolore corripiuntur maxime, & urina imprimis ſupprimitur, aliquanto magis quam in aliis luxationibus. Caput enim femoris proxime his incumbit ad præcipuos nervos, 4 & circa inguen quidem extuberantes videntur, & locus extentus apparet: Verum circa nates rugoſior, & maxime excarnis. 5 Atque hæc quidem quæ relata ſunt, ſigna ſunt eorum quibus ita femur excidit. 6 Quibuſcunque igitur viris jam factis, hic articulus elapſus, non fuerit repoſitus, hi ubi dolor ipſis ſedatus fuerit, & articulus in eo loco in quem excidit, verſari adſueverit, ſtatim fere recti ambulare poſſunt abſque ' bacu-lo, & valde quidem recti, 7 utpote quum ad læſum crus, neque circa inguen, neque circa poplitem,

ἰγνύων. Διὰ γὴν δὲ βοῶν τὸν ἀκαμπίλον ὀδυτέρω ὅλω τῷ σκέλ-
10 ει ἐν τῇ ὁδοιπορίᾳ χρέονται, ἢ ὅτε ὑγιαίνουσιν. [8] Ὁ σύριγξι δ' ἐνίοτε ποιεῖ τὸ γλῶ τὸν πόδα, ἅτε ἐκ γηθίων ἐξεγκάμπτοντες τὸ ὠὸν ἄρθρον, καὶ ἅτε παντὶ βαίνοντες τῷ ποδί. [9] Ἐνδὸν γὰρ ἧσσον τῇ πλέρνῃ ἔστι βαίνειν, ἢ τῷ ἔμπροσθεν. εἰ δέ γε ἠδύναντο μέγα προβαίνειν, καὶ πάνυ πλερνοβάται ἦσαν. [10] Ὅσῳ γὰρ οἱ ὑγιαίνοντες, ὅσῳ αὖ μέζον προβαίνοντες ὁδοιπορέουσι, τοσοῦτῳ μᾶλλον πλερνοβάται εἰσὶν, τιθέντες τὸ πόδα, ὀρθοῦντες τὸ ἐναντίον. [11] ὑποτείνουσι δὲ ἅτινα ὀκλοπλωκεκὼ
15 ἔπ' μᾶλλον, τῇ πλέρνῃ προσεγκείπλασιν, ἢ τῷ ἔμπροσθεν. [12] Τὸ δὲ ἔμπροσθεν τοῦ ποδὸς, ὅταν ὀκλεπεμμένον ἔῃ, τὸ ἄλλο σκέλος ἐχ ὁμοίως δυνάται· ἐς τὸ προσω κεκαμπυλέαται, ὥστε, ὅταν ξυγκεκαμμένον εἴη τὸ σκέλος. [13] ἔστ' ἂν σιμᾶται δυνάται ὁ πὴς, ξυγκεκλιμένου τοῦ σκέλεος, ἕως ὅταν ὀκλεπεμμένον ἔῃ τὸ σκέλος. ὑγιαίνοσί τε ἐν ἡ φύσις ἔτω πέφυκεν, ὥστε εἰρῆσθαι. ὅταν δὲ σκαπεσὸν μὴ ἐμπέσῃ τὸ ἄρθρον, ἔτως ὁδοιπορέουσιν, ὡς εἴρηται, διὰ τὰς
20 προφάσιας ταύτας τὰς εἰρημένας. [14] ἀσαρκέστερον μέντοι τὸ σκέλος τὸ ἕτερόν γίνεται, καὶ τὸ τε τὸ πυγαῖον, καὶ τὸ γαστροκνημίου, καὶ καὶ τῶν ὄπισθεν ἴξιν. [15] οἷσι δ' ἂν νηπίοισιν ἔπ ἐᾶσι τὸ ἄρθρον ἔτως ὀλισθαίνον μὴ ἐμπέσῃ, ἢ καὶ ἐκ γένεος ἔτω γένηται, καὶ τότε τοῦτο δὲ μηδὲ ὀστέον μᾶλλον τι μινύθῃ, ἢ τὸ τῆς κνήμης, ἢ τὸ τῶ ποδός. ἥκιστα μέντοι τοῦτο τῷ τρόπω τῷ ὀλισθήματος ὁ μηρὸς μειοῦται. [16] μινύθουσι μέντοι αἱ σάρκες πάντη, μάλιστα δὲ ἐκ τοῦ

tem, facile se flectere possint. Propter inguinis itaque inflexibilitatem, rectiore toto crure in ambulando utuntur, quam quum sani essent. [8] Sed & aliquando ad terram pedem trahunt, utpote quum supernos articulos non facile inflectant, & toto pede ingrediantur. [9] Nihilo enim minus hi calcaneo ingrediuntur, quam anteriore pedis parte. Si vero magnis gressibus progredi possent, etiam valde calcaneo insistentes progrederentur. [10] Nam & sani quanto minoribus gressibus iter faciuht, tanto magis calcaneo ingrediuntur, alterum pedem deponentes, contrarium elevantes. [11] Quibuscunque itaque hoc modo excidit, adhuc etiam magis calcaneo terram contingunt, quam anteriore pedis parte. [12] Anterior enim pedis pars, ubi reliquum crus extentum fuerit, non similiter in anteriorem partem inflecti potest, sicut ubi crus fuerit inflexum. [13] Neque rursus sinuari pes potest crure inflexo, sicut ubi crus fuerit extentum. Sana igitur natura hoc modo est, veluti dictum est. Quum vero elapsus articulus repositus non fuerit, sic iter faciunt, velut dictum est, ob prædictas has causas. [14] Magis tamen excarne crus fit quam alterum, & juxta nates, & circa suram, & juxta posteriorem restitudinem. [15] At vero quibus dum adhuc infantes sunt, articulus sic elapsus, non fuerit repositus, aut etiam à nativitate ita habuerint, & his femoris os aliquanto magis minuitur, quam tibiæ aut pedis ossa. Et minimum quidem in hoc luxationis modo femur minuitur. [16] Carnes tamen undique minuuntur, maxime

25 ' τὸν ὄπισθεν ἴξιν, ὥσπερ ἤδη καὶ πρόσθεν εἴρηται. 17 ὅστι μὲν ἂν πεφυκόσιν ὀρθῶς, ἔπι μὲν δυσὶν ἑαυτοῖς προχρέεται τῷ σκέλει αὔξανόμενοι, βραχυτέρῳ μὲν ἑνὶ ἑτέρου ἐόντι. 18 ὁμοίως δὲ ἐρείδουσι ξύλῳ ἐπὶ τοῦτο, ἢ τὸ συναρὸν σκέλος. ἐν γὰρ κατὰ δυσὶν ἑαυτοῖς τὸ πλέυρης τῷ σφυρῷ καὶ ποδὸς χρέεται, ἐπικαθιέντες, ὥσπερ ἐν ἑτέροις χαλεύμασιν ἔνιοι δυσὶν ἑαυτοῖς. 19 αὖτον δὲ μὴ δυσὶν ἑαυτοῖς τὸ ὀλίγον πρόσθεν εἰρημένον. 20 ἀλλ' ἓν τοῦτο πρόσθεν τοῦ ξύλου.

30 ὅστισι δ' αὖ καὶ μελήσῃ καὶ μηδὲν χρέοντες ἐπὶ τὸν γλοῦν τῷ σκέλει, ἀλλὰ μετέωροι ἔχωσι, τούτοισι μινύθεται μὲν τὰ ὀστέα ἐς αὔξησιν μᾶλλον, ἢ τοῖσι χρεομένοισι. 21 μινύθουσι δὲ καὶ αἱ σάρκες πολὺ μᾶλλον ἢ τοῖσι χρεομένοισι. κατὰ πάντα ἄρθρα ἐς τὸ αὐτὸ πρόκειται τούτοισι τὸ σκέλος μᾶλλον ἢ εἴπερ ἄν ἄλλως σκαμπανίσκη. 22 ὡς μὲν ἓν ἐν κεφαλαίῳ εἰρέσθαι τὰ ἄρθρα τὰ σκαμπίζοντα καὶ τὰ ὀλισθαίνοντα ἀνίσως αὖ τὰ ἑαυτοῖσιν σκαμπίζει καὶ

35 ὀλισθαίνει, ἄλλοτε μὲν πολὺ πλέονα, ἄλλοτε δὲ πολὺ ἐλάσσονα. 23 καὶ, οἷσι ἂν μὲν πολὺ πλεῖον ὀλισθῇ ἢ σκαμπῇ, χαλεπώτερα ἐμβάλλει τὸ ἐπίπαν ἐστί. καὶ ἢν μὴ ἐμβιβασθῇ μέζες καὶ ἐπιδηλοτέρας τὰς πηρώσιας καὶ κακώσιας ἴσχει τὰ τοιαῦτα, καὶ ὀστέων, καὶ σαρκῶν, καὶ χημάτων. 24 ὅταν δὲ μεῖον σκάπτῃ καὶ ὀλισθῇ, ῥηϊδίως μὲν ἐμβάλλει τὰ τοιαῦτα τῶν ὀστέων γίνεται. 25 ἢν δὲ καὶ πορηθῇ ἢ ἀμεληθῇ ἐμπεσεῖν, μέζες καὶ ἀσινέστεραι αἱ πηρώσιες γίνονται

40 τούτοισιν, ἢ οἷσιν ὀλίγα πρόσθεν εἰρήκαμεν.

LXXI. Τὰ μὲν ἓν ἄλλα ἄρθρα καὶ

maxime circa posteriorem rectitudinem, quemadmodum etiam prius dictum ' est. 17 Quicunque 575
igitur recte educati fuerint, hi ubi augescunt, crure uti possunt, breviore aliquantum existente quam altero, 18 ita tamen ut baculo innitantur ita parte qua læsum crus est. Non enim absque calcaneo, pedis pectore admodum uti possunt, ut in id innitantur, quemadmodum in aliis claudicationibus aliqui possunt. 19 Causa vero cur non possint, ea est quæ paulo ante relata est. 20 Ob id igitur baculo ' insuper 580
opus habent. Qui vero neglecti fuerint, & crure ad terram non utuntur, sed elevatum id habent, his minuuntur quidem ossa, ubi augescunt, magis quam his qui eo utuntur. 21 (Minuuntur autem & carnes magis multo quam his qui utuntur) ' Verum IV
circa articulos in directum mutilatur his crus, aliquanto magis, quam quibus alio modo luxatio facta est. 22 Quo igitur in summa dicatur, Articuli excidentes ac qui luxantur, inæqualiter inter seipsos excidunt ac luxantur, aliquando multo plus, aliquando multo minus. 23 Et quibus quidem multo plus luxati aut clapsi fuerint, his ' omnino difficilius ; reponuntur. Et si repositi non fuerint, majores & manifestiores mutilationes ac afflictiones tales habent, & ossium, & carnium, & figurarum. 24 Ubi vero minus excident & luxati fuerint, ta- 31
les facilius quam alii reponi possunt. 25 Si vero frustra tentati, aut neglecti fuerint, minores ac minus noxiæ mutilationes his fiunt, quam illis de quibus paulo ante dictum est.

LXXI. Reliqui igitur articuli etiam

καὶ πάνυ πολὺ διαφέρει εἰς τὸ ὁτὲ μὲν μεῖον, ὁτὲ δὲ μεῖζον τὸ ὀλίσθημα ποιεῖσθαι. [2] μηρὸς δὲ καὶ βραχίονος κεφαλαὶ σφόδρα παραπλησίως ὀλισθαίνουσιν αὐτῆς ἑκατέρου. ἄτερ γὰρ τροχίλου μὲν αἱ κεφαλαὶ ἐδόθησαν ἀπολισθάνειν τὸν τροχίλον, καὶ φαλακρὰν ἔχουσι κυκλοτερέες δὲ αἱ κοτύλαι ἐδόθησαν αἱ δεχόμεναι τὰς κεφαλάς, ἁρμόζουσαι δὲ τῇσι κεφαλῇσι. [4] διὰ τοῦτο οὐκ ἔστιν αὐτῆσι τὸ ἥμισυ ἐκπεσεῖν τοῦ ἄρθρου. [5] ὀλισθαίνουσι γὰρ αἱ διὰ τὸ πλεῖον ἢ ἐς τὸ ἔξω, ἢ ἐς τὸ εἴσω. [6] περὶ δὲ οὗ ὁ λόγος ἐστίν, ἐκπίπτουσι τελέως ἤδη, ἐπεὶ ἄλλως γε οὐκ ἐκπίπτουσιν. [7] ὅμως δὲ καὶ ταῦτα ὁτὲ μὲν πολὺ πλέον ἀποπηδᾶ ἀπὸ τῆς φύσεως, ὁτὲ δὲ ἔλασσον. μᾶλλον δὲ μηρὸς τοῦ βραχίονος πέπονθεν. [8] ἐπὶ ἕνια δὲ τῶν ἐκ τραυμάτων ὀλισθημάτων, ἢν μικρὸν ὀλισθῇ, οἷά τε ἐς τὴν φύσιν ἄγεσθαι μᾶλλον τὰ τοῦ ποδὸς ἄρθρα. [9] ὁκόσοι ἐκ τραυμάτων κυλικοὶ γίνονται, τὰ πλεῖστα τούτων ἰήσιμά ἐστιν, ἢν μὴ πάνυ μεγάλη ἡ ἔκκλισις εἴη, ἢ καὶ, προαυξέων γεγονότων ἤδη παιδίων, ξυμβῇ. [10] ἄριστον μὲν οὖν ὡς τάχιστα ἰητρεύθῆναι τοιοῦτον, πρὶν πάνυ μεγάλων τῶν ἐπιφύσεων τῶν ὀστέων τῶν ἐν τῷ ποδὶ γενέσθαι. [11] πρίν τε πάνυ μεγάλων τῶν ἐπιφύσεων τὸ σαρκῶδες τοῦ κνήμιον εἶναι.

LXXII. Τρόπων μὲν ἓν κυλλώσιος οὐχ εἷς, ἀλλὰ πλείονες. [2] τὰ πλεῖστα μὲν οὐκ ἐξηρτημένα τινὰ παντάπασιν, ἀλλὰ δι' ὀλίγου σκέλους ἐν ἴσῳ ἀπολήγει τοῦ ποδὸς κεκυλωμένα. [3] προσεκτέον δὲ τῇ ἰητρείῃ τοῖσιδε χρή. ἀπωθέειν μὲν καὶ καθιέναι τῆς κνήμης τὸ κατὰ τὸ σφυρὸν ὀστέον, τὸ ἔξωθεν ἐς

etiam valde ' multum differunt ad hoc ut aliquando minor, aliquando major luxatio fiat. [2] Verum femoris & brachii capita, quam simillime inter se utraque excidunt. Nam capita prout rotunda sunt, simplicem & calvam rotunditatem habent. [3] Orbiculatiores autem sinus sunt, qui capita excipiunt, capitibus tamen ipsis congruentes. [4] Quapropter fieri non potest ut dimidium articuli ex ipsis elabatur. [5] Nam ob rotunditatis circumferentiam, ' aut ad externam, aut ad internam partem luxari poterit. [6] Sed de quo nunc sermo est, perfecte excidunt, nam alioqui non excidunt. [7] Attamen & hi aliquando plus, aliquando minus, à naturali statu prosiliunt, & femur aliquanto magis quam brachium patitur. [8] Nam aliquæ etiam ex his luxationibus quæ à nativitate fiunt, si parum elapsæ fuerint, ad naturalem statum reduci possunt, & maxime articuli circa ' pedem. [9] Quicunque à nativitate mutili fiunt, plerique ex his curabiles sunt, si non valde magna emotio facta fuerit, aut etiam præauctis jam pueris contigerit. [10] Optimum igitur est ut talia quam celerrime curentur, priusquam valde magnus ossium defectus fiat, [11] & prinsquam admodum magnus carnium defectus circa tibiam contingat.

LXXII. Modus itaque mutilationis non unus est, sed plures. [2] Plurima quidem eluxata ' non sunt penitus, sed per figuræ consuetudinem, in quadam pedis interceptione mutilata. [3] Animadvertendum autem in horum curatione est, ut tibiæ circa malleolum os, quod extrinsecus est, ad

ἐς τὸ ἔσω μέρος, ἀνταψέον ἢ ἐς τὸ ἔξω μέρος" τὸ τῆς περόνης τὸ κατ' αὐτὴν τὴν ἴξιν, ὅκως ἀλλήλοις ἀπαντήσῃ τὰ ὀστέα τὰ ἐξέχοντα. 4 καὶ μέσον ἢ καὶ πλάγιον τὸ πόδα. τὰς δ' ὧν δακτύλους ἀρθρώσεις ξυλλαμβάνω τῷ μεγάλῳ δακτύλῳ ἐς τὸ ἔσω μέρος ἐγκλίνειν, καὶ σφαιρικὰς ἔχειν ἄκρους. 5 ἐπιδεῖν δὲ κηρωτῇ ἐρρηνωμένῃ σύν, καὶ σπληνίοις, καὶ ὀθονίοις μαλθακοῖσι, μὴ ὀλίγοισι, μηδὲ πολλοῖς πιέζοντα. 6 ἔστω δὲ τὰς σφιγγούσας ποιεῖσθαι τὰ ἐπιδέσια, ὥσπερ καὶ τῆσι χερσὶν ἡ καθέψησις ἐλίσσει δὲ ποδὸς, ὅκως ὁ πὴς ὀλίγον μᾶλλον ἐς τὸ βλαισὸν ῥέπων φαίνηται. 7 ἔχειν δὲ καὶ ποιέεσθαι, ἢ δέρματος μὴ ἄγαν σκληροῦ ἢ μολυβδίνου. 8 σφίγγειν δὲ ἐπιδεῖν, μὴ πρὸς τὰ κρᾶτα πίπτοντα, ἀλλ' ὅταν ἤδη τοῖσιν ὑστάτοισι ὀθονίοισι μέλλῃς ἐπιδεῖν. 9 ὅταν δὲ ἤδη ἐπιδεδεμένου ἑνὸς ἑνός τινος τῶν ὀθονίων λάβῃ, οἷσιν ἐπιδέεται, τὸ ἀγκὼν σφίγγοντα πρὸς τὰ κάτω τοῦ ποδὸς ἐπιδέσασθαι καὶ τὴν ἴξιν τοῦ μικροῦ δακτύλου. 10 ἔπειτα ἐς τὸ ἄνω τείνοντα, ὅκως μὴ δοκέῃ μέλεος ἔχειν, σφιβάλλειν αὖθις τῆς γαστροκνημίης, ὡς μάλιστα μὲν ἢ καθεστεῶτα μάλιστα ἔστω. 11 ἁπλῶς δὲ λόγῳ, ὥσπερ κηροπλαστέοντα χρὴ ἐς τὴν φύσιν τὴν δικαίην ἄγειν, καὶ τὰ σκεκλιμένα καὶ τὰ συμπεφυκότα ἀπὸ τὴν φύσιν, καὶ τῇσι χερσὶν ἅτε διοριζόντα, καὶ τῇ ἐπιδέσει ὡσαύτως, σφίγγειν δὲ ἠπίως ἀλλὰ παρηγορικῶς. 12 σφίγγειν δὲ τὰ ὀθόνια, ὅκως αὖ ξυμφέρῃ τὰς ἀναλήψιας ποιέεσθαι. 13 ἄλλα γὰρ ἄλλης τῶν χωλωμάτων δέεται ἀναλήψιος.

LXXIII. Ὑποδήματον ποιέεσθαι μολυβδοῦν, ἔξωθεν τὸ ἐπιδέσιον

ad internam partem detrudatur ac dirigatur, & calcanei os quod è directo illi subjacet, ad externam partem retrudatur, quo ossa quæ eminent fibiipsis occurrant juxta medium ac obliquum pedem. Digiti vero acervati una cum magno digito ad internam partem inclinentur, atque ita circumcirca cogantur. Probe autem deligare oportet cerato refinato, & spleniis, & linteis mollibus non paucis, neque nimis compressis, atque ita deligationis circumductiones facere, velut etiam manibus directio pedis fiebat, quo pes paulo magis ad valgum vergere videatur. Soleam etiam quandam facere oportet, aut ex pelle non nimis dura, aut è plumbo, eamque inter super alligare non ad corpus positam, sed ubi jam postremis linteis deligare voles. Quum vero jam deligatus fuerit, unius alicujus lintei ex his quibus deligatur, initium, ad deligamenta quæ infra pedem. sunt assuere oportet, è directo parvi digiti, & postea sursum extendere, ita ut moderate habere videatur, atque sic supra suram circundare, quo sic extentum ac collocatum stabile maneat. In summa, quasi quis ceram fingat, ad naturam justam adducere oportet, ita ut & inclinata, & distenta præter naturam, & manibus sic dirigamus: & similiter deligatione: adducamus autem non violenter, sed leniter. Assuere vero ita oportet lintea, ut conducat ad reparationes ac appensiones faciendas. Aliæ enim claudicationes alia reparatione ac appensione opus habent.

LXXIII. Calceum insuper plumbeum facere oportet, extra deliga-

σι ἐπιδεδεμένον, "οἷον αἱ χάλκ 4
κρηπίδες, ῥυθμὸν εἶχον. [2] ἀλλ' ἐδὲν
αὐτῷ δεῖ, ὡς πε ὀρθῶς μὲν τῇσι
χερσὶ διορθώσῃ, ὀρθῶς δὲ τοῖσιν
ὀθονίοισιν ἐπιδήσῃ, ὀρθῶς δὲ καὶ τὰς
ἀναλήψιας ποιοῖτο. [3] ἡ μὲν γὰρ ἴησις
αὕτη, καὶ ὅτε τομῆς, ὅτε καύ-
σιος ἐδὲν δεῖ, ἔτ' ἄλλης ποικι-
λίης. [3] ἧσσον γὰρ ἰατρικὴ τὰ
τοιαῦτα τῆς ἰητρείης, ἢ ὡς αὖλις
εἴρηται. πειθηνικαὶ μέν τοι χρὴ τῷ
χρόνῳ, ἕως ἂν αὐξηθῇ τὸ σῶμα ἐν
τοῖσι δικημένοισι σχήμασιν. ὅταν δ'
ἐς ὑποδήματος λόγον εἴῃ, "χρὴ βύλλας ἐπιπηδότιλλας αἱ πλοπα-
πάδες καλεόμεναι. [5] τοῦτο δὲ ὑποδημάτων ἥκιστα κρατέεται ὑπὸ
τοῦ πρὸς, ἀλλὰ κρατεῖ μᾶλλον. ἐπι-
πήδησις δὲ ἡ ὁ κρηπὶς τόπος
τῶν ὑποδημάτων.

LXXIV. "Ὅσιστι δ' ἂν κνή- 32
μης ὀστέα ἐξαρθρήσωνται, καὶ ἕλκος
ποιήσωνται πλέως ἐξίχη τὰ πε-
ρὶ τὸ πόδα ἄρθρα, εἴτε εἴσω ῥύ-
σωνται, εἴτε μέν τοι καὶ ἔξω, τὰ
τοιαῦτα μὴ ἐμβάλλειν, ἀλλ' ἐᾶν
τὸ βελόμενον τῶν ἰητρῶν ἐμβα-
λεῖν. [2] σαφέως γὰρ εἰδέναι χρὴ, ὅτι
ἀποθανέεται, ἐὰν ἐμπεπτωκὼς ἐμ-
μένῃ καὶ ἡ ζωὴ δὲ ὀλιγημερο-
τάτοις γίνεται. [3] ὀλίγοι γὰρ
αὐτῶν τὰς ἑπτὰ ἡμέρας ὑπερ-
βάλλουσιν. [4] ἀσπασμὸς γάρ ὁ κλει-
νὰν ἐστίν." ἀλλὰ καὶ γαγγραινᾶσθαι
ἰκνέεται κνήμῃ καὶ τὸν πόδα.
[5] τὰ μὲν βεβαίως ἐδέναι χρὴ ἕτως
ἐσάμενα. [5] καὶ σὺν αὖ μοι δοκεῖ
ἔτ' ἐλλείπειν ὠφελήσῃ αὐξηθεὶς
μόν τε ὀδηθῆς, καὶ αὖθις πινόμε-
νος. [6] ἄγχιστα δὲ, εἰπεῖν καὶ τοιῦ-
τον· ἐμὲ μέν τοι ἐδὲ τᾶδε δοκεῖ. [7] ἢν
δὲ μὴ ἐμβληθῇ, μηδ' ἀπ' ἀρχῆς, μηδ' ἐπισφηθῇ ἐμβάλλειν,
ὥστε-

deligationem adalligatum, qualem modulum crepidæ Chiæ habebunt. [2] Verum nihil ipso opus eſt, ſi quis & manibus recte direxerit, & linteis recte deligaverit, & appenſiones ac reparationes per aſſuta lintea recte fecerit. atque hæc quidem eſt curatio, & neque ſectione, neque uſtione, neque alia varietate quicquam opus habet. [3] Citius enim talia medicinæ obtemperant, quam quis putarit. [4] Devincere tamen tempore oportet, donec in juſtis figuris corpus auctum fuerit. Ubi vero calcei ratio habenda eſt. Arbylæ lutigradæ, calceamenti ita appellati ſpecies, accommodatiſſimæ exiſtunt. [5] Hoc enim calceamentum minime à pede ſuperatur, ſed potius ipſum ſuperat. Idoneus eſt etiam Creticus calceamentorum modus.

LXXIV. At vero quibus tibiæ oſſibus luxatis, ac ulcere inducto, articuli circa pedem penitus eminent, ſive intro vergant, ſive extra, tales reponere non oportet, ſed permittere ut quicunque velit medicus reponat. [2] Illud enim clare ſcire oportet quod homo morietur, ſi repoſiti permanſerint. Sed & vita paucorum dierum his continget. [3] Pauci enim ex ipſis ſeptimum diem tranſgrediuntur. [4] Convulſio enim eſt quæ ipſos occidit. Sed & cancerari contingit tibiam ac pedem. Hæc ita futura eſſe certo ſcire oportet. [5] Et neque veratrum videtur profuturum eſſe, & eadem die datum, & rurſus epotum, [6] proxime autem ſi quicquam hujuſmodi facit, non tamen mihi hoc videtur. [7] Si vero repoſiti non fuerint, & ne tentati quidem ab initio,

θερμάνθηναι οἱ πολεῖσι αὐτῶν. [8] "Ηκιστα δὲ ἡρμόσθαι μὲν τὸν κνήμιον καὶ τὸν πόδα ἕτως, ὡς αὖθις ἐρέλκ. [9] μᾶλλον δὲ, μὴ ἀπαγωρούμενα, μηδὲ κεκινημένα ἕστω. καὶ ἡ ἐπιδέσις δὲ πιστηρὴ καὶ ἀπλῆ νεσιν ' οἰνηροῖσιν, ὀλίγοισι, μὴ ἄγαν ψυχροῖσι. [10] ψύχει γὰρ ἐν τοῖσι τοιούτοισι ἀσασμὸν ἐπικαλέσαι.

LXXV. Ἐπιτήδεα δὲ καὶ φύλλα τούτων, ἢ βηχίου, ἢ ἄλλου τινὸς τῶν τοιούτων, ἐν οἴνῳ μέλανι αὐστηρῷ ἡμίεφθα ἐπιτεθέντα, ἐπιξυόμενα ἐπί τε τὸ ἕλκος, ἐπί τε τὰ περιέχοντα. [2] κηρωτὴ δὲ χλιερὴ ἐπιχεέσθω αὖθις τὸ ἕλκος. [3] ἢν δὲ ἡ ὥρη χειμερινὴ ἔῃ, καὶ ἔρια ῥυπώδη ἐν οἴνῳ καὶ ἐλαίῳ καθαρῷ χλιεροῖσι αὖωσεν ἐπιτέχεται. [4] καθοδεῖν δὲ μηδὲν μηδενὶ, μὴ δὲ περιπάσσειν. [5] ἢν γὰρ ἐιδέναι χρὴ, ὅτι πίεζις καὶ ἀχθοφορίη πᾶν κακὸν τοῖσι τοιούτοισιν ἐστιν. "Επιτήδεα δὲ καὶ τὰ τοιαῦτα καὶ τῶν ἐναίμων μετεξέτερα, ὅσοισιν αὐτῶν ξυμφέρει. [5] ἔρια δὲ ἐπιτίθεσθαι οἴνῳ ἐπιτέχοντα πολλῷ χρόνον ἐᾶν. τὰ δ' ὀλιγημερώτερα τῶν ἐναίμων, καὶ ὅσα ῥηϊνὴν περιποιεῖται θεραπείαν, ἐχ ὁμοίως ἐπιτήδεα ἐκείνοισιν ἐστι. [6] χρονίη γὰρ ἡ κάθαρσις τῶν ἑλκέων γίνεται τούτων. [7] πολλῷ γὰρ χρόνου πλαδαρὴ γίνεται, ἢν δὲ τούτων ἀφαιρῆται πολὺν ἐπιδέῃ. ἐιδέναι δὲ χρὴ δή πε σάφα χρὴ, ὅτι ἀνάγκη τὸν ἄνθρωπον χωλὸν εὐτυχέως γενέσθαι. καὶ γὰρ ὁ πὴς ἐπὶ τὸ ἄνω ἀνέσπασται τῶν τοιούτων. [8] καὶ τὰ ὀστέα τὰ διολισθήσαντα,

LXXV. Idonea etiam sunt folia betarum, aut tussilaginis, bechii appellatæ, aut alicujus alterius hujusmodi, in vino nigro austero semicocta ac imposita. Et facienda est curatio super ulcus & super partes adjacentes. [2] Et cerato tepido ipsum ulcus illinendum. [3] Si vero hyemis tempus fuerit, etiam lanæ succidæ vino ac oleo tepidis imbutæ superne ' ipsum madefaciant. [4] Deligatio vero nulla, neque ullum cataplasma adhibendum est. Probe enim nosse convenit, quod compressio ac omnis oneris gestatio, talibus omne malum affert. Accommodata autem sunt ad talia, & ex emplastris aliqua quæ cruentis vulneribus destinata sunt, quibus videlicet ex ipsis confert, [5] ut lanæ superimpositæ vino madefiant, & multo tempore sinantur. Quæ vero ex illis cruentis emplastris, ' paucissimis diebus incumbere debent, & quæ resina comprehenduntur forinsecus adjecta, non similiter ut illa idonea sunt: [6] diuturna enim fit horum ulcerum purgatio, [7] quum multo tempore madore abundent. Quosdam tamen ex his deligare, bonum est. Verum illud clare nosse oportet, quod necesse est hominem turpiter claudum fieri. Nam pes in talibus in supernam partem retractus est: [8] & ossa luxata, extra

λιωθήσωνται, ἔξω ἐξέχοντα φαίνεται. ὅτε γὰρ ψιλὸν τὸ τοιοῦτον ὀστέον δέῃ, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, εἰ μὴ κῆβ βραχύ τι, ὅτε ἀφίσταται, ἀλλὰ σφαιωλήλεται λεπίδιον ὑπὸ λήθης καὶ ἀσθενίας. 4 καὶ ταῦτα, ἰὼ ἀτρεμίζωσι πολὺν χρόνον. 9 ἰὼ γὰ μὴ, ἐλαχύδερμον ἔσκαται λφθῶσαι κίνδυνον ἀναλγές. 10 ὅμως γὰ, ὡς ὁ λόγος, ὅτω μὲ οἱ ἰητρεῖς μοι σώζονται· ἐμοληθεῖσα γὰ ἄρθρα καὶ ἐμμένοντα, λανθάνει.

LXXVI. Ὁ αὐτὸς γὰ λόγος ἔστω, ἰὼ τὰ γὰ πήχεος ὀστέα τὰ πρὸς τὴν χεῖρα τὸν χροὸς ἕλκος ποιήσαντα ἐξίσχηται, ἰὼ τε εἰς τὸ ἔσω μέρος τὸ χροὸς, ἰὼ τε εἰς τὸ ἔξω. 2 σάφα γὰρ ἐπίστασθαι χρὴ, ὅτι ἀναγκαῖόν ἐστιν ὀλίγους ἡμέρας τοιοῦτον θανάτου, οἷον πρόσθεν εἶπα, ὅταν ἀποληθέντα τὰ ὀστέα ἐμμένῃ· οἷς δὲ μὴ ἐμοληθέντα ἐμμένῃ, μὴ ὑπομείνῃ ἐμβάλλεσθαι, ὅτι πολὺ πλείονες ὑπολείπονται. 3 ἰητρεία δὲ τοιούτῳ τοῖσιν τοιούτοισιν ἐπιτηδεία, οἵπερ εἶπα. τὸ γὰ σχῆμα αἰσχρὸν γὰρ χωλὸν καὶ ἀνάγκη εἶναι, καὶ τὰς δακτύλους τὸ χροὸς ἀσθενέας καὶ ἀχρήστους. 4 ἰὼ μὲν γὰρ ἐς τὸ ἔσω μέρος ὀλισθῇ τὰ ὀστέα, ξυγκάμπτειν μὲν δύναται τὰς δακτύλους. ἰὼ δὲ ἐς τὸ ἔξω μέρος, ἐκτείνειν δὲ δύναται. 5 ὅσοισι δὲ αὖ κνήμης ὀστέον ἕλκος ποιησάμενον προπέπτωκεν ἔξω ἐξίσχει, ἰὼ τε ἐς τὸ ἔξω μέρος, ἢν τε ἐς τὸ ἔσω, τέθνηκεν, ἰὼ μᾶλλον ἐμοῦ ἄλλῃ, ἐπὶ ἑτοιμότερος ὁ γάνατός ἐστιν, ἢπερ τοῖσιν ἑτέροισι, καίπερ καὶ κείνοισιν ἑτοίμως ἐόν. 6 ἢν γὰ μὴ ἐμβαλὼν ἐκβρύσῃ ἐλπίδες μὲν σωτηρίης ἔστω μόνως ἐπὶν. 7 κινδυνωδέστερον γὰ τοῦτο τῶν ὀστέων γίνεται, ὅσῳ αὖ ἀνωτέρω, ἢ ὅσῳ αὖ ἰσχυρότερα ἔῃ, ἢ ἀπὸ ἰσχυροτέρων ὀλισθήκῃ.

LXXVI. Eadem ratio eſt, ſi etiam 'cubiti oſſa circa manus articulum ulcere facto emineant, ſive ad internam manus partem, ſive ad externam. 2 Clare enim noſſe id oportet, quod is morietur intra paucos dies tali morte, qualis antea dicta eſt, cui repoſita oſſa permanſerint. Quibus vero repoſita non fuerint, neque repoſitio tentata eſt, hi multo plures ſuperſtites manent. 3 Curatio autem ejuſmodi etiam talibus commoda eſt, qualis jam dicta eſt. 'Figuram vero claudicationis turpem eſſe neceſſe eſt, & digitos manus debiles ac inutiles. 4 Si enim ad internam partem oſſa luxata fuerint, digitos inflectere non poteſt: Si vero ad externam, extendere nequit. 5 Quibus vero tibiæ os facto ulcere, circa genu eminuerit foras, ſive ad externam partem ſive ad internam, his ſi quis reponat, adhuc promptior mors adeſt quam aliis, etiamſi etiam illis prompta aderat. '6 Si vero omiſſa repoſitione medearis, ſpes quidem ſalutis hoc ſolo modo exiſtit. 7 Verum periculoſiora hæc oſſa ſunt, quanto ſuperiora ac robuſtiora ſunt, & à fortioribus elapſa.

LXXVII. Ἢν δὲ τὸ ὀστέον τὸ ξ μηρᾶ τὸ ὡς ξ γόνατι ἕλκῳ ποιησάμενον ἐξολισθῇ, ἐμβληθὲν μὲν ἐμμένειν ἐπὶ βιαιότερον θάσσον τ γόνατος ποιήσ τ θάνατον ἐρρωμένων. 2 μὴ ἐμβληθὲν δέ, πολὺ ἀκινδυνωδέστερον, ἢ τὸ ὡδόντι ὅμως μένει ἐλπὶς αὐτῇ σωτηρίης. ὁ αὐτὸς λόγος καὶ ἐπὶ τ κατ᾽ ἀγκῶνα ἄρθρων, καὶ ἐπὶ τ ξ πήχεος καὶ ξ βραχίονος. 3 ἁπλῶς δὲ τῶν ἐξαρθρήσεων ἐξίσχη, ἕλκος ποιησάμενα πάντα, λῦσαι ἐμβληθῆναι, θάνατον φέρει. μὴ ἐμβληθέντα δὲ, ἐλπίδα σωτηρίης. 4 χώλωσις δὲ τοῖσι ὡδηγυοῦσι. 5 Θανατωδέστερα δὲ τοῖσιν ἐμβαλλομένοισιν ἐστὶ τὰ ἀνωτέρω τ ἄρθρων. 6 ἀλλὰ καὶ τοῖσιν ἐμβαλλομένοισι κινδυνωδέστερα αὐτὰ τοῦτα. 7 εἰ δέ τινι τὰ ἀνωτέρω ἄρθρα ἐξαρθρήσεται ἕλκος ποιήσαντα ἐξίσχη, ταῦτα δὲ μὴ ἐμβαλλόμενα ταχυθανατώτατα ἔσται, καὶ μὴ ἐμβαλλόμενα κινδυνωδέστερα. 8 ἰητρείη δὲ ἤδη εἴρηται οἵη μοι δοκεῖ ἐπιτηδειοτάτη εἶναι.

LXXVII. At si os femoris quod ad genu est, ulcere facto elapsum fuerit & repositum permanserit, mortem adhuc violentiorem citius induxerit quam prius relata. 2 Si vero repositum non fuerit, longe magis periculosum est quam priora. Sola tamen 'hæc 100 salutis spes est. Eadem vero ratio est, & de articulis circa gibbum cubiti, & de cubito ac brachio. 3 Quæcunque enim ex his luxata, ulcere facto eminuerint, ea omnia si reposita fuerint mortem inducunt: non reposita, spem salutis: 4 claudicationem vero superstitibus. 5 Lethaliores autem sunt superiores articuli, si reponantur. Sed & si non reponantur, periculosiores iidem sunt. Si vero alicui superiores 8 articuli 'luxati, facto ulcere emi- 105 neant, hi & si reponantur celerrimam mortem inducunt: & si non reponantur, periculosiores sunt. 6 Curatio vero jam relata est, quæ mihi accommodatissima esse videtur.

LXXVIII. Ὅσοισι δὲ ἄρθρα δακτύλων, ἢ ποδὸς, ἢ χειρὸς ἐξαρθρήσεται ἕλκος ποιήσαντα ἐξίσχει, μὴ κρίνεσθαι ξ ὀστέα, ἀλλὰ καὶ αὐτὰ τ ξύμφυσιν ἀπολωβήσεται, τάτοισιν ἐὰν ἐμβληθέντα ἐμμένῃ, ἢν μή τι κίνδυνος παρῇ, ἵνα μὴ χρηστῶς ἰητρεύωνται. 2 ὅμως δέ κε ἄξιον ἐμβάλλειν, ὡς ἐπὶ πάντα, ὅτι φυλακῆς πολλῆς καὶ μελέτης δεῖ. 3 ἐμβάλλειν μὲν οὖν ἐπίσχυρον, καὶ δυνατώτατον, καὶ τεχνικώτατον ἐστὶ τῷ μοχλίσκῳ, ὥσπερ καὶ πρόσθεν εἴρηται· ἐν τοῖσι κατεαγυιομένοισι καὶ ἐξίσχουσιν ὀστέοισιν 4 ἐπὶ πλεῖστον ἀτρεμέειν ὡς μάλιστα χρὴ, καὶ κατακεῖσθαι, καὶ ὀλιγοσιτίην. 5 ἄμεινον δὲ καθαρμακεύσαι

LXXVIII. At vero quibus articuli digitorum aut pedis, aut manus luxati, facto ulcere eminuerint, osse non fracto, sed circa ipsam connexionem avulso, his si reposita permanserint, adest quidem periculum convulsionis, si non 'bene curati fuerint: 2 at- 110 tamen operæprecium est ut repositio fiat, cum prædictione quod multa custodia ac cura opus habet. 3 Reponere vero facilimum est, efficacissimumque ac artificiosissimum per vecticulum, velut etiam antea dictum est in fractis ac eminentibus ossibus. 4 Postea quiescere quam maxime convenit, & decumbere, ac pauco cibo uti. 5 Melius est & pharmaco sursum purgante levi

κεῦσαι αὖω κέφαλὴν φαρμάκω. τοῦ ἕλκους ἐπιγένηται, ἢ συμμίζι τοῖσιν ἐπιπεγκέσιν, ἢ πολυοφθαλμοῦσιν, ἢ οἷσιν οὐ κεφαλὴ ὀστέα καλεομένη ἐπιτρύσει). [6] καὶ ψυχρὸν δὲ κάρβα μηδὲν προσφέρειν. ἥκιστα μὲν γὰρ τὰ περὶ τὰ ἄρθρα κινδυνώδεά ἐστι. [7] τὰ δὲ ἐπ' αὖω κινδυνωδέστερα. ἐμβάλλειν δὲ χρὴ αὐθημερὸν ἢ τῇ ὑστεραίῃ. [8] τριταίῳ δέ, ἢ τεταρταίῳ ἥκιστα. τεταρταῖα γὰρ ἐόντα ἐπισημαίνει τῆσι πλείστῃσι μάλιστα. [9] οἷσιν αὖ μὴ αὐτίκα χρὴ ἐμβάλλειν, ὑπερβαίνειν χρὴ τὰς ἐρημίας ἡμέρας. "ὅ, τι γὰρ αὖ ἔσω δέκα ἡμερέων ἐμβάλλῃ, πᾶν κολαπτεῖ. [10] "Ἢν δέ τι ἄρθρον ἐμπεσεῖλημένον πάσμῳ ἐπιχύηται, ἐμβάλλειν τὸ ἄρθρον δεῖ ταχύ. "θερμῷ πυέλῳ ὡς πολλάκις, καὶ τὸ ὅλον σῶμα θερμῶς καὶ λιπαρῶς καὶ μαλθακῶς ἔχειν, καὶ μάλιστα περὶ τὰ ἄρθρα. [11] κεκαμφθαι δὲ μᾶλλον ἢ ἐκτετάχθαι πᾶν τὸ σῶμα χρή. περὶ δὲ τοὺς μέν τοι τοὺς δακτύλους τὰ ἄρθρα τὰ ἐμβαλλόμενα ἀποσαλεῖσθαι ἔπειτα. τὰ γὰρ πλεῖστα ἔστιν οἷσιν, ἢν καὶ ὁπῇσιν φλεγμονῆς ἐπιχύηται. [12] ὡς, εἰ μὴ διὰ ἀμαθίαν τὸ δημοτέων τις αἰτίη ἔμελλεν ὁ ἰητρὸς ἐσεσθαι, οὐδὲν ἂν πάντως δεῖ ἐμβάλλειν ἔδει. τὰ μὲν οὖν τὰ ἄρθρα ὁσσα ἐξέχοντα ἐμβαλλόμενα ἔτω κινδυνώδεά ἐστιν, ὡς εἴρηται.

LXXIX. Ὅσα δὲ καὶ τὰ ἄρθρα τὰ καὶ τοὺς δακτύλους ἀποκόπτεται τελείως, ταῦτα ἀσινέα τὰ πολλὰ ἐστιν. ἢν μή τις σὺν αὐτῇ τῇ πρώτῃ λαβοῦσα βλαβείη. [2] καὶ ἰητρικὴ φαύλη χρέεσθαι τῶν τοιούτων ἑλκέων. ἀλλὰ καὶ ὅπα μὴ καὶ τὰ ἄρθρα, ἀλλὰ καὶ ἄλλα

levi aliquo uti. Ulcus vero curare oportet, aut cruentis emplastris quæ madefiunt, aut polyophthalmi sive buphthalmi foliis impositis, aut quibus ossa in capite facta curantur: [6] Nihil autem valde frigidum adhibere. Minime igitur primi articuli periculosi sunt: [7] superiores autem periculosiores. Reponere vero oportet eadem die aut postridie: [8] Tertio ac quarto minime. Quarto enim die maxime recrudescere solent. [9] Quibus autem non statim reposita fuerint, in his dictos dies transgredi oportet. Quicquid enim intra decem dies repositum fuerit, omne id continetur. [10] Si vero reposito osse convulsio accedat, articulum statim ejicere oportet, & calida quam sæpissime humectare, & totum corpus, & præsertim circa articulos, calide & leniter ac molliter tractare. [11] Verum inclinatum magis quam extentum totum corpus esse oportet. Expectandum tamen est articulos circa digitos qui reponuntur abscessuros esse. Plerumque enim ita contingit, si vel quævis inflammatio subsit. [12] Quare si non propter vulgi imperitiam, medico verenda esset accusatio, nullum penitus reponere oportebat. Atque ad hunc modum periculosa sunt ossa, circa articulos eminentia foras, si reponantur, quemadmodum dictum est.

LXXIX. Quæcunque vero circa articulos digitorum penitus resecantur, ea plerunque innoxia sunt, si non quis in ipsa vulneratione ex animi deliquio lædatur. [2] Et curatio vulgaris talibus ulceribus sufficit. Sed & quæ non circa articulos, sed jux-

λίω πνὰ ἴξιν τ̃ ὀστέων ἀποκῆπλε), κ̀ ταῦτα ἀσινέα ἐσὶ, [3] κ̀ ἔπ ἀγκλ-
ήσεραμ τ̃ ἑτέρων. κ̀ ὅσα κ̀ τὰς θηκίλυλας ὀστέα καλεαγόντα ἐξίχ-
μὴ κ̀ τὸ ἄρθρον, ⊂ ταῦτα ἀσινέα ἐσὶν ἐμπλακόμενα. [4] ἀποκήψιες δ̀
[5] τέλμα ὀστέων ⊂ κ̀ τὰ ἄρθρα· κ̀ ἐν ποδὶ, ⊂ ἐν χερὶ, ⊂ ἐν κνήμη, τοῖ-
σι πλάτα τὰ σφυρά. [5] ⊂ ἐν πήχεϊ, τοῖσι κ̀ τὰς καρπὰς, τοῖσι πλέ-
σιοι ζιν ἀποκοπ ρμένοισιν ἀσινέα γί-
νε) ὅσα ἂν μὴ αὐτίκα λιποθυμίη
ἀναπτέψη, ἢ τεθαρταίοισιν ἐπ-
πυρετὸς ξυνεχὴς ἐπιγήνηται.

LXXX. Ἀποσφακελίσιες μέν
ἰσι σαρκῶν, κ̀ ἐν τρώμασιν αἱ-
μορῤῥοΐσι ῥυομένοισιν ἢ ἀποσφί-
ξεσιν ἰσχυρῇς, κ̀ ἐν ὀστέων κατα-
γμασι ῥυομένοισι, πιεχθεῖσι μᾶλ-
λον ⊃ κμῤῥ. [2] ⊂ ἐν ἄλλοισι δεσμῶ-
σι βιαίοισι ἀπολη θέν ἀποπί-
πλ πλοῖσι. [3] κ̀ οἱ πολλοὶ θερμίνον) τ̃ τοιάντων. κ̀ οἷσι μηρ̃ μέρος
τι ἀποπίπλ, κ̀ τ̃ σαρκῶν, κ̀ ⊃ ὀστέ, κ̀ οἷσι βραχίονος. [4] ἥσσον δ̀
πήχεός τε ⊂ κνήμης ἀποπεσόσης, κ̀
ἔπ ὦμόφορος θερμίνον). οἷσι μ̃ ἐν
καλεαγμένων ὀστέων ἀποσφακελί-
σιες αὐτίκα ἐγγίνον), κ̀ μελασμοὶ,
τούτοισι μ̃ ταχεῖαι θερμῤῥήξιες γί-
νον) ⊃ σωμοῖ, ⊂ τὰ ἀποπίπλον-
τα ταχέως ἀποπίπλ ἤδη τ̃ ὀστέων
[5] θερνοδεδωκότων. [5] οἷσι δ̀, ὑγιέων
ἐόντων τ̃ ὀστέων, οἱ μελασμοὶ γί-
νον), αἱ μ̃ σάρκες ταχέως θνήσκε-
σι κ̀ τούτοισι. τὰ δ̀ ὀστέα βραδέως
ἀφίσαν), ἢ ἂν τὰ ὅρια ⊃ μελα-
σμ̃ ᾖ), κ̀ ἡ ψίλωσις ⊃ ὀστέ. [6]
χρὴ δ̀, ὅσα ἂν καλωτέρω ⊃ σώματος
τῶν ὁρίων ⊃ μελασμ̃ ᾖ, ταῦτα,
ὅταν ἤδη παντάπασιν τεθνήκη κ̀
ἀναλγέα ᾖ, ἀφαιρέειν κ̀ τὸ ἄρθρον,
προμηθεόμενον, ὅκως μὴ πτρώσῃς.
[7] λῶ

ta aliam quandam ossium rectitudinem resecantur, & hæc innoxia sunt, [3] & adhuc aliis curatu faciliora. Et quæ juxta digitos ossa fracta extra eminent, non ad articulum, & hæc si reponantur, innoxia sunt. [4] At resectiones ossium perfectæ circa
' articulos, & in pede, & in manu, & in tibia ad malleolos, [5] & in cubito ad junctura manus, plerisque quibus resecantur innoxiæ sunt, si non statim animi deliquium evertat, aut quarta die febris continua accedat.

LXXX. Corruptiones tamen carnium contingunt, & in vulneribus sanguifluis evadentibus, & vehementibus constrictionibus, & in ossium fracturis magis quam oportet compressis: [2] & aliis vinculis ' violentis interce-
pta plerisque decidunt. [3] Et plerique ex talibus superstites evadunt, & quibus femoris pars aliqua & carnium & ossis decidit, & quibus brachii pars [4] (Minus autem si cubiti aut tibiæ pars deciderit) & amplius facile ferentes superstites evadunt. Quibus igitur fractis ossibus corruptiones statim fiunt, & denigrationes, his abruptiones corporis celeres circumcirca fiunt, & decidentia cito decidunt,' ut quum ossa jam antea remiserint emollita. [5] Quibus vero dum ossa sana sunt, denigrationes fiunt, carnes quidem etiam his cito moriuntur, ossa vero tarde abscedunt, qua parte termini sunt denigrationis, & ossis nudatio extat. [6] Oportet autem partes corporis quæcunque infra terminos denigrationis sunt, quum jam penitus mortuæ fuerint, & doloris exortes, juxta articulum auferre, providendo ' ut ne vulneres.
[7] Si

[7] λὼ γὸ ὀδωνηθῇ ἀπόθῃ μόμβος, ἢ μήπω κυρήσῃ τὸ σῶμα τεθνεὸς τοῦτο, ἢ ἀποτέμνεται, κάρτα κίνδυνος ἐστὶ τὸ ὀδωὼς λιποθυμῆσαι. αἱ γὸ τοιαῦται λιποθυμίαι πολλοὺς παρεχρῆμα ἤδη ἀπώλεσαν.

LXXXI. Μηδὲ μὲν ὃν ὀστέον ψιλωθὲν οὕτω τοιούτῳ τρόπῳ ὀγδοηκοστὸν εἶδον ἀποστάν. [2] ἡ μέν γε κνήμη τούτῳ τῷ ἀνθρώπῳ καὶ τὸ γόνυ ἀφηρέθη ἑνενηκοστῷ. [3] ἐδόκει δέ μοι καὶ ἐλαφρότερον. ὃ γὸ ἄμα, ἀλλ' ἐπὶ τὸ εὐμηχανέστερον ἔδοξέ μοι τὰ ποιεῖν. [4] κνήμης τε ὀστέα οὕτω τοιούτῳ μελασμῷ, καὶ λα καὶ μέσῳ τῷ κνήμῃ ἐόντα, ἐξηνοστᾶ μοι ἀπέπεσεν, ὅσα ἐψιλώθη αὐτῶν. διενέγκοι μὲν γὸ αὖ τὰ ἰητρεύματα ἐς τὸ ἧσσόν τε καὶ βραδύτερον τὰ ὀστέα ψιλέσθαι ἀποπίπτειν. [5] διενέγκοι δ' αὖ καὶ πίεξις πιέξιος, καὶ ἐπὶ τὸ ἰσχυρότερόν τε καὶ ἀσθενέστερον. καὶ ἐς τὸ ἧσσόν τε καὶ βραδύτερον ἀπομελανθέντα ἀποθανεῖν τὰ νεῦρα, καὶ τὰς σάρκας, καὶ τὰς ἀρτηρίας, καὶ τὰς φλέβας. ἐπεὶ, ὅταν μὴ ἰσχυρῶς ἀποληφθέντα θνήσκῃ, ἔνια τῶν τοιούτων οὐ ἀφικνέεται ἐς ὀστέων ψιλώσεα, ἀλλ' ἐπιπολαιότερα σαπίπτει. "ἔνια δ', ἅδε εἰς νοῦσαν ψιλώσεα ἀφικνεῖται, ἀλλὰ ἐπιπολαιότερα σαπίπτει. [6] Δεῖ δὲ ἐν τούτοις τὰς αἰτιάσιας οὕτω ἔσεσθαι ἐν ὑγιείῃ ἀριθμῷ τῷ χρόνῳ ἔδει, οὐ οἰκότως ἐνίκησαν κρίνεσθαι. [7] ὡς σὸ δεῖ ἀκριβῆ σὲ μάλα χρὴ τοιαύτην ἰήσεα. ἐπιδεέστερον γὸ φοβερώτερά ἐστιν ἢ τινὶ ἰητρεύειν. καὶ ἰητρείη πρὸς αὐτὰ δεκτέ πᾶσι τοιούτοισιν. αὐτὰ γὸ ἑαυτὰ κρίνει μόνον. [8] τῆς τε διαίτης ἐπιμελέεσθαι χρὴ, ὡς καὶ δώσαμεν ἀπύρετος ἔτι. καὶ ἐν σχήμασιν δικαίοισιν ὑπερίζειν τὸ σῶμα.

7 Si enim is cui refectio fit, dolore affectus fuerit, & corpus nondum mortuum fuerit ea parte qua resecatur, magnum periculum est ne præ dolore animi deliquium incidat. Talia vero animi deliquia multos jam evestigio peremerunt.

LXXXI. Femoris itaque os tali modo denudatum octogesimo die abscedere vidi. [2] Tibia tamen huic homini circa genu vigesima die ablata fuerat, aut ut mihi 'videbatur etiam citius. [3] Non enim simul, sed ad majorem providentiam facere quid mihi visum fuit. [4] At tibiæ ossa ex ejusmodi denigratione circa mediam tibiam, sexagesimo die mihi deciderunt, quæcunque ex ipsis fuerunt denudata. Differt equidem & curatio à curatione, ad hoc ut ossa denudata citius aut tardius decidant. [5] Differt etiam compressio à compressione, prout vehementior aut debilior fit, ad hoc ut 'citius aut tardius nervi denigrati emoriantur, carnes item & arteriæ ac venæ. Nam quæcunque non vehementer intercepta moriuntur, ex talibus quædam ad ossium denudationes non perveniunt, sed magis in superficie decidunt. [6] Propter has igitur causas, non unum numeri nomen tempori poni potest, in quanto singula ex his judicantur. [7] Assumere vero valde oportet tales curationes. Sunt enim 'magis horrendi aspectus curationis, & curatio lenis omnibus talibus sufficit. Ipsa enim seipsa solum judicant. [8] Et circa victum diligentiam adhibere oportet, ut pro viribus febris exors sit: & in justis figuris corpus collocare. Justæ autem hæ sunt, ut neque sublimius eleva-

35 σῶμα. δίκημα δὲ ' κὴ ταῦτα, μηδὲ μεῖωροποιέειν, μηδὲ ἐς τὸ κάτω ῥέπειν, ἀλλὰ κᾶλλον ἐς τὸ αὖω ποτὶ, κὴ ἐς αὖ τελέιως ἀφεῖραγῆ. 9 αἱμορῥαγιέων γὰρ ἐν τότω τῷ χρόνω κίνδυνω. διὸ τὸν γὸν ἐ χρὴ κατεῖρόσπα ποιέειν τὰ τραύμαια, ἀλλὰ παιωπία. ἐπὶ, ὅταν γε ὁ χρόνω ἐξήκοντα τελέιων, κὴ καθαρὰ τὰ ἕλκεα χήνηται, ὀκ ἔτι τούτων τὰ χήμαια ἐπιτηδέα ἐστὶν, ἀλλ' ἡ σύθεσις. 10 κὴ σύνιστι ἐπὶ τὸ κατῤῥόπον ῥέπειν. ἀνὰ χρόνον γὰρ συνίσι τότων ἀπόστα-

40 σιες ὀστέω γίνονται, ' κὴ ἰνοδεσμείδων δὲ οἴλιγ. 11 πρὸς δὲ χρὴ θαι ὧ χρὴ τὰς τοιάτας ἀνὰ χρόνον ὧπ δυσεντερίης πίεζεσθαι. κὴ γὸ ἐπὶ τοῖς μελαγολαμόισι τοῖσι τελέσι συνίσι ἐπιγίνεται δυσεντερίη ὃ ἐπὶ τῆσιν αἱμορῥαγίησιν ἐξ ἑλκέων. 12 ἐπιγίνεται δὲ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, κεκερμάτων ἤδη κὴ τῶν μελασμάτων κὴ τῆς αἱμορῥαγίης. 13 " κὴ ὀρμᾶται μὲ λαύρως κὴ ἰσχυρῶς, ἀλλ' ἔτε πολυήμερον γίνεται, ἔτε θανατώδης. ἔτε γὸ μάλα λάβοι τις γίνον' οἱ τοιῦτοι, ἔτε ἄλλως ξυμφέρει κενεαζέιν.

45 LXXXII. ' Μηρὸν ὀλίσθημα κὴ ἰχίον ὧδε χρὴ ἐμβάλλειν, ὡὸς ἐς τὸ εἴσω μέρω ὀλισθήκη. ἀσφαλὲς μὲν ἤδε κὴ δίκαιόν κὴ κατὰ φύσιν ἡ ἐμβολὴ, ὃ δὴ καὶ ἀγωνιστικὸν ἔχουσα, ὅσις γε τοῖσι τοιάτοισιν ἥδεται " κομψεύεσθαι. 2 κρεμάσαι χρὴ τὸ ἀνθρωπον τὸ ποδῶν " πρὸς μεσόδομον δεσμῶ δυνατῶ, μαλθακῶ δὲ κὴ πλάτος ἔχοντι. τὰς δὲ πόδας διέχειν χρὴ ὅσον τέσσαρας δακτύλους ἀπ' ἀλλήλων, ἢ ὃ ἔλασσον. 3 χρὴ δὲ κὴ ἐπαίρειν τὸ ἐπι-

498 γονίδων πρὸς σφυρὸν ὀλίγῳ, ' πλατεῖ

tum fit, neque deorsum repat: Sed magis præterea sursum vergat, donec perfecte fuerit circumcirca abruptum. 9 Nam in hoc tempore ' sanguinis eruptio 170 num periculum imminet. Ob id igitur vulnera deorsum repentia facere non oportet, sed vice versa. Alioqui ubi tempus amplius accesserit, & ulcera pura facta fuerint, non amplius hæ figuræ commodæ sunt, sed positio recta, 10 & aliquando deorsum repentes. Temporis enim progressu quibusdam horum ossis discessiones fiunt, & subligaminibus opus habent. 11 Expectare tamen ' oportet, ut tales per tem- 175 pus à dysenteria corripiantur. Nam in plerisque denigrescentibus dysenteria accedit, & in sanguinis eruptionibus ex ulceribus. 12 Accedit autem judicatis jam denigrationibus ac sanguinis eruptione, 13 & procedit quidem large ac vehementi impetu, sed non ad multos dies durat, neque lethalis est. Neque enim valde cibum aversantur tales, neque alias vasa vacua facere conducit.

LXXXII. ' Femoris porro lu- 180 xationem circa coxam hoc modo reponere oportet, si ad internam partem elapsum fuerit. Bona quidem ac justa & secundum naturam hæc repositio est, & sane etiam aliquid ostentationis habens, si quis talium rerum jactatione superbire velit. 2 Ex pedibus hominem ad transversam mediæ domus trabem suspendere oportet, vinculo forti, sed molli ac lato, ita ut pedes quatuor digitorum spatio, aut minus, ' inter se distantes ha- 185 beat. 3 Sed & supra genua latum ac molle lorum circundatum esse oportet,

τῆι ἰμάντι δ μαλθακῶ ἀναπέτασον
ἐς τ μεσόβωλω. τὸ δὲ σκέλος τὸ
σιναρὸν πεπάσθω χρὴ, ὡς δύο δακτύ-
λοισι μᾶλλον ἑτέρου. 4 ἀπὸ δ τῆς
γῆς τ κεφαλὴν ἀπεχέτω ὡς δύο
πήχεας, ἢ ὀλίγω πλέον, ἢ ἔλασσον.
τὰς δ χεῖρας ὑπτιαπεπλωμένας πα-
ρὰ τὰς πλευρὰς ὑποδεδεμένος
ἔστω μαλθακῶι ἱμάντι. 5 πάντα δ τοῦ-
τον ὑπτίωι καταπεφυκότι καθα-
σκευαθήτω, ὡς ὅπ ἐλάχιστον χρόνον κρέμηι. ὅταν δ κρεμασθῆι, αὐ-
ὰρ χρὴ σύμπηδοῦντα δ μὴ ἀσθε-
νέα, συνέρανται τ πῆχυν μεσηγὺ τ
μηρῶν, 6 εἶτα θέντα τ πῆχυν μεση-
γὺ τ αἰδοίων δ τ κεφαλῆς δ μηρὸν
ἐξεσηκώσ. 7 ἔπειτα συνάψαντα τ
ἑτέρωι χεῖρα ὑπὸ τ ἑξηρμένου,
ὑπτιάσαντα ὀρθὸν ὑπτὸ τὸ σῶμα
δ κρεμάμενα ἐξαπίνης σκρεμα-
θέντα μετέωρον αἰωρηθῆναι ὡς
ἰσορροπώτατον. 8 οὕτω δ ἡμέρας
παρέχειν πάντα, ὅσα χρὴ, κ φύσιν.
οὕτω τε γὰρ τὸ σῶμα κρεμάμενον
τῷ ἑαυτοῦ βάρει κατάτασιν ποιεῖ.
9 ὁ, τε σκρεμασθεὶς ἅμα μὲν τῇ
καταπάσει ἀναγκάζει ὑπερωρωρεῖν
τ κεφαλὴν δ μηρὸν ὑπὲρ τ κοτύ-
λας, 10 ἅμα δ τῷ ὀστέῳ δ πήχεος
ἀπομοχλεύει δ ἀναγκάζειν εἰς τὴν
ἀρχαίαν φύσιν ὀλισθαίνειν. χρὴ δ
παγκάλως μὲν τοῖσι δεσμοῖσιν
ἐσκευάσθαι, φρονίσαντα δ ὡς ἰσχυρό-
ταταν τ ἐξαιωρεμένου εἶναι.

LXXXIII. Ὡς μὲν δ πρόσθεν
εἴρηται, μέγα τὸ διαφέρον ἐστὶ τῶν
φύσιων τοῖσιν ἀνθρώποισιν ἐς τὸ
εὐμόλητα εἶναι, κ δυσμόλητα. 2
δ, διότι μέγα διαφέρει, εἴρηται πρό-
σθεν σὺν τοῖς πρὸ ὧμε. 3 ἐνίοισι γὰρ
ὁ μηρὸς ἐμπέπηγε ἀπ' ἀρθρωσίης πα-
ρασκευῆς, ἀλλ' ὀλίγης μὲν καὶ
πάσιος, ὅσον τῆσι χερσὶ καθικέσθαι,
βρα-

oportet, quod item ad trabem illam extendat. Crus autem læsum duobus digitis amplius quam alterum extentum esse oportet. 4 A terra vero absit caput ad duorum cubitorum spatium, aut paulo plus, aut minus. Manus autem juxta latera extentæ, aliquo molli sint alligatæ. 5 Omnia vero hæc supino jacenti ipsi præparentur, ut quam brevissimo tempore pendeat. Post- 190
quam vero suspensus fuerit, virum peritum, & non debilem immisso inter femora cubito 6 ita agere oportet, ut cubitum inter caput femoris elapsum, & interfœmineum locumque inter anum ac pudendum ponat, 7 & postea altera manu ad illam interpositam conjuncta, rectus astans ad suspensi corpus, derepente se appendens sublimis quam æquabilissime dependeat. 8 Hæc repositio omnia quibus secundum 195
naturam opus est exhibet. Nam & ipsum corpus suspensum sua ipsius gravitate extensionem facit: 9 & is qui appendet, una cum extensione, femoris caput super acetabulum elevari cogit, 10 simulque cum cubiti osse, velut cum vecte molitur ac cogit, ut ad pristinam naturam relabatur. Oportet autem vincula omnino bene constructa esse, & curare ut fortissimus sit is qui se appendit.

LXXXIII. Quemadmodum igitur etiam antea dictum est, 200
magna est differentia naturarum in hominibus, ad hoc ut vel facile, vel difficulter repositio fiat. 2 Et cur magna sit differentia, dictum est antea, ubi de numero egimus. 3 Quibusdam enim femur rursus incidit, nullo adhibito apparatu, sed ex modica extensione, quantum manibus di-

βραχίης ϑ΄ κιϑλίσι ⊙. 4 ΄΄ πολλοῖσι ϑ΄ συ[κφίμψασι τὸ σκέλος κ΄ τὸ ἄρθρον εὐέπιστον ἤδη ἀμφίσφαλ[ι]ν ποιησάμβρον. 5 ἀλλὰ γὰρ τὰ πολὺ πλέω ὧδε ἀνακέ[ι] τῆς τυχέσης ϖ΄ρ΄ασκευῆς· διὰ τᾶτ ἐπίσαμαι μ΄ ϗ΄ χρὴ τὰ καρήατα ϖ΄ρὶ ἐκφύσι σὺν πάσῃ τῇ τέχνῃ, 6 χρέα[ι] ϑ΄ οἷσιν αὖ δίζη, ἑκάστοτε εἰρίκυσαι μ΄ ἐν τοῖσι ἔμπροσθεν γεγραμμένοισι, ὥστε χρέα[ι] τάτων ὅτις αὖ ϖ΄ρ΄ὸς τύχῃ. 7 δεῖ γὰρ ἀνλικίας τε πάσας ἰσχυρὰς, ἐπὶ θάτερα μ΄ ϑ΄ σπέλε ⊙, ἐπὶ θάτερα ϑ΄ ϑ΄ σπόνδυλος. 8 ὦ γὰρ δὴ καλῶς θῇ, ὑπερανωρθωμένη ἡ κεφαλὴ ϑ΄ μητρὸς ὑπὸ τ΄ ὀχαίης ἕδρης. κ΄, ὦ μ΄ ὑπεραιωρηθῇ ἔτι πως, ἐδὲ κωλύσει ἔπι μᾶλλον ἰζέα[ι] αὐτῶν ἐς τ΄ ἐωυτῆς ἕδρην, ὥστε ἤδη πᾶσι δοκέ[ι] μάλιστά τε κ΄ καθέζεσθαι. 9 ἀλλὰ γὰρ ἐκεῖ πέζειν σὺν τῇ καθέδρῃ. διὰ τᾶτ ὄχλον πλέω παρέχει ἡ ἐμβολή. 10 χρὴ ἓν ἑ μόνον ϖ΄ρ΄ὸ τ΄ πόδα τὸ δεσμὸν ἐξηρτῆσα[ι], ἀλλὰ κ΄ ἀπωθεν ϑ΄ γένειο ⊙, ὅκως μὴ κ΄ τὸ ϑ΄ γένειος ἄρθρον σὺν τῇ τενύσῃ ἡ ἐπίδεσις ἔχῃ μᾶλλον, ἢ κ΄ τὸ ϑ΄ ἰσχίου ἄρθρον. 11 ἕτω μ΄ ἐν χρὴ τ΄ καθίστασιν πλὴν ϖ΄ρὸς τὸ τ΄ ποδὸς μέρος ἐσκοιάζα[ι]. 12 ἀπὸ ϑ΄ τ΄ ἐπὶ θάτερα καθίστα[ι], μὴ μόνον σὺν τ΄ ϖ΄ρὸς τὸ τῆθος ϑ΄ κ΄ τὰς μασχάλας ϖ΄ρὸς ὀλίγας ἀνλιτείνα[ι], ἀλλὰ καὶ μᾶλλα μακρῶ, διπλύχω, ἰσχυρῶ, ϖ΄ρὸς ὦμον ἕι, ϖ΄ρὸς τ΄ ϖ΄ρόσθιον βεβλημένῳ, παρατεταμένῳ, ἐπὶ μ΄ τὸ ὀπίσθεν, παρὰ τ΄ ῥάχιν, 13 ἐπὶ ϑ΄ τὸ ἔμπροσθεν, ϖ΄ρὸς τὼ κλεῖδα ϖ΄ροσηρτημένῳ, ϖ΄ρὸς τ΄ ὀχίῳ τ΄ ἀνλικτείνοντα ὅτω ἀγκαθέζα[ι]. 14 τοῖσι μ΄, ἔνθα ἀγκαθίσαι[ι], τοῖσι δ΄ ἔνθα, ὅκως δὴ ὁ μὲν ὦμος ὁ ϖ΄ρὸς τ΄ ϖ΄ρόσθιον

3 rectio fieri poteſt, & ex levi commotione. 4 Multis autem qui crus juxta articulum inflexerunt, jam facta circumagitatione rurſus incidit. 5 At multo plura vulgari cuilibet apparatui non obtemperant. Quapropter ſcire quidem oportet de ſingulis optima in omni arte, 6 uti vero his quæ ſingulis vicibus idonea viſa fuerint. Relati igitur ſunt extenſionum modi etiam in ſuperioribus, ut quis uti poſſit ex his qui forte affuerint. 7 Oportet enim in contrarias partes fieri extenſionem vehementer, in alteram, cruris: in alteram, corporis. 8 Si enim probe extenſio facta fuerit, femoris caput ſupra priſtinam ſedem elevabitur. Et ſi quidem ita ſuperelevatum fuerit, ne prohibere quidem facile ſit, quo minus ipſum in ſuam ſedem inſideat. Quare omnis jam vectis molitio ac directio ſufficit. 9 Si enim in extenſione deficiunt, & ob id majorem turbationem exhibet. 10 Oportet igitur non ſolum juxta pedem vincula alligata eſſe, ſed etiam ſupra genu, quo non magis circa articulum ſit deligatio in extenſione, quam circa coxæ articulum. 11 Sic igitur extenſionem ad pedis partem præparatam facere oportet. 12 Sed & in alteram partem extenſionem, non ſolum ex deligatione circa pectus & alas, in contrarium extendere oportet, ſed etiam loro longo, duplicato, robuſto, leni, circa interfœmineum inſerto, & à poſteriore parte ad ſpinam porrecto, 13 ab anteriore vero ad claviculam tendente, ibique ad alterum initium alligato, ita coactionem facere oportet, 14 ut alii hinc, alii illinc extenſionem faciant. ita tamen

νειον μὴ ἐπὶ τῇ κεφαλῇ τῶ μηρῶ
ωδαπεδωμένον ἔσω, ἀλλὰ μεσο-
γὸ τ κεφαλῆς ἐπὶ τ ωσενέα.[15] ὃν
δὲ τῇ καθιτάσῃ, κ τ πλὴν κεφα-
λῶν τ μηρῶ ἐρείσας τὴν πυξίδα,
ἐς τὸ ἔξω ὠθείτω. [16] ὧν δὲ μέλλω-
σι ἐξέσθαι ἐλκόμενον, διέρσας τὴν
χεῖρα, καὶ ἐπισωπάξας τῇ ἑτέρᾳ
χειρὶ, ἅμα μὲν συγκατατενέτω,
ἅμα δὲ ἐς τὸ ἔξω σωαναγκαζέ-
τω. [17] " ἄλλον δέ ἧς τὸ ωδαγὸ τὸ
γόνυ τ μηρῶ ἡσύχως ἐς τὸ εἴσω μέ-
ρος καθερβέτω.

LXXXIV. Εἰρήται δὲ κ ωρόσθεν, ὅτι ἐπάξιον, ὅσις ἂν πόλιν πολυανθρώπου ἱητρεύῃ, " ξύλον κε-
κλιμένον τελεώγωνον ὡς ἑξάπηχυ, ἢ
ὀλίγω μεῖζον. εὖρος δὲ, ὡς δίπη-
χυ. πάχος δὲ, ὄγκιον ἀποτε-
μεῖσθαι. [2] ἔπειτα κ μῆκος μὲν ἔν-
δεκα καὶ ἕνδεκα " τομὴν ἔχειν χρὴ, ὡς
μὴ ὑψηλοτέρη τῶ κραμβῶ ἡ μηχά-
νησις εἴη. ἔπειτα φλιὰς βραχίσας,
ἰσχυρὰς, σύνεγγυς μάλιστα, " ὀρύσσειν 11
ἔχειν ἑκατέρωθεν. [3] ἔπειτα ὄγκιον μὲν
τῶ ἡμίσεος ξύλου. ἀδὲν δὲ κω-
λύει καὶ ἔλασσον πάντως εἰλεῖσθαι
" ὡς κατέτας μικρὰς πέλας ἢ ἐξ, 12
ἀλλήλαις ἀπ' ἀλλήλων τέσσαρας δακτύλους. [4] αὐτὰς δὲ
ὄγκιον εὖρος τριδακτύλους ' εἶναι, καὶ βάθος ἴσους." ἔχειν δὲ 13
καλὸν μέσον τὸ ξύλον καὶ καθεγγλυφὶν χρὴ βαθυτέρων ἐπὶ τετράγωνον ὡς τριῶν δακτύλων. [5]
καὶ ἐς μὲν τὸν καθεγγλυφὶν τοῦτον, ὅταν δοκῇ ωρόσθεῖν, ξύλον ἐμπηγνῦσαι συμμέτρον τῇ
καθεγγλυφῇ. [6] τὸ δ' αὖ ωρόσγωνον. ἐμπηγνῦσαι δ' ἐπὶ ποτε δοκῇ ξυμφέρειν, μεσηγὺ τῶ
ωσενέος καὶ τῆς κεφαλῆς καὶ μηρῶ. [7] τοῦτο τὸ ξύλον ἑστὸς κωλύῃ

tamen ut lorum circa interfœmineum, non ſuper femoris caput porrectum ſit, ſed inter caput & interfœmineum.[15] Verum inter extendendum pugno ad femoris caput quis innixus, id ad exteriorem partem propellat. [16] Si vero is qui trahitur elevetur, injecta manu, & cum altera manu conjuncta, ſimul deorſum trahat, ſimulque ad externam 225
partem cogat. [17] Alius vero quiſpiam partem femoris ad genu, placide ad internam partem dirigat.

LXXXIV. Dictum autem eſt etiam antea, operæprecium eſſe ut ſi quis in urbe populoſa medicinam exerceat, lignum poſſideat quadrangulare ſex cubitorum, aut paulo minus: latitudine bicubitali: craſſitudo autem ſuffi- 9
cit dodrantalis. [2] Id ſecundum longitudinem hinc atque illinc ſectionem inciſam habere opor- 230
tet, ut ne altior quam oportet machinatio fiat, deinde poſtes aſelli breves, robuſtos, utrinque inaptatos habere. [3] Poſtea ſufficit quidem in dimidia ligni parte, nihil tamen vetat etiam per totum, velut foſſas longas quinque vel ſex, quatuor digitorum ſpacio inter ſe diſtantes, inciſas eſſe: [4] & ſatis eſt ut ſint hæ & latitudine & profunditate trium digitorum. Habere etiam in medio hoc lignum debet excavationem 'profundiorem quadrangu- 235
lam trium digitorum, [5] quo in hanc excavationem, ubi opus eſſe viſum fuerit, lignum cavitati congruum infigatur, [6] quod ſuperne ſit rotundum. Infigendum autem hoc eſt, ſi quando conducere viſum fuerit, inter caput femoris & locum inter anum ac pudendum. [7] Hoc li-

λύῃ τὴν ἐπίδεσιν ἐπιδιδόναι τὸ σῶμα τοῖσι ποσὶν ἕλκειν.
499 ἐνίοτε γὰρ ἀρκεῖ αὐτὸ τοῦτο τὸ ξύλον τεῖναι ἀντὶ τῆς αὐχένος ἀνθελκούσης. 8 ἐνίοτε δὲ καὶ, καὶ τὸ ἕνα μηρὸν ἐπὶ σκέλεϊ ἔνθεν καὶ ἔνθεν, αὐτὸ τὸ ξύλον τεῖναι χαλαρὸν εἰσκείμενον ἢ τῇ, ἢ τῇ, ἀνομοχλεύειν ἐπιτήδειον αὐτὸ εἶναι τὴν κεφαλὴν ἐπὶ μηδὲν ἐς τὸ ἔξω μέρος. 9 Διὰ ταῦτα γὰρ καὶ αἱ κάπεζαι ἐντέτμηνται, ὡς καὶ ὀκοῖόν κε αὐτέων ἁρμόσῃ ἐμβαλλόμενον ξύλον μοχλὸς μοχλοῦσι, ἢ τὰς κεφαλὰς τῶν ἄρθρων, ἢ καὶ τὰς κεφαλὰς τελέως ἐρηδόμενον ἅμα τῇ καὶ πάσῃ, ἴν' τε ἐς τὸ ἔξω μέρος συμφέρῃ ἀνομοχλεύεσθαι, ἴν' τε ἐς τὸ ἔσω. 10 καὶ ἴν' τε προσγύλον τὸν μοχλὸν ξυμφέρῃ εἶναι, ἴν' τε πλάτος ἔχοντα. ἄλλος γὰρ ἄλλῳ τῶν ἄρθρων ἁρμόζει.

LXXXV. Εὐχρηστος δὲ ἐστὶν ἐπὶ πάντων τῶν ἄρθρων ἐμβολὴς τῶν καὶ τὸ σκέλεα αὖτη ἡ μοχλοδύσις σπὼ καὶ σεισός. 2 ὡς δὲ νῦν ὁ λόγος ἐστὶ, προγύλου ἁρμόζει ὁ μοχλὸς εἶναι. 3 ὅπως τε τῶν μηχανέων καὶ ἀναγκέων ἁδὲν ἄρθρον μὴ δοκεῖ οἷόν τε εἶναι ἀπορριθῆναι τῆς ἐμπιπτείν. 3 σὺροι δ' αὖ λις καὶ ἄλλως τρόπος τοῦτο τῶν ἄρθρων ἐμβολῆς. 4 εἰ γὰρ τὸ ξύλον τοῦτο τὸ μέγα ἐχῇ καὶ μέσον καὶ ἐκ πλαγίων φλιὰς δύο πολιαίας, ὑψηλὰς, ὅκως δοκεῖ ξυμφέρειν, τὴν μὲν ἔνθεν, τὴν δὲ ἔνθεν 5 ἔπειτα ξύλον πλάγιον ἐνεῖναι ἐν τῇσι φλιῇσιν, ὡς κλιμακίδα. ἔπειτα διέρσαι τὸ ὑγιὲς σκέλος μεσηγὺ τῶν φλιέων. 6 τὸ δὲ σιναρὸν αὖ ὦσαι τὲ κλιμακίδα ἔχοι ἁρμόσαν. 7 ἄλλο τε ὡς τὸ ὕψος καὶ ὡς τὸ ἄρθρον ἢ σκαπε-

gnum erectum ſtans prohibet ne concedat corpus, dum à pedibus extenditur. Quandoque enim hoc ipſum lignum ſufficit pro extenſione in contrarium ſu- 240
perne facienda. 8 Aliquando etiam dum hinc atque illinc crus extenditur, hoc ipſum lignum hac vel illac laxum incumbens, commodum ad hoc fuerit, ut inſtar vectis, caput femoris ad externam partem extrudat. 9 Ob hoc enim etiam foſſæ inciſæ ſunt, quo in quibuſcunque ex ipſis congruum id facere fuerit, vectis ligneus immiſſus molitionem faciat, aut circa articulorum capita, aut ad ipſa penitus capita infixus, una cum exten- 245
ſione, ſive ad externam partem, ſive ad internam, molitionem facere expedierit: 10 ſive etiam rotundum vectem eſſe conducat, ſive latum: alius enim alii articulo conducit.

LXXXV. Commoda autem eſt 11
in omnium articulorum cruris repoſitione, hæc per vectes motitio una cum concuſſione. 2 Ve- 15
rum de quo nunc ſermo eſt, teretem ac rotundum vectem eſſe convenit. Ex his machinis ac coactionibus, non videtur mihi fieri poſſe ut ullius articuli re- 250
poſitio fruſtra tentetur. 3 Invenire tamen quis poſſitetiam alios modos repoſitionis hujus articuli. 4 Si enim lignum hoc magnum, habeat in medio, & à lateribus duos poſtes pedales, ejus altitudinis, quæ conferre videtur, alterum hinc, alterum illinc. 5 Deinde lignum tranſverſum, velut ſcalæ gradus, poſtibus impoſitum ſit: atque ita ſano crure inter poſtes tranſmiſſo, 6 læſum crus ſupra gradum adaptatum 255
habeat. 7 Verum ad altitudinem,

&c

σκεπέπωκε, ῥηίδιον χρὴ ἁρμόζειν. τὸ γὰρ κλιμακτῆρος ὑψηλότερον χρὴ ποιεῖν ἢ μετρίως. ἐλάττονα πολύπλυχον, ὡς αὖ ἁρμόσῃ, ὑποτείνειν τοῦτ' ἢ σῶμα. [8] ἔπειτα χρὴ ξύλον, ἔχον τὸ πλάτος μέτριον καὶ μῆκος, ἄχρι ἢ σφυρᾶς ὑπολειπόμενον τοῦ τοῦ σκέλους εἶναι ἐκτεινόμενον ἐπέκεινα τῆς κεφαλῆς ἢ μηροῦ, ὡς οἷόν τε. [9] προσκαθεδεῖσθαι δὲ χρὴ τοῦτο τοῦ σκέλους ὁκόσαχῶς αὖ μέλλῃς ἔχειν. κἄπειτα καταδυόμενα τὸ σκέλος, εἴτε ξύλῳ ὑπερφυεῖ, εἴτε τευτέων τινὶ τῶν καταπυσίων, ὁμοῦ χρὴ καθαναγκάζεσθαι τὸ σκέλος τοῦτ' τὸ κλιμακτῆρα ἐς τὸ κάτω μέρος ξυὼ τῷ ξύλῳ τῷ προσκεκαθεδεμένῳ. τὸ δὲ ἴνα κατέχῃ τὸ ἀνθρώπου ἀνωτέρω ἢ ἄρθρου τὸ ἰσχίον. [10] καὶ γὰρ οὕτως ἅμα μὲν καταπυσις ὑπεξαιρεῖται τὴν κεφαλὴν τοῦ μηροῦ ὑπὸ τοῦ κοτύλης. [11] ἅμα δὲ ἡ μόχλευσις ἀποῴσει τὴν κεφαλὴν ἢ μηροῦ ἐς τὴν ἐκχάλασιν φύσιν. [12] αὗται πᾶσαι αἱ εἰρημέναι ἀνάγκαι ἰσχυραί, καὶ πᾶσαι κρείσσους τῆς ξυμφορῆς, ἐν αἷς οἱ ὀρθῶς καὶ καλῶς σκευάζοι. ὥσπερ οἵδε καὶ πρόσθεν εἰρήκαμεν, πολὺ δὲ ἀσθενέστερον καὶ καταπυσίων καὶ φαυλοτέρης καταπυσύης τοῖσι πολιτικοῖσιν ἐμπίπτει.

LXXXVI. [13] Ἢν δὲ ἐς τὸ ἔξω κεφαλὴ μηροῦ ὀλισθῇ, τοὺς μὲν καταπάσιας ἔνθα καὶ ἔνθα χρὴ ποιεῖσθαι, ὥσπερ εἴρηται τοιαῦτα πρόσθεν. τῷ δὲ μοχλεύοντι τὸν πλάτος ἔχοντι μοχλῷ μοχλεύειν χρή, ἅμα τῇ καταπύσει, ὅτε δὲ ἔξω μέρος ἐς τὸ ἔσω ἀναγκάζοντα, [2] καὶ τε αὖθις ἤδη τὸ γλουτοῦ πλέμυρον τὸ μοχλεῖν, καὶ ὀλίγα ἀνωτέρω. ἐπὶ δὲ τὸ ὑγιὲς ἰσχίον καὶ τὸν γλουτὸν ἀνθυπηρετέτω τοῖς τῆσι χερσὶν, ὡς μὴ ὑπείκῃ τὸ σῶμα,

& ad articulum qua parte excidit, facile quiddam adaptare oportet. Gradum enim moderato altiorem facere oportet, & ſtragulum multiplex prout congruum fuerit, ſub corpus ſubextendere: [8] deinde lignum moderatam latitudinem ac longitudinem habens, ſub crus ad malleolum uſque extentum eſſe oportet, quod ultra femoris caput, quantum ejus fieri poteſt porrigatur, [9] & ad crus alligetur quotieſcunque opus fuerit, ut moderate habeat. Poſtea dum extenditur crus, ſive ligno piſtilloformi, ſive aliqua alia ex his extenſionibus, crus ſimul circum gradum una cum alligato ligno, deorſum cogere oportet, ita ut aliquis ſupra articulum juxta coxam hominem detineat. [10] Hoc enim modo ſimul & extenſio femoris caput ſuper acetabulum attollet, [11] ſimulque molitio femoris caput in priſtinam naturam detrudet. [12] Hæ omnes relatæ neceſſitates ac coactiones fortes ſunt, & omnes calamitate ſuperiores, ſi quis recte ac bene præparet. Quemadmodum autem etiam antea dictum eſt, a longe debilioribus extenſionibus, & viliore apparatu pleriſque rurſus incidit.

LXXXVI. At vero ſi ad externam partem femoris caput luxatum fuerit, extenſiones quidem hinc atque illinc facere oportet, eodem modo velut dictum eſt. Verum molitionem cum vecte lato, una cum extenſione facere convenit, ab externa parte ad internam cogendo, [2] ita ut ad ipſas nates, & paulo ſuperius vectem adhibeas. Ad ſanam vero coxam juxta nates aliquis manibus renitatur, ut ne cedat corpus: aut

σῶμα, ἢ ἑτέρω πῃ πιέσαντα μοχλῶ ὑπερβάλλων, καὶ ἐρείσας ἐπὶ τῶ κοπίτων τὴν ἁρμόζουσαν ἀγκυλωτὴν ἐχέτω. 3 ἢν δὲ μηδὲ ἐξηρθρημένος τὸ ὠθείσθω τὸ γόνυ εἰσωθεν ἔξω ὠθιζέτω ἡσύχως. 4 ἡ δὲ χρῆσις ἔχ ἁρμόσῃ τούτω τῷ τρόπω τὸ ὀλισθήσος δὲ ἄρθρου. ὁ γὰρ πῆχυς δ' ἐκκρεμάμενος ἀπωθῇ εἰς τὴν κοτύλην. 5 τὸν μηρὸν ἔνθ τῷ ὑποκνήμῳ ξύλω μοχλεύσει μηχανήσεται· αὖθις, ἅπερ ἁρμόζει καὶ τούτω τῷ τρόπω τὸ ὀλισθήματος, ἔξωθεν ἐπισκεπτέον. 6 ἀλλὰ τί δεῖ πολλὰ λέγειν; ἐὰν μὲν ὀρθῶς μὴ καταπίνῃ, ὀρθῶς ἐμοχλεύθη, πῶς οὐκ ἂν ἐμπέσοι ἄρθρον ἔτως ἐκπεπλωκός;

LXXXVII. Ἢν δὲ ἐς τὰ ἔμπροσθεν μέρη ἐκπεπλώκη ὁ μηρὸς, τὰς μὲν καταπάσιας καὶ ἀνατάσιας ἕτω δεῖ ποιεῖσθαι, καθάπερ εἴρηται. 2 ἐπισορέσαι δὲ ἐπὶ τὸ ξύλον ἱμάντιον πολύπλυκον ὡς μαλακώτατον ἔνι, περὶ νέα καταλίσαι τὸν ἄνθρωπον, ἕτω καταταθῇ. 3 ἅμα δὲ τῇ καταστάσει, χρὴ τῇ σανίδι καταναγκάζειν τὸν τόπον, ὡς τὰ ὑπὸ ἁμάξης, καὶ ἴζειν δὲ πυγαίῃ ποιησάμενον τὴν σανίδα, καὶ μᾶλλον ἐς τὸ κάτω μέρος, ἢ ἐς τὸ ἄνω τὸ ἰσχίου. 4 καὶ ἡ σύμπηξις ἐν τῷ τοίχω τῇ σανίδι μὴ εὐθεῖα ἔστω, ἀλλ' ὀλίγον καταφερὴς, ὡς τὸ τῶν ποδῶν μέρος. 5 αὕτη ἡ ἐμβολὴ καὶ φύσιν μάλιστα τῷ τρόπω τούτω τῶν ὀλισθημάτος ἐστὶ, καὶ ἅμα ἰσχυροτάτη. δοκέσειε δ' ἂν ἴσως ἀντὶ τῆς σανίδος καὶ ἐφεδρεύοντά τινα ἢ τῆσι χερσὶν ἐρείσαι μόνον, ἢ ἐπικάμπτειν ἐξαπίνης ὁμοίως ἐπαγαγόντα ἅμα τῇ κατασάσει. 6 ἄλλη δὲ ἐμβολὴ ἐμβολῆς τῶν ἁρμοζόντων καὶ φύσιν ἐστὶ τῷ τρόπω τούτω τῶν ὀλισθημάτος. 7 ἐὰν δὲ ἐς τὸ

aut alio quopiam ejusmodi vecte submisso, & ex fossa conveniente fulcito contra obnitatur. 3 Partem autem femoris luxati quæ ad genu est, ab interna parte foras placide abducat. 4 Cæterum suspensio in hoc modo luxationis articuli convenit. Cubitus enim ejus qui se appendit, caput femoris ab acetabulo propellit. 5 Molitionem tamen cum ligno subjecto, ita quis adaptare possit, ut huic luxationis modo conveniat, si forinsecus adhibeat. 6 Sed quid opus est plura dicere? Si enim recte extensio fiat, & recte per vectes molitio contingat, qui articulus hoc modo elapsus non reponi possit?

LXXXVII. At si in posteriorem partem femur exciderit, extensiones & in diversum tensiones ita facere oportet, velut dictum est, 2 ita tamen ut super lignum multiplex stragulum insternatur, quo mollissimum sit, & homo pronus reclinetur ac sic extendatur. 3 Verum una cum extensione, etiam tabula deorsum cogere oportet eodem modo veluti gibbositates, è directo natium tabula collocata, aut magis ad internam quam ad supernam coxarum partem: 4 & incisura in pariete ad tabulam excipiendam non recta sit, sed paululum declivis ad pedum partem. 5 Hæc repositio maxime secundum naturam est huic luxationis modo, & simul fortissima. Sufficerit autem fortassis pro tabula, ut aliquis insideat, aut manibus innitatur, aut inscendat derepente, simulque cum extensione incumbat. 6 Nulla vero alia ex relatis repositionibus secundum naturam est huic luxationis modo. 7 Si vero in anteriorem

τὸ ἔμπροσθεν ὀλισθῆ, τὸ μὲν κοιλαπυ-
σίων ὁ αὐτὸς τρόπος ποιητέος, ἐνδρα ὃ χρὴ ὡς ἰσχυροπαθῶν ἀπτέσθαι, καὶ ὡς δύναμιν τοιαύτην συνεργοῦσαν τὸ θήλεος τοῦ ἄρρενος τοῦ ἑτέρης πλευρᾶς τὸ βεβῶσα, καὶ τῇ ἑτέρᾳ χειρὶ τὸ ἑαυτοῦ χεῖρα προσκαλαλαύνοντα, ἅμα μὲν εἰς τὸ κάτω ὠθοῦντα τὸ ὀλίσθημα, ἅμα δὲ καὶ εἰς τὸ ἔμπροσθεν καὶ γενικὸν μέρος. 8 ἔστι γὰρ ὁ τρόπος τοῦ ἐμβολῆς μάλιστα κατὰ φύσιν τούτῳ τῷ ὀλισθήματι ἐστίν. ἀεὶ γὰρ καὶ ὁ κρεμασμὸς ἐγγύς ἐστι τοῦ κατὰ φύσιν. δεῖ μέν τοι τὸ σκαρεμάμμον ἔμπροσθεν εἶναι, ὡς μὴ σκαμμηλοῦσι τοῦ πήχεως τὸ ἄρθρον, ἀλλὰ πρὸς μέσον τοῦ πελέκεως καὶ τοῦ ἱεροῦ ὀστέου" τοῦ σκρέμαζιν' πιέζεται.

LXXXVIII. "Εὐδοκιμεῖ δ' ἂν καὶ ὁ πρωτεύσας ἀσκοῦ τὸν τὸ ἄρθρον ἐμβαλεῖν. 2 καὶ ἤδη μέν τινας εἶδον, οἵτινες, ὑπὸ φαυλότητος, καὶ τὰ ἔξω ἐξεκλιμμένα, καὶ τὰ ὄπισθεν ἀσκοῦ ἐπιρρῶναι ἐμβαλεῖν, ἐ γινώσκοντες, ὅτι ἐξέβαλλον αὖθις μᾶλλον, ἢ ἐνέβαλλον. 3 ὁ μέντοι πρῶτος ἐπινοήσας, δῆλον, ὅτι πρὸς ἕξιν εἶσω ὠλισθηκότα, ἀσκοῦ ἐμβαλεῖν ἐπῆρσατο." ἐπίσταται μὲν χρὴ, ὡς χρηστέον ἀσκοῦ, εἰ δέοι χρῆσθαι. 4 διαγινώσκειν δὲ χρὴ, ὅτι ἕτερα πολλὰ ἀσκοῦ κρείσσω ἐστίν. 5 χρὴ δὲ τὸν μὲν ἀσκὸν κοιλοπλεύνα ἐς τὰς μηρὸς ἀφύσαντα ἐόντα, ὡς αὖ δυνάσθαι ἀναζέσθαι πρὸς τὸ πρόσθιον ἀνάγυλα. 6 ἀπὸ δὲ τῶν ἐπιγονίδων ἀρξάμενον, ταινίην πρὸς ἀλλήλας τὰς μηρὸς κοιλαδῆσαι, ἄχρι τῶν ἡμίσεων τοῦ μηροῦ. 7 "ἔπειτα ἐς ἕνα τῶν πολλῶν τὸ λελυμένον, σύθεντα αὐλὸν σὺν χαλκείῃ φυσοῦν, καὶ ἔσω ἀσφίζειν ἐς τὸν ἀσκόν. τὸ δ' ἄνθρωπον τὸν λύτον κοιλακέεσθαι τὸ σιναρὸν σκέλος ἐπὶ πολλὸς ἔχοντα.

partem elapsum fuerit, idem quidem modus extensionum faciendus est. Verum virum & manibus validissimum, & alias peritissimum, vola manus alterius circa inguina firmata, & altera manu insuper injecta, simul luxationem deorsum propellere, simulque femoris partem quæ ad genu est, ad anteriorem partem compellere oportet. 8 Hic enim modus repositionis, huic luxationi maxime secundum naturam est. 9 Sed & suspensio finitimum quid secundum naturam habet. Oportet tamen eum qui se appendit peritum esse, ut ne cubito articulum excutiat, sed circa medium inter anum ac pudendum locum, & juxta os sacrum se appendat.

LXXXVIII. Laudatur etiam is qui per utrem hunc articulum reponere conatus est. 2 Et jam sane aliquos vidi, qui præ imperitia, etiam extra & retro luxatos, per utrem reponere conabantur, non animadvertentes quod magis ipsum ejicerent quam reponerent articulum. 3 Nam qui primus excogitavit, haud dubie ad intro elapsos articulos, per utrem repositionem tentavit. 4 Nosse igitur oportet quod alia multa utre sunt potiora. 5 Oportet autem utrem non inflatum intra femora ponere, quantum fieri potest supreme ad locum inter anum ac pudendum adductum: 6 & facto à patellis genu initio, femora per fasciam usque ad mediam femorum partem deligare: 7 deinde in partem utris solutam folle ex officina fabri immisso inflare, & utrem cogere, ut distendatur. Hominem vero in latus decumbere oportet, & læsum crus superne

15 πω. ἡ μὲν δὴν προσθεσις αὐτη' ἐστί.
8 σκολιάζον) ἢ κάκιον οἱ τολεῖσι, ἢ
ὡς ἐγὼ εἴρηκα. ὁ γὰρ καλαδέσας τὰς
μηρὰς ἐπὶ συχνὸν, ἀλλὰ μέχρι τὰ
γόνατα, ὁ δ' προσκαλαπείνας. χρὴ
ὃ κὴ προσκαπελέγειν. 9 ὅμως ὃ κδη
πνες σύβαλον, ῥηδίως προάγμασι
ἐπιτυχόντες. δύφορως ὃ δ' πάνυ ἔχα
λαναγκάζεσθ ἅτως. 10 ὁ, τε γὰρ
ἀσκὸς ἐμφυσωμένω, δ' τὰ ὀγκηρό-
τατα αὐτ ἔχα προς τῷ ἄρθρω τῆς
κεφαλῆς, ὡς δεῖ μάλιστα σκμο-
χλοῦσθαι. 11 ἀλλὰ κὴ τ ἐωυθεν,
ὡθ μέσος κὴ τ' μηρῶν ἴσως, ἢ κὴ
τὸ μέσον, ἢ ἐπ καλωτέρω. οἵ τε αὖ
μηροὶ φύσ γωσσι πεφύκασιν.
ἐωωθεν γὰ σαρκώδεές τε ὁ ξυμμη- 3
ροι· ἐς ὃ τὸ κάτω ὑπόξηροι. ὥσπ ὁ
ἡ τ μηρῶν φύσις ἐπαναγκάζει τ
ἀσκὸν λαβ ἐπικομροτάτ χωρίσ.
12 εἴ τε δ' τὶς σμικρὸν σύηθσ τ
ἀσκὸν, μικρὰ ἡ ἰσχὺς ἔσται ἀδυνά-
τος ἐστιν ἀναγκάζειν τὸ ἄρθρον.

LXXXIX. Εἰ ὃ δεῖ ἀσκῶ χρέε-
σθαι, ἐπὶ πολὺ οἱ μηροὶ ξυνδετέοι
ὡθ ἀλλήλας. 2 κ ἅμα τῇ κατα-
βάσ δ' σώματος ὁ ἀσκὸς φυσητέος.
τὰ δ' σκέλεα ἀμφότερα ὁμῶ κα-
τηδεῖν χρὴ τότω τῷ τρόπω τ ἐμβο-
λῆς ἐπὶ τ τελοῦντ. χρὴ δὲ ὡδὶ
ὡθεῖσθ μ πιέζ χρὴ πάσῃ τῇ τέ-
χνῃ, ὅκως ὑγιὲς μ ποιήσῃς τὸ νοσέον.
3 εἰ ὃ πολλοῖσι τρόποισιν οἷόν τε εἶη
ὑγιέας ποιῆσ, τ ἀσχλοτάτ χρὴ
αἱρέεσθαι. κρ γὰ ἀνδραγαθικώ-
τερον τότ κ τεχνικώτερον, ὅσις μὴ
ἐπίφθονέ δημοφιλέ κινδηλίης. 4
ὧδε δ' νῦν ὁ λόγος ἐσὶν, τοιῇδε τ' αὖ
λινες καζικίδιοι καταβάσιες εἶεν τῷ
σώματος, ὥσπ ὀκ τ' παρεόντων τὸ
δύπορον δύναιτ' ἂν. 5 τότ μ, ὡς τὰ
δεσμὰ τὰ ἱμάντινα μὴ παρείη τὰ
μαλθακὰ κρ σπογγιέα, ἀλλ' ἢ
σιδήρεα

perne habere. Atque hic quidem
est apparatus: 8 sed plerique pe-
jus præparant quam ego nunc
dixi. Non enim deligant femora
ad multam partem, sed solum
genua, & non insuper extendunt:
est autem insuper extensio quo-
que facienda. 9 Attamen aliqui
jam ' reposuerant, facile rem 310
assequuti. Non autem ita facile
est coactionem hoc modo perfi-
cere. 10 Nam & uter dum inflatur, tumidissimas partes suas ad articuli caput non habet, quod maxime emoliri oportet: 11 sed inferius ipso, medius ipse locatus est circa media femora, aut adhuc inferius: & rursus femora
ipsa natura sunt curva. Superne 3
enim carnosa sunt, & inter se
sociata: Inferne vero sicca, ut
etiam natura femorum ' utrem 315
ab opportunissimo loco repellat.
12 Si vero quis parvum utrem
imponat, fieri non potest ut par-
vum robur articulum cogat.

LXXXIX. Si itaque utre uti velis, femora inter se ad multam partem colliganda sunt:2 & una cum corporis extensione uter inflandus est. Crura vero ambo deliganda sunt usque ad finem in hoc repositionis modo. At vero in universa arte hoc plurimi facere præ omnibus oportet, ut id quod ' ægrotat sanum facias: 3 Si ve- 320
ro multis modis fieri possit sanatio, ut eum qui minime molestus est eligas. Nam & virum bonum, & artis peritum, hoc declarat, qui populo imponere non studeat. 4 Verum de quo nunc sermo est. Tales quædam sunt familiares extensiones corporis, ut ex his quæ adsunt expedita ac facilis reperiri possit. 5 Nam si vincula ex loris mollia ac lenia non affuerint, sed aut ferrea, aut

funes

σιδήρεα, ἢ ὅ τι ἄλλα, ἢ χοινία τεινίνοις χρὴ " ἢ ἐρρήγμασι τυχὸν ἐλαίοις 4 νεῶν πρεπεστάτοις τούτοις μάλιστα, εἰ μέλλοι τις δεσμεῖν καθήκειν τ' ἔπι ἐπωλένιον. 6 ἔπειτα ὕτω δεῖν ποῖσι δεσμοῖσι· τῶτο ἦ ἐπὶ κλίνης χρὴ, ἥτις ἰσχυροτάτη τ' μεγίστη τ' παρεσσίων, καθάπερ ὁ ἄνθρωπον. τ' ἦ κλίνης τὰς πόδας, ἢ τὰς πρὸς κεφαλῆς, ἢ τὰς πρὸς ποδῶν, ἁρμοσθῆναι " πρὸς τ' ἄδον, εἴ τε ἔξωθεν ξυμφέροι, εἴ τε ἔσωθεν. 7 πρῶτα μὲν τὰς ἑτέρας πόδας παρεμβεβλῆσθαι ξύλον τετράγωνον, καλόν, διῆκον ἀπὸ τ' ποδὸς πρὸς τ' πόδα. καὶ, ἰὼν μὲν λεπτὸν ἔη τὸ ξύλον, προσδεδέσθω πρὸς τὰς πόδας τ' κλίνης· ἰὼν δὲ παχὺ ἔη, μηδέν. 8 ἔπειτα τὰς λοχὰς χρὴ τ' δεσμῶν, καὶ τ' πρὸς τ' κεφαλῆς, καὶ τ' πρὸς τ' ποδῶν, προσδῆσαι ἑκατέρωθι πρὸς τὸ ὕπερον, ἢ πρὸς ἄλλό τι τοιῦτο ξύλον. ὁ ἦ δεσμὸς ἐχέτω ἰθυωρίην καὶ τὸ σῶμα, ἢ ὀλίγον ἀνωτέρω. 9 ξυμμέτρως ἦ σκληράσθω πρὸς τὰ ὕπερα ὡς ὀρθὰ ἑστῶτα, τὸ μὲν πρῶτα τ' ἄδον ἐρείδηται, τὸ ἦ πρῶτα τὸ ξύλον τὸ παρεσκευασμένον. 10 κἄπειτα ὕτω τὰ ὕπερα ἀνακλῶντα χρὴ τ' καθίστασιν ποιέειν. λοχέες δὲ κλιμακῖδες ἰσχυρὰς ἔχουσι τὰς κλιμακτῆρας ὑποτεταμμένας ὑπὸ τ' κλίνων, ἀνὰ μέσον τε καὶ ξύλα καὶ πρῶτα τεταμένα, ὡς τὰ ὕπερα πρὸς τῶν κλιμακτήρων τὰς ἁρμόζοντας ἔνθεν καὶ ἔνθεν προστηρηθμένα, ὕτω τ' καθίστασιν· ποιεῖσθαι τ' δεσμῶν.

xc. Ἐμβάλλειν ἦ μηρῶ ἄρθρον καὶ τένδε τ' τρόπον, ἰὼν ἐς τὸ ἔσω ὀλισθῇ, ἐς τὸ ἔμπροσθεν. κλίνακα χρὴ καθεύδοντα ἐπὶ καθῆσθαι τ' ἀνθρώπον. ἔπειτα τὸ μὲν ὑγιὲς σκέλος ἡσύχως κατατείναντα πρόσθεν

funes nautici aut ' domestici, 325
fasciis aut panniculis laneis ea
maxime parte amplius obvol-
vere oportet, qua vincula de-
tentionem factura sunt, 6 at-
que ita vinculis deligare: dein-
de in lecto robustissimo & ex
præsentibus maximo, homi-
nem bene extendere oportet,
hoc modo. Lecti pedes qui
ad caput sunt, aut à pedibus,
ad limen januæ, intus aut fo-
ris prout commodum fuerit fir-
mentur. 7 Ad alteros tamen
lecti pedes lignum ' quadran- 330
gulare transversum objiciatur,
ita ut à pede ad pedem per-
tingat. Et si quidem tenue
fuerit lignum, ad pedes le-
cti deligetur. Si vero cras-
sum, non est opus: 8 dein-
de initia vinculorum, & eo-
rum quæ à capite sunt, &
eorum quæ à pedibus, utra-
que alligentur ad pistillum,
aut ad aliud hujusmodi li-
gnum: ita ut è directo cor-
poris sint, aut paulo super-
rius. 9 Moderate vero exten-
dantur ad pistilla erecta consi-
stentia, quorum ' alterum ad 335
limen, alterum ad lignum ob-
jectum firmetur, 10 atque sic
refractis pistillis extensio fiat.
Sufficit autem scala quæ robu-
stos gradus habet, sub lectum
extenta, pro limine ac ligno
objecto, quo pistillis ad conve-
nientes gradus hinc atque il-
linc firmatis, ita vinculorum ex-
tensio fiat.

xc. Porro reponitur femoris
articulus etiam hoc modo, si ad
internam, & ad anteriorem par-
tem luxatus fuerit. Supra scalam
in terram ' defixam hominem, 340
collocare oportet: deinde sanum
crus placide extentum deligare,
ubi

δῆσαι, ὅκως αὖ ἁρμόσῃ. [2] ὁκ ὄ ἔστι ναρθῆκα, εἰς κεραμίου ὕδωρ εἰσχεῦαι ἐκκρεμάσαι, ἢ ἐς σφυρίδα λίθους ἐμβάλλοντας. ἕτερον τρόπον ἐμβολῆς. λύε ἐς τὸ εἴσω ὀλιγοστόν, σφιγγόμενον χρὴ ἁρμόσαι μεταξὺ δύο κύλων, ὑψηλὸν ἔχοντα συμμέτρως. [3] σφιγγέτω ὄ ἔστι σφιγκτὴρ τὸ ἐν μέρει ὁ νοσέων, ὅσον τὸ πυγαῖον. σφαδήσας ὄ σφὶ τὸ σῆθος ἔστ ἀνθρώπου ἐμμένον, ἐπικαθήσας τὸν ἄνθρωπον ἐπὶ τὸ σφιγγόμενον ἔστ σφιγκτήρ. [4] εἶτα σφιγκλᾶσθαι τὸ σῆθος σφὸς τὸν κύλον σφαιρὶ λινῷ. ἔπειτα τὸ μὴ ὑγιὲς σκέλος κατεχέτω ἵνα, ὡς μὴ σφαλήσηται. ὁκ ὄ ἔστι ναρθὴξ ἐκκρεμάσαι βάρος, ὅσον ἁρμόζῃ, ὡς κὴ σφῶσαι εἰρηται. [5] σφῶτον μὲν δὴ δεῖ εἰδέναι, ὅτι πάντων τῶν ὀστέων αἱ ξυμβολαί εἰσιν ὡς ἐπὶ πολὺ ἡ κεφαλὴ κὴ ἡ κοτύλη. [6] ''ἐφ' ὧν ὄ ἔστι καὶ ἡ χώρα κοτυληδὴς καὶ ἐπίμακρος, ἔνια ὄ ἔστ χρεῶν γλίσχρος. δέες εἰσίν. ἀεὶ ὄ ἐμβάλλειν δεῖ πάντα τὰ σκιπτόντα ἄρθρα, μάλιστα μὲν δύθυς σφιγκρήμα ἐπ θερμῶν ἐόντων. εἰ ὄ μή, ὡς τάχιστα. [7] κὴ γὰρ τῷ ἐμβάλλοντι ῥᾴτερον ἔστ ἰητρὸν ἐστιν ἐμβαλεῖν. κὴ τῷ ἀσθενέοντι πολὺ ἀπονωτέρη ἡ ἐμβολή, ''ἢ πολὺν διοιδέειν ἐστὶ δεῖ ὄ ἀεὶ πάντα τὰ ἄρθρα, ' ὁκόταν μέλλῃς ἐμβάλλειν, σφοδρυνάμαλάξαι κὴ ἀμαξιλλίσαι. ῥᾷον γὰρ ἐξελᾷ ἐμβάλλεσθαι. [9] σφιγκτὸν πάσας τὰς ἄρθρων ἐμβολὰς ἰσχναίνειν δεῖ τὸν ἄνθρωπον, μάλιστα μὲν δεῖ τὰ μέγιστα ἄρθρα καὶ χαλεπώτατα ἐμβάλλειν. ἥκιστα ὄ δεῖ τὰ ἐλάχιστα καὶ ῥᾳδιστα.

XCI. ''Δακτύλων ὄ ἐὼν σκιπέσῃ ἄρθρον, ἐὼν τε τὸ σφῶτον τῶν χειρὸς, ἐὼν τε τὸ δεύτερον, ἐὼν τε τὸ τρίτον,

ubi commodum fuerit: [2] ex siniſtro vero vas teſtaceum aqua plenum, aut ſportulam lapidibus refertam appendere. Alius repoſitionis modus, ſi ad internam partem luxatus fuerit. Inter duas columnas trabem moderata altitudine deligare oportet. [3] Præmineat autem una pars trabis pro magnitudine natium: & ubi ſtragula circum pectus' hominis deligaveris, ipſum hominem ſupra præminentem trabis partem collocato, [4] & deinde pectus ad columnam lato aliquo vinculo alligato. Poſtea ſanum quidem crus detineat aliquis, ut ne circumagatur. Ex læſo vero appendatur pondus quantum congruit, velut etiam prius dictum eſt. [5] Primum igitur ſcire expedit, quod omnium oſſium commiſſuræ plerunque ſunt caput & acetabulum. [6] In quibuſdam vero & 'locus acetabuli formam re- fert, & oblongus eſt. Quidam vero loci leviter ſinuoſi ſunt. Semper autem reponere oportet omnes articulos elapſos, maxime quidem ſtatim dum adhuc calidi ſunt: Sin minus, quam celerrime. [7] Nam & ei qui reponit, facilius ac citius reponere contingit, & ægroto multo minus doloris affert repoſitio priuſquam intumuerit. [8] Omnes etiam articulos ubi reponere voles, præmollire ac 'commo vere oportet. Sic enim facilius reponi ſolent. [9] Circa omnes autem articulorum repoſitiones hominem attenuare oportet, maxime circa maximos articulos & repoſitu difficilimos: minimum circa minimos & faciles.

XCI. At vero ſi digitorum articulus, ſive primus, ſive ſecundus, ſive tertius in manu exciderit,

τρίτον, ὁ αὖθις καὶ ἴσος τρόπος τῆς ἐμβολῆς. χαλεπώτερα μὲν ἀεὶ τὰ μέσα τῶν ἄρθρων ἐμβάλλειν. ἐκπίπτει δὲ καὶ τέσσαρας τρόπους, ἢ ἄνω, ἢ κάτω, ἢ ἐς τὸ πλάγιον ἑκατέρωθεν. [2] μάλιστα μὲν ἐς τὸ ἄνω. ἥκιστα δὲ ἐς τὰ πλάγια, ἐν τῷ σφόδρα κινεῖσθαι. ἑκατέρωθεν δὲ τῆς χώρης, ἔκβεβήκασιν, [1] ὥστε ἁμῶς ἐμβῆναι. διὸ μὲν δὴ ἐς τὸ ἄνω ἔκπεσον, ἢ ἐς τὸ κάτω, ἀμφὶ τὸ λοιπὸν εἶναι τοῦτο τὸν χῶρον, ἢ ἐκ τῶν πλαγίων, καὶ ἅμα μικρῆς ἐούσης τῆς ὑπερβάσεως, διὰ μεζόνων τὸ ἄρθρον, ῥᾴδιον ἐστιν ἐμβάλλειν. [3] τρόπος δὲ τῆς ἐμβολῆς ὅδε. [4] ἀπειλίξας τὸν δάκτυλον ἄκρον ἢ ἐπιδήσαντα ἴνι, ἢ ἄλλῳ τρόπῳ τοιούτῳ τινί, ὅκως, ὅταν καθιστᾷ. νης ἄκρῳ λαβόμενος, μὴ ἀποληφθήνῃ. ὅταν δὲ ἀπειλίξῃς, τὸν μὲν ἕνα ἀφαλάσσας αὖθις ἐᾷ καρπῷ τῷ χηρός, τὸν δὲ ἕτερον καταλημμένως. [5] ἔπειτα καθιστάνειν ὡς ἐοικότων ἀμφοτέρους οὓς μάλα, καὶ ἅμα ἀπῶσαι τὸν ἐξεστηκότα ἄρθρον ἐς τὸν χῶρον. [6] διὰ δὲ ἐς τὸ πλάγιον ἔκπεσον, τῆς μὲν καθιστάσεως ὁ αὐτὸς τρόπος. ὅταν δὲ δὴ δοκῇ σοι ὑπερβεβηκέναι τὸν γραμμὸν, ἅμα χρὴ καθιστένειν ἀπῶσαι ἐς τὸν χῶρον οὗτος. [7] ἕτερον δὲ ἴνα ἐκ τοῦ ἑτέρου μέρεος ἐν δακτύλοις φυλάσσειν καὶ ἀνωθέν, ὅκως μὴ πάλιν ἐκπέσῃ δηλονότι.

XCII. [1] Ἐμβάλλειν δὲ ἐπὶ κέως καὶ αἰ [2] σαῦραι αἱ ἐκ τῶν φοινίκων πεπηγμέναι, διὰ καταπλέκης ἔνδεν καὶ ἔνδεν τὸν δάκτυλον λαβόμενον, τῇ μὲν ἑτέρῃ τῆς σαύρης, [3] τῇ δὲ ἑτέρῃ τοῦ καρποῦ τῆς χηρός. ὅκωτε δὲ ἐμβάλλῃς, ἐπιδεῖν δεῖ

derit, idem ac æqualis repositionis modus est: difficilius tamen semper maximi articuli reponuntur. Excidunt [1] autem quatuor modis, aut sursum, aut deorsum, aut in obliquum utrinque: [2] maxime quidem superne, minime autem in obliquum, in vehementi motu. Utrinque autem in ea parte in quam exciderunt, velut crepido est. Si quidem igitur ad supernam aut infernam partem exciderit articulus, eo quod levior est hic locus quam à lateribus, & simul parva facta est transgressio, facile est reponere. [3] Modus autem repositionis sic habet. [4] Digitum summum aut deligamento aliquo, aut alia quapiam hujusmodi re obvolvito, ut ne ubi summum digitum apprehensum extendis elabatur. Quum autem obvolveris, alter quispiam manum supra juncturam apprehendat, alter digitum obvolutum, [5] atque ita uterque ad seipsum probe extendat, simulque elapsum articulum ad sedem suam detrudat. [6] Si vero in obliquum excidit, extensionis quidem idem modus est. Ubi vero jam visus fuerit tibi articulus lineam transgressus esse, simul cum extensione statim ad locum suum detrudere oportet, [7] ita ut alius quidam ex altera digiti parte observet ac repellat, ut ne rursus illic elabatur.

XCII. Moderate quoque repositionem faciunt [2] vimineæ texturæ, fauræ, id est, lacertæ appellatæ, ex palmis contextæ: ita ut dum digitum hinc atque illinc distendis, [3] altera manu lacertam, altera manus juncturam apprehendas. Postquam autem repositeris, deligare oportet lin-

ὀφονίοισιν ὡς ἔχιστα λεπτοτάτοισι, κεκηρωμμένοισι κηρωτῇ, μήτελίῳ μαλακῇ, μήτε λίῳ σκληρῇ. ἀλλὰ μετρίως ἐχέτω. ἡ μὲν γὰρ σκληρὴ ἀφίστησιν ἀπὸ τοῦ δακτύλου· ἡ δὲ ἀπαλὴ καὶ ὑγρὴ διατήκεται καὶ ἀπόλλυται, ἐρεθιζομένη τῷ δακτύλῳ. 4 λύειν δὲ ἄρθρον δακτύλου τελεῖον ἢ τεταρταῖον. τὸ δὲ ὅλον, ἢν μὲν φλεγμαίνῃ, πυκνότερον λύειν. ἢν δὲ μὴ, ἀραιότερον. καθὼ πάντων δὲ τῶν ἄρθρων τοῦτο λέγω. 5 καθίστασθαι δὲ τὸ δακτύλου τὸ ἄρθρον τεσσαρεσκαιδεκαῖον. ὁ αὐτὸς δὲ ἐστὶ θεραπείης τρόπος δακτύλων χεῖρός τε καὶ ποδός. 6 ὅσοισι δὲ πάσεις ἢ τὰς τοῦ ἄρθρων ἐμβολὰς δεῖ ἰσχναίνειν καὶ λιμαγχονέειν ἄχρι εὐδόμης. 7 καὶ, ἐὰν μὲν φλεγμαίνῃ, πυκνότερον λύειν, ἢν δὲ μὴ, ἀραιότερον. ἡσυχίλιν δὲ δεῖ ἔχειν ἀεὶ τὸ πονέον ἄρθρον, ὡς ὡς ἥκιστα ἐκπιμπλῆσθαι μύου κέεσθαι.

XCII. Γόνυ δὲ ὀδηδέστερον ἀγκῶνος, διὰ τὸν δύσκολίην καὶ τὸν σύφυιον· διὸ καὶ ἐκπίπτει ῥᾷον. 2 ἐκπίπτει δὲ πολλάκις εἴσω. ἄλλοσε καὶ ἔξω καὶ ὄπισθεν. 3 ἐμβολαὶ δὲ ἐν τῷ συγκεκάμφθαι, ἢ ἐκλακτίσαι ἀγκῶνα, ἢ σπειρίξαι ταινίῃ ὀγκῳ ἐν τῇ ἰγνύῃ, καὶ εἰς ἀμφὶ τὸν ἔξυφνης, ἐς ὀκλασιν ἀφιέναι τὸ σῶμα. 4 δυνάμενον δὲ καὶ καθυπνόμενον μετρίως, ὥστε ἀγκὼν, ἐμπίπλη τὸ ὄπισθεν. τὸ δὲ ἔνθα καὶ ἔνθα, ἐν τῷ συγκεκάμφθαι, ἢ ἐκλακτίσαι. 5 ἄλλοσε ἐν καταστάσιος μετρίης ἡ διόρθωσις ἅπασι κοινή. 6 ἢν δὲ μὴ ἐμπίπτῃ, τοῖσι μὲν ὄπισθεν ξυγκάμπτειν ὁ δυνάμενον, ἄλλοσε δὲ τοῖσι ἄλλοισι. πάνυ μινύθει

teis quam citiſſime tenuiſſimis inceratis, cera neque valde molli, neque valde dura. Dura enim de digito abſcedit. Mollis autem & liqueſcens eliquatur, & digito caleſcente deperit. 4 Solvendus autem eſt digiti articulus tertia aut quarta die. In ſumma, ſi inflammatus fuerit, frequentius ſolvendus eſt: Sin minus, rarius. De omnibus articulis hæc dico. 5 Reſtituitur digiti articulus decimaquarta die. Idem vero eſt curationis modus digitorum manus ac pedis. 6 Circa omnes autem articulorum repoſitiones attenuare oportet ac fame macerare uſque ad ſeptimum diem: 7 & ſi inflammati ſint, frequentius ſolvere: Sin minus, rarius. Quietem vero ſemper habere oportet afflictum articulum, & quam optime figuratum poſitum eſſe.

XCIII. Genu porro propter expeditam ac facilem naturam, mitius eſt quam cubiti gibbus. Quare etiam facile excidit. 2 Excidit autem ſæpe intro: Sed & extra, & in poſteriorem partem. 3 Repoſitiones autem fiunt ex repentina conflexione aut ex calcitratione: aut convolutam faſciæ molem in poplite ponito, & circum illam corpus ita ad flectendum genua in terram dimittito. 4 Poteſt etiam ubi in poſteriorem partem excidit, moderata extenſione reponi, veluti cubiti gibbus. Si vero hac aut illac exceſſit, ex conflexione aut ex calcitratione reponitur. 5 Cæterum directio ex moderata extenſione omnibus communis eſt. 6 Si vero non inciderit, hi quibus in poſteriorem partem excidit, flectere non poſſunt: Sed neque alii ita valde: minuitur autem

δὲ μηρῶ καὶ κνήμης τέμνεσθαι. 7 ὧν δὲ ἐς τὸ εἴσω, βλαισότεροι. μινύθῃ δ' τὰ ἔξω. ὧν δὲ ' ἐς τὸ ἔξω, γναστότεροι. 8 χωλοὶ δὲ ἧσσον. καθῶ δὲ τὸ παχύτερον ὀστέον ὀχεῖ, μινύθῃ δὲ τὰ εἴσω. ὃκ ἰγνεῖς δὲ καὶ οὐ αὐξήσῃ κῆ λόγῳ τ' ἐσθῶσιν.

XCIV. Τὰ δ' κῆ τὰ σφυρὰ καλαπίπτῳ ἰσχυρῶς δέεται, ἢ τῆσι χερσίν, ἢ ἄλλοισι τοιούτοισι. καθεζώστῳ δ' ἅμα ἀμφότερα ποιέοντα. 2 κοινὸν δ' τῶπο ἅπασι. τὰ δ' οὐ ποδί, " ὡς καὶ τὰ οὐ τῇ χερὶ ὑγιέες. τὰ δ' τ' κνήμης ξυγκοινωνέοντα καὶ ἐκπεσόντα ὃκ ἰγνεῖς, ἢ κῆ οὐ αὐξήσῃ ἐξαρθήσαντα, ταῦτα, ἃ κῆ οὐ χερί. 3 ἐκόσοι δὲ ' πηδήσαντες αὖθις ἐσπέσωσι τῇ πλέγνῃ, ὥστε ἀμφιθῶσι τὰ ὀστέα, καὶ φλέβας ἐκπιμπλᾶσι, κῆ νεῦρα ἀμφιφλαδῶσι. 4 ὁκόταν ἰγνῖλαι εἶα τὰ ὀδνὰ, κίνδυνος μὴ σφακελίσαντα τὸν ἐόντα πεπίσσωσι. 5 " ῥοιώδη μὲν γὰρ τὰ ὀστέα. τὰ δὲ νεῦρα ἀλλήλοισι κοινωνέοντα.

XCV. " Ἐπὶ τε ὅσιν μάλιστα καλεπεχεῖσιν, ἢ ὑπὸ τραύματος, ἢ ὃκ κνήμης, ἢ οὐ μηροῦ, ἢ νόσων ' ἀπολυθέντων, ἃ κοινωνέῃ τούτων, ἢ ὃκ καλακλίσῃ ἀμελέως, ἐμελάνθη πλέγνη· ἐστὶ τούτοισι παλιγκοτέοντα ὃκ τῶν τοιούτων ἐστίν. ὅτε δ' καὶ ὡς τῷ σφακελισμῷ γίνονται " πυρετοὶ ὀξέες, λοιμώδεες, γνώμης ἀπλῆμμοι, παχυθάνατοι, " ἐπ φλεγμῶν αἱμορροΐδων πελιώσιες. 3 σημήια δὲ τῶν παλιγκοτησάντων, ὧν τὰ ὀκχυμώματα, καὶ

autem femoris & tibiæ anterior pars. 7 Si vero intro, valgiores fiunt. Minuuntur autem externæ partes. Si vero extra, ' magis vari ac detorti, 8 minus claudi fiunt, craſſiore autem oſſe vehuntur, & internæ partes minuuntur. At ſi ex nativitate, aut in augmento hæc fiant, juxta priorem rationem res ſe habet.

XCIV. Cæterum articuli circa malleolos luxati extenſione vehementi opus habent, aut manibus, aut aliis hujuſmodi: & ſimul directione utrunque præſtante. 2 Commune autem hoc eſt omnibus. At vero luxationes articulorum in ' pede, velut cas quæ in manu fiunt ſanabis. Qui vero cum tibia communionem habent, & ex nativitate elapſi ſunt, aut etiam in augmento luxati, eandem cum manu repoſitionem expetunt. 3 Quicunque vero facto ſaltu ex ſupernis, calcaneo innitentes ſe firmarunt, ſic ut oſſa diſparata ſint, & venæ humores effuderint, & nervi contuſi ſint: 4 ſi graviter hæc acciderint, periculum eſt ne corruptione accedente per ' omnem vitam affligantur: 5 obtorta enim fiunt oſſa.

XCV. Nervi autem inter ſe communionem habent. Quin & quibus fractis, aut ex vulnere, vel in tibia, vel in femore, aut nervis exolutis qui his communicant, aut ex negligenti decubitu, calcaneum fuerit denigratum, 2 etiã his maximæ recrudeſcentiæ ex talibus fiunt. Quandoque etiam ad corruptionem accedunt febres acutæ, ſingultuoſæ mentem percellentes, citam mortem' inducentes, & inſuper venarum ſanguiſluarum livores. 3 Signa recrudeſcentium ſunt, ſi effuſo ſangui-

καὶ τὰ μελάσματα, καὶ τὰ περὶ τοῦτα ὑπόκληρα, καὶ ὑπέρυθρα, ὡς τε ξυὶ σκληρύσματα πελιδνωθῇ, κίνδυνος μελανθιάσαι. " ὡὶ δὲ ὑποπέλια ἢ, ἢ κὴ πέλια μάλα καὶ σκληρὰ, ἢ ὑπόχλωρα καὶ μαλακὰ, τοῦτο ἐπὶ πᾶσι τοιούτοις ἀγαθόν. 4 ἡ ἴησις, ὡς μὲν ἀπύρετον ἕν, ἐλλέβορον. ὡς δὲ μὴ, μή. 5 ἀλλὰ ποῶν ὀξύγλυκυ, εἰ δέοι. ἐπίδεσις δὲ ἄρθρων. " ἐπὶ δὲ πύκνα μᾶλλον, τοῖσι φλάσμασιν ὀδυνίοις τελέοις καὶ μαλθακωτέροις. πίεξις ἧσσον. 6 ἐφεστρωτέον δὲ τὰ τελέστα τῇ πλέγνῃ. τὸ σχῆμα, ὅπως ἡ ἐπίδεσις, ὡς μὴ ἐς τὴ πλέγνιν ὀπτιέζῃ. 7 νάρθηξι δὲ μὴ χρέεσθαι.

XCVI. " Οἷσι δ' αὖ σκέλη ὀπὲς ἢ αὐτὸς, ἢ ξυὶ τῇ ἐπιφύσῃ, σκιπίσθω μᾶλλον ἐς τὸ εἴσω. 2 ὡὶ δὲ μὴ ἐμπίσῃ, λεπίνεται ἀνὰ χρόνον, τό, τε ἰσχίον καὶ ὁ μηρὸς, καὶ κνήμης τὸ ἀντίον τῷ ὀλισθήματι. " ἐμβολὴ δὲ καὶ ἄλλη ὥσπερ καρπῷ. 3 " καθάπασις ἢ ἰσχυρή. ἴησις δὲ νόμῳ ἄρθρων. παλίσκιστα, ἧσσον ἢ καρπῷ, ὡὶ ἡσυχάσουσι. δίαιτα μείων ἐλινύουσι. 4 τὰ δ' ὀκ φυσῆς ἢ σὺν αὐξήσῃ, καὶ λόγον τὸ πρότερον.

ne fugillata, & denigrata, & vicina his, subdura ac subrubra fuerint. Si enim cum duricia livescant, periculum est ne nigrescant. Si vero sublivida sint, aut etiam livida mollia & diffusa: aut cum virore subpallida ac mollia: hæc in omnibus talibus bona sunt. 4 Curatio, si febris abfit, veratro in potu dato, fit: sin minus, non. 5 ' sed potu si opus sit, favorum cremor decoctus, aut acetum mulsum dulce detur. Deligatio convenit qualis in articulis. Ad contusiones autem magis quam ad omnia, linteis pluribus ac mollioribus utendum est, & minus comprimendum, 6 & plurima insuper calceneo obvolvenda. Figura sit velut deligatio postulat, ut ne ad exprimatur. 7 Ferulis utendum non est.

XCVI. Quibus vero aut ipse pes solus excesserit, aut' cum appendice, excidit quidē magis ad internam partem: 2 his si non rursus incidat, attenuatur progressu temporis & coxa, & femur, & tibiæ pars luxationi oppositæ. Repositio est velut junctura ad manum. 3 Extensio autem vehemens. Curatio pro lege articulorum. Recrudescit, sed minus quam manus articulus sive juncture, si quieverint. ' Victus parcior quiescentibus expedit. 4 Quæ vero ex nativitate, aut in augmento fiunt, juxta priorem rationem.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΜΟΧΛΙΚΟΝ.

HIPPOCRATIS VECTIARIVS.

Basil.græc. Foesius sect. VI. 114. 841. Foes.

pag 506

ΡΙΣ καλεαγεῖσα ἀναπλάσσεσθαι οἷη τε αὖ χρόνον. " κ' ἢν μὲν ἓν ὁ ξυνδῆται, ἄλλῳ ὀθονίῳ συναποδέουσα ' λοπῷ καρχηδονίῳ, ἢ σὺ ἄλλῳ, ὧ μὴ ἐρεθιεῖ. 2 " τῷ λοπῷ δὲ τὰς ὠδλακώδιας ὠδλαγωγέων, καὶ ἀναλαμβάνων. 3 τοῦτο δὲ ἐπίδεσις καταποιεῖ. " ἴησις ἄλλη. ἅμα δὲ τῷ ξυμβαλεῖν ἢ θεῖον ξυὺ κηρῷ αὐτίκα ἀναπλάσσω. 4 " ἔπειτα ἀναχωγεύσιν τοῖσι δακτύλοισι ἐσμαλτούμενον καὶ ὠδλαφρέοντα. " καὶ τὸ καρχηδόνιον πωροῖτο αὖ. 5 καὶ ἢν ἕλκος ᾖ, καὶ ἢν ὀστέα ἀπίῃ μέλλῃ. ἀγαθὰ γὰρ παλιγκοτώτατα οὕτω ποιητέα.

VI. " 6Ους καλεαγὸν μὴ ἐπιδεῖν, μηδὲ καταπλάσσειν. ἢν δὲ ' τι δέῃ, ὡς κηρώτατον καὶ θεῖον ὠδλαγωγέων. " ὧν 2 δὲ ἔμπυα τὰ οὖτα ἀφ' ἁπαχέος δυσεισκέλεα. πάντα δὲ τὰ ὑπόμυξα καὶ τῇ ὑγρῇ σαρκὶ ταλήσεα ἐξαπατᾷ μὲν βλάβῃ γίνεται σμικρὴ τὸ πυῶδες. " ἔστι γὰρ 2 ἄπαρκα καὶ ὑδατώδεα. 3 μύξης πλέα. " ὅπου δὲ κῆ οἷα ἐόντα θανατώδεά ἐστι παρεόντα. " ὧν τῶν 4 καῦσις πέρι, τάχιστα ὑγιάζει. κυλλὸν δὲ κῆ μεῖον γίνεται τὸ ἕλκος, ἢν πέρι καυθῇ. 4 " ἢν δὲ σμα-

NASUS autem confractus eodem momento conformari potest. Si quidem igitur cartilago desidit, derasam lintei lanuginem Carthaginiensis corii cortice, aut aliqua alia re quæ non irritet, 2 convolutam, in nares immittere oportet. 3 Id autem deligatio præstat. Est & alia curatio, ubi simul injecto sulphure cum cerato, statim nasus componitur, 4 deinde digitis immissis explorando continetur, & in alteram partem convertitur. Carthaginiense vero corium finendum, donec callum obduxerit, 5 sive ulcus adfuerit, sive ossa discessionem factura sint. Neque enim committendum ut sic maxime recrudescant.

VI. Auri fractæ neque vinculum, neque cataplasma adhibendum. Quod si quo sit opus, ceratum quam maxime leve, aut sulphuris agglutinatio conveniet. 2 At quibus aures ad suppurationem tendunt, iis pus crassiore loco reperitur. Tibi autem imponent quæcunque 3 submucosa & humida carne plena sunt, ac neque ex hujusmodi sectione detrimentum contingit. Ubi autem, & quænam mortifera existant, ea sunt apposita. Aures cito fanescunt si in utramque partem ferramentum candens adigatur. Mutila tamen & minor candenti ferro præter trajecta auris redditur. 4 Quod si aperta fuerit, levi

ἢ, κέφω ἐνείμω δεήσῃ χεῖσθαι.

VII. " Γνάθοι ἢ κλασσῶν) 4
πλὴν πολλάκις καὶ καθίσαντας.
2 " σκιπίζεσι δὲ ὀλιγάκις, 1
μάλιστα μὲ χασμωμένοισιν. ἐ
γὼ σκιπίζῃ, ἵνα μή τις χανὼν
μέγα ῥήξανέῃσι. 3 " σκιπί- 2
ζῃ δὲ μᾶλλον, ὅπου τὸ νεῦρα σ᾽
στραγγίον, ἐς λευγισμάτα σιω-
δίδοῖ." σημεῖα παρέχει ἡ κάτω 3
γνάθος. 4 καὶ παρέστραπται
πανταχῇ τῷ σκιπίώματος,
ξυμβάλλειν δ᾽ οὐκ ἀν δύναιτο. 5 " ἢν 4
δὲ ἀμφότερα ἐκσείσωσι,
μᾶλλον συμβάλλουσιν ἢσσον
ἀστραβέες. δηλοῖ δὲ τὰ ὄρια
τῶν ὀδόντων τὰ ἄνω τοῖσι κάτω
κατ᾽ ἔξιν. 6 ἢν οὖν ἀμφότερα
σκιπεσθῇ μὲν αὐτίκα ἐμ- 5
πέσωσι, " ἐνίοισι δὲ καθεῖσι
ἔτι μάλιστα πυρετῷ συνε-
χεῖ, νωθρή τε καρώδης. 7 " οἱ 6
γὰρ μῦες ἔτοι, τοῖσι. γα-
στὴρ ἐπιτερφόσεται ὀλίγα
ἄκρητα. καὶ, ἢν ἐμέωσι, τὰ
τοιαῦτα ἐμέσασι. 8 " ἡ δὲ 7
ἑτέρη ἀσυνεξέη. ἐμβολὴ δὲ ἡ
αὐτὴ ἀμφοτέρων. καθακειμένῳ
δὲ καθημένῳ τὸ ἀνδρώπῳ τῆς
κεφαλῆς ἐχομένου ἀμφιλαβόν-
τα τὰς γνάθους ἀμφοτέρας
ἀμφοτέρῃσι χερσὶν ἔσωθεν καὶ
ἔξωθεν, " τρισσὰ ποιῆ- 8
σαι. 9 ὧσαι δὲ ἐς ὀρθὸν,
καὶ ἐς τὸπίσω, καὶ συνέλκειν
τὸ σῶμα. 10 " ἴασις, μα- 9
λάγμασι, καὶ σχήμασι, καὶ
ἀναλήψι χρεών. ποιέσι γὰρ
ταῦτα τῇ ἐμβολῇ.

VIII. Ὦμος δὲ σκιπίζῃ κάτω. ἄλλη δὲ ὅπου ἤκουσα. ἐκεῖ μὲν γὰρ ἐς τὸ ἔσωθεν

aliquo medicamento, quod cruentis vulneribus adhibetur impositō opus erit.

VII. Maxillæ autem frequenter quidem convelluntur, [2] raro vero excidunt, maxime quidem hiantibus. Neque enim hic casus incidit, nisi quis vehementer os aperiendo, in alteram partem torqueat. [3] Idque magis incidit, quod nervi in obliquum etiam ubi contorquentur concedunt. Cujus rei hæ notæ sunt, maxilla inferior in anteriorem partem prominet, [4] & in alteram luxationis partem pervertitur, ægri maxillas committere nequeunt. [5] Quod si utraque parte maxilla prolabatur, prominet magis, os minus committunt, minime distorquentur, quod dentium fines indicant, cum inferiores superioribus ex adverso respondeant. [6] Utraque igitur maxillæ parte prolapsa, nisi statim reposita fuerit, hi intra decimum diem fere ex febre assidua & segni sopore moriuntur. [7] Hi enim musculi hujusmodi soporem invehunt, alvus paucis & synceris exturbatur, & si vomitus adfuerit, ejusmodi vomitione refundunt. [8] At si altera parte maxilla excidat, minor est noxia, eadem tamen utrorumque est repositio. Homine decumbente aut in sedili collocato, capite prehenso, utramque maxillæ partem ambabus manibus, tum interiore, tum exteriore parte apprehendere, ac tria simul facere oportet, [9] in directum ac in posteriorem partem propellere, & corpus commovere. [10] Curatio per malagmata, figurationes, & menti exceptionem perficitur. Ista enim ad repositionem faciunt.

VIII. At vero humerus inferiorem in partem excidit, aliam in partem excidere non audivi. Videtur

ωθεν σκπίπλῃν, ὧν αἱ σάρκες αἱ περὶ τὸ ἄρθρον μεμινυθήκασι. " Διὰ τὴν φύσιν. οἷον καὶ τοῖσι βουσὶ χλωῶν καὶ φαίνεται διὰ λεπτότητα, καὶ σκπίπλῃ μᾶλλον. 3 τοῖσι δὲ λεπτοῖσιν, ἢ ἰσχνοῖσι, ἢ ξηροῖσι, καὶ τοῖσι ὑγρασμασι περὶ τὰ ἄρθρα ἔχουσιν αὖθι φλεγμονῆς. " αὐτὴ γὰρ συνδιοίδε. " ἓ βουσὶν ' ἐμβάλλοντες καὶ ἀποπερονῶντες, ἔξαμαρτάνουσι. 4 καὶ ὅτι διὰ τὴν χρῆσιν ὡς χρῆσθαι βοῦς σκέλει, λήθει. " καὶ ὅτι κυνὸν καὶ ἀνθρώπου ὅτως ἔχουσι. τὸ 5 σῆμα τοῦτο. τό, τε Ομήρου. καὶ διότι λεπτοσκελεῖς βόες γινόμενοι " ὅσα 4 τε τὸν πῆχυν τολάμιον ἀπὸ τολυτρώνων ἀρσένες δρῶσιν, ἃ πάνυ δύνανται δρᾶν, οἷσιν αὖ μὴ ἐμπέσῃ. 6 οἷσι μὲν ἓν σκπίπλῃ, μάλιστα καὶ ὡς ἔχουσιν εἴρηται. 7 " οἷσι 5 δ' ἂν γλουτοῦ, τὰ ἐξυπτέα μᾶλλον βραχύτερα ὀστέα, οἷον τὰ τάτων οἱ χαλιάγκωνες. ' πῆχυς δὲ ἧσσον. χεὶρ δὲ ἔτι ἧσσον. 8 " τὰ δ' αὖ ὦσι, ἐδὲν. καὶ 6 ἀσθενέστατα ἐξυῖ. " μινύθει δὲ μάλιστα τὰ ἐναντία τῶν ὀλισθημάτων, " καὶ 8 τὰ ἐν αὐξήσῃ. 9 ἧσσον δὲ ἴσχει τῶν ἐκ γλουτοῦ. " καὶ 9 τὰ ποιήματα, τὰ κατ' ἄρθρον, βαθέα νεοχμοῦσι μάλιστα παρ' ὦμον γένεται, καὶ τετόσιν ὥσπερ τὰ ἐξαρθρήσαντα ποιέῃ. 10 ἰὼ δὲ νύξημοῖσι, τὰ μὴ ὀστέα ἐμπέσῃ. " ἐδὲ γὰρ ἔχει οἷ ἄλλα ἓ 10 ξυναυξέται ὁμοίως. αἱ δὲ μινυθήσιες τῶν σαρκῶν. 11 τοῦτο δὲ καθ'

tur siquidem in anteriorem partem excidere, quibus carnes quæ circa articulum sunt natura extenuatæ fuerint, quale quid etiam in bobus per hyemem ob macilentiam cernitur, & magis excidit, 3 ac extenuatis, aut gracilibus, aut siccis, iisque quibus humiditates circa articulos citra inflammationem continentur. Ipsa enim colligaret quidem. Ex quo qui boves curant ac 1 stimulant, in iisque repositionem tentant, errant, 4 tum quia eos lateat quemadmodum bos crus ad usum jactet, tum quia etiam homini 2 ita constituto, 5 hic habitus communis est. Quibus quoque accedit Homeri authoritas, quod boves tunc maxime graciles existunt. At quibus humerus recondi non potuit, iis quæ cubito in latus à costis sublato fiunt, non admodum præstare possunt. 6 Quibus igitur potissimum excidat, & quomodo habeant dictum est. 7 Quibus vero à primo natali die ista contingunt, iis ossa potius quæ ad luxationem proxime accedunt, brevia fiunt (quale quid tunc iis qui mustelæ cubito præditi sunt, & χαλιάγκωνες Græcis dicuntur, usuvenire solet) quod cubito minus, adhuc autem manui accidere videtur. 8 Quæ vero supra sunt, nihil tale sentiunt, sed quæ vicinitatem habent, valde emaciantur. Imminuuntur autem maxime quæ altera luxationis parte sunt, & quæ incrementum accipiunt, 9 minus tamen quodammodo quam quæ talia sunt ab ortu. Quin & profundæ suppurationes circa junctura recens natis præcipue ad humerum fiunt, iisque non secus ac luxata efficiunt. 10 Quod si adultis ista contingunt, ossa quidem non minuuntur. Neque enim causa est cur alia non æque simul augeantur. At carnium imminutiones fiunt, 11 quod hæ in-dies &

λω πνὰ ἴξιν τ̃ ὀστέων ἀποκ̃πλε), κ̀ τ̃ων τα ἀσινέα ἐσὶ, 3 κ̀ ἔτ αὐαλ-
θέστερα τ̃ ἑτέρων. κ̀ ὅσα κ̀ τὰς δακτύλους ὀστα κ̃αλειαγ̃τα ἐξίχν
μὴ κ̀ τ̃ ἄρθρον, ⊂ τ̃ων τα ἀσινέα
ἐσὶν ἐμβαλλόμενα. 4 ἀποκ̀ψεις δ̀
5 τελέως ὀστέων ⊂ κ̀ τὰ ἄρθρα· κ̀
ἐν ποδὶ, ⊂ ἐν χ̀ρὶ, ⊂ ἐν κνήμῃ, τοῖ-
σι πολλὰ τὰ σφυρά. 5 ⊂ ἐν πήχεϊ,
τοῖσι κ̀ τὰς καρπὰς, τοῖσι πολλοῖ-
σιν ἀποκ̃πεμένοισιν ἀσινέα γί-
νε) ὅσα ἐν μὴ αὐτίκα λιποθυμίη
ἀναπτέ̃ψη, ἢ τεθραυσμένοισιν ἐξ̃ζι
πυρετ̃ὸς ξυνεχὴς ἐπιγ̃ήσεται.

LXXX. Ἀποφακελίσιες μέν
σι σαρκ̃ῶν, κ̀ ἐν τ̃ῷ μαζῶν αἱ-
μορ̃ῥοΐσι ἰχ̃ωρομένοισιν ἢ ἀποσ̃φίξ-
ξεσιν ἰχ̃ωρ̃ώδεις, κ̀ ἐν ὀστέων κα-τη̃γ-
μασι γ̃ινομένοισι, πιεχθεῖσι μ̃ᾶλ-
λον ⊃ κ̀μρ̃ε. 2 ⊂ ἐν ἄλλοισι δεσμοῖ-
10 σι βιαίοισι ὑπολη̃φθέν̃τα ἀποπί-
πλ̃ε πολλοῖσι. 3 κ̀ οἱ πολλοὶ ⊂ε̃κίνε-
νον) τ̃ τοιούτων. κ̀ οἷσι μηρ̃ὸς μέρος
τι ἀποπίπλ̃ε, κ̀ τ̃ σαρκ̃ῶν, κ̀ ⊃
ὀστέ̃ου, κ̀ οἷσι βραχίονο̃ν. 4 ἥσσον ⊃
πήχεός τε ⊂ κνήμης ἀποπεσόσης, κ̀
ἔπ αὐ̃φόρως ⊂ε̃κίνενν). οἷσι μ̀ ἐν
κ̃αλειαγ̃μένων ὀστέων ἀποφακελί-
σιες αὐτίκα ἐγ̃ίνον̃ο, κ̀ μελασμοὶ,
τέτοισι μ̀ ταχεῖαι ⊂ε̃κῤ̃ήξιες γί-
νον̃) ⊃ σωμαί̃ο̃υ, ⊂ τὸ ἀποπίπ̃τον-
τα ταχέως ἀποπίπλ̃ε ἤδη τ̃ ὀστέων
15 ⊂ε̃σενδεδωκότων. 5 οἷσι ⊃, ὑγιέων
ἐόντων τ̃ ὀστέων, οἱ μελασμοὶ γί-
νον̃), εἰ μ̀ σάρκες ταχέως ⊃νήσκε-
σι κ̀ τέτοισι. τὰ ⊃ ὀστέα βραδέως
ἀφίσαν̃), ἤ αὖ τὰ ὀρέα ⊃ μελα-
σμὸς γ̃ίνη), κ̀ ἡ ψίλωσις ⊃ ὀστέ̃ου. 6
χ̀ρὴ ⊃, ὅσα αὖ κ̀ ὑπ̀τερω ⊃ σώμα̃ος
τ̃ων ὀρέων ⊃ μελασμὸς ἔ̃ηται, τα̃ῦτα,
ὅταν ἤδη παύσπαν τεθνήκη κ̀
ἀναλγέα ἢ, ἀφαιρεῖν κ̀ τὸ ἄρθρον,
⊂ε̃μηδὲ μίμνον, ὁκως μὴ πτ̃ρώσις.
7 λῶ

ta aliam quandam ossium rectitudinem resecantur, & hæc innoxia sunt, 3 & adhuc aliis curatu faciliora. Et quæ juxta digitos ossa fracta extra eminent, non ad articulum, & hæc si reponantur, innoxia sunt. 4 At resectiones ossium perfectæ circa
' articulos, & in pede, & in ma- 135
nu, & in tibia ad malleolos, 5 &
in cubito ad junctu̇ram manus,
plerisque quibus resecantur innoxiæ sunt, si non statim animi deliquium evertat, aut quarta die febris continua accedat.

LXXX. Corruptiones tamen carnium contingunt, & in vulneribus sanguifluis evadentibus, & vehementibus constrictionibus, & in ossium fracturis magis quam oportet compressis: 2 & aliis vinculis ' violentis interce- 140
pta plerisque decidunt. 3 Et plerique ex talibus superstites evadunt, & quibus femoris pars aliqua & carnium & ossis decidit, & quibus brachii pars 4 (Minus autem si cubiti aut tibiæ pars deciderit) & amplius facile ferentes superstites evadunt. Quibus igitur fractis ossibus corruptiones statim fiunt, & denigrationes, his abruptiones corporis celeres circumcirca fiunt, & decidentia cito decidunt, ut quum 145
ossa jam antea remiserint emollita. 5 Quibus vero dum ossa sana sunt, denigrationes fiunt, carnes quidem etiam his cito moriuntur, ossa vero tarde abscedunt, qua parte termini sunt denigrationis, & ossis nudatio extat. 6 Oportet autem partes corporis quæcunque infra terminos denigrationis sunt, quum jam penitus mortuæ fuerint, & doloris exortes, juxta articulum auferre, providendo ' ut ne vulnercs. 150
7 Si

7 λῶ γὰρ ὀδυνηθῇ ἀπὸ τῶν μυόμβων, καὶ μήπω κυρήσῃ τὸ σῶμα τεθνεὸς ταύτῃ, ἢ ἀποτέμνεται, κάρτα κίνδυνος ἐστὶ τὸν ὀδυνώμενον λιποθυμίῃσιν. οἷ γὰρ τοιοῦτον λιποθυμίαι πολλοὺς παραχρῆμα ἤδη ἀπώλεσεν.

LXXXI. Μηρὸς μὲν ἓν ὀστέον ψιλωθὲν οὐ τοιούτῳ τρόπῳ ὀγδοηκοστῆς εἶδον ἀποτιθεῖ. ² ἡ μέντοι κνήμη τούτῳ τῷ ἀνθρώπῳ καὶ τὸ γόνυ ἀφῃρέθη εἰκοστῇ. ³ ἐδόκεε δέ μοι καὶ ἐλαττέρω. ὁ γὰρ ἄμμος, ἀλλ' ἐπὶ τὸ σωφρονέστερον ἔδοξέ μοι τὰ ποιέειν. ⁴ κνήμης τε ὀστέα οὐ τοιούτῳ μελασμῷ, μᾶλλα καὶ μέσῳ τῷ κνήμῃ ἐόντα, ἐξηκοστῇ μοι ἀπέπεσεν, ὅσα ἐψιλώθη ὡς τὸ. διενέγκοι μὲν γὰρ ἂν ἡ ἰητρείη ἰητρείης ἐς τὸ ἧσσόν τε καὶ βραδύτερον τὰ ὀστέα ψιλέθρια ἀποκίπλειν. ⁵ διενίγκοι δ' ἂν καὶ πίεξις πίεξιος, καὶ ἐπὶ τὸ ἰχυρότερόν τε καὶ ἀσθενέστερον. καὶ ἐς τὸ ἧσσόν τε καὶ βραδύτερον ἀπομελαινόμενα ἀποτιθεῖ τὰ νεῦρα, καὶ τὰς σάρκας, καὶ τὰς ἀρτηρίας, καὶ τὰς φλέβας. ἐπεὶ, ὅσα μὴ ἰχυρῶς ἀπληφθέντα θνήσκει, ἔνια τοιετέων σὺν ἀφικνέεται ἐς ὀστέων ψιλώσιος, ἀλλ' ἐπιπολαιότερα ἀκπίπλει. ἔνια, δὲ ἐς νεύρων ψιλώσιος ἀφικνέεται, ἀλλὰ ἐπιπολαιότερα ἀκπίπλει. ⁶ διὸ ἓν τούτοις τοῖς φαρμάκοις ὅσον ἔστιν ἓν ὄνομα ἀριθμεῖ τῷ χρόνῳ θεραπεύουσιν ὁκόσα ἐπάσσεται κέλευσις. ⁷ χρεὼν δὲ ἔχειν δεῖ μάλα χρὴ τοιούτοισι μάλιστα. ἐπιδεέστερον δὲ φοβερώτερόν ἐστιν ἢ πυὶ ἰητρεύειν. καὶ ἰητρείη πρέπει δὲ πᾶσι τοιούτοισιν. αὐτὸ γὰρ ἑωυτὸ κρίνει μόνον. ⁸ τῆς τε διαίτης ἐπιμελέεσθαι χρὴ, ὡς καὶ δυνάμιν ἀπύρετος ἔῃ. καὶ σὺν σχήμασιν δικαίοισιν σύνθετίζειν τὸ σῶμα.

7 Si enim is cui resectio fit, dolore affectus fuerit, & corpus nondum mortuum fuerit ea parte qua resecatur, magnum periculum est ne præ dolore animi deliquium incidat. Talia vero animi deliquia multos jam evestigio peremerunt.

LXXXI. Femoris itaque os tali modo denudatum octogesimo die abscedere vidi. ² Tibia tamen huic homini circa genu vigesima die ablata fuerat, aut ut mihi ' videbatur etiam citius. ³ Non enim simul, sed ad majorem providentiam facere quid mihi visum fuit. ⁴ At tibiæ ossa ex ejusmodi denigratione circa mediam tibiam, sexagesimo die mihi deciderunt, quæcunque ex ipsis fuerunt denudata. Differt equidem & curatio à curatione, ad hoc ut ossa denudata citius aut tardius decidant. ⁵ Differt etiam compressio à compressione, prout vehementior aut debilior fit, ad hoc ut ' citius aut tardius nervi denigrati emoriantur, carnes item & arteriæ ac venæ. Nam quæcunque non vehementer intercepta moriuntur, ex talibus quædam ad ossium denudationes non perveniunt, sed magis in superficie decidunt. ⁶ Propter has igitur causas, non unum numeri nomen tempori poni potest, in quanto singula ex his judicantur. ⁷ Assumere vero valde oportet tales curationes. Sunt enim ' magis horrendi aspectus curationis, & curatio lenis omnibus talibus sufficit. Ipsa enim seipsa solum judicant. ⁸ Et circa victum diligentiam adhibere oportet, ut pro viribus febris exors sit: & in justis figuris corpus collocare. Justæ autem hæ sunt, ut neque sublimius elevatum

κάμψαι ἐξ ἀκλάστου ἐξαίφνης. [12] διαστάσιος ὀστέων σημεῖον, κ᾽ τὴν φλέβα, ἣ κ᾽ ἡ βραχίονα ῥιζομένην ἀμφιψαύουσι. ταῦτα ὀξέως ἀμπαύει. ἐκ γλουτῆς δὲ βραχύτερα τὰ κάτω ὀστέα ἐστὶν ἢ πλεῖστον. [13] τὰ δὲ ἐγγύτατα πήχεως δεύτερον χειρός, τελευταῖον δακτύλων. βραχίων δὲ κατὰ ὦμον ἐγκρατέστερα ἢ ἀπὸ τοῦ τροφῶ. [14] ἡ δὲ ἑτέρη χεὶρ ἀπὸ τοῦ ἔργου πλείω ἐπὶ ἐγκρατεστέρη. μινύθησις ὀπισθίων κῶν. εἰ μὲν ἔξω ἐξέπεσεν, εἴσω. εἰ δὲ μὴ, ἐς τἀναντίον ἢ ἐξέπεσεν. ἀγκὼν ὦν, ὃν μὲν ἔξω ἢ ἔσω ἀκῆ, καθίστασις μὲν ἐν σχήματι ἐγγωνίῳ, τῷ πήχεϊ κοινῷ, ὡς βραχίονα. ἢ δὲ [15] μαλάθου ἀναλαβὼν ταινίη ἀνακρεμάσαι. [16] ἀγκῶνι ὦν ἄκρου ὑποδεῖν ὧδε τὸ ἄρθρον βάρει ἐκκρεμάσαι, ἢ χερσὶ καλῶς ἀναγκάσαι. ὑπερωρηθέντι δὲ τῷ ἄρθρῳ, αἱ ὠθαλαγωγαὶ τῶν ἀγκυλίων ἀναγκαίαι. [17] ἐπίθεσις ἐν τούτῳ τῷ σχήματι, καὶ ἀνάληψις, ἐκ θέσεως. τὰ δὲ ὄπισθεν ἐξαίφνης ἐκλείσαντα διορθοῦν τῶν χερσίν. [18] ἅμα δὲ ἐν τῇ διορθώσει, καὶ τῶν ἑτεροίων μᾶλλον δὲ ὄπισθεν, ἀμφὶ ὀδόντιον στραφλεμένον, δοῦναι, ξυλλήπτοντα ἅμα διορθοῦν. [19] μᾶλλον δ᾽ ἑτεροκλινὲς ἢ ἐν τῇ διορθώσει, ἀμφότερα ἅμα χρὴ ποιέειν. τῆς δὲ μελέτης, κοινὸν τὸ σχῆμα καὶ ἡ ἐπίδεσις. [20] δύναται γὰρ ἐκ τοῦ ἀμφιστάσιος κοινῆ ξυμπίπτειν πάντα. τὰ δὲ ἐμβολέων αἱ μὲν ἔξω ὑπερωρημένοις ἐμβάλλουσι, αἱ δὲ ἐκ καταβάσιος. αἱ δὲ ἐκ περιφάλσιος. [21] ὧν δὲ ἐκ

est. [12] At diſſidentium inter ſe oſſium indicium, qua vena in brachio ſcinditur, ad contactum patet. Hæc vero celeriter callo obducuntur. Quibus à primo ortu iſta contingunt, iis oſſa infra noxiam breviora evadunt, [13] plurimum vero quæ cubito ſunt proxima, deinde ea quæ in manu, poſtremo quæ in digitis. Brachium autem & humerus propter nutritionem validiora evadunt. [14] Manus item altera, propter opera, etiam longe validior eſt. At carnium imminutio, ſiquidem in exteriorem partem articulus prolapſus eſt, interiore parte fit, ſin minus, contra quam exciderit. Cubiti autem gibbus ubi interiorem in partem, aut exteriorem exciderit, in habitu quidem angulari cubiti ad brachium communi reponitur. [15] Ex ala nanque faſcia excepta ſuſpenſio facienda, [16] ad cubitum vero ſummum ſuppoſitum pondus aliquod juxta articulum appendendum, vel manibus adurgendum. Tum ſuſpenſo in ſublimi articulo, oſſa manuum volis adducenda. [17] Hoc in habitu deligatio, appenſio, & poſitio velut in manibus fieri debet. At ubi poſteriorem in partem excidit, de repente extenſione facta, manuum palmis dirigendum, [18] ſimulque hæc in directione, tum in cæteris uſurpanda ſunt. Quod ſi priorem in partem prolapſio facta fit, circum linteum convolutum, & in juſtam molem ſublatum, inflectendo ſimul directio facienda. [19] Sin alteram in partem inclinarit, cum directione ſimul utraque facienda ſunt. Ad curam autem communiter habitus & deligatio ſpectant. [20] Poſſunt enim ex diſtenſione communiter omnia contingere. Repoſitiones vero partim quidem in ſublime elevando, partim diſtendendo, partim vero circumoberrando fiunt. [21] Id-

que

ὰ τῶν ὑπερβολέων τῶν χημάτων, ἢ τῇ ἢ τῇ, σὺν τῷ πάχει.

x. Χείρὸς ἢ ἄρθρον ὀλιοθαίνῃ, ἢ εἴσω ἢ ἔξω. " εἴσω δὲ τὰ πλεῖστα. σημεῖα δ' ἄδηλα. ἰὼ μὲν εἴσω, ξυγκάμπτειν ὅλως σφῶν τὸς δακτύλους ἀδύνατον. 2 ἰὼ δ' ἔξω, σκλέινθ'. ἐμβολὴ δὲ, ὑπὲρ τραπέζης τὸς δακτύλους ἔχων, τὸς μὲν τείνειν, τὸς δ' ἀνιέτανειν. " τὸ δὲ ἐξέχον, ἢ ἦναρ ἢ πλέρυη, ἅμα ἀπωθεῖν πρῶτον καὶ κάτωθεν κατὰ τὸ ἕτερον ὀστέον, ὄγκον τε μαλθακὸν ὑποθεὶς, κ' ἰὼ μὲν αὖω καλαστρέψας τὴν χεῖρα, ἰὼ δὲ κάτω, ὑπόλιν. 3 ἴησις ὀθονίοις. 4 ὅλη δὲ ἡ χεὶρ ὀλιοθαίνῃ ἢ εἴσω ἢ ἔξω. " μάλιστα δὲ ἔσω. ἢ ἔνθα ἢ ἔνθα. ἔστ δ' ὅτε ἡ ἐπίφυσις σκινῆται. ἔστ δ' ὅτε τὸ ἕτερον τῶν ὀστέων διέσηκε. τετοίσι καθίστασις ἰσχυρὴ ποιητέη. καὶ 5 τὸ μὲν ἔχον ἀπωθεῖν, τὸ δ' ἕτερον ἀντωθεῖν. δύο εἴδεα ἅμα καὶ ἐς τὸ πίσω καὶ ἐς τὸ πλάγιον. ἢ χρὴ ἐπὶ τραπέζης, ἢ πλέρυη. 6 παλίγκοτα δὲ καὶ ἀχήματα. " τῷ μὲν χρόνῳ κρατιῶσιν ἐς χεῖρον. ἴησις ὀθονίοις. ἔξω τῇ χερὶ καὶ τῷ πήχει. 7 καὶ νάρθηκας μέχρις δακτύλων πλέναι. " ὦ νάρθηξι δὲ δεδέσθαι ταῦτα, πυκνότερον λύθρῳ ἢ τὰ κατήμαθα, καὶ καθ' ὑγρὸν πολέοι χρῆσθαι. 8 ὦ χροιῆς δὲ βραχυτέρη ἡ χεὶρ γίνεται. 9 καὶ ἡ μινύθησις σαρκῶν μάλιστα ἐναντία ἢ ὡς τὸ ἔκπωμα. 10 νύξημίων ἢ ὀστέα μόνα. δακτύλοι δὲ ἄρθρα ὅλιοθοι μὲν δύσημοι " ἃ δεῖ γεφύρειν.

que dum habitus in hanc vel in illam partem excedunt, celeriter adhibetur.

x. Manus articulus interiore aut exteriore parte luxatur, plurimum vero interiore. Cujus rei signa manifesta sunt. Siquidem intro prolabitur, digiti ipsi in totum flecti, 2 si extra, intendi nequeunt. Repositio fit digitis supra mensam positis, si partim quidem extenduntur, partim etiam in diversa contenduntur, idque quod eminet, aut prominentiore palmæ parte, aut calce simul in anteriorem partem protrudatur, & inferiore parte ad alterum os, molle aliquid in tumorem sublatum supponatur, si superiore quidem parte eminet, manu conversa, sin inferiore, supina. 3 Curatio linteis perficitur. 4 At tota manus in interiorem vel exteriorem, vel in hanc, vel illam partem luxatur, interiorem vero maxime. Est ubi ossis accrementum emovetur, interdum quoque alterum os dissidet. His valida distensio adhibenda, & 5 os quidem eminens protrudendum, alterum vero contra propulsandum, unaque duobus modis in posteriorem partem & in latus, aut manibus supra mensam, aut calce impulsio fieri debet. 6 Quæ vero rursus excandescunt & deformitatem habent, tempore quidem ad usum firmantur. Curatio linteis simul cum manu & cubito adhibetur, 7 ferulæque ad digitos usque apponendæ. Hæc ferulæ deligata, crebrius quam fracta resolvenda, & copiosiore perfusione fovenda. 8 At manus à primo ortu luxata brevior evadit, 9 & carnes altera ex parte quam luxatio facta est, potissimum imminuuntur, 10 adulto vero ossa permanent. Digiti articulus luxatus facilis quidem cognitu,

φειν. ἐμβολὴν δὲ αὐτῷ ἥδε. καταλέλειπται ἐς ἰθὺ, τὸ μὲν ἐξέχον ἀπωθέειν, τὸ δὲ ἐναντίον ἀντωθέειν. [11] " ἴησις δὲ ἡ ὀπισθήκασα τοῖς ὀδοντοισιν ἐπίδεσις. μὴ ἐμπεσὸν γὰρ ἐπιπαρῆται ἔξωθεν. ὃν δὲ χρυσῆς δὲ ἢ ἐν αὐξήσῃ ἐξωρθρήσωνται τὰ ὀστέα. [12] βραχυνέεται κάτω τὸ ὀλισθήμασι. ' καὶ σύριγξ μινύθουσι πάντα πάλιστα, ἢ ὡς τὸ ἔκπλωμα, νυξημμένα δὲ τὰ ὀστέα μένει.

XI. Μηρὸς ἄρθρον ἐκπίπτει καὶ τρόπις τετραχῆς. ἔστω πρῶτον. ἔξω δεύτερον. " τὸ δὲ ἄλλα ὁμοίως. " σημεῖα. κνήμη μὲν τὸ ἕτερον σκέλος. ἰδίου δὲ τὸ μὲν ἔστω, ὥστε τὸν πέρινεον ψαύεται ἡ κεφαλή. [3] ξυγκάμπτεται ἐχ ὁμοίως. δοκεῖ δὲ μακρότερον τὸ σκέλος, καὶ πολὺ, ἢν μὴ ἐς μέσον ἀμφότερα ἄγων ὑπτιάσῃς. [4] καὶ γὰρ οὗ ἔχουσι οἱ πόδες καὶ τὸ γόνυ ῥέπει. ἢν [5] μὲν οὖν ἐκ γένεως, ἢ ἐν αὐξήσῃ ἐκπέσῃ, βραχύτερος ὁ μηρός. [6] ἦσον δὲ κνήμη, " καὶ λόγον δὲ τ' ἄλλα. μινύθουσι δὲ σύριγξ, μάλιστα δὲ ἔξω. [7] " ἔστι καὶ κνήμεσιν ὀρθοῦσθαι, καὶ εἰλέονται ἐπὶ τὸ ὑγιές. " ἢν δ' ἀναβάζωνται, σκίμποδι ἐνὶ ἢ δυσὶν ὀδοιπορέουσι. [8] τὸ δὲ σκέλος αἴρεται. " ὅσῳ γὰρ μεῖον, τόσῳ ῥᾷον. [9] ἢν δὲ νυξημμένοισι, τὰ μὲν ὀστέα μένει· αἱ δὲ σύριγξ μινύθουσιν, ὡς προείρηται. [10] ὀδοιπορέουσι δὲ " περιστρέφοντες ὡς βόες. " ἐν δὲ τῷ κενεῶνι κάμπτονται ἐπὶ τὸ ὑγιὲς ἐξίσχοντες.

cognitu, neque ſcriptione indiget. Reponitur autem in directum contendendo, & quod eminet protrudendo, & quod contra eſt retrudendo. [11] Curatio vero eſt accommodata quæ per lintea fit deligatio. Niſi enim reſtitutus fuerit, exteriore parte callum contrahit. Quæ à primo ortu aut dum adoleſcunt oſſa prolapſa fuerint, [12] ea infra luxationem breviora evadunt, & carnes adverſa ex parte in quam prolapſio facta eſt potiſſimũ imminuuntur. Adulto vero oſſa eadem magnitudine permanent.

XI. Femoris articulus quatuor modis excidit, plurimum interiorem in partem, deinde in exteriorem, [2] aliis vero modis ſimiliter. Hujus rei indicium commune quidem alterum crus, intro vero emoti proprium ubi in interfœmineo coxæ caput tactu percipitur, [3] neque ſimiliter crus inflectunt. Crus vero multo longius videtur, niſi utroque in medium adducto diſtenſionem feceris. [4] Etenim pes & genu exteriorem in partem feruntur. [5] Si igitur à primo ortu, aut dum incrementum accipiunt, exciderit, femur brevius evadit, [6] quam calamitatem minus tibia, cætera vero pro ratione ſentiunt. Carnes autem imminuuntur, maxime tamen parte exteriore. [7] Ii in dirigendo corpore negligenter ſe gerunt, & ad ſanum crus convolvuntur. Quod ſi cogantur, ſcipione uno vel duobus innixi incedunt, [8] crus vero attollunt. Quo enim brevius, eo levius eſt. [9] Quod ſi jam adultis iſtud accidit, oſſa quidem eadem magnitudine perſeverant, carnes tamen quo ante dictum eſt modo imminuuntur, [10] & crus circumvolvendo, velut boves incedunt. Ad lateris autem inanitatem incurvantur,

ἐοντες. 11 "τῷ μὲν γὰρ ἀνάγκη 8 curvantur, ſani cruris extra pro-
ὑποβαίνειν, ὡς ὀχεῖν, τῷ δ' ἀ- minente coxendice. 11 Hoc enim
ποβαίνειν. ἐ γὰρ δυναίμεν ὀχεῖν, ut ſubeatad vehendum neceſſe eſt,
ὥσπερ οἱ ἐν ποδὶ ἕλκος ἔχον- illud vero ut extra feratur. Neque
τες. καὶ σὲ τὸ ὑγιὲς, πολλά- enim vehere poteſt, non magis
κις ξύλῳ " τῷ σώματι ἀνθι- 9 quam quibus pes ulcere laborat.
κατέζει. 12 " τὸ δὲ σκιαρὸν τῇ 10 Ad cruris quoque ſani latus baculo
χειρὶ ὑπὲρ τὸ γόνατος καθα- corpus fulciunt. 12 Crus vero læ-
ναγκάζεις ὡς ὀχεῖν ἐν τῇ με- ſum manu ſuper genu poſita adur-
ταβάσῃ τὸ σῶμα. 13 "ἰσχία κά- 11 gent, quo inter ambulandum cor-
τωθεν εἰ χρῆτο, κάτωθεν ἧσσον pus vehat. 13 Coxendice infra ſi
μινύθει καὶ ὀστέα, μᾶλλον ἂ σάρ- utatur, infra etiam oſſa minus
κες. imminuuntur, carnes vero ma-
gis.

XII. " Τὰ δὲ ἔξω πάντα 9 XII. At exteriorem in partem
ἀπὸ καὶ τὰ σημεῖα, καὶ αἱ emoti femoris, contraria tum ſi-
στάσεις. καὶ τὸ γόνυ, καὶ ὁ πὴς gna, tum ſtatus ſunt, genuque ac
ἔσω ῥέπει βραχύ. τοῖσι δὲ ἐν pes introrſum paulo ſpectant. Qui-
ἀνέξησι ἢ ἐκ γλυεῖς πυθέζιν, bus hæc dum adhuc adoleſcunt,
" ἧσσον ὁμοίως ἐξαυξέται. 2 1 aut à primo ortu contingunt, iis
καὶ τὸν ἄνω λόγον ἰσχίου crus non æque augetur, 2 eadem-
ἀνωτέρω πῃ ἧσσον ὁμοίως. 3 οἷσι que ratione coxæ articulus paulo
δὲ πυκνὰ σκιπίπλῃ ἐς τὸ ſupra eminens non ſimiliter. 3 Qui-
ἔξω αὖθι φλεγμονῆς, " ὑγρο- 2 bus vero frequenter exteriorem in
τέρῳ τῷ σκέλει χρῶνται. 4 ὥσπερ partem citra inflammationẽ pro-
ὁ μέγας τῆς χειρὸς δάκτυ- labitur, ii humidiore crure utun-
λος. μάλιστα γὰρ ἕτερον σκι- tur, 4 non ſecus ac manus pollex,
πίπλῃ φύσει, οἷς μὲν σκιπίπλῃ qui maxime ſuapte natura excidit,
μᾶλλον ἢ ἧσσον. καὶ οἷς μὲν quibus quidem magis aut minus
σκιπίπλῃ χαλεπώτερον ἢ ῥᾷον. excidit, partim vero ægrius aut
5 καὶ οἷσιν ἐλπὶς θᾶσσον ἐμπε- facilius prolabitur. 5 Eſt ubi cele-
σεῖν. καὶ οἷσιν σὺν ἀκὴ τέτε. rius recondi ſpes eſt, & quibus nul-
καὶ οἷσι πολλάκις σκιπίπλῃ, lam curationem recipit, interdum-
ἴσησι τέτε. 6 ἐκ γλυεῖς δὲ ἢ que ſæpius excidit, & curationem
ἐπ' αὐξήσῃ, ἢ ἐν νόσῳ. μά- admittit. 6 A primo vero ortu aut
λιστα γὰρ ἐκ νόσε. ἔστι μὲν in adoleſcentia, aut per morbum
25 οὗ, οἷσιν ἐπισφακελίζει τὸ ubi iſta contingunt, ac præcipue
ὀστέον." ἀλλὰ καὶ οἷσι μὲν πέ- 3 certe per morbum, interdum qui-
σσει πέντε. " ἧσσον δὲ ἢ τὸ ἕτερον, 4 buſdam os ſyderatur, quinetiam
ἢν χρηστῶς ἐπιμεληθῶσιν. 7 quibuſdam non omnia eveniunt,
ὥστε καὶ ὅλῳ βαίνοντες τῷ πο- minus tamen quam quibus intro
δὶ, " ἀμφοτέροισιν ἀμφὶ μελέ- 5 luxatio facta eſt depravantur, ſi
της τελείης. τοῖσιν νηπιώδε- proba & diligens curatio adhibea-
τοισιν ἐαθέντα κακὰ ἔτη. 8 ἐπι- tur, 7 adeo ut toto pede inſiſtentes,
μεληθέντα plurima adhibita diligentia in
utranque partem propendeant.
Quæ ſi in infantia neglecta fue-
rint, vitiantur, 8 adhibita vero
cura

μελησέντε οἷς " ὠφελέεται τοῖ- 6
ζι ὄλοισιν. " ἧσσον δὲ ἢ μινύ- 7
θεσιν. " οἷσιν δ' αὖ ἀμφότε- 8
ρα ὄστεα σκπίσῃ τῶν ὀσέων,
τοῦτοι παθήματα. 9 " δύ- 9
σερκοι μὲν, τολὺ ἔσωθεν, ἐξεχέγλωβοι. ροικοὶ μηροί. 10 " ἰὼ 10
μὴ ἐπισφακελίσῃ. ἐὰ κυφοὶ τὰ
ὦπισθεν ἰχίον γίνοιντο, ὑγιηροὶ μὲν,
ὠκωλεες δ' ἢ τὸ σῶμα, τολὺ κε-
φαλῆς.

XIII. Οἷσι δὲ ὄπισθεν, σημεῖα, " ἔμπροσθεν λαπαρώτερον, " ὄπισθεν ἐξέχον. " πὲς ὀρθὸς, " συγκάμπειν ἐ δύναται, " ἐὰ μὴ μὲν ὀδυνῆς, " σκτείνῃ ἥκιστα. 2 " τοῖσι σκέλεσι βραχύτερον. ἀτὰρ ὀδ' ἐλαυνύει δύναται καὶ ἰγνύλω, ἢ καὶ βοῶνα, " ἰὼ μὴ πάνυ αἴρῃ. 3 " ὀδὲ ξυγκάμπτει 7
ἠείτε ἐν τοῖσι τολεσιοῖς τὸ
ἄνω ἄρθρον τὸ πρῶτον " κοι- 8
νὸν τοῦτο ἄρθροισι, νεύροισι, μυσὶν, 4 ἐντέροισιν, ὑστέρῃσι, ἄλλοισι τοιούτοισι. " τὸ ἰσχίον τὸ 9
ὀσέον κοίλον φέρεται ἐς τὸ γλυτόν. ' Διὰ τοῦτο βραχὺ, καὶ ὁ, τι ἐκλείπῃ ὀ δύναται. 5 σάρκες παντὸς τοῦ σκέλεος ἐν πᾶσι μινύθεσιν. " ἐφ' οἷσι δὲ μάλιστα, καὶ οἷς, εἴρηται. " τὰ ἔρκα τὰ ἑαυτοῦ ἕκαστον 11
τῷ σώματι ἐργαζόμενον μὲν ἰσχύϊ δρῆον δὲ κάκηται, τολὺ κάπῃ, πυρετῷ, φλεγμονῆς. " καὶ τὸ ἔξω, ὅπ ἐς 12
σάρκα ὑπείκεσαν, βραχύτερον. τὸ 6 δὲ ἔσω, ὅπ ἐπ' ὀσέον πρόκειται, μακρότερον. 7
τοῦ μὲν ἐν νυξὶ μὴ ἐμπέσῃ, " ἐπὶ βοῶσι καμ- 13
πύλοι ὀδὶ πορεύονται, καὶ ἡ ἑτέρη

cura toto crure utilitatem sentiunt, minusque quodammodo imminuuntur. At quibus hunc in modum utraque ossa exciderunt, his noxiis afficiuntur, 9 pleniores quidem sunt, præterquam interiore parte, admodum prominentibus exteriorem in partem natibus conspiciuntur & femoribus introrsum obtortis. 10 Ii nisi syderentur, aut gibbosi superiore coxæ parte evadant, salubriter quidem degunt, corpore tamen minus, capite excepto, augentur.

XIII. Quibus autem posteriorem in partem femur prolapsum est, hæ notæ adsunt, pars anterior mollior est, posterior prominet, pes rectus est, crus inflectere non nisi cum dolore queunt, extendere vero minime, 2 his crus brevius evadit. Sed neque hoc nisi valde sustollant, tum ad poplitem tum ad inguen extendere possunt, 3 neque in plurimis superior articulus primus flecti incipit. Quod commune est articulis, nervis, musculis, 4 intestinis, uteris, aliisque hujusmodi. His coxendicis os declive in natem fertur, quam ob causam, quodque crus extendere nequeunt, breve evadit. 5 Totius cruris carnes in omnibus imminuuntur. In quibus autem maxime, aut ubi ista contingant, dictum est. Corporis pars quæque ubi sua munia obierit, robur quidem accipit, si vero otietur, vitiatur, præterquam si lassitudine, febre aut inflammatione tentetur. Quod etiam exteriorem in partem prolapsum est, eo quod in cedentem carnem excidit, brevius efficitur, 6 quod vero in interiorem, eo quod supra os prominet, longius. 7 Quibus igitur adultis repositum non fuerit, ii ad inguina curvati incedunt, & alterum poplitem

ἑτέρη ἰγνύη κάμπτεται. "σπ- 14 plitem inflectunt, ima pedis planta
ῶσι μᾶλις ' κινεῖται. 8" χρ- 15 vix terram attingunt, 8 manu crus
εὶ τὸ σκέλος καλαμβάν- prehendunt, si absque baculo in-
ῃ " αὖδις ξύλε, ὡς ἐθέλωσιν. 16 cedere velint. Qui si longior fue-
" ὡς ὧν γὰρ μακρότερον ᾖ, ἐ 17 rit, non ingredientur, quod si in-
βάσεται. ὡς δὲ βεύνη, βρα- grediantur brevem esse oportet. 9
χύ. 9 " μινύθησις δὲ σαρκῶν, 18 Carnium autem fit imminutio si
οἷσι πόνοι καὶ ἴξις ἔμπεσθεν. laborent & crus in usum admitta-
καὶ τῷ ὑγιεῖ καλὸ λόγον. οἷσι tur, velut ante dictum est. Quod
δὲ σὺν ῥυεῖς, ἢ αὐξομβοι- & integro cruri pro ratione acci-
σιν, ἢ ὑπὸ νόσε, ἐνόσησε καὶ dit. At quibus ex primo ortu, aut
ἔξαρθρα ἐβλύσετο," ἐν οἷς εἰρή- 19 per adolescentiam, aut per mor-
σεται, " ὅτοι μᾶλιστα κακέν- 20 bum affectio ista aut luxatio con-
ται, ἀφ' τῶν νούρων καὶ tigit, (quibus vero in morbis id
ἄρθρων δρόμου. 10 " καὶ τὸ γόνυ 21 fiat dicetur) ii maxime propter
ἀφ' ἑρμῶν συγκαέντα. nervorum & articulorum igna-
" συγκεκαμμένον ὅτοι ἔχοντες, 22 viam, noxiam sentiunt. 10 Genu
ὀδοιπορέουσιν ἐπὶ ξύλε ἑνὸς ἢ δύο. quoque ob enumeratas causas vi-
' τὸ δὲ ὑγιὲς, ὅσαπερ ἀφ' ἕξιν. tium sentit, quo inflexo, baculo
uno aut duobus innixi, incedunt.
Crus vero integrum qui in usum
admittitur, bene habitum est.

XIV. " Οἷσι δὲ ἐς τὸ ἔμπροσθεν, σημεῖα τἀναντία. ὄπισθεν λαπαρόν. ἔμπροσθεν ἐξέχον. ἥκιστα ξυγκάμπτουσιν ὅτοι τὸ σκέλος, μάλιστα δὲ ἐκτείνουσιν. 2 ὀρθὸς πᾶς. σκέλος ἴσον." πλέρυα βραχεῖ ἄκρως ἀνέσταλται. " ἢ πονέουσι μᾶλιστα ὅτοι αὐτίκα. καὶ ἧπαρ ἴσχεται μᾶλιστα ἐν τούτοισι τοῖσι ἐξαρθρήμασιν. 3 " ἐν γὰρ τόνοισι ἔγκειται τοῖσιν ἐπικαίροισι. 4 τὰ ἔμπροσθεν καὶ τὰ πταῖσμα. αὐαυξέα. νοσώδεα. τὰ χύγγεα. τὰ ὄπισθεν συλιδώδεις. " οἷσιν ἠυξημένοι- 4
509 σιν, ' ὀδοιπορέουσιν ὀρθῇ πλέρυγι μᾶλλον βαίνοντες. 5 οἱ δὲ ἠδύναντο μέγα ἔμπεσθεν καὶ πίνυ. " σύρουσι δέ. " μινύθῃ δὲ ἥκιστα. 6 τούτοισι δὲ ἡ χρῆσις αὐτία. μάλιστα δὲ ὄπισθεν. 7 " Ἀφ' πυνὸς τὸ σκέλος ὀρθότεροι, τὸ μελεὸν ξύλε δέονται μᾶλ-

11 XIV. At quibus priorem in par-
tem femur excidit, iis contraria
signa adsunt, posteriore parte mol-
le est, anteriore prominet, crus hi
minime inflectunt, maxime vero
extendunt, 2 pes rectus est, crus
æquale, calx summus paulum
contractus aut hi statim dolore
præcipue conflictantur, urinaque
imprimis in his luxationibus sup-
primitur. 3 Femoris enim caput ad
insignes nervos incumbit, 4 loca
anteriora contenta sunt neque in-
crementum sumunt, morbis &
maturæ senectuti obnoxia reddun-
tur, posteriora in rugas contracta.
Quibus adultis ista contingunt ii
recti inambulant, calce magis in-
cedentes. 5 Ac si admodum pro-
gredi valeant etiam valde (calce
incedunt.) Pedem autem per ter-
ram trahunt. 6 Femur minimum
ob usum, præcipue vero posterio-
re parte. 7 Toto crure erectiones
mediocri baculo ad crus affectum
indigent. Quibus vero ex prima
origine

καθὼ τὸ σπαρόν. οἷσι δὲ ὀλίγα γενέσθαι αὐξανομένοισι, χρηστῶς μὲν ἐπιμεληθεῖσιν, ἡ χρῆσις ὥσπερ τοῖσιν ἠυξημένοισιν. [8] ἀμελεθεῖσι δὲ βραχὺ ἐκτεθαμένον. " πανταχοῦ γὰρ τούτοισι, μάλιστα δὲ ἐς ἰσχίον, τὰ ἄρθρα." αἱ δὲ τῶν ὀστέων μέσεις καὶ αἱ τῶν σαρκῶν μινυθήσιες καὶ λόγον.

8 9

XV. " Μηδὲ καθέλκεσθαι μὲν ἰσχυρῶς. καὶ ἡ διόρθωσις κρατέειν, ἢ χερσὶν, ἢ σανίδι, ἢ μοχλῶ. τὰ μὲν ἔσω προσώλω, τὰ δὲ ἔξω πλατεῖ." μάλιστα δὲ τὰ ἔξω. [2] " καὶ τὰ μὲν ἔσω, ἀσκοῖσιν ἀκεστέον. μόριον ἐς τὸ ὑποκείμενον ἔμπροσθε. καθαπτέον δὲ καὶ σανδάλοισι σκελέων, κρεμάσαι ἀμελέοντα σμικρὸν τὸς πόδας. [3] " ἔπειτα πελέκεα τὰ ἐξαντα ἐν κρεμασθῶσι ἵνα ἐν τῇ διορθώσῃ, ἀμφότερα ἅμα πιέζοντα." καὶ τὸ ἔμπροσθεν τοῦτο ἱκανόν. καὶ τοῖσιν ἑτέροις, [4] ἥκιστα δὲ τῷ ἔξω." ἡ δὲ ξύλα ὑπόστασις ὥστε ὦμον ὑπὸ τὴν χεῖρα οἷς ἔσω. τοῖσι γὰρ ἄλλοισιν ἧσσον. [5] " καταναγκάζεσθαι δὲ μετὰ διαστάσιος, μάλιστα τῶν ἔμπροσθεν ἢ ὄπισθεν, ἢ ποδὶ, ἢ χερὶ ἐφίζεσθαι, ἢ σανίδι.

1 2 3 4 5 6

XVI. " Γόνυ δὲ σὺν ἧσσον ἀγκῶνος, διὰ τὴν σύσαλιν καὶ σύφυσιν. διὸ καὶ εὐπίπτει καὶ ἐμπίπτει ῥᾷον. εὐπίπτει δὲ πολλάκις ἔσω, ἀλλὰ καὶ ἔξω. [2] καὶ ὄπισθεν. ἐμβολαὶ δὲ ἢ ἐν τῷ ξυγκεκάμφθαι, ἢ ἐγκλασίσιος ὀξέος. ἢ ξυσπειρίζας ταινίης ὀγκῳ ἐν ἰγνύῃ ἧς ἀμφὶ τὸν ἐξαίφνης, ἐς ὄκλασιν ἀφεῖναι τὸ σῶμα.

7 8 9 10 11 12 13

origine adolescentibus hæc contingunt, ii si probe & diligenter curentur crure non secus ac adulti utuntur. [8] At neglectis paulum extentum est. Ipsi enim quod ad rectum habitum maxime spectat, articulis capti sunt. Ossium autem & carnium imminutiones pro ratione contingunt.

XV. Coxæ autem valida quidem [12] distensio & directio communis est, quæ vel manibus, vel assere, vel vectis molitione præstatur. Et luxationem quidem quæ ad interiora fit, rotundo, quæ ad exteriora, lato [1] vecte moliri decet, præcipue vero quæ ad exteriora.[2] Quæ certe in interiorem partem prolapsa sunt, utribus ad eam cruris partem quæ in angustum tenuatur appositis curare convenit, simulque cum distensione & crurum deligatione suspensio adhibenda, diductis paulum pedibus. [3] Deinde manibus implexis quendam appensum esse oportet, qui inter dirigendum simul utraque præster. Istaque reponendi ratio luxationi ad [5] anteriora & cæteris abunde convenit, [4] minime vero ei quæ fit in exteriora. Lignum etiam velut in humero ad manum subtentum, quibus [6] ad interiora luxatio facta est, convenit, aliis vero minus. [5] Deorsum autem impelles cum distentione præcipue anteriorum aut posteriorum partium, aut manu, aut pe- [13] de, insidere, aut assere uti conveniet.

XVI. Genu cubiti gibbo ob succinctam & commodam ejus naturam benignius est, ideoque facilius excidit & reponitur. Sæpius autem interiorem in partem, sed & in exteriorem & [2] posteriorem prolabitur. At reconditur subita conflexione & excalcitratione, aut si circa obvolutum fasciæ globulum in poplite positum, ut de repente corpus in genua flectatur

σῶμα. 3 "μάλιστα αὐτῆ τῶν ὀπισθεν. δυώδατοι οἷς καὶ καταγνόμενα μέλεσι, " ὥστε ἀγκὼν ἐμπίπλῃ τὰ ὀπισθεν. τὰ οἷς ἔνθα, ἢ ἔνθα, " οὐ τῶ συγκεκάμφθαι ἢ οὐ καταθλασθ. μάλιστα οἷς αὐτὴ τὸ ὄπισθεν. 4 ἄλλο καὶ οὐ καταστάσις μέλεσιν ἡ διόρθωσις ἅπασι κοινή. 5 ὧν οἷς μὴ ἐμπέσῃ, τοῖς μὴ ὀπισθεν ξυγκάμπῃν ἃ δύωνται. ἄλλο ἕδοι τοῖσιν ἄλλοις, πάνυ τι. 6 "μινύθθ οἷς μᾶλλον καὶ κνήμης ὀστέον τὸ ἔμπροσθεν. ὧν οἷς ἐς τὸ εἴσω, βλαισότεροι. 7 μινύθθ οἷς τὰ ἔξω. ὧν οἷς ἐς τὰ ἔξω, γαυσότεροι. χωλοὶ οἷς ἧσσον. κατὰ γὰρ τὸ παχύτερον ὀστέον ὀχεῖ. 8 μινύθθ οἷς τὰ ἔσω. 9 οὐκ ἰχυεῖς οἷς ἢ οὐ αὐξήσῃ, καὶ ὁ λόγος τὸν αὐτὸν ὀπισθεν.

XVII. Τὰ οἷς καὶ τὰ σφυρὰ καὶ ταύσι ἰσχυῆς δεῖται, " ἢ τῆσι χερσὶ, καθάπερ ἁπλῶς οἷς ἅμα ἀμφότερα ποιούσης. κοινὸν οἷς πᾶσι. τὰ οἷς οὐ ποδὶ, ὡς τὰ οὐ χερὶ ὑγιῶς. 2 τὰ οἷς οὐ τῇ κνήμῃ συγκοινωνέουσα, " καὶ μὴ οὐκ πεσοντα οὐκ ἰχυεῖς, ' καὶ οὐ αὐξήσῃ ἐξαρθρήσεσθαι, τοῦτο ἂν καὶ οὐ χερί. 3 ὅσοι οἷς πηδήσαντες ἀνάγκη ἐπιλέξασθαι τῇ πλέυρῃ, ὥστε ἀφικέσθαι τὰ ὀστέα, καὶ φλέβας ἐγχυμωσθῶσι, καὶ νεῦρα ἀμφισλασθῶσι, ὅταν ἔλθωσι, εἶτα τὰ ὀδυνώδεα, κίνδυνος μὴ σφακελίσωσι τὸν ἀστῶνα πρήγματα ἔχειν.

flectatur permiseris. 3 Idque præcipue luxationem in posteriora restituit. Possunt quoque quæ posteriorem in partem luxantur, moderata extensione, non secus ac cubiti gibbus, suum in locum reverti. Quæ vero in hanc vel illam partem excesserunt, conflexio, aut calcium impulsio, aut extensio reponit, præcipueque hæc quod posteriorem in partem excidit. 4 At quæ moderata extensione fit restitutio, omnibus communis est. 5 Ac nisi repositio facta fuerit, neque ubi posteriorem in partem excidit, sed neque cum alas in partes excessit, flecti admodum queunt,6 femoris vero & tibiæ in anteriore parte imminuitur. Ac si interiorem in partem excidit, ii valgi magis evadunt, 7 exterioribus autem partibus imminuuntur. Quod si exteriorem in partem prolapsum est, vari magis, claudi vero minus efficiuntur. Crassiore nanque ossis parte gestantur, ac 8 interioribus partibus imminuuntur. 9 At quibus à primo ortu aut dum adolescunt luxatio facta est, ii quomodo prius dictum est se habent.

XVII. Quæ circa malleolos luxantur, valida intensione, quæ per manus aut alia hujuscemodi adhibetur, opus habent, ac directione quæ simul utrunque efficiat: Quod omnibus commune est. Quæ vero in pede contingunt, velut ea quæ in manu fiunt, curationem accipiunt. 2 Quæ cum tibia consensionem habent, & à primo ortu exciderint, aut dum adhuc corpus augetur luxentur, eandem quam in manu curationnm habent. 3 At quibus ex alto desilientibus in calcem innixis, ossa desident, venæ subter cutem effunduntur, ac nervi contunduntur, ubi hæc gravissima contigerint, periculum quidem est ne iis lyderata ossa per totam vitam negotium

χεῖν. 4 κῆ" ῥοικώδη τὰ ὀστέα, τὰ δὲ νεῦρα ἀλλήλοισι κοινωνέοντα." ἔπεται δὲ οἷσιν αὖ καζ- 3
γεῖσιν, ἢ τῷ τιβώμασιν, οἷα σὺν κνήμῃ, ἢ μηρῷ, νάρων ἀποντων, ἃ κοινωνέ τετέοισιν, 5
ἢ ἐξ ἄλλης ' καζκλίσιος ἀμελέων ἐμελάνθη ἡ πλέγη· κῆ 6
τετέοισι παλιξητώτελα σὺ τοιετέων. 7 ἔστιν ὅτε ἐς σφακελισμῶ γίνον" πυρετοὶ ὑπερ- 4
οξέες, λυγώδεες, τιομώδεες, γνώμης ἀπτωμοι, παχυτάνατοι. κῆ ἐπ φλεβῶν αἱμορῤῥόων πελιώσιες, κῆ καζαγνώσιες. " σημεῖα δ' παλιξητησάντων, 5
ὧν τὰ σκληρώμαλα, κῆ τὰ μελάσματα, κῆ τὰ ἐς τοῦτα ὑποσκληρα κῆ ὑπέρυθρα ἦ." 8 6
ὧν γὰρ ξυὼ σκληρύσματα πελιωθῆ κίνδυνω μελανθλῶν. " ὧν δ' ὑποπελια ἢ κῆ πέλια 7
μάλα. κῆ ' κεχυμμένα, ἢ ὑποχλωρα ἐ μαλθακὰ, ταῦτα σὺ πᾶσι τοῖσι τοιέτοισιν ἀγαθά. 9
ἴησις ὧν, ὧν μὲν ἀπύρετοι ἔωσιν, ἐλλεβοριζειν. ὧν δ' μὴ, μὴ. ἀλλὰ ποτὸν διδόναι ὀξύλυκυν ἐς δέον.
10" ἐπίδεσις ὧν, ἢ ἄρθρων σωτε- 8
σις. ἐπὶ δ' τοῦτα μᾶλλον τοῖσι φλάσμασι ἐ ὀδονίοισι πολέοσι κῆ μαλθακωτέροισι χρηπτ. 11
πίεξις ἧσον. " ὕδωρ πολέον 9
ποθεσθειδάλλειν τὰ πολέσι τῇ πλέγη." τὸ 12 σχῆμα, ὅπῃ ἡ ἐπί- 10
δεσις, ὡς μὴ ἐς τ πλέγην λάπτιζη). ἀνωτέρω ἐγκάλας, ἔστω
σύγδεσις. ' νάρθηξι μὴ χρήσεται.

XVIII. Ὅταν δὲ σκῆ ὁ πὰς, ἢ μόνος, ἢ ξὺν τῇ ἐπιφύσῃ, σκπίπτῃ μᾶλλον ἐς τὸ εἴσω. εἰ δ' μὲν ἐμπέσῃ, λεπλωὲ) ἀνάγκη ὀνον ἰχὰς κῆ μηρῷ κνήμης τὸ ἄντιον

faceſſant. 4 Obtorta ſiquidem oſſa evadunt, nervi quoque conſenſione inter ſe conſpirant. Quibus item ex fractura vel vulnere, vel in tibia, vel femore, vel ex nervorum diſſolutione qui cum his communicant, aut alioqui ex negligentiore decubitu, calx denigrata fuerit,6 iis quoque ex talibus recrudeſcere mala conſueverunt. 7 Interdum ad ſyderationem febres accedunt valde acutæ, ſingultuoſæ, cum tremoris ſenſu, mentem attentantes, & quæ præcipitem mortem afferunt, prætereaque venarum ſanguinem fundentium livores & cancerationes. Recrudeſcentis morbi indicia ſunt, ubi ſanguis è venis ſub cutem effuſus, & quæ nigreſcunt, quæque his vicina, duritiem aut ruborem aliquem contraxerint.8 Etenim ſi cum duritie liveſcunt, ut nigreſcant periclitantur. Quod ſi ſublivida, aut livida & mollia fuerint, & diffuſa, aut ex virore aliquantulum pallida & mollia, hæc in omnibus hujuſmodi bono ſunt. 9 Curatio vero, ſiquidem febris abſit, per veratrum confert, alioqui non exhibendum, ſed potui aqua mulſa acida (ὀξύλυκυν vocant) ſi opus eſt, exhibenda. 10 Deligatio quæ articulos componat, atque in his magis convenit. Ad colliſa pluribus etiam linteis & mollioribus utendum. 11 In his minor compreſſio, & copioſa aqua convenit, plurima faſciæ parte ad calcem circunjecta. 12 Figura ea ſit quam deligatio requirit, ut ne in calcem expreſſio fiat, ſupra genu ducta ſit, beneque illic diſpoſita, neque ferulæ adhibendæ.

XVIII. At ubi pes, vel ſolus, vel cum adnato oſſe exceſſit, interiorem in partem magis excidit, ac niſi recondatur, coxæ, femoris, & tibiæ pars ex adverſo luxationi reſpondens,

ἀνπόν τῷ ὀλιθήματος. [2] ἐμβολὴ ὡς ἡ κερπῷ. κατάτασις δὲ ἰσχυροτέρη. [3] ἴησις, νόμος ἀρχῶν. παλισκοτεῖ ἧσσον κερπῷ, ἰῶ ἡσυχάσῃ. [4] δίαιτα μείων. ἐλινύσεις χάρ. " τὰ δὲ ὧν χρυεῖς μὴ ἢ ὧν ὠξήσῃ, κατὰ λόγον τὸν αὐτῶν. " ἔπειτα σμικρὸν ὠλιθηκότα ὧν χρυεῖς ἕνια οἷά τε διορθοῦσθαι. [5] μᾶλισα δὲ πόδες " κύλασις. [6] κυλάσιος γὰρ ἔχ εἷς ἐστ τρόπος. [7] ἡ δὲ ἴησις τοιῷδε " κηροπλασσεῖν, κηρῷ ῥηπωδεῖ. ὀδύνια συχνὰ, " ἢ πέλματα, ἢ μηλύσθιον ἀφοσπιδεῖν, μὴ λεπτί. " ἀνάληψις, πότε χήματα ὁμολογέσπ.

XIX. " Ἢν δὲ ἐξαιρθρήσωσ ἕλκος ποιησάμψα ἕξις, ἑάμμα ἀμείνω, " ὥσ δὴ μὴ ἀπομαρέσθαι, μὴ δ' ἀναναγκάζεσθαι. " ἴησις δὲ πιστρή. ἢ [2] σπλύσιν οἰνηροῖσ θερμοῖσιν (ἄπασ γὰ τοιούσ τὸ ψυχρὸν κακόν) καὶ φύλλοις. " χήματος δὲ, [3] ἐλαίοις ῥευπαμμένοις τῆς " σκέπης ἕνεκα· μὴ καταπλάσσν, μηδὲ ἐπιδεῖν. [4] " δίαιτα λεπτή. ψύχος. ἄχθος πολύ. πίεξις. ἀνάγκη. " χήματος πύξις. ἐιδένας μὲ [5] οὐ ταῦτα πάντα ὀλέθρια. [6] " μεζόνως δὲ θερμοσύον- [7] τες χωλοὶ αἰσχρῶς. " ἰῶ γὰρ [8] σκληρὰ πόδας χρῶνται, πὲς ἀναπᾶται, καὶ ἰῶ τὴ ἄλλη κατὰ λόγον, ὁτέα ἐ μάλα ἀφίσανται. μικρὰ γὰρ, ψιλᾶται, σπλατυλᾶται λεπτῶς " τεπίων

dens, temporis succeſſu extenuantur. [2] Repoſitio eadem quæ primæ junctura manus debetur, contentio vero vehementior, [3] curatio pro lege articulorum. Quod ſi quieſcant, minus quam in prima manus junctura morbus recrudeſcit, & [4] quod quietem agunt tenuior victus ratio imperanda. Quæ vero à primo ortu aut dum adoleſcunt contigerunt, eam quæ prius dicta eſt tractationem poſtulant. Deinde nonnullæ ex prima origine luxationes, ſi parum elapſæ fuerint, in ſtatum naturalem dirigi poſſunt, [5] præſertim vero ubi pes intro convertitur & varus efficitur. [6] Neque enim id uno modo contingit. [7] Hujus autem curationem inſtituunt, quaſi ceram fingendo partibus conformatis ceratum quod reſinam accipiat adhibitum, lintea copioſa, ſoleæ, aut plumbea lamina non ad cutem alligata. Ad quæ partis exceptionem, & corporis habitum accommodatum eſſe oportet.

XIX. Quod ſi luxata vulnerata cute extent, ſinere ea præſtat, ita ſane ut non dependeant, neque retro adducantur. Curatio vero cerato quod picem habeat, [2] aut ſpleniis vino madentibus calidis (his enim omnibus frigus nocet) inſtituenda, & foliis, per hyemem autem lanis ſordidis. Ac neque integumenti gratia quicquam imponendum, neque deligandum, [3] victus ratione tenui utendum. Frigus, pondus multum, compreſſio, vis adhibita, habitus corporis conſtitutus, hæc ſane omnia certam habent perniciem. [4] Mediocriter autem curati, turpiter claudi fiunt. Etenim ſi iſta pedibus contingant, pes contrahitur, & ſi qua alia in parte, idem pro ratione evenit, oſſa non admodum abſcedunt. Parum enim nudantur, & tenuibus circum cicatricibus obducuntur.

5 " τετέων τὰ μέγιστα κινδυνώ- 9
δεα, καὶ τὰ ἀνωτάτω.[5] " ἐλπὶς 10
ἢ μόνη σωτηρίης, ἐὰν μὴ ἐμ-
βάλλῃ, " πολλὰ τὰ καὶ ἀκλύ- 11
λως, ἢ χεῖρα ἄκρῳ. " ταῦτα δὴ 12
ἀσφάπτω τῶν τὰς κινδυνώδεας ἐγχεί-
ρεῖν ἐμβάλλειν, " ἢ τῇ πρώτῃ, ἢ 13
τῇ δευτέρῃ.[6] ὧν δὲ μὴ, πρὸς τὰς
δέκα, ἢ ἧσσα τεσσερτεύειν. " ἐμ- 14
βολὴ δὲ οἱ μοχλίσκοι. " ἴησις δὲ 15
ὡς κεφαλὴ ὀστέων. " καὶ θέρμη. 7 16
" ἐπιδέρμων δὲ καὶ αὐτίκα. " ἔπειτα 17
τοῖσιν ἐμβαλλομένοισι βέλτιον
χρῆσθαι. τὰ δ' ἄλλα οὐ διδόναι,
" διότι ἐμβαλλομένων. θανάσιμα 18
τὰ μέγιστα καὶ τὰ ἀνωτάτω μά-
λιστα καὶ τάχιστα.[8] " πρὸς δὲ σπα- 19
σμὸς, ἀσπασμὸς, κάγχραινα. καὶ
ὧν ἐμβληθείη ἐπιγιγνομένου τε-
τέων, σπάσμων ἐλπὶς, εἰ
μὴ ἄρα ἐλπίς.[9] " ἐκ δὲ τῶν 20
χαλώντων οἱ σπασμοὶ, ἀλλ'
ἀπὸ τῶν σπευόντων.

ducuntur. Horum quæ maxima, & quæ valde supra, periculi sunt plenissimæ. [5] Unica vero spes salutis, si non reponantur, præterquam quæ sunt ad digitos, & ad summam manum. Ac in his ubi periculum prædixeris, ad repositionem aggredi oportet, aut primo, aut altero die, [6] sin minus, ad decimum, quarto minime. Repositio fit per vectium molitionem, curatio autem qualis in capitis ossibus, & per calida. [7] Verratro quoque etiam statim, deinde quibus repositio facta est, uti præstat. In reliquis probe nosse convenit, ad repositionem maximorum præcipue & superiorum, etiam celerrimas mortes consequi. [8] Pes autem ubi excessit, convulsione & cancro tentatur. Quod si repositione facta, quid hujusmodi supervenit, sola spes est, si qua restat, ut ejiciatur. [9] Neque enim ab his quæ laxant, verum ab his quæ intendunt, convulsiones fiunt.

xx. " Αἱ δὲ ἀποκοπαὶ ἢ σὺν 17
ἄρθρῳ, ἢ κατὰ ὀστέα, μὴ εὖ ὦ,
ἀλλ' ἢ σφυρῷ τῷ ποδὸς, ἢ σφυρῷ
τῇ χειρὸς ἔξω σφεγγίνου), ὧν
μὴ αὐτίκα μάλα λιποθυμίη
ἀπόλλυσι." ἴησις, ὡς κεφαλῆς, 1
θερμῆς. [2] " ἀποσφακελίσιος 2
μὲν δὴ σαρκῶν, καὶ ὧν τεθλασμένων
εὐμεγέθεος ἀποσφιγχθέν, καὶ ὧν
ὀστέων κατημαγμένα πεχθέν, καὶ
ὧν δεσμοῖς ἀπομελανθέν, καὶ οἷ-
σι μηδὲ μέρος ἀποπέπτωκε καὶ
βραχίονος, ὀστέα τε καὶ σάρκες
ἀποπίπτουσι, πολλοὶ σφεγγίνον-
ται· ὡς τὰ μὲν ἄλλα διαφορώτερα.
3 " εἰσὶ δὲ ὧν καθαρθέντων ὀστέων, 3
εἰ μὲν σφεγγήξιες ταχέως, εἰ δὲ
τι ὀστέων ἀποπλώσιες, ἢ αὖ τὰ
ὄστρεα τῶν γιλώσιος ἢ, ταῦτα
ἀποπίπτουσι, βραδύτερον δέ. 4

xx. At præcisiones quæ in articulo aut circa ossa contingunt, dum non superiore parte, sed ad pedem, prope ad manum fiant, ex his supersunt, nisi statim fere animi defectione intereant. Iis eadem curatio quæ capiti, & per calida debetur. [2] Ex syderatione tamen carnium, tum ubi vulnera sanguinem profundentia constringuntur, tum ubi ossium fracturæ comprimuntur, & ex vinculis denigrationes contingunt, & quibus pars femoris & brachii excidit, ossaque & carnes decidunt, multi supersunt, cum, si qua alia, facile tolerentur. [3] Quibus igitur ossa fracta sunt, celeres quidem circum abruptiones fiunt, ossa autem qua parte nudantur decidunt, tardius tamen. [4] Inferiores autem vul-

" δεῖ
nere

"δεῖ ἢ τὰ κατωτέρω τοῦ σώμα- 4
τος προσφαιρέειν, καὶ τῷ
σώματος τῷ ὑγιέος. προσθήσομεν
γὰρ φυλακτήριον, ὀδυνῶν.
"Ἅμα γὰρ λεπτομιὴ ἐνήκεσ- 5
ται. [5] μηρὸς ὀστέον " ἀπελύθη οὐ
πιστόν, ὀγδοηκοστῷον. ἡ [6] δὲ
κνήμη ἀφηρέθη ἑκκαιδεκάτη κνή-
μης δὲ ὀστέα καλῶς μέσῳ ἐξη-
κοστῷ ἀπελύθη. [7] " οὐ πιστέων ταχὺ καὶ βραδέως αἱ 6
πτέξιες αἱ ἐπιγενόμεναι. [8] τὰ δ'
ἄλλα " ὅσα ἠσυχαίως. [9] τὰ 7
μὲν ὀστέα οὐκ ἀποπίπτει, ἀδὲ
σαρκῶν ψιλᾶται. ἀλλ' ἐπι-
πολαίτερον " προσδέχεσθαι 8
ταῦτα χρή. τάχα γὰρ πλεί-
στα φοβερώτερα ἢ κακίω. [10]
" ἡ ἴκτις πρόφασις. ἰερμὴ 9
"διαίτη, ἀκριβέι." κίνδυνος 10
αἱμορραγιῶν. ψύχος." χή- 11
μασι δὲ ὡς μὴ ἀνάρροπα. [11] 12
ἐπίπαν ἀσφαλίσιος πύον εἶναι
ἐξ ἴσου ἢ ὅσα ξυμφέρει ἐπὶ τοῖ-
σι τοιούτοισι, καὶ ἐπὶ τοῖσι με-
λασμοῖσιν. " αἱμορραγίαι. 13
δυσεντερίαι [12] προσὶ κείσιν
" λαῶροι μὲν, ὀλιγήμεροι δὲ. 14
οὐκ ἀποίσιοι, ἀπύου πυρετώ-
δεες. ἀδὲ λειποθυμίαι.

XXI. "Ὑδρωπικοὶ, ἢν μὲν ἐ- 18
σω ἐπιθάνατον, ἔρυθρα χέ-
σιος, ἀσπαραγώδεα. " τὰ 1
δὲ ἔξω τετραμμένα, ἀσινέα τὰ
πολλοῖσι πολὺ μᾶλλον, ἢ ὅσα
σφόδρα μὴ ἔξεση. " αὐτὰ σὺν 2
ἑωυτοῖσι κελίζιν ποιησάμενα.
[2] κοῖλα δὲ ἐπὶ πλέον τῷ σώ-
μασι ἐπιδιδόντα, καὶ σὺν ἐπι-
καίροις ἐόντα. " οἷον πλευρικὴ 3
καλεομένη μὲν ὀλίγαι πυρε-
τώδεες. [3] καὶ αἵματος πλύ-
σις, καὶ σφακελισμός. λίθοι τε
μιαι,

nere & sano corpore partes, cum prius sint mortuæ, insuper auferre oportet, ea cautione adhibita, ut dolorem evidentes. Simul enim cum animi defectione intereunt, [5] femoris os in hoc casu octogesimo die resolutum est. [6] Tibia autem vigesimo die detracta fuit. Tibiæ quoque media ossa sexagesimo die resoluta sunt. [7] In his celeriter aut tarde ut ossa decidant, medicæ compressiones in causa sunt. [8] In cæteris verò quæ leviter tractantur, [9] ossa quidem non decidunt, neque in his carnes, sed summæ partes nudantur. Ista autem ad curationem assumere oportet. Plurima enim formidabilia magis sunt, quam noxia. [10] Curatio lenis esto, quæ per calida & diligentem victus rationem institui debet. Profluentis sanguinis & frigoris periculum impendet. Habitus corporis ut ne acclivis sit, [11] deinde, ut pus subsidat, æqualis, aut quicunque talibus, iisque quæ denigrantur accommodatus existit. Sanguinis profluvia ac cruentæ dejectiones, [12] circa judicationem largæ quidem, sed paucorum dierum his contingunt. Neque vero hi cibos aversantur, neque admodum febribus corripiuntur, neque quicquam vacuandum.

XXI. Quæ interiorem in partem fit vertebrarum perversio, quod ad urinæ suppressionem & stuporem attinet, lethalis est. Quæ vero exteriorem in partem incurvantur, eorum plurima minus sunt noxia, quam quæ concutiendo non excesserunt, quod illa in sese morbi discrimen recipiant, [2] hæc vero in magnam corporis partem gliscant, & in præcipuis partibus eveniant. Quale quid in costis cernitur, quæ fractæ paucæ quidem febre, [3] & sanguinis sputo, ossisque vitio tentantur, sive una, sive plures fractæ

μία, ἰῶ τε τελείως." μὴ κα- 4
ταγεῖσα δὲ καὶ ἴησις φαύ-
λη, μὴ κενεαγγῆσα. 4 ἰῶ
ἀπύρῃ ἕως." ἐπίδεσις, ὡς 5
νόμος." ἡ δὲ πώρωσις, ὃν εἴ- 6
κοσιν ἡμέρησι. καῦνον γάρ. 5
ἰῶ δ' ἀμφιφλαδῆ, " φυμα- 7
τίῃ καὶ βηχώδεες. καὶ ἔμμε-
τοι. καὶ ὠλοὸν ἐς ἰσχιακὲλι-
σιν. ὥσπερ γὰρ πλοῦρον ἐκλί-
γει " ἀπὸ παντὸς τόνου ἐσ-
τί." τὸ 6 δ' ἀπὸ καταπλώσιος 9
ἧσσον δύνανται ἐξιθύνεσθαι.
χαλεπώτερα δὲ τὰ αὖ ὦμα φρε-
νῶν ἐξιθύνεσθαι." οἷσι δὲ πυ- 10
σὶν ὁ σπεῦξετος, ἀλλ' ἡ σκέ-
λη καὶ χεῖρες, καὶ κεφαλή,
" νυξὶ μάλιστα ἴσασις, ὥσπερ 11
ἀρχῆθεν μὲν τῆς νόσου ῥύεται,
ἀνὰ χρόνον δ' ἐπισημαίνεται,
δι' ὧνπερ καὶ τοῖσι νεωτέροισιν.
ἧσσον δὲ καρηβαρέει. 7" εἰσὶ δὲ, 12
οἳ δύφορος λύελκαν, οἷσιν σύ-
σαρκον καὶ πιμελῶδες τρώ-
πεται. 8 ὀλίγοι δὲ τετρέων πε-
ρὶ ἐξήκοντα ἔτεα ἐόντων.
" ἀτὰρ καὶ ἐς τὰ πλάγια ἀλ- 13
γρέμματα γίνεται." σπασμώδεα 14
δὲ καὶ τὰ χόρδαθα, ἐν οἷσιν αὖ
καλαμέων). " καὶ ἐχθ ὠσχώ- 17
σιας. 9 " πολλοὶ δὲ καὶ αἷμα 16
ἔπτυσαν, καὶ ἔμπυοι ἐγένοντο.
" ἡ δὲ μελέτη ἴησις. 10" ἐπίδε- 17
σις ὡς νόμος." διαίτης τὰ 18
ὠφέλιμα ἀτρεκέως. 11 " ἔπειτα 19
ἀπαλοιήν " ἡσυχίη." σιγῆ, 20
" σχήματα." κοιλίη " ἀφρόδι- 21
σια." ἀτὰρ εἰς αὖ αἷμα ἀνω- 22
δυνώτερα τῶν καλαγγυμβύων, 23
καὶ φιλυπνοφόρα χρόνοισιν 24
12 " οἷσι δὲ καὶ παλαιὸν 25
μυξώδεα ὑπομιμνήσκει ἐν 26
πόνοισιν, ἴησις, καῦσις," τοῖ- 27

fint, curatioque ſimplex convenit abſque inedia, 4 ſi febris abſit, deligatio quoque pro lege fracturarum. Callus vero viginti diebus, quod laxum os ſit, inducitur. 5 At circumcirca contuſis coſtis, tuberculoſi & tuſſiculoſi evadunt, ac ea quæ per linamenta fit curatione opus habent, coſtæque ſyderatione tentantur. Ad unamquanque enim coſtam nervi ab omnibus partibus ducuntur. 6 At quæ ex caſu in gibbum incurvantur, ea minus in directum agi poſſunt, verum ægrius diriguntur quæ ſunt ſupra ſeptum tranſverſum. Quibus quoque à puero id contingit, ea non augentur, ſed vel crura, vel manus, vel caput. Adultis gibbus ſi fiat ſtatim quidem à morbo liberat, ſucceſſu tamen temporis per eadem quæ junioribus ſui ſignificationem edit, minus tamen maligne habent. 7 Ac facile tolerant quibus corpus carnoſum & pingue redditur, 8 horum tamen pauci ad ſexageſimum annum vitam produxerunt. Sed & vertebræ in obliquum intorquentur. Ad id etiam conferunt habitus in quos decumbunt, de quibus prænotiones fiunt. 9 Multi vero etiam ſanguinem expuerunt ſuppuratique exiterunt. Quibus curatio diligens inſtituenda, 10 & deligatio pro more. Victus ratio primis diebus exquiſita eſſe debet, deinde plenior, quies, ſilentium imperandum, habitus corporis accommodandus, alvus ſubducenda, venere abſtinendum. Sed & quibus ſanguis non exputur, ii dolorem magis ſentiunt, temporeque recidivas potius pati ſolent, quam quibus coſta perfracta eſt. 11 At quibus mucoſum quiddam relinquitur, id doloribus ſui memoriam commovet. Curatio uſtione perficitur, ſi in quibuſdam quidem

σι μὴ ἀπ' ὀστέου μέχρις ὀστέου, μὴ αὐτὸ δέ. " ὧν σὺ μὲ πε- 28
ξὸν, μὴ πέρᾶν. [13] μὴ σὺ ἐπι-
πολῆς " σφακελισμός. καὶ 29
τὰ ἔμμηνα πηρῶσθαι. [14] ἐμ-
ρήσεται ἄπονα τὰ ἐπιόντα ὁρατά. λόγοις σὺ δὲ μὴ βρώματα. πόματα. ἁλπτὸν. ψυκτὸν. ξηρὸν. ὅπ καὶ φάρμακα, τὰ μὲν ξηρὰ, τὰ δὲ ὑγρὰ, τὰ δὲ πυῤῥὰ, τὰ δὲ μέλανα, τὰ δὲ λύθρᾶ, τὰ δ' ἕρυθρὰ, [15] ἐπὶ ἕλκη· ὅπως δ' ἂν ἔχητε.

XXII. " Νόμος ἐμβολῆς 19
καὶ διορθώπις· νόμος μο-
χλός. " σφιγίσκος, " ὑπό- 1
στασις μὲν ἀνάγκη. μοχλὸς 2
δὲ ὠφέλεια. [2] τὰ δὲ ἐμ-
βλητέα ἢ διορθωτέα ἀφαι-
ρήσει διεκτέινοντα. " εἰ ὧν αὖ 3
511 ἐκθεῖτε ' ἀνήμενα μέλλη ὑπερ-
ραιωρηθήσεσθαι. τὸ δὲ ἐκβαὼ 1
ὑπὲρ τέτε ὧδεν ἐξέβη. [3] τῦ-
το δὲ ἢ χερσὶν, ἢ χρεμαστῷ, ἢ ὄνοις, " ἢ σφίν. [4] χερσὶ 4
μὲν οὖν ὀρθῶς καθ' μέρεα. καρπὸν δὲ καὶ ἀγκῶνα ὑπο-
χρὴ ἀφαιρεῖσθαι. καρπὸν μὲν
ἐς ἴσον ἀγκῶνι. [5] ἀγκῶνα
δὲ ἐλάσσονα ἐσῆς βραχίονα
ἔχοντα. " οἷον ὠφελεῖ τὸ βρα- 5
χίονι τὸ ὑπὸ τῶν χειρῶν ὑποτεινόμενον. [6] οὐ οἷόν δὲ δα-
κτύλους ποδὸς. χρὸς. καρπὸν.
5' ὑπώμοσθε, τὸ ἔξω ἀφαι- 6
ρήσει δεῖ καὶ " καμπαγκώ-
σαι. τὰ μὲν ἄκρα ὑπὸ χερῶν εἰ ἀφαναγκάσῃς ἱκανῶς. κατα-ναγκάσαι δὲ τὰ ὑπερέχοντα ἐς ἔσθλω, πλέγνη ἢ γένεσι ἐπὶ ἴσον. [7] ὥστε καὶ μὲν τὸ ἐξέχον, ὑποκέ-
σθαι

ab osse ad os usque candens ferramentum demittas, ipsum autem non attingas. Quod si in intermediis costis fuerit, non in ulteriorem partem penetrandum, neque in summo adurendum. [13] Alioqui syderatio sequetur, & curatio per linamenta experiunda, [14] de quibus dicentur omnia quæ intro subire, aut sub visum cadere oportet. Verbis vero non satis explicari possunt, neque cibaria, potiones, calor, frigus, corporis habitus. Tum quod medicamenta partim quidem sicca, partim vero humida, quædam etiam fulva, quædam nigra, quædam vero etiam alba, nonnulla quoque acerba, [15] eaq; hoc modo adhibita, cum victus ratione ulceris curationem faciunt.

XXII. Reponendi & dirigendi quædam lex est, tum quæ per vectis molitionem instituitur, tum per cuneolum. Suppositus quidem asellus abducere; vectis vero adducere solet. [2] Quæ autem reponenda aut dirigenda sunt, ea extensione facta, in ea figura in qua unumquodq; supra sinum suum sublime attolletur, adurgenda. Quod vero excessit, supra id unde excessit protrudendum. [3] Istud autem manibus, aut appensione, aut asellis, aut ad aliquid injectis vinculis, præstatur. [4] Manibus igitur ad partes utimur, primam vero manus junctura & cubiti gibbum adurgere satis est. Eam quidem quæ est ad manuum junctura recta ad cubiti gibbum: [5] cubiti autem gibbum eo habitu ut ad brachium rectum angulum efficiat, qualem in brachio, quod manui subtenditur reddit. [6] In quibus vero pedis aut manus digitos, in manus junctura, aut spinæ ex gibbo inclinatione, quod excessit intro cogere & adurgendo compellere convenit. In reliquis quidem propulsiones quæ manibus fiunt, abunde sunt. Emi-

θαι ἀγκὼν σύμμετρον μαλ-
θακόν. [8] " καὶ ὃ μὲν τὸ ἕτερον. [7]
μὲν πως ὃ μὲν ὠθεῖν ὀπί-
σω καὶ κάτω, ἵνα τε ἔσω, ἵνα
τε ἔξω ἐκπεπλώκῃ. [9] τὰ
δὲ ἐκ παλαιῶν, τὰ μὲν ἀπω-
θεῖναι, τὰ δὲ ἀντωθεῖν ὀπί-
σω ἀμφότερα, καὶ τὸ ἕτερον.
τὰ δὲ ὑδρώμασι τὰ μὲν ἔσω,
[10] ἔστε ἁπλαρμῶ, ἔστε βηχί, ἔστε
φύσης ἐνέσῃ, ἔστε σικύᾳ." δεῖ [8]
δὲ καὶ ἡ καθαίρεσις. [10] " ἡ [9]
δὲ ἀπάτη ὅτι οἷόν τε ποτε κα-
ταγνύεσθαι τῶν ἀπονεύρων,
καὶ τὰ λορδώματα " ἀφ' ὧν [10]
ὀδυνᾶται δοκεῖ ἔσω ὀλισθάνει-
ν. [11] " τοῦτο δὲ ταχύφυα [11]
καὶ ῥᾴδια. τὰ δὲ ἔξω καθί-
στασις, τὰ μὲν αὖ ἐπὶ πό-
δας, " τὰ δὲ κάτω, τείνειν. [12]
[12] " καταναγκάζεις δὲ [13]
συγκαθιστάς, ἢ ἕδρᾳ, ἢ πο
δί, ἢ σανίδι. [13] τὰ δ' ἔνδον, ἢ
ἔνδα, εἴπερ καθίστασις, καὶ
ἐπὶ τὰ χείματα ἐν τῇ διαί-
τῃ.

15 XXIII. " Τὰ ἄρθρα πάν- [20]
τα εἶναι τοιαῦτα. ἀσφαλῆ.
ἰσχυρὰ ἐνδέχεσθαι. μὴ δεῖ ῥά-
κεσι κατακεκλίχθαι. ἐσκυῦ-
σθαι πέλας ἢ ἐν τῇσιν ἀνάγκαι-
σι. [2] πάντα συμμέτρως ἔχειν,
μῆκος, καὶ ὕψος,
καὶ εὖρος. [3] ταῦτα μὲν ἐς τὸ αὐτὸ τείνοντα. " ὧδε δ' ἰέναι, καὶ περὶ μασχάλας, καὶ καθ' περὶ ἔμπροσθεν, καὶ μηρόν, " τὰ μεταξὺ τῆς χειρός. [4] τὸ μὲν τὸ ἔσθεν. τὸ δ' ἐπὶ νῶτον τείνοντα. [5] ταῦτα δ' ἐς τὸ ὑπὸ ἅπαν-

nentia vero supra aliquid collocata, calce aut sublimiore patinæ parte in suam sedem propellere oportet,[7] ita ut qua extant mollis globulus accommodate supponatur, [8] altera autem ex parte peritus aliquis retro & deorsum protrudat, sive interiorem, sive exteriorem in partem prolapsa sint. [9] Quæ in obliquum inclinant, partim protrudere, partim retrotrudere utrinque & ex altera parte oportet. At spinæ ex gibbo inclinationes, quæ quidem interiorem in partem fiunt, neque sternutamento, neque tussi, neque flatu immisso, neque cucurbitula restituuntur, verum aliqua distensione opus est. [10] In errorem autem inducuntur, quod, velut aliquando fractis vertebris contingit, etiam spinæ introrsum inclinationes præ dolore intro luxationem fecisse videantur.[11] Hæc vero celeriter & facile coalescunt. Quæ exteriorem in partem incurvantur, partim quidem quæ supra sunt, in pedes distensio, partim vero quæ infra contrario modo facta restituit.[12] Impulsio vero cum distensione, aut insidendo, aut pede, aut assere fieri debet.[13] Quæ in hanc vel illam partem obliquantur, si quæ admoveatur distensio, ac præterea corporis habitus adhibita victus ratione, restituit.

XXIII. Quæ ad usum sunt accommodata, ea omnia lata, blanda specie valida esse oportet. Neque linteæ ante convoluta esse debent, præparata tamen ante quam vis adhibeatur,[2] omnia, moderata tum longitudine, tum latitudine, tum crassitudine. Velut in femoris distensione, quod est ad malleolum & supra genu deligari debet, [3] & per hæc quidem eadem distensio fieri. Juxta lumbos autē & circa axillas, & ad interfœmineum, & femur, vincula injici debent, ac media sui parte, [4] partim quidem ad pectus, partim vero ad dorsum tendere. [5]

Hæc

ἅπαντα τενόντων ἀποσδεῖσθαι.
ἢ ἀφ' οὗ ὑπερῴδεα, ἢ ἀφ' οὗ ὄνον.
" ἐπὶ μὲν κλίνης ποιεῖσθαι, τὰς 3
μὲν τὸ ποδῶν ἀφ' ἑδὲν χρὴ ἐρεῖσαι. ἀφ' δὲ τὸ ἕτερον, ξύλον ἰσχυρὸν πλάγιον ἀφαρμόσαι. τὰ δ' ὑπερθεν ὑπερῴδεα ἀφ' τοῦτο ἀνίσημι ζώνας διατείνειν. ἢ τολήμενας καρύας, ἢ κλίμακα διαθέντα, ἀμφοτέρωθεν ὠθεῖν. 7 " τὸ δὲ κοινὸν, 4
σανὶς ἐξάπηχυς. οὖρον δίπηχυς. πάχος παλαιστιαῖος, ἔχουσι ὄνυξ δύο παντὸς, ἔνθεν καὶ ἔνθεν. 8 " ἔχουσι δὲ καὶ 5
κατὰ μέσον συλίσκους ξυμμέτρους, ἐξ ὧν ὡς ' κλιμακκίδες ξεσταί. ἐς τὸν ὑπόστασιν τῷ ξύλῳ, ὥστε τῷ κατώμου." καὶ 6
πτερύγιον δὲ, ὥστε λίθους λεῖας ἔχειν, τετραδακτύλους, οὖρον καὶ βάθος. 9 καὶ ἀφαιρεῖν τοσοῦτον, ὅσον αὐτὴ τῇ μοχλοῦσῃ ἐς διόρθωσιν ἐν 10
μέσῳ δὲ τετρημένον καμπυλοφλοῖ," ὥστε συλίσκον ἐνεῖναι, ὃς 7
ἀφῇ τὸ ἐνὸν ἐὰν, τὸ ἐμπίπτον τὸ καλύπτειν, ὅτε ὑποχαλαρὸς ὑπομοχλοῦσῃ." χρὴ δ' τὸ σα- 8
νίδα, ἢ ἐν τῷ τοίχῳ τὸ ἄκρον καμπυλυμμένον τι ἔχουσης τῆς ξύλης, ὥσαν τὸ ἄκρον. ἐπὶ δ' ἑκατέρα καμπυλοφλοῖ. ὑποδέσθαι καμπυλοκάμινα σύμμετρα.

XXIV. " Οἷσιν ὀστέον ἀπὸ 21
τοῦ περόνης ἀπῆλθε, μέση ἴζει ἡ ῥὶς τὸ πρόσω. 2 " οἷ δ' φλάσμοι 1
κεφαλὰς αὐτοῦ ἕλκει, ἢ πεσοῦσι, ἢ κλάσεως, ἢ πίεσμοῖσι, τούτων ἐνίοισι τὸ ἡμίσεα ἔρχεται ἀπὸ κεφαλῆς καὶ τὰς φάρυγγας, καὶ ἀπὸ τραύματος ἐν τῇ κεφαλῇ. 3 καὶ ἐς τὸ ἦσαρ,

Hæc vero ad id quod ſubter eſt, quo omnia extenduntur, deliganda, ſive ad piſtillares fuſtes, ſive ad aſellum. In lecto igitur ſi iſtud moliare, hæc quidem lecti fulcra ad januæ limen offirmare oportet, ad altera vero lignum validum tranſverſum objicere, [6] piſtillaribus autem fuſtibus qui ſupra ſunt ad hæc obnixis, diſtenſionem facere, aut rotæ modiolis defoſſis, aut ſcala diſpoſita, utranque in partem impellere. [7] In uſu autem communi eſt aſſer ſex cubitorum, latitudinis bicubitalis, craſſitudinis dodrantalis, duos humiles aſellos hinc & inde habens. [8] In medio quoque columellas habeat, in quas velut ſcalæ gradus expoliti inſiguntur, quæque ad ſubſiſtendum moderata ad lignum magnitudine ſe habeant, velut in demiſſo humero contingit. Cava quoque lævia exſculpta, veluti quoſdam alveos habere oportet, quatuor digitorum latitudine & altitudine, [9] tantumque inter ſe diſtare, quantum ad directionem, in ipſa per vectem molitione, ſatis eſſe videatur. [10] In medio vero cavum in quadratam figuram exſculptum eſſe debet, in quod columella immittatur, quæ juxta interfœmineum poſita, defluere corpus vetet, quando aliquanto laxior immiſſa, molitionem quandam faciet. Oportet autem tabellæ ligneæ, aut quæ ſummum in pariete quodammodo inſculptum habeat, extremum protrudere, & in alteram partem vi impellere, ſuppoſito molli aliquo quod conveniat.

XXIV. Quibus ex palato os diſceſſit, iis medius naſus deſidit. [2] Quibus vero caput colliditur, aut re aliqua incidente, aut frangente, aut apprimente, eorum nonnullis ex capite in fauces aëria veniunt, & ex capitis vulnere. [3] Ac ad jecur & femur

ἦπαρ, καὶ ἐς τὸν μηρὸν, " σημεῖα ὠφθαλμωμένων καὶ ἐκπεπωκότων, καὶ ἢ καὶ ὅπως, καὶ ὅσον διαφέρει τοῦτο πρὸς ἄλληλα. 4 καὶ οἷσιν ἡ κοτύλη παρέαγε, καὶ οἷσι νεῦρον ἀπεσπάσθη, καὶ οἷσιν ἐπίφυσις ἀπέαγε. 5 καὶ οἷσι, καὶ ὡς, " καὶ ἐν ἢ δύο ὧν δύο ἐστὶν, ἐπὶ τετέοισι κίνδυνοι. 6 ἐλπίδες. οἷσι καὶ, καὶ ὅτε κακώσιες θανάτου, ὑγιείας ἀσφαλείας, καὶ ἀμβλυτέα, ἢ χρειστέα. καὶ ὅτε, καὶ ἃ δ', ἢ ὅτε δ'. ἐπὶ τετέοισιν ἐλπίδες, κίνδυνοι οἷα καὶ ὅτε χρειστέα. 7 " καὶ τὰ ἐκ χυσεῦς, ἔξαρθρα, τὰ αὐξανόμενα, τὰ ὑγιεύμενα, καὶ ὅ, τι θᾶσσον, καὶ ὅ, τι βραδύτερον, καὶ ὅ, τι χωλὸν, καὶ ὡς, καὶ ὅ. 8 καὶ διότι καὶ ὅπη μινυθείσι, καὶ ἢ, καὶ ὡς, καὶ οἷσιν ἧσσον. καὶ ὅπη τὰ κατεαγότα θᾶσσον καὶ βραδύτερον φυόμενα. ἢ 9 αἱ διαφοραὶ καὶ ἐπιπωρώσιες γίνονται, καὶ ἄκη τετέων οἷσιν ἕλκεα αὐτίκα ἢ ὕστερον γίνονται. οἷσι καὶ ὀστέα κατεαγεῖσι, μείω. 10 οἷσιν δ'. οἷσι κατεαγότα ἐξέχει, καὶ ἢ ἐξίχνα μᾶλλον, οἷσιν σαόωνται, " ἢ ἄρθρα ἐξίχνια παγῶνται, καὶ δι' ἃ " ἐν οἷσιν ὁρῶσιν, ἐν οἷσι διανοεῦνται. ἀμφὶ τὰ παθήματα, ἀμφὶ τὰ θεραπεύματα, νόμισι τοῖσι νομίμοισι. 11 τοῦδε ἐπιστήμων, εὐδαιμονή. " πάρεξις. κατάτασις. διόρθωσις. ἀνάτασις. ἐπίδεσις. ἀνάλημψις. θέσις. χεῖρα. χρόνοι.

mur partium, ubi alia ſuper aliam effertur, & luxationem fecerunt, notæ redundant, & quatenus, quaque ratione, quantumque inter ſe differant, conſiderandum. 4 Quibus quoque acetabulum perruptum eſt, & quibus nervus aliquis divellitur, & quibus os adnatum perfractum, 5 tum quibus & quanam ratione unum etiam, aut duo, (in quibus os geminum eſt) & quænam eos pericula circumſtent, 6 aut ſpes affulgeant, quibus deſperatio, & quando triſtis exitus impendet, aut certa ſalus imminet, & quænam repoſitionē aut manus tractationem, & quando poſtulent, & quænam minime, aut quando non. In his tum ſpes, tum pericula prædicenda, tum qualia & quando ſub manus tractationem veniant ſpectanda. 7 Tum quæ à primo ortu luxata adhuc incrementum accipiunt, aut jam acceperunt, & quodnam citius, & quodnam tardius, quodq; claudum & quanam ratione, quodq; minime exiſtat. 8 Tum quam ob cauſſam & quodnam imminutionem ſentiat, & quanam parte, & quonam modo, ac quibus iſta minus contingit. Eſt etiam animadvertendum quod fracta citius aut tardius coaleſcunt, 9 aut perverſiones & oſſium ferruminationes fiunt, eorumque curationes, quibus ulcera ſtatim, aut quibus poſtea contingunt, quibus etiam oſſa fracta minora evadunt, 10 quibus minime, quibus fracta cute emineant & quanam parte magis extant, quibus loco emoti aut exerti articuli compingantur, & quaſnam ob cauſas in quibus ſenſui patent, in quibus mentis agitatione comprehenduntur. 11 Ad affectiones & curationes ſpectant quæ legitimis de deligatione præceptis continentur, præparatio, exhibitio, diſtenſio, fractio, deligatio, ſuſpenſio, collocatio, habi-

tus,

νοι. διαῳ. 12 " πὶ χαυνότερα πάχεσι φύεται. τὰ δ' εὐαυλία εὐαυλίως." Διαφορ. οἱ κυρτοί. ἀσθενεῖς. αὐδυροι. 13 " τὸ ἐμπεσὸν ὡς μεγιστωθῆναι ἢ τὸ ἐκπεσὸν ἔσχε, ἢ χωλεύει ἐξέπεσε. " ὑδέρων τὰ μὲν ἐν κινήσει, καὶ ἐν τοιούτῳ ἐπιδοκεῖ. 14 τὰ δὲ μὴ ἧσσον." ἄφλεγτον ἢ αὖ ἐκπέσῃ, ἢ ἐμπέσῃ τάχιστα. πυρεττόμενον μὴ ἐμβάλλειν, μηδὲ πειρᾶσθαι. πεμπταῖα ἥκιστα ἀγκῶνα. 15 " καὶ τὰ ναρκώδεα πάντα, ὡς τάχιστα ἄφλεγτα, τῷ φλεγμονῇ παρέντα. 16 " τὰ ὑποσπόνδυλα, ἢ νεῦρα, ἢ χόνδρια, ἢ ἐπιφύσεις, " ἢ διαστάσεις καὶ συμφύσεις. ἀδυνάτως ὁμοιωθῆναι. Διαπωθῆται τὰ χεῖρα τῶν τελείων. 17 ἡ δὲ χρῆσις σώζεται. " ἐκβάντων τὰ ἔκπαλα, ῥᾷον. τὰ ῥᾷστα ἐκπεσόντα ἥκιστα φλεγμαίνει. τὰ δ' ἥκιστα θερμαινόμενα, καὶ μὴ ἐπιθεραπεύοντα μάλιστα αὖθις ἐκπίπτει. 18 " καὶ τὰ πίνειν ἐν ἀγκῶνι μάλιστα πιστέον, ἐν ᾧ μάλιστα ὑπερμωραίνεται), σκεπτέον δὲ εἰς τὴν φύσιν, καὶ τὸ πόνον, " ἢ ἐξέσῃ. 19 διόρθωσις ὀπίσω ἐς ὀρθὸν καὶ ἐς τὰ πρόσω. πειρωμένοις ἐν ταχέως ἀνθυπαίσσειν. 20 ἀνθυπαίσσειν ταχέως ἤδη ἐν πελαγωγῆς. " τὰ πολυστάκις ἐκπίπτοντα ῥᾷον ἐμπίπτει. αἴτιον νύσις. ἢ ὑδέρων, ἢ ὀστέων. ὑδέρων μὲν," μήκει ἢ ἐπιδόσει. 21 ὀστέων ἢ κοτύλης ὁμαλότης. κεφαλῆς φαλακρότης." τὸ ἔθει πλέον ποιεῖ." αἰτία, ἕξις, καὶ ἡλικία. 22 " τὸ ὑπομυξον ἀφλέγμαντον.

8 tus, temporum & victus ratio. 12 Quæ laxa sunt citissime coalescunt, contra vero, quæ contrario se habent modo. In perversionibus incurvi fiunt, carne privantur & nervis. 13 Quod repositum & longius multo locum unde excessit superabit, quam quod loco motum est. Nervi qui in motu sunt & loco humore flaccescente, ii facile cedunt, 14 qui vero non, minus. Optimum ubi quid excidit, citissime reponi. Si febris occupaverit, non tentanda repositio, neque quarto die, minime vero cubiti gibbum quinto die. 15 Quæcunque etiam torpidum habent sensum, ubi inflammatio remiserit, quam citissime reponere optimum. 16 Divulsa in nervis aut cartilaginibus, aut adnato osse, aut dissidentia circa junctures, in pristinum statum restitui nequeunt, sed in plerisque celeriter callum contrahunt, 17 usus autem servatur. Partes extremæ facile excidunt. Quæ facile excidunt minime inflammatione tentantur. Quæ vero minime incalescunt, iis, si diligens curatio non adhibeatur, maxime rursus excidunt. 18 Extensio eo habitu quo maxime superattollentur fieri debet, natura & loco in considerationem adhibito. 19 Qua parte excesserunt directio fiat, retro recta & in obliquum, propellenda autem celeri revulsione adhibita. 20 Jam vero cito revellere per circumactionem licet. Quæ frequentissime excidunt nullo negotio reponuntur. In causa est nervorum aut ossium solutio, nervorum quidem longitudinis aut incrementi, 21 ossium vero, acetabuli æquabilitas, capitis lævitas. Consuetudo usum facit. In causa quoque est corporis dispositio & habitus, & ætas, 22 & mucus qui sine inflammatione subest.

XXV. " Οἷσιν ἕλκεα ἐγχρό-

XXV. Quibus ulcera statim facta

τα,

το, ἢ αὐτίκα, ἢ ὀστέων ἐξιχνόντων, ἢ ἕπηται, " ἢ κνησμῶν, ἢ τρηχυσμῶν. τοῦτο μὲν οὖν οὐδὲν δεῖ λύσας " ποιητέον ἐπὶ τὸ ἕλκος ἐπιβεῖς, " ἐπιδεῖν ὡς ἐπὶ τὸ ἕλκος προσῆκον. [2]" ἔστ' ἄλλα ὡς ἐπὶ ταύτην σύνεσιν ἰόντες." ὅτῳ γὰρ αὐτὸ τὸ ἰχνόπτειν, " ἐκκεῖσθαι τάχιστα καὶ ἐκφαγέδαινα, " καὶ κακοηθέστατα τάχιστα φύεται. [3]" νάρθηκες δὲ μήτε κατ' αὐτὸ τὸ προσύχειν, μήτε πιέζειν." καὶ ὧν ὀστέα μὴ μεγάλα ἀπέστιν. ὧν δὲ μεγάλα, ὅτου ποιεῖν. [4]" πολλὴ δὲ ἐμπύησις. καὶ τοῦτ' οὐκ ἔπεται, ἀλλ' ἀνέψυκται ὑποστασίων εἵνεκα. " τὰ δὲ τοιοῦτα ὁπόσα ἐξέχει. ἐὰν τε ἐμβολήσῃ, ἐάν τε μή, ἐπίδεσις μὲν οὐκ ἐπιτήδειον. [5] Ἀφάπτεται δὲ," σφεῖρα ποιησείσας," οἷα πέδαι. ἡ μὲν παρὰ σφυρὸν, ἡ δὲ παρὰ γόνυ ἐς κνήμιον πολλαχοῦ. προσῳδοῦσες. ἰσχυαί. " κρίκας ἔχουσι. [6] " ῥᾴδιοι τε σύμφυτοι κραγίνης, ἐς μῆκος καὶ πάχος, ὥστε Ἀφάπτειν. [7] ἱμάντα δὲ ἐξ ἄκρων ἀμφοτέρωθεν ἔχοντα εἰς τὰς κρίκας ἐνδιδέασι." ὡς τὰ ἄκρα ἐς τὰς σφαίρας συναρμόζοντα Ἀφάπτηται. [8] ἵππις δὲ ποιητέον θερμή." σκίμβαζε καὶ ποδὸς θέσις καὶ ἴχνια. διαίτῃ ἀτρεκὴς. ἐμβάλλειν τὰ ὀστέα τὰ ὑποκείμενα αὐτῇ μερᾷα, ἢ διαλειπέρα. [9] τεταρταῖα δὲ ἢ πεμπταῖα, μὴ," ἀλλ' ἐπὶ πλεῖστον ἢ." ἢ [10] ὀλιγόλιθοι τοῖσι μοχλικοῖσιν, ἢ τὸ ἐμβαλλόμενον δ' ὀστέ" ἵν' μὴ ἔχῃ ἀποσκάζειν, ἀποτρέπεσθαι τὸ κωλύοντων. [11]" ἀλλὰ καὶ ὡς τὰ ψιλαῦτα ἀλαπέστερα τὰ βραχύτερα

sunt aut ossibus cute extantibus, aut postea ex pruritu aut asperitate, ea quidem ubi sensseris, confestim solvito, ulceri cerato picato impositio, deligatoque fasciæ initio super vulnus injecto, [2] ac in reliquis perinde te gerito ac si ea parte læsio nulla existeret. Hoc nanque modo ea pars maxime extenuabitur, & citissime circumabrupta excidet, & repurgata ulcera celerrime coalescent. [3] Ferulæ vero neque ad ipsum ulcus admovendæ, neque apprimendæ. Et in quibus non magna ossa absunt, ita se gerendum, & in quibus magna ossa absunt, [4] & cum multa suppuratio adsit, non amplius ista neque eodem modo facienda, sed nudatur pars rescrementorum quæ moram traxerunt gratia. At quæcunque magna ossa cute eminent, iis, sive reponantur, sive non, deligatio quidem non convenit [5] sed distensio. Orbes confiunctur quales compedes, quorum unus quidem juxta malleolum, alter ad genu in crure adaptetur. Hi lati, leves & validi sunto, circulos habentes. [6] Virgæ autem carneæ eam convenientem, tum magnitudinem, tum crassitudinem habeant, ut distensionem moliantur. [7] Habenas vero utrinque in extremis finibus habeant, quibus ad annulos alligentur, ita ut extremi fines orbibus innixi, vim adhibeant. [8] Curationem perficiunt ceratū picatum calidum, habitus corporis, pedis & coxendicis positio, exquisita victus ratio. Quæ supereminent ossa, eodem aut postero die reponito, [9] quarto aut quinto die minime, sed ubi gracilia evaserint. [10] Repositio vero per vectium molitionem facienda est, aut ossis quod reponitur, si firmamentum non habeat, impedimenta præcidenda. [11] Quinetiam nudata ossa decident, & breviora evadent. At articuli partim

τερα τὰ μέλεα." τὰ ᾗ ἄρθρα, τὰ μὲν τελέον, τὰ ᾗ μεῖον ὀλιοθαγνῆ.[12] καὶ τὰ μὲν μεῖον, ἐμβαλεῖν ῥᾴδιον. τὰ δὲ μείζες ποιεῖ τὰς κακώσιας, καὶ ὀστέων. καὶ νεύρων. καὶ ἄρθρων. & στερκῶν. καὶ χημάτων.[13] "μηρὸς ᾗ καὶ βραχίων ὁμοίοισι σκαπίζεσιν.

12 tim quidem magis, partim vero minus luxantur, [12] & qui quidem minus, facile reconduntur. Quibusdam quoque majora tum offium, tum nervorum, & articulorum ac carnium vitia contingunt. [13] Femur autem & brachium quam simili inter se modo contingunt.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΙΠΠΙΑΤΡΙΚΑ.

HIPPOCRATIS VETERINARIA.

Σιώθεσις τροχίσκε πρὸς πᾶσαν μᾶλιν, καὶ πᾶν ἀῤῥώστημα.

Pastilli ad quamvis malidem depellendam & quamvis refarciendam imbecillitatem.

ΛΑΦΝΙΔΩΝ γῶ β', ἀφρονίτρε γῶ ε', ῥιὸς ἀπύρε γῶ ε', σμύρνης γῶ γ', κροκομάγμαλος γῶ ἑξ, ἴριος ἰλλυρικῆς γῶ γ', σελίνε σπέρματος & ὀρίγανολογείας τὸ ἴσον. ταῦτα ἐμβαλὼν εἰς ᾠὰ, & τρίψας, ἕως ἂν λεῖα γένηται, μίσγε μετ' οἴνε & πτισάνης τροχίσκες ἔχε, καὶ ὅν τῇ χρείᾳ μὴ οἴνε λευκῆ ἐγχυμάτιζε.

BACCARUM lauri sextantem, spumæ nitri quincuncem, sulphuris ignem non experti tantundem, myrrhæ quadrantem, crocomagmatis semissem, iris Illyricæ quadrantem: feminis apii, aristolochiæ, singulorum pares modos. ea simul pilæ injecta, & tantisper detrita dum fatiscant in polentam, adjuncto vino, in pastillos digeruntur. Cum postulabit usus, ex albo vino faucibus infunduntur.

Περὶ Πνεύμονος.

"Ἵππος τῷ πνεύμονι σωφρόνως ὑγρὰ ῥεῖ ἀφ' ἑαυτοῦ ῥινῶν, καὶ ἀφ' ἑαυτοῦ σμαίνει βαρὺ πνεῖ, καὶ τὰς λαγόνας ἀνασπαλμύας ἔχει. ἐγχυματίζεται δὲ ὧδε. ἀκροδρύων τὰ συμφυέστατα καθεψήσας ἐν οἴνε κοτύλῃ μιᾷ, & ἐλαίε ὠσαύτως, δύο ἀφ' ἑαυτοῦ σύμασι. & τροφῇ ᾗ χρῶ λεία, καὶ τῇ κεφαλῇ ὡσαύτως μίσγε ὀρόβες, ἢ ἐγκέφαλον κριθίνον καθεψήσας ἐν οἴνε κοτύλῃ μιᾷ, & ἐλαίε κοτύλης τὸ ἥμισυ συμμίξας, ἐγχυματίζε τὸ ὀρκᾶν καὶ τῇ χαμαιλκῇ ᾗ ὠσαύτως, ἢ ἀλεκτρυόνι

De Pulmone.

Equo cui pulmo negotium exhibet humida naribus profluunt, & gravem ore spiritum efflat, ilia habet convulsa. Ratio infundendi talis. Fructus arborum adstringentissimi quique in una vini hemina & olei mensura pari decoquuntur, & per os faucibus induntur. Levi cibatu contentus esse debet. Ervum hordeo permisce, aut suillum cerebrum in vini hemina coque, olei tres cyathos misce: quod satis videbitur infunde. Odorata potione similiter [utendum] vel gallo

ἀλεκίζουσα ἐψήσας, μέχρις αὖ ἁλυφῇ, καὶ συμμίξας γλυκεῖ οἴνῳ ξέστιον ἕνα, ἐγχυμάτιζε. ποίᾳ δὲ αἵματι ἀφαίρεσιν καὶ δύναμιν δίζωσε. δίδοσ δὲ καὶ ἀρρωσίην ἢ μηδικίῳ, καὶ τὸ πόδιν ἁφάρμοσε ἀλούρῳ, ἵνα τῷ δωάμιν δίζωσε σύτραφῇ τηρήσῃ.

Πῶς δεῖ φλεβοτομεῖν καὶ ὡδὶ χρησιμῷ.

Ἄριστον ἐιδέναι, πότε δεῖ τὸν ἵππον αἷμα ἀφαιρεῖν, καὶ ἐν αἷς ὥραις ἐ ὁπως, ἐ ἀπὸ ὅσων φλεβῶν, καὶ ἁλοιώσομεν τὰς φύσις, καὶ τὰς ἕξις. οἱ μὲν γάρ εἰσιν οὓ ἁλακέφαλοι, οἱ δὲ ἰσχνοί, οἱ δὲ νοσεροί, καὶ τὸ αἷμα οὐκ ἔστι τὸ αὐτό, οὐδὲ ὅμοιον τοῖς πάθεσι πᾶσιν, ἀλλὰ ἁμφέρῃ τοῖς χρώμασι ὡσὸς ἕκαστον πάθῳ. τὸ μὲν γὰρ ἀπὸ τῶν οὓ ἐχόντων ἵππων αἷμά ἐστιν οὐκρᾶον, καὶ πολὺ, καὶ ξανθόν. ἀφαίρει τοίνυν, ἵνα μὴ πάθῳ ἐπισῇ. τὸ δὲ τῶν μαλακιζομένων αἷμά ἐστι ποικίλον καὶ ἀφρῶδες. τὸ δὲ τῶν κριθιώντων αἷμά ἐστι μέλαν καὶ ἰξῶδες. δεῖ δὲν ὡῷτον ποιῆσαι τὸ ἵππον ἐπὶ ἡμέρας ἓξ χλωροφαγῆσαι ἐπὶ πεδίον σύρριζον, ἐφ' ὅσον ἡ νεότης ὡσανὴς τυγχάνῃ, καὶ λοιπὸν συλλέξαι αἷμα νεαρὸν ἐις τὰς φλέβας, καὶ ἔσαι σύρωστερῳ. ἀφαίρει δὲ τῆς ἡμέρας ὥρᾳ δευτέρᾳ. ἐπεὶ δὲ διελαλύθαμεν τὸν ὡδὶ τότε λόγον, λοιπὸν δεξώμεθα, πῶς δεῖ ἵππῳ αἷμα ἀφαιρεῖν. αὐχενίζειν χρὴ, τὸν δὲ τόπον ὡδοῦ λέγειν αὐχενισῆαι, ἤτοι τὸν τράχηλον, καὶ ὡσσευαλείνῃ, ἕως αὖ ὡσπωμασῶσιν αἱ φλέβες. μὴ μέντοι καθιένατ τὸ φλεβότομον καλῶ βάθῳ, ἐπὶ ὃ δυνήσῃ σῆσαι τὸ αἷμα σύχρῶς, ἐὰν

gallo tantisper incocto, dum prorsus intabuerit, sextarius unus vini commixtus ingeritur. Sanguis, si [tantum] robur adest, ut mitti possit, detrahendus. Gramine aut medica pascendus. Aspergendus farina potus, ut eo [fultæ] animalis vires vegetæ serventur.

De sanguinis missione & cibatu.

Nosse videtur optimum, unde, quibus horis, quonam pacto & quibus modis sanguis sit equo dimittendus. Et naturas habitusque explorare. Siquidem nonnulli secunda constitutione præditi sunt, alii graciles, alii morbis patent. Et idem sanguis non inest, sed ne similis quidem omnibus vitiis invenitur, verum colore sanguis in unoquoque vitio dissidet. Eorum enim qui inoffensa valetudine degunt sanguis bene temperatus est, copiosus, flavus: quibus, ne vitium insideat, sanguis detrahatur. Elanguescentium sanguis varius est, & spumosus: sed eorum qui hordeationis vitium sentiunt est ater & glutinosus. Primum itaque diebus senis equus viridi pabulo recreandus, nervosis campis, quandiu [læta] farrago & suavis exit, quæ novum in venis sanguinem creet, & [sic] robustior equus reddatur. Sanguis hora secunda diei detrahatur. Sed postquam sermonem hac de re fecimus, supereſt, ut quonam deceat pacto sanguinem qui gravat, evocare, proponamus. Cervicem primum erectam oportet loro circumplecti, & tantisper contendere, dum tori venarum protuberent: neque scalpellum tamen penitus adigere: quandoquidem si ferramento transigatur vena, non temere coibit, erum-

ἐαὺ Δἀμπερὲς τὼ ὀϑηρίαν διέλης. κροπάφῳς δὲ ἐαὺ βάλη λῦσαι, φλεβοτόμει αὐχενιαῖον ἀφ' ἑκατέρου τὼ κεφαλὼ ὡς τὸ ὦτα, μέχρις αὖ Δράκωσιν αἱ φλέβες, καὶ ὑπότεμνε, ὡς εἴρηται, μὴ κὰτ βάθος.

Πρὸς σύλληψιν φορβάδος.

Εἰ βάλῃ συλλαβεῖν φορβάδα, κνίδας ὡσεὶ εἰς τὸ σῶμα τὸ ἵππου. ἐὰν τεκοῦσα ἄπαξ καὶ δὶς φορᾷ σὺν τῷ πώλῳ, ἔπειτα ποίει, ἵνα συλλάβῃ). ἀνήσας ὀξύβαφον ἕν, σμύρνης δραχμὰς ιβ', κρόκου δραχμὰς δ', λιβάνου ἐπιμελῶς καὶ καθαρίου, καὶ ἀνατρίψας εἰς εἰδος βαλάνων ἀδρῶν, ἐπιτρίβει καμμίαν ἐπὶς τὼ φύσιν τῆς ἵππου ἕως τῆς μήτρας. ἐπικαθάπτει δὲ τὼ φύσιν γαλατίνῳ ἀνεζεσμένῳ, καὶ ἐλαίῳ ὅσον κοτύλη μιᾷ, καὶ γλοιῷ Δράκοντος τὼ ὀσφυῶ καὶ τὰ εἰδεῖα καὶ τὰ ἐπιτεθημένα δὶς τῆς ἡμέρας, ἕως συλλήψεται, καὶ πὰρ' ἡμέρας πέντε ἢ ἑπτὰ, χαλκοῦς κοτύλας τρεῖς, ῥοδίνου τέτταρον, ἱπποελίζει δραχμὼ μίαν, πεπέρεως κόκκους ε', σμύρνης ὀλκὰς β', Δραγέσας ἐγχυμάτιζε τὼ μήτραν χλιαρῶς, αὐλίσκον μακρὸν ἐπισπᾶσαι. καὶ κρίθινον δὲ ἄλδιρον ἑψήσας ἐν ὕδατι δίδου πίνειν, ἕως τέκῃ.

Πρὸς χειράδας.

Συμβαίνει τὸ τῶν χειράδων πάθος ὡς ἐπιπολαίσιον ἐξ ὑδάτων μεταβολῆς, οἷον καμοὺ τὸ μέγεθος. τῷ τοιούτῳ καυτήριον ἐπιτήδειον σκληρόν. ἐὰν δὲ βήσσῃ, erumpensque sanguis ægre supprimi poterit. Si temporum venis sanguis fit emittendus, laqueus capiti circumponendus, vinculoque juxta aures distringendum, donec appressu venæ tumescant: postea, uti diximus, vena non alte subcidenda.

Ut armentitiæ concipiant.

Si gregalem equam concipere velis, urticam in os equi pellito. Si vero quæ semel aut iterum ventrem pertulit equa, partum edere desierit, hoc auxilio testibilis fœcunditas adferetur. Anisi acetabulum, myrrhæ sescuncia, croci semuncia diligenter & munde simul contrita digeruntur in adultarum glandium formas, quæ figillatim in equæ naturalia, dum uterum subeant, impelluntur. Genitales loci antea subluantur, & fervefactæ marinæ fotu madescant, oleoque instar unius heminæ cum strigmentis balnearum lumbi & genitales sedes fœminum tenus, bis die defricentur, usque dum eam concepisse constiterit. Quinto septimove quoque die ternæ lactis heminæ cum rosacei parte quarta & hipporrhisi drachma, adjectis quinque piperum granis, & myrrhæ sicilico, cum efferbuerint, tepefactum jus fistula longa quæ ad vulvam perferat, infunditur. hordeaceam farinam in aqua coctam, dum partum enitatur, dabis potandum.

Strumosis.

Strumas maxima ex parte parit aquarum mutatio: exitque tuberculum juglandis magnitudine: cui candens ferramentum admoveatur. Si tamen tussis premit, & contentius infestante

σά, καὶ, στυπτέως χλυμβύης, πανδύμαλα δυσώδη σμῆρος. ἐγχυμάπιζε τοῖς λαμυκτῆς, ἵνα μὴ ἡ βὴξ παροξυνθῇ. εἰώθε γὰρ κακοῦθαι ἡ δρῖμεια ἐρεθισθεῖσα. κεδρέλαιον οὖν καθέψησας, καὶ μάκη διηθήσας, σύλλιφε καὶ ἐγχυμάπιζε. ὑστάτως δὲ χρῆσαι ποπισμάλι τῷ δρομαλικῷ μεθ' οἴνου, καὶ ἐλαίῳ καὶ ὠῶν καὶ μέλιτος ἐγχυμαπίζων. ἀφαίρει δὲ πρῶτον καὶ ἀπὸ τοῦ αὐχένος αἷμα. Σικύθεις ἕως χοιράδας. σύκων λίτρου μίαν, νίτρου γὸ ἓξ, χαλκάνης γὸ ἓξ, σπόγγου γὸ ἓξ, πίσσης γὸ δύο. Ἄλλο. ἐὰν ὑπὸ χύλου χοιράδες χλώωνται, ἢ φύμαθα, πυελία σκάφιον, εἶπα μίξας σύκα καὶ νίτρον κοπέντα εἰς ἓν, μεθ' ἁλὸς ἐξαίρε ἢ κεφάλινα ἀλάβαστρα, καὶ ἐψήσας σὺν ὑδρομέλιτι ἢ ἐλαίῳ καθάλασσε. ἐὰν δὲ μὴ θεραπεύηται, τέμνε καὶ τοῦ τομοῦ καῦσον. Μάλαγμα πρὸς ἄρθρα κεκλασμένα, καὶ χοιράδας, καὶ διοδῆνας. ἴριος ἰλλυρικῆς γὸ ἓξ, κηροῦ ά, ἰρίνα γὸ ἓξ, ἀμμωνιακοῦ γὸ γ', σπλφίς γὸ δ', μίξας μὴ κηρὸν σὺν ἰρίνῳ ἐλαίῳ πηχθέντων, χρῶ. ἐὰν δὲ τὸ μάλαγμα ἄκοπον βέλη ποιῆσαι, χαλβάνης, ὀποπάνακος, κηροῦ, σπλφίς, ἀμμωνιακοῦ ἀνὰ γὸ δύο, ῥητίνης φρυκτῆς ά, ῥητίνης πιτυΐνης ά, ηλοφωνίας γὸ β συμμίξας θεράπευε. Ἄλλο σκορπιστικόν. Κηρύκια θελάσπια κάυσας, ⁊ μέλιτι σωψήσας, καθάλασσε.

Πρὸς βῆχα.

Τραγάκανθαν ὡς λεπτοτάτην, καὶ

te vitio, grave olens spiritus redditur: ea quæ leniunt infundenda, ne lacessita tussis acerbius infestet. Irritata siquidem arteria noxam trahere consuevit. Ergo cedrinus liquor decoctus, & linteolo colatus, tam illitu quam infusione prodest. Postremo odorata potio quam aromaticam vocant, ex vino, oleo, melle, ovis, instillatur. Sed inter initia sanguis à cervice demittatur. Compositio ad strumas. Ficuum libram, nitri, galbani, propolis, singulorum selibram, picis sextantem. Aliud. Si sub maxilis strumæ vel tubercula prodierunt, primum fomentis utere, quibus tentatis, fici & tunsum nitrum miscentur cum axungia vel hordeaceo farre & decoquuntur in hydromelite & oleo, dum cataplasmatis lentorem referant: & illinuntur. Quod si non sanetur, excindi debet, & vulnus aduri. Strumas, furunculos, & articulorum nodos medicamentum emollit quod habet iris illyricæ, irini, singulorum selibram, ceræ unciam, ammoniaci quadrantem: quæ cum cera in irino oleo liquefacta miscentur, & cum usus requirit admoventur. Si fuerit in animo malagma componere, quod lassitudinem reficiat, acopum vocant: galbani, apoponicis ceræ, laseris, ammoniaci, singulorum dextantem, aridæ resinæ pinus, singulorum unciam, resinæ colophoniæ dextantem, commiscebis. eo lassitudines discutiuntur. Sequens medicamentum dissipandi naturam habet. Buccina marina ignibus adoletur. Eorum cinis cum melle coctus illinitur.

Tussi.

Tragacantam quam minutissime

καὶ πολύπους, μίξας τε κελθῆς καὶ ὀρόβοις, δίδε φαγεῖν. ἢ τῷ αὐτῷ τραγάκανθαν βρέξας ἐν οἴνῳ μέλιτι κοτύλη μιᾷ ἐπὶ ἡμέρας τρεῖς, ἔλαιον εὐωδιμιγνὺς ἐγχυμάτιζε, ἢ πηγάνου ῥίζαν καθεψήσας ἐν ὕδατι κοτύλη μιᾷ κλύζε, καὶ τῷ ἴσῳ ἐγχυμάτιζε. ἐπίβρεχε δὲ καὶ τὰς κελθὰς χυλῷ μυελίνης κεκομμένης. ἐὰν ὑ πυώδη ἀναδάλλη λῆξ δ' ὁμαλῶ, ἢ τῶν ῥοδίνων, στέαρ ὕειον βρέξας ἐν ὕδατι παιδικῷ ἐπὶ ἡμέρας τρεῖς, καὶ ἐπιβαλὰν οἴνῳ καὶ ἐλαίῳ ἀνὰ κοτύλην μίαν, καὶ σεισψήσας ἐγχυμάτιζε, ἢ δαφνίδας ἑψήσας, κόψον καὶ ἄλφιτα καὶ ἀξύγιον πυλαιὸν οἴνῳ γλυκεῖ δοῦσας καὶ μίξας, καθ' ἡμέραν ψώμιζε, ἢ τὴν ἀρτεμισίαν βοτάνην καθεψήσας ἐν ὕδατι καὶ ἐλαίῳ κοτύλη μιᾷ ἐγχυμάτιζε. ᾧ μαλάχην δὲ ἐν οἴνῳ γλυκεῖ καὶ ἐλαίῳ ἐψηθεῖσα τὸ αὐτὸ ποιεῖ. Ἄλλο. Πρασίᾳ δεμάτιον χλοώσης, οἴνῳ λευκῷ ξέ. ἀ, τῆλιν ἀποβεβρεγμένα ἐχάδων χ ά, ἢ φοίνικας κατ' ἀναλογίαν ἑψήσας ἐς τέλτον, δίδε ἐπὶ ἡμέρας τρεῖς. χρῖε δ' καὶ τῶν ποιούντων τὸ σῶμα μέχρι τῶν ὀνύχων. Πίτυρα ἀφεψήσας καὶ σταφίνου καλῶς σκάψας δὸς ἤσθιον, καὶ μίξας ὀμφάκινον ἔλαιον, δίδε, φυλακτόμῳ, μὴ λέπῳ σὰ ἀπομένη τῶν πιτύρων. Ἄλλο. Μάζας ὀπὸ χοιρείᾳ στέγῳ ποιήσας, καὶ ἀφεψήσας ἔξωθεν βυτύρῳ καὶ μέλιτι, λῆξ σώματι δίδε. Ἄλλο. Κρόμμυος χυλῶ, ἀμυγδάλῃ οἴνῳ αὐστηρῷ βληθέντῳ, ἐγχυμάτιζε.

Περὶ σκωλοῦς ὤμου.

Ἐὰν σὺ τῇς συμβολῆς τῶν ὤμων

tissime dissectam, hordeo ervoque quod edendum objeceris, permisceto. Aut per triduum eandem tragachantam in una vini hemina maceratam, cui oleum sit adjectum, infundito. Aut radicem rutæ in aquæ hemina decoctam, clystere subdito, & parem modum in fauces dato. Hordeum quoque succo myricæ tunsæ conspergatur. Sed si purulentum quid ore aut naribus rejiciat adeps suilla quæ puerili urina triduo maduerit, & in singulis vini & olei heminis incocta sit, infunditur. Aut lauri baccæ decoctæ tunduntur, polentaque & vetus axungia vino dulci respersuntur: quæ coacta in offas, quotidie inferuntur faucibus. Vel artemisia herba, quæ in aqua & olei hemina decocta sit, inditur. Malva in vino dulci & oleo cocta idem præstat. Aliud. Marrubii manualem fasciculum addito, vini candidi sextario, item fœnum græcum maceratum, ficorum pinguium sextarium, aut palmulas eadem proportione ubi decoxeris ad tertias, per triduum propinabis. Quinetiam ad ungulas usque delibuto tergore corpus imbues. Item furfuris decocti & quam optime pressi [tortivus] cremor linteo percolatus, addito oleo quod acerbæ olivæ remiserunt, exhibendus est. Sed hanc animadversionem desiderat, ne evolutus furfurecortex huic immanserit. Suillæ adipis coactas offas butyro & melle exterius oblitas per os inferes. Aliud. Brassicæ succus cui satis amineï vini sit adjectum, infunditur.

Luxatis armis.

Si in armorum crurumque

ὤμων καὶ τῶν βραχιόνων γίνηται χωλείαι, σημεῖά ἐστι τάδε. ὁ πεφορὰς εἰς τὰ ἔμπροσθεν, οὐδὲ σωάγει τὸν βραχίονα, ἀλλὰ ἐπισύρει τὸ σκέλος, οὐ δὲ τῇ κνήμῃ κατωφέρης λίαν. Ἰήσιμον δὲ ἦν ἀναλείφων οἴνῳ καὶ ἐλαίῳ, καὶ αἷμα ἀφαιρῶν ἀπὸ τῶν βραχίονων, καὶ πολλῶν ἐπὶ ἡμέρας ἑπτά, ἔπειτα σύγχεισον ἐπὶ μιᾷ ἡμέρᾳ γλοιῷ παχεῖ σὺν οἴνῳ καὶ ὄξει. Ἄλλο. ἐὰν ἵππος ὦμον ἐκβλήσῃ, ἢ πνεῦμα τῶν ἀρθρώσεων, ῥῖψον αὐτὸν ἐπὶ τὸ ἑδαφος, ἵνα ὁ ἐκβεβλημένος ὦμος ἐπάνω ᾖ, καὶ δήσας τὸν πόδα, καὶ πρὸς δένδρον ἀποτείνας, πρόμηλον ἐπίπιθι τῷ ἵππῳ, καὶ τρυπήσας τὸ δέρμα ἐν ὦμῳ, μέχρις ἡμερῶν τεσσάρων, βάλλε ἐπίπρησε συκίνης, εἶτα σὺν οἴνῳ καὶ ἐλαίῳ βρέχε πολλῷ σφιθεὶς τοῖς ἐπισπρωτοῖς ἕλκεσι, καὶ μὴ τέσσαρας ἡμέρας λῦσον τὰς ἐπίπρησε, πάλιν βρέχε τοῖς αὐτοῖς. Καταπλάσσου εἰς σωμασίας πόνου. Ἀνθολύκιον ἢ ἐλλέβορον λεῖον καὶ κέλυφα ὠῶν κεκαυμένα καὶ ὁλοκεκαυμένα καὶ κεφάλια τρία, καὶ ἀγρίσικυον καὶ πάντα κόψας σὺν ταυτῷ ἐπίπασε.

compaginibus claudicatio concitetur. Hæc sunt indicia. Nec anterius crus potest extendere nec replicare, sed ad se contrahit. In descensu quoque præcipitanter fertur. Huic olei & vini sublitu succurritur. Sanguis prioribus cruribus detrahendus. Septem dierum spatio perluitur, dein uno die puerili strigmento cum vino & aceto linitur. Aliud. Si equus aut aliud veterini genus armum è suo situ promovit, hunc humi prosternito, ita ut armus sua sede deturbatus in superiorem partem veniat: & ubi pedem alligaveris, & arbori nixus extenderis pectori vellusculum imponito, in perforatam armi cutem ficulneos clavos spatio quatridui pangito, & circumdatis vellere clavis oleo liberaliore proluito. Post quatriduum resolvito. dumque similiter clavos refixeris rursum eisdem eluito. Dolorem armorum lenit hoc medicamentum. Autolycium vel veratrum candidum, & putamina quatuor ovorum cremata, cucurbita, cerasia tria, & silvester cucumis, una tunduntur, ut cataplasmatis lentorem referant, & ita imponuntur.

Περὶ ἵππου ἀλγεῖν.

Ἐὰν ἵππῳ τὸ ἧπαρ ἀλγήσῃ ἀπὸ δρόμου, οἵ τε κενεῶνες ἐλκυσθῶσι, καὶ τὸν πνεύμονα ῥῆγμα γένηται, καὶ συμπίπτῃ τὸ σῶμα, καὶ τὸ φλὼ ἐκφυσᾷ, τότε αἷμα ἐν τοῖς φλεψὶν ἀναστέχει. Ἰήσιμον δὲ ἐν ἀφαιρῶν αἷμα ἀπὸ ἐφ' αὐχένος, καὶ ἐγχυματίζων σμύρνης καὶ λιβάνου ὁλκὴν, μέλι οἴνου κοτύλης μιᾶς. σύγχεε καὶ ἐλαίῳ, καὶ δίδου πολυσταφιδίαλιν ἀμφικεχυλωμένον ὕδατι,

De Jecinoris dolore.

Si jecinoris dolore conflictetur equus, à cursu ilia ducit. Nonnihil in pulmonibus rumpitur, concidit corpus, pabulum fastidit, venas recurrens sanguis explet. Hunc sanguine à cervice misso curabis. & myrrha & thure instar denarii cum vini hemina infusis. Sed & vino misto oleo obline. Sed [pecudis fastidio succurratur] dato potui similaginis cremorem. Et cibum, siqui-

ὕδατι, καὶ τροφὴν, εἰ ὀρίζεται. εἰ δὲ ἐπιμένοι τὸ πάθος, καὶ ἀπὸ τῶν μασχαλῶν ἀμφοτέρων αἷμα λάμβανε. γίνεται δὲ σύνοιστον, ὅταν ὑφ' ἵπποις καὶ τραχέσι καὶ λιθοῤῥώτοις χωρίοις σφοδρότερον θρέμμα ᾖ. καὶ τούτῳ δεῖ κυμίνῳ ὀξυβάφου μιᾶς οἰνελαίῳ ἐγχυμάτιζε. Ἄλλο. Μέλιτος καὶ νίτρου ἀνὰ ὀξυβάφου, κυμίνου ὀξυβάφια δύο διὰ οἴνου σὺν ταυτῷ καὶ ἐλαίῳ, καὶ ὕδατος ἐπιμάχου κοτύλας β' ἔγχει εἰς τὸ μυκτῆρα. ἐὰν δὲ μὴ ὑγιὴς γένηται, αἷμα ἄφελε ἀπὸ τῶν σκελῶν τῶν ἐμπροσθίων ὑποκάτω τῶν γονάτων. ἐὰν δὲ μὴ ὅπως ὑγιὴς γένηται, καὶ ἀπὸ τοῦ τοιούτου τῆς μασχάλης ἀνὰ μέσον τῶν πλευρῶν ῥάβδους, τέσσαρας δακτύλους ἀπὸ ἀμφοτέρων τῶν καύσεων διαλιπών. βατράχους λιμναίους μεθ' οἴνου χλιάνας, μιᾷ τῇ ὁμαλῷ ἐγχυμάτιζε ἐπὶ τελείαις ἡμέραις. ὀσθοπόσιμα ἡπάλικον. Στροβίλους λεπτοτάτους, κρόκου γῦν ὀ, ᾧ κυμίνου αἰθιοπικοῦ τὸ ἴσον ἐπιμελέστατα διηθήσας, σὺν οἴνῳ δίδου, ἢ πολεμώνιον τὸ σὺν τοῖς ἕλεσι πικρόμυρον (ὅπερ ἔοικε καλαμίνθῃ πότητι ἔχον πικρόν) ἢ καὶ ὀρίγανον ἀγελαῖον μιᾷ πεπέρεως, λέβι, καὶ δι' οἴνου, ἢ βούτυρον καὶ μέλι, καὶ ὀποπάνακα καὶ σμύρναν σὺν ἴσοις σταθμοῖς λειώσας, καὶ οἴνῳ μίξας, μιᾷ μυκτῆρι ἐγχυμάτιζε.

Περὶ τετανικοῦ καὶ ὀπισθοτονικοῦ.

Κασίας ὁλκὰς τρεῖς, σμύρνης τρωγλητικοῦ ὁλκὰς β', τραγακάνθης ὁλκὴν μίαν, ταῦτα λεπτελθήσας, βάλε εἰς ἑκάστου πόσιν

fiquidem cupit. Si vitium permanet, ab utroque alarum finu fanguinem detrahere conveniet. Quofdam hoc vitium cepit, cum per lapidofum folum, aut per afpera loca vel lapidibus conftrata vehementius procurfarint: quibus acetabulum cumini cum vino & oleo immitte. Aliud. Mellis, nitri, fingulorum acetabulum, cumini acetabula duo, vino immittuntur, & olei & aquæ fingula fextarii fuper hæc conjiciuntur, & per nares inferuntur. Si iis bona valetudo reddita non eft, fanguis à prioribus cruribus fub genua detrahatur. Si ne fic quidem dolor finitus eft, fub alis tertia coſta candenti virgula vel bacillo per medium aduratur, interjecto quatuor digitorum fpatio. Lacuftres ranas cum vino tepefactas, triduo per os ingere. Hæc potio jecineroſis præſidio eſt. Pinea nux quam tenuiſſima, croci unica, cumini æthiopici tantundem, ea diligentiſſime creta, in vino præbentur. Item polemonium auxilio eſt, quod in paluſtribus enaſcitur calaminthæ ſimilitudine, amaro guſtu: ſilveſtre origanum, cum farina piperis & vino, aut butyrum & mel, opopanacem & myrrham, æquis ponderibus trita, & cum vino miſta, per nares utile eſt infundere.

De rigore nervorum & Opiſthotono.

Caſiæ drachmas treis, myrrhæ troglodytidis ſiciliquum, tragacanthæ drachmam unam, ea leviſſime contrita in ſingulas potiones demittito, drachmas treis, & ovorum candidum liquorem,

σιν ὁλκαὶς γ̄, ἐ ὧν τὸ λοιπὸν, καὶ ἐλαίᾳ κοτύλῃ μίαν καὶ οἴνῳ παλαιῷ τὸ ἴσον, μέλιτ@ κοτύλας β̄, καὶ ἐγχρίπτιζε ἐπὶ ἡμέρας τρισί. πρὸ δὲ τοῦ προφλῶ λαβεῖν, δίδε ὀρόβων πεφρυγμένων κοτύλῃ μίαν, ἢ ἐρέγκε ὁμοίως. Ἄλλο. ἐὰν ὑπὸ ὀπισθοτόνου ἐνοχληθῇ ἵππος, ἀναπηδήσει ὥσπερ κύων, καὶ ἀκολουθεῖ τὰ ὀπίσθια τοῖς ἐμπροσθίοις. τέτον δὲ φλεβοτομεῖ ἐκ τῶν βραβώνων, καὶ πυέλα ὕδατι θερμῷ. εἶτα κατάμιξας σύγχεε οἰνελαίῳ, καὶ δαφνίσι. ἐπικείσθω δὲ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς νάκ@, ἢ τῶν ψυῶν τῆς αὐτῆς ἐμβροχῆς. ἐγχρίπτιζε δ᾽ βαλὼν σμύρνης γό γ, κρόκε ὁλκὶν μίαν, ἐλαίᾳ κοτύλας δ᾽, οἴνε ξέ. ά. Ἄλλο. κηρὸν ἀμμωνιακὸν, ῥητίνην, κολοφωνίαν, χαλβάνην, βδέλλιον, ὀποπάνακα, ἀξόγγιον, θεῖον ἄπυρον, μυελὸν ἐλαφείε τὸ ὀπίσω βαλὼν ἐγχρίπτιζε. Ἄλλο. ἐὰν ἵππ@ ὑπερτον@ ᾖ, ὅλῳ τῷ σώματι πτέμῃ, καὶ ἐπαναστὰς εἰς τὸ πίσω ἀπέρχε, ἔπειτα ὀρθὸς ἀνίστα, καὶ πτέμῃ ὅλ@ καὶ ἱδροῖ. ἴδατι δὲ ἅτω. δεῖ λύσαι τὰς φλέβας τὰς ἐν τῷ στήθει, εἶτα τὰς ὧδε ἔχεσθαι, καὶ λέγειν θερμῷ πολλῷ, εἶτα κηρωτῶ τὸ σῶμα ἀναλείφειν καὶ στρωννύειν σκότει, καὶ ἀφεμένην τῇ ἵππο ποτοῦσία ποιεῖν. ἐπὰν δὲ ἄνεσις γένη@ δ᾽ στεναξῃ, φαγεῖν δίδε χόρτον, καταβρέχων ὠὸν νίτρῳ, κελεύων δ᾽ ποιεῖ ἀπέχεσθαι, ἕως ἂν ἀσφαλῶς ἔχῃ.

Τετάνε παθήματος ἴασις.

Ἐὰν ἵππ@ τετάνε συνεχθῇ, ἡ κεφαλὴ αὐτὸ ἐν τῷ τραχήλῳ πήγνυ@, καὶ ὁ αὐχὴν φέρε@, εἰ μὴ μόλις,

& olei heminam unam, vini veteris tantundem, mellis ſextarium, per triduum infundito. Sed antequam pabulum ſumat, dato ervi parum torrefacti, aut item freſæ fabæ, heminam. Aliud. Si opiſthotono infeſtetur equus ritu canis humi conſidet, & poſteriora priores partes ſequuntur. Huic ſanguis ex inguinibus mittendus, & calida fovendus aqua. Mox oleo laurique baccis vino commiſtis illinendus. Caput caprina pellis induat. Lumbi eodem liquore perfundantur. Porro myrrhæ quadrans, croci pondo denarii, olei quatuor heminæ & vini ſextarius unus infunditur. Aliud. Gummi ammoniacum, reſinam, colophoniam, galbanum, bdellium, opopanacem, axungiam, ſulphur ignem non expertum (medullæ cervinæ quantum ſatis addito) infunde. Si nervorum diſtentione laboret equus, toto contremiſcit corpore, ſimul & horrore concutitur. Exurgens retrocedit, iterumque rectus aſſurgit, & ſudat. Cui ſic ſubveniendum. Venæ pectoris ſolvendæ, dein ſedis. mox calida largiore proluendus. dein cerato corpus ungendum. In tenebris ei ſuſternendum. Conquieſcat in equili. Cum huc ventum eſt ut paucos gemitus exprimat, fœnum nitro aſperſum detur edendum. Hordeo, donec periculis defunctus ſit abſtineatur.

Rigoris præſagium, & remedia.

Si equus rigore nervorum tentetur, caput immobile cervici innectit, nec niſi magna difficultate ſe revolutat. venæ dorſi diſten-

μόλις, οὔτε ναπαίαμ φλέβες σπω-
τέων· ὥσπερ ἐπὶ τῆς ποδάγρας,
καὶ τὰ ὦτα βέβληλεν παλάγια,
τό, τε στόμα ξηρόν ἐστι καὶ ἀψικμον
καὶ τὰ χείλη. κύαθον ἓν οἴνε ἀκρά-
τε θερμαίνων, καὶ ἐπὶ τῆς πο-
δάγρας φαρμάκε τὸ ἴσον, ὁποτέ-
ρε ἂν μᾶλλον μυκᾶται τὸ πνεῦμα
ἔχοντα, εἰς τέτον ἐγχέ. ἐὰν δὲ
ἐγχέῃς, προχασέτω τὸ φάρμακον, καὶ
μὴ δίδε ἐκείνης τ' ἡμέρας μη-
δέν, ἀλλ' ἢ ἄλευρον πύρν ἐφ' ἑκά-
τερον, δεῖπνον καὶ ἄριστον.

Ὀπισθοτόνε σύγκλεισις καὶ ἴασις.

Πρῶτον μὲν τὰ ὦτα τε ἵππε τείνον· ὀρθά, καὶ τὸ ὄμμα κατε-
στραμμένον ἔχει, καὶ ὁ δυνάτως τρέ-
φεται· ἀλλὰ σφιγγόμενον ὅλον
τὸ σῶμα συγκλᾶν, καὶ τὰς πόδας
ἀφίησι καὶ σύρει, καὶ ὁ τράχηλος
δὲ σκληρός. εἰ μὲν φθίσει τὸ στόμα
συγκλείσει, ἀποθνήσκει δὲ λιμῷ.
ἐὰν δὲ σωφθήσῃ, καῦσον αὐτὸν
ἀμφίμβλῳ ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν,
κόμων τὰ κύκλω, καὶ ἐν τῷ τρα-
χήλῳ τρεῖς μακράς, καὶ ἐπὶ τ' λα-
γόνος χ', καὶ ἐπὶ τῶν κενεώνων
ἀσαύτως, καὶ ἐπὶ τῆς ῥάχεως μα-
κράς, καὶ ἐπὶ τῆς ὀσφύος σφόδ-
τιν ἑδραν τρεῖς ἑκατέρωθεν. ἄλ-
φε δὲ τὰ τραύματα γλυκεῖσι, καὶ
πυρία ὄξει, καὶ τὰ ἔγχυμα δίδε
ἐπὶ ἡμέρας ἑπτὰ, τῇδε ὀργδὴν
πολῦναι πὶ ἕλκη ὕδατι θερμῷ, καὶ
θεράπευε τῷ λυκίῳ. μύρτυς ἢ ἐρίων
πιναρῶν ποίᾳ, βρέχων ἐν μέλιτι.

Πρὸς Δῆρριον.

Ὀξυλαπάθε δέρμα μὴ οἴνε
αὐτηρᾶ ἐγχυμάτιζε, ἢ ῥάμνε
φύλλα ἐψήσας μὴ οἴνῳ αὐτηρᾷ τὸ
αὐτὸ

distentæ velut in podagra rigent. aures in obliquum jactæ subriguntur. os siccum est & labia. Tum cyathum meri calefacti, & tantundem medicamenti quod podagricum appellant, qua spiritus nare prorumpens, magis cohibetur, hæc infundes. Quod ubi infuderis, cursu confestim agitetur, sitque reliqua dies abstemia: in qua nihil prorsus præter farinam in cœna prandioque detur hauriendum.

Ejusdem Tetani præsagia & curatio.

Primum aures equi surrectæ contenduntur. Oculos monstrat inversos, non nisi tarde admodum verti potest, sed corpus totum in orbem fere contorquet, nec in rectum pedes explicat. cervix rigida sentitur. Ergo si os concludatur, vitam fame finiet nisi confestim ustione subveneris. Hanc igitur ab oculis auspicatus, eorum ambitum ferramentis candentibus exulcerabis. in cervice lineas treis protrahes. In ilibus ductos totidem versus sulcabis: sed in spina longiores: in lumbis juxta sedem treis utrinque duces. Vulnera igne concepta dulcibus unguntur & aceto foventur. Diebus septem salivandum ægrotum pecus: octavo calida aqua vulnera laventur, & lycio sanentur. Turundæ è succidis lanis factæ & melle imbutæ ulceribus indantur.

Ad citatum ventrem.

Alvus plerunque corpus & vires carpit, operique veterinum reddit inutile. Acuti rhamni cortex ex austero vino

αὐτὸ ποιῇ. καὶ πᾶν ᾧ εἰδῶ, ὁ σύφινδωνᾶ), δίδε ⸢ πύρινα ἄλευρα καὶ ἀλφίτῳ μιξὶ οἴνῳ διδὲς, ὠφελήσει. Πρόγνωσις καὶ ἴασις. Τῷ ἀφόρητον νοσέοντι ἵππῳ ἡ κοιλίη καθίζει, καὶ ἱδρὼς αὐτῷ ἐπιγίνεται, καὶ δυσπνοεῖ. Θερμαπούσεται ᾧ ὕτως. μύρτων τῶν μελάνων ὅσον χοίνικι μέρῳ πέντε, τριφύλλου λίτρην, ἐπιδάλλων ἀνδράχνης τῆς κηπίας ὅσον κοτύλας β', καὶ οἴνου γλυκέος τὸ ἴσον. τύτοις διὲς τὰ μύρτα, ἔγχει ἀφ' τῆς σμαλτος. καὶ, ἐὰν μὴ βέλητε πιεῖν, ἀφ' ἁμύλε δῶς, καὶ τὰς κοιλιὰς σὶ πέφυσμένας ἀναξήβαλλε.

Ἔγχυμα ἁσμὸς ἐς τὸ αὐτό.

Ροδοπετίνης λίτρας ά, ῥοὰς βυρσικῆς λίτρας ά, κικιδῶν ἀλεξανδρίνων τοῖσιν, ἀψινθίε, ἀβροτόνε, ὑσσώπε, πηγάνε, ἀνὰ γὸ ἓξ μέρας σὺν ταυτῶ, δι' οἴνε μυπάτε ἐγχυμάτιζε. σιλφίε γὸ τὸ ἥμισυ μέρας σύκρατε, ξέ, ἐνὶ ἐγχυμάτιζε.

Περὶ τρόφε καὶ γνώσις καὶ ἴασις.

Ὁ τροφέυμε ἵππε ἐπιγινώσκεται ὕτως. ὧδε κἀκεῖσε μίσε ἑαυτὸν πολλάκις ἐς τὰ ἄδαφε, καὶ πάλιν διεγείρεται, καὶ παραπύρεται τὴν κοιλίαν τῷ ἐδάφι, ἀπᾶτά τε καὶ στενάζει καὶ ἱδροῖ τὰς διδύμες, καὶ οἷον φεδακρυῤῥωέοικε, καὶ τὴν ὀρὸν τείνει, καὶ λὸ τόπε ἐς τὸ πον ἀποχωρεῖ, ἀναπνεῖ τε θερμὸν, καὶ τὸ σῶμα μέμικε, καὶ καθέζηρον ἔχει τὴν

infundatur. Aut rhamni folia cum vino auſtero potata ventrem confirmant. Et ut ſummatim dicam, omne medicinæ genus adſtringens dari poteſt. Tritici farina & polenta cum vino data opitulantur. Præſagium & auxilia. Equi profluvio laborantis alvus, ſæpius quam ex conſuetudine fertur, ſudor prorumpit, ſpirandi difficultas exercet. Cui ſic ſubvenitur. baccarum nigræ myrti ſextarius operoſe teritur, & additis ſativæ portulacæ duabus heminis, & paſſi ſextario, baccæ dimittuntur & per os infunduntur. Si potionem hanc faſtidit, ex amylo dari convenit. Hordeo torrefacto ſuſtineatur. Si non reſtiterit citata ventris proluvies, danda erit hæc infuſio, quæ jure valentiſſimis annumeratur.

Proluvii infuſiones.

Roſarum quas pinus edidit, rhus qua coriarii utuntur, ſingulorum libra, gallorum alexandrinarum tantundem, abſinthii, abrotoni, hyſſopi, rutæ, ſingulorum ſelibra, miſcentur, ut in unum coëant: quæ vino myſiato excepta faucibus infundentur. Laſeris ſemuncia cum diluti vini ſextario itidem ingeritur.

De torminibus præſagium & remedia.

Torminoſus equus ſic deprehenditur. modo huc, modo illuc, frequenter in ſolum, ſe jactat. Iterum exurgit, ſoloque tractim ventrem apprimit. diſtorquet ſeſe, & gemitus edit. Sudore teſtes perfunduntur, & collachrymantis imaginem oſtendit. Atqui caudam protendit, & [inconſtans] quoquoverſus ſe confert. Naribus ſpiritus cum

τὸν γλῶσσαν, καὶ τραχεῖαν, καὶ τὰ ὦτα κεχαλασμένα, καὶ νυστάζει. θερμαίνεται δὲ λεπτῷ θερμῷ, καὶ σκεπάσμασι θερμαινομένοις, ἐγχυματίζομέν τε ἀφ' ἑτέρου τῶν ῥινῶν, σμύρνης δραχμὰς έ. ἐν οἴνῳ παλαιῷ κοτύλαις ἓξ κεκραμένοις. μεθ' δὲ τὸν ἐγχυματισμὸν, ἔξαγε ἐς δρόμον, μὴ πολλὸν ἀφιστὰς χρόνον, μηδὲ σωτονον τὸν δρόμον ποιῶν, τροφὸν τε ὑποβάλλε, σίλιν ἱκανὰ, ἐὰν ᾖ· δίδε δὲ καὶ ποᾶν θερμὸν ὕδωρ, καὶ κενώσας τὸν κοιλίαν, ποιᾷ πάλιν ἐντρέχασαν, ἵνα ἱδρώσῃ ἢ κορδάμῃ σπέρμα τετριμμένον μετ' ὕδατος, ἐγχυμάτιζε ἀφ' ἑτέρου μυκλῆρος, ἀφελκύσαι τε ἀφίστασθαι, καὶ τροφὸν δίδε τὸν λεγόμενον μηδικὸν πόαν· εἶτα ἀποξύσμασι τῶν ἐμπροσθίων ὀνύχων τρίψας, ἐν ὕδατος κοτύλαις τέσσαρσιν, ἐγχυμάτιζε, ἢ ἀπὸ οὐρήματος μυγαλῆς λελειωμένης.

cum fervore prorumpit. os concluditur. Siccam linguam aſperamque recondit. Flacceſcunt aures, pendulæque demittuntur. Subinde nutat. Calidis lotionibus curatur, operimentiſque calefactus. mox myrrhæ drachmæ quinque in vini veteris ſex heminis, per os aut nares infundantur. Poſt hoc infuſum ad curſum procedat, non intercedente longo tempore; neque tamen vehementi curſu concitetur. Pabuli largum apium, ſi ſuppetit interponatur. Aqua calida detur potanda. Poſtquam alvum dejectione ſolicitaveris, rurſus curſitare coges, quo ſudorem poſſis elicere. Ceterum naſturtii ſemen tritum ex aqua per ſiniſtram narem dimittatur. Veſtimentis contegatur. Herba quæ dicitur medicina, pro pabulo cedat. ramenta priorum unguium intrita in aquæ quatuor heminis ingerantur: aut terra ſcrobiculi, quem mus araneus defoderit, trita fundatur.

Πρὸς ὀρχέων φλεγμονάς.

Τὰς τῶν ὀρχέων φλεγμονὰς χεῖε κεραμικῇ ἐν πυρὶ καμμένῃ ὄξει, ἢ σύριγνα μεθ' ὄξους καθέψηθείσῃ. φλεβοτόμει δὲ ἀπὸ τῶν βουβώνων καὶ πόπιζε ὕδατι ψυχρῷ. ἐὰν δὲ μὴ πώσῃται, πυελία ὕδατος θερμοῦ παρίθεις, ὑπολαβὼν μυλίτας λίθους πεπυρωμένους, ἕως ἂν τῶν λίθων οἱ μηροὶ ἱδρώσωσι, κατάντλει δὲ καὶ ὕδατι θερμῷ, καὶ σύγχριε ἐλαίῳ, καὶ ποιᾷ ἐπιπασσέτω. Πρὸς οἴδησιν ὀρχέων. κρημνίζειν μεθ' ὑπερβοείου, καὶ κυμίνου, καὶ ὀξυκράτου λιάσας, χρίε μέλιτι θερμαίνας.

Adverſus teſtium inflammationes.

Teſtium inflammationes ſublinantur figulari creta aceto ſubacta, aut ſolano in aceto cocto. ab inguinibus ſanguis mittatur. frigidam aquam potet. Si iis non diſcutiatur morbus, puerili lotio foveatur, ſubditis lapidibus molaribus candentibus, quorum halitu profuſoque vapore ſudor evocetur à femoribus. calida profundatur aqua, oleo perlinatur. Detur opera, ut adambulet. Ad tumorem teſtium. cretam cum bubulo fimo, cumino & poſca tritam, illine, donec conquieſcat.

Πρὸς ῥεῦμα.

Ἅλας λίτρου ἑλοῦσας μὴ μέλιτος χεῦε.

Ad deſtillationem.

Sal cum melle tritus deſtillationem ſiſtit.

Πρὸς νεαρὰν φλεγμονήν.

Καυτηρίου συγκέρασον ὑδατι ψυχρῷ, καὶ δι' αὐτοῦ καθάρασον τὸ τραῦμα, ἔπειτα ἐπίβρεξαι σου γλαυκὸν ὄξει βεβρεγμένῳ ἐπὶ τέτρασιν ἡμέραις. τῇ δὲ πέμπτῃ, ἄλουρον κριθινον μὴ ὑδατι φυράσας, ἐπίβρεξ, ἕως οὗ τὸ τραῦμα χλιὸν ἐπαγάγῃ, ῥόας φλοιὸν κεχωνεύσας μετὰ λυκίου ἐπιπόθ τῷ ἀνεωγμένῳ τόπῳ. Πρὸς φλεγμονὰς καὶ ὑδατίδας. θερμαστοδιὰς γὸ ἄ, ἀσβέστου ζώσης γὸ ἀ, μετὰ οἴνου φυράσας & μέλιτος, ἐπιδαφυλαξόμενος πρὸν ἢ ξηρανθῆναι, ὕστερον τῷ τραύματι ἐπίχριε. ἐπιμένον δὲ ὅταν θεραπεύων, ἐὰ νεαρὰ τὰ κονδυλώματα ἦ. εἰ δὲ παλαιὰ, σύφωνος καυτηριάσας θεράπευε, καθὼς καὶ τὰ λοιπά. οὕτω δὲ ἡ αἰτία κρείττων ἐπιγένηται, ὅταν ἵππος ἐν ξηρῷ τόπῳ, ἢ ἐν συκλίῳ ἰσχυρῶς ἐλαθῇ, ἢ μετὰ πολλῆς βάρους νωθροφορῶν ὁδοῦσιν. Ἄλλο. ῥοδοδάφνης γὸ γ', ἀσφάλτου γὸ, γ', νίτρου γὸ γ', ἀξυγίου γὸ γ', σὺνθήσας καὶ συμμίξας, καὶ σὺν ῥητῶν φάρμακον ποιήσας, ἐπίχριε.

Ad inflammationem recentem.

Si inflammatio recens infeſtat, reſcindi debet, & candente ferro aqua frigida prius edomito vulnus emundari, dein ſpongia aceto madefacta per quatriduum imponi, quinto die hordeacea farina, aqua ſubacta, indi, donec vulnus cicatricem duxerit. Tum punici cortex contuſus cum lycio ſinui patefacto ſuperponitur. Ad inflammationem & tuberculа humorem aqueum eructantia, hydatidas vocant, calidi cineris unciam, calcis vivæ tantundem, cum vino & melle ſubacta, prius quam inareſcant, ulceri ſuperlines. Eo remedio pugnabis ſi recentia fuerint tubercula. Quod ſi vetuſtatem ſenſerunt, more reliquorum, ubi egregie aduſſeris ferro, medicamentum poſtulabunt. Labor hujus morbi cauſam adfert, præſertim cum equus aſpero loco vel lapidoſo vehementer agitatus fuerit, aut ingenti pondere degravatus iter fecerit, aut dorſuarius ſarcinam comportavit. Aliud Rhododaphnæ, bituminis, nitri, axungiæ, ſingulorum quadrantale pondus colatum miſtumque in medicamentum coge, & poſtmodum illine.

Πρὸς νοῦσον πόνου καὶ ὑδατίδας.

Τὰ ἀπὸ συναγωγῆς ἀποσήκωσα σιδήρῳ χρὴ διοιγέσθαι, εἴτ' ἤδη θεραπεύεσθαι, σάκτου, ῥαφανίδος, βδέλλης, πιπερίδος λευκῆς, ἀμμωνιακῆς, σὺν πάντων

Ad dolorem nervorum & hydatidas.

Qui quodam humorum coitu abſceſſus exiliunt, ferro ſunt aperiendi, deinde tentanda hæc curatio. Adipis taurini, galbani, bdellii, piperis candidi, ammoniaci,

πάντων ἀνὰ γ ō γ', ἀλσύρε, λιβανωτὲ γ ō ō', θαψινοκόκκων γ ō ά, συμμίξας πίσσην φάσμακον, ἐξ ἧ̃ πῶν τραῦμα εἴωθε θεραπεύεσθαι. θεραπεύσεις δὲ καὶ ὅτι, κυκλαμίνε ῥίζης τέφραν, μετὰ ἀλσύρε, ὀροβίνε, καὶ μέλιτος καὶ ὄξυς φυράσας ἐπιπιθεῖ τῷ τραύματι. εἰ δὲ τὰ αὐτὰ τραύματα ἔσω βαθύτερα, μίλτῳ μεῖξαι μέλιτος μίξας, μαθεῖον τὸ τραῦμα ἀναπλήρωσον· εἶτα ἐπάνω ῥάκος ἢ σπογγιὰν μετὰ ὀξυκράτε ἐπίθες. πολλοὶ δὲ καὶ κανθίδας τετριμμένας, ἢ χυλὸν πρασίε μετὰ αἰθάλης ἐπιτιθάσιν. ἄλλο, ὥσθε φλεγμονὴν δίχα σιδήρε θεραπεῦσαι. Σινήπεως, ἅλατος ἀλεξανδρέως ἀνὰ γρ. δ', καρδάμε γ ō ō, ὄξυς γρ. β', ἀξυγίε παλαιᾶ λίτρας ς', πάντα λιώσας, καὶ εἰς ὀξύνιον ἐπισταλάσας, ἐπίθες ἐπὶ ἡμέρας τρεῖς, καὶ μετὰ ταῦτα λύσας καὶ ἀπαρρίσας σπόγγῳ ἐπιῤῥαντίζε λασείρῳ κυρηναϊκῷ· ὅτι τὰς ἐφελκίδας ἀναίρεις. εὐθὺς χόρτε καύσας μετὰ ὀξυκράτε ψυχρῦ σπόγγε, ἄχρις ὅ ἡ φλεγμονὴ καθαρανθῇ, καὶ μετὰ ταῦτα σκόροδα λιώσας, καὶ τῶν σφυρῶν ἐπίβρεξις. ἔστι δὲ δοκιμώτατον.

Πρὸς ἄγρας κεχαλασμένα καὶ ὕδατος. Ἀλοκυσμύρνην, μάννην, λίβανον, πίσσαν βρυτίαν, πάντα σὺν ταυτῷ λειάνας, ἐπίβαλλε καὶ σίπυον ἄλσυρον, σπερμίσας δὲ τῷ ὠῷ τὸ λοιπόν, ἅπτε ἀναλάβας καὶ ῥάκει καὶ τῶν ἄγρων, ἐπιδήσας χάρτῃ ἐπιμελῶς, δὲ μετὰ ἡμέρας λύσας, πάλιν τὸ αὐτὸ βοήθημα σπερασμένον θεράπευε.

Πρὸς θεραπείαν ἰγνύων φλεγμηνασῶν.

niaci, fingulorum pondo quadrans, pollinis thuris pondo triens, baccarum lauri pondo uncia, miſcentur ut in medicamentum concreſcant, quo vulnus omne ſanari conſuevit. Nec ab hac curandi ratione tum abhorrebit, cyclamini radicis crematæ cinerem cum ervi farina melle acetoque ſubactum ſuperponere vulneri. Si vero vulnera penetrent altius, quam ut horum vim poſſint ſentire, linamentis rubrica melli miſta madentibus oppleantur, mox pannus aut ſpongia poſca imbuta admoveatur. Multis tritas gallas aut marrubii ſuccum cum fuligine ſatis eſt impoſuiſſe. Ut inflammatio ferrum non experiatur. Sinapis, ſalis alexandrini, fingulorum ſextula, naſturtii aceti ſcrupuli duo, axungiæ veteris ſeſquilibra, omnia ſimul terantur, illitaque linteo per triduum imponantur: dein ſoluto medicamine, deletili ſpongia cyrenaici laſeris imbre rorata defricentur. ſic ulcerum cruſtæ fatiſcunt. Pœni florem uſtum cum frigida poſca tantiſper admove, dum inflammatio prorſus conſederit, & evanida abierit: deinde tritas alliorum ſpicas talis impone. Eſt autem hoc inter probatiſſima remedia.

Cum artus luxati dehiſcunt, aut aquoſa ſcatent uligine, aloën, mannamthuris, picem brutiam una conteres, triticeam farinam adjicies, & candidum ovi liquorem, quo excipiantur reliqua. dein articulis agglutinabis, diligenter charta deligabis. poſt aliquot dies reſolves. Rurſus idem remedium dum conſaneſcet adhibebis.

Si poplites inflammationem

μμνεσῶν. κηρὸν, ἀσφάλτε, ῥητίνε ἀπύρε, ἰσοσταθμήσας, ἕως θερμὰ ἐστι, τῷ ἰγνυῶ κατάχεε. ἐπιπιθὲς δὲ καὶ πίτυρα μετ' ὄξους. ἄλλο. ἐὰν ἵππῳ ἐν τοῖς ἄρμοῖς ἢ τοῖς ποσὶ παχύτερα χῇ νεῦρα, ἢ κονδυλώματα, ἀναγκαῖόν ἐστιν ἐπικαῖειν τὰ τοιαῦτα. εἰ δὲ καὶ τῶν ὀρθρων ὑποξέλθοι τάξιν, ἐξ ἀνάγκης δῆλον, ὅτι ἀφαιμάσσειν σφοδρὰ, καὶ αὐτὰ τὰ μέλανα πάλαι ἀναλείβεσθαι. χρήσιμον δὲ καὶ τοιαύτη θεραπεία. ὀξέλαιον, ἐρίῳ ἀναλαβὼν, καθ' ἕτερον ὀρθρον ἐπίθες ἐπὶ ἡμέρας τέτταρας. ἔπειτα δὲ καθ' ἡμέραν ἡ τοιαύτη σφοδρὰ θεραπεία. μετὰ δὲ ταῦτα θερμῷ βουβήματι τερεῖσθαι χρὴ τὰ ὄρθρα. ἔστι δὲ βουβήματος σύστασις αὕτη. σινάπεως κεκαθαρμένε λίτραν ά, χαλβάνης γῶ γ, μυελὸν ἐλαφείου γῶ γ, καὶ ὄξους τὸ ἀρκοῦν. εἰ ῥεῦμα ἐν τοῖς ποσὶ ἵππου ἐμπέσοι, οἰδαίνοντα τὰ τένοντα, καὶ χωλαίνῃ. ἐὰν δὲ ἐν τοῖς ὀπισθίοις ᾖ, καῦσον αὐτὸν κατὰ μέσους τροχίλους ἔσωθεν ἐπὶ τὰς κύλας καὶ μηροῖς πέντε. ἔξωθεν δὲ τὰ τένοντα ἐμφοτέρωθεν. ἐὰν δὲ ἐν τοῖς ἐμπροσθίοις κάμψῃ ἢ, καῦσον γραμμὰς μονοκνήμους ἐπιμελῶς καὶ τὰ λοιπὰ καύματα.

Πρὸς νοσήματα παχύτητος. τῆλιν μὲν σύκων ἄρρην κεκαυμένων καὶ οἴνου μίξας ἀπόθες, καὶ μὴ τρεῖς ἡμέρας λύε. ἄλλο. ἐὰν φλεγμονὴ ᾖ περὶ τὰ σκέλη ἢ τὰ γόνατα ψυχρὸν ὕδωρ τὸ φλεγμαῖνον μέρος καταλείπειν, ἢ εἰς ποταμὸν ἢ εἰς ῥεῖθρον εἰσάγειν, καὶ ἀναπαύειν ὀλίγον ποιεῖν, ἔπειτα ἀπόζεσον μὴ λιαστέρα καὶ ὄξους καὶ ἴξος, καὶ οἴνου ἀφεψημένου, καὶ ἀξυγίου σφόδρα.

Περὶ

sentiant, ceræ, bituminis, sulfuris ignem non experti, paria pondera resolvuntur, quibus calidis poplites sublinuntur, furfures imponuntur ex aceto. Aliud. Si in equorum armis nervi crassiores protuberent, aut nodi, quos condylomata vocant, occaluerint, eos adurere necessum est. Si vero ex articulorum sede prosilierunt, sanguinem opus erit emittere, molliterque membra fricare. Conducit & tali uti remedio. Oleo cum aceto lana exceptum, per quatriduum articulis imponendum, sic ut quotidie id genus medicamenti admoveatur. Post hæc calido auxilio firmandi sunt articuli. cujus remedii compositio hæc capit, sinapis purgatæ libram, galbani quadrantem, medullæ, cervi tantundem, aceti quod satis esse videbitur. Si defluxio pedes equorum occupet, genua tumescunt, & claudicat. Si vero posterioribus insideat, teretibus ferramentis uratur, interiore suffraginum flexu, quinq; locis, exterius utrinque latis. Si vero in priora decumbat à genu plagæ cancellatim imprimantur. Ulcera igne facta ut cætera sanentur.

Si nervi plus æquo incrassescant, fœnumgræcum cum ficis Afris tusis & vino mistum imponitur. id post triduum solvitur. Aliud. Si circa crura aut genua longo itinere aut multo cursu nascantur inflammationes, proderit frigida qua partes inflammatas perfundere, aut in flumen agere, aut alveum adverso flumine ingredi, deinde spongiam, lasere, aceto, viso, defruto, axungiaque intinctam admove.

De

Περὶ φθορᾶς τριχῶν.

Τριχῶν αὔξησιν τὸ αὐτὸ τῇ κεφαλῇ ἔργον. εἰ βέλτιστον ποιῆσαι, τὸν ὄρχιν παιδικὸν ἀποτίλλειν, εἶτα ἀσβέστου ἡνίκα κεψιμώδους, καὶ λιθαργύρου τρίψας, καὶ ὕδατι φυράσας ἐπιχρίειν χρή.

Περὶ καταγμάτων.

Κατάγματα γίνονται ἐν κεφαλῇ, ἐὰν θλασθῇ τὸ ὀστοῦν ἢ ἡ μῆνιγξ, οἱ ὀφθαλμοὶ ὕφαιμοι γίνονται, καὶ αἵματος πλήρης, καὶ βάτης, καὶ τὰ σκέλη ἔξω διαδηλῆται. ὁ τοιοῦτος δὲ σωθῆναι δύναται.

Περὶ καρκινώματος.

Τῶν δὲ καρκινωμάτων ἄριστόν ἐστι καὶ τελειότατον, ἡ λεγομένη μαλάχη τὸ κωνεῖον, καὶ ῥητίνης, καὶ ἴξυος, καὶ γαλβάνης σωζόμενος. τούτων ἐψήσας χρὴ θερμῷ βοηθήματι, ἐὰν τόπος ἐπιδέχηται. εἰ δὲ μή, καταπλάσμασι ξηροῖς καὶ ἁπλοῖς τέτριψι. καρκίνους παλαιοὺς καύσας καὶ τρίψας ἐπίπασον, μετὰ τευτλίου ἀλφίτου, πίτυός τε φλοιὸν κεκαυμένον, καὶ κίσηριν κεκαυμένην, καὶ κωνείου σπέρμα, καὶ σικύου ἀγρίας ῥίζαν κόψας ὁμοῦ, μεθ' ὕδατος ψυχροῦ καὶ ὄξους καταπλασάτω καὶ αὖθις ἐπιπλυνέτω οἴνῳ. φαρμάκῳ δὲ χρῶ τῷδε. τρύγα λευκὴν καύσας μετὰ μολυβδαίνης καὶ χαλκάνθης κεκαυμένων, καὶ λαβὼν πρὸς ταῦτα κωνείου ἀσβέστου, ἄλευρον ξηρὸν προσάγαγε. τὰ δὲ κύκλῳ ἔλαίῳ ἐπάλειφε. ἐὰν δὲ ἀποπληρωθῇ, ὀροβόσῃ καὶ μέλι ἄλειφε.

Πρὸς τὰ ἐν ὀφθαλμοῖς καρκινώματα. Ὀροβόσῃ ἀλήλεσμένῃ μετὰ ἐλαίου ῥοδίνου καὶ ὠὸς ἐμβαλὲ, καὶ, μετὰ τὸ καθαρθῆναι τὸ τραῦμα, μέλι ἀτ-

De pilorum marcore.

Si voles id præstare, ut jubæ, caudæque pili capessant incrementum, puerili urina sublues. Postea calcis lixivium, cerussam, & spumam argenti teres. postquam aqua subegeris, & igni coxeris, uteris.

De fractura.

Si os in capite fractum est, aut cerebrum membranave ejus vulnus accepit, oculi cruore suffunduntur, & sanguis oculos implet, & tussit, crura tumescunt. Talis servari non potest.

De carcinomate.

Carcinomatis optimum & præsentissimum remedium est malagma quod cicuta, resina, visco galbanoque constat, quæ simul coquuntur. sed hoc auxilio calido utendum, modo locus non refragetur. sin reclamet, siccis iis cataplasmatibus & liquidis est pugnandum. cancres fluviatiles ustos tritosque cum acida fece superpones. Item pineum corticem tusum, pumicem crematum, & cicutæ semen, silvestris etiam cucumeris radicem ex frigida aqua & aceto tritam illines, rursumque vino fovebis. Hoc autem uteris medicamento. candidam fecem cum plumbagine atramentoque lutorio tusam, addito calcis cinere perquam sicco, admovebis, circumdantes partes oleo perunges. Si medicamentum obduruit, ervum & mel illines.

Si carcinomata oculos occupant, ervum pinsitum ex rosaceo & ovo instillatur. Postquam vulnus purgatum fuerit, Attico melle

μέλιτι ἀπίκειν ἔγχεε, ἄσπλε, σπογγιᾷ λαβὼν ἢ τριχὸς μαλθακῆς, ἰαβλῶμα.

melle nutriendum, ut inducta cicatrice consanescat.

Περὶ μελικηρίδων.

Ἐὰν μελικηρίδας ἔχῃ ἵππος, ἢ τῶν ἄκρων ὑποζυγίων, φλεβοτόμει δὲ τὰ γόνατα, ἐσπόγγον ἐπιτίθει δ' ὀξυκράτῳ μίσγων μέλι. ἐὰν δὲ ἐπιμένωσι, καῖε. ἐὰν πλέονα χρόνον ὦσι, καῦσον ὥστε εἰς ἔκκαυσιν γόνυ, μὴ κατὰ βάθος μοῦσι, ἵνα μὴ τὴν ἁρμογὴν λύσῃς, ἀλλὰ μηδὲ ἐλλιπῶς, μηδὲ ἐπισωπάψῃς. θεράπευε δὲ ὡς τὰ λοιπὰ καυτήρια ἀποδεσμεύων. ἄλλο. Ἐλαίου λίτρας δύο, ἁλὸς ἀμμωνιακοῦ γο̃ β̄, μολυβδαίνης γο̃ ἡ, χαλκοῦ κεκαυμένου γο̃ β̄, λεπιδος χαλκοῦ γο̃ β̄, ἀφροντίτρου τὸ ὄξος, μάννης, λιβάνου, ψιμμυθίου ἀνὰ γο̃ γ̄, πάντα μίξας σύταυτα, χρῶ. ἄλλο. νίτρου γο̃ γ̄, ῥοδοδάφνης φύλλων ξηρῶν, ἀξυγίου, παλαιοῦ ἀσφάλτου ἀνὰ γο̃ γ̄, ἢ ἁλὸς ἀμμωνιακοῦ, μολυβδαίνης, λιθαργύρου, ψιμμυθίου ἀνὰ γο̃ α̃, χαλκοῦ κεκαυμένου γο̃ β̄, ἴσα τὸ ἴσον, καὶ ἐλαίου γο̃ ς̄, πάντα μίξας χρῶ. ἄλλο. εἰ μελικηρίδας ἵππου ἔχῃ ἀνακλήμασιν αὐτοῦ θεραπεύσῃς, καὶ τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἄλουε καὶ ἔλαιον τρίψῃς, καὶ τῇ ἑξῆς θερμῷ ὕδατι ἀντλήσῃς, ἐπιχρίων τὰς ὄνυχας σταῖς χλωίῳ καὶ βουτύρῳ.

De Meliceridibus.

Si meliceridas equus aut aliud jumentum contraxit, genibus sanguis detrahatur. spongia cum posca cui mel sit adjectum, superponatur. Si permaneant, illini debent. Si adhuc perdurent, utrumque genu ferramento adure: nec alte tamen imprime, sed quasi transcurre, ne compages resolvatur. sed non plus quam opus est. neque coagmentum etiam contingatur. tum ulcera ut reliqua igne facta curari, & fasciari debent. Aliud. Olei libras duas, salis ammoniaci sextantem, plumbaginis bessem, æris combusti, squamæ æris, singulorum sextantem, spumæ nitri quod sit satis, mannæ thuris, ceruſæ, singulorum quadrantem. omnia misceantur ut in usum veniant. Aliud. Nitri quadrantem, foliorum rhododendri siccorum, axungiæ veteris, bituminis, singulorum quadrantem: aut salis ammoniaci, plumbaginis, spumæ argenti, ceruſæ, singulorum unciam, æris usti, æruginis, singulorum sextantem, olei selibram. cum omnia misceueris, utitor. Aliud. Si meliceridis equum infestent, medicamentis quæ agglutinando reprimunt, subvenies. Primo quoque die locum sale & oleo defricabis. secutis diebus calida aqua perfundes, unges anserino adipe, & butyro nutries.

Πρὸς κιρσούς.

Ἐὰν κιρσοὶ ἐνοχλῶσι τὸν ἵππον, ἅτε θεραπεύσῃς. σμίλη ἀποξύσῃς καὶ καύσῃς, καὶ τρίψῃς ἄλλῃ

Varicosis.

Si varices noxii sunt, hac ratione tolluntur. scalpello cutem aperies, & candente ferramento adures

ἄλαλι ☾ ἐλαίῳ ἐπὶ δέκα ἡμέρας. ἐὰν δὲ ἔτι ἐνοχλεῖται, αἷμα αὐτῷ ἀφαιρήσῃς, καὶ θεραπευθήσεται. ἐνίοτε κιρσὸς ἐγγίνεται, ☾, ὅταν ἐξ ὕπνου ἀναστῇ, παρέλκει τὸν πόδα, ὡς δοκεῖν ἐκπεσεῖν ἁλῶσαι. χλωτερίσας ἓν αὐτὸν, πείσιον περιπαλήσας, ☾ ὠδηχρῆμα εἰς πάχιν καθιστήσεται.

Πρὸς σκώληκας.

Τὸ τῶν σκωλήκων πάθος ἐστὶ δυσίατος, μᾶλλον δὲ ἀνίατος. σημεῖα δὲ γίνεται τῷ πάσχοντι ἵππῳ ταῦτα. ῥίπτει ἑαυτὸν ἐπ' ἐδάφους, καὶ κυλίεται, ☾ χρεμετίζει. βαλὼν ἓν χυλὸν κριθῆς καὶ ἔλαιον, καὶ νίτρου, ἐγχυμάπτιζε διὰ τῶν ῥινῶν καὶ τὸ στόμα ☾, ἢ λεπίδος γῆ γ', καὶ ἰσάδως, καὶ χαλκάνθης γῆ δ'· λειοτριήσας καὶ ἔλαιον σὺν ὀξυβάλανον, ☾ ποιήσας κογχύλια μεγάλα, ὅσον χωρήσουσιν οἱ μυκτῆρες, δι' αὐτῶν ἐμβαλλε.

Περὶ δήγματος μυγαλῆς.

Γίνεται ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ δηχθῆναι τὸν ἵππον ἐν τῇ ἱπποστασίᾳ. καθαιρεῖται χαρ αὐτῷ, τῆς λαγόνος ἡρέμα πως ἐπισέρχεται ἡ μυγαλῆ, καὶ, μεταξὺ κινηθέντος αὐτοῦ, ὑποθραχθεῖσα, δάκνει τὸν ὑποκείμενον τόπον, ἐξ οὗ συμβαίνει οἰδήματι γίνεσθαι τόπον ἕλκη. λαβὼν μελανδρύλειον ὀξυβαφον ἕνα, οἶνον ἐρυθρομίξας ἐγχυμάπτιζε, ἢ σκόροδον τρίψας, καὶ ἄλας, καὶ κύμινον, ἴσον ἑκάστου συμμίξας, οἶνῳ τε φυράσας κατάχεε, ἢ ἄρωγλῶ ἐξ ἁλμυρολιμνίας φυράσας, ἢ μυγαλῆν αὐτῷ

adures. tum ſale & oleo decem diebus defricabis. Quod ſi adhuc fatigent, ſanguinem ab variculis evocabis, & ſanitati reddentur. Interdum varices pecus male habent, ut cum ſomno excitum ſurgit, trahit pedem, ut quaſi quondam luxatus videatur. ſed preſſa manu terga ſubige, daque operam ut inambulet: & [quod luxum videtur,] ſtatim ad priſtinum ordinem redibit.

Ad vermies.

Solent etiam vermes nocere: quod vitium non facile medicamentis expugnatur: ſed potius invictum, non cedit. quorum ſigna ſunt. ſe in ſolum equus abjicit volutaturque, atque ſolito frequentius hinnit. Succus igitur braſſicæ, cum oleo nitroque per os & nares infunduntur: aut ſquamæ æris, caricarum, & atramenti ſutorii, ſinguli trientes leviſſime teruntur, & in collyria formantur magnitudine, qua nares ſunt capaces, per quas injiciantur.

Ad morſum muris aranei.

Accidit equum in ſtabulo ſæpius impeti morſu. cum enim decubuit ipſe, ſenſim ad ilia mus araneus irrepit, qui equi motu laceſſitus, ſubjectæ parti vulnus imprimit: tumorque oritur. Cui ita ſubvenies. Triti gith acetabulum ex vino infunde: tritas allii ſpicas, ſalem, & cuminum, paribus ſingulorum menſuris vino miſtis illines aut terram orbitæ urina ſubactam aut intritum murem araneum cum ſextario vini faucibus infunde. Sin murem araneum non inveneris, creta figulari perlines. apii etiam

αὐτὴν τρίψας, καὶ οἴνῳ ἐγχρίμψας ξέε. ἂν δὲ μὴ ἔχῃς μυκλίων, καὶ πηλὸν κεραμικὸν φυράσας κατάχεε, ἢ σελινόσπερμα καθεψήσας ἐν οἴνῳ καὶ ἐλαίῳ ἐγχρίμψας ξέε· ἢ καλάκινον ὀρθὸν φλεβοτόμον τὸ ὠθηκῶδες τόπον. ἐὰν δὲ ἐπὶ πλέον χώνῃ φλεγμονή, κύκλῳ καῦσον ἐπιφερῆ καυτηρίῳ, ἵνα σβεσθῇ μὲν ἐν τοῖς ὑπολοίποις τόποις. καῦσον δὲ καυτηρίοις ὀρθοῖς, ἵνα οἱ ἰχῶρες ἐκρέωσιν. ἐὰν δὲ ὁ ὠθηκὼς τόπος ἐπὶ πλέον ἕλκωσιν ἔχῃ, κριθὰς καταπλάσας καὶ λεπτοτριβήσας ἐπίπασον, ἵνα χείλεα σταλῇ πυλεμῶ. ὅταν ἕσαι δὲ ἕλκος, ἐὰν μὴ ἔγκυον ᾖ σῦκα ὀλίκη.

Περὶ θλάσματος.

Ἐὰν ἔστω θλάσμα γόνητι τῆς ποδὸς, θερμὰ δοὺς ἕτως τὸν ἵππον. ἐπιχρίσας τῷ ὀπῷλῳ, καταπλάσας κριθαῖς, ἢ ψιμμύθιον ἐν ὕδατι, ἢ πίτυρα θερμὰ φυράσας, καὶ μίξας παλαιᾷ κόπρῳ ὀλίγῳ καταπλάσας. ἐὰν δὲ τὸ ὀστέριον τοῦ ἐν τῇ χελιδόνι φανῇ, μέλιτι καὶ ἐξὶ χρῶμον, καὶ ἐλυγχίῳ μάτε ὅπι ἡμέρας τρισίν. εἶτα σύμμιγα ἐπίπιθι, κυπαρίσσου φύλλα λοπεδήσας καὶ ὄξει, ἢ μυρίκης φύλλα ὁμοίως ἐπίπιθι, ἢ σιδίων κέλυφα ἑψήσας ἐν ὄξει, καὶ λεάνας ἐπίβρεχε, ἢ ξηρὰ κόψας ἐπίπασον, ἢ χαλκάνθης μέρον, καὶ κηκίδας κόψας, τὸ αὐτὸ ποίει, σφαπλύνων ὄξει τὸν τόπον.

Περὶ λύσσης.

Τῶν λυσσώντων ἵππων παρέπεται σημεῖα τάδε. οἱ ὀφθαλμοὶ σφίσι πίπτουσιν ὕφαιμοι, καὶ αἱ φλέβες μετέωροι γίνονται καὶ τὸ σῶμα, καὶ ἀστεῖ,

etiam semen coctum in vino & oleo demittes, ac tumentem locum recto scalpello punctim vellica. Si per hæc inflammatio magis excandescat, in orbem teretibus ferramentis candentibus exulcerabit, sanæ partis aliquid deprehendens. rectis quoque ferramentis, quo sanies emanet, redulcerabis. Quod si pars ea per ulcerationem intumescat, hordeum crematum tritumque conspergas. sed antea vetustam adipem inungere convenit. Ulcus non excitabitur, nisi prægnans mus araneus morsum attulerit.

De fractis.

Si intenti pars pedis fuerit contusa, curandi ratio hæc est. Ungulam scarificando circumcisam cocto in aqua hordeo linito, aut calidos furfures subactos misto pauco vetere fimo inducito. Si in cavo pedis, quam hirundinem veterinarii nominant, officulum apparuerit, oleo & aceto imbutum linamentum triduo inculcato, deinde quod astringat impone: cypressi folia ex aceto trita. aut myricæ folia similiter imponito. aut malicorium in aceto decoctum tritumque, aut aridum in farinam redactum inspergito. Item atramenti sutorii & galbæ pares portiones tunsæ eundem exhibent effectum: sed prius aceto locus eluatur.

De rabie.

Rabiosum equum hæc signa portendunt, oculi cruore suffusi procidunt. venæ solito sublimiores micant. hunc inedia conficit, angor solicitat. Ratio curandi

ἀσιτεῖ, καὶ ἀγωνιᾷ. θεραπεύσῃ δὲ ὧδε ἡ ἕξις. ἱμάντιον περιβαλὼν εἰς τὸ πρόσωπον, ὥστε μὴ βλέπειν τὰς παρατόνους, ἀποδήσας μέσον τὸν αὐχένα, λῦσον τὰς φλέβας τὰς παλατέας, καὶ ἄφες ἀποῤῥεῖν, ἕως ἂν ἐκλυθῇ. εἶτα τὸν αὐχένα λύσας, καὶ σήσας τὸ αἷμα, ἐν ζοφώδει τόπῳ ποίει ἵστασθαι, καὶ ἔα ἡσυχάζειν, μήτε ψόφου πνὸς, μήτε θορύβου ἐκεῖσε γινομένου. εἰς δὲ τὸν ἑσπέραν δίδου πιεῖν ὕδατος χόα ἕνα, καὶ τῇ ἄλλῃ ὁμοίως, ὑποτελλόμενον καὶ σῖτα καὶ τὸν ποτὸν, ἕως ἡμερῶν τριῶν· εἶτα δίδου τὰ ἐνδόσιμα.

Περὶ τρέμματος.

Τὰ δὲ τρέμματος σημεῖά ἐστι τάδε. ὁ κάλαμός ὁ πρὸς ἐπὶ τῇ συμβολῇ τῇ χοινικίδι καλαμοῦται, ἀλλ' ὑποφύγει. καὶ μετέωρα γίνεται τὰ κατ' ὄνυχα. θεραπεύσει δὲ, περιχαράξας τὸν ὁπλὸν καὶ περιδήσας πίτυλον καὶ σπόγγον μετ' ὄξους ἐπὶ ἡμέρας ἑπτά. ἐὰν δὲ μὴ ἀποκλασῇ, λαβὼν βακέρι, ὃ ἐστι τήλεως, χύτρα, βρέξον ἐν οἴνῳ ἐπὶ ἡμέρας τρεῖς. εἶτα ἀποχέων τὸν οἶνον τὸ βάκερον κάψον, καὶ βαλὼν εἰς χύτραν μὴ μέλι καὶ ἕψε, καὶ ὅτως κατάπλασσε ἐπὶ ἡμέρας ἑξὴ τὰ δὲ περὶ τὸ τρέμμα ἕξῃ καὶ καυτηριάσεις.

Ἄλλο.

Τὸ τρέμμα ἤτοι χάλασμά ἐστι ἕξῃ καὶ μανδάλην. σφίγξε τὰς χεῖρας τὸν ὄνυχα, καὶ, ἐὰν σφοδρῶς ἀλγῇ, διέρραπται τὸν ὄνυχα. τὰ δὲ σωζόμενα οἱ ἐν τῇ ἅρμαξιν

randi hæc est. ubi vestimento faciem obduxeris, quo minus accedentes intueatur & mediam cervicem obligaveris, latas venas solvito, & sanguinem profluere sinito, donec animus eam deficiat. deinde resolutis colli vinculis, ruentem sanguinem sistes, & obscuro caligantique stabulo continebis, quod nullo constrepat murmure, nullumque cieat tumultum, quo possit conquiescere. appetente vero vespera unum aquæ congium præbebis potandum. Postridie similiter, subtrahens cibos & potus ad treis usque dies, dein ad consultam vivendi rationem reduces.

Luxatis.

Luxationis eæ sunt indices notæ. Pes in ossium coitu [ubi pyxidatim cohærent] qui modiolus appellatur, non persistit, sed subterfugiens labitur. Partes unguibus vicinæ sublimes prominent. Quod ad curandi rationem pertinet, circumscarificata prius ungula, picem & spongiam ex aceto septem diebus obligabis. Si non in sedem restituantur, fœnigræci, quod buceron nominant sextarios quatuor, effuso vino in quo maduit, tundes, inditumque fictili cum melle coques. sic diebus senis illines. Veteres luxatus cancellatim sunt adurendi.

Luxatis pedibus.

Si quæ pedibus luxata dehiscant, sic nosse licebit. manibus ungulam distringes. sic excitatus appressu dolor ostendet injuriam, eoque argumento pecus luxatum cornu fatebitur. hoc vitium equi continenter curribus

μαζιν ἵππει κηζῷ τὸν κηρὸν τῷ ἀγῶνι ὑφίστανται. θεραπεύσας δὲ αἷμα λαμβάνων ἀπὸ τῆς καλουμένης φαινίδος, αὐτίκα τε ὄξει καὶ ἅλατι κηζωντλῶν, καὶ ἀναστρέφων. εἶτα οἰνέλαιον ἐφὼ ἀναλαβὼν κατὰ τὴν ἀρμονίαν ἐπίβρεχε ξ ὄνυχι, σωνεχέστερον ὕδατι θερμῷ κηζωντλῶν, καὶ τὴν αὐτὴν θεραπείαν ποιέσθω ἐπὶ ἡμέρας δυώδεκα. εἰ δὲ μὴ ὠφέλησει, τότε, κατεπάγεσης ἀνάγκης, τὸν ὄνυχα κάτωθεν τῇ σμίλῃ ὑποτέμνε, ὡσεὶ διπλοῦν νομίσμαι ξ μέγεθος. εἰ δὲ καὶ πλέον εἴη τὸ κρεμάμενον, τέμνε μέχρι τῆς ζώσης σαρκός, φόβον ξ μὴ ἄψεαι ξ ὀστέου. εἰ δὲ πολὺ ἀποροῦσι αἷμα, ἔλαιον σὺν ὄξει καὶ ἅλατι λεπτῷ καὶ κώπῃ ξ αὐτὸ ἵππου μίξας, τὰς ἁρμονίας σὺν τῷ ὄνυχι μὴ ὀδύνης κηζοδέσμ. μὴ δὲ τρίτῃ ἡμέρᾳ θερμῷ καπάντλ. εἰ δὲ ὑπερσαρκώσις γίνοιτο, σπληροῖς τὸ τραυμα τικοῖς βοηθήμασι χρῶ. σωνεχέστερον δὲ τὸν ὄνυχα σμιλίῳ καθαίρων ποιέτω, ὥσπερ αὐτὸν ἐξίστασι πανταχόθεν αὔξεσθαι, καὶ τῷ μολάγμασι τῷ ἀνέφῳ χρῶ, ἡρέμα ποιούμενος. εἰ δὲ μηδ' ὅτως θεραπεύοιτο, ἀνάγκη κωλύει αὐτόν.

bus juncti cum certamen initur, contrahunt. Cui sic succurritur. Sanguis è parte coronam cingens, quam ideo peristephanidá vocant, elicitur & sale & aceto perfusa defricatur, dein oleum vino dilutum, & exceptum vellere, superponitur compagini unguis. Identidem calida fovetur. hæc curandi ratio ad duodecim usque dies adhibetur. Si nihil iis proficitur, tum unguis ubi necessitas urget scalpello deorsum succinditur dupla sestertii nummi magnitudine. Quod si quid eminentius propendeat, vivo tenus resecatur. sed offi parcendum. Si copiosus profluat sanguis, oleum ex aceto & sale tenui ac stercore hujus equi inducitur linteo, quo cum ungula pes totus induitur, & post triduum calda perfunditur. Quod si luxurians caro superexcreverit, astringentibus & vulnerariis auxiliis cohibebitur. Crebrius cornu repurgatum, scalpro circumcidatur, ut hoc æquabiliter undique succrescat. Malagma quod ignem non fuerit expertum, anephthon vocant, sensim adplica. Si iis remediis equus non est adjutus, adurere necessum erit.

Στρέμματος θεώρησις καὶ ἴασις.

Luxati pedis præsagium, & medela.

Πρῶτον τῷ ποδὶ ἀκροβαμονεῖ, καὶ τὸ μεζακωλιαν ἐχῷ πηδῶν, καὶ ἐφέλκῃ τὸν πόδα. ἀφελε δὲν ἀπὸ ξ στρέμματος ξ ὄνυχος αἷμα ξ κατύλας δύο, καὶ φυσήσας οἶνον κ ἔλαιον τρίψον, καὶ τὰ δέοντα δῆδε, καὶ λαῶν ἔριον, πυέλα, πτελέων θερμῷ. ὅταν δὲ ἱκανῶς χῇ, ἀνάτριβε τὸ στρέμμα, κ λαβὼν

Primum ungue summo graditur, articulusque micans insilit, & pedem ad se trahit. Tum sanguis è luxata parte instar duarum heminarum extrahitur. Vinum & oleum inspiratur. reliqua quæ conveniunt, adhibentur. lana fovetur. offenditur calda. Cum melius habuerit, luxatum confricari debet, & succida lana sordidaque vino & oleo cum tenui

βὼν ἕλον πιναρὸν, φυραμας οἴνω καὶ ἐλαίῳ, καὶ ἀλὶ λεπτῷ, ἐπεί-δες καὶ καθέλκυσον τελαμῶνι, καὶ ἐπίδησον κηρίαις, καὶ σφίγξον ἐλαφρᾶς, ἵνα μὴ ποιήσῃς φλεγμονὴν, ἤ τι τῶν φλεβίων ἀπότεμνες, καὶ ἐπίθες ἐκάστης ἡμέρας, πλὴν τῆς ἡμέρας ἀφαιρέσεως. ἐὰν μὲν ὕπνος γένηται, ἐᾶσον· ἐὰν δὲ μὴ, καταφύσησον αὐτῷ τὸ μεσεντέριον. καὶ θεράπευε ὡς καὶ τὰ λοιπά.

tenui sale rigata circumvolvi, loroque vinciri. Cæterum pes obductis fasciis calceatur, leniterque substringitur, ne vehementior perstrictio moveat inflammationem, aut subditas abscindat venulas. Ea quotidie debent admoveri, nisi die quo detrahitur sanguis, quoad reddatur sanitati. Si medicamentis non finitur noxa, urens medicamentum postulabit. Ulcus igne factum ut reliqua sanabitur.

Περὶ συελγῶν.

Fistulæ.

Ὅταν ἵππῳ συελγιᾷ, χαλκάνθου ὀβολὸν ἓν μυττήσας σὺν μέλιτι καὶ ἀναξηράνας τῷ τόπῳ ἐπίπασον, ἢ σίκυον ἄγριον τρίψας λίαν, καὶ πηλώσας ὅπως συμφυράσας, ἔνθες.

Si in equo fistula hiet, atramentum sutorium quam acerrimo mistum, resiccatumque sinui respergitur: aut sylvestris cucumis vehementer detritus, & cum lacte marinæ lactucæ, quam vocant tithymalon, subactus inditur.

Θεραπεία κνίλων ποδῶν.

Medicamen ad jumentorum pedes.

Ζύμιλον, ἄλας, μίλτον, ὠὸν, ὄξος τοῦτα λεοτελῶνας χρῶ. Ἄλλο. ῥητίνης γῶ γ, κηροῦ γῶ γ, περεβινθίνης γῶ α, ἀξυγίου λίτρας β, ὀρόβου ξέ. σ, ὄξους κρᾶμα, κόνεως γῶ β, πίσσης κονύλης τὸ ἥμισυ, ταρίχος παλαιοῦ λίτρας β, μελίτου κονύλου μίαν. τὸν ταρίχον λεοτελῶνας μετ' αὐτῶν, καὶ εἰς ὑείαν ἐμβαλὼν χρῶ. Ἄλλο. ἀμόργης καὶ παλαιᾶς κέδρου τὸ αὐτάρκες, καὶ ἀξυγίου παλαιοῦ μέτ οἶνον, καὶ κρόκου ἀσσείου, λεοτελῶνας ἐκάστου αὐτῶν καὶ ἐψήσας αὐτάρκως, μέτ τῆς ἀμόργης χρῶ. Ἄλλο. σκορόδων γῶ ἓξ, θείου γῶ σ, ἴριος γῶ τρεῖς, ἀξυγίου χρί-

Fermentum, salem, minium, ovum in aceto terito & linito. Aliud, resinæ quadrans, ceræ tantundem, terebinthinæ uncia, axungiæ duopondo, ervi sextarii quatuor, aceti diluti, & lixivii sextans, picis heminæ dimidium, salsamenti veteris libræ duæ, mellis hemina, salsamentum cum omnibus teritur & in mortarium mittitur. Aliud. Amurcæ & veteris cedriæ quod satis est, antiquæ axungiæ par modus cum vino & viva calce, terantur singula seorsim, & quod satis est coquantur, utere, addita amurca. Aliud. Alliorum selibra, sulfuris triens, iris quadrans, axungiæ suillæ bilibres offæ, in aceto coctis utere. Euphorbii sescuncia, castorii uncia, bdellii sextans, galbani, opopanacis, spumæ argenti, singulo-

ρεως λίτρας β̄. ὄξ. ἐψήσας λξ̄ῶ.

Περὶ γλώσσης ἀμοκπῆς.

Γλῶσσα ἐὰν ἀμοκπῇ κνικίδα ἀφέψησον μ̄ οἴνῳ μέλανι, καὶ ἐνελόμβῳ χρῶ, ἢ κενταύριον κόψας ἐπιπλάσσε.

Ἀνακόλλημα.

Ἐψήματος, τραγακάνθης, κρόκου, σριβίλου, χαλκίτεως, ὠῶν τὰ ἐγκέντρα, μίξας χρῶ.

rum sextans, bituminis selibra, mannæ triens, aridæ resinæ selibra, ammoniaci suffimenti sextans.

Interciſæ linguæ.

Si linguam contingat interscindi, gallam vino nigro incoctam adhibebis, aut centaurium tunsum illines.

Agglutinatum.

Sapæ, tragacanthæ, croci, nucis pineæ, chalcitis, ovorum sufficientes partes miscebis ad usum.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ.

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΒΑΣΙΛΕΩΝ Μέγας Ἀρταξέρξης Παύτῳ χαίρειν.

HIPPOCRATIS EPISTOLÆ.

REX REGUM Magnus Artaxerxes, Pæto S.

Basil. græc. Foesius sect. VIII. 3. 1271. Basil. lat.

pag 522 ΝΟΥΣΟΣ τοσοτέπλασεν, ἡ καλεμένη λοιμικὴ, τοῖς σρατεύμασιν ἡμῶν. [2] πολλὰ πολλάκις ποιησάντων ἡμῶν, ἔνδοξιν οὐκ ἔδωκεν. [3] ὅθεν ἀξιῶ παντοίως καὶ πάσης τῆς παρ' ἐμοῦ διδομένης δωρεᾶς, [4] ἤτι τῶν σὺ φύσεώς σε ἐπινοημάτων, [5] ἤτι τῶν σὺ τέχνης περήξεων, [6] ἢ λυσῶ ἑτέρου ἀνδρὸς ἐρμηνεύσαι δυναμένου ἰήσασθαι, [7] πέμπε τάχος. [8] μάσιξον, ἀξιῶ, τὸ πάθος. [8] ἄλωκε γὰρ τὸ ὄχλον καὶ πολὺς ἄλυς, πνεῦμα μέγα, καὶ πυκνὸν ἔχων. [9] ἃ πολεμέοντες, πολεμόμεθα, [10] ἐχθροὶ ἐόντες· τὰ θήρεα, λυμαινόμενα τὰ ποίμνια. [11] τέτρωκε πολλούς.

MORBUS pestilens IV appellatus, invasit exercitus nostros: [2] & quum nos sæpe multa fecerimus, nihil adhuc remisit. [3] Quare magnopere, & per omnia tibi à me data dona, te rogo, [4] ut aut aliquid ex natura tua excogitatum, [5] aut aliquam ex arte actionem, [6] aut aliquod alterius viri mederi potentis consilium, celerrime ad nos mittas. [7] Propulsa oro hoc malum. [8] Multa enim anxietas populum corripuit, quæ spiritum magnum ac densum habet. [9] Non belligerantes debellamur: [10] quum hostem habeamus bestiam illam ovilia devastantem. [11] Sauciavit multos: [12] ægre curabiles

λές. [12] δυσάτῃς ἐπέπεμψε. [13] πικρὰ βέλη βελῶν κραταιότατα. [14] ἐφέρω γνώμῃσι. [15] σὺν ἔπεσι ἔχω μετ' ἀνδρῶν γνώμῃσι βελτίοσι θαλλόντων. [16] λύε τοῦτο πάντα, μὴ ἁμαρτὼν ἀγαθῆς συμβουλῆς ἔρρωσο.

rabiles fecit: [13] amara spicula immittit. [14] Confilii inops sum. [15] Non amplius habeo quod cum viris natura prudentibus consultem. [16] Solve hæc omnia, neque nos bono tuo consilio destituas. Vale.

Παῦτος βασιλεῖ βασιλέων τῷ μεγάλῳ Ἀρταξέρξῃ χαίρειν.

Pætus, Regi regum Magno Artaxerxæ S.

Foesius sect. 3. 1271.

pag 523 Τὰ φυσικὰ βοηθήματα ἐν λύῃ τῷ ἐπιδημείων λοιμικῶν παθῶν. [2] ἃ δὲ οὐκ φύσεως γίγνεται νοσήματα, οὐδὲν ἡ φύσις ἴσασι κρίνουσα. [3] ὅσα δὲ ἐξ ἐπιδημίης, τέχνη, τεχνικῶς κρίνουσα τῷ τρόπῳ τὰ σώματα. [4] Ἱπποκράτης ὁ ἰητρὸς ἰᾶται τοῦτο τὸ πάθος. [5] τοῦ γὰρ μὲν ἐνὸς Δωριέος. πόλεως ὁ Κῶ. [6] πατρὸς ὁ Ἡρακλείδου τοῦ Ἱπποκράτεος, [7] τοῦ Γνωσίδικος. [8] τοῦ Νέβρου. [9] τοῦ Σωσιράτου. [10] τοῦ Θεοδώρου. [11] τοῦ Κλεομυττιάδου. [12] τοῦ Κριτίμιδος. [13] ὅτου θεία φύσις κέχρηται. [14] καὶ ἐκ μικρῶν καὶ ἰδιωτικῶν εἰς μεγάλα καὶ τεχνικὰ ἐξήγαγε τὴν ἰητρικήν. [15] γίνεται μὲν ἐν ὁ θεῖος Ἱπποκράτης, [16] ἕνατος μὲν ἀπὸ Κλεομήδους τοῦ βασιλέως. [17] δεκάτου δὲ ἀπὸ Ἀσκληπιοῦ. [18] ὀγδόου δὲ ἀπὸ Διός. [19] μητρὸς δὲ Πραξιθέας, τοῦ Φαιναρέτης, ἐκ τῶν Ἡρακλειδῶν. [20] ὥστε καὶ ἀμφοτέρωθεν τὸ σπέρμα θεῶν ἀπόγονος ἐστιν ὁ θεῖος Ἱπποκράτης. [21] ἐκ μὲν πατρὸς, Ἀσκληπιάδης ὤν. [22] ἐκ δὲ μητρὸς, Ἡρακλείδης. [23] ἔμαθε δὲ τὴν τέχνην, παρά τε τοῦ πατρὸς Ἡρακλείδου, καὶ παρὰ τοῦ πάππου Ἱπποκράτους. [24] ἀλλὰ πολλῷ μὲν τὰ πρῶτα, ὡς εἰκὸς, τὰ παρὰ τοῦ πατρὸς

Naturalia auxilia pestilentis morbi popularem grassationem non solvunt. [2] Qui enim ex natura fiunt morbi, eos ipsa natura judicans sanat. [3] Qui vero ex populari grassatione, eos ars curat, artificiose judicans corporum mutationem. [4] Hippocrates autem medicus curat hoc malum. [5] Et genere quidem est Dorien sis, ex civitate vero Co, [6] patre Heraclida qui filius fuit Hippocratis, [7] qui Gnosidici, [8] qui Nebri, [9] qui Softrati, [10] qui Theodori, [11] qui Cleomittadæ, [12] qui Crisamidis. [13] Hic divina natura præditus est, [14] & ex parvis ac vulgaribus, ad magna ac artificiosa, medicinam evexit. [15] Est igitur divinus Hippocrates, [16] nonus quidem à Crisamide rege, [17] decimus autem & octavus ab Æsculapio, [18] vigesimus vero à Jove: [19] ex matre vero Praxithea Phænaretes filia, ex familia Heraclidarum. [20] Quare ex utroque semine à diis ortum habet divinus Hippocrates: [21] ut qui à patre quidem Asclepiades est, [22] à matre vero Heraclides. [23] Didicit autem artem, tum à patre Heraclida, tum ab avo Hippocrate. [24] Verum ab his quidem primum, velut verisimile est, in re medica initiatus est, quantum sane credibile est

pag 671

1 v 50

5

10

15

20

πε ἐμυήθη τ' ἰηλεμκῆς, ὅσε πιθανὸν
ἰῶ κ) τέτας εἰδέναι. 25 τ' δλε συμ-
πασιν τέχνιν αὐτὸς ἑαυτὸν ἐδί-
δαξεν, θεία φύσ(κεχρημέν@. 26 κ)
ποσῶτον ὑπερβεβηκὼς τ) ψυχῆς
35 δύφυία τὸς προγόνες, ὅσον διενή-
νοχεν αὐτῶν ἐ τ) τέχνης λέγετ). 27 καθαίρει δ' ἀηλείων μ' γένες, 28 θη-
ρίων δ' ν νοσημάτων ἐ ἀγρίων
πολλῶ γένῶ κ) θαλαττίων, ἀλλα-
χόθεν σπείρων παντα χόθεν, ὥσπερ ὁ Τε-
λεσφόρ@ τὰ τ Δήμητρ@ σπέρ-
ματα, τὰ δ' Ασκληπιᾶ βοηθήματα. 29 πολλαχῆ δ' ἐνδικώτατ@ κ) αὐτὸς
ἀνέρων πολλαχῆ τ γῆς. 30 ἠξίω-
ται τε τῶν αὐτῶν Ηρακλέι τε κ)
Ασκληπιῶ ὑπὸ Αθηναίων δωρεῶν.
31 αὐτὸν μεζοπέμψαι κελεύων χρ-
20 γέλον' κ) χρυσίον ὅσον αὐ βέλη)
δώσειν αὐτῶ. 32 ἔστ@ γὰ ἐπίσα)
ἐχ ἕνα τρόπον τ ἰήσ@ δ' πίθες.
33 ἔστ@ παντὸς ὑγείας. ἔστ@ σω-
τῆρ. ἔστ@ ἀκεσώδων@. 34 ἔστ@
ἁπλῶς ἡμέων τ θεοπρεπὴς ἐπι-
στήμης. ἔῤῥωσο.

hos noviſſe. 25 Univerſam vero artem ipſe ſeipſum docuit, divina natura uſus, 26 & in tantum animi induſtria progenitores tranſgreſſus, quantum etiam artis præſtantia eoſdem ſuperavit. 27 Tollit autem non beſtiarum genus, 28 ſed ferorum ac agreſtium morborum, per magnam terræ ac maris partem, Æſculapii 20 auxilia (quemadmodum Triptolemus Cereris ſemina) diſpergens. 29 Proinde juſtiſſime in multis terræ locis divinos honores etiam ipſe conſequutus eſt, 30 & iiſdem donariis cum Hercule & Æſculapio ab Athenienſibus dignus factus eſt. 31 Hunc ipſum accerſe, & auri atque argenti quantum voluerit, ipſi dare jube. 32 Hic enim non unum modum curationis hujus morbi novit. 33 Hic eſt ſanitatis pater, hic ſervator, hic dolo- 25 rum curator. 34 In ſumma, hic divinæ ſcientiæ princeps eſt. Vale.

Βασιλεὺς βασιλέων μέγας
Αρταξέρξης Υστάνῃ ἑλλη-
πόντε ὑπάρχῳ.

Rex regum Magnus Artaxerxes Hyſtani Helleſponti præfecto.

Foeſius ſect. VIII. 4. 1272.

pag 523 Ιπποκράτης ἰητρὸς κῶε ἀπὸ
Ασκληπιᾶ γενεάτ@ κ) ἐς ἐμὲ
25 κλέ@ ἀφῖκ) τῆς τέχνης. 2 δὸς
ἓν αὐτῶ χρυσὸν, ὁκόσον αὐ βέλη)
3 κ) τἄλλα χρήσιμα, ὧν σπανιζῇ. 4
κ) πέμπε ἐς ἡμέας. 5 ἔσα γὰ ἰσότι-
μ@ Περσέων τοῖς ἀρίστοις. 6 κ) εἴ-
τις ἐστὶν ἄλλ@ ἀνὴρ κ)' εὐρώπῃ
ἀγαθὸς, φίλον οἴκῳ βασιλέως πέ-
φυτο, μὴ φθονήσ@ ὄλβε. 7 ἀνδρας γὰ εὑρεῖν ὀλιγανθρώπε τὸ κα-
θ' ἑνὸς συμβαλέσθαι, ἐ ῥηίδιον. ἔῤῥωσο.

Hippocratis medici Coi ab IV
Æſculapio originem ducentis, 60
gloria artis etiam ad me perve- pag
nit. 2 Dato igitur ipſi auri quan- 671
tum voluerit, 3 & reliqua abunde, quibus opus habet, 4 & ipſum ad nos mittito. 5 Nam optimatibus Perſarum æqualis erit. 6 Et ſi quis alius bonus vir eſt in Europa, eum domus regiæ amicum facito, nihil divitiis parcens. 7 Viros enim invenire, qui conſilio præſtent, non eſt facile. Vale.

Βασιλεῖ

Regi

Βασιλεῖ βασιλέων τῷ ἐμῷ μεγάλῳ δεσπότῃ Ἀρταξέρξῃ
" Υστάνης Ἑλλησπόντου ὕπαρχος χαίρειν. 7

Regi regum meo magno domino Artaxerxæ
Hystanis Helleſponti præfectus S.

Foeſius ſect. VIII. 4. 1272.

pag 523 Ἣν ἔπεμψας ἐπιστολὴν, λέγων πέμψειν Ἱπποκράτη κῶα, ἀπὸ ἀσκληπιάδων γεγονότα, ἔπεμψα. 2 καὶ παρ' αὐτῶν δὲ ἐκομισάμην ἀπόκρισιν, ὡς γράψας ἔδωκε, καὶ ἐκέλευσεν εἰς τὸν οἶκον πέμπειν. 3 φέρονσα ἓν ἀπίσταλά σοι φάσμα " Γυμνάσθιον Διοδύχη. 8 ἔρρωσο.

Quam miſiſti epiſtolam, jubens demittere ad Hippocratem Coum ab Æſculapio originem ducentem, demiſi. 2 Sed & ab ipſo reſponſum tuli, quod ſcriptum tradidit, & ad domum tuam tranſmittere juſſit. 3 Itaque ejus latorem ac nuncium Gymnasben Dieutychen ad te miſi. Vale. IV 61 pag 672

Βασιλεὺς βασιλέων μέγας Ἀρταξέρξης Κώοις τάδε λέγει.

Rex regum magnus Artaxerxes Cois hæc dicit.

Foeſius ſect. VIII. 5. 1272.

pag 524 Δότε ἐμοῖς ἀγγέλοις Ἱπποκράτην ἰητρὸν κακὸν τρόπον ἔχοντα, καὶ εἰς ἐμὲ καὶ εἰς Πέρσας ἀσελγαίνοντα. 2 εἰ δὲ μὴ, γνώσεσθε καὶ τῆς πρώτης ἁμαρτίας τιμωρίαν πάσονται. 3 ' δηιώσας γὰρ τὴν ὑμετέραν πόλιν, καὶ νῆσον κατασπάσας εἰς πέλαγος, ποιήσω, 4 μηδὲ εἰς τὸν ἐπίλοιπον χρόνον γνῶναι, εἰ ἦν ἐπὶ τούτου τοῦ τόπου νῆσος, ἢ ἡ πόλις Κῶ. 5

Date meis nunciis Hippocratem Medicum malignis moribus præditum, & in me, & in Perſas petulanter ſe gerentem. 2 Sin minus, cognoſceris, etiam primi peccati pœnam vos daturos eſſe. 3 Urbem enim veſtram devaſtatam, & inſulam diſtractam, in pelagus convertam, 4 ut in poſterum tempus nemo ſciat, an ' in hoc loco fuerit inſula, aut 5 urbs Cos. IV 61 pag 672

Ἀπόκρισις Κώων.

Coorum reſponſum.

Foeſius ſect. VIII. 5. 1273.

pag 524 Ἔδοξε τῷ δήμῳ ἀπεκρίνασθαι τοῖς παρὰ Ἀρταξέρξου ἀγγέλοις, 2 ὅτι κῶοι οὐδὲν ἀνάξιον πράξουσιν, οὔτε Μέροπος, οὔτε Ἡρακλέους, οὔτε Ἀσκληπιοῦ, 3 ὧν ἕνεκεν πάντες ' οἱ πολῖται οὔτε δώσουσιν Ἱπποκράτεα, 4 οὐδὲ εἰ μέλλοιεν ὀλέθρῳ τῷ κακίστῳ ἀπολεῖν. 5 καὶ Δαρεῖον καὶ Ξέρξε

Viſum eſt populo, reſpondere nunciis ab Artaxerxe miſſis. 2 Coi nihil indignum facient, neque Merope, neque Hercule, neque Æſculapio. 3 Quapropter omnes cives non dabunt Hippocratem, 4 etiam ſi peſſima morte ſint interituri. 5 Nam quum Darius & Xerxes epiſtolas ſcripſerint, & terram ac aquam à IV 61 pag 672

ξθ ἀπὸ πατέρων ἐπιστολὰς ζητούντων γενέσθαι κ) ὕδωρ αἰτούντων, ὅτι ἔδωκεν ὁ δᾶμος, 6 ὁρέων αὐτὸς ὁμοίως τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις θνητὸς ἐόντας, ἐπ' αὐτὸς ἰόντας. 7 Ἐγὼ τὰν αὐτὰν ἀπόκρισιν δίδωμι. 8 ἀπὸ κώων ἀναχωρεῖτε, ὅτι Ἱπποκράτεα οὐ δίδομεν ἐκδοσθαι. 9 ἀπαγγέλλετε δὴ αὐτῶ οἱ ἄγγελοι, ὅτι οἱ θεοὶ ἀμελήσουσιν ἀμέων. 10

patribus noſtris petiverint, populus non dedit: 6 quum eos ipſos ſe impetentes, ſimiliter velut alios homines, mortales eſſe videret. 7 Et nunc idem reſponſum dat. 8 A Cois diſcedite: quoniam Hippocratem in manus veſtras non dant. 9 Renunciate igitur ipſi vos nuncii, quod neque Dei ipſi, noſtri negligentes erunt. 10

Ὑστάνης ὕπαρχος Ἑλλησπόντου Ἱπποκράτει Ἀσκληπιάδου ἐνὶ ἀποχρῶν χαίρειν.

Hyſtanis Helleſponti præfectus Hippocrati ex Aſclepiadis prognato S.

Foeſius ſect. VIII. 4. 1272.

pag 523 Βασιλεὺς μέγας Ἀρταξέρξης σὲ χρήζων, 2 ἔπεμψε πρὸς ἡμέας ὑπάρχας, 3 κελεύων σοι λαβεῖν ἀργύριον & χρυσὸν, 4 καὶ τἄλλα χρήματα, ὧν σοι ἂν χρείζῃς, 5 & ὅσα βούλῃ, δίδοναι, 6 & πέμπειν πρὸς ἑωυτὸν ἐν τάχει. 7 Ἔσεσθαι γὰρ Περσέων τοῖς ἀρίστοις ἰσότιμον. 8 σὺ δὲ ὡς τάχιστα ξυντόμως, ἔρρωσο.

Magnus rex Artaxerxes te opus habet, 2 & miſit ad nos præfectos, 3 jubens tibi argentum & aurum, 4 & reliqua quibus opus habes, 5 & quæcunque voles, dare, 6 & brevi ad ſe mittere. 7 Fore enim te optimatibus Perſarum æqualem. 8 Tu itaque cito adſis. Vale. IV 51 pag 672

Ἱπποκράτης ἰητρὸς Ὑστάνει Ἑλλησπόντου ὑπάρχῳ χαίρειν.

Hippocrates medicus Hyſtani Helleſponti præfecto S.

Foeſius ſect. VIII. 4. 1272.

pag 523 Πρὸς τὴν ἐπιστολὴν, ἣν ἔπεμψας βασιλέως ἀφίχθαι, πέμπε βασιλεῖ, ἃ λέγω, γράφων ὅτι τάχιστα. 2 Ὅτι καὶ διαίτῃ καὶ ἐσθῆτι, καὶ οἰκήσει, καὶ πάσῃ τῇ ἐς βίον δεκούσῃ ἐσθ' ἡμῖν χρεόμεθα. 3 Περσέων δὲ ὅλβου οὐ μετιέμεις ἐπιθυμίῃ. 4 ἀνδρὸς δὲ βαρβάρους ἀνδρας νόσων παῦσαι, ἐχθροὺς ὑπάρχοντας Ἑλλήνων. ἔρρωσο.

Ad epiſtolam quam miſiſti, à Rege veniſſe adſerens, remitte Regi quæ dico, quam celerrime ſcribens: 2 Quod & victu, & veſtitu, & domo, & omni ad vitam ſufficienti opulentia fruimur. 3 Perſarum autem divitiis uti, fas mihi non eſt: 4 neque barbaros homines à morbis liberare, qui hoſtes ſunt Græcorum. Vale. IV 61 pag 672

Ἱπποκρά-

Ιπποκράτης Δημητρίῳ ὑγιαίνειν.

Hippocrates Demetrio sanitatem.

Foesius sect. VIII. 4. 1272.

pag 523 Βασιλεὺς Περσέων ἡμέας μετεπέμπετο,[2] σὺν ἐπιστολῇ, ὅτι λόγου ἐμοὶ σοφίης χρυσοῦ πλέον δυοῖν δοκέοι. ἔρρωσο.

Persarum Rex nos accersivit, IV 2 ignarus quod apud me major 61 est sapientiæ ratio, quam auri. Vale. pag 672

Αβδηριτῶν ἡ βουλὴ καὶ ὁ Δῆμος Ιπποκράτει χαίρειν.

Senatus populusque Abderitarum Hippocrati S.

Foesius sect. VIII. 5. 1273.

pag 524 Κινδυνεύεται τὰ μέγιστα τῇ πόλει νῦν, Ιπποκρατες, ἀνὴρ ἡμετέρων, [2] ὃς καὶ τοῦ παρόντος χρόνου καὶ τοῦ μέλλοντος αἰεὶ κλέος ἠλπίζετο τῇ πόλει. [3] μηδένα οὖν ὧν πάντες θεοὶ φθονησειαν. [4] ἔστι γὰρ πολλῆς καὶ κατεχούσης αὐτὸν σοφίης νοῦσον, [5] ὥστε φόβος ἔχει τοὺς τυχόντας, αὐτοῦ τοῦ λογισμοῦ Δημοκρίτου, ὅκως δὴ τὴν πόλιν ἡμῶν Αβδηριτῶν καταλλαφήσεται. [6] ἐπιλαθόμενος γὰρ ἁπάντων ἑαυτοῦ, πρώτου ἐχρημάτισε, καὶ νύκτα καὶ ἡμέρην γελῶν ἐκάστα μικρά τε καὶ μεγάλα, μηδὲν οἰόμενος εἶναι τοῦ βίου ὅλον, ἀλλὰ τελεῖ. [7] γαμεῖ τις, ὁ δὲ ἐμπορεύεται, ὁ δὲ δημηγορεῖ, ἄλλος ἀρχάς, πρεσβείας, χειροτονεῖται, ἀπαγορεύεται, νοσεῖ, πτῶσις, τέθνηκεν. [8] ὁ δὲ γελᾷ πάντα. [9] τοὺς μὲν κατηφεῖς τε καὶ σκυθρωπούς, τοὺς δὲ χαίροντας ὁρῶν. [9] ζητεῖ δέ ὁ ἀνὴρ οὗτος εἶναι τῶν ἀδέων καὶ χαρᾶς τοῦτο. [10] καὶ εἰδώλων φησὶ πλήρη τὸν ἠέρα εἶναι, καὶ ὀρνέων φωνὰς ὠτακουστεῖν. [12] καὶ πολλάκις νύκτωρ ἐξαναστὰς μόνος ἡσυχῇ ᾠδάς ἄδοντι ἔοικε. [13] καὶ λαθραιτέρην σιρίζει λέγει. " ἐς τὸν ἀπέραντον, [14] καὶ Δημόκριτος εἶναι ὁμοίως ἑαυτῷ

Nunc maxime urbi nostræ in IV periculo versatur vir noster, ô 6. Hippocrates, [2] qui & præsenti tempore & futuro semper gloria pag urbi sperabatur. [3] (Neque nunc, 673 ô vos dii omnes, nobis invideatur.) [4] Hic præ multa quæ detinet ipsum sapientia ægrotat, [5] ut timor non vulgaris sit, si Democritus mente motus fuerit, revera urbem noſtram Abderitarum pessum ituram esse. [6] Etenim oblitus omnium, & primum suiipsius, vigilans & noctu & interdiu, & singula parva ac magna deridens, & totam vitam nihil esse putans, vitam transigit. [7] Ducit aliquis uxorem, alius mercaturam exercet, alius concionatur, alius imperat, alius legatum agit, eligitur, abrogatur, ægrotat, vulneratur, moritur: [8] At hic ridet omnia, [9] dum alios mœstos ac triſtes, alios gaudentes videt. [9] Quin & de his, quæ apud inferos sunt, hic vir perscrutatur, & hæc scribit. [10] Et idolis aërem plenum esse dicit. [11] Et volucrum voces intentis auribus explorat. [12] Et sæpe noctu exsurgens solus cantilenas sensim canenti similis est. [13] Et se aliquando in rerum immensitatem proficisci dicit, [14] &

τῶ ἀναριθμήτες. [15] καὶ σωδιεφθορὼς τῇ γνώμῃ τὸ χρῶμα ζῇ. [16] ταῦτα φοβέμεθα Ἱπποκρατες. τοῦτο περιπόμεθα. [17] ἀλλὰ σῶζε. καὶ ταχὺς ἐλθὼν ὠθετήσων τὸν πολέμιον, μηδὲ ἡμᾶς ἀποβάλλης. [18] καὶ γὰρ ἀβέλτεροι ἐσμὲν, καὶ οὐ ἡμῖν μαρτυρία κεῖται. [19] σὸν αὐ ἀμφέρεις ὅτε δόξης τῆς ἐπ' αὐτῶ σωσωθέντι, ὅτε χρημάτων, ὅτε παιδείας. [20] καὶ τι τὸ παιδεύης πολλῶ σοι βελτίω τῶν τῆς τύχης. [21] ἀλλ' ὅμως καὶ ταῦτα συχνὰ παρ' ἡμᾶν καὶ ἄφθονα χρυσήσεται. [22] " τῆς γὰρ Δημοκρίτεω ψυχῆς, ἀλλ' εἰ χρυσὸς ἦν ἡ πόλις, ἀντέξια βελησόμεθα. [23] τὰς νόμους ἡμῶν δοκέομεν νοσεῖν, Ἱπποκρατες, τὰς νόμους φλογώθεν. [24] ἰὼ θεοπρόσωπον, ἀνδρῶν φέρεσε, ἄνδρα δίσημον. [25] " σὸν ἰατρὸς, ἀλλὰ κλῆσις ἐὼν ὅλης τῆς Ἰωνίης, τειχέοντας ἡμῖν ἱερώτερον τείχεος. [26] πόλιν, σὸν αὖ ἄνδρα θεοπρόσωπα. [27] βουλὴν δὲ νοσέοντα καὶ κινδυνεύοντα ἀνακλήσεις μέλλοις ἀνοιγνῦσα [28] αὐτὸς νομοθέτης. αὐτὸς δικαστής. αὐτὸς ἄρχων. αὐτὸς σωτήρ. καὶ τέκτων τεχνίτης ἀφίξη. [29] ταῦτά σε προσδοκῶμεν, Ἱπποκρατες, ταῦτα καὶ χρύσιον ἐλθών. [30] μία πόλεων σὸν ἄσημος, μᾶλλον δὲ ἡ Ἑλλὰς ὅλη, δεῖται σε φυλάξαι σῶμα σοφίης. [31] αὐτὸν δὴ παιδείαν πρεσβεύσαν πρὸς σὲ τὸν παρακοπῆς ταύτης ἀπαλλαγῆσαι δεομένην. [32] ξυγγενὲς μὲν ἦν ὡς ἔοικε πᾶσιν σοφία. [33] τοῖς δ' ἐγγυτέρω κεχωρηκόσιν αὐτῆς, ὥσπερ ἡμῖν, κ' μᾶλλον πλέον. [34] " δοῦ ἰὼ, χαῖρε.

Democritos esse similes sibiipsi innumerabiles. [15] Et corpus una cum mente corrumpens vivit: [16] hæc timemus ô Hippocrates, ob hæc perturbati sumus. [17] Quapropter nos serva, & patriæ nostræ consulturus cito adsis: neque nos contempseris. [18] Nam neque ita viles sumus: & in nobis testimonium situm est. [19] Ob ipsum enim conservatum, & gloriam, & pecunias, & doctrinæ famam consequeris: [20] quanquam doctrinæ ratio multo potior apud te est, quam fortunæ. [21] Attamen & hujus bona multa ac luculenta tibi à nobis obvenient. [22] Etenim animæ Democriti gratia, etiam si urbs aurum esset, non nostræ voluntati responderet, aut quacunque tandem re illi carendum esset. [23] Leges nostras putamus ægrotare ô Hippocrates, leges prævaricari. [24] Adsis optime vir, curaturus virum insignem. [25] Non medicus, sed conditor, sacratiorem tota Ionia murum nobis circundabis. [26] Civitatem, non virum curabis: [27] & Senatum ægrotantem, & ne claudatur periclitantem, aperies. [28] Ipse legislator, ipse judex, ipse princeps, ipse servator, & horum artifex advenies. [29] Ob hæc te expectamus ô Hippocrates, atque hæc etiam fient ubi veneris. [30] Una civitas non ignobilis, imo tota Græcia rogat te, serva corpus sapientiæ. [31] Quin potius ipsam apud te legationem agere puta doctrinam, ab hac prævaricatione liberari supplicantem. [32] Cognata equidem res est omnibus, velut apparet, sapientia. [33] Verum his qui propius ipsam complexi sunt, velut nobis, etiam longe amplius. [34] Et, sic-

ut

χαιρεῖ καὶ τῷ μέλλοντι αἰῶνι
" μὴ ἀποκλιπὼν Δημόκριτον ἧς 17
ἐλπίζει ἀποτρόπαιον ἀληθείης. 35
σὺ γὰρ Ασκληπιῷ ἀποπέπλε-
κται ἐξαγχιστεύς. 36
47 ὁ δὲ Ηρακλέης ' ἐστὶν ἀδελ-
φιδεὸς. 37 ἀφ' ἧς Αβδηρος,
ὥστε πιθήκῳ πάντως, ὦ ἐπώ-
νυμον ἡ πόλις. 38 ὥστε καὶ-
κεῖνα χαίρεις " ἡ Δημοκρίτου 18
γλῶσσ' αὐτὸν ἵκεις. 39 ὁρῶν δὴν, ὦ
Ιπποκρατες, εἰς ἀνωφελησίαν
ἀπορρέουσα καὶ δῆμον καὶ ἀν-
δρα χρήσιμον, σπεῦδε ἀπὸς
ἡμέας, δρόμεθα. 40 φεῦ ὡς καὶ
τὰ ἀχρεῖα ἀποπίπτουσα νό-
σοι τυγχάνουσιν. 41 ὁ Δημόκρι-
τος γὰρ, ὅσον ἐπρώθη ἀπὸς
ἄκρον σοφίης, 42 ἴσα κινδυ-
νεύει νῦν ἀποπληξίῃ ἀμυσίας
καὶ ἀλιθιότητι κεκακῶσθαι. 43 οἱ
δ' ἄλλοι, ὅσοι πολλοί δ' εἰσὶν
35 Αβδηρίτων ' μένεσιες ἐν ἀπαι-
δευσίῃ, τὸν γε καινὸν κατέ-
χουσι νόσον. 44 ἀλλὰ νῦν γε
φρονιμώτεροι νόσον σοφὴν κρί-
νειν, οἱ πρὶν ἄφρονες. 45 ἴθι
δὴ μετὰ Ασκληπιὸν πατρὸς. 46
ἴθι μετὰ Ηρακλέης θυγατρὸς
Ηπιονης. 47 ἴθι μετὰ παίδων τῶν ἐπὶ
Ιλιον στρατευσαμένων. 48 ἴθι νῦν
παιόνια νόσε φέρων ἄκη. 49 " δύ-
καρπος δὲ γῆ ῥίζας τε βοτάνας 19
ἀλεξιφάρμακα μανίης αὐτῆ. 50
σχεδὸν οὐδὲ ἐδέποτε γονιμώτε-
5 ρον ' βυφορήσουσιν, ἤτε γῆ,
ἤτε ὀρῶν ἀκρόρρυμα, ἢ νεῶν, Δη-
μοκρίτῳ τὰ πρὸς ὑγιείαν. ἔρ-
ρωσο.

ut probe nosti, gratificaberis
etiam futuro sæculo, si non de-
stitueris Democritum propter
veritatem, cujus primas se latu-
rum esse sperat. 35 Tu enim &
genere, & arte conjunctus es
Æsculapio. 36 Hic vero Hercu-
lis est ex fratre nepos. 37 A quo
est & Abderus, quemadmodum
omnino audivisti, cujus cogno-
men urbs ' nostra refert. 38 Qua- 35
re etiam illi grata fuerit Demo-
criti sanatio. 39 Quum igitur
videas ô Hippocrates, & popu-
lum, & virum insignem, ad stu-
piditatem diffluentem: festina,
rogamus, ad nos. 40 Heu ut
etiam bona redundantia, morbi
existunt. 41 Quantum enim De-
mocritus ad summam sapientiam
generose pervenit, 42 tantum
nunc pariter periclitatur, ne
mentis stupore & stoliditate
affligatur. 43 At reliquum vulgus
' Abderitarum, quod mansit abs- 40
que eruditione, communem sa-
ne sensum habet. 44 Imo nunc
prudentiores sunt ad sapientis
morbum judicandum, qui prius
desipuerunt. 45 Adsis igitur cum
Æsculapio patre. 46 Adsis cum
Herculis filia Epione. 47 Adsis
cum Æsculapii filiis, qui ad
Ilium militarunt. 48 Adsis nunc
Pæonias adferens morbi mede-
las. 49 Nunc terra radicibus, & 19
herbis, & auxiliaribus floribus,
insaniæque ' medicamentis fœ- 45
cunda est. 50 Ferme igitur nun-
quam fertilius producent, neque
terra, neque montium cacumi-
na, quam nunc proferunt ea,
quæ pertinent ad Democriti sa-
nitatem. Vale.

Ιπποκράτης Ἀβδηρίτων τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ χαίρειν.

Hippocrates S. P. Q. Abderitarum S.

Foesius sect. VIII. 6.1274.

pag 525 Ὁ πολίτης ὑμέων Ἀμελησάγορης ἦλθεν ἐς Κῶ, [2] καὶ ἔτυχε τότ' ἐοῦσα τῆς ῥάδου ἡ ἀνάληψις οὐ σκιερὴ τῇ ἡμέρῃ, καὶ ἐπίσημος ἑορτὴ, ὡς ἴσε, πανήγυρις ἡμῖν, [3] καὶ πομπὴ πολυτελὴς, ἐς κυπάρισσον, ὧν ἔθος ἀνάγειν τοῖς τῷ θεῷ τεθοινήκασιν. [4] ἐπεὶ δὲ ἀπεδύετο ἐσκεπτόμην αὐτὸν καὶ οὐκ ἀπὸ τῶν λόγων καὶ οὐκ ἀπὸ τῆς τεθοινισμένου ὁ Ἀμελησαγόρας, πάντες, ὅσῳ μᾶλλον, ἐπείγον τὸ πρᾶγμα, [5] ἀνέγνων τε ὑμέων τὴν ἐπιστολὴν, καὶ ἐθαύμασα, ὅτι ἑνὸς ἀνθρώπου ὡς εἷς ἀνθρώπου ἡ πόλις θορυβέεται. [6] καὶ μακάριοί γε δῆμοι, οἱ τοιοῦτοι τοὺς ἀγαθοὺς ἀνδρας ἐρύματα ἑωυτῶν, [7] οὐ τοὺς πύργους, ἔσθ' ὅτε τὰ πείρεα, ἀλλὰ σοφῶν ἀνδρῶν τὰς σοφὰς γνώμας. [8] ἐγὼ δὲ πᾶσιν μὲν τέχνας εἶναι θεῶν δόσις, [9] ἀνθρώπους δὲ ἔργα φύσιος, καὶ μὴ νεμεσήσητε ἄνδρες Ἀβδηρίται, [10] ἐκ ὑμέων δοκέω, ἀλλὰ φύσιν αὐτὴν καλέσω με, [11] ἀναπαυσάσθαι ποιήσω ἑωυτῆς, κινδυνεύουσαν νόσῳ ληφθῆναι. [12] ὥστε θεοῖς ὑμέων ἐγὼ νῦν φύσει καὶ θεοῖς ὑπακούων ἀπόλλω νοσέουσαν. Δημόκριτον ἱκέτευε. [13] εἰ μὴ δὲ καὶ τόδε ἐστὶν, ἀλλὰ μὴ ἀπαίτει συσκιάζεσθε, ὅπως δύνωμαι. [14] καὶ ἡδίονος πλέον τῆς ἐν ὑμῖν εὐνοίας τεκμήριον καὶ θεοῖς ὑπονοίαν παρασχεῖν. [15] ἀργύριον δέ μοι ἐρχομένῳ ἔτ' αὐ φύσις ἔτ' αὐ θεὸς ὑπάρξει. [16] ὥστε μήδ' ὑμεῖς, ἄνδρες Ἀβδηρίται βιάζεσθε, ἀλλ' ἐᾶτε ἐλευθέρης τέχνης ἐλευθέρα καὶ

Civis vester Ameleſſagoras [1] venit in Co, [2] & erat tunc in illa die Virgæ aſſumtio, & annua pag 674 feſtivitas, ac publicus (velut noſtis) conventus, [3] & pompa ſumptuoſa fiebat, quam mos eſt eos, qui deo dicati ſunt, ad Cypariſſum deducere. [4] Quandoquidem autem & ex verbis, & ex aſpectu, Ameleſſagoras feſtinare [5] videbatur, credens, velut erat, rem ipſam urgere: [5] epiſtolam veſtram legi, & admiratus ſum quod ob unum hominem, velut ſi unus homo eſſet ipſa civitas, turbati eſtis. [6] Et beati profecto ſunt populi, qui ſciunt bonos viros ſua eſſe munimenta, [7] & non turres, neque muros, ſed ſapientium virorum ſapientia conſilia. [8] Ego vero, qui credo artes quidem eſſe Deorum dona, [9] homines autem naturæ opera (& ne ægre feratis viri Abderitæ) [10] non vos puto, ſed ipſam naturam me vocare, [11] ad conſervandum ipſius opus, quod periclitatur, ne præ morbo collabatur. [12] Quare præ vobis ego nunc, naturæ ac Diis obediens, feſtino ægrotantem Democritum ſanare: [13] ſi quidem ſane & hoc morbus eſt, & non potius error vobis tenebras offundit: id quod opto. [14] Atque utinam ſit hoc uberius veſtræ benevolentiæ ſignum, quod etiam ad ſuſpicionem turbamini. [15] Argentum autem mihi venienti, neque natura, neque Deus promittere poterit. [16] Quare neque vos viri Abderitæ cogatis: ſed liberæ artis etiam opera libera eſſe ſi-

natis.

καὶ τὰ ἔργα. [17] οἱ δὴ μισθαρνεῦντες δηλοῦσιν ἀναγκάζοντες τὰς ἐπιτηδείας, ὥσπερ ἐξανδραποδίζοντες αὐτὰς ἀπὸ τῆς προτέρης παῤῥησίας. [18] εἶθ' ὡς ἑκὼν καὶ ψεύσασθαι αὖ, ὡς πρὸ μεγάλης νόσου, καὶ δρυπτῆσαι αὖ ὡς πρὸ μικρῆς. [19] καὶ δόκει αὖ ἔλθοιεν ὑποσχόμενοι. καὶ πάλιν ἔλθοιεν μὴ κληθέντες. [20] οἰκτρός γε ὁ τῶν ἀνθρώπων βίος· ὅτι δ' ὅλως αὐτῶν, ὡς πνεῦμα χειμέριον, ἡ ἀφορμὴ καὶ φιλαργυρία ἐμπέπνευκεν. [21] ἐφ' ᾧ δὴ μᾶλλον ἅπαντες ἰατροὶ ξυνήεσαν ἐλθόντες ὅπως θεραπεύσουσι χαλεπωτέρων μανιῶν νοῦσον. [22] ὅτι καὶ μανιεύεται, νοσοῦσι ἴσως καὶ κάμνουσι. [23] οἶμαι δ' ἔγωγε καὶ τὰ ψυχῆς νοσήματα πάντα μανίας εἶναι σφοδράς, ἐμποιούσας δόξας τινὰς καὶ φαντασίας τοῦ λογισμοῦ. [24] ὧν ὁ δι' ἀρετῆς ἀποκαθαρθεὶς ὑγιάζεται. [25] ἐγὼ δέ, εἰ καθεστήκειν ἐξ ἅπαντος ἐσκόλιος, ὦ ἄνδρες Ἀβδηρῖται, δόκει αὖ εἵνεκα δέκα ταλάντων διεβαινον πρὸς ὑμᾶς. [26] ἀλλ' ἐπὶ τὴν μέγαν ἁρχὴν τὴν Περσέων βασιλέα, ἔνθα πόλεις ὅλαι καθέστασαν τῆς ἐξ ἀνθρώπων εὐδαιμονίης γεγεμισμέναι. [27] ἰῶμαι δ' αὖ τὸν οἰκεῖον λοιμὸν αὐτῶν. [28] ἀλλ' ἀπηρνησάμην ἐχθρὴν ἑλλάδι χώρην ἐλαυθερῶσαι κακῆς νόσου. [29] καὶ γὰρ, τό γε ἐπ' ἐμοὶ, καθεναυμάχεν τὰς βαρβάρους. [30] εἶχον δ' ἂν κἀκείνων τὴν βασιλέος ἐχθρὴν καθεστῶτα τὴν πατρῴην. [31] περιεκείμην δ' ἂν αὐτὰ, ὡς ἐλέπολις τὴν ἑλλάδα ὑπάρχων. [32] δόκει ἔστι κἀκεῖθεν κερδαίνεσθαι. [33] μεγάλα γὰρ ἱερὰ τῆς ἀρετῆς ἐστὶν ἃ τοῦ δικαιοσύνης οὐ κρύπτεται, ἀλλ' ἐμφανέα ὄντα. [34] ἢ δόκει οἴεσθε ἴσον ἀμφότερα εἶναι

natis. [17] Qui vero mercedem capiunt, hi scientias servire cogunt, velut captivas facientes ipsas expriore libertate: [18] deinde, velut verisimile est, mentiri etiam poterint, velut de magno morbo: & negarint, velut de parvo: [19] & polliciti non venerint, & rursus venerint non vocati. [20] Misera est profecto humana vita: quoniam per totam ipsam intolerabilis avaricia, velut hybernus ventus, distributa est ac penetravit. [21] Ad quam utinam potius omnes medici convenissent, quo graviorem insania morbum curarent: [22] quoniam quum morbus sit, & affligat, etiam laudatur. [23] Ego vero arbitror etiam animæ morbos omnes vehementes esse insanias, quæ opiniones quasdam ac imaginationes rationi inducunt. [24] A quibus qui per virtutem depurgatus est, sanus evadit. [25] Quod si ego omnino ditescere voluissem, viri Abderitæ, non utique decem talentorum gratia ad vos proficiscerer: [26] sed ad Magnum accessissem Persarum regem, ubi totæ civitates humanis opibus refertæ mihi obtigissent: [27] sanassem autem illic ipsorum pestem. [28] Verum denegavi, inimicam Græciæ regionem à malo morbo me velle liberare. [29] Et ego, quantum in me fuisset, Barbaros expugnassem. [30] Habuissem autem ignominiam ipsas à rege divitias, & opulentiam patriæ inimicam. [31] Hæc vero mihi adfuissent, velut ei qui urbium Græciæ devastator esset. [32] Non sunt divitiæ, undiquaque lucrari. [33] Magna enim sunt sacra virtutis, quæ à justitia non occultantur, sed manifesta existunt. [34] Aut non

æquale

ναι σώζειν πολεμίους καὶ φίλους ἴσον ἡγεῖσθαι μισθόν. 35 ἀλλ' ἐγὼ οὐδὲ ἔχειν τὰ ἡμέτερα, ὦ δῆμε. 36 ἐκ καρπῶν μὲν ἡ νόσος. 37 ἀδὲ δι' οὔτης ἥκουσι τὴν Δημοκρίτεων ἀκροᾶσιν. 38 ὃς, εἴτε ὑγιαίνει, φίλος ἔσται, 39 εἴτε νοσέει περιπαθείης, τοῦτον ὑπάρξει. 40 πυνθάνομαι δ' αὐτὸν ἐμοῦ μᾶλλον καὶ σεβρὸν τὰ ἤθεα, 41 καὶ τῆς ὑμετέρης πόλιος ἐόντα κόσμον. ἔρρωσθε.

equale peccatum esse putatis, hostes servare, & amicos mercede sanare. 35 At non hoc modo se res nostræ habent, ô Abderitæ. 36 Non capio fructum ex morbis, 37 neque libenter audivi Democritum mente motum esse. 38 Qui sive sanus est, amicus est: 39 sive ægrotat, curatus magis amicus erit. 40 Audio autem ipsum gravibus ac solidis ' moribus præditum esse, 41 & urbis vestræ ornamentum. Valete.

Ἱπποκράτης Φιλοπαίμονι χαίρειν.

Hippocrates Philopœmeni S.

Foesius sect. VIII. 7. 1275.

Οἱ τὸν τῆς πόλιος ἐπιστολὸν ἀναδόντες μοι πρίσθης, καὶ τελὼ ἀπέδοσαν. 2 ἥσθην τε κάρτα, καὶ ξεινίην ὑπισχνεόμην σέο, καὶ τἄλλα διατελῶ. 3 ἐλθοιμεν δὲ εὐ αἰσίῃ τύχῃ. 4 καὶ ἀφιξόμεθα, ὡς ὑπολαμβάνομεν, χρησιμώτερησιν ἐλπίσιν, ὡς ἐν τῇ γραφῇ δεδήλωται. 5 ἐ μανίην, ἀλλὰ ψυχῆς ἰητὰ ῥώσιν ὑπερβάλλουσαν ἀνδρὸς, 6 μήτε παίδων, μήτε γυναικὸς, μήτε ξυγγενέων, μήτε ἑτάρης, μήτε πάνυ ὅλως ἐν φρονίμοι ἐόντος, 7 ἡμέρην δ' ἐν σύφρονίν τινος ἑαυτῷ κατεστῶτος, καὶ ἰδιάζοντος, 8 τὰ μὲν πολλὰ ἐν αὐτρώποις καὶ ἐρημίῃσιν, ἢ ὑποσκιάτεσι δένδρεων. ἢ ἐν μαλθακῇσι πόῃσιν, ἢ ὑδατοσυχνοῖσιν ὑδάτων ῥείθροις. 9 συμβαίνῃ μὲν ἔν τε πολλὰ τοῖς μελαγχολικοῖς τὰ τοιαῦτα. 10 σιγηροί τε γὰρ εἰσίοι εἰσὶ, 11 καὶ μονήρεες, 12 καὶ φιλέρημοι τυγχάνουσιν. 13 ἀ πανθρωπείην τε ξύμφυλον ὄψιν 14 ἀλλοδαλέα νομίζοντες. 15 ἐκ ἀπεικὸς δὲ καὶ τοῖσι τῶν παιδείων ἐπιστήμοσι τὰς ἄλλας φρονίδας ὑπὸ μιῆς τῆς ἐν σοφίῃ ἀγάπεως σεσωσ-

Legati, qui urbis epistolam mihi reddiderunt, etiam tuam tradiderunt. 2 Et valde gavisus sum, & hospitium, & reliquum victum te promittente. 3 Veniemus autem bona fortuna: 4 & meliore spe, velut arbitramur, accedemus, prout in literis est declaratum: 5 quum non insaniam, sed quandam excellentem mentis sanitatem vir ' ille declaret, 6 dum neque liberorum, neque uxoris, neque cognatorum, neque rei familiaris, neque omnino alicujus curam gerit: 7 sed & diu & noctu apud seipsum consistit, & privatim vitam degit, 8 plerunque in antris & solitudinibus, aut sub arborum umbris, aut in mollibus herbis, aut apud frequentia aquarum fluenta. 9 Contingunt igitur talia plerunque atrabile percitis. 10 Taciturni enim aliquando sunt, 11 & solitarii, 12 ac ' deserti amantes, 13 & rerum familiarium conspectum aversantur, 14 alienum putantes. 15 Nec vero dissimile vero est, etiam his qui circa disciplinas versantur, ab una erga sapientiam adfectione,

alias

σεσοβῆσθαι. [16] ὥσπερ γὰρ δμῶες τε καὶ δμωΐδες ἐν τῇσιν οἰκίῃσι θορυβέοντες καὶ στασιάζοντες, ὁκόταν ἐξαπιναίως αὐτοῖς ἡ δέσποινα ἐπισῇ, πτοηθέντες ἀφησυχάζουσι· [17] οὕτω καὶ αἱ λοιπαὶ καθ' ψυχὴν ἐπιθυμίαι ἀνθρώποις κακῶν ὑπηρέτιδες. [18] ἐπὴν δὲ σοφίης ὄψις ἐαυτὴν ἐπισκήσῃ, ὡς δὲλα τὰ λοιπὰ πάθεα σκεδάρηκεν. [19] πορεύσιν αὖτερ καὶ ἡσυχίην ἄγουσι πάντες οἱ μανέντες, [20] ἀλλὰ καὶ οἱ τῶν ἀνθρωπίνων πρηγμάτων ὑπερφρονήσαντες, ἀταραξίης ἐπιθυμίῃ. [21] ὁκόταν γὰρ ὁ νοῦς ἀπὸ τῶν ἔξω φροντίδων κοπιώσῃ καὶ ἀναπαύσασθαι θελήσῃ τὸ σῶμα, τότε ταχέως εἰς ἡσυχίην μετήλαξε. [22] εἶτα ἀναστὰς ὀρθὸς ἐν ἑωυτῷ περιεσκόπησε κύκλῳ χωρίον ἀληθείης. [23] ἐν ᾧ δὲ πατὴρ, ἡ μήτηρ, ἡ γυνή, ἡ τέκνα, ἡ κασίγνητοι, ἡ συγγενέες, ἡ δμῶες, ἡ τύχη, ἔχ ὅλως ἔδεν τῶν θορυβεόντων. [24] πάντα δὲ ἀπεκλῄσθη τὰ παρέσυρεν ἔσηκεν ἀπὸ φόβου, [25] ἀδὲ πτοήσασθαι τολμέουσα, ἀπ' ἀϋλαβείης τῶν αὐτόθι ἐνοικεόντων. [26] οἰκέουσι δὲ τὸ χωρίον ἐκεῖνο καὶ τέχναι, καὶ ἀρεταὶ πανταῖαι, καὶ θεοὶ, καὶ δαίμονες, καὶ βασιλῆαι, καὶ γνῶμαι. [27] καὶ ὁ μέγας πόλος ἐν ἐκείνῳ τῷ χωρίῳ τοὺς πολυκινήτους ἀστέρας κατέστεψεν. [28] εἰς ὃ τοῦτο καὶ Δημόκριτος ἀπὸ σοφίης μετέστησε. [29] εἶτ' οὖν ἐπ' ὀρέων τὸν ἐν τῇ πόλει, ἄτε πολλῶν ἐκδεδημηκὼς, δοξάζεται μανίης νοῦσον, διὰ τὸ φιλέρημον. [30] ἀσκέουσι δὲ Ἀβδηρῖται τὸν χρυσὸν ἐξελεγχθῆναι, ὅτι ὁ ξωϊαπὸ Δημόκριτον.

alias curas excluſas eſſe. [16] Quemadmodum enim famuli ac ancillæ in domibus tumultuantes, & ſeditionem agentes, ubi derepente ipſis hera comparuit, conſternati conquieſcunt: [17] ſic etiam reliquæ in anima cupiditates malorum ſunt hominibus miniſtræ. [18] Poſtquam autem ſapientiæ conſpectus ſeipſum ingeſſerit, reliquæ affectiones velut famulæ diſcedunt. [19] Non autem omnino inſani antra & quietem expetunt: [20] ſed etiam hi qui humana negocia contemnunt, ob tranquillitatis cupiditatem. [21] Cum enim mens ab externis curis vexata, corpus reficere voluerit, tunc cito ipſum quieti tradit: [22] deinde recta exſurgens, circumcirca verita- [20]
tis regionem colluſtrat, [23] in qua non eſt pater, non mater, non uxor, non liberi, non frater, non cognati, non famuli, non fortuna, non omnino quicquam ex his, quæ tumultum inducunt. [24] Omnia autem perturbantia, excluſa ſtant præ timore: [25] & neque appropinquare audent præ reverentia eorum, quæ iſthic habitant. [26] Habitant autem illam regionem, & artes, & virtutes omnis generis, & Dei, & dæmones, & ſenatus, & con- [25]
filia. [27] Et magnus polus in illa regione, ſtellis multum mobilibus coronatus eſt: [28] in quam fortaſſis etiam Democritus præ ſapientia tranſmigravit: [29] deinde quum non videat amplius eos, qui ſunt in urbe, utpote procul profectus: inſaniæ morbo laborare putatur, propter ſolitudinis amorem. [30] Student autem Abderitæ argenti amorem & ſtudium detegere, & in [26]
ſe manifeſtum facere, eo quod [30]
Democri-

ρον. 31 ἀλλὰ σὺγε ἡμῖν κατάπλευσ-
τὸν ξενίλω, ὦ ἑτῖρε Φιλοπόιμεν.
32 ἐ γὰρ ἐθέλω τὴν ἐμὴν πόλιν
ταραχθῆναι ἀφικόμενος· ἀλλὰ
παλαιὸν ἴδιον ἔχων ξένον σε, ὡς οἶδα.
33 ἔρρωσο.

Democritum non intelligunt. 31 At tu hospitium nobis ô amice Philopœmen præpara. 32 Non enim volo perturbatæ urbi molestiam exhibere, quum veterem te proprium hospitem, velut nosti, habeam. 33 Vale.

Ἱπποκράτης Φιλοποίμενι χαίρειν.

Hippocrates Philopœmeni S.

Foesius sect. VIII. 10. 1277.

pag 527 Σωίνης ἐ περφονλκὼς ὑπὸρ Δημοκρίτε, αὐτὸς ἐκείνη τῇ νυκτὶ καθεύδοντα, ὡς ὑπεμνήσθην τὸν ἐμαυτοῦ ὄνειρον ἐφαντάσθην. 3 ἐξ ἐ νομίζων κόρην μηδὲν ἐπισφαλὲς 30 γίνεσθαι. 4 ἐκπάγλως γὰ διηγέρθην. 5 ἐδόκεον γὰ αὐτὸν τ Ἀσκληπιὸν ὁρᾶν φαίνεσθαι αὐτὸς παρεῖναι. ἤδη ἢ ὡς τὰς τῶν Ἀβδηριτῶν πύλας ἐπυγχάνομεν. 6 ὁ ἐ Ἀσκληπιὸς, ἔχ ὡς εἰώθεσαν αὐτὸς οἱ εἰκόνες, μείλιχόν τε καὶ πρᾶον ἰδέαν καὶ εφαίνετο, 7 ἀλλὰ διεγηγερμένῳ τῇ χρόᾳ, καὶ ἰδέᾳ φοβερώτερος. 8 εἱ πονθ ἢ αὐτῷ δράκοντες, 32 θηριώδη ἐρπετῶν ὑπερφυές. 9 ἐπισπόμενοι ἢ ἑ αὐτῷ μακρὸν τ ἐπισύρεσθαι, 10 καὶ τ φλεγκῶδες ὡς ἂν ἐρυθαίνοντες. 11 οἱ ἢ κατόπιν ἑτάροι κίστας φαρμάκων δῦ μάλα 33 εὐεισφήκωσθαι ἔχοντες ἦσαν. 12 ἔπειτα ὠρεξέμην τ χεῖρα ὁ θεός. 13 κἀγὼ λαβόμενος ἀσμένως 14 ἐλιπάρεον ξυνέρχεσθαι, 15 καὶ μὴ καθυστερεῖν με τ θεραπείης. 16 ὁ ἢ, οὐδὲν, ἔφη, σὺ τῷ παρόντι ἐμεῦ χρήζεις, ἀλλά σε αὐτὴ τε νεῦ ξεναγήσεσθαι κοινὴ ἀθανάτων τε καὶ θνητῶν. 17 ἐγὼ ἢ ἐπιστραφεὶς ὁρέω γυναῖκα 18 καλήν τε ἑ μεγάλην, 19 34 ἀφελὲς πεπλοκισμένην, 20 λαμπρείμονα. 21 διέλαμπον ἢ αὐ-

Cogitans ac sollicitus de Democrito, 2 illa ipsa nocte dormiens, sub ipsius auroræ initium, somnium mihi oblatum habui, 3 ex quo puto nihil valde periculosi fore. 4 Mirabiliter enim expergefactus sum. 5 Videbar mihi videre Æsculapium ipsum coram, & jam ad ipsas Abderitarum portas aderamus. 6 Æsculapius autem non ut imagines eum alias ostendunt, mitis ac blandus apparebat: 7 sed habitu concitato, & aspectu horrendo. 8 Sequebantur autem ipsum dracones reptilium generis immanes, 9 longum tractum ducentes, 10 & horribile quiddam velut in desertis ac saltibus subsibilantes. 11 Sequebantur & socii, pyxides medicamentarias probe obsignatas gestantes: 12 deinde porrexit mihi manum Deus: 13 quam ubi libentissime apprehendissem, 14 rogabam ut simul mecum pergeret, 15 & ne me in medendo destitueret. 16 Verum is: Nihil, inquit, in præsens me opus habes: sed hæc immortalium ac mortalium communis dea te peregrinum deducet. 17 Et ego conversus video mulierem 18 pulchram ac magnam, 19 simpliciter ornatam, 20 splendidam, 21 cujus oculorum circuli puro lumine micabant,

δ' αὐτὴς οἱ τῶν ὀμμάτων κύκλοι καθαρόν τι φῶς, οἷον ἀστέρων μαρμαρυγὰς δοκέω. [22] καὶ ὁ μὲν δαίμων ἐχώρεεν. [23] κέαν δὲ ἡ γυνὴ πεισασά με τῇ καρπῇ μαλθακῇ τινι δυτινίῃ ἀμφὶ τῇ ἄστεϊ ἦγε φιλοφρονεομένη. [24] ὡς δὲ πλησίον τῆς οἰκίης ἤμεν, ἵνα τεῳ ξενίλιν ἐδόκεον δύτρεπέσθαι, ἀπῆ ὡς φάσμα. [25] " οἷον εἰπεῖν· ὦ ἐλεεινότατε θεῶν Δημοκρίτεε καταλήψομαι. [26] ἤδη δὲ αὐτῆς μεταστρεφομένης, δέεμαι φημὶ, δρίσῃ τίς εἰ, καὶ τίνα σε καλέομεν, [27] ἡ δὲ, ' ἀλήθεα, ἔφη. [28] " αὐτὴ δὲ, ' ὦ θεοπεύσιον ὁρῆς· καὶ ἐξαίφνης ἑτέρη τις καλεφαίνετό μοι, [29] " ἄκακη μὲν ἐδ' αὐτὴ, θρασυτέρη δὲ ἰδεῖν καὶ σεσοβημένη. [30] δόξα, ἔφη, καλίεται. καθικνέομαι δὲ καὶ τοῖσιν Ἀβδηρίτῃσιν. [31] ἐγὼ μὲν ἐν ἀναστὰς ὑπεκλινάμην αὐτῇ τὸ ὄναρ, ὅτι δέοιτο ἰητῆρος Δημοκρίτου. [32] ὅτε γε αὐτὸς ὁ θεραπεύων θεὸς ἀπέστη, ὡς οὐκ ἔχων ὕλλιν θεραπείης. [33] ἀλλὰ ἡ μὲν ἀλήθεα τῇ ὑγιαίνῃ καὶ Δημοκρίτεε μένει. [34] ἡ δὲ τὸν νοσέοντα αὐτὸν ' δόξα καὶ Ἀβδηρίτας ὄντως κατέκηκε. [35] ταῦτα πιστεύω ἀληθέα εἶναι, Φιλοπόιμεν, καὶ ἔστιν. [36] καὶ οὐκ ἀπεχνώσκω τὰ ὀνείρατα· μάλιστα δὲ, ὁκόταν καὶ τάξιν ἀμφυλάττῃ. [37] ἰητρικὴ δὲ καὶ μαντικὴ καὶ παίνυ ξυγγενέες εἰσιν, [38] ἐπεὶ καὶ ἐκ τοῦ δύο τεχνέων πατὴρ εἰς Ἀπόλλων, [39] ὁ καὶ σωτὴρ ἡμέων, [40] ἐόσας καὶ ἐσομένας νόσους σωματικὰς, [41] καὶ νοσέοντας, καὶ νοσησαντας ἰώμενος. [42] ἔρρωσο.

bant, ut ſtellarum fulgorem putares. [22] Et Deus quidem diſparuit. [23] ' Mulier vero illa apprehenſum me manu, lento gradu benigniter per urbem ducebat. [24] Et ubi prope domum eſſemus, in qua hoſpitium mihi paratum eſſe putabam, velut ſpectrum diſparuit, [25] hoc ſaltem dicens: Cras te apud Democritum deprehendam. [26] Cum vero jam ſe illa converteret: Rogo, inquam, optima fœmina, quænam es, & quo nomine vocari debes? [27] Veritas, inquit illa. [28] Cæterum quam accedentem vides (' & derepente altera quædam mihi apparuit) [29] neque ipſa mala videtur, audacior autem aſpectu & concitatior: [30] Opinio, inquit, appellatur, & habitat apud Abderitas. [31] Ego igitur ubi de ſomno ſurrexiſſem, mihiipſi ſomnium interpretatus ſum, quod non indigeret medico Democritus, [32] quando ſane ipſe medendi Deus diſceſſiſſet, velut qui medendi occaſionem & materiam non haberet. [33] Sed ipſa quidem ' Veritas, quod Democritus ſanus ſit, apud Democritum manet. [34] Opinio vero, quod Democritus ægrotet, revera apud Abderitas habitat. [35] Atque hæc vera eſſe, mi Philopœmen, credo, & ſunt ſane. [36] Et non contemno ſomnia, maxime ubi etiam ordinem conſervant. [37] Medicina autem & vaticinatio valde cognatæ ſunt: [38] quandoquidem & pater ambarum artium unus eſt Apollo [39] progenitor noſter, [40] & præſentes & ' futuros morbos prædicens, [41] & ægrotos & ægrotaturos ſanans. [42] Vale.

Ἱπποκράτης

Ιπποκράτης Διονυσίῳ χαίρειν.

Hippocrates Dionysio S.

Foesius sect. VIII. 8. 1276.

pag 526 Η θεμένον με ἐν Αλικαρνασσῶ, ἢ φθάσαν αὐτὸς ἐλθεῖν, ὦ ἑταῖρε. [2] κῇ πᾶσαν χαρὰν ἀνάγκῃ ἀπιτέον εἰς Αβδηρᾶν μοι [3] Δημοκρίτεω χάριν. ἐφ' ὃν νοσέοντα μέλλεπέμψατό με ἡ πόλις. [4] ἀλλ' ἔστω πάσης ἧς ἡ συμπαθείη τῶν ἀνθρώπων, Διονύσιε, ὡς μιῇ ψυχῇ ξυννοσέειν τὴν πολίτην. [6] ὥστε μοι δοκέουσι καὶ αὐτοὶ θεραπείης δέεσθαι. ἐγὼ δὲ οἶμαι [7] οὐδὲ νόσον αὐτῶν εἶναι, [8] ἀλλ' ἀμαθίην παιδαριώδεα, οὐκ ὄντα γε τὴν ὀνὴν ἀμαθίην, ἀλλὰ νομιζομένην τοῖσιν ἰδιώτῃσιν. [9] ἐπὶ γὰρ πολὺ βλαβερώτερον τὸ δριμὺ ἄμετρον. [10] δόξα δὲ νόσου γίνεται τὸ ὑπερβάλλον δι' ἀπαιδευσίην. [11] δοκιμάζει γὰρ ἕκαστος, ἐξ ὧν αὐτὸς οὐκ ἔχει, τὸ ἐν ἄλλῳ πλεονάζον ὑπεροδύην. [12] ὡς καὶ ὁ δειλὸς ἀμαθίην τὴν ἀνδρείην ὑπερέλαβε. [13] καὶ ὁ φιλάργυρος τὴν μεγαλοψυχίην. [14] καὶ πᾶσα ἔλλειψις ὑπερβάλλειν δοκεῖ τὸ δριμὺ ξύμμετρον. [15] σκεῖνον μὲν ἔν. αὐτὸν εἰδέναι χρὴ τῆς ἐνθένδε φοιτήσιος, καὶ ἀκούσαντες τῶν λόγων αὐτῆς, ἄμεινον εἰσόμεθα. [16] σὺ δ' ἔπεσο, ὦ Διονύσιε, αὐτὸς παραγενόμενος. [17] βέλτιον γὰρ ἐν πατρίδι σε ξυνεῖναι μέχρις αὖ ἐπανέλθω. [18] ὅκως τε ἡμετέρων φροντίδης, καὶ προτέρων ἡμέων τὴν πόλιν. [19] ἐπιδὴ γὰρ οἶδ' ὅκως ἐκπεσοντυχίης ὑγιὲς τὸ ἔτος ἐστὶ, καὶ τὴν φυσικὴν φύσιν ἔχον. [20] ὥστε δὲ πολλοὶ παρενοχλήσεσθαι νέσοισι. σὺ δ' ὅμως, πάτριδι. [21] οἰκήσεις δὲ τὴν ἐμὴν οἰκίην ὑπερδυσημερέσουν.

Aut in Halicarnasso me expecta, aut ipse ad me venire ô amice festina. [2] Per summam enim necessitatem abeundum est mihi in Abderam, [3] Democriti caussa, ad quem ægrotantem urbs me accersivit. [4] Cæterum admiranda est hominum, ô Dionysi, per consensum adfectio: [5] velut una anima cum cive coægrotant. [6] Quare mihi videntur etiam ipsi curatione opus habere. [7] Ego vero neque morbum ipsum esse puto, [8] sed immodicam doctrinam, quæ revera non est immodica, sed ab idiotis putatur. [9] Nam nunquam nociva est virtus immodica. [10] Excellentia vero, morbi opinionem de se præbet, propter judicantium imperitiam. [11] Unusquisque enim ex his, quæ ipse non habet, judicat id quod in alio abundat, superfluum esse. [12] Sic sane etiam timidus fortitudinem immodestiam putat, [13] & avarus magnanimitatem. [14] Et omnis defectus, virtutis moderationem excedere putatur. [15] Illum igitur ubi viderimus, cum prænotione hinc contingente, & ubi sermones ejus audiverimus: melius cognoscemus. [16] Tu vero, ô Dionysi, studio habe ut ipse accedas. [17] Volo enim te in patria mea commorari donec rediero: [18] quo & rerum nostrarum, & imprimis urbis nostræ curam geras. [19] Nam haud scio quomodo ex casu contigit, ut saluber sit annus, & pristinam naturam habeat. [20] Quare neque multi infestabunt morbi: attamen venito: [21] Inhabitabis autem meam domum nimis quam

σιν, [22] ἄτε καὶ τῆ γαμαίκι μόνον τῷ πρὸς τὰς γονέας, ἀλλὰ τὴν ἰδίαν συμμένει. [23] ἐπισκόπει δὲ ὅμως καὶ τὰ οἰκείης, ὅκως ἀμέμπτη σωφρόνως, καὶ μὴ τῆ ἀνδρὸς ἀπουσίη ἄλλους ἄνδρας νομίση. [24] κόσμιον μὲν γὰρ ἐξ ἀρχῆς ἦν, καὶ γονέας ἀγαθοὺς ἔσχεν. [25] τὸν δὲ πατέρα σκυθρωπῶς ἀνδρικόν τε καὶ μάλα μισοπόνηρον ὑπερφυῶς γεγόνασι. [26] ἀλλ' ὅμως ἀεὶ χρὴ γυνὴ σωφρονίζεσθαι. [27] ἔχει γὰρ φύσει τὸ ἀκόλαστον ἐν ἑωυτῆ. [28] ὥσπερ εἰ μὴ καθ' ἡμέραν ἐπικόπτοιτο, ὡς τὰ δένδρα καταλυμαίνει. [29] ἐγὼ δὲ φίλον οἶμαι ἀκριβέστερον γονέων εἰς φυλακὴν γυναικός. [30] ἡ γὰρ, ὡς σκέπουσι, καὶ τυπεῶν ξυνοικέει πάσῃ δύνοισι, δι' ἣν πολλάκις ἐπισκιάζονται τῶν νοητέων. [31] φρονιμώτερον δὲ ἐν παντὶ τὸ ἀπαθέστερον, ἄτε μὴ ἐπικλώμενον ἐπ' δύνοισι. [32] ἔρρωσο.

quam oportunam, [22] nimirum quum & uxor apud parentes maneat propter meam profectionem. [23] Attamen & illius res inspecta, quo pudice degat, & non ob viri absentiam, alios viros approbet. [24] Honesta equidem ab initio fuit, & parentes bonos habuit. [25] Patrem autem mirifice virilem, & malos valde odio habentem, egregie senem. [26] Attamen semper opus habet mulier moderatore. [27] Habet enim à natura in se lasciviam: [28] quæ, nisi quotidie resecetur, velut arbores in materiæ multæ effusionem, exuberat. [29] Ego vero amicum parentibus diligentiorem puto ad uxorem custodiendam. [30] Non enim, velut illis, etiam huic cohabitat benevolentiæ adfectio, per quam sæpe umbra admonitioni obtenditur. [31] In omnibus autem rebus prudentior est alienitas ab adfectione, ut quæ minime à benevolentia infringatur. [32] Vale.

Ἱπποκράτης Δαμαγήτῳ χαίρειν.

Hippocrates Damagero S.

Foesius sect. VIII. 9. 1276.

pag 326 Οἶδα σοὶ ξυμμιγῆ ὄντα Ῥόδῳ, Δαμαγήτη, τῷ ναυκλήρῳ οἰκείῳ, [2] ἄλιδι ἐπιγραφὴν ἔχοντι, πάγχαλόν τινα καὶ δύπτυμνον, ἱκανῶς τε τετροπισμένον· καὶ ἀφάσσασιν εἶχε πολλά. [3] ἐπῄνεις δὲ καὶ τὸ ναυτικὸν αὐτῆς, ὡς ὀξύ, καὶ ἀσφαλές, καὶ δύτεχνον ὑπηρετῆσαι· καὶ τῷ πρῷ τῷ δύρμιλον. [4] σοὶ τοῦτο ἔκπεμψον ἡμῖν. ἀλλ', εἰ οἷόν τε, μὴ κώπῃς, ἀλλὰ πλεροῖς ἐρετμώσας αὐτό. [5] ἐπείγει γὰρ τὸ πρῆγμα καὶ, φίλότης, μάλα εἰς Ἄβδηρα ἀφικέσθαι.

Cum apud te Rhodi essem Damagete, vidi navem illam, [2] cui Solis inscriptio erat, penitus pulcherram, & in puppi probe instructam, & sufficientem carinam habentem. Habebat & transtra multa. [3] Et tu laudabas etiam in ipsa navigandi præstantiam, quod velox esset, & tuta, & ad inserviendum artificiosa. Et insuper prædicabas probum in ipsa navigationis cursum. [4] Hanc mitte nobis: verum, si fieri potest, non remis, sed alis ad remigium instructam. [5] Urget enim res ipsa, ô amice, ut valde cito in Abderam navigem.

pag 676

[6] Volo

πολεῦσαι πάνυ ταχέως. [6] βέλομαι γὰρ νοσέουσαν ἰήσασθαι πόλιν
ἢ νοσέουσα ἕνα Δημόκριτον.
5:27 [7] Ἀκούεις περὶ ἀνδρὸς τοῦτον ἡ πατρὶς ὑπὸ τῆς μανίης κεκακῶσθαι. [8] ἐγὼ δὲ βέλομαι, μᾶλλον δὲ εὔχομαι, μὴ ὄντως οὕτω φρενοκακεῖν, ἀλλ' ὑπ' ἐμοί γε δόξαν εἶναι. [9] γελᾷ, φασίν, ἀεί, καὶ ἐπὶ παντὶ πρήγματι. καὶ σημεῖον αὐτοῖσι μανίης τοῦτο δοκεῖ. [10] ὅθεν λέγε τοῖσιν ἐν Ῥόδῳ φίλοισι μελεδαίνειν ἀεί, [11] καὶ μὴ πολλὰ γελᾶν, [12] μηδὲ πολλὰ σπουδάζειν, [13] ἀλλὰ
5' τετέων ἀμφοῖν τὸ μέτριον [31] κλῆσθαι. [14] ἵνα τοῖς μὲν χαλεπὸς εἶναι δόξῃς, [15] τοῖς δὲ φροντιστής, τοῖς δὲ ἀρετῆς μεμνημένος. [16] ἐνὶ μέντοι, Δαμάγητε, κακῶν, πάρεστιν αὐτῷ γελᾶν. [17] εἰ γὰρ ἡ ἀμέλεια φλαῦρον, τὸ πάντος φλαυρότερον. [18] καὶ εἴποιμ' ἂν αὐτῷ· Δημόκριτε, καὶ νοσέοντος, καὶ κτεινομένου, καὶ τεθνεῶτος, καὶ πολιορκεομένου, καὶ παντὸς ἐπιπίπτοντος κακοῦ, ἑκάστων τῶν πρηγμάτων ὕλη σοι γέλωτος ἐστί; [19] ἢ θορυβεῖ, ἐ, δύο ἐόντων ἐν κόσμῳ, χαρᾶς καὶ λύπης, σὺ θάτερον αὐτῶν ἐκβεβλήκας; [20] μαινόμενον τ' ἂν ἦς, ἀλλ' ἀδυώλεθρον, εἰ μήτε μήτης σοι γενόσκεν, μήτε πατὴρ, μήτε πάϋτερον τέκνα, ἢ γυνὴ ἢ φίλος, [21] ἀλλὰ ἀμφὶ τὸν γέλωτα ἵνα διασώζῃ, σύντυχές πέντε. [22] ἀλλὰ νοσεόντων, γελᾷς. [23] ἀποθνησκόντων, χαίρεις. [24] εἴ πῃ πύθοιο κακὸν, σύφρανεν. [25] ὡς πονηρόπολος εἶ, ὦ Δημόκριτε, καὶ πόρρω γε σοφίης, [26] ὃς νομίζεις οὕτω μηδὲ κακὸς εἶναι. μελαγχολᾷς ἴσον, Δημόκριτε, κινδυνεύων καὶ αὐτὸς

6 Volo enim ægrotantem curare urbem, propter unum ægrotantem Democritum, si unquam viri fama ad aures tuas pervenit. 7 De hoc patria dicit, quod insania adflictus sit: 8 ego autem cupio, imo magis opto, non revera ipsum insanire, sed illos 10 ita putare. 9 Ridet, inquiunt, semper, & ridere non cessat in omnibus negociis. Et hoc ipsis insaniæ signum esse videtur. 10 Quare tuis in Rhodo amicis dicito, ut semper moderate se gerant, 11 & non multum rideant, 12 neque multum tristes sint: 13 sed inter ambo hæc modum teneant: 14 ut aliis comis esse videaris, 15 aliis sollicitus, de virtute cogitans. 16 Est profecto mali quiddam, dum ad singula ille ridet. 17 Si enim immodestia malum est: ea sane perpetua longe pejor est. 18 Et dicam sane ad ipsum: Democrite, & si quis ægrotat, & occiditur, & mortuus est, & obsidetur, & quodvis malum ingruit: singula quæ fiunt, materiam risus tibi præbent. 19 Non autem repugnas Deo, si, quum duo sint in mundo, Gaudium & Tristicia, tu alterum ipsorum ejecisti? 20 Beatus profecto fueris, (verum impossibile est) si neque mater tibi ægrotat, neque pater, ne- 20 que postea liberi, aut uxor, aut amicus: 21 sed propter tuum risum conservantur, penitus felix es. 22 At si, dum ægrotant, rides: 23 dum moriuntur, gaudes: 24 & si quid mali audieris, exhilararis: 25 pessimus es ô Democrite, & procul sane à sapientia. 26 Si vero putas hæc ipsa neque mala esse, certe atra bile percitus es Democrite, periclitans ne & ipse Abderita sis: prudentior

Abdēri-

15 Ἀβδηρίτης εἶναι. Φρονιμωτέρη ἡ πόλις. ἀλλὰ περὶ μὲν δὴ τούτων ἀκριβέστερον ἐκεῖ λέξομεν, Δαμαγήτη.[29] ἡ ναῦς κῆ τὸ χρόνον, ὃν ἐπισκώπτει, χρονίζει. 30 ἔρρωσο.

dentior autem sit ipsa civitas.[25] [28] Cæterum de his exactius illic dicemus Damagete. [29] At vero navis etiam hoc tempus, quo hæc tibi scribo, remoratur. [30] Vale.

Ἱπποκράτης Δαμαγήτῳ χαίρειν.

Hippocrates Damageto S.

Foesius sect. VIII. 12. 1279.

pag 528 Τοῦτ' ἐκεῖνο, Δαμάγητε, ὅπερ ἐνεκάλουμεν[2] ὁ παρὰ Δημόκριτος, [3] ἀλλὰ πάντα ὑπερεφρόνει, [4] καὶ ἡμῶν ἐνεφρόνιζε, καὶ δι' ἡμέων πάντας ἀνθρώπους. [5] ἐξέπεμψα δέ σοι, φίλοτης, ὡς ἀληθέως τὴν Ἀσκληπιάδεω νῆα· [6] ἣ τῷ σῷ ἀοὶ ἐπίσημον καὶ ὑγιείῃ· [7] ἐπεὶ καὶ δαίμονα τὴν ὀπὴ ἰσοδρόμησε. [8] καὶ ἐκείνη τῇ ἡμέρῃ κατέπλωσεν εἰς Ἀβδήρας, [9] ἵνα οἱ αὐτοῖς ἐπιτάλαντ ἀφίξεσθαι. [9] πάντας ἂν ἀολέας πρὸ τῶν πυλῶν σύρομεν, ὡς ἐκεῖνος ἡμέας περιμένοντας, [10] οὐκ αὐτοὺς μόνους, ἀλλὰ καὶ γυναῖκας, ἔτι δὲ καὶ πρεσβύτας καὶ παῖδια, νὴ θεούς, κωφεία καὶ τὰ νήπια. [11] ὅτοι μὲν τοι ὧδε εἶχον, ὡς ἐπὶ μανομένῳ τῷ Δημοκρίτῳ. [12] ὁ δὲ μετ' ἀκριβείης τότε ὑπερεφιλοσόφεεν. [13] ἐπεὶ δέ με εἶδεν, ἐδόξαν πέ σμικρὸν ἐφ' ἑωυτῶν μεγενέσθαι, καὶ χρησταὶ ἐλπίδες ἐπεισέρυσθαι. [14] ὁ δὲ Φιλοπολιμίῳ ἄγαν ἐπὶ τῷ ξείνῳ με ὄρμησε. [15] κἀκείνοις ξυνεδόκεε τάδε. [15] ἐγὼ δὲ, ὦ ἄνδρες, ἔφην, Ἀβδηρίται, ἐδὲν ἔτι μοι πρῆγμα, ἢ Δημόκριτον θηήσασθαι. [16] οἱ δ' ἐπλώιζον ἀκούσαντες, καὶ ἤθροιζον, ἠγόντε με ξυτόμως ἀμφὶ τῆς ἀγορῆς. [17] οἱ μὲν ἐπόρθμοι, οἱ δὲ προθέοντες, ἑτέρωθεν ἕτεροι. [18] σῶζε, λέγοντες,

Hoc erat illud Damagete, quod conjectabamus: [2] non insanit Democritus, [3] sed super omnia sapit, [4] & nos sapientiores effecit, & per nos omnes homines. [5] Remisi autem tibi amice revera Æsculapeam navem: [6] cui cum Solis signo etiam sanitatis insigne apponito. [7] Nam revera secundo numine vela fecit: [8] & illa die in Abderam navigavit, qua scripseram ipsis, [9] me perventurum esse. Omnes igitur ante portas congregatos invenimus, nos, velut verisimile est, exspectantes, [10] non viros solum, sed etiam mulieres: insuperque senes & pueros (per deos) tristes, itemque infantes. [11] Atque hi quidem sic habebant, velut ob Democritum insanientem. [12] Ille vero sincere tunc in philosophando excellebat. [13] Postquam autem me vidissent, visi sunt mihi paululum ad seipsos rediisse, & bonas spes ostentabant. [14] At Philopœmen me ad hospitium ducere gestiebat, & hoc ab illis comprobabatur. [15] Ego vero: O viri Abderitæ, inquam, nullum mihi majus operæ precium est, quam Democritum videre. [15] Illi vero hoc audito, collaudarunt, & gaudio visi sunt, & compendio duxerunt me per forum, [17] partim sequentes, partim præcurrentes, alii ab utraque parte: [18] Serva, clamantes,

τες, [19] βοήθ, [20] θεράπσυσον. [21] κἀγὼ παρῴμουν θαῤῥεῖν, ὡς τἀχα μὴ ὀδυνὸς ἐόντ⊙ κακῦ, πίσυν⊙ ἐτησίας ὥρας. εἰ δ' ἄρα καί τιν⊙ βαρχέ⊙, σὺν ὀλιγῳ̣ώτᾳ. [22] καὶ, ἅμα ταῦτα λέγων, ἤϊν. ἐδὲ γὰρ πόῤῥω ἦ οἰκίη, μᾶλλον 529 δ' ἐδ' ἡ πόλις ὅλη. [23] παρήϊμεν ἔν. πλησίον γὰρ τῷ τείχεϊ ἐνυγχάνεν. καὶ ἀνάγεσί με ἡσυχῇ. [24] ἑπτὰ κατόπιν τῦ πύργυ βενὸς ἰῶ πὶ ὑψηλὸς, μακρῆσι καὶ δασείῃσιν αἰγέηροι ζιν ἐπίσκι⊙. ἔνθεν τε ἐθεωρέῖτο τὰ τῦ Δημοκρίτυ καταγώγια. [25] καὶ αὖθις ὁ Δημόκριτ⊙ καθῆτο ὑπ' ἴκνι ἀμυγδαλαφόρι καὶ χαμαιλωτύπτι πλατανίστ⊙, [26] ὑ ἐξωμίδι παχείη, [27] μέν⊙ [28] ἀνιδρω̣τ⊙ [29] ἐπὶ λιθί- 5 νων ὠκω, [30] ὠχριακὸς πάνυ καὶ λιπόσαρκ⊙, [31] κεφαλῶν τὸ γένυα. [32] παρ' αὐτὸν δ' ἐπὶ δεξιῆς λεπτόῤῥυτον ὕδωρ κ῍ πρηῢς τῦ λόθυ θέεν ἠρεμέως [33] ὑελάφυ ζεν. [33] ἰῶ δὲ τὸ μὲν⊙ ὑπὲρ ἐκείνου τ λόφου, ὃς ὑ ὑπονοίη κατηφίζοντι, νυμφέων ἱδρυμῶν, αὐτοφύτοις ἐπηρεφὴς ἀμπέλοις. [34] ὁ δ' εἶχεν ὑ δύκρσμίη πολλῇ ἐπὶ τῖν γενάτοιν βιβλίον. [35] καὶ ἕτερα ἧ πνὲ, ἐξ ἀμφοῖν τῖν μερῶν αὐτέω παρεβέβλητ⊙ [36] σεσορδυμ⊙ δ' ἐκαὶ ζῶα συχνὰ, ἀναλιτμημένα δ' ὅλων. [37] 10 ὃ δ' ὁτὲ μὲν ξωντόνως ἔγραφεν ἐξεέμεν⊙, ὁτὲ δ' ἐξ ἠρέμ᾽ ἀπέμπολύα ἐπέχων, καὶ ὑ ἐωυτῷ μερμηρίζων. [38] εἶτα μετ' ὀ πολὺ τετέων ἐρεθεμένων, ἐξεναστὰς ἀπῆειπε τῇ, [39] καὶ τὰ ἀπλάγχνα τῦ ζώων ἐπεσκόπει. [40] κἀκείθεες αὖτις μεξέλθων, πάλιν ὑπαλέζετο. [41] οἱ δ Ἀβδηρῖται περιεστῶτες με κλαπέρεες, ἐδὲ πόῤῥω ἐὼς ὑψηλὸν δακρυόεντα ἔχοντες, φασὶν, [42] ἐμῆς

mantes, [19] auxiliare, [20] medicare. [21] Et ego adhortabar ipsos ut confiderent, tanquam fortassis nihil esset mali: aut si quid esset, modicum id esset, & correctu facile, confisus horis anni Etesiis. [22] Et simul hæc dicens ibam. Neque enim procul erant ædes: immo neque tota civitas. [23] Aderamus igitur: propinquæ enim muro erant, & me placide eo deducunt. [24] At retro turrim collis erat altus, longis ac densis populis nigris umbrosus, unde Democriti habitacula conspiciebantur. [25] Et ipse Democritus sub ampla ac humilima plantano sedebat, [26] in veste crassa citra humeros definente, [27] solus, [28] discalceatus, [29] super lapidea sede, [30] valde pallidus ac macilentus, [31] promissa barba. [32] Juxta ipsum vero à dextra, tenuis aqua per declivem collem decurrens leniter resonabat. [33] Erat autem delubrum quoddam super illum collem, quantum equidem conjectura assequor, Nymphis dicatum, sponte enatis vitibus circumdatum. [34] Ipse vero cum multo ornatu super genibus librum habebat. [35] Sed & alii quidam ex utraque parte adjacebant: [36] accumulata erant etiam animalia multa per totum resecta. [37] Et ipse aliquando concitate incumbens scribebat, aliquando quiescebat, diu multumque se continens, & in seipso meditans. [38] Deinde non longe post, his peractis, exsurgens deambulabat, [39] & viscera animalium inspiciebat, [40] & deposita ipsis digressus, rursus desidebat. [41] At Abderitæ circumstantes me tristes, & non procul à lachrymantibus oculos habentes: [42] Vides, inquiunt, Hippocrates,

ὁρῆς μὴ τὸν Δημόκριτον βίον, ὦ Ἱπποκράτες, ὡς μέμηνεν, καὶ ὅτι, ὃ, τι γέλᾳ, οἶδεν, ἔτι, ὃ, τι ἔρδει; καὶ τὰς αὐτέων, ἐπὶ μᾶλλον ἐνδείξασθαι βεβόμβηκε τὸν μανίην αὐτοῦ, ὀξὺ ἀνεκώκυσεν, εἰκέλον γυναικὶ ἐπὶ θανάτῳ τέκνου ὀδυρομένῃ. καὶ ἐπ' ἀνώμωξεν πάλιν ὑποκεκλαυμένῳ· παροδίτῃσι ἀπολέσαντά τι, ὧν διεκόμιζεν. καὶ ὁ Δημόκριτος ὑπακούων τὰ μὲν ἐμέθυσα, τὰ δὲ ἐξεγέλα. καὶ οὐκ ἐπ' ὀδὸν ἔγραφεν. τὴν δὲ κεφαλὴν θαμινὰ ἐπέσεισεν. ἐγὼ δὲ, ὑμεῖς μὲν, ἔφην, ὦ Ἀβδηρῖται, αὐτοῦ μίμνετε· ἐγὼ δ' αὐτὸς καὶ λόγων καὶ σώματος τ' ἀνδρὸς ἐχυθεὶς, ἰδών τε καὶ ἀκούσας, εἴσομαι τῆς πάθεος τὴν ἀληθείαν. καὶ ταῦτ' εἰπὼν κατέβαινον ἡσυχῇ. ἦν δὲ ὀξὺ καὶ ἐπίφορον ἐκεῖνο τὸ χωρίον. μόλις δ' ἂν ἀφικνεόμην διῆλθον. ἐπεὶ δὲ ἐπλησίαζον, "ἔτυχεν, ὅτε ἐπῆλθον αὐτέῳ, ὃ, τι δὴ πολὺ γράφων σὺν θορύβῳ, καὶ μετ' ὀρμῆς. ἐστήκειν ἐν αὐτοῦ θορυβέων αὐτέου τὸν κομπὸν τῆς ἀναπνοῆς. ὁ δὲ μετὰ μικρὸν τῆς φορῆς λήξας τοῦ γραφίου ἀνέβλεψέ τε ἐς ἐμὲ θορυσθέντα, καὶ φησί· χαῖρε, ξεῖνε. ἐγὼ, πολλά γε καὶ σὺ, Δημόκριτε, ἀνδρῶν σοφώτατε. ὁ δὲ οἶδεν, οἴμαι, ὅπ σεῦ ὀνομαστὶ θορυβεῖπέ με, σὲ δὲ, ἔφη, τί καλέομεν. ἄγνοια γάρ σ' οὐ ὀνόματος ἐλῦ θορύβησε τῆς τοῦ ξένου θορυβηθείας. Ἱπποκράτης, ἔφην, ἐμοιγε τὄνομα, ὁ ἰητρός. ὁ δὲ εἶπεν· ἡ τῶν Ἀσκληπιαδῶν εὐγένεια, πολύτε σοῦ τὸ κλέος τῆς σὺν ἰητρικῇ σοφίης πεφοίτηκεν,

crates, Democriti vitam, quam insanit, & neque quod vult novit, neque quod facit? Et quidam ex ipsis adhuc amplius ostendere volens ipsius insaniam, alta voce ploravit instar mulieris ob filii mortem lamentantis. Deinde rursus cum gemitu ejulavit, personam agens viatoris, qui aliquid ex his, quæ portabat, amisit. Verum Democritus cum hæc audisset, partim ridebat, partim cachinnis explodebat, & nihil amplius scribebat. Caput autem frequenter concutiebat. Ego vero: Vos, inquam, ô Abderitæ, hic manete: ipse vero ubi & verbis, & corpori viri propior factus fuero, videroque ac audiero, cognoscam adfectionis veritatem. Et hæc loquutus, placide descendebam. Erat autem locus ille asper ac declivis. Itaque vix me suffulciens penetravi. Cum autem appropinquassem, incidi in ipsum nescio quid, quasi ex numinis adflatu & cum concitatione, scribentem. Stabam igitur isthic expectans tempus quietis ipsius. Ipse vero paulo post, intermisso scribendi impetu, & stilo scriptorio deposito, respexit ad me accedentem, & inquit, Salve hospes. Et ego: Plurimum & tu, inquam, Democrite, vir sapientissime. At ille, verecundans arbitror, quod non nomine me compellasset: Te autem, inquit, quo nomine vocabimus? Ignorantia enim tui nominis, causa erat cur te hospitem appellarem. Hippocrates, inquam, Medicus est mihi nomen. Is vero: Asclepiadarum, inquit, nobilitas, & magna sapientiæ tuæ in re medica

κεν, καὶ ἐς ὑμέας ἀφῖξαι. [61] τί σε ἤγαγε; [62] μᾶλλον σὲ, ὡς ἔστιν ἔτερον σὸν ἀνδρὸς φύλλων ἥκοντα, ἐπ' ἀγρὸς καὶ μαλθακὴς ἐγκαθίσαι, ὡς σοι νέστερον τῶν τῆς τύχης ἐπιφθόνων ἤκων. [64] καθίσαι δέ με, πάλιν, φησίν, [65] ἴδιον ἦν, ἢ ἐπιδήμιον πρᾶγμα διζήμενον δεῦρο ἀφῖξαι. [66] φράζε σαφῶς. καὶ γὰρ ἡμεῖς, ἢ δυνάμεθα, συνεργήσομεν. [67] καὶγὼ, τὸ μὲν κατ' ἀληθῶς, ἔφην, εἰπον, δεῦρο σὲ χάριν ἥκω, ξυντυχεῖν σοφῷ ἀνδρί. [68] ἔχει σὲ πατρὶς ἣ παλαιὰ, ἧς περιόμεθα τέλω. [69] ὁ δὲ ξένη τοίνυν, φησὶ, τὰ πρῶτα μέχρησον ἡμετέρη. [70] πρόθυμος σὲ καὶγὼ κατὰ πάντα τ' ἀνδρὸς, [71] καὶ εἰ ἤδη μοι καταδήλη, μὴ μανιακὸς πέφυκεν, εἰδέναι, [72] Φιλοπαίμων, οἶμαι, ἔφην, πολίτην ἐνθένδε ὑμέτερον; [73] ὁ δὲ, καὶ μάλα, εἶπεν, τὸν Δάμωνος λέγεις υἱόν, τὸν οἰκεῖόν τε δὴ τοῦ Ἑρμαΐδου κρήνην. [74] τοῦτον, εἶπον. " ἔστι καὶ τυγχάνω ἐκ πατέρων ἴδιος ξένος. [75] ἀλλὰ σὺ, Δημόκριτε, τῆς κρείσσονός με ξενίης δέχου. καὶ εἰ τοῦτόν γε τὰ πρῶτα τυγχάνεις γράφων, φράζε; [76] ὁ δὲ ἐπιχὼν ὀλίγον, εἰ καὶ μανίης, ἔφη. [77] καὶγὼ, ὦ ξεῦ βασιλεῦ, φημί. δικαίως γε ἀνθεγράφης εἰς τοὺς πολίτας. [78] ὁ δὲ, πάνυ, φησὶ, πολίτας, Ἱπποκράτες. [79] ἐγὼ δ', ἐδεήθην ἔφην, ὦ Δημόκριτε· ἀλλ' οὐ σὺ οἶσθ' ὅπως εἰς τοῦτο ἔπεσεν. [80] ἀλλὰ τί εἰ καὶ μανίης γράφεις; [81] τί γάρ, εἶπεν, ἄλλο, πλὴν εἴπερ τε εἴη, [82] ἢ ὡς ἀνθρώποις ἐγγένεται. [83] " καὶ τίνα τρόπον ἀπολοφύρεις, [84] πότερα γὰρ ζῶα τεύτα, οὐθέν, ἔφη, ἄμεινον

gloria multum celebris etiam ad nos pervenit. [61] Quid autem negocii, ô amice, te huc perduxit? [62] Imo potius præ omnibus confide. [63] Vides autem quod hæc sedes foliis instrata non est injucunda, viridis adhuc ac mollis, & ad insidendum lenior invidiosis fortunæ fellis. [64] Cum autem consedissem, rursus inquit: [65] Privatumne, aut publicum negocium agens huc perveneris? [66] Dic aperte, nam nos, quantum poterimus, adjuvabimus. [67] Et ego: Quæ vera causa est, inquam, tui gratia huc venio, ut sapientem virum conveniam. [68] Habet autem causam patria, cujus legatum ago. [69] Ille vero: Hospitio itaque, inquit, primum utere nostro. [70] Ego vero per omnia virum pertentans, [71] etiam si jam mihi manifestum esset, ipsum non insanire, [72] Philopœmenem, inquam, nosti civem vestrum? [73] Etiam, inquit, valde: Damonis filium dicis, qui habitat apud Hermaidem fontem? [74] Hunc ipsum, inquam, cujus ego sum ex patribus peculiaris amicus. [75] At tu Democrite potiore me hospitio excipe, & primum sane quid sit hoc, quod hic scribis dicito. [76] Ille vero, ubi paululum se continuisset: De insania, inquit. [77] Et ego: O rex Jupiter, inquam, oportune profecto scribis contra civitatem. [78] At ille: Qualem, inquit, civitatem Hippocrates? [79] Ego vero: Nihil, inquam, ô Democrite, sed haud scio quomodo hoc verbum mihi excidit. [80] Verum quid de insania scribis? [81] Quid enim, inquit, aliud quam quid sit, [82] & quomodo in hominibus generetur, [83] & quomodo alleviatur. [84]

Nam

ὁρῆς, τυτέ μὴν τί γε ἀνατέμνω εἵνεκα, [87] ἐ μισέων θεῦ ἔργα, [86] χολῆς δὲ διζήμενος φύσιν καὶ ἦθος. [87] οἶσθα γὰρ, ἀνθρώπων παρακοπῆς ὡς ἐμπὶ ἐπιβολὺ αὖτη πλεονάσασα; [88] ἐπὶ πάσι μὲν φύσει συμπαίρχ, ἀλλὰ παρ' οἷς μὲν ἔλαττον, παρ' οἷς δὲ πλέον. [89] ἡ δ' ἀμέλεια αὐτῆς νέοσι τυγχάνουσιν, ὡς ὕλης, ὁτὲ μὲν ἀγαθῆς, ὁτὲ δὲ φαύλης ὑποκειμένης. [90] κἀγὼ, νὴ Δία, ἔφην, ὦ Δημόκριτε, ἀληθέως γε καὶ φρονίμως λέγεις. [91] ὄθεν σὺ δαίμονά σε κρίνω, τοσαύτης ἀπολαύοντα ἡσυχίης. [92] ἡμῖν δὲ μετέχειν ταύτης οὐκ ἐπιτέτραπται. [93] ἐρομένου δὲ, Διὰ τί, ὦ Ἱπποκράτες, οὐκ ἐπιτέτραπται; [94] ὅτι, ἔφην, ἢ ἀγροί, ἢ οἰκίη, ἢ τέκνα, ἢ δάκνα, ἢ νόσοι, ἢ θάνατοι, ἢ δημῶσες, ἢ γάμοι, ἢ τοιαῦτά τινα τῶν δύναμένων ἡμῶν τὸν τέμνειν. [96] οὕτω δὴ ὁ ἀνὴρ εἰς τὸ εἰωθὸς πάθος κατῆν ἔχειν, καὶ μάλα 303 "ἀθρόον δὲ ἀνεκήχασε" καὶ ἐπετώθασε. [61] [62] ἔτ τὸ λοιπὸν ἡσυχίην ἦγε. [96] κἀγὼ, τί μὴν τοι, Δημόκριτε, ἔφην, γελᾷς; πότερον τὰ ἀγαθὰ, ὧν εἶπον, ἢ τὰ κακά; [97] ὁ δὲ ἔτι μᾶλλον ἐγέλα. [98] καὶ ἄπωθεν ὁρεῦντες οἱ Ἀβδηρῖται, οἱ μὲν τὰς κεφαλὰς αὐτῶν ἔπαιον, οἱ δὲ τὰ μέτωπα. οἱ δὲ τοὺς τρίχας ἔπιλλον. [99] καὶ δὴ, ὡς ὕστερον ἔφησαν, πλεονάζοντα αὐτὸν τὸ εἰωθὸς τοῦ γέλωτος ἐξεργάσασθαι. [100] ὡς τυχὼν δὴ ἐγὼ, ἀλλὰ μὴν, ἔφην, σοφῶν ἄριστε Δημόκριτε, πολὺν χρὸν αἰτίην ἔχω σὲ πάθος καταλαβεῖν, [101] τίνων ἄξιον ἐφαίνην ἐγὼ γέλωτα, ἢ τὰ λεχθέντα, [102] ὅκως καθὼν παύσωμαι τῆς αἰτίης, [103] ἢ σὺ ἐλεγθεὶς, Δημόκρι-

Nam animalia hæc, quæ vides, inquit, hujus gratia reſeco, [85] non quod odio habeam opera Dei, [86] ſed bilis naturam ac ſedem quærens. [87] Noſti enim quod hæc furoris hominum cauſa eſt, ubi nimium redundarit. [88] In omnibus equidem à natura ineſt: ſed in quibuſdam minus, in quibuſdam amplius. [89] At immoderatio ipſius morbi ſunt, [70] ipſa velut materia aliquando bona, aliquando mala ſubjacente. [90] Et ego, per Jovem, inquam, ô Democrite, vere hæc & ſapienter dicis. [91] Quare beatum te judico, qui tanta quiete frueris. [92] Nobis autem hujus participes eſſe non permiſſum eſt. [93] Interrogante vero illo, Cur, ô Hippocrates, permiſſum non eſt? [94] Quoniam, inquam, aut agri, aut res domeſticæ, aut liberi, aut uſuræ, aut morbi, aut mortes, aut famuli, aut nuptiæ, [7] aut ejuſmodi quædam, oportunitatem nobis commodam eripiunt. [95] Hic ſane vir ille ad ſolitam affectionem delatus eſt, & valde effuſe riſit, ac cachinnatus eſt. Et de cætero quieſcebat. [96] Et ego: Quid vero, inquam, Democrite rides? utrum bona quæ dixi, aut mala? [97] Ille vero adhuc magis ridebat. [98] Et Abderitæ de colle id videntes, partim capita ſua cædebant, partim frontem: alii vero capillos [80] evellebant. [99] Nam, velut poſtea dixerunt, ampliorem, quam alias ſolitus eſſet, riſum effuderat. [100] At vero, inquam, ſapientum optime Democrite, cupio cauſam hujus tuæ adfectionis cognoſcere: [101] quo riſu ego tibi dignus viſus ſum, aut ea quæ dixi: [102] quo hoc cognito, à cauſa deſiſtam, [103] aut tu repre-

Δμακρύση τὲς ἀκαίρες γέλωτας. [104] ὁ δὲ, Ἡράκλης, ἔφη. εἰ γὰρ διωνήση με ἐλέγξαι, θεραπεῖω θεραπεύσης, οἷόν ἐδέησα ἀδεπόποτε, ὦ Ἱπποκρατες. [105] καὶ πῶς οὐκ ἐλεγχθείης, ἔφυ, ὦ ἄριστε; [106] ἢ οὐκ εἶη ἄτοπός γε εἶναι γελῶν ἀνθρώπε θανάτου; ἢ νόσου; ἢ φθορᾶς; ἢ μανίας; ἢ μελαγχολίας; ἢ σφαγῆς; ἢ ἄλλο τι χεῖρον; [107] ἢ τὲ μεταλλαγὴν γάμε, ἢ παννυχίδας, ἢ τεκνογονίας, ἢ μυσήρια, ἢ ἀρχὰς, ἢ καὶ πομπὰς, ἢ ἄλλο τι ὅλως ἀγαθόν; [108] καὶ γὰρ, ἀξίον οἰκτίρεν, γελᾶς. [109] καὶ ἐφ' οἷς ἄξιον ἦν χρῆν, καταγελᾶς τυτέων. [110] ὥστε μήτε ἀγαθὸν, μήτε κακὸν παρ' αὐτοῖσι εἶναι. [111] ὁ δὲ, ταῦτα μὲν, ἔφη, σὺ λέγεις, ὦ Ἱπποκρατες. ἀλλ' οὐκ οἶσθά πω τὸ ἡμέτερον γέλωτος αἴτιον. [112] μαθὼν δ', σὺ οἶσθ', ὅτι κρέσσονα τῆς παρεσθείης ἀνθ' ὧν ἐμὲ γελᾷς τὴν παιδιὴν καὶ ἐωυτὸν, καὶ τὲς ἄλλες διωνήση σωφρονίζειν. [113] αὐτὸ δὲ τὸ ὧν ἕνεκα κάμε διδάξεις ἰατρικὴν ἀμοιβὴν. [114] γνῶς, ὅση ἀσπουδὴ ἔνδον τοῖσι ἀσπούδαστα φιλοπαθέουσι περὶ ὀλίγα τὰ μηδενὸς ἄξια πάντες ἄνθρωποι τὸν βίον ἀναλίσκοντες, γελώτων ἄξια διοικεῦντες. [115] ἐγὼ δὲ φημι, λέγε πρὸς θεῶν. μὴ πολὺ γὰρ διαλανθάνει ἅπας ὁ κόσμος νοσέων; [116] καὶ οὐκ ἔχει ὅκου διαπέμψηται περὶ βοηθείης πρὸς θεραπεύσοντα; [117] τί γὰρ αὐτῷ εἴη ἔξω αὐτέε; [118] ὁ δὲ ὑπολαβὼν, πολλαί γε, φησὶν, ἀπειρίαι κόσμων εἰσὶν, Ἱπποκρατες, καὶ μυριάδες, ἑτέρε καθαπερεὶ κατὰ τὸν φύσιν

henſus, intempeſtivos riſus coerceas. [104] Ille vero: O Hercules, inquit, ſi me reprehendere potes, curationem perficies, qualem nullam unquam, ô Hippocrates. [105] Et quomodo non reprehendaris, ô optime? [106] Aut non abſurdum te eſſe putas, dum rides hominis mortem, aut morbum, aut mentis emotionem, aut inſaniam, aut atram bilem, aut cædem, aut aliud quid pejus? [107] Aut vice verſa nuptias, aut feſtivitates, aut liberorum procreationem, aut myſteria, aut magiſtratus, aut honores, aut aliud quid omnino boni? [108] Nam quorum miſereri oporter, ea tu derides: [109] & ob quæ lætari conveniebat, ea itidem derides, [110] adeo ut neque bonum, neque malum apud te ſit diſcretum. [111] At ille, Hæc quidem, inquit, recte dicis ô Hippocrates: ſed non noviſti riſus noſtri cauſam. [112] Ubi vero cognoveris, ſatis ſcio quod meum riſum, meliorem Legatione medelam ac curationem, tuæ patriæ & tibiipſi auferes, & alios prudentes facere poteris. [113] Et pro hoc fortaſſis me viciſſim medicinam docebis, [114] ubi cognoveris quanto ſtudio circa res nullo ſtudio dignas verſantes, & ea quæ nullius precii ſunt facere conantes, omnes homines vitam conſumunt, riſu digna tractantes. [115] Ego vero, Dic, inquam, per deos, nunquid univerſus mundus ægrotare ſe non animadvertit? [116] & non habet quo legationem demittat ad ſui curationem? [117] Quid enim extra ipſum eſſe poterit? [118] Ille vero excipiens: Multæ, inquit, ſunt mundorum infinitates, & nequaquam, ô amice,

divitem

σιν ἐᾶσαν. [119] ἀλλὰ ταῦτα, ἔφην, Δημόκριτε, διδάξεις ἐν ἰδίῳ καιρῷ. [120] δύσκοσμα γάρ, μήπως καὶ τὴν ἀπεριλίθου διεξιὼν γελᾶν ἄρξῃ. [121] ἴσως δὲ νῦν " ἔδει ἂν σὸν γέλωτα τῷ βίῳ 64
λόγον δοῦναι. [122] ὁ δὲ μάλα τορνὸν ἀπιδών με, δύο, φησί, τὰ ἐμὸν γέλωτα αἰτίας δοκεῖς, ἀγαθὰ καὶ φαῦλα. [123] ἐγὼ δὲ " ἕνα γελῶ, τὸν αὖ- 65
θρωπον· [124] ἀνοίης μὲν γέμοντα, [125] κενεὸν δὲ πραγμάτων ὀρθῶν, [126] πάσαις ' ἐπιβολαῖς ληπαίζοντα, [127] καὶ μηδεμιᾶς ἕνεκεν ὠφελείας ἀλγέοντα τὰς ἀνιαυύτους μόχθους, [128] πείραθα γῆς καὶ ἀορίστους μυχὰς ἀμέτροισιν ἐπιθυμίῃσιν ὀδύοντα, [129] " ἄργυρον κλίζοντα καὶ 66
χρυσὸν, [130] καὶ μὴ πανόμενον τῆς κλήσεως ταύτης. [131] αἰεὶ δὲ θορυβούμενον περὶ τὸ πλέον, [132] ὅκως αὐτὸς ἐλάσσων μὴ ἠθύνηται, [133] καὶ ἄδε αἰχμώσεται μὴ λεχθέντος ἀδάμων. [134] ὀπὴν χάσμα τῆς γῆς ἀρύσσῃ διζήμενον χερσὶν, [135] ὧν οἱ μὲν ὑπὸ σομφῆς " ἐπι- 67
πλέσης τῆς γῆς ἐφθάρησαν, [136] οἱ δὲ πολυχρονίως τούτῳ ἔχον-
τες ' τῷ ἀνάγκῃ [137] ὡς ἐν παλαιοῖς τοῖς κολάσεσι θαπτομένοις, [138] ἀργύριον καὶ χρυσίον κατορύσσοντες, [139] ἴχνη κόνεως καὶ ψήγματα ἐρευνῶντες, [140] ψάμμον ἄλλην ἀλλαχόθεν " ἐπείροντες, καὶ τῆς γῆς φλεβίας 68
ἐκλέποντες. [141] ἐς τὰ ἔσχατα αἰεὶ βωλοποιοῦντες [142] ἐκ γῆς τὴν μητρὸς πολεμίην γῆν κατὰ αὐτὰ ἐσσυμένοις, καὶ θαυμάζοντες πατοῦσιν. [143] ὅσος γέλως, ἐπιμόχθοις καὶ κρυφίης γῆς ἐρᾶσι τὰ φανερὰ ὑβρί-
ζουσιν.

divitem naturam maligne extenues. [119] At hæc quidem, inquam, Democrite suo tempore docebis. [120] Vereor enim ne forte dum infinitatem recenses, ridere incipias. [121] Scias autem nunc, de tuo risu, rationem vitæ te reddere debere. [122] Ille autem torve me intuitus: Duas, inquit, risus mei causas esse putas, bona & mala. [123] Ego autem unum hominem rideo, [124] dementia quidem plenum, [125] rectis ' autem actionibus vacuum, [126] in omnibus consiliis pueriliter ac stulte se gerentem, [127] & nullius utilitatis gratia labores nunquam absolvendos tolerantem, [128] fines terræ & infinitos recessus ex immodicis cupiditatibus penetrantem, [129] argentum & aurum quærentem, [130] & nunquam ab his adquirendis interquiescentem: [131] sed semper circa plura adipiscenda tumultuantem, [132] quo ipse inferior non sit, [133] & neque pudefiat, si non ' felix appelletur. [134] Rideo item ipsum eo quod hiatum terræ effodit, manibus eorum perquirens, [135] qui partim à laxa irruente terra oppressi sunt, [136] partim diutissime in hac necessitate detenti, [137] in supplicio velut in patria permanent, [138] argentum & aurum inquirentes, [139] vestigia pulveris ac ramenta perscrutantes, [140] arenam aliam aliunde eruentes, & terræ venas exscindentes, [141] ad opulentiam semper glebas conflantes, [142] ex ' matre terra hostilem terram, quum tamen eadem sit, facientes, & hanc admirantes pedibus calcant. [143] Quanto vero risu dignum est, quod ærumnosam & occultam terram amant, manifestam contumelia afficientes?

ζονῆες. 144 κυῶας ὠνεῦνται, οἱ δ' ἵππους. 145 οἱ δὲ χώρῳ πολ-
λῷ τεθειομένους ἰδίῳ ' ἐπι-
γράφουσιν· 146 καὶ πολλῆς ἐθέ-
λουσι δεσπόζειν, ἑνὸς δ' οὐτέων δύ-
νανται. 147 γαμεῖν ἀποδύουσιν,
καὶ μετ' ὀλίγον ἐκβάλλουσιν. 148
ἐρῶσιν, εἶτα μισοῦσι. 149 μετ' ἐπι-
θυμίης γίνωσιν· εἶτ' ἐκβάλλουσι
τελείους. 149 τίς ἡ κενὴ ἀποδὴ
καὶ ἀλόγιστος μηδὲν κοινῆς
διαφέρουσα; 150 πολεμοῦσιν ἔμ-
φυλον, ἠρεμίλιν οὐκ αἱρεπίζουσες.
151 " ἀντενδρᾶσι βασιλέας. 69
152 ἀνδροφονοῦσι. 153 γῆν ὀρύσ-
σουσες χρύσεον ζητοῦσιν. 154
χρύσεον σύρουσες, γῆν ἐθέλουσι
πελάσθαι. 155 ὠνητόμβροι γῆν,
κωφοῖς πιπράσκουσι. 156 " καρ- 70
πὸς ἀποδόμβροι, ' πάλιν χρύσεον
λαμβάνουσιν. 157 ἐν ὁσῳς μετα-
βολῇς ἐστιν, ἐν ὅσῃ κακίῃ; 158
ὑσίλου μὴ ἔχοντες, " ὑσίλου πο- 71
θέουσιν· 159 ἔχοντες, κρύπτουσιν,
ἀφανίζουσιν. 160 καθορῶντες, ἐφ'
οἷς κακοπραγέουσιν. 161 ἐπιτέ-
νων τὸν γέλωτα, ἐφ' οἷς δυσχέ-
ουσι. 162 θεσμοὺς γὰρ ἀληθείας
παραβαίνουσι. 163 φιλονεικέον-
τες ἐχθρὸν ποὸς ἀλλήλους δῆλον
ἔχουσι, μετὰ σφὲ ἀδελφῶν καὶ το-
κήων, καὶ πολιτῶν, 164 καὶ τοῦ-
των ὑπὲρ τοιούτων κτημάτων, ὧν
ὀλίγοις γενῶν δεσπότης ἐστὶν, ἀλλη-
λοκτονέουσιν. 165 ἀθεσμότατα
φρονοῦντες ' φίλων καὶ πατρίδων
ὑπερέχειν ὑπερορῶσι. 166 τελε-
πίζουσι τὰ ἀνάξια καὶ τὰ ἄψυχα.
167 ὅλης τῆς κόσμης ἀνθρώπους
ὠνέονται, " ὅτι δοκεῖ λαλεῖν τὸ
ἄγαλμα. 168 τὸς ἢ ἀληθέως λα-
λέοντος μισοῦσι. 169 τῶν γὰρ μὴ
ἐπιόντων ἐφίενται. 170 καὶ γῆν ἤπει-
ρον

144 Alii vero canes emunt, alii equos: 145 alii multam regionem circumscribentes, propriam sibi inscribunt: 146 & multis imperare volentes, neque sibi ipsis imperare possunt. 147 Uxores ducunt, quas paulo post ejiciunt. 148 Amant, ' deinde odio habent. 149 Cum magna cupiditate liberos generant: deinde adultos ejiciunt. 149 Quæ est illa vana ac absurda diligentia, nihil ab insania differens? 150 Bellum intestinum gerunt, quietem non amplectentes. 151 Reges alios deponunt, alios surrogant: 152 occidunt homines. 153 Terram fodientes argentum quærunt. 154 Argento reperto, terram emere volunt. 155 Empta terra, fructus vendunt: 156 fructibus divenditis, rursus argentum ' acci- 125
piunt. 157 In quot mutationibus versantur? in quanta malicia? 158 dum opes non habent, opes expetunt: 159 dum habent, occultant, dissipant. 160 Rideo, dum improbe agentes video. 161 Intendo risum, dum infeliciter agentes cerno. 162 Veritatis enim leges transgrediuntur: 163 contentionis studio hostilem inter se litem habent, & cum fratribus, & parentibus, & civibus: 164 atque ad hæc, pro ejusmodi opibus, quarum nemo, ubi ' mor- 130
tuus est, dominus est, se mutuo occidunt: 165 illicitam vitam degentes, amicorum ac patriæ penuriam contemnunt. 166 Res indignas & inanimatas divitiarum loco habent: 167 pro universa opulentia statuas emunt, quoniam effigies ita expressa est, ut loqui videatur: 168 eos vero qui vere loquuntur, odio habent. 169 Res insuper non faciles expetunt. 170 Nam continentem

ρον οἰκεῦντες θάλασσαν ποθέσι. [171] καὶ πάλιν οὐ νήσοις ἐόντες " ἤπειρον γλίχοντες. καὶ 72
πάντα διαφέρεσθαι ἐς ἴδιον ἐπιθυμίαν. [172] καὶ δοκέουσι μὲν οὐ πολέμω ἀνδρείῃ ἐπαινέεσθαι· [173] νικῶντες δὲ καθ' ἡμέρην ὑπὸ τῆς ἀσελγίης, ὑπὸ φιλαργυρίης. [174] ' ὑπὸ τῶν παθέων πάντων νοσέουσι. [175] " θερσῖται 73
δ' εἰσὶ τὸ βίο πάντες. [176] τί δέ τὸν ἐμὸν, Ἱπποκράτες, ἐμέμψω γελωῦσι; [177] ἐ γὰρ αὐτὸς τῆς ἰδίης ἀνοίης, ἀλλὰ ἄλλον ἄλλα καταγελᾶτε. [178] οἱ μὲν τῶν μεθυόντων, ὅταν αὐτοὶ δοκέουσι νήφειν. [179] οἱ δὲ τῶν ἐρώντων, χαλεπωτέρην νόσον νοσεῦντες αὐτοί. [180] οἱ δὲ τῶν πλεόντων. [181] ἄλλοι δὲ τῶν περὶ γεωργίην ἀσχοληθέντων. [192] ἐ συμφωνέουσι γὰρ ἔστε ' τῇσι τέχνῃσι, ἔστε τοῖς ἔργοις. [183] ἐγὼ δὲ, τοῦτο μὲν, ἔφην, κρήνα, Δημόκριτε. ἐδὲ ἄλλον τὸν ἂν εἴη λόγον ἁρμοδιώτερον ἐξαγγέλλειν πᾶσι τοῖς ἀνθρώποις, [184] ἀλλ' αἱ πρήξιες νομοθετέουσι τοῦ ἀναγκαίου, οἰκονομίης τε εἵνεκα, καὶ ναυπηγίης, καὶ τῆς ἑτέρης πολιτείης, οὐ ἦ χρεὼν εἶναι τὸν ἄνθρωπον. [185] ἐ γὰρ ἐς ἀργὸν αὐτὸν ἡ φύσις ἐγέννα. [186] οὐ τοιέων δὲ πάλιν φιλοδοξίη κατεῖσα ἔσφηλε πολλῶν ὀρθογνώμονα ψυχὴν. [187] ἀπερδυζόντων μὲν ἃ πάντα, " ὡς ἐπὶ ἀδιαπλωσίῃ, 74
μὴ ' κατεδυνόντων δὲ τοῦ ἀδηλότητα προορᾶν. [187] ἦ πε γὰρ πᾶς, ὦ Δημόκριτε, γαμέων, ἢ χωρισμὸν ἢ ξεναγὸν ἀποδέκνυσιν; [189] τίς δ' ὁμοίως παιδοτροφέων ἀπόλαυσιν; [190] ἀλλ' ἐδὲ ἐν γεωργίῃ, ἢ πλοίῳ. ἢ βασιλείῃ, ἢ ὑγιεμονίῃ.

tem habitantes, mare cupiunt. [171] Et rursus, cum in insulis sunt, ' continentem desiderant, 135
& omnia pervertunt ad propriam cupiditatem. [172] Et in bello quidem fortitudinem laudare videntur. [173] Vincuntur autem quotidie à petulantia, ab avaritia. [174] Ex omnibus adfectionibus ægrotant. [175] Therfitæ vero vitæ omnes sunt. [176] Cur vero meum risum reprehendisti ô Hippocrates? [177] Non enim quispiam suam ipsius dementiam, sed alius alterius deridet: [178] hi quidem ebrios, cum ipsi sibi sobrii esse videntur: [179] ' alii 140
vero amantes, quum ipsi graviore morbo laborent: [180] alii navigantes: [181] alii eos, qui circa agriculturam occupati sunt. [182] Non enim concordant neque artibus, neque operibus. [183] Ego vero: Hæc quidem, inquam, vera sunt Democrite: neque alius aliquis convenientior sermo esse poterit, ad mortalium miseriam declarandam: [184] verum ipsæ res sanciunt necessitatem, & domesticæ dispensationis, & navium fabricationis gratia, ' reliquæ 145
item vitæ, in qua necesse est hominem esse. [185] Non enim ad ocium natura ipsum genuit. [186] Ex his autem rursus ambitio effusa, multorum recte sentientem animam decipit, [187] qui omnia quidem recte ac serio agere student, velut re certa ac stabili futura: Non autem ita validi sunt, ut obscuritatem prævidere possint. [188] Si enim quis, ô Democrite, uxorem ducens, separationem aut mortem timeret: [189] quispiam liberos ' educans, 150
ipsorum interitum: [190] imo neque in agricultura, & navigatione, & regno, & magistratu,

ἡγεμονίη, [191] καὶ πάνθ' ὅσ' ὑπάρχει καὶ τὸν αἰῶνα. [192] ὀδεὶς γὰρ πρὸ ἔλαβεν πλαῖσιν. [193] ἀλλ' ἀγαθοῖσιν ἔκεισ & τετέων ἐλπίσι φέρβεται. [194] τῶν δὲ χερδόνων ὀδὲ μέμνηται. [195] μή ποτ' ἦν ὁ σὸς γέλως τετίοις ἀνάρμοσ & ; [196] ὁ δὲ Δημόκριτος, μάλα, ἔφη, νωθὴς τὸν νόον ὑπάρχεις [197] καὶ μακρῷ γε τῆς ἐμῆς γνώμης λέλοιπας, Ἱπποκράτες, [198] ἀπαραξίης καὶ παραχρῆς μέτρα μὴ ἐπισκοπέων, δι' ἄγνοιαν. [199] ταῦτα γὰρ αὐτὰ Δημοκρίτου φρενήρεϊ διοικέοντες αὐτοί τε ῥηϊδίως ἀπήλλαξον καὶ τὸν ἐμὸν ἐλάφεον γέλωτα. [200] νῦν δ' ὡς ἐπ' ὀρθρόσ τοῖς ὦ τῷ βίῳ φρενοβλαβέες τετύφωνται ἀσυλλογίστῳ Δημοκρίτου τῆς ἀτάκτου φορῆς δυσδιδακτοι. [201] νωθεσίη γὰρ αὐτέρκης ὑπῆρχεν ἡ τῶν ξυμπάντων μεταβολή, [202] ὀξέϊσι τροπῆσιν ἐμπίπτουσα, εὐφυέστον τροχηλατέω παντοίως σύνοισα. [203] οἵσι δ' ὡς ἐπ' ὀρθρίῃ καὶ βεβαίῃ, σκληρησμένοι παθέων καὶ τὸ ξωυσχὲς ἐμπεπτωκότων, [204] " ἄλλοτε ἄλλα & πεπονθότες καὶ λυπέονται, διζήμενοι τὰ μὴ ξυμφέροντα, ἐγκαλινδεῦνται πολλῆσι ξυμφορῆσιν. [205] " εἰ δέ τις ἐμερμήριζεν ἢ δύναμιν ἰδέω τὰ ξύμπαντα ἐρέθη, [206] ἀδιάπλωτον ἐφέρετο ζωὸν, ἑωυτὸν ἐξεπιστάμενον. [207] καὶ ξυγχεῦσιν ἰδέω σαφῶς καὶ γνώσας, καὶ μὴ τῆς ἐπιθυμίης τὸ ἀπέδλητο ἀόριστον σπεῖσαι. [208] τὸ δὲ πλουσίου φύσιν καὶ " πάντων πεθέων " δι' αὐτερκείης ὁδοιπορέων. [209] καὶ τάδε δὲ τῶν παθέων δύξίη κίνδυνον ἀποδηλοῖ, [210] ἔτι τὸ μέγεθος τῶν δυτυχημάτων σφαλερόν ἐστιν. [211] δρισμοὶ δὲ οὐ

tu, [191] & omnibus quæ sunt in vita, [192] ullus unquam de errore præsumpsit, [193] sed unusquisque horum bona spe alitur, [194] deteriorum vero ne meminit quidem: [195] nunquid igitur risus tuus his minime convenit? [196] At Democritus: Valde, inquit, tardo ingenio præditus es, [197] & longe à sententia mea abes ô Hippocrates, [198] qui tranquillitatis & perturbationis modum non consideras, præ ignorantia. [199] Si enim hæc ipsa prudenti mente disponerent: & ipsi facile liberarentur, & meum risum levarent. [200] Nunc autem, velut rebus in vita firmis, dementes illi superbiunt, ob ratiocinationis expertem mentem, inordinatum impetum suum ægre discentes. [201] Sufficiens enim admonitio ipsis esset, omnium rerum vicissitudo, [202] quæ subitis mutationibus irruit, & derepente omnigenam circumrotationem inducit. [203] At ipsi, velut hæc firma sit ac stabilis, obliti adfectionum assidue incidentium, [204] aliter alias ea, quæ tristiciam inferunt, cupientes, & quæ non conferunt, quærentes, multis calamitatibus involvuntur. [205] Si vero quis juxta propriam facultatem omnia facere cogitaret, [206] stabilem sane vitam custodiret, seipsum cognoscens, [207] & suipsius comparationem clare considerans, & non cupiditatis studium in infinitum extendens: [208] sed opulentam naturam, & omnium nutricem, per sufficientiam intuens. [209] Quemadmodum autem in optimo corporis habitu, adfectionum periculum manifestum est: [210] ita successuum fortunæ magnitudo periculosa est. [211] Insignes

191 & 192 ullus unquam de errore præsumpsit, sed unusquisque horum bona spe alitur, deteriorum vero ne meminit quidem: nunquid igitur risus tuus his minime convenit? At Democritus: Valde, inquit, tardo ingenio præditus es, & longe à sententia mea abes ô Hippocrates, qui tranquillitatis & perturbationis modum non consideras, præ ignorantia. 199 Si enim hæc ipsa prudenti mente disponerent: & ipsi facile liberarentur, & meum risum levarent. 200 Nunc autem, velut rebus in vita firmis, dementes illi superbiunt, ob ratiocinationis expertem mentem, inordinatum impetum suum ægre discentes. 201 Sufficiens enim admonitio ipsis esset, omnium rerum vicissitudo, 202 quæ subitis mutationibus irruit, & derepente omnigenam circumrotationem inducit. 203 At ipsi, velut hæc firma sit ac stabilis, obliti adfectionum assidue incidentium, 204 aliter alias ea, quæ tristiciam inferunt, cupientes, & quæ non conferunt, quærentes, multis calamitatibus involvuntur. 205 Si vero quis juxta propriam facultatem omnia facere cogitaret, 206 stabilem sane vitam custodiret, seipsum cognoscens, 207 & suipsius comparationem clare considerans, & non 165 cupiditatis studium in infinitum extendens: 208 sed opulentam naturam, & omnium nutricem, per sufficientiam intuens. 209 Quemadmodum autem in optimo corporis habitu, adfectionum periculum manifestum est: 210 ita successuum fortunæ magnitudo periculosa est. 211 Insignes

δ' ἐν τῇσι κακοδαιμονίῃσι ξυνθεωρεῦνται. [212] " ἄλλοι δὲ τὰ τῶν πελαγῶν μὴ ἱστορέοντες τοῦτο τῆς ἰδίης κακοπραγίης ἀπώλοντο. [213] τὰ δῆλα κρήσσω ἄδηλα μὴ συνθεωρεῦντες. [214] παράδειγμα τὸ μακρὸν βίον ἔχοντες ῥηωμένων καὶ μὴ ῥηωμένων. [215] ἐξ ὧν καὶ τὸ ἐσόμενον ἐχρῆν λογίσασθαι. [216] ταῦτ' ὀμὼς γέλως [217] ἄφρονες ἄνθρωποι. [218] πονηρίης δίκας σκοποῦντες, φιλαργυρίης, ἀπληστίης, ἔχθης, συνθέσιος, ἐπιβουλίης, βασκανίης. [219] χαλεπὸν ἐξαπεῖν πολυμηχανίῃσι κακῶν. ἀπειρίη γάρ τις ἐστι. [220] καὶ τετέοις δολοπλοκίῃσιν ἀνθρωποι λεῦνται, σκολιόφρονες. [221] χρεστῆς δὲ πᾶσι αὐτέοις τρόπος ἐστὶ τὸ χρηστόν. [222] φιλοσοφίῃ γὰρ ἀσκέεται. [223] φιληδονίῃ κοσμέεται. [224] νόμοισι ἀπειθεῦντες. [225] " ὁ δὲ αὐτέων κακοτεχνίῃ τῇ ἀπορωμένῃ, μήτε ὁρήσεως, μήτε ἀκοῆς μετέχουσης. [226] μένει δ' ἄφθονος ἀνθρώποις ἀτρεκείη ἀμφὶ τοῖσι πελαγῆς, τό, τε ἐὸν καὶ τὸ ἐσόμενον προορεομένη. [227] δυσπαρεστεῦνται πᾶσι, καὶ πάλιν τοῖς αὐτέοις ἐμπελάζοντα. [228] χρηστόμενοι τοῦτον, πλέουσι. [229] γεωργίῃ ἀποστέμενοι, οἷσι γεωργέουσιν. [229] ἐκβάλλοῦσι γαμετὴν, ἑτέρῃ εἰσάγονται. [230] γονέας τοὺς ἔθρεψαν. [231] θάψαντες ἐγκήδουσιν. πάλιν τρέφουσι. [232] γῆρας ἤυξαντο. ἐς αὐτὸ δ' ἀφικόμενοι γενάζεσιν. [233] ἐν ἀδείῃ καθεστᾶσι βέβαιον ἔχοντες τὸν νόμιμον. [234] ἡγεμόνες καὶ βασιλέες μαχαίρεσι τὸν ἰδιώτην. [235] ὁ δὲ ἰδιώτης ὀρέγεται βασιλέης. [236] ὁ πολιοῦχος τὸν χροτοχνεῦντα,

gnes autem palam in infelicitatibus conſpiciuntur. [212] Alii vero velut proximorum facta non videntes, à propriis malefactis pereunt, [213] tam manifeſta, quam obſcura non prævidentes, [214] quum longam vitam exemplum habeant eorum, quæ fiunt, & quæ non fiunt, [215] ex quibus etiam futurum conſiderare oportebat. [216] Hæc ſunt quæ mihi riſus materiam præbent. [217] O dementes homines, [218] pravitatis pœnas pendentes, avariciæ, inſatiabilitatis, inimicitiæ, inſidiarum, doli, invidentiæ ([219] difficile eſt enumerare multiplices malorum verſutias: ſunt enim infinitæ) [220] & in his doloſis verſutiis viciſſim converſantes, & maligne ſentientes. [221] At virtutis apud ipſos modus eſt, id quod deterius eſt. [222] Mendacii enim ſtudium exercent, [223] voluptatem conſectantur, [224] legibus non obedientes. [225] Quidam vero ex ipſis prævidentiam in hominibus eſſe negat, ut qui neque viſus, neque auditus participes ſunt. [226] Solus autem ſenſus hominis recta intelligentia lucidus, & præſens & futurum prævidet. [227] In omnibus diſplicentiam habent, & rurſus ad eadem accedunt: [228] abnegata navigatione, navigant: [229] rejecta agricultura, rurſus agrum colunt: [229] ejecta uxore, aliam inducunt: [230] genitos ſibi liberos ſepeliunt: [231] & his ſepultis, alios generant, ac rurſus educant. [232] Senectam optant: ad ipſam autem pervenientes, gemunt, [233] in nullo rerum ſtatu, conſtantem mentem habentes. [234] Principes ac reges privatum prædicant: [235] privatus autem regnum appetit. [236] Qui reipub. magiſtratum gerit,

τα, ὡς ἀκίνδυνον. [237] ὁ δὲ χρότεχνης ἐπαινεῖται, ὡς σύντονος καὶ πάντων. [238] τὴν γὰρ ὀρθὴν κέλευθον τῆς ἀρετῆς ἐ θεωρῆσαι καθαρὰν καὶ λείαν καὶ ἀπρόσκοπτον, [239] εἰς ἣν ὀλίγοι τετόλμηκεν ἐμβαίνειν. [240] φέρονται δὲ ἐπὶ τὴν ἀπρηῆ καὶ σκολιὴν [241] τεθηγμένοι τρόχλοι, [242] καὶ φερόμενοι καὶ προσκόπτοντες, [243] οἱ δὲ πλείονες ἐκπίπτοντες. [244] ἀσθμαίνοντες ὡς διωκόμενοι, [245] ἐλίζοντες, [246] ὑστερίζοντες, [247] προηγούμενοι. [248] καὶ οὓς μὲν αὐτῶν ἔρωτες ἀπάθαλοι παραπεπήκασιν ἀλλοτρίας δυῆς φθορᾶ, ἀναι δείης πιστώσεις. [249] οὓς δὲ τηκεῖ φιλαργυρίας νόσος ἀοράτου. [250] οἱ δ' ἀλλήλοις ἐπιπίπτουσι. [251] οἱ δ' ὑπὸ φιλοδοξίας εἰς ἄτοπα ἀνενεχθέντες [252] βαθὺ κακίης εἰς βυθὸν ἀπωλείας καταφέρονται. [253] καθασκάπτουσιν. εἶτα ἐποικοδομοῦσι. [254] χαλίζονται· εἶτα μεταγνοῦσιν, καὶ ἀφαιρεῦνται τὰ φίλιος δίκαια. [255] κακοπραγμονοῦντες εἰς ἔχθραν τὰ ξυγγενείας πολεμοποιοῦντες. [256] καὶ τούτων πάντων ' αἰτία φιλαργυρία. [257] τί γνώμιον ἀθυρόντων διαφέρουσι; [258] παρ' οἷς ἄκρισία μὲν ἡ γνώμη, τὸ δὲ παραπεσὸν τέρπον. [259] εἰ δὲ τοῖς θυμοῖς τὶ θεῖον ζώοις ἀλόγοις παραλλάσσουσιν; [260] πλὴν, ὅτι οὐ παρεκείμενον οἱ θῆρες. [261] τίς γὰρ λέων ἐς γῆν κατέκρυψε χρυσόν; [262] τίς ταῦρος [ἀλλ'] ἢ πλεονεξίᾳ ὤρυξατο; [263] τίς πάρδαλις ἀπλησίαν κεχώρηκε; [264] ἀλλ' ἢ μᾶλλον ἄχρις οὗ, ὅσον ὕδατος ' ὄρεξη. [265] λύκος

gerit, artificem laudat, velut extra periculum constitutum: [237] artifex autem illum, velut per omnia potentem. [238] Rectam enim virtutis viam, puram & levem ac inoffensam, non vident, [239] quam nemo ingredi audet. [240] Feruntur autem in contrariam, difficilem & tortuosam, [241] per aspera incedentes, [242] lapsantes ac offendentes: [243] plerique vero excidentes, [244] anhelantes velut si qui persequatur, [245] litigantes, [246] modo posteriores existentes, [247] modo præcedentes. [248] Et quidam ipsorum petulanti alieni cubilis corrumpendi amore ardent, per impudentiam inducti, [249] alios avariciæ morbus infinitus consumit, [250] alii mutuo insidias struunt, [251] alii ab ambitionis studio in aerem sublati, [252] per maliciæ gravitatem in profundum perniciei præcipites deferuntur. [253] Quidam destruunt, deinde rursus ædificant: [254] largiuntur, deinde pœnitentia ducti, amicitiæ jura tollunt, [255] malefici per inimicitiam cognationis jura bello impetentes. [256] Et horum omnium causa est Avaricia. [257] Qua in re hi à pueris ludentibus differunt? [258] apud quos consilium quidem judicio caret: quod vero se forte fortuna obtulit, id jucundum est. [259] At vero in desideriis quid brutis animantibus reliqui faciunt, [260] quam quod intra sufficientiam feræ ipsæ se continent? [261] Quis enim leo aurum in terram occuluit? [262] Quis ' taurus uberioris alimenti gratia depugnavit? [263] Quam pardalim unquam insatiabilitas cepit? [264] Sitit quidem aper, sed usque ad aquæ appetentiam. [265] Lupus, autem,

κ

καὶ δὲ δαρδάψας τὸ ἐφεστηκὸς τῆς ἀναγκαίας τροφῆς ἀναπέπαυται. [266] ἡμέρῃ δὲ καὶ νυκτὶ ξυναπτομένην οὐκ ἔχει τοῖς κόρον ὕπνου. [267] καὶ χρόνων μὲν ἐνιαυσίων τάξις ὀχείας ἀλόγων τέρμα ἐστίν. [268] ὁ δὲ τὸ διηνεκὲς οἰστρομανὲς ἔχει τῆς ἀσελγείας. [269] Ἱππόκρατες, μὴ γελάσω τὸν κλαύσοντα δ' ἔρωτα, " ὅτι ξυμφερόντως ἀποκέκλεισται, [270] μάλιστα δ' ὧν ῥιψοκινδυνῶ ἤ, καὶ φέρηται καθ' κρημνῶν, ἢ βυθῶν πελάγης, ἐπιλεῦ τὸν γέλωτα; [271] μὴ γελάσω τ' τὸν 10 νᾶα πολλοῖσι φορτίοις βαπτίσαντα, εἶτα μεμφόμενον τῇ θαλάττῃ, ὅτι κατεβύθισεν αὐτὴν πλήρη; ἐγὼ μὲν ἐδαμῶς δακέω γελῶ, ἐξδύρειν δὲ καὶ αὐτέων ἤθελον τὸ λυπηρόν. [273] ἀλλ' ἐδὲ ἰητρικὸν ὑπὲρ τετέων ἐχρῶ εἶναι, " μήτε τεχνώμενον παιῆονα φάρμακα. [274] ὁ σὸς πάππος Ἀσκληπιὸς νοῆσαι σοι ἐφύετο. σώζων ἀνθρώπους κεραυνοῖς ἠυχαρίστητο. [275] ἐχ ὁρᾶς, ὅτι καὶ ἐγὼ τῆς κακίης μοίρης ἐμοὶ, μανίης διζήμενος αἰτίην ζῶα καταπλέοντα καὶ ἀνατέμνω. [276] 15 ἐχρῶ δὲ ' ἐξ ἀνθρώπου τὸν αἰτίον ἐρευνῆσαι. [277] ἐχ ὁρᾶς, ὅτι καὶ ὁ κόσμος " μισανθρωπίης πεπλήρωται; ἄπειρα καὶ αὐτέου πάθεα ξυνήθροικεν. [279] ὅλος ἀνθρωπος ὑπ' ἐφυετῆς νόσου ἐστίν. [280] τρεφόμενος ἄρρης, [281] ἐκέτης βοηθείης. [282] αὐξανόμενος ἀπόθαλος, ἄφρων, ὑδὲς παιδαγωγίης. [283] θρασὺς ἀνμαίζων. [284] πα-

autem, devorato necessario alimento oblato, quiescit. [266] Si dies ac noctes conjungat homo, non sentit convivandi satietatem. [267] Et annuorum quidem temporum ordo, terminus est brutis ad coitum: [268] at homo perpetuo insano libidinis œstro stimulatur. [269] Quæso te ' Hippocrates, non ridere debeo plorantem propter amorem, eo, quod commodo suo exclusus est? [270] maxime vero si quis periculorum contemptor sit, & per præcipitia, aut pelagi profunditates feratur, risum non extendam? [271] Non ridebo autem eum, qui navem multis mercibus onustam demersit, deinde mari indignatur, quod ipsam plenam submersit? [272] Ego quidem nequaquam mihi ridere videor. Vellem autem potius aliquid ' molesti contra ipsos excogitare. [273] At neque medicinam pro his esse oportebat, neque aliquem pæonia pharmaca præparantem: [274] atque hujus rei documentum præbeat tibi tuus ille progenitor Æsculapius, qui dum servaret homines, fulminis ictus gratiam accepit. [275] Non vides quod & ego maliciei pars sum, dum insaniæ causam inquirens, animalia macto ac reseco? [276] Oportebat autem ex hominibus causam perscrutari. [277] ' Non vides quod etiam ipse mundus odio in homines plenus est? [278] Infinitas enim contra ipsum adflictiones accumulavit. [279] Totus homo ex nativitate morbus est. [280] Dum educatur, inutilis est, [281] & alienum auxilium implorat: [282] Dum crescit, protervus, insipiens, pædagogo opus habens. [283] Dum in vigore est, audax est.

[284] Dum

284 παρακμάζων οἰκείος. " τὰς ἰδίας πόνους ἀλογιστίη γεωργήσας.
285 "ὦ μητρώων γὰ λύθρων ἐξέβλητε τοιβίβος. 286 Δι' τοῦτο οἱ μὲ ζυμικὴ καὶ ὀργῆς ἀμέτρε γέμοντες σὺν ξυμφορῆσι δ' μάχησι, 287 οἱ δ' ἐν φλυαρήσι καὶ μοιχείησι· Δι' παντὸς. 288 οἱ δ' ἐν μέθησιν 289 οἱ δ' ἐν ἐπιζυμίησι τῶν ἀλλοτρίων. 290 οἱ δ' ἐν ἀπωλείησι τῶν σφετέρων. 291 ὄφελον δυνάμις ὑπῆρχε τὰς ἁπάντων οἰκήσις ἀνακαλύψαι μηδὲν ἀρρῆνες τὸ ἐντὸς ὡς δι' ἀμφιλύμματος. 291 εἰθ' ὅπως ὁρῶ τὰ προσόμματα ἔνδον. 292 " εἰσδῦμαι ἂν ὃς μὴ εἰδίον. 293 ὃς δ' ἐμέοντας, 294 ἑτέρας δ' αἰκίησι τρεφολέοντας, 295 τὰς δὲ " φάρμακα κυκῶντας, 296 τὰς δὲ ξυνοέοντας ἐπιβολίλιν, 297 τὰς δ' ὑφιζόντας, 298 ἄλλας χαίροντας, 299 τὰς δ' κλαίοντας. 300 τὰς δ' ἐπὶ καπηλείῳ φίλων ξυλλοφοῦντας, 301 τὰς δὲ Δι' φιλοδοξίῳ ἐκφρονας. 302 καί γε ἐνὲς βαθύτερα πρήξις, τ' καὶ ψυχῷ κύθοντας. 303 καὶ τοτέων ὀκότε μὲ νέοι, ὀκότε δὲ πρεσβύται, 304 αἰτεῦντες, χρεοφείλοντας, 305 πενόμενοι, ὠφελησιάζοντες. 306 λιμῷ θλιβόμενοι. 307 οἱ δὲ ἀσωτίη βεβαρημένοι, 308 ῥυπῶντες, 309 δέσμιοι. 310 οἱ δ' τρυφῆσι γαυριῶντες. 311 τρέφοντες, ἄλλοι σφάζοντες, 312 ἄλλοι θαπτόντες. 314 ὑστερεροέοντες. ὧ ἔχοσι, " ὧδε τὰς ἐλπίζοντας μὲν κλήσιας ἀρμενέμενοι. 315 ' οἱ μὲν ἀναίσχυντοι. οἱ δ' φλαῦροι, οἱ δ' ἀπλησταὶ, 316 οἱ μὲ φονεύοντες, οἱ δ' τυπτόμενοι οἱ δ' ὑπερηφανεύοντες. οἱ δ' ἐπτοημένοι κενοδοξίη. 319 " ὃ οἱ μὲ ἵππους παρεσῶντες, οἱ δ' ἀνδράσιν, οἱ δ' κυσὶν, οἱ δ' λίθοις, ἢ ξύλοις, οἱ δ' χαλκῷ, οἱ δ' γραφῆσι. 320 καὶ οἱ μὲν πλέ-

284 Dum decrescit, miserabilis, ubi labores suos imprudenter recolit ac jactat. 285 Ex maternis enim uteri inquinamentis talis prodiit. 286 Et propterea alii indignatione ac immodica ira pleni, in calamitatibus ac pugnis versantur: 287 alii semper in adulteriis & corrumpendis puellis: 288 alii in ebrietatibus: 289 alii in rerum alienarum cupiditatibus: 290 alii in suis prodigendis. 291 Utinam facultas esset nobis, universorum habitationes revelare, & nullum rerum in ipsis velamentum dimittere, atque ita ea, quæ intus aguntur, videre: 292 videremus utique alios edentes, 293 alios vomentes, 294 alios suppliciis torquentes, 295 alios pharmaca miscentes, 296 alios insidias construentes, 297 alios supputantes, 298 alios gaudentes, 299 alios plorantes, 300 alios amicos accusantes, 301 alios propter ambitionem amentes. 302 Quanquam sint quædam actiones profundiores, quæ in animo occultantur. 303 Et ex his quidam sunt juvenes, quidam senes: 304 petentes, negantes: 305 paupers, opulenti: 306 fame pressi, 307 luxu gravati, 308 sordidi, 309 vincti: 310 alii deliciis diffluentes, 311 famulitium magnum alentes: 312 alii trucidantes, 313 alii sepelientes: 314 alii ea quæ habent contemnentes, & speratis possessionibus inhiantes: 315 alii impudentes: 316 alii parci, alii inexplebiles: 317 alii occidentes, alii vapulantes: 318 alii superbientes, alii vana gloria elati. 319 Et ex his aliqui apud equos spectatores consistunt: aliqui apud viros, aut canes, aut lapides, aut ligna, aut æs, aut picturas. 320 Et aliqui legationibus, aliqui

πρεσβείας, οἱ δὲ στρατηλίας, οἱ δὲ ἱερωσύνην. 321 " οἱ δὲ ἔνοπλοι, οἱ δ' ἀποκτηνόμενοι. 322 φέροντα δὲ τὰ μὲν ἐκ τούτων, 323 οἱ μὲν ἐπὶ ναυμαχίαν, 324 οἱ δὲ ἐπὶ στρατείαν, 325 οἱ δὲ ἐπ' ἀγροικίαν. 326 ἕτεροι δὲ ἐπὶ φορτίδας ναῦς. 327 οἱ δὲ εἰς ἀγορὰν. 328 ἕτεροι δ' ἐπ' ἐκκλησίαν. 329 οἱ δὲ ἐπὶ θέατρον. 330 οἱ δὲ εἰς φυγήν. ἄλλοι δὲ ἀλλαχόσε. 331 καὶ οἱ μὲν εἰς φιληδονίαν καὶ ἀδυπαθείαν καὶ ἀκρασίαν· 332 οἱ δὲ εἰς ὀργίλον καὶ ῥαδιομίσον. 333 τίς ἀναλύσει δ' " καὶ δυσλώβητος ψυχὰς ὁρεῦντες καὶ τοσαύτας, πῶς μὴ χλευάσωμεν τὸ ποικίλον ἀκρασίας ἔχοντα βίον αὐτέων; 334 κἀγὼ γὰρ ἔλπομαι μηδὲ τὸν σὸν ἰατρικὸν αὐδάειν αὐτοῖσιν. 335 δυσαρεστέονται γὰρ ὑπ' ἀκρασίης ἅπασι, 336 καὶ μανίην τὴν σοφίην νομίζουσιν. 337 " ἦπου γὰρ ὑπονοέω ὡς σαφῶς λανθάνεσθαί σε τὰ πολλὰ τῆς ἐπισήμης, ἢ δι' ἄφθονον, ἢ δι' ἀχαριστίαν. 337 οἵτε γὰρ νοσέοντες ἅμα τῷ σώζεσθαι τὸν ἰητῆρα θεοῖς ἢ τύχῃ εὐχαριστέουσι· 338 πολλοὶ δὲ τῇ ἰδίᾳ φύσει εὐχαριστέουσιν, " ἐχθαίρουσι τὸν διεργετήσαντα, 339 μικρὰ δεῖν εὐχαριστανακλειόμενοι, εἰ νομίζουσι χρηστὸν φίλεσθαι. 340 οἵτε πολλοὶ τὸν ἀπειρίης ἑαυτοῖς ἔχοντες, ἀίδρεες ἐόντες, " καθαίρεσιν τὸ κρέσσον. 341 ἐν ἀναγκαίοις γὰρ ἐσιν οἱ ψῆφοι, 342 ὅτε δὲ οἱ παίχοντες συνόμιλοι εἶναι θέλουσιν, 343 ὅτε οἱ ὁμιλεχρεώντες μαρτυρεῖν. 344 φθόνῳ δὲ οὐ λέγω. 345 " σὺ δὲ ἄπειρος τούτων τοιούτων λεχημάτων. 346 σαφέως δ' εἰδὼς τοῦτο, ἐν ἀξιοπαθήσει σε πολλάκις γενέσθαι, καὶ δὲ εἰ-

πρεσβείας, οἱ δὲ στρατηλίας, οἱ δὲ ἱερωσύνην. 321 " οἱ δὲ ἔνοπλοι, οἱ δ' ἀποκτηνόμενοι. 322 φέροντα δὲ τὰ μὲν ἐκ τούτων, 323 οἱ μὲν ἐπὶ ναυμαχίαν, 324 οἱ δὲ ἐπὶ στρατείαν, 325 οἱ δὲ ἐπ' ἀγροικίαν. 326 ἕτεροι δὲ ἐπὶ φορτίδας ναῦς. 327 οἱ δὲ εἰς ἀγορὰν. 328 ἕτεροι δ' ἐπ' ἐκκλησίαν. 329 οἱ δὲ ἐπὶ θέατρον. 330 οἱ δὲ εἰς φυγήν. ἄλλοι δὲ ἀλλαχόσε. 331 καὶ οἱ μὲν εἰς φιληδονίαν καὶ ἀδυπαθείαν καὶ ἀκρασίαν· 332 οἱ δὲ εἰς ὀργίλον καὶ ῥαδιομίσον. 333 τίς ἀναλύσει δ' " καὶ δυσλώβητος ψυχὰς ὁρεῦντες καὶ τοσαύτας, πῶς μὴ χλευάσωμεν τὸ ποικίλον ἀκρασίας ἔχοντα βίον αὐτέων; 334 κἀγὼ γὰρ ἔλπομαι μηδὲ τὸν σὸν ἰατρικὸν αὐδάειν αὐτοῖσιν. 335 δυσαρεστέονται γὰρ ὑπ' ἀκρασίης ἅπασι, 336 καὶ μανίην τὴν σοφίην νομίζουσιν. 337 " ἦπου γὰρ ὑπονοέω ὡς σαφῶς λανθάνεσθαί σε τὰ πολλὰ τῆς ἐπισήμης, ἢ δι' ἄφθονον, ἢ δι' ἀχαριστίαν. 337 οἵτε γὰρ νοσέοντες ἅμα τῷ σώζεσθαι τὸν ἰητῆρα θεοῖς ἢ τύχῃ εὐχαριστέουσι· 338 πολλοὶ δὲ τῇ ἰδίᾳ φύσει εὐχαριστέουσιν, " ἐχθαίρουσι τὸν διεργετήσαντα, 339 μικρὰ δεῖν εὐχαριστανακλειόμενοι, εἰ νομίζουσι χρηστὸν φίλεσθαι. 340 οἵτε πολλοὶ τὸν ἀπειρίης ἑαυτοῖς ἔχοντες, ἀίδρεες ἐόντες, " καθαίρεσιν τὸ κρέσσον. 341 ἐν ἀναγκαίοις γὰρ ἐσιν οἱ ψῆφοι, 342 ὅτε δὲ οἱ παίχοντες συνόμιλοι εἶναι θέλουσιν, 343 ὅτε οἱ ὁμιλεχρεώντες μαρτυρεῖν. 344 φθόνῳ δὲ οὐ λέγω. 345 " σὺ δὲ ἄπειρος τούτων τοιούτων λεχημάτων. 346 σαφέως δ' εἰδὼς τοῦτο, ἐν ἀξιοπαθήσει σε πολλάκις γενέσθαι, καὶ δὲ εἰ-

aliqui militiæ, aliqui sacerdotiis præsunt. 321 Et alii coronas gestant, aliqui armati sunt, aliqui occiduntur. 322 Singuli vero ex his feruntur, 323 partim ad pugnam navalem, 324 partim ad militiam, 325 partim ad rusticationem: 326 alii ad onerarias naves, 327 alii ad forum, 328 alii ad concionem, 329 alii ad theatrum, 330 alii ad fugam, alii alio. 331 Et rursus, quidam ad voluptatem deliciasque, ac intemperantiam: 332 quidam ad ocium ac socordiam. 333 Quum igitur tot indignas ac infelices animas videamus, quomodo non vitam ipsarum ejusmodi intemperantia præditam risu exsibilarimus? 334 Quin & valde timeo, neque medicinam tuam ipsis placere. 335 Nam præ intemperantia omnia ipsis displicent, 336 & insaniam sapientiam putant: 337 profecto suspicor pleraque in scientia tua palam contumelia adfici, aut propter invidiam, aut propter ingratitudinem. 337 Ægrotantes enim simul ut servantur, causam diis aut fortunæ attribuunt. 338 Plerique vero suæ naturæ hoc adscribentes, benefactorem odio habent, 339 & parum abest ut indigne ferant, si debitores esse putentur. 340 Sed & plerique artis ignorantiam in scipsis habentes, & imperiti existentes, id quod melius est, purgant. 341 Inter stupidos enim fiunt suffragia, 342 & neque ægroti attestari volunt, 343 neque ejusdem artis artifices testimonium præbere. 344 Invidia enim obstat. 345 Non autem inexpertus es tu talium nugarum: 346 imo probe scio, ob hæc te sæpe in memorabilibus adflictionibus accersitum fuisse, & neque

τίλω ἢ βασιλίλω φιλοτωθάσσονζω. 347 ἀτεκμὴς γὰρ ἐδεμία ἔστε γνῶσις ἔστε μαρτυρίη. 348 ἐπεμέδια δὲ λέγων τοῦτο. 349 καὶ μοι, Δαμαγήτε, τεοφαδὴς ἰὸς κατεφαίνετο, καὶ τὸν ωρότερον αὐτέω μορφὸν σκιλεκηφόρεον. 350 τὸ φημι, ὦ Δημόκριτε μεγαλόδοξε, μεγάλας γε τῶν σῶν ξενίων δωρεὰς ἐς Κῶ ἀποίσομαι. 351 πολλὴ γάρ με τῆς σοφίης θαυμασμὸς πεπλήρωκας. 352 ἀπονοστέω γὰρ σὺ κήρυξ ἀληθείης ἀνθρωπίνης φύσιν ἐξιχνεύσαντι καὶ νοήσαντι. 353 θεραπείαν δὲ λαβὼν τῆς ἐμῆς ἀμαθίης, ὡδὶ σεῦ ἀπαλλάσσομαι, τῆς ὥρης τέτο ἀπαιτέσης, καὶ τῆς σωματικῆς ἐπιμελείης. 354 αὔριον δὲ καὶ κῆ τὸ ἑξῆς σὺν τωτῷ χρηισόμεθα. 355 ἀνιστάμιον τᾶτα εἶπον. 356 καὶ ὃς ἐπιμετρέως ἠκολέθεῖ. 357 ὡσετελὲς δὲ ἦν τινι, ὅτε οἷσι ὁκόθεν, ἀπεδίδε τὰ βιβλία. 358 κἀγὼ ξυντονώτερον ἤπεζα καὶ ὡς τὰς ὁδὸς Ἀβδηρίτας ἐπὶ τῇ σκοπιῇ ἀναμένοντάς με, 359 ἄνδρες, ἔφαν, τὸ ὡς ἐμὲ πρεσβείης χάριες ὑμῖν πολλή. 360 Δημόκριτον γὰρ εἶδον, ἀνδρα σοφώτατον, 361 σωφρονίζειν ἀνθρώπες μέγιον δυνατώτατον. 362 ταῦτ' ἔχω σοι ὡς ὁ Δημόκριτος, Δαμαγήτε, φράζειν, γνησιώτατα πάνυ. 363 ἔρρωσο.

causam, aut invidiam, libenter derisisse. 347 Veritatis enim neque cognitio ulla est, neque ullum testimonium. 348 Hæc autem cum diceret, subridebat, 349 & mihi, ô Damagete, divina specie apparebat, & velut qui priorem suam formam exuisset. 350 Et ego: O magnifice Democrite, inquam, magna xenia & hospitalitatis tuæ munera, in Co mecum auferam. 351 Multa enim me sapientiæ admiratione implevisti. 352 Discedo enim veritatis tuæ præco, qui humanam naturam investigasti ac considerasti. 353 Quum autem mentis meæ medelam à te acceperim, abeo nunc, tempore hoc expetente, itemque corporis curatione. 354 Cras vero, & deinceps, hoc loco rursus conveniemus. 355 Atque hæc loquutus, surrexi. 356 Et ille paratus erat me sequi. 357 Cum vero quidam accederet, haud scio unde, tradebat ipsi libros. 358 Et ego concitatius festinavi, & ad Abderitas in specula me exspectantes: 359 Viri, inquam, pro legatione vestra ad me, magna sit vobis gratia. 360 Vidi enim Democritum virum sapientissimum, 361 qui solus potentissimus est homines prudentes facere. 362 Hæc habui Damagete, quæ de Democrite valde magna animi lætitia tibi recensere volui. 363 Vale.

Ιπποκράτης Κρατεύα χαίρειν. Hippocrates Crateuæ S.

Foesius sect. VIII. 10. 1278.

Ἐπίσταμαί σε ῥιζοτόμον ἄριστον, 327 ὦ ἑτᾶρε, καὶ ἀπὸ τέλε ἄσκησιν, καὶ ἀπὸ προγόνων κλέος. ὡς μηδὲν ἀποδεῖν σε δυνάμει ἢ προπάτορος Κρατεύα. 2 νῦν ἔν εἰ καὶ πόλε

Scio te, ô amice, optimum radicisecam esse, & propter tuam ipsius exercitationem, & propter progenitorum gloriam, adeo ut in hac facultate, Crateuæ proavo minime cedas. 2 Proinde nunc, si

πολε ἄλλοις, βοζανολόγησον, ὁκόσα τε ἢ ὁκοῖα δώιασιν. 3 ἀναγκαίη γὰρ ἐπίηλ. 4 καὶ ἀμφίπεμψαί μοι ταῦτα ἐπ' αὐδρα ὅλη πόλι ἰσοτάσιον Ἀβδηρίτῳ μᾶλλον, ἀλλὰ Δημόκριτον. 5 νοσέειν γάρ φασιν αὐτόν. 5 καὶ ἡμεῖς ἀρσιν καθαίρσιος μάλα χρήζειν, ἴνα μὴ μανίης ἐόντα. 7 μὴ χρησαίμεθα μᾶλλον ἢ οἷς τοῖς φαρμάκοις, 5 ὥστε ἢ πίπτσμεν. 8 ἀλλ' ὅμως εὐτρεπίζεσθαι χρὴ παντὶ τρόπῳ. 9 τὸ γὰρ χρῆμα τῶν βοζανέων θαυμαστὸν ἐν πολλάκις ἐθαύμασα. 10 ὡς ἢ τὴν τῶν ὅλων φύσιν τε καὶ διάταξιν. καὶ τὸ ἱερώτατον γῆς ἵδρυμα, 11 ἐξ ἧς ζῶα, καὶ φυτὰ, καὶ τροφαὶ, καὶ φάρμακα, καὶ τύχη, καὶ ὀλβιότης αὐτοῖς ἀναφύεται. 12 ἐδὲ γὰρ ἂν εἶχεν, οἷ ἐπὴν ἡ φιλαργυρίη. 13 ἀλλ' ἂν Ἀβδηρίτῃ μὲ 5 νῦν δέκα ταλάντοις ἐδελέαζον, αὐτὶ ἰητρὸν μισθωτὸν ἐλέγχοντες. 14 εἰ δ' ἐδώκασο, Κράτευα, τῆς 39 φιλαργυρίης τὴν πικρὴν ῥίζαν ἐκκόψαι, ὡς μηδὲν λείψανον αὐτῆς ἀφεῖναι, 15 ἂν ἰδίως ἐκαθήραμεν ἂν τῶν ἀνθρώπων μετὰ τῶν σωμάτων καὶ τὰς ψυχὰς νοσεούσας. 16 ἀλλὰ ταῦτα μὲν δύκαί. 17 σὺ δ' ἡμῖν τὰ πρεσὸν μάλιστα τὰς ὀρεινὰς καὶ ὑψηλόφρις βοτάνας ῥίζοτόμει. 18 στερεώτεραι γὰρ τῶν ὑδρηλοτέρων εἰσίν. 19 καὶ δερμύτεραι μᾶλλον, ἀμφὶ τὴν τῆς γῆς 10 πυκνότητα καὶ τὴν λεπτότητα τοῦ ἠέρος. 20 ὅτι γὰρ ἕλκεζιν, ἐμψυχρότερόν ἐστι. 21 πρόσηκε δ' ὅμως καὶ τὰς ὑδρηλὰς λίμνας ἑλίσσειν πεφυκάσας εὐθαλογῆσαι. καὶ τὰς ποταμίους, ἢ κρηνιπόδους, ἢ ποδακιπόδους παρ' ἡμῖν καλεομένας, ἃς δὴ ἀσθενέας καὶ ἀτόνους, καὶ γλυκυχύλους εἶναι πίσσομαι. 22 πάντα δ', ὁκόσα χυλοί

si unquam alias, herbas collige, quot & quales poteris: 3 urget enim neceſſitas: 4 atque has mihi tranſmitte, ad virum toti civitati comparandum, Abderitam quidem, verum Democritum. 5 Ægrotare enim ipſum dicunt, 6 & purgatione valde opus habere, ut qui inſania ſit correctus. 7 Non utemur fortaſſis medicamentis, quemadmodum etiam credo. 8 Attamen undiquaque inſtructum eſſe oportet. 9 At vero rem herbariam apud te ſæpe admiratus ſum, 10 quemadmodum etiam univerſorum naturam ac conſtitutionem, & ſacerrimum terræ fundamentum, 11 ex qua animalia, & plantæ, & alimenta, & medicamenta, & fortuna, & ipſæ divitiæ exoriuntur. 12 Neque enim alias haberet ubi conſiſteret Avaricia, 13 neque ſane Abderitæ nunc decem talentis inescaſſent me, pro medico mercenarium declarantes. 14 Si vero poſſis Crateua amaram avariciæ radicem exſcindere, ut nullæ ipſius reliquiæ reſtent: 15 probe ſcito, quod hominum una cum corporibus etiam animas ægrotantes purgaſſemus. 16 At hæc quidem vota ſunt. 17 Tu vero quod fieri poteſt, nobis montanas maxime & in altis collibus naſcentes herbas radicitus reſeca. 18 Sunt enim aquoſioribus ſolidiores 19 & acriores, propter terræ denſitatem, & aëris tenuitatem. 20 Nam quod attrahunt, frigidus eſt. 21 Conare tamen ut etiam de his quæ circa ſtagna naſcuntur, & de paluſtribus, & fluviatilibus, aut fontanis, flores colligas: quas ſane debiles, & exſolutas, ac dulcis ſucci eſſe ſcio. 22 Omnia autem medica-

χυλοί τε καὶ ὁποῖ ῥέοντες, ὧν ὑαλίνοις ἀγγείοισιν φερέσθωσαν. [23] ὁκόσα δ' αὖ φύλλα ἢ αὐθεα, ἢ ῥίζαι ἐν κώθωσι κρηνοῖσι "θεισφηκωμένοις. [24] "ὅκως μὴ διαπνοὰ ζόμενα τῆσι πνοῆσι ὑπολείπῃ τὸν [25] τόνον 'τῆς φαρμακείης, ὥστε ἐκλιποψυχῆσαι. [25] ἀλλ' αὐτὰ ἡμῖν ταῦτα πέμψον. [26] καὶ γὰρ ἡ ὥρη τὸ ἔτεος ἀρμόδιος· καὶ ἡ ἀνάγκη τῆς λεγομένης μανίης ἐπίκλ. [27] τέχνης μὲν γὰρ πάσης ἀλλότριον ἀπαρτιολή· [28] ἰητρικῆς δὲ καὶ πάνυ, ἐν ᾗ ψυχῆς κίνδυνος ἡ ὑπέρθεσις. [29] ψυχαὶ δ' ἐν τῶν θερμοπυρετῶν οἱ κομροί. ὧν ἡ παραφυλακὴ τὸ τέλος. [30] ἔλπομαι μὲν δὴ, ὑγιέα εἶναι τὸν Δημόκηδεα καὶ δίκα ἰήσιος. [41] εἰ δ' ἄρα τι σφάλμα φύσιος, ἢ κομρῆ, ἢ ἄλλης τινὸς αἰτίης γρύζοις. [20] [31] πολλὰ γὰρ ἡμέας 'ἐνητὲς ἐόντας λάθει, "ἅτε μὴ πάγχυ δ' [42] ἀτρεκίης σύντονόντας. [33] ἐπὶ τὸ ἄδηλον πᾶσαν χρὴ δυνάμιν ἠρτῆσθαι. [34] ἐν γὰρ δοκέεται ὁ κινδυνεύων, οἷς δυνάμεθα, [35] ἀλλ' ἐπιθυμεῖ καὶ ἃ μὴ δυνάμεθα. [36] καὶ σχεδὸν ὡς δύο στρατευόμεθα τέλεα, "τὸ μὲν αὖ [43] θρώπε, τὸ δὲ τέχνης, [37] ὧν τὸ μὲν ἄδηλον, τὸ δὲ τῇ ἐπιστήμῃ ὥρισται. [38] δεῖ δὲ ἐν ἀμφοτέροισι τυτέοισι καὶ τύχης. [39] "τὸ γὰρ [41] ἀτεκμαρτὸν ἐν τοῖς καθ' ἕρσις δ' ἀλλοδοξίης ἐόντων. [40] καὶ γὰρ καὶ συμφυσιοκακοῦσιν ὑφορώμεθα, [25] καὶ 'ξυμπεπλεγμένης φαρμακείης ὡς ἀγνοεομένου φύσιν στοχαζόμεθα. [42] ἡ γὰρ ἡ αὐτὴ καὶ μία φύσις ἁπάντων. [43] ἕτερον δ' αἰεὶ καὶ ὡυτῷ ὁμοιοῦται οἰκεῖοι. [44] "ἐνίοις δὲ τὸ πᾶν ἀπώ- [45] λεσε.

menta, quæ succi & liquoris fluidi sunt, in vitreis vasis ferantur: [23] quæ vero folia, aut flores, aut radices sunt, in fictilibus novis probe obturatis: [24] ut ne ventis perflata, medicamenti vigorem, velut in animi deliquium collapsa, amittant. [25] Cæterum statim nobis hæc mittito. [26] Nam & tempus anni congruum est, & necessitas 'dictæ insaniæ urget. [25] [27] Ab omni equidem arte aliena est res dilatio, [28] verum maxime à Medicina, in qua dilatio est animæ periculum. [29] Curationum vero animæ sunt temporum opportunitates, quarum observatio finis est. [30] Spero quidem sanum esse Democritum, etiam citra medelam. [31] Si vero aliquis error naturæ, aut temporis, aut alterius alicujus causæ contingat (32 multa enim nos, qui mortales sumus, latent, utpote non 'omnino per veritatem [30] corroboratos) [33] ad id quod obscurum est, omnem vim congregatam esse oportet. [34] Non enim contentus est is, qui in periculo versatur, his quæ possumus: [35] sed concupiscit etiam ea, quæ non possumus. [36] Et ferme semper ad duos fines militamus, alterum hominis, alterum artis. [37] Quorum alter obscurus est, alter scientiæ determinatus. [38] Opus est autem in utrisque his etiam fortuna. [39] Incerta enim est 'conjectura eorum, qui in [35] purgationibus caute procedunt. [40] Nam & stomachi adflictionem veremur, [41] & medicationis congruentiam, ad naturam ignotam conjectamus. [42] Non enim una & eadem est omnium natura, [43] & aliud semper sibiipsi decernens adsimilat ac familiare facit. [44] Aliquando vero totum perdit.

σε. 45 ἢ τῆς βοτάνας πολλὰ τῶν ἑρπετῶν " ἐνιοβόλησε, ἢ πεζαγόνῳ" τῇ σώῳ αὖρῃ, κάκωσιν αὐτ' ἀλεξήσιῳ αὐτοῖς παρεσπάσεν. 46 καὶ τάτε ἄγνοια ἔσῃ, εἰ μήτε ἄρα κηλὶς ἢ ἀπλῷ, ἢ ὀδμὴ ἠελώδης καὶ ἀσιὼς ἢ ῥυσμὸς ξύμβολον φανείη. 47 εἶθ' ἡ τέχνη ἀμὰ τὸ ξύμπλωμα τῆς τύχης τῆς κακῶς χρᾶται ἀφήκρεβε. 48 βεβαιότερα δ' αὖ ἀεὶ δι' ἐλλεβόρων καθάρσιες εἰσί, 49 ὡς ἐν Μελάμπες ἐπὶ τ' Προίτε θυγατέρων, καὶ Ἀνικυρεὺς ἐφ' Ἡρακλέες ἱστορέονται κεχρῆσθαι. 50 μὴ χρησώμεθα δὲ ἡμεῖς ἐπὶ Δημοκρέτεω μηδενὶ τέτων. 51 ἀλλὰ ῥᾳδίως κείνῳ τ' δραστικωτάτων, καὶ ἰητρικωτάτων φάρμακων" σοφίη τέλεον. 52 ἔρρωσο.

dit. 45 Sed & herbis multa reptilia venenum immittunt, & hiatu 46
ſuo internæ ipſarum teneritudini adflictionem pro 'auxilio in- 40
ſpirant. 46 Et hujus rei ignorantia erit, niſi ſane nota aliqua, aut macula, aut odor ferus & gravis, rei factæ indicationem fecerit. 47 Deinde ipſa ars, propter fortunæ caſum, à recte faciendi propoſito aberrat. 48 Stabiliores autem ſemper ſunt purgationes per veratrum, 49 quibus etiam Melampus in Prœti filiabus, & Anticyreus in Hercule uſi eſſe narrantur. 50 Minime vero utemur nos ullo aliquo ex his 'in 45
Democrito: 51 ſed contigerit opto illi ſapientia, efficaciſſimorum ac medicatiſſimorum pharmacorum finis. 52 Vale. 48

Δημόκριτος Ἱπποκράτει χαίρειν.

Democritus Hippocrati felicitatem.

Foeſius ſect. VIII. 19. 1285.

pag 533 Ἐπῆλθες ἡμῖν ὡς μεμηνόσιν, ὦ Ἱπποκράτες, ἐλλέβορον δώσων, πλῆθος ἀνοήτοις ἀνδράσι, παρ' οἷς ὁ πόνος τῆς ἀρετῆς μανίη κέκληται. 2 ἐνυγχάνομεν δ' ὅτε " καὶ 98
κόσμε μαθήσιος καὶ πολυγραφίης, ἐπὶ δ' ἄστρων θεσπίων ξυγγραφόντες. 3 " γνόντες δ' τὸν ἐπὶ τού- 99
τοις φύσιν, ὡς δύκαιρος κάρτα εἴη ἐπιδεδημιεργμένα, 4 ἐξ ὡς τὰ μανίης ἐξ' ἀφροσύνης κρίνεσθαι, 5 ἐμοῖ μὲν φύσιν ἐπιδόντας, 6 ἄφρονας δ' καὶ ἀπιδεὰς καὶ μεμηνότας κεῖνος ἐκάλεσας. 7 ὁκόσα γὰρ ἐνδαλμοῖς ἀμαυρόπτροις αὐτὰ τὸν ἀέρα πλάζει κενεὰς, 8 ἃ δὴ κόσμος ξυνορᾷται, 9 " δ' ἀμείδοντα τέ- 1009
τυχε, 10 ταῦτα νόος ἐμὸς, φύσιν ἐρευνήσας ἀτρεκέως, εἰς φῶς ἤγαγεν. 11 μάρτυρες δ' τετέων βίβλοι

Acceſſiſti ad nos velut inſa- IV
nos, ô Hippocrates, veratrum 76
nobis daturus, perſuaſus à viris pag
ſtolidis, apud quos labor virtu- 684
tis inſania judicatur. 2 Tunc autem de mundi diſpoſitione, & de polis ac aſtris cœleſtibus ſcribebamus. 3 Cum vero horum naturam cognoviſſes, quod omnia valde commode eſſent creata, 4 & 'quod procul ab inſania 5
ac deſipientia abeſſent: 5 meam quidem naturam laudaſti: 6 deſipientes autem & crudeles ac furioſos illos judicaſti. 7 Nam quæ ſimulachris per aërem vagantia nos decipiunt, 8 quæ ſane mundus eſſe comprehenduntur, 9 & viciſſitudinem habentia creata ſunt: 10 ea mens mea, naturam perſcrutata, vere in lucem produxit. 11 Cujus rei teſtes ſunt

βλοι ὑπ' ἐμοῖο γραφεῖσιν. [12] χρὴ δ' ὦν καὶ σὲ, ὦ Ἱπποκράτες," μὴ 101
τοιούτοισι προσιζάνειν ἀνδράσιν ξυνέρχεσθαι, καὶ ξυνομιλέειν, [13] " ὧν 102
νόος ἀκρόπολος καὶ ἀσίδιμος
ἀπόκειται. [14] εἰ γάρ τι πάθοις ὡς μεμιλωμένε μὲ ἐπόησας
ἂν ἐλλεβόρου, ἢ " πινυτὴ μανίη 103
αὖ ἐγεγόνει. [15] καὶ σέο τέχνην κατεμέμψατο, ὥσπερ αἰπόλῳ
ῥηξηκοπῆς μεγυημένῳ. [16] ἐλλεβόρου γὰρ ὑγιαίνειν μὲν δοθεὶς ἐπισκιεῖ ζάμενον. [17] μεμιλώσει δὲ κάρτα ὠφελεῖν εἰώθεν. [18] ἀνέλω γάρ, εἰ μὴ καταλήφεις με γράφοντα, [19] ὠκακειμένον δέ, ἢ χέδυν περιπατέοντα, [20] καὶ συστομιλέοντα ἐμαυτῷ, [21] ὁτὲ μὲν διχερμίνοντα, [22]
ὁτὲ δὲ μειδιῶντα ἐπὶ τοῖς ἐνοεμένοις ὑπ' ἐμοῖο, [23] καὶ πῆς
[25] συστομιλέεσθαι τῶν γνωρίμων " ἃ συσέχοντα, [24] ἐφιστάντα δέ 104
τὸν ζάμενον ἀκριβέως, [25] καὶ σκεπτόμενον ἐκπάγλως, [26] ἀνήθης εὖ, Δημόκριτον, κατὰ γεόφιον κείμενον ἐν τῶν ὀρεομένων, μανίης εἰκόνι ἐοικότα. [27] χρὴ δὴν τὸν ἰητρὸν μὴ μόνον ὄψει τὰ πάθεα κρίνειν, ἀλλὰ καὶ ῥυθμέας ἀναγκαίην. [28] " τάς τε ῥυθ- 105
μὸς ἀναγκαίην ὡς ἐπιτελέεσθαι. [29] καὶ πότερον ἄρχεσθαι τὸ πάθος, ἢ μεσοῦσθαι, ἢ λήγειν. [30] καὶ ζάμενον, [31] καὶ ὥρην, [32] καὶ ἡλικίην τοῦ κάμνοντος ἰητρεύειν τὸ πάθος, [33] ἐλομελίην τε σώματος
[34] νέου. [34] ἐκ γὰρ τούτεων ἁπάντων εὑρήσεις τὴν νόσον ῥηϊδίως. [35] ἀπέσταλκα δέ σοι τὸν περὶ μανίης λόγον. [36] ἔρρωσο.

libri à me conscripti. [12] Oportebat igitur te, ὦ Hippocrates, [10] cum viris ejusmodi moribus præditis minime congredi ac conversari, [13] quorum mens superficiaria & inconstans est. [14] Si enim ab illis persuasus: mihi, velut insano, veratrum bibendum dedisses, prudentia insania facta fuisset: [15] & artem tuam reprehendissent, velut quæ insaniæ fuisset causa. [16] Veratrum enim sanis datum, menti tenebras offundit. [17] Insanis autem valde prodesse consuevit. [18] Arbitror equidem, si non [11] deprehendisses me scribentem, [19] verum recumbentem, aut forte deambulantem, [20] & mecum colloquentem, [21] & nunc quidem indignantem, [22] nunc vero ridentem, ob ea, quæ mente revolvam, [23] & familiaribus me alloquentibus non attendentem, [24] sed cogitationi instantem, [25] & mirum in modum speculantem: [26] putasses sane Democritum, juxta oculorum judicium, ex his, quæ vidisses, insaniæ imaginem præ se ferre. [27] Oportet [12] igitur Medicum non solum [20] visu adfectiones judicare, sed etiam re ipsa: [28] & rythmos ac consonantias utplurimum indagare: [29] & utrum incipiat morbus, aut medium teneat aut desinat, perscrutari: [30] & differentia, [31] ac anni tempore [32] & ætate observata, adfectionem curare: [33] itemque totius corporis naturam considerare. [34] Ex his enim omnibus facile morbum invenies. [35] Porro remisi ad te de insania tractationem à te conscriptam. [36] Vale.

Ιπποκράτης Δημοκρίτῳ εὖ πράττειν.

Hippocrates Democrito felicitatem.

Foesius sect. VIII. 20. 1287.

Ιητρικῆς τέχνης, ὦ Δημόκριτε, καθ' ἡμᾶς καὶ ὑπὸ τῶν πολλῶν τῶν ἀνθρώπων ἐπαινέεται ἐπιμόνως. [2] θεοῖς δὲ πολλάκις ἀφανίζεται. [3] ἢν δὲ ἡ φύσις ἀντιβήσασα ἀπολέσῃ τὸν ἱεροσυλούμενον, [4] ἰητροὶ καθαιρέουσι, [5] παρέντες τὸ θεῖον. [6] καὶ ἔγωγε δοκέω πολέμιόν μοι μᾶλλον ἢ φίλον κεκληρῶσθαι τὸν τέχνιον. [7] ἐγὼ μὲν γὰρ ἰητρικῆς ἐς τέλος οὐκ ἀφίγμαι, [8] καίτοι ἤδη γηραλέος καὶ γεραιός· [9] ὁδὲ γὰρ οὐ τῆσδε εὑρετὴς Ἀσκληπιός. [10] ἀλλὰ καὶ αὐτὸς οὐ πολλοῖς διεφάνησε. καίτοι ἡμῖν αἱ τῶν ξυγγραφέων βίβλοι ἀπαραδεδώκασιν. [11] ἡ μὲν οὖν ἐπιστολὴ καθ' ἡμέας ἐπιστάλη ἐπιτηδέως καὶ τὰ φαρμακέια ἐλλεβόρου. [12] εἰσήχθη μὲν οὖν, ὦ Δημόκριτε, ὡς μεμηνότι ἐλλεβορίων, [13] ἐπεὶ καταμαντοσύνῃ, ὁκοῖός ποτ' εἶης. [14] ὡς δὲ συνῆλθον ἔγνων, ἐπὶ μὲν Διὶ παραφρονήσεως ἔργῳ, [15] ἀλλὰ μεγάλῃ δόξῃ δοκησιμούσῃ, [16] καὶ ἐμοὶ τὴν φύσιν ἐπῄνησα. [17] ἀρίστην τε φύσεως ἐμαυτῷ τὴν κατὰ κόσμον ἔκρινα. [18] τοὺς γὰρ εἰκαιογνώμους μὲν ἐμέμψατο μᾶλλον ὡς μεμηνότας. [19] φάρμακα γὰρ αὐτοῖ ἔχρηζον. [20] ἐπεὶ τοίνυν τὸ αὐτόματον ἡμέας εἰς τὸ αὐτὸ συνήγαγεν, [21] ὀρθῶς ποιήσεις ἐπιστέλλων ἡμῖν πυκνότερον, [22] καὶ μεταδιδοὺς τῶν σῶν γραφέων. [23] ἀπέσταλκα δέ σοι καὶ αὐτὸς τὰ περὶ τῶν ἐλλεβορισμῶν λόγον. [24] ἔρρωσο.

Artis Medicæ recta facta ô Democrite, plerique è vulgo hominum non omnino laudant, [2] verum Diis sæpe attribuunt. [3] Si vero natura reluctata perdiderit eum, qui curatur: [4] medicos reprehendunt, [5] numen prætereuntes. [6] Et ego sane mihi videor, majorem reprehensionem quam honorem artis me assequutum esse. [7] Ego enim ad finem Medicinæ non perveni, [8] etiamsi jam senex sim. [9] Neque enim ipsius inventor Æsculapius: [10] sed & ipse in multis à seipso dissensit, quemadmodum nobis scriptorum libri tradiderunt. [11] Proinde epistola à te ad nos missa, veratri medicinam reprehendebat. [12] Inductus equidem sum, ô Democrite, velut insanienti veratrum daturus, [13] non perscrutatus qualis quis tandem esses. [14] Ubi vero tecum congressus, cognovi non per Jovem desipientiæ opus, [15] sed ferme omni laude ac commendatione dignum, [16] valde laudavi naturam tuam, [17] optimumque naturæ ac mundi interpretem te judicavi. [18] Eos vero qui me induxerunt ad te, velut insanientes reprehendi. [19] Nam ipsi medicamento opus habebant. [20] Quandoquidem igitur casus nos in idem conjunxit, [21] recte feceris si ad nos frequentius literas dederis, [22] & libros à te conscriptos impertiveris. [23] Misi autem etiam ipse tibi de Veratri usu libellum. [24] Vale.

pag 534 τε, καθ' ἡμᾶς καὶ ὑπὸ τῶν πολλῶν τῶν ἀνθρώπων ἐπαινέεται ἐπιμόνως. [2] θεοῖς δὲ πολλάκις ἀφανίζεται. [3] ἢν δὲ ἡ φύσις ἀντιβήσασα ἀπολέσῃ τὸν ἱεροσυλούμενον, [4] ἰητροὶ καθαιρέουσι, [5] παρέντες τὸ θεῖον. [6] καὶ ἔγωγε δοκέω πολέμιόν μοι μᾶλλον ἢ φίλον κεκληρῶσθαι τὸν τέχνιον. [7] ἐγὼ μὲν γὰρ ἰητρικῆς ἐς τέλος οὐκ ἀφίγμαι, [8] καίτοι ἤδη γηραλέος καὶ γεραιός· [9] οὐδὲ γὰρ οὐ τῆσδε εὑρετὴς Ἀσκληπιός. [10] ἀλλὰ καὶ αὐτὸς οὐ πολλοῖς διεφάνησε. καίτοι ἡμῖν αἱ τῶν ξυγγραφέων βίβλοι ἀπαραδεδώκασιν. [11] ἡ μὲν οὖν ἐπιστολὴ καθ' ἡμέας ἐπιστάλη ἐπιτηδέως καὶ τὰ φαρμακέια ἐλλεβόρου. [12] εἰσήχθη μὲν οὖν, ὦ Δημόκριτε, ὡς μεμηνότι ἐλλεβορίων, [13] ἐπεὶ καταμαντοσύνῃ, ὁκοῖός ποτ' εἶης. [14] ὡς δὲ συνῆλθον ἔγνων, ἐπὶ μὲν Διὶ παραφρονήσεως ἔργῳ, [15] ἀλλὰ μεγάλῃ δόξῃ δοκησιμούσῃ, [16] καὶ ἐμοὶ τὴν φύσιν ἐπῄνησα. [17] ἀρίστην τε φύσεως ἐμαυτῷ τὴν κατὰ κόσμον ἔκρινα. [18] τοὺς γὰρ εἰκαιογνώμους μὲν ἐμέμψατο μᾶλλον ὡς μεμηνότας. [19] φάρμακα γὰρ αὐτοῖ ἔχρηζον. [20] ἐπεὶ τοίνυν τὸ αὐτόματον ἡμέας εἰς τὸ 11 αὐτὸ συνήγαγεν, [21] ὀρθῶς ποιήσεις ἐπιστέλλων ἡμῖν πυκνότερον, [22] καὶ μεταδιδοὺς τῶν σῶν γραφέων. [23] ἀπέσταλκα δέ σοι καὶ αὐτὸς τὰ περὶ τῶν ἐλλεβορισμῶν λόγον. [24] ἔρρωσο.

Ιπποκράτης

Ιπποκράτης Θεσσαλῷ τῷ υἱῷ. — Hippocrates Theſſalo filio.

Foeſius ſect. VIII. 21. 1288.

Ἰατρικὴν δὴ μελέτω σοι, ὦ παῖ, γεωμετρικῆς, καὶ ἀριθμήσεως. ἄκρως μὲν γὰρ μάνευσις καὶ τοῦ βίου σύγκλεῖ καὶ ἐπὶ πολλὰ χρήσιμον ἐς ἀνθρωπίνου μορίου ἐπιτέλεσιν· ἀλλὰ καὶ τῷ ψυχῇ ὀξυτέρου τε καὶ πλαγγεσέρου καὶ τὸ εὖ ἰητρικῇ ὀνήσθαι πᾶν ὅ, τι χρήζει. καὶ τοι ἡ μὲν τῆς γεωμετρίης ἰητρικὴ ἔστι πολυχρήμων τε καὶ πολυφόνος, καὶ πᾶν μᾶλλον ἀποδείξεως περαινομένη ἔστι χρησίμη ἐστὶ τε τὰς τῶν ὀστέων ἕδρας, καὶ τὴν λοιπὴν τῶν μελέων πᾶξιν. ἐς τὴν γὰρ τούτων πολυτρόπιον εὐπηγωστότερον. ἐμβολῇ τε ἄρθρων καὶ τῇ τῶν ὀστέων τῶν συμβεβλημένων ἀνατρίψει τε, καὶ ἐκτυπήσει, καὶ συνθέσει, καὶ ἐξαιρέσει, καὶ τῇ λοιπῇ θεραπείῃ χρῆσθαι, ἐάδιά, ὁκοῖόν τε χωλὸν ἔστι καὶ τὸ ἐκτὸς ἐξορθούμενον ὀστέον. ἡ δὲ τῆς ἀριθμήσεως τάξις ἐστὶ τε τὰς ἁρμονίδας, καὶ ἀλόγους τῶν πυρετῶν μεταστάσας, καὶ τὰς κρίσιας τῶν νοσεόντων, καὶ τῆς ἐν νόσοις ἀσφαλείης χρήσεται ἔσῃ. μάλα γὰρ σπανίως ἐν ἰητρικῇ τοιόνδε ἧπις σοι μέρεα τῆς ἐπιτάσιος καὶ τῆς ἀνέσιος, ὅταν ἀνίσα οἷα τὴν μοῖραν, ἀσύγκρητα παρέχεται χωλὰς ἀμεταλλάκτους. διὸ δὴ χρὴ ἐς δύναμιν ἀφικνέεσθαι τῆς τοιῆσδε ἐμπειρίης. ἔρρωσο.

Ad cognoſcendam Geometriam & Numerorum ſcientiam, mi fili, multum ſtudii adhibeto. Non enim ſolum vitam tuam illuſtrem, & ad multa commodam, in humanarum rerum ſtatu efficient: ſed etiam animam acutiorem & clariorem reddent, ad omnium, quorum uſus in medicina expetitur, utilitatem conſequendam. Etenim Geometriæ cognitio, quæ multiformis ac varia eſt, & omnia cum demonſtratione tranſigit, utilis erit & ad oſſium ſitus, & ad exarticulationes, & reliquum membrorum ordinem. Nam ad multiplicem horum adfectionem, & articulorum luxatorum repoſitione, & oſſium contritorum reſectione, & perforatione, & compoſitione, & exemptione, ac reliqua curatione, majore induſtria utetur quiſquis noverit qualis eſt locus, & quale eſt os, quod ex eo eluxatum eſt. At vero Numerorum ratio, & ad circuitus, & ad tranſmutationes febrium præter rationem ſitientes, & ad judicia ægrotantium, ac ſecuritatis in morbis, ſufficiens erit. Præclara enim res eſt, tale miniſterium in medicina habere, quod tibi partes intenſionis ac remiſſionis, cum ex parte inæquales fuerint, facile cognoſcibiles exhibet, citra erroiem. Quapropter ad hujuſmodi experientiæ facultatem pervenire ſedulo ſtude. Vale.

Ἐπῳδή. — Oratio

" Επῳδή. Oratio ad aram.

Foesius sect. VIII. 24. 1291.

pag 536 Ω πολλοὶ καὶ πολλῶν πολίων οἰκήτορες, οὐ ἀξίη μεγάλη γεγενότες, κοινὸν ὄνομα Θεσσαλοί· 2 πᾶσιν αὐθρώποισι πικρὴ αὐάγκη τὰ μεμοιρασμένα φέρειν. " καὶ περὶ μὲν γὰρ βιάζεσθαι, ἃ βέλπται. 3 " ἦ καὶ νῦν ἐγὼ εἴκων ξυὸ ἐμῇ γλυεῇ θαλὲς σέψας, ἐπ' ἀθηναίης βωμῷ ἱκέτης ἵδρυμαι, 4 πὶς ἐὼν χρὴ λέγειν τοῖς ἀγνοέουσιν. 5 Ιπποκράτης, ὦ ἄνδρες, ὁ ἰητρὸς 537 ὁ κῶος " ὁ ἄμὲ σεμνῆς καὶ καλῆς αὐτῆς ἐμὲ ἐωυτὸν καὶ παῖδας ὑμῖν ξυνίσημι. 6 γινώσκετε, ὦ πολῖται· καὶ γὰρ δὴ, ὦ ἄνδρες, οἰκεῖοι, οὐ οἷς, ὡς ἐιπεῖν ἀληθὲς, πολλοῖσιν ὑμέων καὶ πολίων ὑμετέρων γινώσκομαι, ὡς τύπῳ εἰπεῖν. 7 ἄνομα δ' ἰδὲης καὶ ἀφοστότερω κεχώρηκε. 8 " δὲ κεῖ σὶ τῦτο οὐ τίχυης ἐμῆς ὑγιείης τὲ καὶ ζωῆς αὐπον αὐθρώποισιν, ἄμεινον τοῖσι τῶν ὑμετέρῳ οἰκεῦσιν Ελλήνων, ἐξοὺς ὑμέων γινώσκομαι. 9 ἤδη δὲ, ὅπ ἐγὼ ὑπεμνα τὸ πλικῶτον πρῆγμα, ἔργω παρῶξαι ἐρέω. 10 ἀθηναῖοι, ὦ ἄνδρες Θεσσαλοὶ, κακῶς ἔξουσι χρεώμενοι μητρόπολιν ἡμετέρῳ Κῶ. 11 " οὐ δέλης μέρη ἀμείβεται, τὰ ἐλάσσονα ἀφ' ἀφόνων κλήσιν, ἰλόκηται ποιεύμενοι. 12 ἔπ ξυγγένεῖα αὐδεδόντες, ἢ ἐσιν αὐτέοις ἀπὸ Απόλλωνός τε καὶ Ηρακλέος, ἥπις ἐς αἴνιόν τε καὶ σάνιον τὰς κείνων παῖδας ἱκνέεται· 10 13 ἀὸ Ηρακλέης ' σὺν ἐργασιῶν εἴ- 163 νεκεν

O vos multi & multarum urbium habitatores, in magna dignitate constituti, communi nomine Thessali, [2] omnibus hominibus amara necessitas incumbit, ut quæ à fatis statuta sunt ferant. [Vi enim exsequitur quæ vult.] [3] Quapropter ego nunc cedens cum mea sobole, oleæ ramulis coronatus, ad Mineryæ aram supplex consisto. [4] Quis sim, ignorantibus dicere oportet. [5] Hippocrates, ô viri, Medicus Cous, non per piam & honestam causam, meipsum & liberos meos vobis commendo. [6] Cognoscitis me ô plebs. Nam profecto vos estis viri mihi familiares, inter quos, ut verum dicam, inter plerosque vestrum & in multis urbibus vestris cognitus sum, ut in summa dicam. [7] At vero nomen meum longe ulterius, quam formæ meæ aspectus, processit. [8] Atque hæc causa ex arte mea sanitatis ac vitæ, ortum habuisse videtur, quod non solum hominibus vestram regionem habitantibus, sed etiam multis Græcis vobis vicinis cognitus sum. [9] Jam vero qua de causa tantum negocium opere peragendum adsumpsi, referam. [10] Athenienses male habebunt, ô viri Thessali, qui Metropolim ac patriam nostram Co devastantes, [11] in servitutem redigunt ea, quæ libera sunt ex progenitorum adquisitione, privatim sibi parta facientes: [12] neque cognationem reveriti, quæ ipsis est ab Apolline & Hercule, quæ sane ad Ænium & Sunium filios illorum pervenit: [13] neque

pag 536 IV 83 pag 689 5 10 15

νεκεν [μνήμιλω ἐς] νόον βαλόμβροι, ὡς ὁ κοινὸς ὑμῖν τε καὶ ἡμῖν ὀρθῶς ποιέων θεὸς ἐς ἐκείνους κατέθετο. [14] ὑμεῖς τε ἀλλὰ καὶ θεῶν Διὸς ἱκετείῃ καὶ θεῶν ὁμογνίων ἐξέλθετε, [15] ἀμυνάσθε, [16] ἐλευθερώσατε, τῆς ἰδίης φιλοθαμίης μηδὲν ἐλλείποντες.

neque Herculis malorum domitoris beneficia mente recolunt, quæ ille communis & vobis & nobis bene faciens Deus, in illos contulit. [14] Et vos per Jovem supplicationibus colendum, & per cognatos deos, egredimini, [15] vindicate, [16] liberate, priæ virtutis memores, & nihil ad gloriam vestram spectans intermittentes.

Ψήφισμα Αθωναίων.

Decretum Athenienſium.

Foesius sect. VIII. 24. 1290.

pag 536 Εδοξε τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ τῶν Αθωναίων. [2] ἐπειδὴ Ιπποκράτης Κῶος ἰατρὸς ὑπάρχων ἐκ γενετῆς ἀπὸ Ασκληπιοῦ, [3] μεγάλων εὐνοίαν μετὰ σωτηρίας συνέδεσε τοῖς ἕλλησι, [4] ὅτε καὶ λοιμοῦ ἰόντος ἀπὸ τῆς βαρβάρων ἐπὶ τὴν ἑλλάδα, [5] καὶ τόπους ἀποδείλας τοὺς ἑαυτοῦ μαθητὰς παρήγγειλε, πῖ χρὴ θεραπείαις χρωμένους ἀσφαλῶς διαφυλάξαι τὸ ἐπόνημα λοιμοῦ· [6] ὅπως τε ἰητρικὴ δοθείσα τοῖς ἕλλησι ἀσφαλῶς σώζῃ τοὺς κάμνοντας αὐτῶν· παρεδώκει ὃ συγγράψας ἀκριβῶς τὰ περὶ τὴν ἰητρικῆς τέχνης, πολλοὺς [31] βαλόμενος τοὺς σοφοὺς ὑπάρχειν ἰητρούς. [8] τοῦτο θωμῶν βασιλέως μεθαρμοσάμενος αὐτὸν ἐπὶ πολλῇ τιμῇ καὶ αὐτὸν ἴσως δώροις, ἐφ' οἷς αὐ αὐτὸς Ιπποκράτης αἱρῇ), [9] ὑπερείδε τὰς ὑποσχέσεις βαρβάρου, ὅτι πολέμιος καὶ κοινὸς ἐχθρὸς ὑπῆρχε τοῖς ἕλλησι· [10] ὅπως ἂν ὁ δῆμος Αθωναίων φανερὸν ποιήσῃ τὸ χρήσιμον καὶ πᾶσιν ὑπὲρ τῶν ἑλλήνων, [11] καὶ ἵνα χάριν ἀποδῷ πρέπουσαν Ιπποκράτει ὑπὲρ τῶν εὐεργετημάτων, [12] δεδόχθαι τῷ δήμῳ μυῆσαι αὐτὸν [40] τὰ μυστήρια τὰ μεγάλα δημοσίᾳ, καθά-

Viſum eſt ac decretum Senatui & populo Athenienſium. [2] Quandoquidem Hippocrates Cous Medicus, & ab Æſculapio originem ducens, [3] magnam benevolentiam una cum ſalute Græcis oſtendit, [4] quando etiam peſte à Barbaris in Græciam proficiſcente, [5] diſcipulis ſuis ad locos dimiſſis, indicavit: quibus medelis uti oporteat, & accedentem peſtem ſecure effugere, [6] quo medicina Græcis data, ipſorum ægrotos tuto ſervaret. [7] Sed & ſcripta ſua de Arte medica exacta edidit, multos eſſe volens Medicos qui ſervare poſſent. [8] Et Perſarum rege ipſum accerſente, & honores optimatibus Perſarum æquales promittente, & dona quæcunque tandem ipſe Hippocrates vellet offerente, [9] Barbari promiſſiones contempſit, eo quod hoſtis & communis inimicus Græcis eſſet. [10] Quo igitur appareat, populum Athenienſium ſemper ea, quæ utilia ſunt Græcis, conſultare: [11] & ut gratiam condignam Hippocrati pro benefactis referat: [12] Viſum eſt populo, ipſum publice magnis myſteriis initiare, quemadmodum Herculem

καθάπερ ἡρακλέα τὸν διός, [13] καὶ στεφανῶσαι αὐτὸν στέφανι χρυσῷ ἀπὸ χρυσῶν χιλίων. [14] ἀναγορεῦσαί τε τὸν στέφανον παναθηναίοις τοῖς μεγάλοις ἐν τῷ ἀγῶνι τῷ γυμνικῷ, [15] καὶ ἐξεῖναι πᾶσι κόων παισὶν ἐφηβοῦσιν ἐν Ἀθήναις," καθάπερ Ἀθηναίων. [16] ἐπιδῆμησε ἡ πατρὶς αὐτῶν ἄνδρα τοιοῦτον ἐγέννησεν. [17] εἶναι δὲ Ἱπποκράτει καὶ πολιτείαν καὶ σίτησιν ἐν πρυτανείῳ δι' βίου.

lem filium Jovis: [13] & coronare ipsum corona aurea mille aureorum: [14] & ipsam coronam Quinquatriis magnis Minervæ festis, in certamine gymnico per præconem proclamare. [15] Et licere omnibus Coorum liberis, ut Athenis pubescant, quemadmodum liberi Athenienſium: [16] quandoquidem patria ipsorum hujusmodi virum genuit. [17] Esse vero Hippocrati, & vitam, & victum provisum in Prytaneo per omnem vitam.

"Πρεσβυτικὸς Θεσσαλοῦ Ἱπποκράτους ὑιοῦ. 164

Oratio Thessali filii Hippocratis.

Foesius sect. VIII. 25. 1291.

pag 537 Προσήκειν ἡγέομαι, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸν καθεστῶτα ἐν ὑμῖν καὶ μὴ γινωσκόμενον ὑπὸ τοῦ πολλοῦ ὄχλου δηλῶσαι μὲν, ὅστις, καὶ ὅθεν ἐστί· μετὰ δὲ ταῦτα τὰ ἄλλα λόγου ἅπτεσθαι. [2] ἐμοὶ μὲν πατὴρ, Ἱπποκράτης. ὃν ὑμεῖς γινώσκετε ὡς ἰητρικῆς ἡλίκου δυνάμεως ἔχει. [3] ὄνομα δὲ Θεσσαλός. γινώσκομαι δὲ καὶ ἐγὼ, ὡς καὶ ὀλίγοις τοῖσιν ὑστάτοις ὑμῖν, ἐόντι ὀλίγῳ. [4] πατρὶς δέ μοι Κῶς. ὡς δ' ὅπως ὑμῖν οἰκείη ἐστὶν ἐξ ἀρχαίων, ἕτεροι ἐρέουσιν, οἵ περ ἱστορίην ἐξηγήσασθαι δυνατώτεροι. [5] ἦλθον δὲ πεμφθεὶς ὑπὸ τοῦ πατρὸς, πατρικὰς ἔχων εὐεργεσίας εἰπεῖν πρὸς ὑμέων εἰς ὑμᾶς μεγίστας. [6] τὰ μὲν πάνυ παλαιὰ ἐπὶ τὸ πρόσθεν, κοινὰ ἐς ἅπαντας τοὺς ἀμφικτίονας, ὧν ὑμεῖς σμικρὸν μοῖραν. [7] τὰ δὲ ἑτέρου ἐπὶ μείζω ταύτης," καὶ διὰ μακρηγορίης ἐς ἐλάσσω τὰς πολέας. καὶ αὖτα μὲν φανήσεται τοῦ πάλαι καὶ τῶν προγόνων τῶν ἐμέων ἐόντα. [8] ἡ δὲ τρίτη τοῦ πατρὸς ἰδίη.

Convenire arbitror, Viri Athenienſes, conſtitutum apud vos, qui non omni multitudini cognitus est, primum indicare, quis sit, & unde sit: postea vero reliquam orationem persequi. [2] Mihi equidem pater est Hippocrates: qui quantam in Medicina facultatem habeat, vos novistis. [3] Nomen autem est Thessalus. Cognitus vero & ego sum non in postremis, neque paucis vestrum. [4] Patria vero est mihi Cos: quæ quomodo vobis cognata sit ab antiquo, alii dicunt, qui in recensenda historia sunt præstantiores. [5] Veni autem missus à patre, quatuor beneficia à nobis in vos collata prolaturus. [6] Primum quidem vetus quoddam, tempore progenitorum nostrorum, commune in omnes Amphictyonas, quorum vos non minima pars est. [7] Alterum vero illo adhuc majus, & ad pluri- mos Græcorum progressum. Atque hæc quidem urbis, & progenitorum meorum esse apparebunt. [8] Tertium autem patris proprium

IV 8; pag 69.

5

10

15

20

ἰδίᾳ. καὶ τηλικαύτη, ὅσον εἰς αὐτὴν
ἐθεὶς ὑμῖν τε καὶ πολλοῖς Ἑλλήνων κατέθετο. 9 ἡ δ' ὑστάτη τῶν τεσσάρων κοινὴ τῷ παιδὶ καὶ ἐμοί. καὶ οὐκ ἐπ' ἐς πλείονας, ἀλλ' εἰς ὑμᾶς αὐτὰς δικνεῖται. 10 ἢ, ὥσπερ ἐμοὶ πρὸς τὰς προτέρας εὐεργεσίας, μικρὰ ἂν φανείη· ὥσπερ δὲ ἑτέρων χαλεπῶς μετεσχημένη, μεγάλη. 11 αἱ μὲν δὴ εὐεργεσίαι τοιαῦται ἔπος ἔχειν, ὡς ἔφην εἶναι, ὡς σαφέστατα εἰπεῖν. δεῖ δὲ μὴ μᾶλλον φάναι, ἀλλὰ καὶ ἀποδεῖξαι, ὡς ἐσὶν ἀληθές. 12 ἄρχω οὖν τοῦ λόγου " τῶν ἀρχῶν τὰ 166 ὑπάρχοντα ποιήσομαι. 13 τὰ δὲ 167 ' ἀρχαιότατα προτέρα λέξω, " ἃ οἷς τιχὸν αὖ με καταγελάσετε μακρότερα καὶ " μυθωδέστερα εἰ- 168 πεῖν. 14 πρῶτα δὲ πῶς ἀρχαῖον λέγεσθαι. 15 ὦ γὰρ ὁ χρόνος ὅτ' ὦ Κέλτοι ἔθνος. 16 ἐώκεσαν μὲν τότε τὸ Πυθικὸν ἱερόν. 17 γῶν δ' εἶχον, ἣ νῦν τῷ Ἀπόλλωνι καθίερωται. 18 καλέεται δὲ τὸ μὲν κέλτικον πεδίον, ὦ Λοκροὶ πυροικέουσι, " καὶ ὦ Μέλαινα 169 προσῴκισε. 19 τὸ δὲ κίρφιον ὄρος, ὦ Φωκέες προσάκουσι. 20 ὅτι δὲ οἱ κέλτικοι χρυσοῦχοι τότε πολλοὶ καὶ ἰσχυροὶ καὶ πλούσιοι, τοῖς ἀγαθοῖς ἐπὶ κακῷ ἐχρήσαντο. 21 ἐξυβρίσαντες γὰρ πολλὰ δεινὰ καὶ προφάσεις πρόσχημα ἱεραπυλῶν, 22 εἰς τὸν θεὸν ἀσεβήσαντες, 23 Δελφοὺς καταδουλώσαμενοι, 24 προσοίκους λυμαινόμενοι, 25 " γεωργοὺς συλέοντες, 26 γυ- 170 ναῖκας δὲ καὶ παῖδας ἀγινέοντες, καὶ εἰς τὰ σώματα ἐξυβρίζοντες. 27 αὐθ' ὧν ἀμφικτύονες ὀργισθέντες καὶ στρατεύματα ἐς τὴν γῆν ἐμβαλόντες αὐτῶν, " καὶ 171 μάχῃ

proprium est, & tantum, quantum nemo unus vir, & vobis & multis Græcis contulit. 9 Postremum vero ex quatuor commune est patris & meum, & quod non ad plures, sed ad vos ipsos pervenit. 10 Quod quidem priorum beneficiorum comparatione exiguum videri poterit: verum ad aliorum beneficia collatum, magnum est. 11 Et sane hujusmodi beneficia sic se habent, quemadmodum esse dixi, ut summatim dicam. Oportet autem non solum dicere, sed etiam demonstrare quod vera sunt. 12 Principium igitur sermonis, ipsum ministeriorum nostrorum principium faciam. 13 Vetustissima vero primum referam: in quibus fortassis longiora ac altius repetita me dicere deprehenderitis. 14 At quisque vetus dici ' expetit. 15 Erat enim tempus quando Crisæa gens erat, 16 & habitabat quidem circa Pythicum templum: 17 terram vero habebat, quæ sane tunc Apollini consecrata est. 18 Appellatur autem Crisæus quidem campus, juxta quem Locri habitant, & cui Melæna adsunt: 19 Cirrhæus vero mons, cui Phocenses adjacent. 20 Hi porro Crisæi cum essent aliquando populosi, & fortes, & opulenti, his bonis ad malum usi sunt. 21 Per insolentiam enim ' multa horrenda ac iniqua facta perpetrarunt, 22 in deum impietatem exercentes, 23 Delphos in servitutem redigentes, 24 vicinos deprædantes, 25 agricolas spoliantes, 26 uxores ac liberos abducentes, & corpora ipsorum constuprantes. 27 Qua de causa Amphictyones ira commoti, & exercitu in terram ipsorum in-

ducto,

μάχη νικήσαντες, τῷ χώρῳ ἐδήωσαν, καὶ τὰς πόλιας ἐπόρθησαν. [28] ἔνθα πολλὰ καὶ αὐόσια ποιήσαντες, [40] ἀσεβείας ἀπλήτους, καὶ ἃ μείω, ὧν ἔπραξαν, τίνοντες. [29] μακαριστοὶ δ' ἦσαν αὐτέων οἱ ἐν χερσὶ τελευτήσαντες. [30] δεύτεροι δὲ οἱ δορυάλωτοι χθούμοι, οἵ τε ἐς ἑτέρην χώρην καὶ πόλιας ἐπερασάθησαν. [31] τὰ γὰρ σφέτερα κακὰ οὐκ εἶχον ἐν ὀφθαλμοῖς. [32] οἱ δὲ αὖτε μένοντες τῶν αἰχμαλώτων ἀτυχέστεροι ἦσαν, [33] ὅσοι οἰκίζοντο ἐν χώρῃ τῇ ἑωυτῶν ξὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις, ἀγρούς τε καὶ ἄστεα πυρὶ καιόμενα ἐλεώρων. [24] ἔπι δὲ τούτοισι κάκιον δὴ ἦεν οἱ ἐν τοῖς τείχεσι διαφθειρόμενοι, ὁκόσα τῶν εἰρημένων κακῶν, ἃ μὲν ἔβλεπον, ἃ δ' ἐπυνθάνοντο, πολλῷ ἀκούοντες τῶν ἀληθέων. [35] ὥστε χάρις τις ἔβαζε. [36] καὶ δὴ καὶ ἐλπίδας σωτηρίης εἶχον. [37] ἦν δὲ σφι πόλις ἔσχατος τότε καὶ τόπῳ μεγίστη, ὅκου νῦν ὁ ἱππικὸς ἀγὼν πέλεται. [38] ἧς τὰ τείχη ἐπισκοπάζοντο, καὶ τοὺς ἐκ τῶν ἄλλων πόλεων διαφθύγοντας ἐδέχοντο. [39] τὰ δὲ ἀχρεῖα ἐξέβαλον, καὶ τὰ ἀναγκαῖα ἐσκομίζοντο καὶ διενοήθησαν τὸ μὲν ἐλπίσαντες μήτε ἐφ' ὧν μάχῃ τῷ πόλιν αἱρεθῆναι, μήτε καθ' μῆκος χρόνου. [41] οἱ δ' ἀμφικτύονες τὰ ἄλλα τε καθεῖλον, καὶ ἐπὶ ταύτῃ τῇ πόλει φρούριον ποιησάμενοι, καὶ ἐς πολιορκίην σκευάσαντες τὸ ἄλλο στράτευμα, καὶ πόλιας ἀφῆκαν. [42] προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου, καὶ λιμὸς ἐς τὸ στρατόπεδον ἐμπεσόντος, καὶ τὸ στρατιωτῶν νοσεόντων, πολλῶν δὴ καὶ ἀποθνησκόντων, [43] τῶν δὴ καὶ ἀπολιπόντων τὸ

ducto, & ipsis pugna devictis, regionem devastarunt, & urbes expugnarunt.[28] Ubi sane illi, qui multa & impia ' perpetrarunt, [30] misere accepti sunt, non minores pœnas persolventes, quam ipsi aliis intulerant.[29] Felicissimi vero ex ipsis fuerunt, qui intra manus hostium perierunt.[30] Secundo loco, qui manu capti sunt, & qui ad aliam regionem ac urbes transiverunt. [31] Sua enim mala ob oculos non habuerunt. [32] Qui vero ex captivis isthic manserunt, infelicissimi fuerunt, [33] quicunque in sua ipsorum regione torquebantur. Nam cum uxoribus & liberis, ' agros & urbes igni tradi videbant. [34] His vero adhuc pejus degebant hi, qui intra mœnia perseverabant, quando relata mala partim videbant, partim percunctabantur, plura veris audientes.[35] Sic enim fieri solet. [36] Et sane malam salutis spem habebant. [37] Erat autem ipsis urbs prope hunc locum maxima, ubi nunc certamen equestre peragitur : [38] cujus muros exstruxerant, & eos qui ex aliis urbibus transfugerant, ' exceperant. [39] Inutilia vero ejecerant, & necessaria importaverant. Et cogitabant obsidionem sustinere, [40] bona spe præditi, neque manuum pugna, neque longi temporis obsidione, urbem capi posse. [41] At vero Amphictyones, tum alia devastarunt, tum ad hanc urbem præsidio constructo, & ad expugnationem præparato, reliquum exercitum per urbes dimiserunt. [42] Temporis autem progressu, cum pestis in exercitum illapsa esset, & milites ' ægrotarent : quidam vero etiam morerentur : [43] alii vero, propter

τὸ φρέαρ ἐπὶ τῷ νόσῳ, οἱ ἀμφικλύονες ἐπαρήσοντο. καὶ ἄλλοι ἄλλα ἐβουλεύοντο. 44 φιλεῖ δὲ τὰ κοινὰ ἔτως πως γίνεσθαι. 45 τέλος δὲ ἀγανακτέοντες τῷ πάθει, " καὶ ἀπογνόσι μαχησόμενοι, 174 τῷ θεῷ ἐπέτρεψαν. καὶ ἤροντο ὅ, τι χρὴ ποιεῖν. 46 ὁ δὲ ἐκέλευσε πολεμεῖν, καὶ ὑπισχνεῖτο κρατήσειν, ἢν ἐς Κῶ ἐλθόντες ἐλάφῳ κριθῆναι, " ἐς ἐπικουρίην ἀγάγωσι 175 τὴν ξυὺ χρυσῷ, ἀσύλητοι, 47 ὡς μὴ πρότερον οἱ κέλσιοι ἐν τῷ ἀδύτῳ τὸν τρίποδα συλήσωσιν. εἰ δὲ μὴ, ' τὴν πόλιν ἔχ' ἀλώσεσθαι. 48 οἱ δὲ τοῦτα ἀκούσαντες καὶ ἐλθόντες ἐς Κῶ τὰ μαντευθέντα ἀπήγγελλον. 49 ἀπορούντων δὲ τῶν κώων, καὶ ἀγνοούντων τὸ ἀπομάντευμα, 50 ἀνέστη ἀνὴρ, γένει μὲν Ἀσκληπιάδης, πρόγονον δὲ ἡμέτερον, ἰητρὸς δὲ ἐλλίων κράτιστον ὁμολογέεται τῶν τότε. 51 ὄνομα οἱ ἦν Νεβρός, ὃς ἧς ὀνομάζειν ἔφη θέσφατον ἥκειν πρὸς ἑωυτόν. 52 εἶπε δ ὁ θεὸς ὕτως παραινέσειν ὑμῖν, ἐλθόντας ἐς Κῶ, ἐλάφῳ πεῖσαι ἐς ἐπικουρίην ἀγαγεῖν. 53 κῶες μὲν γὰρ αὐτοι. τοὶ δὲ ἐλάφων ἔκγονα, νεβροὶ καλέονται. νεβρὸς δὲ μοι ὄνομα. 54 ἐπικουρίη δ' εἰ ἄλλη τις πρότερα γένοιτο γρηστοτέρα θεοπρόπῳ νοσεούσι ἰητρῷ ; 55 καὶ μὲν τότε οὐδὲ ἐγώμην ὁ δοκέω, ὅτι τὸς τοσοῦτον ἐλλίων ὅλως ὑπερέχοντας ἐς Κῶ προελθόντας ἔπεισεν ὁ θεὸς νόμισμα χρυσοῦν αἰτῆσαι. 56 ἀλλὰ τοῦτο τὸ θέσφατον ἐς τὸν ἐμὸν οἶκον ἔρχεται. 57 χρυσὸς γάρ μοι κεκλέαται ἀρένων πάντων ὁ νεώτατος. 58 " ἔστι 176 δὲ πάντα καὶ ἐδέη, καὶ ἐς ψυχὴν,

pter morbum, præsidium reliquissent, Amphictyones turbabantur. Et alii alia consultabant. 44 Solet autem in rebus communibus sic fere fieri. 45 Tandem vero adflictionem molestæ ferentes, & de bello desperantes, Deo rem commiserunt: & quid facere oporteret, interrogarunt. 46 Ille vero bellum gerere jussit, & victores fore promittebat, si ad Co profecti, cervi 'filium in auxilium adducerent, cum auro: atque hoc festinabundi, 47 ut ne Crisæi prius in adyto tripodem deprædarentur: Sin minus, urbem capi non posse. 48 Ipse vero, his auditis, & ad Co profecti, oraculum proposuerunt. 49 Cum autem Coi dubitarent, & oraculum non intelligerent: 50 surrexit vir genere quidem Asclepiades, progenitor autem noster: Medicus vero Græcorum ejus temporis omnium confessione optimus, 51 'nomen autem ipsi erat Nebrus: qui oraculum dicere inquit, ut ad seipsum venirent. 52 Nam Deus, inquit, admonuit vos, ut profecti ad Co, cervi filium in auxilium adducatis. 53 Cos equidem hæc est. Cervorum autem filii Nebri appellantur: hoc est hinnuli. Nebrus autem est mihi nomen. 54 Quod vero aliud auxilium potius contigerit exercitui ægrotanti, quam Medicus? 55 Et profecto non videtur mihi id consequens esse, quod ' in tantum divitiis Græcos omnes superantes, deus ad Co proficisci jusserit, & aureum numisma petere. 56 Verum hoc oraculum in meam domum progreditur. 57 Chrysos enim [hoc est aurum] vocatur masculus meus filius natu minimus. 58 Est autem omnino,

χλὼ, ὄρεστη, ὥσπερ θεὸς λέγει. Δι' ἃ πάντων ' τῶν πολιτῶν. 59 ἐγὼ μὲν ἔν εἰ μὴ ὑμῖν ἄλλο δοκεῖ αὐτός τε εἶμι, καὶ τὸν πεῖσμα ἄξω, " πεντηκόντορον πληρώσας τοῖς ἐμοῖς πλίσμασιν, ὑπηρεσίας τε ἰητρικὰς καὶ πολεμικὰς, ἵνα ἐς ἀμφότερα βοηθῶμεν. 60 ὁ μὲν εἶπε, τοῖς δὲ ἔδοξεν. " οἱ δὲ ἀπεστάλησαν. 61 στωμύλος δὲ ὁ νεῦρος ἦν· καὶ κολυδάνιον ἄνδρα, παρ' ἑωυτέω τρεφόμενον· ὑπὲρ οὗ τοῦτο αὐτὸ λόγον δηλώσω, ὅταν ἡ χρῆσις ἔλθῃ. 62 ὅτε δ' ἦν ἀφίκοντο ἔτοι οἱ ἄνδρες, ἐς τὸ στρατόπεδον ἐπετελεῖτο, ὁ θεὸς ἐχαιρεν. 63 οἵ τε γὰρ θάνατοι τῶν στρατιωτῶν ἔληξαν. 64 καὶ θείη τύχη ἵππος τὸ οὐρυλόχου, ὃς ἡγεῖτο τοῦ πολέμου, θεσσαλὸς ἐὼν, καὶ ἄνωθεν ἐξ ἡρακλειδέων, 65 κρόσσωνι τὸν σωλῆνα τῇ ὁδῷ, δι' οὗ τὸ ὕδωρ ἤγετο ἐς τὸ τεῖχος, " ὁκότε δὴ κονίεσθαι ἤθελεν, 66 νεῦρος φαρμάκοισιν ἐμίλυε τὸ ὕδωρ. 67 ἔνθεν αἱ κοιλίαι τῶν κρεσσόνων ἐφθάρησαν. 68 καὶ μεγάλα δή τι ξυνεβάλετο ὡς τὸ ἁλῶναι τὴν πόλιν. 69 καὶ σὺν τούτῳ αἱ γνῶμαι ἐπήρθησαν τῶν πολιορκεόντων, ὡς τοῦτο ἐπικρέον τοῦ ἤδη ' σαφῶς. 70 ὡς δὲ σόλας ποιδυμένων, καὶ ἆθλα προτιθέντων τοῖς πρώτοις ἐπὶ τὸ τεῖχος " ἀναβήσονται, ὁ ἀγὼν ἦν ὁ κορυφαιότατος. ἡ πόλις ἁρέτο. 71 ἀνέβη γὰρ πρῶτος ἐπὶ τὸ τεῖχος χρυσὸς, καὶ κατέλαβε τὸν πύργον. 72 ξυνέπιτο δὲ αὐτέω ὁπαδὸς ξυναμύζων ὁ ἀνὴρ ὁ κολυδάνιος, τὸν ἔπρεπε λέξαι. 73 ὁ μὲν χρυσὸς δόρατι πληγεὶς, ἔπεσε, κατ' ἄκρου ἐκ τοῦ πύργου, ὑπὸ μεριμνέων, τὸ

nino, & corporis ſpecie, & animi virtute, quantum patri dicere licet, inter omnes cives præcellens. 59 Ego quidem igitur, niſi vobis aliud videatur, & ipſe proficiſcar, ' & filium mecum adducam, nave quæ quinquaginta remis agatur, inſtructa meis ſumptibus, & miniſteriis medicis ac bellicis referta, quo in utranque partem auxilium feramus. 60 Et hic quidem dixit: illi vero approbaverunt, qui miſſi fuerunt. 61 At Nebrus hic etiam virum Calydonium apud ſe educatum, in navem adſumpſit: de quo ſtatim, ubi res tulerit, dicemus. 62 Cum igitur perveniſſent hi viri ad caſtra, Deus ' gaudebat. 63 Nam & mortes militum ceſſabant, 64 & cum divina fortuna equus Eurylochi (qui belli dux erat, Theſſalus genere, & ex Heraclidis ortum ducens) 65 canalem, per quem aqua in urbem ducebatur, ungula percuſſiſſet, ubi in pulvere volutari voluiſſet: 66 Nebrus aquam medicamentis infecit, 67 unde ventres Criſæorum corrupti ſunt: 68 & ſane multum contulit ad hoc ut civitas caperetur. 69 Atque hinc jam animi obſidentium ' elati ſunt, velut Deo jam manifeſte auxilium ferente. 70 Cum autem impetus faceret, & præmia proponerent his qui primi muros conſcendiſſent: certamen erat fortiſſimum, & urbs capiebatur. 71 Primus enim muros conſcendit Chryſus, & turrim occupavit. 72 Sequebatur autem ipſum eveſtigio vir ille Calydonius, ſub communi ſcuto auxilium ferens, de quo antea dixi. 73 Et Chryſus quidem haſta percuſſus cecidit ex ſumma turri, ' per-

cuſſus

λύκε οἷς ἀδελφεῦ, 74 " ὃς ἀπέθανεν λοιδορηθείς, ὅτε ἦλθεν εἰς τὸ ἄδυτον τὸν Τρίποδα συλήσων. 75 ἡ οἵ δὲ πόλις ἔτως ἦλω. 76 ἢ, τε τῷ νεβρῷ ἐπικρίσει σὺν χρυσῷ ὀρθῶς ἀπεκρίνατο, καὶ καθὼς τὰ ἰατρικὰ καὶ καθὼς τὰ πολεμικά. 77 ὅ, τε θεὸς ἠλήθευσεν, καὶ ἃ ὑπέσχετο ἐποίησεν. 78 ἐφ' οἷς οἱ ἀμφικτύονες τῷ μὲν Ἀπόλλωνι νηὸν ἀνέθεσαν, τὸν νεὼν ἐόντα ἐν Δελφοῖς· 79 ἀγῶνα τε γυμνικὸν καὶ ἱππικὸν πρότερον ἢ παρόντες, νῦν παρέχει. 80 " τῶν τε κρεσμῶν χώρων ἅπασιν κρατεροῦσιν, δόντι, ἃ δέδωκε, διδόντες, καθ' ὅ, τι ἔχρησε· 81 τόν τε τῷ νεβρῷ παῖδα χρυσὸν ἔθαψεν ἐν τῇ ἱπποδρόμῳ· 82 " καὶ ξυνέπεμψαν δημοσίᾳ δεῦρο φέρειν ἀναιρίζειν. 83 ἀσκληπιάδαις δὲ τοῖς ἐν Κῷ ἐδόθη νεβρῷ χαίρειν προμήθεια ὥσπερ μαντείου, καθάπερ τοῖσιν ἱερομνήμοσι. 84 καλυδωνίοις δὲ ἀπ' ἐκείνου ἐκ ἀνδρὸς ἐκείνης τῆς ὑποχρίσεως, καὶ νῦν ἐν Δελφοῖς προμαντεία καὶ Δρυοπίη δέδοται. 85 ἀλλ' ἐπάνειμι ἐπὶ τὰ ἡμέτερα. 86 τῷ πατρὶ καὶ ἐμοὶ ἐπελθόντων ἀμφικτύονες ἀνενεώσαντο τοῦτο, καὶ ἀπέδοσαν, καὶ ἐν στήλῃ ἀναγράψαντες ἐν Δελφοῖς ἀνέθεσαν. 87 καὶ τότε μὲν μοι τὸ λόγου τέλος. σύνοιδε καταρῶς δείκνυσιν τοὺς ἡμετέρους προγόνους ὑμέων δυεργέτας. 88 τοῦτον δὲ καταλιπὼν ἄλλον ἐγκρίνομαι περὶ τῶν αὐτῶν, ἐ τὸν αὐτόν. 89 ὅτε γὰρ βασιλεὺς ὁ μέγας ξὺν πέρσῃσι καὶ τοῖς ἄλλοις βαρβάροις ἐστράτευσεν ἐπὶ τοὺς μὴ διδόντας ὕδωρ,

cussus est autem à Mermode Lyci fratre, 74 qui lapidibus obrutus mortuus est, cum in adytum irrupisset tripodem deprædaturus. 75 Hi igitur civitatem sic ceperunt: 76 & Nebri auxilium cum Chryso, & secundum medicam, & secundum bellicam facultatem recte successit: 77 & Deus vera dixit, & quæ promiserat fecit. 78 Qua de causa Amphictyones Apollini quidem templum consecrarunt, quod nunc est in Delphis: 79 & certamen gymnicum ac equestre prius non peragentes, nunc peragunt: 80 & Crisæorum regionem universam dicarunt Deo contributori, reddentes ea quæ dedit in eo quod oraculum dedit. 81 Et Nebri filium Chrysum in circo equestri sepelierunt: 82 & Delphis publice ipsi parentare præceperunt. 83 Asclepiadis vero in Co attributa est prudentia vaticinandi, quemadmodum his qui mittuntur ex urbibus ad sacrum Amphictyonum concilium: atque hoc Nebri gratia. 84 Calydoniis autem ab illo viro, & illo ministerio, etiam nunc in Delphis primæ vaticinandi partes, & alimenta dantur. 85 Verum redeo ad nostra. Nam quod vera dico, hinc clarum est. 86 Cum enim pater & ego accessissemus, Amphictyones hæc renovarunt, & attribuerunt, & columna descripta in Delphis dedicaverunt. 87 Atque hujus quidem sermonis finis clare ostendit, nostros progenitores esse vestros benefactores. 88 Cæterum hoc relicto, alium de iisdem, non eundem sermonem adsumam. 89 Cum enim magnus ille rex cum Persis & aliis Barbaris bellum gereret

ὕδωρ καὶ γῆν ἑλλήνων, [90] ἡ πατρὶς ἡ ἡμετέρη εἵλετο μᾶλλον πανδημεὶ ἀπολέσθαι, ὡς μὴ καθ' ὑμέων τε, καὶ τῶν παιδῶν ὑμῖν γινο-
539 μένων σῶλα πολέμια ' λάβοι, " ἐς ἣν νησὶ στρατιὴν ἀποστείλη, [91] 184
ἀλλ' ἀνένυσε, καλόν τε ἄξιον πατέρων μεγαλοφρονδυμήν, οἵ λέγονται γηγενέες τε εἶναι, καὶ Ἡρακλεῖδαι. [92] ἔδοξεν ἓν σφίν, τεσσάρων ἐόντων τειχέων ἐν τῇ νήσῳ, πέντ' ἐκλείπειν καὶ ἐς τὰ ὄρεα καταφυγέσθαι αὐτέρεας σωτηρίης. [93] ὄφελε δὴ πᾶσι κακῶν ἔσχατον ἀπικέσθαι, χώρης λεηλατεομένης, καὶ σωμάτων ἐλευθέρων ἀνδραποδιζομένων, ' ἐκ κλήρου ἐκβαλλομένων νόμῳ, τε πόλιος, καὶ τῶν ἄλλων ἑρυμάτων καὶ ἱρῶν " καθαιρεθεισμένων. [94] ἔπεσι δὲ τῇ 185
θυγατρὶ τῇ Λυγδάμιος Ἀρτεμισίῃ καὶ πατρῶν νίκην δοθέντων " ἐκπεφυγεῦσαν πάντα, ὅσα λοιπὰ 186
ἦν. [95] ἀλλὰ χάρ, ὡς ἔοικε, θεοῖς οὐκ ἠμελούμεθα. [96] χρημάτων δὲ ἐκφορημένων ἐξ αὐτῶν, αἵ τε νῆες τῆς Ἀρτεμισίης ἐκινδύνευσαν ἅπασαι ἀπολέσθαι. πολλοὶ δὲ ἀπώλοντο. [97] ἐς τε τὸ στράτευμα αὐτῆς πολλοὶ κεραυνοὶ ἐνέπεσον, ἀστένων τῆς νήσου ' κερατωμένης. [98] λέγεται δὲ καὶ φάσματα ἡρώων τῇ γυναικὶ ὀφθῆναι. ἃ δὴ πάντα φοβηθεῖσα, " ἀπέσχε ἔργων ἀνηκέστων, 187
[99] ὁμολογίλιν πικρὴν ποιησαμένη. καὶ λίην πικρὴν λέγεται. ὥς τε ἀφεῖσθαι. [100] ἀποδώσω ἃ ἐκείνων ἐστὶ τοῖσι ἐμοῖς κυριώτατα ἐν ψυχῇσι, [101] ἵνα μήτ' ἐφ' ὑμέας, μήτ' ἐπὶ λακεδαιμονίους [μηθ'] " ἑτέρους ἄλλους ἐλλήνων, κώας ἐκ- 188
στα σῶλα λαβεῖν, [102] καὶ ὡς πολλῶν τε ὁμῶς νήσων τὴν καὶ ἀσίλιν οἰκεόντων σωναψαμένων τοῖς βαρ-

ret contra Græcos, qui aquam & terram non dedissent : [90] patria nostra maluit in totum pessundari, ut ne contra vos, & eos qui vobiscum sentirent, hostilia arma sumeret, & in navibus militarem expeditionem mitteret. [91] Sed abnuit, honestum quid, & dignum ' patribus meditata, qui ico Gigantes & Heraclidæ esse dicuntur. [92] Visum igitur est ipsis, cum quatuor essent muri in insula, omnes relinquere, & ad montes confugere, & salutem tutari. [93] Unde sane quid non mali obvenit? dum regio fuit devastata, & corpora libera mancipata, & hostili lege occisa, & urbs & alia munimenta, ac templa, ad favillam exusta. [94] Insuper autem & filiæ Lygdamis Artemisiæ, circa patrum victoriam ' datum est, omnia quæ reliqua ic esse expiscari ac exportare. [95] Atenim, velut apparet, à diis non sumus neglecti : [96] verum tempestatibus ingentibus exortis, & naves Artemisiæ omnes in periculo fuerunt, & multæ perierunt : [97] & in exercitum ipsius multa fulmina inciderunt, quum insula nostra paucis fulminibus impeteretur. [98] Dicitur etiam spectra Heroum mulieri conspecta esse. Quorum sane omnium timore perterrefacta, ' ab immedicabilibus cœptis de- 110 stitit, [99] amara confessione facta, quæ & relatu amara est : Quare omittatur. [100] Attribuam autem & hic progenitoribus meis propriissime minime falsa, [101] quod neque contra vos, neque contra Lacedæmonios, aliosque Græcorum socios, Coi voluntaria arma sumpserint : [102] & quidem quum multi tum insulas, tum Asiam habitantes, cum Barbaris

βάροις ⸗ πολέμῳ ' ἐβίη. [103] οἱ γὰρ προγεγῶτες τότε τῆ πόλεως ἦσαν κράτιστοι τε, καὶ ὁ ἱππόλοχος. [104] ἐστὶ ἀληθέϊ λόγῳ, προγόνους ἐμοὺς εἶναι τόν τε Κάδμον, καὶ τὸν ἱππόλοχον. [105] ὁ μὲν γὰρ Κάδμος, ὃς καὶ τὸ βουλεῖον αὐτῶν ἦρξεν, ἐστὶ δὲ ἐμῆς μητρός. [106] ὁ δ' ἱππόλοχος ἐξ Ἀσκληπιαδέων τέταρτος ἀπὸ Νέβρου ⸗ κρισαίας συγκαθελόντος. [107] ἡμεῖς δ' Ἀσκληπιάδαι καὶ ἀνδρογόνοι. [108] ὥστε καὶ τοῦτο τὸ καλὸν τῶν ἡμετέρων προγόνων προσελέσθαι. ἐπαινῶ δ' ἐπὶ τῷ κάδμῳ. [109] ἔνθα γὰρ δὴ ὁ ἀνὴρ ὅπως ἔσπουδε τὰ τῶν ἑλλήνων καλὰ, ὥστε, ὁκότε ἔλαβεν ἡ χώρη πολιορκουμένη ὑπὸ Περσῶν, [110] αὐτὸς καταλιπὼν τὴν γυναῖκα καὶ γένος, ἄλλοσε ἐς τοὺς τὰ αὐτὰ φρονέοντας ἐπὶ Σικελίης, [111] ὅπως μὴ νέωνται τὸς ἀδελφὸς κωλύσῃ φιλίην ξυνθέσθαι πρὸς ἕλληνας πρὸς τὸς βαρβάρους. [112] διεπράξατο δὲ καὶ ἄλλα πολλὰ καλὰ ἔργα, ἃ μηκυνέων οὐ προσκαιρον. [113] αἱ μὲν δὴ δημόσιαι καὶ ἡμέων προγόνων εὐεργεσίαι ἐς ὑμέας καὶ ἐπὶ ἄλλους ἕλληνας οὕτω καὶ τοιαῦται. [114] καὶ γὰρ σπάνις ἡ δυνάμιος ⸗ λόγου. [115] ἔρχομαι δ' ἤδη σὺν ἐπιδόξῳ, σύνεσιν Ἱπποκράτης πατρὸς ἐμοῦ " προσοίσεται. λέγων δ' αὖ ἀληθέα ὀΐομαι ἔσεσθαι. [116] ὁκότε, λοιμὸς ῥοῦν ⸗ ἀπὸ τῆς βαρβάρου, ἢ ὑπερέκτεινεν ἰλλυριῶν, " καὶ παιόνων. [117] ὁκότε δὲ ἐπὶ τούτοις τοῖς χώροις ἦκεν τὸ κακὸν, [118] οἱ τούτων τῶν ἐθνέων βασιλῆες, καθὼς δόξαν ἐπιστάμενοι, ἦ ἀληθὴς ἐσῆν παντοδαπὸν ἰσχύειν ἔρχεται, καὶ καθὼς πατρὸς τὸν ἐμὸν, πέμπουσιν ἐπὶ θεσσαλίης. [119] ἐνταῦθα γὰρ δὴ ὁ ἐμὸς πατὴρ καὶ πρότερον καὶ νῦν οἴκησιν

in bello conjuncti fuerint, nulla violentia coacti. [103] Equidem præfecti urbis tunc fuerunt Cadmus & Hippolochus. [104] Verum autem est, & Cadmum & Hippolochum meos progenitores esse. [105] Nam Cadmus, qui & Senatum regebat, matris meæ progenitor est : [106] Hippolochus vero ex Asclepiadis, quartus à Nebro, cujus auxilio Crisæi sunt devastati. [107] Nos autem ex virili genere Asclepiadæ sumus. [108] Quare & hoc bonum à progenitoribus nostris profectum amplectimini. Redeo ad Cadmum. [109] Hic sane vir adeo commodi Græcorum studiosus fuit, ut cum regio ab Artemisiæ obsidione liberata esset, [110] isthic relicta uxore ac sobole, abiverint cum his qui eadem sentirent in Siciliam, [111] quo Gelonem & fratres ejus prohiberet, ne amicitiam cum Barbaris contraherent contra Græcos. [112] Perpetravit & alia multa egregia facta, quæ longius producere non est tempestivum. [113] Atque hæc quidem & hujusmodi multa sunt publica progenitorum nostrorum in vos & alios Græcos beneficia. [114] Nam deficit me dicendi facultas. [115] Venio autem jam ad hoc, ut beneficium Hippocratis patris mei apud eos, qui id sciunt, producam : quod hoc modo recensens, vera dicere cognoscar. [116] Cum pestis ex Barbaria adfluxeret, quæ supra Illyrios ac Pæonas sita est, [117] & cum malum in hanc regionem venisset : [118] harum gentium Reges ad famam medicam, quæ vera erat, & undiquaque processerat, & ad patrem meum, nuncios miserunt in Thessaliam [119] (illic enim pater meus & prius, & nunc domum

κησιν εἶχε· [120] καλέοντες αὐτὸν ἐς ἐπικούριον χρυσοῦ τε καὶ ἀργύρου καὶ ἄλλων κτεάτων." ὁ μὲν ὧν ἔφασαν [191] πέμψαν ἔχειν, ἀλλὰ καὶ ἀποίσεσθαι, ὁπόσα αὐτοῖς ἐβούλοντο. [121] ὁ δὲ ἐρωτῶν ποιητέον ὁκοῖαί τινες ἐν μέρει κινήσιες γίνονται, "καὶ πότε καὶ μάλα καὶ ἀνέμους, καὶ [19] ἀχλύας, καὶ τἄλλα, ἃ πέφυκε τοῖς ἔξωθεν κινεῖν σῶμα τὸ καθεστηκός." [122] "ὁπόταν δὲ πάντων μαθήσιος ἀνέ- [193] λθῃ," ἔφη μὴ χωρεῖν οἰκέλουσιν ὀπί- [194]
35 σω, ἀποφωνάμενον "μὴ οἷός τε εἶναι ἐς χώρην τὴν οἰκείαν ἰέναι. [123] ὅκως δ' εἶχε ταχέως, "αὖθις μὲν δεῦ- [196] τερον ἥξειν ἔφη, ὁκοίοις δὲ τρόποις κακὸν ἐξαπίνης σύλλογον ποιέσθαι. [124] καὶ ξυγγράφων διεπέμπετο τοῖς πόλιος. ἐμὲ δὲ ἐπὶ Μακεδονίης ἐξαπέστελλε. [125] βασιλεῦσι γὰρ Ἡρακλείδεων, οἳ οἰκεῖ κατέχουσι, πάλαι καὶ ξενίη ὑπῆρχεν ἡμῖν. [126] κἀγὼ μὲν ἤθην, ἵνα με ὁ πατὴρ ἐκέλευσεν, ἀπὸ Θεσσαλίας, ἐρέων τοῖς οἰκεῖ [127] σιν ἐπὶ
40 πᾶσι δὲ μοι ξυμβαλεῖν ἐς πόλιν τὴν ὑμετέρην. [128] ἀδελφεὸν δὲ τὸν ἐμὸν Δράκοντα ἐκ Παγασέων ὁρμηθέντα πλεῖν ποιέειν ἐφ' Ἑλλησπόντου ἐκέλευσε. [129] ταῦτα πλησίοις δοκέουσι γίνεσθαι, ἢ οὐδὲν ἔπρησσεν. [130] ἅπαντες γὰρ οὐ πάντα φέρουσι βοηθήματα. ἀλλὰ τὸ μὲν πάντα τὰ περιέχοντα ἐξ ἀέρος ὅμοια εἶναι. [131] πολύδιον δὲ τὸν τοῦ γυμνασίου ἔχοντα, ἐμοὶ δὲ ἀδελφεὸν, καὶ ἄλλους τῶν μαθητέων διέπεμπεν ἐς ἑτέρους ἑτέρων καὶ ἀστεα ἀγορὰς καὶ ὁδοὺς
45 "πορευσομένους," ὅπως ὅτι πλεί- [197] στοις ἐπαρήξαι. [132] ὡς δὲ τὰ κατὰ Θεσσαλίην ἐπηύξατο, ἐπορεύετο πρὸς ἔθνεα βορειότερα. [133] ἐπὶ πύλας δὲ ἐλθὼν, ἐδεήθη "τῆς [198]

mum habet) [120] vocantes ipsum ad auxilium ferendum. Et non solum argentum, & aurum, & alias opes se missuros esse receperunt: sed etiam reportaturum esse quæcunque ipse vellet, si auxilium tulisset. [121] Ipse vero cum interrogasset, quales motus partiales fierent, & æstus, ac [135] ventos, & caligines perscrutatus, itemque alia quæ habitus ex præsenti statu commovere solent: [122] cum sane omnia didicisset, illos quidem retro discedere jussit, & nullam sibi facultatem esse ad illorum regionem proficiscendi, pronunciavit. [123] Verum ipse quam citissime Thessalis denunciare studuit, quibus modis malum accedens caverent: [124] & medelam conscriptam per urbes proponebat. Me vero in Macedoniam [140] semisit. [125] Cum regibus enim Heraclidarum, qui isthic imperium obtinent, paterna nobis intercedit amicitia. [126] Et ego quidem ibam à Thessalia eo, quo me pater jussit, auxilium his qui isthic essent laturus. [127] Injunxit autem mihi ut etiam urbi vestræ opē ferrem. [128] Atfratrem meum Draconem ex Pagasis profectum, in Hellespontum navigare jussit, [129] consimili consilio instructum, quali etiam ipse utebatur. [130] Non enim omnes loci [145] eadem auxilia ferunt, eo quod non omnis ambiens nos aër similis est. [131] Polybium vero, qui filiam ipsius, meam autem sororem habet, & alios discipulos, ad alios aliorum conventus & vias profecturos emisit, quo quam plurimis opitularetur. [132] Postquam autem ipse res in Thessalia perfecit, ad vicinas gentes auxilium laturus proficiscebatur, [133] & ad

τοῖς ἄλλοις ὁμοῦ φωκέων ἐπῆρκε-
σε.[134] καὶ, ὁπότε δὴ ἐς δελφοὺς ἀφί-
κοιτο, ὑπὲρ ἑλλήνων ἱκεσίλεω ἔδετο
τῷ θεῷ. [135] καὶ θύσας λῶυε τὼ
ἐπὶ βοιωτῶν. τοῖς δ' ὑμεῖν ἐπα- 199
μωὰς ἀναλόγως, ἐν τῇ ὑμετέρῃ
ἥξ. [136] καὶ ἱκανὰ, ἃ νῦν ἐγὼ ἐπα-
γγελῶ, τὰ ὑμῖν σωτήρια ἐν ὑμῖν
πάντως εἶπε. [137] δοκέω δ' ὑμῶν,
ὅπ ἀληθεύω, πολλὰς γνώσεσθαι. [138]
540 ἐγὼ γὰρ πάλαι, ἀλλ' ἔτ' ἐφ' τῷ-
τε ἔναλον, ἐξ ὧ διελήλυθα, καὶ ἐπὶ
πελοπόννησον ἐστελλόμην, καὶ τοῖς
ἐκείνων οἰκέταις βοηδήσων. [139]
πάντοθεν δ' ἡμῖν καὶ λόγω καὶ
ἔργω ἀξίη περὶ ἀπέπω, ὥστε μὴ
μεζομελέεσθαι, ὅπ σὺν ἡλικιώ-
μεθα χρηματισμῷ τῷ ἐξ ἰλλυ-
ριῶν καὶ παιόνων. [140] ἀλλὰ γὰρ
τὰς ἄλλας πόλιας τὰ παρ' ὑμέων
δόξαντα μεγάλα ἦν. [141] ἥπε γὰρ
5 πολιήτη ἡ ὑμετέρη ὑπερῆνε τὰς
ἑτέρων. [142] εὖ γὰρ ἀθλῶν ὑψη-
λοτέρου ἢ τῶν ἄλλων πόλεων ἐς
δόξαν. [143] καὶ ὁ σὺν τῷ ὑμετέ-
ρω θεάτρω χρύσεος στέφανος ἐπι-
τεθεὶς ζήλωτὸς τὸ ἄκρον ἦρε. [144] ἀλλὰ καὶ τόδε τὸ καλὸν
ὑπερεθάλεσθε, μνησάμενοι τὰ δή-
μητρος καὶ κόρης μυήσεια καὶ ὄρ-
για καὶ τὸν πατέρα καὶ ἐμὲ
δημοσίᾳ. [145] " τρεῖς μὲν αὖτε 200
μοι οἷον ἀνύσαι ἐξέλκω τε τὸς
λόγως, καὶ χοινίων ἐσθέχεσθαι
πόλιός τε καὶ προγόνων, καὶ πα-
τρὸς τοῦ ἐμοῦ χαρίζως ξυὼ πολοῖς
ἑλλήνων. [146] τετάρτω δ' ἀνα-
λήψομαι λέγων ὑπερείλω, ἵν',
10 ὡς ὑπεθέμην, ἐις ὑμᾶς ἐγὼ καὶ ὁ
πατὴρ ὁ ἐμὸς κατέθεσθε. [147]
ὅτε γὰρ ἀλκιβιάδην ἐξέπεμπεν
ἐπὶ σικελίης πολλὰ μὲν δυνά-
μεί, ἐχ' ὅτω δ' ἦ πολλῷ, ὡς θαυ-
μαστῇ,

Pylas profectus, Dorienſibus, & aliis, ſimulque Phocenſibus auxilium tulit. [134] Et ' cum ſane ad 150 Delphos perveniſſet, ſupplicationem Deo pro Græcis fecit: [135] & ſacrificio facto, iter ad Bœotos arripuit. Et cum ipſis opem tuliſſet, ſimiliter ad vos progreſſus eſt, [136] & ſufficientia vobis ad ſalutem, quæ ſane nunc ego produco, ex animo penitus dixit. [137] Arbitror autem multos veſtrum noſſe, quod vera dico. [138] Non enim ita diu eſt, ſed nonus hic eſt annus, quando abivi, & in Peloponneſum miſſus ſum- ' iſthic habitantibus opem latu- 155 rus. [139] At vero undiquaque nobis, & verbis, & re ipſa, dignus honor contigit, ut minime pœniteat nos, quod non hunc cum quæſtu ex Illyricis ac Pæonibus oblato permutavimus. [140] Verum præ reliquis civitatibus magna ſunt quæ à vobis data ſunt. [141] Nam & reſpublica veſtra alias excedit. [142] Athenæ enim altius quiddam ſunt aliis urbibus, quantum ad gloriam attinet. [143] Et corona illa antea in ' veſtro theatro patri impoſi- 150 ta, ad ſummam æmulationem ac felicitatem ipſum evexit. [144] Sed & hoc beneficium ſuperaſtis, dum & patrem, & me publice Cereris & Proſerpinæ myſteriis ac ſacris initiaſtis. [145] Atque hæc quidem tria ſunt beneficia, quantum ego verbis conſequi potui, & fracta voce pro ' ferre, urbis, & progenitorum, & patris mei, in vos ſimulque multos Græcos. [146] Quartum nunc dicere aggrediar, quod, velut ' antea dixi, in 165 vos ego & pater meus collocavimus. [147] Cum enim Alcibiadem emitteretis in Siciliam, multa quidem potentia, non autem ita multa,

μασῆ. "εἰ γὰρ ὡς ἔρχα· [148] λό- 201
γε ὦ ἐκκλησίη ὑπὲρ ἰητροῦ
παραινεσόντος, οὐ δέοι ἀγωνίζεσθαι
τῷ πρατρώμαλι, [149] παρελθὼν ὁ
πατὴρ ὑπέσχετο, ἐμὲ ἐπὶ τὰ ὑμέ-
τερα σώματα δώσειν, τοῖς ἰδίοις
δαπανήμασι κατασκευάσαντα, καὶ
ἅπερ μισθῶν αἴτησιν, ἕως
ἂν ὁ τόλμος ἀποδημῇ. [150] ὃν ἐλάσ-
σονι πλέονος τὸ λυσιτελὲς, ἀξιό-
χρεως ἐὼν, τῆς ὑμῶν χρείης ἐσο-
μένης. [151] ἐγὼ γὰρ οὐκ ὅπως ἂν τὰ
ὑπάρχοντα καταδαπάνων· ὁ ἐπείσον
ὑμῖν ὑπηρετῶν· ἀλλὰ καὶ ἂν ἄλλοι-
σι μεγάλοισιν ἔργοισιν ἐτεπάλ-
μην. [152] καὶ τοῦτο ἐλάχιστον τῶν μελ-
λόντων ῥηθήσεσθαι. [153] προεῖλετο
γὰρ μᾶλλον ὁ πατὴρ ἐν ἐμοὶ τῷ υἱεῖ
ἢ ἐν γῇ ἀθυρέα σαλεύειν καὶ κύμα-
σιν καὶ κινδύνοις πολεμικοῖς, ἢ καὶ ἀῤῥωστίαις, [154] ἃ τοῖς ἐν
παλαιοῖς βίοις ἐλάσσοσιν ἐστι
μᾶλλον προσκαίειν, ἢ τοῖς ἐν τε-
θυμμένοις ζωῇ. [155] ἠπίστατο γὰρ χα-
ρίζεσθαι μεμαθηκώς. "καὶ μηδεὶς ὢν 202
περὶ ἀνδρὸς, ἐκ χειρὸς εἰς
χεῖρας συναλλάξας ἅπαξ ἀπέ-
στη. [156] ὁ μὲν δὴ τοιοῦτον ὑπῆρ-
ξεν. [157] ἐγὼ δὲ, ἅτε παῖς ἐὼν ἐκεῖ-
νος, ἐδὲν ἐλλείπων φιλομάθειας καὶ
τέχνης, βοηθῶν καὶ κινδυνεύων
σὺν ὑμῖν, ὅτε πρὸς χαμαὶ εἶη. [158]
καὶ ἐς ταῦτα μὲ ἀμφότερα ἔτε
νῦν, ἔτε κακοπαθεῖν, ἔτε
φόβος συναλλάσσειν καὶ ὁ ἐν χερ-
σὶ πολεμίων ἐγρήγ. [159] μαρτυρεῖν
δὲ τοῦτ' οὐκ ἄλλοις ἔστιν, ἢ ὑμῖν
αὐτοῖς κεῖσθαι. [160] ὥστε, εἴτω ἀνα-
λεκτέον, ἀναστήσαι μηδὲν ὀκνήσας.
ἀλλ' ἐκεῖνο ἀνυδρεύσθω. [161] τῶν
πω δὲ πρὶν ἐπὶ τρία ἔτεα,
στεφανωθεὶς τε χρυσέῳ στεφάνῳ,
καὶ ἐπὶ κάλλιον ἐφημοῦμε-
νος,

20 multa, velut admiranda: [148] & sermo in concione incidisset de Medico, quem exercitum sequi oporteret: [149] pater meus progressus, me ad curanda corpora vestra se daturum esse promisit, propriis sumptibus instructum, & citra mercedis exactionem, quam diu classis abesset, [150] parvipendens suam utilitatem, ut [170] qui sibi persuasisset, hoc in vestrum commodum cessurum esse. [151] Ego enim non solum res meas insumebam, id quod faciebam vobis inserviens: sed etiam ad alia magna opera destinatus fui. [152] Et hoc minimum est ex his, quæ sum dicturus. [153] Decrevit enim pater ob me filium fortunæ fluctibus agitari, & in terra aliena, & in mari, & in periculis bellicis, & in ægritudinibus, [154] quæ his qui erroneam vitam [175] degunt, magis accedere solent, quam his qui ordinatæ vitæ rationem habent. [155] Novit enim beneficium beneficio metiri: & non, velut qui aliquid emisset, contractu ex manu in manum facto semel, discedere. [156] Et hic quidem talia præstitit. [157] Ego vero, ut qui filius illius fim, nihil studii & artis prætermisi, auxilium ferens, & periclitatus vobiscum, si quando occasio tulisset. [158] Et ad hæc ambo præstanda, neque morbus, neque adflictio, neque timor in mari, [180] & intra hostium manus, me prohibuit. [159] Testes autem hujus rei non alios aliquos, sed vos ipsos habeo. [160] Quare si quis contradicere volet, is nihil curatus exsurgat. Verum non puto me mentiri. [161] Cum autem hæc præstitissem ad annos tres, & aurea corona coronatus, [162] & adhuc pulchrius laudatus, do-

νῷ, ἐς τὸν ἴδιον ἀπῆλθον ἐπὶ γάμον, [163] ὡς Δημοδόκης καθεστῶτι καὶ τέχνης καὶ γονέων ἡμετέρης. [174] ἃ μὲν δὴ πολλὰ πόλιν προσῆκεν, πατρός τε καὶ ἐμέ ὑμῖν ὑπάρχει, ταῦτ' ἐστίν. [165] εἴρηται δὲ καὶ ὧν ἡμεῖς παρ' ὑμέων ἐπιτυγχάνομεν. [166] δοκέω δὲ πολλὰ ὑμέων θαυμάζειν, ὅτεων χάριν τῶνδε ἀναμεμετρήκαμεν. [167] ὡς ἴθι καὶ ὑμεῖς εἰδῆτε, καὶ ἐμοὶ γένηται, ἃ ἐγὼ ἐπιθυμέω, κομιδὴ λέγειν. [168] ὁ πατὴρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ ἐγώ, αἰτέομεθα ὑμέας· ἔστιν γὰρ ἐπεῖν ἐλευθέρους καὶ φίλους τοῖσι φίλοις τυχεῖν ἐλευθέρων· σὺ πατρὸς τῆς ἡμετέρης ὅπλα πολέμια μὴ ἄρασθαι. [169] εἰ δὲ δεῖ, ὥσπερ ἴσως δεῖ, τοὺς ὑπὲρ τῆς αὐτῶν σωτηρίας [170] καὶ δεόμεθα μὴ ἡμέας ἐόντας ἀξιομάχων μεγάλων καὶ τιμίων σωθῆναι παρίζωσιν, ἢ ὄχλον μοῖραν πληθέσθαι. [171] ἔτι δὲ, καὶ γὰρ ἔστιν ἁρμοσθὲν λέγειν, ἱκετεύομεν, " μὴ ποιήσεσθαι τὸν ἡμέτερον [203] ὑμῖν αὐτοῖς ὁμοίκιλον. πολὺ μείονων " ἢ ὑπάνω γένηται, [204] [172] " ἀλλ' ὑπιδέσθαι καὶ τοῦτο, [205] ὅτι ἑτέρως ἕτερα ἡ τύχη παίζει. [173] καὶ ποτὲ μικρῶν μεγάλοι σωτηρίαν ἐδώκαμεν· [174] καὶ οἱ καρτεροὶ δι' ἀσθενείας σωτηρίης ἔτυχον. [175] δοκέω δὲ σιωπηλὸν, ὡς μὴ εὐδηλότερον εἴπω, ὅτι ἐφ' ἑνὶ ἀνδρὶ, ἡ πόλις, ἀλλὰ πολλὰ ἔθνεα ἤδη ποτὲ ὤφθη ὠφεληθέντα, ἐν πολεμικοῖς, [176] καὶ ἔστι τέχνη ἰητρὶς, μηδὲ ἡμέας ἀπεόντας ἀλγεῖν. ἢ γὰρ ἐδὲ ἀπολεῖσθαι ἔσομεν, ὡς ἐν ὑμῖν μεμενήκαμεν κέτεα. [177] ἀλλ' ἀρχὴν μὲν εἰρηνοῖ, ἔνθεν χρὴ ἐκ-

mum redii ad nuptias: [163] quo & artis, & generis noſtri ſucceſſores producerem. [164] Et quæ quidem a civitate, ' à progenitoribus, à patre, & à me, vobis obtigerunt, hæc ſunt. [165] Dictum eſt autem & quæ vos à vobis oblata tulimus. [166] Arbitror autem multos e vobis admirari, qua de cauſa hæc à me ex tam longinquo principio repetita ſunt. [167] Quo igitur & vos cognoſcatis, & mihi ea quæ cupio contingant: tempeſtivum eſt ut hoc dicam. [168] Pater meus, ô viri Athenienſes, & ego petimus vos (ſic enim liberos & amicos loqui ' decet, quo id quod petunt ab amicis liberis conſequantur) contra patriam noſtram hoſtilia arma ne ſumatis. [169] Si vero oportet, quemadmodum fortaſſis oportet eos, qui ſua ipſorum cauſa progreſſi ſunt, [170] etiam rogamus, ut ne nos, qui ejuſmodi & tam magna beneficia in vos priores contulimus, ſervorum loco habeatis. [171] Inſuper autem (nam & ſic dicere conveniet) ſupplicamus, ut ne noſtra faciatis vobis ipſis in ' bello captiva, ſi contigerit ut multo inferiores ſupereſſis. [172] Verum & hoc conſiderate, quod fortuna alias alia cito verſat: [173] & aliquando magni parvis opus habuerunt: [174] & fortes per debiles ſalutem adepti ſunt. [175] Puto autem clarum eſſe, ut ne clariſſimum dicam, quod ob unum virum non civitas, ſed multæ gentes jam quandoque utilitatem in rebus bellicis conſequutæ ſunt. [176] Et ubi ars in precio eſt, neque nos contemnere poteritis. Nam neque ita ' viles ac contemnendi ſumus, quemadmodum in vobis teſtimonium ſitum eſt. [177] Verum ab initio

40 σχόμεθ' εἶναι, ἀσκληπιὸς, ' ὲ ἡρακλῆς, ἐπ' ὠφελείᾳ ἀνθρώπων ἐγχύνθ. 178 καὶ τύτες δ' ἀρετῆς τῆς σλαῦτα σὺ θεῶν χώρᾳ ἔχεσι πάντες. 179 πόλις δὲ ἐμὴ καὶ ἐγὼ ὁ λέγων, ἐς τοιύτες ἀνερχόμεθα, ὡς ἀνθρώπων λόγοι κατέχεσιν. 180 ὅθεν δὴ καὶ ὑπὲρ ἑλλήνων φανύμεθα ἀμφότεροι τοῦτο σεσϊσάρμοι καὶ ἐπὶ παντὶ κιλλίσω. 181 ὲ γὰρ μῦθος τὸ τρωϊκὸ, ἀλλ' ἔργα. 182 " σὺν 206 οἷς ἡ Κῶς σοὶ τοῖς ἑωυτῆσιν νήσοισιν ὲ πολλοσὴ μεγίστη δ' ἐς συμμαχίδι ἐσίν. 183 ὅτως δὲ καὶ ἀσκληπιὸς παῖδες, 45 ὲ τέχνῃ μόνον, ἀλλὰ ' καὶ ὅπλοις ἐπήρκεσαν ἕλλησι. 184 μαχάων γέ τοι " ψυχὴν κα- 207 τέθετο σὺ τῇ τρωάδι· ὅτε, ὡς οἱ ταῦτα γραφῆς λέγεσιν, ἐξ ἵππε ἐς πόλιν τὴν πελάμε ἐσῆλθε. 185 μὴ δὴ μήτε, καθόπ ἔμφυλοι, μήτε, καθόπ ἐξ ἐπαρηγόντων ἐπαρήγοιες γεγόναμεν ἕλλησιν, ἀδικήσῃτε ἡμέας. 186 " ὲ μικρὸν δὲ, 208 ὀδὲ τὸ κεκοσμῆκ αὖθις, ἵτε τὰ περσικὰ λέγων. ὁκότε καὶ ἀκηκόατε καὶ σὺ χερσὶν μᾶλλον τῶν ὄμπως ἐρημώων ἐσίν. 187 σὺ γνμῷ δὲ λάβετε καὶ 541 ἔτως, ' ὑβρίσεσε μὴ ὅπον ἀδικεῖν. 188 ἡμέας δὲ ὑβρίσες, ὡς τὸ ἔργα φησί. 189 τίνες φανεῖσθε, εἰ πατέρων γεγόντες, οἷων οἱ μυθολόγοι εἶπον, τὸ ἀδικεῖν ἀντὶ τὸ χρηστὸ εἶναι εὑρεῖσθε; 190 ὲ γὰρ ἐθέλω πικρότερον λέγειν. 191 κεῖνοι γὰρ, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, ἡρακλείδας μὲν ἔπνον χοίρι-

initio quidem dei, unde genus noſtrum eſſe gloriamur, Æſculapius & Hercules in hominum utilitatem prognati ſunt. 178 Et hos propter virtutem, quam hic exercuerunt, omnes deorum loco habent. 179 Urbs autem mea, & ego qui ad vos verba facio, ad tales originem noſtram referimus, quemadmodum fane hominum traditiones habent. 180 ' Unde profecto etiam pro Græ- 205 cis ambo hac parte, & in omni bono, ad ipſos tutandos ſtetiſſe apparebimus. 181 Non enim fabula ſunt res ad Trojam geſtæ, ſed facta, 182 in quibus Cos cum inſulis ſuis non minima, ſed maxima ad ferendum auxilium exiſtit. 183 Sic vero etiam Æſculapii filii, non arte ſolum, ſed etiam armis, Græcis auxilium tulerunt. 184 Machaon equidem anima in Troade depoſuit, quando, velut ſcriptores de ' his prodentes dicunt, ex equo in Priami urbem venit. 185 Proinde neque eo quod contribules, neque eo quod ex auxiliariorum numero, auxiliares etiam ipſi Græcis fuimus, nos injuria adfeceritis. 186 Non in longum extendam ſermonem, res Criſæorum, aut Perſicas iterum repetendo, quando & ipſas audiviſtis, & in manibus magis ſunt, quam ea quæ paulo ante relata ſunt. 187 Quin & ſic cogitate, minime pium eſſe ' benefactores injuria adficere. 188 Nos autem benefactores eſſe, facta ipſa clamant. 189 Ex quibus patribus prognati eſſe videbimini (quemadmodum fabulatores dixerunt) ſi injuria adficere, quam benigni eſſe malueritis? 190 Neque enim amarulentius quicquam dicere volo. 191 Illi enim, ô viri Athenienſium, He-

τας. ἑτέροις δὲ πολλοῖς εὐεργετηθέντες ἐπήρκεσαν. [192] ὑστερεῖσθαι δ' ἂν με ἡ ἡμέρα μακρὰ λέγοντα, εἰ διεξιοίμι, ὁπόσοις ὀνήσιμα ἀπαντήκασιν ἀγαθὰ ἐδὲν ' ἂν χρείη ὑμῖν ἐγλεγχθῆσαι. [193] σκοπεῖσθε δ' ἑαυτούς. κἀμοῦ μηδὲ ἐμοῦ εἰπόντος, γνῶτε ὁπόσα πεπόνθατε. [194] κακῶν ἔξεσθε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι. [195] ἐγὼ δ' ἐπίσταμαι τὴ ἑαυτῆς μέτρῳ πάντα διοικεῖσθαι, ἀλλὰ δὴ ὑμᾶς κὴ πόλιας καὶ ἔθνεα ἐλυμήνατο. [196] ἐς ἑτέρους δὲ, οἷον ἐς κάτοπτρον, βλέψαντες ἴδετε αὐτὴ, ἃ ποιεῖτε. καὶ ἐγὼ ἀληθέα λέγω. [197] ἢ νέος δὲ νόμος, ὃς ὑμᾶς δυστυχῆ πεποίηκε μὴ καὶ ἐς τὰ δυσπετέα βλέπῃ, [198] ἐχ ὑμέτερον. πολλὰ γὰρ καὶ ὧδε δαίμονος πεπίρηκε. [199] ἐδὲν ὑμέας ' ἀδικέομεν. εἰ δὲ καὶ ἀδικέομεν, μὴ ὅπλοις, ἀλλὰ λόγῳ κελεύωμεν. [200] παραιτέομαι δὲ ὑμέας καὶ τόδε, μὴ ποιῆσαι χάριν ἑτέροις ὀφλῆσαι, ἐπικερκάσαι ἡμῖν. [201] ἐπικερκήσει γὰρ, ὡς ὀρθῶς ποιέουσιν, οἵτε ἐν Θετταλίης, Ἄργεος, Λακεδαίμονος, Μακεδνίης βασιλεὺς, εἶκα ἕτεροι Ἡρακλεῖδαι, ἢ Ἡρακλέων συγγενέες οἰκέουσι. [202] κρεῖσσον ἀστὲρ βίης τὸ δίκαιον ποιέειν, ἢ βιασθέντας. [203] ὧν εἶπον δὲ ' ἐπανάγκασιν. [204] τόδε δὲ φανερὸν ποιέω, ὅτι πολλοῖσι μελόμεθα, ἢ μελησόμεθα. εἰ μὴ ' παντελέως οἴκετται τὸ χρηστὸν ἀνθρώπου ἔπ εἶναι. [205] ἐγὼ μὲν ὧν μικρὴ γάρ μοι δυνάμις λόγου, ἅτε πάσης ἐπιμέλειαν ἠρημένῳ σωφρο-

raclidis quidem gratias rependerunt : Aliis autem multis, beneficio adfecti, vicissim auxiliati sunt. [192] Deficiat ' profecto me dies longius narrantem, si recensere velim quot hominibus quanta bona obvenerint, qui nihil de vobis bene meriti fuerunt. [193] Circumspicite vos ipsos, & me nullo dicente, considerate qualia perpetretis. [194] Mala res est potestas, ô viri Athenienses. [195] Non enim quæ sua sunt, mensura disponere novit. Sed & urbes quasdam & gentes jam perdidit. [196] Si vero ad alios velut in speculum respexeritis, ' videritis ipsi quæ facitis, & ego vera dico. [197] Quin & lex nova est : Quicunque felici rerum successu confisus, non etiam ad rerum difficultates respicit : [198] Non est hoc vestrum viri Athenienses, Multum enim etiam sic deum tentaretis. [199] Nullam vobis injuriam intulimus. Si vero etiam intulimus : non armis, sed verbis judicemur. [200] Deprecamur autem vos etiam hoc, ut ne faciatis nos aliis gratiam debere, qui nobis' auxilium ferent. [201] auxilium enim nobis ferent, si recte fecerint, & qui intra Thessaliam, Argos, Lacedæmona, Macedoniam, sunt reges, & sicubi alii Heraclidæ, aut Heraclidarum cognati habitant. [202] Præstat citra violentiam, quam vi coactos facere quæ justa sunt. [203] Non dico de insolenti adversum vos rebellatione : [204] verum hoc vobis manifestum facio, quod multi nostri curam gerunt, aut certe curam habebunt, nisi ' unusquisque de terra periit, benignos adhuc esse homines. [205] Ego quidem igitur (exiguæ enim mihi

ταῦτα καὶ παύσω. [206] ἀξιῶ δὲ ὑμᾶς ξένους ἡμετέρους, καὶ τοὺς ἡμῖν συμβούλους ἐνδεδεγμένους εἶναι, καὶ θεῶν καὶ ἡρώων ἕνεκα [207] καὶ χαρίτων, αἳ ἀνθρώποις παρ' ἀνθρώπων γίνονται, [208] ἔχθρας μὲν ἐκβαλεῖν τὰς ἡμῶν ἐς ὑμέας, εἰς δὲ φίλια μεταστῆσαι. [209] ἐν γὰρ μὴ οὐ τῇ ὑμετέρῃ πόλει τετέων ἐπιτυγχάνομεν, οὐκ οἶδ' ὅκου ἐλπόμενοι, ὧν ἱμείρομεν, ἐγκυρήσομεν.

mihi sunt ad dicendum vires, utpote qui aliarum rerum studio sim addictus) hic desinam. [206] Rogo autem vos per hospites nostros, & per eos qui nobis consiliarii esse consueverunt, & per deos, & Heroas, [207] ac gratias, quæ hominibus ab hominibus contingunt, [208] ut inimicitias quidem vestras adversum nos deponatis: ad amicitiam [210] vero vos convertatis. [209] Si enim non in vestra civitate hæc consequemur: haud scio quo progressi, eorum, quæ cupimus compotes fiemus.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΓΕΝΟΣ καὶ ΒΙΟΣ, κατὰ Σωρανόν.

HIPPOCRATIS GENUS & VITA, secundum Soranum.

Basil. græc. Foesius sect. VIII. 32. 1297. Basil. lat.

[1] ΙΠΠΟΚΡΑΤΗΣ γένει μὲν ἦν Κῷος, ὁρμώμενος Ἡρακλείδου καὶ Φαιναρέτης, εἰς Ἡρακλέα καὶ Ἀσκληπιὸν τὸ γένος ἀναφέρων. [3] "ἀφ' ὧν μὲν εἰκασθείς. ἀφ' [2] ὧν δὲ συνεκρίθη. [4] μνημονεύει δὲ τῆς γενεαλογίας αὐτῶν Ἐρατοσθένης, καὶ Φερεκύδης, καὶ Ἀπολλόδωρος, καὶ Ἀρεὺς ὁ παρσεύς. [5] μαθητὴς δὲ γέγονεν "Ἡρακλείδου τοῦ ἰδίου πατρός. εἶτα Ἡροδίκου. [6] καθ' ὃν δὲ [3] πάνυ καὶ Γοργίου τοῦ Λεοντίνου ῥήτορος. φιλοσόφου δὲ Δημοκρίτου Ἀβδηρίτου. [7] καθ' ὃν δὲ τοὺς πελοποννησιακοὺς ἤκμασε χρόνους. [8] γνώριμος, ὡς φησὶν Ἰσόμαχος ἐν τῷ περὶ τοῦ τῆς Ἱπποκράτους αἱρέσεως,

[1] Hippocrates genere Cous fuit, Heraclidæ & Praxitheæ filiæ Phenaretes filius. [2] Ad Herculem autem & Æsculapium originem generis sui referebat, [3] ab altero que se vigesimum, ab altero decimumnonum se numerabat. [4] Ejus autem genealogiæ Eratosthenes mentionem facit, & Pherecydes, & Apollodorus, Arius item Tarsensis. [5] Cæterum parentis sui Heraclidæ discipulus fuit, deinde Herodici, [6] & ut quidam tradunt, Gorgiam Leontinum rhetorem audivit, & Democritum philosophum Abderiten. [7] floruit temporibus Peloponnesiacis, [8] natus (velut Isomachus in primo de Hippocra-

αἱρέσεως, καὶ τὸ πρῶτον ἔτος τῆς ὀγδοηκοστῆς ὀλυμπιάδος. 9 ὡς δὲ Σωρανὸς ὁ Κῶος ἐρεύνησε τὰ ἐν Κῷ γραμματοφυλακεῖα πρεσβύτερος, μοναρχοῦντος Ἀβεράδα " μηνὸς ἀγριανοῦ ἕκτῃ καὶ εἰκοστῇ· 10 παρ' ὃ καὶ συναγίζειν ἐν αὐτῇ μέχρι νῦν Ἱπποκράτη φησὶ τοὺς κώους. 11 σωφρονισθεὶς δὲ ἐν τῇ ἰατρικῇ καὶ τοῖς ἐγκυκλίοις μαθήμασι, τῶν γονέων αὐτὸν τελευτησάντων, μετέστη τῆς ἰδίας πατρίδος. 12 ὡς μὲν κακοήθως Ἀνδρέας φησὶν ἐν τῷ περὶ τῆς ἰατρικῆς γνησιολογίας, ἅμα τὸ ἐμπρῆσαι τὸ ἐν Κνίδῳ γραμματοφυλακεῖον. 13 ἄλλοι δὲ φασὶν, ὅπ περιθέσθαι τὰ τὰ καλὰ τύπους ἀποτελέσματα θεάσασθαι, " καὶ συγγυμνασθῆναι ποικιλώτερον. 14 ὡς δὲ Σωρανὸς ὁ κῶος ἱστορεῖ, ὄνειρον αὐτῷ παρέσχε κελεύων τὸν θησαλῶν γῆν κατοικεῖν.

11. Τοῦ δὲ σύμπασαν ἑλλάδα θεραπεύων ἐθαυμάσθη. 2 ὥστε καὶ ὑπὸ Περδίκα τοῦ Μακεδόνων βασιλέως φθισικὸν νομισθέντα θεραπευθῆναι δημοσίᾳ παρὰ αὐτοῦ ἑλεῖν 3 μετ' Εὐρυφῶντος· ὃς καθ' ἡλικίαν πρεσβύτερος ὢν αὐτοῦ· 4 καὶ σημειώσασθαι ψυχῆς εἶναι τὸ πάθος. 5 ἦρτο γὰρ μετὰ τὸν τοῦ πατρὸς ἀλεξάνδρου θανάτου φίλας τῆς παλλακίδος αὐτοῦ, 6 πρὸς ὃ δηλώσασθαι τὸ γεγονός, " ἐπηδὴ παρεφύλαξεν τοῦτης 6 βλεπομένης παντελῶς ἐκεῖνον τρέπεσθαι, 7 λύσαι μὲν τοῦ νόσου, ἀνακλήσασθαι δὲ τὸν βασιλέα. 8 παρεκλήθη δὲ ὑπὸ τῶν ἀβδηριτῶν πρὸς αὐτοὺς ἀπελθεῖν,

tis secta tradit) primo octogesimæ Olympiadis anno. 9 Soranus vero Cous, qui Coorum bibliothecas perscrutatus est, addit, sub Abriadæ monarchia, Agriani mensis septima & vicesima die, 10 in qua etiam usque in hunc diem Coos Hippocrati omnia sacra facere tradit. 11 Porro quum in arte medica totoque disciplinarum orbe exercitatissimus esset, functis vita parentibus, ex patria discessit, 12 ut quidem maligne de eo Andreas in eo, quem de Medicinæ origine scripsit libro, prodit, propterea quod publicam Cnidiorum bibliothecam igne concremasset. 13 Alii autem eo proposito eum patriam reliquisse dicunt, ut rei medicæ effectus & successum per multos locos cognosceret, & in his variis modis exercitaretur. 14 Quemadmodum vero Soranus Cous narrat, Somnus deus eum per somnium admonuit, quo se ad Thessalorum regionem inhabitandam conferret.

11. Cæterum per omnem Græciam Medicinæ gloria omnibus admirationi fuit, 2 adeo ut etiam à Perdicca Macedonum rege, qui tabe laborare putabatur, vocatus publice sit, ad ipsumque 3 una cum Euryphonte, qui ipso ætate major erat, pervenit, 4 animique hunc regis affectum esse certis signis deprehendit. 5 Post mortem enim Alexandri parentis unam ex pellicum ejus numero Phylam nomine Perdiccas deperibat, 6 ad quam quum rem ipsam Hippocrates detulisset, postea ex illius conspectu omnino illum mutari observavit, 7 atque ita morbo depulso regem conservavit. 8 Vocatus est & Abderam, quo

ζειν, καὶ Δημόκριτον μὴ, ὡς ἐν μανίᾳ θεραπεῦσαι, ῥύσασθαι δὲ λοιμῶ τὴν πολιν ὅλῃ. 9 ἀλλὰ καὶ ἐς τὴν Ἰλλυρίαν " καὶ πολλῶν βαρβάρων γῆν λοιμῶ καθαιρήσοντα, καὶ δυνάστων τῶν ἐκεῖ βασιλέων ὡς αὐτὸν ἐλθεῖν, ὥστε τῶν πρέσβεων, ἵνα ἴδῃ τὰ πολλὰ τῶν νοσημάτων καλῶν, ἐκείνους μὴ ἀπραγμόνως ἀπέπεμψε. 10 συλλογισάμενος δὲ τὴν νόσον ἐπὶ τὴν ἀττικὴν ἥξειν, προφητεύσας τὸ ἐσόμενον, καὶ τῶν πόλεων καὶ τῶν μαθητῶν ἐπεμελήθη. 11 πρόθυμον δὲ φιλέλλην ὑπῆρξεν, ὥσε τῆς δόξης αὐτῆς μέχρι περσῶν " ἀφικέσθαι λόγους, καὶ ἀφ' ἑτέρου " καὶ τὸ ἀρταξέρξεω ἀφ' Ἑλλησπόντου ἔπαρχον ἐπὶ μεγάλαις δωρεαῖς δεόμενον ὡς αὐτὸν ἐλθεῖν, ἀφ' τὸ σεμνὸν καὶ ἀφιλάργυρον καὶ φιλελληνικὸν γνῶναι. ὡς καὶ τοῦτο ἀφ' τῆς ὡς αὐτὸν ἐπιστολῆς " δηλοῦται. 12 " ἐρρύσατο δὲ τὴν ἑαυτῆ παλαιὰν πολεμεῖσθαι μέλλουσαν ὑπὸ ἀθηναίων, ξεναλῶν δεηθεὶς ἐπικουρήσαι. 13 διὸ καὶ λαμπρῶν ἔτυχε τιμῶν ὑφ' ἡμῶν κώων. 14 ἀλλὰ καὶ θεσσαλοῖς καὶ ἀργείοις καὶ ἀθηναίοις, οἳ ὕστερον αὐτὸν ἀφ' Ἡρακλείας δημοσίᾳ τοῖς ἐλευσινίοις ἐμύησαν, 15 καὶ πολίτην ἔγραψαν, 16 καὶ τὴν ἐν πρυτανείῳ σίτησιν ἔδοσαν ἐς ὄνησιν. 17 ἀφθόνως δὲ τὰς ἐπιτηδείους ἐδίδασκε τὴν τέχνην μὴ ἐπ' ἀργυρίῳ ὁρκῳ.

III. " Ἐτελεύτα δ' ὑφ' ἡμῶν Λαρισαίοις, 2 ὅτε καὶ Δημόκριτος φέρεται τελευτήσας. 3 καὶ οἱ μὲν ἀπὸ-

quo præsens ipse Democritum ab insania liberaret, atque eo sanato à tota urbe pestem depelleret. 9 Quin & in Illyricum plurimasque barbaras terras pestem ingruente, & illarum gentium regibus ipsum ad se vocantibus, quum à legatis ipsorum, qui venti in illis regionibus vigerent, didicisset, ipsos re infecta dimisit. 10 At vero quum prudenti ratiocinatione pestem in Atticam grassaturam prævidisset, futurum id prædixit, & tum civitatum tum discipulorum curam gessit, 11 intantumque Græciæ amator fuit, ut, quum ipsius nominis celebritas usque ad Persas divulgaretur, atque ea gratia ab Artaxerxe per Histanidem Hellesponti præfectum magnis muneribus & precibus, ut ad ipsum veniret, invitaretur, ob honestatem argentique contemptum, ac Græciæ amorem, regi id denegarit, quemadmodum & hoc ex epistola ejus ad illum manifeste ostenditur. 12 Propriam porro patriam liberavit, quum Athenienses ei bellum illaturi essent, Thessalis ad auxilium ferendum rogatis. 13 Quapropter splendidos honores apud Coos consequutus est: 14 imo & apud Thessalos Argivosque & Athenienses, qui eum Eleusiniis sacris secundum ab Hercule publice initiarunt, & 15 civem conscripserunt, 16 atque in Prytaneo alimenta tum ipsi tum posteris ejus dederunt. 17 Liberaliter autem & minime invidiose studiosos artem edocuit, decenti jurejurando prius adstrictos.

III. Vita functus est apud Lariss æos, 2 quando & Democritus obiisse traditur, 3 atque alii

συνενήκοντα ἐτῶν, οἱ δὲ πέ φασιν, ἄλλοι ρϐ΄. πνὲς ρϑ΄. 4 " τέτταρα δὲ μεταξὺ Γυρτῶνος καὶ Λαρίσσης. καὶ δείκνυται ἄχει δεῦρο τὸ μνῆμα. 5 ἐν ᾧ μέχρι πολλῦ " σημῆνος ἔτι ἐργαζόμενον μέλι. 6 ἀφ' ἧ τὰ ἀφθῶντα παιδία χείσαν ἁρμόττει τῷ τόπῳ μαθόντες ἀπηλλάττον οἱ τιτθαί. 7 ἐν δὲ ταῖς πολλαῖς εἰκόσιν ἐσκεπασμένον τῷ κεφαλῷ αὐτῦ γράφεται, 8 ὡς μέν τινες λέγεσι, ἐν πίλῳ παρασήμῳ σύγενείας, καθάπερ ὀδυσσεύς. 8 ἄλλοι δὲ τῷ ἱματίῳ. 9 καὶ τούτων οἱ μὲν " ἐν σύντε- πίλῳ, ἐπὶ φαλακρὸς ἔτι. 10 οἱ δὲ ἀφ' τὸ ἀσθενὲς τῆς κεφαλῆς. 11 " οἱ δὲ δὴ ἔμφασιν τῦ δεῖν τὸ τῦ ἡγεμονικῦ χωρὶον φρενῖν. 12 οἱ δὲ τὸ φιλαποδήμου πεκμήριον. 13 οἱ δὲ τῆς ἐν τοῖς συγγράμμασιν ἀσαφείας. 14 οἱ δὲ πρὸς παράσημασιν τῦ δεῖν " καὶ τῷ ὑγιαίνειν φυλάττεσθαι τὰ βλάπτοντα. 15 " τινὲς δ', ὅπ χειζόντων πρὸς τὸ τῶν χρῶν ἀναπόδισον, συμπεριλαμβάνων τὸ ἱματίῳ περικεχυμένον ἐπιπλῆξαι τῇ κεφαλῇ.

alii quidem nonagesimo ætatis suæ anno, alii octogesimo quinto, alii centesimo quarto, quidam vero centesimo nono, decessisse tradunt. 4 Sepultus autem est inter Gyrtonem & Lariſſam, ubi usque in hunc diem monumentum ejus cernitur, 5 in quo sane ad multum tempus examen apum mellificantium erat, 6 quo melle ad infantium oris ulcuscula juxta tumulum illito, nutrices ea facile persanabant. 7 Porro in multis imaginibus velato capite pingitur, 8 ut quidam ajunt pileo, quod nobilitatis signum est: nam hoc modo etiam Vlysses Pileatus cernitus: 8 Alii autem pallio velatum dicunt. 9 atque ex his aliqui decoris gratia id fieri asserunt, quandoquidem calvus erat: 10 aliqui vero ob capitis imbecillitatem id fieri perhibent, 11 aliqui autem significanter id ab eo factum volunt, nimirum, quod principem rationalis animæ sedem probe munitam & contectam esse oporteat. 12 Alii signum peregrinationes amantis esse ferunt: 13 alii vero rursus obscuritatem scriptorum ipsius per hoc significari contendunt. 14 Alii postremum in testificationem id fieri volunt, quod etiam sanitatis tempore ea, quæ lædere possunt, cavere debeamus. 15 Quanquam quidam affirment, quod in administratione rerum gerendarum, ne quid à circumfluo pallio manus ipsius impedirentur, idipsum complicatum in caput rejicere consueverit.

IV. Περὶ δὲ τῶν συγγεγραμμένων αὐτῦ πολὺ μέν ἐστι ἀφωνία, ἄλλων ἄλλα δοξαζόντων. 2 ὅθεν οὐκ εὐμαρὲς τὸ περὶ αὐτῶν ἀποφῆναι, ἀφ' τὸ πολλὰς αἰτίας " ἐπισκοτεῖν τῇ κρίσει.

IV. Cæterum de scriptis ipsius multa dissensio est. quare fit, ut quum alia alii opinentur, 2 non facile fit de ipsis certum quid pronunciare, ob multas præsertim causſas, quæ judicii certi-

κρίσι. 3 ᾠφέλησεν τὴν ἐπωνυμίαν. 4 δεύτερον τὸ δυνάσθαι τὸν χαρακτῆρα τῆς φράσεως " τηρῆσαι. 5 τρίτον διὰ τὸ ἕνα καὶ τὸν αὐτὸν, ποτὲ μὲν ῥωμαλεώτερον, ἄλλοτε ἀσθενέστερον διὰ τὴν ἡλικίαν " συγγράφειν. " 6 καὶ ἄλλας δὲ μεθ' τούτων αἰτίας ἐστὶν εἰπεῖν. 7 ἀφιλάργυρος δὲ " καὶ τρόποις σεμνὸς καὶ φιλέλλην ὑπῆρχεν, 8 ὅπου γε τοὺς ὁμοεθνεῖς ἐθεράπευσε συμπάσῃ σπουδῇ, ὡς καὶ λοιμῶν ὅλας ῥύσασθαι πόλεις, καθάπερ εἴρηται. 9 ὅθεν καὶ λαμπρῶν ἔτυχε τιμῶν, ὐ τοῖς κάοις μόνον, " ἀλλὰ καὶ Ἀργείοις καὶ Ἀθηναίοις. 10 παῖδας δὲ κατέλιπε γνησίους δύο. Θεσσαλὸν καὶ Δράκοντα. 11 καὶ μαθητὰς πλείστους. 12 ἐπιφανεστάτους δὲ τοὺς ἑαυτοῦ παῖδας " λέγεται καταλιπεῖν.

certitudinem obfuscant: 3 velut est primum quidem cognomen. 4 Secundo quod dictionis characterem possibile sit servare. 5 Tertio quod unus & idem modo robustiore, modo remissiore dictione per ætatem utatur: 6 neque desunt etiam aliæ præter has causas, si referre libeat. 7 Pecuniarum autem penitus contemptor fuit, moribusque sanctis, ac Græcorum amator. 8 quare etiam gentiles suos summa diligentia curavit, adeo ut à peste omnes ipsorum civitates liberarit, quemadmodum supra dixi. 9 Unde & splendidos honores non apud Coos tantum, sed & apud Argivos & Athenienses est consequutus. 10 Filios à morte reliquit duos, Thessalum & Draconem, 11 discipulorum vero magnum numerum. 12 Clarissimi vero ipsius filii fuisse perhibentur.

HIER. HENNINGES Theat. geneal. to. I. pag. 300. 423. 425.

APOLLO.
Æsculapius.
Machaon..... Hygea. —— Hippocrates II. Cous, *sive*
Podalirius. Panacea. —— . Magnus *cognominatus.*
Hippolochus. Aceso. —— . Thessalus.
Sostratus I. Iaso. —— . . Gorgias.
Dardaus. Ægle. —— . . Hippocrates III.
Cleomitides. . . : Thymbræus.
Chrysamis I. . . . Hippocrates V.
Theodorus I. . . . Hippocrates VI.
Sostratus II. . . . Praxyanax.
Chrysamis II. rex. . . . Hippocrates VII.
Cleomittades. . . Draco II.
Theodorus II. . . Draco III.
Sostratus III. . .
Nebrus. . Draco I.
Gnosidicus Cous.. . Hippocrates IV.
Hippocrates I. . filia ἀνώνυμος nupta.
Chrysos .. Polybo.
Elaphus. Sosander.
Hippolochus.

HIPPOCRATES I.
Heraclides Cous.

REIN.

REIN. REINNECCIVS Hist. Iuliæ, sive Syntagm. Heroici to. 1. qua de Stemm. p. 64.

Æsculapius. --- Epione, Herculis F.
Machaon --- Anticlia, Dioclis F.
. Nicomachus
. Nicomachus -- Phæstias.
. ***
. Aristoteles Philosophus --- Pythias uxor
. Nicanor.
. Pythias
. Erasistratus
. Nicomachus ..... --- Herpyllis concubina
Hygea.
Ægle.
Iaso.
Aceso.
Panacea.
Podalyrius, Rex Cariæ.
Hippolochus
Sostratus I.
Dardanus.
Crisamis I.
Cleomittades I.
Theodorus I.
Sostratus II.
Crisamis II. Rex.
Cleomittades II.
Theodorus II.
Sostratus III.
Nebrus.
Gnosidicus.
. Hippocrates I.
. . Heraclides --- Praxithea.
. . Hippocrates II. cognomento Magnus.
. . . Thessalus. Tzetses VIII. 155.
. . . . Gorgias. *apud Suidam.*
. . . . Hippocrates III. Suid. Gal. in 1. de Nat. hum. II.
. . . . Draco II. Suidas.
. . . . Draco III. Suidas. Rhoxanis medicus.
. . . Draco I. Thessalus in Orat. ad Athenienses.
. . . Hippocrates IV. Suidas
. . . ***
. . . Thymbræus
. . . . Hippocrates V. Suidas
. . . Hippocrates VI.
. . . ***
. . . Praxyanax.
. . . Hippocrates VII.
. . . *** Critodemus. Arrianus in 6.
. . Sosander
. . Xenophon, Asclepiadarum ultimus.
. Æneus. N. Filia ἀνώνυμος Polybus.
. Podalirius.
Chtysius.
Elaphus.
***
Hippolochus.

ΟΥΤΟΣ ὁ κῶϐ ἰατρὸς, ὁ μέγας Ἱπποκράτης,
Πατρὸς μὲν ὡῦ Ἡρακλείδᾶ, μητρὸς δ᾽ φαιναρέτης,
Τελῶν ἐπτακαιδέκατῳ Ἀσκληπιᾶ ἀπογόνων.
Μετὰ γὰρ Τροίας ἅλωσιν, ἐν τῇ περαίᾳ Ῥόδῳ,
Ὁ Ποδαλείριϐ υἱὸς Ἀσκληπιᾶ ὑπάρχων,
Ἱππόλοχον ἐγέννησεν· ἔ Σώστρατϐ ἐξέφυ.
Οὗ Δάρδανϐ ἔ Κρίσαμις, ἔπερ Κλεομυττάδης,
Οὗπερ υἱὸς Θεόδωρϐ· ἧ δ᾽ Σώστρατϐ ἄλλϐ·
Οὗπερ Σωστράτου Κρίσαμις ὁ δεύτερϐ ἐξέφυ.
Κρισαμίδου Θεόδωρϐ δεύτερϐ πάλιν ἔφυ.
Ἐκ Θεοδώρου τούτου δ᾽, ὁ Σώστρατϐ ὁ τρίτϐ.
Οὗ Νέβρϐ· ἔ Γνωσίδικϐ· ἐξ ἔπερ Ἱπποκράτης·
Τοῦ πρώτου Ἱπποκράτους δ᾽ υἱοῦ τοῦ Γνωσιδίκου
Παῖς ὡῦ Ἡρακλείδας· ἔπερ καὶ Φαιναρέτης
Ὁ μέγας, ὁ καὶ δεύτερϐ, γένετο Ἱπποκράτης.
Ὃν ὁ πατὴρ Ἡρακλείδας τὰ ἰατρῶν διδάσκει.
Ὁ ἐκ τ᾽ Σηλυβρίας τε Ἡρόδικϐ σὺν τούτῳ.
Γοργίας Λεοντῖνϐ δὲ τῶν τέχνων τῶν ῥητόρων.
Φιλοσοφίαν μετ᾽ αὐτὸς Δημόκριτϐ ἐκεῖνϐ.
Ἐν κῶ βιβλιοφύλαξ δὲ δηχθεὶς ὁ Ἱπποκράτης,

Τὸν

PAVLVS LACISIVS, Veronenſis, *interpres.*

ISTE *Cous Medicus, magnus Hippocrates,*
Patre quidem erat Heraclida, matre autem Phænareta,
Exiſtens ſeptimus decimus, ex Æſculapii progenie.
Poſt enim Trojæ captionem, in trajectione Rhodi,
Podalirius filius Æſculapii exiſtens,
Hippolochum genuit, ex quo Soſtratus natus eſt,
Ex quo Dardanus, ex quo Criſamis, ex quo Clemyttades,
Cujus filius Theodorus, ex hoc autem Soſtratus alius,
Ex quo Soſtrato Criſamis ſecundus natus eſt.
Criſamide Theodorus ſecundus rurſum natus eſt.
Ex Theodoro hoc autem Soſtratus tertius,
Ex quo Nebrus, ex quo Gnoſidicus, ex quo Hippocrates.
Primi Hippocratis autem, filii Gnoſidici,
Filius erat Heraclidas: ex quo, & Phænareta,
Ille magnus, qui & ſecundus, fuit Hippocrates.
Quem pater Heraclidas, quæ medicorum ſunt, docet:
Quique ex Selybria Herodicus, cum hoc.
Gorgias Leontinus vero artem rhetorum,
Philoſophiam poſt ipſos Democritus ille.
In Coo autem librorum cuſtos deſignatus Hippocrates,

Anti-

Τὰ παλαιὰ τῶν ἰατρῶν ἀνέπεμπεν βιβλία,
Καὶ τὸ βιβλιοφυλάκιον. ὅθ' ὃ φυγὼν ἐκεῖθεν
Ἐν Ἡδωνοῖς διέτριβεν, Ἑλλάδι Θεσσαλίᾳ,
Τῷ Ἀρταξέρξῃ σύγχρονος ὑπάρχων καὶ Περδίκκᾳ.

Antiquos medicorum exussit libros,
Et librorum armamentarium; quapropter fugiens illinc
In Hedonis moratus est, Graecia, Thessalia,
Artaxerxae contemporaneus existens, & Perdiccae.

Υἱοὶ δ' Ἱπποκράτους ἦν ὁ Θεσσαλὸς καὶ Δράκων.
Οὗς καὶ τὸν Πραξαγόραν καὶ τὸν Κῷον καὶ ἑτέρους
Ἰατρικὴν ἐδίδαξεν. ἔγραψε δὲ βιβλία
Τρία καὶ πεντήκοντα. εἶτα καὶ τελευτᾷ ὁ δὲ
Ἐτῶν ὑπάρχων ἑκατὸν ὁμοῦ τε καὶ τεσσάρων.
Θανὼν ἐτάφη μεταξὺ τῆς Λαρίσσης καὶ Γυρτῶνος.

Filii Hippocratis autem, Thessalus atque Dracon,
Quos, & Praxagoram Coum, atque alios,
Medicinam docuit, scripsitque libros
Tres & quinquaginta. Deinde moritur autem,
Annorum existens centum simul atque quatuor.
Mortuus autem sepultus est medio inter Larissam atq; Gyrtonem.

Ἕπτα δὲ τοὺς Ἱπποκράτεις ἔγνωσαν πεφυκέναι.
Τὸν Γνωσίδικα μὲν πρῶτον μέν, Ἡρακλείδην δεύτερον,
Τὸν Θεσσαλόν, τὸν Δράκοντος, δύο υἱοὺς Θυμβραίου,
Καὶ τὸν ἕβδομον Ἱπποκράτη Πραξιάνακτος.
Ἕπτα δὲ οἱ Ἱπποκράτεις μέν· ὅτος δ' ἐζωγραφεῖτο,
Σκέπων αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ τῷ ἱματίῳ.
Τέσσαρας δὲ τὰς αἰτίας δὲ τούτου φασὶν ὑπάρχειν.
Ἢ γὰρ ἀλγοῦν τὴν κεφαλήν, ἢ ὡς ξένου λοιπόν,
Ἢ ὡς δείκνυς δὲ λογισμοῦ ὄργανον τοῦτ' εἶναι.
Ἢ πῶς ἂν χειρουργίᾳ δεῖ χρὴ κεφαλὰς καλύπτειν.
Τοῦτο ἐποίει ὁ ἀνὴρ καὶ οὕτω ζωγραφεῖται.

Septem Hippocrates autem fecisse fuisse:
Gnosidicum primum quidem, Heraclidam autem secundum,
Illum Thessali, illum Draconis, duos filios Thymbrai,
Et illum Praxianactis septimum Hippocratem.
Septem Hippocrates quidem: iste autem pingebatur
Contegens suum caput suo cum vestimento.
Quatuor autem causas hujus dicunt esse:
Vel enim dolens caput, vel velut peregrinus,
Vel tamquam ostendens ratiocinationis instrumentum id esse,
Vel quo modo in chirurgiis oporteat caput operire,
Hoc faciebat vir, & sic depingitur.

Κακῶς δέ τινες φασὶ λέγειν ἐμπύρικον τὸν ἄνδρα.

Ἐξ ἐφεσίας Σωρανοῦ τὰ Ἱπποκράτους ἔφλω.

Ὃς Ἱπποκράτης ἰατρὸς, Ἡρακλείδαι, ὁ Κῷος,

Ἔλεγεν, ἐγνωμώτδυε τῶν ἰατρῶν τὰ γένη,

Ἐπ' ἀλλοτρίαις ξυμφοραῖς ἰδίας τρυγᾶν λύπας.

Male autem quidam dicunt, empyricum virum.

Ex Epheſio Sorano res Hippocratis expoſui.

Qui Hippocrates medicus, Heraclidæ, Cous,

Jubebat (ſententiis erudiebat medicorum genera)

In alienis calamitatibus proprias vindemiare triſtitias.

VI. 2. SVIDAS *Lexico.*

ΚΩΣ· ἡ νῆσος, ὅθεν Ἱπποκράτης ὁ ἰατρός· [2] ἥτις καὶ Μεροπίς.

VI. ÆM. PORTVS, *interpres.*

Cos: inſula. Unde Hippocrates medicus. [2] Quæ & Meropis vocatur.

STEPHANVS *de Vrbibus.*

ΚΩΣ, πόλις, καὶ νῆσος. ἔστι δὲ ἐχρημάτιζον Ἱπποκράτης καὶ Ἐρασίστρατοι ἰατροί. [2] Ἦν δὲ Ἱπποκράτης τῶν κατὰ μέρος Νεβριδῶν. Νέβρος γὰρ ἐγένετο ὁ Ἀσκληπιαδῶν, ὧν ἦν ἡ Πυθία ἐμαρτύρησεν· ἦν, Γνωσίδικος· Γνωσίδικοι, Ἱπποκράτης, καὶ Αἴνιος, καὶ Ποδαλείριος. Ἱπποκράτους Ἡρακλείδης· ἦν Ἱπποκράτης ὁ ἐπιφανέστατος, ὃς ἅπαντα συνέταξε καθαρώτατα.

J.A. VANDER LINDEN, *interpres.*

Cos urbs, & inſula. Hinc vero cognomen Hippocrates & Eraſiſtratus medici acceperunt. Erat autem Hippocrates ex Nebridis dictis. Nebrus enim fuit nobiliſſimus Aſclepiadarum: cui & Pythia teſtimonium perhibuit. cujus, Gnoſidicus: Gnoſidici, Hippocrates, & Ænius, & Podalirius. Hippocratis, Heraclides. cujus, Hippocrates ille celeberrimus, qui & admirabiles libros reliquit.

ISIDORVS HISPALENSIS, *Geograph.* ſive *Orig.* XIV. 5.

Coos inſula, adjacens provinciæ Atticæ, in qua Hippocrates medicus natus: quæ, ut Varro teſtis eſt, arte lanificii prima in ornamento fœminarum inclaruit.

SVIDAS

SVIDAS
Lexico.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΗΣ Κῶος ἰατρὸς, Ἡρακλείδου ἢ ὑός· [2] ἰατρῶν μὲν πάντων ἐπιφανέστατος· [3] ὡς τέκτων γὰρ ἦν πάππου, [4] [καὶ] ἦν Ἡρακλείδου πατρὸς, εἰ καὶ ὁμώνυμος λέγεται, [5] λαβὼν τὸ ἀσθενὲς ἐφ' ὅσον τῆς βιωφελεστάτης ἰατρικῆς γένεσθαι· [6] ἀπόγονοι δὲ Χρύσης τε ὄνομα, [7] καὶ Ἐλάφου ἦσαν ἐκείνου παῖδες, ἰατροὶ καὶ αὐτῶν. [8] ἔτι μαθητὴς γέγονε, τὸ μὲν πρῶτον τοῦ πατρός. [9] μετὰ δὲ ταῦτα Ἡροδίκου τοῦ Σηλυβριανοῦ, [10] καὶ Γοργίου ῥήτορος, καὶ φιλοσόφου. [11] ὡς δέ τινες, Δημοκρίτου τοῦ Ἀβδηρίτου· ἐπιβαλεῖν γὰρ αὐτὸν νέον πρεσβύτῃ. [12] ὡς δέ τινες, καὶ Προδίκου. [13] διέτριψε δὲ ἐν Μακεδονίᾳ, φίλος ὢν σφόδρα τῷ βασιλεῖ Περδίκκᾳ. [14] Παῖδας δὲ ἔσχεν δύο, Θεσσαλὸν καὶ Δρακοντα, [15] κατέτριψε τὸν βίον, ἐνιαυτῶν γεγονὼς δ' καὶ ρ', [16] καὶ τέθαπται ἐν Λαρίσσῃ τῆς Θεσσαλίας. [17] ἐν δὲ τοῖς εἰκόσιν ἱστορεῖται τὸ ἱμάτιον ἐπὶ τοῦ κεφαλοῦ ἀναδεδεμένος, καὶ σκεπόμενος· [18] ἢ, ὅτι τοῦτο ἔθος ἦν αὐτῷ, [19] ἢ λαβὼν τὸ φιλαπόδημον, [20] ἢ τὸ ἴδιον ἐν τοῖς χειρουργίαις. [21] ἔτι ἔγραψε πολλὰ, καὶ πᾶσιν ἐγνώσθη λαμπρός. [22] ὥστε καὶ τὸν τῶν Περσῶν βασιλέα, τὸν καλούμενον Ἀρταξέρξου, γράψαντος πρὸς Ὑστάνου, τῆς δ' ἀνδρὸς σοφίας δεόμενον· [23] Βασιλεὺς βασιλέων, καὶ τὰ λοιπά. [24] Αἱ μὲν οὖν γραφεῖσαι παρ' Ἱπποκράτους βίβλοι πᾶσι τοῖς μεθερμηνευομένοις τοῦ ἰατρικοῦ ἐπιστήμης ἔκδηλοι· [25] καὶ ἔστιν αὐτὰς καταστάζοντας, ὡς

ÆM. PORTVS,
interpres.

HIPPOCRATES Cous, medicus, Heraclidæ filius.[2] *artis medicæ peritissimus.* [3] Præfertur enim etiam avo, [4] [&] patri Heraclidæ, quamvis ejusdem nominis esset,[5] quod tamquam fidus, & lumen fuerit medicinæ, quæ vitæ est utilissima. [6] Fuit autem unus ex posteris Chrysi, [7] & Elaphi, illius filii, qui & ipsi fuerunt medici. [8] Hic primum quidem fuit discipulus patris, [9] postea vero Herodici Selybriani, [10] & Gorgiæ Oratoris ac philosophi. [11] Ut vero quidam *tradunt*, Democriti Abderitæ. Ipsum enim adolescentem ad illum jam senem accessisse *ferunt*. [12] Ut vero quidam *dicunt*, *fuit* & Prodici *discipulus*. [13] Commoratus autem est in Macedonia Regi Perdiccæ admodum charus.[14] Duos habuit filios, Thessalum & Draconem. [15] Obiit autem ætatis anno CIV. [16] Sepultus est Lariſſæ in Thessalia. [17] In imaginibus autem traditur ipsum habere caput veste involutum, & tectum: [18] vel quod hic esset ejus mos, [19] vel propter peregrinandi studium, quo flagrabat, [20] vel ob peculiarem in chirurgia morem. [21] Hic multa scripsit, & apud omnes clarus evasit. [22] adeo ut magnus ille Persarum rex, qui vocabatur Artaxerxes, scriptis ad Hystanem literis, hujus viri sapientiam expetiverit. [23] Rex regum, & cetera. [24] Libri autem ab Hippocrate scripti omnibus medicinæ studiosis sunt notissimi, [25] eosque adeo amplectuntur, *tantique faciunt*, ut

ὡς θεῖ φανερὰ, καὶ οὐκ ἀνθρωπίνῃ προσελθόντας οὐκ ἀσφαλέως. [26] πολλὰ δὲ τὰ ἀπορρήτως καὶ ἡμεῖς ἐπομνημονεύσομεν. [27] πρῶτον μὲν βιβλίον ὁ τὸν ὅρκον περιέχων, [28] δεύτερον δὲ ὁ τὰς προγνώσεις ἐμφαίνων. [29] τρίτον, ὁ τῶν ἀφορισμῶν, ἀνθρωπίνῳ ὑπερβαίνων σοφίαν. [30] πεμπτὸν παρὰ τοῖς πολυβύβλοις καὶ πολυθαύμαστος ἐξηκοντάβιβλος, ὁ πᾶσαν ἰατρικὴν ἐπιστήμην τε καὶ σοφίαν ἐμπεριέχων.

[31] Ἱπποκράτης Γνωσιδίκεω υἱός, Κῷος. [32] πατὴρ Ἡρακλείδης τοῦ πάππου Ἱπποκράτους, ἰατρὸς καὶ αὐτὸς ϗ ἀπὸ τῶν Ἀσκληπιαδῶν. [33] [ἔγραψεν] ἰατρικά.

[34] Ἱπποκράτης Θεσσαλός. Κῷος ἰατρός. [35] ἔκγονος δὲ Ἱπποκράτους τοῦ δευτέρου τοῦ υἱοῦ Ἡρακλείδου. [36] ἔγραψε καὶ αὐτὸς ἰατρικά.

[37] Ἱπποκράτης τέταρτος, ὁ Δράκοντος ἰατρὸς Κῷος. καὶ αὐτὸς, ϗ αὐτοῦ γνώριμος. [38] ὃς ἰάσατο μὲν Ροξάνην. [39] ὑπὸ δὲ Κασάνδρου τελευτοῦντος τοῦ υἱοῦ Ἀντιπάτρου [40] ἔγραψε καὶ αὐτὸς ἰατρικά.

[41] Ἱπποκράτης δύο, πέμπτος καὶ ἕκτος ἰατρὸς, Θυμβραίου παῖδες, Κῷοι καὶ αὐτοὶ, ϗ γνήσιοι ϗ αὐτοῦ. [42] ἔγραψαν ἀμφότεροι εἰς τὸ αὐτὸ ἐπιστήμιον.

[43] Ἱπποκράτης ἕβδομος, Κῷος, καὶ αὐτὸς ἰατρὸς, Πραξιανακτος παῖς· καὶ αὐτὸς ὢν τοῦ γνησίου ϗ αὐτοῦ. [44] ἔγραψε καὶ αὐτὸς εἰς τὸν αὐτὸν τρόπον.

divinas, non autem ex humano progressas voces *esse putent*. [26] Præcipuos tamen & ipsi recensebimus. [27] Primus igitur liber est ille, qui *medicum* jurandum continet. [28] Secundus vero, qui prædictiones explicat. [29] Tertius, Aphorismorum, qui superat ingenium humanum. [30] Quartum locum teneat celeberrimum illud, & valde admirabile opus, quod à LX. librorum numero vocatur Hexecontabiblus, quod omnem medicam scientiam & sapientiam continet.

[31] Hippocrates, Gnosidici filius, Cous, [32] pater Heraclidæ, patris Hippocratis, medicus & ipse, è familia Asclepiadarum, [33] Artem medicam *scripsit*.

[34] Hippocrates, Thessali F. Cous medicus, [35] nepos Hippocratis secundi, filii Heraclidæ. [36] Scripsit & ipse medica

[37] Hippocrates quartus Draconis F. Cous medicus, ejusdem & ipse generis, [38] qui curavit Roxanen. [39] Sub Cassandro autem, Antipatri filio, de vita decessit. [40] Scripsit & ipse medica.

[41] Hippocrates duo, quintus, & sextus, medici, Thymbræi filii, Coi & ipsi, ejusdem generis. [42] Scripserunt ambo in eandem scientiam.

[43] Hippocrates septimus, Cous, & ipse medicus, Praxianactis filius, ejusdem & ipse generis. Scripsit & ipse de eadem arte.

JOH. TZETZES
Histor. x. Chil. cccxlix. 712. ut & xii. Chil. cccxxxiv. 638.

ΑΣΚΛΗΠΙΑΔΑΙ τοιγαροῦν καλοῦνται μὲν κυρίως,
Ὅσοι καθ' ὑγιὲς σχῆμα ἀπὸ ξύλου τέτα,
Καὶ ἰατροὶ, κἂν ἕτερον ὧπινὰσκοῦντες βίον,
Ὥσπερ ὁ Ἱπποκράτης τε, καὶ ἕτεροι μύριοι.
Οἱ ἰατροὶ δ' λέγονται καταχρηστικώτερον
Ἀσκληπιάδαι σύμπαντες ἀπὸ τῆς τέχνης τοιᾶς,
Καθὼς καὶ ὁ Νικόμαχος, πατὴρ Ἀριστοτέλους.

PAVLVS LACISIVS,
Veronensis, *interpres.*

ASCLEPIADÆ igitur vocantur quidem proprie,
Quotquot trahunt seriem à genere hoc,
Sive medici, sive aliam exercentes vitam,
Quemadmodum Hippocrates, atque alii complures.
Medici vero dicuntur magis abusive
Asclepiade omnes, ab arte hujusmodi:
Quemadmodum & Nicomachus, pater Aristotelis.

A. CORN. CELSVS

Præf pag. meæ edit. 3. lin. 3.

DEMOCRITI autem, ut quidam crediderunt, discipulus Hippocrates Cous, primus ex omnibus memoria dignis ab studio sapientiæ disciplinam hanc separavit, vir & arte & facundia insignis.

SVIDAS.

Gorgia.

ΓΟΡΓΙΑΣ Χαρμαντίδου Λεοντῖνος ῥήτωρ μαθητὴς Ἐμπεδοκλέους διδάσκαλος Πώλου Ἀκραγαντίνου, καὶ Περικλέους, καὶ Ἰσοκράτους, καὶ Ἀλκιδάμαντος τοῦ Ἐλάτου. ὃς αὐτὸς μὲν ἐστὶν ἀρχαῖος διδάξας· ἀδελφὸς δὲ ἦν Ἡροδίκου ἰατροῦ.

ÆM. PORTVS,

interpres.

GORGIAS Charmantidæ *filius*, Leontinus, Rhetor, Empedoclis discipulus, magister Poli Agrigentini, & Periclis, & Isocratis, & Alcidamantis Eleatæ, qui & in schola ipsi successit. Frater autem fuit Herodici medici.

SVIDAS

Democrito.

ΜΑΘΗΤΗΣ δ' αὐτοῦ Ἀφροδισιεὺς ἐγένετο, Μητρόδωρος ὁ Χῖος καὶ πάλιν ἀκροατὴς, Ἀνάξαρχος, καὶ Ἱπποκράτης ὁ ἰατρός.

ÆM. PORTVS,

interpres.

IPSIUS vero discipulus insignis fuit Metrodorus Chius. Cujus vicissim auditores *fuerunt* Anaxarchus, & Hippocrates medicus.

EVSEB. PAMPHILVS
Chronic. lib. 1. pag. edit. Scal. 53. l. 8. 12. 17.

ΕΠΙ Ἀρταξέρξου τοῦ Μακρόχειρος καὶ Πελοποννησιακὸς σωίστη πόλεμος. Τότε ὁ Ἱπποκράτης Κῷος ὁ ἰητρὸς ἐγνωρίζετο.

IDEM ibidem p. 53. l. 28.

ΜΑΚΕΔΟΝΩΝ βασιλεύοντος Περδίκκα, Ἱπποκράτης Κῷος ἰητρῶν ἄριστος ἐγνωρίζετο, Ἀσκληπιάδης τὸ γένος.

EVSEB. PAMPHILVS
Chron. can. p. ed. Scal. 172.

ΟΛ. πγ. Δημόκριτος Ἀβδηρίτης φυσικὸς φιλόσοφος ἐγνωρίζετο, καὶ Ἐμπεδοκλῆς ὁ Ἀκραγαντῖνος, καὶ Ἱπποκράτης Κῷος ἰητρὸς, Γοργίας, καὶ Πρόδικος. ὡς δέ τινες, καὶ Ζήνων, καὶ Παρμενίδης καὶ τούτους ἤκμαζον.

LVCIANVS.
Philopseudes p. m. 483. B.

ΚΑΜΟΙ, ὦ Εὐκράτες, Ἱπποκράτης ἐστὶ χαλκοῦς, ὅσον πηχυαῖος τὸ μέγεθος, μόνον ἐπιδεὴς ἡ δρυακὶς λάσσῃ, σβέσῃ τὸν οἰκίαν ὅλην περίκυκλον, ψιφῶν καὶ πυξίδας ἀναλείπων, καὶ τὰ φάρμακα συγχέων, καὶ τὸν δρῦν ἀφιστὰς, καὶ μάλιστα ἐπιδὰν τὸν δημόσιον ὑπερβαλώμεθα, ἵν' καὶ τοῦτ' ἔτος ἕκαστον αὐτῷ θύωμεν ἀξιοῖ γάρ, ἵν' ἐγὼ, καὶ Ἱπποκράτης ἤδη ὁ ἰατρὸς θύηται αὐτῷ, καὶ ἀναγκαῖόν, ἵν' μὴ καὶ κῆμον ἀφ' ἱερῶν πλέων ἐπαθῇ, ὃν εὐθὺ ἀγαπᾷ, εἴ τις συμμίσγει αὐτῷ, ἢ μελίκρατον ἐπιπατέσθαι, ἢ στεφανοῦσθαι τὴν κεφαλήν.

MAX.

V. L.
interpres.

SUB Artaxerxe Longimano etiam Peloponnesiacum bellum fuit patratum. Tunc Hippocrates Cous medicus innotuit.

MACEDONIBUS imperante Perdicca, Hippocrates Cous medicorum optimus innotuit, genus Asclepiada.

D. HIERONYMVS,
interpres. lib. 11. p. ed. Scal. 133.

OLYMP. LXXXVI. Democritus Abderites, & Empedocles, & Hippocrates medicus, Gorgias, Hippiasque, & Prodicus, & Zeno, & Parmenides Philosophi insignes habentur.

JOH. BENEDICTVS,
interpres.

ET MIHI, ô Eucrates, est æreus Hippocrates, magnitudine ferme cubitali, qui duntaxat extincta lucerna, totam domum in orbem ambit, strepens, & pyxides evertens, & pharmaca commiscens, & ostium subvertens, imprimis si sacrificium differamus, quod ei quotannis facimus. Postulat ergo, inquam ego, etiam Hippocrates medicus jam ut sibi sacrificetur, indignaturque nisi in tempore justorum sacrificiorum epulis accipiatur? quem boni consulere oportebat, si quis ei libaret, aut mulsum infunderet, aut caput coronaret.

COSMUS

MAX. TYRIVS

Serm. VII.

ΕΙ δή τις ἐκείνων τινὸς τῶν δημιεργικῶν ἀκούσας νομοθετοῦντος τοῖς, ὡσπερεὶ αὐτῷ πολιοῦσι τὸν λόγον, ὅπως ἄρα δεήσουσιν ἐδὲ Ἱπποκράτης ἰωμένων σφᾶς, ἀλλὰ χρὴ τέφωνος ἐλεῖν τὸν ἄνδρα καὶ χρίσαντας μύρῳ ἀποπέμπειν πρὸς ἄλλους δυδοκιμοῦντας ἐκεῖ, ὅπου τὸν τέχνιον ὠφελημαλεῖ ἡ νόσος.

COSMVS PACCIVS,

interpres.

HORVM igitur aliquis si figulum audiat dicentem, homines hujusmodi, quod ea ratione compositi essent, ut nequaquam Hippocratis curationibus egerent, oportere Hippocratem ipsum coronatum velleribus ac delibutum unguentis, in alium locum amandare, ubi vigentes morbi, ejus operam exposcerent, & medicinam honorabilem redderent.

STRABO

Geogr. XIV. *p. m.* 657.

ΦΑΣΙ δ' Ἱπποκράτην μάλιστα ἐκ τῶν ἀνακειμένων γεραπτῶν ἐντεῦθεν γυμνάζεσθαι τὸ τοῦ πρὸς διαφορὰς. ἔτός τε δὴ ἐστὶ τῶν ἐνδόξων Κῷος ἀνήρ.

PLINIVS SECVNDVS

Hist. nat. XXIX. 1.

DIIS primum inventores suos assignavit, & cœlo dicavit. Nec non & hodie multifariam ab oraculis medicina petitur. Auxit deinde famam etiam crimine, ictum fulmine Æsculapium fabulata, quoniam Tyndaridem revocasset ad vitam. Nec tamen cessavit narrare alios revixisse opera sua, clara Trojanis temporibus, quibus fama certior, vulnerum tamen dumtaxat remediis. Sequentia ejus (mirum dictu) in nocte densissima latuere usque ad Peloponnesiacum bellum: tunc eam revocavit in lucem Hippocrates, genitus in insula Coo, imprimis clara ac valida, & Æsculapio dicata. Is, cum fuisset mos, liberatos morbis scribere in templo ejus Dei, quid auxiliatum esset, ut postea ea similitudo proficeret, exscripsisse ea traditur, atque (ut Varro apud nos credit) jam templo cremato, instituisse medicinam hanc, quæ Clinice vocatur.

ISIDORVS HISPALENSIS

Orig. IV. 3. 4.

MEDICINÆ autem artis auctor ac repertor apud Græcos perhibetur Apollo. Hanc filius ejus Æsculapius laude vel opere ampliavit. Sed postquam fulminis ictu Æscu-

lapius interiit, interdicta fertur medendi cura, & ars simul cum auctore defecit, latuitque per annos pene quingentos usque ad tempus Artaxerxis regis Persarum. Tunc eam revocavit ad lucem Hippocrates Asclepio patre genitus in insula Coo.

Itaque tres viri totidem hæreses invenerunt. Prima Methodica inventa est ab Apolline, quæ remedia sectatur & carmina. Secunda Empirica, id est, experientissima, inventa est ab Æsculapio, quæ non indiciorum signis, sed solis constat experimentis. Tertia Logica, id est, rationabilis, inventa ab Hippocrate. Iste enim discussis ætatum, regionum, vel ægritudinum qualitatibus, artis curam rationabiliter perscrutatus est.

AVCTOR *Medici*, c. 1.

ΤΕΛΕΙΑΝ ᾗ ἰατρικὴν καὶ τοῖς ἐωυτῆς μέρεσι συμπεπληρωμένην τὴν μὲν ὡς ἀληθῶς θείαν Ἀσκληπιὸν μοῦνον εὑρεῖν, ἢ δι' ὃν ἀνθρώποις τὰς Ἀσκληπιάδας ταύτην παραδεξαμένους τοῖς ἑπομένοισι παραδοῦναι, μάλιστα δὲ Ἱπποκράτην, ὃς πάντων ὑπερβαλόμενος, καὶ αὐτὸς εἰς φῶς ἐξήνεγκε τὴν τελείαν παρ' Ἕλλησιν ἰατρικήν.

JO. ANDERNACVS, *interpres.*

PERFECTAM medicinam & omnibus numeris absolutam, illam divinam scilicet, Æsculapius solus invenit. Illam vero, quæ inter homines versatur, hujus successores, Asclepiadæ posteri veluti hæreditario acceptam tradiderunt, maxime Hippocrates, qui omnibus facile præcelluit, primusque perfectam apud Græcos medicinam in lucem protulit.

PHILOSTRATVS *de Vita Apollon. Tyanei III.* 14.

Ὁ ΙΑΡΧΑΣ πολλὰ μὲν ἢ μαντικὴν ἀγαθὰ ἔλεγε τὸν ἀνθρώπους ἐργάζεσθαι, μέγιστον δὲ τὸ τῆς ἰατρικῆς δῶρον. ἐπαινῶν πολὺ τοὺς σοφοὺς Ἀσκληπιάδας ἐς ἐπιστήμην τούτου παρελθεῖν, εἰ μὴ παῖς Ἀπόλλωνος Ἀσκληπιὸς γηρύσατο, καὶ κομιδῇ τοὺς ἐκείνου φήσας τε καὶ μαντείας ξυνιέναι τὰ ἀσφορώτατα νόσοις φάρμακα παρά τε ἐωυτοῦ παρέδωκε, καὶ τοὺς ξυνόντας ἐδίδαξε.

FED. MORELLVS, *interpres.*

IARCHAS multa bona erga homines divinationem efficere dixit. Inter quæ præcipuum est medicinæ donum. Non enim, inquit, ii, qui sapientes in hac arte habiti sunt, Æsculapii filii tam multum profeciſſent, nisi Apollinis filius Æsculapius, juxta patris vaticinia morbis proficua remedia composuisset: quæ ille deinceps filios docens, atque illi nepotibus posterisque tradentes, amicis tandem, familiaribusque eadem demonstrarunt.

SORANVS EPHESIVS

Præf. in Artù med. Isag.

MEDICINAM quidem invenit Apollo, amplificavit Æsculapius, perfecit Hippocrates: quem mihi hominis ducem, & judicem omnium caussarum & quæstionum oportet accipere, tamquam parentem & inventorem omnium bonorum operum, per quem Logica nobis juxta rationem est facta traditio.

AVCTOR

l. de Cathartic. c. 1.

HIPPOCRATES libros, amore medicinæ per diversas civitates, provincias & singulas regiones proficiscens, experimento cognoscitur collegisse, & artificiose vitam & theoremata consummasse: & quomodo ordinando nobis medicinam derelictam, voluisset perquirere, ut posteris traderet.

ÆLIANVS

Varia hist. IV. 20.

ΛΕΓΟΥΣΙ δὲ οἱ αὐτοὶ τὸν Ἱπποκράτη ὡς τὸν Δημοκρίτου ἐντυχεῖν ὑπὲρ τῆς Δημοκρίτου δόξης λαβεῖν, ὡς μανομένου· ἐπεὶ δὲ αὐτοῖς τῆς συνουσίας, εἰς ὑποψολὴν ἦλθε μὴ ἄρα τὸν ἄνδρα.

Dicunt etiam in primo congressu cum Democrito Hippocratem de ipso tamquam de stulto sensisse. Postquam vero ipsis familiaritas intercesserat, mirum in modum admiratum esse hominis sapientiam.

JOA. TZETZES

Histor. I. Chil. LXI. 978.

Ὁ Ἀβδηροδημόκριτος ὁ παῖς Ἡγησιστράτου,
Τοῦ τοῦ Λευκίππου μαθητὴς, καὶ μαθητοῦ Μελίσσου,
Ὡς ἀληθῶς φιλόσοφος πάνυ καλῶς γινώσκων,
Ἀεὶ τὴν ματαιότητα τοῦ βίου κατεγέλα.
Οἱ δὲ Ἀβδηρῖται δόξαντες μεμηνέναι τὸν ἄνδρα,
Δέκα ταλάντοις, δωρεὰς πέμψαντες Ἱπποκράτει,
Ἱκέτευον ἐλθεῖν πρὸς ἰατρῶν τὸν κράτιστον.

Abderites Democritus, filius Hegesistrati,
Leucippi autem discipulus, discipuli Melissi,
Tamquam vere philosophus, omnia pulchre sciens,
Semper vanitatem vitæ deridebat.
Abderitæ autem arbitrati insanire virum,
Decem talentis dono missis Hippocrati,
Rogabant curatum venire medicum Coum.

PAVLVS LACISIVS,

Veronensis, *interpres.*

ABDERITES *Democritus, filius Hegesistrati,*
Leucippi autem discipulus, discipuli Melissi,
Tamquam vere philosophus, omnia pulchre sciens,
Semper vanitatem vitæ deridebat.
Abderitæ autem arbitrati insanire virum,
Decem talentis dono missis Hippocrati,
Rogabant curatum venire medicum Coum.

JVSTVS VULTEIVS,

interpres.

DICUNT etiam in primo congressu cum Democrito Hippocratem de ipso tamquam de stulto sensisse. Postquam vero ipsis familiaritas intercesserat, mirum in modum admiratum esse hominis sapientiam.

Ὁσ᾽ ἰατὸς ἐκπεπλευκὼς καὶ δίχα τ᾽ χρημάτων,
Ἰδὼν Δημόκηλον αὐτὸν πάλιν ἀνυπεράφη,
Πλέον αὐτὸς θεραπεύθεις, ἢ θεραπεύσας τοῦτον,
Ὁμολογῶν τε χάριτας πᾶσι τοῖς Ἀβδηρίτοις,
Ὅτι τοιοῦτον δ᾽ αὐτὸς ἄνδρα σοφὸν ἐγνώκει.

Medicus autem profectus navi, & absque pecuniis,
Conspicatus Democritum ipsum, iterum reversus est,
Plus ipse curatus, quam qui curasset hunc:
Confessusque gratias omnibus Abderitis,
Quod talem propter sapientem virum agnoverit.

DIOGENES LAERTIVS
Democrito l. IX. p. m. 656.

ΦΗΣΙ δὲ Ἀθλιόδωρος ἐν η' ἀδημιπότων, ἐλθόντ᾽ Ἱπποκράτης πρὸς Δημόκηλον, κελεῦσαι κομισθῆναι γάλα· καὶ θεασάμενον τὸ γάλα, εἰπεῖν, καὶ αἶγὸς πρωτότοκα καὶ μελαίνης. ὅθεν τὸν ἀκέλβαν αὐτὸν θαυμάσαι τὸν Ἱπποκράτην. ἀλλὰ καὶ, κόρης ἀνηλιθέσης τῷ Ἱπποκράτει, τῇ μὲν πρώτῃ ἡμέρᾳ ἀσπάσασθαί τε, Χαῖρε κόρη· τῇ δὲ ἑχομένῃ, Χαῖρε γύναι. καὶ ὧδ᾽ ἡ κόρη τ᾽ νυκτὸς διεφθαρμένη.

Fr. AMBROSIVS,
interpres.

REFERT autem Athenodorus in VIII. Deambulationum libro, quum ad Democritum Hippocrates venisset, jussisse afferri lac, inspectoque lacte dixisse, Et capellæ primi partus & nigræ est. Unde maximum diligentiæ suæ miraculum Hippocrati fecisse. Sed & puellam Hippocratis comitem, primo die ita salutasse, salve virgo: postridie vero, salve mulier. Fuerat enim puella nocte illa vitiata.

SVIDAS
Democrito.

ΔΗΜΟΚΡΙΤΟΣ ὁ Ἀβδηρίτης οὐκ ἦλθεν εἰς Ἀθήνας, ἀλλὰ τοσαύτης πόλεως ὑπερεφρόνησεν· οὐκ ὢν δ᾽ τοῦτο λαθεῖν δόξαν βουλόμενος, ἀλλὰ τῷ τόπῳ δόξαν περιθεῖναι περιεσπούδαζεν. Ἐλθόντα Ἱπποκράτην πρὸς Δημόκηλον κελεῦσαι κομισθῆναι γάλα· καὶ θεασάμενον τὸ γάλα, εἰπεῖν, αἶγὸς εἶναι πρωτότοκα καὶ μελαίνης· καὶ τὸν ἀκέλβαν αὐτὸν θαυμάσαι τὸν Ἱπποκράτην. Ἀλλὰ καὶ τὸν κόρην τὴν μὴ Ἱπποκράτους πρὸς αὐτὸν ἐλθοῦσαν, τῇ μὲν πρώτῃ ἡμέρᾳ ἀσπάσ-

Democritus Abderites non adiit Athenas, sed tantam urbem contemsit. Nam non à loco gloriam accipere volebat: sed loco gloriam conciliare studebat. Cum autem Hippocrates ad Democritum venisset, ajunt jussisse lac adferri: quod cum vidisset, dixisse, lac esse capræ primiparæ & nigræ. Hippocratem vero admiratum fuisse ipsius accuratam rerum cognitionem. Quinetiam puellam, quæ cum Hippocrate ad ipsam accesserat, primo quidem die ab ipso sic

ἀσπάσασθαι οὕτω· χαῖρε κόρη. τῇ δὲ ἑρχομένῃ· χαῖρε γύναι. καὶ ἐπὶ τῇ κόρῃ τῆς νυκτὸς διεφθαρμένῃ.

fic ſalutatam : ſalve puella. Poſtridie vero, ſalve mulier. Illa enim puella noctu fuerat ſtuprata.

PLINIVS

Hiſt. nat. VII. 37.

HIPPOCRATES [enituit] medicina: qui venientem ab Illyriis peſtilentiam prædixit, & diſcipulos ad auxiliandum circa urbes dimiſit : quod ob meritum honores illi, quos Herculi, decrevit Græcia.

VARRO

de Re ruſt. I. 4.

ANNON ille Hippocrates medicus in magna peſtilentia, non unum agrum, ſed multa oppida, ſcientia ſervavit ?

BARTHOL. SYLVANIVS,

interpres.

HIPPOCRATIS apud Græcos omnes memoria in ævum durabit, quandoquidem publice eſt de omnibus benemeritus.

AETIVS AMIDENVS

tetrab. II. *ſerm.* I. *cap.* 94.

ΟΤΕ δὲ θερμάσματι καὶ ἀναγκαῖον δέ τις πίρα πολλῇ δύναται αὐ μεταβαλεῖν ἐπὶ τὸ θερμὸν καὶ ξηρὸν τὸν ἀέρα, ὡς ὑγρὸν γιγνόμενον καὶ ψυχρόν· καθάπερ ποιῆσαι φασὶν Ἱπποκράτη μὲν Ἀθήναις, καὶ Ἀκρωνα τὸν Ἀκραγαντῖνον.

JANVS CORNARIVS,

interpres.

SED & rogo ingenti exſtructo & incenſo aërem ad caliditatem & ſiccitatem tranſmutare quis poteſt, humidum & frigidum factum. quemadmodum Hippocratem Athenis feciſſe dicunt, itemque Acronem Agrigentinum.

NIKOMEΔOYΣ,

οἱ δὲ,

BAΣΣOY

εἰς Ἱπποκράτην δίστιχον ἀνυπρέφον,

ὃν τῶν Ἐπιγραμ. Ἀνθολ. τμ. α̃. κεφ. λθ̃.

NICOMEDIS,

ſive ut alii,

BASSI

in Hippocratem diſtichum recurrens,

ex *Anthol. Epigrammmat. l.* I. *c.* 39.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΗΣ φάος ἔλιπε μερόπων, καὶ σώετο λαός

Ἐλευσὶς

HIPPOCRATES *fuit arx miſeris, ac gentibus egris*

Reddi-

Ἔθνεα, καὶ νεκύων ὦ παύεις ἐν ἀϊδῃ.

Ἀνδρέφον.

Εἰν ἀΐδῃ παύεις ὦ νεκύων, καὶ ἔθνεα λαῶν
Σώεται, καὶ μερόπων ὦ φάος Ἱπποκράτης.

Reddidit hic vires: Dis, tibi pauperies.

Recurrens.

Pauperies tibi, Dis: vires hic reddidit agris
Gentibus, ac miseris arx fuit Hippocrates.

Joh. Coccejus.

AVCTOR
l. de Ther. ad Pison. c. 16.

ΔΙΟΠΕΡ ἐπαινῶ ϛ τὸν θαυμασιώτατον Ἱπποκράτη ὅτε τὸν λοιμὸν ἐκεῖνον τὸν ἐκ τῆς Αἰθιοπίας ἐς τὰς Ἑλλήνας φλάσαντα οὐκ ἄκλως ἐθεράπευσεν, ἀλλ' ἢ τρέψας τὸν ἀέρα καὶ ἀλλοιώσας, ἵνα μηκέτι τοιοῦτον ἀναπνέωσι κελεύσας δι' ἀνὰ τὴν πόλιν ὅλην ἐξάπλεσθαι τὸ πῦρ, ἐχ ἁπλῶς τῆς ἀνάψεως τε καὶ τῆς ὕλης ἕνεκα, ἀλλὰ σφάνων τε καὶ τῶν ἀνθῶν τὰ εὐωδέστατα τοιοῦτα συνεβάλλοντο εἶναι τῷ πυρὸς τὴν τροφὴν, καὶ ἐπισπείσθαι αὐτῶν τῶν μύρων τὰ λιπαρώτατα, καὶ ἡδεῖαν τὴν ὀδμὴν ἔχοντα, ἵν' ὅτι καθαρὸν ἡδύσμενον οἱ ἄνθρωποι ἀναπνεύσωσιν ἐς τὴν ἀπαλλαγὴν τοῦ ἀέρα.

Reddidit hic vires: Dis, tibi pauperies.

Recurrens.

Pauperies tibi, Dis: vires hic reddidit agris
Gentibus, ac miseris arx fuit Hippocrates.

Joh. Coccejus.

Jvl. Mart. Rota,
interpres.

Quòd circa summis laudibus prosequor admirandum Hippocratem, qui pestem illam ex Æthiopia ad Græcos venientem non alio præsidio repulit, quam aerem purum faciendo, ne ab hominibus (qualis tunc erat) infectus hauriretur. Præcepit itaque ut per totam civitatem ignis accenderetur, qui non solum è simplici materia constaret, sed bene olentes coronas & flores haberet. Talia siquidem ignibus alimenta subministrari consulnit, ut & unguenta quam pinguissima infunderent, & id genus alia bonum odorem fundentia: ut hoc pacto cives aerem purum inspirantes ab imminenti lue tuti forent.

Corn. Henr. Bruggesius,
interpres.

JOH. ACTVARIVS.
Meth. med. v. 6. qua de Antid.

ΑΝΤΙΔΟΤΟΣ Ἱπποκράτης, ἣ χρησάμενος Ἀθήνησι ἐς λοιμικὸν νόσον ἐστεφανώθη παρ' αὐτῶν. αὕτη ὠφελεῖ καὶ ἐς κεφαλαλγίας ἐπιτριβομένη μετ' ὄξους διὰ οἴνου, ἐς ἀπαλγίαν δ' ἐλαίῳ, προκίδι ἐνθεῖσα. ὠφελοῦσι ἐς τὸν πόνον τὸ σῶμα ἀμυκταμένη. δοτέον δὲ αὐτὴν δι' ὑδρομέλιτος, καρύου πολλοῦ τὸ μέγεθος βεβρεγμένας, ἀπλοῦ μοῦς, ἢ παλαιοῦς, αἵματος ἀνά-

Antidotum Hippocratis, quo usus corona Athenis est donatus. fronti ex vino illitum capitis dolorem mitigat, & aurium dolori prodest, ex oleo vestium flocco injectum, nec secus ore detentum, ejus dolorem sedat. Dandum est autem ex hydromelite, nucis avellanæ magnitudine, tussientibus, lienosis, jecinorosis, sanguinem expuentibus, calculosis,

ἀνάγεζι, λιθίοισι, πολυελκηοῖς, κυάμε ἡμίτριτε τὸ μέγεθος, μεῖ' ὀξυμέλιτος ἀκράτε κυάθων τελέων ἰσχιαδικοῖς σὺν περσικῇσι θέρμε τὸ μέγεθος σὺν γάλακτι [ἢ] ἀφεψήματι γλυκυσίδης ἀπὸ πρώτης σελήνης μέχρις ἐκλήμψεως δωμαίζομένοισι καὶ πονέντε τὸ μέγεθος σὺν γάλακτι ὄνειω πεπεπτίζεζι μετ' ὀξυμέλιτος, λήγοσης τῆς σελήνης.

Καλάμε ἁρωματικῆ, σχοινάνθε, βρέθυος ἀνὰ ἡγ. γ'. ἀγνῆ πιπερμάτος ὑ. δ'. κερδαμώμε, κυπίρε, κροκομάγματος ἀνὰ ὑ. ε'. νάρδε κελτικῆς ὑ. ς'. ἀσπαλάθε ὑ. ζ'. σφιμρῶν κυπαρίσσε ὑ. γ'. ῥοδῶν ὑ. γ'. λαδάνε, σμύρνης, λιβάνε ἀνὰ λιτρ. α'. ἁρκεύθε μικρῶς μ' πῶπα ὁμὲ κρῖθε ἰδία. κερδοτύχου ὑ. ς'. κόστε ὑ. δ'. φύλλε ὑ. η'. κασίας ὑ. ς'. ἀμώμε ὑ. γ'. καὶ πῶπα ἰδία κρῖθε. μαστίχης ὑ. δ'. τῦτο ἰδία σὺν θυίᾳ τελέᾳ). συρακ ὑ. ι'. ὁ στύραξ κ μικρὸν ἐπεβάκης) τοῖς τραγήμασι ζὺν τῇ θυίᾳ. τερεβινθίνης λιτρ. γ'. μελίτ ἀττικῆ λιτρ. ε'. οἶνε παλαῖ τὸ ἀρκῦν εἰς τὸ ἀποβρέξαι τὰ τραγήματα. σεσώσας καθαρῶς καὶ ἐπιμελῶς, ἀναλαμβάνων τῷ μέλιτι.

fis, laterum inflammationibus, Ægyptiæ fabæ magnitudine, ex oxymelite mero, cyathis tribus, iſchiadicis, inteſtinorum dolore vexatis, lupini magnitudine in decocto pæoniæ, à prima luna uſque ad extremam : à larvis dæmoniiſque occupatis, nucis Ponticæ magnitudine, in lacte aſinino : quartana laborantibus ex accto mulſo, deſinente luna.

Calami odorati, junci odorati, ſabinæ ſingulorum triens : ſeminis viticis, cardamomi, cyperi, crocomagmatis, ſingulorum quincunx, nardi Celticæ ſelibra, aſpalathi ſeptunx, ammoniaci uncia, pilularum cupreſſi quadrans, roſarum triens, ladani, myrrhæ, thuris, ſingulorum libra, baccæ juniperi minoris quadraginta : hæc ſimul privatim tundito : ſpicæ nardi ſelibra, coſti triens, folii bes, caſiæ ſelibra, amomi quadrans : hæc quoque privatim tundito : maſtiches triens, & hoc ſeorſum in mortario teritur : ſtyracis dextans, ſtyrax paulatim bellariis in mortario adjicitur : terebinthinæ libræ tres, mellis Attici libræ quinque, vini veteris quod ad bellaria maceranda ſatis eſt, munde & ſedulo melle excipiens confice.

GALENVS
I Quod opt. med.

ΑΡ' ἔνεσιμόν τινα τῶν ἀνθρώπων ἐστὶν, εἰς τοσοῦτον μόνον ἐφιέμενον χρημάτων κτήσεως, εἰς ὅσον ὑπηρέτειν ἐξ αὐτῆς τῆς ἀναγκαίας χρείας δύναται; ἔστι τις ὁ δυναμένος μόνον λέγων τελέσαι, ἀλλ' ἔργῳ διδάσκειν δ κῦ φύσιν τελέτε τὸν ὅρον, κἀγὼ δ μὴ πείθω, μὴ δ-

LVD. BELLISARIVS,
interpres.

AN noſtris ſeculis quemquam memorare poſſumus, qui tantum habere cupiat, quantum ſit ad uſum vitæ neceſſarium ? qui non verbis tantum effingere, ſed etiam propriis vitæ exemplis docere poſſit divitiarum terminum, qui quidem ſit ſecundum naturam, nec ultra, quam

ψιῶν, μὴ ῥιγέν περιόν[τ]ων; ϵ̓ μιὼ, ϵ̓ἴτις γ, ἐπ τοιῦτ[ο]ν, ὑπερόψϵται μὴν Ἀρ[ϖ]ξέρξϵ τε ϵ̓ Περδίκκ. ϰ̀ Ξέρξ ϰ̀ δ' αὖ ἐς ὄψιν ἀφίκηιτο ποτϵ· τ' ὀ[ῖ] ἰάσετ[ῆ] μὴν, νοσέοντ[α] νόσημα τῆς Ἱπποκρ[ά]τϵς τέχνης δεόμϵνον, ϰ̀ μιὼ ἀξιώσϵτ γϵ λ[ί]ην πανῦς σπουδαίως, θϵραπεύσῃ ϳ̀ τὲς ϵ̓ν Κρανῶνι ϵ̓ Θάσ[ῳ] ϵ̓ τοῖς ἄλλοις πολίχνοις πένηϱσ. ἀπολείψϵ ϳ̀ Κώοις μὴν ϵ̓ πολίτας Πόλυβ[ο]ν τε ϰ̀ τὲς ἄλλες μαθητὰς· αὐτὸς ὀ[ῖ] πᾶσιν ἀλώμ[ϵ]νος ἐφέξϵ τὴν Ἑλλάδα, ἵνα πϵ ϰαθ' φύσεως χωρέων ϵ̓ν λόγ ὁδεύσῃ τα κεἰνη τῇ πείρ.

quam ut fames, sitis, frigus absit, progredi. Sed, si quis tamen ejusmodi est, is & Artaxerxis & Perdiccæ potestatem contemnet, nec umquam in conspectū hujus ibit: huic vero sic ægrotanti, ut Hippocratis artem desideret, medebitur quidem, non tamen semper cum eo esse volet, sed Cranonem & Thasum, aliaque ad oppida multa proficiscetur, ut pauperibus his locis ægrotantibus curationes adhibeat. Cois hominibus civibusque suis Polybum aliosque discipulos relinquet: ipse Græciam peragrans omnem perquiret, [*vel* occupabit] ut naturam locorum, sicut ratione [*vel* narratione] didicit, sic experimentis comprobet.

Scribonivs Largvs

Epist. ad C. Iul. Callistum.

Hippocrates conditor nostræ professionis initia disciplinæ ab Jurejurando tradidit: in quo sanctum est, ne prægnanti quidem medicamentum, quo conceptum excutitur, aut detur, aut demonstretur à quoquam medico, longe præformans animos discentium ad humanitatem.

Octavianvs Horatianvs

ad Victoriam III. 6.

Abortivum dare nulli umquam fas est. Ut enim Hippocratis attestatur adjuratio, tam duri reatus conscientia medicorum innocens officium non debet maculari.

Tertvllianvs

de Anima cap. 25. *p. m.* 328. *B.*

Atquin & in ipso adhuc utero infans trucidatur, necessaria crudelitate, quum in exitu obliquatus denegat partum; matricida, ni moriturus. Itaque & inter arma medicorum & organon est, quo prius patescere secreta coguntur, tortili temperamento, cum anulo cultrato, quo intus membra cæduntur, anxio arbitrio; cum hebete unco, quo totum facinus extrahitur violento puerperio. Est etiam æneum spiculum, quo jugulatio ipsa dirigitur, cæco latrocinio: ἐμβρυοσφάκλην appel-

appellant, de infanticidii officio utique viventis infantis peremptorium: hoc & Hippocrates habuit, & Asclepiades, & Erasistratus, & majorum quoque professor Herophilus, & mitior ipse Soranus, certi animal esse conceptum, atque ita miserti infelicissimæ hujusmodi infantiæ, ut prius occidatur, ne viva lanietur.

SORANVS EPHESIVS

Isag. Art. med. cap. 3.

MEMOR etiam sit juramenti Hippocratis, ut ab omni culpa se abstineat, maxime venereo & corruptibili actu. Ea, quæ in domibus aguntur & dicuntur, tamquam mysteria celanda existimet. Sic enim sibi & arti ampliorem laudem acquiret. Habeat etiam digitorum elegantiam & subtilitatem, ut suavis omnibus videatur, & in tangendo subtilior appareat. hæc enim & ipse Hippocrates dixit.

D. HIERONYMVS

ad Nepotianum de Vita Clericorum c. 18.

HIPPOCRATES adjurat discipulos, antequam doceat, & in verba sua jurare compellit, extorquet sacramento silentium, sermonem, incessum, habitum, moresque præscribit: quanto magis nos, quibus animarum cura commissa est, omnium Christianorum domos debemus amare quasi proprias?

AVENZOAR

II. Theisir I. 5.

QUILIBET medicus tenetur observare præcepta Hippocratis: quæ sunt, quod Medicus non debet discipulum docere, nisi prius jurare ipsum faciat, ne utatur medicinis mortiferis, vel venenosis ullo modo.

M. ANTONINVS

Imp. de Rebus suis lib. III. §. 3.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΗΣ πολλὰς νόσους ἰασάμενος νοσήσας ἀπέθανεν.

THO. GATAKERVS,

interpret.

HIPPOCRATES, ubi multos sustulerat morbos, morbo tandem & ipse sublatus est.

ΑΔΗΛΟΥ ἐπιτάφιον Ἱπποκράτους.

ἐκ τῶν Ἐπιγραμμάτων τμ. γ. κεφ. ιε'.

IGNOTI *epitaphium* Hippocratis.

Ex Anthol. Epigrammat. sect. III. cap. 15.

ΘΕΣΣΑΛΟΣ Ἱπποκράτης, Κῶος γένος, ἐνθάδε κεῖται, Φοίβῳ

THESSALVS *Hippocrates, Cous genere, hac jacet urna, Phœbi*

Φοίβου ἀπὸ ῥίζης ἀθανάτης γεγαώς,
Πλεῖσται τρόπαια νόσων σήσατο δώροις ὑγιείης,
Δόξαν ἐλὼν πολλὴν, ϗ τύχῃ, ἀλλὰ τέχνῃ.

Phœbi immortalis semine progenitus.
Crebra trophæa tulit morborum armis medicinæ,
Laus cui magna, nec id sorte, sed arte fuit.

THO. MORUS, *Anglus.*

ÆLIANVS
Var. hist. IV. 20.

ΛΕΓΟΥΣΙ δὲ Δωριέα ὄντα τὸν Ἱπποκράτην, ἀλλ' ἕνεκα τοῦ Δημοκρίτου χάριν τῇ Ἰάδι φωνῇ συγγράψαι τὰ συγγράμματα.

JVSTVS VULTEJUS, *interpret.*

DICUNT præterea Hippocratem fuisse Dorienſem: sed in gratiam Democriti Ionica lingua suos libros scripsisse.

C. PLINIVS SECVNDVS
Nat. hist. XXVI. 2.

HIPPOCRATES certe, qui primus medendi præcepta clarissime condidit, referta herbarum mentione invenimus volumina.

M. AVR. CASSIODORVS
Divin. lect. cap. 31.

POST hæc legite Hippocratem atque Galenum Latina lingua conversos, id est, Therapeutica Galeni ad philosophum Glauconem destinata. Deinde Cælii Aurelii de Medicina, & Hippocratis de Herbis & curis.

D. AVGVSTINVS
contra Manichæum, XXXIII. 5.

NONNE, ut alios omittam, sub Hippocratis medici nobilissimi nomine quidam libri prolati in authoritatem à medicis non recepti sunt? Nec eos adjuvit nonnulla similitudo rerum atque verborum, quando comparati eis, quos vere Hippocratis esse constaret, impares judicati sunt, & quod ab eo tempore, quo & cetera scripta ejus, non innotuerunt, quod vere ejus essent. Hos autem libros, quibus illi, qui de transverso proferuntur, comparati respuuntur, unde constat esse Hippocratis, unde si quis hoc neget, nec saltem refellitur, sed ridetur, nisi quia sic eos ab ipso Hippocratis tempore usque ad hoc tempus, & deinceps successionis series commendavit, ut hinc dubitare dementis sit.

A. CORN.

A. Corn. Celsvs

de Medic. VIII. 4. p. m. ed. 515. l. 1.

A suturis se deceptum esse, Hippocrates memoriæ prodidit, more scilicet magnorum virorum, & fiduciam magnarum rerum habentium. Nam levia ingenia, quia nihil habent, nihil sibi detrahunt. Magno ingenio, multaque nihilominus habituro, convenit etiam simplex veri erroris confessio; præcipueque in eo ministerio, quod utilitatis caussa posteris traditur; ne qui decipiantur eadem ratione, qua quis ante deceptus est. Sed hæc quidem alioquin memoria magni professoris, uti interponeremus, effecit.

M. Fab. Qvinctilianvs

Inst. orat. III. p. m. 45. G.

Nam & Hippocrates clarus arte medicinæ, videtur honestissime fecisse, qui quosdam errores suos, ne posteri errarent, confessus est.

Plvtarchvs

de Prof. in virtute p. m. 82. D.

Ὁ δὲ πολλῶν ἀληθῶς καὶ τὸν Ἱπποκράτη φησὶν ὠφελήσαι ποιεῖ, τὸ μὴ τοῖς ῥαφεῖς ἀγνοηθὲν αὐτῷ τὸ κεφαλῆς ἐξαγορεύσαντα καὶ γράψαντα, λογιζόμενον, ὅτι δεινόν ἐστιν, ἐκεῖνον μὲν, ὅπως αὖ ἕτεροι μὴ τὸ αὐτὸ πάθωσιν, αὑτὸν τῶν ἁμαρτίαν κατηγορεῖν· αὐτὸν δὲ πυκτικὴν μέλλοντα σώζεσθαι μὴ τολμᾶν ἐλέγχεσθαι μήθ' ὁμολογεῖν τῷ ἀδελφιδῷ ἕτερον ἀμαθίαν.

Qui vero reipsa proficit, exemplum Hippocratis sibi imitandum ducet, qui errorem suum de futuris capitis professus est, inque litteras retulit. existimabitque indignum fore, si (cum tantus vir, ne alii eodem erroris venirent, suam testatam fecerit ignorantiam) ipse salutis suæ studio non audeat stultitiam insciamque suam detegere atque confiteri.

Pavsanias

Phocic. x. p. m. 612. l. 51.

Στρατηγὸν δὲ αὐτῷ κρατοῦντα ἔλαχε ἀδελφὸν Φυλλοῦ Ὀνομάρχου Φάϋλλον. παρελθοῦσα τὸ δὴ ἄρχειν ἐπὶ τῶν Φωκέων τῷ θεῷ, καὶ ὅμοιον ὀνείρατι ἰδεῖν τοιόνδε. Ἐν τοῖς ἀναθήμασί ἐστιν Ἀπόλλωνος μίμημα ἐκ χαλκοῦ χρυσωτόν, καθεφθυκότος τε ἤδη τὰς σάρκας, καὶ τὰ ὀστᾶ ἔτι συμπεφυκότα.

Romvlvs Amasævs,

interpres.

Phocenses ejus fratri Phayllo summa cum potestate imperium decreverunt. Ei vix dum ad imperandum aggresso talis oblata est per somnium species. Inter Apollinis donaria perversus effigies quædam fuit, ex ære, hominis, cui diuturniore morbo carne consumta, sola essent reliqua ossa. ajebant

μόνα. ἀνάθημα ὃ ὑπὸ Δελφῶν Ἱπποκράτης ἐλέγετο εἶναι ϗ ἰατρός. τούτῳ δὴ ἑωυτὸν ἐοικέναι τῷ ἀναθήματι ἔδοξεν ὁ Φάυλλος. αὐτίκα δὲ ὑπολαβόντα αὐτὸν φθινώδης νόσος ἐπιτελὴς ϗ ὑπνὸς τὸν μαντείαν.

Delphi ab Hippocrate medico dedicatam. Huic Phayllus se similem factum videre visus est: ac paucis post diebus macie contabescens somnii eventum implevit.

SVIDAS
Lexico.

ΘΕΣΣΑΛΟΣ· κῶος ἰατρός. υἱὸς Ἱπποκράτης, τοῦ Δράκοντος. ὃ πάλιν υἱὸς Γοργίας, καὶ Ἱπποκράτης. ἰατρικῶν βιβλία ἕξ.

ΔΡΑΚΩΝ· υἱὸς Ἱπποκράτης τοῦ Δράκοντος ἰατροῦ, ἀπὸ Θεσσαλοῦ, πατρὸς δὲ Ἱπποκράτης. ὃ πάλιν γήμας Δράκωνα, ἰατρὸς καὶ αὐτός. ὃς Ῥοξάνην ἰάτρευσε συνοικοῦσαν Ἀλεξάνδρῳ τῷ Μακεδόνι.

ÆM. PORTVS
interpres.

THESSALVS, Cous medicus, illius illustris Hippocratis filius. Cujus iterum *filii fuerunt* Gorgias & Hippocrates. Scripsit libros de re medica sex.

DRACON, nepos Hippocratis illius insignis medici, ex Thessalo f. pater Hippocratis, ex quo rursus natus est Dracon, & ipse medicus, qui Rhoxanen Alexandri Macedonis conjugem curavit.

GALENVS
de Vict. rat. in morb. acut. III. 42.

ΕΡΑΣΙΣΤΡΑΤΟΣ μὲν κακηγόρως πάνυ Δημοκάλλει τὸν Ἱπποκράτους, τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ δῆθεν μεμφόμενον· Ἀπολλώνιόν τε καὶ Δέξιππον· οὓς φησι κυάθους κυάθους δώδεκα ποιήσαντας εἰς τὸν ἐκλημοζάτου τῆς κοτύλας κύαθον, ἕνα τούτων ἢ δύο λαμβάνειν, τοῖς πυρέτουσιν. Ἀλλ' ὁ Ἐρασίστρατος Ἀπολλωνίῳ μὲν καὶ Δεξίππῳ μνημονεύει, μηδὲν ἔχον αὐτῶν δεῖξαι βιβλίον.

JOA. VASSÆVS,
interpres.

ERASISTRATVS malitiose satis criminatur Hippocratem, discipulos ipsius prope accusans, Apollonium & Dexippum: quos ait cereos cyathos duodecim in sextantali cotylæ cyatho effinxisse, atque unum ex illis aut duos febrientibus admetiri. Verum Erasistratus de Apollonio quidem & Dexippo mentionem facit, nec ullum eorum librum ostendere potest.

SVIDAS,
Lexico.

ΔΕΞΙΠΠΟΣ, κῶος, ἰατρός, Ἱπποκράτους μαθητής. ὃς μεταπεμφθεὶς ὑπὸ Ἑκατόμνω τοῦ Καρῶν

ÆMIL. PORTVS,
interpres.

DEXIPPVS, Cous, medicus, Hippocratis discipulus. Qui arcessitus ab Hecatomno Carum

Καρῶν βασιλέως, ἰάσασθαι αὐτῷ παῖδας ἀπογνωσθέντας Μαυσωλὸν. Ἐ Πιξώδαρον, ἐπὶ ὑποσχέσει ἰάσασθαι, τὸν παῖδα τὸν τοῦ Καρὸς τότε αὐτῷ ἐνεστῶτα πόλεμον. ἔγραψεν ἰατρικὴν βιβλίον ἀ. καὶ τοῦ προγνώσεων β'.

Carum rege, ut ipsius filios desperatos, Mausolum & Pixodarum, curaret, eos ea conditione sanavit, ut bellum, quod tunc adversus Caras gerebat, deponeret. Scripsit unum medicum librum, & de præcognitionibus duos.

PLVTARCHVS

de Stoic. repugn. p. m. 1047. C.

ΚΑΙ τοι Πλάτων μὲν ἔχει τῶν ἰατρῶν τοὺς ἐνδοξοτάτους μαρτυροῦντας, Ἱπποκράτη, Φιλιστίωνα, Διόξιππον τὸν Ἱπποκράτειον.

ENIMVERO nobilissimi medicorum testimonium Platoni perhibent, Hippocrates, Philistio, Dioxippus Hippocraticus.

JOH. de MANDEVYLE

in Itinerario cap. 6. De filia Hippocratis *mirabile.*

EXINDE itinerando itur ad insulam de Orecia, & postea ad insulam, quæ Stanco dicitur, & ad insulam, de Lango. de quibus insulis Hippocrates extitit dominus. Et dicitur adhuc, quod in insula de Lango restat adhuc filia Hippocratis, in effigie magni Draconis, qui centum toysas continet longitudinis, sicut dicitur (nam ipse non vidi) inclusa. quam habitatores dictæ insulæ vocant Dominam patriæ. Jacet autem in quodam castello antiquo: & aliquando ostendit se quibusdam personis, eis minime nocendo, nisi eam aliquis læserit. Fuit autem dicta filia aliquando mutata de pulchra puella in draconem, per unam deissam, quæ Diana vocabatur, & dicitur quod aliquando reducetur ad gradum pristinum. Quando videlicet inventus aliquis miles, in tantum audax, quod osculetur eam ore ad os. Sed quando conversa fuerit in mulierem, non vivet ulterius.

Unde modico tempore transacto quidam miles de hospitali de Rodes, valens & audax dixit, quod eam deoscularetur: & ascendens cursorium suum transtulit se ad dictum castrum. Et ingrediendo cavernam Draconis, incepit Draco caput suum contra militem erigere. Cernens igitur miles Draconis vultum horribilem atque terribilem nimis, rediit de caverna: at equus militis horrore tanto perterritus, super ripam altam prosiliens ascensorem projecit in mare, & ita cum equo suo demersus interiit.

Iterum juvenis quidam Draconem prædictum ignorans exiens de navi per medium insulæ incedens & dictum ingrediens castellum & cavernam Draconis processit ulterius, & in quadam interius caverna vidit puellam capillos capitis parantem præmisso speculo ante faciem dictæ domicellæ. Circa quam thesaurus non modicus erat appositus. Cogitansque

penes se credit eam fuisse mulierem communem. Exspectans tandem juvenis, quousque ejus umbram cerneret, puella quæsivit, quis esset juvenis ille. Qui respondebat, quod intendebat esse sponsatus tam pulchræ puellæ. Quæ quæsivit à juvene, si miles esset? & respondit, non. Quæ dixit, nullo modo amicitiam eum ab eadem prius se obtinere, quousque ordini adscriptus fuisset militari. Et dixit, redeundo ad sodales tuos facias te militari ordini adscribi, & cras exeundo cavernam præcedam te, & veniens dabis mihi osculum, & de turpitudine mea noli terreri, quod non tibi nocebo, & quantumcumque conspexeris me horribilem, ne timeas, quod per incantationes transfigurationem talem recepi & deformitatem, quam cernis. Quod si osculari me poteris, thesaurum, quem vidisti, recipies & sponsus meus eris, & istius insulæ dominus. Rediens tandem ad consocios suos & ordinem assumens militarem in crastinum ad puellam redit cupiens osculari. Ipsa vero in deformitate horribilissima exeunte perterritus fugam cepit & usque ad navem properans puella persequitur, cernensque militem redire ad eam nolle, clamare terribiliter cœpit, & quasi tristis ad cavernam suam reversa est, & miles in continenti moriebatur: nec ausus fuit quisquam ex illa die dictam puellam aspicere, quin statim moriatur. Quando vero aliquis fuerit audax eam osculari, non morietur, sed convertetur puella in pulchritudinem, & osculator erit dominus patriæ.

TOMIA ϰ᾽ ΕΓΚΩΜΙΑ,

σὺ τε τῶν ἰατρῶν καὶ μὴ ἰατρῶν.

FRAGMENTA & ELOGIA,

ex authoribus medicis & non-medicis.

PLATO

Phædro. p.m.1237. C.

ΣΩΚΡ. Ψυχῆς δὲ φύσιν ἀξίως λόγου καλῶσῆσαι οἷόν δυνατὸν εἶναι ἄνευ τοῦ τῆς τοῦ ὅλου φύσεως; ΦΑΙΔ. Εἰ μὲν Ἱπποκράτει τε τῷ τῶν Ἀσκληπιαδῶν δεῖ τι πιθέσθαι, καὶ δὲ χωρὶς σώματος, ἄνευ τοῦ μεθόδου ταύτης. ΣΩΚ. Καλῶς

MARSILIVS FICINVS,

interpres.

SOCR. Animæ vero naturam absque totius natura sufficienter cognoscipossе exiſtimas? PHÆD. Si Hippocrati Æsculapii successori credendum est, neque etiam corporis naturam sive doctrinam hujusmodi comprehendi posse

Καλῶς γάρ, ὦ ἑτταῖρε, λέγεις. χρὴ μὲν τοι, σοὶ τῷ Ἱπποκράτει τὸν λόγον ἐξετάζοντα, σκοπεῖν, εἰ συμφωνεῖ. ΦΑΙ. Φημί. ΣΩΚ. Τὸ τοίνυν σοὶ φύσεως σκόπει τί ποτε λέγει Ἱπποκράτης τε καὶ ὁ ἀληθὴς λόγος.

posse putabimus. SOCR. Scite loqueris, ô amice. Oportet autem præter Hippocratem considerare, utrum disputationis nobis ratio consonet. PHÆD. Assentior. SOCR. De naturæ igitur perscrutatione quid Hippocrates, & vera ratio dicat, attende.

IDEM *Protagorap. 217. D.*

ΕΙΠΕ μοι, ὦ Ἱπποκρατες, εἰ ἐπενόεις τῷδε τὸν σαυτοῦ ὁμώνυμον ἑλλὼ Ἱπποκράτη τὸν Κῶον, τὸν τῶν Ἀσκληπιαδῶν, δεχόμενον τελεῖν σαυτῷ μισθὸν ἐκεῖνα, εἴπερ σε ἤρετο, εἰπέ μοι, μέλλεις τελεῖν, ὦ Ἱπποκρατες, Ἱπποκράτει μισθόν; ὡς τίνι ὄντι; τί αὖ ἀπεκρίνω; Εἶπον αὖ, ἔφη, ὅτι ὡς ἰατρῷ. Ὡς πὸς γυνησόμενον; Ὡς ἰατρὸς, ἔφη.

DIC age, ô Hippocrates, si ad Hippocratem tibi cognominem Coum illum, Æsculapii stirpe natum, proficisci velles, pro te mercedem erogaturus, & aliquis quæreret, Dic mihi, ô Hippocrates, mercedem Hippocrati dabis? Qualinam homini, & cujus ratione? quid respondares? HIP. Ut medico. SOC. Qualis & ipse futurus, id est cujus gratia? HIP. Ut medicus evasurus.

ARISTOTELES
Politic. VII. 4.

ΟΙΟΝ, Ἱπποκράτη, σὸν ἄνθρωπον, ἀλλ' ἰατρὸν εἶναι μείζω φήσειεν ἂν τις τοῦ ἀφορίζοντος καὶ τὸ μέγεθος καὶ σώματος.

QUEMADMODUM Hippocratem non hominem, sed medicum quis eo majorem dixerit, qui illum corporis magnitudine superat.

CLEMENS ALEXANDRINUS
Stromat. II. p. m. 415. A.

ΓΙΝΕΤΑΙ δὲ ἡ ἄσκησις, καθὰ τὸν Ἱπποκράτη, οὐ μόνον σώματος, ἀλλὰ καὶ τῆς ψυχῆς ὑγίεια, ἀοκνία πόνων, ἀπαθεία τροφῆς.

GENTIANUS HERVETUS.

FIT autem exercitatio, ex sententia Coi Hippocratis, non solum corporis sanitas, sed etiam animæ, impigra laborum susceptio, & non nimia nutrimenti exsaturatio.

IDEM *Strom. VI. p. 627.*

ΑΛΛΑ καὶ ἰατρὸν Ἱπποκράτης, Ἐπιβλέπειν ἔοικεν ἀνάγκη ὥρῃσι, καὶ χώρῃσι, καὶ ἡλικίῃσι, καὶ νόσοις, κατὰ Εὐριπίδης ἐν ἑξαμέτρῳ πηΐ φησιν,

QUI NETIAM cum medicus scripsisset Hippocrates, Respicere oportet & tempus, & regionem, & ætatem, & morbos, dicit Euripides in hexametro,

ὅστι δ' ἰατρεύειν καλῶς,
Πρὸς τὰς διαίτας τῶν ἐνοικέντων πόλιν,
Τὴν γὰρ ἑκάστου ἰδόντας, τὰς νόσους σκοπεῖν χρεών.

qui volunt mederier,
Vt unaquæque poscit urbs & incolæ,
Hos terram oportet nosse, sic morbo manus Demum admovere.

THEODORETVS
de Nat. hom. serm. v. p. m. 546.

ΟΣΑ δὲ καὶ περὶ τῆς ἐγκεφαλικῆς χώρας διειλέχθησαν πρὸς ἀλλήλους, ῥᾴδιον μαθεῖν. Ἱπποκράτης γὰρ μὲν, καὶ Δημόκριτος, καὶ Πλάτων, ἐν ἐγκεφάλῳ τοῦτο ἱδρῦσθαι φράζουσιν.

JACOBVS SIRMONDVS.

QUANTA item inter eos controversia sit in collocanda principaliori animæ vi, facile est videre. Hippocrates enim, & Democritus, ac Plato, in cerebro sitam esse affirmant.

GREG. NAZIANZENVS
Orat. fun. Cæsarii fratris x. 11.

ΠΑΣΙ μὲν οὖν μᾶλλον σωφροσύνην ἐπέρασε, καὶ μᾶλλον τοῦτο τὸ τίμιον πιστούμενος, καὶ Ἱπποκράτης ὁρκιεῖ τε καὶ ἐξορκιούμενος, ὡς μηδὲν εἶναι κρεῖττον τοῦ Κρατήτου ἀπολύσαι τοὺς σοὺς θεραπεύοντος.

JAC. BILLIVS PRVNÆVS,
interpres.

QUI cum ob pudicitiam & temperantiam omnibus charus esset, eaque de causa pretiosarum curam susciperet, nec adjuratore Hippocrate ullo modo opus haberet, adeo ut nihil prorsus esset Cratetis simplicitas, si cum illius simplicitate conferretur.

ISIDORVS PELVSIOTA.
Epist. 11. 16.

Ο μὲν ἰατρικὸς Ἱπποκράτης παιρώσεσι, τοῖς κεκρημένοις μὴ ἐγχείρειν.

JAC. BILLIVS PRVNÆVS.

MEDICVS Hippocrates incurabili morbo correptis manum admovere vetat.

IDEM *Epist.* 11. 79.

ΑΛΛ' Ἱπποκράτης πείθεις, ὡς κεκρημένῳ, σὺν ἐγχείρεις· εἰ γὰρ καὶ ἐπὶ τῶν σωμάτων τοῦτ' ἔδοξέ ποτε ἀληθὲς, καί τι πολλάκις ἐλεγχθὲν· ἐγχειρήσαντες γὰρ πολλοὶ τῶν ἰατρῶν τοῖς κεκρημένοις κατεθάρσησαν· ἀλλ' ὅμως ἐπὶ τῶν ψυχῶν πολὺ ἐλέγχεται.

VERVM Hippocrati morem gerens, ut incurabili morbo laboranti manum haudquaquam admoves. Quamvis in corporibus verum hoc esse quidam existiment (etsi alioquin persæpe falsum inventum sit: complures enim medici, admota manu iis, qui incurabili morbo affecti esse videbantur, rem ex sententia gesserunt) in animis tamen hoc magis adhuc falsum esse reperitur.

PLV-

GVL.

PLVTARCHVS
de Plac. Philoſ. v. 18.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΗΣ, φασὶ, ἐὰν σκληρωθῇ ἡ μήτρα εἰς τοῖς ἑπτὰ μησὶ, τότε προκύπτειν καὶ γεννᾶσθαι γόνιμον· ἐὰν δὲ προκύψῃ μὲν, μὴ τελείως δὲ ἀσθενοῦντος τοῦ ὀμφαλοῦ, διὰ ἐπίπονον αὐτὸν γενόμενος τὸ κύημα· τότε ἔμβρυον ἀτροφον εἶναι· ἐὰν δὲ μείνῃ τοὺς ἐννέα μῆνας εἰς τὴν μήτραν προκύψαν, τότε ὁλόκληρόν ἐστι.

GVL. XYLANDER,
interpres.

HIPPOCRATES dicit, ſi uterus impleatur ſeptem menſibus, tunc fœtum ſe exſerere, ac in lucem edi. quod ſi ſe exſerens non alatur ob umbilici languorem, laborioſe geſtato fœtu, tunc eum non nutriri: ſi vero novem menſes in utero maneat, tunc ſe promere, integrumque naſci.

IDEM *l. Non poſſe ſuaviter viviſec. Epicuri decr. p. m.* 1090. *C.*

ΣΦΑΛΕΡΟΝ γὰρ ἡ ἐπ' ἄκρον εὐξία, φησὶν Ἱπποκράτης.

EST enim, inquit Hippocrates, ad ſummum progreſſa corporis bona affectio periculoſa.

IDEM *ibidem p.* 1098. *D.*

ΑΛΛ' ὥσπερ φησὶν Ἱπποκράτης, δυοῖν πόνοιν τὸν ἥττονα ὑπὸ τοῦ μείζονος ἁμαυροῦσθαι, καὶ τῶν ἡδονῶν τὰς σωματικὰς αἱ πρακτικαὶ καὶ φιλόπονοι τῷ χαίρουσι τῆς ψυχῆς διὰ ὑπερβολὴν καὶ μέγεθος ἀφανίζουσι καὶ καταθέλγουσιν.

SED, ſicut inquit Hippocrates, è duobus doloribus minorem à majore obſcurari: ſic voluptates etiam corporeæ à voluptatibus agendo & honeſti ſtudio partis ob animi lætitiam ingentem ac incomparabilem obliterantur & exſtinguuntur.

AVCTOR
Prog. de Decub. ex Mathem. c. 1.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΗΣ γοῦν, ὁ πολὺς, σοὶ τῇ ἀρχαιότητι, καὶ θαυμαστὸς τοῖς ἐπιγινομένοις, φησὶν. ὁπόσοι τοῖς ἰδιώταις ἀσκέουσι φυσιογνωμονίης ἀμοιρέουσι, τυφλῶν ἧσσον γνώμην, ἀνὰ σκότον κυλινδόμενοι, ναρκῶσι γνώμῃ.

JAC. ANTON. MARISCOTTVS.

HIPPOCRATES igitur, & vetuſtate admodum notus, & ſcientia admirandus, inquit: Quicumque exercentes medicinam, Phyſiognomoniæ ſunt expertes, horum mens in tenebras devoluta torpet.

. AVCTOR
l. de Spermate c. 14. *De Concept. pueri alterata.* Græca desunt.

PHILOSOPHI indubitanter asserunt, teste Hippocrate, quod omnis substantia corporea animata juncta sit & ligata in planetis & signis, quatuorque elementorum nexibus.

IDEM *cap.* 22. *De qualit. & efficacia planetarum.* Græca desunt.

DICIT Hippocrates in Physica, quod terra est apposita generare naturam corporum.

IDEM *cap.* 23. *De natura Conjunct. & adjunct. quatuor elementorum.* Græca desunt.

DICIT Hippocrates: sicut nulla substantia incorporea habet nutrimentum à differentia corporea, sic nulla substantia corporea potest nutriri à differentia incorporea.

SEXTVS EMPIRICVS
adv. Mathem. VII. *p. m.* 146. *D.*

ΑΝΔΡΑ δὲ τὸν ἄνθρωπον τοῦ εἰδικοῦ καταχρώμενον ἀντὶ τοῦ γένους. εἰώθασι γὰρ ἀνδράποδα καλεῖσθαι οἱ ἀνήρ. σωθῆναι δ' ἔστι τοῦτο χρῆσθαι τῷ τρόπῳ τῆς φράσεως καὶ Ἱπποκράτει, ὅταν λέγῃ, γυνὴ ἀμφιδέξιος ἐγένετο· τιτρώσκει, ἡλίκα ἐν τοῖς δεξιοῖς μέρεσι τῆς μήτρας ἐστὶν ἰσχυρά.

VIRUM autem, hominem: specie abutens pro genere. Speciem namque hominis constituit vir. Solet vero etiam Hippocrates hoc loquendi modo uti: ut quum dicit, Mulier ambidextra non nascitur: hoc est, fœminæ in dextris partibus uteri non consistunt.

IDEM *Pyrrhon. hypot.* I. *p. m.* 15. *E.*

ΑΛΛΑ καὶ [ὁ κύων] τὸ Ἱπποκράτους φυλάσσει κάλλα καλῶς. ἐπὶ γὰρ ποδὸς ἄκος, ἀκίνησίαν· εἰ πέλει τραῦμα ἐν ποδὶ χοίνη, μεγαλίζει τόσον, καὶ ὡς οἷόν τε ἀκινητεῖ.

SED & [canis] Hippocraticum præceptum valde bene observat. Quum enim pedis medela sit quies: siquidem vulnus in pede habuerit, eum sublimem ponit, quantumque potest, immotum servat.

JOH. STOBÆVS
Serm. CCXLIII. 801.

ΣΙΤΙΑ, ποτὰ, ὕπνοι, ἀφροδίσια, πάντα μέτρια, φησὶν Ἱπποκράτης.

CIBI, potus, somni, venus, omnia moderata sint, inquit Hippocrates.

IDEM

Apo-

IDEM *Serm.* XIII. *p.*
Ἀπόφθεγμα.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΗΝ ἔπηξέ τις πρὸς Ξέρξῃ ἀπιέναι, χρηστὸν εἶναι φάσκων βασιλέα· ὁ δέ, ἐ δέομαι, ἔφη, χρηστῷ δεσπότῃ.

Apophthegma.

HIPPOCRATI suadebat quis ad Xerxem proficiſci, bonum eſſe regem dicens. At ille, non eſt opus mihi, inquit, bono domino.

Ἄλλο ἐκ λόγε ῥῆγ'.

ΑΛΛ' ὅμως χρῄζει γυνὴ σωφρονίζοντος. ἔχει γὰρ φύσει καὶ τὸ ἀκόλαστον ἐν ἑαυτῇ, ὅπερ εἰ μὴ καθ' ἡμέραν ἐπικόπτοιτο, ὡς τὰ δένδρα κωλυόμενον.

Aliud Serm. CXCIII. *p.* 661.

VERUMTAMEN aliquo opus habet mulier, à quo caſtigetur. Habet enim in natura laſciviam, quæ niſi quotidie amputetur, luxuriatur & ſilveſcit inſtar arborum.

JOH. TZETZES
Hiſtor. VII. *chil.* CL. 884.

ΑΠΑΝΤΕΣ οἱ λυπέμενοι, καὶ φρενοπλῆγες πάντες,
Καὶ πίνοντες οἱ μανόμενοι, ὡς Ἱπποκράτης γράφει,
Ἀπανθρωποῦσι καὶ μανερὰν ἀφιᾶσιν ἀνθρώποις,
Τῷ ξύμφυλον νομίζοντες ὄψιν ἢ ἀλλοτρίων.

J.A. VANDER LINDEN,
interpres.

MOERORE *quotquot occupantur, quibus & mens labat,*
Tum quotquot indomitum furunt, ut Hippocrates notat,
Hominem exuunt, & procul ab hominum notis degunt,
Æque peroſi notos ut vultus incognitos.

JUL. POLLUX
Onom. IX. 6.

ΚΑΙ χὠ, ὅταν Ἱπποκράτης εἴπῃ, τὸ ψυχρὸν πολέμιον νεύροισιν, ὀστέοισιν, ὀδοῦσιν, ἐγκεφάλῳ, δῆλον, ὡς εἴδεται τῷ θερμῷ οἰκεῖα φορὰ τοῖς ὀδοῦσιν.

RUD. GUALTHERUS.

ET ſane, cum Hippocrates inquit, Frigidum infeſtum eſt nervis, oſſibus, dentibus, & cerebro: manifeſtum eſt, quod calida dentibus offerenda ſunt.

NEMESIUS
de Nat. hom. cap. 2.

ΓΑΛΗΝΟΣ δὲ ἔοικε δικαιοῦν μᾶλλον τὸ κρᾶσιν εἶναι τοῦ ψυχοῦ. ταύτῃ γὰρ ἐπακολουθεῖν τοῦ τῶν ἠθῶν διαφορά· οὐκ ἐξ Ἱπποκράτους καταδουλούμενος τὸν λόγον.

GALENUS videtur probare magis, animam eſſe temperamentum: id enim ſequitur morum differentia. quod ex Hippocratis dictis confirmare nititur.

IDEM *cap.* 22.

ΣΥΝΗΘΩΣ δὲ οἱ παλαιοὶ καρδίαν καὶ τὸ στόμα τῆς γαστρὸς καλέσιν, ὡς Ἱπποκράτης καὶ Θουκυδίδης ἐν τῇ λοιμῷ.

VETERES tamen etiam os ventris cor usurpant, ut Hippocrates & Thucydides in descriptione pestis.

ALEXANDER TRALLIANVS *lib.* 1. *cap.* 16.

ΚΑΘΑΠΕΡ ὁ θεῖος Ἱπποκράτης φησὶ, ξύρροια μία, σύμπνοια μία, πάντα συμπαθέα.

INTERPRES JOH. GUINTER. ANDERNACVS.

QUEMADMODUM divus Hippocrates ait: Confluxus unus, conspiratio una, omnia consentientia.

IDEM VII. 2.

ΚΑΙ ἐὰν μὲν τὸ ἐμπεσὸν ἔνδον τῷ θώρακος πῦον ἐγχρονίζῃ μένον ἔνδον, καὶ μὴ ἀνακαθαρθεὶν ἄχρι τοῦ μ' ἡμερῶν, ὥς φησιν ὁ θεῖος Ἱπποκράτης, εἰς φθίσιν ἔρχεται.

ET, siquidem intra thoracem pus illapsum diutius intus manserit, & non fuerit expurgatum, ut divinissimus ait Hippocrates, in phtisin pervenit.

IDEM IX. 3.

ΑΙ γὰρ καλέομεναι μέθοδοι τῆς Ἱπποκράτους τέχνης αὗται εἰσιν, ὡς ἀεὶ τὰ ἐναντία τῶν ἐναντίων εἰσὶν ἰάματα.

NAM, quæ Hippocraticæ artis methodi vocantur, hæ sunt: nempe contraria contrariorum semper esse remedia.

DEMETRIVS PEPAGOMENVS *De Podagra, in Proœm.*

ΠΡΟΣ ὃ γὰρ ἀνελλέγην σὺν εἶχον ἐπίπολυ, ἄλλως τ' εἰδὼς καὶ ὁ μέγας πάντων καὶ ἥμερος Ἱπποκράτης φησὶ, φύσεις φύσεων μέγα διαφέρουσι, καὶ χωρία χωρίων.

HADRIANVS TVRNEBVS,

UT diu multumque recusare non potuerim, cum præsertim scirem, quæ maximus omnium magister Hippocrates dicat, Naturæ à naturis multum differunt, & à locis loca.

ATHENÆVS *Deipnos.* 11. 7.

ΚΑΙ ὁ γλυκάζων δ' οἶνος βαρυνῷ τὴν κεφαλήν, ὡς Ἱπποκράτης ἐν τῇ περὶ διαίτης φησί. ὁ μὲν γὰρ ἐπιγράφουσι περὶ ὀξέων νοσημάτων· οἱ δὲ περὶ πλησίνης· ἄλλοι δὲ πρὸς τὰς Κνιδίας γνώμας.

JAC. DALECHAMPIVS.

VINUM subdulce caput non gravat, inquit Hippocrates libro de Ratione victus. quem quidam inscripserunt De morbis acutis, alii vero, Adversus Cnidias sententias. Ejus hæc verba sunt: Vinum dulce capiti

μας. Λέγει δὲ, Ὁ γλυκὺς ἧσσόν ἐστι καρηβαρικὸς ἢ οἰνώδης, καὶ ἧσσον φρενῶν ἀπτόμενος, ἀσχωρηϊκώτερος ἢ ἕτερός τις ἕτερον.

piti grave minus est quam vinosum, mentemque minus tentat: per intestina citius meat, & excernitur alio quovis.

IDEM *ibidem.*

ΦΗΣΙ δὲ καὶ ὁ Ἱπποκράτης, ὕδωρ τὸ παχέως θερμαινόμενον καὶ ψυχόμενον ἀεὶ κουφότερον. μοχθηρὰ δὲ ἐστὶ τὰ βραδέως τὰ ὁπωσοῦν τήκεσθαι. τοιαῦτα δὲ τὰ νιτρώδη, καὶ ἁλμυρά. Ἐν τῷ αὐτῷ δὲ ὑδάτων Ἱπποκράτης, καλεῖ τὸ ξηρὸν ὕδωρ πολύτιμον. τὰ δὲ τῶν ὑδάτων εὔσιμα, καλεπά ὡς τὰ λιμναῖα, καὶ τὰ ἑλώδη. ἔστι δὲ καὶ τῶν κρημνῶν τὰ παλαίσκληρότερα.

Hippocrates leviorem semper illam esse judicat, quæ promptius incalescit ac refrigeratur: malam, qua tardius coquuntur legumina, nimirum quia salsa vel nitrosa sit. Idem auctor libro de Aquis, optimam esse statuit multum exercitatam, & agitatam, noxias autem resides & pigras, quales sunt paludum & stagnorum: præterea fontium aquas esse maxima ex parte duriores.

Et mox.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΗΣ δὲ ἐν τῷ περὶ τόπων, ἄριστα, φησὶν, εἶναι τῶν ὑδάτων, ὅσα ἀπὸ μετεώρων χωρίων ῥεῖ, καὶ ἀπὸ λόφων ξηρῶν. τοῦτο γὰρ λευκὸν, καὶ γλυκέα καὶ τὸν οἶνον ὀλίγον φέρειν οἷά ἐστι, τόν τε χιμῶνα θερμαίνεται, καὶ τὸ θέρος ψυχρά ἐστιν. ἐπαινεῖ δὲ μάλιστα, ὧν τὰ ῥεύματα πρὸς ἀνατολὰς ἡλίου ἔρρωγε, καὶ μάλιστα πρὸς τὰς θεούσας. τὰ γὰρ ἀνατολικὰ λαμπρὰ εἶναι, καὶ εὔοσμα, καὶ κοῦφα.

Hippocrates vero libro de locis optimam esse aquam pronuntiat è locis sublimibus, & aridis tumulis profluentem, ut, quæ candida sit, dulcis, nec limi trahere multum possit, & æstate frigida, hyeme tepeat. Idem aquam maxime laudat, cujus procursus orientem solem versus erumpit, præsertim, æstivum, quia levis, limpida, & naribus grata sit.

IDEM *l.* II. 16.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΗΣ δ' ἐν τῷ περὶ πτισάνης, ἣ τὰ μὲν ἡμίσεα μοῦνοθρύπτεται, τὰ δ' οὐ, καὶ ἔστιν ἡ ὅλον, καὶ κεκαλάκες.

Hippocrates vero Coccalos, in libro de Ptisana, cujus pars dimidia spuria est, &, ut quidam censent, totum opus.

IDEM *l.* IX. 13.

ΜΝΗΜΟΝΕΥΕΙ δὲ τῶν ψυῶν καὶ Ἱπποκράτης ὁ ἱερώτατος.

ΨΥΩΝ quoque meminit sanctissimus Hippocrates.

ORIBA-

ORIBASIVS
ad Aphor. 11. 28.

NOVENARIVS, qui criticus sine dubio est, à Galeno non immerito additus est: non quod ab Hippocrate hoc ignoratum sit (nihil enim in hominis natura tantum philosophum latuit) sed quod inter cætera ab eo prætermissum sit. Non enim, quidquid prætermittitur, etiam ignoratur.

THEOPHILVS
de Vrinis p. 52.

ΛΕΞΟΜΕΘΑ ἓν πρῶτον, τὴν τε τῆς ἕψησις ὑποστάσεως καὶ πεπασμὸν. βέλτιον δὲ ἐστιν ἀπὸ τοῦ σοφωτάτου Ἱπποκράτους τοῦτον εἰπεῖν.

FED. MORELLVS,
interpres.

ERGO primum aggrediamur optimæ substantiæ præparationem. Optimum autem est à sapientissimo Hippocrate hanc ordiri.

A. CORN. CELSVS
de Medic. l. 1. *præf. p. m. ed.* 17. *l.* 28.

ERGO etiam vetustissimus author Hippocrates dixit, mederi oportere, & communia, & propria intuentem.

IDEM *l.* 11. *præf. p. m. edit.* 41. *l.* 23.

INSTANTIS autem valetudinis signa complura sunt. In quibus explicandis non dubitabo authoritate antiquorum virorum uti, maximeque Hippocratis: cum recentiores quoque medici, quamvis in curationibus mutarint, tamen hæc illum optime præsagisse fateantur.

IDEM 11. *cap.* 14. *p.* 88. *l.* 7.

NEQUE dubitari potest, quin latius quidem, & dilucidius, ubi & quomodo frictione utendum esset, Asclepiades præceperit: nihil tamen reperit, quod non à vetustissimo authore Hippocrate paucis verbis comprehensum sit: qui dixit: Frictione, si vehemens sit, durari corpus: si leni, molliri: si multa, minus: si modica, impleri.

IDEM VIII. 15. *p.* 549. *l.* 18.

MULTAS esse alias rationes, scire facile est, uno Hippocrate lecto; sed non alia magis usu comprobata est.

IDEM VIII. 20. *p.* 554. *l.* 4.

SED Hippocrates, & Diocles, & Philotimus, & Nileus, & Heraclides Tarentinus, clari admodum authores.

APVLEJVS.

ASCLEPIADES ille, inter præcipuos medicorum, si unum Hippocratem excipias, ceteris princeps.

CÆLIVS AVRELIANVS.
Acut. morb. 1. 12. *p.* 34.

HIPPOCRATES igitur solum nomen videtur tetigisse passionis,

passionis, libro quem de ptisana scripsit. Item libro prædictivo, quem prorheticum appellavit: nam curationem nullam tradidit.

IDEM *Acut. morb.* III. 15. *p.* 205.

ITEM Hippocrates magis phreneticos memoravit, non hydrophobas, parvibibulos. Nam inquit eos, quod in quibusdam phreneticis frequentare videmus, aut fastidio possessos, non solum cibum, verumetiam potum refugere: vel certe traductos visis, quæ Græci phantasiam appellant (ut ait Eudemus) ut accipiendum non existiment potum: vel suspicione delirationis affecti, admixta putent venena liquori.

IDEM *Tard. pass.* II. 1. 330. *qua de Paralysi.*

VETERUM autem medicorum Hippocrates atque Erophili sectatores, memorant ea quæ in passione constitutos sequuntur, curationem vero nullam tradiderunt.

IDEM *Tard.* II. 10. *p.* 357.

ALII vero eruptiones, ut Hippocrates, Eurypho. Sed Hippocrates solarum venarum, Eurypho vero etiam arteriarum.

IDEM *Tard.* V. 1. *p.* 497.

UTILEM inquit Hippocrates ischiadicis dysenteriam. Habet enim imitationis quiddam recorporationis faciundæ, quamquam plurima vexatione corpus afficere videatur.

SORANUS EPHESIUS
Præf. in Isag. artis med.

MEDICINAM quidem invenit Apollo, amplificavit Æsculapius, perfecit Hippocrates: quem mihi hominis ducem, & judicem omnium causarum & quæstionum oportet accipere, tamquam parentem & inventorem omnium bonorum operum; per quem Logica nobis, juxta rationem, est facta traditio, & tamquam visibilis facta doctrina; ut per eam meliores fiant & acutiores, qui introducuntur ad Medicinam; quos Græci εἰσαγμένους appellant.

IDEM *Isag. Artis med. c.* 14.

HIPPOCRATES quoque ait: Medici quidem fama multi, sed opere valde pauci. Vult enim Hippocrates, & præterita medicos cognoscere, & præsentia scire, & futura prædicere.

PLINIUS VALERIANUS
de Re med. IV. 17. 20.

SUFFITO allio fœminarum secundas evocari Hippocrates auctor est. Porro capitato ad multa corporis vitia Hippocrates usus est.

OCTAVIUS HORATIANUS
ad Euporist. II. 7.

DE his igitur Hippocrates noster, hujus professionis autor, sic sua sententia judicavit. Apoplecticos, inquit, graviter occupatos, nullo penitus pacto curari posse: leviores autem, licet difficile, liberari.

ad Euseb. fil. IV. *p. m.* 104. *B.*

HIPPOCRATES, quem primarium medicorum appellamus.

& mox p. 105. *B.*

Ut beatissimus Hippocrates affirmat.

GARIOPONTVS III. 43.

HOC enim nostri Hippocratis docuit auctoritas, quia nervorum causis omnia semper frigida nocuerunt.

IDEM VI. II.

SIMILITER decimum diem Hippocrates omnium peritissimus in uno tantum invenit creticum, & ideo etiam ipsum incertum observamus.

CICERO *de Orat.* III. 33.

AN tu existimas, cum esset Hippocrates ille Cous, fuisse tum alios medicos, qui morbis, alios, qui vulneribus, alios, qui oculis mederentur.

de Nat. deor. III. 38.

NEC ego multorum ægrorum salutem non ab Hippocrate, quam ab Æsculapio datam judico.

ad Attic. XVI. 15.

SED desperatis etiam Hippocrates vetat adhibere medicinam.

L. A. SENECA *Epist.* XCV.

MAXIMUS ille medicorum, & hujus scientiæ conditor, feminis nec capillos defluere dixit, nec pedes laborare. Atqui hæ jam & capillis destituuntur, & pedibus ægræ sunt. Non mutata feminarum natura, sed vita est. nam cum virorum licentiam æquaverint, corporum virilium vitia æquaverunt. Non minus pervigilant, non minus potant, & oleo & mero viros provocant: æque invitis ingesta visceribus per os reddunt, & vinum omne vomitu remetiuntur: æque nivem rodunt, solatium stomachi æstuantis. Quid ergo mirandum est, maximum medicorum ac naturæ peritissimum, in mendacio prehendi, cum tot fœminæ podagricæ calvæque sint? Beneficium sexus sui vitiis perdiderunt: & quia feminam exuerunt, damnatæ sunt morbis virilibus.

IDEM *de Brevit. vita. c.* 1.

MAXIMI medicorum exclamatio est, Vitam brevem esse, longam artem.

IDEM *ibidem.*

ITAQUE alia est Hippocratis secta, alia Asclepiadis, alia Themisonis.

PLINIVS *Hist. nat.* VII. 51.

JAM signa lethalia: in furoris morbo risum: sapientiæ vero ægritudine, fimbriarum curam & stragulæ vestis plicaturas, à somno moventium neglectum, præfandi humoris è corporis effluvium: .... quæque alia Hippocrati principi medicinæ observata sunt.

IDEM

IDEM *Hist. Nat.* XXIX. 1.

DIIS primum inventores suos assignavit, & cœlo dicavit: nec non & hodie multifariam ab oraculis medicina petitur. Auxit deinde famam etiam crimine, ictum fulmine Æsculapium fabulata, quoniam Tyndaridem revocavisset ad vitam. Nec tamen cessavit narrare alios revixisse opera sua, clara Trojanis temporibus, quibus fama certior, vulnerum tamen duntaxat remediis. Sequentia ejus (mirum dictu) in nocte densissima latuere usque ad Peloponnesiacum bellum: tunc eam revocavit in lucem Hippocrates, genitus in insula Coo, in primis clara ac valida, & Æsculapio dicata. Is cum fuisset mos, liberatos morbis scribere in templo ejus Dei, quid auxiliatum esset, ut postea similitudo proficeret, exscripsisse ea traditur, atque (ut Varro apud nos credit) jam templo cremato, instituisse medicinam hanc, quæ Clinice vocatur.

TERTVLLIANVS
l. de Anima c. 15. *p. m.* 316. *C.*

SED plures.... Medici adversus Andream & Asclepiadem, Herophilus, Erasistratus, Diocles, Hippocrates, & ipse Soranus.... & esse principale in anima, & certo in corporis receptu consecratum. Si enim scrutatorem & dispectorem Cordis Deum legimus.... simul utrumque dilucet; & esse principale in anima, quo intensio divina conveniat, id est, vim sapientialem atque vitalem; quod enim sapit vividum est; & in eo thesauro corporis haberi, ad quem Deus respicit, ut neque extrinsecus agitari putes principale istud secundum Heraclitum, ... neque in cerebro cubare secundum Hippocratem.

AVGVSTINVS
de Civit. Dei. V. 2.

CICERO dicit Hippocratem nobilissimum medicum scriptum reliquisse, quosdam fratres cum simul ægrotare cœpissent, & eorum morbus eodem tempore ingravescret, eodem levaretur, geminos suspicatum. Quos Possidonius Stoicus multum Astrologiæ deditus, eadem constitutione astrorum natos, eademque conceptos solebat asserere. Ita quod medicus pertinere credebat ad simillimam temperiem valetudinis: hoc philosophus astrologus ad vim constitutionemque syderum, quæ fuerat quo tempore concepti natique sunt. In hac causa multo est acceptabilior, & de proximo credibilior conjectura medicinalis: quoniam parentes ut erant corpore affecti dum concumberent, ita primordia conceptorum affici potuerunt, ut consecutis ex materno corpore prioribus incrementis paris valetudinis nascerentur: deinde in una domo eisdem alimentis nutriti, ubi aërem, & loci positionem, & vim aquarum, plurimum valere ad corpus, vel bene vel male accipiendum medicina testatur: eisdem etiam exercitationibus assuefacti tam similia corpora gererent, ut etiam ad ægrotandum uno tempore eisdemque causis similiter moverentur. Constitutionem

tionem vero cœli ac syderum, quæ fuit, quando concepti sive nati sunt, velle trahere ad istam ægrotandi parilitatem, cum tam multa diversissimi generis animalia diversissimorum affectuum & eventuum eodem tempore in unius regionis terra eidem cœlo subdita, potuerunt concipi & nasci: nescio cujus sit insolentiæ. Nos autem novimus, geminos non solum actus & peregrinationes habere diversas, verum etiam dispares ægritudines perpeti. De quare facillimam, quantum mihi videtur, rationem redderet Hippocrates, diversis alimentis & exercitationibus, quæ non de corporis temperatione, sed de animi voluntate veniunt, dissimiles eis accidere potuisse valetudines.

CYPRIANVS
Epist. LXXVI.

PORRO autem, quod quidam eos salutari aqua & fide legitima Christi gratiam consecutos, non Christianos sed Clinicos vocant, non invenio unde hoc nomen assumant; nisi forte qui plura & secretiora legerunt apud Hippocratem vel Soranum, κλινικοὺς istos deprehenderunt.

POLLVX
Onom. II. I.

ΕΠΤΑ εἰσιν ἡλικίαι, καθ' Ἱπποκράτην. πρώτη, παιδίον, ἕως ἑπταετοῦς. δευτέρα παῖς ἑπταετοῦς ἕως τεσσαρεσκαιδεκάτου. τρίτη, ἀπὸ τεσσαρεσκαιδεκάτου ἕως εἰκοσιτοῦ πρώτου. τετάρτη, ἀπὸ εἰκοσιτοῦ πρώτου, ἕως εἰκοσιτοῦ ὀγδόου. πέμπτη ἀπὸ εἰκοσιτοῦ ὀγδόου ἕως τριακοστοῦ πέμπτου. ἕκτη, ἀπὸ τριακοστοῦ πέμπτου, ἕως πεντηκοστοῦ δευτέρου. ἑβδόμη ἀπὸ πεντηκοστοῦ δευτέρου ἕως τοῦ πεντηκοστοῦ ἐνάτου. ἡ μὲν πρώτη, παιδίον. ἡ δευτέρα, παῖς. ἡ τρίτη, μειράκιον. ἡ τετάρτη, νεανίσκος. ἡ πέμπτη, ἀνήρ. ἡ ἕκτη, γέρων. ἡ ἑβδόμη, πρεσβύτης.

RVD. GVALTHERVS,
interpres.

SEPTEM sunt ætates secundum Hippocratem. Prima, ab anno primo ad septimum. Secunda, à septimo ad decimumquartum annum. Tertia, à decimoquarto usque vicesimum primum. Quarta, à vicesimoprimo usque ad vicesimum octavum. Quinta, à vicesimo octavo ad tricesimum quintum. Sexta, à tricesimoquinto ad quadragesimum secundum. Septima, à quadragesimosecundo ad quadragesimum nonum. Prima quidem, Puerulus: secunda, Puer: tertia, Adolescens: quarta, Juvenis: quinta, Vir: sexta, Senex: septima, Decrepitus dicitur.

MOSCHOPVLVS
περὶ ἡλικιῶν *p. m.* 134.

ΕΙΣΙ δὲ ἡλικίαι ἑπτὰ, ὡς φησὶν Ἱπποκράτης. ἑπτὰ εἰσιν ὧραι, ἃς ἡλικίας καλέομεν· παιδίον, παῖς, μειράκιον, νεανίσκος, ἀνήρ, πρεσβύτης, γέρων. Καὶ παιδίον μὲν ἄχρις ἑπτὰ ἐτῶν, ὀδόντων ἐκβολῆς.

σκόλης. Παῖς δὲ, ἄχελ [χυνῆς] ἐκφύσεως, ἐς τὰ δὶς ἑπτά. Μφράκιον δ' ἄχελ χυείας λαχνώσεως, ἐς ἓξ τρὶς ἑπτά. Νεανίσκος δ' ἔς' ἄχρις αὐξήσεως ὅλας & σύμπλ, ἐς τὰ τετράκις ἑπτά. Ἀνὴρ δὲ, ἄχελς ἑνὸς δέοντ [πεντήκοντα] ἐς τὰ ἑπτάκις ἑπτά. Πρεσβύτης ὁ, ἄχελς ἐπῶν πεντήκοντα ἓξ, ἐς τὰ ἑπτάκις ὀκτώ. Τὸ δὲ σύπαν, γέρων.

PHILO JUDÆUS
l. de Mundi opif. p. m. 24. D. &
JULIUS POLLUX
Onomast. II. I.

eadem & eisdem pene verbis habent.

MARTIALIS
Epigr. IX. 96.

DE HIPPOCRATE.

SANTONICA medicata dedit mihi pocula virga:
Os hominis, mulsum me rogat Hippocrates.
Tam stupidus nunquam nec tu, puto, Glauce, fuisti,
Chalcea donanti Chrysea qui dederas.
Dulce aliquis munus pro munere posuit amaro?
Accipiat, seasi potat in helleboro.

INCERTI AUCTORIS.

GALENUS.

DEMPSERIS Hippocratem, medicorum primus habebor.
Debeo multa illi, debet & ille mihi.
Nam, quæ nota parum reliquis dedit, omnia feci
Mille libris claro lucidiora die.

IDEM.

HIPPOCRATEM magnum brevis insula, me dedit ingens
Terra Asiæ, plus nos scripsimus, ille minus:
Ille elementa dedit, nos inde extruximus aram,
Quam servat medici præsul Apollo chori.

Εἰς εἰκόνα

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ,

ἐκ τῶν Ἐπιγρ. Ἀνθολογ. τμήμ. δ'. κεφ. ιγ'.

In Iconem

HIPPOCRATIS,

ex Floril. Epigramm. sect. IV. cap. XIII.

ΣΥΝΕΣΙΟΥ σχολαστικοῦ.

ΟΠΠΟΘΕΝ ὁ σήσας; Βυζάντιος. ἔνομα δὴ τίς;

SYNESII Scholastici.

UNDE is, qui posuit? quo nomine? Byzantinus

Εὐσέ[β]ι. σὺ δ᾽ τίς; Κῶι[ος] Ἱπποκράτης.

Τῶ δ᾽ ἕνεκεν γέγραφέν σε; λόγων χάριν ἡ πόλις αὐτῷ

Τῶν ἐς ἐμὲ γραφίδων ἀνθ᾽ ἑδωκε γέρας.

Καὶ τί μὴ αὐτὸς ἐὸν τύπον ἔγραφεν; ὅτι γεραίρων

Ἡμέας ἀνθ᾽ αὑτῶ κρέσσονα δόξαν ἔχῃ.

Eusebius. Tu quis? Coius Hippocrates.

Quare is te pinxit? Pro verbis patria munus

Picturæ nostræ grata rependit ei.

Et cur ille suam non protulit icona? Major

Illi honor est proprio prætetulisse meum.

ΑΔΗΛΟΝ.

ΗΕ τελὼ φωνῶ Ἱπποκράτης ἔγραφε Παιῆ᾽,

Ἠὲ σὺ τ᾽ κείνε μάρτυς ἀκεσορίης.

INCERTI.

VEL *vocem Pæan tibi finxit vel medicinæ*

Illius testis magnus es, Hippocrates.

J. A. VANDER LINDEN.

ΑΝΩΝΥΜΟΥ.

ΟΥΤΟΣ ἀκεσορίης κρυφίας ὤϊξε κελεύθους

Παιήων μερόπων Κῶι[ος] Ἱπποκράτης.

ANONYMI.

ILLE *vias meruit tectas aperire medendi,*

Ille hominum Pæan Coïus Hippocrates.

J. A. VANDER LINDEN.

AMBROSIUS,

Epist. VII. 39.

CELEBRETUR itaque hebdomas, eo quod per septem ætatum cursus vita hominum usque ad senectutem transcurritur, sicut Hippocrates medicinæ magister scriptis explicuit suis. Prima ætas infantia est, secunda pueritia, tertia adolescentia, quarta juventus, quinta virilis ætas, sexta ævi maturitas, septima senectus. Est ergo infans, puer, adolescens, juvenis, vir, veteranus, senex. Ergo Hippocrates vel septem ætates vel hebdomadas ætatum norit, in illis se hebdomas præferet.

MACROBIUS

in Somn. Scip. I. 6.

HOC cum à Physicis deprehensum sit, Hippocrates quoque ipse, qui tam fallere quam falli nescit, experimenti certus asseruit, referens in libro, qui de natura pueri inscribitur, tale seminis receptaculum de utero ejus ejectum, quam septimo post conceptum die gravidam intellexerat. Mulierem enim semine non effuso, ne gravida maneret, orantem, imperaverat saltibus concitari; aitque septimo die saltum septimum ejiciendo cum tali folliculo, qualem supra retulimus, suffe-

ſuffeciſſe conceptui. hæc Hippocrates.

A G E L L I V S
Noct. Attic. III. 16.

MENSE nonnumquam octavo editum eſſe partum M. Varro in lib. XIV. rerum divinarum ſcriptum reliquit. Quo in libro, undecimo menſe aliquando naſci poſſe hominem dicit. Ejuſque ſententiæ, tam de VIII. quam de XI. menſe, Ariſtotelem laudat autorem. Sed hujus de menſe VIII. diſſenſionis cauſſa cognoſci poteſt in libro Hippocratis, qui inſcriptus eſt περὶ τροφῆς. Ex quo libro verba hæc ſunt: ἔστι δὲ ᾗ οὐκ ἔστιν ὁκοῖμίλωι γίνεσις. Id tam obſcure, atque præciſe, tamque adverſe dictum Sabinus medicus, qui Hippocratem commodiſſime commentatus eſt, his verbis enarravit: ἔστι μὲν φαινόμενα ὡς ζῶια μὴ τὸν ἕκτον ζῆν· οὐκ ἔστι δὲ ὡς ἀνήκουστα μὴ τοῦτο, καὶ ἔστιν ὅτε φανερὰ μὲν ὠφελητικὰ ὄντα, δεινὰ μὴ δὲ οὐκ ἔστι.

Et poſtea:

HIPPOCRATES autem in eo libro, de quo ſupra ſcripſi, cum & numerum dierum, quibus conceptum in utero coagulum conformatur, & tempus ipſius partionis nono aut decimo menſe definiſſet: neque id tamen ſemper eadem eſſe fini dixiſſet, ſed alias ocius fieri, alias ſerius; hiſce ad poſtremum verbis uſus eſt: γίνεται δὲ ἐν τάχεσι καὶ πλέων, ἢ ἐλάσσω, καὶ ὅλον καὶ μέρεϊ, καὶ ἐπὶ πολὺ δὲ καὶ πλέων πλόνων, καὶ ἐλάσσω ἐλασσόνων. Quibus verbis ſignificat, quod aliquando ocius fieret, non multo tamen fieri ocius: neque quod ſerius, multo ſerius.

C E N S O R I N V S
de Die natali cap. 6.

NEC Hippocrates Cous decimo partum poſſe fieri contendit.

IDEM *cap. 11.*

HIPPOCRATES quoque, aliique medici, in corporum valetudinibus non aliud oſtendunt.

IDEM *cap. 14.*

HIPPOCRATES Medicus in ſeptem gradus ætates diſtribuit. finem primæ putavit VII. annum: ſecundæ XIV: tertiæ XXIIX: quartæ XXXV: quintæ XLII: ſextæ LVI: ſeptimæ noviſſimum annum vitæ humanæ. Solon autem partes fecit decem: & Hippocrates gradum tertium, & ſextum, & ſeptimum, ſingulos bifariam diviſit, ut unaquæque ætas annos haberet ſeptenos.

J V S C A N O N I C V M
III. *Decret. ex Hieronymi adverſus Iovinianum lib.* II. *diſt.* V. *c.* 29. *Ne tales.*

HIPPOCRATES in aphoriſmis docet, craſſa & obeſa corpora, quæ creſcendi menſuram compleverint, niſi cito ablatione ſanguinis imminuantur, in paralyſin, & peſſima morborum genera erumpere: & idcirco eſſe neceſſariam demptionem, ut rurſus habeant, in quæ poſſint creſcere. non enim manere in uno ſtatu

naturam corporum, sed aut crescere semper, aut decrescere, nec posse vivere animal, nisi crescendi capax sit.

PAVLVS Ictus
l. 12. ff. de Statu hominum.

SEPTIMO mense nasci perfectum partum, jam receptum est propter auctoritatem doctissimi viri Hippocratis: & ideo credendum est, eum, qui ex justis nuptiis septimo mense natus est, justum filium esse.

ULPIANVS Ictus
l. 3. § 12. ff. de Suis, & legit. hær.

DE eo autem, qui centesimo octogentesimo secundo die natus est, Hippocrates scripsit, & D. Pius Pontificibus rescripsit, justo tempore videri natum, nec videri in servitutem conceptum, cum mater ipsius ante centesimum octogentesimum secundum diem esset manumissa.

BARTOLVS Ictus
l. III. ff. Si certa pet.

STANDUM est libris Hippocratis tamquam authenticis.

OMOLOGOUMENA

ἐκ τῶν τοῦ

ΓΑΛΗΝΟΥ.

GENVS
l. de Articul. IV. 42.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΗΣ, ὡς καὶ Κτησίας ὁ Κνίδιος συγγενὴς αὐτοῦ, ἐκ τῶν Ασκληπιάδης τὸ γένος..

l. de Victu in morb. acut. II. 18.

ΜΝΗΜΟΝΕΥΩ δὲ Ἱπποκράτης νεωτέρου τοῦ Ἡρακλείδου ἀνδρός, ὃ τοῦτο ἐστὶ τὸ βιβλίον. ὁ γάρ τοι πάππος αὐτοῦ ὁ Γνωσιδίκου υἱὸς Ἱπποκράτης, κατά τινας μὲν ὅλως οὐδὲν ἔγραψε.

l. I. Prorrhetic. III. 18.

ΔΥΟ γὰρ ἡμεῖς μεγάλους Ἱπποκράτους ὁμολογοῦντες γεγονέναι, Δρακόντων καὶ Θεσσαλοῦ, ὧν ἑκατέρου πάλιν Ἱπποκράτης.

l. de

CONSENTIENTIA,

EX

GALENO.

VIDVS VIDIVS,
interpres.

HIPPOCRATES, quemadmodum & Ctesias Cnidius cognatus ejus, genere Asclepiades erat.

JO. VASSÆVS,
interpres.

LOQUOR autem de Hippocrate Heraclidæ filio, qui librum hunc confecit. Nam avus ipsius Gnosidici filius Hippocrates, quorumdam judicio, nihil omnino scripsit.

JO. VASSÆVS,
interpres.

DUO magni Hippocratis filii fuisse perhibentur, Draco & Thessalus: quorum utriusque rursum filius Hippocrates.

JANVS

l. de Respir. diffic. 11. 18.

ΤΟ δ' πέμπτον τ' ἐπιδημιῶν, ὃ δ' μεγάλης Ἱπποκράτης, δ' Ἡρακλείδε ἐέν, ἀλλὰ δ' νεωτέρε τε Δράκοντος.

l. de Nat. hum. 1. 1.

ΘΕΣΣΑΛΟΣ ὁ αὐτε ἦν, θαυμάσιος μὲν ἀνὴρ καὶ ἔτος γνώμης, ἀλλ' ἐ καθαμείνας ἐν τῇ πατρίδι, καθάπερ ὁ Πόλυβος· Ἀρχελάῳ γὰρ τῷ Μακεδονίας βασιλεῖ συνεγένετο.

JANVS CORNARIVS, *interpres.*

QUINTUS vero Epidemiorum non magis Hippocratis, Heraclidæ filii, sed junioris filii Draconis est.

VICT. TRINCAVELLIVS, *interpres.*

THESSALVS illius filius, vir & ipse admirabilis: is tamen in patria non est, ut Polybus, diu moratus: Archelao etenim Macedoniæ regi adhæsit.

l. III. Epidem. 11. init.

ΗΝ δ' ἔτος ὁ τῶν Ἱπποκράτες υἱέων δόδεκιμώτατος ὄνομα Θεσσαλὸς, ἀπελθὼς ἀκλεὴς τῇ γνώμῃ δ' πατρός.

HERM. CRVSERIVS, *interpres.*

ERAT ille Hippocratis filiorum clarissimus, Thessalus nomine, qui exacte sententiam patris est æmulatus.

PATRIA, habitatio.

l. de Sanit. tuenda 11. 7.

ΕΥΚΡΑΤΟΤΑΤΟΝ ἐστὶ τὸ κατὰ τὸν Ἱπποκράτες πατρίδα· καὶ γὰρ χειμῶνος αὖτη καὶ θέρος ἐστὶν εὔκρατος.

THO. LINACER, *interpres.*

OPTIME temperata est Hippocratis patria. etenim ea tum hieme, tum æstate mediocrem temperiem exhibet.

l. de Articul. 1. 22.

ΕΣΤΙ δὲ Σμύρνη πόλις πολυανθρωπία τε μεγέθει, ἧς Ἱπποκράτης μέμνηται συνεχῶς, ὡς ἐπὶ πλεῖστον ἐν αὐτῇ διατρίψας.

VID. VIDIVS, *interpres.*

EST autem Smyrna urbs multo major illa, cujus ubique meminit Hippocrates, ut qui utplurimum in ea versaretur.

in l. de Artic. 1. 23.

ΑΙ δὲ πόλεις, ὧν Ἱπποκράτης ἐμνημόνευσε, ὡς ἐν αὐτοῖς ἐπὶ πλέον διατρίψας, ἑνὸς ἀμφοδὸν τῶν ἐν ῥώμῃ πολιτικὸν δοκεῖ εἶναι οἰκήτορας.

VID. VIDIVS, *interpres.*

URBES, quarum meminit Hippocrates, ubi diutius egit, non plures incolunt, quam Romæ vicum unum.

ÆTATIS, seu seculi mos.
l. de Artic. 1. 22.

ΕΠΙ μάς τι τῶν Ἱπποκράτους χρόνων οἱ ἰατροσόφιστὲς ἐμεμαθήκεσαν νομίμως, καὶ μάλιστα περὶ τὰς τοιαύτας χειρουργίας τέχνην. οἱ δὲ νῦν μὴ μαθόντες ὅλως, ἢ παντάπασιν ὀλίγῳ χρόνῳ μαθόντες.

VID. VIDIVS, *interpres.*

HIPPOCRATIS seculo medici optime artis præcepta discebant, atque ea præsertim, quæ ad manus operam pertinent: ea nunc à medicis vel nullo modo addiscuntur, vel certe exiguo temporis spatio.

l. Quod opt. med. sit philos.

ΟΙ δὲ νῦν ἰατροὶ τοσοῦτο δέονται ἠσκῆσθαι καλῶς τῶν λογικῶν τῆς ἰατρικῆς θεωρίας, ὥστε τοῖς ἀσκοῦσιν, ὡς ἄχρηστα μεταχειριζομένοις, ἐγκαλεῖν.

LVD. BELLISARIVS, *interpres.*

NOSTRÆ ætatis medici ita ab studio rationalis medicinæ averfi sunt, ut eos etiam, qui in ea re operam consumunt, quasi inutiliatentantes, reprehendant.

LINGVA.
l. de Humor. 1. 2. f.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΗΣ τὴν Ἀττικῶν Δωριέϊ χρῆται κατά.

JO. BAPT. RASARIVS, *interpres.*

ATTICORUM lingua Hippocrates aliqua ex parte utitur.

in l. de Fractur. 1. 1.

ΕΣΤΙ γὰρ ἀμέλει καὶ τοῦτο σεμνῦναι τοῖς Ἀττικοῖς, ὧν τῇ Δωριέϊ χρῆται καλῶς τι καὶ ὁ Ἱπποκράτης, ὡς ὑποφώναθαι τινας αὐτῶν ἀρχαίαν Ἀττίδα. ἐμοὶ δὲ καθ' ἕτερον ἰδίαν γράμμα μικρὸν ἃ φρονῶ περὶ τῆς Ἱπποκράτους Δωριέϊ δεδήλωται.

VID. VIDIVS, *interpres.*

ATTICIS enim hoc prorsus est usitatum, quorum linguam Hippocrates aliquantum usurpat, ita ut ejus sermo à nonnullis priscus Atticus existimetur. Nos autem in alio parvo libello, quid de sermone Hippocratis judicemus, seorsum demonstravimus.

PHRASIS.
in l. III. Epidem. III. 32.

ΟΥΚ ἔστιν Ἱπποκράτους σεμνῦσθαι, ἀλλ' ἔστι καὶ ἀτοπίοις ὀνόμασι χρῆσθαι.

HERM. CRVSERIVS, *interpres.*

NON est Hippocratis institutum, inusitatis & infrequentibus uti nominibus.

ibidem, initio.

Ο γάρ τοι Ἱπποκράτης φαίνεται σεμνηγορῶν τὰ καὶ λίαν τοῦτο σεμνῦναι φίλον

IDEM.

ETENIM Hippocrates, cujus etiam Aphorismos esse, & præ-

φέσι τοῖς ὀνόμασιν κεχρημένῳ, ἃ καλεῖν ἔθος ἐστὶ τοῖς ῥητορικοῖς πολιτικά.

præsagia autumant, usitatissimis esse usus, & proinde claris vocabulis videtur, quæ vocare rethorici civilia solent.

l. Exposs. obsolet. voc. Hipp.

MARIVS NIZOLIVS,
interpres.

ΟΥΤΩΣ ἔνια καὶ Ἱπποκράτης τὰ μὲν, ὡς τῶν ὀνείων ἃ συνηθῶν ὀνομάτων παραλαμβάνει, τὰ δὲ ἀὐτὸς ποιεῖ, τὰ δὲ καὶ τοῖς σημαινομένοις ἐναλλάττει.

SIC & Hippocrates ex nominibus, quæ usitata non sunt, aliqua assumit, aliqua & ipse facit, aliqua autem novis adjunctis sententiis mutat.

in l. de Offic. med. II. 23.

VID. VIDIVS,
interpres.

ΤΟ παρ' Ἱπποκράτες λεγόμενον, καὶ ὅτως ἐστὶν, εἰ μὴ πρὸς αὐτὸ καὶ ἄλλό τι συμπαρέιται.

QUOD ab Hippocrate effertur, præcise dicitur, nisi quid aliud subintelligitur.

in l. Aphor. VII. 63.

NIC. LEONICENVS,
interpres.

ΤΑ δ' Ἱπποκράτες λεγόμενα ἀπηκριβωμένα ἐστίν.

DICTA Hippocratis exquisita sunt.

in l. de Artic. I. 69.

VID. VIDIVS,
interpres.

ΤΡΟΠΙΚΟΙΣ ὀνόμασι καὶ γλωσσημάτοις εἴωθεν ὁ Ἱπποκράτης συνοίων χρῆσθαι, καὶ τοῖ πολιτικοῦ ἑρμηνεύων ἑρμηνείαν, ὁμοίον τι τοῦτο πεποιηκὼς ὁ Ξενοφῶν.

SOLET Hippocrates quasdam figuras ac linguarum proprietates usurpare, quamvis consuetam locutionem sequatur.

in l. Aphorism. VI. 58.

NIC. LEONICENVS,
interpres.

ΚΑΙ κοινὸν ἐστι τοῦτο τοῖς ἄλλοις ὑφ' Ἱπποκράτες εἰρημένον, σχήματι λέξεως τὸ διηνεκὲς συνδεικνύμενον. καὶ τοι γε σὺν ἀποβαινόντων ἀεὶ τῶν πραγμάτων ὡσαύτως, ἀλλ' ἐν ταυτίῳ ποτὲ καὶ ἐναντίως.

COMMUNE huic cum aliis ab Hippocrate dictis, ut perpetuum quiddam ex figura dictionis ostendatur: quamvis res ipsæ non semper eodem modo eveniant, sed, licet raro, interdū etiam aliter eveniant.

LIB. de Comate cap. 3.

GRÆCA desunt: etiam in iis, quæ Jo. Cajus edidit.

AVG. GADALDINVS,
interpres.

SOMNOLENTA tentabo distinguere, ut possis invenire dictam ab Hippocrate differentiam. Non enim vir iste erat eorum, qui vane imponunt nomina: neque stulte adjicit cataphoræ, pigra: neque dicit, sicut Homerus, lac album: sed unumquodque vocabulum, & syllaba omnis rem aliquam significat apud eum.

in lib. de Vict. acut. IV. 67.

Ἡ ῥῆσις ἐπιπολαιοῖ ἔχεται συμπλωμάτων πολλῶν ἢ συγκινουμένων ἐν ἄπαντι ἀνθρώπῳ νοσήματι, ἀχρηστός ἐστιν. διὸ ἠχρήσιμται διδασκαλίαι, ἀφ' ὧν ῥᾳδίη γίνεται, ὡς Ἱπποκράτης εἴωθε ποιεῖν.

in l. de Vict. acut. IV. 10.

ΤΟΥ δὲ γνησίην ἐπιφέρειν ἐώθασι τῷ τοιαύτῃ σφοδρότητι, εἰ τ' ἄλλοι τῶν ἰητρῶν, καὶ αὐτὸς ὁ Ἱπποκράτης.

JO. VASSÆVS,
interpres.

DICTIO, quæ symptomatum multorum, quæ non in omni ægro coeunt & conveniunt, complicationem habet, utilis est: cum doctrina ab universalibus recipiat commoditatem. quo Hippocrates modo facere consuevit.

SCRIBENDI MOS.
in l. VI. Epidem. 1. 3. f.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΗΣ ἑαυτῷ ἵνα εἰς ἀνάμνησιν ἔχραψεν, ἃς ἕκαστον ἔτυχεν, ἤτοι θεασάμενος, ἢ ἀφ' λογικῆς σκέψεως ἐξεύρων.

JO. VASSÆVS,
interpres.

LEGITIMI appellationem secundum morborum ideas inferre consueverunt cum alii medicorum probatissimi, tum Hippocrates ipse.

in l. I. Epid. 37.

ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΙΝ δέ τινα τῶν σφοδρυμένων ἔωθεν ὁ Ἱπποκράτης ποιεῖν.

JVN. CRASSVS,
interpres.

HIPPOCRATES sibi ipsi, ut memoriæ subveniret, nonnulla scripsit, prout unumquodque aut experientia comprehendisset, aut rationali meditatione excogitasset.

in l. de Humorib. I. 7.

* * *

Græca desunt.

HERM. CRVSERIVS,
interpres.

SOLET Hippocrates frequenter antedicta in summam colligere.

JO. BAPT. RASARIVS,
interpres.

HIPPOCRATES omnibus in locis adferre demonstrationes conatur.

in

VICT.

in l. de Nat. hum. 1. 9.

Ο μὲν Ἱπποκράτης ἀεὶ τοῖς ἐναργῶς φαινομένοις ἀκολουθεῖ.

VICT. TRINCAVELLIVS, *interpres.*

SEMPER sane Hippocrates ea sectatur, quæ evidentia sunt.

in l. de Nat. hum. 11. 7.

Ο μὲν Ἱπποκράτης οὕτως ἀκριβῶς φαίνεται γράψας, ὥ μόνα τὰ σαφῶς ὁρώμενα πᾶσιν, ἀλλὰ καὶ δυσεύρητα.

VICT. TRINCAVELLIVS, *interpres.*

HIPPOCRATEM videmus non modo omnia ad amussim in commentarios retulisse, quæ cunctis plane conspicua sunt; verum etiam ea, quæ ad videndum sunt difficiliora.

l. de Diffic. respir. 11. 8.

ΟΥΔΕΝ τῶν καὶ τοῖς ἄλλοις σαφῶς γινωσκομένων Ἱπποκράτης γράφει.

JAN. CORNARIVS, *interpres.*

HIPPOCRATES nihil eorum, quæ etiam aliis manifeste cognoscuntur, scribit.

l. de Dieb. decret. 11. 13.

ΕΣΤΙ δ' ὅτε τὸν Ἱπποκράτην μόνον ἀποφαίνεσθαι τὸ πλεῖστάκις ὀφθέν, οὐ δὲ νῦν λόγω τὸ σπάνιον πλέμπον.

JO. GVINTHERIVS, *interpres.*

HIPPOCRATES aliquando solum id, quod creberrime oculis usurpatum est, nihili faciens id, quod raro evenit, pronunciat.

l. de Venæs. adv. Erasistrateos, c. 4.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΗΣ μὲν ἐν τοῖς πλείστοις τῶν ἑαυτοῦ συγγραμμάτων ἐχάτως βραχυλόγος ὢν, ὅμως οὐκ ὀκνεῖ γράφειν περὶ τῆς φλεβοτομίας, ὅτε τὸ μέρος τοῦ σώματος, ἐν ᾧ χρὴ τεμνέσθαι τὸ ἀγγεῖον, ὅτε τὸ μέτρον τῆς κενώσεως, ὅτε τὸν καιρόν.

JOS. TECTANDER, *interpres.*

HIPPOCRATES cum in plurimis suis operibus brevitati summopere studeat, tamen quod ad venæsectionem attinet, non est gravatus scribere, tum partem corporis, in qua secari vas oporteat, tum evacuationis mensuram, una cum occasione ipsa.

l. de Offic. med. 111. 8.

Ο Ἱπποκράτης δ' ἐνὸς ἢ δυοῖν πραγμάτων διδάσκων λόγους καθολικοὺς, ὅταν πραγμάτων ὁμοίων ἀμφοῖν ᾖ τὸ διδασκόμενον, ἐναργῶς ἐπ' αὐτῶν φαίνεται.

VIDVS VIDIVS, *interpres.*

HIPPOCRATIS mos est, ex unius vel alterius rei exemplo res universas complecti, quum id, quod proponitur, evidentia antecellit ea, quæ sunt ejusdem generis, sic ut ex ipso intelligantur.

l. de Elem. t. 3.

Ο μὲν Ἱπποκράτης ἐν τῶν ὁμολογουμένων εἰπὼν, ἡμῖν ἐπιτρέπει, τὰ λοιπὰ, τὰ τῷ αὐτῷ ἐκείνῳ δυνάμενα ἔχοντα, προσθήσειν τῷ λόγῳ.

l. 1. Prorrhet. III. 7.

Η διδασκαλία τῆς ἰατρικῆς θεωρίας ὑφ' Ἱπποκράτους μὲν ἀρχὴν λαβοῦσα γέγονεν ἐν ἅπασι τοῖς γνησίοις βιβλίοις, προχειρισθεῖσα ποτὲ καὶ τῶν κατὰ μέρος ἔνια παραδείγματος ἕνεκα πρὸς σαφήνειαν τῶν μανθανόντων.

l. Aphorism. VI. 25.

ΦΑΙΝΕΤΑΙ πολλαχοῦ ὁ Ἱπποκράτης, ὥσπερ ἕνια τῶν δεδειγμένων τῶν κατὰ λόγον, ἐφ' ὧν καὶ τῷ τὸ συμβαῖνον ἐμπειρίαν ἐπαρκεστέραν ἔχειν δυνάμεθα. τοιαῦτα γὰρ εἶναι χρὴ τὰ παραδείγματα.

l. de Diffic. resp. II. 8.

Ο τοίνυν Ἱπποκράτης, ὅταν μὲν αἱ συνήθεις ἰδέαι τῶν συμπλωμάτων ὦσιν, ἀρκεῖται τοιούτοις μόνοις τοῖς κατὰ λόγον τὴν νοσηματικὴν ὀνομασίαν· ὅταν δὲ περιπίπτῃ τῶν ἀσυνήθων, μετὰ τῶν κατὰ λόγον τε καὶ κοινὸν ἅπαντα τὸν νοσηματικὸν προσηγορίαν αὐτὸς ἐκεῖνο διορίζεται.

l. de Fractur. II. 71.

ΠΟΛΛΑ τῶν κοινῶν καὶ γενικῶν ἐφ' ἑνὸς τῶν καθ' εἶδος ἐσομένων,

VICT. TRINCAVELLIVS, *interpres.*

HIPPOCRATES si aliquando unum quippiam ex eorum numero proferat, quæ eamdem naturam continent, reliqua deinde, quæ eamdem vim habent, nobis ad rationem addenda relinquit.

JOH. VASSÆVS, *interpres.*

MEDECINALIS speculationis doctrina ab Hippocrate in legitimis omnibus libris per universalia facta est, expromente etiam aliquando particularia quædam, gratia exempli, ad eorum, qui discunt, perspicuitatem.

NIC. LEONICENVS, *interpres.*

VIDETVR Hippocrates dixisse multa veluti exempla sermonum universalium, à quibus ejus, quod solet evenire, experientiam possumus habere manifestiorem. Talia etenim exempla oportet esse.

JANVS CORNARIVS, *interpres.*

HIPPOCRATES, quum consuetæ species symptomatum extiterint; tunc sane solo universali morbi nomine contentus est: quum vero aliquid ex raris incidit, post universalem & communem totius morbi appellationem, statim illud ipsum discriminat.

VIDVS VIDIVS, *interpres.*

SOLET Hippocrates, ubi de una specie pertractat, complura

μῶν, ἐῶντε διδάσκειν ὁ Ἱπποκράτης, ἐπισημαινόμενον, ὅτι μὴ μόνα τὰ εἴδη ἐστὶν, ἀλλὰ καὶ πάντων, ἢ πολλόνων, ἢ ἐλαττόνων.

plura docere ex iis, quæ communia sunt ac generalia, monens ea non esse propria unius speciei, sed ad omnes, vel multas, vel aliquot pertinere.

l. De Artic. 11. 35.

VIDVS VIDIVS, *interpres.*

ΕΘΟΣ ἐστὶν Ἱπποκράτες, ὅσα κοινὰ συμβεβλημένα τῶν κατὰ μέρος ἐστὶν, ἅπαξ αὐτὰ τὰ ἐπὶ ἑνὸς ἐπόνομα δηλῶσαι τὸ πρόγμα, ὅτι κοινὰ πάντων τῶν ὁμοίων.

CONSUETUDO est Hippocratis in iis præceptis, quæ singulis communia sunt, cum semel unius mentionem facit, exponere vim rei communem esse omnium similium.

l. de Diffic. respir. 11. 7.

JAN. CORNARIVS, *interpres.*

ΔΟΚΟΥΣΙ γὰρ οἱ παλαιοὶ πάντα τὰ τοῖς νοσοῦσι συμβαίνοντα γράφειν τὸν Ἱπποκράτην, ὥσπερ καὶ τὸν Θουκυδίδην. ἔχει δ' ἐχ ὥπως, ἀλλ' αὐτὸ δὴ τοῦτο, τὸ ἐναντιώτατον ὑπάρχει τοῖς Ἱπποκράτους γράμμασι περὶ τὰ Θουκυδίδους. ὁ μὲν γὰρ πάντα γράφει, τὰ καὶ τοῖς ἰδιώταις γνώριμα, μηδὲν ὅλως αὐτῶν παραλιπὼν ὁ Θουκυδίδης· ὁ δ' Ἱπποκράτης ὀλίγα μὲν πάντων, ὅσα περὶ τὴν ὅλην διάθεσιν, καθ' ἣν κινδυνεύσαντα κάμνοντα, διαφέρει, πάμπολλα δ' ἄλλα τοῖς ἰδιώταις μὲν παρεωραμένα, τεχνικὴν δὲ πάνυ καὶ ἀκριβῆ τὴν διάγνωσιν παρεχόμενα, καὶ δυνάμενα πολλάκις καὶ αὐτοὺς τοὺς χρῆσθαι ἰατροὺς λαθεῖν.

EXISTIMANT veteres, omnia, quæ ægris contingunt, Hippocratem conscribere, velut Thucydidem: verum res non ita habet; sed hoc ipsum est, in quo vel maxime contraria sunt Hippocratis & Thucydidis scripta. Thucydides enim omnia scribit, etiam idiotis nota, nihil ipsorum penitus prætermittens. Hippocrates vero pauca ex iis, quæ ad totam affectionem pertinent, circa quam ægrotus est periclitatus: multa vero alia ab idiotis quidem neglecta, artificiosam vero & exactam cognitionem exhibentia, & quæ optimos medicos sæpe latere possunt.

Ἐφεξῆς δέ.

Et mox.

ΘΟΥΚΥΔΙΔΗΣ μὲν γὰρ τὰ συμβαίνοντα τοῖς νοσοῦσιν, ὡς ἰδιώτης, ἰδιώταις ἔγραψεν· Ἱπποκράτης δὲ, ὡς τεχνίτης, τεχνίταις.

THVCYDIDES quidem, quæ circa ægros contingunt, velut idiota, idiotis conscripsit: Hippocrates vero ut artifex, artificibus.

in l. de Victu acut. II. 18.

ΜΕΜΦΕΤΑΙ τὰς ἰατρὰς, ὅσοι τοῖς πρώτοις ἡμέρῃσι τὰς ἀσπίδα παντελῶς φυλάξωσιν τοὺς κάμνοντας, &c. ἐμοὶ μὲν ἐμνημόνευσέ γε τοῦ ἔτι καὶ τῶν αὐτῶν τροφὰς ἰσχυροτέρας διδόντων πρὸ τῆς περιθλίψεως τοῦ νόσου. εἴωθε γὰρ σύνιδε τὰ μέγιστα τῶν ἁμαρτημάτων ἀνεξέλεγκτα καταλείπειν, ἐξ ὧν τὰ μικρότερα διέβαλε, καὶ τοῦτο ἀπ' ἐκείνων ἐνδεικνύμενος βλάβην.

l. de Diffic. respir. II. 8.

Ο Ιπποκράτης, καί τοι βραχυλόγος ὤν, ἔθος ἔχει τοιοῦτον, εἰς ἓν ὄνομα καὶ κεφάλαιον ἀνάγειν ἀεὶ τὰ κατὰ μέρος. ὅτε μὲν οὖν κατὰ τὸ τυχὸν συνδέχεται νῦν ὅτι γράφειν, τὸν μηδὲν ἓν εἰκῇ γράφοντα.

DOCTRINA.

in l. de Alim. III. 21.

ΤΟΥΤ' ἐπαινεῖν Ιπποκράτην ἄξιον, ἔν τε τοῖς ἄλλοις ἅπασι, καὶ ἐν τῷ δεῖξαι, ὅτι προσήκειν μέχρι τοῦ τὸν ἰατρὸν ἀξιοῖ, ὅσον περ ἡ τέχνη αὐτὸν δύναται.

in l. de Vict. acut. I. 17.

ΚΑΙ καὶ τοῦτο ἐπαινεῖν δίκαιόν ἐστι τὸν Ιπποκράτην, τὸ ὄντως ἀληθῶς μνημονεύσαντα μόνης, ὡς οἱ καθ' ἀλήθειαν ἐθέλοντες τέχνην ἴσασι συσπουδάζειν οὐ τοῖς ἑαυτῶν ψυχαῖς ἀφρόνως δοξάζοντες, οὐκ ἄκρα λόγου προσποιοῦντας ὑπὸ παιδιᾶς ἀφ' φιλοδοξίαν, ἢ φιλοχρηματίαν.

in

JOH. VASSÆVS,
interpres.

MEDICOS culpat Hippocrates, qui languentes ipsos in absoluta ciborum abstinentia servant: non tamen mentionem eorum facit, qui cibos validiores ante morbi concoctionem ministrant. Consuevit siquidem interdum, prætermissis, quæ maxima sunt, erratis, culpare minora; & eam, quæ ex illis oritur, demonstrare offensam.

JAN. CORNARIVS,
interpres.

HIPPOCRATES, cum breviloquus sit, hunc morem habet, ut ad unum nomen & caput partialia semper reducat. Neque verisimile eum in præsenti fortuito scribere, qui haut unum aliquod temere scribat.

JO. BAPT. RASARIVS,
interpres.

HIPPOCRATES cum in aliis rebus omnibus ornandus est laudibus, tum vel maxime in hoc, quod censet, usque eo progredi medicum oportere, quousque pervenire ipsius ars potest.

JOH. VASSÆVS,
interpres.

OB id juste venit laudandus Hippocrates, qui de sola secundum rei veritatem meminit controversia: quam, qui aliquam constituere artem volunt, patiuntur, cum secum suoque in animo differenter opinantur, & non verbo tenus simulate ac subdole id agunt, ob gloriæ vel lucri cupiditatem.

JO.

in l. de Humorib. 1. 7.

* * *

Græca desunt.

in l. de Artic. 1. 3.

Ὁ μὲν Ἱπποκράτης, ἐπεὶ σὺ ἐδόκεε ἐώρακεν, οὐκ ἠξίωσε γράφειν αἰτίας ἐξ ἐπινοίας, λογικῶν ἀξιοπιστότερον ἡγεόμενος ἀεὶ τὸ φαινόμενον σαφῶς. ὥτως ἔν καὶ τις ἐν τῇσι ἰητρικῇσι ἐπινοίῃσι ἑωυτὸν τῇ πείρᾳ βεβαιοῖ, πολὺν ἡμῖν διδάσκων, ἐχ, ὡς ἔνιοι τῶν νεῦν αὖθις ἰατρῶν ἔρξαντων, ἐνδεεστέρως ἐπιβουλευομένοις συγγράμμασι κελεύοντες ἡμᾶς ποιεῖν, ἃ μηδέποτε αὐτοὶ πεπόνθασιν ἔρξαντες.

JO. BAPT. RASARIVS, *interpres.*

HIPPOCRATES, vir admirabilis, multa potius experientia quam ratione videtur cognovisse.

in l. 1. Prorrh. III. 33.

ΦΑΙΝΕΤΑΙ δὲ καὶ Ἱπποκράτης οὐκ πολλῆς πείρας ἠθροικέναι τὰ καθόλου, οὐκ τ' ἐπὶ μέρεος αὐτῶν γεγενῆσθαι.

VIDETUR Hippocrates ex multa experientia, quam ex particularibus sibi fecit, universalia collegisse.

l. de Dieb. decret. II. 4.

ΜΗ λόγῳ τινὶ πεισθεὶς ὁ Ἱπποκράτης, τὴν ιʹ. ἡμέραν κατέπιστευσεν εἶναι κρίσιμον, τῆς δὲ ἐνάτης ἀφεῖλεν τὸ δραστήριον, ἀλλ' ὑπὸ τῆς πείρης διδαχθείς.

JO. GVINTERIVS, *interpres.*

HIPPOCRATES non ratione quadam persuasus decimum septimum decretorium esse statuit, vigesimo autem primo efficaciam ademit, sed usu & experientia doctus.

in l. Aphor. 1. 15.

ΟΤΙ μὲν ἔν ἐστιν ἀληθὲς, τὸ μὴ μόνον ἐν χειμῶνι πέσσειν ἡμᾶς ἄμεινον, ἀλλὰ καὶ λαμβάνοντας ὀλίγα καθ-

NIC. LEONICENVS, *interpres.*

VERUM est, quod quidam hieme non modo melius concoquunt cibum, sed etiam, quod

καὶ ψύχεσθαί πε ὃ ἀμῶτ τοῦτο βλάπτεσθαι, προσφερομένους δὲ πλείονα μηδενὶ τῶν πληθορικῶν ἀλίσκεσθαι νοσημάτων, αὐτὸ τὸ γινόμενον ἐναργῶς μαρτυρεῖ. τῷ δὲ αἰτίας ἡ ζήτησις ἐν ἡσυχῇ προσκείσθω. ἐ γὰρ δὴ Ἱπποκράτη γε μόνῳ μέλειτιν τὸ προσδεηλημμον, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασιν. σκόπει τοίνυν, εἰ καὶ τοῦτο τοῖς μὲν ἄλλοις ἅπασιν ἀπορον ὁ λόγος, Ἱπποκράτη δ, καὶ τοῖς ἀπ' αὐτοῦ μόνοις οὐ πορον.

quod pauca assumentes refrigerantur, atque ideo offenduntur: si vero plura assumierint, in nullos plethoricos morbos incidere, ipse eventus ostendit manifeste. Cujus causæ inquisitio cum omnes fatiget, tu animadverte, numquid hac in parte aliis quidem omnibus ratio sit inexplicabilis, soli vero Hippocrati atque ejus sectatoribus explicabilis.

INVENTA.
in l. de Humorib. II. 20.

* * *

Græca desunt.

JO. BAPT. RASARIVS,
interpres.

HIPPOCRATES omnium bonorum inventor.

l. de Crisib. III. II.

Ὁ μὲν Ἱπποκράτης συμπάντων ἡμῖν τῶν δρίστων μαθημάτων ἡγεμών.

NIC. LEONICENVS,
interpres.

HIPPOCRATES nobis omnium fuit dux, atque auctor optimarum disciplinarum.

l. Quod animi mor. 7 *f.*

ΕΞΟΝ ἐπὶ τὸν πάντων ἰατρῶν τε καὶ φιλοσόφων πρῶτον, σύροντες τὸν θεωρίαν τοῦτον, ἀφικέσθαι μάρτυρα τὸν θεῖον Ἱπποκράτη.

JVN. PAVL. CRASSVS,
interpres.

SED ad divinum Hippocratem medicorum omnium philosophorumque primum hujusce contemplationis inventorem accedere licet.

in l. de Humorib. I. I.

* * *

Græca desunt.

JO. BAPT. RASARIVS,
interpres.

HIPPOCRATES princeps omnium eorum, quorum nomen fama ad nos pertulit, principia demonstrationum, quibus postea Aristoteles usus est, ipse prior monimentis mandavit literarum.

in l. Aphorism. IV. 76.

ΑΞΙΟΝ ἔστιν, ὥσπερ ἐν τοῖς ἄλλοις, οὕτω καὶ τούτῳ θαυμάσαι τὸν Ἱπποκράτην, τὸ μηδέπω μηδὲ τήμερον ἐγνωσμένα πολλοῖς τῶν ἰατρῶν αὐτὸν ἐξευρεῖν.

NIC. LEONICENVS, *interpres.*

IN his itaque, ſicuti & in aliis, Hippocrates dignus eſt admiratione, cum ipſe eorum inventor exſtiterit, quæ ne pluribus quidem medicis ad hunc uſque diem fuere comperta.

l. de Arte cur. ad Glauc. I.

ΠΛΕΟΝ δέ τι τῶν ἀτέχνων ὁ τεχνίτης ἔχει. τί δὲ τοῦτο τὸ πλέον ἐστίν, Ἱπποκράτης μὲν πρῶτος ἁπάντων, ὧν ἴσμεν, γέγραφεν.

NIC. LEONICENVS, *interpres.*

ARTIFEX plus aliquid, quam ii, qui arte carent, aſſequitur. Quid vero hoc ipſum plus ſit, primus omnium, quos novimus, & hoc memoravit Hippocrates.

l. de Dieb. decret. II. 2.

ΤΟ μὲν καλὸν ἅπαν, ὅσον αὖ ἦ καλὸν σύνταξίν τε, καὶ μέτρον καὶ τὸ τεταγμένον τε, καὶ τεχνικὸν, αὖ ὥσθεν ἐξεύρηται· τὸ δὲ ἄτακτόν τε, καὶ πεπλανημένον, ὅτι τῆς συντάξεως ὕλης, ὡρμᾶτο, Ἱπποκράτης πρῶτος ἁπάντων, ὧν ἴσμεν, ἐπίστη Ἑλλήνων, μετ' αὐτὸν δὲ ἄπαντες οἱ ἄριστοι τῶν φιλοσόφων.

JO. GVINT. ANDERNACVS, *interpres.*

PULCHRUM omne, & ordinatum, & artificioſum ex ſupernis innaſci; inordinatum contra & erraticum ex materia, quæ hic verſatur, provenire, primus omnium, quorum memoria ad nos pervenit, græcorum Hippocrates credidit; poſt eum philoſophorum præcipui.

l. de Elem. I. 9.

ΠΡΩΤΟΣ Ἱπποκράτης ἁπάντων ἐξεύρων φαίνεται τὰ στοιχεῖα τῆς τῶν ὄντων φύσεως, καὶ πρῶτος αὐτάρκως ἀποδείξας.

VICT. TRINCAVELLIVS, *interpres.*

PRIMVS profecto omnium Hippocrates videtur naturæ rerum omnium elementa excogitaſſe atque, quantum ſatis eſſe poſſit, demonſtraſſe.

l. de Natur. facult. I. 2.

Ο γὰρ Ἱπποκράτης πρῶτος ἁπάντων, ὧν ἴσμεν, ἰατρῶν τε καὶ φιλοσόφων, ἀποδεικνύειν ἐπεχείρησε, τέτταρας εἶναι τὰς πάσας δράσεις ἐς ἀλλήλας πιθανῶς, ὑφ' ὧν

THO. LINACER, *interpres.*

HIPPOCRATES primus omnium tum medicorum, tum philoſophorum, quorum utique fama ad nos pervenit, demonſtrare tentavit, quatuor eſſe omnes, quæ mutuo in ſe agerent,

ὧν γίνεταί τε καὶ φθείρεται πάνθ', ὅστε ἡμέστιν τε & φθορὰν ἐπιδέχε). καὶ μὴν τοι καὶ τὸ κεραύνυσθαι δι' ἀκλήλων ὅλας αὐτὰς δ' ὅλων Ἱπποκράτης ἁπάντων, ὧν ἴσμεν, ὡσαύτως ἔγνω. καὶ πῖς ἀρχὰς τῆ ἀποδείξεων, ὧν ὕστερον Ἀριστοτέλης μετεχειρίσατο, παρ' ἐκείνω ὡς τὰ πρῶτα γεγραμμένας ἐστὶν εὑρεῖν.

in l. de Alim. III. 22.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΗΣ, ὡς αὖ ὡσαύτως ἐπιγνὺς τὰ τῆς φύσεως ἔργα, θαυμάζει τε, καὶ ἀεὶ πάντας ὑμνεῖ τοῦτον, ὡς καὶ δικαίως ὀνομάζων, καὶ μόνον ἐξαρκεῖν εἰς ἅπαντα τοῖς ζώοις, καὶ αὐτὸν ἐξ αὐτῆς ἀδιδάκτως πράττεσθαι ἅπαντα τὰ δέοντα.

l. Meth. med. I. 2.

ΗΚΟΥΣΑΣ Πλάτωνος ὁμοίᾳ μεθόδῳ τὰ καθ' ἡμᾶς τὸν ψυχὴν ἀξιοῖ τοῦ σώματος ἐξέτασιν, οἷα ὡς Ἱπποκράτης τὰ καθ' ἡμᾶς τὸ σῶμα. πότερον ἐπιβλὴ πολλὰς πολλαχόθι αὐτῶν τῶν συγγραμμάτων ἐκλέξω στι ῥήσεις, ἐν αἷς ζηλοῖ τὸν Ἱπποκράτην πλείστου καὶ ἐμφανέστατα αὐτὸν μεγαλύνοντα.

l. Quod an. mores. c. 8. f.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΗΣ δὲ, ὡς καὶ ὡσαύτως ἄρξας τῶν μετὰ ταῦτα κρατησάντων ἔθους, εἰρηκέ που σφυγμὸν ἁπασῶν τῶν κοιλιῶν τὴν κίνησιν, ὁποία τις αὐτὴ εἴη.

agerent, qualitates: à quibus quæ genitum interitumque agnoscunt, omnia gignantur ac perimantur. Quin etiam misceri eas mutuo totas per totas, primus omnium, quorum fama ad nos percrebuit, Hippocrates novit: principiaque demonstrationum, quas Aristoteles postea pertractavit, scripta apud eum priorem invenias.

JO. BAPT. RASARIVS, *interpres.*

HIPPOCRATES, ut qui primus Naturæ opera novit, hanc admiratur & perpetuo prædicat, & justam nominat, & solam animalibus ad omnia sufficere dicit, & ipsam ex se fine doctore, quæ opus sunt, efficere.

THOM. LINACER, *interpres.*

AUDISTI Platonem simili methodo Animæ naturam inveniendam esse censere, qua Corporis naturam Hippocrates. An adhuc vis, multas hominis dictiones ex multis librorum ejus locis deligam, in quibus ille Hippocratem omnium, qui ante se fuerunt, maxime admiratur?

JV. PAVL. CRASSVS, *interpres.*

HIPPOCRATES primus consuetudini, quæ postea increbuit, initium dedit, omnium, quisquis esset, arteriarum motum, pulsum nominans.

l. de

JO. BERN.

l. de Format. fœt. c. 1.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΗΣ ὁ πρῶτος, ὧν ἴσμεν, ἔγραψε περὶ διαπλάσεως ἐμβρύων ἀληθῶς, καὶ λογικῆς ὑπονοίας τῷ ἀκολαστίαν τῆς ζητήσεως ἐπιτρέψας, ἀλλ' αὐθεντῆς διαγνώσεσιν, αὐτὰ ἓν ἐναργῆ τούτοις ὀλίγοις.

JO. BERN. FELICIANVS, *interpres.*

HIPPOCRATES primus omnium, quos scimus, de Formatione fœtuum vera conscripsit, non ratione tantum nixis opinionibus quæstionem hanc persecutus, sed sensui expositis evidentiis, atque his non paucis.

l. de Decr. Hipp. & Plat. VIII. 1.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΗΣ τε, καὶ Ἐρασίστρατος, καὶ Εὐδημος, καὶ Ἡρόφιλος, καὶ Μαρῖνος, μετὰ τὴν παλαιὰν ἐν τῷ μιμήσει πρόνοιαν τῶν ἀνατομικῶν θεωρίαν ἠμελημένην ἀνεκτήσαντο.

JO. BERN. FELICIANVS, *interpres.*

ET Hippocrates, & Erasistratus, Eudemus, Herophilus, Marinus, omnes post veterum memoriam dissectoriam speculationem, negligentia posteritatis interlapsam, pro se quisque restituerunt.

l. de Præcogn. ad Posth. c. 1.

Ἡ μὲν προγνωστικὴ μέθοδος πολλοῖς τῶν ἐμπροσθεν, καὶ μάλιστα τῷ Ἱπποκράτει τῷ πάντων ἡμῖν τῶν καλῶν ἡγεμόνι.

JVL. MART. ROTA, *interpres.*

PRÆCOGNOSCENDI ars ab antiquorum multis, & inprimis ab Hippocrate, qui nobis bonorum omnium auctor exiſtit, conscripta est.

l. de Theriaca ad Pis. c. 4.

ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΝ καὶ τῶν ἐκτὸς τὰ φάρμακα, ὥσπερ καὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων, Ἱπποκράτην τὸν ἄριστον εἶναι, οὐ πολέσων ἐστὶν ἰδεῖν.

JVL. MART. ROTA, *interpres.*

MAGISTRUM Hippocratem exactissimum medicinarum, ut reliquorum omnium, artificem fuisse, multa probant.

in l. VI. Epidem. VIII. 1.

* * *

Græca desunt.

JO. BAPT. RASARIVS, *interpres.*

QUEMADMODUM Hippocrates bonorum omnium, quæ ad faciendam medicinam, quæque ad morbos cognoscendos, & causſas indagandas pertinent, omniumque, quibus ad tuendam sanitatem opus est, &ad

Græca desunt.

recuperandam eam, quæ jam perdita sit, inventor fuit: ita etiam ipse princeps fuit, quem victus rationem recte instituisse cognovimus.

l. de Hipp. & Plat. decr. IX. 6.

ΚΑΙ ταύτας ἀμφοτέρας τὰς μεθόδους κάλλιστα καὶ ἄριστα τῶν ἔμπροσθεν ἰατρῶν τε καὶ φιλοσόφων Ἱπποκράτης τε καὶ Πλάτων εὗρον, ἐπεδήξάν τε πολλὰ συγγράμμασι ψυδῶς λελεγμένα ὡς τῶν ἀγνοούντων διορίζεσθαι τὰ κοινὰ τῶν ἰδίων.

JO. BERN. FELICIANVS, *interpres.*

ATQUE has utrasque methodos ex omnibus veteribus medicis & philosophis pulcherrime atque optime Hippocrates & Plato invenerunt, multaque opera ab authoribus, qui communia à propriis distinguere nesciebant, falso fuisse conscripta, demonstrarunt.

l. de Temper. II. 14.

ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΣ καὶ τούτων τῶν γνωρισμάτων, ὥσπερ ἔν καὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων, ὁ θαυμάσιος Ἱπποκράτης.

THO. LINACER, *interpres.*

SANE ejusmodi signorum author æque, ut reliquorum omnium, mirus est Hippocrates.

in l. III. Epidem. I. 8.

ΠΑΝΤΩΝ τῶν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ῥηθέντων ἡμῶν ἐστιν ὁ θαυμάσιος Ἱπποκράτης.

HERM. CRVSERVS, *interpres.*

OMNIUM, quæ ad prædictionem, princeps est divinus ille Hippocrates.

in l. Prognost. III. 1.

ΚΑΤΕΝΟΗΣΕ δ' ἐπὶ πλέον μόνον, ἀλλὰ καὶ μάλιστα, τὴν τῶν κρισίμων ἡμερῶν φύσιν ὁ θαυμάσιος Ἱπποκράτης.

LAVR. LAVRENTIANVS, *interpres.*

CETERUM cognovit non primus solum, sed etiam maxime, admirandus Hippocrates decretorium dierum naturam.

l. de Dieb. decret. I. 2.

ΟΤΑΝ ἓν μὴ μόνον ἐμοὶ, τῷ τοσούτοις ἔτεσι φιλοφυλάττοντι, τοιαύτης διαλήψεως διαφορὰ τῶν ἡμερῶν, ἀλλὰ καὶ τοῖς περὶ τὸν Ἀσκληπιάδην,

JO. GVINT. ANDERNACVS, *interpres.*

CUM igitur non solum mihi, tot annis observanti, hujusmodi quædam dierum differentia, sed Archigeni etiam in artis

ἡβώλω. πάνυ δὴ τοῖς ἔργοις τὴν τέχνην ἐξησκηκότα. καὶ τούτων ἔτι ἀνωτέρω, τοῖς περὶ Ταραντῖνον Ἡρακλείδην, ἃ τῆς πείρας ἀθροίσαντα τὴν θεωρίαν. εἶτα τοῖς περὶ τὸν Φιλότιμον τε, καὶ Διοκλέα, καὶ τοὺς ἄλλους παλαιούς, καὶ πρὸ τούτων ἁπάντων τοῖς περὶ τὸν θεῖον Ἱπποκράτην, πῶς οὐκ ἂν ὀρθῶς δικαίως ἠξιοῦτο λίαν διαφορὰν ἐν τῷ τοσούτῳ ἡμερῶν ἀριθμῷ.

artis operibus diligenter admodum versato, inventa sit: insuper hoc superiori Tarentino Heraclidi, qui experientia speculationem collegit: postremo etiam Philotimo & Diocli, aliisque veteribus: tum ante hos universos Hippocrati divinissimo: quomodo non quis jure in dierum numero differentiam quamdam statuat?

in l. 1. Prorrhet. III. 69.

Jo. VASSÆVS, *interpres.*

ΚΑΙ Ἱπποκράτης, ὅσον ὑπερεβάλετο τοὺς πρὸ αὐτοῦ, τῶν ἁπλῶν φαρμάκων ἐφεύρεσι τὴν δυνάμιν ἐξευρὼν, ἐν ἅπασιν αὐτοῦ δεδόκιμα τοῖς συγγράμμασι.

HIPPOCRATES quantum superiores suos in virium cujuslibet simplicis medicamenti inventione superaverit, in omnibus suis libris demonstratum est.

l. de Comp. m. gen. IV. 5.

Jo. ANDERNACVS, *interpres.*

ΤΗΝ τῶν ἐπιδέσμων μέθοδον πρῶτος, ὡς ἴσμεν, Ἱπποκράτης εὗρεν, ἀμαρτανομένην μὲν πάλαι ὑπὸ πάντων τὸ πρὶν αὐτοῦ.

RITE fasciandi primus, quorum ad nos memoria pervenit, Hippocrates inventor extitit, quum in ea omnes ante ipsum peccarent.

l. Meth. med. VII. 2.

Tho. LINACER, *interpres.*

ΠΑΛΗΝ γὰρ Ἱπποκράτης τῶν πάντων ἡμῖν τῶν παλαιῶν προφερόντως τὸ σπέρμα, τῶν ἄλλων οὐδεὶς ὅλως ἐπιχειρήσας ἰάσασθαι μεθόδῳ. ἐνίοτε δὲ καὶ τὰ Ἱπποκράτους αὐτοῦ γεωργῶν ἀγαθῶν, οἱ σπέρματά τε αὐτὰ, καὶ αὐξήσασι, καὶ τελειώσασι πρεπόντως.

CUM ab Hippocrate discesseris, qui nobis omnium salutarium præceptorum semina præbuit, reliquorum certe nemo vel conatus est methodo curare. Postulant autem, quæ ipse Hippocrates reliquit, non malos agricolas, qui ea tum seminent commode, tum augeant, tum perficiant.

l. Meth. med. IX. 8.

Tho. LINACER, *interpres.*

Ο μὲν Ἱπποκράτης φαίνεται τὸν ἐπὶ

HIPPOCRATES omnem

ἐπὶ τὰς ἰάσεις ὁδὸν ἄπαξιν πεμνεῦσαι, διορθῶσαι δέ τοι γ' ἐπιμελείας εἰς τὸ τέλεον.

ad medicationem viam aperuisse videtur, sed ita, ut ea curam & diligentiam ad absolutionem desideret.

l. de Atra bile c. 1.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΗΣ πρῶτ' ἐν τῷ χρήσιμον εἰς τὰ τῆς τέχνης ἔργα ἀνεῦρε τοῦτο εἶπε.

BART. SYLVANIVS, *interpres.*

HIPPOCRATES primus id, quod ad artis officia pertinet, prodidit.

l. Meth. med. v. 10.

Ο πασῶν τῶν μεθόδων ἡμῖν ἡγεμὼν Ἱπποκράτης.

THO. LINACER, *interpres.*

OMNIUM methodorum nobis author Hippocrates.

l. Meth. med. IV. 6.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΗΣ ἁπάντων ἀνεῦρε, ὧν ἴσμεν, ἐξεῦρε τὸν σκοπόν.

THO. LINACER, *interpres.*

HIPPOCRATES omnium, quos novimus, primus Indicationem adinvenit.

l. Meth. med. XI. 15.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΗΣ, ἀπὸ τῶν πράγματος αὐτοῦ ὁρμηθεὶς φύσεως, ἐξεῦρε τρόπον ἰάσεως ἐπιτήδειον.

THO. LINACER, *interpres.*

HIPPOCRATES ab ipsa rei natura idoneum curationis modum invenit.

l. Meth. med. v. 3.

ΕΣΤΙ γὰρ καὶ ταῦτα, παροξέτυσις δηλονότι, καὶ ἀνάπαλιν ἀναζις, Ἱπποκράτης εὑρήματα, καὶ ἁπλᾶ κένωσις ἀμέτρου κενώσεως ἰάματα.

JANUS CORNARIUS, *interpres.*

NAM & hæc, derivatio & revulsio scilicet, Hippocratis quoque inventa sunt, omnis scilicet immodicæ vacuationis communia remedia.

l. de Comp. κ. τόπ. VI. 3.

ΑΠΑΝΤΑ γὰρ ἢ τοῦ πρὸς τί, τό γε ὠφελεῖν ἔχει, καὶ τὸ βλάπτειν, καὶ τοῦτο Ἱπποκράτης ἐπόντων, ὧν οἶδα, πρῶτος πάντων, εἰ μὴ σὺ τὸν ἠκολούθησαν.

OMNIA enim respectu ad aliquid, tum emolumentum, tum detrimentum in se habent. Quod ipsum etiam cum Hippocrates dixerit primus omnium, quos sciam, ii, qui post ipsum fuerunt, insequuti sunt.

l. de

JANUS

l. de Resp. diff. II. 1.

ΤΟΝ Ἱπποκράτην δίκαιόν τε καὶ οἷον πατέρα τῶν δογμάτων τιμήσωμεν. αὕτη γὰρ καὶ δικαία τε ἐστὶν ἅμα καὶ πρέπουσα τοῖς ὑπὲρ ἀγαθὸν ἐξευρεῖσι τιμή, μήτε καλυπτομένων τὰ εὑρήματα αὐτῶν, μήτ' ἀγνοεῖσθαι τοῖς ἀνθρώποις, ἀλλ' αὐτά τε φαίνεσθαι, καὶ τὴν εὕρεσιν αὐτὰ μέθοδον γιγνώσκεσθαι. ἔτος γὰρ αὐτοῖς καὶ τὸ θαυμάζεσθαι κατὰ λόγον ἀξίαν ὑπάρξει.

JANUS CORNARIUS, *interpres.*

HIPPOCRATEM inventorem, ac veluti patrem dogmatum venerabimur. Hoc est enim justum, simulque decens præmium eorum, qui quodcumque tandem in vita bonum invenerunt, ut videlicet inventa ipsorum non occultentur, neque hominibus sint ignota, sed tum ipsa appareant, tum ratio, & methodus, quæ ipsa invenit, cognoscatur. Sic enim & pro dignitate ipsos in admiratione constitui continget.

DILIGENTIA.

in l. de Alim. III. 25.

ΤΟΥΤΟ δὲ ἐ πάντες ἴασι τεροὶ γινώσκουσι, καὶ ἴσως σαφῶς Ἱπποκράτης ἐ τοῦτο ἐ ἄλλα πολλὰ ἐδιδάξατο.

JO. BAPT. RASARIUS, *interpres.*

HOC autem non omnes medici norunt: cum tamen Hippocrates & hoc ipsum, & alia multa perspicue docuerit.

l. de Nat. hom. II. 7.

Ο μὲν Ἱπποκράτης αὐτὸς ἀκριβῶς φαίνεται γράψας, ἐ μόνα τὰ σαφῆ ὁράματα πᾶσιν, ἀλλὰ καὶ τὰ δυσθεώρητα.

HIPPOCRATEM videmus non modo omnia ad amussim in commentarios retuliſſe, quæ cunctis plane perſpicua ſunt, verum etiam ea, quæ ad videndum ſunt difficiliora.

l. de Dieb. decret. II. 13.

ΩΣ ἂν ἐνδέχηται τὰ κάλλιστα διελεῖν, ἔτω μοι φαίνεται τετμῆσθαι τὰ ὑπὸ Ἱπποκράτους.

JO. GUINT. ANDERNACUS, *interpres.*

SIQUID optime dividi poteſt, Hippocrates præter ceteros hoc mihi feciſſe videtur.

l. de Natur. fac. II. 8.

ΠΕΡΙ δὲ τῆς τῶν χυμῶν γενέσεως, οὐκ οἶδ' εἴ τις ἔχοι ἀκριβέστερόν τι σαφέστερον, ὧν Ἱπποκράτης εἶπε καὶ Ἀριστοτέλης, καὶ Πραξαγόρας,

THO. LINACER, *interpres.*

DE ſuccorum generatione, haud ſcio, an aliquis exactius quicquam afferre in medium poſſit iis, quæ Hippocrates,

ξαγόρας, καὶ Φιλότιμος, ἕ ἄλλοι πολλοὶ τῶν παλαιῶν.

Aristoteles, Praxagoras, Philotimus, aliique veterum non pauci reliquerunt.

in l. 1. Prorrhet. 11. 40.

ΕΠΙ μὲν τοι τῶν νοσούντων τῶν χρησιμωτάτων ἐστὶν, ἅπαντα σκοπεῖσθαι, καὶ μηδὲν παραλιπεῖν, ἅπερ ἀμφότερα πεποίηκεν ὁ Ἱπποκράτης.

JOH. VASSÆVS, *interpres.*

IN ægris utilissimum est omnia contemplari, nihilque prætermittere: quod utrumque fecit Hippocrates.

l. de Resp. diff. 11. 3.

ΦΑΙΝΕΤΑΙ γὰρ ὁ τῶν πάντων ἰατρῶν Ἱπποκράτης ὁμολογούμενόν τε καὶ εἰς τὸν τῶν συμβαινόντων τοῖς νοσοῦσι τηρεῖν ἐπιμελέστατον γεγενημένος.

JAN. CORNARIVS, *interpres.*

APPARET enim Hippocrates confessione ac suffragio omnium medicorum, ad eorum, quæ ægris accidunt, observationem diligentissimus fuisse.

in l. de Humorib. 1. 12.

* * *

Græca desunt.

JO. BAPT. RASARIVS, *interpres.*

HIPPOCRATIS diligentiam cum in aliis rebus omnibus, tum vel maxime in eo commendo, quod scopum eum, qui, non in uno, alterove morbo solum, sed in omnibus ad purgationem indicandam præstet ceteris, non omiserit.

l. Meth. med. IV. 6.

ΘΑΥΜΑΖΩ γὰρ τὸ ἀκριβές τε τὸν ἀνδρα, καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασιν, καὶ τῷ μὴ παραλιπεῖν ἐν ἑνὸς μόνον ἢ δυοῖν, ἀλλ' ἐπὶ πολλῶν ἁπλῶς τῶν νοσημάτων.

THO. LINACER, *interpres.*

HIPPOCRATEM sane diligentiæ nomine admiror, cum in aliis omnibus, tum vero quod scopum, qui medico ad indicationem, non in uno alterove, sed prorsus omni morbo sit spectandus, non omiserit.

l. de Decr. Hipp. & Plat. IX. 2.

Ο μὲν Ἱπποκράτης πρὸ Πλάτωνα παραδείγματα ἐγκαταλέλοιπε τοῖς

JO. BERN. FELICIANVS, *interpres.*

HIPPOCRATES & Plato exempla nobis & ad artes & ad

τὰς τέχνας, καὶ πάσας πᾶς κτᾶ τὸν βίον πρόξεις χρήσιμα.

ad omnes vitæ actiones utilia tradidere.

l. de Atra bile c. 7.

BARTHOL. SYLVANIVS, *interpres.*

ΙΠΠΟΚΡΑΤΗΣ μὲν οὖν φαίνεται καλός τε καὶ ἀγαθὸς ἀνὴρ γεγονέναι, μὴ φιλοκερδείας, ἢ φιλοδοξίας, ἀλλ' ἀληθείας ἐραστής.

HIPPOCRATES ergo vir quidem honestus bonusque videtur fuisse, non honoris aut gloriæ, sed veritatis amator.

LAVS.

l. de Hipp. & Plat. decr. IX. 5.

JO. BERN. FELICIANVS, *interpres.*

Ὁ δὲ Διοκλῆς, καὶ Ἱπποκράτης, καὶ Ἐμπεδοκλῆς, καὶ ἄλλοι τῶν παλαιῶν σὺν ὀλίγοι, μᾶλλον φιλανθρωπίαν ἐπεδείκνυντο τοῖς ἀνθρώποις.

DIOCLES, Hippocrates, Empedocles, aliique complures ex veteribus, humanitate & benignitate hominibus medebantur.

l. de Subsig. empir. 13.

INCERTVS *interpres.*

* * *

Græca desunt.

His enim officiis Hippocrates omnium posteriorum judicio Æsculapii gloriam adeptus est.

l. Defin. medic. c. 1.

BARTHOL. SYLVANIVS, *interpres.*

ΟΙ μὲν ἔν ἀρχαῖοι, καὶ οἱ περὶ Ἱπποκράτες γυμνασθέντες, ὧν ἡμεῖς τοῖς βιβλίοις ἐνετύχομεν, ἔστε ἀφείσαντο πολλὰ τῶν καθ' τὴν τέχνην, ὅτε πολλὰ συγγράμματα ἀπέλιπον, ἀλλὰ πάνυ ὀλίγα. τούτους μὲν ἔν ἐπαινεῖν ἄξιον, ὅτι περὶ τὰς ἐπιδολὰς ἐχρήσαντο, καὶ ἐπιδόσεσιν εὑρεῖν τι χρήσιμον τῷ βίῳ. ἐπιγενόμενος δὲ τούτοις Ἱπποκράτης τὴν ἰατρικὴν συνέγραψεν, ἀεὶ τῶν καλῶν γυμνασθείς.

VETERES quidem, quique ante Hippocratem fuere, in quorum nos volumina incidimus, nec aliqua finiverunt, quæ ad artem pertineant, nec libros complures, sed paucos admodum reliquere. His igitur jure laus debetur, quod animum applicuerint primi, ac vitæ emolumentum aliquod invenire studuerint. Post hos vero exortus Hippocrates medicinam literis prodidit: ille nimirum, qui semper bonorum auctor ac princeps fuit.

l. de Decr. Hip. & Plat. III. 4.

ΑΠΑΝΤΩΝ ἰατρῶν ὁμολογουμένως ἄριστος Ἱπποκράτης.

Jo. Bern. Felicianvs, *interpres.*

Hippocrates consensu omnium medicorum facile princeps.

in l. de Fracturis I. I.

Ὁ μέγας Ἱπποκράτης ἔδοξεν ἐν αὐτοῖς Ἕλλησιν ἄριστος ἰατρός τε καὶ συγγραφεύς.

Vidvs Vidivs, *interpres.*

Magnus Hippocrates maximus inter Græcos habitus est & auctor & medicus.

l. de Subfig. empir. c. 13.

* * *

Græca desunt.

Interpres.

Maximus artis medicæ exornator Hippocrates.

l. de Semine I. 9.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΗΣ ὁ πάνυ θαυμάσιος.

Jo. Bern. Felicianvs, *interpres.*

Hippocrates in omnibus admirabilis.

l. ad Thrasyb. c. 47.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΗΣ γὰρ, καὶ Διοκλῆς, καὶ Πραξαγόρας, καὶ Φιλότιμος, καὶ Ἡρόφιλος, ὅλης τῆς περὶ τὸ σῶμα τέχνης ἐπιστήμονες ἦσαν, ὡς δηλοῖ τὰ γράμματα αὐτῶν.

Jvn. Pavl. Crassvs, *interpres.*

Hippocrates, & Diocles, Praxagoras, Philotimus, atque Herophilus totam corporis præsidem artem, ut ipsorum testantur volumina, callebant.

l. de Dieb. decret. I. 3.

Ὁ Ἱπποκράτης, ἀληθὴς ἀνήρ.

Jo. Gvintherivs, *interpres.*

Hippocrates, vir verax.

l. de Natur. fac. I. 13.

ΕΙΣ ὀρθότητά τε καὶ ἀλήθειαν ἥκει πᾶ Ἱπποκράτεα δόγματα.

Thom. Linacer, *interpres.*

Dogmata Hippocratis recta veraque sunt.

in l. de Victu acut. I. 44.

ΤΑ Ἱπποκράτεος δόγματα πάνυ ἀληθίσταθ' ἐστίν.

Jo. Vassævs, *interpres.*

Omnia Hippocratis dogmata verissima sunt.

l. Meth.

Tho.

l. Meth. med. III. 2.

ΟΙΣΘΑ δὲ, ὅτι γε πολλῷ χρόνῳ τὸν ἀφορισμὸν λα'. β' τριμαλθ. ε'. ἀνεσκεψάμεθα, καὶ ὡς οὐκ τῆς ἄλλης ἀκριβείας τῆς Ἱπποκράτες, ἤλπιζον μηδὲ ὑπολοιπα μήτε ψευδῆ ἔι, μητ' ἀδυνάτως λέγεσθαι· καὶ ὡς τέτ' ἐῶ μὲ τὸ φιλοτιμεῖσθαι ἐπὶ τῷ ζητεῖν, ἕως ἔ καὶ τούτῳ τῷ Ἱπποκράτες ὁδὸν ἐξεῦρον διοδεύσασθαι.

THO. LINACER,
interpres.

NOSTI quam longo tempore Aphorismum XXXI. libri VI. consideraverim, quamque ex reliqua Hippocratis diligentia sperarem, ne in hoc quidem vel falsum quippiam, vel quod fieri non possit, præcipi: idque fuisse quod me ad inquisitionem incitavit, quoad ipsa Hippocratis insistens via, inveni.

l. de Atrabile cap. 5.

Ο τοῖς ἔργοις τῆς τέχνης ὁμιληκὼς ἀληθεύειν φήσει τὸν Ἱπποκράτλω.

BART. SYLVANIVS,
interpres.

QUI in artis operibus versatus est, vera dicere Hippocratem affirmabit.

l. de Subfig. empir. c. 10.

* * *

Græca desunt.

INTERPRES.

SI Hippocratem & Andræam conferas, illum peritissimum & studiosissimum veritatis invenies, hunc rudem & temerarium, prorsusque ab Hippocratis gravitate alienum.

l. Meth. med. IV. 4.

ΟΥ μὴν οἱ Ἐμπειρικοὶ τοῖς παλαιοῖς λοιδοροῦνται, καὶ τὸν Ἱπποκράτλω τὸ μηδὲν ὑποβλήφαζιν, ἀλλ' αὐτὸν τἐναντίον ἐπαινέσί τε, καὶ σχεδὸν ἅπαντα φασὶν ἀληθεύειν αὐτόν.

THO. LINACER,
interpres.

EMPIRICI nec antiquis maledicunt, nec Hippocratem pro nihilo habent; immo vero ipsum laudant, fereque omnia vere dixisse affirmant.

l. de Diffic. respir. I. 4.

ΚΑΙ τέτοις, τοῖς περὶ τῶν πνευμάτων ἀφήγησιν, ὁ Ἱπποκράτης πολὺ δή ἔι κατὰ τὰς ἄλλας ἐστίν.

JAN. CORNARIVS,
interpres.

ETIAM in hac parte, quæ ad Respirationum notitiam spectat, longe reliquos omnes Hippocrates antecellit.

SECTA.

l. Medicus, sive Isag. c. 4.

ΠΡΟΕΣΤΗΣΑΝ δὲ τῆς μὲν λογικῆς αἱρέσεως Ἱπποκράτης Κῶος, ὃς καὶ αἱρεσιάρχης ἐχρύσθη, καὶ πρῶτος συνέστησε τὴν λογικὴν αἵρεσιν.

JO. ANDERNACVS, *interpres.*

RATIONALIS sectæ auctor Hippocrates Cous fuit: qui & princeps sectæ exstitit, & primus constituit rationalem sectam.

l. Quod opt. med. sit philos.

ΚΑΙ μὴν γε ὡς οὐκ ἐν τῷ μὴ γινώσκειν κατ' εἶδή τε καὶ χρῆν διαιρεῖσθαι τὰ νοσήματα συμβαίνῃ τοῖς ἰατροῖς ἁμαρτάνειν τῆς θεραπευτικῶν σκοπῶν, Ἱπποκράτης μὲν εἴρηται πρότερον τὴν λογικὴν ἡμᾶς ἐξασκεῖν θεωρίαν.

LVD. BELLISARIVS, *interpres.*

QUOD per genera speciesque ignota sit morborum divisio, idcirco medicis à curandi scopis errare contingat, animadvertit Hippocrates, cum nos ad rationalem contemplationem adhortatur.

in l. de Articul. III. 28.

Ἐν ᾧ γνώσῃ τὴν ἀναισχυντίαν τῶν ἐμπειρικῶν ἰατρῶν ταλμησάντων Ἱπποκράτην καλεῖν ἐμπειρικόν. ἐμπειρικώτατον μὲν γὰρ ὧν ἀπάντων τῶν καθ' ἑαυτὸν τέχνην, καὶ μάλιστα τῇ πείρᾳ προσέχων τὸν νοῦν, καὶ πάντα ταύτῃ δοκιμάζων, ἵνα δὴ ὅλως ἀφίκηται πολλαῖς ἐπινοίαις χρώμενον λογικαῖς, ἀναλαμβάνειν τε μάλιστα προθέλοντα, ὡς ὠφελοῦσιν ἱκανῶς τὴν τέχνην.

VID. VIDIVS, *interpres.*

IN quo Empiricorum impudentiam cognoscis, qui audent Hippocratem appellare empiricum. Fuit enim omnium, qui medicinam exercuerunt, maxime experiens, maximeque experimentorum spectator, iisque omnia comprobavit, quæ multis fretus rationalibus argumentis invenit: potissimumque rationi corporum incidendorum operam dedit, ut quæ mirum in modum ad artem conferat.

in l. de Vict. acut. III. 62.

ΟΚΟΣΑ δὲ, εἶπεν Ἱπποκράτης, προγινώσκειν δεῖ τὸν ἰατρὸν μὲν λέγοντα τῷ νοσοῦντι, τάδε τὰ πολλὰ παρέσται. ταῦτα οἱ μὲν δογματικὸν εἶναι νομίζοντες τὸν Ἱπποκράτην, τὰς πεπονθότας τόπους

JO. VASSÆVS, *interpres.*

QUÆ medicum, ait Hippocrates, ante animadvertisse, ægro non referente, oportet, plurima sunt. Hæc, qui Hippocratem dogmaticum esse putant, locos affectos esse dixerunt, & affectiones ipsas, & causas.

τόπους ἔφασαν εἶναι, καὶ τὰς ἡλικίας αὐτῶν, καὶ τὰς αἰτίας. οἱ δὲ ἐμπειρικὸν, ὥρας τε καὶ χώρας καὶ ἡλικίας, ἤδη τε καὶ κεκρατηκότος τοῦ περιέχοντος ἡμᾶς ἀέρος.

in l. de Offic. med. 1. 4.

ΕΝΙΟΙΣ δοκέουσι, μηδεμίαν εἶναι δόξαν, ὧν οἱ τὰς αἱρέσεις συνιστάμενοι φιλόσοφοι δοκέουσιν εὑρηκέναι· πάντα ἢ τὰ ἐρημένα τῷ πρόσθεν χρόνῳ πολλαχοῦ ἅμα τῇ τῶν ἄλλων γνώμῃ διεφθάρθαι. μὴ μὲν δοκεῖ τὴν πυρρώνειαν αἵρεσιν, ἢ ἀκαδημιακὴν, ἢ στωϊκὴν, ἢ περιπατητικὴν, ἢ ἕνα ἄλλον ὕστερον Ἱπποκράτει γεγενῆσθαι, τῇ τῶν πραγμάτων αὐτῶν ἐξακριβώσει δόξῃ. αὐτοὶ δὲ οἱ τὴν Πύρρωνος εἰς παλαιοτάτους ἀνδρας ἀναγοῦσι τὸν ἑαυτῶν περιαίρεσιν. εἰκὸς δὲ καὶ Ἱπποκράτην, μᾶλλον δὲ σὺν εἰκότι, ἀλλ' ἀναγκαῖον ἀμφισβητεῖν ἀλλήλοις τοὺς τότε περὶ τῶν φυσικῶν κειμένων, τοὺς μὲν μηδὲν εἶναι λέγοντας τοιοῦτον, καθάπερ ὕστερον οἱ πυρρώνειοι, τοὺς δὲ αἰσθήσιν μόνον. εἰσὶ δὲ τούτων μὲν ἀπιθανώτατα νομίζειν, καὶ ἀληθὲς εἶναι τὸ διαφερόμενον δηλαδὴ τοῦτο, νῆσος ὁρᾶται, καὶ νῆσος ἀκούεται, τὰ δ' ἄλλα καφὰ καὶ τυφλά. πᾶσαι δ' ἀμφότεραι φύσει κεκτημέναι· τῶν μὲν αἰσθητῶν, τῷ αἰσθήσιν· τῶν δὲ νοητῶν, τὸν νοῦν. πᾶσαι δὲ αἱ τοιαῦται καὶ ἄλλας ψυχῆς δυνάμεις εἶναι νομίζουσιν. ὅπως δ' ἂν αὐτῶν ἐκφύγῃ ὁ Ἱπποκράτης, αὐτὸς μὲν ἐμνημόνευσε δυοῖν τῷ χρόνῳ δυνάμεων, αἰσθήσεως τε καὶ διανοίας, ἃς ἴσμεν καὶ ἡμεῖς ἅπαντες ἐπιδεικνύντα μόνα ἡμῖν ἔχειν κειμένας τὰς γνώσεις.

causas. Sed, qui Hippocratem empiricum esse existimant, anni tempora esse, regiones, ætates, & ambientis nos aeris conditiones, affirmarunt.

VIDVS VIDIVS, *interpres.*

NONNULLIS placet, ex opinionibus, quas videntur sectarum auctores invenisse, nullam esse novam, sed, quæ priori seculo tradita fuerunt, una cum aliorum mente interiisse. Si quis in opinione ad res ipsas animum advertat, neque Pyrrhonis sectam, neque Academicam, Stoicam, Peripateticam, nec quamvis aliam, post Hippocratem sumsisse initium judicabit, quum Pyrrhonii ad vetustissimos auctores suam referant sectam. Quocirca verisimile est, vel adeo non verisimile, sed necessarium, Hippocratis seculo de naturalibus judicandi potentiis disceptatum esse, & quosdam nullam talem posuisse, quemadmodum postea Pyrrhonii: quosdam sensum dumtaxat: alios nihil huic tribuentes, id verum putasse, quod vulgatum est, Mens videt, mens audit, cetera surda sunt, & cæca: alios utramque dedisse judicandi potentiam, sensum in iis, quæ sensibus subjiciuntur, mentem in iis, quæ comprehenduntur intelligentia: quosdam alias animi nostri potentias concepisse. Hippocrates igitur, ut eorum vitaret importunitatem, generatim duarum potentiarum meminit, sensus & mentis: quas solas in nobis docet cognoscendi ac judicandi vim habere.

AVCTO- BARTHOL.

AUCTORITAS.
l. de Atra bile c. 7.

ΟΙ δὲ μεθ' Ἱπποκράτην ἀπολήσιος ὀρεχθέντες ἀδίκως δίξης, ἐμφύτους ἰδίας σπουδήσαντο μοχθηρίας, ἀνθλογίας ἕνεκεν τὰς ἑαυτῶν σφεσβυτέρας ποιησάμενοι.

BARTHOL. SYLVANIUS, *interpres.*

HIPPOCRATE posteriores insatiabiliter immeritæ gloriæ libidine vexati, contradictionibus adversus se vetustiores adductis, proprias sectas pravas constituerunt.

in l. de Victu acut. t. 44.

ΑΛΛΑ μᾶλλον μέμφεσθαι τοῖς, δέον ἐργάζεσθαι τὰ καλῶς ὑπ' αὐτῶν διδαχθέντα, διὰ φιλοδοξίαν ἑτέραν εὑρεῖν σπουδαιοτέρην. ἀλλ' ἡμεῖς τιμῶντες ἀληθείαν, ἔν τε τοῖς ἄλλοις ἅπασιν ἐπαινέομεν Ἱπποκράτην, καὶ τῷ τὸν οἰκεῖον ἑκάστῳ τῶν ἀγμάτων διδάξαι σκοπὸν, ὡς διὰ παντὸς δοκοῦντα ἐπαινεῖν, ἵνα καὶ αὐτὸν ἑλόμενος ἕκαστος τὴν ὁδὸν τῆς εὑρέσεως τῶν βοηθημάτων.

JO. VASSÆUS, *interpres.*

AT potius culpa eos, qui, cum ea, quæ ab Hippocrate bene præcepta sunt, elaborare & conficere deberent, laudis appetentia ducti sectam aliam constituunt. Verum nos, qui veritatem honoramus, laudamus Hippocratem cum in ceteris omnibus, tum quod in unoquoque opere proprium scopum ita docuerit, ut huic attentus omnino quispiam definitam certamque inventionis auxiliorum habeat viam.

l. An anim. quod in ut. c. 3.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΗΣ, παλαιός ἐστιν.

HOR. LIMANUS, *interpres.*

HIPPOCRATES antiquus est.

l. Meth. med. t. 2.

ΕΙ δὲ τοῖς ἀπὸ τῆς στοᾶς φιλοσόφοις ἐκ τοῦ σωιεδρίου εἰσαχθεῖσιν ἐπιτρέποιμεν καὶ τούτοις τῶν ψήφου, ἐξ ὧν αὐτοὶ πάντα δογμάτων, οὐ τούτων Ἱπποκράτην στεφανώσομεν.

THOM. LINACER, *interpres.*

SI Stoicis philosophis in consessum admissis judicium permitteretur, ex iis placitis, quæ ipsimet statuunt, Hippocrati palmam dabunt.

Ibidem paulo post.

ΚΑΤΑ τὸν Πλάτωνα, καὶ κατὰ τοὺς ἀπ' αὐτὸν περιπάτους, καὶ κατὰ τοὺς ἀπὸ τῆς στοᾶς, ἡ Ἱπποκράτους νικᾷ φυσιολογία.

QUARE Platonis, & Peripateticorum, & Stoicorum judicio, Hippocratis physiologiæ victoria dabitur.

Et

QUID

Et mox.

ΤΙ δῆτ', εἰ τοῖς γεωμέτραις, ἢ τοῖς ἀστρονόμοις, ἢ τοῖς μουσικοῖς, ἢ τοῖς ῥήτορσιν ἐπιτρέψαι τῷ κρίσιν, ἆρ' οἰόμεθα καὶ τούτους, Ἱπποκράτη παρελθόντας, ἕτερόν τινα σοφώτερον εὑρεῖν;

QUID si Geometris, Astronomis, Musicis, aut Rhetoribus judicium concederet, putemusne hos, Hippocrate prætermisso, ulli allii palmam daturos?

in l. Prognost. III. 1.

LAVR. LAURENTIANUS, *interpres.*

ΠΑΝΤΑ γὰρ ἐς τὴν τέχνην χρήσιμα παρ' αὐτοῦ μαθεῖν ἔδει.

QUÆCUMQUE arti utilia ab Hippocrate didicisse oportet.

l. de Dieb. decr. II. 1.

JO. GVINTERIVS, *interpres.*

ΙΠΠΟΚΡΑΤΗΝ ἀληθέστατόν γε πάντων, καὶ κρίνειν ἱκανώτατον ἅπαντες εἶναι πεπιστεύκασιν.

HIPPOCRATES, virut ceteris fide dignior, ita omnium consensu decernendi peritissimus.

l. de Usu part. I. 9.

ΩΣΠΕΡ Θεοῦ φωνὴ ἡ Ἱπποκράτους λέξις.

HIPPOCRATIS dictio velut Dei vox est.

l. de Dieb. decret. III. 12.

ΕΓΩ δ' οὐδὲν παρ' Ἱπποκράτει μάτην οὕτως γεγραμμένον.

NIHIL quicquam ab Hippocrate frustra scriptum invenio.

l. de Decr. Hipp. & Plat. VIII. 5.

JO. GVINTERIVS, *interpres.*

ΤΟ μὲν δὴ λευκὸν φαίνεσθαι τὸ φλέγμα, διότι καὶ τὴν γένεσιν αὐτοῦ μικραὶ πολλαὶ πομφόλυγες συναπολαμβάνουσιν, λέγειν Ἱπποκράτης οὐκ ἐτόλμησεν, ὡς μεῖζον ἤδη φυσιολογίας, ἢ κατὰ τέχνην ἰατρικήν.

QUOD sane pituita alba appareat, eo quod in generatione ipsius exiguæ multæ bullæ excitantur, Hippocrates dicere ausus non est, ceu quid ulterioris contemplationis, quam ad artem medicam pertineat.

l. de Respir. diff. II. 1.

JAN. CORNARIVS, *interpres.*

ΜΗ δυσωπεῖτο τις κατὰ τὸν Ἱπποκράτους δόξης, καὶ ῥᾷττον ἤδη τοῖς λεγομένοις πιστεύοι πρὶν κατὰ τὴν ἀπόδειξιν ἀναγκασθῆναι.

NE QUIS Hippocraticæ famæ ac nomini honore habito flectatur, ac citius dictis fidem præbeat prius, quam per demonstrationes cogatur.

in

NEQUE

in l. 1. Epid. III. 7.

ΟΥΘ' Ἱπποκράτη καλὸν ἀπιστεῖν, ἐμφαίνει γάρ ὡς ἑωρακὼς ταῦτ' ἔγραψεν, ὅτε ψεύδεσθαι αἰσχρὸν λέγοντα, καὶ αὐτὸν ἑωρακέναι. αἰσθητέον οὖν ἡμᾶς φιλοπόνως αἰσθητικῇ καὶ τῇ πείρᾳ κελεύειν τὰληθές.

NEQUE Hippocrati decet diffidere (præ se fert enim oculis arbitrata hæc conscribere) neque mentiri convenit, dicereque etiam sese vidisse. Quare observandum nobis est sedulo, & experientia de veritate existimandum.

l. Quod animi mor. c. 9.

Ο μὲν Ἱπποκράτης ἀξιόπιστός ἐστι μάρτυς, εἴ γέ τις ἐπὶ μάρτυρι ποιοῖτο, καθάπερ ἐνίοις ἔθος ἐστί, τῷ δογμάτων ἀληθείαν. ἐγὼ δ' ἔχω ὡς μάρτυρι παιδεύειν πιστεύω τοῖς πολλοῖς ὡσαύτως, ἀλλ' ὅτι τοὺς ἀποδείξεις αὐτοῦ βεβαίας ὁρῶ, διὰ τοῦτο ἐγὼ κἀὐτὸν ἐπαινῶ.

JVN. PAVL. CRASSVS, *interpres.*

HIPPOCRATES testis sane fide dignus atque gravissimus est, si quisquam testibus, ut nonnullis mos est, decretorum suorum veritatem afferat. At ego viro huic non tamquam testi, ut plerique assolent, sed quoniam ejus rationes firmas invenio, idcirco fidem adhibeo, eumque laudo.

l. contra Iulian. c. 5.

ΤΩ μὲν Ἱπποκράτει πρὸς τοῖς ἀρίστοις ἰατροῖς οἱ κράτιστοι τῶν φιλοσόφων μαρτυροῦσιν.

JVL. ALEXANDRINVS, *interpres.*

HIPPOCRATI, præter optimos medicos, philosophorum etiam optimi consentiunt.

l. de Vsu part. 1. 8.

ΖΗΛΩΤΗΣ ὢν Ἱπποκράτης Πλάτωνι, εἴπερ τις ἄλλος, καὶ τὰ μέγιστα τῶν δογμάτων παρ' ἐκείνου ἐλαβεν.

IMITATOR, si quis alius umquam, Hippocratis Plato fuit, & ab illo dogmata mutuatus est maxima.

l. de Decr. Hipp. & Plat. VIII. 5.

ΟΥ μόνον δὲ Πλάτων, ἀλλὰ καὶ Ἀριστοτέλης, καὶ Θεόφραστος, οἵ τε ἄλλοι μαθηταὶ Πλάτωνός τε καὶ Ἀριστοτέλους, οἱ τὸν περὶ τῶν χυμῶν λόγον ἐζήλωσαν Ἱπποκράτους, ὥσπερ γε καὶ τῶν παλαιῶν ἰατρῶν

JO. BERN. FELICIANVS, *interpres.*

NEQUE solus Plato, sed & Aristoteles, & Theophrastus aliique cum Platonis, tum Aristotelis discipuli Hippocratis de Humoribus rationem æmulati sunt. Quin etiam ex medi-

cis

ἰατρῶν οἱ δοκιμώτατοι, Διοκλῆς, Πλειστόνικος, Μνησίθεος, Πραξαγόρας, Ἡρόφιλος.

cis graviſſimi quique, Diocles, Pliſtonicus, Mneſitheus, Praxagoras, Herophilus.

l. Meth. med. 1. 2.

THO. LINACER, *interpres.*

ΕΞΗΓΗΤΗΣ τῶν περὶ φύσεως λογισμῶν Ἱπποκράτης Ἀριστοτέλης ἐστίν.

RATIONUM Hippocratis de natura Ariſtoteles interpres eſt.

in l. de Alim. III. 22.

JO. BAPT. RASARIVS, *interpres.*

ΕΙ τις ὁμιλήσειε τοῖς Ἀριστοτέλει καὶ Θεοφράστου γράμμασιν, ἔτι τῆς Ἱπποκράτους ὡσπὲρ δόξης φυσιολογίας ὑπομνήματα συγκεῖσθαι.

SIQUIS in Ariſtotelis ac Theophraſti libris ſit verſatus, is ceu commentarios phyſiologiæ Hippocratis illos conſcriptos eſſe, arbitrabitur.

l. de Natur. fac. II. 4.

THO. LINACER, *interpres.*

ΤΑΥΤΑ συμπάντα, καὶ πρὸς τούτοις ἕτερα πολλὰ, τά τε τῶν φαρμάκων δυνάμεων, καὶ τὰ τῶν νοσημάτων τῆς γενέσεως, καὶ τὰ τῶν ἰαμάτων τῆς εὑρέσεως, Ἱπποκράτης μὲν πρῶτος ἁπάντων, ὧν ἴσμεν, εἶπεν, Ἀριστοτέλης δὲ δεύτερος ὀρθῶς ἐξηγήσατο.

HÆC omnia atque etiam alia quamplurima, tum de prædictis facultatibus, tum de morborum generatione, tum remediorum inventione Hippocrates, omnium poſt hominum memoriam primus recte dixit: Ariſtoteles poſt eum recte eſt interpretatus.

l. Meth. med. 1. 2.

THO. LINACER, *interpres.*

ΜΑΡΤΥΣ ὁ χορὸς, ὁ τῶν περιπάτου, τὰς Ἱπποκράτους ἀρχὰς τῆς φυσιολογίας πρέμων.

TESTIS cœtus Peripateticus, qui & ipſe Hippocratis Phyſiologiæ principia confirmat.

l. Quod opt. Med. initio.

REN. CHARTERIVS, *interpres.*

ΟΙΟΝ τι πεπόνθασιν οἱ πολλοὶ τῶν ἀθλητῶν, ἐπιθυμοῦντες μὲν ὀλυμπιονίκαι γενέσθαι, μηδὲν δὲ πράττειν, ὡς τοῦτο τυχεῖν, ἐπιλησθόμενοι, τοιοῦτόν τι καὶ τοῖς πολλοῖς τῶν

QUOD moris patiuntur Athletarum plerique, cupientes quidem Olympiorum victores evadere, nihil autem moliri, quo id conſequantur ſtuden-

tes:

πῶν ἰατρῶν συμβέβηκεν. ἐπαινῶσι μὲν γὰρ Ἱπποκράτην, καὶ πάντων ἀπάντων ἡγῶνται, ἡγεῖσθαι δὲ αὐτὸν ἐν ὁμοίοις ἐκείνῳ, πάντα μᾶλλον ἢ τοῦτο πράττουσι.

tes: Idem & multis medicis accidit. Nam Hippocratem quidem laudant, ac omnium principem existimant: ut autem fiant illi inter similes, ipsi omnia potius quam id agunt.

IMITATIO.

l. Quod opt. med. sit phil. f.

ΦΙΛΟΣΟΦΗΤΕΟΝ ἡμῖν ἐστι πρῶτον, εἴπερ Ἱπποκράτης ἀληθῶς ἐστιν ὃν ζηλωτὰς· κἂν τοῦτο ποιῶμεν, οὐδὲν κωλύει μὴ παραπλησίους, ἀλλὰ καὶ βελτίους αὐτῶν ἡμᾶς γενέσθαι, μανθάνοντας μὲν, ὅσα κελῶς εἶπεν ἐκεῖνος γεγραφέναι, τὰ λείποντα δὲ αὐτοὺς ἐξευρίσκοντας.

LVD. BELLISARIVS, *interpres.*

CERTE nos primum studium debemus in philosophia consumere, si veri Hippocratis æmuli esse volumus. Quod si fecerimus, nihil impediet, quo minus eo meliores efficiamur, nedum similes, si, cognitis iis, quæ ab illo bene dicta sunt, cætera, quæ arti desunt, ipsi inveniamus.

in l. de Vict. acut. t. 17.

ΤΑ Δ' ὑφ' Ἱπποκράτους γεγραμμένα, καὶ πρὸς τοὺς ἀληθῶς συνδιάζοντας τέχνῃ συνήσεσθαι φρονίμους ἄνδρας γένεσθαι δυνάμενα.

JO. VASSÆVS, *interpres.*

NAM, quæ ab Hippocrate scripta sunt, ea in prudentibus viris, qui vere artem constituere studeant, reperiri possunt.

l. de Tot. morbi temp. c. 8.

ΒΕΛΤΙΟΝ δὲ, ἐξεργάσασθαι τὰ τοῦ Ἱπποκράτους τέχνῃ. σχεδὸν δὲ οὐδεὶς τοῦτο ἐποίησεν.

JO. GVINTERIVS, *interpres.*

PRÆSTAT vero artem Hippocratis excolere, quod nemo prope factitavit.

l. de Vsu part. t. 8.

ΤΙ δή ποτ' ἔν, καί τοι ζηλωτὴς ὢν Ἱπποκράτους Πλάτων, εἴπερ τις ἄλλος, καὶ τὰ μέγιστα τῶν δογμάτων παρ' ἐκείνου λαβών, ὅπως ὀλιγωρῶς ὑπὲρ ὀνύχων χρείας ἀπεφήνατο;

NIC. RHEGINVS, *interpres.*

CVR itaque Plato (præsertim cum Hippocratis imitator, si quis alius umquam, fuerit, & ab illo dogmata mutuatus sit maxima) tam negligenter de unguium utilitate locutus est?

ΑΝΤΙΛΕΓΟΜΕΝΑ, καὶ ΑΠΟΛΟΓΟΥΜΕΝΑ.

ARISTOPHANES
Nubibus, p. m. 180. c.

ΤΟΙΣ Ἱπποκράτους υἱέσιν εἶξας, Καί τε καλῶσι βλιτομάμαν.

EVPOLIS ἐν Δήμοις, *citante* Schol. Aristoph. *ibi.*

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ δὲ παῖδες ἐμβόλιμοί τινες. Βλήχωνα τέκνα, κ' ἀδαμῶς πνιγηρόν.

Etymologicon in Σύες.

ΣΥΟΥΣ, τοὺς Ἱπποκράτους υἱοὺς ἔλεγον, καθὰ Παναιτὸς καὶ Μέμνονος εἰς ὑλώδιαν κωμῳδουμένους.

ATHENÆVS
Deipnos. III. 17. p. m. 96. F.

ΜΗΤΡΑ ἐξῆς ἐπεσώθη, μητρόπολις τις ὡς ἀληθῶς ἅπασι καὶ μήτηρ τῶν Ἱπποκράτους υἱῶν, οὓς εἰς ὑωδίαν κωμῳδουμένους οἶδα.

GALENVS
I. Quod an. mores. c. 4.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ υἱοὺς ἐπὶ μωρίᾳ σκώπτουσιν οἱ κωμικοὶ διὰ τὸ ἄμετρον θερμόν.

CONTRADICTA, ET DEFENSA.

Jo. ANT. VANDER LINDEN, *interpres.*

TE *filiis Hippocratis Similem, blitum vocant iners.*

Jo. ANT. VANDER LINDEN, *interpres.*

HIPPOCRATIS *fuere filii nothi, Suboles insulsa, nullius frugi bonæ.*

Jo. ANT. VANDER LINDEN, *interpres.*

SVES Hippocratis filios dicunt, cum Panætio & Memnone suillum ingenium cavillantes.

ISAC. CASAVBONVS, *interpres.*

DEINCEPS illata est vulva, metropolis revera & mater filiorum Hippocratis; quos propter ingenium suillum scio esse Comicis irrisos.

Jo. GVINT. ANDERNACVS, *interpres.*

HIPPOCRATIS autem filii ob calorem immodicum stulti Comicorum fabulis ridentur.

l. adv. Lycum, initio.

ΤΟΝ μὲν ἐγκαλέσαι Ἱπποκράτει, ἢ ἐᾶσαι τὸ ἐγκλήματα ἀπολογεῖσθαι βεληθέντα, πρὶν τοῦτο ποιεῖν, πεπυσθῆναι καλὸν ἦν παλαιᾶς δόγματα.

JVL. ALEXANDRINVS, *interpres.*

QVI Hippocratem accusare, aut pro eo respondere vult, priusquam facit, exerceri eum oportet in sententia Senis.

l. de Elem. 1. 9.

Ὁ μὲν ἓν Ἱπποκράτης βραχυλογίᾳ χρῆται παλαιᾷ.

VICT. TRINCAVELLIVS, *interpres.*

HIPPOCRATES solita antiquorum brevitate utitur.

l. de Vsu part. 1. 9.

Πολλὰ Ἱπποκράτης δ' ὀλίγων ῥημάτων διδάσκει, τὰς γε δυναμένους μανθάνειν τὰ αὐτοῦ.

NIC. RHEGINVS, *interpres.*

MVLTA Hippocrates verbis paucis eos docet, qui ipsius dicta assequi possunt.

l. de Crisib. III. 11.

ΕΠΕΣΘΑΙ δ' οἱ πολλοὶ βραχυλογίᾳ παλαιᾷ μὴ γεγυμνάσθαι, λείπειν δοκοῦσί τινα.

NIC. LEONICENVS, *interpres.*

MVLTI prisca brevitatem assequi minime consueti, quædam deficere arbitrantur.

in l. de Fractur. III. 4.

ΙΔΙΟΝ ἐστι τῆς Ἱπποκράτους βραχυλογίας ἅμα σαφηνείας ἀφ' ὧν ἐπιφερομένων ἐπιδείκνυσθαι τὸ παραλελειμμένον ἐν τῷ προφερομένῳ λόγῳ.

VIDVS VIDIVS, *interpres.*

BREVITATIS Hippocratis proprium est, id, quod in proposito sermone desideratur, aperte ex eo, quod subjicitur, indicare.

l. de Resp. diff. III. 5.

ΤΙΣ ἓν ὁδὸς τῆς εὐπορίας; χρὴ γὰρ ἐντεῦθεν ἄρξασθαι. μία μὲν, ἡ κοινὴ πάντων τῶν παλαιῶν συνήθης βραχυλογία. δευτέρα δὲ ἡ Ἱπποκράτους αὐτοῦ μεγαλοφροσύνη. δεδόκηται γὰρ ἡμῖν δηνὸς πολλά-

JAN. CORNARIVS, *interpres.*

QVÆ est igitur via facultatis? oportet enim inde initium sumere. Una quidem communis illa omnibus veteribus familiaris breviloquentia. Altera vero peculiaris illa Hippocratis animi altitudo. Monstratum

πολλάκις ὁ ἀνὴρ ἔστ', ὅσα μὴ καὶ τοῖς ἄλλοις ἰατροῖς ἐσὶ γνώρισμα προφερέστερον, ὡς ὑπὸ μηδενὸς τῶν γνησίως ἀσκούντων τὴν τέχνην ἀγνοηθῆναι δυνάμενα, τὰ δὲ τοιάδε ἀγνοούμενα πάντ' ἐπιμελῶς τε ἅμα καὶ σαφῶς ἐξηγούμενον.

stratum enim nobis est, quàm gravis sit sæpenumero hic vir, ut qui ea, quæ aliis medicis nota sunt, prætereat, velut quæ à nemine eorum, qui artem exercent, ignorari queant: quæ verò talibus ignota sunt, omnia diligenter simulque perspicue exponat.

in l. de Artic. IV. 16.

VID. VIDIVS, *interpres.*

ΡΗΤΕΟΝ δὲ πρὸς τοὺς τοιαῦτα ζητοῦντας, τὸ σημαινόμενον τὸ λεγόμενον σχῆμα μόνον φρονίζειν τὸν Ἱπποκράτην, καθάπερ ὁ Πλάτων ἡμᾶς ποιεῖν ἀξιοῖ.

Iis, qui hæc requirunt, respondendum est, Hippocratem eo tantum intendere, ut propositam rem exprimat, quod & ipse Plato faciendum nobis præcipit.

l. de Elem. II. 3.

VICT. TRINCAVELLIVS, *interpres.*

ΙΠΠΟΚΡΑΤΕΙ δὲ βραχὺς καὶ στόμος ὁ λόγος, αὐτὸ τὸ φαινόμενον σαφῶς χρήσιμον, τῆς μηδὲν ὑπονοήσας μηδένα, μηδ' ἀγνοῆσαι τὰ τοιαῦτα, μηδ' ἀρνήσασθαι.

Oratio Hippocratis brevis & concisa est, quia id, quod evidenter apparet, absque ulla probatione scripsit, haut suspicatus fore, qui hæc ignoraret aut negaret.

l. de Purg. facult. c. 5.

JVL. MART. ROTA, *interpres.*

ΕΙΣΙΝ, οἳ πάντα μᾶλλον, ἢ τὸν Ἱπποκράτους λόγον, ἀληθεύειν βέλονται.

Sunt, qui omnia potius, quam verba Hippocratis, vera esse volunt.

l. de Diffic. respir. 1. 4.

THN τῶν Ἱπποκράτους γνώμην ἐξηγήσασθαι, καὶ τῆς ἐν αὐτῇ ἀληθείας ἀκριβῶσαι προφανεῖν τοῖς ἐντυγχάνουσι, πολὺ κάλλιόν ἐστιν, ἢ προκαταλαμβάνειν τὸν καιρὸν τῇ δόξῃ τῶν παλαιῶν.

SENTENTIAM Hippocratis exponere, ac veritatis, quæ in ea est, certitudinem iis, qui in nostra inciderint, exhibere multo melius est, quam præoccupare tempus existimationi ac famæ venerandi senis.

l. de Succ. bon. & mal. c. 1.

ΕΝΙΟΙ δὲ τῶν λοιπαινόντων τὸν Ἱπποκράτης διδασκαλίας ὁμολογήσειν μοι λαθραίως, ὁρεῦν μὲν ἐνιαχῶς τὴν πρὸς Ἱπποκράτην φιλονεικίαν, μεταστῆναι δ' αἰδεῖσθαι πρὸς Ἱπποκράτην μεθ' πεντήκοντα τῆς ἡλικίας ἔτη.

in l. Aphor. v. 64.

ΟΥΧ ἁπλῶς, ὅσὴ ἀεὶ βραχυλογίαν ἀσκεῖν ἔοικεν ὁ Ἱπποκράτης, ἀλλ' ἐν οἷς μέγα τὸ κινδυνεύμενον παρ' ἀμελῶς ἀκουσθέντα διδάσκειν, λέγειν ἐπὶ τούτων ὅπως ὀκνεῖ ταῦτα αὐτοῖς δὶς ἢ καὶ τρίς.

l. Meth. med. IX. 8.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΗΣ, ὡς αὖ πρῶτος δύσεισιν, ἔτε τὴν προσήκουσαν ἅπασιν ἐπέθηκε τάξιν, ἔτε τὴν ἀξίαν ἐνίοις τῶν σκοπῶν ἀκριβῶς ἀφωρίσατο· παρέλιπέ τε πολλὰς αὐτοῖς ὁδοιπορίας, ἀσαφῶς τε τὰ πλεῖστα εἶπε παλαιὰν βραχυλογίαν ἐμιμήσατο.

in l. de Victu acut. II. 36.

ΔΙ' ὅλης γὰρ βιβλίου πάνυ καλῶς εἴρηται τὸν Ἱπποκράτην, καὶ καλῶς τάξιν διδάξαι τῶν ἀδυνάτων λύσ, καὶ μάλιστα αὐτὸς πρῶτος τὴν ὄψιν αὐτῶν παρέμυσε.

in l. de Offic. med. I. 10.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΗΣ δὲ καὶ τὰ

JVL. ALEXANDRINVS, *interpres.*

EORVM, qui ab Hippocratica doctrina defcivere, apud me nonnulli clam confeffi funt, manifefto fe quidem cernere cupiditatem contendendi adverfus Hippocratem, interim pudore affici, fi poft quinquageffimum demum annum ad Hippocratem deficiant.

NIC. LEONICENVS, *interpres.*

NON fimpliciter, neque femper fervare brevitatem videtur Hippocrates, fed in quibus magnum aliquod periculum imminet fi negligentius, quod ab ipfo docetur, accipiatur, in his bis terve repetere eadem non veretur.

THO. LINACER, *interpres.*

HIPPOCRATES, ceu primus inventor, nec debitum omnibus ordinem dedit, nec cujufque indicationis dignitatem ad unguem finivit, & quafdam in ipfis difcretiones omifit, obfcureque plurima pro antiqua dicendi brevitate eft interpretatus.

JO. VASSÆVS, *interpres.*

FIERI nequit, ut uno libro omnia ad medendum pertinentia, bene fcriberet Hippocrates, atque ordine doceret: præcipue cum ipfe primus horum inventionem fit molitus.

VIDVS VIDIVS, *interpres.*

HIPPOCRATES breviter

τὸ βραχὺ λέγει, ἡδέως μὲν κατάφαν-
νες, εἰ βελτιεῖεν σύρειν. ὁ γὰρ ἀπαγ-
δεύτους ἀνθρώπους, ὡς ἡμεῖς νῦν,
ἀλλ' ἱκανῶς γεγυμνασμένους ἐν τοῖς
μαθήμασιν ἐδίδαξεν, ὡς τὰ τοιαῦ-
τα καὶ αὐτὸς ἐπινοεῖν ἑτοίμως ἐξ
ἀκριβείας τοῖς τῶν προδεδηγμέ-
νων.

in l. de Artic. III. 49.

ΕΙ μὲν τὰ σαφῶς ὑφ' Ἱπ-
ποκράτους γεγραμμένα, μὴ νοήσας
καθὰ τὸν προσήκειν ἐπιβολὴν, καὶ
δὶς καὶ τρὶς καὶ πολυπλοκὶς ἀνα-
γνώτω προσέχων τὸν νοῦν. εἰ γὰρ τῦ-
το ποιήσῃ, πάντως τοῦτ' συνοήσῃ
σαφῶς ἐρμηνευόμενον.

l. de Præcogn. ad Posth. c. 12.

ΜΟΝΗΝ φησὶ τὰς σφυ-
γμὰς γνωρίσαι Ἱπποκράτης τὸν
ἐξειργασμένον.

in l. de Humorib. II. 28.

* * *

Græca desunt.

in l. de Artic. III. 37.

ΠΑΡΕΛΙΠΕΝ ἴσως Ἱπποκράτης, ἢ τὸ παρελθεῖν τὸν ἀκριβῶς θεασάμενον τὸν ὅλον φύσιν, ἢ τὸ μὴ νομισθῆναι τὸν τοιοῦτον λεπτολογίαν οἰκείαν εἶναι τῇ προκειμένῃ πραγματείᾳ.

in l. de Fractur. I. 9.

ΤΩΝ δὲ πεδοτικῶν ἐπαίρε-
σθαι

ter loquitur, quum quid existimat evidens futurum, si qui idipsum invenire studeant. Non enim rudes docuit, quemadmodum nos nunc, sed admodum in disciplinis assuefactos, sic, ut ex eorum, quæ prius ostensa sunt, consequutione, talia per se nullo negotio assequantur.

VIDVS VIDIVS,
interpres.

SIQUIS prima lectione non intelligit, quæ clare ab Hippocrate scribuntur, iterum & tertio & sæpius diligenti animadversione relegat: quod si faciat, quæ plane ab ipso traduntur, omnino intelliget.

JVL. MART. ROTA,
interpres.

SOLAM pulsuum scientiam Hippocrates non excoluit.

JO. BAPT. RASARIVS,
interpres.

NOTITIAM à pulsibus profectam, vel non habuit Hippocrates, vel certe non exercuit.

VID. VIDIVS,
interpres.

QUÆDAM Hippocrates prætermisit, vel quod non ex toto universam eorum naturam fuerit intuitus, vel quod tam diligentem inquisitionem ad propositum pertinere non existimaret.

VID. VIDIVS,
interpres.

SAGITTARIORUM exemplum

ὅτι μαρτύριον, ἀνόητον ἐχάτως ἐστὶ, καὶ βέλτιον λῶ μηδ' ὅλως αὐτὸ λελέχθαι παρ' Ἱπποκράτους, ἢ μετὰ ταῦτ' ἐᾶς λελέχθαι. τὰ δὲ ἐχάτως ἠλίθια καταφρονεῖσθαι μᾶλλον ἢ ἐλέγχεσθαι σφοδρά. τὸν γε δὴ γραμμάτων ἔλεγχον, ὡς τὸν γε κατὰ τὸν βίον ἐπ' αὐτῶν τῶν ἔργων ἅπαντ' ἐγὼ κωλύω γίγνεσθαι, καὶ μάλιστ' ὅταν ὁ τὰ τοιαῦτα φλυαροῦν πείσῃ τοὺς ἀκούοντας, ἑαυτῷ τὴν θεραπείαν ἐπιγράψαι καὶ κόμην. συμβαίνει γε μὴν ἀνελέγκτοις ἡμῖν ἐνίοτε καὶ δι' γραμμάτων ἠλιθίους δόξαις, ὅταν πολλοὺς ἴδωμεν, ὡς ἀληθέσιν, αὐτοῖς πεπεισμένους. ὅπερ καὶ νῦν ὁ Ἱπποκράτης ἔπαθεν, ἐπιδείκνυσι δὲν εἶναι κίνδυνον ἐπιδοῦναί τε καὶ τοξεῦσαι.

transferre ad vinciendum, existimari debet prorsus fatuum, satiusque fuisset eos ab Hippocrate nullo modo commemorari, quam acerrime refelli. Nam quę prorsus stulta sunt, deridenda magis sunt quam à scriptoribus confutanda. Non tamẽ prohibeo, quo minus, dum in vivis agunt, redarguantur: ac præsertim, ubi, qui hæc nugatur, audientibus persuadet, ut sibi hominis curationem committant. Fit etiam interdum, ut nos quoque in scribendo stultis opinionibus contradicamus, ubi multos videmus illis credere, quasi veræ sint. quod & nunc accidit Hippocrati, nihil esse commune sagittariis & vinciendis, ostendenti.

in l. de Victu acut. 1.

ΔΟΞΕΙ μὲν εἶναι λογικώτερον τὸ νῦν σφοδροσκληρύνον ὑφ' Ἱπποκράτους, διωκαμμένων ἡμῶν καὶ χωρὶς τῶν τοιούτων ἰατρεύειν ὀρθῶς. οὐ γὰρ τὸ μαθεῖν τὸ ποιητέα τὸ καλῶς ἰᾶσθαι τοὺς νόσους σφόδρα τισὶν ἰατροῖς, οὐκ οὖν τὸ ζητῆσαι τὴν αἰτίαν τῆς διαφωνίας τῶν διαφόρως θεραπείας γραψάντων ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς νοσήμασιν. ἔστι δὲ καὶ ἀληθὲς οὐ μόνον χρησιμώτατον, ἀλλὰ καὶ σφόδρα τῶν ἁπάντων καὶ ζητῆσαι δέκιστον, ὡς δείξω, σφοδρότατά τε καὶ λόγου. ἔστι γὰρ ζητήσεως ἄξιον, ὦ σφόδρα, καὶ ὅπως αὐτὸ λύσ.

Joh. Vassæus, *interpres.*

Logicam magis speculationem sapere videtur, quod ab Hippocrate in quæstionem disceptationemq; ponitur, cum & sine hujusmodi speculationibus recte sanare queamus. Nempe morbos recte sanare inest medicis ex faciendorum cognitione, & non ex investigatione causæ: ob quam sunt controversi, qui varias in hujusmodi morbis scripserunt curationes. Est vero secundum veritatem id non commodissimum modo, verum quoque & omnium primum, atque quæsitu necessarium, ut procedente exponam sermone: quod enim quæstione dignum sit quod proponit, & quo solvit modo.

l. de Diæta Hipp. in acut. c. 11.

Desunt Græca.

AVG. GADALDINVS,
interpres.

TEMERE Hippocrati adversantur, qui ad ejus scripta imparati accedunt, priusquam literas didicerint. Suam enim ipsorum ignorantiam incusare cum debuissent, obscuritatem Hippocratis reprehendunt : quippe qui ob propriam imbecillitatem non possint magnitudinem Hippocraticæ virtutis assequi. Ita enim opinor affectæ sunt ad Hippocratis scripturas insipientium abjectorumque hominum animæ, ut oculi ad solem, dum in ipsum intuentur. Ut enim illi de propria imbecillitate redarguuntur à Solis pulchritudine, convincunturque ; quippe qui haud possint perseveranter citra laborem in ipsum intueri, sed tandem cæcutientes ad tenebrosa se vertunt : ita animæ profanorum hominum, quæ prius in encyclopædiis non fuerint educatæ, à pulchritudine scripturarum Hippocratis, & fulgure circumcirca perculsæ, ac dogmatum lumine vallatæ, quodam modo cæcæ fiunt, & ab iis, quæ majora sunt, quam ut ipsæ ferre possint, aversæ, ad parva quædam & obscura, suæque ipsarum ignorationi accommodata, accedunt.

l. Meth. med. XI. 15.

ΕΝΙΟΙ δὲ, ὥς φησιν Ἱπποκράτης, ὑσμικρὰ κεχδαίνεζιν, ὅτι ἀγνοῶσιν.

THO. LINACER,
interpres.

SED aliqui sunt (ut Hippocrates ait) qui ex eo, quod ignorant, non parum lucri faciunt.

l. de Venæs. adv. Erasistr. c. 3.

ΚΑΙ ΤΟΙ φιλόνεικος ὥστε καὶ Ἀσκληπιάδης, ὥσθ' ἅμα τῷ μελέτῃ τῶν Ἱπποκράτους τε καὶ τῶν παλαιῶν ἰατρικῶν ἐκ ὤκνησεν εἰπεῖν.

JOS. TECTANDER,
interpres.

ASCLEPIADES adeo contentionis studiosus fuit, ut mortis meditationem cum Hippocratis tum veterum medicinam nominare non sit veritus.

in l. 1. *Epid.* II. 50.

ΕΠΕΙ δὲ πολλοὺς τῶν εὐδόξων ἰατρῶν ἑώρακα μὲν, ἐγκληθέντας δικαίως ἐφ' οἷς ἔπραξαν, ἢ λέγουσιν ὡς,

HERM. CRUSERIUS,
interpres.

POSTEAQUAM non parum multos vidi claros medicos jure ob id reprehensos,

λάπυζας, ἢ φάρμακον διδόντας, ἢ οἶνον, ἢ ὕδωρ ψυχρὸν, ἐνενόησα πάντα μὴ τι καὶ αὐτὸς τῷ Ἱπποκράτει συμβαλεῖν τὸ τοιοῦτον. ἐξ ἀνάγκης δ' ἦν πολλοῖς καὶ ἄλλοις τοῦτ' καθ' αὐτὸν ἰατροῖς.

quod vel in mittendo sanguine, vel lavando, vel medicamento dando, aut vino propinando, aut frigida, offendissent, cogitavi mecum fortasse etiam ipsi Hippocrati tale quid usu veniisse: necessario itaque multis etiam aliis ejus æqualibus medicis.

A. Corn. Celsvs

III. 4. p. m. edit. 121. l. 9.

Igitur sic ægros nutriebant, ut dierum imparium accessiones exspectarent. deinde postea cibum, quasi levioribus accessionibus instantibus, darent: adeo ut Hippocrates, si alio die febris desisset, recidivam timere sit solitus.

Id Asclepiades jure ut vanum repudiavit; neque in ullo die, quia par imparve esset, ægris vel majus vel minus periculum esse dixit. Interdum enim pejores dies pares fiunt; & opportunius post febrium accessiones cibus datur. Nonnumquam etiam in ipso morbo, dierum ratio mutatur; fitque gravior, qui remissior esse consueverat. Atque ipsus quartusdecimus par est, in quo esse magnam vim antiqui fatebantur.

A. Corn. Celsvs

III. 4. edit. m p. 121. l. 34.

Est etiam apud Hippocratem, ei, quem septimus dies liberaturus sit, quartum esse gravissimum. Ita, illo authore, in die pari & gravior febris esse potest, & certa futuri nota.

Atque idem alio loco quartum quemque diem, ut in utrumque efficacissimum apprehendit; id est, quartum, septimum, quartumdecimum, decimumseptimum. in quo ab impari ad paris rationem transit. Et ne in hoc quidem propositum conservavit: cum à septimo die undecimus, non quartus, sed quintus sit. Adeo apparet, quacumque ratione ad numeros respexerimus, nihil rationis, sub illo quidem authore, reperiri. Verum in his quidem antiquos tum celebres admodum Pythagorici numeri fefellerunt.

Cælivs Avrelianvs,

Acut. Morb. II. 29. p. m. 125.

Hippocrates libro regulari (quem diæteticum vocavit) peripneumonicæ inquit remedium aptandum ex cocco, atque galbano, atque attico melle, vel abrotano, ex aceto mulso atque pipere admixto, & helleboro nigro. Summum (inquit) est etiam panacem in mulso ex aceto confecto decoquere, & liquatum dare bibendum.

Sed hæc omnia Soranus esse judicavit, & propterea reprobanda, adjiciens, quod mulsum

sum ex aceto factum constringat, & sit inconveniens tumori.

ITERVM
Acut. III. 4. *p.* 168.

ANTIQUORUM Hippocrates libro quem ad sententias Cnidias conscripsit, ex utroque oportere inquit brachio synanchicos phlebotomari.

SED hoc erit evitandum. Siquidem coacervata sanguinis effusio animi facit defectionem, & propterea prohibet tantum detrahi, quantum sufficiat ad relaxandam stricturam.

ITERVM
Acut. morb. III. 6. *p. m.* 185.

FEBREM vero secundum Hippocratem in spasmum venientem, salutarem accipimus. Spasmum autem in febrem, pernicioſum: quamquam ejus excludant sententiam, dicentes, quia secundum ipsum febres corpora gravant, multo magis geminant incommodum, cum vehementibus doloribus. Laxat enim, inquiunt, tumorem naturalis ac mediocris fervor: febrium vero acer, & contra naturam immodicus, vexat.

ITERVM
Acut. III. 7. *p.* 189.

HIPPOCRATES libro, quem ad sententias Cnidias scripsit, cerotario inquit ungendos opisthotonicos, & aqua calida eorum crura fovenda. Jacere jubet in lineis stramentis, utens ad ventrem movendum collyriis, quæ appellavit balanos, & potiones ex radice bryoniæ, & dauco, atque vino confectis. Offert præterea farinam coctam tepentem in partem cibi, ut sæpissime facit, permittens etiam vinum superbibendum, quando voluerint ægrotantes. Tetanico vero non advertens adhibendam vere phlebotomiam, sed non solam. Non enim dignum atque sufficiens tantæ passionis unum adjutorium esse probatur. Item collyria, sive balani, & potiones supra memoratæ, & vinum intemporaliter datum patientibus, contrarium atque saluti noxium monstratur. Alia enim tempore importuna nervis officiunt.

IDEM *Acut.* III. 8. *p.* 190.

ITEM secundo libro, quem de morbis scripsit, ait esse aliquando conducibile tetanico sine vulnere effecto, atque primævo corpore, & habitudine vigenti, ætatis tempore plurimæ frigidæ ablutionem, siquidem fervorem reclamet ac revocet. Dat etiam nigrum helleborum cum pipere, & lacte asinino carne concocto potat, atque sternutamentum commovet.

MIRANDUM igitur, quod in his, qui tali passione afficiuntur, frigida utendum existimat Hippocrates, qui jamdudum ait frigida quæque esse inimica ossibus, nervis, dentibus, & cerebro. Sternutamenta etiam commovere tumores nulli non dubium est. Item asininum lac nulla ratione laxare tumentia probatur. Dehinc stomachum

evertet : fiquidem fit tetri odoris & faporis. Item helleborum nigrum nervos obfidet, atque purgando, vel deducendo corpus exagitat.

IDEM *Acut*, III. 17. *p.* 215.

VETERUM autem medicorum, Hippocrates fecundo libro de morbis, communiter inquit refrigeranda fuperiora, particulariter autem adhibenda vomifica medicamina, & phlebotomia ex brachio, & capite. Tunc facculum aqua calida plenum deponendo jubet ægrotantes : facere etiam collyrium decem digitorum, quem appellavit balanum, atque hunc fummo tactu felle taurino ungendum: tunc fi nihil perfecerit clyfterem adhibendum. Vel fi hoc quoque minus valuerit, folliculo artis æraria immittendum inquit ventum per podicem, quo diftantia ventris inteftinorum replicatis folliculis fiat, tunc ftatim adhibendum clyfterem probat, detracto fupradicto folliculo, & podicem cum fpongia obftruendum, atque in aquam calidam ægrotantem deponendum. Utendum inquit primo tempore paffionis melle decocto, atque vino.

Secundo libro epidemion multum vini meraci, atque frigidi dari jubet, donec fomnus vel dolor fiat crurum, fufpicione caufarum follicitatus : exiftimat enim vel conftituit fieri paffionem incendio fuperiorum & frigore inferiorum.

CONTRARIAS igitur virtute materias adhibendas judicavit, non intuens paffionem ex tumore fuiffe confectum. Denique principio vomitus, quem adhibendum probat, afperat ejus celeritatem : fiquidem disjiciendo corpora commovet. Phlebotomare autē convenit non poft vomitum, fed laxamenti caufa, non ut Hippocrates affectandum putat, ob frigidandum corpus. Dehinc ex brachio, non ex capite, neque fimul ex multis partibus phlebotomare oportet. Etenim repentina fanguinis effufio virium defectum faciens, non finit congruam fieri detractionem, vel quantum magnitudini paffionis eft conveniens. Collyrium autem felle taurino perunctum, omnifariam nocens accipimus. Etenim ob acrimoniam fellis atque mordicationem tumentia provocat in fervorem, & ob longitudinem digitorum decem immiffum premit eas partes quæ neque tenuem liquorem fine gravatione accipere, vel ferre valent. Nam ex ærario folliculo quid dicere oportet, fi ubi inflationis metus eft, immittendum extrinfecus exiftimat ventum, atque, quod eft maximi peccati, frigidum his partibus, quæ etiam naturali tactu prægravantur, non aliter, quam fi quemquam in tetanica paffione conftitutum cum fit poteftatis laxativis curare virtutis, eumdem organis diftendere contendamus. Advertendum igitur, quod magis roborat vexationem, vel duplicat corporis inflationem, adjiciens graviora, quo etiam per clyfterem liquoribus magis prægravet corpus, ut tumentia importune vento vexata, etiam

liquo-

liquoris percuſſu intemporali feriantur. Item ſpongia apponenda quam probat, extenta magis premit. Utitur autem vino, malis quidem, ſed ſui ſimilibus conſiliis. Neque enim temporaliter declinationem paſſionis obſervavit. Præterea uſu immodico, ſiquidem plurimum dari jubet, & intemperato, quod ſæpe in ſanitate conſtitutos alienari mente perficit, tunc etiam incongrue, ſiquidem frigido. Omne etenim frigidum tumentia auget. Repugnanti ergo judicio vinum dare perſpicitur, effectum ſomno atque dolori crurum aſcribens, ſomnus etenim levigata atque ſoluta paſſione efficitur: dolore autem pejorante, & aſperato tollitur. Quod ita manifeſtum eſt ut demonſtratione non indigeat.

IDEM *Tard.* IV. 3. *p.* 472.

HIPPOCRATES enim libro quam ad ſententias Cnidias ſcripſit, helleborandos principio ægros ordinavit, ultimum adjutorium cæteris anteponens. Dat præterea panem ita curatum, ut neque ab hominibus recte valentibus poſſe digeri facile videatur. Item pulentum, atque fœnigræci ſemina.

CUM ſint hæc qualitate contraria: alia enim aſtringunt, alia relaxant, & nulli adjutorio tempus adjunxit.

IDEM *Tard. paſſ.* IV. 8. *p.* 485. 486.

HIPPOCRATES libro Prognoſtico ſignificare inquit lumbricos interfectionem ægrotantis, quoties mortui fuerint excluſi omnibus in morbis.

HEROPHILUS vero libro quem ad Hippocratis Prognoſticum ſcripſit, ſive vivos, ſive mortuos excludi negat incongruum.

Et mox:

CHRYSIPPUS Aſclepiadis ſectator, libro tertio de lumbricis, ſic inquit Hippocratem ferri, dicentem ſuo libro, eos qui in ægritudinis declinatione cum ſtercoribus egeruntur, nihil grave ſignificare.

SED neque inquit Dioclem Hippocrati contrariam protuliſſe ſententiam, dicendo mortuos vel inanes eſſe meliores: ſiquidem hic in febribus ſolutionum hoc dixiſſe videtur, Hippocrates autem mortem ſignificare in febribus ſtructuræ.

IDEM *Tard.* V. 1. *p.* 502.

HIPPOCRATES vero libris, quos ad ſententias Cnidias ſcripſit, magis utendum dicit egeſtate atque vaporatione, & continentia, & danda ſicca vel arida quæque, & acriora mandenda. Si enim æquibilis æger fiat, hoc eſt, urina facilior, ac ſi ſpiratio difficilis fuerit, quam dyſpnœam vocant, & tempus æſtatis, & æſtas media, dicit ex brachio phlebotomandos, & poſt detractionem factam dat panem calidum vino infuſum atque oleo, & carnem ſuillam ex aceto decoctam. Dat etiam cantharides tres detracto capite

&

& pedibus, & primis in tribus cyathis aquæ cumtritas.

Sed neque quo tempore exercitio utendum sit manifestat, neque usque quo mandenda sint acriora, vel quando vaporationes adhibendæ. Dehinc si plebotomare oportuerit, non solum æstivo tempore, ac media æstate, sed etiam omni tempore atque ætati convenire phlebotomiam probamus. Est præterea importunum vinum, ac repugnans eo tempore commodis phlebotomiæ. Item cantharides humorem commovent. Carnis quoque offerendæ tempus significare neglexit.

Henr. Corn. Agrippa
de Van. scient. c. 82.

Jam vero & Hippocrates, quem ipsi pro Deo colunt, ab aliis in plerisque non tam diversum sentit, quam turpiter erravit. Nam in libro de Natura infantis ait: Generatur ex luteo ovi avis, nutrimentum autem & augmentum habet album, quod in ovo est:

Quod falsum probat Aristoteles in libro de Animalibus & in libro de Generatione animalium, disputans contra Alcmæonem, qui cum Hippocrate sentiebat, concludit: origo pulli in albumine est, cibus per umbilicum ex luteo petitur. cui sententiæ adhæret etiam Plinius, inquiens: Ipsum animal ex albo liquore ovi corporatur, cibus ejus in luteo est.

Et mox:

Nonne etiam ille Hippocratis aphorismus mendax est? Mulier non podagrizat, nisi menstrua illi defecerint:

Cum multæ fœminæ, quibus etiam menstrua fluunt, podagras patiantur.

Jvl. Cæs. Scaliger
de Subtil. adv. Card. cc. 18.

Tueris enim, atque etiam profiteris nefandum illud Hippocratis deliramentum, à quo non absunt Galeni trepidationes. Animam nihil aliud esse, quam cœleste calidum. Absurdior ejusdem sententia in primo de ratione victus. ἐστέρηται ἐς ἄνθρωπον ψυχὴ πυρὸς καὶ ὕδατος σύγκρησιν ἔχουσα. Itaque etiam illa ausus est. ἡ ἀνθρώπου ψυχὴ ἐν ἀνθρώπῳ αὐξάνεται, ἐν ἄλλῳ δὲ οὐδενί.

Sed sibi contradicit: ἡ ψυχὴ τὸ αὐτὸ πᾶσι τοῖς ἐμψύχοισι. Si enim est idem in homine, & cane, ergo anima hominis augebitur in cane, & canis anima in homine vicissim.

Sed & alia ibidem contradictio: ἡ ψυχὴ αἰεὶ ὁμοίη· ἡ γὰρ ἀλλοιοῦται, ἡ λαβὲ φύσιν, ὅτε δὲ ἀνάγκλω. Similia superioribus in sexto Epidemion: ἀνθρώπου ψυχὴ ἀεὶ φύεται μέχρι θανάτου.

Jvl. Cæsar Scaliger
de Subtil. ad Card. cccvii. 5.

Neque mens ægrotat, ut falso voluit Hippocrates, cum dolorem, quo cruciamur, non sentimus.

Sed quoniam dolentem ad locum, subsidii ergo, distracti spiritus, non repræsentantur imaginationi.

FINIS.

R
126
H5
1665
v. 2